

NOVO TESTAMENTO

Versão Bilingue

Português – Yanowamö do Brasil

Em Português – Almeida Revista e Atualizada
Em Yanowamö – Biblia Yanowamö - 2012

2022

NOVO TESTAMENTO

Versão Bilingue

Português – Yanowamö do Brasil

Versão em Português – Almeida Revista e Atualizada
Em Yanowamö - Bíblia Yanowamö - 2012

2022

Índice dos Livros da Bíblia

Novo Testamento

Mateus	4
Marcos	188
Lucas	300
João	486
Atos	617
Romanos	789
1 Coríntios	864
2 Coríntios	937
Gálatas	985
Efésios	1.013
Filipenses	1.038
Colossenses	1.058
1 Tessalonicenses	1.076
2 Tessalonicenses	1.092
1 Timóteo	1.101
2 Timóteo	1.121
Tito	1.135
Filemom	1.143
Hebreus	1.147
Tiago	1.205
1 Pedro	1.225
2 Pedro	1.249
1 João	1.264
2 João	1.281
3 João	1.284
Judas	1.287
Apocalipse	1.293

VERSÃO BILINGUE

Português - Yanowamö

NOVO TESTAMENTO

Português

Almeida Revista e Atualizada

NOVO TESTAMENTO

Yanowamö

Bíblia Yanowamö - 2012

O evangelho segundo Mateus

Mateus

Mateus 1

A genealogia de Jesus Cristo
Lucas 3.23-38

¹ Livro da genealogia de Jesus Cristo, filho de Davi, filho de Abraão.

² Abraão gerou a Isaque; Isaque, a Jacó; Jacó, a Judá e a seus irmãos;

³ Judá gerou de Tamar a Perez e a Zera; Perez gerou a Esrom; Esrom, a Arão;

⁴ Arão gerou a Aminadabe; Aminadabe, a Naassom; Naassom, a Salmom;

⁵ Salmom gerou de Raabe a Boaz; este, de Rute, gerou a Obede; e Obede, a Jessé;

⁶ Jessé gerou ao rei Davi; e o rei Davi, a Salomão, da que fora mulher de Urias;

Mateus 1

Jesús bada ebä cuo lä balöono wei tä ą

¹Jesucristo a yanowamöblou showao mlao däjä, bada ebä cuo lä balöono wei, ei lä tä ą. Jesucristo a lä cui, David e li nodiwä cuoma, Ablaamö nodiwä e ąai.

²Ablaamö bä ijilubö, Isaacö e cuoma. Isaacö bä ijilubö, Jacobo e cuoma. Jacobo bä ijilubö, Judawä ebä mashi ąai cuoma.

³Judawä bä ijilubö, Fale e cuoma, Sala e ąai, Damala nija cäcöbö lä taqueno wei cäcöbö lä cui. Fale bä ijilubö, Esomo e cuoma. Esomo bä ijilubö, Alamö e cuoma.

⁴Alamö bä ijilubö, Aminadaba e cuoma. Aminadaba bä ijilubö, Naasono e cuoma. Naasono bä ijilubö, Samono e cuoma.

⁵Samono bä ijilubö, Booso e cuoma, Laaba nija a lä taqueno wei a lä cui. Booso bä ijilubö, Obede e cuoma, Ludi nija a lä taqueno wei a lä cui. Obede bä ijilubö, Isai e cuoma.

⁶Isai bä ijilubö, David e cuoma, a bada bälöo lä dodijiono wei a lä cui. David bä ijilubö, Salomo e cuoma, Ulia bä suwäbö e nija a lä taqueno wei a lä cui.

- 7** Salomão gerou a Roboão; Roboão, a Abias; Abias, a Asa;
- 8** Asa gerou a Josafá; Josafá, a Jorão; Jorão, a Uzias;
- 9** Uzias gerou a Jotão; Jotão, a Acáz; Acáz, a Ezequias;
- 10** Ezequias gerou a Manassés; Manassés, a Amom; Amom, a Josias;
- 11** Josias gerou a Jeconias e a seus irmãos, no tempo do exílio na Babilônia.
- 12** Depois do exílio na Babilônia, Jeconias gerou a Salatiel; e Salatiel, a Zorobabel;
- 13** Zorobabel gerou a Abiúde; Abiúde, a Eliaquim; Eliaquim, a Azor;
- 14** Azor gerou a Sadoque; Sadoque, a Aquim; Aquim, a Eliúde;
- 15** Eliúde gerou a Eleazar; Eleazar, a Matã; Matã, a Jacó.
- 16** E Jacó gerou a José, marido de Maria, da qual nasceu Jesus, que se chama o Cristo.
- 7** Salomo bä ijilubö, Loboama e cuoma. Loboama bä ijilubö, Abiasi e cuoma. Abiasi bä ijilubö, Asa e cuoma.
- 8** Asa bä ijilubö, Josafada e cuoma. Josafada bä ijilubö, Jolamö e cuoma. Jolamö bä ijilubö, Usia e cuoma.
- 9** Usia bä ijilubö, Jodamö e cuoma. Jodamö bä ijilubö, Acasa e cuoma. Acasa bä ijilubö, Esequia e cuoma.
- 10** Esequia bä ijilubö, Manasesi e cuoma. Manasesi bä ijilubö, Amono e cuoma. Amono bä ijilubö, Josia e cuoma.
- 11** Josia bä ijilubö, Jeconia ebä çai mashi cuoma. Babilonia jamö bä çai jubeje, Isaeli ebä lä däalalefälöno wejei däjä, öjö bä li bälöö balöoma.
- 12** Babilonia jamö bä çai jubeje, Isaeli ebä däa waiquialalefälöno wejei ja, ei bä lä cui bä bälöö nodiablalou juoma. Jeconia bä ijilubö, Saladiele e cuoma. Saladiele bä ijilubö, Solobabele e cuoma.
- 13** Solobabele bä ijilubö, Abiudu e cuoma. Abiudu bä ijilubö, Eliaquimi e cuoma. Eliaquimi bä ijilubö, Asolo e cuoma.
- 14** Asolo bä ijilubö, Sadocu e cuoma. Sadocu bä ijilubö, Aquimi e cuoma. Aquimi bä ijilubö, Eliudu e cuoma.
- 15** Eliudu bä ijilubö, Eleasala e cuoma. Eleasala bä ijilubö, Madana e cuoma. Madana bä ijilubö, Jacobo e cuoma.
- 16** Jacobo bä ijilubö, José e cuoma. Öjö a José bä suwäbö e nija, Jesús a oshe wawäblaliyoma, Cristo a wäfa lä jilabou wejei a lä cui.

17 De sorte que todas as gerações, desde Abraão até Davi, são catorze; desde Davi até ao exílio na Babilônia, catorze; e desde o exílio na Babilônia até Cristo, catorze.

18 Ora, o nascimento de Jesus Cristo foi assim: estando Maria, sua mãe, desposada com José, sem que tivessem antes coabitado, achou-se grávida pelo Espírito Santo.

O nascimento de Jesus Cristo
Lucas 2.1-7

19 Mas José, seu esposo, sendo justo e não a querendo infamar, resolveu deixá-la secretamente.

20 Enquanto ponderava nestas coisas, eis que lhe apareceu, em sonho, um anjo do SENHOR, dizendo: José, filho de Davi, não temas receber Maria, tua mulher, porque o que nela foi gerado é do Espírito Santo.

21 Ela dará à luz um filho e lhe porás o nome de Jesus, porque ele salvará o seu povo dos pecados deles.

17 ¿Öjö tawä? Ablaamö nodiwä bä bälöablalou fa cuanö, cuanö, cuanö, yaçumö David a bälöo nodioma. Öjö däjä, David nodiwä ebä bälöablalou cuaaö fa nomöjöofälönö, yaçumö Jeconia a bälöo nodio nomöjöoma. Öjö a lä bälöono wei däjä, Babilonia jamö bä çai jubeje, wayu bänö Isaeli ebä dälalefälömaje. Öjö bä bälöablalou nomöjöo fa cuanö, cuanö, yaçumö Cristo a oshe wawäa nomöjöa nodilayoma, Yai Bada tänö a shömabä a lä yaileno wei a lä cui.

Jesús a oshe lä wawäblaliyono wei tä a

18 Jesucristo a oshe lä wawäblaliyono wei däjä, abinaja tä cublaliyoma. Bä nöö María e lä cui, Josénö a wäfa boma ma cui, a quilii showao däjä, Yai Bada a Bufi lojodenö, a shöbönabölayoma. A shöbönabö fa damolalunö,

19 bä feyalobö Josénö a nia däänomi majöwä. ¿Öjö tawä? José showadi a dodijama. A nö quilili bleaamaö bufionomi. Öjö cudeenö, a wä lafujou mlai ja, mamicai a nia daaö bädaoma.

20 Öjö ma cui, a nia lä joyaö wei tä ja, a bufi dayäo showao däjä, Bada etä ajele majali damolaliyoma. José abinaja a nowa majali tama. —David nodiwä José wa e lä cuinö, suwäböfä María a daaö quilii dicoo dijä. Bä ijilubö e lä didibole, Yai Bada tä Bufinö a li fa dobälönö, a li shöbönabö.

21 Ijilu wälo a nia tablaö. Cama ebä lä cui, bä doblou ma mlai ma cui, etä nowa nia mladamaö. ¿Öjö tawä? Etä nowa nia

²² Ora, tudo isto aconteceu para que se cumprisse o que fora dito pelo SENHOR por intermédio do profeta:

²³ Eis que a virgem conceberá e dará à luz um filho, e ele será chamado pelo nome de Emanuel (que quer dizer: Deus conosco).

²⁴ Despertado José do sono, fez como lhe ordenara o anjo do SENHOR e recebeu sua mulher.

²⁵ Contudo, não a conheceu, enquanto ela não deu à luz um filho, a quem pôs o nome de Jesus.

Mateus 2

A visita dos magos

¹ Tendo Jesus nascido em Belém da Judéia, em dias do rei Herodes, eis que vieram uns magos do Oriente a Jerusalém.

² E perguntavam: Onde está o recém-nascido Rei dos judeus? Porque vimos a sua estrela no Oriente e viemos para adorá-lo.

mladamaö cudeenö, Jesús wa wafa nia jilaö —a nowa majali tama.

²²Yai Bada a wano wäyälwä a nija, Bada tä jaba cuu lä balöono wei etä a bejedi wawäblobä, inaja tä bluca cublaliyoma. Abinaja Yai Bada tä a cuu balöo showaoma.

²³Moco a jubamou dao lä mlai, a nia shibönabölayou. Bä ijilubö e nia tabläö. Emawele e afa nia jilabouje. Einaja tä a cuu. ¿Öjö tawä? “Emawele”, bä cuu ja, “Yai Bada tänö bämalecö çai cua”, bei bä cuu.

²⁴Öjö däjä, José a jocäblou fa fenalonö, bä suwäbö e naca fenalema, Bada etä ajlenö a nowa lä tano weinaja showawä.

²⁵Öjö ma cui, Maríanö bä ijilubö e tabläö showao mlao däjä, a jubaö mlai ja a tabou balöoma. ¿Öjö tawä? Bä ijilubö e fa tablälönö, Josénö a wafa Jesús jilaquema.

Mateus 2

Bufi daolewä bä lä waloqueno wei tä a

¹Judea tä ulifi jamö, Lomateli bänö Elode a bada lä lämabono wejei däjä, Belena jamö Jesús a oshe cublaliyoma. A oshe cublaliyono wei ja, motoca a lä faö wei jamö bä lä bälöono wei, ai bä bufi daolewä waloqueyoluma. Tä nia lä cublou wei tä daö showadaobeje, shidicali bä shino mödimaje. Jelusale jamö öjö bä fa yafilionö, abinaja bä cuma.

²—Judio bä nija a Bada läobä a oshe nofi da wawäblalui, ¿wedi jamö bei a? Shidicali a ja, yama a mayo dalalema, motoca a lä faimaö wei jamö. Öjö nija yamacö möfe

³ Tendo ouvido isso, alarmou-se o rei Herodes, e, com ele, toda a Jerusalém;

⁴ então, convocando todos os principais sacerdotes e escribas do povo, indagava deles onde o Cristo deveria nascer.

⁵ Em Belém da Judéia, responderam eles, porque assim está escrito por intermédio do profeta:

⁶ E tu, Belém, terra de Judá, não és de modo algum a menor entre as principais de Judá; porque de ti sairá o Guia que há de apascentar a meu povo, Israel.

⁷ Com isto, Herodes, tendo chamado secretamente os magos, inquiriu deles com precisão quanto ao tempo em que a estrela aparecera.

⁸ E, enviando-os a Belém, disse-lhes: Ide informar-vos cuidadosamente a respeito

bolanö, yama a wafa Bada doblao tabä yamacö juma —bä cuma.

³Öjö bä ʔ fa jililänö, bada tä Elode lä cui, a bufi shifilimou showadaoma. Jelusaleteli bluca bä ma cui, bä bufi çai shifilimoa mö fedulayoma.

⁴Elode a lä cuinö täbä bada yododoblamaö showadalayoma. Nofi báyäalewä blowäjawä bä ma cui, Moisesi tä ʔ ja täbä lä damaö wejei bä ma cui, öjö bä fa çocamomalönö, bä wʔlii cadidioma. Abinaja a cuma. —Yai Bada tänö a shömabä a lä yaileno wei a lä cui, çwedi jamö bei a oshe nia jowa li cubloma? —a cuma.

⁵Abinaja a nowa taö mö feduomaje. — Judea tä ulifi jamö, a oshe nia jowa wawäbloma, Belenateli bä shabonobö jamö. Inaja Yai Bada a wano wáyälewä ai a cuu balöö showaoma. Abinaja tä ʔ cuu.

⁶Judawä ebä ulifibö jamö, Belenateli wamacö lä bälöle, wamacö nofi yai tabobeje wamacö. Judawä ai ebä bada cublawä bawä ma cui, iba Isaeli ebä nija a Bada nia yai lä läo wei, çafä Belenateli wamacö nija ya nia wawäblamaö. 'Einaja tä ʔ cuu —Elode a nowa tamaje.

⁷Öjö däjä, Elode a lä cuinö, bufi daolewä bä naca ço fa ʔatolänö, shidicali a wʔlima. —çWedi tä dodijiwä däjä, bei e li shidicali wawäblaliyoma? —a cuma. Öjö bä ʔ fa jililänö, a ijilu lä badaö wei etä dalalema.

⁸Öjö däjä, Belena jamö bä shömalanö, abinaja a jole cuma. —Belena jamö bä aa

do menino; e, quando o tiverdes encontrado, avisai-me, para eu também ir adorá-lo.

⁹ Depois de ouvirem o rei, partiram; e eis que a estrela que viram no Oriente os precedia, até que, chegando, parou sobre onde estava o menino.

¹⁰ E, vendo eles a estrela, alegraram-se com grande e intenso júbilo.

¹¹ Entrando na casa, viram o menino com Maria, sua mãe. Prostrando-se, o adoraram; e, abrindo os seus tesouros, entregaram-lhe suas ofertas: ouro, incenso e mirra.

¹² Sendo por divina advertência prevenidos em sonho para não voltarem à presença de Herodes, regressaram por outro caminho a sua terra.

A fuga para o Egito

¹³ Tendo eles partido, eis que apareceu um anjo do SENHOR a José, em sonho, e disse: Dispõe-te, toma o menino e sua mãe, fuge para o Egito e permanece lá até

da showadaalu. Ijilu wama a fa dayäbblälönö, wama a dalalei yalo wamale yömölaa mö yabaa çoliyo. ¿Öjö tawä? Wamale yömölalei ja, camiyänö ya çai möö nomöjöobä. Öjö nija ya möfe bolanö, camiyänö ya wafa Bada çai doblao taö mö feduobä —a jole cuma.

⁹Bufi daolewä bänö bada a waf fa jililäjénö, bä alayoma. Motoca a lä faö wei jamö a shidicali jaba lä möno wejei a lä cui, a balöaö çofälöma. Ijilu a çai lä cuböono wei a yafi fedubö jamö, a yanöcöbalejelayoma.

¹⁰¿Öjö tawä? Shidicali a lä dalaleno wejei däjä, jbejedi lä bä bufi yai doblalou fe balojooma!

¹¹Öjamö bä fa çöblalunö, Maríanö bä ijilubö e çai cuobä jamö, a ijilu dalalemaje. A fa dalalöjenö, mashita jamö bä möfe fa boolalunö, a wafa Bada doblao tamaje. Öjö däjä, bä çai madofibö lä juno wejei, bä fa wawämälalöjenö, a dobämaje. Olo bä ma cui ja, täbä wäqueshi ni çledeli lä uçucamamou wei täbä ma cui ja, fii defibä shuu nö lä çledeli wei defibä çai shuu ma cui ja, öjö täbä bluca ja, a dobämaje.

¹²Bada tä Elode nijamö bä jayuaö çofälöö mlaobä, majali tänö bä fa wasölönö, shomi yo jamö bä çaya yacläa çolayofälöma.

Ejido jamö ijilu a çai lä docubölayofälöno wei tä a ¹³Öjö bufi daolewä bä çolayono wei ja, Yai Bada tänö ajele e shömöa jälema. José nija a majali fa wawälönö, abinaja e majali cuyoluma. —A da jocäblalu. Ejido jamö suwäböfä sho, ijilu wafä a çai docufälöbä.

que eu te avise; porque Herodes há de procurar o menino para o matar.

14 Dispondo-se ele, tomou de noite o menino e sua mãe e partiu para o Egito;

15 e lá ficou até à morte de Herodes, para que se cumprisse o que fora dito pelo SENHOR, por intermédio do profeta: Do Egito chamei o meu Filho.

A matança dos inocentes

16 Vendo-se iludido pelos magos, enfureceu-se Herodes grandemente e mandou matar todos os meninos de Belém e de todos os seus arredores, de dois anos para baixo, conforme o tempo do qual com precisão se informara dos magos.

17 Então, se cumpriu o que fora dito por intermédio do profeta Jeremias:

Bäfä nacaö showao mlao däjä, öjamö lä wamacö yanöcöo cudio balöobä. Bada tä Elode lä cuinö, fei däjä ijilu a nia jädaaö, a nia fa shänö —e majali cuma.

14 Öjö tä mö didi showawä ja, a ļa fa showadaalunö, Ejido jamö bä suwäbö e sho, ijilu a çai docua fe jalua showalayofälöma.

15 Bada tä Elode a nomaö showao mlao däjä, öjamö lä bä cudio balöoma. ¿Öjö tawä? Yai Bada a wano wäyäléwä nija, Bada a lä cuno wei tä a bejedi cublobä, öjö tä li cublaliyoma. Abinaja tä a cuu. Ejido jamö, Ijiluyä a faö çofofälöbä, ya nacalema. Einaja tä a cuu.

Elodenö ijilu bä bluca lä shämalaleno wei tä a
16 ¿Öjö tawä? Bufi daolewä bänö bada tä Elode a mölamalemaje yalo, a nö bada wälöwä jushudou fe balojoa jälayoma. A nö wälöwä jushudou fa dodijilonö, Belenateli bä shabonobö jamö ma cui, öjamö bä bälöa fe lä faoono wei bä nijamö ma cui, ijilu walo bä bluca shäa showadaamalalema, lasha bolacabö a famaö showaa lä mlajei bä lä cui. Bufi daolewä bä wälü malä waiquiono wei. “Ei tä lä cui däjä, inaja ijilu a bada cua waiquile dao”, a bufi cuma yalo, öjö bä nabä bluca shömöquema. Ijilu bä bluca shäbeje jamö, bada a nia yai lä läo wei a çai ijilu shämou coyocoo showadaobä.

17 Ijilu bä bluca lä shämalaleno wei tänö, Yai Bada a wano wäyäléwä Jelemia a lä cuno wei tä a bejedi cublaliyoma. Abinaja tä a cuu.

18 Ouvia-se um clamor em Ramá, pranto, [choro] e grande lamento; era Raquel chorando por seus filhos e inconsolável porque não mais existem.

A volta do Egito

19 Tendo Herodes morrido, eis que um anjo do SENHOR apareceu em sonho a José, no Egito, e disse-lhe:

20 Dispõe-te, toma o menino e sua mãe e vai para a terra de Israel; porque já morreram os que atentavam contra a vida do menino.

21 Dispôs-se ele, tomou o menino e sua mãe e regressou para a terra de Israel.

22 Tendo, porém, ouvido que Arquelau reinava na Judéia em lugar de seu pai Herodes, temeu ir para lá; e, por divina advertência prevenido em sonho, retirou-se para as regiões da Galiléia.

23 E foi habitar numa cidade chamada Nazaré, para que se cumprisse o que fora dito por intermédio dos profetas: Ele será chamado Nazareno.

Mateus 3

A pregação de João Batista

18 Lamaa tä ulifi jamö, bä ą nö dedeblaloma. Bä öcöma. Bä ą nacli jlioma. Laquela nodiwä ebä suwä lä cuinö, bä ijilubö ebä nomöa bomaje. Ebä cuonomi waiquiwä cudeenö, bä bufi nia lojodomabou lä çono wejei bä nija bä noshi umlaoma. Einaja tä ą cuu.

Ejido jamö Jesús a ço çai mö lä yabaaimano wei tä ą

19 Öjö ma cui, bada tä Elode a nomalayono wei ja, Ejido jamö Bada tänö ąjele e shömöa fa çolunö, José nija a majali wawäa çomalema. Abinaja e majali cuma.

20—A da jocäblalu. Isaeli ebä ulifibö jamö suwäböfä sho, ijilufä wafä a çai çojamöo çobä. Ijilu a shäo bufi lä doblaono wejei bä lä cui, bä nomaa waiquilaliyoma —e majali cuma.

21 Öjö däjä, José a fa jocäblalunö, Isaeli ebä ulifibö jamö, bä suwäbö sho, bä ijilubö a çai ço çolayofälöma.

22 Öjö ma cui, Judea jamö, Elode bä ijilubö Aquelao e ą bada läo juo fa jililänö, öjamö José a juu quilima. Öjö däjä a majali wasömamou fa çonö, Calilea jamö bä aa yacläa majölayofälöma.

23 Nasale tä ąfa shabono lä jilaö wejei jamö, bä yai bälöaliyoma. Inaja Yai Bada tänö bä taamama, cama a wano wäyälwä bä lä cuno wei tä ą bejedi cublobä. Yai Bada tänö a shömabä a lä yaileno wei a lä cui, öjö a wafa wäyämamou ja abinaja tä ą cuu. Nasaleteli a wafa nia jilabouje. Einaja tä ą cuu.

Mateus 3

Juannö täbä fe lä ojomano wei tä ą

Marcos 1.2-6; Lucas 3.1-9

¹ Naqueles dias, apareceu João Batista pregando no deserto da Judéia e dizia:

² Arrependei-vos, porque está próximo o reino dos céus.

³ Porque este é o referido por intermédio do profeta Isaías: Voz do que clama no deserto: Preparai o caminho do SENHOR, endireitai as suas veredas.

⁴ Usava João vestes de pêlos de camelo e um cinto de couro; a sua alimentação eram gafanhotos e mel silvestre.

⁵ Então, saíam a ter com ele Jerusalém, toda a Judéia e toda a circunvizinhança do Jordão;

⁶ e eram por ele batizados no rio Jordão, confessando os seus pecados.

⁷ Vendo ele, porém, que muitos fariseus e saduceus vinham ao batismo, disse-lhes: Raça de víboras, quem vos induziu a fugir da ira vindoura?

¹Bei. Jesús a bälöö waiquio däjä, Judea tä ulifi bloque jamö fe ojomalewä Juan a wawälayoma. Öjamö lä a fa wawälönö, täbä yömölama. Abinaja bä nowa tama.

²—Wälidiwä tä ja, ¡bä bufi da lädalü! Yai Bada tänö cama ebä çai nia lä cuo wei tä ajedou waiquia lä cuimi —bä nowa tama.

³¿Öjö tawä? Juan a cuo showao mlao däjä, Yai Bada a wano wäyälwä Isaia a lä cuinö, yedu jamö a wafa wäyöö balöö showaoma. Abinaja tä a cuu. Ulifi bloque jamö bä yömöläö ja, a wä nia lojodoaö. “¡Bada tä juu lä cuimi!”, a nia cuu. Abinaja bä nowa nia taö, a wä Bada jiliaö cadidio showadaobeje. “A nia lä juu wei jamö, bei wama e yo wawämaö fa cuaaimadunö, e yo shalilibläö da balöloje”, bä nowa nia taö. Einaja tä a cuu, Juan a wafa wäyöö lä balöono wei tä a lä cui.

⁴Juan a lä cui, yalo cameyo çicö ja a didioma. Yalo si çai acadafu yaboma. Cösö cösöma bä waama, buu ubä çai.

⁵Öjö däjä, Juan nija Jelusaleteli bä bluca walobaleyoluma, Judea jamö bä bluca lä bälöblai bä çai. Jodana u sibo jamö bä lä bälöjömono wei bä çai.

⁶Bä doblono lä mlai tä ja bä a nö wäolanö, Jodana u jamö cama nija bä fe ojoblamolayoma.

⁷Faliseo bä bada ma cui, öjö bä fe çai nia fa ojoblamonö bä walobaleyoluma. Saduseo bä bada çai. Juannö öjö bä bluca fa dalalönö, bä afa taö ja abinaja bä nowa tama. —¡Olu bä wayu lä culenaja wamacö lä cui! Wamacö jolemou. Wamacö fe

⁸ Produzi, pois, frutos dignos de arrependimento;

⁹ e não comeceis a dizer entre vós mesmos: Temos por pai a Abraão; porque eu vos afirmo que destas pedras Deus pode suscitar filhos a Abraão.

¹⁰ Já está posto o machado à raiz das árvores; toda árvore, pois, que não produz bom fruto é cortada e lançada ao fogo.

João dá testemunho de Cristo

Marcos 1.7-8; Lucas 3.15-17; João 1.19-28

¹¹ Eu vos batizo com água, para arrependimento; mas aquele que vem depois de mim é mais poderoso do que eu, cujas sandálias não sou digno de levar. Ele vos batizará com o Espírito Santo e com fogo.

ojoblamou lä buo wei tänö, ¿wamacö nia nowamamou daanö? Ma, Yai Bada a ishau däjä, wamacö nia nowamamoimi.

⁸Wamacö bufi lädou dablamobä, bä bejedimou da wawädo, öjö lä.

⁹“Ablaamö nodiwä yama ecö li cudeenö, yamacö doblou fe yadio weicätä”, bä bufi çai cuu dicoo dijä. Öjö tä nowa cuami. Bamacö nowa malä tale. Yai Bada tänö Ablaamö ebä nodiwä tabou bufi doblao fa cunoja, fei maa mabä ma cui ja, bä nö tablamalebö wei.

¹⁰¿Öjö tawä? ¿Yai Bada a nia ishoimi daanö? Fii fibä nasöcö jamö a fayocola yalejebou waiquia lä cule. Öjö cudeenö, nii dodijiwä bä lalou lä mlai fibä nia diyämamou. Cowa wacö jamö fibä nia shäyäblamou —Juannö bä nowa tama.

¹¹Abinaja Juan a cuma. —Camiyänö bamacö fe ojoblaö däjä, mau u ja bamacö jödödöblamaö, wälidiwä tä ja wamacö bufi lädou dablamobä. Inaja camiyä ya cuaaö ma balöo wei ma cui, camiyä ya nodi jamö, a nö yai lä walojaö wei a nia waloo nomöjöoyoluu. Öjö a shino yai doblaa ayaa cudeenö, ya bayeliblaö bädaobä tä ma cui ja, ya nö quilibö wei. Bei mamicö lä didio wei ecö bädawä ma cui, ya etäbä nö yefibou quilibö wei. Öjö a lä cuinö, bejedi lä wamacö nia yai jödödöblaö. Mau unö mlai, Yai Bada a Bufinö wamacö nia jödödöblaö. Cowa wacönö täbä çai nia jödödöblaö.

12 A sua pá, ele a tem na mão e limpará completamente a sua eira; recolherá o seu trigo no celeiro, mas queimará a palha em fogo inextinguível.

O batismo de Jesus

Marcos 1.9-11; Lucas 3.21-22; João 1.32-34

13 Por esse tempo, dirigiu-se Jesus da Galiléia para o Jordão, a fim de que João o batizasse.

14 Ele, porém, o dissuadia, dizendo: Eu é que preciso ser batizado por ti, e tu vens a mim?

15 Mas Jesus lhe respondeu: Deixa por enquanto, porque, assim, nos convém cumprir toda a justiça. Então, ele o admitiu.

16 Batizado Jesus, saiu logo da água, e eis que se lhe abriram os céus, e viu o Espírito de Deus descendo como pomba, vindo sobre ele.

17 E eis uma voz dos céus, que dizia: Este é o meu Filho amado, em quem me comprazo.

12' ¿Öjö tawä? —a cuma—. Nii bä tamou däjä, mobä yaiblamou lä culenaja a nia cuaaö. Mobä fa yaiblalöjenö, tä ulifi aublaö çoje. ¿Öjö tawä? Shode walalawä fe çai bada juu waiquia lä cuimi, tesibä fa joyalönö mobä feiblamabä. Mobä nia lä cuo wei jamö, mobä taablabä. Öjö ma cui, cowa wacö ludalou dao lä mlai jamö, bei tesibä nia yablaö —Juan a cuma.

Jesús a fe lä ojoblamolayono wei tä ą

13 Öjö däjä, Calilea tä ulifi jamö a culanö, Jodana u jamö Jesús a walobaledayoma, Juan nija a fe ojoblamobä.

14 Öjö ma cui, Juan a wą lämou ja abinaja e cuma. —Shädayai. Cafä nija camiyä ya fe yai ojoblamobä ya ma cui, camiyä nija, çinaja bei wa li cuaaö cuboyoi?

15 Einaja Juan a ma cuno wei ma cui, abinaja Jesús e cuo mö feduoma. —Fei däjä, inaja lä tä yai cuo balöobä. Yai Bada tänö tä tamaö lä bufii wei bäfä tä bluca tabä bäfäcö malä cui —e cuma. Einaja e fa cunö, Juannö a wą julema.

16 Jesús a fe fa ojoblamolunö, lobe a washölöblou ço däjä, judu mösö ca jolablalejelayoma. Möso ca fa jolablalujulunö, Yai Bada a Bufi, jai joledo a cuwä, Jesúsno a itou dalalema. Cama nija a loquema.

17 Öjö däjä, fedu jamö tä ą fa bädaludunö, abinaja Yai Bada a cuma. —Ijiluyä ya nofimaö lä dodijile, miji a. Cama nija bejedi lä ya bufi yai doblalou dodijio —a cuma.

Mateus 4

A tentação de Jesus
Marcos 1.12-13; Lucas 4.1-13

¹ A seguir, foi Jesus levado pelo Espírito ao deserto, para ser tentado pelo diabo.

² E, depois de jejuar quarenta dias e quarenta noites, teve fome.

³ Então, o tentador, aproximando-se, lhe disse: Se és Filho de Deus, manda que estas pedras se transformem em pães.

⁴ Jesus, porém, respondeu: Está escrito: Não só de pão viverá o homem, mas de toda palavra que procede da boca de Deus.

⁵ Então, o diabo o levou à Cidade Santa, colocou-o sobre o pináculo do templo

⁶ e lhe disse: Se és Filho de Deus, atira-te abaixo, porque está escrito: Aos seus anjos ordenará a teu respeito que te guardem; e: Eles te susterrão nas suas mãos, para não tropeçares nalguma pedra.

⁷ Respondeu-lhe Jesus: Também está escrito: Não tentarás o SENHOR, teu Deus.

Mateus 4

Fecula bada anö Jesús a lä yabäcäblalano wei tä ą

¹Inaja tä cublou fa waiquilonö, ulifi bloque jamö Yai Bada a Bufinö Jesús a lululema, fecula bada nija a yabäcamobä.

²Öjamö a iyaö wasöo showao däjä, 40 tä mö didi fa tablamalönö a ofäo dodijoma.

³Öjö däjä, yabäcalewä e waloqueyoluma, fecula bada a lä cui. Abinaja e cuma. —Yai Bada wa Ijilubö ja lä, ei maa mabä da nosiema, nii bä cublobä —e cuma.

⁴Öjö ma cui, abinaja Jesús e cuu mö feduoma. —Ma. Abinaja Yai Bada tä ą oni cuu. Nii bä ma waö wejei ma cui, öjö tä bädawänö täbä nia demi cudiomi. Yai Bada tä lä cuu wei tä ą blucanö, täbä yai nia shino cudio. 'Einaja tä ą oni cuu —Jesús e cuma.

⁵Öjö däjä, Jelusale jamö, fecula bada anö Jesús a lulua taa majölefälöma, Yai Bada e shabono lä yaile jamö. Yai Bada etä yafi feyaca jamö a fa ublamabajalunö,

⁶abinaja a nowa tama. —Bei. Yai Bada wa Ijilubö ja lä, a da quelufälö. Abinaja tä ą oni malä cuu wei. Cafä nija ąjele etäbä nia läamaö. 'Einaja tä ą oni cuu. Abinaja çai. Dodijidawä wa nia yäçaaöje, maa mabä ja wa mamicö shäo mlaobä. 'Einaja tä ą cuu —fecula badanö a nowa tama.

⁷Jesús abinaja e cuu nomöjöoma. — Abinaja tä ą çai cuu. Cafä wamacö nija Yai Bada ya lä bufiblamou wei ya Bada lä cui, wamale bejedimou nia wabaimi. 'Einaja tä ą cuu —a Jesús cuma.

⁸ Levou-o ainda o diabo a um monte muito alto, mostrou-lhe todos os reinos do mundo e a glória deles

⁹ e lhe disse: Tudo isto te darei se, prostrado, me adorares.

¹⁰ Então, Jesus lhe ordenou: Retira-te, Satanás, porque está escrito: Ao SENHOR, teu Deus, adorarás, e só a ele darás culto.

¹¹ Com isto, o deixou o diabo, e eis que vieram anjos e o serviram.

Jesus volta para a Galileia

Marcos 1.14-15; Lucas 4.14-15

¹² Ouvindo, porém, Jesus que João fora preso, retirou-se para a Galiléia;

¹³ e, deixando Nazaré, foi morar em Cafarnaum, situada à beira-mar, nos confins de Zebulom e Naftali;

¹⁴ para que se cumprisse o que fora dito por intermédio do profeta Isaías:

¹⁵ Terra de Zebulom, terra de Naftali, caminho do mar, além do Jordão, Galiléia dos gentios!

⁸Öjö däjä, tä jefu ösöwä lä dodijii jamö, fecula badanö Jesús a bälabeledayoma. Öjamö cäcöbö culanö, Jesús nija, bita jamö täbä jödödöwä bälöblawä lä yaiblai täbä jömaö cuaama, täbä madofibö nowa lä bluca wei bä çai.

⁹Abinaja a nowa tama. —Camiyä ya cotä jamö wa möfe bolanö wale çafa bada doblao taö ja, ei täbä bluca lä cublai täbä ja, bäfä dobäö weicätä —a nowa tama.

¹⁰Öjö däjä, Jesús abinaja a cuu mö feduoma. —Bei, Sadanasi. çShomi jamö a da culufälö! Abinaja tä ç oni cuu. Cafä wamacö nija Yai Bada ya lä bufiblamou wei ya. Wamacö möfe bolanö, camiyä Bada ya lä cui wamale çafa nia shino Bada doblao taö. Camiyä wamale ç nia shino yai juaö. 'Einaja tä ç cuu —a Jesús cuma.

¹¹Öjö däjä, fecula badanö a fa dacöfälönö, çajele bänö a bayeliblaö juoyolumaje. Calilea jamö Jesúsno bä yömölaö lä cuaano wei tä ç

¹²Bei. Juan a lä juwäleno wejei tä ç fa çjililänö, Calilea jamö Jesús a aa majölayofälöma.

¹³Nasaleteli bä shabonobö fa dacöfälönö, Cabenao jamö a bälöblaa majöquema, modu u casö jamö. Öjamö lä, Sabulono ebä nodiwä bälöoma, Nefitali ebä çai nodiwä.

¹⁴Öjö tawä? Yai Bada a wano wäyäléwä Isaia a wä bejedi cublobä, öjamö lä a bälöa majöquema. Abinaja tä ç cuu.

¹⁵Sabulono nodiwä ya ebä çafa ulifibö wäyäö lä cule, Nefitali nodiwä bä çai lä bälöle jamö, modu u ja yo lä itobe jamö,

16 O povo que jazia em trevas viu grande luz, e aos que viviam na região e sombra da morte resplandeceu-lhes a luz.

17 Daí por diante, passou Jesus a pregar e a dizer: Arrependei-vos, porque está próximo o reino dos céus.

A vocação de discípulos
Marcos 1.16-20; Lucas 5.1-11

18 Caminhando junto ao mar da Galiléia, viu dois irmãos, Simão, chamado Pedro, e André, que lançavam as redes ao mar, porque eram pescadores.

19 E disse-lhes: Vinde após mim, e eu vos farei pescadores de homens.

20 Então, eles deixaram imediatamente as redes e o seguiram.

21 Passando adiante, viu outros dois irmãos, Tiago, filho de Zebedeu, e João, seu irmão, que estavam no barco em

Jodana ai u mashi jamö. Öjö Calilea tä ʃafa ulifi lä jilabolajei jamö, judio bä lä mlai bä bälöjowä.

16 Öjamö lä bä lä bälöle bänö, bä bufi nia lä wacacao wei tä shii bada dalalemaje. Tä mö dödöobä jamö bä ma cuono wei ma cui, bä nö bleaaö shi wʃalibä bä çai ma cuono wei ma cui, öjö bä nijamö tä shii çai çoblaliyoma. Einaja tä ʃ cuu.

17 Öjö lä däjä, Jesúsno täbä jaba yömölaö cuaaö ja, abinaja bä nowa tama. —¡Fei däjä waiquiwä! ¡Wʃalidiwä tä ja, bä bufi da lädalu! Yai Bada tänö cama ebä çai nia lä cuo wei tä ajedou waiquia lä cuimi—bä nowa tama.

Yuli yaçalewä cäcöbö lä nacaleno wei tä ʃ

18 Modu Calilea u casö jamö Jesús a diquecou cuaafälölanö, Simón a dalalema, bä fäashä Andrés e çai. Öjö a Simón lä cui, Pedro a wʃafa çai cua. Yuli bä lä yaçamou wei täcö walalawä queamaböö däjä, cäcöbö dalalema. ¿Öjö tawä? Yuli yaçalewä cäcöbö cuoma.

19 Abinaja Jesúsno cäcöbö nowa tama. —Jabo. Cäcöbö da yaiquiyö. Yuli bä bädawä mlai, yanowamö wafä täbä nabä shino yai jubä, bäfäcö nia tablamaö —cäcöbö nowa tama.

20 A wʃa fa jilibölänö, täcö walalawä daböa fa showadacöfälönö, öjö nijamö cäcöbö yaua showadalayoma.

21 Öjö tä fe dolejedale ja, Sebedeo bä ijilubö Santiago e daa majölalema, bä fäashä Juan e çai. Canawä a jamö, bä föö Sebedeo a lä cuinö cäcöbö çai dökäcäoma. Bä befi çai

companhia de seu pai, consertando as redes; e chamou-os.

²² Então, eles, no mesmo instante, deixando o barco e seu pai, o seguiram.

Jesus prega por toda a Galileia e cura muitos enfermos

Lucas 6.17-19

²³ Percorria Jesus toda a Galiléia, ensinando nas sinagogas, pregando o evangelho do reino e curando toda sorte de doenças e enfermidades entre o povo.

²⁴ E a sua fama correu por toda a Síria; trouxeram-lhe, então, todos os doentes, acometidos de várias enfermidades e tormentos: endemoninhados, lunáticos e paralíticos. E ele os curou.

²⁵ E da Galiléia, Decápolis, Jerusalém, Judéia e além do Jordão numerosas multidões o seguiam.

Mateus 5

O sermão do monte

çalanö, yuli bä lä yaçamou wei täcö walalawä idudamaje. Cäcöbö fa dalalönö, cäcöbö nacalema.

²²Cäcöbö fa nacalänö, canawä a jamö bä föö Sebedeo e befi çai daböa fa showadacöfälönö, cäcöbö yaua showalayofälöma.

Jesúsnö täbä bluca yömölaö lä cuaano wei tä ą

²³Calilea jamö Jesús a juu cuaalanö, judio bä yododabä yafi bä jamö, täbä yömölaö cuaama. Yai Badanö cama ebä çai nia lä cuo wei tä ą dodijidawä wäyöö cuaafälöma. Bluca tä wayu shomitawänö täbä lä jaliliono wei, täbä bluca jalomaö cuaama. Täbä lä wälidiono wei bä çai.

²⁴Inaja a cuaaö cudeenö, Silia jamö a wäfa jiliaö blaucou cuaamaje. A wäfa jililemaje yalo, bä jalili bluca çai waloblaamaje. Bluca tä wayu shomitawänö täbä lä jaliliono wei bä ma cui, bä nö ninili lä bleano wei bä ma cui, öjö bä bluca jalomalalema. Bä lä feculaböono wei bä ma cui, bä çai cofibö lä cashäshäoblono wei bä ma cui, bä lä yätoliböono wei bä ma cui, öjö bä bluca çai jaloa showamalalema.

²⁵Öjö däjä, Calilea jamö bä lä bälöle bä ma cui, Judea jamö bä lä bälöle bä ma cui, Jesús nija bluca dodijiwä bä yaulayofälöma. Decaboli jamö bä lä bälöle bä ma cui, Jelusale jamö bä lä bälöle bä ma cui, Jodana ai u mashi jamö bä lä bälöle bä ma cui, öjö bä bluca çai yaulayofälöma.

Mateus 5

Bä bufi yai nia lä doblalou wei tä ą

As bem-aventuranças

Lucas 6.20-23

¹ Vendo Jesus as multidões, subiu ao monte, e, como se assentasse, aproximaram-se os seus discípulos;

² e ele passou a ensiná-los, dizendo:

³ Bem-aventurados os humildes de espírito, porque deles é o reino dos céus.

⁴ Bem-aventurados os que choram, porque serão consolados.

⁵ Bem-aventurados os mansos, porque herdarão a terra.

⁶ Bem-aventurados os que têm fome e sede de justiça, porque serão fartos.

⁷ Bem-aventurados os misericordiosos, porque alcançarão misericórdia.

⁸ Bem-aventurados os limpos de coração, porque verão a Deus.

⁹ Bem-aventurados os pacificadores, porque serão chamados filhos de Deus.

¹⁰ Bem-aventurados os perseguidos por causa da justiça, porque deles é o reino dos céus.

¹Bluca täbä çoçamou fa dalalönö, jefu tä balöcö jamö Jesús a dolequebefälöma. Öjamö lä a lä lole jamö, cama ebä lä nocamabono wei bä loo ajededou showalayoma.

²Bä yömölaö ja abinaja bä nowa tama.

³—Yai Bada nija bä jömöo lä mlai bä lä cui, öjö bä bufi yai doblalobä cäbä. Yai Bada tänö bä çai malä cule.

⁴Bä lä öcöo wei bä lä cui, öjö bä bufi yai doblalobä cäbä. Yai Bada tänö bä bufi nia lojodomabou fe malä yadio wei.

⁵Bä bufi lä oquei bä lä cui, öjö bä bufi yai doblalobä cäbä. Yai Bada tänö dodijidawä bä nia malä tabou wei, tä ʔ wäa lä taqueno weinaja showawä.

⁶Yai Bada nija bä cadidou bufi lä doblao wei bä lä cui, öjö bä bufi yai doblalobä cäbä. Yai Bada tänö bä bufi nia malä doblamabou wei.

⁷Täbä nofi lä ojobou wejei bä lä cui, öjö bä bufi yai doblalobä cäbä. Yai Bada tänö cama bä nofi nia çai ojobou mö malä feduo wei.

⁸Yai Bada nija täbä bufi mö yai lä blucao wei bä lä cui, öjö bä bufi yai doblalobä cäbä. Wawädwä Yai Bada a nia malä dablao wejei.

⁹Täbä bufi lä yanöcomabou wejei bä lä cui, öjö bä bufi yai doblalobä cäbä. Yai Bada ijilubö ebä ʔafa nia malä jilamou wei.

¹⁰Täbä dodijaö yalo, bä nö lä bleaamou wei bä lä cui, öjö bä bufi yai doblalobä

11 Bem-aventurados sois quando, por minha causa, vos injuriarem, e vos perseguirem, e, mentindo, disserem todo mal contra vós.

12 Regozijai-vos e exultai, porque é grande o vosso galardão nos céus; pois assim perseguiram aos profetas que viveram antes de vós.

Os discípulos, o sal da terra
Marcos 9.49-50; Lucas 14.34-35

13 Vós sois o sal da terra; ora, se o sal vier a ser insípido, como lhe restaurar o sabor? Para nada mais presta senão para, lançado fora, ser pisado pelos homens.

Os discípulos, a luz do mundo

14 Vós sois a luz do mundo. Não se pode esconder a cidade edificada sobre um monte;

cäbä. Yai Bada tänö dodijidawä bä nia çai malä bälöo wei, ¿Öjö tawä?

11 Camiyä wamale bufii yalo, wamacö äfa ma lafumaöje däjä ma cui, wamacö bufi doblalobä wamacö. Wamacö nö ma bleaamaöje däjä ma cui, wälidiwä tä bluca ja wamacö äfa jole çai ma taö wejei ma cui, wamacö bufi doblalobä wamacö.

12 Inaja wamacö taamaöje däjä, bä bufi shino da doblalo. ¿Bä bufi doblalou da dodijio! ¿Öjö tawä? Fedu fedole jamö wamacö nia dobämou fe malä balojoo wei. Cama bä nö badabö ma cuinö, inaja showawä Yai Bada a wäno wäyälwä bä nö bleaamaö malä balöono wejei. Öjö bä owäbou nodia dicoa lä culajei.

Sayu bä lä culenaja bämacö cuwä

13 Bei —Jesús a cuma—. Cafä wamacö lä dodijaö wei tänö, jai sayu wamacö cuwä, wama täbä dodijidawä tamabobä. ¿Öjö tawä? Öjö ma cui, bä sayu oquediblou dicoo ja, bä nia mödadiblou lä ço wei etä cuami waiquiwä. Bä oquediwä waiquiwä yalo, bä nia bufiblamou çodaaيمي. Sibö jamö bä fa joyalöjenö, bä nia cadicaö buoje. ¿Öjö tawä? Inaja wamacö cublou dicoo ja, wamacö nofi nia tamamoimi majöo.

Shji wacacawä tä lä culenaja bämacö cuwä

14 Abinaja Jesús e cuma. —Bita jamö täbä bluca lä bälöblai wama täbä wacacamabobä wamacö shji, Yai Bada nija bä cadidofälöbä. ¿Öjö tawä? Jefu tä bololo jamö a shabono cuo ja, a nia joyao malä

15 nem se acende uma candeia para colocá-la debaixo do alqueire, mas no velador, e alumia a todos os que se encontram na casa.

16 Assim brilhe também a vossa luz diante dos homens, para que vejam as vossas boas obras e glorifiquem a vosso Pai que está nos céus.

Jesus não veio revogar a Lei, mas cumprir

17 Não penseis que vim revogar a Lei ou os Profetas; não vim para revogar, vim para cumprir.

18 Porque em verdade vos digo: até que o céu e a terra passem, nem um i ou um til jamais passará da Lei, até que tudo se cumpra.

19 Aquele, pois, que violar um destes mandamentos, posto que dos menores, e assim ensinar aos homens, será considerado mínimo no reino dos céus; aquele, porém, que os observar e ensinar, esse será considerado grande no reino dos céus.

mlai. Inaja showawä, iba wamacö nia wawädwä lä dablamous wei wamacö.

15 Cowa wacö ömöamaöje däjä, wöö anö wacö fe nia yojobou majöo malä mlajei. Ma, wacö ðtaobä jamö wacö nia yai ðtabouje, yafi jamö bä lä cule bänö täbä dablabeje.

16 Inaja showawä, shi wacacawä wamacö lä cui, wawädwä bä da damolalu. Wamacö dodijaö fa dalalöjenö, Faafä a lä culadi a wäfa doblao tabeje —a cuma.

Jesúsno Yai Bada etä a nia bejedi lä wawämano wei tä a

17 Abinaja Jesús e cuma. —Moisesi ya etä a joyamabä, ya walonomi. Yai Bada a wano wäyälwä bänö tä a jaba lä wäyano wejei tä a ma cui, öjö ya tä a çai joyamaimi. Ma. Ya tä a joyamaö mlai ja, ya tä a nia shino yai fa wawämanö ya waloqueyoluma, öjö tä a ja wamacö bufi yai jaducublobä.

18 Cafä wamacö nija ei ya wä lä cui, bejedi lä ya wä. Judu mösö ma cui, bita a ma cui, öjö tä bluca cuo showao däjä, Moisesi tä a oni nia joyamou balöomi. Moli tä mamowai lä onile ma cui, tä nia oni joyamoimi. Moisesi etä a lä cuu wei tä a bejedi cublou showao mlao däjä, tä a nia oni mladou bädaomi.

19 ¿Öjö tawä? —a cuma—. Moisesinö tä a bluca lä wäyano wei tä a lä cui, wama tä a bluca juabä tä a. Moisesi ai etä a nofi tabou lä mlajei bä lä cuinö, ai bä nija tä a çai mashi juamaimi dicoweje ja, cama bä ma cui bä nofi nia çai tamamoimi mö feduo. Yai Bada tänö cama ebä çai cuobä jamö, öjö bä nö nia öjöböamaimi. Öjö ma cui,

20 Porque vos digo que, se a vossa justiça não exceder em muito a dos escribas e fariseus, jamais entrareis no reino dos céus.

**Jesus completa o que foi dito aos antigos
Do homicídio**

21 Ouvistes que foi dito aos antigos: Não matarás; e: Quem matar estará sujeito a julgamento.

22 Eu, porém, vos digo que todo aquele que [sem motivo] se irar contra seu irmão estará sujeito a julgamento; e quem proferir um insulto a seu irmão estará sujeito a julgamento do tribunal; e quem lhe chamar: Tolo, estará sujeito ao inferno de fogo.

Moisesi etä ą yai lä juaö wejei bä lä cuinö, ai bä nija tä ą çai bluca juamaö mö feduoje ja, Yai Bada tänö öjö bä nofi nia shino yai tabou ayao. Yai Bada tänö cama ebä çai lä cuo wei jamö, wawadowä öjö bä nö nia shino öjöböamaö.

20 Bămacö nowa taö malä waiquio wei —a cuma—. Moisesi tä ą ja täbä lä damaö wejei bä lä cui, yanowamö täbä nija bä nia cadidou fa dablamonö bä ma cuaablalou wei ma cui, bä jolemou. Yai Bada a bufi doblamaboimije. Faliseo bä bada ma cui, inaja showawä bä jolemou cuwä. Wamacö yai cadidou mlai ja, öjö bä lä cuaaö weinaja wamacö cuaaö dicoo ja, Yai Bada tänö cama ebä çai cuobä jamö wamacö nia cuomi waiquiwä —a cuma.

Täbä nofimayou çobä Jesúsno täbä lä yömölano wei tä ą

21 Jesúsno tä ą wawämaö ja, abinaja a cuma. —Judio wamacö nö badabö nija tä ą jaba wäyamou lä balöono wei, wama tä ą daö waiquia. Abinaja Moisesinö bä nowa tama. Yanowamö wama täbä nia shäimi. Wama täbä shäö dicoo ja, bä dobroimi lä jömaö wejei bä bada lä cuinö wamacö nabä nia shömöaöje. 'Einaja bä nowa tama —a cuma—.

22 Öjö ma cui, abinaja bamacö nowa taö lä cule. Aifä wa shäö ma mlai ma cui, wa wälibou dicoo ja, wa nö bleamabä wa waiquiwä. Aifä wa shäö ma mlai ma cui, öjö nija wa jushudou dicoo ja, wa jömamobä wa waiquiwä. Wa nö waibläö dicoo ja, bä dobroimi lä jömaö wejei bä

23 Se, pois, ao trazeres ao altar a tua oferta, ali te lembrares de que teu irmão tem alguma coisa contra ti,

24 deixa perante o altar a tua oferta, vai primeiro reconciliar-te com teu irmão; e, então, voltando, faze a tua oferta.

25 Entra em acordo sem demora com o teu adversário, enquanto estás com ele a caminho, para que o adversário não te entregue ao juiz, o juiz, ao oficial de justiça, e sejas recolhido à prisão.

26 Em verdade te digo que não sairás dali, enquanto não pagares o último centavo.

Do adultério

27 Ouvistes que foi dito: Não adulterarás.

bada nija wa çai jubeje wa. ¿Öjö tawä? “¡Wa bufi jaducäwämi nö lä beblalole!”, aifä wa nowa taö dicoo ja, cafä shobali wacö jamö wa jubä wa.

23' ¿Öjö tawä? —Jesús a cuma—. Öjö cudeenö abinaja ya cuu. Yai Bada wa dobäbä, yalo bä lä dodoblamou wei bä maqueblamobä täcö jamö wa icuolanö, aifä a lä cuinö, cafä nija tä nowa lä tablete tä ja wa bufi jaducublou yalo, abinaja wa nia cuaaö.

24 Yalo bä lä dodoblamou täcö cotä jamö, Yai Bada nija wa tä nia lä dodobou wei wa tä nia blaaö balöo. Aifä a sho, dodijidawä wafäcö a nia wayou ço balöodayou, cafä nija tä nowa lä cule tä nowa mladamabä. Öjö däjä, yalo bä lä dodoblamou wei täcö jamö wa juu mö yabamou fa çoimanö, afä wa tä lämabou mlai ja, Yai Bada wa tä nia shino yai dobäyoluu.

25' Wa wäfa dobroimi nia lä wäyää wei a lä cuinö, bada nijamö wa çai juu showaofälöö däjä, lobe a nofia da çolä —Jesús a cuma—. Bada a nija wa juwäamaö fa dicoonö, wa nö bleaamaö mlaobä. ¿Öjö tawä? Täbä fe lä lamaö wei a nija wa juwäa majöa fa dicoblamalänö, wa fe laamaö dicoo mlaobä.

26 Cafä nija ei ya wä lä cui, bejedi lä ya wä. Tä nowa lä cule, wa tä nowa bluca çoamaö showao mlao däjä, wa nia famaö ço buomije —a cuma.

Täbä nofi beshili lä jushuaö wei tä a

27 Abinaja Jesús a cuma. —Tä a jaba wäyämou lä balöono wei, wama tä a daö waiquiwä. Abinaja Moisesinö bä nowa

28 Eu, porém, vos digo: qualquer que olhar para uma mulher com intenção impura, no coração, já adulterou com ela.

29 Se o teu olho direito te faz tropeçar, arranca-o e lança-o de ti; pois te convém que se perca um dos teus membros, e não seja todo o teu corpo lançado no inferno.

30 E, se a tua mão direita te faz tropeçar, corta-a e lança-a de ti; pois te convém que se perca um dos teus membros, e não vá todo o teu corpo para o inferno.

31 Também foi dito: Aquele que repudiar sua mulher, dê-lhe carta de divórcio.

32 Eu, porém, vos digo: qualquer que repudiar sua mulher, exceto em caso de relações sexuais ilícitas, a expõe a tornar-se adúltera; e aquele que casar com a repudiada comete adultério.

tama. Wamacö nia joleblaloimi. 'Einaja bä nowa tama —a cuma—.

28 Öjö ma cui, abinaja bamacö nowa taö lä cule. Suwä bä nijamö täbä mamö beshili lä showablalou wei bä lä cui, bei bä bufi jamö bä joleblalou waiquia lä cule.

29 Öjö tawä? Wamacö noshi umlaobä wamacö. Jayu wa boco jamö wa mamö lä cuinö wa wälidiaamaö dicoo ja, wa mamö fa ucäblamolunö mamö da joyamolu, öjö lä. Wa lä bayucui wa ma joyamolayou wei ma cui, inaja buo. Shobali wacö jamö wa mamocu befi çai demi shäyäblamou dicoo ja, bei wa nö shino bleaaö yaiquei.

30 Jayu wa boco jamö wa imicö lä cuinö, öjönö wa wälidiaamaö dicoo ja, inaja showawä. Wa imicö fa bäblamolunö imicö da joyamolu, öjö lä. Wa lä bayucui wa ma joyamolayou wei ma cui, inaja buo. Shobali wacö jamö wa imicö befi çai demi juu dicoo ja, bei wa nö shino bleaaö yaiquei.

Täbä suwäbö lä joyao wei tä ą

31 Öjö tawä? —Jesús a cuma—. Abinaja täbä nowa çai jaba taö balöomaje. Bä suwäbö bä joyaö cadidiobeje, bä feyalobö bä lä cuinö tä ą oni fa tablajenö, bä suwäbö bä nija tä ą oni nia jöböaöje, etä ą çai oni shömamou çobä. 'Einaja bä nowa jaba ma tano wejei ma cui,

32 abinaja bamacö nowa taö lä cule —a cuma—. Bä suwäbö a nofi beshili jushuaö ma mlai ma cui a joyaö dicoo ja, a doblamaimi. Shinoco a nö cuo majöobimi ja, ai a wälo ja a yabäcäo lä majöle, bä feyalobö e li mayo. Inaja showawä, ai a

Dos juramentos

³³ Também ouvistes que foi dito aos antigos: Não jurarás falso, mas cumprirás rigorosamente para com o SENHOR os teus juramentos.

³⁴ Eu, porém, vos digo: de modo algum jureis; nem pelo céu, por ser o trono de Deus;

³⁵ nem pela terra, por ser estrado de seus pés; nem por Jerusalém, por ser cidade do grande Rei;

³⁶ nem jures pela tua cabeça, porque não podes tornar um cabelo branco ou preto.

³⁷ Seja, porém, a tua palavra: Sim, sim; não, não. O que disto passar vem do maligno.

wəlo lä cuinö, suwä joyano a dääö majöo ja, öjö a çai dobroimi mö feduwä. “Bä feyalobö enö a malä joyaleno wei”, a bufi cuu ma bäle ma cui, inaja Yai Bada a bufi cuu mlaicätä. Ma. “A lä joleblalou wei a”, Yai Badanö öjö a nofi tabou.

Yai Bada nija bä nia jolemou lä mlai tä a
³³ Abinaja çai —Jesús a cuma—. Tä a jaba wäyämou lä balöono wei, wama tä a daö waiquiwä. Yai Bada nija wama tä a lä wääö wei tä a ja, wamacö nia jolemoimi. Bada tä nija wamacö a nö lä wäo weinaja, wamacö nia cuaaö shalilio showao.

³⁴ Einaja bä nowa jaba ma tano wejei ma cui, abinaja camiyänö bamacö nowa taö lä cule —a cuma—. Wamacö bejedimou dablambö, Yai Bada a wəfa jayumaö buo dijejä. “Ya jolemoimi, Yai Bada a malä cule”, wamacö nia cuimi. Judu mösö ma cui, wama mösö afa nia jayumaö buomi. Öjamö Yai Bada a malä läladi.

³⁵ Wamacö nia bejedimou fa dablamonö, bita a ma cui a wəfa çai jayuma dijejä. Jai Yai Bada mamicö maquedalobä, a bita cuwä malä cui. Jelusale a wəfa shabono çai jayuma dijejä. Bada tä yai lä cui, öjamö a nia lä bälödalou wei a shabono malä cui.

³⁶ Bei wamacö fe ma cui, wamacö bejedimou dablambö, bä fe afa jayumamou bädao dijä. Wamacö fe lä au wei tä ma cui, wamacö fe lä ushujui tä ma cui, çafä wamacö lojodenö wamacö fe tablamobä wamacö malä mlai.

³⁷ Öjö tawä? “Awei”, wamacö nia lä cuu wei, bä a nö bejediaö da showadao. “Ma”, wamacö nia lä cuu wei, inaja showawä.

Da vingança
Lucas 6.27-30

38 Ouvistes que foi dito: Olho por olho, dente por dente.

39 Eu, porém, vos digo: não resistais ao perverso; mas, a qualquer que te ferir na face direita, volta-lhe também a outra;

40 e, ao que quer demandar contigo e tirar-te a túnica, deixa-lhe também a capa.

41 Se alguém te obrigar a andar uma milha, vai com ele duas.

42 Dá a quem te pede e não voltes as costas ao que deseja que lhe emprestes.

Do amor ao próximo
Lucas 6.32-36

Wamacö bejedimou dablamobä, ai wama tä äfa jayumaö lä bashiblaö wei tä lä cui, öjö fecula bada bei mayo li waiquiwä, a yai lä wälidii a lä cui —Jesús a cuma.

Täbä nö lä yuo wei tä ä

38Abinaja Jesús a cuma. —Ei tä ä jaba wäyämou lä balöono wei, wama tä ä daö waiquiwä. Ai mamö wäliaö lä dicoo wei a lä cui, inaja showawä, cama mamö çai nia tablamamou mö feduo. Ai nacö wäliaö ja, cama nacö çai nia wäliamamou mö feduo. 'Einaja bä nowa jaba ma tano wejei ma cui, **39**abinaja bamacö nowa taö lä cule —a cuma—. Wälidiwä talewänö wa taamaö bädao ja, a nö yuo dijä. Jayu wa boco jamö wa mamoca lä cui, wa mamoca baiaö ja, wa nö yuo mlai ja, ai mamoca mashi lädou da çolo.

40Inaja showawä, wa cö lä feyacabole cäcö nia jöböamaö fa bufinö, bada bä nija ai a wä nö wäo ja, cäcö noshi umabo dijä. Wa cö lä ʒeshibole cäcö ma cui, cäcö çai jöböa yädäa da showadacö.

41Ai a bada lä cui, çafä nija a madofibö yefimamou fe yadio ja, a madofibö blajamamou bufiö lä culenaja mlai, wa ebä çai madofi yefibou showale, wa ebä çai blajaaö cuaaö fe yadiofälöbä.

42Çafä nija a lä nacou wei a lä cui, a da dobälö. Täbä majöbou bufi lä doblao wei a lä cui nija täbä noshi umabo dijä —Jesús a cuma.

Täbä nö ma nabämou wei ma cui täbä nofiamaö lä bufino wei tä ä

⁴³ Ouvistes que foi dito: Amarás o teu próximo e odiarás o teu inimigo.

⁴⁴ Eu, porém, vos digo: amai os vossos inimigos e orai pelos que vos perseguem;

⁴⁵ para que vos torneis filhos do vosso Pai celeste, porque ele faz nascer o seu sol sobre maus e bons e vir chuvas sobre justos e injustos.

⁴⁶ Porque, se amardes os que vos amam, que recompensa tendes? Não fazem os publicanos também o mesmo?

⁴⁷ E, se saudardes somente os vossos irmãos, que fazeis de mais? Não fazem os gentios também o mesmo?

⁴³Abinaja Jesús a cuma. —Ei tä ą jaba wäyämou lä balöono wei, wama tä ą daö waiquiwä. Aifä wama bä nia nofimaö. Wamacö nofi lä wəlibou wejei bä lä cui, öjö wama bä nofi nia ąai wəlibou mö feduo.

⁴⁴Einaja bä jaba ma cuno wei ma cui, abinaja bamacö nowa taö lä cule —a cuma—. Wamacö nofi lä wəlibou wejei bä ma cui, bä da nofimaje. Wamacö nö lä bleaamaö wejei bä ma cui, Yai Bada nija bä nö bayeli da nacaje,

⁴⁵Faafä a lä culadi wama a yai owäbobä. ¿Öjö tawä? Wəlidiwä talewä bä ma cui, dodijidawä tä jamö bä lä cuo wei bä ma cui, motoca shjinö öjö bä bluca wacacamabou fe usucuwä malä cui. Täbä lä dodijaö wei täbä nijamö ma cui, täbä dodijaö lä mlai täbä nijamö ma cui, maa a malä shömaö wei.

⁴⁶Cafä wamacö lä nofimaö wejei, wama bä nofimaö mö feduo yalo, ¿Yai Bada tänö wamacö nia dobädayou daanö? —a cuma—. Ma. Lomateli bada bä befi bä blada lä doaö wejei bä ma cuinö, cama bä lä nofimaö wejei, showadi bä nofimaö mö malä feduo wejei.

⁴⁷Afä wama bä nofimaö mö bao yalo, “Camiyä yamacö shino dodijaö ayao”, ¿wamacö bufi nia cuu daanö? Ma. Showadi täbä taamayou lä buo weinaja, wamacö cuaaö bädao malä cui. Yai Bada a daö lä mlajei bä ma cui, inaja täbä ąai cuaaö talei.

⁴⁸ Portanto, sede vós perfeitos como perfeito é o vosso Pai celeste.

Mateus 6

A prática da justiça

¹ Guardai-vos de exercer a vossa justiça diante dos homens, com o fim de serdes vistos por eles; doutra sorte, não tereis galardão junto de vosso Pai celeste.

Como se deve dar esmolas

² Quando, pois, deres esmola, não toques trombeta diante de ti, como fazem os hipócritas, nas sinagogas e nas ruas, para serem glorificados pelos homens. Em verdade vos digo que eles já receberam a recompensa.

³ Tu, porém, ao dares a esmola, ignore a tua mão esquerda o que faz a tua mão direita;

⁴ para que a tua esmola fique em secreto; e teu Pai, que vê em secreto, te recompensará.

Como se deve orar

⁵ E, quando orardes, não sereis como os hipócritas; porque gostam de orar em pé nas sinagogas e nos cantos das praças, para serem vistos dos homens. Em

⁴⁸Ma. Faafä a lä culadi a doblaä lä culenaja, wamacö cuo mö feduobä wama ecö.

Mateus 6

Jatowä täbä dodijamaö lä bufino wei tä ą

¹Bä da moyaweicu —Jesús a cuma—. Yai Bada tänö tä tamaö lä bufii wei wama tä taö däjä, yanowamö täbä nija wamacö dodijidawä mömobä wama tä nia taimi. Inaja wamacö cuaaö dicoo ja, Faafä Yai Bada a lä culadi nija wamacö nia dobämamoimi.

²¿Öjö tawä? —a cuma—. Bä lä jöli wei wama bä dobäö däjä, wamacö jömöo mlalanö bä da bayelibleje, bä jole jole lä dodijaö wei bä lä cuaaö weinaja mlai ja. Judio bä yododabä yafi bä jamö ma cui, sibo jamö bä bluca lä juaaö wei jamö ma cui, öjö bä shi öjöde dablamou bufi doblaö talei, yanowamö täbä nija bä nofi doablamobä. Inaja bä cuaaö lä dicoo wei bä lä cui, Yai Bada nija bä nia dobämoimi. Yanowamö täbä nija bä nofi doablamobä, öjö cama etä li waiquiwä.

³Bä lä jöli wei wama bä dobäö däjä, ai wama bä mojudumabolanö bä yai da dobäje.

⁴Wama bä bayelibleä ma jatoo wei ma cui, Faafä a lä culadinö wamacö daö weicätä, wamacö dobäö mö feduodayobä —a cuma.

Yai Bada nija bä nö bayeli nia lä nacao wei tä ą

⁵Abinaja Jesús a cuma. —Wa nö bayeli nacao däjä, bä jole jole lä dodijaö wei bä lä cuaaö weinaja, a cuaa dijä. Judio bä yododabä yafi bä jamö ma cui, sibo jamö

verdade vos digo que eles já receberam a recompensa.

⁶ Tu, porém, quando orares, entra no teu quarto e, fechada a porta, orarás a teu Pai, que está em secreto; e teu Pai, que vê em secreto, te recompensará.

⁷ E, orando, não useis de vãs repetições, como os gentios; porque presumem que pelo seu muito falar serão ouvidos.

⁸ Não vos assemelheis, pois, a eles; porque Deus, o vosso Pai, sabe o de que tendes necessidade, antes que lho peçais.

A oração dominical

Lucas 11.2-4

⁹ Portanto, vós orareis assim: Pai nosso, que estás nos céus, santificado seja o teu nome;

bä bluca lä juaaö wei jamö ma cui, öjö bä lä cui, Yai Bada nija wawädowä bä ʔ shino faö bufi doblao talei, yanowamö täbä nija bä nia dodijaö fa dablamonö. Cafä nija ei ya wʔ lä cui, bejedi lä ya wʔ. Inaja bä lä cuaaö wei bä lä cui, Yai Bada nija bä nia dobämoimi. Yanowamö täbä nija bä dodijaö dablambä, öjö cama etä li waiquiwä.

⁶Ma, Yai Bada nija wa nö bayeli nacao bufio ja, afä yano jamö wa fa lucälönö, wa yoca fa lacönö, Faafä nija a wʔ faö da ʔatoo. Wa wʔ faö ma ʔatoo wei ma cui, Faafä a lä culadinö wa wʔ jiliaö fe yadio wä, wa dobäbä.

⁷ʔAbinaja ʔai —Jesúsnö bä nowa tama—. Yai Bada nija wamacö nö bayeli nacao ja, Yai Bada a daö lä mlajei bä lä cuaaö weinaja, bä cuaa dijä. Öjö bä lä cui, bä aca jayuaö buo talei. “Inaja ya wʔ labaaö cuaaö ja, wale ʔ yai nia jiliadayou”, bä bufi jole cuu dicoo talei.

⁸Öjö bä lä cuaaö weinaja, bä cuaa dijä. Wamacö lä jöli wei, Faafä a lä culadinö wamacö daö waiquiwä. Wamacö nö bayeli nacao showao mlao däjä ma cui, wamacö daö malä waiquile.

⁹¿Öjö tawä? —a cuma—. Yai Bada nija wamacö nö bayeli nacao ja, abinaja wamacö yai cubä. “Fabe, yamacö lä Föömou wei wa lä culadi, cafä wa wʔafa shino doblao wäyämobä wa. Wa wʔafa jole jole jayumamou buobä wami.

10 venha o teu reino; faça-se a tua vontade, assim na terra como no céu;

11 o pão nosso de cada dia dá-nos hoje;

12 e perdoa-nos as nossas dívidas, assim como nós temos perdoado aos nossos devedores;

13 e não nos deixes cair em tentação; mas livra-nos do mal [pois teu é o reino, o poder e a glória para sempre. Amém]!

14 Porque, se perdoardes aos homens as suas ofensas, também vosso Pai celeste vos perdoará;

15 se, porém, não perdoardes aos homens [as suas ofensas], tampouco vosso Pai vos perdoará as vossas ofensas.

16 Quando jejuardes, não vos mostreis contristados como os hipócritas; porque desfiguram o rosto com o fim de parecer aos homens que jejuam. Em verdade vos digo que eles já receberam a recompensa.

10Eja yamalecö çai cua da dodijiquiyo. Fedu jamö wa wä juamou lä culadinaja, ei bita jamö ma cui, inaja showawä wa wä çai juamou cuo mö feduobä.

11Yamacö nia lä iyaö wei täbä ja, showadi yamalecö da dobä.

12Yamacö doblou lä mlai, tä nowa çai da mladamalö, camiyä yamalecö lä yabäcaö wejei bä nija, yama tä nowa bluca mladamaö lä cuaaö weinaja showawä.

13Yamacö nö doblobö lä mlai jamö, yamalecö çai da wasö. Tä lä wälidii tä ja, yamalecö da nowamöbo.” Einaja Yai Bada nija wamacö cubä.

14Ai täbä nija wamacö nowa lä cule wama tä nowa mladamalei ja, inaja showawä Faafä a lä culadinö wamacö nia taamaö mö feduo malä cui.

15Öjö ma cui, täbä doblou lä mlai täbä nija wamacö nowa lä cuo wei, wama tä nowa mladamaimi dicowä ja, cafä wamacö ma cui nija, Faafänö tä nowa lä taboladi tä nia çai mladamaö ayaomi.

Täbä iyaö lä wasöo wei tä a

16Abinaja Jesús a cuma. —Yabäcou mlai ja, Yai Bada nija wamacö nö bayeli nia fa nacaodinö wamacö iyaö wasöo ja, dodijidawä bä mömou fe da yadio, bä jole jole lä dodijaö wei bä lä cuaaö weinaja mlai. Öjö bä lä cui bä iyaö wasöo däjä, Yai Bada nija bä dobämobä bä li cuaaimi. Yanowamö täbä nija bä nö nia fa öjöböamonö, bä li cuaaö buo. ¿Öjö tawä? Bä nö nia fa öjöböamonö, bä mö yälö mou mlai ja bä fe shaclacawä bufi çai wälidiwä juadalou. Cafä wamacö nija ei ya wä lä cui,

Como jejuar

17 Tu, porém, quando jejuares, unge a cabeça e lava o rosto,

18 com o fim de não parecer aos homens que jejuas, e sim ao teu Pai, em secreto; e teu Pai, que vê em secreto, te recompensará.

Os tesouros no céu

19 Não acumuleis para vós outros tesouros sobre a terra, onde a traça e a ferrugem corroem e onde ladrões escavam e roubam;

20 mas ajuntai para vós outros tesouros no céu, onde traça nem ferrugem corrói, e onde ladrões não escavam, nem roubam;

21 porque, onde está o teu tesouro, aí estará também o teu coração.

A luz e as trevas Lucas 11.34-36

22 São os olhos a lâmpada do corpo. Se os teus olhos forem bons, todo o teu corpo será luminoso;

bejedi lä ya wə. Yai Bada nija öjö bä lä cui bä nia dobämoimi. Yanowamö täbä nija bä nö öjöböamobä, öjö cama etä li waiquiwä.

17Ma, cafä wamacö iyaö wasöo däjä, bä mö da yälömolu —a cuma—. Bä feta uçucäi da yacäcäblamolü, dodijidawä wamacö dablamlou showao fe yadiobä.

18Wamacö nia iyaö lä wasöo wei wamacö lä cui, yanowamö täbä nija wamacö nö öjöböamamobä wamacö nia cuaaimi. Jätowä täbä iyaö ma wasöo wei ma cui, Faafä a lä culadinö täbä malä daö wei. ¿Öjö tawä? Wamacö iyaö wasöo ma jätöo wei ma cui, Faafänö wamacö dablao fe yadio wä, wamacö dobäbä.

Fedu jamö täbä shimomaö lä bufino wei tä a **19**¿Öjö tawä? —Jesús a cuma—. Bitä jamö täbä madofi shimoma dijejä. Wama täbä ma shimomaö wei ma cui, wamacö camishibö nia wädömamou. Wamacö madofibö nia çai amu ushiböaö. Yanowamö täbä lucäo fa jätöonö, täbä nia çai tomöabläöje.

20Ma, fedu jamö afä täbä nowa yai lä bluca wei täbä shino yai shimomaö da balöodu. Öjamö lä camishifä bä nia wädömamoimi. Wamacö madofibö nia çai amu ushiböaö buomi. Täbä nia çai tomöaimije.

21¿Öjö tawä? Afä wama täbä yai lä bufibou wei täbä lä cule jamö, öjamö lä wamacö bufi nia malä cadididalou wei —a cuma.

Yai Bada tä shjinö bä bufi lä walalao wei tä a

22Abinaja Jesús a cuma. —Cowa wacö lä culenaja bei wamacö mamocu cuwä, wawädwä wama täbä dablabä. Öjö

²³ se, porém, os teus olhos forem maus, todo o teu corpo estará em trevas. Portanto, caso a luz que em ti há sejam trevas, que grandes trevas serão!

Os dois senhores

²⁴ Ninguém pode servir a dois senhores; porque ou há de aborrecer-se de um e amar ao outro, ou se devotará a um e desprezará ao outro. Não podeis servir a Deus e às riquezas.

A ansiosa solicitude pela vida Lucas 12.22-31

²⁵ Por isso, vos digo: não andeis ansiosos pela vossa vida, quanto ao que haveis de comer ou beber; nem pelo vosso corpo, quanto ao que haveis de vestir. Não é a vida mais do que o alimento, e o corpo, mais do que as vestes?

²⁶ Observai as aves do céu: não semeiam, não colhem, nem ajuntam em celeiros; contudo, vosso Pai celeste as sustenta.

cudeenö, wamacö mamocu demi ja, wama täbä bluca wawädoablaö cuquei.

²³ Öjö ma cui, wamacö mamocu wälidiwä dicowä ja, wama täbä nia dablaimi. ¿Öjö tawä? “Tä shji lä cule jamö camiyä ya cua waiquia lä cule”, wamacö bufi jole cuu bädao ja, wamacö bufi mö didi fe balojowä —Jesús a cuma.

Bolacabö bäma cäcöbö a nia juaö showadao lä mlai tä a

²⁴ Abinaja Jesús a cuu çoma. —A lä ojodamou wei a lä cuinö, moli a nosie nia shino juaö cadidio. Ai a wä ma fale ma cui, bolacabö cäcöbö nosie nö juamamou doblobimi waiquiwä. Ai a nosie juaö mlai ja, ai a nosie nia shino yai juaö ayao. Ai a wä shino juaö bufi doblao waiquiwä cudeenö, ai a wä nia waii. Inaja showawä, madofi wama bä nofi yaibou dicoo ja, Yai Bada wama tä nofi nö yaibobimi waiquiwä, wama a nosie juabä —Jesús a cuma.

Bämalecö bufi jalublalou lä wasöo wei tä a

²⁵ Abinaja Jesús e cuma. —Öjö cudeenö bamacö nowa taö lä cule. Eja dodijidawä wamacö nia lä bälöo wei tä ja, bä bufi jölijo dijä. ¿Öjö tawä? Nii bä ma cui jamö, camishi bä ma cui jamö, bä bufi cuaablalo dijä. Wamacö demi lä cuo wei tä nowa yai bluca, nii wama bä lä waö wei bä nowa lä culenaja mlai. ¿Öjö tawä? Bei wamacö nowa çai bluca, camishi bä nowa lä culenaja mlai.

²⁶ Biyomö bä ja bä bufi da jaducublalu —a cuma—. Mobä döaö ma mlajei ma cui, bä iyaö. Nii bä taö ma mlajei ma cui, mobä

Porventura, não valeis vós muito mais do que as aves?

²⁷ Qual de vós, por ansioso que esteja, pode acrescentar um côvado ao curso da sua vida?

²⁸ E por que andais ansiosos quanto ao vestuário? Considerai como crescem os lírios do campo: eles não trabalham, nem fiam.

²⁹ Eu, contudo, vos afirmo que nem Salomão, em toda a sua glória, se vestiu como qualquer deles.

³⁰ Ora, se Deus veste assim a erva do campo, que hoje existe e amanhã é lançada no forno, quanto mais a vós outros, homens de pequena fé?

³¹ Portanto, não vos inquieteis, dizendo: Que comeremos? Que beberemos? Ou: Com que nos vestiremos?

shīliqui shimomaö ma mlajei ma cui, Faafä a lä culadinö bä malä iyamaö wei. Öjö bä nowa ma table ma cui, ꞑcafä wamacö nowa shino yai blucabou fe balojowä!

²⁷Wamacö demi nia lä cuo wei, Yai Bada tänö tä daö fe wädöa waiquia. Wamacö bufi lä jalujublalou wei tänö, wiisibö ma cui wamacö nö nia dedejedou majöomi.

²⁸ꞑWedi tabä camishi bä ja wamacö bufi nia li jalujublalou dicoo? —a cuma—. Jole jole bä bäwä ma cui ja, öjö bä ja bä bufi da jaducublalu. Bä badaö. Bä ojodamou ma mlai ma cui, shinalu ubä juducaö ma mlajei ma cui,

²⁹bä liyäjäwä. ꞑÖjö tawä? Bamacö nowa taö lä cule. Bada tä Salomo a nö ma madofiböono wei ma cui, camishi ebä ma dodijidaono wei ma cui, ei jole jole bä lä cui, ꞑbä shino yai mömou liyäjäwä dodijiwä!

³⁰Caje caje bä cudio ma mlai ma cui, bä öshömaö ma nocamou wejei ma cui, bei bä jole fa fanö, bä mömou dodijidaobä, Yai Bada tänö bä bayeliblaö. Öjö bä ma bayeliblaö wei ma cui, camishi bä ja ꞑcafä bei wamacö nia shino bayeliblamou ayaomi daanö? Yai Bada wama a nofi bejedi mölaboimi showawä.

³¹ꞑÖjö tawä? —Jesús a cuma—. Öjö cudeenö, wamacö nia lä iyaö wei tä ma cui ja, wama toubä nia lä coaö wei toubä ma cui ja, camishi bä ma cui ja, bä bufi cuaablalo dijä. Wamacö bufi jalujou dodijio mlai.

³² Porque os gentios é que procuram todas estas coisas; pois vosso Pai celeste sabe que necessitais de todas elas;

³³ buscai, pois, em primeiro lugar, o seu reino e a sua justiça, e todas estas coisas vos serão acrescentadas.

³⁴ Portanto, não vos inquieteis com o dia de amanhã, pois o amanhã trará os seus cuidados; basta ao dia o seu próprio mal.

Mateus 7

O juízo temerário é proibido
Lucas 6.37-38,41-42

¹ Não julgueis, para que não sejais julgados.

² Pois, com o critério com que julgardes, sereis julgados; e, com a medida com que tiverdes medido, vos medirão também.

³²Yai Bada a daö lä mlajei bä lä cui, inaja cama bä bufi li bluca cuaablalou. Öjö ma cui, wamacö lä jöli wei, Faafä a lä culadinö wamacö li daö waiquia.

³³Öjö täbä ja wamacö bufi cuaablalou mlai ja, Yai Bada tänö cama ebä nia çai lä cuo wei tä ja, bä bufi shino yai dayäo da shalilio. Öjö wama a bufi nia lä doblamabou wei tä çai ja. Inaja wamacö bufi shaliliwä cudio ja, öjö täbä çai bluca showawä ma cui ja, wamacö nia dobäo.

³⁴Öjö cudeenö abinaja ya cuu —a cuma—. Fei däjä tä lä cuaale tä ja, bä bufi shino yai da dayäo, fena ja tä nia cublou lä majöo wei tä ja mlai. Fei däjä wamacö nia lä cuaaö wei tä cua ma waiquile ma cui, çwedi tabä fena ja wamacö nia lä cuaaö wei, wama tä afa wayoaö li yädäablalou çoa majöquei? Tä obi nia lä cublou wei tä ja, bä bufi jalujou dodijio dijä. Tä yai lä cublole däjä, öjö däjä wamacö bufi shino yai dayäobä.

Mateus 7

Täbä dobloimi jömaö lä wasöo wei tä a

¹Abinaja Jesús a cuma. —Yanowamö bä dobloimi jöma dijejä, Yai Bada tänö çafä wamacö jömaö mö feduo mlaobä.

²Wama bä jömaö si lä ijejeo weinaja, inaja showawä Yai Bada tänö wamacö nia jömaö cuo mö malä feduo wei. Bufi lämou mlai ja ai wama bä jömaö dicoo ja, inaja showawä çafä wamacö ma cui, bufi lämou mlai ja Yai Bada tänö wamacö nia jömaö mö feduo.

³ Por que vês tu o argueiro no olho de teu irmão, porém não reparas na trave que está no teu próprio?

⁴ Ou como dirás a teu irmão: Deixa-me tirar o argueiro do teu olho, quando tens a trave no teu?

⁵ Hipócrita! Tira primeiro a trave do teu olho e, então, verás claramente para tirar o argueiro do olho de teu irmão.

Não deis o que é santo aos cães

⁶ Não deis aos cães o que é santo, nem lanceis ante os porcos as vossas pérolas, para que não as pisem com os pés e, voltando-se, vos dilacerem.

Jesus incita a orar

Lucas 11.9-13

⁷ Pedi, e dar-se-vos-á; buscai e achareis; batei, e abrir-se-vos-á.

⁸ Pois todo o que pede recebe; o que busca encontra; e, a quem bate, abrir-se-lhe-á.

³Aifä a mamö jamö libu libu wa ma möö wei, cafä wa mamö jamö fii wa fi bada lä çäbole, ¿wa nö öjöböamoimi tawä? —a cuma—.

⁴Cafä nija fii fi bada ma läo däjä ma cui, ¿aifä nija bei wa wä nia li faö? ¿Aifä mamö jamö libu libu e wai lä çäle, öjö bei wa e nia li joyaö?

⁵Jole jole wa lä dodijaö wei! Cafä wa mamö jamö fi bada lä çäle, fi joya da balölö. Öjö däjä wa tä möö fa wacacablalunö, aifä mamö jamö libu libu e wai lä çäle, wa e joyaö dodijidaobä —Jesús a cuma.

⁶Öjö däjä, Yai Bada etä ä jiliaö lä moji wejei bä äfa wayoaö ja, Jesúsnö jïima bä äfa jayumaö yacläablaloma. Abinaja a cuma. —Afä täbä dodijidawä lä yaile, jïima bä nija täbä dodobou dicoo dijejä, wamacö nabä läläo mö yabamou cuqueije. Afä maa mabä baushi nowa wai lä bluca wei mabä ma cui, coshino bä nija mabä jöböaö dicoo dijejä, mabä cadicaöje ja, mabä shamiamäo bädao mlaobeje.

Yai Bada nija bämalecö nacomaö lä bufino wei tä
 ¶

⁷Abinaja Jesús a cuma. —Yai Bada nija bä da naco, wamacö dobäo cuquei. Dodijidawä tä da dayäaje, wama tä dablaö weicätä. Bei yoca da clocaje, yoca caloblaö wä. ¿Öjö tawä?

⁸Bä lä nacou wei bä bluca lä cui, bä malä dobämou wei. Inaja showawä, tä dodijidawä lä dayäaö wejei bä nija tä dodijidawä dablamos. Bei yoca lä

⁹ Ou qual dentre vós é o homem que, se porventura o filho lhe pedir pão, lhe dará pedra?

¹⁰ Ou, se lhe pedir um peixe, lhe dará uma cobra?

¹¹ Ora, se vós, que sois maus, sabeis dar boas dádivas aos vossos filhos, quanto mais vosso Pai, que está nos céus, dará boas coisas aos que lhe pedirem?

¹² Tudo quanto, pois, quereis que os homens vos façam, assim fazei-o vós também a eles; porque esta é a Lei e os Profetas.

As duas estradas

Lucas 13.24

¹³ Entrai pela porta estreita (larga é a porta, e espaçoso, o caminho que conduz para a perdição, e são muitos os que entram por ela),

¹⁴ porque estreita é a porta, e apertado, o caminho que conduz para a vida, e são poucos os que acertam com ela.

Os falsos profetas

cloocaö wejei bä ma cui, öjö bä nija yoca caloblamou.

⁹Cafä wamacö ijilubö lä cuinö, nii a nacaöje ja, ¿maa wama ema nia jöböaö yacläo tawä? —a cuma—.

¹⁰Yuli a nacaöje ja, ¿olu wama ecö nia jöböaö buo daanö?

¹¹Wälidiwä talewä wamacö ma cui, dodijidawä ijilufä wama bä dobäo daö waiquiwä ja lä, Faafä fedu jamö a lä culadi, öjö bei a nia shino yai dodijaö fe balojoo. Dodijidawä tä ja bä lä nacou wei bä nija tä jöböaö wä.

¹²¿Öjö tawä? —a cuma—. Ai täbä nija cafä wamacö nofimamou bufi lä doblao weinaja, inaja showawä ai wama täbä yai nofimaö cuobä. Inaja wamacö cuaaö ja, Moisesi wama etä ą nofi cadidibou waiquiwä. Yai Bada a wano wäyälewä bä ma cui, inaja wamacö cuaaö ja, öjö wama bä ą nofi çai cadidibou mö feduwä.

Beli yocacö bolacabö ąfa lä wäyano wei tä ą

¹³Abinaja Jesús a cuma. —Täbä ąlimi nia lä cuo wei yo jamö wamacö jubä, wajaquemi yoca jamö bä faö fe da yadiofälö. ¿Öjö tawä? Shobali wacö nö mayo yoca shino blaucuwä. Öjö yo çai wawadowä. Öjamö lä bä lä juu wei, bä bluca fe balojowä.

¹⁴Öjö ma cui, täbä ąlimi cuobä yo jamö täbä jubä, yoca wajaquemi. Öjö yo jamö täbä juu si ijejewämi. Öjö yo yai lä dablaö wejei bä lä cui, bä bolacami —a cuma.

Täbä nö dodijidawä lä öjöböamou wei tä ą

15 Acautelai-vos dos falsos profetas, que se vos apresentam disfarçados em ovelhas, mas por dentro são lobos roubadores.

16 Pelos seus frutos os conhecereis. Colhem-se, porventura, uvas dos espinheiros ou figos dos abrolhos?

17 Assim, toda árvore boa produz bons frutos, porém a árvore má produz frutos maus.

18 Não pode a árvore boa produzir frutos maus, nem a árvore má produzir frutos bons.

19 Toda árvore que não produz bom fruto é cortada e lançada ao fogo.

20 Assim, pois, pelos seus frutos os conhecereis.

21 Nem todo o que me diz: SENHOR, SENHOR! entrará no reino dos céus, mas aquele que faz a vontade de meu Pai, que está nos céus.

15 Abinaja Jesús a cuma. —Yai Bada a wano wäyälwä bä äfa jole lä jilou wei bä nija bä da moyaweicu. Cafä wamacö fe walooje däjä, oweja bä nö ishobimi lä culenaja bä mömou ma cuablalou wei ma cui, bä möla dijä. Jjima bä yai lä waitelimou wei bänö täbä nabä queo si ijejewä lä culajeinaja, inaja bä bufi lä cui cäbä.

16 Nii bä lalou däjä defibä nö öjöböamou lä culenaja, inaja showawä cama bä ma cui wama bä nö çai nia öjöböaö cuo. 'Mösöcö bä jamö, nii bä jucamou dao malä mlai — a cuma—. Ico bä ma cui, uba bä ma cui, öjamö lä bä nia yädäomi.

17 Fii fibä lä dodijidai fibä jamö, nii wälidiwä cäcö nia lalou buomi. Inaja showawä, fii wälidii fibä jamö, nii dodijidawä bä nia çai laloimi mö feduo.

18 Fii fibä lä dodijidai fibä jamö, nii wälidiwä bä nö lalobimi waiquiwä. Fii wälidii fibä ma cui jamö, nii dodijidawä bä nö çai lalobimi mö feduwä.

19 ¿Öjö tawä? Nii dodijiwä bä lalou lä mlai fibä fa diyälalöjenö, fibä nia yablaöje.

20 ¿Öjö tawä? —a cuma—. Nii wälidiwä bä lä lalou wei däjä, wama defi nö wälidiwä öjöböaö lä cuaaö weinaja, inaja showawä Yai Bada a wano wäyälwä bä äfa jole lä jilou wei bä lä cui, bä doblou lä mlai tänö, wama bä nö nia çai öjöböaö cuo mö feduo —a Jesús cuma.

Jolemolewä bä nia lä waimou wei tä ä

21 Abinaja Jesús a cuma. —Camiyä nija, “¡Bada tä, Bada tä!”, ai bä cuu ma buo wei ma cui, Yai Bada tänö öjö bä çai nia cuomi. Fayä a lä culadinö tä tamaö lä bufii wei tä

²² Muitos, naquele dia, hão de dizer-me: SENHOR, SENHOR! Porventura, não temos nós profetizado em teu nome, e em teu nome não expelimos demônios, e em teu nome não fizemos muitos milagres?

²³ Então, lhes direi explicitamente: nunca vos conheci. Apartai-vos de mim, os que praticais a iniquidade.

Os dois fundamentos

Lucas 6.46-49

²⁴ Todo aquele, pois, que ouve estas minhas palavras e as pratica será comparado a um homem prudente que edificou a sua casa sobre a rocha;

²⁵ e caiu a chuva, transbordaram os rios, sopraram os ventos e deram com ímpeto contra aquela casa, que não caiu, porque fora edificada sobre a rocha.

²⁶ E todo aquele que ouve estas minhas palavras e não as pratica será comparado a um homem insensato que edificou a sua casa sobre a areia;

lä taö wejei bä lä cui, öjö bä çai nia shino yai cuo dodijio.

²²Fayänö täbä yanowamö nia lä jömaö wei etä cublou däjä, abinaja bluca täbä nia cublaloyoluu. “¡Bada tä, Bada tä! Cafä wa wänö, ¿Yai Bada yama tä ą wäyänomi daanö? ¿Fecula yama bä çai yashunomi? Tä nö lä quiliiji, ¿yama tä bluca çai wawämanomi?”, bä nia cublaloyoluu.

²³Öjö däjä, öjö bä nija ya wä nö wäo ja, abinaja ya nia cuu. “Bämacö daimi. Shomi wamacö. Bä da alufälö, wälidiwä talewä wamacö lä cui”, ya nia cuu. ¿Öjö tawä? — Jesús a cuma.

Yafi cäcöbö ąfa wäyäo lä bolacaono wei tä ą

²⁴Abinaja Jesús a cuma. —Camiyä ei wale ą lä jiliaö wejei däjä, wale ą juaö lä showadao wejei bä lä cui, abinaja öjö bä li cuwä. Bufi moyawälanö cama e yafi lä itamano wei a lä culenaja, öjö bä li cuwä. Öjö a lä cuinö täca fa blajamalönö, bei masi blaa lä çojomole jamö e defibä colo fa itaolalönö, e yafi itao lojodooma.

²⁵Maa a fa quenö, yafi e jamö u caläo lojodoama ma cui, e yafi lojodoo showaoma. Wadolinö e yafi ma jawedano wei ma cui, bei masi blaobä jamö defibö itatao lojodeoma cudeenö, e yafi çai wäcäo buonomi.

²⁶Ai bä lä cuinö, camiyä ei wale ą ma jiliaö wejei ma cui, wale ą juaimije —a cuma—. Öjö bä lä cui, abinaja bä cuwä mö feduwä. Ai a lä cui, a bufi dao mlalanö cama e yafi itamaö lä bädaono wei a lä culenaja, öjö bä cuwä mö feduwä. A bufi dao fa mlacunö,

²⁷ e caiu a chuva, transbordaram os rios, sopraram os ventos e deram com ímpeto contra aquela casa, e ela desabou, sendo grande a sua ruína.

O fim do sermão do monte

²⁸ Quando Jesus acabou de proferir estas palavras, estavam as multidões maravilhadas da sua doutrina;

²⁹ porque ele as ensinava como quem tem autoridade e não como os escribas.

Mateus 8

A cura de um leproso

Marcos 1.40-44; Lucas 5.12-14

¹ Ora, descendo ele do monte, grandes multidões o seguiram.

² E eis que um leproso, tendo-se aproximado, adorou-o, dizendo: SENHOR, se quiseres, podes purificar-me.

³ E Jesus, estendendo a mão, tocou-lhe, dizendo: Quero, fica limpo! E imediatamente ele ficou limpo da sua lepra.

⁴ Disse-lhe, então, Jesus: Olha, não o digas a ninguém, mas vai mostrar-te ao

cama e yafi ãtamama ma cui, mlaca mlaca bã cuobã jamö e defibã ãtaa bãaquema.

²⁷ Maa a fa quenö, yafi a jamö u caläo fa lojodoanö, wadolinö a yafi çai fa jawedeblalönö, e yafi wäcälâyoma. E yafi lä wäcälâyono wei däjã, e yafi bada wãlioblou showadalâyoma —Jesus a cuma.

²⁸ Jesúsnö bã damaö jödödou däjã, a wã lä shaliliablalono wei tä ja, bã bufi möaaö dodijioma.

²⁹ Moisesi etã ą ja bã showadi damaö lä cuaano wejeinaja, a wã jilimamou cuono malã mlai. Jai tä ą yai daö shalilio showadaoma, a wã jiliaö malã cuaano wejei.

Mateus 8

Sicö lä jodeono wei a lä jalomaleño wei tä ą

¹ Jefu balöcö jamö bã culanö, Jesúsnö bã çai dömöa çobaliyofälöma. A lä juu wei jamö, täbã bluca yaua showaquema.

² Öjö däjã, täbã sicö lä jodemaö wei tä wayunö a nö lä bleano wei, a jalili waloquema. Jesús nija a fa dijoafälönö, abinaja e cuma. —Bada tä. Wale bayelibläö ojode ja wale jalomalei dao, ya dodijidablou çobã —e cuma.

³ Jesús boco fa dododalunö, a jubädalema. Abinaja e cuma. —Ya ojode lä. A da jalolu, öjö lä, wa dodijidablou çobã —e cuma. Täbã sicö lä jodemaö wei etã wayu mladou fa showadalonö, a dodijidablou çolâyoma.

⁴ Öjö däjã, abinaja Jesús e cuma. —Ei bãfã lä jalomalöfe, yanowamö täbã nija wa tä

sacerdote e fazer a oferta que Moisés ordenou, para servir de testemunho ao povo.

A cura do criado de um centurião

Lucas 7.1-10

⁵ Tendo Jesus entrado em Cafarnaum, apresentou-se-lhe um centurião, implorando:

⁶ SENHOR, o meu criado jaz em casa, de cama, paralítico, sofrendo horrivelmente.

⁷ Jesus lhe disse: Eu irei curá-lo.

⁸ Mas o centurião respondeu: SENHOR, não sou digno de que entres em minha casa; mas apenas manda com uma palavra, e o meu rapaz será curado.

⁹ Pois também eu sou homem sujeito à autoridade, tenho soldados às minhas ordens e digo a este: vai, e ele vai; e a outro: vem, e ele vem; e ao meu servo: faze isto, e ele o faz.

¹⁰ Ouvindo isto, admirou-se Jesus e disse aos que o seguiam: Em verdade vos

çafa nia wäaimi. Nofi bäyäälewä nija a yai da mömodu. Moisesinö tä jöböamaö lä bufino wei, tä da dodobodu. Inaja wa cuaaö ja, bluca täbä nija wa nia demi dablamos wawädo —a cuma.

Bada a nosie juamobä e lä jalomaleno wei tä a

⁵ Cabenao jamö Jesús a fa çoblalunö, cama nija Lomateli bada a waloquema. Sodado 100 bä çai lä cuono wei a bada cuoma. A wä fe blacäjou ja

⁶ abinaja e cuma. —Bada tä. Ya nosie juamobä a lä cui, a fa yaṭolibölönö a nö bleaaö feyaa —e cuma.

⁷ Öjö nija abinaja Jesús e cuu nomjöoma. —Bei. A da cuaafälö, ya jalomabä —e cuma.

⁸ Öjö ma cui, Lomateli a bada lä cui, abinaja Jesús nija a cuma. —Bada tä. Bäfä nö yafimabimi camiyänö. Ya quillii. Wale bayeliblabä yami, judio ya malä mlai. Eja culanö ma cui wa wä blajawä faö ja, ya nosie juamobä a lä cui, a nia jalou showadao.

⁹ Öjö tawä? —a cuma—. Täbä nosie lä juaö wejei, ya tä malä dale. Iba bada bä lä cui ya bä a juaö. Inaja showawä, camiyä ya nosiemou ja, iba sodado ya bä çai lä cule bänö wale a çai juaöje. Ai ya shömaö ma cui, ai ya nacaö ma cui, wale a juaö si ijejeweje. Ya nosie juamobä ya lä tabolenö, wale nosie çai juaö showadao malä cui — Jesús nija e cuma.

¹⁰ Öjö a wä ja, bejedi lä Jesús a bufi doblaloma. Bä lä nocaono wei bä nija abinaja a cuma. —Cafä wamacö nija ei ya

afirmo que nem mesmo em Israel achei fé como esta.

11 Digo-vos que muitos virão do Oriente e do Ocidente e tomarão lugares à mesa com Abraão, Isaque e Jacó no reino dos céus.

12 Ao passo que os filhos do reino serão lançados para fora, nas trevas; ali haverá choro e ranger de dentes.

13 Então, disse Jesus ao centurião: Vai-te, e seja feito conforme a tua fé. E, naquela mesma hora, o servo foi curado.

A cura da sogra de Pedro

Marcos 1.29-31; Lucas 4.38-39

14 Tendo Jesus chegado à casa de Pedro, viu a sogra deste acamada e ardendo em febre.

15 Mas Jesus tomou-a pela mão, e a febre a deixou. Ela se levantou e passou a servi-lo.

Muitas outras curas

Marcos 1.32-34; Lucas 4.40-41

16 Chegada a tarde, trouxeram-lhe muitos endemoninhados; e ele meramente com a

wą lä cui, bejedi lä ya wą. Ei Lomateli a lä cuinö wale nofi mölabou lä culenaja, Isaeli wama ecö nija, moli ma cui ya dablaö bädaami.

11 ǃǃǃǃ tawä? Bamacö nowa taö a lä cule. Yai Bada tänö cama ebä çai cuobä jamö, shomi täbä lä bälöblai täbä nia waloblayoluu. Motoca a lä faö wei jamö ma cui, a lä queo wei jamö ma cui, ǃǃǃǃmö bä culanö bä bluca fa çocamoliyonö, bä nia iyaö çai loo. Ablaamö a ma cui, Isaacö a ma cui, Jacobo a ma cui, ǃǃǃǃmö bä iyaö çai loobä jamö bä nia yädäoyoluu.

12 ǃǃǃǃmö bä nia ma yädäo wei ma cui, Isaeli ebä nodiwä lä cui, ǃǃǃǃmö bä nia cuomi. Sibö jamö bä nia shäyäblaamou, tä mö dödüobä jamö. ǃǃǃǃmö bä nia ǃcöö. Bä nö beblalou yalo, bä nia lalöö —Jesus a cuma.

13 ǃǃǃǃmö däjä, sodado bä çai lä cuono wei a lä cui nija, abinaja Jesus a cuu nomöjöoma. —A da çolufälö. Wale nofi mölaboma yalo, wa wą juamobä a lä cui, a jaloa waiquilayoma —a cuma. ǃǃǃǃmö lä däjä showadawä a jalolayoma.

Jesusnö bä bluca lä jalomaleno wei tä ą

14 Simón e yafi jamö Jesus a fa lucälönö, Simón bä yesi e jalili blaa dalalema. A yoblaoma.

15 Imicö fa jubädalönö, etä yobli mladamaö showadalayoma. ǃǃǃǃmö däjä a fa jocädalunö, bä fama iyaa showamalema.

16 Motoca a lä queo wei däjä, bä lä feculaböono wei bä çai waloblayolumaje. Jesus a wänö ebä fecula yashublaö

palavra expeliu os espíritos e curou todos os que estavam doentes;

17 para que se cumprisse o que fora dito por intermédio do profeta Isaías: Ele mesmo tomou as nossas enfermidades e carregou com as nossas doenças.

Jesus põe à prova os que querem segui-lo
Lucas 9.57-62

18 Vendo Jesus muita gente ao seu redor, ordenou que passassem para a outra margem.

19 Então, aproximando-se dele um escriba, disse-lhe: Mestre, seguir-te-ei para onde quer que fores.

20 Mas Jesus lhe respondeu: As raposas têm seus covis, e as aves do céu, ninhos; mas o Filho do Homem não tem onde reclinar a cabeça.

21 E outro dos discípulos lhe disse: SENHOR, permite-me ir primeiro sepultar meu pai.

showadalayoma. Bä lä jaliliono wei bä ma cui, bä çai jaloa showadamalalema.

17 ¿Öjö tawä? Jesús a nia lä cuaano wei, Yai Bada a wano wäyälwä Isaia a lä cuinö tä a wäyö showao balöoma. Öjö tä a bejedi wawäblobä, Jesúsnö täbä bayelibläö cuaama. Abinaja tä a cuu. Camiyä bamacö bufi nö yai bleaabä tä ma cuono wei ma cui, camanö tä bluca däa majölema. Camiyä bamacö nö ninili bleaabä tä ma cuono wei ma cui, öjönö tä däa fa majölönö, a nö bleaaö läoma. Einaja tä a cuu.

Jesús nija täbä nocao si ijejeo lä mlai tä a

18 Täbä bluca lä çocamoyoluno wei täbä fa dalalönö, cama ebä nija Jesús a wä fama, bä çai bucaduobä.

19 Öjö däjä, Moisesi tä a ja täbä lä damaö wejei ai a lä cui, Jesús nija abinaja e cuyoluma. —Tä a wäyäle. Wa juu lä bädao wei jamö ma cui, öjamö ya nia nocao —a cuma.

20 Abinaja Jesús e cuu mö feduoma. —A möla dijä, ya yafibö cuami. Yalo bä bäcabö cublawä. Biyomö bä ma cui, bä yabäcabö cublawä mö feduwä. Öjö ma cui, camiyä ya lä yanowamöblaleyoluno wei ya lä cui, ya yanobö cuami —e cuma.

21 Ai a nocao mö lä feduono wei a lä cui, a nia yauo showadao fa mlacunö, abinaja e cuma. —Bada tä. Fayä a lä ujudule etä cublou däjä, ya nomawä didiaö balöobä, ¿öjö tawä? —a cuma.

22 Replicou-lhe, porém, Jesus: Segue-me, e deixa aos mortos o sepultar os seus próprios mortos.

Jesus acalma uma tempestade
Marcos 4.35-41; Lucas 8.22-25

23 Então, entrando ele no barco, seus discípulos o seguiram.

24 E eis que sobreveio no mar uma grande tempestade, de sorte que o barco era varrido pelas ondas. Entretanto, Jesus dormia.

25 Mas os discípulos vieram acordá-lo, clamando: SENHOR, salva-nos! Perecemos!

26 Perguntou-lhes, então, Jesus: Por que sois tímidos, homens de pequena fé? E, levantando-se, repreendeu os ventos e o mar; e fez-se grande bonança.

27 E maravilharam-se os homens, dizendo: Quem é este que até os ventos e o mar lhe obedecem?

A cura de dois endemoninhados gadarenos
Marcos 5.1-20; Lucas 8.26-39

28 Tendo ele chegado à outra margem, à terra dos gadarenos, vieram-lhe ao encontro dois endemoninhados, saindo dentre os sepulcros, e a tal ponto furiosos, que ninguém podia passar por aquele caminho.

22 Ǫjō ma cui, abinaja Jesús e cuma. —Bufi nomawä, cama bä li nomawä didiayobä. Camiyä nija a nocaa da showadaiquiyo — e cuma.

Wadoli a bada lä wasöleno wei tä ǻ

23 Canawä ajamō Jesús a fa dōcäbalunō, cama ebä lä nocamabono wei bä çai dōcäcou mö feduo showadaobaliyoma.

24 Ǫjō dǻjä, bä befi çai caläfälöbä jamō wadoli a lojode fa cublalunō, canawä a jamō mau u bada lä shäyäjou wei ubä fe lajoaō waiquioma ma cui, Jesús a midio fe yadio dicooma.

25 A jushulajenō, abinaja a nowa tamaje. — ǻBada tä! ǻYamalecō da bayeliblalō! ǻBamacō mishi duo a lä cube!

26 Abinaja Jesús e cuma. —ǻWedi tä tabä wamacō li quilii? ǻYai Bada wama tä nofi li mölaboimi dicoo tawä? —e cuma. Ǫjō dǻjä, a fa jocädalunō, wadoli a wasöa showadalema, u çai bada lä shäyäjono wei u çai. Ǫjō a wǻnō tä bluca ononodou showadalayoma.

27 Bä bufi yai shädayaimolanō bä wǻliyoma. —ǻEi wedi bei a li dodijiwä? Wadoli a bada ma cui, mau u bada lä shäyäjou wei u ma cui, cama a wǻnō täbä nofi mladou si ijejewä yai —bä cuma.

Jesúsno fecula bä lä yashuleno wei tä ǻ

28 Ǫjō dǻjä, Cadalateli bä ulifibō jamō Jesús a befi çai waloquema, modu ai u mashi jamō. Jesús a fa itoblalufälönō, bolacabō cäcöbō lä feculaböono wei cäcöbönō a mö bamaböleyoluma. Nomawä täbä didiblaaō lä yaimou wejei jamō cäcöbō lä cuono wei,

29 E eis que gritaram: Que temos nós contigo, ó Filho de Deus! Vieste aqui atormentar-nos antes do tempo?

30 Ora, andava pastando, não longe deles, uma grande manada de porcos.

31 Então, os demônios lhe rogavam: Se nos expeles, manda-nos para a manada de porcos.

32 Pois ide, ordenou-lhes Jesus. E eles, saindo, passaram para os porcos; e eis que toda a manada se precipitou, despenhadeiro abaixo, para dentro do mar, e nas águas pereceram.

33 Fugiram os porqueros e, chegando à cidade, contaram todas estas coisas e o que acontecera aos endemoninhados.

34 Então, a cidade toda saiu para encontrar-se com Jesus; e, vendo-o, lhe rogaram que se retirasse da terra deles.

cäcöbö cuoma. Cäcöbö showadi waitelimou läoma yalo, öjamö lä tabä jayuaö doblonomi.

29Jesús nija bä a icalí falayoma. —Yai Bada wa Ijilubö lä cuinö, çwedinaja yamalecö taamabä, bei wa li waloo cuboyoi? Yamalecö nabä jubä tä cubloimi ma showai, çwedi tä tabä yamalecö nö nia bleaamaö dicoa cule? —bä fecula cudaliyoma.

30Bei. Öjö jefu tä balöcö jamö, yalo coshino bluca bä iyaö bayäcöjoleyoma.

31Jesús nija fecula bä a fe blacäjou ja, abinaja bä cuma. —Yamalecö nia yashuu ja lä, coshino bä nija yamalecö yai da shömöcö —bä cuma.

32—iÖjamö lä bä da alufälö, öjö lä! —bä nowa tama. Öjö cudeenö, cäcöbö shi lä wälino wei cäcöbö fa dacöfälöjenö, coshino bä nija fecula bä bluca lucäa nomöjölaliyoma. Bä fa lucäolalunö, tä mö wädäjäa lä dodijibe jamö coshino bä shi jalijiwä çai fa yöbalufälönö, mau u jamö bä mishi bluca duobaliyoma.

33Coshino bä nofi lä tabono wejei bä lä cui, öjö tä fa dalalöjenö, bä quilili doculayoma. Jesús a lä cuaano wei, shabono jamö tä a bluca wäyää çojolayomaje. Cäcöbö lä feculaböono wei cäcöbö jaloa lä çomaleno wei tä a çai.

34Öjö tä a fa jililäjenö, shabono jamö bä lä bälöle bä bluca aa showalayoma, Jesús a möbeje. A fa dalalöjenö, bä nö quilili bleaama yalo, a shömöa çolemaje.

Mateus 9

A cura de um parálitico em Cafarnaum

Marcos 2.1-12; Lucas 5.17-26

¹ Entrando Jesus num barco, passou para o outro lado e foi para a sua própria cidade.

² E eis que lhe trouxeram um parálitico deitado num leito. Vendo-lhes a fé, Jesus disse ao parálitico: Tem bom ânimo, filho; estão perdoados os teus pecados.

³ Mas alguns escribas diziam consigo: Este blasfema.

⁴ Jesus, porém, conhecendo-lhes os pensamentos, disse: Por que cogitais o mal no vosso coração?

⁵ Pois qual é mais fácil? Dizer: Estão perdoados os teus pecados, ou dizer: Levanta-te e anda?

⁶ Ora, para que saibais que o Filho do Homem tem sobre a terra autoridade para perdoar pecados – disse, então, ao parálitico: Levanta-te, toma o teu leito e vai para tua casa.

Mateus 9

A lä yätoliböono wei a lä jalomaleno wei tä ą

¹Canawä ajamö a döcäa fa çöbalunö, camateli ebä nijamö Jesús a bucadua çöbaliyoma.

²Öjö däjä, Jesús nija a lä yätoliböono wei a befi çai cadömaboimamaje. A nofi lä mölabou wejei etä fa dalalönö, abinaja Jesús a cuma, a lä yätoliböono wei a nija. —Üasi. A bufi da lojododalü. Wa doblou lä mlai, afä ya tä nowa bluca mladamaö lä cule —e cuma.

³Moisesi etä ą ja bä lä damaö wejei ai bä lä cui, abinaja ebä bufi cudaliyoma. “Feinö Yai Bada a nö waibläö lä cule”, bä bufi cudaliyoma.

⁴Bä bufi cuu lä jätöono wei, Jesúsno bä daö fa showadaonö, a wä fama. —¿Wedi tä tabä, wälidiwä tä ja wamacö bufi li cuaablalou dicoo?

⁵Ei a lä cui, camiyä bei ya wänö ya jalomaö lä dalenaja, inaja showawä ya etä nowa çai mladamaö si ijejewä cuwä. Ya nowa tabä ya waiquiwä malä cui, a fa jocädalunö a çojamöö çöbä. ¿Öjö tawä?

⁶Camiyä ya lä yanowamöblaleyoluno wei ya lä cui, eja bita jamö ya lä cule däjä, bä doblou lä mlai bä nija ya etä nowa mladamabä ya waiquiwä. Wama tä möbä, öjö lä —a cuma. Einaja a fa cunö, öjö däjä a wä wawäa showaquema, a lä yätoliböono wei a lä cui nija. —Bei. A da ubladalu. Wa lä maquele wa täcö fa jocälänö, täcö çai çojamöö da çö—a cuma.

⁷ E, levantando-se, partiu para sua casa.

⁸ Vendo isto, as multidões, possuídas de temor, glorificaram a Deus, que dera tal autoridade aos homens.

A vocação de Mateus
Marcos 2.13-14; Lucas 5.27-28

⁹ Partindo Jesus dali, viu um homem chamado Mateus sentado na coletoria e disse-lhe: Segue-me! Ele se levantou e o seguiu.

Jesus come com pecadores
Marcos 2.15-17; Lucas 5.29-32

¹⁰ E sucedeu que, estando ele em casa, à mesa, muitos publicanos e pecadores vieram e tomaram lugares com Jesus e seus discípulos.

¹¹ Ora, vendo isto, os fariseus perguntavam aos discípulos: Por que come o vosso Mestre com os publicanos e pecadores?

¹² Mas Jesus, ouvindo, disse: Os sãos não precisam de médico, e sim os doentes.

⁷A lä yãtoliböono wei a fa ubladalunö, täcö çai çoa showadalayofälöma.

⁸¿Öjö tawä? A jalomaö fa dalalöjenö, bä bluca lä çocamono wei bä quilia fe balojolaliyoma. Yai Bada tänö Jesús a nö yai wãlojomabou dodijioma yalo, tä nofi doablaö fe balojoomaje.

Mateo a lä nacaleno wei tä a

⁹Öjö däjä, Jesús a juu lä cuaano wei jamö, Mateo a wãfa lä cule a loa dalalema. Lomateli bada bä befi bä blada lä doaö wei a Mateo cuoma. Blada bä doabä jamö a läa fa dalalönö, abinaja e cuma. —Camiyä nija a da nocaiquiyo —e cuma. A ubladou fa showadalonö, Jesús nijamö a yaua showadalayofälöma.

¹⁰Mateo e yafi jamö Jesús a iyama, cama ebä lä nocamabono wei bä sho. Bä iyaö çai lä loono wei däjä, Lomateli bada bä befi bä blada lä doaö wejei bä ma cui, ai bä afa çai wãlidiwä talewä lä jilaö wejei bä ma cui, öjö bä bluca loaleyoluma.

¹¹Faliseo bä bada lä cuinö, Jesús nija öjö bä çai iyaö fa dalalöjenö bä jushuoma. Öjö däjä, Jesúsno bä lä nocamabono wei bä nija abinaja bä cuma. —Cafä wamacö nija tä a lä wãyãö wei a lä cui, ¿wedi tabä inaja a li cuaaö dicoo? Lomateli bada bä befi bä blada lä doaö wejei bä ma cui, wãlidiwä talewä ai bä ma cui, ¿wedi tabä öjö bä çai li iyaö dicoo? —bä nowa tamaje.

¹²Jesúsno öjö bä a fa jililänö, abinaja bä nowa taö jãlooma. —Bä jalobä, bä lä demi

13 Ide, porém, e aprendei o que significa: Misericórdia quero e não holocaustos; pois não vim chamar justos, e sim pecadores [ao arrependimento].

Do jejum

Marcos 2.18-22; Lucas 5.33-39

14 Vieram, depois, os discípulos de João e lhe perguntaram: Por que jejuamos nós, e os fariseus [muitas vezes], e teus discípulos não jejuam?

15 Respondeu-lhes Jesus: Podem, acaso, estar tristes os convidados para o casamento, enquanto o noivo está com eles? Dias virão, contudo, em que lhes será tirado o noivo, e nesses dias hão de jejuar.

16 Ninguém põe remendo de pano novo em veste velha; porque o remendo tira parte da veste, e fica maior a rotura.

wei bä nia icuomi. Bä lä jalili wei bä lä cui, öjö bä nia shino yai icuo. ¿Öjö tawä?

13Yai Bada etä ą lä cuu wei tä ą ja, bä bufi da dayäo, wamacö bufi jaducublobä. Abinaja tä ą cuu —a cuma. Yalo wama bä öshö lä dodobou wei, öjö ya tä bufiboimi. Yanowamö wama täbä nofi nia lä ojobou wei, öjö ya tä shino yai bufii. 'Einaja Yai Bada tä ą cuu —a cuma—. Bä dodijidawä lä jömöo wei, ya bä nabä junö malä mlai. Wälidiwä talewä ya bä nabä yai li juma.
Moisesi etä ą jamö Jesús etä ą nia yädäamaö lä mlai tä ą

14Öjö däjä, Juannö bä lä nocamabono wei bä lä cui, Jesús nija bä fa waloiqiyonö, abinaja ebä cuma. —Camiyä yamacö iyaö wasöo si ijejewä, yamacö iyaö yabäcou mlai ja, Yai Bada nija yamacö nö bayeli nacaodibä. Faliseo bä bada ma cui, inaja showawä bä li cuaaö mö feduwä. Öjö ma cui, cafänö wa bä lä nocamabole bä lä cui, inaja bä li cuaimi. ¿Wedi tabä afä bä çai iyaö wasöomi dicowä? —bä cuma.

15Abinaja Jesús e cuu yacläoma. —Fiya anö a suwä däaö däjä, ¿cäcöbö nofi çocamoabeje jamö täbä wajäaö daanö? Ma. Öjö ma cui, tä nö fa dedelönö a fiya fa çolunö, öjö däjä bä fa wajäanö, bä nia shino iyaö juomi. ¿Öjö tawä? —cama a wäfa tao ja, a cuma.

16Öjö däjä, shomi tä ą coyocomabou bufio fa mlacunö, camishi bä ąfa wayoaö yaclämou nomöjöoma. —Abinaja çai — Jesús a cuma—. Camishi jode cäcö lebesi ja, ai cäcö acadafu läabeje, dude cäcö

17 Nem se põe vinho novo em odres velhos; do contrário, rompem-se os odres, derrama-se o vinho, e os odres se perdem. Mas põe-se vinho novo em odres novos, e ambos se conservam.

O pedido de um chefe

Marcos 5.21-24a; Lucas 8.40-42a

18 Enquanto estas coisas lhes dizia, eis que um chefe, aproximando-se, o adorou e disse: Minha filha faleceu agora mesmo; mas vem, impõe a mão sobre ela, e viverá.

A cura de uma mulher enferma

Marcos 5.24b-34; Lucas 8.42b-48

19 E Jesus, levantando-se, o seguia, e também os seus discípulos.

20 E eis que uma mulher, que durante doze anos vinha padecendo de uma hemorragia, veio por trás dele e lhe tocou na orla da veste;

cacaaimije. Inaja bä cuaaö fa cunoja, cäcö yaluuje däjä, dude cäcö fa busudublalunö, täca jädödou nö blaucublaliyobö wei. ¿Öjö tawä?

17 Inaja showawä, yalo wejediwä sibä ja, nashiwä dude toubä löaimije —a cuma—. Inaja bä cuaaö fa cunoja, ubä lä juluu wei ubänö sibä fa jädölönö, sibä nö wäliolaliyobö wei. Toubä nö çai bläshäblaliyobö wei. Wejediwä sibä uduo malä mlai. Ma, yalo dude sibä ja, nashiwä dude toubä nia yai löaöje. Öjö däjä, sibä nia dodijidawä cuo fe yadio. Nashiwä toubä ma cui, inaja showawä toubä nia dodijidawä cuo —Jesús a cuma.

Bada bä tää e lä jalomaleno wei tä a

18 Jesúsino Juan ebä yömölaö showao däjä, judio bä yododabä yafi jamö a bada lä läo wei a lä cui, a walobaleyoluma. Jesús a cotä jamö a möfe bolanö, abinaja e cuma. —Tääyá a lä cui, a nomaa dicolayou culei. Öjö ma cui, a möblaaö fe da yadioyo. Wa imicö fa maqueicunö, a demi cuo çobä — e cuma.

19 Inaja a cuu ja, bada a nija Jesús a nocaa showalayofälöma, cama ebä lä nocamabono wei bä lä cui sho.

20 ¿Öjö tawä? Jesús nija suwä a jalili yauaö ajedou juofälöma. A nö iyä bleaaö showai ja, lasha 12 a faa waiquimalema. A ajedou fa juofälönö, Jesús camishi ecö casö jubäa fe yadia yaulema.

21 porque dizia consigo mesma: Se eu apenas lhe tocar a veste, ficarei curada.

22 E Jesus, voltando-se e vendo-a, disse: Tem bom ânimo, filha, a tua fé te salvou. E, desde aquele instante, a mulher ficou sã.

A ressurreição da filha de Jairo
Marcos 5.35-43; Lucas 8.49-56

23 Tendo Jesus chegado à casa do chefe e vendo os tocadores de flauta e o povo em alvoroço, disse:

24 Retirai-vos, porque não está morta a menina, mas dorme. E riam-se dele.

25 Mas, afastado o povo, entrou Jesus, tomou a menina pela mão, e ela se levantou.

26 E a fama deste acontecimento correu por toda aquela terra.

A cura de dois cegos

27 Partindo Jesus dali, seguiram-no dois cegos, clamando: Tem compaixão de nós, Filho de Davi!

21 Abinaja a bufi suwä cuma. “Ya ecö casö jubädaö ma bälayou wei ma cui, ya jalou weicätä”, a bufi cuma.

22 Jesús a mö fa yabadalunö, a dalalema. Abinaja e cuma. —A bufi da lojododalu, Ami. Wale nofi mölaboma yalo, wa jalolayou lä cufe —e cuma. Öjö däjä showawä, yedu a suwä jaloa showadalayoma.

23 Bada e yafi jamö Jesús a fa çöblalunö, bä a nö bleaö dalalema. Täbä öcöbä jamö, showadi madofi bä a lä jolaö wejei, bä a çai jolamaje. Bä lä çocamono wei bä çai öcöma. Öjö däjä, abinaja bä nowa tama.

24—Bä siboa da çöfäälö. Wama a moco nomöa lä bole, a nomaö cadidio malä mlai. A mia bädaa lä cule. Inaja bä nowa tama ma cui, a lä nomalayono wei tä daö waiquiomaje yalo, a noca çcablamaje.

25 Öjö ma cui, bä lä çocamono wei bä bluca siboa fa çomalöjenö, a moco nomawä maqueobä jamö Jesús a lucälayoma. Bei boco fa dälönö, a jocädou çölayoma.

26 Öjö tawä? Öjamö bä bluca lä bälöjono wei bä lä cui nijamö, Jesúsno a demi jocädamaö lä çono wei tä afa jilimou blaucublaliyoma.

Jubäbö cäcöbö lä jalomaleño wei tä a

27 Jesús a jayuaö lä çöle jamö, bolacabö cäcöbö jubäbö yauaö juofälöma. Cäcöbö comöö yauaö jäafälölanö, abinaja cäcöbö cuu jäafälöma. —David nodiwä wa e lä cui! Yafälecö nofi da ojodadaliyo!— cäcöbö cuma.

28 Tendo ele entrado em casa, aproximaram-se os cegos, e Jesus lhes perguntou: Credes que eu posso fazer isso? Responderam-lhe: Sim, SENHOR!

29 Então, lhes tocou os olhos, dizendo: Faça-se-vos conforme a vossa fé.

30 E abriram-se-lhes os olhos. Jesus, porém, os advertiu severamente, dizendo: Acautelai-vos de que ninguém o saiba.

31 Saindo eles, porém, divulgaram-lhe a fama por toda aquela terra.

A cura de um mudo endemoninhado. A blasfêmia dos fariseus

32 Ao retirarem-se eles, foi-lhe trazido um mudo endemoninhado.

33 E, expelido o demônio, falou o mudo; e as multidões se admiravam, dizendo: Jamais se viu tal coisa em Israel!

28 Öjö däjä, yafi jamö a lä lucälayono wei jamö cäcöbö lucäa yaua jäa fe yadilayofälöma. Jesús nija cäcöbö fa ajedeicunö, cäcöbö wälima. —“Feinö yafälecö jalomaö wei dao”, ¿bei wafäle nofi tabou? —Jesús a cuma. —Awei, Bada tä. Inaja bäfä nofi tabou dodijia lä cule — a nowa taböma.

29 Öjö däjä, cäcöbö mamocu jubälalema. — Bäfäcö mamocu jalomaö a lä cule, yafäle nofi mölabou yalo yafäle nofi lä tabono weinaja showawä —a cuma. Inaja a cuolanö

30 cäcöbö mamocu jaloa showalayoma. Öjö däjä, Jesúsno cäcöbö a nö wäo wasöo dodijioma. —Bäfäcö mamocu lä jalomalöfe tä ja, ai wafä täbä yömölaö mlai —cäcöbö nowa tama.

31 Öjö ma cui, cäcöbö fa alunö, öjamö bä bluca lä bälöblai bä nijamö, tä a wäyäböo blaucou showao fe yadio dicooma.

Aca lä boleböono wei a lä bayeliblaleno wei tä a

32 Cäcöbö juu ajedeo showao däjä, fecula anö aca lä boleböomabono wei a lä cui, Jesús nija a çai walobeyolumaje.

33 Öjö däjä, fecula e fa yashulunö, aca lä boleböono wei a wä faö liyäjäblou çolayoma. Inaja a cuaaö ja, bä lä çocamono wei bä lä cui, bä bufi bluca shädayaimoma. Abinaja bä cuma. —Yedu ja ma cui, Isaeli bäma ecö nijamö, ei a jaloa lä tamalufenaja, ¿moli ma cui tä çai jaba dablamosu bädaonomi! —bä cuma.

34 Mas os fariseus murmuravam: Pelo maioral dos demônios é que expele os demônios.

Jesus ia por toda parte fazendo o bem. A seara e os trabalhadores

35 E percorria Jesus todas as cidades e povoados, ensinando nas sinagogas, pregando o evangelho do reino e curando toda sorte de doenças e enfermidades.

36 Vendo ele as multidões, compadeceu-se delas, porque estavam aflitas e exaustas como ovelhas que não têm pastor.

37 E, então, se dirigiu a seus discípulos: A seara, na verdade, é grande, mas os trabalhadores são poucos.

38 Rogai, pois, ao SENHOR da seara que mande trabalhadores para a sua seara.

Mateus 10

**A escolha dos doze apóstolos
Os seus nomes**
Marcos 3.13-19; Lucas 6.12-16

34 Öjö ma cui, faliseo bä bada lä cui, abinaja öjö bä cuma. —Ma. Fecula bada tä lojodenö bä li fecula yashuu buo —bä cuma.

Jesús a bufi lä wajäblaliyono wei tä ą

35 Öjö däjä, ai täbä bälöblawä mö lä fedui jamö, shabono bada bä jamö ma cui, wajaquemi bä wai shabono jamö ma cui, öjamö lä Jesús a juu fa cuaanö, täbä yömöläö cuaama. Judio bä yododabä yafi bä jamö, Yai Bada tänö cama ebä nia çai lä cuo wei tä ą wäyääö cuaama. Shomitawä bluca tä wayunö täbä lä jaliliano wei bä lä cui, bä bluca jalomaö cuaaö showaoma. Täbä lä wälidiono wei bä çai.

36 Täbä bluca lä mashicou wei täbä fa dalalönö, Jesús a bufi wajäblaliyoma. Oweja bä lä nowamaö wei a cuami däjä, bä nö yamili beblalou lä culenaja, bä nofi tadalema.

37 Öjö däjä, cama ebä lä nocamabono wei bä nija abinaja a cuu yacläoma. —Wale nia lä bufiblaö wejei bä bluca cublawä. Nii bä tamobä bä bada lä waiquuinaja bä cuwä ma cui, bä nii nia lä taö wejei bä bolacami dicowä.

38 Wale nofi mölabobeje, çwedi bänö bä nia li yömöläöje? Yai Bada nija bä ą da fa, öjö lä. Cama etäca ficali lä cule a Bada lä cui nija wamacö ą fa fanö, bä ojudamobä öjönö bä yai shömabä —bä nowa tama.

Mateus 10

Cama 12 ebä lä yaileno wei tä ą

¹ Tendo chamado os seus doze discípulos, deu-lhes Jesus autoridade sobre espíritos imundos para os expelir e para curar toda sorte de doenças e enfermidades.

² Ora, os nomes dos doze apóstolos são estes: primeiro, Simão, por sobrenome Pedro, e André, seu irmão; Tiago, filho de Zebedeu, e João, seu irmão;

³ Filipe e Bartolomeu; Tomé e Mateus, o publicano; Tiago, filho de Alfeu, e Tadeu;

⁴ Simão, o Zelote, e Judas Iscariotes, que foi quem o traiu.

As instruções para os doze
Marcos 6.7-11; Lucas 9.1-5

⁵ A estes doze enviou Jesus, dando-lhes as seguintes instruções: Não tomeis rumo aos gentios, nem entreis em cidade de samaritanos;

⁶ mas, de preferência, procurai as ovelhas perdidas da casa de Israel;

⁷ e, à medida que seguides, pregai que está próximo o reino dos céus.

⁸ Curai enfermos, ressuscitai mortos, purificai leprosos, expeli demônios; de graça recebestes, de graça dai.

¹ Öjö däjä, cama 12 ebä lä nocamabono wei bä lä cui, Jesúsno bä naca fa ajedealälönö, fecula bä yashubeje bä tablamalema. Bluca tä wayunö täbä lä jaliliaö wei bä ma cui, täbä bluca lä wälidii bä ma cui, öjö bä çai jalomaö cuaabeje bä tablamalema.

² Jesucristonö bä lä shömöleno wei, ei bä li cuoma. Simón balöwä, Pedro a wafa çai lä cule. Bä fäähä Andrés e çai. Sebedeo bä ijilubö Santiago e çai, öjö bä fäähä Juan e çai.

³ Felipe a çai, Badolomei a çai. Tomás a çai. Mateo a çai, Lomateli bada bä befi bä blada lä doano wei a lä cui. Afeo bä ijilubö Santiago e çai. Tadeo a çai.

⁴ Simón a çai, cama bä ulifibö jamö täbä shomi lämabou nofi lä wälibono wei a Simón lä cui. Juda Icaliode a çai, Jesús a nia lä nomojoliano wei a lä cui.

Jesúsno cama ebä lä shömöleno wei tä a

⁵ Jesús ebä 12 lä cui, abinaja ebä nowa talanö ebä shömölema. —Judio bä lä mlai bä nijamö wamacö nia juimi. Samaliateli bä lä bälöle jamö çai mlai.

⁶ Isaeli ebä nodiwä nijamö bä shino da jufälö, iba oweja bä nö yamili lä beblalole bä nijamö.

⁷ Wamacö juu cuaalanö, täbä yömöläö da cuaafälöje. “Yai Bada tänö cama ebä çai nia lä cuo wei, etä ajedou waiquia lä cuimi”, wama bä nowa taö cuaabä.

⁸ Bä lä jalili wei wama bä nia jalomaö cuaaö. Täbä lä nomaö wei wama bä demi nia çai jocädamaö. Bä sicö lä jodei wei wama bä çai nia dodijidablamaö ço.

⁹ Não vos provereis de ouro, nem de prata, nem de cobre nos vossos cintos;

¹⁰ nem de alforje para o caminho, nem de duas túnicas, nem de sandálias, nem de bordão; porque digno é o trabalhador do seu alimento.

¹¹ E, em qualquer cidade ou povoado em que entrardes, indagai quem neles é digno; e aí ficai até vos retirardes.

¹² Ao entrardes na casa, saudai-a;

¹³ se, com efeito, a casa for digna, venha sobre ela a vossa paz; se, porém, não o for, torne para vós outros a vossa paz.

¹⁴ Se alguém não vos receber, nem ouvir as vossas palavras, ao sairdes daquela casa ou daquela cidade, sacudi o pó dos vossos pés.

Fecula wama bä nia çai yashuu. No mlai ja wamacö lä bayeliblamono weinaja, inaja showawä, no mlai ja wama bä nia bayelibläo cuo.

⁹Olo bä ma cui, blada bä ma cui, täbä madofi luluamobä ai bä mö feduwä ma cui, öjö wama bä befi çai nia yaçoimi —a cuma—.

¹⁰Wamacö lä jublole däjä, shinoco wamacö nia juu. Wama täbä didibofälöbä, wama täbä nia däboimi. Camishi wama bä nia bolacafälöimi. Wamacö mamicö didiobä täbä ma cui, inaja showawä. Fii wama defibä nia çai bofälöimi. ¿Öjö tawä? Shinoco täbä ma juu wei ma cui, bä ojodamou yalo, bä iyamabeje bä li waiquiwä malä cui.

¹¹Ai täbä shabonobö jamö wamacö çoblaliyou ja, wamacö bälömabou lä ojode wejei bä lä cui nijamö, öjamö bä da yanöcoicu —a cuma—. Wamacö juu çofälöö ja, öjamö lä culanö wamacö nia jocäo ço.

¹²Wamacö yafii däjä, öjamö bä lä bälöle wama bä nia bayelimaö showadao, bä bufi çai yanöcöwä cuobä.

¹³Dodijidawä wamacö waloamaöje ja, Yai Bada tänö bä bufi nia yanöcömabou. Öjö ma cui, dodijidawä wamacö waloamaimi dicooje ja, bä nia bayeliblamoimi. Bä bufi yanöcömabobä bämi.

¹⁴¿Öjö tawä? —a cuma—. Ai bänö wamacö bälömabou bufiomije ja, wamacö a çai jiliaö bufiomi dicoweje ja, abinaja wamacö nia cuaaö. Öjö wama bä tabi feiaö

15 Em verdade vos digo que menos rigor haverá para Sodoma e Gomorra, no Dia do Juízo, do que para aquela cidade.

As admoestações

16 Eis que eu vos envio como ovelhas para o meio de lobos; sede, portanto, prudentes como as serpentes e simplices como as pombas.

17 E acautelai-vos dos homens; porque vos entregarão aos tribunais e vos açoitarão nas suas sinagogas;

18 por minha causa sereis levados à presença de governadores e de reis, para lhes servir de testemunho, a eles e aos gentios.

19 E, quando vos entregarem, não cuideis em como ou o que haveis de falar, porque, naquela hora, vos será concedido o que haveis de dizer,

yalo wamacö sibolanö, bei wamacö mamicö busi jamö bä libu libu lä sudile, wama ebä nia yaösöblalefälöö. Öjö lä tänö, bä nö nia lä bleaaö wei wama tä nia jömaö.

15 Cafä wamacö nija ei ya wä lä cui, bejedi lä ya wä. Yai Bada tänö täbä jömabä etä cublou däjä, Sodomateli bä nö nia ma bleaaö wei ma cui, Comolateli bä nö nia çai ma bleaaö wei ma cui, öjö lä bä nö nia shino yai bleaaö dodijio.

Jesús ebä nö nia lä bleaamano wejei tä a **16** Bamacö shömaö lä cule —Jesús a cuma—. Jjima bä waiteli lä läle jamö, oweja bä shäablamosi ijejewä lä cuo weinaja, wamacö nia cuo. Olu bä moyawe lä culenaja, bä moyawäa da cuicu. Joledo bä a jilimamosi oquejewä lä culenaja, bä a çai oquewä cuo mö da feduo.

17 Yanowamö täbä nija bä da moyaweicu. Judio bä bada lä yododoblai bä nijamö wamacö noshi nia öjödabouje, wamacö nö bleaamabeje. Judio bä yododabä yafi bä jamö wamacö si nia çai yafelimaöje.

18 Iba wamacö yalo, bada bä yai bälöö lä dodijio wei bä nijamö wamacö nia lulubou fe yadioje. Bada bänö cama ebä lämabou mö lä feduo wejei bä ma cui nijamö, inaja showawä. Judio bä ma cui nija, judio bä lä mlai bä ma cui nija, öjö bä nija wamale äfa wäyäbä, öjö tä çai nia cuo.

19 Bada bä nija wamacö noshi öjödabouje däjä, wamacö nofi nia lä bäyao wei tä a ja, bä bufi jolijou dicoo dijä —a cuma—. Wamacö wäliije däjä wamacö a moyawe juobä, öjö däjä showawä, wamacö a nia bayeliblamou.

20 visto que não sois vós os que falais, mas o Espírito de vosso Pai é quem fala em vós.

21 Um irmão entregará à morte outro irmão, e o pai, ao filho; filhos haverá que se levantarão contra os progenitores e os matarão.

22 Sereis odiados de todos por causa do meu nome; aquele, porém, que perseverar até ao fim, esse será salvo.

23 Quando, porém, vos perseguirem numa cidade, fugi para outra; porque em verdade vos digo que não acabareis de percorrer as cidades de Israel, até que venha o Filho do Homem.

Os estímulos

24 O discípulo não está acima do seu mestre, nem o servo, acima do seu senhor.

25 Basta ao discípulo ser como o seu mestre, e ao servo, como o seu senhor. Se chamaram Belzebu ao dono da casa, quanto mais aos seus domésticos?

20 Cafä wamacö ʔ mlai, Faafä a lä culadi bei Bufinö wamacö ʔ nia macocamaö.

21 Tä nia wʔlidiblou —a cuma—. Cama bä mashi ma cuinö bä noshi nia öjödabouje, bä shäbeje. Bä fʔö bä ma cuinö, bä ijilubö ebä noshi nia öjödabouje. Bä ijilubö ebä ma cuinö, bä fʔö, bä nöö ebä nabä nia shömaöje, bä shäbeje.

22 Iba wamacö yalo, bluca bänö wamacö nofi nia wʔlibouje. Öjö ma cui, a shämobä etä ma cuo däjä ma cui, a nö wʔlojaö fe lä yadio wei a lä cui, öjö a nia jucäamou fe yadio.

23 Ai täbä shabonobö jamö wamacö nö bleaamaöje ja, ai lä täbä shabonobö nomöjowä jamö, bä docua cuablalou da majöofälö —a cuma—. Cafä wamacö nija ei ya wʔ lä cui, bejedi lä ya wʔ. Isaeli ebä nodiwä lä bälöblai jamö wamale ʔfa wäyäö jödödou cuaaö showao mlao däjä, camiyä ya lä yanowamöblaleyoluno wei ya lä cui, ya nia waloo çoyoluu.

24 Tä ʔ lä wäyäö wei a wʔ jiliaö mlaoje däjä, cama ebä lä nocale bä ʔ nia jiliaö ayaomije —a cuma—. Inaja showawä, bada a lä cui a nofi tabou mlaoje däjä, cama ebä nofi tabou ayao mlajeicätä.

25 Tä ʔ lä wäyäö wei a wʔ jiliaö lä mlajeinaja, inaja showawä cama ebä lä nocaö wei bä ʔ nia jiliaimi cuo mö feduoje. Bada a nofi tabou lä mlajeinaja, inaja showawä cama ebä nofi nia taboimi cuo mö feduoje. Inaja lä waiquiwä. Bä çai lä cule a bada lä cui, a wʔfa Sadanasi taö

26 Portanto, não os temais; pois nada há encoberto, que não venha a ser revelado; nem oculto, que não venha a ser conhecido.

27 O que vos digo às escuras, dissei-o a plena luz; e o que se vos diz ao ouvido, proclamai-o dos eirados.

28 Não temais os que matam o corpo e não podem matar a alma; temeí, antes, aquele que pode fazer perecer no inferno tanto a alma como o corpo.

29 Não se vendem dois pardais por um asse? E nenhum deles cairá em terra sem o consentimento de vosso Pai.

30 E, quanto a vós outros, até os cabelos todos da cabeça estão contados.

31 Não temais, pois! Bem mais valeis vós do que muitos pardais.

32 Portanto, todo aquele que me confessar diante dos homens, também eu o

waiquiweje yalo, cama ebä lä cule bei ebä afa wayobou dodijia yaiqueije.

Bä quilii lä wasöno wei tä a

26 Yanowamö täbä nö quili ta dijejä, öjö lä —Jesús a cuma—. Tä a fei däjä wäyämamou lä jatoö wei, wawadowä tä a nia wäyämamou malä nomöjöö wei. Tä a lä jöyabou wejei, tä a nia jödödöwä wawäblamou malä cui.

27 Cafä wamacö nija ya tä a wäyöö lä jatoö wei tä a lä cui, wawadowä tä a da wäyaje. Wajado wama tä a lä jliablaö wei tä a lä cui, wamacö a nacläalanö tä a fe da dolemaje.

28 Yanowamö täbä nö quili ta dijejä. Bei wamacö shäö ma cujei, bei wamacö bufi nia nomamaimije. Ma, Yai Bada a nö quili yai shino da taje. Öjönö täbä shäö däjä, bei täbä ma cui, bei täbä bufi ma cui, shobali wacö jamö täbä nö yai bleaamaö lä daö wei, öjö a.

29 Blada moli a wai ja, biyomö bolacabö cäcöbö wai däamamou talei. ¿Öjö tawä? — a cuma—. Biyomö bä nowa bluca ma mlai ma cui, Faafä a lä culadinö bä nofi bluca jaducubou. Bä lä nomablou wei bä çai daö.

30 Bä nofi jolio dijä. Bei wamacö feta ucu ma cui, Yai Bada tänö wamacö feta ucu bluca daö.

31 Bä quili dijä, öjö lä. Biyomö bä nowa lä culenaja mlai, Yai Bada tänö cafä wamacö nowa yai blucabou —a cuma.

Jesucristo cama ebä afa nia wäamou lä quilii wei tä a

32 Abinaja Jesús a cuma. —Yanowamö täbä nija, quilii mlai ja iba bä afa wäamou lä

confessarei diante de meu Pai, que está nos céus;

33 mas aquele que me negar diante dos homens, também eu o negarei diante de meu Pai, que está nos céus.

As dificuldades

34 Não penseis que vim trazer paz à terra; não vim trazer paz, mas espada.

35 Pois vim causar divisão entre o homem e seu pai; entre a filha e sua mãe e entre a nora e sua sogra.

36 Assim, os inimigos do homem serão os da sua própria casa.

37 Quem ama seu pai ou sua mãe mais do que a mim não é digno de mim; quem ama seu filho ou sua filha mais do que a mim não é digno de mim;

38 e quem não toma a sua cruz e vem após mim não é digno de mim.

39 Quem acha a sua vida perdê-la-á; quem, todavia, perde a vida por minha causa achá-la-á.

wawädoö wei bä lä cui, iba ya bä ʄa nia ʄai wawädoö wäyää mö feduo. Camiyä ya lä yanowamöblaleyoluno wei ya lä cuinö, Fayä a lä culadi jamö iba ya bä ʄa nia ʄai wawädoö wäadayou.

33 Öjö ma cui, yanowamö täbä nija iba bä ʄa wäamou lä quilli wei bä lä cui, Fayä a lä culadi jamö öjö ya bä ʄa nia ʄai wäyäämi mö feduo.

Jesúsnö täbä lä sheleleblamaö wei tä ʄ

34 Jesús abinaja a cuma. —Bita jamö yanowamö ya täbä yanöömabobä, ya junomi. ʄÖjö tawä? Inaja bä bufi cu dijä. Ma, ya täbä shino yai sheleleblamabä, ya juma.

35 Bä föö nija bä ijilubö e ʄ nia läblou. Bä nöö nija bä tää e ʄ ʄai nia läo mö feduo. Bä yesi nija bä tatä e ʄ ʄai nia läo mö feduo.

36 Iba wamacö yalo, afä bä mashi cadidiwä ma cuinö wamacö nofi nia yai wälibouje.

37 Wale jowa ma bufii wejei ma cui, bä föö ebä nija bä bufi mö blucaö dicoö ja, bä nöö ebä nija bä bufi mö ʄai blucaö dicoö ja, iba bä cuobä bämi waiquiwä. Bä ijilubö ebä ma cui, bä tää ebä ma cui, inaja showawä. Öjö bä nija bä bufi mö blucaö dicoö ja, iba bä nia cuomi.

38 Camiyä nija bä nia lä nocao wei bä lä cui, bä cuaaö bufi lä doblao wei tä ja, bä yai nia wasöo. Wale bufiije yalo bä ma shäö wejei ma cui, bä nia ojode cudio fe yadio. Bä nia nocao fe yadio.

39 Eja bä demi nia lä cudio wei tä ja bä bufi mö lä blucaö wei bä lä cui, bä bälimi nia cuoimi. Öjö ma cui, camiyä ya nowa ja bä

As recompensas

⁴⁰ Quem vos recebe a mim me recebe; e quem me recebe recebe aquele que me enviou.

⁴¹ Quem recebe um profeta, no caráter de profeta, receberá o galardão de profeta; quem recebe um justo, no caráter de justo, receberá o galardão de justo.

⁴² E quem der a beber, ainda que seja um copo de água fria, a um destes pequeninos, por ser este meu discípulo, em verdade vos digo que de modo algum perderá o seu galardão.

Mateus 11

Jesus prega nas cidades

¹ Ora, tendo acabado Jesus de dar estas instruções a seus doze discípulos, partiu dali a ensinar e a pregar nas cidades deles.

João envia mensageiros a Jesus

Lucas 7.18-23

shāmou lä ojodao wei bä lä cui, öjö bä nia shino bälimi cuo ayao.

Yai Bada tänö täbä nowa nia lä çamaö wei tä a ⁴⁰Abinaja Jesús a cuma. —Cafä dodijidawä wamacö çoblamaöje ja, camiyä ma cui wale dodijidawä çoblamaö mö feduoje. Inaja showawä, dodijidawä wale lä çoblamaö wejei bä lä cuinö, wale lä shömöleno wei a ma cui, öjö a çai dodijidawä çoblamaö mö feduoje.

⁴¹Yai Bada a wano wäyäö yalo a dodijidawä lä çoblamaö wejei bä lä cui, Yai Bada a wano wäyälwä bä nia dobämou lä culenaja, öjö bä nia çai dobämou cuo mö feduodayou. ¿Öjö tawä? —a cuma—. A cadidou yalo a dodijidawä lä çoblamaö wejei bä lä cui, bä lä cadidou wei bä nia dobämou lä culenaja, inaja showawä öjö bä nia çai dobämou cuo mö feduodayou.

⁴²Iba ai a wai bädawä ma cui, camiyä nija a nocao yalo a lä dobäö wejei bä lä cui, inaja showawä öjö bä nia çai dobämou cuo mö feduodayou. Cafä wamacö nija ei ya wä lä cui, bejedi lä ya wä. Mau si ajiwä u ja a dobäö bädäo ma cujei, bä nia dobämodayou —a cuma.

Mateus 11

¹Cama 12 ebä lä nocamabono wei bä yömölaa fa jödödöblälönö, Jesúsno bä çai aa çolayofälöma. Täbä bälöa lä ajedeblai täbä shabonobö jamö bä çai juu cuaama, öjamö lä tä a çai wäyäö cuaafälöbä.

Juan fe ojomalewänö Jesús a lä wälmano wei tä a

² Quando João ouviu, no cárcere, falar das obras de Cristo, mandou por seus discípulos perguntar-lhe:

³ És tu aquele que estava para vir ou havemos de esperar outro?

⁴ E Jesus, respondendo, disse-lhes: Ide e anunciai a João o que estais ouvindo e vendo:

⁵ os cegos vêm, os coxos andam, os leprosos são purificados, os surdos ouvem, os mortos são ressuscitados, e aos pobres está sendo pregado o evangelho.

⁶ E bem-aventurado é aquele que não achar em mim motivo de tropeço.

Jesus dá testemunho de João

Lucas 7.24-35

⁷ Então, em partindo eles, passou Jesus a dizer ao povo a respeito de João: Que saístes a ver no deserto? Um caniço agitado pelo vento?

²A fe lä lale jamö Juan a yömöladayomaje, Cristo a lä cuaano wei tä ja. Öjö däjä, Jesús nija Juan a wano wäyadayobeje, cama ebä lä nocamabono wei ai ebä shömölema.

³Jesús a wäliije ja, abinaja ebä cuyoluma. —A jowa nia lä juno wei, ¿öjö cafä wa waiquiwä tawä? Ma, cafä mlai, ¿ai a nia yai lä juu wei yama a nö dabou showaobä daanö? —bä cuma.

⁴Abinaja Jesúsno bä nowa tama. —Wama tä a lä jiliaö wei tä a ma cui, wama tä lä dblaö wei tä ma cui, Juan nija tä afa bluca da wäyäduje.

⁵Bä lä jubäbö wei bä lä cui, bä mamocu dodijidablou ço. Bä juu dao lä mlai bä lä cui, bä jublou. Täbä sicö lä jodemaö wei tä wayunö bä nö lä bleaaö wei bä lä cui, bä dodijidablou ço. Bä yömöca lä comi wei bä lä cui, bä yömöca walalablou ço. Bä lä nomaö wei bä lä cui, bä demi jocädou ço. Bä lä jöli wei bä lä cui, dodijidawä tä a ja bä yömölamou.

⁶¿Öjö tawä? Camiyä wale nofi mölabou fe lä yadio wei a lä cui, öjö a bufi nia yai doblalou —bä nowa tama.

⁷Öjö däjä, Juannö bä lä shömöleno wei bä aa fa çolufälönö, bluca bä lä çoçamono wei bä nija, Jesúsno Juan a wafa wayoaö juoma. —Ulifi bloque a jamö, ¿wedi wama tä möbä wamacö li juma? ¿Wadoli anö cau cau bä lä yalälaö wei wama bä möö bädaobä daanö? Mlaicätä. Wamacö juu buonomi.

8 Sim, que saístes a ver? Um homem vestido de roupas finas? Ora, os que vestem roupas finas assistem nos palácios reais.

9 Mas para que saístes? Para ver um profeta? Sim, eu vos digo, e muito mais que profeta.

10 Este é de quem está escrito: Eis aí eu envio diante da tua face o meu mensageiro, o qual preparará o teu caminho diante de ti.

11 Em verdade vos digo: entre os nascidos de mulher, ninguém apareceu maior do que João Batista; mas o menor no reino dos céus é maior do que ele.

12 Desde os dias de João Batista até agora, o reino dos céus é tomado por esforço, e os que se esforçam se apoderam dele.

8Jão. ¿Wedi wama tä yai nia fa mönö, wamacö li juma, öjö lä? —a cuma—. Camishi dodijidawä bä ja a yai lä didio wei wama a möbä, ¿bei wamacö juma? Ma, camishi dodijidawä bä ja bä lä didio wei bä lä cui, ulifi bloque a jamö, öjö bä nia cuomi. Bada bä bälöo lä dodijio wei bä nija, öjö bä li bälöo.

9¿Wedinaja a walo cuwä wama a yai nia fa mönö, bei wamacö juma, öjö lä? —a cuma—. ¿Yai Bada a wano wäyälëwä wama a möö mlaobä daanö? Awei. Öjö wama a möbä lä. Cafä bämacö nowa taö lä cule. Juan a lä cui, Yai Bada a wano wäyälëwä ai a bädawä mlai, öjö bei a shino yai bada dodijiwä.

10Yai Bada tä a oni jamö, Juan a wafa çai wäyämou balöoma. Abinaja tä a cuu. Bei. Wa nia juu lä cuaafälöo wei jamö wa wano taö balöafälöbä, iba ya nia shömaö balöo, wa wä jiliaö dodijidaobeje. 'Einaja tä a cuu —a cuma—.

11¿Öjö tawä? Cafä wamacö nija ei ya wä lä cui, bejedi lä ya wä. Bluca bä lä bälöblai bä ma cui nija, bä jaba lä bälöjono wei bä ma cui nija, Juan nija a bada fe biyäjäobä a cuami. ¿Öjö tawä? Öjö ma cui, Yai Bada tänö cama ebä çai lä cuo wei bä lä cui, öjö bä nofi shino yai tabobeje cäbä. Öjö bä nijamö a cua lä bäle a ma cui nija Juan a nojablaliyo.

12¿Öjö tawä? —a cuma—. Yai Bada tänö cama ebä nia çai lä cuo wei tä a ja, ai täbä a läblou. Tä a çai waibouje. Juannö täbä lä yömölano wei däjä, bä a jaba

13 Porque todos os Profetas e a Lei profetizaram até João.

14 E, se o quereis reconhecer, ele mesmo é Elias, que estava para vir.

15 Quem tem ouvidos [para ouvir], ouça.

16 Mas a quem hei de comparar esta geração? É semelhante a meninos que, sentados nas praças, gritam aos companheiros:

17 Nós vos tocamos flauta, e não dançastes; entoamos lamentações, e não pranteastes.

18 Pois veio João, que não comia nem bebia, e dizem: Tem demônio!

wawäblaliyoma. Fei däjä showawä ma cui, bä ʔ lojodoaö showawä.

13 Cama ebä çai nia lä cuo wei, Yai Bada a wʔano wäyälewä bä bluca lä cuinö tä ʔfa wäyäö balöblaomaje, Juan a cublou showao mlao däjä. Moisesi tä ʔ jamö ma cui, öjö tä ʔfa çai wäyämou showao balöoma.

14 Öjö wama tä ʔ bejedi bufibou ja, Juan wama a nö nia öjöböaö showao. Elia a nia jʔowa juu lä çono wei, öjö a cuoma.

15 Wamacö yömöcacö lä walalai, bä yömöca daa da dodijiicu.

16 Wamacö fei däjä lä bälöblai wamacö lä cui, ʔwedi tä cuwä lä dodijiinaja, bei wamacö cuwä dodijiwä? —a cuma—. Wamacö ʔ juomi fe balojowä. Ijilu bä ʔliyamobä jamö, bä ʔ juayou lä mlainaja showawä. Nii bä lulabeje jamö ijilu bä ʔliyamou däjä, abinaja bä cuaaö. Ai bä mashi ʔliyamou fa shomitaicunö, abinaja bä nowa taöje.

17 “Uo. ʔWedi tabä yamalecö ʔ li juaimi dicowä? Amowa yama fi jolaö däjä ma cui, wamacö li blaö blaömoimi. Jole jole yamacö ma öcöo däjä ma cui, wamalecö ʔ çai bayeliblaimi”, bä nowa taöje. Ijilu bä ʔliyamobä jamö, showadi einaja bä li taamayou.

18 ʔÖjö tawä? —Jesús a cuma—. Cafä wamacö ma cui, inaja showawä wamacö cuaaö. Wamacö ʔ juomi fe balojowä. Fe ojomalewä Juan a lä cui, öjö wama a wʔ juano malä mlai. Öjö a fa waloiquiyonö, a iyaö wasöoma. Nashiwä toubä çai

19 Veio o Filho do Homem, que come e bebe, e dizem: Eis aí um glutão e bebedor de vinho, amigo de publicanos e pecadores! Mas a sabedoria é justificada por suas obras.

Ai das cidades impenitentes!
Lucas 10.13-15

20 Passou, então, Jesus a increpar as cidades nas quais ele operara numerosos milagres, pelo fato de não se terem arrependido:

21 Ai de ti, Corazim! Ai de ti, Betsaida! Porque, se em Tiro e em Sidom se tivessem operado os milagres que em vós se fizeram, há muito que elas se teriam arrependido com pano de saco e cinza.

coanomi. A waiyoma cudeenö, “A li feculabö”, wama a nofi li taboma.

19 ¿Öjö tawä? Juan a lä cuaano weinaja, ya cuaaö ma mlai ma cui, inaja showawä camiyä ya lä yanowamöblaleyoluno wei ya lä cui, wamale ą çai jiliblaimi cuwä mö feduwä. Camiyä ya fa waloiquiyonö, ya çai waiyo mlai ja ya iyaö showawä. Bei ya toubä çai coaö. Öjö ma cui, wamale ąfa çai wayoaö mö feduwä showawä. “Showadi a iyadii”, wamacö cuu. “A shi wälili bufi fa doblaonö, toubä coadii”, wamacö cuu. “Lomateli bada bä befi, bä blada lä doaö wejei bä ma cui, wälidiwä talewä ai bä ma cui, bä shino nofimadii”, wamacö cuu. ¿Öjö tawä? Inaja wamacö ma cuu däjä ma cui, Yai Bada a wä moyawe. Öjö a wä lä cadidibou wejei bä bluca lä cuinö a bejedi dablamaöje—Jesús a cuma.

Jesúsnö täbä ąfa blajawä lä tano wei tä ą

20 Öjö däjä, Jesúsnö ai bä lä bälöblai bä nowa blajawä tama. Öjö bä yafibö jamö, tä nö lä quilijii showadi tä bluca ma wawämano wei ma cui, wälidiwä tä ja bä bufi lädonomi cudeenö, bä nowa li tamoma.

21 Bä nowa blajawä taö ja, abinaja a cuma.—Colasinteli wamacö, Besaidateli wamacö, wamacö nö bleaaö fe balojobä wamacö. Yai Bada wama a lojode dablaba, çafä wamacö nijamö tä nö lä quilijii, bluca ya tä wawämama. Diloteli bä nijamö, inaja ya cuaaö mö feduo fa cunoja, Sidonoteli bä nijamö, ya inaja cuaaö mö feduo fa cunoja, wälidiwä tä ja yedu bä bufi nö lädaliobö

²² E, contudo, vos digo: no Dia do Juízo, haverá menos rigor para Tiro e Sidom do que para vós outras.

²³ Tu, Cafarnaum, elevar-te-ás, porventura, até ao céu? Descerás até ao inferno; porque, se em Sodoma se tivessem operado os milagres que em ti se fizeram, teria ela permanecido até ao dia de hoje.

²⁴ Digo-vos, porém, que menos rigor haverá, no Dia do Juízo, para com a terra de Sodoma do que para contigo.

Jesus, o Salvador dos humildes

Lucas 10.21-22

²⁵ Por aquele tempo, exclamou Jesus: Graças te dou, ó Pai, SENHOR do céu e da terra, porque ocultaste estas coisas aos sábios e instruídos e as revelaste aos pequeninos.

wei. Bä doblou lä mlai tä ja, yubu ushibö ja yedu bä nö looqebö wei. Camishi ʔloqui bä ja yedu bä nö didiobö wei, bä bufi nö wʔlidiwä ʔjöböamobä.

²²Abinaja bamacö nowa taö lä cule. Yai Bada tänö täbä obi nia lä jömadayou wei jamö, Diloteli bä nö nia ma bleaaö wei ma cui, Sidonoteli bä nö çai nia ma bleaaö wei ma cui, cafä bei wamacö nö nia shino yai bleaaö fe balojoo.

²³Cabenaoteli wamacö —a cuu nomöjöoma—. ʔFedu jamö, Yai Bada tänö cafä dodijidawä wamacö nia tabodayou daanö? Mlaicätä. Bä lä nomaö wei bä cuobä jamö wamacö nia shäyäjäabodayou, täca nö quiliwä lä cubodi jamö. Yai Bada wama tä lojode dablabä, cafä wamacö nijamö tä nö lä quilijii ya tä bluca malä wawämano wei. Sodomateli bä nijamö, inaja ya çai cuaaö fa cunoja, fei däjä ma cui bä nö yafibö cuo showaobö wei.

²⁴Abinaja bamacö nowa taö lä cule. Yai Bada tänö täbä obi nia lä jömadayou wei jamö, Sodomateli bä nö nia ma bleaaö wei ma cui, cafä bei wamacö nö nia shino yai bleaaö fe balojoo —a cuma.

Yai Bada nija bufi doblalolanö Jesús a wʔ lä fano wei tä ʔ

²⁵ʔjö däjä, abinaja Jesús a cuma, Yai Bada nija. —Fabe. Fedu jamö ma cui, bita jamö ma cui, cafä lä wa shino Bada cua ayaa. Ei ya tä ʔ lä wäyäfe, bä bufi ʔfa moyawä lä taö wejei bä nija wa tä ʔ nofi mojudumabou. Bä bufi ʔfa dao lä taö wejei bä ma cui nija, inaja showawä. Inaja ʔjö

²⁶ Sim, ó Pai, porque assim foi do teu agrado.

²⁷ Tudo me foi entregue por meu Pai. Ninguém conhece o Filho, senão o Pai; e ninguém conhece o Pai, senão o Filho e aquele a quem o Filho o quiser revelar.

Vinde a mim

²⁸ Vinde a mim, todos os que estais cansados e sobrecarregados, e eu vos aliviarei.

²⁹ Tomai sobre vós o meu jugo e aprendei de mim, porque sou manso e humilde de coração; e achareis descanso para a vossa alma.

³⁰ Porque o meu jugo é suave, e o meu fardo é leve.

Mateus 12

Jesus é senhor do sábado
Marcos 2.23-28; Lucas 6.1-5

¹ Por aquele tempo, em dia de sábado, passou Jesus pelas searas. Ora, estando os

wa bä ma taamabou däjä ma cui, jai ijilu täbä lä cule bä nija wa tä ą yai wawäblamalema.

²⁶Awei, Fabe. No mlai ja, inaja wa bä taamaö bufi malä doblaono wei.

²⁷Jödödöwä täbä nija ya Bada läobä, Fayänö wale tablamalema —a cuu nomöjöoma—. ¿Öjö tawä? Yanowamö täbänö wale daimije. Fayä a lä culadinö, bä Ijilubö ya e lä cui wale shino daö ayawä. Inaja showawä, Fayä a daö ma mlajei ma cui, camiyä bä Ijilubö ya enö ya shino daö ayawä. Fayä ya dablamaö bufi lä doblao wei bä lä cui nija ya fa damalalönö, öjö bä ma cuinö a daö mö feduweje.

²⁸Wamacö bufi nö modawä lä bleaale wamacö lä cui, wamacö bufi nö wälidiwä çai lä beblalou wei wamacö lä cui, camiyä nijamö þbä da juima! Camiyä nija wamacö fa waloboyonö, bamacö bufi nia yanöcömabou.

²⁹Bamacö nosiemaö ja wamale ą da julä, camiyä nija wamacö damamobä. Ya wä oqewä malä cui. Ya çai nofi. Camiyä nija wamacö bufi nia shino yanöcöwä çai cuo.

³⁰Bä dodijidawä cuobä, ya bä li nosiemaö malä cui. Ya bä lä taamaö wei tänö ya bä bufi nö bleamaö malä mlai —Jesús a cuma.

Mateus 12

Judio bada bänö Jesús ebä lä bäyäblano wejei tä ą

¹Sábado däjä, ficali ca jamö Jesúsno cama ebä çai jayuafälöma, täbä yanöcöobä tä mö jalu lä cui däjä. Bä lä nocamabono wei bä

seus discípulos com fome, entraram a colher espigas e a comer.

² Os fariseus, porém, vendo isso, disseram-lhe: Eis que os teus discípulos fazem o que não é lícito fazer em dia de sábado.

³ Mas Jesus lhes disse: Não lestes o que fez Davi quando ele e seus companheiros tiveram fome?

⁴ Como entrou na Casa de Deus, e comeram os pães da proposição, os quais não lhes era lícito comer, nem a ele nem aos que com ele estavam, mas exclusivamente aos sacerdotes?

⁵ Ou não lestes na Lei que, aos sábados, os sacerdotes no templo violam o sábado e ficam sem culpa? Pois eu vos digo:

⁶ aqui está quem é maior que o templo.

ofälayofälöma yalo, mobä jucäa jayualalefälömaje, mobä owafälöbeje.

²Öjö ma cui, faliseo bä bada lä cuinö, öjö bä fa dalalöjenö abinaja Jesús nija bä cuma. —Quiji afä wabä lä nocamabole, bä da mö. Täbä yanöcöobä tä mö jalu ja, inaja bä cuaaö mlaobä tä ʔ ma läle ma cui, bä cuaaö fe yadio —bä cuma.

³Jesúsnö abinaja bä nowa tama. —David a bada lä cuaano wei, ʔbei wama tä ʔ oni daö mlaa cule? Cama a ma cui, cama ebä lä nocaono wei bä ma cui, bä ofäö yalo,

⁴Yai Bada etä yano jamö a lucäa fa jayulofälönö, Yai Bada ebä nii lä yaimabou wejei bä nii ja, a iyalayofälöma. ʔÖjö tawä? Öjö bä nii ja, nofi bäyäälewä bä iyabä bä nii yaioma. David a iyabä bä nii cuonomi. Cama ebä lä nocamabono wei bä ma cui, inaja showawä. Bä iyaö mlaobä, Moisesi etä ʔ läoma. Öjö ma cui, inaja David a ma cuaano wei ma cui, a jömamonomi. ʔÖjö tawä?

⁵ʔMoisesi bei wama etä ʔ oni çai daö mlaa cule? —a cuma—. Täbä yanöcöobä tä mö jalu ja, täbä ojodamou mlaobä tä ʔ ma läle ma cui, Yai Bada etä yafi jamö nofi bäyäälewä showadi bä ojodamou fe malä yadio wei. Inaja bä ma cuaaö wei ma cui, bä jömamobä bämi.

⁶Yai Bada cama etä yafi li cudeenö, täbä yanöcöobä tä ma cui ja, bä li ojodamou fe yadio. ʔÖjö tawä? Yai Bada etä nofi yafi tabobeje etä yafi malä cui. Öjö ma cui, a nofi nia yai tabou lä dodijio wejei a lä cui, fei däjä a cua lä cule.

⁷ Mas, se vós soubésseis o que significa: Misericórdia quero e não holocaustos, não teríeis condenado inocentes.

⁸ Porque o Filho do Homem é senhor do sábado.

O homem da mão ressequida
Marcos 3.1-6; Lucas 6.6-11

⁹ Tendo Jesus partido dali, entrou na sinagoga deles.

¹⁰ Achava-se ali um homem que tinha uma das mãos ressequida; e eles, então, com o intuito de acusá-lo, perguntaram a Jesus: É lícito curar no sábado?

¹¹ Ao que lhes respondeu: Qual dentre vós será o homem que, tendo uma ovelha, e, num sábado, esta cair numa cova, não fará todo o esforço, tirando-a dali?

¹² Ora, quanto mais vale um homem que uma ovelha? Logo, é lícito, nos sábados, fazer o bem.

⁷ ¿Öjö tawä? —a cuma—. Iba wama bä jömabä bä ma mlai ma cui, Yai Bada ei wama etä ą jiliaö walalao dicoo fa mlacunö, wama bä li jömaö yacläoma. Ei tä ą ja wamacö bufi yai jaducuo fa cunoja, wamacö ą nö fabö mlai. Abinaja tä ą cuu. Yalo wama bä öshö lä dodobou wei, öjö ya tä bufiboimi. Yanowamö wama täbä nofi nia lä ojobadou wei, öjö ya tä shino yai bufi.

⁸ Einaja tä ą cuu —a cuma—. ¿Öjö tawä? Täbä yanöcöobä tä mö jalu jamö täbä nia lä cuaaö wei tä ma cui ja, täbä nia cuaaö lä mlai tä ma cui ja, camiyä ya wä fabä ei Bada ya waiquiwä, ya lä yanowamöblaleyoluno wei ya lä cui.

Imicö lä cofeono wei a lä jalomaleno wei tä ą

⁹ Öjamö Jesús a çai fa jayuicunö, judio bä yododabä yafi jamö, a lucäa nomöjölayoma.

¹⁰ Öjamö lä imicö lä cofeono wei a cuoma. ¿Öjö tawä? A nia dobroimi fa jömajenö, Jesús a wälimaje. —Sábado däjä täbä nia lä jalomaö wejei, ¿bei tä ą läami daanö, täbä yanöcöobä tä mö jalu ja? —bä cuma.

¹¹ Abinaja Jesúsno bä nowa tama. —Ai wa lä cuinö, täca täca aca jamö moli wa oweja lä tabole a quequei ja, täbä yanöcöobä tä mö jalu ma cui ja, ¿wa nia yäbäaö çomi daanö? ¿Öjö tawä?

¹² Oweja bä nowa ma cua wei ma cui, yanowamö täbä nowa shino yai bluca dodijiwä. Täbä yanöcöobä tä mö jalu jamö bämacö dodijaö mlaobä, tä ą läami.

13 Então, disse ao homem: Estende a mão. Estendeu-a, e ela ficou sã como a outra.

14 Retirando-se, porém, os fariseus, conspiravam contra ele, sobre como lhe tirariam a vida.

Jesus se retira

15 Mas Jesus, sabendo disto, afastou-se dali. Muitos o seguiram, e a todos ele curou,

16 advertindo-lhes, porém, que o não expusessem à publicidade,

17 para se cumprir o que foi dito por intermédio do profeta Isaías:

18 Eis aqui o meu servo, que escolhi, o meu amado, em quem a minha alma se compraz. Farei repousar sobre ele o meu Espírito, e ele anunciará juízo aos gentios.

19 Não contenderá, nem gritará, nem alguém ouvirá nas praças a sua voz.

20 Não esmagará a cana quebrada, nem apagará a torcida que fumeja, até que faça vencedor o juízo.

13Inaja a fa culunö, imicö lä cofeono wei a nija abinaja e cuma. —Boco da dodoiquiyo. Boco fa dododalunö, imicö cushähshäblou showadalayoma. Ai imicö mashi dodijidawä lä culenaja, imicö cublou çolayoma.

14Öjö ma cui, faliseo bä bada faa fa çolufälönö, Jesús a nabä queobeje a nofi washuaö showadaomaje.

Isaianö Jesús a wafa wäyää lä balöono wei tä a **15**Jesús a nofi lä washuaö wejei tä daö fa waiquionö, shomi jamö a aa majölayofälöma. Cama nija bluca bä nocao fa showaofälönö, bä bluca jalomama.

16Bä fa jalomanö, bä a wasödaö showaoma, a nö öjöböamaö mlaobeje.

17Inaja a lä cuaano wei, Yai Bada a wano wäyäléwä Isaia a lä cuinö tä a wäyää showao balöoma. Öjö etä a bejedi wawäblobä, inaja Jesús a li cuaafälöma. Abinaja tä a cuu.

18Bei. Ya wä juamobä, ei ya yailema. Ya nofimaö fe balojowä. Cama nija ya bufi yai doblalou. Bei ya Bufe fa lucälönö, judio bä lä mlai bä nia bluca yömöläö cuaaö. Camiyä nija bä nia dodijidawä cuo fe lä yadio wei tä a nia wäyää.

19A wä nia lafujoimi. Täbä lä juaaö wei jamö, bä afa lä taö wei a wä nia jilimamou bädaomi.

20Bä lä ujudi wei bä lä cui, bä nö nia bleaamaimi. Bä ujudiblou fe balojowä ma cui, dodijidawä bä nia çai cuo fe yadio. Inaja a cuaaö showao däjä, camiyä nija bä dodijidawä cuo fe yadiobä, a nö yai nia walojaö ayao.

21 E, no seu nome, esperarão os gentios.

A cura de um endemoninhado cego e mudo. A blasfêmia dos fariseus. Jesus se defende
Marcos 3.22-30; Lucas 11.14-23

22 Então, lhe trouxeram um endemoninhado, cego e mudo; e ele o curou, passando o mudo a falar e a ver.

23 E toda a multidão se admirava e dizia: É este, porventura, o Filho de Davi?

24 Mas os fariseus, ouvindo isto, murmuravam: Este não expele demônios senão pelo poder de Belzebu, maioral dos demônios.

25 Jesus, porém, conhecendo-lhes os pensamentos, disse: Todo reino dividido contra si mesmo ficará deserto, e toda cidade ou casa dividida contra si mesma não subsistirá.

26 Se Satanás expele a Satanás, dividido está contra si mesmo; como, pois, subsistirá o seu reino?

27 E, se eu expulso demônios por Belzebu, por quem os expulsam vossos filhos? Por isso, eles mesmos serão os vossos juízes.

21Judio bä lä mlai bä lä cuinö a nia bufiblaöje. Einaja tä  cuu.

Sadanasi a wafa lä wayoano wei tä 

22Öjö däjä, fecula anö aca lä bolebömobono wei a lä cui, Jesús nija a çai walobeyolumaje. A çai jubäböoma. Jesúsno a fa jalomalönö, aca lä boleböono wei a wä faö liyäjäblou çolayoma. Täbä çai möö çoma.

23Öjö tä fa dalalöjenö, bä bufi bluca shädayaimoma. —¡Jo yai! —bä cuma—. David nodiwä e nia jowa lä waloono wei, çfei öjö lä a waiquiwämi daanö?

24Öjö ma cui, faliseo bä bada lä cuinö, öjö bä  fa jililäjenö abinaja bä cuma. —Ma. Fecula bada Sadanasi tä lojodenö bä li fecula yashuu buo, Yai Bada tä lojodenö mlai —bä cuma.

25Bä bufi lä cuno wei tä daö waiquioma yalo, abinaja Jesús a cuma. —Bä bälöa lä yaile bä nofi walyayou däjä, bä nia bälöo dobroimi majöo. Cama bä shabonobö jamö bä lä cule bä ma cui, cama bä mashi ma cui, inaja showawä. Bä nofi walyayou däjä, bä nia bälöo lojodoo majöomi.

26Ma, Sadanasi nija ya cuo fa cunoja, iba ya bä nö yashublabö mlai. çWedinaja cama Sadanasi a yashublamou li cuobä, öjö lä? Ma, Sadanasi ebä lä cui, cama bä nofi walyayou dicolayou ja, çwedi jamö tänö bei ebä çai li lojodoa nomöjöquei?

27“Sadanasi a lojodenö bä li fecula yashublaö”, wamale nofi tabou ja lä, çinaja showawä afä wama bä nofi çai tabou da

28 Se, porém, eu expulso demônios pelo Espírito de Deus, certamente é chegado o reino de Deus sobre vós.

29 Ou como pode alguém entrar na casa do valente e roubar-lhe os bens sem primeiro amarrá-lo? E, então, lhe saqueará a casa.

30 Quem não é por mim é contra mim; e quem comigo não ajunta espalha.

31 Por isso, vos declaro: todo pecado e blasfêmia serão perdoados aos homens; mas a blasfêmia contra o Espírito não será perdoada.

32 Se alguém proferir alguma palavra contra o Filho do Homem, ser-lhe-á isso perdoado; mas, se alguém falar contra o Espírito Santo, não lhe será isso perdoado, nem neste mundo nem no porvir.

Árvores e seus frutos

culanö, fecula bä lä yashuu wejei bä lä cui? Mlaicätä. Inaja wamacö cuu dicoo ja, afä bä showawä lä cuinö wamacö jolemou jömaö cuqueije —a cuma—.

28 Öjö ma cui, Yai Bada a Bufi lojodenö öjö ya bä li yashuu, Yai Bada tänö cama ebä çai lä cuo wei wama tä dablaö fe yadiobä.

29 A lä waiteli wei a lä cuinö, cama madofi ebä nofi läbou däjä etäbä nia yabäcamaimi —a cuma—. Shomi täbä nia lucämaimi.

¿Öjö tawä? Öjö ma cui, a nö yai lä wälojaö wei a lä cuinö a nabä fa waloicunö, a fa çocablalönö, öjö däjä cama etäbä bluca lä tabole etäbä nia shino yai dälalei —cama a wäfa tao ja, a cuma.

30 —Camiyä wale bayeliblaö lä mlai a lä cuinö, Sadanasi a li bayeliblaö waiquiwä —Jesús a cuma—. Iba ya bä çobä jamö bä çoaö mö feduo lä mlai a lä cuinö, bä yai sheleblamaö.

31 Öjö cudeenö bämacö nowa taö lä cule. Yanowamö täbä nijamö tä nowa wälidiwä bluca lä cule etä nowa mladou dao. Yai Bada a nö waiblaöje ja, tä nowa çai mladamaö dao. Öjö ma cui, Yai Bada a Bufi nö lä waiblaö wejei bä lä cui, etä nia mladoimi waiquiwä.

32 ¿Öjö tawä? Camiyä ya lä yanowamöblaleyoluno wei, wale nö ma waiblaö wejei ma cui, tä nowa nia mladou. Öjö ma cui, Yai Bada a Bufi nö waiblaöje ja bä ç wälidiwä lä faö wei bä lä cui, öjö etä nia mladoimi waiquiwä. Fei däjä ma cui, obi ma cui, etä nowa nia shino cudio shi wälili showao.

Dodidjidawä defibä nö lä öjöböamou wei tä ç

Lucas 6.43-45

33 Ou fazei a árvore boa e o seu fruto bom ou a árvore má e o seu fruto mau; porque pelo fruto se conhece a árvore.

34 Raça de víboras, como podeis falar coisas boas, sendo maus? Porque a boca fala do que está cheio o coração.

35 O homem bom tira do tesouro bom coisas boas; mas o homem mau do mau tesouro tira coisas más.

36 Digo-vos que de toda palavra frívola que proferirem os homens, dela darão conta no Dia do Juízo;

37 porque, pelas tuas palavras, serás justificado e, pelas tuas palavras, serás condenado.

O sinal de Jonas
Lucas 11.29-32

38 Então, alguns escribas e fariseus replicaram: Mestre, queremos ver de tua parte algum sinal.

33 Bä bufi yai da shaliliblalu —Jesús a cuma—. Defi dodijidawä waiquiwä ja, öjö defi jamö dodijidawä täcö nia dablamos. Defi wälidiwä ja, wälidiwä täcö nia çai dablamos mö feduo. Täbä nii lä lalou wei täbä ja, defibä nö malä öjöböamos wei.

34 Cafä jolu bä wayu lä culenaja, wamacö cuwä! —a cuma—. Wamacö jolemou. Wamacö wälidiwä waiquiwä yalo, çwedinjaja wamacö a li dodijidawä faö cuo majöobä? Bei täbä bufi jamö tä lä didile etä a shino malä wawäblou wei.

35 A lä dodijaö wei a wä faö däjä, bei bufi jamö tä dodijidawä lä didile etä a nia wawäblou. Inaja showawä, wälidiwä talewä a lä cui a wä faö däjä, bei bufi jamö tä wälidiwä lä didile etä a nia çai wälidiwä wawäblou mö feduo.

36 Bamacö nowa taö lä cule —a cuma—. Yai Bada tänö täbä bluca jömaö däjä, yanowamö täbä a faö lä bädao wei tä a ma cui ja, bä a nia wäamadayou.

37 Bä a dodijidawä lä fano wei bä lä cui, bä nia dodijidawä jömamou. Bä a wälidiwä lä fano wei bä lä cui, bä wälidiwä fa jömamonö, bä nö bleaö cuquei—a cuma. Tä nö lä quilijii tä wawämaö lä bufino wejei tä a

38 Öjö däjä, Moisesi tä a ja täbä lä damaö wejei bä bada ma cui, faliseo bä çai bada ma cui, abinjaja Jesús nija bä cuma. —Tä a wäyäle. Yai Bada wa e nö öjöböamobä, tä nö lä quilijii tä da wawämalö, yama tä möbä —bä cuma.

³⁹ Ele, porém, respondeu: Uma geração má e adúltera pede um sinal; mas nenhum sinal lhe será dado, senão o do profeta Jonas.

⁴⁰ Porque assim como esteve Jonas três dias e três noites no ventre do grande peixe, assim o Filho do Homem estará três dias e três noites no coração da terra.

⁴¹ Ninivitas se levantarão, no Juízo, com esta geração e a condenarão; porque se arrependeram com a pregação de Jonas. E eis aqui está quem é maior do que Jonas.

⁴² A rainha do Sul se levantará, no Juízo, com esta geração e a condenará; porque veio dos confins da terra para ouvir a sabedoria de Salomão. E eis aqui está quem é maior do que Salomão.

³⁹Öjö ma cui, abinaja Jesús e cuma. — Wamacö fei däjä lä bälöblai, wamacö bluca dobroimi fe balojowä. Yai Bada wama a wä juaimi dodijiwä. Yai Bada ya e nö öjöböamobä, tä nö lä quilijii wama tä wawämaö bufi ma doblao wei ma cui, bamacö ą nia juaimi. Wama tä nia lä möö wei, Yai Bada a wāno wäyālewä Jonasi a lä taamano weinaja, inaja tä cuwä, wama tä nia shino möö.

⁴⁰¿Öjö tawä? Yuli busi jamö, Jonasi a didio däjä, bolacabö a fe didi lä cublaliyono weinaja, camiyä ya lä yanowamöblaleyoluno wei ya lä cui, inaja showawä ya fe nia didi cublou, mashita a cojomö jamö.

⁴¹Wamacö fei däjä lä bälöblai wamacö jömadayobä jamö, Ninibeteli bä nia çai ublao yädäo mö feduo —a cuma—. Öjö bä ma cuinö wamacö nia çai jömaöje. Wamacö çai nia waimaö bufiije. Jonasi nija Yai Bada etä ą fa jililäjenö, wälidiwä tä ja bä bufi lädou malä showadalayono wei. ¿Öjö tawä? Jonasi a bada ma cui, camiyä bei ya yai bada dodijiwä. Fei däjä, çafä wamacö nijamö camiyä ya yai cua ma cule, wamale ą jiliblaimi.

⁴²Wamacö fei däjä lä bälöblai wamacö jömadayobä jamö, Sabaateliyoma a bada bälöo lä dodijiono wei a suwä nia çai ublao yädäo mö feduo —a cuma—. Öjö a ma cuinö wamacö nia dobroimi jömaö. Wamacö nia waimaö bufii. ¿Öjö tawä? Bada tä Salomo a wä jiliabä, öjö a li suwä blajawä waloa fe malä yadiqueno wei.

A estratégia de Satanás
Lucas 11.24-26

⁴³ Quando o espírito imundo sai do homem, anda por lugares áridos procurando repouso, porém não encontra.

⁴⁴ Por isso, diz: Voltarei para minha casa donde saí. E, tendo voltado, a encontra vazia, varrida e ornamentada.

⁴⁵ Então, vai e leva consigo outros sete espíritos, piores do que ele, e, entrando, habitam ali; e o último estado daquele homem torna-se pior do que o primeiro. Assim também acontecerá a esta geração perversa.

A família de Jesus
Marcos 3.31-35; Lucas 8.19-21

⁴⁶ Falava ainda Jesus ao povo, e eis que sua mãe e seus irmãos estavam do lado de fora, procurando falar-lhe.

⁴⁷ E alguém lhe disse: Tua mãe e teus irmãos estão lá fora e querem falar-te.

Salomo a bada ma cui, camiyä bei ya yai bada dodijiwä. Fei däjä, cafä wamacö nijamö camiyä ya yai cua ma cule, wamale a jiliblaimi —Jesús a cuma.

Fecula bä bälöo mö yabao lä ço wei tä a

⁴³Jesús a wä faö ço ja, abinaja a cuma. — Fecula a yashublamou däjä, a lä tabou wei a daquefälöo. Öjö däjä, tä ulifi bloque lä wejedi jamö, a shoqueadii cuaaö bäa. A yanöcöobä, tä ma dayäo wei ma cui, tä dablaimi.

⁴⁴Öjö däjä, abinaja a fecula cuu. “Ya da dacöi nija ya yai nia bälöo ço”, a cuu. Öjö däjä, a lä daquefälöno wei a lä cui nija a waloa fa çoiquyonö, yafi bloque a dalalei. A yafi wawädowä. A yafi dodijidabläo jälayoma.

⁴⁵Öjö däjä, ai bä çoabläo aa fa çolunö, 7 bä çai fecula waloa çoqueyoluu. Cama a wälidiwä ma waiquii ma cui, bä yai wälidiwä fe lä balojoi bä çai waloa majöqueyoluu. Öjö nija bä fa lucälönö bä bälöaliyo. Bä lä tabou wei a lä cui, a nö jaba ma bleaano wei ma cui, öjö lä däjä, a nö yai bleaaö dodijiquei. Inaja showawä wamacö fei däjä lä bälöle wamacö nia taamamou —a Jesús cuma.

Jesús cama mashi ebä lä waloqueno wei tä a

⁴⁶Täbä yömöläo showao däjä, Jesús bä nöo, bä fäähä ebä walobeyoluma. Sibö jamö bä ublalanö a nacamaö bufimaje.

⁴⁷Jesús nija abinaja ai e cuma. —Naafä a ma cui, fäähäfä bä ma cui, bä ublaa sibö lä cubiyedi. Wa wä jöwa wayomaö bufi doblaoje —a cuma.

⁴⁸ Porém ele respondeu ao que lhe trouxera o aviso: Quem é minha mãe e quem são meus irmãos?

⁴⁹ E, estendendo a mão para os discípulos, disse: Eis minha mãe e meus irmãos.

⁵⁰ Porque qualquer que fizer a vontade de meu Pai celeste, esse é meu irmão, irmã e mãe.

Mateus 13

A parábola do semeador

Marcos 4.1-9; Lucas 8.4-8

¹ Naquele mesmo dia, saindo Jesus de casa, assentou-se à beira-mar;

² e grandes multidões se reuniram perto dele, de modo que entrou num barco e se assentou; e toda a multidão estava em pé na praia.

³ E de muitas coisas lhes falou por parábolas e dizia: Eis que o semeador saiu a semear.

⁴ E, ao semear, uma parte caiu à beira do caminho, e, vindo as aves, a comeram.

⁵ Outra parte caiu em solo rochoso, onde a terra era pouca, e logo nasceu, visto não ser profunda a terra.

⁴⁸ Öjö ma cui, a lä yömölano wei a lä cui nija abinaja Jesús e cuma. —¿Wedi nija bei ya yai li nöömou, öjö lä? ¿Wedi jamö bä nija bei ya yai li fääshämou? —a cuma.

⁴⁹ Öjö dájä, cama nija bä lä nocaono wei bä jömaö fa cuanö, abinaja a cuu nomöjöoma. —Ei bä lä cui, iba nayä bä waiquiwä. Iba mashi öjö bä çai li showawä.

⁵⁰ Fayä Yai Bada a lä culadinö tä tamaö lä bufii wei tä lä taö wejei bä lä cui, öjö iba lä bä mashi malä waiquii. Öjö nayä bä waiquiwä —a cuma.

Mateus 13

Mobä lä shäyäjano wei tä afa wäyää lä yacläono wei tä a

¹ Öjö tä mö jalu showawä ja, yafi jamö Jesús a faa fa çolufälönö, modu u casö jamö a loalecölöma.

² Cama nija bluca täbä fa çocamoliyolunö, täbä mashicou dodijioma. Öjö dájä, a bacäjamaö mlaobeje, canawä a jamö Jesús a döcäbaliyoma. ¿Öjö tawä? Modu u casö jamö bä bluca lä çocamolayono wei bä cuo dájä, ajede jamö a befi çai çalanö

³ bä yömölama. Bä yömöläö ja, shominaja tä a bluca wäyää yacläablalou ja, bä bufi dayäamama. Abinaja a cuma. —Ai anö mobä shäyäjäö mö alayoma.

⁴ Mobä shäyäjäö cuaafälöö dájä, bei yo jamö ai mobä fa blälälalunö, biyomö bänö mobä owa nocaa jäalalemaje.

⁵ Bei masi blaobä jamö ai mobä blälälaliyoma, mashita a bluca cuono lä mlai jamö. Mashita a fa maquedionö, mobä lobe caua showadalaliyoma ma cui,

- ⁶ Saindo, porém, o sol, a queimou; e, porque não tinha raiz, secou-se.
- ⁷ Outra caiu entre os espinhos, e os espinhos cresceram e a sufocaram.
- ⁸ Outra, enfim, caiu em boa terra e deu fruto: a cem, a sessenta e a trinta por um.
- ⁹ Quem tem ouvidos [para ouvir], ouça.
- A explicação da parábola**
Marcos 4.10-20; Lucas 8.9-15
- ¹⁰ Então, se aproximaram os discípulos e lhe perguntaram: Por que lhes falas por parábolas?
- ¹¹ Ao que respondeu: Porque a vós outros é dado conhecer os mistérios do reino dos céus, mas àqueles não lhes é isso concedido.
- ¹² Pois ao que tem se lhe dará, e terá em abundância; mas, ao que não tem, até o que tem lhe será tirado.
- ⁶ motoca a ösöblou däjä mosibä shìliquia nocalayoma. Nasöcö daloblou fa mlacunö, mosibä fälaliyoma.
- ⁷ Tä mösöcöböobä jamö ai mobä fa blälälalunö, mobä caua ma bälayono wei ma cui, mösöcö bä caua mö fa fedulalunö mosibä baömölayoma.
- ⁸ Mashita a lä dodijidai jamö ai mobä fa blälälalunö, mobä caua fa liyäjälalunö mosibä badalayoma. Ai mosibä jamö, moli mosi ma cui ja, 30 mobä cublou majölayoma. Ai mosibä jamö, 60. Ai mosibä jamö, 100.
- ⁹ ¿Öjö tawä? —a cuma—. Wamacö yömöcacö lä walalai, bä yömöca daa da dodijiicu.
- Tä ą shominajawä lä wälino wejei tä ą**
- ¹⁰ Cama ebä lä nocamabono wei bä lä cui, Jesús nija bä icua ajedea fa jäicunö, a wälili juomaje. —Wa täbä yömöläö däjä, ¿wedi tabä bei wa wä li faö yacläablalou? —bä cuma.
- ¹¹ Abinaja Jesúsnö bä nowa tama. —Yai Bada tänö cama ebä çai lä cuo wei tä ą lä cui ja, çafä wamacö bufi jaducumabou. Tä ą jïlimamou walalao showadao ma mlai ma cui, dodijidawä wama tä ą bluca jïliaö fe yadiobä, wamacö bufi damaö. Öjö ma cui, ai bä mö feduwä lä cui, bä bufi jaducumaboimi.
- ¹² ¿Öjö tawä? —a cuma—. Bä bufi jaducuwä lä waiquii, öjö bei bä bufi jamö tä lä didile, Yai Bada tänö etä nia balamafälöö. Öjö däjä, bä bufi nia yai jaducublou. Öjö ma cui, bä bufi

13 Por isso, lhes falo por parábolas; porque, vendo, não vêem; e, ouvindo, não ouvem, nem entendem.

14 De sorte que neles se cumpre a profecia de Isaías: Ouvireis com os ouvidos e de nenhum modo entenderéis; vereis com os olhos e de nenhum modo percebereis.

15 Porque o coração deste povo está endurecido, de mau grado ouviram com os ouvidos e fecharam os olhos; para não suceder que vejam com os olhos, ouçam com os ouvidos, entendam com o coração, se convertam e sejam por mim curados.

16 Bem-aventurados, porém, os vossos olhos, porque vêem; e os vossos ouvidos, porque ouvem.

17 Pois em verdade vos digo que muitos profetas e justos desejaram ver o que vedes e não viram; e ouvir o que ouvis e não ouviram.

jaducudalou lä mlai bä lä cui nija, etä wai wiisibö daö lä bädale etä nia çoäö, tä ą nofi mojudoubou majöobeje.

13 ¿Öjö tawä? —a cuma—. Ai bä lä cui, bä bufi nö jaducublobimi waiquiwä ja, shominaja ya tä ą li showadi wäyäö yacläo. Bä mamö ma showao wei ma cui, bä bufi möblou malä mlai. Bä yömöca ma dao wei ma cui, wale ą jiliaö cadidiomije.

14 Yai Bada a wano wäyäö ja, Isaianö öjö bä ąfa wäyäö balöoma. Abinaja tä ą cuu. Bejedi lä, fei bä lä cuinö tä ą nia ma jiliadii wejei ma cui, bä bufi nia jaducubloimi waiquiwä. Bä mamö nia ma showadio wei ma cui, bä bufi nia möbloimi.

15 Bä bufi jaducudalou malä mlai. Jai bä yömöcacö quefublawä, jai bä mamö casö miblawä bä cuwä. Tä lä dablaö wejei tä nö öjöböaö mlaobeje. Tä ą lä jiliaö wejei tä ą çai jiliaö walalao mlaobeje. Bä bufi yai jaducublou mlaobä. Yai Bada nija bä bufi mö fa yabajadalonö, bä demi cudio mlaobä. 'Einaja tä ą cuu —Jesús a cuma—

16 Öjö ma cui, çafä wamacö lä cuinö, ei däjä tä lä cuaale wama tä fa mönö wamacö bufi yai möblou yalo, wama tä ą lä jiliaö wei wama tä ą çai jiliaö walalao cudeenö, wamacö bufi yai doblalobä wamacö.

17 Çafä wamacö nija ei ya wä lä cui, bejedi lä ya wä. Yai Bada a wano wäyälwä bä cuo lä balöono wei bä bluca ma cuinö, ai bä çai dodijaö mö lä feduono wei bä ma cuinö, fei däjä wama tä lä möö wei tä möö bufi ma doblaono wejei ma cui tä

18 Atendei vós, pois, à parábola do semeador.

19 A todos os que ouvem a palavra do reino e não a compreendem, vem o maligno e arrebatou o que lhes foi semeado no coração. Este é o que foi semeado à beira do caminho.

20 O que foi semeado em solo rochoso, esse é o que ouve a palavra e a recebe logo, com alegria;

21 mas não tem raiz em si mesmo, sendo, antes, de pouca duração; em lhe chegando a angústia ou a perseguição por causa da palavra, logo se escandaliza.

22 O que foi semeado entre os espinhos é o que ouve a palavra, porém os cuidados do mundo e a fascinação das riquezas sufocam a palavra, e fica infrutífera.

mönomije. Wama tä ʒ lä jiliaö wei, tä ʒ çai jili bufi ma doblaono wejei ma cui tä ʒ jilianomije.

Jesúsnö bei tä ʒ yai wawäa lä nomöjomaleno wei
tä ʒ

18Bei —Jesús a cuma—. Mobä lä shäyajaö wei ya wafa wäyäö lä yaclämoblei, abinaja ya yai cuma.

19Bei yo jamö ai mobä bläläö lä cuaaö weinaja, ai bänö Yai Bada etä ʒ jiliaö cuaaöje. Tä ʒ jiliaö ma cujei, bä bufi jaducubloimi dicowä ja, tä yai lä wälidii tä waloa fa showadaicunö, bei bä bufi jamö tä ʒ lä didio wei etä ʒ däa nocalei.

20Bei masi blaobä jamö ai mobä bläläa lä culaliyono weinaja, ai bä mö feduwänö tä ʒ çai jiliaö cuaaöje —a cuma—. Tä ʒ jiliaöje däjä, bufi doblalolanö tä ʒ däaöje.

21Öjö ma cui, mobä nasöcö daloblou fa mlacunö mosibä nö dedejbloimi. Öjö mosibä lä culenaja bä lä cui, bä nö jaba walojaö ma bäquei wei ma cui, bä yabäcamou däjä yedu bä waiquidou. Tä ʒ lä däaö wejei tä ʒ nowa ja, bä nö bleaamaöje däjä, inaja showawä bä waicou.

22Tä mösöcöböobä jamö mobä bläläa lä culaliyono weinaja, ai bä ma cuinö tä ʒ jiliaö cuwä mö feduweje —a cuma—. Tä ʒ ma jiliablaö wejei ma cui, täbä showadi lä yabäcäblou wei tä ja, bä yabäcäablou majöblao dicoo. Madofi bä çai tabou bufi doblaöje. Öjö däjä, Yai Bada nija bä bufi badadalou fa mlacunö, tä lä dodijidai etä wawädaloimi.

²³ Mas o que foi semeado em boa terra é o que ouve a palavra e a compreende; este frutifica e produz a cem, a sessenta e a trinta por um.

A parábola do joio

²⁴ Outra parábola lhes propôs, dizendo: O reino dos céus é semelhante a um homem que semeou boa semente no seu campo;

²⁵ mas, enquanto os homens dormiam, veio o inimigo dele, semeou o joio no meio do trigo e retirou-se.

²⁶ E, quando a erva cresceu e produziu fruto, apareceu também o joio.

²⁷ Então, vindo os servos do dono da casa, lhe disseram: SENHOR, não semeaste boa semente no teu campo? Donde vem, pois, o joio?

²³ ʔjō ma cui, a mashita lä dodijidai jamö ai mobä bläläa lä culayono weinaja, ai bä ma cuinö tä ʔ jiliaö cuwä mö feduweje —a cuma—. Tä ʔ fa jiliajenö, tä ʔ nofi jaducubou dodijioje. Tä lä dodijidai ʔjō bei etä shino li yai wawäblou. Ai mosibä jamö, 30 mobä faa lä culayono weinaja, ai bä nija inaja etä dodijidawä cublou. Ai mosibä jamö, 60 mobä faa lä culayono weinaja, inaja showawä ai bä nija etä cublou mö feduo. Ai mosibä jamö, 100 mobä faa lä culayono weinaja, inaja showawä ai bä nija etä yai dodijidawä cublaliyo—Jesús a cuma.

Wälidiwä mobä ʔfa wayoaö lä yacläono wei tä ʔ ²⁴ Jesúsnö täbä yömölaö ço ja, jolemolewä bä showadi lä coyocoblai, bei tä ʔfa wawämaö nomöjōoma. Ficali täca ʔfa wäyäö yäclämou ja, abinaja a cuma. —Yai Bada tänö cama ebä çai lä cuo wei tä lä cui, abinaja tä çai cuwä. Ai a lä cui, a ficalimou ja, dodijidawä mobä döalema.

²⁵ ʔjō ma cui, cama ebä mio dājä, ai a juu fa jatoimanö, dodijidawä mobä lä döaleno wei jamö, wälidiwä mobä döa coyocoa jäalema. Mobä fa döalönö a alayoma.

²⁶ Mosibä fa badalönö, mobä yädacämou waiquio dājä, wälidiwä mosibä çai bluca dablamoä coyocoa showalaliyoma —a cuma—.

²⁷ Ficali etäca lä cule a nija cama ebä ʔ fayoluma. “Bada tä”, bä cuma. “Ficalifä ca jamö, ¿dodijidawä wa mobä döa yaiale nowa tawä? ¿Wedinaja tä li fa cublalunö, wälidiwä bei mosibä dablamoä coyocoa dicoa cule?”, bä cuma.

28 Ele, porém, lhes respondeu: Um inimigo fez isso. Mas os servos lhe perguntaram: Queres que vamos e arranquemos o joio?

29 Não! Replicou ele, para que, ao separar o joio, não arranqueis também com ele o trigo.

30 Deixai-os crescer juntos até à colheita, e, no tempo da colheita, direi aos ceifeiros: ajuntai primeiro o joio, atai-o em feixes para ser queimado; mas o trigo, recolhei-o no meu celeiro.

A parábola do grão de mostarda
Marcos 4.30-32; Lucas 13.18-19

31 Outra parábola lhes propôs, dizendo: O reino dos céus é semelhante a um grão de mostarda, que um homem tomou e plantou no seu campo;

32 o qual é, na verdade, a menor de todas as sementes, e, crescida, é maior do que as hortaliças, e se faz árvore, de modo que as aves do céu vêm aninhar-se nos seus ramos.

A parábola do fermento
Lucas 13.20-21

33 Disse-lhes outra parábola: O reino dos céus é semelhante ao fermento que uma

28 Abinaja bada e cuma. “A nö lä nabämou wei anö, mobä döa coyocoa jäalema”, a cuma. Inaja a fa cunö, abinaja cama ebä cuu nomöjööma. “Jão. ¿Wedinaja wa bufi yai cuu? ¿Wälidiwä yama mosibä joyaö showadaobä daanö?”, bä cuma ma cui,

29 bä wasöma. “Ma, wälidiwä wama mosibä ucäö däjä, dodijidawä wama mosibä nia befi çai joyaö dicoo.

30 Nii bäma bä tabä tä cublou showao mlao däjä, bä bluca cublao balöobä. Nii bäma bä yai taö däjä, iba bä nija ya wä faö weicätä, wälidiwä mosibä doaö balöafälöbeje. Mosibä fa manölalöjenö, mosibä bähäcu fa çcalalöjenö, mosibä çcama nia yablaöje. Dodijidawä mosibö manöa fa nomöjölalöjenö, ya mobä shiliqui lä nowamaö wei jamö mobä nia cuo”, a cuma. ¿Öjö tawä? —Jesús a cuma.

Bluca täbä çfa wayoaö lä yacläablalono wei tä ç

31 Jesúsno tä ç wäablalaö yacläablalou ja, ei tä ç çai wäyäma. —Yai Bada tänö cama ebä çai lä cuo wei tä lä cui, nana shimono wai lä culenaja tä cuwä. Ficali ca jamö ai anö nana shimono wai döquei.

32 Ai mobä wai cublawä ma cui, öjö nana shimono yai wiisibö dodijiwä. Shimono fa dömoicunö, shimono fa caulunö, bei shifi cublaliyou. Shifi fa badalönö, shifi yai ösölayou. Öjö däjä, öjö shifi bococu jamö, biyomö bä yabäcabö nia tamoyoluu —a cuma.

33 Abinaja Jesús a çai cuu yacläo ççoma. — Yai Bada tänö cama ebä çai lä cuo wei,

mulher tomou e escondeu em três medidas de farinha, até ficar tudo levedado.

Por que Jesus falou por parábolas

Marcos 4.33-34

34 Todas estas coisas disse Jesus às multidões por parábolas e sem parábolas nada lhes dizia;

35 para que se cumprisse o que foi dito por intermédio do profeta: Abrirei em parábolas a minha boca; publicarei coisas ocultas desde a criação [do mundo].

A explicação da parábola do joio

36 Então, despedindo as multidões, foi Jesus para casa. E, chegando-se a ele os seus discípulos, disseram: Explica-nos a parábola do joio do campo.

37 E ele respondeu: O que semeia a boa semente é o Filho do Homem;

38 o campo é o mundo; a boa semente são os filhos do reino; o joio são os filhos do maligno;

suwä anö nii bä lä julumano weinaja tä cuwä. Nii bä lä julumaö wei tä lä cui, nii 3 jibä jamö, wiisibö tä wai coyocoa ma bäqueno wei ma cui, öjö tä wai bädawänö bä bluca julumalema —a cuma.

34Täbä bluca lä çocamono wei täbä nija, Jesúsnö ei tä ą bluca wäyöö yacläoma. A wą ąloablalou mlai ja, täbä yömölanomi.

35Yai Bada a wano wäyälwä a cuu lä balöono wei tä ą bejedi cublobä, inaja a li cuaama. Abinaja tä ą cuu. Ya bä yömölaö ja, ya wą nia faö yacläablalou. Yedu ja, bita tä jaba colo lä lojodoblalaleno wei däjä, tä ą joyao lä showaono wei ya tä ą nia wawäblamaö. Einaja tä ą cuu.

Wälidiwä mobä ąfa lä wäyano wei tä ą lä wawäblamaleno wei tä ą

36Öjö däjä, bä lä çocamono wei bä fa dacöfälönö, yafi a jamö Jesús a lucäa çolayoma. Öjamö lä, cama ebä lä nocamabono wei bä lucäa fa yaulunö, abinaja bä cuma. —Wälidiwä wa mobä ąfa wayoaö lä yacläoblei, tä ą yai da wawämalö. ¿Wedinaja bei wa cuu da cufanö? —bä cuma.

37Abinaja a cuma. —Dodijidawä mobä lä döaö wei a lä cui, öjö camiyä bei ya waiquiwä, ya lä yanowamöblaleyoluno wei ya lä cui.

38Ficali ya täca ąfa wäyöö lä yacläoblei, ei bita a lä blaucui, öjö lä täca. Dodijidawä mobä lä cui, Yai Bada tänö cama ebä nia çai lä cuo wei, öjö mobä li. ¿Öjö tawä? Wälidiwä mosibä lä cui, tä yai lä wälidii öjö bä ijilubö ebä.

³⁹ o inimigo que o semeou é o diabo; a ceifa é a consumação do século, e os ceifeiros são os anjos.

⁴⁰ Pois, assim como o joio é colhido e lançado ao fogo, assim será na consumação do século.

⁴¹ Mandará o Filho do Homem os seus anjos, que ajuntarão do seu reino todos os escândalos e os que praticam a iniquidade

⁴² e os lançarão na fornalha acesa; ali haverá choro e ranger de dentes.

⁴³ Então, os justos resplandecerão como o sol, no reino de seu Pai. Quem tem ouvidos [para ouvir], ouça.

A parábola do tesouro escondido

⁴⁴ O reino dos céus é semelhante a um tesouro oculto no campo, o qual certo homem, tendo-o achado, escondeu. E, transbordante de alegria, vai, vende tudo o que tem e compra aquele campo.

³⁹A nõ lä nabämou wei a lä cui, fecula bada cätä, wälidiwä mobä döa coyocoa lä jatoaleno wei a lä cui. Nii bä nia obi lä tamou wei tä ʔ mö feduwä lä cui, Yai Bada tänö obi täbä bluca nia lä jömadayou wei, öjö tä ʔ. Nii bä nia lä taö wejei bä lä cui, ʔjele cäbä.

⁴⁰ ʔÖjö tawä? —a cuma—. Wälidiwä mosibä yaabeje mosibä ʔaö lä culajeinaja, Yai Bada tänö täbä jödödöwä jömadayobä jamö, inaja tä ʔai nia cuo.

⁴¹Ya lä yanowamöblaleyoluno wei ya lä cuinö, iba ʔjele ya bä nia shömaö. Yai Bada ebä nijamö bä wälidiwä talewä lä coyocole bä nia ʔaöje, täbä lä wälidiaamaö wejei bä ʔai.

⁴²Cowa wacö bada jamö bä nia shäyäblaaöje. Öjamö lä bä nia öcöo. Bä nõ beblalou yalo, bä nia lalöö.

⁴³Öjö däjä, bä lä cadidou wei bä lä cui, Fayänö bä nia ʔai lä cuo wei jamö, bä nia dodijaö dablamos, motoca a wawadowä lä dablamos weinaja showawä. Wamacö yömöcacö lä walalai, bä yömöca daa da dodijiicu.

Tä nowa lä bluca wei tä lä jöyano wei tä ʔ
⁴⁴Yai Bada tänö cama ebä ʔai lä cuo wei tä lä cui, abinaja tä ʔai cuwä —Jesús a cuma—. Ficali ca jamö tä nowa yai lä bluca wei, tä jöyao balöoma. Öjö täca jamö ai a ojodamos ja, tä daa bädalalema. Tä daa fa bädalalönö, tä tabou bufi ma doblaono wei ma cui, shomi täbä ulifibö cuoma cudeenö, tä däanomi. Lobe tä batelia ʔoquema, ai bänö tä dablao mlaobeje. Öjö lä däjä, cama etä ulifi yai däabä, a bufi fa dayäonö,

A parábola da pérola

⁴⁵ O reino dos céus é também semelhante a um que negocia e procura boas pérolas;

⁴⁶ e, tendo achado uma pérola de grande valor, vende tudo o que possui e a compra.

A parábola da rede

⁴⁷ O reino dos céus é ainda semelhante a uma rede que, lançada ao mar, recolhe peixes de toda espécie.

⁴⁸ E, quando já está cheia, os pescadores arrastam-na para a praia e, assentados, escolhem os bons para os cestos e os ruins deitam fora.

⁴⁹ Assim será na consumação do século: sairão os anjos, e separarão os maus dentre os justos,

abinaja a bufi doblao çai cuaama. Cama ebä madofi bluca jöböaquema, blada bä ja. Öjö däjä, öjö lä bä blada ja, täca befi çai lulua showadalema —Jesús a cuma. Yai Bada nija bä nia lä cuo wei tä ja bä bufi mö blucaobä, a wə li cuoma.

Dobä a nowa wai lä blucaono wei tä ą

⁴⁵—Yai Bada tänö cama ebä çai lä cuo wei tä lä cui, abinaja tä çai cuwä mö feduwä — Jesús a cuma—. Madofi bä lä nomöjöablaö wei, ai a wəlo cuoma. Dobä bä nowa au lä bluca wei bä showadi dayäaö cuaadima.

⁴⁶Yaçumö, a nowa yai lä bluca wei, moli a wai dobä dalalema. Öjö a wai luluaö bufi fa doblaonö, jödödöwä a madofibö jöbömoquema, blada bä ja. Öjö lä bä blada ja, a wai dobä lulua showadalema —a cuma. Yai Bada nija bä nia lä cuo wei tä ja bä bufi mö blucaobä, a wə li cuoma.

Yuli bä lä yaçamono wei tä ą

⁴⁷—Yai Bada tänö cama ebä çai lä cuo wei tä lä cui, abinaja tä çai cuwä mö feduwä — Jesús a cuma—. Yuli bä lä yaçamou wei täcö lä culenaja tä cuwä. Modu u jamö täcö fa quemabalöjenö, bluca bä yuli shomitawä lucälayoma.

⁴⁸Yuli bä cublou jödödölayono wei ja, bä befi çai shaimamaje, bä washölöblamabeje. Öjö däjä, mau u casö jamö bä fa loicunö, bä yuli yaii majöomaje. Bä lä dodijidai bä tablamaje, bä lä wəlidii bä queamaö mö yabao çomaje.

⁴⁹¿Öjö tawä? —a cuma—. Yai Bada tänö täbä jödödöwä jömabä jamö, inaja showawä tä çai nia cuo. Ajele bä fa wawälönö, yanowamö täbä nia yaii

⁵⁰ e os lançarão na fornalha acesa; ali haverá choro e ranger de dentes.

Coisas novas e velhas

⁵¹ Entendestes todas estas coisas? Responderam-lhe: Sim!

⁵² Então, lhes disse: Por isso, todo escriba versado no reino dos céus é semelhante a um pai de família que tira do seu depósito coisas novas e coisas velhas.

Jesus prega em Nazaré. É rejeitado pelos seus

Marcos 6.1-6; Lucas 4.16-30

⁵³ Tendo Jesus proferido estas parábolas, retirou-se dali.

⁵⁴ E, chegando à sua terra, ensinava-os na sinagoga, de tal sorte que se maravilhavam e diziam: Donde lhe vêm esta sabedoria e estes poderes miraculosos?

cuaaöje. Bä lä cadidou wei bä nijamö, bä wälidiwä lä coyocoblai bä fa yailalöjenö,
⁵⁰cowa wacö bada jamö bä nia shäyäblaaöje. ¿Öjö tawä? Öjamö lä bä nia öcöo. Bä nö beblalou yalo bä nia lalöö—a cuma.

⁵¹Öjö däjä, Jesúsno cama ebä wälima. —Ei ya tä ą bluca lä wäyäfe tä ą ja, ¿wamacö bufi jaducublou cule? —a cuma. —Awei — ebä cuma.

⁵²Abinaja a cuu nomöjöoma. —Jão. Öjö cudeenö, abinaja ya nia cuu ço. Moisesi etä ą lä cui, yedu ja etä ą li cuo balöoma tä ą li. Yai Bada tänö cama ebä çai lä cuo wei tä ą lä cui, fei däjä dude ya tä ą lä wawämale tä ą. ¿Öjö tawä? Jaba tä ą ja bä bufi lä jaducuo wei bä lä cui, dude tä ą ma cui ja, bä bufi jaducuo mö feduo ja, inaja yai. Abinaja öjö bä cuwä. Cama ebä çai lä cuo wei a walo lä culenaja, öjö bä cuwä mö feduwä. Cama etäbä bluca lä nowamaö wei täbä ja, dude täbä wawäblamaö. Yedu ja täbä tabou lä balöono wei täbä çai. ¿Öjö tawä? —a cuma.

Camateli bänö Jesús a wä lä waileno wejei tä ą

⁵³Jesúsno tä ą wäyäo lä yacläablalono wei tä ą ja a fa waiquidonö, a ço çolayoma.

⁵⁴Cama etä ulifi jamö a waloa çaliyoma, a oshe lä cuono wei jamö. Öjamö a fa waloicunö, judio bä yododabä yafi jamö täbä yömölama. A wä lä jilino wejei bä lä cui, bä bufi bluca shädayaimolanö, abinaja bä nowa tayoma. —Fei a lä cui, ¿wedi nija a bufi li jaducublamolayoma tawä?

55 Não é este o filho do carpinteiro? Não se chama sua mãe Maria, e seus irmãos, Tiago, José, Simão e Judas?

56 Não vivem entre nós todas as suas irmãs? Onde lhe vem, pois, tudo isto?

57 E escandalizavam-se nele. Jesus, porém, lhes disse: Não há profeta sem honra, senão na sua terra e na sua casa.

58 E não fez ali muitos milagres, por causa da incredulidade deles.

Mateus 14

A morte de João Batista
Marcos 6.14-29; Lucas 9.7-9

1 Por aquele tempo, ouviu o tetrarca Herodes a fama de Jesus

2 e disse aos que o serviam: Este é João Batista; ele ressuscitou dos mortos, e, por isso, nele operam forças miraculosas.

¿Wedinaja a li fa taamamonö, tä nö lä quilijii bei tä wawämaö majöa cule?

55Fii fibä ja täbä showadi madofi lä taö wei, ¿fei bä ijilubö emi daanö? ¿Bä nöö e lä cui, öjö María emi? Santiago, José, Juda, Simón bä lä cui, öjö bä aiyobö e nofi showawä lä cui.

56Camiyä bämacönö ¿fei bä yaö bäma ebä çai nofi lä bälöle! ¿Wedinaja a li fa taamamonö, bei a li shomiblou nomöjölâyoma? —bä nowa tayoma.

57Einaja a nofi tabomaje yalo, a wä wailemaje. Öjö ma cui, abinaja Jesúsno bä nowa tama. —Yai Bada a wano wäyäléwä bä lä cui, shomi täbä ulifibö jamö bä a jiliaö bufi ma doblao wejei ma cui, cama bä ulifibö yai ja showadi bä a jiliblaimije. Cama e yafi jamö bä lä bälöle bä ma cuinö, showadi bä a waibouje —bä nowa tama.

58A nofi mölabonomije yalo, a nia yai lojode lä dablamos wei tä bluca wawämanomi.

Mateus 14

Fe ojomalewä Juan a lä shäléno wei tä a

1Öjö däjä, Jesús a wäfa wäyämou blaucublaliyoma yalo, bada tä Elode a ma cuinö a wäfa çai jilia mö fedulema.

2A wä fa jililänö, a nosie lä juaö wejei bä nija abinaja bada a cuma. —Fe ojomalewä Juan a demi jocädou fa çonö, ei öjö a çodawä. A demi jocädou fa çolonö, a lojode dablamos dodijia malä cule —a cuma.

³ Porque Herodes, havendo prendido e atado a João, o metera no cárcere, por causa de Herodias, mulher de Filipe, seu irmão;

⁴ pois João lhe dizia: Não te é lícito possuí-la.

⁵ E, querendo matá-lo, temia o povo, porque o tinham como profeta.

⁶ Ora, tendo chegado o dia natalício de Herodes, dançou a filha de Herodias diante de todos e agradou a Herodes.

⁷ Pelo que prometeu, com juramento, dar-lhe o que pedisse.

⁸ Então, ela, instigada por sua mãe, disse: Dá-me, aqui, num prato, a cabeça de João Batista.

³ ¿Öjö tawä? Elode a lä cuinö Juan a malä juwämaleno wei. Bococu fa ɔcablamalönö, a fe lamaboma. Wedi tä ja mlai. Suwä a ja Juannö a wasöma cudeenö a fe lamaboma. ¿Öjö tawä? Bada anö, cama mashi Felipe bei suwäbö e lälema, Elodia a wäfa suwä lä cui.

⁴ Öjö tä nowa ja, abinaja Juan a malä cuno wei, Elode nija. —Ma, Felipe bä suwäbö wa e taabä wami, tä ɔ läa —a malä cuno wei.

⁵ Bada tä Elode lä cuinö, Juan a shämaö bufi doblao ma showadaono wei ma cui, yanowamö täbä nö quili tama. “Yai Bada a wäno wäyälwä a”, a nofi tabomaje yalo, bä jushudamaö bufinomi.

⁶ Öjö ma cui, lasha ai a faa ɔmalema yalo, Elode a nofi ɔcamoaöje däjä, abinaja tä cublou dicolayoma. Elodia bä tää e lä cui, a wawäblaliyoma, a blaöabä. A blaöaö dodijiablaloma yalo, bada tä Elode a bufi doblaloma.

⁷ A bufi doblamaboma yalo, a nia lä dobäno wei tä ɔfa wäquema. Abinaja Elodia bä tää e nowa tama. —Wa tä lä bufii wei tä ɔfa da yubo. Ya tä nia jöböaö dodijio —a nowa tama.

⁸ Bä nöö e ɔ fa jililädunö, abinaja bada a nija e cuu ɔoyoluma. —Bei. Juan fe ojomalewä ya fe bufii. Wa fe fa bäblamalönö, madofi a jamö wa fe fa döcamacönö, camiyä nija wa fe befi ɔai jöböayolubä —e cuma.

⁹ Entristeceu-se o rei, mas, por causa do juramento e dos que estavam com ele à mesa, determinou que lha dessem;

¹⁰ e deu ordens e decapitou a João no cárcere.

¹¹ Foi trazida a cabeça num prato e dada à jovem, que a levou a sua mãe.

¹² Então, vieram os seus discípulos, levaram o corpo e o sepultaram; depois, foram e o anunciaram a Jesus.

A primeira multiplicação de pães e peixes
Marcos 6.30-44; Lucas 9.10-17; João 6.1-13

¹³ Jesus, ouvindo isto, retirou-se dali num barco, para um lugar deserto, à parte; sabendo-o as multidões, vieram das cidades seguindo-o por terra.

¹⁴ Desembarcando, viu Jesus uma grande multidão, compadeceu-se dela e curou os seus enfermos.

¹⁵ Ao cair da tarde, vieram os discípulos a Jesus e lhe disseram: O lugar é deserto, e vai adiantada a hora; despede, pois, as

⁹Elodia bä tää e a ja, bada a bufi wajäblaliyoma. Öjö ma cui, wawädowä a wä nõ wäo waiquioma yalo, a wä julema. Bä lä nacaleno wei bä badanö, a wä çai malä jilileno wejei.

¹⁰Öjö cudeenö, ai e shömöa fa showadalönö, täbä fe lä labono wejei jamö Juan a fa juwälönö, öjamö lä showawä a fe bäblalema.

¹¹Madofi a jamö fe fa dökamacönö, fe befi çai waloa çoqueyoluma. Elodia bä tää e nija fe befi çai fa jöböcönö, öjö länö bä nöö e nija fe befi çai jöböa nomöjöquema.

¹²Juan nija bä lä nocaono wei bä lä cuinö tä a fa jililäjenö, a femata çolemaje. A femata fa çölöjenö, a didiquemaje. Öjö däjä, Jesús a yömöladayomaje.

5.000 bä lä iyamaleno wei tä a

¹³Öjö däjä, Juan a lä shämolayono wei tä a fa jililänö, Jesúsno cama ebä çai nia yamili cublao fa balöonö, ulifi bloque jamö bä befi çai calälayofälöma. Öjö ma cui, öjamö lä bä lä bälöblamono wei bänö, Jesús a wäfa juu fa jililäjenö, a nosi bou showaobeje, washölö jamö bä fe difelilayofälöma.

¹⁴Jesús a washölöblou däjä, täbä bluca lä çoçamono wei bä dalalema. Bä nofi ojadadaö fa showadalonö, bä jalili çai bluca lä cuono wejei bä bluca jalomalalema.

¹⁵Tä mö weyaö däjä, Jesús nija cama ebä lä nocamabono wei bä fa icuicunö, abinaja a nowa tamaje. —Ei tä ulifi bloque dodijiwä. Tä mö çai weyaö waiquia lä cule.

multidões para que, indo pelas aldeias, comprem para si o que comer.

16 Jesus, porém, lhes disse: Não precisam retirar-se; dai-lhes, vós mesmos, de comer.

17 Mas eles responderam: Não temos aqui senão cinco pães e dois peixes.

18 Então, ele disse: Trazei-mos.

19 E, tendo mandado que a multidão se assentasse sobre a relva, tomando os cinco pães e os dois peixes, erguendo os olhos ao céu, os abençoou. Depois, tendo partido os pães, deu-os aos discípulos, e estes, às multidões.

20 Todos comeram e se fartaram; e dos pedaços que sobejaram recolheram ainda doze cestos cheios.

21 E os que comeram foram cerca de cinco mil homens, além de mulheres e crianças.

Jesus anda por sobre o mar
Marcos 6.45-52; João 6.15-21

22 Logo a seguir, compeliu Jesus os discípulos a embarcar e passar adiante dele para o outro lado, enquanto ele despedia as multidões.

Fei bä bluca lä çoçamole bä shömöa da çoļu, bä lä bälöblai bä nija bä nii fa lulualalöjenö, bä iyabä —a nowa tamaje.

16Jesús a wə läoma. —Bä shomi jamö juu majjöobä tä cuami. Cafä wamacönö wama bä yai iyamabä.

17Abinaja bä cuu nomöjöoma. — ¿Wedinaja yamacö yai fa cuanö, yama bä li iyamabä? Nii 5 yama bä tabou bädaa lä cule, yuli bolacabö cäcö çai —bä cuma.

18—Fäyämö bä da jöböbayo —a cuma.

19Öjö däjä, moimoima a jamö bä bluca lä çoçamono wei bä loamaö fa bufinö, nii 5 bä lä cuono wei bä dälema, yuli bolacabö cäcö çai. Öjö bä fa dälönö, fedu jamö a mö fa nonoicunö, bä nia lä iyano wei tä ja, Yai Bada nija a bufi çafa doblalou wäyämoma. Öjö däjä, nii bä fa cälalönö, cama ebä lä nocamabono wei bä nija bä jöböquema. Öjö däjä, cama ebä lä cuinö, bä lä çoçamono wei bä nija bä jöböaö cuaaö nomöjöomaje.

20¿Öjö tawä? Bä bluca fa iyaolalunö, bä bädöolaliyoma. Öjö däjä, Jesús ebä lä cuinö bä nii sheje çoç fa çoçabodujenö, wöö 12 bä jamö bä fe nii shee lajomalalemaje.

21¿Öjö tawä? Bä lä iyano wei, jai 5.000 bä wəlo cuoma. Suwä bä çai, ijilu bä çai.

Modu u feyaca jamö a jelejewä lä juno wei tä a

22Öjö däjä, cama ebä lä nocamabono wei bä lä cui, canawä a jamö Jesúsno bä döcäcäa showadaamabalema. Bä lä çoçamono wei bä shömaö çoç juo däjä, bä bucaduamaö balöo bufima.

23 E, despedidas as multidões, subiu ao monte, a fim de orar sozinho. Em caindo a tarde, lá estava ele, só.

24 Entretanto, o barco já estava longe, a muitos estádios da terra, açoitado pelas ondas; porque o vento era contrário.

25 Na quarta vigília da noite, foi Jesus ter com eles, andando por sobre o mar.

26 E os discípulos, ao verem-no andando sobre as águas, ficaram aterrados e exclamaram: É um fantasma! E, tomados de medo, gritaram.

27 Mas Jesus imediatamente lhes disse: Tende bom ânimo! Sou eu. Não temais!

28 Respondendo-lhe Pedro, disse: Se és tu, SENHOR, manda-me ir ter contigo, por sobre as águas.

29 E ele disse: Vem! E Pedro, descendo do barco, andou por sobre as águas e foi ter com Jesus.

30 Reparando, porém, na força do vento, teve medo; e, começando a submergir, gritou: Salva-me, SENHOR!

23Täbä shömöa fa çabodunö, jefu a balöcö jamö Jesús a yami dolequea jäbefälöma, Yai Bada nija a wä fabä. Tä mö dödöfälöö däjä, washölö jamö Jesús a yami cuo juo däjä,

24modu u möamo jamö cama ebä befi çai caläo lä blajalayofälöö wei ja, wadoli a läadalou fe fa jalunö, bä jamaboma. Modu u bada shäyä shäyämou nö quiliama.

25Öjö däjä, tä mö jalufälöö däjä, cama ebä nija, modu u jamö Jesús a jelejewä juu yaua jälayofälöma.

26Cama ebä lä nocamabono wei bä lä cuinö, modu u feyaca jamö a jelejewä juu fa dalalöjenö, bejedi lä bä nö wälöwä quilia dodijilaliyoma. Bolebole a fa bufijenö, bä quilili şilalamolayoma.

27Bä ma quililaliyono wei ma cui, lobe bä quilii wasöblalema. —Bä bufi da lojododalu. Ei camiyä cä ya. Bä quili dijä —bä nowa tama.

28Pedro a wä jua showalayoma. —Bada tä. Cafä wa ja lä, mau u feyaca jamö ma cui, wale çai da nacalä —e cuma.

29Jesús lobe a wä nocalayoma. —A da jabo, öjö lä. Inaja Jesús e cuma yalo, mau u feyaca jamö Pedro a fa itoblalunö, Jesús a lä ublale jamö a jelejewä çai icua ajedequema.

30Öjö ma cui, wadoli a bada lä cuaano wei tä fa mödalönö, lobe a bufi quilia fa dicolalunö, a queofälöma. A queofälöö ja, a icalı comölayoma. —ıBada tä! ıWale da bayeliblalö!

31 E, prontamente, Jesus, estendendo a mão, tomou-o e lhe disse: Homem de pequena fé, por que duvidaste?

32 Subindo ambos para o barco, cessou o vento.

33 E os que estavam no barco o adoraram, dizendo: Verdadeiramente és Filho de Deus!

Jesus em Genesaré
Marcos 6.53-56

34 Então, estando já no outro lado, chegaram a terra, em Genesaré.

35 Reconhecendo-o os homens daquela terra, mandaram avisar a toda a circunvizinhança e trouxeram-lhe todos os enfermos;

36 e lhe rogavam que ao menos pudessem tocar na orla da sua veste. E todos os que tocaram ficaram sãos.

Mateus 15

Jesus e a tradição dos anciãos. O que contamina o homem
Marcos 7.1-23

1 Então, vieram de Jerusalém a Jesus alguns fariseus e escribas e perguntaram:

31 Jesús lobe boco fa dododalunö, imicö yaçalema. —Wale nofi yai mölaboimi —cuma—. ¿Wedi tä tabä, wa bufi li ujudublou cufe?

32 Öjö däjä, canawä a jamö cäcöbö fa döcäicunö, a wadoli mladou showadalayoma.

33 Canawä a jamö cama ebä lä cuono wei bänö, bä möfe bolanö a wafa Bada doblao tamaje. Abinaja bä cuma. —Bejedi lä, Yai Bada wa etä Ijilubö dodijiwä —bä cuma. Jenesale jamö bä jalili lä jalomalaleno wei tä a

34 Bä befi çai fa bucadubalunö, Jenesale tä ulifi jamö bä waloquema.

35 Öjöteli bänö Jesús a nö fa öjöbölöjenö, öjamö bä bluca lä bälöblai bä nijamö täbä shömölemaje, bä jalili çablaö cuaabeje.

36 Jesús camishi ecö casö ma cui, ecö jubädaö bufi fa doblaojenö, bä a fe blacäjoma, bä nia fa jalonö. ¿Öjö tawä? Ecö casö lä jubädano wejei bä lä cui, bä bluca jaloblou showaoma.

Mateus 15

Yai Bada tänö tä yai lä bufii wei tä a

1 Öjö däjä, Jelusale jamö culanö, Jesús nijamö judio bada bä çocablaleyoluma. ¿Öjö tawä? Faliseo bä bada ma cui, Moisesi etä a ja täbä lä damaö wejei bä ma cui, öjö bä bada fa çocablaleyolunö, abinaja ebä cuma.

² Por que transgridem os teus discípulos a tradição dos anciãos? Pois não lavam as mãos, quando comem.

³ Ele, porém, lhes respondeu: Por que transgredis vós também o mandamento de Deus, por causa da vossa tradição?

⁴ Porque Deus ordenou: Honra a teu pai e a tua mãe; e: Quem maldisser a seu pai ou a sua mãe seja punido de morte.

⁵ Mas vós dizeis: Se alguém disser a seu pai ou a sua mãe: É oferta ao SENHOR aquilo que poderias aproveitar de mim;

⁶ esse jamais honrará a seu pai ou a sua mãe. E, assim, invalidastes a palavra de Deus, por causa da vossa tradição.

⁷ Hipócritas! Bem profetizou Isaías a vosso respeito, dizendo:

²—Judio bamacö nö badabö lä cuaano wei, bämä bä owäbou nodiablalaö showaobä tä ma cule ma cui, ¿wedi tabä afä wa bä lä nocamabole bä lä cui, inaja bei bä li cuaaimi dicowä? Bä imicö yälöμου mlai ja, bei bä li iyaö dicoo —ebä cuma.

³Jesúsnö cama bä wälili nomöjööma. — Cafä wamacö ma cui, ¿wedi tabä nö badabö tä ą ja wamacö bufi mö shino blucaö fa dicoonö, Yai Bada tänö tä nabä yai lä shömaö wei wama tä taimi?

⁴Yai Bada wama tä ą juaö malä mlai. ¿Öjö tawä? Jaba däjä, abinaja Yai Bada tänö bä nowa tama. Faafä a ma cui, naafä a ma cui, dodijidawä wama bä çai fa cuonö, wama bä ą nia juaö. 'Einaja bä nowa tama. Abinaja çai. Bä föö e nija a wä wälidiwä faö ja, a shämobä öjö a waiquiwä. Bä nöö e ma cui nija a wä çai wälidiwä faö dicoo ja, inaja showawä. '¿Öjö tawä? Einaja bä nowa tama —Jesús a cuma—.

⁵Öjö ma cui, judio wamacö bada lä cui, abinaja çafä wamacö li cuu. “Ma. Faafä, naafä, wama bä bayeliblebä bä ma cule, wama täbä lä table, Yai Bada nija wama täbä ąfa yaia wäyöö ja, faafä nija täbä nö jöböamobimi lä waiquii täbä”, wamacö cuu dicoo.

⁶¿Öjö tawä? Yai Bada tä ą juamobä tä ą waiquiwä ma cui, wamacö nö badabö lä cuaano wei tä ja, wamacö bufi mö shino blucaö fa dicoonö, öjö wama tä ą li läablalaö, Yai Bada tä ą juaö mlaobeje.

⁷Yai Bada a wäno wäyäléwä Isaia a lä cuinö, çafä wamacö ąfa wäyöö balöo ja, a

⁸ Este povo honra-me com os lábios, mas o seu coração está longe de mim.

⁹ E em vão me adoram, ensinando doutrinas que são preceitos de homens.

¹⁰ E, tendo convocado a multidão, lhes disse: Ouvi e entendei:

¹¹ não é o que entra pela boca o que contamina o homem, mas o que sai da boca, isto, sim, contamina o homem.

¹² Então, aproximando-se dele os discípulos, disseram: Sabes que os fariseus, ouvindo a tua palavra, se escandalizaram?

¹³ Ele, porém, respondeu: Toda planta que meu Pai celestial não plantou será arrancada.

¹⁴ Deixai-os; são cegos, guias de cegos. Ora, se um cego guiar outro cego, cairão ambos no barranco.

bejedimoma —a cuma—. Jole jole wamacö dodijaö buo. Isaia etä ʘ oni jamö, abinaja tä ʘ cuu.

⁸Fei bä lä cuinö, bei bä caficönö wale nofi doablaö ma buo wejei ma cui, camiyä nija bei bä bufi yai cuami.

⁹Camiyä wale ʘfa Bada doblao ma taö wejei ma cui, bä jolemou dicoo ja, bä ʘ nö bleo bädao. Iba tä ʘ jowa ma wäyää wejei ma cui, öjö iba tä ʘmi. Cama yanowamö täbä ʘ li bädawä. 'Einaja tä ʘ cuu —Jesús a cuma.

Täbä bufi yai lä shamiblou wei tä ʘ

¹⁰Öjö däjä, Jesúsno täbä fa nacaalönö, abinaja bä nowa tama. —Bei. Wamale ʘ da jiliyo. Bä bufi da jaducuicu.

¹¹Täbä lä waö wejei täbänö, täbä bufi shamiblou daomi. ¿Öjö tawä? Täbä lä cublai täbänö mlai, bei täbä caficö jamö tä ʘ wäliwä lä wawäblou wei tänö, öjö tänö täbä bufi yai shamiblamou —bä nowa tama.

¹²Öjö däjä, Jesúsno bä lä nocamabono wei bä lä cui, abinaja bä cuyoluma. —Wa tä ʘ lä wäyablei tä ʘ ja, faliseo wa bä bufi bada jushudamalema. ¿Wa tä daö cule? —bä cuma.

¹³Abinaja Jesús a cuu nomöjöoma. —Fayä a lä culadinö fibä döano lä mlai, fibä nia bluca ucäblamou majöo.

¹⁴Öjö bä bada lä cui, bä ʘ faö buo. Täbä lulubobeje, öjö bä waiquiwä ma cui bä jubäbö. ¿Öjö tawä? Jubäbö a lä cui, ai a jubäbö mö feduwänö a lulubou dicoo ja, täca täca aca jamö cäcöbö nia queo bolacao showadao —a cuma.

15 Então, lhe disse Pedro: Explica-nos a parábola.

16 Jesus, porém, disse: Também vós não entendeis ainda?

17 Não compreendeis que tudo o que entra pela boca desce para o ventre e, depois, é lançado em lugar escuso?

18 Mas o que sai da boca vem do coração, e é isso que contamina o homem.

19 Porque do coração procedem maus desígnios, homicídios, adultérios, prostituição, furtos, falsos testemunhos, blasfêmias.

20 São estas as coisas que contaminam o homem; mas o comer sem lavar as mãos não o contamina.

A mulher cananea

Marcos 7.24-30

21 Partindo Jesus dali, retirou-se para os lados de Tiro e Sidom.

22 E eis que uma mulher cananéia, que viera daquelas regiões, clamava: SENHOR, Filho de Davi, tem compaixão

15 Öjö däjä, abinaja Pedro e cuma. —Nii wa bä äfa wayoaö lä yacläofe, ¿wedinaja bei wa cuu da cufanö? —e cuma.

16 Abinaja Jesús a cuu nomöjöoma. —Uo. Cafä wamacö ma cui, ¿wamacö bufi çai jaducuwämi tawä?

17 Bei wamacö bufi jamö bä nii didio malä mlai, wamacö bufi shamiamabä. Bei wamacö busi jamö bä nii li didio fa balöonö, bä li faoblou ço malä cui.

18 Bei täbä bufi jamö tä wälidiwä lä didile tä lä cui, bei täbä caticö jamö öjö tä ä yai wälidiwä wawäblou. Öjö lä tänö täbä bufi yai shamiblou.

19 Bei täbä bufi jamö tä wälidiwä didia yalo, wälidiwä tä jamö bä bufi shino dayäo. Öjö däjä, täbä yanowamö shäöje. Bä joleblalou. Bä nofi beshili jushuaö. Shomi täbä madofi çai lämaöje. Täbä äfa jole jole çai wäyäöje. Täbä äfa çai wayoaöje.

20 Öjö tä wälidiwä bluca lä cui, yanowamö täbä bufi jamö tä fa didionö, tä wawäblou. Öjö tänö täbä bufi yai shamiblou, imicö shaminö täbä lä iyaö wei tänö mlai —a cuma.

Suwä shomiteliyomanö Jesús a lä bufiblaleno wei tä ä

21 Öjamö a jocäa fa çolunö, Diloteli bä lä bälöle jamö a alayoma, Sidonoteli bä bälöa mö lä fedule jamö.

22 Öjamö lä, Canaanateliyoma a suwä lä bälöono wei a fa waloicunö, Jesús nija a wä çali fama. —¡Bada tä! ¡David nodiwä wa lä cui! Wale nofi da ojodadalö. Fecula

de mim! Minha filha está horrivelmente endemoninhada.

23 Ele, porém, não lhe respondeu palavra. E os seus discípulos, aproximando-se, rogaram-lhe: Despede-a, pois vem clamando atrás de nós.

24 Mas Jesus respondeu: Não fui enviado senão às ovelhas perdidas da casa de Israel.

25 Ela, porém, veio e o adorou, dizendo: SENHOR, socorre-me!

26 Então, ele, respondendo, disse: Não é bom tomar o pão dos filhos e lançá-lo aos cachorrinhos.

27 Ela, contudo, replicou: Sim, SENHOR, porém os cachorrinhos comem das migalhas que caem da mesa dos seus donos.

28 Então, lhe disse Jesus: Ó mulher, grande é a tua fé! Faça-se contigo como queres. E, desde aquele momento, sua filha ficou sã.

Jesus volta para o mar da Galileia e cura muitos enfermos

anö tääyä a nö bleaamaö dodijia lä cule — e cuma.

23 Öjö ma cui, Jesús a wə juonomi. ¿Öjö tawä? A wə juono ma mlai ma cui, a wə suwä faö fe yadiblou showawä ja, Jesús nijamö bä lä nocaono wei bä ʔ fayoluma. Bä ʔ fe blacäjou ja, abinaja bä cuma. —¡Ei shomiteliyoma a suwä shömöa da çölö! ¡A wə waidaloimi! —bä cuma.

24 Öjö däjä, abinaja suwä nija Jesús e cuma. —Isaeli ebä nodiwä nija Yai Bada tänö wale yai shömölema, cama oweja ebä nö yamili lä beblalole bä lä cui bä nija. Cafä shomi wamacö nija mlai —e cuma.

25 Öjö ma cui, Canaanateliyoma a suwä fa ajedeblaliyolunö, a möfe bolanö abinaja e cuma. —¡Bada tä! ¡Wale da bayeliblalö!

26 A wə juo ja, a wə faö yacläablaloma. Shomiteliyoma a cuoma cudeenö, abinaja Jesús a cuma. —¡Jilu bä nia lä iyaö wei bä nii lä cui, jïima bä nija bä jöböamou bashiblaö ja, tä dodijidawämi —a cuma.

27 Öjö ma cui, a nia bayeliblamou fe fa yadionö, abinaja a suwä cuu nomöjöoma. —Awei, Bada tä. Wa bejedimou. Öjö ma cui, bä shöö ebä iyabä jamö, täbä lăçashi lä bläläö wei täbä ja, jïima bä ma cui bä çai malä iyaö wei —a suwä cuma.

28 Öjö däjä, abinaja Jesús e cuma. —¡Çao. ¡Bejedi lä wale nofi yai mölabou! Öjö cudeenö, bäfä bayeliblaö weicätä, wa lä cufenaja showawä —e cuma. Öjö däjä, lobe bä tää e jaloa showadalayoma.

Jesúsnö täbä bluca lä jalomalaleno wei tä ʔ

29 Partindo Jesus dali, foi para junto do mar da Galiléia; e, subindo ao monte, assentou-se ali.

30 E vieram a ele muitas multidões trazendo consigo coxos, aleijados, cegos, mudos e outros muitos e os largaram junto aos pés de Jesus; e ele os curou.

31 De modo que o povo se maravilhou ao ver que os mudos falavam, os aleijados recobravam saúde, os coxos andavam e os cegos viam. Então, glorificavam ao Deus de Israel.

A segunda multiplicação de pães e peixes

Marcos 8.1-10

32 E, chamando Jesus os seus discípulos, disse: Tenho compaixão desta gente, porque há três dias que permanece comigo e não tem o que comer; e não quero despedi-la em jejum, para que não desfaleça pelo caminho.

33 Mas os discípulos lhe disseram: Onde haverá neste deserto tantos pães para fartar tão grande multidão?

29 Jesús a aa fa çoľufälönö, modu Calilea u casö jamö a juu cuaama. Jefu tä balöcö jamö a fa dolequebofälönö, a lobejelayoma.

30 Cama nija bluca täbä waloa jebejelayoma. Bä juu lä wälidiono wei bä ma cui, ai bä lä wälidiono wei bä ma cui, bä lä jubäböono wei bä ma cui, bä aca lä boleböono wei bä ma cui, ai bä çai bluca ma cui, Jesús nija bä çai waloa fa jäbojolujenö, bä bluca jaloa showadamalalejelayoma.

31 ¿Öjö tawä? Bä aca lä boleböono wei bä a dodijidawä fablamalema. Bä lä wälidiono wei bä çai dodijidablalema. Bä juno lä mlai bä çai jublamalema. Bä lä jubäböono wei bä mamocu çai dodijidablalema. Öjö bä bluca lä jalole bä fa dalalöjenö, täbä lä çoçamono wei täbä a fejelou fe balojooma. Yai Bada a nofi doablaö fe balojoomaje, Isaeli ebä nija a bufiblamobä a lä cui.

Jesúsno täbä bluca iyaa lä çoçmaleno wei tä a

32 Bä lä çoçamono wei bä niibö cuo fa mlacunö, cama ebä lä nocamabono wei Jesúsno bä naca ajedelema. Abinaja bä nowa tama. —Ei bä lä çoçamole bä nija ya bufi wajäaö a lä cule. Camiyä nijamö bä lä çoçale, bolacabö tä mö didi tabou waiquiaje. Bä iyabä täbä çai cuami. Bä ofäö cudeenö ya bä shömaö moji, bä ofili wäcäcou dicoo mlaobä —bä nowa tama.

33 Bä lä nocamabono wei bä lä cui, abinaja bä cuma. —Ei tä ulifi bloque dodijiwä. ¿Wedi jamö täbä nii ja yama bä li iyamabä? Bä bluca fe balojowä —bä cuma.

34 Perguntou-lhes Jesus: Quantos pães tendes? Responderam: Sete e alguns peixinhos.

35 Então, tendo mandado o povo assentar-se no chão,

36 tomou os sete pães e os peixes, e, dando graças, partiu, e deu aos discípulos, e estes, ao povo.

37 Todos comeram e se fartaram; e, do que sobejou, recolheram sete cestos cheios.

38 Ora, os que comeram eram quatro mil homens, além de mulheres e crianças.

39 E, tendo despedido as multidões, entrou Jesus no barco e foi para o território de Magadã.

Mateus 16

Os fariseus e os saduceus pedem um sinal do céu

Marcos 8.11-13

1 Aproximando-se os fariseus e os saduceus, tentando-o, pediram-lhe que lhes mostrasse um sinal vindo do céu.

34 Abinaja Jesús a cuma. —¿Wedinaja bä nii cudale, wama bä tabou culawä? —Nii 7 yama bä tabou bädaa lä cule —bä cuma—. Yuli bolacadabö cäcö çai wai.

35 Öjö däjä, bä lä çocamono wei bä lä cui, mashita a jamö bä loamaö bufima.

36 Nii 7 bä lä tabono wejei bä fa dälönö, yuli cäcö çai wai fa dälönö, Yai Bada nija, öjö bä ja a bufi çafa doblalou wäyämoma. Öjö däjä, bä nii cäa fa nomöjölalönö, cama ebä lä nocamabono wei bä nija bä jöböquema. Öjö bä lä cuinö, täbä lä çocamono wei täbä dobäo cuaaö nomöjömaje.

37 Bä bluca fa iyaolalunö, bä bädöolaliyoma. Öjö däjä, cama ebä lä cuinö, nii bä sheje çablaö fa cuajenö, wöö 7 bä jamö bä nii sheje fe lajomalalemaje.

38 Bä lä iyano wei bä wälo lä cui, jai 4.000 bä cuoma, suwä bä çai, ijilu bä çai.

39 Öjö däjä, Jesúsno bä shömöa fa çabodunö, canawä a jamö cama ebä çai döcäcäo fa çobalunö, Macadana tä ulifi jamö bä befi çai caläa nomöjölalayofälöma.

Mateus 16

Judio bada bänö Jesús a wä bejedi lä wabano wejei tä ç

1 Öjö däjä, faliseo bä bada ma cui, saduseo bä çai bada ma cui, Jesús nija bä walooquema. A wä nia bejedi fa wabajenö, abinaja bä cuma. —Yai Bada wa e nö öjöböamobä, tä nö lä quilijii tä da wawämalö —bä cuma.

² Ele, porém, lhes respondeu: Chegada a tarde, dizeis: Haverá bom tempo, porque o céu está avermelhado;

³ e, pela manhã: Hoje, haverá tempestade, porque o céu está de um vermelho sombrio. Sabeis, na verdade, discernir o aspecto do céu e não podeis discernir os sinais dos tempos?

⁴ Uma geração má e adúltera pede um sinal; e nenhum sinal lhe será dado, senão o de Jonas. E, deixando-os, retirou-se.

O fermento dos fariseus e dos saduceus

Marcos 8.14-21

⁵ Ora, tendo os discípulos passado para o outro lado, esqueceram-se de levar pão.

⁶ E Jesus lhes disse: Vede e acautelai-vos do fermento dos fariseus e dos saduceus.

²Öjö bā nija abinaja Jesús e cuma. — Motoca a queofälöö dājā, judu wama mösö fa mönö, abinaja wamacö cuu. “Fena ja, motoca shji nia cuo, mösö malä wacämole”, wamacö cuu.

³Fena dājā ma cui, abinaja wamacö çai cudou. “Maa a nö quelayobö, mösö malä flāle wei”, wamacö çai cuu. ¿Öjö tawä? Judu mösö ja, wamacö moyawä ma waiquii, camiyä fei dājā ya lä cuaale tä ja, wamacö bufi jaducuwämi dicowä.

⁴Wamacö fei dājā lä bälöblai, wamacö bluca dobroimi fe balojowä —a cuma—. Yai Bada wama a wā juaimi dodijiwä. Yai Bada ya e nö öjöböamobä, tä nö lä quilijii wama tä wawämaö bufi ma doblao wei ma cui, bāmacö a nia juaimi. Wama tä nia lä möö wei, Jonasi a lä taamano weinaja, inaja tä cuwä wama tä nia shino dablaö — Jesús a cuma. Öjö dājā, bā fa dacöfälönö, a alayoma.

Faliseo bada bā a ja bā lä moyawäblamaleno wei tä a

⁵Jesúsnö bā lä nocamabono wei bā fa bucadubalunö, nii bā ja bā bufi möblaliyoma, bā nofi mojuduquemaje yalo.

⁶Öjö dājā, bā moyawämabobä, Jesúsnö nii julumamodima tä afa wäyää yaclämoma. Abinaja bā nowa tama. —Bä da moyaweicu. Faliseo bā bada lä cui etä julumamodima wayu. Saduseo bā bada ma cui, inaja showawä cama etä çai wayu cuwä mö feduwä —bā nowa tama.

⁷ Eles, porém, discorriam entre si, dizendo: É porque não trouxemos pão.

⁸ Percebendo-o Jesus, disse: Por que discorreis entre vós, homens de pequena fé, sobre o não terdes pão?

⁹ Não compreendeis ainda, nem vos lembrais dos cinco pães para cinco mil homens e de quantos cestos tomastes?

¹⁰ Nem dos sete pães para os quatro mil e de quantos cestos tomastes?

¹¹ Como não compreendeis que não vos falei a respeito de pães? E sim: acautelai-vos do fermento dos fariseus e dos saduceus.

¹² Então, entenderam que não lhes dissera que se acautelassem do fermento de pães, mas da doutrina dos fariseus e dos saduceus.

A confissão de Pedro
Marcos 8.27-30; Lucas 9.18-21

⁷Jesús a wạ ja bä bufi wedinajamolanö, abinaja bä nowa tayoma. —Nii bäma bä çai juu fa mlacunö, nii bä lä juluu wei tä ąfa taö —bä nowa tayoma.

⁸Bä bufi lä cuno wei tä daö waiquioma yalo, abinaja Jesús a cuma. —¿Wedi tabä “Nii bäma bä tabou lä mlai tä ąfa li wayoaö”, wamacö nowa li tayou dicoblaa cule? ¿Wamale nofi mölaboimi showawä tawä?

⁹¿Bei wamacö bufi çai möbloimi showawä? Ya bä da iyamablei, ¿wama tä nofi çai jaducuboimi? Nii 5 ya bä da cleyablei dąjä, 5.000 ya bä iyamalema. Nii bluca wama bä sheje çąblaö cuaama.

¹⁰¿Öjö tawä? —a cuma—. Nii 7 ya bä da cleyablei dąjä, 4.000 ya bä çai iyamalema. Öjamö lä nii wama bä sheje bluca çai çąblaö da cuaablei, ¿bei wama tä nofi çai jaducuboimi?

¹¹Nii bä ja ya bufi jolijobä ya malä mlai. ¿Wedi tabä “Nii bei bä ąfa wayoaö”, wamale nofi tabou dicoa cule? Faliseo bä bada lä cui, öjö etä julumamodima wayu cudeenö ya wạ. Saduseo bä bada ma cui, inaja showawä cama etä çai wayu cuwä mö feduwä —a cuma.

¹²Öjö dąjä, bä bufi yai jaducublaliyoma. Nii julumamodima bä ąfa yai tanomi. Faliseo bä bada lä cui, öjö bä ąfa shino yai wayoama, saduseo bä çai bada. Öjö bä ą wayu cudeenö, bä moyawämabou bufima.
Pedronö Jesús a nö yai lä öjöböleno wei tä ą

13 Indo Jesus para os lados de Cesaréia de Filipe, perguntou a seus discípulos: Quem diz o povo ser o Filho do Homem?

14 E eles responderam: Uns dizem: João Batista; outros: Elias; e outros: Jeremias ou algum dos profetas.

15 Mas vós, continuou ele, quem dizeis que eu sou?

16 Respondendo Simão Pedro, disse: Tu és o Cristo, o Filho do Deus vivo.

17 Então, Jesus lhe afirmou: Bem-aventurado és, Simão Barjonas, porque não foi carne e sangue que to revelaram, mas meu Pai, que está nos céus.

18 Também eu te digo que tu és Pedro, e sobre esta pedra edificarei a minha igreja, e as portas do inferno não prevalecerão contra ela.

13Jesúsnö bã lä nocamabono wei, Filibo jamö bã çai aa nomöjölâyoma, Sesaleateli bã shabonobö lä cublai jamö. Öja bã çai wawäblolanö bã wälîma. —Camiyä ya lä yanowamöblaleyoluno wei ya lä cui, ¿wedînaja bei wale nofi yai li tabou dodijîaje? ¿Camiyä wedi bei ya jowa? —a cuma.

14Abînaja bã cuma. —Fe ojomalewä Juan bei wa jowa fa talei. Ai bã mö feduwänö, Yai Bada a wano wäyälêwä Elia a cuo lä balöono wei, öjö wa jowa bufidaö talajei. Ai bã mö feduwä lä cuinö, Jelemia wa bufîije. Ai bã a showawä ja, Yai Bada a wano wäyälêwä ai a demi jocädou fa çolonö, öjö bei wa jowa çodawä fa talei — bã cuma.

15—Öjö ma cui, çafä wamacö lä cuinö, ¿wedînaja bei wamale nofi li tabou dodijîa cule? —a cuma.

16Pedro a wä juoma. —Yai Bada tänö a shömabä a lä yaileno wei, öjö çafä bei wa dodijîwä. Yai Bada a demi cua shi lä wälîle, öjö bei wa Ijilubö —bei e cuma.

17Abînaja Jesús e cuu nomöjöoma. —Jonasi bã ijilubö Simón wa lä cui, ¿bejedi lä wa bufi doblalobä wa! Wale nö öjöböaö çadidiobä, yanowamö täbä a ja, wa bufi jaducublono malä mlai. Fayä a lä culadinö wa bufi yai jaducublamalema.

18¿Öjö tawä? Bäfä nowa taö a lä cule. Maa ma lojode lä culenaja wa cuwä yalo, Pedro bäfä afa jilabou. Jai maa bei wa ma. Maa ei ma lä cui jamö, iba ya bã fa çocablamalönö, yafi bã colo lojodomabou

¹⁹ Dar-te-ei as chaves do reino dos céus; o que ligares na terra terá sido ligado nos céus; e o que desligares na terra terá sido desligado nos céus.

²⁰ Então, advertiu os discípulos de que a ninguém dissessem ser ele o Cristo.

Jesus prediz a sua morte e ressurreição
Marcos 8.31-33; Lucas 9.22

²¹ Desde esse tempo, começou Jesus Cristo a mostrar a seus discípulos que lhe era necessário seguir para Jerusalém e sofrer muitas coisas dos anciãos, dos principais sacerdotes e dos escribas, ser morto e ressuscitado no terceiro dia.

²² E Pedro, chamando-o à parte, começou a reprová-lo, dizendo: Tem compaixão de ti, SENHOR; isso de modo algum te acontecerá.

²³ Mas Jesus, voltando-se, disse a Pedro: Arreda, Satanás! Tu és para mim pedra de tropeço, porque não cogitas das coisas de Deus, e sim das dos homens.

lä culajeinaja, iba ya bä nia lojodomabou cuo. Nomaö tä ma cui ja, bä nö nia walojaö fe yadio.

¹⁹Yai Bada tänö cama ebä çai lä cuo wei yoca lä cui jamö, cafä bäfä nia lämabou. Cafänö wa yoca caloblabä, ya tä nia jöböaö, wa bä famabä. Äyämö, bita jamö wa bä wasöö ja, Yai Bada a lä culadinö tä tamaö nofi lä walıbole tä shino ja, wa bä nia wasöö. Wa tä tamaö lä bufio wei tä ma cui ja, inaja showawä —Jesús e cuma.

²⁰Öjö däjä, bä lä nocamabono wei, ıcali bä ą wasöma, Yai Bada tänö a shömabä a lä yaileno wei a nö öjöböamaö showadao mlaobeje.

Jesús a wafa nö bleaö lä wämoqueno wei tä ą

²¹Öjö däjä, Jelusale jamö a nö nia lä bleamano wejei tä ą ja, Jesúsno bä lä nocamabono wei bä jaba yömölaö cuaama. Judio bada bä ma cuinö, nofi bäyäalewä bä blowäjäwä ma cuinö, Moisesi etä ą ja täbä lä damaö wejei bä ma cuinö, öjö bänö a nö nia jowa bleaamaö fe balojoomaje. A nia shämou cadidioma. Inaja a taamamobä, a cuo waiquioma. Öjö ma cui, bolacabö tä mö fa dödölönö, a demi nia jowa jocädou çoma.

²²Öjö däjä, Jesús a wä fa wämoicunö, Pedronö a çai fa casöblalunö a wä wasöma. —ıMa, Bada tä! Inaja Yai Bada nija wa taamamobä wa malä mlai —e cuma.

²³Öjö ma cui, Jesús a mö fa jadublalunö, Pedro nija a wä fama. —ıSadanası! ıA da blajalö! —e cuma—. Wale yabäcaö dicoa lä cule. Yai Bada nija wa bufi taamamou fa

O discípulo de Cristo deve levar a sua cruz

Marcos 8.34—9.1; Lucas 9.23-27

24 Então, disse Jesus a seus discípulos: Se alguém quer vir após mim, a si mesmo se negue, tome a sua cruz e siga-me.

25 Porquanto, quem quiser salvar a sua vida perdê-la-á; e quem perder a vida por minha causa achá-la-á.

26 Pois que aproveitará o homem se ganhar o mundo inteiro e perder a sua alma? Ou que dará o homem em troca da sua alma?

27 Porque o Filho do Homem há de vir na glória de seu Pai, com os seus anjos, e, então, retribuirá a cada um conforme as suas obras.

28 Em verdade vos digo que alguns há, dos que aqui se encontram, que de maneira nenhuma passarão pela morte até que vejam vir o Filho do Homem no seu reino.

mlacunö, yanowamö täbä bufi showadi lä cuu weinaja, wa bufi cuablalou malä dicole —e cuma.

24 Öjö däjä, bä lä nocamabono wei bä lä cui, abinaja Jesúsno bä nowa tama. —Camiyä nija bä nia lä nocaö wei bä lä cui, cama bä cuaaö bufi lä doblao wei tä ja, bä nia yai wasöo. Wale bufiije yalo, bä ma shäöje däjä bä nia ojode cuo fe yadio. Bä nia nocaö fe yadio.

25 Eja bä demi cudiobä wale nofi jole lä mojudoubou wejei bä lä cui, bä bälimi nia cuodayou malä mlai. Öjö ma cui, camiyä ya nowa ja bä shämou lä ojodao wei bä lä cui, öjö bä nia shino bälimi cuo ayao.

26 Öjö tawä? Bitä jamö bä madofi bluca lä cublai bä madofi ma däamou wei ma cui, bä nia yai lä bälimiblou wei tä joyamou dicoo ja, ¿wedi tänö bä yai nia li bayeliblamou majöo, öjö lä? Bä nia bälimi lä cuo wei, öjö lä bä madofi ja, tä nowa çamamou dao malä mlai.

27 Camiyä ya lä yanowamöblaleyoluno wei ya lä cuinö, Fayä tä shi jilajawä ja, iba ajele ya bä çai nia itou malä çöo wei —a cuma—. Öjö däjä, wälidiwä tä lä tano wejei bä nija ya tä nowa nia çamaö. Dodijidawä tä lä tano wejei bä ma cui nija, öjö ya tä nowa nia çai çamaö shalilio mö feduo.

28 Cafä wamacö nija ei ya wä lä cui, bejedi lä ya wä. Ai wamacö lä ublale, wamacö nomaö showaono mlai ja, camiyä ya lä

Mateus 17

A transfiguração

Marcos 9.2-8; Lucas 9.28-36

¹ Seis dias depois, tomou Jesus consigo a Pedro e aos irmãos Tiago e João e os levou, em particular, a um alto monte.

² E foi transfigurado diante deles; o seu rosto resplandecia como o sol, e as suas vestes tornaram-se brancas como a luz.

³ E eis que lhes apareceram Moisés e Elias, falando com ele.

⁴ Então, disse Pedro a Jesus: SENHOR, bom é estarmos aqui; se queres, farei aqui três tendas; uma será tua, outra para Moisés, outra para Elias.

⁵ Falava ele ainda, quando uma nuvem luminosa os envolveu; e eis, vindo da nuvem, uma voz que dizia: Este é o meu Filho amado, em quem me comprazo; a ele ouvi.

⁶ Ouvindo-a os discípulos, caíram de bruços, tomados de grande medo.

yanowamöblaleyoluno wei wamale nia Bada itou dabraö—Jesús a cuma.

Mateus 17

Jesús a mömou nö lä quilijiblaliyono wei tä ą

¹Öjö tä ą wäyö fa balöonö, 6 tä mö didi fa cublalunö, Jesúsno cama ai ebä nacalema. Pedro a nacalema, Santiago a ąai, öjö bä fääshä Juan e ąai. Bä fa nacalänö, jefu balöcö ösöwä jamö, öjö bä ąai yami dolequebefälöma.

²Öjamö, bä mamo mötale däjä, Jesús a mömou shomiblaliyoma. Motoca shi lä culenaja, wäyacu cublaliyoma. Camishi ecö ma cui, ecö shi ąai wacalamiblaliyoma.

³Öjö däjä, ai täcöbö fa bädalunö, Jesús sho bä ą wayoma. Moisesi, Elia sho cäcöbö cuoma.

⁴Jesús nija abinaja Pedro a cuma. —Bada tä. Eja bamacö lä cule, tä dodijidawä waiquiwä. Yano 3 ya bä nia wai itamaö, ¿öjö tawä? Afä a, Moisesi e, Elia e, einaja ya bä nia wai yano tablaö, ¿öjö tawä? —a cuma.

⁵A wä faö showai ja, öläjashi a bada au fa itolunö, bä jöyablalema. Öjö däjä, öläjashi jamö culanö a wä bädaliyoma. —Ei Ijiluyä a, ya lä nofimaö wei. Wale bufi lä doblamabou wei a. A wä da jililäje —a cuma.

⁶Bä lä nocamabono wei bä lä cuinö a wä fa jililäjenö, bä quilili fa dijoblaicunö, bä möfe quilili boblaquema. Bä quilia fe balojolaliyoma.

⁷ Aproximando-se deles, tocou-lhes Jesus, dizendo: Erguei-vos e não temais!

⁸ Então, eles, levantando os olhos, a ninguém viram, senão Jesus.

A vinda de Elias
Marcos 9.9-13

⁹ E, descendo eles do monte, ordenou-lhes Jesus: A ninguém conteis a visão, até que o Filho do Homem ressuscite dentre os mortos.

¹⁰ Mas os discípulos o interrogaram: Por que dizem, pois, os escribas ser necessário que Elias venha primeiro?

¹¹ Então, Jesus respondeu: De fato, Elias virá e restaurará todas as coisas.

¹² Eu, porém, vos declaro que Elias já veio, e não o reconheceram; antes, fizeram com ele tudo quanto quiseram. Assim também o Filho do Homem há de padecer nas mãos deles.

⁷ Öjö ma cui, Jesús a fa ajedeicunö, bä jubama. Bä jubalanö abinaja bä nowa tama. —Bä ublao da çolalu —bä nowa tama—. Bä quili dijä.

⁸ Öjö däjä, tä möö cuaaö fa çojenö, Jesús a yami ublaa daa çö majölälemaje, ai täcöbö cuonomi.

⁹ Jefu a jamö bä dömöö fa çöimanö, Jesúsno bä wasölefälöma. Abinaja a cuma. —Wama tä lä dalalöfe, wama tä äfa wäyöö showadao mlai. Camiyä ya lä yanowamöblaleyoluno wei ya lä cui, ya demi jocädou showao mlao däjä, tä äfa wäyöö balöö dijejä —a cuma.

¹⁰ Öjö däjä, Jesúsno bä lä nocamabono wei bä lä cui, abinaja cama nija bä cuma. —Moisesi tä ä ja täbä lä damaö wejei bä lä cuinö, çwedi tabä Elia a wäfa li juu çö wäyööje? Yai Bada tänö a shömabä a lä yaileno wei, a juu showao mlao däjä, çwedi tä tabä öjö bei a nia jöwa li juu balöblao? —bä cuma.

¹¹ —Awei —Jesús a cuma—. Inaja tä ä malä cuu wei. Tä bluca dodijidablaö çobä, Elia a nia jöwa juu çö balöoma.

¹² Öjö ma cui, abinaja ya cuu. Elia a nia jöwa juu lä çöno wei, a wawäblou waiquilayou cublei. A nö öjöböanomije. A taamaö bufi lä doblaono wejeinaja, a taamamaje. Inaja showawä, camiyä ya lä yanowamöblaleyoluno wei ya ma cui, wale nö nia çai bleamaö cuo nomöjöje —bä nowa tama.

13 Então, os discípulos entenderam que lhes falara a respeito de João Batista.

A cura de um jovem possesso
Marcos 9.14-29; Lucas 9.37-42

14 E, quando chegaram para junto da multidão, aproximou-se dele um homem, que se ajoelhou e disse:

15 SENHOR, compadece-te de meu filho, porque é lunático e sofre muito; pois muitas vezes cai no fogo e outras muitas, na água.

16 Apresentei-o a teus discípulos, mas eles não puderam curá-lo.

17 Jesus exclamou: Ó geração incrédula e perversa! Até quando estarei convosco? Até quando vos sofrerei? Trazei-me aqui o menino.

18 E Jesus repreendeu o demônio, e este saiu do menino; e, desde aquela hora, ficou o menino curado.

19 Então, os discípulos, aproximando-se de Jesus, perguntaram em particular: Por que motivo não pudemos nós expulsá-lo?

13 Ǫjō dājā, cama ebā lä nocamabono wei bā lä cui, Jesús a wā ja bā bufi yai jaducublaliyoma. Elia a wāfa lä jayumano wei a lä cui, Juan a wāfa yai li wayoama, bā fe lä ojomano wei a lä cui.

Fiya a nija Jesúsno fecula e lä yashuleno wei tā ǻ

14 Tābā bluca çoçamoa lä jälayoño wei tābā nija, Jesúsino cama ai ebā çai waloo fa çoçalöçölönö, ai a wālo lä cui, a dijoa mö baa showadaquema. A möfe deilanö abinaja e cuma.

15—Bada tā. Ijiluyā a nofi da ojodadaliyo. A fa queoblonö, showadi caficö moshi boyacaoblou, nacö çai wāşönöoblou. Einaja a fa cuaanö, a nö yai bleaaö dodijio. Cowa wacö ma cui jamö, mau u ma cui jamö, a shino queoblou cudeenö a nö bleaaö.

16 Wa bā lä nocamabou wei bā nija ya çai juma ma cui, a jalomaö doblonomije —e cuma.

17 Abinaja Jesús e cuma. —ǻUo! Äyämö ya nö dedeaö ma waiquile, Yai Bada wama tā nofi nö mölabobimi waiquiwä. Bejedi lä wamacö dobloimi. Wama tā nofi mölabou shaliliobä bāmacö nö dabou ja, ya modaaö waiquiwä. Bei. Bā ijilubö e da bälabayaöje —e cuma.

18 Ǫjō dājā, Jesúsno fecula e bälöo fa wasönö, e faa ço showadalayofälöma. Fiya a lä cui, a jaloa showadalayoma.

19 Ǫjō dājā, Jesús a yami cuo dājā, cama ebā lä nocamabono wei bā fa icuicunö, abinaja ebā cuma. —ǻWedinaja yamacö li

²⁰ E ele lhes respondeu: Por causa da pequenez da vossa fé. Pois em verdade vos digo que, se tiverdes fé como um grão de mostarda, direis a este monte: Passa daqui para acolá, e ele passará. Nada vos será impossível.

²¹ [Mas esta casta não se expele senão por meio de oração e jejum.]

De novo Jesus prediz a sua morte e ressurreição
Marcos 9.30-32; Lucas 9.43b-45

²² Reunidos eles na Galiléia, disse-lhes Jesus: O Filho do Homem está para ser entregue nas mãos dos homens;

²³ e estes o matarão; mas, ao terceiro dia, ressuscitará. Então, os discípulos se entristeceram grandemente.

Jesus paga imposto

cuaaö dicoo ja, yama e li yashuu doblonomi dicowä tawä? —bä cuma.

²⁰ Abinaja Jesúsnö bä nowa tama. —Yai Bada wama a nofi lä mölabole, jai wamacö ujudi wamacö cuaaö fa dicoonö, wamacö nö wəloblonomi. Cafä wamacö nija ei ya wə lä cui, bejedi lä ya wə. Yai Bada wama a nofi lä mölabole, wamacö bufi nö wiisibö wəlojolanö wama a nofi bejedi mölajadaö bädao ja, cafä wamacö ma cui nija tä nia cublou. Nana shimono wai wiisibö ma cui, shifibä malä badaö wei. Öjö däjä, quiji a jefu ma cui, Yai Bada wama a nofi yai mölabolanö wama a nowa taö ja, a nia majöblou. Inaja Yai Bada wama a nofi mölabou cuo ja, wamacö doblou mlaobä tä nia cuomi.

²¹ Öjö ma cui, ei bä fecula mö feduwä lä cui, bä yashublamou si ijejewämi talei. Wamacö iyaö wasöolanö, Yai Bada nija wamacö nö bayeli lä nacao wei tänö, ei bä shino yashublamou, öjö tä shinonö —bä nowa tama.

Jesús a wəfa shämou wäyämou lä cöono wei tä ą

²² Calilea jamö Jesúsnö bä çai yododaö däjä, abinaja bä nowa tama. —Ya lä yanowamöblaleyoluno wei ya lä cui, yanowamö täbä nija ya nia jöböamou.

²³ Wale ma shälei wejei ma cui, bolacabö tä mö didi fa cublalunö, demi ya nia jocädou ço —bä nowa tama. Einaja a lä cuu wei a wə fa jililäjenö, ebä bufi nö bleaaö dodijioma.

Jesúsnö yuli caficö ja blada a däamaö lä bufino wei tä ą

24 Tendo eles chegado a Cafarnaum, dirigiram-se a Pedro os que cobravam o imposto das duas dracmas e perguntaram: Não paga o vosso Mestre as duas dracmas?

25 Sim, respondeu ele. Ao entrar Pedro em casa, Jesus se lhe antecipou, dizendo: Simão, que te parece? De quem cobram os reis da terra impostos ou tributo: dos seus filhos ou dos estranhos?

26 Respondendo Pedro: Dos estranhos, Jesus lhe disse: Logo, estão isentos os filhos.

27 Mas, para que não os escandalizemos, vai ao mar, lança o anzol, e o primeiro peixe que fisgar, tira-o; e, abrindo-lhe a boca, acharás um estáter. Toma-o e entrega-lhes por mim e por ti.

Mateus 18

O maior no reino dos céus
Marcos 9.33-37; Lucas 9.46-48

24 Cabenao jamö Jesúsnö cama ebä caí fa waloicunö, Yai Bada etä yafi dodijidabobeje bä blada lä nacaö wejei bä lä cuinö, Pedro a wāliyolumaje. —Yai Bada bäma etä yafi dodijidabobä, cafä nija tä ä lä wāyāö wei a lä cuinö, ¿blada a caí jöböquei daanö?

25—Jöo —Pedro a cuma—. Bä caí jöböaö talei. Yafi jamö a waloo ço däjä, Pedro a wā faö showaa mlai däjä, Jesúsnö cama a wālii mö baoma. —Simón, ¿wedinaja bei wa bufi cuu? Bada bä yai bälöo lä dodijii bä lä cublai bänö, ¿wedi jamö täbä nija blada bä li nacaöje? ¿Cama ebä nija bä li nacaö sijewä? Ma, ¿shomi täbä nija daanö? —a cuma.

26—Shomi täbä nija —Pedro a fa cunö, abinaja Jesús e cuu nomöjööma. —Bejedi lä wa wā. Cama ebä nija bä blada nacaimije.

27 ¿Öjö tawä? Camiyä bamacö nija bä blada nacabeje bamacö ma mlai ma cui, bä jushuo mlaobä, blada bäma bä nia jöböaö fe yadio. 'Modu u jamö, ufeya a da çabalöcölö, öjö lä —a cuma—. Yuli wa jaba lä yocäblale, wa caficö fa caloblalönö, blada wa nia didia dabraö. Blada bä lä nacaö wejei bä nija, öjö a blada da jöböbadu. Cafä nija a nia blada lä nacaö wejei a ma cui, camiyä nija a nia nacaö mö lä feduo wejei a ma cui, öjö moli a ma cui ja, bāfäcö nowa nia cuo —Jesús a cuma.

Mateus 18

Bada a nia yai lä cuo wei tä lä wāliino wejei tä ä

¹ Naquela hora, aproximaram-se de Jesus os discípulos, perguntando: Quem é, porventura, o maior no reino dos céus?

² E Jesus, chamando uma criança, colocou-a no meio deles.

³ E disse: Em verdade vos digo que, se não vos converterdes e não vos tornardes como crianças, de modo algum entrareis no reino dos céus.

⁴ Portanto, aquele que se humilhar como esta criança, esse é o maior no reino dos céus.

⁵ E quem receber uma criança, tal como esta, em meu nome, a mim me recebe.

Os tropeços

Marcos 9.42-48; Lucas 17.1-2

⁶ Qualquer, porém, que fizer tropeçar a um destes pequeninos que crêem em mim, melhor lhe fora que se lhe pendurasse ao pescoço uma grande pedra de moinho, e fosse afogado na profundidade do mar.

⁷ Ai do mundo, por causa dos escândalos; porque é inevitável que venham escândalos, mas ai do homem pelo qual vem o escândalo!

¹Öjö lä däjä showawä, cama ebä lä nocamabono wei bänö, Jesús a wälimaje. Abinaja bä cuma. —Yai Badanö cama ebä çai nia lä cuo wei ebä nija, çwedi bei a nia yai bada cuo?

²Inaja bä cuu ja, ijilu a fa nacalänö, cama bä nijamö a fa möamoblamalönö, abinaja bä nowa tama.

³—Cafä wamacö nija ei ya wä lä cui, bejedi lä ya wä. Ijilu bä a juo si ijejeoblou lä culenaja wamacö cubloimi ja, Yai Bada tänö cama ebä çai nia lä cuo wei jamö, wamacö nia cuomi waiquiwä.

⁴Ei a wai ijilu jömöo lä mlainaja a lä cuaaö wei a lä cui, Yai Bada tänö cama ebä çai lä cuo wei däjä, öjö a nia shino yai bada cuo.

⁵Ei a lä culenaja a wai ijilu lä cui, a shomi ma cui, camiyä ya wänö a wai nofimaö fe yadioje ja, camiyä ma cui wale nofimaö mö feduoje —a cuma—.

⁶Öjö ma cui, camiya wale bejedi lä bufii wejei bä wai lä cui, wälidiwä tä jamö öjö iba ai a wai luluaö lä dicoo wei tä wayu. Yanowamö a ja, bei olafi jamö maa ma bada fa jalemacöjenö, modu u jamö a befi çai fa queamajenö, a mishi duamaöje ja, öjö a nö bleaaö ma cuquei wei ma cui, iba ai a wai lä wälidiamale a lä cui, öjö bei a nö shino yai bleaaö cuquei —Jesús a cuma.

Wälidiwä tä afa wayu lä tano wei tä a

⁷Abinaja Jesús a cuma. —Wälidiwä tä jamö täbä yabäcamobä, showadi tä cublawä yalo, bita jamö bä yanowamö lä bälöblai bä nö bleaaö lä cudi. Tä cua ma

⁸ Portanto, se a tua mão ou o teu pé te faz tropeçar, corta-o e lança-o fora de ti; melhor é entreres na vida manco ou aleijado do que, tendo duas mãos ou dois pés, seres lançado no fogo eterno.

⁹ Se um dos teus olhos te faz tropeçar, arranca-o e lança-o fora de ti; melhor é entreres na vida com um só dos teus olhos do que, tendo dois, seres lançado no inferno de fogo.

A parábola da ovelha perdida

Lucas 15.3-7

¹⁰ Vede, não desprezeis a qualquer destes pequeninos; porque eu vos afirmo que os seus anjos nos céus vêm incessantemente a face de meu Pai celeste.

cule, tábä yai lä yabäcaö wejei bä lä cui, tábä wälidiblamaöje yalo, öjö bä nö nia shino yai bleaaö dodijio.

⁸Abinaja çai —a cuma—. Bei wa imicönö wa wäliamou dicoo ja, wa imicö fa bäblamolunö, imicö da joyamolu. Wa imicö bäblamou ja, wa nö nia ma bleaaö wei ma cui, wa demi nia lä cudio wei, öjö bei tä shino yai dodijidawä. Shobali wacö jamö wa imicö demi befi çai shäyäblamou ja, wacö lublou dao lä mlai jamö, öjö däjä wa nö shino yai bleaaö cuquei. 'Bei wa mamicö ma cui, inaja showawä —a cuma—. Bei wa mamicönö wa wäliamou dicoo ja, wa mamicö fa bäblamolunö, mamicö da joyamolu. Wa mamicö bäblamou ja, wa nö nia ma bleaaö wei ma cui, shobali wacö jamö wa mamicö demi befi çai shäyäblamou dicoo ja, öjö däjä wa nö shino yai bleaaö cuquei.

⁹Bei wa mamonö wa wäliamou dicoo ja, wa mamo fa ucäblamolunö, mamo da joyamolu —a cuma—. Wa mamo ma ucäblamolayou wei ma cui, Yai Bada tänö cama ebä çai cuobä jamö, wa waloo fe lä yadio wei, öjö bei tä shino yai dodijidawä. Shobali wacö jamö, wa mamocu demi befi çai shäyäblamou dicoo ja, öjö däjä wa nö shino yai bleaaö cuquei.

Oweja a lä mojolulayono wei tä a

¹⁰⁻¹¹Abinaja Jesús a cuma. —Ei iba ai a wai lä cui, a nofi wälibo dijejä. Bamacö nowa taö lä cule. Öjö bä nija Yai Bada tänö ajele ebä malä lämabole. Öjö bä ajele lä cui bä a

11 [Porque o Filho do Homem veio salvar o que estava perdido.]

12 Que vos parece? Se um homem tiver cem ovelhas, e uma delas se extraviar, não deixará ele nos montes as noventa e nove, indo procurar a que se extraviou?

13 E, se porventura a encontra, em verdade vos digo que maior prazer sentirá por causa desta do que pelas noventa e nove que não se extraviaram.

14 Assim, pois, não é da vontade de vosso Pai celeste que pereça um só destes pequeninos.

Como se deve tratar a um irmão culpado

15 Se teu irmão pecar [contra ti], vai argüi-lo entre ti e ele só. Se ele te ouvir, ganhaste a teu irmão.

16 Se, porém, não te ouvir, toma ainda contigo uma ou duas pessoas, para que, pelo depoimento de duas ou três testemunhas, toda palavra se estabeleça.

nö wäobä, Fayä a lä culadi nija bä malä ajedeladi.

12' ¿Wedinaja wamacö bufi yai cuu dodijio? —a cuma—. Ai a lä cuinö, yalo 100 bä oweja tabou ja, moli e mojolua dicolayou ja, a nia dayäaö, ¿öjö tawä? Jefu tä balöcö jamö, 99 bä lä jäle bä fa dacödunö, moli e lä mojolulayono wei a nia dayäo cuaaö.

13A daa çolalei ja, a bufi nia doblalou ço. ¿Öjö tawä? —a cuma—. Cafä wamacö nija ei ya wä lä cui, bejedi lä ya wä. Bä mojoluu lä mlaono wei bä 99 lä cui nija a bufi doblao çaj ma cuo wei ma cui, a lä mojolulayono wei a lä cui nija a bufi nia shino yai doblalou fe baloo, a daa ço fe yadilalema cudeenö.

14Inaja showawä, yanowamö täbänö ei bä nofi wai tabou ma mlajei ma cui, Fayä a lä culadinö bä nofi li yai tabou. Moli a ma cui, a mojolumaö bufiomi waiquiwä —a cuma.

Jesúsnö etäbä nowa mladamaö lä bufii wei tä a
15Abinaja Jesús a cuma. —Aifä anö wa yabäcaö ja, cama nija wa fa junö, yami wafäcö culanö, a doblou lä mlaono wei wa etä a nia wäaö. Wa wä jiliaö ja, dodijidawä wafäcö nofi nia tamayou ço.

16Öjö ma cui, wa wä jiliaö bufiomi waiquiwä ja, aifä wa nia nacaö. Bolacabö ma cui, wa cöbö nacaö dao. Öjö wa cöbö çaj fa junö, wa wasöo lä çole däjä, öjö cäcöbö lä cuinö wa wä nia bayeliblaböo, Moisesi tä a lä cuu weinaja showawä. ¿Öjö tawä? Bä dobloimi jömamou ja, moli a wänö bä nia jömamou malä mlai. Bolacabö cäcöbö a ma cuinö, 3 bä a ma cuinö, bä a

17 E, se ele não os atender, dize-o à igreja; e, se recusar ouvir também a igreja, considera-o como gentio e publicano.

18 Em verdade vos digo que tudo o que ligardes na terra terá sido ligado nos céus, e tudo o que desligardes na terra terá sido desligado nos céus.

19 Em verdade também vos digo que, se dois dentre vós, sobre a terra, concordarem a respeito de qualquer coisa que, porventura, pedirem, ser-lhes-á concedida por meu Pai, que está nos céus.

20 Porque, onde estiverem dois ou três reunidos em meu nome, ali estou no meio deles.

Quantas vezes se deve perdoar a um irmão
Lucas 17.3-4

21 Então, Pedro, aproximando-se, lhe perguntou: SENHOR, até quantas vezes meu irmão pecará contra mim, que eu lhe perdoe? Até sete vezes?

faö fe lä usucui bä anö bä nia shino yai jömamou.

17'Öjö ma cui, öjö bä a çai jiliaö bufiomi showawä ja, iba bä lä yododaö wei bä bluca nija a wafa da wacö —a cuma—. Iba bä lä cuinö a ma wasöö wejei ma cui, bä a jiliaö bufiomi showawä dicowä ja, Yai Bada a daö lä mlajei, wa bä nofi nö lä tabobö weinaja, wa nofi nia çai tabou, Lomateli bada bä befi, bä blada lä doaö wejei, wa bä nofi nö lä tabobö weinaja showawä.

18'Cafä wamacö nija ei ya wä lä cui, bejedi lä ya wä —a cuma—. Äyamö, bita jamö culanö wa bä wasöö ja, Yai Bada a lä culadinö tä tamaö nofi lä wälibole tä shino ja, wa bä nia wasöö. Wa tä tamaö lä bufio wei tä ma cui ja, inaja showawä.

19'Bämacö nowa taö çoa lä cule —a cuma—. Bolacabö ai wafacö bädawä lä cui, wafacö bufi shalililanö Yai Bada nija wafacö nacou ja, wafä tä tamaö lä bufii wei tä lä cui, Fayä a lä culadinö tä taö wä.

20'Camiyä ya wä ja, bolacadabö wamacö lä yododaö wei jamö, öjamö lä camiyänö bämacö nia çai cuo. Bolacabö wafacö bädawä ma cui, inaja showawä —Jesús a cuma.

21'Öjö däjä, Jesús nija Pedro a icua fa ajedeicunö, abinaja e cuma. —Bada tä. Iba ai anö, showadi wale yabäcadii dicoo ja, çwedinjaja ya yai li cuaabä? çWedinjaja tä cudale, ya etä mladamaö cuobä? 7 wale yabäcaö cua ma waiquile ma cui, çya etä

²² Respondeu-lhe Jesus: Não te digo que até sete vezes, mas até setenta vezes sete.

A parábola do credor incompassivo

²³ Por isso, o reino dos céus é semelhante a um rei que resolveu ajustar contas com os seus servos.

²⁴ E, passando a fazê-lo, trouxeram-lhe um que lhe devia dez mil talentos.

²⁵ Não tendo ele, porém, com que pagar, ordenou o senhor que fosse vendido ele, a mulher, os filhos e tudo quanto possuía e que a dívida fosse paga.

²⁶ Então, o servo, prostrando-se reverente, rogou: Sê paciente comigo, e tudo te pagarei.

²⁷ E o senhor daquele servo, compadecendo-se, mandou-o embora e perdeu-lhe a dívida.

nowa mladamaö fe yadiobä tawä? —Pedro e cuma.

²² Abinaja Jesús e cuu nomöjööma. —Aifä anö 7 wa yabäcaö ma cule, wa etä nowa nia mladamaö. Aifä nija tä nowa lä cule, wa etä nia wabaimi.

²³ Öjö cudeenö, Yai Bada tänö cama ebä çai lä cuo wei tä lä cui, abinaja tä yai cuwä. A bälöo lä dodijio wei a bada cuoma. A nosie lä juamou wei bä nija bä nowa blada taboma. ¿Öjö tawä? Bä nowa lä table bö blada çamaö çobeje, bä naca çamalalema.

²⁴ ¿Öjö tawä? —a cuma—. Öjö bä wälüi showao däjä, a nosie juamobä ai a lä cui, a çai waloqueyolumaje. Öjö a lä cui nija blada 10.000 tä nowa bada cuoma.

²⁵ Tä nowa cuoma ma cui, blada bä nia lä çamaö wei bei etä cuonomi dicowä. Tä nowa nö çamabimi yalo, shomi täbä nija bada anö a jöböamaö bufima. Cama a ma cui, bä suwäbö e ma cui, bä ijilubö ebä ma cui, täbä bluca lä tabono wei täbä ma cui, blada bä ja bada anö bä nia bluca nomöjöamama, tä nowa çamamou fe yadiobä.

²⁶ Inaja a nia taamama yalo, a nosie juamobä a lä cui, bada nija a quilili fa dijoblaicunö, a möfe boblaquema, a nofi nia ojode fa tablamonö. Abinaja a cuma. “Bada tä. A shi jalimou dicoo dijä. Ya tä nowa bluca çamaö weicätä”, a cuma.

²⁷ Einaja e cuma yalo, bada a lä cuinö a nofi ojodaboma. A fa jujeblamalönö, etä nowa

28 Saindo, porém, aquele servo, encontrou um dos seus conservos que lhe devia cem denários; e, agarrando-o, o sufocava, dizendo: Paga-me o que me deves.

29 Então, o seu conservo, caindo-lhe aos pés, lhe implorava: Sê paciente comigo, e te pagarei.

30 Ele, entretanto, não quis; antes, indosse, o lançou na prisão, até que saldasse a dívida.

31 Vendo os seus companheiros o que se havia passado, entristeceram-se muito e foram relatar ao seu senhor tudo que acontecera.

32 Então, o seu senhor, chamando-o, lhe disse: Servo malvado, perdoei-te aquela dívida toda porque me suplicaste;

jödödöwä lä cuono wei etä mladamaö showadalayoma.

28' ¿Öjö tawä? —Jesús a cuma—. Öjö ma cui, bada a nosie juamobä öjö a showawä lä cui, abinaja cama a cuaaö dicooma. Sibö jamö a faö ço däjä, bada a nosie juamobä ai a mö feduwä lä cui, a dalalema. Öjö nija bä nowa blada taboma. Bluca mlai, 100 bä nowa wai blada tabou bädaoma. Öjö ma cui, bä blada çoamaö showao fe yadiobä, bei olami ja imicö waliblaa showadaquema. “¿Iba blada 100 bä da ço maba!” a nowa tadalema.

29' Inaja a nowa tama yalo, bada a nosie juamobä a mö feduwä lä cui, a nofi nia ojode fa tablamonö, a quilili fa dijoblacunö, a möfe boblaquema. A wä fe blacäjolanö abinaja e cuma. “A shi jalimou dicoo dijä. Ya bä çoamaö wä”, e cuma.

30' Einaja a ma cuno wei ma cui, a nofi ojodabou mlai ja, a fe shino yai laa dicomaquema. Bä blada çoamaö showao mlao däjä, a nia famaö ço nioni.

31' ¿Öjö tawä? —Jesús a cuma—. Bada a nosie juamobä bä mö feduwä lä cuinö, öjö tä fa dalalöjenö bä bufi bluca wä lidiblaliyoma. Öjö däjä, bada nijamö bä juu fa showadaonö, tä bluca lä cublaliyono wei tä a wäyäö ço jolomaje.

32' Bada anö cama bä a fa jililänö, a doblono lä mlai a naca ço malema. A waloo däjä, abinaja a nowa tama. “Wale nosie juabä cafä wa lä cui, wa yai dobloimi fe balojowä. Camiyä nija wa nofi ojode

33 não devias tu, igualmente, compadecer-te do teu conservo, como também eu me compadeci de ti?

34 E, indignando-se, o seu senhor o entregou aos verdugos, até que lhe pagasse toda a dívida.

35 Assim também meu Pai celeste vos fará, se do íntimo não perdoardes cada um a seu irmão.

Mateus 19

Jesus atravessa o Jordão
Marcos 10.1

1 E aconteceu que, concluindo Jesus estas palavras, deixou a Galiléia e foi para o território da Judéia, além do Jordão.

2 Seguiram-no muitas multidões, e curou-as ali.

A questão do divórcio
Marcos 10.2-12; Lucas 16.18

3 Vieram a ele alguns fariseus e o experimentavam, perguntando: É lícito ao marido repudiar a sua mulher por qualquer motivo?

4 Então, respondeu ele: Não tendes lido que o Criador, desde o princípio, os fez homem e mulher

tablamobä wa wä lä fano wei däjä, afä ya tä nowa bluca mladamalema.

33 ¿Öjö tawä? Cafä bäfä nofi ojedadaö lä culayono weinaja, ¿wedi tabä inaja showawä aifä wa nofi ojode tablanomi dicowä?”, a nowa tama.

34 Bada a fa jushudalunö, a fe laa showadamaquema. Tä nowa bluca çamaö showao mlao däjä, a nia famaö çodaanomi.

35 ¿Öjö tawä? —Jesús a cuma—. Einaja showawä, bei wamacö bufi cadidiwänö aifä wama etä nowa mladamaö cuomi dicowä ja, Fayä a lä culadinö afä tä nowa nia çai mladamaö ayaomi.

Mateus 19

Täbä suwäbö joyamaö lä wasöno wei tä a

1 Öjö tä a ja Jesúsnö täbä yömölaö fa waiconö, Calilea tä ulifi fa dacöfälönö, Judea jamö a aa majölayoma, Jodana u mashi bucadu jamö.

2 Jesús nija täbä bluca yauoma. Öjamö lä jalili bä çai lä yauono wejei, bä bluca jalomalalema.

3 Öjö däjä, Jesús nija faliseo bä bada fa icuicunö, a wälimaje. A wä bejedi nia fa wabajenö, abinaja bä cuma. —Täbä suwäbö joyao bädao mlaobä, ¿tä a läa tawä? —bä cuma.

4 Abinaja Jesús a cuma. —¿Moisesi bei wama etä a oni daö mlaa cule? Yanowamö täbä lä tablaleno wei a lä cuinö täbä jaba lä tablaleno wei däjä, wälo a, suwä a, cäcöbö tablalema.

⁵ e que disse: Por esta causa deixará o homem pai e mãe e se unirá a sua mulher, tornando-se os dois uma só carne?

⁶ De modo que já não são mais dois, porém uma só carne. Portanto, o que Deus ajuntou não o separe o homem.

⁷ Replicaram-lhe: Por que mandou, então, Moisés dar carta de divórcio e repudiar?

⁸ Respondeu-lhes Jesus: Por causa da dureza do vosso coração é que Moisés vos permitiu repudiar vossa mulher; entretanto, não foi assim desde o princípio.

⁹ Eu, porém, vos digo: quem repudiar sua mulher, não sendo por causa de relações sexuais ilícitas, e casar com outra comete adultério [e o que casar com a repudiada comete adultério].

⁵ Abinaja a çai cuu showaoma. Öjö cudeenö, täbä doayou däjä, täbä shelelou nodiablalou showawä. Bä föö nijamö, bä nöö nijamö bä jaba ma cublamou wei ma cui, bei suwäbö bä nia fa ajedemabojenö, bä sheleleblou majöö, moli bä cublou majöobä. 'Einaja a cuu showaoma —Jesus a cuma—.

⁶ Öjö tawä? Yai Bada tänö moli cäcöbö tablamaö waiquilayoma ja lä, yanowamö täbänö cäcöbö sheleleblamaö majöobeje, etä cuami waiquiwä —Jesus a cuma.

⁷ Judio bä bada lä cui, abinaja bä cuu nomöjööma. —Jäo. Bä suwäbö bä joyabeje etä cuami waiquiwä ja lä, çwedi tä tabä Moisesinö bä joyaö li wasönomi, öjö lä? Bä suwäbö bä joyaö cadidiobeje, tä ç oniblamaö malä bufino wei. Bä feyalobö bänö tä ç oni fa tablajenö, bä suwäbö bä nija tä ç oni nia jöböamaje, etä ç çai oni shömamou çobä —bä cuma.

⁸ Jesús abinaja a cuma. —Wamacö bufi jifuwä waiquioma yalo, Moisesinö öjö tä ç li oniblalema. Öjö ma cui, Yai Bada tänö täbä jaba lä tablaleno wei däjä, inaja cama a bufi cunomi.

⁹ Abinaja bämacö nowa taö lä cule. Ai a lä cuinö, bä suwäbö e nofi beshili jushuaö ma mlai ma cui bä suwäbö e fa joyalönö, ai a suwä dääö majöö ja, a dobroimi. “Iba ya dää majölei lä cufe”, cama a bufi cuu ma bäle ma cui, inaja Yai Bada a bufi cuimi. Ma. “A lä joleblalou wei a”, Yai Badanö a nofi li tabou —a cuma.

10 Disseram-lhe os discípulos: Se essa é a condição do homem relativamente à sua mulher, não convém casar.

11 Jesus, porém, lhes respondeu: Nem todos são aptos para receber este conceito, mas apenas aqueles a quem é dado.

12 Porque há eunucos de nascença; há outros a quem os homens fizeram tais; e há outros que a si mesmos se fizeram eunucos, por causa do reino dos céus. Quem é apto para o admitir admita.

Jesus abençoa as crianças

Marcos 10.13-16; Lucas 18.15-17

13 Trouxeram-lhe, então, algumas crianças, para que lhes impusesse as mãos e orasse; mas os discípulos os repreendiam.

14 Jesus, porém, disse: Deixai os pequeninos, não os embarceis de vir a mim, porque dos tais é o reino dos céus.

10Bä lä nocamabono wei bä lä cui, abinaja bä cuma. —Shädayai. Inaja lä tä cua ja lä, bä suwä doamou mlai ja bamacö cuo showadao fa cunoja, tä nö shino doblaobö wei —bä cuma.

11Einaja bä cuma ma cui, abinaja Jesús a cuu nomöjöoma. —Täbä nia shinoco lä cuo wei tä ja, ya wə fe blacäjoimi. Ai bä lä cui, bä shinoco cuo nö doblobimi waiquiwä. Öjö ma cui, ai bä mö feduwä lä cui, Yai Bada tänö inaja bä bufi li taamaö yalo, bä shinoco li cualiyou.

12¿Öjö tawä? —Jesús a cuma—. Wəlo ai bä lä cui, bä natecö oshe çai li wəlidiwä cublou fa showadaonö, bä suwä li jubaö daomije. Ai bä mö feduwä lä cui, yanowamö täbänö bä natecö li fa joyajenö, bä li yanöcöwä cudio. Ai bä showawä lä cuinö, yabäcäa mlai ja Yai Bada etä ą juaö bufi doblaoje yalo, suwä bä tabou bufiomije. ¿Öjö tawä? “Inaja lä ya yamili cuobä ya waiquiwä”, wamacö bufi cuu waiquiwä ja, ei ya wə lä cui wamale ą jiliabä —a cuma.

Jesúsno ijilu bä bayelimaö bufi lä doblaono wei tä ą

13Ijilu bä wai oshe lä cui bä çai waloblaayolumaje, Jesús imicö maquelanö Yai Bada nija bä bayeliblamabä. Cama ebä lä nocamabono wei bä lä cuinö, öjö bä çai juu fa dalalöjenö, bä ma wasöno wejei ma cui,

14abinaja Jesúsno bä nowa tama. —Wamacö ą läablalou dicoo mlai. Camiyä nija ijilu wama bä yai jumabä bä li. Ijilu bä

15 E, tendo-lhes imposto as mãos, retirou-se dali.

O jovem rico

Marcos 10.17-22; Lucas 18.18-23

16 E eis que alguém, aproximando-se, lhe perguntou: Mestre, que farei eu de bom, para alcançar a vida eterna?

17 Respondeu-lhe Jesus: Por que me perguntas acerca do que é bom? Bom só existe um. Se queres, porém, entrar na vida, guarda os mandamentos.

18 E ele lhe perguntou: Quais? Respondeu Jesus: Não matarás, não adulterarás, não furtarás, não dirás falso testemunho;

19 honra a teu pai e a tua mãe e amarás o teu próximo como a ti mesmo.

ꞥ juo si ijejewä lä culenaja bä lä cui, Yai Bada tänö öjö bä çai cuobä bä malä cui — bä nowa tama.

15 Öjö däjä, ijilu bä nija imicö maquedou fa cuanö, bä bayeliblamaö bufima. Inaja bä bayeliblamaö fa bufinö, a aa nomöjölâyoma.

Fiya a nö lä madofiböono wei tä ꞥ

16 Ai däjä, Jesús nija a fiya fa icuicunö, a wälîma. —Tä ꞥ wäyäle —a cuma—. ¿Wedinaja ya li dodijaö cuaaö fa dodijionö, ya li bälîmi cuobä?

17 Abinaja Jesúsno a nowa tama. —Wa nia lä dodijaö wei, ¿wedi tabä camiyä nija bei wa tä li wälîi? A yai lä dodijaö wei a lä cui, moli a shilo yai cuadayoa. Wa bälîmi cuo bufi doblao ja lä, Yai Badanö tä tamaö lä bufii wei, tä ꞥ nofi bluca da cadidilä, öjö lä —a nowa tama.

18 —Jão. ¿Wedi jamö tä ꞥ dodijiwä lä cui, bei ya tä ꞥ nofi yai li cadidilei, öjö lä? —e cuu nomöjöoma. Öjö däjä, Yai Bada etä ꞥ wawämaö ja, abinaja Jesúsno a nowa tama. Yanowamö wama täbä nia shäimi. Wamacö nia joleblaloimi. Wamacö nia tomömoimi. Ai wama täbä ꞥfa nia jole jole wäyäimi.

19 Faafä a ma cui, naafä a ma cui, dodijidawä wama bä çai fa cuonö, wama bä ꞥ nia juaö. 'Einaja tä ꞥ cuu. Abinaja çai. Cafä wa nofi jolio lä culenaja, inaja showawä aifä wa bä nofi tabolanö wa bä nofimabä. 'Einaja tä ꞥ cuu —Jesúsno a nowa tama.

20 Replicou-lhe o jovem: Tudo isso tenho observado; que me falta ainda?

21 Disse-lhe Jesus: Se queres ser perfeito, vai, vende os teus bens, dá aos pobres e terás um tesouro no céu; depois, vem e segue-me.

22 Tendo, porém, o jovem ouvido esta palavra, retirou-se triste, por ser dono de muitas propriedades.

O perigo das riquezas

Marcos 10.23-31; Lucas 18.24-30

23 Então, disse Jesus a seus discípulos: Em verdade vos digo que um rico dificilmente entrará no reino dos céus.

24 E ainda vos digo que é mais fácil passar um camelo pelo fundo de uma agulha do que entrar um rico no reino de Deus.

25 Ouvindo isto, os discípulos ficaram grandemente maravilhados e disseram: Sendo assim, quem pode ser salvo?

20 Öjö a fiya lä cui, abinaja e cuu nomöjöoma. —Jão. Öjö lä ya täbä a bluca nofi cadidibou waiquia lä cule —a cuma—. ¿Wedi ya tä yai taö nomöjöobä?

21 Jesúsno abinaja a nowa tama. —Dodijidawä wa yai cuobä, abinaja wa nia yai cuaaö. Wa täbä bluca lä table, blada bä ja wa täbä fa nomöjöacönö, öjö lä bä blada ja, täbä nö jölili lä bleaaö wei täbä da dobälalö. Inaja wa yai cuaaö ja, afä täbä nowa lä bluca wei wa täbä nia tabodayou. Öjö däjä, camiyä nija a nocaa da showadaiquiyo —a nowa tama.

22 Fiya a lä cuinö, Jesús a wä fa jililänö, a bufi çai wajäwä çolayoma, madofi bä bluca tabou dodijioma cudeenö.

23 Cama ebä lä nocamabou wei bä nija abinaja Jesús a cuu juoma. —Cafä wamacö nija ei ya wä lä cui, bejedi lä ya wä. Bä nö lä madofibö wei bä lä cui, Yai Bada tänö cama ebä çai cuobä jamö, öjö bä nia juu si ijejeomi.

24 Mösöcö aca jamö cameyo bä lucäö si ijejewä malä mlai. Bä nö lucäbimi waiquiwä. ¿Öjö tawä? Bamacö nowa taö çoa lä cule. Mösöcö aca jamö cameyo bä lucäimi ma waiquii, bä nö lä madofibö wei bä lä cui, Yai Bada tänö cama ebä çai cuobä jamö öjö bei bä lucäimi yaiquei —a cuma.

25 Jesús a wä fa jililäjenö, cama ebä lä nocamabono wei bä lä cui, bä bufi yai shädayaimou dodijioma. Abinaja bä cudaliyoma. —Jão. Yai Bada nija öjö lä bä nö cuobimi waiquiwä ja, ¿wedi jamö bä lä

26 Jesus, fitando neles o olhar, disse-lhes: Isto é impossível aos homens, mas para Deus tudo é possível.

27 Então, lhe falou Pedro: Eis que nós tudo deixamos e te seguimos; que será, pois, de nós?

28 Jesus lhes respondeu: Em verdade vos digo que vós, os que me seguistes, quando, na regeneração, o Filho do Homem se assentar no trono da sua glória, também vos assentareis em doze tronos para julgar as doze tribos de Israel.

29 E todo aquele que tiver deixado casas, ou irmãos, ou irmãs, ou pai, ou mãe [ou mulher], ou filhos, ou campos, por causa do meu nome, receberá muitas vezes mais e herdará a vida eterna.

cui, bei bä nia shino yai jucäämou, öjö lä? —bä cudaliyoma.

26 Jesúsno bä möö cuaalanö, abinaja bä nowa tama. —Ma. Cama yanowamö täbä jucäämou buobä, tä cuami waiquiwä. Öjö ma cui, Yai Bada tänö jödödöwä tä tamabä, öjö a —a cuma.

27 Öjö däjä, abinaja Pedro a cudaliyoma. — Öjö ma cui, camiyä yamacö lä cuinö, yama täbä bluca lä tabono wei yama täbä fa daacönö, cafä nija yamacö nocaä lä cule. ¿Öjö tawä? ¿Wedi täbä ja, yamacö yai nia li dobämamou nomöjöo? —a cuma.

28 Jesúsno abinaja bä nowa tama. —Cafä wamacö nija ei ya wä lä cui, bejedi lä ya wä. Bita dude a tablamou ço däjä, camiyä ya lä yanowamöblaleyoluno wei ya lä cui, ya döcäobä täcö lä doblale jamö, camiyä ya nia döcäo. Öjamö lä ya döcäo däjä, camiyä nija wamacö lä nocaono wei wamacö lä cui, afä 12 täbä ja, wamacö nia döcäcou yädäo mö feduo. Öjamö lä wamacö döcäcälanö, Isaeli bä ijilubö 12 ebä nodiwä lä yaiablalou wei bä nija wamacö nia bada läo.

29 Camiyä nija wamacö bufi mö blucao yalo afä wama täbä daaö ja, wamacö nö bleaaö mlaicätä —a cuma—. Wamacö yafibö ma daamamou wei ma cui, wamacö mashi ma damoquei wei ma cui, faafä, naafä wama bä bluca ma daquei wei ma cui, ijilufä wama bä ma daaö wei ma cui, wamacö ulifibö ma daamamole ma cui, öjö lä täbä bluca showawä ja, wamacö nia dobämamou mö yabao ço. Afä wama täbä

³⁰ Porém muitos primeiros serão últimos; e os últimos, primeiros.

Mateus 20

A parábola dos trabalhadores na vinha

¹ Porque o reino dos céus é semelhante a um dono de casa que saiu de madrugada para assalariar trabalhadores para a sua vinha.

² E, tendo ajustado com os trabalhadores a um denário por dia, mandou-os para a vinha.

³ Saindo pela terceira hora, viu, na praça, outros que estavam desocupados

⁴ e disse-lhes: Ide vós também para a vinha, e vos darei o que for justo. Eles foram.

⁵ Tendo saído outra vez, perto da hora sexta e da nona, procedeu da mesma forma,

daa lä tacöfenaja bädawä mlai, bluca täbä ja wamacö nia yai dobämamou fe biyäjäo majöo. Wamacö nia çai bälimiblamaö.

³⁰ Öjö ma cui, “Camiyä balöwä”, täbä nofi lä tamamou wei bä bluca mö feduwä lä cui, öjö lä bä nia nojablou —a cuma—. Inaja showawä, äyämö bä nojablou si lä ijejei bä lä cui, öjö lä bä nia shino balöblou nomöjöödayou.

Mateus 20

Bada anö fe usucuwä bä nowa lä çomaqueno wei tä a

¹ Jesúsno ei tä a çai wäyääo yaclämoma. —Yai Bada tänö cama ebä çai lä cuo wei tä lä cui, abinaja tä çai cuwä. Ficali etäca jamö bä shömabä, bada anö bä dayäaö cuaaö fenaoma.

² Bä a wayou balöo ja, blada a nia lä däaö wejei tä ja, bä bufi bluca shaliliblou balölayoma. Öjö däjä, cama etäca jamö bä shömöa showadalema.

³ Motoca a ösöblojolayou däjä, bada a aa fa çolufälönö, nii bä showadi lä lulublaaö wejei jamö, ai bä ublao lä bädaono wei bä dalalema.

⁴ Öjö bä lä cui, abinaja bä nowa tama. “Iba täca jamö, bä juu da juofälö. Dodijidawä bamacö nowa çamaö wä”, bä nowa tama. Öjö a wä fa jililäjenö, bä aa showadalayoma.

⁵ Motoca a yololoblou däjä ma cui, a itou ma yajadodoafälöö däjä ma cui, inaja showawä a cuaaö çoma —Jesús a cuma—

.

- ⁶ e, saindo por volta da hora undécima, encontrou outros que estavam desocupados e perguntou-lhes: Por que estivesstes aqui desocupados o dia todo?
- ⁷ Responderam-lhe: Porque ninguém nos contratou. Então, lhes disse ele: Ide também vós para a vinha.
- ⁸ Ao cair da tarde, disse o senhor da vinha ao seu administrador: Chama os trabalhadores e paga-lhes o salário, começando pelos últimos, indo até aos primeiros.
- ⁹ Vindo os da hora undécima, recebeu cada um deles um denário.
- ¹⁰ Ao chegarem os primeiros, pensaram que receberiam mais; porém também estes receberam um denário cada um.
- ⁶Tä mö weyaö ma waiquio däjä ma cui, a juu fa çonö, ai bä ublaa daa çolalema. Abinaja bä nowa tama. “¿Wedi tä tabä, eja bei wamacö li juaadii buo?”, bä nowa tama.
- ⁷Abinaja bä cuma. “Yamalecö nosiemaö dicoo fa mlacujenö, eja yamacö li cua bädaa lä cule”, bä cuma. Öjö däjä, abinaja bada a cuma. “Jão. Iba täca jamö bä juu da juofälö”, a cuma.
- ⁸Tä mö dödöjöblou däjä, abinaja bada e cuma, cama a lä lämabono wei a lä cui nija. “Bei. Bä lä ojodamole bä da nacadu, wa bä nowa çamabä. Jödödö ya bä lä shömölöi bä lä cui, öjö bä nowa çamaö da balöo. Öjö däjä, motoca a itou yajadodoafälö däjä ya bä lä shömölöi bä lä cui, öjö bä nowa çoa da nomöjömacö. Inaja wa bä nowa çamaö fa cuaaimadunö, fena däjä ya bä shömöa lä bälölöi bä lä cui, öjö bä nowa çai çoa da nomöjömacö”, e cuma.
- ⁹¿Öjö tawä? —Jesús a cuma—. Jödödö bä lä shömöleno wei bä ajedeblamaö fa balölonö, täbä lä balölayono wei täbä nija a wafa blada wayoaö lä fenaono wei a ja, bä dobälalema.
- ¹⁰Jaba bä shömöa lä balöleno wei bä ma cui, yacumö bä naca ajeadea nomöjölema. Abinaja öjö bä bufi cublaloma. “Bä weyade lä queono wei bä lä cui bä nija, blada a wafa wäyäö lä fenaoblei a ja bä dobämamou waiquiwä yalo, camiyä yamacö queo lä fenablaqueno wei yamacö lä cui nija, blada ai bä yädäamaö çoa weicätä”, bä bufi cublaloma. Inaja bä bufi

11 Mas, tendo-o recebido, murmuravam contra o dono da casa,

12 dizendo: Estes últimos trabalharam apenas uma hora; contudo, os igualaste a nós, que suportamos a fadiga e o calor do dia.

13 Mas o proprietário, respondendo, disse a um deles: Amigo, não te faço injustiça; não combinaste comigo um denário?

14 Toma o que é teu e vai-te; pois quero dar a este último tanto quanto a ti.

15 Porventura, não me é lícito fazer o que quero do que é meu? Ou são maus os teus olhos porque eu sou bom?

16 Assim, os últimos serão primeiros, e os primeiros serão últimos [porque muitos são chamados, mas poucos escolhidos].

cublalou ma buono wei ma cui, inaja showawä bä blada fe usucuwä jöböaquema.

11 ¿Öjö tawä? —Jesús a cuma—. Öjö a blada dääöje däjä, bada a nija bä nacömoma.

12 Abinaja bä cuma. “Fei bä lä cui, bä li weyade waloquema ma cui, ¿yamalecö dobäa fe li usucua dicolei tawä? Motoca ma yoblao däjä ma cui, yamacö ojodamou nö lä bleano wei, ¿tä nowa yai cuami tawä?”, bä cuma ma cui,

13 abinaja bada a cuu nomöjöoma, ai a nija. “Ma, Nofi. Bäfä mölamaö malä mlaofe. Blada wa lä dälöfe, öjö wa nowa nia ojode malä tano wei. ‘Öjö waiquiwä’, ¿wa cunomi daanö?

14 Afä ya wafa blada wäyöö lä fenaoblei wa fa dälönö, a çai da çojamö. Cafä bäfä dobäa lä talöfenaja, inaja showawä, fei bä weyade waloa lä jäqueno wei bä ma cui ya bä dobäö cuo mö feduobä, ya bufi shalilia lä cule.

15 Iba ya bä sheleleblamaö cuo bufi lä doblao weinaja, ya bä sheleleblamaö cuobä, ¿öjö yami daanö? ¿Öjö tawä? Camiyä inaja ya shi öjöde cuwä ja, ¿cafä bei wa bufi li jushujuablalobä, bei wa?” a bada cuma.

16 ¿Öjö tawä? —Jesús a cuma—. “Camiyä balöwä”, täbä nofi lä tamamou wei bä lä cui, öjö lä bä nia nojablou majöö. Inaja showawä, äyämö bä nojablou si lä ijejei bä lä cui, öjö lä bä nia shino balöblou nomöjöo.

**Jesus ainda outra vez prediz sua morte e
ressurreição**

Marcos 10.32-34; Lucas 18.31-33

17 Estando Jesus para subir a Jerusalém, chamou à parte os doze e, em caminho, lhes disse:

18 Eis que subimos para Jerusalém, e o Filho do Homem será entregue aos principais sacerdotes e aos escribas. Eles o condenarão à morte.

19 E o entregarão aos gentios para ser escarnecido, açoitado e crucificado; mas, ao terceiro dia, ressurgirá.

O pedido da mãe de Tiago e João

Marcos 10.35-45

20 Então, se chegou a ele a mulher de Zebedeu, com seus filhos, e, adorando-o, pediu-lhe um favor.

21 Perguntou-lhe ele: Que queres? Ela respondeu: Manda que, no teu reino, estes meus dois filhos se assentem, um à tua direita, e o outro à tua esquerda.

Jesús a wafa shāmou wāyāmou lä çono wei tä ʔ

17 Jelusale yo jamö Jesúsnö cama ebä çai ayofälöma. Bä jufälöbä jamö, cama 12 ebä lä nocamabono wei bä çai fa bayäcäblaludunö, bä yömölafälöma. Abinaja bä nowa tama.

18—Bei. Jelusale jamö bamacö juu lä cuimadi. ¿Öjö tawä? Ya lä yanowamöblaleyoluno wei ya lä cui, bada täbä nija wale nia jöböaöje. Nofi bāyāalewā blowājāwā bä ma cui, Moisesi tä ʔ ja täbä lä damaö wejei bä ma cui, öjö bä nija ya fa jöbömoicunö, wale shāmabeje wale nia jömaöje.

19 Öjö dājā, judio bä lä mlai bä nija wale noshi nia öjödabou majöoje, wale nö bleamabeje. Wale nö nia waiblaöje. Wale si çai nia yafelimaöje. Fii balitama defi ja, wale çai nia basuaöje. ¿Öjö tawä? Wale nomawä fa didicöjenö, bolacabö tä mö didi fa cublalunö, ya demi nia jocädou ço — bä nowa tama.

Jesús nija Santiago, Juan sho cäcöbö lä nacono wei tä ʔ

20 Öjö dājā, Sebedeo bä ijilubö ecöbö lä cui bei bä nöönö, Jesús nija cäcöbö çai icua ajedequema. A fa dijoafälönö, a möfe bolanö, Jesús nija a nacoma.

21—¿Wedi wa tä yai bufii? —Jesús e cuma. Abinaja a suwä cuma. —Afä wa bä nia çai lä cuo wei ja, ijiluyä wa cöbö bada lomabou ajedeobä ya wä. ¿Öjö tawä? Jayu wa boco mashi jamö ai a, acasi wa boco mashi jamö ai a, wa cöbö döcämabou mö feduduobä —e cuma.

22 Mas Jesus respondeu: Não sabeis o que pedis. Podeis vós beber o cálice que eu estou para beber? Responderam-lhe: Podemos.

23 Então, lhes disse: Bebereis o meu cálice; mas o assentar-se à minha direita e à minha esquerda não me compete concedê-lo; é, porém, para aqueles a quem está preparado por meu Pai.

24 Ora, ouvindo isto os dez, indignaram-se contra os dois irmãos.

25 Então, Jesus, chamando-os, disse: Sabeis que os governadores dos povos os dominam e que os maiores exercem autoridade sobre eles.

26 Não é assim entre vós; pelo contrário, quem quiser tornar-se grande entre vós, será esse o que vos sirva;

27 e quem quiser ser o primeiro entre vós será vosso servo;

22 Öjö ma cui, abinaja Jesús a cuma, öjö suwä a lä cui bä ijilubö ecöbö nija. —Wafä tä lä nacaö wei wafä tä daimi dicowä. Wale nö nia lä bleaamaö wejei däjä, ¿wafäcö nö bleaaö mö feduobä wafäcö daanö?—a cuma. —Awei, inaja lä yafäcö çai tablamamobä yafäcö waiquiwä —cäcöbö cuma.

23 Öjö däjä, abinaja Jesúsno cäcöbö nowa tama. —Bejedi lä wafäcö ʘ. Wafäcö nö nia bleaaö mö feduo. Öjö ma cui, jayu ya boco mashi jamö a nia lä döcão wei a lä cui, camiyänö ya tä daimi. Acasi ya boco mashi jamö ma cui, inaja showawä. Cäcöbö nia lä döcämabou wei, Fayänö öjö tä shino daö waiquia —cäcöbö nowa tama.

24 Jesús ai 10 ebä lä cuinö, öjö cäcöbö ʘ fa jililäjenö, Santiago, Juan sho cäcöbö noshi wälidaö dicolayomaje.

25 Inaja bä bufi cudaliyoma yalo, Jesúsno bä bluca fa nacalänö, abinaja bä nowa tama. —Shomi bä lä bälöblai bä nijamö bä bada lä läblai, cama bä ʘ shino jiliamou bufi doblao talei. Cama bä bada lä cuinö bä shino shömaö fe blacäjouje.

26 Öjö ma cui, inaja çafä wamacö nofi tamamobä wamacömi. Ma. Çafä wamacö nija a nosiemou bufi lä doblao wei a lä cuinö, bä nosiemaö fe balojoo mlai, bä shino yai bayeliblabä. ¿Öjö tawä?

27 “Camiyä ya shino yai bada cuobä”, wa nofi lä tamamou wei wa lä cui, aifä showadi wa bä bayelibladibä wa e nia shino yai cuo,

28 tal como o Filho do Homem, que não veio para ser servido, mas para servir e dar a sua vida em resgate por muitos.

A cura de dois cegos de Jericó
Marcos 10.46-52; Lucas 18.35-43

29 Saindo eles de Jericó, uma grande multidão o acompanhava.

30 E eis que dois cegos, assentados à beira do caminho, tendo ouvido que Jesus passava, clamaram: SENHOR, Filho de Davi, tem compaixão de nós!

31 Mas a multidão os repreendia para que se calassem; eles, porém, gritavam cada vez mais: SENHOR, Filho de Davi, tem misericórdia de nós!

32 Então, parando Jesus, chamou-os e perguntou: Que quereis que eu vos faça?

33 Responderam: SENHOR, que se nos abram os olhos.

34 Condoído, Jesus tocou-lhes os olhos, e imediatamente recuperaram a vista e o foram seguindo.

Mateus 21

A entrada triunfal de Jesus em Jerusalém

28 camiyä ya lä cuaaö weinaja showawä. Camiyä ya lä yanowamöblaleyoluno wei ya ma cui, ya nosiemobä ya junomi. Ya bä yai bayeliblabä, ya li waloqueyoluma. Yanowamö ai ya bä nowa çai bluca çamabä, ya jöböamou mö juma —bä nowa tama.

Jubäbö cäcöbö mamocu lä jalomaleno wei tä ą

29 Jelico jamö Jesúsno cama ebä çai jayuabä jamö, bluca täbä nocaquema.

30 ¿Öjö tawä? Bei yo casö jamö bolacabö cäcöbö jubäbö loo mö baoma. Jesús a lä jayuale a wafa fa jilibölänö, çali cäcöbö comöö läoma. —¡David nodiwä wa e lä cui! ¡Yafälecö nofi da ojodadaliyo!

31 Mamicai cäcöbö nia fa lomabojenö, bluca bänö cäcöbö ą ma wasöno wejei ma cui, cäcöbö ą yai nacläa majöa dicolayoma. —¡Bada tä! ¡David nodiwä wa e lä cui! ¡Yafälecö nofi da ojodadaliyo!

32 Jesús a ublaa fa yanöcödalunö, cäcöbö lä jubäböono wei cäcöbö nacalanö, abinaja e cuma. —¿Wedinaja bäfäcö li taamabä, bei wafäle li naca lälei? —e cuma.

33 Cäcöbö lä jubäböono wei, abinaja cäcöbö cuma. —Bada tä. Yafä täbä möbä, wafäle mamocu da dodijidablaliyo —cäcöbö cuma.

34 Jesúsno cäcöbö nofi fa ojodadalönö, cäcöbö mamocu jubälalema. Öjö däjä, cäcöbö mamocu dodijidablou fa showadalonö, Jesús nijamö cäcöbö yaua showaquema.

Mateus 21

Jesus a noshi jaliwä queaö mö lä baono wejei tä ą

Marcos 11.1-11; Lucas 19.28-40; João 12.12-15

¹ Quando se aproximaram de Jerusalém e chegaram a Betfagé, ao monte das Oliveiras, enviou Jesus dois discípulos, dizendo-lhes:

² Ide à aldeia que aí está diante de vós e logo achareis presa uma jumenta e, com ela, um jumentinho. Desprendei-a e trazei-mos.

³ E, se alguém vos disser alguma coisa, respondi-lhe que o SENHOR precisa deles. E logo os enviará.

⁴ Ora, isto aconteceu para se cumprir o que foi dito por intermédio do profeta:

⁵ Dizei à filha de Sião: Eis aí te vem o teu Rei, humilde, montado em jumento, num jumentinho, cria de animal de carga.

⁶ Indo os discípulos e tendo feito como Jesus lhes ordenara,

⁷ trouxeram a jumenta e o jumentinho. Então, puseram em cima deles as suas vestes, e sobre elas Jesus montou.

¹Jelusale jamö, Jesúsno cama ebä çai ajedeblaleyoma. Oliba tä balöcö jamö bä waloquema, Befajeiteli bä lä bälöle jamö. Öjö däjä, öjamö culanö, bä lä nocamabono wei ai cäcöbö shömöa balölema.

²Abinaja cäcöbö nowa tama. —Wafäcö juu fa shaliloimadunö, quiji a shabono jamö cäcöbö da yafilujulu. Wafäcö lä çöblöle jamö, yalo bulo a nata lä cule wafä a nia dablajalayou, ijilubö a çai. Öjö wafä cöbö nata fa cushälänö, äyämö wafä cöbö nia çai juu çöimaö.

³Ai anö wafäcö wälili bädao ja, abinaja wafäcö cuu. “Bada anö cäcöbö majöamaö bufii cublei. Lobe cäcöbö nia çöamaö çö cublei”, wafäcö cubä —Jesúsno cäcöbö nowa tama.

⁴Yai Bada a wano wäyälöwä a lä cuno wei tä a bejedi wawäblobä, öjö tä cublaliyoma. Abinaja tä a cuu.

⁵Sionoteli bä da yömöla. Cama e Bada juu lä cuimi. A çai Bada jömamou buomi. Yalo bulo a ja a döcälänö, a befi çai juu lä cuimi. Bulö bä ijilubö a ma cui ja, a çai döcäa. Einaja tä a cuu.

⁶Öjö däjä, Jesúsno cäcöbö lä nocamabono wei cäcöbö aa fa showalöfälönö, cäcöbö nowa lä tano weinaja, inaja showawä cäcöbö cuaaö cadidioma.

⁷Jesús nijamö bulo a çai waloböa çöqueyoluma, ijilubö a çai. Cäcöbö çai waloböa fa çöiquiyonö, yalo cäcöbö mabucabö ja, cäcöbö camishibö maquea fa balöaböcönö, öjamö lä Jesús a döcäquema.

⁸ E a maior parte da multidão estendeu as suas vestes pelo caminho, e outros cortavam ramos de árvores, espalhando-os pela estrada.

⁹ E as multidões, tanto as que o precediam como as que o seguiam, clamavam: Hosana ao Filho de Davi! Bendito o que vem em nome do SENHOR! Hosana nas maiores alturas!

¹⁰ E, entrando ele em Jerusalém, toda a cidade se alvoroçou, e perguntavam: Quem é este?

¹¹ E as multidões clamavam: Este é o profeta Jesus, de Nazaré da Galiléia!

A purificação do templo
Marcos 11.15-17; Lucas 19.45-46

¹² Tendo Jesus entrado no templo, expulsou todos os que ali vendiam e compravam; também derribou as mesas dos cambistas e as cadeiras dos que vendiam pombas.

⁸Jesús a befi çai jubä jamö, bufi doblalolanö a befi çai jayuamamaje. A befi çai nia lä jayuono wei yo jamö bä lä çoçamono wei, ai bä bluca mö feduwä lä cui bä camishibö jilablaamou läafälöma. Ai bä mö feduwä lä cuinö, dejenabä befi çai fa bafedialalöjenö, dejenabä jilamaö cuaaö balöablalou mö feduofälömaje.

⁹Bä lä balöfälöno wei bä ma cui, bä lä nojaono wei bä ma cui, öjö bä ą noshi fa jalilaimadunö, abinaja bä cufälöma. — ¡Bada tä David nodiwä e nofi shino yai da doablaje! Yai Bada a wänö a lä juimi, ¡öjö lä a shino yai bayeliblamobä a! ¡Bada tä lä culadi a nofi shino yai doablamobä! —bä cufälöma.

¹⁰Jelusale jamö Jesús a yafii däjä, öjamö bä lä bälöle bä shi bluca jalimoma. —¿Fei, wedi bei a çai li juu cuimajei? —bä cuma.

¹¹Öjö däjä, bä bluca lä çoçamono wei bä ą nocalayoma. —¡Yai Bada a wäno wäyäléwä, Nasaleteli fei Jesús öjö lä a, Calilea tä ulifi jamö a lä bälöle! —bä cuma.

¹²Yai Bada etä yafi sibo lä jicoloi jamö Jesús a fa lucälönö, blada bä ja täbä madofi lä jöbäö wejei bä lä cui, bä yashublalema, täbä madofi lä lulaö wejei bä çai. Bä blada lä nomöjano wejei bä ma cui, bä bladabö lä maquecono wei täbä çai jocäabodayoma. Joledo bä lä nomöjano wejei bä ma cui, bä lä döcäcäono wei täbä çai bluca jaiyabodayoma.

13 E disse-lhes: Está escrito: A minha casa será chamada casa de oração; vós, porém, a transformais em covil de salteadores.

Jesus efetua curas no templo

14 Vieram a ele, no templo, cegos e coxos, e ele os curou.

15 Mas, vendo os principais sacerdotes e os escribas as maravilhas que Jesus fazia e os meninos clamando: Hosana ao Filho de Davi!, indignaram-se e perguntaram-lhe:

16 Ouves o que estes estão dizendo? Respondeu-lhes Jesus: Sim; nunca lestes: Da boca de pequeninos e crianças de peito tiraste perfeito louvor?

17 E, deixando-os, saiu da cidade para Betânia, onde pernoitou.

A figueira sem fruto
Marcos 11.12-14,20-24

13 Abinaja bä nowa tama. —Bei. Abinaja Yai Bada etä ʔ oni cuu. Iba yafi a lä cui, Tübä nö bayeli nacaobä, a wʔafa yafi nia shino yai jilamou. '¿Öjö tawä? Einaja tä ʔ cuu ma cui, tübä lä tomömou wei bei wama tä yafi li tablaö bashiblalayoma —bä nowa tama.

14 Yai Bada etä yafi jamö Jesús a cuo showao däjä, bä lä jubäböono wei bä ma cui, bä juno lä mlai bä ma cui, cama nija öjö bä çai bluca fa icuicujenö, bä jalomalalema.

15 Tä nö lä quilijii Jesúsno tä bluca wawämalema yalo, ijilu bä shi bluca jalimoma. —¡Bada tä David nodiwä etä nofi yai doablamobä! —bä shi jaliwä cuma. ¿Öjö tawä? Jesús a lä cuaano wei tä fa dalälöjenö, ijilu bä ʔ çai fa jililäjenö, nofi bäyälewä blowäjawä bä bada jushudaliyoma, Moisesi etä ʔ ja tübä lä damaö wejei bä çai.

16 Ijilu bä ʔ wasöo fa mlacunö, Jesús nija abinaja öjö bä cuma. —¿Ei wa bä ʔ jiliaimi daanö? —ebä cuma. —Jiliaö lä —Jesús e cuma—. Yai Bada etä ʔ oni jamö, ¿ei wama tä ʔ doaö daimi tawä? Abinaja tä ʔ cuu. Ijilu oshe bä ma cui, bä lä shadimabou wejei bä ma cui, wa nofi doalajenö bä ʔ dodijiablalobä, cafänö bei wa bä yai taamama. 'Einaja tä ʔ cuu —Jesús e cuma.

17 Inaja bä nowa fa talöfälönö, shabono jamö a faa çölayofälöma. Bedania jamö a fe jalulayoma.

Jesúsno ico fi lä wafäblaleno wei tä ʔ

18 Cedo de manhã, ao voltar para a cidade, teve fome;

19 e, vendo uma figueira à beira do caminho, aproximou-se dela; e, não tendo achado senão folhas, disse-lhe: Nunca mais nasça fruto de ti! E a figueira secou imediatamente.

20 Vendo isto os discípulos, admiraram-se e exclamaram: Como secou depressa a figueira!

21 Jesus, porém, lhes respondeu: Em verdade vos digo que, se tiverdes fé e não duvidardes, não somente fareis o que foi feito à figueira, mas até mesmo, se a este monte disserdes: Ergue-te e lança-te no mar, tal sucederá;

22 e tudo quanto pedirdes em oração, crendo, recebereis.

A autoridade de Jesus e o batismo de João
Marcos 11.27-33; Lucas 20.1-8

23 Tendo Jesus chegado ao templo, estando já ensinando, acercaram-se dele os principais sacerdotes e os anciãos do povo, perguntando: Com que autoridade

18 Öjö tä fena ja, Jelusale jamö Jesús a aa mö yabaa fa çolufälönö, a ofälâyoma.

19 Bei yo casö jamö ico fi fa dalalönö, a ajedofälöma. A fa blacälönö, fi bloque dalalema. Fi jenabä shino shico buoma. Öjö däjä, fi wafäblaö ja, abinaja a cudaliyoma. —Cafä ico wa fi lä cui ja täbä iyabä, ;wa defi nia bufiblamou çodaaimi! —a cudaliyoma. Öjö däjä, defi fäa showadalayoma.

20 Ico fi fäö fa dalalöjenö, Jesúsno bä lä nocamabono wei bä bufi shädayaimou dodijioma. Abinaja Jesús nija bä cuma. — ;Wedinaja tä li fa cublalunö, fi li fäa showadalayou cufe?

21 Abinaja Jesús a cuma. —Wedinaja mlai. Yai Bada a nofi yai shino da mölaboje, öjö lä. Cafä wamacö nija ei ya wä lä cui, bejedi lä ya wä. Wamacö bufi ujudublou mlai ja, Yai Bada wama a nofi mölabolanö wamacö a faö däjä, tä nia cublou. Ico ya fi lä tablamalufenaja bädawä mlai, quiji a jefu ma cui, wama a nowa taö ja, a nia majöblou. “;Jefu a da ucäblalufälö! ;Modu u jamö, a da shäyablamobalu!”, wama a nowa taö däjä, a nia jefu queamamou.

22 Yai Bada nija wamacö nacou däjä, wama a nofi mölabou cadidilanö wamacö a faö ja, wama tä nacaö lä bädale tä ma cui, wama tä nia dääö —a cuma.

Jesús a bada lä wälino wejei tä a

23 Yai Bada etä yafi jamö Jesús a lucäa fa çolunö, täbä yömölabä jamö bada bänö a nabä icuquemaje. Nofi bäyäälewä blowäjäwä bä ma cuinö, judio ai bä çai

fazes estas coisas? E quem te deu essa autoridade?

24 E Jesus lhes respondeu: Eu também vos farei uma pergunta; se me responderdes, também eu vos direi com que autoridade faço estas coisas.

25 Onde era o batismo de João, do céu ou dos homens? E discorriam entre si: Se dissermos: do céu, ele nos dirá: Então, por que não acreditastes nele?

26 E, se dissermos: dos homens, é para temer o povo, porque todos consideram João como profeta.

27 Então, responderam a Jesus: Não sabemos. E ele, por sua vez: Nem eu vos digo com que autoridade faço estas coisas.

A parábola dos dois filhos

bada ma cuinö, abinaja a nowa tayolumaje. —Bei. Einaja wa cuaabä, ¿cafä bada bei wa tawä? ¿Wedinö bada bei wa tablamalema, öjö lä? —a nowa tamaje.

24Jesúsinö abinaja bä nowa taö nomöjöoma. —Cafä wamacö ma cui, bamacö çai nia wãlii mö feduo. Cafä wamacönö wamale ʔ julei ja, wale Bada lä tablamaleno wei ya wʔafa nia wawämaö nomöjöo.

25Jʔao. ¿Wedinö Juan a shömölema, täbä fe ojomabä? ¿Yai Bada tänö a shömölema tawä? Ma, ¿yanowamö täbänö a shömölema sijewä? —Jesúsnö bä nowa tama. Bä nowa nia lä juo wei tä ʔafa wayoaö balöoje ja, bä ʔ shino läablalodii buoma. Abinaja bä nowa tayoma. —“Juan a lä cui, Yai Bada tänö a shömölema”, bamacö cuu dicoo ja, “Inaja lä wama a nofi ma table ma cui, ¿wedi tä tabä wama a wʔ bejedi li bufinomi, öjö lä?”, a nia cuu majöo dicoo.

26Öjö ma cui, “Yanowamö täbä nija a shömamoma”, bamacö cuu dicoo ja, ei bä lä çocamole bä fa jushudalunö, bä ʔ nö nia quiliaö. “Yai Bada a wʔano wäyälewä Juan a cuoma”, a nofi malä tabolajei —bä nowa tayoma.

27Öjö cudeenö, abinaja bä shino cuma, Jesús nija. —Cuwi. “Öjönö Juan a shömölema a”, yama a nofi çai taboimi —bä cuma. —Jʔao —Jesús e cuma—. Camiyä ya ma cui, cafä wamacö nija, “Öjönö wale shömölema ya”, ya çai nia cuu ayaomi —a cuma.

Bä ijilubö ecöbö ʔafa lä wayoano wei tä ʔ

28 E que vos parece? Um homem tinha dois filhos. Chegando-se ao primeiro, disse: Filho, vai hoje trabalhar na vinha.

29 Ele respondeu: Sim, senhor; porém não foi.

30 Dirigindo-se ao segundo, disse-lhe a mesma coisa. Mas este respondeu: Não quero; depois, arrependido, foi.

31 Qual dos dois fez a vontade do pai? Disseram: O segundo. Declarou-lhes Jesus: Em verdade vos digo que publicanos e meretrizes vos precedem no reino de Deus.

32 Porque João veio a vós outros no caminho da justiça, e não acreditastes

28Nofi bãyäalewä bada bä ma cui nija, judio ai bä bada ma cui nija, abinaja Jesús a cuma. —Ei tä ą ja, wamacö bufi dayäobä. Bä ijilubö ecöbö lä bolacaono wei a wąlo cuoma. Ai e nija a icua fa balöicunö, abinaja a nowa tama. “Űasi. Ficali ca jamö, a da ojudamodu”, e cuma ma cui,

29“Ma, ya nö jubimi”, e cuu dicooma. Inaja a ma cuno wei ma cui, a bufi läblou fa çolonö, a aa fe yadia majölayoma.

30Bä ijilubö ai e mö feduwä nija a icua fa nomöjöicunö, inaja showawä a nowa çai tama. Öjö a lä cui, bä föö e ą ja a wą dodijidawä juoma. “Awei, Fabe. Ya juu weicätä” a cuma ma cui, a junomi.

31¿Öjö tawä? —Jesús a cuma—. ¿Wedi jamö a dodijiwä lä cuinö, bä föö e nosie yai shino julema? —a cuma. —Bä ijilubö jaba e shömaö lä balöblaono wei a lä cuinö —bä cuma—. A bufi mö lä yabajadaliyono wei a lä cuinö. Öjö däjä, abinaja Jesúsno bä nowa tama. —Cafä wamacö nija ei ya wą lä cui, bejedi lä ya wą. Inaja showawä, Yai Bada tänö cafä wamacö çai cuobä wamacö waiquiwä ma cui, wamacö çai nia cuomi. Öjö a ijilubö lä culenaja wamacö cuwä dicowä. “¡Ei!”, wamacö cuu ma buo wei ma cui, wama a nosie yai juaimi. Lomateli bada bä befi bä blada lä doaö wejei bä ma cui, bä suwä lä dodoo wei bä ma cui, öjö lä bä çai nia shino cuo ayao. Bä doblou ma mlai lä ma cui, bä bufi lä läblou wei tänö a wą shino yai juaö ayaaje.

32Dodijidawä wamacö cuobä, fe ojomalewä Juan a lä cuinö wamacö

nele; ao passo que publicanos e meretrizes creram. Vós, porém, mesmo vendo isto, não vos arrependestes, afinal, para acreditardes nele.

A parábola dos lavradores maus

Marcos 12.1-12; Lucas 20.9-19

³³ Atentai noutra parábola. Havia um homem, dono de casa, que plantou uma vinha. Cercou-a de uma sebe, construiu nela um lagar, edificou-lhe uma torre e arrendou-a a uns lavradores. Depois, se ausentou do país.

³⁴ Ao tempo da colheita, enviou os seus servos aos lavradores, para receber os frutos que lhe tocavam.

³⁵ E os lavradores, agarrando os servos, espancaram a um, mataram a outro e a outro apedrejaram.

³⁶ Enviou ainda outros servos em maior número; e trataram-nos da mesma sorte.

yömölayoluma ma cui, wama a wə bejedi bufiblanomi. Lomateli bada bä befi bä blada lä doaö wejei bänö, a wə bejedi shino yai bufia ayalemaje, bä suwä lä dodoo wei bä çainö. Öjö lä bänö a wə bejedi lä bufileno wejei, wama tä ma dalaleno wei ma cui, wamacö bufi läblonomi showawä, wama a wə bejedi yai bufibobä —bä nowa tama.

Ficali etäca jamö, shomi bä lämabou lä juono wei tä ą

³³Nofi bäyäälewä bada bä ma cui nija, judio ai bä bada ma cui nija, abinaja Jesús a cuma. —Ei ya tä ą wäyää lä yacläo wei tä ą çai da jililäje. Ai anö uba totobä bluca fa döalalönö, tä jicoloblalema. Öjö däjä, uba bä nia wacä lä cadicaö wejei, täca çai tablaö nomöjölayoma. Tä möö cuaabeje, yafi ösöwä a çai tablaö fa nomöjölonö, cama ficali ca jamö shomi täbä bälömaquefälöma, etäca nowamaö juobeje. Öjö däjä, shomi täbä ulifibö jamö a aa nomöjölayoma.

³⁴Uba a fabä tä cublou däjä, ficali ca ja bä lä bälöblamabole bä nija, a nosie lä juaö wejei ai ebä fa shömölönö, uba bä yefiamaö ço bufima.

³⁵Öjö ma cui, bä lä bälöblamabole bä lä cuinö, ai a nabä quea mö fa baicujenö, a si yafelilalemaje. Ai a shäa cadidilemaje. Maa mabänö ai a shäyälalemaje.

³⁶Cama ai ebä shömöa ma çoleno wei ma cui, ai bä jaba tablaö lä balölayono wejeinaja, inaja showawä öjö bä çai tablaö çolayomaje.

37 E, por último, enviou-lhes o seu próprio filho, dizendo: A meu filho respeitarão.

38 Mas os lavradores, vendo o filho, disseram entre si: Este é o herdeiro; ora, vamos, matemo-lo e apoderemo-nos da sua herança.

39 E, agarrando-o, lançaram-no fora da vinha e o mataram.

40 Quando, pois, vier o senhor da vinha, que fará àqueles lavradores?

41 Responderam-lhe: Fará perecer horrivelmente a estes malvados e arrendará a vinha a outros lavradores que lhe remetam os frutos nos seus devidos tempos.

42 Perguntou-lhes Jesus: Nunca lestes nas Escrituras: A pedra que os construtores rejeitaram, essa veio a ser a principal pedra, angular; isto procede do SENHOR e é maravilhoso aos nossos olhos?

37'Bada a lä cuinö, yaçumö bä ijilubö e shömöa cadidilema. ¿Öjö tawä? —Jesus a cuma—. “Ijiluyä ei a cadidiwä lä cui, a nofi yai tabobeje”, a bufi cuma yalo, a shömöa nomöjölema.

38'Öjö ma cui, bä lä bälöblamabole bä lä cuinö, bada tä ijilubö e cadidiwä fa dalalöjenö abinaja bä nowa tayolayoma. “Ei bada tä ijilubö cadidiwä, ficali ca nia obi tabou lä juo wei. Fei däjä, bäma a shäa fa showadalönö, camiyä bämacönö bäma täca yai ficali tabou juo nomöjöobä”, bä nowa tayolayoma.

39'Öjö däjä, a juwäa mö fa balöjenö, ficali ca sibo jamö a shäyaa fa majölöjenö, a shälemaje.

40'¿Öjö tawä? —Jesus a cuma—. ¿Wedinaja wamacö bufi yai cuu dodijia cule? Cama a ficalibö ca lä cui a waloqueyoluu däjä, ¿wedinaja bä nia yai taamayoluu, öjö lä? —a cuma.

41'—¿Wedinaja mlai! —Jesus nija bä cuma—. Öjö bä nö wälidiwä lä beblalole, bä yai nö nia bleamayoluu. Bä nia waicaö. Shomi täbä nija täca nia jöböaö majöo, uba a lalou däjä bä mashi nia lä jöböaö wejei bä lä cui bä nija —bä cuma.

42'Öjö däjä, abinaja Jesus e cuma. —Bejedi lä wamacö a. Yai Bada etä a oni jamö, ¿ei bei wama tä a oni daö mlaa cule? Abinaja tä a cuu. Maa mabä ja a yafi nia lä itamaö wejei bä lä cuinö, ma wailemaje. Öjö ma cui, ma lä waileno wejei ma lä cui, a yafi colo lojodoobä ma yai li cublaliyoma. Bada tänö inaja tä taamama. Öjö yama tä dablaö

⁴³ Portanto, vos digo que o reino de Deus vos será tirado e será entregue a um povo que lhe produza os respectivos frutos.

⁴⁴ Todo o que cair sobre esta pedra ficará em pedaços; e aquele sobre quem ela cair ficará reduzido a pó.

⁴⁵ Os principais sacerdotes e os fariseus, ouvindo estas parábolas, entenderam que era a respeito deles que Jesus falava;

⁴⁶ e, conquanto buscassem prendê-lo, temeram as multidões, porque estas o consideravam como profeta.

Mateus 22

A parábola das bodas

¹ De novo, entrou Jesus a falar por parábolas, dizendo-lhes:

² O reino dos céus é semelhante a um rei que celebrou as bodas de seu filho.

ja, yamacö bufi yai shädayaimou. 'Einaja tä  cuu —Jesús a cuma—.

⁴³Öjö cudeenö, bamacö nowa taö lä cule. Yai Bada tänö wamacö çai cuobä, Isaeli wama ecö ma cule ma cui, wamacö nia çai cuomi dicoo. Shomi täbä çai nia cuo majöo, a wä nia yai lä juaö wejei bä lä cui.

⁴⁴Öjö ma jamö bä fa yudublaicunö, bä lä quelayou wei bä lä cui, bä nö nia bleaaö fe baloo. Öjö bä nö nia ma bleaaö wei ma cui, ai bä lä cui, öjö ma showawänö bä fe yai shäo däjä, öjö bä nia yai cobequeblou fe baloo —a cuma.

⁴⁵Jesúsnö shominaja tä  wäyöö yacläablalou ja, bada bänö a wä jilijamaje. ¿Öjö tawä? Nofi bäyäälewä bä blowäjäwä ma cui, faliseo bä çai bada ma cui, Jesús a wä ja bä jushudaliyoma. Cama bä fa yai lä wäyämöno wei, tä daö showaomaje.

⁴⁶Öjö ma cui, a nia juwääö ma showadaono wejei ma cui, yanowamö täbä nija bä quilima. “Yai Bada a wäno wäyälewä, öjö a dodijiwä”, a nofi tabomaje yalo, cama bä mamö mötale däjä, a juwääö quilimaje.

Mateus 22

Fedu jamö bä nia çai lä iyano wei tä  wäyöö lä yacläono wei tä 

¹Shominaja tä  wäyöö yaclämolanö Jesúsnö bä yömölaö çoma. Abinaja a cuma.

²—Yai Bada tänö cama ebä çai lä cuo wei tä lä cui, abinaja tä çai cuwä. Bada a yai bälöo lä dodijio wei a wälo cuoma. Bä ijilubö e lä cuinö, suwä a nia däama yalo, a nofi nia çocamoamama.

- ³ Então, enviou os seus servos a chamar os convidados para as bodas; mas estes não quiseram vir.
- ⁴ Enviou ainda outros servos, com esta ordem: Dizei aos convidados: Eis que já preparei o meu banquete; os meus bois e cevados já foram abatidos, e tudo está pronto; vinde para as bodas.
- ⁵ Eles, porém, não se importaram e se foram, um para o seu campo, outro para o seu negócio;
- ⁶ e os outros, agarrando os servos, os maltrataram e mataram.
- ⁷ O rei ficou irado e, enviando as suas tropas, exterminou aqueles assassinos e lhes incendiou a cidade.
- ⁸ Então, disse aos seus servos: Está pronta a festa, mas os convidados não eram dignos.
- ³A nofi çoçamoamaö showadaobä, a nosie lä juaö wejei bä fa shömölönö, bä yömölaa lä balöqueno wei bä nacaamaö bufima. Öjö ma cui, bä junomi dicowä.
- ⁴Bada a lä cuinö, a nosie juamobä ai bä shömaö ço ja, abinaja bä nowa tama. “Ya bä yömölaa lä balöqueno wei bä nija, wamale wano da wäyäduje. ¿Öjö tawä? Nii ya bä bluca tablaö waiquilayou lä cufe. Iba baca ya bä shäa waiquiamalalema, yama bä ocalo blewä lä tabono wei bä çai. Öjö ya bä bluca babou waiquia lä cule. Fei däjä, ijiluyänö suwä a nia lä dääö wei bäma cäcöbö nofi nia yai çoçamoao”, bä nowa tama.
- ⁵Öjö ma cui, bada a wano lä wäyänö wejei a wano juanomije —Jesús a cuma—. Bä noca flecaöje ja, shomi jamö bä shino jublou yaclämou dicooma. Ai a lä cui, ficali etäca ja a ayoma. Ai a mö feduwä lä cui, a showadi lä läono wei jamö a ojodamou mö juma.
- ⁶Ai bä mö feduwä lä cuinö, bada a nosie juamobä ebä li juwäa dicoalalemaje. Bä nö fa waiblalöjenö, bä shäalalemaje.
- ⁷¿Öjö tawä? —Jesús e cuma—. Inaja bä cuaaö dicoo ja, bada a lä cui a jushudaliyoma. Sodado ebä shömöa fa showadalönö, cama ebä lä shäalaleno wejei bä mö watäblamalema. Bä çai shabonobö öshömalalema.
- ⁸Öjö däjä, a nosie juamobä ebä lä cui nija abinaja a cuma. “Ijiluyänö suwä a dääö ja, bäma cäcöbö nofi çoçamoabä ya bä bluca babou ma waiquio däjä ma cui, ya bä

⁹ Ide, pois, para as encruzilhadas dos caminhos e convidai para as bodas a quantos encontrardes.

¹⁰ E, saindo aqueles servos pelas estradas, reuniram todos os que encontraram, maus e bons; e a sala do banquete ficou repleta de convidados.

¹¹ Entrando, porém, o rei para ver os que estavam à mesa, notou ali um homem que não trazia veste nupcial

¹² e perguntou-lhe: Amigo, como entraste aqui sem veste nupcial? E ele emudeceu.

¹³ Então, ordenou o rei aos serventes: Amarraí-o de pés e mãos e lançai-o para fora, nas trevas; ali haverá choro e ranger de dentes.

yömölaa lä balöqueno wei bä lä cui, ‘Öjö ya bä çoçamabobä’, ya bä nofi taboimi majöa.”

⁹“Bei”, bada a cuma. “Täbä lä bälöblai yobö jamö, bä jublou cuaaö da showadao, öjö lä. Wama bä bluca fa dayäänö, wama bä nacabou fe blacäjoimabä, ijiluyänö suwä a nia lä dääö wei bäma cäcöbö nofi çoçamoao fe yadiobä”, e bada cuma.

¹⁰¿Öjö tawä? A nosie juamobä ebä lä cuinö, täbä lä jublaao wei yobä jamö bä fa juomobodunö, bä bluca naca fe yadialalemaje. Dodijidawä bä ma cui, wälidiwä bä ma cui, bä bluca çoçalalemaje. Inaja bä cuaaö fe yadioma cudeenö, cäcöbö lä doayono wei cäcöbö nofi çoçamoabeje jamö, täbä ou fe yadioyoluma.

¹¹¿Öjö tawä? —Jesús a cuma—. Öjö ma cui bada a lä cuinö, bä iyaö lä çoçamou wei bä möö ja a fa lucälönö, ai a wälo dalalema, camishi dodijidawä cäcö ja a didia lä mlai. Cäcöbö nofi çoçamoabeje jamö ma cui, dodijidawä cäcö ja a didio fa mlacunö,

¹²a wälima. “Nofi”, a cuma. “¿Wedinaja wa bufi li fa cunö, dodijidawä cäcö mlai ja bei wa li lucäa bädalayou cufe?”, a cuma. E a juo mlai ja, mamicaí e looma.

¹³Öjö däjä, cama ai ebä lä lämabou wei ebä nija abinaja bada e cudaliyoma, “Quiji a lä cui, bococu da çoçablalöje. Bei matacö çai. Sibö jamö tä mö lä didi wei jamö, a da shäyäblabaduje. Öjamö bä nia öcöö. Bä nö beblalou yalo, bä nia lalöö”, a bada cudaliyoma.

14 Porque muitos são chamados, mas poucos, escolhidos.

A questão do tributo

Marcos 12.13-17; Lucas 20.20-26

15 Então, retirando-se os fariseus, consultaram entre si como o surpreenderiam em alguma palavra.

16 E enviaram-lhe discípulos, juntamente com os herodianos, para dizer-lhe: Mestre, sabemos que és verdadeiro e que ensinas o caminho de Deus, de acordo com a verdade, sem te importares com quem quer que seja, porque não olhas a aparência dos homens.

17 Dize-nos, pois: que te parece? É lícito pagar tributo a César ou não?

18 Jesus, porém, conhecendo-lhes a malícia, respondeu: Por que me experimentais, hipócritas?

19 Mostra-me a moeda do tributo. Trouxeram-lhe um denário.

20 E ele lhes perguntou: De quem é esta effígie e inscrição?

14¹ ¿Öjö tawä? —Jesús e cuma—. Bluca täbä ma nacaablamou wei ma cui, bolacadabö täbä shino yaiamou.

Lomateli bada bä dobäbeje Jesús a lä wälino wejei tä a

15² Öjö däjä, Jesús a wä nia dobroimi jömaö fe fa yadiojenö, faliseo bä a bada wayoa balölayoma. Cama ai ebä lä cuinö, a jole jole nofimalajenö a wä nia jilimaje, a wano wäyäo çojolobeje.

16³ ¿Öjö tawä? Öjö bä bada nija bä lä nocaono wei, ai ebä shömölemaje, bada tä Elode ai ebä çai mö feduwä. Jesús nija abinaja ebä cuyoluma. —Tä a wäyäle. Wa lä bejedimou wei bäfä daö. Yanowamö wa bä nö quili taimi. Bada bä ma cui, bada bä lä mlai bä ma cui, wa bä nofi tabou fe usucuo fa showaonö, Yai Bada tänö bämalecö taamaö lä bufii wei, quilii mlai ja wa tä a shino yai wäyäo shalilou.

17⁴ Öjö cudeenö bäfä wälili lä cule. Lomateli bada Sesa a lä cui, öjö befi bä blada lä nacaö wejei, judio bamacö ma cuinö, çbäma bä blada jöböabä tawä? ¿Tä a läami daanö? Ma, ¿tä a läa tawä? —bä cuma.

18⁵ Öjö ma cui, bä bufi wälidiwä daö waiquilanö, abinaja Jesús e cuma. —Jole jole wamacö lä dodijidai, ¿wedi tabä wamale a bejedi wabaö?

19⁶ Jäo. Bada tä Sesa befi bä blada lä nacalajei a blada da jöböbaje, ya möblaabä —a cuma. Öjö däjä, blada a jöböquemaje.

20⁷ Öjö däjä, a blada mömalanö Jesúsnö bä wälima. —Ei ¿wedi bei fe nö ele? ¿Wedi bei a wäfa oni cua cule? —a cuma.

21 Responderam: De César. Então, lhes disse: Dai, pois, a César o que é de César e a Deus o que é de Deus.

22 Ouvindo isto, se admiraram e, deixando-o, foram-se.

Os saduceus e a ressurreição

Marcos 12.18-27; Lucas 20.27-40

23 Naquele dia, aproximaram-se dele alguns saduceus, que dizem não haver ressurreição, e lhe perguntaram:

24 Mestre, Moisés disse: Se alguém morrer, não tendo filhos, seu irmão casará com a viúva e suscitará descendência ao falecido.

25 Ora, havia entre nós sete irmãos. O primeiro, tendo casado, morreu e, não tendo descendência, deixou sua mulher a seu irmão;

26 o mesmo sucedeu com o segundo, com o terceiro, até ao sétimo;

21—Lomateli bada tä Sesa —bä cuu mö feduoma. —Jao —Jesús a cuma—. Sesa cama etäbä ja, wama a li dobäbä, öjö lä. Yai Bada cama etäbä mö feduwä lä cui täbä ja, cama wama a li dobäo mö feduobä —a Jesús cuma.

22Jesús a wä ja, bä bufi yai shädayaimolayoma. Öjö däjä, a fa dacöfälöjenö bä jua çolayoma.

Bä demi nia jocädou lä ço wei tä lä wälino wejei tä a

23Öjö tä mö jalu showawä ja, saduseo bä bada lä cuinö, Jesús a nabä icua nomöjöquemaje. Öjö bä saduseo lä cui, abinaja bä bufi shino cuu. “Täbä lä nomaö wei bä demi jocädou ço mlaicätä”, bä bufi shino cuu. Inaja bä bufi cuu waiquiwä cudeenö, a wä nia fa yaclämajenö a wälimaje.

24Jesús nija abinaja ebä cuma. —Tä a wäyäle. Abinaja Moisesinö judio bämalecö nowa tama. A ijilubö cuo showao mlaö däjä, ai e mashi nomaö dicoo ja, bä suwäbö e lä feiblou wei a nia dääo nomöjöo. Öjö a suwä nija bä ijilubö ebä fa tacönö, a lä nomalayono wei a lä cui, öjö bä ijilubö ebä afa nia jilabou nodio juoje. ¿Öjö tawä?

25Bei —bada bä cuu çoma, Jesús nija—. Camiyä yamacö nijamö, cama cäbä mashi 7 cuoma. Jaba a lä cui, a suwä lä däleno wei a ijilubö cua showaa mlai ja, a mladaliyoma. Öjö a mashinö e dää nomöjölema.

26Öjö ma cui, bei ijilubö e cuo showao mlaö däjä, cama ma cui a çai nomaa

27 depois de todos eles, morreu também a mulher.

28 Portanto, na ressurreição, de qual dos sete será ela esposa? Porque todos a desposaram.

29 Respondeu-lhes Jesus: Errais, não conhecendo as Escrituras nem o poder de Deus.

30 Porque, na ressurreição, nem casam, nem se dão em casamento; são, porém, como os anjos no céu.

31 E, quanto à ressurreição dos mortos, não tendes lido o que Deus vos declarou:

32 Eu sou o Deus de Abraão, o Deus de Isaque e o Deus de Jacó? Ele não é Deus de mortos, e sim de vivos.

majölayoma. Cama a mashinö e däa ma nomöjöleno wei ma cui, inaja showawä. ¿Öjö tawä? Jödödöwä bä 7 lä cuinö a suwä däa ma nodiadalano wejei ma cui, bä ijilubö cublou showao mlao däjä, bä bluca nomalaliyoma.

27Yaçumö, suwä a ma cui, a çai mladaliyoma.

28¿Öjö tawä? —ebä cuma—. Inaja tä cuoma cudeenö, bäfä wälilä lä cule. Yai Bada tänö täbä demi nia jowa jocädamaö lä ço wei däjä, ¿wedi jamö a lä cui bei a suwäbö yai nia cuodayou, öjö lä? Bluca bä 7 walo lä cuinö, a däadalaö malä cuaano wejei —ebä cuma.

29Abinaja Jesúsno bä nowa taö nomöjöoma. —Yai Bada wama etä a daimi yalo, wama etä lojode çai daimi cudeenö, wamacö a yacäblalodii lä cule.

30Yai Bada tänö täbä demi jocädamaö ço däjä, täbä nia doayou malä mlai. Täbä nia çai suwäbö jöböamou çodaaimi. Ajele täbä doayou lä mlainaja täbä li cublou showadalayou —Jesúsno bä nowa tama.

31Abinaja Jesúsno bä nowa taö çoma. —Täbä demi nia jocädou lä ço wei, Yai Bada tänö wamacö nowa jaba lä tano wei, ¿bei wama tä a oni daö mlaa cule?

32Yai Bada a wafa wäamamou däjä, abinaja Moisesi nija a malä cuno wei. Ablaamö a ma cui nija, Isaacö a ma cui nija, Jacobo a ma cui nija, öjö bä nija ya lä bufiblamou wei ya. 'Einaja Yai Bada a cuma. ¿Öjö tawä? —bä nowa tama—. Bä demi cua showaa yalo, öjö bä nija a jowa

33 Ouvindo isto, as multidões se maravilhavam da sua doutrina.

O grande mandamento
Marcos 12.28-31

34 Entretanto, os fariseus, sabendo que ele fizera calar os saduceus, reuniram-se em conselho.

35 E um deles, intérprete da Lei, experimentando-o, lhe perguntou:

36 Mestre, qual é o grande mandamento na Lei?

37 Respondeu-lhe Jesus: Amarás o SENHOR, teu Deus, de todo o teu coração, de toda a tua alma e de todo o teu entendimento.

38 Este é o grande e primeiro mandamento.

39 O segundo, semelhante a este, é: Amarás o teu próximo como a ti mesmo.

40 Destes dois mandamentos dependem toda a Lei e os Profetas.

O Cristo, Filho de Davi
Marcos 12.35-37; Lucas 20.41-44

bufiblamou showawä malä cui. Nomawä täbä nija a bufiblamou dao malä mlai.

33Bä lä çoçamono wei bä lä cuinö, öjö a wä fa jililäjenö, bä bufi yai shädayaimoma.

Tä ä yai lä lojode wei tä lä wälino wei tä ä

34Inaja Jesús a cuu ja, saduseo bä ä nö bada wäloblamanomi. Faliseo bä bada lä cuinö, öjö tä ä fa jililäjenö, Jesús nijamö öjö bä çoçamou nomöjöoyoluma.

35Ai a lä cui, Moisesi tä ä ja täbä lä damaö wei bei a cuoma. Öjönö Jesús a wä nia bejedi fa mönö, a wälima.

36—Tä ä wäyäle —e cuma—. Moisesinö tä tamaö lä bufino wei tä ä bluca ja, ¿wedi jamö bei tä ä shino yai lojode dodijiwä?

37Abinaja Jesús e cuu nomöjöoma. —Tä ä shino yai lä lojode wei, ei lä tä ä waiquiwä. Bada wama tä yai nia nofimaö, cafä wamacö nija a bufiblamobä a lä cui. Bufi jaduculanö wama a nia nofimaö, bei wamacö bufi yainö. Wamacö bufi lä cuaablalou wei tä ma cuinö, wama a nia çai nofimaö fe balojoo.

38¿Öjö tawä? —Jesús e cuma—. Öjö tä ä shino yai lojode dodijiwä.

39Ei tä ä çai lojode cua mö fedua. Cafä wa nofi jolio lä culenaja, inaja showawä aifä wa bä nofi tabolanö wa bä nofimabä. ¿Öjö tawä? —Jesús e cuma—.

40Einaja wamacö cuaaö däjä, Moisesi wama etä ä nofi bluca cadidibou waiquiwä. Yai Bada a wäno wäyälwä bä ma cui, öjö wama bä ä nofi çai cadidibou mö feduwä showawä.

David nodiwä a lä wälino wei tä ä

⁴¹ Reunidos os fariseus, interrogou-os Jesus:

⁴² Que pensais vós do Cristo? De quem é filho? Responderam-lhe eles: De Davi.

⁴³ Replicou-lhes Jesus: Como, pois, Davi, pelo Espírito, chama-lhe SENHOR, dizendo:

⁴⁴ Disse o SENHOR ao meu SENHOR: Assenta-te à minha direita, até que eu ponha os teus inimigos debaixo dos teus pés?

⁴⁵ Se Davi, pois, lhe chama SENHOR, como é ele seu filho?

⁴⁶ E ninguém lhe podia responder palavra, nem ousou alguém, a partir daquele dia, fazer-lhe perguntas.

Mateus 23

Jesus censura os escribas e os fariseus
Marcos 12.38-40; Lucas 11.37-52; 20.45-47

¹ Então, falou Jesus às multidões e aos seus discípulos:

² Na cadeira de Moisés, se assentaram os escribas e os fariseus.

⁴¹ Faliseo bä bada yododoo showao däjä, Jesúsno bä wälima. Abinaja e cuma.

⁴²—A shömabä, Yai Bada tänö a lä yaileno wei a lä cui, ¿wedinaja wama a nofi yai tabou? ¿Wedi bei e li nodiwä? —e cuma. —Bada tä David e nodiwä —ebä cuma.

⁴³ Abinaja Jesúsno bä nowa taö nomöjöoma. —Yai Bada bei tä Bufinö a wä famaö cadidou ja, David cama a showawä ma cui, a nö malä wäono wei. A nofi badabolanö abinaja a cuma.

⁴⁴ Iba Badayä a nija, abinaja Bada tä yai lä cui a cuma. “Bä nö lä nabämou wei bä lä cui, cafä nija ya bä möfe quilili bomabou showao mlao däjä, äyämö, camiyä jayu ya boco mashi jamö a döcäa da balöiquiyo.”
’Einaja David a cuma.

⁴⁵ ¿Öjö tawä? —Jesús a cuma—. Bada tä David a lä cuinö a nofi badabou waiquiwä ja lä, ¿bei e jowa nia li nodiblou majöo tawä? Bä bufi da dayäo, öjö lä —a cuma.

⁴⁶ Moli ma cui, Jesús a wä ja bä a çai juo doblonomi. Öjö däjä, bä a fablamaimi waiquiwä yalo, bä a wabäo quilii showadaoma. A wälüi çodaanomije.

Mateus 23

Bada bä afa lä tano wei tä a

¹ Öjö däjä, täbä lä çocamono wei täbä nija Jesús a wä fama, cama ebä lä nocamabono wei ebä nija çai. Abinaja bä nowa tama.

²—Moisesi tä a ja täbä lä damaö wejei bä lä cuinö wamacö damabeje cäbä. Faliseo bä bada lä cui, inaja showawä. Moisesi etä a ja wamacö yömölabeje bä li bluca.

³ Fazei e guardai, pois, tudo quanto eles vos disserem, porém não os imiteis nas suas obras; porque dizem e não fazem.

⁴ Atam fardos pesados [e difíceis de carregar] e os põem sobre os ombros dos homens; entretanto, eles mesmos nem com o dedo querem movê-los.

⁵ Praticam, porém, todas as suas obras com o fim de serem vistos dos homens; pois alargam os seus filactérios e alongam as suas franjas.

⁶ Amam o primeiro lugar nos banquetes e as primeiras cadeiras nas sinagogas,

⁷ as saudações nas praças e o serem chamados mestres pelos homens.

⁸ Vós, porém, não sereis chamados mestres, porque um só é vosso Mestre, e vós todos sois irmãos.

³Bä bada läblawä cudeenö, wama bä ʔ nia j̄iliaö. Wama bä ʔ fa j̄ililänö, Moisesi etä ʔnö wamacö taamaö lä bufii weinaja, wamacö nia cuaaö. ʔj̄ö ma cui, tä ʔ lä wawämaö wejei bä bada lä cui, ʔj̄ö bä yai owämaö dicoo dijejä. Tä ʔ ma wäyäö wejei ma cui, cama bei bä dodijaö malä mlai.

⁴Yai Bada nija täbä dodijidawä cuobä, ʔj̄ö bä bada lä cuinö tä nabä bluca shömadii talajei —a cuma—. ʔj̄ö ma cui, bä doblamaö mlajei, bä modaablamaö buoje. Jai jude tä bälamaö bädaoje. Bä doblou fe yadiobä, moli ma cui, bä çai bayelibläö buomije.

⁵ʔj̄ö bä lä cui, yanowamö täbä nija bä dodijidawä dablamobä, bä jole jole li dodijaö bäa —a cuma—. Bä bufi nia cadidou fa dablamonö, bei wäyäcu jamö ma cui, bei ʔfetacö jamö ma cui, Yai Bada etä ʔ lä onibolajei täbä shino oni blebou talajei. Bä nö dodijidawä ʔj̄öböamamobä, camishi cäcö lä feyacabou wejei cäcö casö febalashi malä lababou wejei.

⁶Täbä iyaö çai çocamobä jamö, bada bä nijamö bä loo coyocaö bufi doblao talei. Judio bamacö yododabä jamö ma cui, bada bä lä döcäo wei jamö bä döcäo yaimou mö feduo talei.

⁷Nii bä lä lulaö wejei jamö, bä nö bada çai ʔj̄öböamou bufi doblao. “Tä ʔ wäyäle”, bä nowa tamamou bufi çai doblao.

⁸¿ʔj̄ö tawä? —a cuma—. ʔj̄ö ma cui, cafä wamacö lä cui, “Tä ʔ wäyäle”, bä nowa tamamou bufio dijä. Cafä wamacö nija ya tä ʔ lä wäyäö wei, ei ʔj̄ö moli lä ya

⁹ A ninguém sobre a terra chameis vosso pai; porque só um é vosso Pai, aquele que está nos céus.

¹⁰ Nem sereis chamados guias, porque um só é vosso Guia, o Cristo.

¹¹ Mas o maior dentre vós será vosso servo.

¹² Quem a si mesmo se exaltar será humilhado; e quem a si mesmo se humilhar será exaltado.

Várias advertências de Jesus

¹³ Ai de vós, escribas e fariseus, hipócritas, porque fechais o reino dos céus diante dos homens; pois vós não entrais, nem deixais entrar os que estão entrando!

¹⁴ [Ai de vós, escribas e fariseus, hipócritas, porque devorais as casas das viúvas e, para o justificar, fazeis longas orações; por isso, sofrereis juízo muito mais severo!]

waiquiwä malä cui. Cafä wamacö lä cui, moli wamacö çai mashi.

⁹Inaja showawä, bita jamö ai wama a nofi nia föömairi. Fedu jamö, Faafä moli a cua malä waiquiladi.

¹⁰Inaja showawä, bä äfa bada jilamamou bufio dijä. Yai Bada tänö wale shömabä wale lä yaileno wei ya lä cui, camiyä wamale nofi yai lä Badabou wei, ei lä ya waiquiwä malä cui.

¹¹Cafä wamacö nija bä nia bada lä cuo wei bä lä cuinö, wamacö nosiemaö mlajei ja, wamacö yai nia shino bayeliblaöje —a cuma—.

¹²Öjö tawä? Cama bä lä jömamou wei bä lä cui, Yai Bada tänö bä nia quilimaö nomöjöö. Bä jömamou lä mlai bä lä cui, wawädowä bä nofi nia shino yai tamabou.

¹³Abinaja Jesúsno bä nowa taö nomöjööma. —Öjö ma cui, Moisesi tä ä ja wama täbä lä damaö wei wamacö lä cui, faliseo wamacö çai lä cui, wamacö nö bluca bleaaö dodijobä wamacö. Jole jole wamacö dodijaö bäa. Yanowamö bä nija Yai Bada a dablamos bufi ma doblao wei ma cui, wama bä bufi jaducublamairi. Yai Bada cafä wamacönö wama a daimi waiquiwä. Ai bänö a daö bufi ma doblao wejei ma cui, cafä wamacö äno wama bä doblamairi.

¹⁴Moisesi tä ä ja wama täbä lä damaö wei wamacö lä cui, faliseo wamacö çai lä cui, wamacö nö bluca bleaaö dodijobä wamacö —a cuma—. Jole jole wamacö dodijaö bäa. Suwä bä lä feiblou wei wama

15 Ai de vós, escribas e fariseus, hipócritas, porque rodeais o mar e a terra para fazer um prosélito; e, uma vez feito, o tornais filho do inferno duas vezes mais do que vós!

16 Ai de vós, guias cegos, que dizeis: Quem jurar pelo santuário, isso é nada; mas, se alguém jurar pelo ouro do santuário, fica obrigado pelo que jurou!

bä fa mölamanö, wama bä madofibö bluca däablaö malä läo wei. Öjö däjä, wamacö mömou nia liyäjäo fe fa yadionö, Yai Bada nija wamacö nö bayeli nacao ja, wamacö a jole jole labaaö bädao. Öjö cudeenö, Yai Bada tänö wamacö nö nia shino yai bleaamaö fe balojoo.

15 Moisesi tä a ja wama täbä lä damaö wei wamacö lä cui, faliseo wamacö çai lä cui, wamacö nö bluca bleaaö dodijioyä wamacö —a cuma—. Jole jole wamacö dodijaö bäa. Judio bä lä mlai wama täbä yömöläö bufi doblao, çafä wamacö lä culenaja bä cublou mö feduobä. Moli a ma cui, judio wama a tablamaö fe yadiobä, modu u ma cui jamö, ulifi a ma cui jamö, wamacö aa blajalayou. Öjö däjä wamacö fa alunö, judio wama a tablamalei ma cui, wama a wälidiblamabä wama a tablamalei. Shobali wacö jamö çafä wamacö jubä wamacö waiquiwä ma cui, öjö wama a lä tablamale a lä cui, shobali wacö jamö a nö shino yai bleaaö majöobä, bei wama a li tablamalei.

16 Wamacö nö bluca bleaaö dodijioyä wamacö —a cuma—. Jai jubäbö wamacö ma cuwä wei ma cui, bei wama täbä li jole jole lulublalaö buo. Täbä a nö wäo däjä täbä nia bejedimou fa dablamonö, Yai Bada etä yafi afa ma jayublaö wejei ma cui, wamacö a li läblou. Yai Bada etä yafi lä cui, çwedi tabä wama etä nofi yafi taboimi? Öjamö lä bä olo lä yaile wama bä afa shino jayublamaö bufi doblao. Öjö olo bä lä yaile bä afa jayumaöje däjä, “Awei, fei däjä

17 Insensatos e cegos! Pois qual é maior: o ouro ou o santuário que santifica o ouro?

18 E dizeis: Quem jurar pelo altar, isso é nada; quem, porém, jurar pela oferta que está sobre o altar fica obrigado pelo que jurou.

19 Cegos! Pois qual é maior: a oferta ou o altar que santifica a oferta?

20 Portanto, quem jurar pelo altar jura por ele e por tudo o que sobre ele está.

21 Quem jurar pelo santuário jura por ele e por aquele que nele habita;

wamacö nia lä bejedimou wei tä cublou lä cule. Fei däjä wamacö ʘ shominajaö majöobä tä cuami”, wama bä nowa li taö.

17 ʘWamacö bufi jaducäwämi nö beblalou! Bejedi lä wamacö yai jubäbö. ʘEtä yafi nowa cua lä! Öjö lä a yafi nowa yai cua cudeenö, bä li olo yaia lä cule.

18 ʘÖjö tawä? —a cuma—. Täbä ʘ nö wäo däjä täbä nia bejedimou fa dablamonö, Yai Bada nija täbä nia lä dodoblamou wei bä maqueblamobä täcö ʘfa ma jayublaö wejei ma cui, wamacö ʘ çai läo. Wama täcö nofi taboimi dicowä. Öjö täcö jamö täbä lä maquele wama täbä ʘfa shino yai jayublamaö bufi doblao. Öjö täbä ʘfa yai jayumaöje däjä, “Awei, fei däjä wamacö nia lä bejedimou wei tä cublou lä cule. Fei däjä wamacö ʘ shominajaö majöobä tä cuami”, wama bä nowa li taö.

19 ʘBejedi lä wamacö yai jubäbö! Täbä nia lä dodoblamou wei bä maqueblamobä täcö lä cui, ʘtäcö nowa cua lä! Öjö täcö nowa yai cua cudeenö, täbä lä maquele täbä li yaia malä cule.

20 ʘÖjö tawä? —a cuma—. Täbä ʘ nö wäo däjä bä bejedimou dablamobä, Yai Bada nija täbä dodoblamobä täcö ʘfa lä jayumaö wejei bä lä cuinö, maloco täcö ʘfa jayumamou buo malä mlai. Öjamö lä täbä lä maqueo wei täbä ʘfa befi çai jayumamou malä cui.

21 Inaja showawä, bä nia bejedimou fa dablamonö, Yai Bada etä yafi ʘfa lä jayumaö wejei bä ma cuinö, öjamö lä Yai

²² e quem jurar pelo céu jura pelo trono de Deus e por aquele que no trono está sentado.

²³ Ai de vós, escribas e fariseus, hipócritas, porque dais o dízimo da hortelã, do endro e do cominho e tendes negligenciado os preceitos mais importantes da Lei: a justiça, a misericórdia e a fé; devíeis, porém, fazer estas coisas, sem omitir aquelas!

²⁴ Guias cegos, que coais o mosquito e engolis o camelo!

²⁵ Ai de vós, escribas e fariseus, hipócritas, porque limpais o exterior do

Bada a lä bälöle tä afa çai jayumaö yädämou showadaoje.

²²Bä a nia shominajaimi waiquiwä yalo, judu mösö afa çai lä jayumaö wejei bä ma cuinö, Yai Bada a döcöadayobä etäcö afa çai jayumaö yädämou mö feduo showadaoje, tä lä döcäladi tä çai.

²³Moisesi tä a ja wama täbä lä damaö wei wamacö lä cui, faliseo wamacö çai lä cui, wamacö nö bluca bleaaö dodijjobä wamacö —a cuma—. Jole jole wamacö dodijaö bäa. Afä nii wama bä bluca lä doaö wei, wajaquemi jenabä wai bädawä ma cui, fe usucuwä 10 wama jenabä fa shedequeblalönö, ai moli jenabä wai ja, Yai Bada showadi wama a dobäö. Öjö ma cui, wamacö yai dodijaö mlai ja, wama a jole jole dobäö waiyoblalou bädäo dicoo. Wama täbä nofi ojodabou mlalanö, Yai Bada wama a nofi çai mölabou mlalanö, wama a li dobäblalaö buo. 'Wamacö dodijalanö wama a dobäö fa cunoja, wama täbä nofi ojodabolanö wama a dobäö fa cunoja, tä nö shino doblaobö wei. Yai Bada wama a nofi mölabolanö wama a dobäö fa cunoja, tä nö shino dodijidaobö wei —a cuma—.

²⁴Bejedi lä wamacö yai jubäbö. Jole jole wama täbä li lulublalaö buo. Tä a nowa wai lä wiisibö wei tä a ja, wamacö ma cuablalou wei ma cui, ¿wedi tabä tä a nowa yai lä lojode wei, wama tä a nofi li mojudubou dicoo?

²⁵¿Öjö tawä? —a cuma—. Moisesi tä a ja wama täbä lä damaö wei wamacö lä cui,

copo e do prato, mas estes, por dentro, estão cheios de rapina e intemperança!

26 Fariseu cego, limpa primeiro o interior do copo, para que também o seu exterior fique limpo!

27 Ai de vós, escribas e fariseus, hipócritas, porque sois semelhantes aos sepulcros caiados, que, por fora, se mostram belos, mas interiormente estão cheios de ossos de mortos e de toda imundícia!

28 Assim também vós exteriormente pareceis justos aos homens, mas, por dentro, estais cheios de hipocrisia e de iniquidade.

29 Ai de vós, escribas e fariseus, hipócritas, porque edificais os sepulcros dos profetas, adornais os túmulos dos justos

faliseo wamacö çai lä cui, wamacö nö bluca bleaaö dodijobä, wamacö. Jole jole wamacö dodijaö bäa. Jïshima bä ma cui, çäo fesibä ma cui, fesibä sibosi aumaö lä culajeinaja wamacö sibosi ma taamamou wei ma cui, bei wamacö ƣeshi shami fe balojowä. Madofi bä ja wamacö bufi shino yaimodii. Wamacö shino nabämou.

26Faliseo wamacö. ¡Cafä wamacö yai jubäbö! ¡Jïshima a mö yalublaö da balöloje! ¡Çäo fesi çai! Öjö däjä, dodijidawä wamacö yai nia shino auo.

27Moisesi tä ą ja wama täbä lä damaö wei wamacö lä cui, faliseo wamacö çai lä cui, ¡wamacö nö bluca bleaaö dodijobä wamacö! —a cuma—. Jole jole wamacö dodijaö bäa. Nomawä bä lä didile täcabä lä culenaja wamacö cuwä bäwä. Maa liyäjäwä mabänö täcabä fe ma labou wejei ma cui, bei täcabä ƣeshi lä cui jamö, nomawä bei tä ubä jilawä. Nomawä bä jodenö täcabä nö shami quiliwä.

28Inaja showawä, yanowamö täbä nija jai wamacö cadidou wamacö mömou ma cuablalou wei ma cui, bei wamacö bufi wälidiwä fe balojowä. Jole jole wamacö dodijaö buo.

29Moisesi tä ą ja wama täbä lä damaö wei wamacö lä cui, faliseo wamacö çai lä cui, ¡wamacö nö bluca bleaaö dodijobä wamacö! —a cuma—. Jole jole wamacö dodijaö bäa. Yai Bada a wano wäyälewä bä lä cuono wei bä lä cui, öjö wama bä ą nofi jaducubou ma mlai, wama bä dodijidawä didimabou bufi doblaa bädaa lä cule. Bä

30 e dizeis: Se tivéssemos vivido nos dias de nossos pais, não teríamos sido seus cúmplices no sangue dos profetas!

31 Assim, contra vós mesmos, testificais que sois filhos dos que mataram os profetas.

32 Enchei vós, pois, a medida de vossos pais.

33 Serpentes, raça de víboras! Como escapareis da condenação do inferno?

34 Por isso, eis que eu vos envio profetas, sábios e escribas. A uns matareis e crucificareis; a outros açoitareis nas vossas sinagogas e perseguireis de cidade em cidade;

jaba cadidou lä balöono wei bä lä cui, öjö lä bä nomawä lä didile jamö wama täcabä baushibou bufi doblao bädao.

30 Abinaja wamacö cuu. “Bämacö nö badabö lä bälöono wei däjä, ya bälöo mö feduo showao fa cunoja, Yai Bada a wano wäyälëwä bä shäbeje jamö ya wä nö yädäobö mlai”, wamacö cuu.

31 Öjö tawä? Cama wama ecö afa nodiwä jilamou ja, cafä wamacö jömamou waiquiwä. Yai Bada a wano wäyälëwä bä lä shälëno wejei bä lä cui, öjö lä wama ecö nodiwä waiquiwä malä cui.

32 Jao. Wamacö nö badabö lä cuinö, öjö täbä lä taamano wejeinaja, wamale taamaö nodiaö da showao, öjö lä.

33 Olu bä wayu lä culenaja, wamacö lä cuwä wei wamacö! —a cuma—. Wamacö jolemou. Yai Bada tänö täbä jömaö däjä, shobali wacö jamö wamacö shömaö dodijio wä.

34 Öjö cudeenö, abinaja ya cuu. Cafä wamacö nija Yai Bada a wano nia lä wäyäo wejei ya bä nia shömaö, bä bufi yai lä jaducui bä çai, wamacö nia lä damaö wejei bä çai. Öjö ya bä nia shömaö ma cui, ai wama bä nia shäo. Ai bä mö feduwä lä cui, fii balitama defi ja wama bä nia basuaö. Ai bä showawä lä cui, judio wamacö yododabä jamö wama bä si çai nia yafelimaö. Wama bä nö bleamaö yalo, ai bä shabonobö nomöjowä jamö bä nia docuu ma cuaafälöö däjä ma cui, wama bä nosi nia bou yauafälöö. Öjö tawä? —a

³⁵ para que sobre vós recaia todo o sangue justo derramado sobre a terra, desde o sangue do justo Abel até ao sangue de Zacarias, filho de Baraquias, a quem matastes entre o santuário e o altar.

³⁶ Em verdade vos digo que todas estas coisas hão de vir sobre a presente geração.

O lamento sobre Jerusalém
Lucas 13.34-35

³⁷ Jerusalém, Jerusalém, que matas os profetas e apedrejas os que te foram enviados! Quantas vezes quis eu reunir os teus filhos, como a galinha ajunta os seus pintinhos debaixo das asas, e vós não o quisestes!

³⁸ Eis que a vossa casa vos ficará deserta.

cuma—. Einaja wama bä taamabä ya bä nia shömaö,

³⁵bä lä cadidou wei bä yanöcö shäö lä cuaano wejei bä lä cui, cafä wamacö nija bä nowa bluca çocablobä. ¿Öjö tawä? Abele a jaba shämolayoma. Öjö däjä, Yai Bada ai ebä bluca yanöcöwä shäa jaa fa nomöjöabodujenö, yacumö nofi bäyälewä Sacalia a shäa nomöjölemaje, Belequia bä ijilubö e lä cui. Yai Bada etä yano jefa jamö a nabä quequemaje. Yalo bä öshö lä maqueblaaö wejei täcö ajede ja, Yai Bada etä yano sibo mötale jamö, a shälemaje. ¿Öjö tawä? Cafä wamacö bälöo lä nodiablalou wei wamacö nija, öjö lä bä nowa nia bluca bähälö tablaö.

³⁶Cafä wamacö nija ei ya wä lä cui, bejedi lä ya wä. Cafä wamacö fei däjä lä bälöle wamacö nija, öjö tä nowa nia bluca jödödöwä cuo —a cuma.

³⁷Jesús a wä blajawä faö ja, abinaja Jelusaleteli bä nowa tama. —¡Shädayai, Jelusaleteli wamacö! Yai Bada a wano wäyälewä wama bä lä shäö wei wamacö. Cafä wamacö nija Yai Bada tänö bä lä shömaö wei, maa mabänö wama bä lä shäyää wei wamacö. Cadala bänö bä ijilubö ebä fe yojobou lä cuaaö wejeinaja, inaja showawä cafä showadi bamacö tabou bufi ma doblaono wei ma cui, camiyä nija wamacö nowamamou bufionomi dicowä.

³⁸Jão. Inaja lä waiquiwä. Fei däjä bamacö nia daaö. Wamacö yafibö nia blocoaö.

³⁹ Declaro-vos, pois, que, desde agora, já não me vereis, até que venhais a dizer: Bendito o que vem em nome do SENHOR!

Mateus 24

O sermão profético
A destruição do templo
 Marcos 13.1-2; Lucas 21.5-6

¹ Tendo Jesus saído do templo, ia-se retirando, quando se aproximaram dele os seus discípulos para lhe mostrar as construções do templo.

² Ele, porém, lhes disse: Não vedes tudo isto? Em verdade vos digo que não ficará aqui pedra sobre pedra que não seja derribada.

O princípio das dores
 Marcos 13.3-13; Lucas 21.7-19

³ No monte das Oliveiras, achava-se Jesus assentado, quando se aproximaram dele os discípulos, em particular, e lhe pediram: Dize-nos quando sucederão estas coisas e que sinal haverá da tua vinda e da consumação do século.

³⁹ Abinaja bamacö nowa çai taö showadao. Wamale nofi doaö mö bao showao mlao däjä, wamale nia dablaö çodaaïmi. Abinaja wamacö cuolanö wamale nia shino yai dablaö ço. “Yai Bada a wänö a lä juïmi a lä cui, Yai Bada nija, ¿jöö lä a shino yai bayeliblamobä a!” ¿jöö tawä? Einaja wamacö cuolanö wamale nia shino yai dablaö ço —bä nowa tama.

Mateus 24

Yai Bada etä yafi nia lä waliano wejei

¹ Yai Bada etä yafi jamö Jesús a faa fa çolufälönö, a jaba jufälöö däjä, cama ebä lä nocamabono wei bä fa ajedebalunö, Yai Bada etä yafi jömamaje. Bä yafi liyäjäwä jömamaje.

² jöö ma cui, abinaja Jesús a cuma. —Jöö. Ei wa bä yafi bluca dablaö, ¿jöö tawä? jöö ma cui, cafä wamacö nija ei ya wä lä cui, ya wä bejedi. Ei wama bä yafi bada lä möle, wama bä nofi dobou ma bäle ma cui, bä nia obi waliaöje. jöö däjä, ai ma jamö, moli ma cui ma nia maqueo feibloïmi —a cuma.

Tä nia lä jödödöblou wei tä a

³ Oliba tä balöcö jamö Jesús a dolequea fa majjöbofälönö, öjamö a yami loo däjä, cama ebä lä nocamabono wei bänö a wälimaje. Abinaja bä cuma. —Wa tä afa lä wäyäblei, ¿wedinaja tä nö yai fa cublalunö, bei tä nia yai wawäblou? Wa juu ço lä bufiöle däjä, ¿wedi tä dodijiwänö yamacö

⁴ E ele lhes respondeu: Vede que ninguém vos engane.

⁵ Porque virão muitos em meu nome, dizendo: Eu sou o Cristo, e enganarão a muitos.

⁶ E, certamente, ouvireis falar de guerras e rumores de guerras; vede, não vos assusteis, porque é necessário assim acontecer, mas ainda não é o fim.

⁷ Porquanto se levantará nação contra nação, reino contra reino, e haverá fomes e terremotos em vários lugares;

⁸ porém tudo isto é o princípio das dores.

⁹ Então, sereis atribulados, e vos matarão. Sereis odiados de todas as nações, por causa do meu nome.

¹⁰ Nesse tempo, muitos hão de se escandalizar, trair e odiar uns aos outros;

li moyawäobä, tä nia lä jödödöblou wei tä lä cui tä ja? —bä cuma.

⁴Abinaja Jesúsno bä nowa tama. —Bä da moyaweicu, öjö lä, wamacö yaclämaö mlaobeje.

⁵Obi, bluca bä nia wawäblou. Camiyä ya wäfa nia ma wäyämou wei ma cui, bä möla dijä. Abinaja bä nia jole cuu. “Yai Bada tänö wale shömabä wale lä yaileno wei, ijö lä ei ya e waiquiwä!”, bä jole fa cunö, bluca täbä nia lulubouje.

⁶Ai bä lä bälöblai ba nabä nia queayou — a cuma—. Inaja showawä, ai bä wano çai nia jiliamou cuo mö feduo. Öjö wama bä wano nia ma jiliaö wei ma cui, bä quili dijä. Öjö tämi. Öjö tä nia bluca ma cublou wei ma cui, tä nia bluca waicou showadaomi.

⁷Bä shomi lä cublai bä nabä nia queayou balöo. Bä bälöblawä lä yaiblai bä çai. Bluca täbä ulifibö lä cublai jamö, ofi tä nia blaucublou. Mashita a çai nia bada quida quidamou nö quiliaö.

⁸Ijilu bä nini jaba cuo djäjä bä nö bleaaö lä culenaja, inaja showawä bä nö nia jaba bleaaö cuo. Öjö jaba cätä bädawä.

⁹Öjö djäjä, tä nia wälidiblou —a cuma—. Wamacö noshi nia öjödabouje, wamacö nö bleamabeje. Wamacö nia shäöje. Iba wamacö yalo, bluca bä bälöjowä lä yaiblai bä ma cuinö wamacö nofi nia wälibouje.

¹⁰Wale jaba bufibou ma balöo wejei ma cui, tä wälidiblou yalo, bluca bä mö feduwä lä cui bä nia waicou. Cama bä ma

11 levantar-se-ão muitos falsos profetas e enganarão a muitos.

12 E, por se multiplicar a iniquidade, o amor se esfriará de quase todos.

13 Aquele, porém, que perseverar até o fim, esse será salvo.

14 E será pregado este evangelho do reino por todo o mundo, para testemunho a todas as nações. Então, virá o fim.

A grande tribulação
Marcos 13.14-23; Lucas 21.20-23

15 Quando, pois, virdes o abominável da desolação de que falou o profeta Daniel, no lugar santo (quem lê entenda),

16 então, os que estiverem na Judéia fujam para os montes;

17 quem estiver sobre o eirado não desça a tirar de casa alguma coisa;

cui bä nia nomojolimayou. Bä nofi nia wãliayou.

11Yai Bada a wãno jole jole lä wãyãö wejei bä lä cui bä fa wawãolalunö, bluca täbã nia yaclãmaöje.

12¿Öjö tawã? Wãlidiwã tä balablou yalo, ai bä bluca mö feduwã lä cui bä nia nofimayou mlaafälöö.

13Öjö ma cui, a shãmobã etã ma cuo dãjä ma cui, a nö wãlojaö fe lä yadio wei a lä cui, öjö a nia jucãamou fe yadio.

14Yai Bada tänö cama ebã çai nia lä cuo wei tä ç lä cui, bita jödödöwã a jamö tä ç nia wãyãmamou blaucou cuaaö —a cuma—. Täbã jödödöwã bãløjöwã lä yaiblai täbã yömölamou cuaaö balöono wei ja, Yai Bada tänö täbã nia jödödöwã waicaö.

15¿Öjö tawã? —a cuma—. Tä yai lä wãlidii tä lä cui, tä nö cuobö lä mlai jamö tä nia ublamabout fe yadioje, Yai Bada etã yafi jamö. Täbã bluca nia yai lä wãlidiblamaö wei, öjö bei tä. Yai Bada a wãno wãyãlewã Daniel a bãlöö lä balöono wei a lä cuinö, öjönö tä ç wãyãö balöoma. ¿Öjö tawã? Ei ya wã ja, wamacö bufi çai jaducuwã cuobã wamacö. Öjamö lä täbã lä wãlidiblamaö wei, wama tä ublaa dablãö dãjä,

16Judea jamö wamacö lä bãlöle wamacö lä cui, tä lä jefubö wei jamö bã docuo cuo da showadaomobodu.

17Wamacö siboa waiquilayou ja, yafi jamö bã lucãö çödaa dijã. Madofi wama bã

18 e quem estiver no campo não volte atrás para buscar a sua capa.

19 Ai das que estiverem grávidas e das que amamentarem naqueles dias!

20 Oraí para que a vossa fuga não se dê no inverno, nem no sábado;

21 porque nesse tempo haverá grande tribulação, como desde o princípio do mundo até agora não tem havido e nem haverá jamais.

22 Não tivessem aqueles dias sido abreviados, ninguém seria salvo; mas, por causa dos escolhidos, tais dias serão abreviados.

23 Então, se alguém vos disser: Eis aqui o Cristo! Ou: Ei-lo ali! Não acrediteis;

24 porque surgirão falsos cristos e falsos profetas operando grandes sinais e

çõablaö mlai ja, bä docua cua da showaolalu.

18Ficali ca jamö wamacö juu lä waiquile däjä, camishifä wama bä çõablaö mö yabao mlai ja, öjamö lä showawä wamacö nia docublou cuaaö.

19Bä lä shöbönabö wei, ¡bejedi lä öjö bä nö nia bleaaö fe balojoo —a cuma—. Ijilu bä lä shadimabou wejei, inaja showawä bä nö nia bleaaö cuo.

20Maa däjä tä cublou mlaobä, Yai Bada nija bä da naco, öjö lä. Täbä yanöcöobä tä mö jalu ma cui jamö, tä cublou mlaobä bä ą da fa.

21Täbä nö nia yai malä bleaaö wei. Yedu ja Yai Bada tänö täbä bluca lä tablano wei däjä, täbä nö bleaaö ma showaono wei ma cui, öjö tä lä cublole däjä bä nö nia shino yai bleaaö. Inaja täbä nia çai cuaaö çõ ma mlai ma cui, öjö lä däjä moli bei bä nö nia shino yai bleaaö dodijio.

22Öjö tä lä cublole däjä, Bada tänö tä jamabou bufio mlao fa cunoja, moli ma cui täbä nö demi feio buobö mlai. Öjö ma cui, cama ebä lä yaimabole bä feimabou fe yadiobä, tä nö nia dedejblamaimi.

23Ai bä ą ja, bä möla dijä —a cuma—. “¡Bei, bei! ¡Yai Bada tänö a shömabä a lä yaileno wei a lä cui, ¡quijamö a wawälayou lä cufe!”, ai bä ma cuu wei ma cui, “¡Bei, bei! ¡Äyämö a waloqueyoluu lä cufe!”, ai bä ma cuu wei ma cui, öjö bä ą bejedi bufibla dijejä.

24Bä lä jolemou wei bä nia malä wawäblou wei. Abinaja bä nia jole cuu. “Yai Bada

prodígios para enganar, se possível, os próprios eleitos.

²⁵ Vede que vo-lo tenho predito.

²⁶ Portanto, se vos disserem: Eis que ele está no deserto!, não saiais. Ou: Ei-lo no interior da casa!, não acrediteis.

²⁷ Porque, assim como o relâmpago sai do oriente e se mostra até no ocidente, assim há de ser a vinda do Filho do Homem.

²⁸ Onde estiver o cadáver, aí se ajuntarão os abutres.

A vinda do Filho do Homem
Marcos 13.24-27; Lucas 21.25-28

²⁹ Logo em seguida à tribulação daqueles dias, o sol escurecerá, a lua não dará a sua claridade, as estrelas cairão do firmamento, e os poderes dos céus serão abalados.

³⁰ Então, aparecerá no céu o sinal do Filho do Homem; todos os povos da terra se

tänö wale shömabä, camiyä wale yailema”,
bä nia jole cuu. Yai Bada a wano jole jole
lä wäyää wejei bä ma cui, öjö bä nia çai
wawää mö feduo. Yai Bada a mayo nia jole
wawämaöje. Tä nö lä quilijii tä nia çai
bluca wawämaö fe yadioje, täbä bufi fa
taamajenö, täbä yaclämabeje. Yai Bada ebä
lä yaimabole bä ma cui, öjö bä bufi taamaö
fe yadiobeje bä nia wabäodii.

²⁵ Öjö tawä? Tä nia lä cublou wei tä ja,
bamacö yömöläö waiquia lä cule.

²⁶ Wamacö nowa jole taöje ja, bä möla dijä,
öjö lä —a cuma—. “iBei, bei! iUlifi bloque
a jamö a wawälaiyou lä cufe!”, ai bä ma cuu
wei ma cui, öjamö bä ju dijä. “iBei, bei!
iQuijamö lä a lucälaiyou lä cufe!”, ai bä ma
cuu wei ma cui, öjö bä a bejedi bufi dijejä.

²⁷ Camiyä ya lä yanowamöblaleyoluno wei
ya juu çö däjä ya nia juu jatoomi. Tä wacö
ije ijemou däjä, mösö wawäoblou lä
culenaja ya nia wawäowä dablaiyou.

²⁸ Wamacö bufi jaducublä tä cuo
weicätä. Ai bei tä jode blaobä jamö
waduba bä lä çocamou wei tä malä
wawädole —a cuma.

Jesús a nia juu lä çö wei tä a

²⁹ Abinaja Jesús a cuma. —Einaja täbä nö
nia yai bleaaö lä cuo wei tä jödödblou fa
balölonö, motoca a shii nia luaaö majöo.
Belibo a ma cui, inaja showawä a shii nia
cuomi majöo. Shidicali bä ma cui, bä nia
bläläö. Öjö tawä? Judu mösö jamö bä lä
shadiladi bä nia layäcäbladayou.

³⁰ Öjö lä däjä camiyä ya lä
yanowamöblaleyoluno wei ya lä cui, wale

lamentarão e verão o Filho do Homem vindo sobre as nuvens do céu, com poder e muita glória.

31 E ele enviará os seus anjos, com grande clangor de trombeta, os quais reunirão os seus escolhidos, dos quatro ventos, de uma a outra extremidade dos céus.

A parábola da figueira. Exortação à vigilância
Marcos 13.28-37; Lucas 21.29-36

32 Aprendei, pois, a parábola da figueira: quando já os seus ramos se renovam e as folhas brotam, sabeis que está próximo o verão.

33 Assim também vós: quando verdes todas estas coisas, sabeis que está próximo, às portas.

34 Em verdade vos digo que não passará esta geração sem que tudo isto aconteça.

35 Passará o céu e a terra, porém as minhas palavras não passarão.

36 Mas a respeito daquele dia e hora ninguém sabe, nem os anjos dos céus, nem o Filho, senão o Pai.

nia itou lä jömadayou wei, judu mösö jamö tä nia bädodayou. Öjö däjä, jödödöwä bä lä bälöblai bä nia quilili şilalamoblalou cuaaö. 'Öjö däjä, camiyä ya lä yanowamöblaleyoluno wei ya nia shino yai bädoyoluu —a cuma—. Öläjashi a jamö ya shji çai bada fa itoimadunö, wale nia lojode dablaöje.

31 Öjö däjä, tä ą bada jolamou däjä, iba ąjele bä lä cui ya bä nia shömaö cuaaö. Jödödöwä bä lä bälöblai jamö, iba ya bä lä yaileno wei bä nia çoablaö cuaaöje.

Bä nö damabou lä bufino wei tä ą

32 Ico fibä ja, showadi wamacö bufi dao talei —Jesús a cuma—. Defi jenabä ducuu däjä, “Fei däjä motoca shji ajeo ço nö culai”, wamacö bufi shino cuu.

33 Inaja showawä, ei ya tä ą bluca lä wäyäfe tä wawäblou däjä, wamacö bufi daobä cätä. “Fei däjä, a itou ajedewä”, wamale nofi tabobä.

34 Cafä wamacö nija ei ya wä lä cui, bejedi lä ya wä. Wamacö fei däjä lä bälöblai wamacö bluca nomaö showaono mlai ja, öjö tä nia bluca wawäblou balöo.

35 Judu mösö ma cui, bita a ma cui, öjö bä bluca ma mlaolaliyo wei ma cui, camiyä ya wä nia mladoimi.

36 Öjö ma cui, ya tä ą lä wäyäfe tä nia yai lä cubloyoluu wei, yanowamö täbänö öjö lä tä yai daimije —a cuma—. Yai Bada ąjele bä lä culadi bä ma cuinö, inaja showawä tä çai daimi cuweje. Yai Bada bei Ijilubö ya e ma cuinö, inaja showawä ya tä

³⁷ Pois assim como foi nos dias de Noé, também será a vinda do Filho do Homem.

³⁸ Porquanto, assim como nos dias anteriores ao dilúvio comiam e bebiam, casavam e davam-se em casamento, até ao dia em que Noé entrou na arca,

³⁹ e não o perceberam, senão quando veio o dilúvio e os levou a todos, assim será também a vinda do Filho do Homem.

⁴⁰ Então, dois estarão no campo, um será tomado, e deixado o outro;

⁴¹ duas estarão trabalhando num moinho, uma será tomada, e deixada a outra.

⁴² Portanto, vigiai, porque não sabeis em que dia vem o vosso SENHOR.

⁴³ Mas considerai isto: se o pai de família soubesse a que hora viria o ladrão, vigiaria e não deixaria que fosse arrombada a sua casa.

⁴⁴ Por isso, ficai também vós apercebidos; porque, à hora em que não cuidais, o Filho do Homem virá.

çai daimi cuwä. Fayänö öjö tä shino yai daö ayawä.

³⁷Noewä däjä, bä yanowamö lä cuaano weinaja, inaja showawä, camiyä ya lä yanowamöblaleyoluno wei ya juu çö lä bufiöle däjä bä nia cuaaö çö —a cuma—.

³⁸Bä showadi iyaö çai çocamou lä cuaadino weinaja, bä çai doayou lä cuaadino weinaja, inaja bä cuaaö showao däjä, bä nö dao mlai ja, canawä a bada jamö Noewä a lucälayoma.

³⁹Bä bufi mojadi li çai cublalodii showao däjä, tä ulifi fe bada fa baoblalunö, bä bluca waiquibläö showadalayoma. ¿Öjö tawä? Camiyä ya lä yanowamöblaleyoluno wei ya juu çö däjä, inaja showawä, tä daö mlaoje däjä ya nia itou.

⁴⁰Öjö däjä, ficali ca jamö bolacabö cäcöbö nia ma ojodamou wei, ai a nia çomou ayao, ai a nia daamou —a cuma—.

⁴¹Nii bä jölöcaböbä jamö, suwä bolacabö cäcöbö nia ma ojodamou wei, ai a nia çomou ayao, ai a nia daamou.

⁴²Bä nö da daicu, öjö lä. “Öjö däjä Bada a yai nia wawäö”, wama a nofi tabou malä mlai.

⁴³¿Öjö tawä? —a cuma—. Cama e yano jamö a lä cule a moyawä çai cuo fa cunoja, a tomöμου lä juimi a nö famaö fe jalubö mlai. “Öjö däjä a juimaö”, a bufi cuu fa cunoja, a nö lucämabö mlai.

⁴⁴Öjö cudeenö, cafä wamacö ma cui, showadi wamacö nö daobä, öjö lä. Wamacö bufi cuu mlao däjä, camiyä ya lä

A parábola do bom servo e do mau
Lucas 12.42-46

45 Quem é, pois, o servo fiel e prudente, a quem o senhor confiou os seus conservos para dar-lhes o sustento a seu tempo?

46 Bem-aventurado aquele servo a quem seu senhor, quando vier, achar fazendo assim.

47 Em verdade vos digo que lhe confiará todos os seus bens.

48 Mas, se aquele servo, sendo mau, disser consigo mesmo: Meu senhor demora-se,

49 e passar a espancar os seus companheiros e a comer e beber com ébrios,

50 virá o senhor daquele servo em dia em que não o espera e em hora que não sabe

yanowamöblaleyoluno wei ya nia malä bädou wei —a cuma.

Bada ai ebä dodijaö lä mlai tä a

45 Abinaja Jesús a cuma. —Camiyä wamale nosie lä juaö wei wamacö lä cui, ¿wedi jamö wa lä cui, wa shino yai dodijaö daanö? Abinaja tä cuwä. Shomi jamö a bada nia lä juno wei a bada cuoma. A lä dodijaö wei a läo juobä, a nosiemafälöma. Abinaja a nowa talefälöma. “Dodijidawä iba bä çai cua da jeicu. Bä iyabä tä cuo däjä, dodijidawä wa bä iyamabä”, a nowa talefälöma.

46 ¿Öjö tawä? Bada e lä nosiemofälöno weinaja a cuaaö showao däjä, e bada waloamaö ço ja, a bufi doblalolanö e nia çoblamaö ço.

47 Cafä wamacö nija ei ya wä lä cui, bejedi lä ya wä —a cuma—. A nosie juaö cadidioma yalo, öjö bada a lä cuinö a nia bada läamaö nomöjöö, cama etäbä bluca lä tabou wei etäbä nofi tabobä.

48 Öjö ma cui, ai a lä cui, bada a nosie juabä a ma cui a dodijaimi ja, abinaja a bufi nia cuu dicoo. “Cuo buo. Bada tä ço jaö malä mlai”, a bufi nia cuu dicoo.

49 Bada a nosie juamobä ebä mö feduwä lä cui, bä si nia shino yafelimaö juo dicoo. Täbä iyaö lä çocamou wei jamö a nia shino judii, bä shi wälü bufi lä doblao wei bä nijamö.

50 Inaja a cuaaö showao däjä, a nofi lä badabou wei e nia çoblou ço jätoyoluu. “Fei däjä a çobei”, a bufi cuu mlao däjä, a nia çoblou ço jätolayou.

⁵¹ e castigá-lo-á, lançando-lhe a sorte com os hipócritas; ali haverá choro e ranger de dentes.

Mateus 25

A parábola das dez virgens

¹ Então, o reino dos céus será semelhante a dez virgens que, tomando as suas lâmpadas, saíram a encontrar-se com o noivo.

² Cinco dentre elas eram néscias, e cinco, prudentes.

³ As néscias, ao tomarem as suas lâmpadas, não levaram azeite consigo;

⁴ no entanto, as prudentes, além das lâmpadas, levaram azeite nas vasilhas.

⁵ E, tardando o noivo, foram todas tomadas de sono e adormeceram.

⁶ Mas, à meia-noite, ouviu-se um grito: Eis o noivo! Saí ao seu encontro!

⁵¹A lä shominajaano wei etä fa dalalönö, bada anö a nö nia bleaamaö. Bä jole jole lä dodijaö wei bä nija a nia coyocomabou. Öjamö lä bä nia öcöo. Bä nö beblalou yalo, bä nia lalöö —a cuma.

Mateus 25

Bufi mojadi 5 bä suwä moco lä cuono wei tä ą

¹Abinaja Jesús a cuma. —Yai Bada tänö cama ebä çai lä cuo wei tä lä cui, abinaja tä çai cuwä. Ai däjä, cäcöbö nia lä doayou wei cäcöbö nofi nia çocamoamaje. Suwä a nia lä dääo wei a nö walo dabobeje jamö, bä moco 10 alayoma. Didi däjä a walo nia jowa yafima yalo, cowa wacöbä shji cuobä täbä showabolajenö bä juoquema.

²Öjö bä suwä lä cui, ai 5 bä bufi mojadi cuoma —a cuma—. Ai bä 5 mö feduwä lä cui, bä bufi shino moyawäo ayaoma.

³Bä suwä bufi lä mojadi wei bä lä cuinö, cowa wacöbä shji didibobeje täbä tabou ma buono wejei ma cui, wacöbä nia lä ömöamaö wejei toubä dabö tabonomije.

⁴Öjö ma cui, bä bufi moco lä moyawäono wei bä lä cuinö, wacöbä shji didibobeje täbä fa showaalalöjenö, wacöbä nia lä ömöamaö wejei toubä çai dabö yefibou ayaomaje.

⁵¿Öjö tawä? —a cuma—. Suwä a nia lä däano wei a lä cui, a çodalou jaöo fa mlacunö, suwä bä fa malishalönö, bä bluca miolaliyoma.

⁶Öjö ma cui, bähäcuoladi a wä bädaliyoma. “¡Bei, bei, bei! ¡Bä suwäbö e çabä, a jowa juu lä cuimi! ¡A mö da baamaduje!” a cuma.

7 Então, se levantaram todas aquelas virgens e prepararam as suas lâmpadas.

8 E as néscias disseram às prudentes: Damos do vosso azeite, porque as nossas lâmpadas estão-se apagando.

9 Mas as prudentes responderam: Não, para que não nos falte a nós e a vós outras! Ide, antes, aos que o vendem e comprai-o.

10 E, saindo elas para comprar, chegou o noivo, e as que estavam apercebidas entraram com ele para as bodas; e fechou-se a porta.

11 Mais tarde, chegaram as virgens néscias, clamando: SENHOR, senhor, abre-nos a porta!

12 Mas ele respondeu: Em verdade vos digo que não vos conheço.

13 Vigiai, pois, porque não sabeis o dia nem a hora.

A parábola dos talentos

7 Öjö däjä, bä moco fa jocäcädalunö, cowa wacöbä lä ömöamaö wejei täbä febalashi wai janölälemaje.

8 Bä bufi suwä moco lä mojuduono wei bä lä cuinö, bä bufi lä moyawä wei abinaja bä nowa tamaje. “Cowa yama wacöbä ömöamaö mö feduobä, toubä dabö mashi da löabayaöje. Yamacö luwämoblalou dicoa lä cule”, bä nowa tamaje.

9 Öjö ma cui, bä bufi lä moyawäono wei bä lä cui, abinaja ebä cuma. “Ma, cafä wamacö nija yama toubä mashi löa dicoaquei ja, bämacö bluca jödödöwä nia luwämolayou. Toubä dabö lä jöbäö wejei bä jamö wamacö fa alufälönö, afä toubä shino yai da luluaje”, ebä cuma.

10 Toubä dabö doabeje bä suwä ayono wei ja, bä suwäbö e nia lä däano wei a wälo çoblou nodia jälayoma. Öjö däjä, toubä dabö tabou lä ayaono wejei bä suwä lä cui, öjö nijamö bä noco feyaa ayalayoma, cäcöbö nofi nia lä çocamoano wejei jamö. Bä bluca fa falalunö, yoca laquemaje.

11 Tä nö fa dedejedalönö, bä lä yododale jamö ai bä moco waloa jäquema. Sibö jamö bä culanö bä comöma. “¡Bada tä! ¡Bada tä! ¡Yamalecö da famaliyo!”, bä cuma ma cui, **12**a wä lämoma. “Ma”, a cuma. “Cafä wamacö nija ei ya wä lä cui, bejedi lä ya wä. Bämacö daimi”, a cuma.

13 ¿Öjö tawä? —Jesús a cuma—. Bä nö da daicu, öjö lä. Wamacö bufi cuu mlao däjä, camiyä ya lä yanowamöblaleyoluno wei ya nia malä bädou wei —a cuma.

Bada anö blada bä omaö juo lä bufino wei tä a

14 Pois será como um homem que, ausentando-se do país, chamou os seus servos e lhes confiou os seus bens.

15 A um deu cinco talentos, a outro, dois e a outro, um, a cada um segundo a sua própria capacidade; e, então, partiu.

16 O que recebera cinco talentos saiu imediatamente a negociar com eles e ganhou outros cinco.

17 Do mesmo modo, o que recebera dois ganhou outros dois.

18 Mas o que recebera um, saindo, abriu uma cova e escondeu o dinheiro do seu senhor.

19 Depois de muito tempo, voltou o senhor daqueles servos e ajustou contas com eles.

20 Então, aproximando-se o que recebera cinco talentos, entregou outros cinco,

14 Abinaja Jesús a cuu nomöjööma. —Yai Bada tänö cama ebä çai nia lä cuo wei, abinaja tä çai cuwä. Bada a lä cui, shomi jamö a nia juu yalo, cama a nosie lä juamou wei ebä nacalema, bä nosiemafälöbä. Bufe jaduculanö ebä blada fa nomöjööajenö, ebä blada omaö juobeje.

15 ¿Öjö tawä? “Ei a lä cuinö 5 bä julii daö”, a nofi lä tabono wei a nija, 5 ebä jöböquema. “Ei a lä cuinö bolacabö cäcöbö”, a nofi tabou mö lä feduono wei a nija, bolacabö cäcöbö jöböa mö feduquema. Inaja showawä, ai a nija moli a jöböaquefälöma. Öjö däjä, a alayofälöma.

16 Cama bada e nija 5 bä blada lä däleno wei a lä cuinö, bufi jaduculanö bä blada nomöjööaö fa showadaonö, 5 ai ebä blada çocablamaö çolayoma.

17 Inaja showawä, bolacabö cäcöbö blada lä däleno wei a lä cuinö, cama ebä çai nomöjööa mö fedua fa showalänö, bolacabö ai ecöbö çocablamaö çöa mö fedulayoma.

18 Inaja cama bä ma cuaano wei ma cui, blada moli a lä däleno wei a lä cui, a wabäonomi. Mashita jamö täca fa diyäcönö, bada blada e fa didicönö e bateliquema.

19 ¿Öjö tawä? —Jesús a cuma—. Tä nö fa dedelönö, bada a çoblou çolayoma. A nosie juamobä ebä lä cui bä nacalema, cama ebä blada nomöjööaö lä juono wejei tä ja, bä a nö wäamabä.

20 Ai e lä cuinö, 5 ebä lä jämaqueno wei e lä cuinö, blada 10 ebä çai icua

dizendo: SENHOR, confiaste-me cinco talentos; eis aqui outros cinco talentos que ganhei.

²¹ Disse-lhe o senhor: Muito bem, servo bom e fiel; foste fiel no pouco, sobre o muito te colocarei; entra no gozo do teu senhor.

²² E, aproximando-se também o que recebera dois talentos, disse: SENHOR, dois talentos me confiaste; aqui tens outros dois que ganhei.

²³ Disse-lhe o senhor: Muito bem, servo bom e fiel; foste fiel no pouco, sobre o muito te colocarei; entra no gozo do teu senhor.

²⁴ Chegando, por fim, o que recebera um talento, disse: SENHOR, sabendo que és homem severo, que ceifas onde não semeaste e ajuntas onde não espalhaste,

²⁵ receoso, escondi na terra o teu talento; aqui tens o que é teu.

balöblaquema. Abinaja a cuma. “Bada tä. Camiyä nija afä 5 wa bä blada da jöböbai, dodijidawä ya bä nomöjööaö fa juonö, aifä 5 ya bä yädäblamaö çolayoma”, a cuma.

²¹Bada abinaja e cuma. “¡Wa dodijaö juo waiquioma lä! Wale nosie juaö si ijejewä waiquiwä. Ya bä blada wai da jöböaquii, cäcö ma bolacamiono wei ma cui, wa dodijaö juo fe yadioma yalo, cafä bada bäfä nia tablamaö. Camiyä nijamö a cua da showadaiquiyo, camiyä sho bäfäcö bufi doblalou çai cuobä”, e cuma.

²²Blada bolacabö ecöbö lä jämaqueno wei e lä cui, öjö a icua nomöjöquema. Abinaja a cuma. “Bada tä. Camiyä nija afä bolacabö wa cöbö blada da jöböbai, dodijidawä ya bä nomöjööaö fa juonö, aifä bolacabö ya cö yädäblamaö çolayoma”, a cuma.

²³Bada abinaja e cuma. “¡Wa dodijaö juo waiquioma lä! Wale nosie juaö si ijejewä waiquiwä. Ya bä blada wai da jöböaquii, cäcö ma bolacamiono wei ma cui, wa dodijaö juo fe yadioma yalo, cafä bada bäfä nia çai tablamaö mö feduo. Camiyä nijamö a cua da showadaiquiyo, camiyä sho bäfäcö bufi doblalou çai cuobä”, e cuma.

²⁴¿Öjö tawä? —Jesús a cuma—. Blada moli e lä jämaqueno wei a ma cui, öjö a icua nomöjöquema. Abinaja a cuma. “Bada tä. Afä wa bä fe blacäjamaö talei. Ai bä lä ojodamou wei jamö, showadi cafä wa shino bayeliblamou talei.

²⁵¿Öjö tawä? Bäfä daö waiquia cudeenö ya quilima. Mashita jamö, afä ya blada

26 Respondeu-lhe, porém, o senhor: Servo mau e negligente, sabias que ceifo onde não semeiei e ajunto onde não espalhei?

27 Cumpria, portanto, que entregasses o meu dinheiro aos banqueiros, e eu, ao voltar, receberia com juros o que é meu.

28 Tirai-lhe, pois, o talento e dai-o ao que tem dez.

29 Porque a todo o que tem se lhe dará, e terá em abundância; mas ao que não tem, até o que tem lhe será tirado.

30 E o servo inútil, lançai-o para fora, nas trevas. Ali haverá choro e ranger de dentes.

O grande julgamento

31 Quando vier o Filho do Homem na sua majestade e todos os anjos com ele, então, se assentará no trono da sua glória;

jøyaboma. Bei. Afä wa blada da jöböbai, eifä a çodawä”, a cuma.

26 Öjö ma cui, abinaja bada e cuma. “Bejedi lä wa dobroimi. Wale ą juaö dobroimi waiquiwä. Cafä wa wą faö ja, iba ya bä fe jöwa lä blacäjamaö wei wa tä dama. Ai bä ojodamobä jamö camiyä ya jöwa shino lä bayeliblamou wei, wa tä çai jöwa dama.

27 Inaja ya jöwa cuaaö waiquiwä ja lä, çwedi tä tabä, bei wa li wabäonomi, öjö lä? Bä blada lä nomöjóaö wejei bä nija wa blada majöaö fa cunoja, iba ai wa bä nö shino wai çocablamalebö wei”, e cuma.

28 Öjö däjä, ai ebä nija bada a wą fama. “Quijinö moli a blada lä table, a da çoleje. 10 bä lä table nija a jöböa da majöcöje”, a cuma.

29 “Bä li dodijaö yalo, bä lä tabolajei bä nija ai bä nia jöböamou malä ço wei. Inaja bä lä cuaaö wei bänö, bä nia shino yai blucablamaö majöoje”, a cuma. “Öjö ma cui, bä tabou lä mlajei bä nija, wiisibö a tabou ma bälajei ma cui a nia çomou, bä li dodijaimi waiquiwä cudeenö”, a cuma.

30 “Ya nosie juamobä ei a doblou lä mlai a lä cui, sibo jamö a da shäyäblacöje, tä mö dödüobä jamö. Öjamö bä nia öcöö. Bä nö beblalou yalo, bä nia lalöö”, bada a cuma. çÖjö tawä? —Jesús a cuma.

Bä bälöjowä lä yaiblai bä nia lä jömamou wei tä ą **31** Abinaja Jesús a cuma. —Camiyä ya lä yanowamöblaleyoluno wei ya lä cui, ya shji wacacawä jamö ąjele ya bä çai lä itole däjä, ya döcäobä täcö lä doblale jamö ya nia döcäo.

- 32** e todas as nações serão reunidas em sua presença, e ele separará uns dos outros, como o pastor separa dos cabritos as ovelhas;
- 33** e porá as ovelhas à sua direita, mas os cabritos, à esquerda;
- 34** então, dirá o Rei aos que estiverem à sua direita: Vinde, benditos de meu Pai! Entrai na posse do reino que vos está preparado desde a fundação do mundo.
- 35** Porque tive fome, e me destes de comer; tive sede, e me destes de beber; era forasteiro, e me hospedastes;
- 36** estava nu, e me vestistes; enfermo, e me visitastes; preso, e fostes ver-me.
- 37** Então, perguntarão os justos: SENHOR, quando foi que te vimos com fome e te demos de comer? Ou com sede e te demos de beber?
- 38** E quando te vimos forasteiro e te hospedamos? Ou nu e te vestimos?
- 32** Öjamö, camiyä nija bluca täbä bälöjowä lä yaiblai bä fa yododoblaliyonö, ya bä nia yaii cuaaö. Yalo shibo bä nijamö oweja ebä lä coyocoblai, bä yaiblamaö lä culajeinaja, ya bä nia tablamaö.
- 33** Jayu ya boco mashi jamö, oweja ya bä nia li yaiblamaö. Ai ya boco mashi lä cui jamö, shibo ya bä nia ayabou.
- 34** Öjö däjä, bada ya yai lä cuinö, jayu ya boco mashi jamö bä lä cule, abinaja ya bä nowa nia taö. “Fayänö wamacö lä bayelibou wei wamacö lä cui, äyämö bamacö nia ajedemabou, camiyä nija wamacö dodijidawä cuobä. Bitä tä colo jaba lojodobou showao mlao däjä, bamacö çai nia lä cuo wei, Fayänö tä daö showaoma.
- 35** Ya ofäö däjä, wamale malä iyamano wei”, ya bä nowa nia taö. “Ya çai amishaö däjä, wamale amishi çai malä çamano wei. Wamale daö ma mlai ma cui, dodijidawä wamale çai malä bälömabono wei.
- 36** Ya shinoco cuo däjä, camishi cäcö ja wamale çai malä lucämano wei. Ya jalilio däjä, wamale jalili çai malä loono wei. Ya fe ma lao däjä ma cui, wamale fe çai malä waloono wei.” Einaja ya bä nowa nia taö.
- 37** Öjö däjä, öjö bä lä cadidou wei bä lä cui, camiyä nija abinaja bä nia cuu. “Bada tä. ¿Wedi däjä bäfä ofäö li fa dalalönö, bäfä li iyamama? ¿Wedi däjä bäfä amishaö li fa dalalönö, bäfä amishi li çamama?
- 38** ¿Wedi däjä bäfä daö ma mlai ma cui, bei bäfä li dodijidawä bälömaboma? ¿Wedi

39 E quando te vimos enfermo ou preso e te fomos visitar?

40 O Rei, respondendo, lhes dirá: Em verdade vos afirmo que, sempre que o fizestes a um destes meus pequeninos irmãos, a mim o fizestes.

41 Então, o Rei dirá também aos que estiverem à sua esquerda: Apartai-vos de mim, malditos, para o fogo eterno, preparado para o diabo e seus anjos.

42 Porque tive fome, e não me destes de comer; tive sede, e não me destes de beber;

43 sendo forasteiro, não me hospedastes; estando nu, não me vestistes; achando-me enfermo e preso, não fostes ver-me.

44 E eles lhe perguntarão: SENHOR, quando foi que te vimos com fome, com

dājä bei bāfä li shinoco fa dalalönö, camishi cäcö ja bei bāfä li lucāmalema?

39 ¿Wedi dājä bei bāfä jalili li çai looma? ¿Wedi jamö wa fe lao dājä, bei bāfä fe li walooma?” bä nia cuu.

40 ¿Öjö tawä? —Jesús a cuma—. Öjö lä dājä, Bada ya yai lä cui, abinaja ya nia cudou. “Cafä wamacö nija ei ya wä lä cui, bejedi lä ya wä. Iba ai bä wai cua lä bādale bä ma cui, öjö wama bä lä bayeliblaö wei dājä, jai camiyä wamale bayeliblama, bāmacö nofi tabou showadaoma”, ya nia cudou.

41 Öjö dājä, ai ya boco mashi jamö bä lä cule bä nija ya wä nia faö nomöjöö. Abinaja ya e nia cudou. “Bei. Bä da alufälö. Yai Badanö wamacö nö nia jöwa lä bleaamano wei wamacö lä cui, shobali wacö jamö bä da culu, fecula bada a nö bleaaö shi wäliblobä wacö lä tablamolayono wei jamö, cama äjele ebä wälidiwä çai nia lä cuo wei jamö.

42 Ya ma ofäö dājä ma cui, wamale iyamaö malä mlaono wei. Ya amishaö dājä, wamale amishi çai çamaö malä mlaono wei.

43 Wamale daö lä mlai ya waloo dājä, wamale çai bälömabou malä mlaono wei. Shinoco ya lä cuono wei dājä, camishi cäcö ja wamale çai lucāmaö malä mlaono wei. Ya lä jaliliono wei dājä, ya fe çai lä laono wei dājä, wamacö çai juu malä mlaono wei”, ya e nia cudou.

44 ¿Öjö tawä? —Jesús a cuma—. Öjö dājä, abinaja cama bä nia cuu. “Bada tä. Wa lä

sede, forasteiro, nu, enfermo ou preso e não te assistimos?

⁴⁵ Então, lhes responderá: Em verdade vos digo que, sempre que o deixastes de fazer a um destes mais pequeninos, a mim o deixastes de fazer.

⁴⁶ E irão estes para o castigo eterno, porém os justos, para a vida eterna.

Mateus 26

O plano para tirar a vida de Jesus

Marcos 14.1-2; Lucas 22.1-2; João 11.45-53

¹ Tendo Jesus acabado todos estes ensinamentos, disse a seus discípulos:

² Sabeis que, daqui a dois dias, celebrar-se-á a Páscoa; e o Filho do Homem será entregue para ser crucificado.

³ Então, os principais sacerdotes e os anciãos do povo se reuniram no palácio do sumo sacerdote, chamado Caifás;

ofãno wei dājā, wa çai lä amishano wei dājā, bāfā çai danomi. Bāfā daö mlaö dājā, bāfā çai waloo dablanomi. Wa lä shinocono wei dājā ma cui, wa lä jaliliono wei dājā ma cui, wa fe lä laono wei dājā ma cui, ¿wedi jamö bei bāfā li dalalema, bei bāfā li bayeliblanomi?”, bā nia cuu.

⁴⁵ Öjö dājā, abinaja ya bā nowa nia taö. “Çafā wamacö nija ei ya wə lä cui, bejedi lä ya wə. Iba ai bā wai cua lä bādale bā ma cui, öjö wama bā bayelibläö lä mlaono wei dājā, jai camiyä wamale bayeliblanomi wamacö cuoma”, ya bā nowa nia taö.

⁴⁶ Öjö dājā, bā nö bleaaö shi wəlibä, bā nia alayofälöö. Öjö ma cui, bā lä cadidou wei bā lä cui, bəlimi bā nia lä cudio wei jamö öjö bā nia juu ayao —Jesús a cuma.

Mateus 26

Jesús a nofi lä washuano wejei tä ą

¹ Jesúsno täbä damaö fa waiconö, cama ebä lä nocamabono wei bā nija abinaja e cuu nomöjöoma.

² —Bolacabö tä mö didi fa cublalunö, Yai Bada a waiteli lä jayuno wei a nofi nia çocamoao çoje. Wama tä daö waiquiwä. Camiyä ya lä yanowamöblaleyoluno wei ya lä cui, wale nia jöböaöje, fii balitama defi ja wale basuabeje —e cuma.

³ Öjö dājā showadawä, nofi bəyālewä bada e yafi jamö, bada bā çocamolayoma, Caifasi a wəfa lä cule e yafi ja. Öjamö lä judio bā bada çocamolayoma, nofi bəyālewä bā blowäjawä sho.

⁴ e deliberaram prender Jesus, à traição, e matá-lo.

⁵ Mas diziam: Não durante a festa, para que não haja tumulto entre o povo.

Jesus ungido em Betânia
Marcos 14.3-9; João 12.1-8

⁶ Ora, estando Jesus em Betânia, em casa de Simão, o leproso,

⁷ aproximou-se dele uma mulher, trazendo um vaso de alabastro cheio de precioso bálsamo, que lhe derramou sobre a cabeça, estando ele à mesa.

⁸ Vendo isto, indignaram-se os discípulos e disseram: Para que este desperdício?

⁹ Pois este perfume podia ser vendido por muito dinheiro e dar-se aos pobres.

¹⁰ Mas Jesus, sabendo disto, disse-lhes: Por que molestais esta mulher? Ela praticou boa ação para comigo.

¹¹ Porque os pobres, sempre os tendes convosco, mas a mim nem sempre me tendes;

⁴Öjamö bä ʔ bluca wayoma. Bä bufi moyawälanö Jesús a nia juwäämaje, a shäbeje.

⁵Öjö ma cui, abinaja bä cuma. —Täbä iyaö çai çocamou showaono mlai ja, bäma a yai shäö showadaobä, täbä nia lä çocamou wei täbä shifilimoblalou dicoo wei —bä cuma.

Jesús a fe lä löbeno wei tä ʔ

⁶Bedaniateli Simón e yafi jamö, Jesús a cuoma. Öjö a Simón lä cui, täbä sicö lä jodemaö wei tä wayunö a lä jaliliono wei, bei a li cuoma.

⁷Öjö däjä, suwä anö toubä nö lä clçedeli wei toubä besi çai waloqueyoluma, toubä nowa bluca lä dodijii. Toubä fe fa caloblalönö, Jesús a iyaö çai loo däjä, a fe löblalema.

⁸Öjö ma cui, Jesúsno bä lä nocamabono wei bä lä cuinö, öjö tä mööje ja, bä bufi jushujudou dicolayoma. Bä bufi jushudou fa dicolonö, abinaja bä bufi cudaliyoma. “Toubä nowa ma bluca wei ma cui, çwedi tabä toubä li wʔlia bälei?

⁹Öjö lä toubä ja, çwedi tabä blada bä bluca li däanomi, bä lä jçli wei bä yai bayeliblamobä?”, bä bufi cudaliyoma.

¹⁰Öjö ma cui, Jesúsno bä bufi daö fa showadaonö, abinaja bä nowa tama. — çWedi tabä bei wama a bufi li suwä yabäcaö dicoblaa cule? Wale fe lä löblalöfe, tä dodijidawä waiquiwä.

¹¹Bä lä jçli wei bä lä cui, çafä wamacö nijamö showadi bä nia malä cudio wei, wama bä bayeliblabä. Öjö ma cui, camiyä ya yai nia cudiomi.

12 pois, derramando este perfume sobre o meu corpo, ela o fez para o meu sepultamento.

13 Em verdade vos digo: Onde for pregado em todo o mundo este evangelho, será também contado o que ela fez, para memória sua.

O pacto da traição

Marcos 14.10-11; Lucas 22.3-6

14 Então, um dos doze, chamado Judas Iscariotes, indo ter com os principais sacerdotes, propôs:

15 Que me quereis dar, e eu vo-lo entregarei? E pagaram-lhe trinta moedas de prata.

16 E, desse momento em diante, buscava ele uma boa ocasião para o entregar.

Os discípulos preparam a Páscoa

Marcos 14.12-16; Lucas 22.7-13

17 No primeiro dia da Festa dos Pães Asmos, vieram os discípulos a Jesus e lhe perguntaram: Onde queres que te façamos os preparativos para comeres a Páscoa?

18 E ele lhes respondeu: Ide à cidade ter com certo homem e dizei-lhe: O Mestre manda dizer: O meu tempo está próximo;

12Toubä nö lä clēdeli wei toubänö, showadi täbä nomawä lä jölöcaö wejeinaja, bei wale taamaö balöa lä cule.

13Cafä wamacö nija ei ya wä lä cui, bejedi lä ya wä —a cuma—. Jödödöwä tä jamö ma cui, iba dodijidawä tä ʔ wäyämamou cuaabä jamö, ei a suwänö wale fe lä löblalöfe, tä ʔfa nia çai wäyämamou cuaaö mö feduo, a lä dodijano wei tä nofi jaducubou nodiablalobeje —bä nowa tama.

Judanö Jesús a nia lä nomojoliano wei tä ʔ

14ʔjö däjä, Jesúsno bä 12 lä nocamabono wei a Juda Icaliode lä cui, nofi bäyäälewä blowäjäwä bä nijamö a fa alufälönö,

15abinaja a cuma. —Cafä wamacö nija Jesús ya jömöaö ja, çwedi täbä ja, bei wamale dobälei? —a cuma. Einaja a cuu ja, a nia lä nomojoliano wei tä nowa ja, blada 30 ebä jöböquemaje.

16ʔjö däjä, a nia lä nomojoliano wei tä dayäaö showadaoma.

Jesúsno jödödö cama ebä çai lä iyalayono wei tä ʔ

17Nii bä juluu lä mlai bä ja, bä jaba iyaö çai çocamou ço däjä, cama ebä lä nocamabono wei bä lä cui, abinaja Jesús nija bä cuyoluma. —çWedinaja wa bufi cuu? Yai Bada a waiteli lä jayuanö wei bäma a nofi çocamoä çobä, çwedi jamö yafi lä cui jamö yama bä nii baabä? —bä cuma.

18Abinaja Jesúsno bä nowa tama. —Bei. Shabono jamö wamacö çoblou ja, wamale wano nia lä wäyää wei, wama a nia dabraö. “Tä ʔ lä wäyää wei, yama a wano wäyää lä

em tua casa celebrarei a Páscoa com os meus discípulos.

19 E eles fizeram como Jesus lhes ordenara e prepararam a Páscoa.

O traidor é indicado

Marcos 14.17-21; Lucas 22.21-23; João 13.21-30

20 Chegada a tarde, pôs-se ele à mesa com os doze discípulos.

21 E, enquanto comiam, declarou Jesus: Em verdade vos digo que um dentre vós me trairá.

22 E eles, muitíssimo contristados, começaram um por um a perguntar-lhe: Porventura, sou eu, SENHOR?

23 E ele respondeu: O que mete comigo a mão no prato, esse me trairá.

24 O Filho do Homem vai, como está escrito a seu respeito, mas ai daquele por intermédio de quem o Filho do Homem está sendo traído! Melhor lhe fora não haver nascido!

cule”, wama ecö cuu ja, wamacö ʔ nia jiliaö. Ya nia lä taamamou wei tä ajedewä waiquiwä cudeenö, öjö lä e yano jamö, cafä bämacö lä nocamabole wamacö sho, bämacö nia iyaö —Jesúsnö bä nowa tama. **19**Jesúsnö bä nowa lä tano weinaja, inaja showawä cama ebä lä nocamabono wei bä cuaama. Yai Bada a waiteli lä jayvano wei a nofi çocamoä çobeje, öjö a yafi jamö täbä nii baquemaje.

20Tä mö weyaaö dāja, Jesúsnö cama 12 ebä lä nocamabono wei bä çai looma, bä iyabä.

21Bä iyaö dāja, abinaja Jesús a cuma. — Cafä wamacö nija ei ya wʔ lä cui, bejedi lä ya wʔ. Cafä wamacö ai a lä cuinö wale nia nomojoliaö —a cuma.

22Cama a wʔ ja bä nofi fa jalujublamolunö, abinaja bä cudaliyoma. —Bada tä. ¿Camiyä inaja ya nia cuaaö tawä? —bä cudou nocalayoma.

23Abinaja Jesús a cuma. —Ei nii ya lä ödäale jamö a nii çai ödäaö lä yädämofe a lä cuinö, öjönö wale nia nomojoliaö.

24¿Öjö tawä? —a cuma—. Camiyä ya lä yanowamöblaleyoluno wei ya lä cui, bejedi wale nia nomamaöje, Yai Bada etä ʔ oni jamö ya wʔafa lä wäyämamou weinaja showawä. Öjö ma cui, wale yai nia lä nomojoliaö wei a lä cui, öjö a nö nia shino yai bleaaö dodijio. Bä nöönö a lä didibole jamö, a oshe wai mojodi nomaö showadao fa cunoja, etä nö shino yai doblaobö wei — a cuma.

25 Então, Judas, que o traía, perguntou: Acaso, sou eu, Mestre? Respondeu-lhe Jesus: Tu o disseste.

A Ceia do Senhor

Marcos 14.22-26; Lucas 22.14-20; 1 Coríntios 11.23-25

26 Enquanto comiam, tomou Jesus um pão, e, abençoando-o, o partiu, e o deu aos discípulos, dizendo: Tomai, comei; isto é o meu corpo.

27 A seguir, tomou um cálice e, tendo dado graças, o deu aos discípulos, dizendo: Bebei dele todos;

28 porque isto é o meu sangue, o sangue da [nova] aliança, derramado em favor de muitos, para remissão de pecados.

29 E digo-vos que, desta hora em diante, não beberei deste fruto da videira, até aquele dia em que o hei de beber, novo, convosco no reino de meu Pai.

30 E, tendo cantado um hino, saíram para o monte das Oliveiras.

Pedro é avisado

25A nia lä nomojoliaö wei Juda a ma cui, abinaja e cuu mö feduoma. —Bada tä. ¿Camiyä inaja ya nia cuaao tawä? —e cuma. Abinaja Jesús e cuu nomöjöoma. —Jjö. Wa lä cufenaja waiquiwä —e cuma.

26Bä iyaö showao däjä, nii a fa dälänö, Yai Bada nija a bufi afa doblalou wäyämoma. Öjö däjä, a fa joyolalönö, cama ebä lä nocamabono wei bä nija bä jöbäo cuaama. Bä jöbälänö abinaja a cuma. —Ei nii a da dälöje. Bä da walöje. Ei nii a lä cui, camiyä ei bei ya yañi nö owä —a cuma.

27Öjö däjä, jñshima a ja, nashiwä toubä befi çai dää nomöjölema. Yai Bada nija a bufi afa doblalou wäyämou fa balöönö, cama ebä lä nocamabono wei bä nija ubä befi çai fa jöbäcönö, abinaja bä nowa tama. —Bluca wamacönö ei ubä codaö da cuaaje.

28Yai Bada tänö tä afa lä wäqueno wei tä a bejedi cublobä, öjö bei lä ya iyäbö nö owä malä cui. Bluca täbä bayeliblamobä ya iyäbö läblalio, täbä doblou lä mlai etä nowa mladobä.

29Cafä wamacö nija abinaja ya cuu. Ei uba bäma nashiwä toubä lä coale, ya toubä nia coaö ço jaöomi. ¿Öjö tawä? Obi, Fayänö bämalecö çai cuobä jamö, cafä wamacö sho, bäma toubä nia shino coaö ço —bä nowa tama.

Pedronö Jesús a nofi nia jole lä mojudubono wei tä a

30Öjö däjä, bä amowamoa fa balölönö, Oliba tä balöcö jamö, Jesúsno cama ebä çai aa çolayofälöma.

Marcos 14.27-31; Lucas 22.31-34; João 13.36-38

31 Então, Jesus lhes disse: Esta noite, todos vós vos escandalizareis comigo; porque está escrito: Ferirei o pastor, e as ovelhas do rebanho ficarão dispersas.

32 Mas, depois da minha ressurreição, irei adiante de vós para a Galiléia.

33 Disse-lhe Pedro: Ainda que venhas a ser um troço para todos, nunca o serás para mim.

34 Replicou-lhe Jesus: Em verdade te digo que, nesta mesma noite, antes que o galo cante, tu me negarás três vezes.

35 Disse-lhe Pedro: Ainda que me seja necessário morrer contigo, de nenhum modo te negarei. E todos os discípulos disseram o mesmo.

Jesus no Getsêmani

Marcos 14.32-42; Lucas 22.39-46

36 Em seguida, foi Jesus com eles a um lugar chamado Getsêmani e disse a seus discípulos: Assentai-vos aqui, enquanto eu vou ali orar;

31 Öjamö lä bä çai jufälölanö, abinaja Jesúsno bä nowa tafälöma. —Waija, didi däjä, wamacö bluca fa quililalunö, yamale nia daa dicoquei. ¿Öjö tawä? Abinaja Yai Bada etä ʘ oni malä cuu wei. Iba oweja bä çai lä cule a lä cui, öjö ya fa shämalönö, cama ebä nia sheleleblamodayou. 'Einaja tä ʘ oni cuu.

32 Öjö ma cui, ya demi jocädou fa çolonö, Calilea tä ulifi jamö bämacö möyou çobä, ya nia balölayofälöö —Jesús a cuma.

33 Pedro a nö wäo ja, abinaja e cuma. —Ei bä lä cui bä fa quililalunö, wa ma daquei wejei däjä, camiyä ya inaja cuaaö mlaicätä. Camiyänö bäfä daaö mlaicätä —a cuma.

34 Jesúsno abinaja Pedro a nowa tama. —Cafä nija ei ya wä lä cui, bejedi lä ya wä. Ei tä didi showawä ja, cadala a wä faö showao mlao däjä, cafänö 3 wale nofi nia jole jole mojudoubou —a nowa tama.

35 Öjö ma cui, abinaja Pedro e cuu fe yadioma. —Ma. Cafä bäfä bayelibläö ja, ya shämou mö feduobä tä ma cublolle ma cui, bäfä nofi nia jole jole mojuduboimi —e cuma. Inaja showawä, cama ai ebä lä nocamabono wei bä bluca cublalou mö feduo showaoma.

Oliba tä balöcö jamö Jesús a nö bayeli lä nacaono wei tä ʘ

36 Öjö däjä, Jesemani tä ʘfa ulifi lä jilabou wejei jamö, Jesúsno cama ebä çai alayofälöma. Öjamö bä çai fa waloalunö, cama ebä lä nocamabono wei bä nija abinaja Jesús e cuma. —Yai Bada nija ya

³⁷ e, levando consigo a Pedro e aos dois filhos de Zebedeu, começou a entristecer-se e a angustiar-se.

³⁸ Então, lhes disse: A minha alma está profundamente triste até à morte; ficai aqui e vigiai comigo.

³⁹ Adiantando-se um pouco, prostrou-se sobre o seu rosto, orando e dizendo: Meu Pai, se possível, passe de mim este cálice! Todavia, não seja como eu quero, e sim como tu queres.

⁴⁰ E, voltando para os discípulos, achou-os dormindo; e disse a Pedro: Então, nem uma hora pudestes vós vigiar comigo?

⁴¹ Vigiai e orai, para que não entreis em tentação; o espírito, na verdade, está pronto, mas a carne é fraca.

⁴² Tornando a retirar-se, orou de novo, dizendo: Meu Pai, se não é possível passar

nö bayeli nacaodayou däjä, eja bä loa jää da balöicu —a cuma.

³⁷Pedro a lä cui, Sebedeo bä ijilubö ecöbö çai lä cui, öjö bä shino nacaletälöma. Öjö bä çai fa bayäcäblaludunö, a bufi jalujublou dodijilayoma. A bufi çai wajäblaliyoma.

³⁸Abinaja e cuma. —Bufi jalujou tänö jai ya nö nomaa showadalayobö ya bufi cuaaö dicoa lä cuimadi. Eja bä jilaa da jeicu, camiyä ya nö dao däjä, cafä wamacö nö dao mö feduobä —bä nowa tama.

³⁹Jesús a bayäcäblou fa çolodunö, a blaaledayoma. Yai Bada nija a nö bayeli nacao ja, abinaja a cuma. —¡Fabe! Fei däjä wale nö yai nia lä bleamaö wejei tä lä cui, wa tä blajamabä tä cua ja, tä da blajamalö. Öjö ma cui, wa tä nö blajamabimi waiquiwä ja, öjö waiquiwä. Camiyä ya cuaaö bufi lä doblao weinaja mlai, cafänö wale taamaö bufi lä doblao weinaja, wale da taama —a cuma.

⁴⁰Öjö däjä, cama ebä lä nocamabono wei bä jilaa lä jäle jamö a waloa fa çiquiyonö, bä mia dalalema. Pedro nija abinaja e cudaleyoluma. —Wa nö nia lä dao wei, wa nö dedejbloimi waiquiwä.

⁴¹Bä nö shino da daicu. Yai Bada nija bä nö çai bayeli da nacao, Sadanasinö wamacö yabäcäbläö däjä, wama a wä juaö yacläo dicoo mlaobä. Wamacö cadidou bufi ma doblao wei ma cui, wamacö ujuduu si ijejewä waiquiwä—Jesús e cuma.

⁴²Öjamö lä a aa mö yabaa fa çolunö, a nö bayeli nacao çodayoma. Abinaja e cuma.

de mim este cálice sem que eu o beba, faça-se a tua vontade.

⁴³ E, voltando, achou-os outra vez dormindo; porque os seus olhos estavam pesados.

⁴⁴ Deixando-os novamente, foi orar pela terceira vez, repetindo as mesmas palavras.

⁴⁵ Então, voltou para os discípulos e lhes disse: Ainda dormis e repousais! Eis que é chegada a hora, e o Filho do Homem está sendo entregue nas mãos de pecadores.

⁴⁶ Levantai-vos, vamos! Eis que o traidor se aproxima.

Jesus é preso

Marcos 14.43-50; Lucas 22.47-53; João 18.2-11

⁴⁷ Falava ele ainda, e eis que chegou Judas, um dos doze, e, com ele, grande turba com espadas e porretes, vinda da parte dos principais sacerdotes e dos anciãos do povo.

—¡Fabe! Fei dǎjä ya yai nö nia lä bleaaö wei tä lä cui, tä nö jaamodobimi waiquiwä ja, inaja lä waiquiwä. Ya yai taamamobä tä cua ja, öjö tä çai waiquiwä. Cafänö wa tä yai taamaö lä bufii weinaja, tä shino cublobä —e cuma.

⁴³Öjö dǎjä, cama ebä jilaa lä juono wei jamö a waloa fa çiquiyonö, bä mia daa çolaleyoluma. Bä malishama yalo, bä laðiobä bä cuonomi.

⁴⁴Inaja bä cuaaö dicooma cudeenö, bä daa fa çocufälönö, a aa mö yabaa çolayoma. Yai Bada nija 3 a nö bayeli nacao ço ja, a jaba lä cuno weinaja, inaja showawä a cuu çoma.

⁴⁵Öjö dǎjä, cama ebä lä nocamabono wei bä nija a waloo lä çole dǎjä, abinaja bä nowa tadaleyoluma. —¡Uo! ¿Wamacö midia showaa cule? ¿Bei wamacö washimi jolou showawä tawä? Bei. Fei dǎjä, tä cublou waiquia lä cule. Ya lä yanowamöblaleyoluno wei wale nia nomojoliaö, täbä doblou lä mlai bä nija wale jöböabä.

⁴⁶¿Öjö tawä? Bei. Bä da jocäcädalü. ¡Bamacö da jufälö! ¡Quiji, quiji, tä da möje! Wale nia lä nomojoliaö wei a lä cuinö bä çai juu waiquia lä cuimi —bä nowa tama.

Jesús a lä juwäleno wejei tä a

⁴⁷Jesúsnö inaja bä nowa taö showao dǎjä, bä lä toujublaliyono wei bä lä cui, yedu Judanö bä çai blacädaleyoluma. Sibala bä showabomaje, nablushi bä çai. ¿Öjö tawä? Öjö Juda a lä cui, Jesúsnö cama 12 ebä lä nocamabono wei ai e cuoma. Nofi

48 Ora, o traidor lhes tinha dado este sinal: Aquele a quem eu beijar, é esse; prendei-o.

49 E logo, aproximando-se de Jesus, lhe disse: Salve, Mestre! E o beijou.

50 Jesus, porém, lhe disse: Amigo, para que vieste? Nisto, aproximando-se eles, deitaram as mãos em Jesus e o prenderam.

51 E eis que um dos que estavam com Jesus, estendendo a mão, sacou da espada e, golpeando o servo do sumo sacerdote, cortou-lhe a orelha.

52 Então, Jesus lhe disse: Embainha a tua espada; pois todos os que lançam mão da espada à espada perecerão.

53 Acaso, pensas que não posso rogar a meu Pai, e ele me mandaria neste momento mais de doze legiões de anjos?

54 Como, pois, se cumpririam as Escrituras, segundo as quais assim deve suceder?

bäyäälewä blowäjäwä bä ma cuinö, judio ai bä bada ma cuinö, öjö bänö bä wayu shömölemaje.

48 ¿Öjö tawä? Jesús a nia lä nomojoliaö wei a lä cuinö, abinaja bä nowa taö balöoma. —Ya mamocacö nia lä buyucaö wei, öjö bei a waiquiwä, wama a juwäabä —bä nowa taö balöoma.

49 ¿Öjö tawä? Jesús a nabä cadidio showadaolanö, abinaja e cuma. —¡Bada tä! —e fa cudalunö, mamocacö buyucaö showadaoma.

50 Abinaja Jesús e cuma. —Nofi. Wa tä nia lä taö wei tä taö da showadao —e cuma. Öjö däjä, Jesús a nabä quea fa showadaicujenö, a juwälemaje.

51 ¿Öjö tawä? Jesúsno ai e çai lä cuono wei a lä cuinö, sibala a fa ucädalönö a ishoa mö balayoma. Nofi bäyäälewä bada a wä juamobä e nabä fa queicunö, e yömöca baquequeblalema.

52 Öjö däjä, abinaja Jesús e cuma. —Sibalafä a taa da çocu. Sibala bänö täbä nofi lä bäyáo wei täbä lä cui, sibala bä showawänö täbä çai nia malä shämou wei.

53 “A nö bayeliblamobimi waiquiwä”, ¿bei wale nofi tabou dicoa da culanö? Ma. Fayä nija ya nö bayeli nacao fa cunoja, ajele bluca fe balojowä bä lä yododoladi, bä nö shömöa showadalebö wei.

54 Öjö ma cui, inaja ya cuaaö dicoo ja, Yai Bada etä a bejedi wawäblou mlaicätä. Ei wale lä taamalajei, Yai Bada etä a bejedi yai cublobä, öjö lä tä waiquiwä —a cuma.

55 Naquele momento, disse Jesus às multidões: Saístes com espadas e porretes para prender-me, como a um salteador? Todos os dias, no templo, eu me assentava [convosco] ensinando, e não me prendestes.

56 Tudo isto, porém, aconteceu para que se cumprissem as Escrituras dos profetas. Então, os discípulos todos, deixando-o, fugiram.

Jesus perante o Sinédrio

Marcos 14.53-65; Lucas 22.63-71; João 18.12-14,19-24

57 E os que prenderam Jesus o levaram à casa de Caifás, o sumo sacerdote, onde se haviam reunido os escribas e os anciãos.

58 Mas Pedro o seguia de longe até ao pátio do sumo sacerdote e, tendo entrado, assentou-se entre os serventuários, para ver o fim.

59 Ora, os principais sacerdotes e todo o Sinédrio procuravam algum testemunho falso contra Jesus, a fim de o condenarem à morte.

55 Öjö däjä, a nabä lä toujono wei bä nija abinaja a Jesús cuma. —Tomömolewä bä nabä juu lä culajeinaja, ¿wedi tä tabä bei wamale nabä li juu cuaaö dicoo cufe? ¿Wedi tä tabä shocobi, nablushi wama bä çai fa juimanö, bei wamale li juwämaö cuboyoi? Yai Bada etä yafi jamö showadi ya lolanö ya täbä yömölama ma cui, wamale juwäano malä mlai.

56 Öjö ma cui, Yai Bada etä a oni jamö tä a lä cuu weinaja tä a bejedi cublobä, ei tä waiquiwä —a cuma. Öjö däjä, cama ebä lä nocamabono wei bä lä cuinö, Jesús a fa dacöfälöjenö, bä bluca docuolaliyoma.

Nofi bäyäälewä a bada nijamö Jesús a lä öbölefälöno wejei tä a

57 Öjö däjä, Jesús a lä juwäleno wejei bä lä cuinö, Caifasi nijamö a öbölefälömaje, nofi bäyäälewä a bada nijamö. Öjamö lä Moisesi etä a ja täbä lä damaö wejei bä bluca çocamou waiquioma, judio ai bä bada sho.

58 Öjö ma cui, Pedro a jäwäjäwä fa yauicunö, nofi bäyäälewä bada e yafi sibo lä jicoloi jamö a lucäa jälayofälöma. Öjamö, Yai Bada tä yafi lä nowamano wejei bä lä loono wei jamö, a çai loa mö fedualiyoma, Jesús a nia lä taamano wejei tä nö daabä.

59 Bei. Nofi bäyäälewä blowäjäwä bä ma cuinö, ai bä bada yododaö mö lä feduono wei bä ma cuinö, Jesús a wäfa jole wäyäbeje bä dayäämaje, öjö lä bä a ja, a shämaö showadaobeje.

⁶⁰ E não acharam, apesar de se terem apresentado muitas testemunhas falsas. Mas, afinal, compareceram duas, afirmando:

⁶¹ Este disse: Posso destruir o santuário de Deus e reedificá-lo em três dias.

⁶² E, levantando-se o sumo sacerdote, perguntou a Jesus: Nada respondes ao que estes depõem contra ti?

⁶³ Jesus, porém, guardou silêncio. E o sumo sacerdote lhe disse: Eu te conjuro pelo Deus vivo que nos digas se tu és o Cristo, o Filho de Deus.

⁶⁴ Respondeu-lhe Jesus: Tu o disseste; entretanto, eu vos declaro que, desde agora, vereis o Filho do Homem assentado à direita do Todo-Poderoso e vindo sobre as nuvens do céu.

⁶⁵ Então, o sumo sacerdote rasgou as suas vestes, dizendo: Blasfemou! Que necessidade mais temos de testemunhas? Eis que ouvistes agora a blasfêmia!

⁶⁰Bä ma dayäano wejei ma cui, bä cuonomi. A wafa nia jole lä wäyäo wejei bä a bluca fao ma buono wei ma cui, bä a jilimamou bejedionomi. Yacumö, bolacabö cäcöbö ublaa möamoblaliyoma.

⁶¹Abinaja cäcöbö cuma. —Ei a lä cui, abinaja a cuma. “Ei Yai Bada etä yafi lä cui, ya etä yafi fa wälialönö, bolacabö tä mö didi cublou fa çolonö, ya etä yafi itabou çoçuei.” Einaja a cuu cublelei —cäcöbö cuma.

⁶²Öjö däjä, nofi bäyälwä bada a fa ubladalunö, Jesús a wä nia fa wäamanö, a wälili cadidioma. —¿Wa wä nia juomi tawä? Wa wafa lä wäyäböfe, ¿cäcöbö a bejedi tawä? —e cuma ma cui,

⁶³Jesús a wä juo mlai ja, mamicaí a ubladioma. Öjö däjä, nofi bäyälwä bada a lä cui, abinaja a cuu nomöjöoma. —A wä nö da wäicu, Yai Bada a demi shi lä wälile a malä cule. Yai Bada tänö a shömabä a lä yaileno wei, ¿öjö lä cafä bei wa e waiquiwä tawä? ¿Yai Bada wa etä Ijilubö dodijiwä tawä? A wä nö da wäbo —a cuma.

⁶⁴—Awei. Öjö lä ya e —Jesús e cuma—. Ya lä yanowamöblaleyoluno wei ya lä cui, Yai Bada a nö wälöjaö lä ayao wei boco jayu mashi jamö, wamale nia çai döçäa dabladayou. Öläjashi a jamö, wamale çai nia itou dablao —a cuma.

⁶⁵Öjö a wä ja, nofi bäyälwä bada a lä cui, a nö wälöwä jushudaliyoma yalo, a camishibö cacablamolayoma. Abinaja bä nowa bluca tama. —¿Öjö tawä? Yai Bada a nö waiblaö lä cufe. ¿Wedi tä tabä ai bäma

⁶⁶ Que vos parece? Responderam eles: É réu de morte.

⁶⁷ Então, uns cuspiram-lhe no rosto e lhe davam murros, e outros o esbofeteavam, dizendo:

⁶⁸ Profetiza-nos, ó Cristo, quem é que te bateu!

Pedro nega a Jesus

Marcos 14.66-72; Lucas 22.55-62; João 18.15-18,25-27

⁶⁹ Ora, estava Pedro assentado fora no pátio; e, aproximando-se uma criada, lhe disse: Também tu estavas com Jesus, o galileu.

⁷⁰ Ele, porém, o negou diante de todos, dizendo: Não sei o que dizes.

⁷¹ E, saindo para o alpendre, foi ele visto por outra criada, a qual disse aos que ali estavam: Este também estava com Jesus, o Nazareno.

⁷² E ele negou outra vez, com juramento: Não conheço tal homem.

bä ʒ li j̄iliaa ç̄lei? Yai Bada a nö lä waiblafe, fei d̄jä wama a w̄ ʒ̄iliaa waiquilei lä cufe. Yanowamö a ma cui, ʒ̄ Yai Bada a w̄fa j̄ilou!

⁶⁶ Fei d̄jä ʒ̄wedinaja wamacö bufi cuu dodijio? —bä nowa tama. Abinaja bä cuma. —A sh̄mobä a waiquiwä —bä cuma.

⁶⁷⁻⁶⁸ Öj̄ö d̄jä, a mö cl̄ashamaje. A ç̄ai sh̄daamaje. Ai bä mö feduwä lä cuinö a si ç̄ai baidamaje. Mamocu fa ʒ̄oyabojenö, a nö waiblaöje ja, a ç̄ai w̄limaje. —Yai Bada tänö wa sh̄mabä wa ʒ̄owa lä yaileno wei wa lä cui, tä ʒ̄fa w̄a da cadidiba. ʒ̄Wedinö bei wa sh̄lei cufe? —a nowa tamaje.

Pedronö Jesús a nofi jole lä mojudubono wei tä ʒ̄

⁶⁹ Yafi sibo lä ʒ̄icoloi jamö, Pedro a loo showaoma. Öjamö a loo d̄jä, moco a icua fa ajedeicunö, abinaja a cuma. — Calileateli Jesús a lä cui nija ç̄afä wa ç̄ai cuoma —a cuma.

⁷⁰ Öj̄ö ma cui, cama nija bä mamo bluca lä showale d̄jä, a w̄ jole mojudumoma. Abinaja a Pedro cuma. —Cuwi. Camiyä nija wa lä cufe, ya tä daimi —suwä nija a cuma.

⁷¹ Yoca lä joleono wei jamö a icua cublou d̄jä, suwä ai anö a daa fa nomöjölalönö, a w̄ faö ç̄o nomöjöoma, ai bä ublao lä ajedeono wei bä nija. —Nasaleteli Jesús a lä cui nija fei a ç̄ai cuoma —a cuma.

⁷² Öj̄ö ma cui, a w̄ lojodoaö ja, a w̄ jole mojudumou ç̄oma. Abinaja a cuma. —Öj̄ö a w̄lo lä cui, ya daimi —a jole cuma.

73 Logo depois, aproximando-se os que ali estavam, disseram a Pedro: Verdadeiramente, és também um deles, porque o teu modo de falar o denuncia.

74 Então, começou ele a praguejar e a jurar: Não conheço esse homem! E imediatamente cantou o galo.

75 Então, Pedro se lembrou da palavra que Jesus lhe dissera: Antes que o galo cante, tu me negarás três vezes. E, saindo dali, chorou amargamente.

Mateus 27

Jesus entregue a Pilatos

Marcos 15.1; Lucas 23.1-2; João 18.28-32

1 Ao romper o dia, todos os principais sacerdotes e os anciãos do povo entraram em conselho contra Jesus, para o matarem;

2 e, amarrando-o, levaram-no e o entregaram ao governador Pilatos.

O suicídio de Judas

3 Então, Judas, o que o traiu, vendo que Jesus fora condenado, tocado de remorso, devolveu as trinta moedas de prata aos principais sacerdotes e aos anciãos, dizendo:

73Tä nö dedejedou fa çolonö, bä ublao lä ajedeono wei bä lä cui, abinaja Pedro nija ebä cuu çoma. —Bejedi lä, öjö bä nija cafä wa çai çocaoma. Calileатели bä ą faö lä culenaja, wa wą faö malä cui —bä cuma.

74Öjö ma cui, Pedro a wą jole mojudumou ço ja, a wafa wäamoma. Yai Bada a wafa çai jayumama, a jolemou bädao ja, a nö bleaamamou showadaobä. —Öjö a walo lä cui, ya daimi —a jole cuma. Inaja Pedro a lä cuno wei däjä, yedu cadala a wą nocablaliyoma.

75A wą cadala falayoma yalo, Jesúsno a nowa lä tano wei Pedronö tä nofi jaducudalema. “Cadala a wą faö showao mlao däjä, 3 wale nofi nia jole mojudubou”, a nowa malä tano wei. Öjö däjä a bufi fa wajäblalunö, a siboa fa showadalunö a öcöma.

Mateus 27

1Tä mö jaba jaluimaö däjä, nofi bäyäalewä blowäjäwä bä ma cui, judio bada ai bä ma cui, öjö bä bluca fa yododoblalunö, bä ą wayolayoma, Jesús a shäbeje.

2Öjö däjä, bococu fa çacöjenö, Bilado nijamö a öbölefälömaje, Lomateli bänö Bilado a bada lä lämabono wejei a nijamö.

Cama Juda a lä shämolayono wei tä ą

3Cama a wänö Jesús a nia shäö lä showadao wejei tä fa dalalönö, Juda a bufi wälidiblaliyoma, a lä nomojoliano wei a lä cui. A bufi wälidiblaliyoma yalo, bä blada ço çomaquema. ¿Öjö tawä? Nofi bäyäalewä blowäjäwä bä ma cuinö, judio

⁴ Pequei, traindo sangue inocente. Eles, porém, responderam: Que nos importa? Isso é contigo.

⁵ Então, Judas, atirando para o santuário as moedas de prata, retirou-se e foi enforçar-se.

⁶ E os principais sacerdotes, tomando as moedas, disseram: Não é lícito deitá-las no cofre das ofertas, porque é preço de sangue.

⁷ E, tendo deliberado, compraram com elas o campo do oleiro, para cemitério de forasteiros.

⁸ Por isso, aquele campo tem sido chamado, até ao dia de hoje, Campo de Sangue.

⁹ Então, se cumpriu o que foi dito por intermédio do profeta Jeremias: Tomaram as trinta moedas de prata, preço em que foi estimado aquele a quem alguns dos filhos de Israel avaliaram;

bada ai bä ma cuinö, Jesús a jömöabä bä blada 30 lä jöböqueno wejei, cama bä nija bä çõ çõmaquema.

⁴Blada bä çõmalanö abinaja e cuma. — Jesús a wãfa tamobä tä cua ma mlai ma cui, ya nomojolia fa dicolonö ya doblou mlaa lä cule —a cuma. Abinaja bada ebä cuu nomöjööma. —Cafä wa li dobroimi. Yamalecö yabäca dijä —bä cuma.

⁵Öjamö lä, Yai Bada etä yafi jamö, blada bä fa shäyäblacöfälönö, a faa çõlayofälöma. A fa alufälönö, cama a olami shãmolayoma.

⁶Nofi bäyãalewä bä blowäjãwä lä cuinö bä blada doa fa jãlalöjenö, abinaja bä nowa tayou juoma. —Eja, Yai Bada etä yafi jamö, yama bä blada lä nowamale jamö, ei bä blada nö didiobimi. Tä aç läa. Unocaye cãbã —bä nowa tayoma.

⁷Öjö cudeenö, bä aç bluca wayoa fa balölönö, ulifi a nowa çõ balõmaquemaje, jaboca talewä nija. Öjö tä ulifi jamö, shomi bä lä nomaoblou wei bä nia dodijidawä didiblaamaje.

⁸Öjö cudeenö, fei dãjä ma cui, öjö tä ulifi unocaye waiquiwä ja, tä açfa ulifi iyãbö wei jilaöje.

⁹Öjö tawä? Inaja bä fa cuanö, tä aç wãyãmou lä balõono wei tä aç bejedi cublaliyoma. Yai Bada a wãno wãyãlewä a Jelemia lä cui, cama etä aç oni jamö, abinaja tä aç oni cuu. Öjö blada 30 bä dãlemaje, Isaeli ebä nodiwãnö bä açfa blada lä wãyãno wejei, yanowamö a nowa çõamabeje.

10 e as deram pelo campo do oleiro, assim como me ordenou o SENHOR.

Jesus perante Pilatos

Marcos 15.1-15; Lucas 23.1-5,13-25; João 18.33—19.16

11 Jesus estava em pé ante o governador; e este o interrogou, dizendo: És tu o rei dos judeus? Respondeu-lhe Jesus: Tu o dizes.

12 E, sendo acusado pelos principais sacerdotes e pelos anciãos, nada respondeu.

13 Então, lhe perguntou Pilatos: Não ouves quantas acusações te fazem?

14 Jesus não respondeu nem uma palavra, vindo com isto a admirar-se grandemente o governador.

15 Ora, por ocasião da festa, costumava o governador soltar ao povo um dos presos, conforme eles quisessem.

16 Naquela ocasião, tinham eles um preso muito conhecido, chamado Barrabás.

10 Öjö bā blada ja, jaboca talewānō tā ulifi nofi lä table tā ulifi nowa çomaquemaje. Bada tänō wale nosiemaō ja, a lä cuno weinaja showawä. ¿Öjö tawä? Einaja tā a oni cuu balöo showaoma.

Bilado nija Jesús a lä icumaqueno wejei tā a

11 Öjö dājā, Bilado nija Jesús a icumaquemaje, Lomateli bānō a bada lä lämaqueno wei a lä cui nija. Bada anō a wālii ja, abinaja a cuma. —Cafä ¿judio bada bei wa? —a cuma. —Awei. Wa wā cadidou —Jesús a cuma.

12 Öjö ma cui, nofi bāyāalewā blowājāwā bā ma cuinō, judio ai bā bada mö feduwā ma cuinō, öjö bānō a wāfa ma taöje dājā ma cui, a wā juo çodaanomi.

13 Öjö dājā, Biladonō a wālii çoma. —¿Wa wāfa lä talajei, wa tábā a bluca jīliaō mlaa cule? —e cuma. Inaja a cuma ma cui

14 e a juonomi showawä. A wāfa lä tano wejei, moli tā a ma cui ja, a wā juo bādaonomi. A wā juono lä mlai tā ja, Bilado a bufi shino yai wedinajamoa dodijilayoma.

Jesús a yai lä waimolayono wei tā a

15 Bei. Bada tā Bilado lä cui, abinaja a showadi cuaama. Judio bānō Yai Bada a waiteli lä jayuno wei a nofi çocamaō çoje dājā, judio bā fe lä labou wei, ai moli a shino fadamaō çoma, judio bānō a wāfa yubou lä cadidiono wejei a lä cui.

16 Öjö tā lä cuono wei dājā, Balabasi a wāfa lä cui, a fe çai labou mö feduomaje. Öjö a nofi shino jushuama yalo, showadi a wāfa jīlimamoma.

17 Estando, pois, o povo reunido, perguntou-lhes Pilatos: A quem quereis que eu vos solte, a Barrabás ou a Jesus, chamado Cristo?

18 Porque sabia que, por inveja, o tinham entregado.

19 E, estando ele no tribunal, sua mulher mandou dizer-lhe: Não te envolvas com esse justo; porque hoje, em sonho, muito sofri por seu respeito.

20 Mas os principais sacerdotes e os anciãos persuadiram o povo a que pedisse Barrabás e fizesse morrer Jesus.

21 De novo, perguntou-lhes o governador: Qual dos dois quereis que eu vos solte? Responderam eles: Barrabás!

22 Replicou-lhes Pilatos: Que farei, então, de Jesus, chamado Cristo? Seja crucificado! Responderam todos.

17 Öjö cudeenö, judio bä bluca fa çoçamoliyonö, Biladonö bä wälima. —Fei däjä ¿wedi jamö a lä cui, bei wama a jujeblamaö bufii cule? ¿Balabasi ya famaö çoçobä tawä? Ma, öjö mlai, ¿Jesús a shino daanö, Yai Bada tänö a shömabä a jowa lä yaileno wei? —a bada cuma.

18 Einaja Bilado a cuma. Nofi bäyäalewä bä daö malä waiquiono wei. “Jesús a dodijaö ayao cudeenö, a shämaö bufi doblaoje”, bä nofi tabou waiquioma.

19 Abinaja Bilado etä çai cublaliyoma. Jesús a jömabä a döçao waiquio däjä, bä suwäbö e wano wäyayolumaje. Abinaja Bilado bä suwäbö e jowa cuma. —Miji a lä cui a cadidou. A nö bleaama dijä. Cama a nowa ja, ¡bejedi ya nö majali bleaaö dodijio bä lä cublei! —bä suwäbö e jowa cuma.

20 ¿Öjö tawä? Nofi bäyäalewä blowäjäwä bä ma cuinö, judio ai bä bada ma cuinö, täbä shi domaö waiquia dicoaje ja, Balabasi a wäfa shino yai yubomaje. Jesús a shämaö bufimaje.

21 Öjö däjä, bada tä Bilado a wä wabäo ço ja, abinaja a cuma. —Bei. Bolacabö ya cöbö tabou. Cafä wamacö nija ya nia moli çoçamaö lä ço wei, ¿wedi jamö a lä cui, bei wama a yai jujeblamaö bufi doblao? — ¡Balabasi! —ebä cuma.

22 Abinaja Bilado e cuu nomöjöoma. —Jäo. Inaja wamacö cuu ja, ¿wedinaja Jesús ya yai li taamabä, Yai Bada tänö a shömabä a jowa lä yaileno wei? —¡Fii balitama defi jamö, a shino da basumacö! —ebä bluca cublaloma.

23 Que mal fez ele? Perguntou Pilatos. Porém cada vez clamavam mais: Seja crucificado!

24 Vendo Pilatos que nada conseguia, antes, pelo contrário, aumentava o tumulto, mandando vir água, lavou as mãos perante o povo, dizendo: Estou inocente do sangue deste [justo]; fique o caso convosco!

25 E o povo todo respondeu: Caia sobre nós o seu sangue e sobre nossos filhos!

26 Então, Pilatos lhes soltou Barrabás; e, após haver açoitado a Jesus, entregou-o para ser crucificado.

Jesus entregue aos soldados
Marcos 15.16-20; João 19.2-3

27 Logo a seguir, os soldados do governador, levando Jesus para o pretório, reuniram em torno dele toda a coorte.

28 Despojando-o das vestes, cobriram-no com um manto escarlate;

23—¿Wedi tabä fii balitama defí jamö ya li basua bädamaquei? ¿Wedi bei tä li taö dodijioma? —a Bilado cuma ma cui, öjö a wä ja, bä ä yai balaa dicolayoma. —¿Fii balitama defí jamö, a da basumacö! —bä cublaloma.

24¿Öjö tawä? Bilado a wä faa doblamanomije. Tä shino yai wälidiblou nomöjölöyoma. Öjö cudeenö, mau ubä fa nacalänö, bä lä çocamole bä mamo mötale jamö, Bilado imicö yälömolayoma. ¿Öjö tawä? Jesús a shämaö bufiono lä mlai a nö yai öjöböamobä, wawädowä imicö li yälömoma. Abinaja e cuma. —Camiyä ya mayonö ei a nia shämoimi. Cafä wamacö cuaaö bufi lä doblao weinaja, cafä wamacö li cuaabä —e cuma.

25—¿Camiyä yamacönö lä! —bä bluca cublaloma—. Camiyä yamacö ma cui nija, yamacö ijilubö nodiwä ma cui nija, inaja lä tä nowa cuo nodiablalou showaobä lä cätä —bä cublaloma.

26Öjö däjä, Balabasi e faa çomalema, bä lä cuno weinaja showawä. Jesús a si fa yafelimalalönö, fii balitama defí jamö a basuabeje, a jöböa majöquema.

Sodado bänö Jesús a nö lä waiblano wejei tä ä

27Öjö däjä, bada tä yafibö sibo lä jicoloji jamö, sodado bänö Jesús a öböbou çai sibo majöa çolayofälömaje. Öjamö lä cama ai bä çai sodado mashi bluca nacaalalemaje.

28Öjamö lä Jesús camishi ecö fa jayublalöjenö, wacä labe cäcö ja a jole jole lucäa nomöjömalemaje, bä nö bada

²⁹ tecendo uma coroa de espinhos, puseram-lha na cabeça e, na mão direita, um caniço; e, ajoelhando-se diante dele, o escarneciam, dizendo: Salve, rei dos judeus!

³⁰ E, cuspiendo nele, tomaram o caniço e davam-lhe com ele na cabeça.

³¹ Depois de o terem escarnecido, despiram-lhe o manto e o vestiram com as suas próprias vestes. Em seguida, o levaram para ser crucificado.

Simão leva a cruz do Senhor

Marcos 15.21; Lucas 23.26

³² Ao saírem, encontraram um cireneu, chamado Simão, a quem obrigaram a carregar-lhe a cruz.

A crucificação

Marcos 15.22-32; Lucas 23.32-43; João 19.17-24

³³ E, chegando a um lugar chamado Gólgota, que significa Lugar da Caveira,

öjööamobä, bä showadi lä didio wei cäcö lä culenaja cäcö ja.

²⁹Too totocö çai mösöcöbö fa motoleblalöjenö, Jesús nija totocö yojoquemaje, bada bänö olo bä showadi yojobou lä cuaaö wejeinaja showawä. Bada bänö fii fibä däbou lä culajeinaja, jayu boco jamö ujudidiwä desi çai dämaquemaje. Öjö däjä, bä möfe çai jole deidolanö, a nofi jole jole badamoamaje. A nö waiblalajenö abinaja a nowa tamaje. — ¡Bada tä! Judio bä nija wa bada lä läle, ¡dodijidawä wa bälödiobä! —a nowa tamaje.

³⁰A çai cläshamaje. Desi däa fa çölöjenö, a fe çai shäbemaje.

³¹Inaja a nö waibläö cuaaö fa balölojenö, labe cäcö jayua fa çölujenö, cama ecö ja a didia çomaquemaje. Öjö däjä, fii balitama defi jamö a basuabeje, sibo jamö a öböa taa majölefälömaje.

Fii balitama defi jamö a lä basuqueno wejei tä a

³²Jesús a öböbou çai lä juimadujei jamö, Sileneteli a mö bamalefälömaje. Simón a wafa cuoma. A mö fa bamalöjenö, öjö nija fii defi nia lä blilio wei defi yalucua nomöjóa fe yadimaquemaje, edefi çai nojaobä.

³³Cocoda tä afa ulifi lä jilabou wejei jamö, a çai waloquemaje. ¿Öjö tawä? “Cocoda”, täbä caticö lä cudou wei, Felosi blaobä tä afa ulifi taöje. Öjamö a çai fa walobojolujenö,

³⁴ deram-lhe a beber vinho com fel; mas ele, provando-o, não o quis beber.

³⁵ Depois de o crucificarem, repartiram entre si as suas vestes, tirando a sorte.

³⁶ E, assentados ali, o guardavam.

³⁷ Por cima da sua cabeça puseram escrita a sua acusação: ESTE É JESUS, O REI DOS JUDEUS.

³⁸ E foram crucificados com ele dois ladrões, um à sua direita, e outro à sua esquerda.

³⁹ Os que iam passando blasfemavam dele, meneando a cabeça e dizendo:

⁴⁰ Ó tu que destróis o santuário e em três dias o reedificas! Salva-te a ti mesmo, se és Filho de Deus, e desce da cruz!

⁴¹ De igual modo, os principais sacerdotes, com os escribas e anciãos, escarnecendo, diziam:

³⁴nashiwä toubä ja, çowami täbä fa coyocoblalöjenö, a fe nia fa coamajenö e toubä dodoquemaje. Öjö ma cui, toubä wabaö fa balöonö, toubä wailema.

³⁵Fii balitama defí ja, a fa basucöjenö, Jesús camishi ebä nia fa sheleleablajenö, jimamodima ebä wai ja, bä wabäoma, camishi bä nia tabou mö lä feduo wejei, bä jömamobä.

³⁶Öjö däjä, öjamö lä bä lodou showalayoma, Jesús a nö nia nomaö fa daajenö.

³⁷Jesús a feduböcö jamö etä ą oni çai basuquemaje, cama nija tä nowa lä cuono wei tä dablamobä. Abinaja etä ą oni cuma. “Judio bä nija a bada cuobä, ei Jesús a”, etä ą oni cuma.

³⁸Fii balitama defí ja, Jesús a basua fa möamobalöjenö, cäcöbö doblou lä mlai cäcöbö çai basua ļulocuaquemaje. Acasi boco mashi jamö ai a, jayu boco mashi jamö ai a, cäcöbö basua taaquemaje.

³⁹Ai bä lä cui, bä jayuafälölanö a jömamaje. A nö çai waiblamaje.

⁴⁰Abinaja ebä cuma. —;Bei tawä! ;Wa nö nia ļowa lä walojano wei! Yai Bada wa etä yafi fa wälialönö, bolacabö tä mö didi fa cublalunö, ;wa etä yafi nia itamaö lä çono wei, wa nofi lä cui! ;Cafä a yai da bayeliblamolu, öjö lä! Yai Bada wa Ijilubö waiquiwä ja, wa ma basule ma cui, ja da itolu! —ebä cuma.

⁴¹Inaja showawä, judio bada bä ma cuinö a nö çai waibläö cuo mö feduomaje. Nofi bäyäälewä blowäjäwä bä ma cui, Moisesi

⁴² Salvou os outros, a si mesmo não pode salvar-se. É rei de Israel! Desça da cruz, e creremos nele.

⁴³ Confiou em Deus; pois venha livrá-lo agora, se, de fato, lhe quer bem; porque disse: Sou Filho de Deus.

⁴⁴ E os mesmos impropérios lhe diziam também os ladrões que haviam sido crucificados com ele.

A morte de Jesus

Marcos 15.33-41; Lucas 23.44-49; João 19.28-30

⁴⁵ Desde a hora sexta até à hora nona, houve trevas sobre toda a terra.

⁴⁶ Por volta da hora nona, clamou Jesus em alta voz, dizendo: Eli, Eli, lamá sabactâni? O que quer dizer: Deus meu, Deus meu, por que me desamparaste?

⁴⁷ E alguns dos que ali estavam, ouvindo isto, diziam: Ele chama por Elias.

etä ą ja täbä lä damaö wejei bä ma cui, judio ai bä bada ma cui, abinaja bä cuma.

⁴²—Ai täbä jowa bayeliblaö ma cuaano wei ma cui, ıwedi tä tabä cama bei a li bayeliblamou mlaa cule? Judio bä nija a bada cuobä a waiquiwä ja, fii balitama defi jamö a basudio dicoo mlai ja, a yai itou showadaobä. Bäma a itou fa dalalönö, öjö däjä bäma a wä bejedi yai bufiblaö showadaobä, ıöjö tawä?

⁴³Yai Bada a jowa bufiblaö. Yai Bada tänö a bufii ja lä, fei däjä a noshi yai umabobä, öjö lä. “Yai Bada bei İjilubö ya e”, a mada cublei —bä cuma.

⁴⁴Fii balitama ai deficö jamö, tomömolewä cäcöbö basua mö lä fedule cäcöbö ma cuinö a nö ıai waiblaböma.

Jesús a lä nomalayono wei tä ą

⁴⁵Bei. Motoca a ıololoblojolayou däjä, tä jödödöwa dödöblaliyoma. Motoca a itou bähäcuaö däjä tä shıi jomoblou ıolayoma.

⁴⁶ıÖjö tawä? Tä shıi jomoblou ıo lä bufiöle däjä, Jesús a wä ııalı fa falönö, cama bä caficö ą ja abinaja a cudaliyoma. —ıEli, Eli, lema sabadani? Inaja a lä cuobojoli, abinaja a yai cuma. “ıYai Bada bäfä lä bufiblale! ıYai Bada bäfä lä bufiblale! ıWedi tä tabä, bei wale li daa dicofälöö cufe?” ıÖjö tawä? Einaja a yai cudaliyoma.

⁴⁷Bä ublao lä ajedeono wei ai bä lä cuinö a wä fa jıiläjenö, abinaja bä cuma. —ıBei, bei! Fei a lä cuinö, Elia a jowa nacaö lä cule, Yai Bada a wäno wäyälöwä a jaba Elia lä cuono wei —bä cuma.

48 E, logo, um deles correu a buscar uma esponja e, tendo-a embebido de vinagre e colocado na ponta de um caniço, deu-lhe a beber.

49 Os outros, porém, diziam: Deixa, vejamos se Elias vem salvá-lo.

50 E Jesus, clamando outra vez com grande voz, entregou o espírito.

51 Eis que o véu do santuário se rasgou em duas partes de alto a baixo; tremeu a terra, fenderam-se as rochas;

52 abriram-se os sepulcros, e muitos corpos de santos, que dormiam, ressuscitaram;

53 e, saindo dos sepulcros depois da ressurreição de Jesus, entraram na cidade santa e apareceram a muitos.

54 O centurião e os que com ele guardavam a Jesus, vendo o terremoto e tudo o que se passava, ficaram possuídos de grande temor e disseram: Verdadeiramente este era Filho de Deus.

48 Öjö dāja, nashiwä toubä befi çai lä ãtaono wei jamö, lobe ai a fa läläicunö, öjö toubä ja tä madofi wai fa çadalönö, fii fi ja tä fa jïibanö, Jesús caficö ja toubä befi çai dodobou ajedeojolayoma.

49 Öjö ma cui, abinaja ai bä cuma. —iWaija, waija! Bamacö nö daablalou da balöo, ¿öjö tawä? Elia bama a waloo fa mönö, öjönö bama a bayeliblaö möbä —bä cuma.

50 Öjö dāja, Jesús a çali fa lamolunö, a möshöa jawäa fa showadaicunö, a nomalayoma.

51 Öjö dāja showawä, Yai Bada etä yafi jamö, camishi cäcö bada acadafu lä läono wei cäcö cacablou wädätefälöma. Mashita a ma cui, a bada blösö blösömolayoma. Maa mabä ma cui, mabä jafatolaliyoma.

52 Nomawä bä lä didibono wejei macabä ma cui, macabä aca calolaliyoma. Yai Bada ebä nomablou lä balöono wei bä ma cui, ai ebä demi jocäcäa fa çolalunö

53 maa macabä jamö, bä fao çolaliyoma. Jesús a demi jocäblou waiquilyono wei ja, Jelusale jamö öjö bä fa alufälönö, bluca täbä nija bä wawälaliyoma.

54 Jesús a nofi lä läbono wejei bä sodado lä cuinö, mashita a bada blösö blösömolou fa dalalöjenö, bä quilia fe balojolaliyoma. ¿Öjö tawä? Sodado 100 bä çai lä cuono wei a bada ma cuinö, cama ebä ma cuinö, tä bluca lä cublaliyono wei tä dalalemaje. Öjö tä ja, bä quilia fe fa balojolalunö, abinaja bä cudaliyoma. —Bejedi lä, quiiji a lä cui, iYai Bada tä Ijilubö e cuo dodijioma!

55 Estavam ali muitas mulheres, observando de longe; eram as que vinham seguindo a Jesus desde a Galiléia, para o servirem;

56 entre elas estavam Maria Madalena, Maria, mãe de Tiago e de José, e a mulher de Zebedeu.

O sepultamento de Jesus

Marcos 15.42-47; Lucas 23.50-56; João 19.38-42

57 Caindo a tarde, veio um homem rico de Arimatéia, chamado José, que era também discípulo de Jesus.

58 Este foi ter com Pilatos e lhe pediu o corpo de Jesus. Então, Pilatos mandou que lho fosse entregue.

59 E José, tomando o corpo, envolveu-o num pano limpo de linho

60 e o depositou no seu túmulo novo, que fizera abrir na rocha; e, rolando uma grande pedra para a entrada do sepulcro, se retirou.

61 Achavam-se ali, sentadas em frente da sepultura, Maria Madalena e a outra Maria.

A guarda do sepulcro

62 No dia seguinte, que é o dia depois da preparação, reuniram-se os principais

55 Öjamö lä suwä bä çai bluca cuoma, Calilea jamö culanö Jesús nija bä fa nocaofälönö, a lä bayeliblafälönö wejei bä lä cui. Bä jäwäjäwä çai fa ublajaonö, bä nö çai labajami dablalou mö feduo showaoma.

56 Öjö bä nijamö Madalateliyoma a María coyocooma. Santiago bä nöö e çai, José bä nöö e showawä lä cui. María öjö a wafa çai cuo mö feduoma. Sebedeo bä ijilubö ecöbö lä cui, öjö bei bä nöö e çai cuoma.

Jesús a nomawä lä didiqueno wei tä ą

57 Tä mö weyaö däjä, Alimadeateli a nö lä madofibö wei a waloquema, José a wafa lä cule. Jesús nija a nocaö mö lä feduono wei, a cuoma.

58 Bilado nija a fa icuicunö, Jesús a wafa nomawä boma. Öjö däjä Bilado a nosiemou showaoma, a çamabeje.

59 Josénö a nomawä fa çölönö, camishi acadafu au cäcönö a ąloblalema.

60 Maa maca jamö, cama a nia obi nomawä lä didiano wejei maca jamö, Jesús a nomawä maquequema. ¿Öjö tawä? Jesús a nomawä fa didicöfälönö, maca fe laobä, maa ma bada jiluluquefälöma. Öjö däjä José a çolayoma.

61 ¿Öjö tawä? Maa maca casö jamö, Madalateliyoma a María lä cui, a looma. Ai a wafa María cuo mö lä feduono wei sho, cäcöbö looma.

Maa maca fe laobä jamö bä sodado lä lämaqueno wejei tä ą

62 Öjö tä fena ja, täbä yanöcöobä tä mö jalu cublou däjä, Bilado nija judio bada bä juma. Nofi bäyäälewä blowäjäwä bä ma

sacerdotes e os fariseus e, dirigindo-se a Pilatos,

⁶³ disseram-lhe: SENHOR, lembramo-nos de que aquele embusteiro, enquanto vivia, disse: Depois de três dias ressuscitarei.

⁶⁴ Ordena, pois, que o sepulcro seja guardado com segurança até ao terceiro dia, para não suceder que, vindo os discípulos, o roubem e depois digam ao povo: Ressuscitou dos mortos; e será o último embuste pior que o primeiro.

⁶⁵ Disse-lhes Pilatos: Aí tendes uma escolta; ide e guardai o sepulcro como bem vos parecer.

⁶⁶ Indo eles, montaram guarda ao sepulcro, selando a pedra e deixando ali a escolta.

Mateus 28

A ressurreição de Jesus. Seu aparecimento às mulheres

Marcos 16.1-8; Lucas 24.1-12; João 20.1-10

¹ No findar do sábado, ao entrar o primeiro dia da semana, Maria Madalena e a outra Maria foram ver o sepulcro.

cui, faliseo bā çai bada ma cui, Bilado nija öjö bā bluca fa icuicunö,

⁶³ abinaja ebä cuma. —Bada tä. Quiji a lä jolemono wei a lä cui, a demöo showao däjä, abinaja a cuu dicoo cublelei. “Bolacabö tä mö didi fa cublalunö, ya nia jocädou ço”, a cuma.

⁶⁴ Öjö tawä? Öjö cudeenö, bolacabö tä mö didi cublou showao mlao däjä, a nomawä lä didile maca jamö, sodado bā da lämacö, cama ebä lä nocamabono wei bā lä cui, öjamö bā lucäo jato mlaobä. Bā lucäa fa dicolunö, a nomawä fa dälöfälöjenö, shomi jamö a taaö nomöjöö mlaobeje. Inaja bā cuaaö dicoo ja, täbä mölaa dicomaleije. Cama jolemou a wänö täbä mölamaö ma waiquiono wei ma cui, “A demi jocädou çolayoma tai”, cama ebä cuu dicoo ja, öjö däjä täbä nia yai mölalayou —ebä cuma.

⁶⁵ —Jão —Bilado e cuma—. Sodado wama bā lämbobä, fei bā da lululöfälöje. Ma yai da lojodocöje —a cuma.

⁶⁶ Inaja a cuma yalo, sodado bā çai fa alufälöjenö, maa ma bada lä läono wei ma tamaö mlaobeje, öjamö bada etä oni sudimaquemaje. Öjö däjä, bā läo juobä, bā sodado lämaquefälömaje.

Mateus 28

Jesús a demi jocädou lä çolayono wei tä a

¹ Täbä lä yanöcöo wei tä mö jalu jayublou waiquilayono wei ja, domingo tä mö jalu lä cublale däjä, Jesús a nomawä lä didiono wei maca nia fa möbönö, suwä cäcöbö aa fenalayoma. Madalateliyoma María a

² E eis que houve um grande terremoto; porque um anjo do SENHOR desceu do céu, chegou-se, removeu a pedra e assentou-se sobre ela.

³ O seu aspecto era como um relâmpago, e a sua veste, alva como a neve.

⁴ E os guardas tremeram espavoridos e ficaram como se estivessem mortos.

⁵ Mas o anjo, dirigindo-se às mulheres, disse: Não temais; porque sei que buscais Jesus, que foi crucificado.

⁶ Ele não está aqui; ressuscitou, como tinha dito. Vinde ver onde ele jazia.

⁷ Ide, pois, depressa e dizei aos seus discípulos que ele ressuscitou dos mortos e vai adiante de vós para a Galiléia; ali o vereis. É como vos digo!

⁸ E, retirando-se elas apressadamente do sepulcro, tomadas de medo e grande alegria, correram a anunciá-lo aos discípulos.

cuoma, ai a wafa María cuo mö lä feduono wei a çai.

²Yedu Bada tänö ajele a fa shömölödunö, Jesús a nomawä didiobä maca fe lä lale ma jilulaö däjä, tä ulifi blösö blösomou fe balojolayoma. Ma fa jilublälönö, öjö ma feyaca jamö a dökäa showadaquema.

³Madula a mömou lä culenaja, a mömou cuoma. A lä didio wei ecö au shji wacalamioma.

⁴A mömou nö quilijioma yalo, bä sodado lä läono wei bä lä cui, bä quilili fa blösö blösomonö, jai nomawä bä bläläa culaliyoma.

⁵Suwä cäcöbö nija abinaja ajele e cuma. — Cäcöbö quili dijä. Jesús wafä a lä dayäboyoi bäfäcö daö, fii balitama defi jamö a lä basuono wei a lä cui.

⁶Eja a cuami. A demi jocädou waiquilayoma tai, cama a lä cuno weinaja showawä. Jabo, öjö lä, a nomawä lä maqueono wei wafä tä möblaaö balöobä.

⁷Wafä tä möblaaö fa balöonö, cama ebä lä nocamabono wei bä lä cui, lobe wafä bä yömölajalayobä. A demi lä jocädaliyono wei, wafä tä a nia wäyäjelayou. Calilea jamö a dablaö çobeje, a nia balöfälöö. ¿Öjö tawä? Einaja bäfäcö nowa nia fa tanö, ya waloquei lä cufe —a ajele cuma.

⁸Ajele a wä fa jilibölänö, maa maca jamö lobe cäcöbö quilili faa çolayofälöma. Cäcöbö bufi çai doblalou fe balojooma. Jesúsno cama ebä lä nocamabono wei bä yömölaböbä, lobe cäcöbö läläa showalayofälöma.

⁹ E eis que Jesus veio ao encontro delas e disse: Salve! E elas, aproximando-se, abraçaram-lhe os pés e o adoraram.

¹⁰ Então, Jesus lhes disse: Não temais! Ide avisar a meus irmãos que se dirijam à Galiléia e lá me verão.

Os judeus subornam os guardas

¹¹ E, indo elas, eis que alguns da guarda foram à cidade e contaram aos principais sacerdotes tudo o que sucedera.

¹² Reunindo-se eles em conselho com os anciãos, deram grande soma de dinheiro aos soldados,

¹³ recomendando-lhes que dissessem: Vieram de noite os discípulos dele e o roubaram enquanto dormíamos.

¹⁴ Caso isto chegue ao conhecimento do governador, nós o persuadiremos e vos poremos em segurança.

¹⁵ Eles, recebendo o dinheiro, fizeram como estavam instruídos. Esta versão divulgou-se entre os judeus até ao dia de hoje.

⁹Cäcöbö läläafälöbä jamö, yedu Jesús a bädaliyoma. A fa bädalunö, a wə faa mö balayoma. Cäcöbö quilili fa dijoblaicunö, Jesús mamicö ja, cäcöbö imicö waliblaquema. Cäcöbö möfe bolanö a wəfa Bada doblao taböma.

¹⁰Öjö däjä, abinaja Jesús e cuma. —Cäcöbö quilii dicoo dijä. Fäähäyä wafä bä nia yömölajalayu, Calilea jamö bä jufälöbä. Öjamö lä wale nia möö çoje —e cuma.

Sodado bänö tä ą lä wäyäjälono wejei tä ą

¹¹Suwä cäcöbö jufälöö däjä, maa maca jamö bä sodado lä läono wei ai bä mö feduwä lä cuinö, Jelusale jamö, tä ą çai aa mö fedulayofälömaje. Tä bluca lä cublaliyono wei, nofi bəyāalewä blowäjawä bä nija tä ą wäyāo çojolomaje.

¹²Öjö bä bada lä cuinö, judio ai bä bada fa yododoblamalöjenö, bä ą bluca wayolayoma. Öjö däjä, tä lä cublaliyono wei tä ą wäo dicoo mlaobeje, sodado bä nija blada bä jöböquemaje.

¹³Abinaja bä nowa tamaje. —Bei. Tä lä cublalufe, wama tä ą yai wäyāo mlai ja, abinaja wamacö shino cubä. “Jesúsnö bä lä nocamabono wei bä lä cuinö, bä nofi didi waloa fa jətoicunö, yamacö mio däjä a nomawä çə jətolefälöma sijej”, wamacö cubä. Einaja wamacö shino cubä, öjö lä.

¹⁴Biladonö tä ą jiliaö bədao ja, yamacö ą läblou weicätä, wamacö nö bleaamaö dicoo mlaobä —bə nowa tama.

¹⁵Einaja bä cuu ja, sodado bänö bä blada däləmajə. Bə nowa lä tano wejeinaja tä ą jole wäyāo cuaadayomaje. Judio bä nija

Jesus aparece aos discípulos na Galileia

16 Seguiram os onze discípulos para a Galiléia, para o monte que Jesus lhes designara.

17 E, quando o viram, o adoraram; mas alguns duvidaram.

A Grande Comissão

Marcos 16.15-18; Lucas 24.44-49

18 Jesus, aproximando-se, falou-lhes, dizendo: Toda a autoridade me foi dada no céu e na terra.

19 Ide, portanto, fazei discípulos de todas as nações, batizando-os em nome do Pai, e do Filho, e do Espírito Santo;

20 ensinando-os a guardar todas as coisas que vos tenho ordenado. E eis que estou convosco todos os dias até à consumação do século.

öjō tā ʔ blaucublou fa showadalonö, tā ʔ tabou showaa lä cudujei.

Cama ebä shömöa lä cadidileno wei tā ʔ **16**Bei. Jesúsno cama ebä lä nocamabono wei bä 11 lä cui, Calilea jamö bä fa alufälönö, Jesúsno tā balöcö ʔfa lä wäyāno wei jamö bä juu showadaoma.

17Öjamö lä Jesús a daa fa çalalöjenö, bä möfe fa boblaicunö, a wʔafa Bada doblao tamaje. Öjō ma cui, cama ai ebä mö feduwä lä cui bä bufi wedinajamou showaoma. “Öjō lä a waiquiwä daanö”, a nofi tabou cadidionomije.

18Abinaja Jesúsno bä nowa tama. —Fedu jamö ma cui, bita jamö ma cui, bluca täbä lä cublai täbä ja ya Bada cuobä, camiyä Yai Bada tänö wale tablamalema.

19Öjō cudeenö, camiyä ya wʔanö bä juu da cuaafälö. Bluca bä bälöjowä lä yaiblai bä da yömöladuje, camiyä nija bä nocao mö feduobä. Fayä a wʔ ma cuinö, bä Ijilubö ya e ʔ ma cuinö, Yai Bada bei Bufe a wʔ ma cuinö, öjō yamacö ʔnö wama bä fe ojomaö cuaabä.

20Cafä wamacö nija ya tā tamaö lä bufino weinaja bä cuaaö mö feduo showaobä, bä damaö da cuaaje. ¿Öjō tawä? Yai Bada tänö täbä jödödowä waicaö showao mlao däjä, showadi bamacö çai nia cudio —bä nowa tama.

O evangelho segundo Marcos

Marcos

Marcos 1

¹ Princípio do evangelho de Jesus Cristo, Filho de Deus.

João Batista
Mateus 3.1-6; Lucas 3.1-6

² Conforme está escrito na profecia de Isaías: Eis aí envio diante da tua face o meu mensageiro, o qual preparará o teu caminho;

³ voz do que clama no deserto: Preparai o caminho do SENHOR, endireitai as suas veredas;

⁴ apareceu João Batista no deserto, pregando batismo de arrependimento para remissão de pecados.

⁵ Saíam a ter com ele toda a província da Judéia e todos os habitantes de Jerusalém; e, confessando os seus pecados, eram batizados por ele no rio Jordão.

Marcos 1

Juannö tãbã fe lä ojomano wei tä ą

¹Ei Jesucristo dodijidawä etä ą colo, Yai Bada bei Ijilubö e lä cui.

²Juan a cuo showao mlao däjä, Yai Bada a wąno wäyälwä Isaia a lä cuinö, yedu jamö a wąfa wäyää lä balöono wei etä ą bejedi cublaliyoma. Abinaja tä ą cuu. Bei. Wa nia juu lä cuaafälöö wei jamö, wa wąno taö balöafälöbä, iba ya nia shömaö balöö, wa wą jĵliaö dodijidaobeje.

³Ulifi bloque jamö bä yömölaö ja, a wą nia lojodoaö. “İBada tä juu lä cuimi!”, a nia cuu. Abinaja bä nowa nia taö, a wą Bada jĵliaö cadidio showadaobeje. “A nia lä juu wei jamö, bei wama e yo wawämaö fa cuaaimadunö, e yo shaliliblaö da balöloje”, bä nowa nia taö. Einaja tä ą cuu, Juan a wąfa wäyää lä balöono wei tä ą lä cui.

⁴Bei. Ulifi bloque jamö, yacumö, fe ojomalewä Juan a wawälayoma. Bä yömölaö ja, wąlidiwä tä ja bä bufi lädamaö bufima, cama nija bä fe ojoblambä. Bä doblou lä mlai tä ma cule ma cui, Yai Bada tänö tä nowa mladambä.

⁵Öjö däjä, Judea jamö bä bluca lä bälöblai, Juan nija bä walobaleyoluma, Jelusaleteli bä ąai bluca. Bä doblono lä mlai tä ja, bä ą nö wäolanö, Jodana u jamö cama nija bä fe ojoblamolayoma.

⁶ As vestes de João eram feitas de pêlos de camelo; ele trazia um cinto de couro e se alimentava de gafanhotos e mel silvestre.

João dá testemunho de Jesus

Mateus 3.11-12; Lucas 3.15-17; João 1.19-28

⁷ E pregava, dizendo: Após mim vem aquele que é mais poderoso do que eu, do qual não sou digno de, curvando-me, desatar-lhe as correias das sandálias.

⁸ Eu vos tenho batizado com água; ele, porém, vos batizará com o Espírito Santo.

O batismo de Jesus

Mateus 3.13-17; Lucas 3.21-22; João 1.32-34

⁹ Naqueles dias, veio Jesus de Nazaré da Galiléia e por João foi batizado no rio Jordão.

¹⁰ Logo ao sair da água, viu os céus rasgarem-se e o Espírito descendo como pomba sobre ele.

¹¹ Então, foi ouvida uma voz dos céus: Tu és o meu Filho amado, em ti me comprazo.

A tentação de Jesus

Mateus 4.1-11; Lucas 4.1-13

⁶ ǪǪö tawä? Yalo cameyo çöicö ja, Juan a didioma. Yalo si çai acadafu yaßboma. Cösö cösöma bä waama, buu ubä çai.

⁷ Täßä yömöläö ja, abinaja a cuma. —Inaja camiyä ya cuaaö ma balöö wei ma cui, camiyä ya nodi jamö a nö yai lä walojaö wei a nia waloo nomöjööyoluu. Öjö a shino yai dobla a ayaa cudeenö, ya bayelibleaö bädaobä tä ma cui ja, ya nö quilibö wei. Bei mamicö lä didio wei ya etäcö nata cushaö ja, ya loquei ma cui ya nö quilibö wei.

⁸ Camiyänö bämacö fe ojoblaö däjä, mau u ja bämacö jödödöblamaö ma cui, öjö a lä cuinö, mau unö mlai, Yai Bada a Bufinö wamacö nia jödödöblaö.

Jesús a fe lä ojoblamolayono wei tä a

⁹ Inaja Juan a cuaaö showao däjä, Calilea tä ulifi jamö Jesús a cuoma. Nasaleteli bä lä bälöle jamö a culanö Jodana u jamö a fa walobaliyonö, Juan nija a fe ojoblamolayoma.

¹⁰ A fe fa ojoblamolunö a washölöblou çö däjä, lobe judu mösö ca jolaa dalalema. Yai Bada a Bufe, jai joledo a cuwä, a itou çai daa showaadalalema.

¹¹ Öjö däjä, fedu jamö tä a fa bädaludunö, abinaja Yai Bada a cuma. —Ijluyä bäfä nofimaö lä dodijile, cafä wa. Cafä nija bejedi lä ya bufi yai doblalou dodijio —a cuma.

Fecula bada tänö Jesús a lä yabäcäblalano wei tä a

12 E logo o Espírito o impeliu para o deserto,

13 onde permaneceu quarenta dias, sendo tentado por Satanás; estava com as feras, mas os anjos o serviam.

Jesus volta para a Galileia

Mateus 4.12-17; Lucas 4.14-15

14 Depois de João ter sido preso, foi Jesus para a Galiléia, pregando o evangelho de Deus,

15 dizendo: O tempo está cumprido, e o reino de Deus está próximo; arrependei-vos e crede no evangelho.

A vocação de discípulos

Mateus 4.18-22; Lucas 5.1-11

16 Caminhando junto ao mar da Galiléia, viu os irmãos Simão e André, que lançavam a rede ao mar, porque eram pescadores.

17 Disse-lhes Jesus: Vinde após mim, e eu vos farei pescadores de homens.

18 Então, eles deixaram imediatamente as redes e o seguiram.

12 Öjō dājā showawä, ulifi bloque jamö, lobe Yai Bada tä Bufinö Jesús a shömölema.

13 Öjamö lä yalo bä lä juole jamö Jesús a juu showao dājā, 40 tä mö didi tablamaö dājā, Sadanasinö a yabäcäblalama ma cui, ajele bänö a bayeliblamaje.

Yai Bada etä a wäyää cuaabä Jesús a lä wawälayono wei tä a

14 Bei. Bada bänö Juan a juwäa waiquimaleno wejei ja, Calilea jamö Jesús a cua çolayoma. Yai Bada dodijidawä tä a ja, bä yömölaö cuaaimalanö, a waloa çoquema.

15 Abinaja bä nowa taö cuaama. —¡Fei dājā waiquiwä! ¡Wälidiwä tä ja, bä bufi da lädalü! Yai Bada tänö cama ebä çai nia lä cuo wei, tä ajedou waiquia lä cuimi. Yai Bada dodijidawä tä a bejedi çai da bufije —bä nowa taö cuaama.

Yuli yaçalewä cäcöbö lä nacaleno wei tä a

16 Modu Calilea u casö jamö Jesús a diquecou cuaafälölanö, Simón a dalalema, bä fäähä Andrés e çai. Yuli bä lä yaçamou wei täcö walalawä queamaböö dājā, cäcöbö dalalema. ¿Öjō tawä? Yuli yaçalewä cäcöbä cuoma.

17 Abinaja Jesúsno cäcöbö nowa tama. —Jabo. Cäcöbö da yauiquiyo. Yuli bä bädawä mlai, yanowamö wafä täbä nabä shino yai lä juu wei wafäcö cublobä bäfäcö nia tablamaö —cäcöbö nowa tama.

18 Öjō dājā, a wä fa jilibölänö, täcö walalawä daböa fa showadacöfälönö, öjō nijamö cäcöbö yaua showadalayoma.

19 Pouco mais adiante, viu Tiago, filho de Zebedeu, e João, seu irmão, que estavam no barco consertando as redes.

20 E logo os chamou. Deixando eles no barco a seu pai Zebedeu com os empregados, seguiram após Jesus.

A cura de um endemoninhado em Cafarnaum
Lucas 4.31-37

21 Depois, entraram em Cafarnaum, e, logo no sábado, foi ele ensinar na sinagoga.

22 Maravilhavam-se da sua doutrina, porque os ensinava como quem tem autoridade e não como os escribas.

23 Não tardou que aparecesse na sinagoga um homem possesso de espírito imundo, o qual bradou:

24 Que temos nós contigo, Jesus Nazareno? Vieste para perder-nos? Bem sei quem és: o Santo de Deus!

19 Öjö tä fe dolejedale ja, Sebedeo bä ijilubö Santiago e daa majölalema, bä fäähshä Juan e çai. Cama bä canawäbö ja cäcöbö befi çai çalanö, yuli bä lä yaçamou wei täcö walalawä idudaböma.

20 Cäcöbö çai naca fa showadaalänö, cäcöbö yaua showaquema. ¿Öjö tawä? Canawä a jamö, bä föö Sebedeo e daböquefälöma, cama a nosie lä juano wejei bä çai.

Fecula a lä yashublaleno wei tä a

21 Cabenaoteli bä shabonobö jamö, Jesúsno cama ebä çai waloa nomöjöquema. Sábado däjä, judio bä yododabä yafi jamö Jesús a lucäa fa showadalunö, Yai Bada etä a ja, bä damama, täbä yanöcöobä tä mö jalu ja.

22 Bä damaö däjä, a wä lä shalialiablalou wei a wä ja, bä bufi möaaö dodijioma. Moisesi etä a ja bä showadi damaö lä cuaano wejeinaja, a wä jilimamou cuono malä mlai. Jai tä a yai daö shalilio showadaoma, a wä jiliaö malä cuaano wejei.

23 Öjamö lä, judio bä yododabä yafi jamö, a lä feculaböono wei a çai wälo coyocooma.

24 A wä çcali fecula fa falönö, a wä quilili läblaliyoma. —¡Ma! Nasaleteli Jesús wa lä cuinö, ¿wedinaja yamalecö nia fa taamanö, bei wa li waloo cuboyoi? ¿Bei yamalecö nabä juu waiquio cufe? Bäfä daö. Yai Bada tänö wa lä yaileno wei wa e —a cuma.

25 Mas Jesus o repreendeu, dizendo: Calate e sai desse homem.

26 Então, o espírito imundo, agitando-o violentamente e bradando em alta voz, saiu dele.

27 Todos se admiraram, a ponto de perguntarem entre si: Que vem a ser isto? Uma nova doutrina! Com autoridade ele ordena aos espíritos imundos, e eles lhe obedecem!

28 Então, correu célere a fama de Jesus em todas as direções, por toda a circunvizinhança da Galiléia.

A cura da sogra de Pedro
Mateus 8.14-15; Lucas 4.38-39

29 E, saindo eles da sinagoga, foram, com Tiago e João, diretamente para a casa de Simão e André.

30 A sogra de Simão achava-se acamada, com febre; e logo lhe falaram a respeito dela.

31 Então, aproximando-se, tomou-a pela mão; e a febre a deixou, passando ela a servi-los.

Muitas outras curas
Mateus 8.16-17; Lucas 4.40-41

32 À tarde, ao cair do sol, trouxeram a Jesus todos os enfermos e endemoninhados.

25 Öjō ma cui, Jesúsno a wə wasöblalema. —ıA wə fa dijä. E faa da çolufälö! —a cuma.

26 Öjō däjä, fecula anö a wəlo ıcali fa yabolemomalönö, a ıcali şılalamolanö a daa showaquefälöma.

27 Öjō tä fa dalalöjenö, bä bluca şhädayaimou dodijioma. Abinaja bä nowa tayou ja, bä cuma. —ıEi wedi bei tä ą majöwä? ıTä ą nofi yai lä shomi wei! A wə fa shalilonö, ıfecula bä ma cuinö a wə nofi lä juaö wejei! —bä cuma.

28 Öjō däjä, Jesús a wəfa wäyäö cuaaö fa showadalujenö, Calilea tä ulifi fe lä fayoi jamö ma cui, a wəfa jılimou blaucumobodayoma.

Pedro bä yesi e lä jalomaleno wei tä ą

29 Öjō däjä, judio bä yododabä yafi jamö a faa fa çolufälönö, Simón, Andrés cäcöbö yafibö jamö, Santiago, Juan sho cäcöbö çai lucäa majölayoma.

30 ıÖjō tawä? Öjamö Simón bä yesi e lä cui, a fa yoblaonö, e jalili blaoma. Jesús nija a wəfa wäyäö showadaomaje.

31 A jalili blaobä jamö a fa icuicunö, boco fa dälönö, a jocädamalema. A lä yoblaono wei etä mladou fa showadalonö, bä fama iyaa showadamalema.

Jesúsno bä bluca lä jalomaleno wei tä ą

32 Bei. Motoca a lä queo wei däjä, bä çai jalili lä cublamono wejei bä çai bluca waloblayolumaje. Bä lä feculaböono wei bä çai.

33 Toda a cidade estava reunida à porta.

34 E ele curou muitos doentes de toda sorte de enfermidades; também expeliu muitos demônios, não lhes permitindo que falassem, porque sabiam quem ele era.

Jesus se retira para orar

Lucas 4.42-44

35 Tendo-se levantado alta madrugada, saiu, foi para um lugar deserto e ali orava.

36 Procuravam-no diligentemente Simão e os que com ele estavam.

37 Tendo-o encontrado, lhe disseram: Todos te buscam.

38 Jesus, porém, lhes disse: Vamos a outros lugares, às povoações vizinhas, a fim de que eu pregue também ali, pois para isso é que eu vim.

39 Então, foi por toda a Galiléia, pregando nas sinagogas deles e expelindo os demônios.

A cura de um leproso

Mateus 8.1-4; Lucas 5.12-16

40 Aproximou-se dele um leproso rogando-lhe, de joelhos: Se quiseres, podes purificar-me.

33Bä lä fablaaö wei yoca jamö, Cabenaoteli bä shabonobö jamö bä bluca lä bälöle bä bluca yododablayoluma.

34Bluca tä wayu shomitawänö bä nö jalili lä bleaano wei bä jalomalalema. Fecula bä bluca çai yashuu showadaoma. ¿Öjö tawä? A nö öjöböamaje yalo, bä ą fablamanomi.

35Tä mö didi sublao showao däjä, Jesús a jocäblou fa jalulonö, täbä bälöa lä mlale jamö a aa fe jalulayoma. Öjamö Yai Bada nija a wą fama.

36Simónnö bä çai lä cuono wei bä sho, a dayäaö fa juojenö,

37bä waloa jäqueyoluma. Abinaja ebä cuyoluma. —Bluca täbä jödödöwä lä cuinö wa dayäö jaaje —ebä cuma.

38Öjö ma cui, Jesús a wą läblaliyoma. Abinaja bä nowa tama. —Ma. Ai bä shabonobö nomöjöwä jamö bamacö nia jayublou nomöjöö, öjamö lä ya tä ą çai wäyäbä. Öjö lä ya bä bluca yömölabä, ya malä waloqueyoluno wei —a cuma.

39Öjö däjä, Calilea jamö Jesús a juu cuaalanö, judio bä yododabä yafi bä jamö, bä yömölaö cuaama. Fecula bä çai yashuu cuaama.

Sicö lä jodeono wei a lä jalomaleno wei tä ą

40Täbä sicö lä jodemaö wei tä wayunö a nö lä bleaano wei a jalili waloquema. Jesús nija a fa dijoafälönö, a nofi nia ojode fa tablamonö, a wą fama. Abinaja e cuma. —Wale bayelibläö ojode ja, wale

⁴¹ Jesus, profundamente compadecido, estendeu a mão, tocou-o e disse-lhe: Quero, fica limpo!

⁴² No mesmo instante, lhe desapareceu a lepra, e ficou limpo.

⁴³ Fazendo-lhe, então, veemente advertência, logo o despediu

⁴⁴ e lhe disse: Olha, não digas nada a ninguém; mas vai, mostra-te ao sacerdote e oferece pela tua purificação o que Moisés determinou, para servir de testemunho ao povo.

⁴⁵ Mas, tendo ele saído, entrou a propalar muitas coisas e a divulgar a notícia, a ponto de não mais poder Jesus entrar publicamente em qualquer cidade, mas permanecia fora, em lugares ermos; e de toda parte vinham ter com ele.

Marcos 2

A cura de um paralítico em Cafarnaum

Mateus 9.1-8; Lucas 5.17-26

¹ Dias depois, entrou Jesus de novo em Cafarnaum, e logo correu que ele estava em casa.

jalomalei dao, ya dodijidablou çobä —e cuma.

⁴¹Jesúsnö a nofi ojodadaö ja, boco fa dododalunö a jubädalema. Abinaja e cuma. —Ya ojode lä. A da jalolu, öjö lä, wa dodijidablou çobä —e cuma.

⁴²Öjö däjä, etä wayu mladou fa showadalonö a dodijidablou çolayoma.

⁴³Öjö däjä, a shömaö çolanö, a wä nö wäo wasöo dodijioma.

⁴⁴Abinaja e cuma. —Ei bäfä lä jalomalöfe, yanowamö moli ma cui nija wa tä äfa nia wäaimi. Nofi bäyäälewä nija a yai da mömodu. Wa dodijidablou lä çolufe tä nowa ja, Moisesinö tä jöböamaö lä bufino wei etä da dodobodu. Inaja wa cuaaö ja, bluca täbä nija wa nia demi dablou wawädoö —a cuma.

⁴⁵Öjö ma cui, bluca täbä nijamö Jesús a wäfa wäyääö fa showadaonö, tä ä yai balamaö cuaama. Inaja a cuaama yalo, bä lä lulono wei bänö Jesús a doblamanomije. Täbä shabonobö jamö, wawädoö a juu doblonomi majöwä. Ulifi jamö a shino yai cua fa majöalunö, öjamö lä jödödöwä bä lä bälöblai ebä waloblaaö majöoyoluma.

Marcos 2

Jalili a befi çai lä cadömaboimano wejei tä ä

¹Tä fa weyajadalunö, Cabenao jamö Jesús a waloa fa çalunö, a çoblou jililemaje.

² Muitos afluíram para ali, tantos que nem mesmo junto à porta eles achavam lugar; e anunciava-lhes a palavra.

³ Alguns foram ter com ele, conduzindo um paralítico, levado por quatro homens.

⁴ E, não podendo aproximar-se dele, por causa da multidão, descobriram o eirado no ponto correspondente ao em que ele estava e, fazendo uma abertura, baixaram o leito em que jazia o doente.

⁵ Vendo-lhes a fé, Jesus disse ao paralítico: Filho, os teus pecados estão perdoados.

⁶ Mas alguns dos escribas estavam assentados ali e arrazoavam em seu coração:

⁷ Por que fala ele deste modo? Isto é blasfêmia! Quem pode perdoar pecados, senão um, que é Deus?

⁸ E Jesus, percebendo logo por seu espírito que eles assim arrazoavam, disse-lhes: Por que arrazoais sobre estas coisas em vosso coração?

⁹ Qual é mais fácil? Dizer ao paralítico: Estão perdoados os teus pecados, ou dizer: Levanta-te, toma o teu leito e anda?

²Öjö däjä, bluca bä fa yododoblaliyonö, jęfa tä jödödöblou fa waiquilonö, ai bä ublao yädäobä etä cuonomi. Inaja tä mashiquio cuo showao däjä, Yai Bada etä ą ja, Jesúsno bä bluca yömölama.

³Öjö däjä, Jesús nija a mömabeje, a lä yątoliböono wei a lä cui, 4 täbänö a befi ąai cadömaboimamaje.

⁴Öjö ma cui, bä lä ąoąamono wei bänö a yafi jęfa mashiquiwä ja, a ąai faö doblonomije. Öjö cudeenö, yafi feyaca sibo jamö a ąai dubefälömaje. A ąai fa dubofälöjenö, Jesús a feduböcö jamö tä fa jocäblalujulujenö, a lä yątoliböono wei a befi ąai itomalejelayomaje.

⁵A nofi lä mölabou wejei etä fa dalalönö, abinaja Jesús a cuma, a lä yątoliböono wei a nija. —Uąasi. Wa doblou lä mlai afä ya tä nowa bluca mladamaö lä cule —e cuma.

⁶Moisesi etä ą ja bä lä damaö wejei ai bä lä cui, öjamö bä ąai fa loonö, bä bufi jöjömoma. Abinaja bä bufi cudaliyoma.

⁷“¿Ei wedi a wą bashiwä? Yai Bada a nö waiblaö lä cule. Täbä doblou lä mlai, Yai Bada tänö etä nowa shino mladamaö dao, yanowamö a bashiwänö mlai”, bä bufi cudaliyoma.

⁸Einaja bä bufi cuu lä jątoono wei Jesúsno bä daö fa showadaonö, a wą fama. — ¿Wedi tä tabä, wamacö bufi li jöjömou dicoa cube?

⁹Ei a lä yątolibö wei a lä cui, camiyä bei ya wąnö ya jalomaö lä dalenaja, inaja showawä, ya etä nowa ąai mladamaö si ijejewä cuwä. Ya nowa tabä ya waiquiwä

10 Ora, para que saibais que o Filho do Homem tem sobre a terra autoridade para perdoar pecados – disse ao parálico:

11 Eu te mando: Levanta-te, toma o teu leito e vai para tua casa.

12 Então, ele se levantou e, no mesmo instante, tomando o leito, retirou-se à vista de todos, a ponto de se admirarem todos e darem glória a Deus, dizendo: Jamais vimos coisa assim!

A vocação de Levi
Mateus 9.9; Lucas 5.27-28

13 De novo, saiu Jesus para junto do mar, e toda a multidão vinha ao seu encontro, e ele os ensinava.

14 Quando ia passando, viu a Levi, filho de Alfeu, sentado na coletoria e disse-lhe: Segue-me! Ele se levantou e o seguiu.

malä cui, a lä maquele a fa jocälänö, täcö çai cojamö çobä. ¿Öjö tawä?

10 Camiyä ya lä yanowamöblaleyoluno wei ya lä cui, eja, bita jamö ya lä cule däjä, täbä doblou lä mlai ya täbä nowa mladamabä ya waiquiwä. Wama tä möbä, öjö lä —a cuma. Einaja a fa cunö, a wä wawäa showaquema, a lä yätoliböono wei nija.

11—Bei. A da ubladalu. Wa lä maquele wa täcö fa jocälänö, täcö çai cojamö da çö — a cuma.

12 Öjö däjä, bä bluca lä çocamono wei bä mamö showao däjä, a lä yätoliböono wei a ubladaliyoma. A lä maqueono wei täcö fa jocädalönö, täcö çai çö showadalayofälöma. Inaja a cuaama yalo, bä bluca lä çocamono wei bä bufi fejeleo dodijioma. Yai Bada a nofi doablalajenö abinaja bä nowa tayoma. —Fei a lä cuaafenaja, bäma tä jaba dablanomi dodijiwä. Ei tä nö yai quilijiwä fe balojowä —bä nowa tayoma.

Lewi a lä nacaleno wei tä a

13 Mau u casö jamö Jesús a juu fa çonö, cama nija bä bluca fa çocamoliyonö, Yai Bada etä a ja, bä damama.

14 Öjö däjä, a juu lä cuaano wei jamö, Afeo bä ijilubö Lewi a loa dalalema, Mateo a wäfa çai lä cule. Lomateli bada bä befi bä blada lä doaö wei a Lewi cuoma. Blada bä doabä jamö a läa fa dalalönö, abinaja e cuma. —Camiyä nija a da nocaiquiyo —e cuma. Lewi a ubladou fa showadalonö, Jesús nijamö a yaua showadalayofälöma.

Jesus come com pecadores
Mateus 9.10-13; Lucas 5.29-32

15 Achando-se Jesus à mesa na casa de Levi, estavam juntamente com ele e com seus discípulos muitos publicanos e pecadores; porque estes eram em grande número e também o seguiam.

16 Os escribas dos fariseus, vendo-o comer em companhia dos pecadores e publicanos, perguntavam aos discípulos dele: Por que come [e bebe] ele com os publicanos e pecadores?

17 Tendo Jesus ouvido isto, respondeu-lhes: Os são não precisam de médico, e sim os doentes; não vim chamar justos, e sim pecadores.

Do jejum
Mateus 9.14-17; Lucas 5.33-39

18 Ora, os discípulos de João e os fariseus estavam jejuando. Vieram alguns e lhe perguntaram: Por que motivo jejuam os

15 Mateo e yafi jamö Jesús a iyama, cama ebä lä nocamabono wei bä sho. Bä iyaö çai lä loono wei däjä, Lomateli bada bä befi bä blada lä doaö wejei bä ma cui, ai bä afa çai wälidiwä talewä lä jilaö wejei bä ma cui, öjö bä bluca loo mö feduoma. Showadi cama nija öjö bä bluca malä yauono wei.

16 ¿Öjö tawä? Lomateli bada bä befi bä blada lä doaö wejei bä ma cui, ai bä afa çai wälidiwä talewä lä jilaö wejei bä ma cui, Jesúsno öjö bä çai lä iyale tä dalalemaje yalo, ai bä bufi bada jushujuoma, Moisesi etä a ja täbä lä damaö wejei bä lä cui. Faliseo bä bada nija öjö bä yädäoma. Öjö däjä, Jesúsno bä lä nocamabono wei abinaja bä nowa tamaje. —¿Wedi tabä inaja a li cuaaö dicoo? Lomateli bada bä befi bä blada lä doaö wejei bä ma cui, ai bä çai wälidiwä talewä ma cui, ¿wedi tabä öjö bä çai li iyaö dicoo? —bä nowa tamaje.

17 Jesúsno öjö bä a fa jililänö, abinaja bä nowa taö jalooma. —Bä jalobä, bä lä demi wei bä nia icuomi. Bä lä jalili wei bä lä cui, öjö bä nia shino yai icuo. ¿Öjö tawä? Bä dodijidawä lä jömöo wei ya bä nabä juno malä mlai. Wälidiwä talewä ya bä nabä yai li juma —bä nowa tama.

Jesus ebä iyaö wasöo lä mlaono wei tä a

18 Ai däjä, Juannö bä lä nocamabono wei bä lä cui, bä iyaö wasöoma. Faliseo bä bada ma cui, inaja showawä, cama bä çai cuaaö mö feduoma. Yai Bada nija bä nö

discípulos de João e os dos fariseus, mas os teus discípulos não jejuam?

19 Respondeu-lhes Jesus: Podem, porventura, jejuar os convidados para o casamento, enquanto o noivo está com eles? Durante o tempo em que estiver presente o noivo, não podem jejuar.

20 Dias virão, contudo, em que lhes será tirado o noivo; e, nesse tempo, jejuarão.

21 Ninguém costura remendo de pano novo em veste velha; porque o remendo novo tira parte da veste velha, e fica maior a rotura.

22 Ninguém põe vinho novo em odres velhos; do contrário, o vinho romperá os odres; e tanto se perde o vinho como os

bayeli nacaodii dājā, bā iyaō yabācou mlaobā, bā iyaō wasōoma. Inaja bā cuaama cudeenō, Jesús nija ai tābā fa waloiquiyonō, abinaja bā cuma. —Juan a lä cuinō bā lä nocamabole, bā iyaō wasōo si ijejewā, bā iyaō yabācou mlai ja, Yai Bada nija bā nō bayeli nacaodibā. Faliseo bā bada nija bā lä nocaō wei bā ma cui, inaja showawā bā çai cuaaō mö feduo talei. Öjö ma cui, afā wa bā lä nocamabole bā lä cui, inaja bā li cuaimi. ¿Wedi tabā afā bā çai iyaō wasōomi dicowā? —bā cuma.

19Öjö bā nija abinaja Jesús a cuu yaclāoma. —Fiya anō a suwā dāāō dājā, cācōbō nofi çocamoabeje jamō, ¿tābā iyaō wasōo daanō? Ma, öjö a fiyanō bā çai cuo showao dājā, tābā çai nō iyaō wasōobimi.

20Öjö ma cui, tā nō fa dedelönō, a fiya fa çolunō, öjö dājā bā fa wajāanō, bā nia shino iyaō juomi. ¿Öjö tawā? —cama a wāfa tao ja, a cuma.

Jaba tā a lä cui jamō dude tā a nia coyocomabou lä mlai tā a

21Öjö dājā, shomi tā a coyocomabou bufio fa mlacunō, camishi bā afa wāyāō yaclāmoma. —Camishi jode cācō lebesi ja, ai cācō acadafu läabeje, dude cācō cacaaimije. Inaja bā cuaaō fa cunoja, cācō yaluuje dājā, dude cācō fa busudublalunō, tāca jādōdou nō blaucublaliyobō wei. ¿Öjö tawā? —Jesús a cuma—.

22Inaja showawā, yalo wejediwā sibā ja, nashiwā dude toubā löaimije. Inaja bā cuaaō fa cunoja, ubā lä juluu wei ubānō sibā fa jādölönō, sibā nō wāliolaliyobō

odres. Mas põe-se vinho novo em odres novos.

Jesus é senhor do sábado
Mateus 12.1-8; Lucas 6.1-5

23 Ora, aconteceu atravessar Jesus, em dia de sábado, as searas, e os discípulos, ao passarem, colhiam espigas.

24 Advertiram-no os fariseus: Vê! Por que fazem o que não é lícito aos sábados?

25 Mas ele lhes respondeu: Nunca lestes o que fez Davi, quando se viu em necessidade e teve fome, ele e os seus companheiros?

26 Como entrou na Casa de Deus, no tempo do sumo sacerdote Abiatar, e comeu os pães da proposição, os quais não é lícito comer, senão aos sacerdotes, e deu também aos que estavam com ele?

wei. Toubä nö çai bläshäblaliyobö wei. Wejediwä sibä uduo malä mlai. Ma, yalo dude sibä ja, nashiwä dude toubä nia yai löaöje. ¿Öjö tawä? —a cuma.

Bada bänö Jesús ebä lä báyäblano wejei tä ą

23Sábado ai tä mö jalu jamö, ficali ca jamö Jesúsno cama ebä çai jayuafälöma, täbä yanöcöobä tä mö jalu lä cui däjä. Bä lä nocamabono wei bä lä cuinö, möbä jucäa jayualalefälömaje, möbä owafälöbeje.

24Öjö däjä, faliseo bä bada lä cui, abinaja Jesús nija bä cuma. —Afä wa bä lä nocamabole, quiji bä da mö. Täbä yanöcöobä tä mö jalu ja, inaja bä cuaaö mlaobä tä ą ma läle ma cui, ¿wedi tabä inaja bä li cuaaö fe yadio? —bä cuma.

25Jesús abinaja a cudaliyoma. —David a bada lä cuaano wei, ¿bei wama tä ą daö mlaa cule? Cama a ma cui, cama ebä lä nocaono wei bä ma cui, bä nö ofili bleaafälöma yalo,

26Yai Bada etä yano jamö a lucäa fa jayulofälönö, Yai Bada ebä nii lä yaimabou wejei bä nii ja, a iyalayofälöma. ¿Öjö tawä? Öjö bä nii ja, nofi báyäalewä bä iyabä bä nii yaimoma. Bä nofi báyäalewä lä mlai bä iyabä, bä nii cuonomi. Bä iyaö mlaobä, Moisesi etä ą läoma. Öjö ma cui, öjö bä nii ja David a iyama. Bä çai lä juno wei bä ma cui, öjö bä dobäa mö fedua showalalema. Öjö ma cui, inaja David a ma cuaano wei ma cui, a jömamonomi. ¿Öjö tawä? Nofi báyäalewä bada a lä läono wei, Abiadala a cuoma, öjö däjä —Jesús a cuma.

²⁷ E acrescentou: O sábado foi estabelecido por causa do homem, e não o homem por causa do sábado;

²⁸ de sorte que o Filho do Homem é senhor também do sábado.

Marcos 3

O homem da mão ressequida

Mateus 12.9-14; Lucas 6.6-11

¹ De novo, entrou Jesus na sinagoga e estava ali um homem que tinha ressequida uma das mãos.

² E estavam observando a Jesus para ver se o curaria em dia de sábado, a fim de o acusarem.

³ E disse Jesus ao homem da mão ressequida: Vem para o meio!

⁴ Então, lhes perguntou: É lícito nos sábados fazer o bem ou fazer o mal? Salvar a vida ou tirá-la? Mas eles ficaram em silêncio.

⁵ Olhando-os ao redor, indignado e condoído com a dureza do seu coração,

²⁷ Abinaja a cuma. —Täbä lä yanöcöo wei, yanowamö täbänö tä nofi jalu bäyäbobeje tämi. Yai Bada tänö tä afa jalu shomi lä wäqueno wei tä jalu lä cui, täbä bayeliblamobä, tä li jalu.

²⁸ Öjö cudeenö, täbä yanöcöobä tä mö jalu jamö täbä nia lä cuaaö wei tä ma cui ja, täbä nia cuaaö lä mlai tä ma cui ja, camiyä ya wä fabä ei bada ya waiquiwä, ya lä yanowamöblaleyoluno wei ya lä cui —a cuma.

Marcos 3

Imicö lä cofeono wei a lä jalomaleno wei tä a

¹ Judio bä yododabä yafi jamö Jesús a lucäa fa çolunö, imicö lä cofeono wei a cuoma.

² Täbä nia lä yanöcöono wei tä mö jalu sábado cuoma cudeenö, Jesús nijamö bä mamo bluca showajaoma. Imicö lä cofeono wei a jalomaö fe yadio ja, a wäfa nia dobroimi wäyämaje.

³ Imicö lä cofeono wei abinaja Jesúsno a nowa tama. —Eja a da ajedeiquiyo —a nowa tama.

⁴ Öjö däjä, bä mamo lä showajaono wei bä nija abinaja Jesús a cuma. —Täbä yanöcöobä tä mö jalu jamö bamacö dodijaö mlaobä, ¿tä a läa daanö? Ma, wälidiwä bäma tä taö mlaobä, tä a shino läa. ¿Öjö daanö? Täbä shäo mlaobeje tä a läa ma cui, täbä jalomabeje tä a läami —a cuma. Inaja a cuma ma cui, bä a juonomi.

⁵ Öjö däjä, bä bufi jifuwä yalo, a bufi jushuolanö Jesúsno täbä möö shoqueaö

disse ao homem: Estende a mão. Estendeu-a, e a mão lhe foi restaurada.

6 Retirando-se os fariseus, conspiravam logo com os herodianos, contra ele, em como lhe tirariam a vida.

Jesus se retira. A cura de muitos à beira-mar

7 Retirou-se Jesus com os seus discípulos para os lados do mar. Seguia-o da Galiléia uma grande multidão. Também da Judéia,

8 de Jerusalém, da Iduméia, dalém do Jordão e dos arredores de Tiro e de Sidom uma grande multidão, sabendo quantas coisas Jesus fazia, veio ter com ele.

9 Então, recomendou a seus discípulos que sempre lhe tivessem pronto um barquinho, por causa da multidão, a fim de não o comprimirem.

10 Pois curava a muitos, de modo que todos os que padeciam de qualquer enfermidade se arrojavam a ele para o tocar.

11 Também os espíritos imundos, quando o viam, prostravam-se diante dele e exclamavam: Tu és o Filho de Deus!

12 Mas Jesus lhes advertia severamente que o não expusessem à publicidade.

cuaama. Imicö lä cofeono wei a nija abinaja e cuma. —Boco da dodoiquiyo. Boco fa dododalunö, imicö cushähshäblou showadalayoma.

6Öjö däjä, faliseo bä bada faa fa çolufälönö, Elode ebä fa çocablamalöjenö, Jesús a nabä queobeje, lobe a nofi washuaö showadaomaje.

Modu u casö jamö bä lä çocamolayono wei tä a
7Öjö däjä, modu u casö jamö, Jesúsno bä lä nocamabono wei bä çai aa fa majölönö, bluca dodijiwä bä yaulayofälöma. Calilea jamö bä lä bälöle bä ma cui, Judea jamö bä lä bälöle bä ma cui,

8Jelusaleteli bä ma cui, Idumea jamö bä lä bälöle bä ma cui, Jesús a lä cuaano wei tä a fa jililäjenö, öjö bä sho bä bluca çocamolayoyoluma. Jodana ai u mashi jamö bä lä bälöle bä ma cui, Dilo tä ulifi jamö bä lä bälöblai bä ma cui, Sidono jamö bä lä bälöblai bä ma cui, öjö bä bluca waloqueyoluma.

9Täbä bluca shulilobä jamö a bacäjou mlaobä, bä lä nocamabono wei bä nija, modu u casö jamö canawä a çamaö bufima, öjamö culanö bä yömölabä.

10Bluca täbä jaloa waiquimalalema yalo, ai bä bluca jalili lä cuinö tä mashiquiblamaleyolumaje. Bä bayeliblamobä, a jubaö bufi doblaomaje.

11Fecula bänö Jesús a dabraöje ja, öjö a cotä jamö bä fa wäcäblaoyonö, bä a çali fama. Abinaja bä cuma. —Çafä Yai Bada wa tä Ijilubö! —bä cuma.

12Öjö däjä, Jesúsno çali bä a wasödaö showaoma, a nö öjöböamaö mlaobeje.

A escolha dos doze apóstolos. Os seus nomes

Mateus 10.1-4; Lucas 6.12-16

13 Depois, subiu ao monte e chamou os que ele mesmo quis, e vieram para junto dele.

14 Então, designou doze para estarem com ele e para os enviar a pregar

15 e a exercer a autoridade de expelir demônios.

16 Eis os doze que designou: Simão, a quem acrescentou o nome de Pedro;

17 Tiago, filho de Zebedeu, e João, seu irmão, aos quais deu o nome de Boanerges, que quer dizer: filhos do trovão;

18 André, Filipe, Bartolomeu, Mateus, Tomé, Tiago, filho de Alfeu, Tadeu, Simão, o Zelote,

19 e Judas Iscariotes, que foi quem o traiu.

A blasfêmia dos escribas

Mateus 12.22-32; Lucas 11.14-23

20 Então, ele foi para casa. Não obstante, a multidão afluiu de novo, de tal modo que nem podiam comer.

Cama ebä 12 lä yaileno wei tä ą

13 Öjö dąjå, jefu a jamö Jesús a dolequea fa balöbofålönö, cama ebä lä bufino wei bä nacalema. Bä fa nacalånö, cama nija bä waloa jebejelayoma.

14 Öjö bä nijamö 12 bä yailema, bä ąai cuobå. Tåbå yömölabeye, bä nia shömaö nomöjöoma.

15 Fecula bä ąai yashubeje, bä nia ąai tablamama.

16 Bå lä shömöleno wei, ei bä li cuoma. Simón a cuoma, Jesúsno Pedro a wåfa ąai jilaa lä yådåqueno wei a lä cui.

17 Sebedeo bä ijilubö ecöbö ąai cuoma, Santiago a wåfa lä cuono wei, öjö bä fååshå Juan e ąai. Öjö cåcöbö ą lojodoaö dodijioma yalo, Boaneje cåcöbö åfa ąai jilaquema. ¿Öjö tawå? Boaneje tä ą lä cui, “Yålu a ijilubö”, tä ą li cuu.

18 Andrés a ąai cuoma, Felipe a ąai, Badolomei a ąai. Mateo a ąai cuoma, Tomás a ąai, Afeo bä ijilubö Santiago e ąai, Tadeo a ąai. Simón a ąai, cama bä ulifibö jamö tåbå shomi lämabou nofi lä wålibono wei a Simón lä cui.

19 Juda Icaliode a ąai, Jesús a nia lä nomojoliano wei a lä cui.

Jesús a wåfa feculabö lä tano wejei tä ą
Cama 12 eba yaia fa balöalalönö, bä ąai dömöa ąobaliyofålöma.

20 A ąa fa ąolunö, bluca tåbå ąocamou ąooyoluma. Bä bluca mashicou dodijioma yalo, Jesúsno cama ebä ąai iyabå tä ma cui ja, bä doblamanomije.

21 E, quando os parentes de Jesus ouviram isto, saíram para o prender; porque diziam: Está fora de si.

22 Os escribas, que haviam descido de Jerusalém, diziam: Ele está possesso de Belzebu. E: É pelo maioral dos demônios que expele os demônios.

23 Então, convocando-os Jesus, lhes disse, por meio de parábolas: Como pode Satanás expelir a Satanás?

24 Se um reino estiver dividido contra si mesmo, tal reino não pode subsistir;

25 se uma casa estiver dividida contra si mesma, tal casa não poderá subsistir.

26 Se, pois, Satanás se levantou contra si mesmo e está dividido, não pode subsistir, mas perece.

27 Ninguém pode entrar na casa do valente para roubar-lhe os bens, sem primeiro amarrá-lo; e só então lhe saqueará a casa.

28 Em verdade vos digo que tudo será perdoado aos filhos dos homens: os pecados e as blasfêmias que proferirem.

21 Cama ebä mashinö, öjö tä ʔ fa jililäjenö, a çabeje ebä waloquema. A shi ʔfa wʔlii malä wäyāno wejei.

22 Jelusale jamö Moisesi etä ʔ ja täbä lä damaö wejei bä ma cui, öjamö bä fa waloiquiyonö, abinaja bä çai cuyoluma. —Fecula bada Sadanasi a tabou lä cule. Fecula bada tä lojodenö bä li fecula yashuu buo —bä cuma.

23 Öjö bä naca fa showadaalälönö, bä bufi dayäamabä tä ʔ bluca wäyāö yacläablaloma. Abinaja bä nowa tama. —Sadanasi cama a showawä lä cui, çwedinaja a nia joyamamou li cuaaö?

24 Bä bälöa lä yaile bä nofi wʔliayou däjä, bä nia bälöo lojodoo majöomi.

25 Cama bä mashi ma cui, bä nofi wʔliayou dicoo ja, bä bälöo lojodoo mlaiçätä.

26 Cama Sadanasi a nofi wʔlimamou ja, a nia bälöo lojodoomi. Ma, cama ebä nofi wʔliayou ja, bä mö nia yai watäblamolayou.

27 A lä waiteli wei a lä cuinö, cama madofi ebä nofi läbou däjä etäbä nia yabäcamaimi. Shomi täbä nia lucämaimi. Öjö ma cui, a nö yai lä wʔlojaö wei a lä cuinö a nabä fa waloicunö, a fa çcablalönö, öjö däjä cama etäbä bluca lä tabole etäbä nia shino yai dälalei —cama a wʔfa tao ja, a cuma—.

28 —Abinaja a cuu ççoma. —Cafä wamacö nija ei ya wʔ lä cui, bejedi lä ya wʔ —a cuma—. Yanowamö täbä nijamö tä nowa wʔlidiwä bluca lä cule, etä nowa mladou

29 Mas aquele que blasfemar contra o Espírito Santo não tem perdão para sempre, visto que é réu de pecado eterno.

30 Isto, porque diziam: Está possesso de um espírito imundo.

A família de Jesus

Mateus 12.46-50; Lucas 8.19-21

31 Nisto, chegaram sua mãe e seus irmãos e, tendo ficado do lado de fora, mandaram chamá-lo.

32 Muita gente estava assentada ao redor dele e lhe disseram: Olha, tua mãe, teus irmãos e irmãs estão lá fora à tua procura.

33 Então, ele lhes respondeu, dizendo: Quem é minha mãe e meus irmãos?

34 E, correndo o olhar pelos que estavam assentados ao redor, disse: Eis minha mãe e meus irmãos.

35 Portanto, qualquer que fizer a vontade de Deus, esse é meu irmão, irmã e mãe.

Marcos 4

A parábola do semeador

Mateus 13.1-9; Lucas 8.4-8

1 Voltou Jesus a ensinar à beira-mar. E reuniu-se numerosa multidão a ele, de

dao. Yai Bada a nö waiblaöje ja, tä nowa çai mladamaö dao.

29 Öjö ma cui, Yai Bada a Bufen nö lä waiblaö wejei bä lä cui, etä nia mladoimi waiquiwä. Obi ma cui, etä nowa nia cuo shi wälili —a cuma.

30 Yai Bada a Bufenö bä fecula ma yashublano wei ma cui, a wafa feculabö tamaje yalo, einaja bä nowa li tama.

Jesús cama mashi ebä lä waloqueno wei tä a

31 Öjö däjä, Jesús bä nöö, bä fäähä ebä walobeyoluma. Sibö jamö bä ublalanö, a nacamaö bufimaje.

32 Jesús nija bä loo fe lä fayoono wei bä lä cuinö a yömölamaje. —Naafä a ma cui, fäähäfä bä ma cui, bä ublaa sibö lä cubiyedi. Wa wälilije —bä cuma.

33 Jesús abinaja a cuma. —¿Wedi nija bei ya yai li nöömou, öjö lä? ¿Wedi jamö bä nija bei ya yai li fäähämou? —a cuma.

34 Öjö däjä, bä loo fe lä fayoono wei bä möö shoqueaö fa cuanö, abinaja a cuu nomöjöoma. —Ei bä lä cui, iba nayä bä waiquiwä. Iba mashi, öjö bä çai li showawä.

35 Yai Bada tänö tä tamaö lä bufii wei tä lä taö wejei bä lä cui, öjö iba lä bä mashi waiquiwä. Öjö nayä bä waiquiwä —a cuma.

Marcos 4

Mobä lä shäyäjano wei tä afa wäyää lä yacläono wei tä a

1 Modu u casö jamö Jesúsno täbä yömöläö çöoma. Täbä yömöläö däjä, cama nija

modo que entrou num barco, onde se assentou, afastando-se da praia. E todo o povo estava à beira-mar, na praia.

² Assim, lhes ensinava muitas coisas por parábolas, no decorrer do seu doutrinamento.

³ Ouvi: Eis que saiu o semeador a semear.

⁴ E, ao semear, uma parte caiu à beira do caminho, e vieram as aves e a comeram.

⁵ Outra caiu em solo rochoso, onde a terra era pouca, e logo nasceu, visto não ser profunda a terra.

⁶ Saindo, porém, o sol, a queimou; e, porque não tinha raiz, secou-se.

⁷ Outra parte caiu entre os espinhos; e os espinhos cresceram e a sufocaram, e não deu fruto.

⁸ Outra, enfim, caiu em boa terra e deu fruto, que vingou e cresceu, produzindo a trinta, a sessenta e a cem por um.

bluca täbä fa çoçamoliyolunö, täbä mashicou dodijioma. Öjö däjä, a bacäjamaö mlaobeje, canawä a jamö Jesús a döcäbaliyoma. ¿Öjö tawä? Modu u casö jamö bä bluca lä çoçamolayono wei bä cuo däjä, ajede jamö a befi çai çalanö

²bä yömölama. Bä yömölaö ja, shominaja tä a bluca wäyäö yacläablalou ja, bä bufi dayäamama. Abinaja a cuma.

³—Ei tä a da jililäje. Ai anö mobä shäyäjaö mö alayoma.

⁴Mobä shäyäjaö cuaafälöö däjä, bei yo jamö ai mobä fa blälälalunö, biyomö bänö mobä owa nocaa jäalalemaje.

⁵Bei masi blaobä jamö ai mobä blälälaliyoma, mashita a bluca cuono lä mlai jamö. Mashita a fa maquedionö, mobä lobe caua showadalaliyoma ma cui,

⁶motoca a ösöblou däjä, mosibä shiliquia nocalayoma. Nasöcö daloblou fa mlacunö, mosibä fälaliyoma.

⁷Tä mösöcöböobä jamö ai mobä fa blälälalunö, mobä caua ma bälayono wei ma cui, mösöcö bä caua mö fa fedulalunö, mosibä baömölayoma. Mosibä fa baömölönö, mobä fanomi.

⁸Mashita a lä dodijidai jamö ai mobä fa blälälalunö, mobä caua fa liyäjälalunö, mosibä badalayoma. Öjö däjä, mobä shino blucablou majölayoma. Ai mosibä jamö, moli mosi ma cui ja, 30 mobä cublou majölayoma. Ai mosibä jamö, 60. Ai mosibä jamö, 100.

9 E acrescentou: Quem tem ouvidos para ouvir, ouça.

A explicação da parábola
Mateus 13.10-23; Lucas 8.9-15

10 Quando Jesus ficou só, os que estavam junto dele com os doze o interrogaram a respeito das parábolas.

11 Ele lhes respondeu: A vós outros vos é dado conhecer o mistério do reino de Deus; mas, aos de fora, tudo se ensina por meio de parábolas,

12 para que, vendo, vejam e não percebam; e, ouvindo, ouçam e não entendam; para que não venham a converter-se, e haja perdão para eles.

13 Então, lhes perguntou: Não entendeis esta parábola e como compreendereis todas as parábolas?

9' ¿Öjö tawä? —a cuma—. Wamacö yömöcacö lä walalai, bä yömöca daa da dodijiicu.

A wä faö lä yacläo wei tä lä wälino wejei tä a

10 Jesúsno cama ebä çai yami cuo juo däjä, a wälili juomaje. Cama **12** ebä ma cui, ai bä cuo lä showaono wei bä ma cui, tä afa shino wäyöo lä jaloablalono wei tä ja, a wälimaje.

11 Abinaja Jesúsno bä nowa tama. —Iba wamacö lä cui, Yai Bada tänö cama ebä çai lä cuo wei tä a lä cui ja, wamacö bufi jaducumabou. Tä a jilimamou walalao showadao ma mlai ma cui, dodijidawä wama tä a bluca jiliaö fe yadiobä, wamacö bufi damaö. Öjö ma cui, iba bä lä mlai bä nija, shominaja ya tä a li showadi wäyöo yacläo,

12 bä bufi li jaducublou mlaobä. Ya lä cuaaö wei tä ja, bä mamö ma showao wei ma cui, bä bufi möblou mlaobä. Bä yömöca ma dao wei ma cui, wale a jiliaö walalao mlaobeje. ¿Öjö tawä? Öjö bä lä cui, Yai Bada nija bä bufi mö yabajadou mlaobä, ya wä yacläo, bä doblou lä mlai etä nowa mladamaö mlaobä —bä nowa tama.

Mobä lä shäyäjano wei tä a lä wawämaleno wei tä a

13 Abinaja Jesús a cuma. —Ya tä a wäyöo lä yacläofe tä a ja, çbei wamacö bufi jaducuwämi tawä? Ei tä a ja, wamacö bufi jaducuwämi waiquiwä ja, ai ya tä a bluca lädaö lä majöle tä a ma cui ja, wamacö bufi nia jaducubloimi.

14 O semeador semeia a palavra.

15 São estes os da beira do caminho, onde a palavra é semeada; e, enquanto a ouvem, logo vem Satanás e tira a palavra semeada neles.

16 Semelhantemente, são estes os semeados em solo rochoso, os quais, ouvindo a palavra, logo a recebem com alegria.

17 Mas eles não têm raiz em si mesmos, sendo, antes, de pouca duração; em lhes chegando a angústia ou a perseguição por causa da palavra, logo se escandalizam.

18 Os outros, os semeados entre os espinhos, são os que ouvem a palavra,

19 mas os cuidados do mundo, a fascinação da riqueza e as demais ambições, concorrendo, sufocam a palavra, ficando ela infrutífera.

20 Os que foram semeados em boa terra são aqueles que ouvem a palavra e a recebem, frutificando a trinta, a sessenta e a cem por um.

14'Mobä lä shäyjaö wei a lä cuinö, Yai Bada etä ʔ lä wäyäö wei, öjö ya tä ʔfa yai taö lä cufe.

15'Bei yo jamö ai mobä bläläa lä culaliyono weinaja, ai bänö Yai Bada etä ʔ jiliaö cuaaöje. Tä ʔ jiliaöje däjä, Sadanasi a waloa fa showadaicunö, bei bä bufi jamö etä ʔ lä didile etä ʔ däa nocalei.

16'Bei masi blaobä jamö ai mobä bläläa lä culaliyono weinaja, ai bä mö feduwänö tä ʔ ʔai jiliaö cuaaöje —a cuma—. Tä ʔ jiliaöje däjä, bufi doblalolanö tä ʔ däaöje.

17'Öjö ma cui, mobä nasöcö daloblou fa mlacunö, mosibä nö dedejbloimi. Öjö mosibä lä culenaja bä lä cui, bä nö jaba walojaö ma bäquei wei ma cui, bä yabäcamou däjä, yedu bä waiquidou. Tä ʔ lä däaö wejei tä ʔ nowa ja bä nö bleaamaöje däjä, inaja showawä bä waicou.

18'Tä mösöcöböobä jamö mobä bläläa lä culaliyono weinaja, ai bä ma cuinö tä ʔ jiliaö cuwä mö feduweje —a cuma—. Tä ʔ ma jiliabläö wejei ma cui,

19'täbä showadi lä yabäcäblou wei tä ja, bä yabäcäablou majöblao dicoo. Blada bä ma cui, madofi bä ma cui, öjö bä tabou bufi doblaöje. Öjö däjä, Yai Bada nija bä bufi badadalou fa mlacunö, tä lä dodijidai etä wawädaloimi.

20'Öjö ma cui, mashita a lä dodijidai jamö mobä bläläa lä culaliyono weinaja, ai bä ma cuinö tä ʔ jiliaö cuwä mö feduweje. Tä ʔ fa jiliajenö, tä ʔ däa showadaleije. Tä lä dodijidai, öjö bei etä wawäblou. Ai mosibä

A parábola da candeia

Lucas 8.16-18

21 Também lhes disse: Vem, porventura, a candeia para ser posta debaixo do alqueire ou da cama? Não vem, antes, para ser colocada no velador?

22 Pois nada está oculto, senão para ser manifesto; e nada se faz escondido, senão para ser revelado.

23 Se alguém tem ouvidos para ouvir, ouça.

24 Então, lhes disse: Atentai no que ouvis. Com a medida com que tiverdes medido vos medirão também, e ainda se vos acrescentará.

25 Pois ao que tem se lhe dará; e, ao que não tem, até o que tem lhe será tirado.

jamö, 30 mobä faa lä culayono weinaja, ai bä nija inaja etä dodijidawä cublou. Ai mosibä jamö, 60 mobä faa lä culayono weinaja, inaja showawä, ai bä nija etä cublou mö feduo. Ai mosibä jamö, 100 mobä faa lä culayono weinaja, inaja showawä, ai bä nija etä yai dodijidawä cublaliyo —e cuma.

Wawädowä wacö nia lä itabou wejei tä ą

21 Abinaja Jesús a cuma. —Cowa wacö ömöamaöje däjä, ¿wöö anö wacö fe yojobobeje, wacö nia ömöamaöje daanö? ¿A lä mio wei tä bäfätä jamö wacö jöyabobeje wacö daanö? Ma. Wacö itaobä jamö wacö itabobeje wacö malä cui, tä jödödöwä wawädoobä.

22 Tä ą lä jöyabou wejei, wawädowä tä ą wäyämamou nomöjööbä tä ą. Tä ą fei däjä wäyämamou lä jätöo wei, tä ą jödödöwä wawäblamobä tä ą waiquiwä.

23 Wamacö yömöcacö lä walalai, bä yömöca daa da dodijiicu —e cuma.

24 Abinaja bä nowa çai tama. —Bä da moyaweicu, ya wä lä faö wei wamale ą yai jiliabä. Dodijidawä wamacö yömöca dao ja, dodijidawä wamacö bufi nia yai jaducublou. Öjö däjä, wamacö bufi nia shino yai balaö.

25 ¿Öjö tawä? Bä bufi jaducuwä lä waiquii, öjö bei bä bufi jamö tä lä didile, Yai Bada tänö etä nia balamafälöö. Öjö ma cui, bä bufi jaducudalou lä mlai bä lä cui, öjö etä wai wiisibö daö lä bädale etä nia çaoö, tä ą nofi mojudoubou majöobeje —Jesúsnö bä nowa tama.

A parábola da semente

26 Disse ainda: O reino de Deus é assim como se um homem lançasse a semente à terra;

27 depois, dormisse e se levantasse, de noite e de dia, e a semente germinasse e crescesse, não sabendo ele como.

28 A terra por si mesma frutifica: primeiro a erva, depois, a espiga, e, por fim, o grão cheio na espiga.

29 E, quando o fruto já está maduro, logo se lhe mete a foice, porque é chegada a ceifa.

A parábola do grão de mostarda Mateus 13.31-32; Lucas 13.18-19

30 Disse mais: A que assemelharemos o reino de Deus? Ou com que parábola o apresentaremos?

31 É como um grão de mostarda, que, quando semeado, é a menor de todas as sementes sobre a terra;

32 mas, uma vez semeada, cresce e se torna maior do que todas as hortaliças e deita grandes ramos, a ponto de as aves do céu poderem aninhar-se à sua sombra.

Por que Jesus falou por parábolas

Mobä cabudu faa lä jätolayono wei tä a

26 Abinaja Jesús a çai cuma. —Yai Bada tänö cama ebä çai lä cuo wei tä lä cui, abinaja tä cuwä. Ficali ca jamö ai anö mobä shäyäjäo cuaaö.

27 Mobä shäyäjäo fa cuaanö, a çolayou. Öjö däjä, a ma mio wei ma cui, a çai ma juadalou wei ma cui, cama mobä cabudu faa jaa bälalou. Mosibä badaö. A mojuduo showao däjä, inaja mobä cublou jätolayou.

28 Cama mashita anö mobä cabudu fa famalönö, mosibä badaö. Bei mobä jaba yädäcou fa nomöjööno, mobä badalaliyo.

29 Öjö ma cui, mobä shiliquilayono wei ja, mobä lä shäyäjano wei anö, shocobi a çai aa çolayou, mobä tamobä tä cua waiquia cudeenö —a cuma.

Nana shimono afa wäyää lä yacläono wei tä a

30 Abinaja Jesús a cuu yacläoma. —Yai Bada tänö cama ebä çai lä cuo wei tä lä cui, çwedi tä cuwä lä dodijiinaja, bei tä li cuwä? Ya wä faö yacläobä, çwedinaja ya yai cubä?

31 Abinaja. Nana shimono wai lä culenaja tä cuwä. Ficali ca jamö, ai anö nana shimono wai döquei. Ai mobä wai cublawä ma cui, öjö nana shimono yai wiisibö dodijiwä.

32 Öjö ma cui, shimono wai fa dömoicunö, shimono fa caulunö, bei shifi cublaliyou. Shifi fa badalönö, shifi yai ösölayou. Shifi bococu fa blaucublalunö, öjö shifi bococu si ajiwä jamö, biyomö bä yabäcabö nia tamoyoluu —a cuma.

Mateus 13.34-35

33 E com muitas parábolas semelhantes lhes expunha a palavra, conforme o permitia a capacidade dos ouvintes.

34 E sem parábolas não lhes falava; tudo, porém, explicava em particular aos seus próprios discípulos.

Jesus acalma uma tempestade
Mateus 8.23-27; Lucas 8.22-25

35 Naquele dia, sendo já tarde, disse-lhes Jesus: Passemos para a outra margem.

36 E eles, despedindo a multidão, o levaram assim como estava, no barco; e outros barcos o seguiam.

37 Ora, levantou-se grande temporal de vento, e as ondas se arremessavam contra o barco, de modo que o mesmo já estava a encher-se de água.

38 E Jesus estava na popa, dormindo sobre o travesseiro; eles o despertaram e lhe disseram: Mestre, não te importa que pereçamos?

39 E ele, despertando, repreendeu o vento e disse ao mar: Acalma-te, emudece! O vento se aquietou, e fez-se grande bonança.

33 Jesúsnö tä ʔ wäyää ja, inaja a cuablalou fa yacläablalonö, tä ʔ nö nia jiliaö cuo fe lä yadiobö wejeinaja, tä ʔ li wäyää cuaama.

34 ʔÖjö tawä? A wʔ ʔaloablalou mlai ja, bä yömölanomi dodijiwä. Öjö ma cui, cama ebä lä nocamabono wei bä çai yamio däjä, cama bä nija tä ʔ bluca wawämama.

Wadoli a bada lä wasöleno wei tä ʔ

35 Öjö däjä, tä fa weyadalunö, abinaja Jesúsnö bä nowa tama. —Bei. Bamacö da bucaduo —bä nowa tama.

36 Öjö däjä, täbä lä çocamono wei bä fa dacöfälöjenö, canawä a jamö Jesús a lä döcäono wei jamö, bä çai fa döcäcäobalunö, a befi çai caläläyofälömaje. Canawä ai bä jamö, ai bä befi çai caläö yädaäo mö feduo showaofälöma.

37 Öjö däjä, wadoli a lojode fa cublalunö, mau u bada lä shäyäjou wei ubä fe lajoaö waiquioma.

38 Öjö ma cui, madofi a ja, Jesús a fe fa maquealunö, canawä colo ajamö a mio dicooma. A jushuuje ja, abinaja a nowa tamaje. —Tä ʔ wäyäle! Bamacö mishi lä duobe tä ja, çyamalecö nofi jölijiboimi tawä? —a nowa tamaje.

39 Öjö däjä, a fa jocädalunö, wadoli a wasöa showadalema. U çai bada lä shäyäjono wei u çai wasöö ja, abinaja a cuma. —U da yanöcöicu! U cuaa dijä! —a cuma. Öjö a wʔnö wadoli a çai mladou

⁴⁰ Então, lhes disse: Por que sois assim tímidos?! Como é que não tendes fé?

⁴¹ E eles, possuídos de grande temor, diziam uns aos outros: Quem é este que até o vento e o mar lhe obedecem?

Marcos 5

A cura do endemoninhado geraseno

Mateus 8.28-33; Lucas 8.26-34

¹ Entrementes, chegaram à outra margem do mar, à terra dos gerasenos.

² Ao desembarcar, logo veio dos sepulcros, ao seu encontro, um homem possesso de espírito imundo,

³ o qual vivia nos sepulcros, e nem mesmo com cadeias alguém podia prendê-lo;

⁴ porque, tendo sido muitas vezes preso com grilhões e cadeias, as cadeias foram quebradas por ele, e os grilhões, despedaçados. E ninguém podia subjugar-lo.

fa showadalonö, tä bluca ononodou showadalayoma.

⁴⁰ Öjö däjä, abinaja cama ebä nowa tama. —¿Wedi tä tabä wamacö li quilii? ¿Wamale nofi li mölaboimi dicoo tawä? —bä nowa tama.

⁴¹ Bä quilii fe balojooma. Bä bufi yai shädayaimou ja, bä wəliyoma. —¿Ei wedi bei a li dodijiwä? Wadoli a bada ma cui, mau u bada lä shäyä shäyämou wei u ma cui, cama a wəñö täbä nofi mladou si ijejewä yai —bä cuma.

Marcos 5

Jesúsno Jelasateli fecula ebä lä yashublaleno wei tä ą

¹ Öjö däjä, Jelasateli bä ulifibö jamö bä befi çai waloquema, modu ai u mashi jamö.

² Jesús a fa itoblalunö, Jelasateli a lä feculaböono wei anö a mö bamaleyoluma. Nomawä täbä didiblaaö lä yaimou wejei jamö a lä cuono wei a cuoma.

³ ¿Öjö tawä? Yafi jamö mlai, nomawä täbä didiblaaö lä yaimou wejei jamö a bälöoma. A jaba ma ọcabono wejei ma cui, a shino cushäblou nocamoma. Duo shibä ma cuinö a ọcabou doblonomi majöoje.

⁴ ¿Öjö tawä? Matacö badädäbobeje bä ma wabäodino wei ma cui, duo shibä çai ma wabäablalano wejei ma cui, bä doblonomi. Duo shibä jifedimaö nocamoma. Matacö lä badädäbono wejei tä madofi ma cui, showadi täbä çai wəliaö nocamodima. A nia juwäbou ma

⁵ Andava sempre, de noite e de dia, clamando por entre os sepulcros e pelos montes, ferindo-se com pedras.

⁶ Quando, de longe, viu Jesus, correu e o adorou,

⁷ exclamando com alta voz: Que tenho eu contigo, Jesus, Filho do Deus Altíssimo? Conjuuro-te por Deus que não me atormentes!

⁸ Porque Jesus lhe dissera: Espírito imundo, sai desse homem!

⁹ E perguntou-lhe: Qual é o teu nome? Respondeu ele: Legião é o meu nome, porque somos muitos.

¹⁰ E rogou-lhe encarecidamente que os não mandasse para fora do país.

¹¹ Ora, pastava ali pelo monte uma grande manada de porcos.

¹² E os espíritos imundos rogaram a Jesus, dizendo: Manda-nos para os porcos, para que entremos neles.

lojodobono wejei ma cui, bä nö wəlojamanomi.

⁵Jalu dājā ma cui, didi dājā ma cui, nomawä täbä lä didiblaaö wejei jamö culanö, a wə nö shino quiliaö jaludima. Tä ulifi lä jefubö wei jamö ma cui, inaja showawä. Maa ma bänö cama a si çai shino yacäcamodima.

⁶Jesús a blajawä fa dalalönö, a läläa mö baquema. A läläa mö fa baicunö, Jesús a cotä jamö a möfe fa boblaicunö, a wəfa Bada doblao tama.

⁷Öjö dājā, a wə icali falayoma. —¡Jesús! Yai Bada a Bada lä ayai wa e Ijilubö lä cuinö, ¿wedinaja wale nia fa taamanö, wale nabä li waloo cuboyoi? ¡Wale nö bleaama dijä! ¡Wale a da jililä, Yai Bada a malä cule! —a cudaliyoma.

⁸Jesúsnö fecula a lä didile a nowa taö waiquia yalo, e a cuoma. Abinaja a nowa tama. —Fecula wa lä didile, ja faa da çolufälö! —a nowa tama.

⁹Jesúsnö a wəfa wəlima. —Yajalawä ya wəfa jilou. Yamacö malä bluca wei —e cuma.

¹⁰Öjö dājā, a lä feculaböono wei a lä cui, Jesús nija a wə fe blacäjoma, fecula ebä shomi jamö shömaö mlaobä.

¹¹Bei. Öjamö yalo coshino bluca bä iyama, öjö jefu tä balöcö showawä jamö.

¹²¿Öjö tawä? Jesús nija fecula bä a fe blacäjou ja, abinaja bä cuma. —Coshino bä nija yamalecö yai da shömöcö—bä cuma.

13 Jesus o permitiu. Então, saindo os espíritos imundos, entraram nos porcos; e a manada, que era cerca de dois mil, precipitou-se despenhadeiro abaixo, para dentro do mar, onde se afogaram.

14 Os porqueros fugiram e o anunciaram na cidade e pelos campos.

Os gerasenos rejeitam a Jesus
Mateus 8.34; Lucas 8.35-39

Então, saiu o povo para ver o que sucedera.

15 Indo ter com Jesus, viram o endemoninhado, o que tivera a legião, assentado, vestido, em perfeito juízo; e temeram.

16 Os que haviam presenciado os fatos contaram-lhes o que acontecera ao endemoninhado e acerca dos porcos.

17 E entraram a rogar-lhe que se retirasse da terra deles.

18 Ao entrar Jesus no barco, suplicava-lhe o que fora endemoninhado que o deixasse estar com ele.

19 Jesus, porém, não lho permitiu, mas ordenou-lhe: Vai para tua casa, para os

13 Öjö cudeenö, öjö bä nija bä shömöa yacläquema. Öjö däjä, a shi lä wälino wei a fa dacöfälöjenö, coshino bä nija, fecula bä bluca lucäa nomöjölaliyoma. Bä fa lucäolalunö, tä mö wädäjäa lä dodijibe jamö, coshino bä shi jalijiwä çai fa yöbalufälönö, modu u jamö bä mishi bluca dubaliyoma. ¿Öjö tawä? Coshino jai 2.000 bä cuoma.

14 Coshino bä nofi lä tabono wejei bä lä cui, öjö tä fa dalalöjenö, bä quilili doculayoma. Shabono jamö bä lä bälöle bä ma cui nijamö, bä bälöo lä siboblai bä ma cui nijamö, tä a wäyöö cuaamaje. Tä a fa jililäjenö, öjamö lä bä bluca aa showalayofälöma, tä möbeje.

15 Jesús nija bä fa waloicunö, fecula bänö a lä daqueno wejei a demi dalalemaje. Jesús a cotä jamö a bufi demi çai looma. Camishi cäcö ja a didioma. Öjö tä bluca fa dalalöjenö, bä quilia fe balojolaliyoma.

16 Öjö däjä, bä mamö lä showaono wei bä lä cuinö tä afa bluca wäyämaje. A lä feculaböono wei a ma cui, coshino bä ma cui, Jesúsno öjö bä bluca lä taamano wei tä afa bluca wäyämaje.

17 Öjö däjä, bä nö quilili bleaama yalo, Jesús a shömöa çolemaje.

18 Öjö däjä, a shömaö çoje ja, canawä a jamö cama ebä çai dökäcäo fa çöbalunö, fecula bänö a lä daqueno wejei a lä cui, Jesús nija a nocao bufi fa doblaonö, a wä fe blacäjoma.

19 Öjö ma cui, Jesúsno a shömöa çolema. Abinaja e cuma. —Ma, a çöjamö da ço.

teus. Anuncia-lhes tudo o que o SENHOR te fez e como teve compaixão de ti.

²⁰ Então, ele foi e começou a proclamar em Decápolis tudo o que Jesus lhe fizera; e todos se admiravam.

O pedido de Jairo

Mateus 9.18-19; Lucas 8.40-42

²¹ Tendo Jesus voltado no barco, para o outro lado, afluiu para ele grande multidão; e ele estava junto do mar.

²² Eis que se chegou a ele um dos principais da sinagoga, chamado Jairo, e, vendo-o, prostrou-se a seus pés

²³ e insistentemente lhe suplicou: Minha filha está à morte; vem, impõe as mãos sobre ela, para que seja salva, e viverá.

²⁴ Jesus foi com ele.

A cura de uma mulher enferma

Mateus 9.20-22; Lucas 8.43-48

Grande multidão o seguia, comprimindo-o.

²⁵ Aconteceu que certa mulher, que, havia doze anos, vinha sofrendo de uma hemorragia

Bada tänö wa bayeliblaö lä dodijilofe, afä bä nija tä ʒfa shino da wäyäjälu. Wa nofi lä ojodadalufe tä ja, bä da yömölajalu—a cuma.

²⁰Inaja Jesús a cuma yalo, a çõa fa showadalufälönö, Decaboli jamö bä lä bälöle bä bluca nija, Jesúsno a bayeliblaö lä dodijilayono wei, bei tä ʒfa wäyöo cuaaö showaoma. A wʒ fa jililäjenö, bä bufi möaaö dodijioma.

Jailo bä tää e lä jalomaleno wei tä ʒ

²¹Bei. Jesús a befi çai caläa fa çõlunö, a bucadubaliyoma. Modu u casö jamö a fa itoblalunö, cama nija täbä bluca çõcamolayoyoluma.

²²Öjö däjä, Jailo a wʒfa bada lä cule a walobaleyoluma, judio bä yododabä yafi jamö ai a bada lä läono wei a lä cui. Jesús a fa dalalönö, öjö a cotä jamö a mö fe bolanö

²³a wʒ fama. A wʒ faö ja, a wʒ fe blacäjoma. Abinaja e cuma. —Täayä a nö bleaaö lä cule. A dobroimi waiquiwä tai. Lobe a da jabo, cama nija wa imicö fa maqueicunö wa jalomabä, a demi cuo çõbä —e cuma.

²⁴Jailo nija Jesús a nocaa showalayofälöma. Täbä bluca lä çõcamono wei bä mashicou fa dodijionö, a juu cuaabä jamö a bacäjamamaje.

²⁵A bacäjou cuaafälöbä jamö, suwä a nö jalili bleaaö nö lä dedeano wei a lä cui, a çai cuoma. A nö iyä bleaaö showai ja, lasha 12 a faa waiquimalema.

26 e muito padecera à mão de vários médicos, tendo despendido tudo quanto possuía, sem, contudo, nada aproveitar, antes, pelo contrário, indo a pior,

27 tendo ouvido a fama de Jesus, vindo por trás dele, por entre a multidão, tocou-lhe a veste.

28 Porque, dizia: Se eu apenas lhe tocar as vestes, ficarei curada.

29 E logo se lhe estancou a hemorragia, e sentiu no corpo estar curada do seu flagelo.

30 Jesus, reconhecendo imediatamente que dele saíra poder, virando-se no meio da multidão, perguntou: Quem me tocou nas vestes?

31 Responderam-lhe seus discípulos: Vês que a multidão te aperta e dizes: Quem me tocou?

32 Ele, porém, olhava ao redor para ver quem fizera isto.

33 Então, a mulher, atemorizada e tremendo, cônica do que nela se operara, veio, prostrou-se diante dele e declarou-lhe toda a verdade.

26A jalomabeje, bluca täbä nija a jublou cuaaö bädäoma ma cui, a jalomaö doblonomije. A jalomaö lä wabano wejei tä nowa ja, blada ebä jödödöwä shino waicaö buomaje. Öjö ma cui, a wanoblou mlai ja, a shino yai balaa dicolayoma.

27¿Öjö tawä? Jesús a wäfa jililema yalo, a lä bacäjamafälöno wejei jamö, a yauaö ajedou juofälöma. A ajedou fa juofälönö, Jesús camishi ecö jubäa fe yadia yaulalema.

28Abinaja a bufi suwä cuma. “Ya ecö casö jubäa ma bälei wei ma cui, ya jalou weicätä”, a bufi cuma.

29Ecö casö fa jubädälönö, a iyä mladou showadalayoma. “¡Fei däjä, ya nofi lä jalolufe!”, a bufi cudou showadalayoma.

30Jesús a lojodenö a jalou yalo, tä daö showadaoma. Täbä mashicobä jamö Jesús a mö fa yabädälünö, a wä falayoma. — ¿Wedinö bei wale jubädalei cufe? —a cuma.

31Bä lä nocamabono wei bänö abinaja a nowa tamaje. —Bada tä. Täbä lä mashicole wa täbä daö ma cule, ¿wedi tabä “wedinö bei wale jubädalei cufe”, bei wa li cuu dicoo? —a nowa tamaje.

32A lä jalolayono wei a dblaö fe yadiobä, täbä lä mashicole täbä möö cuaama.

33Öjö däjä, a suwä ma quililanö ma cui, a wawäblou fe yadilayoma. A quilili blösö blösomolanö, a ajedequema. Jesús cotä jamö a möfe fa deialunö, a wä nö wäquema.

34 E ele lhe disse: Filha, a tua fé te salvou; vai-te em paz e fica livre do teu mal.

A ressurreição da filha de Jairo
Mateus 9.23-26; Lucas 8.49-56

35 Falava ele ainda, quando chegaram alguns da casa do chefe da sinagoga, a quem disseram: Tua filha já morreu; por que ainda incomodas o Mestre?

36 Mas Jesus, sem acudir a tais palavras, disse ao chefe da sinagoga: Não temas, crê somente.

37 Contudo, não permitiu que alguém o acompanhasse, senão Pedro e os irmãos Tiago e João.

38 Chegando à casa do chefe da sinagoga, viu Jesus o alvoroço, os que choravam e os que pranteavam muito.

39 Ao entrar, lhes disse: Por que estais em alvoroço e chorais? A criança não está morta, mas dorme.

40 E riam-se dele. Tendo ele, porém, mandado sair a todos, tomou o pai e a mãe

34 Öjö däjä, abinaja Jesúsnö a nowa tama. —Ami. Wale nofi mölaboma yalo, wa jalolayou a lä cufe. A bufi yanöcöwä çai da çojamö. Wa nö lä bleaano wei tä nia wayou cublou çoaaيمي —a nowa tama.

35 A wə faö showao däjä, bada e yafi jamö ai ebä cuo lä jäono wei ebä waloa mö baquema. Jailo a bada nija abinaja bä cuma. —Bei. Inaja lä waiquiwä. Tääfä a waicou waiquio cublei. Tä ą lä wäyöö wei, ¿wedi tabä wa nia yabäcaö fe yadio? —bä cuma.

36 Öjö ma cui, jai bä ą jilianomi, Jesús a mojodi li cuablalou fe yadio showaoma. Judio bä yododabä yafi jamö a lä läono wei a bada lä cui, abinaja a nowa shino tama. —A bufi jalujo dijä. Wale ą bejedi shino bufibou fe da yadio —a nowa tama.

37 Öjö däjä, cama ai ebä mö feduwä lä cui, ebä yauo wasöblalema. Pedro a shino naclema, Santiago a çai. Santiago bä fäähä Juan e çai.

38 Judio bä yododabä yafi jamö a lä läono wei a lä cui, öjö e yafi jamö, Jesúsnö bä çai fa çoçlalunö, bä ą nö bleaaö dalalema. Bä öcöma. Jailo bä tää e nomöa bouje ja, bä ą nacläama.

39 Yafi jamö a fa lucälönö, abinaja bä nowa tama. —¿Wedi tabä wamacö ą nö li bleaaö cule? Wama a moco nomöa lä bole, a nomaö cadidionomi. A mia bädaa lä cule —bä nowa tama.

40 A lä nomalayono wei etä daö waiquiomaje yalo, a noca içablalamaje.

da criança e os que vieram com ele e entrou onde ela estava.

⁴¹ Tomando-a pela mão, disse: Talitá cumi!, que quer dizer: Menina, eu te mando, levanta-te!

⁴² Imediatamente, a menina se levantou e pôs-se a andar; pois tinha doze anos. Então, ficaram todos sobremaneira admirados.

⁴³ Mas Jesus ordenou-lhes expressamente que ninguém o soubesse; e mandou que dessem de comer à menina.

Marcos 6

Jesus prega em Nazaré. É rejeitado pelos seus
Mateus 13.53-58; Lucas 4.16-30

¹ Tendo Jesus partido dali, foi para a sua terra, e os seus discípulos o acompanharam.

² Chegando o sábado, passou a ensinar na sinagoga; e muitos, ouvindo-o, se maravilhavam, dizendo: Donde vêm a estas coisas? Que sabedoria é esta que lhe foi dada? E como se fazem tais maravilhas por suas mãos?

Öjö ma cui, bä bluca sibomalema. Öjö däjä, moco a nomawä lä maqueono wei jamö bä çai lucäbä, öjö bä föö e nacalema, bä nöö e çai, cama ebä lä nacaleno wei bä çai.

⁴¹A lä nomalayono wei, Jesúsno boco fa dälänö, cama bä caficö a ja, abinaja e cudaliyoma. —¡Dalida, cumi! Einaja a lä cuole, abinaja a yai cuma. “Ûasi, cafä nija ya wä faö lä cule. A da jocädalü.” Einaja a yai cuma.

⁴²Einaja a nowa fa tadalönö, a juu lojode showai, a jocäblou çolayoma. Öjö däjä, täbä bluca shädayaimou dodijioma. Jesús a lä cuaano wei tänö bä bufi mlaao dodijioma. ¿Öjö tawä? Öjö a moco lä cuinö, lasha 12 a faa waiquimalema a moco cuoma.

⁴³A moco iyamaö showadao bufima. ¿Öjö tawä? Jesús a lä cuaano wei tä a wäyao mlaobeje, bä a çai wasöa dodijilema.

Marcos 6

Nasaleli bänö Jesús a wä lä waibono wejei tä a

¹Öjö däjä, Jesús a fa alufälönö, cama etä ulifi jamö a çoa çolayoma, a oshe lä cuono wei jamö. Cama ebä lä nocamabono wei bä yauo showaoma.

²Täbä lä yanöcöo wei, sábado tä mö jalu ja, judio bä yododabä yafi jamö täbä yömölama. A wä lä jilino wejei ai bä lä cui, bä bufi bluca shädayaimolanö abinaja bä nowa tayoma. —Fei a lä cui, ¿wedinaja a li fa taamamonö, a li inaja cuaaö? ¿Wedi nija a bufi li jaducublamolayoma tawä? Tä

³ Não é este o carpinteiro, filho de Maria, irmão de Tiago, José, Judas e Simão? E não vivem aqui entre nós suas irmãs? E escandalizavam-se nele.

⁴ Jesus, porém, lhes disse: Não há profeta sem honra, senão na sua terra, entre os seus parentes e na sua casa.

⁵ Não pôde fazer ali nenhum milagre, senão curar uns poucos enfermos, impondo-lhes as mãos.

⁶ Admirou-se da incredulidade deles. Contudo, percorria as aldeias circunvizinhas, a ensinar.

As instruções para os doze
Mateus 10.5-15; Lucas 9.1-6

⁷ Chamou Jesus os doze e passou a enviá-los de dois a dois, dando-lhes autoridade sobre os espíritos imundos.

⁸ Ordenou-lhes que nada levassem para o caminho, exceto um bordão; nem pão, nem alforje, nem dinheiro;

nö lä quiliiji, ꞑbejedi lä tä wawämaö fe balojowä!

³Fii fibä ja, täbä showadi madofi lä taö wei, ꞑfei ami daanö? ꞑBä nöö e lä cui, öjö María emi? Santiago, José, Juda, Simón bä lä cui, öjö bä ꞑiyobö e nofi showawä lä cui. Camiyä bämacönö, ꞑfei bä yaö bäma ebä ꞑai nofi lä bälöle! —bä nowa tayoma. Inaja a nofi tabomaje yalo, a wꞑ wailemaje.

⁴Abinaja Jesúsno bä nowa tama. —Yai Bada a wꞑano wäyälwä bä lä cui, shomi täbä ulifibö jamö bä ꞑ jiliaö bufi ma doblao wejei ma cui, cama bä ulifibö yai ja, showadi bä ꞑ jiliblaimije. Cama ebä mashi ma cuinö, cama e yafi jamö bä yai lä bälöle bä ma cuinö, showadi bä ꞑ waibouje —bä nowa tama.

⁵ꞑÖjö tawä? Jesús imicö fa maqueicunö, ai bolacadabö bawä bä jalili jalomalalema ma cui, a nia yai lojode lä dablamo wei tä ja, a doblamanomije.

⁶A nofi mölabou lä mlaono wejei tä ja, Jesús a bufi shädayaimou dodijioma. Ai täbä bälöblawä mö lä fedui jamö, Yai Bada etä ꞑ wäyäö cuaama.

Jesúsno cama 12 ebä lä shömöleno wei tä ꞑ

⁷Öjö däjä, cama 12 ebä lä nocamabono wei bä lä cui, Jesúsno bä naca fa ajedealalönö, bä shömaö bolacadou showadaoma. Fecula bä yashubeje bä tablamalema.

⁸Bä nia lä jublole däjä, shinoco bä jubä, bä nowa talema. Fii defibä nia lä bou wejei, defibä nia shino showabomaje. Bä

⁹ que fossem calçados de sandálias e não usassem duas túnicas.

¹⁰ E recomendou-lhes: Quando entrardes nalguma casa, permaneçei aí até vos retirardes do lugar.

¹¹ Se nalgum lugar não vos receberem nem vos ouvirem, ao sairdes dali, sacudi o pó dos pés, em testemunho contra eles.

¹² Então, saindo eles, pregavam ao povo que se arrependesse;

¹³ expeliam muitos demônios e curavam numerosos enfermos, unguindo-os com óleo.

A morte de João Batista
Mateus 14.1-12; Lucas 9.7-9

¹⁴ Chegou isto aos ouvidos do rei Herodes, porque o nome de Jesus já se tornara notório; e alguns diziam: João Batista ressuscitou dentre os mortos, e, por isso, nele operam forças miraculosas.

iyafälöbä, nii bä nia yefibonomije. Täbä didibofälöbeje, täbä nia çai däbonomije. Täbä lulafälöbeje, bä befi çai nia blada yaßonomije.

⁹Bä mamicö nia shino didio showaoma. Camishi moli cäcö ja bä nia shino didioma, ai cäcö feyacabou mlajei ja.

¹⁰Abinaja bä nowa çai tama. —Wamacö shifilimou mlai ja, wamacö nia lä cuo wei a yafi ja, bä da yanöcöicu. Wamacö juu çoßfälöö ja, öjamö lä culanö wamacö nia jocäo ço.

¹¹Wamacö juu lä cuaaimadi jamö, ai bänö wamacö bälömabou bufiomije ja, wamacö a çai jiliaö bufiomi dicoweje ja, abinaja wamacö nia cuaaö. Öjö wama bä tabi feiaö yalo wamacö sibolanö, bei wamacö mamicö busi jamö bä libu libu lä sudile, wama ebä nia yaösöblalefälöö. Öjö lä tänö bä nö nia lä bleaaö wei wama tä nia jömaö —bä nowa tama.

¹²Inaja bä nowa tama yalo, bä aa fa showalönö, tä a wäyää cuaamaje. Wälidiwä tä ja bä bufi lädobä, täbä yömölaö cuaamaje.

¹³Fecula bluca bä çai yashuu cuaamaje. Täbä lä jölöcamou wei toubä dabönö, jalili bluca täbä fa jölöcodajenö, bä çai jalomamaje.

Juan fe ojomalewä a lä shäleno wei tä a

¹⁴Jesús a waßa wäyämamou blaucublaliyoma yalo, bada tä Elode a ma cuinö, a waßa çai jilia mö fedulema. Ai bä waßano lä jilileno wei, abinaja bä jowa cuma. —Fe ojomalewä Juan a demi

15 Outros diziam: É Elias; ainda outros: É profeta como um dos profetas.

16 Herodes, porém, ouvindo isto, disse: É João, a quem eu mandei decapitar, que ressurgiu.

17 Porque o mesmo Herodes, por causa de Herodias, mulher de seu irmão Filipe (porquanto Herodes se casara com ela), mandara prender a João e atá-lo no cárcere.

18 Pois João lhe dizia: Não te é lícito possuir a mulher de teu irmão.

19 E Herodias o odiava, querendo matá-lo, e não podia.

20 Porque Herodes temia a João, sabendo que era homem justo e santo, e o tinha em segurança. E, quando o ouvia, ficava perplexo, escutando-o de boa mente.

jocädou fa çonö, öjö a çodawä. A demi jocädou fa çolonö, a lojode dablamous dodijia malä cule —bä jowa cuma.

15Ai täbä mö feduwä lä cuinö, Yai Bada a wano wäyälwä a Elia lä cui, öjö a bufibläö mö fedulayomaje. Ai täbä showawä lä cui, abinaja öjö bä jowa cuu mö feduoma. —Yai Bada a wano wäyälwä a. A wano wäyälwä bä jaba lä bälöono wei bä lä cui, öjö bä owäbou majöa lä cule —bä cuu mö feduoma.

16Öjö ma cui, Jesús a wafa jiliaö däjä, bada tä Elode lä cui, abinaja cama a cuma. —Juan ya fe da bäblamalii, öjö a demi jocäblou fa çolonö, öjö a çodawä —a cuma.

17¿Öjö tawä? Elode a lä cuinö, cama ai e fa shömölönö, Juan a malä juwämaleno wei. Bococu fa çablamalönö, a fe lamaboma. Wedi tä ja mlai. Suwä a ja, Juannö a wasöma cudeenö, a fe lamaboma. ¿Öjö tawä? Bada anö, cama mashi Felipe bei suwäbö e lälema, Elodia a wafa suwä lä cui.

18Öjö tä nowa ja, abinaja Juan a cuma, Elode nija. —Ma, Felipe bä suwäbö wa e taabä wami, tä ç läa —a cuma.

19Juan a wä läoma yalo, a suwä jushudaliyoma, Elodia a lä cui. Juan a shämaö showadao bufi ma doblaono wei ma cui, a shämaö doblonomi.

20Bada tä Elode lä cuinö, Juan a nö quili tama yalo, a nowamaö fe malä yadiono wei. Juan a bejedimou daö waiquioma. Yai Bada e lä cuono wei, a çai dama. Juan

21 E, chegando um dia favorável, em que Herodes no seu aniversário natalício dera um banquete aos seus dignitários, aos oficiais militares e aos principais da Galiléia,

22 entrou a filha de Herodias e, dançando, agradou a Herodes e aos seus convivas. Então, disse o rei à jovem: Pede-me o que quiseres, e eu to darei.

23 E jurou-lhe: Se pedires mesmo que seja a metade do meu reino, eu ta darei.

24 Saindo ela, perguntou a sua mãe: Que pedirei? Esta respondeu: A cabeça de João Batista.

25 No mesmo instante, voltando apressadamente para junto do rei, disse:

a wə j̄lii dājä, a bufi shino ma wedinajamono wei ma cui, a wə j̄lii bufi doblao fe yadioma.

21 Öjö ma cui, Elodia a suwä lä cuinö, Juan a shämaö fe yadiobä, yacumö etä cublaliyoma. Bada tä Elode a lä cuinö, lasha ai a faa çomalema yalo cama ebä nacaalalema, bä iyabä. Cama nija bä bada lä yädäono wei bä ma cui, cama sodado ebä çai lä cuono wejei bä bada ma cui, Calileатели ai bä bada ma cui, öjö lä bä bluca çocamomalema.

22 Bä çocamobä jamö, Elodia bä tää e lä cui, a wawäblaliyoma, e blaöabä. A blaöaö dodijiablaloma yalo, bada tä Elode ma cui, cama ebä lä nacaalaleno wei bä ma cui, bä bufi bluca doblaloma. Bada a lä cuinö, abinaja Elodia bä tää e nowa taö showadaoma. —Wa tä lä bufii wei tä afa da yubo. Ya tä nia jöböaö dodijio—a nowa tama.

23 A wə nō wāo cadidia fa showadaicunö, abinaja bada a cuma. —Wa tä bufii lä bädao wei tä ma cui ja, bäfä nia dobäö. Ya bada lä läle tä ulifi ma blaucui ma cui, öjö lä wa tä mashi ulifi ma bufii wei ma cui, ya tä nia jöböaö —a cuma.

24 Öjö dājä, bä nöö e nijamö a moco faa çolayofälöma, a wəlibä. —Nabe. ¿Wedi ya tä yai li nacabä? —e cuma. Abinaja bä nöö e cuu showadaoma. —Wedi mlai. Fe ojomalewä Juan a lä cui, wa fe nacabä, öjö lä —a cuma.

25 Bada tä nijamö lobe a mö yabadou fa çolofälönö, a wə shi jaliwä faö

Quero que, sem demora, me dês num prato a cabeça de João Batista.

²⁶ Entristeceu-se profundamente o rei; mas, por causa do juramento e dos que estavam com ele à mesa, não lha quis negar.

²⁷ E, enviando logo o executor, mandou que lhe trouxessem a cabeça de João. Ele foi, e o decapitou no cárcere,

²⁸ e, trazendo a cabeça num prato, a entregou à jovem, e esta, por sua vez, a sua mãe.

²⁹ Os discípulos de João, logo que souberam disto, vieram, levaram-lhe o corpo e o depositaram no túmulo.

A primeira multiplicação de pães e peixes
Mateus 14.13-21; Lucas 9.10-17; João 6.1-14

³⁰ Voltaram os apóstolos à presença de Jesus e lhe relataram tudo quanto haviam feito e ensinado.

³¹ E ele lhes disse: Vinde repousar um pouco, à parte, num lugar deserto; porque eles não tinham tempo nem para comer, visto serem numerosos os que iam e vinham.

showadaoma. Abinaja a cuma. —Bei. Juan fe ojomalewä ya fe bufii. Wa fe fa bäblamalönö, madofi a jamö wa fe fa döcämacönö, camiyä nija wa fe befi çai jöböaö showadaobä —e cuma.

²⁶Elodia bä tää e a ja, bada a bufi wajäblou dodijilayoma. Öjö ma cui, wawädwä a wä nö wäo waiquioma yalo, a wä shominajaaö majöo bufionomi. Bä lä nacaalaleno wei bä ma cuinö, a wä çai malä jilileno wejei.

²⁷Öjö cudeenö, a nowamabeje ai a sodado lämabou lä ajedeono wei, a shömöa fa showadalönö, Juan fe çai ço çoimabä, a wä faö showadaoma. A lä shömöleno wei a aa fa showadalunö, täbä fe lä labono wejei jamö Juan a fa juwälönö, öjamö lä showawä a fe bäblalema.

²⁸Madofi a jamö fe fa döcämacönö, fe befi çai waloa çoqueyoluma. Elodia bä tää e nija fe befi çai fa jöböcönö, öjö länö bä nöo e nija fe befi çai jöböa nomöjjuema.

²⁹Juan nija bä lä nocaono wei bä lä cuinö tä a fa jililäjenö, a femata çolemaje. A femata fa çölöjenö, a didiquemaje.

5.000 bä lä iyamaleno wei tä a

³⁰Jesúsnö bä lä shömöleno wei bä çoblou fa çolonö, bä lä cuaano wei tä afa bluca wäyää çojolomaje, tä a wäyää lä cuaano wejei tä afa çai.

³¹Öjö däjä, abinaja Jesúsnö bä nowa tama. —Bamacö yamili cublao balöödayobä, bamacö befi çai da caläfälö, wamacö washimi çai joloo balöobä —bä nowa tama. Täbä bluca juu nomöjodima yalo bä

32 Então, foram sós no barco para um lugar solitário.

33 Muitos, porém, os viram partir e, reconhecendo-os, correram para lá, a pé, de todas as cidades, e chegaram antes deles.

34 Ao desembarcar, viu Jesus uma grande multidão e compadeceu-se deles, porque eram como ovelhas que não têm pastor. E passou a ensinar-lhes muitas coisas.

35 Em declinando a tarde, vieram os discípulos a Jesus e lhe disseram: É deserto este lugar, e já avançada a hora;

36 despede-os para que, passando pelos campos ao redor e pelas aldeias, comprem para si o que comer.

37 Porém ele lhes respondeu: Dai-lhes vós mesmos de comer. Disseram-lhe: Iremos comprar duzentos denários de pão para lhes dar de comer?

malä yabäcamono wei. Bä iyabä tä ma cui ja, bä çai yanöcöblamanomije.

32 Öjö cudeenö, Jesúsno cama ebä çai nia yamili cublao fa balöönö, ulifi bloque jamö bä befi çai calälafälöma.

33 Öjö ma cui, bä befi çai caläo fa dalalöjenö, bä çai nö öjöböa fa showadalöjenö, bluca täbä lä bälöblai bä lä cui, washölö jamö bä läläa fe difeliblaliyofälöma. Bä befi çai washölöblou showao mlao däjä, öjö bä waloa balöblaquema.

34 Jesús a washölöblou däjä, täbä bluca lä çocamono wei bä dalalema. Oweja bä lä nowamaö wei a cuami däjä, bä nö yamili bleaaö lä culenaja, bä nofi tadalema. Bä nofi ojadadaö fa showadalonö, bluca bä yömöläo cuaama.

35 Tä mö weyaö däjä, cama ebä lä nocamabono wei bä fa icuicunö, abinaja a nowa tamaje. —Bei. Ei tä ulifi bloque dodijiwä. Tä mö çai weyaö waiquia lä cule.

36 Fei bä shömöa da çolu, bä bälöblawä fe lä fayoblai bä nija bä nii fa lulualalöjenö, bä iyabä —a nowa tamaje.

37 Öjö ma cui, Jesús a wä läoma. —Ma, cafä wamacönö wama bä yai iyamabä. Abinaja cama bä cuu nomöjöoma. —¿Wedinaja yamacö fa cuanö, yama bä li iyamalei? ¿Blada 200 wa bä joyaö bufi doblao tawä, yama bä iyamabä? —bä cuma.

38 E ele lhes disse: Quantos pães tendes? Ide ver! E, sabendo-o eles, responderam: Cinco pães e dois peixes.

39 Então, Jesus lhes ordenou que todos se assentassem, em grupos, sobre a relva verde.

40 E o fizeram, repartindo-se em grupos de cem em cem e de cinquenta em cinquenta.

41 Tomando ele os cinco pães e os dois peixes, erguendo os olhos ao céu, os abençoou; e, partindo os pães, deu-os aos discípulos para que os distribuíssem; e por todos repartiu também os dois peixes.

42 Todos comeram e se fartaram;

43 e ainda recolheram doze cestos cheios de pedaços de pão e de peixe.

44 Os que comeram dos pães eram cinco mil homens.

Jesus anda por sobre o mar
Mateus 14.22-33; João 6.16-21

45 Logo a seguir, compeliu Jesus os seus discípulos a embarcar e passar adiante

38 Abinaja Jesús e cuu nomöjööoma. — ¿Wedinaja bä nii cudale wama bä tabou cule? Bä möö da balöoje —a cuma. Bä nii wabaö fa cuaajenö, abinaja ebä cuu çoyoluma. —Nii 5 yama bä tabou bädaa lä cule, yuli bolacabö cäcö çai —bä cuma.

39 Öjö däjä, moimoima a jamö bä loo toujamaö bufima.

40 Bä loamaö cuaaö lä bufino wejeinaja, inaja showawä bä loo cuolaliyoma. Ai bä nijamö 50 bä cuoma, ai bä mö feduwä ja 100 bä cuo mö feduoma.

41 Öjö däjä, nii 5 bä lä cuono wei bä dälema, yuli bolacabö cäcö çai. Öjö bä fa dälönö, fedu jamö a mö fa nonoicunö, bä nia lä iyano wei tä ja, Yai Bada nija a bufi afa doblalou wäyämoma. Öjö däjä, nii bä fa cälalönö, cama ebä lä nocamabono wei bä nija bä jöböquema, bä lä çocamono wei bä nija bä jöböaö cuaaö nomöjööbeje. Yuli bolacabö cäcö ma cui ja, inaja showawä, bä bluca iyabä, bä omalema.

42 ¿Öjö tawä? Bä bluca fa iyaolalunö, bä bädöolaliyoma.

43 Öjö däjä, Jesús ebä lä cuinö bä nii sheje çoa fa çabodujenö, yuli bä çai sheje çablaö mö fa feduojenö, wöö 12 bä jamö bä fe nii shee lajomalalemaje.

44 ¿Öjö tawä? Nii bä ja bä lä iyano wei bä lä cui, 5.000 bä walo cuoma.

Modu u feyaca jamö a jelejewä lä juno wei tä a

45 Öjö däjä, cama ebä lä nocamabono wei bä lä cui, canawä a jamö lobe Jesúsno bä dökäcäa showadaamabalema. Bä lä

para o outro lado, a Betsaida, enquanto ele despedia a multidão.

⁴⁶ E, tendo-os despedido, subiu ao monte para orar.

⁴⁷ Ao cair da tarde, estava o barco no meio do mar, e ele, sozinho em terra.

⁴⁸ E, vendo-os em dificuldade a remar, porque o vento lhes era contrário, por volta da quarta vigília da noite, veio ter com eles, andando por sobre o mar; e queria tomar-lhes a dianteira.

⁴⁹ Eles, porém, vendo-o andar sobre o mar, pensaram tratar-se de um fantasma e gritaram.

⁵⁰ Pois todos ficaram aterrados à vista dele. Mas logo lhes falou e disse: Tende bom ânimo! Sou eu. Não temais!

⁵¹ E subiu para o barco para estar com eles, e o vento cessou. Ficaram entre si atônitos,

⁵² porque não haviam compreendido o milagre dos pães; antes, o seu coração estava endurecido.

Jesus em Genesaré
Mateus 14.34-36

çocamono wei bä shömaö ço juo däjä, Besaida jamö bä bucaduamaö balöo bufima.

⁴⁶Täbä shömöa fa çobodunö, jefu a balöcö jamö Jesús a dolequea jäbefälöma, Yai Bada nija a wä fabä.

⁴⁷Tä mö dödöfälöö däjä, modu u möamo jamö cama ebä befi çai caläo showaofälöö däjä, washölö jamö Jesús a yami cuo juoma.

⁴⁸Öjamö culanö bä nö bleaaö daa fe jalulalema. Wadoli a läadalou fe fa jalunö, bä çamaboma. Öjö däjä, tä mö jalufälöö däjä, cama ebä nija, modu u jamö Jesús a jelejewä juu yaua jälayofälöma. A nia ma jayuono wei ma cui,

⁴⁹modu u feyaca jamö a jelejewä juu fa dalalöjenö, bejedi lä bä nö wälöwä quilia dodijilaliyoma. Bolebole a fa bufijenö, bä quilili şilalamolayoma.

⁵⁰Cama ebä blucanö a dalalemaje yalo, bä malä quililaliyono wei. Öjö ma cui, lobe bä quili wasöblalema. —Bä bufi da lojododalu. Ei camiyä cä ya. Bä quili dijä —bä nowa tama.

⁵¹Öjö däjä, canawä a jamö a döcäa mö fa fedubalunö, a wadoli mladou showadalayoma. ¿Öjö tawä? Bejedi lä, bä bufi mlaa dodijilayoma.

⁵²Bä bufi jaducublonomi showawä yalo, bä quilima. Nii 5 bä ja, täbä bluca ma iyamaleno wei ma cui, bä bufi yai jifuwä showao dicooma.

Jenesaleteli bä jalili lä jalomalaleno wei tä a

53 Estando já no outro lado, chegaram a terra, em Genesaré, onde aportaram.

54 Saindo eles do barco, logo o povo reconheceu Jesus;

55 e, percorrendo toda aquela região, traziam em leitos os enfermos, para onde ouviam que ele estava.

56 Onde quer que ele entrasse nas aldeias, cidades ou campos, punham os enfermos nas praças, rogando-lhe que os deixasse tocar ao menos na orla da sua veste; e quantos a tocavam saíam curados.

Marcos 7

Jesus e a tradição dos anciãos. O que contamina o homem
Mateus 15.1-20

1 Ora, reuniram-se a Jesus os fariseus e alguns escribas, vindos de Jerusalém.

2 E, vendo que alguns dos discípulos dele comiam pão com as mãos impuras, isto é, por lavar

3 (pois os fariseus e todos os judeus, observando a tradição dos anciãos, não

53Bä befi çai fa bucadubalunö, Jenesale tä ulifi jamö bä waloquema. Canawä a nata yaquemaje.

54Bä itoblou däjä, Jesús a nö öjöböa showadalemaje.

55Öjö däjä, cama ebä lä bälöle jamö bä läläblalou cuaaö showadaliyoma, bä jalili çablabeje. Jesús a wä juu jiliaö ma bädao wejei jamö ma cui, öjamö lä jalili täbä befi çai cadömabolajenö, bä juu läläablalou cuaama.

56Shabono wai wajaquemi bä jamö ma cui, shabono bada bä jamö ma cui, bä yami lä bälöono wei bä nijamö ma cui, Jesús a juu lä bädaono wei jamö ma cui, jalili täbä çai waloquema. Nii bä showadi lä lulaö wejei jamö bä jalili befi çai blaquemaje. Jesús camishi ecö casö ma cui, ecö casö jubädaö bufi fa doblaojenö bä ç fe blacäjoma, bä nia fa jalonö. ¿Öjö tawä? Ecö casö lä jubädano wejei bä lä cui, bä bluca jaloblou showadaoma.

Marcos 7

Judio bänö täbä nofi lä shamibou wejei tä ç

1Bei. Jesús nijamö faliseo bä bada çocablaleyoluma, Moisesi etä ç ja täbä lä damaö wejei ai bä lä cui bä çai, Jelusale jamö bä lä cuono wei bä lä cui. Öjamö bä cuo däjä,

2Jesúsnö bä lä nocamabono wei ai ebä iyaö dalalemaje. Bä imicö yaömonomi cudeenö, judio bänö bä nofi shamibomaje.

3¿Öjö tawä? Faliseo bä bada lä cui, bä imicö yaömour mlai ja, bä iyaö malä mlai.

comem sem lavar cuidadosamente as mãos;

⁴ quando voltam da praça, não comem sem se aspergirem; e há muitas outras coisas que receberam para observar, como a lavagem de copos, jarros e vasos de metal [e camas]],

⁵ interpelaram-no os fariseus e os escribas: Por que não andam os teus discípulos de conformidade com a tradição dos anciãos, mas comem com as mãos por lavar?

⁶ Respondeu-lhes: Bem profetizou Isaías a respeito de vós, hipócritas, como está escrito: Este povo honra-me com os lábios, mas o seu coração está longe de mim.

⁷ E em vão me adoram, ensinando doutrinas que são preceitos de homens.

Judio ai bä jödödöwä ma cui, bä imicö yälömou mlai ja, bä iyaimi. Inaja bä nö jaba badabö cuaaö fa balöonö, bä cuaaö nodiablalou showawä.

⁴Nii bä showadi lä lulaö wejei jamö bä juu ja, bä çöa fa çöbonö, yedu bä shino yälömou cublaojolou, bä dodijidablou çöobä. Bä dodijidablou çöobä, bä cuaaö showao mlao däjä, bä iyaimi. Bä cuaaö lä nodiablalou wei, ai bluca tä çai tabou mö feduoje. Toubä lä coaö wejei täbä madofi ma cui, jaboca bä ma cui, showadi täbä shino yaluuje. Täbä didibobeje, duo shibä ja täbä lä tablamou wei täbä ma cui, inaja showawä täbä shino yaluu cuaaöje.

⁵Öjö cudeenö, faliseo bä bada ma cuinö, Moisesi etä ç ja täbä lä damaö wejei bä ma cuinö, Jesús a wälimaje. —Judio bämacö nö badabö lä cuaano wei, bäma bä owäbou nodiablalaö showaobä tä ma cule ma cui, çwedi tabä afä wa bä lä nocamabole bä lä cui, inaja bei bä li cuaaimi dicoo? çWedi tabä bä imicö ma shami wei ma cui, bei bä li iyaö dicoo? — a nowa tamaje.

⁶Abinaja Jesús e cuma. —Yai Bada a wano wäyäléwä Isaia a lä cuinö, çafä wamacö çfa wäyöö balöo ja, a bejedimoma. Jole jole wamacö dodijaö buo. Abinaja tä ç cuu. Fei bä lä cuinö, bei bä çaficönö wale nofi doablaö ma buo wejei ma cui, çamiyä nija bei bä bufi çai cuami.

⁷Çamiyä wale çfa Bada doblao ma taö wejei ma cui, bä jolemou dicoo ja, bä ç nö bleo bädao. Iba tä ç çöwa ma wäyöö wejei

⁸ Negligenciando o mandamento de Deus, guardais a tradição dos homens.

⁹ E disse-lhes ainda: Jeitosamente rejeitais o preceito de Deus para guardardes a vossa própria tradição.

¹⁰ Pois Moisés disse: Honra a teu pai e a tua mãe; e: Quem maldisser a seu pai ou a sua mãe seja punido de morte.

¹¹ Vós, porém, dizeis: Se um homem disser a seu pai ou a sua mãe: Aquilo que poderias aproveitar de mim é Corbã, isto é, oferta para o SENHOR,

¹² então, o dispensais de fazer qualquer coisa em favor de seu pai ou de sua mãe,

¹³ invalidando a palavra de Deus pela vossa própria tradição, que vós mesmos transmitistes; e fazeis muitas outras coisas semelhantes.

ma cui, öjö iba tä ami. Cama yanowamö täbä a li bädawä. 'Einaja tä a cuu —Jesús a cuma—.

⁸ Öjö tawä? Yai Bada tänö tä nabä yai lä shömaö wei wama tä taö mlai ja, wamacö nö badabö lä cuaano wei wama bä shino owäbou bufi doblao dicoo.

⁹ Jole jole wamacö li dodijaö —a cuma—. Wamacö nö badabö lä cuaano wei wama bä owäbou fe yadiobä, Yai Bada tänö tä nabä yai lä shömaö wei tä ma cui, wama tä a li waibou.

¹⁰ Yai Bada wama tä a juaö malä mlai. Öjö tawä? Jaba däjä, abinaja Moisesinö bä nowa tama. Faafä a ma cui, naafä a ma cui, dodijidawä wama bä çai fa cuonö, wama bä a nia juaö. 'Einaja bä nowa tama. Abinaja çai. Bä föö e nija a wä wälidiwä faö ja, a shämobä öjö a waiquiwä. Bä nöö e ma cui nija a wä wälidiwä faö dicoo ja, inaja showawä. 'Öjö tawä? Einaja bä nowa tama —Jesús a cuma—.

¹¹ Öjö ma cui, judio wamacö bada lä cui, abinaja cafä wamacö li cuu. “Faafä, naafä wama bä bayeliblabä bä ma cule, wama täbä lä table, Yai Bada nija wama täbä afa yaia wäyö ja, täbä nö jöböamobimi lä waiquii täbä”, wamacö cuu dicoo.

¹² Inaja wamacö cuu yalo, bä föö, bä nöö, wama bä bayeliblamaimi.

¹³ Öjö tawä? Yai Bada tä a juamobä tä a waiquiwä ma cui, wamacö nö badabö lä cuaano wei tä ja, wamacö bufi mö shino blucão fa dicoonö, öjö wama tä a li läablalaö. Inaja cafä wamacö lä cuaaö

14 Convocando ele, de novo, a multidão, disse-lhes: Ouvi-me, todos, e entendei.

15 Nada há fora do homem que, entrando nele, o possa contaminar; mas o que sai do homem é o que o contamina.

16 [Se alguém tem ouvidos para ouvir, ouça.]

17 Quando entrou em casa, deixando a multidão, os seus discípulos o interrogaram acerca da parábola.

18 Então, lhes disse: Assim vós também não entendeis? Não compreendeis que tudo o que de fora entra no homem não o pode contaminar,

19 porque não lhe entra no coração, mas no ventre, e sai para lugar escuso? E, assim, considerou ele puros todos os alimentos.

20 E dizia: O que sai do homem, isso é o que o contamina.

21 Porque de dentro, do coração dos homens, é que procedem os maus

weinaja, ai wama bä çai taamaö mö feduo dicoo, Yai Bada tä ą juaö mlaobeje. ¿Öjö tawä? Cafä wamacö lä cuaaö wei, bluca tä cua showaa —Jesús a cuma.

Täbä bufi yai lä shamiamäö wei tä ą

14 Öjö däjä, Jesúsnö täbä naca fa çalälönö, abinaja bä nowa tama. —Bei. Bluca wamacö lä cuinö wamale ą da jiliyo. Bä bufi da jaducuicu.

15 Täbä lä waö wejei täbänö täbä bufi shamiblou daomi. ¿Öjö tawä? Täbä lä cublai täbänö mlai, bei täbä bufi jamö tä lä didilenö, öjö tänö täbä bufi yai shamiblamou —bä nowa tama.

16-17 Öjö däjä, täbä lä çcamono wei täbä fa dacöfälönö, yafi jamö a lucäa fa çolunö, cama ebä lä nocamabono wei bä ajedebalaleyoluma. A wą faö lä yacläablalono wei, tä ą jiliaö cadidio fa mlacujenö, tä ą wälimaje.

18 Abinaja Jesúsnö bä nowa tama. —Uo. Cafä wamacö ma cui, ¿wamacö bufi çai jaducuwämi tawä? Täbä lä cublai täbänö täbä bufi shamiblou malä mlai. Nii bänö mlai.

19 Bei wamacö bufi jamö bä nii didio malä mlai, wamacö bufi shamiamabä. Bei wamacö busi jamö bä nii didio fa balöönö, bä li faoblou ço malä cui —bä nowa tama. Inaja a lä cuno wei tänö, täbä nii ąfa bluca au taö showadaoma.

20 Abinaja a cuma. —Bei täbä bufi jamö tä wälidiwä lä didile, öjö tä wawäblou däjä, öjö lä tänö täbä bufi yai shamiblou.

21 Bei täbä bufi jamö tä wälidiwä didia yalo, wälidiwä tä jamö bä bufi shino

desígnios, a prostituição, os furtos, os homicídios, os adultérios,

²² a avareza, as malícias, o dolo, a lascívia, a inveja, a blasfêmia, a soberba, a loucura.

²³ Ora, todos estes males vêm de dentro e contaminam o homem.

A mulher siro-fenícia

Mateus 15.21-28

²⁴ Levantando-se, partiu dali para as terras de Tiro [e Sidom]. Tendo entrado numa casa, queria que ninguém o soubesse; no entanto, não pôde ocultar-se,

²⁵ porque uma mulher, cuja filhinha estava possessa de espírito imundo, tendo ouvido a respeito dele, veio e prostrou-se-lhe aos pés.

²⁶ Esta mulher era grega, de origem siro-fenícia, e rogava-lhe que expelisse de sua filha o demônio.

²⁷ Mas Jesus lhe disse: Deixa primeiro que se fartem os filhos, porque não é bom

dayão. Öjö däjä, bä nofi beshili jushuaö. Shomi täbä madofi çai lämaöje. Täbä çai yanowamö shäöje. Bä çai joleblalou.

²²Bä bufi çai waiyou. Wälidiwä tä çai taöje. Bä çai jolemou. Wälidiwä tä taö bufi çai doblaoje. Ai täbä dodijaö ayao ja, täbä nofi çai wälibouje. Täbä afa çai wayoaöje. Cama bä nofi çai yaimamou. Bä bufi dao mlalanö bä çai cuaaö buo.

²³Öjö tä wälidiwä bluca lä cui, yanowamö täbä bufi jamö tä fa didionö, tä wawäblou. Öjö tänö täbä bufi yai shamiblou.

Shomi a suwänö Jesús a bufiblaö fe lä yadiono wei tä a

²⁴Öjamö a jocäa fa çolunö, Diloteli bä lä bälöle jamö a alayoma, Sidonoteli bä bälöa mö lä fedule jamö. Öjamö a fa waloicunö, ai bä nijamö a çoblaliyoma. A lä çoblaliyono wei a yami cuo balöo jatoobä, a nofi ma tamamono wei ma cui etä daö showadaomaje.

²⁵Ai a suwänö a wäfa bälöo fa jililänö, a nabä yai waloa showadaquema. Fecula anö bä täa e nö wai bleaamaö dodijioma. A fa waloicunö, Jesús a cotä jamö a mö fe boblaquema.

²⁶Öjö a suwä lä cui, judio a suwä cuonomi. Silofenisiateli bä nijamö a oshe cublaliyoma. Öjö ma cui, a ma shomiono wei ma cui, Jesús nija a wä fe blacäjoma. Bä täa e nija a fecula lä didile e nia fa yashublamanö, a wä fe yadibloma.

²⁷A wä juo ja, a wä faö yacläablaloma. Shomiteliyoma a cuoma cudeenö, abinaja Jesús a cuma. —Ijilu bä iyaö balöobä.

tomar o pão dos filhos e lançá-lo aos cachorrinhos.

28 Ela, porém, lhe respondeu: Sim, SENHOR; mas os cachorrinhos, debaixo da mesa, comem das migalhas das crianças.

29 Então, lhe disse: Por causa desta palavra, podes ir; o demônio já saiu de tua filha.

30 Voltando ela para casa, achou a menina sobre a cama, pois o demônio a deixara.

A cura de um surdo e gago

31 De novo, se retirou das terras de Tiro e foi por Sidom até ao mar da Galiléia, através do território de Decápolis.

32 Então, lhe trouxeram um surdo e gago e lhe suplicaram que impusesse as mãos sobre ele.

33 Jesus, tirando-o da multidão, à parte, pôs-lhe os dedos nos ouvidos e lhe tocou a língua com saliva;

¿Öjö tawä? Ijilu bä nia lä iyaö wei bä nii lä cui, jïima bä nija bä jöböamou bashiblaö ja, tä dodijidawä malä mlai —a cuma.

28 Öjö ma cui, a nia bayeliblamou fe fa yadionö, abinaja a suwä cuu nomöjöoma. —Awei, Bada tä. Wa bejedimou. Öjö ma cui, bä shöo e lä cui, öjö bä ijilubö ebänö täbä läcashi lä blälämaö wejei täbä ja, jïima bä ma cui, bä çai malä iyaö wei —a cuma.

29 Abinaja Jesús e cuma. —Inaja wale nofi taboma yalo, a dodijidawä da çojamö. Fecula a lä cui, tääfä nija e faa waiquilayoma —e cuma.

30 A suwä çoa fa çolufälönö, bä tää demi e bälöa dalalejeloma. Fecula a lä didiono wei e docua waiquilayoma.

A yömöcacö lä comano wei aca çai lä boleböono wei Jesúsno a lä jalomaleno wei tä a

31 Diloteli bä nijamö a cuoma, modu Calilea u jamö Jesús a aa nomöjölayofälöma. Sidonoteli bä lä bälöle jamö a jayublaliyoma, Decaboli tä afa ulifi lä jilabolajei jamö.

32 Öjamö lä a cuo däjä, a yömöcacö lä comi wei a çai waloqueyolumaje. Aca çai boleböoma. Öjö a çai fa waloicujenö, Jesús imicö maqueobä bä a fe blacäjoma, a jalomabä.

33 Bä bluca lä çocomono wei jamö Jesúsno a jalili çai fa bayäcäblalunö, bei yömöcacö jamö imicö lucäa mö fedududaliyoma. Bei canojoli bä fa jämolunö, aca yalebalema.

³⁴ depois, erguendo os olhos ao céu, suspirou e disse: Efatá!, que quer dizer: Abre-te!

³⁵ Abriram-se-lhe os ouvidos, e logo se lhe soltou o empecilho da língua, e falava desembaraçadamente.

³⁶ Mas lhes ordenou que a ninguém o dissessem; contudo, quanto mais recomendava, tanto mais eles o divulgavam.

³⁷ Maravilhavam-se sobremaneira, dizendo: Tudo ele tem feito esplendidamente bem; não somente faz ouvir os surdos, como falar os mudos.

Marcos 8

A segunda multiplicação de pães e peixes Mateus 15.32-39

¹ Naqueles dias, quando outra vez se reuniu grande multidão, e não tendo eles o que comer, chamou Jesus os discípulos e lhes disse:

² Tenho compaixão desta gente, porque há três dias que permanecem comigo e não têm o que comer.

³⁴Aca fa yaḷeḷalönö, a mö nonolanö a bufi ḷaamoma. Öjö däjä, yömöcacö jolablamaö bufii ja, —Efada! —a cudaliyoma, cama bä caficö a ja.

³⁵Inaja a fa cudalunö, yömöcacö jolablou showadalayoma. Aca çai jayublou showadalayoma.

³⁶Öjö däjä, yömöcacö lä wacacablamaleno wei, aca çai lä jayublamaleno wei tä a wäyää mlaobeje, bä a wasöma, ai moli a bädawä ma cui nija tä a wäyää mlaobeje. Inaja bä nowa ma tadano wei ma cui, cama a wə ja, bä a shi shino yai dooblou majöö dicooma.

³⁷Bä shino shädayaimou fe balojooma. Abinaja bä nowa tayoma. —A cuaaö lä bädao wei tä ma cui ja, showadi a dodijaö. Bä yömöcacö lä comi wei bä ma cui, bä yömöcacö jolablamaö majöö. Bä aca lä bolebo wei bä ma cui, bä a fablamaö majöö —bä nowa tayoma.

Marcos 8

Jesúsnö bluca täbä iyamaö lä çocono wei tä a

¹Ai däjä, Jesús nija täbä bluca çoçamou çoçoyoluu däjä, bä niibö cuonomi. Bä niibö cuo fa mlacunö, cama ebä lä nocamabono wei bä naca a ajedelema. Abinaja bä nowa tama.

²—Ei bä lä çoçamole bä nija ya bufi wajääo a lä cule. Camiyä nijamö bä lä çoçale, bolacabö tä mö didi tabou waiquiaje. Bä iyabä täbä çai cuami.

- ³ Se eu os despedir para suas casas, em jejum, desfalecerão pelo caminho; e alguns deles vieram de longe.
- ⁴ Mas os seus discípulos lhe responderam: Onde poderá alguém fartá-los de pão neste deserto?
- ⁵ E Jesus lhes perguntou: Quantos pães tendes? Responderam eles: Sete.
- ⁶ Ordenou ao povo que se assentasse no chão. E, tomando os sete pães, partiu-os, após ter dado graças, e os deu a seus discípulos, para que estes os distribuíssem, repartindo entre o povo.
- ⁷ Tinham também alguns peixinhos; e, abençoando-os, mandou que estes igualmente fossem distribuídos.
- ⁸ Comeram e se fartaram; e dos pedaços restantes recolheram sete cestos.
- ⁹ Eram cerca de quatro mil homens. Então, Jesus os despediu.
- ³Bä ofäö ma cui ya bä shömaö fe yadio dicoo ja, bä ofili nia wäcäcou dicoofälöö. Ai bä lä cui, blajai jamö bä cuoma bä malä waloqueno wei —bä nowa tama.
- ⁴Bä lä nocamabono wei bä lä cui, abinaja ebä cuma. —Ei tä ulifi bloque dodijiwä. Nii a cuami. ¿Wedinaja yama bä li iyamaö cuaaö buobä?
- ⁵Jesúsnö bä wälüi ja, abinaja a cuma. —¿Wedinaja bä nii cudale wama bä tabou culawä? —Nii 7 yama bä tabou bädaa lä cule —bä cuma.
- ⁶Öjö däjä, bä lä çocamono wei bä lä cui, mashita a jamö bä loamaö bufima. Nii 7 bä lä tabono wejei bä nii fa dälönö, Yai Bada nija a bufi afa doblalou wäyämoma. Öjö däjä, bä nii cäa fa nomöjölalönö, cama ebä lä nocamabono wei bä nija bä jöböquema, bä lä çocamole bä dobäö mö feduobeje. ¿Öjö tawä? Bä dobäö cuaaö showaomaje.
- ⁷Yuli bolacadabö bä wai çai tabomaje. Jesúsnö öjö bä çai däa nomöjölema. Yai Bada nija, öjö bä ja a bufi afa çai doblalou wäamou fa çonö, bä lä çocamono wei bä nija bä jöböamaö bufima.
- ⁸Bä bluca fa iyaolalunö, bä bädöolaliyoma. Öjö däjä, cama ebä lä cuinö, nii bä sheje çablaö fa cuaajenö, wöö 7 bä jamö bä nii sheje fe lajomalalemaje.
- ⁹Bä lä iyano wei bä lä cui, jai 4.000 bä cuoma.

10 Logo a seguir, tendo embarcado juntamente com seus discípulos, partiu para as regiões de Dalmanuta.

Os fariseus pedem um sinal do céu

Mateus 16.1-4

11 E, saindo os fariseus, puseram-se a discutir com ele; e, tentando-o, pediram-lhe um sinal do céu.

12 Jesus, porém, arrancou do íntimo do seu espírito um gemido e disse: Por que pede esta geração um sinal? Em verdade vos digo que a esta geração não se lhe dará sinal algum.

13 E, deixando-os, tornou a embarcar e foi para o outro lado.

O fermento dos fariseus e o de Herodes

Mateus 16.5-12

14 Ora, aconteceu que eles se esqueceram de levar pães e, no barco, não tinham consigo senão um só.

15 Preveniu-os Jesus, dizendo: Vede, guardai-vos do fermento dos fariseus e do fermento de Herodes.

10 Ǫjō dājā, Jesúsnō bā shömōa fa çobodunō, cama ebā lä nocamabou wei bā lä cui, lobe, canawä a jamō bā çai dōcäcäo fa çobalunō, Damanuda tä ulifi jamō bā befi çai caläa çolayoma.

Bada bänō Jesús a wä bejedi lä wabano wejei tä
 ǻ

11 Jesús nija faliseo bā bada waloquema. Bā fa waloicunō, a wä dodijidawä jiliaō mlajei ja, bā ǻ shino lämoma. Jesús a wä nia bejedi fa wabajenō, abinaja bā cuma. —Yai Bada wa e nō ǫjōböamobä, tä nō lä quilijii tä da wawämälō —bā cuma.

12 Cama bā ǻ ja, Jesús a bufi fa uomodalunō, a bufi ļamolayoma. Abinaja a cuma. —Wamacō fei dājā lä bälöle wamacönō, çwedi tabä wamale ǻ bejedi wabaō bufi li doblao dicoo? Ma, cafä wamacō nija ei ya wä lä cui, bejedi lä ya wä. Yai Bada ya e nō ǫjōböamobä, tä nō lä quilijii wama tä wawämaō bufi ma doblao wei ma cui, bämäcō ǻ nia juaimi— a cuma.

13 Ǫjō dājā, bā tabi fa feicönō, canawä a jamō cama ebā çai dōcäcäo fa çobalunō, bā bucaduobä bā caläläyoma.

Faliseo bada bā ǻ ja bā lä moyawäblamaleno wei
 tä ǻ

14 Bei. Jesús nija bā lä nocaono wei bā lä cui, nii bā ja bā bufi möblaliyoma, bā nofi mojuduquemaje yalo. Canawä a jamō nii moli a çai shino wai jumaje.

15 Ǫjō dājā, bā moyawämabobä, Jesúsnō nii julumamodima tä ǻfa wäyäō yaclämoma. Abinaja bā nowa tama. —Bā da moyaweicu. Faliseo bā bada lä cui, etä

16 E eles discorriam entre si: É que não temos pão.

17 Jesus, percebendo-o, lhes perguntou: Por que discorreis sobre o não terdes pão? Ainda não considerastes, nem compreendestes? Tendes o coração endurecido?

18 Tendo olhos, não vedes? E, tendo ouvidos, não ouvis? Não vos lembrais

19 de quando parti os cinco pães para os cinco mil, quantos cestos cheios de pedaços recolhestes? Responderam eles: Doze!

20 E de quando parti os sete pães para os quatro mil, quantos cestos cheios de pedaços recolhestes? Responderam: Sete!

21 Ao que lhes disse Jesus: Não compreendeis ainda?

julumamodima wayu. Bada tä Elode a ma cui, inaja showawä cama etä çai wayu cuwä mö feduwä —bä nowa tama.

16Jesús a wä ja, bä bufi wedinajamolanö abinaja bä nowa tayoma. —Nii bäma bä çai juu fa mlacunö, nii bä lä juluu wei tä äfa taö —bä nowa tayoma.

17Bä bufi lä cuno wei tä daö waiquioma yalo, abinaja Jesús a cuma. —¿Wedi tabä “Nii bäma bä tabou lä mlai, tä äfa li wayoaö”, wamacö nowa li tayou dicoblaa cule? ¿Bei wamacö bufi çai möbloimi showawä? ¿Bei wamacö bufi jaducudaloimi? ¿Wamacö bufi jifuwä showawä dicoo daanö?

18Bei wamacö mamocu ma cule ma cui, wama tä möimi bäwä. Wamacö yömöcacö çai ma cule ma cui, wama tä ä jiliblaimi showawä. Ya bä da iyamablei, ¿wama tä nofi çai jaducuboimi?

19Nii 5 ya bä da cleyablei däjä, 5.000 ya bä iyamalema. ¿Öjö tawä? Nii wama bä sheje da çöblablei bä ja, ¿wedinjaja bä wöö cudale bä ja, wama bä fe lajoblamalema? —a cuma. —Wöö 12 bä ja —bä cudaliyoma.

20—Jäo, —a cuma—. Nii 7 ya bä da cleyablei däjä, 4.000 ya bä çai iyamalema. Öjamö lä, nii wama bä sheje bluca çai çöblaö da cuaablei bä nii sheje ja, ¿wedinjaja bä wöö cudale bä ja, wama bä fe lajoblamaö çölayoma? —Jesús a cuma. —Wöö 7 bä ja —bä cuma.

21—¿Öjö tawä? —Jesús a cuma—. ¿Bei wamacö bufi li jaducubloimi showawä

A cura de um cego em Betsaida

22 Então, chegaram a Betsaida; e lhe trouxeram um cego, rogando-lhe que o tocasse.

23 Jesus, tomando o cego pela mão, levou-o para fora da aldeia e, aplicando-lhe saliva aos olhos e impondo-lhe as mãos, perguntou-lhe: Vês alguma coisa?

24 Este, recobrando a vista, respondeu: Vejo os homens, porque como árvores os vejo, andando.

25 Então, novamente lhe pôs as mãos nos olhos, e ele, passando a ver claramente, ficou restabelecido; e tudo distinguiu de modo perfeito.

26 E mandou-o Jesus embora para casa, recomendando-lhe: Não entres na aldeia.

A confissão de Pedro Mateus 16.13-20; Lucas 9.18-21

27 Então, Jesus e os seus discípulos partiram para as aldeias de Cesaréia de

tawä? Nii bä ja ya bufi jalublalobä yami. ¿Wedi tä tabä, “Shomi tä afa li wayoaö da culaanö”, bei wamale nofi li taboimi? —a cuma.

Besaidateli a jubäbö lä jalomaleno wei tä a
22Besaidateli bä nijamö Jesúsno cama ebä çai yafia nomöjölâyoma. Öjamö lä, a lä jubäböono wei a çai waloquemaje. Öjö nija Jesús imicö maqueobä, bä a faö fe blacäjoma, a mamocu jalomabä.

23Öjö däjä, shabono a sibo jamö, Jesúsno a lä jubäböono wei a öböa showadalefälöma. Cäcöbö fa sibolunö, bei canojolibö fa jämolunö, a lä jubäböono wei mamö casöcö jölöcolema. Öjö däjä, imicö çai maquea fa baliicunö, a wälîma. —¿Fei däjä, wa täbä möö tawä? —a cuma.

24A lä jubäböono wei a lä cuinö täbä möadalaö fa cuanö, abinaja e cuma. —Yanowamö ya täbä juu dabraö ma cui, jai fii fibä mömou cuwä dicowä —a cuma.

25Jesúsno bei mamö casöcö jubädaö fa çolunö, täbä möö dodijodii fa cuanö, öjö däjä a mamocu yai jaloa cadidia showadalâyoma. Täbä bluca möö wacacablou showadalâyoma.

26Öjö däjä, a wä nö wäo mlaobä, shabono jamö a famaö mlai ja, cama e yai yafi jamö Jesúsno a shömöa taa çöa showadalema. —Bei. Ei a shabono jamö a lucäo çöo bädao dijä —e cuma.

Pedronö Jesús a nö yai lä öjöböleno wei tä a

27Jesúsno bä lä nocamabono wei, Filibo jamö bä çai aa nomöjölâyoma, Sesaleateli bä shabonöbö lä cublai jamö. Bä çai juu

Filipe; e, no caminho, perguntou-lhes: Quem dizem os homens que sou eu?

28 E responderam: João Batista; outros: Elias; mas outros: Algum dos profetas.

29 Então, lhes perguntou: Mas vós, quem dizeis que eu sou? Respondendo, Pedro lhe disse: Tu és o Cristo.

30 Advertiu-os Jesus de que a ninguém dissessem tal coisa a seu respeito.

Jesus prediz a sua morte e ressurreição
Mateus 16.21-23; Lucas 9.22

31 Então, começou ele a ensinar-lhes que era necessário que o Filho do Homem sofresse muitas coisas, fosse rejeitado pelos anciãos, pelos principais sacerdotes e pelos escribas, fosse morto e que, depois de três dias, ressuscitasse.

showaofälöö däjä, bä wälifälöma. —
¿Wedinaja wale nofi yai li tabou dodijiaje?
¿Camiyä wedi bei ya jowa? —a cuma.

28 Abinaja ebä cuma. —Fe ojomalewä Juan bei wa jowa fa talei. Ai bä mö feduwä lä cuinö, Yai Bada a wano wäyälöwä Elia a cuo lä balöono wei, öjö wa jowa bufidaö talajei. Ai bä a showawä ja, Yai Bada a wano wäyälöwä ai a demi jocädou fa çolonö, öjö bei wa jowa çodawä fa talei—
bä cuma.

29—Öjö ma cui, cafä wamacö lä cuinö, ¿wedinaja bei wamale nofi li tabou dodijia cule? —Jesús a cuma. Pedro a wä juoma. —Yai Bada tänö a shömabä a lä yaileno wei, öjö cafä bei wa dodijiwä —bei e cuma.

30 Öjö däjä, bä lä nocamabono wei bä a wasöma, a nö öjöböamaö showadao mlaobeje.

Jesús a nö afa bleaamamou lä wäono wei

31 Öjö däjä, cama a lä yanowamöblaleyoluno wei, Jelusale jamö a nö nia lä bleaamano wejei tä a ja, Jesúsno bä jaba yömöläö cuaama. Judio bada bä ma cuinö, nofi bäyälöwä bä blowäjawä ma cuinö, Moisesi etä a ja täbä lä damaö wejei bä ma cuinö, öjö bänö a nö nia jowa bleaamaö fe balojoomaje. A nia waimaje. A nia shämou cadidioma. Inaja a taamamobä a cuo waiquioma. Öjö ma cui, bolacabö tä mö fa dödölönö, a demi nia jowa jocädou çoma.

32 E isto ele expunha claramente. Mas Pedro, chamando-o à parte, começou a reprová-lo.

33 Jesus, porém, voltou-se e, fitando os seus discípulos, repreendeu a Pedro e disse: Arreda, Satanás! Porque não cogitas das coisas de Deus, e sim das dos homens.

O discípulo de Jesus deve levar a sua cruz

Mateus 16.24-28; Lucas 9.23-27

34 Então, convocando a multidão e juntamente os seus discípulos, disse-lhes: Se alguém quer vir após mim, a si mesmo se negue, tome a sua cruz e siga-me.

35 Quem quiser, pois, salvar a sua vida perdê-la-á; e quem perder a vida por causa de mim e do evangelho salvá-la-á.

36 Que aproveita ao homem ganhar o mundo inteiro e perder a sua alma?

32 Cama a wafa wäyämamou wawädooma. Öjö däjä, Pedronö a çai fa casöblalunö, a wä wasöma.

33 Öjö ma cui, Jesús a mö fa jadublalunö, cama ebä lä nocamabou wei bä möö fa cuaanö, Pedro a wä wasölema. Abinaja e cuma. —¡A da blajalö, Sadanasi! Yai Bada nija wa bufi taamamou fa mlacunö, yanowamö täbä bufi showadi lä cuu weinaja wa bufi cuablalou malä dicole — e cuma.

34 Öjö däjä, bä bluca lä çoçamono wei bä lä cui, bä naca çalalema, cama ebä lä nocamabou wei bä çai. Abinaja bä nowa tama. —Camiyä nija bä nia lä noçao wei bä lä cui, cama bä cuaaö bufi lä doblao wei tä ja, bä nia yai wasöo. Wale bufiije yalo, bä ma shäöje däjä, bä nia ojode cuo fe yadio. Bä nia noçao fe yadio.

35 Bitä ja bä nia demi lä cudio wei tä ja, bä bufi mö lä blucao wei bä lä cui, bä bälimi nia cuodayou malä mlai. Öjö ma cui, camiyä ya nowa ja bä shämou lä ojodao wei bä lä cui, iba dodjidawä tä ç wäyöö quili lä mlajei, öjö bä nia shino bälimi cuo ayao.

36 ¿Öjö tawä? —a cuma—. Bitä jamö bä madofi bluca lä cublai, bä madofi ma däamou wei ma cui, bä nia yai lä bälimiblou wei tä joyamou dicoo ja, ¿wedi tänö bä yai nia li bayeliblamou majöö, öjö lä?

³⁷ Que daria um homem em troca de sua alma?

³⁸ Porque qualquer que, nesta geração adúltera e pecadora, se envergonhar de mim e das minhas palavras, também o Filho do Homem se envergonhará dele, quando vier na glória de seu Pai com os santos anjos.

Marcos 9

¹ Dizia-lhes ainda: Em verdade vos afirmo que, dos que aqui se encontram, alguns há que, de maneira nenhuma, passarão pela morte até que vejam ter chegado com poder o reino de Deus.

A transfiguração

Mateus 17.1-8; Lucas 9.28-36

² Seis dias depois, tomou Jesus consigo a Pedro, Tiago e João e levou-os sós, à parte, a um alto monte. Foi transfigurado diante deles;

³ as suas vestes tornaram-se resplandecentes e sobremodo brancas, como nenhum lavandeiro na terra as poderia alvejar.

³⁷Bä nia ɓalimi lä cuo wei, öjö lä bä madofi ja tä nowa çamamou dao malä mlai.

³⁸¿Öjö tawä? Fei täbä doblou lä mlai, täbä nofi lä jushublalou wei täbä lä cule jamö, iba bä ɓafa jilamou quilii dicoo ja, inaja showawä camiyä ya nia quilii cuo mö feduo. Wale ɓafa çai wäyääo quilii dicoo ja, inaja showawä camiyä ya lä yanowamöblaleyoluno wei ya ma cui, ya nia quilii cuo mö feduo—a cuma—. Fayä etä shi lä cule jamö, ɓjele ya etäbä çai itou däjä, camiyä ma cui, “Iba cäbä”, ya nia cuu quilii.

Marcos 9

¹Abinaja Jesúsnö bä nowa çai tama. — Cafä wamacö nija ei ya wä lä cui, bejedi lä ya wä. Ai wamacö lä ublale, wamacö nomaö showaono mlai ja, Yai Bada tänö cama ebä nia çai lä cuo wei wama tä lojode nia dablaö —Jesús a cuma.

Jesús a mömou nö lä quilijiblaliyono wei tä ɓ

²Öjö däjä, 6 tä mö didi fa cublalunö, Jesúsnö cama ai ebä nacalema. Pedro a nacalema, Santiago a çai, öjö bä fäähä Juan e çai. Bä fa nacalänö, jefu balöcö ösöwä jamö öjö bä çai yami dolequebefälöma. Öjamö bä mamo mötale däjä, Jesús a mömou shomiblaliyoma.

³Camishi ecö ma cui, ecö shi çai wacalamiblaliyoma. Bä yaluuje däjä bä lä cublou weinaja bädawä mlai, ebä yai mömou aublou dodijilayoma.

⁴ Apareceu-lhes Elias com Moisés, e estavam falando com Jesus.

⁵ Então, Pedro, tomando a palavra, disse: Mestre, bom é estarmos aqui e que façamos três tendas: uma será tua, outra, para Moisés, e outra, para Elias.

⁶ Pois não sabia o que dizer, por estarem eles aterrados.

⁷ A seguir, veio uma nuvem que os envolveu; e dela uma voz dizia: Este é o meu Filho amado; a ele ouvi.

⁸ E, de relance, olhando ao redor, a ninguém mais viram com eles, senão Jesus.

A vinda de Elias
Mateus 17.9-13

⁹ Ao descerem do monte, ordenou-lhes Jesus que não divulgassem as coisas que tinham visto, até o dia em que o Filho do Homem ressuscitasse dentre os mortos.

¹⁰ Eles guardaram a recomendação, perguntando uns aos outros que seria o ressuscitar dentre os mortos.

¹¹ E interrogaram-no, dizendo: Por que dizem os escribas ser necessário que Elias venha primeiro?

⁴Öjö däjä, ai täcöbö fa bädalunö, Jesús sho bä ʔ wayoma. Moisesi, Elia sho cäcöbö cuoma.

⁵Jesús nija abinaja Pedro a cuma. —Tä ʔ wäyäle. Eja bamacö lä cule, tä dodijidawä waiquiwä. Yano ʔ yama bä nia wai ʔtamaö, ʔöjö tawä? Afä a, Moisesi e, Elia e, einaja yama bä nia wai yano tablaö, ʔöjö tawä? —a cuma.

⁶Bä nö quilili bleaama yalo, a wʔ biyäcou bädäoma.

⁷Öjö däjä, öljashi a bada fa itolunö, bä jöyablalema. Öjö däjä, öljashi jamö culanö a wʔ bädaliyoma. —Ei Ijiluyä a, ya lä nofimaö wei. A wʔ da jililäje —a cuma.

⁸Öjö däjä, lobe tä möö fa cuaajenö, cama bä lä cuono wei jamö Jesús a yami ublaa daa çö majölälemaje, ai täcöbö cuonomi.

⁹Jefu a jamö bä dömöö fa çöimanö, Jesúsno bä wasölefälöma, tä lä dalaleno wejei tä ʔfa wäaö showadao mlaobeje. ʔöjö tawä? Cama a lä yanowamöblaleyoluno wei a lä cui, a demi jocädou showao mlao däjä, tä ʔfa wäaö balöo mlaobeje.

¹⁰Inaja a cuma yalo, ai täbä nija tä ʔfa wäyäö showadaonomije. A demi ʔfa jocädou lä wäyämöno wei tä ʔ ja, bä bufi wedinajamoma yalo, cama bä shino wʔliyodima.

¹¹Öjö däjä, abinaja Jesús nija bä cuma. — Moisesi tä ʔ ja täbä lä damaö wejei bä lä cuinö, ʔwedi tabä Elia a wʔfa li juu çö wäyäöje? Yai Bada tänö a shömabä a lä

12 Então, ele lhes disse: Elias, vindo primeiro, restaurará todas as coisas; como, pois, está escrito sobre o Filho do Homem que sofrerá muito e será aviltado?

13 Eu, porém, vos digo que Elias já veio, e fizeram com ele tudo o que quiseram, como a seu respeito está escrito.

A cura de um jovem possesso
Mateus 17.14-21; Lucas 9.37-43

14 Quando eles se aproximaram dos discípulos, viram numerosa multidão ao redor e que os escribas discutiam com eles.

15 E logo toda a multidão, ao ver Jesus, tomada de surpresa, correu para ele e o saudava.

16 Então, ele interpelou os escribas: Que é que discutíeis com eles?

17 E um, dentre a multidão, respondeu: Mestre, trouxe-te o meu filho, possesso de um espírito mudo;

yaileno wei a juu showao mlao däjä, çwedi tabä öjö bei a nia jowa li juu balöblao? —bä cuma.

12—Awei —Jesús a cuma—. Inaja tä a malä cuu wei. Tä bluca dodijidabläo çobä, Elia a nia jowa juu ço balöoma. Camiyä ya lä yanowamöblaleyoluno wei ya ma cui, yale nö nia lä bleaamano wejei, tä afa çai wäyämou showaoma. Wale nö nia çai jowa waiblamaje.

13Öjö ma cui, abinaja ya cuu. Elia a nia jowa juu lä çono wei a wawäblou waiquilayou cublei. *A nö öjöböanomije. A taamaö bufi lä doblaono wejeinaja a taamamaje, Yai Bada etä a oni jamö a wafa lä wäyämou weinaja showawä —a cuma.

Fiya a nija Jesúsnö fecula e lä yashuleno wei tä a

14Jesúsnö bä lä nocamabou wei bä cuo juobä ja, täbä bluca çocamoä jälâyoma. Cama ai ebä çai waloa fa çobalucölönö, täbä lä çocamole täbä dalalemaje. Moisesi etä a ja täbä lä damaö wejei bä lä cui, Jesús ebä nija bä a lämoma.

15Bä lä çocamole bänö Jesús a ço fa dalalöjenö, bä shi a bluca dolâyoma. A nabä läläa mö baquemaje.

16Öjö däjä, Jesúsnö cama ebä wälîi ja, abinaja a cuma. —Ei bä sho, çwedi bei wama tä afa wayoaö cufe? —a cudaliyoma.

17Bä lä çocamole ai a lä cui, abinaja e cuma. —Tä a wäyäle. Fecula anö ijiluyä aca bolebömapou yalo, cafä nija ya çai waloqueyoluma.

18 e este, onde quer que o apanha, lança-o por terra, e ele espuma, rilha os dentes e vai definhando. Roguei a teus discípulos que o expelissem, e eles não puderam.

19 Então, Jesus lhes disse: Ó geração incrédula, até quando estarei convosco? Até quando vos sofrerei? Trazei-mo.

20 E trouxeram-lho; quando ele viu a Jesus, o espírito imediatamente o agitou com violência, e, caindo ele por terra, revolveu-se espumando.

21 Perguntou Jesus ao pai do menino: Há quanto tempo isto lhe sucede? Desde a infância, respondeu;

22 e muitas vezes o tem lançado no fogo e na água, para o matar; mas, se tu podes alguma coisa, tem compaixão de nós e ajuda-nos.

23 Ao que lhe respondeu Jesus: Se podes! Tudo é possível ao que crê.

18A shi yai lä wälimaö wei däjä, icali a shäyäblao. A fa queoblonö, caticö moshi boyacaoblou, nacö çai wäsönöoblou. A çai cofibö cashähäoblou. Afä wa bä lä nocamabou wei bä nija, fecula ya e yashumaö bufima ma cui, bä dobroimi — e cuma.

19Abinaja Jesús e cuma. —¡Uo! Äyämö ya nö dedeaö ma waiquile, Yai Bada wama tä nofi nö mölabobimi waiquiwä. Wama tä nofi mölabou shalilibä bämacö nö dabou ja, ya modaaö waiquiwä. Bei. Bä ijilubö e da bälabayoje —e cuma.

20Jesús nija bä ijilubö e fa bälacöjenö, fecula a lä didilenö Jesús a dalalema. A fa dalalönö, fiya a shi lobe wälidamaö fa çolonö, a icali shäyäblaa çoquema. Mashita jamö icali a yabolemolanö, caticö moshi boyacaa çolayoma.

21Jesúsno bä föö e wälili ja, abinaja e cuma. —Feculanö inaja ijilufä a lä taamaö wei, ça nö dedea culawä? —a fa cunö, —Jjö —bä föö e cuma—. Oshe a cuo showao däjä, a jaba taamama.

22Cowa wacö ma cui jamö, feculanö a shäyäblaö cuaaö talei. Mau u jamö ma cui, inaja showawä, a nia waicaö fa showadaonö. ¿Öjö tawä? Wamalecö bayeliblaö dao ja, wamalecö nofi da ojudadalö. Wamalecö da bayeliblalö —e cuma.

23Abinaja Jesús e cuma. —¿Wedi tabä “Wamalecö bayeliblaö dao ja”, bei wale nowa li taö dicoa cule? Yai Bada a bejedi

24 E imediatamente o pai do menino exclamou [com lágrimas]: Eu creio! Ajuda-me na minha falta de fé!

25 Vendo Jesus que a multidão concorria, repreendeu o espírito imundo, dizendo-lhe: Espírito mudo e surdo, eu te ordeno: Sai deste jovem e nunca mais tornes a ele.

26 E ele, clamando e agitando-o muito, saiu, deixando-o como se estivesse morto, a ponto de muitos dizerem: Morreu.

27 Mas Jesus, tomando-o pela mão, o ergueu, e ele se levantou.

28 Quando entrou em casa, os seus discípulos lhe perguntaram em particular: Por que não pudemos nós expulsá-lo?

29 Respondeu-lhes: Esta casta não pode sair senão por meio de oração [e jejum].

De novo Jesus prediz a sua morte e ressurreição

bufibouje ja, tä bluca tamou malä dao wei —e cuma.

24Bä föö e bufi nö bleaalanö lobe e ą fadaliyoma. —ıYa tä ą bejedi bufibou lä! Ya bufi lä ujudi wei, ıwale bufi da lojodoblamalö, öjö lä! —e cuma.

25Öjö däjä, täbä lä läläaimi täbä fa dalalönö, Jesús a wą faö showadaoma. Fecula a bälöo wasöö ja, abinaja a nowa tama. —Wa aca lä bolebömabole wa fecula lä cui, wa yömöcacö çai lä comamabole, cafä bäfä nowa taö lä cule. A faa da çolufälö. A lucäo çodaa dijä —a nowa tama.

26Fecula a ıçali fa şilalamolunö, fiya a shi wşalia fa çomalönö, mashita jamö ıçali a yabolemou ja, a nö quiliama. Öjö däjä, fecula a faa çoa fa showadalufälönö, jai nomawä fiya a bloque bladiao juoma. Öjö cudeenö, bluca bä fe lä fåyoono wei bänö a wşafa nomawä tamaje.

27Öjö ma cui, Jesúsno a boco fa dälänö, a fa öbödalönö, a ubladou çolayoma.

28Yafi jamö Jesús a lucäa fa çoicunö, a yami cuo däjä cama ebä lä nocamabono wei bä fa icuicunö, abinaja bä cuma. — ıWedinaja yamacö li cuaaö dicoo ja, yama a li yashuu doblonomi dicowä tawä? — ebä cuma.

29Abinaja Jesús e cuma. —Ei bä fecula mö feduwä lä cui, bä yashublamou si ijejewämi talei. Wamacö iyaö wasöolanö Yai Bada nija wamacö nö bayeli lä nacao wei tänö, ei bä shino yashublamou, öjö tä shinonö —e cuma.

Jesús a nia lä şhämono wei tä ą

Mateus 17.22-23; Lucas 9.43b-45

30 E, tendo partido dali, passavam pela Galiléia, e não queria que ninguém o soubesse;

31 porque ensinava os seus discípulos e lhes dizia: O Filho do Homem será entregue nas mãos dos homens, e o matarão; mas, três dias depois da sua morte, ressuscitará.

32 Eles, contudo, não compreendiam isto e temiam interrogá-lo.

O maior no reino dos céus
Mateus 18.1-5; Lucas 9.46-48

33 Tendo eles partido para Cafarnaum, estando ele em casa, interrogou os discípulos: De que é que discorriéis pelo caminho?

34 Mas eles guardaram silêncio; porque, pelo caminho, haviam discutido entre si sobre quem era o maior.

35 E ele, assentando-se, chamou os doze e lhes disse: Se alguém quer ser o primeiro, será o último e servo de todos.

36 Trazendo uma criança, colocou-a no meio deles e, tomando-a nos braços, disse-lhes:

30-31 Õjamö lä Jesúsno bä çai fa jayuicunö, Calilea jamö jatowä bä çai jayua nomöjöquefälöma. ¿Õjö tawä? Cama ebä lä nocamabono wei bä damaö ja, a wä yabäcofälöma yalo, a nö öjöböamou bufionomi. Bä damaö ja, abinaja bä nowa tafälöma. —Ya lä yanowamöblaleyoluno wei ya lä cui, yanowamö täbä nija ya nia jöböamou. Wale ma shälei wejei ma cui, bolacabö tä mö didi fa cublalunö, demi ya nia jocädou çö —bä nowa tafälöma.

32 Õjö ma cui, cama a wäfa lä wäamono wei, a wä jilia möblanomije. Tä ç çai wälili quilimaje.

Cama bä bada cuo bufi lä doblaono wei tä ç

33 Cabenao jamö Jesúsno bä çai çöblou çölayoma. Yafi jamö bä çai fa çöblalunö, Jesúsno bä wälima. —¿Wedi bei wama tä äfa li wayoafälöö cublei? —a cuma.

34 Õjö ma cui, bä ç juo fa quilinö bä ç fanomi. “Camiyä ya yai bada cuobä”, bä nowa bluca tayou ja, bä äfa malä tayofälöno wei.

35 Õjö däjä Jesús a fa döcäicunö, cama 12 ebä naca a jedelema. Abinaja bä nowa tama. —Cafä ai wa lä cui, bada wa cublou bufi doblao ja, “Camiyä ya shino yai balöwä”, wamacö bufi nia cuimi. Wamacö nia shino yai nojablou. Aifä wama bä nia shino yai bayelibleö —bä nowa tama.

36 Õjö däjä, ijilu a fa dälänö, a öböbou çai möamoblaliyoma. Õjö däjä a fa yäbölänö, bei wacucu ja a döcämabolanö, abinaja bä nowa tama.

37 Qualquer que receber uma criança, tal como esta, em meu nome, a mim me recebe; e qualquer que a mim me receber, não recebe a mim, mas ao que me enviou.

Jesus ensina a tolerância e a caridade
Lucas 9.49-50

38 Disse-lhe João: Mestre, vimos um homem que, em teu nome, expelia demônios, o qual não nos segue; e nós lho proibimos, porque não seguia conosco.

39 Mas Jesus respondeu: Não lho proibais; porque ninguém há que faça milagre em meu nome e, logo a seguir, possa falar mal de mim.

40 Pois quem não é contra nós é por nós.

41 Porquanto, aquele que vos der de beber um copo de água, em meu nome, porque sois de Cristo, em verdade vos digo que de modo algum perderá o seu galardão.

Os tropeços
Mateus 18.6-9; Lucas 17.1-2

42 E quem fizer tropeçar a um destes pequeninos crentes, melhor lhe fora que se lhe pendurasse ao pescoço uma grande pedra de moinho, e fosse lançado no mar.

37—Ei a lä culenaja a wai ijilu lä cui, a shomi ma cui, camiyä ya wänö a wai nofimaö fe yadioje ja, camiyä ma cui wale nofimaö mö feduoje. Inaja showawä, camiyä wale nofimaöje ja, wale lä shömöleno wei a ma cui, öjö a nofimaö mö feduo showaoje —bä nowa tama.

Jesús a wä lä bayeliblamou wei tä a

38Jesús nija Juan a wä fama. —Tä a wäyäle. Ai a lä cuinö, cafä wa wäfa jayumalanö fecula bä yashuu. Yama a dalalema. Camiyä bämacö nija a yädäo bufiomi yalo, yama a wasöblalema —a cuma.

39Öjö ma cui, abinaja Jesúsno a nowa tama. —A wasö dijejä. Tä nö lä quilijii tä lä wawämaö wejei bä lä cuinö, camiyä wale äfa jayumalajenö tä taöje ja, wale äfa wäliidiwä taö showadaobeje bä malä mlai.

40Camiyä bämacö nija bei bä a läblou dao lä mlai bä lä cui, bämalecö a bayeliblabeje öjö bä li waiquiwä malä cui.

41'Cafä wamacö nija ei ya wä lä cui, bejedi lä ya wä —a cuma—. Iba wamacö lä cui, Cristo wama ecö äfa jilou yalo wamacö lä dobäo wejei bä lä cui, inaja showawä öjö bä nia çai dobämou cuo mö feduodayou. Mau si ajiwä u ja wamacö dobäo bädao ma cujei, bejedi lä bä nia dobäodayou.

42'Wäliidiwä tä jamö iba ai a wai luluaö lä dicoo wei tä wayu —a cuma—. Yanowamö a ja, bei olafi jamö maa ma bada fa jalemacöjenö, modu u jamö a befi çai queamaöje ja, öjö a nö bleaaö ma

⁴³ E, se tua mão te faz tropeçar, corta-a; pois é melhor entrares maneta na vida do que, tendo as duas mãos, ires para o inferno, para o fogo inextinguível

⁴⁴ [onde não lhes morre o verme, nem o fogo se apaga].

⁴⁵ E, se teu pé te faz tropeçar, corta-o; é melhor entrares na vida aleijado do que, tendo os dois pés, seres lançado no inferno

⁴⁶ [onde não lhes morre o verme, nem o fogo se apaga].

⁴⁷ E, se um dos teus olhos te faz tropeçar, arranca-o; é melhor entrares no reino de Deus com um só dos teus olhos do que, tendo os dois seres lançado no inferno,

⁴⁸ onde não lhes morre o verme, nem o fogo se apaga.

Os discípulos, o sal da terra
Mateus 5.13; Lucas 14.34-35

⁴⁹ Porque cada um será salgado com fogo.

cuquei wei ma cui, iba ai a wai lä wälidiamale a lä cui, öjö bei a nö shino yai bleaaö cuquei.

Wälidiwä tä afa wayu lä tano wei tä a

⁴³'Abinaja çai —Jesús a cuma—. Bei wa imicönö wa wäliamou dicoo ja, imicö da bäblamolu. Wa imicö bäblamou ja, wa nö nia ma bleaaö wei ma cui, wa demi nia lä cudio wei öjö bei tä shino yai dodijidawä. Shobali wacö jamö wa imicö demi befi çai juu ja, wacö lublou dao lä mlai jamö, öjö däjä wa nö shino yai bleaaö cuquei.

⁴⁴⁻⁴⁵Abinaja çai. Bei wa mamicö ma cui, inaja showawä. Bei wa mamicönö wa wäliamou dicoo ja, mamicö da bäblamolu. Wa mamicö bäblamou ja, wa nö nia ma bleaaö wei ma cui, wa demi nia lä cudio wei, öjö bei tä shino yai dodijidawä. Shobali wacö jamö wa mamicö demi befi çai shäyäblamou dicoo ja, öjö däjä wa nö shino yai bleaaö cuquei.

⁴⁶⁻⁴⁷Abinaja çai. Bei wa mamonö wa wäliamou dicoo ja, mamö da ucäblamolu. Wa mamö ma ucäblamolayou wei ma cui, Yai Bada tänö cama ebä çai cuobä jamö wa waloo fe lä yadio wei, öjö bei tä shino yai dodijidawä. Shobali wacö jamö wa mamocu demi befi çai shäyäblamou dicoo ja, öjö däjä wa nö shino yai bleaaö cuquei.

⁴⁸Öjamö lä täbä moshabö nia nomadaloimi. Wacö çai ludaloimi.

⁴⁹Nö bleaaö tänö täbä bufi nö yai shino wäloblou. Täbä wabamou däjä, dodijidawä täbä li cuo majöobä täbä li

⁵⁰ Bom é o sal; mas, se o sal vier a tornar-se insípido, como lhe restaurar o sabor? Tende sal em vós mesmos e paz uns com os outros.

Marcos 10

Jesus atravessa o Jordão
Mateus 19.1-2

¹ Levantando-se Jesus, foi dali para o território da Judéia, além do Jordão. E outra vez as multidões se reuniram junto a ele, e, de novo, ele as ensinava, segundo o seu costume.

A questão do divórcio
Mateus 19.3-12; Lucas 16.18

² E, aproximando-se alguns fariseus, o experimentaram, perguntando-lhe: É lícito ao marido repudiar sua mulher?

³ Ele lhes respondeu: Que vos ordenou Moisés?

⁴ Tornaram eles: Moisés permitiu lavrar carta de divórcio e repudiar.

wabamou, sayu bänö bä nii mödadiblou majöo lä culenaja showawä.

⁵⁰ Sayu bä dodijidawä. Öjö ma cui, bä oquediblou dicoo ja, bä nia mödadio lä çoço wei etä cuami waiquiwä. Cafä wamacö lä dodijaö wei tänö, sayu bä lä culenaja wamacö nia yai cuo. Dodijidawä wama bä çai cuobä, öjö tä li. Wamacö bufi yanöcöwä çai bluca bälöobä.

Marcos 10

Bä suwäbö bä joyaö lä wasöno wei tä ą

¹ Öjamö lä a fa alufälönö, Judea tä ulifi jamö a waloa fa balöicunö, Jodana u mashi jamö a bucadua nomöjöbaliyoma. Öjamö täbä bluca çoçamoa fa çoçiyonö, Yai Bada etä ą ja bä yömöläö çoçoma, showadi a lä cuaano weinaja showawä.

² Öjö dąjā, Jesús nija faliseo bä bada fa icuicunö, a wālimaje. A wā bejedi nia fa wabajenö, abinaja bä cuma. —Täbä suwäbö joyao mlaobä, ątä ą läa tawä? —bä cuma.

³ Abinaja Jesús a cuma. —Moisesinö ąwedinaja wamacö jaba taamaö bufima? —a cuma.

⁴ Judio bä bada lä cui, abinaja bä cuu nomöjöoma. —Ma. Bä suwäbö bä joyaö cadidiobeje, Moisesinö tä ą oniblamaö bufima. Bä feyalobö bänö tä ą oni fa tablajenö, bä suwäbö bä nija tä ą oni nia jöböamaje, etä ą çai oni shömamou çoçobä —bä cuma.

- ⁵ Mas Jesus lhes disse: Por causa da dureza do vosso coração, ele vos deixou escrito esse mandamento;
- ⁶ porém, desde o princípio da criação, Deus os fez homem e mulher.
- ⁷ Por isso, deixará o homem a seu pai e mãe [e unir-se-á a sua mulher],
- ⁸ e, com sua mulher, serão os dois uma só carne. De modo que já não são dois, mas uma só carne.
- ⁹ Portanto, o que Deus ajuntou não separe o homem.
- ¹⁰ Em casa, voltaram os discípulos a interrogá-lo sobre este assunto.
- ¹¹ E ele lhes disse: Quem repudiar sua mulher e casar com outra comete adultério contra aquela.
- ¹² E, se ela repudiar seu marido e casar com outro, comete adultério.
- ⁵ Einaja bä ma cuno wei ma cui, abinaja Jesúsnö bä nowa li tama. —Wamacö bufi jifuwä waiquiwä yalo, Moisesinö öjö tä ą li oniblalema.
- ⁶ Öjö ma cui, Yai Bada tänö täbä jaba lä tablaleno wei dąjā, inaja cama a bufi cunomi. Abinaja a ąai cuu showaoma. Wąlo a, suwā a, cęcöbö tablalema.
- ⁷ Öjö cudeenö, täbä doayou dąjā, täbä shelelou nodiablalou showawā. Bä föö nijamö, bä nöö nijamö, bä jaba ma cublamou wei ma cui, bä suwābö bä nia fa ajedemabojenö, bä sheleleblou majöo,
- ⁸ moli bä cublou majöobä. '¿Öjö tawā? Einaja a cuu showaoma —Jesúsnö bä nowa tama—.
- ⁹ ¿Öjö tawā? Yai Bada tänö moli cęcöbö tablamaö waiquilayoma ja lä, yanowamö täbänö cęcöbö sheleleblamaö majöobeje etä cuami waiquiwä —bä nowa tama.
- ¹⁰ Yafi jamö bä lucāa fa ąolunö, öjö tä ą lö cui ja, cama ebä lä nocamabono wei bänö a wąlimaje.
- ¹¹ Abinaja Jesúsnö bä nowa tama. —Ai a lä cuinö, bä suwābö e fa joyalönö, ai a suwā dāaö majöo ja, a dobroimi. A suwābö cua ma waiquile ma cui, ai a dāaö lä majöo wei tä ja, a nö waiblaö. “Iba ya dāa majölei lä cufe”, cama a bufi cuu ma bāle ma cui, inaja Yai Bada a bufi cuimi. “A lä joleblalou wei a”, Yai Badanö a nofi li tabou.
- ¹² Inaja showawā, suwā a ma cuinö, bä feyalobö e fa joyalönö, ai a wąlo dāaö majöo ja, öjö a ąai dobroimi mö feduwā. A

Jesus abençoa as crianças

Mateus 19.13-15; Lucas 18.15-17

13 Então, lhe trouxeram algumas crianças para que as tocasse, mas os discípulos os repreendiam.

14 Jesus, porém, vendo isto, indignou-se e disse-lhes: Deixai vir a mim os pequeninos, não os embarceis, porque dos tais é o reino de Deus.

15 Em verdade vos digo: Quem não receber o reino de Deus como uma criança de maneira nenhuma entrará nele.

16 Então, tomando-as nos braços e impondo-lhes as mãos, as abençoava.

O jovem rico

Mateus 19.16-22; Lucas 18.18-23

17 E, pondo-se Jesus a caminho, correu um homem ao seu encontro e, ajoelhando-se, perguntou-lhe: Bom Mestre, que farei para herdar a vida eterna?

feyalobö cua ma waiquile ma cui, ai a dääö majöö dicoo ja, a nö waiblaö. “Iba ya dää majölei lä cufe”, cama a bufi cuu ma bäle ma cui,inja Yai Bada a bufi cuimi. Ma. “A lä joleblalou wei a”, Yai Badanö a nofi li tabou —Jesúsnö bä nowa tama.

Jesúsnö ijilu bä bayelimaö bufi lä doblaono wei tä ą

13Ijilu bä wai oshe lä cui, bä çai waloomaje, Jesús imicö maquelanö Yai Bada nija bä bayelimabä. Cama ebä lä nocamabono wei bänö, öjö bä çai juu fa dalalöjenö bä wasömaje.

14Öjö ma cui, Jesúsnö bä wasöö fa dalalönö a wą läblaliyoma. Abinaja e cuma. —Wamacö ą läablalou dicoo mlai. Camiyä nija ijilu wama bä yai jumabä bä li. Ijilu bä ą juo si ijejewä lä culenaja bä lä cui, Yai Bada tänö öjö bä çai cuobä bä malä cui —a cuma—.

15Ei ya wą lä cui, bejedi lä ya wą. Ijilu bänö Yai Bada a wą juaö si ijejewä lä culajeinaja bä cuwä lä mlai, Yai Bada tänö cama ebä çai cuobä jamö, öjö bä nia cuomi waiquiwä —a Jesús cuma.

16Inaja a fa cunö, ijilu bä fa däablanö, imicö fa maquedonö bä bayelimama. Bä fa bayelimanö, a aa nomöjölâyoma.

A nö lä madofiböono wei tä ą

17Jesús a jaba juu bayäcädou däjä, ai a läläaö mö fa baimanö, a möfe boaleyoluma. Jesús a wąlii ja, abinaja e cuma. —Tä ą wäyäle, cafä wa yai lä dodijaö wei. ¿Wedinaja camiyä ya yai fa cuanö, ya li bąlimi cuobä? —a cuma.

18 Respondeu-lhe Jesus: Por que me chamas bom? Ninguém é bom senão um, que é Deus.

19 Sabes os mandamentos: Não matarás, não adulterarás, não furtarás, não dirás falso testemunho, não defraudarás ninguém, honra a teu pai e tua mãe.

20 Então, ele respondeu: Mestre, tudo isso tenho observado desde a minha juventude.

21 E Jesus, fitando-o, o amou e disse: Só uma coisa te falta: Vai, vende tudo o que tens, dá-o aos pobres e terás um tesouro no céu; então, vem e segue-me.

22 Ele, porém, contrariado com esta palavra, retirou-se triste, porque era dono de muitas propriedades.

O perigo das riquezas

Mateus 19.23-30; Lucas 18.24-30

23 Então, Jesus, olhando ao redor, disse aos seus discípulos: Quão dificilmente entrarão no reino de Deus os que têm riquezas!

18 Abinaja Jesúsnö a nowa tama. —¿Wedi tabä camiyä wale afa dodijaö li taö? Yai Bada a lä cui, öjö moli a shino dodijaö ayao.

19 Moisesi wa etä a daö. Abinaja tä a cuu. Yanowamö wama täbä nia shäimi. Wamacö nia joleblaloimi. Wamacö nia tomömoimi. Ai wama täbä afa nia jole jole wäyäimi. Wama täbä çai nia mölamaö buomi. Faafä a ma cui, naafä a ma cui, dodijidawä wama bä çai fa cuonö, wama bä a nia juaö. 'Einaja tä a cuu —Jesúsnö a nowa tama.

20 Öjö däjä, abinaja Jesús nija a cuma. — Tä a wäyäle. Oshe yanö ya tä a lä jilileno wei ya tä a nofi bluca cadidibou showaa lä cule —a cuma.

21 Jesúsnö a nofimalanö a möö shalilioma. Abinaja a nowa tama. —Ei moli wa tä yai taö fa cunoja, wa nö dodijaö cuquebö wei. Wa täbä bluca lä table, blada bä ja wa täbä fa nomöjöacönö, öjö lä bä blada ja, täbä nö jölili lä bleaaö wei täbä da dobälalö. Inaja wa yai cuaaö ja, afä täbä nowa lä bluca wei wa täbä nia tabodayou. Öjö däjä, camiyä nija a nocaa da showadaiquiyo —a nowa tama.

22 Jesús a wä fa jililänö, a bufi çai wajäwä çolayoma, madofi bä bluca tabou dodijioma cudeenö.

23 Jesúsnö täbä möö fa cuanö, bä lä nocamabono wei bä nija abinaja a cuma. —Bä nö lä madofibö wei bä lä cui, Yai

²⁴ Os discípulos estranharam estas palavras; mas Jesus insistiu em dizer-lhes: Filhos, quão difícil é [para os que confiam nas riquezas] entrar no reino de Deus!

²⁵ É mais fácil passar um camelo pelo fundo de uma agulha do que entrar um rico no reino de Deus.

²⁶ Eles ficaram sobremodo maravilhados, dizendo entre si: Então, quem pode ser salvo?

²⁷ Jesus, porém, fitando neles o olhar, disse: Para os homens é impossível; contudo, não para Deus, porque para Deus tudo é possível.

²⁸ Então, Pedro começou a dizer-lhe: Eis que nós tudo deixamos e te seguimos.

²⁹ Tornou Jesus: Em verdade vos digo que ninguém há que tenha deixado casa, ou irmãos, ou irmãs, ou mãe, ou pai, ou

Bada tänö cama ebä çai cuobä jamö öjö bä nia juu si ijejeomi —a cuma.

²⁴ Cama ebä lä nocamabono wei bä lä cui, Jesús a wə ja, bä bufi shādayaimou dodijioma. Öjö ma cui, abinaja Jesúsno bä nowa taö çoma. —Ijilu bä. Yai Bada tänö cama ebä çai cuobä jamö, täbä juu si ijejewämi.

²⁵ ¿Öjö tawä? —a cuma—. Mösöcö aca jamö cameyo bä lucäö si ijejewä malä mlai. Bä nö lucäbimi waiquiwä. ¿Öjö tawä? Mösöcö aca jamö cameyo bä lucäimi ma waiquii, bä nö lä madofibö wei bä lä cui, Yai Bada tänö cama ebä çai cuobä jamö, öjö bei bä lucäimi yaiquei —a cuma.

²⁶ Öjö däjä, bä bufi yai shādayaimou dodijioma. Abinaja ebä cudaliyoma. —Jəo. Yai Bada nijamö öjö bä nö cuobimi waiquiwä ja, çwedi bei bä shino yai jucäamou dao, öjö lä? —ebä cudaliyoma.

²⁷ Jesúsno bä möö fa cuanö, abinaja bä nowa tama. —Ma. Yanowamö cama täbä jucäamou buobä, tä cuami waiquiwä. Öjö ma cui, Yai Bada tänö täbä jucäaö dao. Yai Bada tänö jödödöwä tä tamabä, öjö a —a cuma.

²⁸ Abinaja Pedro a cudaliyoma. —Öjö ma cui, camiyä yamacö lä cuinö, yama täbä bluca lä tabono wei yama täbä fa daacönö, cafä nija yamacö nocaa lä cule —a cuma.

²⁹⁻³⁰ Abinaja Jesúsno bä nowa tama. —Cafä wamacö nija ei ya wə lä cui, bejedi lä ya wə. Camiyä nija wamacö bufi mö

filhos, ou campos por amor de mim e por amor do evangelho,

³⁰ que não receba, já no presente, o cêntuplo de casas, irmãos, irmãs, mães, filhos e campos, com perseguições; e, no mundo por vir, a vida eterna.

³¹ Porém muitos primeiros serão últimos; e os últimos, primeiros.

Jesus ainda outra vez prediz sua morte e ressurreição

Mateus 20.17-19; Lucas 18.31-34

³² Estavam de caminho, subindo para Jerusalém, e Jesus ia adiante dos seus discípulos. Estes se admiravam e o seguiam tomados de apreensões. E Jesus, tornando a levar à parte os doze, passou a revelar-lhes as coisas que lhe deviam sobrevir, dizendo:

blucao yalo, iba dodijidawä wama tä ʔ bufibou waiquia cudeenö afä wama täbä daaö ja, wamacö nö bleaaö mlaicätä. Wamacö yafibö ma daamamou wei ma cui, wamacö mashi ma damoquei wei ma cui, faafä, naafä, wama bä bluca ma daquei wei ma cui, ijilufä wama bä ma daaö wei ma cui, wamacö ulifibö ma daamamole ma cui, öjö lä täbä showawä ja, wamacö nia dobämamou mö yabao ço. Iba wamacö yalo, yanowamö bänö wamacö nö nia ma bleaamaö wejei ma cui, Yai Bada tänö wamacö nia dobäö. Yafi bä ma cui ja, wamacö mashi ma cui ja, naafä bä ma cui ja, ijilufä bä ma cui ja, ulifi a ma cui ja, öjö lä täbä bluca ja, Yai Bada tänö eja wamacö dobäa fa balölalönö, obi wamacö nia çai bälimiblamaö.

³¹ Öjö ma cui, “Camiyä balöwä”, täbä nofi lä tamamou wei bä bluca mö feduwä lä cui, öjö lä bä nia nojablou. Inaja showawä, äyämö bä nojablou si lä ijejei bä lä cui, öjö lä bä nia shino balöblou nomöjöödayou — bä nowa tama.

Jesús a nia lä shämono wei tä ʔ

³² Jelusale jamö Jesúsno bä çai juolanö a balöoma. Jelusaleteli bä lä bälöle jamö tä wälidiwä waiquiwä cudeenö, cama ebä bufi shädayaimou çai jufälöma. Ai bä lä nocaono wei bä ma cui, bä çai quilii dodijiomä. Öjö däjä, cama 12 ebä çai fa bayäcäblaludunö, cama a nia lä taamamono wei tä ja, bä yömölalema.

33 Eis que subimos para Jerusalém, e o Filho do Homem será entregue aos principais sacerdotes e aos escribas; condená-lo-ão à morte e o entregarão aos gentios;

34 hão de escarnecê-lo, cuspir nele, açoitá-lo e matá-lo; mas, depois de três dias, ressuscitará.

O pedido de Tiago e João
Mateus 20.20-28

35 Então, se aproximaram dele Tiago e João, filhos de Zebedeu, dizendo-lhe: Mestre, queremos que nos concedas o que te vamos pedir.

36 E ele lhes perguntou: Que quereis que vos faça?

37 Responderam-lhe: Permite-nos que, na tua glória, nos assentemos um à tua direita e o outro à tua esquerda.

38 Mas Jesus lhes disse: Não sabeis o que pedis. Podeis vós beber o cálice que eu

33 Abinaja bä nowa tama. —Bei. Jelusale jamö bamacö juu lä cuimadi. Ya lä yanowamöblaleyoluno wei ya lä cui, bada täbä nija wale nia jöböaöje. Nofi bäyäälewä blowäjawä bä ma cui nija, Moisesi tä ʾ ja täbä lä damaö wejei bä ma cui nija, öjö bä nija ya fa jöbömoicunö, wale shämabeje wale nia jömaöje. Öjö däjä, judio bä lä mlai bä nija wale noshi nia öjödabou majöje.

34 Wale nö nia waiblaöje. Wale çai nia cläshaöje. Wale si çai yafelia fa balölalöjenö, wale nia shäo cadidioje. Öjö ma cui, bolacabö tä mö didi fa cublalunö, ya demi nia jocädou ço —a cuma.

Santiago, Juan sho cäcöbö lä nacono wei tä ʾ

35 Öjö däjä, Jesús nija Sebedeo bä ijilubö ecöbö ajedequema, Santiago, Juan sho cäcöbö lä cui. Abinaja a nowa taböma. — Tä ʾ wäyäle. Yafäcö nia lä nacou wei tä ja, yafälecö ʾ da julä, ¿öjö tawä? —a nowa taböma.

36 Abinaja Jesús e cuma. —¿Wedinaja bäfäcö li taamabä, bei wafäcö nia li nacou? —e cuma.

37 Öjö däjä, abinaja cäcöbö cuu nomöjöoma. —Afä wa bä çai bälöa dodijiqueyoluu ja, yafälecö bada lomabou ajedeobä yafäcö ʾ. ¿Öjö tawä? Jayu wa boco mashi jamö ai a, acasi wa boco mashi jamö ai a, yafälecö döcamabou mö feduduobä —cäcöbö cuma.

38 Öjö ma cui, abinaja Jesús nö cäcöbö nowa tama. —Wafä tä lä nacaö wei wafä tä daimi dicowä. Wale nö nia lä bleaamaö

bebo ou receber o batismo com que eu sou batizado?

³⁹ Disseram-lhe: Podemos. Tornou-lhes Jesus: Bebereis o cálice que eu bebo e recebereis o batismo com que eu sou batizado;

⁴⁰ quanto, porém, ao assentar-se à minha direita ou à minha esquerda, não me compete concedê-lo; porque é para aqueles a quem está preparado.

⁴¹ Ouvindo isto, indignaram-se os dez contra Tiago e João.

⁴² Mas Jesus, chamando-os para junto de si, disse-lhes: Sabeis que os que são considerados governadores dos povos têm-nos sob seu domínio, e sobre eles os seus maiores exercem autoridade.

⁴³ Mas entre vós não é assim; pelo contrário, quem quiser tornar-se grande entre vós, será esse o que vos sirva;

⁴⁴ e quem quiser ser o primeiro entre vós será servo de todos.

wejei dājā, ¿wafäcö nö bleaaö mö feduobä wafäcö daanö? Camiyä wale nia lä taamaö wejeinaja, ¿inaja showawä cafä wafäcö çai tablamou mö feduobä wafäcö? — cäcöbö nowa tama.

³⁹—Awei, inaja lä yafäcö çai tablamamobä yafäcö waiquiwä —cäcöbö cuma. Öjö dājā, abinaja Jesúsno cäcöbö nowa tama. —Bejedi lä wafäcö ç. Wafäcö nö nia bleaaö mö feduo. Wafäcö nia taamaö mö feduoje.

⁴⁰Öjö ma cui, jayu ya boco mashi jamö a nia lä döcão wei a lä cui, camiyänö ya tä daimi. Acasi ya boco mashi jamö ma cui, inaja showawä. Cäcöbö nia lä döcamabout wei, Fayänö öjö tä shino daö waiquia — cäcöbö nowa tama.

⁴¹Jesús a wä lä juaö wejei ai bä 10 lä cuinö cäcöbö wano fa jililäjenö, Santiago, Juan sho cäcöbö noshi wälidalemaje.

⁴²Öjö cudeenö, Jesúsno bä bluca fa nacalänö, abinaja bä nowa tama. —Shomi bä lä bälöblai bä nijamö bä bada läobä bä lä cui, cama bä ç shino jiliamou bufi doblao bädao. Cama bä bada lä cuinö bä shino shömaö fe blacäjou talajei.

⁴³Öjö ma cui, inaja cafä wamacö nofi tamamobä wamacömi. Ma, cafä wamacö nija a nosiemou bufi lä doblao wei a lä cuinö, bä nosiemaö fe balojoo mlai, bä shino yai bayeliblabä. ¿Öjö tawä?

⁴⁴“Camiyä ya shino yai bada cuobä”, wa nofi lä tamamou wei wa lä cui, aifä showadi wa bä bluca bayelibladibä wa e nia shino yai cuo.

⁴⁵ Pois o próprio Filho do Homem não veio para ser servido, mas para servir e dar a sua vida em resgate por muitos.

A cura do cego de Jericó

Mateus 20.29-34; Lucas 18.35-43

⁴⁶ E foram para Jericó. Quando ele saía de Jericó, juntamente com os discípulos e numerosa multidão, Bartimeu, cego mendigo, filho de Timeu, estava assentado à beira do caminho

⁴⁷ e, ouvindo que era Jesus, o Nazareno, pôs-se a clamar: Jesus, Filho de Davi, tem compaixão de mim!

⁴⁸ E muitos o repreendiam, para que se calasse; mas ele cada vez gritava mais: Filho de Davi, tem misericórdia de mim!

⁴⁹ Parou Jesus e disse: Chamai-o. Chamaram, então, o cego, dizendo-lhe: Tem bom ânimo; levanta-te, ele te chama.

⁵⁰ Lançando de si a capa, levantou-se de um salto e foi ter com Jesus.

⁴⁵ Camiyä ya lä yanowamöblaleyoluno wei ya ma cui, ya nosiemobä ya juno malä mlai. Ya bä yai bayeliblabä ya li waloqueyoluma. Yanowamö täbä bluca mö feduwä lä cui ya bä nowa çai çamabä, ya jöböamou mö juma —bä nowa tama.

A lä jubäböono wei mamocu lä wacacablamaleno wei tä ą

⁴⁶ Jelico jamö Jesúsno cama ebä lä nocamabono wei bä çai jayuablalou cuaafälöbä jamö, ai täbä çai bluca fa nocaicunö, bei yo casö jamö a jubäbö loo mö baoma. Dimeo bä ijilubö e cuoma, Badimeo a wafa lä cule. Täbä lä jayuaö wei täbä nija a nofi nia ojode fa tablamonö, a showadi nacou läadima.

⁴⁷ Nasaleteli Jesús a wafa jayuaö fa jililänö, icala a comöö läoma. —¡Jesús! ¡David nodiwä wa e lä cui! ¡Wale nofi da ojodadaliyo!

⁴⁸ Mamicai a nia fa lomabojenö, bluca bänö a wä ma wasöno wejei ma cui, a wä yai nacläa majöa dicolayoma. —¡David nodiwä wa lä cui! ¡Wale nofi da ojodadaliyo!

⁴⁹ Jesús a ublaa fa yanöcödalunö, a lä jubäböono wei a ajedebalamaö bufima. Öjö cudeenö a naca fa showadalöjenö, abinaja a nowa tamaje. —¡Wa fa jocädalunö, a da ubladalu! Wa nacaö a lä cubiyei, ¡a bufi shi da jalijidalu! —a nowa tamaje.

⁵⁰ Cäcö lä lucäbono wei cäcö fa jayudalönö, lobe a fa jocädalunö, Jesús nija a icua showadaquema.

⁵¹ Perguntou-lhe Jesus: Que queres que eu te faça? Respondeu o cego: Mestre, que eu torne a ver.

⁵² Então, Jesus lhe disse: Vai, a tua fé te salvou. E imediatamente tornou a ver e seguia a Jesus estrada fora.

Marcos 11

A entrada triunfal de Jesus em Jerusalém

Mateus 21.1-17; Lucas 19.28-40; João 12.12-19

¹ Quando se aproximavam de Jerusalém, de Betfagé e Betânia, junto ao monte das Oliveiras, enviou Jesus dois dos seus discípulos

² e disse-lhes: Ide à aldeia que aí está diante de vós e, logo ao entrar, achareis preso um jumentinho, o qual ainda ninguém montou; desprendeí-o e trazei-o.

³ Se alguém vos perguntar: Por que fazeis isso? Respondei: O SENHOR precisa dele e logo o mandará de volta para aqui.

⁵¹ Abinaja Jesús e cuma. —¿Wedinaja bäfä li taamabä, bei wale li nacaä lälei? —e cuma. A lä jubäböono wei abinaja a cuma. —Bada tä. Ya täbä möbä, wale mamocu da dodijidablaliyo —a cuma.

⁵² Abinaja Jesús e cuma. —Dodijidawä a da çojamö. Wale nofi mölaboma yalo, wa jaloa waiquilayou lä cufe —e cuma. Öjö däjä, a mamocu dodijidablou fa showadalonö, Jesús nijamö a yaua showaquema.

Marcos 11

Jelusale jamö Jesús a noshi jaliwä lä queano wejei tä a

¹ Jelusale jamö Jesúsno cama ebä çai ajedebalaleyoluma. Oliba tä balöcö jamö bä waloquema, Befajeiteli bä lä bälöle jamö. Bedaniateli bä çai bälöa mö lä fedule jamö. Öjö däjä, öjamö culanö bä lä nocamabono wei ai cäcöbö shömöa balölema.

² Abinaja cäcöbö nowa tama. —Wafäcö juu fa shaliloimadunö, quiji a shabono jamö cäcöbö da yafilujulu. Wafäcö lä çoçlole jamö, yalo bulo a nata lä cule wafä a nia ijilubö dablajalayou, täbä döçamabou showaono lä mlai. Öjö wafä a nata fa cushälänö, äyämö a çai juböö da çoçima.

³ Ai anö wafäcö wälüi bädao ja, “¿Wedi tä tabä, inaja wafäcö li cuaaö cufe?”, a cuu bädao ja, abinaja wafäcö cuu. “Bada anö a majöamaö bufii cublei. Lobe a nia çoçamaö ço cublei”, wafäcö cubä —Jesúsno cäcöbö nowa tama.

⁴ Então, foram e acharam o jumentinho preso, junto ao portão, do lado de fora, na rua, e o desprenderam.

⁵ Alguns dos que ali estavam reclamaram: Que fazeis, soltando o jumentinho?

⁶ Eles, porém, responderam conforme as instruções de Jesus; então, os deixaram ir.

⁷ Levaram o jumentinho, sobre o qual puseram as suas vestes, e Jesus o montou.

⁸ E muitos estendiam as suas vestes no caminho, e outros, ramos que haviam cortado dos campos.

⁹ Tanto os que iam adiante dele como os que vinham depois clamavam: Hosana! Bendito o que vem em nome do SENHOR!

⁴Cäcöbö lä shömöleno wei cäcöbö aa fa showalöfälönö, Jesús a lä cuno weinaja, inaja showawä tä dabölalema. Cäcöbö fa çoblalunö, täbä showadi lä jayublaaö wei jamö bulo ijilubö a nata yäa dabölalema, bei yoca lä jolele jamö. A nata cushäa showadabölema.

⁵Öjamö lä bä lä ublaono wei bä lä cui, abinaja ebä cuma. —¿Wedi wafä tä tabä, bulo bei wafä a nata li ijilubö cushäaö cule? —ebä cuma.

⁶Öjö ma cui, Jesús a wano wäyäbö ja, ebä a faö çodanomi.

⁷Jesús nija bulo a ijilubö çai waloböa çoqueyoluma. A çai waloböa fa çoiqiyonö, yalo bei mabucabö ja, cama cäcöbö camishibö maquea fa balöaböcönö, öjamö lä Jesús a döcäquema.

⁸Jesús a befi çai jubä jamö, bufi doblalolanö a befi çai jayuamamaje. A befi çai nia lä jayuono wei yo jamö, bluca bä camishibö jilablaamou läafälöma. Ai bä mö feduwä lä cuinö, ulifi jamö dejenabä shico befi çai fa bafedialalöjenö, dejenabä jilamaö cuaaö balöablalou mö feduofälömaje.

⁹Bä lä balöfälöno wei bä ma cui, bä lä nojaono wei bä ma cui, öjö bä a noshi fa jalilaimadunö, abinaja bä cufälöma. — ¡Yai Bada a nofi shino yai da doablaje! Bada a wano a lä juimi, ¡öjö a shino yai bayeliblamobä a!

10 Bendito o reino que vem, o reino de Davi, nosso pai! Hosana, nas maiores alturas!

11 E, quando entrou em Jerusalém, no templo, tendo observado tudo, como fosse já tarde, saiu para Betânia com os doze.

A figueira sem fruto
Mateus 21.18-22

12 No dia seguinte, quando saíram de Betânia, teve fome.

13 E, vendo de longe uma figueira com folhas, foi ver se nela, porventura, acharia alguma coisa. Aproximando-se dela, nada achou, senão folhas; porque não era tempo de figos.

14 Então, lhe disse Jesus: Nunca jamais coma alguém fruto de ti! E seus discípulos ouviram isto.

A purificação do templo
Mateus 21.12-17; Lucas 19.45-48

15 E foram para Jerusalém. Entrando ele no templo, passou a expulsar os que ali vendiam e compravam; derribou as mesas

10Bämalecö çai nia lä cuo wei, fei däjä tä cublou ajede waiquiwä, bada tä David a lä cuinö bä çai jaba bälöö lä cuono weinaja showawä. ;Dobloa bämalecö çai nia cudio! ;Bada tä lä culadi, a nofi shino yai doablamobä! —bä cufälöma.

11Jelusale jamö Jesús a fa yafilönö, Yai Bada etä yafi jamö a lucäa showalayoma. Öjamö lä täbä bluca möa fa balöabafälönö, tä weyaaö waiquia ja a faa çolayofälöma. Öjö däjä, Bedania jamö cama **12** ebä çai aa mö yabaa çolayofälöma.

Jesúsnö ico fi lä wafäblaleno wei tä a

12Bedania jamö Jesúsnö cama ebä çai cua fe fa jalualunö, öjö tä fena ja, Jelusale jamö bä çai aa mö yabaa çolayofälöma. Bä lä juimi däjä, Jesús a ofälayoma.

13Öjö däjä, tä möö balömou fa cuanö, ico fi jenabä shıço çai blajawä fa dalalönö, a ajedebalaleyoluma, ico bä nia cua fa mönö. A fa icuicunö, fi bloque dalalema. Fi jenabä shino shıço buoma. Ico bä showadi lä lalou wei tä cuonomi showawä yalo, fi blocooma.

14Öjö däjä, cama ebä lä nocamabono wei bä yömöca dao mötalöö däjä, fi wafäblaö ja, abinaja a cudaliyoma. —Cafä ico wa fi lä cui ja täbä iyabä, ;wa fi nia bufiblamamou çödaaimi! —a cudaliyoma.

Yai Bada etä yafi nofi lä jalujubono wei tä a

15Jelusale jamö Jesúsnö cama ebä çai fa yafilönö, Yai Bada etä yafi sibo lä jıçoloi jamö a lucälayoma. Öjamö lä, blada bä ja täbä madofi lä jöbö wejei bä lä cui, bä

dos cambistas e as cadeiras dos que vendiam pombas.

16 Não permitia que alguém conduzisse qualquer utensílio pelo templo;

17 também os ensinava e dizia: Não está escrito: A minha casa será chamada casa de oração para todas as nações? Vós, porém, a tendes transformado em covil de salteadores.

18 E os principais sacerdotes e escribas ouviam estas coisas e procuravam um modo de lhe tirar a vida; pois o temiam, porque toda a multidão se maravilhava de sua doutrina.

19 Em vindo a tarde, saíram da cidade.

O poder da fé

20 E, passando eles pela manhã, viram que a figueira secara desde a raiz.

21 Então, Pedro, lembrando-se, falou: Mestre, eis que a figueira que amaldiçoaste secou.

yashublalema, täbä madofi lä lulaö wejei bä çai. Bä blada lä nomöjano wejei bä ma cui, bä bladabö lä maquecono wei täbä çai jocäabodayoma. Joledo bä lä nomöjöano wejei bä ma cui, bä lä dökäcäono wei täbä çai jaiyabodayoma.

16Yai Bada etä yafi lä cule jamö täbä madofi çai juu lä buono wejei bä ma cui, täbä çai madofi yafimanomi.

17Öjö däjä, Yai Bada tä ʔ wäyää ja, abinaja bä nowa tama. —Abinaja Yai Bada etä ʔ oni cuu. Iba yafi a lä cui, jödödöwä bä bälöblawä lä yaiblai bä nö bayeli nacaobä, a wʔafa yafi nia shino yai jilamou. ʔÖjö tawä? Einaja tä ʔ cuu ma cui, täbä lä tomömou wei bei wama a yafi li tablaö bashiblalayoma —bä nowa tama.

18Nofi bäyäälewä blowäjäwä bä ma cuinö, Moisesi tä ʔ ja täbä lä damaö wejei bä ma cuinö, Jesús a wʔano jililemaje. A wʔano fa jililäjenö, a shäbeje a nofi washuamaje. Jödödöwä täbä lä cui, Jesús a wʔ ja bä bufi bluca möaama yalo, bada bänö a nö quili malä tano wejei.

19ʔÖjö täwä? Tä mö weyaaö däjä, Jelusaleteli bä shabonobö jamö cama ebä çai faa çolayofälöma.

Ico fi ja bä bufi lä jaducublamaleno wei tä ʔ **20**Öjö tä fena ja, öjamö lä bä jayuaö çofälöö ja, ico fi fäwä dalalemaje. Bei fi nasöcö ma cui, fi nasöcö bluca fäa waiquilyoma.

21Pedronö öjö tä nofi jaducubou fa showadaonö, abinaja Jesús nija a cuma. — ¡Bada tä! ¡Tä da möbla! Ico wa fi da

22 Ao que Jesus lhes disse: Tende fé em Deus;

23 porque em verdade vos afirmo que, se alguém disser a este monte: Ergue-te e lança-te no mar, e não duvidar no seu coração, mas crer que se fará o que diz, assim será com ele.

24 Por isso, vos digo que tudo quanto em oração pedirdes, crede que recebestes, e será assim convosco.

25 E, quando estiverdes orando, se tendes alguma coisa contra alguém, perdoai, para que vosso Pai celestial vos perdoe as vossas ofensas.

26 [Mas, se não perdoardes, também vosso Pai celestial não vos perdoará as vossas ofensas.]

A autoridade de Jesus e o batismo de João
Mateus 21.23-27; Lucas 20.1-8

27 Então, regressaram para Jerusalém. E, andando ele pelo templo, vieram ao seu encontro os principais sacerdotes, os escribas e os anciãos

wafäblablei, ¡fi fäa waiquilayoma tai! —a Pedro cuma.

22 Cama ebä bluca nija abinaja Jesús a cuma. —Yai Bada a nofi yai shino da mölaboje, öjö lä.

23 Cafä wamacö nija ei ya wä lä cui, bejedi lä ya wä. Wamacö bufi ujudublou mlai ja wamacö ʔ faö däjä, cafä wamacö ma cui nija tä nia cublou. Quiji a jefu ma cui, Yai Bada wama a nofi yai mölabolanö wama a nowa taö ja, a nia majöblou. “¡Jefu a da ucäblalufälö! ¡Modu u jamö, a da shäyablamobalu!” , wama a nowa taö däjä, a nia jefu queamamou.

24 Öjö cudeenö, bamacö nowa taö lä cule. Yai Bada nija wamacö nacou däjä, wama tä nacaö lä bädale tä ma cui, jai wa dää waiquilema wama a nofi tabou ja, wama a nia dääö.

25 Abinaja çai. Yai Bada nija wamacö nö bayeli nacao däjä, ai a nija wamacö nowa cua bädaa ja, öjö tä mladamaö da balöloje, Faafä a lä culadinö, inaja showawä afä tä çai nowa mladamaö cuo mö feduobä.

26 Öjö ma cui, ai täbä nija wamacö nowa lä cuo wei wama tä nowa mladamaimi dicowä ja, cafä wamacö ma cui nija, Faafä a lä culadinö tä nowa lä taboladi tä nia çai mladamaö ayaomi —bä nowa tama.

Jesús a bada lä wälino wejei tä ʔ

27 Jelusale jamö bä waloa çoquema. Yai Bada etä yafi jamö Jesús a juablalou cuaaö däjä, bada bänö a nabä icuquemaje. Nofi báyäalewä blowäjäwä bä ma cuinö, Moisesi etä ʔ ja täbä lä damaö wejei bä ma

28 e lhe perguntaram: Com que autoridade fazes estas coisas? Ou quem te deu tal autoridade para as fazeres?

29 Jesus lhes respondeu: Eu vos farei uma pergunta; respondi-me, e eu vos direi com que autoridade faço estas coisas.

30 O batismo de João era do céu ou dos homens? Respondei!

31 E eles discorriam entre si: Se dissermos: Do céu, dirá: Então, por que não acreditastes nele?

32 Se, porém, dissermos: dos homens, é de temer o povo. Porque todos consideravam a João como profeta.

33 Então, responderam a Jesus: Não sabemos. E Jesus, por sua vez, lhes disse:

cuinö, judio ai bä çai bada ma cuinö, Jesús a nabä fa icuicujenö

28 abinaja a nowa tayolumaje. —Bei. Einaja wa cuaabä, çcafä bada bei wa tawä? çWedinö bada bei wa tablamalema, öjö lä?—a nowa tamaje.

29 Jesús abinaja a cuu mö feduoma. —Cafä wamacö ma cui, bamacö çai nia wãlii nomöjöo mö feduo. Wamale ç jua da balölöje. Öjö däjä, wale Bada lä tablamaleno wei ya wãfa nia wawämaö nomöjöo.

30 Jão. çWedinö Juan a shömölema, täbä fe ojomabä? çYai Bada tänö a shömölema tawä? Ma, çyanowamö täbänö a shömölema sijewä? Wamale yömölaa da balölö —Jesús a cuma.

31 Bä nowa nia lä juo wei tä çfa wayoaö balöoje ja, cama bä ç shino läablalodii buoma. Abinaja bä nowa tayodii bädaoma. —“Juan a lä cui, Yai Bada tänö a shömölema”, bamacö cuu dicoquei ja, “Inaja lä wama a nofi ma table ma cui, çwedi tä tabä wama a wã bejedi li bufinomi, öjö lä?”, a nia cuu majöblao dicoo.

32 Öjö ma cui, “Yanowamö täbä nija a shömamoma”, bamacö cuu dao malä mlai—bä nowa tayoma. Täbä bluca lä ublale täbä nija bä quilima yalo, bä ç li cuoma. “Yai Bada a wãno wäyälwä Juan a yai cuo dodijioma”, a nofi malä tabono wejei.

33 Öjö cudeenö, abinaja bä shino cuma, Jesús nija. —Cuwi. “Öjönö Juan a

Nem eu tampouco vos digo com que autoridade faço estas coisas.

Marcos 12

A parábola dos lavradores maus

Mateus 21.33-46; Lucas 20.9-19

¹ Depois, entrou Jesus a falar-lhes por parábola: Um homem plantou uma vinha, cercou-a de uma sebe, construiu um lagar, edificou uma torre, arrendou-a a uns lavradores e ausentou-se do país.

² No tempo da colheita, enviou um servo aos lavradores para que recebesse deles dos frutos da vinha;

³ eles, porém, o agarraram, espancaram e o despacharam vazio.

⁴ De novo, lhes enviou outro servo, e eles o esbordoaram na cabeça e o insultaram.

⁵ Ainda outro lhes mandou, e a este mataram. Muitos outros lhes enviou, dos quais espancaram uns e mataram outros.

shömölema a”, yama a nofi çai taboimi —bä cuma. —Jão —Jesús e cuma—. Camiyä ya ma cui, cafä wamacö nija, “Öjönö wale shömölema ya”, ya çai nia cuu ayaomi —a cuma.

Marcos 12

Ficali ca jamö shomi bä lämabou lä juono wei tä
a

¹Bluca täbä nija, shominaja Jesúsnö tä a wäyäö yaclämou ja, abinaja a cudaliyoma. —Ai anö uba totobä bluca fa döalalönö, etäca jicoloblalema. Öjö däjä, uba bä nia wacä lä cadicaö wejei täca tablaö nomöjölayoma. Tä möö cuaabeje yafi ösöwä a çai tablaö fa nomöjölonö, cama ficali etäca jamö shomi täbä bälömaquefälöma, etäca nowamaö juobeje. Öjö däjä shomi tä ulifi jamö a aa nomöjölayofälöma.

²Uba a fabä tä cublou däjä, ficali ca ja bä lä bälöblamabole bä nija, a nosie lä juaö wei ai e fa shömölönö, uba bä yefiamaö ço bufima.

³Öjö ma cui, täca nowamaö lä juono wejei bä lä cuinö a nabä quea mö fa baicujenö, a si yafelilemaje. A shinoco çai shömöa mö yabaa çolemaje.

⁴Cama ai e shömöa ma çoleno wei ma cui, bä doblou ço fa mlacunö a fe shäbemaje.

⁵Öjö däjä, ai e shömöa ma çoleno wei ma cui, a shälemaje. Inaja showawä, ai ebä shömaö ma çono wei ma cui, ai bä si yafelilemaje, ai bä shäalalemaje.

⁶ Restava-lhe ainda um, seu filho amado; a este lhes enviou, por fim, dizendo: Respeitarão a meu filho.

⁷ Mas os tais lavradores disseram entre si: Este é o herdeiro; ora, vamos, matemo-lo, e a herança será nossa.

⁸ E, agarrando-o, mataram-no e o atiraram para fora da vinha.

⁹ Que fará, pois, o dono da vinha? Virá, exterminará aqueles lavradores e passará a vinha a outros.

¹⁰ Ainda não lestes esta Escritura: A pedra que os construtores rejeitaram, essa veio a ser a principal pedra, angular;

¹¹ isto procede do SENHOR, e é maravilhoso aos nossos olhos?

¹² E procuravam prendê-lo, mas temiam o povo; porque compreenderam que contra

⁶Öjö ma cui, bada a lä cui, ai moli e feioma —Jesús a cuma—, bä ijilubö e yai lä cuono wei. Öjö a yai nofimaö dodijioma. Yaçumö, öjö a shömöa nomöjölema. “Ijluyä ei a yai lä cui, a nofi yai tabobeje”, a bufi cuma yalo, a shömöa nomöjölema.

⁷Öjö ma cui, bä lä bälöblamabole bä lä cuinö, bada tä ijilubö e cadidiwä fa dalalöjenö, abinaja bä nowa tayolayoma. “Ei bada tä ijilubö cadidiwä, ficali ca nia obi tabou lä juo wei. Fei däjä bäma a shäa fa showadalönö, camiyä bamacönö bäma täca yai ficali tabou juo nomöjöobä”, bä nowa tayolayoma.

⁸Öjö däjä, a juwäa mö fa balöjenö, a shälemaje. A fa shälöjenö, ficali ca sibo jamö a nomawä shäyäblaquemaje.

⁹¿Öjö tawä? —Jesús a cuma—. ¿Wedinaja wamacö bufi cuu cule? Cama a ficilibö ca lä cui, ¿wedinaja a yai nia cuaaö? Wedinaja mlai. Bä nia waicaö mö juimaö. Shomi täbä nija täca nia jöböamou majöo.

¹⁰Yai Bada etä ʘ oni jamö, ¿ei bei wama tä ʘ oni daö mlaa cule? Abinaja tä ʘ cuu. Maa mabä ja a yafi nia lä itamaö wejei bä lä cuinö, ma wailemaje. Öjö ma cui, ma lä waileno wejei ma lä cui, a yafi colo lojodoobä ma yai li cublaliyoma.

¹¹Bada tänö inaja tä taamama. Öjö yama tä dabraö ja, iyamacö bufi yai shädayaimou! 'Einaja tä ʘ cuu —Jesús a cuma.

¹²Shominaja tä ʘ wäyäö lä ʘalomono wei tä ʘ ja, cama bada bä ʘfa yai lä wayoano

eles proferira esta parábola. Então, desistindo, retiraram-se.

A questão do tributo

Mateus 22.15-22; Lucas 20.19-26

13 E enviaram-lhe alguns dos fariseus e dos herodianos, para que o apanhassem em alguma palavra.

14 Chegando, disseram-lhe: Mestre, sabemos que és verdadeiro e não te importas com quem quer que seja, porque não olhas a aparência dos homens; antes, segundo a verdade, ensinas o caminho de Deus; é lícito pagar tributo a César ou não? Devemos ou não devemos pagar?

15 Mas Jesus, percebendo-lhes a hipocrisia, respondeu: Por que me experimentais? Trazei-me um denário para que eu o veja.

wei tä damaje yalo, a mini juwäamaö showadaoma. Öjö ma cui, yanowamö täbä nö quili tamaje. Öjö cudeenö, a fa dacöfälöjenö, shomi jamö bä alayoma.

Jesús nija bada a befi bä blada lä wälino wejei tä
 ą

13Bada bänö Jesús a wafa jolemou nia fa jömajenö, faliseo bä shömöquemaje, bada tä Elode ai ebä çai mö feduwä. A jole jole nofimalajenö a wä nia jilimaje, a wano wäyää çojolobeje.

14Jesús a wällyoluuje ja, abinaja bä cuma. —Tä ą wäyäle. Wa lä bejedimou wei bäfä dabläö. Yanowamö wa bä nö quili taimi. Bada bä ma cui, bada bä lä mlai bä ma cui, wa bä nofi tabou fe usucuo fa showadaonö, Yai Bada tänö bämalecö taamaö lä bufii wei, quilii mlai ja wa tä ą shino yai wäyää shalilou. ¿Öjö tawä? Öjö cudeenö, bäfä wälüi lä cule. Lomateli bada Sesa a lä cui, öjö befi bä blada lä nacaö wejei, camiyä bamacö ma cuinö, ¿bäma bä blada jöböabä tawä? ¿Tä ą läami daanö? Ma, ¿tä ą läa tawä?

15Judio bamacö lä cuinö, ¿blada bä ja bäma bä dobäbä, bamacö daanö? Ma, camiyä bamacönö, blada bäma bä jöböaö mlaobä, ¿öjö bei bamacö?—ebä cuma. Öjö ma cui, bä jole jole dodijaö lä buono wei bä daö waiquilanö, abinaja Jesús e cuma. —¿Wedi tabä wamale ą bejedi wabaö? Jäo. Blada a da jöböbaje, ya möblaabä — e cuma.

16 E eles lho trouxeram. Perguntou-lhes: De quem é esta efígie e inscrição? Responderam: De César.

17 Disse-lhes, então, Jesus: Dai a César o que é de César e a Deus o que é de Deus. E muito se admiraram dele.

Os saduceus e a ressurreição

Mateus 22.23-33; Lucas 20.27-40

18 Então, os saduceus, que dizem não haver ressurreição, aproximaram-se dele e lhe perguntaram, dizendo:

19 Mestre, Moisés nos deixou escrito que, se morrer o irmão de alguém e deixar mulher sem filhos, seu irmão a tome como esposa e suscite descendência a seu irmão.

20 Ora, havia sete irmãos; o primeiro casou e morreu sem deixar descendência;

21 o segundo desposou a viúva e morreu, também sem deixar descendência; e o terceiro, da mesma forma.

16 Blada a fa jöböquiojenö, bä wälima. — Ei ¿wedi bei fe nö ęle? ¿Wedi bei a wafa oni cua cule? —a cuma. —Lomateli bada tä Sesa —bä cuu mö feduoma.

17—Jao —Jesús a cuma—. Sesa cama etäbä ja, wama a li dobäbä. Yai Bada cama etäbä mö feduwä lä cui täbä ja, cama wama a li dobäö mö feduobä —a Jesús cuma. A wä shaliliablalou dodijioma cudeenö, bä bufi yai shädayaimolayoma. **Bä demi nia jocädou lä ęo wei tä ja a lä wälino wejei tä ę**

18Jesús a wälibeje, saduseo bä bada lä cuinö, Jesús a nabä icua nomöjökemaje. Öjö bä saduseo lä cui, abinaja bä bufi shino cuu. “Täbä lä nomaö wei bä demi jocädou ęo mlaicätä”, bä bufi shino cuu. Inaja bä bufi cuu waiquiwä cudeenö, a wä nia fa yaclämajenö, a wälimaje. Jesús nija abinaja ebä cuma.

19—Tä ę wäyäle. Moisesi tä ę oni jamö, abinaja judio bämalecö nowa tama. A ijilubö cuo showao mlao däjä, ai e mashi nomaö dicoo ja, bä suwäbö e lä feiblou wei a nia dääö nomöjöö. Öjö a suwä nija bä ijilubö ebä fa tacönö, a lä nomalayono wei a lä cui, öjö bä ijilubö ebä ęfa nia jilabou nodio juoje. ¿Öjö tawä?

20’Bei —bada bä cuma, Jesús nija—. Cama cäbä mashi 7 cuoma. Jaba a lä cui, a suwä lä däleno wei a ijilubö cua showaa mlai ja, a mladaliyoma.

21Öjö a mashinö e dää nomöjölema. Öjö ma cui, bei ijilubö e cuo showao mlao däjä, cama ma cui, a ęai nomaa

22 E, assim, os sete não deixaram descendência. Por fim, depois de todos, morreu também a mulher.

23 Na ressurreição, quando eles ressuscitarem, de qual deles será ela a esposa? Porque os sete a desposaram.

24 Respondeu-lhes Jesus: Não provém o vosso erro de não conhecerdes as Escrituras, nem o poder de Deus?

25 Pois, quando ressuscitarem de entre os mortos, nem casarão, nem se darão em casamento; porém, são como os anjos nos céus.

26 Quanto à ressurreição dos mortos, não tendes lido no Livro de Moisés, no trecho referente à sarça, como Deus lhe falou: Eu sou o Deus de Abraão, o Deus de Isaque e o Deus de Jacó?

27 Ora, ele não é Deus de mortos, e sim de vivos. Laborais em grande erro.

majölayoma. Cama a mashinö e däa ma nomöjöleno wei ma cui, inaja showawä.

22 ¿Öjö tawä? Jödödöwä bä 7 lä cuinö a suwä däa ma nodiadalano wejei ma cui, bä ijilubö cublou showao mlao däjä, bä bluca nomalaliyoma. Yaçumö, suwä a ma cui, a çai mladaliyoma.

23 ¿Öjö tawä? —ebä cuma—. Inaja tä cuoma cudeenö, bäfä wälili lä cule. Yai Bada tänö täbä demi nia jöwa jocädamaö lä çöo wei däjä, ¿wedi jamö a lä cui, bei a suwäbö yai nia cuodayou, öjö lä? Bluca bä 7 walo lä cuinö a däadalaö malä cuaano wejei —ebä cuma.

24 Abinaja Jesúsno bä nowa taö nomöjöoma. —Yai Bada wama etä ç daimi yalo, wama etä lojode çai daimi cudeenö, wamacö ç yacäblalodii lä cule. ¿Öjö tawä?

25 Yai Bada tänö täbä demi jocädamaö çöo däjä, täbä nia doayou malä mlai. Täbä nia çai suwäbö jöböamou çödaaimi. Ajele täbä doayou lä mlainaja täbä li cublou showadalayou.

26 ¿Öjö tawä? —Jesús a cuma—. Täbä demi nia jocädou lä çöo wei, Moisesi a ma cuinö tä ç jaba wawämaö balöoma. ¿Öjö bei wama tä ç oni daö mlaa cule? Fii defi wacö lä waono wei defi jamö, Yai Bada a wafa wäamou däjä, abinaja a malä cuno wei. Ablaamö a ma cui nija, Isaacö a ma cui nija, Jacobo a ma cui nija, öjö bä nija ya lä bufiblamou wei ya. 'Einaja Yai Bada a cuma.

27 ¿Öjö tawä? —bä nowa tama—. Bä demi cua showaa yalo, öjö bä nija a jöwa

O grande mandamento

Mateus 22.34-40; Lucas 10.25-28

28 Chegando um dos escribas, tendo ouvido a discussão entre eles, vendo como Jesus lhes houvera respondido bem, perguntou-lhe: Qual é o principal de todos os mandamentos?

29 Respondeu Jesus: O principal é: Ouve, ó Israel, o SENHOR, nosso Deus, é o único SENHOR!

30 Amarás, pois, o SENHOR, teu Deus, de todo o teu coração, de toda a tua alma, de todo o teu entendimento e de toda a tua força.

31 O segundo é: Amarás o teu próximo como a ti mesmo. Não há outro mandamento maior do que estes.

bufiblamou showawä malä cui. Nomawä täbä nija a bufiblamou dao malä mlai. Wamacö ʔ yacläö dodijiwä.

Tä ʔ yai lä lojode wei tä ʔ

28Jesús nija täbä ʔ bluca lämou waiquio däjä, Moisesi tä ʔ ja täbä lä damaö wei ai a lä cui, a icuquema. Jesús a wʔ dodijaö fa j̄ililänö, a wʔlii bufi doblaoma. — Moisesinö tä tamaö lä bufino wei tä ʔ bluca ja, ʔwedi jamö tä ʔ lä cui, tä ʔ shino yai lojode dodijiwä? —e cuma.

29Abinaja Jesús e cuu nomöjööma. —Yai Bada tä ʔ shino yai lä lojode wei, ei lä tä ʔ. Bei. Bä yömöca da daicu, Isaeli wama ecö lä cui. Bada tä lä cui, camiyä bamacö nija a bufiblamobä a lä cui, öjö yami tä Yai Bada cua ayaa.

30Bada wama tä yai nia nofimaö, cafä wamacö nija a bufiblamobä a lä cui. Bui jaduculanö wama a nia nofimaö, bei wamacö bufi yainö. Wamacö bufi lä cuaablalou wei tä ma cuinö, wamacö nö lä wʔlojoablalou wei tä ma cuinö, wama a nia çai nofimaö fe balojoo. 'ʔÖjö tawä? — Jesús a cuma—.

31Ei tä ʔ çai lojode cua mö fedua. Cafä wa nofi j̄olio lä culenaja, inaja showawä, aifä wa bä nofi tabolanö wa bä nia nofimaö. 'ʔÖjö tawä? —Jesús e cuma—. Moisesi nija Yai Bada tänö bluca tä nabä ma shömöqueno wei ma cui, öjö lä ya täcö ʔ lä wäyäfe, täcö ʔ shino yai lojode dodijiwä —a cuma.

32 Disse-lhe o escriba: Muito bem, Mestre, e com verdade disseste que ele é o único, e não há outro senão ele,

33 e que amar a Deus de todo o coração e de todo o entendimento e de toda a força, e amar ao próximo como a si mesmo excede a todos os holocaustos e sacrifícios.

34 Vendo Jesus que ele havia respondido sabiamente, declarou-lhe: Não estás longe do reino de Deus. E já ninguém mais ousava interrogá-lo.

O Cristo, filho de Davi
Mateus 22.41-46; Lucas 20.41-44

35 Jesus, ensinando no templo, perguntou: Como dizem os escribas que o Cristo é filho de Davi?

36 O próprio Davi falou, pelo Espírito Santo: Disse o SENHOR ao meu SENHOR:

32 Moisesi tä ą ja täbä lä damaö wei a lä cui, abinaja Jesús nija e cuu nomöjööma. —Tä ą wäyäle. Bejedi lä wa wä. Yami tä Yai Bada cua ayaa, wa lä cufenaja showawä. Tä bufiblamobä, öjö lä a waiquiwä, ai tä cuami.

33 Yai Bada nija yalo comi bä bluca öshö dodobou ma cujei, bä yalo bluca shämou ma läo wei ma cui, öjö tä nowa çai cua ma bäle ma cui, wa tä ą lä wäyäfe, tä ą nowa shino yai bluca. Bufi jaduculanö Yai Bada a nofimaöje ja, öjö tä nowa shino yai cua, bei bufi yainö a nofimaöje ja. Bä nö lä wälojoablalou wei tä çainö. Cama bä nofi jolio lä culenaja, inaja showawä, cama ai ebä nofi tabolajenö bä nofimaö cuo mö feduoje ja, öjö tä nowa shino yai cua —a cuma.

34 Jesúsno a wä faö moyawäablalou fa jililänö, abinaja e cuma. —Yai Bada tänö cama ebä çai lä cuo wei jamö, bei wa ajedou lä cuimadi —e cuma. Öjö däjä, bä fa quililalunö, a wälii çodaanomije. Moli ma cui, a wä fanomi.

David nodiwä a lä wäliino wei tä ą

35 Yai Bada etä yafi jamö Jesúsno täbä damalanö, abinaja a cuma. —A shömabä Yai Bada tänö a lä yaileno wei a lä cui, Bada tä David nodiwä e jowa. Moisesi etä ą ja täbä lä damaö wejei bä lä cui, inaja bä shino cuu talei. ¿Öjö tawä? ¿Wedinaja bä bufi li fa cunö, David nodiwä bei a wäfa li jilabouje?

36 Yai Bada bei tä Bufinö a wä famaö cadidou ja, David cama a showawä ma

Assenta-te à minha direita, até que eu ponha os teus inimigos debaixo dos teus pés.

37 O mesmo Davi chama-lhe SENHOR; como, pois, é ele seu filho? E a grande multidão o ouvia com prazer.

Jesus censura os escribas
Mateus 23.1-7,14; Lucas 20.45-47

38 E, ao ensinar, dizia ele: Guardai-vos dos escribas, que gostam de andar com vestes talares e das saudações nas praças;

39 e das primeiras cadeiras nas sinagogas e dos primeiros lugares nos banquetes;

40 os quais devoram as casas das viúvas e, para o justificar, fazem longas orações; estes sofrerão juízo muito mais severo.

cui, a wə nō malä wäono wei. Abinaja a cuma. Iba Badayä a nija, abinaja Bada tä yai lä cui a cuma. “Äyämö, camiyä jayu ya boco mashi jamö, a dōcäa da balöiquiyo. Bä nō lä nabämou wei bä lä cui, cafä nija ya bä möfe nia quilili bomabou.” ’Einaja David a cuma.

37 ¿Öjö tawä? —Jesús a cuma—. Bada tä David a lä cuinö a nofi ma badabole ma cui, ¿bei e jowa nia li nodiblou majöo tawä? Bä bufi da dayäo, öjö lä —a cuma. Täbä bluca lä çocamono wei bä lä cuinö, bufi doblalolanö a wə jiliamaje. Bada bä ą ma fano wei ma cui, Jesús a wə shino yai lojodoaö ayaoma yalo, a wə jiliaö bufi doblaomaje.

Bada bä ąfa lä wäyāno wei tä ą

38Täbä damalanö, abinaja Jesús a çai cuma. —Moisesi tä ą ja täbä lä damaö wejei bä nija bä da moyaweicu. Camishi labe bä ja bä shino didio bufi doblao talei, bä nowa lä bluca wei bä ja. Nii bä lä lulaö wejei jamö, bä nō bada çai öjöböamou bufi doblao.

39Judio bamacö yododabä jamö, bada bä lä dōcäo wei jamö öjamö bä dōcäo bufi çai doblao mö feduo. Täbä iyaö çai çocamobä jamö ma cui, bada bä nijamö bä loo coyocaö bufi çai doblao.

40Öjö bä lä cuinö, suwä bä lä feiblou wei bä fa mölamajenö, bä madofibö bluca däablaö läoje. Öjö däjä, bä mömou nia liyäjäo fe fa yadionö, Yai Bada nija bä nō bayeli nacao ja, bä ą jole jole labaaö

A oferta da viúva pobre
Lucas 21.1-4

⁴¹ Assentado diante do gazofilácio, observava Jesus como o povo lançava ali o dinheiro. Ora, muitos ricos depositavam grandes quantias.

⁴² Vindo, porém, uma viúva pobre, depositou duas pequenas moedas correspondentes a um quadrante.

⁴³ E, chamando os seus discípulos, disse-lhes: Em verdade vos digo que esta viúva pobre depositou no gazofilácio mais do que o fizeram todos os ofertantes.

⁴⁴ Porque todos eles ofertaram do que lhes sobrava; ela, porém, da sua pobreza deu tudo quanto possuía, todo o seu sustento.

Marcos 13

O sermão profético
A destruição do templo
Mateus 24.1-2; Lucas 21.5-6

¹ Ao sair Jesus do templo, disse-lhe um de seus discípulos: Mestre! Que pedras, que construções!

bádao. Yai Bada tänö öjö bä nö nia shino yai bleaamaö fe balojoo.

Suwä a lä jöli wei a lä dodijano wei tä ą

⁴¹Yai Bada nija bä blada jöbööje ja, bä blada lä didiblaaö wejei tä mashi jamö Jesús a döcöaliyoma. Öjamö lä bluca täbä lä çocamou wei täbänö bä blada didiabeje jamö, bä nö daama. Bä nö lä madofibö wei ai bä bluca lä cuinö, blada bluca bä didiblamaje.

⁴²Öjö dájä, suwä a yami nö jölili lä bleaano wei a fa waloicunö, blada cäcöbö wai nowa lä bolacami wei cäcöbö wai didia mö feduquema.

⁴³Öjö dájä, cama ebä lä nocamabono wei bä naca fa ajedelönö, abinaja Jesús e cuma. —Cafä wamacö nija ei ya wä lä cui, bejedi lä ya wä. Ai bä bluca lä cuinö, blada bä bluca ma didiaö wejei ma cui, fei suwä a yami nö jölili lä bleaale a lä cui, öjö lä a shi shino yai öjöde fe balojowä.

⁴⁴Ai bä lä cuinö, bluca bä li blada tabouje yalo, Yai Bada a malä dobälufajei. Öjö ma cui, fei a suwä nö jölili lä bleaale a lä cuinö, nii bä luluabä cäcöbö shino wai ma tabono wei ma cui, öjö cä lä cäcöbö nö wai jöböa mlaquei lä cufe —Jesús e cuma.

Marcos 13

Yai Bada etä yafi nia lä waliano wejei tä ą

¹Yai Bada etä yafi jamö a faö ço dájä, cama ebä lä nocamabono wei ai a lä cui, abinaja e cuma. —Tä ą wäyäle. ;Tä da mö! Yai Bada etä yafi mömou yai liyäjawä

² Mas Jesus lhe disse: Vês estas grandes construções? Não ficará pedra sobre pedra, que não seja derribada.

O princípio das dores
Mateus 24.3-14; Lucas 21.7-19

³ No monte das Oliveiras, defronte do templo, achava-se Jesus assentado, quando Pedro, Tiago, João e André lhe perguntaram em particular:

⁴ Dize-nos quando sucederão estas coisas, e que sinal haverá quando todas elas estiverem para cumprir-se.

⁵ Então, Jesus passou a dizer-lhes: Vede que ninguém vos engane.

⁶ Muitos virão em meu nome, dizendo: Sou eu; e enganarão a muitos.

⁷ Quando, porém, ouvirdes falar de guerras e rumores de guerras, não vos assusteis; é necessário assim acontecer, mas ainda não é o fim.

dodijiwä. ¿Öjö tawä? Maa dodijidawä mabänö, j̄bä yafi baushi liyäjawä dodijiwä! —e cuma.

²Abinaja Jesús e cuu nomöjööma. —Jöö. Ei wa bä yafi bada dblaö, ¿öjö tawä? Öjö ma cui, ei wa bä yafi lä möle, wama bä nofi dobou ma bäle ma cui, bä nia obi w̄aliaöje. Öjö d̄jä ai ma jamö, moli ma cui, ma nia maqueo feibloimi —a cuma.

³Oliba tä balöcö jamö Jesús a dolequea fa majöbofälönö, Yai Bada etä yafi mö lä yaile jamö, a loa mö yabaa fa çöbojolunö, cama ai ebä yami cuo d̄jä a w̄alimaje. Pedro, Santiago, Juan, Andrés bä lä cuinö a w̄aliije ja, abinaja bä cuma.

⁴—Yamalecö da yömölalö. ¿Wedinaja tä nö fa cublalunö, a yafi nia yai w̄aliaöje? ¿Wedi cä d̄jä, öjö bei tä nia yai wawäblou? Tä tamou lä bufiöle d̄jä, ¿wedi tä dodijiwänö yamacö nia yai moyawäo? —bä cuma.

⁵Bä nowa taö ja, abinaja Jesús a cuma. —Bä da moyaweicu, öjö lä, wamacö yabäcaö fa dicoojenö, wamacö yaclämaö mlaobeje.

⁶Obi, bluca bä nia wawäblou. Camiyä ya w̄afa nia ma w̄yämou wei ma cui, bä möla dijä. “Öjö ya”, bä nia cuu. “Tä bluca waicou bufio lä cule”, bä nia çai ma cuu wei ma cui, öjö bä nija bä nocao dijä.

⁷Ai bä lä bälöblai ba nabä nia queayou. Inaja showawä, ai bä w̄ano çai nia j̄liamou cuo mö feduo. Öjö wama tä a j̄liaö d̄jä, bä quili dijä. Öjö tämi. Öjö tä

⁸ Porque se levantará nação contra nação, e reino, contra reino. Haverá terremotos em vários lugares e também fomes. Estas coisas são o princípio das dores.

⁹ Estai vós de sobreaviso, porque vos entregarão aos tribunais e às sinagogas; sereis açoitados, e vos farão comparecer à presença de governadores e reis, por minha causa, para lhes servir de testemunho.

¹⁰ Mas é necessário que primeiro o evangelho seja pregado a todas as nações.

¹¹ Quando, pois, vos levarem e vos entregarem, não vos preocupeis com o que haveis de dizer, mas o que vos for concedido naquela hora, isso falai; porque não sois vós os que falais, mas o Espírito Santo.

nia bluca ma cublou wei ma cui, tä nia bluca waicou showadaomi.

⁸Bä shomi lä cublai bä nabä nia queayou balöö. Bä bälöblawä lä yaiblai bä çai. Bluca täbä ulifibö lä cublai jamö, mashita a çai nia bada quida quidamou nö quiliaö. Ofi tä çai nia blaucublou. Ijilu bä nini jaba cuo däjä, bä nö bleaaö lä culenaja, inaja showawä bä nö nia jaba bleaaö cuo. Öjö jaba cätä bädawä.

⁹¿Öjö tawä? Bä da moyaweicu, wamacö nowamöo fe yadiobä —bä nowa tama—. Judio bä bada lä yododoblai bä nijamö wamacö noshi nia öjödabouje, wamacö nö bleaamabeje. Judio bä yododabä yafi bä jamö ma cui, wamacö si nia çai yafelimaöje. Iba wamacö yalo, bada bä bälöö lä dodijio wei bä nijamö wamacö nia icuamaöje, wamacö dobroimi jömabeje. Cama ebä lämabou mö lä feduo wejei bä ma cui nijamö, inaja showawä. Öjö ma cui, öjö bä nija wamale afa wäyäbä, öjö tä nia cuo.

¹⁰¿Öjö tawä? Yai Bada tänö täbä jödödöwä waicaö showao mlao däjä, iba dodijidawä tä a ja, täbä jödödöwä bälöjowä lä yaiblai, bä nia yömölamou balöö.

¹¹¿Öjö tawä? —Jesús a cuma—. Wamacö fa juwäablajenö, bada bä nija wamacö noshi öjödabouje däjä, wamacö nofi nia lä bãyäo wei tä a ja, bä bufi jölijou dicoo dijä. Wamacö wãliije däjä, wamacö a moyawe juobä, wamacö a nia bayeliblamou. Cafä wamacö bufi lä cuu

12 Um irmão entregará à morte outro irmão, e o pai, ao filho; filhos haverá que se levantarão contra os progenitores e os matarão.

13 Sereis odiados de todos por causa do meu nome; aquele, porém, que perseverar até ao fim, esse será salvo.

A grande tribulação

Mateus 24.15-28; Lucas 21.20-24

14 Quando, pois, virdes o abominável da desolação situado onde não deve estar (quem lê entenda), então, os que estiverem na Judéia fujam para os montes;

15 quem estiver em cima, no eirado, não desça nem entre para tirar da sua casa alguma coisa;

16 e o que estiver no campo não volte atrás para buscar a sua capa.

wei mlai, Yai Bada tä Bufinö wamacö ą nia malä macocamaö wei.

12Tä nia wälıdiblou. Cama bä mashi ma cuinö bä noshi nia öjödabouje, bä shäbeje. Bä föö bä ma cuinö bä ijilubö ebä noshi nia öjödabouje. Bä ijilubö ebä ma cuinö, bä föö, bä nöö ebä nabä nia shömaöje, bä shäbeje.

13Iba wamacö yalo, bluca bä bälöjowä lä yaiblai bä ma cuinö, wamacö nofi nia wälıbouje. Öjö ma cui, a shämobä etä ma cuo däjä ma cui, a nö wälojaö fe lä yadio wei a lä cui, öjö a nia jucäamou fe yadio.

Jesúsnö bä moyawämaö lä bufino wei tä ą

14'Öjö ma cui, bä da moyaweicu —Jesús a cuma—. Tä yai lä wälıdii tä lä cui, tä nö cuobö lä mlai jamö tä nia ublamabou fe yadioje, Yai Bada etä yafi jamö. Täbä bluca nia yai lä wälıdiblamaö wei, öjö bei tä. ¿Öjö tawä? Ei ya wä ja, wamacö bufi çai jaducuwä cuobä wamacö. Yai Bada a wano wäyälwä bä lä cui, inaja bä cuu malä balöono wei. Öjamö lä täbä lä wälıdiblamaö wei wama tä ublaa dablaö däjä, Judea jamö wamacö lä bälöle, tä lä jefubö wei jamö bä docuo cuo da showadaomobodu.

15Wamacö siboa waiquilayou ja, yafi jamö bä lucäö çödaa dijä. Madofi wama bä çöblaö mlai ja, bä docua da showaolalu.

16Ficali ca jamö wamacö juu lä waiquile däjä, camishifä wama bä çöblaö mö yabao mlai ja, öjamö lä showawä wamacö nia docublou cuaaö.

17 Ai das que estiverem grávidas e das que amamentarem naqueles dias!

18 Oraí para que isso não suceda no inverno.

19 Porque aqueles dias serão de tamanha tribulação como nunca houve desde o princípio do mundo, que Deus criou, até agora e nunca jamais haverá.

20 Não tivesse o SENHOR abreviado aqueles dias, e ninguém se salvaria; mas, por causa dos eleitos que ele escolheu, abreviou tais dias.

21 Então, se alguém vos disser: Eis aqui o Cristo! Ou: Ei-lo ali! Não acrediteis;

22 pois surgirão falsos cristos e falsos profetas, operando sinais e prodígios, para enganar, se possível, os próprios eleitos.

17'Bä lä shöbönabö wei, ꞑbejedi lä öjö bä nö nia bleaaö fe baloo —a cuma—. Ijilu bä lä shadimabou wejei, inaja showawä bä nö nia bleaaö cuo.

18Maa däjä tä cublou mlaobä, Yai Bada nija bä da naco, öjö lä.

19Täbä nö nia yai malä bleaaö wei. Yedu ja Yai Bada tänö täbä bluca lä tablaleno wei däjä, täbä nö bleaaö ma showaono wei ma cui, öjö tä lä cublole däjä täbä nö nia shino yai bleaaö. Inaja täbä nia çai cuaaö ço ma mlai ma cui, öjö lä däjä moli bei bä nö nia shino yai bleaaö dodijio.

20Öjö tä lä cublole däjä, Bada tänö tä jamabou bufio mlao fa cunoja, moli ma cui täbä nö demi feio buobö mlai. Öjö ma cui, cama ebä lä yaimabole bä feimabou fe yadiobä, tä nö nia dedejblamanomi.

21'Ai bä a ja, bä möla dijä —a cuma—. “ꞑBei, bei! Yai Bada tänö a shömabä a lä yaileno wei a lä cui, ꞑquijamö a wawälou lä cufe!”, ai bä ma cuu wei ma cui, “ꞑBei, bei! ꞑÄyämö a waloqueyolu lä cufe!”, ai bä ma cuu wei ma cui, öjö bä a bejedi bufibla dijejä.

22Bä lä jolemou wei bä nia wawäblou. Abinaja bä nia jole cuu. “Yai Bada tänö wale shömabä camiyä wale yailema”, bä nia jole cuu. Yai Bada a wano jole jole lä wäyö wejei bä ma cui, öjö bä nia çai wawö mö feduo. Yai Bada a mayo nia jole wawämaöje. Tä nö lä quilijii tä nia çai bluca wawämaö fe yadioje, täbä bufi fa taamajenö täbä yaclämabeje. Yai Bada ebä

23 Estai vós de sobreaviso; tudo vos tenho predito.

A vinda do Filho do Homem
Mateus 24.29-31; Lucas 21.25-28

24 Mas, naqueles dias, após a referida tribulação, o sol escurecerá, a lua não dará a sua claridade,

25 as estrelas cairão do firmamento, e os poderes dos céus serão abalados.

26 Então, verão o Filho do Homem vir nas nuvens, com grande poder e glória.

27 E ele enviará os anjos e reunirá os seus escolhidos dos quatro ventos, da extremidade da terra até à extremidade do céu.

A parábola da figueira. Exortação à vigilância
Mateus 24.32-44; Lucas 21.29-36

28 Aprendeí, pois, a parábola da figueira: quando já os seus ramos se renovam, e as folhas brotam, sabeis que está próximo o verão.

29 Assim, também vós: quando virdes acontecer estas coisas, sabeis que está próximo, às portas.

30 Em verdade vos digo que não passará esta geração sem que tudo isto aconteça.

lä yaimabole bä ma cui, öjö bä bufi taamaö fe yadiobeje bä nia wabäodii.

23 ¿Öjö tawä? Öjö ma cui bä da moyaweicu. Bluca tä nia lä cublou wei tä ja, bamacö yömölaö waiquia lä cule.

Jesús a nia itou lä çoyoluu wei tä ą

24 Öjö ma cui, einaja täbä nö nia yai bleaaö lä cuo wei tä jödödöblou fa balölonö, motoca shji nia luaaö majöo. Belibo a ma cui, inaja showawä a shji nia cuomi majöo.

25 Shidicali bä ma cui, bä nia bläläö. ¿Öjö tawä? Judu mösö jamö bä lä shadiladi bä nia layäcäbladayou.

26 Öjö lä däjä, camiyä ya lä yanowamöblaleyoluno wei ya nia shino yai bädoyoluu. Ölajashi a jamö ya shji çai fa itoimadunö, wale nia yai lojode dablaöje.

27 Öjö däjä, iba ajele ya bä nia shömaö cuaaö, jödödöwä bä lä bälöblai jamö, iba ya bä lä yaileno wei bä çablaö cuaabeje.

Ico fibä ąfa wäyäö lä ąaloono wei tä ą

28 Ico fibä ja, showadi wamacö bufi dao talei —Jesús a cuma—. Defi jenabä ducuu däjä, “Fei däjä motoca shji ajeo çą nö culai”, wamacö bufi shino cuu.

29 Inaja showawä, ei ya tä ą bluca lä wäyäfe, tä wawäblou däjä, wamacö bufi daobä cätä. “Fei däjä a itou ajedewä”, wamale nofi tabobä.

30 Cafä wamacö nija ei ya wą lä cui, bejedi lä ya wą. Wamacö fei däjä lä bälöblai

31 Passará o céu e a terra, porém as minhas palavras não passarão.

32 Mas a respeito daquele dia ou da hora ninguém sabe; nem os anjos no céu, nem o Filho, senão o Pai.

33 Estai de sobreaviso, vigiai [e orai]; porque não sabeis quando será o tempo.

34 É como um homem que, ausentando-se do país, deixa a sua casa, dá autoridade aos seus servos, a cada um a sua obrigação, e ao porteiro ordena que vigie.

35 Vigiai, pois, porque não sabeis quando virá o dono da casa: se à tarde, se à meia-noite, se ao cantar do galo, se pela manhã;

36 para que, vindo ele inesperadamente, não vos ache dormindo.

wamacö bluca nomaö showaono mlai ja, öjö tä nia bluca wawäblou balöo.

31Judu mösö ma cui, bita a ma cui, öjö bä bluca ma mlaolaliyo wei ma cui, camiyä ya wä nia mladoimi.

32'Öjö ma cui, ya tä ą lä wäyäfe tä nia yai lä cubloyoluu wei, yanowamö täbänö öjö lä tä yai daimije —a cuma—. Yai Bada ąjele bä lä culadi bä ma cuinö, inaja showawä tä ąai daimi cuweje. Yai Bada bei Ijilubö ya e ma cuinö, inaja showawä ya tä ąai daimi cuwä. Fayänö öjö tä shino yai daö ayawä.

33¿Öjö tawä? Bä nö da daicu, öjö lä. Wamacö bufi cuu mlao dąjä, camiyä ya lä yanowamöblaleyoluno wei ya nia malä bädou wei.

34'Abinaja tä ąai cuwä —Jesús a cuma—. Shomi jamö bada a alayono wei ja, cama a nosie lä juamou wei ebä nö dablalou juo. A juu showao mlao dąjä, cama ebä yömölaö balöo. Bä ojodamou juobä, bä nowa bluca taö cuaaö. Yoca lä jolemabou wei a lä cui, a nö dao juobä, a nosiemölefälöo.

35¿Öjö tawä? Bä nö da daicu, öjö lä. "Öjö dąjä Bada a yai nia wawäo", wama a nofi tabou malä mlai. A weyade ąai nia lä ąoblou wei, wama tä daimi. Bähäcuoladi tä ąai mlai. Cadala bä ą faö fe lä jaluu wei dąjä ma cui, öjö wama tä ąai daimi. A nia lä fenaö wei, inaja showawä.

36A bädou bädalayou ja, wamacö mia dablajalou mlaobä, bä nö da daicu.

³⁷ O que, porém, vos digo, digo a todos: vigiai!

Marcos 14

O plano para tirar a vida de Jesus
Mateus 26.1-5; Lucas 22.1-2

¹ Dali a dois dias, era a Páscoa e a Festa dos Pães Asmos; e os principais sacerdotes e os escribas procuravam como o prenderiam, à traição, e o matariam.

² Pois diziam: Não durante a festa, para que não haja tumulto entre o povo.

Jesus unguido em Betânia
Mateus 26.6-13; João 12.1-8

³ Estando ele em Betânia, reclinado à mesa, em casa de Simão, o leproso, veio uma mulher trazendo um vaso de alabastro com preciosíssimo perfume de nardo puro; e, quebrando o alabastro, derramou o bálsamo sobre a cabeça de Jesus.

⁴ Indignaram-se alguns entre si e diziam: Para que este desperdício de bálsamo?

³⁷ Cafä bamacö nowa lä talenaja, bluca täbä nowa çai tamamou mö feduobä ya wä. Bä nö da daicu, öjö lä.

Marcos 14

Jesús a nofi lä washuano wejei tä ą

¹Judio bänö bolacabö tä mö didi fa cublalunö, Yai Bada a waiteli lä jayuno wei a nofi nia çocamoao çomaje. Öjö däjä, nii bä juluu lä mlai bä ja, bä jaba iyaö lä cuaano weinaja bä nia çai cuao çoma, bä jaba lä cuaano wei tä nofi jaducubou showaobeje. Öjö tä nö dabolajenö, bada bänö Jesús a nofi washuamaje. Nofi bäyäälewä blowäjäwä bä ma cuinö, Moisesi etä ą ja täbä lä damaö wejei bä ma cuinö, bä bufi moyawalanö a nia fa juwäjajenö, a nia shämamaje.

²Abinaja ai bä malä cuno wei. —Täbä iyaö çai çocamou showaono mlai ja bäma a yai shäo showadaobä, täbä nia lä çocamou wei täbä shifilimoblalou dicoo wei.

Nö clëdeli toubänö Jesús a fe lä löbeno wei tä ą

³Bedaniateli Simón e yafi jamö, Jesús a iyaö çai loaliyoma. Öjö a Simón lä cui, täbä sicö lä jodemaö wei tä wayunö a lä jaliliono wei, bei a li cuoma. Öjö däjä, suwä anö toubä nö lä clëdeli wei toubä besi çai waloqueyoluma, toubä nowa bluca lä dodijii. Toubä fe fa caloblalönö, Jesús a iyaö çai loo däjä a fe löblalema.

⁴Öjö ma cui, ai bä lä coyocomono wei bä bufi fa jushujudalunö, abinaja bä bufi cudou dicolayoma. “Toubä nowa ma bluca

⁵ Porque este perfume poderia ser vendido por mais de trezentos denários e dar-se aos pobres. E murmuravam contra ela.

⁶ Mas Jesus disse: Deixai-a; por que a molestais? Ela praticou boa ação para comigo.

⁷ Porque os pobres, sempre os tendes convosco e, quando quiserdes, podeis fazer-lhes bem, mas a mim nem sempre me tendes.

⁸ Ela fez o que pôde: antecipou-se a ungir-me para a sepultura.

⁹ Em verdade vos digo: onde for pregado em todo o mundo o evangelho, será também contado o que ela fez, para memória sua.

O pacto da traição

Mateus 26.14-16; Lucas 22.3-6

¹⁰ E Judas Iscariotes, um dos doze, foi ter com os principais sacerdotes, para lhes entregar Jesus.

wei ma cui, ¿wedi tabä toubä li wãlia bãlei?

⁵Öjö lä toubä ja ¿wedi tabä blada 300 bã li dãanomi, bã lä jöli wei bã yai bayeliblamobä?”, bã bufi cudaliyoma. Inaja bã bufi cuolanö, a suwä wasöö showadaomaje.

⁶Öjö ma cui, abinaja Jesúsnö bã nowa tama. —A suwä wasöö dicoo dijejä. ¿Wedi tabä bei wama a bufi li suwä yabäcaö dicoblaa cule? Wale fe lä löbafé, tä dodijidawä waiquiwä.

⁷Bã lä jöli wei bã lä cui, cafä wamacö nijamö showadi bã nia malä cudio wei. Wama bã bayeliblaö bufi doblao ja, wama bã bayeliblaö juobä lä cãbã. Öjö ma cui, camiyä ya yai nia cudiomi.

⁸Dodijidawä wale taamabobä toubä çai waloquei lä cufe. Inaja lä yai. Toubä nö lä clçdeli wei toubänö, showadi täbã nomawä lä jölöcaö wejeinaja, bei wale taamaö balöa lä cule. ¿Öjö tawä?

⁹Cafä wamacö nija ei ya wã lä cui, bejedi lä ya wã. Jödödöwä tä jamö ma cui, iba dodijidawä tä ç wäyãmamou cuaabã jamö, ei a suwänö wale fe lä löblalöfe tä çfa nia çai wäyãmamou cuaaö mö feduo, a lä dodijano wei, tä nofi jaducubou nodiablalobeje —bã nowa tama.

Judanö Jesús a nia lä nomojoliano wei tä ç

¹⁰Öjö dãjä, nofi bãyãalewä blowãjäwä bã nijamö Juda Icaliode a alayoma. Öjö bã nija a jömabã, Jesús a nia lä nomojoliano wei a wãfa wãamoma. ¿Öjö tawä? Jesúsnö bã 12 lä nocamabono wei a Juda cuoma.

11 Eles, ouvindo-o, alegraram-se e lhe prometeram dinheiro; nesse meio tempo, buscava ele uma boa ocasião para o entregar.

Os discípulos preparam a Páscoa
Mateus 26.17-19; Lucas 22.7-13

12 E, no primeiro dia da Festa dos Pães Asmos, quando se fazia o sacrifício do cordeiro pascal, disseram-lhe seus discípulos: Onde queres que vamos fazer os preparativos para comeres a Páscoa?

13 Então, enviou dois dos seus discípulos, dizendo-lhes: Ide à cidade, e vos sairá ao encontro um homem trazendo um cântaro de água;

14 segui-o e dizei ao dono da casa onde ele entrar que o Mestre pergunta: Onde é o meu aposento no qual hei de comer a Páscoa com os meus discípulos?

15 E ele vos mostrará um espaço cenáculo mobilado e pronto; ali fazei os preparativos.

16 Saíram, pois, os discípulos, foram à cidade e, achando tudo como Jesus lhes tinha dito, prepararam a Páscoa.

11 Öjö a wə ja, nofi bəyāalewä bə bufi bada doblaloma. A nia lä jömaö wei tä nowa ja, blada ebä əfa wāa showadaquemaje. Öjö dājä, Jesús a nia lä nomojoliano wei tä nofi dayāaö showadaoma.

Jödödö bə lä iyalayono wei tä ə

12 Nii bə juluu lä mlai bə ja, judio bə jaba iyaö çai çocamou ço dājä, oweja ocalo bə shābeje tä mö jalu lä cuono wei dājä, cama ebä lä nocamabono wei bə lä cui, abinaja Jesús nija ebä cuma. —çWedinaja wa bufi cuu? Yai Bada a waiteli lä jayvano wei bāma a nofi çocamoao çobä, çwedi jamö yafi lä cui jamö yama bə nii baabä? —ebä cuma.

13 Öjö cudeenö, cama ebä lä nocamabono wei ai cäcöbö shömöa balölema. Abinaja cäcöbö nowa tama. —Bei. Shabono jamö wafäcö çoblou ja, mau ubä befi çai lä dökömabole wafä a mö nia wəlo baamadayou. Öjö nija wafäcö fa nocalofälönö,

14 cama a lä fale jamö, wafäcö falö. Öjö a yafibö lä cui nija ya tä ə lä wəyāö wei ya lä cui, wafäle wəno wāabä. Wafä yano wəli. Öjamö iba bāmacö lä nocamabole wamacö sho bāmacö nia iyaö, Yai Bada a waiteli lä jayvano wei bāma a nofi çocamoao çobä.

15 A yano lä feyacale tä bada jömöaö wä, madofi bə befi çai. Öjamö lä bāmacö iyabä wafä bə nii bacö —cäcöbö nowa tama.

16 Öjö dājä, cama ebä lä nocamabono wei cäcöbö lä cui, shabono jamö cäcöbö fa alufälönö, Jesús a lä cuu weinaja, inaja

O traidor é indicado

Mateus 26.20-25

- 17** Ao cair da tarde, foi com os doze.
- 18** Quando estavam à mesa e comiam, disse Jesus: Em verdade vos digo que um dentre vós, o que come comigo, me trairá.
- 19** E eles começaram a entristecer-se e a dizer-lhe, um após outro: Porventura, sou eu?
- 20** Respondeu-lhes: É um dos doze, o que mete comigo a mão no prato.
- 21** Pois o Filho do Homem vai, como está escrito a seu respeito; mas ai daquele por intermédio de quem o Filho do Homem está sendo traído! Melhor lhe fora não haver nascido!

A Ceia do Senhor

Mateus 26.26-30; Lucas 22.19-23; 1 Coríntios 11.23-25

- 22** E, enquanto comiam, tomou Jesus um pão e, abençoando-o, o partiu e lhes deu, dizendo: Tomai, isto é o meu corpo.

showawä tä dabölalema. Yai Bada a waiteli lä jayuano wei a nofi çocamaoã çobeje, öjö a yafi jamö täbä nii baböquema.

17Tä mö weyaaö däjä, öjamö Jesúsno cama 12 ebä çai waloquema.

18Bä iyaö çai loo däjä, abinaja Jesús a cuma. —Cafä wamacö nija ei ya wä lä cui, bejedi lä ya wä. Cafä wamacö ai a lä cuinö, camiyä bamacö nija a iyaö çai lä çocalenö, öjönö wale nia nomojoliaö —a cuma.

19Cama a wä ja bä nofi fa jalujublamolunö, abinaja ebä cudaliyoma. —¿Camiyä inaja ya nia cuaaö tawä? —bä cudou nocalayoma.

20Abinaja Jesús e cuu nomöjööma. —Iba 12 wamacö nija ai a lä culenö wale nia taamaö. Ei nii ya lä ödäale jamö, a nii çai ödäaö lä yädämole a lä cuinö.

21¿Öjö tawä? —a cuma—. Camiyä ya lä yanowamöblaleyoluno wei ya lä cui, bejedi lä wale nia nomamaöje, Yai Bada etä a oni jamö ya wäfa lä wäyämamou weinaja showawä. Öjö ma cui, wale nia yai lä nomojoliaö wei a lä cui, öjö a nö nia shino yai bleaaö fe baloo. Bä nöönö a lä didibole jamö, a oshe wai mojudi nomaö showadao fa cunoja, etä nö shino yai doblaobö wei —a cuma.

22Bä iyaö showao däjä, nii a fa dälänö, Yai Bada nija a bufi afa doblalou wäyämoma. Öjö däjä, a fa joyolalönö, cama ebä nija bä

23 A seguir, tomou Jesus um cálice e, tendo dado graças, o deu aos seus discípulos; e todos beberam dele.

24 Então, lhes disse: Isto é o meu sangue, o sangue da [nova] aliança, derramado em favor de muitos.

25 Em verdade vos digo que jamais beberei do fruto da videira, até àquele dia em que o hei de beber, novo, no reino de Deus.

26 Tendo cantado um hino, saíram para o monte das Oliveiras.

Pedro é avisado

Mateus 26.31-35; Lucas 22.31-34; João 13.36-38

27 Então, lhes disse Jesus: Todos vós vos escandalizareis, porque está escrito: Ferirei o pastor, e as ovelhas ficarão dispersas.

28 Mas, depois da minha ressurreição, irei adiante de vós para a Galiléia.

jöbäo cuaama. Bä jöbödalanö abinaja e cuma. —Ei nii a da dälöje. Ei nii a lä cui, camiyä ei bei ya yaji nö owä —e cuma.

23 Öjö däjä jïshima a ja, nashiwä toubä befi çai dää nomöjolema. Yai Bada nija a bufi afa doblalou wäyamou fa balöonö, cama ebä nija toubä befi çai fa jöböcönö, cama ebä blucanö toubä codaö cuaamaje.

24 Öjö däjä abinaja bä nowa tama. —Yai Bada tänö tä afa lä wäqueno wei tä a bejedi cublobä, öjö bei lä ya iyäbö nö owä. Bluca täbä bayeliblamobä, ya iyäbö läblalio.

25 Cafä wamacö nija ei ya wä lä cui, bejedi lä ya wä. Ei uba bäma toubä nashiwä lä coale, ya toubä nia coaö ço jaöomi. ¿Öjö tawä? Obi, Yai Bada tänö cama ebä nia çai lä cuo wei däjä, öjö däjä ya toubä nia shino coaö ço —a cuma.

Pedronö Jesús a nofi nia jole lä mojudubono wei tä a

26 Öjö däjä, bä amowamoa fa balölönö, Oliba tä balöcö jamö Jesúsno cama ebä çai aa çolayofälöma.

27 Abinaja Jesúsno bä nowa tafälöma. —Wamacö bluca fa quililalunö yamale nia daa dicoquei. ¿Öjö tawä? Abinaja Yai Bada etä a oni malä cuu wei. Oweja bä çai lä cule a lä cui, öjö ya fa shämalönö, cama ebä nia sheleleblamodayou. 'Einaja tä a oni cuu.

28 Öjö ma cui, ya demi jocädou fa çolonö, Calilea tä ulifi jamö bamacö möyou çobä ya nia balölayofälöö —Jesúsno bä nowa tafälöma.

29 Disse-lhe Pedro: Ainda que todos se escandalizem, eu, jamais!

30 Respondeu-lhe Jesus: Em verdade te digo que hoje, nesta noite, antes que duas vezes cante o galo, tu me negarás três vezes.

31 Mas ele insistia com mais veemência: Ainda que me seja necessário morrer contigo, de nenhum modo te negarei. Assim disseram todos.

Jesus no Getsêmani

Mateus 26.36-46; Lucas 22.39-46

32 Então, foram a um lugar chamado Getsêmani; ali chegados, disse Jesus a seus discípulos: Assentai-vos aqui, enquanto eu vou orar.

33 E, levando consigo a Pedro, Tiago e João, começou a sentir-se tomado de pavor e de angústia.

34 E lhes disse: A minha alma está profundamente triste até à morte; ficai aqui e vigiai.

35 E, adiantando-se um pouco, prostrou-se em terra; e orava para que, se possível, lhe fosse poupada aquela hora.

29 Abinaja Pedronö a nowa taö nomöjöoma. —Ei ai bä lä cuinö wa ma daquei wejei däjä, camiyä ya inaja cuaaö mlaicätä —a nowa tama.

30 Jesúsno abinaja a nowa tama. —Cafä nija ei ya wä lä cui, bejedi lä ya wä. Ei tä didi showawä ja, cadala a wä faö showao mlao däjä, cafänö 3 wale nofi nia jole jole mojudoubou cuo —a cuma.

31 Öjö ma cui, Pedro a wä lojodoaö ja, abinaja e cuu fe yadioma. —Ma. Cafä bäfä bayelibläö ja, ya shämou mö feduobä tä ma cublole ma cui, bäfä nofi nia jole jole mojuduboimi —e cuma. Inaja showawä cama ai ebä bluca cublalou mö feduo showaoma.

Oliba tä balöcö jamö Jesús a nö bayeli lä nacaono wei tä a

32 Jesemani tä afa ulifi lä jilabou wejei jamö bä alayofälöma. Bä fa waloalunö, cama ebä lä nocamabono wei bä nija abinaja Jesús e cuma. —Yai Bada nija ya nö bayeli nacao däjä, äyämö bä loa da balöicu —e cuma.

33 Pedro, Santiago, Juan bä lä cui, öjö bä shino nacaletälöma. Öjö bä çai fa bayäcäblaludunö, a bufi jalujublou dodijilayoma. A bufi çai wajäblaliyoma.

34 Abinaja e cuma. —Bufi jalujou tänö jai ya nö nomaa showadalayobö, ya bufi cuaaö dicoa lä cuimadi. Eja bä jilaa da jeicu. Bä nö da daicu —bä nowa tama.

35 Jesús a bayäcäblou fa çolodunö, a blaaledayoma. Yai Bada nija a nö bayeli nacao ja, abinaja a cuma. —Fei däjä wale

36 E dizia: Aba, Pai, tudo te é possível; passa de mim este cálice; contudo, não seja o que eu quero, e sim o que tu queres.

37 Voltando, achou-os dormindo; e disse a Pedro: Simão, tu dormes? Não pudeste vigiar nem uma hora?

38 Vigiai e orai, para que não entreis em tentação; o espírito, na verdade, está pronto, mas a carne é fraca.

39 Retirando-se de novo, orou repetindo as mesmas palavras.

40 Voltando, achou-os outra vez dormindo, porque os seus olhos estavam pesados; e não sabiam o que lhe responder.

41 E veio pela terceira vez e disse-lhes: Ainda dormis e repousais! Basta! Chegou

nö yai nia lä bleaamaö wejei tä lä cui, wa tä blajamabä tä cua ja, tä da blajamalö.

36Cafänö wa tä bluca taö daö malä cui. ¡Fabe! —a cuma—. ¡Fabemi! Wale nö nia lä bleaamaö wejei, ¡tä yai da blajamalö! Öjö ma cui, wa tä nö blajamabimi waiquiwä ja, öjö waiquiwä. Camiyä ya cuaaö bufi lä doblao weinaja mlai, cafänö wale taamaö bufi lä doblao weinaja wale da taama —a cuma.

37Öjö däjä, cama ebä jilaa lä jäle jamö a waloo fa çoiquiyonö, bä mia dalalema. Pedro nija abinaja e cudaleyoluma. — Simón. ¿Wa midia dicoa mlalawä? Wa nö nia lä dao wei, wa nö dedejbloimi waiquiwä.

38Bä nö shino da daicu. Yai Bada nija bä nö çai bayeli da nacao, Sadanasinö wamacö yabäcäblaö däjä, wama a wä juaö yacläo dicoo mlaobä. Wamacö cadidou bufi ma doblao wei ma cui, wamacö ujduu si ijejewä waiquiwä—Jesús e cuma.

39Öjamö lä a aa fa çolufälönö, a jaba lä cuno weinaja a cuu çobä, a nö bayeli nacao çodayoma.

40Öjö däjä, cama ebä jilao lä juono wei jamö, a waloo fa çoiquiyonö, bä mia daa çolaleyoluma. Bä malishama yalo, bä ladiobä bä cuonomi. Öjö däjä, bä ç juobä etä cuo fa mlacunö, bä mamicai mamö li showajao buoma.

41Cama ebä nija ç a waloo lä çole däjä, abinaja bä nowa tadaleyoluma. —¡Uo! ¿Wamacö midia showaa cule? ¿Bei

a hora; o Filho do Homem está sendo entregue nas mãos dos pecadores.

⁴² Levantai-vos, vamos! Eis que o traidor se aproxima.

Jesus é preso

Mateus 26.47-56; Lucas 22.47-53; João 18.1-11

⁴³ E logo, falava ele ainda, quando chegou Judas, um dos doze, e com ele, vinda da parte dos principais sacerdotes, escribas e anciãos, uma turba com espadas e porretes.

⁴⁴ Ora, o traidor tinha-lhes dado esta senha: Aquele a quem eu beijar, é esse; preendi-o e levei-o com segurança.

⁴⁵ E, logo que chegou, aproximando-se, disse-lhe: Mestre! E o beijou.

⁴⁶ Então, lhe deitaram as mãos e o prenderam.

wamacö washimi jolou showawä tawä? Inaja lä waiquiwä. Bei. Fei däjä tä cublou waiquia lä cule. Ya lä yanowamöblaleyoluno wei wale nia nomojoliaö, wälidiwä talewä bä nija wale jöböabä.

⁴² ¿Öjö tawä? Bei. Bä da jocäcadalu. ¿Bamacö da jufälö! ¿Quiji, quiji, tä da möje! Wale nia lä nomojoliaö weinö wale nabä juu waiquia lä cuimi —bä nowa tama.

Jesús a lä juwäleno wejei tä ą

⁴³ Jesúsno inaja bä nowa taö showao däjä, bä lä toujublaliyono wei bä lä cui, yedu Judano bä çai blacädaleyoluma. Sibala bä showabomaje, nablushi bä çai. ¿Öjö tawä? Öjö Juda a lä cui, Jesúsno cama 12 ebä lä nocamabono wei ai e cuoma. Nofi bäyäälewä blowäjawä bä ma cuinö, Moisesi etä ą ja täbä lä damaö wejei bä ma cuinö, judio ai bä bada ma cuinö, öjö bänö bä wayu shömölemaje.

⁴⁴ Jesús a nia lä nomojoliaö weinö, abinaja bä nowa taö malä balöono wei. —Ya mamocacö nia lä buyucaö wei, öjö bei a waiquiwä. Wama a fa juwälönö, wama a documao mlai ja, wama a öböafälöbä —bä nowa taa balölema.

⁴⁵ ¿Öjö tawä? Jesús a nabä cadidio showadaolanö abinaja Juda e cuma. —¿Bada tä! —e fa cudalunö, mamocacö buyucaö showadaoma.

⁴⁶ Öjö däjä, Jesús a nabä quea fa showadaicujenö, a juwälemaje.

47 Nisto, um dos circunstantes, sacando da espada, feriu o servo do sumo sacerdote e cortou-lhe a orelha.

48 Disse-lhes Jesus: Saístes com espadas e porretes para prender-me, como a um salteador?

49 Todos os dias eu estava convosco no templo, ensinando, e não me prendestes; contudo, é para que se cumpram as Escrituras.

50 Então, deixando-o, todos fugiram.

Jesus seguido por um jovem

51 Seguia-o um jovem, coberto unicamente com um lençol, e lançaram-lhe a mão.

52 Mas ele, largando o lençol, fugiu desnudo.

Jesus perante o Sinédrio

Mateus 26.57-68; Lucas 22.63-71

53 E levaram Jesus ao sumo sacerdote, e reuniram-se todos os principais sacerdotes, os anciãos e os escribas.

47 Öjö ma cui, Jesús ai e ublao lä ajedeono wei a lä cuinö, sibala a fa ucädälönö, a ishoa mö balayoma. Nofi bäyäälewä bada a wə juamobä e nabä fa queicunö, a yömöca baquequeblalema.

48 Öjö däjä, a nabä lä juno wejei bä nija abinaja a Jesús cuma. —Tomömolewä bä nabä juu lä culajeinaja, ¿wedi tä tabä bei wamale nabä li juu cuaaö dicoo cufe? ¿Wedi tä tabä shocobi, nablushi wama bä çai fa juimanö, bei wamale li juwämaö cuboyoi?

49 Yai Bada etä yafi jamö showadi bamacö çai looma. Öjamö ya täbä yömölaö däjä, wamale juwäano malä mlai. Öjö ma cui, Yai Bada etä ç oni jamö tä ç lä cuu weinaja tä ç bejedi cublobä, ei tä waiquiwä —a cuma.

50 Öjö däjä cama ebä lä cuinö, Jesús a fa dacöfälöjenö, bä docuolaliyoma.

51 ¿Öjö tawä? Jesús nija ai a fiya nocaaö fe yadiofälöma. Camishi cäcö ja a didio mlai ja, acadafu cäcönö a shino joyao bädaoma. Öjö a nia juwäama ma cujei,

52 bä imicö lä waliblaole däjä ecö acadafu icocolayoma. Öjö cäcö tabi fa feiquefälönö, shinocu a doculayofälöma.

Nofi bäyäälewä a bada nijamö Jesús a lä öbölefälöno wejei tä ç

53 Öjö däjä, nofi bäyäälewä blowäjawä e yafi jamö, Jesús a öbölefälömaje. Nofi bäyäälewä blowäjawä bä ma cui, judio ai bä bada ma cui, Moisesi etä ç ja täbä lä damaö wejei bä ma cui, öjamö lä öjö bä bluca çocamo a waiquilayoma bä cuoma.

54 Pedro seguira-o de longe até ao interior do pátio do sumo sacerdote e estava assentado entre os serventuários, aquecendo-se ao fogo.

55 E os principais sacerdotes e todo o Sinédrio procuravam algum testemunho contra Jesus para o condenar à morte e não achavam.

56 Pois muitos testemunhavam falsamente contra Jesus, mas os depoimentos não eram coerentes.

57 E, levantando-se alguns, testificavam falsamente, dizendo:

58 Nós o ouvimos declarar: Eu destruirei este santuário edificado por mãos humanas e, em três dias, construirei outro, não por mãos humanas.

59 Nem assim o testemunho deles era coerente.

60 Levantando-se o sumo sacerdote, no meio, perguntou a Jesus: Nada respondes ao que estes depõem contra ti?

54 Pedro a jäwäjäwä fa yauicunö, nofi bäyäälewä bada e yafi sibo lä jçoloi jamö, a lucäa jälayofälöma. Öjamö Yai Bada tä yafi lä nowamano wejei bä sodado lä cui, öjö bä si lä bomono wei jamö a çai loa mö fedualiyoma, a si bomobä.

55 Bei. Nofi bäyäälewä blowäjäwä bä ma cuinö, ai bä bada yododaö mö lä feduono wei bä ma cuinö, Jesús a wäfa jole wäyäbeje bä dayäämaje, öjö lä bä a ja, a shämaö showadaobeje. Bä ma dayääno wejei ma cui bä cuonomi.

56 A wäfa jole lä wäyäno wejei bä ma blucaono wei ma cui, bä jolemoma yalo, bä a faö fe usucublonomi.

57 Ai bä fa ubladonö, a wäfa jole wäyääöje ja abinaja ebä cuma.

58—Ei a lä cui, yama a wä jililei cublelei. Abinaja a cuma. “Ei Yai Bada etä yafi lä cui, yanowamö bänö a yafi lä tablaleno wejei a lä cui, ya e yafi nia wäliaö. Öjö däjä bolacabö tä mö didi cublou fa çolonö, ai ya yafi nia tablaö ço majöo, yanowamö bänö a yafi tablaö daö lä mlajei a yafi lä cui.” Einaja a cuu cublelei —ebä cuma.

59 Inaja a wäno wäyääo ma cuaano wejei ma cui, bä a shomiablalou mö feduo fe yadioma.

60 Öjö däjä, nofi bäyäälewä bada a ublaa fa möamoblalunö, Jesús a wä nia fa wäamanö, a wälii cadidioma. —¿Wa wä nia juomi tawä? ¿Wa wäfa lä wäyäfajei bä a bejedi tawä? —e cuma ma cui,

61 Ele, porém, guardou silêncio e nada respondeu. Tornou a interrogá-lo o sumo sacerdote e lhe disse: És tu o Cristo, o Filho do Deus Bendito?

62 Jesus respondeu: Eu sou, e vereis o Filho do Homem assentado à direita do Todo-Poderoso e vindo com as nuvens do céu.

63 Então, o sumo sacerdote rasgou as suas vestes e disse: Que mais necessidade temos de testemunhas?

64 Ouvistes a blasfêmia; que vos parece? E todos o julgaram réu de morte.

65 Puseram-se alguns a cuspir nele, a cobrir-lhe o rosto, a dar-lhe murros e a dizer-lhe: Profetiza! E os guardas o tomaram a bofetadas.

Pedro nega a Jesus

Mateus 26.69-75; Lucas 22.54-62; João 18.15-18,25-27

61Jesús a wə juo mlai ja, mamicaí a ubladioma. Nofi bǎyǎalewǎ bada anö a wǎlii cöoma. —Yai Bada tänö a shömabǎ a lä yaileno wei, ¿öjö lä cafǎ bei wa e waiquiwǎ tawǎ? A wǎfa doblao lä talajei, ¿öjö wa Ijilubö tawǎ?

62—Awei. Öjö lä ya e —Jesús e cudaliyoma—. Ya lä yanowamöblaleyoluno wei ya lä cui, Yai Bada a nö wǎlojaö lä ayao wei boco jayu mashi jamö, wamale nia çai döçǎa dabladayou. Ölajashi a jamö wamale çai nia itou dablao —a cuma.

63Öjö a wə ja, nofi bǎyǎalewǎ bada a lä cui, a nö wǎlowǎ jushudaliyoma yalo a camishibö cacablamolayoma. Abinaja bǎ nowa bluca tama. —¿Öjö tawǎ? ¿Wedi tä tabǎ ai bǎma bǎ ǎ li jǎliaa çolei?

64Yai Bada a nö lä waiblafe, wama a wə jǎliaa waiquilei lä cufe. Yanowamö a ma cui, ¡Yai Bada a wǎfa jilou! Fei dǎjä, ¿wedinjaja wamacö bufi cuu dodijio? —bǎ nowa tama. Öjö a wə ja, Jesús a shǎmaö showadao bufimaje.

65Ai bǎnö a nabǎ icua showadaquemaje. A mö clǎshamaje. A çai shǎdaamaje. Mamocu fa jöyabojenö, a nö waiblaöje ja, a çai wǎlimaje. —Yai Bada a wǎno wǎyǎlewǎ wa yalo, tä ǎfa wǎa da cadidiba. ¿Wedinö bei wa shǎlei cufe? —a nowa tamaje. Bǎ sodado lä läono wei bǎ ma cuinö a si çai baimaje.

Pedronö Jesús a nofi jole lä mojudubono wei tä ǎ

⁶⁶ Estando Pedro embaixo no pátio, veio uma das criadas do sumo sacerdote

⁶⁷ e, vendo a Pedro, que se aqueitava, fixou-o e disse: Tu também estavas com Jesus, o Nazareno.

⁶⁸ Mas ele o negou, dizendo: Não o conheço, nem compreendo o que dizes. E saiu para o alpendre. [E o galo cantou.]

⁶⁹ E a criada, vendo-o, tornou a dizer aos circunstantes: Este é um deles.

⁷⁰ Mas ele outra vez o negou. E, pouco depois, os que ali estavam disseram a Pedro: Verdadeiramente, és um deles, porque também tu és galileu.

⁷¹ Ele, porém, começou a praguejar e a jurar: Não conheço esse homem de quem falais!

⁷² E logo cantou o galo pela segunda vez. Então, Pedro se lembrou da palavra que Jesus lhe dissera: Antes que duas vezes

⁶⁶Yano lä feyacale jamö, Jesús a wäljilayouje däjä, bäfätä jamö Pedro a loo juoma, yafi sibo lä jicoloi jamö. Öjamö a loo däjä a suwä waloquema, nofi bäyäälewä bada a wä juamobä a suwä lä cui.

⁶⁷Pedro a si bomou fa dalalönö, a möö dodijolanö abinaja e cuma. —Nasaleteli Jesús a lä cui nija cafä wa çai cuoma —a cuma.

⁶⁸Öjö ma cui, a wä jole mojudumoma. Abinaja Pedro a cuma. —Cuwi. Camiyä nija wa lä cufe ya tä daimi —suwä nija a cuma. Einaja e fa cunö, yoca lä joleono wei jamö a icua cublou majölayoma.

⁶⁹Öjamö lä a cuo majöo däjä, bada a wä juamobä a suwä lä cuinö a daa fa çölalönö, a wä faö çöoma, ai bä ublao lä ajedeono wei bä nija. —Fei a lä cui, öjö lä bä nija a çai çöcaoma —a cuma.

⁷⁰Öjö ma cui, a wä jole mojudumou çöoma. Tä nö dedejedou fa çölonö, bä ublao lä ajedeono wei bä lä cui, abinaja Pedro nija bä cuo çöoma. —Bejedi lä öjö bä nija cafä wa çai çöcaoma. Calileateli wa malä cui —bä cuma.

⁷¹Öjö ma cui, Pedro a wä jole mojudumou çöoma. Yai Bada a wäfa çai jayumama, a jolemou bädao ja, a nö bleaamamou showadaobä. —Öjö wa wäfa lä wäyäfe a wälo lä cui, ya daimi —a jole cuma.

⁷²Inaja Pedro a lä cuno wei däjä, yedu cadala a wä nocablaliyoma. A wä cadala faö çö waiquioma yalo, Jesúsno a nowa lä tano wei, Pedronö tä nofi

cante o galo, tu me negarás três vezes. E, caindo em si, desatou a chorar.

Marcos 15

Jesus perante Pilatos

Mateus 27.1-2,11-26; Lucas 23.1-7,13-25; João 18.28—19.16

¹ Logo pela manhã, entraram em conselho os principais sacerdotes com os anciãos, os escribas e todo o Sinédrio; e, amarrando a Jesus, levaram-no e o entregaram a Pilatos.

² Pilatos o interrogou: És tu o rei dos judeus? Respondeu Jesus: Tu o dizes.

³ Então, os principais sacerdotes o acusavam de muitas coisas.

⁴ Tornou Pilatos a interrogá-lo: Nada respondes? Vê quantas acusações te fazem!

⁵ Jesus, porém, não respondeu palavra, a ponto de Pilatos muito se admirar.

⁶ Ora, por ocasião da festa, era costume soltar ao povo um dos presos, qualquer que eles pedissem.

jaducudalema. “Cadala a wã faõ çõ showao mlao dãjä, 3 wale nofi nia jole mojudoubou”, a nowa malã tano wei. Öjö dãjä a bufi fa wajäblalunö, a öcõma.

Marcos 15

Bilado nija Jesús a çai lä icuqueno wejei tä ą

¹Tã mö jaba jaluimaö dãjä, bada bã bluca yododaö jaluma. Nofi bãyäalewã blowäjãwã bã ma cui, judio bada ai bã ma cui, Moisesi tä ą ja tãbã lä damaö wejei bã ma cui, öjö bã bluca fa yododoblalunö, bã ą wayolayoma, Jesús a shãbeje. Öjö dãjä, bococu fa ęcacöjenö, Bilado nijamö a öbölefälömaje, Lomateli bãnö Bilado a bada lä lämabono wei a nijamö.

²Öjö dãjä, Biladonö a wãlii ja, abinaja a cuma. —ęCafã judio bada bei wa? —a cuma. —Awei. Wa wã cadidou —Jesús a cuma.

³Öjö dãjä, nofi bãyäalewã blowäjãwã bã lä cuinö, bluca tãbã ą ja Jesús a wãfa tamaje.

⁴Öjö dãjä, Biladonö a wãlii çõoma. —ęWedi tä tabã wa wã li juomi? —e cuma—. Wa wãfa lä talajei, ęwa tãbã ą jiliblaimi tawã?

⁵Öjö ma cui, Jesús a wã juo çõdaanomi. A wã juo fa mlacunö, Bilado a bufi shino yai wedinajamoã dodijilayoma.

Jesús a waia lä cadidileno wejei tä ą

⁶Bei. Abinaja Bilado a showadi cuaama. Judio bãnö Yai Bada a waiteli lä jayuno wei a nofi çõcamoaö çõje dãjä, judio bã fe lä labono wei, ai moli a shino fadamaö

⁷ Havia um, chamado Barrabás, preso com amotinadores, os quais em um tumulto haviam cometido homicídio.

⁸ Vindo a multidão, começou a pedir que lhes fizesse como de costume.

⁹ E Pilatos lhes respondeu, dizendo: Quereis que eu vos solte o rei dos judeus?

¹⁰ Pois ele bem percebia que por inveja os principais sacerdotes lho haviam entregado.

¹¹ Mas estes incitaram a multidão no sentido de que lhes soltasse, de preferência, Barrabás.

¹² Mas Pilatos lhes perguntou: Que farei, então, deste a quem chamais o rei dos judeus?

¹³ Eles, porém, clamavam: Crucifica-o!

¹⁴ Mas Pilatos lhes disse: Que mal fez ele? E eles gritavam cada vez mais: Crucifica-o!

çõoma, judio bänö a wafa yubou lä cadidiono wejei a lä cui.

⁷Öjö däjä, Lomateli bä ʔ bada juaö lä mlajei, ai bä fe labomaje. Ai a lä cui, Balabasi a wafa cuoma. Jelusaleteli bä lä shifilimoblalono wei däjä, ai a shäa dicolema yalo, a fe labomaje.

⁸Bilado a showadi lä cuaaö wei tä daöje yalo, judio bä bluca fa çõcamolionö, bä fe lä laono wei ai moli a famaö çõ bufimaje.

⁹A wʔ juo ja, abinaja Bilado a cuma. — Judio wamacö nija a bada cuobä a lä cui, çöjö bei wama a jujeblamaö bufii tawä? — a cuma.

¹⁰Einaja Bilado a cuma. Nofi bÿäalewä blowäjäwä bä daö malä waiquiono wei. “Jesus a dodijaö ayao cudeenö, a shämaö bufi doblaöje”, bä nofi tabou waiquioma.

¹¹Öjö ma cui, nofi bÿäalewä blowäjäwä bänö täbä shi domaö waiquia dicoaje yalo, Jesus mlai, Balabasi a wafa shino yai yublalemaje, a jujeblamabä.

¹²Abinaja Bilado e cuu nomöjöoma. —Jʔo. Inaja wamacö cuu ja, judio wama a wafa bada lä jilabou wei a lä cui, çwedinaja öjö ya yai li taamabä? —e cuma.

¹³Öjö däjä, bä ʔ shi doa çõa dicolayoma. —iFii balitama defii jamö, a shino da basumacö! —ebä cublalous çõoma.

¹⁴—çWedi tabä fii balitama defii jamö ya li basua bädamaquei? çWedi bei tä li taö dodijioma? —a Bilado cuma ma cui, öjö a wʔ ja, bä ʔ yai balaa dicolayoma. —iFii

15 Então, Pilatos, querendo contentar a multidão, soltou-lhes Barrabás; e, após mandar açoitar a Jesus, entregou-o para ser crucificado.

Jesus entregue aos soldados

Mateus 27.27-31

16 Então, os soldados o levaram para dentro do palácio, que é o pretório, e reuniram todo o destacamento.

17 Vestiram-no de púrpura e, tecendo uma coroa de espinhos, lha puseram na cabeça.

18 E o saudavam, dizendo: Salve, rei dos judeus!

19 Davam-lhe na cabeça com um caniço, cuspiam nele e, pondo-se de joelhos, o adoravam.

20 Depois de o terem escarnecido, despiram-lhe a púrpura e o vestiram com as suas próprias vestes. Então, conduziram Jesus para fora, com o fim de o crucificarem.

Simão leva a cruz de Jesus

Mateus 27.32; Lucas 23.26

balitama defí jamö, a da basumacö! —bä cublaloma.

15 Öjö däjä, bä lä çocamono wei bä bufi doblamabou bufi doblaoma yalo, Balabasi a faa çomalema, bä lä cuno weinaja showawä. Jesús a si fa yafelimalalönö, fii balitama defí jamö a basuabeje, a jöböa majöquema.

Sodado bänö Jesús a nö lä waiblano wejei tä a

16 Öjö däjä, bada tä yafibö sibo lä jïcoloi jamö, sodado bänö Jesús a öböbou çai sibo majöa çolayofälömaje. Cama ai bä çai sodado mashi bluca nacaalalemaje.

17 Öjö tawä? Camishi ushi wacäjäwä labe cäcö ja, a jole jole lucäa nomöjömalemaje, bada bä nö öjöböamobä bä showadi lä didio wei cäcö lä culenaja cäcö ja. Too totocö mösöcöbö fa motoleblalöjenö, Jesús nija totocö yojoquemaje, bada bänö olo bä showadi lä yojobou wejeinaja showawä.

18 Cama nija bä fa icublaanö, a nö waiblaöje ja, abinaja a nowa jole tamaje. —¡Bada tä! Judio bä nija wa bada lä läle, jïdodijidawä wa bälödiobä! —a nowa jole tamaje.

19 Ujudidiwä desinö a fe shäbemaje. A çai cläshamaje. Bä möfe çai jole deidolanö a nofi jole jole badamoamaje.

20 Inaja a nö waiblaö cuaaö fa balöojenö, ushi wacäjäwä cäcö jayua fa çolujenö, cama ecö ja a didia çomaquemaje. Öjö däjä, fii balitama defí jamö a basuabeje, sibo jamö a öböa taa majölefälömaje.

Fii balitama defí jamö a lä basuqueno wejei tä a

21 E obrigaram a Simão Cireneu, que passava, vindo do campo, pai de Alexandre e de Rufo, a carregar-lhe a cruz.

A crucificação

Mateus 27.33-44; Lucas 23.33-43; João 19.17-24

22 E levaram Jesus para o Gólgota, que quer dizer Lugar da Caveira.

23 Deram-lhe a beber vinho com mirra; ele, porém, não tomou.

24 Então, o crucificaram e repartiram entre si as vestes dele, lançando-lhes sorte, para ver o que levaria cada um.

25 Era a hora terceira quando o crucificaram.

26 E, por cima, estava, em epígrafe, a sua acusação: O REI DOS JUDEUS.

27 Com ele crucificaram dois ladrões, um à sua direita, e outro à sua esquerda.

28 [E cumpriu-se a Escritura que diz: Com malfeitores foi contado.]

21 Jesús a öböbou çai lä juimaduwei jamö, Sileneteli Simón a lä çöimi a mö bamalefälömaje. Alejado, Lufo, öjö cäcöbö lä cui bei föö e cuoma. A mö fa bamalöjenö, öjö nija fii defii nia lä blilio wei defii yalucua nomöjóa fe yadimaquemaje, edefi çai nojaobä.

22 Cocoda tä äfa ulifi lä jilabou wewei jamö, a çai waloquemaje. ¿Öjö tawä? “Cocoda”, täbä caticö lä cudou wei, Felosi blaobä tä äfa ulifi taöje.

23 Nashiwä toubä ja, çowami täbä fa coyocobalöjenö, a fe nia fa coamajenö, e toubä dodoquemaje. Öjö ma cui, toubä coanomi.

24 Fii balitama defii jamö a basuquemaje. Jesús camishi ebä nia fa sheleleablajenö, jömamodima ebä wai ja bä wabäoma, bä nia camishi tabou mö lä feduo wewei bä jömamobä.

25 ¿Öjö tawä? Motoca a ösöfälöö däjä, a basuquemaje.

26 Öjamö etä ä oni çai shadimaquemaje, Jesús nija tä nowa lä cuono wei tä dablamobä. Abinaja etä ä oni cuma. “Judio bä nija a bada cuobä, ei a”, etä ä oni cuma.

27-28 Fii balitama defii jamö, Jesús a basua fa möamobalöjenö, cäcöbö doblou lä mlai cäcöbö çai basua lülocua mö feduquemaje. Acasi boco mashi jamö ai a, jayu boco mashi jamö ai a, cäcöbö basua taaquemaje.

29 Os que iam passando, blasfemavam dele, meneando a cabeça e dizendo: Ah! Tu que destróis o santuário e, em três dias, o reedificas!

30 Salva-te a ti mesmo, descendo da cruz!

31 De igual modo, os principais sacerdotes com os escribas, escarnecendo, entre si diziam: Salvou os outros, a si mesmo não pode salvar-se;

32 desça agora da cruz o Cristo, o rei de Israel, para que vejamos e creiamos. Também os que com ele foram crucificados o insultavam.

A morte de Jesus

Mateus 27.45-56; Lucas 23.44-49; João 19.28-30

33 Chegada a hora sexta, houve trevas sobre toda a terra até a hora nona.

34 À hora nona, clamou Jesus em alta voz: Eloí, Eloí, lamá sabactâni? Que quer dizer:

29Ai bã lä cui bã jayuafälölanö a jömamaje. A nö çai waiblamaje. Abinaja ebä cuma. —ıBei tawä! ıWa nö nia jowa lä walojano wei! Yai Bada wa etä yafi fa wälialönö, bolacabö tä mö didi fa cublalunö, ıwa etä yafi nia ıtamaö lä çono wei wa nofi lä cui!

30ıCafä a yai da bayeliblamolu, öjö lä! Wa ma basule ma cui, ıa da itolu! —ebä cuma.

31Inaja showawä judio bada bã ma cuinö a nö çai waibläö cuo mö feduomaje. Nofi bäyälewä blowäjäwä bã ma cui, Moisesi etä ı ja täbä lä damaö wejei bã ma cui, judio ai bã bada ma cui, abinaja bã nowa tayou ja bã cuma. —Ai täbä jowa bayelibläö ma cuaano wei ma cui, ıwedi tä tabä cama bei a li bayeliblamamou mlaa cule?

32Yai Bada tänö a shömabä a lä yaileno wei, ei a cua waiquiwä ja, judio bã nija a bada cuobä a waiquiwä ja, fii balitama defı jamö a basudio dicoo mlai ja, a yai itou showadaobä. Bäma a itou fa dalalönö, öjö däjä bãma a wı bejedi yai bufibläö showadaobä, ıöjö tawä? —bä jole cuma. Fii balitama ai deficö jamö, cäcöbö basua mö lä fedule cäcöbö ma cuinö a nö çai waiblaböma.

A lä nomalayono wei tä ı

33Bei. Motoca a yololoblojolayou däjä, tä mö jödödöwa dödölayoma. Motoca a itou bãshäcuaö däjä tä shı jomoblou çolayoma.

34ıÖjö tawä? Tä shı jomoblou ço lä bufiöle däjä, Jesús a wı ıcali fa falönö,

Deus meu, Deus meu, por que me desamparaste?

35 Alguns dos que ali estavam, ouvindo isto, diziam: Vede, chama por Elias!

36 E um deles correu a embeber uma esponja em vinagre e, pondo-a na ponta de um caniço, deu-lhe de beber, dizendo: Deixai, vejamos se Elias vem tirá-lo!

37 Mas Jesus, dando um grande brado, expirou.

38 E o véu do santuário rasgou-se em duas partes, de alto a baixo.

39 O centurião que estava em frente dele, vendo que assim expirara, disse: Verdadeiramente, este homem era o Filho de Deus.

cama bä caficö a ja, abinaja a cudaliyoma. —¿Eloi, Eloi, lema sabadani? Inaja a lä cuobojoli, abinaja a yai cuma. “¿Yai Bada bäfä lä bufiblale! ¿Yai Bada bäfä lä bufiblale! ¿Wedi tä tabä bei wale li daa dicofälöö cufe?” ¿Öjö tawä? Einaja a yai cudaliyoma.

35Bä ublao lä ajedeono wei ai bä lä cuinö a wä fa jililäjenö, abinaja bä cuma. —¿Bei, bei! ¿Elia a jowa nacaö lä cule, Yai Bada a wano wäyälwä a jaba Elia lä cuono wei! —bä cuma.

36Öjö däjä, nashiwä toubä befi çai lä itaono wei jamö ai a fa läläicunö, öjö toubä ja tä madofi wai fa çadalönö, fii fi ja tä fa jiiibanö, Jesús caficö ja toubä befi çai dodobou ajedeojolayoma. Toubä befi çai dodobolanö, abinaja cama ebä nija a cuma. —¿Waija, waija! Bamacö nö daablalou da balöo, ¿öjö tawä? Elia bama a waloo fa mönö, öjönö bama a itoblamaö möbä —a cuma.

37Öjö däjä, Jesús a çali fa lamolunö, a jele jelemou mladaliyoma.

38Öjö däjä showawä, Yai Bada etä yafi jamö camishi cäcö bada acadafu lä läono wei, cäcö cacablou wädätefälöma.

39Sodado 100 bä çai lä cuono wei a bada lä cui, Jesús a mö lä yaile jamö a lä ublano wei a lä cui, a jele jelemou mladou fa dalalönö, a wä faö showadaoma. —Bejedi lä quiji a lä cui, ¿Yai Bada tä Ijilubö e cuo dodijioma! —a cuma.

⁴⁰ Estavam também ali algumas mulheres, observando de longe; entre elas, Maria Madalena, Maria, mãe de Tiago, o menor, e de José, e Salomé;

⁴¹ as quais, quando Jesus estava na Galiléia, o acompanhavam e serviam; e, além destas, muitas outras que haviam subido com ele para Jerusalém.

O sepultamento de Jesus

Mateus 27.57-61; Lucas 23.50-56; João 19.38-42

⁴² Ao cair da tarde, por ser o dia da preparação, isto é, a véspera do sábado,

⁴³ vindo José de Arimatéia, ilustre membro do Sinédrio, que também esperava o reino de Deus, dirigiu-se resolutamente a Pilatos e pediu o corpo de Jesus.

⁴⁴ Mas Pilatos admirou-se de que ele já tivesse morrido. E, tendo chamado o centurião, perguntou-lhe se havia muito que morrera.

⁴⁵ Após certificar-se, pela informação do comandante, cedeu o corpo a José.

⁴⁰ Öjamö suwä bä çai cuoma. Bä jäwäjäwä çai fa ublajaonö, bä nö çai labajami dablalou mö feduo showaoma. Öjö bä nijamö Madalatelyoma a María cuoma. Santiago a fiya lä cui, öjö bä nöö e çai, José bä nöö e showawä lä cui. María öjö a wafa çai cuo mö feduoma. Salomei a wafa suwä lä cule, öjö a çai cuoma.

⁴¹ Calilea jamö a Jesús cuo däjä, öjö bä suwä lä cui bä showadi yauadima. A bayeliblaö cuaafälömaje. Ai bä çai suwä bluca cuo mö feduoma, Jelusale jamö Jesúsno bä çai lä juno wei bä lä cui.

Jesús a nomawä lä blaqueno wejei tä a

⁴² Sábado tä mö jalu nia cublou lä fenaö wei tä weyade cublou waiquia ja, bä ojodamou showadaoma. Öjö tä fena ja täbä yanöcöobä tä nia cuoma cudeenö, tä tamobä tä lä cule tä taö showadaomaje.

⁴³ Alimadeateli a José lä cui, a bufi fa lojododalunö, Bilado nija a fa icuicunö, Jesús a wafa nomawä boma. Öjö a José lä cui, judio bada bä lä läono wei bä nija a coyocooma. A nofi yai tabou dodijiomaje. Yai Bada tänö cama ebä nia çai lä cuo wei, José a ma cuinö, öjö tä nö çai shi jaliwä dablalaö mö feduoma.

⁴⁴ Bilado a lä cuinö, “A nomaa waicölöfe daanö”, Jesús a nofi tabou fa mlacunö, sodado 100 bä çai lä cule a bada nacalema, a lä nomalayono wei tä nia wälüi fa cadidionö.

⁴⁵ Sodado a bada lä cuinö, a wafa nomaö cadidou tama yalo, José nija a nomawä dämalema.

⁴⁶ Este, baixando o corpo da cruz, envolveu-o em um lençol que comprara e o depositou em um túmulo que tinha sido aberto numa rocha; e rolou uma pedra para a entrada do túmulo.

⁴⁷ Ora, Maria Madalena e Maria, mãe de José, observaram onde ele foi posto.

Marcos 16

A ressurreição de Jesus

Mateus 28.1-10; Lucas 24.1-12; João 20.1-10

¹ Passado o sábado, Maria Madalena, Maria, mãe de Tiago, e Salomé, compraram aromas para irem embalsamá-lo.

² E, muito cedo, no primeiro dia da semana, ao despontar do sol, foram ao túmulo.

³ Diziam umas às outras: Quem nos removerá a pedra da entrada do túmulo?

⁴ E, olhando, viram que a pedra já estava removida; pois era muito grande.

⁴⁶ Jesús a nomawä jaḷoblabä, Josénö camishi acadafu au cäcö lululema. Öjö däjä, a nomawä fa itomalönö, öjö cäcö au dude ja a jaḷoblalema. Maa maca jamö a maquequema, nomawä bä maqueblaabeje maca lä tablaleno wejei jamö. Öjö däjä, maca fe laobä, maa ma bada jiluluquefälöma.

⁴⁷ Öjamö Madalateliyoma a María lä cui, José bä nöö María e sho, cäcöbö nö daoma. Jesús a nomawä lä maqueono wei a dabölalema.

Marcos 16

Jesús a demi jocädou lä çolayono wei tä a

¹ Täbä lä yanöcöo wei tä mö jalu jayublou waiquilayono wei ja, suwä bänö täbä nö lä clēdeli wei täbä lulualalemaje, a nomawä lä maqueono wei jamö täbä çai jubeje. Nomawä täbä showadi jölöcaö lä cuaaö wejeinaja, Jesús a nia taamamaje. Madalateliyoma María a cuoma, Santiago bä nöö María e çai, Salomei a çai.

² Bei. Öjö tä fena ja, domingo tä mö jalu lä cublole däjä, suwä bä jocäblou fa fenablalonö, maa maca jamö bä aa fenalayoma, motoca a jaba juimaö däjä.

³ Bä lä juimadi jamö, abinaja bä nowa tayofälöma. —Öjö ma cui, maa maca jamö bamacö lucäbä, maa manö yoca lä lale, çwedinö ma li jilulublabä? —bä nowa tayofälöma.

⁴ Öjö däjä, maa maca jamö bä ajedou däjä, tä fa mödalöjenö ma bada jilulano dalalemaje. Bada ma bada cuoma.

⁵ Entrando no túmulo, viram um jovem assentado ao lado direito, vestido de branco, e ficaram surpreendidas e atemorizadas.

⁶ Ele, porém, lhes disse: Não vos atemorizeis; buscais a Jesus, o Nazareno, que foi crucificado; ele ressuscitou, não está mais aqui; vede o lugar onde o tinham posto.

⁷ Mas ide,izei a seus discípulos e a Pedro que ele vai adiante de vós para a Galiléia; lá o vereis, como ele vos disse.

⁸ E, saindo elas, fugiram do sepulcro, porque estavam possuídas de temor e de assombro; e, de medo, nada disseram a ninguém.

Jesus aparece a Maria Madalena
João 20.11-18

⁹ Havendo ele ressuscitado de manhã cedo no primeiro dia da semana, apareceu primeiro a Maria Madalena, da qual expelira sete demônios.

¹⁰ E, partindo ela, foi anunciá-lo àqueles que, tendo sido companheiros de Jesus, se achavam tristes e choravam.

⁵Maa maca jamö bä lucäa fa showadaalunö, jayu boco mashi jamö fiya tä döcöa dalaledayomaje. Camishi aulimi labe cäcö ja a didioma. Öjö a fa dalalöjenö bä bufi shädayaimou dodijioma.

⁶Abinaja tä cuma. —Bä bufi shädayaimo dijä. Nasaleteli Jesús wama a lä dayäboyoi, fii balitama defi jamö a lä basuqueno wejei a lä cui, fei däjä äyämö a cuami. A demi jocädou waiquilayoma. A nomawä lä maquequeno wejei wama tä möblaaö balöobä, öjö lä.

⁷Wama tä möblaaö fa balöonö, cama ebä lä nocamabono wei bä lä cui, wama bä yömölajalayobä, Pedro a çai showawä. Calilea jamö a dablaö çobeje a nia balöfälöö. A nia dablaö çoje, bä nowa lä tano weinaja showawä —e cuma.

⁸Maa maca jamö bä faa fa çobofälönö, bä quilili docua showalayofälöma. Bä nö quilili bleaama cudeenö bä blösö blösömoma. Bä quilii fe balojooma yalo, moli a ma cui nija tä a wäyöö bädaonomije.

María nija Jesús a lä damolaliyono wei tä a

⁹Öjö tawä? Domingo tä mö jalu cublou däjä, Jesús a demi jocäblou ço fenalayoma. Madalateliyoma a María lä cui nija a damoa balölaliyoma, ebä fecula 7 lä yashublaleno wei a suwä lä cui nija.

¹⁰Öjö däjä, Jesúsno bä lä nocamabono wei bä lä cui bä bluca öcöö däjä, María a waloa çobeyoloma. A waloa fa çoboyonö tä a wäyöö showadaojoloma.

11 Estes, ouvindo que ele vivia e que fora visto por ela, não acreditaram.

Jesus aparece a dois de seus discípulos
Lucas 24.13-35

12 Depois disto, manifestou-se em outra forma a dois deles que estavam de caminho para o campo.

13 E, indo, eles o anunciaram aos demais, mas também a estes dois eles não deram crédito.

A ordem para a evangelização

14 Finalmente, apareceu Jesus aos onze, quando estavam à mesa, e censurou-lhes a incredulidade e dureza de coração, porque não deram crédito aos que o tinham visto já ressuscitado.

15 E disse-lhes: Ide por todo o mundo e pregai o evangelho a toda criatura.

16 Quem crer e for batizado será salvo; quem, porém, não crer será condenado.

17 Estes sinais hão de acompanhar aqueles que crêem: em meu nome, expelirão demônios; falarão novas línguas;

18 pegarão em serpentes; e, se alguma coisa mortífera beberem, não lhes fará mal; se impuserem as mãos sobre enfermos, eles ficarão curados.

11 Öjö ma cui, a w̄afa demi tama ma cui, a lä dalaleno wei a w̄afa çai w̄ayäma ma cui, a w̄a bejedi bufinomije.

Cama ai ecöbö nija a lä damolaliyono wei tä ą

12 Inaja a cublou waiquilayono wei ja, shomi jamö cama ai ecöbö jufälöbä jamö, jai shomi a damoa cua majölaliyoma.

13 Öjö cäcöbö mö yabadou çoa fa showadalofälönö, cama ebä yömölaböö ma çoyoluno wei ma cui, “Ei bejedi lä cäcöbö ą”, bä bufi çai cunomi çowä.

Cama ebä shömaö lä cadidiono wei tä ą

14 Öjö tä cublou fa balölonö, bä iyabä jamö, cama 11 ebä nija a damoa çoa majölaleyoluma. A demi jocädou lä möno wejei, bä ą bejedi bufinomije yalo, bä ąfa dobroimi tayoluma. Bä bufi ąfa çai jifuwä tama.

15 Abinaja bä nowa tama. —Bä bälöblawä lä jödödöblai bä nijamö wamacö juu fa cuaafälönö, jödödöwä bä lä cublai bä nija iba dodijidawä tä ą w̄ayäö da cuaaje.

16 Wale ą bejedi lä bufii wejei bä lä cui, bä fe fa ojoblamolunö, bä jucäamou wä. Öjö ma cui, wale ą bejedi bufii lä mlajei bä waimamobä cäbä.

17 Wale ą bejedi lä bufii wejei bä lä cuinö, tä nö lä quilijii tä nia wawämaö cuaaöje, Yai Bada a mayo lojode dablabeje. Fecula bä nia çai yashuje. Shomi bä caficö ą ma cui ja, bä ą çai nia faö.

18 Olu bä ma däablaö wejei ma cui, toubä lä wayu wei toubä çai ma coaö wejei ma cui, bä nia shominajabloimi. Täbä lä

A ascensão de Jesus

Lucas 24.50-53; Atos 1.6-11

19 De fato, o SENHOR Jesus, depois de lhes ter falado, foi recebido no céu e assentou-se à destra de Deus.

20 E eles, tendo partido, pregaram em toda parte, cooperando com eles o SENHOR e confirmando a palavra por meio de sinais, que se seguiam.

jaliliaö wei bä nija bä imicö fa maqueonö, bä nia jalomaö cuaaöje —bä nowa tama.

Fedu jamö Jesús a lä ösölayofälöno wei tä ą

19Öjö dąjä, Bada tä Jesúsno bä yömölaa jödödöa fa balölönö, fedu jamö a çomolayoma. Yai Bada boco jayu mashi jamö, a döcäledayoma.

20Öjö dąjä, cama ebä fa alufälönö, jödödöwä täbä lä bälöblai bä nijamö bä yömölaö blaucou cuaamaje. Bä yömölaöje dąjä bä ą nö bejedi öjöböamobä, Bada tänö bä çai bayelibläö cuaama, tä nö lä quiliiji tä wawämaö cuaabeje. Inaja lä tä yai cuoma.

O evangelho segundo Lucas

Lucas

Lucas 1

Prefácio

¹ Visto que muitos houve que empreenderam uma narração coordenada dos fatos que entre nós se realizaram,

² conforme nos transmitiram os que desde o princípio foram deles testemunhas oculares e ministros da palavra,

³ igualmente a mim me pareceu bem, depois de acurada investigação de tudo desde sua origem, dar-te por escrito, excelentíssimo Teófilo, uma exposição em ordem,

⁴ para que tenhas plena certeza das verdades em que foste instruído.

Zacarias e Isabel

⁵ Nos dias de Herodes, rei da Judéia, houve um sacerdote chamado Zacarias, do turno de Abias. Sua mulher era das filhas de Arão e se chamava Isabel.

⁶ Ambos eram justos diante de Deus, vivendo irrepreensivelmente em todos os preceitos e mandamentos do SENHOR.

⁷ E não tinham filhos, porque Isabel era estéril, sendo eles avançados em dias.

Lucas 1

Deofilo nija Lucanö tä oni lä shömöleno wei tä a
¹ Camiyä yamacö nijamö, Jesucristo a lä cuaano wei tä a bluca onimabeje, bluca bä wabäo waiquiwä.

² Yamalecö yömölaöje ja bä lä cuno weinaja, inaja showawä tä a oniblaö cadidiomaje. ¿Öjö tawä? Tä bluca lä cuaano wei däjä, bä mamö lä showaono wei bä lä cuinö yamalecö yömölamaje, tä a showadi lä wäyano wejei bä lä cuinö.

³ Camiyä ya ma cuinö, ya tä a yanöcö wäliadalaö fa cuaanö, ya tä a çai oniblaö bufi doblaoma. Tä bluca lä cuaano wei, çafä Deofilo bada wa nija ya tä a oni shömabä, ya tä a oni jödödöbou lä cule,

⁴ ei wa tä a oni fa mönö, çafä nija tä a lä wäyano wejei wa bä a bejedi dablabä.

Juan a nia lä cublono wei ajele anö tä a lä wäyano wei tä a

⁵ Judea jamö Elode a bada lä läono wei däjä, nofi bäyäälewä Sacalia a bälöo mö feduoma. Bä suwäbö Elisabei e afa cuoma. Öjö a suwä lä cui, Aaloni nodiwä e suwä cuoma. ¿Öjö tawä? Nofi bäyäälewä bä ojudamou lä nomöjono wei bä yaiblamoma. Sacalia a lä cui, Abiasi ebä nija a çocaoma.

⁶ Öjö cäcöbö lä cui, Yai Bada nija cäcöbö cadidoma. Bada tänö tä tamaö lä bufii wei tä ja, showadi cäcöbö cadidoma yalo, cäcöbö afa tamobä etä cuonomi.

⁷ Öjö ma cui Elisabei a shöbönabödalou fa mlacunö, cäcöbö badao ma waiquiono wei cäcöbö ijilubö cuonomi.

Predições referentes a João Batista

⁸ Ora, aconteceu que, exercendo ele diante de Deus o sacerdócio na ordem do seu turno, coube-lhe por sorte,

⁹ segundo o costume sacerdotal, entrar no santuário do SENHOR para queimar o incenso;

¹⁰ e, durante esse tempo, toda a multidão do povo permanecia da parte de fora, orando.

¹¹ E eis que lhe apareceu um anjo do SENHOR, em pé, à direita do altar do incenso.

¹² Vendo-o, Zacarias turbou-se, e apoderou-se dele o temor.

¹³ Disse-lhe, porém, o anjo: Zacarias, não temas, porque a tua oração foi ouvida; e Isabel, tua mulher, te dará à luz um filho, a quem darás o nome de João.

¹⁴ Em ti haverá prazer e alegria, e muitos se regozijarão com o seu nascimento.

¹⁵ Pois ele será grande diante do SENHOR, não beberá vinho nem bebida forte e será cheio do Espírito Santo, já do ventre materno.

⁸Bei. Yai Bada etä yafi jamö Abiasi ebä ojudamou nomöjööbä tä lä cublaliyono wei däjä, täbä nofi bäyäabeje jamö Sacalia a läoma. Öjamö a läo däjä,

⁹üşeshi yano jamö a fabä a yaimolayoma, waqueshi bä nö clëdeli lä uçucamou wei bä wacö döcäbä. ¿Öjö tawä? Abinaja bä showadi cuaama. Nofi bäyäalewä bei bä äfa lä cublai bä äfa fa onimajenö, a nia lä yaiamou wei a wäfa oni wawäblou mömaje.

¹⁰¿Öjö tawä? Sacalianö waqueshi bä nö clëdeli lä uçucamou wei bä wacö döcäo däjä, Yai Bada etä yafi jëfa jamö, bä bluca lä yododano wei bä nö bayeli nacao sibooma.

¹¹Öjö däjä, Bada tänö äjele etä fa shömöludunö, Sacalia nija etä wawälayoyoluma. Täbä nö waqueshi clëdeli lä uçucamou wei täbä maqueobä defi ola jamö, a ublaa ajedequema.

¹²Öjö tä fa dalalönö, Sacalia a bufi fa mablalunö, a fe taläblaliyoma.

¹³Öjö ma cui abinaja äjelenö a nowa tama. —A quili dijä, Sacalia. Yai Bada nija wa nö bayeli lä nacao wei tä ä jilio culadi. Suwäböfä Elisabei a lä cuinö, ijilufä a nia tabläo. Juan wa wäfa nia jilaö.

¹⁴Öjö nija wa bufi nia doblalou. Ai bä ma cui, ijilufä a oshe wawäblou cudeenö bä bufi nia bluca doblalou cuaaö.

¹⁵Bada dodijiwä a cuobä, Bada tänö a nia malä tablamaö wei. Nashiwä toubä nia coaimi. Ai toubä ma cui, täbä shi lä wälii wei toubä nia coaimi dodijiwä. Bä nöö nija

16 E converterá muitos dos filhos de Israel ao SENHOR, seu Deus.

17 E irá adiante do SENHOR no espírito e poder de Elias, para converter o coração dos pais aos filhos, converter os desobedientes à prudência dos justos e habilitar para o SENHOR um povo preparado.

18 Então, perguntou Zacarias ao anjo: Como saberei isto? Pois eu sou velho, e minha mulher, avançada em dias.

19 Respondeu-lhe o anjo: Eu sou Gabriel, que assisto diante de Deus, e fui enviado para falar-te e trazer-te estas boas-novas.

20 Todavia, ficarás mudo e não poderás falar até ao dia em que estas coisas venham a realizar-se; porquanto não acreditaste nas minhas palavras, as quais, a seu tempo, se cumprirão.

a didio showao dājā, Yai Bada tā Bufinö a nia jödödöbou showao.

16'Isaeli ebä nodiwä lä cui, Yai Bada nija bä bufi mö blucaobä, bluca bä bufi nia taamaö, a bufiblabeje a lä cui nija —a nowa tama—.

17Bada tā nijamö ijilufä a nia balöfälöö. Yai Bada a wāno wäyālewä Elia a bufi nö wālojomabou lä cuono weinaja, inaja showawä ijilufä a bufi nö nia wālojomabou cuo. Öjö a wā ja, bä föö ebänö bä ijilubö ebä nia nofiamaö çoje. Cama a wā showawä ja, Yai Bada a wā juaö lä mlajei bä ma cui, bä lä dodijaö wei bä bufi jaducuwä lä culenaja, bä bufi nia jaducuwä tablamaö mö feduo. Bada tā nia lä juu wei jamö a wāno nia taö balöablalou, a wā jiliaö dodijidaobeje —ājelenö a nowa tama.

18Abinaja Sacalia a cuma. —Wa wā lä fafe, çwedi tänö bāfä a nö li bejedi öjöböabä? Wālobada ya malä cui. Iba suwä a ma cui, a suwäbada waiquiwä —a cuma.

19Öjö dājā, ājele abinaja e cuu mö feduoma. —Camiyā Cablieli cā ya. Yai Bada tā lä cule jamö showadi ya e ajedeo. Cafä bāfä yömölabä wale shömöledayoma, ei dodijidawä ya tā a wäyāyolubä.

20¿Öjö tawä? Wale a bejedi bufiimi dicoo tā nowa ja, wa wā nia fablou jaöomi. Ya tā a lä wäyāfe tā bejedi cublou dājā, wa wā nia shino faö dodijidablou ço. Tā wawāblou bufio dājā, tā nia bejedi cublou —ājele bei a cuma.

21 O povo estava esperando a Zacarias e admirava-se de que tanto se demorasse no santuário.

22 Mas, saindo ele, não lhes podia falar; então, entenderam que tivera uma visão no santuário. E expressava-se por acenos e permanecia mudo.

23 Sucedeu que, terminados os dias de seu ministério, voltou para casa.

A felicidade de Isabel

24 Passados esses dias, Isabel, sua mulher, concebeu e ocultou-se por cinco meses, dizendo:

25 Assim me fez o SENHOR, contemplando-me, para anular o meu opróbrio perante os homens.

Predito o nascimento de Jesus

26 No sexto mês, foi o anjo Gabriel enviado, da parte de Deus, para uma cidade da Galiléia, chamada Nazaré,

27 a uma virgem desposada com certo homem da casa de Davi, cujo nome era José; a virgem chamava-se Maria.

21 Jęfa jamö bä lä yododoono wei bänö, Sacalia a faö ço nö dabomaje. Yai Bada etä yafi ęeshi jamö a nö dededayou ja, bä bufi wedinajamoma.

22 Yaçumö a faa fa ço lunö, a wạ faö mlai ja, bei imicö juablalou cuaama. Bei imicönö bä lä yömölano wei ebä bufi fa möblalunö, “Yai Bada etä yafi ęeshi jamö, ịjẹle a nofi wawāa yailayodayoma!”, bä bufi cudaliyoma.

23 Yai Bada etä yafi jamö Sacalia a nia lä läono wei tä fa jödödblalunö, a ço layoma.

24 Tä nö fa dedejedalunö, bä suwäbö Elisabei a shöbönabölayoma. A wawäblou mlai ja, belibo 5 bä famalanö, abinaja a suwä cuma.

25—Ijiluyä ya tablabä, Bada tänö wale bayeliblaleyoluma. Fei däjä wale ąfa nia wayoaimije —a cuma.

Jesús e ąfa wāa lä balöqueno wei tä ą

26 Elisabei a lä shöbönabö wei, belibo 6 a famaö bähäcuaö däjä, ąjele Cablieli a lä cui, Yai Bada tänö a shömöa ço lema. Calilea tä ulifi jamö, Nasaleteli bä shabonobö jamö, a shömöa nomöjöledayoma.

27 Öjamö lä María a wạfa moco lä cule nija, a shömölema. David nodiwä a José lä cuinö, öjö a nia suwä dāama. A wạfa boma ma cui, cäcöbö doayonomi showawä. A suwä jubamou dao lä mlai a suwä cuo showaoma.

- 28** E, entrando o anjo aonde ela estava, disse: Alegra-te, muito favorecida! O SENHOR é contigo.
- 29** Ela, porém, ao ouvir esta palavra, perturbou-se muito e pôs-se a pensar no que significaria esta saudação.
- 30** Mas o anjo lhe disse: Maria, não temas; porque achaste graça diante de Deus.
- 31** Eis que conceberás e darás à luz um filho, a quem chamarás pelo nome de Jesus.
- 32** Este será grande e será chamado Filho do Altíssimo; Deus, o SENHOR, lhe dará o trono de Davi, seu pai;
- 33** ele reinará para sempre sobre a casa de Jacó, e o seu reinado não terá fim.
- 34** Então, disse Maria ao anjo: Como será isto, pois não tenho relação com homem algum?
- 35** Respondeu-lhe o anjo: Descerá sobre ti o Espírito Santo, e o poder do Altíssimo te envolverá com a sua sombra; por isso, também o ente santo que há de nascer será chamado Filho de Deus.
- 36** E Isabel, tua parenta, igualmente concebeu um filho na sua velhice, sendo este já o sexto mês para aquela que diziam ser estéril.
- 28** María nija abinaja ajele e cuyoluma. — Cafä nija ya wä nia faö, wa bayeliblabä wa nofi lä ojodaboladi wa nija. Bada tänö wa çai cua lä cule —a cuma.
- 29** Öjö a wä ja, María a bufi fa mablalunö, “¿Wedinaja wale nia fa taamanö, wale nowa li taö cule?”, a bufi cudaliyoma.
- 30** Öjö däjä, María nija abinaja ajele e cuma. —A quili dijä, María. Yai Bada tänö wa bayeliblabä, wa nofi ojodabou waiquia lä cule.
- 31** ¿Öjö tawä? Wa nia shöbönaböö. Ijilufä wälo wa nia tablaö. Jesús wa wäfa nia jilaö.
- 32** Bada a nia yai cuo. Yai Bada tä Bada lä ayai Ijilubö e äfa nia jilaöje. Yai Bada tänö bada tä David a bälöa lä lojodomabono weinaja, ijilufä a nia bälöa lojodomabou cuo nomöjöö.
- 33** Jacobo ebä nija a nia Bada läo shi wälii. A Bada bälöö lä dodijio wei etä nia mladoimi —e cuma.
- 34** Abinaja ajele a nija María a cuma. — ¿Wedinaja ya li shöbönaböa cua bälayou? Ya jubamou dao lä mlai ya showawä —a cuma.
- 35** Öjö däjä, abinaja ajele e cuma. —Yai Bada tä Bufinö wa fe walou däjä, Yai Bada tä Bada lä ayai tä lojodenö wa nia jöyablaö. Öjö cudeenö ijilufä a nia yaio. Yai Bada Ijilubö e äfa nia jilamou.
- 36** Abinaja çai. Amiyofä Elisabei a suwäbada lä cui, a shöbönabö. Bä ijilubö wälo a didibou. “A ijilubö nö cublobimi waiquiwä”, a nofi ma tabono wejei ma cui,

37 Porque para Deus não haverá impossíveis em todas as suas promessas.

38 Então, disse Maria: Aqui está a serva do SENHOR; que se cumpra em mim conforme a tua palavra. E o anjo se ausentou dela.

Maria visita a Isabel

39 Naqueles dias, dispondo-se Maria, foi apressadamente à região montanhosa, a uma cidade de Judá,

40 entrou na casa de Zacarias e saudou Isabel.

41 Ouvindo esta a saudação de Maria, a criança lhe estremeceu no ventre; então, Isabel ficou possuída do Espírito Santo.

42 E exclamou em alta voz: Bendita és tu entre as mulheres, e bendito o fruto do teu ventre!

43 E de onde me provém que me venha visitar a mãe do meu SENHOR?

44 Pois, logo que me chegou aos ouvidos a voz da tua saudação, a criança estremeceu de alegria dentro de mim.

45 Bem-aventurada a que creu, porque serão cumpridas as palavras que lhe foram ditas da parte do SENHOR.

a lä shöbönabö wei, belibo 6 a famaö bähäcuaö waiquia lä cule.

37 ¿Öjö tawä? Yai Bada tänö tä taö daö lä mlai, etä cua malä mlai —a cuma.

38 Abinaja María a cuma. —Inaja lä waiquiwä. Wa lä cufenaja tä yai cuobä. Bada a nosie juamobä ya e waiquiwä malä cui —a cuma. Öjö däjä, ajelenö a daa çoquefälöma.

Maríanö Elisabei a fe lä waloono wei tä a

39 Tä fe fa weyadalunö, Judea tä ulifi lä jefubö wei jamö María a shi jalijiwä çai ayofälöma. Öjamö lä, ai bä shabonobö jamö a fa çoblalunö,

40 Sacalia a yai lä bälöle jamö a çoblou majölayoma. A fa falönö, Elisabei nija a wä fayoluma.

41 María a wä fa jililänö, Elisabei bä ijilubö e lä didibono wei e çali quiblaluyoma. Öjö däjä, Yai Bada tä Bufenö Elisabei a fa jödödöblalunö,

42 a wä bädaliyoma. María nija a wä çali faö ja, abinaja e cuma. —Suwä bluca bamacö ma cule, Yai Bada tänö cafä wa bayelibobä wa yai. Ijilufä wa nia lä tablaö wei a ma cui, öjö a nia çai bayelibou fe balojoo.

43 Iba Badayä bei bä nöö wa e lä cuinö, camiyä wale fe walobä ya mlai ma cui, iwale fe nofi waloo jaa dodijia yaiboyoi!

44 Bäfä a lä jiliaö wei däjä, ijiluyä ya lä didibole a bufi doblalou ja, çali a malä quiblalufe.

45 Bada wa wä bejedi bufii lä showadaono wei wa lä cui, Yai Bada tänö wa nia yai bayelibou —Elisabei a cuma.

O cântico de Maria

⁴⁶ Então, disse Maria: A minha alma engrandece ao SENHOR,

⁴⁷ e o meu espírito se alegrou em Deus, meu Salvador,

⁴⁸ porque contemplou na humildade da sua serva. Pois, desde agora, todas as gerações me considerarão bem-aventurada,

⁴⁹ porque o Poderoso me fez grandes coisas. Santo é o seu nome.

⁵⁰ A sua misericórdia vai de geração em geração sobre os que o temem.

⁵¹ Agiu com o seu braço valorosamente; dispersou os que, no coração, alimentavam pensamentos soberbos.

⁵² Derribou do seu trono os poderosos e exaltou os humildes.

⁵³ Encheu de bens os famintos e despediu vazios os ricos.

⁵⁴ Amparou a Israel, seu servo, a fim de lembrar-se da sua misericórdia

⁵⁵ a favor de Abraão e de sua descendência, para sempre, como prometera aos nossos pais.

⁴⁶Öjö dāja, María a wə bädaliyoma. Abinaja a cuma. —Bei ya bufi cadidiwänö Bada ya nofi doablaö.

⁴⁷Yai Bada nija bejedi lä ya bufi doblalou, wale lä jucäaö wei a lä cui nija.

⁴⁸Öjö a nosie juamobä ya e lä cui, wale nö bayeliblabö ya ma mlai, wale bayeliblaö. Fei dāja ma cui, obi ma cui, bä bälöaö lä nodiaö wei bä blucanö, wale afa nia wayoaö nodiablalouje. “Yai Bada tänö öjö a nofi yai bayelibou dodijiono wei”, bä nia cuu.

⁴⁹A yai lä lojode weinö wale bayeliblaö fe malä balojoono wei. Yami a yaia.

⁵⁰A nö quili lä taö wejei, showadi cama ebä nofi ojobabou nodiablalou.

⁵¹Cama a lojodenö a nö wəlojaö. “Camiyä cä yai”, bä nofi lä tamamou wei, Yai Bada tänö bä yashublaö shelelou.

⁵²Bada bä yai bälöo lä dodijio wei bä ma waii wei ma cui, bä dodijidawä jömöo lä mlai bä nofi shino wawädowä tabou.

⁵³Bä lä ofäo wei, dodijidawä tä ja bä ma dodijamaö dāja ma cui, bä nö lä madofibö wei bä lä cui, öjö bä bloque shömaö ço.

⁵⁴Isaeli bäma ecö lä cui, Yai Bada tänö bämalecö bayeliblaö, a nosie juamobä bäma ecö lä cui. 'A wəfa wäyämou lä balöono wei, tä a nofi jaducubolanö bämalecö nofi ojobabou,

⁵⁵bämacö nö badabö nija a wə nö wäo lä balöono weinaja showawä. Ablaamö a ma cui, cama nodiwä bä ma cui, bä nofi nia bluca ojobabou nodiablalou showaoma — María a cuma.

56 Maria permaneceu cerca de três meses com Isabel e voltou para casa.

O nascimento de João Batista

57 A Isabel cumpriu-se o tempo de dar à luz, e teve um filho.

58 Ouviram os seus vizinhos e parentes que o SENHOR usara de grande misericórdia para com ela e participaram do seu regozijo.

59 Sucedeu que, no oitavo dia, foram circuncidar o menino e queriam dar-lhe o nome de seu pai, Zacarias.

60 De modo nenhum! Respondeu sua mãe. Pelo contrário, ele deve ser chamado João.

61 Disseram-lhe: Ninguém há na tua parentela que tenha este nome.

62 E perguntaram, por acenos, ao pai do menino que nome queria que lhe dessem.

63 Então, pedindo ele uma tabuinha, escreveu: João é o seu nome. E todos se admiraram.

64 Imediatamente, a boca se lhe abriu, e, desimpedida a língua, falava louvando a Deus.

65 Sucedeu que todos os seus vizinhos ficaram possuídos de temor, e por toda a região montanhosa da Judéia foram divulgadas estas coisas.

66 Todos os que as ouviram guardavam-nas no coração, dizendo: Que virá a ser,

56 Elisabei nijamö Maríanö belibo jai 3 bä fa famalönö, a çõa çõlayoma.

Juan a oshe lä cublaliyono wei tä 

57 Bei. Elisabeinö bä ijilubö e tablabä etä fa cublalunö, bä ijilubö walo e tablalema.

58 Cama nija bä bälöo lä ajedeono wei bä ma cuinö, cama ebä mashi ma cuinö, tä  jililemaje. Bada tänö a nofi ojodabou fe lä balojoono wei tä  fa jililäjenö, cama bä bufi çai doblalou mö feduoma.

59 Ijilu a wainö, 8 tä mö didi fa tablamalönö, a mosi sicö joyabeje, bada bä waloquema. Öjö djä, bä föö e nija Sacalia a wafa mini ma yädäamano wejei ma cui,

60 bä nöö e  läöma. —Ma —a cuma—. Juan a wafa nia cuo.

61 Cama nija abinaja bä cuma. —Juan mlai —bä cuma—. Afä bä mashi nija Juan ai a wafa cua malä mlai.

62 Öjö djä bä föö e nija, bei bä imicönö bä ijilubö e afa walii nomöjoomaje.

63 A wa oniabä, bä föö enö etä nacama. Etä fa jöböçöjenö, a wafa oniquema. “Juan a wafa cua”, tä oni fa möjenö, bä bufi bluca shädayaimoma.

64 Öjö lä djä, bä föö e aca jayublou fa çolonö, a wa jaba faö ja, Yai Bada a nofi doablama.

65 Öjö tawä? Bä bälöo lä ajedeono wei bä quililaliyoma. Judea tä ulifi lä jefubö wei jamö, bä bluca lä bälöblai bä lä cuinö, öjö tä afa bluca wayoamaje.

66 Tä  lä jiliano wejei, bä bufi bluca dayäo fe balojooma. Abinaja bä cuma. — Wedinaja ei a nia ijilu cuaaö? —bä cuma.

pois, este menino? E a mão do SENHOR estava com ele.

O cântico de Zacarias

67 Zacarias, seu pai, cheio do Espírito Santo, profetizou, dizendo:

68 Bendito seja o SENHOR, Deus de Israel, porque visitou e redimiu o seu povo,

69 e nos suscitou plena e poderosa salvação na casa de Davi, seu servo,

70 como prometera, desde a antiguidade, por boca dos seus santos profetas,

71 para nos libertar dos nossos inimigos e das mãos de todos os que nos odeiam;

72 para usar de misericórdia com os nossos pais e lembrar-se da sua santa aliança

73 e do juramento que fez a Abraão, o nosso pai,

74 de conceder-nos que, livres das mãos de inimigos, o adorássemos sem temor,

Bada tänö a bayelibou malä wawädoono wei.

Sacalianö Yai Bada a nofi lä doablano wei tä a
67 Öjö ijilu bä föö e a falayoma, Sacalia a lä cui. Yai Bada tä Bufinö a fa jödödöblalunö, Yai Bada a wano wäyää ja, abinaja a cudaliyoma.

68—Isaeli bäma ecö nija a Bada lä bufiblamou wei a waloqueyoluma, cama bäma ecö nowa çamabä. jBäma a nofi da doabla, öjö lä!

69Bämalecö jucäabä, a nö lä walojaö wei a shömölema. Yai Bada a nosie lä juano wei a David lä cui, öjö a nodiwä waiquiwä.

70Yedu jamö ma cui, cama a wano wäyämöbä ebä lä yaileno wei, inaja cama bä cuu balöo showadaoma, Yai Bada a wano wäyälwä bä lä cui.

71'A nia lä shömano wei a lä cuinö, bä nö lä nabämou wei bä nija, bämalecö nia jowa jucäö çoma —a cuma—. Bämalecö nofi lä wälibou wejei bä bluca nija, bämalecö nia jowa çai nowamaö showaoma.

72Bämacö nö badabö nofi nia lä ojadabono wei tä ja, Yai Bada a yami lä yaile a wä nö wäa balöquema. A wä nö lä wäqueno wei tä a nofi çai jaducubou showawä.

73'Öjö tawä? —a cuma—. Nö badabö Ablaamö nija a wäfa wäyää lä balöono wei däjä, a wä nö wäo wawädo showaoma.

74Bämalecö nia jowa bayeliblama. Bä nö lä nabämou wei bä nija bämalecö nia bayelibläö läoma, quili mlai ja, cama Yai Bada bäma a nosie yai juaabä.

⁷⁵ em santidade e justiça perante ele, todos os nossos dias.

⁷⁶ Tu, menino, serás chamado profeta do Altíssimo, porque precederás o SENHOR, preparando-lhe os caminhos,

⁷⁷ para dar ao seu povo conhecimento da salvação, no redimi-lo dos seus pecados,

⁷⁸ graças à entranhável misericórdia de nosso Deus, pela qual nos visitará o sol nascente das alturas,

⁷⁹ para alumiar os que jazem nas trevas e na sombra da morte, e dirigir os nossos pés pelo caminho da paz.

⁸⁰ O menino crescia e se fortalecia em espírito. E viveu nos desertos até ao dia em que havia de manifestar-se a Israel.

Lucas 2

O nascimento de Jesus Cristo Mateus 1.18-25

¹ Naqueles dias, foi publicado um decreto de César Augusto, convocando toda a população do império para recensear-se.

² Este, o primeiro recenseamento, foi feito quando Quirino era governador da Síria.

⁷⁵Bämacö demi cuo showao däjä, cama bämä ecö lä yaile, bamacö showadi dodijadibä. Cama nija bamacö yai cadidobä.

⁷⁶ʔasi —a cuma—. Cafä ijiluyä wa lä cui, Yai Bada tä Bada lä ayai a wano wäyälwä wa wafa nia jilabouje. Bada tä nia lä juu wei jamö, wa wano nia taö balöablalou, a wä yai jiliaö dodijidaobeje.

⁷⁷Yai Bada ebä nia lä jucämou wei tä ja, wa bä bufi nia jaducublamaö balöo. Täbä doblou lä mlai tä ma cule, tä nowa nia lä mladamaö wei tä ja, wa bä nia yömöläö.

⁷⁸Yai Bada bämä a lä bufibläö wei a lä cuinö, dodijidawä bämalecö nofi malä ojodabou wei. Bämalecö nofi ojodabou yalo, fedu jamö culanö tä shji lä wacacai tä nia waloyoluu.

⁷⁹Tä mö lä didi wei jamö bä lä bälöle, bä mini lä nomaö wei bä lä cui, öjö bä nija tä mö nia wacacablamaö. Bamacö bufi yanöcöwä çai bälöobä bämalecö nia lulubou —Sacalia a cuma.

⁸⁰¿Öjö tawä? Öjö ijilu Juan a lä cui, a yawälayoma. A bufi lojodoblaliyoma. Isaeli ebä nija a wä wawäblou showaa mlai, ulifi bloque jamö a cuo balöoma.

Lucas 2

Jesús a oshe lä cublaliyono wei tä a

¹Juan a oshe cuo showao däjä, Lomateli Aucuto a bada nosiemoma, cama bluca ebä lä bälöblai ebä afa oniblamabeje.

²¿Öjö tawä? Bä afa jaba onimamou balöa mlai ja, öjö lä däjä bä afa jaba

³ Todos iam alistar-se, cada um à sua própria cidade.

⁴ José também subiu da Galiléia, da cidade de Nazaré, para a Judéia, à cidade de Davi, chamada Belém, por ser ele da casa e família de Davi,

⁵ a fim de alistar-se com Maria, sua esposa, que estava grávida.

⁶ Estando eles ali, aconteceu completarem-se-lhe os dias,

⁷ e ela deu à luz o seu filho primogênito, enfaixou-o e o deitou numa manjedoura, porque não havia lugar para eles na hospedaria.

Os anjos e os pastores

⁸ Havia, naquela mesma região, pastores que viviam nos campos e guardavam o seu rebanho durante as vigílias da noite.

⁹ E um anjo do SENHOR desceu aonde eles estavam, e a glória do SENHOR brilhou ao redor deles; e ficaram tomados de grande temor.

¹⁰ O anjo, porém, lhes disse: Não temais; eis aqui vos trago boa-nova de grande alegria, que o será para todo o povo:

onimamoma, Silia jamö Silenio a bada lä läono wei däjä.

³Bä ʔafa bluca onimamobä, bluca bä lä bälöblai bä lä cui, cama bä nö badabö lä bälöblamono wei jamö, bä jublou cuaama.

⁴José a ma cui, a aa mö fedulayoma. Calilea tä ulifi jamö, Nasaleteli bä lä bälöle jamö a culanö, Judea tä ulifi jamö a alayoma. David nodiwä a li cuoma yalo, Belenateli bä lä bälöle jamö a juu cadidioma, David a jaba lä bälöono wei jamö.

⁵A nia lä däano wei a María sho cäcöbö juma, cäcöbö ʔafa oni taamamobä. ʔÖjö tawä? María a shöbönaböoma.

⁶Öjamö lä cäcöbö cuo däjä, bä ijilubö e tablabä a ninimoma.

⁷Fama bä lä cublaaö wei tä yafi mashiquio fa dicoonö, yalo bä yanobö jamö cäcöbö cublaquema. Öjamö lä ijilubö jaba e fa tablalönö, camishi acadafu cäcö ja, a bacojeboma. A fa bacojelänö, yalo bä niibö lä bao wei tä ja, a wai didiquema.

Oweja bä ʔai lä cuono wejei bä nija ʔjele bä lä wawälaliyono wei tä ʔ

⁸Öjamö a bölösö blao lä ajedeono wei jamö, ai bänö oweja bä ʔai cuo fe jalumaje, bä nowamabeje.

⁹Bada tänö ʔjele e fa shömöludunö, öjö bä nija a fa bädalunö, Bada etä shji fe ʔayoblaliyoma. jBejedi lä bä quilia dodijilaliyoma!

¹⁰Öjö bä nija abinaja ʔjele e cudaliyoma. —Bä quili dijä. ʔÖjö tawä? Ei dodijidawä ya tä ʔ wäyayolubä, ya itolayou lä cufe, wamacö bufi doblalobä. Cafä wamacö ma

11 é que hoje vos nasceu, na cidade de Davi, o Salvador, que é Cristo, o SENHOR.

12 E isto vos servirá de sinal: encontrareis uma criança envolta em faixas e deitada em manjedoura.

13 E, subitamente, apareceu com o anjo uma multidão da milícia celestial, louvando a Deus e dizendo:

14 Glória a Deus nas maiores alturas, e paz na terra entre os homens, a quem ele quer bem.

15 E, ausentando-se deles os anjos para o céu, diziam os pastores uns aos outros: Vamos até Belém e vejamos os acontecimentos que o SENHOR nos deu a conhecer.

16 Foram apressadamente e acharam Maria e José e a criança deitada na manjedoura.

17 E, vendo-o, divulgaram o que lhes tinha sido dito a respeito deste menino.

cui, bä bluca lä bälöblai bä ma cui, wamacö bufi bluca doblalou fe balojoobä.

11 ¿Öjö tawä? Wamacö jucäamobä, bada tä David a jaba lä bälöono wei jamö, a oshe wawäblaliyo lä cufe. Yai Bada tänö a shömabä a lä yaileno wei, öjö a Bada.

12 Wamale ʔ bejedi möbä, ei ya wʔ. Camishi acadafu cäcö ja, wama a nia ijilu bacojea dablaö. Yalo bä niibö lä bale jamö, a wai didia —e cuma.

13 Öjö däjä, yedu ʔjele a lä cule jamö ai bä ʔai ʔjele bluca wawälaliyoma. Yai Bada a nofi doaöje ja, abinaja bä cuma.

14 —Fedu fedole jamö Yai Bada a lä bälöladi, ʔa nofi shino yai doablamobä! Bitä jamö a bufi lä doblamabolajei bä lä cui, ʔdodijidawä bä bufi yanöcöwä ʔai bälöblamou cuaabä! —bä ʔjele cuma.

15 Öjö däjä, ʔjele bänö bä daa fa ʔçufälöjenö, fedu jamö bä ʔa ʔolayoma. Oweja bä ʔai lä cuono wejei, abinaja öjö bä nowa tayou juoma. —ʔBei, bei! Belena jamö bamacö juu da showadao, tä ʔowa lä cublalufe bäma tä möblaabä, Bada tänö tä ʔafa wäyämaö lä bufino wei —bä nowa tayoma.

16 Bä shi jalimolanö, bä lobe aa fa showadalunö, María, José sho cäcöbö lä cule jamö, bä fa waloicunö, cäcöbö dalalemaje. Yalo bä niibö lä bale jamö, ijilu a didia ʔai daa mö fedua showalalemaje.

17 Ijilu a fa dalalöjenö, cama bä nija ijilu a wʔafa lä wäyäno wei tä ʔ ja, bä bluca yömölaö showadaomaje.

18 Todos os que ouviram se admiraram das coisas referidas pelos pastores.

19 Maria, porém, guardava todas estas palavras, meditando-as no coração.

20 Voltaram, então, os pastores glorificando e louvando a Deus por tudo o que tinham ouvido e visto, como lhes fora anunciado.

A circuncisão de Jesus

21 Completados oito dias para ser circuncidado o menino, deram-lhe o nome de JESUS, como lhe chamara o anjo, antes de ser concebido.

A apresentação de Jesus no templo

22 Passados os dias da purificação deles segundo a Lei de Moisés, levaram-no a Jerusalém para o apresentarem ao SENHOR,

23 conforme o que está escrito na Lei do SENHOR: Todo primogênito ao SENHOR será consagrado;

24 e para oferecer um sacrifício, segundo o que está escrito na referida Lei: Um par de rolas ou dois pombinhos.

18 ¿Öjö tawä? Oweja bä çai lä cuono wejei bä  ja, bä bufi bluca shädayaimoma.

19 Tä bluca lä cublaliyono wei, Maríanö tä nofi jaducubou showalanö a bufi dayäodima.

20 Öjö däjä, oweja bä çai lä cuono wejei bä lä cuinö, Yai Bada a wafa dodijaö taö showajei, bä ç çlayoma. Tä lä möno wejei tä ma cui ja, tä  lä jilileno wejei tä  ma cui ja, Yai Bada a wafa doblao tamaje. Bä lä yömölamono weinaja, tä bejedi cublaliyoma yalo, a nofi doablafälömaje.

Yai Bada etä yafi jamö ijilu a çai lä juböno wei tä 

21 Öjö däjä, 8 tä mö didi fa cublalunö, ijilu mosi sicö joyalemaje. Mosi sicö fa joyalöjenö, Jesús a wafa ijilu jilaquemaje, bä nöö e shöbönaböo showao mlao däjä, jele anö a wafa jilaamaö lä bufino weinaja showawä.

22 Bei. María, José sho cäcöbö dodijidablou çbä etä cublaliyoma, Moisesi tä  oni jamö täbä taamaö lä bufino weinaja showawä. Öjö etä cublou däjä, Yai Bada nija bä ijilubö e mömaböbä, Jelusale jamö e çai jubölayoma, Yai Bada etä yafi jamö,

23 Bada etä  oni lä cuu weinaja showawä. Abinaja tä  cuu. Bä ijilubö cublou lä balöo wei bä lä cui, Yai Bada ebä cuobä wama bä nia yaimabou. Einaja tä  oni cuu.

24 Yai Bada nija yalo cäcöbö nia çai dodoboböo showaoma, Bada etä  oni lä cuu weinaja showawä. Abinaja tä  cuu.

O cântico de Simeão

25 Havia em Jerusalém um homem chamado Simeão; homem este justo e piedoso que esperava a consolação de Israel; e o Espírito Santo estava sobre ele.

26 Revelara-lhe o Espírito Santo que não passaria pela morte antes de ver o Cristo do SENHOR.

27 Movido pelo Espírito, foi ao templo; e, quando os pais trouxeram o menino Jesus para fazerem com ele o que a Lei ordenava,

28 Simeão o tomou nos braços e louvou a Deus, dizendo:

29 Agora, SENHOR, podes despedir em paz o teu servo, segundo a tua palavra;

30 porque os meus olhos já viram a tua salvação,

31 a qual preparaste diante de todos os povos:

32 luz para revelação aos gentios, e para glória do teu povo de Israel.

Joledo cäcöbö ma cui ja, wacocoa calaba cäcöbö ma cui ja, Yai Bada tä dobäo daoje. Einaja tä ʘ oni cuu.

25Bei. Jelusale jamö Simeoni a wafa lä cuono wei a bälöoma. Showadi a dodijama. A bejedimou bufi doblaoma. Yai Bada tänö Isaeli nodiwä ebä bufi nia jowa lojodoamaö lä çoyoluu wei tä nö daboma. ʘÖjö tawä? Cama nija Yai Bada tä Bufi yanöcöoma.

26Yai Bada tä Bufenö a yömölaa waiquilema cudeenö, a nö daoma. A nomaö showao mlai ja, Bada tänö a shömabä a lä yaileno wei a nia jowa möö balöoma.

27Bei. Yai Bada tä Bufenö a fa shömanö, Yai Bada etä yafi jamö Simeoni a falayoma. Öjamö a cuo däjä, bä ijilubö Jesús a çai waloböquema, Moisesi tä ʘ oni jamö, ijilu bä taamaö lä bufino weinaja a taamaböbä.

28Ijilu a fa dalalönö, a dälema. A maobolanö Yai Bada a wafa dodijaö tama. Abinaja a cuma.

29—Bada tä. Cafä wa nosie juamobä ya lä cui, fei däjä bufi yanöcöwä wale nia çoaö. Wa wə nö lä wäbeno wei, tä bejedi cublaliyo lä cufe.

30Yamalecö nia lä jucäaö wei, camiyä bei ya mamocunö ya dalalei lä cufe.

31Täbä bluca jucäabä wa lä yaileno wei, bluca bä lä bälöblai bä ma cui nija, wa tä wawäblamaö lä cule.

32Judio bä lä mlai bä bufi jaducublobä, etä shji nia wacacablou. Isaeli nodiwä, fei

33 E estavam o pai e a mãe do menino admirados do que dele se dizia.

34 Simeão os abençoou e disse a Maria, mãe do menino: Eis que este menino está destinado tanto para ruína como para levantamento de muitos em Israel e para ser alvo de contradição

35 (também uma espada traspassará a tua própria alma), para que se manifestem os pensamentos de muitos corações.

A profetisa Ana

36 Havia uma profetisa, chamada Ana, filha de Fanuel, da tribo de Aser, avançada em dias, que vivera com seu marido sete anos desde que se casara

37 e que era viúva de oitenta e quatro anos. Esta não deixava o templo, mas adorava noite e dia em jejuns e orações.

däjä yamacö nofi nia yai doablamou — Simeoni a cuma.

33Bä ijilubö Jesús e afa lä wayoamou wei ja, José, María sho cäcöbö bufi shädayaimoma.

34Öjö däjä, Yai Bada nija, Simeoni a lä cuinö cäcöbö bayeliblamaö bufima. Jesús bä nöö nija a wə çai fama. Abinaja María a nowa tama. —Ei ijilu a lä cui nija, Isaeli nodiwä bä bluca wabamobä a waiquiwä. A lä waii wejei, cama bä nia bluca waimamou. A wə lä jiliaö wejei, dodijidawä bä nia bluca taamabou. Yai Bada a mayo dablabeje, a nia ma cuo wei ma cui, a wəfa nia taöje,

35bä bufi bluca cuu lä jətoo wei tä wawäblobä. Cafä bä nöö wa e ma cui, jai shocobi anö wa balöcö diquibalemaje, wa bufi nö nia bleaaö cuaaö, wajä wajä bänö —María a nowa tama.

36Öjamö lä Yai Bada a wəno lä wäyāno wei a çai suwä cuoma, Ana a wəfa lä cuono wei. A selo nodiwä Fanueli e lä cui, öjö bä tää e cuoma. A suwäbadaoma. Bä feyalobö sho cäcöbö cuo däjä, lasha 7 a faböa balömalema.

37Öjö däjä bä feyalobö e bufi fa mlaicunö, yami a cudalou fa nomöjööno, a suwäbadao dodijioma. Lasha 84 a faa waiquimalema. Yai Bada etä yafi jamö showadi a cudioma. A möfe bolanö Yai Bada a wəfa Bada doblao tama. Didi däjä ma cui, jalu däjä ma cui, a iyaö yabäcou mlai ja, a nö bayeli nacaodima.

38 E, chegando naquela hora, dava graças a Deus e falava a respeito do menino a todos os que esperavam a redenção de Jerusalém.

O menino Jesus em Nazaré

39 Cumpridas todas as ordenanças segundo a Lei do SENHOR, voltaram para a Galiléia, para a sua cidade de Nazaré.

40 Crescia o menino e se fortalecia, enchendo-se de sabedoria; e a graça de Deus estava sobre ele.

O menino Jesus no meio dos doutores

41 Ora, anualmente iam seus pais a Jerusalém, para a Festa da Páscoa.

42 Quando ele atingiu os doze anos, subiram a Jerusalém, segundo o costume da festa.

43 Terminados os dias da festa, ao regressarem, permaneceu o menino Jesus em Jerusalém, sem que seus pais o soubessem.

44 Pensando, porém, estar ele entre os companheiros de viagem, foram caminho de um dia e, então, passaram a procurá-lo entre os parentes e os conhecidos;

38 Öjö a lä cui, María nija, José nija a suwä icua fa showadaicunö, Yai Bada nija a bufi afa doblalou wäyämoma. Öjö däjä, Yai Bada nija Jelusaleteli bä bayeliblamobä bä nö bluca lä daono wei bä lä cui bä nija, ijilu Jesús a wafa wäyädima.

Nasaleteli bä nijamö bä lä çolayono wei tä a
39 Bada tä a oni jamö, tä tamaö lä bufino weinaja tä taa fa jödödöblabölönö, Calilea jamö bä ijilubö a çai çöböa çolayoma, cama Nasaleteli bä nijamö.

40 Ijilu a lojode badafälöma. Yai Bada tänö a bufi jaducumabou dodijioma. Öjö nija Yai Bada a bufi fa doblalonö, showadi a bayeliboma.

Yai Bada etä yafi jamö Jesús a lä jäblaliyono wei tä a

41 Yai Bada a waiteli lä jayuano wei a nofi çocamoao çobeje jamö, José, María sho cäcöbö showadi jublaadima, Jelusale jamö.

42 Jesúsno lasha 12 a faa fa waiquimalönö, fiya oshe a cuo däjä, öjö sho bä bluca juu çofälöma, showadi bä lä cuaano weinaja showawä.

43 Bä iyaö fa waiconö, bä çofälöbä jamö Jesús a jäblou fa jätolonö, Jelusale jamö a jäquema. José, María sho cäcöbö mojuduoma.

44 “Ai bä juu mö lä fedule jamö a nocaa”, cäcöbö bufi fa cunö, cäcöbö shi jalimoni. Cäcöbö juu fe lä weyaaö wei, cama mashi ebä nijamö ma cui, cama nofi ebä nijamö ma cui, a dayäaböma ma cui,

⁴⁵ e, não o tendo encontrado, voltaram a Jerusalém à sua procura.

⁴⁶ Três dias depois, o acharam no templo, assentado no meio dos doutores, ouvindo-os e interrogando-os.

⁴⁷ E todos os que o ouviam muito se admiravam da sua inteligência e das suas respostas.

⁴⁸ Logo que seus pais o viram, ficaram maravilhados; e sua mãe lhe disse: Filho, por que fizeste assim conosco? Teu pai e eu, aflitos, estamos à tua procura.

⁴⁹ Ele lhes respondeu: Por que me procuráveis? Não sabíeis que me cumpria estar na casa de meu Pai?

⁵⁰ Não compreenderam, porém, as palavras que lhes dissera.

⁵¹ E desceu com eles para Nazaré; e era-lhes submisso. Sua mãe, porém, guardava todas estas coisas no coração.

⁵² E crescia Jesus em sabedoria, estatura e graça, diante de Deus e dos homens.

⁴⁵a dablonomi. A dablou fa mlacunö, Jelusale jamö cäcöbö mö yabaö çolanö, a dayäböö cuaaö çofälöma.

⁴⁶Öjamö lä a dayäaböö showao däjä, 3 tä mö didi fa tablamabölönö, Yai Bada etä yafi jamö yacumö a daböa çolalema. Yai Bada etä a ja täbä lä damaö wejei bä nija a coyocooma. Bä a jiliama, bä çai wälima.

⁴⁷Jesús a wä lä jiliano wejei bä bufi bluca shädayaimoma. A bufi lä jaducuono wei tä ma cui ja, a wä juo lä moyawäono wei tä ma cui ja, bä bufi shädayaimou dodijioma.

⁴⁸¿Öjö tawä? Öjamö lä a dablaböö ço däjä, cäcöbö bufi çai shädayaimoma. Abinaja bä nöö e cuma. —Üasi. ¿Wedi tabä wafälecö bufi nö li bleaamaö dicooma? Camiyä ya ma cui, faafä a ma cui, yafäcö bufi jalujolanö bäfä dayäö nö dedeaö waiquiwä.

⁴⁹Abinaja cäcöbö nowa tama. —¿Wedi tabä Fayä e yafi jamö wafäcö juu cadidou showadao mlai, wafäle li dayäböö cuaaö dicooma? —cäcöbö nowa tama.

⁵⁰Öjö ma cui, cäcöbö nowa lä tano wei tä ja, cäcöbö bufi jaducublonomi.

⁵¹Öjö däjä, cama ecöbö nijamö a nocaa çolayofälöma. Nasale jamö bä ço fa çolunö, dodijidawä cäcöbö a juama. Tä bluca lä cublaliyono wei, bä nöö enö tä nofi jaducubou showalanö a bufi dayäodima.

⁵²Jesús a fa yawäfälönö, a bufi moyawäafälöma. Yai Bada a bufi cai doblamabou dodijioma, yanowamö bä cai.

Lucas 3

A pregação de João Batista
Mateus 3.1-10; Marcos 1.2-5

¹ No décimo quinto ano do reinado de Tibério César, sendo Pôncio Pilatos governador da Judéia, Herodes, tetrarca da Galiléia, seu irmão Filipe, tetrarca da região da Ituréia e Traconites, e Lisânias, tetrarca de Abilene,

² sendo sumos sacerdotes Anás e Caifás, veio a palavra de Deus a João, filho de Zacarias, no deserto.

³ Ele percorreu toda a circunvizinhança do Jordão, pregando batismo de arrependimento para remissão de pecados,

⁴ conforme está escrito no livro das palavras do profeta Isaías: Voz do que clama no deserto: Preparai o caminho do SENHOR, endireitai as suas veredas.

Lucas 3

Juan nija Yai Bada a wə lä bädaliyono wei tä ʔ

¹Lomateli Dibelio a bada läo showao dǎjä, lasha 15 a faa fa waiquimalönö, cama ebä lämabou mö lä feduono wei, abinaja ebä ʔfa cublamoma. Judea jamö, Bōsio Bilado a lämaboma. Calilea jamö, Elode a lämabou mö feduoma. Idulea jamö, Elode a li mashi lämabou mö feduo showaoma, Daconide jamö ʔai. Öjö Felipe a wəfa cuoma. Abilinia jamö, Lisania a lämabou mö feduoma.

²Jelusale jamö, nofi bǎyǎalewǎ Anasi, Caifasi sho cǎcöbö bada läoma, Yai Bada etǎ yafi jamö. Öjö bǎ bada cublamou cuaaö dǎjä, ulifi bloque jamö Sacalia bǎ ijilubö Juan a cuobǎ jamö, cama nija Yai Bada a wə bädaliyoma.

³Öjö cudeenö, Yai Bada etǎ ʔ ja, Jodana u jamö bǎ bluca lä bǎlöblai bǎ yömöläö cuaama. Wǎlidiwǎ tä ja bǎ bufi lǎdamaö bufima, cama nija bǎ fe ojoblamobǎ. Bǎ doblou lä mlai tä ma cule ma cui, Yai Bada tänö tä nowa mladamabǎ.

⁴Juan a cua showao mlao dǎjä, Yai Bada a wǎno wǎyǎlewǎ Isaia a lä cuinö a wəfa wǎyǎö balöo showaoma. Abinaja tä ʔ cuu. Ulifi bloque jamö bǎ yömöläö ja, a wə nia lojodoaö. “Bada tä juu lä cuimi!”, a nia cuu. Abinaja bǎ nowa nia taö, a wə Bada jǎliaö cadidio showadaobeje. “A nia lä juu wei jamö, bei wama e yo wawǎmaö fa cuaimadunö, e yo shalilibläö da balöloje”, bǎ nowa nia taö.

⁵ Todo vale será aterrado, e nivelados todos os montes e outeiros; os caminhos tortuosos serão retificados, e os escabrosos, aplanados;

⁶ e toda carne verá a salvação de Deus.

⁷ Dizia ele, pois, às multidões que saíam para serem batizadas: Raça de víboras, quem vos induziu a fugir da ira vindoura?

⁸ Produzi, pois, frutos dignos de arrependimento e não comeceis a dizer entre vós mesmos: Temos por pai a Abraão; porque eu vos afirmo que destas pedras Deus pode suscitar filhos a Abraão.

⁹ E também já está posto o machado à raiz das árvores; toda árvore, pois, que não produz bom fruto é cortada e lançada ao fogo.

¹⁰ Então, as multidões o interrogavam, dizendo: Que havemos, pois, de fazer?

⁵“Tä fe yalö lä möamoblai bä nia quefuo. Jefu bä bluca lä cublai, bä fe nia yalöblamou. Yo cabamou lä ʔloqui wei yo nia dodijidablou.

⁶Bä bälöblawä lä yaiblai bä bluca lä cuinö, Yai Bada tänö täbä jucäaö bufi lä doblao wei tä nia dablaöje.” ʔÖjö tawä? Einaja Juannö bä nowa nia jowa tama.

⁷Juan nija bä fe ojoblamobä, bä bluca çocablamoyoluma. A wə lojodoaö ja, abinaja Juannö bä nowa tama. —ʔOlu bä wayu lä culenaja, wamacö lä cui! Wamacö jolemou. Wamacö fe ojoblamou lä buo wei tänö, ʔwamacö nia nowamamou daanö? Ma. Yai Bada a ishous däjä, wamacö nia nowamamoimi.

⁸Wamacö bufi lädou dablamobä, bä bejedimou da wawädoö, öjö lä. “Ablaamö nodiwä yama ecö li cudeenö, yamacö doblou fe yadio weicätä”, bä nofi çai tamamou dicoo dijä. Öjö tä nowa cuami. Bamacö nowa malä tale. Yai Bada tänö Ablaamö ebä nodiwä tabou bufi doblao fa cunoja, fei maa mabä ma cui ja, bä nö tablamalebö wei.

⁹ʔÖjö tawä? —a cuma—. Yai Bada a nia ishoomi daanö? Fii fibä nasöcö jamö, a fayocola yalejebou waiquia lä cule. Öjö cudeenö, nii dodijidawä bä lalou lä mlai fibä nia diyämamou. Cowa wacö jamö fibä nia shäyäblamou —a cuma.

¹⁰Bä bluca lä çocamono wei, abinaja bä cuma. —ʔWedinaja yamacö li bejedimou cuobä, öjö lä?

11 Respondeu-lhes: Quem tiver duas túnicas, reparta com quem não tem; e quem tiver comida, faça o mesmo.

12 Foram também publicanos para serem batizados e perguntaram-lhe: Mestre, que havemos de fazer?

13 Respondeu-lhes: Não cobreis mais do que o estipulado.

14 Também soldados lhe perguntaram: E nós, que faremos? E ele lhes disse: A ninguém maltrateis, não deis denúncia falsa e contentai-vos com o vosso soldo.

João dá testemunho de Jesus

Mateus 3.11-12; Marcos 1.7-8; João 1.19-27

15 Estando o povo na expectativa, e discorrendo todos no seu íntimo a respeito de João, se não seria ele, porventura, o próprio Cristo,

16 disse João a todos: Eu, na verdade, vos batizo com água, mas vem o que é mais poderoso do que eu, do qual não sou digno de desatar-lhe as correias das sandálias; ele vos batizará com o Espírito Santo e com fogo.

11Juan abinaja a cuma. —Jão. Ola jamö cãcö lä bolacabolenö, cãcö tabou lä mlai nija cãcö mashi jöböabä, öjö lä. Nii bä lä table a ma cuinö, inaja showawä —a cuma.

12Lomateli bada bä befi bä blada lä doaö wejei bä ma cui, öjö bä fe çai ojoblamobä, bä waloquema. Abinaja Juan nija bä cuma. —Tä ą wäyäle. ¿Wedinaja camiyä yamacö li cuaabä?

13Abinaja bä nowa tama. —Blada bä däamaö bufii lä cuo wejeinaja, bä nacaö da cadidioje, ai wama bä yädäblamaö jãtoo mlai ja —bä nowa tama.

14Sodado bä ma cuinö, Juan a çai wãlii mö feduomaje. —¿Wedinaja camiyä yamacö li cuaaö mö feduobä? Abinaja Juannö bä nowa tama. —Ai bä nija wamacö waitelimolanö, blada bä doaö fe yadiblo dijejä. Abinaja çai. “Wale dobäimi ja, bada bä nija bãfã ąfa nia wäyãö”, bä cu dijeä. Wamacö nowa ojode lä çamaö wejei bä nija bä çai nacömo dijeä —bä nowa tama.

15Bei. Yai Bada tänö a shömabä a lä yaileno wei a lä cui, bä shi jalimolanö a nö dabomaje. Juan a ma cui nija bä mölama. “Öjö a jãtowä waiquiwä daanö”, bä bufi bluca cuma.

16Öjö cudeenö, Juan abinaja a cuu mö feduoma. —Ma. Camiyänö bamacö fe ojoblaö dãjä, mau u ja bamacö jödödöblamaö. Inaja camiyä ya cuaaö ma balöo wei ma cui, a nö yai lä wãlojaö wei a nia waloo nomöjööyoluu. Öjö a shino yai

17 A sua pá, ele a tem na mão, para limpar completamente a sua eira e recolher o trigo no seu celeiro; porém queimará a palha em fogo inextinguível.

18 Assim, pois, com muitas outras exortações anunciava o evangelho ao povo;

19 mas Herodes, o tetrarca, sendo repreendido por ele, por causa de Herodias, mulher de seu irmão, e por todas as maldades que o mesmo Herodes havia feito,

20 acrescentou ainda sobre todas a de lançar João no cárcere.

O batismo de Jesus

Mateus 3.13-17; Marcos 1.9-11; João 1.32-34

doblaa ayaa cudeenö, ya bayeliblaö bädawä tä ma cui ja, ya nö quilibö wei. Bei mamicö lä didio wei etäcö nata bädawä ma cui, ya etäcö nö cushaö quilibö wei. Öjö a lä cuinö, bejedi lä wamacö nia yai jödödöblaö. Mau unö mlai, Yai Bada a Bufinö wamacö nia jödödöblaö. Cowa wacönö täbä çai nia jödödöblaö.

17 Nii bä tamou däjä, mobä yaiblamou lä culenaja, a nia cuaaö —a cuma—. Mobä fa yaiblälönö, tä ulifi aublaö çobä. ¿Öjö tawä? Shode walalawä fe çai bada juu waiquia lä cuimi, tesibä fa joyalönö, mobä feiblamabä. Mobä nia lä cuo wei jamö, mobä taablabä. Öjö ma cui, cowa wacö ludalou dao lä mlai jamö, bei tesibä nia yablaö —a cuu nö quiliama.

18 Inaja Juannö tä a bluca wäyää lojodoaö fa cuanö, dodijidawä tä a ja bä yömölama.

19 Öjö ma cui, bada tä Elode a wasöma yalo, etä wälidiblaliyoma. Bada anö cama mashi bei suwäbö e lälema, Elodia a wäfa suwä lä cui. Öjö cudeenö Juannö a wasöma. Öjö a nowa suwä shino ja mlai, a lä cuanö wei tä nowa çai bluca ja, a wasöma.

20 ¿Öjö tawä? Bada a doblonomi ma waiquii ma cui, öjö lä däjä a yai doblonomi fe balojowä. Juan a fa juwämalönö, a fe lamaquema.

Jesús a fe lä ojoblamolayono wei tä a

21 E aconteceu que, ao ser todo o povo batizado, também o foi Jesus; e, estando ele a orar, o céu se abriu,

22 e o Espírito Santo desceu sobre ele em forma corpórea como pomba; e ouviu-se uma voz do céu: Tu és o meu Filho amado, em ti me comprazo.

A genealogia de Jesus Cristo
Mateus 1.1-16

23 Ora, tinha Jesus cerca de trinta anos ao começar o seu ministério. Era, como se cuidava, filho de José, filho de Eli;

24 Eli, filho de Matate, Matate, filho de Levi, Levi, filho de Melqui, este, filho de Janai, filho de José;

25 José, filho de Matatias, Matatias, filho de Amós, Amós, filho de Naum, este, filho de Esli, filho de Nagai;

26 Nagai, filho de Maate, Maate, filho de Matatias, Matatias, filho de Semei, este, filho de José, filho de Jodá;

27 Jodá, filho de Joanã, Joanã, filho de Resa, Resa, filho de Zorobabel, este, de Salatiel, filho de Neri;

21Juan a fe lao showao mlao däjä, bluca bä fe lä ojomano wei däjä, Jesús a ma cui a fe çai ojoblamolayoma. A fe fa ojoblamolunö, Yai Bada nija a wä faö showao däjä, judu mösö ca jolablaliyoma. Mösö ca fa jolablalunö,

22Yai Bada tä Bufi, jai joledo a cuwä, Jesús nija a itolayoyoluma. Öjö däjä, fedu jamö culanö a wä bädaliyoma. —Ijiluyä bäfä nofimaö lä dodijile, cafä wa. Cafä nija ya bufi yai doblalou dodijia —a cuma.

Jesús ebä bada cuo lä balöono wei tä a

23Jesúsnö lasha jai 30 a faa fa waiquimalönö, Yai Bada etä a ja bä yömölabä, a wawälayoma. ¿Öjö tawä? Jesús a lä cui, “José bä ijilubö e”, a nofi tabomaje. Öjö José bä föö, Eli e afa cuoma.

24Eli bä föö, Madada e afa cuoma. Madada bä föö, Lewi e afa cuoma. Lewi bä föö, Mequi e afa cuoma. Mequi bä föö, Jana e afa cuoma. Jana bä föö, José e afa cuoma.

25José bä föö, Madadia e afa cuoma. Madadia bä föö, Amosi e afa cuoma. Amosi bä föö, Naomo e afa cuoma. Naomo bä föö, Esili e afa cuoma. Esili bä föö, Nacai e afa cuoma.

26Nacai bä föö, Maada e afa cuoma. Maada bä föö, Madadia e afa cuoma. Madadia bä föö, Semei e afa cuoma. Semei bä föö, Joseco e afa cuoma. Joseco bä föö, Judawä e afa cuoma.

27Judawä bä föö, Joanano e afa cuoma. Joanano bä föö, Lesa e afa cuoma. Lesa bä föö, Solobabele e afa cuoma. Solobabele

28 Neri, filho de Melqui, Melqui, filho de Adi, Adi, filho de Cosã, este, de Elmadã, filho de Er;

29 Er, filho de Josué, Josué, filho de Eliézer, Eliézer, filho de Jorim, este, de Matate, filho de Levi;

30 Levi, filho de Simeão, Simeão, filho de Judá, Judá, filho de José, este, filho de Jonã, filho de Eliaquim;

31 Eliaquim, filho de Meleá, Meleá, filho de Mená, Mená, filho de Matatá, este, filho de Natã, filho de Davi;

32 Davi, filho de Jessé, Jessé, filho de Obede, Obede, filho de Boaz, este, filho de Salá, filho de Naassom;

33 Naassom, filho de Aminadabe, Aminadabe, filho de Admim, Admim, filho de Arni, Arni, filho de Esrom, este, filho de Perez, filho de Judá;

bä fïö, Saladiele e afa cuoma. Saladiele bä fïö, Neli e afa cuoma.

28Neli bä fïö, Mequi e afa cuoma. Mequi bä fïö, Adi e afa cuoma. Adi bä fïö, Cosamö e afa cuoma. Cosamö bä fïö, Emadamo e afa cuoma. Emadamo bä fïö, Ele e afa cuoma.

29Ele bä fïö, Jesús e afa cuoma. Jesús bä fïö, Elieseli e afa cuoma. Elieseli bä fïö, Jolimi e afa cuoma. Jolimi bä fïö, Madada e afa cuoma. Madada bä fïö, Lewi e afa cuoma.

30Lewi bä fïö, Simeoni e afa cuoma. Simeoni bä fïö, Judawä e afa cuoma. Judawä bä fïö, José e afa cuoma. José bä fïö, Jonamö e afa cuoma. Jonamö bä fïö, Eliaquimi e afa cuoma.

31Eliaquimi bä fïö, Melea e afa cuoma. Melea bä fïö, Mena e afa cuoma. Mena bä fïö, Madada e afa cuoma. Madada bä fïö, Nadana e afa cuoma. Nadana bä fïö, David e afa cuoma.

32David bä fïö, Isai e afa cuoma. Isai bä fïö, Obede e afa cuoma. Obede bä fïö, Booso e afa cuoma. Booso bä fïö, Sala e afa cuoma. Sala bä fïö, Naasono e afa cuoma.

33Naasono bä fïö, Aminadaba e afa cuoma. Aminadaba bä fïö, Amino e afa cuoma. Amino bä fïö, Ani e afa cuoma. Ani bä fïö, Esomo e afa cuoma. Esomo bä fïö, Fale e afa cuoma. Fale bä fïö, Judawä e afa cuoma.

³⁴ Judá, filho de Jacó, Jacó, filho de Isaque, Isaque, filho de Abraão, este, filho de Tera, filho de Naor;

³⁵ Naor, filho de Serugue, Serugue, filho de Ragaú, Ragaú, filho de Faleque, este, filho de Éber, filho de Salá;

³⁶ Salá, filho de Cainã, Cainã, filho de Arfaxade, Arfaxade, filho de Sem, este, filho de Noé, filho de Lameque;

³⁷ Lameque, filho de Metusalém, Metusalém, filho de Enoque, Enoque, filho de Jaredé, este, filho de Maalalel, filho de Cainã;

³⁸ Cainã, filho de Enos, Enos, filho de Sete, e este, filho de Adão, filho de Deus.

Lucas 4

A tentação de Jesus

Mateus 4.1-11; Marcos 1.12-13

¹ Jesus, cheio do Espírito Santo, voltou do Jordão e foi guiado pelo mesmo Espírito, no deserto,

² durante quarenta dias, sendo tentado pelo diabo. Nada comeu naqueles dias, ao fim dos quais teve fome.

³⁴Judawä bä föö, Jacobo e afa cuoma. Jacobo bä föö, Isaacö e afa cuoma. Isaacö bä föö, Ablaamö e afa cuoma. Ablaamö bä föö, Dalei e afa cuoma. Dalei bä föö, Nacolo e afa cuoma.

³⁵Nacolo bä föö, Selucu e afa cuoma. Selucu bä föö, Leu e afa cuoma. Leu bä föö, Beleque e afa cuoma. Beleque bä föö, Ebelo e afa cuoma. Ebelo bä föö, Sala e afa cuoma.

³⁶Sala bä föö, Cainana e afa cuoma. Cainana bä föö, Afasada e afa cuoma. Afasada bä föö, Semö e afa cuoma. Semö bä föö, Noewä e afa cuoma. Noewä bä föö, Lameco e afa cuoma.

³⁷Lameco bä föö, Medusali e afa cuoma. Medusali bä föö, Enocö e afa cuoma. Enocö bä föö, Jaledé e afa cuoma. Jaledé bä föö, Malaleli e afa cuoma. Malaleli bä föö, Cainana e afa cuoma.

³⁸Cainana bä föö, Enosi e afa cuoma. Enosi bä föö, Sede e afa cuoma. Sede bä föö, Adana e afa cuoma. Adana bä föö, Yai Bada a cuoma.

Lucas 4

Fecula bada anö Jesús a lä yabäcäblalano wei tä
a

¹Jodana u jamö Jesús a culanö, a walóa çoquema. Yai Bada tä Bufinö a jödödöbou ja, ulifi bloque jamö a lulubou cuaama.

²Öjamö, ulifi bloque jamö 40 tä fe didi cuaaö däjä, fecula badanö a yabäcäblalama. Öjamö a cudio däjä, a iyaö fa mlacunö, 40 tä mö didi lä cublou wei däjä, a ofäö dodijioma.

³ Disse-lhe, então, o diabo: Se és o Filho de Deus, manda que esta pedra se transforme em pão.

⁴ Mas Jesus lhe respondeu: Está escrito: Não só de pão viverá o homem.

⁵ E, elevando-o, mostrou-lhe, num momento, todos os reinos do mundo.

⁶ Disse-lhe o diabo: Dar-te-ei toda esta autoridade e a glória destes reinos, porque ela me foi entregue, e a dou a quem eu quiser.

⁷ Portanto, se prostrado me adorares, toda será tua.

⁸ Mas Jesus lhe respondeu: Está escrito: Ao SENHOR, teu Deus, adorarás e só a ele darás culto.

⁹ Então, o levou a Jerusalém, e o colocou sobre o pináculo do templo, e disse: Se és o Filho de Deus, atira-te daqui abaixo;

³ Jesús nija abinaja fecula bada a cuma. — Yai Bada wa Ijilubö waiquiwä ja, fei maa ma da nosiema, nii a cublobä.

⁴ Öjö däjä, abinaja Jesús a cuu mö feduoma. —Ma. Abinaja Yai Bada tä  oni cuu. Nii bä ma waö wejei ma cui, öjö tä bädawänö täbä nia demi cudiomi. 'Einaja tä  cuu —Jesús a cuma.

⁵ Öjö däjä, tä ösöwä lä dodijii jamö, fecula badanö Jesús a bälauedayoma. Öjamö cäcöbö culanö, Jesús nija, bita jamö täbä jödödöwä bälöblawä lä yaiblai täbä jömaö cuaama.

⁶ Abinaja a nowa tama. —Ei täbä bluca lä bälöbe täbä nija wa bada cuobä, bäfä nia lä tablamaö wei ya. Etäbä nowa lä bluca wei, cafä nija ya täbä çai jöböabä. Iba ya bä bluca malä däleno wei. Ya dobäo bufi lä doblao wei a lä cui nija ya bä jöböabä, iba bä malä cui.

⁷ Öjö tawä? Camiyä nija wa möfe bolanö wale afa bada doblao taö ja, afä täbä nia bluca cublou —a nowa tama.

⁸ Öjö däjä, Jesús abinaja a cuu mö feduoma. —Ma. Abinaja tä  oni cuu. Cafä wamacö nija Yai Bada ya lä bufiplomou wei ya. Wamacö möfe bolanö, camiyä Bada ya lä cui wamale afa nia shino Bada doblao taö. Camiyä wamale  nia shino yai juaö. 'Einaja tä  oni cuu —a Jesús cuma.

⁹ Öjö däjä, fecula bada a lä cuinö, öjamö culanö Jelusale jamö Jesús a lulua taa majölefälöma. Yai Bada etä yafi feyaca jamö a fa ublamabajalunö, abinaja a nowa

10 porque está escrito: Aos seus anjos ordenará a teu respeito que te guardem;

11 e: Eles te susterão nas suas mãos, para não tropeçares nalguma pedra.

12 Respondeu-lhe Jesus: Dito está: Não tentarás o SENHOR, teu Deus.

13 Passadas que foram as tentações de toda sorte, apartou-se dele o diabo, até momento oportuno.

Jesus volta para a Galileia e principia a sua missão

Mateus 4.12-17; Marcos 1.14-15

14 Então, Jesus, no poder do Espírito, regressou para a Galiléia, e a sua fama correu por toda a circunvizinhança.

15 E ensinava nas sinagogas, sendo glorificado por todos.

Jesus prega em Nazaré. É rejeitado pelos seus

Mateus 13.54-58; Marcos 6.1-4

16 Indo para Nazaré, onde fora criado, entrou, num sábado, na sinagoga, segundo o seu costume, e levantou-se para ler.

tama. —Bei. Yai Bada wa Ijilubö ja lä, eja culanö a da quelufälö.

10 Abinaja tä ʼa oni malä cuu wei. Cafä nija ʼajele etäbä nia läamaö, wa nowamabeje. ʼEinaja tä ʼa oni cuu.

11 Abinaja çai. Dodijidawä wa nia yäçaaöje, maa mabä ja wa mamicö shäo mlaobä. ʼEinaja tä ʼa çai cuu —fecula badanö a nowa tama.

12 Jesús abinaja e cuu mö feduoma. — Abinaja tä ʼa oni çai cuu. Cafä wamacö nija Yai Bada ya lä bufiblamou wei ya Bada lä cui, wamale bejedimou nia wabaimi. ʼEinaja tä ʼa oni cuu —a Jesús cuma.

13 Öjö däjä, fecula badanö Jesús a lä yabäcano wei tä fa waiconö, a dablaquema.

Nasaleteli bänö Jesús a lä waileno wejei tä ʼa

14 Öjö däjä, Calilea jamö Jesús a çö çölayoma. Yai Bada tä Bufinö a nö wəlojomabou dodijioma yalo, öjamö bluca bä lä bälöblai bä nija a wəfa jilimobodayoma.

15 Judio bä yododabä jamö bä damaö fa cuano, bluca bänö a wəfa dodijaö tamaje.

16 Öjö däjä, Nasale jamö Jesús a çölayoma, a oshe lä cuono wei jamö. Öjamö lä judio bä yododabä yafi jamö a lucälayoma, showadi a lä cuano weinaja showawä. Täbä nia lä yanöcöono wei tä mö jalu sábado cuoma. Öjamö, wawadowä tä ʼa oni nia fa doano, a ublalayoma.

17 Então, lhe deram o livro do profeta Isaías, e, abrindo o livro, achou o lugar onde estava escrito:

18 O Espírito do SENHOR está sobre mim, pelo que me ungiu para evangelizar os pobres; enviou-me para proclamar libertação aos cativos e restauração da vista aos cegos, para pôr em liberdade os oprimidos,

19 e apregoar o ano aceitável do SENHOR.

20 Tendo fechado o livro, devolveu-o ao assistente e sentou-se; e todos na sinagoga tinham os olhos fitos nele.

21 Então, passou Jesus a dizer-lhes: Hoje, se cumpriu a Escritura que acabais de ouvir.

22 Todos lhe davam testemunho, e se maravilhavam das palavras de graça que lhe saíam dos lábios, e perguntavam: Não é este o filho de José?

17Tä ʒ oni doabä, tä si jöbömoquema, Yai Bada a wano wäyälwä Isaia a wə oni lä cui. Öjö tä si fa cushähäblälönö, tä ʒ doao büfi lä doblaono wei tä ʒ oni dayäblalema. Öjö däjä, abinaja tä ʒ oni lä cuu wei tä ʒ wawädowä doama.

18Bä lä jöli wei bä nija, tä ʒ lä dodijidai ya tä ʒ wäyäbä, Yai Bada tänö wale yailema. Öjö cudeenö, Bada tä Bufinö wale çai cua lä cule. Ya bä nia lä bayelibläö wei ya wəfa wäamobä, wale shömölema. Bä shi lä wəlimabou wejei ya bä nia jujeblamaö. Bä lä jubäbö wei ya bä mamocu nia dodijidabläö çö. Bä nö lä bleaamaö wejei ya bä nia bayelibläö.

19Bada tänö fei däjä täbä nia bayelibläö lä waiquile ya tä ʒ wäyäbä, wale shömölema. Einaja tä ʒ oni lä cuu wei tä ʒ doama.

20Öjö däjä, si cofubläö fa çolonö, a lä läono wei nija si oni çomaquema. Öjö däjä, camateli bä yömölabä a döçäquema. Judio bä yododabä yafi jamö bä bluca lä loono wei, Jesús nija bä mamocu bluca showaoma.

21Bä jaba yömöläö ja, abinaja a cuma. — Fei däjä, wamacö yömöca lä dale däjä, ei ya tä ʒ oni lä doafe tä ʒ lä cuu weinaja, tä bejedi wawäblou waiquilayou lä cufe —a cuma.

22A wə lä jiliano wejei bä blucanö, a wəfa dodijaö tamaje. A wə dodijaö ja, bä büfi möaama ma cui, abinaja bä cudou majölayoma. —¿José fei bä ijilubö emi daanö? —bä cuma.

23 Disse-lhes Jesus: Sem dúvida, citar-meis este provérbio: Médico, cura-te a ti mesmo; tudo o que ouvimos ter-se dado em Cafarnaum, faze-o também aqui na tua terra.

24 E prosseguiu: De fato, vos afirmo que nenhum profeta é bem recebido na sua própria terra.

25 Na verdade vos digo que muitas viúvas havia em Israel no tempo de Elias, quando o céu se fechou por três anos e seis meses, reinando grande fome em toda a terra;

26 e a nenhuma delas foi Elias enviado, senão a uma viúva de Sarepta de Sidom.

27 Havia também muitos leprosos em Israel nos dias do profeta Eliseu, e nenhum deles foi purificado, senão Naamã, o siro.

23 Cama bã nija abinaja Jesús a cuma. — Wamale nowa nia lä taö wei, ya tä daö waiquiwä. Showadi täbä ą. Täbä bejedimou wabaöje ja, abinaja bã cuu. “Wa bã jalomaö lä daö wei wa waiquiwä ja lä, ıcafäh a da jalomamo, öjö lä! Cabenao jamö bähä ąfa lä jılibolenaja, ıafä tä ulifi jamö a yai da cuaayo!” Inaja wamale nowa nia taö, ıöjö tawä? —Jesús a cuma.

24 Abinaja a ąı cuma. — Cafä nija ei ya wä lä cui, bejedi lä ya wä. Yai Bada a wano wäyälewä bã lä cui, cama bã ulifibö yai ja, showadi bã ą jıliblaimije.

25 Cafä wamacö nija ya bejedimou. Yai Bada a wano wäyälewä Elia a jaba lä bälöono wei däjä, Isaeli nodiwä bã ulifibö ofäo nö quilio fe balojooma. Lasha 3 a lalou ma ąono wei ma cui, ai a lalou bähäcuaaö ma ąono wei ma cui, maa a quenomi showawä. Öjamö, suwä bã lä feiblonu wei bã bluca ma bälöono wei ma cui,

26 Elia a iyamabeje, öjö bã nija Yai Bada tänö a shömöanomi. Saledateliyoma a lä feiblonu wei a nija a yai shömölema, Sidono tä ulifi jamö a suwä lä bälöono wei a nija.

27 ıÖjö tawä? —a cuma—. Yai Bada a wano wäyälewä Eliseo a bälöo lä nomöjöaliyono wei däjä, Isaeli nodiwä bã ulifibö jamö, jalili bluca bã bälöoma. Täbä sicö lä jodemaö wei tä wayunö, bã jalili bluca bälöo mö ma feduono wei ma cui, öjö bã jaloblonomi. Bã dodijidablou ąądaanomi. Silia tä ulifi jamö a lä bälöono

28 Todos na sinagoga, ouvindo estas coisas, se encheram de ira.

29 E, levantando-se, expulsaram-no da cidade e o levaram até ao cimo do monte sobre o qual estava edificada, para, de lá, o precipitarem abaixo.

30 Jesus, porém, passando por entre eles, retirou-se.

A cura de um endemoninhado em Cafarnaum
Marcos 1.21-28

31 E desceu a Cafarnaum, cidade da Galiléia, e os ensinava no sábado.

32 E muito se maravilhavam da sua doutrina, porque a sua palavra era com autoridade.

33 Achava-se na sinagoga um homem possesso de um espírito de demônio imundo, e bradou em alta voz:

34 Ah! Que temos nós contigo, Jesus Nazareno? Vieste para perder-nos? Bem sei quem és: o Santo de Deus!

wei a Naamana lä cui, öjö a shino dodijidablou çolayoma. ¿Öjö tawä? — Jesús a cuma.

28Shomi täbä bayeliblamou lä ayaono wei tä a fa jililäjenö, judio bä yododabä yafi jamö bä lä cuono wei bä bluca jushudou fe balojolayoma. Bä asi asimoma.

29Bä jocäcädou fa showadalonö, a nabä quequemaje. Shabono a sibo jamö a jilulaö sibo showadalayfälömaje. ¿Öjö tawä? Jefu a bada jamö a shabono blaoma. Öjö jefu tä feyaca jamö a çai fa culujenö, bei macö balöcö jamö a nia jaiblaamaje, a shäblobä.

30Öjö ma cui, a çai lä juno wejei jamö a mö yabadou fa bälonö, a jayua fa möamoicunö, a aa çolayofälöma.

Fecula a lä yashuleno wei tä a

31Öjö däjä, Cabenaoteli bä shabonobö jamö Jesús a cua nomöjölafälöma, Calilea tä ulifi jamö. Täbä yanöcöobä tä mö jalu sábado lä cui ja, bä damama.

32Bä damaö däjä, a wä lä shaliliablalou wei a wä ja, bä bufi möaaö dodijioma. Jai tä a yai daö shalilio showadaoma, a wä jiliaö malä cuaano wejei.

33Öjamö lä, judio bä yododabä yafi jamö, a lä feculaböono wei a çai wälo coyocooma. A wä çali fecula fa falönö, a wä quilili läblaliyoma.

34—¡Ma! ¡Inaja mlai! Nasaleteli Jesús wa lä cuinö, ¿wedinjaja yamalecö nia fa taamanö, bei wa li waloo cuboyoi? ¿Bei yamalecö nabä juu waiquio cufe? Bäfä

35 Mas Jesus o repreendeu, dizendo: Calate e sai deste homem. O demônio, depois de o ter lançado por terra no meio de todos, saiu dele sem lhe fazer mal.

36 Todos ficaram grandemente admirados e comentavam entre si, dizendo: Que palavra é esta, pois, com autoridade e poder, ordena aos espíritos imundos, e eles saem?

37 E a sua fama corria por todos os lugares da circunvizinhança.

A cura da sogra de Pedro
Mateus 8.14-15; Marcos 1.29-31

38 Deixando ele a sinagoga, foi para a casa de Simão. Ora, a sogra de Simão achava-se enferma, com febre muito alta; e rogaram-lhe por ela.

39 Inclinando-se ele para ela, repreendeu a febre, e esta a deixou; e logo se levantou, passando a servi-los.

Muitas outras curas
Mateus 8.16-17; Marcos 1.32-34

40 Ao pôr-do-sol, todos os que tinham enfermos de diferentes moléstias lhos traziam; e ele os curava, impondo as mãos sobre cada um.

daö. Yai Bada tänö wa lä yaileno wei wa e —a cuma.

35 Öjö ma cui, Jesúsno a wä wasöblalema. —iA wä fa dijä. E faa da çolufälö! —a cuma. Öjö däjä, cama bä mamo mötale däjä, feculanö a wälo fa shäyäblacöfälönö, a daa showaquefälöma. A famimanomi.

36 Öjö tä fa dalalöjenö, bä bluca shädayaimou dodijioma. Abinaja bä nowa tayou ja bä cuma. —¿Ei wedi bei tä ą majöwä? A wä fa shalilonö, a wä çai fa lojodoanö, fecula bä ma cui, iä nofi lä yashublamou wei! —bä cuma.

37 Jesús a wäfa wäyäö cuaaö fa showaojenö, tä ulifi fe lä fäyoi jamö ma cui, a wäfa jilimou blaucumobodayoma.
Pedro bä yesi e lä jalomaleno wei tä ą

38 Öjö däjä, judio bä yododabä yafi jamö a faa fa çolufälönö, Simón e yafi jamö a lucäa majölayoma. ¿Öjö tawä? Simón bä yesi e lä cui, e jalilioma. A yoblaö dodijioma. Jesús nija a bayeliblamaö bufimaje.

39 Öjö cudeenö, a jalili blaobä ja a fa çoiçiyonö, a lä yoblaono wei etä wasölema. Etä fa wasölönö, etä mladou showadalayoma. Öjö däjä, a suwä jocädou fa çolonö, bä fama iyaa showadamalema.
Bä bluca bayeliblaö fe lä jaluno wei tä ą

40 Bei. Motoca a lä queo wei däjä, jalili bä çai lä cublamono wejei bä çai bluca waloqueyolumaje. Bluca tä wayu shomitawänö bä nö bleaama. Öjö bä bluca nija, Jesús imicö maqueblou fa cuanö, bä jaloa showamalalema.

⁴¹ Também de muitos saíam demônios, gritando e dizendo: Tu és o Filho de Deus! Ele, porém, os repreendia para que não falassem, pois sabiam ser ele o Cristo.

Jesus vai a um lugar deserto
Marcos 1.35-39

⁴² Sendo dia, saiu e foi para um lugar deserto; as multidões o procuravam, e foram até junto dele, e instavam para que não os deixasse.

⁴³ Ele, porém, lhes disse: É necessário que eu anuncie o evangelho do reino de Deus também às outras cidades, pois para isso é que fui enviado.

⁴⁴ E pregava nas sinagogas da Judéia.

Lucas 5

A pesca maravilhosa
Mateus 4.18-22; Marcos 1.16-20

¹ Aconteceu que, ao apertá-lo a multidão para ouvir a palavra de Deus, estava ele junto ao lago de Genesaré;

² e viu dois barcos junto à praia do lago; mas os pescadores, havendo desembarcado, lavavam as redes.

³ Entrando em um dos barcos, que era o de Simão, pediu-lhe que o afastasse um

⁴¹Bluca bä nija, fecula bä yashuabodayoma. Bä şilalamolanö abinaja bä fecula cudoma. —;Yai Bada bei Ijilubö wa e! —bä cudoma. Öjö ma cui, bä ą wasölema. Yai Bada tänö a shömabä a lä yaileno wei a nö öjöböamaje yalo, bä ą fablamanomi.

Dodijidawä tä ą ja bä yömölaö lä cuaano wei tä ą

⁴²Tä mö fa jalulunö, täbä bälöa lä mlale jamö a alayoma. A dayäaö lä juono wejei, ącumö bä waloa jäqueyoluma. A daa fa çolalöjenö, a juu ma wasöno wejei ma cui,

^{43a} wä läblaliyoma. Abinaja bä nowa tama. —Ma. Ai bä shabonobö jamö ya tä ą dodijidawä wäyäö mö feduobä, Yai Bada tänö wale malä shömöleno wei, öjamö lä Yai Bada tänö cama ebä çai lä cuo wei, ya tä ą dodijidawä wäyäö mö feduobä —bä nowa tama.

⁴⁴Öjö däjä, Judea jamö a juu fa cuanö, judio bä yododabä yafi bä jamö, bä yömölaö cuaama.

Lucas 5

Jesúsnö yuli bä bluca lä ącamaleno wei tä ą

¹Bei. Modu Jenesale u casö jamö, Jesúsnö Yai Bada etä ą wäyäö ja, tä ą jiliaö bufi fa doblaöjenö, bä mashicou dodijioma.

²Öjö däjä, mau u casö jamö, canawä bolacabö cäcöbö çä dalalema. Yuli bä lä ącaö wejei bä fa itoblalunö, ącamodima täbä walalawä yaluu bayäcäomaje.

³Simón canawä e ja, Jesús a fa ijilaicunö, a jiluludamaö bufima, yawäläwä a culanö

pouco da praia; e, assentando-se, ensinava do barco as multidões.

⁴ Quando acabou de falar, disse a Simão: Faze-te ao largo, e lançaí as vossas redes para pescar.

⁵ Respondeu-lhe Simão: Mestre, havendo trabalhado toda a noite, nada apanhamos, mas sob a tua palavra lançarei as redes.

⁶ Isto fazendo, apanharam grande quantidade de peixes; e rompiam-se-lhes as redes.

⁷ Então, fizeram sinais aos companheiros do outro barco, para que fossem ajudá-los. E foram e encheram ambos os barcos, a ponto de quase irem a pique.

⁸ Vendo isto, Simão Pedro prostrou-se aos pés de Jesus, dizendo: SENHOR, retira-te de mim, porque sou pecador.

⁹ Pois, à vista da pesca que fizeram, a admiração se apoderou dele e de todos os seus companheiros,

bä yömölabä. Öjö däjä, canawä a jamö a döcälanö bä damama.

⁴Bä yömölaö fa waiconö, Simón nija a wä fama. —Wamacö befi çai fa caläläfälönö, u ocoobä ja, bä befi çai da çaicu. Öjamö walalawä täbä da quemabalöje, yuli wama bä yaçaabä —a cuma.

⁵Simón abinaja a cuu mö feduoma. —Bada tä. Yuli yama bä nia fa yaçaanö, yamacö juu fe jaluma ma cui, yamacö nö bleaaö fe jaluma. Moli yama a yaçaö buonomi. Öjö ma cui, inaja cafä wa cuu ja, ya täbä nia walalawä queamaö ço —a Simón cuma.

⁶Jesús a lä cuno weinaja bä fa cuanö, walalawä täbä jamö bä yuli bluca fa yaçalöjenö, yuli bä judenö täbä jädödou nö quiliama. Täbä jädödou waiquia ja,

⁷ai a canawä jamö, cama ai ebä befi çai caläö mö lä feduono wei bä nacalemaje, bä bayeliblebeje. Öjö bä befi çai fa waloiquiyonö, yuli bä ja, cäcöbö fe canawä lajoblaö bolacaa showalayomaje. Cäcöbö fe canawä lajoblaö fe fa balojolojenö, yuli bä judenö cäcöbö fe mini canawä ojobaliyoma.

⁸Simón Pedro a lä cuinö, yuli bä bluca lä yaçalöfe tä fa dalalönö, Jesús cotä jamö a quilili diyäliquema. A fa diyälicunö, e a fama. —Bada tä. Camiyä nija a ajedo dijä. Ya doblou malä mlai —a cuma.

⁹Yuli bä bluca lä yaçaleno wejei tä ja, cama a ma cui, ai bä cuo mö lä feduono wei bä ma cui, bä bufi malä shädayaimono wei.

10 bem como de Tiago e João, filhos de Zebedeu, que eram seus sócios. Disse Jesus a Simão: Não temas; doravante serás pescador de homens.

11 E, arrastando eles os barcos sobre a praia, deixando tudo, o seguiram.

A cura de um leproso
Mateus 8.1-4; Marcos 1.40-45

12 Aconteceu que, estando ele numa das cidades, veio à sua presença um homem coberto de lepra; ao ver a Jesus, prostrando-se com o rosto em terra, suplicou-lhe: SENHOR, se quiseres, podes purificar-me.

13 E ele, estendendo a mão, tocou-lhe, dizendo: Quero, fica limpo! E, no mesmo instante, lhe desapareceu a lepra.

14 Ordenou-lhe Jesus que a ninguém o dissesse, mas vai, disse, mostra-te ao sacerdote e oferece, pela tua purificação, o sacrifício que Moisés determinou, para servir de testemunho ao povo.

10Santiago a ma cui, Juan a ma cui, inaja cäcöbö bufi çai cuablalou mö feduo showaoma. Öjö Sebedeo bä ijilubö ecöbö cuoma, Simón sho yuli bä showadi lä yaçano wejei. Simón nija abinaja Jesús a cuma. —A quili dijä. Fei däjä, yuli bä bädawä mlai, yanowamö wa bä nabä nia shino yai juu, camiyä nija wa bä lulubobä —a cuma.

11Bä befi çai fa washölöicunö, mau u casö jamö, canawä ecöbö shailemaje. Öjö däjä, cama etäbä bluca daa fa showadacöfälöjenö, Jesús nijamö bä yaua showadalayoma.

Sicö lä jodeono wei a lä jalomaleno wei tä a

12Ai täbä shabonobö jamö Jesús a cuo däjä, täbä sicö lä jodemaö wei tä wayunö a nö lä bleaano wei a jalili waloquema. Sicö bluca jodeoma. Jesús a fa dalalisonö, mashita jamö a möfe deialiyoma. A möfe deilanö, a nofi nia ojode fa tablamonö, a wä fama. —Bada tä. Wale bayelibläö ojode ja, wale jalomaö dao, ya dodijidablou çöbä —a cuma.

13Jesús boco fa dododalunö, a jubädalema. Abinaja e cuma. —Ya ojode lä. A da jalolu, öjö lä, wa dodijidablou çöbä —e cuma. Sicö lä jodeono wei etä wayu mladou showadalayoma.

14Öjö däjä, a wä nö wäo wasöo showaoma. —Ei bäfä lä jalomalöfe, yanowamö täbä nija wa tä afa nia wäaimi. Nofi bäyälewä nija a yai da mömodu. Wa dodijidablou lä çölufo tä nowa ja, Moisesinö tä jöböamaö lä bufino wei etä da dodobodu. Inaja wa

15 Porém o que se dizia a seu respeito cada vez mais se divulgava, e grandes multidões afluíam para o ouvirem e serem curadas de suas enfermidades.

16 Ele, porém, se retirava para lugares solitários e orava.

A cura de um paralítico em Cafarnaum
Mateus 9.1-8; Marcos 2.1-12

17 Ora, aconteceu que, num daqueles dias, estava ele ensinando, e achavam-se ali assentados fariseus e mestres da Lei, vindos de todas as aldeias da Galiléia, da Judéia e de Jerusalém. E o poder do SENHOR estava com ele para curar.

18 Vieram, então, uns homens trazendo em um leito um paralítico; e procuravam introduzi-lo e pô-lo diante de Jesus.

19 E, não achando por onde introduzi-lo por causa da multidão, subindo ao eirado, o desceram no leito, por entre os ladrilhos, para o meio, diante de Jesus.

20 Vendo-lhes a fé, Jesus disse ao paralítico: Homem, estão perdoados os teus pecados.

cuaaö ja, bluca täbä nija wa demi nia dablamos wawädo —a cuma.

15 Öjö ma cui, Jesús a wafa yai wäyöö balaa fa showadaalujenö, Jesús nija bluca bä çocamoblaayoluma. A wä jiliaö bufi doblaomaje. Bä lä jalili wei bä çai jalomamos bufi doblaoma.

16 Öjö ma cui, ulifi bloque jamö Jesús a fa jublaanö, Yai Bada nija a nö bayeli nacaodima.

Jesús nija a jalili lä bälaqueyoluno wejei tä a

17 Ai däjä, Jesúsno täbä damaö däjä, faliseo bä bada loo coyocoblamoma, Moisesi tä a ja täbä lä damaö wejei bä çai. Calilea jamö ma cui, Judea jamö ma cui, Jelusale jamö ma cui, öjamö bä culanö bä bada waloqueyoluma. Jalili bä jalomabä, Bada tänö Jesús a nö walojomaboma.

18 Öjö däjä, a lä yatoliböono wei a befi çai cadömaboimamaje. Jesús nija a befi çai blaabeje, yafi jamö a çai nia fa fajenö, a çai icuquema ma cujei,

19 bä lä çocamono wei bänö a yafi jefa mashiuiwä yalo, a çai faö doblonomije. Öjö cudeenö, yafi feyaca sibo jamö a çai dubefälömaje. A çai fa dubofälöjenö, tä fa jocäblalujulujenö, a lä yatoliböono wei a befi çai itomalejelayomaje. Öjö däjä, Jesús a mötalöbö ja, a befi çai blaquemaje.

20 A nofi lä mölabou wejei, Jesúsno etä fa dalalönö, abinaja a cuma, a lä yatoliböono wei a nija. —Bei. Wa doblou lä mlai, afä ya tä nowa bluca mladamaö lä cule —a cuma.

21 E os escribas e fariseus arrazoavam, dizendo: Quem é este que diz blasfêmias? Quem pode perdoar pecados, senão Deus?

22 Jesus, porém, conhecendo-lhes os pensamentos, disse-lhes: Que arrazoais em vosso coração?

23 Qual é mais fácil, dizer: Estão perdoados os teus pecados ou: Levanta-te e anda?

24 Mas, para que saibais que o Filho do Homem tem sobre a terra autoridade para perdoar pecados – disse ao paralítico: Eu te ordeno: Levanta-te, toma o teu leito e vai para casa.

25 Imediatamente, se levantou diante deles e, tomando o leito em que permanecera deitado, voltou para casa, glorificando a Deus.

26 Todos ficaram atônitos, davam glória a Deus e, possuídos de temor, diziam: Hoje, vimos prodígios.

21 Moisesi tä ą ja täbä lä damaö wejei bä ma cui, faliseo bä çai bada ma cui, bä bufi bluca jöjömoma. Abinaja bä bufi cudaliyoma. “¿Ei wedi a wą bashiwä? Yai Bada a nö waibläö lä cule. Täbä doblou lä mlai, Yai Bada tänö etä nowa shino mladamaö dao, yanowamö a bashiwänö mlai”, bä bufi cudaliyoma.

22 Bä bufi cuu lä jåtoono wei, Jesúsno bä daö fa showadaonö, a wą fama. —¿Wedi tä tabä wamacö bufi li jöjömou dicoa cube?

23 Ei a lä cui, camiyä bei ya wånö ya jalomaö lä dalenaja, inaja showawä ya etä nowa çai mladamaö si ijejewä cuwä. Ya nowa tabä ya waiquiwä malä cui, a fa jocädalunö a çojamöö çobä. ¿Öjö tawä?

24 Camiyä ya lä yanowamöblaleyoluno wei ya lä cui, eja bita jamö ya lä cule däjä, bä doblou lä mlai ya etä nowa mladamabä ya waiquiwä. Wama tä möbä, öjö lä —a cuma. Einaja a fa cunö, a wą wawäa showaquema, a lä yåtoliböono wei nija. —Bei. Cafä nija abinaja ya cuu. A da ubladalu. Wa lä maquele wa täcö fa jocälänö, täcö çai çojamö da ço —a cuma.

25 Öjö däjä, bä lä çocamono wei bä mamö bluca showao däjä, a lä yåtoliböono wei a lä cui, a fa ubladalunö, a lä maqueono wei etäcö jocälema. Täcö fa jocälänö, Yai Bada a nofi doabläö çai çolayöfälöma.

26 Bä bluca lä çocamono wei bä bufi shädayaimou dodijioma. Yai Bada a nofi doablamaje. Bä fa quililalunö, abinaja bä

A vocação de Levi

Mateus 9.9; Marcos 2.13-14

27 Passadas estas coisas, saindo, viu um publicano, chamado Levi, assentado na coletoria, e disse-lhe: Segue-me!

28 Ele se levantou e, deixando tudo, o seguiu.

Jesus come com pecadores

Mateus 9.10-13; Marcos 2.15-17

29 Então, lhe ofereceu Levi um grande banquete em sua casa; e numerosos publicanos e outros estavam com eles à mesa.

30 Os fariseus e seus escribas murmuravam contra os discípulos de Jesus, perguntando: Por que comeis e bebeis com os publicanos e pecadores?

31 Respondeu-lhes Jesus: Os sãois não precisam de médico, e sim os doentes.

nowa tayoma. —Fei dāja, tā nō lä quiliiji, j̄bāma tā daa dodijilalei lä cufe! —bā nowa tayolayoma.

Lewi a lä nacaleno wei tā ą

27 Öjö dāja, Jesús a faa fa çolufälönö, Lewi a w̄afa lä cule, a loa dalalema. Lomateli bada bā befi bā blada lä doaö wei, a Lewi cuoma. Blada bā doabā jamö a läa fa dalalönö, abinaja e cuma. —Camiyä nijamö a da nocaiquiyo —e cuma.

28 Lewi a ubladou fa showadalonö, tãbã bluca daa fa showadacöfälönö, Jesús nija a nocaa showadalayofälöma.

29 Öjö dāja, Jesús sho bā iyabã, Lewinö cama e yafi jamö nii bluca bā tama. Lomateli bada bā befi bā blada lä doaö wejei bā bluca ma cui, ai bā ma cui, bā iyaö çai lä loono wei jamö, öjö bā bluca loo mö feduoma.

30 Öjö tā fa dalalöjenö, faliseo bā bufi bada jushujuoma. Cama ebã lä nocamabono wejei bā ma cui, Moisesi tā ą ja tãbã lä damaö wejei, öjö bā bufi çai jushujuo mö feduoma. Jesúsno bā lä nocamabono wei bā lä cui, abinaja bā nowa tamaje. — ı̄Wedi tabã inaja wamacö li cuaaö dicoo? Lomateli bada bā befi bā blada lä doaö wejei bā ma cui, w̄alidiwã talewã ai bā ma cui, ı̄wedi tabã öjö wama bā çai li iyaö dicoo? —bā nowa tamaje.

31 Jesús a w̄a juo ja, abinaja bā nowa taö ı̄alooma. —Bã jalobã, bā lä demi wei bā icuo malã mlai. Bã lä jalili wei bā nia shino yai icuo. ı̄Öjö tawã?

32 Não vim chamar justos, e sim pecadores, ao arrependimento.

Do jejum

Mateus 9.14-17; Marcos 2.18-22

33 Disseram-lhe eles: Os discípulos de João e bem assim os dos fariseus freqüentemente jejuam e fazem orações; os teus, entretanto, comem e bebem.

34 Jesus, porém, lhes disse: Podeis fazer jejuar os convidados para o casamento, enquanto está com eles o noivo?

35 Dias virão, contudo, em que lhes será tirado o noivo; naqueles dias, sim, jejuarão.

36 Também lhes disse uma parábola: Ninguém tira um pedaço de veste nova e o põe em veste velha; pois rasgará a nova, e o remendo da nova não se ajustará à velha.

37 E ninguém põe vinho novo em odres velhos, pois o vinho novo romperá os odres; entornar-se-á o vinho, e os odres se estragarão.

32Bä dodijidawä lä jömöö wei ya bä nabä junö malä mlai. Wälidiwä talewä ya bä nabä yai li juma, wälidiwä tä ja, bä bufi lädobä —bä nowa tama.

Jesús ebä iyaö wasöo lä mlaono wei tä ʔ

33Abinaja Jesús nija bä cuma. —Juan a lä cuinö bä lä nocamabole bä iyaö wasöo si ijejewä, bä iyaö yabäcou mlai ja, Yai Bada nija bä nö bayeli nacaodibä. Faliseo bä bada nija bä lä nocaö wei bä ma cui, inaja showawä öjö bä çai cuaaö mö feduo talei. Öjö ma cui, afä bä çai iyaö wasöomi dicowä —bä cuma.

34Öjö bä nija abinaja Jesús a cuma. —Fiya a lä cuinö a suwä dääö däjä, çäcöbö nofi çocamoabeje jamö wama bä iyaö wasöo daanö? Ma.

35Öjö ma cui, tä nö fa dedelönö, a fiya çomolayou ja, öjö däjä bä fa wajäänö, bä nia shino iyaimi juo. çÖjö tawä? —cama a wafa tao ja, a cuma.

Jaba tä ʔ ja dude tä ʔ coyocomabou lä mlai tä ʔ

36Öjö däjä, shomi tä ʔ coyocomabou bufio fa mlacunö, camishi bä ʔafa çai wäyääo yaclämoma. —Camishi jode cäcö lebesi ja, ai cäcö acadafu läabeje, dude cäcö cacaaimije. Inaja bä cuaaö fa cunoja, cäcö yaluuje däjä, dude cäcö fa busudublunö, täca jädödou nö blaucublaliyobö wei. Jode cäcö ma cui ja, dude cäcö sudio dicoo ja, cäcö nia mömou nö liyäjäblobimi.

37Inaja showawä, yalo wejediwä sibä ja, nashiwä dude toubä löaimije. Inaja bä cuaaö fa cunoja, toubä lä juluu wei toubänö sibä fa jädölönö, sibä nö

³⁸ Pelo contrário, vinho novo deve ser posto em odres novos [e ambos se conservam].

³⁹ E ninguém, tendo bebido o vinho velho, prefere o novo; porque diz: O velho é excelente.

Lucas 6

Jesus é senhor do sábado
Mateus 12.1-8; Marcos 2.23-28

¹ Aconteceu que, num sábado, passando Jesus pelas searas, os seus discípulos colhiam e comiam espigas, debulhando-as com as mãos.

² E alguns dos fariseus lhes disseram: Por que fazeis o que não é lícito aos sábados?

³ Respondeu-lhes Jesus: Nem ao menos tendes lido o que fez Davi, quando teve fome, ele e seus companheiros?

⁴ Como entrou na casa de Deus, tomou, e comeu os pães da proposição, e os deu aos

wəliolaliyobö wei. Toubä nö çai bläshäblaliyobö wei. Wejediwä sibä uduo malä mlai.

³⁸Ma, yalo dude sibä ja, nashiwä dude toubä nia yai löaöje.

³⁹'Abinaja çai —a cuu çoma—. Nashiwä toubä cuo nö lä dedeano wei toubä coaö daö fa waiquiojenö, dude toubä bufiimije. Abinaja bä malä cuu wei. “Ma, toubä cuo nö lä dedeano wei toubä coamou dodijidawä yaiwä”, bä cuu. ¿Öjö tawä? Einaja Jesúsno bä nowa taö ja, a cuma.

Lucas 6

Faliseo bänö Jesús ebä lä bəyāblano wejei tā ą

¹Täbä nia lä yanöcöono wei ai tä mö jalu sábado ja, ficali ca jamö Jesúsno cama ebä çai jayuafälöö dāja, cama ebä lä nocamabono wei bänö mobä jucäa jayulalefälömaje. Mobä fa juducafälöjenö, lõshi mobä waö cuaafälömaje.

²Öjö ma cui, inaja bä cuaama yalo, faliseo ai bä bada lä cui, abinaja bä cuma. —Täbä yanöcöobä tä mö jalu ja, inaja wamacö cuaaö mlaobä tä ą ma läle ma cui, ¿wedi tabä inaja wamacö li cuaaö fe yadio? —bä cuma.

³Jesús a wə juo ja, abinaja a cudaliyoma. —Bada tä David a lä cuaano wei, ¿bei wama tä ą oni daö mlaa cule? Cama a ma cui, cama ebä lä nocaono wei bä ma cui, bä ofäö ja,

⁴Yai Bada etä yano jamö, a lucäa fa jayulofälönö, Yai Bada ebä nii lä

que com ele estavam, pães que não lhes era lícito comer, mas exclusivamente aos sacerdotes?

⁵ E acrescentou-lhes: O Filho do Homem é senhor do sábado.

O homem da mão ressequida

Mateus 12.9-14; Marcos 3.1-6

⁶ Sucedeu que, em outro sábado, entrou ele na sinagoga e ensinava. Ora, achava-se ali um homem cuja mão direita estava ressequida.

⁷ Os escribas e os fariseus observavam-no, procurando ver se ele faria uma cura no sábado, a fim de acharem de que o acusar.

⁸ Mas ele, conhecendo-lhes os pensamentos, disse ao homem da mão

yaimabou wejei bä nii ja, a iyalayofälöma. ¿Öjö tawä? Öjö bä nii ja, nofi bäyäälewä bä iyabä bä nii yaimoma. Bä nofi bäyäälewä lä mlai bä iyabä, bä nii cuonomi. Bä iyaö mlaobä, Moisesi etä ą läoma. Öjö ma cui, öjö bä nii ja, David a iyama. Bä ąai lä juno wei bä ma cui, öjö bä dobäa mö fedua showalalema. Öjö ma cui, inaja David a ma cuaano wei ma cui, a jömamonomi. ¿Öjö tawä? —Jesús a cuma.

⁵Öjö däjä, abinaja e cuma. —Täbä yanöcöobä tä mö jalu jamö täbä nia lä cuaaö wei tä ma cui ja, täbä nia cuaaö lä mlai tä ma cui ja, camiyä ya wą fabä ei Bada ya waiquiwä, ya lä yanowamöblaleyoluno wei ya lä cui —a cuma.

Imicö lä cofeono wei imicö lä jalomaleno wei tä ą

⁶Täbä nia lä yanöcöono wei ai tä mö jalu sábado ja, judio bä yododabä yafi jamö Jesús a lucäa fa ąulunö, bä yömölama. Bä yömöläö däjä, imicö lä cofeono wei a cuoma. ¿Öjö tawä? Jayu boco jamö imicö lä cui, imicö cofeoma.

⁷Täbä nia lä yanöcöono wei tä mö jalu cuoma cudeenö, Moisesi tä ą ja bä lä damaö wejei bä ma cui, faliseo bä ąai bada ma cui, Jesús nija öjö bä mamö bluca showajaoma. Imicö lä cofeono wei a jalomaö fe yadio ja, a wąfa nia dobroimi wäyämaje.

⁸Öjö ma cui, bä bufi lä cuu wei, Jesúsno tä daö fa waiquionö, imicö lä cofeono wei

ressequida: Levanta-te e vem para o meio; e ele, levantando-se, permaneceu de pé.

⁹ Então, disse Jesus a eles: Que vos parece? É lícito, no sábado, fazer o bem ou o mal? Salvar a vida ou deixá-la perecer?

¹⁰ E, fitando todos ao redor, disse ao homem: Estende a mão. Ele assim o fez, e a mão lhe foi restaurada.

¹¹ Mas eles se encheram de furor e discutiam entre si quanto ao que fariam a Jesus.

A escolha dos doze apóstolos. Os seus nomes
Mateus 10.1-4; Marcos 3.13-19

¹² Naqueles dias, retirou-se para o monte, a fim de orar, e passou a noite orando a Deus.

¹³ E, quando amanheceu, chamou a si os seus discípulos e escolheu doze dentre eles, aos quais deu também o nome de apóstolos:

¹⁴ Simão, a quem acrescentou o nome de Pedro, e André, seu irmão; Tiago e João; Filipe e Bartolomeu;

abinaja a nowa tama. —Eja wa fa ajedeicunö, a da ublabaliyo —a nowa tama. A ublaa möamoa showadaquema.

⁹Öjö dāja, bä mamö lä showajaono wei bä nija abinaja Jesús a cuma. —Bamacö wälili ojodaa lä cule. Täbä yanöcöobä tä mö jalu jamö, ¿bamacö dodijaö mlaobä tä ʔ läa daanö? Ma, wälidiwä bäma tä taö mlaobä tä ʔ shino läa. ¿Öjö daanö? Täbä shäö mlaobeje tä ʔ läa ma cui, täbä jalomabeje tä ʔ läami —a cuma.

¹⁰Öjö dāja, Jesúsno täbä bluca möö shoqueaö fa cuaanö, imicö lä cofeono wei a nija abinaja e cuma. —Boco da dodoiquiyo —a cuma. Boco fa dododalunö, imicö cushähäblou showadalayoma.

¹¹Öjö ma cui, judio bä bada jushuo dodijioma. Jesús a nia lä taamano wejei tä ja, bä ʔ wayou showadaoma.

Jesús 12 ebä lä yaimono wei tä ʔ

¹²Tä nö fa dedejedalunö, a nö bayeli nacaobä, jefu a jamö Jesús a dolequebefälöma. Yai Bada nija a wʔ faö fe jaluma.

¹³Öjö tä fena ja, cama nija bä lä nocaono wei bä nacalema. Bä naca fa ajedelänö, cama 12 ebä yaialalema. Bä yaiaö ja, abinaja a cuma. —Ei bä lä cui, ya bä nia lä shömaö wei cäbä —a cuma.

¹⁴Abinaja bä ʔfa lä cule bä cuoma. Simón a cuoma, Pedro a wʔfa çai lä jilaqueno wei. Öjö bä fäähä Andrés e çai. Santiago a çai, Juan sho. Felipe a çai. Badolomei a çai.

15 Mateus e Tomé; Tiago, filho de Alfeu, e Simão, chamado Zelote;

16 Judas, filho de Tiago, e Judas Iscariotes, que se tornou traidor.

Jesus cura muitos enfermos
Mateus 4.23-25

17 E, descendo com eles, parou numa planura onde se encontravam muitos discípulos seus e grande multidão do povo, de toda a Judéia, de Jerusalém e do litoral de Tiro e de Sidom,

18 que vieram para o ouvirem e serem curados de suas enfermidades; também os atormentados por espíritos imundos eram curados.

19 E todos da multidão procuravam tocá-lo, porque dele saía poder; e curava todos.

As bem-aventuranças
Mateus 5.1-12

20 Então, olhando ele para os seus discípulos, disse-lhes: Bem-aventurados vós, os pobres, porque vosso é o reino de Deus.

15 Mateo a çai. Tomás a çai. Afeo bä ijilubö Santiago e çai. Simón a çai, cama bä ulifibö jamö täbä shomi lämabou nofi lä wəlibono wei a Simón lä cui.

16 Santiago bä ijilubö Juda e çai. Juda Icaliode a çai, Jesús a nomojoliabä a lä cublaliyono wei a lä cui.

Bluca bä lä çocamolayono wei tä ą

17 Tä fe yalöobä ja, Jesúsino öjö bä çai dimöbaliyoma. Öjamö, cama nija bä lä nocaono wei bä çai bluca cuoma. Jelusaleteli bä ma cui, Judea jamö bä bluca lä bälöblaono wei bä ma cui, öjö bä bluca çai çocao mö feduoma. Diloteli bä ma cui, Sidonoteli bä ma cui, öjö bä çai bluca cuoma, modu u casö jamö bä lä bälöono wei bä lä cui. Jesús a wə nia fa jiliajenö, bä lä jaliliono wei bä çai nia fa jalomamonö, bä bluca çocamolayoyoluma.

18 Bä lä feculaböono wei bä ma cui, öjö bä jalomalema.

19 Jesús etä lojodenö bä bluca jalolayoma yalo, bä bluca lä çocamono wei bänö a jubaö bufi doblaomaje.

Bä bufi nia yai lä doblalou wei tä ą

20 Cama nija bä lä nocaono wei bä nija, Jesús a mamö fa showaicunö, abinaja a cuma. —Yai Bada nija wamacö jömöo lä mlai wamacö lä cui, wamacö bufi yai doblalobä wamacö. Yai Bada tänö wamacö çai malä cule.

21 Bem-aventurados vós, os que agora tendes fome, porque sereis fartos. Bem-aventurados vós, os que agora chorais, porque haveis de rir.

22 Bem-aventurados sois quando os homens vos odiarem e quando vos expulsarem da sua companhia, vos injuriarem e rejeitarem o vosso nome como indigno, por causa do Filho do Homem.

23 Regozijai-vos naquele dia e exultai, porque grande é o vosso galardão no céu; pois dessa forma procederam seus pais com os profetas.

Os ais

24 Mas ai de vós, os ricos! Porque tendes a vossa consolação.

25 Ai de vós, os que estais agora fartos! Porque vireis a ter fome. Ai de vós, os que agora rides! Porque haveis de lamentar e chorar.

21'Yai Bada nija wamacö cadidou bufi lä doblao wei wamacö lä cui, wamacö bufi yai doblalobä wamacö. Yai Bada tänö wamacö bufi nia malä doblamabou wei. 'Wamacö lä öcöö wei wamacö lä cui, wamacö bufi yai doblalobä wamacö. Wamacö nia içablalou malä majöö wei.

22'¿Öjö tawä? —a cuma—. Ya lä yanowamöblaleyoluno wei wamale bufii yalo, wamacö nö ma bleaamaöje däjä ma cui, wamacö bufi doblalobä wamacö. Wamacö nofi ma wəlibouje däjä ma cui, wamacö ma waibouje däjä ma cui, wamacö əfa ma lafujaöje däjä ma cui, wamacö əfa dobloimi ma taöje däjä ma cui, wamacö bufi doblalobä wamacö.

23Inaja wamacö taamaöje däjä, bä bufi shino da doblalo. ;Bä bufi shino yai doblalou da dodijio! ¿Öjö tawä? Fedu fedole jamö wamacö nia dobämou fe malä balojoo wei. Cama bä nö badabö ma cuinö, inaja showawä Yai Bada a wəno wäyälewä bä nö bleaamaö malä balöono wejei. Öjö bä owäbou nodia dicoa lä culajei —Jesús a cuma.

Bä nö nia yai lä bleaano wei tä ə

24Abinaja Jesús a cuma. —Öjö ma cui, wamacö nö lä madofibö wei wamacö nö nia bleaaö majöö. Fei wamacö bufi dodijaö lä waiquile, öjö tä waiquiwä.

25Wamacö bädöwä lä waiquii, wamacö nö nia bleaaö majöö. Wamacö nia ofäö malä majöö wei. Wamacö lä içablalou wei wamacö nö nia bleaaö majöö. Wamacö fa wajäänö wamacö nia öcöö malä majöö wei.

26 Ai de vós, quando todos vos louvarem! Porque assim procederam seus pais com os falsos profetas.

Da vingança

Mateus 5.38-42

27 Digo-vos, porém, a vós outros que me ouvís: amai os vossos inimigos, fazei o bem aos que vos odeiam;

28 bendizei aos que vos maldizem, orai pelos que vos caluniam.

29 Ao que te bate numa face, oferece-lhe também a outra; e, ao que tirar a tua capa, deixa-o levar também a túnica;

30 dá a todo o que te pede; e, se alguém levar o que é teu, não entres em demanda.

31 Como quereis que os homens vos façam, assim fazei-o vós também a eles.

Do amor ao próximo

Mateus 5.43-48

32 Se amais os que vos amam, qual é a vossa recompensa? Porque até os pecadores amam aos que os amam.

26' ¿Öjö tawä? —a cuma—. Bluca bänö wamacö ʄafa dodijaö lä taö wejei dǎjä, wamacö nö nia bleaaö majöo. Cama bä nö badabö ma cuinö, inaja showawä Yai Bada a wǎno jole jole lä wǎyāno wejei, bä taamaö malä balöono wejei.

Bä nö lä nabāmou wei bä nofimaö lä bufino wei tä ʄ

27 Abinaja Jesús a cuma. —Wamale ʄ lä jiliaö wei wamacö nija, abinaja ya cuu. Wamacö nofi lä wǎlibou wejei bä ma cui, bä da nofimaje. Wamacö nofi ma wǎlibou wejei ma cui, bä da bayelibleje.

28 Wamacö lä wafäblaö wejei bä ma cui, Yai Bada nija bä da bayelimaje. Wamacö nö lä bleaamaö wejei bä ma cui, bä nö bayeli da nacaje.

29 Bei wa mamoca baiaö ja, wa nö yuo mlai, ai mamoca mashi lädou da çolo. Inaja showawä, afä wa cö lä feyacabole cǎcö dǎaö dicoo ja, wa cö lä ʄeshibou wei cǎcö ma cui, cǎcö noshi umabo dijä.

30 Cafä nija bä lä nacou wei, bä bluca da dobälö. Madofifä a lä däafälöö wei nija a nacaö codaa dijä.

31 ¿Öjö tawä? Ai täbä nija cafä wamacö nofimamou bufi lä doblao weinaja, inaja showawä, ai wama täbä yai nofimaö cuobä.

32' Cafä wamacö lä nofimaö wejei wama bä nofimaö mö feduo yalo, ¿Yai Bada tänö wamacö ʄafa nia dodijaö taö daanö? —a cuma—. Ma. Wǎlidiwä talewä bä ma

33 Se fizerdes o bem aos que vos fazem o bem, qual é a vossa recompensa? Até os pecadores fazem isso.

34 E, se emprestais àqueles de quem esperais receber, qual é a vossa recompensa? Também os pecadores emprestam aos pecadores, para receberem outro tanto.

35 Amai, porém, os vossos inimigos, fazei o bem e emprestai, sem esperar nenhuma paga; será grande o vosso galardão, e sereis filhos do Altíssimo. Pois ele é benigno até para com os ingratos e maus.

36 Sede misericordiosos, como também é misericordioso vosso Pai.

O juízo temerário é proibido
Mateus 7.1-5

cuinö, cama bä lä nofimaö wejei, showadi bä nofimaö mö malä feduo wejei.

33 Cafä wamacö lä bayelibläö wejei bä lä cui wama bä bayelibläö mö feduo yalo, ¿Yai Bada tänö wamacö afa nia dodijaö taö daanö? Ma. Wälidiwä talewä bä ma cui, inaja showawä cama bä showadi malä taamayou wei.

34 Tä nowa nia lä çamaö wejei bä nija wama bä madofi shino majöaö ayao ja, öjö däjä ¿wamacö nia afa shino dodijidawä tamou daanö? Ma. Wälidiwä talewä bä ma cui, inaja cama bä çai taamayou waiquiwä. Tä nowa nia çamaö lä jödödöo wejei bä nija bä madofi shino majöaöje.

35 Öjö ma cui, abinaja bä yai da cuaa —a cuma—. Wamacö nofi lä wälibou wejei bä lä cui wama bä fa nofimanö, bä da bayeliblaje. Tä nowa nia lä çamaö wejei tä ja, wamacö möläö mlai ja, madofifä no mlai ja bä da majöaje. Öjö lä däjä Yai Bada nija wamacö nia yai dobämou. Inaja wa lä cuaaö wei tänö, Yai Bada tä Bada lä ayai wama ecö ijilubö nia dablamos dodijio. ¿Öjö tawä? Cama Yai Bada nija bä bufi afa doblalou wäyämou ma mlai ma cui, bä doblou ma mlai ma cui, dodijidawä bä bayelibläö fe malä yadio wei.

36 Ma. Faafä Yai Bada a lä culadi a bufi asio lä culenaja, wamacö cuo mö feduobä wama ecö —Jesús a cuma.

Täbä jömaö lä wasöno wei tä a

37 Não julgueis e não sereis julgados; não condeneis e não sereis condenados; perdoai e sereis perdoados;

38 dai, e dar-se-vos-á; boa medida, recalcada, sacudida, transbordante, generosamente vos darão; porque com a medida com que tiverdes medido vos medirão também.

A parábola do cego que guia a outro cego

39 Propôs-lhes também uma parábola: Pode, porventura, um cego guiar a outro cego? Não cairão ambos no barranco?

40 O discípulo não está acima do seu mestre; todo aquele, porém, que for bem instruído será como o seu mestre.

41 Por que vês tu o argueiro no olho de teu irmão, porém não reparas na trave que está no teu próprio?

42 Como poderás dizer a teu irmão: Deixa, irmão, que eu tire o argueiro do teu olho,

37 Abinaja Jesúsnö bã nowa tama. — Yanowamö bã dobroimi jöma dijejä. Öjö däjä, cafä wamacö ma cui Yai Bada tänö wamacö nia jömaili. Bã çai wai dijejä. Cafä wamacönö wama bã waiimi ja, inaja showawä cafä wamacö nia waimamoimi cuo mö feduo. Bã doblou lä mlai bã nija tä nowa çai tabo dijejä. Ai bã nija wama tä nowa taboimi ja, inaja showawä cafä wamacö nija tä nowa nia cuomi.

38 Tábä da dobäje —a cuma—. Wama bã dobäo ja, inaja showawä cafä wamacö nia dobämamou cuo mö feduo. ¡Bejedi lä wamacö nia dobämamou! Fe lajowä wama täbä fa mönö, ¡wamacö nia fejeleo! Ai wama bã dobäo lä cuao weinaja, inaja showawä cafä wamacö nia dobämamou cuo mö feduo —a cuma.

39 Jesúsnö bã bufi dayäamabä, shominaja tä a wäyäo yacläoma. —Jubäbö a lä cui, çai a jubäbö mö feduwänö a nia lulubou daanö? ¿Täca täca aca jamö, cäcöbö nia queo bolacao showadaomi daanö?

40 Tä a lä wäyäo wei a wä jiliaö mlaoje däjä, cama ebä lä nocale bã a nia jiliaö ayaomije. Öjö ma cui, bã lä nocao wei bã bufi yai jaducublou däjä, tä a lä wäyäo wei a nofi lä tabou wejeinaja, inaja showawä bã nofi çai nia tabou mö feduoje.

41 Aifä a mamö jamö libu libu wa ma möö wei, cafä wa mamö jamö fii wa fi bada lä çbole, çwa nö öjöböamoimi tawä? —a cuma—.

42 Cafä nija fii fi bada ma läo däjä, çaifä nija bei wa wä nia li faö? Aifä mamö jamö

não vendo tu mesmo a trave que está no teu? Hipócrita, tira primeiro a trave do teu olho e, então, verás claramente para tirar o argueiro que está no olho de teu irmão.

Árvores e seus frutos
Mateus 12.33-35

43 Não há árvore boa que dê mau fruto; nem tampouco árvore má que dê bom fruto.

44 Porquanto cada árvore é conhecida pelo seu próprio fruto. Porque não se colhem figos de espinheiros, nem dos abrolhos se vindimam uvas.

45 O homem bom do bom tesouro do coração tira o bem, e o mau do mau tesouro tira o mal; porque a boca fala do que está cheio o coração.

Os dois fundamentos
Mateus 7.24-27

46 Por que me chamais SENHOR, SENHOR, e não fazeis o que vos mando?

47 Todo aquele que vem a mim, e ouve as minhas palavras, e as pratica, eu vos mostrarei a quem é semelhante.

libu libu e wai lä çale, ¿öjö bei wa e nia li joyaö? ¡Jole jole wa lä dodijaö wei! Cafä wa mamo jamö fi bada lä çale fi joya da balölö. Öjö däjä, wa tä möö fa wacacablalunö, aifä a mamo lä libubö wei wa e nia shino joyaö dodijidao.

Täbä nö dodijidawä lä öjöböamou wei tä ą

43 Abinaja Jesús a cuma. —Fii fibä lä dodijidai fibä jamö, nii wälidiwä bä nia laloimi. ¿Öjö tawä? Fii wälidii fibä ma cui jamö, nii dodijidawä bä nö çai lalobimi mö feduwä.

44 Täbä nii lä lalou wei täbä ja, defibä nö malä öjöböamou wei. ¿Öjö tawä? Mösöcö bä jamö nii bä jucamou dao malä mlai. Ico bä ma cui, uba bä ma cui, öjamö lä bä nia yädäomi.

45 A lä dodijaö wei a wä faö däjä, bei bufi jamö tä dodijidawä lä didile etä ą nia wawäblou —a cuma—. Inaja showawä, wälidiwä talewä a lä cui a wä faö däjä, bei bufi jamö tä wälidiwä lä didile etä ą nia çai wälidiwä wawäblou mö feduo. ¿Öjö tawä? Bei täbä bufi jamö tä lä didile etä ą shino malä wawäblou wei.

Yafi cäcöbö ąfa wäyäö lä bolacaono wei tä ą

46 Abinaja Jesús nö bä nowa taö showaoma. —Cafä wamacö nija ya tä tamaö lä bufii wei wama tä taö mlao däjä, ¿wedi tä tabä camiyä nija “¡Bada tä, Bada tä!” wamacö jole jole cudii buo?

47 Camiyä wale ą lä jiliayoluu wejei däjä, wale ą juaö lä showadao wejei bä lä cui, abinaja öjö bä li cuwä.

⁴⁸ É semelhante a um homem que, edificando uma casa, cavou, abriu profunda vala e lançou o alicerce sobre a rocha; e, vindo a enchente, arrojou-se o rio contra aquela casa e não a pôde abalar, por ter sido bem construída.

⁴⁹ Mas o que ouve e não pratica é semelhante a um homem que edificou uma casa sobre a terra sem alicerces, e, arrojando-se o rio contra ela, logo desabou; e aconteceu que foi grande a ruína daquela casa.

Lucas 7

A cura do servo de um centurião
Mateus 8.5-13

¹ Tendo Jesus concluído todas as suas palavras dirigidas ao povo, entrou em Cafarnaum.

² E o servo de um centurião, a quem este muito estimava, estava doente, quase à morte.

³ Tendo ouvido falar a respeito de Jesus, enviou-lhe alguns anciãos dos judeus, pedindo-lhe que viesse curar o seu servo.

⁴⁸ Yafi a lä یتامانو wei a lä culenaja bä cuwä. Öjö a lä cuinö täca fa blajamalönö, bei masi blaa lä çojomole jamö e defibä colo fa یتاolalönö, e yafi یتao lojodooma. Maa a fa quenö, u bada fa oconö, yafi e jamö u caläo lojodoama ma cui, e yafi یتao jifuo fa waiquionö, e yafi çai bloloaö bädäonomi.

⁴⁹ Öjö ma cui, ai bä mö feduwä lä cuinö, wale a ma jiliaö wejei ma cui, wale a juaimije —a cuma—. Öjö bä lä cui, abinaja bä cuwä mö feduwä. Yafi a یتamaö mö lä feduono wei a lä culenaja bä cuwä mö feduwä. A yafi colo dalomaö mlai ja, a yafi یتaa bäquema. Tä fa maaböonö, yafi e jamö u caläo fa lojodoanö, e yafi wäcälayoma. E yafi lä wäcälayono wei däjä e yafi bada wälıoblou showadalayoma —a cuma.

Lucas 7

Bada a nosie juamobä e lä jalomaleno wei tä a

¹ Jesúsno bä damaö fa jödödöblalunö, Cabenao jamö a çoıblaliyoma.

² Öjamö sodado 100 bä çai lä cuono wei a Lomateli bada bälöoma. A nosie juamobä e walo taboma. A nofimaö dodijioma. Öjö e lä cui e fa jalililalunö, e nomaö ajedeoma.

³ Öjö däjä bada a lä cuinö, Jesús a wafa juu fa jililänö, judio bada bä shömölema, a nacabeje. A nosie juamobä e lä jaliliono wei e jalomayolubä.

⁴ Estes, chegando-se a Jesus, com instância lhe suplicaram, dizendo: Ele é digno de que lhe façam isto;

⁵ porque é amigo do nosso povo, e ele mesmo nos edificou a sinagoga.

⁶ Então, Jesus foi com eles. E, já perto da casa, o centurião enviou-lhe amigos para lhe dizer: SENHOR, não te incomodes, porque não sou digno de que entres em minha casa.

⁷ Por isso, eu mesmo não me julguei digno de ir ter contigo; porém manda com uma palavra, e o meu rapaz será curado.

⁸ Porque também eu sou homem sujeito à autoridade, e tenho soldados às minhas ordens, e digo a este: vai, e ele vai; e a outro: vem, e ele vem; e ao meu servo: faz isto, e ele o faz.

⁹ Ouvidas estas palavras, admirou-se Jesus dele e, voltando-se para o povo que o

⁴ Jesús nija judio bada bã fa waloicunö, a nacablalamaje. Bã  fe blacäjou ja, abinaja bã cuma. —Öjö lä a bada lä cui, wa bayelibläbä a waiquiwä. A dodijaö. Öjö tawä?

⁵ Judio bämalecö malä nofimaö wei. Yamacö yododabä a yafi tablalema —bä cuma.

⁶ Öjö bã nija Jesús a nocaa showalayofälöma. Öjö ma cui, Lomateli bada e yafi jamö a ajedoimaö ja, cama nofi ebä shömöa mö baquema, a wano wäyäbeje. Abinaja Jesús a nowa tamaje. —Bada tä. Sodado bã çai lä cule yama a wano taö. Wa yabäcaö bufiomi. Wa nö jowa yafimabimi. A quili. “Wale bayelibläbä yami”, a bufi cuu. Judio a malä mlai.

⁷ Öjö cudeenö, cama a icuo showadao mlai, camiyä yamalecö shömöa lälema. Eja culanö ma cui, wa wä blajawä famaö bufii, a nosie juamobä a lä cui, a jalou showadaobä.

⁸ Öjö tawä? Tübä nosie lä juaö wejei tä malä dale. Cama bada ebä lä cui ebä  juaö. Inaja showawä, cama a nosiemou ja, sodado ebä çai lä cule ebänö a wä çai juaöje. Ai a shömaö ma cui, ai a nacaö ma cui, a wä juaö si ijejejeje. A nosie juamobä a lä tabolenö a nosie çai juaö showadao malä cui —Jesús a nowa tamaje.

⁹ Öjö bã  ja, sodado 100 bã çai lä cuono wei a nija, jbejedi lä Jesús a bufi doblaloma! A mö fa yabadalunö, bã bluca

acompanhava, disse: Afirmo-vos que nem mesmo em Israel achei fé como esta.

10 E, voltando para casa os que foram enviados, encontraram curado o servo.

A ressurreição do filho da viúva de Naim

11 Em dia subsequente, dirigia-se Jesus a uma cidade chamada Naim, e iam com ele os seus discípulos e numerosa multidão.

12 Como se aproximasse da porta da cidade, eis que saía o enterro do filho único de uma viúva; e grande multidão da cidade ia com ela.

13 Vendo-a, o SENHOR se compadeceu dela e lhe disse: Não chores!

14 Chegando-se, tocou o esquife e, parando os que o conduziam, disse: Jovem, eu te mando: levanta-te!

15 Sentou-se o que estivera morto e passou a falar; e Jesus o restituiu a sua mãe.

lä nocaono wei bä nija abinaja a cuma. — Cafä bämacö nowa taö lä cule —a cuma—. Quiji Lomateli a lä cuinö wale nofi mölabou lä culenaja, Isaeli wama ecö nija, moli ma cui ya dablaö bädaami —a cuma. **10**Öjö däjä, bada anö bä lä shömöleno wei bä çõ showalayoma. Bä fa çõbonö, bada a nosie juamobä e lä jaliliono wei a lä cui, a demi dalalejelomaje.

Fiya a demi lä jocädamaleno wei tä ą

11Tä nö fa dedejedalunö, Naini tä ąfa shabono lä cuono wei jamö a Jesús juu majöoma. Cama ebä lä nocamabono wei bä ma cui, ai bä bluca lä çõcaono wei bä ma cui, cama nija bä bluca yaua showalayofälöma.

12Nainiteli bä beibö yoca lä joleono wei jamö bä blacö däjä, yafiteli bänö nomawä a çai faa mö balayomaje. A lä nomalayono wei bä föö e fa nomalönö, bä nöö e yamiblaliyoma. Ai ebä ijilu çai cuonomi. Öjamö bä lä bälöle bä bluca fa çõcamolunö, a nomöa bolajenö a suwä çai jumaje.

13¿Öjö tawä? Bada tänö a suwä fa dalalönö, a nofi ojodadalema. Abinaja e cuma. —Ami. A öcö dijä.

14Öjö däjä, a fa ajedebalunö, a besi nomawä jubama. A nomawä çai lä juno wejei bä yanöcöquema. Fiya nomawä a nija abinaja Jesús a cuma. —ıÇasi! Cafä nija ya wå faö lä cule. A da jocädalö —a cuma.

15Inaja a fa cunö, nomawä a fa jocäblalunö, a fa loalunö, a wå fama. Öjö

16 Todos ficaram possuídos de temor e glorificavam a Deus, dizendo: Grande profeta se levantou entre nós; e Deus visitou o seu povo.

17 Esta notícia a respeito dele divulgou-se por toda a Judéia e por toda a circunvizinhança.

João envia mensageiros a Jesus

Mateus 11.2-6

18 Todas estas coisas foram referidas a João pelos seus discípulos. E João, chamando dois deles,

19 enviou-os ao SENHOR para perguntar: És tu aquele que estava para vir ou havemos de esperar outro?

20 Quando os homens chegaram junto dele, disseram: João Batista enviou-nos para te perguntar: És tu aquele que estava para vir ou esperamos outro?

däjä, bä nöö e nija Jesúsno a demi çõa çõmaquema.

16 Öjö tä ja bä bluca fa quililalunö, Yai Bada a nofi doablaöje ja, abinaja bä cuma. —Camiyä yamacö nija, ¡Yai Bada a wano wäyälwä a bada waloqueyoluu lä cufe! ¡Yai Bada tänö bejedi lä cama ebä bayelibläö dodijilayoyoluu lä cufe! —bä cuma.

17 Jesús a lä cuaano wei tä afa wäyämou blaucuolaliyoma. Judea jamö bä bluca lä bälöblai bä nija ma cui, bä bälöa fe lä dolejeono wei bä nija ma cui, tä afa wayoamoma.

Fe ojomalewä Juan a lä cuinö Jesús a wälimaö lä bufino wei tä a

18 Öjö däjä, Juannö bä lä nocamabono wei bä lä cuinö, Jesús a lä cuaano wei tä bluca ja, a yömölamaje.

19 A fa yömölajenö, Juan a wano wäyämobä, cama bolacabö ecöbö fa nacalänö, Bada tä nijamö cäcöbö shömölema. Jesús a wäliböö ja, abinaja cäcöbö nia cuma. “A nia jowa lä juno wei, çöjö cafä wa waiquiwä tawä?”, bä nia cuma. “Ma, cafä mlai, çai a nia yai lä juu wei yama a nö dabou showaobä daanö?”, cäcöbö nia cuma. çÖjö tawä?

20 Jesús nija cäcöbö fa waloicunö, inaja showawä cäcöbö cuyoluma. —Bä fe ojomalewä Juan a lä cui, öjö yafä a wano taö lä cule. A nia jowa lä juno wei, çöjö cafä wa waiquiwä tawä? Ma, cafä mlai, çai a nia yai lä juu wei yama a nö dabou showaobä daanö? —cäcöbö cuma.

21 Naquela mesma hora, curou Jesus muitos de moléstias, e de flagelos, e de espíritos malignos; e deu vista a muitos cegos.

22 Então, Jesus lhes respondeu: Ide e anunciai a João o que vistes e ouvistes: os cegos vêem, os coxos andam, os leprosos são purificados, os surdos ouvem, os mortos são ressuscitados, e aos pobres, anuncia-se-lhes o evangelho.

23 E bem-aventurado é aquele que não achar em mim motivo de tropeço.

Jesus dá testemunho de João
Mateus 11.7-19

24 Tendo-se retirado os mensageiros, passou Jesus a dizer ao povo a respeito de João: Que saístes a ver no deserto? Um caniço agitado pelo vento?

25 Que saístes a ver? Um homem vestido de roupas finas? Os que se vestem bem e vivem no luxo assistem nos palácios dos reis.

21 Ǫjamö cäcöbö cuo showao däjä, jalili bluca bä jalomalema. Bluca tä wayu shomitawä mö feduwänö bä nö lä bleano wei bä ma cui, bä lä feculaböono wei bä ma cui, bä bluca jalomalalema. Bä lä jubäböono wei bä ma cui, bä mamocu bluca dodijidablaö çolayoma.

22 Ǫjö cudeenö, abinaja Jesúsno cäcöbö nowa tama. —Wafä tä lä dalalufe, wafä tä ą lä jililäfe, Juan nija tä ąfa bluca da wäyäbödu. Bä lä jubäbö wei bä lä cui, bä mamocu dodjidablou ço. Bä juu dao lä mlai bä lä cui, bä jublou. Täbä sicö lä jodemaö wei tä wayunö bä nö lä bleaö wei bä lä cui, bä dodjidablou ço. Bä yömöca lä comi wei bä lä cui, bä yömöca walalablou ço. Bä lä nomaö wei bä lä cui, bä demi jocädou ço. Bä lä jöli wei bä lä cui, dodjidawä tä ą ja, bä yömölamou.

23 Ǫjö tawä? Camiyä wale nofi mölabou fe lä yadio wei a lä cui, Ǫjö a bufi nia yai doblalou —cäcöbö nowa tama.

24 Juannö cäcöbö lä shömöleno wei cäcöbö ço fa çolunö, bluca bä lä çocamono wei bä nija, Jesúsno Juan a wäfa wayoaö juoma. —Ulifi bloque a jamö, Ǫwedi wama tä möbä wamacö li juma? Ǫwadoli anö cau cau bä lä yalälaö wei wama bä möö bädaobä daanö? Mlaicätä. Wamacö juu buonomi.

25 Jäo. Ǫwedi wama tä yai nia fa mönö, wamacö li juma, Ǫjö lä? —a cuma—. Camishi dodjidawä bä ja a lä didio wei a lä cui, Ǫjö wama a nia fa mönö, Ǫbei

26 Sim, que saístes a ver? Um profeta? Sim, eu vos digo, e muito mais que profeta.

27 Este é aquele de quem está escrito: Eis aí envio diante da tua face o meu mensageiro, o qual preparará o teu caminho diante de ti.

28 E eu vos digo: entre os nascidos de mulher, ninguém é maior do que João; mas o menor no reino de Deus é maior do que ele.

29 Todo o povo que o ouviu e até os publicanos reconheceram a justiça de Deus, tendo sido batizados com o batismo de João;

wamacö juma daanö? Ma, camishi dodijidawä bä ja bä lä didio wei bä lä cui, bä nö lä madofibö wei bä lä cui, ulifi bloque a jamö öjö bä nia cuomi. Bada bä bälöo lä dodijio wei bä nija, öjö bä li bälöo.

26' Jao —a cuma—. ¿Wedinaja a walo cuwä wama a yai nia fa mönö, wamacö juma, öjö lä? ¿Yai Bada a wano wäyälwä wama a möbä mlai daanö? Awei, öjö wama a möbä lä. Cafä bamacö nowa taö lä cule. Juan a lä cui, Yai Bada a wano wäyälwä ai a bädawä mlai, öjö bei a shino yai bada dodijiwä.

27' Yai Bada etä a oni jamö, Juan a wafa çai wäyäo balöomaje. Abinaja tä a cuu. Bei. Wa nia juu lä cuaafälöo wei jamö, wa wano taö balöafälöbä, iba ya nia shömaö balöo, wa wä jiliaö dodijidaobeje. 'Einaja tä a cuu —Jesús a cuma—.

28' Cafä bamacö nowa taö lä cule. Bluca bä lä bälöblai bä ma cui nija, bä jaba lä bälöjono wei bä ma cui nija, Juan nija a bada fe biyäjäobä a cuami. ¿Öjö tawä? Öjö ma cui, Yai Bada tänö cama ebä çai lä cuo wei bä lä cui, öjö bä nofi shino yai tabobeje cäbä. Öjö bä nijamö a cua lä bäle a ma cui nija, Juan a nojablaliyo.

29' ¿Öjö tawä? —a cuma—. Täbä yömölabä, Juan a jaba wawäblou däjä, Lomateli bada bä befi bä blada lä doano wejei bä ma cuinö, ai bä bluca ma cuinö, Juan a wä julemaje. Bä fe bluca ojoblamolayoma, Yai Bada tänö bä taamaö lä bufino weinaja showawä.

30 mas os fariseus e os intérpretes da Lei rejeitaram, quanto a si mesmos, o desígnio de Deus, não tendo sido batizados por ele.

31 A que, pois, compararei os homens da presente geração, e a que são eles semelhantes?

32 São semelhantes a meninos que, sentados na praça, gritam uns para os outros: Nós vos tocamos flauta, e não dançastes; entoamos lamentações, e não chorastes.

33 Pois veio João Batista, não comendo pão, nem bebendo vinho, e dizeis: Tem demônio!

34 Veio o Filho do Homem, comendo e bebendo, e dizeis: Eis aí um glutão e bebedor de vinho, amigo de publicanos e pecadores!

30 Öjö ma cui, faliseo bä bada lä cui bä fe ojoblamonomi. Moisesi tä  ja täbä lä damaö wejei bä ma cui, inaja showawä. Yai Bada tänö bä taamaö lä bufino wei tä  wailemaje.

31 Wamacö fei däjä lä bälöblai, wedi tä cuwä lä dodijiinaja, bei wamacö cuwä dodijiwä? —a cuma—. Wedinaja ya cubä? Wamacö  juomi fe balojowä.

32 Ijilu bä iliyamobä jamö, bä  juayou lä mlainaja showawä. Nii bä luluabeje jamö, ijilu bä iliyamou däjä, abinaja bä cuaaö. Ai bä mashi iliyamou fa shomitaicunö, abinaja bä nowa taöje. “Uo. Wedi tabä yamalecö  li juaimi dicowä? Amowa yama fi jolaö däjä ma cui, wamacö blaö blaömoimi. Jole jole yamacö ma öcöö däjä ma cui, wamalecö  çai bayelibrailimi”, bä nowa taöje. Ijilu bä iliyamobä jamö, showadi einaja bä li taamayou.

33 Öjö tawä? —a cuma—. Cafä wamacö ma cui, inaja showawä wamacö cuaaö. Wamacö  juomi fe balojowä. Fe ojomalewä Juan a lä cui, öjö wama a w juano malä mlai. Öjö a fa waloiquiyonö, nii a ja, a wasöoma. Nashiwä toubä çai ja. A waiyoma cudeenö, “A li feculabö”, wama a nofi li taboma.

34 Öjö tawä? Juan a lä cuaano weinaja ya cuaaö ma mlai ma cui, inaja showawä camiyä ya lä yanowamöblaleyoluno wei ya lä cui, wamale  çai jilibrailimi cuwä mö feduwä. Camiyä ya fa waloiquiyonö, ya çai waiyo mlai ja ya iyaö showawä. Bei ya toubä çai coaö. Öjö ma cui, wamale fa çai

35 Mas a sabedoria é justificada por todos os seus filhos.

A pecadora que ungiu os pés de Jesus

36 Convidou-o um dos fariseus para que fosse jantar com ele. Jesus, entrando na casa do fariseu, tomou lugar à mesa.

37 E eis que uma mulher da cidade, pecadora, sabendo que ele estava à mesa na casa do fariseu, levou um vaso de alabastro com unguento;

38 e, estando por detrás, aos seus pés, chorando, regava-os com suas lágrimas e os enxugava com os próprios cabelos; e beijava-lhe os pés e os ungiu com o unguento.

39 Ao ver isto, o fariseu que o convidara disse consigo mesmo: Se este fora profeta, bem saberia quem e qual é a mulher que lhe tocou, porque é pecadora.

wayoaö mö feduwä showawä. “Showadi a iyadii”, wamacö cuu. “A shi wālii bufi fa doblaonö, toubä coadii”, wamacö cuu. “Lomateli bada bä befi bä blada lä doaö wejei bä ma cui, wāliidiwä talewä ai bä ma cui, öjö bä shino nofimadii”, wamacö cuu. ¿Öjö tawä?

35 Inaja wamacö ma cuu dājā ma cui, Yai Bada a wā moyawe. Öjö a wā lä cadidibou wejei bä bluca lä cuinö, a bejedi dablamaöje —a cuma.

Suwä a nija tā nowa lä mladamaleno wei tā a
36 Cama nija a nö liyobä, faliseo ai a badanö Jesús a nacalema. Öjö cudeenö, öjö e yafi ja a fa falönö, bä iyaö çai loobä jamö a cuquema.

37 Faliseo e yafi jamö Jesús a wāfa iyaö fa jililänö, öjöteliyoma a doblou lä mlai a waloquema. ¿Öjö tawä? Toubä nö lä clēdeli wei toubä çai besi waloquema, toubä nowa bluca lä dodijii.

38 Jesús matakö mö cuobä jamö a ublaqueyoluma. Öjamö a öcölanö a möfe boquema. Bei mabu ubänö Jesús mamicö jelemalalema. Öjö dājā a fa loicunö, cama suwä fēta ucu showawänö mamicö yājöblalema. Mamicö buyucadima. Toubä nö lä clēdeli wei toubänö mamicö fe löblalema.

39 ¿Öjö tawä? Jesús a lä nacano wei a faliseo lä cuinö, öjö tā fa dalalönö, abinaja a bufi bada cudaliyoma. “Yai Bada a wāno wāyālewä ei a yai cuo fa cunoja, a lä jubamole a doblou lä mlai etä nö öjöböabö wei. Fei suwä a doblou lä mlai, etä nofi daimi dodijiwä yai”, a bufi cudaliyoma.

⁴⁰ Dirigiu-se Jesus ao fariseu e lhe disse: Simão, uma coisa tenho a dizer-te. Ele respondeu: Dize-a, Mestre.

⁴¹ Certo credor tinha dois devedores: um lhe devia quinhentos denários, e o outro, cinqüenta.

⁴² Não tendo nenhum dos dois com que pagar, perdoou-lhes a ambos. Qual deles, portanto, o amará mais?

⁴³ Respondeu-lhe Simão: Suponho que aquele a quem mais perdoou. Replicou-lhe: Julgaste bem.

⁴⁴ E, voltando-se para a mulher, disse a Simão: Vês esta mulher? Entrei em tua casa, e não me deste água para os pés; esta, porém, regou os meus pés com lágrimas e os enxugou com os seus cabelos.

⁴⁵ Não me deste ósculo; ela, entretanto, desde que entrei não cessa de me beijar os pés.

⁴⁶ Não me ungiste a cabeça com óleo, mas esta, com bálsamo, ungiu os meus pés.

⁴⁰A wə juo ja, abinaja Jesús a cuma. — Simón, cafä nija ya tä ʔ nia wääö. —A wə da fabla, tä ʔ wäyäle —e cuma.

⁴¹Abinaja Jesús a cuma. —Blada showadi bä lä majöaö wei anö, bolacabö cäcöbö nija bä blada majöquema. Ai a nija 500 bä bluca majöquema, bä nowa lä blucai. Ai a mö feduwä nija 50.

⁴²Tä nowa nö çamabimi waiquiwä ja, bolacabö cäcöbö nija etä nowa mladamaö showalayoma. ¿Öjö tawä? Cafä ¿wedinjaja wa bufi cuu? ¿Wedi jamö a lä cuinö a nia yai nofimaö fe balojowä? —Jesús a cuma.

⁴³—Abinaja ya bufi cuu —Simón a cuma— . Blada ebä çamabä ebä lä blucaono wei a lä cuinö a nia shino yai nofimaö fe balojoo, etä nowa bluca mladamalema cudeenö —a cuma. —Bejedi lä wa wə. Wa wə cadidou —Jesús a cuma.

⁴⁴Öjö däjä, suwä nija a mö fa yaiblalunö, Simón nija abinaja Jesús a cuma. —¿Ei wa suwä dablaö cule? Cafänö dodijidawä wale yafimabä, ya mamicö yälömobä, mau wa ubä jöböabä wa ma cui, wa ubä jöböanomi. Öjö ma cui, ei a suwä lä cuinö, bei mabu ubänö wale mamicö fa jelemalalönö, bei feṭa ucinö wale mamicö yäjöblalei lä cufe.

⁴⁵Dodijidawä wale yafimabä, cafänö wale nofimaö mö baono ma mlai ma cui, ei a suwänö wale mamicö malöcaö malä showale.

⁴⁶Dodijidawä wale yafimabä, dabö dabö ubänö wale fe liyäyabä wa ma cui, wale fe liyäyanomi. Öjö ma cui, toubä nö lä

47 Por isso, te digo: perdoados lhe são os seus muitos pecados, porque ela muito amou; mas aquele a quem pouco se perdoa, pouco ama.

48 Então, disse à mulher: Perdoados são os teus pecados.

49 Os que estavam com ele à mesa começaram a dizer entre si: Quem é este que até perdoa pecados?

50 Mas Jesus disse à mulher: A tua fé te salvou; vai-te em paz.

Lucas 8

As mulheres que assistiam Jesus

1 Aconteceu, depois disto, que andava Jesus de cidade em cidade e de aldeia em aldeia, pregando e anunciando o evangelho do reino de Deus, e os doze iam com ele,

2 e também algumas mulheres que haviam sido curadas de espíritos malignos e de

clēdeli wei toubänö, ei a suwänö wale mamicö fe löblalei lä cufe.

47'Öjö cudeenö cafä bäfä nowa taö lä cule —a cuma—. Tä doblou lä mlai ya etä nowa bluca mladamaö yalo, ei a suwä lä cuinö wale nofimaö fe balojowä. ¿Öjö tawä? Öjö ma cui, Yai Bada tänö wiisibö etä nowa mladamaö lä buo wei, wiisibö a nia nofimaö bädao —Simón nija Jesús a cuma.

48Suwä nija abinaja a Jesús cuu nomöjöoma. —Wa doblou lä mlai ya tä nowa mladamaö waiquiwä —a cuma.

49Öjö dājā, bä iyabä jamö bä çai lä jilaono wei, abinaja bä nowa tayoma. — ¿Wedinaja cama a nofi li tamamou dicoa cule? Bä doblou lä mlai, ¿camanö bei tä nowa nia mladamaö daanö?

50Suwä nija abinaja Jesús a cuu showaoma. —Wale nofi mölabou yalo, Yai Bada tänö wa jucäaö waiquia lä cule. A bufi yanöcöwä çai da çujamö.

Lucas 8

Jesús a bayeliblaö lä cuaano wejei tä ą

1Tä no dedeaö mlao dājā, ai tábä bälöblawä mö lä fedui jamö, shabono bada bä jamö ma cui, wajaquemi bä wai shabono jamö ma cui, Yai Bada etä ą wäyāö cuaama. Dodijidawä tä ą ja, bä yömölaö cuaama, Yai Bada tänö cama ebä nia çai lä cuo wei tä ą ja. Cama 12 ebä noca showaoma,

2ai bä suwä lä jalomano wei bä çai. Bä lä feculaböono wei bä suwä lä cui, öjö bä fa jalolalunö bä cuoma. Shomi tä wayunö ai

enfermidades: Maria, chamada Madalena, da qual saíram sete demônios;

³ e Joana, mulher de Cuza, procurador de Herodes, Suzana e muitas outras, as quais lhe prestavam assistência com os seus bens.

A parábola do semeador
Mateus 13.1-9; Marcos 4.1-9

⁴ Afluindo uma grande multidão e vindo ter com ele gente de todas as cidades, disse Jesus por parábola:

⁵ Eis que o semeador saiu a semear. E, ao semear, uma parte caiu à beira do caminho; foi pisada, e as aves do céu a comeram.

⁶ Outra caiu sobre a pedra; e, tendo crescido, secou por falta de umidade.

⁷ Outra caiu no meio dos espinhos; e estes, ao crescerem com ela, a sufocaram.

⁸ Outra, afinal, caiu em boa terra; cresceu e produziu a cento por um. Dizendo isto, clamou: Quem tem ouvidos para ouvir, ouça.

bä suwä lä jaliliono wei, öjö bä fa jalolalunö bä çai cuo mö feduoma. Madalateliyoma María a çai, fecula 7 ebä lä yashuleno wei a lä cui.

³Cusa bä suwäbö Wana e çai. Öjö Cusa a lä cui, Elode e yafi jamö a bada läoma. Susana a ma cui, öjö a çai cuoma. Ai bä çai suwä bluca. Öjö bä suwä bladabö showawänö, bä bluca bayeliblamou cuaama.

Mobä lä shäyäjamonö wei tä a

⁴Bluca bä lä bälöblai bä fa çocamoliyonö, bä bufi dayäamabä, Jesúsno shominaja tä a wäyöö yacläoma. Abinaja a cuma.

⁵—Ai anö mobä shäyäjäö mö alayoma. Mobä shäyäjäö cuaafälöö däjä, bei yo jamö ai mobä fa blälälalunö, mobä cadiquilalemaje. Biyomö bänö mobä çai owa nocaa jäalalemaje.

⁶Bei masi blaobä jamö ai mobä blälälaliyoma. Mobä lobe caua showadalaliyoma ma cui, mosibä shiliquii nocamou dicooma, mashita a jäläläo dicoo fa mlacunö.

⁷Tä mösöcböobä jamö ai mobä fa blälälalunö, mobä caua ma bälayono wei ma cui, mösöcö bä caua mö fa fedulalunö, mosibä baömölayoma.

⁸Mashita a lä dodijidai jamö ai mobä fa blälälalunö, mobä caua fa liyäjälalunö mosibä badalayoma. Ai mosibä jamö, moli mosi ma cui ja, 100 mobä cublou majölayoma. '¿Öjö tawä? —a çali cuma—. Wamacö yömöcacö lä walalai, bä yömöca daa da dodijiicu.

A explicação da parábola
Mateus 13.10-23; Marcos 4.10-20

9 E os seus discípulos o interrogaram, dizendo: Que parábola é esta?

10 Respondeu-lhes Jesus: A vós outros é dado conhecer os mistérios do reino de Deus; aos demais, fala-se por parábolas, para que, vendo, não vejam; e, ouvindo, não entendam.

11 Este é o sentido da parábola: a semente é a palavra de Deus.

12 A que caiu à beira do caminho são os que a ouviram; vem, a seguir, o diabo e arrebatá-lhes do coração a palavra, para não suceder que, crendo, sejam salvos.

13 A que caiu sobre a pedra são os que, ouvindo a palavra, a recebem com alegria; estes não têm raiz, crêem apenas por algum tempo e, na hora da provação, se desviam.

Tä ʒai wawäa lä nomöjmaleno wei tä ʒ

9Jesúsnö bä lä nocamabono wei bä bufi wedinajamou yalo, shominaja tä ʒ wäyäö lä yacläono wei tä ʒ ja, a wʒlimaje. A wʒliije dǎjä,

10abinaja Jesús a cuma. —Yai Bada tänö cama ebä çai lä cuo wei tä ʒ lä cui ja, cafä wamacö bufi jaducumabou. Tä ʒ jʒlimamou walalao showadao ma mlai ma cui, dodijidawä wama tä ʒ bluca jʒliaö fe yadiobä, wamacö bufi damaö. Öjö ma cui, ai bä mö feduwä lä cui bä nija, shominaja ya tä ʒ li showadi wäyäö yacläo, bä bufi jaducublou mlaobä. Bä mamo ma showao wei ma cui, bä bufi möblou mlaobä. Bä yömöca ma dao wei ma cui, wale ʒ jʒliaö walalao mlaobeje —Jesús a cuma.

11Abinaja a cuo çoma. —Mobä lä shäyǎjamou wei ya mobä ʒfa wäyäö lä yacläofe, öjö Yai Bada ya etä ʒ yai wayoaö lä cufe. Bei mobä lä culenaja, Yai Bada etä ʒ cuwä.

12Bei yo jamö mobä bläläö lä cuaaö weinaja, ai bänö Yai Bada etä ʒ jʒliaö cuaaöje. Tä ʒ jʒliaöje ja, fecula bada a fa waloiquiyonö, bei bä bufi jamö tä ʒ lä didile etä ʒ doaö nocamou, tä ʒ bejedi bufii mlaobeje. Bä jucäamou mlaobä.

13'Bei masi blaobä jamö mobä bläläa lä culaliyono weinaja, ai bä mö feduwänö tä ʒ çai jʒliaö cuaaöje —a cuma—. Tä ʒ jʒliaöje dǎjä, bufi doblalanö tä ʒ dǎaöje. Öjö ma cui, mobä nasöcö daloblou fa mlacunö, mosibä dedejebloimi. Öjö mosibä lä culenaja bä lä cui, tä ʒ bejedi

14 A que caiu entre espinhos são os que ouviram e, no decorrer dos dias, foram sufocados com os cuidados, riquezas e deleites da vida; os seus frutos não chegam a amadurecer.

15 A que caiu na boa terra são os que, tendo ouvido de bom e reto coração, retêm a palavra; estes frutificam com perseverança.

A parábola da candeia

Marcos 4.21-25

16 Ninguém, depois de acender uma candeia, a cobre com um vaso ou a põe debaixo de uma cama; pelo contrário, coloca-a sobre um velador, a fim de que os que entram vejam a luz.

17 Nada há oculto, que não haja de manifestar-se, nem escondido, que não venha a ser conhecido e revelado.

jaba ma bufilei wejei ma cui, bä yabäcamou däjä, bä waiquidou.

14'Tä mösöcöböobä jamö mobä bläläa lä culaliyono weinaja, ai bä ma cuinö tä ʘ jiliaö cuwä mö feduweje —a cuma—. Tä ʘ ma jiliaö wejei ma cui, täbä showadi lä yabäcäblou wei tä ja, bä yabäcäablou majöblao dicoo. Madofi bä çai tabou bufi doblaoje. Cama bä cuaaö bufi lä doblao wei tä ja, bä çai yabäcäo. Öjö däjä, Yai Bada nija bä bufi badadalou fa mlacunö, tä lä dodijidai etä mili wawäblou ma cule, etä liyäjbloimi.

15'A mashita lä dodijidai jamö ai mobä bläläa lä culayono weinaja, ai bä ma cuinö tä ʘ jiliaö cuwä mö feduweje —a cuma—. Öjö bä lä dodijaö wei bä lä cuinö, bä bufi bejedimolanö tä ʘ jiliaö cuaaöje. Tä ʘ fa jiliajenö, tä ʘ nofi jaducubou dodijioje. Bä bufi yanöcölanö tä ʘ juadiije ja, etä yai dodijidawä cublaliyo.

Cowa wawädwä jamö wacö nia lä ʘtabou wejei tä ʘ

16Abinaja Jesús a cuma. —Cowa wacö ömöamaöje dāja, jaboca anö wacö fe nia yojobou majöomije. A lä mio wei tä bäfätä jamö ma cui, wacö çai nia joyaboimije. Ma, wacö ʘtaobä jamö wacö yai befi çai nia ʘtabouje, öjö tä shijnö, bä lä faö wei bänö wawädwä täbä dablao showadaobeje. ¿Öjö tawä?

17'Inaja showawä, jödödöwä tä nia bluca wawädwä cuo. Fei däjä ai tä ʘ jilimamou nofi mojodi ma cui, obi tä ʘ nia malä walalablou wei. Fei däjä ai tä ʘ ma joyale

18 Vede, pois, como ouvis; porque ao que tiver, se lhe dará; e ao que não tiver, até aquilo que julga ter lhe será tirado.

A família de Jesus

Mateus 12.46-50; Marcos 3.31-35

19 Vieram ter com ele sua mãe e seus irmãos e não podiam aproximar-se por causa da concorrência de povo.

20 E lhe comunicaram: Tua mãe e teus irmãos estão lá fora e querem ver-te.

21 Ele, porém, lhes respondeu: Minha mãe e meus irmãos são aqueles que ouvem a palavra de Deus e a praticam.

Jesus acalma uma tempestade

Mateus 8.23-27; Marcos 4.35-41

22 Aconteceu que, num daqueles dias, entrou ele num barco em companhia dos seus discípulos e disse-lhes: Passemos para a outra margem do lago; e partiram.

23 Enquanto navegavam, ele adormeceu. E sobreveio uma tempestade de vento no lago, correndo eles o perigo de soçobrar.

ma cui, obi tä ą nia wawäblou malä nomöjöö wei.

18'Wamacö yömöca dao däjä, bä yömöca daa da dodijiicu, öjö lä, wamacö bufi yai jaducublobä. Bä bufi jaducuwä lä waiquii, öjö bei bä bufi jamö tä lä didile, Yai Bada tänö etä nia balamafälöö. Öjö ma cui, bä bufi jaducudalou lä mlai bä lä cui nija, “Ya tä ą wiisibö daö waiquia”, bä bufi ma cuu wei ma cui, etä wai wiisibö jowa daö lä bädale etä nia çaö, tä ą nofi mojudoubou majöobeje —bä nowa tama.

Jesús cama ebä mashi lä waloqueno wei tä ą

19'Öjö däjä, Jesús bä nöö, bä fäähä ebä walobeyoluma ma cui, täbä fa mashiquionö bä ajedou doblonomi.

20'Jesús nija abinaja ai e cuma. —Naafä a ma cui, fäähäfä bä ma cui, bä ublaa siboa lä cubiyedi. Wa möö bufi doblaoje —a cuma.

21'Öjö ma cui, abinaja Jesús a cuu mö feduoma. —Yai Bada etä ą jiliaöje däjä, tä ą juaö lä showadao wejei bä lä cui, öjö iba nayä cäbä, iba mashi öjö bä çai li showawä —Jesús a cuma.

Wadoli a lä wasöleno wei tä ą

22'Ai däjä, canawä a jamö, Jesúsno bä lä nocamabono wei, cama sho bä bluca döcäcäobaliyoma. Abinaja Jesús e cuma. —Modu ai u mashi jamö, bamacö da bucaduo —e cuma. Einaja a fa cunö, bä befi çai caläa showalayofälöma.

23'Bä befi çai caläfälöbä jamö, Jesús a mialiyoma. Öjö däjä, wadoli a lojode juu fa showadaimanö, mau u bada lä shäyäjou

24 Chegando-se a ele, despertaram-no dizendo: Mestre, Mestre, estamos perecendo! Despertando-se Jesus, repreendeu o vento e a fúria da água. Tudo cessou, e veio a bonança.

25 Então, lhes disse: Onde está a vossa fé? Eles, possuídos de temor e admiração, diziam uns aos outros: Quem é este que até aos ventos e às ondas repreende, e lhe obedecem?

A cura do endemoninhado geraseno

Mateus 8.28-33; Marcos 5.1-14

26 Então, rumaram para a terra dos gerasenos, fronteira da Galiléia.

27 Logo ao desembarcar, veio da cidade ao seu encontro um homem possesso de demônios que, havia muito, não se vestia, nem habitava em casa alguma, porém vivia nos sepulcros.

28 E, quando viu a Jesus, prostrou-se diante dele, exclamando e dizendo em alta voz: Que tenho eu contigo, Jesus, Filho do Deus Altíssimo? Rogo-te que não me atormentes.

wei ubä fe fa lajoblalunö, bä mishi mini dubaliyoma.

24A jushulajenö abinaja a nowa tamaje. —
 ¡Tä ą wäyäle! ¡Yamalecö da bayeliblalö!
 ¡Bämacö mishi duo a lä cube! Öjö däjä, a
 fa jocädalunö, wadoli a wasöa
 showadalema, u çai bada lä shäyäjono wei
 u çai. Öjö a wänö wadoli a çai mladou fa
 showadalonö, tä bluca ononodou
 showadalayoma.

25Cama ebä nija abinaja a cuma. —¿Wedi
 tä tabä wamale nofi li mölaboimi dicoo?
 —a cuma. Bä quilima. Bä bufi
 shädayaimou ja, bä wäliyoma. —¿Ei wedi
 bei a li dodijiwä? Wadoli a bada ma cui,
 mau u bada lä shäyäjou wei u ma cui,
 cama a wänö täbä nofi mladou si ijejewä
 yai —bä cuma.

Jesúsnö Jelasateli fecula ebä lä yashuleno wei tä
 ą

26Öjö däjä, Jelasateli bä ulifibö jamö, bä
 befi çai waloquema, Calilea tä mashi
 jamö.

27Jesús a fa washölöblalunö, öjöteli a lä
 feculaböono wei anö a mö bamaleyoluma.
 Yedu ja camishi bä joyaa fa
 showadaacönö, a didionomi. Yafi jamö
 mlai, nomawä täbä didiblaaö lä yaimou
 wejei jamö, a li bälöoma.

28Jesús a fa dalalönö, a şilalamoma. Öjö a
 cotä ja a möfe boblaquema, a nofi ojode
 tablamobä. İcali a wä faö ja, abinaja e
 cuma. —¡Jesús! Yai Bada a Bada lä ayai bä
 İjilubö wa e lä cui, ¿wedinjaja wale nia fa
 taamanö wale nabä li waloo cuboyoi?

29 Porque Jesus ordenara ao espírito imundo que saísse do homem, pois muitas vezes se apoderara dele. E, embora procurassem conservá-lo preso com cadeias e grilhões, tudo despedaçava e era impelido pelo demônio para o deserto.

30 Perguntou-lhe Jesus: Qual é o teu nome? Respondeu ele: Legião, porque tinham entrado nele muitos demônios.

31 Rogavam-lhe que não os mandasse sair para o abismo.

32 Ora, andava ali, pastando no monte, uma grande manada de porcos; rogaram-lhe que lhes permitisse entrar naqueles porcos. E Jesus o permitiu.

33 Tendo os demônios saído do homem, entraram nos porcos, e a manada precipitou-se despenhadeiro abaixo, para dentro do lago, e se afogou.

34 Os porqueiros, vendo o que acontecera, fugiram e foram anunciá-lo na cidade e pelos campos.

Os gerasenos rejeitam Jesus

¡Wale ą da jililä! ¡Wale nö bleaamaö showadao dijä! —a cuma.

29Fecula a lä didile a faö çoöfälöbä, Jesúsno a shömaö waiquia yalo, e ą cuoma. ¿Öjö tawä? Feculanö a shi fa wälimalönö, showadi a nö bleaamadima. A shi wälili däjä a nö quiliaö ja, bei bococu ma cui, bei matakö ma cui, a showadi ęcabomaje, boo shicö bada cofibönö. Öjö ma cui, shicö bada jifedibläö fe fa yadilonö, ulifi bloque jamö feculanö a ęai juaadima.

30Öjö däjä, Jesúsno a wafa wälima. —Yajalawä ya wafa cua —e cuma. Fecula bluca bä taboma yalo, a wä cuoma.

31Jesús nija fecula bä ą fe blacäjoma. Abinaja bä cuma. —Täca nö quilijiwä lä cubodi jamö, ¡yamacö shöma dijä!—bä cuma.

32Bei. Öjamö yalo coshino bluca bä iyama, öjö jefu a balöcö showawä jamö. ¿Öjö tawä? Jesús nija fecula bä ą fe blacäjou ja, coshino bä nijamö bä shömamou fa bufinö, öjamö bä shömöa yacläquema.

33Öjö däjä, a shi lä wälino wei a fa dacöfälöjenö, coshino bä nija fecula bä bluca lucäa nomöjölaliyoma. Bä fa lucäolalunö, tä mö wädäjäa lä dodijibe jamö, bä shi jaliwä ęai fa yöbalufälönö, modu u jamö bä mishi bluca duobaliyoma.

34Coshino bä nofi lä tabou wejei bä lä cuinö, öjö tä fa dalalöjenö, bä quilili doculayoma. Shabono jamö bä lä bälöle bä ma cui nija, bä bälöö lä siboblai bä ma cui nija, tä ęfa wäyäö cuaamaje.

Mateus 8.34; Marcos 5.14b-20

35 Então, saiu o povo para ver o que se passara, e foram ter com Jesus. De fato, acharam o homem de quem saíram os demônios, vestido, em perfeito juízo, assentado aos pés de Jesus; e ficaram dominados de terror.

36 E algumas pessoas que tinham presenciado os fatos contaram-lhes também como fora salvo o endemoninhado.

37 Todo o povo da circunvizinhança dos gerasenos rogou-lhe que se retirasse deles, pois estavam possuídos de grande medo. E Jesus, tomando de novo o barco, voltou.

38 O homem de quem tinham saído os demônios rogou-lhe que o deixasse estar com ele; Jesus, porém, o despediu, dizendo:

39 Volta para casa e conta aos teus tudo o que Deus fez por ti. Então, foi ele anunciando por toda a cidade todas as coisas que Jesus lhe tinha feito.

O pedido de Jairo

Mateus 9.18-19; Marcos 5.21-24

40 Ao regressar Jesus, a multidão o recebeu com alegria, porque todos o estavam esperando.

41 Eis que veio um homem chamado Jairo, que era chefe da sinagoga, e, prostrando-

35Tä ʒ fa j̄liläjenö, ʒjamö bä bluca icua showadaquema, tä möbeje. Jesús nija bä fa waloicunö, fecula bänö a lä daqueno wejei, a dodijidawä dalalemaje. Jesús a cotä jamö a bufi demi ʒai looma. Camishi cäcö ja a didioma. ʒjö tä bluca fa dalalöjenö, bä quilia fe balojolaliyoma.

36ʒjö däjä, bä mamö lä showaono wei bä lä cuinö tä ʒafa bluca wäyämaje, a lä feculaböono wei a lä jalomaleno wei tä ʒ lä cui.

37ʒjö däjä, ʒjamö bä lä bälöblai bä nö quilili bleaama yalo, Jesús a shömöa ʒölemaje. A shömaöje ja, canawä a jamö cama ebä ʒai döcäcäo ʒöbaliyoma, bä befi ʒai caläo ʒöfälöbä.

38Fecula bänö a lä daqueno wejei a lä cui, Jesús nija a nocaio bufi fa doblaonö, a wä fe blacäjoma ma cui, Jesúsno a shömöa ʒölema. Abinaja e cuma.

39—Ma, a ʒjamö da ʒö. Yai Bada tänö wa bayelibläö lä dodijilofe, afä bä nija tä ʒafa shino da wäyäjälu —a cuma. Inaja a cuma yalo, a ʒö fa showadalufälönö, ʒjamö bä lä bälöle bä bluca nija, Jesúsno a bayelibläö lä dodijilayono wei, bei tä ʒafa wäyäö cuaaö showaoma.

Jailo bä tää e lä jalomaleno wei tä ʒ

40Bei. Modu ai u mashi jamö Jesús a walöa fa ʒöicunö, bä lä ʒöcamono wei bänö a nö dabomaje yalo, bä bufi doblalanö a walomaquemaje.

41ʒjö bä nijamö, Jailo a wäfa bada lä cuono wei a cuoma, judio bä yododabä

se aos pés de Jesus, lhe suplicou que chegasse até a sua casa.

42 Pois tinha uma filha única de uns doze anos, que estava à morte.

A cura de uma mulher enferma
Mateus 9.20-22; Marcos 5.24b-34

Enquanto ele ia, as multidões o apertavam.

43 Certa mulher que, havia doze anos, vinha sofrendo de uma hemorragia, e a quem ninguém tinha podido curar [e que gastara com os médicos todos os seus haveres],

44 veio por trás dele e lhe tocou na orla da veste, e logo se lhe estancou a hemorragia.

45 Mas Jesus disse: Quem me tocou? Como todos negassem, Pedro [com seus companheiros] disse: Mestre, as multidões te apertam e te oprimem [e dizes: Quem me tocou?].

46 Contudo, Jesus insistiu: Alguém me tocou, porque senti que de mim saiu poder.

47 Vendo a mulher que não podia ocultar-se, aproximou-se trêmula e, prostrando-se diante dele, declarou, à vista de todo o

yafi jamö a lä läono wei. Öjö a fa icuicunö, Jesús a cotä jamö a möfe boaliyoma. Cama e yafi jamö Jesús a lulubou shi jalimou cudeenö, a wə fe blacäjoma.

42Cama bä tää moli e lä cui, e fa jalililalunö e nomaö ajedeoma. Lasha jai 12 a faa waiquimalema, a moco cuoma. Jailo nija Jesús a fa nocalofälönö, täbä mashicou fe fa balojoonö a bacäjamamaje.

43A bacäjamafälöbeje jamö, suwä a nö jalili bleaaö nö lä dedeano wei a juu coyocooma. A nö iyä bleaaö showai ja, lasha 12 a faa waiquimalema. Bluca bä nija a jalomamou ma wabäono wei ma cui, a jalomaö doblonomije.

44¿Öjö tawä? Jesús nija a yauaö ajedou juofälöma. A ajedou fa juofälönö, Jesús camishi ecö casö jubäa fe yadia yaulalema. Ecö casö fa jubädalönö, a iyä mladou showadalayoma.

45Öjö däjä, abinaja Jesús a cuma. —¿Wedinö bei wale jubädalei cufe? —a cuma. —Camiyänö mlai —ebä bluca cuma. Öjö däjä, Pedro a wə fama. —Bada tä. Täbä malä mashicole. Bluca bänö wa malä bacäjamalajei.

46Öjö ma cui, Jesús a wə fe blacäjoma. —A nia fa bayeliblamonö, ai tänö wale jubäa cadidilalei lä cufe. Camiyä ya lojodenö a jalou ja, wale nofi mojudobobä tä cua malä mlai —a cuma.

47Öjö däjä, “Ya lä jubälöfe, tä jöyaami waiquiwä”, a suwä bufi fa cunö, a wawäblaliyoma. A quilili blösö blösömolano a ajedequema. Jesús cotä

povo, a causa por que lhe havia tocado e como imediatamente fora curada.

48 Então, lhe disse: Filha, a tua fé te salvou; vai-te em paz.

A ressurreição da filha de Jairo
Mateus 9.23-25; Marcos 5.35-43

49 Falava ele ainda, quando veio uma pessoa da casa do chefe da sinagoga, dizendo: Tua filha já está morta, não incomodes mais o Mestre.

50 Mas Jesus, ouvindo isto, lhe disse: Não temas, crê somente, e ela será salva.

51 Tendo chegado à casa, a ninguém permitiu que entrasse com ele, senão Pedro, João, Tiago e bem assim o pai e a mãe da menina.

52 E todos choravam e a pranteavam. Mas ele disse: Não choreis; ela não está morta, mas dorme.

53 E riam-se dele, porque sabiam que ela estava morta.

jamö a möfe fa deialunö, bluca täbä mamö mötale däjä, a wə nō wäquema. A jalobä a jubädaö bufi lä doblaono wei tä ma cui, a jaloa lä showadaaliyono wei tä ma cui, öjö tä ʔfa bluca wäa showadaquema.

48 Abinaja Jesús e cuma. —Ami. Camiyä wale nofi mölaboma yalo, wa jalolayou lä cufe. A bufi yanöcöwä çai da çojamö —a cuma.

49 A wə faö showao däjä, bada e yafi jamö ai e cuo lä jäono wei e waloa mö baquema. Jailo a bada nija abinaja a cuma. —Bei. Inaja lä waiquiwä. Tääfä a waicou waiquio cublei. Tä ʔ lä wäyäö wei a yabäcaö fe blacäjo dijä —a cuma.

50 Öjö ma cui, Jesúsno öjö tä ʔ fa jililänö, abinaja Jailo a nowa tadaö showalayoma. —A bufi jalujo dijä. Wale ʔ bejedi shino bufibou fe da yadio. Öjö däjä, a jalou wä —a nowa tama.

51 Jailo e yafi jamö, Jesúsno bä çai fa waloicunö, moco a nomawä lä maqueono wei jamö, ai bä bluca famanomi. Pedro, Juan, Santiago, öjö bä shino famalema. A lä nomalayono wei bä föö e, bä nöö e, öjö cäcöbö çai shino famalema.

52 ¿Öjö tawä? Bä öcöo waiquioma. A nomöa bluca bomaje. Öjö ma cui, abinaja Jesúsno bä nowa tama. —Bä öcö dijä. Wama a moco nomöa lä bole a nomaö cadidio malä mlai. A mia bädaa lä cule —bä nowa tama.

53 A lä nomalayono wei tä daö waiquiweje yalo, a noca çablalamaje.

⁵⁴ Entretanto, ele, tomando-a pela mão, disse-lhe, em voz alta: Menina, levanta-te!

⁵⁵ Voltou-lhe o espírito, ela imediatamente se levantou, e ele mandou que lhe dessem de comer.

⁵⁶ Seus pais ficaram maravilhados, mas ele lhes advertiu que a ninguém contassem o que havia acontecido.

Lucas 9

As instruções para os doze
Mateus 10.1,5-15; Marcos 6.7-13

¹ Tendo Jesus convocado os doze, deu-lhes poder e autoridade sobre todos os demônios, e para efetuarem curas.

² Também os enviou a pregar o reino de Deus e a curar os enfermos.

³ E disse-lhes: Nada leveis para o caminho: nem bordão, nem alforje, nem pão, nem dinheiro; nem deveis ter duas túnicas.

⁴ Na casa em que entrardes, ali permaneçei e dali saireis.

⁵⁴ Öjö ma cui, Jesúsno boco fa dälänö, a jocäblamaö bufima. —Ûasi. A da jocäblalu —e cuma.

⁵⁵ Inaja e fa cunö, a bufi jomoblou çolayoma. A jocädou fa showadalonö, Jesúsno a iyamaö bufii showadaoma.

⁵⁶ Bä föö e ma cui, bä nöö e ma cui, cäcöbö bufi shädayaimou dodijioma. Öjö ma cui, Jesús a lä cuaano wei tä ą wäyäbö mlaobä, cäcöbö ą çai wasöa dodijilema.

Lucas 9

Jesúsno cama 12 ebä lä shömöleno wei tä ą

¹ Öjö däjä, cama 12 ebä lä nocamabono wei bä lä cui, Jesúsno bä naca fa ajedealalonö, fecula bä bluca yashubeje bä tablamalema. Jalili bä jalomabeje bä çai tablamaö mö fedua showalayoma.

² Öjö däjä, Yai Bada tänö cama ebä çai lä cuo wei tä ą wäyäö cuaabeje bä shömölema, bä lä jalili wei bä çai jalomaö cuaaö showadaobeje.

³ Abinaja bä nowa tama. —Wamacö lä jublole däjä, shinoco wamacö nia juu. Fii wama defibä nia bofälöimi. Wama täbä didibofälöbä, wama täbä nia däboimi. Wamacö iyafälöbä, nii wama bä nia yefiboimi. Wama täbä lulafälöbä, wama bä nia blada boimi. Camishi wama bä nia bolacafälöimi.

⁴ Wamacö shifilimou mlai, wamacö nia lä cuo wei a yafi ja, bä da yanöcücu. Wamacö juu çofälöö ja, öjamö lä culanö wamacö nia jocäö ço.

⁵ E onde quer que não vos receberem, ao sairdes daquela cidade, sacudi o pó dos vossos pés em testemunho contra eles.

⁶ Então, saindo, percorriam todas as aldeias, anunciando o evangelho e efetuando curas por toda parte.

Herodes e João Batista
Mateus 14.1-12; Marcos 6.14-29

⁷ Ora, o tetrarca Herodes soube de tudo o que se passava e ficou perplexo, porque alguns diziam: João ressuscitou dentre os mortos;

⁸ outros: Elias apareceu; e outros: Ressurgiu um dos antigos profetas.

⁹ Herodes, porém, disse: Eu mandei decapitar a João; quem é, pois, este a respeito do qual tenho ouvido tais coisas? E se esforçava por vê-lo.

A primeira multiplicação de pães e peixes
Mateus 14.13-21; Marcos 6.30-44; João 6.1-13

¹⁰ Ao regressarem, os apóstolos relataram a Jesus tudo o que tinham feito. E, levando-os consigo, retirou-se à parte para uma cidade chamada Betsaida.

⁵ ¿Öjö tawä? —a cuma—. Wamacö juu lä cuaaimadi jamö, wamacö bälömabou bufiomije ja, abinaja wamacö nia cuaaö. Öjö wama bä tabi feiaö yalo wamacö sibolanö, bei wamacö mamicö busi jamö bä libu libu lä sudile, wama ebä nia yaösöblalefälöö. Öjö tänö bä nö nia lä bleaaö wei wama tä nia jömaö —a cuma.

⁶Bä aa fa showalöfälönö, bluca täbä shabonobö jamö, Yai Bada tänö cama ebä çai lä cuo wei tä a wäyää cuamaje. Jalili bä çai jalomaö cuaaö showaomaje.

Bada tä Elode a bufi lä wedinajamono wei tä a

⁷Jesús a lä cuaano wei, bada tä Elode ma cuinö tä a jililema. Ai bä a ja, a bufi çai wedinajamoma. Fe ojomalewä Juan a ma shämono wei ma cui, öjö a fa bufijenö, a wä demi tão çomaje.

⁸Ai bä mö feduwä lä cuinö, Yai Bada a wäno jaba lä wäyänö wei, Elia a bufidaö mö fedulayomaje. Ai bä showawä lä cui, abinaja bä bufi cuma. “Yai Bada a wäno wäyällewä bä jaba lä cuono wei, ai a demi jocädou fa çonö, öjö a jowa”, bä bufi cuu mö feduoma.

⁹Abinaja Elode a cuma. —Camiyänö Juan ya fe bäblamalema. Ei a wäfa bluca lä wäyälajei, ¿wedi bei a jowa li majöwä? — a cuma. Inaja a bufi cuma yalo, Jesús a möö bufi doblaoma.

Jesúsnö 5.000 bä lä iyamaleno wei tä a

¹⁰Jesúsnö bä lä shömöleno wei bä çoblou fa çolonö, bä lä cuaano wei tä afa bluca wäyää çojolomaje. Öjö däjä, Besaidateli

11 Mas as multidões, ao saberem, seguiram-no. Acolhendo-as, falava-lhes a respeito do reino de Deus e socorria os que tinham necessidade de cura.

12 Mas o dia começava a declinar. Então, se aproximaram os doze e lhe disseram: Despede a multidão, para que, indo às aldeias e campos circunvizinhos, se hospedem e achem alimento; pois estamos aqui em lugar deserto.

13 Ele, porém, lhes disse: Dai-lhes vós mesmos de comer. Responderam eles: Não temos mais que cinco pães e dois peixes, salvo se nós mesmos formos comprar comida para todo este povo.

14 Porque estavam ali cerca de cinco mil homens. Então, disse aos seus discípulos: Fazei-os sentar-se em grupos de cinquenta.

15 Eles atenderam, acomodando a todos.

16 E, tomando os cinco pães e os dois peixes, erguendo os olhos para o céu, os abençoou, partiu e deu aos discípulos para que os distribuíssem entre o povo.

bä ulifibö jamö bä yamili cuo balöobä, bä lululefälöma.

11 Öjö ma cui, bä lä çoçamono wei bänö, öjamö bä ʔafa juu fa jililäjenö, a nosi däbofälömaje. Jesús nijamö bä waloa fa jeicunö, bä dodijidawä walomaquema. Öjö däjä, Yai Bada tänö cama ebä çai lä cuo wei tä ʔ ja, bä bluca yömölama. Bä lä jaliliono wei bä çai jalomama.

12 Motoca a yajadodoaö däjä, Jesús nija cama 12 ebä fa icuicunö, abinaja a nowa tamaje. —Fei bä bluca lä çoçamole bä shömöa da çolu, bä bälöblawä fe lä ʔayoblai bä nija bä cuo fe jalubä. Öjö bä nija bä nii luluabeje. ¿Öjö tawä? Ei tä ulifi bloque malä cui —a nowa tamaje.

13 Öjö ma cui, Jesús a wʔ läöma. —Ma. Cafä wamacönö wama bä yai iyamabä. Abinaja cama bä cuu nomöjöoma. —Nii yama bä bluca luluadayou mlao däjä, ei yama bä bluca nia lä iyamaö wei tä cuami waiquiwä. Nii 5 yama bä wai tabou bädaa lä cule. Yuli bolacabö cäcö çai —bä cuma.

14 ¿Öjö tawä? Tübä malä blucaono wei. Wʔalo bä shino jai 5.000 cuoma. Cama ebä lä nocamabono wei bä nija bä loo toujamaö bufima. —Jai 50 tübä bluca cudale, bä da loamaboduje —a cuma.

15 Inaja bä cuaaö fa showadaonö, bä bluca loamabodayomaje.

16 Öjö däjä, nii 5 bä lä cuono wei bä dälema, yuli bolacabö cäcö çai. Öjö bä fa dälönö, fedu jamö a mö fa nonoicunö, bä nia lä iyano wei tä ja, Yai Bada nija a bufi ʔafa doblalou wäyämoma. Öjö däjä, bä nii

17 Todos comeram e se fartaram; e dos pedaços que ainda sobejaram foram recolhidos doze cestos.

A confissão de Pedro. Jesus prediz a própria morte

Mateus 16.13-21; Marcos 8.27-31

18 Estando ele orando à parte, achavam-se presentes os discípulos, a quem perguntou: Quem dizem as multidões que sou eu?

19 Responderam eles: João Batista, mas outros, Elias; e ainda outros dizem que ressurgiu um dos antigos profetas.

20 Mas vós, perguntou ele, quem dizeis que eu sou? Então, falou Pedro e disse: És o Cristo de Deus.

21 Ele, porém, advertindo-os, mandou que a ninguém declarassem tal coisa,

22 dizendo: É necessário que o Filho do Homem sofra muitas coisas, seja rejeitado pelos anciãos, pelos principais sacerdotes

fa cälalönö, cama ebä lä nocamabono wei bä nija bä jöböquema, bä lä çocamono wei bä nija bä jöböaö cuaaö nomöjööbeje.

17 ¿Öjö tawä? Bä bluca fa iyaolalunö, bä bädöolaliyoma. Öjö däjä, Jesús ebä lä cuinö bä nii sheje çö fa çöbodujenö, wöö 12 bä jamö bä fe nii shee lajomalalemaje.

Pedronö Jesús a nö yai lä öjöböleno wei tä ą

18 Ai däjä, Yai Bada nija Jesús a no bayeli nacao däjä, cama ebä lä nocamabono wei ebä çai yami culanö, bä wälima. — ¿Wedinaja bei wale nofi jöwa yai li tabou dodijiaje? Camiyä ¿wedi bei ya jöwa?

19 Abinaja ebä cuma. —Fe ojomalewä Juan bei wa jöwa fa talei. Ai bä mö feduwä lä cuinö, Yai Bada a wano wäyälwä Elia a cuo lä balöno wei, öjö wa jöwa bufidaö talajei. Ai bä ą showawä ja, Yai Bada a wano wäyälwä ai a demi jocädu fa çolonö, öjö bei wa jöwa çödawä fa talei — bä cuma.

20 Abinaja e cuma. —Öjö ma cui, cafä wamacö lä cuinö, ¿wedinaja bei wamale nofi li tabou dodijia cule? —a cuma. Pedro a wä juoma. —Yai Bada tänö a shömabä a lä yaileno wei, öjö cafä bei wa dodijiwä — bei e cuma.

21 Öjö ma cui, bä lä nocamabono wei bä ą wasöma. Bä nowa taö dodijioma, tä ą wäyää showadao mlaobeje.

22 Abinaja bä nowa tama. —Camiyä ya lä yanowamöblaleyoluno wei ya lä cui, wale nö nia bleaamaöje. Judio bada bä ma

e pelos escribas; seja morto e, no terceiro dia, ressuscite.

O discípulo de Jesus deve levar a sua cruz

Mateus 16.24-28; Marcos 8.34—9.1

23 Dizia a todos: Se alguém quer vir após mim, a si mesmo se negue, dia a dia tome a sua cruz e siga-me.

24 Pois quem quiser salvar a sua vida perdê-la-á; quem perder a vida por minha causa, esse a salvará.

25 Que aproveita ao homem ganhar o mundo inteiro, se vier a perder-se ou a causar dano a si mesmo?

26 Porque qualquer que de mim e das minhas palavras se envergonhar, dele se envergonhará o Filho do Homem, quando vier na sua glória e na do Pai e dos santos anjos.

cuinö, nofi báyäalewä blowäjäwä bä ma cuinö, Moisesi tä ʔ ja täbä lä damaö wejei bä ma cuinö, öjö bänö wale nö nia bleaamaö fe balooje. Wale nia waiije. Ya nia shämou cadidio. Inaja ya taamamobä ya waiquiwä. Öjö ma cui, bolacabö tä mö fa dödölönö, ya demi nia jocädou ço — bä nowa tama.

23 Öjö däjä, abinaja bä nowa bluca tama. —Camiyä nija bä nia lä nocaö wei bä lä cui, cama bä cuaaö bufi lä doblao wei tä ja, showadi bä nia yai wasöo. Wale bufiije yalo bä ma shäöje däjä, bä nia ojode cudio fe yadio. Bä nia nocaö fe yadio.

24 Bitä ja bä nia demi lä cudio wei tä ja, bä bufi mö lä blucao wei bä lä cui, bä bälimi nia cuodayou malä mlai. Öjö ma cui, camiyä ya nowa ja bä shämou lä ojodao wei bä lä cui, öjö bä nia shino bälimi cuo ayao.

25 Bitä jamö bä madofi bluca lä cublai bä madofi ma däamou wei ma cui, bä nia yai lä bälimiblou wei tä joyamou dicoo ja, ʔwedi tänö bä yai nia li bayeliblamou majöo, öjö lä?

26 ʔÖjö tawä? —a cuma—. Iba bä ʔafa jilamou quilii dicoo ja, inaja showawä camiyä ya nia quilii cuo mö feduo. Wale ʔafa çai wäyäo quilii dicoo ja, inaja showawä camiyä ya lä yanowamöblaleyoluno wei ya ma cui, ya nia quilii cuo mö feduo. Ya shi çai itou lä çoie däjä, camiyä ma cui, “Iba cäbä”, ya

27 Verdadeiramente, vos digo: alguns há dos que aqui se encontram que, de maneira nenhuma, passarão pela morte até que vejam o reino de Deus.

A transfiguração

Mateus 17.1-8; Marcos 9.2-8

28 Cerca de oito dias depois de proferidas estas palavras, tomando consigo a Pedro, João e Tiago, subiu ao monte com o propósito de orar.

29 E aconteceu que, enquanto ele orava, a aparência do seu rosto se transfigurou e suas vestes resplandeceram de brancura.

30 Eis que dois varões falavam com ele: Moisés e Elias,

31 os quais apareceram em glória e falavam da sua partida, que ele estava para cumprir em Jerusalém.

32 Pedro e seus companheiros achavam-se premidos de sono; mas, conservando-se acordados, viram a sua glória e os dois varões que com ele estavam.

33 Ao se retirarem estes de Jesus, disse-lhe Pedro: Mestre, bom é estarmos aqui; então, façamos três tendas: uma será tua,

nia cuu quili, Fayä etä shji lä cule jamö ajele ya etäbä çai itou däjä.

27 Öjö ma cui, çafä wamacö nija ei ya wä lä cui, bejedi lä ya wä. Ai wamacö lä ublale wamacö nomaö showaono mlai ja, Yai Bada tänö cama ebä nia çai lä cuo wei, wama tä nia dabläö.

Jesús wäyäcu mömou lä shomiblaliyono wei tä a

28 Öjö tä a wäyäö fa balöonö, jai 8 tä mö didi cublou fa çolonö, Jesúsno cama ai ebä nacalema. Pedro, Juan, Santiago bä fa nacalänö, jefu a jamö bä çai dolequebefälöma, Yai Bada nija a nö bayeli nacaojolayobä.

29 A nö bayeli nacao däjä, Jesús wäyäcu mömou shomiblaliyoma. Camishi ecö ma cui, ecö shji çai wacalamiblaliyoma.

30 Öjö däjä, ai täcöbö fa bädalunö, Jesús sho bä a wayoma. Moisesi, Elia sho cäcöbö cuoma.

31 Yai Bada tä shji lä cule ja cäcöbö fa wawäblalunö, Jesús a nia lä shämono wei tä afa wayoamaje. Jelusale jamö Yai Bada tänö a shämaö lä bufino weinaja showawä.

32 Öjö tawä? Pedro sho bä lä cuono wei bä fa malishalönö, bä ma miqueno wei ma cui, bä laja fa çolunö, Jesús etä shji lä doblale etä shji dalalemaje. Jesús nija cäcöbö ublaa lä yädäono wei, cäcöbö çai daa showadaalalemaje.

33 Öjö däjä, Jesús nija Moisesi, Elia sho cäcöbö mladou çofälöö däjä, Pedro a wä fama. —Tä a wäyäle. Eja bamacö lä cule, tä dodijidawä waiquiwä. Yano 3 yama bä

outra, de Moisés, e outra, de Elias, não sabendo, porém, o que dizia.

34 Enquanto assim falava, veio uma nuvem e os envolveu; e encheram-se de medo ao entrarem na nuvem.

35 E dela veio uma voz, dizendo: Este é o meu Filho, o meu eleito; a ele ouvi.

36 Depois daquela voz, achou-se Jesus sozinho. Eles calaram-se e, naqueles dias, a ninguém contaram coisa alguma do que tinham visto.

A cura de um jovem possesso
Mateus 17.14-20; Marcos 9.14-29

37 No dia seguinte, ao descerem eles do monte, veio ao encontro de Jesus grande multidão.

38 E eis que, dentre a multidão, surgiu um homem, dizendo em alta voz: Mestre, suplico-te que vejas meu filho, porque é o único;

39 um espírito se apodera dele, e, de repente, o menino grita, e o espírito o atira por terra, convulsiona-o até espumar; e dificilmente o deixa, depois de o ter quebrantado.

40 Roguei aos teus discípulos que o expelisses, mas eles não puderam.

41 Respondeu Jesus: Ó geração incrédula e perversa! Até quando estarei convosco e vos sofrerei? Traze o teu filho.

nia wai itamaö, ¿öjö tawä? Afä a, Moisesi e, Elia e, einaja yama bä nia wai yano tablaö, ¿öjö tawä? —a cuma. A bufi mlaö yalo, a wä biyäcou bädaoma.

34A wä faö showai ja, öljashi a bada fa itolunö, bä jöyablalema. Öjamö bä fe fayoblou ja, bä quililaliyoma.

35Öjö däjä, öljashi jamö culanö a wä bädaliyoma. —Ei Ijiluyä a, ya lä yaileno wei. A wä da jililäje —a cuma.

36A wä faö fa waiquidalunö, Jesús a yami ublaa daa çö majölemaje. ¿Öjö tawä? Mamicaí bä cudio balöoma. Tä lä möno wejei tä lä cui, moli a ma cui nija tä äfa wäaö jaönomije.

Fiya a nija Jesúsno fecula a lä yashuleno wei tä ä

37Öjö tä fena ja, jefu a jamö bä dömöa fa çöbalufälönö, bä bluca lä çöcamono wei bänö Jesús a mö bamalemaje.

38Bä lä çöcamono wei bä nija ai a wälo lä ublaono wei, Jesús nija a wä icalí fama. — ¡Tä ä wäyäle! Ei iba ijiluyä a nofi da ojodadalö, ¿öjö tawä? A malä moli wei.

39Fecula anö a nabä fa queicunö, a şilalamou. A shi fa wälimalönö, a icalí yabolemou. Inaja a fa cuadinö, showadi caficö moshi boyacaoblou. Yäcumö a nö shälebö. A yabäcaö mladoimi.

40Afä wa bä lä nocamabole bä nija ya wä fe blacäjoma ma cui, a yashublaö doblonomije —a cuma.

41Abinaja Jesús e cuma. —¡Uo! Äyämö ya nö dedeaö ma waiquile, Yai Bada wama tä nofi nö mölabobimi waiquiwä. Bejedi lä, wamacö dobloimi. Wama tä nofi mölabou

⁴² Quando se ia aproximando, o demônio o atirou no chão e o convulsionou; mas Jesus repreendeu o espírito imundo, curou o menino e o entregou a seu pai.

⁴³ E todos ficaram maravilhados ante a majestade de Deus.

De novo prediz Jesus a sua morte
Mateus 17.22-23; Marcos 9.30-32

Como todos se maravilhassem de quanto Jesus fazia, disse aos seus discípulos:

⁴⁴ Fixai nos vossos ouvidos as seguintes palavras: o Filho do Homem está para ser entregue nas mãos dos homens.

⁴⁵ Eles, porém, não entendiam isto, e foi-lhes encoberto para que o não compreendessem; e temiam interrogá-lo a este respeito.

O maior no reino dos céus
Mateus 18.1-5; Marcos 9.33-37

⁴⁶ Levantou-se entre eles uma discussão sobre qual deles seria o maior.

⁴⁷ Mas Jesus, sabendo o que se lhes passava no coração, tomou uma criança, colocou-a junto a si

shaliliobä bamacö nö dabou ja, ya modaaö waiquiwä. Bei. Bä ijilubö e da bälabayaöje —e cuma.

⁴²Bä ijilubö e blacäo däjä, feculanö a fa shäyäblacönö, a icalí yabolemolayoma. Öjö ma cui, Jesúsno fecula e bälöo fa wasönö, e faa çoa showadalayofälöma. A fiya fa jalomalönö, bä föö nija a demi icua çomaquema.

⁴³Yai Bada a nö Bada lojode lä quiliaö wei tä fa damolalunö, bä bufi bluca shädayaimoa fe balojolayoma.

Jesús a nia lä shämono wei tä a

Öjö ma cui, Jesús a lä cuaano wei tä ja, bä bufi bluca shädayaimou showao däjä, cama ebä lä nocamabono wei bä nija abinaja a cuma.

⁴⁴—Ei ya wä lä fale, wamale a jiliaö buo mlai ja, bei wamacö bufinö tä a yai däa da cadidilöje. Ya lä yanowamöblaleyoluno wei ya lä cui, yanowamö täbä nija ya nia jöböamou —a cuma.

⁴⁵Öjö ma cui, cama a wäfa lä wäamono wei a wä jilia möblanomije. Yai Bada täno tä a nofi mojudumaboma, bä bufi jaducublou mlaobä. Tä a çai wälíi quilimaje.

Cama bä bada cuo bufi lä doblaono wei tä a

⁴⁶Jesús nija bä lä nocaono wei, “Camiyá ya yai bada cuobä”, bä nowa bluca tayou ja, bä afa tayoa dicolayoma.

⁴⁷Jesúsno bä bufi daö fa waiquionö, ijilu a fa dälänö, a ublaa ajedemaquema.

48 e lhes disse: Quem receber esta criança em meu nome a mim me recebe; e quem receber a mim recebe aquele que me enviou; porque aquele que entre vós for o menor de todos, esse é que é grande.

Jesus ensina a tolerância e a caridade
Marcos 9.38-40

49 Falou João e disse: Mestre, vimos certo homem que, em teu nome, expelia demônios e lho proibimos, porque não segue conosco.

50 Mas Jesus lhe disse: Não proibais; pois quem não é contra vós outros é por vós.

Os samaritanos não recebem Jesus

51 E aconteceu que, ao se completarem os dias em que devia ele ser assunto ao céu, manifestou, no semblante, a intrépida resolução de ir para Jerusalém

52 e enviou mensageiros que o antecedessem. Indo eles, entraram numa aldeia de samaritanos para lhe preparar pousada.

53 Mas não o receberam, porque o aspecto dele era de quem, decisivamente, ia para Jerusalém.

48 Öjō dājā, abinaja bā nowa tama. —Ei ijilu a lä cui, a shomi ma cui, camiyä ya wānō a wai nofimaō fe yadioje ja, camiyä ma cui wale nofimaō mö feduoje. Inaja showawä, camiyä wale nofimaōje ja, wale lä shömöleno wei a ma cui, öjō a nofimaō mö feduo showaoje. ¿Öjō tawä? Cafä wamacö nijamö a jömöo lä mlai a lä cui, a nofi bada tabou lä mlajei, öjō a lä cui, Yai Bada tänö bada bei a nofi shino yai tabou.

49 Jesús nija Juan a wā fama. —Bada tä. Ai a lä cuinö, cafä wa wā ja fecula bā yashuu. Yama a dalalema. Camiyä bāmacö nija a yādāo bufiomi yalo, yama a wasöblalema, ¿öjō tawä?

50 Öjō ma cui, abinaja Jesúsno a nowa tama. —A wasö dijejä. Cafä wamacö nija bā a läblou dao lä mlai bā lä cui, wamacö a bayeliblebeje bā li waiquiwä malä cui— a cuma.

Samaliateli ai bänö Jesús a lä waileno wejei tä a

51 Fedu jamö Jesús a nia lä çamou wei etä ajedou waiquioma yalo, a bufi cadidilanö Jelusale jamö a aa shalililayoma.

52 Cama a wāno taö balöodayobeje, bā shömöa balölema. Samalia tä ulifi jamö, ai bā shabonobö jamö bā fa waloicunö, Jesús dodijidawä a waloamabeje bā a faö balöodayoma.

53 Öjō ma cui, Jelusale jamö a cadidou waiquioma yalo, a bälömabou bufionomije.

54 Vendo isto, os discípulos Tiago e João perguntaram: SENHOR, queres que mandemos descer fogo do céu para os consumir?

55 Jesus, porém, voltando-se os repreendeu [e disse: Vós não sabeis de que espírito sois].

56 [Pois o Filho do Homem não veio para destruir as almas dos homens, mas para salvá-las.] E seguiram para outra aldeia.

Jesus põe à prova os que queriam segui-lo

Mateus 8.18-22

57 Indo eles caminho fora, alguém lhe disse: Seguir-te-ei para onde quer que fores.

58 Mas Jesus lhe respondeu: As raposas têm seus covis, e as aves do céu, ninhos; mas o Filho do Homem não tem onde reclinar a cabeça.

59 A outro disse Jesus: Segue-me! Ele, porém, respondeu: Permite-me ir primeiro sepultar meu pai.

60 Mas Jesus insistiu: Deixa aos mortos o sepultar os seus próprios mortos. Tu, porém, vai e prega o reino de Deus.

54 Öjö tä fa daböلالönö, Jesúsno bä lä nocamabono wei ai cäcöbö ą fama, Santiago, Juan cäcöbö lä cui. Abinaja Jesús a nowa taböma. —Bada tä. Fedu jamö cowa wacö lä culadi, ¿yama wacöbä blälämabä tawä? Ei bä waicaö showadaobä —a nowa taböma.

55 Öjö ma cui, Jesús a mö fa yabadalunö cäcöbö ą wasölema.

56 Bä jayuaö fa showadaicufälönö, ai a shabono jamö bä waloa majöquema.

Jesús nija bä lä nocao wei tä nowa nia lä cuono wei tä ą

57 Bä jufälöbä jamö, Jesús nija abinaja ai a cuma. —Wa juu lä bädao wei jamö ma cui, öjamö ya nia nocao —a cuma.

58 Abinaja Jesús e cuu mö feduoma. —A möla dijä, ya yafibö cuami. Yalo bä bäcabö cublawä. Biyomö bä ma cui, bä yabäcabö cublawä mö feduwä. Öjö ma cui, camiyä ya lä yanowamöblaleyoluno wei ya lä cui, ya yanobö cuami —e cuma.

59 Ai a nija abinaja Jesús a cuma. —Camiyä nija a da nocaiquiyo —a cuma. Öjö ma cui, abinaja a cuu mö feduoma. —Bada tä. Fayä a lä ujudule etä cublou däjä, ya nomawä didiaö balöobä, ¿öjö tawä? —a cuma.

60 Öjö ma cui, abinaja Jesúsno a nowa tama. —Bufi nomawä cama bä li nomawä didiayobä. Cafä a da alufälö. Yai Bada tänö cama ebä çai lä cuo wei tä ą da wäyädu —a nowa tama.

⁶¹ Outro lhe disse: Seguir-te-ei, SENHOR; mas deixa-me primeiro despedir-me dos de casa.

⁶² Mas Jesus lhe replicou: Ninguém que, tendo posto a mão no arado, olha para trás é apto para o reino de Deus.

Lucas 10

A missão dos setenta

¹ Depois disto, o SENHOR designou outros setenta; e os enviou de dois em dois, para que o precedessem em cada cidade e lugar aonde ele estava para ir.

² E lhes fez a seguinte advertência: A seara é grande, mas os trabalhadores são poucos. Rogai, pois, ao SENHOR da seara que mande trabalhadores para a sua seara.

³ Ide! Eis que eu vos envio como cordeiros para o meio de lobos.

⁶¹ Abinaja ai a çai cuma. —Bada tä. ;Camiyä çai! Cafä nija ya nia nocao. Iba yafi jamö, ya nia lä juu wei ya tä afa wäyää balööjolayou —a cuma.

⁶² Abinaja Jesúsno a nowa tama. —Ficali täca jamö a nia ma ojodamou wei ma cui, a bufi shaliliomi dicowä ja, a nia dobroimi. Inaja bä bufi lä jujeblou wei bä lä cui, Yai Bada tänö cama ebä çai nia lä cuo wei tä a wäyäbeje jamö, öjö bä yädäobä bämi— a nowa tama.

Lucas 10

Jesúsno bluca bä shömaö lä nomöjöono wei tä a ¹Öjö tä cublou fa waiquilonö, Bada tä nia lä juno wei jamö a wano taö balöodayobeje, 70 ai bä yaia nomöjömaquema. Bluca bä lä bälöblai bä nijamö, cama a nia waloadalou lä cuaaö wei jamö, bolacabö bä cudawä bä shömöa balöabodayoma.

²Öjö däjä, öjö bä nija abinaja a cuu yaclämoma. —Wale nia lä bufiblaö wejei bä bluca cublawä. Nii bä tamobä bä bada lä waiquiinaja bä cuwä ma cui, bä nii nia lä taö wejei, bä bolacami dicowä. Wale nofi mölabobeje, ¿wedi bänö bä nia li yömöläöje? Yai Bada tä nija bä a da fa, öjö lä. Cama etäca ficali lä cule, a Bada lä cui nija wamacö a fa fanö, bä ojodamobä öjönö bä yai shömabä.

³Bei —a cuma—. Bä da alufälö. Bamacö shömaö lä cule. Jjima bä waiteli lä läle jamö, oweja bä ocalo shäablamosi ijejewä lä cuo weinaja, wamacö nia cuo.

⁴ Não leveis bolsa, nem alforje, nem sandálias; e a ninguém saudeis pelo caminho.

⁵ Ao entrardes numa casa, dizei antes de tudo: Paz seja nesta casa!

⁶ Se houver ali um filho da paz, repousará sobre ele a vossa paz; se não houver, ela voltará sobre vós.

⁷ Permanecei na mesma casa, comendo e bebendo do que eles tiverem; porque digno é o trabalhador do seu salário. Não andeis a mudar de casa em casa.

⁸ Quando entrardes numa cidade e ali vos receberem, comei do que vos for oferecido.

⁹ Curai os enfermos que nela houver e anunciai-lhes: A vós outros está próximo o reino de Deus.

⁴Blada wama bä nia besiboimi. Afä wama täbä didibofälöbä tä ma cui, öjö wama täbä çai nia däafälöimi. Wamacö mamicö didio nomöjöobä täcö ma cui, wama täcö nia bolacafälöimi. Bei yo jamö, wama bä a wayomaö mlai, wamacö nia jayuo showadao.

⁵Wamacö yafii cuaabä jamö, Yai Bada nija, öjamö bä lä bälöle wama bä nia bayelimaö showadao, bä bufi çai yanöcöwä cuobä —a cuma—.

⁶Öjamö bä çai lä culenö dodijidawä wamacö waloamaö ja, Yai Bada tänö a bufi nia yai yanöcömabou. Öjö ma cui, dodijidawä wamacö waloamaimi dicoo ja, a nia bayeliblamoimi. A bufi yanöcömabobä ami.

⁷Wamacö shifilimou mlai ja, wamacö lä cuo wei jamö bä da yanöcöicu, öjö bä nija wamacö nö liyobä. ¿Öjö tawä? Shinoco täbä ma juu wei ma cui, bä ojodamou yalo, bä dobäbeje bä li waiquiwä malä cui. Ai täbä yafibö jamö, wamacö nia bälöadalou cuaaimi.

⁸Wamacö juu cuaabä jamö, ai a shabono jamö dodijidawä wamacö waloamaöje ja, öjamö wamacö niibö lä baaö wejei bä ja, bä da iya —a cuma—.

⁹Öjamö bä lä jalili wei bä da jalomaje. Abinaja bä nowa da taje. “Yai Bada tänö cama ebä nia çai lä cuo wei, cafä wamacö nija tä ajedou waiquia”, wama bä nowa tabä.

10 Quando, porém, entrardes numa cidade e não vos receberem, saí pelas ruas e clamai:

11 Até o pé da vossa cidade, que se nos pegou aos pés, sacudimos contra vós outros. Não obstante, sabeí que está próximo o reino de Deus.

12 Digo-vos que, naquele dia, haverá menos rigor para Sodoma do que para aquela cidade.

Ai das cidades impenitentes!

Mateus 11.20-24

13 Ai de ti, Corazim! Ai de ti, Betsaida! Porque, se em Tiro e em Sidom, se tivessem operado os milagres que em vós se fizeram, há muito que elas se teriam arrependido, assentadas em pano de saco e cinza.

10' ǃǃǃō tawä? ǃǃō ma cui, ai a shabono jamö dodijidawä wamacö waloamaimije ja, cama bä lä juu wei jamö, wawädowä wama bä nowa taö ja, abinaja wamacö nia cuu.

11' “Afä shabono jamö bä libu libu lä jilai, bei yamacö mamicö jamö bä lä jeicufe, yama bä yaösöblaö lä cule, bämacö dobroimi jömabä. ǃǃō ma cui, wamalecö a da jǃlilä. Yai Bada tänö cama ebä çai nia lä cuo wei, tä ajedou waiquia lä cule”, wamacö nia cuu. Einaja wama bä nowa taö fe yadiobä.

12' Bämácö nowa taö lä cule —a cuma—. Yai Bada tänö täbä jömabä etä cublou dǃjä, Sodomateli bä nö nia ma bleaaö wei ma cui, ǃǃō lä bä nö nia shino yai bleaaö dodijio —Jesús a cuma.

Ai täbä shabonobö jamö bä bufi lädono lä mlai tä a

13' ǃǃō dǃjä, Jesúsnö ai bä lä bälöblai bä nowa blajawä tama. —Colasiniteli wamacö, Besaidateli wamacö, wamacö nö bleaaö fe balojoobä wamacö. Yai Bada wama a lojode dablábä, caffè wamacö nijamö tä nö lä quilijii bluca ya tä wawämama. Diloteli bä nijamö inaja ya cuaaö mö feduo fa cunoja, Sidonoteli bä nijamö ya inaja cuaaö mö feduo fa cunoja, wǃlidiwä tä ja, yedu bä bufi nö lädaliobö wei. Bä doblou lä mlai tä ja, yubu ushibö ja yedu bä nö looquebö wei. Camishi ałoqui bä ja yedu bä nö didiobö wei, bä bufi nö wǃlidiwä ǃǃöböamobä.

14 Contudo, no Juízo, haverá menos rigor para Tiro e Sidom do que para vós outras.

15 Tu, Cafarnaum, elevar-te-ás, porventura, até ao céu? Descerás até ao inferno.

16 Quem vos der ouvidos ouve-me a mim; e quem vos rejeitar a mim me rejeita; quem, porém, me rejeitar rejeita aquele que me enviou.

O regresso dos setenta

17 Então, regressaram os setenta, possuídos de alegria, dizendo: SENHOR, os próprios demônios se nos submetem pelo teu nome!

18 Mas ele lhes disse: Eu via Satanás caindo do céu como um relâmpago.

19 Eis aí vos dei autoridade para pisardes serpentes e escorpiões e sobre todo o

14'Yai Bada tänö täbä obi nia lä jömadayou wei jamö, Diloteli bä nö nia ma bleaaö wei ma cui, Sidonoteli bä nö çai nia ma bleaaö wei ma cui, cafä bei wamacö nö nia shino yai bleaaö fe balojoo.

15'Cabenaoteli wamacö —a cuu nomöjööma—. ¿Fedu jamö Yai Bada tänö cafä dodijidawä wamacö nia tabodayou daanö? Mlaicätä. Bä lä nomaö wei bä cuobä jamö, wamacö nia shäyäjäabodayou, täca nö quiliwä lä cubodi jamö —a cuma.

16Öjö däjä, abinaja Jesús a cuma, cama ebä lä nocamabono wei bä nija. —Cafä wamacö ą jiliaöje ja, camiyä ma cui wale ą jiliaö mö feduoje. Wamacö ą waii dicooje ja, camiyä ma cui wale ą waii mö feduoje. Inaja showawä, camiyä wale ą lä waii wejei bä lä cuinö, wale lä shömöleno wei a ma cui, öjö a wą waii mö feduoje — a cuma.

Cama 70 ebä bufi doblalou çai çoblou lä çolayono wei tä ą

17Jesúsnö 70 ebä lä shömöleno wei bä lä cui, bufi doblalolanö bä waloa coquema. Abinaja Jesús nija bä cuu çojoloma. — Bada tä. Cafä wa wänö fecula yama bä yashublamaö däjä, öjö bä ma cuinö yamalecö ą juaöje —bä cuma.

18Abinaja Jesús a cuu nomöjööma. — Bejedi lä. Sadanasi a lä ujudulayono wei däjä, fedu jamö ya quei dalalema, madula a wacö quei lä culenaja showawä.

19¿Öjö tawä? Wamacö nö wəlojabä, bamacö tablamaö waiquilyoma. Olu wama bä ma cadädäablaö wei ma cui, sufi

poder do inimigo, e nada, absolutamente, vos causará dano.

20 Não obstante, alegrai-vos, não porque os espíritos se vos submetem, e sim porque o vosso nome está arrolado nos céus.

Jesus, o Salvador dos humildes

Mateus 11.25-27

21 Naquela hora, exultou Jesus no Espírito Santo e exclamou: Graças te dou, ó Pai, SENHOR do céu e da terra, porque ocultaste estas coisas aos sábios e instruídos e as revelaste aos pequeninos. Sim, ó Pai, porque assim foi do teu agrado.

22 Tudo me foi entregue por meu Pai. Ninguém sabe quem é o Filho, senão o Pai; e também ninguém sabe quem é o Pai, senão o Filho, e aquele a quem o Filho o quiser revelar.

wama bä ma cadädäablaö wei ma cui, wamacö nö nia bleaaimi. A nö lä nabämou wei a fecula bada lä cui, öjö a ma ishous däjä ma cui, wamacö nö nia walojaö fe yadio. Ai tä bädawä ma cui ja, wamacö nia famiimi.

20 Öjö ma cui, fecula bänö wamacö a lä juaö wejei tä ja, bä bufi doblalo fe balojoö dijä. Fedu jamö, Yai Bada tänö wamacö afa lä oniboladi tä ja, öjö tä ja bä bufi shino yai da doblalo —bä nowa tama.

Bufi doblalolanö Yai Bada nija Jesús a wä lä fano wei tä a

21 Öjö däjä, Yai Bada tä Bufinö Jesús a bufi doblamabou fe fa balojoönö, bä Fjö nija a wä fama. —Fabe. Fedu jamö ma cui, bita jamö ma cui, cafä lä wa shino Bada cua ayaa. Ei ya tä a lä wäyäfe, bä bufi afa moyawä lä taö wejei bä nija wa tä a nofi mojudumabou. Bä bufi afa dao lä taö wejei bä ma cui nija inaja showawä. Inaja öjö wa bä ma taamabou däjä ma cui, jai ijilu bä lä cule bä nija wa tä a yai wawäblamalema. Awei, Fabe. No mlai ja inaja wa bä taamaö bufi malä doblaono wei.

22 '¿Öjö tawä? —a cuu nomjöoma—. Jödödöwä täbä nija ya Bada läobä, Fayänö wale tablamalema. ¿Öjö tawä? Yanowamö täbänö wale daimije. Fayä a lä culadinö, bä Ijilubö ya e lä cui, wale shino daö ayawä. Inaja showawä, Fayä a daö ma mlajei ma cui, camiyä bä Ijilubö ya enö, ya shino daö ayawä. Fayä ya dablamaö bufi lä doblao wei bä lä cui nija ya fa

23 E, voltando-se para os seus discípulos, disse-lhes particularmente: Bem-aventurados os olhos que vêem as coisas que vós vedes.

24 Pois eu vos afirmo que muitos profetas e reis quiseram ver o que vedes e não viram; e ouvir o que ouvís e não o ouviram.

O bom samaritano

25 E eis que certo homem, intérprete da Lei, se levantou com o intuito de pôr Jesus à prova e disse-lhe: Mestre, que farei para herdar a vida eterna?

26 Então, Jesus lhe perguntou: Que está escrito na Lei? Como interpretas?

27 A isto ele respondeu: Amarás o SENHOR, teu Deus, de todo o teu coração, de toda a tua alma, de todas as tuas forças e de todo o teu entendimento; e: Amarás o teu próximo como a ti mesmo.

damalalönö, öjö bä ma cuinö a daö mö feduaje —a cuma.

23 Öjö däjä, cama ebä lä nocamabono wei bä nija a mö fa yaiblalunö, wajado bä yömölama. —Cafä wamacö lä cuinö, ei däjä tä lä cuaale wama tä fa mönö, wamacö bufi yai möblou yalo, wamacö bufi yai doblalobä wamacö.

24 Bamacö nowa malä tale. Yai Bada a wano wäyälwä bä cuo lä balöono wei bä bluca ma cuinö, bä bälöo lä dodijiono wei bä bada ma cuinö, fei däjä wama tä lä möö wei, tä möö bufi ma doblaono wejei ma cui, tä mönomije. Wama tä ą lä jiliaö wei, tä ą çai jiliaö bufi ma doblaono wejei ma cui, tä ą jilianomije —Jesús a cuma.

Samaliateli a lä dodijano wei tä ą

25 Öjö däjä, Moisesi tä ą yai lä daö wei ai a fa ublaiquiyonö, Jesús a wä bejedi wabama. —Tä ą wäyäle. ¿Wedinaja ya yai fa cuanö, ya li balimi bälöquedayou?

26 Abinaja Jesús e cuma. —Jão. Moisesi esibä oni jamö, ¿wedinaja tä ą oni cuu, öjö lä? ¿Wedinaja bämalecö taamabä tä ą li? Wa bufi lä cuu wei tä ą da wäba —a cuma.

27 Abinaja e cuu mö feduoma. —Abinaja tä ą oni cuu. Bada wama tä yai nia nofimaö, cafä wamacö nija a bufiblamobä a lä cui. Bui jaduculanö wama a nia nofimaö, bei wamacö bufi yainö. Wamacö bufi lä cuaablalou wei tä ma cuinö, wamacö nö lä walojoablalou wei tä ma cuinö, wama a nia çai nofimaö fe balojoo. Aifä bä ma cui, cafä wamacö nofi jolio lä culenaja, inaja showawä aifä wama bä nofi tabolanö,

28 Então, Jesus lhe disse: Respondeste corretamente; faze isto e viverás.

29 Ele, porém, querendo justificar-se, perguntou a Jesus: Quem é o meu próximo?

30 Jesus prosseguiu, dizendo: Certo homem descia de Jerusalém para Jericó e veio a cair em mãos de salteadores, os quais, depois de tudo lhe roubarem e lhe causarem muitos ferimentos, retiraram-se, deixando-o semimorto.

31 Casualmente, descia um sacerdote por aquele mesmo caminho e, vendo-o, passou de largo.

32 Semelhantemente, um levita descia por aquele lugar e, vendo-o, também passou de largo.

33 Certo samaritano, que seguia o seu caminho, passou-lhe perto e, vendo-o, compadeceu-se dele.

34 E, chegando-se, pensou-lhe os ferimentos, aplicando-lhes óleo e vinho; e, colocando-o sobre o seu próprio animal,

wama bä nia çai nofimaö. 'Einaja tä ç oni cuu —Jesús nija a cuma.

28—Jão. Wa wã cadidou —Jesús a cuma—. Inaja wa cuaaö ja, wa bälimi bälöaledayou —a nowa tama.

29Öjö ma cui, dodijidawä a nia dablamo fe fa yadionö, abinaja a cuu dicooma. — Öjö ma cui, iba aiyä a çowa nofimamaö lä bufino wei, çwedi jamö bei a, ya nofimabä? —a cuma.

30Jesús abinaja e cuma. —Wale ç da jililä, öjö lä, wa bufi jaducublobä. Jelusale jamö a culanö, Jelicoteli bä nijamö ai a alayoma. A jufälöö däjä, tomömolewä bänö a nabä quea mö baquemaje. Camishi ebä jayualalemaje. A famimaö fe fa baloojenö, shinoco a jalili daquefälömaje.

31'çÖjö tawä? Öjö däjä, a jalili blaobä yo jamö, nofi bãyälewä a juu fa bädaofälönö, a blaa dalalema. A dabraö däjä, a çaloa dicoquefälöma.

32Inaja showawä, öjamö Lewi nodiwä a juu fa jeimanö, a jalili daa nomöjöaleyoluma. A dabraö däjä, inaja showawä, a çaloa cua nomöjöquema.

33'Öjö ma cui, Samaliateli a juu fa nomöjöoimanö, a jalili blaobä jamö a waloo jãa majöqueyoluma —a cuma—. A jalili dabraö däjä, shomiteli a ma cuinö a nofi ojadadaö showadalayoma.

34A fa icuicunö, dabö dabö ubänö a jalili fälömaö fa showadaonö, nashiwä toubänö nini nini ebä fe lölalema. Acadafu cãcönö ebä çaaquema. Öjö däjä, cama yalo e

levou-o para uma hospedaria e tratou dele.

35 No dia seguinte, tirou dois denários e os entregou ao hospedeiro, dizendo: Cuida deste homem, e, se alguma coisa gastares a mais, eu to indenizarei quando voltar.

36 Qual destes três te parece ter sido o próximo do homem que caiu nas mãos dos salteadores?

37 Respondeu-lhe o intérprete da Lei: O que usou de misericórdia para com ele. Então, lhe disse: Vai e procede tu de igual modo.

Marta e Maria

38 Indo eles de caminho, entrou Jesus num povoado. E certa mulher, chamada Marta, hospedou-o na sua casa.

39 Tinha ela uma irmã, chamada Maria, e esta quedava-se assentada aos pés do SENHOR a ouvir-lhe os ensinamentos.

40 Marta agitava-se de um lado para outro, ocupada em muitos serviços. Então, se aproximou de Jesus e disse: SENHOR, não te importas de que minha irmã tenha deixado que eu fique a servir sozinha? Ordena-lhe, pois, que venha ajudar-me.

j̄iima jamö a maquequema. A befi çai fa lululäfälönö, fama bä waloblaabä yafi jamö a fa bälacönö, a bayeliblalema.

35'Öjö tä fena ja, blada 2 cäcöbö fa dälönö, cama e yafi lä cui nija cäcöbö jöböquema. Abinaja a nowa tama. “Jalili a nofi taa da jäcö”, a nowa tama. “Wa bayeliblabä ai wa bä blada joyaö bädao ja, ya jayuaö çolanö ya tä nowa çamaö wä”, a nowa tama. ¿Öjö tawä?

36'Jão —a cuma—. Fei däjä ¿cafä wedinaja wa bufi cuu? Tomömolewä bänö a nabä fa queicujenö, a famimalemaje. A jalili blaobä jamö 3 bä waloa jequema. ¿Wedi jamö a lä cuinö a nofi yai tadalema? — Jesús a cuma.

37—A nofi lä ojodadaleño wei a lä cuinö —a cuma. —Inaja cafä wa çai cuaaö mö feduobä —Jesúsnö a nowa tama.

María, Marta sho cäcöbö fe lä waloleno wei tä a
38Jelusale jamö, Jesúsnö cama ebä çai juu çofälöbä jamö, ai a shabono jamö bä çai yafilayoma. Öjöteliyoma a Marta lä cuinö, cama e yafi jamö a nacalema.

39Bä fäähä María e afa lä culenö, Bada tä cotä jamö a fa loicunö, tä a lä wäyänö wei tä a j̄liama.

40Öjö ma cui, fama bä nia fa iyamanö, nii bä ja Marta a li yabäcou dicooma. Jesús nija a fa icuicunö, abinaja a nowa tama. —Bada tä. Fäähäyänö wale daa fa dicocönö, yami ya ojodamou dicoa lä cule. “Inaja waiquiwä buo”, ¿bei wa bufi cuu daanö? Wale bayeliblamaö da bufi, öjö lä.

⁴¹ Respondeu-lhe o SENHOR: Marta! Marta! Andas inquieta e te preocupas com muitas coisas.

⁴² Entretanto, pouco é necessário ou mesmo uma só coisa; Maria, pois, escolheu a boa parte, e esta não lhe será tirada.

Lucas 11

A oração dominical
Mateus 6.9-15

¹ De uma feita, estava Jesus orando em certo lugar; quando terminou, um dos seus discípulos lhe pediu: SENHOR, ensina-nos a orar como também João ensinou aos seus discípulos.

² Então, ele os ensinou: Quando orardes, dizei: Pai, santificado seja o teu nome; venha o teu reino;

³ o pão nosso cotidiano dá-nos de dia em dia;

⁴ perdoa-nos os nossos pecados, pois também nós perdoamos a todo o que nos deve; e não nos deixes cair em tentação.

A parábola do amigo importuno

⁵ Disse-lhes ainda Jesus: Qual dentre vós, tendo um amigo, e este for procurá-lo à

⁴¹ Öjö ma cui, abinaja Bada tänö a nowa tama. —Ami, Marta. Wa bufi nofi jushublaa dicoa. Bluca täbä ja wa yabäcäablalou dicoa.

⁴² Tä yai lä dodijidai, moli tä cua. Maríanö öjö tä yaia waiquilema. Ya wä nia lämoimi —a cuma.

Lucas 11

Yai Bada nija bä ʼ fabä tä ʼ lä wäqueno wei tä ʼ

¹ Ai däjä, Yai Bada nija Jesús a nö bayeli nacaoma. A wä faö waicou däjä, cama ai a lä nocamabono wei e ʼ fama. —Bada tä. Yai Bada nija yamacö ʼ fabä, tä ʼ yai da wäba. Fe ojomalewä Juan a lä cuinö, cama ebä lä nocamabono wei bä nija, tä ʼ wäa lä taqueno weinaja showawä —a cuma.

² Abinaja Jesúsno bä nowa tama. —Yai Bada nija wamacö nö bayeli nacao ja, abinaja wamacö yai cubä. “Fabe, cafä wa wäfa shino doblao wäyämobä wa. Eja yamalecö çai bälöa da dodijiiquiyo.

³ Yamacö nia lä iyaö wei täbä ja, showadi yamalecö da dobä.

⁴ Yamacö doblou lä mlai, tä nowa çai da mladamalö. Camiyä yamacö ma cuinö, yamalecö lä yabäcaö wejei bä nija yama tä nowa bluca malä mladamaö wei. Yamacö nö doblobö lä mlai jamö, yamalecö çai da wasö.” Einaja Yai Bada nija wamacö cubä —Jesúsno bä nowa tama.

⁵ Öjö däjä, abinaja Jesús a cuma. — Abinaja tä cuwä. Ai wa lä cui, wa lä nofimaö wei a lä cui nija wa nacou ja,

meia-noite e lhe disser: Amigo, empresta-me três pães,

⁶ pois um meu amigo, chegando de viagem, procurou-me, e eu nada tenho que lhe oferecer.

⁷ E o outro lhe responde lá de dentro, dizendo: Não me importunes; a porta já está fechada, e os meus filhos comigo também já estão deitados. Não posso levantar-me para tos dar;

⁸ digo-vos que, se não se levantar para dar-lhos por ser seu amigo, todavia, o fará por causa da importunação e lhe dará tudo o de que tiver necessidade.

Jesus incita a orar
Mateus 7.7-11

⁹ Por isso, vos digo: Pedi, e dar-se-vos-á; buscai, e achareis; batei, e abrir-se-vos-á.

¹⁰ Pois todo o que pede recebe; o que busca encontra; e a quem bate, abrir-se-lhe-á.

¹¹ Qual dentre vós é o pai que, se o filho lhe pedir [pão, lhe dará uma pedra? Ou se pedir] um peixe, lhe dará em lugar de peixe uma cobra?

bäshäcuoladi wa aa jalulayou. ¿Öjö tawä? Wa ublaa sibolanö abinaja wa e cuu. “iNofi!” wa e cuu, “Iba nii 3 bä da majöba.

⁶ Camiyä nija iba nofi a waloquei lä cufe. Ya niibö baabä tä cuami”, wa e cuu.

⁷ Yafi वेशи jamö culanö a wä faö. “Wale yabäca dijä. Ya yoca laa waiquiquema. Ijiluyä bä sho yamacö mia waiquia lä cule. Bäfä dobäbä ya nö itoblobimi”, a nia cuu. ¿Öjö tawä?

⁸ Öjö ma cui, abinaja bämacö nowa taö lä cule. Yaçumö a fa itoblalunö, wa nia dobäö fe yadio. Wa nofimaö cudeenö mlai. Quilii mlai ja wa nacodii cudeenö, a nia yaçumö jocäblou. Wa bä lä bufii wei bä nia bluca jöböaö.

⁹ ¿Öjö tawä? —Jesús a cuma—. Bämacö nowa taö lä cule. Yai Bada nija bä da naco, wamacö dobäö cuquei. Dodijidawä tä da dayäaje, wama tä dablaö weicätä. Bei yoca da cloocaje, yoca caloblaö wä. ¿Öjö tawä?

¹⁰ Bä bluca lä nacou wei bä lä cui, bä malä dobämou wei. Inaja showawä, tä dodijidawä lä dayäaö wejei bä nija tä dodijididawä dablamos. Bei yoca lä cloocaö wejei bä ma cui, öjö bä nija yoca caloblamou.

¹¹ Cafä wamacö ijilubö lä cuinö, yuli a nacaöje ja, yuli mlai, ¿olu wama ecö nia jöböaö yacläo daanö? —a cuma—.

12 Ou, se lhe pedir um ovo lhe dará um escorpião?

13 Ora, se vós, que sois maus, sabeis dar boas dádivas aos vossos filhos, quanto mais o Pai celestial dará o Espírito Santo àqueles que lho pedirem?

A cura de um endemoninhado mudo. A blasfêmia dos fariseus. Jesus se defende
Mateus 12.22-32; Marcos 3.20-30

14 De outra feita, estava Jesus expelindo um demônio que era mudo. E aconteceu que, ao sair o demônio, o mudo passou a falar; e as multidões se admiravam.

15 Mas alguns dentre eles diziam: Ora, ele expele os demônios pelo poder de Belzebu, o maioral dos demônios.

16 E outros, tentando-o, pediam dele um sinal do céu.

17 E, sabendo ele o que se lhes passava pelo espírito, disse-lhes: Todo reino dividido contra si mesmo ficará deserto, e casa sobre casa cairá.

18 Se também Satanás estiver dividido contra si mesmo, como subsistirá o seu reino? Isto, porque dizeis que eu expulso os demônios por Belzebu.

12 Cadala nate nacaö ja, ¿sufi wama e nia jöböaö yacläo daanö?

13 Wälidiwä talewä wamacö ma cui, dodijidawä ijilufä wama bä dobäo daö waiquiwä ja lä, Fayä fedu jamö a lä culadi, öjö bei a nia shino yai dodijaö fe balojoo. Cama Yai Bada tä Bufi lä nacaö wejei bä nija a Bufi jöbömoquei —Jesus a cuma.

Sadanasi a wäfa lä wayoano wei tä a

14 Ai däjä, Jesúsno fecula a yashuma. A lä feculaböono wei a lä cui, fecula anö aca fa bolebömalönö, a wä faö doblonomi. Öjö ma cui, fecula e fa yashulunö, aca lä boleböono wei a wä faö liyäjäblou çolayoma. Bä lä çocamono wei bä bufi bluca shädayaimoma.

15 Öjö ma cui, abinaja ai bä cuma. —Fecula bada Sadanasi tä lojodenö bä li fecula yashuu —bä cuma.

16 Ai bä mö feduwä lä cuinö Jesúsni a wä nia bejedi fa wabajenö, abinaja bä cuma. —Yai Bada wa e nö öjöböamobä, tä nö lä quilijii tä da wawämalö —bä cuma.

17 Öjö ma cui, Jesúsno bä bufi daö fa waiquionö, abinaja bä nowa tama. —Bä bälöa lä yaile bä nofi wäliayou ja, bä bälöo dobloimi majöo. Cama bä mashi ma cui, inaja showawä, bä nofi wäliayou däjä bä nia bälöo lojodoo majöomi.

18 Ma. Sadanasi ebä lä cui, cama bä nofi wäliayou dicolayou ja, ¿wedi jamö tänö bei ebä çai li lojodoo nomöjöquei? Sadanasi a lojodenö ya bä jöwa fecula yashublaö yalo ya wä.

19 E, se eu expulso os demônios por Belzebu, por quem os expulsam vossos filhos? Por isso, eles mesmos serão os vossos juízes.

20 Se, porém, eu expulso os demônios pelo dedo de Deus, certamente, é chegado o reino de Deus sobre vós.

21 Quando o valente, bem armado, guarda a sua própria casa, ficam em segurança todos os seus bens.

22 Sobrevindo, porém, um mais valente do que ele, vence-o, tira-lhe a armadura em que confiava e lhe divide os despojos.

23 Quem não é por mim é contra mim; e quem comigo não ajunta espalha.

A estratégia de Satanás
Mateus 12.43-45

24 Quando o espírito imundo sai do homem, anda por lugares áridos, procurando repouso; e, não o achando, diz: Voltarei para minha casa, donde saí.

19“Sadanasi a lojodenö bä li fecula yashublaö”, wamale nofi tabou ja lä, çinaja showawä afä wama bä nofi çai tabou da culanö, fecula bä lä yashuu wejei bä lä cui? Mlaicätä. Öjö cudeenö, inaja wamacö cuu dicoo ja, afä bä showawä lä cuinö wamacö jolemou jömaö cuqueije.

20Öjö ma cui, Yai Bada a lojodenö öjö ya bä li yai yashuu, Yai Bada tänö cama ebä çai lä cuo wei wama tä dablaö fe yadiobä.

21¿Öjö tawä? —a cuma—. A lä waiteli wei a lä cuinö, cama madofi ebä nofi läbou däjä, etäbä nia yabäcamoimi. A ishobä etä madofi çai läa ja, shomi täbä nia lucämaimi.

22Öjö ma cui, a nö yai lä walojaö weinö a nabä fa queicunö, a nö bleaamaö ayao. Öjö däjä, cama a nowamöobä etä nofi lä mölabou wei etä jucälei. Cama etäbä bluca lä tabou wei etäbä fa däalälönö, etäbä shedecaö. ¿Öjö tawä?

23‘Camiyä wale bayeliblaö lä mlai a lä cuinö, Sadanasi a li bayeliblaö waiquiwä. Iba ya bä çobä jamö bä çoaö mö feduo lä mlai a lä cuinö bä yai sheleleblamaö—a cuma.

Fecula ebä bälöa lä çaliyono wei tä a

24Abinaja Jesús a cuma. —Fecula a yashublamou däjä, a lä tabou wei a daquefälöö. Öjö däjä, tä ulifi bloque lä wejedi jamö a shoqueadii cuaaö bäa. A yanöcöobä tä ma dayäo wei ma cui, tä dablaimi. Öjö däjä, abinaja a fecula cuu. “Ya da dacöi nija ya yai nia bälöo ço”, a cuu.

25 E, tendo voltado, a encontra varrida e ornamentada.

26 Então, vai e leva consigo outros sete espíritos, piores do que ele, e, entrando, habitam ali; e o último estado daquele homem se torna pior do que o primeiro.

A exclamação de uma mulher

27 Ora, aconteceu que, ao dizer Jesus estas palavras, uma mulher, que estava entre a multidão, exclamou e disse-lhe: Bem-aventurada aquela que te concebeu, e os seios que te amamentaram!

28 Ele, porém, respondeu: Antes, bem-aventurados são os que ouvem a palavra de Deus e a guardam!

O sinal de Jonas

Mateus 12.38-42

29 Como afluíssem as multidões, passou Jesus a dizer: Esta é geração perversa! Pede sinal; mas nenhum sinal lhe será dado, senão o de Jonas.

30 Porque, assim como Jonas foi sinal para os ninivitas, o Filho do Homem o será para esta geração.

25 Öjö däjä, a lä daquefälöno wei a lä cui nija a waloa fa çoiquiyonö, yafi wawädowä a dalalei. A yafi dodijidablaö jälâyoma.

26 Öjö däjä, ai bä çoablaö aa fa çolunö, 7 bä çai fecula waloa çoqueyoluu. Cama a wälidiwä ma waiquii ma cui, bä yai wälidiwä fe lä balojoi bä çai waloa majöqueyoluu. Öjö nija bä fa lucälönö, bä bälöaliyo. Bä lä tabou wei a lä cui, a nö jaba ma bleaano wei ma cui, öjö lä däjä a nö yai bleaaö dodijiquei —a Jesús cuma.

Tä yai lä doblale tä ą

27 Jesúsno öjö tä ą wäyää showalanö, bä lä çoçamono wei jamö, a wä suwä icali fama. —Naafänö wa lä tablaleno wei a lä cui, wa lä shadimabono wei a lä cui, a bufi yai doblalobä a —a suwä cuma.

28 Öjö ma cui, abinaja Jesús a cuma. —Ma. Yai Bada etä ą fa jiliajenö, tä ą nofi lä jaducubou wejei, öjö bä bufi shino yai doblalobä bä li —a cuma.

Yai Bada tä mayo wawäblamaö lä bufino wejei tä ą

29 Tábä lä çoçamono wei tábä mashicou showai ja, abinaja Jesús a cuma. —Wamacö fei däjä lä bälöblai wamacö dobloimi fe balojowä. Yai Bada ya e nö öjöböamobä, tä nö lä quilijii wama tä wawämaö bufi ma doblao wei ma cui, bamacö ą nia juaimi. Wama tä nia lä möö wei, Jonasi a lä taamano weinaja, inaja tä cuwä wama tä shino nia dablaö.

30 Ninibeteli bänö Yai Bada tä lojode dablabeje, Jonasi a cuoma. Inaja showawä, cafä wamacö fei däjä lä bälöblai

31 A rainha do Sul se levantará, no Juízo, com os homens desta geração e os condenará; porque veio dos confins da terra para ouvir a sabedoria de Salomão. E eis aqui está quem é maior do que Salomão.

32 Ninivitas se levantarão, no Juízo, com esta geração e a condenarão; porque se arrependeram com a pregação de Jonas. E eis aqui está quem é maior do que Jonas.

A parábola da candeia
Mateus 6.22-23

33 Ninguém, depois de acender uma candeia, a põe em lugar escondido, nem debaixo do alqueire, mas no velador, a fim de que os que entram vejam a luz.

wamacö lä cuinö, Yai Bada wama a lojode dablaö nomöjööbä, ei cä ya, ya lä yanowamöblaleyoluno wei ya lä cui.

31'Wamacö fei däjä lä bälöblai wamacö jömadayobä jamö, Sabaateliyoma a bada bälöo lä dodijiono wei, a suwä nia çai ublao yädäo mö feduo —a cuma—. Öjö a ma cuinö wamacö nia dobroimi jömaö. Wamacö nia waimaö bufii. ¿Öjö tawä? Bada tä Salomo a wä jilibabä, öjö a li suwä blajawä waloa fe malä yadiqueno wei. Salomo a bada ma cui, camiyä bei ya yai bada dodijiwä. Fei däjä, cafä wamacö nijamö camiyä ya yai cua ma cule, wamale ä jiliblaimi.

32'Wamacö fei däjä lä bälöblai wamacö jömadayobä jamö, Ninibeteli bä nia çai ublao yädäo mö feduo. Öjö bä ma cuinö wamacö nia çai jömaöje —a cuma—. Wamacö çai nia waimaö bufiije. Jonasi nija Yai Bada etä ä fa jililäjenö, wälidiwä tä ja bä bufi lädou malä showadalayono wei. ¿Öjö tawä? Jonasi a bada ma cui, camiyä bei ya yai bada dodijiwä. Fei däjä, cafä wamacö nijamö camiyä ya yai cua ma cule, wamale ä jiliblaimi.

Yai Bada tä shjinö bä bufi lä walalao wei tä ä

33Inaja Jesús a cuma. —Cowa wacö ömöamaöje daja, shomi jamö wacö jöyabou nomöjöömije. Wöö anö wacö fe nia çai yojobou majöomije. Ma, wacö itaobä jamö wacö yai itamabouje, öjö tä shjinö, bä lä faö wei bänö wawadowä täbä dablabeje. ¿Öjö tawä?

34 São os teus olhos a lâmpada do teu corpo; se os teus olhos forem bons, todo o teu corpo será luminoso; mas, se forem maus, o teu corpo ficará em trevas.

35 Repara, pois, que a luz que há em ti não sejam trevas.

36 Se, portanto, todo o teu corpo for luminoso, sem ter qualquer parte em trevas, será todo resplandecente como a candeia quando te ilumina em plena luz.

Jesus censura os fariseus

37 Ao falar Jesus estas palavras, um fariseu o convidou para ir comer com ele; então, entrando, tomou lugar à mesa.

38 O fariseu, porém, admirou-se ao ver que Jesus não se lavara primeiro, antes de comer.

39 O SENHOR, porém, lhe disse: Vós, fariseus, limpais o exterior do copo e do prato; mas o vosso interior está cheio de rapina e perversidade.

40 Insensatos! Quem fez o exterior não é o mesmo que fez o interior?

34 Cowa wacö lä culenaja bei wamacö mamocu cuwä, wawädowä wama täbä dablaba. Wamacö mamocu demi ja, wama täbä bluca wawädoablaö cuquei. Öjö ma cui, wamacö mamocu wäldio däjä, wama täbä nia dablaimi.

35 Öjö tawä? —a cuma—. Bä da moyaweicu, öjö lä. “Tä shji cuobä jamö ya cua waiquia”, wamacö bufi jole cuu ja, wamacö mölaa bälaiyou.

36 Öjö cudeenö, wama täbä bluca wawädoablabä wamacö waiquiwä ja, mö didi wama tä coyocomaboimi ja, jbejedi lä wama täbä nia bluca wawädobou! Cowa wacö shji cuobä jamö, wamacö wawädowä juu lä cuaaö weinaja showawä.

Jesúsnö faliseo bä nö äfa bleaaö lä tano wei tä ä

37 Jesús a wä waicou däjä, faliseo a badanö a nacalema, cama nija a nö liyobä. Öjö cudeenö, öjamö lä a fa junö, bä iyaö çai loobä jamö a cuquema.

38 Bä iyaö showao mlao däjä judio bä imicö showadi lä yälömu wei, Jesús imicö yälömu fa mlacunö, faliseo a bufi shädaiyaimoma.

39 Öjö däjä, abinaja Bada tä cuma. —Cafä faliseo wamacö lä cui. Jjshima bä ma cui, çäo fesibä ma cui, fesibä sibosi aumaö lä culajeinaja wamacö sibosi ma taamamou wei ma cui, bei wamacö üeshi shami fe balojowä. Madofi bä ja wamacö bufi shino yaimodii. Wamacö shino nabämou.

40 Wamacö bufi jaducuwä lä mlai! Bei wamacö sibo lä tablaleno wei a

⁴¹ Antes, dai esmola do que tiverdes, e tudo vos será limpo.

⁴² Mas ai de vós, fariseus! Porque dais o dízimo da hortelã, da arruda e de todas as hortaliças e desprezais a justiça e o amor de Deus; devíeis, porém, fazer estas coisas, sem omitir aquelas.

⁴³ Ai de vós, fariseus! Porque gostais da primeira cadeira nas sinagogas e das saudações nas praças.

⁴⁴ Ai de vós que sois como as sepulturas invisíveis, sobre as quais os homens passam sem o saber!

Ai dos intérpretes da Lei!

showawänö, ¿bei wamacö çai mötalö tablaö mö feduonomi daanö?

⁴¹Inaja wamacö cuaablalou mlai, abinaja wamacö yai cuaabä. Bä nö jölili lä bleaaö wei wama bä nofi yai ojobabä. Inaja wamacö yai cuaaö ja, “Ei bä au nö mlawä”, Yai Bada tänö wamacö nofi nia shino tabou.

⁴²Faliseo wamacö nö bada bleaaö dodijobä wamacö —a cuma—. Afä nii wama bä bluca lä doaö wei, wajaquemi jenabä wai bädawä ma cui, *fe usucuwä 10 wama jenabä fa shedequeblalönö, ai moli jenabä wai ja, Yai Bada showadi wama a dobäö. Öjö ma cui, wamacö yai dodijaö mlai ja, wama a çai nofimaö mlalanö, wama a jole jole dobäö waiyoblalou bädao dicoo. Wamacö dodijalanö wama a dobäö fa cunoja, tä nö doblaobö wei. Wama a nofimalanö wama a dobäö fa cunoja, tä nö dodijidaobö wei.

⁴³Faliseo wamacö nö bleaaö dodijobä wamacö —a cuma—. Judio bamacö yododabä jamö, bada bä lä döcão wei jamö wamacö döcão yaimou mö feduo talei. Nii bä lä lulaö wejei jamö ma cui, wamacö nö bada çai öjöböamou bufi doblao.

⁴⁴Wamacö nö bleaaö dodijobä wamacö. Nomawä bä didia lä jätöle jamö, tä ulifi jole mömou liyäjawä lä culenaja, bei wamacö jole mömou dodijidawä cuwä bawä. “Eja nomawä bä didia lä cule”, bä bufi cuu mlai ja, tä ulifi mojudili cabaöje —Jesús a cuma.

⁴⁵ Então, respondendo um dos intérpretes da Lei, disse a Jesus: Mestre, dizendo estas coisas, também nos ofendes a nós outros!

⁴⁶ Mas ele respondeu: Ai de vós também, intérpretes da Lei! Porque sobrecarregais os homens com fardos superiores às suas forças, mas vós mesmos nem com um dedo os tocais.

⁴⁷ Ai de vós! Porque edificais os túmulos dos profetas que vossos pais assassinaram.

⁴⁸ Assim, sois testemunhas e aprovais com cumplicidade as obras dos vossos pais; porque eles mataram os profetas, e vós lhes edificais os túmulos.

⁴⁹ Por isso, também disse a sabedoria de Deus: Enviar-lhes-ei profetas e apóstolos,

⁴⁵ Öjö däjä, Moisesi tä ą yai lä daö wei ai a wą juoma. —Tä ą wäyäle. Faliseo bä bada lä cui, inaja wa bä nowa taö dicoo ja, camiyä yamacö ma cui yamalecö nö çai waiblaö mö feduo dicoo —a cuma.

⁴⁶ Abinaja Jesús a cuu showadaoma. — Moisesi wama tä ą yai lä daö wei wamacö nö çai bleaaö mö feduobä wamacö. Yai Bada nija täbä dodijidawä cuobä, wama tä nabä bluca shömadii talei. Öjö ma cui, wama bä doblamaö mlai, wama bä modaablamaö buo. Jai jude wama tä bälamaö bädao. Bä doblou fe yadiobä, moli ma cui wama bä bayeliblaö buomi.

⁴⁷ Wamacö nö bleaaö dodijioyä wamacö. Yai Bada a wano wäyälwä bä lä cuono wei bä lä cui, öjö wama bä ą nofi jaducubou ma mlai, wama bä dodijidawä didimabou bufi doblaa bädaa lä cule. Cafä wamacö nö badabö showawä lä cuinö bä shäö fa balöojenö, bä lä didile jamö wama tä ulifi baushibou bufi doblao nodio, dodijidawä wamacö mömou cuo fe yadiobä.

⁴⁸ ¿Öjö tawä? —a cuma—. Cama wama ecö ąfa nodiwä jilamou ja, cafä wamacö jömmamou waiquiwä. Cafä wamacö nö badabö jaba doblou lä mlaono weinaja wamacö cuwä malä showai. Cama bänö bä ą waibolajenö bä shälemaje. Cafä wamacö linö wama bä ą waibou showalanö, bä lä didile jamö wama tä ulifi baushibou bädawä.

⁴⁹ ¿Öjö tawä? —a cuma—. Öjö cudeenö, Yai Bada a wą faö moyawäo showaoma.

e a alguns deles matarão e a outros perseguirão,

⁵⁰ para que desta geração se peçam contas do sangue dos profetas, derramado desde a fundação do mundo;

⁵¹ desde o sangue de Abel até ao de Zacarias, que foi assassinado entre o altar e a casa de Deus. Sim, eu vos afirmo, contas serão pedidas a esta geração.

⁵² Ai de vós, intérpretes da Lei! Porque tomastes a chave da ciência; contudo, vós mesmos não entrastes e impedistes os que estavam entrando.

O plano para tirar a vida de Jesus

Abinaja a cuma. “Cama bä nija wale wano nia lä wäyäö wejei ya bä nia shömaö. Ya bä shömabä ya bä lä yaimabole, öjö ya bä nia çai shömaö mö feduo. Öjö ma cui, ai bä nia shäöje. Ai bä nö nia bleaamaöje”, a cuma,

⁵⁰cafä wamacö nija Yai Bada a wano wäyälewä bä yanöcö shäö lä cuaano wejei bä bluca lä cui, cafä wamacö nija bä nowa bluca cuobä. ¿Öjö tawä? Awei. Ei bita a lä tablamono wei däjä, bä jaba lä ishono wei tä ma cui, bä ishono lä nodiablalono wei tä ma cui, cafä wamacö nija tä nowa nia bluca jödödöwä cuo.

⁵¹Abele a jaba shämolayoma —a cuma—. Öjö däjä, Yai Bada ai ebä bluca yanöcö shäa jaa fa nomöjöabodujenö, yacumö nofi bäyälewä Sacalia a shäa nomöjölemaje. Yai Bada e yano jefa jamö a nabä quequemaje. Yalo bä öshö lä maqueblaaö wejei täcö ajede ja, Yai Bada etä yano sibo mötale jamö a shälemaje. ¿Öjö tawä? Awei, cafä bamacö nowa taö lä cule. Cafä wamacö fei däjä lä bälöle wamacö nija, öjö tä nowa nia bluca jödödöwä cuo.

⁵²Moisesi wama tä a yai lä daö wei wamacö nö bleaaö dodijjobä wamacö —a cuma—. Yanowamö bä nija Yai Bada a dablamo bufi ma doblao wei ma cui, wama bä bufi jaducublamaimi. Yai Bada cafä wamacönö wama a daimi waiquiwä. Ai bänö a daö bufi ma doblao wejei ma cui, cafä wamacö anö wama bä doblamaimi —Jesús a cuma.

⁵³ Saindo Jesus dali, passaram os escribas e fariseus a argüi-lo com veemência, procurando confundi-lo a respeito de muitos assuntos,

⁵⁴ com o intuito de tirar das suas próprias palavras motivos para o acusar.

Lucas 12

O fermento dos fariseus. Algumas admoestações

¹ Posto que miríades de pessoas se aglomeraram, a ponto de uns aos outros se atropelarem, passou Jesus a dizer, antes de tudo, aos seus discípulos: Acautelai-vos do fermento dos fariseus, que é a hipocrisia.

² Nada há encoberto que não venha a ser revelado; e oculto que não venha a ser conhecido.

³ Porque tudo o que dissestes às escuras será ouvido em plena luz; e o que dissestes aos ouvidos no interior da casa será proclamado dos eirados.

⁴ Digo-vos, pois, amigos meus: não temais os que matam o corpo e, depois disso, nada mais podem fazer.

⁵ Eu, porém, vos mostrarei a quem deveis temer: temei aquele que, depois de matar,

⁵³ Öjö däjä, Jesús a aa lä çolayofälöno wei däjä, Moisesi tä ą ja täbä lä damaö wejei bä ma cuinö, faliseo bä bada ma cuinö, a nofi jaba wawädowä wəlibomaje. Bluca tä ma cui ja, showadi a wəlii fe blacäjomaje.

⁵⁴ A wəfa taö bufi fa doblaöjenö, a wə nia yaclämaö fe yadiomaje.

Lucas 12

Faliseo bä owämaö lä wasöno wei tä ą

¹ Inaja cama bä ma cuaaö däjä, Jesús nija bluca dodijiwä bä çocamou fa cuaayolunö, bei bä mashicoma. ¿Öjo tawä? Inaja bä mashicou cuaaö showai ja, cama ebä lä nocamabono wei bä nija a wə faö fa balöonö, abinaja a cuma. —Bä da moyaweicu. Faliseo bä bada lä cui etä julumamodima wayu. Jole jole bä dodijaö bäa —a cuma—.

² Tä ą fei däjä wäyämamou lä jətoö wei, wawädowä tä ą nia wäyämamou malä nomöjöö wei. Tä ą lä jəyabou wejei, tä ą nia jödödöwä wawäblamou malä cui.

³ ¿Öjö tawä? Öjö cudeenö, tä mö lä didile jamö wamacö ą faö ma jətoono wei ma cui, wawädowä tä ą nia jiliamou nomöjöö. Uəshi yafi jamö wamacö ą wajado ma fano wei ma cui, bluca bä nija tä ą nia wawädowä wäamamou nomöjöö.

⁴ Cafä bämacö lä nofimale bämacö nowa taö lä cule —a cuma—. Yanowamö täbä nö quili ta dijejä. Bei wamacö shäö ma cujei, wamacö bufi nia wəliaimi.

⁵ Ma. Ya wə nia wawädoo. Yai Bada a nö shino quili yai da taje. Wamacö shäö fa balöonö, shobali wacö jamö wamacö nia

tem poder para lançar no inferno. Sim, digo-vos, a esse deveis temer.

⁶ Não se vendem cinco pardais por dois asses? Entretanto, nenhum deles está em esquecimento diante de Deus.

⁷ Até os cabelos da vossa cabeça estão todos contados. Não temais! Bem mais valeis do que muitos pardais.

⁸ Digo-vos ainda: todo aquele que me confessar diante dos homens, também o Filho do Homem o confessará diante dos anjos de Deus;

⁹ mas o que me negar diante dos homens será negado diante dos anjos de Deus.

¹⁰ Todo aquele que proferir uma palavra contra o Filho do Homem, isso lhe será perdoado; mas, para o que blasfemar contra o Espírito Santo, não haverá perdão.

¹¹ Quando vos levarem às sinagogas e perante os governadores e as autoridades, não vos preocupeis quanto ao modo por

shäyājaö nomöjöö lä dao wei a. Awei. Öjö wama a nö shino quili yai tabä. ¿Öjö tawä? Bamacö nowa taö lä cule.

⁶Blada bolacabö cäcö wai ja, biyomö 5 bä däamamou talei. ¿Öjö tawä? —a cuma—. Biyomö bä nowa bluca ma mlai ma cui, Yai Bada tänö bä nofi bluca jaducubou.

⁷¿Öjö tawä? Bä nofi jolio dijä. Bei wamacö feta ucu ma cui, Yai Bada tänö wamacö feta ucu bluca daö. Bä quili dijä, öjö lä. Biyomö bä nowa lä culenaja mlai, Yai Bada tänö cafä wamacö nowa yai blucabou.

Cama ebä afa wawadowä wäamaö lä bufino wei tä a

⁸Cafä bamacö nowa taö lä cule —Jesús a cuma—. Yanowamö täbä nija quili mlai ja, iba bä afa wäamou lä wawadoo wei bä lä cui, iba ya bä afa nia çai wawadowä wäadayou. Camiyä ya lä yanowamöblaleyoluno wei ya lä cuinö, Yai Bada ajele etäbä lä cule jamö, iba ya bä afa nia wawadowä wäadayou.

⁹Öjö ma cui, yanowamö täbä nija iba bä afa wäamou lä quili wei bä lä cui, Yai Bada ajele etäbä lä cule jamö, öjö ya bä afa nia çai wäyäimi mö feduo.

¹⁰¿Öjö tawä? Camiyä ya lä yanowamöblaleyoluno wei, wale nö ma waiblaö wejei ma cui tä nowa nia mladou. Öjö ma cui, Yai Bada a Bufi nö lä waiblaö wejei bä lä cui, etä nia mladoimi waiquiwä.

¹¹Judio bada bänö wamacö doblomi jömabeje, bä yododabä yafi bä jamö wamacö çai nia jublou cuaaöje —a

que respondereis, nem quanto às coisas que tiverdes de falar.

12 Porque o Espírito Santo vos ensinará, naquela mesma hora, as coisas que deveis dizer.

Jesus reprova a avareza

13 Nesse ponto, um homem que estava no meio da multidão lhe falou: Mestre, ordena a meu irmão que reparta comigo a herança.

14 Mas Jesus lhe respondeu: Homem, quem me constituiu juiz ou partidador entre vós?

15 Então, lhes recomendou: Tende cuidado e guardai-vos de toda e qualquer avareza; porque a vida de um homem não consiste na abundância dos bens que ele possui.

16 E lhes proferiu ainda uma parábola, dizendo: O campo de um homem rico produziu com abundância.

17 E arrazoava consigo mesmo, dizendo: Que farei, pois não tenho onde recolher os meus frutos?

18 E disse: Farei isto: destruirei os meus celeiros, reconstruí-los-ei maiores e aí

cuma—. Ai bã bada lä läblai bã nija çai. Wamacö çai juuje däjä, wamacö nofi nia lä bäyao wei tä a ja, bã bufi jolijou dicoo dijä.

12Wamacö a moyawe juobä, öjö lä däjä showawä, Yai Bada tä Bufinö wamacö a nia malä bälao wei —a cuma.

A bufi jaducuwä lä mlainö madofi bã nofi lä yaibono wei tä a

13Öjö däjä, bã lä çocamono wei jamö ai a wä falayoma. —Tä a wäyäle —a cuma—. Aiwä nija a wä da fa, fayä etäbä bluca lä jäblono wei täbä ja, wale dobäo mö feduobä —a cuma.

14Öjö ma cui, abinaja Jesúsno a nowa tama. —Cafä wafacö nija faafä ya etäbä sheleleblao juobä wale läamanomije. Dodijidawä wafä etäbä shelelebou juobä yami —a nowa tama.

15Bä lä çocamono wei bã nija abinaja a cuma. —Bä da moyaweicu, öjö lä, täbä bufi waiyou si lä ijejeoblou weinaja, wamacö cuao dicoo mlaobä. Täbä madofi bluca ma doaöje däjä, öjö tänö täbä dodijidawä cudio malä mlai —a cuma.

16Öjö däjä bã bufi dayäamabä, shominaja tä a wäyao yaclao çoma. —A nö lä madofibö wei etäca ficali nö nijio fa dodijionö,

17abinaja a bufi cudaliyoma. “¿Wedinaja iba nii ya bã li taamabä? Ya bã nia lä shimomaö wei bã yafi cuami”, a bufi cudaliyoma.

18“Abinaja ya yai cuaabä”, a bufi cuu nomöjöoma. “Iba yafi ya bã wajaquemi fa wälialönö, bada ya bã yafi nia yai itamaö

recolherei todo o meu produto e todos os meus bens.

¹⁹ Então, direi à minha alma: tens em depósito muitos bens para muitos anos; descansa, come, bebe e regala-te.

²⁰ Mas Deus lhe disse: Louco, esta noite te pedirão a tua alma; e o que tens preparado, para quem será?

²¹ Assim é o que entesoura para si mesmo e não é rico para com Deus.

A ansiosa solicitude pela vida
Mateus 6.25-34

²² A seguir, dirigiu-se Jesus a seus discípulos, dizendo: Por isso, eu vos advirto: não andeis ansiosos pela vossa vida, quanto ao que haveis de comer, nem pelo vosso corpo, quanto ao que haveis de vestir.

nomöjöö. Öjamö lä iba madofi bä ma cui, iba nii bä ma cui, ya bä nia bluca nowamaö.

¹⁹Öjö däjä, abinaja camiyä ya nowa nia shino yai tamamou. ‘Bei. Fei däjä dodijidawä ya bälödiobä, ya täbä bluca nowamöbou waiquia lä cule. Lasha bluca ya lalomaö ço ma cui, dodijidawä ya nia cuo shi wälili. Fei däjä ya nia ojodamou ço daaimi. Ya nia shino iyadii. Bufi doblalolanö yamacö iyabä, showadi ya bä nia nacadii. Fei däjä, ya nia yai dodijaö.’”
’Einaja a bufi cama cudaliyoma. ¿Öjö tawä? —Jesús a cuma—.

²⁰Einaja a bufi ma cuno wei ma cui, abinaja Yai Bada tänö a nowa tama. “¡Wa bufi nofi jaducuwämi dodijiwä yai!”, a nowa tama. “Fei tä didi showawä ma cui ja, bäfä bufi nia çoä. Ei wa bä bluca lä shimomalöfe, ai bänö bä nia çai cuo juoje”, a nowa tama.

²¹¿Öjö tawä? —Jesús a cuma—. Inaja yanowamö täbä bluca cuaaö dicoo. Cama bä dodijidawä bälödiobä täbä ma nowamöbolajei ma cui, Yai Bada nija bä dodijidawä cuodayobä tä taboimije.

Täbä bufi lä wasöno wei tä a

²²Cama ebä lä nocamabono wei bä nija abinaja Jesús a çai cuma. —Öjö cudeenö bamacö nowa taö lä cule. Eja dodijidawä wamacö nia lä bälöö wei tä ja, bä bufi jölijo dijä. ¿Öjö tawä? Nii bä ma cui jamö, camishi bä ma cui jamö, bä bufi cuaablalo dijä.

23 Porque a vida é mais do que o alimento, e o corpo, mais do que as vestes.

24 Observai os corvos, os quais não semeiam, nem ceifam, não têm despensa nem celeiros; todavia, Deus os sustenta. Quanto mais valeis do que as aves!

25 Qual de vós, por ansioso que esteja, pode acrescentar um côvado ao curso da sua vida?

26 Se, portanto, nada podeis fazer quanto às coisas mínimas, por que andais ansiosos pelas outras?

27 Observai os lírios; eles não fiam, nem tecem. Eu, contudo, vos afirmo que nem Salomão, em toda a sua glória, se vestiu como qualquer deles.

28 Ora, se Deus veste assim a erva que hoje está no campo e amanhã é lançada no

23 Wamacö demi lä cuo wei tä nowa yai bluca malä cui, nii wama bä lä waö wei bä nowa lä culenaja mlai. Bei wamacö nowa çai bluca, camishi bä nowa lä culenaja mlai.

24' ¿Öjö tawä? —a cuma—. Male sibä ja bä bufi da jaducublalu. Mobä döaö ma mlajei ma cui bä iyaö. Nii bä taö ma mlajei ma cui, mobä shïliqui shimomaö ma mlajei ma cui, Yai Bada tänö bä malä iyamaö wei. Öjö bä nowa ma table ma cui, cafä wamacö nowa shino yai blucabou fe balojowä.

25 Wamacö demi nia lä cuo wei, Yai Bada tänö tä daö fe wädöa waiquia. Wamacö bufi lä jalujublalou wei tänö, wiisibö ma cui wamacö nö nia dedejedou majöomi.

26 ¿Öjö tawä? Wamacö bufi lä jalujublalou wei tänö, öjö wiisibö ma cui ja wamacö bayeliblamou daomi waiquiwä ja lä, çwedi tabä ai tä bluca ma cui ja, wamacö bufi nö nia jushublao buo?

27' ¿Öjö tawä? —a cuma—. Jole jole bä bawä ma cui ja, öjö bä ja, bä bufi da jaducublalu. Bä badaö. Bä ojodamou ma mlai ma cui, shinalu ubä juducaö ma mlajei ma cui, bä liyäjäwä. ¿Öjö tawä? Bamacö nowa taö lä cule. Bada tä Salomo a nö ma madofiböono wei ma cui, camishi ebä ma dodijidaono wei ma cui, ei jole jole bä lä cui bä shino yai mömou liyäjäwä dodijiwä.

28 Caje caje bä cudio ma mlai ma cui, bä öshömaö ma nocamou wejei ma cui, bei bä jole fa fanö, bä mömou dodijidaobä Yai

forno, quanto mais tratando-se de vós, homens de pequena fé!

29 Não andeis, pois, a indagar o que haveis de comer ou beber e não vos entregueis a inquietações.

30 Porque os gentios de todo o mundo é que procuram estas coisas; mas vosso Pai sabe que necessitais delas.

31 Buscai, antes de tudo, o seu reino, e estas coisas vos serão acrescentadas.

32 Não temais, ó pequenino rebanho; porque vosso Pai se agradou em dar-vos o seu reino.

33 Vendei os vossos bens e dai esmola; fazei para vós outros bolsas que não desgastem, tesouro inextinguível nos céus, onde não chega o ladrão, nem a traça consome,

Bada tänö bä bayeliblaö. Öjö bä ma bayeliblaö wei ma cui, ¿camishi bä ja café bei wamacö nia shino bayeliblamou ayaomi daanö? Yai Bada wama a nofi bejedi mölaboimi showawä.

29 Wamacö nia lä iyaö wei tä jamö bä bufi cuaablalo dijä, öjö lä —a cuma—. Wamacö bufi jalujublalou dodijio mlai.

30 Bluca bä bälöjowä lä yaiblai bä lä cui, inaja cama bä bufi li bluca cuaablalou. Öjö ma cui, wamacö lä jõli wei, Faafä a lä culadinö wamacö li daö waiquia.

31 Öjö täbä ja wamacö bufi cuaablalou mlai ja, Yai Bada tänö cama ebä nia çai lä cuo wei tä ja, bä bufi shino dayäo da shalilio. Inaja wamacö bufi shaliliwä cudio ja, öjö täbä çai showawä ma cui ja, wamacö nia dobämou —Jesús a cuma.

Fedu jamö täbä shimomaö lä bufino wei tä a

32 Abinaja Jesús a cuma. —Bolacadabö oweja bä lä yododoblamou weinaja wamacö cuwä ma cui, bä quili dijä. Wamacö nö wålojabimi ma cui, Faafänö cama ebä çai nia lä cuo wei jamö wamacö yädämabou bufi malä doblale. ¿Öjö tawä?

33 Wama täbä madofi lä table wama täbä fa nomjöanö, blada bä da luluaje, bä nö lä bleaaö wei wama bä dobäbä. Inaja wamacö cuaalanö, bålumi tä ja afä täbä nowa yai lä bluca wei bä fa tablamodunö, eja wamacö cua ma showale ma cui bä nia shimomaö balöodayou. ¿Öjö tawä? Fedu jamö wama täbä lä nowamöbou wei täbä nia mlaö majöomi. Täbä nia tomöaimije. Täbä çai nia wädömamoimi.

34 porque, onde está o vosso tesouro, aí estará também o vosso coração.

A parábola do servo vigilante

35 Cingido esteja o vosso corpo, e acesas, as vossas candeias.

36 Sede vós semelhantes a homens que esperam pelo seu senhor, ao voltar ele das festas de casamento; para que, quando vier e bater à porta, logo lha abram.

37 Bem-aventurados aqueles servos a quem o senhor, quando vier, os encontre vigilantes; em verdade vos afirmo que ele há de cingir-se, dar-lhes lugar à mesa e, aproximando-se, os servirá.

38 Quer ele venha na segunda vigília, quer na terceira, bem-aventurados serão eles, se assim os achar.

39 Sabei, porém, isto: se o pai de família soubesse a que hora havia de vir o ladrão, [vigiar e] não deixaria arrombar a sua casa.

34 ¿Öjö tawä? Afä wama täbä yai lä bufibou wei täbä lä cule jamö, öjamö lä wamacö bufi nia malä cadididalou wei.

Bä nö damabou lä bufino wei tä ą

35 Abinaja Jesús a cuma. —Jai wamacö ą juo showadaobä, bä nö daa da cuicu. Camishi acadafu wama bä fayocomabou showale wamacö nö daobä. Cowa wama wacö luamaö mlai wama tä ıtabou showaobä.

36 Cäcöbö lä doayou wei cäcöbö nofi ççamoabeje jamö bada a juu däjä, a nö dabou lä juo wejeinaja wamacö cuaabä. Cama e yafi jamö a çça lä ççbei wei däjä, yoca cloocaö ja, yoca caloblaö showadaobeje bä nö dao.

37 Bada a ççblou ççlanö, a nosie juamobä ebä lä ląle bä lä cui bä bufi nia shino doblalou mö bao —a cuma—. Cafä wamacö nija ei ya wą lä cui, bejedi lä ya wą. Öjö bä lä cui bä nia yai bayeliblamou. Bada a ma cuinö, acadafu cäcö ąyoa fa majölönö, bä iyabä bä nia ajedamaö. Cama a showawänö, bä niibö nia bablaayoluu.

38 ¿Öjö tawä? Bähäcuoladi a ma çço wei ma cui, tä jalu ajede däjä a ma çço wei ma cui, bä nö dao dablaö ja, bä bufi doblalobä öjö bei bä dodijiwä.

39 ¿Öjö tawä? —a cuma—. Cama e yano jamö a lä cule, a moyawäo fa cunoja, a tomömou lä juimi a nö famabö mlai. “Öjö däjä a juimaö”, a bufi cuu fa cunoja, a nö lucämabö mlai.

40 Ficai também vós apercebidos, porque, à hora em que não cuidais, o Filho do Homem virá.

41 Então, Pedro perguntou: SENHOR, proferes esta parábola para nós ou também para todos?

42 Disse o SENHOR: Quem é, pois, o mordomo fiel e prudente, a quem o senhor confiará os seus conservos para dar-lhes o sustento a seu tempo?

43 Bem-aventurado aquele servo a quem seu senhor, quando vier, achar fazendo assim.

44 Verdadeiramente, vos digo que lhe confiará todos os seus bens.

45 Mas, se aquele servo disser consigo mesmo: Meu senhor tarda em vir, e passar a espancar os criados e as criadas, a comer, a beber e a embriagar-se,

40 Cafä wamacö ma cui, showadi wamacö nö daobä, öjö lä. Wamacö bufi cuu mlao däjä, camiyä ya lä yanowamöblaleyoluno wei ya nia malä bädou wei —a cuma.

Dodijidawä bä ą lä juo wei tä ą

41 Jesús a wą fa jililänö, abinaja Pedro a cuma. —Tä ą wäyäle. Afä yamalecö ąfa yai wayoaö ayaobä, ęöjö wa tä ą wäyäö yacläo da cufanö? Ma, ęyanowamö bluca yamalecö ąfa wayoabä tä ą daanö? —a cuma.

42 Bada tä Jesús abinaja a cuma. —Camiyä wamale nosie lä juaö wei wamacö lä cui, ęwedi jamö wa lä cui wa shino yai dodijaö daanö? Abinaja tä cuwä. Shomi jamö a bada nia lä junö wei a bada cuoma. A lä dodijaö wei a läo juobä a nosiemafälöma. Abinaja a nowa talefälöma. “Dodijidawä iba bä ąai cua da jeicu. Bä iyabä tä cuo däjä, dodijidawä wa bä iyamabä”, a nowa talefälöma.

43 ęÖjö tawä? —a cuma—. Bada e lä nosiemofälöno weinaja a cuaaö showao däjä e bada waloamaö ąo ja, a bufi doblalolanö a nia ąoblamaö ąo.

44 Cafä wamacö nija ei ya wą lä cui, bejedi lä ya wą. A nosie juaö cadidioma yalo, öjö bada a lä cuinö a nia bada läamaö nomöjöo, cama etäbä bluca lä tabou wei etäbä nofi tabobä.

45 Öjö ma cui, ai a lä cui, bada a nosie juabä a ma cui, abinaja a bufi nia cuu dicoo. “Cuo buo. Bada tä ąo jaöo malä mlai”, a bufi nia cuu dicoo —Jesús a cuma—. Bada a nosie juamobä ebä mö feduwä lä cui, bä si nia shino yafelimaö

⁴⁶ virá o senhor daquele servo, em dia em que não o espera e em hora que não sabe, e castigá-lo-á, lançando-lhe a sorte com os infieis.

⁴⁷ Aquele servo, porém, que conheceu a vontade de seu senhor e não se aprontou, nem fez segundo a sua vontade será punido com muitos açoites.

⁴⁸ Aquele, porém, que não soube a vontade do seu senhor e fez coisas dignas de reprovação levará poucos açoites. Mas àquele a quem muito foi dado, muito lhe será exigido; e àquele a quem muito se confia, muito mais lhe pedirão.

Jesus traz fogo e dissensão à terra

⁴⁹ Eu vim para lançar fogo sobre a terra e bem quisera que já estivesse a arder.

juo dicoo. Täbä iyaö lä çocamou wei jamö a nia shino judii, bä shi wälüi bufi lä doblao wei bä nijamö.

⁴⁶Inaja a cuaaö showao däjä, a nofi lä badabou wei e nia çoblou ço jätoyoluu. “Fei däjä a çobei”, a bufi cuu mlao däjä, a nia çoblou ço jätolayou. A lä shominajaano wei etä fa dalalönö, bada anö a nö nia bleaamaö. Yai Bada a wä bejedi bufii lä mlajei bä nijamö a nia coyocomabou. Öjamö lä bä nia öcöö. Bä nö beblalou yalo, bä nia lalöö.

⁴⁷ ¿Öjö tawä? —Jesús a cuma—. Bada a nosie juamobä a lä cuinö, a taamaö lä bufii wei tä daö ma waiquiono wei ma cui, tä tanomi yalo a nö nia bleaamaö dodijio.

⁴⁸Öjö ma cui, bada a nosie juamobä ai a mö feduwä lä cuinö, tä tamaö lä bufii wei tä daö fe balojowämi. Tä daimi cudeenö a dobroimi. A dobroimi yalo, a nö bleaamabä a ma cui, a bufi jaducuwä fe balojowämi cudeenö, a nö nia bleaamaö fe balojoomi. ¿Öjö tawä? Tä nowa lä bluca wei tä ja a lä dobäo wejei a lä cui, öjö a nia yai wälüimamou. Inaja showawä, tä nowa lä bluca wei jamö a lä läamaö wejei a lä cui, öjö a nowa nia shino yai taöje — a cuma.

⁴⁹A wä faö showai ja, abinaja a cuu çoma. —Bitä jamö cowa ya wacö ömöamaö mö juma, täbä doblou lä mlai bä nö bleaabä. Wacö ömoo waiquio fa cunoja, ya bufi nö doblaobö wei.

50 Tenho, porém, um batismo com o qual hei de ser batizado; e quanto me angustio até que o mesmo se realize!

51 Supondes que vim para dar paz à terra? Não, eu vo-lo afirmo; antes, divisão.

52 Porque, daqui em diante, estarão cinco divididos numa casa: três contra dois, e dois contra três.

53 Estarão divididos: pai contra filho, filho contra pai; mãe contra filha, filha contra mãe; sogra contra nora, e nora contra sogra.

Os sinais dos tempos

54 Disse também às multidões: Quando vedes aparecer uma nuvem no poente, logo dizeis que vem chuva, e assim acontece;

55 e, quando vedes soprar o vento sul, dizeis que haverá calor, e assim acontece.

56 Hipócritas, sabeis interpretar o aspecto da terra e do céu e, entretanto, não sabeis discernir esta época?

50 Öjö ma cui, camiyä wale nö nia bleaamaö balöoje. Bä fe ojoblamou ja, mau ubänö bä jödödöblou lä culenaja, nini nini bänö ya nia jödödöblou cuo. Öjö ya tä nö dabou showalanö ya bufi nö bleaaö.

51 Bitä jamö yanowamö ya täbä bufi yanöcöblamabä ya junomi. ¿Öjö tawä? Cafä bamacö nowa taö lä cule. Ya bä bufi yai sheleleblamabä ya juma.

52 Abinaja tä nia fei däjä cuo majöo —a cuma—. Moli a yano showawä ja bä lä cui, bä nia sheleleblou. 3 bä nijamö, bolacabö cäcöbö a nia läo. Bolacabö cäcöbö nijamö, 3 bä a nia çai läo mö feduo.

53 Bä nia sheleleblou. Bä ijilubö nija bä föö e a nia läo. Bä föö nija bä ijilubö e a nia läo mö feduo. Bä tää nija bä nöö e a nia läo. Bä nöö nija bä tää e a nia läo mö feduo. Bä tatä nija bä yesi e a nia läo. Bä yesi nija bä tatä e a nia läo mö feduo — Jesús a cuma.

54 Bä lä çocamono wei bä nija abinaja a cuma. —Motoca a lä queo wei jamö öljashi a faö däjä, “Maa a elemashi juu lä cuimi”, wamacö cuu showadao. ¿Öjö tawä? Inaja showawä a maa juu cuaaö.

55 Motoca a cuaaö lä mlai jamö wadoli a juimaö däjä, “¡Jo yai! ¡Fei däjä yobli yobli tänö bamacö nö nia bleaaö!”, wamacö çai cuu. Inaja showawä tä yobli cublou.

56 ¡Jole jole wamacö lä dodijidai! Judu mösö ma cui ja, bita a ma cui ja, wamacö moyawä ma waiquii, ¿wedi tabä camiyä fei däjä ya lä cuaale tä ja, wamacö bufi jaducudaloimi? —Jesús a cuma.

57 E por que não julgais também por vós mesmos o que é justo?

58 Quando fores com o teu adversário ao magistrado, esforça-te para te livrares desse adversário no caminho; para que não suceda que ele te arraste ao juiz, o juiz te entregue ao meirinho e o meirinho te recolha à prisão.

59 Digo-te que não sairás dali enquanto não pagares o último centavo.

Lucas 13

A morte dos galileus e a queda da torre de Siloé

1 Naquela mesma ocasião, chegando alguns, falavam a Jesus a respeito dos galileus cujo sangue Pilatos misturara com os sacrifícios que os mesmos realizavam.

2 Ele, porém, lhes disse: Pensais que esses galileus eram mais pecadores do que todos os outros galileus, por terem padecido estas coisas?

Tä dodijidablaö bufii lä showadaono wei tä ą

57 Abinaja Jesús a cuu çoma. —Yai Bada tänö tä tamaö lä bufii wei wama tä dabä wamacö waiquiwä ma cui, ¿wedi tabä wama tä li taimi?

58 Wa wafa nia dobroimi lä wäyää wei a lä cuinö, bada nijamö wa çai juu showaofälöö däjä, lobe wa tä cadejebabä a wä nö wää da showadaicu. Bada a nija wa juwäämaö fa dicoonö, wa nö bleaamaö mlaobä. ¿Öjö tawä? Bä fe lä lamaö wei a nija wa juwää majöa fa dicoblamalänö, wa fe laamaö dicoo mlaobä.

59 Cafä bäfä nowa taö lä cule. Tä nowa lä cule wa tä nowa bluca çamaö showao mlao däjä, wa nia famaö ço buomije —a cuma.

Lucas 13

Walıdiwä tä ja bä bufi lädamaö lä bufino wei tä ą

1 Öjö däjä showawä, Jesús nija ai bä lä cuono wei bänö Calileатели bä ąfa shämou wäyämaje. Biladonö bä nabä fa shömöcönö, Yai Bada nija yalo bä lä dodoblamos wei bä maqueblamos täcö jamö, bä jowa shäamalalema. Yalo iyäbö lä jilale jamö, cama bä iyäbö quea coyocomalemaje.

2 Abinaja Jesúsno bä nowa tama. —Öjö bä Calileатели shämou nö lä quiliano wei bä lä cui, ¿wedijnaja wama bä nofi li tabou? “Calileатели ai bä dobroimi fe baloo mlai, öjö bä yai doblou fa mlacunö, Yai Bada tänö inaja bä li tabalema”, ¿wama bä nofi tabou tawä?

³ Não eram, eu vo-lo afirmo; se, porém, não vos arrependerdes, todos igualmente perecereis.

⁴ Ou cuidais que aqueles dezoito sobre os quais desabou a torre de Siloé e os matou eram mais culpados que todos os outros habitantes de Jerusalém?

⁵ Não eram, eu vo-lo afirmo; mas, se não vos arrependerdes, todos igualmente perecereis.

A parábola da figueira estéril

⁶ Então, Jesus proferiu a seguinte parábola: Certo homem tinha uma figueira plantada na sua vinha e, vindo procurar fruto nela, não achou.

⁷ Pelo que disse ao viticultor: Há três anos venho procurar fruto nesta figueira e não acho; podes cortá-la; para que está ela ainda ocupando inutilmente a terra?

⁸ Ele, porém, respondeu: SENHOR, deixa-a ainda este ano, até que eu escave ao redor dela e lhe ponha estrume.

⁹ Se vier a dar fruto, bem está; se não, mandarás cortá-la.

³Ma. Inaja tä cuonomi. Cafä bämacö nowa taö lä cule. Wälıdiwä tä ja wamacö bufi lädoimi ja, cafä wamacö ma cui, inaja showawä wamacö nia çai shämou cuo mö feduo.

⁴Siloe jamö a yafi ösöwä lä wäcälayono wei däjä, Jelusaleteli 18 bä lä shäblaliyono wei bä lä cui, çwedinaja wama bä nofi öjö tabou? —a cuma—. “Jelusaleteli ai bä dobroimi fe balojuo mlai, öjö bä nofi yai doblou fa mlacunö, bä li inaja tablamolayoma”, çwama bä nofi tabou tawä?

⁵Ma. Cafä bämacö nowa taö lä cule. Wälıdiwä tä ja wamacö bufi lädoimi ja, cafä wamacö ma cui, inaja showawä wamacö nia çai shämou cuo mö feduo.

Yai Bada nija täbä cadidou nö lä dabono wei tä a

⁶Bä bufi dayäamabä, Jesúsno ico fi afa wäyäo yacläoma. —Ficali etäca lä cuono wei anö, uba too tobä cuobä jamö ico fi ublamaboma. Öjö fi ja a iyabä, nii bä ma bomano wei ma cui bä cuonomi.

⁷Ficali etäca jamö a ojodamobä e nija abinaja e cuma. “Bei. Nii ya bä bomaö showai ja, lasha ç ya famaö waiquia ma cule bä lalobloimi. çÖjö tawä? Fi da diyälö. Cäcö fadalou mlai ja, fi ublaa bädaa”, a cuma.

⁸A lä ojodamou wei abinaja e cuma. “Bada tä. Fi diyämaö jaödao bufi dijä. Bei fi cotä jamö mashita ya nia äbäjamaö. Yalo ya shibä nia löblaö. çÖjö tawä?

⁹Lasha ai a lalou ço däjä, nii bä lalou ja, inaja lä waiquiwä. Bä laloimi showao ja, öjö däjä yai. Öjö däjä, fi yai diyämou

A cura de uma enferma

10 Ora, ensinava Jesus no sábado numa das sinagogas.

11 E veio ali uma mulher possessa de um espírito de enfermidade, havia já dezoito anos; andava ela encurvada, sem de modo algum poder endireitar-se.

12 Vendo-a Jesus, chamou-a e disse-lhe: Mulher, estás livre da tua enfermidade;

13 e, impondo-lhe as mãos, ela imediatamente se endireitou e dava glória a Deus.

14 O chefe da sinagoga, indignado de ver que Jesus curava no sábado, disse à multidão: Seis dias há em que se deve trabalhar; vinde, pois, nesses dias para serdes curados e não no sábado.

15 Disse-lhe, porém, o SENHOR: Hipócritas, cada um de vós não desprende da manjedoura, no sábado, o seu boi ou o seu jumento, para levá-lo a beber?

showadaobä”, a nowa tama —Jesus a cuma.

Suwä a juu lä tolucono wei tä ą

10Judio bä yododabä ai a yafi jamö, täbä nia lä yanöcöo wei tä mö sábado jalu ja, Jesúsno Yai Bada etä ą ja bä damama.

11Öjamö a suwä juu lä tolucono wei a cuoma. Inaja a cuwä showai ja, lasha 18 a ma famale ma cule, a juu wäldio showaoma. A shaliliblou doblonomi. Fecula anö inaja a li taamama.

12Jesúsno a fa dalalönö, a möamoblamalema. Abinaja a nowa tama. —Ami. Wa juu lä tolucoi bäfä jalomaö waiquia lä cule —a cuma.

13Jesús imicö fa maqueicunö a ublao fa shaliloimadunö, Yai Bada a nofi doablalema.

14Öjö ma cui, judio bä yododabä yafi jamö a bada lä läono wei a jushudaliyoma. ¿Öjö tawä? Täbä yanöcöobä tä mö jalu ja Jesúsno a jalomama yalo, a jushudaliyoma. Bä lä yododono wei abinaja bä nowa tama. —Wamacö ojomodibä 6 tä mö jalu cua. Bamacö nia lä yanöcöo wei tä mö jalu cublou showaa mlai ja, wamacö jalomamou mö juimabä, öjö lä, sábado däjä mlai —bä nowa tama.

15Öjö däjä, Bada tä Jesús abinaja e cuu mö feduoma. —¡Jole jole wamacö lä dodijidai! Wama bä wasöo ma cui, cafä inaja wamacö cuaaö mö feduwä malä showai. Täbä yanöcöobä tä mö jalu ma cui ja, jïmafä wama bä malä bayeliblaö wei. Baca bä ma cui, bulo bä ma cui, wama bä

16 Por que motivo não se devia livrar deste cativo, em dia de sábado, esta filha de Abraão, a quem Satanás trazia presa há dezoito anos?

17 Tendo ele dito estas palavras, todos os seus adversários se envergonharam. Entretanto, o povo se alegrava por todos os gloriosos feitos que Jesus realizava.

A parábola do grão de mostarda
Mateus 13.31-32; Marcos 4.30-32

18 E dizia: A que é semelhante o reino de Deus, e a que o compararei?

19 É semelhante a um grão de mostarda que um homem plantou na sua horta; e cresceu e fez-se árvore; e as aves do céu aninharam-se nos seus ramos.

A parábola do fermento
Mateus 13.33

20 Disse mais: A que compararei o reino de Deus?

21 É semelhante ao fermento que uma mulher tomou e escondeu em três medidas de farinha, até ficar tudo levedado.

A porta estreita

22 Passava Jesus por cidades e aldeias, ensinando e caminhando para Jerusalém.

fa cushanö, wama bä amishi çamabä, wama bä malä lulubou wei.

16Inaja showawä, ei Ablaamö nodiwä a suwä lä cui, täbä yanöcöobä tä mö jalu ma cui ja, ya bayelibrabä a. Sadanasinö a açabou lä waiquio wei däjä, lasha 18 a famaö malä waiquile —a Jesús cuma.

17Inaja a cuu ja, bä aç lä läono wei bä quililaliyoma. Bä lä yododono wei bä lä cui, Jesús showadi a lä dodijano wei tä ja, bä bufi doblalou fe balojooma.

Nana shimono açfa wäyäö lä yaclämono wei tä aç

18Abinaja Jesús a cuu yacläoma. —Yai Bada tänö cama ebä çai lä cuo wei tä lä cui, çwedi tä cuwä lä dodijiinaja tä cuwä? çWedinaja ya yai cubä?

19Abinaja. Nana shimono wai lä culenaja tä cuwä. Ficali etäca jamö, ai anö nana shimono wai döquema. Shimono fa caulunö, shifi falayoma. Shifi lä badalayou wei däjä, biyomö bä yabäcabö tamoyoluma —a cuma.

20Abinaja Jesús a cuu çoma. —Yai Bada tänö cama ebä çai lä cuo wei tä lä cui, çwedi tä cuwä lä dodijiinaja tä cuwä?

21Suwä anö nii bä lä julumano weinaja tä cuwä. Nii bä lä julumaö wei tä lä cui, nii ç jibä jamö wiisibö tä wai coyocoa ma bäqueno wei ma cui, öjö tä wai bädawänö, bä bluca julumalema —a cuma.

Bolacadabö bä nia shino yai jucäamou lä ayaono wei tä aç

22Jelusale jamö Jesús a jufälöbä jamö, bluca täbä shabonobö jamö a jayuadalou fa cuaimadunö, täbä yömöläö cuaafälöma.

23 E alguém lhe perguntou: SENHOR, são poucos os que são salvos?

24 Respondeu-lhes: Esforçai-vos por entrar pela porta estreita, pois eu vos digo que muitos procurarão entrar e não poderão.

25 Quando o dono da casa se tiver levantado e fechado a porta, e vós, do lado de fora, começardes a bater, dizendo: SENHOR, abre-nos a porta, ele vos responderá: Não sei donde sois.

26 Então, direis: Comíamos e bebíamos na tua presença, e ensinavas em nossas ruas.

27 Mas ele vos dirá: Não sei donde vós sois; apartai-vos de mim, vós todos os que praticais iniquidades.

28 Ali haverá choro e ranger de dentes, quando virdes, no reino de Deus, Abraão, Isaque, Jacó e todos os profetas, mas vós, lançados fora.

23 Jesús a wǎlii ja, abinaja ai a cuma. —Tä ǎ wǎyǎle. Shobali wacö jamö bä juu mlaobä, Yai Bada tänö ¿bä nia bolacadabö shino jucäo ayao tawä? Inaja a fa cunö, abinaja Jesúsnö bä nowa tama.

24—Yai Bada tänö cama ebä çai lä cuo wei jamö wamacö cuobä, wajaquemi yoca jamö bä faö fe da yadiofälö. ¿Öjö tawä? Cafä bamacö nowa taö lä cule. Öjamö bä cuobä, bluca bä nia faö ma wabao wei ma cui, bä nia faö dobroimi.

25Yoca caloa showaa ma cule, cama yafi e lä cule a fa itoblalunö, yoca fe nia laao. Öjö dǎjä, sibo jamö wamacö cudia showaa dicoo ja, wama yoca cloocalanö wamacö ǎ nö nia bleao. “¡Bada tä!”, wamacö nia cuu. “¡Yamalecö da famaliyo!”, wamacö nia ma cuu wei ma cui, camanö abinaja wamacö nowa nia taö. “Bamacö daimi. Shomi wamacö”, a nia cuu.

26¿Öjö tawä? —a cuma—. Öjö dǎjä, abinaja wamacö nia cuu. “Cafä sho bamacö mada iyablei. Camiyä yamacö shabonobö jamö wa tä ǎ çai mada wǎyǎblei”, wamacö nia cuu ma cui,

27abinaja a nia cuu. “Bamacö nowa taö waiquia lä cule. Bamacö daimi. Shomi wamacö. Wǎlidiwä talewä wamacö lä cui, bä da alufälö”, a nia cuu.

28¿Öjö tawä? Yai Bada tänö cama ebä çai nia lä cuo wei jamö, ai wama bä nia blajawä dabloö ayao. Ablamö a ma cui, Isaacö a ma cui, Jacobo a ma cui, Yai Bada a wano wǎyǎlewä bä ma cui, öjö wama bä blajawä nia ma möö wei ma cui, cafä

29 Muitos virão do Oriente e do Ocidente, do Norte e do Sul e tomarão lugares à mesa no reino de Deus.

30 Contudo, há últimos que virão a ser primeiros, e primeiros que serão últimos.

A mensagem de Jesus a Herodes. O lamento sobre Jerusalém
Mateus 23.37-39

31 Naquela mesma hora, alguns fariseus vieram para dizer-lhe: Retira-te e vai-te daqui, porque Herodes quer matar-te.

32 Ele, porém, lhes respondeu: Ide dizer a essa raposa que, hoje e amanhã, expulso demônios e curo enfermos e, no terceiro dia, terminarei.

33 Importa, contudo, caminhar hoje, amanhã e depois, porque não se espera que um profeta morra fora de Jerusalém.

wamacö nia sibomabou. Öjö däjä wamacö nia öcöö. Wamacö nö beblalou ja, wamacö nia lalöö.

29Yai Bada tänö cama ebä çai cuobä jamö, shomi täbä lä bälöblai täbä nia waloblayoluu. Motoca a lä faö wei jamö ma cui, a lä queo wei jamö ma cui, a faö lä mlai jamö ma cui, a queo lä mlai jamö ma cui, öjamö bä cuoma bä bluca fa çocamoliyonö, bä nia iyaö çai loo.

30' Öjö tawä? —a cuma—. Öjamö täbä cua lä bädao wei täbä ma cui, bada bä nofi tabou lä cuaaö wejeinaja Yai Bada tänö bä nofi nia tabou. Inaja showawä, ai täbä nofi bada ma tabou wejei ma cui, Yai Bada tänö inaja bä nofi nia taboimi.

Elodenö Jesús a nia jowa lä shämano wei tä ą

31 Öjö däjä, faliseo ai bä bada fa waloicunö, Jesús a yömölamaje. —A da doculufälö. Bada tä Elode a lä cuinö wa shämaö bufi doblaa waiquia —a nowa tamaje.

32 Abinaja Jesúsno bä nowa tama. — Wamacö fa alufälönö, öjö a nofi wäli lä jushuadii wei nija wamale ąno da wäcudu. Fei däjä ma cui, fena ja ma cui, fecula ya bä nia yashubladii showao. Jalili ya bä nia jalomadii showao. Öjö tä fena ja ya nia shino waicou.

33 Wale nia ma shämaö däjä ma cui, ya juu fe yadiofälöbä cä ya. Eja mlai, Jelusale jamö Yai Bada a wano wäyälwä showadii bä shino malä shö wejei —a Jesús cuma. **Jesúsno Jelusaleteli bä nomöa lä bono wei tä ą**

³⁴ Jerusalém, Jerusalém, que matas os profetas e apedrejas os que te foram enviados! Quantas vezes quis eu reunir teus filhos como a galinha ajunta os do seu próprio ninho debaixo das asas, e vós não o quisestes!

³⁵ Eis que a vossa casa vos ficará deserta. E em verdade vos digo que não mais me vereis até que venhais a dizer: Bendito o que vem em nome do SENHOR!

Lucas 14

A cura de um hidrópico

¹ Aconteceu que, ao entrar ele num sábado na casa de um dos principais fariseus para comer pão, eis que o estavam observando.

² Ora, diante dele se achava um homem hidrópico.

³ Então, Jesus, dirigindo-se aos intérpretes da Lei e aos fariseus, perguntou-lhes: É ou não é lícito curar no sábado?

³⁴ Jesús a wə blajawä faö ja, abinaja Jelusaleteli bä nowa tama. —;Shädayai, Jelusaleteli wamacö! Yai Bada a wəno wäyäləwä wama bä lä shäö wei wamacö. Cafä wamacö nija Yai Bada tänö bä lä shömaö wei, maa mabänö wama bä lä shäyäö wei wamacö. Cadala bänö bä ijilubö ebä fe yojobou lä cuaaö wejeinaja, inaja showawä cafä showadi bamacö tabou bufi ma doblaono wei ma cui, camiyä nija wamacö nowamamou bufionomi dicowä.

³⁵ Jəo. Inaja lä waiquiwä. Fei däjä bamacö nia daaö. Wamacö yafibö nia blocoaö. Abinaja bamacö nowa çai taö showadao. Wamale nofi doaö bao showao mlao däjä, wamale nia dabraö çodaaimi. “Yai Bada a wəno a lä juimi a lä cui, Yai Bada nija, ;jjö lä a shino yai bayeliblamobä a!”, wamacö cuolanö wamale nia shino yai dabraö ço —bä nowa tama.

Lucas 14

Shuwä shuwä bänö a nö lä bleadino wei tä ą

¹ Täbä yanöcöobä ai sábado tä mö jalu däjä, faliseo bada a lä cuinö Jesús a nacalema, a nö liyamabä. Yafi jamö a fa waloicunö, a dobroimi jömaö bufi fa doblaohenö a mödimaje.

² Bei. Jesús a mötalebö ja, jalili a looma. Bei bococu shuwäoma, bei matacö çai.

³ Moisesi tä ą yai lä daö wejei bä lä cui, Jesúsno bä wəlima, faliseo bä bada çai. Abinaja a cuma. —Moisesi esibä oni jamö, çwedinaja tä ą oni cuu? Täbä yanöcöobä tä mö jalu jamö, çtäbä jalomaö wasöo

⁴ Eles, porém, nada disseram. E, tomando-o, o curou e o despediu.

⁵ A seguir, lhes perguntou: Qual de vós, se o filho ou o boi cair num poço, não o tirará logo, mesmo em dia de sábado?

⁶ A isto nada puderam responder.

Os primeiros lugares

⁷ Reparando como os convidados escolhiam os primeiros lugares, propôs-lhes uma parábola:

⁸ Quando por alguém fores convidado para um casamento, não procures o primeiro lugar; para não suceder que, havendo um convidado mais digno do que tu,

⁹ vindo aquele que te convidou e também a ele, te diga: Dá o lugar a este. Então, irás, envergonhado, ocupar o último lugar.

¹⁰ Pelo contrário, quando fores convidado, vai tomar o último lugar; para que, quando vier o que te convidou, te diga: Amigo, senta-te mais para cima. Ser-te-á isto uma honra diante de todos os mais convivas.

daanö? Ma, ¿täbä wasöimi tawä? —a cuma.

⁴Öjö ma cui, bä ą juonomi. Öjö däjä, jalili a fa dälänö a jalomalema. A fa jalomalönö a demi shömöa çolema.

⁵Öjö däjä, abinaja bä nowa taö juoma. — Ai wa lä cuinö, mau uca jamö ijilufä a quequei ja, yalofä baca a quequei ja, täbä yanöcöobä tä mö jalu ma cui ja, ¿lobe wa nia yäbäaö çomi daanö? ¿Öjö tawä? —bä nowa tama.

⁶Einaja bä nowa ma tano wei ma cui, bä ą juonomi.

Bä jömöo lä wasöno wei tä ą

⁷Bä iyabä bä lä nacano wei, Jesúsno bä yafiblaö nö daama. Bada bä loobä jamö bä loo yaimoma cudeenö, abinaja bä nowa tama.

⁸—Cäcöbö lä doayou wei cäcöbö nofi ççamoabeje jamö wa nacaöje däjä, bada bä loobä jamö a loo shi jalimo dijä. ¿Öjö tawä? A yai lä bada wei a nacaö mö feduo ja,

⁹öjö bada a yai cuobä jamö wa jole ma loblaquei wei ma cui, wafäcö lä nacano wei a lä cuinö, shomi jamö wa loa majöa dicomaquei. “Ei bada a lä cui, eja a yai loobä”, a cuu ja, wa quililanö wa nia shomi ja loo majöo, bä cua lä bädao wei bä nija.

¹⁰¿Öjö tawä? —a cuma—. Wa iyamabeje wa nacaöje ja, bä cua lä bädao wei bä nija a loa ççaa da showadaicu. Wa lä nacano wei a lä cuinö wa dablaö däjä, bada bä yai loobä jamö wawädowä wa yai loa cadidia

11 Pois todo o que se exalta será humilhado; e o que se humilha será exaltado.

12 Disse também ao que o havia convidado: Quando deres um jantar ou uma ceia, não convides os teus amigos, nem teus irmãos, nem teus parentes, nem vizinhos ricos; para não suceder que eles, por sua vez, te convidem e sejas recompensado.

13 Antes, ao dares um banquete, convida os pobres, os aleijados, os coxos e os cegos;

14 e serás bem-aventurado, pelo fato de não terem eles com que recompensar-te; a tua recompensa, porém, tu a receberás na ressurreição dos justos.

A parábola da grande ceia

15 Ora, ouvindo tais palavras, um dos que estavam com ele à mesa, disse-lhe: Bem-aventurado aquele que comer pão no reino de Deus.

16 Ele, porém, respondeu: Certo homem deu uma grande ceia e convidou muitos.

jaṭomaquei. Öjö dāja, bluca bä lä loo wei bä nija wa nö öjöböamou cuquei.

11 ¿Öjö tawä? Cama a lä jömoo wei a lä cui, Yai Bada tänö a nia quilimaö malä majöo wei. A jömoo lä mlai, wawadowä a nofi nia shino yai tamabou —Jesús a cuma.

12 A nö yai lä liyamano wei nija abinaja Jesús a cuma. —Wa bä nia iyaö çai çocablamaö ja, afä nofi bä ma cui, afä mashi bä ma cui, öjö wa bä nacaö mlai. Aifä bä ma cui, cafä nija bä bälöa lä ajedele bä ma cui, bä nö lä niibö wei bä ma cui, öjö bä naca dijä. Inaja wa cuaaö dicoo ja, wa nowa çamabeje cafä wa nacaö nomöjöö dicoo mlaobeje.

13 Wa bä nia iyaö çai çocablamaö dāja, abinaja wa yai cuaabä. Bä nö jölili lä bleaaö wei bä yai da naca. Bä lä wälidii bä ma cui, bä juu doblou lä mlai bä ma cui, bä lä jubäbö wei bä ma cui,

14 Öjö wa bä nacaö ja, wa nö nowa çamabimi waiquiweje cudeenö, Yai Bada tänö wa bufi nia yai doblamabou. Bä lä dodijaö wei bä demi jocädou lä çöo wei dāja, öjö dāja wa nowa nia shino yai çamamodayou —a cuma.

Bä nia iyaö çai lä çocablodayou wei tä ą

15 Bä iyaö çai lä loono wei jamö, ai anö Jesús a wə fa jililänö, abinaja a cuma. — Yai Bada tänö cama ebä çai cuobä jamö bä nia iyaö çai lä çocablou wei, öjö bä bufi yai doblalobä cäbä —a cuma.

16 Öjö ma cui, abinaja Jesús a cuu mö feduoma. —Bada ai anö, bä nia bluca iyaö çai fa çocablamanö, bä yömölaa balölema.

17 À hora da ceia, enviou o seu servo para avisar aos convidados: Vinde, porque tudo já está preparado.

18 Não obstante, todos, à uma, começaram a escusar-se. Disse o primeiro: Comprei um campo e preciso ir vê-lo; rogo-te que me tenhas por escusado.

19 Outro disse: Comprei cinco juntas de bois e vou experimentá-las; rogo-te que me tenhas por escusado.

20 E outro disse: Casei-me e, por isso, não posso ir.

21 Voltando o servo, tudo contou ao seu senhor. Então, irado, o dono da casa disse ao seu servo: Sai depressa para as ruas e becos da cidade e traze para aqui os pobres, os aleijados, os cegos e os coxos.

22 Depois, lhe disse o servo: SENHOR, feito está como mandaste, e ainda há lugar.

17Nii a bluca tabou waiquilanö, a nosie lä juaö wei a fa shömölönö, bä nacaamaö bufima. “¡Fei däjä, fei däjä! Bä shulucua da jödödoolalu”, a cuma.

18Öjö ma cui, bä juu fa mojonö, bluca bä afa yabäcou tao showaoma. 'Abinaja ai a cuu balöoma. “Ya nö juu doblobimi dicowä. ¿Öjö tawä? Ficali ya täca lä däleno wei, ya täca mödayou”, a cuma.

19Abinaja ai a lä cui a cuu nomöjöoma. “Ya nö juu doblobimi dicowä. ¿Öjö tawä? Iba jjiima 10 ya bä baca lä däleno wei, ya bä nia ojode wabaö”, a cuma.

20Ai a showawä lä cui, abinaja a cuma. “Iba suwä ya delei culoi. Öjö cudeenö, ya nö juu doblobimi”, a cuma.

21¿Öjö tawä? —Jesús a cuma—. A lä shömöleno wei, bada e nija a waloa fa çöicunö, bä afa moji wäyäjäloma. Öjö däjä, bada e fa jushudalunö, a nosie juamobä e shömöa çölema. Abinaja a nowa tama. “Jao. ¡Lobe, lobe! Täbä lä bälöblai yobö jamö a jublou cuaaö da showadao, öjö lä. Bä nö lä beblalodii bä nö beliyobö jamö wa çai fa alufälönö, bä nö jölili lä bleaale bä da çöabla. Bä lä wälidii bä ma cui, bä lä jubäbö wei bä ma cui, bä juu doblou lä mlai bä ma cui, öjö wa bä fa nacalalönö bä çai da juima”, a nowa tama.

22Öjö däjä, bada a nosie juamobä e lä cui, a waloa fa çöicunö, abinaja e cuma. “Bada tä. Wale nowa lä tano weinaja ya cuaaö bäa ma cule, bä oimi showawä”, a cuma.

23 Respondeu-lhe o senhor: Sai pelos caminhos e atalhos e obriga a todos a entrar, para que fique cheia a minha casa.

24 Porque vos declaro que nenhum daqueles homens que foram convidados provará a minha ceia.

O serviço de Cristo exige abnegação

25 Grandes multidões o acompanhavam, e ele, voltando-se, lhes disse:

26 Se alguém vem a mim e não aborrece a seu pai, e mãe, e mulher, e filhos, e irmãos, e irmãs e ainda a sua própria vida, não pode ser meu discípulo.

27 E qualquer que não tomar a sua cruz e vier após mim não pode ser meu discípulo.

28 Pois qual de vós, pretendendo construir uma torre, não se assenta primeiro para calcular a despesa e verificar se tem os meios para a concluir?

29 Para não suceder que, tendo lançado os alicerces e não a podendo acabar, todos os que a virem zombem dele,

23 Ǫjō cudeenō, cama e nija abinaja bada e cuu çoma. “Sibo jamō bā lā bālōblai yobō jamō wa jublou fa cuanō, casō jamō bā lā bālōblai bā naca fe da yadialalō. Iba yafi jamō ya bā nia çai lā iyaō wei, bā ou fe yadiobā.

24 Cafā bāmacō nowa malā tale. Ya bā jaba lā nacaleno wei bānō, ei ya tā lā tale tā nia wabaō buomije”, a bada cuma. ¿Ǫjō tawā? —Jesús a cuma.

Jesús nija bā lā noca wei tā nowa yai lā cule tā a **25** Jesús nija, bluca bā lā çocamoyoluno wei bā noca showalayofälōma. Ǫjō bā nija a mö fa yabadalunō, abinaja bā nowa tama.

26—Camiyā nija a noca bufi lā doblao wei a lā cuinō, wale nofi yaiboimi ja, a doblou mlaiçatā. Bā fōō e ma cui nija, bā nōō e ma cui nija, bā suwābō e ma cui nija, Ǫjō bā nija a bufi mö blucao dicoo ja, a nō nocaobimi waiquiwā. Bā ijilubō ebā ma cui, cama ebā mashi ma cui, inaja showawā. Cama a ma cui, a nia demi lā cuo wei tā ja a bufi mö blucao dicoo ja, a dobloimi waiquiwā.

27 Camiyā ya nowa ja a nō bleamamou bufiomi ja, camiyā nija a nō nocaobimi waiquiwā.

28 ¿Ǫjō tawā? —Jesús a cuma—. Cafā ai wanō, yafi ösowā wa itamaō bufi doblao ja, wa bufi nia dayāo malā balōo wei. Wa yafi jödödöblabā tā cuami ja, wa nia yanöçoo balōo.

29 Wa bufi dayāo balōomi ja, wa yafi colo itamaō ma cui, wa nō waicobimi ja wa noca nia çablalāöje.

30 dizendo: Este homem começou a construir e não pôde acabar.

31 Ou qual é o rei que, indo para combater outro rei, não se assenta primeiro para calcular se com dez mil homens poderá enfrentar o que vem contra ele com vinte mil?

32 Caso contrário, estando o outro ainda longe, envia-lhe uma embaixada, pedindo condições de paz.

33 Assim, pois, todo aquele que dentre vós não renuncia a tudo quanto tem não pode ser meu discípulo.

Os discípulos, sal da terra
Mateus 5.13; Marcos 9.50

34 O sal é certamente bom; caso, porém, se torne insípido, como restaurar-lhe o sabor?

35 Nem presta para a terra, nem mesmo para o monturo; lançam-no fora. Quem tem ouvidos para ouvir, ouça.

Lucas 15

Jesus recebe pecadores

1 Aproximavam-se de Jesus todos os publicanos e pecadores para o ouvir.

30 Abinaja bä nia cuu. “Öjönö colo etä yafi ma itamano wei ma cui, yano nö tabimi majöwä dicowä”, bä nia cuu.

31 ‘¿Öjö tawä? —a cuma—. Bada ai anö, sodado bä afa juu jiliaö ja, cama ebä nia toujublamaö shi jalimoimi. A bufi nia dayäo balöo. 20.000 bä çai bluca lä juu wei, cama 10.000 bä sho, bä mö nia baamaö buomije. “Cama bä bluca ma ayale ma cui, ¿yama bä nö bleaamaö ayaquei tawä?” bä nowa nia tayou.

32 Bä nö wəlojabimi waiquiwä ja, ai ebä nia shömaö, bä mö baamabeje. Bä ajedono mlai ja, bä a oquemabeje bä nia wəliije.

33 ‘Öjö cudeenö bamacö nowa taö lä cule, wamacö bufi dayäo balöobä. Cafä ai wanö, afä wa tä bluca lä table wa tä daaö moji ja, camiyä nija wa nö nocaobimi waiquiwä.

34 ‘Sayu bä dodijidawä —a cuma—. Öjö ma cui, bä sayu oquediblou dicoo ja, bä nia mödadiblou lä çoo wei etä cuami waiquiwä.

35 Bä oquediwä waiquiwä ja, bä nia bufiblamou çodaaime, bä nia joyamou showadao. ¿Öjö tawä? Wamacö yömöcacö lä walalai, bä yömöca daa da dodijiicu.

Lucas 15

Oweja a lä mojolulayono wei tä a

1 Bei. Lomateli bada bä befi bä blada lä doaö wejei bä ma cui, wəlidiwä talewä ai bä ma cui, Jesús a wə jilibeje bä bluca çocamoyoluma.

² E murmuravam os fariseus e os escribas, dizendo: Este recebe pecadores e come com eles.

A parábola da ovelha perdida
Mateus 18.10-14

³ Então, lhes propôs Jesus esta parábola:

⁴ Qual, dentre vós, é o homem que, possuindo cem ovelhas e perdendo uma delas, não deixa no deserto as noventa e nove e vai em busca da que se perdeu, até encontrá-la?

⁵ Achando-a, põe-na sobre os ombros, cheio de júbilo.

⁶ E, indo para casa, reúne os amigos e vizinhos, dizendo-lhes: Alegrai-vos comigo, porque já achei a minha ovelha perdida.

⁷ Digo-vos que, assim, haverá maior júbilo no céu por um pecador que se arrepende do que por noventa e nove justos que não necessitam de arrependimento.

²Öjö cudeenö faliseo bä bada ma cui, Moisesi tä ʔ ja täbä lä damaö wejei bä ma cui, bä bufi jushujolanö abinaja bä cuma. —Ei a lä cui, wʔlidiwä talewä bä nija a nofimodii. Bä çai iyaö talei —bä cuma.

³Öjö cudeenö, bä bufi dayäamabä Jesúsno ei tä ʔ wäyäö yacläo showadaoma.

⁴—Cafä ai wa lä cuinö, yalofä 100 wa bä oweja tabou ja, afä moli a mojolua dicolayou ja, wa nia dayäaö, ʔöjö tawä? Tä ulifi wawädoobä jamö, 99 bä lä jäle wa bä fa dacönö, afä moli a lä mojolulayono wei wa nia dayäö cuaaö. Wa dabläö mlao showao däjä wa nia dayädii.

⁵ʔöjö tawä? —a cuma—. Wa daa fa çolalönö, bufi doblalolanö wa nia lucäbou çöimaö.

⁶Wa çai çö fa çöbonö, afä nofi bä ma cui, afä wa bä bälöa lä ajedemabole bä ma cui, wa bä bluca fa nacaalalönö, abinaja wa bä nowa nia taö. “Bämacö bufi doblalolanö bämacö da çöcamo. Iba yalo a ma mojolulayono wei ma cui, ʔya çö çölei lä cufe!”, wa bä nowa nia taö.

⁷ʔöjö tawä? —a cuma—. Cafä bämacö nowa taö lä cule. Inaja showawä, wʔlidiwä talewä a lä cui, Yai Bada nija a bufi mö yabablou lä çöle däjä, fedu jamö bä bufi nia çai doblalodayou. Bä 99 la dodijaö wei, bä bufi mö yabajadou çöbä bä lä mlai, öjö bä nija bä bufi çai ma doblalou wei ma cui, wʔlidiwä talewä moli a bufi mö yabablou lä çö wei a lä

A parábola da dracma perdida

8 Ou qual é a mulher que, tendo dez dracmas, se perder uma, não acende a candeia, varre a casa e a procura diligentemente até encontrá-la?

9 E, tendo-a achado, reúne as amigas e vizinhas, dizendo: Alegrai-vos comigo, porque achei a dracma que eu tinha perdido.

10 Eu vos afirmo que, de igual modo, há júbilo diante dos anjos de Deus por um pecador que se arrepende.

A parábola do filho pródigo

11 Continuou: Certo homem tinha dois filhos;

12 o mais moço deles disse ao pai: Pai, dá-me a parte dos bens que me cabe. E eles repartiu os haveres.

13 Passados não muitos dias, o filho mais moço, ajuntando tudo o que era seu, partiu para uma terra distante e lá

cui, öjö nija bä bufi nia shino yai doblalodayou.

Blada a nofi lä mojudulayono wei tä ą

8'Abinaja ąai —Jesús a cuma—. Suwä anö blada 10 bä nowa lä bluca wei ai e nofi blada mojudumaö ja, ıwedinaja a nia cuaaö? Cowa wacö fa yäcönö, öjö wacö shıi ja a yafi nia ıjowaö. E dblaö mlao showao däjä a nia dayädii, ıjö tawä?

9E blada dblaö ąo däjä, bufi doblalolanö cama nofi ebä ma cui, bä bälöa lä ajedemabole ebä ma cui, bä fa nacaalälönö abinaja bä nowa nia taö. “Bamacö bufi doblalolanö bamacö da ącamo. Bladayä ya nofi da mojudumalii, ya daa ąlalei lä cufe”, a nia cuu.

10'ıjö tawä? —a cuma—. ąafä bamacö nowa taö lä cule. Inaja showawä, Yai Bada ąjele etäbä lä culadi bä nijamö, wılidiwä talewä moli a bufi mö yabablou lä ąo wei a lä cui nija, bä bufi nia shino yai doblalodayou —a cuma.

Bä ijilubö e lä mojolulayono wei tä ą

11Abinaja Jesús a cuu ąoma. —Bä ijilubö ecöbö lä bolacaono wei a cuoma.

12Oshe a lä cuinö, abinaja bä fıö e nowa tama. “Fabe. Afä obi yafä bä nia tabou lä juo wei, wa bä sheleleblaö fa showadalonö wale dobäa da showadalö”, a cuma. Inaja a cuma cudeenö, bä ijilubö ecöbö nija, bä fıö enö ebä bluca shelelea showadaquema.

13Tä mö fa weyadalunö, bä ijilubö oshe e lä cuinö, cama ebä bluca fa ąalälönö, blajai jamö bä ąai aa showalayofälöma. 'ıjö tawä? —Jesús a cuma—. Öjamö, a

dissipou todos os seus bens, vivendo dissolutamente.

14 Depois de ter consumido tudo, sobreveio àquele país uma grande fome, e ele começou a passar necessidade.

15 Então, ele foi e se agregou a um dos cidadãos daquela terra, e este o mandou para os seus campos a guardar porcos.

16 Ali, desejava ele fartar-se das alfarrobas que os porcos comiam; mas ninguém lhe dava nada.

17 Então, caindo em si, disse: Quantos trabalhadores de meu pai têm pão com fartura, e eu aqui morro de fome!

18 Levantar-me-ei, e irei ter com o meu pai, e lhe direi: Pai, pequei contra o céu e diante de ti;

19 já não sou digno de ser chamado teu filho; trata-me como um dos teus trabalhadores.

20 E, levantando-se, foi para seu pai. Vinha ele ainda longe, quando seu pai o avistou, e, compadecido dele, correndo, o abraçou, e beijou.

doblou mlaobä jamö, ebä bluca wãlia bädalema. A shijilonomi dodijiwä.

14 Cama blada ebä waicaö däjä, tä nö ulifi ofäblaliyoma. A nö jölili bleaaö nomöjöoma.

15 Öjö cudeenö, öjöteli ai a nija a ojodamobä, a yädäblaliyoma. Öjönö coshino ebä iyamadayobä a shömölema.

16 A nö ofili bleaaö fe fa balojoonö, coshino bänö bä canosi lä wano wejei bä ma cui ja, a bufi waiyoma. A dobänomi dodijiweje.

17 Yaçumö a bufi fa möblalunö, abinaja cama a nowa tamoma. “Fayä nija bä ojodamou lä jäle bä dodijidawä ma iyaö däjä ma cui, ofi ofi tänö bä ijilubö ya e bufi ofili mlao shomita bashia cuboyoi.

18 Fayä nijamö ya çobä ya nia shұлucou showadao. Ya çoblou yalo, abinaja ya nowa tajalobä. ‘Fabe. Yai Bada tä ma cui nija, cafä wa ma cui nija, ya doblonomi fe balojowä.

19 Ijilufä wa nofi nö lä tabobö weinaja wale nofi tabou çobä yami. Ya quili majöo. Cafä nija bä lä ojodamou wei wa bä nofi lä tabolenaja, wale nofi tabou da bädao.’ Einaja ya e cuu wei dao”, cama a nowa tamoma.

20 Öjö tawä? —Jesús a cuma—. A shұлucua fa showadaalunö, bä fjö e nijamö a çoa çobema. Bä fjö enö a nö blajawä fa öjöbölönö, a nofi fa ojodadalönö a läläa mö balayofälöma. A fãlocoa mö balema.

21 E o filho lhe disse: Pai, pequei contra o céu e diante de ti; já não sou digno de ser chamado teu filho.

22 O pai, porém, disse aos seus servos: Trazei depressa a melhor roupa, vesti-o, ponde-lhe um anel no dedo e sandálias nos pés;

23 trouxe também e matei o novilho cevado. Comamos e regozijemo-nos,

24 porque este meu filho estava morto e reviveu, estava perdido e foi achado. E começaram a regozijar-se.

25 Ora, o filho mais velho estivera no campo; e, quando voltava, ao aproximar-se da casa, ouviu a música e as danças.

26 Chamou um dos criados e perguntou-lhe que era aquilo.

27 E ele informou: Veio teu irmão, e teu pai mandou matar o novilho cevado, porque o recuperou com saúde.

21Bä föö e nija abinaja bä ijilubö a cuma. “Fabe. Yai Bada tä ma cui nija, cafä wa ma cui nija, ya doblonomi fe balojowä. Ijilufä wa nofi nö lä tabobö weinaja wale nofi tabou çobä yami. Ya quili majö”, a cuma.

22’¿Öjö tawä? —Jesús a cuma—. Öjö ma cui, bä föö e nosie juamobä ebä nija a wä shi jali falayoma. “¡Lobe, lobe! Camishi cäcö yai lä dodijidai wama cäcö çai fa juimanö, a da lucämaliyoje. Imicö da baushibalöje. Mamicö çai da lucämalöje.

23Bämacö iyabä, baca bäma a ocalo blewä lä table a da shälöje, bufi doblalolanö bämacö iyabä.

24Ei ijiluyä ya nomöa ma däblalano wei ma cui, eja a demi cua çö lä cule. A ma mojolulayono wei ma cui, a yaçumö dablamo çö lä cule”, bä föö e cuma. A fa cunö, bä bufi doblalou çai cuaaö showadaoma.

25’Bei —a cuma—. Bä ijilubö bada e lä cui, ficali ca jamö a ojodamoma. A çöimabä jamö a ajedou däjä, bä bufi doblalou çai lä blaöano wei bä ç jililema. Amowa bä ç çai jililema.

26A nosie juamobä ai e fa nacalänö a wälima. “¿Wedi bei tä nofi jöwa li çocamoao cubiyejei?” a cuma.

27Abinaja öjö e cuma. “Fäähäfä a çobei lä cufe. Faafä nija dodijidawä a waloo çöma cudeenö, a bufi doblalou. Baca wama a ocalo blewä lä tabono wei a shämalema, bä iyabä”, a cuma.

28 Ele se indignou e não queria entrar; saindo, porém, o pai, procurava conciliá-lo.

29 Mas ele respondeu a seu pai: Há tantos anos que te sirvo sem jamais transgredir uma ordem tua, e nunca me deste um cabrito sequer para alegrar-me com os meus amigos;

30 vindo, porém, esse teu filho, que desperdiçou os teus bens com meretrizes, tu mandaste matar para ele o novilho cevado.

31 Então, lhe respondeu o pai: Meu filho, tu sempre estás comigo; tudo o que é meu é teu.

32 Entretanto, era preciso que nos regozijássemos e nos alegrássemos, porque esse teu irmão estava morto e reviveu, estava perdido e foi achado.

Lucas 16

A parábola do administrador infiel

1 Disse Jesus também aos discípulos: Havia um homem rico que tinha um administrador; e este lhe foi denunciado

28 Öjö ma cui, bä ijilubö bada e lä cui, a jushudou fa dicolonö a yafinomi. '¿Öjö tawä? —Jesús a cuma—. Bä föö enö a famaö fe yadiobä a sibolayoma ma cui,

29 abinaja bä föö e nowa taö dicooma. “Camiyänö dodijidawä bäfä nosie jaba lä juano weinaja, lasha bluca ya famaö ma cui ya cuaaö lä showale. Moli bäfä ą waii bädaomi ma cui, inaja camiyä wale li taamaimi. Bufi doblalolanö iba nofi ya bä ąi iyabä, shibo a wai ma cui ja camiyä wale dobänomi.

30 Öjö ma cui, öjö ijilufä a doblou lä mlai bei wa nofi nia shino li ącamoamaö. Bä suwä lä dodoo wei jamö, afä blada bä bluca ma joyaleno wei ma cui, öjö wama a nofi yai ącamoabä, baca bäma a ocalo blewä lä tabono wei wa jowa shäa dicoblamalei lä cufe”, a cuma.

31 '¿Öjö tawä? —Jesús a cuma—. Abinaja bä föö e cuma. “Uasi. Cafä showadi camiyä nija wa cua waiquia lä cule. Ya bä bluca lä table afä bä li waiquiwä. ¿Öjö tawä?

32 Bamacö bufi doblalobä lä. Fäashäfä bäma a nomöa ma bono wei ma cui, a demi ąa malä ąbofe. A ma mojolulayono wei ma cui, a dablamos malä ąle”, e cuma.

Lucas 16

Cama a bayeliblamou ayaobä a bufi lä moyawäono wei tä ą

1 Cama ebä lä nocamabono wei bä nija abinaja Jesús a ąi cuma. —A nö lä madofibö wei a bada cuoma. A nosie

como quem estava a defraudar os seus bens.

² Então, mandando-o chamar, lhe disse: Que é isto que ouço a teu respeito? Presta contas da tua administração, porque já não podes mais continuar nela.

³ Disse o administrador consigo mesmo: Que farei, pois o meu senhor me tira a administração? Trabalhar na terra não posso; também de mendigar tenho vergonha.

⁴ Eu sei o que farei, para que, quando for demitido da administração, me recebam em suas casas.

⁵ Tendo chamado cada um dos devedores do seu senhor, disse ao primeiro: Quanto deves ao meu patrão?

⁶ Respondeu ele: Cem cados de azeite. Então, disse: Toma a tua conta, assenta-te depressa e escreve cinqüenta.

juamobä, a bufi yai lä jaducui a lämaboma, cama etäbä madofi nowamabä. Öjö däjä, öjö a lä lämaqueno wei a lä cui, bada a nija a wafa dobroimi wäyämaje. Madofi bä ja bada a nö jowa waiblaö dicooma.

²Öjö cudeenö, bada anö a lä lämabono wei a nacamalema. Abinaja a nowa taö ja e cuma. “Bäfa wano jiliaö dicoa lä cule. Madofi bä ja wale nö jowa waiblaö. ¿Öjö tawä? Iba wa täbä bluca lä julii wei ya tä a oni möbä, sibä oni çai da juima. Cafä bäfä nia lämabou çödaaimi”, a bada cuma.

³A lä läono wei a bufi dayäoma. “Shädayai”, a bufi cudaliyoma. “Bada anö fei däjä yale nia lämabou çödaaimi. Iba blada ya bä däabä, ¿wedinaja ya li cuaaö nomöjöobä?”, a bufi cuma. “Ya lojodemi. Jude tä ja, ya nö ojodamobimi. Ya çai nacodii buobä yami. Ya quilii.

⁴Jao”, a bufi cudaliyoma. “Ya nia lä cuaaö wei tä ja, ya bufi cadidia waiquia. Bada anö wale yai joyaö däjä, ai bänö wale tabou nomöjöobeje ya bä nia nofiamaö”, a bufi cudaliyoma.

⁵Öjö cudeenö, bada a lä cui ebä madofi lä majöbono wejei bä moli nacadaö cuaaö çöoma. ¿Öjö tawä? —Jesús a cuma—. Jaba a lä waloqueno wei a wälima. “Iba bada a lä cuinö, cafä nija ¿wedinaja bei tä nowa tabou cule?”, e cuma.

⁶Abinaja e cuma. “Dabö dabö 100 ya ubä talö lä däleno wei ubä nowa tabou lä cule”, a cuma. A lä läono wei abinaja e cuma. “Bei, lobe. Cafä nija tä nowa lä

⁷ Depois, perguntou a outro: Tu, quanto deves? Respondeu ele: Cem coros de trigo. Disse-lhe: Toma a tua conta e escreve oitenta.

⁸ E elogiou o senhor o administrador infiel porque se houvera atiladamente, porque os filhos do mundo são mais hábeis na sua própria geração do que os filhos da luz.

⁹ E eu vos recomendo: das riquezas de origem iníqua fazei amigos; para que, quando aquelas vos faltarem, esses amigos vos recebam nos tabernáculos eternos.

tabole ei tä ą li oni waiquiwä. Wa tä oni fa wälialönö, ai wa tä nia oniaö nomöjöö. ¿Öjö tawä? Dabö dabö 100 ubä nowa talö tabou ma cule, 50 a taa da nomöjöcö”, e cuma.

⁷ ¿Öjö tawä? —Jesús a cuma—. Öjö a faa fa çomalönö, ai a naca nomöjömalema. Inaja showawä e cuma. “Iba bada anö cafä nija ¿wedinaja bei tä nowa tabou cule?”, e cuma. Öjö abinaja e cuu mö feduoma. “Nii 100 ya jïbä talö lä däleno wei bä nowa tabou lä cule”, e cuma. A lä läono wei, abinaja e nowa tama. “Bei. Cafä nija tä nowa lä tabole ei tä ą li oni waiquiwä. Wa tä oni fa wälialönö, ai wa tä nia oniaö nomöjöö. ¿Öjö tawä? Nii 100 jïbä nowa tabou ma cule, 80 a taa da nomöjöcö”, a nowa tama.

⁸ ¿Öjö tawä? —Jesús a cuma—. Bada madofi ebä nowamabä a lä läono wei a lä cui, cama a nia fa bayeliblamonö, a jolemoma. Öjö ma cui, a lä cuaano wei bada enö etä ą fa jïlilänö, a bufi ąfa moyawe tama. ¿Öjö tawä? Bä bufi lä wacacai, inaja bä bufi cuu fe balojoo ma mlai ma cui, bita jamö täbä yanowamö lä bälöblai, cama bä bayeliblamobä bä malä moyawäablalou wei —a cuma.

⁹ Öjö däjä abinaja Jesús a cuma. —Inaja showawä, cafä bamacö nowa taö lä cule. Blada bä ma cui, madofi bä ma cui, öjö wama bä noshi öjödabou anö täbä da nofiamaje, fedu jamö wamacö bayeliblamodayobä. ¿Öjö tawä? Wama bä bayeliblaö yalo, blada bä bufijamou lä

10 Quem é fiel no pouco também é fiel no muito; e quem é injusto no pouco também é injusto no muito.

11 Se, pois, não vos tornastes fiéis na aplicação das riquezas de origem injusta, quem vos confiará a verdadeira riqueza?

12 Se não vos tornastes fiéis na aplicação do alheio, quem vos dará o que é vosso?

13 Ninguém pode servir a dois senhores; porque ou há de aborrecer-se de um e amar ao outro ou se devotará a um e desprezará ao outro. Não podeis servir a Deus e às riquezas.

Jesus reprova os fariseus

14 Os fariseus, que eram avaros, ouviam tudo isto e o ridiculizavam.

mlai jamö, fedu jamö balimi wama bä çai bälöo nomöjöödayobä.

10' ¿Öjö tawä? —a cuma—. Tábä nowa lä bolacami wei tábä ja a bejedimou waiquiwä ja, inaja showawä tábä nowa lä bluca wei tábä ma cui ja, a nia bejedimou cuo. Öjö ma cui, tábä nowa lä bolacami wei tábä ja, a jolemou si ijejewä ja, inaja showawä tábä nowa lä bluca wei tábä ma cui ja, a nia jolemou cuo.

11 ¿Öjö tawä? Blada bä bädawä ma cui ja, madofi bä bädawä ma cui ja, öjö bä ja wamacö bejedimoimi ma waiquii ma cui, tábä nowa yai lä bluca wei tábä ja, ¿wamacö nia dobämou majöo daanö?

12 Shomi etäbä ja wamacö bejedimoimi ma waiquii ma cui, afä wa tábä tabou cadidiobä, ¿tábä nia jöböaö majöoje daanö? —a cuma.

Bolacabö bäma cäcöbö a nia juaö showadao lä mlai tä a

13 Abinaja Jesús a cuu çoma. —A lä ojodamou wei a lä cuinö, moli a nosie nia shino juaö cadidio. Ai a wä ma fale ma cui, bolacabö cäcöbö nosie nö juamamou doblobimi waiquiwä. Ai a nosie juaö mlai ja, ai a nosie nia shino yai juaö ayao. Ai a wä shino juaö bufi doblao waiquiwä cudeenö, ai a wä nia waii. Inaja showawä, madofi wama bä nofi yaibou dicoo ja, Yai Bada wama a nofi nö yaibobimi waiquiwä, wama a nosie juabä —Jesús a cuma.

14 Jesús nija faliseo bä bada yömöca ma daono wei ma cui, blada bä nofi yaibou waiquiaje cudeenö, a wä nö waiblamaje.

15 Mas Jesus lhes disse: Vós sois os que vos justificais a vós mesmos diante dos homens, mas Deus conhece o vosso coração; pois aquilo que é elevado entre homens é abominação diante de Deus.

16 A Lei e os Profetas vigoraram até João; desde esse tempo, vem sendo anunciado o evangelho do reino de Deus, e todo homem se esforça por entrar nele.

17 E é mais fácil passar o céu e a terra do que cair um til sequer da Lei.

Acerca do divórcio
Mateus 19.9; Marcos 10.10-12

18 Quem repudiar sua mulher e casar com outra comete adultério; e aquele que casa com a mulher repudiada pelo marido também comete adultério.

15 Öjö ma cui, abinaja Jesúsno bä nowa tama. —Ai täbä nija jai dodijidawä wamacö dablamos bufi ma doblao wei ma cui, Yai Bada tänö wamacö bufi daö. ¿Öjö tawä? Yanowamö täbänö tä afa showadi dodijidawä lä taö wejei tä ja, Yai Bada a shi doimi. Tä nofi yai wälibou —bä nowa tama.

Moisesi tä a nia joyamou majöo lä mlaono wei tä a

16 Abinaja Jesús a cuu çoma. —Fe ojomalewä Juan a wawäo showao mlaodjäjä, Moisesi tä a ma cui, Yai Bada a wano wäyälwä bä a ma cui, judio bamacö nija öjö bä a wäyamamou balöoma. Fei däjä, Yai Bada tänö cama ebä çai nia lä cuo wei tä a wäyamou nomöjöö lä cule. Juan a wawäblou däjä tä a jaba fa wäyänö, öjö yama tä a dodijidawä wäyöö lä showale. Yai Bada ebä cublobä, fei däjä bluca bä wabäo fe yadia.

17 Öjö ma cui, Moisesi tä a nia joyamoimi —a cuma—. Judu mösö ma cui, bita a ma cui, öjö bä joyamoimi ma waiquii ma cui, Moisesi bei etä a yai joyamoimi yaiquei. Moli tä mamö wai lä onile ma cui tä nia oni joyamoimi.

18 ¿Öjö tawä? —a cuma—. Ai a lä cuinö, bä suwäbö e fa joyalönö, ai a suwä däo majöö ja, a dobloimi. “Iba ya däa majölei lä cufe”, cama a bufi cuu ma bäle ma cui, inaja Yai Bada a bufi cuimi. Ma. “A lä joleblalou wei a”, Yai Badanö a nofi li tabou. Inaja showawä, ai a wälo lä cuinö, suwä joyano a däo majöö ja, öjö a çai

O rico e o mendigo

19 Ora, havia certo homem rico que se vestia de púrpura e de linho finíssimo e que, todos os dias, se regalava splendidamente.

20 Havia também certo mendigo, chamado Lázaro, coberto de chagas, que jazia à porta daquele;

21 e desejava alimentar-se das migalhas que caíam da mesa do rico; e até os cães vinham lambe-lhe as úlceras.

22 Aconteceu morrer o mendigo e ser levado pelos anjos para o seio de Abraão; morreu também o rico e foi sepultado.

23 No inferno, estando em tormentos, levantou os olhos e viu ao longe a Abraão e Lázaro no seu seio.

dobloimi mö feduwä. “Bä feyalobö enö a malä joyaleno wei”, a bufi cuu ma bäle ma cui, inaja Yai Bada a bufi cuimi. Ma. “A lä joleblalou wei a”, Yai Badanö öjö a nofi çai tabou —Jesús a cuma.

Lasalo sho a nö lä madofiböono wei sho

19 Abinaja Jesús a cuma. —A nö lä madofibö wei a cuoma. Camishi bä no lä bluca wei bä ja, showadi a didioma. Shi deñelewä ai ebä liyäjäwä cuoma. Shuduceje, au ai ebä dodijidawä cuoma. Nii dodijidawä bä ja, showadi a iyadima.

20 A nö jölili lä bleaaö wei, a wäfa Lasalo cuo mö feduoma —a cuma—. A nö lä madofibö wei e yafi sibo jamö, showadi a bladaloma, täbä lä fablaaö wei jamö. Walacasi bänö a jödödöblalema yalo, a nö bleaama.

21 A nö ofili bleaaö fe fa balojoonö, a nö lä madofibö wei a iyabä jamö, bä canosi lä bläläö wei bä ja, a bufi waiyoma. A nö bleaaö ma waiquio däjä, jïima bä fa waloiquiyonö a walacasibö nacoaö majöoyolumaje.

22 ‘Öjö tawä? —Jesús a cuma—. A nö jölili lä bleaano wei a fa nomalönö, Ablaamö a cuodayobä jamö Yai Bada etäbä ajele lä cuinö a bäladayomaje. A nö lä madofiböono wei a ma cui, a bufi çai mlaa mö feduquema. A nomawä didiquemaje.

23 Öjö däjä, shobali wacö jamö a nö lä madofibö wei a fa cuicunö, a nö ninili bleaaö fe balojooma —a cuma—. A mö fa nonoicunö, Ablaamö a blajawä dalalema. Ablaamö nija Lasalo a lä ajedeono wei a çai daa mö fedua showalalema.

24 Então, clamando, disse: Pai Abraão, tem misericórdia de mim! E manda a Lázaro que molhe em água a ponta do dedo e me refresque a língua, porque estou atormentado nesta chama.

25 Disse, porém, Abraão: Filho, lembra-te de que recebeste os teus bens em tua vida, e Lázaro igualmente, os males; agora, porém, aqui, ele está consolado; tu, em tormentos.

26 E, além de tudo, está posto um grande abismo entre nós e vós, de sorte que os que querem passar daqui para vós outros não podem, nem os de lá passar para nós.

27 Então, replicou: Pai, eu te imploro que o mandes à minha casa paterna,

28 porque tenho cinco irmãos; para que lhes dê testemunho, a fim de não virem também para este lugar de tormento.

29 Respondeu Abraão: Eles têm Moisés e os Profetas; ouçam-nos.

24 Ablaamö nija a comöö ja, abinaja e cuma. “Fabe, Ablaamö. Wale nofi da ojadaboyo. Lasalo a da shömölö, mau u jamö bei imi fa cadalönö, wale aca si ajiambä. Ei wacö jamö ya nö ninili bleaaö malä cule”, a cuma.

25 Öjö ma cui, abinaja Ablaamönö a nowa tama. “Üasi, a bufi da jaducuicu. Wa demöo däjä, afä wa täbä dodijidawä fa dälönö, wa dodijidawä cuo ayaoma. Öjö waiquiwä. Lasalo dodijidawä a cunomi. Öjö ma cui fei däjä cama a bufi shino dodijidawä cua nomöjööa lä cule. Cafä fei däjä wa nö li bleaaö nomöjööa.

26 Abinaja çai. Eja bä lä cule, cafä wamacö nija bä bucaduo mlaobä, Yai Bada tänö täca nö bloque dalowä quiliwä malä lämabole. Mijamö wamacö lä cule, eja wamacö bucaduo dobroimi mö feduwä”, Ablaamönö a nowa tama.

27 Ablaamö nija abinaja a cuu nomöjööma. “Fabe. Eja a juimi waiquiwä ja lä, fayä nijamö Lasalo a da shömölö, ¿öjö tawä?

28 Iba mashi 5 bä bälöa malä jäle. Öjö bä yai wasöbä, ¿öjö tawä? Eja yamacö nö bleaabä jamö, öjö bä çai juu dicoo mlaobä”, a cuma.

29 Öjö ma cui, abinaja Ablaamönö a nowa tama. “Ma. Moisesi tä ą tabouje. Yai Bada a wano wäyälwä bä ą bluca çai tabou mö feduaje. Öjö bä ą yai jiliabeje”, a nowa tama.

³⁰ Mas ele insistiu: Não, pai Abraão; se alguém dentre os mortos for ter com eles, arrepender-se-ão.

³¹ Abraão, porém, lhe respondeu: Se não ouvem a Moisés e aos Profetas, tampouco se deixarão persuadir, ainda que ressuscite alguém dentre os mortos.

Lucas 17

Os tropeços

Mateus 18.6-7; Marcos 9.42

¹ Disse Jesus a seus discípulos: É inevitável que venham escândalos, mas ai do homem pelo qual eles vêm!

² Melhor fora que se lhe pendurasse ao pescoço uma pedra de moinho, e fosse atirado no mar, do que fazer tropeçar a um destes pequeninos.

Quantas vezes se deve perdoar a um irmão

Mateus 18.21-22

³ Acautelai-vos. Se teu irmão pecar contra ti, repreende-o; se ele se arrepender, perdoa-lhe.

⁴ Se, por sete vezes no dia, pecar contra ti e, sete vezes, vier ter contigo, dizendo: Estou arrependido, perdoa-lhe.

³⁰ Öjö däjä, Ablaamö nija abinaja a cuu nomöjöoma. “Ma, öjö bä ą nia jiliaimije. Fabe, Ablaamö. A yai lä nomalayono wei a demi jocädou fa çolunö, öjö a wą yai fa jiliajenö, walıdiwä tä ja bä bufi lädou weicätä”, a cuma.

³¹ Abinaja Ablaamönö a nowa tama. “Moisesi tä ą jiliaö moji waiquiweje ja, Yai Bada a wano wäyälwä bä ą çai jiliaö moji waiquiweje ja, ai a demi jocädou ma ço wei ma cui, öjö a wą ma cui ja bä bufi nia jaducubloimi”, a cuma. ¿Öjö tawä? — Jesús a cuma.

Lucas 17

Tä nowa tabou lä wasöno wei tä ą

¹ Cama ebä lä nocamabono wei bä nija abinaja Jesús a cuma. —Täbä doblamaö mlaobä showadi tä nia lädio ma cui, täbä yai doblamaö lä mlajei bä lä cui, Yai Bada tänö bä nö nia bleaamaö fe balojoo.

² Yanowamö a ja, bei olafi jamö maa ma bada fa jalemacöjenö, modu u jamö a befi çai queamaöje ja, öjö a nö bleaaö ma cuquei wei ma cui, iba ai a wai lä walıdiamale a lä cui, öjö bei a nö nia shino yai bleaaö cuquei.

³ Bä da moyaweicu, öjö lä. 'Aifä a yabäcäo dicoo ja a da wasö —a cuma—. A bufi mö yabablou ço ja, a jushuo dijä. Wa nowa lä tabole tä da mladamalö.

⁴ Moli tä mö jalu showawä ma cui ja, 7 wa yabäcäo cua ja, inaja showawä 7 wa nia wasöö cublou mö feduo. Wa lä yabäcano

⁵ Então, disseram os apóstolos ao SENHOR: Aumenta-nos a fé.

⁶ Respondeu-lhes o SENHOR: Se tiverdes fé como um grão de mostarda, direis a esta amoreira: Arranca-te e transplanta-te no mar; e ela vos obedecerá.

⁷ Qual de vós, tendo um servo ocupado na lavoura ou em guardar o gado, lhe dirá quando ele voltar do campo: Vem já e põe-te à mesa?

wei, ⁶ wa etä nowa mladamaö ma waiquiono wei ma cui, inaja a cublou çödaa ja, “¡Uo!”, wa bufi nia cuimi. A bufi jçowa yabablou çö ja, ⁷ ma cui ja wa etä nowa nia mladamaö çö —a cuma.

Yai Bada nija bä möläö cadidiobä tä ą

⁵Jesúsnö bä shömabä bä lä nocamabono wei bä lä cui, abinaja Bada tä nija bä cuma. —Yai Bada yama a nofi yai mölabou shaliliobä, yamalecö bufi da bayeliblalö —bä cuma.

⁶Öjö däjä, abinaja Bada tänö bä nowa tama. —Yai Bada wama a nofi lä mölabole, wamacö bufi nö wiisibö wålojolanö wama a nofi bejedi mölajadaö bädao fa cunoja, wamacö nö doblobö wei. Nana shimono wai wiisibö ma cui, shifibä malä badaö wei. Öjö däjä, quiji fii defí ma cui, Yai Bada wama a nofi yai mölabolanö wama fi nowa taö fa cunoja, fi nö majöblobö wei. “¡Cafä fii wa defí lä cui, defí da ucablamolu! ¡Modu u jamö, defí dömoa da nomöjöbalufälö!”, wamacö cuu fa cunoja, wamacö ą nö julebö wei —a cuma.

Bada a wå juamobä bä nofi doablamou lä mlai tä ą

⁷Jesúsnö bä yömöläö showao ja, abinaja a cuma. —Cafä wamacö ai a lä cuinö wa nosie juamobä wa shömaö ja, ficali täca jamö ma cui, oweja bä cuobä jamö ma cui, öjamö a nia ojodamou. ¿Öjö tawä? A fa ojodamonö, yafi jamö a çö çöbei. Öjö däjä, wa iyamabä, ¿wa nia nacaao showadao daanö? Mlaicätä.

8 E que, antes, não lhe diga: Prepara-me a ceia, cinge-te e serve-me, enquanto eu como e bebo; depois, comerás tu e beberás?

9 Porventura, terá de agradecer ao servo porque este fez o que lhe havia ordenado?

10 Assim também vós, depois de haverdes feito quanto vos foi ordenado, dizei: Somos servos inúteis, porque fizemos apenas o que devíamos fazer.

A cura de dez leprosos

11 De caminho para Jerusalém, passava Jesus pelo meio de Samaria e da Galiléia.

12 Ao entrar numa aldeia, saíram-lhe ao encontro dez leprosos,

13 que ficaram de longe e lhe gritaram, dizendo: Jesus, Mestre, compadece-te de nós!

14 Ao vê-los, disse-lhes Jesus: Ide e mostrai-vos aos sacerdotes. Aconteceu que, indo eles, foram purificados.

15 Um dos dez, vendo que fora curado, voltou, dando glória a Deus em alta voz,

8Abinaja wa nowa nia yai taö. “Iba nii bä taö da nomöjöö. Camishi au wa cö ayoa fa dodijidalänö, bä da baquiyo. Camiyä ya iyaa fa balölonö, waija, cafä wa iyaö nomöjööbä”, wa nowa nia taö.

9¿Öjö tawä? —a cuma—. Wa nosie juaö tä nowa ja, wa bufi nia afa doblalou wäyämöimi. Wa nosie juamobä a li waiquiwä malä cui.

10Inaja showawä, Yai Bada a nosie juamobä wamacö. Wama a nosie juaö jödödu däjä, abinaja wamacö nia cuu. “Yamacö nofi doablamobä yamacömi. Yai Bada a nosie juamobä yama ecö waiquiwä malä cui”, wamacö nia cuu —Jesús a cuma.

Samaliateli a läläa mö yabaa lä çoqueno wei tä a

11Jelusale jamö Jesús a juu däjä, Samalia, Calilea tä ulifi möamo jamö, a jayuquefälöma.

12Öjamö lä ai a shabono jamö a yafii ja, jalili 10 bänö a mö fa bamalöjenö, bä bayäcäwä ublajao mö baoma. Täbä sicö lä jodemaö wei tä wayunö bä nö bleaama.

13İcali bä a blajawä fama, bä nofi nia ojode fa tablamonö. —ıBada tä! ıJesús! Yamalecö nofi da ojadadalö —bä cuma.

14Jesúsnö bä möö däjä abinaja bä nowa tama. —Nofi bäyäalewä bä nija bä da mömodu —bä nowa tama. Öjamö bä juolanö bä jaloa showalayofälöma.

15Ai a lä cui, cama a jalou fa damolalunö, Yai Bada a nofi ıcali doablalanö, Jesús nija a läläa mö yabaa çoquema.

16 e prostrou-se com o rosto em terra aos pés de Jesus, agradecendo-lhe; e este era samaritano.

17 Então, Jesus lhe perguntou: Não eram dez os que foram curados? Onde estão os nove?

18 Não houve, porventura, quem voltasse para dar glória a Deus, senão este estrangeiro?

19 E disse-lhe: Levanta-te e vai; a tua fé te salvou.

A vinda do reino de Deus

20 Interrogado pelos fariseus sobre quando viria o reino de Deus, Jesus lhes respondeu: Não vem o reino de Deus com visível aparência.

21 Nem dirão: Ei-lo aqui! Ou: Lá está! Porque o reino de Deus está dentro de vós.

22 A seguir, dirigiu-se aos discípulos: Virá o tempo em que desejareis ver um dos dias do Filho do Homem e não o vereis.

16 Jesús a cotä jamö a möfe fa deialunö, a bufi ʔa doblalou wäyämoma. ʔÖjö tawä? Judio öjö a cuonomi, Samaliateli a li cuoma.

17 Öjö däjä, abinaja Jesúsno bä nowa bluca tama. —i10 ya bä nofi bluca jaloa lä showamalalöfe! Ai bä 9 lä cui, ʔwedi jamö bei bä li?

18 Yai Bada a nofi doablaö çoyolubä, ei shomi a lä cui, ʔyami a mö läläaö yabaö ayaobä a li tawä? —bä nowa tama.

19 Öjö däjä a lä jalolayono wei a nija a wä fama. —Wa fa ublaicunö a da alufälö. Wale nofi mölaboma yalo, bäfä jalomalei lä cufe —a cuma.

Yai Bada a nia bälöo lä dodijoyoluno wei tä ʔ

20 Faliseo bä bada lä cuinö, Jesús a wälimaje. —Yai Bada tänö cama ebä nia çai lä cuo wei tä lä cui, ʔwedi däjä tä nia yai wawäblou? —bä cuma. Abinaja Jesús a cuma. —Wamacö mamo ma showadio wei ma cui, “iFei däjä Yai Bada tänö cama ebä nia çai cuo!” wamacö cubä tä nia dablamoimi.

21 ʔÖjö tawä? “iEja, eja! Bada tänö cama ebä nia çai lä cuo wei, eja tä wawäblou lä cule”, bä nia cuimi. “iQuija, quija!”, bä nia çai cuimi. Cama ebä çai lä cuo wei, wawädowä tä dablamo mlai, cama ebä bufi jamö a läo ʔatoo —a cuma.

22 Cama ebä lä nocamabono wei bä nija a wä faö nomöjoo ja, abinaja bä nowa taö ja a cuma. —Obi, täbä nö nia yai lä bleaaö wei tä nia wawäo. Öjö däjä, camiyä ya lä yanowamöblaleyoluno wei, bejedi lä wamale nia bufijaö. “Öjönö, moli

23 E vos dirão: Ei-lo aqui! Ou: Lá está! Não vades nem os sigais;

24 porque assim como o relâmpago, fuzilando, brilha de uma à outra extremidade do céu, assim será, no seu dia, o Filho do Homem.

25 Mas importa que primeiro ele padeça muitas coisas e seja rejeitado por esta geração.

26 Assim como foi nos dias de Noé, será também nos dias do Filho do Homem:

27 comiam, bebiam, casavam e davam-se em casamento, até ao dia em que Noé entrou na arca, e veio o dilúvio e destruiu a todos.

28 O mesmo aconteceu nos dias de Ló: comiam, bebiam, compravam, vendiam, plantavam e edificavam;

yamalecö çai yai bälöo dodijio fa cunoja”, wamacö bufi nia ma cuu wei ma cui, tä nia wawäo jaöomi.

23’Wale afa ma wäyäo wejei ma cui, bä möla dijä —a cuma—. “iBei, bei! iQuijamö a wawäo lä cule!”, bä ma cuu wei ma cui, “iBei, bei! iEja a wawälayoyoluu lä cufe!”, bä çai ma cuu wei ma cui, bä ju dijä. Öjö bä nija bä nocao dijä.

24Camiyä ya lä yanowamöblaleyoluno wei ya juu ço däjä, ya nia juu jatoomi. Tä wacö ije ijemou däjä, mösö wawäoblou lä culenaja ya nia wawadowä dablou.

25Öjö ma cui, öjö tä cublou showao mlao däjä yale nö nia bleamaö balöoje. Ei bä bluca lä bälöblai bänö wale nia waiije.

26’iÖjö tawä? —a cuma—. Noewä däjä bä yanowamö lä cuaano weinaja, inaja showawä, camiyä ya lä yanowamöblaleyoluno wei ya juu ço lä bufiöle däjä, bä nia cuaaö ço.

27Bä showadi iyaö çai çocamoma. Bä çai doayoma. Inaja bä cuaaö showao däjä, bä nö dao mlai ja, canawä a bada jamö Noewä a lucälayoma. Öjö däjä tä fe ulifi bada baoblaliyoma. Bä bluca waicaö showadaolaliyoma.

28’Lodo a bälöo lä nodiono wei däjä ma cui, inaja tä cuo showaoma —a cuma—. Bä showadi iyaö çai çocamoma. Madofi bä nomöjayoma. Bä ficalimoma. Bä yafimoma. Inaja bä cuaaö showao däjä, bä nö dao mlai bä cuaaö showaoma.

29 mas, no dia em que Ló saiu de Sodoma, choveu do céu fogo e enxofre e destruiu a todos.

30 Assim será no dia em que o Filho do Homem se manifestar.

31 Naquele dia, quem estiver no eirado e tiver os seus bens em casa não desça para tirá-los; e de igual modo quem estiver no campo não volte para trás.

32 Lembrai-vos da mulher de Ló.

33 Quem quiser preservar a sua vida perdê-la-á; e quem a perder de fato a salvará.

34 Digo-vos que, naquela noite, dois estarão numa cama; um será tomado, e deixado o outro;

35 duas mulheres estarão juntas moendo; uma será tomada, e deixada a outra.

36 [Dois estarão no campo; um será tomado, e o outro, deixado.]

29 Ǫjō ma cui, Sodomateli bā nijamō Lodo a siboo dājā, fedu jamō culanō Yai Bada tănō cowa yaitawā wacō blälāmalalema, wacōbā nō ūcucamou lā nacli wei. Ǫjō dājā, bā bluca waicaō showadaolaliyoma.

30 Ǫjō tawā? —a cuma—. Camiyā ya lā yanowamōblaleyoluno wei ya wawāblou cadidio dājā, inaja showawā, bā showadi lā cuaaō weinaja bā cuaaō showao dājā, ya nia wawāblou çoyoluu.

31 Wamacō siboa waiquilayou ja, yafi jamō bā lucāō çōdaa dijā. Madofi wama bā çōblaō mlai ja, bā docua cua da showaolalu. Ficali ca jamō wamacō juu lā waiquile dājā, wamacō mō yabaaō çōdaa mlai ja, Ǫjamō lā showawā wamacō nia docublou cuaaō.

32 Lodo bā suwābō a nofi da juduculeje, tā möö mō yabaaō lā dicoono wei a lā cui.

33 Bitā ja bā nia demi lā cudio wei tā ja bā bufi mō lā blucao wei bā lā cui, bā bālimi nia cuoimi —a cuma—. Ǫjō ma cui, camiyā ya nowa ja bā shāmou lā ojodao wei bā lā cui, Ǫjō bā nia shino bālimi cuo ayao.

34 Cafā bāmacō nowa taō lā cule. Ǫjō tā didi dājā, bolacabō cācōbō nia mio çai ma yacajao wei, ai a nia çōamou ayao, ai a nia daamou.

35 Nii bā jölōcabōbā jamō, suwā bolacabō cācōbō nia ma ojodamou wei, ai a nia çōamou ayao, ai a nia daamou.

36 Ficali ca jamō bolacabō cācōbō nia ma ojodamou wei, ai a nia çōamou ayao, ai a nia daamou. Ǫjō tawā? —Jesús a cuma.

³⁷ Então, lhe perguntaram: Onde será isso, SENHOR? Respondeu-lhes: Onde estiver o corpo, aí se ajuntarão também os abutres.

Lucas 18

A parábola do juiz ínuquo

¹ Disse-lhes Jesus uma parábola sobre o dever de orar sempre e nunca esmorecer:

² Havia em certa cidade um juiz que não temia a Deus, nem respeitava homem algum.

³ Havia também, naquela mesma cidade, uma viúva que vinha ter com ele, dizendo: Julga a minha causa contra o meu adversário.

⁴ Ele, por algum tempo, não a quis atender; mas, depois, disse consigo: Bem que eu não temo a Deus, nem respeito a homem algum;

⁵ todavia, como esta viúva me importuna, julgarei a sua causa, para não suceder que, por fim, venha a molestar-me.

⁶ Então, disse o SENHOR: Considerai no que diz este juiz ínuquo.

³⁷ Jesús a wəliije ja, abinaja bə cuma. — Bada tə. ¿Wedi jamö bei wa nia yai wawəblou? —Wamacö bufi jaducublobä tə cuo weicätä —a cuma—. Ai bei tə jode blaobä jamö, waduba bə lä çocamou wei tə malä wawädole —a cuma.

Lucas 18

Suwä yami a lä bayeliblaleno wei

¹ Jesúsno täbä yömöläö ja, shominaja tə ą wäyää ąalooma. Bə bufi ujudublou mlai ja, Yai Bada nija bə nö bayeli shino nacaodibä, bə yömölalema.

² Abinaja bə nowa taö ja a cuma. —Ai a shabono jamö, bə doblou lä mlai bə jömabä a bada läoma. ¿Öjö tawä? Yai Bada tə nö quili tanomi. Yanowamö täbä ma cui nija a quilinomi.

³ Öjamö a suwä lä feiblaliyono wei a çai bälöoma —a cuma—. A nö bleaama yalo, bada a nija a nofi ojode tablamobä, a wə shino fayoluma. “Wale nofi lä wəlibole nija wale nofi da bəyäle”, a cuu nocamoma.

⁴ A wə ma fadii wei ma cui, a wə jilibläö jaöonomi. Yaçumö abinaja bada a bufi cudaliyoma. “Uo. Yai Bada ya nö quili taö ma mlai ma cui, yanowamö täbä nija ya çai quili ma mlai ma cui,

⁵ ei a suwänö wale yabäcaö yalo, ya nofi nia bəyääö showadao. A wə shino fadii ja, yaçumö yale modamaö mlaobä”, a bufi cudaliyoma —a cuma.

⁶ Öjö däjä abinaja Bada tə Jesús a cuma. — Öjö bada a doblou lä mlaono wei a lä cuno wei tə ja, bə bufi da jaducuicu.

7 Não fará Deus justiça aos seus escolhidos, que a ele clamam dia e noite, embora pareça demorado em defendê-los?

8 Digo-vos que, depressa, lhes fará justiça. Contudo, quando vier o Filho do Homem, achará, porventura, fé na terra?

A parábola do fariseu e o publicano

9 Propôs também esta parábola a alguns que confiavam em si mesmos, por se considerarem justos, e desprezavam os outros:

10 Dois homens subiram ao templo com o propósito de orar: um, fariseu, e o outro, publicano.

11 O fariseu, posto em pé, orava de si para si mesmo, desta forma: Ó Deus, graças te dou porque não sou como os demais homens, roubadores, injustos e adúlteros, nem ainda como este publicano;

7A doblono ma mlai ma cui, a suwä nofi yaçumö bãyäa fe yadilema. ¿Öjö tawä? Yai Bada a lä cuinö, cama ebä lä yaileno wei ebä nofi yai bãyäabä a. Jalu däjä ma cui, didi däjä ma cui, cama nija bä nofi ojode tablamobä bä nö bayeli lä nacaodii wei bä lä cui, lobe bä ą nia juaö.

8Cafä bamacö nowa taö lä cule. Bä nofi lobe bãyäaö weicätä. 'Öjö ma cui, camiyä ya lä yanowamöblaleyoluno wei ya juu ço däjä, ¿Yai Bada nija bä möläö lä cadidio wei, ya tä nia dablayoluu daanö? —a Jesús cuma.

Yai Bada tä nija cäcöbö nö bayeli lä nacaono wei tä ą

9Jesús nija bä yömöca lä daono wei ai bä lä cui, cama bä nofi mölamamoma. “Camiyä yamacö shino yai dodijaö ayao”, bä bufi fa cunö, ai bä nofi wälibomaje. Jesúsnö öjö bä bufi jaducublamabä, shominaja ei tä ą li wäyäö yacläoma.

10—Yai Bada etä yafi jamö, bolacabö cäcöbö nö bayeli nacao mö juma —a cuma—. Ai a lä cui, faliseo a bada cuoma. Ai a mö feduwä lä cui, Lomateli bada bä befi bä blada lä doaö wei a li cuo mö feduoma.

11'¿Öjö tawä? —a cuma—. Faliseo a bada fa ublaicunö, Yai Bada nija a wäfa wäyämoma. Abinaja a cuma. “Cafä Yai Bada wa nija ya bufi doblalou lä cule. Ai bä nofi jushuaö lä cuaaö weinaja ya cuaimi cudeenö ya bufi doblalou. Öjö bä lä cuinö, madofi bä ja bä mölamaö dicooje. Bä dodijaimi. Bä joleblalou. Ei

12 jejuo duas vezes por semana e dou o dízimo de tudo quanto ganho.

13 O publicano, estando em pé, longe, não ousava nem ainda levantar os olhos ao céu, mas batia no peito, dizendo: Ó Deus, sê propício a mim, pecador!

14 Digo-vos que este desceu justificado para sua casa, e não aquele; porque todo o que se exalta será humilhado; mas o que se humilha será exaltado.

Jesus abençoa as crianças
Mateus 19.13-15; Marcos 10.13-16

15 Traziam-lhe também as crianças, para que as tocasse; e os discípulos, vendo, os repreendiam.

blada doalewä a ma cui, cama a lä cuaaö weinaja camiyä ya cuaaimi.

12Täbä yanöcöobä tä mö jalu cublou showaa mlai ja, bolacabö ya iyaö wasöo talei. Ya iyaö yabäcou mlai ja, cafä nija ya wä fabä, nii bä ja ya wasöo. ¿Öjö tawä? Abinaja çai. Ya täbä bluca lä dääö wei, fe usucuwä 10 ya täbä fa shedequeblalönö, ai moli täbä ja, cafä bäfä dobäblaaö”, a cuma.

13¿Öjö tawä? —Jesús a cuma—. Inaja cama a ma cuno wei ma cui, Lomateli bada bä befi bä blada lä doaö wei a lä cui, a ublaa bayäcälanö, Yai Bada tä lä culadi jamö a mö nonoo quilima. A bufi wälidiwä yalo, a balöcö shäablamolanö a wä fama. “Cafä Yai Bada wa lä cui nija ya wä faö lä cule”, a cuma. “Camiyä wälidiwä talewä ya lä cui wale nofi da ojodadalö.” Einaja a cuma.

14‘Cafä bamacö nowa taö lä cule —a cuma—. A nofi ojode tablamobä a wä lä fano wei a lä cui, Yai Bada tänö öjö a nofi shino yai dodijaö tabou ayalanö, a çö çölayoma. Bä lä jömöo wei bä lä cui, Yai Bada tänö bä nia quilimaö malä majöo wei. Bä jömöo lä mlai bä lä cui, wawädowä öjö bä nia shino yai tamabou. ¿Öjö tawä? —Jesús a cuma.

Ijilu bä bayelibläö bufi lä doblaono wei tä a

15Bei. Ijilu oshe bä ma cui, bä çai waloblaamaje, Jesús imicö maquelanö Yai Bada nija bä bayelimabä. Cama ebä lä nocamabono wei bänö, öjö bä çai juu fa dalalöjenö bä wasöma ma cujei,

16 Jesus, porém, chamando-as para junto de si, ordenou: Deixai vir a mim os pequeninos e não os embarceis, porque dos tais é o reino de Deus.

17 Em verdade vos digo: Quem não receber o reino de Deus como uma criança de maneira alguma entrará nele.

O jovem rico

Mateus 19.16-22; Marcos 10.17-22

18 Certo homem de posição perguntou-lhe: Bom Mestre, que farei para herdar a vida eterna?

19 Respondeu-lhe Jesus: Por que me chamas bom? Ninguém é bom, senão um, que é Deus.

20 Sabes os mandamentos: Não adulterarás, não matarás, não furtarás, não dirás falso testemunho, honra a teu pai e a tua mãe.

21 Replicou ele: Tudo isso tenho observado desde a minha juventude.

22 Ouvindo-o Jesus, disse-lhe: Uma coisa ainda te falta: vende tudo o que tens, dá-o aos pobres e terás um tesouro nos céus; depois, vem e segue-me.

16 Jesúsno bã nacaa fe yadilema. Bã lä nocaono wei bã nija abinaja a cuma. — Wamacö ą läablalou dicoo mlai. Camiyä nija ijilu wama bã yai jumabä bã li. Ijilu bã ą juo si ijejewä lä culenaja bã lä cui, Yai Bada tänö öjö bã çai cuobä bã malä cui.

17 Ei ya wä lä cui, bejedi lä ya wä. Ijilu bänö Yai Bada a wä juaö si ijejewä lä culajeinaja bã cuwä lä mlai, Yai Bada tänö cama ebä çai cuobä jamö, öjö bã nia cuomi waiquiwä —Jesús a cuma.

Bada a nö lä madofiböono wei tä ą

18 Bada ai anö Jesús a wälima. —Tä ą wäyäle, cafä wa yai lä dodijaö wei. çWedinaja camiyä ya yai fa cuaanö, ya li bälimi cuobä?

19 Abinaja Jesúsno a nowa tama. —çWedi tabä camiyä wale ąfa dodijaö li taö? Yai Bada a lä cui, öjö moli a shino dodijaö ayao.

20 Moisesi wa etä ą daö. Abinaja tä ą lä cuu wei. Wamacö nia joleblaloimi. Yanowamö wama täbä nia shäimi. Wamacö nia tomömoimi. Ai wama bã ąfa nia jole jole wäyäimi. Faafä a ma cui, naafä a ma cui, dodijidawä wama bã çai fa cuonö, wama bã ą nia juaö. 'Einaja tä ą cuu —Jesúsno a nowa tama.

21 Abinaja bada a cuu mö feduoma. —Oshe yanö ya tä ą lä jilileno wei, ya tä ą nofi bluca jaducubou showaa lä cule —a cuma.

22 Jesúsno a wä fa jilianö, abinaja a nowa tama. —Ei moli wa tä yai taö fa cunoja, wa nö dodijaö cuquebö wei. Wa bã bluca lä tabole, blada bã ja wa bã fa

23 Mas, ouvindo ele estas palavras, ficou muito triste, porque era riquíssimo.

O perigo das riquezas
Mateus 19.23-30; Marcos 10.23-31

24 E Jesus, vendo-o assim triste, disse: Quão dificilmente entrarão no reino de Deus os que têm riquezas!

25 Porque é mais fácil passar um camelo pelo fundo de uma agulha do que entrar um rico no reino de Deus.

26 E os que ouviram disseram: Sendo assim, quem pode ser salvo?

27 Mas ele respondeu: Os impossíveis dos homens são possíveis para Deus.

28 E disse Pedro: Eis que nós deixamos nossa casa e te seguimos.

nomöjöacönö, öjö lä bä blada ja, täbä nö jölili lä bleaaö wei täbä da dobälalö. Inaja wa yai cuaaö ja, afä täbä nowa lä bluca wei wa täbä nia tabodayou. Öjö dāja, camiyä nija a nocaa da showadaiquiyo — a nowa tama.

23 Öjö ma cui, Jesús a wə jíliaö ja a bufi wajäblaliyoma, madofi bä bluca tabou dodijioma cudeenö.

24 Cama nija Jesús a mamö fa showaicunö, abinaja a cuma. —Bä nö lä madofibö wei bä lä cui, Yai Bada tänö cama ebä çai cuobä jamö, öjö bä juu si ijejewämi.

25 Mösöcö aca jamö cameyo bä lucäö si ijejewä malä mlai. Bä nö lucäbimi waiquiwä. ¿Öjö tawä? Mösöcö aca jamö cameyo bä lucäimi ma waiquii, bä nö lä madofibö wei bä lä cui, Yai Bada tänö cama ebä çai cuobä jamö öjö bei bä lucäimi yaiquei —a cuma.

26 A wə lä jiliano wejei abinaja bä cudaliyoma. —Jəo. Yai Bada nijamö öjö lä bä nö cuobimi waiquiwä ja, ¿wedi bei bä nia shino yai jucäamou, öjö lä? —bä cudaliyoma.

27 Öjö ma cui, abinaja Jesús a cuu nomöjöoma. —Ma. Cama yanowamö täbä bayeliblamou buobä, tä cuami waiquiwä. Öjö ma cui Yai Bada tänö täbä bayeliblabä, öjö a —a cuma.

28 Abinaja Pedro a cuma. —Camiyä yamacö yafibö fa damoicunö, cafä nija yamacö nocaa lä cule —a cuma.

29 Respondeu-lhes Jesus: Em verdade vos digo que ninguém há que tenha deixado casa, ou mulher, ou irmãos, ou pais, ou filhos, por causa do reino de Deus,

30 que não receba, no presente, muitas vezes mais e, no mundo por vir, a vida eterna.

Jesus outra vez prediz sua morte e ressurreição
Mateus 20.17-19; Marcos 10.32-34

31 Tomando consigo os doze, disse-lhes Jesus: Eis que subimos para Jerusalém, e vai cumprir-se ali tudo quanto está escrito por intermédio dos profetas, no tocante ao Filho do Homem;

32 pois será ele entregue aos gentios, escarnecido, ultrajado e cuspidos;

33 e, depois de o açoitarem, tirar-lhe-ão a vida; mas, ao terceiro dia, ressuscitará.

34 Eles, porém, nada compreenderam acerca destas coisas; e o sentido destas palavras era-lhes encoberto, de sorte que não percebiam o que ele dizia.

29-30 Abinaja Jesúsno bä nowa taö ja a cuma. —Cafä wamacö nija ei ya wä lä cui, bejedi lä ya wä. Yai Bada tänö cama ebä nia çai lä cuo wei tä ja bä bufi mö bluca yalo ebä madofi daaöje ja, bä nö bleaaö mlaicätä. Bä yafibö ma daamamou wei ma cui, bä suwäbö ma damoquei wei ma cui, cama mashi ebä ma damoquei wei ma cui, bä föö, bä nöö bä bluca ma daquei wejei ma cui, bä ijilubö ebä ma daaö wejei ma cui, Yai Bada tänö eja bä dobäö fa balöönö, obi bä nia balimiblamadayou — a cuma.

Jesús a wäfa shämou wäyämou lä çono wei tä a

31 Jesúsno cama 12 ebä çai fa bayäqueicunö abinaja a cuma. —Bei. Jelusale jamö bämacö juu lä cuimadi. Öjamö lä bämacö waloo däjä, Yai Bada a wäno wäyälwä bänö wale afa wäyäö lä balöono wejei, tä a nia bejedi cublou. Camiyä ya lä yanowamöblaleyoluno wei yale nia jowa lä taamano wejei, öjö tä nia bluca wawäblou.

32 Wale fa juwälöjenö, judio bä lä mlai bä nija wale nia jöböaöje. Öjö bänö wale nö fa waiblajenö, wale nö nia bleaamaö nö quiliaöje. Wale nia çai cläshaöje.

33 Wale si fa yafelimalalöjenö, wale nia çai shäöje. Wale ma shälei wejei ma cui, bolacabö tä mö didi fa cublalunö ya demi nia jocädou ço —a cuma.

34 Öjö ma cui, Jesús a lä cuno wei tä ja bä bufi jaducuanomi dodijiwä. Yai Bada tänö tä a jöyamaboma. Tä a jilimou nofi fa mojuduonö bä bufi möblonomi.

A cura do cego de Jericó
Mateus 20.29-34; Marcos 10.46-52

35 Aconteceu que, ao aproximar-se ele de Jericó, estava um cego assentado à beira do caminho, pedindo esmolas.

36 E, ouvindo o tropel da multidão que passava, perguntou o que era aquilo.

37 Anunciaram-lhe que passava Jesus, o Nazareno.

38 Então, ele clamou: Jesus, Filho de Davi, tem compaixão de mim!

39 E os que iam na frente o repreendiam para que se calasse; ele, porém, cada vez gritava mais: Filho de Davi, tem misericórdia de mim!

40 Então, parou Jesus e mandou que lho trouxessem. E, tendo ele chegado, perguntou-lhe:

41 Que queres que eu te faça? Respondeu ele: SENHOR, que eu torne a ver.

42 Então, Jesus lhe disse: Recupera a tua vista; a tua fé te salvou.

43 Imediatamente, tornou a ver e seguia-o glorificando a Deus. Também todo o povo, vendo isto, dava louvores a Deus.

A jubäbö lä jalomaleno wei tä ą

35 Jelico jamö Jesúsno bä çai ajedou däjä, bei yo casö jamö a jubäbö loo mö baoma. Bä lä jayuaö wei bä nija a nofi ojode tablamobä, a nacodima.

36 Bä ą bluca lä juimi bä ąfa jayuaö fa jililänö, bä wälima.

37 Abinaja a nowa tamaje. —Nasaleteli Jesús a jayuo lä cube —a nowa tamaje.

38 Öjö däjä, a lä jubäböono wei a lä cui icala a comöma. —¡Jesús! ¡David nodiwä wa e lä cui! ¡Wale nofi da ojodadaliyo!

39 Mamicai a nia fa lomabojenö, bä lä balöono wei bänö a wä ma wasöno wejei ma cui, a wä yai nacläa majöa dicolayoma. —¡David nodiwä wa e lä cui! ¡Wale nofi da ojodadaliyo!

40 Jesús a ublaa fa yanöcödalunö, a lä jubäböono wei a ajedeb lamaö bufima. A ajedebloyoluu däjä, a wälima.

41 —¿Wedinaja bäfä li taamabä, bei wale li naca lälai? —a cuma. —Bada tä. Ya täbä möbä wale mamocu da dodijidablaliyo —a cuma.

42 Öjö däjä, abinaja Jesúsno a nowa tama. —Mamocu da dodijidablalu. Wale nofi mölaboma yalo, wa jalou lä cule —a nowa tama.

43 Öjö däjä a mamocu dodijidablou fa showadalonö, Yai Bada tä nofi doablalanö a yaua showaquema. Bluca bä lä çcamono wei bä ma cuinö, a jalou dablaöje däjä, Yai Bada tä nofi bluca doablamaje.

Lucas 19

Zaqueu, o publicano

¹ Entrando em Jericó, atravessava Jesus a cidade.

² Eis que um homem, chamado Zaqueu, maioral dos publicanos e rico,

³ procurava ver quem era Jesus, mas não podia, por causa da multidão, por ser ele de pequena estatura.

⁴ Então, correndo adiante, subiu a um sicômoro a fim de vê-lo, porque por ali havia de passar.

⁵ Quando Jesus chegou àquele lugar, olhando para cima, disse-lhe: Zaqueu, desce depressa, pois me convém ficar hoje em tua casa.

⁶ Ele desceu a toda a pressa e o recebeu com alegria.

⁷ Todos os que viram isto murmuravam, dizendo que ele se hospedara com homem pecador.

⁸ Entrementes, Zaqueu se levantou e disse ao SENHOR: SENHOR, resolvo dar aos pobres a metade dos meus bens; e, se nalguma coisa tenho defraudado alguém, restituo quatro vezes mais.

Lucas 19

Saqueo a lä bayeliblamono wei tä a

¹Jelico jamö Jesús a fa waloicunö, a jayuaö cuaama.

²Lomateli bada bä befi bä blada lä doano wei a bada lä cui, öjamö a bada bälöoma. Saqueo a wafa cuoma. A nö madofiböo dodijioma.

³Jesús a möö bufi doblaoma ma cui, bä lä çocamou wei bä fa mashiquionö bä läo dicooma. A labajao fa mlacunö a möö doblonomi.

⁴Öjö cudeenö, Jesús a juu cuaafälöbä jamö a läläa fa balölönö, ico fi bada ja a dua balöbedayoma. Öjamö a nia malä jayuanö wei.

⁵Saqueo a döcäodayobä jamö Jesús a fa waloicunö, a mö fa nonodalunö a nowa tama. —Saqueo. Lobe a da itolu. Fei däjä, afä yafi jamö ya nia malä cuo wei —a nowa tama.

⁶Öjö cudeenö, Saqueo a shi jaliwä itolayoma. Cama e yafi jamö, bufi doblalolanö Jesús a walomaquema.

⁷¿Öjö tawä? Saqueo nija Jesús a çoblou fa dalalöjenö, ai bä bufi bluca jushujudaliyoma. —Wälidiwä talewä nijamö a nofi fama lä waloicufe —bä nowa tayoma.

⁸Öjö däjä, Bada a nija Saqueo a fa ubladalunö, abinaja a cuma. —Bada tä. Ya bä bluca lä table, bä nö jölili lä bleaaö wei bä nija ai ya bä mashi nia sheleläo cuaaö. ¿Öjö tawä? Ai ya ebä blada däa lä jatoleno wei ya bä nia çamaö. Ya bä

⁹ Então, Jesus lhe disse: Hoje, houve salvação nesta casa, pois que também este é filho de Abraão.

¹⁰ Porque o Filho do Homem veio buscar e salvar o perdido.

A parábola das dez minas

¹¹ Ouvindo eles estas coisas, Jesus propôs uma parábola, visto estar perto de Jerusalém e lhes parecer que o reino de Deus havia de manifestar-se imediatamente.

¹² Então, disse: Certo homem nobre partiu para uma terra distante, com o fim de tomar posse de um reino e voltar.

¹³ Chamou dez servos seus, confiou-lhes dez minas e disse-lhes: Negociai até que eu volte.

çõamaö ja, ya bä lä däleno wei ya tä çõamaö bädao mlai, ai ya bä nia yädädamaö cuaaö majöö. Moli ya lä däleno wei a ja, 4 ya bä nia çõamaö. Inaja showawä ya bä nia yädädamaö cuaaö—a cuma.

⁹Abinaja Jesúsno a nowa tama. —Ablaamö a lä cuinö, Yai Bada a nofi lä mölabono weinaja wa nofi mölabou nodia cua yalo, afä wa bä çai lä cule wamacö nia bayeliblamou. Wamacö nia lä jucäamou wei, çafä wamacö nija tä ç fei däjä waloqueyoluu lä cufe.

¹⁰Camiyä ya lä yanowamöblaleyoluno wei ya lä cuinö, bä lä mojoluu wei ya bä dayäabä ya malä waloqueyoluno wei, ya bä çõablaö çõobä —a nowa tama.

Bada anö blada bä omaö juo lä bufino wei tä ç ¹¹Jesús a wä jilifälöbeje jamö, Jelusale jamö bä ajedou waiquia yalo, shominaja tä ç li wäyöö yacläoma. “Fei däjä, Jelusale jamö Yai Bada tänö cama ebä nia çai cuo dodijio”, bä bufi çai jole cuma cudeenö.

¹²Öjö cudeenö, abinaja Jesús a cuma. —A nia bada läo lä nomöjöono wei a walo cuoma. Bada a yai tablamodayobä, blajai jamö a nia juu balöoma. Öjö däjä, cama etä yai ulifi jamö a nia waloo çõoma.

¹³A juu showao mlao däjä, a nosie juamobä 10 bä yai lä dodijano wei ebä nacalema. Öjö 10 bä nija, blada moli ebä jöbödaö fa cuanö, 10 ebä jöböa taquema, bä nowa lä bluca wei. Abinaja bä nowa tafälöma. “Ya waloo showao mlao däjä, dodijidawä iba wama bä blada nia

14 Mas os seus concidadãos o odiavam e enviaram após ele uma embaixada, dizendo: Não queremos que este reine sobre nós.

15 Quando ele voltou, depois de haver tomado posse do reino, mandou chamar os servos a quem dera o dinheiro, a fim de saber que negócio cada um teria conseguido.

16 Compareceu o primeiro e disse: SENHOR, a tua mina rendeu dez.

17 Respondeu-lhe o senhor: Muito bem, servo bom; porque foste fiel no pouco, terás autoridade sobre dez cidades.

18 Veio o segundo, dizendo: SENHOR, a tua mina rendeu cinco.

nomöjööaö juo, wama bä omaö juobä”, bä nowa tafälöma.

14’¿Öjö tawä? —a cuma—. Öjö ma cui, cama ai ebänö a nofi wəlibomaje. A nofi fa wəlibojenö, ai ebä shömöa nodia jelemaje, bada a tabladayobeje jamö, ebä ą läobä. “Camiyă yamacö nijamö a bada bälöobä, yama a bufiimi waiquiwä”, bä cubä.

15Öjö ma cui, a bada tablamaö fe fa yadiojenö, a çə çəbema. A çə fa çəbonö, cama a wə juamobä 10 ebä nacamaö bufima, blada bä ja bä lä dobälalefälöno wei bä lä cui. Cama blada ebä oa lä jämaleno wejei, bä nia bluca fa mönö, bä nia wəlima.

16’A jaba lä waloqueno wei, bada nija a icuquema —Jesús a cuma—. A fa icuicunö abinaja e cuma. “Bada tä. Camiyă nija afä wa blada lä jämaqueno wei, dodijidawä ya nomöjööaö fa juonö, 10 ya bä blada yädäblamaö çəlayoma”, e cuma.

17Abinaja bada anö a nowa tama. “iWa dodijaö juo waiquioma lä! Ya blada wai da jöböquii a ma moliono wei ma cui, wa dodijaö juo fe yadioma yalo cafä bada bäfä nia tablamaö. Shabono 10 bä jamö wa nia bada läo”, a nowa tama.

18’¿Öjö tawä? —Jesús a cuma—. Ai e mö feduwä lä cui, öjö a icua nomöjökquema. Abinaja a cuma. “Bada tä. Camiyă nija afä wa blada lä jämaqueno wei, dodijidawä ya nomöjööaö fa juonö, 5 ya bä blada yädäblamaö çəlayoma”, e cuma.

- 19** A este disse: Terás autoridade sobre cinco cidades.
- 20** Veio, então, outro, dizendo: Eis aqui, senhor, a tua mina, que eu guardei embrulhada num lenço.
- 21** Pois tive medo de ti, que és homem rigoroso; tiras o que não puseste e ceifas o que não semeaste.
- 22** Respondeu-lhe: Servo mau, por tua própria boca te condenarei. Sabias que eu sou homem rigoroso, que tiro o que não pus e ceifo o que não semeei;
- 23** por que não puseste o meu dinheiro no banco? E, então, na minha vinda, o receberia com juros.
- 24** E disse aos que o assistiam: Tirai-lhe a mina e dai-a ao que tem as dez.
- 25** Eles ponderaram: SENHOR, ele já tem dez.
- 26** Pois eu vos declaro: a todo o que tem dar-se-lhe-á; mas ao que não tem, o que tem lhe será tirado.
- 19** Cama nija a wə faö mö feduo ja, abinaja e cuma. “Shabono 5 bä jamö wa bada läobä cafä wa”, a nowa tama.
- 20** Ai e icua fa nomöjücönö, abinaja e cuma. “Bada tä. Camiyä nija afä wa blada lä jämaqueno wei, ei a. Camishi acadafu cäcönö ya fa jəloblalönö ya jəlobou showaa lä cule. Bei.
- 21** Bäfä daö yalo ya malä quilino wei. Afä wa bä fe blacäjamaö talei. Ai bä ojodamobä jamö showadi cafä wa shino bayeliblamou talei”, e cuma.
- 22** ¿Öjö tawä? —Jesús a cuma—. Abinaja bada enö a nowa tama. “Cafä wa wə showawä ja, bäfä nia dobroimi jömaö. Wale ə juaö dobroimi waiquiwä. Cafä wa wə faö ja, iba ya bä fe jəwa lä blacäjamaö wei wa tä jəwa daö waiquioma. Ai bä ojodamobä jamö camiyä ya jəwa shino lä bayeliblamou wei wa tä çai malä dale.
- 23** Inaja ya jəwa cuaaö waiquiwä ja lä, iba wa blada omabä, ¿wedi tabä bei wa li wabäonomi, öjö lä? Bä blada lä nomjöoaö wejei bä nija wa blada majöaö fa cunoja, iba ai wa bä nö shino wai çocablamalebö wei”, a nowa tama.
- 24** Öjö däjä, bä ublao lä ajedeono wei bä nija abinaja bada a cudaliyoma. “Quijinö moli a blada lä table a da çoleje. 10 bä lä table nija e jöbäa da majöcöje”, a cuma.
- 25** Bada nija abinaja bä cuma. “Ma, bada tä. Öjö 10 ebä li cua malä waiquile”, bä cuma.
- 26** Öjö däjä, bada a wə fama. “Ma, cafä bamacö nowa taö lä cule. Bä li dodijaö yalo, bä lä tabolajei bä nija ai bä nia

27 Quanto, porém, a esses meus inimigos, que não quiseram que eu reinasse sobre eles, trazei-os aqui e executai-os na minha presença.

A entrada triunfal de Jesus em Jerusalém

Mateus 21.1-11; Marcos 11.1-11; João 12.12-19

28 E, dito isto, prosseguia Jesus subindo para Jerusalém.

29 Ora, aconteceu que, ao aproximar-se de Betfagé e de Betânia, junto ao monte das Oliveiras, enviou dois de seus discípulos,

30 dizendo-lhes: Ide à aldeia fronteira e ali, ao entrardes, achareis preso um jumentinho que jamais homem algum montou; soltai-o e trazei-o.

31 Se alguém vos perguntar: Por que o soltais? Respondereis assim: Porque o SENHOR precisa dele.

32 E, indo os que foram mandados, acharam segundo lhes dissera Jesus.

jöböamou ço. Öjö ma cui, bä tabou lä mlajei bä nija, wiisibö a tabou ma bälajei ma cui, a nia çoamamou, bä li dodijaimi waiquiwä cudeenö.

27'Jão. Öjö ma cui, camiyä nija bä nö lä nabämou wei ya bä nö nia yai bleaamaö, bada wale lämaö nofi lä wälibono wejei bä lä cui. Eja öjö bä bluca çai da juimaje. Ya mammo showao däjä wama bä shäyolubä”, a bada cuma. ¿Öjö tawä? —Jesús a cuma.

28'Öjö tä ą wäyää fa waiconö, Jelusale jamö bä lulua taa çoefälöma.

Bulo a ja Jesús a befi çai lä juno wei tä ą

29'Befajeiteli bä lä bälöle jamö, Jesúsno cama ebä çai ajedeblaleyoma, Bedaniateli bä çai bälöo mö lä fedule jamö. Oliba tä balöcö jamö bä çai fa waloicunö, öjamö culanö bä lä nocamabono wei ai cäcöbö shömöa balölema.

30'Abinaja cäcöbö nowa tama. —Wafäcö juu fa shaliloimadunö, quiji a shabono jamö cäcöbö da yafilujulu. Wafäcö lä çoöblöle jamö, yalo bulo a nata lä cule wafä a nia ijilubö dablajalayou, täbä döcamabou showaono lä mlai. Öjö wafä a nata fa cushälänö, äyämö a çai juböo da çoima.

31'Ai anö wafäcö wälüi bädao ja, “¿Wedi tä tabä wafä a nata cushälei cufe?”, a cuu bädao ja, abinaja wafäcö cuu. “Bada anö a majöamaö bufii cublei”, wafäcö cubä — Jesúsno cäcöbö nowa tama.

32'Öjö cudeenö, cäcöbö lä shömöleno wei cäcöbö aa fa showalöfälönö, Jesús a lä

33 Quando eles estavam soltando o jumentinho, seus donos lhes disseram: Por que o soltais?

34 Responderam: Porque o SENHOR precisa dele.

35 Então, o trouxeram e, pondo as suas vestes sobre ele, ajudaram Jesus a montar.

36 Indo ele, estendiam no caminho as suas vestes.

37 E, quando se aproximava da descida do monte das Oliveiras, toda a multidão dos discípulos passou, jubilosa, a louvar a Deus em alta voz, por todos os milagres que tinham visto,

38 dizendo: Bendito é o Rei que vem em nome do SENHOR! Paz no céu e glória nas maiores alturas!

39 Ora, alguns dos fariseus lhe disseram em meio à multidão: Mestre, repreende os teus discípulos!

cuno weinaja, inaja showawä tä dabölalema.

33Bulo a nata ijilubö fa cushäblabölönö, cama ebä yalo lä cuono wei abinaja ebä cuma. —¿Wedi tä tabä bulo bei wafä a nata li ijilubö cushäaö cule? —ebä cuma.

34—Bada tänö a majöaö bufii cublei —cäcöbö cuma.

35Jesús nija bulo a çai waloböa çoqueyoluma. Cäcöbö çai waloböa fa çoiquiyonö, yalo a mabucabö ja, cama cäcöbö camishibö maquea fa balöaböcönö, Jesús a döcamaböquea.

36Öjö däjä, Jesús a befi çai jufälöbä jamö, bufi doblalolanö a befi çai jayuamamaje. A befi çai nia lä jayuono wei yo jamö, bä camishibö çai jilablaamou läafälöma.

37Oliba tä balöcö ja, yo dömöobä ja bä fa waloicunö, Jelusale tä casö ja bä ajedolanö, Jesús nija bä lä nocaono wei bä a shi bluca dou cuaama. Jesúsino Yai Bada tä lojode dablamaö lä cuaano wei tä ja, a noshi jaliwä fa queboimadujenö, Yai Bada tä nofi doablaö cuaaö dodijiofälömaje.

38Abinaja bä cufälöma. —¿Yai Bada a wänö a lä juimi, öjö Bada cä tä! ¿Öjö lä a shino yai bayeliblamobä a! Fedu jamö tä lä cule a sho, ¿dodijidawä bamacö bälöo yanöcöobä! ¿Bada tä lä culadi a nofi shino yai doablamobä! —bä cufälöma.

39Bä lä çoçamono wei bä nija, faliseo bä bada lä coyocoono wei bä a fama. —Tä a wäyäle. Wa bä lä nocamabole bä a da wasö —bä cuma.

⁴⁰ Mas ele lhes respondeu: Asseguro-vos que, se eles se calarem, as próprias pedras clamarão.

Jesus chora à vista de Jerusalém

⁴¹ Quando ia chegando, vendo a cidade, chorou

⁴² e dizia: Ah! Se conheceras por ti mesma, ainda hoje, o que é devido à paz! Mas isto está agora oculto aos teus olhos.

⁴³ Pois sobre ti virão dias em que os teus inimigos te cercarão de trincheiras e, por todos os lados, te apertarão o cerco;

⁴⁴ e te arrasarão e aos teus filhos dentro de ti; não deixarão em ti pedra sobre pedra, porque não reconheceste a oportunidade da tua visitação.

A purificação do templo
Mateus 21.12-17; Marcos 11.15-19

⁴⁵ Depois, entrando no templo, expulsou os que ali vendiam,

⁴⁰ Öjö ma cui, abinaja Jesús a cudaliyoma. —Cafä bamacö nowa taö lä cule. Ei bä ą waidou fa cunoja, wale nofi doablabeje, maa mabä ma cui mabä ą nö bädou nomöjölayobö wei —a cuma.

Jelusaleteli bä nija Jesús a lä wajäblaliyono wei tä ą

⁴¹ Jelusaleteli bä shabonobö jamö Jesús a ajedolanö, bä yafibö dabraö däjä a fa wajäblalunö, bä nofi ojode taö ja, a öcöma.

⁴² Abinaja a blajawä cuma. —Wamacö bufi nia yai lä yanöcöo wei wama tä daö fa cunoja, fei däjä ma cui wamacö nö bayeliblamou showadaobö wei. Öjö ma cui, cafä wamacö nija Yai Bada tänö tä ą jöyabou lä cule.

⁴³ Wamacö nö nia lä bleaaö wei tä nia obi wawäo. Bä nö lä nabämou wei bänö wamacö nabä fa juimajenö, wamacö fe fa fayoblalöjenö bä nia alanamou shoqueaö, wamacö shi wälimabobeje.

⁴⁴ Cafä wamacö yafibö nabä fa quebojenö, wamacö lä bälöle wamacö mö nia watäblaöje. Wamacö yafibö wälia fa jödödöblalöjenö, ai ma jamö ma nia maqueo feibloimi. Yai Bada tänö wamacö bayeliblabä ya ma waloqueyoluno wei ma cui, wamale nö öjöböaö fa mlacunö wamacö nö nia bleaaö —a Jesús cuma.

Yai Bada etä yafi nofi lä jalubono wei tä ą

⁴⁵ Jelusale jamö a fa waloicunö, Yai Bada etä yafi sibo lä jicoloi jamö Jesús a lucälayoma. Öjamö lä blada bä ja täbä madofi lä jöbäo wejei bä lä cui bä yashublaö ja,

⁴⁶ dizendo-lhes: Está escrito: A minha casa será casa de oração. Mas vós a transformastes em covil de salteadores.

O Mestre ensina no templo

⁴⁷ Diariamente, Jesus ensinava no templo; mas os principais sacerdotes, os escribas e os maiores do povo procuravam eliminá-lo;

⁴⁸ contudo, não atinavam em como fazê-lo, porque todo o povo, ao ouvi-lo, ficava dominado por ele.

Lucas 20

A autoridade de Jesus e o batismo de João
Mateus 21.23-27; Marcos 11.27-33

¹ Aconteceu que, num daqueles dias, estando Jesus a ensinar o povo no templo e a evangelizar, sobrevieram os principais sacerdotes e os escribas, juntamente com os anciãos,

² e o argüiram nestes termos: Dize-nos: com que autoridade fazes estas coisas? Ou quem te deu esta autoridade?

³ Respondeu-lhes: Também eu vos farei uma pergunta; dizei-me:

⁴ o batismo de João era dos céus ou dos homens?

⁴⁶ abinaja a cudaliyoma. —Abinaja Yai Bada etä ʔ oni cuu. Iba yafi a lä cui, camiyä nija bä nö bayeli nacaobä a yafi cuobä. 'Einaja etä ʔ ma cuu wei ma cui, täbä lä tomömu wei bei wama a yafi li tablaö bashiblalayoma —Jesús a cuma.

⁴⁷ Yai Bada etä yafi jamö showadi täbä yömöladima. Nofi báyälewä blowäjäwä bä ma cuinö, Moisesi tä ʔ ja täbä lä damaö wejei bä ma cuinö, judio ai bä bada ma cuinö, a shäbeje a nofi washuamaje.

⁴⁸ Öjö ma cui, a wə lä jili wejei bä bluca mashiquioma cudeenö a shäo ʔatoobeje etä cuonomi.

Lucas 20

Bada bänö Jesús a lä wəlıno wejei tä ʔ

¹ Ai dájä, Yai Bada etä yafi jamö Jesúsno bä damaö çoma. Tä ʔ lä dodijidai tä ʔ wäyö dájä, bada bänö a nabä icuquemaje. Nofi báyälewä blowäjäwä bä ma cuinö, Moisesi tä ʔ ja täbä lä damaö wejei bä ma cuinö, judio ai bä bada ma cuinö, Jesús a nabä fa icuicunö,

² abinaja a nowa tayolumaje. —Bei. Yamalecö da yömöla. Einaja wa cuaabä, ʔcafä bada bei wa tawä? ʔWedinö bada bei wa li tablamalema, öjö lä? —a nowa tamaje.

³ Jesús a wə juo ja, abinaja bä nowa tama. —Cafä wamacö ma cui, bamacö nia wəlıno mö feduo. Wamale da yömöla, öjö lä.

⁴ Jəo. ʔWedinö Juan a shömölema, täbä fe ojomabä? ʔYai Bada tänö a shömölema tawä? Ma, ʔyanowamö täbänö a

⁵ Então, eles arrazoavam entre si: Se dissermos: do céu, ele dirá: Por que não acreditastes nele?

⁶ Mas, se dissermos: dos homens, o povo todo nos apedrejará; porque está convicto de ser João um profeta.

⁷ Por fim, responderam que não sabiam.

⁸ Então, Jesus lhes replicou: Pois nem eu vos digo com que autoridade faço estas coisas.

A parábola dos lavradores maus

Mateus 21.33-46; Marcos 12.1-12

⁹ A seguir, passou Jesus a proferir ao povo esta parábola: Certo homem plantou uma vinha, arrendou-a a lavradores e ausentou-se do país por prazo considerável.

¹⁰ No devido tempo, mandou um servo aos lavradores para que lhe dessem do fruto da vinha; os lavradores, porém, depois de o espancarem, o despacharam vazio.

shömölema sijewä? —Jesúsnö bä nowa tama.

⁵Bä nowa nia lä juo wei tä ʒafa wayoaö balöoje ja, bä ʒa shino läablalodii buoma. Abinaja bä nowa tayoma. —“Juan a lä cui, Yai Bada tänö a shömölema”, bamacö cuu dicoo ja, “Inaja lä wama a nofi ma table ma cui, ʒwedi tä tabä, wama a wʒa bejedi li bufinomi?”, a nia cuu majöo dicoo.

⁶Öjö ma cui, “Yanowamö täbä nija a shömamoma”, bamacö cuu dicoo ja, ei täbä bluca lä ublale bä nia jushudou. Maa ma bänö bämalecö nia shäyäöje. “Yai Bada a wʒano wäyälewä Juan a cuoma”, bä cuu malä shalilio wei —bä nowa tayoma.

⁷Öjö cudeenö, bä ʒa ʒowa mojudumoma. —Cuwi. “Öjönö Juan a shömölema a”, yama a nofi ʒai taboimi —bä cuma.

⁸—Jʒao —Jesús e cuma—. Camiyä ma cui, ʒafä wamacö nija “Öjönö wale shömölema ya”, ya ʒai nia cuu ayaomi —a cuma.

Ficali täca jamö shomi täbä lämabou lä juono wei tä ʒa

⁹Shominaja ei tä ʒa nia wäyäö yaclämou ja, bluca bä nija Jesús a wʒa faö ʒoma. —Ai anö uba too tobä bluca fa döalalönö, shomi täbä bälömaquefälöma, etäca nowamaö juobeje. Öjö däjä, shomi täbä ulifibö jamö a fa alufälönö, a nö dedeadayoma.

¹⁰Uba a fabä tä cublou däjä, ficali ca ja bä lä bälöblamabole bä nija, a nosie lä juaö wei ai e fa shömölönö, uba bä yefimaö ʒo bufima. Öjö ma cui, bä lä bälöblamabole bä lä cuinö a nabä quea mö fa baicöjenö,

11 Em vista disso, enviou-lhes outro servo; mas eles também a este espancaram e, depois de o ultrajarem, o despacharam vazio.

12 Mandou ainda um terceiro; também a este, depois de o ferirem, expulsaram.

13 Então, disse o dono da vinha: Que farei? Enviarei o meu filho amado; talvez o respeitem.

14 Vendo-o, porém, os lavradores, arrazoavam entre si, dizendo: Este é o herdeiro; matemo-lo, para que a herança venha a ser nossa.

15 E, lançando-o fora da vinha, o mataram. Que lhes fará, pois, o dono da vinha?

16 Virá, exterminará aqueles lavradores e passará a vinha a outros. Ao ouvirem isto, disseram: Tal não aconteça!

17 Mas Jesus, fitando-os, disse: Que quer dizer, pois, o que está escrito: A pedra que

a si yafelilalemaje. A shinoco çai shömöa mö yabaa çolemaje.

11 Cama ai e shömöa ma çoleno wei ma cui, bä doblou çöo fa mlacunö a si yoalalemaje. Öjjo däjä, a shinoco shömöa mö yabaa çolemaje.

12 Öjjo däjä, ai e shömöa nomöjolema. Öjjo a famia fa balömalöjenö, a fa jãilöjenö a içali sibomalemaje.

13 Öjjo däjä, cama ficali etäca lä cuono wei abinaja a bufi cuma. “¿Wedinaja ya li cuaabä da tawä? Jão. Iba ijiluyä ya lä nofimaö wei ya nia shömaö. Öjjo a nofi tabou jãtoo wejeicätä”, a bufi cuma.

14 Öjjo ma cui, bä lä bälöblamabole bä lä cuinö, bada tä ijilubö e cadidiwä fa dalalöjenö abinaja bä nowa tayolayoma. “Ei bada tä ijilubö e cadidiwä, ficali ca nia obi tabou lä juo wei. Öjjo bäma a shäa fa showadalönö, camiyä bämacönö bäma täca ficali tabou juo nomöjööbä”, bä nowa tayolayoma.

15 Öjjo däjä, ficali täca casö jamö a fa jãilöjenö, a shälemaje. ¿Öjjo tawä? —Jesús a cuma—. Bada anö ¿wedinaja öjjo bä nia taamaö, öjjo lä?

16 Wedinaja mlai. Bä nia waicaö mö juimaö. Shomi täbä nija täca nia jöböamou majöo —Jesús a cuma. Öjjo a wã fa jãiläläjenö, cama bä çafa lä wayoale bä nö fa öjjobömolunö, bä ushuyaimou dodijioma. —¿Inaja dicoo mlai! —bä lobe cudaliyoma.

17 Öjjo ma cui, cama bä nija Jesús a mamö fa showaicunö, abinaja a cuu nomöjööma.

os construtores rejeitaram, esta veio a ser a principal pedra, angular?

18 Todo o que cair sobre esta pedra ficará em pedaços; e aquele sobre quem ela cair ficará reduzido a pó.

A questão do tributo

Mateus 22.15-22; Marcos 12.13-17

19 Naquela mesma hora, os escribas e os principais sacerdotes procuravam lançar-lhe as mãos, pois perceberam que, em referência a eles, dissera esta parábola; mas temiam o povo.

20 Observando-o, subornaram emissários que se fingiam de justos para verem se o apanhavam em alguma palavra, a fim de entregá-lo à jurisdição e à autoridade do governador.

21 Então, o consultaram, dizendo: Mestre, sabemos que falas e ensinas retamente e não te deixas levar de respeitos humanos, porém ensinas o caminho de Deus segundo a verdade;

—¿Inaja mlai daanö? ¿Wedi tabä ei tä a oniblalema, öjö lä, camiyä wale afa wäyäö lä balöono wei tä a lä cui? Abinaja tä a cuu. Maa mabä ja a yafi nia lä itamaö wejei bä lä cuinö, ma wailemaje. Öjö ma cui, ma lä waileno wejei ma lä cui, a yafi colo lojodoobä ma yai li cublaliyoma. 'Einaja tä a oni cuu.

18 Öjö ma jamö bä fa yudublaicunö bä lä quelayou wei bä lä cui, bä nö nia bleaaö fe balojoo. Öjö bä nö nia ma bleaaö wei ma cui, ai bä lä cui, öjö ma showawänö bä fe yai shäo däjä, öjö bä nia yai cobequeblou fe balojoo —a cuma.

19 Moisesi tä a ja täbä lä damaö wejei bä ma cuinö, nofi bäyäälewä blowäjäwä bä ma cuinö, a mili juwäamaö showadaomaje. A wä lä shomiano wei tä a ja, cama bä nö malä öjöbömolayono wei. Öjö ma cui yanowamö täbä nö quili tamaje yalo, bä waiquidaliyoma.

20 Bä jushuo waiquioma cudeenö, Jesús nija showadi bä mamo showadioma. Jai dodijidawä a nia fa wäliijenö cama ai ebä shömöa jätolemaje. Jole jole bä nofimolanö a wä nia fa jiliajenö, Lomateli bada a yai lä cui nija a wano nia wäyäö majöomaje, öjönö a yai juwäamabä.

21 Jesús a wäliije ja, abinaja bä cuma. —Tä a wäyäle. Wa lä bejedimou wei bäfä daö. Wa bä yömöläö ja, wa wä cadidou. Bada bä ma cui, bada bä lä mlai bä ma cui, wa bä nofi tabou fe usucuo fa showaonö, Yai Bada tänö bämalecö taamaö lä bufii wei,

22 é lícito pagar tributo a César ou não?

23 Mas Jesus, percebendo-lhes o ardil, respondeu:

24 Mostrai-me um denário. De quem é a efígie e a inscrição? Prontamente disseram: De César. Então, lhes recomendou Jesus:

25 Dai, pois, a César o que é de César e a Deus o que é de Deus.

26 Não puderam apanhá-lo em palavra alguma diante do povo; e, admirados da sua resposta, calaram-se.

Os saduceus e a ressurreição

Mateus 22.23-33; Marcos 12.18-27

27 Chegando alguns dos saduceus, homens que dizem não haver ressurreição,

28 perguntaram-lhe: Mestre, Moisés nos deixou escrito que, se morrer o irmão de alguém, sendo aquele casado e não deixando filhos, seu irmão deve casar com a viúva e suscitar descendência ao falecido.

quillii mlai ja wa tä ʔ shino yai wäyää shalilou. ʔjöö cudeenö bäfä nia wʔlii.

22Lomateli bada Sesa a lä cui, ʔjöö befi bä blada lä nacaö wejei, judio bämácö ma cuinö, ʔbäma bä blada jöböabä tawä? ʔTä ʔ läami daanö? Ma, ʔtä ʔ läa tawä? —bä cuma.

23ʔjöö ma cui, Jesúsno bä daö waiquioma yalo a mölanomi. Abinaja a cuma.

24—Blada a da dodobla. Ei ʔwedi bei fe nö ʔle? ʔWedi bei a wʔfa oni? —a cuma. —Lomateli bada tä Sesa —bä cuu mö feduoma.

25—Jʔao —e cuma—. Sesa cama etäbä ja, wama a li dobäbä, ʔjöö lä. Yai Bada cama etäbä mö feduwä lä cui täbä ja, cama wama a li dobäö mö feduobä —a Jesús cuma.

26Bluca bä mamó showao däjä, Jesús a wʔ shominajamaö bufi ma doblaono wejei ma cui, a wʔ shaliliablalou yalo, mamicaí bá bufi shino shädayaimou bädaoma.

Täbä jocädou lä ʔo wei tä ja Jesús a lä wʔlino wejei tä ʔ

27ʔjöö däjä, saduseo bä bada lä cuinö, Jesús a nabä icua nomöjökemaje. ʔjöö bä saduseo lä cui, abinaja bá bufi shino cuu. “Täbä lä nomaö wei bá demi jocädou ʔo mlaiçätä”, bá bufi shino cuu.

28Inaja bá bufi cuu waiquiwä cudeenö, a wʔ nia fa yaclämajenö a wʔlimaje. —Tä ʔ wäyäle. Moisesi tä ʔ oni jamö, abinaja judio bämálecö nowa tama. A ijilubö cuo showao mlao däjä, ai e mashi nomaö dicoo ja, bá suwäbö e lä feiblou wei a nia

29 Ora, havia sete irmãos: o primeiro casou e morreu sem filhos;

30 o segundo e o terceiro também desposaram a viúva;

31 igualmente os sete não tiveram filhos e morreram.

32 Por fim, morreu também a mulher.

33 Esta mulher, pois, no dia da ressurreição, de qual deles será esposa? Porque os sete a desposaram.

34 Então, lhes acrescentou Jesus: Os filhos deste mundo casam-se e dão-se em casamento;

35 mas os que são havidos por dignos de alcançar a era vindoura e a ressurreição dentre os mortos não casam, nem se dão em casamento.

däaö nomöjöö. Öjö a suwä nija bä ijilubö ebä fa tacönö, a lä nomalayono wei a lä cui, öjö bä ijilubö ebä afa nia jilabou nodio juoje. ¿Öjö tawä?

29'Bei —bada bä cuu çoma, Jesús nija—. Cama cäbä mashi 7 cuoma. Jaba a lä cui, a suwä lä däleno wei a ijilubö cua showaa mlai ja, a mladaliyoma.

30'Öjö a mashinö e däa nomöjölema. Öjö ma cui, bei ijilubö e cuo showao mlao däjä, cama a ma cui a çai nomaa majölayoma.

31'Cama ai a mashinö, e däa ma nomöjöleno wei ma cui, inaja showawä. ¿Öjö tawä? Jödödöwä bä 7 lä cuinö, a suwä däa ma nodiadalano wejei ma cui, bä ijilubö cublou showao mlao däjä bä bluca nomalaliyoma.

32'Yaçumö, suwä a ma cui, a çai mladaliyoma.

33'¿Öjö tawä? —bä cuma—. Inaja tä cuoma cudeenö bäfä wãlii. Yai Bada tänö täbä demi nia jöwa jocädamaö lä ço wei däjä, ¿wedi jamö a lä cui bei a suwäbö yai nia cuodayou, öjö lä? Bluca bä 7 wãlo lä cuinö a däadalaö malä cuaano wejei —ebä cuma.

34'Abinaja Jesúsno bä nowa tama. —Yanowamö täbä showadi doayou ma cui,

35'Yai Bada tänö täbä demi jocädamaö ço däjä, täbä nia inaja cuaaimi. “Ei a bãlimi cuobä a”, Yai Bada tänö täbä nofi lä tabou wei, täbä nia doayou çodaaimi. Täbä nia çai suwäbö jöböamou çodaaimi.

36 Pois não podem mais morrer, porque são iguais aos anjos e são filhos de Deus, sendo filhos da ressurreição.

37 E que os mortos hão de ressuscitar, Moisés o indicou no trecho referente à sarça, quando chama ao SENHOR o Deus de Abraão, o Deus de Isaque e o Deus de Jacó.

38 Ora, Deus não é Deus de mortos, e sim de vivos; porque para ele todos vivem.

39 Então, disseram alguns dos escribas: Mestre, respondeste bem!

40 Dali por diante, não ousaram mais interrogá-lo.

O Cristo, filho de Davi
Mateus 22.41-46; Marcos 12.35-37

41 Mas Jesus lhes perguntou: Como podem dizer que o Cristo é filho de Davi?

42 Visto como o próprio Davi afirma no livro dos Salmos: Disse o SENHOR ao meu SENHOR: Assenta-te à minha direita,

36Täbä nia nomaö çödaaö malä mlai. Ajele täbä doayou lä mlainaja täbä li cublou showadalayou. Yai Badanö täbä demi jocädamaö yalo, öjö ijilubö ebä nia yai cuo.

37¿Öjö tawä? —Jesús a cuma—. Täbä demi nia jocädou lä çö wei, Moisesi a ma cuinö tä a jaba wawäblamalema. Fii defi wacö lä waono wei jamö Yai Bada a wäfa wäyämou däjä, abinaja a malä cuno wei. Ablaamö a ma cui nija, Isaacö a ma cui nija, Jacobo a ma cui nija, öjö bä nija ya lä bufiblamou wei ya. ¿Öjö tawä? —Jesús a cuma—. Einaja Yai Bada a cuma.

38A lä bufiblamou wei a lä cui, nomawä täbä nija a bufiblamoiimi. Bä lä demi wei bä nija a yai bufiblamou. Yai Bada ebä bluca lä cui, bä demi malä table —a cuma.

39Öjö däjä, Moisesi tä a ja täbä lä damaö wejei, ai bä a fama. —Tä a wäyäle. Wa wä juo ja, wa wä cadidoma —bä cuma.

40Bä malä quilino wei. Bä fa quililalunö a wälü çödaanomije.

David nodiwä a lä wälino wei tä a

41Jesúsnö bä bufi dayäamaö ja, abinaja bä nowa tama. —A shömabä Yai Bada tänö a lä yaileno wei a lä cui, Bada tä David nodiwä e jowa. ¿Wedinaja bä bufi li fa cunö, David nodiwä e äfa li jilabouje?

42David cama a showawä ma cui, amowa etä a oni jamö, abinaja a malä cuno wei. Iba Badayä a nija, abinaja Bada tä yai lä cui a cuma. “Äyämö, camiyä jayu ya boco mashi jamö a döcäa da balöiquiyo.

⁴³ até que eu ponha os teus inimigos por estrado dos teus pés.

⁴⁴ Assim, pois, Davi lhe chama SENHOR, e como pode ser ele seu filho?

Jesus censura os escribas
Mateus 23.1-12; Marcos 12.38-40

⁴⁵ Ouvindo-o todo o povo, recomendou Jesus a seus discípulos:

⁴⁶ Guardai-vos dos escribas, que gostam de andar com vestes talares e muito apreciam as saudações nas praças, as primeiras cadeiras nas sinagogas e os primeiros lugares nos banquetes;

⁴⁷ os quais devoram as casas das viúvas e, para o justificar, fazem longas orações; estes sofrerão juízo muito mais severo.

Lucas 21

A oferta da viúva pobre
Marcos 12.41-44

¹ Estando Jesus a observar, viu os ricos lançarem suas ofertas no gazofilácio.

⁴³Bä nö lä nabämou wei bä lä cui, cafä nija ya bä möfe nia quilili bomabou.” ’çÖjö tawä? —Jesús a cuma—. Einaja a cuma.

⁴⁴Bada tä David a lä cuinö a nofi ma badabole ma cui, çbei e jowa nia li nodiblou majöo tawä? Bä bufi da dayäo, öjö lä —a cuma.

Bada bä çfa lä wäyano wei tä ç

⁴⁵Bä yömöca bluca dao däjä, abinaja Jesús a cuma, bä lä nocamabono wei bä nija.

⁴⁶—Moisesi tä ç ja täbä lä damaö wejei bä nija bä da moyaweicu. Camishi labe bä ja bä shino didio bufi doblao talei, bä nowa lä bluca wei bä ja. Madofi bä luluabeje jamö bä lä çocamou wei bä lä cui nija, bä nö bada öjöböamou bufi çai doblao. Judio bamacö yododabä jamö, bada bä lä döcão wei jamö bä döcão yaimou mö feduo. Täbä iyaö çai çocamobä jamö ma cui, bada bä nijamö bä loo coyocoo bufi çai doblao.

⁴⁷Öjö bä lä cuinö, suwä bä lä feiblou wei bä fa mölamajenö, bä madofibö bluca däablaö läoje. Öjö däjä, bä mömou nia liyäjäo fe fa yadionö, Yai Bada nija bä nö bayeli nacao ja bä ç jole jole labaaö bädao. Yai Bada tänö öjö bä nö nia shino yai bleaamaö fe balojoo —a cuma.

Lucas 21

Suwä a lä jöli wei a lä dodijano wei tä ç

¹Yai Bada nija bä blada jöbööje ja bä blada lä didiblaaö wejei jamö, Jesús a cuoma. Tä fa mödalönö, bä nö lä madofibö wei bänö bä blada didiabeje jamö, bä nö daama.

² Viu também certa viúva pobre lançar ali duas pequenas moedas;

³ e disse: Verdadeiramente, vos digo que esta viúva pobre deu mais do que todos.

⁴ Porque todos estes deram como oferta daquilo que lhes sobrava; esta, porém, da sua pobreza deu tudo o que possuía, todo o seu sustento.

A destruição do templo
Mateus 24.1-2; Marcos 13.1-2

⁵ Falavam alguns a respeito do templo, como estava ornado de belas pedras e de dádivas;

⁶ então, disse Jesus: Vedes estas coisas? Dias virão em que não ficará pedra sobre pedra que não seja derribada.

O princípio das dores
Mateus 24.3-14; Marcos 13.3-13

⁷ Perguntaram-lhe: Mestre, quando sucederá isto? E que sinal haverá de quando estas coisas estiverem para se cumprir?

²Öjö däjä, suwä a yami nö jölili lä bleaano wei a fa waloicunö, blada cäcöbö wai nowa lä bolacami wei cäcöbö wai didiaö dalalema.

³Abinaja Jesús a cuma, cama ebä nija. — Cafä wamacö nija ei ya wä lä cui, bejedi lä ya wä. Bä nö lä madofibö wei bä lä cuinö, blada bluca bä ma didiaöje däjä ma cui, fei suwä a yami nö jölili lä bleaale a lä cui, öjö lä a shi shino yai öjöde fe balojowä.

⁴Ai bä lä cuinö, bluca bä li tabomaje yalo Yai Bada a malä dobälufajei. Öjö ma cui, fei a suwä nö jölili lä bleaale a lä cuinö, nii bä luluabä cäcöbö shino wai ma tabono wei ma cui, öjö cä lä, cäcöbö jöböa nö mlaquei lä cufe —a Jesús cuma.

Tä waicou ajedeo däjä tä nia lä cublou wei tä a

⁵Bä lä nocaono wei bänö Yai Bada etä yafi afa liyäjawä tamaje. Maa dodijidawä mabä ma cuinö, madofi bä no mlai ja lä jöböano wejei bä ma cuinö, e yafi baushi liyäjäoma. Öjö tä afa wayoalajenö, abinaja Jesús a cuma.

⁶—Ei wama bä yafi lä möle bä lä cui, bä nia cudiomi. Wama bä nofi dobou ma bäle ma cui, bä nia obi wäliaöje. Öjö däjä, ai ma jamö, moli ma cui ma nia maqueo feibloimi —a cuma.

⁷A wälilije ja, abinaja bä cuma. —Tä a wäyäle. Wa tä afa lä wäyäblei, ¿wedinaja tä nö yai fa cublalunö, bei tä nia yai wawäblou? Tä tamou bufio däjä, ¿wedi tä dodijiwänö yamacö li moyawäobä? —bä cuma.

8 Respondeu ele: Vede que não sejais enganados; porque muitos virão em meu nome, dizendo: Sou eu! E também: Chegou a hora! Não os sigais.

9 Quando ouvirdes falar de guerras e revoluções, não vos assusteis; pois é necessário que primeiro aconteçam estas coisas, mas o fim não será logo.

10 Então, lhes disse: Levantar-se-á nação contra nação, e reino, contra reino;

11 haverá grandes terremotos, epidemias e fome em vários lugares, coisas espantosas e também grandes sinais do céu.

12 Antes, porém, de todas estas coisas, lançarão mão de vós e vos perseguirão, entregando-vos às sinagogas e aos cárceres, levando-vos à presença de reis e governadores, por causa do meu nome;

8 Abinaja Jesúsnö bã nowa tama. —Bã da moyaweicu, öjö lä, wamacö mölamaö mlaobeje. Obi, bã lä jolemou wei bluca bã nia wawäblou. Camiyä ya wafa nia ma wäyämou wei ma cui, bã möla dijä. “Öjö ya”, bã nia cuu. “Tã bluca waicou bufio lä cule”, bã nia çai ma cuu wei ma cui, öjö bã nija bã nocao dijä.

9 Bã lä bälöblai bã nabä nia queayou. Ai bã mö feduwä lä cui, inaja showawä bã nia shifilimou cuo mö feduo. Öjö wama bã wano jiliaö däjä, bã quili dijä. Öjö tämi. Öjö tä nia bluca cublou ma balöo wei ma cui, tä nia bluca waicou jaödaomi showawä —a cuma.

10 Öjö däjä, abinaja Jesúsnö bã nowa tama. —Bã shomi lä cublai bã nabä nia queayou balöo. Bã bälöblawä lä yaiblai bã çai.

11 Mashita a nia bada quida quidamou nö quiliaö. Bluca täbä ulifibö lä cublai jamö, ofi tä nia blaucublou. Shawala a çai. Judu mösö jamö tä nia lä cublou wei tänö bã bufi nö nia beblalou. Yai Bada tä nia lojode dablamos nö quiliadayou — Jesúsnö bã nowa tama.

Yai Bada nija bã nia bayeliblamou fe lä yadiono
wei tä a

12 Jesús abinaja a cuma. —Öjö ma cui, öjö tä cublou showao mlao däjä, wamacö nia juwäaö balöoje. Wamacö nö nia bleaamaöje. Judio bã yododabä yafi bã jamö wamacö nia çai juuje, bada bã nija wamacö noshi öjödabobeje. Wamacö afa dobroimi fa wäyäjənö, wamacö fe nia lamabouje. Iba wamacö yalo, bada bã bälöo lä dodijio wei bã ma cui nija

13 e isto vos acontecerá para que deis testemunho.

14 Assentai, pois, em vosso coração de não vos preocupardes com o que haveis de responder;

15 porque eu vos darei boca e sabedoria a que não poderão resistir, nem contradizer todos quantos se vos opuserem.

16 E sereis entregues até por vossos pais, irmãos, parentes e amigos; e matarão alguns dentre vós.

17 De todos sereis odiados por causa do meu nome.

18 Contudo, não se perderá um só fio de cabelo da vossa cabeça.

19 É na vossa perseverança que ganhareis a vossa alma.

Jerusalém sitiada

Mateus 24.15-28; Marcos 13.14-23

20 Quando, porém, virdes Jerusalém sitiada de exércitos, sabeis que está próxima a sua devastação.

wamacö nia çai jublou cuaaöje, wamacö dobroimi jömabeje. Cama ebä lämabou mö lä feduo wejei bä ma cui nija, inaja showawä.

13 Öjō ma cui, öjō bä nija wamale ʔafa wäyābā, öjō tā nia cuo.

14 ʔÖjō tawä? —a cuma—. Wamacö nofi nia lä bäyāo wei tā ja, bä bufi jalujou dicoo dijā. Fei dājā ma cui, bä bufi shalilia da showadaicu.

15 Wamacö ʔ moyawe juobā, camiyänö bāmacö ʔ nia malä macocamaö wei. Bāmacö ʔ lä bayelibläö wei dājā, bä nö lä nabāmou wei wama bä ʔ nö nia wālojamaimi.

16 Afä bä ma cuinö wamacö nö bleamabeje, wamacö noshi nia öjödabouje —a cuma—. Faafä bä ma cuinö, naafä bä ma cuinö, afä mashi bä ma cuinö, aifä bä ma cuinö, afä nofi bä ma cuinö, ai wamacö shāmaö cadidiobeje, wamacö nia jōmaöje.

17 Iba wamacö yalo, bluca bänö wamacö nofi nia wālibouje.

18 Inaja ma cui, wamacö nö bleaaö shi wālibä tämi. Bei wamacö feta ucu bādawā ma cui, Yai Bada tänö wamacö nowamaö daö.

19 Wamacö nö wālojaö fe lä yadio wei tänö wamacö nia bālimi cuodayou —Jesús a cuma.

Jelusaleteli bä nia obi lä waicaö wejei tā ʔ

20 Jesúsno abinaja bä nowa tama. — Jelusaleteli bä yafibö sibo jamö, wayu wama bä toujou fe fayoaö dabläö dājā, bä

21 Então, os que estiverem na Judéia, fujam para os montes; os que se encontrarem dentro da cidade, retirem-se; e os que estiverem nos campos, não entrem nela.

22 Porque estes dias são de vingança, para se cumprir tudo o que está escrito.

23 Ai das que estiverem grávidas e das que amamentarem naqueles dias! Porque haverá grande aflição na terra e ira contra este povo.

24 Cairão a fio de espada e serão levados cativos para todas as nações; e, até que os tempos dos gentios se completem, Jerusalém será pisada por eles.

A vinda do Filho do Homem
Mateus 24.29-31; Marcos 13.24-27

25 Haverá sinais no sol, na lua e nas estrelas; sobre a terra, angústia entre as nações em perplexidade por causa do bramido do mar e das ondas;

da moyaweicu. Bä yafibö çai waicaö ajedeweje.

21 Öjö däjä, Judea jamö wamacö lä bälöle wamacö lä cui, tä lä jefubö wei jamö bä docuo cuo da showadaomobodu. Jelusale jamö bä lä bälöo wei bä sibou showadaofälöbä. Sibö jamö bä cublawä lä waiquii, shabono jamö bä lucäo ço mlai.

22 Jelusaleteli bä nija, Yai Bada tä nö nia lä bähälöo wei tä malä cule. Yai Bada a wano wäyäléwä esibä oni jamö, bä nö nia jowa lä bleaamaö wei tä a bejedi bluca wawäblobä.

23 Bä lä shöbönabö wei, jbejedi lä öjö bä nö nia bleaaö fe balojoo! —a cuma—. Ijilu bä lä shadimabou wejei, inaja showawä bä nö nia bleaaö cuo. Judio bä lä bälöblai bä ulifibö nö nia malä wayuböo wei. Öjö bä nija Yai Bada a nia lä ishous wei tä nia wawäblou fe malä balojoo wei.

24 Shocobi bänö, judio bluca bä nia waicaöje. Shomi täbä bälöblawä lä yaiblai täbä ulifibö jamö, ai bä nia bäläöje. Jelsaleteli ai bä lä jäblou wei bä nijamö, shomi täbä bälöa läa fa jäicunö bä nö nia bleaamadii juoje. Öjö judio bä lä mlai bä lä cui, Yai Bada tänö bä lämabobä tä mladou showaa mlai ja, inaja bä nia cuaaö balöo —Jesús a cuma.

Jesucristo a nia wawäo lä ço wei tä a

25 Abinaja Jesús a cuma. —Motoca a ma cui, belibo a ma cui, shidicali bä ma cui, bä nia shomiaö nö quiliadayou, yanowamö täbä moyawäobä. Bitä jamö ma cui, täbä bälöblawä lä yaiblai bä bufi

26 haverá homens que desmaiarão de terror e pela expectativa das coisas que sobrevirão ao mundo; pois os poderes dos céus serão abalados.

27 Então, se verá o Filho do Homem vindo numa nuvem, com poder e grande glória.

28 Ora, ao começarem estas coisas a suceder, exultai e erguei a vossa cabeça; porque a vossa redenção se aproxima.

A parábola da figueira. Exortação à vigilância
Mateus 24.32-44; Marcos 13.28-37

29 Ainda lhes propôs uma parábola, dizendo: Vede a figueira e todas as árvores.

30 Quando começam a brotar, vendo-o, sabeis, por vós mesmos, que o verão está próximo.

31 Assim também, quando virdes acontecerem estas coisas, sabei que está próximo o reino de Deus.

32 Em verdade vos digo que não passará esta geração, sem que tudo isto aconteça.

33 Passará o céu e a terra, porém as minhas palavras não passarão.

nö nia bluca bleaaö cuaaö. Modu u  nö nia bada quiliaö ja, u bada fa bolilonö bä bufi nia wedinajamou.

26Bitá jamö tä nia lä cublou wei tä ja, ai bä nia quilili wäcäcou. Judu mösö jamö bä lä shadiladi bä nia çai layäcäbladayou.

27Öjö däjä, camiyä ya lä yanowamöblaleyoluno wei ya nia shino yai bädoyoluu. Öläjashi a ja ya shi çai bada fa itoimadunö, wale nia lojode dablaöje.

28’Öjö tawä? Inaja wama tä cuaaö dablaö ja, wamacö bufi lojodolanö bä nö da daicu. Wamacö nia yai lä bayeliblamou wei tä malä ajedei —a Jesús cuma.

Ico fibä fa wäyöö lä aloono wei tä 

29Cama bä nija ei tä  wäyöö yacläoma. — Ico fibä ma cui ja, bluca defibä ma cui ja, wamacö bufi dao talei.

30Defi jenabä ducuu däjä, “Fei däjä motoca shi ajeo çä nö culai”, wamacö bufi shino cuu.

31Inaja showawä, ei ya tä  bluca lä wäyäfe tä wawäblou däjä, wamacö bufi daobä cätä. “Fei däjä Yai Bada tänö cama ebä çai nia lä cuo wei tä ajedou lä cule”, wamacö cubä.

32’Cafä wamacö nija ei ya wä lä cui, bejedi lä ya wä —a cuma—. Wamacö fei däjä lä bälöblai wamacö bluca nomaö showaono mlai ja, öjö tä nia bluca wawäblou balöo.

33Judu mösö ma cui, bita a ma cui, öjö bä bluca ma mlaolaliyo wei ma cui, camiyä ya wä nia mladoimi —a cuma.

34 Acautelai-vos por vós mesmos, para que nunca vos suceda que o vosso coração fique sobrecarregado com as conseqüências da orgia, da embriaguez e das preocupações deste mundo, e para que aquele dia não venha sobre vós repentinamente, como um laço.

35 Pois há de sobrevir a todos os que vivem sobre a face de toda a terra.

36 Vigiai, pois, a todo tempo, orando, para que possais escapar de todas estas coisas que têm de suceder e estar em pé na presença do Filho do Homem.

O povo vai ter com Jesus para o ouvir

37 Jesus ensinava todos os dias no templo, mas à noite, saindo, ia pousar no monte chamado das Oliveiras.

38 E todo o povo madrugava para ir ter com ele no templo, a fim de ouvi-lo.

Lucas 22

O plano para tirar a vida de Jesus
Mateus 26.1-5; Marcos 14.1-2

1 Estava próxima a Festa dos Pães Asmos, chamada Páscoa.

Bä nō damabou lä bufino wei tä ą

34 Abinaja Jesúsnō bä nowa ąai tama. —Bä da moyaweicu, Yai Bada nija wamacö bufi walalao fe yadiobä. Täbä iyaö ąai lä ąocamou wei jamö bä bufi mö blucao dijä. Bä shi wālimamo dijä. Eja dodijidawä wamacö nia lä bälöo wei tä ja, bä bufi ąai cuaablalo dijä. ¿Öjö tawä? “Fei dājä dao”, wamacö bufi cuu mlalanö wamacö lobe quiliblou dicoo mlaobä.

35 Ya juu ąo lä bufio wei dājä, tä nia lä cublou wei, bita jamö täbä lä bälöblai täbä bluca nijamö tä nia wawäblou nō malä quiliaö wei.

36 Bä nō da daicu, öjö lä. Yai Bada nija bä nō bayeli da nacao, tä cublou nō ma quiliaö wei ma cui, wamacö nō fa wālojomabonö, wamacö dodijaö fe yadiobä. Ya lä yanowamöblaleyoluno wei ya juu ąo dājä, camiyä nija dodijidawä wamacö icuo mö baobä —a cuma.

37 Showadi Yai Bada etä yafi jamö Jesúsnō täbä yömöladima ma cui, didi dājä a fa juoblofälönö, Oliba tä balöcö jamö a shino cuo fe jaluma.

38 Öjö dājä, a wā nia jiliaö fa ąojenö, fena dājä Yai Bada etä yafi jamö täbä shino bluca waloblaaö ąo fenaoma.

Lucas 22

Juda a nō nabāblou lä wawādoono wei tä ą

1 Bei. Nii juluno mlai bä ja, judio showadi bä iyaö ąai lä ąocamou wei tä ajeoma. Yai Bada a waiteli lä jayvano wei a nofi showadi lä ąocamoao wejei tä lä cui.

² Preocupavam-se os principais sacerdotes e os escribas em como tirar a vida a Jesus; porque temiam o povo.

O pacto da traição

Mateus 26.14-16; Marcos 14.10-11

³ Ora, Satanás entrou em Judas, chamado Iscariotes, que era um dos doze.

⁴ Este foi entender-se com os principais sacerdotes e os capitães sobre como lhes entregaria a Jesus;

⁵ então, eles se alegraram e combinaram em lhe dar dinheiro.

⁶ Judas concordou e buscava uma boa ocasião de lho entregar sem tumulto.

Os discípulos preparam a Páscoa

Mateus 26.17-19; Marcos 14.12-16

⁷ Chegou o dia da Festa dos Pães Asmos, em que importava comemorar a Páscoa.

⁸ Jesus, pois, enviou Pedro e João, dizendo: Ide preparar-nos a Páscoa para que a comamos.

²Nofi báyäalewä blowäjäwä bä ma cuinö, Moisesi tä ʾ ja täbä lä damaö wejei bä ma cuinö, Jesús a shäbeje a nofi washuamaje. Yanowamö täbä nö quili tamaje yalo, a wʾafa wayoaö jʾatoomaje.

³Öjö dájä, Juda nija Sadanasi a lucälayoma, Juda Icaliode a wʾafa lä cuono wei nija. ¿Öjö tawä? Jesús nija bä 12 lä nocono wei ai e cuoma.

⁴Nofi báyäalewä blowäjäwä bä ma cui, Yai Bada etä yafi jamö bä bada lä läono wei bä ma cui, öjö bä sho bä ʾ wayobä, Juda a alayoma. Öjö bä nija a jömabä, Jesús a nia lä nomojoliano wei a wʾafa wäamoma.

⁵Bä bufi bada doblaloma. Jesús a nia lä jömaö wei tä nowa ja, blada ebä ʾafa wäa showadaquemaje.

⁶Juda a fa jʾomodonö, a nia lä nomojoliano wei tä nofi dayäaö showadaoma. Bä showadi lä çocamou wei bä cuo mlao dájä, a nia nomojoliaö balöoma.

Bä iyaö çai çocamobä täbä baamaö lä bufino wei tä ʾ

⁷Nii bä juluu lä mlai bä ja bä iyaö çai çocamou çobä, oweja ocalo bä shäbeje tä mö jalu cublaliyoma.

⁸Öjö cudeenö, Jesúsno Pedro, Juan sho cäcöbö shömöa balölema. Abinaja cäcöbö nowa tama. —Yai Bada a waiteli lä jayvano wei bäma a nofi çocamaö çobä, täbä da baböcudu, bamacö iyabä — cäcöbö nowa tama.

⁹ Eles lhe perguntaram: Onde queres que a preparemos?

¹⁰ Então, lhes explicou Jesus: Ao entrardes na cidade, encontrareis um homem com um cântaro de água; segui-o até à casa em que ele entrar

¹¹ e dizei ao dono da casa: O Mestre manda perguntar-te: Onde é o aposento no qual hei de comer a Páscoa com os meus discípulos?

¹² Ele vos mostrará um espaçoso cenáculo mobilado; ali fazei os preparativos.

¹³ E, indo, tudo encontraram como Jesus lhes dissera e prepararam a Páscoa.

A última Páscoa

¹⁴ Chegada a hora, pôs-se Jesus à mesa, e com ele os apóstolos.

¹⁵ E disse-lhes: Tenho desejado ansiosamente comer convosco esta Páscoa, antes do meu sofrimento.

¹⁶ Pois vos digo que nunca mais a comerei, até que ela se cumpra no reino de Deus.

⁹A wəliböö ja, abinaja cəcöbö cuma. — ¿Wedinaja wa bufi cuu? ¿Wedi jamö yafi lä cui jamö yafä bä nii baabä?

¹⁰Abinaja cəcöbö nowa tama. —Bei. Shabono jamö wafäcö çoblou däjä, mau ubä befi çai lä döcömabole wafä a mö nia wəlo baamadayou. Öjö nija wafäcö fa nocalofälönö, cama a lä faö wei jamö wafäcö falö.

¹¹Öjö a yafibö lä cui nija, ya tä ʔ lä wäyää wei ya lä cui wafäle wəno wäabä. Wafä yano wəli. Öjamö iba bamacö lä nocamabole wamacö sho bamacö nia iyaö, Yai Bada a waiteli lä jayvano wei bäma a nofi çocamoä çobä.

¹²A yano lä feyacale tä bada jömöä wä, madofi bä befi çai. Öjamö lä bamacö iyabä wafä bä nii bacö —cəcöbö nowa tama.

¹³Cəcöbö fa alufälönö, Jesús a lä cuu weinaja inaja showawä tä dabölalema. Yai Bada a waiteli lä jayvano wei a nofi çocamoä çobeje, öjö a yafi jamö täbä nii baböquema.

Jödödö bä çai lä iyalayono wei tä ʔ

¹⁴Bä iyabä tä cublou däjä, Jesúsno bä shömabä bä lä yaileno wei bä çai looma, bä iyabä.

¹⁵Abinaja Jesús a cuma. —Yale nö bleaamaö showao mlaoje däjä, çafä wamacö nija ya iyaö çai çocamou bufi doblaoma, Yai Bada a waiteli lä jayvano wei bäma a nofi çocamoä çobä.

¹⁶Bamacö lä cuaale ya tä nia taö ço jaöo malä mlai. ¿Öjö tawä? Çafä bamacö nowa taö lä cule. Yai Bada tänö cama ebä çai cuobä jamö, cama ebä yai çoaö cadidio

17 E, tomando um cálice, havendo dado graças, disse: Recebei e reparti entre vós;

18 pois vos digo que, de agora em diante, não mais beberei do fruto da videira, até que venha o reino de Deus.

A Ceia do Senhor

Mateus 26.26-30; Marcos 14.22-26; 1 Coríntios 11.23-25

19 E, tomando um pão, tendo dado graças, o partiu e lhes deu, dizendo: Isto é o meu corpo oferecido por vós; fazei isto em memória de mim.

20 Semelhantemente, depois de cear, tomou o cálice, dizendo: Este é o cálice da nova aliança no meu sangue derramado em favor de vós.

21 Todavia, a mão do traidor está comigo à mesa.

dājā, öjö dājā ya tā nia shino waö ço —a cuma.

17 Öjö dājā j̄shima a fa dälönö, toubä nia lä coano wejei toubä ja, Yai Bada nija a bufi ʔafa doblalou fa wäyāmonö, cama ebä nija a wə fama. —Bei. Ei j̄shima a ja wamacö nö bluca liyobä, a da dälöje.

18 Cafä bamacö nowa taö lä cule. Ei uba bāma nashiwä toubä lä coale ya toubä nia coaö ço jaöomi. Yai Bada tänö cama ebä çai cuobä jamö, öjamö ya toubä nia shino coaö ço —a cuma.

19 Öjö dājā nii a fa dälönö, Yai Bada nija a bufi ʔafa doblalou wäyāmou çooma. Öjö dājā a fa joyolalönö cama ebä nija bā jöbäö cuaama. Bā jöbālanö abinaja bā nowa tama. —Ei nii a lä cui, camiyä ya nia lä jöbö wei, ei bei ya yaji nö owä, cafä wamacö bayeliblamobä ya nia lä jöbö wei. Bamacö iyaö lä cuaalenaja bā cuaaö da juo, wamale nofi jaducubobä —bā nowa tama.

20 Inaja showawä, bā fa iyalönö, j̄shima a ja, nashiwä toubä befi çai dāa nomöjölema. Abinaja a cuma. —Yai Bada tänö tā ʔafa lä wäqueno wei tā ʔa bejedi cublobä, öjö bei lä ya iyäbö nö owä. Wamacö bayeliblamobä ya iyäbö läblalio. Öjö wama tā ʔa nofi dude jaducubobä, ei a li j̄shima.

21 Öjö ma cui, yale nia lä nomojoliaö wei a lä cui, camiyä bamacö nija a iyaö çai coyocoa lä cule.

22 Porque o Filho do Homem, na verdade, vai segundo o que está determinado, mas ai daquele por intermédio de quem ele está sendo traído!

23 Então, começaram a indagar entre si quem seria, dentre eles, o que estava para fazer isto.

Seja o maior como o menor

24 Suscitaram também entre si uma discussão sobre qual deles parecia ser o maior.

25 Mas Jesus lhes disse: Os reis dos povos dominam sobre eles, e os que exercem autoridade são chamados benfeitores.

26 Mas vós não sois assim; pelo contrário, o maior entre vós seja como o menor; e aquele que dirige seja como o que serve.

27 Pois qual é maior: quem está à mesa ou quem serve? Porventura, não é quem está à mesa? Pois, no meio de vós, eu sou como quem serve.

28 Vós sois os que tendes permanecido comigo nas minhas tentações.

22 Camiyä ya lä yanowamöblaleyoluno wei ya lä cui, bejedi lä wale nia nomamaöje, Yai Bada tänö tä taamaö lä bufiono weinaja showawä. Öjö ma cui, wale yai nia lä nomojoliaö wei a lä cui, öjö a nö nia shino yai bleaaö dodijio —a cuma.

23 Cama ebä wälïyou ja, abinaja bä cuma. —Bä nö lä nabämou wei bä nija, ¿wedi jamö a lä cuinö a nia jömöaö? —bä cuma.

Cama bä bada cuo bufi lä doblaono wei tä a

24 Jesús nija bä lä nocaono wei, cama bä bada cuo bufi doblao fa ayaonö, bä afa tayoa dicolayoma.

25 Abinaja Jesúsno bä nowa tama. —Bluca bä lä bälöblai bä nijamö bä bada lä läblai, cama bä a shino jliamou bufi doblao talei. Cama bä bada lä cui, “Ya bä bayeliblabä ya li läo”, bä li cama cuu.

26 Öjö ma cui, inaja cafä wamacö nofi tamamobä wamacömi. Ma, cafä wamacö nija bada a cuo bufi lä doblao wei a lä cui, jai a oshe a shino yai cublobä. A lä nosiemou wei a lä cuinö bä nosiemaö fe balojoo mlai, bä shino yai bayeliblabä. ¿Öjö tawä?

27 Ai a lä cui, a iyabä a loquei. Ai a mö feduwä lä cuinö a iyamabä ebä nii baaquei. ¿Wedi jamö a lä cui, a yai bada, öjö lä? A lä iyale a shino yai bada, ¿öjö tawä? Öjö ma cui, camiyä ya lä cui, cafä wamacö nijamö ya lä cuaale, jai bamacö nosie juabä ya cua yalo, ya jaomou si ijejewä.

28 ¿Öjö tawä? —a cuma—. Wale nö ma bleaamaö wejei ma cui, wamacö nocaono fe lä yadio wei wamacö.

29 Assim como meu Pai me confiou um reino, eu vo-lo confio,

30 para que comais e bebais à minha mesa no meu reino; e vos assentareis em tronos para julgar as doze tribos de Israel.

Pedro é avisado

Mateus 26.31-35; Marcos 14.27-31; João 13.36-38

31 Simão, Simão, eis que Satanás vos reclamou para vos peneirar como trigo!

32 Eu, porém, roguei por ti, para que a tua fé não desfaleça; tu, pois, quando te converteres, fortalece os teus irmãos.

33 Ele, porém, respondeu: SENHOR, estou pronto a ir contigo, tanto para a prisão como para a morte.

34 Mas Jesus lhe disse: Afirmo-te, Pedro, que, hoje, três vezes negarás que me conheces, antes que o galo cante.

As duas espadas

35 A seguir, Jesus lhes perguntou: Quando vos mandei sem bolsa, sem alforje e sem sandálias, faltou-vos, porventura, alguma coisa? Nada, disseram eles.

29 Öjö cudeenö bada bamacö nia tablaö, Fayänö camiyä wale lä taamano weinaja showawä,

30 iba ya bä çai nia lä cuo wei jamö, camiyä nija wamacö nö liyobä. Bada bä döcäobä täbä lä cui, afä 12 täbä ja wamacö fa döcäalunö, Isaeli ebä nija wamacö nia bada läo, öjö bä ijilubö 12 ebä nodiwä lä yaiablalou wei bä nija—a cuma.

Pedronö Jesús a nofi nia jole lä mojudubono wei tä ą

31 Simón Pedro nija abinaja Jesús a cuma. —Simón. Wale ą da jililä, Simón. Sadanasinö wa wababä, Yai Bada nija a wä faö waiquiwä. İcali wa fa laecanö, nii bä lä taö wejei jamö bei tesibä joyamou lä culenaja, wa nia tablamou.

32 Öjö ma cui, Yai Bada nija bäfä nö bayeli nacaö waiquiwä, wa bufi lojodoo fe yadiobä. Wa bufi mö yabajablou ço däjä, aifä wa bä bufi lojodoamaö mö feduobä — a cuma.

33 Abinaja Pedro a cuma. —Tä ą wäyäle. Bäfä nia daaimi. Täbä fe lä lamaö wejei jamö wa fe ma laquei wejei ma cui, wa shäo ma cujei, cafä nija ya nia nocaio fe yadio showao —a cuma.

34 —Ma, Pedro —Jesús a cuma—. Bäfä nowa taö lä cule. Cadala a wä faö showao mlao däjä, 3 wale nofi nia jole jole mojudubou cuo —a cuma.

Jesús ebä nö nia bleaaö lä majöono wei tä ą

35 Cama ebä nija abinaja Jesús a çai cuma. —Bamacö jaba lä shömano wei däjä, blada wama bä besibonomi. Wama täbä didibofälöbä tä ma cui, wama täbä

36 Então, lhes disse: Agora, porém, quem tem bolsa, tome-a, como também o alforje; e o que não tem espada, venda a sua capa e compre uma.

37 Pois vos digo que importa que se cumpra em mim o que está escrito: Ele foi contado com os malfeitores. Porque o que a mim se refere está sendo cumprido.

38 Então, lhe disseram: SENHOR, eis aqui duas espadas! Respondeu-lhes: Basta!

Jesus no Getsêmani

Mateus 26.36-46; Marcos 14.32-42

39 E, saindo, foi, como de costume, para o monte das Oliveiras; e os discípulos o acompanharam.

40 Chegando ao lugar escolhido, Jesus lhes disse: Oraí, para que não entreis em tentação.

däanomi. Wamacö mamicö didio nomöjöobä täcö ma cui, wama täbä bolacabonomi. Wamacö shinoco lä junu wei däjä, ¿wamacö nö bleaama tawä? —a cuma. —Ma, bleaanomi —bä cuma.

36 Abinaja bä nowa taö nomöjöoma. —Öjö ma cui, abinaja ya cuu nomöjöo. Blada wama bä besibou ja, öjö bä çai da juje. Wama täbä didibofälöbä wama tä tabou ja, inaja showawä. Ai wanö, shocobi wa taboimi ja, camishi wa cö fa jöböcönö, shocobifä a da lululä.

37 Bamacö nowa malä tale. Yai Bada etä ç oni jamö ya wäfa lä tamou wei tä ç nia bejedi wawäblou. Abinaja tä ç cuu. Wälidiwä talewä bä nija a yädämaquemaje. ¿Öjö tawä? —a cuma—. Einaja tä ç cuu. Yai Bada etä ç ja, ya wäfa lä tamou wei tä bluca wawäblobä tä malä cui.

38 Abinaja bä cuma. —Tä ç wäyäle, möblaa. Ei shocobi bolacabö cäcöbö cua —bä cuma. —Inaja lä waiquiwä —a cuma. Oliba tä balöcö jamö Jesús a nö bayeli lä nacaono wei tä ç

39 A fa sibolunö, Oliba tä balöcö jamö Jesús a ayofälöma, showadi a lä cuaano weinaja showawä. Cama ebä lä nocamabono wei bä yauablalou showaoma.

40 Bä showadi lä cublaaö wei jamö bä fa waloicunö, abinaja bä nowa tama. —Yai Bada nija bä nö çai bayeli da nacao, Sadanasinö wamacö yabäcäblaö däjä wama a wä juaö yacläo dicoo mlaobä —bä nowa tama.

⁴¹ Ele, por sua vez, se afastou, cerca de um tiro de pedra, e, de joelhos, orava,

⁴² dizendo: Pai, se queres, passa de mim este cálice; contudo, não se faça a minha vontade, e sim a tua.

⁴³ [Então, lhe apareceu um anjo do céu que o confortava.

⁴⁴ E, estando em agonia, orava mais intensamente. E aconteceu que o seu suor se tornou como gotas de sangue caindo sobre a terra.]

⁴⁵ Levantando-se da oração, foi ter com os discípulos, e os achou dormindo de tristeza,

⁴⁶ e disse-lhes: Por que estais dormindo? Levantai-vos e orai, para que não entreis em tentação.

Jesus é preso

Mateus 26.47-56; Marcos 14.43-50; João 18.1-11

⁴⁷ Falava ele ainda, quando chegou uma multidão; e um dos doze, o chamado Judas, que vinha à frente deles, aproximou-se de Jesus para o beijar.

⁴¹ Cama bä jilao juo däjä, maa mabä blajawä shäyämou lä culenaja Jesús a bayäcäwä fa cuicudunö, a diyäliquesdayoma. A fa diyälibodunö a nö bayeli nacaoma.

⁴²—Fabe. Fei däjä wale nö yai nia lä bleaamaö wejei tä lä cui, wa tä blajamabä tä cua ja, tä da blajamalö. Öjö ma cui, camiyä ya cuaaö bufi lä doblao weinaja mlai, cafänö wale taamaö bufi lä doblao weinaja wale da taama —a cuma.

⁴³Öjö däjä Yai Bada etä ajele fa wawäblaliyonö, a bufi lojodoblamaema.

⁴⁴Öjö däjä Jesús a bufi jölijou fe fa balojoonö, a nö bayeli yai nacao fe balojooma. Bei wäyäcu yobli lä cui, mashita jamö jai iyä iyä bä cuwä bä bläläma.

⁴⁵Yai Bada nija a wä faö fa waiconö, a fa ubladalunö, cama ebä lä nocamabono wei bä jilaa lä jäle jamö a waloo fa çoiquiyonö, bä mia dalalema. Wajä wajä bänö bä fa malishalönö bä mioma.

⁴⁶Abinaja bä nowa tama. —¿Wedi tä tabä wamacö li mia dicoa cule? Bä da jocäcälalu. Yai Bada nija bä nö çai bayeli da nacao, Sadanasinö wamacö yabäcäblaö däjä wama a wä juaö yacläo dicoo mlaobä —bä nowa tama.

Jesús a lä juwäleno wejei tä a

⁴⁷Jesúsno inaja bä nowa taö showao däjä, bä lä toujublaliyono wei bä bluca juu showaimama. Jesúsno bä 12 lä nocamabono wei ai e lä cuinö bä luluboma, Juda a wäfa lä cuono wei a lä

48 Jesus, porém, lhe disse: Judas, com um beijo trais o Filho do Homem?

49 Os que estavam ao redor dele, vendo o que ia suceder, perguntaram: SENHOR, feriremos à espada?

50 Um deles feriu o servo do sumo sacerdote e cortou-lhe a orelha direita.

51 Mas Jesus acudiu, dizendo: Deixai, basta. E, tocando-lhe a orelha, o curou.

52 Então, dirigindo-se Jesus aos principais sacerdotes, capitães do templo e anciãos que vieram prendê-lo, disse: Saístes com espadas e porretes como para deter um salteador?

53 Diariamente, estando eu convosco no templo, não pusestes as mãos sobre mim. Esta, porém, é a vossa hora e o poder das trevas.

Pedro nega a Jesus

cuinö. Jesús nija a icua ajedequema, a nomojoli mamocacö buyucabä.

48 Öjö ma cui, abinaja Jesús a cuma. — Juda. Wale nomojoli lä buyucaö wei tänö, camiyä ya lä yanowamöblaleyoluno wei ya lä cui, bä nö lä nabämou wei bä nija, ¿bei wale nia li jömöaö dicoo? —a cuma.

49 Jesús ebänö tä nia lä cublou wei tä fa dalalöjenö, abinaja Jesús nija bä cuma. — Tä ą wäyäle. Shocobi bänö bama bä nabä quequei tawä? —bä cudaliyoma.

50 Inaja bä fa cudalunö, ai e isholayoma. Nofi báyäalewä bada a nosie juamobä a nabä fa queicunö, a yömöca baquequeblalema.

51 Öjö ma cui, Jesúsno a wasölema. —Ma, bä isho dijä —a fa cunö, bei yömöcacö lä baquequeblaleno wei yömöcacö fa jubanö, a jaloa çomalema.

52 Öjö däjä, a nabä lä juno wejei bä nija Jesús a wä fama. Nofi báyäalewä blowäjäwä bä ma cui nija, Yai Bada etä yafi jamö bä lä läono wei bä ma cui nija, judio bada ai bä ma cui nija, abinaja Jesús a cuma. —Tomömolewä bä nabä juu lä culajeinaja, ¿wedi tä tabä bei wamale nabä li juu cuaaö dicoo cufe? ¿Wedi tä tabä shocobi, nablushi wama bä çai juu cuboyoi?

53 Yai Bada etä yafi jamö bamacö çai loo däjä wamale juwäano malä mlai. Öjö ma cui, wamacö cuaaö bufi lä doblao wei wamacö cuaabä tä cublou lä cule, mö didi jamö a bada lä läle a nosiemobä —a cuma. Pedronö Jesús a nofi jole lä mojudubono wei tä ą

Mateus 26.69-75; Marcos 14.66-72; João 18.15-18,25-27

54 Então, prendendo-o, o levaram e o introduziram na casa do sumo sacerdote. Pedro seguia de longe.

55 E, quando acenderam fogo no meio do pátio e juntos se assentaram, Pedro tomou lugar entre eles.

56 Entrementes, uma criada, vendo-o assentado perto do fogo, fitando-o, disse: Este também estava com ele.

57 Mas Pedro negava, dizendo: Mulher, não o conheço.

58 Pouco depois, vendo-o outro, disse: Também tu és dos tais. Pedro, porém, protestava: Homem, não sou.

59 E, tendo passado cerca de uma hora, outro afirmava, dizendo: Também este, verdadeiramente, estava com ele, porque também é galileu.

60 Mas Pedro insistia: Homem, não compreendo o que dizes. E logo, estando ele ainda a falar, cantou o galo.

61 Então, voltando-se o SENHOR, fixou os olhos em Pedro, e Pedro se lembrou da palavra do SENHOR, como lhe dissera: Hoje, três vezes me negarás, antes de cantar o galo.

54 Öjō dājā Jesús a fa juwälöjenö, nofi bāyāalewā bada e yafi jamö a öbölefälömaje. Pedro a jāwājāwā yauafälöma.

55 Yafi sibo lä jīcoloi tā möamo ja, cowa wacö fa yābalöjenö, bā bomobā bā loquema. Öjō dājā Pedro a çai loo coyocoquema.

56 Öjō tawā? Pedro a loobā jamö, cowa wacö shī wacacawā ja a fa dalalönö, bada a wā juamobā a suwā lä cuinö a möö dodijoma. Yoca lä jolemabou wei a suwā cuoma. Ai e nija abinaja a cuma. —Jesús nija fei a çai cuoma —a cuma.

57 Öjō ma cui a wā jole mojudumou ja, abinaja a Pedro cuma. —Ma. Öjō ya daimi —suwā nija a cuma.

58 Tā nō fa dedejedalunö, ai anö Pedro a daa fa nomöjölalönö, abinaja e cuma. —Cafā ma cui cama wa e çai —a cuma ma cui, —Ma, öjō ya emi —Pedro a cuma.

59 Tā nō dedejedou fa çolonö, ai a wā faö nomöjöö ja, a wā fe blacājoma. —Bejedi lä öjō bā nija ei a çai çocaoma. Calileатели a malä cui —a cuma.

60 Öjō ma cui abinaja Pedro a cuu mö feduoma. —Cuwi. Camiyā nija wa lä cufe ya tā daimi —a cudou dājā, yedu cadala a wā nocablaliyoma.

61 Öjō dājā Bada tänö Pedro a möa ashädalema. A fa mödalönö, Bada anö a nowa lä tano wei Pedronö tā nofi jaducudalema. “Cadala fei dājā a wā faö

⁶² Então, Pedro, saindo dali, chorou amargamente.

Os guardas zombam de Jesus

⁶³ Os que detinham Jesus zombavam dele, davam-lhe pancadas e,

⁶⁴ vendando-lhe os olhos, diziam: Profetiza-nos: quem é que te bateu?

⁶⁵ E muitas outras coisas diziam contra ele, blasfemando.

Jesus perante o Sinédrio

Mateus 26.57-68; Marcos 14.53-65

⁶⁶ Logo que amanheceu, reuniu-se a assembléia dos anciãos do povo, tanto os principais sacerdotes como os escribas, e o conduziram ao Sinédrio, onde lhe disseram:

⁶⁷ Se tu és o Cristo, dize-nos. Então, Jesus lhes respondeu: Se vo-lo disser, não o acreditareis;

⁶⁸ também, se vos perguntar, de nenhum modo me respondereis.

⁶⁹ Desde agora, estará sentado o Filho do Homem à direita do Todo-Poderoso Deus.

showao mlao dājā, 3 wale nofi nia jole mojudoubou”, a nowa malä tano wei.

⁶²Öjö dājā a bufi fa wajäblalunö, a siboa fa showadalunö a öcöma.

Bada bänö Jesús a dobloimi lä jömano wejei tä ą

⁶³Jesús a lä juwäbono wejei bänö a nö waiblamaje. A çai shämaje.

⁶⁴Mamocu fa joyabojenö, a nö waiblaöje ja, a çai wälimaje. —Yai Bada a wano wäyälwä wa jowa lä cui, tä ąfa wäa da cadidiba. ¿Wedinö bei wa shälei cufe? —a nowa tamaje.

⁶⁵Bä ą wälidiwä falanö a nö waibladimaje.

⁶⁶Tä mö fa jalulunö, judio bada bä yododaö fenaoma. Nofi bäyälwä blowäjäwä bä ma cui, Moisesi tä ą ja täbä lä damaö wejei bä ma cui, öjö bä yododoobä jamö a icuobä, Jesús a öbölefälömaje. Abinaja a nowa tamaje.

⁶⁷—Yai Bada tänö a shömabä a lä yaileno wei, öjö lä cafä bei wa e waiquiwä ja, a wä nö da wäbo —bä cuma ma cui, abinaja Jesús a cuma. —Bämacö nowa taö ma cui ja, wamale ą nia bejedi bufiimi.

⁶⁸Cafä bämacö wälüi ma cui ja, wamale ą nia çai juaimi.

⁶⁹Öjö ma cui, ya fe fa weyadalunö, camiyä ya lä yanowamöblaleyoluno wei ya lä cui, Yai Bada tä nö wälojaö lä ayao wei boco jayu mashi jamö ya nia döcöodayou —a cuma.

70 Então, disseram todos: Logo, tu és o Filho de Deus? E ele lhes respondeu: Vós dizeis que eu sou.

71 Clamaram, pois: Que necessidade mais temos de testemunho? Porque nós mesmos o ouvimos da sua própria boca.

Lucas 23

Jesus perante Pilatos

Mateus 27.1-2,11-14; Marcos 15.1-5; João 18.28-38

1 Levantando-se toda a assembléia, levaram Jesus a Pilatos.

2 E ali passaram a acusá-lo, dizendo: Encontramos este homem pervertendo a nossa nação, vedando pagar tributo a César e afirmando ser ele o Cristo, o Rei.

3 Então, lhe perguntou Pilatos: És tu o rei dos judeus? Respondeu Jesus: Tu o dizes.

4 Disse Pilatos aos principais sacerdotes e às multidões: Não vejo neste homem crime algum.

5 Insistiam, porém, cada vez mais, dizendo: Ele alvoroça o povo, ensinando por toda a Judéia, desde a Galiléia, onde começou, até aqui.

70 Öjö däjä, abinaja bä bluca cuu showaoma. —¿Yai Bada cafä bei wa e Ijlubö, öjö lä? —bä cuma. —Wamacö a cadidou. Öjö ya e —Jesús a cuu mö feduoma.

71 Öjö däjä, abinaja cama bä nowa tayoma. —¿Öjö tawä? ¿Wedi tä tabä ai bäma bä a li jiliaa çolei? Cama bäma a wä jilia malä waiquilufe —bä nowa tayoma.

Lucas 23

1 Öjö däjä, bä bluca fa ubladalunö, Lomateli bada tä Bilado nija Jesús a çai fa juvenö,

2 a wäfa dobroimi wäyämaje. Abinaja bä cuma. —Ei a lä cuinö, judio yamalecö yaclämaö bufi lä doblao wei yama a daö. Cafä Lomateli bada bamacö a juaö mlaobä a wä faö. Bada tä Sesa nija blada bä jöböamobä tä ma cule, yamalecö wasöö. Cama a wäfa bada jilou, Yai Bada tänö a shömabä a lä yaileno wei. A nia jowa yai bälöo dodijio —bä cuma.

3 Biladonö a wälü ja, abinaja a cuma. —Cafä ¿judio bada bei wa? —a cuma. —Awei. Wa wä cadidou —Jesús a cuma.

4 Öjö däjä, nofi bäyäälewä blowäjawä bä ma cui nija, bä lä toujono wei bä ma cui nija, abinaja Bilado a cuma. —Ei a doblou lä mlai ya etä daimi —a cuma.

5 Öjö ma cui, bä a fe blacäjoma. —Judea tä ulifi jamö bä lä bälöblai bä shi bluca jalimomaö lä cudi. Calilea jamö bä jaba fa yömölanö, etä a wäyäo fa cuaaimanö, eja

6 Tendo Pilatos ouvido isto, perguntou se aquele homem era galileu.

7 Ao saber que era da jurisdição de Herodes, estando este, naqueles dias, em Jerusalém, lho remeteu.

Jesus perante Herodes

8 Herodes, vendo a Jesus, sobremaneira se alegrou, pois havia muito queria vê-lo, por ter ouvido falar a seu respeito; esperava também vê-lo fazer algum sinal.

9 E de muitos modos o interrogava; Jesus, porém, nada lhe respondia.

10 Os principais sacerdotes e os escribas ali presentes o acusavam com grande veemência.

11 Mas Herodes, juntamente com os da sua guarda, tratou-o com desprezo, e, escarnecendo dele, fê-lo vestir-se de um manto aparatoso, e o devolveu a Pilatos.

12 Naquele mesmo dia, Herodes e Pilatos se reconciliaram, pois, antes, viviam inimizados um com o outro.

Jesus outra vez perante Pilatos

Mateus 27.15-26; Marcos 15.6-15; João 18.39—
19.16

13 Então, reunindo Pilatos os principais sacerdotes, as autoridades e o povo,

ma cui etä ą çai wäyäö showawä —bä cuma.

6Biladonö öjö tä ą fa jililänö bä wälima. —
¿Fei Calileатели bei a? —a cuma.

7A wäfa Calileатели fa jililänö, öjö bä nija a bada lä läono wei nija, Jesús a shömöa fe dolea majölema, Elode a bada nija. Jelusale jamö Elode cama a fama çai cuo ajedeoma.

8Jesús a möö ja, Elode a bufi doblaloma. A wäno bluca jilibou waiquioma yalo, a möö bufi doblao nö dedeaö waiquioma. Tä nö lä quilijii tä jowa lä wawämano wei, tä çai möö bufi doblaoma.

9Öjö cudeenö a wälüi nö dedeama ma cui, Jesús a wä juo bädaonomi.

10Nofi bäyäalewä blowäjäwä bä ma cui, Moisesi tä ą ja täbä lä damaö wejei bä ma cui, öjamö bä çai fa ublajaicunö, Jesús a wäfa dobloimi wäyäöje ja, bä ą faö wälidioma.

11¿Öjö tawä? Elode a ma cuinö, cama sodado ebä ma cuinö, a nö waiblamaje. A noca flecamaje. Camishi liyäjäwä cäcö ja, a jole jole lucäa fa nomöjömälönö, Bilado nija a shömöa çolema.

12¿Öjö tawä? Öjö tä cublou showao mlao däjä, Elode, Bilado sho cäcöbö nofi ma wäliayono wei ma cui, öjö däjä cäcöbö nofimayou majöoma.

Jesús a yai lä waimolayono wei tä ą

13Öjö däjä, Biladonö bä çocamomalema. Nofi bäyäalewä blowäjäwä bä ma cui,

14 disse-lhes: Apresentastes-me este homem como agitador do povo; mas, tendo-o interrogado na vossa presença, nada verifiquei contra ele dos crimes de que o acusais.

15 Nem tampouco Herodes, pois no-lo tornou a enviar. É, pois, claro que nada contra ele se verificou digno de morte.

16 Portanto, após castigá-lo, soltá-lo-ei.

17 [E era-lhe forçoso soltar-lhes um detento por ocasião da festa.]

18 Toda a multidão, porém, gritava: Fora com este! Solta-nos Barrabás!

19 Barrabás estava no cárcere por causa de uma sedição na cidade e também por homicídio.

20 Desejando Pilatos soltar a Jesus, insistiu ainda.

21 Eles, porém, mais gritavam: Crucifica-o! Crucifica-o!

judio bada ai bä ma cui, ai bä bluca ma cui, öjö bä fa çocamomalönö,

14 abinaja bä nowa tama. —Bei. Ya dobroimi jömabä fei wama a bälaqueyoluma. Wamacö jowa yaclämaö bufi doblaoma, Lomateli bada yamalecö a juaö mlaobä. Cafä wamacö mamo mötale ja ya ma wälino wei ma cui, wamacö lä cuno wei moli ma cui ya etä dablanomi.

15 Elode ma cuinö etä çai dablanomi. A shömöa malä çoleno wei. ¿Öjö tawä? A nomabä etä cuami.

16 Öjö cudeenö, ya si yafelia fa bämälalönö ya nia jujeblamaö —a cuma.

17 ¿Öjö tawä? Yai Bada a waiteli lä jayvano wei a nofi çocamoaje däjä, Bilado nija judio showadi bä a shino fama. Bä fe lä laono wei bä lä cui, moli täbä shino jujedamaö bufimaje.

18 Öjö cudeenö, bä lä yododano wei bä a bluca faö fa showadaonö, abinaja bä cuma. —¡Miji a da shämalö! ¡Balabasi a yai shino da famaliyo! —bä cuma.

19 Öjö Balabasi a lä cui, Lomateli bada bä joyabeje, Jelusaleteli bä shifilimomaö ja, a fe labomaje. Ai a lä shälei wei tä nowa çai ja.

20 Jesús a jujeblaö bufi doblaö waiquiwä yalo, bä lä çocamono wei bä nija Bilado a wä faö çoma.

21 Öjö ma cui, bä a shi doa dicolayoma. — ¡Fii balitama defi jamö a shino da basumacö! ¡A da basumacö! —bä cublaloma.

22 Então, pela terceira vez, lhes perguntou: Que mal fez este? De fato, nada achei contra ele para condená-lo à morte; portanto, depois de o castigar, soltá-lo-ei.

23 Mas eles instavam com grandes gritos, pedindo que fosse crucificado. E o seu clamor prevaleceu.

24 Então, Pilatos decidiu atender-lhes o pedido.

25 Soltou aquele que estava encarcerado por causa da sedição e do homicídio, a quem eles pediam; e, quanto a Jesus, entregou-o à vontade deles.

Simão leva a cruz de Jesus
Mateus 27.32; Marcos 15.21

26 E, como o conduzissem, constringendo um cireneu, chamado Simão, que vinha do campo, puseram-lhe a cruz sobre os ombros, para que a levasse após Jesus.

Jesus rumo ao Calvário

27 Seguia-o numerosa multidão de povo, e também mulheres que batiam no peito e o lamentavam.

22Bilado a wə faö çoma. —¿Wedi tabä fii balitama defi jamö ya li basua bädamaquei? ¿Wedi bei tä li taö dodijioma? A doblou lä mlai ya etä daimi, a shämobä. Öjö cudeenö ya si yafelia fa bämälälönö, ya nia jujeblamaö —a Bilado cuma.

23Öjö ma cui, bä ą shi doa dicolayoma. Fii balitama defi ja a basuamabä, bä ą fe blacäjoma. Bä ą nacläalanö, Bilado a nowa tadiimaje.

24Öjö cudeenö, yacumö Biladonö a shämaö bufima, bä lä cuno weinaja showawä.

25Ai a fe lä labono wejei a shino jujeblamaö ayalayoma, a wəfa lä yubono wejei. ¿Öjö tawä? Lomateli bada bä joyabeje, Jelusaleteli bä lä shifilimomaleno wei a lä cui, ai a çai lä shälano wei, öjö a jujeblalema. Öjö ma cui, Jesús a taamaö bufi lä doblaono wejeinaja a taamabeje, a noshi öjödadalesa.

Jesús a shäbeje a lä öbölefälönö wejei tä ą

26Jesús a öböbou çai lä juimadujei jamö, Sileneteli Simón a çoimabä jamö a mö bamalemaje. A mö fa bamalöjenö a juwälemaje. Öjö nija, fii defi nia lä blilio wei defi yalucua nomöjóa fe yadimaquemaje, Jesús a nodi jamö edefi çai nojaobä.

27A shäbeje jamö, Jesús nijamö bluca fe balojowä bä nocalayofälöma. Suwä bä çai.

28 Porém Jesus, voltando-se para elas, disse: Filhas de Jerusalém, não choreis por mim; chorai, antes, por vós mesmas e por vossos filhos!

29 Porque dias virão em que se dirá: Bem-aventuradas as estéreis, que não geraram, nem amamentaram.

30 Nesses dias, dirão aos montes: Caí sobre nós! E aos outeiros: Cobri-nos!

31 Porque, se em lenho verde fazem isto, que será no lenho seco?

32 E também eram levados outros dois, que eram malfeitores, para serem executados com ele.

A crucificação

Mateus 27.33-44; Marcos 15.22-32; João 19.17-27

33 Quando chegaram ao lugar chamado Calvário, ali o crucificaram, bem como aos

Öjö suwä bä balöcö shäolanö a nomöa bofälömaje.

28 Öjö bä nija Jesús a mö fa yaiblalunö, abinaja bä nowa tama. —Jelusaleteliyoma wamacö. Wamale nomöa bo dijä. Cafä bä nomöa yai da yuamo. Ijilufä bä nomöa çai yai da boje.

29 Tä yai wälidiblou däjä, bä lä shöbönabö wei bä nö nia malä bleaaö wei. Bä ijilubö çai lä cui, inaja showawä. Öjö däjä, abinaja täbä nia cuu. “Bä shöbönabödalou lä mlai bä bufi yai doblalobä, öjö bä li. Bä ijilubö tablaö dao lä mlai, bä shadimabou dao lä mlai, öjö bä bufi yai doblalobä”, bä nia cuu.

30 Öjö däjä, bei macö ma cui ja bä ç nia faö. “¡Bei wamacö fa wäcälönö, yamalecö fe da shäbalu!”, bä nia cuu. Jefu bä ma cui ja, bä ç nia çai faö. “¡Jefu wamacö fa wäcälönö, yamalecö da badädäbalö!”, bä nia cuu —Jesúsnö bä nowa tama.

31 Abinaja a çai cuma. —Camiyä fii ya defi liyä lä cui, inaja wale taamaö dicooje ja, cafä fäwä wamacö defibä lä cui wamacö nö nia yai bleaamaö fe balooje —a cuma.

Jesús a lä basuqueno wejei tä ç

32 Cäcöbö çai shämou mö feduobä, ai cäcöbö öböa mö fedua showalemaje. Cäcöbö doblonomi yalo, Jesús a shämobä jamö cäcöbö nia çai shäö mö feduo showadaomaje.

33 Felosi blaobä tä çfa ulifi lä jilabou wejei jamö a çai fa walobojolujenö, fii balitama

malfeitores, um à direita, outro à esquerda.

³⁴ Contudo, Jesus dizia: Pai, perdoa-lhes, porque não sabem o que fazem. Então, repartindo as vestes dele, lançaram sortes.

³⁵ O povo estava ali e a tudo observava. Também as autoridades zombavam e diziam: Salvou os outros; a si mesmo se salve, se é, de fato, o Cristo de Deus, o escolhido.

³⁶ Igualmente os soldados o escarneciam e, aproximando-se, trouxeram-lhe vinagre, dizendo:

³⁷ Se tu és o rei dos judeus, salva-te a ti mesmo.

³⁸ Também sobre ele estava esta epígrafe [em letras gregas, romanas e hebraicas]: ESTE É O REI DOS JUDEUS.

Os dois malfeitores

³⁹ Um dos malfeitores crucificados blasfemava contra ele, dizendo: Não és tu o Cristo? Salva-te a ti mesmo e a nós também.

defi jamö Jesús a basuquemaje. Cäcöbö doblou lä mlai cäcöbö çai basua lұlocua mö feduquemaje. Acasi boco mashi jamö ai a, jayu boco mashi jamö ai a, cäcöbö basua taaquemaje.

³⁴Öjö däjä Yai Bada nija Jesús a wä falayoma. —Fabe. Fei bä nija wale nö bähälö tabo dijä. Bä mojudili cuaaö dicoa —a cudaliyoma. Jesús a lä didiono wei bä camishi ja, ai bä bufi fa waiyonö, jömamodima bä wai shäyäjamaje, ebä nia yai lä dääö wei etä wawäblobä.

³⁵Bä nö daobä, bluca bä ublajaoma. Judio bada bänö a nö waiblaöje ja, abinaja bä cuma. —Ai täbä jowa bayeliblaö ma cuaano wei ma cui, çwedi tä tabä cama bei a li bayeliblamoimi? Yai Bada tänö a shömabä a lä yaileno wei, ei a waiquiwä ja, fei däjä cama a yai bayeliblamobä, öjö lä —bä cuma.

³⁶Sodado bänö a nö çai waiblamaje. Bä fa ajedeicunö, nashiwä toubä dodobolajenö,

³⁷abinaja a nowa tamaje. —Cafä judio bada bei wa waiquiwä ja, cafä a yai da bayeliblamolu, öjö lä —bä cuma.

³⁸Jesús a feduböcö ja, etä ą oni çai shadimaquemaje. Abinaja etä ą oni cuma. “Judio bä nija a bada cuobä, ei a”, etä ą oni cuma.

³⁹A doblou lä mlai ai a basua mö lä fedule a lä cui, Jesús nija abinaja a jushuo çai cuma. —Yai Bada tänö a shömabä a lä yaileno wei, çöjö lä wami tawä? A da

⁴⁰ Respondendo-lhe, porém, o outro, repreendeu-o, dizendo: Nem ao menos temas a Deus, estando sob igual sentença?

⁴¹ Nós, na verdade, com justiça, porque recebemos o castigo que os nossos atos merecem; mas este nenhum mal fez.

⁴² E acrescentou: Jesus, lembra-te de mim quando vieres no teu reino.

⁴³ Jesus lhe respondeu: Em verdade te digo que hoje estarás comigo no paraíso.

A morte de Jesus

Mateus 27.45-56; Marcos 15.33-41; João 19.28-30

⁴⁴ Já era quase a hora sexta, e, escurecendo-se o sol, houve trevas sobre toda a terra até à hora nona.

⁴⁵ E rasgou-se pelo meio o véu do santuário.

⁴⁶ Então, Jesus clamou em alta voz: Pai, nas tuas mãos entrego o meu espírito! E, dito isto, expirou.

⁴⁷ Vendo o centurião o que tinha acontecido, deu glória a Deus, dizendo: Verdadeiramente, este homem era justo.

⁴⁸ E todas as multidões reunidas para este espetáculo, vendo o que havia acontecido,

bayeliblamolu, öjö lä. Camiyä yafälecö çai bayeliblaö mö da fedulo —a cuma.

⁴⁰Öjö ma cui, Jesús ai tä mashi jamö a lä basule a lä cuinö a wä wasölema. —¿Yai Bada bei wa tä nö quili taimi? Cafä wa çai nomaö mö feduobä wa.

⁴¹Bäfäcö doblou fa mlacunö, bäfäcö nofi nacalayoma ma cui, ei a lä cui a nomabä etä cuami —a cuma.

⁴²Öjö däjä, Jesús nija a wä faö cadidioma. —Jesús. Afä wa bä çai cuobä jamö, wale nofi da jaducule —a cuma.

⁴³Abinaja Jesús a cuu mö feduoma. —Cafä nija ei ya wä lä cui, bejedi lä ya wä. Fei däjä showadawä, camiyänö fedu jamö bäfä çai cuodayou wä —a cuma.

Jesús a lä nomalayono wei tä a

⁴⁴⁻⁴⁵Bei. Motoca a yöloloblojoyou däjä, tä mö jödödöwä dödölayoma. Motoca lublodayou däjä, Yai Bada etä yafi jamö cäcö bada acadafu lä läono wei, cäcö cacablou mö wädätefälöma. Motoca yajadou däjä, tä shi jomoblou çölayoma.

⁴⁶Öjö däjä Jesús a wä icali laamou ja, abinaja a cuma. —¿Fabe! Cafä nija ya cuobä wale bufi da çölö. Inaja a fa cunö a jele jelemou mladaliyoma.

⁴⁷Sodado 100 bä çai lä cuono wei a bada lä cuinö, öjö tä bluca lä cublaliyono wei tä fa dalalönö, Yai Bada a nofi doablama. Abinaja a cuma. —Bejedi lä, ei a doblou lä mlai etä cuonomi.

⁴⁸A shäö nö daabeje bä bluca lä çocaono wei bä lä cuinö, öjö tä fa dalalöjenö, bä

retiraram-se a lamentar, batendo nos peitos.

49 Entretanto, todos os conhecidos de Jesus e as mulheres que o tinham seguido desde a Galiléia permaneceram a contemplar de longe estas coisas.

O sepultamento de Jesus

Mateus 27.57-61; Marcos 15.42-47; João 19.38-42

50 E eis que certo homem, chamado José, membro do Sinédrio, homem bom e justo

51 (que não tinha concordado com o desígnio e ação dos outros), natural de Arimatéia, cidade dos judeus, e que esperava o reino de Deus,

52 tendo procurado a Pilatos, pediu-lhe o corpo de Jesus,

53 e, tirando-o do madeiro, envolveu-o num lençol de linho, e o depositou num túmulo aberto em rocha, onde ainda ninguém havia sido sepultado.

54 Era o dia da preparação, e começava o sábado.

55 As mulheres que tinham vindo da Galiléia com Jesus, seguindo, viram o túmulo e como o corpo fora ali depositado.

balöcö shäolanö bä bufi wälidiwä çai sheleleo çolaliyoma.

49Jesús nofi ebä ma cui, Calilea jamö culanö bä suwä lä nocaono wei bä ma cui, öjö bä bluca jäwäjäwä çai fa ublajaonö, bä nö çai labajami dablalou showaoma.

Jesús a nomawä lä blaqueno wejei tä a

50Öjamö Alimadeateli José a wafa lä cule, a çai cuoma. Öjö Alimadeateli bä lä cui, Judea tä ulifi jamö bä bälöo mö feduoma. Öjö José a lä cui, a bejedimou bufi doblaoma, a dodijama. Judio bada bä lä läono wei bä nija a coyocooma.

51¿Öjö tawä? Jesús a lä waileno wejei däjä a waimaö bufinomi. Yai Bada tänö cama ebä nia çai lä cuo wei, tä nö shi jaliwä daboma.

52Öjö a José lä cui, Bilado nija a fa icuicunö, Jesús a wafa nomawä boma, a didiabä.

53A nomawä fa itomalönö, camishi acadafu au cäcönö a jaloblalema. Maa maca ja a maquequema, nomawä bä maqueblaabeje, maca lä tablaleno wejei maca jamö. Nomawä ai bä maquebou balöono lä mlajei maca cuoma.

54¿Öjö tawä? Täbä yanöcöobä tä mö jalu nia cublou lä fenaö wei tä weyade cuo waiquioma cudeenö bä shi jalimoma, tä nia lä tamou wei tä taö showadaobeje.

55Calilea jamö culanö, Jesús nija bä suwä lä yauono wei bä lä cuinö, José nija bä nocaa fa showadaicunö maca dalalemaje. A lä maqueono wei tä çai fa dalalöjenö,

⁵⁶ Então, se retiraram para preparar aromas e bálsamos. E, no sábado, descansaram, segundo o mandamento.

Lucas 24

A ressurreição de Jesus

Mateus 28.1-10; Marcos 16.1-8; João 20.1-10

¹ Mas, no primeiro dia da semana, alta madrugada, foram elas ao túmulo, levando os aromas que haviam preparado.

² E encontraram a pedra removida do sepulcro;

³ mas, ao entrarem, não acharam o corpo do SENHOR Jesus.

⁴ Aconteceu que, perplexas a esse respeito, apareceram-lhes dois varões com vestes resplandcentes.

⁵ Estando elas possuídas de temor, baixando os olhos para o chão, eles lhes falaram: Por que buscais entre os mortos ao que vive?

⁶ Ele não está aqui, mas ressuscitou. Lembrai-vos de como vos preveniu, estando ainda na Galiléia,

⁷ quando disse: Importa que o Filho do Homem seja entregue nas mãos de

⁵⁶bä lä bälöle jamö bä çõa çõlayofälöma. Nomawä bä showadi jölöcaö lä cuaano wejeinaja a taamabeje, dabö dabö toubä nö lä lijoli wei toubä tamaje. Täbä nö lä clēdeli wei tä çai coyocamaje. Öjö ma cui, sábado dājä täbä yanöcöo balöoma, Moisesi tä ʔ lä cuu weinaja showawä.

Lucas 24

Jesús a jocädu lä çõno wei tä ʔ

¹Öjö tä fena ja, domingo tä mö jalu lä cublole dājä, suwä bä jocäblou fa fenablalonö, maa maca jamö bä aa fenalayofälöma, motoca a jaba juimaö dājä. Dabö dabö toubä nö lä lijoli wei toubä lä tano wejei, öjö toubä çai.

²Maa maca jamö bä fa waloicunö, yoca lä laono wei ma bada jilulano dalalema ma cujei,

³bä fa lucälönö maca bloque dalalemaje. A nomawä cuonomi.

⁴Öjö tä ja, bä bufi wedinajamou yaio dājä, yedu bolacabö täcöbö damolaliyoma. Täcöbö camishibö mömou shi wacalaoma.

⁵Bä suwä fa quililalunö, mashita ajamö bä möfe deiolaliyoma. Öjö dājä täcöbö lä damolaliyono wei täcöbö lä cuinö, abinaja bä nowa suwä taböma. —¿Wedi tabä nomawä bä cuobä jamö, demi bei wama a li dayäaö?

⁶Calilea jamö wamacö çai cuo showao dājä, wamacö malä yömölano wei. Tä ʔ nofi da jaduculeje.

⁷A lä yanowamöblaleyoluno wei a lä cui, wälidiwä talewä bä nija a noshi nia jõwa

pecadores, e seja crucificado, e ressuscite no terceiro dia.

⁸ Então, se lembraram das suas palavras.

⁹ E, voltando do túmulo, anunciaram todas estas coisas aos onze e a todos os mais que com eles estavam.

¹⁰ Eram Maria Madalena, Joana e Maria, mãe de Tiago; também as demais que estavam com elas confirmaram estas coisas aos apóstolos.

¹¹ Tais palavras lhes pareciam um como delírio, e não acreditaram nelas.

¹² Pedro, porém, levantando-se, correu ao sepulcro. E, abaixando-se, nada mais viu, senão os lençóis de linho; e retirou-se para casa, maravilhado do que havia acontecido.

Os discípulos no caminho de Emaús

Marcos 16.12-13

¹³ Naquele mesmo dia, dois deles estavam de caminho para uma aldeia chamada Emaús, distante de Jerusalém sessenta estádios.

¹⁴ E iam conversando a respeito de todas as coisas sucedidas.

öjödabomaje. ¿Öjö tawä? Fii balitama defi ja a nia basuamamaje. Öjö däjä bolacabö tä mö fa dödölönö, a demi nia jöwa jocädou çöoma —täcöbö cuma.

⁸Cama täcöbö anö bä bufi suwä möblaliyoma. Jesús a lä cuno wei tä a nofi jaducudalemaje.

⁹Öjö däjä maa maca jamö bä faa fa çöfufälönö, Jesús 11 ebä ma cui nija, ai bä bluca ma cui nija, tä a bluca wäyää çöjolumaje.

¹⁰¿Öjö tawä? Jesúsno bä lä shömöleno wei bä nija tä a lä wäyääno wejei bä lä cui, ei bä afa suwä cuoma. Madalateliyoma María a cuoma, Wana a çai. Santiago bä nöö e çai cuoma, María a wäfa cuo mö lä feduono wei. Ai bä çai suwä.

¹¹Öjö ma cui, tä a jilimamou nofi fa mojuduonö, bä a bejedi bufinomije.

¹²Öjö ma cui, Pedro a fa jocädalunö, maa maca jamö a lälää fe yadilayofälöma, Jesús a lä maquequeno wejei jamö. Öjamö a fa lodalunö, tä möö mö wädäama. Öjö ma cui cama bei a möö mlai ja, camishi acadafu au bänö a lä yaçicoloono wei bä lä cui, öjö bä shino jilaa dalalema. Öjö däjä a bufi wedinajamou çai çö çölayofälöma. Emausi yo jamö Jesús a lä damolaliyono wei tä a

¹³Öjö tä mö jalu showawä ja, Emausi tä afa shabono lä cule jamö, Jesús nija bä lä nocaono wei ai cäcöbö alayoma. Moli tä mö jalu ja täbä blajawä juu lä culenaja, tä shabono blajadawä cuoma.

¹⁴Tä bluca lä cuaano wei tä afa wayoaböfälöma.

15 Aconteceu que, enquanto conversavam e discutiam, o próprio Jesus se aproximou e ia com eles.

16 Os seus olhos, porém, estavam como que impedidos de o reconhecer.

17 Então, lhes perguntou Jesus: Que é isso que vos preocupa e de que ides tratando à medida que caminhais? E eles pararam entristecidos.

18 Um, porém, chamado Cleopas, respondeu, dizendo: És o único, porventura, que, tendo estado em Jerusalém, ignoras as ocorrências destes últimos dias?

19 Ele lhes perguntou: Quais? E explicaram: O que aconteceu a Jesus, o Nazareno, que era varão profeta, poderoso em obras e palavras, diante de Deus e de todo o povo,

20 e como os principais sacerdotes e as nossas autoridades o entregaram para ser condenado à morte e o crucificaram.

21 Ora, nós esperávamos que fosse ele quem havia de redimir a Israel; mas, depois de tudo isto, é já este o terceiro dia desde que tais coisas sucederam.

15 Öjö tä ʒafa wayoaböfälöö dǎjä, cama Jesús a fa ajededalunö a juu boaafälöma ma cui,

16 Yai Bada tänö a nö öjöböamanomi.

17 Öjö cǎcöbö nija abinaja Jesús a cuma. — ʒWedi bei wafǎ tä ʒafa li wayoaö dodijia lä cuimadi, wafǎcö jufälöbǎ jamö? —a cuma. Cǎcöbö bufi wǎlidiwǎ ʒǎi fa ubladalunö,

18 Cleofa a wǎfa lä cuono wei a wǎ juoma. —Jelusale jamö tä da cublalui ai bǎ fama bluca lä bǎlölenö tä daö ma ayaoje dǎjä ma cui, ʒcafǎ moli wanö bei wa tä li daö bashia showaa mlaa cule? —a cuma.

19 Abinaja Jesús a cuu ʒöoma. — ʒWedinaja täbǎ lä cuaano wei tä lä cui? —a fa cunö, abinaja cǎcöbö cuma. —Nasaleteli Jesús a lä taamano wejei —cǎcöbö cuma—. Yai Bada a wǎno wǎyǎö nö wǎlojaö fe balojooma. Tä nö lä quilijii tä bluca wawǎmaö dodijioma. ʒÖjö tawǎ? Yai Bada tänö a nofimaö wawǎdooma. Yanowamö bluca bǎ ma cuinö a nofi ʒǎi dobomaje.

20 Bada bǎnö, Lomateli bada a nija a noshi öjödadalemaje, a shǎmabǎ. Nofi bǎyǎalewǎ blowǎjǎwǎ bǎ ma cuinö, camiyǎ yamacö nija bǎ bada lä läle bǎ ma cuinö, öjö nija a fa jöbǎcöjenö, fii balitama defi ja a basuamaö fa bufinö a shǎmalemaje.

21 ʒÖjö tawǎ? —cǎcöbö cuma—. Öjö ma cui, öjö nija yamacö mölaö fe balojooma. “Isaeli bǎma ecö nija fei tä ulifi nia jöwa dǎamaö lä ʒöno wei, öjö a waiquiwǎ”,

22 É verdade também que algumas mulheres, das que conosco estavam, nos surpreenderam, tendo ido de madrugada ao túmulo;

23 e, não achando o corpo de Jesus, voltaram dizendo terem tido uma visão de anjos, os quais afirmam que ele vive.

24 De fato, alguns dos nossos foram ao sepulcro e verificaram a exatidão do que disseram as mulheres; mas não o viram.

25 Então, lhes disse Jesus: Ó néscios e tardos de coração para crer tudo o que os profetas disseram!

26 Porventura, não convinha que o Cristo padecesse e entrasse na sua glória?

27 E, começando por Moisés, percorrendo por todos os Profetas, expunha-lhes o que a seu respeito constava em todas as Escrituras.

yama a nofi tabou dodijio cublelei. ¿Öjö tawä? A lä shäleno wejei bolacabö tä mö didi cublou waiquia lä cule.

22'Abinaja çai —cäcöbö cuma—. Camiyä yamacö nija ai bä suwä lä culenö, fei däjä yamalecö bufi shädayaimomaö dodijiomaje. Maa maca jamö bä juu fa fenaonö,

23a jöwa nomawä dablanomije. Bä çöa fa çöbonö, ajele täcöbö afa çai wäyäö çöjölomaje. Suwä bä nija täcöbö jöwa nofi fa damolalunö, Jesús a wäfa jöwa demi jocädou taböma.

24Ai yamacö lä cui, maa maca jamö bä aa fa nomöjölöfälönö, maca bloque daa nomöjölalecölömaje, suwä bä lä cuno weinaja showawä. Öjö ma cui öjö bei a dablanomije —cäcöbö cuma.

25Abinaja Jesúsno cäcöbö nowa tama. — ¡Wafäcö bufi jaducuwä lä mlai! Yai Bada a wano wäyälwä bänö tä afa bluca wäyäö ma balöono wejei ma cui, ¡wafä tä a bejedi bufii si ijejewämi!

26Yai Bada tänö a shömabä a lä yaileno wei a lä cui, a nö bleamabeje etä cuo waiquioma. A demi jocädamaö fa çolonö, cama etä shji lä doblaladi jamö a döcömabou nomöjöödayobä. ¿Öjö tawä? —a cuma.

27Öjö däjä, cäcöbö bufi jaducublobä, Yai Bada etä a oni jamö cama a wäfa lä tamou wei tä a bluca wawämafälöma. Moisesi tä a wawäa fa balömalönö, Yai Bada a wano wäyälwä ai täbä a bluca wawäa nomöjömalema.

28 Quando se aproximavam da aldeia para onde iam, fez ele menção de passar adiante.

29 Mas eles o constrangeram, dizendo: Fica conosco, porque é tarde, e o dia já declina. E entrou para ficar com eles.

30 E aconteceu que, quando estavam à mesa, tomando ele o pão, abençoou-o e, tendo-o partido, lhes deu;

31 então, se lhes abriram os olhos, e o reconheceram; mas ele desapareceu da presença deles.

32 E disseram um ao outro: Porventura, não nos ardia o coração, quando ele, pelo caminho, nos falava, quando nos expunha as Escrituras?

33 E, na mesma hora, levantando-se, voltaram para Jerusalém, onde acharam reunidos os onze e outros com eles,

34 os quais diziam: O SENHOR ressuscitou e já apareceu a Simão!

35 Então, os dois contaram o que lhes acontecera no caminho e como fora por eles reconhecido no partir do pão.

28Cäcöbö lä juu wei a shabono jamö bä ajedou däjä, Jesús jai a jayublobä a cuaama.

29Öjö ma cui a naca cadidibölema. — Camiyä yafäcö nija a mia fe da jaluiquiyo. Tä weyade waiquiwä —cäcöbö cuma. Öjö cudeenö, cama cäcöbö nija a cublaquema.

30Bä iyaö çai loobä jamö nii a fa dälönö, Yai Bada nija a bufi afa doblalou wäyämoma. Öjö däjä nii a fa joyolälönö, cäcöbö dobälema.

31Inaja a lä cuaale däjä, Yai Bada tänö a nö öjöbömalema. A nö öjöböabö däjä, a mojududou showalayoma.

32Öjö däjä abinaja cäcöbö nowa tayou juoma. —Bämacö juimabä jamö, cama a wänö, bejedi lä bäfälecö bufi shi jalijiblamaö dodijilayoma, Yai Bada etä a wawämaö lä cuaaimano wei tä a ja — cäcöbö nowa tayou juoma.

33Öjö däjä showawä cäcöbö mö yabaa fa çolufälönö, Jelusale jamö cäcöbö waloa çoquema. Jesús 11 ebä lä nocaono wei bä yododabä jamö cäcöbö fa waloicunö, bä dabölalema, ai bä çai lä yododano wei bä sho.

34Abinaja cäcöbö nowa taö mö baomaje. —iBejedi lä, Bada tä demi jocädou çolayoma! iSimón Pedro nija a damolaliyoma! —cäcöbö nowa taö mö baomaje.

35Öjö däjä cama cäcöbö a nö çai wäo mö feduoma. Emausiteli bä nijamö cäcöbö jufälöö däjä, tä lä cublaliyono wei tä afa

Jesus aparece aos discípulos

João 20.19-23

36 Falavam ainda estas coisas quando Jesus apareceu no meio deles e lhes disse: Paz seja convosco!

37 Eles, porém, surpresos e atemorizados, acreditavam estarem vendo um espírito.

38 Mas ele lhes disse: Por que estais perturbados? E por que sobem dúvidas ao vosso coração?

39 Vede as minhas mãos e os meus pés, que sou eu mesmo; apalpai-me e verificai, porque um espírito não tem carne nem ossos, como vedes que eu tenho.

40 Dizendo isto, mostrou-lhes as mãos e os pés.

41 E, por não acreditarem eles ainda, por causa da alegria, e estando admirados, Jesus lhes disse: Tendes aqui alguma coisa que comer?

42 Então, lhe apresentaram um pedaço de peixe assado [e um favo de mel].

43 E ele comeu na presença deles.

Jesus explica as Escrituras

44 A seguir, Jesus lhes disse: São estas as palavras que eu vos falei, estando ainda convosco: importava se cumprisse tudo o que de mim está escrito na Lei de Moisés, nos Profetas e nos Salmos.

wäyäböma. Jesúsno nii a fa joyolalönö, a nö lä öjöbömäléno wei tä afa çai.

Cama ebä nija Jesús a damoa lä çolaliyono wei tä a

36 Öjö tä afa wäyäböö showao däjä, yedu cama Jesús a fa bädaliyonö, cama bä mötälé jamö a ublaa damoa bädalaliyoma. —Bä bufi da yanöcöicu —bä nowa tama.

37 Öjö ma cui, bä bufi shädäyaimou ja, bä çai quili ja, “Bolebole a daanö”, bä bufii cuu dicooma.

38 Abinaja bä nowa taö majöoma. —Bä bufi wedinajamo dijä. ¿Wedi tabä wamacö bufi li jaducubloimi?

39 Wamale imicö dusi da mö. Wamale mamicö da mö. Öjö ya showawä. ¿Öjö tawä? Wamale da juba, öjö lä. Bei ya yajicö çai malä cule, bei ya ubä çai malä cule. Inaja bolebole bä cuwä malä mlai —bä nowa tama.

40 Inaja a fa cunö, bei imicö mömou wawädooma, bei mamicö çai.

41 Bä bufi ma doblalono wei ma cui, bä bufi çai wedinajamou coyocoo showawä ja, a wä bejedi bufii shalilionimije. Öjö cudeenö, abinaja cama bä nija a cuma. —Ya iyabä, ¿wama tä tabou cule? —a cuma.

42 Yuli löbö acadafu fa jöböcöjenö,

43 bä mamö showao däjä a walema.

44 Öjö däjä abinaja bä nowa çai tama. —Yai Bada etä a oni ja ya wäfa lä tamou wei tä bluca wawäblobä cätä. Moisesi tä a ma cui ja, Yai Bada a wäno wäyäléwä bä a ma cui ja, amowa bä a ma cui ja, öjö

⁴⁵ Então, lhes abriu o entendimento para compreenderem as Escrituras;

⁴⁶ e lhes disse: Assim está escrito que o Cristo havia de padecer e ressuscitar dentre os mortos no terceiro dia

⁴⁷ e que em seu nome se pregasse arrependimento para remissão de pecados a todas as nações, começando de Jerusalém.

⁴⁸ Vós sois testemunhas destas coisas.

⁴⁹ Eis que envio sobre vós a promessa de meu Pai; permaneçei, pois, na cidade, até que do alto sejais revestidos de poder.

A ascensão de Jesus
Marcos 16.19-20

⁵⁰ Então, os levou para Betânia e, erguendo as mãos, os abençoou.

⁵¹ Aconteceu que, enquanto os abençoava, ia-se retirando deles, sendo elevado para o céu.

waiquiwä. Cafä bamacö çai juu showao däjä, inaja ya mada cublei —bä nowa tama.

⁴⁵Öjö däjä bä bufi jaducublamalema, Yai Bada etä ą ja bä bufi möblobä.

⁴⁶Abinaja bä nowa çai tama. —Tä ą oni malä cuu wei. Yai Bada tänö a shömabä a lä yaileno wei a nö nia bleaamamaje, a nomabä. A shäo fa cadidiojenö, bolacabö tä mö fa dödölönö a demi nia jocädou çoma. ¿Öjö tawä?

⁴⁷Bluca bä bälöjowä lä yaiblai bä nija, camiyä ya wą lojodenö, tä ą nia wäyämou blaucubloma, walıdiwä tä ja bä bufi lä lädrou wei, Yai Bada tänö tä nowa nia lä mladamaö wei tä ą lä cui. Jelusale jamö tä ą nia wäyämou fa balöonö, bluca bä lä bälöblai bä nija tä ą nia wäyämou cuaaö nomöjööma.

⁴⁸Ya showadi lä cuaano wei wamale möma cudeenö, wamale ąfa wäyäbä wamacö waiquiwä.

⁴⁹¿Öjö tawä? Fayänö tä ąfa wäyäö lä balöono wei ya tä nia shömaö. Yai Bada tänö wamacö nö nia lä wąlojomabou wei wama tä nö dabou showalanö, eja Jelusale jamö bä cua da balöicu —bä nowa tama.

⁵⁰Öjö däjä, bä çai faa fa çolufälönö, Bedania tä shabono ajede jamö bä lululefälöma. Bococu fa lelejeicunö, Yai Bada nija bä bayeliblamaö bufima.

⁵¹Bä bayelimaö showale a ösöfälöma. Fedu jamö a çomolayoma.

⁵² Então, eles, adorando-o, voltaram para Jerusalém, tomados de grande júbilo;

⁵³ e estavam sempre no templo, louvando a Deus.

⁵²Cama ebä möfe bolanö a wafa Bada doblao taö juomaje. Öjö däjä, Jelusale jamö, bä bufi doblalolanö bä cõa cõlayoma.

⁵³Yai Bada etä yafi jamö bä showadi fa jublaadinö, bä bufi doblalolanö Yai Bada a nofi shino doablamaje.

O evangelho segundo João

João

João 1

A encarnação do Verbo

¹ No princípio era o Verbo, e o Verbo estava com Deus, e o Verbo era Deus.

² Ele estava no princípio com Deus.

³ Todas as coisas foram feitas por intermédio dele, e, sem ele, nada do que foi feito se fez.

⁴ A vida estava nele e a vida era a luz dos homens.

⁵ A luz resplandece nas trevas, e as trevas não prevaleceram contra ela.

⁶ Houve um homem enviado por Deus cujo nome era João.

⁷ Este veio como testemunha para que testificasse a respeito da luz, a fim de todos virem a crer por intermédio dele.

⁸ Ele não era a luz, mas veio para que testificasse da luz,

⁹ a saber, a verdadeira luz, que, vinda ao mundo, ilumina a todo homem.

João 1

Jesucristo a cuo lä showadaono wei tä ą

¹Bitá a cuo showao mlao dąjă, Bei Tă ą, a wăfa lä jilou wei a cuo showao balöoma. Yai Bada sho căcöbö cuo showadaoma. Öjő a lä cui, Yai Bada bei a cuoma.

²Jaba dąjă, Yai Bada a jaba cuo lä showaono wei dąjă, Bei Tă ą, a wăfa lä jilou wei a ma cui, öjő a ąai cuo mö feduo showaoma.

³Tăbă bluca lä tablamolayono wei dąjă, öjő lä a wăno, tăbă bluca tablamolayoma. Bei Tă ą, a wăfa lä jilou wei a lä cuinö, öjönö tăbă tano lä mlai tăbă cuami waiquiwă.

⁴Tăbă lä ąlimiblamaö wei, öjő a cuoma. Öjő ąlimiblamodima tă shi lä cuinö, tăbă bufi nia bluca wacacamaboma.

⁵Mö didi tă jamö öjő tă shi wacacawă cudio showao. Didi tänö tă shi lublamaimi.

⁶Bei. ącumö Yai Bada a wăno wăyămobă, a wălo shömölema. Juan a wăfa cuoma.

⁷Öjő tă shi ąfa wăyăbă Juan a waloquema, ąlimiblamodima tă shi ąfa yai wăyăö shaliliobă. Yanowamö tăbă bluca lä cuinö tă ą bejedi bufibeje.

⁸Tă shi ąfa lä wăyăno wei, cama Juan a wăfa wăyămamonomi. Ma, Jesús a wăfa yai wăyăma. Öjő bei tă shi ąfa yai wăyăbă a waloquema.

⁹Jödödöwă tăbă bufi nia lä wacacamabou wei tă shi bejedi lä cui, öjő Jesús a li

10 O Verbo estava no mundo, o mundo foi feito por intermédio dele, mas o mundo não o conheceu.

11 Veio para o que era seu, e os seus não o receberam.

12 Mas, a todos quantos o receberam, deu-lhes o poder de serem feitos filhos de Deus, a saber, aos que crêem no seu nome;

13 os quais não nasceram do sangue, nem da vontade da carne, nem da vontade do homem, mas de Deus.

14 E o Verbo se fez carne e habitou entre nós, cheio de graça e de verdade, e vimos a sua glória, glória como do unigênito do Pai.

O testemunho de João Batista

15 João testemunha a respeito dele e exclama: Este é o de quem eu disse: o que vem depois de mim tem, contudo, a primazia, porquanto já existia antes de mim.

cuoma. Bita jamö a juu waiquimama, yanowamö täbä nijamö.

10Bei Tä a, a wafa lä jilou wei a lä cui, bita jamö a waloqueyoluma. Cama a wano täbä bluca ma tablamolayono wei ma cui, a nö öjöböanomije.

11Cama ebä cadidiwä nijamö a ma waloqueno wei ma cui ebä a juonomi.

12Öjö ma cui, a wä juaö fe lä yadiono wejei bä lä cui, a wä bejedi lä bufino wejei, Yai Bada ijilubö ebä cuobä, bä tablamalema.

13Öjö tawä? Yanowamö täbä oshe tablamou lä culenaja mlai. Cama yanowamö täbä inaja taamamou fa ojodaonö mlai. Yai Bada tänö cama ebä tablamaö ojodao fa showadaonö, bä li tablamalema.

14Awei. Öjö bei tä a jaba cuo lä showaono wei tä a lä cui, yacumö tä a yanowamöblaleyoluma. A fa yanowamöblalunö, öjönö yamalecö cai bälöoma. Yama a doblao dalalema. Bä Ijilubö moli e cuoma yalo, bä Fjö enö a doblamabou dodijioma. Bejedi lä. Täbä jödödöwä nofi showadi ojodaboma. Showadi a bejedimoma.

15Fe ojomalewä Juan a lä cuinö, öjö a wafa wäyää ja, abinaja a wä icala faö ja, a cuma. —Ya wafa da wäyablei, ei a waiquiwä. Abinaja bamacö nowa da tablei. “Camiyä ya nodi jamö, a juu lä jäimi, öjö a shino Bada. Camiyä ya cuo mlao däjä, a cuo showao balöoma yalo, öjö ya wafa Bada wäyää lä cule”, bamacö nowa da tablei — Juan a cuma.

16 Porque todos nós temos recebido da sua plenitude e graça sobre graça.

17 Porque a lei foi dada por intermédio de Moisés; a graça e a verdade vieram por meio de Jesus Cristo.

18 Ninguém jamais viu a Deus; o Deus unigênito, que está no seio do Pai, é quem o revelou.

João Batista repete o seu testemunho
Mateus 3.1-12; Marcos 1.2-8; Lucas 3.1-18

19 Este foi o testemunho de João, quando os judeus lhe enviaram de Jerusalém sacerdotes e levitas para lhe perguntarem: Quem és tu?

20 Ele confessou e não negou; confessou: Eu não sou o Cristo.

21 Então, lhe perguntaram: Quem és, pois? És tu Elias? Ele disse: Não sou. És tu o profeta? Respondeu: Não.

16 Öjö a nia juu lä juono wei a lä cuinö, täbä nofi showadi ojadabou yalo, showadi a bejedimou yalo, öjö nija bamacö shino bayeliblamou. Showadi bämalecö nia shino bayelibladii.

17 Yai Bada tänö tä tamaö lä bufii wei, Moisesi nija tä ą ma jöbäqueno wei ma cui, täbä nofi nia yai lä ojadabou wei tä lä cui, Jesucristo nija öjö tä shino yai wawälayoma, tä ą yai lä bejedii tä ą çai.

18 Yanowamö bamacö nija Yai Bada tä dablamoimi. Tä dablamos ma mlai ma cui, bä Ijilubö moli e lä cuinö, bä Fjö e nija a lä ajedelenö, öjönö tä damalalema.
Fe ojomalewä Juan a wä nö lä wäono wei tä ą

19 Fe ojomalewä Juan a lä cui, a wälaiije däjä, a wä nö wäo shalilioma. Jelusale jamö nofi bäyäalewä ai bä lä cuono wei, Lewi nodiwä ai bä cuo mö lä feduono wei sho, Juan nijamö judio bänö öjö bä shömölemaje. Abinaja Juan nija bä cuyoluma. —Ei wa lä cuaale, çwedi çafä bei wa? —bä cuma.

20 A wä juo quilii mlai ja, Juan a wä nö wäo shalilio showadaoma. —Yai Bada tänö a shömabä a lä yaileno wei a lä cui, öjö yami —a cuma.

21 A wälaii çoje ja, abinaja bä cuma. —Jço. çWedi bei wa dodijiwä, öjö lä? Elia a lä cuono wei, çjö wa tawä? —bä cuma. —Ma. Öjö ya çaimi —Juan a cuma. —Yai Bada a wäno wäyälwä a nia jowa lä waloono wei, çjö bei wa? —bä cuu nomöjöoma. —Ma —a cuma.

- 22** Disseram-lhe, pois: Declara-nos quem és, para que demos resposta àqueles que nos enviaram; que dizes a respeito de ti mesmo?
- 23** Então, ele respondeu: Eu sou a voz do que clama no deserto: Endireitai o caminho do SENHOR, como disse o profeta Isaías.
- 24** Ora, os que haviam sido enviados eram de entre os fariseus.
- 25** E perguntaram-lhe: Então, por que batizas, se não és o Cristo, nem Elias, nem o profeta?
- 26** Respondeu-lhes João: Eu batizo com água; mas, no meio de vós, está quem vós não conheceis,
- 27** o qual vem após mim, do qual não sou digno de desatar-lhe as correias das sandálias.
- 22** Öjö däjä, abinaja a nowa tamaje. —Jão. ¿Wedi bei wa, öjö lä? Yamalecö lä shömöleno wejei bä nija, ¿wedinaja yama tä ʔ wääö cuojolobä? Cafä ¿wedi bei wa wafa jilou?
- 23** Öjö däjä, abinaja Juan a cuma. —Yai Bada a wano wäyälwä Isaia a lä cuinö wale ʔafa wäyääö lä balöono wei, öjö ya. Ulifi bloque jamö a wʔ nia jowa lä lojodoano wei, ei öjö lä ya wʔ. Abinaja ya nia jowa lä cuno wei. “¡Bada tä juu lä cuimi! A nia lä juu wei jamö, e yo shaliliblamaö da balöloje.” Einaja ya nia jowa lä cuno wei ya wʔ —Juan a cuma.
- 24** ¿Öjö tawä? Faliseo bä bada nija öjö bä shömamoma.
- 25** A wʔlii çoje ja, abinaja bä cuma. —Yai Bada tänö a shömabä a lä yaileno wei a lä cui, öjö wami ja, Elia wa çimi ja, Yai Bada a wano wäyälwä wa çimi ja, ¿wedi tä tabä bei wa täbä fe li ojomaö, öjö lä? —bä cuma.
- 26** Abinaja Juan e cuma. —Camiyänö ya bä fe ojolaö däjä, mau u ja ya bä jödödblamaö. Öjö ma cui, cafä wamacö nijamö wama a nö öjöböaö lä mlale a coyocoa,
- 27** camiyä ya no jamö, a nia jowa lä junö wei. Öjö a shino yai dobla a yaa cudeenö, ya bayeliblaö bädaobä tä ma cui ja, ya nö quilibö wei. Bei mamicö lä didio wei etäcö nata bädawä ma cui, ya etäcö nö cushaö quilibö wei —a Juan cuma.

28 Estas coisas se passaram em Betânia, do outro lado do Jordão, onde João estava batizando.

João Batista torna a repetir o seu testemunho

29 No dia seguinte, viu João a Jesus, que vinha para ele, e disse: Eis o Cordeiro de Deus, que tira o pecado do mundo!

30 É este a favor de quem eu disse: após mim vem um varão que tem a primazia, porque já existia antes de mim.

31 Eu mesmo não o conhecia, mas, a fim de que ele fosse manifestado a Israel, vim, por isso, batizando com água.

O batismo de Jesus

Mateus 3.13-17; Marcos 1.9-11; Lucas 3.21-22

32 E João testemunhou, dizendo: Vi o Espírito descer do céu como pomba e pousar sobre ele.

33 Eu não o conhecia; aquele, porém, que me enviou a batizar com água me disse: Aquele sobre quem vires descer e pousar o Espírito, esse é o que batiza com o Espírito Santo.

34 Pois eu, de fato, vi e tenho testificado que ele é o Filho de Deus.

28 ¿Öjö tawä? Jodana ai u mashi jamö, täbä fe lä ojomaö wei jamö, Juan a wälimaje, Bedania tä äfa ulifi lä cule jamö.

Jesús Yai Bada etä äfa Oweja lä jilano wei tä ä **29** Öjö tä fena ja, Jesús a juu fa dalalönö, Juan a wä fama. —¡Ei, ei! Quiji a lä cui, Yai Bada tänö a shömölema. Oweja a wäfa ocalo lä jilamou wei a. Bitä jamö täbä lä bälöblai täbä nowa wälidiwä mladamabä, a nia lä shämou wei, öjö lä a.

30 Ya wäfa da wäyäblei, öjö a waiquiwä. Abinaja ya da cublei. “Camiyä ya nodi jamö a juu lä jäimi, öjö a shino Bada. Camiyä ya cuo mlao däjä a cuo showao balöoma yalo, öjö ya wäfa Bada wäyäö lä cule”, ya da cublei.

31 Camiyänö ma cui ya nö öjöböanomi — Juan a cuma—. Öjö ma cui, Isaeli nodiwä bä nija a dablamou wawädoobä, mau u ja, ya bä fe ojomaö mö juma —a cuma.

32 A wäfa wäyäö showawä ja, abinaja Juan a cuma. —Fedu jamö, jai joledo a cuwä, Yai Bada ya Bufi itou dalalema. Jesús nija a Bufi yanöcüquema.

33 ¿Öjö tawä? Camiyänö ya nö öjöböano ma mlai ma cui, mau u ja ya bä fe ojomabä wale lä shömöleno wei a lä cuinö wale yömölama. Abinaja a cuma. “Wale Bufi nö nia itou lä daaö wei, ya Bufi lä yanöcüo wei nija, öjö a lä cuinö, camiyä ya Bufinö täbä lä jödödüblamaö wei, öjö bei a”, a cuma.

34 ¿Öjö tawä? Öjö ya dalalema. Ya fa dalalönö, Yai Bada bei ya e äfa Ijilubö

Dois discípulos de João Batista seguem Jesus

35 No dia seguinte, estava João outra vez na companhia de dois dos seus discípulos

36 e, vendo Jesus passar, disse: Eis o Cordeiro de Deus!

37 Os dois discípulos, ouvindo-o dizer isto, seguiram Jesus.

38 E Jesus, voltando-se e vendo que o seguiam, disse-lhes: Que buscais? Disseram-lhe: Rabi (que quer dizer Mestre), onde assistes?

39 Respondeu-lhes: Vinde e vede. Foram, pois, e viram onde Jesus estava morando; e ficaram com ele aquele dia, sendo mais ou menos a hora décima.

40 Era André, o irmão de Simão Pedro, um dos dois que tinham ouvido o testemunho de João e seguido Jesus.

41 Ele achou primeiro o seu próprio irmão, Simão, a quem disse: Achamos o Messias (que quer dizer Cristo),

42 e o levou a Jesus. Olhando Jesus para ele, disse: Tu és Simão, o filho de João; tu

wäyää malä cui. Öjö a waiquiwä —Juan a cuma.

35 Öjö tä fena ja, Juan a lä ublaono wei jamö, cama ai ecöbö lä nocamabono wei ecöbä ublao fa yädäönö,

36 Jesús a jayuama. A jayuaö fa dalalönö, abinaja cäcöbö nowa tama. —¡Ei, ei! Quiji a lä cui, Yai Bada tänö a shömölema. Oweja a wafa ocalo lä jilamou wei a —cäcöbö nowa tama.

37 Cäcöbö lä nocamabono wei cäcöbö lä cuinö, Juan a wä fa jilibölänö, Jesús nija cäcöbö yaua nomöjöläyoma.

38 Jesús a mö fa yabadalunö cäcöbö yaua dalalema. Cäcöbö wälü ja, abinaja a cuma. —¿Wedi bei wafä tä dayäö cule? —a cuma. —Tä a wäyäle —cäcöbö cuma—. ¿Wedi bä nija bei wa li bälöblaa cule?

39 Cäcöbö naca showalema. —Jabo. Ya lä cule jamö, wafä tä möbä —a cuma. Motoca a yajadou waiquioma. Cäcöbö naca fa showadalofälönö, a lä cuono wei tä yafi dabölalema. Öja cäcöbö fe weyalayoma.

40 Juan a wä fa jilibölänö, Jesús nija cäcöbö lä yauono wei ai a lä cui, Andrés a wafa cuoma, Simón Pedro bä fäähä e lä cui.

41 Öjö a lä cuinö, bä aiyobö Simón a fa dayäblalönö a yömölalema. —Yai Bada tänö a shömabä a lä yaileno wei, yama a dalalei culoi, Cristo a wafa lä jilabou wejei —a cuma.

42 Öjö däjä, Jesús nija Simón a çai juma. Öjö nija Jesús a mamou fa showaicunö, a

serás chamado Cefas (que quer dizer Pedro).

Filipe e Natanael

43 No dia imediato, resolveu Jesus partir para a Galiléia e encontrou a Filipe, a quem disse: Segue-me.

44 Ora, Filipe era de Betsaida, cidade de André e de Pedro.

45 Filipe encontrou a Natanael e disse-lhe: Achamos aquele de quem Moisés escreveu na lei, e a quem se referiram os profetas: Jesus, o Nazareno, filho de José.

46 Perguntou-lhe Natanael: De Nazaré pode sair alguma coisa boa? Respondeu-lhe Filipe: Vem e vê.

47 Jesus viu Natanael aproximar-se e disse a seu respeito: Eis um verdadeiro israelita, em quem não há dolo!

48 Perguntou-lhe Natanael: Onde me conheces? Respondeu-lhe Jesus: Antes de Filipe te chamar, eu te vi, quando estavas debaixo da figueira.

49 Então, exclamou Natanael: Mestre, tu és o Filho de Deus, tu és o Rei de Israel!

wa çai fama. —Jonasi bä ijilubö Simón wa e. ¿Öjö tawä? Sefa wa wafa çai nia yädäo —a cuma. ¿Öjö tawä? “Sefa”, a lä cudaliyono wei, “Pedro”, a yai cuma.

43 Öjö tä fena ja, Calilea jamö Jesús a bufi cadidioma. Felipe a fa dalalönö, a nacalema. —Jabo. Camiyä nija a da yaiquiyo —e cuma.

44 Felipe a lä cui, Besaidateli a cuoma. Andrés a ma cui, Pedro a ma cui, öjöteli bä bluca cuoma.

45 Felipe a lä cuino, Nataniel a fa dayäblalönö, abinaja e cuma. —Moisesi etä a oni jamö a wafa wäyämou lä balöono wei, yama a dalalei culoi. Yai Bada a wano wäyälwä bä ma cuinö, a wafa çai onibomaje. Nasaleteli Jesús, öjö a waiquiwä, José bä ijilubö e lä cui —e cuma.

46 Abinaja Nataniel e cuma. —Nasaleteli bä nijamö, çtä nö bayeli cublou yai tawä? —e cuma. Felipe abinaja e cuma. —Jão. Jabo, öjö lä. Wa möblabä.

47 Jesúsino Nataniel a waloo fa dalalönö, abinaja a cuma. —Fei a lä waloole, Isaeli nodiwä cä a yai. A jolemou daomi —a cuma.

48 Nataniel abinaja e cudaliyoma. —Jão. ¿Wedi tänö bei wale li daö cule? Abinaja Jesús a cuma. —Felipenö wa nacaö showao mlao däjä, ico fi cotä jamö wa da lole bäfä dalalema —a cuma.

49 Nataniel abinaja e cuma. —Tä a wäyäle. Cafä Yai Bada wa e Ijilubö waiquiwä.

50 Ao que Jesus lhe respondeu: Porque te disse que te vi debaixo da figueira, crês? Pois maiores coisas do que estas verás.

51 E acrescentou: Em verdade, em verdade vos digo que vereis o céu aberto e os anjos de Deus subindo e descendo sobre o Filho do Homem.

João 2

As bodas em Caná da Galileia

1 Três dias depois, houve um casamento em Caná da Galiléia, achando-se ali a mãe de Jesus.

2 Jesus também foi convidado, com os seus discípulos, para o casamento.

3 Tendo acabado o vinho, a mãe de Jesus lhe disse: Eles não têm mais vinho.

4 Mas Jesus lhe disse: Mulher, que tenho eu contigo? Ainda não é chegada a minha hora.

5 Então, ela falou aos serventes: Fazei tudo o que ele vos disser.

Isaeli bāma ecö nija wa Bada nia lä läo wei, ǐǒǐ wa dodijiwä!

50 Abinaja Jesús a cuma. —“Ico fi cotä jamö bāfä dalalema”, ya cuu ja, ǒǐö tā wai bādawä ma cuinö, ǐwale ǎ nia bejedi bufii tawä? Tā yai lä lojode wei, wa tā nia bluca dablaö —a cuma.

51 Abinaja Jesús a cuma. —Cafä wamacö nija ei ya wǎ lä cui, bejedi lä ya wǎ. Judu wama mösö cacablou fa dalalönö, camiyä ya lä yanowamöblaleyoluno wei ya nija, Yai Bada wama etäbä ǎjele nia juu dablaö. ǐǒǐö tawä? Wama bā nia itou dablaö, wama bā nia çai duo dablaö —a cuma.

João 2

Mau ubä ja toubä nashi lä tablamolayono wei

1 Bolacabö tā mö didi fa cublalunö, Calilea tā ulifi jamö, Canaateli bā çocamolayoma. Cäcöbö lä doayou wei cäcöbö nofi çocamoabeje jamö, Jesús bā nöö e çai loo coyocooma.

2 Jesús a ma cui, cama ebä lä nocamabono wei bā ma cui, ǒǐö bā bluca nacalemaje, cäcöbö nofi çocamoabeje.

3 Bā çocamobä jamö, nashiwä toubä waicomā cudeenö, Jesús nija abinaja bā nöö e cuma. —Nashiwä e toubä jōwa waicomā tai —e cuma.

4 Abinaja Jesúsñö bā nöö e nowa tama. —Nabe. Cafänö wale shömabä wami. Ya tā taö mö lä juno wei, ya tā taö showadaobä tämi —a nowa tama.

5 ǒǐö dǎjä, cama e yafi lä cuono wei a wǎ juamobä ebä lä cui, Jesús bā nöö enö bā

⁶ Estavam ali seis talhas de pedra, que os judeus usavam para as purificações, e cada uma levava duas ou três metretas.

⁷ Jesus lhes disse: Enchei de água as talhas. E eles as encheram totalmente.

⁸ Então, lhes determinou: Tirai agora e levai ao mestre-sala. Eles o fizeram.

⁹ Tendo o mestre-sala provado a água transformada em vinho (não sabendo donde viera, se bem que o sabiam os serventes que haviam tirado a água), chamou o noivo

¹⁰ e lhe disse: Todos costumam pôr primeiro o bom vinho e, quando já beberam fartamente, servem o inferior; tu, porém, guardaste o bom vinho até agora.

yömölama. —Ijluyänö wamacö nowa taö ja, wama a wə nia juaö —a cuma.

⁶Bei. Jai oshoboli bä bada cuwä, 6 täbä bada itao ajedeoma, maa mabä ja bä lä tablaleno wejei bä bada. Judio bä showadi aumamou lä cuaaö weinaja bä aumamou cuaabä, öjö ubä li cuoma, Moisesinö bä taamaö lä bufino weinaja showawä.

⁷Bada a wə juamobä ebä nija abinaja Jesús a cuma. —Fei bä bada lä itatale bä jamö, mau ubä fe da lajoaboduje —a cuma. A wə juaö fa showadalöjenö, ubä casö malöcöabodayomaje.

⁸Öjö däjä, bä iyabä jamö a bada lä loono wei a nija, ubä wabamaö bufima. Abinaja Jesúsno bä nowa tama. —Bei. Fei däjä wama ubä fa jiquelönö, bada a nija ubä da jöbäcuduje —bä nowa tama. Inaja bä nowa tama yalo, ubä fa jiquelöjenö, e ubä çai icuquemaje.

⁹Öjö däjä, bä iyabä jamö a bada lä loono wei a lä cuinö, nashiwä toubä cublou lä nomöjölayono wei toubä wabama. Mau ubä ja toubä lä tablamolayono wei tä ja, a mojuduoma. ¿Öjö tawä? Toubä lä jiqueleno wejei bänö, ubä shino daö ayaomaje. Öjö däjä bada a lä cuinö toubä fa wabanö, a bufi shi jalimolayoma. A suwäbö nia lä däono wei a fiya nacaamaö showadao bufima.

¹⁰Abinaja a shi jalimolanö, a cuma. —iEi toubä shino yai coamamou dodijidawä! Ai täbä lä cuaaö weinaja mlai, çafä wa shino yai dodijaö. Ai täbä lä cuinö, nashiwä dodijidawä toubä coablamaö fa balöojenö,

11 Com este, deu Jesus princípio a seus sinais em Caná da Galiléia; manifestou a sua glória, e os seus discípulos creram nele.

12 Depois disto, desceu ele para Cafarnaum, com sua mãe, seus irmãos e seus discípulos; e ficaram ali não muitos dias.

Jesus purifica o templo

13 Estando próxima a Páscoa dos judeus, subiu Jesus para Jerusalém.

14 E encontrou no templo os que vendiam bois, ovelhas e pombas e também os cambistas assentados;

15 tendo feito um azorrague de cordas, expulsou todos do templo, bem como as ovelhas e os bois, derramou pelo chão o dinheiro dos cambistas, virou as mesas

täbä bädöa waiquilaliyono wei ja, öjö däjä wälidiwä toubä li wawäblamaö majöo dicooje. Öjö ma cui, cafänö wa toubä wawäblamaö lä majöle, toubä shino yai dodijidawä fe balojowä —a cuma.

11Inaja Jesús a cuaaö ja, tä nö lä quilijii tä jaba wawäblamalema, Yai Bada e nö öjöböamobä. Inaja a doblao damoa fa culalunö, cama ebä lä nocamabono wei bä lä cuinö a wä bejedi bufilemaje. Calilea tä ulifi jamö a cuo däjä, inaja a cuaama, Canaateli bä nijamö.

12Öjö tä cublou waiquilayono wei ja, Cabenaoteli bä shabonobö jamö, Jesúsno cama ebä çai cua nomöjölayofälöma. Bä nöo e cuoma, bä fääshä ebä çai, cama ebä lä nocamabono wei ebä çai. Öjamö bä fe weyablaliyoma.

Jesúsno bä Fjö e yafi nofi lä jalubono wei tä a

13Judio bänö Yai Bada a waiteli lä jayvano wei a nofi çocamaoö çobeje, tä cublou ajedeoma. Öjö cudeenö Jelusale jamö Jesús a ayoma.

14Yai Bada etä yafi jefa jamö a fa falönö, blada bä ja yalo bä lä jöbäo wejei bä dalalema. Baca bä tabomaje, oweja bä çai, joledo bä çai. Blada bä lä nomjöano wejei bä çai läa dalalema.

15Öjö däjä, tocuta bä fa däalalönö, bä si yoabä täcö fa diyäblalönö, bä bluca yashuaquema. Oweja ebä sho, baca ebä sho, Yai Bada etä yafi jefa jamö bä lä cuono wei bä bluca yashuaquema. Blada bä lä nomjöano wejei bä ma cui, bä bladabö çai liyäyaö cuaama. Bä bladabö lä maquecono wei, täbä çai jocäabodayoma.

16 e disse aos que vendiam as pombas: Tirai daqui estas coisas; não façais da casa de meu Pai casa de negócio.

17 Lembraram-se os seus discípulos de que está escrito: O zelo da tua casa me consumirá.

18 Perguntaram-lhe, pois, os judeus: Que sinal nos mostras, para fazeres estas coisas?

19 Jesus lhes respondeu: Destruí este santuário, e em três dias o reconstruirei.

20 Replicaram os judeus: Em quarenta e seis anos foi edificado este santuário, e tu, em três dias, o levantarás?

21 Ele, porém, se referia ao santuário do seu corpo.

22 Quando, pois, Jesus ressuscitou dentre os mortos, lembraram-se os seus discípulos de que ele dissera isto; e creram na Escritura e na palavra de Jesus.

16 Joledo bä lä nomöjöano wejei bä lä cui, abinaja bä nowa çai tama. —Fei bä çai da blajalöje. Fayä e yafi lä cui, yalo bä lulamobä e yafi tablama dijejä —bä nowa tama.

17 Öjö däjä, cama ebä lä nocamabono wei ebä lä cui, tä ą oni cuo lä balöono wei tä ą ja bä bufi möblaliyoma. Abinaja tä ą oni cuu. Afä ya tä yafi nofi lä jalubou wei tänö, ya bufi nia wajäblou jödödöo. Einaja tä ą oni cuu.

18 Inaja Jesús a cuaaö yalo, judio bänö a wälimaje. —¿Wedi a wänö, wa li inaja cuaaö bashio? Tä nö lä quilijii tä da wawämalö, Yai Bada wa e nö öjöböamobä. “Öjö lä a wänö waiquiwä”, yamacö cubä —bä cuma.

19 Abinaja Jesús e cuma. —Jao. Ei a yafi da wälialöje, öjö lä. Bolacabö tä mö didi fa cublalunö, ya yafi itamaö ço wä —a cuma.

20 Öjö däjä, abinaja judio bä cuu nomöjöoma. —Ei Yai Bada etä yafi itamaöje däjä, lasha 46 a lalomalema ma cujei, bolacabö wa tä mö didi fa tablamalönö, ¿wa yafi nia itamaö ço showadao daanö? —bä cuma.

21 Öjö ma cui, Yai Bada etä ąfa yafi wäyöo lä yacläono wei, cama a wäfa yai wäyämamoma. Yai Bada a tabou yalo, cama a yafibö ąfa taoma.

22 ¿Öjö tawä? Jesús a fa nomalönö, a demi jocädou lä çolayono wei däjä, cama ebä lä nocamabono wei ebä bufi jaducublaliyoma. Yai Bada tä yafibö ąfa lä

Muitos creem em Jesus

²³ Estando ele em Jerusalém, durante a Festa da Páscoa, muitos, vendo os sinais que ele fazia, creram no seu nome;

²⁴ mas o próprio Jesus não se confiava a eles, porque os conhecia a todos.

²⁵ E não precisava de que alguém lhe desse testemunho a respeito do homem, porque ele mesmo sabia o que era a natureza humana.

João 3

Nicodemos visita a Jesus

¹ Havia, entre os fariseus, um homem chamado Nicodemos, um dos principais dos judeus.

² Este, de noite, foi ter com Jesus e lhe disse: Rabi, sabemos que és Mestre vindo da parte de Deus; porque ninguém pode fazer estes sinais que tu fazes, se Deus não estiver com ele.

³ A isto, respondeu Jesus: Em verdade, em verdade te digo que, se alguém não nascer de novo, não pode ver o reino de Deus.

tamono wei tä nofi fa jaducubojenö, Yai Bada etä ą bejedi bufilemaje. Jesús a wä bejedi ąi bufia showalemaje.

Jesúsno täbä jödödöwä daö lä waiquii tä ą ²³Jelusale jamö, Yai Bada a waiteli lä jayuano wei a nofi ąoąamaö ąoje dąjä, Jesús a cuoma. Öjamö lä a culanö, Yai Bada e nö öjöböamobä, tä nö lä quilijii tä bluca wawämalema. Öjö tä dalalemaje yalo, bluca bänö a wä bejedi bufilemaje.

²⁴Öjö ma cui, öjö bä nija Jesús a mölanomi.

²⁵Bä bluca daö waiquioma yalo, a mölanomi. Cama nija yanowamö täbä ąfa wäyäbeje, tä cuono malä mlai. Cama a showawänö, bä jödödöwä daö malä showadaono wei.

João 3

Nicodemo sho cäcöbö ą lä wayono wei tä ą

¹Faliseo ai a wäfa Nicodemo lä cuono wei, judio bada a cuoma.

²Öjö a lä cui, didi dąjä Jesús nija a icua fe fa jaluicunö, abinaja e cuma. —Tä ą wäyäle. Yamalecö yömölayolubä, Yai Bada tänö wa shömölema. Öjö yama tä daö. Öjö wa e nö öjöböamobä, tä nö lä quilijii bluca wa tä wawämaö. Yai Bada tänö wa ąi cuo mlao fa cunoja, inaja wa nö cuaabö mlai —e cuma.

³Abinaja Jesús e cuma. —Cafä nija ei ya wä lä cui, bejedi lä ya wä. A tablamou ąo lä mlai a lä cuinö, Yai Bada tänö cama ebä nia ąi lä cuo wei tä nia dablaimi —e cuma.

- 4** Perguntou-lhe Nicodemos: Como pode um homem nascer, sendo velho? Pode, porventura, voltar ao ventre materno e nascer segunda vez?
- 5** Respondeu Jesus: Em verdade, em verdade te digo: quem não nascer da água e do Espírito não pode entrar no reino de Deus.
- 6** O que é nascido da carne é carne; e o que é nascido do Espírito é espírito.
- 7** Não te admires de eu te dizer: importa-vos nascer de novo.
- 8** O vento sopra onde quer, ouves a sua voz, mas não sabes donde vem, nem para onde vai; assim é todo o que é nascido do Espírito.
- 9** Então, lhe perguntou Nicodemos: Como pode suceder isto? Acudiu Jesus:
- 10** Tu és mestre em Israel e não compreendes estas coisas?
- 4** Abinaja Nicodemo e cuma. —Yanowamö täbä badao waiquio däjä, ¿wedinjaja bä tablamou li cuo çobä? Bä tablamou çobä, bä nöö bä nija bä didio çobä tä cua malä mlai —e cuma.
- 5** Abinaja Jesús e cuma. —Cafä nija ei ya wä lä cui, bejedi lä ya wä. Mau u ma cuinö, Yai Bada tä Bufi ma cuinö, öjö tänö a tablamou ço lä mlai a lä cui, Yai Bada tänö cama ebä çai cuobä jamö a cuo daomi.
- 6** ¿Öjö tawä? Yanowamö täbä nija bä lä tablamou wei, yanowamö täbä ijilubö. Yai Bada tä Bufinö bä tablamou lä ço wei bä lä cui, öjö Yai Bada bei ijilubö ebä li.
- 7** ¿Öjö tawä? “Wamacö tablamou çobä lä”, bäfä nowa lä tafe tä ja, a bufi mla dijä.
- 8** Wadoli wa malä dale. A wadoli juu bufiobä jamö, a nia juimaö. A jayuabä jamö, wa wä jiliaö bäa ma cule, wa nia dablaimi. “Öjamö lä a cuoma a jayuquei lä cufe”, wa nofi nia çai taboimi. A nia juu lä nomöjöo wei jamö ma cui, wa tä nia çai daimi. Wa tä daö ma mlai ma cui, a malä cuaaö wei. Inaja showawä, Yai Bada tä Bufinö bä tablamaö lä ço wei, wa tä dabraö ma mlai ma cui, a cuaaö lä —Jesús e cuma.
- 9** Nicodemo abinaja e cuma. —¿Wedinjaja täbä li fa taamamonö, täbä nia li tablamamou ço? —e cuma.
- 10** Abinaja Jesús e cuma. —Cafänö, Isaeli nodiwä wa ebä yömölabä wa ma cui, ¿wa tä li daimi tawä?

11 Em verdade, em verdade te digo que nós dizemos o que sabemos e testificamos o que temos visto; contudo, não aceitais o nosso testemunho.

12 Se, tratando de coisas terrenas, não me credes, como creereis, se vos falar das celestiais?

13 Ora, ninguém subiu ao céu, senão aquele que de lá desceu, a saber, o Filho do Homem [que está no céu].

14 E do modo por que Moisés levantou a serpente no deserto, assim importa que o Filho do Homem seja levantado,

15 para que todo o que nele crê tenha a vida eterna.

A missão do Filho

16 Porque Deus amou ao mundo de tal maneira que deu o seu Filho unigênito, para que todo o que nele crê não pereça, mas tenha a vida eterna.

17 Porquanto Deus enviou o seu Filho ao mundo, não para que julgasse o mundo, mas para que o mundo fosse salvo por ele.

11 Cafä nija ei ya wä lä cui, bejedi lä ya wä. Yama tä lä daö wei yama tä äfa wäyää. Yama tä lä möno wei yama tä äfa taö. Öjö ma cui, yama tä äfa lä taö wei, wama tä ä bufiboimi dicowä.

12 Eja täbä lä cuaaö wei tä ja, bamacö yömöläö ma cule, wamale ä bejedi bufiimi waiquiwä. Fedu jamö wama tä möö lä mlai tä ja bamacö yömöläö ja, bei wamale ä bejedi bufiimi yaiquei —Jesús a cuma.

13 Abinaja e cuu çoma. —Fedu jamö a yanowamö lä ösölayono wei a cuami, wama a wä jiliabä. Öjamö lä ya cuoma ya lä itolayono wei ya lä cuinö ya tä shino li daö, ya lä yanowamöblaleyoluno wei ya lä cuinö.

14 Öjö tawä? Ulifi bloque a jamö, Moisesinö olu cäcö nö ijidubö befi çai lä itaqueno weinaja, inaja showawä camiyä ya lä yanowamöblaleyoluno wei, ya befi çai itao cuobä ya.

15 Camiyä wale ä bejedi lä bufii wejei bä bluca lä cui, bä bälimi cuobä.

16 Yai Bada tänö yanowamö täbä nofimaö fa dodijionö, bä Ijilubö moli ya e lä cui yale shömölema. Wale ä bejedi lä bufii wejei bä bluca lä cui, bä nomaö mlai ja bä bälimi cuobä.

17 Yai Bada tänö bita jamö bä Ijilubö wale lä shömöleno wei ya lä cui, yanowamö ya täbä nö bleaamabä wale shömano malä mlai. Ya täbä yai jucäabä wale shömölema.

18 Quem nele crê não é julgado; o que não crê já está julgado, porquanto não crê no nome do unigênito Filho de Deus.

19 O julgamento é este: que a luz veio ao mundo, e os homens amaram mais as trevas do que a luz; porque as suas obras eram más.

20 Pois todo aquele que pratica o mal aborrece a luz e não se chega para a luz, a fim de não serem argüidas as suas obras.

21 Quem pratica a verdade aproxima-se da luz, a fim de que as suas obras sejam manifestas, porque feitas em Deus.

Outro testemunho de João Batista

22 Depois disto, foi Jesus com seus discípulos para a terra da Judéia; ali permaneceu com eles e batizava.

23 Ora, João estava também batizando em Enom, perto de Salim, porque havia ali muitas águas, e para lá concorria o povo e era batizado.

24 Pois João ainda não tinha sido encarcerado.

18'Wale ʔ bejedi lä bufii wejei bä lä cui, Yai Bada tänö ʔjö bä nö bleaamabä bämi —a cuma—. Wale ʔ bejedi bufii lä mlajei bä lä cui, ʔjö bä nö bleaamabä cäbä. Yai Bada bei Ijilubö moli ya e lä cui, wale ʔ bejedi bufiimije yalo, bä nö bleaamabä bä li waiquiwä.

19'Yanowamö täbä bufi wacacamabobä, bita jamö Yai Bada etä shi ma waloole ma cui, etä shi bufiimije. Mö didi tä shino yai bufiije, ʔjö tawä? Bä dobroimi waiquiwä cudeenö bä jöyao bufi doblao. Inaja bä cuaaö cudeenö bä nö nia bleaamaö.

20'Wälidiwä talewä bä bluca lä cuinö, Yai Bada etä shi nofi wälibouje. Bä lä cuaaö wei bä dablamo bufiomi yalo, tä wacacaobä jamö ʔjö bä juimi.

21'ʔjö ma cui, bä lä bejedimou wei bä lä cui, tä wacacaobä jamö ʔjö bä shino yai icuo, Yai Bada etä ʔ lä juaö wejei wawädowä bä dablamo —Jesús a cuma.

Fe ojomalewä Juan a lä cuinö Jesús a wäfa lä wäyano wei tä ʔ

22'ʔjö tä cublou waiquilayono wei ja, Judea tä ulifi jamö Jesúsno cama ebä lä nocamabono wei bä çai juma. ʔjamö lä bä çai fa yanöcöblaicunö, täbä fe ojomamama.

23'Bä fe lä ojomano wei a Juan lä cuinö, Enono jamö ai bä fe çai ojomaö mö feduo showama, Salimiteli bä shabonobö ajede ja. ʔjamö mau bluca ubä ajedeoma yalo, Juan nija bä fa icuicunö, bä fe ojomamoma.

24'Bä doblou lä mlai bä fe laobä jamö, Juan a fe lao showaono malä mlai.

25 Ora, entre os discípulos de João e um judeu suscitou-se uma contenda com respeito à purificação.

26 E foram ter com João e lhe disseram: Mestre, aquele que estava contigo além do Jordão, do qual tens dado testemunho, está batizando, e todos lhe saem ao encontro.

27 Respondeu João: O homem não pode receber coisa alguma se do céu não lhe for dada.

28 Vós mesmos sois testemunhas de que vos disse: eu não sou o Cristo, mas fui enviado como seu precursor.

29 O que tem a noiva é o noivo; o amigo do noivo que está presente e o ouve muito se regozija por causa da voz do noivo. Pois esta alegria já se cumpriu em mim.

30 Convém que ele cresça e que eu diminua.

O Filho em relação ao mundo

31 Quem vem das alturas certamente está acima de todos; quem vem da terra é

25Bei. Yai Bada nija bä dodijidawä dablamobä, judio bä showadi lä aumamou wei tä afa wayoaöje ja, Juannö bä lä nocamabono wei bä sho, judio ai a sho, bä a bluca lämoma.

26Öjö däjä, Juan nija bä fa junö, abinaja bä cuma. —Tä a wäyäle. Jodana ai u mashi jamö, cafä nijamö a lä icuono wei a lä cui, wa wafa wäyäo da balöoblei a lä cui, fei däjä quiji a cua çoa lä cule. Täbä fe ojomaö dicoo. ¿Öjö tawä? Öjö nija bä bluca juu bashia majöa lä cule —bä cuma.

27Juan abinaja a cuu mö feduoma. —Öjö a nö bada öjöböaöje ja, öjö Yai Bada tä mayo waiquiwä. Yai Bada tänö yanowamö täbä nofi bada tamaboimi ja, bä nofi nia taboimi bädaoje.

28Cafä wamacönö wamale a malä jilileno wei. “Yai Bada tänö a shömabä a lä yaileno wei a lä cui, öjö yami”, ya mada cublei. Öjö a balö jamö Yai Bada tänö yale shömöa balölema.

29¿Öjö tawä? —Juan a cuma—. Wälonö suwä a döaö ja, cama e li suwä. Öjö a wä ja, cama e nofi lä cui, e bufi nia doblalou mö feduo. Inaja showawä, öjö a nö Bada öjöböaöje ja, fei däjä ya bufi shino yai doblalou.

30Cama a nö Bada lä öjöböamou wei, öjö tä shino yai balafälöbä. Camiyä nija bä bufi cuo lä balöono wei, öjö tä shino mlaaö majöofälöbä —a cuma.

Fedu jamö a cuoma a lä itolayono wei tä a

31Bä fe lä ojomano wei a Juan lä cui, abinaja a cuma. —Fedu jamö a cuoma a lä itolayono wei a lä cui, öjö a shino Bada

terreno e fala da terra; quem veio do céu está acima de todos

32 e testifica o que tem visto e ouvido; contudo, ninguém aceita o seu testemunho.

33 Quem, todavia, lhe aceita o testemunho, por sua vez, certifica que Deus é verdadeiro.

34 Pois o enviado de Deus fala as palavras dele, porque Deus não dá o Espírito por medida.

35 O Pai ama ao Filho, e todas as coisas tem confiado às suas mãos.

36 Por isso, quem crê no Filho tem a vida eterna; o que, todavia, se mantém rebelde contra o Filho não verá a vida, mas sobre ele permanece a ira de Deus.

João 4

A mulher de Samaria

1 Quando, pois, o SENHOR veio a saber que os fariseus tinham ouvido dizer que ele, Jesus, fazia e batizava mais discípulos que João

ayawä. Bitä jamö camiyä sho bamacö li lä bälöle, öjö ya. Bitä jamö tabä lä cuaaö wei, camiyänö öjö ya tä afa shino wayoaö. ¿Öjö tawä? Fedu jamö a lä cuono wei a lä cui, öjö a shino Bada ayawä.

32 Tä lä mödayono wei, tä a çai lä jililedayono wei, öjö tä afa bluca wäyäö ma cui, a wä bejedi bufiimije.

33 A wä nofi yai mölabou fe lä yadio wejei bä lä cuinö, Yai Bada a wäfa çai bejedi taöje.

34 ¿Öjö tawä? Yai Bada tänö a lä shömöleno wei a lä cui, öjönö cama a wäno wäyäö. Yai Bada tänö a fa dobälönö, bei a Bufinö a malä jödödöbole.

35 Bamacö lä Föömole a lä cuinö, showadi bä Ijilubö e yai nofimaö. Jödödöwä tabä lojodobobä, a Bada tablamalema.

36 Öjö bä Ijilubö e a bejedi lä bufii wejei bä lä cui, balimi bä cuobä bä li. Öjö ma cui, bä Ijilubö e a juaö lä mlajei bä lä cui, öjö bä nia balimi cuomi. Yai Bada tä nö wälöwä lä jushudou wei tänö bä nö bleaabä öjö bä li.

João 4

Samaliateliyoma a wä lä wayomano wei tä a

1 Fe ojomalewä Juan a lä cuinö, cama ebä lä nocamabono wei bä fe bluca ojomama. Bada tä Jesús ma cui, inaja cama a çai cuaaö mö feduo showaoma. ¿Öjö tawä? Jesús ebä shino yai lä blucono wei, faliseo bä bada lä cuinö tä a fa jililäjenö, bä a wayoma. Öjö däjä, Jesúsno bä wäno fa jililänö,

² (se bem que Jesus mesmo não batizava, e sim os seus discípulos),

³ deixou a Judéia, retirando-se outra vez para a Galiléia.

⁴ E era-lhe necessário atravessar a província de Samaria.

⁵ Chegou, pois, a uma cidade samaritana, chamada Sicar, perto das terras que Jacó dera a seu filho José.

⁶ Estava ali a fonte de Jacó. Cansado da viagem, assentara-se Jesus junto à fonte, por volta da hora sexta.

⁷ Nisto, veio uma mulher samaritana tirar água. Disse-lhe Jesus: Dá-me de beber.

⁸ Pois seus discípulos tinham ido à cidade para comprar alimentos.

⁹ Então, lhe disse a mulher samaritana: Como, sendo tu judeu, pedes de beber a mim, que sou mulher samaritana (porque os judeus não se dão com os samaritanos)?

¹⁰ Repliou-lhe Jesus: Se conheceras o dom de Deus e quem é o que te pede: dá-me de beber, tu lhe pedirias, e ele te daria água viva.

²⁻³Öjamö, Judea tä ulifi lä cui jamö, a bälöo bufionomi. Calilea jamö a juu çobä, a aa çolayofälöma. ¿Öjö tawä? Öjö ma cui, Jesús a cadidiwänö täbä fe ojomanomi. Cama ebä lä nocamabono wei bä nija täbä fe li ojomamoma.

⁴Bei. Calilea jamö Jesús a lä çöimadi däjä, Samalia tä ulifi jamö a jayuquefälöma.

⁵A jayuaö showale, Sicalateli bä shabonobö jamö a çoblaliyoma. Bä ijilubö José e nija, Jacobo a bada lä cuono wei anö, etäca ficali lä jöbäqueno wei täca ajede jamö, bä shabonobö blaoma.

⁶Öjamö lä, Jacobonö uca yedu ja lä diyäno wei, uca cuo showaoma. ¿Öjö tawä? Motoca a yöloloblodayou däjä, Jesús a wäshimi jolou ja, öjö uca casö jamö a loofälöma.

⁷Samaliateliyoma ai anö mau u jiquei ja a fa juimanö, Jesús e a fama. —Ai u da jiquebayo —e cuma.

⁸¿Öjö tawä? Jesúsno bä lä nocamabono wei bä cuonomi. Sicalateli bä nijamö, nii bä luluabeje bä ayoma yalo, Jesús a yami loo juoma.

⁹Abinaja Samaliateliyoma e cuma. —Cafä judio wa ma cui, Samaliateliyoma ya nija, çmau bei wa u li nacaö cule? —e cuma. ¿Öjö tawä? Judio bänö Samaliateli bä möö ojodaono malä mlajei.

¹⁰Jesús e a juo ja, abinaja e cuma. —Yai Bada tänö tä lä jöbäaö wei wa tä daö fa cunoja, cafä nija mau ya u lä nacafe wale nö çai öjöböaö fa cunoja, camiyä nija wa nö yai nacobö wei. Cafä nija

11 Respondeu-lhe ela: SENHOR, tu não tens com que a tirar, e o poço é fundo; onde, pois, tens a água viva?

12 És tu, porventura, maior do que Jacó, o nosso pai, que nos deu o poço, do qual ele mesmo bebeu, e, bem assim, seus filhos, e seu gado?

13 Afirmou-lhe Jesus: Quem beber desta água tornará a ter sede;

14 aquele, porém, que beber da água que eu lhe der nunca mais terá sede; pelo contrário, a água que eu lhe der será nele uma fonte a jorrar para a vida eterna.

15 Disse-lhe a mulher: SENHOR, dá-me dessa água para que eu não mais tenha sede, nem precise vir aqui buscá-la.

16 Disse-lhe Jesus: Vai, chama teu marido e vem cá;

17 ao que lhe respondeu a mulher: Não tenho marido. Replicou-lhe Jesus: Bem disseste, não tenho marido;

baḷimiblamamodima ya u nö jöbäquebö wei —e cuma.

11Abinaja suwä e cuma. —U blajaa a lä cubocöli. Wa u jiqueabä wa tä çai taboimi. ¿Öjö tawä? ¿Wedi jamö öjö baḷimiblamamodima wa u nia li dääö?

12Ei uca lä cui, Jacobonö yedu ja uca li diyäma. Cama nodiwä yama ecönö yama uca nofi tabou showaa. Cama a ma cui, bä ijilubö ebä ma cui, yalo ebä çai bluca ma cui, ei u ja bä amishi bluca çoma. Inaja cama a jaba ma cuaano wei ma cui, ¿cafä wa wafa nia shino lojode wäyämamou ayao daanö? —e cuma.

13Abinaja Jesúsno a nowa suwä tama. —Ei u ja, bä amishi lä ço wei bä lä cui, bä nia amishi mladou ma mlai ma cui,

14camiyänö ya u lä jöbäaö wei u çoaöje ja, bä amishaö çodaaö mlaicätä. Ubä fe lä jojoblai jamö ubä fadii shi wälili lä cuaaö weinaja, baḷimiblamodima ya u nia lä jöbäaö wei, inaja u fa cuaadinö, baḷimi bä nia cuo shi wälili —a nowa tama.

15Abinaja suwä e cuma. —Jao. Öjö u da jöbäbayo, ya amishaö çodaaö mlaobä. Äyämö ya u jiquei mö juu ço mlaobä —e cuma.

16Jesús abinaja e cuma. —Bei. Feyalofä a da nacajalu, äyämö wa çai juu çoima —e cuma.

17—Ya feyalobö cuami —a suwä cuma. —Bejedi lä wa wä —Jesús a cuma—. Feyalofä a cuami lä.

18 porque cinco maridos já tiveste, e esse que agora tens não é teu marido; isto disseste com verdade.

A verdadeira adoração

19 SENHOR, disse-lhe a mulher, vejo que tu és profeta.

20 Nossos pais adoravam neste monte; vós, entretanto, dizeis que em Jerusalém é o lugar onde se deve adorar.

21 Disse-lhe Jesus: Mulher, podes crer-me que a hora vem, quando nem neste monte, nem em Jerusalém adorareis o Pai.

22 Vós adorais o que não conheceis; nós adoramos o que conhecemos, porque a salvação vem dos judeus.

23 Mas vem a hora e já chegou, em que os verdadeiros adoradores adorarão o Pai em espírito e em verdade; porque são estes que o Pai procura para seus adoradores.

18Afä wəlo 5 wa bä ma tabono wei ma cui, fei dǎjä wa lä table a lä cui, afä a malä mlai. Miji wa tä ʔ lä tafe tä ʔ ja, wa bejedimou —a cuma.

19Abinaja suwä e cuma. —Fei dǎjä bǎfä nö öjöböaö. Yai Bada a wəno wǎyǎlewä wa —e cuma.

20Öjö dǎjä, abinaja a cuma. —Camiyǎ yamacö bada lä cuono wei bä lä cuinö, ei macö jamö Yai Bada nija showadi bä möfe bolanö, a wəfa Bada doblao tablaama ma cujei, abinaja judio wamacö shino cuu dicoo. “ǎJelusale jamö yai! Öjamö täbä möfe bolanö, a wəfa Bada nia shino doblao taöje”, wamacö shino cafä cudii —a suwä cuma.

21Abinaja Jesúsno a nowa tama. —Ei ya wə lä cui tä ʔ nia bejedi wawǎblou. Fayä nija bä möfe bolanö, a wəfa Bada doblao tabeje, fei macö nia yaiomi. “Jelusale jamö shino”, bä nia çai cuimi.

22Cafä Samaliateli wamacö lä cuinö, Yai Bada nija wamacö möfe bolanö, wama a wəfa Bada doblao ma taö wei ma cui, wama a yai daimi. Judio yamacönö yama a yai dalanö, yamacö möfe bolanö, yama a wəfa Bada doblao taö. Yanowamö täbä nia lä jucāmou wei, judio yamacö nija tä wawǎblobä tä malä cui.

23’Öjö ma cui, abinaja tä nia shino cuo. Tä wawǎblou waiquia lä cule. Bä möfe bolanö, Fayä a wəfa Bada doblao lä taö wejei bä lä cui, bei bä bufi yainö bä ʔ nia faö. Bä bejedimolanö bä möfe nia bou.

24 Deus é espírito; e importa que os seus adoradores o adorem em espírito e em verdade.

25 Eu sei, respondeu a mulher, que há de vir o Messias, chamado Cristo; quando ele vier, nos anunciará todas as coisas.

26 Disse-lhe Jesus: Eu o sou, eu que falo contigo.

27 Neste ponto, chegaram os seus discípulos e se admiraram de que estivesse falando com uma mulher; todavia, nenhum lhe disse: Que perguntas? Ou: Por que falas com ela?

28 Quanto à mulher, deixou o seu cântaro, foi à cidade e disse àqueles homens:

29 Vinde comigo e vede um homem que me disse tudo quanto tenho feito. Será este, porventura, o Cristo?!

30 Saíram, pois, da cidade e vieram ter com ele.

A ceifa e os ceifeiros

¿Öjö tawä? Inaja bä lä cuaaö wei, Fayänö bä malä bufii wei.

24Yai Bada a lä cui, yai bei cätä. ¿Öjö tawä? Öjö nija bä möfe lä bou wei bä lä cui, bei bä bufi yainö, a wafa nia Bada doblao taöje. Bä bejedimolanö, bä a nia faö —Jesúsnö a nowa tama.

25Abinaja suwä e cuma. —Yai Bada tänö a shömabä a lä yaileno wei a lä cui, öjö a nia juu, Cristo a wafa lä jilamou wei a lä cui. Öjö ya bufibou. Öjö a waloqueyoluno wei ja, jödödöwä tä ja, yamalecö nia yai yömöläö, öjönö —e cuma.

26Öjö däjä, abinaja Jesús e cuma. —Bäfacö a lä wayole, öjö ei lä ya waiquiwä, ya cua shi lä wälile —e cuma.

27Öjö däjä, cama ebä lä nocamabono wei ebä waloa çoquema. Samaliateliyoma sho cäcöbö a lä wayou wei cäcöbö fa dalalöjenö, bei bä bufi shädayaimoma ma cui, bä a fanomi. “¿Wedi wa tä taö?”, bä cunomi. “Samaliateliyoma a ma cui, ¿wedi tä tabä wa wä li wayomaö cule?”, bä çai cunomi.

28Öjö däjä, öjamö oshoboli e fa itablacöfälönö, shabono jamö a suwä aa balölayoma. A fa çöblalunö, abinaja bä nowa taö çojoloma.

29—Bä da jaboje. Quijamö walo a da möcöliyoje. Camiyänö ya tä bluca lä tano wei tä a wawämaö cadidou cublei. Yai Bada tänö a shömabä a lä yaileno wei, ¿öjö lä a mada tawä? —bä nowa tama.

30Öjö däjä, shabono jamö bä fa falalunö, öjö nijamö bä bluca ayoma.

31 Nesse ínterim, os discípulos lhe rogavam, dizendo: Mestre, come!

32 Mas ele lhes disse: Uma comida tenho para comer, que vós não conheceis.

33 Diziam, então, os discípulos uns aos outros: Ter-lhe-ia, porventura, alguém trazido o que comer?

34 Disse-lhes Jesus: A minha comida consiste em fazer a vontade daquele que me enviou e realizar a sua obra.

35 Não dizeis vós que ainda há quatro meses até à ceifa? Eu, porém, vos digo: erguei os olhos e vede os campos, pois já branquejam para a ceifa.

36 O ceifeiro recebe desde já a recompensa e entesoura o seu fruto para a vida eterna; e, dessarte, se alegram tanto o semeador como o ceifeiro.

37 Pois, no caso, é verdadeiro o ditado: Um é o semeador, e outro é o ceifeiro.

31 ¿Öjö tawä? Cama bä juu showao däjä, Jesús a nia iyamaö fe fa yadiojenö, cama ebä lä nocamabono wei bä ą fe blacäjoma. —Tä ą wäyäle. A da iyayo, ¿öjö tawä? — ebä cudima.

32 Öjö ma cui, abinaja a cuma. —Wama a nii daö lä mlai ya li tabou waiquia, ya iyabä —a cuma.

33 Inaja a cuma cudeenö, cama ebä lä nocamabono wei bä wąliyoma. Abinaja bä cuma. —¿Ai täbänö, ebä nii bälää jäquemaje tawä? —bä cuma.

34 Abinaja Jesúsno bä nowa tama. —Yale lä shömöleno wei ya wą juaö bufi doblao. Tä tamaö lä bufii wei ya tä jödödöblaö. Öjö iba nii bä waiquiwä.

35 ¿Öjö tawä? Abinaja wamacö cuu. “Belibo 4 bä cublou däjä, nii bämä bä nia taö”, wamacö cuu malä dao wei. ¿Tä da möje, öjö lä! Bamacö nowa taö lä cule. Yai Bada etäca ficali jamö, fei däjä bä nii tamou showaobä cätä. Täbä yanowamö lä yömölamou wei, jai nii bä tamobä, bä waiquiwä.

36 ¿Öjö tawä? Nii bä lä taö wejei, bä nowa ojode coamamou. Ai bä nijamö, nii bä bälää lä cuaaö wejeinaja, camiyä nija bä yanowamö lulubou cuoje, bąlimi bä cuobä. Mobä döaö lä balöo wejei bä ma cui, nii bä taö lä nomöjöo wejei bä ma cui, öjö bä bufi bluca doblalobä.

37 Abinaja bä showadi lä cuu wei, bä ą nö malä bejediaö wei. “Ai bänö mobä döaöje, ai bä mö feduwä lä cuinö nii bä taöje”, bä cuu.

38 Eu vos enviei para ceifar o que não semeastes; outros trabalharam, e vós entrastes no seu trabalho.

Muitos samaritanos creem em Jesus

39 Muitos samaritanos daquela cidade creram nele, em virtude do testemunho da mulher, que anunciara: Ele me disse tudo quanto tenho feito.

40 Vindo, pois, os samaritanos ter com Jesus, pediam-lhe que permanecesse com eles; e ficou ali dois dias.

41 Muitos outros creram nele, por causa da sua palavra,

42 e diziam à mulher: Já agora não é pelo que disseste que nós cremos; mas porque nós mesmos temos ouvido e sabemos que este é verdadeiramente o Salvador do mundo.

Jesus volta à Galileia

43 Passados dois dias, partiu dali para a Galiléia.

44 Porque o mesmo Jesus testemunhou que um profeta não tem honras na sua própria terra.

38 ¿Öjö tawä? Wamacö jaba ojodamou lä mlaono wei jamö, wama bä nii tabä bamacö shömölema. Ai bä ojodamou lä balöono wei jamö, fei däjä cafä wamacö ojodamou yädäblou nomöjöa lä cule — Jesúsno bä nowa tama.

39 ¿Öjö tawä? Öjö Samaliateliyoma a lä cuinö, Jesús a wäfa wäyäo çojolobä jamö abinaja a cuma. “Camiyänö ya tä bluca lä tano wei tä a wawämaö cadidio cublei”, a cuma. Einaja a cuma yalo, Samaliateli ai bä bluca lä cuinö, Jesús a wä bejedi bufilemaje, öjö shabono jamö bä lä bälöle bä lä cuinö.

40 Öjö cudeenö, Jesús nija öjö Samaliateli bä fa waloicunö, a fe weyamaö fa bufiijenö, öjö bä nija bolacabö a fe dödölayoma.

41 Jesús a wä fa jililäjenö, cama ai bä bluca lä cuinö a wä bejedi çai bufia mö fedulemaje.

42 Öjö bä lä cui, abinaja Samaliateliyoma nija bä cuma. —Fei däjä, öjö bäma a wä bejedi bufii lä cule, cafä wa wä ja bädawänö mlai. Camiyä yamacö ma cuinö yama a wä malä jilileno wei. Yama a daö. Yanowamö jödödöwä täbä nia lä jucäo wei, öjö lä a waiquiwä —bä cuma.

Jesúsno ijilu a blajawä lä jalomaleno wei tä a **43** Sicalateli bä nija a fe didi fa bolacablalufälönö, Calilea jamö Jesús a aa majölayoma.

44 Yai Bada a wäno wäyäléwä bä lä cui, cama bä ulifibö yai ja, showadi bä a

45 Assim, quando chegou à Galiléia, os galileus o receberam, porque viram todas as coisas que ele fizera em Jerusalém, por ocasião da festa, à qual eles também tinham comparecido.

A cura do filho de um oficial do rei

46 Dirigiu-se, de novo, a Caná da Galiléia, onde da água fizera vinho. Ora, havia um oficial do rei, cujo filho estava doente em Cafarnaum.

47 Tendo ouvido dizer que Jesus viera da Judéia para a Galiléia, foi ter com ele e lhe rogou que descesse para curar seu filho, que estava à morte.

48 Então, Jesus lhe disse: Se, porventura, não virdes sinais e prodígios, de modo nenhum creereis.

49 Rogou-lhe o oficial: SENHOR, desce, antes que meu filho morra.

50 Vai, disse-lhe Jesus; teu filho vive. O homem creu na palavra de Jesus e partiu.

51 Já ele descia, quando os seus servos lhe vieram ao encontro, anunciando-lhe que o seu filho vivia.

jiliblaö lä mlajei tä afa wäyää malä waiquiono wei.

45 Calilea jamö a fa çoblalunö, öjamö bä lä bälöle bänö dodijidawä a çoblamalemaje. Jelusale jamö bä iyaö çai çocamobä jamö, Jesús a dodijaö dabraö malä waiquiono wejei. ¿Öjö tawä? Bä iyaö çai çocamobä jamö cama bä çai cuoma.

46 Calilea tä ulifi jamö a fa çoblalunö, Canaateli bä nija a waloa çoliyoma, uba nashiwä ubä cublou lä nomöjölasyonu wei ubä mau lä taamano wei jamö. ¿Öjö tawä? Öjö tä mashi biyä jamö, Cabenaoteli bä nija bä bada lä läono wei ai a lä cui, bä ijilubö e jalilioma.

47 Judea jamö a cuoma Calilea jamö Jesús a wäfa çoblou fa jililänö, a nacaö mö ayoma. Bä ijilubö e jalomadayobä, a wä fe blacäjoma. A nomaö ajedewä, a cuoma.

48 Öjö cudeenö, abinaja Jesús e cuma. —Tä nö lä quilijii ya tä wawämaimi ja, wamale a bejedi bufiimi dicowä —e cuma.

49 Bada a lä cuinö, abinaja Jesús a nowa tama. —Tä a wäyäle. Ijiluyä a föshöacö mladono mlai ja, ja jabo da showadao! — a nowa tama.

50 Abinaja Jesús e cuma. —A da çobofälö. Ijilufä a nia jalou —e cuma. Jesús a lä cuno wei a wä bejedi bufibole a çolayofälöma.

51 A çofälöö däjä, a wä juamobä ebä mö balayoma. A yömölaöje ja, bä ijilubö e afa demi wäyämaje.

52 Então, indagou deles a que hora o seu filho se sentira melhor. Informaram: Ontem, à hora sétima a febre o deixou.

53 Com isto, reconheceu o pai ser aquela precisamente a hora em que Jesus lhe dissera: Teu filho vive; e creu ele e toda a sua casa.

54 Foi este o segundo sinal que fez Jesus, depois de vir da Judéia para a Galiléia.

João 5

A cura de um paralítico

1 Passadas estas coisas, havia uma festa dos judeus, e Jesus subiu para Jerusalém.

2 Ora, existe ali, junto à Porta das Ovelhas, um tanque, chamado em hebraico Betesda, o qual tem cinco pavilhões.

3 Nestes, jazia uma multidão de enfermos, cegos, coxos, paralíticos

52A wafa demi wäyämaje yalo, bä wälili cadidoma. —¿Wedi jamö motoca a yai cuo däjä, a jaba onoblaliyoma? —a cuma. Abinaja bä cuma. —Weyaja a motoca yololodayou däjä, a yobli mladou showadalayoma —bä cuma.

53Öjö bä a ja, a bufi jaducublaliyoma, bä ijilubö e lä jaliliono wei a lä cui. “Ijilufä a nia jalou”, Jesúsno a nowa lä tano wei däjä, öjö däjä showadawä, a jowa jaloa showalayoma. Öjö däjä, cama a ma cuinö, cama ebä bluca ma cuinö, Jesús a wä bejedi bufia showadalemaje.

54¿Öjö tawä? Judea tä ulifi jamö culanö, Calilea jamö a waloa fa majöicunö, tä nö lä quilijii tä jaba wawämalema, Yai Bada e nö öjöböamobä. Öjö däjä a juu çobä jamö, bada bä ijilubö e jalomaö däjä, inaja showawä a cuaaö çoma. Yai Bada e nö öjöböamobä, a nö quiliaö çoma.

João 5

Mau uca casö jamö a jalili lä jalomaleno wei tä a **1**Öjö tä cublou waiquilayono wei ja, Jelusale jamö judio bä nia iyaö çai fa çocamonö, öjamö Jesús a alayoma.

2¿Öjö tawä? Jelusaleteli bä shabonobö jamö, oweja yoca lä cule jamö mau uca cuoma. Ebleo bä caficö a ja, Besada uca afa jilabouje. Öjö u casö jamö, yano bloque 5 maloco bä fe fayooma.

3Öjö bä yano jamö, bä lä wälidii bä bluca blaoma. Ai bä jubäböoma, ai bä mata wälidioma, ai bä yatoliböoma.

⁴ [esperando que se movesse a água. Porquanto um anjo descia em certo tempo, agitando-a; e o primeiro que entrava no tanque, uma vez agitada a água, sarava de qualquer doença que tivesse].

⁵ Estava ali um homem enfermo havia trinta e oito anos.

⁶ Jesus, vendo-o deitado e sabendo que estava assim há muito tempo, perguntou-lhe: Queres ser curado?

⁷ Respondeu-lhe o enfermo: SENHOR, não tenho ninguém que me ponha no tanque, quando a água é agitada; pois, enquanto eu vou, desce outro antes de mim.

⁸ Então, lhe disse Jesus: Levanta-te, toma o teu leito e anda.

⁹ Imediatamente, o homem se viu curado e, tomando o leito, pôs-se a andar. E aquele dia era sábado.

¹⁰ Por isso, disseram os judeus ao que fora curado: Hoje é sábado, e não te é lícito carregar o leito.

¹¹ Ao que ele lhes respondeu: O mesmo que me curou me disse: Toma o teu leito e anda.

⁴ ¿Öjö tawä? Yai Bada etä ajele fa itoblaayonö, u quiyaamaö ja, a jalili itoo lä balöo wei a lä cui, bä jaloobloma.

⁵ Bei. Öjamö lä ai a jalili nö dedeaö däjä, lasha 38 a faa ma waiquimaleno wei ma cui, a jalili cuo showaoma.

⁶ Jesúsno öjö a dablaö däjä, a jalili blao nö lä dedeano wei tä daö waiquioma yalo, a wälima. —¿Wa jalou bufi doblaa cule? — e cuma.

⁷ Abinaja a jalili cuma. —Tä a wäyäle. Mau u quiyaamaö däjä, lobe wale itoblamabä a cuami. Ya nö icublobimi. Ya obisai juu showai ja, ai bä shino itou balöo dicoo — a cuma.

⁸ Abinaja Jesúsno a nowa tama. —Bei. A da ubladalu. Wa lä maquele wa täcö fa jocälänö, täcö çaj çojamöö da ço — a nowa tama.

⁹ A jaloa fa showadalunö, a lä maqueono wei täcö fa jocälänö, täcö çaj çolayoma. ¿Öjö tawä? Täbä yanöcöobä tä mö jalu sábado cuoma.

¹⁰ Öjö cudeenö, abinaja judio bä cuma, a lä jalolayono wei a nija. —Bämacö yanöcöobä tä mö jalu. Wa lä maqueono wei wa täcö çaj jubä tämi. Tä a läa —bä cuma.

¹¹ Öjö ma cui, abinaja a cuma. —Wale lä jalomaleno wei a lä cuinö, abinaja wale nowa tama. “Wa lä maquele wa täcö fa

12 Perguntaram-lhe eles: Quem é o homem que te disse: Toma o teu leito e anda?

13 Mas o que fora curado não sabia quem era; porque Jesus se havia retirado, por haver muita gente naquele lugar.

14 Mais tarde, Jesus o encontrou no templo e lhe disse: Olha que já estás curado; não peques mais, para que não te suceda coisa pior.

15 O homem retirou-se e disse aos judeus que fora Jesus quem o havia curado.

16 E os judeus perseguiram Jesus, porque fazia estas coisas no sábado.

17 Mas ele lhes disse: Meu Pai trabalha até agora, e eu trabalho também.

18 Por isso, pois, os judeus ainda mais procuravam matá-lo, porque não somente violava o sábado, mas também dizia que Deus era seu próprio Pai, fazendo-se igual a Deus.

jocälänö, täcö çai çoçamöö da çoç”, wale nowa tama —a cuma.

12 Abinaja faliseo bä bada cuma. —Wa täcö fa jocälänö wa täcö çai çoçamöbä, çwedinö bei wa li shömölei cufe? —bä cuma.

13 Çöçjö tawä? A lä jalolayono wei a lä cuinö, Jesús a daö fa mlacunö a danomi showawä. A çai dablao çoçaanomi. Täbä bluca lä mashicono wei jamö, a nofi mojududou showalayoma.

14 Öçjö tä cublou fa waiquilonö, a lä jalomaleno wei a lä cui, Yai Bada etä yafi jamö Jesúsno a daa fa çoçalönö, e ç fama. Abinaja e cuma. —Fei däjä wa demi, çöçjö tawä? Wälidiwä tä taö çoçaa dijä, wa nö yai bleaaö fe balojoa dicoicu —a cuma.

15 Öçjö däjä, a lä jalomaleno wei a lä cui, judio bada bä nijamö a fa alunö, Jesús a wafa wäyää showadaoma. —Wale lä jalomaleno wei, öçjö Jesús a waiquiwä —a cuma.

16 Täbä yanöçöobä tä mö jalu jamö Jesúsno a jalomalema yalo, judio bada bänö a bäyäblabeje a nabä jumaje.

17 Öçjö ma cui Jesús a nofi bäyää ja, abinaja bä nowa tama. —Fayä a yanöçöblao mlai ja, showadi täbä bayeliblao ojodao. Inaja showawä, camiyä ya çai cuaaö mö fedua —bä nowa tama.

18 Täbä yanöçöobä tä mö sábado jalu ma cui ja a wasöomi cudeenö, Jesús a shää bufi doblao waiquiomaje. Yai Bada nija a çai Föömou fa cadidionö, bä jushuo balaö showadaoma, Yai Bada a sho cama cäçöbö afa wäyämoma yalo.

Jesus explica a sua missão

19 Então, lhes falou Jesus: Em verdade, em verdade vos digo que o Filho nada pode fazer de si mesmo, senão somente aquilo que vir fazer o Pai; porque tudo o que este fizer, o Filho também semelhantemente o faz.

20 Porque o Pai ama ao Filho, e lhe mostra tudo o que faz, e maiores obras do que estas lhe mostrará, para que vos maravilheis.

21 Pois assim como o Pai ressuscita e vivifica os mortos, assim também o Filho vivifica aqueles a quem quer.

22 E o Pai a ninguém julga, mas ao Filho confiou todo julgamento,

23 a fim de que todos honrem o Filho do modo por que honram o Pai. Quem não honra o Filho não honra o Pai que o enviou.

Yai Bada tänö Jesús a nö lä wəlojomabono wei tä
a

19 Abinaja Jesúsno bä nowa tama. —Cafä wamacö nija ei ya wə lä cui, bejedi lä ya wə. Yai Bada bei Ijilubö ya e lä cui, camiyä ya cuaaö bufi lä doblao wei tänö ya cuaaimi. Fayä a lä cuaaö wei ya tä möö yalo, inaja camiyä ya e çai cuaaö mö fedua. Fayänö tä lä taö wei, bä Ijilubö ya enö ya tä çai taö mö fedua. ¿Öjö tawä?

20 Fayänö bä Ijilubö wale nofimaö dodijia yalo, a lä cuaaö wei camiyä nija tä bluca wawämaö. Ya lä cuaafenaja bädawä mlai, tä yai lä lojode wei tä nia wawämaö cuaaö. Camiyä nija tä fa wawämalönö, inaja showawä, yanowamö wamacö nija ya etä nia wawämaö cuo mö feduo, wamacö bufi yai shädayaimobä.

21 Bä lä nomaö wei, Fayänö bä demi jocädamaö lä ço weinaja, inaja showawä, bä Ijilubö ya e cuaaö mö feduo. Ya bä demi jocädamö lä ojode wei, ya bä li jocädamaö.

22 ¿Öjö tawä? —Jesús a cuma—. Fayänö yanowamö täbä dobloimi jömaili. Bä Ijilubö ya enö, ya täbä dobloimi jömabä wale yai tablamalema,

23 wale nofi dodijidawä tabobeje. Fayä Yai Bada a lä cui, a nofi dodijidawä lä tabou wejeinaja, bä Ijilubö ya e ma cui wale nofi çai tabou mö feduobeje. Bä Ijilubö wale nofi dodijidawä tabou lä mlajeinaja, Fayä a ma cui inaja showawä a nofi çai taboimi mö feduweje, wale lä shömöleno wei a lä cui.

24 Em verdade, em verdade vos digo: quem ouve a minha palavra e crê naquele que me enviou tem a vida eterna, não entra em juízo, mas passou da morte para a vida.

25 Em verdade, em verdade vos digo que vem a hora e já chegou, em que os mortos ouvirão a voz do Filho de Deus; e os que a ouvirem viverão.

26 Porque assim como o Pai tem vida em si mesmo, também concedeu ao Filho ter vida em si mesmo.

27 E lhe deu autoridade para julgar, porque é o Filho do Homem.

28 Não vos maravilheis disto, porque vem a hora em que todos os que se acham nos túmulos ouvirão a sua voz e sairão:

29 os que tiverem feito o bem, para a ressurreição da vida; e os que tiverem praticado o mal, para a ressurreição do juízo.

30 Eu nada posso fazer de mim mesmo; na forma por que ouço, julgo. O meu juízo é justo, porque não procuro a minha própria vontade, e sim a daquele que me enviou.

24'Cafä wamacö nija ei ya wə lä cui, bejedi lä ya wə—a cuma—. Wale ʔ fa j̄liajenö, wale lä shömöleno wei a wə bejedi lä bufii wejei bä lä cui, ʔalimi bä cuobä bä li waiquiwä. Bä dobroimi jömamobä bämi. Öjö bä lä cui, bä nomabä bä ma cuono wei ma cui, bä ʔalimiblou nomöjöö lä cule.

25'Cafä wamacö nija ei ya wə lä cui, bejedi lä ya wə —a cuma—. Abinaja tä nia cuo. Tä cua waiquia a lä cule. Bui nomawä bä lä cuinö, camiyä Yai Bada bei Ijilubö wale ʔ nia j̄liaöje. Wale ʔ fa j̄liläjenö, ʔalimi bä nia cuo.

26'ʔalimi bä cuobä Fayänö bä lä taamaö weinaja, bei Ijilubö ya e ma cui, inaja showawä ya e ʔai cuaaö mö feduobä wale malä tablamaleno wei.

27'Ya täbä dobroimi jömabä wale ʔai lämabou, ya lä yanowamöblaleyoluno wei ya waiquiwä cudeenö.

28'Camiyä ei ya wə lä cui ja, bä bufi mla dijä —a cuma—. Abinaja tä nia malä cublou wei. Bä lä nomalaliyono wei bä bluca lä cuinö, wale ʔ fa j̄liläjenö,

29'bä demi nia jocäcou. Demi bä cuo däjä, bä lä bejedimono wei bä lä cui, ʔalimi bä cuobä bä nia jocäcou. ¿Öjö tawä? Wəlidiwä talewä bä lä cui, bä dobroimi jömamobä, bä nia ʔai cama jocäcou mö feduo, bä nö yai bleaaö nomöjööbä.

Jesús a nö bejedi nia lä öjöböamono wei tä ʔ

30'Abinaja Jesús a cuma. —Camiyä ya cuaaö bufi lä doblao wei tänö ya cuaimi. Fayä ya wə fa j̄linö, ya bä yanowamö li jömaö. Camiyä ya cuaaö bufi lä doblao weinaja mla, wale lä shömöleno wei a lä

31 Se eu testifico a respeito de mim mesmo, o meu testemunho não é verdadeiro.

32 Outro é o que testifica a meu respeito, e sei que é verdadeiro o testemunho que ele dá de mim.

33 Mandastes mensageiros a João, e ele deu testemunho da verdade.

34 Eu, porém, não aceito humano testemunho; digo-vos, entretanto, estas coisas para que sejais salvos.

35 Ele era a lâmpada que ardia e alumiaava, e vós quisestes, por algum tempo, alegrar-vos com a sua luz.

36 Mas eu tenho maior testemunho do que o de João; porque as obras que o Pai me confiou para que eu as realizasse, essas que eu faço testemunham a meu respeito de que o Pai me enviou.

37 O Pai, que me enviou, esse mesmo é que tem dado testemunho de mim. Jamais tendes ouvido a sua voz, nem visto a sua forma.

cuinö wale yai taamaö bufi lä doblao weinaja, ya li cuaaö. Öjö cudeenö, ya bä jömaö ja ya bejedimou showadawä.

31' ¿Öjö tawä? —Jesús a cuma—. Camiyä ya wafa shino wäyämamou ayao fa cunoja, wamale a bejedi bufibä tä nö cuobö mlai.

32 Ai tänö wale afa li yai wäyäo culadi. ¿Öjö tawä? Öjönö wale afa lä wäyäo wei, ya bejedimou daö.

33' Bä fe lä ojomaö wei a Juan ma cui nija afä wama bä çai shömölema, wama a wano jiliaö çojoblä. ¿Öjö tawä? —a cuma—. Öjönö wale afa wäyäo ja, a çai bejedimoma.

34' ¿Öjö tawä? Yanowamö täbä a ja, ya mölabä ya mlai ma cui, çafä wamacö bufi jaducublä ya wä. Juannö wale afa lä wäyänö wei, wama tä a bejedi fa bufinö, wamacö jucämou fe yadiobä.

35 Cowa wacö shji lä culenaja a li Juan cuoma. Öjö wama tä shji nofi jaba doaö ma ojodaono wei ma cui, wamacö nö dedejblonomi dicowä.

36' Öjö ma cui, Juannö wale afa ma wäyäo wei ma cui, yale afa yai bejedi wäyäo lä lojode wei, ai tä cua. ¿Öjö tawä? Ya lä cuaaö wei tä showawänö, Fayänö wale lä shömöleno wei tä dablamos malä wawädole. Camanö wale taamaö cudeenö, ya e li cuaaö.

37' Fayä cama a showawä ma cuinö wale afa çai bejedi wäyäo mö feduo, wale lä shömöleno wei a lä cuinö —a cuma—. Öjö

38 Também não tendes a sua palavra permanente em vós, porque não credes naquele a quem ele enviou.

39 Examinais as Escrituras, porque julgais ter nelas a vida eterna, e são elas mesmas que testificam de mim.

40 Contudo, não quereis vir a mim para terdes vida.

41 Eu não aceito glória que vem dos homens;

42 sei, entretanto, que não tendes em vós o amor de Deus.

43 Eu vim em nome de meu Pai, e não me recebeis; se outro vier em seu próprio nome, certamente, o recebereis.

44 Como podeis crer, vós os que aceitais glória uns dos outros e, contudo, não procurais a glória que vem do Deus único?

45 Não penseis que eu vos acusarei perante o Pai; quem vos acusa é Moisés, em quem tendes firmado a vossa confiança.

wama a wə jiliaö mlai ja, wama a dablaö mlai ja, wamacö cua showaa.

38Wale lä shömöleno wei ya lä cui, wamale ʔ çai bejedi bufiimi dicowä ja, cama ma cui wama a wə çai bejedi taboimi.

39ʔBəlimi wamacö cuobä, Yai Bada showadi wama tä ʔ oni mödii. ʔÖjö tawä? Camiyä ya wəfa yai lä wäyämou wei, öjö lä tä ʔ oni waiquiwä.

40Öjö ma cui, wamacö bəlimi cuobä, camiyä nija wamacö juu moji dicowä.

41ʔYanowamö täbä nija ya nofi doamobä, ya tä dayäimi —a cuma—.

42Öjö ma cui, çafä bəmacö daö. Bei wamacö bufi yainö, Yai Bada wama a nofimaimi.

43Fayänö wale ma shömöleno wei ma cui, wamale ʔ juaimi. Ai a lä cui, a juu bufi doblao lä bädao wei a lä cui, öjö lä wama a wə nia shino yai juaö.

44Yai Bada a yami lä cule nija wamacö ʔafa dodijaö tamobä tä ma cule ma cui, öjö tä lä cui wama tä nofi yai cadidiboimi. Ma, Yai Bada nija mlai, yanowamö täbä nija wamacö ʔafa shino dodijaö tamou bufi doblao. Öjö cudeenö, camiyä wamale ʔ bejedi nö bufibimi waiquiwä.

45ʔFayä nija camiyänö bəmacö ʔafa nia taimi —a cuma—. Inaja wale nofi tabo dijejä. Moisesi a yai lä cuinö, wama a nofi lä mölabou wei a showawä lä cuinö, öjönö wamacö ʔafa nia dobloimi taö.

⁴⁶ Porque, se, de fato, crêsseis em Moisés, também crerieis em mim; porquanto ele escreveu a meu respeito.

⁴⁷ Se, porém, não credes nos seus escritos, como crereis nas minhas palavras?

João 6

A multiplicação de pães e peixes

Mateus 14.13-21; Marcos 6.30-44; Lucas 9.10-17

¹ Depois destas coisas, atravessou Jesus o mar da Galiléia, que é o de Tiberíades.

² Seguia-o numerosa multidão, porque tinham visto os sinais que ele fazia na cura dos enfermos.

³ Então, subiu Jesus ao monte e assentou-se ali com os seus discípulos.

⁴ Ora, a Páscoa, festa dos judeus, estava próxima.

⁵ Então, Jesus, erguendo os olhos e vendo que grande multidão vinha ter com ele, disse a Filipe: Onde compraremos pães para lhes dar a comer?

⁶ Mas dizia isto para o experimentar; porque ele bem sabia o que estava para fazer.

⁴⁶ Moisesi wama a wə bejedi bufii fa cunoja, camiyä wamale ʔ nō çai bejedi bufii mö feduobö wei. Cama etä ʔ oni jamö, camiyä wale ʔfa malä wäyāno wei.

⁴⁷ Öjō ma cui, Moisesi wama tä ʔ bejedi bufiimi waiquiwä ja lä, camiyä çwedinaja wamale ʔ bejedi bufii li cuo ayaobä?

João 6

Nii bolacami bä wai ja 5.000 bä lä iyamaleno wei tä ʔ

¹ Öjō tä cublou waiquilayono wei ja, modu Calilea ai u mashi jamö Jesús a bucadubaliyoma, Dibelia u ʔfa çai lä cule jamö.

² Öjamö lä, Jesús nijamö bluca dodijiwä bä nocalayoma. Yai Bada e nō öjōbōamobä, jalili bä jalomaö nō lä quiliano wei tä fa dalalöjenö, bä bluca nocalayoma.

³ çÖjō tawä? Jefu a balöcö jamö, Jesúsno bä lä nocamabono wei bä çai fa dolequebofälönö, bä çai lobejelayoma.

⁴ çÖjō tawä? Judio bä nia iyaö lä çono wei tä ajedoma. Yai Bada a waiteli lä jayvano wei a nofi nia çocamoao çomaje.

⁵ Jesúsno tä fa mödalönö, cama nija täbä comi juu lä ajedofälöno wei täbä bluca fa dalalönö, Felipe nija a wə fama. — çWedinaja bamacö li fa cuanö, nii bäma bä li luluabä, ei bä lä juimi bä iyabä? — a cuma.

⁶ Felipe a nia fa wabanö, a wə li cuoma. Camanö tä nia lä taö wei tä daö malä waiquiono wei.

7 Respondeu-lhe Filipe: Não lhes bastariam duzentos denários de pão, para receber cada um o seu pedaço.

8 Um de seus discípulos, chamado André, irmão de Simão Pedro, informou a Jesus:

9 Está aí um rapaz que tem cinco pães de cevada e dois peixinhos; mas isto que é para tanta gente?

10 Disse Jesus: Fazei o povo assentar-se; pois havia naquele lugar muita relva. Assentaram-se, pois, os homens em número de quase cinco mil.

11 Então, Jesus tomou os pães e, tendo dado graças, distribuiu-os entre eles; e também igualmente os peixes, quanto queriam.

12 E, quando já estavam fartos, disse Jesus aos seus discípulos: Recolhei os pedaços que sobraram, para que nada se perca.

13 Assim, pois, o fizeram e encheram doze cestos de pedaços dos cinco pães de

7 Abinaja Felipe a cuma. —Cuwi. Blada 200 bä ma cui ja, bäma bä nii ma dälei wei ma cui, bä nö obimi. Nii wajaquemi bä wai jöbädamou ma cuaaö wei ma cui, ai bä nö damolayobö —a cuma.

8 Cama ebä lä nocamabono wei ai a lä cui, Simón Pedro bä fäähä Andrés e lä cui, abinaja e cuma.

9—Nii bä nowa bluca lä mlai, eja ijilu a lä cuinö 5 bä wai nii tabou, yuli bolacabö cäcö çai. Öjö ma cui, bä nia oimi. Ei bä lä yododole bä bluca fe balojowä —e cuma.

10 Abinaja Jesúsno bä nowa tama. —Bä da loamaboduje —bä nowa tama. Bä yododoobä jamö, moimoima a blaucuoma yalo bä loomobodayoma. Wçlo jai 5.000 bä cuoma.

11 Öjö däjä, nii 5 bä lä cuono wei, Jesúsno bä dälema, yuli bolacabö cäcö çai. Öjö bä fa dälönö, fedu jamö a mö fa nonoicunö, bä nia lä iyano wei tä ja Yai Bada nija a bufi çfa doblalou wäyämoma. Öjö däjä, bä bluca lä loono wei bä nijamö, bä jöböamaö cuaaö bufima. Yuli cäcöbö ma cui, inaja showawä, bä bufi läablalou mlai ja, bä jöbaaö cuaabeje.

12 Öjö tawä? Täbä bluca fa iyaolalunö, bä bädöolaliyoma. Öjö däjä, cama ebä lä nocamabono wei bä lä cui, abinaja Jesúsno bä nowa taö nomöjöoma. —Bei. Nii bä sheje lä damalajei bä da çablaje, bä wçlio bädao mlaobä —bä nowa tama.

13 Inaja bä nowa tama yalo, öjö nii 5 bä nowa bluca lä mlai, bä sheje ça showaabodayomaje. Bä lä iyano wei bä lä

cevada, que sobraram aos que haviam comido.

14 Vendo, pois, os homens o sinal que Jesus fizera, disseram: Este é, verdadeiramente, o profeta que devia vir ao mundo.

15 Sabendo, pois, Jesus que estavam para vir com o intuito de arrebatá-lo para o proclamarem rei, retirou-se novamente, sozinho, para o monte.

Jesus anda por sobre o mar

Mateus 14.22-33; Marcos 6.45-52

16 Ao descambar o dia, os seus discípulos descenderam para o mar.

17 E, tomando um barco, passaram para o outro lado, rumo a Cafarnaum. Já se fazia escuro, e Jesus ainda não viera ter com eles.

18 E o mar começava a empolar-se, agitado por vento rijo que soprava.

19 Tendo navegado uns vinte e cinco a trinta estádios, eis que viram Jesus andando por sobre o mar, aproximando-se do barco; e ficaram possuídos de temor.

20 Mas Jesus lhes disse: Sou eu. Não temais!

21 Então, eles, de bom grado, o receberam, e logo o barco chegou ao seu destino.

cuinö, nii bä sheje lä damano wejei bä fa çoläjenö, wöö 12 bä ja bä nii sheje fe lajoblamalemaje.

14Nii bä wai bolacami ma cui ja, Jesúsno täbä bluca lä iyamaleno wei tä fa dalalöjenö, öjö däjä Yai Bada e nö öjöbölemaje. Abinaja bä cuma. —Yai Bada a wano wäyälwä a nia jowa lä juno wei, jfei öjö lä a waiquiwä! —bä cuma.

15Öjö tawä? Bada a yai tablamaö fe yadiobeje, a nabä juu lä bufiono wejei tä dama cudeenö, jefu a jamö a fe yami doleblaliyofälöma.

Modu u feyaca jamö Jesús a jelejewä lä juno wei tä a

16Tä mö weyaö däjä, modu u jamö cama ebä lä nocamabono wei bä dömöbaliyoma. Bä fa dömöbalunö,

17canawä a ja bä fa dökäcälonö, Cabenao jamö bä bucaduobä bä befi çai calälaiyoma. Tä mö didi jçocoo ma waiquiono wei ma cui, cama bä nija Jesús a waloonomi showawä.

18Öjö däjä, wadoli a bada fa yacolemonö, modu u bada shäyäjama.

19Öjamö lä, modu u möamo ja bä yacolemou showao däjä, modu u feyaca jamö Jesús a jelejewä juu ajedoimama. Bä quilia fe balojolaliyoma.

20Öjö ma cui, Jesúsino lobe bä quilii wasöblalema. —Ei camiyä cä ya. Bä quili dijä —bä nowa tama.

21A dökäamaö bufi doblaomaje. Canawä a ja a fa dökäicunö, yedu bä nia juu bucaduo

Jesus, o pão da vida

22 No dia seguinte, a multidão que ficara do outro lado do mar notou que ali não havia senão um pequeno barco e que Jesus não embarcara nele com seus discípulos, tendo estes partido sós.

23 Entretanto, outros barquinhos chegaram de Tiberíades, perto do lugar onde comeram o pão, tendo o SENHOR dado graças.

24 Quando, pois, viu a multidão que Jesus não estava ali nem os seus discípulos, tomaram os barcos e partiram para Cafarnaum à sua procura.

25 E, tendo-o encontrado no outro lado do mar, lhe perguntaram: Mestre, quando chegaste aqui?

26 Respondeu-lhes Jesus: Em verdade, em verdade vos digo: vós me procurais, não porque vistes sinais, mas porque comestes dos pães e vos fartastes.

lä cuono wei jamö, bä befi çai waloa showadaquema.

Jesus a lä dayäblaleno wejei tä ą

22 Öjö tä fena ja, ai u mashi jamö bä bluca cuo lä juono wei bä nö dadio juoma. ¿Öjö tawä? Jesús ebä lä nocamabono wei bä lä cui, canawä a jamö bä lä döcäcäbaliyono wei däjä, bä nö daamaje. Öjö bä nijamö Jesús a coyocoonomi. Bä befi çai yamili lä calälaiyono wei tä nö çai daamaje. Ai a canawä çai çonomi.

23 Öjö däjä, Dibelia jamö culanö bä befi çai lä caläno wei, ai bä çai canawä washölöblaliyomaje. ¿Öjö tawä? Bada a lä cui, Yai Bada nija a bufi ąfa doblalou wäyämou fa balöonö, bä nii lä wano wejei tä ajede jamö bä washölöquema.

24 Öjö cudeenö, öjamö Jesús a dablao fa mlacujenö, cama ebä lä nocamabono wei bä çai dablao fa mlacujenö, öjö bä canawä jamö bä döcäcäobaliyoma. Bä fa döcäcäobalunö, Cabenao jamö bä befi çai calaa showalayofälöma, bucadu jamö Jesús a dayäbeje.

Bälimiblamamodima cäcö ąfa nii lä wäyämöno wei tä ą

25 Ai modu u mashi jamö a dablaoje däjä, abinaja bä cuma. —Tä ą wäyäle. ¿Fei däjä wa çobei cufe? —bä cuma.

26 Jesúsno abinaja bä nowa tama. —Cafä wamacö nija ei ya wä lä cui, bejedi lä ya wä. Yai Bada ya e nö öjöböamobä, tä nö lä quilijii ya tä ma wawämöno wei ma cui, öjö tänö wamacö bufi fa jaducublalunö wamale dayäimi. Ma, nii bänö wamacö

27 Trabalhai, não pela comida que perece, mas pela que subsiste para a vida eterna, a qual o Filho do Homem vos dará; porque Deus, o Pai, o confirmou com o seu selo.

28 Dirigiram-se, pois, a ele, perguntando: Que faremos para realizar as obras de Deus?

29 Respondeu-lhes Jesus: A obra de Deus é esta: que creiais naquele que por ele foi enviado.

30 Então, lhe disseram eles: Que sinal fazes para que o vejamos e creiamos em ti? Quais são os teus feitos?

31 Nossos pais comeram o maná no deserto, como está escrito: Deu-lhes a comer pão do céu.

32 Replicou-lhes Jesus: Em verdade, em verdade vos digo: não foi Moisés quem vos deu o pão do céu; o verdadeiro pão do céu é meu Pai quem vos dá.

bädölayoma yalo wamale li dayäaö. ¿Öjö tawä?

27'Nii bä mladou si lä ijejei bä ja, bä cuaablalou fe balojoo dijä. Täbä bälimi cuobä cäcö nii ja, wamacö shino yai ojudamobä. Öjö cäcö nii ja wamacö dobämobä, ei lä ya waiquiwä, camiyä ya lä yanowamöblaleyoluno wei ya lä cui. Fayä Yai Bada tänö wale nö malä öjöböamale —bä nowa tama.

28Öjö däjä, Jesús nija abinaja bä cuma. — ¿Wedinaja yamacö yai cuaabä, öjö lä, Yai Bada nija yamacö ojudamobä? —bä cuma.

29Abinaja Jesús e cuma. —Yai Bada tänö wale lä shömöleno wei wamale ą bejedi da bufi, öjö lä. Öjö lä tä nabä shino shömaö —e cuma.

30Öjö cudeenö, abinaja bä cuu nomöjöoma. —Yai Bada wa e nö öjöböamobä, tä nö lä quilijii tä da wawämalö, öjö lä. Öjö yama tä fa dalalönö, bäfä ą bejedi bufibä. ¿Wedi wa tä yai tabä, cafä bei wa?

31Camiyä bamacö bada bä lä cuono wei bä lä cui, ulifi bloque jamö Moisesinö bä çai juu ja, manaa bä ja bä iyama, tä ą oni lä cuu weinaja showawä. Abinaja tä ą cuu. Fedu jamö bä nii lä bläläno wei bä ja, bä iyamama. 'Einaja tä ą cuu —bä cuma.

32Öjö däjä, abinaja Jesús e cuma. —Cafä wamacö nija ei ya wä lä cui, bejedi lä ya wä. Fedu jamö bä nii lä bläläno wei bä ja bä lä iyamano wei a lä cui, Moisesi a cuonomi. Öjö lä Fayä a yai li cuoma, fedu

33 Porque o pão de Deus é o que desce do céu e dá vida ao mundo.

34 Então, lhe disseram: SENHOR, dá-nos sempre desse pão.

35 Declarou-lhes, pois, Jesus: Eu sou o pão da vida; o que vem a mim jamais terá fome; e o que crê em mim jamais terá sede.

36 Porém eu já vos disse que, embora me tenhais visto, não credes.

37 Todo aquele que o Pai me dá, esse virá a mim; e o que vem a mim, de modo nenhum o lançarei fora.

38 Porque eu desci do céu, não para fazer a minha própria vontade, e sim a vontade daquele que me enviou.

39 E a vontade de quem me enviou é esta: que nenhum eu perca de todos os que me deu; pelo contrário, eu o ressuscitarei no último dia.

40 De fato, a vontade de meu Pai é que todo homem que vir o Filho e nele crer

jamö culanö, nii cäcö yai ja wamacö dobäö lä showale a lä cui.

33Yai Bada tänö cäcö nii lä jöböaö wei cäcö lä cui, fedu jamö cäcö cuoma cäcö itolayoma. Yanowamö täbä bälimi cuobä, öjö cäcö nii yai —Jesús e cuma.

34Abinaja bä cuma. —Tä a wäyäle. Showadi öjö cäcö ja yamalecö da dobäblaayo —bä cuma.

35Abinaja Jesúsnö bä nowa taö ja a cuma. —Bä bälimi cuobä cäcö nii lä cui, öjö bei ya. Camiyä nija bä lä juu wei bä nia ofäimi. Camiyä wale a bejedi lä bufii wejei bä nia amishaö çodaaimi.

36Öjö ma cui, cafä wamacö nija ya mada cublei. Wamale ma dablao wei ma cui, wamale a bejedi bufiimi waiquiwä.

37'Camiyä nija Fayänö bä yanowamö lä jöböaö wei bä bluca lä cui, camiyä nija öjö bä nia juu. ¿Öjö tawä? Camiyä nija bä lä juu wei bä lä cui, ya bä wai mlaicätä.

38Fedu jamö culanö ya lä itolayono wei ya lä cuinö, camiyänö ya tä taö lä bufii wei ya tä tabä, ya itono malä mlai. Wale lä shömöleno wei a lä cuinö, öjönö tä tamaö lä bufii wei ya tä yai tabä, ya malä itolayono wei.

39'¿Öjö tawä? —a cuma—. Wale lä shömöleno wei a lä cuinö, abinaja wale taamaö bufi doblao. Tä lä jödödblale däjä, moli ya feimabou mlai ja, iba bä lä jöböbeno wei ya bä demi bluca jocädamaö çobä, wale tamabou bufi doblao.

40Abinaja Fayänö täbä taamaö bufi doblao malä cui. Bä Ijilubö wale nö yai lä öjöböaö

tenha a vida eterna; e eu o ressuscitarei no último dia.

A murmuração dos judeus

⁴¹ Murmuravam, pois, dele os judeus, porque dissera: Eu sou o pão que desceu do céu.

⁴² E diziam: Não é este Jesus, o filho de José? Acaso, não lhe conhecemos o pai e a mãe? Como, pois, agora diz: Desci do céu?

⁴³ Respondeu-lhes Jesus: Não murmureis entre vós.

⁴⁴ Ninguém pode vir a mim se o Pai, que me enviou, não o trouxe; e eu o ressuscitarei no último dia.

⁴⁵ Está escrito nos profetas: E serão todos ensinados por Deus. Portanto, todo aquele que da parte do Pai tem ouvido e aprendido, esse vem a mim.

⁴⁶ Não que alguém tenha visto o Pai, salvo aquele que vem de Deus; este o tem visto.

⁴⁷ Em verdade, em verdade vos digo: quem crê em mim tem a vida eterna.

wejei bä lä cui, wale ʔ bejedi bufiije ja, bä ʔalimi tamabou bufi doblao. Tä lä jödödöblöle dǎjä, öjö ya bä nia demi jocädamaö ʔo —a cuma.

⁴¹ Öjö dǎjä, Jesús a wǎ ja judio bä bufi jushujuablaloma. “Fedu jamö ya cö nii lä cuono wei ya cö itolayoma”, a cuma yalo, bä ʔ lämoma.

⁴² Abinaja bä cuma. —José bä ijilubö Jesús a wǎfa lä cui, ʔfei öjö a mlai daanö? Bä föö e ma cui, bä nöö e ma cui, bäma cǎcöbö malä dale. ʔWedi tabä “Fedu jamö culanö ya itolayoma”, bei a li cuu dicoo? —bä cuma.

⁴³ Abinaja Jesúsno bä nowa tama. —Bä bufi jushujuwǎ ʔai fa dijǎ.

⁴⁴ Wale lä shömöleno wei, Fayä a lä cuinö bä blacämami ja, camiyä nija cama bä nia juu bädaomi. Bä lä blacämaö wei bä lä cui, tä lä jödödöblöle dǎjä, öjö ya bä nia jocädamaö ʔo.

⁴⁵ Yai Bada a wǎno wǎyǎlewǎ ai a wǎ oni jamö, abinaja tä ʔ cuu. Yai Bada nija täbä nia bluca damamou. ʔÖjö tawä? —a cuma—. Einaja tä ʔ cuu. Fayä a wǎno fa jililǎjenö, bä yai lä damamou wei bä lä cui, camiyä nija bä juu.

⁴⁶ Öjö ma cui, Fayä nija bä bufi ma damamou wei ma cui, yanowamö täbä lä cui nija Fayä a dablamoimi. Yai Bada tänö wale lä shömöleno wei ya lä cuinö, Fayä ya shino dablao ayao.

⁴⁷ Cafä wamacö nija ei ya wǎ lä cui, bejedi lä ya wǎ —a cuma—. Wale ʔ bejedi lä bufii

48 Eu sou o pão da vida.

49 Vossos pais comeram o maná no deserto e morreram.

50 Este é o pão que desce do céu, para que todo o que dele comer não pereça.

51 Eu sou o pão vivo que desceu do céu; se alguém dele comer, viverá eternamente; e o pão que eu darei pela vida do mundo é a minha carne.

52 Disputavam, pois, os judeus entre si, dizendo: Como pode este dar-nos a comer a sua própria carne?

53 Respondeu-lhes Jesus: Em verdade, em verdade vos digo: se não comerdes a carne do Filho do Homem e não beberdes o seu sangue, não tendes vida em vós mesmos.

54 Quem comer a minha carne e beber o meu sangue tem a vida eterna, e eu o ressuscitarei no último dia.

55 Pois a minha carne é verdadeira comida, e o meu sangue é verdadeira bebida.

wejei bä lä cui, bałimi bä cuobä bä li waiquiwä.

48 Bałimiblamamodima cäcö nii lä cui, öjö lä ya.

49 Afä bada bä jaba lä cuono wei bä lä cuinö, manaa bä ma wano wejei ma cui, bä nomalaliyoma.

50 ¿Öjö tawä? Ya cö afa nii lä wäyäle, fedu jamö culanö cäcö itolayoma, öjö cäcö ja bä lä iyaö wei bä nomaö mlaobä.

51 Bä bałimi cuobä cäcö nii lä cui, öjö bei ya waiquiwä, fedu jamö culanö ya lä itolayono wei ya lä cui. Camiyä ya cö nii lä cui ja bä lä iyaö wei bä lä cui, bałimi bä nia cuo. ¿Öjö tawä? Yanowamö täbä bałimi cuobä ya cö nii lä jöböaö wei, bei ya yađi nia jöböamou —a cuma.

52 Öjö däjä, Jesús a wä ja judio bä a lafumayoma. Abinaja bä cuma. — ¿Wedinaja bei yađi nia li jöböamou cuo, bäma yađi wabä?

53 Öjö cudeenö, abinaja Jesúsno bä nowa tama. — Cafä wamacö nija ei ya wä lä cui, bejedi lä ya wä. Ya lä yanowamöblaleyoluno wei ya lä cui, wamale yađi waimi ja, wamale iyäbö coaimi ja, bałimi wamacö nia cuomi.

54 Wale yađi lä waö wejei, wale iyabö çai lä coaö wejei bä lä cui, bałimi bä cuobä öjö bä li. Tä lä jödödblöle däjä, öjö ya bä demi nia jocädamaö ço.

55 Bei ya yađi lä cui, öjö nii cäcö yai malä cui. Bei ya iyäbö lä cui, bä amishi yai çobä, öjö cäbä.

- 56** Quem comer a minha carne e beber o meu sangue permanece em mim, e eu, nele.
- 57** Assim como o Pai, que vive, me enviou, e igualmente eu vivo pelo Pai, também quem de mim se alimenta por mim viverá.
- 58** Este é o pão que desceu do céu, em nada semelhante àquele que os vossos pais comeram e, contudo, morreram; quem comer este pão viverá eternamente.
- 59** Estas coisas disse Jesus, quando ensinava na sinagoga de Cafarnaum.
- Os discípulos escandalizados**
- 60** Muitos dos seus discípulos, tendo ouvido tais palavras, disseram: Duro é este discurso; quem o pode ouvir?
- 61** Mas Jesus, sabendo por si mesmo que eles murmuravam a respeito de suas palavras, interpelou-os: Isto vos escandaliza?
- 62** Que será, pois, se virdes o Filho do Homem subir para o lugar onde primeiro estava?
- 56** Wale yaʒi lä waö wejei, wale ʒyabö lä coaö wejei, öjö bä lä cui camiyä nija bä yanöcöwä cua, cama bä nija ya çai yanöcöwä cua mö fedua.
- 57** Fayänö wale shömölema, täbä lä baʒlimiblamaö wei a lä cuinö —a cuma—. Baʒlimi ya cuobä, camanö wale tablalema. Inaja showawä, wale lä waö wejei bä lä cui, camiyänö baʒlimi ya bä nia tablamaö.
- 58** Fedu jamö ya cuoma ya cö nii lä itolayono wei ya lä cui, öjö camiyä ya cö afa nii wäyämamou lä cule, camiyä bamacö bada bä lä cuono wei bänö, bä nii lä wano wejei mlai. Öjö lä bä ma wano wejei ma cui, bä li nomalaliyoma. Camiyä ya cö afa nii lä wäyämole ya cö ja bä lä iyaö wei, baʒlimi bä yai nia cuo —a cuma.
- 59** ¿Öjö tawä? Judio bä yododabä yafi jamö, inaja bä nowa tama, Cabenao jamö tä a wäyäö dajā.
- 60** Jesús nija bä lä nocaono wei ai bä lä cui, öjö a wa fa jililäjenö, abinaja bä nowa tayoma. —Öjö tä a jilimamou nofi jaducuwämi. Tä a jilio nö möblobimi —bä cuma.
- 61** Öjö ma cui, Jesúsno bä bufi jushujuwä çai lä fano wei tä daö fa showadaonö, abinaja bä nowa tama. —Camiyä ei ya wa ja, ¿wamacö nia jaamodou daanö?
- 62** Ya lä yanowamöblaleyoluno wei ya lä cui, ya jaba lä cuono wei jamö wamale yai ösöö dablao fa cunoja, ¿wedinjaja wamacö bufi nö cuu nomöjöobö wei?

63 O espírito é o que vivifica; a carne para nada aproveita; as palavras que eu vos tenho dito são espírito e são vida.

64 Contudo, há descrentes entre vós. Pois Jesus sabia, desde o princípio, quais eram os que não criam e quem o havia de trair.

65 E prosseguiu: Por causa disto, é que vos tenho dito: ninguém poderá vir a mim, se, pelo Pai, não lhe for concedido.

Muitos discípulos se retiram

66 À vista disso, muitos dos seus discípulos o abandonaram e já não andavam com ele.

67 Então, perguntou Jesus aos doze: Porventura, quereis também vós outros retirar-vos?

68 Respondeu-lhe Simão Pedro: SENHOR, para quem iremos? Tu tens as palavras da vida eterna;

69 e nós temos crido e conhecido que tu és o Santo de Deus.

63Yai Bada tä Bufinö täbä shino yanowamö bälimiblamaö, cama yanowamö täbä showawänö mlai. Cafä wamacö nija ya wä lä faö wei ya wänö, bamacö bufi jaducublamabä ya wä, Yai Bada tä Bufinö wamacö bälimiblobä.

64Öjö ma cui, cafä ai wamacö lä cuinö wamale ʔ bejedi bufiimi —bä nowa tama. ¿Öjö tawä? Jaba däjä ma cui, a wä bejedi bufii lä mlajei bä daö malä showaono wei. A nia lä nomojoliano wei a çai.

65Abinaja a çai cuma. —Öjö cudeenö bamacö nowa taö mada waiquiblei. Fayänö bä blacämaö lä mlai, camiyä nijamö cama bä nia juu bädaomi —a cuma.

66Öjö tä cublou waiquilayono wei ja, cama nija bä lä nocaono wei ai bä bluca waicoma. A lä juaaö wei jamö, bä yauo mladaliyoma.

67Cama 12 ebä nija abinaja Jesús e cuu juoma. —Cafä wamacö ma cui, çinaja showawä wamacö cublou ojode tawä? —a cuma.

68Simón Pedro abinaja e cuma. —Tä ʔ wäyäle. ¿Wedi jamö a lä cui nija yamacö juu nomöjöobä? Täbä nia lä bälimiblou wei, cafänö wa tä ʔ yai li tabou.

69Camiyä yamacönö bäfä ʔ li bejedi bufii waiquiwä. Yamacö bufi çai jaducublaliyoma. Yai Bada tänö a lä yaileno wei, öjö cafä bei wa dodijiwä —e cuma.

⁷⁰ Replicou-lhes Jesus: Não vos escolhi eu em número de doze? Contudo, um de vós é diabo.

⁷¹ Referia-se ele a Judas, filho de Simão Iscariotes; porque era quem estava para traí-lo, sendo um dos doze.

João 7

A incredulidade dos irmãos de Jesus

¹ Passadas estas coisas, Jesus andava pela Galiléia, porque não desejava percorrer a Judéia, visto que os judeus procuravam matá-lo.

² Ora, a festa dos judeus, chamada de Festa dos Tabernáculos, estava próxima.

³ Dirigiram-se, pois, a ele os seus irmãos e lhe disseram: Deixa este lugar e vai para a Judéia, para que também os teus discípulos vejam as obras que fazes.

⁴ Porque ninguém há que procure ser conhecido em público e, contudo, realize os seus feitos em oculto. Se fazes estas coisas, manifesta-te ao mundo.

⁵ Pois nem mesmo os seus irmãos criam nele.

⁶ Disse-lhes, pois, Jesus: O meu tempo ainda não chegou, mas o vosso sempre está presente.

⁷⁰ Abinaja Jesús e cuma. —Iba 12 wamacö lä cui bamacö yaia waiquilema. Öjö ma cui, cafä wamacö ai a lä cui, fecula a —e cuma.

⁷¹ Simón Icaliode bä ijilübö Juda a wafa wäyäma. Cama 12 ebä nija a ma cuono ma cui, a nia malä nomojoliano wei.

João 7

Jesús bä fäähshä ebänö a bejedi bufino lä mlajei tä a

¹ Öjö tä cublou waiquilayono wei ja, Calilea jamö Jesús a juu cuaama. Judio bänö a shäo bufi doblao waiquiomaje cudeenö, Judea jamö a juu bufionomi.

² Bei. Yano bä wai jamö bä cublamou däjä judio bä showadi iyaö çai lä çocamou wei, tä ajeoma.

³ Öjö cudeenö, Jesús bä fäähshä ebänö abinaja a nowa tamaje. —Eja wa cudio mlai ja, Judea jamö a yai da ju, öjamö cafä nija bä noca bufi lä doblao wei bä lä cuinö wa dablabeje. Wa lä cuaaö wei tä çai möbeje.

⁴ Wawadowä bä nö öjöböamou bufi lä doblao wei bä lä cui, bä cuaaö jato malä mlai. Wa jowa lä cuaaö wei wa tä taö ja, yanowamö täbä nija a da damolaludu —a nowa tamaje.

⁵ Bä fäähshä ebä ma cuinö a wä bejedi bufino malä mlajei.

⁶ Abinaja Jesúsno bä nowa tama. —Cafä wamacö juu bufi doblao däjä, wamacö juu showadaobä wamacö ma cule, öjamö lä camiyä ya jubä tä cuami showawä.

⁷ Não pode o mundo odiar-vos, mas a mim me odeia, porque eu dou testemunho a seu respeito de que as suas obras são más.

⁸ Subi vós outros à festa; eu, por enquanto, não subo, porque o meu tempo ainda não está cumprido.

⁹ Disse-lhes Jesus estas coisas e continuou na Galiléia.

Jesus na Festa dos Tabernáculos

¹⁰ Mas, depois que seus irmãos subiram para a festa, então, subiu ele também, não publicamente, mas em oculto.

¹¹ Ora, os judeus o procuravam na festa e perguntavam: Onde estará ele?

¹² E havia grande murmuração a seu respeito entre as multidões. Uns diziam: Ele é bom. E outros: Não, antes, engana o povo.

¹³ Entretanto, ninguém falava dele abertamente, por ter medo dos judeus.

A controvérsia entre Jesus e os judeus

¹⁴ Corria já em meio a festa, e Jesus subiu ao templo e ensinava.

¹⁵ Então, os judeus se maravilhavam e diziam: Como sabe este letras, sem ter estudado?

⁷ Yanowamö bänö cafä wamacö nofi wālibou dao ma mlajei ma cui, camiyänö ya täbä ʔafa dōbloimi wāyāö yalo, wale nofi yai li wālibouje.

⁸ Bā iyaö çai çocamobä jamö, cafä bā da ju. Fei dājä camiyä ya nia juimi. Ya nia yai lä juu wei tä cua showaa malä mlai —bā nowa tama.

⁹ Einaja bā nowa fa talönö, Calilea jamö yanöcöwä a cuo juoma.

Bā iyaö çai çocamobä jamö Jesús a juu lä juono wei tä ʔ

¹⁰ Öjö ma cui, bā iyaö çai çocamobä jamö bā fäähä ebä aa waiquilyono wei ja, wawädowä a juu mlai ja, ʔatowä Jesús a nodia jälayoma.

¹¹ Bā iyaö çai çocamobä jamö judio bänö a dayälajenö, a wāliadalaö cuaamaje. — ʔWedi jamö öjö lä bei a li? —bā cuma.

¹² Bluca bänö a wāfa wajado wayoaö cuaamaje. —A dodijaö —ai bā cuma. — Ma. Täbä mölamaö dicoo talei —ai bei bā cuu mö feduoma.

¹³ Öjö ma cui, judio bada bā nö quili fa tajenö, wawädowä a wāfa wayoanomije.

¹⁴ Bā iyaö çai lä çocamou wei bā nö dedejebrou waiquio dājä, Jesús a aa fa jälönö, Yai Bada etä yafi jamö a çoblou jälayoma. A çoblou fa jälönö, Yai Bada etä ʔ ja bā yömölama.

¹⁵ A wā lä macocoablalou wei a wā ja, judio bā bufi shädayaimoma. Abinaja bā cuma. — ʔWedinaja dodijiwä? Bada bā nija ei a damamono ma mlai ma cui, ʔtä nofi daö dodijiwä yai!—bā cuma.

16 Respondeu-lhes Jesus: O meu ensino não é meu, e sim daquele que me enviou.

17 Se alguém quiser fazer a vontade dele, conhecerá a respeito da doutrina, se ela é de Deus ou se eu falo por mim mesmo.

18 Quem fala por si mesmo está procurando a sua própria glória; mas o que procura a glória de quem o enviou, esse é verdadeiro, e nele não há injustiça.

19 Não vos deu Moisés a lei? Contudo, ninguém dentre vós a observa. Por que procurais matar-me?

20 Respondeu a multidão: Tens demônio. Quem é que procura matar-te?

21 Repliou-lhes Jesus: Um só feito realizei, e todos vos admirais.

22 Pelo motivo de que Moisés vos deu a circuncisão (se bem que ela não vem dele, mas dos patriarcas), no sábado circuncidais um homem.

16 Öjö däjä, abinaja Jesúsnö bä nowa tama. —Ya tä ą lä wäyää wei, camiyä ya wä bädawämi. Wale lä shömöleno wei, öjö lä ya wano li wäyää.

17 ¿Öjö tawä? Yai Bada tänö bä taamaö lä bufii wei tä ja bä lä ojodao wei bä lä cuinö etä ą nö nia öjöböaöje. Camiyä ya bufi cuu lä bädao weinaja ya tä ą wäyää dicoo ja, wale nia çai daöje.

18 Cama bä bufi cuu lä bädao weinaja tä ą lä wäyää wejei bä lä cui, cama bä ąfa dodijidawä nia fa tamamonö bä ą li bädawä. Öjö ma cui, a lä shömöleno wei a nö nia dodijidawä lä öjöböamaö wei a lä cui, öjö a shino yai bejedimou. A jolemou daomi.

19 Yai Bada tänö tä tamaö lä bufii wei, çafä wamacö nija Moisesinö tä ą jöböquema, ¿öjö tawä? —a cuma—. Tä ą ma jöböqueno wei ma cui, moli ai wamacö ma cuinö wama etä ą nofi cadidiboimi. ¿Wedi tabä bei wamale shäö bufi li doblao, öjö lä?

20 Abinaja bä cuma. —Jolemou dijä! Fecula wa tabou yalo, wa wä li faö mojudi. ¿Wedi jamö a lä cuinö wa li shäö bufi doblao? —bä cuma.

21 Abinaja Jesúsnö bä nowa tama. —Täbä yanöcöobä tä mö jalu sábado jamö, tä nö lä quilijii moli ya tä wawämaö ja, wamacö bufi bluca wedinajamou.

22 Wamale ąfa ma taö wei ma cui, inaja showawä çafä wamacö malä cuaaö wei. Wamacö mosi sicö lä joyamou wei tä lä cui, Moisesinö tä nabä li shömöquema,

23 E, se o homem pode ser circuncidado em dia de sábado, para que a lei de Moisés não seja violada, por que vos indignais contra mim, pelo fato de eu ter curado, num sábado, ao todo, um homem?

24 Não julgueis segundo a aparência, e sim pela reta justiça.

Os guardas mandados para prender Jesus

25 Diziam alguns de Jerusalém: Não é este aquele a quem procuram matar?

26 Eis que ele fala abertamente, e nada lhe dizem. Porventura, reconhecem verdadeiramente as autoridades que este é, de fato, o Cristo?

27 Nós, todavia, sabemos donde este é; quando, porém, vier o Cristo, ninguém saberá donde ele é.

28 Jesus, pois, enquanto ensinava no templo, clamou, dizendo: Vós não somente me conheceis, mas também

¿öjö tawä? Ijilufä bä mosi sicö nia yai lä joyamou wei tä cublou däjä, täbä yanöcöobä tä mö jalu ma cui ja, wama bä mosi sicö joyaö fe yadio. ¿Öjö tawä? Moisesinö tä jaba tamano ma mlai ma cui, bamacö nö badabö ai a jaba lä bälöono wei a lä cuinö, öjönö tä yai jaba tamaö bufima.

23' Moisesinö tä tamaö lä bufii wei tä ja wamacö cadidobä, täbä yanöcöobä tä mö jalu ma cui ja, ijilufä wama bä mosi sicö joyaö dao. Inaja wamacö ma cuaaö däjä ma cui, ¿wedi tabä öjö tä mö jalu jamö ai ya jalomaö ja, camiyä nija bei wamacö shino li jushudou?

24' Wama täbä jömaö däjä, bä bufi yai da dayäo. Wamacö bejedimolanö bä yai jömaö da cadidioje. Inaja tä mömou cuwä ma cui, wamacö bufi nia lobe cuu jaödaomi —bä nowa tama.

Jesús nija bä bufi lä wedinajamono wei tä a **25'** Wawädowä Jesúsno bä damaö cudeenö, abinaja Jelusaleteli ai bä cuma. —A shäo bufi lä doblao wejei, ¿fei bei ami?

26' Eja wawädowä a wä ma fale ma cui, a wä wasöimije. “Yai Bada tänö a shömabä a lä yaileno wei a lä cui, öjö lä a waiquiwä”, bada bänö ¿fei bei a nofi tabou cadidia da culajenö?

27' Öjö ma cui, fei a lä cui, cama bäma ebä mashi malä daö wei. Yai Bada tänö a shömabä a lä yaileno wei a yai wawäblou cadidio däjä, a nia daimije —bä cuma.

28' Inaja bä cuma yalo, Yai Bada etä yafi jamö Jesúsno bä damaö ja, a wä icali fama. Abinaja a cuma. —¿Camiyä wamale

sabeis donde eu sou; e não vim porque eu, de mim mesmo, o quisesse, mas aquele que me enviou é verdadeiro, aquele a quem vós não conheceis.

29 Eu o conheço, porque venho da parte dele e fui por ele enviado.

30 Então, procuravam prendê-lo; mas ninguém lhe pôs a mão, porque ainda não era chegada a sua hora.

31 E, contudo, muitos de entre a multidão creram nele e diziam: Quando vier o Cristo, fará, porventura, maiores sinais do que este homem tem feito?

32 Os fariseus, ouvindo a multidão murmurar estas coisas a respeito dele, juntamente com os principais sacerdotes enviaram guardas para o prenderem.

33 Disse-lhes Jesus: Ainda por um pouco de tempo estou convosco e depois irei para junto daquele que me enviou.

34 Haveis de procurar-me e não me achareis; também aonde eu estou, vós não podeis ir.

35 Disseram, pois, os judeus uns aos outros: Para onde irá este que não o possamos

daö da culanö? Camiyä ma cui, ya jaba lä cuono wei jamö wama tä daimi. Öjö ma cui, camiyä ya juu bufi doblao tänö ya juu bädaonomi. Wale lä shömöleno wei a lä cui a bejedimou. Öjö wama a çai daimi.

29 Camiyänö ya shino daö lä cule. Cama a lä culadi jamö ya cuoma ya malä waloqueno wei. Öjönö wale shömölema —a cuma.

30 Inaja a cuu yalo, a nia juwäama ma cujei, a nia yai lä shämou wei etä cuonomi showawä yalo, bä imicö queonomi.

31 Öjö ma cui, ai bä bluca lä cuinö a wä bejedi bufia fe yadilemaje. Abinaja bä cuma. —Yai Bada tänö a shömabä a lä yaileno wei a lä cui, fei a waiquiwä. ¿Wedi tabä ai bäma tä nö li dabou nomöjöquei? Yai Bada e nö öjöböamobä, fei a lä cuinö, tä nö lä quilijii tä bluca wawämaö malä waiquii—bä cuma.

32 Jesús a wäfa wajado lä wayoaö wejei, faliseo bä bada lä cuinö bä ç fa jililäjenö, cama bä ma cuinö, nofi bäyäalewä blowäjawä bä ma cuinö, Yai Bada etä yafi jamö bä bada lä läono wei bä nija, Jesús a juwäamaö bufimaje.

33 Öjö däjä, judio bä nija abinaja Jesús a cuma. —Cafä wamacö nija ya nö dedejedou fa bälonö, wale lä shömöleno wei nijamö ya nia juu ço.

34 Öjö däjä, wamale nia ma dayäo wei ma cui, wamale nia dablaimi. Ya nia lä cuo wei jamö, wamacö juu daomi —a cuma.

35 Judio bä wäliyou ja, abinaja bä cuma. — Fei a lä cui, ¿wedi jamö a nia li juu fa

achar? Irá, porventura, para a Dispersão entre os gregos, com o fim de os ensinar?

36 Que significa, de fato, o que ele diz: Haveis de procurar-me e não me achareis; também aonde eu estou, vós não podeis ir?

Jesus, a fonte da água viva

37 No último dia, o grande dia da festa, levantou-se Jesus e exclamou: Se alguém tem sede, venha a mim e beba.

38 Quem crer em mim, como diz a Escritura, do seu interior fluirão rios de água viva.

39 Isto ele disse com respeito ao Espírito que haviam de receber os que nele cressem; pois o Espírito até aquele momento não fora dado, porque Jesus não havia sido ainda glorificado.

40 Então, os que dentre o povo tinham ouvido estas palavras diziam: Este é verdadeiramente o profeta;

41 outros diziam: Ele é o Cristo; outros, porém, perguntavam: Porventura, o Cristo virá da Galiléia?

nomöjööno, a wä li? Bei bäma a nia jowa dablaö çodaaime. Clesiateli bä nijamö, ai bämacö judio lä coyocole bä nijamö, çöjamö a nia juu tawä, shomi täbä nija tä ä li wäyöö nomöjööbä?

36“Wamale nia ma dayöö wei ma cui, wamale nia dablaime”, a cuma. “Ya nia lä cuo wei jamö, wamacö juu daome”, a çai cuma. çÖjö tawä? çWedinaja a bufi yai fa cunö, bei a wä li cuo cufe? —bä cuma.

Balimiblamamodima u äfa lä wäyöno wei tä ä
37Bä iyaö waicou lä bufiono wei däjä, bä yai çocamobä jamö, Jesús wawadowä a ubladaliyoma. A fa ubladalunö, a wä çicali faö ja, abinaja a cuma. —Ai bä amishaö bädao ja, camiyä nija bä yai fa icubonö, bä amishi çoyolubä.

38Camiyä wale ä bejedi lä bufii wejei bä lä cui, bei bä bufi jamö, balimiblamamodima u fa bäda bädamonö u nia caläo cuaaö, Yai Bada etä ä lä cuu weinaja showawä —a cuma.

39çÖjö tawä? Cama a wä bejedi lä bufii wejei bä lä cui nija, Yai Bada tä Bufi nia lä jöböamou wei tä äfa yai tama. Fedu jamö a doblaodayobä a ösonomi showao yalo, a Bufi jöböamou showaono malä mlai.
Jesús a wä ja bä bufi judio lä shelelaliyono wei tä ä

40Jesús a wä jiliaöje däjä, abinaja ai bä cuma. —Yai Bada bäma a wäno wäyälwä nö lä dabole, fei a waiquiwä —ai bä cuma.

41Ai bä lä cui, abinaja bä cuma. —Yai Bada tänö a shömabä a lä yaileno wei, fei öjö a waiquiwä —ai bä cuu mö feduoma. Öjö ma cui, ai bä mö feduwä lä cui,

⁴² Não diz a Escritura que o Cristo vem da descendência de Davi e da aldeia de Belém, donde era Davi?

⁴³ Assim, houve uma dissensão entre o povo por causa dele;

⁴⁴ alguns dentre eles queriam prendê-lo, mas ninguém lhe pôs as mãos.

Os guardas voltam sem Jesus

⁴⁵ Voltaram, pois, os guardas à presença dos principais sacerdotes e fariseus, e estes lhes perguntaram: Por que não o trouxestes?

⁴⁶ Responderam eles: Jamais alguém falou como este homem.

⁴⁷ Replicaram-lhes, pois, os fariseus: Será que também vós fostes enganados?

⁴⁸ Porventura, creu nele alguém dentre as autoridades ou algum dos fariseus?

abinaja öjö bä li cuma. —A shömabä a lä yaileno wei a lä cui, Calilea jamö a oshe nia wawäblono malä mlai.

⁴²Yai Bada etä ą oni cuu malä wawädoö wei. A shömabä a lä yaileno wei a lä cui, bada tä David a nodiwä nia cuo. Belenateli bä nijamö a nia oshe tablamou, David a oshe lä cuono wei jamö showawä, ıöjö tawä? —bä cuma.

⁴³Inaja bä ą cuablalou ja, Jesús a wą ja, bä bufi bluca sheleleolaliyoma.

⁴⁴Ai bä lä cuinö a juwäamaö bufi ma doblaono wejei ma cui, moli ma cui imicö queo bädaonomi.

Judio bada bänö Jesús a bejedi bufino lä mlajei tä ą

⁴⁵Öjö dąjä, Jesús a juwäabeje, bada bä lä shömöleno wejei bä lä cui, shinoco bä waloa çoquema. Nofi bäyäalewä bä lä blowäjäi bä ma cuinö, faliseo bä ma cuinö, abinaja öjö bä nowa tamaje. —ıWedi tabä bei wama a ąi li juu showadaonomi? —bä nowa tamaje.

⁴⁶Bä lä shömöleno wejei bä bada lä cui, abinaja bä cuma. —Quiji a lä cui, a wą yai walalawä fe balojowä. Öjö a wą yai jilimamou lä culenaja, yedu ja ma cui, fei dąjä ma cui, ai bä ą jilimamou cuwämi waiquiwä —bä cuma.

⁴⁷Abinaja faliseo bä bada cuu nomöjöoma. —Cafä wamacö ma cui, ıöjö nija wamacö nia ąi luluamou dicoo tawä?

⁴⁸Bada ai bä ma cuinö, faliseo ai yamacö ma cuinö, ıöjö yama a wą bejedi lä bufii wei, wama tä ą jilibou da culanö, wama a bufii mö feduobä?

⁴⁹ Quanto a esta plebe que nada sabe da lei, é maldita.

⁵⁰ Nicodemos, um deles, que antes fora ter com Jesus, perguntou-lhes:

⁵¹ Acaso, a nossa lei julga um homem, sem primeiro ouvi-lo e saber o que ele fez?

⁵² Responderam eles: Dar-se-á o caso de que também tu és da Galiléia? Examina e verás que da Galiléia não se levanta profeta.

⁵³ [E cada um foi para sua casa.

João 8

A mulher adúltera

¹ Jesus, entretanto, foi para o monte das Oliveiras.

² De madrugada, voltou novamente para o templo, e todo o povo ia ter com ele; e, assentado, os ensinava.

³ Os escribas e fariseus trouxeram à sua presença uma mulher surpreendida em adultério e, fazendo-a ficar de pé no meio de todos,

⁴⁹ Öjö ma cui, fei bä lä çoçamole bänö Moisesi etä ą daö fa mlacujenö, bä li lulamou. Yai Bada nija bä waimobä cäbä —faliseo bä bada cuma.

⁵⁰ Öjö däjä, cama faliseo ai a bada lä cui, a wą fama, Nicodemo a wąfa lä cuono wei, Jesús nija a jaba icua fe lä jaluqueno wei a lä cui. Cama ai ebä nija abinaja a cuma.

⁵¹ —Ma, inaja mlai. Inaja Moisesi bäma etä ą lä tabole tä ą cuimi. Cama bäma a wą jiliaö balöa mlai ja, a yai lä cuaaö wei bäma tä daö mlalanö, bäma a nia jömaö showadaomi —a cuma.

⁵² Abinaja cama nija bä cuu nomöjöoma. —¿Cafä Calileатели wa mö fedua tawä? Yai Bada etä ą oni da mö. Calilea jamö Yai Bada a wąno wäyälewä a nia lä wawäblou wei, tä ąfa wäyämöimi —bä cuma.

⁵³ Öjö däjä, cama bä yafibö jamö bä bluca ço çoçomobodayoma.

João 8

¹ Öjö bä bluca fa çoçobomobodunö, Oliba tä balöcö jamö, Jesús a li juma.

A joleblalobä jamö a suwä lä juwäleno wejei tä ą

² Tä mö jaluaimaö däjä, Yai Bada etä yafi jamö Jesús a jua fena fa çoçunö, öjö nija bluca täbä çoçamou fena çoçoyoluma. A fa loicunö, tä ą wäyäö çoçoma.

³ Öjö däjä, a joleblalobä jamö a suwä fa dalalöjenö, bada bä lija a juwämalemaje. A fa juwämälöjenö a çai waloquemaje. Moisesi tä ą ja täbä lä damaö wejei bä ma cuinö, faliseo bä bada ma cuinö, öjö bänö

⁴ disseram a Jesus: Mestre, esta mulher foi apanhada em flagrante adultério.

⁵ E na lei nos mandou Moisés que tais mulheres sejam apedrejadas; tu, pois, que dizes?

⁶ Isto diziam eles tentando-o, para terem de que o acusar. Mas Jesus, inclinando-se, escrevia na terra com o dedo.

⁷ Como insistissem na pergunta, Jesus se levantou e lhes disse: Aquele que dentre vós estiver sem pecado seja o primeiro que lhe atire pedra.

⁸ E, tornando a inclinar-se, continuou a escrever no chão.

⁹ Mas, ouvindo eles esta resposta e acusados pela própria consciência, foram-se retirando um por um, a começar pelos mais velhos até aos últimos, ficando só Jesus e a mulher no meio onde estava.

¹⁰ Erguendo-se Jesus e não vendo a ninguém mais além da mulher, perguntou-lhe: Mulher, onde estão aqueles teus acusadores? Ninguém te condenou?

a suwä çai fa jujenö, a möamoblamalemaje.

⁴Abinaja Jesús nija bä cuma. —Tä a wäyäle. Ei a suwä joleblalobä jamö a dalalemaje, cäcöbö yacao däjä.

⁵¿Öjö tawä? Inaja bä lä cuaaö wei bä lä cui, Moisesinö bä yai shämaö bufima, maa mabänö. Inaja tä a oni malä cuu wei. ¿Wedinaja cafänö wa nofi yai tabou? —a nowa tamaje.

⁶¿Öjö tawä? Jesús a nia fa wabajenö bä a li cuoma, Moisesi etä a ja a wä shominajaaö ja, a wäfa dobloimi tabeje. Jesús a lolanö, bei iminö, coshi coshi bä jamö tä a onimama.

⁷A wälidiije ja, a ubladaliyoma. A fa ubladalunö, abinaja bä nowa tama. —Jao, öjö lä. Cafä ai wa lä cuinö, wälidiwä wa tä taö dao lä mlai wanö, fei a suwä nija wa ma jaba shäyääbä, öjö lä.

⁸Inaja bä nowa fa talönö, a loa fa çocunö, coshi coshi a jamö bei iminö a onimou çoma.

⁹Öjö ma cui, Jesús a wä fa jililäjenö, bä yanöcöwä bluca çoquema. Bada bä ço fa balöoicunö, fiya bä ço juoquema. Jesús a loo juobä jamö, suwä a yami ublaa jäaliyoma.

¹⁰Suwä nija Jesús a mamö fa showaicunö, abinaja e cuma. —Wa shäö bufi lä doblao wejei, ¿wedi jamö bei bä li cuoquei cufe? Wa shämöbä, moli a ma cui, ¿bei a wä çai faö nomöjöö mlao cufe? —e cuma.

11 Respondeu ela: Ninguém, SENHOR! Então, lhe disse Jesus: Nem eu tampouco te condeno; vai e não peques mais.]

Jesus, a luz do mundo

12 De novo, lhes falava Jesus, dizendo: Eu sou a luz do mundo; quem me segue não andarás nas trevas; pelo contrário, terá a luz da vida.

13 Então, lhe objetaram os fariseus: Tu dás testemunho de ti mesmo; logo, o teu testemunho não é verdadeiro.

14 Respondeu Jesus e disse-lhes: Posto que eu testifico de mim mesmo, o meu testemunho é verdadeiro, porque sei donde vim e para onde vou; mas vós não sabeis donde venho, nem para onde vou.

15 Vós julgais segundo a carne, eu a ninguém julgo.

16 Se eu julgo, o meu juízo é verdadeiro, porque não sou eu só, porém eu e aquele que me enviou.

11—Ma, tä ʒ wäyäle. Moli ma cui, a wʒ çai fanomi —a suwä cuma. Abinaja Jesús e cuma. —Camiyä ma cui, ya wʒ çai nia faimi. A da çojamö. Wʒalidiwä wa tä taö çödaaö mlai —e cuma.

Jesúsno täbä bufi lä wacacamabou wei tä ʒ
12Judio bä nija Jesús a wʒ faö ço ja, abinaja a cuma. —Yanowamö ya täbä wacacamabobä, camiyä ei ya shʒi. Camiyä nija bä lä noçao wei bä lä cui, mö didi jamö bä nia juimi. Camiyä ya shʒi wacacaobä jamö bä çuo ja, baʒlimi bä nia çuo —a cuma.

13Öjö däjä, Jesús nija abinaja faliseo bä bada cuma. —Cafä wa wʒafa wäyämamou bädao dicoo ja, wa wʒafa bejedimou tabeje, tä çuami waiquiwä —bä cuma.

14Abinaja Jesús e çuu mö feduoma. —Camiyä ya wʒafa wäyämamou ma bädao wei ma cui, ya bejedimou. Ya çuo lä balöono wei tä ma cui, ya nia lä juu wei tä ma cui, ya tä malä dale. Öjö ma cui, çafä wamacö lä çuinö, ya çuo lä balöono wei wama tä shino daimi. Ya nia lä juu wei tä ma cui, wama tä çai daimi.

15'Cafä wamacö lä çuinö, yanowamö showadi bä bufi lä çuaablalou weinaja, wamacö bufi fa çuaablalonö, wama täbä li jömaö. Camiyä ya lä çuinö ya täbä jömaili.

16Öjö ma cui, ya täbä jömaö ma bädao wei, bejedi lä ya wʒ. Ya täbä jömaö çadidobä, camiyä ya bufi lä çuu weinaja ya nia çuu bädao malä mlai. Wale lä shömöleno wei a lä çuinö, wale ʒ fa bayelibonö ya wʒ faö malä cui.

17 Também na vossa lei está escrito que o testemunho de duas pessoas é verdadeiro.

18 Eu testifico de mim mesmo, e o Pai, que me enviou, também testifica de mim.

19 Então, eles lhe perguntaram: Onde está teu Pai? Respondeu Jesus: Não me conheceis a mim nem a meu Pai; se conhecêsseis a mim, também conheceríeis a meu Pai.

20 Proferiu ele estas palavras no lugar do gazofilácio, quando ensinava no templo; e ninguém o prendeu, porque não era ainda chegada a sua hora.

Jesus defende a sua missão e autoridade

21 De outra feita, lhes falou, dizendo: Vou retirar-me, e vós me procurareis, mas perecereis no vosso pecado; para onde eu vou vós não podeis ir.

22 Então, diziam os judeus: Terá ele, acaso, a intenção de suicidar-se? Porque diz: Para onde eu vou vós não podeis ir.

23 E prosseguiu: Vós sois cá de baixo, eu sou lá de cima; vós sois deste mundo, eu deste mundo não sou.

17 Moisesi wama etä ʒ oni lä tabole sibä jamö, abinaja tä ʒ cuu. Bolacabö cäcöbö ʒ nō wäo fe usucuwä ja, “Bejedi lä wafäcö ʒ”, wama cäcöbö nofi nia tabou. ’Einaja tä ʒ cuu. ʒÖjö tawä?

18 Camiyä ya wäfa wäyämamou. Fayä a ma cuinö, wale lä shömöleno wei a showawä lä cuinö, öjönö yale ʒfa çai wäyäo —Jesus a cuma.

19 Inaja a cuma yalo, abinaja bä cuu nomöjöoma. —ʒWedi jamö Faafä bei a, öjö lä? Abinaja Jesúsno bä nowa tama. —Fayä wama a daimi waiquiwä. Camiyä wamale çai daimi. Camiyä wamale daö fa cunoja, Fayä a ma cui, wama a nō çai daö mö feduobö wei—bä nowa tama.

20 Yai Bada etä yafi jamö bä yömöläo ja, einaja a cuma, Yai Bada nija bä blada lä jöböblaaö wejei, bä blada didiobä tä lä cule jamö. Öjamö bä yömöläo ma wawädoono wei ma cui, a juwäamanomije. A yai nia lä shämou wei etä cuo showadaono malä mlai.

Jesús a nia lä junno wei tä ʒ

21 Judio bä nija abinaja Jesús a cuo çoma. —Ya nia julayou. Wamale nia ma dayäo wei ma cui, wamacö wälidiwä showai wamacö nia nomalaliyo. Ya nia lä cuo wei jamö, wamacö juu daomi —a cuma.

22 Öjö däjä, judio bä wäliyoma. —ʒCama a nia shämou daanö? “Ya nia lä cuo wei jamö, wamacö juu daomi”, a malä cui wei —bä cuma.

23 Abinaja Jesús a cuma, öjö bä nija. —Eja çafä wamacö li cuo showadaoma wamacö, camiyä fedu jamö ya li cuo balöoma. Bitä

24 Por isso, eu vos disse que morrereis nos vossos pecados; porque, se não crerdes que EU SOU, morrereis nos vossos pecados.

25 Então, lhe perguntaram: Quem és tu? Respondeu-lhes Jesus: Que é que desde o princípio vos tenho dito?

26 Muitas coisas tenho para dizer a vosso respeito e vos julgar; porém aquele que me enviou é verdadeiro, de modo que as coisas que dele tenho ouvido, essas digo ao mundo.

27 Eles, porém, não atinaram que lhes falava do Pai.

28 Disse-lhes, pois, Jesus: Quando levantardes o Filho do Homem, então, sabereis que EU SOU e que nada faço por mim mesmo; mas falo como o Pai me ensinou.

29 E aquele que me enviou está comigo, não me deixou só, porque eu faço sempre o que lhe agrada.

jamö wamacö lä bälöblai, öjö lä wamacö showawä, camiyä ya shino shomi.

24 Wälidiwä showawä wamacö nia lä nomablou wei tä ja, bamacö yömölalema. ¿Öjö tawä? “Yai Bada tänö a nia lä shömano wei, fei a waiquiwä”, wamale nofi taboimi ja, wamacö wälidiwä showai wamacö nia malä nomablou wei —a cuma.

25 Abinaja cama nija bä cuma. —Cafä ¿wedi bei wa dodijiwä? Abinaja Jesúsno bä nowa tama. —Ya wäfa jaba da wäyämoblei däjä, bamacö nowa da tableinaja, öjö ya waiquiwä.

26 Cafä bamacö äfa tabä, bluca ya tä tabou. Bamacö jömabä tä bluca. Öjö ma cui, wale lä shömöleno wei ya wä fa jililänö, yanowamö täbä nija, öjö lä ya wä nia shilo yai wäyää. Öjö a bejedimou —bä nowa tama.

27 ¿Öjö tawä? Bä Fjö e äfa yai lä wayoano wei tä ja, bä bufi jaducublonomi.

28 Öjö cudeenö, abinaja Jesúsno bä nowa taö nomöjöoma. —Ya lä yanowamöblaleyoluno wei ya lä cui, wamale befi çai itamaö waiquio däjä, öjö lä däjä, wamale nö nia bejedi öjöböaö. “Öjö lä a waiquiwä cuoma, a da cubleinaja showadawä”, wamale nofi nia tabou. “Cama a bufi cuu lä bädao weinaja, a cuaanomi. Bä Fjönö tä ä wäyää ja, a wä yai cuoma”, wamale nofi nia tabou.

29 Wale lä shömöleno wei a lä cuinö wale çai cua showaa lä cule. Wale daanomi. Ya

30 Ditas estas coisas, muitos creram nele.

31 Disse, pois, Jesus aos judeus que haviam crido nele: Se vós permanecerdes na minha palavra, sois verdadeiramente meus discípulos;

32 e conhecereis a verdade, e a verdade vos libertará.

33 Responderam-lhe: Somos descendência de Abraão e jamais fomos escravos de alguém; como dizes tu: Sereis livres?

34 Repliou-lhes Jesus: Em verdade, em verdade vos digo: todo o que comete pecado é escravo do pecado.

35 O escravo não fica sempre na casa; o filho, sim, para sempre.

36 Se, pois, o Filho vos libertar, verdadeiramente sereis livres.

yamimi. Showadi ya bufi malä doblamabou wei —bä nowa tama.

30Inaja a wə cuablalou showao däjä, bluca bänö a wə bejedi bufilemaje.

Bejedi tä ʾnō bä lä bayeliblamou wei tä ʾ

31Öjö däjä, Jesús a wə bejedi lä bufileno wejei bä judio lä cui bä nija abinaja a cuma. —Showadi wamale ʾ nofi cadidibou ja, camiyä nija bejedi lä wamacö nia shino yai nocao.

32Yai Bada nija tä ʾ bejedi lä cule, wama tä ʾ bejedi fa dalalönö, öjö tä ʾnō wamacö nia shino jujeblamolayou —a cuma.

33Abinaja Jesús nija bä cuma. —Ablaamö nodiwä yama ecö waiquiwä. Yedu ja ma cui, shomi täbä nija yamacö çai nosiemamou mlai ja, yamacö showawä. çWedi tabä “Wamacö nia jujeblamolayou”, wa li cuu dicoo cufe?

34Abinaja Jesúsno bä nowa tama. —Cafä wamacö nija ei ya wə lä cui, bejedi lä ya wə. Wəlidiwä tä lä taö wejei bä lä cui, wəlidiwä tä ja, bä li nosiemamou waiquiwä. Öjö lä wəlidiwä tänö bä yai tabou. çÖjö tawä?

35Täbä ojodamobä täbä lä tabou wejei, wama tä daö. Shomi täbä nija bä lä nosiemamou wei bä lä cui, öjö bä nija bä yanöcöwä cudiobä bämi. Bä ojodamobä bä li tabouje. Bä ijilubö ebä cadidiwä lä cui, öjö ebä nia shino yanöcöwä cudio.

36Öjö cudeenö, Yai Bada bei Ijilubö ya e waiquiwä lä cuinö, wəlidiwä tä ja bamacö yai jujeblaö ja, wamacö nia yai jujeblamolayou.

- 37** Bem sei que sois descendência de Abraão; contudo, procurais matar-me, porque a minha palavra não está em vós.
- 38** Eu falo das coisas que vi junto de meu Pai; vós, porém, fazeis o que vistes em vosso pai.
- 39** Então, lhe responderam: Nosso pai é Abraão. Disse-lhes Jesus: Se sois filhos de Abraão, praticai as obras de Abraão.
- 40** Mas agora procurais matar-me, a mim que vos tenho falado a verdade que ouvi de Deus; assim não procedeu Abraão.
- 41** Vós fazeis as obras de vosso pai. Disseram-lhe eles: Nós não somos bastardos; temos um pai, que é Deus.
- 42** Replicou-lhes Jesus: Se Deus fosse, de fato, vosso pai, certamente, me havíeis de amar; porque eu vim de Deus e aqui estou; pois não vim de mim mesmo, mas ele me enviou.
- 43** Qual a razão por que não compreendeis a minha linguagem? É porque sois incapazes de ouvir a minha palavra.
- 37'**Ablaamö nija wamacö lä nodiblaliyono wei, ya tä daö lä. Öjö wama ecö bawä ma cui, wamale ʔ waii dicoo yalo, wamale shäö bufi doblao.
- 38**Fayä nijamö ya tä lä möno wei ya tä ʔfa wäyää. Inaja showawä, cafä wamacö yai lä föömou wei nija wama tä ʔ lä jilileno wei, wama tä li taö dicoo —bä nowa tama.
- 39**Abinaja bä cuma. —Ablaamö a lä cui nija yamacö yai föömou. —Ma —Jesus a cuma—. Ablaamö wama ecö ijilubö yai cuo fa cunoja, öjö a lä cuaano weinaja, wamacö nö ʔai cuaaö yauabö wei.
- 40**Öjö ma cui, inaja wamacö cuaaimi dicowä. Yai Bada nijamö ya wʔ lä jilileno wei, cafä wamacö nija ya tä ʔ bejedi ma wäyää wei ma cui, wamale shäö bufi doblaa dicoa lä cule. Inaja Ablaamö a cuaano malä mlai.
- 41**Wamacö fööbö yai lä cuaano weinaja, wamacö cuaaö yauaö dicoa lä cule —Jesus a cuma. Abinaja bä cuma. —Shomi yamacö ijilubö malä mlai. Yamacö yai lä föömou wei, öjö lä Yai Bada tä waiquiwä —bä cuma.
- 42**Abinaja Jesúsno bä nowa tama. —Yai Bada wama ecö ijilubö cuo fa cunoja, wamale nö nofimabö wei. Öjö lä Yai Bada nija ya cuoma ya malä juno wei. Camiyä ya juu bashio bufi fa doblaonö mlai, öjönö wale yai shömölema.
- 43**¿Wedi tabä wamale ʔ jilia möblaimi öjö lä? Wedi tabä mlai. Wamale ʔ jiliaö moji waiquiwä yalo, wamale ʔ jilia möblaimi.

⁴⁴ Vós sois do diabo, que é vosso pai, e quereis satisfazer-lhe os desejos. Ele foi homicida desde o princípio e jamais se firmou na verdade, porque nele não há verdade. Quando ele profere mentira, fala do que lhe é próprio, porque é mentiroso e pai da mentira.

⁴⁵ Mas, porque eu digo a verdade, não me credes.

⁴⁶ Quem dentre vós me convence de pecado? Se vos digo a verdade, por que razão não me credes?

⁴⁷ Quem é de Deus ouve as palavras de Deus; por isso, não me dais ouvidos, porque não sois de Deus.

⁴⁸ Responderam, pois, os judeus e lhe disseram: Porventura, não temos razão em dizer que és samaritano e tens demônio?

⁴⁹ Replicou Jesus: Eu não tenho demônio; pelo contrário, honro a meu Pai, e vós me desonrais.

⁵⁰ Eu não procuro a minha própria glória; há quem a busque e julgue.

⁵¹ Em verdade, em verdade vos digo: se alguém guardar a minha palavra, não verá a morte, eternamente.

⁴⁴Faafä fecula bada wama ecö yai ijilubö. Öjönö tä tamaö lä bufii weinaja, wamacö cuaaö bufi doblao. Jaba däjä ma cui, täbä shäö bufi doblao showaoma. A bejedimou daimi yalo, tä lä bejedi wei tä julii daimi waiquiwä. A jolemou däjä, cama a bufi lä cuaaö wei etä wawälayou. Jolemolewä a waiquiwä malä cui. Bä lä jolemou wei bä lä cui, öjö nija bä li föömou.

⁴⁵Öjö ma cui, camiyä ya li bejedimou. ¿Öjö tawä? Cafä wamacö nija bejedi ya tä a li yai wäyäö cudeenö, wamale a bejedi bufiimi.

⁴⁶¿Wedi jamö a lä cuinö wale nia dobloimi jömaö, öjö lä? Ya jolemoimi waiquiwä ja lä, ¿wedi tabä wamale a bejedi bufiimi?

⁴⁷Yai Bada ebä lä cuinö, cama Yai Bada etä a jiliaöje. Yai Bada wama ecö waiquiwämi yalo, wama etä a li jiliaimi —bä nowa tama.

Judio bänö Jesús a wafa lä tano wejei tä a
⁴⁸Judio bä a juoma. —Cafä Samaliateli bäfä afa wäli wäyäö ja, yamacö a bejedi. Fecula wa lä bälömabolenö, wa wä li —bä cuma.

⁴⁹Abinaja Jesús a cuma. —Fecula ya bälömaboimi. Fayä ya nö yai dodijidawä ma öjöböamaö wei ma cui, cafä wamacönö wamale nö li waibläö.

⁵⁰Öjö ma cui, wale afa doblao tabeje, camiyänö ya tä dayäimi. Öjö tä shino lä dayäö wei tä cuadayoa. Öjönö wale nia shino jömaö.

⁵¹Cafä wamacö nija ei ya wä lä cui, bejedi lä ya wä. Wale a nofi lä cadidibou wejei bä lä cui, bä nomaö mlaicätä —a cuma.

52 Disseram-lhe os judeus: Agora, estamos certos de que tens demônio. Abraão morreu, e também os profetas, e tu dizes: Se alguém guardar a minha palavra, não provará a morte, eternamente.

53 És maior do que Abraão, o nosso pai, que morreu? Também os profetas morreram. Quem, pois, te fazes ser?

54 Respondeu Jesus: Se eu me glorifico a mim mesmo, a minha glória nada é; quem me glorifica é meu Pai, o qual vós dizeis que é vosso Deus.

55 Entretanto, vós não o tendes conhecido; eu, porém, o conheço. Se eu disser que não o conheço, serei como vós: mentiroso; mas eu o conheço e guardo a sua palavra.

56 Abraão, vosso pai, alegrou-se por ver o meu dia, viu-o e regozijou-se.

57 Perguntaram-lhe, pois, os judeus: Ainda não tens cinquenta anos e viste Abraão?

58 Respondeu-lhes Jesus: Em verdade, em verdade eu vos digo: antes que Abraão existisse, EU SOU.

52 Jesús nija abinaja judio bä cuma. —Ei malä cui, ꞑfecula wa malä bälömabole! Ablaamö a ma cui, a nomalayoma. Yai Bada a wano wäyälwä bä ma cui, inaja showawä. Öjö ma cui, “Wale a nofi lä cadidibou wejei bä nomaö mlaicätä”, bei wa li cuu.

53 Bamacö nö badabö Ablaamö a ma cui, a nomalayoma. ꞑCafä wa shino yai lojode ayawä daanö? Yai Bada a wano wäyälwä bä ma cui, bä çai nomalaliyoma. Cafä ꞑwedi bei wa wafa yai li jilou? —bä cuma.

54 Jesús abinaja a cuu mö feduoma. — Camiyä ya wafa doblao tamamou bädao ja, tä nowa cuami waiquiwä. Wale afa yai doblao lä taö wei a lä cui, Fayä a, wama a jowa lä bufibou wei a showawä lä cui.

55 Öjö ma cui, Fayä wama a daimi. Camiyänö ya shino daö. ꞑÖjö tawä? “Ya daimi”, ya cuu fa cunoja, cafä wamacö jolemou lä culenaja, ya nö cuo mö feduobö wei. Öjö ma cui ya daö lä. Ya wä nofi çai cadidibou.

56 Wamacö nö badabö Ablaamö a lä cuinö, a bufi doblalolanö wale nö daboma. Ya nia lä wawäblou wei tä daa fa balölalönö, a bufi doblao dodijioma —a cuma.

57 Öjö däjä, abinaja Jesús nija judio bä cuma. —Jolemo dijä. Lasha 50 wa famaö showao ma mlao däjä ma cui, ꞑ“Ablaamö ya daö”, bei wa li cuu? —bä cuma.

58 Abinaja Jesús e cuma. —Cafä wamacö nija ei ya wä lä cui, bejedi lä ya wä. Ablaamö a cua showaa mlai ja, ya cuo lä balöono wei, ei ya —e cuma.

⁵⁹ Então, pegaram em pedras para atirarem nele; mas Jesus se ocultou e saiu do templo.

João 9

A cura de um cego de nascença

¹ Caminhando Jesus, viu um homem cego de nascença.

² E os seus discípulos perguntaram: Mestre, quem pecou, este ou seus pais, para que nascesse cego?

³ Respondeu Jesus: Nem ele pecou, nem seus pais; mas foi para que se manifestem nele as obras de Deus.

⁴ É necessário que façamos as obras daquele que me enviou, enquanto é dia; a noite vem, quando ninguém pode trabalhar.

⁵ Enquanto estou no mundo, sou a luz do mundo.

⁶ Dito isso, cuspiu na terra e, tendo feito lodo com a saliva, aplicou-o aos olhos do cego,

⁵⁹Inaja a cuma yalo, maa mabä yaçaalalemaje, a shäyabeje. Öjö ma cui, Jesús a nofi fa mojudublalufälönö, Yai Bada etä yafi jamö a siboa ça ja toa showalayofälöma.

João 9

Jubäbö a mamocu lä dodijidablaleno wei tä a

¹Jesús a jayualanö jubäbö tä dalalema, jubäbö showadawä a oshe lä tablaleno wei a lä cui.

²Cama ebä lä nocamabono wei bänö a wäliije ja, abinaja bä cuma. —Tä a wäyäle. Ei a lä cui, ¿wedi mayo ja, a li jubäböblaliyoma? Cama a doblou lä mlai tä nowanö, ¿inaja a li tablamolayoma daanö? Ma, bä nöö, bä föö, ¿öjö lä cäcöbö mayonö a jubäbö tawä? —bä cuma.

³Abinaja Jesúsno bä nowa tama. —Ma. Fei a lä jubäbö wei, cama etä nowanö mlai. Bä nöö e ma cui, bä föö e ma cui, öjö cäcöbö mayonö çai mlai. Cama nija Yai Bada etä lojode nia yai fa dablamonö, öjö a waiquiwä.

⁴Wale lä shömöleno wei a lä cuinö tä tamaö lä bufii wei bäma tä taö showadaobä cätä, tä wacacawä lä showai däjä. Tä mö fa dödölönö, täbä ojodamou daomi.

⁵Eja, ei ya cua lä showale däjä, yanowamö ya täbä wacacamabobä ya shiji —bä nowa tama.

⁶Einaja a cuolanö, mashita jamö tä fa cläshäcönö, bei canojoli bänö tä ajiablama. Inaja a fa tablälönö, aji aji

⁷ dizendo-lhe: Vai, lava-te no tanque de Siloé (que quer dizer Enviado). Ele foi, lavou-se e voltou vendo.

⁸ Então, os vizinhos e os que dantes o conheciam de vista, como mendigo, perguntavam: Não é este o que estava assentado pedindo esmolas?

⁹ Uns diziam: É ele. Outros: Não, mas se parece com ele. Ele mesmo, porém, dizia: Sou eu.

¹⁰ Perguntaram-lhe, pois: Como te foram abertos os olhos?

¹¹ Respondeu ele: O homem chamado Jesus fez lodo, untou-me os olhos e disse-me: Vai ao tanque de Siloé e lava-te. Então, fui, lavei-me e estou vendo.

cäcönö, jubäbö a lä cui mamö casöcö yäleblalema.

⁷Abinaja a nowa taö showadaoma. —Siloe uca jamö, a mö da yälömolöcölö —a nowa tama. ¿Öjö tawä? Siloe tä ʔ lä cui, “Shömano”, tä ʔ li cuu. Bei. Einaja Jesúsno a nowa tama yalo, a mö yälömobä a ayoma. A mö fa yälömolönö, a lä çolayou wei, tä möablalaö cuaalanö a çolayofälöma.

⁸A lä jubäböono wei nija bä bälöo lä ajedeono wei bä lä cui, bä bufi wedinajamoma. A jubäbö nacou ja, imicö dodoablalou lä läaano wei a lä möno wejei bä lä cui, inaja showawä bä bufi wedinajamou çai cuo mö feduoma. Abinaja bä cuma. —Quijamö a lolanö, imicö dodoablalou da läodiblei, ʔfei a nofi lä cui! —bä cuma.

⁹—Awei. Öjö lä a —ai bä cuma. —Ma —ai bä cuu mö feduoma—. Öjö a mö li owäbou bäa lä cule. A lä jubäböono wei a lä cui, abinaja cama a cuma. —Öjö lä ya —a cuma.

¹⁰Abinaja bä cuma. —Jao. Öjö lä wa ja lä, ¿wedinaja wa mamocu li jaloa cua bälayoma? —bä cuma.

¹¹Abinaja a cuma. —Jesús a wäfa lä culenö, ʔji ʔji cäcönö wale mamö casöcö fa yälöläönö, Siloe uca jamö wale shömölema, ya mö yälömobä. Öjö cudeenö, ya julayoma. Ya mö fa yälömolönö, bei ya mamocu yai jalolayou cublei —a cuma.

12 Disseram-lhe, pois: Onde está ele? Respondeu: Não sei.

Os fariseus interrogam o cego

13 Levaram, pois, aos fariseus o que dantes fora cego.

14 E era sábado o dia em que Jesus fez o lodo e lhe abriu os olhos.

15 Então, os fariseus, por sua vez, lhe perguntaram como chegara a ver; ao que lhes respondeu: Aplicou lodo aos meus olhos, lavei-me e estou vendo.

16 Por isso, alguns dos fariseus diziam: Esse homem não é de Deus, porque não guarda o sábado. Diziam outros: Como pode um homem pecador fazer tamanhos sinais? E houve dissensão entre eles.

17 De novo, perguntaram ao cego: Que dizes tu a respeito dele, visto que te abriu os olhos? Que é profeta, respondeu ele.

18 Não acreditaram os judeus que ele fora cego e que agora via, enquanto não lhe chamaram os pais

12—Öjö a lä cui, ¿wedi jamö a li culayou cufe? —bä cuma. —Cuwi —a cuma.

13Öjö däjä, a lä jubäböono wei a lä cui, faliseo bä bada nija a çai jumaje.

14¿Öjö tawä? Jesúsno aji aji lä tablaleno wei, mamocu çai lä jalomaleno wei tä lä cui, täbä yanöcöobä tä mö jalu jamö tä tama.

15Mamocu lä jalomaleno wei tä ja, faliseo bä badanö a wãlii çomaje. A wãliije ja, abinaja bä nowa tama. —Aji aji cäcönö wale mamo casöcö fa yañelönö, ya mö yañömoa fa majölonö, ya täbä möö lä cule —bä nowa tama.

16Faliseo ai bä bada lä cui, abinaja bä cuma. —Ma. Ei a lä jalomalöfe, Yai Bada tänö a shömanomi. Täbä yanöcöobä, tä mö jalu nofi cadidibou malä mlai —bä cuma. Öjö ma cui, abinaja ai bä cuu mö feduoma. —Wãlidiwä talewä a cuo fa cunoja, tä nö lä quiliiji tä lä wawämafenaja, a nö cuaaö fe balojoobö mlai —bä cuu mö feduoma. Einaja bä bluca cuu majöadalou ja, bä bufi shedequeblaliyoma.

17Öjö däjä, a lä jubäböono wei nija Jesús a wãlii cadidiomaje. —Cafä wa mamocu lä jalolayono wei wanö, ¿wedinaja cafänö wa nofi li tabou? —bä cuma. —“Yai Bada a wãno wäyälwä, öjö a”, ya nofi tabou — a cuma.

18A mamocu lä jalolayono wei, a jaba daö fa mlacujenö, judio bänö a wã bejedi bufii jaöonomije. “A ma jubäböono wei ma cui, mamocu jalomalema”, a nofi tabonomije.

19 e os interrogaram: É este o vosso filho, de quem dizeis que nasceu cego? Como, pois, vê agora?

20 Então, os pais responderam: Sabemos que este é nosso filho e que nasceu cego;

21 mas não sabemos como vê agora; ou quem lhe abriu os olhos também não sabemos. Perguntai a ele, idade tem; falará de si mesmo.

22 Isto disseram seus pais porque estavam com medo dos judeus; pois estes já haviam assentado que, se alguém confessasse ser Jesus o Cristo, fosse expulso da sinagoga.

23 Por isso, é que disseram os pais: Ele idade tem, interrogai-o.

24 Então, chamaram, pela segunda vez, o homem que fora cego e lhe disseram: Dá glória a Deus; nós sabemos que esse homem é pecador.

Öjö cudeenö, bei bä nöö e sho, bei bä föö e sho cäcöbö nacamaje.

19Cäcöbö wälíije ja, abinaja bä cuma. — ¿Ei ijilufä a tawä, jubäbö showadawä wafä a jõwa lä tano wei a lä cui? ¿Wedinaja a li fa cublalunö, täbä li möö majöwä? —bä cuma.

20Bä nöö e, bä föö e sho, abinaja cäcöbö cuma. —Ei ijiluyä a. Yafä a daö. Jubäbö showadawä yafä a lä tano wei, yafä tä çai daö.

21Öjö ma cui, fei däjä täbä möö lä nomöjöo wei, yafä tä daimi. Mamocu lä jalomaleno wei a ma cui, öjö yafä a daimi. Ijliluyä a bada malä waiquii, cama a da wälíije. Cama a wä nõ wäobä a —cäcöbö cuma.

22Judio bä nija cäcöbö quilima yalo cäcöbö a li cuoma. ¿Öjö tawä? Judio bada bä a wayou malä waiquiono wei. “Yai Bada tänö a shömabä a lä yaileno wei, öjö Jesús a waiquiwä”, wawädowä bä lä cuu wei, bä nia joyamaje. Judio bä yododabä yafi jamö, bä nia coyocomabou çodaanomije.

23Öjö cudeenö, bä nöö e ma cui, bä föö e ma cui, cäcöbö a cuoma. “A bada malä waiquii, cama a da wälíije”, cäcöbö lä cuno wei.

24Einaja cäcöbö cuma yalo, a lä jubäböono wei a nacaö çomaje. Abinaja a nowa tamaje. —Yai Bada tä nofi shino yai da doabla. Wa mamocu lä jalomaleno wei, yama a dobroimi daö waiquiwä —bä cuma.

25 Ele retrucou: Se é pecador, não sei; uma coisa sei: eu era cego e agora vejo.

26 Perguntaram-lhe, pois: Que te fez ele? como te abriu os olhos?

27 Ele lhes respondeu: Já vo-lo disse, e não atendestes; por que quereis ouvir outra vez? Porventura, quereis vós também tornar-vos seus discípulos?

28 Então, o injuriaram e lhe disseram: Discípulo dele és tu; mas nós somos discípulos de Moisés.

29 Sabemos que Deus falou a Moisés; mas este nem sabemos donde é.

30 Respondeu-lhes o homem: Nisto é de estranhar que vós não saibais donde ele é, e, contudo, me abriu os olhos.

31 Sabemos que Deus não atende a pecadores; mas, pelo contrário, se alguém teme a Deus e pratica a sua vontade, a este atende.

25 Abinaja e cuu mö feduoma. —Cuwi. Öjö a doblou lä mlai ya etä daimi. Ya lä jalolayono wei ya tä shino yai daö. Ya ma jubäböono wei ma cui, fei däjä ya täbä dablaö —e cuma.

26 A wälili çoje ja, abinaja bä cuma. —¿Wedinaja wa li fa taamanö, wa li jalolayoma? ¿Wedinaja a fa cuanö, wa mamocu li wacacablamalema? —bä cuma.

27 Abinaja e cuma. —Uo. Bämacö yömöläö ma waiquiono wei ma cui, wamale ą jilianomi. ¿Wedi tä tabä, wamale ą jiliaö bufi doblao ço? Jao. Cafä wamacö ma cui, öjö nija wamacö nocaobä, ¿bei wamale wälili ço daanö? —e cuma.

28 A wä lafujalajenö, abinaja a nowa tamaje. —Öjö nija wa nocaobä, cafä wa. Camiyä yamacö lä cui, Moisesi nija yamacö nia lä nocaö wei yamacö li cua waiquia.

29 Moisesi nija Yai Bada tä ą lä fano wei, yama tä daö ma cui, fei a lä cui, a jaba lä cuono wei yama etä daimi.

30 A mamocu lä jalolayono wei a lä cuinö abinaja bä nowa tama. —¡Shädayai! A jaba lä cuono wei wama etä daö ma mlai ma cui, ¡wale mamocu nofi lä jalomaleno wei!

31 Yai Bada tänö wälidiwä talewä bä ą jiliaimi. Öjö bäma tä daö. Yai Bada nija bä möfe bolanö, a wäfa Bada doblao lä taö wejei bä lä cui, öjö bä ą shino jiliaö ayao, tä tamaö lä bufii wei tä ja, bä lä cadidou wei bä lä cui.

32 Desde que há mundo, jamais se ouviu que alguém tenha aberto os olhos a um cego de nascença.

33 Se este homem não fosse de Deus, nada poderia ter feito.

34 Mas eles retrucaram: Tu és nascido todo em pecado e nos ensinas a nós? E o expulsaram.

Jesus revela-se ao cego

35 Ouvindo Jesus que o tinham expulsado, encontrando-o, lhe perguntou: Crês tu no Filho do Homem?

36 Ele respondeu e disse: Quem é, SENHOR, para que eu nele creia?

37 E Jesus lhe disse: Já o tens visto, e é o que fala contigo.

38 Então, afirmou ele: Creio, SENHOR; e o adorou.

39 Prosseguiu Jesus: Eu vim a este mundo para juízo, a fim de que os que não vêem vejam, e os que vêem se tornem cegos.

32Bitá jamö täbä yanowamö lä bälöle, yedu ja täbä jaba ma bälöaliyono wei ma cui, camiyä wale lä taamano weinaja, moli ma cui, tä ʔ çai jaba jilimou buonomi. Fei däjä ma cui, tä ʔ jilimamoimi showawä. Jubäbö showadawä bä lä tablamou wei bä lä cui, bä mamocu nö dodijidablobimi waiquiwä.

33Fei a lä cui, Yai Bada tänö a shömaö mlao fa cunoja, a nö cuaabö mlai —bä nowa tama.

34Abinaja a nowa tamaje. —Cafä wälidiwä talewä wa oshe fa cublalunö, wa cua lä showale wa lä cuinö, ʔcamiyä wamalecö nia damaö majöo daanö? —a nowa talajenö, sibo jamö ʔcali a jilululemaje.

Jai jubäbö bä bufi lä cuwä wei tä ʔ

35Mamocu lä jalolayono wei, Jesúsno a wäfa jilulamou jililema. Öjö däjä, a fa dayäblalönö, abinaja e cuma. —A lä yanowamöblaleyoluno wei a lä cui, cafänö ʔwa wä bejedi bufii cule? —e cuma.

36—Bada tä. ʔWedi jamö a lä cui, bei a yanowamöblaliyoma, ya wä bejedi bufibä? —a cuma.

37—Fei ya lä yanowamöblaleyoluno wei, wale möö a lä cule —Jesús e cuma—. Cafä nija ya wä lä fale, öjö ya waiquiwä.

38—Bada tä. Cafä bäfä ʔ bejedi bufii lä cule —e fa cudalunö, a möfe bodou fa showadalonö, a wäfa Bada doblao tama.

39Jesús abinaja e cuma. —Täbä dobloimi jömamobä, eja, bita jamö ya waloqueyoluma. ʔÖjö tawä? Täbä lä jubäbö wei bänö tä möbeje, ya juma. Bä mamocu ʔfa dodijidawä waiquiwä lä

⁴⁰ Alguns dentre os fariseus que estavam perto dele perguntaram-lhe: Acaso, também nós somos cegos?

⁴¹ Respondeu-lhes Jesus: Se fôsseis cegos, não teríeis pecado algum; mas, porque agora dizeis: Nós vemos, subsiste o vosso pecado.

João 10

Jesus, o bom pastor

¹ Em verdade, em verdade vos digo: o que não entra pela porta no aprisco das ovelhas, mas sobe por outra parte, esse é ladrão e salteador.

² Aquele, porém, que entra pela porta, esse é o pastor das ovelhas.

³ Para este o porteiro abre, as ovelhas ouvem a sua voz, ele chama pelo nome as suas próprias ovelhas e as conduz para fora.

⁴ Depois de fazer sair todas as que lhe pertencem, vai adiante delas, e elas o seguem, porque lhe reconhecem a voz;

tamou wei bä lä cui, jai jubäbö bä cuo mö feduobä —e cuma.

⁴⁰Faliseo ai bä lä ajedeono wei bä bada lä cui, öjö a wə fa jililäjenö, abinaja bä cuma. —Camiyä yamacö ma cui, çyamalecö ʔafa çai möbloimi taö mada tawä? —bä cuma.

⁴¹Öjö bä nija abinaja Jesús a cuma. —Wamacö mamocu ʔafa wəlidiwä tamou showadao fa cunoja, afä tä nowa nö cuobö mlai. Täbä lä jubäbö wei, täbä shino bayeliblamou malä cui. Öjö ma cui, “Yama tä dodijidawä möö waiquia lä cule”, wamacö cuu dicoo ja, afä tä nowa cua showaa.

João 10

Oweja ebä çai lä cule tä ʔ

¹Jesús a wə faö çoma. —Cafä wamacö nija ei ya wə lä cui, bejedi lä ya wə. Oweja bä lä jicolobou wejei yoca jamö bä faö lä mlai, casö jamö bä lucäö lä jətoo wei bä lä cui, bä lä tomöμου wei öjö bä li. Shomi bä madofibö lä lämaö wejei, öjö lä bä showawä.

²Öjö ma cui, bei yoca jamö a yai lä faö wei a lä cui, oweja bä lä nowamaö wei öjö a yai.

³Öjö a faö bufio ja, yoca lä jolemabou wei a lä cuinö e yoca caloblaö showadao. çÖjö tawä? Oweja bänö öjö a wə jilileije. Oweja bä ʔafa jayumalanö, sibo jamö bä lululefälö.

⁴Sibo jamö, cama ebä çai bluca fa falönö, a balöafälö. A wə nö fa öjöböajenö, öjö nija oweja bä li yauquei.

⁵ mas de modo nenhum seguirão o estranho; antes, fugirão dele, porque não conhecem a voz dos estranhos.

⁶ Jesus lhes propôs esta parábola, mas eles não compreenderam o sentido daquilo que lhes falava.

⁷ Jesus, pois, lhes afirmou de novo: Em verdade, em verdade vos digo: eu sou a porta das ovelhas.

⁸ Todos quantos vieram antes de mim são ladrões e salteadores; mas as ovelhas não lhes deram ouvido.

⁹ Eu sou a porta. Se alguém entrar por mim, será salvo; entrará, e sairá, e achará pastagem.

¹⁰ O ladrão vem somente para roubar, matar e destruir; eu vim para que tenham vida e a tenham em abundância.

¹¹ Eu sou o bom pastor. O bom pastor dá a vida pelas ovelhas.

¹² O mercenário, que não é pastor, a quem não pertencem as ovelhas, vê vir o lobo, abandona as ovelhas e foge; então, o lobo as arrebatava e dispersa.

¹³ O mercenário foge, porque é mercenário e não tem cuidado com as ovelhas.

⁵Shomi nija bä yauomi, bä shino doculayou. Shomi bä  n jba mal mlajei —a cuma.

⁶Inaja a cuu yacloma yalo, t  fa yai l wayoano wei, t fa jlia cadidionomije.

Jessn cama eb yai l nowama wei t 

⁷T  jlia mblanomi cudeejen, abinaja Jesús a cuma. —Caf wamacö nija ei ya w l cui, bejedi l ya w. Oweja b l fa wei, camiy bei ya yoca.

⁸Ya juu showao mlao dj, b bluca waloo l balono wei b l cui, b l tomömou wei, j l b li cuoma. Shomi etb l lma wejei, j l b showaw. j ma cui, j b nija oweja b  juonomi.

⁹Camiy j bei c ya yoca. Camiy nija b l fa wei, b nia jucamou. B iyab, quilii mlai ja b nia fadii.

¹⁰B l tommou wei b l cui, j b li tommou m juu. B sh m juuje. B m watbla m juuje. Camiy ya l cui, b blimi cuob ya li waloquema, b yai dodijidaw cudiob.

¹¹Oweja ya b yai l nowama wei, ei ya. j ya l cuin, oweja ya b nowamab, ya nia l shmou wei t ma cui ja, ya ojode.

¹²Ai b l cuin, oweja b nowamabeje b ma mlai ma cui, b dobmou bufi fa doblaon, b jole jole lo. Oweja cama ebmi waiquiw cudeen, yalo waiteli a juu dablaje dj, oweja b fa

14 Eu sou o bom pastor; conheço as minhas ovelhas, e elas me conhecem a mim,

15 assim como o Pai me conhece a mim, e eu conheço o Pai; e dou a minha vida pelas ovelhas.

16 Ainda tenho outras ovelhas, não deste aprisco; a mim me convém conduzi-las; elas ouvirão a minha voz; então, haverá um rebanho e um pastor.

17 Por isso, o Pai me ama, porque eu dou a minha vida para a reassumir.

18 Ninguém a tira de mim; pelo contrário, eu espontaneamente a dou. Tenho autoridade para a entregar e também para reavê-la. Este mandato recebi de meu Pai.

Nova dissensão entre os judeus

19 Por causa dessas palavras, rompeu nova dissensão entre os judeus.

20 Muitos deles diziam: Ele tem demônio e enlouqueceu; por que o ouvis?

dacöfälöjenö, cama bä docua ayalayou. Yalo a waitelinö, oweja ba nabä quea fa jeicunö, bä shedequea jäamaquei.

13 Öjö bä lä cui, blada bä nowa ja bä läo bädao yalo, bä doculayou. Oweja bä yai nofimaimije —Jesús a cuma.

14-15 Abinaja Jesús a cuu çoma. —Oweja ya bä yai lä nowamaö wei, öjö bei ya. Fayänö wale daö lä culenaja, cama ya çai daö cuwä mö lä fedulenaja, inaja showawä, iba ya bä daö cuwä mö feduwä. Iba bä lä cuinö camiyä wale çai daö mö fedua lä culajei. ¿Öjö tawä? Oweja ya bä nowamabä, ya nia lä shämou wei tä ma cui ja, ya ojode.

16 Ai ya bä oweja çai tabou, fei ya bä lä jicolobole mlai. Öjö ya bä blacämaö mö feduobä ya. Öjö bänö wale a çai nia jiliaöje. Öjö ya bä fa çölönö, oweja moli bä nia shino yododoo. Ya bä nowamabä, moli ya nia shino läo.

17 Iba ya bä bayeliblabä, ya shämou ojode yalo, Fayänö wale nofimaö. Ya demi nia jocädou ço cudeenö, ya shämou ojode.

18 ¿Öjö tawä? Cama bä lojodenö wale nia shäimije. Camiyä ya shämou li fa ojodaonö, ya nia li shämou. Ya shämou ojodaobä, Fayänö wale nö li wälojomabou. Ya demi nia çai jocädou lä ço wei, inaja showawä —Jesús a cuma.

19 Jesús a wä ja, judio bä bufi shedecou çoma.

20 Abinaja ai bä cuma. —Fecula a lä bälömabole, a wä. A wä faö nofi malä

21 Outros diziam: Este modo de falar não é de endemoninhado; pode, porventura, um demônio abrir os olhos aos cegos?

A Festa da Dedicção. Jesus é interrogado

22 Celebrava-se em Jerusalém a Festa da Dedicção. Era inverno.

23 Jesus passeava no templo, no Pórtico de Salomão.

24 Rodearam-no, pois, os judeus e o interpelaram: Até quando nos deixarás a mente em suspenso? Se tu és o Cristo, dize-o francamente.

25 Respondeu-lhes Jesus: Já vo-lo disse, e não credes. As obras que eu faço em nome de meu Pai testificam a meu respeito.

26 Mas vós não credes, porque não sois das minhas ovelhas.

27 As minhas ovelhas ouvem a minha voz; eu as conheço, e elas me seguem.

mojodi wei. ¿Wedi tabä bei wama a wä li jilidii?

21 Abinaja judio ai bä cuu mö feduoma. — Fei a wä shaliliablalou lä cuaaö weinaja, fecula bänö bei bä ą famaö cuwämije. Fecula bänö ¿jubäbö bä mamocu jalomaö daö mada sijewä? —bä cuma.

Jesús a lä waileno wejei tä ą

22 Jelusale jamö judio bä iyaö çai çocamobä, tä cublou çolayoma. Judio bä nö badabö lä cuinö, bufi doblalolanö Yai Bada etä nofi yafi jaba lä çocamoano wejei, öjö tä nofi jaducubolajenö, bä nia iyaö çai çocamou çoma.

23 ¿Öjö tawä? Maa a quei lä dodijio wei tä cuoma. Yai Bada etä yafi jamö Jesús a juadaloma, a yano lä boano wei jamö. Salomo öjö e yano ąfa jilabomaje.

24 Yai Bada etä yafi jamö a juma cudeenö, cama nija judio bä fa çocamolionö, a wälili cadidiyolumaje. —Bei. Cafä bäfä ą nö dabou showaa lä cule. ¿Wedi tabä yamalecö yömöläö cadidiomi? Yai Bada tänö a shömabä a lä yaileno wei a lä cui, öjö lä wa waiquiwä ja, wawadowä a wä da wämobo —bä cuma.

25 Abinaja Jesús a cuma. —Bämacö yömöläö waiquiwä ma cui, wamale ą bejedi bufiimi. Fayänö tä tamaö lä bufii wei ya tä taö yalo, ya bejedi dablambö ya waiquiwä.

26 Öjö ma cui, iba oweja wamacömi yalo, wamale ą bejedi bufiimi.

27 Iba oweja bä yai lä cuinö wale ą yai jiliaöje. Ya bä çai daö. Camiyä nija bä çai yauo.

28 Eu lhes dou a vida eterna; jamais perecerão, e ninguém as arrebatará da minha mão.

29 Aquilo que meu Pai me deu é maior do que tudo; e da mão do Pai ninguém pode arrebatá-las.

30 Eu e o Pai somos um.

31 Novamente, pegaram os judeus em pedras para lhe atirar.

32 Disse-lhes Jesus: Tenho-vos mostrado muitas obras boas da parte do Pai; por qual delas me apedrejais?

33 Responderam-lhe os judeus: Não é por obra boa que te apedrejamos, e sim por causa da blasfêmia, pois, sendo tu homem, te fazes Deus a ti mesmo.

34 Replicou-lhes Jesus: Não está escrito na vossa lei: Eu disse: sois deuses?

35 Se ele chamou deuses àqueles a quem foi dirigida a palavra de Deus, e a Escritura não pode falhar,

28 Öjō bā lä cui ya bā baḷimiblamaö. Bā nia çai nomaimi. Camiyä nija öjō bā nia lä jucäaö wei, moli ma cui a çai cuami.

29 Iba oweja bā lä cui, Fayänö bā jöböbema. Öjō a shino yai lojode ayawä. Fayä a ma cui nija bā nia çai jucäamoimi. Öjō nija bā jucäabä, moli ma cui a çai cuami.

30 Fayä sho, öjō yafäcö waiquiwä —a cuma.

31 Einaja a lä cuu wei a wä ja, judio bänö maa mabä yaçaa çalalemaje, Jesús a shäyäbeje.

32 Abinaja Jesúsno bā nowa tama. — Fayänö dodijidawä tä wawämaö lä bufii wei, çafä wamacö nija bluca ya tä wawämalema. ¿Wedi jamö tä nowa yai ja, maa mabänö bei wamale nia li shäyäö? — bā nowa tama.

33 Abinaja bā cuma. — Wa tä dodijidawä lä wawämälano wei tä nowa ja mlai, Yai Bada wa tä nö lä waiblaö wei tä nowa ja, bāfä nia yai shäyäö. Yanowamö wa mö feduwä ma cui, çafä Yai Bada wa wäfa jilou nofi jushuaö cudeenö, wa nia shäyämou —bā cuma.

34 Cama bā nija Jesús abinaja a cuma. — Yai Bada wama etä a oni lä table jamö, ¿Yai Bada tänö çafä Isaeli wama ecö afa bufiblamou wäyänomi daanö?

35 Yai Bada etä a lä cuu wei, tä a çai shominajaö majöo daomi. ¿Öjō tawä? Çafä wamacö nija Yai Bada a wäno waloa fa ayaicunö, wamacö jowa bufiblamou.

³⁶ então, daquele a quem o Pai santificou e enviou ao mundo, dizeis: Tu blasfemas; porque declarei: sou Filho de Deus?

³⁷ Se não faço as obras de meu Pai, não me acrediteis;

³⁸ mas, se faço, e não me credes, crede nas obras; para que possais saber e compreender que o Pai está em mim, e eu estou no Pai.

³⁹ Nesse ponto, procuravam, outra vez, prendê-lo; mas ele se livrou das suas mãos.

⁴⁰ Novamente, se retirou para além do Jordão, para o lugar onde João batizava no princípio; e ali permaneceu.

⁴¹ E iam muitos ter com ele e diziam: Realmente, João não fez nenhum sinal, porém tudo quanto disse a respeito deste era verdade.

⁴² E muitos ali creram nele.

João 11

A ressurreição de Lázaro

¹ Estava enfermo Lázaro, de Betânia, da aldeia de Maria e de sua irmã Marta.

Cafä wamacö bufiblamou wäfa wäyämoma ja lä,

³⁶¿camiyä bei wamale nia li bufiblaimi, eja, bita jamö Fayänö wale shömabä, wale lä yaileno wei ya lä cui? Yai Bada ya äfa Ijilubö jilou yalo, ¿wedi tabä “Yai Bada wa tä nö waibläö”, wamale nowa li taö dicoo?

³⁷Fayänö tä bluca tamaö lä bufii wei ya tä taimi ja, wamale ä bejedi bufi dijä, öjö lä.

³⁸Öjö ma cui, ya tä yai taö däjä, camiyä wamale ä bejedi bufii ma mlai ma cui, ya tä bluca lä taö wei tänö, bä bufi juducua fe da yadiicu. Camiyä nija Fayä a lä cule, wama tä daö fe yadiobä. Cama nija camiyä ya çai lä cule, wama tä çai dabä. Öjö yafäcö —Jesús a cuma.

³⁹Bada bänö a juwäamaö wabaö ma çono wejei ma cui, a fa moyawäonö a juwäamonomi.

⁴⁰Jodana u mashi bucadu jamö, Juannö bä fe jaba lä ojomano wei jamö, Jesús a aa fa çolufälönö, öjamö a yanöcöquema.

⁴¹Öjamö Jesús nija bluca bä çocamolayoma. Bä ä wayomayou ja, abinaja bä nowa tayoma. —Fe ojomalewä Juan a lä cuinö, tä nö lä quilijii tä wawämano ma mlai ma cui, fei a wäfa da wäyäblei a wä bluca bejedioma —bä cuma.

⁴²Öjamö ai bä blucanö a wä bejedi bufilemaje.

João 11

Lasalo a lä nomalayono wei tä ä

¹⁻²Bedaniateli a Lasalo cuoma. Bä yaö ecöbö çai bälöoma. Marta ai e äfa cuoma,

² Esta Maria, cujo irmão Lázaro estava enfermo, era a mesma que ungiu com bálsamo o SENHOR e lhe enxugou os pés com os seus cabelos.

³ Mandaram, pois, as irmãs de Lázaro dizer a Jesus: SENHOR, está enfermo aquele a quem amas.

⁴ Ao receber a notícia, disse Jesus: Esta enfermidade não é para morte, e sim para a glória de Deus, a fim de que o Filho de Deus seja por ela glorificado.

⁵ Ora, amava Jesus a Marta, e a sua irmã, e a Lázaro.

⁶ Quando, pois, soube que Lázaro estava doente, ainda se demorou dois dias no lugar onde estava.

⁷ Depois, disse aos seus discípulos: Vamos outra vez para a Judéia.

⁸ Disseram-lhe os discípulos: Mestre, ainda agora os judeus procuravam apedrejar-te, e voltas para lá?

⁹ Respondeu Jesus: Não são doze as horas do dia? Se alguém andar de dia, não tropeça, porque vê a luz deste mundo;

María ai e afa cuo mö feduoma. Öjö María a lä cui, toubä nö lä clçdeli wei toubänö, Bada tä Jesús mamicö fe lä löblaleno wei a suwä cuoma, cama feťa uacunö, mamicö yaçjöblaö lä majölayono wei a suwä lä cui. ¿Öjö tawä? María bä aiyobö Lasalo e lä cui, e jalilioma.

³Öjö cudeenö, Jesús nija a waťa wäyäbä, bä yaö ecöbönö, ai a shömöbölema. Abinaja a nowa nia tayoluma. “Tä a wäyäle. Afä nofi a jalili tai”, a nowa nia tayoluma.

⁴Öjö ma cui, Jesúsno a waťa jalili jiliaö däjä, abinaja a cuma. —A lä jaliliale tä wayunö, a nia nomawä cudiomi. Yai Bada a waťa doblao tamobä tä li, Yai Bada ya Ijilubö doblao dablamobä —a cuma.

⁵Bei. Marta sho, bä fäashä María sho, bä aiyobö Lasalo sho, Jesúsno öjö bä bluca yai nofimaö dodijioma.

⁶Öjö cudeenö, Lasalo a waťa jalili jiliaö däjä, a lä cuono wei jamö a yanöcöa balöquema. Öjamö a fe weyaa bolacalayoma.

⁷Öjö däjä, cama ebä lä nocamabono wei bä nija abinaja a cuma. —Bei. Judea jamö bamacö juu da ço —a cuma.

⁸Abinaja cama ebä cuma. —Tä a wäyäle. Maa mabänö, judio bänö weyajada ja wa nia ma shäyano wejei ma cui, ¿öjamö bei wa mö nia li yabaö çoçälöö? —bä cuma.

⁹Abinaja Jesús a cuma. —Bä quili dijä. Tä mö jaba wacacablou lä fenaö wei däjä, ¿tä mö wacacawä nö dedeaimi daanö? Tä mö wacacao showaobä jamö täbä juu ja,

10 mas, se andar de noite, tropeça, porque nele não há luz.

11 Isto dizia e depois lhes acrescentou: Nosso amigo Lázaro adormeceu, mas vou para despertá-lo.

12 Disseram-lhe, pois, os discípulos: SENHOR, se dorme, estará salvo.

13 Jesus, porém, falara com respeito à morte de Lázaro; mas eles supunham que tivesse falado do repouso do sono.

14 Então, Jesus lhes disse claramente: Lázaro morreu;

15 e por vossa causa me alegro de que lá não estivesse, para que possais crer; mas vamos ter com ele.

16 Então, Tomé, chamado Dídimo, disse aos condiscípulos: Vamos também nós para morrermos com ele.

17 Chegando Jesus, encontrou Lázaro já sepultado, havia quatro dias.

motoca sh̄i cua yalo, t̄ab̄a n̄o mojudili bleaaimi.

10 Õj̄o ma cui, didi d̄aj̄a t̄ab̄a juu dicoo ja, t̄a l̄a wacacai et̄a cuami yalo, t̄ab̄a w̄ac̄ablou si ijejew̄a —a cuu j̄alooma.

11 Inaja a cuu fa bal̄oon̄o, abinaja b̄a nowa taõ nom̄oj̄ooma. —B̄ama a l̄a nofimaõ wei a Lasalo miquema ma cui, ya l̄amaõ çob̄a ya nia juu —b̄a nowa tama.

12 Cama eb̄a l̄a nocamabono wei b̄a l̄a cui, abinaja b̄a cuma. —T̄a ̄a w̄aȳale. A miquema ja l̄a, a jalou ço weic̄at̄a —b̄a cuma.

13 A l̄a nomalayono wei, Jesúsno t̄a ̄afa yai wayoama ma cui, showadi t̄ab̄a modaw̄a çai l̄a mio wei t̄a ̄afa bufimaje.

14 Õj̄o d̄aj̄a, Jesús a w̄a yai waw̄adoblaliyoma. —Lasalo a nomalayoma.

15 ¿Õj̄o taw̄a? Cama nijam̄o ya cuonomi yalo ya bufi doblalou, ya cuo l̄a mlaono wei t̄an̄o, wamac̄o bufi yai jaducublob̄a. Wamale ̄a bejedi yai bufib̄a. Bei. Cama nijam̄o b̄amac̄o da ju —a cuma.

16 Jesúsno b̄a nocamabou m̄o l̄a feduono wei b̄a l̄a cui nija, Tomás a w̄a fama, C̄ac̄ob̄a l̄a ̄elequeblaliyono wei a, a w̄afa çai l̄a jilabono wejei a l̄a cui. Abinaja a cuma. —Jabo. B̄amac̄o çai da ju. Jesús a nomab̄a jam̄o, b̄ama ec̄o nomaõ ȳad̄ao m̄o feduo showadaob̄a —a cuma.

Lasalo a demi l̄a joc̄adamaleno wei t̄a ̄a

17 Bei. Maa maca jam̄o, Lasalo a nomaw̄a maquebou waiquioje d̄aj̄a, 4 t̄a m̄o didi cublou waiquilayono wei ja, Jesús a çoblou j̄alayoma.

18 Ora, Betânia estava cerca de quinze estádios perto de Jerusalém.

19 Muitos dentre os judeus tinham vindo ter com Marta e Maria, para as consolar a respeito de seu irmão.

20 Marta, quando soube que vinha Jesus, saiu ao seu encontro; Maria, porém, ficou sentada em casa.

21 Disse, pois, Marta a Jesus: SENHOR, se estiveras aqui, não teria morrido meu irmão.

22 Mas também sei que, mesmo agora, tudo quanto pedires a Deus, Deus to concederá.

23 Declarou-lhe Jesus: Teu irmão há de ressurgir.

24 Eu sei, replicou Marta, que ele há de ressurgir na ressurreição, no último dia.

25 Disse-lhe Jesus: Eu sou a ressurreição e a vida. Quem crê em mim, ainda que morra, viverá;

26 e todo o que vive e crê em mim não morrerá, eternamente. Crês isto?

27 Sim, SENHOR, respondeu ela, eu tenho crido que tu és o Cristo, o Filho de Deus que devia vir ao mundo.

18 Bedaniateli bä shabonobö jamö, Jelusale tä ulifi ajedeoma yalo,

19 Öjamö culanö judio bluca bä juimama, bä aiyobö e ja, Marta, María cäcöbö a nofi ojode tabeje.

20 Marta a lä cuinö, Jesús a wafa juu fa jililänö, María yafi jamö a loo juo däjä, Jesús a mö baamabä a julayoma.

21 Abinaja e cuyoluma. —Bada tä. Eja wa yai cuo fa cunoja, aiwä a bufi nö mlaobö mlai.

22 Fei däjä ma cui, Yai Bada tänö cafä wa wä lä jiliaö wei ya tä daö. Wa tä bayeli nacaö lä bädao wei tä ma cui, tä nia bayeli shömaö —e cuma.

23 —Aiyofä a demi nia jocädou ço —Jesús e cuma.

24 Abinaja Marta e cuma. —Awei, öjö ya tä daö. Tä lä jödödöblöle däjä, Yai Bada tänö täbä demi bluca jocäcamaö ço däjä, öjö däjä a demi nia jocädou ço —e cuma.

25 Abinaja Jesúsno a nowa tama. —Täbä demi nia jocäcou lä ço wei, öjö lä ei ya waiquiwä —Jesús a cuma—. Bälimi bä cuobä, camiyä ya showawä. Camiyä wale a bejedi lä bufii wejei, bä ma nomaö wei ma cui, bä nia cudio fe yadio.

26 Bä demi lä cublai bä lä cuinö, wale a bejedi bufiije ja, bä nomaö mlaicätä. ¿Öjö tawä? ¿Wale a bejedi bufii cule? —a cuma.

27 Abinaja Marta e cuma. —Awei, bada tä. Bäfä a bejedi bufii. Yai Bada tänö a shömabä a lä yaileno wei a lä cui, öjö cafä wa waiquiwä. Yai Bada tä Ijilubö wa e,

28 Tendo dito isto, retirou-se e chamou Maria, sua irmã, e lhe disse em particular: O Mestre chegou e te chama.

29 Ela, ouvindo isto, levantou-se depressa e foi ter com ele,

30 pois Jesus ainda não tinha entrado na aldeia, mas permanecia onde Marta se avistara com ele.

31 Os judeus que estavam com Maria em casa e a consolavam, vendo-a levantar-se depressa e sair, seguiram-na, supondo que ela ia ao túmulo para chorar.

32 Quando Maria chegou ao lugar onde estava Jesus, ao vê-lo, lançou-se-lhe aos pés, dizendo: SENHOR, se estiveras aqui, meu irmão não teria morrido.

33 Jesus, vendo-a chorar, e bem assim os judeus que a acompanhavam, agitou-se no espírito e comoveu-se.

34 E perguntou: Onde o sepultastes? Eles lhe responderam: SENHOR, vem e vê!

35 Jesus chorou.

bita jamö wa wafa juu lä wäyano wejei — e cuma.

28Einaja a fa culunö, bä fäähä María a nacaö mö alayoma. Abinaja e wajado cuma. —Tä ʔ lä wäyää wei a waloquei lä cufe. Cafä wa nacaö tai —e cuma.

29A wə fa jililänö, yedu María a jocädaliyoma, Jesús nijamö a juu showadaobä.

30Bedaniateli bä shabonobö jamö, Jesús a yafinomi showawä. Martanö a mö lä bamaleno wei jamö, öjamö a yanöcöo juoma.

31¿Öjö tawä? María yedu a fa jocädalunö, a sibolayofälöma. A nofi ojode tabeje, yafi jamö a çai lä loono wejei bä judio lä cuinö a juu dalalemaje. “A nomawä maquebobeje jamö a öcödayobä”, a nofi fa tabojenö, bä yaua showalayofälöma.

32Öjö däjä, Jesús a lä cuono wei jamö, María e fa ajedebalunö, a dalalema. A fa dalalönö, bei a cotä jamö a möfe bolanö, a wə fama. —Bada tä. Eja wa yai cuo fa cunoja, ʔiwä a bufi nö mlaobö mlai —e cuma.

33María a ma cuinö, a çai lä junö wejei bä judio ma cuinö, Lasalo a nomöa bluca bomaje. Bä bufi nö bleaaö fa dalalönö, Jesús a bufi nofi jushublaoma.

34Abinaja a cuma. —¿Wedi jamö wama a nomawä maquequema? —Jabo, tä ʔ wäyäle —bä cuma—. Wa tä möblaabä.

35Jesús a öcöma.

- 36** Então, disseram os judeus: Vede quanto o amava.
- 37** Mas alguns objetaram: Não podia ele, que abriu os olhos ao cego, fazer que este não morresse?
- 38** Jesus, agitando-se novamente em si mesmo, encaminhou-se para o túmulo; era este uma gruta a cuja entrada tinham posto uma pedra.
- 39** Então, ordenou Jesus: Tirai a pedra. Disse-lhe Marta, irmã do morto: SENHOR, já cheira mal, porque já é de quatro dias.
- 40** Respondeu-lhe Jesus: Não te disse eu que, se creres, verás a glória de Deus?
- 41** Tiraram, então, a pedra. E Jesus, levantando os olhos para o céu, disse: Pai, graças te dou porque me ouviste.
- 42** Aliás, eu sabia que sempre me ouves, mas assim falei por causa da multidão presente, para que creiam que tu me enviaste.
- 43** E, tendo dito isto, clamou em alta voz: Lázaro, vem para fora!
- 36**A öcöma cudeenö, abinaja judio bä cuma. —¿Öjö tawä? A malä nofimano wei —bä cuma.
- 37**Öjö ma cui, abinaja ai bä cuu mö feduoma. —A jubäbö lä cuono wei, a mamocu lä jalomaleno wei, öjö a waiquiwä. ¿Wedi tabä Lasalo a ma cui, a bayeliblanomi, a nomaö mlaobä?
- 38**Öjö däjä, Jesús a bufi nofi jushublaa fa çöcunö, a nomawä lä maquebono wejei täca jamö, a ajedeblaliyoma. Maa maca bada cuoma. Maa ai manö maca fe laoma.
- 39**Abinaja Jesúsno bä nowa tama. —Maa ma da blajamalöje —bä nowa tama. Inaja a cuu ja, Marta a wä lämoma, bä aiyobö e bufi lä mlaqueno wei a lä cui. Abinaja e cuma. —Bada tä. Tä ni jitali waiquiwä cätä. A nomawä maquea lä waiquile, 4 tä mö didi cublou waiquia —e cuma.
- 40**Abinaja Jesús e cuma. —Wale a bejedi bufii ja, Yai Bada wa tä doblao dabloö wä. ¿Inaja bäfä nowa tanomi daanö, öjö lä? — e cuma.
- 41**Inaja a cuma yalo, ma blajaa fe yadimalemaje. Öjö däjä, Jesús a mö fa nonoicunö, abinaja a cuma. —Fabe. Cafänö wale a jiliaö ja, ya bufi doblao.
- 42**Showadi wale a shino lä jiliaö wei, ya tä daö waiquiwä ma cui, ei bä ublaa lä ajedele bä bufi jaducublobä ya wä. Cafänö wale lä shömöleno wei, tä a yai bejedi bufibeje —a cuma.
- 43**Inaja a cuu fa balöonö, a wä icalı falayoma. —ıLasalo! ıFäyämö a da fabo!

⁴⁴ Saiu aquele que estivera morto, tendo os pés e as mãos ligados com ataduras e o rosto envolto num lenço. Então, lhes ordenou Jesus: Desatai-o e deixai-o ir.

⁴⁵ Muitos, pois, dentre os judeus que tinham vindo visitar Maria, vendo o que fizera Jesus, creram nele.

⁴⁶ Outros, porém, foram ter com os fariseus e lhes contaram dos feitos que Jesus realizara.

O plano para tirar a vida de Jesus

⁴⁷ Então, os principais sacerdotes e os fariseus convocaram o Sinédrio; e disseram: Que estamos fazendo, uma vez que este homem opera muitos sinais?

⁴⁸ Se o deixarmos assim, todos crerão nele; depois, virão os romanos e tomarão não só o nosso lugar, mas a própria nação.

⁴⁹ Caifás, porém, um dentre eles, sumo sacerdote naquele ano, advertiu-os, dizendo: Vós nada sabeis,

⁴⁴A lä nomalayono wei, a demi jocädou fa çolonö, a faa showalayoma. Bei imicö ma cui, bei mamicö ma cui, camishi acadafu bänö a çamaoma. Ai cäcönö a mö jøyao mö feduo showaoma. Jesúsno a nabä shimöquema. —A da cushäblalöje, a jubä —a cuma.

Jesús a nofi lä washuano wejei tä ą

⁴⁵Öjö cudeenö, Lasalo a lä taamano wei tä fa dalalöjenö, María a çai lä juno wejei bä judio bluca mö feduwä lä cuinö, Jesús a wą bejedi bufilemaje.

⁴⁶Öjö ma cui, ai bä mö feduwä lä cui, faliseo bä bada nijamö bä jua showalayoma. Jesús a lä cuaano wei tä ą wäquemaje.

⁴⁷Öjö cudeenö, nofi bäyälewä blowäjäwä bä lä cuinö, faliseo bä mö çai feduwä lä cuinö, bada bä yododoblamalemaje, bä ą wayobä. Abinaja bä nowa tayoma. — ęWedinaja bamacö yai cuaabä, öjö lä? Yai Bada e nö nia fa öjöböamonö, quiji a lä cuinö, tä nö lä quilijii bluca tä wawämadii.

⁴⁸Bäma a ąamaimi ja, jödödöwä bänö a wą bejedi nia bufiije. “Ei a waiquiwä”, bä fa cunö, bä shi nia dou. Öjö däjä, Lomateli bänö bämalecö nabä nia waloyoluuje. Yai Bada etä yafi nia wąliaöje. Judio bämalecö mö nia çai watäblaöje —bä nowa tayoma.

⁴⁹Öjö ma cui, cama ai a wą bada fama, Caifasi a wąfa lä cuono wei. Nofi bäyälewä öjö a bada cuoma, öjö däjä. Abinaja bä nowa tama. —Uo. Wiisibö ma cui wamacö bufi nofi jaducubloimi dodijiwä yai.

50 nem considerais que vos convém que morra um só homem pelo povo e que não venha a perecer toda a nação.

51 Ora, ele não disse isto de si mesmo; mas, sendo sumo sacerdote naquele ano, profetizou que Jesus estava para morrer pela nação

52 e não somente pela nação, mas também para reunir em um só corpo os filhos de Deus, que andam dispersos.

53 Desde aquele dia, resolveram matá-lo.

54 De sorte que Jesus já não andava publicamente entre os judeus, mas retirou-se para uma região vizinha ao deserto, para uma cidade chamada Efraim; e ali permaneceu com os discípulos.

55 Estava próxima a Páscoa dos judeus; e muitos daquela região subiram para Jerusalém antes da Páscoa, para se purificarem.

50 Wamacö nia yai lä bayeliblamou wei, wama tä daimi. Täbä bluca waicaö mlaobeje, moli a lä cui a shämou ja, öjö tä dodijidawä waiquiwä. Judio bamacö mö bluca watäblamou showadao mlaobä —bä nowa tama.

51 Cama a bufi lä cuu weinaja, a wä bädao cuonomi. Nofi bäyäälewä öjö däjä a bada läoma cudeenö, öjö nijamö Yai Bada a wäno tamou jatooma. Judio bä bluca bayeliblamobä, Jesús a nia shämou lä läono wei, öjö tä äfa yai wäyää jatooma.

52 ;Öjö tawä? Cama judio bä bayeliblamou ayaobä mlai. Yai Bada bei ijilubö ebä bälöblawä lä shedequeblai, bä çamodayobä a nia shämoma, Yai Bada bei ijilubö moli ebä cuobä.

53 Inaja bä nowa tayoma yalo, Jesús a shäbeje tä nofi cadidibomaje. A nia yai lä taamano wejei tä ja, bä ä showadi wayoma.

54 Inaja a nofi washuamaje yalo, judio bä nija Jesús wawadowä a juu mlaa showadaaliyoma. Judea tä ulifi jamö a cuo bufio fa mlacunö, ulifi bloque tä ajede jamö a juu nomöjöoma, Eflaini ebä nodiwä ulifibö jamö. Öjamö cama ebä lä nocamabono wei bä çai yanöcöblaoma.

55 Yai Bada a waiteli lä jayuno wei, judio bänö a nofi nia çcamoaö jaödao çcomaje. Öjö cudeenö, bluca bä lä bälöjöi Jelusale jamö bä juma. Bä iyaö showao mlao däjä, bä nia dodijidablamou balöoma, Moisesinö tä tamaö lä bufino weinaja showawä.

⁵⁶ Lá, procuravam Jesus e, estando eles no templo, diziam uns aos outros: Que vos parece? Não virá ele à festa?

⁵⁷ Ora, os principais sacerdotes e os fariseus tinham dado ordem para, se alguém soubesse onde ele estava, denunciá-lo, a fim de o prenderem.

João 12

Jesus ungido por Maria em Betânia
Mateus 26.6-13; Marcos 14.3-9

¹ Seis dias antes da Páscoa, foi Jesus para Betânia, onde estava Lázaro, a quem ele ressuscitara dentre os mortos.

² Deram-lhe, pois, ali, uma ceia; Marta servia, sendo Lázaro um dos que estavam com ele à mesa.

³ Então, Maria, tomando uma libra de bálsamo de nardo puro, mui precioso, ungiu os pés de Jesus e os enxugou com os seus cabelos; e encheu-se toda a casa com o perfume do bálsamo.

⁴ Mas Judas Iscariotes, um dos seus discípulos, o que estava para traí-lo, disse:

⁵⁶ Õjamö Jesús a dayäamaje. Yai Bada etä yafi jamö bä ublajalanö, bä wəliyoma. — Cafä ¿wedinaja wa bufi cuu dodijia cube? Bämacö iyabä jamö, ¿Jesús a juu mlai daanö? —bä cuma.

⁵⁷ ¿Öjö tawä? Nofi bäyäälewä blowäjäwä bä ma cuinö, faliseo bä bada ma cuinö, öjö bänö täbä nowa bluca taö waiquiomaje. Jesús a dablaö bädaoje ja, cama bä yömöläö showadaobeje bä a fama, a juwäamaö showadaobeje.

João 12

Jesús mamicö fe lä löblaleno wei tä a

¹ Bei. Yai Bada a waiteli lä jayuano wei, 6 tä mö jalu cublou däjä tä nofi nia çocamoao çomaje. Bä iyaö showaa mlai ja, Bedaniateli bä nijamö Jesús a waloo balöquedayoma. Õjamö Lasalo a bälöoma, Jesúsno a demi jocädamaö lä çolayono wei a lä cui.

² Õjamö Jesús a çai iyabeje, bä yododama. Martanö nii bä bablaao cuaama. Bä iyabä bä lä loono wei jamö, Lasalo a çai cuoma.

³ Öjö däjä, Maríanö toubä nö lä çledeli wei toubä besi fa dälänö, Jesús mamicö fe löblalema. Toubä nowa blucao dodijiomaja. Cama suwä feta ucinö, mamicö çai yäjöblaö nocalayoma. ¿Öjö tawä? Mamicö fe löblaö ja, a yafi nö çledeli jödödöblaliyoma.

⁴ Öjö ma cui, Juda Icaliode a wə läblaliyoma. Jesúsno bä lä nocamabono wei ai e cuo mö feduoma, a nia lä

⁵ Por que não se vendeu este perfume por trezentos denários e não se deu aos pobres?

⁶ Isto disse ele, não porque tivesse cuidado dos pobres; mas porque era ladrão e, tendo a bolsa, tirava o que nela se lançava.

⁷ Jesus, entretanto, disse: Deixa-a! Que ela guarde isto para o dia em que me embalsamarem;

⁸ porque os pobres, sempre os tendes convosco, mas a mim nem sempre me tendes.

O plano para tirar a vida de Lázaro

⁹ Soube numerosa multidão dos judeus que Jesus estava ali, e lá foram não só por causa dele, mas também para verem Lázaro, a quem ele ressuscitara dentre os mortos.

¹⁰ Mas os principais sacerdotes resolveram matar também Lázaro;

¹¹ porque muitos dos judeus, por causa dele, voltavam crendo em Jesus.

A entrada triunfal de Jesus em Jerusalém
Mateus 21.1-11; Marcos 11.1-11; Lucas 19.28-40

nomojoliano wei a lä cui. Abinaja a cuu dicooma.

⁵—Fei toubä nowa bluca fe balojowä. Öjö lä toubä ja, ¿wedi tabä blada 300 bä däanomi, bä lä jöli wei bä yai bayeliblamobä? —a cuma.

⁶Inaja a lä cuno wei a lä cui, bä lä jöli wei bä nofi jalujubou yalo a wə cuonomi. Showadi a tomömoma yalo a wə li cuoma. Cama bä bladabö talö yefiboma yalo, bä shino doaö jətooma.

⁷Abinaja Jesúsno a nowa tama. —A suwä wasö dijä. Toubä shee lä jäblalufe toubä tabobä, wale nomawä maquebobeje jamö, wale jölöcaö çobä.

⁸Bä lä jöli wei bä lä cui, cafä wamacö nijamö showadi bä nia malä cudio wei, wama bä bayeliblabä. Öjö ma cui, camiyä ya yai nia cudiomi —a nowa tama.

Lasalo a shäö bufi lä doblaono wejei tä ą

⁹Bedaniateli bä nijamö Jesús a jowa cuoma yalo, Jelusale jamö bä judio lä çocamono wei bä lä cui, Bedania jamö bä lobe aa balölayofälöma. Jesús a shino möbeje mlai. Lasalo a ma cui, öjö a çai möö bufi doblaomaje, Jesúsno a jowa demi jocädamaö lä çolayono wei a lä cui.

¹⁰Öjö cudeenö, nofi bäyälewä blowäjäwä bä lä cuinö, Lasalo a nofi çai washuaö mö feduo showadaomaje, a shämobä.

¹¹¿Öjö tawä? Lasalo a demi lä jocädamaleno wei tä nowanö, Jesús nija bä bufi mö blucablou fa nomöjölönö, judio bä blucanö a bejedi malä bufileno wejei.

Jelusale jamö Jesús a lä yafilayono wei tä ą

12 No dia seguinte, a numerosa multidão que viera à festa, tendo ouvido que Jesus estava de caminho para Jerusalém,

13 tomou ramos de palmeiras e saiu ao seu encontro, clamando: Hosana! Bendito o que vem em nome do SENHOR e que é Rei de Israel!

14 E Jesus, tendo conseguido um jumentinho, montou-o, segundo está escrito:

15 Não temas, filha de Sião, eis que o teu Rei aí vem, montado em um filho de jumenta.

16 Seus discípulos a princípio não compreenderam isto; quando, porém, Jesus foi glorificado, então, eles se lembraram de que estas coisas estavam escritas a respeito dele e também de que isso lhe fizeram.

17 Dava, pois, testemunho disto a multidão que estivera com ele, quando chamara a Lázaro do túmulo e o levantara dentre os mortos.

12 Öjö tä fena ja, bä iyaö çai çocamobä bä bluca lä yododano wei bä lä cuinö, Jelusale jamö Jesús a wafa juu jililemaje.

13 Öjö cudeenö, jai lasha si jenabä cuwä jenabä fa däabodujenö, bä a noshi fa jalilaimadunö, Jesús a nabä aa mö balayomaje. Abinaja bä cufälöma. —Yai Bada a nofi shino yai da doablaje! Bada a wänö a lä juimi, jöjö a shino yai bayeliblamobä a! jIsaeli nodiwä bäma ecö nija a Bada läobä a! —bä cuma.

14 Jesúsno bulo a jjiima fa dälänö a döcäquema, a befi çai jubä, Yai Bada etä a oni lä cuu weinaja showawä. Abinaja tä a cuu.

15 Sionoteli wamacö. Bä quili dijä. Bulo a ocalo ja a döcälanö, jcafä wamacö nija a Bada läobä, a juu lä cuimi! jÖjö tawä? Einaja tä a cuu.

16 Öjö tä lä cublaliyono wei tä ja, cama ebä lä nocamabono wei ebä bufi jaducublou showadaonomi. Öjö ma cui, fedu jamö Jesús a lä doblaquedayono wei däjä, Yai Bada etä a oni jamö, a wafa lä wäyämöno wei, tä a nofi jaducudaö jälayomaje. Yai Bada etä a oni jamö, a wafa bluca wäyö lä balöno wejeinaja, a yai bejedi taamamaje. Öjö tä ja, bä bufi yai jaducublou jälayoma.

17 jÖjö tawä? Lasalo a nomawä lä maquebono wejei jamö, Jesúsno a demi famaö lä çono wei däjä, bä mamö bluca lä showaono wei bä lä cuinö tä afa wäyädimaje.

18 Por causa disso, também, a multidão lhe saiu ao encontro, pois ouviu que ele fizera este sinal.

19 De sorte que os fariseus disseram entre si: Vede que nada aproveitais! Eis aí vai o mundo após ele.

Alguns gregos desejam ver Jesus

20 Ora, entre os que subiram para adorar durante a festa, havia alguns gregos;

21 estes, pois, se dirigiram a Filipe, que era de Betsaida da Galiléia, e lhe rogaram: SENHOR, queremos ver Jesus.

22 Filipe foi dizê-lo a André, e André e Filipe o comunicaram a Jesus.

23 Respondeu-lhes Jesus: É chegada a hora de ser glorificado o Filho do Homem.

24 Em verdade, em verdade vos digo: se o grão de trigo, caindo na terra, não morrer, fica ele só; mas, se morrer, produz muito fruto.

18 Öjö bā ʔ fa jililäjenö, bluca bänö Jesús a nabä çoçamoaö mö baomaje, Yai Bada e nö öjöböamobä, a nö lä quiliano wei tä ʔ jililemaje yalo.

19 Öjö däjä, abinaja faliseo bā nowa tayoma. —Tä da möblaaje. Bäma a nö ʔamabimi waiquiwä. Bluca bā lä bälöblai bänö, a bufii waiquiweje —bā nowa tayoma.

Jesús a nö nia bleaaö yalo a lä quilijono wei tä ʔ
20 Jelusale jamö bā iyaö çai çoçamobä bā lä juno wei bā nija, clieco bā çai çoçocomoma. Yai Bada nija bā möfe bolanö, a wʔa çai nia Bada doblao fa tajenö, bā juma.

21 Öjö lä bā shominö, Besaidateli Felipe nija bā icuquema, Calilea tä ulifi jamö a Felipe lä bälöono wei nija. Abinaja a nowa tamaje. —Tä ʔ wäyäle —bā cuma—. Jesús yama a möö ojode.

22 Andrés nija Felipe a wʔa faö fa balöonö, Jesús nija cäcöbö fa junö, a yömölaböma.

23 Jesús abinaja a cuu mö feduoma. —Ya lä yanowamöblaleyoluno wei ya lä cui, Yai Bada tänö wale nia doblao dablamaö. Tä cublou ajedewä waiquia lä cule— a cuma.

24 Cama a nia lä taamamono wei tä ʔfa wäyäö ja, abinaja a cuu nomöjöoma. —Cafä wamacö nija ei ya wʔa lä cui, bejedi lä ya wʔa. Mashita jamö, nii mo befi çai lä quei wei, dude mo cuo däjä, mo nia cauu showadaomi. Mo nia yami blao. Wʔalidiwä mo fa cublalunö mo shino caulayou. Mo fa caulunö, moli mlai, bluca mobä nia yädäo.

25 Quem ama a sua vida perde-a; mas aquele que odeia a sua vida neste mundo preservá-la-á para a vida eterna.

26 Se alguém me serve, siga-me, e, onde eu estou, ali estará também o meu servo. E, se alguém me servir, o Pai o honrará.

27 Agora, está angustiada a minha alma, e que direi eu? Pai, salva-me desta hora? Mas precisamente com este propósito vim para esta hora.

28 Pai, glorifica o teu nome. Então, veio uma voz do céu: Eu já o glorifiquei e ainda o glorificarei.

29 A multidão, pois, que ali estava, tendo ouvido a voz, dizia ter havido um trovão. Outros diziam: Foi um anjo que lhe falou.

30 Então, explicou Jesus: Não foi por mim que veio esta voz, e sim por vossa causa.

31 Chegou o momento de ser julgado este mundo, e agora o seu príncipe será expulso.

25Inaja showawä, yanowamö bä ma cui, eja bä demi nia lä cudio wei tä ja, bä bufi mö lä blucao wei bä lä cui, bä bälimi nia cuodayoimi. Eja bä demi nia lä cudio wei tä ja, bä bufi mö blucao lä mlai bä lä cui, öjö bä nia shino bälimi cuo ayao.

26Wale ą juaö lä ojodao wejei bä lä cui, camiyä nija bä nocaobä öjö bä li. Camiyä ya cuobä jamö, öjö bä nia shino cuo. Wale ą juaö lä ojodao wejei bä lä cui, Fayänö bä nofi nia dodijidawä tamabou —a cuma.

27Abinaja Jesús a cuma. —Ya bufi nofi jushublaa lä cule. ¿Wedinaja ya yai cubä? “Fabe. Fei däjä ya nö nia lä bleaaö wei tä ja, ¿wale noshi da umabo”, ya e cubä daanö? Ma, inaja ya taamamobä, ya malä waloqueyoluno wei —a cuma.

28Öjö däjä, Yai Bada nija abinaja a cuma. —¡Fabe! —a cuma—. Cafä a shino yai doblao da damolalu. Einaja a cuu ja, fedu jamö a culanö a wä bädaliyoma. —Ya doblao damoa waiquilaliyoma. Ya nia çai doblao dablamos çoo —a cuma.

29Bä bluca lä çocaono wei bänö, a wä fa jililäjenö, yalu a wä bufimaje. Ai bä lä cui, abinaja bä cuu mö feduoma. —Ajele anö a wä wayomaö lä cufe —bä cuma.

30Jesús abinaja a cuma. —Camiyä ya bufi jaducublobä a wä cuonomi. Cafä wamacö bufi yai jaducublobä a wä julayou lä cufe.

31Fei däjä Yai Bada tänö yanowamö täbä nia jömaö. Fei däjä fecula bada a nö nia bleaamaö, bita jamö a lä nosiemou wei a lä cui.

32 E eu, quando for levantado da terra, atrairei todos a mim mesmo.

33 Isto dizia, significando de que gênero de morte estava para morrer.

34 Repliou-lhe, pois, a multidão: Nós temos ouvido da lei que o Cristo permanece para sempre, e como dizes tu ser necessário que o Filho do Homem seja levantado? Quem é esse Filho do Homem?

35 Respondeu-lhes Jesus: Ainda por um pouco a luz está convosco. Andai enquanto tendes a luz, para que as trevas não vos apanhem; e quem anda nas trevas não sabe para onde vai.

36 Enquanto tendes a luz, crede na luz, para que vos torneis filhos da luz. Jesus disse estas coisas e, retirando-se, ocultou-se deles.

A explicação da incredulidade dos judeus

37 E, embora tivesse feito tantos sinais na sua presença, não creram nele,

38 para se cumprir a palavra do profeta Isaías, que diz: SENHOR, quem creu em

32 Camiyä ya lä cui, ya befi çai nia itao. Öjö däjä, bluca bä lä bälöblai, camiyä nija ya bä nia ajedamaö —a cuma.

33 ¿Öjö tawä? A shämobä, a nia yai lä taamano wejei tä jömabä, a wə li cuoma.

34 Bä bluca lä çocaono wei bä lä cui, abinaja bä cuma. —Yai Bada yama tä ą oni daö. A shömabä a lä yaileno wei a lä cui, a nia jəwa cudio. ¿Öjö tawä? Wa lä yanowamöblaleyoluno wei wa lä cui, ¿wedi tabä wa befi çai ąfa itao li wäyämamou dicoo? ¿Wedi jamö a lä cui, bei wa wəfa yanowamöblou li taö, öjö lä? ¿Cafä mlai daanö? —bä cuma.

35 Abinaja Jesúsno bä nowa tama. —Cafä wamacö nija lobe tä shi cublaa. Ei tä shi cua lä showale däjä, bä da cadidofälö, mö didi tä ja wamacö shi wəlia dicoicu. Tä mö didiobä jamö bä lä juu wei, bä mojudili çai juu.

36 Cafä wamacö nija ya shi cua lä showale däjä, wamale ą bejedi da bufi, tä wacacaobä jamö wamacö lä cuo wei, wamacö yai cublobä —bä nowa tama. Einaja bä nowa fa talöfälönö, shomi jamö a cua showalayofälöma, a dabraö mlaobeje.

Jesús a wə bejedi bufii mlaobeje Yai Badanö tä lä lämaqueno wei tä ą

37 Täbä mamö showao däjä, bejedi lä Jesús a nö quiliama. Yai Bada e nö öjöböamobä, tä nö lä quilijii tä bluca ma wawämano wei ma cui, a wə bejedi bufinomije.

38 ¿Öjö tawä? Yai Bada a wəno wäyäləwä Isaia a wə bejedi cublobä, öjö lä tä li cuoma. Abinaja tä ą cuu. Tä ą wäyäle.

nossa pregação? E a quem foi revelado o braço do SENHOR?

39 Por isso, não podiam crer, porque Isaías disse ainda:

40 Cegou-lhes os olhos e endureceu-lhes o coração, para que não vejam com os olhos, nem entendam com o coração, e se convertam, e sejam por mim curados.

41 Isto disse Isaías porque viu a glória dele e falou a seu respeito.

42 Contudo, muitos dentre as próprias autoridades creram nele, mas, por causa dos fariseus, não o confessavam, para não serem expulsos da sinagoga;

43 porque amaram mais a glória dos homens do que a glória de Deus.

O resumo do ensino de Jesus

44 E Jesus clamou, dizendo: Quem crê em mim crê, não em mim, mas naquele que me enviou.

Yama tä ą lä wäyää wei, tä ą bejedi bufiimije. Cafä Bada wa nö lojode öjüböamobä tä ma cule ma cui, bä bufi jaducubloimi. Einaja tä ą cuu.

39 ¿Öjö tawä? Tä ą bejedi bufibeje, bä cuonomi waiquiwä. Yai Bada a wano wäyää ja, Isaia a lä cuno weinaja showawä. Abinaja tä ą cuu.

40 Jai bä mamö casö miblawä, Yai Bada tänö bä tablamalema. Bä bufi çai jifumaboma, tä lä dablao wejei tä nö öjüböao mlaobeje. Bä bufi yai jaducublou mlaobä. Bä demi cudiobä, Yai Bada nija bä bufi mö yabajadou mlaobä. Einaja tä ą cuu.

41 ¿Öjö tawä? Jesús a nia lä doblaodayou wei a daa showalalema yalo, Isaianö a wafa wäyää balöoma.

42 Inaja tä ma cuono wei ma cui, bada bä çai bluca ma cuinö, Jesús a wä bejedi bufia fe yadilemaje. Öjö ma cui, faliseo bä nö bada quili fa tajenö, wawadowä bä ą nö wäonomi, judio bä yododabä yafi jamö bä coyocamabou mladou mlaobeje.

43 ¿Öjö tawä? Yai Bada nija mlai, yanowamö täbä nija bä ąfa nia dodijidawä lä tamou wei tä ja, bä bufi mö yai blucao dicooma.

Jesús a wano, bä nia obi lä jömmou wei tä ą
44 Jesús a wä icali faö ja, abinaja a cuma.
—Wale ą bejedi lä bufii wejei bä lä cuinö, camiyä wale ą bufii ayaomije. Wale lä shömöleno wei a ma cui, öjö lä a wä bejedi çai bufii showaweje.

45 E quem me vê a mim vê aquele que me enviou.

46 Eu vim como luz para o mundo, a fim de que todo aquele que crê em mim não permaneça nas trevas.

47 Se alguém ouvir as minhas palavras e não as guardar, eu não o julgo; porque eu não vim para julgar o mundo, e sim para salvá-lo.

48 Quem me rejeita e não recebe as minhas palavras tem quem o julgue; a própria palavra que tenho proferido, essa o julgará no último dia.

49 Porque eu não tenho falado por mim mesmo, mas o Pai, que me enviou, esse me tem prescrito o que dizer e o que anunciar.

50 E sei que o seu mandamento é a vida eterna. As coisas, pois, que eu falo, como o Pai me tem dito, assim falo.

João 13

Jesus lava os pés aos discípulos

1 Ora, antes da Festa da Páscoa, sabendo Jesus que era chegada a sua hora de passar deste mundo para o Pai, tendo amado os seus que estavam no mundo, amou-os até ao fim.

45 Camiyä wale lä dablaö wejei bä lä cuinö, wale lä shömöleno wei a ma cui, öjö a çai dablaö waiquiweje.

46 Cowa wacö shji lä culenaja ya shji cuobä, bita jamö ya waloqueyoluma, wale aç bejedi lä bufii wejei bä bluca lä cui, tä mö didiobä jamö bä shi wãlio mlaobä.

47 Ai bänö wale aç ma jiliaö wejei ma cui, wale aç nofi cadidiboimije ja, öjö bä lä cui ya bä nia jömaö showadaomi. Yanowamö ya täbä jömaö showadaobä, bita jamö ya juno malä mlai. Ya täbä jucäabä, ya yai juma.

48 Wale lä waii wejei, wale aç juaö lä mlajei bä lä cui, obi bä nia yai jömamou. Tä lä jödödöblöle däjä, wale aç lä waileno wejei ya wã showawänö, bä nia jömamou.

49 Camiyä ya bufi lä cuu weinaja ya tä aç wäyää bädäo malä mlai. Fayänö wale lä shömöleno wei a showawä lä cuinö wale nosiemaö ja ya wã. Cama a wãnö ya wã cadidou.

50 Yai Bada tänö tä tamaö lä bufii wei tä aç bä cadidou ja, bälimi bä nia cuo. Öjö ya tä daö cudeenö, Fayänö tä aç wäyäämäö lä bufii wei, ya tä aç li wäyää —a cuma.

João 13

Jesúsnö cama ebä mamicö lä yaluno wei tä aç

1 Yai Bada a waiteli lä jayvano wei tä nofi nia çocamoaoä jaödao çomaje. Bä Fjö e nijamö a nia ço lä jaödaono wei, Jesúsnö tä daö waiquioma. Ei tä bita tabi nia feiaö çoma. Cama ebä bita jamö lä cule, bä showadi lä nofimadino wei, bä nofimaö

² Durante a ceia, tendo já o diabo posto no coração de Judas Iscariotes, filho de Simão, que traísse a Jesus,

³ sabendo este que o Pai tudo confiara às suas mãos, e que ele viera de Deus, e voltava para Deus,

⁴ levantou-se da ceia, tirou a vestimenta de cima e, tomando uma toalha, cingiu-se com ela.

⁵ Depois, deitou água na bacia e passou a lavar os pés aos discípulos e a enxugar-lhos com a toalha com que estava cingido.

⁶ Aproximou-se, pois, de Simão Pedro, e este lhe disse: SENHOR, tu me lavas os pés a mim?

⁷ Respondeu-lhe Jesus: O que eu faço não o sabes agora; compreendê-lo-ás depois.

⁸ Disse-lhe Pedro: Nunca me lavarás os pés. Respondeu-lhe Jesus: Se eu não te lavar, não tens parte comigo.

mladonomi. A waicobä jamö ma cui bä nofimaö fe yadio showaoma.

²Bei. Simón bä ijilubö Juda Icaliode a lä cui, fecula bada anö a bufi taamaö waiquioma, bä weyade lä iyano wei däjä. Jesús a nia nomojoliama.

³Jesús a lä cuinö, jödödöwä täbä lojodobobä, bä Föo enö Bada a yai tablamaö lä waiquilyono wei tä daö waiquioma. Yai Bada nija a cuo lä balöono wei tä çai daö showaoma. Öjö nijamö a nia lä ço wei tä çai.

⁴Öjö tä daö waiquioma yalo, bä weyade iyabä jamö a fa ublalonö, cäcö lä feyacabono wei cäcö fa jayublalonö, cäcö casömalema. Öjö däjä, täbä lä wejemamou wei cäcö açoa majölema.

⁵Madofi a jobocowä jamö ubä fa lölanö, cama ebä lä nocamabono wei bä mamicö yaluu ja, bä nabä jaba quequema. Bä mamicö fa yaludanö, cäcö lä açobono wei cäcönö, bä mamicö açjodaö nocamou showadaoma.

⁶Simón Pedro nija a icua fa majöicunö, Pedro a wä lämoma. —Bada tä. Camiyä wale mamicö yalubä yami —a cuma.

⁷Jesús a wä juoma. —Ei ya tä lä tale tä ja, fei däjä wa bufi jaducua ma mlale ma cui, wale nia lä taamaö wejei tä cublou balölayono wei ja, öjö däjä wa bufi nia jaducublou nomöjoo —e cuma.

⁸—Ma. Camiyä wale mamicö nia yaluimi —Pedro a cuo çoma. Jesús abinaja e cuma. —Bäfä yaluimi ja, camiyä nija wa nia yädäomi —e cuma.

⁹ Então, Pedro lhe pediu: SENHOR, não somente os pés, mas também as mãos e a cabeça.

¹⁰ Declarou-lhe Jesus: Quem já se banhou não necessita de lavar senão os pés; quanto ao mais, está todo limpo. Ora, vós estais limpos, mas não todos.

¹¹ Pois ele sabia quem era o traidor. Foi por isso que disse: Nem todos estais limpos.

Uma lição de humildade

¹² Depois de lhes ter lavado os pés, tomou as vestes e, voltando à mesa, perguntou-lhes: Compreendeis o que vos fiz?

¹³ Vós me chamais o Mestre e o SENHOR e dizeis bem; porque eu o sou.

¹⁴ Ora, se eu, sendo o SENHOR e o Mestre, vos lavei os pés, também vós deveis lavar os pés uns dos outros.

¹⁵ Porque eu vos dei o exemplo, para que, como eu vos fiz, façais vós também.

¹⁶ Em verdade, em verdade vos digo que o servo não é maior do que seu senhor, nem o enviado, maior do que aquele que o enviou.

⁹Öjö dāja, abinaja Simón Pedro a cuma. — Bada tä. Inaja wa cuu ja, bei ya mamicö bädawä mlai, bei ya imicö çai da yalulu, bei ya fe çai —a cuu nomöjööma.

¹⁰Abinaja Jesús e cuma. —A yalömou lä waiquilayono wei a jödödöwä au waiquiwä. Bei mamicö nia shino yalömou ço. ¿Öjö tawä? Cafä wamacö au waiquiwä ma cui, moli ai wamacö lä cui a shino aumi —e cuma.

¹¹A nia lä nomojoliano wei a malä dano wei. Öjö cudeenö, “Moli ai wamacö lä cui a shino aumi”, a cuma.

¹²Bä mamicö yalua fa jödödöblälönö, cäcö lä feyacabono wei cäcö ço fa çolunö, bä lä iyano wei jamö a loa çoquema. Abinaja bä nowa tama. —Fei bamacö lä taamafe tä ja, ¿wamacö bufi jaducua culawä?

¹³Wamale afa jayumaö ja, “Tä a wäyäle”, wamacö cudou. “Bada tä”, wamacö çai cudou, ¿öjö tawä? Wamacö bejedimou. Öjö ya malä cui.

¹⁴Wamale nofi lä Badabou wei ya ja lä, ya tä a çai lä wäyäo wei ya ja lä, wamale nia owäbou. Cafä bamacö mamicö yaluu lä cuaafenaja, cafä wamacö ma cui, wamacö taamayou mö feduobä wamacö.

¹⁵Wamale owämabä ya tä malä tafe, cafä bamacö taamaö lä cuaafenaja wamacö taamayou mö feduobä.

¹⁶Cafä wamacö nija ei ya wä lä cui, bejedi lä ya wä —bä nowa tama—. Bada a lä cui a nofi tabou mlaoje dāja, cama ebä nofi nia tabou ayaomi. Inaja showawä, bä lä shömaö wei a lä cui a nofi tabou mlaoje

17 Ora, se sabeis estas coisas, bem-aventurados sois se as praticardes.

18 Não falo a respeito de todos vós, pois eu conheço aqueles que escolhi; é, antes, para que se cumpra a Escritura: Aquele que come do meu pão levantou contra mim seu calcanhar.

19 Desde já vos digo, antes que aconteça, para que, quando acontecer, creiais que EU SOU.

20 Em verdade, em verdade vos digo: quem recebe aquele que eu enviar, a mim me recebe; e quem me recebe recebe aquele que me enviou.

O traidor indicado

21 Ditas estas coisas, angustiou-se Jesus em espírito e afirmou: Em verdade, em verdade vos digo que um dentre vós me trairá.

däjä, bä lä shömamou wei bä nofi tabou ayao mlajeicätä.

17 ¿Öjö tawä? Bamacö lä yömölale tä ja, wamacö bufi fa jaducucunö wamale a juaö ja, wamacö bufi nia yai doblalou.

18 'Cafä bluca bamacö afa wayoaimi — Jesús a cuu çöoma—. Iba ya bä lä yaileno wei, ya bä daö. Tä nia lä cublou wei tä lä cui, Yai Bada etä a bejedi wawäblou bufio yalo, tä nia li cublou. Abinaja tä a oni cuu. Camiyä nija a showadi lä iyano wei a lä cuinö wale nomojoliaö nomöjöö lä cule. 'Einaja tä a cuu. ¿Öjö tawä?

19 Tä cublou showaa mlai ja, bamacö yömöläö balöa lä cule, tä bejedi cublou däjä wamacö bufi yai möblobä. Ya wäfa showadi lä wäyämamou wei, wamale a bejedi bufibä.

20 'Cafä wamacö nija ei ya wä lä cui, bejedi lä ya wä. Ya bä lä shömaö wei bä lä cui, dodijidawä bä çöblamaöje ja, camiyä ma cui wale dodijidawä çöblamaö mö feduoje. Inaja showawä, camiyä dodijidawä wale lä çöblamaö wejei bä lä cuinö, wale lä shömöleno wei a ma cui, öjö a dodijidawä çöblamaö mö feduoje — a cuma.

Jesús a nia lä nomojoliano wei tä a

21 Einaja Jesús a fa culunö, a bufi nofi fa jushublaonö, cama a wäfa wäyämou shalilioma. —Cafä wamacö nija ei ya wä lä cui, bejedi lä ya wä. Ya jolemoimi. Cafä wamacö ai a lä cuinö wale nia nomojoliaö—a cuma.

22 Então, os discípulos olharam uns para os outros, sem saber a quem ele se referia.

23 Ora, ali estava conchegado a Jesus um dos seus discípulos, aquele a quem ele amava;

24 a esse fez Simão Pedro sinal, dizendo-lhe: Pergunta a quem ele se refere.

25 Então, aquele discípulo, reclinando-se sobre o peito de Jesus, perguntou-lhe: SENHOR, quem é?

26 Respondeu Jesus: É aquele a quem eu der o pedaço de pão molhado. Tomou, pois, um pedaço de pão e, tendo-o molhado, deu-o a Judas, filho de Simão Iscariotes.

27 E, após o bocado, imediatamente, entrou nele Satanás. Então, disse Jesus: O que pretendes fazer, faze-o depressa.

28 Nenhum, porém, dos que estavam à mesa percebeu a que fim lhe dissera isto.

29 Pois, como Judas era quem trazia a bolsa, pensaram alguns que Jesus lhe dissera: Compra o que precisamos para a festa ou lhe ordenara que desse alguma coisa aos pobres.

30 Ele, tendo recebido o bocado, saiu logo. E era noite.

22 Jesúsno bã lä nocamabono wei bã lä cui, “Öjö a wafa yai wayoaö daanö”, bã bufi cunomi yalo, bã wäyacu möyou cuaama.

23 Öjö tawä? Jesúsno bã lä nocamabono wei ai e lä cui sho cäcöbö jöcjöoma, a yai lä nofimano wei e lä cui sho.

24 Jesús nija öjö a ajedeoma yalo, bei imicönö Simón Pedronö a wälimaö bufima. Abinaja e cublaloma. —Wa wä fa jililänö yamalecö da yömöla. ¿Wedi jamö a lä cui, bei a wafa yai li taö? —a cuma.

25 Öjö cudeenö, Jesús nija a loo lä jöcjöono wei a lä cui, abinaja e cuma. —Bada tä. ¿Wedi jamö a lä cuinö bei wa nia jömaö dodijio?

26 Abinaja Jesús e cuma. —Ei nii ya fa ödäblälönö, ya e nia lä jöböaö wei, öjö lä a waiquiwä —e cuma. Öjö däjä, nii a fa ödäblälönö, Juda nija a jöböquema, Simón Icaliode bã ijilubö e lä cui nija.

27 Nii a fa dälänö, cama nija Sadanasi a lucäa showadalayoma. Abinaja Jesús e cudaliyoma. —Wa tä nia lä taö wei, fei däjä tä taö da showadao —e cudaliyoma.

28 Öjö tawä? Bã iyabä jamö bã lä loono wei bã lä cui, Jesús a lä cuno wei tä ja, bã bufi jaducunomi.

29 Judanö blada bã talö yefiboma yalo, abinaja ai bã bufi cuma. “Bämacö iyabä, nii bã luluamaö bufii”, bã bufi cuma. Abinaja çai. “Bã lä jöli wei bã dobäbä, a shömaö lä cule”, ebä bufi çai cuu yacläoma.

30 Öjö tawä? Nii a fa dälänö, Juda a siboa showadalayoma. Tä mö dödöoma.

O novo mandamento

31 Quando ele saiu, disse Jesus: Agora, foi glorificado o Filho do Homem, e Deus foi glorificado nele;

32 se Deus foi glorificado nele, também Deus o glorificará nele mesmo; e glorificá-lo-á imediatamente.

33 Filhinhos, ainda por um pouco estou convosco; buscar-me-eis, e o que eu disse aos judeus também agora vos digo a vós outros: para onde eu vou, vós não podeis ir.

34 Novo mandamento vos dou: que vos ameis uns aos outros; assim como eu vos amei, que também vos ameis uns aos outros.

35 Nisto conhecerão todos que sois meus discípulos: se tiverdes amor uns aos outros.

Pedro é avisado

Mateus 26.31-35; Marcos 14.27-31; Lucas 22.31-34

36 Perguntou-lhe Simão Pedro: SENHOR, para onde vais? Respondeu Jesus: Para onde vou, não me podes seguir agora; mais tarde, porém, me seguirás.

Tä tamaö lä bufii wei dude tä ą lä wäyāno wei tä ą

31Juda a siboa waiquilayofälöno wei ja, abinaja Jesúsno bä nowa taa jelema. —Fei dājā ya lä yanowamöblaleyoluno wei ya lä cui, ya nia doblao dablamos. Ya lä cuaaö wei tänö Yai Bada ya nia çai doblao dablamaö.

32¿Öjö tawä? Yai Bada ya doblao dablamaö ja, cama Yai Bada tänö camiyä ya lä yanowamöblaleyoluno wei ya lä cui, wale nö nia çai doblao öjöböamaö showadao.

33'Ijiluyä wamacö —a cuu çoma—. Cafä wamacö nija lobe ya cublaa lä cule. Wamale nia dayäö. Judio bä nija ya lä cuno weinaja, cafä wamacö ma cui, bamacö nowa taö çoa lä cule. Ya nia lä cuo wei jamö, wamacö juu daomi.

34Cafä wamacö nija ya tä tamaö lä bufii wei, ya tä ą dude wäaö lä cule. Bä da nofimayo. Cafä bamacö nofimaö lä waiquilenaja, inaja showawä, bä nofimayou da cuo.

35Wamacö yai lä nofimayou wei tänö, camiyä nija wamacö lä nocao wei, bluca täbä nija wamacö nö nia yai öjöböamou —a cuma

Pedronö a nofi nia jole lä mojududano wei tä ą

36Abinaja Simón Pedro e cuma. —Bada tä. ¿Wedi jamö wa nia yai juu? Jesús abinaja a cuma. —Ya nia lä juu wei jamö, fei dājā wa yauo daomi. Öjö ma cui, obi wa nia shino juu nomöjöo —e cuma.

³⁷ Replicou Pedro: SENHOR, por que não posso seguir-te agora? Por ti darei a própria vida.

³⁸ Respondeu Jesus: Darás a vida por mim? Em verdade, em verdade te digo que jamais cantará o galo antes que me negues três vezes.

João 14

Jesus conforta os discípulos

¹ Não se turbe o vosso coração; credes em Deus, crede também em mim.

² Na casa de meu Pai há muitas moradas. Se assim não fora, eu vo-lo teria dito. Pois vou preparar-vos lugar.

³ E, quando eu for e vos preparar lugar, voltarei e vos receberei para mim mesmo, para que, onde eu estou, estejais vós também.

⁴ E vós sabeis o caminho para onde eu vou.

⁵ Disse-lhe Tomé: SENHOR, não sabemos para onde vais; como saber o caminho?

⁶ Respondeu-lhe Jesus: Eu sou o caminho, e a verdade, e a vida; ninguém vem ao Pai senão por mim.

³⁷Pedro abinaja e cuma. —Tä ą wäyäle. ǎWedi tabä wale li yaumabou showadaomi? Cafä bäfä bayeliblabä, ya shämobä tä ma cui ja, ya ojodaa lä cule — e cuma.

³⁸Abinaja Jesús e cuma. —ǎBei wa shämou ojode daanö? Cafä nija ei ya wä lä cui, bejedi lä ya wä. Cadala a wä faö showao mlao däjä, 3 wale nofi nia jole jole mojudubou cuo —e cuma.

João 14

Jesús bei yoca ąfa lä wäyämono wei tä ą

¹Jesúsnö abinaja bä nowa tama. —Bä bufi nofi jushublao dijä. Yai Bada tä ą shino bejedi da bufije. Camiyä wamale ą bejedi ąi da bufi.

²Fayä e yafi jamö, täbä nia lä bälöo wei bä yano bluca. Inaja tä cuo mlao fa cunoja, ya tä ą nö wäyäbö mlai. Ǒjamö lä wamacö bälödiobä, bamacö yanobö nia dodijidabladayou.

³Cafä wamacö bälöobä, ya tä dodijidablaö fa balölonö, bamacö nabä nia juimaö. Camiyä ya cuobä jamö wamacö cuo mö feduobä, bamacö nia ąablaö.

⁴Ya nia lä juu wei jamö, wama yo daö waiquia —a cuma.

⁵Tomás abinaja e cuma. —Bada tä. Wa nia lä juu wei jamö yama tä daimi. ǎWedinaja yama yo li daö cuobä?

⁶Abinaja Jesús a cuma. —Camiyä Ǒjö ya yoca waiquiwä. Bejedi tä lä cui, Ǒjö ya ąi. Täbä bālimi cuobä, Ǒjö ya showawä. Camiyä nija bä juu lä mlai, Fayä nija bä waloo daomi.

- 7** Se vós me tivésseis conhecido, conheceríeis também a meu Pai. Desde agora o conheceis e o tendes visto.
- 8** Replicou-lhe Filipe: SENHOR, mostranos o Pai, e isso nos basta.
- 9** Disse-lhe Jesus: Filipe, há tanto tempo estou convosco, e não me tens conhecido? Quem me vê a mim vê o Pai; como dizes tu: Mostra-nos o Pai?
- 10** Não crês que eu estou no Pai e que o Pai está em mim? As palavras que eu vos digo não as digo por mim mesmo; mas o Pai, que permanece em mim, faz as suas obras.
- 11** Crede-me que estou no Pai, e o Pai, em mim; crede ao menos por causa das mesmas obras.
- 12** Em verdade, em verdade vos digo que aquele que crê em mim fará também as obras que eu faço e outras maiores fará, porque eu vou para junto do Pai.
- 13** E tudo quanto pedirdes em meu nome, isso farei, a fim de que o Pai seja glorificado no Filho.
- 7** Camiyä wamale daö ja, Fayä wama a çai daö waiquiwä. ¿Öjö tawä? Fei däjä wama a yai daö. Wama a möö waiquiwä —a cuma.
- 8** Felipe abinaja e cuma. —Bada tä. Faafä a da jömöba, “Inaja lä waiquiwä”, yamacö cubä.
- 9** Abinaja Jesús e cuma. —Felipe. Cafä wamacö nija ya nö ma dedeale ma cui, ¿wale daimi showawä tawä? Camiyä wale lä möö wejei bä lä cuinö, Fayä a möö waiquiweje. ¿Wedinaja wa bufi li fa cunö, “Faafä a da jömöba”, bei wa li cuu cule?
- 10** Fayä nija ya lä cule, camiyä nija Fayä a çai lä cule, ¿wama tä ą bejedi bufii yailawä? Cafä wamacö nija ya tä ą lä wäyäö wei, camiyä ya wä bädawämi. Fayä ya wano wäyäö. Ya ma cuaaö wei ma cui, camiyä nija Fayä a yai culanö, öjönö tä taö.
- 11** Fayä nija ya lä cule, camiyä nija Fayä a çai lä cule, tä ą bejedi da bufije. Öjö lä yafäcö. ¿Öjö tawä? Camiyä wamale ą bejedi bufii ma mlai ma cui, ya tä bluca lä taö wei tänö, bä bufi jaducua fe da yadiicu, wamale ą bejedi bufii fe yadiobä.
- 12** Cafä wamacö nija ei ya wä lä cui, bejedi lä ya wä —a cuu çoma—. Wale ą bejedi lä bufii wejei bä lä cuinö, Yai Bada ya mayo wawämaö lä cuaaö weinaja bä nia cuaaö mö feduo. ¿Öjö tawä? Fayä nija ya ço yalo, bä nia yai cuaaö.
- 13** Camiyä ya wänö, wamacö nö bayeli nacao ja, wama tä nacaö lä bädao wei tä

14 Se me pedirdes alguma coisa em meu nome, eu o farei.

15 Se me amais, guardareis os meus mandamentos.

Jesus promete outro Consolador

16 E eu rogarei ao Pai, e ele vos dará outro Consolador, a fim de que esteja para sempre convosco,

17 o Espírito da verdade, que o mundo não pode receber, porque não o vê, nem o conhece; vós o conheceis, porque ele habita convosco e estará em vós.

18 Não vos deixarei órfãos, voltarei para vós outros.

19 Ainda por um pouco, e o mundo não me verá mais; vós, porém, me vereis; porque eu vivo, vós também vivereis.

20 Naquele dia, vós conhecereis que eu estou em meu Pai, e vós, em mim, e eu, em vós.

ma cui ja, bamacö ʘ nia juaö, Fayä ya doblao dablamabä.

14 ʘ Öjö tawä? Camiyä ya wʘnö, wamacö nö bayeli nacao lä bädao wei tä ma cui ja, ya tä nia taö —Jesús e cuma.

Bayeliawä a nia lä shömano wei tä ʘ

15 Jesús a wʘ faö çoma. —Wamale nofimaö ja, ya tä tamaö lä bufii wei wama tä nofi nia cadidibou.

16 Fayä nija cafä bamacö nö bayeli fa nacalänö, cafä wamacö nija Bayeliawä ai a nia shömaö. Öjönö wamacö çai nia cuo shi wʘlii.

17 Yai Bada tä Bufi lä cui, öjö lä ya tä ʘfa taö, tä ʘ bejedi lä wʘyäö wei. Yanowamö täbä lä cuinö, tä nö öjöböaimije yalo, tä çai daö fa mlacujenö, tä ʘ waibouje. Öjö ma cui, cafä wamacönö wama tä li daö. Wamacö çai malä cule. Cafä wamacö nija tä nia yai cuo cadidio.

18 Bamacö ma daquei wei ma cui, bamacö nö nia beblalamaimi —a cuma—. Bamacö nabä nia juu çoimaö.

19 Tä nö dedeblou mlai ja, yanowamö täbänö wale nia dabraö ço ma mlajei ma cui, cafä wamacönö wamale nia shino yai dabraö. Camiyä bʘlimi ya cua waiquia yalo, inaja showawä wamacö nia bʘlimi cuo mö feduo.

20 Öjö dʘjä, wamacö bufi nia yai jaducublou. Fayä nija camiyä ya lä cule, wama tä nia daö wawädoö. Camiyä nija cafä wamacö lä cule, wama tä çai nia daö. Cafä wamacö nija camiyä ya cua mö lä fedule tä çai.

21 Aquele que tem os meus mandamentos e os guarda, esse é o que me ama; e aquele que me ama será amado por meu Pai, e eu também o amarei e me manifestarei a ele.

22 Disse-lhe Judas, não o Iscariotes: Donde procede, SENHOR, que estás para manifestar-te a nós e não ao mundo?

23 Respondeu Jesus: Se alguém me ama, guardará a minha palavra; e meu Pai o amará, e viremos para ele e faremos nele morada.

24 Quem não me ama não guarda as minhas palavras; e a palavra que estais ouvindo não é minha, mas do Pai, que me enviou.

25 Isto vos tenho dito, estando ainda convosco;

26 mas o Consolador, o Espírito Santo, a quem o Pai enviará em meu nome, esse vos ensinará todas as coisas e vos fará lembrar de tudo o que vos tenho dito.

27 Deixo-vos a paz, a minha paz vos dou; não vo-la dou como a dá o mundo. Não se turbe o vosso coração, nem se atemorize.

21' ¿Öjö tawä? Ya tä tamaö lä bufii wei tä nofi lä cadidibou wejei bä lä cuinö, öjö bä lä cuinö wale yai nofimaöje. Wale lä nofimaö wejei bä lä cui, Fayänö bä nia nofimaö mö feduo. Camiyä ya ma cuinö ya bä nia çai nofimaö. Öjö bä nija ya nia dablamos —a cuma.

22 Jesús nija Juda ai a lä cui a wä fama, Juda Icaliode mlai. Abinaja e cuma. —Bada tä. ¿Wedi tabä afä yamacö lä cui nija wa nia shino li dablamos ayao? ¿Wedi tabä yanowamö täbä nija wa nia dablamoimi? —e cuma.

23 Abinaja Jesús e cuma. —Wale lä nofimaö wejei bänö, wale a nofi nia cadidibouje. Fayänö bä nia nofimaö. Öjö bä nija yafäcö nia walooyoluu, yafäcö bälödiobä.

24 Wale nofimaö lä mlajei bänö wale a nofi cadidiboimije. ¿Öjö tawä? Cafä wamacö nija ya tä a lä wäyäle, camiyä ya wä bädawämi, Fayänö wale lä shömöleno wei ya wano taö.

25' Cafä wamacö nija ya cua showalanö, ei ya tä a bluca wäyää waiquia —a cuma—.

26 Öjö ma cui camiyä ya wänö, Fayänö Bayeliawä a nia shömaö, cama a Bufi showawä lä cui. Öjö a lä cuinö, bluca tä lä cule tä ja wamacö nia yömölabodii juo. Cafä wamacö nija ya tä a bluca lä wäyänö wei tä a ja, wamacö bufi nia jaducumaa juo.

27' Dodijidawä wamacö cuo juobä, bufi yanöcöwä tä ja bamacö dobäo lä cule. Camiyä ya bufi yanöcöwä lä culenaja

28 Ouvistes que eu vos disse: vou e volto para junto de vós. Se me amásseis, alegrar-vos-íeis de que eu vá para o Pai, pois o Pai é maior do que eu.

29 Disse-vos agora, antes que aconteça, para que, quando acontecer, vós creiais.

30 Já não falarei muito convosco, porque aí vem o príncipe do mundo; e ele nada tem em mim;

31 contudo, assim procedo para que o mundo saiba que eu amo o Pai e que faço como o Pai me ordenou. Levantai-vos, vamo-nos daqui.

João 15

A videira e os ramos

1 Eu sou a videira verdadeira, e meu Pai é o agricultor.

2 Todo ramo que, estando em mim, não der fruto, ele o corta; e todo o que dá fruto limpa, para que produza mais fruto ainda.

wamacö bufi cuo mö feduobä. ¿Öjö tawä? Yanowamö täbänö täbä bufi yanöcomabou daomije. "Tä nia lä cublou wei tä ja, bä bufi nofi jushublao dijä —a cuma—. Bä quili dijä.

28 Ya nia lä ço wei, ya nia obi çai juu lä ço wei, çafä wamacö nija ya wafa wäyämou waiquia. Wamale yai nofimaö fa cunoja, Fayä nija ya nia lä ço wei tä ja, wamacö bufi nö yai doblalobö wei. Öjö a shino yai Bada malä cui.

29 ¿Öjö tawä? Tä cublou showao mlao däjä, fei bämacö nowa taö balöa lä cule. Tä yai cublou däjä wamale a bejedi bufibä.

30 Bei —a cuma—. Fei däjä bämacö a wayomadibä tä cuami waiquiwä. Fecula bada a ajeo lä cule, ei tä ulifi jamö a lä nosiemou wei a lä cui. Cama nija camiyä ya nosiemamoimi.

31 Fayänö wale lä nosiemaö wei tä ja ya li yai cadidou, yanowamö täbä bufi jaducublobä. Fayänö wale lä nofimaö wei tä dablabeje. ¿Öjö tawä? Bei. Bämacö da jufälö —a cuma.

João 15

Uba too toto afa lä jilamono wei tä a

1 Jesús a wä faö çoma. —Fayä ficali etäca jamö, camiyä too bei ya toto colo yai. Uba comi bä lalobä, too totobä lä dodijidablaö wei, öjo Fayä bei a.

2 Ai ya totobä boco lä cui jamö, uba bä laloimi. Öjö totobä boco nia bloque joyamou. Ai ya totobä boco lä cui jamö, uba bä ma faö wei ma cui, totobä fa

³ Vós já estais limpos pela palavra que vos tenho falado;

⁴ permaneci em mim, e eu permanecerei em vós. Como não pode o ramo produzir fruto de si mesmo, se não permanecer na videira, assim, nem vós o podeis dar, se não permanecerdes em mim.

⁵ Eu sou a videira, vós, os ramos. Quem permanece em mim, e eu, nele, esse dá muito fruto; porque sem mim nada podeis fazer.

⁶ Se alguém não permanecer em mim, será lançado fora, à semelhança do ramo, e secará; e o apanham, lançam no fogo e o queimam.

⁷ Se permanecerdes em mim, e as minhas palavras permanecerem em vós, pedireis o que quiserdes, e vos será feito.

⁸ Nisto é glorificado meu Pai, em que deis muito fruto; e assim vos tornareis meus discípulos.

aublälönö totobä nia boco ola joyaö, uba bä bluca yai fabä.

³Cafä wamacö lä cui nija ya tä ʔ lä wäyāno wei tä ʔnō, wamacö aublamoā waiquilayoma, wamacö yai dodijabä.

⁴Camiyā nija bä yanöcöwä da cuicu —a cuma—, cafä wamacö nijamö ya lä culenaja showawä. Colo toto jamö totobä boco shadiomi ja, uba bä çai nia faimi waiquiwä. ʔÖjö tawä? Inaja showawä, camiyä nija wamacö yanöcöwä cuomi ja, cafä wamacö nija dodijidawä tä nia wawäbloimi.

⁵Camiyä bei ya toto colo, ʔöjö tawä? Cafä wamacö lä cui, bei ya totocu boco. Camiyä nija bä lä yanöcöo wei bä lä cui, cama bä nija ya çai yanöcölanö, öjö bä nia dodijaö. Öjö bä lä cuinö, uba bä dodijidawä lalou lä culenaja, bluca tä nia dodijidawä wawämaö cuoje. Camiyä nija bä yanöcöomi ja, bä dobroimi malä waiquii.

⁶Camiyä nija bä yanöcöwä cuo lä mlai, totobä boco fa manöblälönö, totobä boco fäö lä culenaja bä nia taamamou. ʔÖjö tawä? Öjö däjä, totobä boco fa dolalöjenö, cowa wacö jamö totobä shäyäblaaöje, totobä öshöbä.

⁷Camiyä nija wamacö yanöcöwä cuo ja, showadi wamale ʔ nofi çai jaducubou ja, camiyä nija wamacö nö bayeli nacao lä bädao wei tä ma cui ja, wamacö ʔ nia juamou —a cuma—.

⁸Wamacö showadi lä dodijaö wei tänö, camiyä nija wamacö lä nacao wei tä nia

⁹ Como o Pai me amou, também eu vos amei; permaneci no meu amor.

¹⁰ Se guardardes os meus mandamentos, permanecereis no meu amor; assim como também eu tenho guardado os mandamentos de meu Pai e no seu amor permaneço.

¹¹ Tenho-vos dito estas coisas para que o meu gozo esteja em vós, e o vosso gozo seja completo.

¹² O meu mandamento é este: que vos ameis uns aos outros, assim como eu vos amei.

¹³ Ninguém tem maior amor do que este: de dar alguém a própria vida em favor dos seus amigos.

¹⁴ Vós sois meus amigos, se fazeis o que eu vos mando.

¹⁵ Já não vos chamo servos, porque o servo não sabe o que faz o seu senhor; mas tenho-vos chamado amigos, porque tudo quanto ouvi de meu Pai vos tenho dado a conhecer.

dablamou. Öjö dājä, Fayä a wəfa çai nia doblao tamou.

⁹Fayänö camiyä wale nofimaö lä culenaja, bamacö nofimaö cuwä mö feduwä. Bamacö lä nofimale tä ja bä da yanöcöicu.

¹⁰Wamale ą nofi cadidibou ja, bamacö lä nofimale tä ja wamacö nia yanöcöo. Fayä ya wə nofi cadidibolanö, camanö wale lä nofimale tä ja ya e yanöcöwä lä culenaja showawä.

¹¹'Camiyä ya bufi doblalou lä culenaja wamacö cuo mö feduobä, bamacö yömölaö lä cule —a cuma—. Wamacö bufi shino yai doblalobä.

¹²Ya tä taamaö lä bufii wei, ei ya wə. Bä da nofimayo, öjö lä, camiyänö bamacö nofimaö lä culenaja showawä.

¹³Cama nofi ebä bayeliblabä a shämou lä läo wei a lä cui, öjö a yai nofi fe balojowä.

¹⁴Ya tä taamaö lä bufii wei wama tä taö ja, iba nofi lä wamacö.

¹⁵'Bada a wə juamobä bä lä cui, a bayeliblabeje bä li tabou —a cuma—. Bada a lä cui, cama a nia yai lä cuaaö wei, öjö bä nija tä ąfa nia wäaimi. Bä ojomou buobä cäbä. Öjö cudeenö, camiyä ya lä cuinö, “Ya wə juamobä cäbä”, bamacö nofi fei dājä tabou bäami. Ma, “Iba ya bä nofimaö lä dodijile cäbä”, bamacö nofi yai tabou majöa lä cule. Fayä nija ya tä ą bluca lä jilileno wei wama tä ą daö mö feduobä, ya tä ą bluca wäa malä waiquiqueno wei.

16 Não fostes vós que me escolhestes a mim; pelo contrário, eu vos escolhi a vós outros e vos designei para que vades e deis fruto, e o vosso fruto permaneça; a fim de que tudo quanto pedirdes ao Pai em meu nome, ele vo-lo conceda.

17 Isto vos mando: que vos ameis uns aos outros.

18 Se o mundo vos odeia, sabeí que, primeiro do que a vós outros, me odiou a mim.

19 Se vós fôsseis do mundo, o mundo amaria o que era seu; como, todavia, não sois do mundo, pelo contrário, dele vos escolhi, por isso, o mundo vos odeia.

20 Lembrai-vos da palavra que eu vos disse: não é o servo maior do que seu senhor. Se me perseguiram a mim, também perseguirão a vós outros; se guardaram a minha palavra, também guardarão a vossa.

16'Cafä wamacönö camiyä wamale yaianomi —a cuma—. Ma, camiyänö cafä bamacö yai yailema. Bamacö nia fa shömanö, bamacö cadidialalema, nii bä wawäblou lä culenaja, cafä wamacö ma cuinö, dodijidawä wama tä wawäblamaö cuobä. Wama tä dodijidawä lä wawäblamaö wei tä lä cui tä mladou mlai ja, tä cudalodibä. Inaja wamacö cuaaö ja, camiyä ya wänö, Fayä nija wamacö nö bayeli nacao lä bädao wei tä ma cui ja, Fayänö wamacö nia dobäö.

17'¿Öjö tawä? Bamacö yai taamaö lä bufii weinaja, ei ya wä waiquiwä, wamacö nofimayobä, öjö lä —Jesús a cuma.

Jesucristo ebä nofi lä wälibodujei tä ą

18'Abinaja Jesús a cuu çöoma. —Yanowamö täbänö wamacö nofi wälibouje ja, bä bufi da jaduculu. Camiyä wale nofi wälibou balöoma cudeeenö, inaja showawä wamacö nofi wälibou cuo nomöjöoje.

19'Yanowamö täbä bufi lä cuaablalou weinaja wamacö bufi cuaaö mö feduo fa cunoja, wamacö nö shino nofimabö wejei. ¿Öjö tawä? Yanowamö ai täbä lä culenaja wamacö cuo ma balöono wei ma cui, iba wamacö cuo nomöjöobä, bamacö yailema. Öjö cudeenö wamacö nofi wälibouje.

20'Cafä wamacö nija ya lä cuno wei, tä ą nofi da jaduculeje. Bada a lä cui a nofi tabou mlaoje däjä, cama ebä nofi nia tabou ayaomije. ¿Öjö tawä? Camiyä wale nö bleaamaö waiquiaje ja, inaja showawä, cafä wamacö nö nia çai bleaamaö mö feduoje. Camiyä wale ą nofi cadidibou

21 Tudo isto, porém, vos farão por causa do meu nome, porquanto não conhecem aquele que me enviou.

22 Se eu não viera, nem lhes houvera falado, pecado não teriam; mas, agora, não têm desculpa do seu pecado.

23 Quem me odeia odeia também a meu Pai.

24 Se eu não tivesse feito entre eles tais obras, quais nenhum outro fez, pecado não teriam; mas, agora, não somente têm eles visto, mas também odiado, tanto a mim como a meu Pai.

25 Isto, porém, é para que se cumpra a palavra escrita na sua lei: Odiaram-me sem motivo.

26 Quando, porém, vier o Consolador, que eu vos enviarei da parte do Pai, o Espírito da verdade, que dele procede, esse dará testemunho de mim;

27 e vós também testemunhareis, porque estais comigo desde o princípio.

waiquiaje ja, inaja showawä, cafä wamacö a nofi nia çai cadidibou cuo mö feduoje.

21 Öjö ma cui, wale lä shömöleno wei a daimije yalo, iba wamacö cudeenö wamacö nia inaja taamaö dodijioje.

22 ¿Öjö tawä? —a cuma—. Yanowamö ya bä nowa tabä ya waloo mlao fa cunoja, bä nö wäliwä jömamobö mlai. Öjö ma cui, fei däjä bä afa mojadi tamobä, tä yai cuami.

23 Wale nofi lä wälibou wejei bä lä cuinö, Fayä a ma cui a nofi çai wälibou mö feduoje.

24 Cama bä nijamö tä nö lä quilijii ya tä bluca wawämaö mlao fa cunoja, bä nö wäliwä jömamobö mlai. Öjö ma cui, ya lä cuaano wei tä ma dalaleno wejei ma cui, wale nofi wälibou fe yadioje. Fayä a ma cui, a nofi çai wälibou mö feduoje.

25 Moisesi tä a oni lä tabou wejei sibä jamö, tä a lä cuole tä a bejedi wawäblou bufio yalo bä li cuaaö. Abinaja tä a cuu. No mlai ja wale nofi wälibomaje. 'Einaja tä a cuu —Jesús a cuma—.

26 ¿Öjö tawä? Öjö ma cui, Fayä nijamö Bayeliawä a lä culadi, cafä wamacö nija ya nia shömadayou, tä a bejedi lä wäyää wei a lä cui. Fayä nija a culanö eja a waloo däjä, wale afa nia wäyää.

27 Cafä wamacö ma cuinö wamale afa wäyää wamacö li. Ya bä jaba lä yömölano wei däjä, camiyä nija wamacö cudio fa showaonö, wamacö cua showaa malä cule.

João 16

A missão do Consolador

¹ Tenho-vos dito estas coisas para que não vos escandalizeis.

² Eles vos expulsarão das sinagogas; mas vem a hora em que todo o que vos matar julgará com isso tributar culto a Deus.

³ Isto farão porque não conhecem o Pai, nem a mim.

⁴ Ora, estas coisas vos tenho dito para que, quando a hora chegar, vos recordeis de que eu vo-las disse. Não vo-las disse desde o princípio, porque eu estava convosco.

⁵ Mas, agora, vou para junto daquele que me enviou, e nenhum de vós me pergunta: Para onde vais?

⁶ Pelo contrário, porque vos tenho dito estas coisas, a tristeza encheu o vosso coração.

⁷ Mas eu vos digo a verdade: convém-vos que eu vá, porque, se eu não for, o Consolador não virá para vós outros; se, porém, eu for, eu vo-lo enviarei.

João 16

¹Abinaja Jesús a cuu çoma. —Ei ya tä ą bluca lä wäyäle, wamale nofi lä mölabou wei, wama tä mladamaö mlaobä ya wạ.

²Judio bänö wamacö nia joyaöje. Bä yododabä bä yafi jamö wamacö nia coyocomabou çodaaimije. Öjö bädao mlai, abinaja bä bufi çai nia cuu dicoo. “Ei bä lä cui ya bä shäö ja, jai Yai Bada ya yai bayeliblaö ya nia cuaaö”, bä bufi nia cuu dicoo.

³Camiyä wale daimije yalo, Fayä a çai daimije cudeenö, bä nia inaja cuaaö.

⁴Bämacö yömölaö balöa lä cule. Inaja cama bä yai cuaaö däjä, ya bä ąfa lä wäyäfe wama tä ą nofi jaducubobä. Jaba däjä inaja bämacö nowa taö showadaonomi. Bämacö çai nia cudioma yalo, ya wạ faö jaöonomi. Fei däjä, wawädowä bämacö nowa taö lä cule.

Bayeliawänö tä ą nia lä wäyäno wei tä ą

⁵Abinaja Jesús a cuma. —Öjö ma cui, wale lä shömöleno wei a lä cui nijamö, fei däjä ya nia ço ma cui, ya nia yai lä juu wei jamö wama tä wạliimi.

⁶Öjö tawä? Cafä wamacö nija ei ya tä ą wäyäö yalo, wamacö bufi yai wạlidiwä jödödöwä.

⁷Wamacö bufi ma wạlidii ma cui, wamale ą da jililä. Bejedi lä ya wạ. Ya nia lä ço wei tä ja, wamacö nia yai bayeliblamou. Ya ço mlao fa cunoja, cafä wamacö nija Bayeliawä a nö waloobö ma mlai ma cui,

8 Quando ele vier, convencerá o mundo do pecado, da justiça e do juízo:

9 do pecado, porque não crêem em mim;

10 da justiça, porque vou para o Pai, e não me vereis mais;

11 do juízo, porque o príncipe deste mundo já está julgado.

12 Tenho ainda muito que vos dizer, mas vós não o podeis suportar agora;

13 quando vier, porém, o Espírito da verdade, ele vos guiará a toda a verdade; porque não falará por si mesmo, mas dirá tudo o que tiver ouvido e vos anunciará as coisas que hão de vir.

14 Ele me glorificará, porque há de receber do que é meu e vo-lo há de anunciar.

ya ço dājā, cafā wamacö nija ya nia shömadayou.

8 Öjö a yai waloyoluu dājā, yanowamö täbä bufi nia taamaö, tä lä wälidii tä nö öjöböabeje. Tä lä dodijidai tä çai. Wälidiwä talewä bä nia lä jömamou wei, tä nö çai öjöböabeje.

9 Öjö tawä? —a cuma—. Camiyä wale a bejedi bufiimije yalo, Bayeliawänö tä nö nia wälidiwä öjöböamaö.

10 Camiyä ya yai lä dodijaö wei tä ja, bä bufi nia çai jaducublamaö. Ya dodijama yalo, Fayä nijamö ya fa çolunö, wamale nia dablaö çodaaimi.

11 Yai Bada tänö täbä nia lä jömaö wei tä ja, Bayeliawänö täbä bufi nia çai jaducublamaö. Bitä jamö a yai lä nosiemou wei a fecula bada lä cui, öjö a jömöbou malä waiquile.

12 Cafä wamacö nija ya tä a nia lä wäyäo wei, bluça ya tä a tabou ma showale, fei dājā wamale a nö yai jiliabimi —a cuma—

13 Yai Bada tä Bui waloyoluu dājā, bejedi tä a jamö wamacö nia lulubou. Cama Bayeliawä a bufi lä cuu weinaja, a wä nia faö bädaomi. Fayä nija tä a bluça lä jiliaö wei tä a nia yai wäyäo. Tä nia lä cublou wei, cafä wamacö nija tä a nia çai bluça wawämaö.

14 Bayeliawä a lä cuinö, camiyä wale nia doblao dablamaö. Camiyä wale a fa jililänö, cafä wamacö nija tä a nia malä wawämaö wei.

- 15** Tudo quanto o Pai tem é meu; por isso é que vos disse que há de receber do que é meu e vo-lo há de anunciar.
- 16** Um pouco, e não mais me vereis; outra vez um pouco, e ver-me-eis.
- 17** Então, alguns dos seus discípulos disseram uns aos outros: Que vem a ser isto que nos diz: Um pouco, e não mais me vereis, e outra vez um pouco, e ver-me-eis; e: Vou para o Pai?
- 18** Diziam, pois: Que vem a ser esse – um pouco? Não compreendemos o que quer dizer.
- 19** Percebendo Jesus que desejavam interrogá-lo, perguntou-lhes: Indagais entre vós a respeito disto que vos disse: Um pouco, e não me vereis, e outra vez um pouco, e ver-me-eis?
- 20** Em verdade, em verdade eu vos digo que chorareis e vos lamentareis, e o mundo se alegrará; vós ficareis tristes, mas a vossa tristeza se converterá em alegria.
- 15**Fayänö tä ʔ bluca lä tabole, iba tä ʔ li waiquiwä yalo ya wʔ. ʔjö cudeenö, “Camiyā ya wʔ fa jililänö, cafä wamacö nija tä ʔ nia wawämaö”, ya malä cufe.
Bä bufi nia dodijidablou lä cõono wei tä ʔ
16’Tä nö dedejblou mlai ja, wamale nia möö mladou. Tä nö dedejblou cõo dājā, wamale nia shino dablao cõo —a cuma.
17Cama ebä lä nocamabono wei ai ebä lä cui, abinaja bä nowa tayoma. — ʔWedinaja a bufi li fa cunö, einaja bāmalecö nowa li taö cufe? Tä nö dedejblou mlai ja, bāma a nia jõwa dablao mladou. Tä nö dedejblou fa cõlonö, bama a nia jõwa shino dablao cõo. “Fayä nijamö ya cõo yalo”, a caji lä cufe, ʔwedinaja a bufi li fa cunö, bei a wʔ li? — bä nowa tayoma.
18Abinaja bä nowa caji tayoma. — ʔWedinaja a cuu bufio yalo, “Tä nö dedejblou mlai ja”, a li cuu cufe? Bāma a wʔ jiliblaimi waiquiwä —bä nowa tayoma.
19A wʔlii bufi lä doblaono wejei Jesúsno tä daö waiquioma yalo, abinaja bä nowa tama. —Bāmacö nowa lä tafe tä ʔ ja, ʔwamacö wʔliyo da culanö? Abinaja ya cuma. Tä nö dedejblou mlai ja, wamale nia dablao mladou. Tä nö dedejblou cõo dājā, wamale nia shino dablao cõo. ʔʔjö tawä?
20Cafä wamacö nija ei ya wʔ lä cui, bejedi lä ya wʔ. Wamacö bufi nia jõliblou. Cafä wamacö lä cui, wamacö nia yai ma õcõõ wei ma cui, yanowamö täbä bufi nia bluca doblalou. ʔʔjö tawä? Wamacö bufi ma

21 A mulher, quando está para dar à luz, tem tristeza, porque a sua hora é chegada; mas, depois de nascido o menino, já não se lembra da aflição, pelo prazer que tem de ter nascido ao mundo um homem.

22 Assim também agora vós tendes tristeza; mas outra vez vos verei; o vosso coração se alegrará, e a vossa alegria ninguém poderá tirar.

23 Naquele dia, nada me perguntareis. Em verdade, em verdade vos digo: se pedirdes alguma coisa ao Pai, ele vo-la concederá em meu nome.

24 Até agora nada tendes pedido em meu nome; pedi e recebereis, para que a vossa alegria seja completa.

Palavras de despedida

25 Estas coisas vos tenho dito por meio de figuras; vem a hora em que não vos falarei por meio de comparações, mas vos falarei claramente a respeito do Pai.

26 Naquele dia, pedireis em meu nome; e não vos digo que rogarei ao Pai por vós.

joliblaliyo wei ma cui, wamacö bufi nia dodijidablou ço.

21' Öjö tawä? —a cuma—. Suwä a lä cuinö ijilu a ninibou däjä, a nö bleaaö. Bä ijilubö e tablabä etä cublou waiquia cudeenö, a nö yai bleaaö. Öjö ma cui, bä ijilubö e fa tablalönö, a nö lä bleaano wei tä ja, a nofi jolio majöomi. Bä ijilubö dude e wai tabou yalo, a bufi doblalou majöquei.

22 Inaja showawä, fei däjä wamacö bufi nia ma cublou wei ma cui, bamacö wäyacu möyou ça yalo, wamacö bufi nia shino doblalou ço. Öjö lä däjä, wamacö taamaö ma bälajei ma cui, wamacö bufi nia doblalou fe yadio.

23' Öjö däjä camiyä nija wamacö nia nacoimi —a cuma—. Cafä wamacö nija ei ya wä lä cui, bejedi lä ya wä. Inaja tä cublou däjä, Fayä nija, camiyä ya wänö wamacö nö bayeli nacao lä bädao wei tä ma cui ja, wamacö nia dobämou.

24 Fayä nija, camiyä ya wänö wamacö nö bayeli nacaomi showawä. Bä da naco. Wamacö nö bayeli fa nacaonö, wamacö nia dobäö, wamacö bufi yai doblalou fe balojoobä —a cuma.

Jesús a nö nia lä walojano wei tä ą

25 Abinaja Jesús a cuma. —Cafä wamacö nija ya tä ą wäyö däjä, ya wä faö yaclämou talei. Öjö ma cui, ya wä faö yaclämou mlai ja, wawadowä ya wä nia lä faö wei tä cublou ajedewä waiquiwä. Fayä ya wäfa nia wawadowä wäö.

26 Fayä ya wäfa wawadowä wäö däjä, camiyä ya wänö wamacö nö nia bayeli nacao. Öjö däjä, camiyänö Fayä nija

27 Porque o próprio Pai vos ama, visto que me tendes amado e tendes crido que eu vim da parte de Deus.

28 Vim do Pai e entrei no mundo; todavia, deixo o mundo e vou para o Pai.

29 Disseram os seus discípulos: Agora é que falas claramente e não empregas nenhuma figura.

30 Agora, vemos que sabes todas as coisas e não precisas de que alguém te pergunte; por isso, cremos que, de fato, vieste de Deus.

31 Respondeu-lhes Jesus: Credes agora?

32 Eis que vem a hora e já é chegada, em que sereis dispersos, cada um para sua casa, e me deixareis só; contudo, não estou só, porque o Pai está comigo.

33 Estas coisas vos tenho dito para que tenhais paz em mim. No mundo, passais

bāmacö nia bayelimaimi. Ma, inaja tä nia cuomi.

27 Cama Fayä a showawä lä cuinö wamacö malä nofimaö wei. Camiyä wamale nofimaö yalo, Fayänö wamacö nofimaö. Fayä nijamö ya cuoma ya lä waloqueyoluno wei wama tä ʘ bejedi bufii yalo, wamacö nofimaö.

28 Fayä nijamö ya culanö, bita jamö ya waloqueyoluma. Fei dājä ei bita ya tabi fa feicönö, Fayä nijamö ya nia çojamöö —a cuma.

29 Jesúsno bä lä nocamabono wei, abinaja bä cuma. —Jão. Fei dājä wa wə faö yacläablalou mlai ja, wawädowä wa wə faö.

30 Cafänö jödödöwä wa tä daö nö mlawä. Fei dājä, öjö yama tä daö. Wa wəlii showao ma mlajei ma cui, cama bä bufi lä cuu wei, wa tä daö waiquiwä. Öjö lä tänö yamacö bufi yai taamamou lä cule. Yai Bada nijamö wa cuoma wa lä waloqueyoluno wei tä lä cui, öjö yama tä ʘ bejedi yai bufii lä cule —bä cuma.

31—¿Öjö tawä? —Jesús a cuma—. ¿Wamale ʘ bejedi bufii dodijia culawä, öjö lä?

32 Wamale nia lä daaö wei tä nia cublou. Tä cublou waiquia lä cule. Wamacö nia sheleleblamodayou. Cafä wamacö yafibö jamö wamacö nia çooblou. Öjö ma cui, ya yamimi. Fayänö wale çai cua lä cule.

33 Camiyä nija wamacö culanö, wamacö bufi yanöcöo fe yadiobä ya wə. Bita jamö wamacö cua showalanö, wamacö nö nia

por aflições; mas tende bom ânimo; eu venci o mundo.

João 17

A oração sacerdotal de Jesus

¹ Tendo Jesus falado estas coisas, levantou os olhos ao céu e disse: Pai, é chegada a hora; glorifica a teu Filho, para que o Filho te glorifique a ti,

² assim como lhe conferiste autoridade sobre toda a carne, a fim de que ele conceda a vida eterna a todos os que lhe deste.

³ E a vida eterna é esta: que te conheçam a ti, o único Deus verdadeiro, e a Jesus Cristo, a quem enviaste.

⁴ Eu te glorifiquei na terra, consumando a obra que me confiaste para fazer;

⁵ e, agora, glorifica-me, ó Pai, contigo mesmo, com a glória que eu tive junto de ti, antes que houvesse mundo.

⁶ Manifestei o teu nome aos homens que me deste do mundo. Eram teus, tu mos confiaste, e eles têm guardado a tua palavra.

ma bleaamaö wejei ma cui, bä bufi nö da walojoicu. Bita jamö a lä nosiemou wei a nija ya nö wloblou waiquilyoma —a cuma.

João 17

Jesusnö cama ebä nö bayeli lä nacano wei tä a

¹Inaja Jesús a fa culunö, fedu jamö a mö fa nonoicunö a wä fama. —Fabe, Fabemi. Wale taamaö lä bufio wei, fei däjä tä cublou waiquia lä cule. Ijilufä wale doblao da damalalö, cafä bäfä çai doblao dablamaö mö feduo showadaobä.

²Jödödöwä ya täbä juwäbobä, Bada wale malä tablamaleno wei, camiyä nija wa bä bluca lä jöböbeno wei, bälimi ya bä tablamabä.

³Cafä Yai Bada wa bejedi cua lä ayale wa daöje ja, camiyä Jesucristo wale lä shömöleno wei wale çai daö mö feduoje ja, öjö tänö bä nia bälimi cuo.

⁴Bitá jamö ya cua showalanö, camiyä nija wa tä tamaö lä bufino wei, ya tä jödödöblalema. Inaja ya lä cuaano wei tänö, cafä bäfä doblao damalalema.

⁵Fabe. Cafä wa lä cule jamö camiyä wale doblao da damalalö. Bitá wa tablaö showao mlao däjä, cafä sho bäfäcö doblao lä cuono weinaja showawä.

⁶Fabe —a cuma—. Ei bitá jamö afä wa bä lä tabono wei, camiyä nija wa bä jöböbema. Wa bä lä jöböbeno wei bä nija, cafä bäfä damalalema. Wa wä nofi cadidibouje.

- ⁷ Agora, eles reconhecem que todas as coisas que me tens dado provêm de ti;
- ⁸ porque eu lhes tenho transmitido as palavras que me deste, e eles as receberam, e verdadeiramente conheceram que saí de ti, e creram que tu me enviaste.
- ⁹ É por eles que eu rogo; não rogo pelo mundo, mas por aqueles que me deste, porque são teus;
- ¹⁰ ora, todas as minhas coisas são tuas, e as tuas coisas são minhas; e, neles, eu sou glorificado.
- ¹¹ Já não estou no mundo, mas eles continuam no mundo, ao passo que eu vou para junto de ti. Pai santo, guarda-os em teu nome, que me deste, para que eles sejam um, assim como nós.
- ¹² Quando eu estava com eles, guardava-os no teu nome, que me deste, e protegi-os, e nenhum deles se perdeu, exceto o filho da perdição, para que se cumprisse a Escritura.
- ⁷ Cafänö wale lä dobäo wei tä lä cui, fei däjä tä daöje. Cafä nija showadi ya dobämou.
- ⁸ Cama bä nija, cafä bäfä ʻano malä wäyāno wei. Wa wāno jīliamaje. Cafä nijamö ya cuoma ya lä waloqueyoluno wei tä lä cui, öjö tä bejedi çai daöje. Cafänö wale lä shömöleno wei tä ma cui, öjö tä ʻ çai bejedi bufiije.
- ⁹ Öjö ya bä nö bayeli nacaö lä cule —a cuma—. Yanowamö ya täbä nö bayeli nacaö ma mlai ma cui, cafänö wa bä lä jöböbeno wei, öjö ya bä shino yai bayelimaö. Afä bä malä cui.
- ¹⁰ Iba bä bluca lä cule, afä bä li. Inaja showawä, cafänö wa bä nofi lä ibabole, iba bä çai waiquiwä. Öjö bänö wale doblao dablamaöje.
- ¹¹ Fei däjä, ei bita a lä cui ya nia daaö. Iba bä cuo juo däjä, cafä nijamö ya nia ço. ʻFabe. Cafä yami wa yaia —a cuma—. Cafä sho bäfäcö moli lä culenaja bä molio mö feduobä, bä da nowama. Cafä wa lojodenö wa bä nowamabä, camiyä nija wa lojode lä wäyāmono wei tä showawä lä cuinö.
- ¹² Öjö ya bä çai cuo showao däjä, camiyä nija wa lojode lä wäyāmono wei tä showawänö, ya bä nowamadima. Ya bä noshi umaboma. Dodijidawä bä cua lä cule. A nomabä, moli a cuo lä showadaono wei a lä cui, öjö a shino wälidiblaliyoma. Cafä wa wāno oni jamö, tä ʻ lä cuu weinaja tä bejedi wawäblou bufioma yalo, öjö tä li cublaliyoma.

13 Mas, agora, vou para junto de ti e isto falo no mundo para que eles tenham o meu gozo completo em si mesmos.

14 Eu lhes tenho dado a tua palavra, e o mundo os odiou, porque eles não são do mundo, como também eu não sou.

15 Não peço que os tires do mundo, e sim que os guardes do mal.

16 Eles não são do mundo, como também eu não sou.

17 Santifica-os na verdade; a tua palavra é a verdade.

18 Assim como tu me enviaste ao mundo, também eu os enviei ao mundo.

19 E a favor deles eu me santifico a mim mesmo, para que eles também sejam santificados na verdade.

20 Não rogo somente por estes, mas também por aqueles que vierem a crer em mim, por intermédio da sua palavra;

21 a fim de que todos sejam um; e como és tu, ó Pai, em mim e eu em ti, também sejam eles em nós; para que o mundo creia que tu me enviaste.

13'Öjö ma cui, fei däjä cafä nija ya ço — Jesús a cuma—. Camiyä ya bufi doblalou lä culenaja, bä bufi doblalou cuo mö feduobä, eja ya cuo showao däjä ya tä ą bluca wäyäö.

14'Iba bä nija bäfä ąno wäyäö ja, bä shomiblaliyoma. Yanowamö täbänö bä nofi wəlibouje, cama bämi cudeenö. Camiyä ya shomi lä culenaja, iba bä cuwä mö feduwä yalo, bä nofi li wəlibouje.

15'Bitä jamö iba bä lä cublai wa bä ço ą showadaobä ya nacoimi —a cuma—. Ma. Fecula bada a yai lä wəlidii a lä cui nija wa bä noshi yai umabobä ya wə.

16'Yanowamö täbänö bä nofi taboimije. Cama ebämi. Bä li shomi, camiyä ya shomi lä culenaja showawä.

17'Afä dodijidawä bä cuobä, bejedi tä ąno bä da yaimacö. Cafä wa wə lä cui, öjö bejedi lä tä ą waiquiwä.

18'Yanowamö täbä nijamö camiyä wale lä shömöleno weinaja, cama bä ma cui, ya bä çai shömöa mö fedulema.

19'Iba ya bä bayeliblebä, cafä nija ya jöböamou. Afä bejedi tä ą fa jililäjenö, afä bä dodijidawä yaiobä.

20'Fei iba bä waiquiwä lä cui, ya bä nö bayeli nacaö ayaomi —a cuma—. Cama bä ąno wale ą nia bejedi lä bufiaö wejei, öjö ya bä nö çai bayeli nacaö.

21'Jai moli bä bluca cublobä ya wə. Fabe. Camiyä nija cafä wa lä culenaja, cafä nija camiyä ya cua mö lä fedulenaja, inaja showawä camiyä bäfäcö nija öjö bä cuo mö feduobä. Öjö bamacö bluca cublobä.

²² Eu lhes tenho transmitido a glória que me tens dado, para que sejam um, como nós o somos;

²³ eu neles, e tu em mim, a fim de que sejam aperfeiçoados na unidade, para que o mundo conheça que tu me enviaste e os amaste, como também amaste a mim.

²⁴ Pai, a minha vontade é que onde eu estou, estejam também comigo os que me deste, para que vejam a minha glória que me conferiste, porque me amaste antes da fundação do mundo.

²⁵ Pai justo, o mundo não te conheceu; eu, porém, te conheci, e também estes compreenderam que tu me enviaste.

²⁶ Eu lhes fiz conhecer o teu nome e ainda o farei conhecer, a fim de que o amor com que me amaste esteja neles, e eu neles esteja.

Inaja lä bamacö lä cuaaö wei tänö, yanowamö täbä bufi jaducublobä ya wä. Cafänö wale lä shömöleno wei tä lä cui, tä ä bejedi bufiabeje.

²²Cafänö wale lä doblaamaö weinaja, camiyänö iba ya bä çai doblao taamaö mö feduoma, cafä sho bäfäcö moli lä culenaja, öjö bä moli cublou mö feduobä.

²³Cama bä nija ya culanö, camiyä nija cafä wa çai cuobä. Öjö däjä, cama bä ma cui, moli dodijiwä bä çai cuo mö feduo showaobä. Yanowamö täbä bufi jaducublobä. Cafänö eja camiyä wale lä shömöleno wei wale dabeje. Cafänö camiyä wale lä nofimalenaja, iba wa bä nofimaö mö lä feduo wei tä lä cui, öjö tä çai dabeje.

²⁴Fabe —a cuma—. Camiyä ya cuobä jamö, iba wa bä lä jöböbeno wei bä çai cuo mö feduobä ya nacou, wale doblao dabladayobeje. Cafänö wale nofimama yalo, ei bita a colo cua showaa mlai ja, wale doblamabou lä showaono wei, wale dablabeje.

²⁵Fabe, cafä wa lä cadidou wei wa. Yanowamö täbänö wa daö ma mlajei ma cui, camiyänö bäfä daö. Iba bä lä cuinö, eja wale lä shömöleno wei, wale çai daöje.

²⁶Fei bä nija cafä bäfä damalalema. Inaja showawä, bäfä nia dablamaö cuo showao, cafänö wale lä nofimaö weinaja, yanowamö täbä nofimaö cuo mö feduobeje. Cama bä nija ya yai cuobä —a cuma.

João 18

Jesus no Getsêmani

Mateus 26.47-56; Marcos 14.43-50; Lucas 22.47-53

¹ Tendo Jesus dito estas palavras, saiu juntamente com seus discípulos para o outro lado do ribeiro Cedrom, onde havia um jardim; e aí entrou com eles.

² E Judas, o traidor, também conhecia aquele lugar, porque Jesus ali estivera muitas vezes com seus discípulos.

³ Tendo, pois, Judas recebido a escolta e, dos principais sacerdotes e dos fariseus, alguns guardas, chegou a este lugar com lanternas, tochas e armas.

⁴ Sabendo, pois, Jesus todas as coisas que sobre ele haviam de vir, adiantou-se e perguntou-lhes: A quem buscais?

⁵ Responderam-lhe: A Jesus, o Nazareno. Então, Jesus lhes disse: Sou eu. Ora, Judas, o traidor, estava também com eles.

⁶ Quando, pois, Jesus lhes disse: Sou eu, recuaram e caíram por terra.

João 18

Jesús a lä juwäleno wejei tä a

¹Einaja Jesús a fa culunö, cama ebä lä nocamabono wei ebä çai falayoma. Sedono u jamö bä çai fa bucaduicufälönö, öjamö lä ficali täca lä blaono wei jamö, bä çai wawäblaliyoma.

²Jesúsnö bä lä nocamabono wei, öjamö lä bä çai juu yaimoma yalo, Judanö täca çai daö waiquioma, a nia lä nomojoliano wei a lä cuinö.

³Judanö täca dama cudeenö, Jesús a nabä jubeje bä fa nacalänö, bä çai ayofälöma. Lomateli ai bä sodado coyocomoma. Yai Bada etä yafi jamö bä lä läono wei ai bä çai. ¿Öjö tawä? Nofi bäyäälewä blowäjawä bänö bä shömölemaje, faliseo bä bada çainö. Cowa wacöbä shji cuobä täbä dääquemaje. Wacöbä çai jïibomaje. Bä ishobä täbä çai showabou showadaomaje.

⁴Öjö däjä, a nia lä taamano wejei tä daö waiquilanö, Jesús a wawäblaliyoma. Bä mö fa bamalänö, abinaja bä nowa tama. —¿Wedi jamö a lä cui, bei wama a nabä li juu cuimi?—bä nowa tama.

⁵—Nasaleteli a wafa Jesús lä cule —bä cuma. —Camiyä öjö lä ya —Jesús a cuu showadaoma. Öjö bä nija Juda a ublao coyocooma, a lä nomöjoliano wei a lä cui.

⁶Jesús a lä cui, “Camiyä öjö lä ya”, a cuu ja, a nabä lä juno wejei bä lä cui, bä quilili wäcäcäolaliyoma.

⁷ Jesus, de novo, lhes perguntou: A quem buscais? Responderam: A Jesus, o Nazareno.

⁸ Então, lhes disse Jesus: Já vos declarei que sou eu; se é a mim, pois, que buscais, deixai ir estes;

⁹ para se cumprir a palavra que dissera: Não perdi nenhum dos que me deste.

¹⁰ Então, Simão Pedro puxou da espada que trazia e feriu o servo do sumo sacerdote, cortando-lhe a orelha direita; e o nome do servo era Malco.

¹¹ Mas Jesus disse a Pedro: Mete a espada na bainha; não beberei, porventura, o cálice que o Pai me deu?

Jesus perante Anás

¹² Assim, a escolta, o comandante e os guardas dos judeus prenderam Jesus, manietaram-no

¹³ e o conduziram primeiramente a Anás; pois era sogro de Caifás, sumo sacerdote naquele ano.

⁷Öjö däjä, Jesús a wə faö çoma. —¿Wedi jamö a lä cui, wama a li dayäaö? —a cuu çoma. —Nasaleteli a wəfa Jesús lä cule —bä cuu çoma.

⁸Jesús abinaja a cuu mö feduoma. — Camiyä öjö lä ya. Ya cuu malä waiquiofe. Camiyä wamale nabä yai juu yalo, ei bä lä cui bä juwäma dijejä —a cuma.

⁹A cuu lä balöono wei tä ą bejedi wawäblobä, a wə li cuoma. Abinaja bä Fjö e nija a lä cuno wei. “Wa bä lä jöböbeno wei bä lä cui, moli ma cui ya wəlidiblamanomi”, a lä cuno wei.

¹⁰Öjö däjä, Simón Pedro a lä cuinö, sibala a fa ucädälänö, a ishoa mö balayoma. Nofi bäyäalewä bada a wə juamobä e nabä fa queicunö, jayu boco mashi lä cui jamö e yömöca baquequeblalema. Öjö a nabä lä queono wei a lä cui, Maco a wəfa cuoma.

¹¹Pedro nija abinaja Jesús a cuu showadaoma, —Sibalafä a taa da çocu. Ya nö yai bleaabä, Yai Bada tänö tä däamaö lä ojode wei tä ja, ya noshi umlaobä ya malä mlai —a cuma.

Anasi nijamö Jesús a lä öbölefälöno wejei tä ą

¹²Öjö cudeenö, a nabä lä juno wejei bä lä cuinö, Jesús a juwäa showadalemaje. Sodado bä çai lä cuono wei a bada ma cuinö, cama ebä ma cuinö, judio bä bada ma cuinö, Jesús a juwäa fa showadalöjenö, a bococu çablalemaje.

¹³Öjö däjä, Anasi a bada nija a öböa balöquemaje. Nofi bäyäalewä, öjö däjä a bada lä cuono wei a Caifasi lä cui nija a fecamamoma.

14 Ora, Caifás era quem havia declarado aos judeus ser conveniente morrer um homem pelo povo.

Pedro nega a Jesus

Mateus 26.69-75; Marcos 14.66-72; Lucas 22.55-62

15 Simão Pedro e outro discípulo seguiam a Jesus. Sendo este discípulo conhecido do sumo sacerdote, entrou para o pátio deste com Jesus.

16 Pedro, porém, ficou de fora, junto à porta. Saindo, pois, o outro discípulo, que era conhecido do sumo sacerdote, falou com a encarregada da porta e levou a Pedro para dentro.

17 Então, a criada, encarregada da porta, perguntou a Pedro: Não és tu também um dos discípulos deste homem? Não sou, respondeu ele.

18 Ora, os servos e os guardas estavam ali, tendo acendido um braseiro, por causa do frio, e aqueciam-se. Pedro estava no meio deles, aquecendo-se também.

Anás interroga a Jesus

19 Então, o sumo sacerdote interrogou a Jesus acerca dos seus discípulos e da sua doutrina.

20 Declarou-lhe Jesus: Eu tenho falado francamente ao mundo; ensinei

14 ¿Öjö tawä? Judio bä lä yömölano wei, öjö Caifasi a li cuoma. Judio bä bluca waicaö mlaobeje, moli a shämou ja tä ʼafa dodijidawä lä tano wei a lä cui.

Pedronö Jesús a nofi jole lä mojudubono wei tä ʼa

15 Simón Pedro a lä cui, Jesús nija a jäwäjäwä yauaö jäafälöma. Jesús nija ai a nocao mö lä feduono wei a sho. Öjö ai a lä cui, nofi bäyälewä a badanö a dama yalo, a jamabonomije. Öjö bada e yafi jefa jamö a faa cadidilayoma, Jesús a lä öbölefälöno wejei jamö.

16 Öjö a ma fafälöö däjä ma cui, bei yoca sibo jamö Pedro a ublao siboo juoma. Öjö cudeenö, Jesús nija ai a nocao mö lä feduono wei a lä cui, nofi bäyälewä bada anö a lä dano wei a lä cui, öjö a siboa çolayoma. Yoca lä jolemabou wei a suwä nija a wə fa fanö, Pedro a famalema.

17 Öjö däjä, yoca lä jolemabou a suwä lä cui, Pedro nija abinaja a cuma. —Öjö Jesúsno bä lä nocamabono wei, cafä ai wa e nofima. ¿Öjö tawä? —Ma, öjö yami — Pedro a cuma.

18 Tä si ajioma yalo, bada a wə juamobä ebä lä cuinö, öjamö bä lä läono wei bä çai badanö, acanafu bä wacö fa jolacöjenö, bä bomou çai ublajaoma. Öjö bä ublajaobä jamö, Pedro a çai bomobä a coyocooma. **Nofi bäyälewä bada anö Jesús a lä wəlıno wei tä ʼa**

19 Öjö däjä, nofi bäyälewä a bada lä cuinö, Jesúsno bä lä nocamabono wei bä wəlıma, tä ʼa lä wäyāno wei etä ʼa çai.

20 Jesús abinaja e cuu mö feduoma. — Yanowamö täbä nijamö, wawädowä ya

continuamente tanto nas sinagogas como no templo, onde todos os judeus se reúnem, e nada disse em oculto.

21 Por que me interrogas? Pergunta aos que ouviram o que lhes falei; bem sabem eles o que eu disse.

22 Dizendo ele isto, um dos guardas que ali estavam deu uma bofetada em Jesus, dizendo: É assim que falas ao sumo sacerdote?

23 Replicou-lhe Jesus: Se falei mal, dá testemunho do mal; mas, se falei bem, por que me feres?

24 Então, Anás o enviou, manietado, à presença de Caifás, o sumo sacerdote.

De novo, Pedro nega a Jesus

25 Lá estava Simão Pedro, aquecendo-se. Perguntaram-lhe, pois: És tu, porventura, um dos discípulos dele? Ele negou e disse: Não sou.

26 Um dos servos do sumo sacerdote, parente daquele a quem Pedro tinha decepado a orelha, perguntou: Não te vi eu no jardim com ele?

27 De novo, Pedro o negou, e, no mesmo instante, cantou o galo.

wə shino faö talei. Judio bamacö yododabä yafi bä jamö ya tä ʔ shino wäyää, Yai Bada etä yafi jamö çai, judio bä bluca lä yododadii wei jamö. Moli ma cui, ya tä ʔ wäaö ʔatonomi.

21Wale ʔ lä ʔlileno wejei bä lä cui nija wale ʔ yai da wəli, camiyä nija mlai. Ya bä nowa lä tano wei tä lä cui, cama bänö tä daöje —a cuma.

22Inaja Jesús a cuu däjä, öjamö bä lä läono wei ai a bada ublao lä ajedeono wei a lä cuinö, bei imicönö a si baiblalema. Abinaja e cuma. —Nofi báyälewä bada a ma cui nija, ʔinaja bei wa e nia li cuu?

23Abinaja Jesús e cuma. —Ya wə faö wəliwä ja lä, tä lä wəlii tä da jömöba. Öjö ma cui, ya wə cadidiwä waiquiwä ja, wale si baiblaö buobä tä cuami —e cuma.

24Öjö däjä, nofi báyälewä a bada Caifasi lä cui nijamö, Anasinö a bococu ʔcama shömöa nomöjölema.

Simón Pedro a wə nofi mojuduaö lä çono wei tä ʔ

25Simón Pedro a bomou çai ublao däjä, a wəlii çomaje. —Öjö Jesúsno bä lä nocamabono wei, çafä ai wa e nofima. ʔÖjö tawä? —a cuma. A wə jole mojudumou ço ja, abinaja a cuma. —Ma. Öjö ya e mlacätä —a cuma.

26Nofi báyälewä a wə bada juamobä ai e lä cui e ʔ fama, Pedronö yömöca lä baquequeblaleno wei e mashi lä cui. —Çafä wa lä cui, ʔJesús sho ficali ca jamö bäfäcö dablanomi daanö?

27Öjö däjä, Pedro a wə mojudumou fa çonö, yedu cadala a wə nocablaliyoma.

Jesus perante Pilatos

Mateus 27.1-2; Marcos 15.1; Lucas 23.1

28 Depois, levaram Jesus da casa de Caifás para o pretório. Era cedo de manhã. Eles não entraram no pretório para não se contaminarem, mas poderem comer a Páscoa.

29 Então, Pilatos saiu para lhes falar e lhes disse: Que acusação trazeis contra este homem?

30 Responderam-lhe: Se este não fosse malfeitor, não to entregaríamos.

31 Replicou-lhes, pois, Pilatos: Tomai-o vós outros e julgai-o segundo a vossa lei. Responderam-lhe os judeus: A nós não nos é lícito matar ninguém;

32 para que se cumprisse a palavra de Jesus, significando o modo por que havia de morrer.

Pilatos interroga a Jesus

Mateus 27.11-26; Marcos 15.1-15; Lucas 23.1-7,13-25

33 Tornou Pilatos a entrar no pretório, chamou Jesus e perguntou-lhe: És tu o rei dos judeus?

Bilado a bada nija Jesús a çai lä icuqueno wejei tä ą

28 Ọjọ dąją, Caifasi e yafi jamö Jesús a çai faa fa çöföföjenö, Lomateli bada e yafi jamö a öböa fenalefölmaje. Ọjọ ma cui, Lomateli bä shomi yalo, judio bänö bä nofi fa shamibojenö, ęshi jamö a çai fanomije. Yai Bada a waiteli lä jayvano wei a nofi çocamaoö çobä jamö, bä iyaö bufi doblaoma cudeenö, bä shamiaö bufionomi.

29 Ọjọ cudeenö, cama bä nija Bilado a fa sibolunö, abinaja a cuma. —Ei a lä cui, ęwedinaja a fa cuanö, bei wama a wafa li dobroimi taö? —a cuma.

30 Abinaja bä cuma. —Walıdiwä talewä ei a cuo mlao fa cunoja, çafä nija yama a nö jöböabö mlai.

31 —A çai juu da çöföföje —Lomateli a bada Bilado cuma—. Wama bä dobroimi jömabä, afä Moisesi wama etä ą malä table. Abinaja judio bä cuma. —Yama a nia shäö lä showadao wei tä cuami. Tä ą läa. Lomateli wamacönö yamalecö malä wasöbole —bä cuma.

32 ę Ọjọ tawä? Jesús a befi çai nia lä ıtamano wejei, cama a wafa wäyämamou balöoma. Ọjọ a wą bejedi wawäblou bufio yalo, *Lomateli a bada nija Jesús a jöböaö ojodaomaje.

33 Cama etä yafi jamö Bilado a faa fa çöföföjenö, Jesús a nacamaö bufima. Abinaja e cuma. —Çafä ę judio bada bei wa? —a cuma.

34 Respondeu Jesus: Vem de ti mesmo esta pergunta ou to disseram outros a meu respeito?

35 Replicou Pilatos: Porventura, sou judeu? A tua própria gente e os principais sacerdotes é que te entregaram a mim. Que fizeste?

36 Respondeu Jesus: O meu reino não é deste mundo. Se o meu reino fosse deste mundo, os meus ministros se empenhariam por mim, para que não fosse eu entregue aos judeus; mas agora o meu reino não é daqui.

37 Então, lhe disse Pilatos: Logo, tu és rei? Respondeu Jesus: Tu dizes que sou rei. Eu para isso nasci e para isso vim ao mundo, a fim de dar testemunho da verdade. Todo aquele que é da verdade ouve a minha voz.

38 Perguntou-lhe Pilatos: Que é a verdade? Tendo dito isto, voltou aos judeus e lhes disse: Eu não acho nele crime algum.

39 É costume entre vós que eu vos solte alguém por ocasião da Páscoa; quereis, pois, que vos solte o rei dos judeus?

34 Abinaja Jesús e cuma. —Judio wale bada lä wəlife, cafä wa bufi wedinajamou ja, ¿bei wa wə cuo da cufanö? Ma, wale ą jilibou bäa ja, ¿bei wale wəlii cufe? —e cuma.

35 Bilado abinaja e cuma. —¿Camiyä judio ya daanö, ya bufi wedinajamobä? Cafä bäfä dobroimi jömabä, afä bä judio showawä ma cuinö wa bəlaqueyolumaje. Nofi bäyäälewä bä blowäjäwä ma cuinö. ¿Wedinaja wa cuaaö dicooma? —e cuma.

36 Abinaja Jesús e cuma. —Bitä jamö ya bada läobä yami. Yanowamö täbä nija ya bada läobä ya cuo fa cunoja, wale ą lä juaö wejei bä lä cui bä nö ishobö wei, judio bä nija ya jöböamou mlaobä. Ma, bitä jamö bä bada lä nosiemou weinaja, ya bada cuobä yami —e cuma.

37—Öjö waiquiwä —Bilado e cuma—. Bada wa wəfa jilou malä waiquiofe. —Cafänö wale ąfa shino bada jilaö lä cufe —Jesús e cuma—. Bejedi ya tä ą wawämabä ya oshe tablamolayoma. Inaja ya cuaabä ya bitä jamö waloqueyoluma. Bejedi tä ą nofi lä yaibou wejei bä blucanö, wale ą jiliaöje —e cuma.

38—¿Wedi bei tä ą li bejedi? —Bilado e cuma. Inaja a fa culunö, judio bä nija a faa çolayoma. Abinaja bä nowa tama. —Jesús a doblou lä mlai ya etä daimi.

39Öjö ma cui, abinaja wamacö showadi cuaaö. Yai Bada a waiteli lä jayuno wei wama a nofi çocamoao ço däjä, afä ya fe lä lamabou wei moli wama a famaö bufio talei. ¿Öjö tawä? Fei däjä, judio wamacö

⁴⁰ Então, gritaram todos, novamente: Não este, mas Barrabás! Ora, Barrabás era salteador.

João 19

¹ Então, por isso, Pilatos tomou a Jesus e mandou açoitá-lo.

² Os soldados, tendo tecido uma coroa de espinhos, puseram-lha na cabeça e vestiram-no com um manto de púrpura.

³ Chegavam-se a ele e diziam: Salve, rei dos judeus! E davam-lhe bofetadas.

⁴ Outra vez saiu Pilatos e lhes disse: Eis que eu vo-lo apresento, para que saibais que eu não acho nele crime algum.

⁵ Saiu, pois, Jesus trazendo a coroa de espinhos e o manto de púrpura. Disse-lhes Pilatos: Eis o homem!

⁶ Ao verem-no, os principais sacerdotes e os seus guardas gritaram: Crucifica-o!

nija a bada cuobä a lä cui, ¿öjöö bei wama a jujeblamaö bufii cule?—bä nowa tama.

⁴⁰¿cali bä ą faö çoma. —¿Miji mlai! ¿Balabasi a yai shino da cushäblalö! ¿Öjöö tawä? Öjöö Balabasi a lä cui, shomi bä madofibö lä lämadii wejei, öjöö a li cuoma.

João 19

Jesús a nö yai lä waiblano wejei tä ą

¹Öjöö dájä, cama ebä nija, Biladonö Jesús a öböamaö bufima, a si yafelimabeje.

²¿Öjöö tawä? Sodado bänö too totocö çai mösöcöbö fa motoleblalöjenö, Jesús nija totocö yojoquemaje, bada bänö olo bä showadi yojobou lä cuaaö wejeinaja showawä. Ushi wacäjäwä cäcö labe ja, a jole jole çai lucäa mö fedumalemaje.

³Cama nija bä fa icublaanö, abinaja a nowa jole tamaje. —¿Bada tä! Judio bä nija wa bada lä läle, ¿dodijidawä wa bälödiobä! —a nowa jole tamaje. Inaja a nowa talajenö, bei bä imicönö, a si bluca baidamaje.

⁴Bilado a siboa fa çolunö, abinaja judio bä nowa tama. —Bei. Cafä wamacö nija ya nia bälamaö ço, ya etä wälidiwä dablaö lä mlai tä ja, wamacö bufi jaducublobä —bä nowa tama.

⁵Öjöö dájä, mösöcö totocö yojobou showale, Jesús a çai falayomaje. Ushi wacäjäwä cäcö çai labe lucäbou showaoma. Biladonö a jömalanö, abinaja judio bä nija a cuma. —Bei. Fei a waiquiwä. A da dalalöje —a cuma.

⁶Nofi bäyäälewä blowäjäwä bä lä cuinö, ai bä çai bada lä cuinö, Jesús a fa dalalöjenö

Crucifica-o! Disse-lhes Pilatos: Tomai-o vós outros e crucificai-o; porque eu não acho nele crime algum.

⁷ Responderam-lhe os judeus: Temos uma lei, e, de conformidade com a lei, ele deve morrer, porque a si mesmo se fez Filho de Deus.

⁸ Pilatos, ouvindo tal declaração, ainda mais atemorizado ficou,

⁹ e, tornando a entrar no pretório, perguntou a Jesus: Donde és tu? Mas Jesus não lhe deu resposta.

¹⁰ Então, Pilatos o advertiu: Não me respondes? Não sabes que tenho autoridade para te soltar e autoridade para te crucificar?

¹¹ Respondeu Jesus: Nenhuma autoridade terias sobre mim, se de cima não te fosse dada; por isso, quem me entregou a ti maior pecado tem.

¹² A partir deste momento, Pilatos procurava soltá-lo, mas os judeus

bä ʒ shi doa dicolayoma. —;Fii balitama defi jamö a shino da basumacö! ;A da basumacö! —;Uo! —Bilado a cudaliyoma—. Cafä wamacö showawänö a da basucuduje, öjö lä. A doblou lä mlai, camiyänö ya etä dablano malä mlai —a cuma.

⁷Judio bä ʒ juo ja, abinaja Bilado a nowa tamaje. —Camiyä yamacönö, Moisesi yama etä ʒ tabou. Yama tä ʒ daö. Miji a lä cui, Yai Bada bei tä ʒfa Ijilubö jilou yalo, a nomabä a waiquiwä—a nowa tamaje.

⁸Yai Bada bei tä ʒfa Ijilubö lä jilou wei, Biladonö tä ʒ fa jililänö, a yai quilia fe balojolaliyoma.

⁹Cama etä yafi jamö a lucäa fa çolunö, Jesús a wälüi çoma. —Cafä çwediteli wa dodijiwä? —e cuma ma cui, Jesús e ʒ juonomi.

¹⁰E ʒ juonomi yalo, abinaja e cuu nomöjöoma. —Camiyä nija çbei wa wä juo mlaquei? Camiyä ya wänö wa nia lä cushäblamou wei ya. Camiyä ya wä showawänö, fii balitama defi jamö wa nia lä basuo wei ya —e cuma.

¹¹Jesús abinaja e cuma. —Camiyä wale nia lä taamaö wejei tä ja, wa lä läle wa lä cui, Yai Bada tänö wa lämabou mlao fa cunoja, wa nö läobö mlai. ;Öjö tawä? Cafänö wale shämaö ja, cafä nija tä nowa nia ma shadio wei ma cui, cafä nija wale lä jöböano wei a lä cui, öjö etä nowa nia shino yai cuo —a cuma.

¹²Öjö a wä fa jililänö, Biladonö a cushäblabä a wä ma lojodoano wei ma cui,

clamavam: Se soltas a este, não és amigo de César! Todo aquele que se faz rei é contra César!

13 Ouvindo Pilatos estas palavras, trouxe Jesus para fora e sentou-se no tribunal, no lugar chamado Pavimento, no hebraico Gabatá.

14 E era a parasceve pascal, cerca da hora sexta; e disse aos judeus: Eis aqui o vosso rei.

15 Eles, porém, clamavam: Fora! Fora! Crucifica-o! Disse-lhes Pilatos: Hei de crucificar o vosso rei? Responderam os principais sacerdotes: Não temos rei, senão César!

16 Então, Pilatos o entregou para ser crucificado.

A crucificação

Mateus 27.33-44; Marcos 15.22-32; Lucas 23.33-43

17 Tomaram eles, pois, a Jesus; e ele próprio, carregando a sua cruz, saiu para

judio bā ʔ nō wəyāama. —Miji a lä cui wa cushāblamaō dicoo ja, Lomateli bada tā Sesa lä cui, wa nofimaiimi waiquiwā. Bā ʔfa bada lä jilou wei bänö, Sesa a nofi malä wəlibou wejei —bā cuma.

13 Öjö bā ʔ fa jililänö, Jesús a wawāa çomalema. Wəlidiwā talewā bā jömabeje, bada bā döcäobā täcö jamö Bilado a döcäquema. A lä döcäqueno wei tä ulifi lä cui, Maa mabā wei, tä ʔfa ulifi jilabouje. Ebleo bā caficö ʔ ja, Cabada tä ʔfa ulifi jilaö mö feduoje.

14 Öjö tä fena ja, Yai Bada a waiteli lä jayuano wei a nofi nia yai çocamoao çomaje. ʔ Öjö tawā? Motoca a yəlolodayoma. Judio bā nija abinaja Bilado a cuma. —Cafā wamacö nija a bada läobā, fei a waiquiwā. ʔA da möje!

15 Bā ʔ icalı faö ja, abinaja bā cuma. —ʔA befi çai da ʔtamacö! ʔA befi çai da ʔtamacö! ʔFii balitama defı jamö a da basumacö! Bilado abinaja a cuma. —Cafā wamacö nija a bada läobā a lä cui, ʔfii balitama defı jamö, ya basuamabā a daanö? Nofi bāyāalewā blowājāwā bā lä cui, bā ʔ juoma. —Yama a nofi badabobā, Lomateli bada Sesa a lä cui, öjö a waiquiwā —bā cuma.

16 Öjö dājā, fii balitama defı jamö a basuamabeje, öjö bā nija Biladonö a noshi öjödadalema.

Fii fi jamö Jesús a lä basuqueno wejei tä ʔ

17 Öjö cudeenö, Jesús a çai fa alujenö, a juma. A nia lä basuano wejei defı lä cui, camanö defı yalucua showalefälöma.

o lugar chamado Calvário, Gólgota em hebraico,

18 onde o crucificaram e com ele outros dois, um de cada lado, e Jesus no meio.

19 Pilatos escreveu também um título e o colocou no cimo da cruz; o que estava escrito era: JESUS NAZARENO, O REI DOS JUDEUS.

20 Muitos judeus leram este título, porque o lugar em que Jesus fora crucificado era perto da cidade; e estava escrito em hebraico, latim e grego.

21 Os principais sacerdotes diziam a Pilatos: Não escrevas: Rei dos judeus, e sim que ele disse: Sou o rei dos judeus.

22 Respondeu Pilatos: O que escrevi escrevi.

Os soldados deitam sortes

23 Os soldados, pois, quando crucificaram Jesus, tomaram-lhe as vestes e fizeram quatro partes, para cada soldado uma parte; e pegaram também a túnica. A túnica, porém, era sem costura, toda tecida de alto a baixo.

Fɛlosi blaobä tä ʒafa ulifi lä cule jamö a çai jumaje, ebleo bä caficö ʒ ja, Cocoda a wʒafa lä jilabou wejei jamö.

18 Öjamö lä, fii defi jamö a basuquemaje. Jesús a basua fa möamobalöjenö, ai cäcöbö çai basua lʒlocua mö feduquemaje. Acasi boco mashi jamö ai a, jayu boco mashi jamö ai a, cäcöbö basua taaquemaje.

19 Jesús a lä basuono wei defi jamö etä ʒ oni shadiobä, Biladonö etä ʒ oniblamalema. Abinaja etä ʒ cuma. “Judio bä nija a bada cuobä, ei Nasaleteli Jesús a”, etä ʒ cuma.

20 Shabono ajede jamö Jesús a basuquemaje yalo, judio bluca bänö tä ʒ doblaö jayuamaje. Judio bä caficö ʒ ja tä ʒ oni cuoma. Lomateli bä caficö ʒ çai ja. Clesiateli bä caficö ʒ çai ja.

21 Judio bä nofi lä bəyəbou wejei bä blowəjəwä lä cuinö, öjö tä ʒ oni fa möjenö, abinaja Bilado nija bä cuma. — “Judio bä nija a bada cuobä a”, tä ʒ oni nofi cuu lä dicoo wei. Inaja mlai. Abinaja tä ʒ oni yai cubä. “Judio bä nija a bada cuobä a wʒafa lä jilou wei a”, tä ʒ yai oni cubä —bä cuma.

22 Bilado abinaja a cuma. —Ya tä ʒ lä oniblamalöfe, öjö waiquiwä —a cuma.

23 Sodado bänö Jesús a fa basucöjenö, a lä didiono wei ebä camishi däalalemaje. Cama sodado 4 bänö bä nia fa tabojenö, bä shelelealalemaje. Labe ecö çai. Öjö ma cui, labe ecö lä cui, comadiwä cäcö

24 Disseram, pois, uns aos outros: Não a rasguemos, mas lancemos sortes sobre ela para ver a quem caberá – para se cumprir a Escritura: Repartiram entre si as minhas vestes e sobre a minha túnica lançaram sortes. Assim, pois, o fizeram os soldados.

25 E junto à cruz estavam a mãe de Jesus, e a irmã dela, e Maria, mulher de Clopas, e Maria Madalena.

26 Vendo Jesus sua mãe e junto a ela o discípulo amado, disse: Mulher, eis aí teu filho.

27 Depois, disse ao discípulo: Eis aí tua mãe. Dessa hora em diante, o discípulo a tomou para casa.

A morte de Jesus

Mateus 27.45-56; Marcos 15.33-41; Lucas 23.44-49

28 Depois, vendo Jesus que tudo já estava consumado, para se cumprir a Escritura, disse: Tenho sede!

diyäblamoä lä showadalayono wei cäcö cuoma.

24 Öjö cudeenö, abinaja bä nowa sodado tayoma. —Bäma cäcö cacaö mlai ja, jömamodima a ja bämacö shino da wabäo, cäcö nia lä tabou wei a jömamobä —bä cuma. ¿Öjö tawä? Yai Bada etä ʘ oni lä cule tä ʘ bejedi cublobä etä cuoma. Abinaja tä ʘ cuu. Ya lä didio wei cäcö shedequeblaleije. Ecö nia lä däabläö wejei bä nia fa jömamönö, madofi a ja, bä wabäo balöo. Einaja tä ʘ cuu.

25 Inaja bä sodado cuaaö showao däjä, Jesús a lä basuono wei defi cotä jamö, bei bä nöö e ublaoma. Bä nöö ai e çai. Cleofa bä suwäbö María a wʘafa lä cule a çai. Madalateliyoma a wʘafa María lä cule a çai.

26 Jesúsno bä nöö e dalalema. A lä nocamabono wei ai e lä cui, e çai ublao ajedeoma, a yai lä nofimano wei e lä cui. Cäcöbö fa dalalönö, abinaja bä nöö e nija a cuu balöoma. —Nabe, nabemi. Ijilufä wa nofi nö lä tabobö weinaja, miji wa nofi nia tabou —a cuma.

27 Öjö däjä, a lä nocamabono wei a lä cui nija abinaja a cuu nomöjöoma. —Bei. Naafä wa nofi nö lä tabobö weinaja, inaja showawä nayä wa nofi nia çai tabou juo —a cuma. Inaja cäcöbö nowa fa talönö, a lä nocaono wei e lä cuinö, cama e yafi jamö a bälöobä, a nofi taa showadaalema.

Jesús a lä nomalayono wei tä ʘ

28 Öjö däjä, tä bluca lä jödödöblaliyono wei tä fa dalalönö, a wʘ Jesús fama. Yai Bada etä ʘ oni jamö tä ʘ lä cuu weinaja tä

29 Estava ali um vaso cheio de vinagre. Embeberam de vinagre uma esponja e, fixando-a num caniço de hissopo, lha chegaram à boca.

30 Quando, pois, Jesus tomou o vinagre, disse: Está consumado! E, inclinando a cabeça, rendeu o espírito.

Um soldado abre o lado de Jesus com uma lança

31 Então, os judeus, para que no sábado não ficassem os corpos na cruz, visto como era a preparação, pois era grande o dia daquele sábado, rogaram a Pilatos que se lhes quebrassem as pernas, e fossem tirados.

32 Os soldados foram e quebraram as pernas ao primeiro e ao outro que com ele tinham sido crucificados;

33 chegando-se, porém, a Jesus, como vissem que já estava morto, não lhe quebraram as pernas.

34 Mas um dos soldados lhe abriu o lado com uma lança, e logo saiu sangue e água.

ḡ bejedi cublobä, abinaja a cuma. —Ya amishi —a cuma.

29 Öjamö lä showawä, nashiwä toubä befi çai ḡtaoma. Inaja a cuu ja, öjö toubä ja tä madofi wai fa çadalöjenö, fii fi ja tä fa jḡibajenö, Jesús caficö ja toubä befi çai dodobou ajedeojolayomaje.

30 Nashiwä toubä fa uyucanö, a wḡ Jesús fama. —Tä jödödöblou waiquilayou lä cufe —a cudaliyoma. Öjö dḡjä, a fe fa leidalunö, a möshöa jawäa fa showadaicunö, a nomalayoma.

Jesús leboco lä diquibalejelayono wei tä ḡ
31 Öjö tä fena ja, Yai Bada a waiteli lä jayvano wei a nofi nia yai çocamoao çomaje. Täbä yanöcöobä tä mö nia çai jalu sábado cuo showaoma yalo, tä nofi tabou bolacaomaje. ¿Öjö tawä? Täbä yanöcöobä tä mö jalu ja, bä nomawä basudio showao dicoo mlaobä, Bilado nija judio bä ḡ fama. Fii defi jamö bä lä basuo wei bä lä cui, bä ucu yafequiblamaö bufimaje, bä nomaö showadaobä. Täbä yanöcöobä tä mö jalu sábado cublou showao mlao dḡjä, bä nomawä nia itomaö showadaomaje.

32 Öjö cudeenö, sodado bä fa icuicunö, Jesús nija cäcöbö basua lä lḡlocuono wei, cäcöbö ucu yafequia balölälemaje.

33 Öjö ma cui, Jesús nija bä icua fa nomöjöicunö, a nomawä waiquiwä fa dalalöjenö ucu yafequiblanomije.

34 Öjö ma cui, sodado ai a lä cuinö, boo shi bada namonö, Jesús leboco diquibalejelayoma. Leboco fa

35 Aquele que isto viu testificou, sendo verdadeiro o seu testemunho; e ele sabe que diz a verdade, para que também vós creiais.

36 E isto aconteceu para se cumprir a Escritura: Nenhum dos seus ossos será quebrado.

37 E outra vez diz a Escritura: Eles verão aquele a quem traspassaram.

O sepultamento de Jesus

Mateus 27.57-61; Marcos 15.42-47; Lucas 23.50-56

38 Depois disto, José de Arimatéia, que era discípulo de Jesus, ainda que ocultamente pelo receio que tinha dos judeus, rogou a Pilatos lhe permitisse tirar o corpo de Jesus. Pilatos lho permitiu. Então, foi José de Arimatéia e retirou o corpo de Jesus.

39 E também Nicodemos, aquele que anteriormente viera ter com Jesus à noite, foi, levando cerca de cem libras de um composto de mirra e aloés.

40 Tomaram, pois, o corpo de Jesus e o envolveram em lençóis com os aromas, como é de uso entre os judeus na preparação para o sepulcro.

diquibalujulunö, iyäbö falayoma, mau ubä çai.

35 ¿Öjö tawä? Camiyänö ya tä daa fa cadidilälönö ya tä ʔ wäyöö lä cule, çafä wamacö ma cuinö, wama tä ʔ çai bejedi bufii mö feduobä. Ya bejedimou. Yale ʔ nofi mölabobä ya wʔ.

36 Öjö tä lä cublaliyono wei tä lä cui, Yai Bada etä ʔ oni lä cuu weinaja tä ʔ bejedi wawäblobä tä li cublaliyoma. Abinaja tä ʔ cuu. Moli ma cui, u nia cäblamoimi. Einaja tä ʔ cuu.

37 ¿Öjö tawä? Abinaja ai tä ʔ çai cuu mö fedua. A lä diquiano wejei a lä cui nija bä mamo nia showao. Einaja tä ʔ cuu.

Jesús a nomawä lä maqueböqueno wei tä ʔ

38 Öjö tä cublou fa waiquilonö, Alimadeateli a wʔafa José lä culenö Bilado a wʔlima, Jesús a nomawä çobä. Öjö José a lä cui, Jesús nija a nocaobä a ma cuono wei ma cui, judio bä nija a quili ja, a wʔ wawäanomi. Biladonö a wʔ fa jililänö, a çamaö bufima. Öjö däjä, a aa fa showadaalufälönö, a çolejelayoma.

39 Nicodemo a çai juma, didi däjä Jesús nija a jaba icua fe lä jaluqueno wei a lä cui. Nö çledeli täbä bluca fa çocablälönö, täbä besi çai jude waloquema.

40 Bei. Jesús a nomawä fa çöbölönö, camishi acadafu au bä jamö, täbä nö lä çledeli wei täbä jädamaböö cuaama, a nomawä yaicoloblaböö nomöjöobä. Täbä nomawä lä maqueblaaö wejei jamö, inaja judio bä showadi cuaama.

⁴¹ No lugar onde Jesus fora crucificado, havia um jardim, e neste, um sepulcro novo, no qual ninguém tinha sido ainda posto.

⁴² Ali, pois, por causa da preparação dos judeus e por estar perto o túmulo, depositaram o corpo de Jesus.

João 20

A ressurreição de Jesus

Mateus 28.1-10; Marcos 16.1-8; Lucas 24.1-12

¹ No primeiro dia da semana, Maria Madalena foi ao sepulcro de madrugada, sendo ainda escuro, e viu que a pedra estava revolvida.

² Então, correu e foi ter com Simão Pedro e com o outro discípulo, a quem Jesus amava, e disse-lhes: Tiraram do sepulcro o SENHOR, e não sabemos onde o puseram.

³ Saiu, pois, Pedro e o outro discípulo e foram ao sepulcro.

⁴¹ Fii balitama defi ja, Jesús a lä basuqueno wejei jamö, ficali täca ajedeo blaoma. Öjamö lä, nomawä bä maqueblaabeje maca lä tablaleno wejei maca dude cuoma, bä nomawä maquebou balöono lä mlajei maca.

⁴² Öjö tawä? Tábä yanöcöobä tä mö jalu nia cublou lä fenaö wei tä weyade cuo waiquioma cudeenö, bä shi jalimoma, tä nia lä tamou wei tä taö showadaobeje. Öjö maca ajedeo waiquioma cudeenö, öjamö Jesús a nomawä maqueböquema.

João 20

Jesús a demi jocädou lä çono wei tä a

¹ Domingo tä mö jalu lä cublole däjä, Madalateliyoma María a lä cui, a jocäblou fa fenablalonö, maa maca jamö a aa fenalayofälöma, motoca a jaba juimaö däjä. Bei täca jamö, maa ma bada lä läono wei, shomi jamö ma bada casöa dalalema.

² Öjö tä fa dalalönö, tä a wäyabä a läläa çolayoma. Simón Pedro a yömölajaloma, Jesúsno bä lä nocamabono wei, ai a mö feduwä lä cui a çai, a yai lä nofimano wei a lä cui. Abinaja cäcöbö nowa tama. — Bada tä nomawä lä maqueono wei täca jamö, a cuami tai. A nofi fa dälöjenö, a nomawä maquea lä nomöjöqueno wejei, yama tä daimi —cäcöbö nowa tama.

³ Pedro sho, Jesúsno ai a lä nocamabono wei a lä cui sho, cäcöbö faa fa showalöfälönö, nomawä a lä maquequeno wejei täca jamö, cäcöbö cadidiblaliyofälöma.

⁴ Ambos corriam juntos, mas o outro discípulo correu mais depressa do que Pedro e chegou primeiro ao sepulcro;

⁵ e, abaixando-se, viu os lençóis de linho; todavia, não entrou.

⁶ Então, Simão Pedro, seguindo-o, chegou e entrou no sepulcro. Ele também viu os lençóis,

⁷ e o lenço que estivera sobre a cabeça de Jesus, e que não estava com os lençóis, mas deixado num lugar à parte.

⁸ Então, entrou também o outro discípulo, que chegara primeiro ao sepulcro, e viu, e creu.

⁹ Pois ainda não tinham compreendido a Escritura, que era necessário ressuscitar ele dentre os mortos.

¹⁰ E voltaram os discípulos outra vez para casa.

Jesus aparece a Maria Madalena

Marcos 16.9-11

¹¹ Maria, entretanto, permanecia junto à entrada do túmulo, chorando. Enquanto

⁴ Bolacabö cäcöbö läläa ma showalayono wei ma cui, Jesús nija a lä nocaono wei ai a lä cuinö, Pedro a nojablamalema. A nomawä lä maqueono wei täca jamö, a waloa balöblabalecölöma.

⁵ Öjamö a fa lodalunö, tä möö mö wädäama. Camishi acadafu au bänö, a lä yaicoloono wei bä jilaa ma dalaleno wei ma cui, bei täca jamö a lucänomi.

⁶ Öjö däjä, Simón Pedro a waloa nomöjöquema. A nomawä lä maqueono wei täca jamö, a lucäa showalayofälöma. Camishi acadafu au bänö a lä yaicoloono wei bä jilaa fa dalalönö,

⁷ a mö lä jöyaono wei cäcö çai daa mö fedua showalalema. Camishi acadafu bä lä jilaono wei jamö mlai, yami, shomi jamö cäcö cofuma li blaoma.

⁸ Öjö däjä, Jesúsno bä lä nocamabono wei ai a lä cui, bei täca jamö, a waloa lä balöqueno wei a lä cui, öjö a lucäa nomöjölayoma. Öjö tä bluca fa dalalönö, Jesús a demi jocädou lä çolayono wei tä a bejedi bufia showadalema.

⁹ Öjö ma cui, Yai Bada etä a oni jamö, Jesús a wäfa lä wäyää wei tä a ja, cäcöbö bufi jaducuo mlai ja, cäcöbö cuo showaoma. “Inaja lä a demi jocädou çobä lä”, cäcöbö bufi cunomi showawä.

María nija Jesús a lä damolaliyono wei tä a

¹⁰ Öjö däjä, Jesúsno cäcöbö lä nocamabono wei cäcöbö çolayoma.

¹¹ Cäcöbö ma çolayono wei ma cui, a nomawä lä maqueono wei täca sibo jamö,

chorava, abaixou-se, e olhou para dentro do túmulo,

¹² e viu dois anjos vestidos de branco, sentados onde o corpo de Jesus fora posto, um à cabeceira e outro aos pés.

¹³ Então, eles lhe perguntaram: Mulher, por que choras? Ela lhes respondeu: Porque levaram o meu SENHOR, e não sei onde o puseram.

¹⁴ Tendo dito isto, voltou-se para trás e viu Jesus em pé, mas não reconheceu que era Jesus.

¹⁵ Perguntou-lhe Jesus: Mulher, por que choras? A quem procuras? Ela, supondo ser ele o jardineiro, respondeu: SENHOR, se tu o tiraste, dize-me onde o puseste, e eu o levarei.

¹⁶ Disse-lhe Jesus: Maria! Ela, voltando-se, lhe disse, em hebraico: Raboni (que quer dizer Mestre)!

María a öcöö çai ublao juoma. A öcölanö, a fa lodalunö, a mö yejebliquema. A nomawä lä maqueono wei täca uesthi jamö tä fa mödalönö,

¹²ajele bolacabö cäcöbö dalalema. Camishi au cäcö ja, cäcöbö didioma. Jesús a nomawä lä maqueono wei jamö, cäcöbö döcäcäoma. Bei fe lä cuono wei jamö ai, bei mamicö cuo mö lä feduono wei jamö, ai a mö feduwä.

¹³María nija cäcöbö a faö ja, abinaja cäcöbö cuma. —¿Wedi tä ja bei wa wä li dedeblalou cule? —cäcöbö cuma. —Ya nofi lä Badabou wei, a nomawä nofi fa dälöjenö, shomi jamö a maquea nomöjömaquemaje. Öjö ya tä daimi yalo, ya bufi jöliblalou dodijia yalo ya wä —a cuma.

¹⁴Einaja a fa culunö, a mö fa lacödalunö, Jesús a ublaa dalalema ma cui, a nö öjöböanomi.

¹⁵Abinaja Jesús e cuma. —¿Wedi tä ja bei wa wä li dedeblalou cule? ¿Wedi jamö a lä cui, bei wa li dayäö cuboyoi? —e cuma.

¹⁶Ficali ca jamö a lä ojodamou wei a fa bufinö, abinaja e cuma. —Bada tä. Cafänö shomi jamö wa nomawä maquea nomöjömaquema ja, a jömöa da çöbayo, ya çoaö showadaobä —e cuma. Jesús abinaja e cuma. —María— e cuma. A wäfa jayublamolayou ja, María a mö lacöblaliyoma. Ebleo bä caficö a ja,

17 Recomendou-lhe Jesus: Não me detenhas; porque ainda não subi para meu Pai, mas vai ter com os meus irmãos e dize-lhes: Subo para meu Pai e vosso Pai, para meu Deus e vosso Deus.

18 Então, saiu Maria Madalena anunciando aos discípulos: Vi o SENHOR! E contava que ele lhe dissera estas coisas.

Jesus aparece aos discípulos
Lucas 24.36-43

19 Ao cair da tarde daquele dia, o primeiro da semana, trancadas as portas da casa onde estavam os discípulos com medo dos judeus, veio Jesus, pôs-se no meio e disse-lhes: Paz seja convosco!

20 E, dizendo isto, lhes mostrou as mãos e o lado. Alegraram-se, portanto, os discípulos ao verem o SENHOR.

21 Disse-lhes, pois, Jesus outra vez: Paz seja convosco! Assim como o Pai me enviou, eu também vos envio.

abinaja e cudaliyoma. —iTä ʔ wäyäle! — e cudaliyoma.

17—Wale jubaö shi jalimou dicoo dijä — Jesúsno a nowa tama—. Fayä a lä culadi jamö ya junomi showawä. Fäähäyä bä nija wale ʔfa yai da wäyädu. Fayä nijamö ya juu, cafä wamacönö wama a nofi Fjöomaö lä showale a lä cui nijamö. ʔÖjö tawä? Yai Bada ya lä bufiblale a lä cui nija ya juu, wama a çai bufiblaö mö lä feduo wei a nija —a nowa tama.

18Madalatelyoma a María lä cui, Jesúsno bä lä nocamabono wei bä nijamö a fa alunö, abinaja a cuma. —Bada ya tä daa fenalalei cublei —a fa cunö, Jesús a lä cuno weinaja, a wano wäyöö showadaojoloma.

Cama ai ebä nija Jesús a lä wawälayono wei tä ʔ

19Jaba tä mö jalu cuoma, domingo tä lä cui. Tä mö jaba jicocaö däjä, Jesúsno bä lä nocamabono wei bä bluca dödjöwä çocamoma. Judio bä nö quili tamaje yalo, yocabä quefubomaje. Yedu Jesús a fa bädaliyonö, cama bä mötale jamö a ublaa damoa bädaalalyoma. —Bä bufi da yanöcöicu —bä nowa tama.

20Inaja a fa cunö, Jesús cama bei imicö mömou wawädooma, bei leboco çai. Öjö däjä, cama ebä lä nocamabono wei bä lä cuinö, Bada a nö fa öjöbölöjenö, bä bufi doblaloma.

21Öjö däjä, —Bä bufi da yanöcöicu —a cuu çoma—. Fayänö wale lä shömöleno weinaja, cafä wamacö ma cui, bamacö shömaö mö fedua lä cule —a cuma.

22 E, havendo dito isto, soprou sobre eles e disse-lhes: Recebei o Espírito Santo.

23 Se de alguns perdoardes os pecados, são-lhes perdoados; se lhos retiverdes, são retidos.

A incredulidade de Tomé

24 Ora, Tomé, um dos doze, chamado Dídimos, não estava com eles quando veio Jesus.

25 Disseram-lhe, então, os outros discípulos: Vimos o SENHOR. Mas ele respondeu: Se eu não vir nas suas mãos o sinal dos cravos, e ali não puser o dedo, e não puser a mão no seu lado, de modo algum acreditarei.

Jesus aparece novamente aos discípulos

26 Passados oito dias, estavam outra vez ali reunidos os seus discípulos, e Tomé, com eles. Estando as portas trancadas, veio Jesus, pôs-se no meio e disse-lhes: Paz seja convosco!

27 E logo disse a Tomé: Põe aqui o dedo e vê as minhas mãos; chega também a mão e põe-na no meu lado; não sejas incrédulo, mas crente.

22 Einaja a fa culunö, cama ebä nija a fa jolashicönö, abinaja bä nowa tama. —Yai Bada tä Bufi da taaleje.

23 Täbä doblou lä mlai, ai wama etä nowa taboimi ja, etä nowa nia cuomi. Wama etä nowa tabou showawä ja, etä nowa nia cudio —bä nowa tama.

Tomás nija Jesús a lä damolaliyono wei tä a
24 Jesús a lä bädaliyono wei däjä, cama 12 a wä lä juaö wejei ai e afa Tomás lä cui, a cuonomi. Cäcöbö lä equeblaliyono wei a, a wäfa çai lä jilamono wei a lä cui.

25 A cuonomi yalo Jesúsno bä lä nocamabono wei ai bä lä cuinö a yömöläö juomaje. —Bada yama a daa çöläema —bä cuma ma cui, abinaja Tomás a cuu dicooma. —Jesús bei imicö lä basuono wei ya täca dabraö showao mlao däjä, bei ya imicönö ya dusi jubaö mlao däjä, bei leboco jamö ya imicö çai lucäo mlao däjä, bamacö a bejedi bufii mlacätä —a cuma.

26 Öjö däjä, 8 tä mö didi fa cublalunö, öjö a yano jamö, Jesúsno bä lä nocamabono wei bä jilao çoma. Öjö däjä Tomás a çai çocaoma. Yocabä ma quefufubono wejei ma cui, yedu Jesús a bädaleyoluma. A fa bädaliyonö, cama bä mötale jamö a ublaa fa wawäoblalunö, —Bä bufi da yanöcöicu —a cuma.

27 Öjö däjä, Tomás nija abinaja a cuma. —Eja wale imicö da jubayo. Wale imicö da möyo. Wa fa ajedebliyalunö, bei ya leboco jamö imicö da lucäliyo. Wa möläö lä mlai tä da joyalö. Wale nofi yai da mölabo —a cuma.

28 Respondeu-lhe Tomé: SENHOR meu e Deus meu!

29 Disse-lhe Jesus: Porque me viste, creste? Bem-aventurados os que não viram e creram.

O objetivo deste Evangelho

30 Na verdade, fez Jesus diante dos discípulos muitos outros sinais que não estão escritos neste livro.

31 Estes, porém, foram registrados para que creiais que Jesus é o Cristo, o Filho de Deus, e para que, crendo, tenhais vida em seu nome.

João 21

Jesus aparece a sete discípulos

1 Depois disto, tornou Jesus a manifestar-se aos discípulos junto do mar de Tiberíades; e foi assim que ele se manifestou:

2 estavam juntos Simão Pedro, Tomé, chamado Dídimos, Natanael, que era de

28 Tomás abinaja e cuu mö feduoma. — ;Bada tä! Cafä bäfä shino yai bufiblabä wa.

29 Jesús abinaja e cuma. —Wale li möö yalo, wale  bejedi li bufiblaö lä cule. Wale möö ma mlajei ma cui, wale no bejedi bufii fe lä yadio wejei bä lä cui, öjö lä bä bufi nia yai doblalou —e cuma.

30 ;Öjö tawä? Inaja lä tä cuoma. Camiyänö ya tä lä dalaleno wei, ya tä fa wäyäö. Yai Bada e nö öjöböamobä, tä nö lä quilijii, Jesúsno bluca tä wawämaö cuaama. Ei sibä jamö tä  oni bluca wäyämamou. Yamalecö lä nocamabono wei yamacö mammo showao däjä, tä nö lä quilijii, ai tä bluca wawämaö showao mö feduoma, ei sibä jamö tä  cua lä mlai.

31 Öjö ma cui, Jesús wama tä  bejedi bufibä, ya tä  oni taaö lä cule. “Yai Bada tänö a shömabä a lä yaileno wei, öjö Jesús a waiquiwä”, wama a nofi yai tabobä. “Yai Bada bei Ijilubö e”, wama a nofi çai tabobä. Inaja wama a nofi tabolanö, cama a wänö limi wamacö cuobä.

João 21

Cama 7 ai ebä nija Jesús a damoa lä çolaliyono wei tä 

1 Öjö tä cublou waiquilyono wei ja, modu Dibelia u casö jamö, cama ebä lä nocamabono wei bä nija Jesús a damoa çolaliyoma. Öjö däjä, abinaja tä cublaliyoma.

2 Cama ebä lä nocamabono wei, ei 7 ebä li cuoma. Simón Pedro a cuoma, Tomás a çai, Cäcöbö lä lequeblaliyono wei a, a

Caná da Galiléia, os filhos de Zebedeu e mais dois dos seus discípulos.

³ Disse-lhes Simão Pedro: Vou pescar. Disseram-lhe os outros: Também nós vamos contigo. Saíram, e entraram no barco, e, naquela noite, nada apanharam.

⁴ Mas, ao clarear da madrugada, estava Jesus na praia; todavia, os discípulos não reconheceram que era ele.

⁵ Perguntou-lhes Jesus: Filhos, tendes aí alguma coisa de comer? Responderam-lhe: Não.

⁶ Então, lhes disse: Lançai a rede à direita do barco e achareis. Assim fizeram e já não podiam puxar a rede, tão grande era a quantidade de peixes.

⁷ Aquele discípulo a quem Jesus amava disse a Pedro: É o SENHOR! Simão Pedro, ouvindo que era o SENHOR, cingiu-se com sua veste, porque se havia despido, e lançou-se ao mar;

waḡa çai lä jilamou wei a lä cui. Canaateli Nataniel a waḡa lä cule a çai. Sebedeo bä ijilubö ecöbö çai. Jesúsno bä lä nocamabono wei ai ecöbö çai.

³Simón Pedro abinaja e cuma. —Yuli ya bä nia yaçao —a cuma. —Camiyä sho, bamacö nia bluca juu —ebä fa cunö, bä bluca alayoma. Canawä a jamö bä fa döcäcäolalunö, bä caläa showalayoma. Öjö ma cui, yuli bä yaçao mlajei ja, bä nö bleaaö fe jaludii buoma.

⁴Tä mö wacacadou däjä, modu u casö jamö Jesús a ublaa jaṭoaleyoluma. Öjö ma cui, cama ebä lä nocamabono wei bä lä cuinö a nö öjöböanomije.

⁵Öjö bä nija abinaja Jesús a cudaliyoma. —Ijilubä. ¿Yuli wama bä yaçaaö mlao cufe? —a cuma. —Ma. Yama bä çai yaçaaö buonomi —bä cuma.

⁶Abinaja bä nowa taö nomöjöoma. —Jayu wamacö boco mashi jamö, yaçamodima cäcö da quemabalöje. Öjö däjä yuli wama bä nia dalalei —bä nowa tama. Öjö cudeenö, öjamö lä cäcö quea fa tamabalöjenö, yuli bä bluca cublaliyoma. Bä bluca cublaliyoma yalo, canawä a jamö bä tablaö doblonomije.

⁷Jesúsno bä lä nocamabono wei ai e lä cui, a yai lä nofimano wei e lä cui, abinaja Pedro nija öjö a cuma. —Casö jamö quiji a lä ublale, ¡Bada cätä! —a cuma. ¿Öjö tawä? Bä yulimobä jamö, Pedro a lä didiono wei ecö camishi jayublaö ma waiquilayono wei ma cui, “Bada cätä”, a waḡa cuu fa jililänö, a lucäa çoa

8 mas os outros discípulos vieram no barquinho puxando a rede com os peixes; porque não estavam distantes da terra senão quase duzentos côvados.

9 Ao saltarem em terra, viram ali umas brasas e, em cima, peixes; e havia também pão.

10 Disse-lhes Jesus: Trazei alguns dos peixes que acabastes de apanhar.

11 Simão Pedro entrou no barco e arrastou a rede para a terra, cheia de cento e cinquenta e três grandes peixes; e, não obstante serem tantos, a rede não se rompeu.

12 Disse-lhes Jesus: Vinde, comi. Nenhum dos discípulos ousava perguntar-lhe: Quem és tu? Porque sabiam que era o SENHOR.

13 Veio Jesus, tomou o pão, e lhes deu, e, de igual modo, o peixe.

14 E já era esta a terceira vez que Jesus se manifestava aos discípulos, depois de ressuscitado dentre os mortos.

Pedro é interrogado

15 Depois de terem comido, perguntou Jesus a Simão Pedro: Simão, filho de João,

showadaaliyoma. Öjö dájä, modu u jamö a quea showadabaliyoma, lobe a washölöblou balöobä.

8Öjö ma cui, cama ebä lä nocamabono wei ai bä lä cui, yuli bä befi çai fa shaiboimajenö, bä befi çai yanöcö washölöblou jälayoyoluma. Modu u casö ajede jamö, bä befi çai malä çano wei.

9Bä fa washölöblalunö, acanafu bä wacö ja, yuli bä yaa dalalemaje, nii cäcö çai.

10Abinaja Jesúsnö bä nowa tama. —Wama bä yuli lä yçalöfe, ai bä da boimaje.

11Inaja bä nowa tama cudeenö, canawä a jamö Simón Pedro a didiblaa fa çöbaludunö, yçamodima cäcö ja, yuli bä befi çai fa shaiboimanö, bä washölöblamalema. Yuli bä badanö cäcö fe lajooma. ¿Öjö tawä? Yuli 153 bä cuoma. Inaja bä bluca ma cuono wei ma cui, cäcö çai jädöo buonomi.

12Jesúsnö abinaja bä nowa tama. —Jabo. Bamacö da iya. ¿Öjö tawä? Cama ebä lä nocamabono wei bä lä cui, moli ma cui a wä faö bädaonomi. Bada tä Jesús a nö ma öjöböleno wejei ma cui, “¿Cafä wa tawä?”, ebä cuu quilima.

13Jesús a fa icuicunö, nii cäcö fa dälänö, bä dobälalema. Yuli bä çai ja.

14¿Öjö tawä? A demi jocädu fa çolonö, cama ebä lä nocamabono wei bä nija Jesús a lä damolaliyono wei, öjö 3 a cuo waiquioma.

Pedro a lä wälino wei tä a

15Bä iyaö fa jödödöblalunö, Simón Pedro nija abinaja Jesús a cuma. —Jonasi ijilubö

amas-me mais do que estes outros? Ele respondeu: Sim, SENHOR, tu sabes que te amo. Ele lhe disse: Apascenta os meus cordeiros.

16 Tornou a perguntar-lhe pela segunda vez: Simão, filho de João, tu me amas? Ele lhe respondeu: Sim, SENHOR, tu sabes que te amo. Disse-lhe Jesus: Pastoreia as minhas ovelhas.

17 Pela terceira vez Jesus lhe perguntou: Simão, filho de João, tu me amas? Pedro entristeceu-se por ele lhe ter dito, pela terceira vez: Tu me amas? E respondeu-lhe: SENHOR, tu sabes todas as coisas, tu sabes que eu te amo. Jesus lhe disse: Apascenta as minhas ovelhas.

18 Em verdade, em verdade te digo que, quando eras mais moço, tu te cingias a ti mesmo e andavas por onde querias; quando, porém, fores velho, estenderás as mãos, e outro te cingirá e te levará para onde não queres.

19 Disse isto para significar com que gênero de morte Pedro havia de glorificar a Deus. Depois de assim falar, acrescentou-lhe: Segue-me.

Simón wa lä cui. Ei bänö wale ma nofimaö wejei ma cui, ¿cafänö wale shino yai nofimaö dodijia da culanö? —Awei —a cuma—. Wale daö. Bäfä nofimaö —Pedro a cuma. —Wale nofimaö ja lä, iba bä lä cui, iba oweja bä wai lä cui bä da iyama —a cuma.

16 Jesúsno a wälíi çoma. —Jonasi ijilubö Simón wa lä cui. ¿Wale nofimaö da culanö? —Awei, tä a wäyäle —Pedro a cuma—. Wale daö. Bäfä nofimaö lä. Abinaja Jesús e cuma. —Wale nofimaö ja lä, iba oweja bä da nowama —e cuma.

17 Öjö däjä, Jesúsno 3 a wälíi çoma. —Jonasi ijilubö Simón wa lä cui. ¿Wale nofimaö da culanö? —e cuu çoma. ¿Öjö tawä? “¿Wale nofimaö da culanö?”, 3 a cuu ço ja, Pedro a bufi nö bleaama. Abinaja e cuma. —Bada tä. Wa tä daö jödödöwä. Bäfä lä nofimaö wei wale daö —e cuma. —Wale nofimaö ja lä, iba oweja bä da iyama, öjö lä.

18 ¿Öjö tawä? Cafä nija ei ya wä lä cui, bejedi lä ya wä. Wa osheo däjä, camishi wa cäcö fa ayolänö, wa juu lä ojode wei jamö wa juma. Öjö ma cui, wa wälobadao däjä, wa bococu nia leleo. Cafä nija ai anö täcö fa çacönö, wa juu ojode lä mlai jamö wa nia öböafälöö —e cuma.

19 Einaja a lä cuno wei, Pedro a nia lä shämono wei tä yai jömama, fii defi jamö bococu nia lä lelemabono wejei. A lä shämono wei tänö, Yai Bada tä nia doblao dablamama. Inaja a nowa fa talönö, —Camiyä nija a yai da nocaicu—e cuma.

20 Então, Pedro, voltando-se, viu que também o ia seguindo o discípulo a quem Jesus amava, o qual na ceia se reclinara sobre o peito de Jesus e perguntara: SENHOR, quem é o traidor?

21 Vendo-o, pois, Pedro perguntou a Jesus: E quanto a este?

22 Respondeu-lhe Jesus: Se eu quero que ele permaneça até que eu venha, que te importa? Quanto a ti, segue-me.

23 Então, se tornou corrente entre os irmãos o dito de que aquele discípulo não morreria. Ora, Jesus não dissera que tal discípulo não morreria, mas: Se eu quero que ele permaneça até que eu venha, que te importa?

O testemunho de João

24 Este é o discípulo que dá testemunho a respeito destas coisas e que as escreveu; e sabemos que o seu testemunho é verdadeiro.

20 Pedro a mö fa lacödalunö, Jesúsno bä lä nocamabono wei, ai a yaua dalalema, a yai lä nofimano wei e lä cui. Bä lä iyano wei jamö, Jesús sho cäcöbö lä jöcöjöono wei, öjö a cuoma. Jesús a wälili däjä, “Bada tä. ¿Wedi jamö a lä cuinö wa nia nomojoliaö?” e lä cuno wei a lä cui.

21 Pedronö öjö a yaua fa dalalönö, abinaja Jesús nija a cuma. —Bada tä. Quiji a nodiaö lä jäimi, ¿wedinaja öjö a nia li taamamou? —a cuma.

22 Jesús abinaja e cuma. —Äyämö ya juu ço showao mlao däjä, ya demi tabou ojodao ja, ya nia tamabou. Cama a nia lä taamamou wei tä ja, a bufi cuaa dijä. Camiyä nija a yai da nocaicu —e cuma.

23 ¿Öjö tawä? Öjö däjä, Jesús ai ebä nija, öjö tä a jilimou blaucublaliyoma. Abinaja bä nowa tayou cuaama. —Jesús nija a lä nocao wei öjö a lä cui, a nia jöwa nomaimi fa talei—bä cuma. Bä cuma ma cui, inaja Jesús a cunomi. Abinaja a shino cuma. “Äyämö ya juu ço showao mlao däjä ya demi tabou ojode ja, ya nia tamabou. Cama a nia lä taamamou wei tä ja, a bufi cuaa dijä”, Pedro nija a shino cuu bädaoma.

24 ¿Öjö tawä? Öjö a wäfa yai lä wäyämö wei a lä cui, Jesúsno bä lä nocamabono wei ai e mö feduwä lä cui, camiyä Juan, öjö lä bei ya e. Ei ya tä afa bluca lä wäyäle, öjö lä ya showawä. Camiyänö, öjö bei ya tä a bluca oniblaö lä cule. Ya tä a lä wäyäle, yama tä a bejedi daö.

25 Há, porém, ainda muitas outras coisas que Jesus fez. Se todas elas fossem relatadas uma por uma, creio eu que nem no mundo inteiro caberiam os livros que seriam escritos.

25 Öjö ma cui, ei bädawä mlai, Jesús a lä cuaano wei ai tä bluca cua showaa. Tä ą jödödöwä onibläö fa cunoje ja, sibä nö blucao fe balojoobö wei. Bitä a bada blaucuwä ma cui, öjö sibä cuobä a nö obö mlai, ya bufi cuu.

Atos dos Apóstolos	Atos
<p>Atos 1</p> <p style="text-align: center;">Prólogo</p> <p>¹ Escrevi o primeiro livro, ó Teófilo, relatando todas as coisas que Jesus começou a fazer e a ensinar</p> <p>² até ao dia em que, depois de haver dado mandamentos por intermédio do Espírito Santo aos apóstolos que escolhera, foi elevado às alturas.</p> <p>³ A estes também, depois de ter padecido, se apresentou vivo, com muitas provas incontestáveis, aparecendo-lhes durante quarenta dias e falando das coisas concernentes ao reino de Deus.</p> <p>⁴ E, comendo com eles, determinou-lhes que não se ausentassem de Jerusalém, mas que esperassem a promessa do Pai, a qual, disse ele, de mim ouvistes.</p> <p>⁵ Porque João, na verdade, batizou com água, mas vós sereis batizados com o Espírito Santo, não muito depois destes dias.</p> <p style="text-align: center;">A ascensão de Jesus</p>	<p>Atos 1</p> <p>Yai Bada a wafa Bufe lä wäyämamono wei tä a</p> <p>¹Deofilo, cafä nija ya si jaba lä oniblaleno wei si ja, Jesús ya wafa wäyää balöoma. A lä cuaano wei tä ma cui ja, täbä lä yömölano wei tä ma cui ja, öjö ya tä a bluca wäyää waiquioma,</p> <p>²a ösöö showao mlao däjä, a lä cuaano wei tä a lä cui. ¿Öjö tawä? Fedu jamö a çamamou showao mlao däjä, cama ebä nosiemaö balöoma, bä lä shömöleno wei bä lä cui. Yai Bada tä Bufinö a wä fa cadidonö, bä nosiemama.</p> <p>³A nö lä bleamano wejei däjä a fa nomalönö, a demi çai jocädou fa çolonö, cama ebä showawä lä cui nija a demi damoa çolaliyoma. A lä cuaano wei tä blucanö, a nö demi öjöbömolayoma. 40 tä mö didi cublou jaöo mlao däjä, öjö bä nija a dablamos lä cuaale jamö, Yai Badanö cama ebä nia çai lä cuo wei tä a wäyää cuaama.</p> <p>⁴¿Öjö tawä? Jesúsno bä çai cuo showao däjä, bä juu wasöma. —Äyämö, Jelusale jamö bä da yanöcücu —a cuma—. Fayänö tä afa wäyää lä balöono wei tä ja, bä nö da daicu, cafä wamacö nija ya tä afa da wäyäblei tä lä cui.</p> <p>⁵Juan a lä cuinö, mau u ja bä fe ojomaö ja, mau unö bä jödödöblamama ma cui, tä nö dedejeblo mlai ja, inaja showawä, Yai Bada tä Bufe yainö wamacö nia jödödöblaö nomöjöo —a cuma.</p> <p style="text-align: center;">Fedu jamö Jesús a lä çolayofälöno wei tä a</p>

6 Então, os que estavam reunidos lhe perguntaram: SENHOR, será este o tempo em que restaures o reino a Israel?

7 Respondeu-lhes: Não vos compete conhecer tempos ou épocas que o Pai reservou pela sua exclusiva autoridade;

8 mas recebereis poder, ao descer sobre vós o Espírito Santo, e sereis minhas testemunhas tanto em Jerusalém como em toda a Judéia e Samaria e até aos confins da terra.

9 Ditas estas palavras, foi Jesus elevado às alturas, à vista deles, e uma nuvem o encobriu dos seus olhos.

10 E, estando eles com os olhos fitos no céu, enquanto Jesus subia, eis que dois varões vestidos de branco se puseram ao lado deles

11 e lhes disseram: Varões galileus, por que estais olhando para as alturas? Esse Jesus que dentre vós foi assunto ao céu virá do modo como o vistes subir.

6 Öjö cudeenö, bä lä yododano wei däjä, Jesús a wəlimaje. —Bada tä. Isaeli yama ecö lä cui, eja yamacö nia bälöo shi ma wəlio wei ma cui, shomi bä bälöa läa showaa bashia lä cule. ¿Fei däjä, yamalecö bälöa lojodomabobä, ei tä waiquiwä tawä? —bä cuma.

7 Jesús a wə juo ja, abinaja bä nowa tama. —Öjö tä lä cui wama tä dabä wamacömi. Fayänö öjö tä shino daö ayao. “Fei däjä dodijiwä”, a cubä, öjö a shino.

8 Öjö ma cui, cafä wamacö nija Yai Bada tä Bufi bälöo däjä, wamacö nö wəlojoblobä, wamacö nia bayeliblamou. Öjö däjä, Jelusaleteli bä nija wamale əfa nia wäyäö. Judea jamö ma cui, Samalia jamö ma cui, wamale əfa wäyäö fa cuaaimadunö, täbä bälöo lä jödödole jamö ma cui, wamale əfa nia wäyäö cuaaö —a cuma.

9 Inaja bä nowa fa talönö, bä mammo showao däjä, Yai Bada tänö a ösömalefälöma. Öläjashi anö, a nö daamou mladaliyoma.

10 Fedu jamö Jesús a lä ösöimadi jamö, bä mö nonoo showao däjä, bolacabö täcöbö bädaliyoma. Camishi shuducaje cäcö labe ja, täcöbö didioma.

11 Abinaja bä nowa taböma. —Calilea tä ulifi jamö wamacö lä bälöle, ¿wedi tä tabä, bei wamacö mö li nonodia cule? Öjö Jesús a lä cui, fedu jamö a lä ösölöfe, wamacö lä dacöfe a lä cui, a nia itou çoyoluu. Cafä wamacö mammo showao däjä, fedu jamö a ösöa lä culufenaja, inaja a nia cublou çoo.

Os discípulos em Jerusalém

12 Então, voltaram para Jerusalém, do monte chamado Olival, que dista daquela cidade tanto como a jornada de um sábado.

13 Quando ali entraram, subiram para o cenáculo onde se reuniam Pedro, João, Tiago, André, Filipe, Tomé, Bartolomeu, Mateus, Tiago, filho de Alfeu, Simão, o Zelote, e Judas, filho de Tiago.

14 Todos estes perseveravam unânimes em oração, com as mulheres, com Maria, mãe de Jesus, e com os irmãos dele.

A escolha de Matias

15 Naqueles dias, levantou-se Pedro no meio dos irmãos (ora, compunha-se a assembléia de umas cento e vinte pessoas) e disse:

16 Irmãos, convinha que se cumprisse a Escritura que o Espírito Santo proferiu anteriormente por boca de Davi, acerca de Judas, que foi o guia daqueles que prenderam Jesus,

17 porque ele era contado entre nós e teve parte neste ministério.

Juda a lä cuono wei jamö ai a lä lämaqueno wejei tä ą

12Oliba tä ąfa balöcö lä jilabolajei jamö, Jesús a fa çolufälönö, cama ebä lä nocamabono wei bä lä cui, Jelusale jamö ebä çoa çolayoma. Yo ajededaoma.

13Bä fa yafilönö, bä bälöblao lä feyacaono wei jamö bä fa dubofälönö, bä lucälayoma. Abinaja bä bluca cuoma, Pedro, Juan, Santiago, Andrés, Felipe, Tomás, Badolomei, Mateo, öjö bä bluca lucälayoma. Afeo bä ijilubö Santiago a çai lä cui. Simón a çai lä cui, Lomateli täbä lämabou nofi lä wålibono wei a lä cui. Santiago bä ijilubö Juda a çai lä cui.

14Öjö bä lä cui, Yai Bada nija showadi bä ą fadima. Öjö bä ma cui, suwä bä ma cui, Jesús bä nöö María e ma cui, Jesús bä fäähä ebä ma cui, inaja bä bluca cuoma.

15Bei. Jesucristo ebä lä yododano wei jamö, jai 120 bä cuoma. Öjö bä nija Pedro a fa ubladalunö, a wå falayoma.

16—Iba wamacö. Juda a lä cuaano wei tä ja, bamacö bufi wedinajamobä tämi, Jesús a juwäabeje, täbä lä lulubono wei a lä cui. Öjö tä da cublalui, Yai Bada a wåno bejedi wawäblobä, tä li cublaliyoma. ¿Öjö tawä? Nö badabö David a lä cui, Yai Bada tä Bufinö a wå fa cadidamanö, a wåfa wayoaö malä balöono wei.

17Camiyä yamacö ai a cuoma. Yai Bada a nosie juamobä, öjö a ma cui a çai taamaö mö feduo showaoma.

18 (Ora, este homem adquiriu um campo com o preço da iniquidade; e, precipitando-se, rompeu-se pelo meio, e todas as suas entranhas se derramaram;

19 e isto chegou ao conhecimento de todos os habitantes de Jerusalém, de maneira que em sua própria língua esse campo era chamado Acedama, isto é, Campo de Sangue.)

20 Porque está escrito no Livro dos Salmos: Fique deserta a sua morada; e não haja quem nela habite; e: Tome outro o seu encargo.

21 É necessário, pois, que, dos homens que nos acompanharam todo o tempo que o SENHOR Jesus andou entre nós,

22 começando no batismo de João, até ao dia em que dentre nós foi levado às alturas, um destes se torne testemunha conosco da sua ressurreição.

23 Então, propuseram dois: José, chamado Barsabás, cognominado Justo, e Matias.

18 ¿Öjö tawä? —Pedro a cuma—. Öjö a doblou lä mlaono wei tä nowa ja, blada bä fa lululänö, öjö bä ja, tä nowa ulifi çoamamoma. Öjö tä ulifi showawä ja a fa quelunö, bei shibä bläshäblaliyoma.

19 Öjö tä lä cui, Jelusaleteli bä blucanö tä a jililemaje. Öjö tä a jililemaje yalo, İyabö wei tä afa ulifi jilaquemaje. Cama bä caficö a ja, Asedama tä a li cuoma.

20 ¿Öjö tawä? Tä a oni malä cule. Amowa täbä a oni ja, tä a lä cuu weinaja showawä. Fei däjä a yafibö nia blocoo. Öjamö lä ai a nia bälöo nodiomi. 'Einaja tä a cuu. Abinaja ai tä a çai —Pedro a cuma—. Cama a bada läobä tä ma cuono wei ma cui, fei däjä ai a nia läo juo nomöjöö. 'Einaja tä a cuu.

21-22 Öjö cudeenö, ai yama a nia lämabou nomöjöö —Pedro a cuma—. Bada tä Jesúsno yamalecö çai juu lä cuaano wei jamö, showadi bä lä çololoablalono wei bä lä cui, eja ai bä coyocoo. Juan nija Jesús a fe lä ojoblamono wei däjä, bä coyocoo fa showaonö, showadi camiyä yamacö nija bä yädäablalou cuaama. Fedu jamö Jesús a lä çoamamono wei däjä ma cui, öjö däjä bä çai yädäo showaoma. Öjö bä nija moli a nia yaiamou, Jesús yama a wafa demi jocädou wäyäo cuaabä jamö, öjönö yamalecö a bayelibläo cuaabä —a cuma.

23 Jesucristo ebänö, öjö a wä fa jililäjänö, bolacabö cäcöbö jömöblalemaje. Ai bänö, José Basabaa, a jömöblalemaje, Juto a

²⁴ E, orando, disseram: Tu, SENHOR, que conheces o coração de todos, revela-nos qual destes dois tens escolhido

²⁵ para preencher a vaga neste ministério e apostolado, do qual Judas se transviou, indo para o seu próprio lugar.

²⁶ E os lançaram em sortes, vindo a sorte recair sobre Matias, sendo-lhe, então, votado lugar com os onze apóstolos.

Atos 2

A descida do Espírito Santo

¹ Ao cumprir-se o dia de Pentecostes, estavam todos reunidos no mesmo lugar;

² de repente, veio do céu um som, como de um vento impetuoso, e encheu toda a casa onde estavam assentados.

³ E apareceram, distribuídas entre eles, línguas, como de fogo, e pousou uma sobre cada um deles.

wəfa çai lä cuono wei. Madia a çai jömöblaö mö fedulayomaje.

²⁴ Öjö däjä, Yai Bada nija bä nö bayeli nacao ja, abinaja bä cuma. —Bada tä. Cafänö wa täbä bufi bluca yai lä daö wei, cafä wa. Ei cäcöbö nija wa yaiamaö lä bufile, camiyä yamacö nija a jömaö da cadido, öjö a yai cuobä.

²⁵ Cafä wa nosie juamobä a Juda lä cuono wei jamö, a bada läo nomöjöobä. Jesucristonö bä lä shömöleno wei bä nija a yädäobä. Öjö bä nija Juda a yädäobä a ma cuono wei ma cui, a yacläa dicolayoma. A nö bleaabä jamö a alayoma —Yai Bada nija bä cuma.

²⁶ Öjö däjä, madofi a jamö cäcöbö əfa fa oniblalöjenö, a nia lä yaiono wei a wəfa nia oni wawäo mömaje. ¿Öjö tawä? Inaja bä fa cuanö, Madia a wəfa oni wawälayoma. Öjö a wəfa fa wawälönö, Jesucristonö bä lä shömöleno wei bä nija a yädäquema.

Atos 2

Yai Bada a Bufi lä waloqueyoluno wei tä ə

¹ Showadi bä nii lalou däjä, judio bä iyaö çai lä çocamou wei tä cublou fa çolonö, bä yododabä jamö Jesucristo ebä bluca çocablou çolayoma.

² Yedu jai wadoli a wə bada cuwä tä ə fa itoimanö, bä lä loono wei a yafi lä cui jamö, a wə jödödöblaliyoma.

³ Öjö bä nija, jai cowa wacöbä cuwä wacöbä wai fa shedequeblalunö, öjö bä bluca nija wacöbä wai dökäcäolaliyoma.

⁴ Todos ficaram cheios do Espírito Santo e passaram a falar em outras línguas, segundo o Espírito lhes concedia que falassem.

O dom de línguas

⁵ Ora, estavam habitando em Jerusalém judeus, homens piedosos, vindos de todas as nações debaixo do céu.

⁶ Quando, pois, se fez ouvir aquela voz, afluiu a multidão, que se possuiu de perplexidade, porquanto cada um os ouvia falar na sua própria língua.

⁷ Estavam, pois, atônitos e se admiravam, dizendo: Vede! Não são, porventura, galileus todos esses que aí estão falando?

⁸ E como os ouvimos falar, cada um em nossa própria língua materna?

⁹ Somos partos, medos, elamitas e os naturais da Mesopotâmia, Judéia, Capadócia, Ponto e Ásia,

¹⁰ da Frígia, da Panfília, do Egito e das regiões da Líbia, nas imediações de Cirene, e romanos que aqui residem,

⁴Inaja tä fa cuonö, Jesucristo bluca ebä nijamö, Yai Bada a Bufi fa jödödöblalunö, bä ʔ faö shomiblamalema. Yai Bada a Bufenö bä ʔ fa bädamanö, shomi bä caficö ʔ ja bä ʔ bluca fadou cuaama.

⁵Bei. Öjamö, Jelusale jamö, judio bä bluca bälöblaama, Yai Bada nija bä bejedimou bufi lä doblaono wei.

⁶Öjö a wʔ bada lä jilileno wejei däjä, bä bluca çocabloyoluma. Bä ʔ faö lä shomiblalinyono wei bä ʔ fa jililäjeno, bä bufi wedinajamoma. Cama bä caficö ʔ showadawä ja, tä ʔ jililemaje yalo,

⁷bä bufi shädayaimoma. Bä bufi wedinajamolanö bä ʔ fama. —Ei bä ʔ bluca lä cui, çcama Calileатели bä mlai daanö?

⁸çWedinaja tawä? Camiyä bamacö ʔ caficö cadidiwä showawä ja, bä ʔ faö mö feduwä.

⁹Bluca bamacö shomi coyocoa lä cule. Badia jamö bä lä bälöle bä ma cui, Media jamö bä lä bälöle bä ma cui, Elama jamö bä lä bälöle bä ma cui, bä cua lä cule. Mesobodamia jamö bä lä bälöle bä ma cui, Judea jamö bä lä bälöle bä ma cui, Cabadosia jamö bä lä bälöle bä ma cui, Bodo jamö bä lä bälöle bä ma cui, Asia jamö bä lä bälöle bä ma cui, bä bluca coyocoa.

¹⁰Judio bamacö waiquiwä bamacö ma cui, judio bamacö nija bä lä ççao wei bä ma cui, bä bluca coyocoa mö fedua —bä cuma—. Flijia jamö bä lä bälöle bä ma cui, Baçfília jamö bä lä bälöle bä ma cui, Ejido

11 tanto judeus como prosélitos, cretenses e arábios. Como os ouvimos falar em nossas próprias línguas as grandezas de Deus?

12 Todos, atônitos e perplexos, interpelavam uns aos outros: Que quer isto dizer?

13 Outros, porém, zombando, diziam: Estão embriagados!

O discurso de Pedro

14 Então, se levantou Pedro, com os onze; e, erguendo a voz, advertiu-os nestes termos: Varões judeus e todos os habitantes de Jerusalém, tomai conhecimento disto e atentai nas minhas palavras.

15 Estes homens não estão embriagados, como vindes pensando, sendo esta a terceira hora do dia.

16 Mas o que ocorre é o que foi dito por intermédio do profeta Joel:

jamö bā lä bälöle bā ma cui, öjö bā çai bluca cua lä cule. Libia jamö, Sileneteli bā lä bälöle tä ajede jamö, öjamö bā lä bälöle bā ma cui, Lomateli bā fama lä çoblaliyono wei bā ma cule, öjö bā bluca coyocoa.

11Cleda jamö bā lä bälöle bā ma cui, Alabia jamö bā lä bälöle bā ma cui, bāmacö bluca cua. Camiyä bāmacö ą cāficö cadidiwä showawä ja, bā ą faö lä cule. Yai Bada a wāfa lojode lä wäyöö wejei, camiyä bāmacö ą faö lä culenaja, bā ą faö cuaaö cudeenö, walalawä bāma bā ą jiliaö lä cule —bā cuma.

12Bā bufi bluca shādayaimoma. Bā bufi wedinajamoma yalo, cama bā çai wāliyodima. —¿Wedinaja dodijiwä tawä?

13Öjö ma cui, ai bā lä cuinö bā noca flecamaje. —Shi wālimamodima ubā dude fa coalalöjenö, bā ą li biyācāblalou lä cubiyei. Nashiwä toubänö bā shi li wālii —bā cuma.

Pedronö bā lä yömölano wei tä ą

14Öjö ma cui, Pedro a wā juo showadaoma. Ai bā 11 lä cuono wei bā çai fa ubladalunö, a wā icali fama. —Judio wamacö mö lä fedui. Jelusale jamö wamacö lä bälöle wamacö. Ei ya wā lä cui, wamale ą da jililä.

15Ei bā lä cui, wama bā shi ąfa wālii lä tafe, bā shi wālii malä mlai. Einaja a motoca jaba ösöblou cuo dājä, täbā shi wālibä tä cuami.

16Ma, ei bā ą lä shomiblalufe, yedu jamö Yai Bada a wāno wäyälēwä Joeli a lä

17 E acontecerá nos últimos dias, diz o SENHOR, que derramarei do meu Espírito sobre toda a carne; vossos filhos e vossas filhas profetizarão, vossos jovens terão visões, e sonharão vossos velhos;

18 até sobre os meus servos e sobre as minhas servas derramarei do meu Espírito naqueles dias, e profetizarão.

19 Mostrarei prodígios em cima no céu e sinais embaixo na terra: sangue, fogo e vapor de fumaça.

20 O sol se converterá em trevas, e a lua, em sangue, antes que venha o grande e glorioso Dia do SENHOR.

21 E acontecerá que todo aquele que invocar o nome do SENHOR será salvo.

22 Varões israelitas, atendei a estas palavras: Jesus, o Nazareno, varão aprovado por Deus diante de vós com

cuinö, öjö tä ʄfa ʄai wäyöö balöö showaoma. Abinaja tä ʄ cuu.

17Yai Bada ya wʄno taö lä cule. Yai Bada tänö täbä nia lä jömaö wei tä cublou ajedou däjä, bluca bä nija Yai Bada tä Bufi nia jöwa yai jöbömou. Wamacö ijilubö bä ma cuinö, wamacö tääbö bä ma cuinö, a wʄno nia wäyööje. Tä nia lä cublou wei, cafäteli ai bä fiyanö, tä yai nia wawädou mööje. Bada bä lä cuinö, tabi tä nia li dablaöje.

18Bejedi lä ya wʄ. Yai Bada a nosie juamobä bä suwä ma cui nija, bä wʄlo ma cui nija, Yai Bada cama a Bufi nia jöböamou. A Bufi fa jöbömoicunö, a wʄno nia jöwa wäyööje.

19Täbä bufi möblobä, fedu jamö tä nö lä quilijii, tä nia bluca wawämadayou. Bitajamö ma cui, yanowamö bamacö lä cule jamö, a mayo nia ʄai jöwa dablamos nö quiliaö. İyä iyä bä ma cui, cowa wacöbä ma cui, waqueshi bä bada lä toluou wei bä ma cui, öjö täbä nia bluca wawäblou.

20Bada tä nö nia yai lä quiliaö wei, tä mö jalu cublou showao mlao däjä, motoca a shji nia jöwa lublou balöö. Belibo a ma cui, iyä iyä bä wacä lä culenaja, a nia cublou nö quilio.

21Öjö däjä, Bada a nija a bayeliblamou lä bufio wei a lä cui, a nia jöwa jucäamou. 'Einaja tä ʄ cuu. ʄÖjö tawä? —Pedro a cuma—.

22Isaeli cä wama ecö. Nasaleteli Jesús ya wʄfa wäyöö ja, wamale ʄ da jililä. Yai Bada tänö cafä wamacö nija Jesús a fa

milagres, prodígios e sinais, os quais o próprio Deus realizou por intermédio dele entre vós, como vós mesmos sabeis;

²³ sendo este entregue pelo determinado desígnio e presciência de Deus, vós o matastes, crucificando-o por mãos de iníquos;

²⁴ ao qual, porém, Deus ressuscitou, rompendo os grilhões da morte; porquanto não era possível fosse ele retido por ela.

²⁵ Porque a respeito dele diz Davi: Diante de mim via sempre o SENHOR, porque está à minha direita, para que eu não seja abalado.

²⁶ Por isso, se alegrou o meu coração, e a minha língua exultou; além disto, também a minha própria carne repousará em esperança,

²⁷ porque não deixarás a minha alma na morte, nem permitirás que o teu Santo veja corrupção.

²⁸ Fizeste-me conhecer os caminhos da vida, encher-me-ás de alegria na tua presença.

shömölönö, a nö wəlojoblamalema, wamacö bufi jaducublobä. Yai Bada tänö a nia lä shömano wei, “Fei a waiquiwä”, wama a nofi tabobä. ¿Öjö tawä? Cafä wamacö nija a da cuoblei däjä, Yai Bada a lä cui, ;bejedi a lojode damalalema! Tä nö lä quiliiji tä bluca wawämalema. Jesús nija Yai Bada a lojode damoa dodijilaliyoma. ’¿Öjö tawä? —a cuma—.

²³Öjö a Jesús shäbeje, wama a jöbäa dicoquema. Yai Bada tänö inaja a taamaö bufi doblao waiquioma yalo, tä cublaliyoma. Tä daö waiquioma. Wəlidiwä talewä bä nija, fii balitama defi jamö wama a shäa dicomalema.

²⁴Öjö ma cui, a ma shäleno wejei ma cui, Yai Bada tänö a jucäa fe yadilema. A çai demi jocädamaö çolayoma. A nomaö shi wəlijioyä a cuono malä mlai.

²⁵¿Öjö tawä? Öjö yedu ja, Davidnö a wəfa wäyää balöoma. Abinaja a cuma. Bada a lä cui, showadi ya bufibou. Ya shominajablou mlaobä, wale malä ajedebou wei.

²⁶Öjö cudeenö, ya bufi doblalou. Ya wə bufi çai doblao faö. Quilii mlai ja ya nia cudio.

²⁷Bä lä nomaö wei bä cuobä jamö, wale noshi nia öjödabou malä mlai. Camiyä wale lä yaileno wei ya lä cui, wale sicö nia jodemaimi.

²⁸Dodijidawä ya cudiobä, cafänö wale damama. Wale çai lä cua wei tänö,

29 Irmãos, seja-me permitido dizer-vos claramente a respeito do patriarca Davi que ele morreu e foi sepultado, e o seu túmulo permanece entre nós até hoje.

30 Sendo, pois, profeta e sabendo que Deus lhe havia jurado que um dos seus descendentes se assentaria no seu trono,

31 prevendo isto, referiu-se à ressurreição de Cristo, que nem foi deixado na morte, nem o seu corpo experimentou corrupção.

32 A este Jesus Deus ressuscitou, do que todos nós somos testemunhas.

33 Exaltado, pois, à destra de Deus, tendo recebido do Pai a promessa do Espírito Santo, derramou isto que vedes e ouvis.

showadi ya bufi nia doblalou. 'Einaja a cuma —Pedro a cuma—.

29Iba wamacö. Wamacö bufi yai jaducublobä, ya wä nia wawädoablalou. Nö badabö David a lä cui, öjö tä äfa lä tano wei ja, cama a wäfa tamonomi. ¿Öjö tawä? David a fa nomalönö, mashita jamö nomawä a didiquemaje. Bäma a didibou malä showale.

30Öjö ma cui, Yai Bada a wäno wäyälwä a li David cuoma cudeenö, tä nia lä cublou wei tä ja, a moyawäo showaoma. Yai Bada a wä lä wäono wei, tä ä çai daö waiquioma, cama David a bada läo lä cuono weinaja, e nia bada nodiwä lämabou lä juono wei tä ä lä cui.

31'Öjö cudeenö, tä cublou showao mlao däjä, Yai Bada tänö a shömabä a lä yaileno wei, a nia demi jocädou lä çono wei tä çai daö showaoma. ¿Öjö tawä? Bä lä nomaö wei bä cuobä jamö, a noshi nia äfa öjödaboimi lä wäyano wei ja, cama a wäfa tamou mlai ja, a nia lä shömano wei bei a wäfa li wäyama. Öjö sicö yai jodemanomi.

32Öjö Jesús a lä cui, Yai Bada tänö a demi jocädamaö çolayoma. Camiyä bluca yamacö mamocunö, yama a demi daa çolalei cublelei.

33'¿Öjö tawä? —a cuma—. A nö Bada öjöböamobä, cama Yai Bada jayu boco mashi jamö, a dökämabou lä culadi. Öjamö a Bada lä dökämaqueno wei däjä, bä Föönö a dobälema. Cama a Bui äfa wäyämamou lä balöono wei tä ja, a dobälema. Öjö tä ja, cama a fa

³⁴ Porque Davi não subiu aos céus, mas ele mesmo declara: Disse o SENHOR ao meu SENHOR: Assenta-te à minha direita,

³⁵ até que eu ponha os teus inimigos por estrado dos teus pés.

³⁶ Esteja absolutamente certa, pois, toda a casa de Israel de que a este Jesus, que vós crucificastes, Deus o fez SENHOR e Cristo.

Três mil batizados

³⁷ Ouvindo eles estas coisas, compungiu-se-lhes o coração e perguntaram a Pedro e aos demais apóstolos: Que faremos, irmãos?

³⁸ Respondeu-lhes Pedro: Arrependei-vos, e cada um de vós seja batizado em nome de Jesus Cristo para remissão dos vossos pecados, e recebereis o dom do Espírito Santo.

³⁹ Pois para vós outros é a promessa, para vossos filhos e para todos os que ainda

dobämamoludunö, camiyä yamalecö dobäa fe dolea nomöjolema. Ei wama tä lä möle, wama tä ʘ lä jiliale, öjönö tä wawäblamalei lä cufe.

³⁴Cama David a ösöono malä mlai, fedu jamö. A ösöono ma mlai ma cui, abinaja a cuma. Iba Bada a nija, abinaja Bada a yai lä cui a cuma. Eja, camiyä ya lä cule jamö a da döcäiquiyo, jayu ya boco mashi jamö.

³⁵Eja wa döcão showao däjä, bä nö lä nabämou wei bä lä cui, cafä nija ya bä möfe nia quilili bomabou. 'Einaja a cuma. ¿Öjö tawä? —Pedro a cuma—.

³⁶Isaeli wama ecö bufi bluca jaducublobä ya wä. Öjö Jesús a lä cui, fii balitama defi ja wama a lä shämaleno wei a showawä lä cui, Yai Bada tänö Bada bei a yai tablamalema. A shömabä a lä yaileno wei, öjö a —a cuma.

³⁷¿Öjö tawä? Pedro a wä fa jililäjenö, bä bufi nö yai bleaaö fe balojooma. Pedro a ma cui nija, Jesucristonö bä lä shömöleno wei ai bä ma cui nija, abinaja bä cuma. — Shädayai. Iba wamacö. ¿Wedinaja yamacö li cuaaö dodijjobä? —bä cuma.

³⁸A wä juo ja, abinaja Pedro a cuma. — Wedinaja mlai. Wälidiwä tä ja, bä bufi da lädalü. Jesucristo nija wamacö bufi fa cuicunö, öjö a wänö, bä fe da ojomamo. Wamacö doblou lä mlai tä ma cule, tä nowa mladamabä. Inaja wamacö cublaliyo ja, cama Yai Bada tä Bui ja, wamacö nia dobämamou.

³⁹Cafä wamacö ma cui nija, wamacö ijilubö nodiwä ma cui nija, bä blajawä lä

estão longe, isto é, para quantos o SENHOR, nosso Deus, chamar.

⁴⁰ Com muitas outras palavras deu testemunho e exortava-os, dizendo: Salvai-vos desta geração perversa.

⁴¹ Então, os que lhe aceitaram a palavra foram batizados, havendo um acréscimo naquele dia de quase três mil pessoas.

Como viviam os convertidos

⁴² E perseveravam na doutrina dos apóstolos e na comunhão, no partir do pão e nas orações.

⁴³ Em cada alma havia temor; e muitos prodígios e sinais eram feitos por intermédio dos apóstolos.

⁴⁴ Todos os que creram estavam juntos e tinham tudo em comum.

bälöle bä ma cui nija, bluca wamacö bayeliblamobä tä ʔ wäa malä balöqueno wei. ʔÖjö tawä? Yai Bada bäma a lä bufiblaö wei a wʔ nō wäoma, bäma a nofi lä Badabole a lä cui. Cama nija bä ajedou çobä bä bufi lä taamaö wei bä lä cui nija a wʔ nō wäquema, täbä bluca bayeliblabä —a Pedro cuma.

⁴⁰Jesús a wʔfa wäyäö ja, bä yömöladima. Yai Bada etä ʔ ja bä nowa talanö, abinaja a çai cuablaloma. —Ei bä lä bälöblai, bä dobroimi waiquiwä. Öjö bä lä cui bä nō bleaabä jamö, wamacö nō bleaaö bashio mlaobä, bä da nowamöo —a cuma.

⁴¹Öjö cudeenö, Pedro a wʔ fa jililäjenö, tä ʔ dädaö lä showalayono wejei bä lä cui, bä fe bluca fa ojoblamolunö, Jesucristo ebä nija bä yädäblou showadalayoma. Bä lä yädäblaliyono wei bä lä cui, jai 3.000 bä cuoma.

⁴²Jesucristonö bä lä shömöleno wei bä ʔ jiliaö bufi doblaomaje. Öjö bä sho, bä nofi tamayou bufi doblaoma. Bä iyabä jamö ma cui, bä çai çocaablalou bufi doblaoma. Yai Bada nija bä nō bayeli nacaobä jamö ma cui, bä çai yädäablalou bufi doblao showaoma.

Yai Bada ebä lä cui bä lä taamayono wei tä ʔ

⁴³Jesucristonö bä lä shömöleno wei bä lä cuinö, tä nō lä quilijii showadi tä bluca wawämamaje, tä tamou dao lä mlai. Öjö cudeenö, öjamö lä bä bluca lä cuono wei bä quilima.

⁴⁴Jesús a bejedi lä bufibono wejei, cama bä bluca yaiblamolayoma. Bä

⁴⁵ Vendiam as suas propriedades e bens, distribuindo o produto entre todos, à medida que alguém tinha necessidade.

⁴⁶ Diariamente perseveravam unânimes no templo, partiam pão de casa em casa e tomavam as suas refeições com alegria e singeleza de coração,

⁴⁷ louvando a Deus e contando com a simpatia de todo o povo. Enquanto isso, acrescentava-lhes o SENHOR, dia a dia, os que iam sendo salvos.

Atos 3

A cura de um coxo

¹ Pedro e João subiam ao templo para a oração da hora nona.

² Era levado um homem, coxo de nascença, o qual punham diariamente à porta do templo chamada Formosa, para pedir esmola aos que entravam.

bayeliblayou bufi doblaoma. Cama bä madofibö ma cui ja, bä bufi läablalou mlai ja, bä madofibö nofi bluca ibamayoma.

⁴⁵ Öjö tawä? Abinaja bei bä taamayoma. Ai bä jöli ja, ulifi bä lä tabou wejei bä ma cui, madofi bä lä tabou wejei bä ma cui, blada bä ja bä jöböqueije. Öjö däjä, öjö blada bä ja, bä lä jölio wei bei bä bluca dobäleije, bä cuaama.

⁴⁶ Cama bä bluca lä cui, showadi Yai Bada e yafi jamö bä yododaö nosi blacäcodima. Cama bä yafibö jamö bä iyaö çai çocamodima. Bä iyamayou bufi doblaoma.

⁴⁷ Yai Bada a lä cui, showadi a nofi dodijaö doablamaje. Dodijidawä bä cuoma yalo, öjamö bä lä bälöle bä blucanö, bä nofimamaje. Inaja bä cuaalanö, Yai Bada tänö bä jucäaö lä nocamono wei bä lä cui, Jesucristo ebä nija bä yädäblamaö nosi blacäcofälöma.

Atos 3

A juu doblou lä mlaono wei a lä jalolayono wei tä

¹ Bei. Yai Bada nija showadi bä nö bayeli nacaobä tä cublou däjä, motoca a yadodafälöö däjä, Yai Bada etä yafi jamö Pedro, Juan sho cäcöbö alayoma.

² Öjamö, bä lä fablaaö wei jamö, a wəlo juno lä mlai a bälaquemaje, Dodijidawä yoca əfa lä jilabou wejei jamö. Öjö yoca lä jolale jamö, bä lä faö wei bä nija a nofi ojode tablamobä, showadi a lomabodimaje, a nacobä. A oshe lä

³ Vendo ele a Pedro e João, que iam entrar no templo, implorava que lhe dessem uma esmola.

⁴ Pedro, fitando-o, juntamente com João, disse: Olha para nós.

⁵ Ele os olhava atentamente, esperando receber alguma coisa.

⁶ Pedro, porém, lhe disse: Não possuo nem prata nem ouro, mas o que tenho, isso te dou: em nome de Jesus Cristo, o Nazareno, anda!

⁷ E, tomando-o pela mão direita, o levantou; imediatamente, os seus pés e tornozelos se firmaram;

⁸ de um salto se pôs em pé, passou a andar e entrou com eles no templo, saltando e louvando a Deus.

⁹ Viu-o todo o povo a andar e a louvar a Deus,

¹⁰ e reconheceram ser ele o mesmo que esmolava, assentado à Porta Formosa do

cublono wei dājā, a wālidio fa showadaonō a li wālidiona.

³Öjö a lä cuinō, Yai Bada etā yafi jamō Pedro, Juan sho cācōbö lucäo fa dalalönō, a nofi ojode tablamobä, a nacoma.

⁴Öjö nija cācōbö mamo fa showaicunō, Pedro a wā fama. —Camiyā yafācō nijamō mamo da showaicu.

⁵Öjö cudeenō, a mölaa fa showadaicunō, öjö cācōbö nija a mamo showadaliyoma ma cui,

⁶abinaja Pedronō a nowa taō nomöjöoma. —Blada ya bä tabou ma mlai, ya tä lä table tä ja, bāfā nia yai dobäo. Nasaleteli Jesucristo a wā lojodenō, wa fa ublaicunō, a da ju.

⁷Inaja a fa cunō, Pedronō jayu boco fa dälänō, a fa ublamaimadunō, öjö dājā showawä, yedu bei mamicō ma cui, bei wāyamobō ma cui, a jödödöwä jifudou showalayoma.

⁸Öjö a lä jifudole dājā, a shi jaliwä çai yudu yudumou showadaoma. A çai lojode juda judaablaloma. Öjö dājā, Yai Bada etā yafi jamō cācōbö çai lä lucäle dājā, a wā çai yudu yudumou showai, a wā çai juda judaablalou showai, cācōbö çai lucälaiyoma. Yai Bada a nofi doablaō dodijioma.

⁹Yai Bada e yafi jamō bä bluca lä cuono wei bä lä cuinō a juu dalalemaje. Yai Bada a nofi lä doano wei, a wā çai jililemaje.

¹⁰A nö çai öjöbölemaje. Yai Bada e yafi ja, Dodijidawä a wāfa yoca lä jilabou wejei jamō, a wālidiwä lä lodiono wei a malä

templo; e se encheram de admiração e assombro por isso que lhe acontecera.

O discurso de Pedro no templo

11 Apegando-se ele a Pedro e a João, todo o povo correu atônito para junto deles no pórtico chamado de Salomão.

12 À vista disto, Pedro se dirigiu ao povo, dizendo: Israelitas, por que vos maravilhais disto ou por que fitais os olhos em nós como se pelo nosso próprio poder ou piedade o tivéssemos feito andar?

13 O Deus de Abraão, de Isaque e de Jacó, o Deus de nossos pais, glorificou a seu Servo Jesus, a quem vós traístes e negastes perante Pilatos, quando este havia decidido soltá-lo.

14 Vós, porém, negastes o Santo e o Justo e pedistes que vos concedessem um homicida.

cuono wei, a nofi ojode tablamobä showadi a lä nacono wei. Öjö a dodijidablaliyoma yalo, bä bufi shädayaimoma. Bä shi bluca çai jalimolayoma.

Pedronö bä bluca lä yömölano wei tä a

11A juno lä mlai a walo lä cuinö, Pedro, Juan sho cäcöbö juwäbou showao däjä, ai bä lä cui bä a çai bluca läläaimama. — ;Shädayai! ¿Wedi tä mayo li dodijiwä? — bä bufi wedinajamolanö, bei bä cuma. Tä yafi yädäa lä boale ja bä cuoma, Salomo tä afa yafi lä jilabolajei jamö.

12Bä bluca lä çocamole tä fa dalalönö, abinaja Pedronö bä nowa tama. —Isaeli wama ecö. ¿Wedi tä ja, wamacö bufi li wedinajamou cule? ¿Wedi tabä camiyä yafäcö nija wamacö mamö li showaa cule? Ei yama a lä jumale, camiyä yafäcö a lojodenö tä cublonomi, camiyä yafäcö dodijaö lä showadaono wei tänö mlai.

13Bämacö nö badabö Ablaamö a ma cui nija, Isaacö a ma cui nija, Jacobo a ma cui nija, öjö bä nija a lä bufibrilamou wei a lä cuinö, Jesús a doblao damalalema. ¿Öjö tawä? Öjö Jesús a lä cui, Yai Bada a nosie yai lä juaö wei a, bada bänö a shäbeje, wama a noshi lä öjödabono wei a lä cui. Biladonö öjö a nia ma jujebiano wei ma cui, öjö a mamö mötale däjä, wama a waia dicolema.

14'Yai Bada a wä yai juabä, a ma yaiono wei ma cui, öjö a shino ma bejedimono wei ma cui, wama a wailema. Bilado wama a fa walinö, a lä unocai wei wama

15 Dessarte, matastes o Autor da vida, a quem Deus ressuscitou dentre os mortos, do que nós somos testemunhas.

16 Pela fé em o nome de Jesus, é que esse mesmo nome fortaleceu a este homem que agora vedes e reconheceis; sim, a fé que vem por meio de Jesus deu a este saúde perfeita na presença de todos vós.

17 E agora, irmãos, eu sei que o fizestes por ignorância, como também as vossas autoridades;

18 mas Deus, assim, cumpriu o que dantes anunciara por boca de todos os profetas: que o seu Cristo havia de padecer.

19 Arrependei-vos, pois, e convertei-vos para serem cancelados os vossos pecados,

a yai shino jujeblamaö bufi doblao dicooma.

15 ¿Öjö tawä? —a cuma—. Täbä lä demidamaö wei, wama a shäa dicomalema. Wama a ma shämaleno wei ma cui, Yai Bada tänö a demi jocädamaö çolayoma. Camiyä yamacönö, yama a demi daa çolalema.

16 Ei a walo lä cui, wama a lä dale, eja wama a lä möle, öjö Jesús a wä lojodenö bei a li lojodoblou çolayoma, Jesús yafä a nofi mölabou yalo. ¿Öjö tawä? Jesús yafä a nofi lä mölabole tänö, cafä wamacö nijamö ei a walo demi ublaa wawädoa lä cule.

17 Bei —a cuma—. Iba wamacö. Cafä wamacö ma cui, cafä wamacö nija bä bada lä läo wei bä ma cui, wamacö bufi mojuduoma yalo, öjö wama tä taö dicooma. Öjö ya tä daö.

18 Öjö ma cui, yedu jamö Yai Bada a wano wäyälwä bä a fa cadidonö, tä a wäyö balöomaje. A shömabä a lä yaileno wei e lä cui, öjö a nö nia lä bleano wei, tä a çai wäablalaö showaomaje. ¿Öjö tawä? Fei däjä tä a bejedi wawäblaliyoma. Wamacö cuaaö lä dicoono wei tä ja, Yai Bada tänö tä a bejedi wawäblamalema.

19 Öjö cudeenö, bamacö nowa taö lä cule —a cuma—. Wälidiwä tä ja, bä bufi da lädalü. Yai Bada nija bä bufi da cuicu. Wamacö doblou lä mlaono wei tä lä cui, tä nowa mladamabä. Inaja wamacö cuaaö ja, tä dodijidablamaö fa çolonö, Yai Bada tänö wamacö bufi lojodoamadibä.

20 a fim de que, da presença do SENHOR, venham tempos de refrigério, e que envie ele o Cristo, que já vos foi designado, Jesus,

21 ao qual é necessário que o céu receba até aos tempos da restauração de todas as coisas, de que Deus falou por boca dos seus santos profetas desde a antiguidade.

22 Disse, na verdade, Moisés: O SENHOR Deus vos suscitará dentre vossos irmãos um profeta semelhante a mim; a ele ouvireis em tudo quanto vos disser.

23 Acontecerá que toda alma que não ouvir a esse profeta será exterminada do meio do povo.

24 E todos os profetas, a começar com Samuel, assim como todos quantos depois falaram, também anunciaram estes dias.

25 Vós sois os filhos dos profetas e da aliança que Deus estabeleceu com vossos pais, dizendo a Abraão: Na tua descendência, serão abençoadas todas as nações da terra.

20 Jesús a çai shōmaö çobä, a shōmabä a lä yaileno wei a lä cui.

21 Fedu jamö Jesús a cublaa balöadayoa. Eja Yai Bada tänö tä bluca cadejeblaö lä bufiöle däjä, a shōmaö ço wä. Inaja Yai Bada tä malä cuno wei. ¿Öjö tawä? Yai Bada a wano wäyälwä bä a fa cadidonö, öjö tä afa wayoaö malä balöono wejei.

22 Moisesi a ma cuinö, Jesucristo a wafa wäyäö balöoma. Abinaja tä a cuu. Yai Bada a wano wäyabä, camiyä wale shōmaö lä cuaano weinaja, cafä Isaeli wama ecö nodiwä nija, ai a nia shōmaö cuo nomöjöo. Öjönö wamacö yömölaö lä bädao wei tä ma cui ja, wama a wä nia jiliaö.

23 Öjö Yai Bada a wano wäyälwä a nia lä shōmaö wei a lä cui, ai anö a wä jiliaimi ja, Yai Bada ebä nija a nia çocaomi. A nia nomamaö. '¿Öjö tawä? —Pedro a cuma—. Einaja tä a cuu.

24 Fei däjä tä lä wawäblöle, Yai Bada a wano wäyälwä bä bluca lä cuono wei bänö, öjö tä afa wäyämaje. Samuel a ma cuinö, bä cublou lä nodiono wei bä ma cuinö, ei tä lä wawäblöle tä afa bluca wäyämaje.

25 ¿Öjö tawä? Yai Bada a wano wäyälwä bä cuo lä balöono wei, wama ecö nodiwä. Cafä wamacö nö badabö nija Yai Bada a wä nö lä wäono wei däjä, abinaja Ablaamö a nowa tama. Bluca bä bälöjowä lä yaiblai bä ma cui, ijilufä ebä nodiwä

²⁶ Tendo Deus ressuscitado o seu Servo, enviou-o primeiramente a vós outros para vos abençoar, no sentido de que cada um se aparte das suas perversidades.

Atos 4

Pedro e João presos

¹ Falavam eles ainda ao povo quando sobrevieram os sacerdotes, o capitão do templo e os saduceus,

² ressentidos por ensinarem eles o povo e anunciarem, em Jesus, a ressurreição dentre os mortos;

³ e os prenderam, recolhendo-os ao cárcere até ao dia seguinte, pois já era tarde.

⁴ Muitos, porém, dos que ouviram a palavra a aceitaram, subindo o número de homens a quase cinco mil.

Pedro e João perante o Sinédrio

nija bä nia bayeliblamou mö feduo. '¿Öjö tawä? —a cuma—. Einaja tä ą cuu. Cafä wamacö lä cui, öjö Ablaamö wama ecö li nodiwä waiquiwä.

²⁶Öjö cudeenö, Yai Bada a wä yai lä juaö wei a fa wawämalönö, cafä wamacö nija a shömöa balölema, wamacö doblou lä mlai tä ja, wamacö fe bluca fa dadomalönö, wamacö yai bayeliblamobä —a Pedro cuma.

Atos 4

Pedro, Juan sho cäcöbö lä juwäleno wejei tä ą

¹Öjö bä nija Pedro, Juan sho cäcöbö ą faö showao däjä, bada bänö cäcöbö nabä waloaliyomaje. Nofi bäyälewä blowäjawä bä ma cui, Yai Bada etä yafi nowamabeje bä çai lä cuono wei a ma cui, saduseo bä çai bada ma cui, öjö bä bluca icuquema.

²Jesús a wäfa wäyäböma yalo bä jushuoma. ¿Öjö tawä? Jesús a demi jocädou lä culayono weinaja, yanowamö täbä nia demi çai jocädou ço, cäcöbö nofi cuu jushuama cudeenö, bä bada jushuoma.

³Öjö däjä cäcöbö juwäa showalemaje. Tä mö weyaa jaödalayoma cudeenö, cäcöbö fe lao fe jalubä, cäcöbö didiquemaje.

⁴Öjö ma cui, Pedro, Juan sho cäcöbö nija tä ą lä jilileno wejei ai bä bluca mö feduwä lä cuinö tä ą bejedi bufiblaö fa showadalojenö, Jesucristo ebä bluca cubliayoma. Öjö däjä, Jesucristo ebä lä cui, jai 5.000 bä wälo cublou majölayoma.

⁵ No dia seguinte, reuniram-se em Jerusalém as autoridades, os anciãos e os escribas

⁶ com o sumo sacerdote Anás, Caifás, João, Alexandre e todos os que eram da linhagem do sumo sacerdote;

⁷ e, pondo-os perante eles, os argüiram: Com que poder ou em nome de quem fizestes isto?

⁸ Então, Pedro, cheio do Espírito Santo, lhes disse: Autoridades do povo e anciãos,

⁹ visto que hoje somos interrogados a propósito do benefício feito a um homem enfermo e do modo por que foi curado,

¹⁰ tomai conhecimento, vós todos e todo o povo de Israel, de que, em nome de Jesus Cristo, o Nazareno, a quem vós crucificastes, e a quem Deus ressuscitou dentre os mortos, sim, em seu nome é que este está curado perante vós.

¹¹ Este Jesus é pedra rejeitada por vós, os construtores, a qual se tornou a pedra angular.

⁵Öjö tä fena ja, judio bä bada lä nosiemou wei bä ma cui, ai bä çai bada ma cui, Moisesi tä ą ja täbä lä damaö wejei bä ma cui, Jelusale jamö öjö bä bada çocablaliyoma.

⁶Anasi lija bä yododoblaliyoma, nofi bäyälewä a bada lä cui lija. Öjö bä lä çocablaliyono wei jamö, Anasi ai ebä cuo mö feduoma, Caifasi a ma cui, Juan a ma cui, Alejado a ma cui, öjö ebä bluca cuo mö feduoma.

⁷Pedro, Juan sho cäcöbö fa mötalömabalöjenö, cäcöbö wälimaje. Abinaja cäcöbö nowa tamaje. —¿Wedi tä lojodenö, öjö wafä a li walo jalomalema? ¿Wedi a wano, wafäcö inaja li cuaaö bashio? —cäcöbö nowa tamaje.

⁸Öjö dāja, Yai Bada tä Bufinö Pedro a fa jödödöblalönö, a wä juo shalilioma. — Bada wamacö lä läo wei wamacö. Wamacö bufi lä walalai wamacö çai bada.

⁹Ei a walo juu lä mlaono wei a lä cui, wama a bayeliblaö wälili ja, a lä jalolayono wei wama tä çai wälili ja,

¹⁰bä yömöca da daicu, öjö lä. Cafä wamacö ma cui nija, Isaeli bluca ebä ma cui nija, ya wä wawädou showadaobä. Nasaleteli Jesucristo a lä cui, fii balitama defi ja wama a lä shämaleno wei a lä cui, Yai Bada tänö a demi jocädamaö çolayoma. Öjö a wä lojode showawänö, ei wama a walo demi ublaa dblaö lä cule.

¹¹Jai maa mabä ja, wama a yafi nia lä itamaö wei wamacö bada lä culenö, maa wama ma lä waileno wei, öjö Jesucristo a

12 E não há salvação em nenhum outro; porque abaixo do céu não existe nenhum outro nome, dado entre os homens, pelo qual importa que sejamos salvos.

13 Ao verem a intrepidez de Pedro e João, sabendo que eram homens iletrados e incultos, admiraram-se; e reconheceram que haviam eles estado com Jesus.

14 Vendo com eles o homem que fora curado, nada tinham que dizer em contrário.

15 E, mandando-os sair do Sinédrio, consultavam entre si,

16 dizendo: Que faremos com estes homens? Pois, na verdade, é manifesto a todos os habitantes de Jerusalém que um sinal notório foi feito por eles, e não o podemos negar;

17 mas, para que não haja maior divulgação entre o povo, ameacemo-los para não mais falarem neste nome a quem quer que seja.

li waiquiwä. Öjö wama ma lä waileno wei, fei däjä a yafi colo lojodoobä, ma yai li cublou nomöjölajoma.

12Ai a nija bamacö nia lä jucäamou wei a cuami. Jödödöwä täbä lä bälöblai täbä ma cui nija, ai a wäfa wäyämamou malä mlai, bamacö jucäamobä —Pedronö bä nowa tama.

13Pedro, Juan sho cäcöbö ą waiteli lä juono wei tä fa dalalöjenö, bada bä bufi wedinajamoma. Oni sibä ja, cäcöbö damamou fe balojoono malä mlaono wei. Showadi ai bä cua lä bädalenaaja cäcöbö cuo mö malä feduono wei. Bä bufi fa möblalunö, “Jesus nija showadi cäcöbö lä nocaablalodino wei cäcöbö nofi yaiwä”, cäcöbö nofi tadalemaje.

14Öjö ma cui, cäcöbö nofi ma wälibono wejei ma cui, a lä jalomaböleno wei a çai ublaoböma yalo, bä ą läobä tä cuonomi.

15Öjö däjä, sibo jamö cäcöbö çai famaö fa bufijenö, bä lä yododooonö wei jamö, bada bä ą bluca wayou juoma.

16Abinaja bä nowa tayoma. —¿Wedinaja bei bäma cäcöbö li taamabä tawä? Ei cäcöbö ą lä fafe cäcöbö, tä nö lä quilijii tä malä wawämaböno wei. Bäma cäcöbö ąfa jolemou tabä tä cuami waiquiwä. Jelusaleteli bä blucanö, öjö tä daö malä waiquilajei.

17Öjö ma cui, ei tä ą lä wäyäfe, tä ą jilimou blaucublou mlaobä bäma cäcöbö ą shino da wasö, moli a bädawä ma cui nija Jesus a wäfa wäyäböö çödaaö mlaobä —bä nowa tayoma.

18 Chamando-os, ordenaram-lhes que absolutamente não falassem, nem ensinassem em o nome de Jesus.

19 Mas Pedro e João lhes responderam: Julgai se é justo diante de Deus ouvir-vos antes a vós outros do que a Deus;

20 pois nós não podemos deixar de falar das coisas que vimos e ouvimos.

21 Depois, ameaçando-os mais ainda, os soltaram, não tendo achado como os castigar, por causa do povo, porque todos glorificavam a Deus pelo que acontecera.

22 Ora, tinha mais de quarenta anos aquele em quem se operara essa cura milagrosa.

A igreja em oração

23 Uma vez soltos, procuraram os irmãos e lhes contaram quantas coisas lhes haviam dito os principais sacerdotes e os anciãos.

18 Öjö cudeenö, cäcöbö naca fa çomalöjenö, cäcöbö wasöö dodijiomaje. —Jesús wafä äfa nia wäyää çödaaimi. Öjö etä ä ma cui ja, wafä bä nia yömöläö çödaaimi —bä cuu fe blacäjoma.

19 Cäcöbö ma wasöno wejei ma cui, Pedro, Juan sho cäcöbö ä juo ja, abinaja cäcöbö cuma. —¿Wedi jamö tä lä cui tä yai dodijidawä, öjö lä? Yai Bada etä ä yai jilimamou mlai ja, cafä wamacö lä cuu wei, ¿öjö tä ä shino yai juamamobä daanö? ¿Wedinaja cafä wamacö bufi li cuu? Ma, cafä wamacö ä nia yai juamamoimi.

20 Yafä tä lä möno wei tä ma cui, yafä tä ä lä jilileno wei tä ä ma cui, yafä tä ä wäyää mladobä tä cua malä mlai —cäcöbö cuu mö feduoma.

21 Cäcöbö wasöoje ja, bada bä ä nö quiliama. Öjö däjä, cäcöbö jujeblalemaje. Cäcöbö nö ninili bleaamaö bufi ma doblaono wejei ma cui, yanowamö täbä nija bä quilima. Täbä shi doo malä waiquiono wei. A lä jalomaböleno wei tä nowa ja, bluca bänö Yai Bada a nofi doablaamaje.

22 Öjö a lä cui, Yai Bada tä lojode dablabeje, a lä jalomaböleno wei a wälo lä cui, a badao malä waiquiono wei. A wälidio showao däjä, lasha 40 a malä jayublmaleno wei.

Bä quilii mlaobä bä nö bayeli lä nacano wejei tä ä

23 Cäcöbö fa jujeblalöjenö, cama ebä nija cäcöbö çöblou lä çono wei jamö, cäcöbö ä nö wäoma. Nofi bäyäälewä blowäjäwä

²⁴ Ouvindo isto, unânimes, levantaram a voz a Deus e disseram: Tu, Soberano SENHOR, que fizeste o céu, a terra, o mar e tudo o que neles há;

²⁵ que disseste por intermédio do Espírito Santo, por boca de Davi, nosso pai, teu servo: Por que se enfureceram os gentios, e os povos imaginaram coisas vãs?

²⁶ Levantaram-se os reis da terra, e as autoridades ajuntaram-se à uma contra o SENHOR e contra o seu Ungido;

²⁷ porque verdadeiramente se ajuntaram nesta cidade contra o teu santo Servo Jesus, ao qual ungiste, Herodes e Pôncio Pilatos, com gentios e gente de Israel,

²⁸ para fazerem tudo o que a tua mão e o teu propósito predeterminaram;

bä ma cui, bä bufi lä walalai bä bada mö feduwä ma cui, öjö bä wano wäyaböö showadaojoloma.

²⁴Öjö cäcöbö ʘ fa jililäjenö, Yai Bada nija cama bä ʘ bluca faö showadaoma. —Bada tä. Yai Bada wa tä. Judu wa mösö lä tablaleno wei wa. Ulifi a bada ma cui, modu ubä lä cublai ubä ma cui, wa ubä tablalema. Fedu jamö bä bluca lä culadi bä ma cui, bita jamö bä bluca lä cule bä ma cui, mau jamö bä bluca lä cublai bä ma cui, wa bä bluca lä tablaleno wei, öjö cafä wa dodijiwä.

²⁵Wa wʘ juamobä, camiyä yamacö nö badabö David a lä cuono wei, bei wa Bufinö wa wʘ macocamama. Abinaja wa cuma. ʘWedi tä tabeje, judio bä lä mlai bä jushudou fe balojolayoma? Öjö bä shomi lä cuinö, ʘwedi tä tabeje, Yai Bada a nofi jole jole li washublalamaje?

²⁶Bä bälöo lä dodijio wei bä bluca lä cublai, bä wayu itoblaliyoma. Bä bada lä läo wei bä lä cui, bä çocablaliyoma. Bada tä lä bufiblamou wei tä ma cui, cama e lä yaileno wei a ma cui, cäcöbö nabä queobeje bä toujublaliyoma. 'Einaja wa cuma —Yai Bada nija bä cuma—.

²⁷Eja, Jelusale jamö bä mada toujablei. Elode a ma cui, Bösio Bilado a ma cui, judio bä lä mlai bä sho, Isaeli nodiwä ebä çai bluca sho, öjö bä bluca çocablaliyoma. Afä wa lä yaileno wei a lä cui, öjö Jesús a nabä çocamoamaje.

²⁸A nia lä taamano wejei, yedu jamö ma cui, cafänö wa tä taamaö bufi doblao

29 agora, SENHOR, olha para as suas ameaças e concede aos teus servos que anunciem com toda a intrepidez a tua palavra,

30 enquanto estendes a mão para fazer curas, sinais e prodígios por intermédio do nome do teu santo Servo Jesus.

31 Tendo eles orado, tremeu o lugar onde estavam reunidos; todos ficaram cheios do Espírito Santo e, com intrepidez, anunciavam a palavra de Deus.

A comunidade cristã

32 Da multidão dos que creram era um o coração e a alma. Ninguém considerava exclusivamente sua nem uma das coisas que possuía; tudo, porém, lhes era comum.

33 Com grande poder, os apóstolos davam testemunho da ressurreição do SENHOR Jesus, e em todos eles havia abundante graça.

34 Pois nenhum necessitado havia entre eles, porquanto os que possuíam terras ou

waiquioma. Wa tä taamaö bufi fa doblaonö, cafä wa lojodenö wa tä wawäblamalema.

29'Fei däjä ma cui, ei wa bä ä jiliaö, Bada tä —bä cuma—. Bä jowa waitelimou bufi doblao. ¿Öjö tawä? Cafä wa wä juamobä yamacö lä cui, yamacö bufi da lojodomabo, quilii mlai ja, afä yama tä ä wäyäö fe yadiobä.

30Yama tä ä wäyäbä jamö, bä lä jalili wei bä çai da jaloma, cafä wa mayo dablamobä. Wa wä juamobä, afä wa lä yaileno wei a Jesús lä cui, öjo a wä lojodenö, tä nö lä quilijii yama tä bluca wawämaö showadaobä —bä cuma.

31Yai Bada nija bä ä faö waicou däjä, bä lä çocablono wei a yafi lä cui, a yafi quida quidamou nö quiliama. Öjö bä bluca lä cui, Yai Bada tä Bufinö bä fa jödödöblalunö, bä quilii mlai ja etä ä wäyäö waitelblou showadalayomaje.

Bä bayeliblayou bufi lä doblaono wei tä ä

32Jesucristo bufilewä bä lä cui, bä bufi shedecou mlai ja, moli tä ja bä bufi bluca yaimoma. Bä bluca lä tabono wejei bä ma cui ja, “Ei iba moli tä li cuobä”, bä cunomi. Bä bufi läablalou mlai ja, bä madofibö nofi bluca ibamayoma.

33Jesucristonö bä lä shömöleno wei bä lä cuinö, Bada tä Jesús a wäfa demi jocädou wäyäöje däjä, Yai Bada a lojode damoa dodijia showadalaliyoma. Yai Bada tänö wawädowä bä bayelibläö cuaama.

34Cama bä nija, moli a ma cui a jolimobä a cuonomi. Abinaja bä showadi cuaama. Ulifi bä nofi lä tabono wejei bä lä cuinö,

casas, vendendo-as, traziam os valores correspondentes

³⁵ e depositavam aos pés dos apóstolos; então, se distribuía a qualquer um à medida que alguém tinha necessidade.

A oferta de Barnabé

³⁶ José, a quem os apóstolos deram o sobrenome de Barnabé, que quer dizer filho de exortação, levita, natural de Chipre,

³⁷ como tivesse um campo, vendendo-o, trouxe o preço e o depositou aos pés dos apóstolos.

Atos 5

Ananias e Safira

¹ Entretanto, certo homem, chamado Ananias, com sua mulher Safira, vendeu uma propriedade,

² mas, em acordo com sua mulher, reteve parte do preço e, levando o restante, depositou-o aos pés dos apóstolos.

³ Então, disse Pedro: Ananias, por que encheu Satanás teu coração, para que

blada bä ja bä ulifibö jöböamaje. Yafi bä lä tabono wejei bä ma cuinö, inaja showawä, bä yafibö jöböamou cuoma, blada bä ja. Öjö bä ja, bä blada lä doano wejei, bä blada çai fa waloojenö,

³⁵ Jesucristonö bä lä shömöleno wei bä nija, bä blada jöböamaje. Öjö bä lä cuinö, bä lä jöli wei bä dobäo fe dolemou nomöjöomaje.

³⁶ Öjö tawä? Inaja showawä, Shibleтели ai a çai cuaaö mö feduoma, José a wafa lä cuono wei. Lewi nodiwä öjö e li cuoma. Showadi täbä bufi lojodoaamaö cuaaö cudeenö, Jesucristonö bä lä shömöleno wei bä lä cuinö a wafa Benabei jilaa nömöjöquemaje.

³⁷ Öjö Benabei a lä cuinö, cama etä ulifi fa jöböcönö, blada bä dälema. Öjö bä blada çai fa waloicunö, Jesucristonö bä lä shömöleno wei bä nija bä jöböquema, bä lä jöli wei bä dobäo mö feduobeje.

Atos 5

Anania, Safila sho cäcöbö lä cuaano wei tä a

¹ Inaja bä ma cuaaö däjä ma cui, abinaja Anania a cuaaö dicooma, bä suwäbö Safila sho cäcöbö lä cui. Cama a ficalibö ca fa jöbömoicunö, blada bä dälema.

² Bä suwäbö e sho cäcöbö a wayou balöo ja, ai bä blada mashi jöyaquema. Ai bä blada mashi lä cui, Jesucristonö bä lä shömöleno wei bä nija, jai bä comi jöböquema a wä cuaama.

³ Öjö ma cui, abinaja Pedronö a nowa tama. —Anania. çWedi tä tabä fecula bada

mentisses ao Espírito Santo, reservando parte do valor do campo?

⁴ Conservando-o, porventura, não seria teu? E, vendido, não estaria em teu poder? Como, pois, assentaste no coração este desígnio? Não mentiste aos homens, mas a Deus.

⁵ Ouvindo estas palavras, Ananias caiu e expirou, sobrevivendo grande temor a todos os ouvintes.

⁶ Levantando-se os moços, cobriram-lhe o corpo e, levando-o, o sepultaram.

⁷ Quase três horas depois, entrou a mulher de Ananias, não sabendo o que ocorrera.

⁸ Então, Pedro, dirigindo-se a ela, perguntou-lhe: Dize-me, vendestes por tanto aquela terra? Ela respondeu: Sim, por tanto.

⁹ Tornou-lhe Pedro: Por que entrastes em acordo para tentar o Espírito do SENHOR?

a Sadanasi nija bei wa bufi li lulumoa dicolayoma? ¿Wedi tabä Yai Bada a Bufi nija wa li jolemolayoma? Afä ficali wa täca lä nomöjöküeno wei täca nowa ja, wa bä blada lä däleno wei, wa bä mashi tabou malä showale.

⁴Wa täca jöböaö showao mlao däjä, afä täca cadidiwä cuoma. Wa täca fa jöböcönö, öjö täca nowa ja wa bä blada lä däleno wei, afä bä çai blada cuo showaoma. Wa bä jöböaö bufi doblao ja, wa bä jöböabä bä li cuoma. Wa bä noshi umabou bufi doblao ja, wa bä noshi çai umabobä. Einaja tä yai ma cuono wei ma cui, ¿wedi tä tabä, jai wa bä comi jöböquema bei wa wä li cuaaö dicooma? Yanowamö yamacö nija wa jolemonomi. Yai Bada nija wa yai jolemoa dicolayoma —Pedronö a nowa tama.

⁵Ananianö öjö a wä fa jililänö, a nomawä wäcadou showalayoma. Öjö tä ä lä jiliano wejei, bä bluca quilia fe balojolaliyoma.

⁶Fiya bänö, acadafu sicönö a nomawä fa açablalöjenö, sibo jamö a çai fa alujenö, a didiquemaje.

⁷Inaja tä cublou waiquilayono wei ja, tä nö fa dedejedalunö, öjamö lä bä suwäbö e mojodi waloa jäqueyoluma.

⁸Öjö nija Pedro a wä faö nomöjöküoma. —Ficali täca nowa ja, ¿einaja bä cudale wafä bä dälema? —a cuma. —Awei —a jole cuma—. Wa lä cufenaja bä cudale yafä bä dälema —a cuma.

⁹Einaja a cuu ja, abinaja Pedronö a nowa tama. —¿Wedinaja wafäcö bufi cuu fa

Eis aí à porta os pés dos que sepultaram o teu marido, e eles também te levarão.

10 No mesmo instante, caiu ela aos pés de Pedro e expirou. Entrando os moços, acharam-na morta e, levando-a, sepultaram-na junto do marido.

11 E sobreveio grande temor a toda a igreja e a todos quantos ouviram a notícia destes acontecimentos.

Os apóstolos fazem muitos milagres

12 Muitos sinais e prodígios eram feitos entre o povo pelas mãos dos apóstolos. E costumavam todos reunir-se, de comum acordo, no Pórtico de Salomão.

13 Mas, dos restantes, ninguém ousava ajuntar-se a eles; porém o povo lhes tributava grande admiração.

14 E crescia mais e mais a multidão de crentes, tanto homens como mulheres, agregados ao SENHOR,

15 a ponto de levarem os enfermos até pelas ruas e os colocarem sobre leitos e

dicoonö, inaja bei wafäcö nowa li tayoma? ¿Wedi tabä Yai Bada wafä a Bufi mölamabä, bei wafäcö li wabäo dicoblaoma? Bei. ¡Feyalofä a nomawä lä didiqueno wejei, bä mamicö jowa blölölömou çö lä cuimi! Öjamö lä, cafä wa nomawä nia bälaö nomöjooje —a cuma.

10 Pedro a cotä ja, a suwä fa wäcäblaicunö, a waicou showadaoma. Fiya bä fa falönö, a nomawä fa dalalöjenö, sibo jamö öjö a çai aa nomöjölayomaje. Bä feyalobö a didia lä balöqueno wejei jamö, öjö a didia yädäquemaje.

11 Jesucristo ebä bluca lä cui, bä quilii dodijioma. Ai bä ma cui, tä ä lä jiliano wejei bä bluca çai quilii fe balojooma.

Yai Bada tä mayo wawäa lä dodijimaleno wejei tä ä

12 Jesucristonö bä lä shömöleno wei bä lä cuinö, Jelusaleteli bä nijamö, tä nö lä quilijii bluca tä wawämamaje. Yai Bada etä yafi yädäa lä boale ja, showadi bä bluca yododblaama, Salomo e äfa yafi lä cule jamö.

13 Ai täbä lä cui, öjö bä nija täbä jole jole yädäblou quilima. Öjö ma cui, Jelusaleteli bä lä cuinö, “Öjö bä nofi yai dodijaö”, Jesucristo ebä nofi tabou fe balojoomaje.

14 ¿Öjö tawä? Jesucristo a bejedi fa bufilöjenö, showadi bä yädäblou nosi ma blacäcono wei ma cui, ¡jöjö däjä yai! Wälo bä ma cui, suwä bä ma cui, Bada tä nija bä bluca yädäblou dodijilayoma.

15 Jalili bä jalomaö fa dalalöjenö, bä shi fa jalimolunö, cama jalili ebä çai bluca

macas, para que, ao passar Pedro, ao menos a sua sombra se projetasse nalguns deles.

16 Aflúia também muita gente das cidades vizinhas a Jerusalém, levando doentes e atormentados de espíritos imundos, e todos eram curados.

A prisão dos apóstolos

17 Levantando-se, porém, o sumo sacerdote e todos os que estavam com ele, isto é, a seita dos saduceus, tomaram-se de inveja,

18 prenderam os apóstolos e os recolheram à prisão pública.

19 Mas, de noite, um anjo do SENHOR abriu as portas do cárcere e, conduzindo-os para fora, lhes disse:

20 Ide e, apresentando-vos no templo, dizei ao povo todas as palavras desta Vida.

21 Tendo ouvido isto, logo ao romper do dia, entraram no templo e ensinavam.

sibolayomaje. Pedro a jayuabä jamö, bei yo casö jamö bä jalili blaauquemaje. Täbä maqueobä täbä ja, bä maqueaquemaje. ¿Öjö tawä? Öjamö lä Pedro a jayuaö däjä, “Bei a malashinö bä fa jöyablamafälönö bä jalobä”, a nofi tabomaje.

16Jelusaleteli bä shabonobö jamö ai bä yanobö lä siboblamono wei jamö ma cui, ai bä bluca çai waloblaaö mö feduoma. Jalili bä ma cui, bä lä feculaböono wei bä ma cui, öjö bä çai fa waloicujenö, bä bluca jalolaliyoma.

Bada bänö Jesucristo ebä juwäa lä çalaleno wejei tä a

17Öjö ma cui, nofi bäyäälewä a bada lä cui, a bufi jushujuo fe balojooma. Cama nija bä cuo mö lä feduono wei bä saduseo ma cui, öjö bä bufi çai bluca jushujuo mö feduo showaoma, Yai Bada yafi jamö bä lä badamou wei bä lä cui. Jesucristonö bä lä shömöleno wei, bä nofi doablamou ayao cudeenö, bä jushuoma.

18Öjö däjä, bä juwäa fa çomalöjenö, bä doblou lä mlai bä fe lä laono wei jamö, bä fe laa çomaquemaje.

19Öjö ma cui, didi däjä Yai Bada tänö ajele etä fa shömöludunö, bä fe lä laono wei yoca fa caloblalönö, bä öböa siboblaö çolayoma. Abinaja bä nowa tama.

20—Yai Bada etä yafi jamö wamacö cua fa çolunö, bä yömölaö da çoduje. Fei däjä, Yai Bada nija dodijidawä wamacö cua lä nomöjöle, bä a da wäyämö —bä nowa tama.

21Ajele a wä fa jililäjenö, Yai Bada etä yafi jamö bä lucäa fa fenalunö, tä a wäyää ço

Chegando, porém, o sumo sacerdote e os que com ele estavam, convocaram o Sinédrio e todo o senado dos filhos de Israel e mandaram buscá-los no cárcere.

²² Mas os guardas, indo, não os acharam no cárcere; e, tendo voltado, relataram,

²³ dizendo: Achamos o cárcere fechado com toda a segurança e as sentinelas nos seus postos junto às portas; mas, abrindo-as, a ninguém encontramos dentro.

²⁴ Quando o capitão do templo e os principais sacerdotes ouviram estas informações, ficaram perplexos a respeito deles e do que viria a ser isto.

²⁵ Nesse ínterim, alguém chegou e lhes comunicou: Eis que os homens que recolhestes no cárcere, estão no templo ensinando o povo.

²⁶ Nisto, indo o capitão e os guardas, os trouxeram sem violência, porque temiam ser apedrejados pelo povo.

fenaomaje. Bei. Bä nia lä yododano wei jamö, nofi bäyäälewä a badanö, cama ebä çai waloa fenaquema. Öjö däjä, Isaeli ebä bada lä cui, bä bluca naca fenaalalema, bä ą wayobä. Bä bluca fa çocablalunö, Jesucristo ebä nia çaoö fa fenaohenö, ai ebä shömölemaje, bä fe lä lamaqueno wejei jamö.

²²Öjö ma cui, bä fe lä laono wei jamö bada bä waloo däjä, bä cuonomi. Öjö däjä, bä cuono lä mlai tä ą wäyää çojolomaje. Abinaja bä cuma.

²³—Bä fe lä lao wei tä yafi jamö, yoca lojodooma ma cui, sibo jamö yoca nofi lä läbou wejei bä läo ma showao däjä ma cui, yama yoca fa caloblalönö, a yafi blocooma —bä nowa tamaje.

²⁴Öjö däjä, öjö tä ą fa jililäjenö, bä bufi wedinajamolayoma. Yai Bada etä yafi nowamabeje bä çai lä cule a bada ma cui, nofi bäyäälewä blowäjawä bä ma cui, “Shädayai. ¿Wedinaja bei tä nia cublou nomöjöo, öjö lä?”, bä bufi cudaliyoma.

²⁵Öjö däjä, ai a çoblou fa nomöjölonö, öjönö bä yömöläö nomöjöoma. —ıQuija, quija! Wama bä fe lä laqueno wei bä lä cui, Yai Bada etä yafi jamö bä cua çoa lä cubiyei. Täbä yömöläö çoa lä cubiyejei — a cuma.

²⁶Öjö däjä, Yai Bada etä yafi nowamabeje bä çai lä cule a bada lä cuinö, cama ebä fa nacalänö, bä çoa çolemaje. Yanowamö täbä nija bä quilima yalo, dodijidawä bä öböalalefälömaje. “Maa ma bänö

27 Trouxeram-nos, apresentando-os ao Sinédrio. E o sumo sacerdote interrogou-os,

28 dizendo: Expressamente vos ordenamos que não ensinásseis nesse nome; contudo, enchestes Jerusalém de vossa doutrina; e quereis lançar sobre nós o sangue desse homem.

29 Então, Pedro e os demais apóstolos afirmaram: Antes, importa obedecer a Deus do que aos homens.

30 O Deus de nossos pais ressuscitou a Jesus, a quem vós matastes, pendurando-o num madeiro.

31 Deus, porém, com a sua destra, o exaltou a Príncipe e Salvador, a fim de conceder a Israel o arrependimento e a remissão de pecados.

32 Ora, nós somos testemunhas destes fatos, e bem assim o Espírito Santo, que Deus outorgou aos que lhe obedecem.

yamalecö shäö mlaobeje”, bä bufi fa cunö, bä icali öbömanomije.

27Bä çai waloa fa çöicujenö, bada bä lä yododoono wei jamö, bä mötalebblamemaje. Nofi bäyäälewä a bada lä cuinö, abinaja bä nowa tama.

28—Jesús wama a wafa wäyää çödaaö mlaobä, bämacö wasöo ma dodijiono wei ma cui, Jelusaleteli bä nijamö, öjö wama tä a jowa jödödöblamaö waiquia lä cule. Öjö bädawä mlai, öjö a lä shämono wei a lä cui, camiyä yamacö nija wama tä nowa jowa shadimabou bufi doblao —a cuma.

29Öjö ma cui, Pedro, Jesucristonö bä lä shömöleno wei ai bä sho, abinaja bä cuma. —Yai Bada yama a wä yai jiliabä yamacö. Yanowamö wamacö a ma läo wei ma cui, bämacö a çai nia jiliaimi.

30Fii balitama defi ja wama a fa basumacönö, Jesús wama a shämalema. Wama a ma shämaleno wei ma cui, Yai Badanö a demi jocädamaö çölayoma, bämacö nö badabö nija a lä bufiblamou wei a lä cuinö.

31¿Öjö tawä? A nö Bada öjöböamobä, cama Yai Bada jayu boco mashi jamö, a döcamabou lä culadi. Yanowamö täbä jucäabä, öjö a Bada. Wälidiwä tä ja, Isaeli nodiwä ebä bufi lädamabä, a Bada tablamalema, bä doblou lä mlai tä ma cule, tä nowa mladamabä.

32¿Öjö tawä? Tä lä cublaliyono wei yama tä afa wäyääbä, öjö yamacö. Yai Bada a Bui ma cuinö tä afa çai wäyää. A wä lä

O parecer de Gamaliel

33 Eles, porém, ouvindo, se enfureceram e queriam matá-los.

34 Mas, levantando-se no Sinédrio um fariseu, chamado Gamaliel, mestre da lei, acatado por todo o povo, mandou retirar os homens, por um pouco,

35 e lhes disse: Israelitas, atentai bem no que ides fazer a estes homens.

36 Porque, antes destes dias, se levantou Teudas, insinuando ser ele alguma coisa, ao qual se agregaram cerca de quatrocentos homens; mas ele foi morto, e todos quantos lhe prestavam obediência se dispersaram e deram em nada.

37 Depois desse, levantou-se Judas, o galileu, nos dias do recenseamento, e levou muitos consigo; também este pereceu, e todos quantos lhe obedeciam foram dispersos.

38 Agora, vos digo: dai de mão a estes homens, deixai-os; porque, se este

juaö wejei bä nija a Bufi jöböamou —bä cuma.

33Inaja bä cuma yalo, bä bada jushudou fe fa balojolonö, bä shäö bufi doblaomaje.

34Öjö ma cui, bä lä yododano wei bä nijamö, ai a faliseo lä cui a bada ubladaliyoma. Camalieli a wafa cuoma. Moisesi tä a ja täbä lä damaö wei öjö a bada cuoma. Judio bä blucanö a nofi tabomaje. Öjö a fa ubladalunö, Jesucristonö bä lä shömöleno wei bä lä cui, bä sibomaö balöo bufima, cama bada bä a wayou juo balöobä.

35Öjö bä fa famalöjenö, bada bä lä yododono wei bä nija abinaja Camalieli a cuu juoma. —Isaeli wama ecö. Ei wama bä nia lä taamaö wei tä ja, bä bufi da moyaweicu. ¿Öjö tawä?

36Ei tä cublou showao mlao däjä, ai tä wawäblou mada balöoblei. Öjö Deuda a wafa lä cuono wei a fa wawäblalönö, a wafa bada wäyämamou fa cuanö, cama nija bluca bä lulolayoma. Öjö nija jai 400 bä nocaoma. Öjö ma cui, a fa shälöjenö, cama ebä bluca lä nocamabono wei bä mada sheleleblalui. Öjö däjä, tä a jilimamou çödaaö mlai, tä a mladou showalayoma.

37Öjö a nodi jamö, Calileатели a Judanö, cama ai ebä lulubou nomöjöoma. ¿Öjö tawä? Bämalecö afa bluca da onimablejei däjä, a wawäblaliyoma. Öjö a fa shälöjenö, cama ebä lä nocamabono wei bä bluca çai sheleleblou nomöjölayoma.

38'Fei däjä ma cui, abinaja ya cuu ja wamale a da jililä. Ei bä lä cui bä yabäca

conselho ou esta obra vem de homens, perecerá;

³⁹ mas, se é de Deus, não podereis destruí-los, para que não sejais, porventura, achados lutando contra Deus. E concordaram com ele.

⁴⁰ Chamando os apóstolos, açoitaram-nos e, ordenando-lhes que não falassem em o nome de Jesus, os soltaram.

⁴¹ E eles se retiraram do Sinédrio regozijando-se por terem sido considerados dignos de sofrer afrontas por esse Nome.

⁴² E todos os dias, no templo e de casa em casa, não cessavam de ensinar e de pregar Jesus, o Cristo.

Atos 6

A instituição dos diáconos

¹ Ora, naqueles dias, multiplicando-se o número dos discípulos, houve murmuração dos helenistas contra os hebreus, porque as viúvas deles estavam sendo esquecidas na distribuição diária.

dijejä. Bä cuobä. Ei tä ą ma tabolajei ma cui, yanowamö tä ą bädawä ja, tä ą cudio mlaicätä.

³⁹Öjö ma cui, ei Yai Bada tä mayo waiquiwä cua ja, öjö bä nija wamacö nö nia walojaimi. Yai Bada tä ma cui nija wamacö ą läo dicoo wei, ¿öjö tawä? —a cuma.

⁴⁰Inaja a lä cuu wei, a wä jililemaje. Jesucristonö bä lä shömöleno wei bä lä cui, bä lucäa fa çomalöjenö, bä si yafelilalemaje. Jesús a wafa wäyää çödaaö mlaobeje, bä wasöö çomaje. Öjö däjä, bä jujeblaö showalayomaje.

⁴¹Bada bä lä çocaono wei jamö, bä faa çolayofälöma. Jesús a nowa ja bä nö li bleaama cudeenö, bä bufi doblaloma. Inaja Yai Bada tänö bä taamaö bufi doblao ja, bä bufi yai doblaloma.

⁴²Yai Bada etä yafi jamö ma cui, cama bä yafibö jamö ma cui, showadi bä damaö fe yadiomaje. Täbä yömöläöje ja, abinaja bä cudima. —Yai Bada tänö a shömabä a lä yaileno wei a lä cui, öjö Jesús a waiquiwä.

Atos 6

Jesús ebä bayeliblebeje bä 7 lä yaileno wejei tä ą ¹Bei. Öjö däjä, Jesucristo nija bä lä nocao wei ebä blucablou däjä, cama bä showawä bä ąfa tayoma. Clesiateli bä caficö ą lä däleno wejei bä judio lä cui, bä nacömoma, cama judio bä caficö ą lä showabono wejei bä nija. Nii showadi bä jöbää lä shedeaö wejei bä ja, camateliyoma bä lä feiblono wei bä walablaö dicooje ja, bä jushudaliyoma.

² Então, os doze convocaram a comunidade dos discípulos e disseram: Não é razoável que nós abandonemos a palavra de Deus para servir às mesas.

³ Mas, irmãos, escolhei dentre vós sete homens de boa reputação, cheios do Espírito e de sabedoria, aos quais encarregaremos deste serviço;

⁴ e, quanto a nós, nos consagraremos à oração e ao ministério da palavra.

⁵ O parecer agradou a toda a comunidade; e elegeram Estêvão, homem cheio de fé e do Espírito Santo, Filipe, Prócoro, Nicanor, Timão, Pármenas e Nicolau, prosélito de Antioquia.

⁶ Apresentaram-nos perante os apóstolos, e estes, orando, lhes impuseram as mãos.

²Jesucristo 12 ebä lä cuinö tä nia fa cadejeblajenö, Jesucristo nija bä lä nocaono wei ebä bluca çocamomamaje. Abinaja bä nowa tamaje. —Yai Bada yama etä ʔ wäyäbä, ʔjö yamacö li waiquiwä. Nii bä ja yamacö yabäcamou ja tä dodijidawämi.

³ʔjö tawä, iba wamacö? ʔjö cudeenö, cafä wamacö nija 7 wama bä nia yaiaö, nii showadi bä jöbäbeje jamö, yama bä lämabobä. Bä ʔfa wayoamou dao lä mlai wama bä nia yaiaö, Yai Bada tä Bufinö bä lä jödödöbou wei, bä bufi çai lä jaducui.

⁴Inaja cama bä li ma cuaaö däjä, camiyä Yai Bada nija yamacö ʔ fadibä, yama etä ʔ çai wäyädibä, showadi ʔjö yama tä nabä nia cadidou mö feduo —bä cuma.

⁵ʔjö bä ʔ ja, bä bufi bluca fa doblalonö, ei bä ʔfa lä cule bä yailemaje. Esteban a yailemaje, a bufi cadidilanö Jesucristo a nofi lä mölabono wei a lä cui. Yai Bada tä Bufinö a jödödöbou ja, showadi a cadidoma. Felipe a çai yailemaje. Blocolo a ma cui, Nicanolo a ma cui, Dimono a ma cui, Bamena a ma cui, Nicolasi a ma cui, ʔjö bä bluca yaialalemaje. Nicolasi a lä cui, Adioquiateli a cuoma. Judio a jaba cuono ma mlai ma cui, ʔjö bä nija a fa yädäblalunö, Jesucristo nija a bufi cuquema.

⁶ʔjö bä 7 lä cui, Jesucristonö bä lä shömöleno wei bä nija bä çai jumaje. Wawädowä bä bada nia fa lämabojenö, bä imicö maquelanö, Yai Bada nija bä nö bayeli nacamaje.

⁷ Crescia a palavra de Deus, e, em Jerusalém, se multiplicava o número dos discípulos; também muitíssimos sacerdotes obedeciam à fé.

Estêvão perante o Sinédrio

⁸ Estêvão, cheio de graça e poder, fazia prodígios e grandes sinais entre o povo.

⁹ Levantaram-se, porém, alguns dos que eram da sinagoga chamada dos Libertos, dos Cireneus, dos alexandrinos e dos da Cilícia e Ásia, e discutiam com Estêvão;

¹⁰ e não podiam resistir à sabedoria e ao Espírito, pelo qual ele falava.

¹¹ Então, subornaram homens que dissessem: Temos ouvido este homem proferir blasfêmias contra Moisés e contra Deus.

¹² Sublevaram o povo, os anciãos e os escribas e, investindo, o arrebatarem, levando-o ao Sinédrio.

⁷Inaja bä fa cuanö, Yai Bada tä ä jilimou blaucou cuaama. Öjö däjä, Jelusale jamö, Jesucristo nija bä nia lä nocaio wei ebä blucablou dodijilayoma. Nofi bäyäälewä ai bä bluca ma cuinö, Jesucristo etä ä fa julejenö, a bufilemaje.

Esteban a lä juwäleno wejei tä ä

⁸Yai Bada tänö Esteban a bayelibou wawädooma, a nö çai wälojomaboma. Yanowamö täbä nija, tä nö lä quilijii tä bluca wawämama, tä tamou dao lä mlai.

⁹Öjö däjä, Esteban nija judio ai bä ä läoma. Öjö Sileneteli ai bä cuoma. Alejadiateli ai bä cuo mö feduoma. Shomi bä judio lä yododaö wei yafi jamö, showadi öjö bä çocabloma, Jueblano tä äfa yafi lä jilabono wejei jamö. Silisia jamö bä judio lä bälöle ai bä ma cui, Asia jamö bä judio lä bälöle ai bä ma cui, öjö bä lä cui bä ä çai bluca läoma.

¹⁰Öjö ma cui, Yai Bada tä Bufinö a wä faö fa moyawäonö, Estebannö bä ä nö wälojamanomi.

¹¹Öjö däjä, ai täbä nija Esteban a nofi washuquemaje, bada bä nija a wäfa jole wäyäbeje. Öjö bä lä cui, abinaja bä jole cuma. —Estebannö Moisesi a nö lä waiblano wei, yama a wä jililema. Yai Bada tä ma cui, tä nö çai waiblano. Yama a wä jililema —bä jole cuma.

¹²Öjö bä ä ja, ai bä shi bluca jalimoa showadalayoma. Bada bä ma cui, Moisesi tä ä ja täbä lä damaö wejei bä ma cui, ai bä ma cui, öjö bä shi fa jalimolunö, Esteban a nabä juu showadaomaje. A fa

13 Apresentaram testemunhas falsas, que depuseram: Este homem não cessa de falar contra o lugar santo e contra a lei;

14 porque o temos ouvido dizer que esse Jesus, o Nazareno, destruirá este lugar e mudará os costumes que Moisés nos deu.

15 Todos os que estavam assentados no Sinédrio, fitando os olhos em Estêvão, viram o seu rosto como se fosse rosto de anjo.

Atos 7

A defesa de Estêvão

1 Então, lhe perguntou o sumo sacerdote: Porventura, é isto assim?

2 Estêvão respondeu: Varões irmãos e pais, ouvi. O Deus da glória apareceu a Abraão, nosso pai, quando estava na Mesopotâmia, antes de habitar em Harã,

3 e lhe disse: Sai da tua terra e da tua parentela e vem para a terra que eu te mostrarei.

juwälöjenö, bada bä yododoobä jamö a shailefälömaje.

13 Esteban a wãfa jole wäyãbeje, ai bä fa ublamacöjenö, abinaja öjö bä jole cuma. —Ei Yai Bada yama etã yafi lä yaibole tä ma cui, tä yafi nö waiblaö dicoo. Moisesi tä a ma cui, showadi tä a nö çai waiblaö.

14 Yama a wã malä jilileno wei. Nasaleteli Jesús a lä cuinö, ei bei a yafi nia jowa wãliaö. Moisesinö yamalecö taamaö lä bufino wei tä a lä cui, öjö bei tä a nia jowa shomiblamaö nomöjöö—bä cuma.

15 Bada bä lä yododoono wei bä lä cui, Esteban nija bä mamö fa showaicunö, wäyãcu shi lä wacalamiono wei wäyãcu dalalemaje, ajele bä wäyãcu lä culenaja showawä.

Atos 7

Bada bä nija Esteban a wã lä juono wei tä a

1 Nofi bäyãalewä a bada lä cui, Esteban nija abinaja a cuma. —¿Fei bä a lä fafe, bä a bejedi daanö?

2 Abinaja Esteban a cuu nomöjööma. —Iba wamacö. Bada wamacö. Wamale a da jililä. Camiyã bämacö nö badabö Ablaamö a lä cui nija, Yai Bada etã shi wawälayoma. ¿Öjö tawä? Mesobodamia jamö a bälöo showao däjä, Alana jamö a waloo showao mlao däjä a fa damolalunö,

3 abinaja Ablaamö a nowa taö ja, a cuma. Afã wa tä ulifi tabi fa feicänö, afã wa bä fa dacönö, a da alufälö. Cafã nija ya tä ulifi nia lä jömöaö wei jamö, wa waloobä. ¿Öjö tawä? —Esteban a cuma—. Einaja Yai Bada a cuma.

⁴ Então, saiu da terra dos caldeus e foi habitar em Harã. E dali, com a morte de seu pai, Deus o trouxe para esta terra em que vós agora habitais.

⁵ Nela, não lhe deu herança, nem sequer o espaço de um pé; mas prometeu dar-lhe a posse dela e, depois dele, à sua descendência, não tendo ele filho.

⁶ E falou Deus que a sua descendência seria peregrina em terra estrangeira, onde seriam escravizados e maltratados por quatrocentos anos;

⁷ eu, disse Deus, julgarei a nação da qual forem escravos; e, depois disto, sairão daí e me servirão neste lugar.

⁸ Então, lhe deu a aliança da circuncisão; assim, nasceu Isaque, e Abraão o circuncidou ao oitavo dia; de Isaque procedeu Jacó, e deste, os doze patriarcas.

⁴Inaja a nowa fa talönö, cadeo bä ulifibö tabi fa feicöfälönö, Alana jamö a bälöblaa nomöjöquefälöma. Öjamö lä bä föö e bufi fa mlaicunö, Yai Bada tänö eja a bälää nomöjöqueyoluma, bamacö bälöa lä showale tä ulifi ja.

⁵Eja a ma bäläqueno wei ma cui, camanö tä ulifi nofi yai tabobä, wajaquemi tä wai ulifi ma cui tä jöböanomi. Tä jöböaö showadaono ma mlai ma cui, tä ulifi tabou juobeje tä afa wäyää balöö showaoma. '¿Öjö tawä? Bä ijilubö e cuo showaono ma mlai ma cui, cama nodiwä ebä nija tä ulifi nofi nia tamabou nodiablalou showaoma.

⁶Yai Bada tänö a yömölaö ja, cama nija bä nia lä nodiblonö wei tä afa wää showaquema, shomi täbä nija bä nia lä bälöblaono wei tä a ja. Öjamö bä nosie juamobä bä shi nia wälímabomaje. Bä nö bleaamaö showaoje däjä, lasha bluca 400 a nia jöwa famaö nodiablalou showaomaje.

⁷Abinaja Yai Bada a cuma. Bä nosie juamobä bä nia ma tabou wejei ma cui, camiyänö öjö ya bä nö nia bleaamaö mö feduo. Öjö ya bä nö bleaamaö fa balöönö, iba bä lä cuinö tä ulifi nia daafälöoje. Camiyä nija bä nö bayeli nacaobä, eja wale nofi nia çocamoayoluuje. '¿Öjö tawä? —Esteban a cuma—. Einaja Yai Bada a cuma.

⁸Öjö däjä, Ablaamö a nia lä bayeliblano wei tä a fa wäcönö, bei bä mosi sicö joyamaö bufima, cama ebä nö öjöböamobä. A wä nofi jaducubolajenö,

⁹ Os patriarcas, invejosos de José, venderam-no para o Egito; mas Deus estava com ele

¹⁰ e livrou-o de todas as suas aflições, concedendo-lhe também graça e sabedoria perante Faraó, rei do Egito, que o constituiu governador daquela nação e de toda a casa real.

¹¹ Sobreveio, porém, fome em todo o Egito; e, em Canaã, houve grande tribulação, e nossos pais não achavam mantimentos.

¹² Mas, tendo ouvido Jacó que no Egito havia trigo, enviou, pela primeira vez, os nossos pais.

¹³ Na segunda vez, José se fez reconhecer por seus irmãos, e se tornou conhecida de Faraó a família de José.

bei bä mosi sicö joyamaö nodiablalobeje. Öjö cudeenö, Ablaamö bä ijilubö Isaacö e oshe lä cublono wei däjä, 8 tä mö didi fa tablamalönö, bä föö enö mosi sicö joyalema. Öjö Isaacö a lä cuinö, inaja showawä bä ijilubö Jacobo e taamaö nomöjöoma. Jacobo a lä cuinö, inaja showawä bä ijilubö 12 ebä taamaö nomöjöo nodiama. Öjö 12 ebä nija bamacö yaiablalou nodiablalou showawä.

⁹ ¿Öjö tawä? —a cuma—. Öjö 12 bäma ecö nodiwä lä yaile bä lä cuono wei bänö, bä fäähä José e nofi wəlibomaje. Cama a nofimamou ayao ja, a nofi fa wəlibojenö, Ejido jamö a bälabeje a jöböquemaje, blada bä ja. Öjö ma cui, Yai Bada tänö a bayelibou fa showaonö,

¹⁰a nö ma bleaamano wejei ma cui, a bayelibladima. A bufi fa moyawämabonö, Ejido jamö a bälöo lä dodijiono wei a lä cuinö, José a nofi mölaboma. Bada a tablamalema, Ejido tä ulifi jamö a bada läobä. Cama etä yafi jamö ma cui, öjamö a çai lämaboma.

¹¹ Öjö däjä, Ejido ma cui jamö, Canaana ma cui jamö, ofi tä blaucublaliyoma —a cuma—. Täbä nö ofili bleaama. Bamacö nö badabö iyabä tä cuonomi dodijiwä.

¹² Öjö ma cui, Jacobonö Ejidoteli bä ulifibö afa nö niji jililema. Öjö däjä, öjamö bä ijilubö ebä jaba shömöa balölema, camiyä bamacö nö badabö lä cui.

¹³ Bä juu lä çono wei däjä, bä aiyobö ebä nija José a wəfa fa wäamonö, a nö

14 Então, José mandou chamar a Jacó, seu pai, e toda a sua parentela, isto é, setenta e cinco pessoas.

15 Jacó desceu ao Egito, e ali morreu ele e também nossos pais;

16 e foram transportados para Siquém e postos no sepulcro que Abraão ali comprara a dinheiro aos filhos de Hamor.

17 Como, porém, se aproximasse o tempo da promessa que Deus jurou a Abraão, o povo cresceu e se multiplicou no Egito,

18 até que se levantou ali outro rei, que não conhecia a José.

19 Este outro rei tratou com astúcia a nossa raça e torturou os nossos pais, a ponto de forçá-los a enjeitar seus filhos, para que não sobrevivessem.

20 Por esse tempo, nasceu Moisés, que era formoso aos olhos de Deus. Por três meses, foi ele mantido na casa de seu pai;

21 quando foi exposto, a filha de Faraó o recolheu e criou como seu próprio filho.

öjübömolayoma. Bada a yai lä cui nija, José ebä bluca damoa showalaliyoma.

14Josénö bä föö Jacobo e fa nacamalänö, cama nija bä bluca lä cuono wei bä çai naca mö fedua showamalema. Öjö bä bluca lä cui, 75 bei bä cuoma.

15'Öjö däjä, Ejido jamö Jacobonö cama ebä çai alayoma —a cuma—. Öjamö lä cama a yaçumö fa nomalönö, camiyä bamacö nö badabö yanöcö nomablou cuaaö mö feduoma.

16Bä fa nomalalunö, Siquemö jamö bei toubä maloco bälao çomaje. Öjamö lä maa maca jamö toubä didiquemaje, Ablaamönö tä ulifi lä lululeno wei jamö. Amolo bä ijilubö ebä nija, blada bä ja tä ulifi lä däleno wei jamö.

17'Öjö ma cui, Yai Badanö Ablaamö nija tä afa wäyöo lä balöono wei tä a wawäblou bufio däjä, Ejido jamö Jacobo nodiwä ebä fa balalönö, bä blucablaliyoma.

18Bä balaö showao däjä, Ejido jamö ai a bada läa nomöjöaliyoma. José nija bä jaba lä bayeliblamono wei, öjönö tä danomi.

19Öjönö bämalecö nö badabö mölamalema. Bä ijilubö lä cublono wei bä wawäblamaö bufima, bä nomamabä.

20'Öjö däjä, Moisesi a oshe cublaliyoma —a cuma—. A çai wai liyäjäo dodijioma. Bä föö e nija a oshe lä cuono wei däjä, belibo 3 bä lublamalema.

21Öjö däjä, a fa wawäblamalöjenö, bada bä tää enö a däa nomöjölema. Jai cama e

22 E Moisés foi educado em toda a ciência dos egípcios e era poderoso em palavras e obras.

23 Quando completou quarenta anos, veio-lhe a idéia de visitar seus irmãos, os filhos de Israel.

24 Vendo um homem tratado injustamente, tomou-lhe a defesa e vingou o oprimido, matando o egípcio.

25 Ora, Moisés cuidava que seus irmãos entenderiam que Deus os queria salvar por intermédio dele; eles, porém, não compreenderam.

26 No dia seguinte, aproximou-se de uns que brigavam e procurou reconduzi-los à paz, dizendo: Homens, vós sois irmãos; por que vos ofendeis uns aos outros?

27 Mas o que agredia o próximo o repeliu, dizendo: Quem te constituiu autoridade e juiz sobre nós?

28 Acaso, queres matar-me, como fizeste ontem ao egípcio?

dodijiwä dejemi a nofi fa taalönö, a badaalema.

22Ejidoteli bä nija Moisesi a fa damamonö, cama bä bufi jaducuwä lä culenaja a cublou mö fedulayoma. A wä lä fano wei tä ma cui ja, a çai lä cuaano wei tä ma cui ja, a nö wälojaö dodijioma.

23'Moisesinö lasha 40 a fa famalönö, cama ebä cadidiwä möö bufi doblaoma, Isaeli ebä nodiwä lä cui.

24Öjö bä nija a fa waloicunö, Ejidotelinö Moisesi camateli a nö bleaamaö fa dalalönö, a nö yuabä a icuquema. A shäa showadalema.

25Abinaja a bufi cuma. “Ya bä bayeliblabä, Yai Bada tänö wale lämabou a lä cule”, Moisesi a bufi cuma. “Ya bä nia lä bayeliblaö wei tä ja, iba bä bufi çai jaducua mö fedule dao”, a bufi ma cuno wei ma cui, bä bufi jaducuonomi.

26'Öjö tä fena ja, a aa fa çolunö, cama Isaeli ecöbö afa tayou dalalema. Cäcöbö nofimayou çobä, a wä faö läoma. “Iba wafäcö. Cafä wafäcö ma cui, çwedi tabä wafäcö afa tayou dicoa cule? Wafäcö nö bleaamayobä wafäcömi”, a cuma.

27Inaja a cuma ma cui, a yai doblou lä mlaono wei a lä cui, a wä lafujolanö a fa jaïlönö, a nowa tama. “Camiyä yamacö nija, çwedinö cafä bei wa li bada tamaquema, yamalecö dabloimi jömabä?

28Weyaja, Ejidoteli wa shäa lä taleno weinaja, çwale nia shaö cuo mö feduo daanö?” a cuma.

29 A estas palavras Moisés fugiu e tornou-se peregrino na terra de Midiã, onde lhe nasceram dois filhos.

30 Decorridos quarenta anos, apareceu-lhe, no deserto do monte Sinai, um anjo, por entre as chamas de uma sarça que ardia.

31 Moisés, porém, diante daquela visão, ficou maravilhado e, aproximando-se para observar, ouviu-se a voz do SENHOR:

32 Eu sou o Deus dos teus pais, o Deus de Abraão, de Isaque e de Jacó. Moisés, tremendo de medo, não ousava contemplá-la.

33 Disse-lhe o SENHOR: Tira a sandália dos pés, porque o lugar em que estás é terra santa.

34 Vi, com efeito, o sofrimento do meu povo no Egito, ouvi o seu gemido e descí para libertá-lo. Vem agora, e eu te enviarei ao Egito.

35 A este Moisés, a quem negaram reconhecer, dizendo: Quem te constituiu autoridade e juiz? A este enviou Deus

29 Öjö a wə fa jililänö, Madiana tä ulifi jamö Moisesi a docua mö cua showalayoma. Öjamö a fa bälöalunö, suwä a fa dälönö, bä ijilubö bolacabö ecöbö taquema.

30 ¿Öjö tawä? —Esteban a cuma—. Öjamö lä, lasha 40 a faa fa çomalönö, Sinai cäcö ajede jamö, Yai Bada a wə faö bufio ja, Moisesi nija ajele etä shömöledayoma. Fii defi wacö lä wao wei jamö, tä wawälayoma, ulifi bloque jamö.

31 Öjö tä fa dalalönö, tä mömou nö quilijioma yalo, a bufi mlama. Tä möö ajedeobä a blacö däjä, Bada tä a bädaliyoma.

32 Abinaja a cuma. Cafä wamacö nö badabö nija ya lä bufiblamou wei ya. Ablaamö ma cui nija, Isaacö ma cui nija, Jacobo ma cui nija, öjö bä nija ya lä bufiblamou wei ya. 'Einaja a cuma. Öjö däjä, Moisesi a quilili blösö blösömoma. Tä möö fa quilinö, a mö jöçöoma.

33 Abinaja Bada tänö a nowa taö ja a cuma. Wa mamicö lä didile täcö da jayublalö. Eja camiyä ya li cua yalo, miji wa tä ulifi lä cabale tä ulifi yaia.

34 Ejido jamö, iba bä nö lä bleaamalajei ya bä dabraö dodijia waiquia lä cule. Ya bä a nö bleaaö jiliaö waiquiwä. Ejidoteli bä nija ya bä jucäabä, ya itou waiquia lä cule. ¿Öjö tawä? Bei. Ejido jamö cafä bäfä nia shömaö.

35 ¿Öjö tawä? Einaja a cuma —Esteban a cuma—. Öjö Moisesi a lä cui, a wailemaje. “¿Wedinö bei wa li bada tamaquema,

como chefe e libertador, com a assistência do anjo que lhe apareceu na sarça.

36 Este os tirou, fazendo prodígios e sinais na terra do Egito, assim como no mar Vermelho e no deserto, durante quarenta anos.

37 Foi Moisés quem disse aos filhos de Israel: Deus vos suscitará dentre vossos irmãos um profeta semelhante a mim.

38 É este Moisés quem esteve na congregação no deserto, com o anjo que lhe falava no monte Sinai e com os nossos pais; o qual recebeu palavras vivas para no-las transmitir.

yamalecö dobroimi jömabä?”, bä cuma. Öjö ma cui, a ma waileno wejei ma cui, Yai Bada tänö bada öjö a fa tablamalönö, a shömölema, bä nö bleaabä jamö bä jucäabä. Fii defi möamo jamö, Yai Bada ajele etä lä wawälayono wei a wä ja, a shömölema.

36 Öjönö bä lulubou çöoma. Ejido jamö ma cui, modu Wacä u jamö ma cui, Yai Bada tä lojode dablamaö ja, tä nö lä quilijii tä bluca wawämaö cuaama, tä tamou dao lä mlai. Ulifi bloque jamö ma cui, öjamö lasha 40 a famaö lä cuaafälöno wejei jamö, inaja a cuaaö showalanö bä lulubou cuaama.

37 Öjö a Moisesi showawä lä cuinö, abinaja Isaeli nodiwä bä nowa tama. Yai Bada a wäno wäyabä, camiyä wale shömaö lä cuaano weinaja, cafä Isaeli wama ecö nodiwä nija, inaja showawä ai a nia shömaö cuo nomöjöö. 'Einaja bä nowa tama —Esteban a cuma—.

38 Tä ulifi blocoobä jamö, Isaeli nodiwä bä çöcamolanö, bä juu lä cuaafälöno wei, öjö Moisesinö bä çai cuoma. Sinai cäcö jamö öjö Moisesi nija showawä, Yai Bada tänö cama ajele etä lä shömöleno wei a wä fama. Camiyä bämacö nö çai badabö cuoma, Moisesinö. Yai Bada nija dodijidawä bä bälimi cuobä, Moisesi nija tä a bluca wäyäö fa balöonö, bämacö nö badabö nija tä a wäyäö fe dolemou nomöjööma.

³⁹ A quem nossos pais não quiseram obedecer; antes, o repeliram e, no seu coração, voltaram para o Egito,

⁴⁰ dizendo a Arão: Faze-nos deuses que vão adiante de nós; porque, quanto a este Moisés, que nos tirou da terra do Egito, não sabemos o que lhe aconteceu.

⁴¹ Naqueles dias, fizeram um bezerro e ofereceram sacrifício ao ídolo, alegrando-se com as obras das suas mãos.

⁴² Mas Deus se afastou e os entregou ao culto da milícia celestial, como está escrito no Livro dos Profetas: Ó casa de Israel, porventura, me oferecestes vítimas e sacrifícios no deserto, pelo espaço de quarenta anos,

⁴³ e, acaso, não levantastes o tabernáculo de Moloque e a estrela do deus Renfã, figuras que fizestes para as adorar? Por isso, vos desterrarei para além da Babilônia.

³⁹Öjö ma cui, camiyä bamacö nö badabönö a wə jiliaö bufio dicoo fa mlacujenö, a wə juanomije —a cuma—. A wə wailemaje. Ejido jamö bä bufi mö shino yabajaoma.

⁴⁰Abinaja Aaloni nija bä cuma. “Bei. Yama täbä bufiblabä, täbä nö idubö da tablalö. Öjö bama täbä çai fa balömabonö, öjö bä nija bamacö yai nocaobä. Öjö Moisesi a lä cui, Ejido jamö bämalecö lä çoleno wei a lä cui, ‘Öja lä a cule daanö’, yamacö bufi cuimi waiquiwä”, bä cuma.

⁴¹Öjö däjä, baca ocalo a nö idubö tablalemaje. A bufiblabeje a lä tablaleno wejei a ja, yalo bä öshö dodobou showaomaje. A nö idubö lä tablaleno wejei a ja, bä bufi doblalou dodijioma.

⁴²Öjö cudeenö, wälidiwä tä ja Yai Bada tänö bä noshi öjödabou nomöjööma, judu mösö jamö bä bluca lä culadi bä nija, bä jole bayeliblamou nomöjööbä. Öjö bä nija bä möfe bolanö, bä nö jole bayeli nacaobä. Yai Bada a wəno wäyälwä bänö, tä lä oniblaleno wejeinaja showawä. Yai Bada a wəno wäyöö ja, abinaja ai a cuma. Isaeli wama ecö. Ulifi bloque jamö, lasha 40 wama a famaö lä cuaafälöno wei däjä, çama Yai Bada a dodijiwä nija wama bä yalo öshö yai dodobou yaio nowa tawä? Ma. Inaja wamacö nofi cuaanomi.

⁴³Wamacö jocäo lä cuaafälöno wei jamö, öjö shomi bä nija a lä bufiblamou wei, Moloco a lä cui, öjö bei wama e yano çai jocädou cuaafälöma. Shomi bä nija a bufiblamou mö lä feduo wei a shidicali ma

⁴⁴ O tabernáculo do Testemunho estava entre nossos pais no deserto, como determinara aquele que disse a Moisés que o fizesse segundo o modelo que tinha visto.

⁴⁵ O qual também nossos pais, com Josué, tendo-o recebido, o levaram, quando tomaram posse das nações que Deus expulsou da presença deles, até aos dias de Davi.

⁴⁶ Este achou graça diante de Deus e lhe suplicou a faculdade de prover morada para o Deus de Jacó.

⁴⁷ Mas foi Salomão quem lhe edificou a casa.

cui, öjö bei wama a nö idubö shino çai judou cuaafälöma. Lefana wama a wafa shidicali lä jilaö wei. Öjö bä nija wamacö nö bayeli nacaobä, wama bä nö idubö tablalema. ¿Öjö tawä? Öjö cudeenö, bä nö lä nabämou wei bä nija, Babilonia tä fe biyä jamö wamacö nia bälamou nomöjöö. '¿Öjö tawä? —Esteban a cuma—. Einaja Yai Bada a cuma.

⁴⁴Ulifi bloque jamö, camiyä bamacö nö badabönö Yai Bada etä yano tabomaje, bä bufi jaducuafälöbä. Moisesi nija Yai Bada tänö tä taamaö lä bufino weinaja, a yano tablamama. “Einaja tä mömou cuo dodijioyä”, Yai Bada a lä cuno weinaja, inaja showawä Moisesinö a yano tablamalema.

⁴⁵'¿Öjö tawä? Camiyä bamacö nö badabö lä cui, Josuénö bä çai waloa lä nomöjöqueyoluno wei däjä, Yai Bada etä yano çai fa juimajenö, e çai waloqueyolumaje. Yai Badanö, eja shomi bä lä bälöjömono wei bä fa yashublälönö, öjö bä bälöa läa nomöjömaquema. Yai Bada etä yano tabou fa showaojenö, nö badabö David a bälöo lä nodiono wei däjä ma cui, e yano tabou nodio showaomaje.

⁴⁶'Öjö David a lä cuinö, Yai Bada a bufi doblamaboma —Esteban a cuma—. E yafi tablaö bufi doblaoma, öjamö Jacobo nija a lä bufiblamou wei a yai cuobä.

⁴⁷E yafi tablaö bufi ma doblaono wei ma cui, bä ijilubö Salomo e lä cuinö etä yafi yai tablalema.

48 Entretanto, não habita o Altíssimo em casas feitas por mãos humanas; como diz o profeta:

49 O céu é o meu trono, e a terra, o estrado dos meus pés; que casa me edificareis, diz o SENHOR, ou qual é o lugar do meu repouso?

50 Não foi, porventura, a minha mão que fez todas estas coisas?

51 Homens de dura cerviz e incircuncisos de coração e de ouvidos, vós sempre resistis ao Espírito Santo; assim como fizeram vossos pais, também vós o fazeis.

52 Qual dos profetas vossos pais não perseguiram? Eles mataram os que anteriormente anunciavam a vinda do Justo, do qual vós agora vos tornastes traidores e assassinos,

53 vós que recebestes a lei por ministério de anjos e não a guardastes.

A morte de Estêvão

48 Öjö ma cui, yanowamö bamacönö bama bä yafi lä tablaö wei jamö, öja Yai Bada a shino Bada lä ayai a lä cui, a nia cuomi. Yai Bada a wano wäyälwä a lä cuno weinaja showawä. Abinaja tä a cuu.

49 Fedu jamö Bada a yai läo. Bitä a lä cui, a mamicö li maqueobä a li. ¿Wedi wama tä yafi fa tablalönö, bei wama a nia bälömabou? ¿Wedi jamö wama a nia li yanöcomabou?

50 Cama a showawänö ¿fei täbä bluca çai tablanomi daanö? '¿Öjö tawä? —a cuma—. Einaja tä a cuu.

51 Wamacö bufi nofi jifuwä. Jai Yai Bada wama a wä nofi mojudubou, wamacö cuwä. Wama a wä juaimi. Wama tä a jiliblaimi. Yai Bada a Bufi ma cui, öjö showadi wama a wä çai waibou. Wamacö nö badabö lä cuaano weinaja, wamacö cuaaö nodiablalou showawä.

52 Yai Bada a wano wäyälwä bä lä cui, ¿bä nö bluca bleaamanomi sijewä? Yai Bada a wä juamobä a lä yaileno wei a ma cui, öjö a wäfa juu wäyöö lä balöono wejei bä bluca çai shäa balöalalemaje. Öjö a wäfa juu lä wäyänö wejei a lä cui, cafä wamacö lä nodiblaliyono wei wamacö ma cuinö, fei däjä wama a fa nomojolilänö wama a shämalema.

53 Cafä wamacönö wama tä a tabobä, Yai Bada ajele etäbä nija Moisesinö tä a ma däléno wei ma cui, wama tä a jiliaö bädaonomi —Esteban a cuma. Esteban maa ma bänö a lä shäyälaleno wejei tä a

54 Ouvindo eles isto, enfureciam-se no seu coração e rilhavam os dentes contra ele.

55 Mas Estêvão, cheio do Espírito Santo, fitou os olhos no céu e viu a glória de Deus e Jesus, que estava à sua direita,

56 e disse: Eis que vejo os céus abertos e o Filho do Homem, em pé à destra de Deus.

57 Eles, porém, clamando em alta voz, taparam os ouvidos e, unânimes, arremeteram contra ele.

58 E, lançando-o fora da cidade, o apedrejaram. As testemunhas deixaram suas vestes aos pés de um jovem chamado Saulo.

59 E apedrejavam Estêvão, que invocava e dizia: SENHOR Jesus, recebe o meu espírito!

60 Então, ajoelhando-se, clamou em alta voz: SENHOR, não lhes imputes este pecado! Com estas palavras, adormeceu.

54 ¿Öjö tawä? Esteban a wä fa jililäjenö, bä jushudou fe fa balojolonö, bä asi asimou showadaoma.

55 Öjö ma cui, Yai Bada tä Bufinö Esteban a fa jödödöblalunö, fedu jamö a mö fa nonoicunö, Yai Bada bei tä shi dalalema. Jesús a çai ublaa dalalema, Yai Bada jayu boco mashi jamö.

56 Öjö tä fa dalalönö, abinaja Esteban a cuma. —Bei. ¡Quiji tä da möje! Judu mösö ca fa jolablalunö, Yai Bada jayu boco mashi jamö, a lä yanowamöblaleyoluno wei bei ya ublaa dablö lä cule —a cuma.

57 Öjö a wänö, bä jushudou fe fa balojolonö, bä ä nacli faa showalayoma. Bä yömöcacö fa jumödalunö, öjö lä bä bluca showadawänö, Esteban a nabä lälää showadaquemaje.

58 A nabä fa queicujenö, shabono a sibo jamö a shailefälömaje. Öjö däjä, bä nia lä ishau wei bänö, camishi ebä jayua fa balölalöjenö, fiya a ublao lä yädäono wei a cotä jamö, bä jilaaquemaje. Bä fa jilaacöjenö, maa mabänö Esteban a fa shäyälalöjenö a nomamalemaje. Öjö a fiya ublao lä yädäono wei a lä cui, Saulo a wäfa cuoma.

59 Maa mabänö, inaja a ma taamaöje däjä ma cui, a wä Esteban faö fe fa yadionö, Jesucristo nija a nö bayeli nacaoma. — ¡Bada tä! ¡Jesús! —a cudaliyoma—. Wale bufi da çölö.

60 Öjö däjä, Esteban a fa diyälicunö, moli a wä çali faa çolayoma. —Bada tä. Ei wale lä shälajei bä nija, wale nö bähölö tabo

Atos 8

¹ E Saulo consentia na sua morte.

A primeira perseguição à igreja
Atos 26.9-11

Naquele dia, levantou-se grande perseguição contra a igreja em Jerusalém; e todos, exceto os apóstolos, foram dispersos pelas regiões da Judéia e Samaria.

² Alguns homens piedosos sepultaram Estêvão e fizeram grande pranto sobre ele.

³ Saulo, porém, assolava a igreja, entrando pelas casas; e, arrastando homens e mulheres, encerrava-os no cárcere.

Filipe prega em Samaria

⁴ Entrementes, os que foram dispersos iam por toda parte pregando a palavra.

⁵ Filipe, descendo à cidade de Samaria, anunciava-lhes a Cristo.

⁶ As multidões atendiam, unânimes, às coisas que Filipe dizia, ouvindo-as e vendo os sinais que ele operava.

dijä —a fa cudalunö, a bufi mlaa showadaquema.

Atos 8

Saulonö Jesucristo ebä nö lä bleaamano wei tä ą

¹Esteban a shäbeje jamö, öjö a fiya Saulo lä cuono wei, a wą çai yädäoma. Öjö tä mö jalu showawä ja, Jelusale jamö Jesucristo ebä lä yododaö wei bä nö bluca bleamabeje, bä nabä quea showadaquemaje. Bä nö bleaamaö dodijiomaje yalo, Judea jamö ma cui, Samalia jamö ma cui, Jesucristo ebä bluca sheleleomobodayoma. Jesucristonö bä lä shömöleno wei bä shino waiquio juoma.

²Yai Bada nija bä bejedimou bufi lä doblaono wei ai bä lä cuinö, Esteban a nomawä fa çölöjenö, a didiquemaje. A nomöa çai däbou fe balojoomaje.

³Öjö ma cui, Saulonö, Jesucristo ebä lä yododaö wei bä nö bleaamaö fe balojooshowaoma. Cama bä yafibö jamö a lucäblou fa cuanö, walo bä ma cui, suwä bä ma cui, bä läcäamaö cuaama. Bä läcäamaö fa cuanö, bä fe lamaquema.

Samaliateli a shaboli bufi jole lä jaducublaliyono wei tä ą

⁴Bei. Jesucristo ebä lä sheleleblaliyono wei ebänö, etä ą wäyäö cuaamaje.

⁵Felipe a lä cui, Samalia tä ulifi jamö a alayoma. A fa alufälönö, shabono ai a jamö a fa çoblalunö, Yai Bada tänö a shömabä a lä yaileno wei a wafa wäyäma.

⁶Felipe nija bä yömöca fa daonö, Yai Bada tä lojode lä dablamaö wei tä çai fa möjenö, öjö bä blucanö a wą jliamaje.

⁷ Pois os espíritos imundos de muitos possessos saíam gritando em alta voz; e muitos paralíticos e coxos foram curados.

⁸ E houve grande alegria naquela cidade.

Simão, o mágico

⁹ Ora, havia certo homem, chamado Simão, que ali praticava a mágica, iludindo o povo de Samaria, insinuando ser ele grande vulto;

¹⁰ ao qual todos davam ouvidos, do menor ao maior, dizendo: Este homem é o poder de Deus, chamado o Grande Poder.

¹¹ Aderiam a ele porque havia muito os iludira com mágicas.

¹² Quando, porém, deram crédito a Filipe, que os evangelizava a respeito do reino de Deus e do nome de Jesus Cristo, iam sendo batizados, assim homens como mulheres.

¹³ O próprio Simão abraçou a fé; e, tendo sido batizado, acompanhava a Filipe de

⁷Bä bluca malä jalolaliyono wei. ¿Öjö tawä? Bä lä feculaböono wei bä jalomama. Fecula ebä fa şılalamooblonö, bä docuoblofälöma. Ai bä mö feduwä lä cui, bä lä yaṭoliböono wei bä ma cui, bä juno lä mlai bä ma cui, öjö bä bluca çai jalomaö mö feduo showaoma.

⁸Öjö cudeenö, öjö a shabono jamö bä bufi bluca doblaloma.

⁹Öjö a shabono ja, Simón a wafa lä cule a bada shaboli fa bälöönö, a feculamoma. A feculamou nö quiliama cudeenö, cama a wafa çai bada wäamoma yalo, Samalia jamö bä lä bälöblai bä bufi bluca shädayaimomama.

¹⁰Bada bä ma cuinö, oshe bä ma cuinö, a wä bluca jilimaje. Abinaja bä nowa tayoma. —Fei Simón a lä cui, Yai Bada etä afa yai lojode lä wäyämou wei, fei öjö lä a waiquiwä —bä nowa tayoma.

¹¹Simón a nö feculamou quiliaö nö dedeama yalo, öjö nija bä bufi shädayaimou dodijioma. Showadi a wä jilimaje.

¹²Öjö ma cui, Felipe a fa waloicunö, bluca bä nija tä a dodijidawä wäyäma. Yai Bada tänö cama ebä çai lä cuo wei tä a fa wäyänö, Jesucristo a wafa çai wäyäö mö feduo showaoma. Öjö tä a bejedi fa jililäjenö, tä a bufilemaje. Tä a fa bufilöjenö, walo bä ma cui, suwä bä ma cui, bä fe bluca ojoblamoa showadalayoma.

¹³Cama Simón a ma cui, öjö tä a çai fa bufilänö, a fe çai ojoblamolayoma. A fe fa

perto, observando extasiado os sinais e grandes milagres praticados.

Pedro e João em Samaria

14 Ouvindo os apóstolos, que estavam em Jerusalém, que Samaria recebera a palavra de Deus, enviaram-lhe Pedro e João;

15 os quais, descendo para lá, oraram por eles para que recebessem o Espírito Santo;

16 porquanto não havia ainda descido sobre nenhum deles, mas somente haviam sido batizados em o nome do SENHOR Jesus.

17 Então, lhes impunham as mãos, e recebiam estes o Espírito Santo.

18 Vendo, porém, Simão que, pelo fato de imporem os apóstolos as mãos, era concedido o Espírito [Santo], ofereceu-lhes dinheiro,

19 propondo: Concedei-me também a mim este poder, para que aquele sobre quem eu impuser as mãos receba o Espírito Santo.

ojoblamolunö, Felipe nija a nocaablalou showadaquema. ¿Öjö tawä? Felipenö Yai Bada tä lojode dablamaö dodijioma. Tä nö lä quilijii tä bluca tama, tä tamou dao lä mlai. Öjö tä bluca fa mönö, Simón a bufi shädayaimoma.

14Bei. Jelusale jamö, Jesucristonö bä lä shömöleno wei bä lä cuinö tä ą jililemaje. Samaliateli bänö Yai Bada etä ą bejedi lä däleno wejei tä ą fa jililäjenö, öjamö lä Pedro, Juan sho cäcöbö shömöa showadaalemaje.

15Öjamö cäcöbö fa waloicunö, Samaliateli bä nö bayeli nacaböma, Yai Bada a Bufi lucäbä.

16Öjö bä nija a Bufi lucänomi showawä cudeenö, Yai Bada nija cäcöbö ą fama. Bada tä Jesús a nofi mölabomaje yalo, bä fe shino ojoblamoa bälayoma.

17Öjö däjä, öjö bä nija cäcöbö imicö fa maqueicunö, Yai Bada a Bufi lucäo showadaolaliyoma.

18Jesucristonö bä lä shömöleno wei cäcöbö imicö fa maqueicunö, Yai Bada a Bufi lucäo lä showadaono wei, Simón a lä cuinö tä möma. Öjö tä fa mönö, blada bä dodoboma.

19Abinaja cäcöbö nowa tama. —Cafä wafäcö lä cuinö, lojode wafä tä lä table tä ja wafäle da dobälö, camiyä ya ma cuinö, inaja showawä ya bä taamaö mö feduobä. Camiyä ya imicö lä maqueo wei däjä, Yai Bada a Bufi lucäo showadaobä — a cuma.

20 Pedro, porém, lhe respondeu: O teu dinheiro seja contigo para perdição, pois julgaste adquirir, por meio dele, o dom de Deus.

21 Não tens parte nem sorte neste ministério, porque o teu coração não é reto diante de Deus.

22 Arrepende-te, pois, da tua maldade e roga ao SENHOR; talvez te seja perdoado o intento do coração;

23 pois vejo que estás em fel de amargura e laço de iniquidade.

24 Respondendo, porém, Simão lhes pediu: Rogai vós por mim ao SENHOR, para que nada do que dissestes sobrevenha a mim.

25 Eles, porém, havendo testificado e falado a palavra do SENHOR, voltaram para Jerusalém e evangelizavam muitas aldeias dos samaritanos.

Filipe e o eunuco

26 Um anjo do SENHOR falou a Filipe, dizendo: Dispõe-te e vai para o lado do Sul, no caminho que desce de Jerusalém a Gaza; este se acha deserto. Ele se levantou e foi.

20 Öjö ma cui, abinaja Pedronö a nowa tama. —Yai Bada tänö no mlai ja, bämalecö ma bayeliblaö wei ma cui, “Blada bä ja ya dobämobä”, ¿bei wa bufi li cuu dicowä? Shobali wacö jamö afä bladafä bä çai da culu.

21 Camiyä yafäcö ojodamobä jamö, cafä wa nia yädäomi. Yai Bada nija wa bufi cadidia malä mlai.

22 Ei wa doblou lä mlale tä ja, a bufi da lädalü, öjö lä. Wa bufi lä cuole tä nowa mladamabä, Bada tä nija a wä da wämoicu. Wa bayeliblaö jatoa bälayou fa cui.

23 Bufi waiyou tä lä cuinö wa lä wälidiblole, bäfä dobroimi dablaö malä waiquile —Pedronö a nowa taö showadaoma.

24 Simón abinaja a cuu mö feduoma. —Bada tä nija wafäle da bayelima, wafäcö lä cufenaja wale taamaö dicoo mlaobä —a cuma.

25 ¿Öjö tawä? Pedro, Juan sho cäcöbö lä cuinö, öjamö bä lä bälöle bä nija Bada tä äfa wäyäböma. A wäno wäböquema. Öjö däjä, Jelusale jamö cäcöbö ço ja, Samalia jamö bä lä bälöblai bä bluca nijamö, Jesucristo etä ä dodijidawä wäyäbö jayuaö çofälöma.

Felipenö Ediobiateli a lä yömölano wei tä ä

26 Bei. Felipe nija Yai Bada tänö äjele etä fa shömöludunö, abinaja Felipe a nowa tama. —A da alufälö. Motoca a queo lä mlai jamö wa fa culufälönö, yo lä jafedile yo ja wa cuobä. Jelusaleteli bä lä bälöle yo lä cui, Casa jamö yo lä shadile yo ja, wa

27 Eis que um etíope, eunuco, alto oficial de Candace, rainha dos etíopes, o qual era superintendente de todo o seu tesouro, que viera adorar em Jerusalém,

28 estava de volta e, assentado no seu carro, vinha lendo o profeta Isaías.

29 Então, disse o Espírito a Filipe: Aproxima-te desse carro e acompanha-o.

30 Correndo Filipe, ouviu-o ler o profeta Isaías e perguntou: Compreendes o que vens lendo?

31 Ele respondeu: Como poderei entender, se alguém não me explicar? E convidou Filipe a subir e a sentar-se junto a ele.

32 Ora, a passagem da Escritura que estava lendo era esta: Foi levado como ovelha ao matadouro; e, como um cordeiro mudo perante o seu tosquiador, assim ele não abriu a boca.

cuicu —a nowa tama. Öjö yo lä cui, ulifi bloque jamö yo jayua.

27Inaja a nowa taö ja, a aa showadalayoma. Öjö yo jamö a fa waloicunö, Ediobiateli a bada lä yädäono wei a juu dalalema. Ediobia jamö bada a lä nosiemono wei a suwä lä cuinö a bada lämaboma, cama madofi ebä bluca nowamabä. Öjö a lä cui, Jelusale jamö Yai Bada a wafa nia Bada doblao fa tanö, a alayoma. A fa alunö,

28a ço çoimama. Läläamodima cäcö jamö a befi çai läläalanö, tä a oni möfälöma. Tä a oni lä doafälöno wei tä a lä cui, Yai Bada a wano wäyälwä Isaia etä a cuoma.

29¿Öjö tawä? Yai Bada a Bufinö, Felipe nija öjö a nabä shömöquema. — Läläamodima cäcö jamö a befi çai lä läläale jamö, e da boaicu —a cuma.

30Öjö cudeenö, öjö nija Felipe a fa läläicunö, a läläaö boaama. Öjö däjä, Yai Bada a wano wäyälwä Isaia etä a lä doaö wei a wä fa jililänö, a wälima. —Miji wa tä a oni lä doale tä a ja, ¿wa bufi jaducua cube? —a cuma.

31Abinaja Ediobiateli a cuma. —Tä a wawämabä a cuami ja, ya bufi jaducublou mlaicätä —a cuma. Einaja a fa cunö, cama a befi çai lä läläale täcö jamö, Felipe a dökäa ajedeamaö bufima.

32Tä a lä doafälöno wei tä a lä cui, abinaja tä a oni cuma. Oweja a shäbeje jamö a lulumamou lä culenaja, a lulumamou cuoma. Oweja ocalo a çoicö jasömamou

33 Na sua humilhação, lhe negaram justiça; quem lhe poderá descrever a geração? Porque da terra a sua vida é tirada.

34 Então, o eunuco disse a Filipe: Peço-te que me expliques a quem se refere o profeta. Fala de si mesmo ou de algum outro?

35 Então, Filipe explicou; e, começando por esta passagem da Escritura, anunciou-lhe a Jesus.

36 Seguindo eles caminho fora, chegando a certo lugar onde havia água, disse o eunuco: Eis aqui água; que impede que seja eu batizado?

37 [Filipe respondeu: É lícito, se crês de todo o coração. E, respondendo ele, disse: Creio que Jesus Cristo é o Filho de Deus.]

38 Então, mandou parar o carro, ambos desceram à água, e Filipe batizou o eunuco.

39 Quando saíram da água, o Espírito do SENHOR arrebatou a Filipe, não o vendo mais o eunuco; e este foi seguindo o seu caminho, cheio de júbilo.

däjä, mamicai a cadödio lä culenaja, a mamicai cudioma.

33A nö waiblamaje. A wafa jole fa wäyäjeno, a shämaö bufimaje. Cama nodiwä ebä nia bälöo juomi. A bälöa mladou malä waiquilayono wei. Einaja tä a oni cuma.

34Öjö däjä, bada a lä cuinö, Felipe nija tä a wälima. —¿Wedi bei tä afa li tamou dodijio, öjö lä? Yai Bada a wano wäyälwä a lä cui, ¿cama bei a wafa wäyämamou daanö? Ma, cama a wafa wäyämamou mlai, ¿ai bei a wafa wayoaö daanö? —a cuma.

35Öjö däjä, Felipe a wä fama. Öjö tä a wawäa fa balömalönö, Jesús dodijawä etä a wäyäö nomöjöoma.

36Öjö yo jamö cäcöbö befi çai fa lälälönö, mau u jamö cäcöbö waloquema. Öjö däjä, abinaja bada a cuma. —Fei mau u da mö, fei, fei. Camiyä ya fe ojoblamou showadaobä, ¿ai bei tä läami daanö? —a cuma.

37—Jesús wa wä bejedi bufii ja, wa fe ojoblamobä wa waiquiwä —a Felipe cuu mö feduoma.

38Öjö däjä, bada a lä cuinö, läläamodima cäcö yanöcödamaö fa bufinö, Felipe sho cäcöbö fa itoblalunö, mau u ja cäcöbö itoquema. Felipenö a fe ojoblalema.

39Cäcöbö washölöblou fa çolonö, Yai Bada tä Bufinö Felipe a däa showadalefälöma. ¿Öjö tawä? Bada tänö Felipe a dablao ço mlai ja, a bufi çai doblao ço çolayoma.

⁴⁰ Mas Filipe veio a achar-se em Azoto; e, passando além, evangelizava todas as cidades até chegar a Cesaréia.

Atos 9

A conversão de Saulo
Atos 22.4-11; 26.9-18

¹ Saulo, respirando ainda ameaças e morte contra os discípulos do SENHOR, dirigiu-se ao sumo sacerdote

² e lhe pediu cartas para as sinagogas de Damasco, a fim de que, caso achasse alguns que eram do Caminho, assim homens como mulheres, os levasse presos para Jerusalém.

³ Seguindo ele estrada fora, ao aproximar-se de Damasco, subitamente uma luz do céu brilhou ao seu redor,

⁴ e, caindo por terra, ouviu uma voz que lhe dizia: Saulo, Saulo, por que me persegues?

⁵ Ele perguntou: Quem és tu, SENHOR? E a resposta foi: Eu sou Jesus, a quem tu persegues;

⁴⁰Yai Bada a Bufinö Felipe a dää fa showadalefälönö, Asodo jamö a bälaa fa nomöjocönö, öjamö lä a damoa nomöjölaliyoma. Öjamö lä a jayualanö, bluca bä shabonobö jamö, Jesucristo etä ą dodijidawä wäyää fa jayuaimadunö, Sesalea jamö a waloo nomöjöquema.

Atos 9

Saulo a bufi lä jaducublaliyono wei tä ą

¹Bei. Öjö Saulo a lä cui, a wą waitelimou showai ja, Bada tä nija bä lä nocaio wei bä nia jowa waicama. Nofi bäyäälewä a bada lä cui nija a fa icuicunö,

²si oniblamalema, Damaco jamö si oni çai jubä. Öjamö, judio bä yododabä yafi bä jamö, öjö tä ą oni çai fa çoblalunö, bada bä nija tä ą nia oni mömaö cuaama. Öjö tä ą oni fa möjenö, Jesucristo a wą lä juaö wejei bä cublawä ja, bä jömabeje. Wąlo bä ma cui, suwä bä ma cui, Saulonö bä fa dalalönö, bä juwää fa showadalönö, Jelusale jamö bä nia bococu ocama bälaö çoma.

³¿Öjö tawä? Saulonö bä çoaö mö jufälöö däjä, Damacoteli bä nijamö a çoblou bufio däjä, fedu jamö tä shji fa bädalunö, cama a lä cule jamö tä shji bada wacacadioma.

⁴Öjö däjä, a fa wäcäblaicunö, a wą jilia showalema. —Saulo, Saulo —a cuma—. ¿Wedi tabä wale nö bleaamaö dicoa cule?

⁵—Bada tä —Saulo a cuma—. ¿Wedi bei wa jowa? —Wale nö lä bleaamaö wei Jesús ya wą —a cuma—.

⁶ mas levanta-te e entra na cidade, onde te dirão o que te convém fazer.

⁷ Os seus companheiros de viagem pararam emudecidos, ouvindo a voz, não vendo, contudo, ninguém.

⁸ Então, se levantou Saulo da terra e, abrindo os olhos, nada podia ver. E, guiando-o pela mão, levaram-no para Damasco.

⁹ Esteve três dias sem ver, durante os quais nada comeu, nem bebeu.

A visita de Ananias
Atos 22.12-16

¹⁰ Ora, havia em Damasco um discípulo chamado Ananias. Disse-lhe o SENHOR numa visão: Ananias! Ao que respondeu: Eis-me aqui, SENHOR!

¹¹ Então, o SENHOR lhe ordenou: Dispõe-te, e vai à rua que se chama Direita, e, na casa de Judas, procura por Saulo, apelidado de Tarso; pois ele está orando

¹² e viu entrar um homem, chamado Ananias, e impor-lhe as mãos, para que recuperasse a vista.

⁶Abinaja wa yai cuaabä. Wa fa jocädalunö, Damaco shabono jamö a da yafilö. Wa nia yai lä cuaaö wei tä ja, öjamö lä wa nia yömölamou nomöjöö —a cuma.

⁷Saulonö bä çai lä juno wei bä lä cui, öjö a wä ja, mamicai bä ublajaoma. Bei a yai dblaö ma mlajei ma cui, a wä shino jiliaö buomaje.

⁸Saulo a fa jocädalunö, mamö casicö ma yobadaliyono wei ma cui, tä möblanomi. Öjö cudeenö, a fa öbölöfälöjenö, Damaco jamö a çai çoblaliyomaje.

⁹Öjamö a jubäbö cuo showao däjä, bolacabö tä mö didi ma tablamaleno wei ma cui a jubäbö cuo showaoma. A çai iyanomi showawä. A amishi çai çonomi showawä.

¹⁰Bei. Damaco jamö Jesucristo nija a lä nocaö wei, a wäfa Anania cuoma. Cama nija Bada tä Jesucristo wawädowä a fa bädalunö, abinaja a nowa tama. —Anania. Anania abinaja a cuma. —Aö. ¿Wedi cätä, Bada tä?

¹¹Bada tänö abinaja a nowa tama. —Shaliliwä yo äfa lä jilabou wejei yo jamö wa fa alufälönö, Juda e yafi jamö, Dasoteli a wä da wäli, Saulo a wäfa lä cule. Öjamö a nö bayeli nacao lä cubiyei.

¹²Cafä Anania wa lä cui, wawädowä wa dblaö waiquia lä cule. Jai wa çoblou, wa nofi tabou waiquiwä. Bei mamocu dodijidablou çobä, wa imicö maqueo dblaö waiquiwä —a nowa tama.

13 Ananias, porém, respondeu: SENHOR, de muitos tenho ouvido a respeito desse homem, quantos males tem feito aos teus santos em Jerusalém;

14 e para aqui trouxe autorização dos principais sacerdotes para prender a todos os que invocam o teu nome.

15 Mas o SENHOR lhe disse: Vai, porque este é para mim um instrumento escolhido para levar o meu nome perante os gentios e reis, bem como perante os filhos de Israel;

16 pois eu lhe mostrarei quanto lhe importa sofrer pelo meu nome.

17 Então, Ananias foi e, entrando na casa, impôs sobre ele as mãos, dizendo: Saulo, irmão, o SENHOR me enviou, a saber, o próprio Jesus que te apareceu no caminho por onde vinhas, para que recuperes a vista e fiques cheio do Espírito Santo.

18 Imediatamente, lhe caíram dos olhos como que umas escamas, e tornou a ver. A seguir, levantou-se e foi batizado.

13 Öjö ma cui, abinaja Anania a cuma. — Bada tä. Öjö wa wafa lä wäyäfe, bluca bä nija ya wafa jilibou waiquia. Jelusale jamö afä bä lä cui bä nö jowa bleaamaö dodijioma.

14 Nofi bäyäälewä blowäjawä bä lä cuinö, eja a shömaö nomöjöomaje. Öjö bä a ja, camiyä yamalecö nia jowa ocaö nomöjöo, cafä bäfä nofi lä mölabou wei yamacö lä cui —a cuma.

15 Öjö ma cui, abinaja Bada tänö a nowa taö fe yadioma. —Ma, a da alufälö. Wale afa wäyäo cuaabä, iba ya yaia malä waiquilöfe. Judio bä lä mlai bä ma cui, bada bä bälöo lä dodijio wei bä ma cui, Isaeli nodiwä ebä ma cui, öjö bä nia bluca yömölaö cuaaö.

16 Wale afa wäyäo tä nowa ja, a nö nia lä bleaamaö wejei tä ja, camiyänö ya nia yömölaö —Jesús a cuma.

17 Inaja a nowa fa talönö, Anania a aa showalayofälöma. A fa yafilönö, Saulo a dalalema. Imicö maquelanö, abinaja a nowa tama. —Üasi. Saulo. Cafä nijamö, Bada tä Jesúsno wale shömölei lä cufe, wa juimabä jamö a dablamoü lä läono wei a lä cuinö. Wa mamocu dodijidablou çobä wale shömölema, Yai Bada tä Bufinö wa çai jödödöblou showaobä —a cuma.

18 Yedu, Saulo mamocu jamö jai yuli niyosibä cuwä täcö fa quelunö, tä möö dodijidablou çolayoma. A fa jocädalunö, a fe ojoblamoa showadalayoma.

19 E, depois de ter-se alimentado, sentiu-se fortalecido. Então, permaneceu em Damasco alguns dias com os discípulos.

Saulo prega em Damasco

20 E logo pregava, nas sinagogas, a Jesus, afirmando que este é o Filho de Deus.

21 Ora, todos os que o ouviam estavam atônitos e diziam: Não é este o que exterminava em Jerusalém os que invocavam o nome de Jesus e para aqui veio precisamente com o fim de os levar amarrados aos principais sacerdotes?

22 Saulo, porém, mais e mais se fortalecia e confundia os judeus que moravam em Damasco, demonstrando que Jesus é o Cristo.

23 Decorridos muitos dias, os judeus deliberaram entre si tirar-lhe a vida;

24 porém o plano deles chegou ao conhecimento de Saulo. Dia e noite guardavam também as portas, para o matarem.

19 Öjö däjä a iyaö fa çonö, a lojodoblou çolayoma. Jesucristo nija bä lä nocao wei bä nija a fa yädäblalunö, Damaco jamö a fe weyablaama.

20 Judio bä yododabä yafi bä jamö, Yai Bada Ijilubö e afa Jesús wäyäö cuaaö ja, abinaja bä nowa tablaama. —Jesucristo a lä cui, Yai Bada cä tä Ijilubö waiquiwä —bä nowa tablaama.

21 A wä lä jiliaö wejei bä lä cui, bä bufi bluca shädayaimoma. Abinaja bä nowa tayoma. —Jelusale jamö, Jesús a nofi lä mölabou wejei bä nö lä bleaamano wei, öjö a nofi lä cui. Eja ma cui, inaja a nia cuaaö fa çoyonö, Jesucristo bäma ecö nabä malä çöblalufe. Nofi bäyäalewä blowäjäwä bä nija, çocama bämalecö nia bälaö fa çonö —bä nowa tayoma.

22 ¿Öjö tawä? Öjö ma cui, Jesucristo a wäfa wäyäö ja, Saulo a wä faö fa lojodoablaloimadunö, a wä nö wälojoblaliyoma. Damacoteli judio bä lä cui, bä a ma lämono wei ma cui, bä a nö wäloblamanomi. Abinaja Saulonö bä nowa shino tadima. —Jesús a lä cui Yai Bada tänö a shömabä a lä yaileno wei, öjö a waiquiwä —bä nowa taö lojodoama.

23 Tä nö fa dedelönö, judio bä yododama. Saulo a nofi lämabeje, a wäfa ma wayoano wejei ma cui,

24 Saulo a moyawälayoma. A shäbeje, ala nacö jamö yoca lä joleono wei jamö bä läoma. Jalu däjä ma cui, didi däjä ma cui, öjöjamö bä ma lämodino wei ma cui,

25 Mas os seus discípulos tomaram-no de noite e, colocando-o num cesto, desceram-no pela muralha.

Saulo em Jerusalém e em Tarso

26 Tendo chegado a Jerusalém, procurou juntar-se com os discípulos; todos, porém, o temiam, não acreditando que ele fosse discípulo.

27 Mas Barnabé, tomando-o consigo, levou-o aos apóstolos; e contou-lhes como ele vira o SENHOR no caminho, e que este lhe falara, e como em Damasco pregara ousadamente em nome de Jesus.

28 Estava com eles em Jerusalém, entrando e saindo, pregando ousadamente em nome do SENHOR.

29 Falava e discutia com os helenistas; mas eles procuravam tirar-lhe a vida.

30 Tendo, porém, isto chegado ao conhecimento dos irmãos, levaram-no até Cesaréia e dali o enviaram para Tarso.

A igreja cresce

25 cama ebä lä nocaono wei bänö, shomi jamö a documalemaje. Didi däjä, ala nacö jamö a çai fa dubofälöjenö, yolofi a ja a fa didiicunö, tocota cäcönö sibo jamö a befi çai itoa jätomalemaje.

26A fa doculunö, Jelusale jamö a çoblaliyoma. Öjö däjä, Jesucristo nija bä lä nocaono wei ebä nija, a yädäblou bufi doblaoma ma cui, ebä quilli dicooma. “Jesucristo nija öjö a çai noca mö fedua lä cule”, ebä bufi cuno malä mlai.

27Öjö ma cui, Benabei a lä cuinö a bayeliblaö fe yadilayoma. Jesucristonö bä lä shömöleno wei bä nija a çai fa junö, a nofi bäyääama. Bei yo jamö, Saulo nija Bada tä Jesús a lä bädaliyono wei, tä çafa wäyäma. Jesúsno a wä lä wayomano wei tä çai. Damaco jamö, Jesús a wäfa wäyää lä waiteliblaliyono wei tä çai.

28Öjö cudeenö Jelusale jamö, Saulonö Jesucristo ebä çai dodijidawä juu cuaaö nomöjöoma.

29Showadi Bada tä çafa wäyädima. Öjö ma cui, ai bä judio mö feduwä lä cuinö a wä jilianomije. Clesiateli bä caficö çai lä däleno wejei bä judio lä cui, öjö bä çai ma yömölano wei ma cui, bä çai shino lämodima. Bä bufi nia möblamaö fe fa yadionö, a wä ma lojodoano wei ma cui, Saulo a shäbeje a nofi washuamaje.

30Jesucristo ebä lä cui, öjö tä çai ja bä fa moyawälönö, Saulo a documalemaje. Sesalea jamö a çai waloa fa balöicujenö, Daso jamö a shömöa çolemaje.

31 A igreja, na verdade, tinha paz por toda a Judéia, Galiléia e Samaria, edificando-se e caminhando no temor do SENHOR, e, no conforto do Espírito Santo, crescia em número.

A cura de Eneias

32 Passando Pedro por toda parte, desceu também aos santos que habitavam em Lida.

33 Encontrou ali certo homem, chamado Enéias, que havia oito anos jazia de cama, pois era paralítico.

34 Disse-lhe Pedro: Enéias, Jesus Cristo te cura! Levanta-te e arruma o teu leito. Ele, imediatamente, se levantou.

35 Viram-no todos os habitantes de Lida e Saroná, os quais se converteram ao SENHOR.

A ressurreição de Dorcas

36 Havia em Jope uma discípula por nome Tabita, nome este que, traduzido, quer dizer Dorcas; era ela notável pelas boas obras e esmolas que fazia.

37 Ora, aconteceu, naqueles dias, que ela adoeceu e veio a morrer; e, depois de a lavarem, puseram-na no cenáculo.

31 Öjö dájä, Judea jamö ma cui, Calilea jamö ma cui, Samalia jamö ma cui, Jesucristo ebä bluca lä yododoblai bä yanöcöblou jälâyoma. Bä nö bleaamaö çödaaö jaönomije. Bä bufi lojodoblaliyoma. Bada tä nija bä fa quilinö, bä bejedimoma. Yai Bada tä Bufinö bä bayeliboma. Inaja bä dodijidawä fa cuanö, bä blucablaliyoma.

Pedronö Eneasi a lä jalomaleno wei tä ą

32 Bei. Pedro a lä cuinö, Yai Bada ebä lä bälöblai bä fe walou cuaama. Lidateli bä nijamö a fa alufälönö, öjö bä fe çai walolema.

33 Öjamö Eneasi a jalili dalalema. A yätoliböoma. A jalili blao showao dájä, lasha 8 a faa waiquimalema.

34 Öjö nija Pedro a wą fama. —Eneasi. Jesucristonö wa jalomaö lä cule. Wa fa jocäblaluno, wa lä maquele täcö da cofublalö —a cuma. Inaja Pedro a fa cunö, a jalili jocädou showalayoma.

35 Lidateli bä bluca ma cuinö, Salonateli bä bluca ma cuinö, öjö a jalou fa dalalöjenö, Bada tä Jesús a bufia showalemaje.

Pedronö Doca a demi jocädamaö lä çono wei tä ą

36 Bei. Jobe jamö, a wąfa suwä Dabida cuoma. Jesucristo nija a lä nocaono wei a suwä cuoma. Clesiateli bä caficö ą ja, Doca a wąfa jilabomaje. A dodijama. Bä lä jöli wei showadi bä shino bayelibladima.

37 Öjö dájä, a fa jalililalunö a bufi mlaquema. A nomawä fa yalublalöjenö, a yano lä feyacale jamö a nomöa bobeje a blabejelayomaje.

38 Como Lida era perto de Jope, ouvindo os discípulos que Pedro estava ali, enviaram-lhe dois homens que lhe pedissem: Não demores em vir ter conosco.

39 Pedro atendeu e foi com eles. Tendo chegado, conduziram-no para o cenáculo; e todas as viúvas o cercaram, chorando e mostrando-lhe túnicas e vestidos que Dorcas fizera enquanto estava com elas.

40 Mas Pedro, tendo feito sair a todos, pondo-se de joelhos, orou; e, voltando-se para o corpo, disse: Tabita, levanta-te! Ela abriu os olhos e, vendo a Pedro, sentou-se.

38 ¿Öjö tawä? Jobe tä ajede jamö, Lidateli bä shabonobö blao mö feduoma, Pedronö bä fe lä walono wei jamö. Öjö cudeenö, öjamö Pedro a jowa juu fa jililäjenö, Jesucristo nija bä lä nocao wei ebänö, bolacabö cäcöbö shömölemaje, Pedro a nacaböbä. Cäcöbö fa çoblalunö, Pedro nija cäcöbö a fajaloma. —Lobe, lobe —cäcöbö cuma—. Camiyä yafäcö nija a yaua da showaiquiyo, ¿Öjö tawä?

39 Inaja cäcöbö cuu ja, Pedro a yaua showalayofälöma. Öjamö lä a çai fa waloböicunö, a yano lä feyacale jamö a çai duböa showabefälöma. Öjamö lä Pedro a lä ublale jamö, bä suwä öcöö çai ajedebalaliyoma, bä lä yamibalaliyono wei bä suwä bluca lä cui. Bä didimabobä, Docanö camishi ebä lä diyälaleno wei ebä çai yocoamaje. ¿Öjö tawä? Bä lä feyacabono wejei bä ma cui, bä lä üeshibono wejei bä ma cui, bä çai cuo showao däjä, bä bluca diyälalema.

40 Pedronö sibo jamö bä bluca fa shömölönö, Yai Bada nija a nö bayeli nacabä, a dijoblaquema. A nö bayeli fa nacalänö, nomawä a lä cui nija a mamo showadou nomöjölaiyoma. A mamo fa showadalunö abinaja e cuu nomöjööma. —Dabida, wa fa jocädalunö, a ublaa da çolu —e cuma. Einaja a cuu ja, öjö a suwä lä nomalayono wei a mamo casö jocädaliyoma. Pedro a fa dalalönö, a loquema.

⁴¹ Ele, dando-lhe a mão, levantou-a; e, chamando os santos, especialmente as viúvas, apresentou-a viva.

⁴² Isto se tornou conhecido por toda Jope, e muitos creram no SENHOR.

⁴³ Pedro ficou em Jope muitos dias, em casa de um curtidor chamado Simão.

Atos 10

O centurião Cornélio

¹ Morava em Cesaréia um homem de nome Cornélio, centurião da coorte chamada Italiana,

² piedoso e temente a Deus com toda a sua casa e que fazia muitas esmolas ao povo e, de contínuo, orava a Deus.

³ Esse homem observou claramente durante uma visão, cerca da hora nona do dia, um anjo de Deus que se aproximou dele e lhe disse:

⁴ Cornélio! Este, fixando nele os olhos e possuído de temor, perguntou: Que é, SENHOR? E o anjo lhe disse: As tuas

⁴¹ Öjö däjä, Pedronö boco fa dälönö, a ublamafälöma. Yai Bada ebä naca fa çalälönö, bä suwä lä yamiblonö wei bä çai naca fa çalälönö, öjö bä nija Doca a demi daa çomalalema.

⁴² Jobeteli bä nija öjö tä a jilimou fa blaucublalunö, öjö ai bä bluca lä cuinö, Bada tä Jesús a bejedi bufia showalemaje.

⁴³ Jobeteli Simón a wafa lä cule nija Pedro a fa cualunö, öjamö lä a fe weyablaama. Öjö a Simón lä cui, showadi yalo sibä lä dodijamano wei a li cuoma.

Atos 10

Conelionö Pedro a lä nacano wei tä a

¹ Sesalea jamö, Conelio a wafa lä cule a bälöoma. Judio a cuonomi. Sodado 100 bä çai lä cuono wei a bada cuoma. Öjö 100 bä çai lä cuono wei bä lä cui, Italiano ebä afa sodado jilabomaje.

² Öjö a lä cui, Yai Bada nija a bejedimou bufi doblaoma. Cama a ma cuinö, cama ebä ma cuinö, Yai Bada tä nö quili bluca tamaje. A bufi läo mlai ja, judio bä lä jöli wei showadi bä dobäma. Yai Bada nija a nö shino bayeli nacaodima.

³ Öjö tawä? Motoca a lä yajadodoblöle däjä, Yai Bada tänö cama ajele etä fa shömöludunö, Conelionö wawadowä tä möma. Conelio a lä cule jamö a fa lucälönö, a wä wawälayoma. —Conelio — a cuma.

⁴ Yai Bada tä ajele nija a mamö quilili showalanö, a wä juoma. —Wedi cätä, Bada tä? Abinaja ajele e cuma. —Showadi Yai Bada nija wa nö bayeli lä nacao wei tä

orações e as tuas esmolas subiram para memória diante de Deus.

⁵ Agora, envia mensageiros a Jope e manda chamar Simão, que tem por sobrenome Pedro.

⁶ Ele está hospedado com Simão, curtidor, cuja residência está situada à beira-mar.

⁷ Logo que se retirou o anjo que lhe falava, chamou dois dos seus domésticos e um soldado piedoso dos que estavam a seu serviço

⁸ e, havendo-lhes contado tudo, enviou-os a Jope.

Pedro tem uma visão

⁹ No dia seguinte, indo eles de caminho e estando já perto da cidade, subiu Pedro ao eirado, por volta da hora sexta, a fim de orar.

¹⁰ Estando com fome, quis comer; mas, enquanto lhe preparavam a comida, sobreveio-lhe um êxtase;

¹¹ então, viu o céu aberto e descendo um objeto como se fosse um grande lençol, o qual era baixado à terra pelas quatro pontas,

ḡ jilimou culadi. Bā lä jḡli wei, wa bā showadi lä dobäö wei, ḡjḡ tā çai dablamodayou. Yai Bada tänö çafä wa nofi jaducubou.

⁵ḡjḡ tawä? Jobe jamö, afä wa bā fa shömölönö, Simón a çamaö da bufi, Pedro a wḡfa lä yädäle.

⁶Yalo sibä lä dodijamaö wei a Simón lä cuinö a bälömabou lä cule, modu u casö jamö —ḡjele e cuma.

⁷A wḡ lä wayomano wei ḡjele tā fa çḡlunö, Conelionö cama ai ebä nacajelema. Showadi a wḡ lä juaö wejei bā nija, bolacabö ecöbö nacalema. Sodado bā çai lä cuono wei bā nija, moli a çai naca mö fedulema, Yai Bada nija a bejedimou bufi lä doblaono wei a lä cui.

⁸ḡjele a lä cuno wei tā ḡ ja, bā fa yömölälönö, Jobe jamö bā shömöa showadaalema.

⁹ḡjḡ tā fena ja, Pedro a çabeje, Jobe jamö bā ajedequeyoluma, motoca a yḡloloblou dḡjä. A nia lä çaoö wejei bā ajedou dḡjä, Pedro a nö bayeli nacaobä, feyaca yafi jamö a dubefälöma.

¹⁰ḡjamö lä a fa ofälöjulunö, nii bā löbömaö bufima. ḡjḡ ma cui, nii bā löbömaö showaoje dḡjä, cama nija wawädowä etä bādaliyoma.

¹¹Tā fa mödalönö, judu mösö ca jolaa dalalema. ḡjamö lä, jai acadafu sicö bada cuwä, tā itolayoma. Sicö casö jududuoma. Sicö fa itoimadunö, mashita jamö sicö blaaliyoma.

12 contendo toda sorte de quadrúpedes, répteis da terra e aves do céu.

13 E ouviu-se uma voz que se dirigia a ele: Levanta-te, Pedro! Mata e come.

14 Mas Pedro replicou: De modo nenhum, SENHOR! Porque jamais comi coisa alguma comum e imunda.

15 Segunda vez, a voz lhe falou: Ao que Deus purificou não consideres comum.

16 Sucedeu isto por três vezes, e, logo, aquele objeto foi recolhido ao céu.

Os enviados de Cornélio chegam a Jope

17 Enquanto Pedro estava perplexo sobre qual seria o significado da visão, eis que os homens enviados da parte de Cornélio, tendo perguntado pela casa de Simão, pararam junto à porta;

18 e, chamando, indagavam se estava ali hospedado Simão, por sobrenome Pedro.

19 Enquanto meditava Pedro acerca da visão, disse-lhe o Espírito: Estão aí dois homens que te procuram;

12 Öjö sicö jamö, yaitawä bä ma cui bä yalo bluca coyocomoma. Bä yalo lä jölölou wei bä ma cui, bä lä yäö wei bä ma cui, bä bluca didioma.

13 Öjö däjä, tä ʘ wawälayoma. —Bei, Pedro. Miji bä da shäalalö, wa iyabä —tä cuma.

14 Öjö ma cui, abinaja Pedro a cuma. —Ma, Bada tä. Wa bä ʘfa shami lä taö wei ya bä waimi waiquiwä. Wamodima bämi —a Pedro cuma.

15 Öjö däjä, a wʘ wawäö lä balöono wei, a wʘ faö çoma. —Camiyä Yai Bada ya lä cuinö ya täbä aublaö lä waiquile, wa täbä ʘfa shami taö mlai —a cuma.

16 ʘ Öjö tawä? Pedro nija tä lä wawälayono wei tä lä cui, tä wawäa bolacablou fa çolonö, öjö däjä showawä, fedu jamö tä befi çai çomoa çolayofälöma.

17 Bei. Cama nija tä lä wawälayono wei tä ja, Pedro a bufi wedinajamou showao däjä, Conelionö bä lä shömöleno wei bä waloquema. Bä fa waloicunö, bei yoca sibo jamö bä ublaqueyoluma. Simón e yafi wʘliadalaö fa cuaaimadujenö, bä waloa cadidibeyoluma.

18 Sibo jamö bä ublalanö, bä comöma. — ʘ Mijamö Pedro a cua culawä, Simón a wʘfa lä yädäle? —bä cuma.

19 Cama nija tä lä wawälayono wei tä ja, Pedro a bufi dayäblalou showao däjä, Yai Bada tä Bufinö abinaja a nowa tama. — Bei. Fama 3 bänö wa dayäö lä cuboyojei.

20 levanta-te, pois, desce e vai com eles, nada duvidando; porque eu os envie.

21 E, descendo Pedro para junto dos homens, disse: Aqui me tendes; sou eu a quem buscais? A que viestes?

22 Então, disseram: O centurião Cornélio, homem reto e temente a Deus e tendo bom testemunho de toda a nação judaica, foi instruído por um santo anjo para chamar-te a sua casa e ouvir as tuas palavras.

Pedro vai com eles

23 Pedro, pois, convidando-os a entrar, hospedou-os. No dia seguinte, levantou-se e partiu com eles; também alguns irmãos dos que habitavam em Jope foram em sua companhia.

24 No dia imediato, entrou em Cesaréia. Cornélio estava esperando por eles, tendo reunido seus parentes e amigos íntimos.

25 Aconteceu que, indo Pedro a entrar, lhe saiu Cornélio ao encontro e, prostrando-se-lhe aos pés, o adorou.

26 Mas Pedro o levantou, dizendo: Ergue-te, que eu também sou homem.

20A itoa da çolufälö. Öjö bä nija a yauo quilli dijä, camiyänö ya bä malä shömöleno wei —a nowa tama.

21A fa itolufälönö, fama bä nija Pedro a wä fama. —Wamale lä dayäle cä ya. ¿Wedi wama tä nabä li juu cufe? —a Pedro cuma.

22Abinaja bä cuu mö feduoma. —Bada tä Conelio e yafi jamö bäfä nia luluaö fa çofälönö, yamacö waloquei lä cufe. Öjö Conelio a lä cuinö, sodado 100 bä çai lä cule a. A bejedimou bufi doblao. Yai Bada nija a quilli dodijiwä. Judio bä blucanö, a wäfa dodijaö taöje. ¿Öjö tawä? Öjö nija Yai Bada ajele etä fa wawälönö, cafä wa nacamaö bufima, Conelionö wa wä jiliabä —bä cuma.

23Öjö cudeenö, cama nija bä cuo fe jalubä, Pedronö bä nacalema. Öjö tä fena ja, fama bä nija Pedro a nocalayofälöma. Öjamö Jobeteli Jesucristo ai ebä lä cui, Pedro nija bä çai nocaquema.

24Moli bä fa miicufälönö, Sesalea jamö bä çoblaliyoma. Conelionö bä nö daboma. Cama mashi ebä ma cui, cama nofi ebä ma cui, öjö bä bluca fa çocablamalönö, bä yododaö mö baoma.

25Pedro a ajedou fa dalalönö, Conelionö a nabä läläa mö baquema. Öjö a cotä jamö, a möfe fa deiblaicunö, a wäfa bada doblao tama ma cui,

26Pedronö a ublamaö çoma. Abinaja a cuma. —A da ublaicu. Yanowamö bäfäcö malä cui —a cuma.

- 27** Falando com ele, entrou, encontrando muitos reunidos ali,
- 28** a quem se dirigiu, dizendo: Vós bem sabeis que é proibido a um judeu ajuntar-se ou mesmo aproximar-se a alguém de outra raça; mas Deus me demonstrou que a nenhum homem considerasse comum ou imundo;
- 29** por isso, uma vez chamado, vim sem vacilar. Pergunto, pois: por que razão me mandastes chamar?
- 30** Respondeu-lhe Cornélio: Faz, hoje, quatro dias que, por volta desta hora, estava eu observando em minha casa a hora nona de oração, e eis que se apresentou diante de mim um varão de vestes resplandecentes
- 31** e disse: Cornélio, a tua oração foi ouvida, e as tuas esmolas, lembradas na presença de Deus.
- 32** Manda, pois, alguém a Jope a chamar Simão, por sobrenome Pedro; acha-se este
- 27** Conelio a wə wayomaö showale, yafi jamö a çai falayoma. A çai fa falönö, bluca bä çocamou dalalema.
- 28** Öjö bä nija a wə faö showadaoma. — Judio yamacö lä waio wei, çafä wamacönö yamalecö daö waiquiwä. Judio bä lä mlai yama bä çai cuo daomi. Shomi yama täbä fe çai waloimi. Öjö ma cui, Yai Bada tänö yale bufi jaducublamaö waiquiwä, judio bä lä mlai ya bä waii dicoo mlaobä. Ya bä afa shami taö mlaobä.
- 29** Öjö cudeenö, çafä wamacö ma cuinö, wamale nacamaö lä bufino wei däjä, ya wə läo mlai ja, ya yaua showaquema ya malä cui. Bei. ¿Wedi wama tä tabä, wamale li nacamaö bufima, öjö lä? — Pedro a cujoloma.
- 30** Abinaja Conelio a cuma. — Weyajada ja, einaja motoca cuo däjä, Yai Bada nija ya wə fama, showadi bä nö shino weyade bayeli lä nacao wei däjä. ¿Öjö tawä? 4 tä mö didi cua waiquia. Iba yafi jamö ya wə faö däjä, bei a wəlo bädaliyoma. Shuducaje shi wacalawä sicö ja, a lä didile a fa wawäblalunö, camiyä ya mö cuobä jamö a ubladaliyoma.
- 31** Öjamö a fa ubladalunö, a wə fama. “Conelio”, a cuma. “Showadi Yai Bada nija wa nö bayeli lä nacao wei, tä a jilimou culadi. Bä lä jöli wei wa bä showadi lä dobäo wei, öjö tä çai dablamodayou. Yai Bada tänö wa nofi jaducubou lä culadi.
- 32** Öjö cudeenö, abinaja wa nia cuaaö. Jobe jamö afä wa bä fa shömölönö, Simón a çamaö da bufi, Pedro a wəfa lä yädäle.

hospedado em casa de Simão, curtidor, à beira-mar.

³³ Portanto, sem demora, mandei chamar-te, e fizeste bem em vir. Agora, pois, estamos todos aqui, na presença de Deus, prontos para ouvir tudo o que te foi ordenado da parte do SENHOR.

³⁴ Então, falou Pedro, dizendo: Reconheço, por verdade, que Deus não faz acepção de pessoas;

³⁵ pelo contrário, em qualquer nação, aquele que o teme e faz o que é justo lhe é aceitável.

³⁶ Esta é a palavra que Deus enviou aos filhos de Israel, anunciando-lhes o evangelho da paz, por meio de Jesus Cristo. Este é o SENHOR de todos.

³⁷ Vós conheceis a palavra que se divulgou por toda a Judéia, tendo começado desde a Galiléia, depois do batismo que João pregou,

³⁸ como Deus ungiu a Jesus de Nazaré com o Espírito Santo e com poder, o qual andou por toda parte, fazendo o bem e

Yalo sibä lä dodijamaö wei a Simón lä cuinö a bälömabou lä cule, modu u casö jamö”, a cuma.

³³Öjö cudeenö cafä bäfä nacamaö showadao bufima —Conelio a cuma—. Wa juu fa ojodaonö wa malä çoblalufe. Bei. Yamalecö da yömöla. Bäfä ą nia fa jilianö, eja yamacö bluca çocamou lä cule. Yai Bada tänö bämalecö çai malä cule. Bada tänö tä ą wäyämaö lä bufile tä ą da wäba —a cuma.

Pedronö Conelio a lä yömölano wei tä ą

³⁴Öjö däjä, Pedro a wą fama. —Fei däjä ya bufi jaducua lä cule. Yai Bada tänö ai täbä shino nofimaö ayaomi.

³⁵Jödödöwä bä bälöblawä lä yaiblai bä ma cui nija, Yai Bada tä nö quili lä taö wejei, bä lä cadidou wei bä lä cui, öjö bä nia waiimi.

³⁶Camiyä Isaeli yama ecö nija tä ą lä shömöleno wei, wama etä ą jilibole cätä. Tä ą dodijidawä. Jesucristo a lä cuaano wei tänö, Yai Bada tänö yanöcöwä bämalecö çai nia jowa cuo. Öjö Bada tä Jesucristo lä cui, bama a nofi bluca Badabobä a.

³⁷Juan nija bä fe ojoblamobä, camanö bä yömölaö balöoma. Öjö däjä, Calilea jamö tä bluca lä cublaliyono wei, wama tä ą jilibou waiquile cätä. Yaçumö, Judea tä ulifi jödödöwä jamö, tä ą wäyämou cuaama.

³⁸Öjö Nasaleteli Jesús a lä cui, Yai Bada tänö a bayelibou ja, bei Bufinö a jödödöboma. A nö çai wəlojomaboma. Öjö tawä? Täbä shino bayeliblaö

curando a todos os oprimidos do diabo, porque Deus era com ele;

³⁹ e nós somos testemunhas de tudo o que ele fez na terra dos judeus e em Jerusalém; ao qual também tiraram a vida, pendurando-o no madeiro.

⁴⁰ A este ressuscitou Deus no terceiro dia e concedeu que fosse manifesto,

⁴¹ não a todo o povo, mas às testemunhas que foram anteriormente escolhidas por Deus, isto é, a nós que comemos e bebemos com ele, depois que ressurgiu dentre os mortos;

⁴² e nos mandou pregar ao povo e testificar que ele é quem foi constituído por Deus Juiz de vivos e de mortos.

⁴³ Dele todos os profetas dão testemunho de que, por meio de seu nome, todo aquele que nele crê recebe remissão de pecados.

cuaama. Fecula bada tänö bä nö lä bleaamano wei, bä bluca çai jalomaö cuaama. Yai Bada tänö a çai malä cuono wei.

³⁹Judio yamacö bälöa lä blaucole jamö ma cui, Jelusale jamö ma cui, Jesús a lä cuaano wei yama tä bluca dalalema. Fii balitama defi ja a fa basumacöjenö, a shämalemaje.

⁴⁰Öjö ma cui, bolacabö tä mö fa dödölönö, Yai Bada tänö a demi jocädamaö fa çolonö, a demi daa çomalalema.

⁴¹Judio bä bluca nija mlai, camiyä yama ecö yai çodawä nija a demi damalalema, yama a wäfa wäyäö cuaabä yamalecö lä yaileno wei yamacö nija. A demi jocäblou fa çolonö, yama a çai lä iyano wei yamacö lä cui nija.

⁴²Öjö däjä, yanowamö yama bä yömölabä yamalecö nosiemama, Yai Bada tänö a Bada lä tablamaleno wei yama a wäfa wäyäbä. Bamacö demi lä showai bamacö ma cui, bä nomaa lä waiquilaliyono wei bä ma cui, bamacö nia bluca lä jömaö wei, öjö a. Bamacö dodijaö ma cui, bamacö doblou ma mlai ma cui, öjönö bamacö nowa nia taö. Öjö yama tä a bluca wäyäbä yamalecö nosiemama.

⁴³Öjö tawä? Yai Bada a wäno wäyäléwä bä bluca lä cuinö, Jesucristo a wäfa wäyäö balöomaje. Öjö a bejedi lä bufibou wejei bä bluca lä cui, bä doblou lä mlai tä ma cule, Yai Bada tänö tä nowa nia jöwa

O Espírito Santo desce sobre os gentios

⁴⁴ Ainda Pedro falava estas coisas quando caiu o Espírito Santo sobre todos os que ouviam a palavra.

⁴⁵ E os fiéis que eram da circuncisão, que vieram com Pedro, admiraram-se, porque também sobre os gentios foi derramado o dom do Espírito Santo;

⁴⁶ pois os ouviam falando em línguas e engrandecendo a Deus. Então, perguntou Pedro:

⁴⁷ Porventura, pode alguém recusar a água, para que não sejam batizados estes que, assim como nós, receberam o Espírito Santo?

⁴⁸ E ordenou que fossem batizados em nome de Jesus Cristo. Então, lhe pediram que permanecesse com eles por alguns dias.

Atos 11

A defesa de Pedro

¹ Chegou ao conhecimento dos apóstolos e dos irmãos que estavam na Judéia que também os gentios haviam recebido a palavra de Deus.

² Quando Pedro subiu a Jerusalém, os que eram da circuncisão o argüiram, dizendo:

mladamama. Inaja bä jowa cuu balöoma —Pedronö bä nowa tama.

Judio bä lä mlai Yai Bada tä Bufinö bä lä jödödöblaleno wei tä ą

⁴⁴Pedro a wą faö showao dąjä, Jesucristo etä ą lä jiliano wejei bä bluca nija, Yai Bada tä Bufi lucäa showadalayoma.

⁴⁵Pedro nija bä lä yauono wei bä bufi shädayaimoma, Jesucristo a bejedi lä bufibono wejei bä judio lä cui. Judio bä lä mlai bä ma cui nija Yai Bada tä Bufi lucäo fe yadio ja, bejedi bä bufi möaama.

⁴⁶Bä caticö ą lä shomiblaliyono wei tä ą malä jilileno wejei, Yai Bada tä nofi doablaöje ja. Öjö dąjä, Pedro a wą falayoma.

⁴⁷—Camiyä judio yamacö nija Yai Bada tä Bufi lucäa lä culufenaja, fei bä ma cui nija, inaja a Bufi lucäa cua mö feduolaliyou lä cufe. Mau u ja bä fe ojoblamou showadaobä, bamacö ą läablalobä tä cuami waiquiwä —a cuma.

⁴⁸Öjö dąjä, Jesucristo a wąnö, bä fe ojoblamaö showadao bufima. Bä fe fa ojoblamolunö, cama bä nija Pedro a fe weyamaö bufimaje.

Atos 11

Jelusale jamö Pedro a nofi lä bäyäono wei tä ą

¹Bei. Jesucristonö bä lä shömöleno wei bä ma cui nija, Judea jamö Jesucristo ebä lä cuono wei bä ma cui nija tä ąno waloquema. Judio bä lä mlai bänö Yai Bada etä ą lä bufiblaleno wejei tä ą jililemaje.

²Öjö cudeenö, Jelusale jamö Pedro a ąa fa ąbonö, Jesucristo bufilewä ai bä judio

³ Entraste em casa de homens incircuncisos e comeste com eles.

⁴ Então, Pedro passou a fazer-lhes uma exposição por ordem, dizendo:

⁵ Eu estava na cidade de Jope orando e, num êxtase, tive uma visão em que observei descer um objeto como se fosse um grande lençol baixado do céu pelas quatro pontas e vindo até perto de mim.

⁶ E, fitando para dentro dele os olhos, vi quadrúpedes da terra, feras, répteis e aves do céu.

⁷ Ouvi também uma voz que me dizia: Levanta-te, Pedro! Mata e come.

⁸ Ao que eu respondi: de modo nenhum, SENHOR; porque jamais entrou em minha boca qualquer coisa comum ou imunda.

⁹ Segunda vez, falou a voz do céu: Ao que Deus purificou não consideres comum.

¹⁰ Isto sucedeu por três vezes, e, de novo, tudo se recolheu para o céu.

lä cuinö a bäyäblaö mö baomaje, Moisesi tä ʔ nofi lä yaibono wejei bä lä cuinö.

³ Abinaja a nowa tamaje. —ʔWedi tä tabä judio bä lä mlai bä nija wa fa falönö, wa iyaö çai li çacao dicooma?

⁴ ʔÖjö däjä, Pedro a wʔ fa falönö, tä bluca lä cublaliyono wei tä ʔ wäyäma. Abinaja a cuma.

⁵ —Jobe jamö ya cuo däjä, Yai Bada nija ya nö bayeli nacaoma —a cuma—. ʔÖjö däjä, tä fa wawäblalunö, jai acadafu sicö bada cuwä ya tä itou dalalema. Jai sicö casöcö juwäbouje, sicö casö jududuo cuoma. Sicö fa itoimadunö, camiyä nija sicö itoimama.

⁶ ʔÖjamö lä ya täbä cua möö ja, bluca ya bä yalo coyocoa dalalema. Bä yalo j̄jima lä tabou wejei bä ma cui, ulifi jamö bä yalo lä juu wei bä ma cui, bä lä jölölou wei bä ma cui, bä lä yäö wei bä ma cui, ya bä bluca dalalema.

⁷ ʔÖjö däjä, ya wʔ j̄lilema. Abinaja wale nowa tama. “Bei, Pedro. Bä da shäalalö, wa iyabä”, wale nowa tama.

⁸ ʔÖjö ma cui, abinaja ya e cuma. “Ma, Bada tä. Wa bä ʔfa yalo shami lä taö wei bä ja, ya caticö shamiaö daimi waiquiwä. Wamodima bämi”, ya e cuma.

⁹ ʔÖjö ma cui, fedu jamö a wʔ fa bädalunö, a wʔ faö çoma. “Yai Bada tänö täbä aublaö lä waiquile, wa täbä ʔfa shami taö mlai”, a cuma.

¹⁰ ʔÖjö tawä? —Pedro a cuma—. Tä lä wawälayono wei, bolacabö tä cublou

11 E eis que, na mesma hora, pararam junto da casa em que estávamos três homens enviados de Cesaréia para se encontrarem comigo.

12 Então, o Espírito me disse que eu fosse com eles, sem hesitar. Foram comigo também estes seis irmãos; e entramos na casa daquele homem.

13 E ele nos contou como vira o anjo em pé em sua casa e que lhe dissera: Envia a Jope e manda chamar Simão, por sobrenome Pedro,

14 o qual te dirá palavras mediante as quais serás salvo, tu e toda a tua casa.

15 Quando, porém, comecei a falar, caiu o Espírito Santo sobre eles, como também sobre nós, no princípio.

16 Então, me lembrei da palavra do SENHOR, quando disse: João, na verdade, batizou com água, mas vós sereis batizados com o Espírito Santo.

17 Pois, se Deus lhes concedeu o mesmo dom que a nós nos outorgou quando

çolayoma. Jödödö tä lä cuaano wei däjä, fedu jamö bä befi çai bluca çomolayoma.

11 Öjö tä lä cublole däjä, yamacö lä cuono wei a yafi jamö, fama 3 bä walobeyoluma, Sesalea jamö culanö, camiyä nija bä lä shömöleyoluno wei.

12 Yai Bada tä Bufinö, wale yauamaö bufii showadaoma. Jesucristo ai 6 ebä lä cule, camiyä nija bä fa yauicunö, Conelio e yafi jamö yamacö çoblaliyoma.

13 Öjö Conelio a lä cuinö yamalecö yömöläö mö baoma —a cuma—. Cama e yafi jamö, Yai Bada ajele etä jowa wawälayoma. Öjamö lä e fa ublaicunö, abinaja a nowa jowa tama. “Jobe jamö Simón a çamaö da bufi, Pedro a waça lä yädäle.

14 Öjönö wa nia yömöläö. Cafä wa ma cui, afä wa bä çai lä cule bä ma cui, wamacö bluca bayeliblamobä, tä a nia wäyää”, ajele tänö bei a nowa jowa tama fa talei.

15 Öjö däjä, ya waç jaba faö däjä, lobe, öjö bä nija Yai Bada tä Bufe lucälayoma, camiyä bämacö nija a Bufe lucäa da culuinaja showawä —a cuma—.

16 Öjö däjä Bada a waç jaba lä fano wei, ya tä a nofi jaducubou showadaoma. Abinaja a lä cuno wei. “Juan a lä cuinö, mau u ja bä fe ojomaö ja, mau unö bä jödödöblamama ma cui, Yai Bada tä Bufinö wamacö nia jödödöblaö cuo.” Einaja a cuma.

17 Öjö tawä? —Pedro a cuma—. Bada tä Jesucristo bäma a lä bufiblaö wei bämacö lä cui, cama a Bufe ja, Yai Bada tänö

cremos no SENHOR Jesus, quem era eu para que pudesse resistir a Deus?

18 E, ouvindo eles estas coisas, apaziguaram-se e glorificaram a Deus, dizendo: Logo, também aos gentios foi por Deus concedido o arrependimento para vida.

Os discípulos são chamados cristãos em Antioquia

19 Então, os que foram dispersos por causa da tribulação que sobreveio a Estêvão se espalharam até à Fenícia, Chipre e Antioquia, não anunciando a ninguém a palavra, senão somente aos judeus.

20 Alguns deles, porém, que eram de Chipre e de Cirene e que foram até Antioquia, falavam também aos gregos, anunciando-lhes o evangelho do SENHOR Jesus.

21 A mão do SENHOR estava com eles, e muitos, crendo, se converteram ao SENHOR.

bämalecö dobälalema. Inaja showawä, judio bä lä mlai bä ma cui, öjö bä çai dobäa mö fedua showalalema. Inaja bämalecö bluca taamaö fe usucuwä waiquiwä yalo, Yai Bada nija ya wä läo bashiobä tä cuonomi, çöjö tawä? —a cuma.

18 Öjö tä ą fa jililäjenö, Pedro a bäyäblaö çödaanomije. Yai Bada tä nofi yai doablamaje. Abinaja bä cuma. —Jao. Judio bä ma mlai ma cui, Yai Bada tänö bä nofi çai bayeliblaö bufi doblao yai! Öjö bä ma cui, bä bufi lädobä, Yai Bada tänö bä bufi malä jaducublamaleno wei, bä bälimiobä —bä cuma.

Adioquia jamö Jesucristo ebä lä yododano wei tä ą

19 Esteban a lä shälano wejei däjä, Jesucristo ebä nabä bluca quea lä showadaqueno wejei däjä, bä docua blajaa showadaaliyoma. Fenisia jamö ma cui, Shible jamö ma cui, Adioquiateli bä lä bälöle jamö ma cui, bä blajao shedequeomobodayoma. Bä lä docuolaliyono wei jamö, Jesucristo etä ą dodijidawä wäyao cuaama ma cujei, judio bä shino yömölaö ayaomaje.

20 Öjö ma cui, Shibleтели ai bä ma cui, Sileneteli ai bä ma cui, abinaja cama bä cuaama. Adioquia jamö bä fa waloicunö, judio bä lä mlai bä çai fa yömölajenö, Bada tä ąfa Jesús wäyämaje.

21 Yai Bada tä lojodenö bä fa bayeliblamonö, bluca bänö tä ą bejedi fa bufiläjenö, Bada tä Jesucristo a bufilemaje.

22 A notícia a respeito deles chegou aos ouvidos da igreja que estava em Jerusalém; e enviaram Barnabé até Antioquia.

23 Tendo ele chegado e, vendo a graça de Deus, alegrou-se e exortava a todos a que, com firmeza de coração, permanecessem no SENHOR.

24 Porque era homem bom, cheio do Espírito Santo e de fé. E muita gente se uniu ao SENHOR.

25 E partiu Barnabé para Tarso à procura de Saulo;

26 tendo-o encontrado, levou-o para Antioquia. E, por todo um ano, se reuniram naquela igreja e ensinaram numerosa multidão. Em Antioquia, foram os discípulos, pela primeira vez, chamados cristãos.

Ágabo prediz grande fome

27 Naqueles dias, desceram alguns profetas de Jerusalém para Antioquia,

28 e, apresentando-se um deles, chamado Ágabo, dava a entender, pelo Espírito, que estava para vir grande fome por todo o mundo, a qual sobreveio nos dias de Cláudio.

22Jelusale jamö, Jesucristo ebä lä yododano wei bä lä cuinö, öjö tä  fa jililäjönö, Adioquia jamö Benabei a shömölemaje.

23Öjamö a fa blalunö, Yai Bada tänö bä lä bayeliblaleno wei tä fa dalalönö, a bufi doblaloma. Öjö däjä, abinaja bä nowa tama. —Bada tä nija showadi wamacö bufi bejedimou fe yadiobä, bä bufi yai da shaliliicu —Benabeinö bä nowa tama.

24Cama Benabei a dodijama. Yai Bada tä Bufinö a fa jödödöblalunö a showadi cadidoma. A bufi cadidilanö Jesucristo a nofi mölabou dodijioma. Öjamö, Bada tä Jesús a fa bufiläjönö, cama nija bluca bä yädäblaliyoma.

25Yaçumö, Benabei a lä cuinö, Daso jamö Saulo a nia fa dayäänö a alayoma.

26A daa fa lalönö, Adioquia jamö a ai juu oma. Lasha ai a lalou jaöo mlao däjä, Jesucristo ebä yododabä jamö showadi cäcöbö fa cablonö, bluca bä yömölabödima. Öjamö lä, Adioquia jamö, Jesucristo nija bä lä nocaio wei ebä lä cui, Cristo bufilewä bä fa jaba jilabomaje.

27Bei. Öjö lä däjä, Jelusale jamö Yai Bada a wano wäyälwä bä lä cuono wei, Adioquia jamö ai bä alayofälöma.

28Öjö ai a lä cui, Acabo a wafa cuoma. Bä lä yododano wei jamö öjö a fa ublaicunö, Yai Bada tä Bufinö a w fa macocoamanö, ofi a nia lä cublono wei bei tä fa wäyöo balöoma. Jödödöwä bä lä bälöblai, ofi tänö bä nö nia jowa bleaaö cuaama. A la cuno weinaja, inaja showawä tä

²⁹ Os discípulos, cada um conforme as suas posses, resolveram enviar socorro aos irmãos que moravam na Judéia;

³⁰ o que eles, com efeito, fizeram, enviando-o aos presbíteros por intermédio de Barnabé e de Saulo.

Atos 12

Herodes persegue a Tiago e a Pedro

¹ Por aquele tempo, mandou o rei Herodes prender alguns da igreja para os maltratar,

² fazendo passar a fio de espada a Tiago, irmão de João.

³ Vendo ser isto agradável aos judeus, prosseguiu, prendendo também a Pedro. E eram os dias dos pães asmos.

⁴ Tendo-o feito prender, lançou-o no cárcere, entregando-o a quatro escoltas de quatro soldados cada uma, para o guardarem, tencionando apresentá-lo ao povo depois da Páscoa.

⁵ Pedro, pois, estava guardado no cárcere; mas havia oração incessante a Deus por parte da igreja a favor dele.

cublaliyoma. Lomateli bada Claudio a lä läono wei däjä, tä bejedi wawäblaliyoma.

²⁹Öjö cudeenö, Jesucristo nija bä lä nocao wei ebä bufi shaliliblou showadalayoma, bufi läo mlai ja, blada bä shömabeje. Judea jamö Jesucristo ebä bälöo mö lä feduono wei bä bayeliblabeje.

³⁰Inaja showawä bä cuaama. Blada bä fa çoçamalöjenö, Benabei, Saulo cäcöbö nija bä jöböquemaje. Jelusale jamö, Jesucristo ebä çai lä yododaö wejei bä bada nija bä jöböaböö fe doleobä.

Atos 12

Bada tä Elodenö Pedro a nö lä bleaamano wei tä
a

¹Öjö däjä, bada tä Elode lä cui, Jesucristo ai ebä nija a jaba waitelimoma.

²Juan bei aiyobö Santiago a lä cui, shocobi anö a shämalema.

³Santiago a lä shämалeno wei tä ja, judio bä bufi doblalou fa dalalönö, a waitelimou çoçoma. Showadi, nii bä juluu lä mlai bä ja, judio bä iyaö çai lä çoçamou wei tä cublou çoço däjä, Pedro a juwäa nomöjömalema.

⁴A fa juwämalönö, a fe lamaquema. Judio bänö Yai Bada a waiteli lä jayuno wei a nofi çoçamoä çoçobeje, bä çoçablou waiquiono wei ja, öjö a nia shämaö nomöjööma. Pedro a docuu mlaobä, sodado bluca bä lämaquema. Bä nia läo lä nomöjono wei, 4 bä sodado toujublamalema.

⁵Öjö tawä? Pedro a fe labomaje. Öjö ma cui, Jesucristo ebä bufi cadididilanö, Yai Bada nija a nö bayeli nacadimaje.

Yai Bada tänö Pedro a lä famaleno wei tä a

⁶ Quando Herodes estava para apresentá-lo, naquela mesma noite, Pedro dormia entre dois soldados, acorrentado com duas cadeias, e sentinelas à porta guardavam o cárcere.

⁷ Eis, porém, que sobreveio um anjo do SENHOR, e uma luz iluminou a prisão; e, tocando ele o lado de Pedro, o despertou, dizendo: Levanta-te depressa! Então, as cadeias caíram-lhe das mãos.

⁸ Disse-lhe o anjo: Cinge-te e calça as sandálias. E ele assim o fez. Disse-lhe mais: Põe a capa e segue-me.

Pedro é livre da prisão

⁹ Então, saindo, o seguia, não sabendo que era real o que se fazia por meio do anjo; parecia-lhe, antes, uma visão.

¹⁰ Depois de terem passado a primeira e a segunda sentinela, chegaram ao portão de ferro que dava para a cidade, o qual se lhes abriu automaticamente; e, saindo, enveredaram por uma rua, e logo adiante o anjo se apartou dele.

⁶Elodenö a shämaö fenaö lä bufiono wei däjä, öjö tä didi showawä ja, Pedro a mioma. A nofi lä lämaböno wei cäcöbö sodado lä cuinö, Pedro a çocama möamomaboböma. Boo bolacabö shicönö a bococu çocao yädäoma. Ai bä lämou mö lä feduono wei bä lä cui, bei yoca lä joleono wei yoca sibo jamö, bä läo mö feduoma.

⁷Öjö däjä, Yai Bada tänö cama açele etä fa shömöludunö, a bädaliyoma. A fa bädalunö, Pedro a fe lä laono wei jamö tä shii wacacablaliyoma. Açele a lä cuinö a fa jushulunö, Pedro a lamalema. —iLobe, lobe! A da jocäblalu —a fa cunö, bococu lä çocao wei boo eshicö wajeblou showadalayoma.

⁸Abinaja Pedro a nowa çai tama. — Bähäcu ja sicö da açolä. Mamicö da besiblalu. A taamaö lä bufino weinaja, Pedro a cuaaö showadaoma. Öjö däjä, açele a wä faö çocoma. —Wa sicö fa jalelänö, camiyä nija a da yauiquiyo —a cuma.

⁹A fe lä laono wei jamö, Pedro a faa fa çolufälönö, Yai Bada açele etä nija a yaua showaquema. A ma yauqueno wei ma cui, “Wale yai bayelibaö da culanö”, a bufi cuu mlai ja, tabi a bufima.

¹⁰Bei yoca nofi lä lämano wejei bä sodado nijamö, cäcöbö jayua mötalöquema. Bä läo lä bayäcäono wei bä nijamö, cäcöbö jayua fa nomöjücufälönö, shabono jamö bä lä joleblou wei yoca jamö cäcöbö waloquema, boo shicönö yoca lä tablaleno

11 Então, Pedro, caindo em si, disse: Agora, sei, verdadeiramente, que o SENHOR enviou o seu anjo e me livrou da mão de Herodes e de toda a expectativa do povo judaico.

12 Considerando ele a sua situação, resolveu ir à casa de Maria, mãe de João, cognominado Marcos, onde muitas pessoas estavam congregadas e oravam.

13 Quando ele bateu ao postigo do portão, veio uma criada, chamada Rode, ver quem era;

14 reconhecendo a voz de Pedro, tão alegre ficou, que nem o fez entrar, mas voltou correndo para anunciar que Pedro estava junto do portão.

15 Eles lhe disseram: Estás louca. Ela, porém, persistia em afirmar que assim era. Então, disseram: É o seu anjo.

16 Entretanto, Pedro continuava batendo; então, eles abriram, viram-no e ficaram atônitos.

17 Ele, porém, fazendo-lhes sinal com a mão para que se calassem, contou-lhes

wejei yoca jamö. Cama yoca caloblou fa bädalonö, cäcöbö falayoma. Ai a yafi mashi jamö cäcöbö fa cadidofälönö, yedu äjele tä dablamou mladaliyoma.

11 Öjö lä däjä, Pedro a bufi yai möblaliyoma. “¡Bejedi lä!” a bufi cudaliyoma. “Bada tänö äjele e fa shömöludunö, wale nofi bayelibläö lä mlaloiyofe, Elodenö wale shämaö mlaobä. Judio bänö wale shaö nö lä dabou wejei tä ma cui ja, ¡wale bayeliblalei lä cufe!”, a bufi cudaliyoma.

12 A bufi fa möblalunö, María e yafi jamö a cadidiblaliyofälöma. Öjö María a lä cui, Juan Marcos bei bä nö e cuoma. Yai Bada nija bä ä fabä, öjö e yafi jamö bä bluca yododooma.

13 Bä jaba lä faö wei jamö, yoca fe lä laono wei yoca cloocama. Tä jöwa lä cloocamole tä möblaabä, bei yoca lä lale ja, Lode a wäfa moco lä cule a icuquema.

14 Pedro a wä nö fa öjöbölönö, öjö a wä ja, a bufi fa doblalonö, yoca caloblaö mlai ja, a läläa mö yabaquema. Bei yoca sibo jamö, Pedro a wäfa ublao wäyäma.

15—Wa wä li biyäcäblalou mlai a da cuicu —a nowa tama ma cujei, moco a wä fe fa blacäjonö, —Bolebole a jöwa —bä cuu nomöjöoma.

16 Öjö ma cui, Pedronö yoca cloocadii juo showaoma. Yäcumö yoca fa caloblalöjenö, bei a dalalemaje. A fa dalalöjenö, bä bufi yai shädayaimoma.

17 Bei imicönö, Pedronö bä ä fa wasölönö, a wä nö wäoma. A fe lä laono wei jamö,

como o SENHOR o tirara da prisão e acrescentou: Anunciai isto a Tiago e aos irmãos. E, saindo, retirou-se para outro lugar.

18 Sendo já dia, houve não pouco alvoroço entre os soldados sobre o que teria acontecido a Pedro.

19 Herodes, tendo-o procurado e não o achando, submetendo as sentinelas a inquérito, ordenou que fossem justicadas. E, descendo da Judéia para Cesaréia, Herodes passou ali algum tempo.

A morte de Herodes

20 Ora, havia séria divergência entre Herodes e os habitantes de Tiro e de Sidom; porém estes, de comum acordo, se apresentaram a ele e, depois de alcançar o favor de Blasto, camarista do rei, pediram reconciliação, porque a sua terra se abastecia do país do rei.

21 Em dia designado, Herodes, vestido de trajo real, assentado no trono, dirigiu-lhes a palavra;

22 e o povo clamava: É voz de um deus, e não de homem!

Bada tänö a famaö lä cuaano weinaja tä  fa wyn, abinaja a cuma. —Jacobo ma cui nija, Jesucristo ai eb ma cui nija, wamale fa da wy, j taw? —a cuma. j dj, shomi jam a aa showalayoflma.

18T m fa jalulun, Pedro a dabloimi yalo, a docuu mlaob b sodado lmou l nomjono wei b fa tayou fe balojooma.

19Elode a bada l cuin, Pedro a ma dayamano wei ma cui, a dablanomije. j dj, a nofi l lmano wejei b fa nacamaln, b wlii cadidioma. Pedro a l documaleno wejei t nowa ja, b bluca shamalalema. j dj, Eloden Judea t ulifi fa daacfln, Sesalea jam a bla nomöjöquema.

Yai Bada tän Elode a l shmaleno wei t 

20Bei. Diloteli b ma cui nija, Sidonoteli b ma cui nija, j b nija bada t Elode a l cui, a jushuoma. Nii b ja, j nija b shino dobmoma yalo, Elode a jushuo fa dalaljen b bufi nofi jushublaoma. A w nia fa wayomajen, Blato nija b  fa baloma, Elode e yafi jam a bada l lono wei a l cui nija. jn b fa famaln, bada a w oquemabeje, cama bluca showadaw b icuquema.

21B  wayob t l cublaliyono wei dj, camishi liyjw cc ja Elode a didioma, bada b yai l didio wei cc ja. j dj, bada b dcob tc jam, a fa dcicun, a w cadidolan t  labamalema.

22Cama a w ja, b  shi bluca dolayoma. —iCamiy yanowam bmac  fa lá

23 No mesmo instante, um anjo do SENHOR o feriu, por ele não haver dado glória a Deus; e, comido de vermes, expirou.

24 Entretanto, a palavra do SENHOR crescia e se multiplicava.

25 Barnabé e Saulo, cumprida a sua missão, voltaram de Jerusalém, levando também consigo a João, apelidado Marcos.

Atos 13

Barnabé e Saulo. A primeira viagem missionária

1 Havia na igreja de Antioquia profetas e mestres: Barnabé, Simeão, por sobrenome Níger, Lúcio de Cirene, Manaém, colação de Herodes, o tetrarca, e Saulo.

2 E, servindo eles ao SENHOR e jejuando, disse o Espírito Santo: Separai-me, agora, Barnabé e Saulo para a obra a que os tenho chamado.

cuaaö weinaja mlai, yai täbä ʔ cadidou lä cuaaö weinaja a wə j̄limamou cuwä! —bä shi jaliwä çai cuma.

23 Yai Bada a nofi shino doablamobä tä ma cule ma cui, cama Elode a nofi yaimamou bufi fa doblaonö, yedu Yai Bada ʔjele etä ishodayoma. Moshä bä nija Elode a nabä fa shömöcönö, a nomamalema.

24 ʔj̄jö tawä? Yai Bada etä ʔ j̄limamou balaa showalayoma. Etä ʔ bejedi lä bufino wejei bä blucablou fe balojolayoma.

25 Benabei, Saulo sho cäcöbö lä cuinö, Jelusale jamö bä blada bälabbö fa balöonö, Adioquia jamö cäcöbö çə çolayoma. Juan a çai çöbö çolayofälöma, Marcos a wəfa lä yädäle.

Atos 13

Benabei, Saulo sho cäcöbö lä yaimolayono wei tä ʔ

1 Bei. Adioquia jamö, Jesucristo ebä lä yododano wei bä nijamö, Yai Bada a wəno wäyäləwä bä cuoma. ʔj̄jö bä showawä lä cuinö, Yai Bada etä ʔ ja bä çai damamaje. Abinaja bä cuoma. Benabei a cuoma, Simón a çai, Ushiteli a wəfa çai lä yädämabono wejei. Sileneteli a çai Lusio cuoma, Maneno a çai. ʔj̄jö Maneno a lä cui, Elode a bada sho cäcöbö badalayoma. Saulo a çai cuoma.

2 ʔj̄jö bä lä cui, bä iyaö yabäcou mlaobä, nii bä ja bä wasöolanö Bada tä nija bä nö bayeli nacaodima. Inaja bä cuaaö däjä, cama bä nija Yai Bada a wə Bufi bädaliyoma. Abinaja a cuma. —Benabei, Saulo sho ya cöbö yaia waiquilema. Ya

³ Então, jejuando, e orando, e impondo sobre eles as mãos, os despediram.

Elimas, o mágico

⁴ Enviados, pois, pelo Espírito Santo, desceram a Selêucia e dali navegaram para Chipre.

⁵ Chegados a Salamina, anunciavam a palavra de Deus nas sinagogas judaicas; tinham também João como auxiliar.

⁶ Havendo atravessado toda a ilha até Pafos, encontraram certo judeu, mágico, falso profeta, de nome Barjesus,

⁷ o qual estava com o procônsul Sérgio Paulo, que era homem inteligente. Este, tendo chamado Barnabé e Saulo, diligenciava para ouvir a palavra de Deus.

⁸ Mas opunha-se-lhes Elimas, o mágico (porque assim se interpreta o seu nome), procurando afastar da fé o procônsul.

cöbö shömabä jamö cäcöbö ojodamobä, iba cäcöbö da yaimacöje —a cuma.

³ Öjö tawä? Nii bä ja bä yabäcou mlai ja Yai Bada nija bä nö bayeli nacao däjä a wä bädaliyoma. Öjö däjä, bä ą faö waicou ja, öjö cäcöbö nija bä imicö maqueoma. Bä imicö maquelanö, cäcöbö yaimaquemaje. Öjö däjä cäcöbö shömöa showadalemaje.

Shibleteli a wä shaboli lä lämono wei tä ą

⁴ Yai Bada tä Bufinö cäcöbö shömama yalo, cäcöbö alayoma. Seleusia jamö cäcöbö fa waloicunö, Shible tä ulifi lä jõcole jamö bä befi çai caläfälöma.

⁵ Salaminateli bä nijamö cäcöbö befi çai fa waloicunö, judio bä yododabä yafi bä jamö, Yai Bada etä ą wäyäböö cuaama. Juan Marcos a luluboböma, cäcöbö bayeliblafälöbä.

⁶ Öjö tä lä jõcole jamö, bä bluca lä bälöblai bä fe waloo fa cuaajenö, Bafositeli bä nijamö bä waloa nomöjjuema. Öjamö lä judio a bada shaboli lä cui, a dalalemaje, Yai Bada a wäno jole lä wäyänö wei a lä cui. Bajesusi a wäfa cuoma.

⁷ Öjamö a bada lä läono wei a lä cuinö a shaboli yädämaböma, Sejio Baulo a wäfa lä culenö. Öjö a bada lä cui, a bufi jaducaö si ijejeoma. Yai Bada etä ą jiliaö bufi fa doblaonö, Benabei, Saulo sho cäcöbö nacamalema.

⁸ Öjö ma cui, shaboli Bajesusi a bada lä cuinö tä ą jiliamaö bufio fa mlacunö a wä läoma, bada anö Jesucristo a nofi mölabou mlaobä. Öjö a bada shaboli lä cui, Clesiateli bä caficö ą ja, Elimas bei a wäfa çai cuo mö feduoma.

⁹ Todavia, Saulo, também chamado Paulo, cheio do Espírito Santo, fixando nele os olhos, disse:

¹⁰ Ó filho do diabo, cheio de todo o engano e de toda a malícia, inimigo de toda a justiça, não cessarás de perverter os retos caminhos do SENHOR?

¹¹ Pois, agora, eis aí está sobre ti a mão do SENHOR, e ficarás cego, não vendo o sol por algum tempo. No mesmo instante, caiu sobre ele névoa e escuridade, e, andando à roda, procurava quem o guiasse pela mão.

¹² Então, o procônsul, vendo o que sucedera, creu, maravilhado com a doutrina do SENHOR.

João Marcos volta a Jerusalém

¹³ E, navegando de Pafos, Paulo e seus companheiros dirigiram-se a Perge da Panfília. João, porém, apartando-se deles, voltou para Jerusalém.

¹⁴ Mas eles, atravessando de Perge para a Antioquia da Pisídia, indo num sábado à sinagoga, assentaram-se.

⁹Öjö a wə ma lämono wei ma cui, Saulo nija Yai Bada tä Bufi fa jödödöblalunö, a möö shalilioma. Öjö Saulo a lä cui, Pablo a wəfa çai yädäa lä cule.

¹⁰Öjö a möö fa cadidionö, a wə fama. — ;Fecula bada wa ijilubö! Tä lä dodijidai wa tä nofi bluca lä wəlibole wa. Showadi wa täbä mölmaö. Wəlidiwä showadi wa tä tadii. Yai Bada etä ʔ lä bejedi wei, wa etä ʔ shomiblamabä, ʔbei wa nia shijilodoimi?

¹¹Bei. Bada wa tä lojode möbä. Wa nia jubäbömaö. Wacacawä wa tä çai dablaö jaöo mlaicätä —Pablonö a nowa tama. Inaja Pablonö a nowa lä tale däjä, yedu tä möö mladou showadalayoma. A jubäbölayoma. A öbömamobä tä dayäblalama.

¹²Öjö tä fa dalalönö, bada a lä cuinö, bejedi tä ʔ bufia showalema. Yai Bada a wəfa lä wəyämöno wei tä ʔ ja, a bufi malä shädayaimolayono wei.

Bisidia jamö tä ʔ lä wəyämöno wei tä ʔ

¹³Öjö däjä, Pablonö bä çai lä cule, bä befi çai caläa çolayofälöma. Bafosi jamö bä fa jocälöfälönö, Bəfilia tä ulifi jamö, Bejeteli bä lä bälöle bä nija, bä befi çai waloaliyoma. Öja lä Juan Marcosnö bä fa dacöfälönö, Jelusale jamö a çöa mö yabaa çolayofälöma.

¹⁴Öjö däjä, Bejeteli bä nijamö cäcöbö shulucoa fa çöläfälönö, Bisidia tä ulifi jamö cäcöbö waloa nomöjöquema, Adioquia tä ʔfa shabono cuo mö lä feduono wei jamö. Täbä yanöcöobä tä mö

15 Depois da leitura da lei e dos profetas, os chefes da sinagoga mandaram dizer-lhes: Irmãos, se tendes alguma palavra de exortação para o povo, dizei-a.

O testemunho de Paulo em Antioquia

16 Paulo, levantando-se e fazendo com a mão sinal de silêncio, disse: Varões israelitas e vós outros que também temeis a Deus, ouvi.

17 O Deus deste povo de Israel escolheu nossos pais e exaltou o povo durante sua peregrinação na terra do Egito, donde os tirou com braço poderoso;

18 e suportou-lhes os maus costumes por cerca de quarenta anos no deserto;

19 e, havendo destruído sete nações na terra de Canaã, deu-lhes essa terra por herança,

20 vencidos cerca de quatrocentos e cinqüenta anos. Depois disto, lhes deu juízes, até o profeta Samuel.

21 Então, eles pediram um rei, e Deus lhes deparou Saul, filho de Quis, da tribo de

jalu ja, judio bä yododabä yafi jamö cäcöbö fa falönö, cäcöbö fama looma.

15Bä lä yododano wei jamö, Moisesi tä a oni fa doajenö, Yai Bada a wano wäyälwä etäbä a oni çai doaö mö fa feduojenö, bada bänö fama cäcöbö wälimaje. —Bei. Iba wafäcö lä cui. Yai Bada etä a ja, yamalecö yömöläö bufi doblao ja, fei däjä yamalecö da yömölabö, öjö lä —bä cuma.

16Öjö cudeenö, Pablo a fa ublaicunö, bei imicönö bä a fa wasölönö, abinaja a cuma. —Isaeli wama ecö mö lä fedui. Yai Bada wama a nö quili lä tale. Wamale a da jililä.

17Yai Badanö, Isaeli bäma ecö nö badabö fa yailönö, Ejido jamö bä fa blucablamalönö, cama a lojodenö bä lulubou çofälöma.

18Ulifi bloque jamö bä çai wayumö lä culayofälöno wei däjä, lasha jai 40 a lalou jaöo mlao däjä, bä doblono ma mlai ma cui, bä bayeliblaö fe yadiofälöma.

19Canaana jamö, 7 bä bälöblawä lä yaiblai bä mö bluca watäblaö fa baläläonö, öjö bä ulifibö jamö bä bälömabou juoma. Lasha jai 450 a lalou jaöo mlao däjä, öjö bä lä cuinö tä ulifi juwäbou nö dedeaö nomöjöomaje.

20Inaja Yai Badanö bä taamaö fa balöonö, bä lulubobeje ai bä bada lämabou nomöjöoma —a cuma—. Öjö däjä, Samuel a shömöa nomöjölema, Yai Bada a wano lä wäyano wei.

21Öjönö bä çai ma bälöono wei ma cui, bada a yai lämabou bufi fa doblaojenö, Yai Bada tänö Sisi bä ijilubö Saulo a shömöa

Benjamim, e isto pelo espaço de quarenta anos.

22 E, tendo tirado a este, levantou-lhes o rei Davi, do qual também, dando testemunho, disse: Achei Davi, filho de Jessé, homem segundo o meu coração, que fará toda a minha vontade.

23 Da descendência deste, conforme a promessa, trouxe Deus a Israel o Salvador, que é Jesus,

24 havendo João, primeiro, pregado a todo o povo de Israel, antes da manifestação dele, batismo de arrependimento.

25 Mas, ao completar João a sua carreira, dizia: Não sou quem supondes; mas após mim vem aquele de cujos pés não sou digno de desatar as sandálias.

nomöjolema, öjönö bä çai bälöobä. Bejamino nodiwä e li Saulo cuoma. Lasha jai 40 a lalou jaöo mlao däjä Saulo a bada läo bälöoma.

22 Öjö a Saulo waia fa majölönö, David bada a yai tablamaö nomöjölâyoma, öjamö a läobä. Yai Bada tänö öjö David a wäfa dodijaö tama. Abinaja a cuma. Isai bä ijilubö David a lä cuinö wale bufi doblamabou fe balojoo. Ya tä tamaö lä bufii wei, tä nia taö jödödou. '¿Öjö tawä? —Pablo a cuma—. Einaja Yai Bada a cuma.

23 Öjö David nija Yai Bada tänö a wäfa wäyäö lä balöono wei tä a bejedi cublaliyoma. Isaeli bäma ecö jucäabä, David nodiwä e yacumö wawäblamalema, Jesús a lä cui.

24 A wawäblou mlao showao däjä, Juan a wawäblou balölayoma —a cuma—. Isaeli nodiwä bä bluca yömölabou balöoma. Abinaja bä nowa tama. “Wälidiwä tä ja wamacö bufi fa lädalunö, bä fe da ojomamo”, bä nowa tama.

25 Öjö Juan a lä cuinö bä yömöläö waicou ajedou däjä, abinaja bä nowa çai tama. “¿Wedinaja bei wamale nofi li tabou dicoa cule? Showadi bäma a nö lä dabou wei, öjö ya mlai. Ma, camiyä ya nodi jamö, öjö a nia shino wawäblou nomöjöö. Öjö a lä cui a shino yai doblaa ayaa cudeenö, bei mamicö busi nata bädawä ma cui ja, ya nö bayeliblebimi”, bä nowa Juan tama. ¿Öjö tawä?

26 Irmãos, descendência de Abraão e vós outros os que temeis a Deus, a nós nos foi enviada a palavra desta salvação.

27 Pois os que habitavam em Jerusalém e as suas autoridades, não conhecendo Jesus nem os ensinamentos dos profetas que se lêem todos os sábados, quando o condenaram, cumpriram as profecias;

28 e, embora não achassem nenhuma causa de morte, pediram a Pilatos que ele fosse morto.

29 Depois de cumprirem tudo o que a respeito dele estava escrito, tirando-o do madeiro, puseram-no em um túmulo.

30 Mas Deus o ressuscitou dentre os mortos;

31 e foi visto muitos dias pelos que, com ele, subiram da Galiléia para Jerusalém, os quais são agora as suas testemunhas perante o povo.

26' Iba wamacö —a cuma—. Ablaamö nodiwä wamacö lä cui. Shomi wamacö çai, Yai Bada wama a nö quili lä taö wei wamacö. Bamacö nia lä jucäamou wei tä ʔ lä cui, camiyä bamacö nija tä ʔ shömölema, ʔöjö tawä?

27' Bamacö jucäabä a ma cuono wei ma cui, Jelusaleteli bä ma cuinö, bä çai lä culajei bä ma cuinö, öjö a nö öjöböblanomije. Täbä yanöcöobä tä mö jalu ja, Yai Bada a wano wäyälewä, showadi bä ʔ oni doaö daö ma cujei, tä ʔ nofi jaducubonomije. ʔöjö tawä? Tä ʔ nofi jaducubou fa mlacujenö, tä ʔafa lä wäyämou wei tä ʔ bejedi wawäa dicoblamalemaje. A shämaö malä bufino wejei.

28' ʔöjö tawä? Tä nowa cua mlai ma cui, bä ʔ faö buoma. Bilado nija a shämalemaje.

29' ʔöjö tawä? —a cuma—. Yai Bada etä ʔ oni jamö, Jesucristo a wafa bluca lä wäyämöno wei tä ʔ bejedi wawäblaliyoma. Öjö däjä, fii balitama defi ja a lä basuono wei, a nomawä itomalemaje. Maa maca jamö a nomawä ma didiqueno wejei ma cui,

30' Yai Bada tänö a demi jocädamaö çölayoma.

31' Calilea jamö, cama nija bä showadi lä yauono wei bä lä cui bä nija a dablamos nö dedeama, Jelusale jamö bä çai lä alayofälöno wei bä lä cui bä nija. Fei däjä öjö bä lä cuinö, yanowamö täbä nija a wafa wäyäo cuaabeje bä li.

32 Nós vos anunciamos o evangelho da promessa feita a nossos pais,

33 como Deus a cumpriu plenamente a nós, seus filhos, ressuscitando a Jesus, como também está escrito no Salmo segundo: Tu és meu Filho, eu, hoje, te gerei.

34 E, que Deus o ressuscitou dentre os mortos para que jamais voltasse à corrupção, desta maneira o disse: E cumprirei a vosso favor as santas e fiéis promessas feitas a Davi.

35 Por isso, também diz em outro Salmo: Não permitirás que o teu Santo veja corrupção.

36 Porque, na verdade, tendo Davi servido à sua própria geração, conforme o desígnio de Deus, adormeceu, foi para junto de seus pais e viu corrupção.

37 Porém aquele a quem Deus ressuscitou não viu corrupção.

32'Yama tä ʘ dodijidawä wäabä, cafä wamacö nija yamacö waloo lä cule —a cuma—. Bamacö nö badabö nija, Yai Bada tänö tä ʘfa wäyäö lä balöono wei tä ʘ lä cui,

33camiyä bamacö lä nodiblaliyono wei bamacö nija tä ʘ bejedi cublaliyoma. ¿Öjö tawä? Jesús a demi jocädamaö lä çölayono wei ja, tä ʘ bejedi wawäblamalema, Amowa tä ʘ lä cuu weinaja showawä. Abinaja tä ʘ cuu. Ijiluyä bei wa. Fei däjä wawädowä iba bäfä nö yai öjöböamaö lä cule. 'Einaja tä ʘ cuu —a cuma—.

34Yai Bada tänö, bälimi a demi nia jocädamaö lä çono wei tä ma cui, öjö tä ʘfa çai wäyäö balöoma. Abinaja tä ʘ oni cuu. Iba wamacö lä cui, bamacö bayeliblaö weicätä, David nija ya wä nö lä wäono weinaja showawä. Ya wä shomiblou majöö mlaicätä.

35'Einaja tä ʘ cuu —a cuma—. Öjö cudeenö, ai tä ʘ li amowa ja, abinaja a cuu mö feduo. Camiyä wale lä yaileno wei ya lä cui, wale sicö nia jodemaimi.

36'¿Öjö tawä? —Pablo a cuma—. Einaja tä ʘ cuu. David a lä cuinö, cama ebä çai cuo showao däjä, Yai Bada tänö a tamaö lä bufino wei tä ja, a cadidoma. Öjö däjä, a bufi fa mlaicunö, a nomawä didiquemaje, cama showadi ebä nomawä lä taamaö wejeinaja showawä. A nomawä fa didicöjenö sicö jodelayoma.

37Öjö ma cui, Yai Bada tänö a demi jocädamaö lä çölayono wei a lä cui, sicö yai jodeonomi.

38 Tomai, pois, irmãos, conhecimento de que se vos anuncia remissão de pecados por intermédio deste;

39 e, por meio dele, todo o que crê é justificado de todas as coisas das quais vós não pudestes ser justificados pela lei de Moisés.

40 Notai, pois, que não vos sobrevenha o que está dito nos profetas:

41 Vede, ó desprezadores, maravilhai-vos e desvanecei, porque eu realizo, em vossos dias, obra tal que não creereis se alguém vo-la contar.

Instados a pregar no sábado seguinte

42 Ao saírem eles, rogaram-lhes que, no sábado seguinte, lhes falassem estas mesmas palavras.

43 Despedida a sinagoga, muitos dos judeus e dos prosélitos piedosos seguiram Paulo e Barnabé, e estes, falando-lhes, os persuadiam a perseverar na graça de Deus.

38' ¿Öjö tawä? —a cuma—. Iba wamacö. Ei ya wä lä cui, wamale ä da jililä. Öjö a demi jocädamaö lä çolayono wei a lä cui, wama a nofi mölabou ja, wamacö doblou lä mlai tä ma cule, Yai Bada tänö tä nowa mladamalei. Tä nowa lä mladamaö wei tä ä ja, bamacö yömöläö lä cule.

39 Moisesi tä ä nofi lä mölabou wejei bä nija tä nowa mladobä tä cuono ma mlai ma cui, Jesucristo a bejedi yai lä bufibou wejei bä bluca lä cui nija, Yai Bada tänö tä nowa taboimi waiquiwä.

40 ¿Öjö tawä? Bä da moyaweicu, öjö lä, Yai Bada a wäno wäyälwä a wä nö lä quiliano weinaja, wamacö taamamou dicoo mlaobä. Abinaja tä ä cuu.

41 Bei. Yai Bada wama a wä nö lä waibläö wei wamacö lä cui. Wamacö bufi nia möblou çai nomaö. Cafä wamacö bälöo däjä, ya tä nia taö nö malä quiliaö wei. Wamacö ma yömöläö wejei ma cui, wama tä ä nia bejedi bufiimi. '¿Öjö tawä? — Pablo a cuma—. Einaja tä ä cuu.

42 Pablo, Benabei sho cäcöbö mini sibou däjä, cäcöbö nacabou çomaje, täbä yanöcöobä tä mö jalu cublou ço däjä, tä ä wäyäböo çoyolubä.

43 Öjö däjä, judio bä yododabä yafi jamö bä ä wayou lä waicou wei däjä, bä bluca faa çolayofälöma. Bä faa lä çolayofälöo wei däjä, Pablo, Benabei nijamö judio ai bä yaua showalayofälöma. Yai Bada nija bä bejedimou bufi fa doblaonö, judio bä nija bä lä yädäono wei ai bä ma cui, öjö bä çai nocaa showalayofälöma. Öjö däjä

Paulo e Barnabé vão para os gentios

⁴⁴ No sábado seguinte, afluiu quase toda a cidade para ouvir a palavra de Deus.

⁴⁵ Mas os judeus, vendo as multidões, tomaram-se de inveja e, blasfemando, contradiziam o que Paulo falava.

⁴⁶ Então, Paulo e Barnabé, falando ousadamente, disseram: Cumpria que a vós outros, em primeiro lugar, fosse pregada a palavra de Deus; mas, posto que a rejeitais e a vós mesmos vos julgais indignos da vida eterna, eis aí que nos envolvemos para os gentios.

⁴⁷ Porque o SENHOR assim no-lo determinou: Eu te constituí para luz dos gentios, a fim de que sejas para salvação até aos confins da terra.

⁴⁸ Os gentios, ouvindo isto, regozijavam-se e glorificavam a palavra do SENHOR, e creram todos os que haviam sido destinados para a vida eterna.

bä lä nocaono wei bä yömölaböö cuaaö çofälöma, Yai Bada tänö bä nofi lä ojudabou wei tä shino yai bufibobeje.

Judio bä lä mlai bänö Yai Bada etä ʔ jiliaö bufi lä doblaono wejei tä ʔ

⁴⁴Täbä yanöcöobä tä mö jalu cublou çö däjä, Yai Bada etä ʔ nia jiliaö fa çöjenö, bä yododaö çöma. Öjö däjä, öjö täbä shabonobö jamö, bä bluca lä bälöono wei bä nö mlaoma.

⁴⁵Öjö ma cui judio bada bänö täbä bluca çöcamou fa dalalöjenö, bä jushudaliyoma. Cama bä ʔ bada jiliamou bufi doblao fa ayaonö, bä bufi jalujoma. Pablo a wə faö däjä bä ʔ lämodima. A nö çai waiblamaje.

⁴⁶Öjö däjä, Pablo, Benabei sho cäcöbö ʔ faö waiteliama. Abinaja cäcöbö cuma. — Jəo. Cafä judio wamacö nija Yai Bada etä ʔ wäyämou balöobä tä ma cuono wei ma cui, wama tä ʔ waii waiquiwä yalo, judio bä lä mlai bä nija yama tä ʔ nia wäyöö nomöjöo. Wamacö bəlimiblou moji waiquiwä.

⁴⁷Bada tänö yamalecö nosiemaö ja, abinaja tä ʔ malä cuu wei. Bamacö yaia waiquilema. Judio bä lä mlai bä nijamö, jai shi jilajawä wama ecö nia cuo, bä bufi möblobä. Bä bälöo lä jödödole jamö ma cui, bä jucäamobä wama tä ʔ wäyöö cuaabä. '¿Öjö tawä? —Pablo a cuma—. Einaja tä ʔ cuu.

⁴⁸Judio bä lä mlai bänö, Pablo a wə fa jililäjenö, bä bufi doblaloma. Yai Bada etä ʔ jiliaö bufi doblaomaje. Bä bəlimiobä, Yai Bada tänö bä yaia lä waiquileno wei bä

49 E divulgava-se a palavra do SENHOR por toda aquela região.

50 Mas os judeus instigaram as mulheres piedosas de alta posição e os principais da cidade e levantaram perseguição contra Paulo e Barnabé, expulsando-os do seu território.

51 E estes, sacudindo contra aqueles o pé dos pés, partiram para Icônio.

52 Os discípulos, porém, transbordavam de alegria e do Espírito Santo.

Atos 14

Paulo e Barnabé em Icônio

1 Em Icônio, Paulo e Barnabé entraram juntos na sinagoga judaica e falaram de tal modo, que veio a crer grande multidão, tanto de judeus como de gregos.

2 Mas os judeus incrédulos incitaram e irritaram os ânimos dos gentios contra os irmãos.

bluca lä cuinö, bejedi tä  bufia showalemaje.

49Öjamö Bada etä  jilimamou blaucou cuaaö showaoma.

50Öjö ma cui, suwä bä nö lä madofibö wei, judio bänö bä jushuo lulubomaje, Yai Bada nija bä bejedimou bufi lä doblaono wei bä suwä lä cui. Bada bä  showadi lä jiliono wei bä ma cui, öjö bä shi çai jalimomaö mö feduo showomaje. Pablo, Benabei sho cäcöbö nö bleamabeje, bä bluca fa jushudamalöjenö, shomi jamö cäcöbö yashublalemaje.

51Yai Bada etä  wailemaje yalo, bä nia dobroimi fa jömabönö, bei cäcöbö mamicö jamö bä mashita lä sudiono wei bä fa yaösöblaböläfalönö, Iconio jamö cäcöbö docua showalayoma.

52Öjö ma cui, Adioquia jamö Jesucristo nija bä nocao bufi lä doblaono wei bä lä cui, bä bufi yai doblaloma. Yai Bada tä Bufinö bä fa jödödöblalönö, öjö nija bä luluamou bufi doblaoma.

Atos 14

Iconio jamö Yai Bada tä  lä wäyaböno wei tä 

1Bei. Iconio jamö cäcöbö fa çöblalunö, judio bä yododabä yafi jamö cäcöbö falayoma. Öjamö cäcöbö  lä fano wei cäcöbö nö, bluca bä bufi tamaböquema. Judio bä ma cuinö, judio bä lä mlai bä ma cuinö, bluca bänö tä  bejedi bufilemaje.

2Öjö ma cui, tä  bejedi bufii lä mlajei bä judio lä cuinö, bä judio lä mlai bä jushuo lulubomaje. Jesucristo ebä fa wäyäö fa dicoojenö, bä nofi wälilemaje.

³ Entretanto, demoraram-se ali muito tempo, falando ousadamente no SENHOR, o qual confirmava a palavra da sua graça, concedendo que, por mão deles, se fizessem sinais e prodígios.

⁴ Mas dividiu-se o povo da cidade: uns eram pelos judeus; outros, pelos apóstolos.

⁵ E, como surgisse um tumulto dos gentios e judeus, associados com as suas autoridades, para os ultrajar e apedrejar,

⁶ sabendo-o eles, fugiram para Listra e Derbe, cidades da Licaônia e circunvizinhança,

⁷ onde anunciaram o evangelho.

A cura de um coxo em Listra

⁸ Em Listra, costumava estar assentado certo homem aleijado, paralítico desde o seu nascimento, o qual jamais pudera andar.

⁹ Esse homem ouviu falar Paulo, que, fixando nele os olhos e vendo que possuía fé para ser curado,

³Öjamö Pablo, Benabei sho cäcöbö bälöo yanöcöblaoma. Bada tä äfa wäyäbö ja, cäcöbö ä faö waiteliama. Yai Bada tänö täbä nofi lä ojodadaö wei tä äfa wäyäböbä jamö, cama tä lojode dablamoma, tä ä bejedi bufibeje. Cäcöbö nö fa wälojoblamalönö, tä nö lä quilijii bluca tä wawämaböma, tä tamou dao lä mlai.

⁴Öjö ma cui, öjamö bä lä bälöle bä lä cui, bä bufi sheleblaliyoma. Ai bänö, judio bä ä jilii bufi doblaomaje. Ai bä mö feduwä lä cuinö, Jesucristonö bä lä shömöleno wei cäcöbö ä jilii bufi doblao mö feduomaje.

⁵Yaçumö tä wälidiblaliyoma. Judio bä lä mlai bä ma cuinö, judio bä ma cuinö, cama bada ebä ma cuinö, öjö bä blucanö maa ma bänö cäcöbö nia shäyämaje. Cäcöbö nö nia lä bleamano wejei däjä

⁶cäcöbö fa moyawälönö, Licaonia jamö cäcöbö docua cua majölayoma. Litateli bä lä bälöle bä ma cui nijamö, Debeteli bä lä bälöle bä ma cui nijamö, ai bä bälöo lä ajedele bä ma cui nijamö, öjamö cäcöbö cua majölayoma.

⁷Öjamö cäcöbö fa cualunö, öjö bä nija tä ä dodijidawä wäyäböo nomöjöoma.

Lita jamö maa ma bänö Pablo a lä shäyälaleno wejei tä ä

⁸Bei. Litateli bä nija a jalili looma. A oshe lä cublono wei däjä mamicö wälidio fa showadaonö, a juu doblonomi showawä.

⁹Öjö a lä cui, Pablo nija a yömöca daoma. ¿Öjö tawä? Pablonö öjö a möö fa shalilonö, a bufi lä cuaablalou wei etä

10 disse-lhe em alta voz: Apruma-te direito sobre os pés! Ele saltou e andava.

11 Quando as multidões viram o que Paulo fizera, gritaram em língua licaônica, dizendo: Os deuses, em forma de homens, baixaram até nós.

12 A Barnabé chamavam Júpiter, e a Paulo, Mercúrio, porque era este o principal portador da palavra.

13 O sacerdote de Júpiter, cujo templo estava em frente da cidade, trazendo para junto das portas touros e grinaldas, queria sacrificar juntamente com as multidões.

14 Porém, ouvindo isto, os apóstolos Barnabé e Paulo, rasgando as suas vestes, saltaram para o meio da multidão, clamando:

dalalema. A jalobä, Jesucristo a nofi mölabou waiquioma.

10 Öjö etä fa dalalönö, icala a nowa tama. —A da ubladalu. A ubladou fa showadalonö, a juma.

11 Pablo nija a jalomaö fa dalalöjenö, bä lä çoçamono wei bä a shi bluca jalimolayoma. Cama Licaoniateli bä caficö a ja, abinaja bä nowa tayoma. —jTäcöbä lä bufiblamou wei täcöbä waloqueyoluu lä cufe! jCamiyä yanowamö bamacö lä culenaja cäcöbö fa cublalunö, cäcöbö cuaaö lä cubiyei!

12 Yai täcöbö fa bufijenö, cäcöbö afa jilamaje. Benabei a lä cui, fecula Jubide a fa bufijenö, Jubide a wafa jilamaje. Pablo a lä cui, a wä yai faö lojode yalo, fecula Meculio a bufimaje. Öjö cudeenö, Meculio a wafa jilaö mö feduomaje.

13 Öjamö lä, fecula Jubide nija täbä nofi lä bäyäbono wei a bada cuoma. Jubide nija bä nö bayeli nacaobä yafi jamö a bada läoma, shabono a sibo jamö. Öjö a lä cuinö, jole jole bä fa jilalönö, baca bä baushiblalema. Bä fa baushiblalönö, bei yoca jamö bä çai waloquema. jÖjö tawä? Cama ebä nia fa yododoblamanö, fecula Jubide a lä bufino wei nija yalo bä nia öshö dodoboma.

14 Öjö ma cui, Benabei, Pablo cäcöbönö tä a jilibölema, Jesucristonö cäcöbö lä shömöleno wei cäcöbö lä cuinö. Tä a jilibölänö, bä lä yododale bä nijamö, cäcöbö bufi jalujuwä çai läläablaloma.

15 Senhores, por que fazeis isto? Nós também somos homens como vós, sujeitos aos mesmos sentimentos, e vos anunciamos o evangelho para que destas coisas vãs vos convertais ao Deus vivo, que fez o céu, a terra, o mar e tudo o que há neles;

16 o qual, nas gerações passadas, permitiu que todos os povos andassem nos seus próprios caminhos;

17 contudo, não se deixou ficar sem testemunho de si mesmo, fazendo o bem, dando-vos do céu chuvas e estações frutíferas, enchendo o vosso coração de fartura e de alegria.

18 Dizendo isto, foi ainda com dificuldade que impediram as multidões de lhes oferecerem sacrifícios.

Paulo é apedrejado

19 Sobrevieram, porém, judeus de Antioquia e Icônio e, instigando as multidões e apedrejando a Paulo, arrastaram-no para fora da cidade, dando-o por morto.

Cäcöbö bufi jaluaö yalo, cäcöbö camishibö cacablamolayoma. Abinaja cäcöbö cuma.

15—¿Wedi tabä inaja wamacö li cuaaö dicoa cule? Cafä wamacö lä culenaja, yafäcö cuwä mö feduwä yafäcö. Yanowamö bamacö bluca. ¿Öjö tawä? Yafä tä ʼ dodijidawä bäläö mö juu lä cufe. Wama bä jole lä bufiblaö wei wama bä fa dacönö, Yai Bada nija wamacö bufi yai cuobä. Öjö a shino ʼalimi cua ayaa. Judu mösö ma cui, bita a ma cui, modu u ma cui, öjö bä bluca tablalema. Öjö bä jamö bä bluca lä cule, bä çai tablaö showaoma.

16ʼJaba däjä, bamacö nö badabö bälöblawä lä yaiblamono wei bä lä cui, cama etä jamö bä cuaaö ma cadidiono wei ma cui, Yai Bada tänö bä nö bleaamaö jaöonomi.

17Öjö ma cui, wama a daö fe yadiobä, wamacö bayeliblaö showaoma. Maa showadi a blälämama. Nii showadi bä çai lalomama. Nii bä ja wamacö bufi fa doblalamanö, öjönö wamacö dodijidawä tabou ʼatoo showaoma —cäcöbö cuma.

18Pablo, Benabei cäcöbö nija yalo bä öshö dodobou bufi doblao fe fa yadiojenö, bä mini ʼjamodou ma mlai ma cui, öjö cäcöbö ʼanö bä ʼaçumö wasömolayoma.

19Öjö ma cui, judio ai shomi bä fa waloicunö, Pablo a nofi ʼalibobeje bä ʼ fama. Adioquateli bä judio ma cuinö, Iconioteli bä judio ma cuinö, öjö bä ʼanö bä bufi tablamalemaje. Öjö däjä, maa mabänö Pablo a fa shäyälalöjenö, nomawä

20 Rodeando-o, porém, os discípulos, levantou-se e entrou na cidade. No dia seguinte, partiu, com Barnabé, para Derbe.

21 E, tendo anunciado o evangelho naquela cidade e feito muitos discípulos, voltaram para Listra, e Icônio, e Antioquia,

22 fortalecendo a alma dos discípulos, exortando-os a permanecer firmes na fé; e mostrando que, através de muitas tribulações, nos importa entrar no reino de Deus.

23 E, promovendo-lhes, em cada igreja, a eleição de presbíteros, depois de orar com jejuos, os encomendaram ao SENHOR em quem haviam crido.

a fa bufijenö, shabono a sibo jamö a shailefälömaje.

20 Öjö ma cui, Jesucristo nija bä lä nocaio wei bänö Pablo a fe fayoblaöje däjä, a jocädou çölayoma. Shabono jamö a yafia çölayoma. Öjö tä fena ja, Debe jamö Benabei sho cäcöbö cua nomöjöa showalayoma.

Adioquia jamö cäcöbö çö lä çöbeno wei tä ç
21 Debe jamö tä ç dodijidawä fa wäyabönö, Jesucristo nija bä nocaio mö feduobä bä bluca tablamabölema. Öjö däjä, cäcöbö mö yabaö fa çömadunö, Lita jamö cäcöbö walöa fa çöicunö, Iconio jamö cäcöbö walöa fa majöicunö, Adioquia jamö cäcöbö walöa çöquema.

22 Cäcöbö jayuaö çölanö, Jesucristo nija bä lä nocaio wei, ebä bufi lojodoamaböö cuaaö çöfälöma. A nofi mölabou fe yadiobeje, bä yömölaböö cuaama. Abinaja bä nowa taböma. —Yai Bada tänö cama ebä nia çai lä cuo wei tä cublou showao mlao däjä, bamacö yanöcöobä tä cuami waiquiwä. Jesucristo bäma a nofi lä mölabou wei, showadi bämalecö nö nia bleaamaöje —bä nowa taböö jayuaö çöfälöma.

23 Jesucristo ebä lä yododoblai bä nijamö bä bada cublamobä, bä çai taamaböö cuaafälöma, Jesucristo ebä çai yododaö juobeje. Öjö däjä, cäcöbö iyaö wasöolanö, bä nö bada bayeli nacaböö showaoma, Bada tä Jesucristo a nofi lä mölabono wejei a showawä lä cui nija bä bayeliblamobä.

²⁴ Atravessando a Pisídia, dirigiram-se a Panfília.

²⁵ E, tendo anunciado a palavra em Perge, desceram a Atália

²⁶ e dali navegaram para Antioquia, onde tinham sido recomendados à graça de Deus para a obra que haviam já cumprido.

²⁷ Ali chegados, reunida a igreja, relataram quantas coisas fizera Deus com eles e como abrira aos gentios a porta da fé.

²⁸ E permaneceram não pouco tempo com os discípulos.

Atos 15

A controvérsia sobre a circuncisão de gentios

¹ Alguns indivíduos que desceram da Judéia ensinavam aos irmãos: Se não vos circuncidardes segundo o costume de Moisés, não podeis ser salvos.

² Tendo havido, da parte de Paulo e Barnabé, contenda e não pequena discussão com eles, resolveram que esses dois e alguns outros dentre eles subissem

²⁴Öjö däjä, Bisidia jamö cäcöbö fa jayuicunö, Bañilia jamö cäcöbö waloquema.

²⁵Öjamö, Bejeteli bä nija Jesucristo etä a wäyäbö fa jayuaimadunö, Adalia jamö cäcöbö waloa majöquema.

²⁶Öjö däjä, Adioquia jamö cäcöbö befi çai caläa cuaa çolayoma, Yai Bada tänö cäcöbö bayelibläö cuaabä, cäcöbö nö bayeli jaba lä nacano wejei jamö. ¿Öjö tawä? Bä yömölaböö fa jödödöabodunö, cäcöbö lä shömano wejei bä nijamö cäcöbö çoblou çolayoma.

²⁷Adioquia jamö cäcöbö ça fa çobonö, Jesucristo ebä lä yododaö wei bä nacaböalalema. Yai Bada tänö cäcöbö nö walojamaö lä cuaano wei, tä a wäyäbö çojoloma. Jesucristo a nofi mölabou mö feduobeje, judio bä lä mlai bä bufi jaducublamaö lä cuaaimano wei tä a çai.

²⁸Öjamö Jesucristo nija bä lä nocaö wei ebä nija, cäcöbö nö dedeblaliyoma.

Atos 15

Jelusale jamö bada bä a lä wayono wei tä a

¹Judea jamö ai bä lä bälöle, Adioquia jamö bä fa waloicunö, Jesucristo ebä judio lä mlai bä yömölamaje. Abinaja bä nowa tamaje. —Moisesi tä a ja wamacö cadidoimi ja, wamacö mosi sicö janöblamoimi ja, wamacö jucäamou daomi —bä nowa tamaje.

²Pablo, Benabei sho cäcöbö a läblaliyoma. Cäcöbö a lojodoaama ma cui, bä a faö fe blacäjou showaoma. Öjö cudeenö, Jesucristonö bä lä shömöleno wei bä bada

a Jerusalém, aos apóstolos e presbíteros, com respeito a esta questão.

³ Enviados, pois, e até certo ponto acompanhados pela igreja, atravessaram as províncias da Fenícia e Samaria e, narrando a conversão dos gentios, causaram grande alegria a todos os irmãos.

⁴ Tendo eles chegado a Jerusalém, foram bem recebidos pela igreja, pelos apóstolos e pelos presbíteros e relataram tudo o que Deus fizera com eles.

⁵ Insurgiram-se, entretanto, alguns da seita dos fariseus que haviam crido, dizendo: É necessário circuncidá-los e determinar-lhes que observem a lei de Moisés.

A reunião dos apóstolos e presbíteros em Jerusalém

⁶ Então, se reuniram os apóstolos e os presbíteros para examinar a questão.

waḷidayobeje, Pablo a ma cui, Benabei a ma cui, ai bã ma cui, Jelusale jamö bã shömölemaje. Öjamö lä, Jesucristo ebä çai lä yododano wejei bã a bada jiliabeje.

³Öjö cudeenö, Jesucristo ebä lä yododaö wei bã lä cuinö, öjö bã fa shömölöjenö, bã aa showalayofälöma. Fenisia jamö ma cui, Samalia jamö ma cui, bã bluca yömöläö jayuaö cuaafälömaje. Judio bã lä mlai bã Jesucristo bufilewä çai cublou mö lä fedulayono wei, tä a wäyäö fa cuaaimadujenö, Jesucristo ebä bufi bluca doblaloma.

⁴Jelusale jamö bã waloo däjä, Jesucristo ebä lä yododaö wei bã bufi doblaloma. Bã çai lä yododaö wejei bã bada ma cuinö, bã çai fama möö bufi doblao mö feduomaje. Jesucristonö bã lä shömöleno wei bã ma cuinö, inaja showawä. Öjö bã bluca nija, Yai Bada tänö bã nö waḷojamaö lä cuaano wei tä a bluca wäyäö çojolomaje.

⁵Öjö ma cui, Jesucristo a bejedi lä bufino wejei bã a bada faliseo shomiaö dicooma, Moisesi tä a nofi lä yaibou wejei bã lä cui. Öjö bã fa ublaicunö, abinaja bã cuma. — Öjö bã judio lä mlai, wama bã afa Jesucristo bufilewä lä wäyäö wei, öjö bãma bã mosi sicö nia joyamaö bufi. Moisesi tä a nofi cadidobeje bãma bã nia çai yömöläö, dodijidawä bã cuobä —bã faliseo cuma.

⁶Öjö tä a wayoabeje, Jesucristonö bã lä shömöleno wei bã ma cui, Jesucristo ebä

⁷ Havendo grande debate, Pedro tomou a palavra e lhes disse: Irmãos, vós sabeis que, desde há muito, Deus me escolheu dentre vós para que, por meu intermédio, ouvissem os gentios a palavra do evangelho e cressem.

⁸ Ora, Deus, que conhece os corações, lhes deu testemunho, concedendo o Espírito Santo a eles, como também a nós nos concedera.

⁹ E não estabeleceu distinção alguma entre nós e eles, purificando-lhes pela fé o coração.

¹⁰ Agora, pois, por que tentais a Deus, pondo sobre a cerviz dos discípulos um jugo que nem nossos pais puderam suportar, nem nós?

¹¹ Mas cremos que fomos salvos pela graça do SENHOR Jesus, como também aqueles o foram.

O parecer de Tiago

çai lä yododaö wejei bä bada ma cui, bä bluca çocamolayoma.

⁷Bä ą wayou nö dedeaö waiquiwä ja, öjö däjä Pedro a fa ubladalunö, a wą fama. — Iba wamacö. Judio bä lä mlai bä nija, Jesucristo ya etä ą dodijidawä wäyäbä, Yai Bada tänö camiyä wale jaba lä yaileno wei, wama tä daö. Camiyä ya wänö, tä ą bejedi bufibeje.

⁸¿Öjö tawä? Yanowamö täbä bufi lä daö wei a Yai Bada lä cuinö, öjö bä nija a Bufi fa jöbömoicunö, cama ebä jömaö wawädooma, camiyä bamacö nija a Bufi lä jöbömoqueno weinaja showawä.

⁹Judio bamacö ma cui, judio bä lä mlai bä ma cui, bämalecö fe bluca usucumabou showaoma. Jesucristo a nofi mölabouje yalo, cama bä ma cui, bä bufi çai aumaö mö feduo showaoma.

¹⁰Öjö cudeenö, abinaja ya cuu —a cuma—. ¿Wedi tä tabä Yai Bada wama a li wabaö bufi doblao, wama a jushuo lulubobä? Jesucristo nija bä lä nocao wei ebä lä cui, Moisesi tä ą ja wama bä yabäcaö dicoo ja, wama bä nia doblamaimi. Camiyä bamacö nö badabö ma cui, camiyä bamacö ma cui, öjö tä ąnö bamacö doblono malä mlai.

¹¹Ma. Bada tä Jesúsnö bämalecö nofi lä ojodadaleno wei tänö, bamacö nia jucäamou. Öjö bäma tä ą bejedi bufii waiquia. Öjö tä showawänö, cama bä ma cui bä nia çai jucäamou mö feduo showao —Pedro a cuma.

12 E toda a multidão silenciou, passando a ouvir a Barnabé e a Paulo, que contavam quantos sinais e prodígios Deus fizera por meio deles entre os gentios.

13 Depois que eles terminaram, falou Tiago, dizendo: Irmãos, atentai nas minhas palavras:

14 expôs Simão como Deus, primeiramente, visitou os gentios, a fim de constituir dentre eles um povo para o seu nome.

15 Conferem com isto as palavras dos profetas, como está escrito:

16 Cumpridas estas coisas, voltarei e reedificarei o tabernáculo caído de Davi; e, levantando-o de suas ruínas, restaurá-lo-ei.

17 Para que os demais homens busquem o SENHOR, e também todos os gentios sobre os quais tem sido invocado o meu nome,

18 diz o SENHOR, que faz estas coisas conhecidas desde séculos.

19 Pelo que, julgo eu, não devemos perturbar aqueles que, dentre os gentios, se convertem a Deus,

20 mas escrever-lhes que se abstenham das contaminações dos ídolos, bem como das

12 Öjö däjä bä ą bluca fa waidalunö, Benabei, Pablo cäcöbö nija bä yömöca daoma. Judio bä lä mlai bä nijamö cäcöbö lä juno wei däjä, Yai Bada tänö cäcöbö nö wəlojamaö lä cuaano wei tä ą wäyäböma. Yai Bada tä lojode dablamobä, tä nö lä quilijii tä bluca lä wawämaböno wei tä ą çai, tä tamou dao lä mlai.

13 Cäcöbö ą faö fa waiconö, Santiago a wə faö nomöjööma. —Iba wamacö. Wamale ą da jililä.

14 Simón Pedro bäma a wə jilia waiquilei lä cufe, çöjö tawä? Yai Bada tänö cama ebä tabobä, judio bä lä mlai bä jaba lä bayeliblaleno wei tä ja, bämalecö yömölalema.

15 Yai Bada a wəno wäyälwä bä lä cuinö, öjö tä ąfa çai wäyöö balöomaje. Abinaja tä ą cuu.

16 Yai Bada ya wəno wäyöö lä cule. Obi a nia juu çö. David e yafi lä wäcälayono wei e yafi nia taö çö. Defibä lä jilale defibä fa çalalunö öjö defibä showawä ja, yafi nia dodijidawä ıtabou,

17 ai bä lä bälöblai bä blucanö, Bada tä bufiblabeje. Judio bä ma mlai ma cui, cama ebä blucanö, a bufiblabeje.

18 Einaja Yai Bada bei a cuma, showadi täbä lä yömölabou wei a lä cui.

19 çöjö tawä? — Santiago a cuma—. Einaja tä ą cuu yalo, abinaja bamacö nowa taö lä cule. Judio bä lä mlai, Yai Bada tä lä bufiblaö wejei, bäma bä yabäcaö mlai.

20 Oni bäma tä ą shino yai fa shömölönö, bäma bä wasöbä. Nö idubö täbä ja, bä nii

relações sexuais ilícitas, da carne de animais sufocados e do sangue.

21 Porque Moisés tem, em cada cidade, desde tempos antigos, os que o pregam nas sinagogas, onde é lido todos os sábados.

A decisão enviada a Antioquia

22 Então, pareceu bem aos apóstolos e aos presbíteros, com toda a igreja, tendo elegido homens dentre eles, enviá-los, juntamente com Paulo e Barnabé, a Antioquia: foram Judas, chamado Barsabás, e Silas, homens notáveis entre os irmãos,

23 escrevendo, por mão deles: Os irmãos, tanto os apóstolos como os presbíteros, aos irmãos de entre os gentios em Antioquia, Síria e Cilícia, saudações.

lä dodobou wejei bä ja, bäma bä iyaö wasöbä. Bä lä joleblalou wei tä ma cui ja, bäma bä çai wasöbä. Yalo bä olami lä shjiamou wei bä ja, bäma bä çai iyaö wasöbä, iyäbö cua lä showale a ja. İyä iyä bäma bä çai waö wasöö showadaobä.

21Yedu jamö ma cui, jödödöwä täbä shabonobö jamö, Moisesi tä ą ja bä yömölamou malä waiquii. Täbä yanöcöobä tä mö jalu ja, judio bä yododabä yafi bä jamö, öjö tä ą oni doamou blaucou malä cui —a cuma.

Judio bä lä mlai bä nija tä ą lä shömöleno wejei tä ą

22Öjö a wə fa jililäjenö, Jesucristo ebä lä yododaö wei bä ą bluca wayoma. Jesucristonö bä lä shömöleno wei bä ma cui, cama ebä çai lä yododaö wejei bä bada ma cui, bä ą bluca wayou fa balöonö, bä bufi shaliliblaliyoma. Adioquiateli bä nijamö cäcöbö shömabeje, bolacabö cäcöbö bada yailemaje, Pablo, Benabei sho cäcöbö çofälöbä jamö, cäcöbö yauo showaofälöbä. Bada cäcöbö lä yaileno wejei, Juda Basabaa ai a wəfa cuoma, Sila ai a wəfa cuo mö feduoma.

23Öjö cäcöbönö tä ą oni bäläböbä, si jöböquemaje. Abinaja tä ą oni cuma. Adioquiateli wamacö nija. Silia jamö wamacö lä bälöle wamacö çai nija. Silisia jamö wamacö lä bälöle wamacö çai nija. Cafä Jesucristo wama ecö lä cui nija yama tä ą oni shömaö bufi doblaa lä cule, judio wamacö lä mlai wamacö nija. Jesucristonö yamalecö lä shömöleno wei yamacö ma cuinö, cama ebä çai lä

24 Visto sabermos que alguns [que saíram] de entre nós, sem nenhuma autorização, vos têm perturbado com palavras, transtornando a vossa alma,

25 pareceu-nos bem, chegados a pleno acordo, elegei alguns homens e enviá-los a vós outros com os nossos amados Barnabé e Paulo,

26 homens que têm exposto a vida pelo nome de nosso SENHOR Jesus Cristo.

27 Enviamos, portanto, Judas e Silas, os quais pessoalmente vos dirão também estas coisas.

28 Pois pareceu bem ao Espírito Santo e a nós não vos impor maior encargo além destas coisas essenciais:

29 que vos abstenhais das coisas sacrificadas a ídolos, bem como do sangue, da carne de animais sufocados e das relações sexuais ilícitas; destas coisas fareis bem se vos guardardes. Saúde.

A leitura da mensagem

yododaö wejei bä çai bada ma cuinö, öjö yamacö blucanö, yama tä  oni shömaö lä cule. ¿Dodijidawä wamacö cua culawä?

24Cafä wamacö nija, ai yamacö jöwa juu fa jatonö, wamacö bufi jöwa wedinajamomaö dicoomaje, shomi tä  lämaö bufi doblao fa dicoojenö. Camiyä yamacö badanö, yama bä shömanomi. Inaja bä jöwa cuaama yalo,

25ai yama cäcöbö nia shömaö. Yama cäcöbö shömaö bufi doblaa lä cule, tä cadejeblaböbä. Öjö yama tä  fa wayoanö, yamacö bufi bluca shaliliblaliyoma. Ai yama cäcöbö fa yailönö, Benabei, Pablo sho cäcöbö çofälöbä jamö, cafä wamacö nija yama cäcöbö nia shömaö. Benabei jbejedi lä yama a nofimaö, Pablo a çai!

26Cäcöbö nia ma shäno wejei ma cui, cäcöbö waiquidonomi. Bada tä Jesucristo a w juaböö bufi fa doblaonö, etä  wäyäbö fe yadioma.

27Öjö cudeenö, Juda yama a nia shömaö, Sila a çai, ei yama tä  lä oniblale tä  wäyäböbä.

28Yamalecö cadidamabä, Yai Bada tä Bufenö yamalecö bufi shaliliblamalema. Cafä wamacö nija bluca yama tä  nia läamaimi. Ei tä ja bämacö nia shino wasöö, dodijidawä wamacö cuobä.

29Nö idubö täbä ja, bä nii lä dodobou wejei bä wa dijejä. İyä İyä bä çai wa dijejä. Yalo bä olami lä şıamou wei, bä çai wa dijejä. Bä çai joleblalo dijä. Inaja lä waiquiwä. Einaja tä  oni cuma.

30 Os que foram enviados desceram logo para Antioquia e, tendo reunido a comunidade, entregaram a epístola.

31 Quando a leram, sobremaneira se alegraram pelo conforto recebido.

32 Judas e Silas, que eram também profetas, consolaram os irmãos com muitos conselhos e os fortaleceram.

33 Tendo-se demorado ali por algum tempo, os irmãos os deixaram voltar em paz aos que os enviaram.

34 [Mas pareceu bem a Silas permanecer ali.]

35 Paulo e Barnabé demoraram-se em Antioquia, ensinando e pregando, com muitos outros, a palavra do SENHOR.

A segunda viagem missionária. Separação entre Paulo e Barnabé

36 Alguns dias depois, disse Paulo a Barnabé: Voltemos, agora, para visitar os irmãos por todas as cidades nas quais anunciamos a palavra do SENHOR, para ver como passam.

37 E Barnabé queria levar também a João, chamado Marcos.

38 Mas Paulo não achava justo levarem aquele que se afastara desde a Panfília, não os acompanhando no trabalho.

30 Öjö cudeenö, cäcöbö fa shömölöjenö, Adioquia jamö bä bluca aa showadalayofälöma. Öjamö bä fa waloicunö, Jesucristo ebä lä yododano wei bä bluca fa nacaalalöjenö, cama bä nija si oni jöböquemaje.

31 Tä ą oni fa jililäjenö, bä bufi lojodoblaliyoma. Bä bufi çai doblaloma.

32 Juda a ma cuinö, Sila a ma cuinö, Yai Bada a wano wäyälwä cäcöbö cuoma yalo, bä yömölaböö dodijioma. Bä bufi lojodoblambölema.

33-34 Öjamö cäcöbö nö dedeblou fa balölonö, Jesucristo ebänö, dodijidawä cäcöbö shömöa çolemaje, cäcöbö lä shömöleno wejei bä nijamö.

35 Öjö ma cui, Pablo, Benabei sho cäcöbö yanöcöa showaquema, Adioquiateli bä yömölaböö juo showaobä. Cama cäcöbö ma cuinö, ai bä bluca mö feduwä ma cuinö, bluca bänö bä yömöladimaje. Bada tä ąfa wäyädimaje.

Pablo, Benabei cäcöbö lä sheleleblaliyono wei tä ą

36 Tä nö dedea fa çölonö, Benabei nija abinaja Pablo a cuma. —Bada tä Jesucristo bäfä ąfa lä wäyano wei jamö, bäfäcö mö yabaö da çofälö, Jesucristo ebä bluca lä cublai, bäfä bä dodijaö möö cuaaö çofälöbä —a cuma.

37 Benabei a lä cuinö, Juan Marcos a nocamabou bufi ma doblaono wei ma cui,

38 Pablo a wä lämoma. —Öjö a mlai —a cuma—. Bañilia jamö bäfäcö da cuoblei däjä, öjönö bäfälecö daa fa dicocufälönö,

³⁹ Houve entre eles tal desavença, que vieram a separar-se. Então, Barnabé, levando consigo a Marcos, navegou para Chipre.

⁴⁰ Mas Paulo, tendo escolhido a Silas, partiu encomendado pelos irmãos à graça do SENHOR.

⁴¹ E passou pela Síria e Cilícia, confirmando as igrejas.

Atos 16

Paulo leva consigo a Timóteo

¹ Chegou também a Derbe e a Listra. Havia ali um discípulo chamado Timóteo, filho de uma judia crente, mas de pai grego;

² dele davam bom testemunho os irmãos em Listra e Icônio.

³ Quis Paulo que ele fosse em sua companhia e, por isso, circuncidou-o por

bäfälecö bayelibläö mada maoblei —a cuma.

³⁹Inaja Pablo a cuu ja, cäcöbö jushuo lulayoa fa dicolunö, cäcöbö shedequeblaliyoma. Benabei a lä cuinö, Juan Marcos a fa nacaläfälönö, Shible jamö, öjö sho cäcöbö befi çai caläo çofälöma.

⁴⁰Öjö ma cui, Pablonö Sila a yaia mö fa fedulönö, öjö a çai aa mö fedua showalayoma. Bada tänö cäcöbö bayelibläö cuaabä, Jesucristo ebä lä cuinö cäcöbö nö bayeli nacaö fa balöjenö, cäcöbö shömölemaje.

⁴¹Silia jamö ma cui, Silisia jamö ma cui, cäcöbö jayuaö lä cuaano wei jamö, Jesucristo ebä lä yododoblai bä fe bluca waloböö cuaama. Bä bufi bluca lojodoamaböö çofälöma.

Atos 16

Pablo, Sila cäcöbö nija Timoteo a lä yauqueno wei tä a

¹Pablo a jayuablalou fa showaimadunö, Debe ma cui jamö, Lita ma cui jamö, öjamö a waloa nomöjöquema. Öjamö Jesucristo nija a lä nocaö wei a wäfa Timoteo fiya lä cule, a dalalema. Timoteo bä nöö e lä cui, judioteliyoma e cuoma. Jesucristo a bejedi bufiboma. Öjö ma cui, bä föö e lä cui, judio a cuonomi.

²Jesucristo ebä bluca lä cuinö, Litateli bä ma cuinö, Iconioteli bä ma cuinö, Timoteo a wäfa bluca dodijaö tamaje.

³Pablonö Timoteo a nocamabou bufi fa doblaonö, mosi sicö joyaa balömalema,

causa dos judeus daqueles lugares; pois todos sabiam que seu pai era grego.

⁴ Ao passar pelas cidades, entregavam aos irmãos, para que as observassem, as decisões tomadas pelos apóstolos e presbíteros de Jerusalém.

⁵ Assim, as igrejas eram fortalecidas na fé e, dia a dia, aumentavam em número.

A visão em Trôade

⁶ E, percorrendo a região frígio-gálata, tendo sido impedidos pelo Espírito Santo de pregar a palavra na Ásia,

⁷ defrontando Mísia, tentavam ir para Bitínia, mas o Espírito de Jesus não o permitiu.

⁸ E, tendo contornado Mísia, desceram a Trôade.

⁹ À noite, sobreveio a Paulo uma visão na qual um varão macedônio estava em pé e lhe rogava, dizendo: Passa à Macedônia e ajuda-nos.

öjamö bä lä bälöblai bä judio lä cuinö a waii dicoo mlaobeje. Timoteo bä föö e lä cui, judio a lä mlai a malä dano wejei, Moisesi etä ą tabou lä mlai.

⁴Bluca bä lä bälöjöi bä fe waloo fa cuaaimadujenö, bä yömöläö cuaamaje. Jelusale jamö bä bada lä yododano wei, bä wano çai wäyämaje, bä ą juabeje. Jesucristonö bä lä shömöleno wei bä ma cui, cama ebä çai lä yododaö wejei bä çai bada ma cui, öjö bä bufi shalililanö bä ą lä fano weinaja showawä.

⁵Tä ą fa jililäjenö, Jesucristo ebä lä yododoblai bä bufi lojodoblaliyoma. Jesucristo a nofi shino yai mölabou cadidiomaje. Bä Jesucristo bufilewä çai cuaaö nosi blacäcoma.

Masedoniateli a majali bayeliblamou lä bufino wei tä ą

⁶Pablonö bä çai lä cuono wei bä nija, Asia jamö Yai Bada tä Bufinö tä ą wäyöö wasöma. Öjö cudeenö, Flijia ma cui jamö, Calasia ma cui jamö, öjamö lä bä shino jayuquefälöma.

⁷Misia jamö bä fa waloicunö, Bidinia jamö bä nia juu ma nomöjöono wei ma cui, Jesús a wą Bufi läoma.

⁸A wą läoma cudeenö, Misia jamö bä jayua fa showadaicufälönö, Doasi jamö bä cua nomöjölayoma.

⁹Öjamö lä, Pablo nija wawädowä etä bädou fe jalulayoma. Masedoniateli e wawädowä fa ubladaliyonö, e ą bädaliyoma. —Jabo. Eja Masedonia jamö wa fa juimanö, yamalecö da bayeliblaliyo —a majali nowa tama.

10 Assim que teve a visão, imediatamente, procuramos partir para aquele destino, concluindo que Deus nos havia chamado para lhes anunciar o evangelho.

Paulo em Filipos. Lídia convertida

11 Tendo, pois, navegado de Trôade, seguimos em direitura a Samotrácia, no dia seguinte, a Neápolis

12 e dali, a Filipos, cidade da Macedônia, primeira do distrito e colônia. Nesta cidade, permanecemos alguns dias.

13 No sábado, saímos da cidade para junto do rio, onde nos pareceu haver um lugar de oração; e, assentando-nos, falamos às mulheres que para ali tinham concorrido.

14 Certa mulher, chamada Lídia, da cidade de Tiatira, vendedora de púrpura, temente a Deus, nos escutava; o SENHOR lhe abriu o coração para atender às coisas que Paulo dizia.

10Pablonö öjö tä ą fa jililänö, yamacö shulucou showadaoma, Masedonia jamö yamacö jubä. “Öjö lä Yai Bada tä mayo waiquiwä”, yamacö bufi cuma. “Masedoniateli bä nija yama tä ą dodijidawä wäyäbä, Yai Bada tänö yamalecö shömöa cadidia waiquilei lä cufe”, yama a nofi taboma.

Lidia a bufi lä walablaliyono wei tä ą

11Öjö cudeenö, Doasi jamö yamacö shulucua fa çolufälönö, Samodasia jamö yamacö befi çai caläo cadidou showadaofälöma. Öjö tä fena ja, Neaboli jamö yamacö jua fa nomöjölofälönö,

12Filiboteli bä nijamö yamacö walöa nomöjöquema, Masedonia tä ulifi jamö bä jaba lä bälöle bä nija, Lomateli bä bälöo lä balöono wei jamö. Öjamö yamacö fe fa weyablalunö,

13täbä yanöcöobä tä mö jalu ja, yamacö fa sibolunö, mau u casö jamö yamacö judayoma. “Öjamö lä bei täbä nö bayeli nö nacaobö”, yamacö bufi cuma cudeenö, yamacö fa alufälönö, yamacö loaliyoma. Yamacö fa loalunö, suwä bä lä yododano wei bä nija yama tä ą wäyäma.

14Yamalecö ą lä jilileno wei a suwä ai lä cui, Diadilateliyoma a cuoma, Lidia a wäfa lä cule. Camishi ushujuwä bä lä nomöjöano wei a li suwä cuoma, bä camishi nowa lä bluca wei. Yai Bada nija a möfe bolanö, showadi a wäfa Bada doblao tama. Öjö a suwä lä cuinö, Pablo a wä jiliaö shaliliobä, Bada tänö a bufi jaducublamalema.

15 Depois de ser batizada, ela e toda a sua casa, nos rogou, dizendo: Se julgais que eu sou fiel ao SENHOR, entrai em minha casa e aí ficai. E nos constrangeu a isso.

A cura de uma jovem adivinhadora

16 Aconteceu que, indo nós para o lugar de oração, nos saiu ao encontro uma jovem possesora de espírito adivinhador, a qual, adivinhando, dava grande lucro aos seus senhores.

17 Seguindo a Paulo e a nós, clamava, dizendo: Estes homens são servos do Deus Altíssimo e vos anunciam o caminho da salvação.

18 Isto se repetia por muitos dias. Então, Paulo, já indignado, voltando-se, disse ao espírito: Em nome de Jesus Cristo, eu te mando: retira-te dela. E ele, na mesma hora, saiu.

Paulo e Silas açoitados e presos

19 Vendo os seus senhores que se lhes desfizera a esperança do lucro, agarrando

15A bufi fa jaducublalunö a fe ojoblamolayoma, bä çai lä cuono wei bä sho. Öjö däjä, abinaja yamalecö nowa taö fe blacäjoma. —“Bejedi lä, Bada tä lä culadi a nö bufibou waiquiobö lä”, wamale nofi tabou ja, camiyä yamacö nijamö bä da cuiquiyo —a cudima.

Filiboteli bänö cäcöbö fe lä labono wejei tä a
16Yai Bada nija bä nö bayeli nacaobä jamö, yamacö juu çö däjä, bä nosie juamobä a suwä lä tabono wejei a lä cui, yama a mö bamalema. A feculaoma. A fecula lä bälöono wei a wänö, a wä suwä shomioma. Tä nia lä cublou wei tä a wawämaö balöoma. Öjö a wä jili bufi doblaomaje cudeenö, a suwä lä tabono wejei bä lä cuinö, blada bä fa nacajenö, a wä jilimamaje. Cama suwä a wä ja, blada bluca bä däamaje.

17Pablonö yamalecö çai lä juno wei jamö, a wä suwä çai yauama. Abinaja a çali cufälöma. —Yai Bada tä Bada lä ayai a nosie juabeje, fei bä li. Cafä wamacö nija etä a wäyäöje, wamacö jucäamobä —a suwä cuma.

18Einaja a cuaaö showao däjä, tä nö dedejedaliyoma. A wä faö wälioblodii nojaaö ja, yacumö Pablo a mö fa yabadalunö, a fecula lä bälöono wei a nija a wä fama. —Jesucristo a wä lojodenö, bäfä shömaö lä cule. A suwä da dacöfälö— a cuma. Einaja a fa cunö, a suwä daa showadaquefälöma.

19Öjö ma cui, a suwä lä tabono wejei a blocoblou nofi jushulayou ja, bä nö

em Paulo e Silas, os arrastaram para a praça, à presença das autoridades;

²⁰ e, levando-os aos pretores, disseram: Estes homens, sendo judeus, perturbam a nossa cidade,

²¹ propagando costumes que não podemos receber, nem praticar, porque somos romanos.

²² Levantou-se a multidão, unida contra eles, e os pretores, rasgando-lhes as vestes, mandaram açoitá-los com varas.

²³ E, depois de lhes darem muitos açoites, os lançaram no cárcere, ordenando ao carcereiro que os guardasse com toda a segurança.

²⁴ Este, recebendo tal ordem, levou-os para o cárcere interior e lhes prendeu os pés no tronco.

²⁵ Por volta da meia-noite, Paulo e Silas oravam e cantavam louvores a Deus, e os demais companheiros de prisão escutavam.

bayeliblamou çodaabimi yalo, bä jushudaliyoma. Öjö däjä, Pablo, Sila cäcöbö fa juwämalöjenö, bada bä yododabä jamö, cäcöbö läcämalefälömaje, nii bä showadi lä luluamou wei jamö.

²⁰Bada bä nija cäcöbö çai fa icuicujenö, abinaja bada bä nowa tamaje. —Fei judio cäcöbö li. Eja Lomateli yamacö lä bälöle yamalecö yabäcaböö dodijia.

²¹Yamalecö taamaböö lä bufii weinaja, camiyä Lomateli yamacö cuaabä yamacömi. Tä ą läa. “Jão”, yamacö cubä yamacö ma mlai ma cui, cäcöbö ą fe blacäjou —bä cuma.

²²Öjö tä ą fa jililäjenö, öjamö bä bluca lä yododano wei bä fa jocäcädalunö, Pablo, Sila cäcöbö nabä quea showadaquemaje. Bada bänö cäcöbö fa juwälöjenö, cäcöbö camishibö cacalalemaje. Fii fibänö cäcöbö si yowamalalemaje.

²³Cäcöbö si fa yowamalalöjenö, bä doblou lä mlai bä fe lä labou wejei jamö, cäcöbö fe jalili lamaquemaje. Öjamö a lä lämono wei a nosiemão showadaomaje, cäcöbö documaö mlaobä.

²⁴Inaja a nowa tamaje yalo, ıeshi yano jamö cäcöbö lojodomabou showaoma. Cäcöbö docuu mlaobä, madofi jude tänö cäcöbö matakö badädäa showaaquema.

Yai Bada tänö cäcöbö lä cushäblaleno wei tä ą
²⁵Bähäcuoladi, Yai Bada nija Pablo, Sila sho cäcöbö nö bayeli nacao fe jaluma. Yai Bada tä nija cäcöbö çai amowamoma. Ai bä fe lao mö lä feduono wei bä lä cui, bä yömöca daoma.

26 De repente, sobreveio tamanho terremoto, que sacudiu os alicerces da prisão; abriram-se todas as portas, e soltaram-se as cadeias de todos.

A conversão do carcereiro

27 O carcereiro despertou do sono e, vendo abertas as portas do cárcere, puxando da espada, ia suicidar-se, supondo que os presos tivessem fugido.

28 Mas Paulo bradou em alta voz: Não te faças nenhum mal, que todos aqui estamos!

29 Então, o carcereiro, tendo pedido uma luz, entrou precipitadamente e, trêmulo, prostrou-se diante de Paulo e Silas.

30 Depois, trazendo-os para fora, disse: Senhores, que devo fazer para que seja salvo?

31 Responderam-lhe: Crê no SENHOR Jesus e serás salvo, tu e tua casa.

32 E lhe pregaram a palavra de Deus e a todos os de sua casa.

33 Naquela mesma hora da noite, cuidando deles, lavou-lhes os vergões dos açoites. A seguir, foi ele batizado, e todos os seus.

26 Öjö däjä, yedu mashita icali a fa quida quidamonö, bä fe lä laono wei a yafi colo bloloblaliyoma. A yafi colo lä bloloblaliyo wei ja, bei yocabä çai caloa showaolaliyoma. Bä fe lä labono wejei bä matakö çai lä badädäbono wejei, täbä madofi bluca jayoyolaliyoma.

27 A lä lä mou wei a lä cui, yedu a fa jocädalunö, bei yocabä bluca caloa fa dalalönö, a quililaliyoma. “Ya bä documaö tä nowa ja, bada tänö wale nia shämaö showadao”, a bufi cuma yalo, cama enö a nia shämou showadaoma. Shocobi a fa ucädalänö, cama a mini shämou däjä,

28 Pablo a wä icali läblaliyoma. —Cafä a shämo dijä. Eja yamacö bluca jilaa showaa lä cule —a cudaliyoma.

29 A lä lä mono weinö, cowa wacö fa nacalänö, ʘeshi yano jamö a shi jali falayoma. Pablo, Sila cäcöbö cotä jamö, a fa yäläblaicunö, a quilili blösö blösömoma.

30 Cäcöbö siboa fa showadamalönö, abinaja cäcöbö nowa tama. —Cafä bada wafäcö, ʘwedinjaja ya fa cuanö, ya li jucäamobä? —a cuma.

31 Abinaja a nowa taböma. —Bada tä Jesús a bejedi da bufi, afä bä bluca sho, wamacö jucäamobä —cäcöbö cuma.

32 Cama a ma cui nija, bä çai lä cule bä ma cui nija, Bada tä ʘafa Jesucristo wäyäbö showadaoma.

33 Öjö tä didi showao däjä, a lä läono wei a lä cuinö cäcöbö fa nacaläfälönö, cäcöbö iyä yalulema. Öjö däjä showadawä, cama

³⁴ Então, levando-os para a sua própria casa, lhes pôs a mesa; e, com todos os seus, manifestava grande alegria, por terem crido em Deus.

Paulo e Silas livres da prisão

³⁵ Quando amanheceu, os pretores enviaram oficiais de justiça, com a seguinte ordem: Põe aqueles homens em liberdade.

³⁶ Então, o carcereiro comunicou a Paulo estas palavras: Os pretores ordenaram que fôsseis postos em liberdade. Agora, pois, saí e ide em paz.

³⁷ Paulo, porém, lhes replicou: Sem ter havido processo formal contra nós, nos açoitaram publicamente e nos recolheram ao cárcere, sendo nós cidadãos romanos; querem agora, às ocultas, lançar-nos fora? Não será assim; pelo contrário, venham eles e, pessoalmente, nos ponham em liberdade.

a ma cui, bä çai lä cule bä ma cui, bä fe bluca ojoblamoa showalayoma.

³⁴Öjö däjä, cama ebä çai lä bälöo wei jamö, cäcöbö çai dua fa çobofälönö, cäcöbö niibö baaquema. Cama a ma cui, bä çai lä cule bä ma cui, Yai Bada etä a bejedi bufilemaje yalo, bä bufi yai doblalou dodijioma.

³⁵Öjö tä fena ja, bä bada lä läono wei bänö cama ebä fa shömölöjenö, cäcöbö cushäblamaö bufimaje.

³⁶Cäcöbö fe lä laono wei yafi jamö, a lä lämono wei a lä cuinö, Pablo a yömölaö ja, abinaja a cuma. —Bada bä wano taö mö waloquei lä cufajei, bäfäcö cushäblaö çobä. ¿Öjö tawä? Jabo. Dodijidawä wafäcö juu çofälöbä —cäcöbö nowa tama.

³⁷Öjö ma cui, bä lä waloqueno wei bä nija Pablo a wä fama. —Bada bänö yafälecö dobroimi jömano ma mlajei ma cui, fii fibänö wawadowä yafälecö si yowamalalemaje. Lomateli bänö yafälecö nofi lä tabou wejei yafäcö ma cui, täbä fe lä lamaö wejei yafi jamö yafälecö fe laquemaje. ¿Öjö tawä? Wawadowä yafälecö nö bleaamama ma cujei, fei däjä ¿yafälecö nia shömaö jätöoje daanö? Mlaicätä. Eja cama bä yai fa waloiqiyonö, wawadowä yafälecö nö bleaamaö lä cuofajeinaja, wawadowä yafälecö yai famaö çobeje —Pablo a cuma.

³⁸ Os oficiais de justiça comunicaram isso aos pretores; e estes ficaram possuídos de temor, quando souberam que se tratava de cidadãos romanos.

³⁹ Então, foram ter com eles e lhes pediram desculpas; e, relaxando-lhes a prisão, rogaram que se retirassem da cidade.

⁴⁰ Tendo-se retirado do cárcere, dirigiram-se para a casa de Lídia e, vendo os irmãos, os confortaram. Então, partiram.

Atos 17

Paulo e Silas em Tessalônica

¹ Tendo passado por Anfípolis e Apolônia, chegaram a Tessalônica, onde havia uma sinagoga de judeus.

² Paulo, segundo o seu costume, foi procurá-los e, por três sábados, arrazoou com eles acerca das Escrituras,

³ expondo e demonstrando ter sido necessário que o Cristo padecesse e

³⁸Bada bä lä läono wei ebä lä cuinö, Pablo a wano wäyäjälomaje. “Wama cäcöbö fe lä laqueno wei, Lomateli bänö cäcöbö nofi lä tabou wejei cäcöbö jowa fa tai”, bä cuu fa jililäjenö, bä quililaliyoma.

³⁹Bä fa quililalunö, bä icua showadaquema. —Shädayai —bä cuma— “Lomateli bänö ei cäcöbö nofi tabouje”, yamacö bufi cuu fa mlacunö, inaja bäfäcö li taamamaö dicooma —bä cuma. Einaja bä fa cunö, cäcöbö faa fa showadamalöjenö, cäcöbö shömöa çolemaje.

⁴⁰¿Öjö tawä? Cäcöbö fe lä labono wejei yafi fa daböcöfälönö, Lidia e yafi jamö cäcöbö juu nomöjöoma. Öjamö lä Jesucristo ebä möböö fa çonö, Yai Bada etä a ja bä yömölaböö fa jayuaimadunö, cäcöbö cadidiblou çolayofälöma.

Atos 17

Desalonicateli bä lä shifilimono wei tä a

¹Bei. Afiboliteli bä lä bälöle jamö, Pablo, Sila sho cäcöbö jayuaö fa balöonö, Aboloniатели bä lä bälöle jamö cäcöbö jayua fa nomöjöicufälönö, Desalonicateli bä nijamö cäcöbö waloquema. Öjamö judio bä yododabä yafi cuoma.

²Öjamö lä Pablo a alayoma, showadi a lä cuaano weinaja showawä. Täbä yanöcöobä tä mö jalu ja, 3 a juu fa cublalunö, Yai Bada a wano oni jömaö cuaaö ja, a wä lojodoama.

³Öjö tä a oni ja, Yai Bada tänö a shömabä a lä yaileno wei tä a wawämama. A nö nia lä bleano wei tä a ma cui, a nia demi

ressurgisse dentre os mortos; e este, dizia ele, é o Cristo, Jesus, que eu vos anuncio.

⁴ Alguns deles foram persuadidos e unidos a Paulo e Silas, bem como numerosa multidão de gregos piedosos e muitas distintas mulheres.

⁵ Os judeus, porém, movidos de inveja, trazendo consigo alguns homens maus dentre a malandragem, ajuntando a turba, alvoroçaram a cidade e, assaltando a casa de Jasom, procuravam trazê-los para o meio do povo.

⁶ Porém, não os encontrando, arrastaram Jasom e alguns irmãos perante as autoridades, clamando: Estes que têm transtornado o mundo chegaram também aqui,

⁷ os quais Jasom hospedou. Todos estes procedem contra os decretos de César, afirmando ser Jesus outro rei.

jocädou lä çono wei tä  ma cui, öjö tä  ja a w cadidiablalou ja, bä  läobä etä cuonomi. Abinaja a cuma. —Cafä wamacö nija fei Jesús ya wfa lä wyle, öjö Yai Bada tänö a shömbä a lä yaileno wei a waiquiwä —a cuma.

⁴Pablo a wnö, judio ai bä bufi taamamou dodijioma. Pablo, Sila ccöbö nija bä yädäa showadabliiyoma. Judio bä lä mlai, Yai Bada nija bä bejedimou bufi lä doblaono wei bä ma cui, bä suwä bufi lä jaducui bä ma cui, inaja showawä bä bluca çai cuaaö mö feduo showaoma.

⁵Öjö ma cui, judio ai bä lä cui, cama bä  jilimamou bufi doblao fa ayaonö, bä jushuoma. Bä nofi lä jushuaö wei bä juu fa dalalöjenö, bä nacabalemaje. Öjö bä sho bä  shi jaliwä wayou ja, ai bä bluca çocablaliyoyoluma. Öjö djä, öjö bä nö bluca bä lä bälöle bä shi bluca dolayoma. Bada bä nija Pablo, Sila ccöbö öböaö showadaofälöbeje, Jasono e yafi jamö bä lucälayoma.

⁶Öjamö lä ccöbö dayäma ma cujei, ccöbö dablao fa mlacujenö, Jasono a ma cui, Jesucristo ai ebä ma cui, bada bä nija öjö bä läcäa yacläaquemaje. Abinaja bada bä nowa tamaje. —Jödödöwä täbä lä bälöblai jamö ccöbö  nofi jushuadii lä cuaaö wei, bä shi bluca lä jalimomaböö wei, eja ccöbö fa waloaliyonö,

⁷fei Jasono a lä cuinö ccöbö jöwa bälömabou lä cubiyei. Sesa a w bada ma faö wei ma cui, fei bä bluca lä cuinö a w jilia möablaimije. Ai a bada wfa wyö

⁸ Tanto a multidão como as autoridades ficaram agitadas ao ouvirem estas palavras;

⁹ contudo, soltaram Jasom e os mais, após terem recebido deles a fiança estipulada.

Paulo e Silas em Bereia

¹⁰ E logo, durante a noite, os irmãos enviaram Paulo e Silas para Beréia; ali chegados, dirigiram-se à sinagoga dos judeus.

¹¹ Ora, estes de Beréia eram mais nobres que os de Tessalônica; pois receberam a palavra com toda a avidez, examinando as Escrituras todos os dias para ver se as coisas eram, de fato, assim.

¹² Com isso, muitos deles creram, mulheres gregas de alta posição e não poucos homens.

¹³ Mas, logo que os judeus de Tessalônica souberam que a palavra de Deus era anunciada por Paulo também em Beréia, foram lá excitar e perturbar o povo.

¹⁴ Então, os irmãos promoveram, sem detença, a partida de Paulo para os lados

yacläo dicooje, Jesús a wafa lä cule —bä jushuolanö bä cuma.

⁸Bä bluca lä toujono wei bä ma cui, bada bä lä läono wei bä ma cui, öjö bä anö bä bluca shifilimoma.

⁹Jasono a ma cui, ai bä juwäbou mö lä feduono wejei bä ma cui, bä nofi jowa lä jushuano wei tä nowa ja, bada bänö blada bä nacamaje. Öjö däjä, cama bä nowa fa çamamoicunö bä jujeblamolayoma.

Belea jamö cäcöbö nö lä bleaamano wejei

¹⁰Didi däjä Jesucristo ebä lä cuinö, Belea jamö Pablo, Sila cäcöbö shömöa fe jalua showadalemaje. Öjamö cäcöbö fa yafilönö, judio bä yododabä yafi jamö cäcöbö falayoma.

¹¹Öjö bä judio lä cuinö tä a jiliaö bufi doblaomaje. Öjö bä bufi shino yai walalao dodijioma, Desalonicateli bä bufi lä cuono weinaja mlai. Cäcöbö a nia bejedi fa möjenö, Yai Bada showadi etä a oni mömaje.

¹²Inaja bä cuaama yalo, tä a bejedi bufilemaje. Judio bä lä mlai bä nö suwä lä madofibö wei bä bluca ma cuinö, öjö bä çai walo mö feduwä ma cuinö tä a çai bejedi bufia mö fedulemaje.

¹³Öjö ma cui, Desalonicateli bä judio lä cuinö, Belea jamö Pablonö Yai Bada etä a wäyäö lä nomöjole tä a fa jililäjenö, öjamö ma cui a nabä aa majölayomaje. Öjö bä anö bä lä çamono wei bä shi fa jalijimomalöjenö, bä jushuo lulubomaje.

¹⁴Öjö lä däjä, Jesucristo ebänö modu u casö jamö Pablo a shömöa showadalemaje, a befi çai caläo çofälöbä.

do mar. Porém Silas e Timóteo continuaram ali.

15 Os responsáveis por Paulo levaram-no até Atenas e regressaram trazendo ordem a Silas e Timóteo para que, o mais depressa possível, fossem ter com ele.

O discurso de Paulo em Atenas

16 Enquanto Paulo os esperava em Atenas, o seu espírito se revoltava em face da idolatria dominante na cidade.

17 Por isso, dissertava na sinagoga entre os judeus e os gentios piedosos; também na praça, todos os dias, entre os que se encontravam ali.

18 E alguns dos filósofos epicureus e estóicos contendiam com ele, havendo quem perguntasse: Que quer dizer esse tagarela? E outros: Parece pregador de estranhos deuses; pois pregava a Jesus e a ressurreição.

Öjö ma cui, Sila, Timoteo öjamö cäcöbö jäquema.

15 Öjö däjä, Pablo a lä bälano wejei bä lä cui, Adena jamö Pablo a çai fa waloicujenö, Pablonö bä shömöa mö yabaa çolema, Sila, Timoteo cäcöbö shömaö jaödaobeje.

Adena jamö Pablonö bä lä yömölano wei tä ą **16** Adena jamö Pablonö cäcöbö nö dabolanö, öjamö bä lä bälöle bä nö bayeli lä nacao wei täbä nö idubö bluca möö cuaama. Öjö täbä nö idubönö Adenateli bä shabonobö jödödöoma. Öjö bä bluca fa dalalönö, Pablo a bufi jalujou dodijioma.

17 Öjö cudeenö, judio bä yododabä yafi jamö a wą fama. Judio bä ma cui nija, Yai Bada nija ai bä bejedimou bufi lä doblao wei bä ma cui nija, öjö bä nija Pablo a wą lojodoama. Nii bä showadi lä luluamou wei jamö ma cui, öjamö bä lä waloblaaö wei bä ma cui nijamö, showadi a wą fadii cuaama.

18 Shomi täbä ą ja, bä damaö mö lä feduono wejei ai bä cuoma. Öjö bä lä cuinö, Pablo a dalalemaje. Ai etä ą nofi lä yaibono wejei, ebiculeo bä ąfa jilabomaje. Ai etä ą tabou mö lä feduono wejei, etoico bä ąfa jilabou mö feduomaje. Pablo a wą wayoaöje ja, abinaja cama ai bä cuma. — ę Wedinaja a cuu ja, bei a wą li shifilimou cubiyei? Jesús a lä nomalayono wei, a demi jocädou lä çolayono wei tä ąfa wäyäö yalo, abinaja ai bä cuu mö feduoma. —Cuwi. Shomi täbä lä bufiblaö wejei, bei täbä ąfa wäyäö buo fa cui —bä cublaloma.

19 Então, tomando-o consigo, o levaram ao Areópago, dizendo: Poderemos saber que nova doutrina é essa que ensinas?

20 Posto que nos trazes aos ouvidos coisas estranhas, queremos saber o que vem a ser isso.

21 Pois todos os de Atenas e os estrangeiros residentes de outra coisa não cuidavam senão dizer ou ouvir as últimas novidades.

22 Então, Paulo, levantando-se no meio do Areópago, disse: Senhores atenienses! Em tudo vos vejo acentuadamente religiosos;

23 porque, passando e observando os objetos de vosso culto, encontrei também um altar no qual está inscrito: AO DEUS DESCONHECIDO. Pois esse que adorais sem conhecer é precisamente aquele que eu vos anuncio.

19 ¿Öjö tawä? Pablo a naca fa showadalöfälöjenö, bada bä yododabä jamö a lululefälömaje, bada bä ą lä jĵiamou wei jamö. Abinaja bä cuma. — Wa tä ą lä wäyöö wei yama tä ą jĵiliaö bufi doblao, ¿öjö tawä?

20 Yama tä ą jaba jĵiliaö fa mlacunö, yama tä ą jĵiliaö doblaimi showawä. Yamacö bufi jaducublobä, tä ą da wäba —bä cuma.

21 ¿Öjö tawä? Adenateli bä yai ma cui, shomi bä lä coyocoi bä ma cui, öjö bä bluca lä cui abinaja bä showadi cuaama. Tä ą daö balöono lä mlajei tä ą shino jĵiliaö bädao bufi doblaomaje. Tä ą çai wayoaö bufi doblaomaje. Inaja bä cuaalanö, shomi tä ą ja bä showadi yabäcäaliyoma.

22 Öjö cudeenö, bada bä yododabä jamö Pablo a ublaa fa möamodalunö, bä yömölalema. —Adenateli wamacö. Wamacö nö bayeli nacaobä, wama täbä nö idubö bluca lä table, ya täbä dablaö cuaaö waiquia. Bluca täbä ja wamacö nofi quilii yaio.

23 Afä wama täbä lä bufiblaö wei ya täbä nö idubö möö cuaama, wama täbä ąfa lojode lä wäyöö wei täbä lä cui. Ya täbä möö fa cuaaimadunö, ai tä nö idubö ja, abinaja ya tä ą oni dalalema, “Bäma tä nofi lä mojudubole”, tä ą oni cuu culai. ¿Öjö tawä? Wama tä nofi ma mojudubole ma cui nija wamacö nö bayeli nacaobä wama etä yafi wai tabou. Öjö wama tä daö lä mlale tä ja, wawädwä bamacö yömölaö lä cule.

24 O Deus que fez o mundo e tudo o que nele existe, sendo ele SENHOR do céu e da terra, não habita em santuários feitos por mãos humanas.

25 Nem é servido por mãos humanas, como se de alguma coisa precisasse; pois ele mesmo é quem a todos dá vida, respiração e tudo mais;

26 de um só fez toda a raça humana para habitar sobre toda a face da terra, havendo fixado os tempos previamente estabelecidos e os limites da sua habitação;

27 para buscarem a Deus se, porventura, Tateando, o possam achar, bem que não está longe de cada um de nós;

28 pois nele vivemos, e nos movemos, e existimos, como alguns dos vossos poetas têm dito: Porque dele também somos geração.

29 Sendo, pois, geração de Deus, não devemos pensar que a divindade é

24'Bei —Pablo a cuma—. Mashita a bada lä tablaleno wei a lä cui, jödödöwä bä lä cublai bä çai lä tablaleno wei a showawä lä cui, öjö Yai Bada cätä. Fedu jamö ma cui, bita jamö ma cui, öjö a shino Bada cua ayaa. Öjö cudeenö, wamacö nö bayeli nacaobä wama e yano ma tablalei wei ma cui, a nia bälöomi.

25'Camiyä bamacö nija a nia bayeliblamoimi. A jöliimi. Camanö bämalecö nia shilo yai bayeliblaö ayao. Camanö bämalecö bayelibou yalo bamacö demi, bamacö çai jele jelemou. Täbä bluca lä cublai täbä ja, bamacö dobäo talei.

26'Moli a jaba lä cuono wei a nija, bluca bamacö bälöjowä lä yaiblai bämalecö bluca balamalema. Bamacö bälöa yaiblamobä, bamacö ulifibö jöböa cadidia sheleleabodayoma. Öjamö bamacö fe nia lä wädäo wei tä daö lä waiquilenaja, bamacö bälöa taamabou lä cudi.

27'¿Öjö tawä? —a cuma—. Inaja bämalecö lä taamaö wei, cama bäma a bufijabä a li, bäma a dayäbä. Öjö ma cui, camiyä bamacö bluca nijamö a ajedeblawä waiquiwä.

28'Afä ai wama bä ç showadi lä jiliaö wei, bä cuu lä waiquio weinaja showawä. Abinaja bä cuu. “Bamacö lä demöo wei tä ma cui, bamacö lä qujaaö wei tä ma cui, cama a lojodenö bamacö cua lä cule”, bä cuu. Abinaja çai, “Cama bäma ecö ijilubö malä cui”, bä çai cuu.

29'¿Öjö tawä? —Pablo a cuma—. Yai Bada bäma ecö ijilubö waiquiwä yalo, bamacö

semelhante ao ouro, à prata ou à pedra, trabalhados pela arte e imaginação do homem.

30 Ora, não levou Deus em conta os tempos da ignorância; agora, porém, notifica aos homens que todos, em toda parte, se arrependam;

31 porquanto estabeleceu um dia em que há de julgar o mundo com justiça, por meio de um varão que destinou e acreditou diante de todos, ressuscitando-o dentre os mortos.

Uns zombam, outros creem

32 Quando ouviram falar de ressurreição de mortos, uns escarneceram, e outros disseram: A respeito disso te ouviremos noutra ocasião.

33 A essa altura, Paulo se retirou do meio deles.

34 Houve, porém, alguns homens que se agregaram a ele e creram; entre eles estava Dionísio, o areopagita, uma mulher chamada Dâmaris e, com eles, outros mais.

bufi jaducublobä, öjö lä. Olo bä ma cui ja, blada bä ma cui ja, maa mabä ma cui ja, öjö bä ja bä nö idubö lä tablamou wei bä lä culenaja, Yai Bada tä cuwämi. Inaja bäma a nofi tabobä bamacömi. Yanowamö täbä bufi fa dayäonö, täbä li tabläö bädaomaje täbä li.

30'Täbä yanowamö bufi jaba lä mojuduono wei däjä, Yai Bada tänö bä nö bleaamaö jaöono ma mlai ma cui, fei däjä bluca bamacö lä bälöblai bämalecö wasöö, wälidiwä tä ja bamacö bufi lädobä.

31Yanowamö täbä obi nia malä jömaö wei. Bamacö dodijaö ma cui, bamacö doblou ma mlai ma cui, bämalecö nowa taö ja a wä nia cadidou. A wä nia lä famaö wei a yaia waiquilema. “Bejedi lä öjö lä a waiquiwä”, bamacö bluca cubä, a nofi lä yaibole a ma nomalayono wei ma cui, a demi jocädamaö çolayoma —Pablo a cuma.

32A demi afa jocädou taö ja, ai bä lä cuinö a nö waiblamaje. Öjö ma cui, ai bä mö feduwä lä cuinö a wä nia shino jiliaö çomaje.

33Inaja bä cuu fa jililänö, Pablo a faa çolayofälöma ma cui,

34cama nija ai bä yädäblou showadalayoma. Jesucristo a wäfa lä wäyämöno wei tä a bejedi bufilemaje. Ai a lä cui, Dionisio a wäfa cuoma, bada bä yododabä jamö showadi bä a lä jilidino wei. Ai a lä cui, a wäfa suwä Damali cuoma. Öjö cäcöbö nija ai bä çai yädäo showaoma.

Atos 18

Paulo em Corinto

¹ Depois disto, deixando Paulo Atenas, partiu para Corinto.

² Lá, encontrou certo judeu chamado Áqüila, natural do Ponto, recentemente chegado da Itália, com Priscila, sua mulher, em vista de ter Cláudio decretado que todos os judeus se retirassem de Roma. Paulo aproximou-se deles.

³ E, posto que eram do mesmo ofício, passou a morar com eles e ali trabalhava, pois a profissão deles era fazer tendas.

⁴ E todos os sábados discorria na sinagoga, persuadindo tanto judeus como gregos.

Paulo anuncia a Jesus

⁵ Quando Silas e Timóteo desceram da Macedônia, Paulo se entregou totalmente à palavra, testemunhando aos judeus que o Cristo é Jesus.

Atos 18

Colidoteli bā nija tā ʔ lā wāyāno wei tā ʔ

¹Tā fe fa weyadalunö, Adena jamö Pablo a fa jocälönö, Colido jamö a juu nomöjöoma.

²Öjamö Boḍoteli a judio dalalema, Aquila a wāfa lā cule. Italia tā ulifi jamö, bā suwäbö Blisila sho cäcöbö jaba bälöoma, Lomateli bā nijamö. Öjö ma cui, öjamö bada tā Claudionö judio bā bälömabou fa mojiblalunö, bā yashublamaö bufima. Colido jamö cäcöbö bälömou dudo dājä Pablonö cäcöbö fa dalalönö, cäcöbö fe walolema.

³Blada bā lulubobä, Aquilanö yalo sibä ja bā lā wejejou wei sibä diyädima. Öjö sibä ja Pablo a çai showadi ojodamou mö feduoma yalo, öjö cäcöbö nija a bälöquema. A fa bälöalunö, öjö esibä mashi diyäö mö feduoma.

⁴Täbä yanöcöobä tā mö jalu ja, judio bā yododabä yafi jamö, showadi Pablo a fa waloönö, Yai Bada tā ʔ wāyäö ja a wā lojodoaama. Judio bā ma cui, judio bā lā mlai bā ma cui, bā bufi taamaö fe yadioma.

⁵Masedonia jamö culanö, Sila, Timoteo sho cäcöbö waloa çaliyoma. Pablo nijamö cäcöbö waloa fa çalunö, shomi tā ja Pablo a yabäcou mlai ja, showadi Yai Bada etä ʔ shino yai wāyädima. Judio bā nija tā ʔ wāyäö ja, abinaja a cudima. —Yai Bada tänö a shömabä a lā yaileno wei, öjö Jesús a waiquiwä —a cuma.

⁶ Opondo-se eles e blasfemando, sacudiu Paulo as vestes e disse-lhes: Sobre a vossa cabeça, o vosso sangue! Eu dele estou limpo e, desde agora, vou para os gentios.

⁷ Saindo dali, entrou na casa de um homem chamado Tício Justo, que era temente a Deus; a casa era contígua à sinagoga.

⁸ Mas Crispo, o principal da sinagoga, creu no SENHOR, com toda a sua casa; também muitos dos coríntios, ouvindo, criam e eram batizados.

⁹ Teve Paulo durante a noite uma visão em que o SENHOR lhe disse: Não temas; pelo contrário, fala e não te cales;

¹⁰ porquanto eu estou contigo, e ninguém ousará fazer-te mal, pois tenho muito povo nesta cidade.

¹¹ E ali permaneceu um ano e seis meses, ensinando entre eles a palavra de Deus.

Paulo perante Gálio

⁶Öjö ma cui, bä ą läblaliyoma. A nö waiblalemaje. Öjö däjä, Yai Bada etä ą wailemaje yalo, Pablonö bä nia dobroimi fa jömanö, a lä didile ecö libubö yaösöblalefälöma. Cäcö yaösöblalanö, abinaja bä nowa taa showalema. —Jąo. Wamacö nia lä shämou wei, cafä wamacö mayo. “A wą fanomi”, wamacö nia cuimi. Fei däjä, judio bä lä mlai ya bä yömöläö nomöjöö.

⁷Einaja bä nowa fa talönö, a faa fa showalöfälönö, Disio Juto e yafi jamö a waloa nomöjöküema, judio a lä mlai a nija. Öjö a lä cui, Yai Bada nija showadi a nö bayeli nacaoma. Judio bä yododabä yafi ja, cama e yafi ublaa bayäcäoma.

⁸Bei. Judio bä yododabä yafi jamö a bada lä läono weinö, Bada tä Jesucristo a bejedi bufilema, Clibo a lä cuinö. Cama a ma cuinö, cama ebä cąi lä cuono wei bä bluca ma cuinö, Bada tä bufilemaje. Colidoteli bä bluca ma cuinö, Pablo a wą fa jılıajenö, Jesucristo a fa bufilöjenö bä fe bluca ojoblamolayoma.

⁹Öjamö lä, Pablo nija Bada tä Jesucristo a fa bädalunö, a nowa taö fe jaluma. —A quili dijä. Bä yömöläö fe da yadio. A wą si waiblo dijä.

¹⁰Camiyänö bäfä cąi malä cule. Wa nabä nia queomije. Ei a shabono ja, iba bä bluca cua malä waiquibiyei —a cuma.

¹¹Colido jamö Pablonö Yai Bada etä ą wäyää nö dedeama. Lasha ai a faa fa balömalönö, ai a lasha famaö bähäcuaö cöo däjä, a wąfa wäyää showaoma.

¹² Quando, porém, Gálio era procônsul da Acaia, levantaram-se os judeus, concordemente, contra Paulo e o levaram ao tribunal,

¹³ dizendo: Este persuade os homens a adorar a Deus por modo contrário à lei.

¹⁴ Ia Paulo falar, quando Gálio declarou aos judeus: Se fosse, com efeito, alguma injustiça ou crime da maior gravidade, ó judeus, de razão seria atender-vos;

¹⁵ mas, se é questão de palavra, de nomes e da vossa lei, tratai disso vós mesmos; eu não quero ser juiz dessas coisas!

¹⁶ E os expulsou do tribunal.

¹⁷ Então, todos agarraram Sóstenes, o principal da sinagoga, e o espancavam diante do tribunal; Gálio, todavia, não se incomodava com estas coisas.

O final da segunda viagem missionária de Paulo

¹² Öjö ma cui, öjö Acaya jamö showawä Caliono a bada läo däjä, judio bä bluca fa toujublalunö, Pablo a nabä fa queicujenö a juwälemaje. Öjö däjä, bada a nija a wäfa wäyäbeje a çai jumaje, Pablo a dobroimi jömabä.

¹³ Abinaja bada a nowa tamaje. —Fei a lä cuinö, Yai Bada nija bä bayeliblamaö lä bufii wei tä dodijidawämi. Tä taö ma wasöo wejei ma cui, a wä fe fa blacäjönö, bä bufi taamaö fe yadia lä cule —bä cuma.

¹⁴ Öjö ma cui, Pablo a wä mini faö däjä, Caliono a lä cuinö, abinaja judio bä nowa tama. —Judio wamacö. Fei a yai doblou mlao fa cunoja, a nofi waiteli jushuaö fa cunoja, “Jão”, ya bufi nö cudaliyobö wei ma cui ya bufi cudoimi.

¹⁵ Afä wama tä a lä tablete tä anö wamacö li bäyäblayou bädao dicoo ja, bamacö a jiliaö moji waiquiwä. Cafä wamacö showadi lä cuaaö wei, wamacö showadi lä wasöo wei, afä tä li waiquiwä. Afä wama tä a nofi li bäyäbobä cafä wamacö li. Öjö ya tä a jilibä ya nia cuomi —a cuma.

¹⁶ Inaja a fa cunö, bä lä yododano wei a yafi jamö bä yashublamalema.

¹⁷ Öjö däjä, judio bä yododabä yafi jamö a bada lä läono wei a juwäa nomöjölémaje, Sodene a wäfa lä cule. Caliono a lä cuinö, bada bä çai lä yododano wei a yafi jëfa jamö, öjö a öböa nomöjölëfälömaje. Öjamö Caliono a mötale ja a nabä quequema ma cujei, Caliono a wä faö çodaanomi.

Adioquia jamö Pablo a juu lä çono wei tä a

18 Mas Paulo, havendo permanecido ali ainda muitos dias, por fim, despedindo-se dos irmãos, navegou para a Síria, levando em sua companhia Priscila e Áqüila, depois de ter raspado a cabeça em Cencréia, porque tomara voto.

19 Chegados a Éfeso, deixou-os ali; ele, porém, entrando na sinagoga, pregava aos judeus.

20 Rogando-lhe eles que permanecesse ali mais algum tempo, não acedeu.

21 Mas, despedindo-se, disse: Se Deus quiser, voltarei para vós outros. E, embarcando, partiu de Éfeso.

22 Chegando a Cesaréia, desembarcou, subindo a Jerusalém; e, tendo saudado a igreja, desceu para Antioquia.

23 Havendo passado ali algum tempo, saiu, atravessando sucessivamente a região da Galácia e Frígia, confirmando todos os discípulos.

18 Öjö tä cublou fa waiquilonö, öjamö Pablo a nö dedejebloou fa çolonö, a shұлucou çoma. A nia lä juu wei, Jesucristo ebä nija tä ą fa wäyänö, Silia jamö a befi çai caläfälöma. Aquila ma cui, bä suwäbö Blisila a ma cui, Pablo nija cäcöbö yaua showalayofälöma. Yai Bada nija Pablo a wą nö fa wäicunö, a bejedimou dablamobä, Seclea jamö a fe malocoblamolayoma, judio bä showadi lä cuaano weinaja showawä.

19 Efeso jamö Pablonö cäcöbö çai fa washölöblalunö, cäcöbö tabi feiquefälöma. Cäcöbö tabi fa feiquefälönö, judio bä yododabä yafi jamö cama Pablo a falayoma. Öjamö Jesucristo etä ą wäyää ja, judio bä nija a wą lojodoama.

20 Öjamö ai bä lä cuinö a fe weyablamaö ma bufino wejei, bä ą juanomi.

21 Öjö ma cui, a nia lä juu wei tä ąfa wäyää ja, abinaja a cuma. —Eja Yai Bada tänö wale shömaö ço ja, bamacö fe waloo çofälöö weicätä —a cuma. Öjö däjä, Efeso jamö a fa shұлuculonö, a befi çai caläa showalayofälöma.

22 Sesalea jamö Pablo a fa waloicunö, a fa itoblalunö, Jelusale jamö a aa nomöjölayoma, Jesucristo ebä möbä. Öjö däjä, Adioquateli bä nijamö a aa nomöjölayoma.

23 Öjamö a fe fa weyalönö, a aa çolayofälöma. Calasia tä ulifi ma cui jamö, Flijia tä ulifi ma cui jamö, öjamö bä lä bälöjöi bä fe waloadalaö fa cuaaimadunö,

A terceira viagem missionária de Paulo. Apolo em Éfeso

24 Nesse meio tempo, chegou a Éfeso um judeu, natural de Alexandria, chamado Apolo, homem eloqüente e poderoso nas Escrituras.

25 Era ele instruído no caminho do SENHOR; e, sendo fervoroso de espírito, falava e ensinava com precisão a respeito de Jesus, conhecendo apenas o batismo de João.

26 Ele, pois, começou a falar ousadamente na sinagoga. Ouvindo-o, porém, Priscila e Áqüila, tomaram-no consigo e, com mais exatidão, lhe expuseram o caminho de Deus.

27 Querendo ele percorrer a Acaia, animaram-no os irmãos e escreveram aos discípulos para o receberem. Tendo chegado, auxiliou muito aqueles que, mediante a graça, haviam crido;

28 porque, com grande poder, convencia publicamente os judeus, provando, por meio das Escrituras, que o Cristo é Jesus.

Jesucristo nija bä lä nocaö wei ebä bufi lojodoamaö cuaafälöma.

Abolonö tä ą wäyää lä cuaano wei tä ą

24Bei. Alejadiateli Abolo a judio cuoma. Efesoteli bä nijamö a waloquema. Aca jayu a cuoma. Yai Bada etä ą çai daö dodijioma.

25Bada tänö bä taamaö lä bufii wei tä ja, a damamou cadidou waiquioma. Tä ą wäyää bufi fa doblaonö, Jesús a wäfa wäyää cadidou dodijioma. Öjö ma cui, Juan a lä cuinö, mau u ja bä fe lä ojomano wei tä shino daö ayaoma.

26Judio bä yododabä yafi jamö, a wä jaba faö ja, tä ą wawädowä wäyäma. Aquila bä suwäbö Blisila sho cäcöbö lä cuinö a wä fa jilibölänö, a nacabölema. A fa nacabölänö, Yai Bada tänö täbä taamaö lä bufii wei tä ą ja, a yömölaböö fa shalilionö, a bufi moyawäblamabölema.

27Öjö däjä, Acaya jamö Abolo a juu nomöjöobä, Jesucristo ebänö a bayeliblalemaje. Acaya jamö bä lä bälöle bänö dodijidawä a wä jiliabeje, öjamö Jesucristo nija bä lä nocaö wei bä nija tä ą oniblalemaje. Öjamö Abolo a fa waloicunö, Jesucristo ebä bufi bayelibläö fe balojooma, Yai Bada tänö bä nofi fa ojadabonö, tä ą bejedi bufia lä waiquileno wejei bä lä cui.

28Judio bä nija wawädowä a wä faö fa lojodoablalonö, bä ą nö wälojamanomi. Yai Bada a wäno oni jömaö fa cuanö, abinaja bä nowa tama. —Yai Bada tänö a shömabä a lä yaileno wei, bäma a nö lä

Atos 19

Paulo em Éfeso

¹ Aconteceu que, estando Apolo em Corinto, Paulo, tendo passado pelas regiões mais altas, chegou a Éfeso e, achando ali alguns discípulos,

² perguntou-lhes: Recebestes, porventura, o Espírito Santo quando crestes? Ao que lhe responderam: Pelo contrário, nem mesmo ouvimos que existe o Espírito Santo.

³ Então, Paulo perguntou: Em que, pois, fostes batizados? Responderam: No batismo de João.

⁴ Disse-lhes Paulo: João realizou batismo de arrependimento, dizendo ao povo que cresse naquele que vinha depois dele, a saber, em Jesus.

⁵ Eles, tendo ouvido isto, foram batizados em o nome do SENHOR Jesus.

⁶ E, impondo-lhes Paulo as mãos, veio sobre eles o Espírito Santo; e tanto falavam em línguas como profetizavam.

dabono wei, öjö a li Jesús waiquiwä —bä nowa tama.

Atos 19

Efeso jamö Pablonö Yai Bada etä ą lä wäyāno wei tä ą

¹Colido jamö Abolo a cuo showao dąjā, jefu bä jamö Pablo a jayuyou fa cuaaimadunö, Efeso jamö a çoblaliyoma. Öjamö a fa waloicunö, Jesucristo nija bä lä nocaio wei ai ebä dalalema.

²Cama bä nija abinaja a cuma. — Jesucristo wama a bejedi lä bufileno wei dąjā, çcafä wamacö nija Yai Bada tä Bufi lucäa showadalayoma daanö? —a cuma. —Ma —bä cuma—. Yai Bada yama tä Bufi ąfa çai jiliboimi.

³Öjö dąjā, Pablonö bä wālii çoma. — çWedi a wānö wamacö fe li ojoblamolayoma, öjö lä? Bä ą juo ja, abinaja bä cuma. —Juan yama a wā bejedi fa bufinö, öjö nija yamacö fe ojomamolayoma —bä cuma.

⁴Abinaja Pablonö bä nowa tama. — Wāliidiwä tä ja, bä bufi lä lädaliyono wei bä judio lä cui, Juannö bä fe ojoblalema. Bä yömölaö showadaoma, cama a nodi jamö a juu lä nomöjöono wei a bejedi yai bufii cadidiobeje. Öjö a wāfa li Jesús wayoama —Pablonö bä nowa tama.

⁵Pablo a wā fa jililājenö, Bada tä Jesús a wānö bä fe ojoblalema.

⁶Öjö dąjā, cama bä nija Pablo imicö fa maqueicunö, Yai Bada tä Bufi lucälāyoma. A Bufi fa lucälönö, bä ą faö

⁷ Eram, ao todo, uns doze homens.

Paulo na escola de Tirano

⁸ Durante três meses, Paulo frequentou a sinagoga, onde falava ousadamente, dissertando e persuadindo com respeito ao reino de Deus.

⁹ Visto que alguns deles se mostravam empedernidos e descrentes, falando mal do Caminho diante da multidão, Paulo, apartando-se deles, separou os discípulos, passando a discorrer diariamente na escola de Tirano.

¹⁰ Durou isto por espaço de dois anos, dando ensino a que todos os habitantes da Ásia ouvissem a palavra do SENHOR, tanto judeus como gregos.

¹¹ E Deus, pelas mãos de Paulo, fazia milagres extraordinários,

¹² a ponto de levarem aos enfermos lenços e aventais do seu uso pessoal, diante dos quais as enfermidades fugiam das suas vítimas, e os espíritos malignos se retiravam.

shominajadaliyoma. Yai Bada etä  çai wäyäö showadaomaje.

⁷Öjö bä lä cui, jai 12 bä bluca cuoma.

⁸Öjamö Pablo a yanöcöo däjä, belibo 3 bä famalema. Judio bä yododabä yafi jamö showadi a fa judinö, a w faö waiteliama. Yai Bada tänö cama ebä çai lä cuo wei tä fa wäyäma. Bä bufi taamaö fe yadiobä a w lojodoama.

⁹Öjö ma cui, ai bä bufi jifuo fa dicoonö, tä  bejedi bufinomije. Jesucristo a w lä juamou wei, wawädowä etä fa jilimamou wlidiwä taö dicooje ja, Pablonö bä yömölaö mladaliyoma. Dilano e yafi jamö Jesucristo nija bä lä nocao wei ebä çai juu majöoma, öjamö bä lä bälöle bä  showadi lä jiliayono wei jamö. Öjamö tä  wäyäö nomöjöö ja, a w lojodoama.

¹⁰Öjamö tä  wäyäö showao däjä, bolacabö lasha a famalema. Inaja a cuadima yalo, Asia jamö bä bluca lä bälöblai bänö, Bada etä  jiliamaje. Judio bä ma cuinö, judio bä lä mlai bä ma cuinö, tä  bluca jiliamaje.

Eseba bä ijilubö ebä jole lä wabäono wei tä 

¹¹Yai Bada nija Pablo a bayeliblamou fa dodijionö, tä nö lä quilijii tä bluca wawäblamalema.

¹²Pablonö camishi cäcö lä labou wei cäcö ma cui, cäcö lä yojobou wei cäcö ma cui, jalili bä nijamö öjö cäcö çai jumaje. Öjö ecö camishi bawä ma cuinö, bä lä jaliliono wei bä bluca jalolaliyoma. Bä lä feculaböono wei bä ma cui, bä fecula fa yashublamolunö bä çai jaloa çolaliyoma.

13 E alguns judeus, exorcistas ambulantes, tentaram invocar o nome do SENHOR Jesus sobre possesores de espíritos malignos, dizendo: Esconjuro-vos por Jesus, a quem Paulo prega.

14 Os que faziam isto eram sete filhos de um judeu chamado Ceva, sumo sacerdote.

15 Mas o espírito maligno lhes respondeu: Conheço a Jesus e sei quem é Paulo; mas vós, quem sois?

16 E o possesso do espírito maligno saltou sobre eles, subjugando a todos, e, de tal modo prevaleceu contra eles, que, desnudos e feridos, fugiram daquela casa.

17 Chegou este fato ao conhecimento de todos, assim judeus como gregos habitantes de Éfeso; veio temor sobre todos eles, e o nome do SENHOR Jesus era engrandecido.

18 Muitos dos que creram vieram confessando e denunciando publicamente as suas próprias obras.

13 ¿Öjö tawä? Öjamö, showadi fecula bä shömaö lä cuaano wejei, ai bä judio cuoma. Öjö bä lä cui, bä ʔ wabäoma. Bä lä feculaböono wei bä jalomabeje, Bada tä Jesús bei a wʔa yublamaje. Bä fecula lä bälöle nija bä ʔ faö cadidou fa showadaonö, abinaja bä cuma. —Jesús a wʔanö bamacö shömaö lä cule, Pablonö a wʔa lä wäyäo wei a wʔ showawänö —bä cuma.

14 Inaja bä lä cuaano wei bä 7 lä cui, nofi bäyäalewä bada a wʔa Eseba lä cule, öjö bä ijilubö ebä cuoma.

15 Öjö ma cui, fecula abinaja a cuu mö feduoma. —Jesús ya daö. Pablo ya çai daö. Öjö ma cui, çafä wamacö lä cui, ¿wedi bei wamacö li bashiwä? —a fecula cuu nomöjöoma.

16 Öjö däjä, a lä feculaböono wei, lobe a fa niyablaicunö, bä nabä quequema. Bä bluca fa famimalalönö, bä nö blemalalema. Bä lä didile bä fa cacalalönö, sibo jamö shinoco bä jalili docuamaquema.

17 Judio bä ma cuinö, judio bä lä mlai bä ma cuinö, Efesoteli bä blucanö öjö tä ʔ fa jililäjänö, bä quililaliyoma. Öjö däjä, Bada tä Jesús a wʔa nofi lojode doablaö dodijiomaje.

18 Abinaja bä çai cuaama. Jesucristo bufilewä dude bä lä cublou wei, öjö bä fa waloicunö, wawädowä bä ʔ nö wäoyoluma. Bä doblou lä mlaono wei tä ʔ bluca wawämalemaje.

19 Também muitos dos que haviam praticado artes mágicas, reunindo os seus livros, os queimaram diante de todos. Calculados os seus preços, achou-se que montavam a cinqüenta mil denários.

20 Assim, a palavra do SENHOR crescia e prevalecia poderosamente.

Paulo envia à Macedônia Timóteo e Erasto

21 Cumpridas estas coisas, Paulo resolveu, no seu espírito, ir a Jerusalém, passando pela Macedônia e Acaia, considerando: Depois de haver estado ali, importa-me ver também Roma.

22 Tendo enviado à Macedônia dois daqueles que lhe ministravam, Timóteo e Erasto, permaneceu algum tempo na Ásia.

Demétrio excita grande tumulto

23 Por esse tempo, houve grande alvoroço acerca do Caminho.

24 Pois um ourives, chamado Demétrio, que fazia, de prata, nichos de Diana e que dava muito lucro aos artífices,

19Bä lä shaboliono wei bä lä cuinö, Jesucristo a fa bufilöjenö, cama oni etäbä çai waloqueyolumaje. Sibä wawädwä yablalemaje, fecula täbä nija bä damamobä sibä lä cuono wei sibä lä cui. Öjö oni sibä fa wabajenö, sibä nowa blucaoma. Blada 50.000 sibä nowa cuoma ma cui, sibä yablalemaje.

20Inaja bä cuaama yalo, Bada tä ą lä jiliaö wejei bä lä cui, jbejedi lä bä yai blucablou fe balojolayoma!

Efesoteli bä lä shifilimono wei tä ą

21Inaja tä cublou fa balölonö, shomi jamö a juu nomöjööbä, Pablo a bufi cadidiblaliyoma. Masedonia ma cui jamö, Acaya ma cui jamö, öjamö a fa jayuicunö, Jelusale jamö a nia juu nomöjööma. Abinaja a çai cuma. —Jelusale jamö ya juu fa balöonö, Loma jamö bä lä bälöle ya bä nia möö —a cuma.

22Öjö däjä, Pablonö Masedonia jamö Timoteo, Elato cäcöbö shömölema, cama a lä bayeliblano wejei ai cäcöbö lä cui. Öjamö cäcöbö ma shömano wei ma cui, Asia jamö cama a cuo showao juoma.

23Öjö lä däjä, Jesucristo a wä lä juamou wei tä ą ja, ai bä ą fa lämonö, tä wälidiblaliyoma.

24Abinaja tä cublaliyoma. Showadi, blada bä ja bä nö idubö lä tano wei a wäfa Demedio cuoma. Feculayoma Diana nija bä nö bayeli nacaobä yafi lä cui, öjö bä yafi nö idubö tablaö ja, blada bä luluama. Nö idubö bä bluca tablamobä, cama a lä

25 convocando-os juntamente com outros da mesma profissão, disse-lhes: Senhores, sabeis que deste ofício vem a nossa prosperidade

26 e estais vendo e ouvindo que não só em Éfeso, mas em quase toda a Ásia, este Paulo tem persuadido e desencaminhado muita gente, afirmando não serem deuses os que são feitos por mãos humanas.

27 Não somente há o perigo de a nossa profissão cair em descrédito, como também o de o próprio templo da grande deusa, Diana, ser estimado em nada, e ser mesmo destruída a majestade daquela que toda a Ásia e o mundo adoram.

28 Ouvindo isto, encheram-se de furor e clamavam: Grande é a Diana dos efésios!

bayeliblano wejei bä ma cui, öjö bä nö çai bluca bladaböa mö fedulaliyoma.

25 Öjö cama ebä fa çocablamalönö, ai bä nö idubö tablaö mö lä feduono wejei bä çai fa nacaalalönö, öjö bä bluca yömölama. — Bei —a cuma—. Diana nija bamacö nö bayeli nacaobä bäma bä yafi nö idubö tablaö ja, bamacö nö bladaböaö lä cule. Öjö wama tä daö.

26 Pablo a lä cuaaö wei wama tä dabraö, çöjö tawä? Efeso jamö bädawä mlai, öjö a wänö Asia tä ulifi mini jödödöblou waiquia lä cule. Wama a wafa jilibou. Diana nija täbä mölaö mladobä, a wä fe fa blacäjonö, täbä bufi yanocamaö waiquia lä cudi. Abinaja bä nowa taö, “Nö idubö täbä ja wamacö nia bayeliblamoimi. Yanowamö täbä bädawä nija bä malä tablamou wei”, bä nowa taö.

27 Yafi bäma bä nö idubö lä tablaö wei, bä nia bufiblaö çödaaimije —a cuma—. Blada bäma bä lulubobä, tä nia cuo çödaaimi. Feculayoma Diana a lä cui, a nofi yai doamobä a ma cui, öjö nija bä nö bayeli nacaobä, a yafi nia bufiimi nomöjöoje. ¿Öjö tawä? ¡Inaja dicowä mlai! Asia jamö bä bluca lä bälöblai bä ma cui, jödödöwä bä bälöblawä lä blaucui bä ma cui, öjö nija bä nö shino bayeli malä nacaodii wei. Öjö a shino feculayoma dodijaö ma cui, Pablo a wänö a nia joyaö majöoje —a cuma.

28 Inaja a cuu ja bä jushudaliyoma. Bä fa jushudalunö bä a fama. —Efesoteli

29 Foi a cidade tomada de confusão, e todos, à uma, arremeteram para o teatro, arrebatando os macedônios Gaio e Aristarco, companheiros de Paulo.

30 Querendo este apresentar-se ao povo, não lhe permitiram os discípulos.

31 Também asiarcas, que eram amigos de Paulo, mandaram rogar-lhe que não se arriscasse indo ao teatro.

32 Uns, pois, gritavam de uma forma; outros, de outra; porque a assembléia caíra em confusão. E, na sua maior parte, nem sabiam por que motivo estavam reunidos.

33 Então, tiraram Alexandre dentre a multidão, impelindo-o os judeus para a frente. Este, acenando com a mão, queria falar ao povo.

34 Quando, porém, reconheceram que ele era judeu, todos, a uma voz, gritaram por espaço de quase duas horas: Grande é a Diana dos efésios!

35 O escrivão da cidade, tendo apaziguado o povo, disse: Senhores, efésios: quem,

bāmacönö bāma a Diana lä bufiblaö wei, jöjö a shino yai! —bä jcali cudaliyoma.

29 Öjö bä anö, öjamö bä bluca lä bälöle bä shi bluca jalimolayoma. Masedoniateli cäcöbö juwāa showalemaje, Pablo nija cäcöbö lä yauono wei cäcöbö lä cui. Ai a wafa Cayo cuoma. Ai a mö lä fedule, Alidaco a wafa cuo mö feduoma. Efesoteli bä showadi lä yododblaano wei jamö, cäcöbö läcälefälömaje.

30 Bä lä toujole jamö Pablo a wä fabä, a nia ma lucäno wei ma cui, Jesucristo nija bä lä nocaö wei ebä lä cuinö a wasölemaje.

31 Asia tä ulifi jamö bä bada lä läono wei bä ma cuinö, Pablo cama nofi ebä cuoma yalo, a çai wasömaö bufimaje. Bä ç fe blacäjoma.

32 Bä bluca lä toujono wei bä lä cui, bä shifilimou fa bädaonö, bä ç faö shalilionomi. Cama bä bluca mö feduwä lä cuinö, tä çfa nia lä wayoaö wejei tä nofi jaducubou mlajei ja, bä ç shi çai jaliwä fablalous buoma.

33 Judio bänö Alejado a wä famaö bufi fa doblaöjenö, bä lä toujono wei ai bä lä cuinö a möamoblamalemaje. Judio bä nofi bāyāabā, bei imicönö bä ç wasöma ma cui,

34 judio a nö fa öjöbölöjenö, a wä faö doblamanomije. Bluca showadawä bä ç shi doa showadalayoma. —Efesoteli bāmacönö bāma a Diana lä bufiblale, jöjö a shino yai! —bä shi jalijiwä çai cublalous nö dedeama.

35 Efesoteli a bada lä cui, showadi a wä lä jiliono wei a lä cuinö bä ç fa wasöblälönö,

porventura, não sabe que a cidade de Éfeso é a guardiã do templo da grande Diana e da imagem que caiu de Júpiter?

³⁶ Ora, não podendo isto ser contraditado, convém que vos mantenhais calmos e nada façais precipitadamente;

³⁷ porque estes homens que aqui trouxestes não são sacrílegos, nem blasfemam contra a nossa deusa.

³⁸ Portanto, se Demétrio e os artífices que o acompanham têm alguma queixa contra alguém, há audiências e procônsules; que se acusem uns aos outros.

³⁹ Mas, se alguma outra coisa pleiteais, será decidida em assembléia regular.

⁴⁰ Porque também corremos perigo de que, por hoje, sejamos acusados de sedição, não havendo motivo algum que

abinaja bä nowa tama. —Jão. Bluca bamacönö öjö bama tä malä dale. Camiyä Efesoteli bamacö lä cuinö, Diana nija bä nö bayeli nacaobä e yafi lä cui, öjö bama e yafi nowamabä bamacö waiquiwä, Diana a lä dodijaö wei e yafi lä cui. Maa bama ma nofi shino lä mölabou wei ma ma cui, öjö bama ma çai nowamabä bamacö li, fedu jamö ma lä cuono wei ma lä quelayono wei ma lä cui.

³⁶Inaja tä cua waiquia cudeenö, tä shominajablamaö majöobeje tämi. '¿Öjö tawä? —a cuma—. Öjö cudeenö mamicai bä da cuicu. Bä ą shifilimo dijä.

³⁷Eja ei wama cäcöbö lä öbölöfe cäcöbö lä cuinö, Diana nija bamacö nö bayeli lä nacao wei yafi jamö täbä madofi lä cule, täbä madofi tomöaböno malä mlai. Feculayoma a Diana ma cui, a nö çai waiblabönomi.

³⁸Demedio a ma cuinö, nö idubö bä tablaö mö lä feduo wejei bä ma cuinö, ei cäcöbö bäyäblabeje tä cua ja, bada bä nija bä ą nia faö balöo. Bä dobroimi lä jömaö wejei yano fe laa malä mlai. Öjamö lä showadi bada bä malä läo wei. ¿Öjö tawä? Öjamö lä bä ąfa yai tabeje.

³⁹Cafä wamacö ą faö bufi doblao fe yadio ja, bada bänö showadi bämalecö çai lä yododaö wejei jamö wamacö ą yai fabä. Öjamö lä tä cadejeblaö wejeicätä.

⁴⁰Lomateli bada bänö bämalecö wano jiliaöje ja, bämalecö ąfa tabeje tä cua waiquia, bamacö shifilimou dicoo ja —a cuma.

possamos alegar para justificar este ajuntamento.

⁴¹ E, havendo dito isto, dissolveu a assembléia.

Atos 20

De novo, Paulo visita a Macedônia e a Grécia

¹ Cessado o tumulto, Paulo mandou chamar os discípulos, e, tendo-os confortado, despediu-se, e partiu para a Macedônia.

² Havendo atravessado aquelas terras, fortalecendo os discípulos com muitas exortações, dirigiu-se para a Grécia,

³ onde se demorou três meses. Tendo havido uma conspiração por parte dos judeus contra ele, quando estava para embarcar rumo à Síria, determinou voltar pela Macedônia.

⁴ Acompanharam-no [até à Ásia] Sópatro, de Beréia, filho de Pirro, Aristarco e Secundo, de Tessalônica, Gaio, de Derbe, e Timóteo, bem como Tíquico e Trófimo, da Ásia;

⁵ estes nos precederam, esperando-nos em Trôade.

⁶ Depois dos dias dos pães asmos, navegamos de Filipos e, em cinco dias, fomos ter com eles naquele porto, onde passamos uma semana.

⁴¹ Öjö tä ja bä fa yömölalönö, bä nowa tama. —Inaja lä waiquiwä. Bä da çomobodu —a cudaliyoma.

Atos 20

Pablo a juu lä cuaano wei tä a

¹ Bä shi lä dono wei bä yanöcöblou fa çolonö, Jesucristo nija bä lä nocio wei, Pablonö bä nacamalema. Yai Bada etä a ja, bä yömölaö fa balöönö, a nia lä juno wei tä afa wäyama. Öjö däjä, Masedonia jamö a juu nomöjöobä, a aa showalayofälöma.

² Masedonia jamö Jesucristo ebä bufi lojodoamaö fa cuaaimadunö, Clesia tä ulifi jamö a waloa nomöjöquema.

³ Öjamö 3 belibo a faa fa çomalönö, Silia jamö a befi çai mini caläö däjä, a nofi nia fa lämajenö judio bä a wayoma. Öjö tä a fa jililänö, Masedonia tä ulifi jamö a fe dadou çofälöbä a bufi shaliliblaliyoma.

⁴ Cama nija Beleateli Sobade a yaua showalayofälöma, Bilo bä ijilubö e lä cui. Desalonicateli cäcöbö çai, Alidaco a wafa lä cule, Secudo a wafa çai lä cule. Debeteli Cayo a çai, Timoteo a çai. Asia jamö cäcöbö lä bälöle cäcöbö çai, Diquico a wafa lä cule, Dofimo a wafa lä cule a çai.

⁵ Öjö bä bluca fa balölönö, Doasi jamö yamalecö nö dabou balöojolayomaje.

⁶ Nii bä juluu lä mlai bä ja, judio showadi bä iyaö çai lä çocamou wei tä fa jayuicunö, Filiboteli bä nijamö culanö yamacö shuluculayoma. Yamacö befi çai caläö showalanö, 5 yama tä mö didi fa

Paulo em Trôade

7 No primeiro dia da semana, estando nós reunidos com o fim de partir o pão, Paulo, que devia seguir viagem no dia imediato, exortava-os e prolongou o discurso até à meia-noite.

8 Havia muitas lâmpadas no cenáculo onde estávamos reunidos.

9 Um jovem, chamado Êutico, que estava sentado numa janela, adormecendo profundamente durante o prolongado discurso de Paulo, vencido pelo sono, caiu do terceiro andar abaixo e foi levantado morto.

10 Descendo, porém, Paulo inclinou-se sobre ele e, abraçando-o, disse: Não vos perturbeis, que a vida nele está.

11 Subindo de novo, partiu o pão, e comeu, e ainda lhes falou largamente até ao romper da alva. E, assim, partiu.

12 Então, conduziram vivo o rapaz e sentiram-se grandemente confortados.

Paulo embarca em Assôs. Chega a Mileto

13 Nós, porém, prosseguindo, embarcamos e navegamos para Assôs, onde devíamos receber Paulo, porque assim nos fora determinado, devendo ele ir por terra.

tablamalöfälönö, Doasi jamö cama bä nija yamacö waloa jäquema. Öjamö 7 yamacö fe cublaliyoma.

Pablonö Doasiteli jödödö bä lä möno wei tä ą

7Jaba tä mö jalu ja, yamacö weyade iyaö çai çocamobä jamö, Pablonö bä yömöladima. Öjö tä fena ja yamacö nia shұлucou showadao yalo, a wą faö showao dąjä tä nö bąshącublamalema.

8A yano fe lä döbädäono wei jamö, yamacö lä çocamono wei jamö, cowa wacö bluca bä cublamoma.

9Eudico a wąfa fiya lä cule, yafi a fe wädöobä ja a döcäojolayoma. Pablonö tä ą labamafälöö ja, a fiya fa malishalönö, a miquema. Yącumö a mia fa sublaicunö a malishi quelayofälöma. Yano fe döbädäwä ajamö a fa quelunö, öjamö nomawä a jocälemaje.

10Öjö ma cui, öjamö Pablo a fa itolunö, öjö a fiya nija a maqueoma. İcali a fa ąalocolänö abinaja bä nowa tama. —Bä bufi jölijö dijä. A demi çą lä cule.

11Yano fe döbädäwä ajamö Pablo a dua fa çobofälönö, nii a ja bä çai iyajalayoma. Öjö dąjä bä ą wayou fe fa jalunö, tä mö jaba jaluimaö dąjä bä fa waiconö, öjö dąjä Pablo a jua fenaa showalayoma.

12Fiya a lä quelayono wei dodijidawä a çai çomaje yalo, bä bufi dodijidablou çolayoma.

Pablo a juu lä nomöjöono wei tä ą

13Modu u casö jamö Pablo a nia fa watoafälönö, Aso jamö yamalecö shömöa balölema, canawä a bada ja. Aso jamö

¹⁴ Quando se reuniu conosco em Assôs, recebemo-lo a bordo e fomos a Mitilene;

¹⁵ dali, navegando, no dia seguinte, passamos defronte de Quios, no dia imediato, tocamos em Samos e, um dia depois, chegamos a Mileto.

¹⁶ Porque Paulo já havia determinado não aportar em Éfeso, não querendo demorar-se na Ásia, porquanto se apressava com o intuito de passar o dia de Pentecostes em Jerusalém, caso lhe fosse possível.

Em Mileto, fala aos presbíteros da igreja de Éfeso

¹⁷ De Mileto, mandou a Éfeso chamar os presbíteros da igreja.

¹⁸ E, quando se encontraram com ele, disse-lhes: Vós bem sabeis como foi que me conduzi entre vós em todo o tempo, desde o primeiro dia em que entrei na Ásia,

¹⁹ servindo ao SENHOR com toda a humildade, lágrimas e provações que, pelas ciladas dos judeus, me sobrevieram,

yamacö waloö däjä, canawä a jamö Pablo yama a nia döcäamaö jayuafälöma.

¹⁴Öjö cudeenö, Aso jamö Pablo a mö bao däjä, yama a döcämalefälöma. Öjö däjä yamacö befi çai bluca fa calälönö, Midilene jamö yamacö waloa majöquema.

¹⁵Yamacö befi çai caläö fa çoöfälönö, moli yamacö fa miicufälönö, Quio jamö yamacö jayuquema. Öjö tä fena ja, Samo jamö yamacö washölöa nomöjöquema. Öjö tä fena ja nomöjowä, Miledo jamö yamacö waloquema.

¹⁶Asia jamö Pablo a yanöcöo bufio fa mlacunö, Efeso jamö lobe a nia caläö jayuoma. Jelusale jamö a waloö shi malä jalimono wei. Showadi bä nii lalou däjä, judio bä iyaö çai lä çoöcamou wei jamö, a cadidou bufi doblaoma.

Pablonö Jesucristo bufilewä bä bada lä yömölano wei tä a

¹⁷Miledo jamö a culanö, Efeso jamö Pablonö ai bä fa shömölönö, Jesucristo ebä çai lä yododaö wejei bä bada nacamalema.

¹⁸Cama nija bä fa waloicunö, abinaja bä nowa tama. —Äyämö, Asia tä ulifi jamö, cafä wamacö nija ya showadi lä cuaaö wei wamale daö. Ya jaba da cuaableinaja ya cuaaö fa showaonö, ya cuaaö lä cule.

¹⁹Bada tä Jesucristo dodijidawä ya nosie lä juaaö wei wama tä çai daö. “Camiyä yai”, ya nofi tamamonomi. Ya lä öcöno wei tä ma cui, wamale daö. Judio bänö wale nofi lä lämano wejei, wale nö lä bleaamano wejei, wama tä çai daö.

20 jamais deixando de vos anunciar coisa alguma proveitosa e de vo-la ensinar publicamente e também de casa em casa,

21 testificando tanto a judeus como a gregos o arrependimento para com Deus e a fé em nosso SENHOR Jesus [Cristo].

22 E, agora, constrangido em meu espírito, vou para Jerusalém, não sabendo o que ali me acontecerá,

23 senão que o Espírito Santo, de cidade em cidade, me assegura que me esperam cadeias e tribulações.

24 Porém em nada considero a vida preciosa para mim mesmo, contanto que complete a minha carreira e o ministério que recebi do SENHOR Jesus para testemunhar o evangelho da graça de Deus.

25 Agora, eu sei que todos vós, em cujo meio passei pregando o reino, não vereis mais o meu rosto.

20Wamacö bayeliblamobä, ya wä wawädou mada showadaoblei. Yai Bada etä ʒ ja, bamacö lä yömölano wei wama tä çai daö. Wamacö yododabä jamö ma cui, wamacö yafibö jamö ma cui, ya tä ʒ çai wäyäö cuaama.

21Judio bä ma cui, judio bä lä mlai bä ma cui, öjö ya bä yömöläö ja, ya wä wawäama. Abinaja ya bä nowa tama. “Wälidiwä tä ja, wamacö bufi fa lädalunö, Yai Bada nija bä bufi da cuicu. Bada tä Jesucristo a nofi da mölaboje”, ya bä nowa tama.

22ʔÖjö tawä? —a cuma—. Fei däjä, Jelusale jamö ya nia juu. Yai Bada tä Bufinö wale shömaö lä cule. Öjamö lä wale nia lä taamaö wejei ya tä daimi.

23Ya tä daö ma mlai ma cui, Yai Bada tä Bufinö wale yömöläö ja, a wä li wawäaö. “Wa juaö ma bädao wei jamö ma cui, showadi wa nö nia bleaamaöje. Wa fe nia labouje”, wale nowa taö.

24Öjö ma cui, ya demi cuobä tä nowa cuami. Ya nofi jölijiomí. Bada tä Jesucristonö wale nowa li taö lä cadidou wei tä ja, öjö tä lä cui ya tä nofi shino li yaibou. Cama dodijidawä ya etä ʒ wäyäbä ya nabä cadidou, Yai Bada tänö täbä nofi lä ojadabou wei tä ʒ lä cui.

25Bei —a cuma—. Yai Bada tänö cama ebä çai lä cuo wei tä ʒ ja, bamacö bluca yömöläö ma cuaano wei ma cui, wamale wäyäcu nia dablaö çödaaimi. Öjö ya tä daö.

26 Portanto, eu vos protesto, no dia de hoje, que estou limpo do sangue de todos;

27 porque jamais deixei de vos anunciar todo o desígnio de Deus.

28 Atendei por vós e por todo o rebanho sobre o qual o Espírito Santo vos constituiu bispos, para pastoreardes a igreja de Deus, a qual ele comprou com o seu próprio sangue.

29 Eu sei que, depois da minha partida, entre vós penetrarão lobos vorazes, que não pouparão o rebanho.

30 E que, dentre vós mesmos, se levantarão homens falando coisas pervertidas para arrastar os discípulos atrás deles.

31 Portanto, vigiai, lembrando-vos de que, por três anos, noite e dia, não cessei de admoestar, com lágrimas, a cada um.

32 Agora, pois, encomendo-vos ao SENHOR e à palavra da sua graça, que tem

26 ¿Öjö tawä? Öjö cudeenö, ya wä wawädoo lä cule. Shobali wacö jamö ai wamacö juu fe yadio ja, cafä wamacö mayo. Camiyä nija tä nowa nia cuomi.

27 Yai Bada tänö täbä taamaö lä bufii wei tä ą ja, wawädowä bamacö malä yömölano wei.

28 Bä da moyaweicu, wamacö bejedimobä. Jesucristo ebä lä yaile ebä bluca bejedimou mö feduobä, bä da cadidamaje. Yai Bada cama ebä li. Cama bä Ijilubö a lä shämono wei ja, bei iyä bänö bä nowa fa comacönö bä li tabou. Wama ebä çai cuobä, Yai Bada tä Bufinö wamacö li lämabou.

29 ¿Öjö tawä? —Pablo a cuma—. Eja ya juu mladou däjä, cafä wamacö nia yabäcaö lä juo wejei ya tä daö. Yalo bä ishous lä culenaja, bä waitelimou cuaaö fa jeicunö, Yai Bada ebä nabä nia queoje.

30 Cafä wamacö ma cui, ai wamacö ą nia shominajablou juo. Öjö bä ą nia lä shominajablou wei bä lä cui, bä bejedimou fa mlacunö, cama ebä nia çai sheleleblouje. Cama bä ą nia jiliamou fa ayaonö, Jesucristo nija bä lä nocao wei ebä nia shedequeblamaö juoje.

31 Öjö cudeenö, bä da moyaweicu. Camiyä ya lä cuaano wei tä nofi da jaduculäje, wamale owäbobä. Jalu däjä ma cui, didi däjä ma cui, ya öcölanö ya bä bluca yömöladima. Inaja ya wajäblalou waiquilanö lasha 3 ya famalema.

32 Bei —a cuma—. Wamacö bayeliblamou juobä, Yai Bada nija bamacö nö bayeli

poder para vos edificar e dar herança entre todos os que são santificados.

³³ De ninguém cobicei prata, nem ouro, nem vestes;

³⁴ vós mesmos sabeis que estas mãos serviram para o que me era necessário a mim e aos que estavam comigo.

³⁵ Tenho-vos mostrado em tudo que, trabalhando assim, é mister socorrer os necessitados e recordar as palavras do próprio SENHOR Jesus: Mais bem-aventurado é dar que receber.

Paulo ora com eles

³⁶ Tendo dito estas coisas, ajoelhando-se, orou com todos eles.

³⁷ Então, houve grande pranto entre todos, e, abraçando afetuosamente a Paulo, o beijavam,

³⁸ entristecidos especialmente pela palavra que ele dissera: que não mais veriam o seu rosto. E acompanharam-no até ao navio.

nacaö. Camanö wamacö nofi lä ojodabou wei tä ʔ lä cuinö wamacö bayeliblamobä. Wamacö bufi nia lä lojodoo wei, öjö lä tä ʔ waiquiwä. Cama bluca ebä dobäbä, tä ʔfa bluca lä wäqueno wei tä ma cui ja, cafä wamacö çai dobäö mö feduobä.

³³ Cafä wamacö madofibö ja, ya bufi waiyonomi —a cuma—. Blada bä ma cui ja, olo bä ma cui ja, camishi bä ma cui ja, öjö täbä ja ya bufi waiyonomi.

³⁴ Wamale daö waiquiwä. Camiyä ma cui, ya bä çai lä cuo wei bä ma cui, yamacö jölio mlaobä ya mada ojodamoblei.

³⁵ Camiyä ya lä cuaano wei tä ja, bamacö damaö waiquioma. Bamacö ojodamobä lä. Bada tä Jesús bama a wʔ nofi jaducubolanö, jalili bama bä bayeliblabä. Abinaja a malä cuno wei, “Wamacö dobämou ja wamacö bufi ma doblao wei ma cui, cafä wamacönö ai wama bä yai dobäö ja, öjö däjä bei wamacö bufi nia shino yai doblalou”, a Jesús cuma — Pablonö bä nowa tama.

³⁶ Pablo a wʔ fa waiconö, a fa dijoblaicunö, a möfe deialiyoma. Bä çai lä cuono wei bä sho, Yai Bada nija bä nö bluca bayeli nacao showadaoma.

³⁷ Bä fa wajäänö, bä bluca öcöma. Pablo a çai ʔalocamaje.

³⁸ Cama a wʔnö bä öcöö dodijioma, a wäyäcu nia dablamou çodaaime ja. Öjö däjä, a caläö çöfälöbä, canawä ajamö a çai jumaje.

Atos 21

Paulo chega a Tiro

¹ Depois de nos apartarmos, fizemo-nos à vela e, correndo em direitura, chegamos a Cós; no dia seguinte, a Rodes, e dali, a Pátara.

² Achando um navio que ia para a Fenícia, embarcamos nele, seguindo viagem.

³ Quando Chipre já estava à vista, deixando-a à esquerda, navegamos para a Síria e chegamos a Tiro; pois o navio devia ser descarregado ali.

⁴ Encontrando os discípulos, permanecemos lá durante sete dias; e eles, movidos pelo Espírito, recomendavam a Paulo que não fosse a Jerusalém.

⁵ Passados aqueles dias, tendo-nos retirado, prosseguimos viagem, acompanhados por todos, cada um com sua mulher e filhos, até fora da cidade; ajoelhados na praia, oramos.

Atos 21

Jelusale jamö Pablo a aa lä nomöjölayono wei tä
a

¹Öjö yama bä bada fa dacöfälönö, yamacö befi çai caläa çölayoma. Così jamö yamacö cadidou showaofälöma. Öjö tä fena ja, Loda jamö yamacö waloa nomjöquema. Öjamö culanö, Badala jamö yamacö juu nomjööoma.

²Fenisia jamö täbä lä bälaö wejei a bada canawä lä cui, yama a fa dalalönö, öjamö yamacö fa dökäcäobalunö, yamacö befi çai caläa çölayofälöma.

³Shible tä lä jöcole yama tä ulifi labajami fa dalalönö, yamacö jaloaö showadaofälöma. Öjö yama tä ulifi fa dacöfälönö, Silia tä ulifi jamö yamacö befi çai cadidilayofälöma. Diloteli bä lä bälöle jamö bä madofi washölöblaamabeje, öjamö yamacö befi çai cadöquema.

⁴Öjamö yamacö fa washölöblalunö, Jesucristo nija bä lä nocaö wei ai yama ebä fa dalalönö, öjamö lä 7 yamacö fe didi cublaliyoma. Öjö bä lä cui, Yai Bada tä Bufenö bä a fa cadidonö, Jelusale jamö Pablo a juu wasömaje.

⁵Öjö ma cui, yamacö shulucua fa çölonö, yamacö juu çöoma. Öjö bä Jesucristo bufilewä lä cuinö yamalecö çai sibolayomaje. Cama bä ma cui, bä suwäbö ebä ma cui, bä ijilubö ebä ma cui, bei u casö jamö yamacö bluca waloquema. Öjamö yamacö fa dijojölalunö, Yai Bada nija yamacö nö bayeli bluca nacaoma. Öjö

⁶ E, despedindo-nos uns dos outros, então, embarcamos; e eles voltaram para casa.

Paulo em Cesareia

⁷ Quanto a nós, concluindo a viagem de Tiro, chegamos a Ptolemaida, onde saudamos os irmãos, passando um dia com eles.

⁸ No dia seguinte, partimos e fomos para Cesaréia; e, entrando na casa de Filipe, o evangelista, que era um dos sete, ficamos com ele.

⁹ Tinha este quatro filhas donzelas, que profetizavam.

¹⁰ Demorando-nos ali alguns dias, desceu da Judéia um profeta chamado Ágabo;

¹¹ e, vindo ter conosco, tomando o cinto de Paulo, ligando com ele os próprios pés e mãos, declarou: Isto diz o Espírito Santo: Assim os judeus, em Jerusalém, farão ao dono deste cinto e o entregarão nas mãos dos gentios.

¹² Quando ouvimos estas palavras, tanto nós como os daquele lugar, rogamos a Paulo que não subisse a Jerusalém.

däjä, dodijidawä yamalecö shömöa çolemaje.

⁶Canawä ajamö yamacö dökäcäa fa çöbalunö, cama bä çöa çölayoma.

⁷Dilo jamö culanö yamacö befi çai lä caläfälöö wei ja, Dolemaida jamö yamacö washölöblaliyoma. Öjamö Jesucristo yama ebä fe walou ja, moli yamacö fe didilayoma.

⁸Öjö tä fena ja, yamacö jua fa çömunö, Sesalea jamö yamacö walöa majöquema. Felipe e yafi jamö yamacö çöblaliyoma, dodijidawä tä ç shino lä wäyädii wei e yafi jamö. Jesucristo ebä bayeliblabeje, bä 7 lä yaileno wejei däjä, öjö a yaia mö lä feduleno wejei a li Felipe cuoma.

⁹Cama bä täa 4 ebä shinoco lä cuono wei bänö, Yai Bada a wano lä wäyöö wejei bä suwä cuoma.

¹⁰Öjamö yamacö fe weyaö däjä, Yai Bada a wano wäyälöwä Acabo a lä cui, Judea jamö a lä bälöle, a fama çöblaliyoma.

¹¹Camiyä yamacö nija a fa icubonö, Pablonö sicö acadafu lä yabono wei sicö fa jayulänö, cama bei mamicö, bei imicö sho, a çöcablamolayoma. Abinaja Acabo a cuma. —Yai Bada ya Bufe wano taö lä cule. Camiyä ya çöcao lä tablamolufenaja, inaja showawä Jelusaleteli bä judio lä cuinö, ei ya esicö lä table a nia çöcablaö cuoje. Bä judio lä mlai bä nija a nia çöcama jöböaöje —bei a cuma.

¹²Öjö yama a wä fa jililänö, Jelusale jamö Pablo yama a juu wasöma. Camiyä yamacö ma cuinö, öjamö bä lä bälöle bä

13 Então, ele respondeu: Que fazeis chorando e quebrantando-me o coração? Pois estou pronto não só para ser preso, mas até para morrer em Jerusalém pelo nome do SENHOR Jesus.

14 Como, porém, não o persuadimos, conformados, dissemos: Faça-se a vontade do SENHOR!

15 Passados aqueles dias, tendo feito os preparativos, subimos para Jerusalém;

16 e alguns dos discípulos também vieram de Cesaréia conosco, trazendo consigo Mnasom, natural de Chipre, velho discípulo, com quem nos deveríamos hospedar.

Paulo chega a Jerusalém

17 Tendo nós chegado a Jerusalém, os irmãos nos receberam com alegria.

18 No dia seguinte, Paulo foi conosco encontrar-se com Tiago, e todos os presbíteros se reuniram.

ma cuinö, bluca yamacönö yama a juu wasöo dodijioma.

13 Öjö däjä, Pablo a wä juo ja, abinaja yamalecö nowa taö nomöjöoma. —¿Wedi wama tä tabä wamacö li öcöblalou? ¿Wedi tabä wamale bufi li wajäblalamaö? Jelusale jamö Bada tä Jesús ya wäfa wäyää tö nowa ja, yale nia ma öcabläö wejei ma cui, ya ojode fe yadiwä. Yale nia yai ma shäö wejei ma cui, ya quiliimi — Pablo a cuma.

14 Yamalecö ą jiliaimi waiquiwä ja, yama a wasöo fe yadiblonomi. Abinaja yamacö shino cuma. —Jão. Bada tänö tä tamaö lä ojode wei, öjö tä tamobä, öjö lä —yama ecö cudaliyoma.

15 Öjö tä cublou waiquio däjä, yamacö fa shuluculonö, Jelusale jamö yamacö aa showadalayofälöma.

16 Sesalea jamö ai bä lä bälöle, Jesucristo nija bä lä nocaö wei ebä lä cui, camiyä yamacö nija, öjö bä yauoma. Shibleтели Masono e yafi jamö yamalecö bälauquemaje, öjö nija yamacö cuobä. Öjö a lä cui, Jesucristo nija a nocaaö nö dedeaö waiquiwä a cuoma.

Pablonö Jacobo a fe lä walono wei tä ą

17 Jelusale jamö yamacö fa waloicunö, Jesucristo ebä lä cuinö, dodijidawä yamalecö walomaquemaje.

18 Öjö tä fena ja, Jacobo yama a möbä, Pablonö yamalecö çai falayoma. Öjamö Jesucristo ebä çai lä yododaö wejei, bä çai bluca looma.

19 E, tendo-os saudado, contou minuciosamente o que Deus fizera entre os gentios por seu ministério.

20 Ouvindo-o, deram eles glória a Deus e lhe disseram: Bem vês, irmão, quantas dezenas de milhares há entre os judeus que creram, e todos são zelosos da lei;

21 e foram informados a teu respeito que ensinas todos os judeus entre os gentios a apostatarem de Moisés, dizendo-lhes que não devem circuncidar os filhos, nem andar segundo os costumes da lei.

22 Que se há de fazer, pois? Certamente saberão da tua chegada.

23 Faze, portanto, o que te vamos dizer: estão entre nós quatro homens que, voluntariamente, aceitaram voto;

24 toma-os, purifica-te com eles e faze a despesa necessária para que raspem a cabeça; e saberão todos que não é verdade o que se diz a teu respeito; e que, pelo contrário, andas também, tu mesmo, guardando a lei.

19Bä dodijidawä lä cule, Pablonö bä wälili fa balöonö, Yai Bada tänö a nö wälöjamaö lä cuaano wei tä ʔ ja, bä yömölaö cadidioma. Judio bä lä mlai bänö, Jesucristo a nofi mölabou mö feduobeje, Yai Bada tänö bä bufi jaducublamaö lä cuaafälöno wei, tä ʔ bluca wäyäma.

20Öjö tä ʔ fa jililäjenö, Yai Bada a nofi doaö dodijiomaje. Öjö däjä, abinaja ai a cuma. —ʔi. Eja bamacö lä cuaaö wei, wa tä daö. Judio bamacö nija, Jesucristo a bejedi lä bufii wejei, fei däjä bluca bä 1.000 cua. Moisesi tä ʔ nofi çai yaibou fe balooje, çöjö tawä?

21Shomi bä nijamö bä judio lä bälöblai wa bä jowa lä taamaö wei wa wano jilibou waiquiweje. Moisesi wa tä ʔ jowa joyamaö bufii. Judio showadi bamacö ijilubö mosi sicö lä joyao wei tä ma cui, showadi bamacö lä cuaaö wei tä ma cui, öjö wa tä jowa taö wasö.

22'Wa lä waloicufe, wa wä jiliaö waiquilajei cätä —a cuma—. Dodijidawä wa bä çai cuobä, çwedinjaja wa li cuaabä?

23Wedinjaja mlai, abinaja wa yai cuaabä. Bäfä yömölaö a lä cule. Yai Bada nija bä ʔ nö wäo lä shaliliono wei, eja 4 bä cua.

24Bä ʔ nia cadidou fa dablamonö, bä fe nia malocoblamou. Yai Bada etä yafi jamö cafänö bä çai da jufälö, öjö lä. Yai Bada ebä dodijidawä cuobä, nofi bäyälewä bänö bä nia lä taamaö wejei däjä, cafä wa çai yädäobä. Bä yalo nia lä dodobou wejei, cafänö wa ebä nowa fa comacönö, bä fe malocoblamobä. Öjö däjä injaja wa cuaaö

25 Quanto aos gentios que creram, já lhes transmitimos decisões para que se abstenham das coisas sacrificadas a ídolos, do sangue, da carne de animais sufocados e das relações sexuais ilícitas.

26 Então, Paulo, tomando aqueles homens, no dia seguinte, tendo-se purificado com eles, entrou no templo, acertando o cumprimento dos dias da purificação, até que se fizesse a oferta em favor de cada um deles.

A prisão de Paulo

27 Quando já estavam por findar os sete dias, os judeus vindos da Ásia, tendo visto Paulo no templo, alvoroçaram todo o povo e o agarraram,

fa dalalöjenö, Jesucristo bufilewä bä judio lä cui, bä bufi nia jaducublou. Wa wano lä jilibono wejei tä a ja, bä nia möläö majöomi. “Cama a ma cui, Moisesinö tä tamaö lä bufii wei tä çai taö mö malä fedule”, wa nofi nia tabouje.

25' Öjö tawä? —a cuma—. Jesucristo a bejedi lä bufii wejei bä judio lä mlai bä lä cui, öjö bä dodijidawä cuobä, yama tä a oni shömaö waiquioma. Yama bä nowa çai taö shalilou waiquioma. Nö idubö täbä ja, bä nii lä dodobou wejei bä ja, yama bä çai iyaö wasöma. İyä İyä yama bä çai wamaö nofi walıboma. Yalo bä olami lä şıamou wei, yama bä çai waö wasöma. Yama bä çai joleblalou wasöma —a cuma.

26 Öjö dāja, Yai Bada nija bä a nö wäo lä cadidiono wei bä 4 lä cui, Pablonö bä çai aa showalayoma. Öjö tä fena ja, Yai Bada dodijidawä ebä cuobä, cama sho bä bluca fa taamamonö, Yai Bada etä yafi jamö Pablonö bä çai lucälayoma. Öjamö Pablo a wä nö wäo ja, abinaja a cuma. —Yai Bada dodijidawä yama ecö cuobä, yamacö jaba taamamou a lä cule. Inaja yamacö no fa cublalunö, jödödöwä yamacö dodijidablaliyono wei ja, Yai Bada yama a dobäyoluu wä —a cuma.

Pablo a nabä lä queono wejei tä a

27 Dodijidawä Yai Bada ebä cuobä, 7 tä mini lä cublole dāja, Asia jamö bä judio lä bälöle bänö, Pablo a dalalemaje. Yai Bada etä yafi jamö a fa dalalöjenö, bä a shi jaliwä fama. Cama bä anö, bä bluca lä yododono wei bä shi fa jalimomalöjenö, a juwälemaje.

28 gritando: Israelitas, socorro! Este é o homem que por toda parte ensina todos a serem contra o povo, contra a lei e contra este lugar; ainda mais, introduziu até gregos no templo e profanou este recinto sagrado.

29 Pois, antes, tinham visto Trófimo, o efésio, em sua companhia na cidade e julgavam que Paulo o introduzira no templo.

30 Agitou-se toda a cidade, havendo concorrência do povo; e, agarrando a Paulo, arrastaram-no para fora do templo, e imediatamente foram fechadas as portas.

31 Procurando eles matá-lo, chegou ao conhecimento do comandante da força que toda a Jerusalém estava amotinada.

32 Então, este, levando logo soldados e centuriões, correu para o meio do povo. Ao verem chegar o comandante e os soldados, cessaram de espancar Paulo.

33 Aproximando-se o comandante, apoderou-se de Paulo e ordenou que fosse

28A juwäalajenö bä  icali fama. —;Bä da jaboje! Isaeli wama ecö mö feduwänö, wamalecö da bayeliblayo. Tübä jole damaö lä cuaadi, jei bei a, ei, ei! Judio bämalecö fa lä wayoaö wei a, Moisesi tä  joyamaö bufi lä doblao wei a lä cuinö. Yai Bada ei tä yafi lä cui, tä yafi nö waiblaö lä cuboyoi. Abinaja ai. Yai Bada ei etä yafi ma yaile ma cui, bä judio lä mlai bä fa lucämälalönö, etä yafi shamimalalei lä cufe —bä cuma.

29Öjö tawä? Jelusale jamö Pablo sho, Efesoteli Dofimo sho cäcöbö juu fa dalalöjenö, “Yai Bada etä yafi jamö, öjö a lucämaö waiquio atooma”, bä bufi jole cuma yalo bä  cuoma.

30Jelusaleteli bä blucanö bä  fa jililäjenö, bä shi jaliwä läläaimama. Yai Bada etä yafi jamö Pablo a fa juwälöjenö, sibo jamö a läcälefälömaje. Lobe yoca laa jaa showadaquemaje.

31A nomamaö shi wäljijobeje a shäö showadaoje däjä, sodado bada a lä cui nija bä shi lä dono wei bä fa wäyämaje. Jelusaleteli bä bluca jowa waitelimou ja,

32cama ebä nacaö showadaofälöma. Sodado ebä ma cui, öjö 100 bä ai lä cublamono wejei ebä ma cui, öjö bä naca fa showadaläfälönö, bä nabä läläaimamaje. Bada a läläaö fa dalalöjenö, sodado ebä ai läläaö fa dalalöjenö, Pablo a shäö waicou mö baomaje.

33Pablo nija sodado bada a fa icuicunö, a juwämalema. Boo bolacabö shicö badanö, a bococu cablamaö bufima. Bä lä ublale

acorrentado com duas cadeias, perguntando quem era e o que havia feito.

34 Na multidão, uns gritavam de um modo; outros, de outro; não podendo ele, porém, saber a verdade por causa do tumulto, ordenou que Paulo fosse recolhido à fortaleza.

35 Ao chegar às escadas, foi preciso que os soldados o carregassem, por causa da violência da multidão,

36 pois a massa de povo o seguia gritando: Mata-o!

37 E, quando Paulo ia sendo recolhido à fortaleza, disse ao comandante: É-me permitido dizer-te alguma coisa? Respondeu ele: Sabes o grego?

38 Não és tu, porventura, o egípcio que, há tempos, sublevou e conduziu ao deserto quatro mil sicários?

39 Respondeu-lhe Paulo: Eu sou judeu, natural de Tarso, cidade não insignificante

bä nija Pablo a wälima. —¿Ei wedi bei a dodijiwä? ¿Wedinaja a cuaaö ja, bei wama a li shäö cule? —a cuma.

34 Öjö ma cui, bä lä toujono wei bä ą wawäblou mlai ja, bä ą icali faablalou bädaoma. Pablo a lä cuaano wei tä ą yai jiliabä, bada tänö tä ma wälino wei ma cui, tä ąfa wääö fa mlacujenö, camanö sodado bä ąai lä bälöono wei a yafi jamö, a bälamaö bufima.

35 Öjö a yafi jamö Pablo a fa bälacöjenö, yafi lä feyacale jamö a mini ąai duoje däjä, bä lä toujono wei bä waitelimou fe balojooma. Öjö bä nija Pablo a noshi umabouje ja, sodado bänö a yalucälefälömaje.

36 Pablo a ąai jubeje jamö, bä ą ąai yaua malä showadaqueno wei. Bä ą icali faö ja, abinaja bä cuma. —¿Fei däjä bämä a shäö da showadao! —bä cuma.

Pablo a nofi lä bäyäono wei tä ą

37 Sodado bä yafibö jamö, Pablo a mini ąai lä lucälayono wejei däjä, sodado bada a nija abinaja Pablo a cuma. —Cafä nija ya wä faö bufii —a Pablo cuma. Abinaja bada a cuu mö feduoma. —¿Clesiateli wa bä caficö ą ąai daö daanö?

38 Cafä ¿wedi bei wa dodijiwä? Öjö Ejidoteli a nofi da jushuadiblei bäfä bufima, Lomateli yamalecö yashublabeje, ebä shi bluca da jalimomablei a lä cui. Ulifi bloque jamö, yanowamö shädimi 4.000 ebä bluca da luluboblei, ¿öjö wami daanö? —a cuma.

39 —Ma, öjö yami —Pablo a cuma —Judio cä ya. Silisia tä ulifi jamö ya jaba lä

da Cilícia; e rogo-te que me permitas falar ao povo.

⁴⁰ Obtida a permissão, Paulo, em pé na escada, fez com a mão sinal ao povo. Fez-se grande silêncio, e ele falou em língua hebraica, dizendo:

Atos 22

Paulo apresenta a sua defesa

¹ Irmãos e pais, ouvi, agora, a minha defesa perante vós.

² Quando ouviram que lhes falava em língua hebraica, guardaram ainda maior silêncio. E continuou:

³ Eu sou judeu, nasci em Tarso da Cilícia, mas criei-me nesta cidade e aqui fui instruído aos pés de Gamaliel, segundo a exatidão da lei de nossos antepassados, sendo zeloso para com Deus, assim como todos vós o sois no dia de hoje.

⁴ Persegui este Caminho até à morte, prendendo e metendo em cárceres homens e mulheres,

⁵ de que são testemunhas o sumo sacerdote e todos os anciãos. Destes, recebi cartas para os irmãos; e ia para Damasco, no propósito de trazer

bälöono wei, öjö ya. Dasoteli bä nijamö ya oshe cublaliyoma, showadi tä afa ulifi lä juyumadii wejei jamö. Ei bä lä toujole bä nija ya wä da fa, ¿öjö tawä? —a cuma.

⁴⁰Bada tänö a wä famaö fa bufinö, bä lä duo wei jamö a ublalanö, bei imicönö bä a wasöma. Bä a yanöcödou lä dodijio wei däjä, judio bä caticö a ja, a wä fama. Abinaja a cuma.

Atos 22

¹—Iba wamacö —Pablo a cuma—. Bada wamacö. Bei. Ya nofi bäyáo ja, wamale a da jililä —a cuma.

²Judio bä caticö a ja Pablo a wä faö fa jililäjenö, mamicai bä yömöca yai daoma. Abinaja a Pablo cuma.

³—Judio cä ya. Silisia tä ulifi jamö ya oshe cublaliyoma, Dasoteli bä nijamö. Eja, Jelusale jamö, ya yawälayoma. Camiyä bämacö nö badabö cuaaö lä cadidiono wei tä ja, ya cadidou nodiablalou showaobä, Camalieli nija ya çai damamoma. Cafä wamacönö, Yai Bada wama a wä nofi lä yaibou weinaja, camiyä ya ma cui ya tä a nofi yaibou cua mö fedua.

⁴¿Öjö tawä? —Pablo a cuma—. Jesucristo a wä lä juaö wejei ya bä shämaö ja, ya bä nö jaba bleaamama. Wälo bä ma cui, suwä bä ma cui, ya bä fa oçablamanö, täbä fe lä lamaö wejei jamö ya bä fe lamaboma.

⁵Nofi bäyäälewä bada a ma cuinö, bada bä lä yododaö wei bä ma cuinö wale a bejedi daöje. Cama bä nija oni ya si dälema, Jesucristo ya ebä juwäamaö lä bufino wei

manietados para Jerusalém os que também lá estivessem, para serem punidos.

⁶ Ora, aconteceu que, indo de caminho e já perto de Damasco, quase ao meio-dia, repentinamente, grande luz do céu brilhou ao redor de mim.

⁷ Então, caí por terra, ouvindo uma voz que me dizia: Saulo, Saulo, por que me persegues?

⁸ Perguntei: quem és tu, SENHOR? Ao que me respondeu: Eu sou Jesus, o Nazareno, a quem tu persegues.

⁹ Os que estavam comigo viram a luz, sem, contudo, perceberem o sentido da voz de quem falava comigo.

¹⁰ Então, perguntei: que farei, SENHOR? E o SENHOR me disse: Levanta-te, entra em Damasco, pois ali te dirão acerca de tudo o que te é ordenado fazer.

¹¹ Tendo ficado cego por causa do fulgor daquela luz, guiado pela mão dos que estavam comigo, cheguei a Damasco.

tä oni. Judio bä nija ya si oni çai jubä. Öjö däjä, Damaco jamö ya juma, öjamö Jesucristo bufilewä bä lä cuono wei ya bä juwäamabä. Jelusale jamö bä nö bleaamabeje, çocama ya bä nia bäläö çocoma.

⁶Ya jufälöö däjä, motoca a yçololoblodayou däjä, Damacoteli bä nijamö ya ajedodayoma. Öjö däjä fedu jamö tä shji bada fa bädalunö, camiyä ya lä cule jamö tä shji wacacadaliyoma.

⁷Ya fa wäcäblaicunö, ya wä jililema. “Saulo, Saulo”, a cuma. “¿Wedi tabä wale nö bleaamaö dicoa cule?” a cuma.

⁸Ya wä juo ja, abinaja ya e cuma. “Bada tä, ¿wedi bei wa çowa?” Abinaja cama a cuu mö feduoma. “Wale nö lä bleaamale, Jesús ya wä”, a cuma.

⁹¿Öjö tawä? Ya bä çai lä juno wei bä lä cuinö tä shji bada ma dalaleno wejei ma cui, wale a lä wayomaö wei, bei a wä jilianomije.

¹⁰Abinaja camiyä ya cuu nomöjööma —a cuma—. “Bada tä”, ya cuma. “¿Wedinaja ya yai cuaabä?” Inaja ya cuu ja, Bada tänö wale nowa tama. “Wa fa jocädalunö, Damacoteli bä shabonobö jamö a da yafilö. Bäfä nia yai lä shömaö wei tä ja, öjamö lä wa nia yömölamou nomöjöö”, wale nowa tama.

¹¹Öjö tä shjinö, ya mamocu shi fa doblalunö, ya tä möblanomi —Pablo a cuma—. Öjö cudeenö, ya bä çai lä cuono wei bänö, wale fa öbölöfälöjenö, Damaco jamö wale çai çoblaliyomaje.

12 Um homem, chamado Ananias, piedoso conforme a lei, tendo bom testemunho de todos os judeus que ali moravam,

13 veio procurar-me e, pondo-se junto a mim, disse: Saulo, irmão, recebe novamente a vista. Nessa mesma hora, recobrei a vista e olhei para ele.

14 Então, ele disse: O Deus de nossos pais, de antemão, te escolheu para conheceres a sua vontade, veres o Justo e ouvires uma voz da sua própria boca,

15 porque terás de ser sua testemunha diante de todos os homens, das coisas que tens visto e ouvido.

16 E agora, por que te demoras? Levantate, recebe o batismo e lava os teus pecados, invocando o nome dele.

17 Tendo eu voltado para Jerusalém, enquanto orava no templo, sobreveio-me um êxtase,

18 e vi aquele que falava comigo: Apressate e sai logo de Jerusalém, porque não receberão o teu testemunho a meu respeito.

12'Öjamö Damacoteli Anania a cuoma. Yai Bada nija öjö a bejedimou dodijioma. Moisesi tä ą nofi cadidiboma. Öjamö bä judio bluca lä bälöle bänö, a wafa dodijaö tamaje.

13'Öjö a fa waloiquiyonö, camiyä nija a fa icubonö, abinaja wale nowa tayoluma. “Uasi, Saulo. Mamocu dodijidablou da çölu”, wale nowa tayoluma. Inaja a fa cunö, yedu ya mamocu dodijidablou fa çolonö, ya dalalema.

14'Abinaja wale nowa taö showadaoma — a cuma—. “Camiyä bamacö nö badabö nija tä lä bufiblamono wei tä Yai Bada lä cuinö, cafä wa yailema, camanö täbä taamaö lä bufii wei wa tä dabä. Cama a nosie yai lä juaö wei a lä cui wa dablaba, a yai lä dodijaö wei a lä cui. Öjö wa wä yai jiliabä.

15'Bluca bä nija öjö wa wafa nia wäyää. Wa lä möno wei tä ma cui, wa wä lä jilileno wei tä ma cui, öjö wa wafa nia wäyää.

16'Öjö tawä? Bei. A fe da ojomamo. Bada tä nija wa nö bayeli fa nacaonö, wa doblou lä mlai, öjö nija tä da mladamalö”, wale nowa tama —a Pablo cuma.

Judio bä lä mlai bä nija Pablo a lä shömöleno wei tä ą

17'Abinaja Pablo a cuu çöma. —Jelusale jamö ya waloo çö däjä, Yai Bada yafi jamö ya nö bayeli nacao däjä, tä bädaliyoma.

18'Wawädowä ya tä fa dalalönö, abinaja wale nowa tama. “Lobe wa fa shuluculonö, shomi jamö a da alufälö. Eja,

19 Eu disse: SENHOR, eles bem sabem que eu encerrava em prisão e, nas sinagogas, açoitava os que criam em ti.

20 Quando se derramava o sangue de Estêvão, tua testemunha, eu também estava presente, consentia nisso e até guardei as vestes dos que o matavam.

21 Mas ele me disse: Vai, porque eu te enviarei para longe, aos gentios.

Paulo livra-se de ser açoitado

22 Ouviram-no até essa palavra e, então, gritaram, dizendo: Tira tal homem da terra, porque não convém que ele viva!

23 Ora, estando eles gritando, arrojando de si as suas capas, atirando poeira para os ares,

24 ordenou o comandante que Paulo fosse recolhido à fortaleza e que, sob açoite, fosse interrogado para saber por que motivo assim clamavam contra ele.

Jelusale jamö wale ʄafa lä wäyääo wei tä ʄa bejedi nia bufiimije”, wale nowa tama.

19’Abinaja ya e cuma. “Bada tä”, ya e cuma. “Camiyä ya lä cuaano wei tä ja, bä bufi jaducublou ʄatoo weicätä. Judio bä yododabä yafi bä jamö, afä ya bä nö bleaamaö lä cuaano wei, tä daö waiquiaje. Cafä wa bejedi lä bufii wejei, ya bä fe lä lamabono wei, ya bä lä shämaleno wei, tä daöje.

20Wa wʄafa lä wäyänäo wei a Esteban ma cui, öjö a lä shäleno wejei däjä, öja ya ʄai ublao yädäoma. A shäbeje ya wʄa ʄai fama. Bä lä ishono wei bä lä cui, camiyä nija bä camishibö fa jilamoicunö, ya bä nowamama”, ya e cuma.

21’Öjö ma cui, abinaja Bada tänö wale nowa tama. “A da alufälö. Blajai jamö bäfä nia shömaö, judio bä lä mlai bä nija”, wale nowa tama —Pablo a cuma.

22¿Öjö tawä? Pablo nija dodijidawä bä yömöca jaba ma daono wei ma cui, bä judio lä mlai bä ʄafa jayumaö ja, bä ʄa nacläaö ʄoma. —¿A da shälöje! Miji a demi cuobä ami —bä cuma.

23Bä ʄ icali falanö, cama bä camishibö shi jaliwä yʄawedoablalamamoma. Coshi coshi bä ma cui, bä bluca shäyäjamaje. Inaja bä cuaaö showao däjä,

24sodado bada a lä cui, cama ebä nija a wʄa fama. Cama bä lä cule jamö, Pablo a lucämaö bufima. Judio bänö a shäo shi jalimomaje yalo, bada a lä cui a bufi wedinajamoma. Öjö cudeenö, Pablo a wʄa

25 Quando o estavam amarrando com correias, disse Paulo ao centurião presente: Ser-vos-á, porventura, lícito açoitar um cidadão romano, sem estar condenado?

26 Ouvindo isto, o centurião procurou o comandante e lhe disse: Que estás para fazer? Porque este homem é cidadão romano.

27 Vindo o comandante, perguntou a Paulo: Dize-me: és tu romano? Ele disse: Sou.

28 Respondeu-lhe o comandante: A mim me custou grande soma de dinheiro este título de cidadão. Disse Paulo: Pois eu o tenho por direito de nascimento.

29 Imediatamente, se afastaram os que estavam para o inquirir com açoites. O próprio comandante sentiu-se receoso quando soube que Paulo era romano, porque o mandara amarrar.

nö nia wäamaö fe fa yadionö, a si yowamaö bufima.

25 Öjö ma cui, Pablo a ɔcabou waiquilajenö, sodado 100 bä çai lä cule a ublao yädäo däjä, a wə Pablo fama. Abinaja a cuma. —Lomateli bänö wale nofi la tabou wejei ya ma cui, bada bänö wale dobroimi jömaö ma mlajei ma cui, çwamale si nia li yowaö?

26 Inaja a fa cunö, sodado 100 bä çai lä culenö, Pablo a wə fa jililänö, bada e nija a wə wäyäö showadaoma. —Wa tä nia lä taö wei tä ja, a da moyaweicu —a cuma—. Lomateli bänö a nofi lä tabou wejei, a jəwa.

27 Öjö cudeenö, sodado bada a lä cui a fa icuicunö, Pablo nija a wə fama. —A wə da cadidibo. Lomateli bänö çcafä wa nofi tabouje? —Awei. Öjöteli ya —Pablo a cuma.

28 Sodado abinaja a bada cuu mö feduoma. —Shädayai. Cama bä nija ya ççaobä, blada bluca ya bä jöböquema —a cuma. Abinaja Pablo a cuu nomöjööma. —Öjö ma cui, camiyä Lomateli bä nija ya oshe cublaliyoma cudeenö, Lomateli ya showadawä —Pablo a cuma.

29 Öjö cudeenö, Pablo a wə wäamabeje a si nia lä yowano wejei, bä jäwäjäblaliyoma. Sodado bada a ma cui, Pablo a wə ja, a quilia majölaliyoma. Lomateli bänö a nofi lä tabou wejei a ma cui, a ɔcablamaö dicooma cudeenö, a quilima.

Judio bada bä nija Pablo a lä mötalömabaleno
wei tä ɔ

³⁰ No dia seguinte, querendo certificar-se dos motivos por que vinha ele sendo acusado pelos judeus, soltou-o, e ordenou que se reunissem os principais sacerdotes e todo o Sinédrio, e, mandando trazer Paulo, apresentou-o perante eles.

Atos 23

Paulo perante o Sinédrio

¹ Fitando Paulo os olhos no Sinédrio, disse: Varões, irmãos, tenho andado diante de Deus com toda a boa consciência até ao dia de hoje.

² Mas o sumo sacerdote, Ananias, mandou aos que estavam perto dele que lhe batessem na boca.

³ Então, lhe disse Paulo: Deus há de ferir-te, parede branqueada! Tu estás aí sentado para julgar-me segundo a lei e, contra a lei, mandas agredir-me?

⁴ Os que estavam a seu lado disseram: Estás injuriando o sumo sacerdote de Deus?

⁵ Respondeu Paulo: Não sabia, irmãos, que ele é sumo sacerdote; porque está escrito: Não falarás mal de uma autoridade do teu povo.

³⁰Sodado bä nija a bada lä läono wei a lä cuinö, Pablo a cushäblamalema. Öjö tä fena ja, judio bä nia wälili fa shalilionö, bada bä yododamaö bufima. Nofi bäyäälewä blowäjäwä bä ma cui, judio bada bä ma cui, öjö bä yododoo waiquio däjä, Pablo a fa nacamalönö, a mötalömabalema.

Atos 23

¹Pablonö judio bada bä möö fa shalilionö, abinaja bä nowa tama. —Iba wamacö. Yai Bada nija showadi ya dodijidawä lä cuaano weinaja, ya cuaaö showaa lä cule.

²Inaja Pablo a cuu ja, bä ublaa lä ajedele bä nija, nofi bäyäälewä Anania a badanö, bei caficö shäamaö bufima.

³Öjö nija Pablo a wä jushuo çai faö showadaoma. —Yai Bada tänö cafä wa shäo nomöjöö weicätä! Jole jole wa li mömou liyäjäwä bäwä. Moisesi wa tä a nofi jaducubolanö, wale jömabä wa ma cui, bei wale li shämaö dicoa cule. Moisesinö öjö tä taö wasöö malä cui —a Pablo cuma.

⁴Bä ublaa lä ajedele bä a fama. —Yai Bada tänö nofi bäyäälewä a bada ma tamabole ma cui, ¿öjö nija bei wa wä li lafujou?

⁵Abinaja Pablo a cuu nomöjööma. —Iba wamacö. “Fei nofi bäyäälewä bada a”, ya bufi cunomi. Abinaja tä a oni malä cuu wei, Cafä wamacö nija a bada lä läo wei, wama a wäfa nia taimi. ¿Öjö tawä? —a Pablo cuma.

⁶ Sabendo Paulo que uma parte do Sinédrio se compunha de saduceus e outra, de fariseus, exclamou: Varões, irmãos, eu sou fariseu, filho de fariseus! No tocante à esperança e à ressurreição dos mortos sou julgado!

⁷ Ditas estas palavras, levantou-se grande dissensão entre fariseus e saduceus, e a multidão se dividiu.

⁸ Pois os saduceus declaram não haver ressurreição, nem anjo, nem espírito; ao passo que os fariseus admitem todas essas coisas.

⁹ Houve, pois, grande vozearia. E, levantando-se alguns escribas da parte dos fariseus, contendiam, dizendo: Não achamos neste homem mal algum; e será que algum espírito ou anjo lhe tenha falado?

¹⁰ Tomando vulto a celeuma, temendo o comandante que fosse Paulo espedaçado

⁶Bä lä yododano wei ai bä lä cui, Yai Bada etä yafi jamö bä bada lä läo wei bä saduseo cuoma. Ai bä bada faliseo cuo mö feduoma. Pablonö öjö bä bluca loo coyocoa fa dalalönö, faliseo bä nija a nofi nia fa bäyäämamonö, a wä icala fama. — Iba wamacö. Camiyä, faliseo cä ya. Iba bada bä ma cui, faliseo cäbä. Faliseo ya waiquiwä cudeenö, bä lä nomaö wei bä lä cui, bä nia demi jocädou lä ço wei tä ja ya bufi shalilia. Öjö tä ja ya möläo yalo, eja wale tabou lä culajei, wale nia dobroimi fa jömajenö —a cuma.

⁷Inaja Pablo a cuma yalo, faliseo bä sho, saduseo bä sho bä afa bluca lafumayoma. Bä bufi bluca shedequeblaliyoma.

⁸Saduseo bänö, nomawä bä demi nia jocädou lä ço wei, tä a bejedi bufii malä mlajei. Yai Bada ajele etäbä lä culadi bä ma cui, yai ai täbä lä cublai bä ma cui, bä afa cuami taö jödödöweje. Öjö ma cui, faliseo bänö öjö bä afa bluca cua taöje.

⁹Öjö däjä, saduseo bä ma cui, faliseo bä ma cui, bä afa lafujayou nacläo fa showadaonö, faliseo ai bä ubladaliyoma, Moisesi tä a ja bä showadi lä damaö wejei bä lä cui. Pablo a nofi bäyääöje ja, abinaja bä cuma. —Ei Pablo a doblou lä mlai yama etä daimi. Cama nija a wä jowa faö lä jatoono wei, Yai Bada etä a ajele wawäa jatolayoma. Cuwi, ai etä a yai faö jatooma fa cui. Öjö yai tabä malä cublai —bä cuma.

¹⁰Öjö däjä, bä a nö fa quilianö, sodado bada a lä cuinö Pablo a nofi jalujuboma.

por eles, mandou descer a guarda para que o retirassem dali e o levassem para a fortaleza.

O Senhor aparece a Paulo

11 Na noite seguinte, o SENHOR, pondo-se ao lado dele, disse: Coragem! Pois do modo por que deste testemunho a meu respeito em Jerusalém, assim importa que também o faças em Roma.

A cilada dos judeus

12 Quando amanheceu, os judeus se reuniram e, sob anátema, juraram que não haviam de comer, nem beber, enquanto não matassem Paulo.

13 Eram mais de quarenta os que entraram nesta conspirata.

14 Estes, indo ter com os principais sacerdotes e os anciãos, disseram: Juramos, sob pena de anátema, não comer coisa alguma, enquanto não matarmos Paulo.

15 Agora, pois, notifiquei ao comandante, juntamente com o Sinédrio, que vo-lo apresente como se estivésseis para investigar mais acuradamente a sua causa; e nós, antes que ele chegue, estaremos prontos para assassiná-lo.

“A cacalaleije daanö”, a nofi fa tabonö, cama ebä shömöquema. —Bei, bei, bei. Öjö bä nija wama a jucäa fe fa yadilönö, yafi jamö a lucäa da cömalöje —bä nowa tama.

11Tä fa dödölönö, Pablo nija Bada tä Jesucristo a fa bädalunö, a ubladaliyoma. Abinaja a cuma. —A bufi da lojodoicu. Jelusale jamö wale afa wäyää lä cuaano weinaja, Loma jamö ma cui, öjamö wale afa wäyää nomöjöobä, öjö wa —a cuma.

Pablo a shäbeje bä a lä wayono wei tä a

12Tä mö jaluu ço däjä, Pablo a shäbeje judio bä a wayoma. A nia shäö fa showadaojenö, Yai Bada ma cui nija bä a nö wäa cadidiquema. Abinaja bä cuma. — Pablo yama a shäö showao mlao däjä, yamacö nia iyaö çoaaami. Yamacö amishi nia cai çoomi—bä cuma.

13Pablo a shäbeje bä a nö lä wäono wei bä blucaoma. 40 tä nojablamalemaje.

14Nofi bäyäälewä blowäjawä bä ma cui nija, judio bada bä ma cui nija, öjö bä nija bä fa icuicunö, abinaja bä nowa tamaje. — Pablo yama a nia shäö. Yama a shäö showao mlao däjä, nii moli ma cui yama a nia wabaö bädaomi. Yai Bada nija yamacö a nö wäa waiquiquema.

15 ;Öjö tawä? Fei däjä sodado bada a nija wamacö a nia faö. Öjö nija ai wama bä fa shömölönö, judio bada wama bä wano tayolubä. Jai Pablo dodijidawä wama a wälüi çoobä, a shömamaö da bufije. Yama a nofi nia lämaö. A ajedou showao mlao

16 Mas o filho da irmã de Paulo, tendo ouvido a trama, foi, entrou na fortaleza e de tudo avisou a Paulo.

17 Então, este, chamando um dos centuriões, disse: Leva este rapaz ao comandante, porque tem alguma coisa a comunicar-lhe.

18 Tomando-o, pois, levou-o ao comandante, dizendo: O preso Paulo, chamando-me, pediu-me que trouxesse à tua presença este rapaz, pois tem algo que dizer-te.

19 Tomou-o pela mão o comandante e, pondo-se à parte, perguntou-lhe: Que tens a comunicar-me?

20 Respondeu ele: Os judeus decidiram rogar-te que, amanhã, apresentes Paulo ao Sinédrio, como se houvesse de inquirir mais acuradamente a seu respeito.

21 Tu, pois, não te deixes persuadir, porque mais de quarenta entre eles estão pactuados entre si, sob anátema, de não comer, nem beber, enquanto não o matarem; e, agora, estão prontos, esperando a tua promessa.

däjä, yama a nia shäo showadao —bä cuma.

16 ¿Öjö tawä? Pablo bä fecamabö enö, bä ʃafa lämou fa jililänö, sodado bä yafibö jamö a fa lucälönö, Pablo a yömölalema.

17 Öjö däjä, sodado 100 bä çai lä cule ai a fa nacalänö, abinaja Pablo a cuma. —Afä bada a nija, ei fecamayä a da lululäfälö, a wə nō wäobä —a cuma.

18 Sodado bada a nija, Pablo bä fecamabö e çai aa fa showadalunö, abinaja e cuyoluma. —Cafä nija Pablonö ei wale çai shömaö lä cufe, wa fe lä labole a lä cuinö. Cafä nija a nō wäobä, a bälamaö bufima —a cuma.

19 Sodado bada anö fiya a fa öbölönö, cäcöbö fa bayäqueicunö, a wəlima. — ¿Wedinaja bei wa nia cuu cufawä? —a cuma.

20 Abinaja a fiya cuma. —Cafä nija judio bä ʃa fayolubä, bä ʃa wayoma. Bada bä yododoobä jamö, Pablo a nia jowa bälamaö bufiije. Jai dodijidawä a wəlii çobeje, bä ʃa dodijidawä nia ma faö wei ma cui,

21 bä nosie jua dijä. Bluca bänö a nofi lämaö waiquiweje. 40 tä jayublamaöje. Pablo a shäbeje, Yai Bada nija bä ʃa nō wäa waiquiquema. A shäo showao mlaoje däjä, bä nia jowa iyaimi. Bä nia çai amishi çomi. ¿Öjö tawä? A shäbeje, bä läa waiquia lä cule. Cafä wa wə nō shino dabou lä culajei —a fiya cuma.

22 Então, o comandante despediu o rapaz, recomendando-lhe que a ninguém dissesse ter-lhe trazido estas informações.

23 Chamando dois centuriões, ordenou: Tende de prontidão, desde a hora terceira da noite, duzentos soldados, setenta de cavalaria e duzentos lanceiros para irem até Cesaréia;

24 preparai também animais para fazer Paulo montar e ir com segurança ao governador Félix.

25 E o comandante escreveu uma carta nestes termos:

A carta de Cláudio a Félix

26 Cláudio Lísias ao excelentíssimo governador Félix, saúde.

27 Este homem foi preso pelos judeus e estava prestes a ser morto por eles, quando eu, sobrevivendo com a guarda, o livreii, por saber que ele era romano.

28 Querendo certificar-me do motivo por que o acusavam, fi-lo descer ao Sinédrio deles;

22 Öjö däjä, sodado bada anö fiya a wə fa wasölönö, a shömöa çolema. Abinaja a cuma. —Camiyä wale lä moyawämalufe, moli a ma cui nija tä ą wäaö fe balojoo dijä —a cuma.

Bada tä Feli nija Pablo a shömöa taa lä nomöjöleno wei tä ą

23 Öjö däjä, sodado bada a lä cuinö, sodado 100 bä çai lä cule, bolacabö cäcöbö nacalema. Abinaja cäcöbö nowa tama. — 200 wafä bä çai sodado jubä, bä çai shұлucobö da showadao. Tä mö didi sublublou däjä, wafä bä nia çai alayou. Cabayo bä jamö bä befi çai lä läläaö wei, 70 bä çai. Namo bä çai juu mö feduobeje, 200 bä çai. Sesalea jamö wafä bä çai jubä.

24 Pablo a befi çai läläaö mö feduobä, wafä ebä cabayo dääö mö feduo showaobä. Bada tä Feli nija dodijidawä wafä a bälabä —bada anö cäcöbö nowa tama.

25 Öjö däjä, Feli nija si jöböaböbä, si oniblalema. Abinaja tä ą oni cuma.

26 Camiyä Claudio Lisia cä ya. Cafä Feli bada wa nija ya si onibläö, wa bada bälöa lä dodijile wa nija. ¿Dodijidawä wa cua culawä?

27 Cafä nija ei ya lä shömale, judio bänö a fa juwälöjenö a mini shälemaje. “Öjö Lomateli bänö a nofi lä tabou wejei a”, ya bä cuu fa jililänö, sodado ya bä çai lobe läläaö fa showaonö, yama a jucälema.

28 Judio bada bä lä yododaö wei bä nija ya bälaquema, a jowa doblono lä mlai, ya tä ą jiliabä.

29 verifiquei ser ele acusado de coisas referentes à lei que os rege, nada, porém, que justificasse morte ou mesmo prisão.

30 Sendo eu informado de que ia haver uma cilada contra o homem, tratei de enviá-lo a ti, sem demora, intimando também os acusadores a irem dizer, na tua presença, o que há contra ele. [Saúde.]

Paulo no pretório de Herodes

31 Os soldados, pois, conforme lhes foi ordenado, tomaram Paulo e, durante a noite, o conduziram até Antipátride;

32 no dia seguinte, voltaram para a fortaleza, tendo deixado aos de cavalaria o irem com ele;

33 os quais, chegando a Cesaréia, entregaram a carta ao governador e também lhe apresentaram Paulo.

34 Lida a carta, perguntou o governador de que província ele era; e, quando soube que era da Cilícia,

35 disse: Ouvir-te-ei quando chegarem os teus acusadores. E mandou que ele fosse detido no pretório de Herodes.

29 Öjö ma cui etä cuonomi. Judio bä nö badabö tä  ja, a jowa doblono lä mlai, tä fa shino wayoaö bädaomaje. A shämobä etä cuonomi. Täbä fe lä lamaö wejei yafi jamö a fe laobä tä ma cui, etä ai cuonomi.

30 Öjö däjä, a shäbeje a nofi jowa lä lämaö wejei ya tä  fa jililänö, cafä nija ya shömöa showadalei lä cufe. A wfa lä wyö wejei bä ma cui, cafä nija bä  nö wo shalilibä, ya bä ai shömölei lä cufe. Einaja bei tä  oni cuma.

31 Öjö cudeenö, sodado bänö Pablo a fa nacaläfalöjenö, Adibadi jamö a bälaa fe jaluquemaje, bä nowa lä tano weinaja showawä.

32 Öjö tä fena ja, Jelusale jamö sodado bä balöa layofälöma, cama bä lä cule jamö. Bä balöa fa lunö, cabayo bä jamö bä befi ai lä läläaö wei bänö, Pablo a ai blajaö ofälömaje.

33 Sesalea jamö bä fa waloicunö, bada tä nija oni si jöböa fa balöcöjenö, Pablo a ai icua nomöjöquemaje.

34 Bada tänö tä  oni fa doanö, Pablo a wlima. —Cafä wedi jamö bei wa oshe cuoma? —Silisia tä ulifi jamö ya cuoma — Pablo bei a cuma. Öjö däjä,

35 abinaja Pablo a nowa tama. —Wa wfa lä wyö wejei bä waloo däjä, eja bämacö bluca culanö, bäfä  nia shino yai jiliaö — a cuma. Inaja a fa cunö, Elodenö a yafi bada lä tablaleno wei jamö, Pablo a fe lamaquema. A docuu mlaobä, sodado bä lämaquema.

Atos 24

Ananias e Tértulo acusam Paulo perante Félix

¹ Cinco dias depois, desceu o sumo sacerdote, Ananias, com alguns anciãos e com certo orador, chamado Tértulo, os quais apresentaram ao governador libelo contra Paulo.

² Sendo este chamado, passou Tértulo a acusá-lo, dizendo: Excelentíssimo Félix, tendo nós, por teu intermédio, gozado de paz perene, e, também por teu providente cuidado, se terem feito notáveis reformas em benefício deste povo,

³ sempre e por toda parte, isto reconhecemos com toda a gratidão.

⁴ Entretanto, para não te deter por longo tempo, rogo-te que, de conformidade com a tua clemência, nos atendas por um pouco.

⁵ Porque, tendo nós verificado que este homem é uma peste e promove sedições entre os judeus esparsos por todo o mundo, sendo também o principal agitador da seita dos nazarenos,

⁶ o qual também tentou profanar o templo, nós o prendemos [com o intuito de julgá-lo segundo a nossa lei.

⁷ Mas, sobrevindo o comandante Lísias, o arrebatou das nossas mãos com grande violência,

Atos 24

Judio bänö Pablo a wafa lä wäyayoluno wejei tä
a

¹Bei. 5 tä mö didi fa cublalunö, nofi bääalewä Anania a bada waloquema. Judio bada bä çai. Dedulo a çai waloquema, Pablo a wafa wäyabeje jamö bä a nia lä bayeliblano wei. Öjö däjä a wafa dobroimi wäyabeje, bada tä Feli nija bä a fama.

²Dedulo a wä famaö fa bufinö, Pablo a wafa wäyöö cadidiobä a wä falayoma. Bada nija abinaja a cuma. —Cafä Feli wa bada läa yalo, yamacö bälöa yanöcöa dodijia. Cafa bada wanö judio yamalecö bluca bayelibou cudeenö, dodijidawä yamacö cua majöa lä cule.

³Öjö cudeenö, yamacö lä bälöblai yamacö bufi doblalou lä cudi.

⁴Öjö tawä? Bäfä yabäcaö bufiimi yalo, ya wä nia dedeimi. Ya wä ononowä lä faö wei, dodijidawä wale a da jililä.

⁵Fei Pablo a lä cuinö, bä lä yabäcaö wei yama a daö waiquiwä. Judio bluca bä lä bälöblai bä nijamö ma cui, fei a wanö bä bluca shifilimou talei. Nasaleteli Jesús ebä nija, fei a bada lä läle a.

⁶Yai Bada etä yafi shamiamabä jamö, yama a juwälema. Inaja bä lä cuaaö wei, Moisesinö bä tamaö lä bufii wei yama a mini taö showadaoma ma cui,

⁷sodado bä nija Lisia a bada lä lälenö, a nowamaö fa dicoonö, a jucäa lälema.

⁸ ordenando que os seus acusadores viessem à tua presença]. Tu mesmo, examinando-o, poderás tomar conhecimento de todas as coisas de que nós o acusamos.

⁹ Os judeus também concordaram na acusação, afirmando que estas coisas eram assim.

Paulo apresenta a sua defesa

¹⁰ Paulo, tendo-lhe o governador feito sinal que falasse, respondeu: Sabendo que há muitos anos és juiz desta nação, sinto-me à vontade para me defender,

¹¹ visto poderes verificar que não há mais de doze dias desde que subi a Jerusalém para adorar;

¹² e que não me acharam no templo discutindo com alguém, nem tampouco amotinando o povo, fosse nas sinagogas ou na cidade;

¹³ nem te podem provar as acusações que, agora, fazem contra mim.

¹⁴ Porém confesso-te que, segundo o Caminho, a que chamam seita, assim eu sirvo ao Deus de nossos pais, acreditando em todas as coisas que estejam de acordo com a lei e nos escritos dos profetas,

⁸Cafänö yamalecö a yai j̄liabä, yamalecö shömölema. ¿Öjö tawä? Cafä ma cuinö Pablo a da w̄ali, yamalecö a bejedio nowa möbä, öjö lä —Dedulo a cuma.

⁹Pablo a w̄afa w̄yäö d̄jä, judio bä a faö nocamou mö feduoma.

Feli nija Pablo a nofi lä b̄yäono wei tä a

¹⁰Bada tänö bei imicönö Pablo a w̄a famaö fa bufinö, a nofi b̄yäobä a w̄a juoma. — Judio yamacö nija wa nö bada läo dedewä lä waiquii, ya tä daö. Yamalecö lä jömaö wei wa. Öjö ya tä daö yalo, cafä nija bufi doblalanö ya nofi b̄yäo lä cule.

¹¹Yai Bada nija ya nö bayeli nacaobä, Jelusale jamö weyajada ja ya waloquei cublelei. Wa bä w̄alii ja, wale nia bejedi dablaö. Öjamö ya lä waloqueno wei d̄jä, 12 tä mö didi cubloimi showawä.

¹²Wale a lafujou dablanomije. Yai Bada yafi jamö ma cui, judio bä yododabä yafi bä jamö ma cui, shabono jamö ma cui, ya bä shifiliwä çai tamabou mlai ja, mamicai ya cuoma.

¹³Yale afa lä w̄yälajei bä bejedimoimi waiquiwä. Ya nofi jowa lä jushuaö wei, cafä nija tä nö dablambimi waiquiweje.

¹⁴Öjö ma cui fei d̄jä cafä nija ya w̄a nö wäo cadidia lä cule —Pablo a cuma. — Jesucristo a w̄a lä juamou wei etä afa jole ma taö wejei ma cui, öjö ya tä a bejedi bufibou. ¿Öjö tawä? Öjö ya tä a bejedi bufibolanö, Yai Bada nija ya nö bayeli nacao, camiyä yamacö nö badabönö a lä bufiblano wejei a showawä lä cui nija.

15 tendo esperança em Deus, como também estes a têm, de que haverá ressurreição, tanto de justos como de injustos.

16 Por isso, também me esforço por ter sempre consciência pura diante de Deus e dos homens.

17 Depois de anos, vim trazer esmolas à minha nação e também fazer oferendas,

18 e foi nesta prática que alguns judeus da Ásia me encontraram já purificado no templo, sem ajuntamento e sem tumulto,

19 os quais deviam comparecer diante de ti e acusar, se tivessem alguma coisa contra mim.

20 Ou estes mesmos digam que iniquidade acharam em mim, por ocasião do meu comparecimento perante o Sinédrio,

Moisesinö tä ą bluca lä oniblaleno wei tä ą ma cui, Yai Bada a wano wäyälwä bänö tä ą onia mö lä fedublaleno wejei tä ą çai bluca ma cui, ya tä ą bejedi bluca bufii a lä cule.

15 Yai Bada ya nofi mölabou. Bä lä dodijaö wei bä ma cui, bä doblou lä mlai bä ma cui, bä nia bluca demi jocädou lä çoo wei tä ja, showadi ya möläö. Fei bä lä ublale bä ma cuinö, öjö tä ą çai tabou mö feduaje.

16 Öjö cudeenö, Yai Bada tä ma cui nija, yanowamö täbä ma cui nija, ya dodijidawä cuobä ya cadidou fe yadio.

17 Bei —a cuu çoma—. Shomi täbä ulifibö jamö ya juu nö fa dedelönö, iba judio bä mö feduwä lä cui ya bä bayeliblabä ya çoa çolayoma. Bä lä jöli wei ya bä dobäbä, ya bä çai blada waloquema. Yai Bada ya dobäbä, ya bä çai tabou mö feduoma.

18 Öjö ya tä taö ja, Yai Bada etä yafi jamö wale dalalemaje. Yai Bada nija dodijidawä ya cuobä ya fa tablamolunö, wale dalalemaje. Ai bä toujonomi. Bä ą fanomi. Inaja bä cuaano ma mlai ma cui, öjö däjä Asia jamö ai bä lä bälöle bä judio waloquema.

19 Öjö bä lä cui, eja bä ublaa yädäo fa cunoja, tä nö doblaobö wei. Camiyä nija tä nowa tabouje ja, çafä nija bä ą faö shalilio showadao fa cunoja, öjö tä nö shino doblaobö wei.

20 Öjö ma cui, fei bä lä ublale cama bä ą çai faö dao. Bada bä nija ya nofi lä bätäono

²¹ salvo estas palavras que clamei, estando entre eles: hoje, sou eu julgado por vós acerca da ressurreição dos mortos.

Paulo perante Félix e Drusila

²² Então, Félix, conhecendo mais acuradamente as coisas com respeito ao Caminho, adiou a causa, dizendo: Quando descer o comandante Lísias, tomarei inteiro conhecimento do vosso caso.

²³ E mandou ao centurião que conservasse a Paulo detido, tratando-o com indulgência e não impedindo que os seus próprios o servissem.

²⁴ Passados alguns dias, vindo Félix com Drusila, sua mulher, que era judia, mandou chamar Paulo e passou a ouvi-lo a respeito da fé em Cristo Jesus.

²⁵ Dissertando ele acerca da justiça, do domínio próprio e do Juízo vindouro, ficou Félix amedrontado e disse: Por

wei däjä, wale dobroimi lä dablano wejei tä ą wäabeje.

²¹ Cama bänö wale ublaa lä möamoblmaleno wejei däjä, moli ya lä cuno wei tä ą ja, bä jushudaliyoma. Abinaja ya cuma. “Bä lä nomablou wei bä nia demi jocädou lä ço wei tä ja, showadi ya möläö yalo, wale dobroimi jömaöje.” Einaja ya cuma. Öjö tä ą lä cui ja, bä jushudaliyoma —Pablo a cuma.

²² Öjö ma cui, Feli a lä cuinö, Jesucristo a wä lä juamou wei etä ą jilibou fa waiquionö, bä ą bluca wasölema. —Inaja lä waiquiwä, —a cuma—. Eja Lisia ya nö nia dabou, sodado bä nija a bada lä läle. Öjö a bada waloo däjä, öjö ya wä jilia fa balölönö, ya wä faö cadidio weicätä —a cuma.

²³ Öjö däjä, Pablo a docuu mlaobä, sodado 100 bä çai lä cuono wei a nija a wä fama. —A da moyaweicu —a cuma—. Öjö ma cui, ajede jamö wa nia juadalamaö. Cama nofi ebänö a bayeliblabeje a fe walooje däjä, wa wä nia läomi —a cuma.

Feli a badanö Pablo a wä lä jilileno wei tä ą

²⁴ Tä fe weyadou däjä, Feli a lä cuinö, bä suwäbö Dusila e çai waloquema. Öjö a suwä lä cui, judioteliyoma a cuoma. Felinö Pablo a wä jiliaö bufi fa doblaonö a nacamalema. Jesucristo a nofi lä mölabou wejei tä ą wäyäö ja, a yömöca daoma.

²⁵ Täbä lä bejedimou wei tä ą ma cui, täbä bufi lä wasöo wei tä ą ma cui, Yai Bada tänö täbä nia obi lä jömaö wei tä ą ma cui, Pablonö öjö tä ą bluca wawämaö ja, a wä

agora, podes retirar-te, e, quando eu tiver vagar, chamar-te-ei;

²⁶ esperando também, ao mesmo tempo, que Paulo lhe desse dinheiro; pelo que, chamando-o mais frequentemente, conversava com ele.

²⁷ Dois anos mais tarde, Félix teve por sucessor Pórcio Festo; e, querendo Félix assegurar o apoio dos judeus, manteve Paulo encarcerado.

Atos 25

Paulo perante Festo. Apela para César

¹ Tendo, pois, Festo assumido o governo da província, três dias depois, subiu de Cesaréia para Jerusalém;

² e, logo, os principais sacerdotes e os maiores dos judeus lhe apresentaram queixa contra Paulo e lhe solicitavam,

³ pedindo como favor, em detrimento de Paulo, que o mandasse vir a Jerusalém, armando eles cilada para o matarem na estrada.

⁴ Festo, porém, respondeu achar-se Paulo detido em Cesaréia; e que ele mesmo, muito em breve, partiria para lá.

⁵ Portanto, disse ele, os que dentre vós estiverem habilitados que desçam comigo;

lojodoama. Feli a quilima. —Inaja lä waiquiwä —a cuma—. Fei däjä a çojamö da balöo. Obi, ya yabäcoimi ja, bäfä nacamaö ço weicätä —a cuma.

²⁶ Abinaja Feli a bufi çai cuma. “Pablo ya jujeblabä, camiyä nija blada bä äfa wäyöo jätöo weicätä”, a bufi fa cunö, showadi a nacadima, cäcöbö ä wayobä.

²⁷ Öjö ma cui, lasha bolacabö cäcöbö fa falönö, shomi jamö bada bänö Feli a shömöa fa nomöjölöjenö, öjamö Bösio Fedo a lämabou nomöjöomaje. ¿Öjö tawä? Shomi jamö Feli a juu lä bufiöle däjä, judio bä bufi nia fa doblamabonö, täbä fe lä lamaö wejei yafi jamö Pablo a daa showadaquefälöma.

Atos 25

Pablo a noshi lä umlaono wei tä ä

¹ Sesalea jamö Fedo a bada läo nomöjöobä a fa waloicunö, 3 tä mö didi fa cublalunö, Jelusale jamö a alayofälöma.

² Öjamö, nofi bäyäalewä blowäjäwä bä ma cuinö, judio bada bä ma cuinö, cama nija Pablo a wäfa jole wäyämaje. Bä ä fe blacäjoma,

³ Fedo nija bä bayeliblamobä. Jelusale jamö Pablo a shömaö bufimaje. A juimaö däjä a nofi nia fa lämajenö, a nia shäo showadaomaje.

⁴ Abinaja Fedo a cuma. —Sesalea jamö Pablo a fe labodayouje. Camiyä ma cui öjamö ya nia juu jaödaofälöo.

⁵ ¿Öjö tawä? —a cuma—. Camiyä nija bada wamacö nocao showadaobä. Öjamö cama sho bamacö bluca cuobä jamö, a

e, havendo contra este homem qualquer crime, acusem-no.

⁶ E, não se demorando entre eles mais de oito ou dez dias, desceu para Cesaréia; e, no dia seguinte, assentando-se no tribunal, ordenou que Paulo fosse trazido.

⁷ Comparecendo este, rodearam-no os judeus que haviam descido de Jerusalém, trazendo muitas e graves acusações contra ele, as quais, entretanto, não podiam provar.

⁸ Paulo, porém, defendendo-se, proferiu as seguintes palavras: Nenhum pecado cometi contra a lei dos judeus, nem contra o templo, nem contra César.

⁹ Então, Festo, querendo assegurar o apoio dos judeus, respondeu a Paulo: Queres tu subir a Jerusalém e ser ali julgado por mim a respeito destas coisas?

¹⁰ Disse-lhe Paulo: Estou perante o tribunal de César, onde convém seja eu julgado; nenhum agravo pratiquei contra os judeus, como tu muito bem sabes.

¹¹ Caso, pois, tenha eu praticado algum mal ou crime digno de morte, estou pronto

doblou lä mlaono wei wama tä äfa wäyäbä —Fedö a cuma.

⁶Öjö bā nija a nö fa dedejedalunö, jai 8, cuwi jai 10 a fe didi fa cublalunö, Sesalea jamö a aa çölayofälöma. Öjö tä fena ja, bada bänö täbä showadi lä jömaö wejei jamö, a döcäquema. Öjö däjä, Pablo a nacamaö bufima.

⁷Öjamö Pablo a fa waloicunö, Jelusaleteli bā judio lä cuinö a wäfa nia fa tajenö, bā ublaa fe fayoblaliyoma, öjamö bā lä nocaono wei bā lä cuinö. A wäfa dobroimi fe balojowä ma wäyänö wejei ma cui, a doblono lä mlai, öjö bada a lä cui nija etä dablamaö doblonomije.

⁸Pablo a nofi báyäo ja, abinaja a cuma. —Judio yamacönö yama tä ä lä tabou wei, ya tä ä nö waiblanomi. Yai Bada ya yafi nö çai waiblanomi. Lomateli Sesa a bada ma cui, ya wäfa çai wayoanomi. Wale äfa lä wäyäfajei, ya tä daimi —a Pablo cuma.

⁹Öjö ma cui, Fedonö judio bā bufi doblamabou bufi fa doblaonö, abinaja a cuma. —Jelusale jamö çwa juu ojodaa cule? Öjamö camiyänö ya bā ä bluca fa jililänö ya bā ä bejedi möbä —a cuma ma cui,

¹⁰Pablo a wä lämoma. —Mlaicätä. Wa bā dobroimi jömabä, Lomateli Sesa a bada lä cuinö, eja wa li tamabou waiquia lä cule. Judio bā nija ya doblou lä mlaono wei tä cuami waiquiwä. Wa tä daö malä waiquile.

¹¹Ya doblou mlao fa cunoja, ya shämobä ya tä tabou fa cunoja, ya noshi nö

para morrer; se, pelo contrário, não são verdadeiras as coisas de que me acusam, ninguém, para lhes ser agradável, pode entregar-me a eles. Apelo para César.

12 Então, Festo, tendo falado com o conselho, respondeu: Para César apelaste, para César irás.

Festo expõe a Agripa o caso de Paulo

13 Passados alguns dias, o rei Agripa e Berenice chegaram a Cesaréia a fim de saudar a Festo.

14 Como se demorassem ali alguns dias, Festo expôs ao rei o caso de Paulo, dizendo: Félix deixou aqui preso certo homem,

15 a respeito de quem os principais sacerdotes e os anciãos dos judeus apresentaram queixa, estando eu em Jerusalém, pedindo que o condenasse.

16 A eles respondi que não é costume dos romanos condenar quem quer que seja, sem que o acusado tenha presentes os seus acusadores e possa defender-se da acusação.

17 De sorte que, chegando eles aqui juntos, sem nenhuma demora, no dia seguinte,

umlaobö mlai. Öjö ma cui wale ʔa lä wäyää wejei bä bejedimi ja, cama bä nija ya nia jöböamoimi. Sesa a bada lä cui nija wale da shömölö, öjö lä. Öjönö wale ʔ yai shino jiliabä —a Pablo cuma.

12 Öjö däjä, Fedonö bä bada lä yädämabono wei bä sho, bä ʔ wayou fa balöönö, abinaja Pablo a nowa tama. —Jao. Sesa nijamö wa jowa juu bufi doblao waiquiwä. Öjö nijamö wa jubä, öjö lä. Acliba a badanö Pablo a nia jiliaö lä nomöjöono wei tä ʔ

13 Tä nö fa dedeblalunö, Sesalea jamö Fedo a bada läo dude yalo, bada tä Acliba sho, bä suwäbö Belenise sho, a fe waloböma.

14 Öjö nija cäcöbö fa yanöcöicunö, Fedonö bada tä yömölama. Pablo a wäfa dobloimi lä wäyāno wejei tä ʔ bluca wäyāma. Abinaja a cuma. —Bada tä Felinö a fe lao lä daqueno wei, eja a showaa lä cule.

15 Jelusale jamö ya lä cuono wei däjä, nofi bāyālewä bä blowäjāwä ma cuinö, judio bä bada ma cuinö, öjö bānö a wäfa wäyāmaje. Ya dobloimi jömabä bä ʔ fama, ya nö bleamabä.

16 Ya wə juo ja, abinaja ya bä nowa tama. “Inaja Lomateli yamacö cuaaö daomi. A wäfa lä tamou wei sho, a wäfa lä taö wejei bä sho, bä ʔ bluca jiliayou showao mlao däjä, yama bä nö bleamaimi. A wäfa lä taö wejei ya bä ʔ fa jililänö, a nofi lä bāyāo wei ya wə çai jilia mö fa fedulänö, ya wə shino faö cadidiobä”, ya bä nowa tama.

17 Öjö cudeenö, eja bä bluca lä waloqueno wei däjä, ya yanöcöonomi —a cuma—. Öjö tä fena ja showawä, bada bāmacönö

assentando-me no tribunal, determinei fosse trazido o homem;

¹⁸ e, levantando-se os acusadores, nenhum delito referiram dos crimes de que eu suspeitava.

¹⁹ Traziam contra ele algumas questões referentes à sua própria religião e particularmente a certo morto, chamado Jesus, que Paulo afirmava estar vivo.

²⁰ Estando eu perplexo quanto ao modo de investigar estas coisas, perguntei-lhe se queria ir a Jerusalém para ser ali julgado a respeito disso.

²¹ Mas, havendo Paulo apelado para que ficasse em custódia para o julgamento de César, ordenei que o acusado continuasse detido até que eu o enviasse a César.

²² Então, Agripa disse a Festo: Eu também gostaria de ouvir este homem. Amanhã, respondeu ele, o ouvirás.

Festo, de novo, fala a Agripa

²³ De fato, no dia seguinte, vindo Agripa e Berenice, com grande pompa, tendo eles entrado na audiência juntamente com oficiais superiores e homens eminentes da cidade, Paulo foi trazido por ordem de Festo.

bäma täbä showadi lä jömaö wei jamö ya fa döcäicunö, Pablo ya nacamaö bufima.

¹⁸A wäfa lä tano wejei bä fa ublaicunö, öjö bä anö ya bufi wedinajamoma. “A wäfa yai dobroimi tabeje daanö”, ya bufi ma cuno wei ma cui,

¹⁹cama judio bä nö badabö tä a ja bä bäyäblayou buoma. Judio a wäfa Jesús lä cule a wäfa wayoaöje ja, bä äfa çai tayoma. Öjö a jowa ma nomalayono wei ma cui, Pablonö a wäfa demi jocädou tama.

²⁰Ya tä bejedi yai dablabä tä cuo fa mlacunö, ya bufi wedinajamolayoma. Pablo ya wälima. “Jelusale jamö wa bejedi yai dablambö, çwa juu ojodaa cule?”, ya nowa tama ma cui,

²¹eja a cua showalanö, bada tä Sesa nija a wä jilimamou bufi doblaoma. Öjö cudeenö, Sesa nija ya bälaö showao mlao däjä, eja a fe labou showaobeje, sodado ya bä nosiemama —Fedo a cuma.

²²Fedo nija abinaja bada tä Acliba a cuma. —Camiyänö ma cui, öjö ya wä jiliaö bufi doblao mö fedua lä cule. —Jaç. Fena ja wa wä jiliaö wä —Fedonö a nowa tama.

²³Öjö cudeenö, öjö tä fena ja, bada bä yododabä jamö Acliba, Belenise sho cäcöbö waloquema. Täbä nofi doambö, showadi täbä bada yafii lä culenaja, cäcöbö yafia culayoma. Sodado bä nija bä bada lä läblai bä ma cui, öjamö bä bada lä cule bä ma cui, öjö bä çai bluca fabölayoma. Öjö däjä Fedo a wä fa fanö, Pablo a icumaquemaje.

²⁴ Então, disse Festo: Rei Agripa e todos vós que estais presentes conosco, vedes este homem, por causa de quem toda a multidão dos judeus recorreu a mim tanto em Jerusalém como aqui, clamando que não convinha que ele vivesse mais.

²⁵ Porém eu achei que ele nada praticara passível de morte; entretanto, tendo ele apelado para o imperador, resolvi mandá-lo ao imperador.

²⁶ Contudo, a respeito dele, nada tenho de positivo que escreva ao soberano; por isso, eu o trouxe à vossa presença e, mormente, à tua, ó rei Agripa, para que, feita a argüição, tenha eu alguma coisa que escrever;

²⁷ porque não me parece razoável remeter um preso sem mencionar, ao mesmo tempo, as acusações que militam contra ele.

Atos 26

Paulo discursa perante o rei Agripa

¹ A seguir, Agripa, dirigindo-se a Paulo, disse: É permitido que uses da palavra em tua defesa. Então, Paulo, estendendo a mão, passou a defender-se nestes termos:

² Tenho-me por feliz, ó rei Agripa, pelo privilégio de, hoje, na tua presença, poder produzir a minha defesa de todas as acusações feitas contra mim pelos judeus;

²⁴Fedo a wə falayoma. —Bada tä Acliba. Cafä bluca wamacö lä cule. Fei wama a dablaö lä cule. Judio bluca bä lä bälöblai bänö camiyä nija a shämaö lä bufino wejei a. Jelusale jamö ma cui, eja ma cui, a nomabä bä ą shi bluca dolayoma.

²⁵Öjö ma cui, ya ma wəlıno wei ma cui, a shämobä ya etä dablanomi. Lomateli bada a yai lä cui nija a wə jilimamobä a wə fama yalo, öjamö ya shömabä ya bufi shaliliblaliyoma.

²⁶Öjö ma cui, bada nija ya si oniblabä tä cuami. Pablo ya wəfa wäyabä ya tä taboimi. Ya tä taboimi cudeenö, cafä wamacö nija ya icuamaö lä cule, cafä wamacönö wama a wə jiliabä. Acliba, cafänö wa wə yai jiliabä, bada wa lä cuinö. Bäma a wə fa jilianö, Lomateli bada tä Sesa nija ya çai oni shömabä.

²⁷Ya fe lä labole a doblou lä mlaono wei ya etä oni shömaö mlalanö, bada nija ya shömaö dicoo ja, tä nö doblobimi —a cuma.

Atos 26

Bada tä Acliba nija Pablo a nofi lä bəyāono wei
tä ą

¹Öjö dājä, Pablo nija abinaja bada tä Acliba a cuma. —Bei. Cafä wa wə fabä. Inaja bada tä fa cunö, Pablo a nofi bəyāo ja a fa ubladalunö, imicö cudaliyoma.

²—Bei. Bada tä Acliba. Judio bänö wale ąfa bluca lä wäyāo wejei tä ja, cafä nija ya wə nia fei dājä wawādo. Ya nofi bəyāobä, cafä wa yai lä cui nija ya wə faö bufi doblaa lä cule,

³ mormente porque és versado em todos os costumes e questões que há entre os judeus; por isso, eu te peço que me ouças com paciência.

⁴ Quanto à minha vida, desde a mocidade, como decorreu desde o princípio entre o meu povo e em Jerusalém, todos os judeus a conhecem;

⁵ pois, na verdade, eu era conhecido deles desde o princípio, se assim o quiserem testemunhar, porque vivi fariseu conforme a seita mais severa da nossa religião.

⁶ E, agora, estou sendo julgado por causa da esperança da promessa que por Deus foi feita a nossos pais,

⁷ a qual as nossas doze tribos, servindo a Deus fervorosamente de noite e de dia, almejam alcançar; é no tocante a esta esperança, ó rei, que eu sou acusado pelos judeus.

⁸ Por que se julga incrível entre vós que Deus ressuscite os mortos?

³ judio showadi yamacö lä cuaaö wei, cafänö wa tä yai daö cudeenö. Showadi yamacö ʔ lä läablalou wei wa tä çai daö. Öjö cudeenö dodijidawä wale ʔ da jililä.

⁴ ʔÖjö tawä? —Pablo a cuma—. Iba tä ulifi jamö ma cui, Jelusale jamö ma cui, judio bä sho yamacö bluca fa yawälönö, ya showadi lä cuaano wei judio bluca bänö tä daöje.

⁵ Faliseo bä nija ya yädäblaliyoma, judio yamacö nö badabö tä ʔ nofi lä yaibolajei bä bada lä cui nija. Yai Bada nija bä cadidou bufi lä doblao weinaja, ya cuaaö mö lä feduo wei, tä çai daöje. Yedu ja ma cui, tä daö showaomaje. Bä ʔ faö ojode ja, wale ʔfa nia bejedi taöje.

⁶ Camiyä yamacö nö badabö nija, Yai Bada tä ʔ nö wäo lä balöono wei ya tä ʔ nofi mölabou yalo, wale ʔfa dobloimi wäyäöje. Öjö tä nowa ja cafä nija wale ʔcama ublamabou lä culajei.

⁷ Yai Bada a wä nö wäo lä balöono wei, yama tä ʔ nofi mölabou —a cuma—. Jacobo bä ijilubö 12 yama ecö nodiwä yamacö lä cuinö, yama tä ʔ nofi mölabolanö, didi däjä ma cui, jalu däjä ma cui, yamacö nö bayeli malä nacaodii wei. Öjö ya tä ʔ nofi mölabou yalo, fei bä judio showawä lä cuinö wale ʔfa dobloimi wäyäöje. ʔÖjö tawä, Bada tä?

⁸ Ya tä ʔ nofi mölabobä lä! 'Judio wamacö. ʔWedi tä tabä cafä wamacö ma cuinö, Yai Bada tänö bä demi jocädamaö lä ço wei, wama tä ʔ bejedi nia bufiimi majöwä dicoo?

- ⁹ Na verdade, a mim me parecia que muitas coisas devia eu praticar contra o nome de Jesus, o Nazareno;
- ¹⁰ e assim procedi em Jerusalém. Havendo eu recebido autorização dos principais sacerdotes, encerrei muitos dos santos nas prisões; e contra estes dava o meu voto, quando os matavam.
- ¹¹ Muitas vezes, os castiguei por todas as sinagogas, obrigando-os até a blasfemar. E, demasiadamente enfurecido contra eles, mesmo por cidades estranhas os perseguia.
- ¹² Com estes intuitos, parti para Damasco, levando autorização dos principais sacerdotes e por eles comissionado.
- ¹³ Ao meio-dia, ó rei, indo eu caminho fora, vi uma luz no céu, mais resplandecente que o sol, que brilhou ao redor de mim e dos que iam comigo.
- ¹⁴ E, caindo todos nós por terra, ouvi uma voz que me falava em língua hebraica:
- ⁹ Camiyä ma cui, Nasaleteli Jesús ya wä jiliaö nofi fa wälibonö, ya bufi jaba lämou dodijioma —a cuma—. Ya lämobä ya bufi fa shalilionö, bluca ya shomiablaloma.
- ¹⁰ Jelusale jamö cama ya ebä nö bleamama. Nofi bäyälewä blowäjäwä bä lä cuinö tä tamaö fa bufijenö, täbä fe lä lamaö wejei yafi jamö, Yai Bada bluca ya ebä fe lamaboma. Öjö bädawä mlai, bä lä shäblamano wejei bä nija, ya wä çai yädäo dicooma.
- ¹¹ Judio bä yododabä yafi bä jamö, bluca ya bä nö bleamaö cuaama. Jesucristo a nofi lä mölabono wejei ya tä joyamaö bufii ja, ya wä fe blacäjoma. Ya jushuo fa dodijionö, shomiteli bä shabonobö jamö ma cui, ya bä nö blajawä bleamaö cuaaö fe yadioma —Pablo a cuma.
Jesucristo nija a bufi lä cuqueno wei cama Pablo a wäfa wäyämamou majöa
- ¹² Pablo a wä faö showai ja, abinaja a cuma. —Inaja tä fa cuonö, nofi bäyälewä blowäjäwä bä lä cuinö wale fa shömölöjenö, öjö bä anö, Damaco jamö ya alayoma.
- ¹³ Ya jufälöö däjä, motoca a yöloloblaliyoma. ¿Öjö tawä, bada tä? Öjö däjä, camiyä ya ma cui nija, ya bä çai lä juno wei bä ma cui nija, fedu jamö culanö tä shii fa bädalunö, tä shii bada wacacadalioma. ¿Öjö tawä? Motoca a mömou shii dowäjäwä ma cui, öjö tä shii mömou yai dowäjäo fe balojooma.
- ¹⁴ Yamacö bluca fa wäcäcälalunö, yamacö jilao däjä, judio yamacö cäficö a ja ya wä jililema. Abinaja a cuma. “Saulo, Saulo.

Saulo, Saulo, por que me persegues? Dura coisa é recalcitrare contra os aguilhões.

15 Então, eu perguntei: Quem és tu, SENHOR? Ao que o SENHOR respondeu: Eu sou Jesus, a quem tu persegues.

16 Mas levanta-te e firma-te sobre teus pés, porque por isto te apareci, para te constituir ministro e testemunha, tanto das coisas em que me viste como daquelas pelas quais te aparecerei ainda,

17 livrando-te do povo e dos gentios, para os quais eu te envio,

18 para lhes abrires os olhos e os converteres das trevas para a luz e da potestade de Satanás para Deus, a fim de que recebam eles remissão de pecados e herança entre os que são santificados pela fé em mim.

19 Pelo que, ó rei Agripa, não fui desobediente à visão celestial,

20 mas anunciei primeiramente aos de Damasco e em Jerusalém, por toda a região da Judéia, e aos gentios, que se arrependessem e se convertessem a Deus,

¿Wedi tä tabä wale nö li bleaamaö dicoa cule? Camiyä nija wa ishoun dicoo ja, cafä wa nia famii ayao”, wale nowa tama.

15'Abinaja ya cuma. “Bada tä. ¿Wedi bei wa jowa?” ya cuma. Öjö däjä, Bada a wä juoma. “Jesús cä ya, wale nö lä bleaamale.

16A da ublaicu. Bäfä shömabä, cafä nija ya dablamou lä cule. Wale ą juabä bäfä yailema, wale ąfa wäyäo cuaabä. Fei däjä ya lä dablamole ma cui, cafä nija ya nia obi lä dablamou wei ma cui, öjö wa tä ą bluca wäyäbä.

17Judio bä nija bäfä nowamaö wä. Shomi jamö bäfä nia lä shömaö wei jamö ma cui, öjö bä ma cui nija bäfä nowamaö showao wä, judio bä lä mlai bä nija.

18Wa bä bufi möblamabä bäfä nia shömaö, bä mö jamoliblobä. Tä mö lä didi wei jamö bä ma cule ma cui, tä shji lä wacacai jamö bä mö shino yaiblou nomöjööbä. Fecula bada tänö bä ma lojodobou däjä, öjö tä fa dacöjenö, camiyä Yai Bada nija bä mö cublou nomöjööbä. Bä doblou lä mlai tä bluca ma cule, tä nowa mladobä. Camiyä wale nofi lä mölabou wejei tänö, iba bä lä yaile bä nija bä yädäblobä”, camiyä nija Bada tä cuma. ¿Öjö tawä? —Pablo a cuma.

Jesucristo a wä lä juano wei tä ą

19Pablo a wä faö showaoma. —Bada tä, Acliba. Öjö cudeenö fedu jamö culanö, camiyä nija Jesús a lä bädaleyoluno wei ya wä fa jililänö, ya wä jua showadalema.

20Damacoteli ya bä yömölaö balöoma. Öjö däjä Jelusale jamö ya bä yömölaö nomöjööma. Öjö däjä, Judea jamö bä lä bälöblai bä nija ya tä ą wäyäo fa cuanö,

praticando obras dignas de arrependimento.

21 Por causa disto, alguns judeus me prenderam, estando eu no templo, e tentaram matar-me.

22 Mas, alcançando socorro de Deus, permaneço até ao dia de hoje, dando testemunho, tanto a pequenos como a grandes, nada dizendo, senão o que os profetas e Moisés disseram haver de acontecer,

23 isto é, que o Cristo devia padecer e, sendo o primeiro da ressurreição dos mortos, anunciaria a luz ao povo e aos gentios.

Paulo é interrompido por Festo

24 Dizendo ele estas coisas em sua defesa, Festo o interrompeu em alta voz: Estás

judio bä lä mlai ya bä çai yömölaö majöoma. Abinaja ya bä nowa tama. “Wälidiwä tä ja wamacö bufi fa lädalunö, Yai Bada nijamö bä mö da yaiblalu. Wa bejedimou dablamobä, bä yai da dodija”, ya bä nowa tama.

21Öjö tä nowa ja, Yai Bada etä yafi jamö ya cuo däjä, judio bänö wale juwälemaje. Wale shäö bufi fa doblaojenö, wale nabä quequemaje.

22Öjö ma cui, Yai Bada nija ya fa bayeliblamonö, ya li bayeliblamou showaa lä cule. 'Öjö cudeenö, bada bä ma cui nija, bada bä lä mlai bä ma cui nija, ya tä ʔafa wäyäö showalanö eja ya ublaa —a cuma—. Ya tä ʔ lä wäyäö wei tä ʔ shomimi. Yai Bada a wāno wäyālewä bä ma cuinö, Moisesi a ma cuinö, öjö bänö tä ʔafa wäyäöje ja, tä nia jowa lä cublono wei tä ʔacumö wawäblaliyoma. Öjö ya tä ʔ li wäyäö shalilou.

23Yai Bada tänö a shömabä a lä yaileno wei a wāfa wäyäö balöoje ja, a nö nia jowa bleaamamaje. A fa shäblamonö, ʔalimi a nia demi jocädou çoma. ¿Öjö tawä? Ai bä ʔalimiblou balöa mlai ja, cama a nia shino demi jocädou balöoma. A demi jocädou lä çono wei tänö, Yai Bada tä shi ʔafa nia wäyämou blaucoma, judio bä ma cui, judio bä lä mlai bä ma cui, bä bufi bluca jaducublobä —a cuma.

Jesucristo nija Acliba a bada bufiblamaö lä bufino wei tä ʔ

24Inaja Pablo a nofi bāyāo showai ja, Fedo a wā ʔcali falayoma. —¿Pablo, wa shi

louco, Paulo! As muitas letras te fazem delirar!

25 Paulo, porém, respondeu: Não estou louco, ó excelentíssimo Festo! Pelo contrário, digo palavras de verdade e de bom senso.

26 Porque tudo isto é do conhecimento do rei, a quem me dirijo com franqueza, pois estou persuadido de que nenhuma destas coisas lhe é oculta; porquanto nada se passou em algum lugar escondido.

27 Acreditas, ó rei Agripa, nos profetas? Bem sei que acreditas.

28 Então, Agripa se dirigiu a Paulo e disse: Por pouco me persuades a me fazer cristão.

29 Paulo respondeu: Assim Deus permitisse que, por pouco ou por muito, não apenas tu, ó rei, porém todos os que hoje me ouvem se tornassem tais qual eu sou, exceto estas cadeias.

Paulo teria sido solto, se não tivesse apelado para César

30 A essa altura, levantou-se o rei, e também o governador, e Berenice, bem como os que estavam assentados com eles;

wałii! Oni wa sibä showadi mödii ja, wa shi walışou.

25Öjö ma cui, abinaja Pablo a cuma. —Ma, ya shi çai walışimi. Cafä bada wa bälöa lä dodijile wa nija, bejedi ya tä ą wäyää lä cule.

26Ya tä ą lä wäyäle, bada tä Aclibanö tä ą bluca daö waiquiwä yalo, cama nija ya wä wawädoablalou. Tä bluca lä cublaliyono wei tä nofi mojudubobä ami. Tä joyaono malä mlai.

27Bada tä, Acliba. Yai Bada a wano wäyälöwä bänö tä ą lä oniblaleno wejei, çwa tä ą bejedi bufii culawä? Wa tä ą bejedi lä bufii wei, bäfä daö waiquiwä — Pablo a cuma.

28Pablo nija abinaja Acliba a cuma. —Cafä wa wano Jesucristo ya e cuobä, çwale nia tablamaö showadao daanö?

29Öjö däjä, abinaja Pablonö a nowa tama. —Fei däjä showao ma cui, obi ma cui, öjö tä nö doblaobö wei. Cafä bädawä mlai, wamale ą lä jilile wamacö bluca ma cui, Yai Bada nija cafä bamacö bayelimaö, camiyä ya lä culenaja wamacö cublou mö feduobä. çÖjö tawä? Ya çcama lä culenaja mlai, Jesucristo ya lä bufiblalenaja wamacö çai cuo mö feduobä —Pablonö a nowa tama.

30Öjö däjä, bada tä Acliba a ubladou fa balölonö, Fedo a bada ma cui, Belenise a ma cui, ai bä loo mö lä feduono wei bä ma cui, öjö bä bluca fa ublaolalunö,

³¹ e, havendo-se retirado, falavam uns com os outros, dizendo: Este homem nada tem feito passível de morte ou de prisão.

³² Então, Agripa se dirigiu a Festo e disse: Este homem bem podia ser solto, se não tivesse apelado para César.

Atos 27

Paulo enviado para a Itália

¹ Quando foi decidido que navegássemos para a Itália, entregaram Paulo e alguns outros presos a um centurião chamado Júlio, da Coorte Imperial.

² Embarcando num navio adramitino, que estava de partida para costear a Ásia, fizemo-nos ao mar, indo conosco Aristarco, macedônio de Tessalônica.

³ No dia seguinte, chegamos a Sidom, e Júlio, tratando Paulo com humanidade, permitiu-lhe ir ver os amigos e obter assistência.

³¹bä faa çolayofälöma. Bä faa fa çolufälönö, abinaja bä nowa tayoma. — Fei a fe lä labole a shämobä tä cuami waiquiwä. A fe labobä ma cui tä cuami — bä nowa tayoma.

³²Fedo nija abinaja Acliba a cuma. — Shädayai. Sesa nija a wä jïliamobä a wä faö mlao fa cunoja, a nö jujeblamo showadalayobö wei —a cuma.

Atos 27

Loma jamö Pablo a lä bälano wejei tä a

¹Sesa nija Pablo a wä jïliamobä, Loma jamö yamalecö nia shömamaje, Italia tä ulifi jamö. Öjamö yamalecö shömabeje bada a bufi shaliliblou däjä, sodado 100 bä çai lä cuono wei a nija a wä fama, Julio a bada nija. Cama 100 bä çai lä cuono wei bä lä cui, bada tä Aucuto ebä afa sodado jilabomaje. Pablo a ma cui, ai bä fe lao mö lä feduono wei bä ma cui, öjö bada tä Julio nija bä bluca bälauemaje, camanö bä çai caläfälöbä.

²Öjö tawä? Adamidioteli bä canawäbö bada jamö, yamacö bluca fa döcäcäobalunö, yamacö befi çai caläa showalayoma. Öjö a canawä jamö bä lä juno wei bä lä cui, Asia tä ulifi jamö, modu u casö jamö bä lä bälöjoi bä nijamö, bä nia washölöblou cuaafälöma. Camiyä yamacö nija, Desalonicateli Alidaco a nocalayoma, Masedonia tä ulifi jamö a lä bälöle a lä cui.

³Öjö tä fena ja, Sidonoteli bä lä bälöle jamö yamacö fa waloicunö, yamacö befi çai cadöquema. Julio a bada lä cuinö, Pablo a nofi ojobaboma yalo a washölöo

⁴ Partindo dali, navegamos sob a proteção de Chipre, por serem contrários os ventos;

⁵ e, tendo atravessado o mar ao longo da Cilícia e Panfília, chegamos a Mirra, na Lícia.

⁶ Achando ali o centurião um navio de Alexandria, que estava de partida para a Itália, nele nos fez embarcar.

⁷ Navegando vagorosamente muitos dias e tendo chegado com dificuldade defronte de Cnido, não nos sendo permitido prosseguir, por causa do vento contrário, navegamos sob a proteção de Creta, na altura de Salmona.

⁸ Costeando-a, penosamente, chegamos a um lugar chamado Bons Portos, perto do qual estava a cidade de Laséia.

Os perigos da viagem

⁹ Depois de muito tempo, tendo-se tornado a navegação perigosa, e já passado o tempo do Dia do Jejum, admoestava-os Paulo,

wasönomi. Cama nofi ebä fe walobä, a washölömaquema, cama bä nija a bayeliblamofälöbä.

⁴Yamacö befi çai caläa fa çölöfälönö, wadoli a badanö yamalecö mini doblamanomi yalo, Shible tä ulifi lä jöcole ai tä mashi jamö, yamacö befi çai jaloquefälöma, tä wadoli cua lä mlai jamö.

⁵Silisia tä ulifi ma cui, Baçilia tä ulifi ma cui, öjö yama tä ulifi fa jayucufälönö, Lisia jamö yamacö waloquema, Milateli bä lä bälöle bä nijamö.

⁶Öjamö sodado 100 bä çai lä cuono wei a lä cuinö, Alejadiateli bä canawäbö bada çä dalalema. Öjö a ja, Italia jamö ai bä befi çai nia caläo fa showadaonö, öjö bä nija yamalecö döçäa çocamaquema.

⁷Tä wadolimou dicoo ja, obisi yamacö befi çai calädii däjä, tä nö dedelayoma. Yaçumö Nido tä ulifi jamö yamacö ajedea fe yadialiyoma ma cui, öjamö wadolinö yamalecö doblamaimi majöa ja, shomi jamö yamacö culayoma. Cleda tä ulifi lä jöcole ai tä mashi jamö, tä wadolimou lä mlai jamö, yamacö befi çai watolayofälöma, Samono tä ajede jamö.

⁸Öjamö Cleda tä ulifi casö jamö, yamacö befi çai lä watoafälöno wei jamö, yamacö doblou jaödaonomi. Yaçumö u lä ononoi jamö yamacö befi çai waloquema, Laseateli bä bälöa lä ajedele jamö.

⁹Yamacö befi çai caläo nö dedeaö waiquioma yalo, maa a nö lä wadoli wei a nia quei fa çonö, modu u jaba wayuama. Öjö tawä? Bä iyaö wasöolanö, judio

¹⁰ dizendo-lhes: Senhores, vejo que a viagem vai ser trabalhosa, com dano e muito prejuízo, não só da carga e do navio, mas também da nossa vida.

¹¹ Mas o centurião dava mais crédito ao piloto e ao mestre do navio do que ao que Paulo dizia.

¹² Não sendo o porto próprio para invernar, a maioria deles era de opinião que partissem dali, para ver se podiam chegar a Fenice e aí passar o inverno, visto ser um porto de Creta, o qual olhava para o nordeste e para o sudeste.

¹³ Soprando brandamente o vento sul, e pensando eles ter alcançado o que desejavam, levantaram âncora e foram costeando mais de perto a ilha de Creta.

showadi bä lä çocamou wei tä çai jayublou waiquilyoma. Öjö cudeenö Pablonö bä wasöö ja,

¹⁰abinaja a cuma. —Iba wamacö. Bamacö caläo fe yadio dicoo ja, bejedi lä bamacö nö nia bleaaö. Ya tä wayu daö waiquiwä. Bamacö nia befi çai bluca löblou. Madofi bä nia caläblou. Canawä a nia shäblou. Camiyä bamacö mishi nia duoblou —bä nowa tama.

¹¹Öjö ma cui, sodado 100 bä çai lä cuono wei a lä cuinö, Pablo a wä jilianomi. Canawä a lä cadidamaö wei a ma cui, cama e canawä lä cuono wei a ma cui, öjö cäcöbö a shino yai jiliaö dicooma.

¹²Abinaja bä bufi bluca cuma. “Maa däjä, eja bäma a canawä nia çabou dobroimi. Cleda jamö bamacö juu wabäo da showadao, Feniseteli bä lä bälöle jamö, tä wadolimou lä mlai jamö. Maa däjä öjamö bamacö shino yai yanöcöobä, showadi bä canawä lä çablaö wejei jamö”, bä bufi cuma. Einaja bä bufi bluca cuu ja, bä juu fe yadioma.

¹³Motoca a cuaaö lä mlai tä mashi jamö, juliliwä tä wai fa yaläimanö, “Fei däjä waiquiwä dao”, bä bufi cudaliyoma. Öjö däjä, canawä a caläo mlaobä, tä jude lä çabono wejei tä fa çoläjenö, yamacö befi çai caläa çolayofälöma. Dodijidawä yamacö befi çai caläfälöbä, Cleda tä ulifi casö jamö yamacö befi çai watoafälöma ma cui,

14 Entretanto, não muito depois, desencadeou-se, do lado da ilha, um tufão de vento, chamado Euroaquilão;

15 e, sendo o navio arrastado com violência, sem poder resistir ao vento, cessamos a manobra e nos fomos deixando levar.

16 Passando sob a proteção de uma ilhota chamada Cauda, a custo conseguimos recolher o bote;

17 e, levantando este, usaram de todos os meios para cingir o navio, e, temendo que dessem na Sirte, arriaram os aparelhos, e foram ao léu.

18 Açoitados severamente pela tormenta, no dia seguinte, já aliviavam o navio.

19 E, ao terceiro dia, nós mesmos, com as próprias mãos, lançamos ao mar a armação do navio.

14yamacö blajaö showao mlao däjä, ulifi jamö wadoli a bada cuaaimama.

15Modu u ʘeshi jamö, wadolinö canawä a icali jilulaö fa dicoonö, yamacö casöblou doblou fa mlacunö, yacumö tä yacolemaö jujebalijomaje. Wadoli anö yamalecö befi çai jilulua bälefälöma.

16Öjö däjä, Cauda tä ulifi wai lä jöcole ai tä mashi jamö, wadoli a ja yamacö nofi fa bäyälönö, tä wiisibö dodijidablou çolayoma. Yamacö nö wälojaö fe fa yadionö, canawä yama a wai shaibou lä yädäono wei, yama a ocaa lojodobalema.

17Öjö a wai canawä fa maquebalöjenö, yamacö befi çai lä caläno wei, a canawä colo ocaa nomöjökemaje, bada nata badanö. Öjö däjä, mlaca mlaca a cuobä jamö bä befi çai jao fa quilinö, camishi bä bada lä lelemabono wejei bä jayulalemaje, bä befi çai jilulamofälöbä bä showadi lä lelemabou wejei bä lä cui. Inaja bä fa cuanö, yamacö befi çai cadidobä tä cuo fa mlacunö, u bada lä shäyä shäyämou wei unö, yamacö befi çai jilulaö buofälöma.

18Öjö tä fena ja, wadoli a badanö yamacö befi çai shäyäjaö showawä ja, bä madofi lä didibono wejei ai bä queamabalemaje, jelejewä yamacö befi çai caläo fe yadiobä.

19Öjö tä fena ja, yamacö nö bleaö showao däjä, camishi bada bä showadi lä lelemabou wejei ai bä ma cui, canawä a cadidamabeje ai bä madofi ma cui, öjö bä quea nomöjöamabalemaje.

20 E, não aparecendo, havia já alguns dias, nem sol nem estrelas, caindo sobre nós grande tempestade, dissipou-se, afinal, toda a esperança de salvamento.

21 Havendo todos estado muito tempo sem comer, Paulo, pondo-se em pé no meio deles, disse: Senhores, na verdade, era preciso terem-me atendido e não partir de Creta, para evitar este dano e perda.

22 Mas, já agora, vos aconselho bom ânimo, porque nenhuma vida se perderá de entre vós, mas somente o navio.

23 Porque, esta mesma noite, um anjo de Deus, de quem eu sou e a quem sirvo, esteve comigo,

24 dizendo: Paulo, não temas! É preciso que compareças perante César, e eis que Deus, por sua graça, te deu todos quantos navegam contigo.

25 Portanto, senhores, tende bom ânimo! Pois eu confio em Deus que sucederá do modo por que me foi dito.

20 Motoca a ma cui, shidicali bä ma cui, bä dablamos mlai ja tä nö fa dedelönö, maa a nö lä wadoli wei a quei nö quiliaö fa showadabalunö, yamacö bufi yacumö jaluama. “Fei däjä bamacö nia bayeliblamoimi”, yamacö bufi cudou dodijilayoma.

21 Yamacö iyaö mlai ja yamacö nö dedeaö waiquioma yalo, Pablo a wä fabä a möamoblaliyoma. —Iba wamacö. Cleda jamö bamacö da wasöblei däjä, wamale a juaö fa cunoja, tä nö doblaobö wei. Öjamö bamacö jocäo mlao fa cunoja, bamacö nö bleaabö mlai. Madofi bäma bä nö bluca tabou showaobö wei. Demi bamacö nö cuobö wei.

22 Öjö ma cui, bä bufi da lojodoicu, ¿öjö tawä? Canawä a nia ma wälioblou wei ma cui, wamacö nia nomaimi dodijiwä.

23 Ei tä didi showawä ja, Yai Bada ajele etä fa wawäblaliyonö, wale yömölalei lä cufe —a cuma—. ¿öjö tawä? Yai Bada ya lä bufiblaö wei a lä cuinö, cama ajele etä shömöledayoma, camiyä ya e lä cui nija. Camiyä nija a ublaa fa yädäicunö,

24 abinaja wale nowa tama. “A quili dijä, Pablo. Sesa nija wa icuobä wa waiquiwä. Wa bä befi çai lä caläle bä ma cui, Yai Bada tänö öjö bä bayeliblaö bufi doblaamö fedua lä cule”, wale nowa tama.

25 ¿öjö tawä, iba wamacö? Bä bufi da lojodoicu, öjö lä. Yai Bada tä lä cuno weinaja tä cuobä, ya mölaö showaa lä cule.

26 Porém é necessário que vamos dar a uma ilha.

O naufrágio

27 Quando chegou a décima quarta noite, sendo nós batidos de um lado para outro no mar Adriático, por volta da meia-noite, pressentiram os marinheiros que se aproximavam de alguma terra.

28 E, lançando o prumo, acharam vinte braças; passando um pouco mais adiante, tornando a lançar o prumo, acharam quinze braças.

29 E, receosos de que fôssemos atirados contra lugares rochosos, lançaram da popa quatro âncoras e oravam para que rompesse o dia.

30 Procurando os marinheiros fugir do navio, e, tendo arriado o bote no mar, a pretexto de que estavam para largar âncoras da proa,

31 disse Paulo ao centurião e aos soldados: Se estes não permanecerem a bordo, vós não podereis salvar-vos.

26 Öjö ma cui, bamacö bluca demi washölöo fe yadiobä, ai tä ulifi lä jöcole jamö, bamacö befi çai nia jilulamou buo —a Pablo cuma.

27 Öjö däjä, 14 tä mö didi fa cublalunö, wadolinö yamalecö befi çai fa jilulaimadunö, modu Adiadico u üeshi jamö, yamacö befi çai jilulamou showaofälöma. Tä bähäcublou däjä, canawä a lä juwäbono wejei bä bufi möblaliyoma. “Ulifi a jamö bamacö nofi ajedou yaia lä cule”, bä bufi cudaliyoma.

28 Öjö däjä, jude wabamodima tä nata cua tänö, u öqui wabamaje. Abinaja bä cuma. —i36 tä jamö u öqui fe wädöa lä cubodi! —bä cuu balöoma. Bä fa colojoblalucölönö, u wabaö çomaje. —i27 tä jamö u öqui fe wädöo nomöjölou lä cufe! iU badeadalou a lä cuimadi! —bä cuu nomöjöoma.

29 Maa mabä ja bä befi çai difequio fa quilinö, canawä a colo jamö 4 täbä lä jude wei täbä çaquemaje, bä befi çai yanöcöo fe jalubä. Öjö däjä tä mö jaluu jaödaobä, bä nö bayeli nacaoma.

30 Öjö däjä canawä a lä juwäbono wejei, bä mini docua jalua showalayofälöma. Canawä ola jamö, jude ai bä nia jöwa ma queamano wejei ma cui, bä jolemoma. Canawä a wai lä maquebono wejei, a çaç çö jätöquemaje. Inaja bä cuaaö showai ja,

31 sodado 100 bä çai lä cuono wei a ma cui, cama sodado bä showawä ma cui, Pablonö bä bluca yömölaö showadaoma. —

32 Então, os soldados cortaram os cabos do bote e o deixaram afastar-se.

33 Enquanto amanhecia, Paulo rogava a todos que se alimentassem, dizendo: Hoje, é o décimo quarto dia em que, esperando, estais sem comer, nada tendo provado.

34 Eu vos rogo que comais alguma coisa; porque disto depende a vossa segurança; pois nenhum de vós perderá nem mesmo um fio de cabelo.

35 Tendo dito isto, tomando um pão, deu graças a Deus na presença de todos e, depois de o partir, começou a comer.

36 Todos cobraram ânimo e se puseram também a comer.

37 Estávamos no navio duzentas e setenta e seis pessoas ao todo.

38 Refeitos com a comida, aliviaram o navio, lançando o trigo ao mar.

39 Quando amanheceu, não reconheceram a terra, mas avistaram uma enseada, onde havia praia; então, consultaram entre si se não podiam encalhar ali o navio.

40 Levantando as âncoras, deixaram-no ir ao mar, largando também as amarras do

Canawä jamö, fei bä yanöcöomi ja, wamacö nia demi cuomi —bä nowa tama.

32 Öjö däjä, sodado bänö canawä a wai nata fa bäblalöjenö, a caläa bädamalemaje.

33 Tä mö jaluaimaö däjä, Pablonö bä bluca iyamaö bufima. Abinaja bä nowa tama. — Eja wamacö nö lä bleaale, iyaö mlai ja 14 wama tä mö didi tablamaö waiquiwä, nii wama a waö mlai ja.

34 Öjö cudeenö wamacö iyabä ya wä fe blacäjäa lä cule. Wamacö lojodoblou çobä. ¿Öjö tawä? Moli ma cui wamacö nia famiimi waiquiwä —bä nowa tama.

35 Inaja a fa cunö, bä mamö bluca yäo showai ja, nii a fa dälönö, Yai Bada nija a bufi afa doblalou wäyämoma. Öjö däjä nii a fa joyolänö, a iyama.

36 Öjö däjä, bä bufi bluca lojodoblou fa çolonö, cama bä ma cuinö, nii a çai waa mö fedulemaje.

37 Yamacö befi çai lä caläno wei, bluca yamacö cuoma. 276 yamacö didioma.

38 Canawä a lä juwäbono wejei bä fa iyaolalunö, jelejewä bä nia caläo fa çofälönö, bä madofi shee lä jäblaliyono wei bä quea çomabalemaje.

Canawä a lä wälioblaliyono wei tä a

39 Bei. Tä mö fa jalulunö, tä nö ulifi öjöböanomije. Öjö ma cui, modu u casö mlaca mlacaböobä jamö, mau u lä ononoi u bajadedewä dalalemaje. Canawä a wälioblou fe balojoo mlaobä, öjamö bä befi çai nia jao fa showaonö, bä a wayoma.

40 Öjö cudeenö, jude täbä lä queamano wejei täbä nata fa bafedilalöjenö, täbä

leme; e, alçando a vela de proa ao vento, dirigiram-se para a praia.

⁴¹ Dando, porém, num lugar onde duas correntes se encontravam, encalharam ali o navio; a proa encravou-se e ficou imóvel, mas a popa se abria pela violência do mar.

⁴² O parecer dos soldados era que matassem os presos, para que nenhum deles, nadando, fugisse;

⁴³ mas o centurião, querendo salvar a Paulo, impediu-os de o fazer; e ordenou que os que soubessem nadar fossem os primeiros a lançar-se ao mar e alcançar a terra.

⁴⁴ Quanto aos demais, que se salvassem, uns, em tábuas, e outros, em destroços do navio. E foi assim que todos se salvaram em terra.

Atos 28

A ilha de Malta

¹ Uma vez em terra, verificamos que a ilha se chamava Malta.

daaquemaje. Canawä a colo lä ɔcabono wejei toto bloloamaö çomaje, canawä a cadidamaö dodijiofälöbeje. Öjö däjä canawä ola jamö acadafu sicö ösöa fa çomalöjenö, sicö lelea fa çomacöjenö, mau u bajadedewä jamö bä befi çai cadidou showaofälöma, bä befi çai jaobä.

⁴¹Öjö ma cui, bä ijede blajajawä showai ja, mlaca mlaca ai a läa fa jatobalunö, canawä a ola jaquema. Öja a fa jaalunö, a lojodobaliyoma. Modu u bada lou loumou fa showaonö, canawä a bada colo shäblou showadalayoma.

⁴²Bä fe lä labono wejei bä documaö mlaobeje, sodado bä lä cuinö bä nia bluca shäblaö showadaomaje, mau u jamö bä fa caläfälönö bä washölöblou mlaobä.

⁴³Öjö ma cui cama 100 bä çai lä cuono wei a lä cuinö, Pablo a nowamaö bufi fa doblaonö bä yanöcöblamalema. Abinaja yamalecö nowa tama. —Wamacö caläo lä daö wei wamacö queo balöobä. Wamacö fa caläfälönö wamacö washölöobä.

⁴⁴Ai wamacö lä cui, fii acadafu fibä ma cui ja, canawä acadafu bä ma cui ja, öjö bä ja wamacö fa yädäicunö, wamacö befi çai caläo mö feduofälöbä —yamalecö nowa tama. Inaja yamacö bluca fa cublalunö, demi yamacö bluca washölöblaliyoma.

Atos 28

Mada jamö Pablo a lä cuaano wei tä ɔ

¹Öjö tä ulifi lä jöcole jamö yamacö fa washölöolalunö, yama tä ɔfa ulifi jililema. Mada tä ɔfa ulifi jowa cuoma.

- ² Os bárbaros trataram-nos com singular humanidade, porque, acendendo uma fogueira, acolheram-nos a todos por causa da chuva que caía e por causa do frio.
- ³ Tendo Paulo ajuntado e atirado à fogueira um feixe de gravetos, uma víbora, fugindo do calor, prendeu-se-lhe à mão.
- ⁴ Quando os bárbaros viram a víbora pendente da mão dele, disseram uns aos outros: Certamente, este homem é assassino, porque, salvo do mar, a Justiça não o deixa viver.
- ⁵ Porém ele, sacudindo o réptil no fogo, não sofreu mal nenhum;
- ⁶ mas eles esperavam que ele viesse a inchar ou a cair morto de repente. Mas, depois de muito esperar, vendo que nenhum mal lhe sucedia, mudando de parecer, diziam ser ele um deus.
- Públio hospeda a Paulo**
- ⁷ Perto daquele lugar, havia um sítio pertencente ao homem principal da ilha, chamado Públio, o qual nos recebeu e hospedou benignamente por três dias.
- ⁸ Aconteceu achar-se enfermo de disenteria, ardendo em febre, o pai de
- ² Madateli ꞑbejedi bä nofimou fe balojooma! A fa maböönö, tä çai fa wajalionö, cowa wacö bada fa tacöjenö, yamalecö bomomabeje yamalecö bluca nacalemaje.
- ³ Pablonö çowa ayobä fa jocälalänö, wacö lä yäqueno wejei jamö ayobä maquequeaquema. Öjö ayobä ja wacö ömöö ja, olu ecö wawäblaliyoma. Pablo bei imi ja, cäcö shadiblaquema.
- ⁴ Madateli bänö cäcö shadia fa dalalöjenö, abinaja bä nowa tayoma. —Ei a lä cui, yanowamö shädimi a nofi yaiwä. Modu u jamö a ma docubeno wei ma cui, yai tä nö yualewä lä cuinö a demi nia tamaboimi — bä nowa tayoma.
- ⁵ Inaja bä nowa ma tayono wei ma cui, Pablonö olu cäcö fa yomösöbanö, cäcö yabema. A çai jaliliblou bädaonomi.
- ⁶ Madateli bänö, Pablo imicö shuwäö nö dabomaje. A nomawä wäcädou nö çai daboma ma cujei, tä nö fa dedejedalunö, a nö bleaaö dabraö fa mlacujenö, bä a shomiblou nomöjölayoma. Yai tä bufii nomöjöomaje.
- ⁷ Bei. Öjö tä ajede jamö, bada tä Bublío ficali etäca bä blaoma. Öjö Bublío a lä cui, Mada tä ulifi lä jöcole jamö a bada läoma. Öjönö yamalecö fa nacalänö, dodijidawä yamalecö iyamaö showao däjä, bolacabö tä mö didi ma cublaliyono wei ma cui, yamalecö iyamadii showaoma.
- ⁸ Öjö tawä? Bublío bä föö e lä cui, e jalili blaoma. Shuu wayu anö a fa dälänö, a nö bleaama. A çai yobladima. Pablonö öjö a

Públio. Paulo foi visitá-lo, e, orando, impôs-lhe as mãos, e o curou.

⁹ À vista deste acontecimento, os demais enfermos da ilha vieram e foram curados,

¹⁰ os quais nos distinguiram com muitas honrarias; e, tendo nós de prosseguir viagem, nos puseram a bordo tudo o que era necessário.

A continuação da viagem

¹¹ Ao cabo de três meses, embarcamos num navio alexandrino, que invernara na ilha e tinha por emblema Dióscuros.

¹² Tocando em Siracusa, ficamos ali três dias,

¹³ donde, bordejando, chegamos a Régio. No dia seguinte, tendo soprado vento sul, em dois dias, chegamos a Putéoli,

¹⁴ onde achamos alguns irmãos que nos rogaram ficássemos com eles sete dias; e foi assim que nos dirigimos a Roma.

fe fa waloönö, Yai Bada nija a bayelimama. Öjö däjä Pablo imicö fa maqueicunö, a jalomalema.

⁹Inaja a fa cuaanö, öjö tä ulifi lä jöcole jamö ai bä jalili lä bälöblaono wei bä fa waloiquiyonö, bä bluca jalomalalema.

¹⁰Bluca täbä ja, yamalecö dobämaje. Canawä ai a bada jamö, yacumö yamacö döcäa fa çöicunö, dodijidawä yamacö befi çai caläfälöbä täbä bluca didibalemaje.

Loma jamö Pablo a yacumö lä waloqueno wei tä
a

¹¹Mada tä ulifi lä jöcole jamö, belibo 3 yama a fa famalönö yamacö befi çai caläo çöfälöma, maa däjä öjamö a canawä lä yanöcöono wei a canawä ja. Alejdiateli bä canawäbö bada cuoma. Yai täcöbö lä elequeblaliyono wei, a wafa bada canawä jilabomaje.

¹²Silacusateli bä lä bälöle jamö yamacö fa washölöblalunö, 3 yama tä mö didi tablamalefälöma.

¹³Öjamö culanö yamacö befi çai caläo fa shoqueafälönö, Lejioteli bä lä bälöle jamö yamacö waloquema. Öjö tä fena ja, motoca a juu lä mlai jamö wadoli a juu fa bädaoimanö, bolacabö yama tä mö didi tablamaö fa çölofälönö, Budeoli jamö yamacö waloa nomöjöquema, showadi bä canawä lä çabou wejei jamö.

¹⁴Öjamö Jesucristo ai yama ebä dalalema. Yamalecö nacalemaje. Öjö bänö yamalecö bälömabou showaoje däjä, 7 yama tä mö didi tablamalema. Inaja yamacö fa cuadaloimadunö, Loma jamö yamacö yanöcöwä waloquema.

15 Tendo ali os irmãos ouvido notícias nossas, vieram ao nosso encontro até à Praça de Ápio e às Três Vendas. Vendo-os Paulo e dando, por isso, graças a Deus, sentiu-se mais animado.

Paulo em Roma

16 Uma vez em Roma, foi permitido a Paulo morar por sua conta, tendo em sua companhia o soldado que o guardava.

17 Três dias depois, ele convocou os principais dos judeus e, quando se reuniram, lhes disse: Varões irmãos, nada havendo feito contra o povo ou contra os costumes paternos, contudo, vim preso desde Jerusalém, entregue nas mãos dos romanos;

18 os quais, havendo-me interrogado, quiseram soltar-me sob a preliminar de não haver em mim nenhum crime passível de morte.

19 Diante da oposição dos judeus, senti-me compelido a apelar para César, não tendo eu, porém, nada de que acusar minha nação.

15 Öjamö Jesucristo ebä lä bälöle bänö yamacö ajedou fa jililäjenö, yamalecö mö baamayolumaje. Abio jamö ai bä waloqueyoluma, nii bä lä lulublaaö wejei jamö. Ai bä mö feduwä lä cui, 3 bä yafi lä itale jamö bä çai waloa mö feduqueyoluma. Pablonö bä fa dalalönö, Yai Bada nija a bufi doblaloma. A bufi lojodoblou çolayoma.

Loma jamö Pablonö tä ą lä wäyāno wei tä ą
16 Lomateli bä shabonobö cadidiwä jamö yamacö yafiblou däjä, Lomateli bada bänö Pablo a fe labonomije. Dodijidawä a yami bälöo mö feduobä, a tamaquemaje. A docuu mlaobä, Pablo nija sodado moli a bälöa mö fedumaquemaje.

17 Öjö däjä, 3 tä mö didi fa cublalunö, Pablonö öjamö judio bä bada lä bälöle bä nacamalema. Bä fa çocablamalönö, abinaja bä nowa tama. —Iba wamacö. Camiyä ya lä cui, judio bä nija ya doblou lä mlai tä cuono ma mlai ma cui, wale juwälemaje. Bamacö nö badabö owämabeje ya bä wasöno ma mlai ma cui. Jelusale jamö wale fe jaba fa lamabojenö, Lomateli bä nija çocama wale bälöa nomöjökquemaje.

18 Lomateli bada bänö wale nia dobloimi fa dablajenö, wale ma wälino wejei ma cui, iba tä dablanomije. Ya shämobä tä cuo fa mlacunö, wale jujeblamaö bufima ma cujei,

19 judio bä ą läblaliyoma. ¿Öjö tawä? Sesa nija ya nofi bäyäobä ya bufi cuno ma mlai ma cui, wale jujeblamaö fa mojojenö, öjö nija yaçumö ya shömamou bufioma, iba

20 Foi por isto que vos chamei para vos ver e falar; porque é pela esperança de Israel que estou preso com esta cadeia.

21 Então, eles lhe disseram: Nós não recebemos da Judéia nenhuma carta que te dissesse respeito; também não veio qualquer dos irmãos que nos anunciasse ou dissesse de ti mal algum.

22 Contudo, gostaríamos de ouvir o que pensas; porque, na verdade, é corrente a respeito desta seita que, por toda parte, é ela impugnada.

Paulo prega em Roma

23 Havendo-lhe eles marcado um dia, vieram em grande número ao encontro de Paulo na sua própria residência. Então, desde a manhã até à tarde, lhes fez uma exposição em testemunho do reino de Deus, procurando persuadi-los a respeito de Jesus, tanto pela lei de Moisés como pelos profetas.

24 Houve alguns que ficaram persuadidos pelo que ele dizia; outros, porém, continuaram incrédulos.

25 E, havendo discordância entre eles, despediram-se, dizendo Paulo estas

judio bä mö feduwä lä cui ya bä ɸafa wäyää mö feduobä tä cuono ma mlai ma cui.

20 Öjö cudeenö, cafä bamacö möö bufi doblaoma, bamacö ɸ wayomabä. Isaeli bäma ecö blucanö, bäma tä nö showadi lä dabodii wei tä nowa ja, ei boo shicönö ya malä ɸcale —bä nowa tama.

21 Pablo nija abinaja bä cuma. —Judea jamö bä lä bälöle bänö, camiyä yamacö nija cafä wa wɸafa wayoaimije. Oni tä ma cui, tä shömaimije. Eja judio bä fama ma juu wei ma cui, wa wɸafa çai dobroimi wäyaimije.

22 Öjö ma cui, cafä bäfä ɸ jiliaö bufi doblaa lä cule. Wa bufi lä cuu wei, yama tä ɸ jiliabä. Jesucristo bufilewä bä ɸafa dobroimi wäyää cuaaö malä cudujei, cafänö wa bä çai lä cule bä lä cui —bä cuma.

23 Pablo a lä bälöono wei a yafi jamö bä çocablou çobä, tä ɸafa mö jalu fa wäyäjeno, bluca bä waloa çoqueyoluma. Öjö bä nija Pablonö tä ɸ jaba wäyää fa fenaonö, a wɸ wayou showai a fe weyalayoma. Yai Bada tänö cama ebä çai lä cuo wei tä ɸ wawäblamalema. Jesús a wɸafa wäyää ja, Moisesi tä ɸ ma cui, Yai Bada a wano wäyälwä bä ɸ ma cui, öjö tä ɸafa bluca jayumaö showaoma, bä bufi jaducublamaö fe yadiobä.

24 Pablonö tä ɸ lä wäyää wei tä ɸ ja, ai bä bufi jaducublaliyoma ma cui, ai bä mö feduwä lä cuinö tä ɸ bejedi bufinomije.

25 Öjö cudeenö, öjö tä ɸ ja bä bufi shalilio fa mlacunö, bä ɸ lämoma. Bä ço lä

palavras: Bem falou o Espírito Santo a vossos pais, por intermédio do profeta Isaías, quando disse:

²⁶ Vai a este povo e dize-lhe: De ouvido, ouvireis e não entenderéis; vendo, vereis e não percebereis.

²⁷ Porquanto o coração deste povo se tornou endurecido; com os ouvidos ouviram tardiamente e fecharam os olhos, para que jamais vejam com os olhos, nem ouçam com os ouvidos, para que não entendam com o coração, e se convertam, e por mim sejam curados.

²⁸ Tomai, pois, conhecimento de que esta salvação de Deus foi enviada aos gentios. E eles a ouvirão.

²⁹ [Ditas estas palavras, partiram os judeus, tendo entre si grande contenda.]

Paulo prisioneiro durante dois anos

³⁰ Por dois anos, permaneceu Paulo na sua própria casa, que alugara, onde recebia todos que o procuravam,

³¹ pregando o reino de Deus, e, com toda a intrepidez, sem impedimento algum,

bufiole dǎjǎ, Pablo moli a wǎ faö çoma.

—Yai Bada tä Bufi lä cui a wǎ cadidou dodijoma. Cafǎ wamacö nö badabö nija a wǎno wǎyǎmobǎ, abinaja Isaia a nowa tama, Yai Bada a wǎno wǎyǎlewǎ a lä cui.

²⁶Ei bǎ nija wa wǎ fabǎ. Camiyǎ wale ǎno çai tabǎ. Tä ǎ nia yai jǎliaö ma cui, bǎ bufi nia jaducubloimi waiquiwǎ. Bǎ mamö nia ma showao wei ma cui, bǎ bufi nia yai möbloimi.

²⁷Bǎ bufi yai walalaobǎ tä cua ma cule, bǎ bufi jaducudalou malǎ mlai. Tä ǎ yai jǎliaö walalabeje tä ma cule, jai bǎ yömöcacö quefua bǎ cuaadii. Tä dablambö tä ma cule, jai bǎ mamö casö midou bǎ cuaaö. Wale yai bufiblaö fa cunojeja, ya bǎ nö demi tamabobö wei. 'Einaja Yai Bada tä Bufinö Isaia a nowa tama.

²⁸'Jǎo —a cuu çoma—. Bǎmacö nowa taö lä cule. Yai Bada tä ǎ lä cui, judio bǎ lä mlai bǎ nija tä ǎ shömamou nomöjöa lä cule, öjö bǎ bayeliblamobǎ. Öjö bǎnö tä ǎ nia shino yai jǎliaöje —Pablonö bǎ nowa tama.

²⁹Pablonö inaja bǎ nowa fa talönö, bǎ çoa showalayoma. Tä ǎ lä wǎyǎno wei tä ǎ ja, bǎ bufi shaliliblou mlai ja, bǎ nowa shino tayou dicoofälöma.

³⁰Öjamö Pablo a bälöa nö dedeaö ja, lasha bolacabö a famalema. Öjö a yafi jamö a cuobǎ, camanö tä nowa comaquema. A fe lä walono wejei bǎ lä cui, dodijidawǎ bǎ fa walomacönö,

³¹bǎ bluca yömöladima. Yai Bada tänö cama ebǎ çai lä cuo wei tä ǎ wǎyǎma.

ensinava as coisas referentes ao SENHOR
Jesus Cristo.

Bada tä Jesucristo wawädowä a wäfa
wäyää ja, a yabäcaö mlajei ja bä
yömöladima.

Epístola de Paulo aos Romanos

Romanos

Romanos 1

Prefácio e saudação

¹ Paulo, servo de Jesus Cristo, chamado para ser apóstolo, separado para o evangelho de Deus,

² o qual foi por Deus, outrora, prometido por intermédio dos seus profetas nas Sagradas Escrituras,

³ com respeito a seu Filho, o qual, segundo a carne, veio da descendência de Davi

⁴ e foi designado Filho de Deus com poder, segundo o espírito de santidade pela ressurreição dos mortos, a saber, Jesus Cristo, nosso SENHOR,

⁵ por intermédio de quem viemos a receber graça e apostolado por amor do seu nome, para a obediência por fé, entre todos os gentios,

⁶ de cujo número sois também vós, chamados para serdes de Jesus Cristo.

⁷ A todos os amados de Deus, que estais em Roma, chamados para serdes santos, graça a vós outros e paz, da parte de Deus, nosso Pai, e do SENHOR Jesus Cristo.

Romanos 1

Pablo a waḡa lä wäyämou wei tä a

¹Jesucristo ya nosie lä fuaö wei ei camiyä Pablo cä ya, wale lä shimöleno wei ya lä cui. Yai Bada ya etä a dodijidawä wäyäbä wale yaimabou.

²Öjö tä a lä cui, Yai Bada a waḡo wäyälwä bä lija tä afa wäyäo balöoma. Yai Bada tä a oni jamö tä a cua.

³Bä ijilubö Jesucristo etä a dodijidawä lä wäyämou wei, öjö tä a waiquiwä. Bada tä David e li nodiwä cuoma.

⁴Bada tä Jesucristo lä cui, Yai Bada Ijilubö e. A demi lä jocädamaleno wei tänö, Yai Bada tä Bufi lofotenö bä Ijilubö e wawädowä nö öjöbömalemä.

⁵Jesucristo a lä cuaano wei tänö, Yai Badanö wale nofi ojadadalema. Wale nofi fa ojadadalönö wale shimölema, ya waḡo wäyäo cuaabä. Bluca bä bälöblawä lä yaiblai bänö a nofi fa mölabojenö a nosie fuabeje, wale shimölema.

⁶Cafä Lomateli wamacö ma cui, Jesucristo wama ecö cublobä wamacö çai nacaä mö fedulema.

⁷Öjö cudeenö Yai Bada tänö Lomateli wamacö lä nofimaö wei wamacö lija, ei ya tä a oni shimaö lä cule, Yai Bada wama ecö cuobä wamacö nacaä mö lä feduleno wei wamacö lija. Bei. Fayä Yai Bada lija wamacö shïlo bayeliblamobä, Bada tä Jesucristo lija çai. Wamacö bufi shïlo yanöcomaboböbä. Wamacö nofi çai shïlo ojadaboböbä.

O amor de Paulo pelos cristãos de Roma. Seu desejo de vê-los

8 Primeiramente, dou graças a meu Deus, mediante Jesus Cristo, no tocante a todos vós, porque, em todo o mundo, é proclamada a vossa fé.

9 Porque Deus, a quem sirvo em meu espírito, no evangelho de seu Filho, é minha testemunha de como incessantemente faço menção de vós

10 em todas as minhas orações, suplicando que, nalgum tempo, pela vontade de Deus, se me ofereça boa ocasião de visitar-vos.

11 Porque muito desejo ver-vos, a fim de repartir convosco algum dom espiritual, para que sejais confirmados,

12 isto é, para que, em vossa companhia, reciprocamente nos confortemos por intermédio da fé mútua, vossa e minha.

13 Porque não quero, irmãos, que ignoreis que, muitas vezes, me propus ir ter convosco (no que tenho sido, até agora, impedido), para conseguir igualmente entre vós algum fruto, como também entre os outros gentios.

14 Pois sou devedor tanto a gregos como a bárbaros, tanto a sábios como a ignorantes;

Lomateli bã fe waloo bufi lä doblaono wei tä ą

8Abenaja ya cuu balöo. Jesucristo wama a nofi lä mölabou wei wamacö ąfa jilimou blaucou cuaaö cudi. Öjö cudeenö ya bufi doblalou. Jesucristo a wänö, Yai Bada ya lä bufiblaö wei lija ya bufi ąfa doblalou wäyämou talei.

9Ya wą faö dąjä, showadi bamacö ąfa jayumaö talei. Bejedi lä ya wą. Yai Bada tänö wale ą bejedi daö. Bei ya bufinö ya wą lä fuaö wei ya e, bã Ijilubö ya etä ą dodijidawä wäyäbä.

10Öjö lija ya wą faö dąjä, cafä bamacö fe waloobä ya nacou, wale shimaö ja, mijamö ya ącumö fuu fe yadiobä.

11Bamacö bufi bayeliblabä bamacö möö bufi doblao malä cui. Bamacö bufi yai lofotoblamabä.

12¿Öjö tawä? Bamacö bufi bluca yai lofotoamayobä. Jesucristo wama a nofi lä mölabou wei tänö, camiyä ma cui ya bufi ąai lofotoblou mö feduobä. Inaja showawä, camiyänö ya nofi mölabou mö lä feduo wei tänö cafä wamacö bufi ąai lofotoblou mö feduobä.

13Iba wamacö. Cafä wamacö lija ya fuu bufi doblao, Jesucristo lija, judio bã lä mlai ai ya bã bufi bayeliblaö lä cuaaö weinaja, cafä bamacö bufi ąai bayeliblaö cuo mö feduobä. ¿Öjö tawä? Ya fubä bluca ya ma wabäo wei ma cui, showadi ai tä lädou dicoo. Öjö wama tä dabä ya wą.

14Jödödöwä bã lija Jesucristo ya etä ą wäyäbä ya. Dodijidawä bã yai lä bälöo wei bã ma cui lija, bã nö bälöo lä beblalou wei

15 por isso, quanto está em mim, estou pronto a anunciar o evangelho também a vós outros, em Roma.

O assunto da epístola: a justiça pela fé em Jesus Cristo

16 Pois não me envergonho do evangelho, porque é o poder de Deus para a salvação de todo aquele que crê, primeiro do judeu e também do grego;

17 visto que a justiça de Deus se revela no evangelho, de fé em fé, como está escrito: O justo viverá por fé.

A idolatria e depravação dos homens

18 A ira de Deus se revela do céu contra toda impiedade e perversão dos homens que detêm a verdade pela injustiça;

19 porquanto o que de Deus se pode conhecer é manifesto entre eles, porque Deus lhes manifestou.

bä ma cui lija, öjö bä bluca lija ya tä  wäyabä. Bä bufi fa jaducawä lä jilaö wejei bä ma cui, bä bufi jowa dao lä mlai bä ma cui, öjö bä bluca lija ya tä  wäyabä.

15 Öjö cudeenö cafä Lomateli wamacö ma cui lija, Jesucristo ya etä  dodijidawä wäyöö bufi çai doblaa lä cule.

Jesucristo etä  lofote

16 Jesucristo ya etä  dodijidawä wäyöö quiliimi. Öjö tä  nofi lä mölabou wejei bä lä cui, Yai Bada tä lofotenö bä bluca malä fucäamou wei. Judio bä lä cui, inaja bä nia yai fucäamou cuo balöoma. Judio bä lä mlai bä ma cui, inaja showawä öjö bä nia çai fucäamou mö feduo.

17 Öjö etä  dodijidawä lä cui jamö, Yai Bada tänö bämalecö nofi tabou fe lä yadio wei tä dablou. Bäma tä  nofi yai lä mölabou wei tänö, jai bamacö cadejewä waiquiwä bämalecö nofi tabou. Öjö tä shilonö. Yai Bada tä  oni lä cuu weinaja showawä. Abenaja tä  cuu. Cama a nofi mölabouje yalo, jai bä cadejewä waiquiwä Yai Bada tänö bä nofi tabou. Öjö bä lä cui bä nia shilo yai demi cuo. Einaja tä  cuu.

Yanowamö täbä jödödöwä doblou lä mlai tä 

18 Wälidiwä tä bluca lä cule tä ja Yai Bada tä nö walowä lä jushuo wei, fedu jamö culanö etä wawäblou. Wälidiwä talewä bä lija a jushuo, bä doblou lä mlai bä lija. Wälidiwä tä lä taö wejei tänö, bejedi tä  lä cui tä  jilia doblamaimije.

19 A jushuobä lä. Yai Bada tä lä cule tä malä wawädoi. Bä bufi jaducäblobä cäbä.

20 Porque os atributos invisíveis de Deus, assim o seu eterno poder, como também a sua própria divindade, claramente se reconhecem, desde o princípio do mundo, sendo percebidos por meio das coisas que foram criadas. Tais homens são, por isso, indesculpáveis;

21 porquanto, tendo conhecimento de Deus, não o glorificaram como Deus, nem lhe deram graças; antes, se tornaram nulos em seus próprios raciocínios, obscurecendo-se-lhes o coração insensato.

22 Inculcando-se por sábios, tornaram-se loucos

23 e mudaram a glória do Deus incorruptível em semelhança da imagem de homem corruptível, bem como de aves, quadrúpedes e répteis.

24 Por isso, Deus entregou tais homens à imundícia, pelas concupiscências de seu próprio coração, para desonrarem o seu corpo entre si;

25 pois eles mudaram a verdade de Deus em mentira, adorando e servindo a criatura em lugar do Criador, o qual é bendito eternamente. Amém!

Bä bufi jaducäblamabä, cama a mayo dablamos malä waiquio wei.

20 ¿Öjö tawä? Bei tä yai dablamos ma mlai ma cui, ulufi a jödödöwä lä tablaleno wei tä ja bä bufi jaducäblou dao. Täbä lä tablaleno wei täbä ja, a lofote shi lä wälili wei etä dablamos. A yai bufiblamobä etä çai dablamos. Öjö cudeenö bä a jole mojudumobä etä cuami waiquiwä.

21 Yai Bada tä ma dano wejei ma cui, “Öjö a yai bufiblamobä a”, bä bufi cunomi. Öjö lija bä ma bayeliblamou wei ma cui, bä bufi afa doblalou çai wäyämonomi. Tä nowa lä mlai tä ja, bä bufi shilo cuaablalou bädaoma. Bä bufi dao fa mlacunö, bä bufi mö dödölayoma.

22 Bä bufi afa jaducäwä ma taolanö bä bufi mojudublaliyoma.

23 Yai Bada tä cua shi lä wälile tä ma doblao wei ma cui, öjö tä fa wailöjenö, yanowamö täbä nö yai ijidubö bufiblaö majöomaje. Yalo bä nö ijidubö çai. Bä lä yäö wei bä nö ijidubö çai. Bä lä joleaö wei bä ma cui, öjö bä nö çai ijidubö bufiblamaje.

24 Öjö cudeenö yacumö bä nowamanomi majöwä. Showadi bä nofi beshili jushuadima yalo, wälidiwä tä ja bä noshi öjödaboma, bä nofi yai jushublalodibä. Bä yai wälidiamayodibä.

25 Yai Bada tä jamö tä a bejedi lä cule tä a fa wailöjenö, jole tä a shilo yai bufiblaö majöomaje. Täbä bluca lä tablaleno wei a lä cui a nofi doamou shi wälibä, öjö a waiquiwä. Inaja lä tä cuobä. Öjö ma cui,

²⁶ Por causa disso, os entregou Deus a paixões infames; porque até as mulheres mudaram o modo natural de suas relações íntimas por outro, contrário à natureza;

²⁷ semelhantemente, os homens também, deixando o contato natural da mulher, se inflamaram mutuamente em sua sensualidade, cometendo torpeza, homens com homens, e recebendo, em si mesmos, a merecida punição do seu erro.

Entregues os gentios a reprováveis sentimentos

²⁸ E, por haverem desprezado o conhecimento de Deus, o próprio Deus os entregou a uma disposição mental reprovável, para praticarem coisas inconvenientes,

²⁹ cheios de toda injustiça, malícia, avareza e maldade; possuídos de inveja, homicídio, contenda, dolo e malignidade; sendo difamadores,

Yai Bada lija bä möfe bolanö a wafa doblao tanomije. A nosie çai fuanomije. Täbä lä tablamono wei täbä lija bä möfe bolanö, öjö täbä afa shilo yai doblao taö dicoomaje. Öjö bä shilo yai bufiblaö dicoomaje.

²⁶Öjö cudeenö bä bufi läablalou mlai ja, bä nofi yai jushublalodibä Yai Bada tänö bä noshi öjödabou majöoma. Bä feyalobö sho cäcöbä cuaaö mlai ja, ai suwä a mö feduwä sho cäcöbä cuaabä bä li suwä cuaaö dicooma.

²⁷Walo bä ma cui inaja bä cuaaö mö feduoma. Bä suwäbö sho cäcöbä cuaaö mlai ja, ai walo a mö feduwä sho cäcöbä cuaabä bä yai icuo shi jalimou dicoblaoma. Bä bufi quilijobä etä ma cuono wei ma cui bä bufi quilijonomi. Öjö cudeenö bä nofi lä jushublalou wei tä lä cui, Yai Bada tänö etä nowa yuaö cadidioma, bä nö bleaabä.

²⁸Yai Bada a nofi jaducäbou bufionomije. Öjö cudeenö wälidiwä tä ja bä bufi cudiobä, Yai Bada tänö bä noshi öjödabou cadidioma, wälidiwä tä tabeje.

²⁹Wälidiwä tä bluca lä cui ja, showadi bä doblou fa mlacunö bä doblonomi. Bä bufi shilo waiyodima. Bä nö shilo nabämoma. Ai täbä dodijaö ayao ja, showadi bä jushuoma. Bä shäyoma. Bä ishousi ijeeadaloma. Bä jolemoma. Bä nofi wäliayoma. Ei bä lä cui bä shilo wanomodii.

³⁰ caluniadores, aborrecidos de Deus, insolentes, soberbos, presunçosos, inventores de males, desobedientes aos pais,

³¹ insensatos, pérfidos, sem afeição natural e sem misericórdia.

³² Ora, conhecendo eles a sentença de Deus, de que são passíveis de morte os que tais coisas praticam, não somente as fazem, mas também aprovam os que assim procedem.

Romanos 2

Os gentios e os judeus igualmente culpados. O juízo de Deus

¹ Portanto, és indesculpável, ó homem, quando julgas, quem quer que sejas; porque, no que julgas a outro, a ti mesmo te condenas; pois praticas as próprias coisas que condenas.

² Bem sabemos que o juízo de Deus é segundo a verdade contra os que praticam tais coisas.

³ Tu, ó homem, que condenas os que praticam tais coisas e fazes as mesmas, pensas que te livrarás do juízo de Deus?

⁴ Ou desprezas a riqueza da sua bondade, e tolerância, e longanimidade, ignorando

³⁰Bä ʒafa wayoayou. Yai Bada tä nö çai nabämaöje. Täbä ʒafa çai dobroimi taöje. “Camiyã cã yai”, bä bufi cuu. Cama bä nofi doo. Wʒalidiwã tä ja bä bufi shilo daeodii. Bä föö ebä nosie fuaimije. Bä nöö ebä nosie çai fuaimije.

³¹Bä bufi çai daomi. Bä ʒa cadidou mlai ja bä ʒa shilo shomiaö majöo. Täbä nofi çai ojadaboimije. Bä bufi çai asiomi.

³²¿Öjö tawã? Inaja bä lä cuaaö wei Yai Bada tänö bä nia lä nomamaö wei tä ma daö wejei ma cui, bä shijiloimi. Wʒalidiwã tä taö mö lä feduo wejei bä lä cui, öjö bä nofi çai doablaöje.

Romanos 2

Yai Bada tänö täbä cadidiwã lä jimaö wei tä ʒa

¹Ai wama bä lä jimaö wei dãjã, çafã wamacö ma cui wamacö çai jimamou mö feduo. Ai wama bä nö bleaamaö lä bufio wei dãjã, çafã wamacö ma cui wamacö çai waimamou mö feduo. Wama bä ma jimaö wei ma cui, inaja showawã çafã wamacö çai malã cuaaö wei.

²Inaja bä lä cuaaö wei bä lä cui, Yai Bada tänö bä nö bleaamabã bä li waiquiwã.

³¿Wedinaja wamacö bufi yai li cuu? Inaja showawã çafã wamacö cuaaö mö ma feduo wei ma cui, çai bei wama bä nia li jimaö? Öjö wama bä jimaö dãjã, Yai Bada tänö çafã wamacö nö bleaamaö mlai ja, ¿öjö bä nö nia li bleaamaö ayao daanö?

⁴Yai Bada tänö dodijidawã wamacö tabou yalo, çai bei wamacö li waiteliblou da

que a bondade de Deus é que te conduz ao arrependimento?

⁵ Mas, segundo a tua dureza e coração impenitente, acumulas contra ti mesmo ira para o dia da ira e da revelação do justo juízo de Deus,

⁶ que retribuirá a cada um segundo o seu procedimento:

⁷ a vida eterna aos que, perseverando em fazer o bem, procuram glória, honra e incorruptibilidade;

⁸ mas ira e indignação aos facciosos, que desobedecem à verdade e obedecem à injustiça.

⁹ Tribulação e angústia virão sobre a alma de qualquer homem que faz o mal, ao judeu primeiro e também ao grego;

culanö? A bufi asimou yalo, a nö dao balöo yalo, ɔbei wama a nö quili taimi? Wamacö bufi nofi jaducäwämi yai. Dodijidawä Yai Bada tänö wamacö lä tabou wei tä ja, wamacö bufi jaducäblobä tä ma cui, wamacö bufi mö çai yabajadobä tä ma cui, “Inaja yamalecö taamaö bufi doblao”, wama a nofi taboimi waiquiwä.

⁵Wamacö bufi jifua lä dicole tänö, wamacö bufi mö yabajadou fa mlacunö, çafä wamacö nö bleaamamou dicoquei. Yai Bada tä nö wəlowä lä jushudou wei etä wawäblou däjä, wamacö nö nia lä bleaaö wei wama tä balamaö dicoa lä cule. Täbä jimaö däjä a nia yai bejedimou.

⁶ɔjō tawä? Jödödöwä täbä nia malä jimaö wei. Wəlidiwä tä lä tamou wei tä ma cui, dodijidawä tä lä tamou wei tä ma cui, cama etä cadidiwä ja tä nowa nia bluca çamamou.

⁷Ai bä lä cuinö bä nia lä ɓlimiblou wei tä shīlo dayäaöje. Yai Bada tänö bä nia lä doblamabodayou wei tä çai. Wawädowä bä nia lä tamabou wei tä çai. Öjō bä lä cui Yai Bada tänö bä nia ɓlimiblamaö.

⁸Öjō ma cui bä ɔ shīlo lä lämou wei bä lä cuinö, tä ɔ lä bejedi wei tä ɔ jīliaimije. Wəlidiwä tä jamö bä luluamou. Yai Bada tä nö wəlowä lä jushuo wei etä wawäblou däjä, öjō bä nö nia yai bleaaö fe balojoo.

⁹Wəlidiwä tä lä taö wejei bä lä cui, bä nö nia yai bleaaö nö quiliaö. Bä bufi nia yai jaluao. Judio bä lä cui, inaja öjō bä nia yai cuaaö. Judio bä lä mlai bä ma cui, inaja bä nia çai cuaaö mö feduo.

10 glória, porém, e honra, e paz a todo aquele que pratica o bem, ao judeu primeiro e também ao grego.

11 Porque para com Deus não há acepção de pessoas.

12 Assim, pois, todos os que pecaram sem lei também sem lei perecerão; e todos os que com lei pecaram mediante lei serão julgados.

13 Porque os simples ouvidores da lei não são justos diante de Deus, mas os que praticam a lei hão de ser justificados.

14 Quando, pois, os gentios, que não têm lei, procedem, por natureza, de conformidade com a lei, não tendo lei, servem eles de lei para si mesmos.

15 Estes mostram a norma da lei gravada no seu coração, testemunhando-lhes também a consciência e os seus pensamentos, mutuamente acusando-se ou defendendo-se,

10 Öjö ma cui dodijidawä tä lä taö wejei bä lä cui, Yai Bada tänö öjö bä nia doblamabodayou. Wawadowä bä nia dodijidawä çai tamabou. Bä bufi nia çai yanöcömabou. Judio bä lä cui inaja bä nia yai taamaö. Judio bä lä mlai bä ma cui, inaja showawä cama bä nia çai taamaö mö feduo.

11 Judio bä ma cui, judio bä lä mlai bä ma cui, bä jimaö fe usucubou.

12 Öjö tawä? Judio bä lä mlai bänö Moisesi etä ą taboimije. Wålidiwä tä taöje yalo, tä ą tabou mlalajenö bä nomaö shi wålijio. Judio bä lä cuinö tä ą yai tabou ma cujei, wålidiwä tä taö mö feduoje. Moisesi tä ą ja bä wasömamou fa mlacunö, Yai Bada tänö bä nia jimaö.

13 Jai bä cadejewä waiquiwä, Yai Bada tänö bä nofi lä tabou wei bä lä cui, Moisesi etä ą jiliaö lä buo wejei tänö, bä nofi tabou malä mlai. Tä ą nofi yai lä cadidibou wejei bä lä cui, jai bä dodijidawä waiquiwä, öjö bä nofi shilo tabou ayao.

14 Judio bä lä mlai bä lä cuinö, Moisesi etä ą tabou ma mlai ma cujei tä lä dodijidai tä nö öjöböaöje. Bä bufi dao. Bä bufi dao ja lä, Moisesi etä ą tabou ma mlajei, ai däjä bä cadidou fe yadio.

15 Moisesi etä ą ja bä cadidou fe lä yadio wei tänö, bei täbä bufi jamö tä ą cua lä jatole tä dablamos. Bä bufi dao lä. Tä nö wålidiwä öjöböaöje yalo, ai däjä bä bufi quilijou. Tä nö dodijidawä çai öjöböaöje cudeenö, ai däjä dodijidawä bä cua.

16 no dia em que Deus, por meio de Cristo Jesus, julgar os segredos dos homens, de conformidade com o meu evangelho.

Os judeus são indesculpáveis

17 Se, porém, tu, que tens por sobrenome judeu, e repousas na lei, e te glorias em Deus;

18 que conheces a sua vontade e aprovas as coisas excelentes, sendo instruído na lei;

19 que estás persuadido de que és guia dos cegos, luz dos que se encontram em trevas,

20 instrutor de ignorantes, mestre de crianças, tendo na lei a forma da sabedoria e da verdade;

21 tu, pois, que ensinas a outrem, não te ensinas a ti mesmo? Tu, que pregas que não se deve furtar, furtas?

22 Dizes que não se deve cometer adultério e o cometes? Abominas os ídolos e lhes roubas os templos?

16 Öjö cudeenö Yai Bada tänö bä nia lä jimaö wei tä cublou däjä, Jesucristonö bä ą nō nia bluca wāamaö. Bä bufi cuaablalou lä jətoö wei tä fa wawäblamanö bä nia jimaö.

Judio bä nofi lä mölamobou wei tä ą

17 Judio wamacö ąfa jilou bufi doblao. Moisesi wama etä ą tabou yalo bei wamacö nia jəwa bayeliblamou. Yai Bada wama ecö ąfa jilamou yalo wamacö nofi li doablamou.

18 Yai Bada tänö tä tamaö lä bufii wei wama tä jəwa daö. Tä yai lä dodijidai wama tä nofi jəwa yaibou. Moisesi tä ą ja wamacö jəwa damamou.

19 ¿Öjö tawä? Bä lä jubäbö wei wama bä shalilamabä wamacö ąfa jole jilou. Mö didi tä jamö bä lä fuu wei wama bä ą jəwa wacacamabou.

20 Bä bufi jaduquemi lä waiquii wama bä cadidamabä wamacö ą jəwa. Bä bufi jaducäwä lä mlai wama bä ą jəwa damaö. Moisesi wama etä ą tabou yalo, “Yama tä jödödöwä daö waiquiwä”, wamacö bufi jole cuu. “Yamacö bejedimou waiquiwä”, wamacö bufi ą cuu.

21 Jəo. Ai wama bä jəwa lä damaö wei wamacö lä cui, ¿wedi tabä cafä wamacö yai li damamoimi, öjö lä? “Wamacö nia tomömoimi”, wama bä nowa lä taö wei wamacö lä cui, ¿inaja cafä wamacö cuaaimi?

22 “Wamacö nia joleblaloimi”, ai wama bä nowa ma taö wei ma cui, ¿cafä bei wamacö inaja cuaaimi, öjö lä? Täbä nō

23 Tu, que te glorias na lei, desonras a Deus pela transgressão da lei?

24 Pois, como está escrito, o nome de Deus é blasfemado entre os gentios por vossa causa.

O verdadeiro israelita

25 Porque a circuncisão tem valor se praticares a lei; se és, porém, transgressor da lei, a tua circuncisão já se tornou incircuncisão.

26 Se, pois, a incircuncisão observa os preceitos da lei, não será ela, porventura, considerada como circuncisão?

27 E, se aquele que é incircunciso por natureza cumpre a lei, certamente, ele te julgará a ti, que, não obstante a letra e a circuncisão, és transgressor da lei.

ijidubö lä bufiblamou wei, wama täbä nofi jᵒwa ma wᵒlibou wei ma cui, ᵑᵒjᵒ lä täbä yafibö jamö, bei wamacö lucäö jᵒtoomi daanö, wamacö tomömobä?

23 Moisesi wama etä ᵗ tabou yalo wamacö nofi doo ma cui, wama tä ᵗ nofi cadidiboimi ja, Yai Bada wama a nö waiblamaö.

24 Yai Bada tä ᵗ oni lä cuu weinaja showawä. Abenaja tä ᵗ cuu. Cafä wamacö dobroimi tä nowa ja, judio bä lä mlai bänö Yai Bada bei tä nö waibläö lä cudujei. Einaja tä ᵗ cuu.

25 Yai Bada wama ecö jimamobä, judio wamacö mosi sicö joyamou. ᵑᵒjᵒ tawä? Moisesi wama etä ᵗ nofi cadidibolanö, wamacö mosi sicö joyamou ja, wamacö bayeliblamou dao ma cui, wama tä ᵗ nofi cadidiboimi ja, tä nowa cuami waiquiwä. Wama tä ᵗ nofi cadidiboimi ja, jai wamacö mosi sicö joyamonomi, Yai Bada tänö wamacö nofi tabou.

26 Inaja lä showawä, ai bä mosi sicö joyamou ma mlai ma cui, Moisesi etä ᵗ nofi cadidibouje ja, jai bä mosi sicö joyamolayoma, Yai Bada tänö bä nofi nia tabou.

27 ᵒjᵒ dᵗjä bä mosi sicö joyamou mlalanö, tä ᵗ nofi lä cadidibou wejei bä lä cuinö, Yai Bada lija judio wamacö nia waimaö bufiije. Wama tä ᵗ oni ma tabou wei ma cui, wamacö mosi sicö ma joyamou wei ma cui, wama tä ᵗ nofi cadidiboimi.

²⁸ Porque não é judeu quem o é apenas exteriormente, nem é circuncisão a que é somente na carne.

²⁹ Porém judeu é aquele que o é interiormente, e circuncisão, a que é do coração, no espírito, não segundo a letra, e cujo louvor não procede dos homens, mas de Deus.

Romanos 3

Paulo responde a objeções

¹ Qual é, pois, a vantagem do judeu? Ou qual a utilidade da circuncisão?

² Muita, sob todos os aspectos. Principalmente porque aos judeus foram confiados os oráculos de Deus.

³ E daí? Se alguns não creram, a incredulidade deles virá desfazer a fidelidade de Deus?

⁴ De maneira nenhuma! Seja Deus verdadeiro, e mentiroso, todo homem, segundo está escrito: Para seres justificado nas tuas palavras e venhas a vencer quando fores julgado.

⁵ Mas, se a nossa injustiça traz a lume a justiça de Deus, que diremos? Porventura,

²⁸Judio bä yai lä cui bä mosi sicö joyamou bädao mlai ja, bä bufi bejedimou. Bä bufi bejedilanö bä li taamamobä Yai Bada tänö tä nabä li shimöquema.

²⁹Yai Bada lija bä bufi yai lä cuo wei bä lä cui, öjö judio bei bä yai. Bä bufi cadidilanö bä mosi sicö lä joyamou wei bä lä cui, öjö bä shïlo bejedimou. Bei bä taamamou buomi. Öjö bä lä cui, yanowamö täbä lija bä nofi doablamou mlai ja, Yai Bada lija bä nofi yai doablamou.

Romanos 3

¹Jão. Judio bamacö mosi sicö lä joyamou wei tä ja, ¿wedinaja bamacö bufi yai cubä, öjö lä? ¿Wedi tä ja judio bä afa yai bayeliblamou wäyämou?

²Wedi tä ja mlai, bluca tä cua. Abenaja balöwä. Judio bä yai lija Yai Bada bei tä a jibämoquema. ¿Öjö tawä?

³Bamacö nö badabö ai bä doblono ma mlai ma cui, cama bä li doblonomi. Bä a cadidou lä mlaono wei tänö, Yai Bada cama a wä nö lä wäono wei, öjö tä wälidiblamanomije. Showadi Yai Bada a wä cadidou.

⁴Öjö malä cui. Yanowamö täbä bluca ma jolemou wei ma cui, Yai Bada a wä cadidou showaobä a. Abenaja tä a oni malä cuu wei. Showadi wa wä shïlo lä cadidou wei tä dablabeje wa. Wa ma jimaöje däjä, wa shïlo bejedimou ayaobä cafä bei wa. Einaja tä a cuu.

⁵¿Öjö tawä? ¿Wedinaja bamacö bufi daeo li cuobä tä a? Wedinaja mlai. Ai bä

será Deus injusto por aplicar a sua ira?
(Falo como homem.)

⁶ Certo que não. Do contrário, como julgará Deus o mundo?

⁷ E, se por causa da minha mentira, fica em relevo a verdade de Deus para a sua glória, por que sou eu ainda condenado como pecador?

⁸ E por que não dizemos, como alguns, caluniosamente, afirmam que o fazemos: Pratiquemos males para que venham bens? A condenação destes é justa.

Todos os homens na condição de pecadores

⁹ Que se conclui? Temos nós qualquer vantagem? Não, de forma nenhuma; pois já temos demonstrado que todos, tanto judeus como gregos, estão debaixo do pecado;

jimamou fa mojonö, Yai Bada a wafa doloimi li taöje. Abenaja bä cuu dicoo. “Judio bamacö doblou lä mlai tänö, Yai Bada bäma a yai dodijidawä ma dablamale ma cui, ¿wedi tabä bämalecö nö nia bleaamaö dicoo?”

⁶¿Öjö tawä? Ma, inaja bamacö nia cuimi. Judio bämalecö jimaö cadidio mlao fa cunoja, ai bä lä bälöblai bä jimabä a nö çai cuobö mlai.

⁷Ai bänö abenaja yamalecö wano jowa taöje. “Bamacö jolemou da bädao”, yamacö jowa cuu. “Bamacö jolemou däjä Yai Bada bäma a nö yai öjöböamaö, a shilo bejedimou lä ayai a lä cui. Öjö däjä a nofi yai doablaöje. Öjö cudeenö bämalecö afa wälidiwä talewä tabä tä cuami”, yamacö jowa çai cuu. “Ma. Bämalecö nö bleaamabä tä cuami, Yai Bada bäma a nofi malä doablamaö wei”, yamacö jowa çai cuu.

⁸Abenaja çai. “Wälidiwä bäma tä taö da bädao, Yai Bada tä nofi nia lä doablamou wei tä dodijidawä waiquiwä”, yamacö jowa çai cuu. Yamalecö nö waiblaöje ja, inaja täbä jole cuu dicoo. ¿Öjö tawä? Inaja bä lä cui wei bä lä cui, Yai Bada tänö bä nö bleaamabä bä li waiquiwä.

Bäma tä wälidiwä taö lä jödödu wei tä a
⁹¿Wedinaja dodijiwä tawä? Camiyä judio bamacö lija ¿Yai Bada tä Bufe nia asio ayao tawä? Ma, asiomi. Ya cuu malä waiquiofe. Judio bamacö ma cui, judio bä lä mlai bä ma cui, wälidiwä tänö bämalecö bluca lofotobou,

10 como está escrito: Não há justo, nem um sequer,

11 não há quem entenda, não há quem busque a Deus;

12 todos se extraviaram, à uma se fizeram inúteis; não há quem faça o bem, não há nem um sequer.

13 A garganta deles é sepulcro aberto; com a língua, urdem engano, veneno de víbora está nos seus lábios,

14 a boca, eles a têm cheia de maldição e de amargura;

15 são os seus pés velozes para derramar sangue,

16 nos seus caminhos, há destruição e miséria;

17 desconhecera o caminho da paz.

18 Não há temor de Deus diante de seus olhos.

O judeu não constitui exceção

19 Ora, sabemos que tudo o que a lei diz, aos que vivem na lei o diz para que se cale toda boca, e todo o mundo seja culpável perante Deus,

20 visto que ninguém será justificado diante dele por obras da lei, em razão de que pela lei vem o pleno conhecimento do pecado.

10Yai Bada tä ʘ oni lä cuu weinaja showawä. Abenaja tä ʘ cuu. A cadejewä lä waiquii, moli ma cui a cuami waiquiwä.

11A bufi lä jaducäi a ma cui, Yai Bada lija a bufi lä daeo wei a ma cui, a cuami. Moli ma cui a cuami waiquiwä.

12Jödödöwä täbä bluca yaclälayoma cä täbä. Bä nö bluca bleaaö. Dodijidawä tä lä taö wei, moli ma cui a cuami.

13Bä ʘ lä faö wei tänö täbä shäblamaöje. Bä caficö ʘ lä jolemou wei tänö täbä mölamaöje. Olu bä nacö wayu lä culenaja bä ʘ wayu cuwä.

14Bä ʘ faö wälidiwä. Bä wajäblabeje bä caficö fe lajowä.

15Täbä shäbeje bä mamicö bälöcöblalou.

16Bä cuaabä jamö tä bluca wälidiblamaöje. Täbä nö beblalamaöje.

17Bä yanöcöwä cuobä, tä çai daimije.

18Yai Bada tä nö quili lä tamou wei tä ja, bä bufi çai cudou bädaomi. Einaja tä ʘ cuu.

19¿Öjö tawä? Ei bäma tä daö. Moisesi etä ʘ lä cui, judio bä lija tä ʘ jibämoquema, tä ʘ fuabeje. Judio bä ma cui, judio bä lä mlai bä ma cui, wamicai bä bluca tabobä. Bä ʘ fuo mlai ja, Yai Bada lija bä bluca jimamobä.

20Moisesi tä ʘ ja bä lä cadidou wei bä cua malä mlai, Yai Bada lija bä dodijidawä dablamobä. Moli ma cui a nia dabloimi. Tä ʘ li fuaimi waiquiweje. Öjö tä ʘ lä cui, bä nö wälidiwä öjöböamobä, öjö bei tä ʘ.

A justificação pela fé em Jesus Cristo

21 Mas agora, sem lei, se manifestou a justiça de Deus testemunhada pela lei e pelos profetas;

22 justiça de Deus mediante a fé em Jesus Cristo, para todos [e sobre todos] os que crêem; porque não há distinção,

23 pois todos pecaram e carecem da glória de Deus,

24 sendo justificados gratuitamente, por sua graça, mediante a redenção que há em Cristo Jesus,

25 a quem Deus propôs, no seu sangue, como propiciação, mediante a fé, para manifestar a sua justiça, por ter Deus, na sua tolerância, deixado impunes os pecados anteriormente cometidos;

26 tendo em vista a manifestação da sua justiça no tempo presente, para ele mesmo ser justo e o justificador daquele que tem fé em Jesus.

27 Onde, pois, a jactância? Foi de todo excluída. Por que lei? Das obras? Não; pelo contrário, pela lei da fé.

Jesucristo a nofi mölabouje yalo bä dodijidawä dablamou

21Jai bä cadejewä waiquiwä, Yai Bada tänö bä nofi nia lä tabou wei, fei däjä tä ą wawälayoma. Moisesi etä ą ja bä lä cadidou wei tänö mlai. Öjö ma cui Moisesi etä ą jamö bei tä ą shılo wawäa balölayoma. Yai Bada a wano wäyälwä bä ą oni jamö ąai.

22¿Öjö tawä? Jesucristo a bejedi lä bufii wejei bä lä cuinö a nofi mölabouje yalo, jai bä cadejewä waiquiwä Yai Bada tänö bä nofi bluca tabou. Judio bä nia bayelibläö ayao malä mlai.

23Yanowamö täbä jödödöwänö wıııııwä tä taö malä cujei. Yai Bada tä doblao lä culenaja bä cuwä malä mlai.

24Jesucristonö bä no comaquema yalo, no mlai ja Yai Bada tänö bä nofi ojodabou. Jai bä dodijidawä waiquiwä, fei däjä bä nofi tabou majöwä.

25-26Yai Bada tänö Jesucristo a noshi öjödaboma, a shämou läobä. Öjö a nofi fa mölabojenö, cama bei iyäbönö bä doblou lä mlai etä nowa mladou. ¿Öjö tawä? Cama Yai Bada tä nia cadejewä fa dablamonö, inaja a li cuaama. Jaba däjä täbä doblono ma mlai, a bufi asio fa balöonö, a bufi lämoma. Öjö ma cui fei däjä tä nowa yai tabou, cama a cadejewä dablamobä. Jesús a nofi lä mölabou wejei tänö, jai bä dodijidawä waiquiwä bä nofi tabou.

27¿Öjö tawä? Yai Bada tänö bämalecö dodijidawä tabou yalo, ¿bämacö nofi nia doo tawä? Bämacö nofi doobä tä cuami.

²⁸ Concluimos, pois, que o homem é justificado pela fé, independentemente das obras da lei.

²⁹ É, porventura, Deus somente dos judeus? Não o é também dos gentios? Sim, também dos gentios,

³⁰ visto que Deus é um só, o qual justificará, por fé, o circunciso e, mediante a fé, o incircunciso.

³¹ Anulamos, pois, a lei pela fé? Não, de maneira nenhuma! Antes, confirmamos a lei.

Romanos 4

Abraão justificado pela fé

¹ Que, pois, diremos ter alcançado Abraão, nosso pai segundo a carne?

Bamacö lä dodijaö wei tänö bämalecö nofi tabou malä mlai. Jesucristo bama a nofi lä mölabou wei tänö, jai bamacö dodijidawä waiquiwä bämalecö nofi shïlo yai tabou.

²⁸Abenaja bamacö malä cuu wei. Moisesi etä ą ja bä lä cadidou wei tänö mlai, Jesucristo a nofi lä mölabou wejei tänö, Yai Bada lija bä dodijidawä shïlo yai dablou. Öjö tä shïlonö.

²⁹¿Judio bä lija Yai Bada tä shïlo bufiblamobä a daanö? ¿Judio bä lä mlai bä lija a nia bufiblamoiimi? Judio bä lä mlai bä ma cui lija a bufiblamobä a waiquiwä.

³⁰Moli tä Yai Bada malä cule. Bä mosi sicö lä joyamou wei bä lä cuinö, Jesucristo a nofi mölabouje yalo, jai bä dodijidawä waiquiwä bä nofi nia tabou. Inaja showawä, bä mosi sicö joyamou lä mlai bä ma cuinö, Jesucristo a nofi mölabouje yalo, jai bä dodijidawä waiquiwä bä nofi nia tabou mö feduo.

³¹¿Öjö tawä? Jesucristo bama a nofi lä mölabou wei tänö, Yai Bada lija bamacö dodijidawä dablou waiquiwä yalo, ¿Moisesi bama etä ą nia oni joyaö majöo daanö? Mlaicätä. Fei däjä öjö tä ą lä cui bama tä ą shïlo yai bejedi jimaö.

Romanos 4

Ablaamö a lä bejedimono wei tä ą

¹Judio bamacö nö badabö Ablaamö a lä cui, ¿wedinaja bama a nofi nia yai tabou, öjö lä?

² Porque, se Abraão foi justificado por obras, tem de que se gloriar, porém não diante de Deus.

³ Pois que diz a Escritura? Abraão creu em Deus, e isso lhe foi imputado para justiça.

⁴ Ora, ao que trabalha, o salário não é considerado como favor, e sim como dívida.

⁵ Mas, ao que não trabalha, porém crê naquele que justifica o ímpio, a sua fé lhe é atribuída como justiça.

⁶ E é assim também que Davi declara ser bem-aventurado o homem a quem Deus atribui justiça, independentemente de obras:

⁷ Bem-aventurados aqueles cujas iniquidades são perdoadas, e cujos pecados são cobertos;

²Ablaamö a lä dodijano wei tänö Yai Bada lija a dodijidawä dablamou fa cunoja, cama a wafa dodijaö wäamobä tä nö cuobö wei. Yai Bada lija a wä nö fabö ma mlai ma cui, yanowamö täbä lija a wä fabä tä nö cuobö wei.

³Öjö ma cui abenaja Yai Bada etä ą oni cuu. Yai Bada a wä fa jilimolunö, Ablaamönö a wä bejedi bufia showadaalema. Cama Yai Bada a wä bufiblamou fa damolalunö, jai a cadejewä waiquiwä bei a nofi Ablaamö tadaö showadalayoma. Einaja tä ą oni cuu.

⁴Öjö tawä? Bä lä ojodamou wei bä no ojode çamaöje ja, “No mlai ja wale dobäö”, bä nia cuimi. “Ya dobämou lä, ya malä ojodamono wei”, bä nia shilo cuu.

⁵Öjö ma cui Yai Bada lija bamacö nia lä bayeliblamou wei, inaja bamacö nia cuimi. Cama bä lä dodijaö wei tä ja bä möläö lä mlai, Yai Bada tä nofi yai lä mölabou wejei bä lä cui, öjö bä nia shilo yai bayeliblamou ayao. Wälidiwä talewä bä ma cui, Yai Bada lija bä möläö cudeenö jai bä cadejewä waiquiwä bä nofi tabou. Öjö a lä cuinö, jai bä dodijidawä waiquiwä bä nofi tabou.

⁶Bada tä David a ma cuinö, öjö tä ąfa wäyäö balöoma. Jai bä cadejewä waiquiwä, Yai Bada tänö bä nofi lä tabou wei bä lä cui, bä nia jowa bayeliblamoma. Cama bä lä dodijaö wei tänö mlai.

⁷Abenaja tä ą oni cuu. Bä doblou lä mlai, Yai Bada tänö etä nowa lä mladamaö wei

⁸ bem-aventurado o homem a quem o SENHOR jamais imputará pecado.

⁹ Vem, pois, esta bem-aventurança exclusivamente sobre os circuncisos ou também sobre os incircuncisos? Visto que dizemos: a fé foi imputada a Abraão para justiça.

¹⁰ Como, pois, lhe foi atribuída? Estando ele já circuncidado ou ainda incircunciso? Não no regime da circuncisão, e sim quando incircunciso.

¹¹ E recebeu o sinal da circuncisão como selo da justiça da fé que teve quando ainda incircunciso; para vir a ser o pai de todos os que crêem, embora não circuncidados, a fim de que lhes fosse imputada a justiça,

¹² e pai da circuncisão, isto é, daqueles que não são apenas circuncisos, mas também andam nas pisadas da fé que teve Abraão, nosso pai, antes de ser circuncidado.

bä lä cui, öjö bä bufi yai doblalobä cäbä, etä nowa tabou lä mlai bä lä cui.

⁸Bada tänö etä nowa nia tabou lä mlai, bä bufi yai doblalobä cäbä. Einaja tä ʼ cuu.

⁹Täbä ʼafa bayeliblamou lä wäyāno wei, ʼbāmacö mosi sicö lä joyamou wei, bāmacö nia shilo judio bayeliblamou ayaoma daanö? Ma, judio bä lä mlai bä ma cui bä nia çai bayeliblamou mö feduoma. Abenaja bāmacö malä cuu wei. “Ablaamö a lä cuinö, Yai Bada tä nofi mölaboma yalo, jai a cadejewä waiquiwä Yai Bada tänö a nofi taboma.” Einaja bāmacö cuu.

¹⁰ʼÖjö tawä? ʼWedinaja tä yai cuoma, öjö lä? Yai Bada tänö a nofi lä tabono wei, mosi sicö joyamou showao mlao dājä a nofi tabou showaoma. Mosi sicö joyamoa fa balölönö mlai.

¹¹ʼÖjö tawä? Ablaamö mosi sicö joyamou showao mlao dājä Yai Bada a nofi mölaboma yalo, jai a cadejewä waiquiwä a nofi taboma. Öjö dājä, Yai Bada tänö a nofi tabou lä waiquile a nö öjöböamobä, mosi sicö li joyamaö bufima. ʼÖjö tawä? Jai bä cadejewä waiquiwä Yai Bada tänö bä nofi tabou lä nodio wei bä lä cuinö, Ablaamö a nofi föömaö nodiobeje, inaja a li taamaö balöoma. Öjö bä lä cui, bä mosi sicö joyamou ma mlai, Jesucristo a bejedi bufii cudeejenö bä nofi li tabou nomöjöö lä cule.

¹²Inaja showawä, bä mosi sicö lä joyamou wei bä ma cuinö, Ablaamö a bufi owäbouje yalo a nofi çai föömaö nodio showaoje. Bä mosi sicö joyamou buomi.

13 Não foi por intermédio da lei que a Abraão ou a sua descendência coube a promessa de ser herdeiro do mundo, e sim mediante a justiça da fé.

14 Pois, se os da lei é que são os herdeiros, anula-se a fé e cancela-se a promessa,

15 porque a lei suscita a ira; mas onde não há lei, também não há transgressão.

16 Essa é a razão por que provém da fé, para que seja segundo a graça, a fim de que seja firme a promessa para toda a descendência, não somente ao que está no regime da lei, mas também ao que é da fé que teve Abraão (porque Abraão é pai de todos nós,

Bamacö nö badabö Ablaamö mosi sicö joyamou showao mlao däjä, Yai Bada a nofi mölabou lä showadaono weinaja, a nofi li mölabou cuo nodioje.

Yai Bada bāma a nofi mölabou yalo bāmacö lä bayeliblamou wei tä ą

13Ablaamö lija Yai Bada a wą nõ wäoma. Cama a ma cui, cama bä ijilubö ebä nodiwä ma cui, jödödöwä tä jamö ebä nia jowa bälöo lofotooma. ¿Öjö tawä? Moisesi etä ą nofi cadidiboma yalo, ¿Ablaamö lija a wą nõ wäoma daanö? Ma, a wą nofi yai mölaboma yalo jai a cadejewä waiquiwä a nofi fa tadalönö, a wą nõ wäquema.

14Moisesi etä ą lä tabou wejei bä lä cui, öjö bä nia shılo dobāmou ayao fa cunoja, bāmacö nõ çai jole jole mölablalous buobö wei. Yai Bada tänö tä ą lä wäqueno wei tä nõ çai bejedi cublobö mlai.

15Moisesi bāma etä ą fuaimi ja, Yai Bada bāma a jushuo lulubou. Öjö ma cui, tä ą läa lä mlai jamö tä ą waibeje tä cuami waiquiwä.

16Öjö cudeenö, Yai Bada bāma a wą nofi mölabou däjä bāmacö li bayeliblamou. No mlai ja bāmalecö nofi bluca fa ojodabonö, tä ąfa bayeli lä wäqueno wei tä ą ja bāmacö bluca bayeliblamobä tä malä cui. ¿Öjö tawä? Judio bä ma mlai ma cui, Ablaamö bāma a bufi lä owābou wei bāmacö nia bluca bayeliblamou, Moisesi etä ą oni lä tabou wejei bä shılo mlai. Ablaamö a lä cuinö, Yai Bada a wą nofi lä mölabono weinaja, bāma a wą nofi mölabou lä nomöjöö wei bāmacö ma

17 como está escrito: Por pai de muitas nações te constituí.), perante aquele no qual creu, o Deus que vivifica os mortos e chama à existência as coisas que não existem.

18 Abraão, esperando contra a esperança, creu, para vir a ser pai de muitas nações, segundo lhe fora dito: Assim será a tua descendência.

19 E, sem enfraquecer na fé, embora levasse em conta o seu próprio corpo amortecido, sendo já de cem anos, e a idade avançada de Sara,

20 não duvidou, por incredulidade, da promessa de Deus; mas, pela fé, se fortaleceu, dando glória a Deus,

cuinö, Ablaamö bäma a nofi bluca malä fõömaö wei.

17Tä ą oni lä cuu weinaja showawä. Yai Bada tänö abenaja Ablaamö a nowa tama. Bluca bä bälöjou lä yaiblai bänö wa nofi fõömabeje, cafä bä tablamalema. Einaja Yai Bada tänö a nowa tama, Ablaamö lija a lä bufiblamono wei a lä cuinö. Öjö a lä cuinö, nomawä bä ma cui bä demi jocädamaö ço. Täbä cua lä mlai täbä ma cui, cama a wänö täbä cublou.

18¿Öjö tawä? Ablaamö bä ijilubö ebä cublobä etä cuono ma mlai ma cui, Yai Bada tä ą bejedi bufibou fe yadioma. “Ijiluyä nodiwä bä lä cui bä fa blucablalunö, bä nia bälöjou yaiblamou”, a bufi cuu cadidio showaoma, Yai Bada tä lä cuno weinaja showawä. Abenaja Yai Bada tänö a nowa tama. Inaja ijilufä bä nia bluca nodiwä cublou. Einaja a nowa tama.

19¿Öjö tawä? Ablaamö a ma wəlobadaono wei ma cui, a möläö showaoma yalo a bufi lofotoo fe yadio showaoma. Bä ijilubö e taabä etä çai cuonomi. Lasha 100 a jayumaö ajedeo waiquioma. Bä suwäbö Sara a ma cui, a shibönabödalou fa mlacunö a ijilubö cuonomi showawä. Öjö ma cui, Yai Bada tä ą nofi mölabou cadidio showao fe yadioma.

20Yai Bada tänö tä ą lä wäqueno wei tä ą ja, “Shädayai”, moli ma cui a bufi çai cuonomi. A nofi lä mölabou wei tä ja, a bufi yai fa lofotoblalunö, Yai Bada tä nofi doablama.

²¹ estando plenamente convicto de que ele era poderoso para cumprir o que prometera.

²² Pelo que isso lhe foi também imputado para justiça.

²³ E não somente por causa dele está escrito que lhe foi levado em conta,

²⁴ mas também por nossa causa, posto que a nós igualmente nos será imputado, a saber, a nós que cremos naquele que ressuscitou dentre os mortos a Jesus, nosso SENHOR,

²⁵ o qual foi entregue por causa das nossas transgressões e ressuscitou por causa da nossa justificação.

Romanos 5

A justificação pela fé e paz com Deus

¹ Justificados, pois, mediante a fé, temos paz com Deus por meio de nosso SENHOR Jesus Cristo;

² por intermédio de quem obtivemos igualmente acesso, pela fé, a esta graça na qual estamos firmes; e gloriamo-nos na esperança da glória de Deus.

²¹“Camiyã lija Yai Bada tänö tä ą lä wäqueno wei, tä taö dao lä”, a nofi tabou cadidioma.

²²Öjö cudeenö, a wä nofi mölaboma yalo, jai a cadejewä waiquiwä Yai Bada tänö Ablaamö a nofi tabou showadaoma. Inaja tä ą oni malä cuu wei.

²³¿Öjö tawä? Ablaamö a nofi lä tabono wei tä ą lä cui, cama a wäfa wayoamou bädao mlai,

²⁴camiyä bamacö ma cui bämalecö ąfa ąai wayoaö mö feduo showaoma. Bada tä Jesús a demi jocädamaö lä ąlayono wei a lä cui, öjö bama a bejedi bufii yalo, bämalecö nofi ąai tabou mö feduo.

²⁵¿Öjö tawä? Camiyä bamacö doblou lä mlai tä nowa ja, a shämolayoma. Jai bamacö dodijidawä waiquiwä Yai Bada tänö bämalecö nofi tabobä, a demi ąai jocädou ąoma.

Romanos 5

Yai Bada lija bamacö dodijidawä lä cuo wei tä ą
¹¿Öjö tawä? Jesucristo bama a nofi mölabou yalo, jai bamacö dodijidawä waiquiwä Yai Bada tänö bämalecö nofi tabou. Bada tä Jesucristo a lä cuaano wei tänö, fei dąjä Yai Bada tänö yanöcöwä bämalecö ąai cua lä cule.

²Öjö a lä cuaano wei tä nowa ja, fei dąjä Yai Bada tänö showadi bämalecö nofi ojodabou. Cama a doblao lä culenaja bamacö nia cuo mö lä feduo wei tä ja, bamacö bufi mölaö ąai cua yalo, bamacö bufi doblalou.

- ³ E não somente isto, mas também nos gloriamos nas próprias tribulações, sabendo que a tribulação produz perseverança;
- ⁴ e a perseverança, experiência; e a experiência, esperança.
- ⁵ Ora, a esperança não confunde, porque o amor de Deus é derramado em nosso coração pelo Espírito Santo, que nos foi outorgado.
- ⁶ Porque Cristo, quando nós ainda éramos fracos, morreu a seu tempo pelos ímpios.
- ⁷ Dificilmente, alguém morreria por um justo; pois poderá ser que pelo bom alguém se anime a morrer.
- ⁸ Mas Deus prova o seu próprio amor para conosco pelo fato de ter Cristo morrido por nós, sendo nós ainda pecadores.
- ⁹ Logo, muito mais agora, sendo justificados pelo seu sangue, seremos por ele salvos da ira.
- ³ Öjö bädawä mlai, bamacö nö lä bleaaö wei tä ma cui ja, bamacö bufi çai doblalou fe yadio. Bamacö nö lä bleaaö wei tä showawänö, bamacö nö wəlojaö dablou malä cui.
- ⁴ Bamacö nö lä wəlojaö wei tänö, Yai Bada bāma a bufi doblamabou. Bāma a bufi doblamabou yalo, bāmalecö nia lä dobäö wei tä ja, bamacö mölaö showao.
- ⁵ Bamacö mölaö lä showale tä ja, bāmalecö nia mölamaimi. Yai Bada tänö bāmalecö malä nofimaö wei. Camiyä bamacö lija a Bufi lä jibāmobenno wei tänö bāma a nofimou daö.
- ⁶ Bamacö nö bayeliblamobimi waiquiwä tä cuo dājä, Cristo a shāmoa lälayoma. Yai Bada tänö a taamaö lä bufiono wei dājä, öjö dājä showawä a shāmolayoma, bamacö doblou lä mlai bāmalecö bayeliblabä.
- ⁷ Inaja yanowamö täbä nö cuaabö mlai. A bejedimou daö lä dodijio wei a ma cui, öjö a bayeliblabeje bā nia shāmou läo si ijejeomi. Cuwi. A showadi lä dodijaö wei a bayeliblabä, ai a shāmou ojodaa jətoquei fa cui.
- ⁸ Öjö ma cui camiyä bāmalecö bayeliblabä, dodijidawä mlai, wəlidawä talewä bamacö yai cuo showao dājä, Cristo a shāmoa lälayoma. Öjö tä lä cublaliyono wei tä ja, Yai Bada tänö bāmalecö yai lä nofimaö wei tä jimöa cadidiquema.
- ⁹ Öjö tawä? Jesucristo a nö iyä lä bleaamano wejei tä nowanö, fei dājä jai bamacö dodijidawä waiquiwä Yai Bada

10 Porque, se nós, quando inimigos, fomos reconciliados com Deus mediante a morte do seu Filho, muito mais, estando já reconciliados, seremos salvos pela sua vida;

11 e não apenas isto, mas também nos gloriamos em Deus por nosso SENHOR Jesus Cristo, por intermédio de quem recebemos, agora, a reconciliação.

Adão e Cristo

12 Portanto, assim como por um só homem entrou o pecado no mundo, e pelo pecado, a morte, assim também a morte passou a todos os homens, porque todos pecaram.

13 Porque até ao regime da lei havia pecado no mundo, mas o pecado não é levado em conta quando não há lei.

14 Entretanto, reinou a morte desde Adão até Moisés, mesmo sobre aqueles que não pecaram à semelhança da transgressão de Adão, o qual prefigurava aquele que havia de vir.

tänö bämalecö nofi tabou. Inaja bämalecö nofi tabou waiquia ja lä, Yai Bada tä nö wälöwä lä jushuo wei tä wawäblou däjä, bämalecö noshi nia yai umlabou.

10Yai Bada lija bamacö nö nabämou showao däjä, bä Ijilubö e nomaa lä lälayono wei tä ja, bämalecö nofi blamalema. Inaja a cuaama cudeenö, fei däjä Yai Bada tä sho bamacö nofimayou majöa. Bamacö nofimayou waiquilanö, bä Ijilubö e demi cua lä çole tänö bämalecö noshi nia yai umlabou.

11Abenaja çai. Bada tä Jesucristonö bämalecö nofi blamalema yalo, Yai Bada lija fei däjä bamacö bufi yai doblalou.

Adana Jesucristo sho cäcöbä

12Yanowamö moli anö, wälidiwä tä taö balöoma yalo, nomaö tä wawäblaliyoma. Bluca täbä wälidiblou fa nodilonö, tä jödödöblaliyoma. Yanowamö bluca täbänö wälidiwä tä taöje yalo, täbä jödödöwä nomablou cuaaö.

13Bejedi lä Moisesi etä a çuo showao mlao däjä, wälidiwä tä çuo showadaoma. Tä çuo showadaoma ma cui, Moisesi tä a jibämou showao mlao däjä, tä nowa wälidiwä tabou jaöonomi.

14Öjö ma cui Moisesi a çuo showao mlao däjä, Adana a nojamö bä lä bälöono wei bä doblou fa mlacunö, bä bluca nomablou fe yadio showaoma. Adananö Yai Bada tä a çuano lä mlainaja bä cuaaö shaliliono ma mlai ma cui, bä doblono malä mlai. Cristo a nia lä funo wei a lä cui, Adananö öjö a owäbou balöoma. Abenaja tä cuoma.

15 Todavia, não é assim o dom gratuito como a ofensa; porque, se, pela ofensa de um só, morreram muitos, muito mais a graça de Deus e o dom pela graça de um só homem, Jesus Cristo, foram abundantes sobre muitos.

16 O dom, entretanto, não é como no caso em que somente um pecou; porque o julgamento derivou de uma só ofensa, para a condenação; mas a graça transcorre de muitas ofensas, para a justificação.

17 Se, pela ofensa de um e por meio de um só, reinou a morte, muito mais os que recebem a abundância da graça e o dom da justiça reinarão em vida por meio de um só, a saber, Jesus Cristo.

Adana a lä cuinö, wälidiwä tä jödödöblalema. Inaja showawä Jesucristo a mö feduwä lä cuinö, dodijidawä tä çai jödödöblaö mö fedulayoma.

15 Öjö ma cui cäcöbä shomi mö feduwä. Jaba a lä cuinö täbä wälidiblamalema. A fuu lä nomöjöono wei a lä cuinö, no mlai ja täbä yai bayelibou. ¿Öjö tawä? Yanowamö moli a doblou fa mlacunö täbä bluca nomama ma cui, fei däjä no mlai ja Yai Bada tänö bämalecö nofi bluca yai ojadabou. Jesucristo a wawäa fa nomöjölönö, no mlai ja bämalecö nofi fa ojadabonö, bluca bämalecö yai bayelibou fe balojoa.

16 Öjö moli anö täbä lä wälidimabono wei tä dodijidaono ma mlai ma cui, no mlai ja bämalecö fei däjä lä bayelibou wei tä yai dodijidawä. Öjö moli a doblou lä mlaono wei tänö, bluca bä waimolayoma. Öjö ma cui, bämacö bluca doblou nodio lä mlai, fei däjä bämacö yai bayeliblamou. Jesucristonö no mlai ja bämalecö lä bayeliblaö wei tänö, jai bämacö dodijidawä waiquiwä Yai Bada tänö bämalecö nofi tabou majöo.

17 Yanowamö moli a doblou fa mlacunö, nomaö tänö yanowamö täbä bluca lofotoa showadalema. Öjö ma cui, ai a çai yanowamö moli mö feduwä lä cui, Jesucristo a lä cui, öjö a nö shilo yai wäløjama. Cama a lä cuaano wei tänö bämacö yai bayeliblamou, Cristo sho bämacö bluca bälimi cuobä. No mlai ja bämalecö nofi fa ojadadalönö, jai bämacö

18 Pois assim como, por uma só ofensa, veio o juízo sobre todos os homens para condenação, assim também, por um só ato de justiça, veio a graça sobre todos os homens para a justificação que dá vida.

19 Porque, como, pela desobediência de um só homem, muitos se tornaram pecadores, assim também, por meio da obediência de um só, muitos se tornarão justos.

20 Sobreveio a lei para que avultasse a ofensa; mas onde abundou o pecado, superabundou a graça,

21 a fim de que, como o pecado reinou pela morte, assim também reinasse a graça pela justiça para a vida eterna, mediante Jesus Cristo, nosso SENHOR.

Romanos 6

Livres do pecado pela graça

cadejewä waiquiwä, Yai Bada tänö no mlai ja bämalecö nofi tabou.

18 ¿Öjö tawä? Moli a lä cui a jaba doblou fa mlacunö, yanowamö täbä bluca waimolayoma. Inaja showawä, ai a moli mö feduwä lä cui a fa bejedimonö, täbä bluca bayeliblamou majöwä. Bä lä waimolayono wei etä nowa fa mladamalönö, bä bluca bälimiblamaö majöö.

19 Yanowamö moli anö, Yai Bada a wä jaba fuaö lä mlaono wei tänö, wälidiwä talewä bä bluca tablamalema. Inaja showawä, ai a moli mö feduwä lä cuinö, Yai Bada a wä yai lä fuaö wei tänö, jai bä cadejewä waiquiwä bä nofi nia bluca tamabou majöö.

20 Täbä doblou lä mlai bä nö yai öjöböamobä, Moisesi etä ą jibämoquema. Öjö ma cui, täbä nö wälidiwä yai lä öjöböamono wei däjä, Yai Bada tänö no mlai ja bä nofi shılo yai ojodabou showao ayaoma,

21 bä bayeliblamou fe yadiobä. ¿Öjö tawä? Wälidiwä tänö täbä bluca jaba nomablou lä cuaano weinaja, inaja showawä täbä nofi lä ojodabou wei tänö, bä nia yai bälimi bluca cuo nomöjöoma. Bada tä Jesucristo a yai lä cuaano wei tänö, jai bä cadejewä waiquiwä, Yai Bada tänö bä nofi nia tabou fe yadioma.

Romanos 6

Jesucristonö bämalecö demi lä tamabou wei tä ą

- ¹ Que diremos, pois? Permaneceremos no pecado, para que seja a graça mais abundante?
- ² De modo nenhum! Como viveremos ainda no pecado, nós os que para ele morremos?
- ³ Ou, porventura, ignorais que todos nós que fomos batizados em Cristo Jesus fomos batizados na sua morte?
- ⁴ Fomos, pois, sepultados com ele na morte pelo batismo; para que, como Cristo foi ressuscitado dentre os mortos pela glória do Pai, assim também andemos nós em novidade de vida.
- ⁵ Porque, se fomos unidos com ele na semelhança da sua morte, certamente, o seremos também na semelhança da sua ressurreição,
- ⁶ sabendo isto: que foi crucificado com ele o nosso velho homem, para que o corpo do pecado seja destruído, e não sirvamos o pecado como escravos;
- ¹ J̄ao. ¿Wedinaja bamacö cubä, öjö lä? Yai Bada tänö no mlai ja bamacö nofi nia ojodabou fe yadio cudeenö, ¿w̄alidiwä tä ja bamacö nia cudio bädao daanö?
- ² iMa! W̄alidiwä tä ja bamacö nia cudiomi. W̄alidiwä tä ja bamacö luluamou çödao mlaobä, Jesucristo lija bamacö nomaa malä yädalayono wei.
- ³ Jesucristo lija bamacö lä yädäle bamacö lä cui, a lä nomalayono wei tä ma cui ja bamacö yädäa. Wama tä malä dale.
- ⁴ ¿Öjö tawä? Bamacö fa yädamacönö, Cristo a nomabä jamö bamacö nomaa yädalayoma. A nomawä lä didiqueno wejei jamö ma cui, bamacö çai didio yädäoma, a demi lä jocädono wei tä jamö bamacö çai yädäblou mö feduo showaobä. ¿Öjö tawä? Bä F̄öö e lä doblale etä lofotenö a demi jocädamaö lä culayono weinaja, inaja showawä camiyä dude bamacö çai tablamaö mö fedulayoma, bamacö showadi lä cuaano wei bäma tä bufiblaö çö mlaobä.
- ⁵ A lä nomalayono wei tä jamö, cama lija bamacö yädäa waiquia ja lä, a demi lä jocädaliyono wei tä ma cui ja, bamacö nia yädäblou mö malä feduo wei.
- ⁶ Ei bäma tä malä dale. Fii balitama tefi ja Jesucristo a lä shälenu wejei d̄jä, w̄alidiwä bamacö bufi lä cui, öjamö lä bamacö bufi çai shämoa yädalayoma. W̄alidiwä tä jamö bamacö showadi yädäo bufi lä doblao wei, bamacö bufi waiquidou showadaobä. ¿Öjö tawä?

⁷ porquanto quem morreu está justificado do pecado.

⁸ Ora, se já morremos com Cristo, cremos que também com ele viveremos,

⁹ sabedores de que, havendo Cristo ressuscitado dentre os mortos, já não morre; a morte já não tem domínio sobre ele.

¹⁰ Pois, quanto a ter morrido, de uma vez para sempre morreu para o pecado; mas, quanto a viver, vive para Deus.

¹¹ Assim também vós considerai-vos mortos para o pecado, mas vivos para Deus, em Cristo Jesus.

¹² Não reine, portanto, o pecado em vosso corpo mortal, de maneira que obedeçais às suas paixões;

¹³ nem ofereçais cada um os membros do seu corpo ao pecado, como instrumentos de iniquidade; mas ofereci-vos a Deus, como ressurretos dentre os mortos, e os vossos membros, a Deus, como instrumentos de justiça.

Wɔlidiwä tä ja bamacö luluamou çɔdaaö mlaobä.

⁷Täbä lä nomaö wei bä lä cui, wɔlidiwä tä ja bä luluamobä bä malä mlai. Bä fa nomalönö, bä nia lä cuaaö wei etä mladou showadao. Wɔlidiwä tä ja bä li fujebmlamolayou.

⁸¿Öjö tawä? Inaja showawä, Cristonö bämalecö çai nomaa waiquilayoma ja lä, demi bämalecö çai nia cuo mö feduo. Inaja lä bamacö bufi cuu.

⁹Cristo a demi jocädou fa çolonö, a nomaö çɔdaaö mlaicätä. A nomabä ami.

¹⁰A nomaö däjä, wɔlidiwä tänö bämalecö lofotobou mlaobä a li nomalayoma. A nia nomaö çɔdaaimi. Fei däjä a demi lä cule Yai Bada tä bufi doblamabobä a li demi.

¹¹Cafä wamacö ma cui, inaja showawä wamacö nofi tamobou mö feduobä. Nomawä anö, wɔlidiwä tä nofi nö jaducäbobö lä mlainaja wamacö cuobä. Jesucristo lija wamacö cua yalo, cafä wamacö ma cuinö, Yai Bada wama a bufi çai doblamabou mö feduobä.

¹²¿Öjö tawä? Öjö cudeenö wɔlidiwä tä ja bä noshi da umlao, wamacö bufi lä waiyou wei tänö wamacö icuamaö dicoo mlaobä.

¹³Bei wamacö mamocu ma cui, wamacö caticö ma cui, wamacö yömöcacö ma cui, wamacö lä bayucui bä noshi jödödöwä da umlao. Wɔlidiwä wama tä tabä wamacömi. Yai Bada lija wamacö noshi yai öjödaobä. Wamacö nomabä wamacö

14 Porque o pecado não terá domínio sobre vós; pois não estais debaixo da lei, e sim da graça.

A lei, a escravidão e a graça

15 E daí? Havemos de pecar porque não estamos debaixo da lei, e sim da graça? De modo nenhum!

16 Não sabeis que daquele a quem vos ofereceis como servos para obediência, desse mesmo a quem obedecéis sois servos, seja do pecado para a morte ou da obediência para a justiça?

17 Mas graças a Deus porque, outrora, escravos do pecado, contudo, viestes a obedecer de coração à forma de doutrina a que fostes entregues;

ma cuono wei ma cui, baḷimi wamacö cuobä wamacö tablamalema. Öjö cudeenö wamacö yai bejedimobä, Yai Bada lija bä jödödöwä da jibäamo.

14 Wälidiwä tä lä cuinö wamacö luluaö fe yadiobä wamacömi. Moisesi tä a ja wamacö nosiemamobä wamacö malä mlai. Fei däjä Yai Bada tänö no mlai ja wamacö nofi lä ojobabou wei wama tä a nofi shilo yai mölabou malä majöle.

Yai Bada lija bamacö lä nosiemamou wei tä a **15** ¿Wedinaja tawä? Moisesi tä a ja bamacö nosiemamobä bamacömi cudeenö, fei däjä ¿wälidiwä bäma tä nia shilo taö daanö? Yai Bada tänö no mlai ja bamacö nofi ojobabou waiquiwä yalo, ¿“Cuaaö buo”, bamacö nia cuu daanö? Ma. Einaja bamacö nia cuimi.

16 ¿Wama tä daimi daanö? Wamacö nosiemamobä, ai täbä lija wamacö noshi öjödao ja, wama bä nosie lä fuaö wei öjö wama ecö waiquiwä. Wamacö tabouje. ¿Öjö tawä? Wälidiwa tä ja wamacö noshi öjödao dicoo ja, inaja showawä, wälidiwä tänö wamacö tabou waiquiwä. Öjö wama ecö yalo wamacö nomaö shi nia wäljio. Yai Bada wama a wä yai fuabä wamacö noshi öjödao ja, wamacö nia shilo yai bejedimou.

17 Öjö ma cui, Yai Bada lija yamacö bufi afa doblalou wäyämou. Wälidiwä tä ja wamacö jaba nosiemamoma ma cui, fei däjä inaja wamacö cuaaimi. Yama tä a lä wäyää wei tä a ja, wamacö damamou bufi fa doblaonö, öjö wama tä a yai fuaö majöobä wamacö cublaliyoma.

18 e, uma vez libertados do pecado, fostes feitos servos da justiça.

19 Falo como homem, por causa da fraqueza da vossa carne. Assim como oferecestes os vossos membros para a escravidão da impureza e da maldade para a maldade, assim ofereci, agora, os vossos membros para servirem à justiça para a santificação.

20 Porque, quando éreis escravos do pecado, estáveis isentos em relação à justiça.

21 Naquele tempo, que resultados colhestes? Somente as coisas de que, agora, vos envergonhais; porque o fim delas é morte.

22 Agora, porém, libertados do pecado, transformados em servos de Deus, tendes o vosso fruto para a santificação e, por fim, a vida eterna;

23 porque o salário do pecado é a morte, mas o dom gratuito de Deus é a vida eterna em Cristo Jesus, nosso SENHOR.

18 Wɔɓɓiɓɓi wä tä ja wamacö fa fujebɓɓamolonö, tä ɓ lä dodijidai tä ɓ ja wamacö nosiemamou majöobä wamacö cublaliyoma, wamacö bejedimobä.

19 Wamacö bufi showadi lä cuaaö wei tä läa yalo, ya wɔ nia faö yaclämou, wamacö bufi jaducäblou fe yadiobä. ¿Öjö tawä? Bei wamacö mamocu ma cui, wamacö caticö ma cui, wamacö yömöcacö ma cui, shami tä ja, wamacö bluca lä bayucui wamacö noshi jaba öjödao balöoma. Wamacö wɔɓɓiɓɓi nö quiliama. Inaja wamacö jaba lä cuaano weinaja mlai, fei dǎjǎ wamacö lä bayucui Yai Bada tä lija bä noshi shilo yai öjödao da majöö, wamacö bejedimobä. Yai Bada wama ecö dodijidawä yaibä.

20 Wɔɓɓiɓɓi wä tä nönö wamacö tabou dǎjǎ, öjö tä ja wamacö nosiemamoma. Wamacö bejedimobä wamacö cuonomi.

21 Öjö ma cui, öjö wama tä wɔɓɓiɓɓi wä lä tano wei tä ja wamacö bayeliblamonomi. Wamacö lä cuaano wei tä ja, fei dǎjǎ wamacö bufi yai quilijou majöö. Inaja bä lä cuaaö wei bä nomaö shi wɔɓɓiɓɓi.

22 Öjö ma cui wɔɓɓiɓɓi wä tä ja, fei dǎjǎ wamacö fujebɓɓaliyoma. Yai Bada wama a nosie yai fuaö majöobä wama ecö cublou fa nomöjolonö, wamacö yai bayeliblamou. Yai Badanö dodijidawä wamacö fa yaimacönö, bɔɓɓiɓɓi wamacö cuobä.

23 Wɔɓɓiɓɓi wä tä lä taö wejei tä nowa ja täbä malä nomaö wei. Öjö ma cui Bada tä Jesucristo lija bämacö bufi cua yalo, Yai

Romanos 7

A analogia do casamento

¹ Porventura, ignorais, irmãos (pois falo aos que conhecem a lei), que a lei tem domínio sobre o homem toda a sua vida?

² Ora, a mulher casada está ligada pela lei ao marido, enquanto ele vive; mas, se o mesmo morrer, desobrigada ficará da lei conjugal.

³ De sorte que será considerada adúltera se, vivendo ainda o marido, unir-se com outro homem; porém, se morrer o marido, estará livre da lei e não será adúltera se contrair novas núpcias.

⁴ Assim, meus irmãos, também vós morrestes relativamente à lei, por meio do corpo de Cristo, para pertencerdes a outro, a saber, aquele que ressuscitou dentre os mortos, a fim de que frutifiquemos para Deus.

⁵ Porque, quando vivíamos segundo a carne, as paixões pecaminosas postas em realce pela lei operavam em nossos

Bada tänö no mlai ja bämalecö bayeliblaö, bälimi bamacö cuobä.

Romanos 7

Yai Bada bāma ecö cublou lä nomöjoo wei tä a
¹Iba wamacö. Bada bā bälöo lä dodijio wei bänö tä a läblamaöje dājā, bāma tä a nosie fuabä tä a läblamaöje. Bāmacö demi cuo showao dājā, bada bāma bā nosie fuabä bāmacö. Bāmacö nomaö dājā bāmacö shīlo fujeblo.

²Suwä a lä cuinö, bā feyalobö e nofi lä tabou weinaja showawä. “Afä a waiquiwä”, bada bā cuu ja, bā feyalobö e a nia showadi fuaö. Öjō ma cui, bā feyalobö e nomalayo ja, a wā lä fuaö wei etä nia çai mladou showadao.

³Öjō cudeenö, bā feyalobö e demi cuo ma showao dājā ma cui, ai a lija a cua majöblaquei ja, a wāfa nia joleblalou taöje. ¿Öjō tawä? Öjō ma cui bā feyalobö e nomaö dājā, öjō a wā lä fuaö wei etä mladaliyo. Öjō dājā, ai a lijamö a cuo ma majöo wei ma cui a wāfa nia tamoimi.

⁴¿Öjō tawä, iba wamacö? Inaja showawä, Moisesi etä a jamö wamacö jaba ma cuono wei ma cui, Cristo a lä nomalayo wei dājā, wamacö nomaö çai yädäoma, cama lijamö wamacö yai cuo majöobä. A demi jocädamaö lä çolayono wei a lä cui lijamö wamacö cua majöa, wamacö lä bejedimou wei tänö, Yai Bada wama a dodijidawä dablamabä.

⁵Yanowamö täbä showadi lä cuao wei tä ja, bāmacö cuo showao dājā, bāmacö shijilodou bufio fa mlacunö bāmacö

membros, a fim de frutificarem para a morte.

⁶ Agora, porém, libertados da lei, estamos mortos para aquilo a que estávamos sujeitos, de modo que servimos em novidade de espírito e não na caducidade da letra.

A lei e o pecado

⁷ Que diremos, pois? É a lei pecado? De modo nenhum! Mas eu não teria conhecido o pecado, senão por intermédio da lei; pois não teria eu conhecido a cobiça, se a lei não dissera: Não cobiçarás.

⁸ Mas o pecado, tomando ocasião pelo mandamento, despertou em mim toda sorte de concupiscência; porque, sem lei, está morto o pecado.

⁹ Outrora, sem a lei, eu vivia; mas, sobrevivendo o preceito, reviveu o pecado, e eu morri.

doblonomi. Moisesi tä  ma läono wei ma cui, j tä  ja bämacö bufi shilo yai balaa dicolayoma. Bämacö lä cuaano wei tänö, bämacö nomabä tä cuoma.

⁶j ma cui, Moisesi tä  ja bämacö cuo mlaobä, fei dj Yai Bada tänö bämalecö yai fujebmlalema. j tä  ja, bämacö nia nosiemamou çdaaimi. Täbä lä nomaoblou wei bä lä cui, täbä nosiemaö malä mlajei. Jaba tä  mlai ja, fei dj Yai Bada dude bäma tä  nia shilo yai fuaö majöo, Yai Bada tä Bufinö tä lä jimale jamö bämacö yai cuobä.

Tä wlidiw lä didile tä 

⁷Jo. Wedinaja bämacö cubä, j lä? Moisesi etä  lä cui, bäma etä fa nia wlidiw taö majöo daanö? Ma, bäma tä fa nia wlidiw taimi. j tä  cuo mlao fa cunoja, ya wlidiw nö jbamobö mlai. j taw? “Wamacö bufi nia waiyoimi”, tä  cuu mlao fa cunoja, ya bufi lä waiyou wei ya tä nö dabö mlai.

⁸j ma cui, Moisesi ya etä  daö yalo, ya tä wlidiw lä didibole tä wawblaliyo. j dj abenaja ya bufi cuu majöo. “Shdayai. Bejedi lä ya bufi yai waiyou fe balojoo dicoo”, ya bufi cuu majöo. Moisesi etä  läo mlao fa cunoja ya nö jbamobö mlai.

⁹Moisesi ya etä  daö showao mlao dj, ya mojodi li cudalou balöoma. j ma cui, j tä  ja ya bufi fa jaducblalunö, wlidiw tä ja ya bufi mö blucablou dicolayoma. Ya nia nomaö shi lä wlii wei, ya tä daa majölalema.

10 E o mandamento que me fora para vida, verifiquei que este mesmo se me tornou para morte.

11 Porque o pecado, prevalecendo-se do mandamento, pelo mesmo mandamento, me enganou e me matou.

12 Por conseguinte, a lei é santa; e o mandamento, santo, e justo, e bom.

13 Acaso o bom se me tornou em morte? De modo nenhum! Pelo contrário, o pecado, para revelar-se como pecado, por meio de uma coisa boa, causou-me a morte, a fim de que, pelo mandamento, se mostrasse sobremaneira maligno.

14 Porque bem sabemos que a lei é espiritual; eu, todavia, sou carnal, vendido à escravidão do pecado.

15 Porque nem mesmo compreendo o meu próprio modo de agir, pois não faço o que prefiro, e sim o que detesto.

16 Ora, se faço o que não quero, consinto com a lei, que é boa.

17 Neste caso, quem faz isto já não sou eu, mas o pecado que habita em mim.

10 Demi bamacö cudiobä tä ä ma cuono wei ma cui, öjö tä ä showawänö, ya nia nomaö shi lä wälili wei tä yai wawäblaliyoma.

11 ¿Öjö tawä? Ya tä wälidiwä lä didibole tänö wale mölamalema, Moisesi tä ä ja. Ya nia lä bayeliblamou wei ya tä bufima ma cui, ya nia lä nomaö wei bei ya tä daa majöa dicolalema.

12 ¿Öjö tawä? Moisesi etä ä lä cui, tä ä li yaia. Yai Bada tänö tä tamaö lä bufii wei tä ä bluca yaia. Tä ä bejedi. Tä ä dodijidawä.

13 Öjö ma cui, “Tä ä lä dodijidai tä änö wale shälema”, ya cuimi. Ma. Wälidiwä tänö, öjö tä ä ja wale fa mölamalönö, wale yai shäa cadidilema. Öjö tä änö, ya doblou lä mlai ya tä nö yai öjöböaö. Yai Bada tänö tä tamaö lä wasöö wei tä ja ya shijilodou lä mlai, ya tä yai wälidiwä dabraö.

14 Moisesi etä ä lä cui, Yai Bada tä Bufinö tä ä jibämoquema. Öjö bäma tä daö. Öjö ma cui, yanowamö bamacö doblou lä mlai, öjö ya. Wälidiwä tä ja ya jibämoquema. Öjö tänö wale lofotobou.

15 Ya lä cuaaö wei tä ja, ya bufi yai wedinajamou. Ya tä taö bufi lä doblao wei ya tä taö malä mlai. Ya tä nofi lä wälilbou wei tä ma cui, öjö ya tä taö fe yadio dicoo.

16 ¿Öjö tawä? Moisesi etä ä dodijidawä. Ya tä ä nö bejedi öjöböaö. Ya tä taö bufio lä mlai, ya tä taö si ijejewä malä dicoi.

17 ¿Öjö tawä? Ya tä taö bufi lä doblao wei tänö, ya tä taö ma mlai ma cui, bei ya bufi jamö tä wälidiwä lä läle tänö, wale bufi taamaö fa dicoonö, ya tä li taö.

18 Porque eu sei que em mim, isto é, na minha carne, não habita bem nenhum, pois o querer o bem está em mim; não, porém, o efetua-lo.

19 Porque não faço o bem que prefiro, mas o mal que não quero, esse faço.

20 Mas, se eu faço o que não quero, já não sou eu quem o faz, e sim o pecado que habita em mim.

21 Então, ao querer fazer o bem, encontro a lei de que o mal reside em mim.

22 Porque, no tocante ao homem interior, tenho prazer na lei de Deus;

23 mas vejo, nos meus membros, outra lei que, guerreando contra a lei da minha mente, me faz prisioneiro da lei do pecado que está nos meus membros.

24 Desventurado homem que sou! Quem me livrará do corpo desta morte?

25 Graças a Deus por Jesus Cristo, nosso SENHOR. De maneira que eu, de mim mesmo, com a mente, sou escravo da lei de Deus, mas, segundo a carne, da lei do pecado.

18Ei ya tä malä dale. Yanowamö ya lä cui lija, tä lä dodijidai, wiisibö ma cui tä çai didiami. Dodijidawä ya tä taö bufi ma doblao wei ma cui, ya tä nö tabimi waiquiwä.

19Dodijidawä ya tä taö bufi lä doblao wei ya tä taö malä mlai. Wälidiwä ya tä taö lä moji wei, öjö ya tä yai taö dicoo, bei cä ya bufi wälidiwänö.

20Ya tä taö lä moji wei ya tä taö fe yadio dicoo ja, ¿wedi mayo li? Camiyä ya cuaaö bufi lä doblao weinaja, ya cuaaö malä mlai. Ma, bei ya bufi jamö tä wälidiwä lä läle tänö, wale taamaö fa dicoonö, ya tä li taö.

21Showadi ei tä shïlo dablamou. Dodijidawä ya tä taö bufi doblao däjä, wälidiwä tä lä cui tä lämou ajedeo.

22Yai Bada tänö tä tamaö lä bufii wei tä a ja, ya bufi malä doblalou wei.

23Öjö ma cui, camiyä lija tä shomi lä didile, showadi ya tä lämou dablaö. Ya cuaaö bufi lä doblao wei tä ja, showadi a li läo. Wälidiwä ya tä lä didibolenö wale lofotobou.

24Ya nö yai beblalodii. ¿Wedinö wale nia yai bayeliblaö, öjö lä, showadi ya lä cuaaö wei tänö ya nomaö mlaobä?

25Wedinö mlai, ¡Yai Badanö! Öjö lija ya bufi afa doblalou wäyamou. Ya nö beblalou mlaobä, Bada tä Jesucristo lija ya bayeliblamou. ¿Öjö tawä? Abenaja camiyä ya cuwä. Yanowamö ya lä cui, wälidiwä tä ja ya wä fuobä ya waiquiwä

Romanos 8

Nenhuma condenação. O pendor do Espírito

¹ Agora, pois, já nenhuma condenação há para os que estão em Cristo Jesus.

² Porque a lei do Espírito da vida, em Cristo Jesus, te livrou da lei do pecado e da morte.

³ Porquanto o que fora impossível à lei, no que estava enferma pela carne, isso fez Deus enviando o seu próprio Filho em semelhança de carne pecaminosa e no tocante ao pecado; e, com efeito, condenou Deus, na carne, o pecado,

⁴ a fim de que o preceito da lei se cumprisse em nós, que não andamos segundo a carne, mas segundo o Espírito.

⁵ Porque os que se inclinam para a carne cogitam das coisas da carne; mas os que se inclinam para o Espírito, das coisas do Espírito.

ma cui, bei ya bufi dude lä cuinö, Yai Bada ya wə fuaö bufi doblaö.

Romanos 8

Yai Bada tä Bufinö bämalecö lä bayeliblaö wei tä

¹ Fei däjä Jesucristo lija bamacö lä yädäle, Yai Bada tänö bämalecö nö nia bleaamaimi.

² Yai Bada tä Bufinö bämalecö malä bayeliblaö wei. Jesucristo lija bämalecö fa yädamacönö, dodijidawä bamacö li cua. Wəlidiwä tänö bämalecö ma lofotobono wei ma cui, nomaö tänö bämalecö çai ma lofotobono wei ma cui, Yai Bada tä Bufinö bämalecö fujebmlalema.

³ Öjö tawä? Yanowamö bamacö showadi dobroimi yalo, Moisesinö tä ą ma lämaqueno wei ma cui, öjö tä ą ja, bamacö nö bayeli cublobimi waiquiwä. Öjö ma cui, Yai Bada tänö bämalecö bayeliblaö fe yadioma. Cama bä Ijilubö e fa shimölödunö, e yanowamöblaleyoluma. Bamacö doblou lä mlai tä nowa ja, a shämou läobä. Bä Ijilubö e lija tä nowa mladamabä, a shämalema,

⁴ bamacö cadidou fe yadiobä. Yanowamö täbä showadi lä cuaablalou weinaja bamacö fa cuanö mlai. Yai Bada tä Bufinö bamacö yai cadidobä. Yai Bada tä Bufinö bamacö fa cadidofälönö, tä tamaö lä bufii wei bäma tä dodijidawä taö fe yadiobä.

⁵ Yanowamö täbä showadi lä cuaablalou wei tä ja bä lä luluamou wei bä lä cui, yanowamö tä ą ja bä bufi shılo malä cuaablalou wei. Öjö ma cui, Yai Bada tä

⁶ Porque o pendor da carne dá para a morte, mas o do Espírito, para a vida e paz.

⁷ Por isso, o pendor da carne é inimizado contra Deus, pois não está sujeito à lei de Deus, nem mesmo pode estar.

⁸ Portanto, os que estão na carne não podem agradar a Deus.

⁹ Vós, porém, não estais na carne, mas no Espírito, se, de fato, o Espírito de Deus habita em vós. E, se alguém não tem o Espírito de Cristo, esse tal não é dele.

¹⁰ Se, porém, Cristo está em vós, o corpo, na verdade, está morto por causa do pecado, mas o espírito é vida, por causa da justiça.

¹¹ Se habita em vós o Espírito daquele que ressuscitou a Jesus dentre os mortos, esse mesmo que ressuscitou a Cristo Jesus dentre os mortos vivificará também o vosso corpo mortal, por meio do seu Espírito, que em vós habita.

Filhos e herdeiros

Bufi ja bä lä luluamou wei bä lä cui, cama Yai Bada tä ʌ ja bä bufi sh̄lo yai daeou.

⁶ ʌ ʌ ʌ tawä? Yanowamö täbä showadi lä cuaablalou wei tä ja bä lä luluamou wei bä lä cui, bä nia nomaö shi w̄lijio. ʌ ʌ ma cui, Yai Bada tä Bufi ja bä lä luluamou wei bä lä cui, b̄limi bä nia yai cuo. Bä bufi nia yai yanöcöo.

⁷ Yanowamö täbä showadi lä cuaablalou wei tä ja bä bufi sh̄lo lä daeodii wei bä lä cuinö, Yai Bada tä nofi w̄libouje. Yai Bada tänö tä tamaö lä wasöo wei tä ja, bä shijilodoimi. Bä nö shijilobimi waiquiwä.

⁸ Yanowamö täbä showadi lä cuaaö wei tä ja bä lä culenö, Yai Bada tä Bufi çai doblamabou daomije.

⁹ ʌ ʌ ma cui, Yai Bada wama a Bufi bejedi tabou ja, yanowamö täbä showadi lä cuaaö wei tä ja wamacö luluamoimi waiquiwä. ʌ ʌ lija wamacö bufi yai luluamou. Cristo a Bufi tabou lä mlajei, cama ebämi waiquiwä.

¹⁰ ʌ ʌ ma cui Cristo wama a tabou ja, Yai Bada tä Bufinö wamacö b̄limiblamaö. W̄lidiwä tä lä läle tänö, wamacö nia ma nomaö wei ma cui, jai wamacö cadejewä waiquiwä Yai Bada tänö wamacö nofi tabou. ʌ ʌ tänö, b̄limi wamacö nia cuo fe yadio.

¹¹ Jesús a demi jocädamaö lä çolayono wei wama a Bufi tabou ja, wamacö ma nomaö wei ma cui, wamacö demi nia çai jocädamaö ço. Cafä wamacö lija Yai Bada tä Bufi lä bälölenö, wamacö nia inaja taamaö.

12 Assim, pois, irmãos, somos devedores, não à carne como se constrangidos a viver segundo a carne.

13 Porque, se viverdes segundo a carne, caminhais para a morte; mas, se, pelo Espírito, mortificardes os feitos do corpo, certamente, vivereis.

14 Pois todos os que são guiados pelo Espírito de Deus são filhos de Deus.

15 Porque não recebestes o espírito de escravidão, para viverdes, outra vez, atemorizados, mas recebestes o espírito de adoção, baseados no qual clamamos: Aba, Pai.

16 O próprio Espírito testifica com o nosso espírito que somos filhos de Deus.

17 Ora, se somos filhos, somos também herdeiros, herdeiros de Deus e co-herdeiros com Cristo; se com ele sofremos, também com ele seremos glorificados.

Os sofrimentos do presente e as glórias do porvir

18 Porque para mim tenho por certo que os sofrimentos do tempo presente não podem ser comparados com a glória a ser revelada em nós.

12 Öjö cudeenö, yanowamö täbä showadi lä cuaaö wei bäma tä nia bufiblaimi. Öjö bäma tä bufiblabä bamacömi. Inaja bamacö cuaabä bamacö mlai.

13 Yanowamö täbä showadi lä cuaaö wei wama tä bufiblaö ja, wamacö nia nomaö shi wäljio. Öjö ma cui, yanowamö täbä showadi lä cuaaö wei tä lä cui, Yai Bada tä Bufinö wama tä mladamaö ja, bälimi wamacö nia yai cuo.

14 Yai Bada tä Bufi ja bä bluca lä luluamou wei bä lä cui, öjö Yai Bada bei ijilubö ebä waiquiwä malä cui.

15 Yai Bada lija wamacö quilii çodaabä a Bufi jibäonomi. Bada a wä fuamobä bä lä tabou wei bä lä cuinö, a nö quili taö lä culajeinaja mlai. Ma, wama a nofi föömaö cadidobä cafä wamacö lija a Bufi jibämoquema. “;Fabe, Fabemi!”, bäma ecö cuu ja,

16 Öjö cama a Bufi showawänö, bämalecö bufi taamaö. Yai Bada bäma ecö nö ijilubö öjöböamaö.

17 Bä ijilubö bäma ecö waiquiwä ja lä, bämalecö befi lä taboladi täbä ja bamacö nia dobämodayou, Cristo a nia lä dobämou weinaja showawä. Cristo a nö bleaamaö lä cuaano wejeinaja bamacö nö bleaamaö mö feduoje ja, öjö sho bämalecö nia bluca doblamabodayou.

Bamacö nia lä doblaodayou wei tä a

18 Abenaja ya bufi cuu. Bämalecö nö fei däjä lä bleaamaö wejei tä ja, “Shädayai”, bamacö nia cuimi. Tä nowa bolacami. Tä yai lä doblale, camiyä bamacö lija Yai

19 A ardente expectativa da criação aguarda a revelação dos filhos de Deus.

20 Pois a criação está sujeita à vaidade, não voluntariamente, mas por causa daquele que a sujeitou,

21 na esperança de que a própria criação será redimida do cativeiro da corrupção, para a liberdade da glória dos filhos de Deus.

22 Porque sabemos que toda a criação, a um só tempo, geme e suporta angústias até agora.

23 E não somente ela, mas também nós, que temos as primícias do Espírito, igualmente gememos em nosso íntimo, aguardando a adoção de filhos, a redenção do nosso corpo.

Bada tänö tä nia obi lä jimadayou wei, öjö tä nowa shılo yai bluca.

19 ¿Öjö tawä? Yai Bada tänö täbä bluca lä tablaleno wei, täbä nö bluca malä dablai. Yai Bada bä ijilubö bämalecö nia dodijidawä lä wawäblamaö wei, bufi shi jalimolanö tä nö dabouje.

20 Täbä bluca lä tablano wei täbä ma cui, täbä malä wılidiblaliyono wei. Inaja cama täbä taamamou bufi fa doblaonö mlai. Yai Bada tänö täbä wılidiblamalema ma cui, täbä nia obi dobladou lä çono wei tä ja, tä nö dao showaoma.

21 Täbä bluca lä tablamono wei, täbä nia bayeliblamou. Showadi täbä lä wıcou wei tä ja, Yai Bada tänö bä nia fujebıläö, täbä inaja cuaaö çadaaö mlaobä. Bä ijilubö doblao ebä nia lä tabou weinaja, jödödöwä täbä lä tablamono wei täbä ma cui, bä nia bluca doblamabou mö feduo.

22 Ei bama tä daö. Täbä bluca lä tablamono wei täbä ma cui, täbä bufi bluca ıamou çai nö beblalou mö fedua showaa lä cule, ijilu bä nini tabouje däjä bä ç nö nini dao lä culenaja showawä.

23 Täbä bluca lä tablamono wei täbä bädawä mlai. Camiyä bamacö ma cui, Yai Bada tä Bui ja bamacö jaba dobamou lä balöono wei bamacö lä cui, bamacö bufi nö çai bleaaö. Bä ijilubö bama ecö nia lä doblaodayou wei bama tä nö dabolano, bılimi bämalecö nia yai lä tablaö wei bama tä nö çai dabolano, bamacö bufi ıamou çai nö bleaaö.

24 Porque, na esperança, fomos salvos. Ora, esperança que se vê não é esperança; pois o que alguém vê, como o espera?

25 Mas, se esperamos o que não vemos, com paciência o aguardamos.

A intercessão do Espírito

26 Também o Espírito, semelhantemente, nos assiste em nossa fraqueza; porque não sabemos orar como convém, mas o mesmo Espírito intercede por nós sobremaneira, com gemidos inexprimíveis.

27 E aquele que sonda os corações sabe qual é a mente do Espírito, porque segundo a vontade de Deus é que ele intercede pelos santos.

28 Sabemos que todas as coisas cooperam para o bem daqueles que amam a Deus, daqueles que são chamados segundo o seu propósito.

29 Porquanto aos que de antemão conheceu, também os predestinou para serem conformes à imagem de seu Filho, a fim de que ele seja o primogênito entre muitos irmãos.

30 E aos que predestinou, a esses também chamou; e aos que chamou, a esses

24Yai Bada tänö bämalecö lä fucäleno wei däjä ma cui, öjö tä ja bamacö malä mölano wei. ¿Öjö tawä? Bamacö mölaö showaobä lä. Tä dablamoü lä waiquile tä ja, ¿wedinaja bamacö mölaö li cuo majöobä?
25Öjö ma cui, tä dablamoü showao mlao däjä bamacö mölaö ja, bamacö bufi yanöcölanö bamacö nö nia dao.

26Inaja showawä, bamacö bufi ujduaö si lä ijejei bamacö lä cui, Yai Bada tä Bufinö showadi bämalecö çai bayeliblaö talei. Camiyä bamacö nö bayeli nacao doblou fa mlacunö, cama tä Bufe showawänö bämalecö nö bayeli nacaö. Yanowamö täbä caticö a ja mlai, a wä Bufe yai cadidou showadao.

27Yanowamö bämalecö bufi lä dale a lä cuinö a wä jiliaö walalao. A nacou bufi lä doblao wei tä a daö. Yai Bada bäma ecö nofi bäyääö däjä, Yai Bada tänö a wä famaö cuo lä bufio weinaja, a wä faö cadidou cuaaö showawä malä cui.

28Ei bäma tä daö. Tä cublou lä bädao wei tä ma cui, Yai Bada tänö tä fulii yalo, a lä nofimaö wejei bä lä cui bä bayeliblamou. Inaja Yai Bada tänö bä taamaö bufi doblao fa showaonö, bä nacama.

29Bä daö lä showadaono wei bä lä cui, bä Ijilubö e lä culenaja bä cuo mö feduobä, bä yaibou showadaoma. Bä Ijilubö jaba e lä cui e no jamö, ebä mashi bluca cuobä.

30Bä lä yaibono wei bä çai nacama. Bä lä nacano wei, jai bä dodijidawä waiquiwä bä nofi çai taboma. Öjö bä nofi lä tabono

também justificou; e aos que justificou, a esses também glorificou.

As provas e a certeza do amor de Deus

31 Que diremos, pois, à vista destas coisas? Se Deus é por nós, quem será contra nós?

32 Aquele que não poupou o seu próprio Filho, antes, por todos nós o entregou, porventura, não nos dará graciosamente com ele todas as coisas?

33 Quem intentará acusação contra os eleitos de Deus? É Deus quem os justifica.

34 Quem os condenará? É Cristo Jesus quem morreu ou, antes, quem ressuscitou, o qual está à direita de Deus e também intercede por nós.

35 Quem nos separará do amor de Cristo? Será tribulação, ou angústia, ou perseguição, ou fome, ou nudez, ou perigo, ou espada?

36 Como está escrito: Por amor de ti, somos entregues à morte o dia todo, fomos

wei bä lä cui, bä doblaodayobä bä çai tablamalema.

Yai Bada tä nofi shi lä wãlii wei tä ą

31 ǀǀǀǀ tawä? Bämalecö doblamabobä Yai Bada a cua waiquia ja lä, ǀwedinö bämalecö nia li doblamaimi majöo?

32 Cama bä Ijilubö e ma cui, Yai Bada tänö a noshi umlabonomi. Bämalecö bluca bayeliblabä, a noshi malä ǀǀǀǀdabono wei. ǀǀǀǀ tawä? Bä Ijilubö e jibäaö ojodao waiquioma ja lä, ai täbä bluca ma cui ja, bei bämalecö dobäa yailei.

33 Cama bäma ecö lä yaile, jai bamacö dodijidawä waiquiwä, cama Yai Bada tänö bämalecö nofi tabou waiquia ja lä, ǀwedinö bämalecö ąfa nia li taö majöo?

34 Bamacö doblou lä mlaono wei tä nowa ja, ǀwedinö bämalecö nö nia li bleaamaö? Jesucristo a shämou malä läono wei. A demi jocädou çoma. Yai Bada jayu boco mashi jamö, a loadayoa. Bämalecö nofi bãyäbou culadi.

35 Cristonö bämalecö nofimaö waiquiwä. Bämalecö nofimaö mladobä, tä cuami. Bämalecö ma yabäcaö wejei ma cui, bämalecö nia nofimaö showao. Bämalecö nö ma bleaamaö wejei ma cui, bamacö nö ofili ma bleaaö wei ma cui, bamacö didiobä bäma sibä tabou ma mlai ma cui, inaja showawä. Bamacö ma shämou wei ma cui, bämalecö nabä ma queo wejei ma cui, inaja showawä. Bämalecö nofimaö waiquiwä.

36 Tä ą oni lä cuu weinaja showawä. Abenaja tä ą cuu. Afä yamacö cudeenö, showadi yamalecö shäo bufi doblaöje.

considerados como ovelhas para o matadouro.

³⁷ Em todas estas coisas, porém, somos mais que vencedores, por meio daquele que nos amou.

³⁸ Porque eu estou bem certo de que nem a morte, nem a vida, nem os anjos, nem os principados, nem as coisas do presente, nem do porvir, nem os poderes,

³⁹ nem a altura, nem a profundidade, nem qualquer outra criatura poderá separar-nos do amor de Deus, que está em Cristo Jesus, nosso SENHOR.

Romanos 9

Paulo e a incredulidade dos judeus

¹ Digo a verdade em Cristo, não minto, testemunhando comigo, no Espírito Santo, a minha própria consciência:

Oweja bä nofi lä tabou wejeinaja, yamalecö nofi tabou mö feduoje. “Bä shämobä bä waiquiwä”, yamalecö nofi tabouje. Einaja tä ą cuu.

³⁷Ma. Inaja bämalecö ma taamaö wejei ma cui, bamacö nö walojaö fe yadiobä bamacö. Bämalecö yai lä nofimaö a lija bamacö bayeliblamou ja, bamacö nö yai walojabä bamacö.

³⁸⁻³⁹Ei ya tä malä dale. Bamacö ma nomablou dajā ma cui, bamacö demi ma cudio wei ma cui, ajele bä ma läblou wei ma cui, fecula bänö bämalecö ma yabäcaöje dajā ma cui, Yai Bada tänö bämalecö nofimaö lä waiquile tä ja, bämalecö fujeblo majöobä tä cuami waiquiwä. Tä fei dajā cublou lä bädao wei tä ma cui, tä nia obi lä cublou wei tä ma cui, ai tä lofote läa lä bädale tä ma cui, Yai Bada tänö bämalecö nia nofimaö showao. Fedu jamö täbä lä culadi täbä ma cuinö, cojomö jamö täbä lä cublai täbä ma cuinö, ai täbä lä tablaleno wei täbä bädawä ma cuinö, Yai Bada tänö bämalecö nofimaö lä waiquile tä ja, öjö lä täbänö bämalecö nia fujebblamaimije. Bada tä Jesucristo lä cuaano wei tänö, bämalecö yai nofimaö waiquia lä culadi.

Romanos 9

Yai Bada tänö Isaeli ebä lä yaileno wei tä ą

¹Ei ya wā lä cui ya wā bejedimou. Ya jolemoimi, Cristo ya e malä cui. Yai Bada tä Bufi ma cuinö wale bufi möö. Wale bejedimou daö.

² tenho grande tristeza e incessante dor no coração;

³ porque eu mesmo desejaria ser anátema, separado de Cristo, por amor de meus irmãos, meus compatriotas, segundo a carne.

⁴ São israelitas. Pertence-lhes a adoção e também a glória, as alianças, a legislação, o culto e as promessas;

⁵ deles são os patriarcas, e também deles descende o Cristo, segundo a carne, o qual é sobre todos, Deus bendito para todo o sempre. Amém!

A rejeição de Israel não é incompatível com as promessas de Deus

⁶ E não pensemos que a palavra de Deus haja falhado, porque nem todos os de Israel são, de fato, israelitas;

⁷ nem por serem descendentes de Abraão são todos seus filhos; mas: Em Isaque será chamada a tua descendência.

²Ya bufi ɔquijou fe balojowä. Showadi ya bufi nö bleaadii.

³Iba mashi ya bä nofi ɔlijibou, Isaeli ebä mö feduwä lä cui. Shädayai. Camiyä ya waimou tä nowa ja bä bayeliblamou dao fa cunoja, ya nö waimou ojodaobö wei.

⁴Isaeli ebä nodiwä malä cui, Yai Bada tänö bä lä yaileno wei. Bä nofi ɔai ijilumama. Öjö lä bä lija tä shi doblao ɔai dablamoma. Öjö bä lija a wä nö ɔai wäoma. Moisesi tä ɔ lä cui, öjö bä lija tä ɔ ɔai jibämoquema. Cama lija bä ajedobä tä ɔai jimöquema. Bä nia obi lä bayeliblamono wei tä ɔfa ɔai wäyöö balöoma.

⁵Öjö bäma bä ɔfa nö ɔai badabö jayumaö showawä. Yai Bada tänö a shimabä a lä yaileno wei, cama ebä nodiwä lija a nia ɔai wawämama. ¿Öjö tawä? Yai Bada tä shilo yai Bada lä ayai, a wä nofi yai doablamou shi wälibä a. Inaja lä tä cuobä.

⁶Öjö ma cui, “Yai Bada tä ɔ nö lä wäono wei, tä bejedi cublonomi”, bämäcö nia cuimi. ¿Öjö tawä? Isaeli bä ijilubö nodiwä ebä ma bluca wei ma cui, öjö bä bluca bayeliblamobä bämi. Yai Bada lija bä bufi cua lä mlai, bä nofi taboimi.

⁷Inaja showawä, Ablaamö bä ijilubö nodiwä ebä ɔai ma bluca wei ma cui, öjö lija bä nodiblou lä bädao wei tänö bä nofi ɔai tamamoimi. Ablaamö lija Yai Bada a lä cuno weinaja showawä. Abenaja tä ɔ oni cuu. Isaacö lija bä yai lä nodiblou wei, bä

⁸ Isto é, estes filhos de Deus não são propriamente os da carne, mas devem ser considerados como descendência os filhos da promessa.

⁹ Porque a palavra da promessa é esta: Por esse tempo, virei, e Sara terá um filho.

¹⁰ E não ela somente, mas também Rebeca, ao conceber de um só, Isaque, nosso pai.

¹¹ E ainda não eram os gêmeos nascidos, nem tinham praticado o bem ou o mal (para que o propósito de Deus, quanto à eleição, prevalecesse, não por obras, mas por aquele que chama),

¹² já fora dito a ela: O mais velho será servo do mais moço.

¹³ Como está escrito: Amei Jacó, porém me aborreci de Esaú.

A rejeição de Israel não é incompatível com a justiça de Deus

¹⁴ Que diremos, pois? Há injustiça da parte de Deus? De modo nenhum!

ɶfa nia shilo ijilufä jilamou. Einaja tä ɶ cuu.

⁸Abenaja. Ablaamö bä ijilubö ebä lä cui, Yai Bada tänö cama ebä nofi bluca taboimi. Ablaamö bä ijilubö e ɶfa yai wäyää lä balöono wei a Isaacö lä cui, öjö bä ijilubö ebä nofi yai shilo ibabou,

⁹Isaacö a wafa wäyää ja, a cuu lä balöono weinaja showawä. Abenaja tä ɶ oni cuu. Sara a fa shibönabölönö, obi ei a belibo cublou ɶo däjä bei ijilubö e nia tabou. Bejedi lä ya wä. Wafä a ijilu tabou däjä, ya nia fuu ɶo. Einaja tä ɶ cuu.

¹⁰Abenaja tä ɶai cuoma. Bamacö nö badabö Isaacö a lä cuinö, bä suwäbö Lebeca lija, ijilu cäcöbä lä ɶlequeblaliyono wei cäcöbä taquema. ɶÖjö tawä?

¹¹Cäcöbä tablaö showao mlao däjä, dodijidawä tä ma cui, wälidiwä tä ma cui, tä taböonomi. Tä taböö ma mlai ma cui, Yai Bada tänö cäcöbä taamaö lä bufiono wei tä daö showaoma. ɶÖjö tawä? Yanowamö täbä lä cuaaö wei tänö mlai, cama Yai Bada tänö täbä li bufii waiquiwä cudeenö täbä li cadidaö. Inaja tä cuoma yalo,

¹²Lebeca lija abenaja a cuma. Jaba a lä faö wei a lä cuinö, a faö lä yaule a nosie nia shilo fuaö. Einaja a cuma,

¹³ai tä ɶ oni lä cuu weinaja showawä. Jacobo ya yailema ma cui, Esau ya wailema. Einaja tä ɶ cuu.

¹⁴ɶÖjö tawä? ɶWedinaja bamacö cubä, öjö lä? “Yai Bada tänö täbä yaiaö cadidio

15 Pois ele diz a Moisés: Terei misericórdia de quem me aprover ter misericórdia e compadecer-me-ei de quem me aprover ter compaixão.

16 Assim, pois, não depende de quem quer ou de quem corre, mas de usar Deus a sua misericórdia.

17 Porque a Escritura diz a Faraó: Para isto mesmo te levantei, para mostrar em ti o meu poder e para que o meu nome seja anunciado por toda a terra.

18 Logo, tem ele misericórdia de quem quer e também endurece a quem lhe apraz.

A soberania de Deus

19 Tu, porém, me dirás: De que se queixa ele ainda? Pois quem jamais resistiu à sua vontade?

20 Quem és tu, ó homem, para discutires com Deus?! Porventura, pode o objeto

daimi”, ¿bamacö nia cuu daanö? ¿A dodijaimi tawä? Ma, inaja mlai.

15 Abenaja Moisesi lija Yai Bada tä malä cuno wei. Ya nofi asibou bufi lä doblao wei a lä cui, ya nofi asibou cuquei. Ya nofi ojobadou bufi lä doblao wei a lä cui, ya nofi ojobadou cuquei. Einaja a cuma.

16 ¿Öjö tawä? Yai Bada tänö täbä yanowamö lä yaiäo wei, cama bä yaiamou bufi fa doblaonö bä yaiamoimi. Cama bä nö lä walojoablalou wei tänö mlai. Yai Bada tänö täbä nofi ojobadou bufi fa doblaonö, bä li yaiabläo.

17 Tä a malä cuu wei. Ejidoteli bada a wafa wäyää ja, abenaja Yai Bada a cuma. Öjö ma cui, cama lija ya lofote nia fa dablamonö ya li tabou. Ya lofote fa damolalunö, jödödöwä täbä lä bälöblai bä lijämö, wale afa wäyää blaucobeje, ya li demimabou showaa bäa lä cule. Einaja a cuma.

18 ¿Öjö tawä? Täbä nofi asibou bufi lä doblao wei täbä lä cui, täbä nofi li asibou. Täbä bufi jifublamaö bufi lä doblao wei täbä bufi çai jifublamaö.

19 ¿Abenaja wa nia cuu dicoo daanö? “Camanö bämalecö taamaö fa bufinö bämalecö ma taamaö wei ma cui, ¿bämalecö afa nia dobloimi taö majöblao? Cama lija bamacö noshi umlaobä, tä cua malä mlai”, ¿wa nia cuu tawä? Ma, cu dijä.

20 ¿Cafä wedi bei wa wä li bashiwä? Cafä yanowamö wa ma cui, Yai Bada lija, ¿inaja bei wa wä nia fuo li cuaaö?

perguntar a quem o fez: Por que me fizeste assim?

21 Ou não tem o oleiro direito sobre a massa, para do mesmo barro fazer um vaso para honra e outro, para desonra?

22 Que diremos, pois, se Deus, querendo mostrar a sua ira e dar a conhecer o seu poder, suportou com muita longanimidade os vasos de ira, preparados para a perdição,

23 a fim de que também desse a conhecer as riquezas da sua glória em vasos de misericórdia, que para glória preparou de antemão,

24 os quais somos nós, a quem também chamou, não só dentre os judeus, mas também dentre os gentios?

25 Assim como também diz em Oseias: Chamarei povo meu ao que não era meu povo; e amada, à que não era amada;

Oshoboli a lä taö wei a lä cui lija, ¿cama oshoboli a wä nia faö daanö? “Wedi tabä inaja bei wale tablaö li cua cule”, ¿oshoboli a nia cuu daanö?

21Oshoboli bolacabö cäcöbä lä tablaö wei a lä cuinö, ¿shi yaiabä ami? “A nofi yai oshoboli doablabeje, ei shinö ya nia tablaö”, a cubä a waiquiwä. “Ei shi mö feduwä lä cuinö ya tabou buobä ya nia tablaö mö feduo”, a çai cubä a showawä malä cui.

22¿Öjö tawä? Yai Bada tänö täbä yanowamö taamaö lä bufio weinaja täbä li taamabä a waiquiwä. Wäliidiwä tä nowa ja, a nö wälowä lä jushudou wei tä wawämaö ma bufio wei ma cui, a shi jalimoimi. A lofote dablamo bufi çai ma doblao wei ma cui. Täbä mö watäblamobä täbä ma cui, a bufi yanöcöo fe yadio balöoma,

23bämalecö nofi nia yai lä asibou wei tä yai wawäblobä. ¿Öjö tawä? Doblao bämalecö tabodayobä, yedu ja ma cui bämalecö nofi tabou showadaoma.

24¿Öjö tawä? Judio bämacö shïlo bädawä mlai, judio bä lä mlai bä ma cui, bämalecö bluca lä nacano wei, bämalecö nofi çai tabou balöo showaoma.

25Yai Bada a wäno wäyälwä Osea lija a lä cuno weinaja showawä. Abenaja tä ç cuu. Iba bä cuono lä mlai bä lä cui, ya bä nofi nia ibaaö majöo. Öjö bä shomi bälöo lä yaiblai bä lä cui, ya bä jaba nofimano ma mlai ma cui, “Iba ya bä lä nofimale cäbä”,

²⁶ e no lugar em que se lhes disse: Vós não sois meu povo, ali mesmo serão chamados filhos do Deus vivo.

²⁷ Mas, relativamente a Israel, dele clama Isaías: Ainda que o número dos filhos de Israel seja como a areia do mar, o remanescente é que será salvo.

²⁸ Porque o SENHOR cumprirá a sua palavra sobre a terra, cabalmente e em breve;

²⁹ como Isaías já disse: Se o SENHOR dos Exércitos não nos tivesse deixado descendência, ter-nos-íamos tornado como Sodoma e semelhantes a Gomorra.

Israel é responsável pela sua rejeição

³⁰ Que diremos, pois? Que os gentios, que não buscavam a justificação, vieram a alcançá-la, todavia, a que decorre da fé;

³¹ e Israel, que buscava a lei de justiça, não chegou a atingir essa lei.

ya bä nofi nia tabou majöö. Einaja tä ą cuu.

²⁶“Iba wamacömi”, Yai Bada tänö bä nowa lä tano wei jamö, öjamö lä showawä, Yai Bada tä demi cua shi lä wälile bä ijilubö ebä ąfa nia jilamou.

²⁷Isaia a ma cuinö, Isaeli ebä ąfa taö ja, a wä lofotoaama. Abenaja tä ą oni cuu. Modu u casö jamö mlaca mlaca bä nö wabamobimi lä culenaja, Isaeli bä ijilubö ebä nodiwä cublou mö ma feduo wei ma cui, Yai Bada tänö bä noshi nia yai lä umlabou wei bä nia bolacamio dodijio.

²⁸Bitä jamö bä lä bälöblai bä lä cui, Bada tänö bä nö bleaamaö däjä, lobe tä nia taö showadao. Einaja tä ą cuu.

²⁹Isaia a showawänö, ei tä ąfa çai wäyöö lä balöono weinaja showawä. Abenaja tä ą oni cuu. Bada tä Bada lofote lä ayai tänö bämalecö nodiwä feiblamaö mlao fa cunoja, Sodomateli bä lä tablaleno weinaja bämalecö nö tablalebö wei. Comolateli bä lä cublaliyono weinaja showadawä. Einaja tä ą cuu.

Judio bänö tä ą lä waileno wejei tä ą

³⁰¿Öjö tawä? Abenaja tä cublaliyoma. Judio bä lä mlai bä lä cuinö, Yai Bada lija bä bejedimou dablamobä tä dayäano ma mlajei ma cui, tä daa bälalemaje. Jesucristo a nofi mölabouje yalo, fei däjä jai bä cadejewä waiquiwä Yai Bada tänö bä nofi tabou.

³¹Öjö ma cui, Isaeli ebä lä cui, Yai Bada lija bä bejedimou dablamobä, Jesucristo a nofi mölabou mlajei ja, cama bä nia wabäoma. Moisesi etä ą jamö bä nia

³² Por quê? Porque não decorreu da fé, e sim como que das obras. Tropeçaram na pedra de tropeço,

³³ como está escrito: Eis que ponho em Sião uma pedra de tropeço e rocha de escândalo, e aquele que nela crê não será confundido.

Romanos 10

Os judeus rejeitam a justiça de Deus

¹ Irmãos, a boa vontade do meu coração e a minha súplica a Deus a favor deles são para que sejam salvos.

² Porque lhes dou testemunho de que eles têm zelo por Deus, porém não com entendimento.

³ Porquanto, desconhecendo a justiça de Deus e procurando estabelecer a sua própria, não se sujeitaram à que vem de Deus.

cadidou fe yadioma. Bä nia ma cadidono wei ma cui, tä ą nofi cadidibou doblonomije.

³² ¿Wedinaja bä li cuaaö fa dicoonö, bä li doblonomi? Wedinaja mlai. Bä bejedimou dablambö, Yai Bada tä nofi mölabono malä mlajei. Cama bä nia dodijaö fe fa yadionö, cama bä nofi shılo li mölamoboma. Jesucristo a shämou lä läono wei tä ja bä bufi jaducäblonomi yalo, jai maa ma jamö bä yudulayoma.

³³ Yai Bada a lä cuno weinaja showawä. Abenaja tä ą oni cuu. Tä da möje. Isaeli ebä lä fuu wei, maa ma jamö bä mamicö fa difequionö bä yudubä, ya ma nia blaaö läo. Maa bada ma nia blao läo, täbä fa yudulunö täbä quebä. Öjö ma cui, täbä lä yudumaö wei a bejedi lä bufibou wejei bä lä cui, bä nö nia bleaaimi. Einaja tä ą cuu.

Romanos 10

¹ Iba wamacö. Yai Bada lija bä fucäamobä, judio ya bä nö bayeli nacadii. Bä fucämou fa cunoja ya bufi nö yai doblalobö wei.

² ¿Öjö tawä? Yai Bada tä bufi doblamabobeje, tä dayäaöje. Ya bä daö yalo ya wä. Öjö ma cui, bä bufi jaducäa mlalanö tä li dayäaöje.

³ Yai Bada tänö jai täbä cadejewä waiquiwä täbä nofi lä tabou wei tä lä cui, öjö tä nofi mojudoubouje. Cama bä nia dodijaö fe fa yadionö, bä nofi li mölamobou. Jesucristo a nofi mölabou bufiomi malä waiquije.

⁴ Porque o fim da lei é Cristo, para justiça de todo aquele que crê.

⁵ Ora, Moisés escreveu que o homem que praticar a justiça decorrente da lei viverá por ela.

⁶ Mas a justiça decorrente da fé assim diz: Não perguntes em teu coração: Quem subirá ao céu?, isto é, para trazer do alto a Cristo;

⁷ ou: Quem descerá ao abismo?, isto é, para levantar Cristo dentre os mortos.

⁸ Porém que se diz? A palavra está perto de ti, na tua boca e no teu coração; isto é, a palavra da fé que pregamos.

⁹ Se, com a tua boca, confessares Jesus como SENHOR e, em teu coração, creres que Deus o ressuscitou dentre os mortos, serás salvo.

⁴ ¿Öjö tawä? A nofi nia lä mölabou wejei, öjö a Cristo waiquiwä yalo, Moisesi tä  ja bä mölabä etä cuami. Cristo a nofi lä mölabou wejei tänö, jai bä dodijidawä waiquiwä Yai Bada tänö bä nofi nia shïlo tabou.

⁵ Moisesinö tä  oni taö balöoma. Cama etä  ja bä lä bejedimou wei bä lä cui, öjö bä nia shïlo jowa alimi cuoma.

⁶ Öjö ma cui, cama bä nia lä bejedimou wei tä ja, ai bä mölaimi waiquiwä. Yai Bada lija bä bejedimou dablamobä, Cristo a nofi yai mölabouje. Abenaja öjö bä bufi nia cuimi. Fedu jamö, ¿wedi a yai nia duofälöö? Ma, einaja bä bufi nia cuimi. “A fa duofälönö, Cristo a çai itou fa çöimanö, öjö bäma a wä yai jïliabä”, bä nia cuimi. Abenaja çai mlai.

⁷ Bä lä nomaö wei bä cuobä jamö, ¿wedi a nia li itou? Ma, inaja bä bufi nia çai cuimi. “Mashita çöjomö jamö a fa itolunö, Cristo a fa çöläcölönö, öjö bäma a wä yai jïliabä”, bä nia çai cuimi.

⁸ ¿Wedinaja tä  yai cuu, öjö lä? Abenaja. Wa nia lä bayeliblamou wei tä  yai ajedewä waiquiwä. Wa tä  wayoaö dao. Öjö tä  ja wa bufi çai daeo dao. Einaja tä  yai cuu. ¿Öjö tawä? Yama tä  lä wäyää wei, öjö tä  li waiquiwä, Jesucristo a nofi mölabobeje tä  lä cui.

⁹ Bei wa caficönö Jesús wa wäfa Bada wääö ja, bei wa bufinö Yai Bada tänö a demi jocädamaö lä çölayono wei wa tä  bejedi çai bufibou ja, wa fucäämou wä.

10 Porque com o coração se crê para justiça e com a boca se confessa a respeito da salvação.

11 Porquanto a Escritura diz: Todo aquele que nele crê não será confundido.

12 Pois não há distinção entre judeu e grego, uma vez que o mesmo é o SENHOR de todos, rico para com todos os que o invocam.

13 Porque: Todo aquele que invocar o nome do SENHOR será salvo.

14 Como, porém, invocarão aquele em quem não creram? E como crerão naquele de quem nada ouviram? E como ouvirão, se não há quem pregue?

15 E como pregarão, se não forem enviados? Como está escrito: Quão formosos são os pés dos que anunciam coisas boas!

Israel não pode alegar falta de oportunidade

16 Mas nem todos obedeceram ao evangelho; pois Isaías diz: SENHOR, quem acreditou na nossa pregação?

10Bei täbä bufinö tä ą bejedi malä bufibou wejei, jai bä dodijidawä waiquiwä Yai Bada tänö bä nofi tabobä. Bei täbä caficönö bä ą nö çai wäo, bä fucäamobä.

11Abenaja Yai Bada etä ą oni cuu. A bejedi lä bufii wejei bä lä cui, bä nia möläö buomi. Einaja tä ą oni cuu.

12Yai Bada tänö judio bä nofi tabou ayao malä mlai. Judio bä ma mlai ma cui, bä nofi çai malä tabou wei. Judio bä ma cuinö, judio bä lä mlai bä ma cuinö, öjö a showawä a nofi Badabou malä cujei. Öjö lija bä nö bayeli bluca lä nacao wei bä bluca bayelibou fe balojowä.

13Abenaja tä ą malä cuu wei. Bada tä lija bä nö bayeli lä nacao wei, bä nia bluca fucäamou. Einaja tä ą malä cuu wei.

14Öjö ma cui a bejedi bufii lä mlajei a lija, bä nö bayeli nacaobä etä cuami. A wäfa jilibou lä mlajei bä lä cuinö a nia çai bufibläö bädaomije. Bä yömölabä a cuami ja, a wäfa nia çai jiliaimije.

15Bä yömölabeye bä shimamoimi ja, bä nia çai yömölamou bädaomi. Abenaja tä ą oni cuu. Dodijidawä tä ą çai lä waloo wejei bä lä cui, bä yai dablamos dodijidawä fe balojowä. Einaja tä ą oni cuu.

16Öjö ma cui, tä ą lä dodijidai tä ą ma jiliaö wejei ma cui, ai bä ą fuomi. Isaia lä cuno weinaja showawä. Abenaja tä ą oni cuu. Bada tä. Yama tä ą ma wäyäo wei, yamalecö ą bejedi bufiimje. Einaja tä ą cuu.

17 E, assim, a fé vem pela pregação, e a pregação, pela palavra de Cristo.

18 Mas pergunto: Porventura, não ouviram? Sim, por certo: Por toda a terra se fez ouvir a sua voz, e as suas palavras, até aos confins do mundo.

19 Pergunto mais: Porventura, não terá chegado isso ao conhecimento de Israel? Moisés já dizia: Eu vos porei em ciúmes com um povo que não é nação, com gente insensata eu vos provocarei à ira.

20 E Isaías a mais se atreve e diz: Fui achado pelos que não me procuravam, revelei-me aos que não perguntavam por mim.

21 Quanto a Israel, porém, diz: Todo o dia estendi as mãos a um povo rebelde e contradizente.

Romanos 11

O futuro de Israel

1 Pergunto, pois: terá Deus, porventura, rejeitado o seu povo? De modo nenhum!

17 ¿Öjö tawä? Cristo a wafa wäyäöje ja, tä a nia shilo jiliaöje. Tä a jiliaöje ja, a nofi nia shilo mölabouje.

18 Öjö ma cui, abenaja ya cuu. ¿Judio bänö bei tä a jilianomije daanö? Tä a malä jilileno wejei. Abenaja tä a oni cuu. Bluca bä lä bälöblai bä lijamö, tä a lä wäyänö wejei bä a blaucublaliyoma. Täbä bälöblawä lä jödödöblai jamö ma cui, bä a jiliamaje. Einaja tä a oni cuu.

19 Abenaja ya nia cuu ço. Isaeli ebä lä cui, ¿bä bufi jaducäblonomi daanö? Yai Bada a wano wäyäö ja, Moisesi a wä faö balöoma. Abenaja tä a oni cuu. Judio bä lä mlai bä lija wamacö bufi waiyobä, wamacö nia jowa tablamaö, cama bä dodijaö ayao ja. Wama bä bufi afa jaducäwämi lä taö wei bä lä cui lija wamacö nia jushudamaö. Einaja tä a cuu.

20 Tä nö fa dedelönö, Isaia a wä çai waiteliblou nomöjölaiyoma. Abenaja tä a oni cuu. Yai Bada tä dayäaö lä mlajei bä ma cuinö a jowa dalalemaje. A wälino lä mlajei bä ma cui lija a çai jowa damolaliyoma. Einaja tä a cuu.

21 Öjö ma cui, Yai Bada tänö Isaeli ebä afa wäyäö ja, abenaja a jowa cuma. Bä shijiloblaö lä mlai ya bä ajedeamaö çoöbä, showadi ya boco ma dododalou wei ma cui, bä wasömamoimi. Einaja a jowa cuma.

Romanos 11

Yai Bada tänö Isaeli ebä nofi lä ojadabou wei tä a **1** Jão. Abenaja ya nia cuu. Cama ebä lä yaileno wei, ¿Yai Bada tänö bä li waia

Porque eu também sou israelita da descendência de Abraão, da tribo de Benjamim.

² Deus não rejeitou o seu povo, a quem de antemão conheceu. Ou não sabeis o que a Escritura refere a respeito de Elias, como insta perante Deus contra Israel, dizendo:

³ SENHOR, mataram os teus profetas, arrasaram os teus altares, e só eu fiquei, e procuram tirar-me a vida.

⁴ Que lhe disse, porém, a resposta divina? Reservei para mim sete mil homens, que não dobraram os joelhos diante de Baal.

⁵ Assim, pois, também agora, no tempo de hoje, sobrevive um remanescente segundo a eleição da graça.

⁶ E, se é pela graça, já não é pelas obras; do contrário, a graça já não é graça.

⁷ Que diremos, pois? O que Israel busca, isso não conseguiu; mas a eleição o alcançou; e os mais foram endurecidos,

majölema tawä? Mlaicätä. Camiyä Isaeli öjö lä ya e showawä malä cui. Ablaamö nodiwä ya showawä. Bejamino lija ya yai nodiblaliyoma.

² Öjö tawä? Yai Bada tänö cama ebä daö lä balöono wei ebä waii majöonomi. Yai Bada etä a oni jamö, Elianö bä afa lä wäyänö wei, wama tä a daimi daanö? Yai Bada lija Isaeli ebä afa wäyäma.

³ Abenaja tä a cuu. Bada tä. Cafä wa wano wäyälwä bä lä cui, bä shäalalemaje. Wa dobäbeje bä yalo lä maqueblaaö wejei täbä madofi ma cui, täbä wälialalemaje. Camiyä yami ya feiquia ma cule, wale çai dayäaöje, wale shäbeje. Einaja tä a cuu.

⁴ Öjö ma cui, Yai Bada tänö wedinaja Elia a nowa tama? Abenaja tä a cuu. Iba 7.000 ya bä feiquibou fe yadioma, Baala a jole lä bufiblamou wei a nö ijidubö lija bä möfe boo lä mlai. Einaja tä a cuu.

⁵ Inaja showawä, fei däjä ma cui cama ebä feiquibou. Bä nofi fa ojadadalönö bä yailema.

⁶ Öjö tawä? Bä nofi li fa ojadabonö bä li yailema, bä dodijaö fa dablanö mlai. Bä dodijaö fa dablanö bä yaiaö fa cunoja, “Bä nofi fa ojadabonö”, bamacö nö cubö mlai.

⁷ Öjö tawä? Wedinaja tä cublaliyoma, öjö lä? Isaeli ebä dodijidawä cuobä tä ma dayänö wejei ma cujei, tä dablanomije. Yai Bada tänö bä lä yaileno wei bä lä cuinö, öjö bänö tä daa ma ayalaleno wejei ma cui, ai bä mö feduwä lä cui bä bufi shilo jifublaliyoma,

⁸ como está escrito: Deus lhes deu espírito de entorpecimento, olhos para não ver e ouvidos para não ouvir, até ao dia de hoje.

⁹ E diz Davi: Torne-se-lhes a mesa em laço e armadilha, em tropeço e punição;

¹⁰ escureçam-se-lhes os olhos, para que não vejam, e fiquem para sempre encurvadas as suas costas.

A rejeição de Israel não é final

¹¹ Pergunto, pois: porventura, tropeçaram para que caíssem? De modo nenhum! Mas, pela sua transgressão, veio a salvação aos gentios, para pô-los em ciúmes.

¹² Ora, se a transgressão deles redundou em riqueza para o mundo, e o seu abatimento, em riqueza para os gentios, quanto mais a sua plenitude!

⁸Yai Bada etä ʔ oni jamö tä ʔ lä cuu weinaja showawä. Abenaja tä ʔ cuu. Yai Bada tänö bä bufi mojudublamalema. Bä mamocu fubäböblamalema. Bä yömöcacö comablamalema. Fei dǎjä ma cui inaja bä cuwä showawä dicowä. Einaja tä ʔ cuu.

⁹Nö badabö David a lä cuno weinaja showawä, Yai Bada lija. Abenaja öjö tä ʔ oni cuu. Bä iyaö çai çocamobä jamö, “Dodijidawä yamacö cua waiquia”, bä bufi jole cuu. Bä mölaö showao dǎjä, ʔwa etä wǎlidiblamabä! ʔWa bä nö bleaamaö majöobä! Bä doblou lä mlai, ʔwa tä nö bǎshälö tabä!

¹⁰Bä bufi möblou mlaobä bä da taama, bä çai yabäcamou nö bleaaö shi wǎlibä. Einaja tä ʔ cuu.

Judio bä lä mlai bä lä fucäamou wei tä ʔ

¹¹Öjö cudeenö, abenaja ya cuu nomöjöo. Judio bänö Jesucristo a fa wailöjenö, jai bä yudulayoma bä cublaliyoma ma cui, bä bladio shi wǎlibä bämi. Jesucristo etä ʔ wailemaje yalo, judio bä lä mlai bä lija etä ʔ wäyämou majöa lä cule, bä fucäamobä. Shomi bä fucäamou ayao ja, judio bä bufi waiyou mö yabao çobä.

¹²¿Öjö tawä? Judio bä mili bayeliblamoma ma cui, Jesucristo a wailemaje yalo, jödödöwä täbä lä bälöblai täbä fei dǎjä yai bayeliblamou majöa lä cule. Bä doblou lä mlaono wei tänö, fei dǎjä judio bä lä mlai bä yai bayeliblamou. ¿Öjö tawä? Öjö ma cui judio bä nia yai obi lä dodijaö wei tänö, öjö dǎjä, ʔbejedi lä täbä nia shilo yai bayeliblamou dodijio!

13 Dirijo-me a vós outros, que sois gentios! Visto, pois, que eu sou apóstolo dos gentios, glorifico o meu ministério,

14 para ver se, de algum modo, posso incitar à emulação os do meu povo e salvar alguns deles.

15 Porque, se o fato de terem sido eles rejeitados trouxe reconciliação ao mundo, que será o seu restabelecimento, senão vida dentre os mortos?

16 E, se forem santas as primícias da massa, igualmente o será a sua totalidade; se for santa a raiz, também os ramos o serão.

17 Se, porém, alguns dos ramos foram quebrados, e tu, sendo oliveira brava, foste enxertado em meio deles e te tornaste participante da raiz e da seiva da oliveira,

13Bei. Jesucristonö wale shimölema yalo, cafä judio wamacö lä mlai wamacö lija, fei däjä ya wä faö majöa lä cule. Bamacö yömölabä wale lämabou yalo, bamacö yömöläö bufi doblaa malä cui,

14Jesucristo wama a nofi lä mölabou wei tä ja, iba judio bä mö feduwä lä cui ya bä bufi waiyamabä. Bä bufi lä waiyou wei tänö, ai bä bufi fa jaducäblalunö, bä fucäamou fe yadiobä.

15¿Öjö tawä? Yai Bada tänö cama ebä wailema yalo, judio bä lä mlai bä fei däjä nofiblamaö majöa. Öjö ma cui, Jesucristo yacumö a bufibläö çoje däjä, cama ebä nia ajemaö ço. Bä ajemaö däjä, jai bä demi jocädamaö çolayoma bä nia cublou.

16Yai Bada lija, nii jïbä lä dodobou wejei jïbä yaio däjä, cama ai jïbä mashi lä cui jïbä mashi yaia mö fedua. ¿Öjö tawä? Judio bä lä cui, Yai Bada ebä cuo fa balöonö, fei däjä ma cui bä yaibou showawä. Yai Bada lija fii bei fi nasöcö yaia waiquia cudeenö, öjö bei lä fibä boco bluca ma cui, fibä boco yaia mö fedua showadaa malä cui.

17Judio bä lä cui, jai oliba fi lä döbolajei bä cuwä. Öjö fi bococu cäblamou lä culenaja bä çai taamamoma. Cafä judio wamacö lä mlai, shomi tefi bococu diclämaö lä culajeinaja, Yai Bada tänö wamacö li tablamaö mö fedulayoma, oliba fi nasöcönö wamacö dodijidawä cuobä. Inaja wamacö yädäa tamaquema yalo,

18 não te glories contra os ramos; porém, se te gloriarestes, sabe que não és tu que sustentas a raiz, mas a raiz, a ti.

19 Dirás, pois: Alguns ramos foram quebrados, para que eu fosse enxertado.

20 Bem! Pela sua incredulidade, foram quebrados; tu, porém, mediante a fé, estás firme. Não te ensoberbeças, mas teme.

21 Porque, se Deus não poupou os ramos naturais, também não te poupará.

22 Considerai, pois, a bondade e a severidade de Deus: para com os que caíram, severidade; mas, para contigo, a bondade de Deus, se nela permaneceres; doutra sorte, também tu serás cortado.

18oliba fi bococu lä joyamono wei wama fi bococu nofi nia wäliboimi. “Camiyä yamacö yai”, wamacö bufi cuu dicoo ja, ei tä nofi da jaducäläje. Fii wamacö fi bococu lä cuinö wama tefi nasöcö bayeliboimi. Öjö tefi nasöcö lä cuinö, cafä wamacö yai li bayelibou.

19Abenaja wamacö cuu dao. “Camiyä yamacö yädäobä tefi bococu malä joyaleno wei”, wamacö cuu dao.

20Bejedi lä. Tefi bococu cäblou lä culenaja, Jesucristo a wä bejedi bufii fa mlacujenö, bä li judio tablamolayoma. Öjö ma cui, cafä wamacö cua lä majöle, “Camiyä yamacö yai”, bä nofi tamamo dijä. Bä shïlo yai da moyaweicu. Jesucristo wama a nofi li mölabou yalo wamacö li cua majöa lä cule, öjö lä tä bädawänö.

21Oliba fi bococu yai lä cuono wei, Yai Bada tänö fi bococu cäblaö ojodaoma ja lä, cafä shomi wama tefi bococu lä dicläcäle wama tefi bococu nia çai cäblaö ojodao mö feduo.

22¿Öjö tawä? Yai Bada tänö dodijidawä täbä çai nia lä cuo wei tä ja, bä bufi da jaducäicu. Täbä nö lä bleaamaö wei tä ma cui ja. Bä doblou lä mlai bä nö bleaamaö ma cui, cafä dodijidawä wamacö çai cua. ¿Öjö tawä? Wama a wä bejedi bufii showalanö, dodijidawä wamacö nia çai cuo ma cui, wama a wä bejedi bufiimi majöo dicoo ja, fii fi bococu cäblamou lä culenaja wamacö nia taamaö majöo.

²³ Eles também, se não permanecerem na incredulidade, serão enxertados; pois Deus é poderoso para os enxertar de novo.

²⁴ Pois, se foste cortado da que, por natureza, era oliveira brava e, contra a natureza, enxertado em boa oliveira, quanto mais não serão enxertados na sua própria oliveira aqueles que são ramos naturais!

O último desígnio de Deus é misericórdia para com todos

²⁵ Porque não quero, irmãos, que ignoreis este mistério (para que não sejais presumidos em vós mesmos): que veio endurecimento em parte a Israel, até que haja entrado a plenitude dos gentios.

²⁶ E, assim, todo o Israel será salvo, como está escrito: Virá de Sião o Libertador e ele apartará de Jacó as impiedades.

²⁷ Esta é a minha aliança com eles, quando eu tirar os seus pecados.

²³Judio bä ma cuinö, Yai Bada tä bejedi bufii majöoje ja, bä nia yädäblamaö ço. Inaja lä bä tablamaö çoobä Yai Bada tä lofote malä cule.

²⁴¿Öjö tawä? Ulufi jamö oliba fibä cublawä lä bädainaja, judio wamacö lä mlai wamacö cuoma. Oliba fi döbou lä culajeinaja judio bei bä yai cua. ¿Öjö tawä? Fi yai lä döbou wejei fi colo jamö cafä shomi wamacö yädämaö fe yadio ja lä, cama fi yai lä döamou wei fi bococu cua waiquia cudeenö, öjö fi bococu nia yai yädäblamou si ijejeo. Cama fi bococu waiquiwä malä cui.

Yai Bada tänö bä nofi bluca lä ojojadaö wei tä ą

²⁵Iba wamacö. Yai Bada tänö tä ą joyabout lä balöono wei tä ja, bamacö nia mojudumaboimi. “Camiyä yai”, wamacö bufi jole cuaablalou dicoo mlaobä. Isaeli ai ebä bufi bluca ma jifuale ma cui, inaja bä bufi cuo shi wälibä bämi. Judio bä lä mlai, Yai Bada lija cama ai ebä bufi cuo showao mlao däjä, inaja judio bä li cuaaö balöo.

²⁶Yai Bada lija, cama judio ebä lä mlai bä bufi bluca fa cuicunö, Isaeli ebä bufi nia bluca jaducäblou nomöjöo, bä fucäamobä. Tä ą oni lä cuu weinaja showawä. Abenaja tä ą cuu. Täbä nia yai bayelibleö lä läo wei, judio bamacö lija a nia wawäo. Jacobo bäma ecö doblou lä mlai tä nowa nia mladamaö. Einaja tä ą oni cuu.

²⁷Abenaja çai. Bä doblou lä mlai ya etä nowa nia mladamaö. Ya wä nö wäo waiquiwä. Einaja tä ą cuu.

28 Quanto ao evangelho, são eles inimigos por vossa causa; quanto, porém, à eleição, amados por causa dos patriarcas;

29 porque os dons e a vocação de Deus são irrevogáveis.

30 Porque assim como vós também, outrora, fostes desobedientes a Deus, mas, agora, alcançastes misericórdia, à vista da desobediência deles,

31 assim também estes, agora, foram desobedientes, para que, igualmente, eles alcancem misericórdia, à vista da que vos foi concedida.

32 Porque Deus a todos encerrou na desobediência, a fim de usar de misericórdia para com todos.

A maravilhosa sabedoria dos desígnios divinos

33 Ó profundidade da riqueza, tanto da sabedoria como do conhecimento de Deus! Quão insondáveis são os seus juízos, e quão inescrutáveis, os seus caminhos!

28 Jesucristo dodijidawä etä ʒ waiije yalo, Yai Bada lija bä nö nabämou majöblaliyoma. Cafä judio wamacö lä mlai wamacö fei däjä bayeliblamou majöobä, ʒjö tä cublaliyoma. Bä nö nabämou majöo ma cui, Yai Bada tänö bä yaia balölema yalo, bä li nofimaö fe yadio showawä. ʒʒjö tawä? Cama bä nö badabö nofimaö balöoma yalo, inaja showawä cama ebä nodiwä ma cui, ebä nofimaö cuwä mö feduwä.

29 Tübä nia lä bayelibou wei tä ma cui, cama ebä lä cadidiablalaö wei tä ma cui, Yai Bada tä Bufi nia shomiablalou majöo malä mlai.

30 Cafä judio wamacö lä mlai wamacönö, Yai Bada wama a wʒ jaba fuanomi. Fei däjä judio bänö a wʒ fuaimije yalo, cafä wamacö nofi li yai asibou majöa.

31 ʒʒjö tawä? Judio bänö fei däjä Yai Bada a wʒ fuaö ma mlajei ma cui, cafä wamacö nofi asibou lä majöono weinaja, inaja showawä cama bä ma cui bä nofi nia ʒai asibou cuo nomöjjo.

32 Yanowamö jödödöwä bä nofi asibou bufi doblao yalo, bä ʒfa jödödöwä dobloimi taö malä cui.

33 ʒʒjö tawä? Yai Bada tä Bufi yai jaducäwä fe balojowä. Tä bluca daö nö mlawä. ʒjö tä ja ya bufi daeo däjä, “iJoo yai!”, ya bufi shilo cuu. A cuaaö bufi lä doblao wei tä ja, cama a bufi shilo shalilidio ayao. Bämalecö lä taamaö wei tä ja bamacö bufi nö möblobimi waiquiwä.

³⁴ Quem, pois, conheceu a mente do SENHOR? Ou quem foi o seu conselheiro?

³⁵ Ou quem primeiro deu a ele para que lhe venha a ser restituído?

³⁶ Porque dele, e por meio dele, e para ele são todas as coisas. A ele, pois, a glória eternamente. Amém!

Romanos 12

A nova vida

¹ Rogo-vos, pois, irmãos, pelas misericórdias de Deus, que apresenteis o vosso corpo por sacrifício vivo, santo e agradável a Deus, que é o vosso culto racional.

² E não vos conformeis com este século, mas transformai-vos pela renovação da vossa mente, para que experimenteis qual seja a boa, agradável e perfeita vontade de Deus.

O devido uso de dons espirituais

³⁴ Abenaja tä  oni malä cuu wei. Bada tä bufi lä cuaablalou wei, wedinö tä bufi yai daö? Öjö a lä cui, wedinö a li yömölabou?

³⁵ Wedinö Yai Bada tä dobäö fa balöönö, tä nowa nia çöamaö? Einaja tä  malä cuu wei.

³⁶ Camanö täbä bluca malä tablaleno wei. Cama a showawänö täbä bluca li fuwäbou. Camanö täbä tabobä täbä. Öjö tawä? Cama a wfa shilo doblao tamou shi wlibä. Inaja lä tä cuobä.

Romanos 12

Yai Bada lija bämacö nia lä jibäo wei tä 

¹ Öjö cudeenö, cafä wamacö lija ya w fe blacäjodii, iba wamacö. Öjö tawä? Yai Bada tänö wamacö nofi ojodabou fe balojoa yalo, öjö lija bä yai da jibäo. Cama lija yalo bä öshö dodobou lä culajeinaja, inaja showawä wamacö demi dodoo cuobä. Cama wama ecö yaiobä. Wama a bufi çai doblamabobä. Öjö tawä? Inaja wamacö cuaaö ja, bufi bejedimolanö Yai Bada lija wamacö yai nia ojodamou.

² Yanowamö täbä bufi showadi lä cuaablalou wei tä ja, bä bufi luluamou dicoo dijä. Yai Bada tänö wamacö taamaö bufi lä doblao wei wama tä dabä, öjö lija wamacö bufi dude yai fa tablamolunö, bä bufi da shomiblalu. Tä lä dodijidai wama tä nö öjöbäbä. Yai Bada wama a bufi çai doblamabobä. Dodijidawä wamacö çai cuobä.

³ Porque, pela graça que me foi dada, digo a cada um dentre vós que não pense de si mesmo além do que convém; antes, pense com moderação, segundo a medida da fé que Deus repartiu a cada um.

⁴ Porque assim como num só corpo temos muitos membros, mas nem todos os membros têm a mesma função,

⁵ assim também nós, conquanto muitos, somos um só corpo em Cristo e membros uns dos outros,

⁶ tendo, porém, diferentes dons segundo a graça que nos foi dada: se profecia, seja segundo a proporção da fé;

⁷ se ministério, dediquemo-nos ao ministério; ou o que ensina esmere-se no fazê-lo;

⁸ ou o que exorta faça-o com dedicação; o que contribui, com liberalidade; o que preside, com diligência; quem exerce misericórdia, com alegria.

³Yai Bada tänö wale nofi fa ojobabonö, Jesucristo ya wano wäyää cuaabä wale shimölema. Öjö cudeenö bamacö nowa bluca taö lä cule. ¿Öjö tawä? Cafä wamacö nofi lä tamobole tä ja, bä da bejedimou. Wama tä nö taö dlobimi ja, bä jolemou buo dijä. Yai Bada tänö wamacö taamaö bufi lä dlabo wei, öjö wama tä nofi mölabolanö wamacö shilo cuaabä.

⁴Wa mamocu ma cule ma cui, wa imicö ma cule ma cui, wa caficö ma cule ma cui, inaja wa bayucuwä ma cuwä wei ma cui, wa moli showawä, ¿öjö tawä? Inaja wa lä cuwä wei wa lä cui, cafä wa bayeliblamobä öjö lä täbä li bluca.

⁵Inaja showawä, Cristo lija bamacö bluca yädaa yalo, bamacö li moli. Bamacö bluca nia lä bayeliblamou wei bamacö shomiblawä.

⁶Bämalecö nofi ojobabou yalo, bamacö nia lä bayeliblayou wei tä bluca ja, Yai Bada tänö bämalecö nö walojamaö cuaaö. ¿Öjö tawä? Jesucristo ebä lija wa etä a wäyää wa waiquiwä ja, wa nö nia lä walojomabou wei wa tä nofi mölabolanö, tä a yai da wäyä.

⁷Jesucristo wa ebä bayeliblabä wa waiquiwä ja, ebä da bayelibla. Yai Bada etä a ja, wa ebä damabä wa waiquiwä ja, dodijidawä bä li da dama.

⁸Wa ebä yömölabä wa waiquiwä ja, dodijidawä ebä da yömöla. Afä täbä ja wa ebä bayeliblabä wa waiquiwä ja, bufi läablalou mlai ja, dodijidawä bä da bayelibla. Wa bada läobä wa waiquiwä ja,

As virtudes recomendadas

- ⁹ O amor seja sem hipocrisia. Detestai o mal, apegando-vos ao bem.
- ¹⁰ Amai-vos cordialmente uns aos outros com amor fraternal, preferindo-vos em honra uns aos outros.
- ¹¹ No zelo, não sejais remissos; sede fervorosos de espírito, servindo ao SENHOR;
- ¹² regozijai-vos na esperança, sede pacientes na tribulação, na oração, perseverantes;
- ¹³ compartilhai as necessidades dos santos; praticai a hospitalidade;
- ¹⁴ abençoai os que vos perseguem, abençoai e não amaldiçoeis.
- ¹⁵ Alegrai-vos com os que se alegram e chorai com os que choram.
- ¹⁶ Tende o mesmo sentimento uns para com os outros; em lugar de serdes orgulhosos, condescendei com o que é humilde; não sejais sábios aos vossos próprios olhos.

a nö da walojoicu, öjö lä, dodijidawä wa ebä çai cuobä. Jesucristo ebä nö lä bleaale wa bä nofi ojadabobä wa waiquiwä ja, bufi doblalolanö bä nofi da ojadada.

Jesucristo bäma ecö nia lä dodijaö wei tä ą ⁹Bufi bejedimolanö bä bufi yai da nofimo. Wälidiwä tä nofi da wäliboje. Tä lä dodijidai tä da lofotoleje.

¹⁰Cama täbä bluca nofimayou lä culenaja, bä nofimayou da cuo. Dodijidawä täbä nofi çai wawädowä da taboje. Inaja lä wamacö yai showadi taamayobä.

¹¹Mojimou mlai ja, Yai Bada lija bä da ojodaicu. Bä bufi shi da jaliblalo. Bada tä nosie yai da fuaje.

¹²Yai Bada tänö wamacö nia lä bayelibläö wei, bufi doblalolanö tä nö da daboje. Wamacö nö bleaabä tä cua ja, bufi yanöcöwä bä cuo fe da yadio. Yai Bada lija bä nö shilo bayeli da nacao.

¹³Jesucristo ebä nö fölili bleaaö ja, afä täbä ja bä da bayeliblaje. Jesucristo ebä fama bälömabou bufi da doblaoje.

¹⁴Wamacö nö lä bleaamaö wejei bä nö bayeli da nacaje. Wama bä wajäblaö mlai, bä yai da bayelimaje.

¹⁵Bä bufi lä doblalou wei bä lija, bä bufi çai doblalou mö da feduo. Bä lä öcöo wei bä ą nofi çai ojode da taje.

¹⁶Dodijidawä bä çai da cuoje. “Camiyä ya yai”, bä bufi çai cuu dicoo dijä. “Ma, öjö tä ja ya nö ojadamobimi”, bä nofi çai tamobo dijä. Bä çai jimamo dijä.

17 Não torneis a ninguém mal por mal; esforçai-vos por fazer o bem perante todos os homens;

18 se possível, quanto depender de vós, tende paz com todos os homens;

19 não vos vingueis a vós mesmos, amados, mas dai lugar à ira; porque está escrito: A mim me pertence a vingança; eu é que retribuirei, diz o SENHOR.

20 Pelo contrário, se o teu inimigo tiver fome, dá-lhe de comer; se tiver sede, dá-lhe de beber; porque, fazendo isto, amontoarás brasas vivas sobre a sua cabeça.

21 Não te deixes vencer do mal, mas vence o mal com o bem.

Romanos 13

Da obediência às autoridades

1 Todo homem esteja sujeito às autoridades superiores; porque não há autoridade que não proceda de Deus; e as autoridades que existem foram por ele instituídas.

2 De modo que aquele que se opõe à autoridade resiste à ordenação de Deus; e os que resistem trarão sobre si mesmos condenação.

17Wa lä yabäcaö wejei bä lä cui bä çai taamaö mö feduo dijejä. Wamacö nia lä dodijaö wei tä ja bä bufi shilo da daeo, wamacö afa dobroimi taö mlaobeje.

18Dodijidawä wama bä çai bluca cuobä, bä wabäo fe da yadio. Wamicai bä da bälöo.

19Bämacö lä nofimale wamacö. Bä nö yuo dijejä. Täbä doblou lä mlai täbä nö nia lä yuaö wei, öjö Yai Bada tä waiquiwä. Inaja lä tä cuobä. Abenaja tä a oni malä cuu wei. "Nö yualewä camiyä ya yai. Ya tä nowa nia çaoö", Bada tä cuu. Einaja tä a oni malä cuu wei.

20Cafä wamacö nö nia yuomi. Abenaja tä a çai oni cuu. Cafä wamacö lija a nö lä nabämou wei a ofäo ja, a da iyamaje. Dodijidawä a da bälömaboje. Wamacö nofimou lä ayao wei tänö, a bufi nia quilijou majöo. Einaja tä a oni cuu.

21Bä doblou lä mlai tä ja wamacö luluamou mlai, wamacö lä dodijaö wei tänö cama bä yai da luluboje.

Romanos 13

Bada bä nosie fuamaö lä bufi wei tä a

1Bada bä lä läo wei, bluca wamacönö wama bä a nia fuaö. Yai Bada tänö bä lämaboimi ja bä nia läo bädao malä mlai. Bada bä lä läblai bä lä cui, Yai Bada tänö bä li inaja tamabou ja lä bä li läblawä.

2¿Öjö tawä? Öjö cudeenö, bada bä lija bä wasömamou lä mlai bä lä cui, Yai Bada tänö bä lä lämabole bä lija bä wasömamoimi. ¿Öjö tawä? Bä wasömamou lä mlai bä nofi çai nacao.

³ Porque os magistrados não são para temor, quando se faz o bem, e sim quando se faz o mal. Queres tu não temer a autoridade? Faze o bem e terás louvor dela,

⁴ visto que a autoridade é ministro de Deus para teu bem. Entretanto, se fizeres o mal, teme; porque não é sem motivo que ela traz a espada; pois é ministro de Deus, vingador, para castigar o que pratica o mal.

⁵ É necessário que lhe estejais sujeitos, não somente por causa do temor da punição, mas também por dever de consciência.

⁶ Por esse motivo, também pagais tributos, porque são ministros de Deus, atendendo, constantemente, a este serviço.

⁷ Pagai a todos o que lhes é devido: a quem tributo, tributo; a quem imposto, imposto; a quem respeito, respeito; a quem honra, honra.

O amor ao próximo é o cumprimento da lei

⁸ A ninguém fiqueis devendo coisa alguma, exceto o amor com que vos ameis uns aos outros; pois quem ama o próximo tem cumprido a lei.

³Bä lä dodijaö wei bänö, bada bä nö quili tabeje bä malä mlai. Bä doblou lä mlai bä quilibä, öjö bä li. ¿Öjö tawä? Bada bä lija wamacö quili moji waiquiwä ja, bä shïlo da dodija, öjö lä, wamacö çfa yai dodijaö tabeje.

⁴Dodijidawä wamacö cuobä Yai Bada tänö bä malä lämabou wei. Öjö ma cui wamacö dobroimi ja, wama bä nö quili tabä öjö lä bä waiquiwä. Bä ç faö bädao malä mlai. Yai Bada tänö bä bada li lämabou, öjö bä lija bä doblou lä mlai bä nö bleamabä.

⁵Öjö cudeenö wama bä ç nia fuaö, Yai Bada wama a jushuo lulubou mlaobä. Wama bä ç fuaö lä mlai tä ja, wamacö bufi çai shädayaimou mlaobä.

⁶Inaja showawä, dodijidawä wamacö cuobä bä li ojodamou yalo, blada bä lä nacaö wejei bä ma cui, wama bä çai nia jibäaö. Yai Bada tänö tä tamaö lä bufii wei tä malä taö wejei.

⁷¿Öjö tawä? Bada bä bluca lä cublai, wama bä nofi nia tabou. Bada bä befi bä blada lä nacaö wejei tä cua ja, wama bä nia jibäaö. Ai tä nowa nia lä nacaö wejei tä cua ja, inaja showawä. Dodijidawä wama bä ç jïliabä bä waiquiwä ja, wama bä ç nia jïliaö. Wawädowä wama bä nofi tabobä bä waiquiwä ja, wawädowä wama bä nofi nia tabou.

⁸Wama tä nowa çamabä tä cua ja, tä nowa çamaö da showadaoje. Ai tä nowa läa mlai ja, dodijidawä wamacö shïlo yai nofimayobä. Cama ai ebä yai lä nofimaö

⁹ Pois isto: Não adulterarás, não matarás, não furtarás, não cobiçarás, e, se há qualquer outro mandamento, tudo nesta palavra se resume: Amarás o teu próximo como a ti mesmo.

¹⁰ O amor não pratica o mal contra o próximo; de sorte que o cumprimento da lei é o amor.

O dia está próximo

¹¹ E digo isto a vós outros que conheceis o tempo: já é hora de vos despertardes do sono; porque a nossa salvação está, agora, mais perto do que quando no princípio cremos.

¹² Vai alta a noite, e vem chegando o dia. Deixemos, pois, as obras das trevas e revistamo-nos das armas da luz.

¹³ Andemos dignamente, como em pleno dia, não em orgias e bebedices, não em impudicícias e dissoluções, não em contendias e ciúmes;

wejei bä lä cuinö, Moisesi etä ą nofi bluca cadidibou waiquiweje.

⁹Yai Bada tänö tä tamaö lä bufiono wei tä ą jamö, abenaja tä ą oni cuu. Wamacö nia joleblaloimi. Yanowamö wama täbä nia shäimi. Wamacö nia tomömoimi. Wamacö bufi nia waiyoimi. Einaja tä ą cuu. Ai täbä ą bluca çai cua mö fedua. Öjö wama täbä ą bluca fuaö cadidio showadaobä, aifä wama bä nia nofimaö. Abenaja tä ą çai cuu. Cafä wa nofi fõlio lä culenaja, inaja showawä aifä wa bä nofi tabolanö wa bä nofimabä. Einaja tä ą çai cuu.

¹⁰Öjö tawä? Aifä wama bä yai nofimaö däjä, wama bä nia yabäcaimi. Öjö cudeenö, aifä wama bä yai nofimaö däjä, Moisesi wama tä ą nofi cadidibou.

¹¹Inaja wamacö yai cuaabä. Tä lä cuaale wama tä daö. Tä nö dedei waiquiwä. Jai wamacö midia wamacö cuo mlai, wamacö shılo yai ļabä. Jaba däjä, Jesucristo bāma a bejedi lä bufiblaleno wei däjä, tä ajedeono ma mlai ma cui, fei däjä bāmacö nia yai lä bayeliblou wei tä ajedou lä cuimi.

¹²Mö didi tä mlaafälöö. Tä mö jalu a lä cuimi. Öjö cudeenö, mö didi däjä tä lä tamou wei tä ja, bāmacö da waiquido. Bei bāmacö bufi mö lä jalu wei tänö, bāmacö yai da nowamöo, bāmacö nö wālojaö fe yadiobä.

¹³Tä mö lä jaluimi tä ajedou yalo, bāmacö fei däjä yai da dodija. Bāmacö shi wālimamou mlai. Bä shi wālimamobä jamö bä shifilimou lä cuaaö weinaja,

¹⁴ mas revesti-vos do SENHOR Jesus Cristo e nada disponhais para a carne no tocante às suas concupiscências.

Romanos 14

A tolerância para com os fracos na fé

¹ Acolhei ao que é débil na fé, não, porém, para discutir opiniões.

² Um crê que de tudo pode comer, mas o débil come legumes;

³ quem come não despreze o que não come; e o que não come não julgue o que come, porque Deus o acolheu.

⁴ Quem és tu que julgas o servo alheio? Para o seu próprio senhor está em pé ou cai; mas estará em pé, porque o SENHOR é poderoso para o suster.

bamacö cuaaö dicoo mlai. Bamacö yabacão dicoo mlai. Bamacö a çai läablalou mlai. Ai täbä dodijaö ma ayao däjä, bamacö jushuo dicoo mlai.

¹⁴Bada tä Jesucristo a shïlo yai da owämaje, cama a lä dodijano weinaja wamacö cuaaö mö feduobä. Yanowamö täbä showadi cuaaö bufi lä doblao wei tä ja bä bufi daeo dijä, wamacö inaja cuaaö dicoo mlaobä.

Romanos 14

Bamacö nofi nia taboyou fe lä yadio wei tä a

¹Jesucristo ai ebä lä cui bä bufi lofotemi. Bä bufi ma quilijou däjä, bä nofi tabou fe da yadioje. Wamacö a läablalou mlai ja, dodijidawä bä çai da cuoje.

²Jesucristo ai ebä bufi lofote yalo, bä waio mlai ja täbä jödödöwä waö ma cujei, ai bä mö feduwä lä cui, bä bufi quilijou ja, yalo bä ja bä waio.

³Öjö tawä? Yalo wama bä waö lä ayao wei wamacönö, bä lä waio wei bä nofi wälibo dijejä. Inaja showawä, wamacö lä waio wei wamacö lä cuinö, yalo bä lä waö wejei bä jima dijejä. Yai Bada tänö bä nofi tabou malä cui.

⁴Cafä wamacö lä waio wei wamacönö, çwedi tabä öjö bei wama bä li jimaö dicoo? Cafä wamacö nosie fuamobä bä malä mlai, wama bä dobroimi jimabä. Bä dodijaö ja, cama bada enö bä afa dodijaö li tabä a. Bä dobroimi ja, öjö a showawänö bä dobroimi nia jimaö. Öjö ma cui, bä nia dodijaö fe yadio. Cama bada enö bä dodijidamabobä a waiquiwä malä cui.

⁵ Um faz diferença entre dia e dia; outro julga iguais todos os dias. Cada um tenha opinião bem definida em sua própria mente.

⁶ Quem distingue entre dia e dia para o SENHOR o faz; e quem come para o SENHOR come, porque dá graças a Deus; e quem não come para o SENHOR não come e dá graças a Deus.

⁷ Porque nenhum de nós vive para si mesmo, nem morre para si.

⁸ Porque, se vivemos, para o SENHOR vivemos; se morremos, para o SENHOR morremos. Quer, pois, vivamos ou morramos, somos do SENHOR.

⁹ Foi precisamente para esse fim que Cristo morreu e ressurgiu: para ser SENHOR tanto de mortos como de vivos.

¹⁰ Tu, porém, por que julgas teu irmão? E tu, por que desprezas o teu? Pois todos

⁵Bämacö bluca shomitawä mö feduwä. Ai bänö ai tä nofi jalu yaibouje. Ai bä mö feduwä lä cuinö, fe usucuwä tä mö nofi bluca jalu tabou mö feduoje. “Inaja ya yai cuaabä”, wamacö bufi cuu cadididou waiquiwä ja, bä li da cuaa.

⁶Tä nofi jalu lä tabou wejei bänö, Bada tä bufi doblamabobeje tä nofi li tabouje. ¿Öjö tawä? Yalo bä ja bä lä iyaö wei bä ma cuinö, inaja showawä. Bada tä bufi doblamabobeje bä li iyaö. Bä iyaö däjä, Yai Bada lija bä bufi afa doblalou malä wäyämou wei. Bä lä waio wei bä ma cuinö, Bada tä bufi nia fa doblamabojenö, bä li waio. Yai Bada lija öjö bä bufi afa doblalou çai wäyämou mö feduo malä cui.

⁷Bämacö demi cuo bufi lä doblao wei tänö bämacö demimi. Bämacö nomaö bufi lä doblao wei tänö bämacö çai nomaimi. Yai Bada tänö bämalecö yai tabou malä cui.

⁸Bämacö demi cua ja, Bada bäma tä bufi doblamabobä bämacö li demi. Bämacö nomaö ja, inaja showawä. ¿Öjö tawä? Bämacö demi cua ma showale ma cui, bämacö çai ma nomaö wei ma cui, Bada bäma ecö showawä.

⁹Bada a yai cuobä Cristo a malä nomalayono wei, a demi çai jocädou malä çolayono wei. Bämacö demi ma showai bämacö ma cuinö, bä nomaa ma waiquilayono wei bä ma cuinö, Jesucristo bäma a nofi bluca Badabobä a.

¹⁰¿Öjö tawä? ¿Wedi tabä cafä wamacö lä cuaaö weinaja, aifä bä cuaaimi ja, bei wama bä dobloimi li jimaö dicoo? ¿Wedi

compareceremos perante o tribunal de Deus.

11 Como está escrito: Por minha vida, diz o SENHOR, diante de mim se dobrará todo joelho, e toda língua dará louvores a Deus.

12 Assim, pois, cada um de nós dará contas de si mesmo a Deus.

A liberdade e a caridade

13 Não nos julguemos mais uns aos outros; pelo contrário, tomai o propósito de não pordes tropeço ou escândalo ao vosso irmão.

14 Eu sei e estou persuadido, no SENHOR Jesus, de que nenhuma coisa é de si mesma impura, salvo para aquele que assim a considera; para esse é impura.

15 Se, por causa de comida, o teu irmão se entristece, já não andas segundo o amor fraternal. Por causa da tua comida, não faças perecer aquele a favor de quem Cristo morreu.

tabä wama bä nofi li wālibou? Yai Bada tänö täbä jimabä jamö, bāmacö nia bluca malä icuo wei.

11 Abenaja tä ʔ oni malä cuu wei. Abenaja Bada tä cuu. “Ei ya wā bejedi. Yai Bada ya malä cui. Camiyä lija bä möfe nia bluca booyoluu. Wale nofi doablabeje, bluca bä caficö ʔ nia faö.” Einaja tä ʔ malä cuu wei.

12 ʔÖjö tawä? Bāmacö lä cuaaö wei tä ja, Yai Bada tänö bāmolecö ʔ nō nia bluca wāamaö. Öjönö bāmolecö nowa nia taö.

13 Bāmolecö nia yai lä jimaö wei tä cua waiquiadayoa ja lä, bāmacö jimayou da mlado. Bāmacö nia yai lä doblamayou wei tä ja, bāmacö bufi yai da cadido. Camiyä bāmacö lä cuaaö wei tänö, Jesucristo ai ebä mö feduwä lä cui bāma ebä yaclāmaö dicoo mlaobä. Bāma ebä bufi çai lä wedinajamomaö wei tänö bä dobloimi majöo mlaobä.

14 Ei ya tä daö. Bada tä Jesucristo lija ya cua yalo, ya bufi shaliliwä waiquiwä. Bāma bä lä waö wei bänö bāmacö bufi nia shamibloimi. Öjö ma cui, “Yai Bada tänö öjö bä waö wasöo”, ai bänö bä nofi tabouje. “Shādayai”, bä bufi cuolanö bä iyaö fe yadio ja, bä bufi wālidiblou. ʔÖjö tawä?

15 “Bāmacö iyabä lä”, wamacö cuu fe yadiblou dicoo ja, wama bä bufi wālidiblamaö ja, nofimou wama tä taboimi waiquiwä. Bä bayeliblabä Cristo a ma nomalayono wei ma cui, yalo wama bä waö fe lä yadio wei tänö wama bä bufi

16 Não seja, pois, vituperado o vosso bem.

17 Porque o reino de Deus não é comida nem bebida, mas justiça, e paz, e alegria no Espírito Santo.

18 Aquele que deste modo serve a Cristo é agradável a Deus e aprovado pelos homens.

19 Assim, pois, seguimos as coisas da paz e também as da edificação de uns para com os outros.

20 Não destruas a obra de Deus por causa da comida. Todas as coisas, na verdade, são limpas, mas é mau para o homem o comer com escândalo.

21 É bom não comer carne, nem beber vinho, nem fazer qualquer outra coisa com

walidiblamaö dicowä. Inaja bä taama dijejä.

16 Öjö cudeenö, abenaja ya cuu. “Tä dodijidawä waiquiwä”, wama tä nofi tabolanö wama tä ma taö wei ma cui, aifä bä bufi walidiblama dijejä. Wamacö afa dabloimi taö dicoo mlaobeje ya wä.

17 Yai Bada tänö bämalecö dodijidawä çai cuobä, nii bä afa jayumamobä tämi. Toubä lä coaö wejei toubä çai mlai. Öjö täbä nowa cua malä mlai. Bamacö nia lä bejedimou wei, öjö tä nowa shïlo yai bluca. Bamacö bufi nia çai lä yanöcöo wei tä çai. Yai Bada tä Bufinö bamacö bufi nia çai lä doblalou wei tä çai. Öjö tä nowa shïlo yai bluca.

18 Inaja bamacö yai cuaalanö, Cristo bäma a nosie lä fuaö wei tä ja, Yai Bada bäma a bufi nia yai doblamabou. Yanowamö täbä ma cuinö, bämalecö nia nofi çai dodijidawä tabouje.

19 ¿Öjö tawä? Dodijidawä bamacö nia lä yanöcöo wei bäma tä yai dayäabä, öjö lä. Yai Bada lija bamacö bufi nia lä lofotoamayou wei tä çai.

20 Yai Bada tänö cama ebä bufi bluca bayelibläö. Yalo wama bä waö bufi lä doblao wei tänö, öjö tä walia dijejä. Yai Bada tänö yalo bä waö wasöo ma mlai ma cui, wamacö lä iyaö wei tä ja, Jesucristo ai wama ebä yaclämaö dicoo ja, tä walidiwä waiquiwä.

21 Yalo wama bä lä waö wei tä ja, aifä bä yacläo dicoo ja, bä wa dijejä, öjö lä. Tä dodijidawämi. Nashiwä wama toubä lä

que teu irmão venha a tropeçar [ou se ofender ou se enfraquecer].

²² A fé que tens, tem-na para ti mesmo perante Deus. Bem-aventurado é aquele que não se condena naquilo que aprova.

²³ Mas aquele que tem dúvidas é condenado se comer, porque o que faz não provém de fé; e tudo o que não provém de fé é pecado.

Romanos 15

A imitação a Cristo. A simpatia e o altruísmo

¹ Ora, nós que somos fortes devemos suportar as debilidades dos fracos e não agradecer-nos a nós mesmos.

² Portanto, cada um de nós agrade ao próximo no que é bom para edificação.

³ Porque também Cristo não se agradou a si mesmo; antes, como está escrito: As injúrias dos que te ultrajavam caíram sobre mim.

coaö wei tä ma cui ja, bä yacläo dicoo ja, toubä çai coa dijejä. Wamacö cuaaö lä bädao wei tä ma cui ja, aifä bä yacläo ja, bä cuaa dijä, öjö lä. Tä dodijidawämi.

²²Wamacö nia lä iyaö wei tä ma cui ja, wama toubä nia lä coaö wei tä ma cui ja, öjö tä ja Yai Bada lija wamacö bufi cadidia ja lä, cafä bä da cuaa. Bufi quilijou mlalanö bä lä cuaaö wei, bä bufi shädayaimoimi yalo bä bufi yai doblalou.

²³Öjö ma cui, bä bufi quilijolanö bä iyaö fe lä yadio wei bä lä cui, bä nia dobroimi jimamou. Yai Bada lija bä bufi lofotoa mlalanö bä malä iyaö wei. ¿Öjö tawä? Bamacö cuaaö lä bädao wei tä ma cui, Yai Bada lija bamacö bufi lofotoa mlalanö bamacö cuaaö dicoo ja, bamacö dobroimi waiquiwä.

Romanos 15

Dodijidawä bamacö nia bluca lä cuo wei tä a

¹Yai Bada lija bamacö bufi lofote lä waiquii bamacönö, bä bufi lä quilijou wei bäma bä bayeliblabä bamacö. Camiyä bamacö cuaaö bufi lä doblao wei tä ja, bamacö cuaabä bamacömi.

²Jesucristo ai bäma ebä bayeliblabä, bäma bä bufi shïlo yai da doblamabo, bä bufi lofotoobä.

³Cristo a ma cui, cama a cuaaö bufi lä doblaono weinaja a cuaano malä mlai. Bä Fjö e lija a lä cuno weinaja showawä. Abenaja tä a cuu. Cafä wa nö lä waiblano wejei däjä, jai camiyä wale nö çai waibläo mö feduoma tä cuoma. Einaja tä a cuu.

⁴ Pois tudo quanto, outrora, foi escrito para o nosso ensino foi escrito, a fim de que, pela paciência e pela consolação das Escrituras, tenhamos esperança.

⁵ Ora, o Deus da paciência e da consolação vos conceda o mesmo sentir de uns para com os outros, segundo Cristo Jesus,

⁶ para que concordemente e a uma voz glorifiquéis ao Deus e Pai de nosso SENHOR Jesus Cristo.

⁷ Portanto, acolhei-vos uns aos outros, como também Cristo nos acolheu para a glória de Deus.

⁸ Digo, pois, que Cristo foi constituído ministro da circuncisão, em prol da verdade de Deus, para confirmar as promessas feitas aos nossos pais;

⁹ e para que os gentios glorifiquem a Deus por causa da sua misericórdia, como está escrito: Por isso, eu te glorificarei entre os gentios e cantarei louvores ao teu nome.

⁴Jaba däjä tä ą lä onimano wejei, camiyä bämacö bufi jaducäblobä tä ą onimamaje. Bäma tä ą fa jililänö bämacö nö walojaö fe yadiobä. Bämacö bufi fa lofotoicunö, Yai Bada tänö tä ą lä wäqueno wei tä ą ja, bämacö mölaö fe yadiobä.

⁵Yai Bada lija bämacö nö bayeli nacaö, bämalecö nö lä walojomabou wei a lä cui lija. Bämacö bufi lä lofotomabou wei a showawä lä cui lija. Öjö lija wamacö yai bayeliblamobä. Jesucristo wama a fa owämanö, cafä wamacö bufi bluca shalilibä.

⁶Inaja wamacö cuaaö yalo, bluca wamacö ą showadawänö, Yai Bada wama a nofi nia doablaö, Bada tä Jesucristo bä Fjö e lä cui.

⁷Öjö tawä? Cristonö cafä wamacö nofi lä tabou weinaja, inaja showawä bä nofi da taboyo, wamacö lä dodijaö wei tänö Yai Bada tä nofi doablamobä.

⁸Wamacö bufi jaducäblobä ya wä. Jesucristo a lä cuaano wei, judio bämalecö bayeliblabä a li cuaama, Yai Bada tä nö bejedi öjöböamabä. Bämacö nö badabö lija tä ą nö lä wäqueno wei tä ą bejedi cublobä.

⁹Judio bä lä mlai bä ma cuinö, Yai Bada tä bufi lä asimou wei tä ja, a nofi çai doablabeje. Tä ą oni lä cuu weinaja showawä. Judio bä lä mlai bä lijamö ya culanö, cafä bä nofi nia doablaö. Cafänö wale amowabö ą jiliadayobä. Einaja tä ą cuu.

10 E também diz: Alegrai-vos, ó gentios, com o seu povo.

11 E ainda: Louvai ao SENHOR, vós todos os gentios, e todos os povos o louvem.

12 Também Isaías diz: Haverá a raiz de Jessé, aquele que se levanta para governar os gentios; nele os gentios esperarão.

13 E o Deus da esperança vos encha de todo o gozo e paz no vosso crer, para que sejais ricos de esperança no poder do Espírito Santo.

A explicação de Paulo

14 E certo estou, meus irmãos, sim, eu mesmo, a vosso respeito, de que estais possuídos de bondade, cheios de todo o conhecimento, aptos para vos admoestardes uns aos outros.

15 Entretanto, vos escrevi em parte mais ousadamente, como para vos trazer isto de novo à memória, por causa da graça que me foi outorgada por Deus,

16 para que eu seja ministro de Cristo Jesus entre os gentios, no sagrado encargo de

10 Abenaja ai tä ą oni ąai cuu. Judio wamacö lä mlai, Yai Bada ebä sho bä bufi bluca da doblalo. Einaja tä ą ąai cuu.

11 Abenaja ai tä ą oni ąai cuu. Judio wamacö lä mlai wamacö bluca lä cuinö, Bada tä nofi da doablaje. Bluca bä bälöblawä lä yaiblai bä ma cuinö, a nofi doablabeje. Einaja tä ą ąai cuu.

12 Isaia a ma cui, a wą ąai fama. Abenaja tä ą oni cuu. Isai nodiwä bä lija a nia Bada bädou, jai fii fi nasöcö nia cabudu lä faö wei a lä cui. Judio bä lä mlai bä lijamö a läobä, a nia bädou. Öjö lija judio bä lä mlai bä nia möläö. Einaja tä ą cuu.

13 Bamacö möläö showaobä, showadi Yai Bada tänö bämalecö bufi yai bayelibou. Öjö lija cafä bamacö nö bayeli nacaö. Wama a nofi mölabolanö, wamacö bufi shılo yai doblalobä ya wą faö, wamacö bufi shılo ąai yanöcöobä. Yai Bada tä Bufi lofotenö, showadi wamacö shılo yai möläö fe yadio showaobä.

14 Iba wamacö. Cafä wamacö lija ya bufi doblalou. “Quiji bä nofi dodijaö yai”, bamacö nofi tabou waiquiwä. Wamacö bufi yai dao. Wamacö yömölayobä wamacö.

15 Öjö ma cui, bamacö bufi nia jaducäblamaö fa ąonö, ya tä ą onibläö lä cule. Yai Bada tänö wale nofi fa ojadadalönö, cafä bamacö yömölabä wale tablamalema. Inaja wale tablamalema yalo, ya wą li lofotoaö.

16 Öjö tawä? Judio bä lä mlai bä lija, Jesucristo ya etä ą dodijidawä wäyabä

anunciar o evangelho de Deus, de modo que a oferta deles seja aceitável, uma vez santificada pelo Espírito Santo.

17 Tenho, pois, motivo de gloriar-me em Cristo Jesus nas coisas concernentes a Deus.

18 Porque não ousarei discorrer sobre coisa alguma, senão sobre aquelas que Cristo fez por meu intermédio, para conduzir os gentios à obediência, por palavra e por obras,

19 por força de sinais e prodígios, pelo poder do Espírito Santo; de maneira que, desde Jerusalém e circunvizinhanças até ao Ilírico, tenho divulgado o evangelho de Cristo,

20 esforçando-me, deste modo, por pregar o evangelho, não onde Cristo já fora anunciado, para não edificar sobre fundamento alheio;

wale tablamalema. Yai Bada ya wã dodijidawä wäyälänö, nofi bãyäalewä bãnö täbä nowamaö lä cuaaö wejeinaja, ya bä nofi bãyäbou li cuobä. Yai Bada a dobäö lä cuaaö wejeinaja, inaja showawä, judio bä lä mlai bä ja, ya dobäö cuo mö feduobä. ¿Öjö tawä? Cama ebä cuobä, Yai Bada tä Bufinö bä fa yaimacönö, dodijidawä bä nofi nia tabou.

17 ¿Öjö tawä? Jesucristo lija ya cua yalo, Yai Bada lija ya lä ojodamou wei tä ja ya bufi doblalou. “Awei, einaja lä yai”, ya bufi cuu talei.

18 Öjö ya tä ɤfa shılo yai wayoadii malä cui. Judio bä lä mlai ya bä bufi taamabä, Cristonö wale nö wãlojomabou, cama etä ɤ yai fuabeje. Ya bä lä yömölaö wei tä ma cuinö, ya lä cuaaö wei tä ma cuinö, ya bä bufi jaducäblamaö talei.

19 Yai Bada tä Bufi lofotenö tä nö lä quilijii ya tä bluca wawämaö, Yai Bada tä mayo dablabeje. Inaja ya cuaalanö, Jelusaleteli bä ulufibö jamö ya fuu cuaaö fa balöonö, ya tä ɤ çai fuu shoqueaö cuaaö fa showadaofälönö, Ililico tä ulufi ma cui jamö Cristo dodijidawä ya etä ɤ wäyöö jödödou cuaama.

20 ¿Öjö tawä? Ya bä nia yai yömölaö lä cuaaö wei tä ja, ya bufi shaliliblou showalayoma. Cristo a wãfa jilibou lä mlajei jamö, Jesús ya etä ɤ nia dodijidawä wäyöö cuaaö showaoma. Tä ɤ wäyämou lä balöono wei jamö mlai. Yafi a colo taö lä waiquiono wejei jamö, ai bä yädäo lä bädao weinaja mlai.

²¹ antes, como está escrito: Hão de vê-lo aqueles que não tiveram notícia dele, e compreendê-lo os que nada tinham ouvido a seu respeito.

Os planos de Paulo

²² Essa foi a razão por que também, muitas vezes, me senti impedido de visitar-vos.

²³ Mas, agora, não tendo já campo de atividade nestas regiões e desejando há muito visitar-vos,

²⁴ penso em fazê-lo quando em viagem para a Espanha, pois espero que, de passagem, estarei convosco e que para lá seja por vós encaminhado, depois de haver primeiro desfrutado um pouco a vossa companhia.

²⁵ Mas, agora, estou de partida para Jerusalém, a serviço dos santos.

²⁶ Porque aprouve à Macedônia e à Acaia levantar uma coleta em benefício dos pobres dentre os santos que vivem em Jerusalém.

²⁷ Isto lhes pareceu bem, e mesmo lhes são devidores; porque, se os gentios têm sido participantes dos valores espirituais dos judeus, devem também servi-los com bens materiais.

²¹Ma, ei tä ą oni jamö ya bufi shaliliblaliyoma. Abenaja tä ą lä cuu wei. Öjö bä lija a wafa wäyämöno ma mlai ma cui, a wä bejedi nia dablaöje. A wafa jilibou ma mlajei, bä bufi nia jaducäblou. Einaja tä ą cuu.

²²Inaja ya showadi cuaaö yalo, cafä bämacö fe waloo bufi ma doblao wei ma cui ya shilo yabäcodii.

²³Öjö ma cui, Jesús a wafa jilibou lä mlajei ya bä yömölabä, ei tä ulufi jamö fei däjä tä cuami. Cafä bämacö fe waloo bufi doblalanö, lasha bluca ya çai famaö waiquiwä.

²⁴Öjö cudeenö bämacö nia lä möö wei tä ja, ya möläö waiquia. España jamö ya fuu däjä, bämacö möö jayuabä. Cafä wamacö lijamö dodijidawä ya cublaa fa balöicunö, ya fuu çofälöö däjä wamale bayeliblafälöbä.

²⁵Öjö ma cui, fei däjä Jelusale jamö ya fuu balöa. Jesucristo ebä bayeliblaöje ja, camiyä lija blada bä jibäbemaje, ya bä çai fubä. ¿Öjö tawä?

²⁶Jelusale jamö Jesucristo ai ebä lä cui, bä nö fölili bleaaö lä cule. Öjö cudeenö, Masedonia jamö Jesucristo ebä lä bälöle bänö, Acaya jamö ebä bälöa mö lä fedule bänö, öjö bä nofi ojode taö bufi fa doblaojenö, bä blada jibäbemaje.

²⁷Bä bayeliblaö bufi doblaomaje. ¿Öjö tawä? Bä bayeliblabeje lä. Jelusaleteli bä lija, cama judio bä lä mlai bä bayeliblamou malä balöono wei. Jesucristo etä ą ja, bä bufi yai

28 Tendo, pois, concluído isto e havendo-lhes consignado este fruto, passando por vós, irei à Espanha.

29 E bem sei que, ao visitar-vos, irei na plenitude da bênção de Cristo.

Paulo pede as orações

30 Rogo-vos, pois, irmãos, por nosso SENHOR Jesus Cristo e também pelo amor do Espírito, que luteis juntamente comigo nas orações a Deus a meu favor,

31 para que eu me veja livre dos rebeldes que vivem na Judéia, e que este meu serviço em Jerusalém seja bem aceito pelos santos;

32 a fim de que, ao visitar-vos, pela vontade de Deus, chegue à vossa presença com alegria e possa recrear-me convosco.

33 E o Deus da paz seja com todos vós. Amém!

Romanos 16

Paulo recomenda a Febe

bayeliblamou waiquilyoma yalo, madofi bā ma cui ja, bā bayeliblaō mō yabao çobeje bā li waiquiwā.

28 Blada bā lä shimomaleno wejei ya bā çai fuu fa balöonö, Jelusaleteli bā lija ya bā nia jibāaō balöo. Öjö dājā, España jamö ya fuu dājā, bāmacö fe nia waloo jayuaö.

29 ¿Öjö tawä? Bāmacö fe waloo dājā, Cristonö bāmolecö nia yai bayelibou, bāmacö bufi doblalobā. Öjö ya tä daö waiquia lä cule.

30 Bada tä Jesucristo bāma ecö bluca waiquiwā yalo, Yai Bada tä Bufinö bāmacö çai nofimayou waiquiwā cudeenö bāmacö nowa taö. Wamale da bayelima. Yai Bada lija camiyä ya nö bayeli lä nacao wei tä ja, cafä wamacö ma cui wamacö a çai yädäobā.

31 Judea jamö Jesucristo a bejedi bufibou lä mlajei bā judio lä cui bā lija wale noshi umlabobā. Jelusale jamö Jesucristo ya ebā bayeliblabā ya bā blada çai fuu dājā, bufi doblalolanö bā çai blada däabeje.

32 Yai Bada tänö wale fa bayeliblanö, cafä wamacö lija wale çai shimaö nomöjöobā. Bui doblalolanö cafä bāmacö fe waloo fa nomöjöonö, bāmacö dodijidawä lä cuo wei tänö ya bufi yai dobladou çobā.

33 Tābā bufi lä yanöcomabou wei a Yai Bada lija, bāmacö nö bayeli nacaö talei, wamacö çai shilo cuobā. ¿Öjö tawä? Inaja lä tä cuobā.

Romanos 16

Ai bā lija a wafa wäyamou bufi lä doblaono wei tä a

¹ Recomendo-vos a nossa irmã Febe, que está servindo à igreja de Cencrêia,

² para que a recebais no SENHOR como convém aos santos e a ajudeis em tudo que de vós vier a precisar; porque tem sido protetora de muitos e de mim inclusive.

As saudações pessoais

³ Saudai Priscila e Áqüila, meus cooperadores em Cristo Jesus,

⁴ os quais pela minha vida arriscaram a sua própria cabeça; e isto lhes agradeço, não somente eu, mas também todas as igrejas dos gentios;

⁵ saudai igualmente a igreja que se reúne na casa deles. Saudai meu querido Epêneto, primícias da Ásia para Cristo.

⁶ Saudai Maria, que muito trabalhou por vós.

⁷ Saudai Andrônico e Júnias, meus parentes e companheiros de prisão, os

¹Febe a wafa suwä lä cule wama a nofi bejedi tabobä, ya wafa waaö lä cule. Camiyä bamacö mashi a waiquiwä. Secleateli bä lä bälöle jamö, öjö a li ojodamou. Jesucristo ebä lä yododaö wei bä bayelibläö.

²Dodijidawä wama a suwä çoblamabä ya wä. Bada tä Jesucristo e malä cui. Cama dodijidawä bäma ebä waloamabä bamacö waiquiwä. Dodijidawä a cuobä wama a bayeliblabä, ¿öjö tawä? Camanö bluca täbä bayelibläö malä waiquii. Camiyä ma cui, wale çai bayeliblama.

³Aquila lija wamale afa da wäyä, bä suwäbö Blisila e lija çai. Jesucristo lija ya ojodamou däjä, öjö cäcöbänö wale çai bayeliblaböö talei.

⁴Cäcöbä shämobä tä ma cuono wei ma cui, wale bayeliblaböö fe yadioma. Öjö cudeenö, öjö cäcöbä lija ya bufi doblalou. Jesucristo ebä lä yododoblai bä judio lä mlai bä ma cui, öjö cäcöbä lija bä bufi çai bluca doblalou mö feduo, wale bayeliblaböö cudeenö.

⁵Cama cäcöbä yafibö jamö bä çai lä yododaböö wei bä ma cui lija, wamale afa çai da wäyä. Ebenedo lija çai. Öjö ya yai nofimaö dodijiwä. Asia jamö Jesucristo lija ai bä bufi cuo showao mlao däjä, öjönö a bufibläö balölayoma.

⁶María lija wamale afa çai da wäyä, çafä wamacö lija a ojodamou lä dodijio wei a suwä lä cui lija.

⁷Adonico lija çai, Junia lija çai. Öjö ya cöbä nofi tabou dodijio. Wälidiwä talewä

quais são notáveis entre os apóstolos e estavam em Cristo antes de mim.

⁸ Saudai Ampliato, meu dileto amigo no SENHOR.

⁹ Saudai Urbano, que é nosso cooperador em Cristo, e também meu amado Estáquis.

¹⁰ Saudai Apeles, aprovado em Cristo. Saudai os da casa de Aristóbulo.

¹¹ Saudai meu parente Herodião. Saudai os da casa de Narciso, que estão no SENHOR.

¹² Saudai Trifena e Trifosa, as quais trabalhavam no SENHOR. Saudai a estimada Pérside, que também muito trabalhou no SENHOR.

¹³ Saudai Rufo, eleito no SENHOR, e igualmente a sua mãe, que também tem sido mãe para mim.

¹⁴ Saudai Asíncrito, Flegonte, Hermes, Pátrobas, Hermas e os irmãos que se reúnem com eles.

bä fe lä labou wejei jamö, öjö cäcöbä sho yamacö fe bluca laoma. Jesucristonö bä lä shimöleno wei bä lä cuinö, öjö cäcöbä nofi yai tabou dodijioje. Camiyä Jesucristo lija ya bufi cuo showao mlao däjä cäcöbä bufi cuo lä balöblaono wei cäcöbä.

⁸Abliado lija wamale äfa çai da wäyä. Ya nofimaö dodijiwä. Bada tä lija öjö a bufi çai cua.

⁹Ubano lija wamale äfa çai wäaö mö feduobä. Cristo lija yamacö ojodamobä jamö, öjönö yamalecö bayelibläö talei. Edaqui lija wamale äfa çai wäyabä. Öjö ya çai nofimaö.

¹⁰Abele lija çai. Cristo a nofi mölabou fe lä yadio wei tänö, a bejedi wawädwä dablamo. Alidobulonö bä çai lä cule bä lija, wamale äfa çai da wäyä.

¹¹Iba mashi Elodiono a çai lija. Nasisonö bä çai lä cule, Bada tä lija bä bufi bluca lä cule bä lä cui, öjö bä lija wamale äfa çai da wäyä.

¹²Difena, Difosa cäcöbä lija wamale äfa çai da wäyä, Bada tä lija cäcöbä suwä lä ojodamou wei. Besida lija çai. Öjö yama a nofimaö. Bada tä lija a ojodamou ja, öjö bei a nö yai wälojoablalou.

¹³Lufo lija wamale äfa çai da wäyä, bluca bänö Jesucristo e äfa dodijidawä yai lä taö wejei a lä cui lija. Bä nöö e çai lija. Öjönö wale nofi shilo yai ijilumaö talei.

¹⁴Asiclido a ma cui lija, Flecode a ma cui lija, Eleme a ma cui lija, Badoba a ma cui lija, Elema a ma cui lija, öjö bä lija wamale

15 Saudai Filólogo, Júlia, Nereu e sua irmã, Olimpas e todos os santos que se reúnem com eles.

16 Saudai-vos uns aos outros com ósculo santo. Todas as igrejas de Cristo vos saúdam.

As admoestações

17 Rogo-vos, irmãos, que noteis bem aqueles que provocam divisões e escândalos, em desacordo com a doutrina que aprendestes; afastai-vos deles,

18 porque esses tais não servem a Cristo, nosso SENHOR, e sim a seu próprio ventre; e, com suaves palavras e lisonjas, enganam o coração dos incautos.

19 Pois a vossa obediência é conhecida por todos; por isso, me alegro a vosso respeito; e quero que sejais sábios para o bem e símplies para o mal.

20 E o Deus da paz, em breve, esmagará debaixo dos vossos pés a Satanás. A graça de nosso SENHOR Jesus seja convosco.

afa çai da wäyã. Öjö bänö bã çai lä culajei bã lija çai, Jesucristo ebä lä cui.

15 Filoloco a ma cui lija, Julia a ma cui lija, Neleo a ma cui lija, öjö bã yaö e çai lija, Oliba a çai lija, öjö bã lija wamale afa çai wäyãbã, cama bänö bã çai lä culajei bã lija çai, Jesucristo ebä lä cui.

16 Jesucristo wama ecö yalo, wamacö mö fedudayou ja bã da nofimayo. Cristo ebä bluca lä yododablai bã lä cuinö, cafã wamacö lija bã afa çai wäyãmamou bufi doblao.

17 Iba wamacö. Bamacö yömöläö. Jesucristo ebä lä shifilimomaö wejei bã lija bã da moyaweicu. Cama bã anö bã wãlidiblamaö talajei. Jesucristo tä a ja wamacö lä yömölamono wei tä a taboimije. Shomi tä a li lämabouje. Öjö bã ajedemabo dijejä.

18 Inaja bã lä cuaaö wei bã lä cui, Bada tä Cristonö bã taamaö lä bufii wei tä taö mlajei, cama bã cuaaö bufi lä doblao wei tä shilo yai taöje. Bã a lä dodijiablalou wei tänö, bã moyawão lä mlai bã bufi yaclãmaö si ijejeoje.

19 Öjö tawã? Jesucristo wama a wã lä fuaö wei, wamacö a jilimou blaucou cuaaö cudi. Öjö cudeenö cafã wamacö lija ya bufi doblalou. Öjö ma cui dodijidawã wama tä tabã, bã da moyaweicu. Wãlidiwã tä nofi da mojuduboje.

20 Inaja wamacö cuaalanö, bãmolecö bufi lä yanöcomabou wei tä Yai Bada lä cuinö wamacö nia nowamöbou. Sadanasi wama a jamabobã wamacö nia lofotomabou. Bei.

As saudações dos companheiros

²¹ Saúda-vos Timóteo, meu cooperador, e Lúcio, Jasom e Sosípatro, meus parentes.

²² Eu, Tércio, que escrevi esta epístola, vos saúdo no SENHOR.

²³ Saúda-vos Gaio, meu hospedeiro e de toda a igreja. Saúda-vos Erasto, tesoureiro da cidade, e o irmão Quarto.

²⁴ [A graça de nosso SENHOR Jesus Cristo seja com todos vós. Amém!]

A doxologia

²⁵ Ora, àquele que é poderoso para vos confirmar segundo o meu evangelho e a pregação de Jesus Cristo, conforme a revelação do mistério guardado em silêncio nos tempos eternos,

²⁶ e que, agora, se tornou manifesto e foi dado a conhecer por meio das Escrituras proféticas, segundo o mandamento do

Bada tä Jesucristo lä cuinö, showadi wamacö shïlo bayeliblabä. Wamacö nofi ojadabobä.

Pablonö ola tä  oni lä shimöleno wei tä 
²¹Cafä wamacö lija Timoteo a wafa wäyämou bufi doblao, camiyä sho yafäcö lä ojadamou wei a lä cui. Lusio a çai, Jasono a çai, Sosibade a çai. Öjö camiyä yamacö bluca.

²²Camiyä Desio yanö, ei Pablo ya wano onibläö lä cule. Camiyä ya ma cuinö, Bada ya tä çai daö. Cafä wamacö lija ya wafa çai wäyämou bufi doblao.

²³Cayo a wafa çai wäyämou bufi doblao. Öjönö wale bälömabou lä cule. Jesucristo eja ebä lä cule, öjö e yafi jamö bä yododaö talei. Elato a bada ma cui, cafä wamacö lija a wafa çai wäyämou bufi doblao. Ei a shabono jamö, bada bä befi bä blada lä nacaö wejei bä bladabö nowamabä a läa. Ai bamacö mashi lä cui, Cuado a wafa çai lä cule, öjö a wafa çai wäyämamou bufi doblao.

²⁴Bei. Bada tä Jesucristo lija showadi wamacö bufi bayeliblamobä. Wamacö nofi shïlo ojadabobä. Inaja lä tä cuobä.

²⁵Yai Bada bäma a nofi doablabä a, wamacö bufi lä lofotomabou wei a lä cui. Öjö ya etä  dodijidawä wäyäbä jamö, Jesucristo ya wafa wäyäö. Öjö bejedi tä  lä cui, tä  jöyabou ma balöono wei ma cui,

²⁶yacumö tä  wawäblamalema. Yai Bada a wano wäyälewä bä lä cuinö tä  onibläö balölayomaje. Fei däjä Yai Bada a cua shi

Deus eterno, para a obediência por fé,
entre todas as nações,

²⁷ ao Deus único e sábio seja dada glória,
por meio de Jesus Cristo, pelos séculos dos
séculos. Amém!

lä wälile tä lä cuinö tä ą wäyamaö fa
bufinö, bluca bä bälöblawä lä yaiblai bä
lija yama tä ą wäyää lä cule, tä ą fa
jililäjenö, Jesucristo a nofi lä mölabou
wejei däjä a nosie fuabeje.

²⁷Jesucristonö bämalecö bayelibou yalo,
Yai Bada tä bufi shilo jaducäwä lä ayai
bäma a wäfa shilo doblao taö shi wälibä.
Inaja lä tä cuobä.

Primeira epístola de Paulo aos Coríntios

1 Coríntios

1 Coríntios 1

Prefácio e saudação

¹ Paulo, chamado pela vontade de Deus para ser apóstolo de Jesus Cristo, e o irmão Sóstenes,

² à igreja de Deus que está em Corinto, aos santificados em Cristo Jesus, chamados para ser santos, com todos os que em todo lugar invocam o nome de nosso SENHOR Jesus Cristo, SENHOR deles e nosso:

³ graça a vós outros e paz, da parte de Deus, nosso Pai, e do SENHOR Jesus Cristo.

Ação de graças

⁴ Sempre dou graças a [meu] Deus a vosso respeito, a propósito da sua graça, que vos foi dada em Cristo Jesus;

⁵ porque, em tudo, fostes enriquecidos nele, em toda a palavra e em todo o conhecimento;

1 Coríntios 1

Pablo a wafa lä wäyämou wei tä a

¹Pablo cä ya. Yai Bada tänö Jesucristo lija wale yaiamaö fa bufinö wale nacalema, wale shimabä. Camiyä ai bamacö mashi lä cui, Sodene a wafa lä cule sho, yafä si oni shimaö bufi fa doblaonö, ya si oniblaö lä cule.

²Colido jamö Yai Bada wama ecö lä yododaö wei wamacö lija yafä si oni shimaö, Jesucristo lija wamacö bufi cuobä, wamacö lä yaimolayono wei wamacö lija. Yai Bada wama ecö cuobä wamacö nacalema, ai täbä bluca taamaö mö feduwä lä showainaja. Bluca täbä lä bälöblai täbänö, Bada tä Jesucristo a lä bufiblaö wejei, cama lä ebä bluca. Camiyä bamacönö bama a nosie fuaö lä cuaaö weinaja, a nosie fuaö cuaaö mö feduoje.

³Bei. Fayä Yai Bada lija wamacö shïlo bayeliblamobä, Bada tä Jesucristo lija çai. Wamacö bufi shïlo yanöcömaboböbä. Wamacö nofi çai shïlo ojodaboböbä.

Jesucristo lija täbä lä bayeliblamou wei tä a

⁴Jesucristo lija wamacö bufi fa cuicunö, Yai Bada tänö wamacö nofi ojodabou. Öjö cudeenö Yai Bada lija ya bufi afa doblalou wäyämou talei.

⁵Cama lija wamacö bayeliblamou fe malä balojoo wei. Öjönö wamacö a nö shïlo yai walojomabou. Wamacö bufi çai jaducämabou fe balojowä.

⁶ assim como o testemunho de Cristo tem sido confirmado em vós,

⁷ de maneira que não vos falte nenhum dom, aguardando vós a revelação de nosso SENHOR Jesus Cristo,

⁸ o qual também vos confirmará até ao fim, para serdes irrepreensíveis no Dia de nosso SENHOR Jesus Cristo.

⁹ Fiel é Deus, pelo qual fostes chamados à comunhão de seu Filho Jesus Cristo, nosso SENHOR.

Exortação à unidade

¹⁰ Rogo-vos, irmãos, pelo nome de nosso SENHOR Jesus Cristo, que faleis todos a mesma coisa e que não haja entre vós divisões; antes, sejais inteiramente unidos, na mesma disposição mental e no mesmo parecer.

¹¹ Pois a vosso respeito, meus irmãos, fui informado, pelos da casa de Cloe, de que há contendas entre vós.

¹² Refiro-me ao fato de cada um de vós dizer: Eu sou de Paulo, e eu, de Apolo, e eu, de Cefas, e eu, de Cristo.

⁶Cristo yama a wafa lä wäyano wei wama tä a lofotobolanö, wamacö bayeliblamou.

⁷Öjö cudeenö Bada tä Jesucristo a nia lä bädou wei wama a noshi jali dabolanö, dodijidawä wamacö cua. Yai Bada tä Bufinö täbä lä jibädaö wei täbä ja wamacö fölimi.

⁸Wama tä a lofote fuwäbou showaobä, Jesucristonö wamacö nia bayeliblaö shi wälüi, Bada tä Jesucristo a bädou däjä wamacö afa dobroimi tamou mlaobä.

⁹Yai Bada wama a nofi mölabobä cätä. Öjönö wamacö nacalema, bä Ijilubö Bada tä Jesucristo sho wamacö nofi tamayobä.

Täbä bufi shedecou lä wasöno wei tä a

¹⁰Iba wamacö. Bada tä Jesucristo a wanö bämäcö yömöläö. Moli tä a showawä ja, bä bufi da shalilo. Wamacö a fa majöablalonö, wamacö bufi shedecou mlai. Moli tä a ja wamacö fa cadidonö, wamacö dodijabä.

¹¹¿Öjö tawä, iba wamacö? Wamacö lä cuaaö wei tä ja, wale yömölamaje, Cloemi ebä lä cuinö. Wamacö afa jöwa lafumayou dicoo.

¹²¿Öjö daanö? Abenaja wamacö jöwa cuadalou dicoo. “Pablo ya wä shilo yai jüliabä”, ai wamacö cuu. “Ma, Abolo ya wä nia yai jüliaö”, ai wamacö cuu mö feduo. “Ma, Pedro a wä yai”, ai wamacö jöwa cuu. “Ma, Jesucristo ya wä yai jüliabä”, ai wamacö jöwa cuu mö feduwä showawä. Inaja wamacö jöwa bluca cuu majöablalou dicoo.

13 Acaso, Cristo está dividido? Foi Paulo crucificado em favor de vós ou fostes, porventura, batizados em nome de Paulo?

14 Dou graças [a Deus] porque a nenhum de vós batizei, exceto Crispo e Gaio;

15 para que ninguém diga que fostes batizados em meu nome.

16 Batizei também a casa de Estéfanos; além destes, não me lembro se batizei algum outro.

17 Porque não me enviou Cristo para batizar, mas para pregar o evangelho; não com sabedoria de palavra, para que se não anule a cruz de Cristo.

A mensagem da cruz

18 Certamente, a palavra da cruz é loucura para os que se perdem, mas para nós, que somos salvos, poder de Deus.

13 ¿Cristo a sheleleblamo a yailayo nowa tawä? Cafä wamacö bayeliblamobä, fii balitama tefi jamö, ¿camiyä Pablo wale lä shälano wejei bei ya mada tawä? Wamacö möfe lä ojomamono wei, ¿camiyä Pablo lä ya wänö wamacö möfe ojomamoma daanö?

14 Camiyänö bamacö möfe bluca ojomanomi. Clibo a lä cui, Cayo a çai lä cui, öjö ya cöbä möfe shilo fa ojoblalönö, Yai Bada lija ya bufi doblalou,

15 camiyä ya wänö wamacö möfe afa ojomamou wäyamou mlaobä.

16 ¡Jai! Cama Edefana ya ebä möfe çai ojoblamalema. Ai ya tä möfe ojoblamaö nofi jaducäboimi.

17 Ya bä möfe ojomabä, Jesucristonö wale shimano malä mlai. Cama dodijidawä ya etä a wäyabä, wale yai shimolema. Öjö ma cui täbä a faö fe lä difeliablalou wei tänö mlai. Ma, ya aca nofi jayu mölamobobä tämi. Fii balitama tefi ja, Cristo a lä shälano wejei tä a lä cui, cama tä a nö walojaö waiquiwä. Cama tä a lofote showawänö, täbä bufi li taamamou. Camiyä ya aca jayu nofi mölamobou fa cunoja, ya tä a nö doblamabö mlai. Yai Bada tänö täbä fucäaö bufi lä doblao wei tä a

18 Shobali wacä jamö täbä cadidou lä showai täbä lija, fii balitama tefi ja Jesucristo a lä shälano wejei tä a jilimamou nofi mojodi talei. Cama bä lija tä a jilimamou nofi ma mojodi wei ma cui, camiyä bamacö lä fucäamou wei bamacö lija tä a jilimamou yai walalawä. Öjö tä a wänö Yai Bada tä lofote dablamo.

19 Pois está escrito: Destruirei a sabedoria dos sábios e aniquilarei a inteligência dos instruídos.

20 Onde está o sábio? Onde, o escriba? Onde, o inquiridor deste século? Porventura, não tornou Deus louca a sabedoria do mundo?

21 Visto como, na sabedoria de Deus, o mundo não o conheceu por sua própria sabedoria, aprouve a Deus salvar os que crêem pela loucura da pregação.

22 Porque tanto os judeus pedem sinais, como os gregos buscam sabedoria;

23 mas nós pregamos a Cristo crucificado, escândalo para os judeus, loucura para os gentios;

24 mas para os que foram chamados, tanto judeus como gregos, pregamos a Cristo, poder de Deus e sabedoria de Deus.

19 Abenaja tä  oni cuu malä balöono wei. Täbä bufi afa jaducäwä lä jilabou wejei, ya etä nia doblamaimi. Täbä bufi afa dao lä jilabou wejei, ya etä shi nia waliamaö. Einaja tä  cuu. Öjö tawä?

20 Täbä bufi afa jaducäwä ma jilabou wejei ma cui, Yai Bada tänö bä möfe nia bomabou. Moisesi tä  oni lä daö wejei, bä afa moyawe taö ma cujei, öjö bä möfe nia çai bomabou mö feduo. Ai täbä  nö walojowä ma jimaö wejei ma cui, inaja showawä. Yanowamö täbänö tä afa moyawe lä taö wejei, Yai Bada tänö etä afa jole taö malä waiquii.

21 Yai Bada tä Bufen shiö yai moyawe yalo, cama yanowamö täbä bufi moyawe anö a dablamos bufionomi. Cama Yai Bada yama etä  lä wyöö wei tä  showawänö, täbä shiö fucäaö bufi doblaoma. Ai täbä lija tä  jilimamou nofi ma mojudi wei ma cui, öjö tä  bejedi lä bufibou wejei täbä shiö yai fucäamou.

Jesucristo lija Yai Bada tä lofote lä dablamos wei
tä 

22 Täbä bufi taamamou si ijejewä malä mlai. Judio bä lä cuinö, Yai Bada tä mayo shiö wawämaö bufiije. Judio bä lä mlai bänö bufi moyawe tä  lä cui, tä  shiö dayäaöje.

23 Öjö ma cui, fii balitama tefi jamö Cristo a lä shälenu wejei yama tä  shiö wyöö. Judio bä lija tä  jilimamou nofi jushuwä. Judio bä lä mlai bänö tä  jiliaimije.

24 Öjö ma cui Yai Bada tänö täbä bluca lä nacaö wei täbä lija, judio bä ma cui lija, judio bä lä mlai bä ma cui lija, tä é

25 Porque a loucura de Deus é mais sábia do que os homens; e a fraqueza de Deus é mais forte do que os homens.

A vocação dos santos

26 Irmãos, reparai, pois, na vossa vocação; visto que não foram chamados muitos sábios segundo a carne, nem muitos poderosos, nem muitos de nobre nascimento;

27 pelo contrário, Deus escolheu as coisas loucas do mundo para envergonhar os sábios e escolheu as coisas fracas do mundo para envergonhar as fortes;

28 e Deus escolheu as coisas humildes do mundo, e as desprezadas, e aquelas que não são, para reduzir a nada as que são;

29 a fim de que ninguém se vanglorie na presença de Deus.

Valores de Cristo

30 Mas vós sois dele, em Cristo Jesus, o qual se nos tornou, da parte de Deus, sabedoria, e justiça, e santificação, e redenção,

jilimamou walalawä. Cristonö Yai Bada tä lofote dablamaö. A bufi çai moyawe dablamaö.

25Yai Bada tä ą nofi jowa jilimamou mojadi ma cui, öjö a bufi shilo jaducäwä ayawä. A nö ąfa walojaimi ma taö wejei ma cui, öjö a shilo lofote ayawä.

26Iba wamacö. Bä bufi da jaducäicu. Yai Bada tä ą ja wamacö bufi jaba lä jaducäblaliyono wei dajā, yanowamö täbänö wamacö nofi tabobeje wamacö bluca cuonomi. Wamacö bufi ąfa dao tanomije. Wamacö nosie fuabeje wamacö çai cuonomi. Wamacö ąfa bada wäyänomije.

27Öjö ma cui, täbä bufi ąfa jaducäwä lä taö wejei bä lä cui, Yai Bada tänö öjö bä bufi nia fa wedinajamomanö, bä bufi ąfa jaducäwä taö lä mlajei bä li yailema. Täbä nö ąfa walojaö lä taö wejei bä bufi nia fa wedinajamomanö, bä nö ąfa walojaö taö lä mlajei bä lä cui, öjö bä çai yaia mö fedulema.

28Täbä nofi tabou lä mlajei bä ma cui, täbä nofi çai lä walıbou wejei bä ma cui, öjö bä yaialalema, täbä nofi yai lä tabou wejei täbä doloimi dablamobä.

29¿Öjö tawä? Cama a lä cule jamö yanowamö a nofi doablamou mlaobä, inaja Yai Bada a cuaama.

30Jesucristo lija wamacö bufi fa yädäicunö, Yai Bada tänö wamacö balimibou lä cule. ¿Öjö tawä? Cama bufi moyawe etä lä cuinö bamacö bufi li

³¹ para que, como está escrito: Aquele que se gloria, glorie-se no SENHOR.

1 Coríntios 2

O caráter da pregação de Paulo

¹ Eu, irmãos, quando fui ter convosco, anunciando-vos o testemunho de Deus, não o fiz com ostentação de linguagem ou de sabedoria.

² Porque decidi nada saber entre vós, senão a Jesus Cristo e este crucificado.

³ E foi em fraqueza, temor e grande tremor que eu estive entre vós.

⁴ A minha palavra e a minha pregação não consistiram em linguagem persuasiva de sabedoria, mas em demonstração do Espírito e de poder,

⁵ para que a vossa fé não se apoiasse em sabedoria humana, e sim no poder de Deus.

camiyä moyawäblaliyoma. Cama dodijidawä etänö, bamacö li dodijidablaliyoma. Yai Bada bama ecö dodijidawä cuobä, Jesucristo lija bamacö yaimoa yädälaiyoma. Bämalecö nowa fa çomacönö, Yai Bada lija bämalecö ajedea comaquema.

³¹Öjö cudeenö tä  oni cuu lä balöono wei, bama tä  bejedi dablaö. Yanowamö a wä shi doaö bufi doblao ja, cama a nofi doamolanö mlai, Bada tä nofi shïlo yai doabä. Einaja tä  cuu.

1 Coríntios 2

Pablonö tä  nofi lä cadidibono wei tä 

¹Iba wamacö. Cafä wamacö lija Yai Bada ya tä  wäyää ja ya lä waloqueyoluno wei däjä, ya wä fe difelimonomi. “Pablo a bufi nofi moyawe yai”, bamacö bufi tamaö bufionomi.

²Cafä wamacö lija ya da bälöoblei däjä, ai ya tä afa wäyää coyocanomi. Jesucristo tä  lä cui, fii balitama tefi ja a lä shäleno wejei tä  dodijiwä lä cui, öjö ya tä  mada cadidablei.

³Bamacö çai da cuoblei däjä ya wä faö fa quilinö, jai ya ujudi li blösö blösömoma ya cuaama.

⁴Ya tä  lä wäyänä wei däjä, camiyä bei ya wä moyawe dablamos mlai ja, Yai Bada ya Bufen shïlo lofote dablamaö dodijioma.

⁵Yanowamö täbä  faö lä moyawe wei tä ja, wamacö möläö mlaobä. Yai Bada tä nö lä wälojaö wei wama tä nofi shïlo yai mölabobä.

A verdadeira sabedoria. O ensino do Espírito Santo

⁶ Entretanto, expomos sabedoria entre os experimentados; não, porém, a sabedoria deste século, nem a dos poderosos desta época, que se reduzem a nada;

⁷ mas falamos a sabedoria de Deus em mistério, outrora oculta, a qual Deus preordenou desde a eternidade para a nossa glória;

⁸ sabedoria essa que nenhum dos poderosos deste século conheceu; porque, se a tivessem conhecido, jamais teriam crucificado o SENHOR da glória;

⁹ mas, como está escrito: Nem olhos viram, nem ouvidos ouviram, nem jamais penetrou em coração humano o que Deus tem preparado para aqueles que o amam.

¹⁰ Mas Deus no-lo revelou pelo Espírito; porque o Espírito a todas as coisas perscruta, até mesmo as profundezas de Deus.

Yai Bada tä Bufinö täbä bufi lä bayelibläö wei tä
 ą

⁶Öjö ma cui yama tä ą lä wäyää wei, moyawe cä tä ą. Yai Bada lija bä bufi lä jaducäafälöö wei bä lä cuinö tä ą nö moyawe öjöböaöje. Culenaja yanowamö bamacö lä cule jamö bä lä nosiemou wei bä lä cuinö, bä mladou si lä ijejei bänö, yama tä ą lä wäyää wei tä ą taboimije.

⁷Moyawe yama tä ą lä wäyää wei tä ą lä cui, Yai Bada tänö tä ą lä jöyabono wei tä ą li. Yanowamö täbä lija tä ą dablamono ma mlai ma cui, yedu jamö tä ulufi tablano mlai ja, tä ą tabou showaoma. Cama bama ecö lä cui, bämalecö nia lä doblamabou wei tä ą yaibou jätöo showaoma.

⁸Öjö tä ą ja, ei tä ulufi jamö bä bluca lä nosiemou wei bä bufi jaducäblonomi. Bä bufi jaducäblou fa cunoja, fii balitama tefi ja Bada tä nofi lä doablamou wei tä nö shäbö mlajei.

⁹Abenaja Yai Bada etä ą oni cuu malä balöono wei. Yanowamö bei bä mamocunö tä dabläö balöono ma mlajei ma cui, bei bä yömöcacönö tä ą jiliaö balöono ma mlajei ma cui, bä befi cuo showadayoma. “Inaja tä cuobä daanö”, bä bufi jaba cuno ma mlai ma cui, Yai Bada tä lä nofimaö wejei bä befi tabou showaoma. Öjö bä befi lä tabou wei tä lä cui,

¹⁰camiyä bamacö lija Yai Bada tä Bufinö tä wawäblamalema. Tä daö nö malä mlale. Yai Bada a bufi cuablalou lä jätöo

11 Porque qual dos homens sabe as coisas do homem, senão o seu próprio espírito, que nele está? Assim, também as coisas de Deus, ninguém as conhece, senão o Espírito de Deus.

12 Ora, nós não temos recebido o espírito do mundo, e sim o Espírito que vem de Deus, para que conheçamos o que por Deus nos foi dado gratuitamente.

13 Disto também falamos, não em palavras ensinadas pela sabedoria humana, mas ensinadas pelo Espírito, conferindo coisas espirituais com espirituais.

14 Ora, o homem natural não aceita as coisas do Espírito de Deus, porque lhe são loucura; e não pode entendê-las, porque elas se discernem espiritualmente.

15 Porém o homem espiritual julga todas as coisas, mas ele mesmo não é julgado por ninguém.

wei tä ma cui, tä çai daö. ¿Öjö tawä? Einaja tä ą cuu.

Yai Bada tä Bufinö tä ą lä wäyäö wei tä ą

11 Shomi täbä lija täbä bufi dablamou ma mlai ma cui, cama täbä bufi li yai dablamou. Inaja lä showawä, Yai Bada tä Bufinö cama a bufi shilo dablamou.

12 Öjö bäma a Bufi li tabou. Yai Bada tänö bämalecö befi lä tabou wei tä ja bämalecö bufi moyawäblamabä, a Bufi jibämobema. Öjö bäma a Bufi tabou yalo, yanowamö täbä bufi lä cuaablalou weinaja bamacö bufi cuaaimi.

13 Yama tä ą lä wäyäö wei, Yai Bada tä Bufi lija yama tä ą fa jililänö yama tä ą li wäyäö. Yanowamö täbä bufi ąfa moyawe lä jilabou wejei täbä lija yama tä ą däano malä mlai. Yai Bada tä Bufi tabou mö lä fedule täbä lija yama tä ą bejedi wäyäö mö feduo.

Yai Bada tä Bufinö täbä bufi lä moyawäblamaö wei tä ą

14 Yai Bada tä Bufi tabou lä mlajei bä lä cuinö tä ą jiliaö möblaimije. Yai Bada lija bä bufi jaducão fa mlacunö, tä ą çai jiliaö bufiomije. Tä Bufi taboimije yalo, tä ą nö bejedi öjöböblaimije.

15 Öjö ma cui, Yai Bada tä Bufi lä tabou wejei bä mö feduwä lä cuinö, tä bluca lä cublou wei tä nö öjöböaöje. Tä nö dodijidawä öjöböaöje, tä nö çai wälidiwä öjöböaöje. Cama bänö tä nö bluca ma öjöböaö wejei ma cui, mojudi täbä lija cama bä bufi nö öjöböamoimi. Yai Bada

¹⁶ Pois quem conheceu a mente do SENHOR, que o possa instruir? Nós, porém, temos a mente de Cristo.

1 Coríntios 3

As dissensões demonstram a falta de espiritualidade

¹ Eu, porém, irmãos, não vos pude falar como a espirituais, e sim como a carnis, como a crianças em Cristo.

² Leite vos dei a beber, não vos dei alimento sólido; porque ainda não podíeis suportá-lo. Nem ainda agora podeis, porque ainda sois carnis.

³ Porquanto, havendo entre vós ciúmes e contendias, não é assim que sois carnis e andais segundo o homem?

ebä lija bä lä mojadi wei bä bufi shïlo wedinajamou.

¹⁶Abenaja Yai Bada etä  oni cuu malä balöono wei. Bada tä bufi lä cuaablalou wei, wedinö tä bufi yai daö? Öjö a lä cui, wedinö a li yömölabou? Einaja tä  cuu. Öjö ma cui, Yai Bada bäma a Bufen lä tabou wei bämacönö, Cristo a bufi lä cuaablalou wei bäma a bufi daö.

1 Coríntios 3

Bä doblono lä mlai tä 

¹Iba wamacö. Yai Bada wama a Bufen tabou mö ma fedule ma cui, bämacö yömöläö da balöoblei däjä ya w doblonomi. Yanowamö täbä bufi showadi lä cuaablalou wei tä ja, wamacö cuaaö bufi fa doblaonö, wamale doblamanomi. Jai Jesucristo lija wamacö jabamou, wamacö cuaaö dicooma yalo, colo wiisibö tä  lä cui ja bämacö shïlo yömöläö bädaoma.

²Oshe dude täbä lija yalo bä jibäaimije. Bä shïlo shadimabouje. Yai Bada etä  ja bämacö jaba lä yömöladaleno wei däjä, inaja showawä wamacö cuoma. Oshe täbä wainö bä nii waa doblaimi lä culajeinaja, inaja showawä Yai Bada etä  ja wamacö dobloimi cuoma. Fei däjä ma cui wamacö dobloimi showawä.

³Cafä wamacö bufi cuu lä bädao wei tä ja, wamacö cuaaö bufi doblao showao dicoo. Ai täbä dodijaö ayao ja, wamacö jushuo si malä ijejei. Ai wama täbä nofi malä wlibou wei. Inaja wamacö cuaaö dicoo

⁴ Quando, pois, alguém diz: Eu sou de Paulo, e outro: Eu, de Apolo, não é evidente que andais segundo os homens?

⁵ Quem é Apolo? E quem é Paulo? Servos por meio de quem crestes, e isto conforme o SENHOR concedeu a cada um.

⁶ Eu plantei, Apolo regou; mas o crescimento veio de Deus.

⁷ De modo que nem o que planta é alguma coisa, nem o que rega, mas Deus, que dá o crescimento.

⁸ Ora, o que planta e o que rega são um; e cada um receberá o seu galardão, segundo o seu próprio trabalho.

ja, mojadi bä lä culenaja wamacö cuaaö mö feduwä malä showai.

⁴“Pablo ya wə yai j̄lii dodijio”, ai wamacö cuu dicoo ja, “Abolo ya wə yai j̄liabä”, ai wamacö cuu mö feduo dicoo ja, showadi täbä yanowamö lä cuaaö weinaja wamacö cuaaö malä showai.

Yai Bada ebä yaiabläö lä wasöno wei tä ą
⁵¿Wedi bei a li Abolo, wama a wəfa jayumadii yaiobä? ¿Wedi bei ya li Pablo, wamale ąfa jayumadii yaio mö feduobä? Yai Bada wama a bufiablä yafälecö lä shimöleno wei yafäcö li bädawä malä cui. Yai Bada tänö tä lä jimöbeno wei tä ja yafäcö lä icuqueno wei yafäcö li, yafäcö ojodamobä.

⁶Yai Bada ya wə jaba lä wäyāno wei dājā, cafä wamacö bufi jamö jai ya mobä döaö ya cuaama. Abolonö tä ą wäyāö lä nomöjöono wei, jai mau ubänö mobä fe liyāyāö a li cuaaö nomöjöoma. Yai Bada tänö wamacö bufi lä jaducäblamaleno wei dājā, jai mobä caumalema tä li cuaaö nomöjöoma.

⁷¿Öjö tawä? Mobä lä döaö wei a lä cuinö, mobä caumaö daomi. Mobä fe lä liyāyāö wei a ma cuinö, inaja showawä. Yai Bada tänö mobä sh̄ilo badamaö daö ayawä.

⁸Mobä lä döaö wei a ojodamou lä cuaaö weinaja, mobä fe lä liyāyāö wei a ma cui, inaja showawä a ojodamou cuaaö mö feduo. Ai a lä cui, dodijidawä a ojodamou ja, Yai Bada tänö a no ojode comaquei. Ai a dodijaö mö lä feduo wei lija, a no çai ojode çoa mö fedumaquei.

⁹ Porque de Deus somos cooperadores; lavoura de Deus, edifício de Deus sois vós.

A responsabilidade dos que ensinam

¹⁰ Segundo a graça de Deus que me foi dada, lancei o fundamento como prudente construtor; e outro edifica sobre ele. Porém cada um veja como edifica.

¹¹ Porque ninguém pode lançar outro fundamento, além do que foi posto, o qual é Jesus Cristo.

¹² Contudo, se o que alguém edifica sobre o fundamento é ouro, prata, pedras preciosas, madeira, feno, palha,

⁹Yai Bada a lä cui jai a ficalimou a cuaaö. Cafä wamacö lä cui, jai Yai Bada ficali wama etäca cuwä. Cafä bei wamacö bufi jamö Yai Bada tä lä ojodamole jamö, ei camiyä yafäcö çöcaa.

**Bufi moyawälanö bämalecö ojodamomaö lä
bufino wei tä ą**

Jai Yai Bada tä yafi wama ecö çai cuwä.

¹⁰Yai Bada tänö wale fa bayeliblalönö, ya tä ą lä wäyänö wei däjä, jai ya e yafi ðtamama ya cuaama. Bä yafimou lä daö wei bä lä cuinö, dodafi bä ðtamaö lä balöo wejeinaja, colo ya tä ą jaba wäyää cuaaö balöoma. Ai a ojodamou nomöjöö lä cule. Bä ojodamou lä nomöjöö wei, bä bufi moyawälanö bä ojodamobä, öjö lä.

¹¹Yano jefa a nofi lofote mölabou lä cuaaö wejeinaja, Jesucristo a nofi mölabobeje a lofote tablamaö malä waiquilayono wei. Täbä mölabä, ai tä nia cuo majöomi.

¹²Jesucristo jai colo etä yano cuwä waiquiwä. Yai Bada lija bä lä ojodamou wei, jai etä yano ola tafälöoje bä cuaaö. Dodijidawä Yai Bada tä nosie lä fuaö wejei däjä, jai e yano ola lofotoamaöje tä cuwä. Ai bä lä cuinö, jai maa mabä nofi lä yaibou wejei mabä yädämaöje bä cuaaö. Ai bä lä cuinö, jai mabä nowa lä bluca wei mabä yädämaöje bä cuaaö mö feduo. Ai bä lä cuinö, jai fii fibä yädämaö mö feduoje bä li cuaaö. Ai bä showawä lä cuinö, jai yaa jenabä yädämaöje bä cuaaö mö feduo. Ai bä mö feduwä showawä lä cuinö, jai bölösö bä yädämaöje bä cuaaö mö feduo.

13 manifesta se tornará a obra de cada um; pois o Dia a demonstrará, porque está sendo revelada pelo fogo; e qual seja a obra de cada um o próprio fogo o provará.

14 Se permanecer a obra de alguém que sobre o fundamento edificou, esse receberá galardão;

15 se a obra de alguém se queimar, sofrerá ele dano; mas esse mesmo será salvo, todavia, como que através do fogo.

16 Não sabeis que sois santuário de Deus e que o Espírito de Deus habita em vós?

17 Se alguém destruir o santuário de Deus, Deus o destruirá; porque o santuário de Deus, que sois vós, é sagrado.

A sabedoria humana sem valor

18 Ninguém se engane a si mesmo: se alguém dentre vós se tem por sábio neste século, faça-se estulto para se tornar sábio.

19 Porque a sabedoria deste mundo é loucura diante de Deus; porquanto está escrito: Ele apanha os sábios na própria astúcia deles.

13Tä lä taö wejei tä nia dodijidawä wabamou. Yai Bada tänö täbä jimabä etä cublou däjä, cowa wacänö tä nia bluca lä wabamou wei däjä, tä nowa nia wawäblou.

14Jai tä yafi ola taöje däjä täbä yädäo lä majöo wei, Yai Bada tänö bä no nia ojode çamaö. Cowa wacänö tä wäliaö lä mlai, tä no ojode çomaquei.

15Tä lä tano wei etä öshölayou ja, tä nowa nia ojode çamaimi. A ojodamou nö nia bleaaö ma cui, cama a nia shïlo fucäamou. Cowa wacä jamö täbä fucäaö lä cuaaö wejeinaja, cama a nia shïlo fucäamou bädao.

16“Yai Bada yama ecö yafibö”, ¿wamacö bufi cuimi tawä? ¿Yai Bada wama a Bufi tabou nofi mojudubou dicoo tawä?

17Ai a lä cuinö, Yai Bada etä yafi wäliaö ja, a nofi nacao. Yai Bada tänö öjö a wälialei. Cama e yafi malä yaibole, cafä wama ecö lä cui.

Bamacö jimöo lä wasöo wei tä a

18Jole jole wamacö mölaö bädao mlai. Yanowamö täbä lija a bufi afa jaducäwä tamou shi jalimo dijä. “Wa bufi nofi jaducäbloimi yai”, wa nowa taö fa cunoje ja, tä nö shïlo doblaobö wei. Öjö däjä wa bufi shïlo yai moyawäblou dodijibä.

19Yanowamö täbänö a bufi afa moyawe lä taö wejei, cama etä lä cui Yai Bada tänö etä nia wailei. Abenaja tä a oni cuu. Yanowamö bänö etä afa moyawe lä taö wejei, Yai Bada tänö etä mojudi fa jimanö, bä doblamaimi. Einaja tä a cuu.

20 E outra vez: O SENHOR conhece os pensamentos dos sábios, que são pensamentos vãos.

21 Portanto, ninguém se glorie nos homens; porque tudo é vosso:

22 seja Paulo, seja Apolo, seja Cefas, seja o mundo, seja a vida, seja a morte, sejam as coisas presentes, sejam as futuras, tudo é vosso,

23 e vós, de Cristo, e Cristo, de Deus.

1 Coríntios 4

Os pregadores responsáveis a Deus

1 Assim, pois, importa que os homens nos considerem como ministros de Cristo e despenseiros dos mistérios de Deus.

2 Ora, além disso, o que se requer dos despenseiros é que cada um deles seja encontrado fiel.

3 Todavia, a mim mui pouco se me dá de ser julgado por vós ou por tribunal humano; nem eu tampouco julgo a mim mesmo.

20Abenaja tä ą oni ąai cuu. Bă bufi ąfa moyawe lä wăyăö wejei, Yai Bada tänö bă bufi nö ąfa bleaaö taö. Einaja tä ą cuu.

21Cama yanowamö täbă nofi moyawe mölamoböbă tä cuami waiquiwă yalo, bă bufi da jaduqueicu. Yai Bada lija yamacö lä ojodamou wei, yamalecö nofi dodijidawă yaibou mlai. Cafă wamacö bayeliblamobă yamacö li bluca.

22Camiyă Pablo ya ma cui, Abolo a ma cui, Pedro a ma cui, wamacö bayeliblamobă yamacö bluca. Jödödöwă täbă lä cublai, cafă wamacö befi bluca. Wamacö lä demöo wei tä ma cui ja, wamacö lä mladou wei tä ma cui ja, Yai Bada tänö wamacö nia bayeliblaö shi wălii. Fei dăjă tä lä cule tä ma cui, tä nia obi lä cublou wei tä ma cui, cafă wamacö befi tä bluca showawă.

23Cafă wamacö lä cui, Cristo wama ecö. Cristo a lä cui, Yai Bada e.

1 Coríntios 4

Yai Bada tänö täbă nia dobroimi lä jimaö wei tä ą

1Abenaja yamalecö nofi shılo tabobă. “Jesucristo a wă lä fuaö wejei căbă. Yai Bada lija bă lä ojodamou wei căbă, etă ą wawăblamabeje.” Einaja yamalecö nofi shılo yai tabobă.

2¿Öjö tawă? Täbă lä ojodamou wei bă lä cui, bă dodijidawă ojodamobă bă li shimaöje, bada e ą fuabeje.

3Jesucristo ya wă lä fuaö wei ya lä cui, cafă wamacönö wamale dodijaö ma jimaö dăjă ma cui, wamale ąai dobroimi ma jimaö dăjă ma cui, bamacö ą fuaö

⁴ Porque de nada me argúi a consciência; contudo, nem por isso me dou por justificado, pois quem me julga é o SENHOR.

⁵ Portanto, nada julgueis antes do tempo, até que venha o SENHOR, o qual não somente trará à plena luz as coisas ocultas das trevas, mas também manifestará os desígnios dos corações; e, então, cada um receberá o seu louvor da parte de Deus.

Uma reprovação severa

⁶ Estas coisas, irmãos, apliquei-as figuradamente a mim mesmo e a Apolo, por vossa causa, para que por nosso exemplo aprendais isto: não ultrapasseis o que está escrito; a fim de que ninguém se ensoberbeça a favor de um em detrimento de outro.

⁷ Pois quem é que te faz sobressair? E que tens tu que não tenhas recebido? E, se o recebeste, por que te vanglorias, como se o não tiveras recebido?

m laicätä. Bada täbänö wale ʔafa wayoabeje, täbä çai ma yododaö däjä ma cui, ya nofi nia jaluomi. Yanowamö wamacö ʔ li bädawä. Camiyä ya ma cui, ya wʔ fabä tä cuami. Ya wʔafa dodijaö taomi.

⁴“Yale ʔafa tabeje tä cuami waiquiwä”, ya bufi cuu ma cui, camiyä ya bufi cuu lä bädawä wei tänö ya dodijidawä jimöomi. Yale nia dodijaö lä jimaö wei a lä cui, yale nia dobroimi çai lä jimaö wei a lä cui, ʔjö Yai Bada bei tä waiquiwä.

⁵ʔjö tawä? ʔjö cudeenö, täbä dobroimi jimaö shi jalimo dijejä. Bada tä Jesucristo a itou çoyoluu däjä, tä bluca nia wawäblou. Jai mö didi jamö tä ma jöyale ma cui, tä nia wawäblamaö. Täbä bufi cuaaö lä ʔatoo wei tä ma cui, täbä bufi nia çai wawädowä dablamaö. ʔjö däjä, täbä dodijaö jimamobä tä cua ja, cama Yai Bada a showawänö, täbä nia jimaö.

Cama täbä nofi doamou lä wasöö wei tä ʔ

⁶Iba wamacö. Bluca ya tä ʔafa lä wäyäfe, camiyä Pablo sho, Abolo sho yafäcö ʔafa wäyämou lä cufe. Wamacö bufi jaducäblobä einaja bei ya cublalou lä cufe. Tä ʔ oni cuu lä dodijio wei tä ja wamacö cadidobä. ʔjö tawä? ʔWedi tabä wama täbä nofi nia li yaibou majöablalou?

⁷Cafä wamacö nofi doobä tä cuami. Yai Bada tänö wamacö dobäö mlao fa cunoja, wamacö nö doblou bädawäö mlai. ʔjö lija wa shilo ma bayeliblamou wei ma cui, jai cafä wamacö dodijaö waiquiwä, ʔwamacö nofi nia li doo dicoo tawä?

⁸ Já estais fartos, já estais ricos; chegastes a reinar sem nós; sim, tomara reinásseis para que também nós viéssemos a reinar convosco.

⁹ Porque a mim me parece que Deus nos pôs a nós, os apóstolos, em último lugar, como se fôssemos condenados à morte; porque nos tornamos espetáculo ao mundo, tanto a anjos, como a homens.

¹⁰ Nós somos loucos por causa de Cristo, e vós, sábios em Cristo; nós, fracos, e vós, fortes; vós, nobres, e nós, desprezíveis.

¹¹ Até à presente hora, sofremos fome, e sede, e nudez; e somos esbofeteados, e não temos morada certa,

¹² e nos afadigamos, trabalhando com as nossas próprias mãos. Quando somos injuriados, bendizemos; quando perseguidos, suportamos;

⁸Wamacö jolemou dicoo. Wamacö bufi fudädäwä çai bälöo dodijio mlaicätä. Wamacö nö madofiböo dodijio mlaicätä. Jai blowäjäwä wamacö yamili bälöo dodijio mlaicätä. ;Blowäjäwä wamacö bejedi bälöaö yaio nowa! Wamacö jöwa blowäjäwä bälöa lä dodijile jamö, yamacö bälöo naleobä.

⁹Abenaja tä nofi cuwä. Jesucristonö yamalecö ma shimöleno wei ma cui, yanowamö täbä lija Yai Bada tänö yamalecö nö waiblamaö. Jai yamalecö shäo bädaobeje yamalecö nofi tabouje. Yanowamö täbä ma cuinö, ajele täbä lä doblaladi täbä ma cuinö yamalecö nö waiblaö dabraöje.

¹⁰¿Wedinaja tawä? Camiyä yamalecö lä taamaö wejeinaja, ;cafä wamacö nofi taamaö mö feduo lä mlajei! Jesucristo a nowa ja, camiyä yamalecö bufi afa daomi ma taö wejei ma cui, cafä wamacö bufi jöwa jaducäwä ayawä. Camiyä yamalecö afa dobloimi ma taö wejei ma cui, cafä wamacö nö jöwa shïlo yai walojaö ayawä. Cafä wamacö nofimaö ma macocolajei ma cui, camiyä yamalecö nofi shïlo wälibouje.

¹¹Fei däjä showawä ma cui yamacö ofäo talei. Yamacö çai amishaö talei. Yamacö didiobä yama sibä dodijidawä taboimi. Yamalecö si yafelimaöje. Yamacö bälöo yanöcöobä yamacö yafibö cuami.

¹²Yamacö ojodamou fe balojoo talei. ¿Öjö tawä? Yamalecö ma bäyäblaö wejei ma cui, Yai Bada lija yama täbä bayelimaö fe yadio showao. Yamalecö nö lä bleaamaö

¹³ quando caluniados, procuramos conciliação; até agora, temos chegado a ser considerados lixo do mundo, escória de todos.

Paulo os admoesta como pai

¹⁴ Não vos escrevo estas coisas para vos envergonhar; pelo contrário, para vos admoestar como a filhos meus amados.

¹⁵ Porque, ainda que tivésseis milhares de preceptores em Cristo, não teríeis, contudo, muitos pais; pois eu, pelo evangelho, vos gerei em Cristo Jesus.

¹⁶ Admoesto-vos, portanto, a que sejais meus imitadores.

¹⁷ Por esta causa, vos mandei Timóteo, que é meu filho amado e fiel no SENHOR, o qual vos lembrará os meus caminhos em Cristo Jesus, como, por toda parte, ensino em cada igreja.

¹⁸ Alguns se ensoberbeceram, como se eu não tivesse de ir ter convosco;

wejei dājā, wamicai yamacö nö bleaaö buo.

¹³ Camiyä yamalecö ʔafa ma wäyää wejei ma cui, yamacö jushuo mlai ja, dodijidawä yama bä ʔ wayomaö showao. Yamalecö nofi wʔlibou dodijia lä culajei. Shami tä nö quili taö lä cuaaö wejeinaja, yamalecö nofi tabou dicooje.

¹⁴ Bamacö quilijamabä, ei ya si onimaimi. Bamacö nofi malä ijilumaö wei. Bä ijilubö bä lä nofimaö wejei bä wasöö lä cuaaö wejeinaja, bamacö malä taamale.

¹⁵ Jesucristo lija wamacö cadidobä, bluca bänö wamacö ma yömöläö wejei ma cui, ʔjö wama bä nofi fʔöömabä bämi. Camiyä ya wʔ linö Jesucristo lija wamacö bufi jaba cuquema yalo, camiyä wamale nofi bluca fʔöömabä ya malä cui.

¹⁶ ʔjö cudeenö, bamacö yömöläö lä cule. Bä fʔö täbä owäbou lä cuaaö wejeinaja, wamale da owälä.

Bä fe nia lä walono wei tä ʔ

¹⁷ Wamale owäbobä, ijiluyä Timoteo ya lä nofimaö wei, ya shimölema. Jesucristo lija a bufi cuquema yalo ya nofi ijilumaö. Yale ʔafa cadidibou yalo ya shimölema. Jesucristo lija ya lä cadidou wei tä ʔ ja wamacö bufi jaducäblamabä, ya shimölema. ʔjö tä ʔ showawä ja, Jesucristo ebä yododaö lä blaucodi jamö ya bä yömöläö cuaaö.

¹⁸ Aifä bänö wamale nö jʔwa waibläö dicowä. “A waloomi waiquiwä”, bä bufi fa cunö, bä ʔ waiteli faö ma cui,

¹⁹ mas, em breve, irei visitar-vos, se o SENHOR quiser, e, então, conhecerei não a palavra, mas o poder dos ensoberbecidos.

²⁰ Porque o reino de Deus consiste não em palavra, mas em poder.

²¹ Que preferis? Irei a vós outros com vara ou com amor e espírito de mansidão?

1 Coríntios 5

A impureza da igreja de Corinto. Repreensões e exortações

¹ Geralmente, se ouve que há entre vós imoralidade e imoralidade tal, como nem mesmo entre os gentios, isto é, haver quem se atreva a possuir a mulher de seu próprio pai.

² E, contudo, andais vós ensoberbecidos e não chegastes a lamentar, para que fosse tirado do vosso meio quem tamanho ultraje praticou?

³ Eu, na verdade, ainda que ausente em pessoa, mas presente em espírito, já sentenciei, como se estivesse presente, que o autor de tal infâmia seja,

¹⁹Yai Bada tänö wale fumaö ojode ja, lobe bamacö fe walolei. Öjö däjä, bä ą lä waitelimou wei ya bä nia bejedimou möö. Ya bä ą nia jiliaö buomi. Ya bä bufi nö nia walojaö möö.

²⁰Yai Bada tä nosie fuaö lä cadidio wejei ja, bä ą faö bädao malä mlai. Yai Bada tänö bä nö lä walojamaö wei tänö, bä shilo bejedi dablamou.

²¹Cafä wamacö lijamö ya waloo däjä, ¿wedinaja tä nia yai cuo? Ei si oni ja wamale ą jiliblaimi dicoo ja, icali ya wą nia fajalou. Ei ya wą oni ja wamale ą shilo jiliaö dodijidao ja, bamacö nia shilo nofimajalou.

1 Coríntios 5

A lä yawelemou wei a waimaö lä bufino wei tä ą

¹Wamacö ąfa wayoaöje. Cafä wamacö lija ai a nofi jowa jushublalou fe balojoa. Bä fõö e suwäbö ma cui lija a jowa yabäcäo dicoo. Yai Bada tä daö lä mlajei täbä ma cui, jinaja täbä nofi cuaaö lä mlai!

²¿Wedi tabä aifä a nö ma quiliaö däjä ma cui, wamacö ąfa dodijaö tamou fe yadio dicoo? Wamacö yai öcöö fa cunoja tä nö shilo doblaobö wei. Inaja a lä cuaale, wama a coyocomabou fe yadio mlai, a waia da showadaalöje.

³Cafä wamacö lijamö bei ya cua ajedeami ma cui, jai wamale möö wawadowä wamale nofi tabobä. Miji a lä yawelemou wei a lä cui, jai bei ya wą yai faö, wawadowä ya jimaö waiquia lä cule.

⁴ em nome do SENHOR Jesus, reunidos vós e o meu espírito, com o poder de Jesus, nosso SENHOR,

⁵ entregue a Satanás para a destruição da carne, a fim de que o espírito seja salvo no Dia do SENHOR [Jesus].

⁶ Não é boa a vossa jactância. Não sabeis que um pouco de fermento leveda a massa toda?

⁷ Lançai fora o velho fermento, para que sejais nova massa, como sois, de fato, sem fermento. Pois também Cristo, nosso Cordeiro pascal, foi imolado.

⁸ Por isso, celebremos a festa não com o velho fermento, nem com o fermento da maldade e da malícia, e sim com os asmos da sinceridade e da verdade.

⁴Bada tä Jesús a wãñö, ya jimaö. Wamacö lä yododaö wei däjä, jai camiyä ya coyocoa, wamale nofi nia tabou. A lä yawelemou wei, Jesucristo a wã lofotenö abenaja wama a nia taamaö.

⁵Fecula bada a lija wama a nia jibäö, a wãliabä, Jesucristo a fuu lä çö wei däjä a bufi fucãamou fe yadiobä.

Nii bä lä julumaö wei tä ʔ lä wäyãno wei tä ʔ

⁶Cafä wamacö ʔafa dodijaö lä tao wei, tä dodijidawämi. ¿Wama tä daimi tawä? Nii täbä julumabeje, wiisibö tä wai ma coyocao wejei ma cui, täbä malä julublou wei.

⁷Täbä nofi lä jushuaö wei tä lä cui, jai nii julumamodima tä lä culenaja tä cuwä. Öjö tä möcashi jotenö, tä mö comi fudäblaliyo. Cafä wamacö lijamö tä jode lä cule tä da joyalöje, bei wamacö bufi dude jamö tä jode coyocoo mladobä. Jode wama tä coyocobobä wamacö malä mlai. Yai Bada a waiteli lä jayvano wei a nofi ççamoabeje, yalo oweja bä shäö lä cuao wejeinaja, Cristo a shãmou malä waiquilayono wei.

⁸Öjö cudeenö, täbä bufi doblalou çai lä iyaö weinaja bämacö bufi çai doblalou da cuo. Nii ajamö, julumamodima tä coyocao mlajei ja, täbä iyaö lä cuao weinaja showawä. Wãlidiwä tä lä cui, nofi wãliayou tä lä cui, bäma tä coyocobou mlai ja. Bämacö bufi lä cadidou wei tänö, bämacö çai lä bejedimou wei tänö, bämacö bufi doblalou çai cuo showaobä.

Bä nofi lä jushuaö wei bä lomabou lä wasöno wei tä ʔ

⁹ Já em carta vos escrevi que não vos associásseis com os impuros;

¹⁰ refiro-me, com isto, não propriamente aos impuros deste mundo, ou aos avarentos, ou roubadores, ou idólatras; pois, neste caso, teríeis de sair do mundo.

¹¹ Mas, agora, vos escrevo que não vos associeis com alguém que, dizendo-se irmão, for impuro, ou avarento, ou idólatra, ou maldizente, ou beberrão, ou roubador; com esse tal, nem ainda comais.

¹² Pois com que direito haveria eu de julgar os de fora? Não julgais vós os de dentro?

¹³ Os de fora, porém, Deus os julgará. Expulsai, pois, de entre vós o malfeitor.

⁹Cafä wamacö lijamö ya si jaba lä oniblaleno wei däjä, täbä nofi lä jushublalou wei, ya täbä lomabou wasöma. ¿Öjö tawä?

¹⁰Ya täbä lomabou lä wasöno wei däjä, Yai Bada tä daö lä mlajei ya täbä äfa tanomi. Mojodi täbä nofi lä jushublalou wei, madofi bä ja täbä bufi shi lä jalimou wei, täbä lä mölamaö wejei, nö ijidubö täbä lä bufibläö wejei, ei tä ulufi jamö wamacö cua lä showale däjä, showadi täbä mojodi cuaadii cuquei malä cui.

¹¹Öjö ya si lä oniblaleno wei däjä, Yai Bada ebä äfa lä jilou wei ya ebä äfa li tama. Yai Bada e äfa ma jilou wei ma cui, showadi a nofi jushublalou dicoo ja, madofi bä ja a bufi shi shïlo jalimou dicoo ja, öjö wama a shïlo lomabou dodijio mlai. Nö ijidubö täbä shïlo bufibläö dicoo ja, täbä äfa shïlo lafumaö dicoo ja, inaja showawä. Showadi cama a shi wälímamou dicoo ja, täbä shïlo mölamaö dicoo ja, inaja showawä a lomabo dijejä. Wamacö iyabä jamö ma cui, wama a nacaö mlai.

¹²¿Öjö tawä? Yai Bada tä daö lä mlajei ya bä dobroimi jimabä ya malä mlai. Yai Bada ebä mö feduwä lä cui, bäma bä cadidamabä bämacö.

¹³Mojodi täbä doblou lä mlai, Yai Bada camanö täbä dobroimi jimabä cätä. Abenaja tä ä oni malä cuu wei. Cafä wamacö lija tä coyocoo mlaobä, a doblou lä mlai a da blajamalöje. Einaja tä ä cuu.

1 Coríntios 6

Paulo censura o litígio entre os irmãos

- ¹ Aventura-se algum de vós, tendo questão contra outro, a submetê-lo a juízo perante os injustos e não perante os santos?
- ² Ou não sabeis que os santos hão de julgar o mundo? Ora, se o mundo deverá ser julgado por vós, sois, acaso, indignos de julgar as coisas mínimas?
- ³ Não sabeis que havemos de julgar os próprios anjos? Quanto mais as coisas desta vida!
- ⁴ Entretanto, vós, quando tendes a julgar negócios terrenos, constituís um tribunal daqueles que não têm nenhuma aceitação na igreja.
- ⁵ Para vergonha vo-lo digo. Não há, porventura, nem ao menos um sábio entre vós, que possa julgar no meio da irmandade?
- ⁶ Mas irá um irmão a juízo contra outro irmão, e isto perante incrédulos!

1 Coríntios 6

Jesucristo ebä cadidamabeje shomi täbä yädäblamaö lä wasöno wei tä ʔ

- ¹Jesucristo bufilewä bä mö feduwä lä cuinö, ai wamacö yabäcaöje däjä, ʔwedi tabä shomi wama täbä li nacaablaö dicoo? Yai Bada ebä lija ʔwamacö ʔ nö shïlo yai wäo mlai? Öjö bänö tä bluca cadejabeje bä waiquiwä malä cui.
- ²Jesucristo a itou çoyoluu däjä, Yai Bada bäma ecö lä cuinö, jödödöwä täbä lä cublai bäma täbä nia malä jimaö wei. Aifä cäcöbä ʔfa tayou bädao ja, tä cadejaö da showadaoje.
- ³Ajele bäma täbä nia lä jimaö wei, ʔbei wama tä daimi? Inaja bamacö nia jowa cuaaö waiquiwä ja lä, yanowamö bä bädawä lä cui, öjö bei bäma bä jimaö yaiquei.
- ⁴Aifä cäcöbä ʔfa tayou ja, ʔYai Bada tä daö lä mlajei täbä lija wama tä cadejamaö dicoo tawä?
- ⁵Wamacö doblou lä mlai wamacö nö öjöböamobä ya wʔ. Aifä cäcöbä ʔfa tayou dicoo ja, cafä Yai Bada wama ecö lijamö tä nia lä cadejaö wei, ʔa cuami tawä? A bufi lä moyawe wei, moli ma cui, ʔa cua bädaami daanö?
- ⁶Öjö ma cui Jesucristo wama ecö bluca ma cui, bä ʔfa lä tayou wei ja shomi wama täbä yädämaö dicoo. Jesucristo bufilewä bä ma mlai bä ma cui lija wama tä cadejamaö dicoo.

⁷ O só existir entre vós demandas já é completa derrota para vós outros. Por que não sofreis, antes, a injustiça? Por que não sofreis, antes, o dano?

⁸ Mas vós mesmos fazeis a injustiça e fazeis o dano, e isto aos próprios irmãos!

⁹ Ou não sabeis que os injustos não herdarão o reino de Deus? Não vos enganeis: nem impuros, nem idólatras, nem adúlteros, nem efeminados, nem sodomitas,

¹⁰ nem ladrões, nem avarentos, nem bêbados, nem maldizentes, nem roubadores herdarão o reino de Deus.

¹¹ Tais fostes alguns de vós; mas vós vos lavastes, mas fostes santificados, mas fostes justificados em o nome do SENHOR Jesus Cristo e no Espírito do nosso Deus.

A sensualidade é condenada

⁷Wamacö ɶfa lä tayou wei dǎjä, shomi täbä lija wama tä cadidamaö dicoo ja, wamacö dobroimi waiquiwä. ǎWedi tabä wamicai wamacö nö shilo bleaaö bädaomi, öjö lä? ǎWedi tabä “Wale mölamaö bädao”, wamacö li cuimi, öjö lä?

⁸Öjö ma cui, cafä wamacö showawä ma cui, wamacö nofi jushuaö. Jesucristo moli wama ecö mashi ma cui, wamacö nö bleaamayou, wamacö çai mölamayou.

⁹ǎWama tä daimi tawä? Yai Bada tänö cama ebä çai cuobä jamö, bä doblou lä mlai bä ajedemabou mlaicätä. Bä möla dijä. Bä nofi beshili lä jushublalou wei bä ma cui, nö ijidubö täbä lä bufiblaö wejei bä ma cui, bä lä joleblalou wei bä ma cui, ai a wǎlo mö feduwä sho cǎcöbä nofi lä jushublalou wei bä ma cui, ai a suwä mö feduwä sho cǎcöbä lä cuaaö wei bä ma cui, bä nia ajedemaboimi.

¹⁰Bä lä tomömu wei bä ma cui, madofi täbä ja bä bufi lä waiyou wei bä ma cui, cama bä shi lä wǎlimamou wei bä ma cui, bä ɶfa lä lafumaö wejei bä ma cui, Yai Bada tänö dodijidawä cama ebä çai cuobä jamö, öjö bä ajedemabou mlaicätä.

¹¹Inaja ai wamacö çai jaba cuaaö ma balöono wei ma cui, wamacö aublaliyoma. Yai Bada wama ecö cublaliyoma. Bada tä Jesucristo lä cuaano wei tänö, jai wamacö dodijaö waiquiwä wamacö nofi tabou majöa. Yai Bada tä Bufinö inaja wamacö taamama, bäma a lä bufiblaö wei a Yai Bada lä cuinö.

Bei bämacö lä cui Yai Bada bäma ecö

¹² Todas as coisas me são lícitas, mas nem todas convêm. Todas as coisas me são lícitas, mas eu não me deixarei dominar por nenhuma delas.

¹³ Os alimentos são para o estômago, e o estômago, para os alimentos; mas Deus destruirá tanto estes como aquele. Porém o corpo não é para a impureza, mas, para o SENHOR, e o SENHOR, para o corpo.

¹⁴ Deus ressuscitou o SENHOR e também nos ressuscitará a nós pelo seu poder.

¹⁵ Não sabeis que os vossos corpos são membros de Cristo? E eu, porventura, tomaria os membros de Cristo e os faria membros de meretriz? Absolutamente, não.

¹⁶ Ou não sabeis que o homem que se une à prostituta forma um só corpo com ela? Porque, como se diz, serão os dois uma só carne.

¹²Abenaja ai bä cuu. “Ya cuaaö bufi lä doblao weinaja ya cuaabä lä. Tä ʔ läa malä mlai”, bä ma cuu wei ma cui, inaja bä lä cuaaö wei tänö bä nia bayeliblamoimi. “Ya cuaabä lä”, cama bä ma cuu wei ma cui, inaja camiyä ya bufi cuimi. Ya bufi luluamou mlaobä ya bufi yai wasöo.

¹³Abenaja täbä çai cuu. “Bei bämacö busi lä cui, nii bä befi”, täbä çai ma cuu wei ma cui, Yai Bada tänö bei bämacö busi nia lä mladamaö weinaja, nii bä nia çai mladamaö mö feduo. Bämacö iyabä bei bämalecö busi tablalema ma cui, bei bämacö yai lä cui, bämacö nofi jushublalobä bämalecö tablanomi. Bada tä lä culadi tä lija bei bämacö noshi yai ʔjödäobä, bämalecö tablalema. ʔjönö bei bämalecö shilo bayelibläö talei.

¹⁴Bei bämacö lä cui, Yai Bada tänö bämalecö nia demi çai jocädamaö, cama a nö lä wəlojaö wei tänö. Bada tä demi lä jocädamaleno weinaja showawä.

¹⁵¿Bei wamacö bufi jaducäbloimi showawä? Jesucristo lija wamacö bufi fa yädäicunö, jai moli wamacö bayucuwä cuwä. ¿ʔjö tawä? Ai a lä cui, Jesucristo lija a ma yädäle, showadi a suwä lä dodoo wei a lija, ¿a nia joleblalou majöö daanö? ¿ʔjö sho cäcöbä moli cublobä a daanö? Mlaicätä.

¹⁶ʔjö lija a wəlo joleblalou ja, moli cäcöbä mashi jəwa cublou malä cui. Abenaja tä ʔ oni cuu. Bolacabö cäcöbä ma cui, moli bä cublou majöö. Einaja tä ʔ cuu.

17 Mas aquele que se une ao SENHOR é um espírito com ele.

18 Fugi da impureza. Qualquer outro pecado que uma pessoa cometer é fora do corpo; mas aquele que pratica a imoralidade peca contra o próprio corpo.

19 Acaso, não sabeis que o vosso corpo é santuário do Espírito Santo, que está em vós, o qual tendes da parte de Deus, e que não sois de vós mesmos?

20 Porque fostes comprados por preço. Agora, pois, glorificai a Deus no vosso corpo.

1 Coríntios 7

Respostas a perguntas acerca do casamento

1 Quanto ao que me escrevestes, é bom que o homem não toque em mulher;

2 mas, por causa da impureza, cada um tenha a sua própria esposa, e cada uma, o seu próprio marido.

3 O marido conceda à esposa o que lhe é devido, e também, semelhantemente, a esposa, ao seu marido.

4 A mulher não tem poder sobre o seu próprio corpo, e sim o marido; e também, semelhantemente, o marido não tem

17 Öjö ma cui, Bada tä lä culadi a lija a bufi lä yädao wei a lä cui, Jesucristo sho cäcöbä bufi moliblaliyo.

18 Wamacö nofi beshili jushublalou dodijio mlai. Ai tä wälidiwä bluca ma taö wejei, bei bä wälidiamabä tämi. Öjö ma cui bä nofi beshili lä jushuaö wei, bei bä nia li fa wälidiblamonö bä li cuaaö.

19 ¿Wama tä daimi tawä? Cafä wamacö lija Yai Bada tä Bufi fa jibämoicunö wama a Bufi tabou. Öjö wama ecö yafi. Öjö wama ecö waiquiwä yalo, camanö tä tamaö lä bufio wei tä ja wamacö cadidobä wamacö.

20 Jesucristo cama a fa jibämoicunö, wamacö no comaquema. Cama wama ecö yalo, wamacö dodijidawä lä cuo wei tänö, ai täbä lija Yai Bada a doblao da dablamaje.

1 Coríntios 7

Täbä lä doayou wei tä a

1 Oni si ja yamale lä wälino wei tä ja, bämäcö yömölaö majöa lä cule. Awei, suwä bä däaimije ja, tä dodijidawä waiquiwä.

2 Tä dodijidawä ma cui abenaja ya bufi cuu. Täbä nofi jushublalou mlaobä, wälö bänö cama ebä nia suwä tabou cadidioje. Suwä bänö cama bä feyalobö bä nia çai cadidiwä tabou mö feduoje, ¿öjö tawä?

3 Bä feyalobö lija suwä a noshi öjödaobä a. Bä suwäbö ma cui lija a noshi çai wälö öjödao mö feduobä.

4 Cäcöbä malä doayolayono wei. Bä feyalobö e li waiquiwä cudeenö, a noshi suwä umlaobä a malä mlai. Bä suwäbö e li

poder sobre o seu próprio corpo, e sim a mulher.

⁵ Não vos priveis um ao outro, salvo talvez por mútuo consentimento, por algum tempo, para vos dedicardes à oração e, novamente, vos ajuntardes, para que Satanás não vos tente por causa da incontinência.

⁶ E isto vos digo como concessão e não por mandamento.

⁷ Quero que todos os homens sejam tais como também eu sou; no entanto, cada um tem de Deus o seu próprio dom; um, na verdade, de um modo; outro, de outro.

⁸ E aos solteiros e viúvos digo que lhes seria bom se permanecessem no estado em que também eu vivo.

⁹ Caso, porém, não se dominem, que se casem; porque é melhor casar do que viver abrasado.

A estabilidade da família

¹⁰ Ora, aos casados, ordeno, não eu, mas o SENHOR, que a mulher não se separe do marido

waiquiwä cudeenö, a noshi walo umlaobä a çai malä mlai.

⁵Wamacö noshi umlao mlai. Cuwi, abenaja wamacö shilo cuaaö dao. Yai Bada lija cäcöbä nö bayeli nacaodibä, cäcöbä yanöcöo bufi doblao ja, cäcöbä noshi moli umladobä. Öjö ma cui cäcöbä nö dedeaö mlai ja cäcöbä yacao çobä, ai a lä beshi wei däjä fecula badanö a yaclämaö mlaobä.

⁶Öjö tawä? Bamacö nosiemaö cadidiwä ma mlai ma cui, inaja wamacö cuaaö bufi doblao ja, “Inaja waiquiwä”, ya cudaliyo.

⁷Camiyä ya shiloco lä culenaja täbä bluca cuo mö feduo fa cunoja, ya bufi nö yai doblaobö wei ma cui, Yai Bada tänö inaja bämalecö bluca taamaimi. Öjö ma cui bämalecö bufi bluca bayelibläö. Bä lä shiloco wei bä lä cui, dodijidawä bä cuobä bä bayelibläö. Bä shiloco lä mlai, dodijidawä bä cuo mö feduobä bä çai bayelibläö mö feduo.

⁸Täbä lä shiloco wei täbä lija, täbä lä yamiblaliyono wei täbä çai lija, abenaja ya cuu talei. “Camiyä ya shiloco lä culenaja wamacö shiloco cuo mö feduo ja, tä yai dodijidawä”, ya cuu talei.

⁹Öjö ma cui täbä bufi wasöo daomi ja, bä suwäbö e däabeje, bä feyalobö e däabeje. Shomi täbä lija täbä yabäcäo mlaobä bei ya wä.

Bä bou lä waiquilajei bä joyaö lä wasöo wei tä çai
¹⁰Täbä suwäbö çai lä cule, täbä feyalobö çai lä cule, ya täbä yömöläö nomöjöö. Bada tä Jesucristo ya tä çai fe dolemaö lä cule. Suwä anö bä feyalobö e nia joyaimi.

11 (se, porém, ela vier a separar-se, que não se case ou que se reconcilie com seu marido); e que o marido não se aparte de sua mulher.

12 Aos mais digo eu, não o SENHOR: se algum irmão tem mulher incrédula, e esta consente em morar com ele, não a abandone;

13 e a mulher que tem marido incrédulo, e este consente em viver com ela, não deixe o marido.

14 Porque o marido incrédulo é santificado no convívio da esposa, e a esposa incrédula é santificada no convívio do marido crente. Doutra sorte, os vossos filhos seriam impuros; porém, agora, são santos.

15 Mas, se o descrente quiser apartar-se, que se aparte; em tais casos, não fica sujeito à servidão nem o irmão, nem a irmã; Deus vos tem chamado à paz.

16 Pois, como sabes, ó mulher, se salvarás teu marido? Ou, como sabes, ó marido, se salvarás tua mulher?

11Culenaja a joyaö fe yadio ja, sh̄loco a nia cuo. A sh̄loco cuo bufiomi ja, bä feyalobö lija a nia cuo ço. Bä feyalobö a ma cuinö, bä suwäbö a çai nia joyaimi.

12Ai wamacö lija ya wä faö nomöjja lä cule. Bada tä Jesucristo ya wäno wäyö mlai, camiyä ya wä li. Ai wa suwäbö lä cuinö, Jesucristo etä ä bejedi bufibou ma mlai ma cui, çafä lija a cuo bufi doblao ja wa joyaö mlai.

13Ai wa feyalobö lä cuinö, inaja showawä. Jesucristo bufilewä a ma mlai ma cui, çafä lija a cuo bufi doblao ja wa joyaö mlai.

14Abenaja tä malä cule. Wälo ai a lä cui, Jesucristo bufilewä a ma mlai ma cui, bä suwäbönö tä ä nofi sh̄lo bejedi tabou ayawä. Öjö a suwä lä cui, Yai Bada e li yalo, bä feyalobö a çai yaibou mö fedua. Inaja showawä suwä a lä cuinö, Yai Bada etä ä bejedi bufibou ma mlai ma cui, bä feyalobönö tä ä nofi sh̄lo bejedi tabou ayawä. Öjö a wälo lä cui, Yai Bada e li yalo, bä suwäbö a çai yaibou mö fedua. Inaja tä cuo mlao fa cunoja, Yai Bada tänö ijilufä bä nö blajamabobö wei ma cui, täbä li yaibou mö fedua malä cui.

15Öjö ma cui Yai Bada etä ä bejedi bufibou lä mlai a cuo bufiomi ja, a lä bole a joyaö bufi doblao waiquiwä ja, a fubä. Inaja a cuaaö dicoo ja, a lä damole a wä fe blacäjou mlai. Wamicai bamacö bälöobä Yai Bada tänö bämalecö malä nacano wei.

16Öjö ma cui, a çai cuo fe yadio showao ja, suwä anö Jesucristo a nofi mölabou ma ayale ma cui, bä feyalobö enö tä ä nofi obi

17 Ande cada um segundo o SENHOR lhe tem distribuído, cada um conforme Deus o tem chamado. É assim que ordeno em todas as igrejas.

18 Foi alguém chamado, estando circunciso? Não desfaça a circuncisão. Foi alguém chamado, estando incircunciso? Não se faça circuncidar.

19 A circuncisão, em si, não é nada; a incircuncisão também nada é, mas o que vale é guardar as ordenanças de Deus.

20 Cada um permaneça na vocação em que foi chamado.

21 Foste chamado, sendo escravo? Não te preocupes com isso; mas, se ainda podes tornar-te livre, aproveita a oportunidade.

bejedi tabou j̄atoquei. A fucãamou j̄atoo fa cui. W̄alo anö Jesucristo a nofi çai mölabou ma ayale ma cui, b̄a suw̄abö enö tä ̄a nofi obi bejedi tabou j̄atoquei. Öj̄ö a çai fucãamou j̄atoo fa cui.

Täbä bufi nofi jushublao lä wasöo wei tä ̄a
17Öj̄ö ma cui, Jesucristo ebä lä yododoblai jamö, abenaja ya b̄a nowa bluca taö talei. Bada tänö b̄amalecö jaba tabou lä cuono weinaja b̄amacö yanöcöwä cudiobä. B̄amalecö bufi lä jaducäblamaleno wei d̄ajä, b̄amacö cuo lä waiquiono weinaja b̄amacö cudio showaobä. Inaja b̄amacö culanö, cama tä lija b̄amacö fa bayeliblamonö b̄amacö dodijabä.

18Yai Bada tänö wa bufi lä jaducäblamaleno wei d̄ajä, judio b̄a mosi sicö joyamou lä cuaaö weinaja wa taamamou waiquioma tä nowa ja, a bufi jalujo dijä. Inaja showawä, wa mosi sicö joyamonomi waiquiwä ja, sicö joyamou bufio dijä.

19Täbä mosi sicö lä joyamou wei tänö täbä bayelibloimi. Sicö joyamou lä mlai tä ma cuinö, öj̄ö tänö täbä çai bayelibloimi mö feduwä. Yai Bada a nosie lä fuaö wejei tänö täbä sh̄ilo bayeliblou.

20Yai Bada tänö täbä lä nacano wei d̄ajä, täbä cuo lä waiquiono weinaja täbä cadidiwä cuo showaobä.

21¿Öj̄ö tawä? Wa lä nacano wei d̄ajä wa b̄a nosie fuabä wa tabou waiquiomaje ja, a nofi fujebblamou fölijio dijä. Öj̄ö ma cui, wa lä tabou wejei b̄a lä cuinö wa fujebblao ojodaoje ja, a yai da fujebblamolu.

22 Porque o que foi chamado no SENHOR, sendo escravo, é liberto do SENHOR; semelhantemente, o que foi chamado, sendo livre, é escravo de Cristo.

23 Por preço fostes comprados; não vos torneis escravos de homens.

24 Irmãos, cada um permaneça diante de Deus naquilo em que foi chamado.

Problemas com respeito ao casamento em tempos de tribulação

25 Com respeito às virgens, não tenho mandamento do SENHOR; porém dou minha opinião, como tendo recebido do SENHOR a misericórdia de ser fiel.

26 Considero, por causa da angustiosa situação presente, ser bom para o homem permanecer assim como está.

27 Estás casado? Não procures separar-te. Estás livre de mulher? Não procures casamento.

22Bä nosie fuamobä wa lä tabou wejei wa lä cui, Bada tä lija wa bufi cuo ja, jai wa fujemoa waiquilayoma Bada tänö wa nofi tabou. Jesucristo lija wa bufi cuobä wa bufi malä fujebalamono wei. Inaja showawä, bä nosie fuamobä wa tabou lä mlajei wa lä cui, shomi täbä lija wa ojodamou ma mlai ma cui, Jesucristo lija wa bufi cuo ja, cama Jesucristo lija wa yai ojodamobä wa tabou malä cui.

23Jesucristonö wamacö nowa çomaquema. Öjö cudeenö, yanowamö täbä ą fuamobä wamacö tabobeje wamacömi. Jesucristo wama a nosie shılo yai fuabä wamacö waiquiwä.

24¿Öjö tawä, iba wamacö? Wamacö lä nacano wei däjä wamacö cuo lä waiquiono weinaja, wamacö cuo showaobä. Yai Bada tänö wamacö çai malä cule.

Täbä yabäcäblou nofi lä jalujubou wei tä ą

25Bei. Täbä lä shıloco wei täbä ja, wamale lä wälino wei tä ja, ya wä faö nomöjöa lä cule. Bada tä Jesucristonö ei tä ąfa cadidiwä tano ma mlai ma cui, wamale ą nofi mölabobä ya. Yai Bada tänö wale nofi ojodabou yalo, yale ą malä bayeliblaö wei.

26Täbä lä shıloco wei, inaja täbä shıloco cuobä, ya bufi cuu. Bämalecö lä tamalajei tä cua yaia cudeenö, fei tä lä cui däjä, suwä bä doamobä tä malä mlai.

27Suwä wa bou waiquiwä ja, a shıloco cuo ço bufio dijä. Wa shıloco waiquiwä ja, suwä a ajedamaö bufio dijä.

28 Mas, se te casares, com isto não pecas; e também, se a virgem se casar, por isso não peca. Ainda assim, tais pessoas sofrerão angústia na carne, e eu quisera poupar-vos.

29 Isto, porém, vos digo, irmãos: o tempo se abrevia; o que resta é que não só os casados sejam como se o não fossem;

30 mas também os que choram, como se não chorassem; e os que se alegram, como se não se alegrassem; e os que compram, como se nada possuíssem;

31 e os que se utilizam do mundo, como se dele não usassem; porque a aparência deste mundo passa.

32 O que realmente eu quero é que estejais livres de preocupações. Quem não é casado cuida das coisas do SENHOR, de como agradar ao SENHOR;

33 mas o que se casou cuida das coisas do mundo, de como agradar à esposa,

28 Öjö ma cui, suwä wa dääo ja, tä wälidiwämi. Inaja showawä, suwänö bä feyalobö a dääo ja, tä çai wälidiwämi. Tä wälidiwä ma mlai ma cui, täbä lä doayou wei showadi täbä shïlo yabäcäblou majöö dicoo. Bamacö yabäcäblou nofi jalujubou yalo ya wä.

29 Öjö tawä, iba wamacö? Abenaja ya cuu. Yai Bada lija bamacö ojodamobä tä nö nia dedejebloimi waiquiwä. Shïloco täbä yabäcou mlai ja, täbä ojodamou cadidiwä lä culenaja, täbä suwäbö lä cule täbä çai cuaaö mö feduobä.

30 Inaja showawä, täbä bufi lä lofote wei täbä dodijidawä ojodamou lä cuaaö weinaja, ai täbä bufi ma ujudi wei ma cui täbä çai ojodamou cuo mö feduobä. Täbä bufi shi jalijiwä lä mlai täbä dodijidawä ojodamou lä cuaaö weinaja, täbä shi ma jalimou wei ma cui täbä çai ojodamou cuo mö feduobä. Madofi bä ja täbä yabäcou lä mlai täbä ojodamou dodijidawä lä culenaja, madofi täbä ma doaö wejei ma cui täbä çai cuo mö feduobä.

31 Täbä ma cuaablalou wei ma cui, Yai Bada lija täbä bufi yai macocoo shalilio showaobä. Bluca tä lä cule tä malä mlaaimadi.

Bä bufi majöablalou lä wasöno wei tä a

32 Wamacö yabäcou mlai ja, bamacö taamaö bufi doblaa lä cule. A wälo lä shïloco wei, Bada a lija dodijidawä a ojodamou. Bada a bufi nia fa doblalamanö a cadidou ma cui,

33 bä suwäbö a çai lä culenö, bä suwäbö a bufi doblalamabä a shïlo yabäcou,

³⁴ e assim está dividido. Também a mulher, tanto a viúva como a virgem, cuida das coisas do SENHOR, para ser santa, assim no corpo como no espírito; a que se casou, porém, se preocupa com as coisas do mundo, de como agradar ao marido.

³⁵ Digo isto em favor dos vossos próprios interesses; não que eu pretenda enredar-vos, mas somente para o que é decoroso e vos facilite o consagrar-vos, desimpedidamente, ao SENHOR.

³⁶ Entretanto, se alguém julga que trata sem decoro a sua filha, estando já a passar-lhe a flor da idade, e as circunstâncias o exigem, faça o que quiser. Não peca; que se casem.

³⁷ Todavia, o que está firme em seu coração, não tendo necessidade, mas domínio sobre o seu próprio arbítrio, e isto bem firmado no seu ânimo, para conservar virgem a sua filha, bem fará.

³⁸ E, assim, quem casa a sua filha virgem faz bem; quem não a casa faz melhor.

³⁹ A mulher está ligada enquanto vive o marido; contudo, se falecer o marido, fica

showadi bamacö lä yabäcäablalou weinaja showawä.

³⁴A bufi majöablalou. Suwä bä ma cui, inaja bä çai cuaaö mö feduo. Suwä moco a ma cui, bada waiquiwä a ma cui, a shıloco cuo däjä, Bada tä bufi doblalamabä a noshi umlao. Bei bufi ma cui, bei a ma cui, a wasöo. Bä feyalobö e çai lä cui, inaja a cuaaimi. Bä feyalobö e çai lä cui, showadi täbä yanowamö lä yabäcäablalou wei tä ja, a yabäcou dicoo, bä feyalobö e bufi nia fa doblalamanö.

³⁵Bamacö dodijamaö bufi doblao yalo ya wä. Bamacö yabäcamaö bufiomi. Wamacö bufi shedecou mlai ja, Bada tä lija doblao wamacö ojodamobä, bamacö yömölaö lä cule.

³⁶¿Öjö tawä? “Ya ma suwäbömou wei ma cui, ¿wedi tabä ya li shıloco taamabou dicoo?”, ai a bufi cuu ja, a däabä, öjö lä. A bufi nö wasöobimi ja, bä suwäbö a däaö bufi doblao ja, a däabä. Cäcöbä doayou ja tä wälidiwämi.

³⁷Öjö ma cui, bufi cadidilanö a shıloco cuo bufi doblao waiquiwä ja, a bufi wasömou dao waiquiwä ja, a däa dijä. A casimabobä. Tä dodijidawä waiquiwä.

³⁸Öjö tawä? Ai anö, bä suwäbö a ma däaö wei a dodijaö. Ai a mö feduwä lä cuinö, bä suwäbö a däaö ma mlai ma cui, a çai dodijaö. Öjö bei a yai dodijaö yaiö.

³⁹Bä feyalobö e demi showao däjä, öja bä suwäbö e shılo cudiobä. Bä feyalobö e mladou ja, ai a wälo däaö bufi doblao ja,

livre para casar com quem quiser, mas somente no SENHOR.

⁴⁰ Todavia, será mais feliz se permanecer viúva, segundo a minha opinião; e penso que também eu tenho o Espírito de Deus.

1 Coríntios 8

Acerca das coisas sacrificadas aos ídolos

¹ No que se refere às coisas sacrificadas a ídolos, reconhecemos que todos somos senhores do saber. O saber ensoberbece, mas o amor edifica.

² Se alguém julga saber alguma coisa, com efeito, não aprendeu ainda como convém saber.

³ Mas, se alguém ama a Deus, esse é conhecido por ele.

⁴ No tocante à comida sacrificada a ídolos, sabemos que o ídolo, de si mesmo, nada é no mundo e que não há senão um só Deus.

⁵ Porque, ainda que há também alguns que se chamem deuses, quer no céu ou sobre a terra, como há muitos deuses e muitos senhores,

a daaö majöobä. Culenaja Bada tä lä daö wei a lija a shïlo ajedobä.

⁴⁰Öjö ma cui, a yamiblou däjä a yami cudio ja, a bufi nia shïlo doblao, ya bufi cuu. Camiyänö Yai Bada ya Bui çai malä table.

1 Coríntios 8

Nofimou tänö täbä shïlo yai lä bayeliblou wei tä

¹Nö ijidubö täbä lija täbä yalo lä dodobou wejei tä ja, bamacö yömölaö majöö, wamale lä wälino wei tä ja. Awei, ai täbänö öjö bä yalo waö quili ma mlajei ma cui, ai täbänö bä shïlo waö quili ayaoje. Öjö tä ja, bamacö bufi bluca dao waiquiwä. Öjö ma cui, “Camiyä yamacö bufi shïlo dao ayawä”, wamacö bufi cuu dicoo ja, aifä bä lä quiljou wei wama bä nö bayeliblebimi waiquiwä. Wama bä yai nofimaö däjä, öjö däjä wama bä bufi shïlo yai jaducäblamalei.

²“Ya bufi dao lä”, a bufi jole lä cuablalou wei a bufi jaducäbloimi showawä.

³Öjö ma cui, Yai Bada tä lä bufibou wei a lä cui, Yai Bada tänö öjö a nofi ibabou.

⁴¿Öjö tawä? Nö ijidubö täbä lija täbä yalo fa dodobojenö, täbä yalo ma waö wejei ma cui, ei bäma tä daö. Täbä nö ijidubö lä bufiblamou wei täbä demimi. A bufiblamobä moli Yai Bada a cua ayaa.

⁵Judu mösö jamö ma cui, bita jamö ma cui, täbä lä bufiblamou wei bluca täbä çafa jayumaöje. ¿Öjö tawä? Bluca täbä ma

⁶ todavia, para nós há um só Deus, o Pai, de quem são todas as coisas e para quem existimos; e um só SENHOR, Jesus Cristo, pelo qual são todas as coisas, e nós também, por ele.

⁷ Entretanto, não há esse conhecimento em todos; porque alguns, por efeito da familiaridade até agora com o ídolo, ainda comem dessas coisas como a ele sacrificadas; e a consciência destes, por ser fraca, vem a contaminar-se.

⁸ Não é a comida que nos recomendará a Deus, pois nada perderemos, se não comeremos, e nada ganharemos, se comeremos.

⁹ Vede, porém, que esta vossa liberdade não venha, de algum modo, a ser tropeço para os fracos.

¹⁰ Porque, se alguém te vir a ti, que és dotado de saber, à mesa, em templo de ídolo, não será a consciência do que é fraco induzida a participar de comidas sacrificadas a ídolos?

¹¹ E assim, por causa do teu saber, perece o irmão fraco, pelo qual Cristo morreu.

bufiblaö wejei ma cui, bluca täbä nofi ma badabou wejei ma cui,

⁶ma! Camiyä bamacönö moli bäma tä afa Yai Bada jayumaö, bamacö lä Föömole, bluca täbä lä tablaleno wei tä lä cui. Cama bäma ecö befi li. Moli tä shïlo Bada cua, Jesucristo a wafa lä cule. Öjö lija täbä bluca tablamolayoma. Öjönö bämalecö fa çöläno Yai Bada bäma ecö cua lä cule.

⁷Öjö ma cui, ai bänö öjö tä daimije. Nö ijidubö täbä bufiblaö fa balöojenö, bä quili showawä. Nii täbä bädawä ma cui ja, jai yai cätä shomitawä lija bä nii liyamoma bä bufi fa cuanö, bä bufi shädayaimou. Bä bufi shädayaimolanö bä yalo waö fe fa yadiojenö, bä bufi wälidiblaliyo.

⁸Bäma bä lä waö wei, nii bei bä li bawä. Nii bäma bä lä waö wei bänö bamacö bufi bayeliblamoimi. Nii bä ja, bamacö lä waiyou wei tä ma cuinö, inaja showawä. Yai Bada tänö bämalecö nofimaö waiquia.

⁹Öjö tawä? Cafä wamacö bufi dao cudeenö, wamacö iyaö dao lä ma cui, bä bufi da jaduqueicu, a bufi lä quilijou wei wama a bufi wälidiamäö mlaobä.

¹⁰Nö ijidubö täbä lä bufiblaö wejei bä yododoobä jamö, cafä wa bufi lä dao wei wa iyaö fa dalalönö, a bufi wedinajamou cuquei. A bufi shedecou waiquiwä yalo, nö ijidubö täbä lija a bufi lulumou cuquei. A bufi lulumoa fa çölonö, öjö täbä lija a mölalanö a iyaö dicoquei.

¹¹Öjö tawä? Öjö däjä, cafä wa bufi lä dao wei wanö, a bufi lä shedequei wa yacläa

¹² E deste modo, pecando contra os irmãos, golpeando-lhes a consciência fraca, é contra Cristo que pecais.

¹³ E, por isso, se a comida serve de escândalo a meu irmão, nunca mais comerei carne, para que não venha a escandalizá-lo.

1 Coríntios 9

A liberdade e os direitos do apóstolo Paulo

¹ Não sou eu, porventura, livre? Não sou apóstolo? Não vi Jesus, nosso SENHOR? Acaso, não sois fruto do meu trabalho no SENHOR?

² Se não sou apóstolo para outrem, certamente, o sou para vós outros; porque vós sois o selo do meu apostolado no SENHOR.

³ A minha defesa perante os que me interpelam é esta:

⁴ não temos nós o direito de comer e beber?

⁵ E também o de fazer-nos acompanhar de uma mulher irmã, como fazem os demais

fa dicomalönö, a waiyolayou. Jesucristo lija moli bamacö mashi ma cui, öjö a befi Jesucristo a çai nomaa ma lälayo no wei ma cui, wa waia dicomalei.

¹²Cafänö aifä wa bä bufi wedinajamomaö dicoo däjä, bä bufi lä shedecou wei wa bä bufi wälidiamäö fa dicoonö, cama bä bädawä mlai, Jesucristo wa nö çai waibläö.

¹³Öjö cudeenö, abenaja camiyä ya bufi li cuu. “Ya lä iyaö wei tä bädawä ma cuinö, öjö tänö aiyä ya bä bufi nia wälidiamäö dicoo ja, yalo ya waö çödaaö mlaicätä”, ya bufi cuu, ya bä bufi wälidiamäö mlaobä.

1 Coríntios 9

Pablo a nofi lä bäyäono wei tä ç

¹Shomi täbä lija ya nosiemamobä yami. Jesucristonö wale lä shimöleno wei, öjö ya. Camiyä bei ya mamocunö Bada tä Jesús ya malä möno wei. Camiyä bei ya wänö, öjö Bada wama tä malä bufiblaleno wei.

²“Jesucristonö wa shimano mlaicätä”, ai täbänö wale nofi ma tabou wejei ma cui, cafä wamacö lä cuinö, inaja wamale nofi tabobä wamacömi. Jesucristo lija wamacö bufi cuquema yalo, öjönö wale lä shimöleno wei wamale daö waiquiwä.

³Ya lä cuaaö wei tä ja wale wäliije däjä, abenaja ya shilo cuu talei.

⁴“Yama täbä lä yömöläö wei täbä lija, çyamacö nö liyobä yamacömi daanö?”

⁵Camiyä yamacönö çsuwä yama bä lulubobä tä cuaami daanö?”, ya cuu. Jesucristonö bä lä shimöleno wei ai bä mö

apóstolos, e os irmãos do SENHOR, e Cefas?

⁶ Ou somente eu e Barnabé não temos direito de deixar de trabalhar?

⁷ Quem jamais vai à guerra à sua própria custa? Quem planta a vinha e não come do seu fruto? Ou quem apascenta um rebanho e não se alimenta do leite do rebanho?

⁸ Porventura, falo isto como homem ou não o diz também a lei?

⁹ Porque na lei de Moisés está escrito: Não atarás a boca ao boi, quando pisa o trigo. Acaso, é com bois que Deus se preocupa?

¹⁰ Ou é, seguramente, por nós que ele o diz? Certo que é por nós que está escrito; pois o que lavra cumpre fazê-lo com esperança; o que pisa o trigo faça-o na esperança de receber a parte que lhe é devida.

feduwä lä cuinö, bä suwäbö bä çai malä fuu wejei. Inaja showawä, Bada tä Jesucristo bä fäähä ebä ma cuinö, Pedro a ma cuinö, bä suwäbö bä çai fuu mö malä feduo wejei.

⁶Ai täbä no mlai ja ma iyamaö wejei ma cui, ¿wedi tabä Benabei sho yafäcö fa ojodamonö yafä täbä nii nowa çowa ayamaquei?

⁷Täbä lä bulaö wejei, ¿täbä nofi lä iyamaö wejei! ¿Öjö tawä? Täbä ficalimobä ja täbä lä yädäo wei täbä nö çai malä liyamaö wejei. ¿Öjö tawä? Oweja bä lä nowamaö wejei, öjö täbä yalo showawä ja täbä çai malä dodijou wei.

⁸Yanowamö täbä a bädawänö ya wä faimi. Yedu ja Yai Bada etä a oni cuo malä balöono wei.

⁹Yalo bä lä ojodamomano wejei jamö, täbä nö yalo ofili bleaaö mlaobä, Moisesi lija tä a oniblamalema. Abenaja tä a oni cuu. Nii wa sicosi lqshiblamabä, yalo bä lija wa sicosi cablushamabä jamö bä iyaö mlaobä, wa bä fiyoca nia oçaimi. Einaja tä a cuu. Yalo bä lä ojodamomano wejei jamö bä nö yalo ofili bleamaö mlaobeje, tä a oniblamalema. Öjö ma cui, ¿wedinaja wamacö bufi li cuu? ¿Yalo a nofi ofili jalubou fa ayaonö tä a li cuoma daanö?

¹⁰Mlaicätä. Camiyä bamacö befi tä a malä cui. Öjö tä a ja bamacö bufi li yai jaducäblobä tä a li. Ficali täca ja täbä jaba lä queo wei täbä ma cui, bä nii yacumö lä taö wejei täbä ma cui, nii bä bufibolajenö täbä bluca ojodamobä lä tä a.

11 Se nós vos semeamos as coisas espirituais, será muito recolhermos de vós bens materiais?

12 Se outros participam desse direito sobre vós, não o temos nós em maior medida? Entretanto, não usamos desse direito; antes, suportamos tudo, para não criarmos qualquer obstáculo ao evangelho de Cristo.

13 Não sabeis vós que os que prestam serviços sagrados do próprio templo se alimentam? E quem serve ao altar do altar tira o seu sustento?

14 Assim ordenou também o SENHOR aos que pregam o evangelho que vivam do evangelho;

15 eu, porém, não me tenho servido de nenhuma destas coisas e não escrevo isto para que assim se faça comigo; porque melhor me fora morrer, antes que alguém me anule esta glória.

11Inaja lä showawä, cafä wamacö lijamö yamacö ojodamoma yalo, cafä wamacö lija yamacö bayeliblamobä yamacö waiquiwä. Yai Bada etä ʘ ja bämacö bufi lä jaducäblamaleno wei tä nowa ja, yamalecö bayelibläö mö feduobä.

12Yai Bada etä ʘ ja, ai täbänö wamacö yömöläö mö walooje däjä, wama täbä bayelibläö malä cui. ¿Öjö tawä? Öjö wama bä bayelibläö lä cuaaö weinaja, camiyä yamacö lä cui yamacö bayeliblamobä bei yamacö yaiwä. ¿Öjö tawä? Yamalecö bayeliblabä tä ma cule ma cui yamacö ʘ fanomi, wamacö fa jushudalunö wamalecö ʘ jiliaö mladou dicolo. Cristo yama tä ʘ wäyää bufi fa doblaonö, dodijidawä wama etä ʘ jiliabä, wamicai yamacö nö bleaaö bädao.

13¿Wama tä daimi tawä? Judio bada täbä lä cui, Yai Bada etä yafi jamö täbä lä ojodamou wei, öjamö lä showawä täbä nö malä liyo wei. Yalo bä lä dodobou wejei bä lä cui, öjö bä yalo showawä ja täbä nö çai malä liyo wei.

14Bada tä Jesucristonö, inaja showawä täbä taamaö bufima. Cama dodijidawä etä ʘ lä wäyää wejei täbä bayeliblamaö bufima.

15Öjö ma cui, yamale dobäbä tä cua ma cule, yamacö ʘ faimi. Ei ya wä ma cui ya nacoimi. No mlai ja ya tä ʘ shilo wäyää bufi doblao. “Yai Bada etä ʘ lä wäyāno wei tä nowa nacaö dicooma”, bä cuu mlaobä ya nacoimi. Ya ofili ma nomaö wei ma cui ya nacou mlaicätä.

16 Se anuncio o evangelho, não tenho de que me gloriar, pois sobre mim pesa essa obrigação; porque ai de mim se não pregar o evangelho!

17 Se o faço de livre vontade, tenho galardão; mas, se constrangido, é, então, a responsabilidade de despenseiro que me está confiada.

18 Nesse caso, qual é o meu galardão? É que, evangelizando, proponha, de graça, o evangelho, para não me valer do direito que ele me dá.

19 Porque, sendo livre de todos, fiz-me escravo de todos, a fim de ganhar o maior número possível.

20 Procedi, para com os judeus, como judeu, a fim de ganhar os judeus; para os que vivem sob o regime da lei, como se eu mesmo assim vivesse, para ganhar os que vivem debaixo da lei, embora não esteja eu debaixo da lei.

16Jesucristo dodijidawä ya tä ʘ wäyäö tä nowa ja, ya dodijaö jimöobä tä cuami. Ya tä ʘ wäyäbä ya waiquiwä malä cui. Ya tä ʘ wäyäimi dicoo ja ya nö bleaaö cuquei.

17Camiyänö ya täbä yömöläö bufi doblao fa buonö ya ojodamou fa cunoja, ya dobämou lä mlai tä ja, ya bufi nö ma jalujobö wei ma cui, inaja tä cuonomi. Jesucristo ya tä ʘ wäyäbä, Yai Bada lija ya yaimoa cadidilayoma. Wale yaia cadidilema cudeenö, ya dobämou ma mlai ma cui, ya noshi umlaobä tä cuami. Wale malä yaileno wei.

18¿Öjö tawä? ¿Wedi tä ja ya tä ʘ li wäyäö bufi doblao? Wedi tä ja mlai. Ya bä lä yömöläö wei bä lija ya nacobä tä cua ma cule, no mlai ja Jesucristo ya tä ʘ dodijidawä lä däamaö wei tänö, ya bufi doblalou waiquiwä.

Bä bufi jaducäblamaö fe lä yadiono wei tä ʘ

19Yanowamö täbä lija ya nosiemamobä ya ma mlai lä ma cui, Yai Bada lija ya bä fucäamabä, wale taamaö bufi lä doblao wejei tä ja, bluca täbä lija ya ojodao talei. Inaja ya cuaaö talei.

20Judio täbä lä cui ya täbä bufi jaducäblamabä, dodijidawä ya bä çai cuoma. Ya bä jushuamaö mlaobä, cama judio showadi bä lä cuaaö weinaja ya cuaaö naleoma. Inaja showawä, Moisesi tä ʘ nofi lä yaibou wejei ya täbä bufi jaducäblamabä, dodijidawä öjö ya bä çai cuo mö feduoma. Moisesi tä ʘ ja ya nosiemamobä ya mlai ma cui, jai ya nosiemamobä ya ojodao cuoma.

21 Aos sem lei, como se eu mesmo o fosse, não estando sem lei para com Deus, mas debaixo da lei de Cristo, para ganhar os que vivem fora do regime da lei.

22 Fiz-me fraco para com os fracos, com o fim de ganhar os fracos. Fiz-me tudo para com todos, com o fim de, por todos os modos, salvar alguns.

23 Tudo faço por causa do evangelho, com o fim de me tornar cooperador com ele.

24 Não sabeis vós que os que correm no estádio, todos, na verdade, correm, mas um só leva o prêmio? Correi de tal maneira que o alcanceis.

Dodijidawä wale ʒ j̄liabeje, ya täbä jushuamaö bufionomi.

21Judio bä lä mlai ya täbä bufi jaducäblamabä, dodijidawä öjö ya bä çai cuo mö feduoma. Judio showadi bä lä cuaaö weinaja ya cuaaö mlalaliyoma. Öjö ma cui, Yai Bada ya w̄ cadidibou showao fe yadioma. Cristo ya nosie fuaö dodijidaoma, Yai Bada etä ʒ j̄liabeje.

22Bä bufi lä quiljou wei ya bä bufi jaducäblamabä, dodijidawä öjö ya bä çai cuo mö feduoma. Cama bä bufi lä quilino wei tä ja, bei ya bufi çai wasömou showaoma, öjö ya bä bufi çai jaducäblamabä. Yanowamö ya bä yömöläö bufi lä doblao wei d̄jä, cama bä lä cuaaö weinaja ya çai cuaaö mö fa feduonö, dodijidawä tä ʒ j̄liaöje. Inaja ya cuaaö lä majöablalou wei tänö, Jesucristo a nofi lä mölabou wejei d̄jä ai ya bä fucäamaö fe yadio wä.

23Jesucristo dodijidawä tä ʒ j̄limamou blaucofälöbä inaja ya cuaaö talei. Bä bufi fa jaducäblalunö, Yai Bada lija bä lä bayeliblamou wei tä ja, ya bufi çai doblalou mö feduobä.

Pablo a noshi lä umlaono wei tä ʒ

24Täbä lobe lä wabayou wei wama tä daö. Täbä wabayou d̄jä, täbä bluca nö w̄lojodou ma cui, ai moli a nö yai w̄lojaö lä dodijio wei a nia dobämou ayao. A nö w̄lojaö lä ayao wei a lija, a dodijaö jimabeje etä nia sh̄lo yojoqueije. Inaja showawä, Yai Bada tänö cama ebä lä dodijaö wei bä nia çai dobäö. ¿Öjö tawä?

²⁵ Todo atleta em tudo se domina; aqueles, para alcançar uma coroa corruptível; nós, porém, a incorruptível.

²⁶ Assim corro também eu, não sem meta; assim luto, não como desferindo golpes no ar.

²⁷ Mas esmurro o meu corpo e o reduzo à escravidão, para que, tendo pregado a outros, não venha eu mesmo a ser desqualificado.

1 Coríntios 10

Exemplos da história de Israel

¹ Ora, irmãos, não quero que ignoreis que nossos pais estiveram todos sob a nuvem, e todos passaram pelo mar,

² tendo sido todos batizados, assim na nuvem como no mar, com respeito a Moisés.

Öjö lija wamacö dobämou mö feduobä, bä bufi nö çai da walojolö.

²⁵Bä wabayou bufi lä doblao wei bä nö nia walojaö fa ayaonö, täbä lä ujudamaö wei tä ja, täbä noshi umlao si ijejewä. Yanowamö täbä lija bä nia fa dobämonö, bä noshi umlao. Tä nowa cudio ma mlai lä tä ma cui ja, bä fe nia fa yojoonö bä wasömou. Camiyä bämacö lä cui, Yai Bada lija bälimi tä ja bämacö dobämobä, bei bämacö yai wasömou yaiobä.

²⁶Öjö lija ya wafa nö walojaö tamobä, ya dodijaö macocafälöö. Yai Bada lija bejedi ya ojodamou. Jole jole täbä imicö bushi yalejedou bädao malä mlai.

²⁷Camiyä ya cuaaö bufi doblao lä bädao wei tä ja, ya cuaaö mlai ja, Yai Bada lija ya bufi taamamou cadidiobä. Ya noshi umlao, ai ya bä cadidamaö ma balöono wei ma cui, ya dobroimi majöa fa dicoicunö, Yai Bada tänö wale casöblamaö majöö mlaobä.

1 Coríntios 10

Jaba tä a ja täbä bufi lä jaducäblamaleno wei tä a

¹Iba wamacö. Nö badabö bä jaba lä cuaano wei tä ja, bämacö mojudumabou bufiomi. Öjölashi a feyacao däjä, täbä bluca nowamamofälöma. Modu Wacä u jamö, täbä wejediwä bucaduquefälöma.

²Öjölashi a nofi mojudi jamö Moisesinö bä çai lä funo wei däjä, modu u bada çojomo jamö bä çai lä funo wei däjä, jai bä möfe bluca ojomamoma bä cuaafälöma, Moisesi ebä li jimamobä. Moisesinö bä lä

³ Todos eles comeram de um só manjar espiritual

⁴ e beberam da mesma fonte espiritual; porque bebiam de uma pedra espiritual que os seguia. E a pedra era Cristo.

⁵ Entretanto, Deus não se agradou da maioria deles, razão por que ficaram prostrados no deserto.

⁶ Ora, estas coisas se tornaram exemplos para nós, a fim de que não cobicemos as coisas más, como eles cobiçaram.

⁷ Não vos façais, pois, idólatras, como alguns deles; porquanto está escrito: O povo assentou-se para comer e beber e levantou-se para divertir-se.

⁸ E não pratiquemos imoralidade, como alguns deles o fizeram, e caíram, num só dia, vinte e três mil.

⁹ Não ponhamos o SENHOR à prova, como alguns deles já fizeram e pereceram pelas mordeduras das serpentes.

nocamabono wei jamö bä bayeliblamou mö fa feduonö, a wə fuaaö ojodaomaje.

³Yai Bada tä nö lä wəlojaö wei tänö, yai täbä niibö fa blälämalalönö, öjö täbä ja Moisesinö bä çai bluca iyama.

⁴Maa ma ja, Yai Bada tä lofotenö mau ubä fa famalönö, täbä amishi bluca çoma. Öjö yai ma ja, täbä bayeliblamou cuaafälöma. Öjö maa ma lä nojaono wei, Cristo bei ma li cuo showaoma.

⁵Öjö ma cui, ai bluca täbä nofi jushuaö fa majöonö, Yai Bada a Bufi doblaonomi. Tä ulufi wəlidibä jamö täbä nomawä bluca malä yabucuumobodayono wei.

⁶¿Öjö tawä? Yai Bada tänö öjö bä nö badabö taamaö lä cuaano wei tä ç ja, bamacö wasöobä tä ç li. Wəlidiwä tä lä cui ja, öjö bä bufi yaimou lä cuaano weinaja bamacö bufi yaimou cuaaö mlaobä.

⁷¿Öjö tawä? Nö ijidubö täbä bädawä ma cui, ai täbänö täbä nö ijidubö bufibläö lä cuaano wejeinaja, bä cuaa dijä. Täbä nö ijidubö nofi doabläö fa dicoojenö, abenaja tä ç oni taa malä balöqueno wei. Täbä iyabä, toubä çai coabeje, täbä loquema. Täbä iliyamobä, täbä jocäcälaliyoma. Einaja tä ç cuu.

⁸Ai täbä nofi lä jushublalou weinaja bamacö çai cuaaö mlai. Inaja bä cuaaö fa dicoonö, moli tä mö jalu ma cui ja, 23.000 bä nomaa showadalaliyoma.

⁹Yai Bada bäma a jushuo çai lulubou mlai. Inaja ai bä cuaaö fa dicoonö, olu bänö bä bluca waicama.

10 Nem murmureis, como alguns deles murmuraram e foram destruídos pelo exterminador.

11 Estas coisas lhes sobrevieram como exemplos e foram escritas para advertência nossa, de nós outros sobre quem os fins dos séculos têm chegado.

12 Aquele, pois, que pensa estar em pé veja que não caia.

13 Não vos sobreveio tentação que não fosse humana; mas Deus é fiel e não permitirá que sejais tentados além das vossas forças; pelo contrário, juntamente com a tentação, vos proverá livramento, de sorte que a possais suportar.

O cristão deve fugir da idolatria

14 Portanto, meus amados, fugi da idolatria.

15 Falo como a criteriosos; julgai vós mesmos o que digo.

16 Porventura, o cálice da bênção que abençoamos não é a comunhão do sangue de Cristo? O pão que partimos não é a comunhão do corpo de Cristo?

10Bamacö çai nacömou mlai. Inaja ai bä cuaaö fa dicoonö, Waicalewä a lä cuinö täbä bluca waicaö showadaoma.

11Ai täbä mö feduwä lä cui täbä quiliblobä, inaja Yai Bada tänö täbä jaba taamama. Camiyä bamacö ma cui, bamacö çai quiliblou nodiobä tä ą oniblamalema. Tä nia lä jödödöblou wei tä ajedou malä cui.

12Tä nö nia dedeaimi waiquiwä yalo, bä bufi da moyaweicu. “Camiyä ya bufi li lofote waiquiwä”, wa bufi lä cuu wei, wa nia dobroimi majöo.

13Wamacö bufi lä wabamou wei tä ja, wamacö bufi wedinajamou mlai. Showadi täbä yanowamö bufi wabamou lä cuaaö weinaja wamacö wabamou cuaaö showawä. Öjö ma cui Yai Bada wama a nofi mölabou showaobä cätä. Wamacö nö bleaamaö mlaicätä. Wamacö bufi ma wabamou wei ma cui wamacö nia bayeliblaö showao, wamacö nö walojaö fe yadiobä.

Ai täbä dodijamabeje bä lä yömölano wei tä ą

14Iba bamacö lä nofimaö wei wamacö lä cui. Yai Bada lija wamacö nia bayeliblamou waiquiwä yalo, nö ijidubö wama täbä bufiblaö dicoo mlai. Täbä waia da showadaalöje.

15Wamacö bufi moyawe yalo bamacö yömölaö lä cule. Ei ya wä lä fale tä ja, bä bufi da daeo.

16Jesucristo a shämoa lä lälayono wei bäma tä nofi jaducäbobä, uba bäma toubä lä coaö wei toubä ja, Yai Bada lija bamacö bufi ąfa doblalou wäyämou talei.

17 Porque nós, embora muitos, somos unicamente um pão, um só corpo; porque todos participamos do único pão.

18 Considerai o Israel segundo a carne; não é certo que aqueles que se alimentam dos sacrifícios são participantes do altar?

19 Que digo, pois? Que o sacrificado ao ídolo é alguma coisa? Ou que o próprio ídolo tem algum valor?

20 Antes, digo que as coisas que eles sacrificam, é a demônios que as sacrificam e não a Deus; e eu não quero que vos torneis associados aos demônios.

21 Não podeis beber o cálice do SENHOR e o cálice dos demônios; não podeis ser participantes da mesa do SENHOR e da mesa dos demônios.

Jesucristo iyäbö ja bamacö bufi bluca bayeliblamoma yalo, bama iyäbö nö ële coaö. Nii bama a lä cleaö wei bä ma cui ja, inaja showawä. A lä shämolayono wei tä ja, bamacö bufi çai bluca bayeliblamoma yalo, bei bama a nö ële çai waö.

17Nii moli cäcö cua, ¿öjö tawä? Camiyä bamacö ma bluca wei ma cui, nii moli cäcö ja, bamacö iyaö. Nii moli cäcö ja, bamacö bluca iyalanö, Jesucristo lija bamacö lä moliblaliyono wei bama tä jimaö.

18Isaeli ebä lä cuaaö wei tä ja, bä bufi da daeo. Yai Bada lija a dodobobeje, yalo a shäöje. Öjö tä yalo ja bä bluca lä iyaö wei, bä nofi tamayolanö bä iyaö. Yai Bada tä nofi mölabolajenö, bä yalo waö mö feduo showaoje.

19¿Öjö tawä? Nö ijidubö täbä lija nii a lä dodobou wejei nii ja, wa caficö shamiaö mlaicätä. Nii a bädawä. Nii täbä shominajablabeje täbä nö ijidubö demi malä mlai. Nö ijidubö täbä li bädawä.

20Öjö ma cui, abenaja ya cuu. Bä bufi lä mojodi wei bä lä cuinö, bä nia fa bayeliblamonö bä nii dodobouje. Inaja bä cuaalanö, fecula bä nofi yai mölabouje, Yai Bada mlai. ¿Öjö tawä? Fecula bä nofi lä mölabou wejei bä lija bamacö coyocomabou bufiomi.

21Bada a nomaa lä lälayono wei wama a nofi jaducäbobä, uba nashiwä wama toubä coaö waiquia ja, fecula bä befi lä cui ja wamacö nö liyo mö feduo daomi. Bada wama tä nofi jaducäbobä nii wama täcö

22 Ou provocaremos zelos no SENHOR? Somos, acaso, mais fortes do que ele?

Os limites da liberdade cristã

23 Todas as coisas são lícitas, mas nem todas convêm; todas são lícitas, mas nem todas edificam.

24 Ninguém busque o seu próprio interesse, e sim o de outrem.

25 Comei de tudo o que se vende no mercado, sem nada perguntardes por motivo de consciência;

26 porque do SENHOR é a terra e a sua plenitude.

27 Se algum dentre os incrédulos vos convidar, e quiserdes ir, comei de tudo o que for posto diante de vós, sem nada perguntardes por motivo de consciência.

28 Porém, se alguém vos disser: Isto é coisa sacrificada a ídolo, não comais, por causa daquele que vos advertiu e por causa da consciência;

waö ja, fecula bä befi lä cui ja wamacö nö liyo mö feduo daomi.

22Inaja bämacö cuaaö dicoo ja, Bada a lä culadi bäma a li jushuamaö cuquei. Fecula bä lija bämalecö nofi malä jalubou wei. ¿Öjö tawä? Bäma a lä jushumalei wei däjä bämacö nö nia walojaimi.

23Abenaja täbä cuu. “Ya cuaaö bufi lä doblao weinaja ya cuaabä lä. Tä ą läa malä mlai”, täbä ma cuu wei ma cui, inaja bä lä cuaaö wei tänö bä bayeliblamoimi. “Tä ą läa malä mlai”, bä ma cuu wei ma cui, inaja bä lä cuaaö wei tänö, täbä bufi lofotoblamaimije.

24Cama cäbä dodijaö ayaobä bä shi shılo jalimou mlai, ai bä mashi dodijamabä bä shi yai jalijobä.

25Yalo bä lä lulaö wejei jamö wamacö bufi quilijou mlai, bä da däleje. Yalo bä ja wama bä walıi mlai bä da walöje.

26Abenaja tä ą oni cuu malä balöono wei. Bitä tä lä cui, Bada etä. Öjamö täbä bluca lä cublai täbä ma cui, cama etäbä showawä. Einaja tä ą cuu.

27Jesucristo bufilewä lä mlai a lä cuinö wamacö nacaö däjä, wamacö fuu bufi doblao ja wamacö fubä. Wamacö lä dobämou wei tä ja wamacö iyabä. Yalo bä ja bä walı dijejä, wamacö bufi quilijou çai iyaö dicoo mlaobä.

28Öjö ma cui, ai a bufi lä quilijou wei a wä faö ja, “Täbä nia fa bayeliblamonö nö ijidubö täbä lija, ei bä yalo dodobou dicoo lä cufajei”, a cuu ja, bä yalo wa dijejä, öjö wama a bufi nö bleamaö mlaobä.

29 consciência, digo, não a tua propriamente, mas a do outro. Pois por que há de ser julgada a minha liberdade pela consciência alheia?

30 Se eu participo com ações de graças, por que hei de ser vituperado por causa daquilo por que dou graças?

31 Portanto, quer comais, quer bebais ou façais outra coisa qualquer, fazei tudo para a glória de Deus.

32 Não vos torneis causa de tropeço nem para judeus, nem para gentios, nem tampouco para a igreja de Deus,

33 assim como também eu procuro, em tudo, ser agradável a todos, não buscando o meu próprio interesse, mas o de muitos, para que sejam salvos.

1 Coríntios 11

1 Sede meus imitadores, como também eu sou de Cristo.

O véu e seu uso na igreja de Corinto

29 ¿Öjö tawä? Cafä wamacö bufi quilijou ma mlai ma cui, cama a bufi shïlo quilijou ayao ja, yalo wama bä nia waimi. Abenaja ai wa bufi cuu jãtoo fa cui, “Camiyä ya bufi lofotolanö ya bä nö walebö ma cui, ¿wedi tä tabä ai a bufi lä quilijou wei tänö, ya bä li waia dicolei?

30 Yai Bada lija ya bufi doblalanö ya bä nö walebö ma cui, ¿wedi tä tabä ya li wasömou majöquei?”, wa bufi cuu jãtoo fa cui.

31 Abenaja. Wamacö lä iyaö wei tä ma cui ja, wama toubä lä coaö wei tä ma cui ja, jödödöwä wama tä lä taö wei tä ma cui ja, Yai Bada wama a nofi dodijaö doablamabä wamacö.

32 Judio bä ma cui, judio bä lä mlai bä ma cui, bä bufi nö bleaama dijejä. Yai Bada ebä lä yododaö wei bä ma cui, inaja showawä.

33 Camiyänö ya täbä bufi shïlo bluca doblalamaö lä bufio weinaja, wama täbä bufi taamaö mö feduobä. ¿Öjö tawä? Camiyä ya dodijabä ya shi jalimou mlai, ai ya bä dodijamabä ya shi lä jalijou weinaja wamacö cuaaö mö feduobä. Jesucristo a nofi mölabolajenö, täbä fucäamou fe yadiobä.

1 Coríntios 11

1 Cristo ya owämaö lä cuaaö weinaja, wamale owämaö cuaaö mö da feduo. Jesucristo ebä yododabä jamö bä nia lä cuano wei tä a

² De fato, eu vos louvo porque, em tudo, vos lembrais de mim e retendes as tradições assim como vo-las entreguei.

³ Quero, entretanto, que saibais ser Cristo o cabeça de todo homem, e o homem, o cabeça da mulher, e Deus, o cabeça de Cristo.

⁴ Todo homem que ora ou profetiza, tendo a cabeça coberta, desonra a sua própria cabeça.

⁵ Toda mulher, porém, que ora ou profetiza com a cabeça sem véu desonra a sua própria cabeça, porque é como se a tivesse rapada.

⁶ Portanto, se a mulher não usa véu, nesse caso, que rape o cabelo. Mas, se lhe é vergonhoso o tosquiarse ou raparse, cumpre-lhe usar véu.

²Wamacö dodijaö waiquiwä yalo, cafä wamacö lija ya bufi doblalou. Ya lä cuaaö wei wamale nofi jaducäbou yalo ya bufi doblao. Cafä wamacö lija ya tä  wäyäö fe lä dolemono wei, wama tä  nofi cadidibou ja, ya bufi çai doblalou.

³Öjö ma cui, ei wama tä  çai dääö mö feduobä. Walo bä lä cui, Cristo a nosie fuabeje cäbä. Inaja showawä, suwä bänö bä feyalobö ebä nosie fuaö mö feduobeje. Cristonö cama Yai Bada tä nosie fuabä, öjö bei a.

⁴Yai Bada wama ecö lä yododaö wei djä, walo wamacö lä cuinö, Yai Bada lija wamacö nö bayeli nacao ja, fe yojolanö wamacö  nia faimi. Inaja showawä, wama etä  wäyäö ja, fe malocolanö wama tä  nia wäyäö. Fe yojolanö wamacö nö bayeli nacao dicoo ja, fe yojolanö wama etä  çai wäyäö dicoo ja, tä doblaami. Jai Cristo wama a nö waibläö tä cuwä dicoo.

⁵Öjö ma cui, inaja suwä bä nia cuaaimi. Wamacö lä yododoö wei jamö, fe yojoo mlalanö Yai Bada lija suwä bä nö bayeli nacao dicoo ja, fe yojoo mlalanö etä  çai wäyäö dicooje ja, tä doblaami. Jai bä feyalobö bä nö waibläöje tä cuwä. A fe suwä malocoshiöje djä, a mömou nö quilijiwä lä culenaja tä cuwä.

⁶¿Öjö tawä? Cama suwä bä fe yojoo bufiomi dicoo ja, bä feta ucu joyamou showaobä, öjö lä. Öjö ma cui bä fe malocoblamou quilii ja, bä fe yai yojoobä, öjö lä.

⁷ Porque, na verdade, o homem não deve cobrir a cabeça, por ser ele imagem e glória de Deus, mas a mulher é glória do homem.

⁸ Porque o homem não foi feito da mulher, e sim a mulher, do homem.

⁹ Porque também o homem não foi criado por causa da mulher, e sim a mulher, por causa do homem.

¹⁰ Portanto, deve a mulher, por causa dos anjos, trazer véu na cabeça, como sinal de autoridade.

¹¹ No SENHOR, todavia, nem a mulher é independente do homem, nem o homem, independente da mulher.

¹² Porque, como provém a mulher do homem, assim também o homem é nascido da mulher; e tudo vem de Deus.

¹³ Julgai entre vós mesmos: é próprio que a mulher ore a Deus sem trazer o véu?

¹⁴ Ou não vos ensina a própria natureza ser desonroso para o homem usar cabelo comprido?

⁷Wạlo tậbạ fe yojoobạ tậ cuami. Yai Bada tậnộ cama a lậ culenaja a wạlo tablaộ malạ cadidiono wei. Tậbạ fe yojoomi anộ, Yai Bada tậ nộ lậ wạlojaộ wei tậ jimaộje. Ớjộ ma cui suwạ bạ fe nia shịlo yojoo. Bạ fe yojoo anộ, jai bạ feyalobộ e ạfa doblao taộje tậ cuwạ.

⁸Suwạ a ja, wạlo a tablano malạ mlai. Wạlo a ja, suwạ bei a tablalema.

⁹Ei malạ cui. Suwạ a befi wạlo a tablanomi. Ma, wạlo a befi suwạ bei a tablalema.

¹⁰Ớjộ cudeenộ, suwạ a fe nia shịlo yojoo. Bạ feyalobộ e ạfa bada taộ ja, a fe yojoquei. Ặjele bạ lậ doblaladi bạ mamomalạ showale.

¹¹Inaja tậ cua ma cule, Bada tậ Jesucristo lija bậmacộ bufi lậ cuo wei, bậmacộ nofi taboyobạ bậmacộ. Wạlo bậnộ suwạ bạ bufiblaộ lậ cuaaộ wejeinaja, suwạ bạ ma cuinộ, wạlo bạ ặai bufiblaộ mộ feduo showaoje.

¹²Wạlo a ja, a suwạ jaba ma tablaleno wei ma cui, fei dậjạ suwạ lija wạlo bạ cublou nomộjộo malạ cui. Suwạ wamacộ ma cui, wạlo bậmacộ ma cui, Yai Bada tậnộ bậmalecộ bluca malạ tablaộ wei.

¹³ặEi wama tậ nộ bejedi ộjộbộaimi tawạ? Wamacộ lậ yododaộ wei jamộ, fe yojoo mlalanộ Yai Bada lija suwạ bạ nộ bayeli nacao ja, ặtậ mộmou nộ quilijiwậmi daanộ?

¹⁴Yedu ja ma cui, inaja Yai Bada tậnộ tậbạ bluca malạ taamano wei. Wạlo tậbạ mộcộ

15 E que, tratando-se da mulher, é para ela uma glória? Pois o cabelo lhe foi dado em lugar de mantilha.

16 Contudo, se alguém quer ser contencioso, saiba que nós não temos tal costume, nem as igrejas de Deus.

Instrução quanto à celebração da Ceia do Senhor

17 Nisto, porém, que vos prescrevo, não vos louvo, porquanto vos ajuntais não para melhor, e sim para pior.

18 Porque, antes de tudo, estou informado haver divisões entre vós quando vos reunis na igreja; e eu, em parte, o creio.

19 Porque até mesmo importa que haja partidos entre vós, para que também os aprovados se tornem conhecidos em vosso meio.

20 Quando, pois, vos reunis no mesmo lugar, não é a ceia do SENHOR que comeis.

labe malä mlai. Täbä feta uçü nofi labe jushuwä.

15 Öjö ma cui suwä bä möcö lä labaö wei däjä, bä nofi liyäjäwä doablaöje. Jai bei feta uçü ja bä fe yojoo showaobä, bä feta uçü shıco malä jibämoqueno wei.

16 Inaja ya bä nowa shılo ma taö wei ma cui, ai anö wale ą jıliaö bufiomi ja, abenaja ya cuu. Yama täbä lä yömölaö wei jamö, inaja yama täbä shılo taamaö. Shominaja ya täbä taamaö majöobä tä cuami. Yai Bada lija täbä bluca lä yododaö wei, inaja täbä shılo bluca cuaaö blaucou. Bä iyaö çai yododabä jamö bä doblono lä mlai tä ą

17 Ai tä ja wamacö ma dodijaö wei ma cui, ya tä ą nia wäyää lä nomöjöö wei tä ja, bamacö ąfa dodijaö taimi. Wamacö lä yododaö wei däjä wamacö dodijaimi. Wamacö bufi bayeliblayoimi, wamacö bufi shılo wılidiamayou dicoo.

18 Öjö tawä? Abenaja balöwä. Wamacö lä yododaö wei däjä wamacö ą jöwa jıliayoimi. Ai wama bä ą jıliaö mlai, wama bä nofi lä yaibou wei wama bä ą shılo macocaö dicoo. Öjö ya tä ą lä jıliaö wei däjä, “Tä ą bejedi jatoicätä”, ya bufi cuu.

19 Showadi inaja täbä malä cuaaö wei. Ai täbä shominajaaö mlao fa cunoja, täbä lä bejedimou wei täbä nö bejedi dablamobö mlai.

20 Wamacö bluca iyaö mö yododaö däjä, “Bada tänö tä lä jimöqueno wei, yama tä taö lä cule”, wamacö bufi jole cuu ma cui, wama etä taimi.

²¹ Porque, ao comerdes, cada um toma, antecipadamente, a sua própria ceia; e há quem tenha fome, ao passo que há também quem se embriague.

²² Não tendes, porventura, casas onde comer e beber? Ou menosprezais a igreja de Deus e envergonhais os que nada têm? Que vos direi? Louvar-vos-ei? Nisto, certamente, não vos louvo.

²³ Porque eu recebi do SENHOR o que também vos entreguei: que o SENHOR Jesus, na noite em que foi traído, tomou o pão;

²⁴ e, tendo dado graças, o partiu e disse: Isto é o meu corpo, que é dado por vós; fazei isto em memória de mim.

²⁵ Por semelhante modo, depois de haver ceado, tomou também o cálice, dizendo: Este cálice é a nova aliança no meu sangue; fazei isto, todas as vezes que o beberdes, em memória de mim.

²¹Abenaja ai bä malä cuaaö wei. Nii bä çai waloqueije. Ai bä nö dabou mlajei bä balöö fa dicoonö, bä shıloco lä waloo wei bä daleije. Ai bä ofi nö bleaaö. Ai bänö nashiwä toubä bluca coaö fa ayaojenö, bä shi wıliblou.

²²¿Wedinaja tawä? Wamacö iyabä, wama toubä coabä, ¿wamacö yafibö cuami tawä? Yai Bada ebä lä yaibole, ¿wama bä nö waiblaö dicoo tawä? Bä lä ofäö wei, ¿wama bä bufi quilijamaö dicoo tawä? ¿Wedinaja bamacö nowa li taö dodijjobä? ¿Bamacö nofi dodijaö doablabä daanö? Ma, öjö tä ja bamacö nofi doablaimi.

Jesucristo e afa jıshöma lä wäyano wei tä a

²³Bada tä Jesucristo lija camiyänö ya tä a lä däleno wei, cafa wamacö lija ya tä a fe dolemaö waiquioma. Abenaja tä cuoma. Bä nö lä nabämono wei bä lija, Bada tä Jesús a jimaö fe jaluo lä bufiono wei däjä, nii a dälema.

²⁴Nii a ja, Yai Bada lija a bufi afa doblalou fa wäyamonö, a joyolalema. Abenaja bä nowa tama. —Ei nii a lä cui, camiyä ei bei ya yaji nö owä. Cafä wamacö bayeliblamobä, ya nia lä jiböo wei. Bamacö iyaö lä cuaalenaja bä cuaaö da juo, wamale nofi jaducäbobä, —bä nowa tama.

²⁵Inaja showawä, bä fa iyalönö, jıshöma a ja, nashiwä toubä befi çai däa nomöjölema. Abenaja a cuu nomjöoma. —Yai Bada tänö tä afa lä wäqueno wei tä a bejedi cublobä, öjö bei lä ya iyäbö nö owä. Öjö wama tä a nofi dude jaducäbobä, ei a li jıshima. Wamacö yododoo juobä

26 Porque, todas as vezes que comerdes este pão e beberdes o cálice, anunciais a morte do SENHOR, até que ele venha.

27 Por isso, aquele que comer o pão ou beber o cálice do SENHOR, indignamente, será réu do corpo e do sangue do SENHOR.

28 Examine-se, pois, o homem a si mesmo, e, assim, coma do pão, e beba do cálice;

29 pois quem come e bebe sem discernir o corpo, come e bebe juízo para si.

30 Eis a razão por que há entre vós muitos fracos e doentes e não poucos que dormem.

31 Porque, se nos julgássemos a nós mesmos, não seríamos julgados.

32 Mas, quando julgados, somos disciplinados pelo SENHOR, para não sermos condenados com o mundo.

jamö, bamacö iyaö lä cuaalenaja bä cuaaö da juo, ei wama toubä coaö däjä showadi wamale nofi jaducäbou juobä. Einaja Jesús a cuma.

26 ¿Öjö tawä? Nii ya wafa lä tafe a ja wamacö lä iyaö wei däjä, Bada tä Jesucristo a lä nomalayono wei wama tä malä jimaö wei. Ya tä afa jishöma lä tafe tä ja wama toubä lä coaö wei däjä ma cui, inaja showawä. Wama a nö dabolano, inaja wamacö nia shilo cuaadii.

27 Öjö cudeeno, Jesucristo a nö waiblalajenö täbä iyaö badao dicoo ja, bei yajicö lä cacablamolayono wei yajicö nö shilo yai waiblaöje. A nö waiblalajenö toubä coaö badao dicooje ja, bei iyäbö lä falayono wei iyäbö nö shilo yai waiblaöje.

28 Cama täbä bufi bejedimou mömou fa balöno, nii a shilo wabeje, toubä shilo coabeje.

29 Jesucristo a nö waiblalajenö yajicö nö owä waöje ja, bei iyäbö nö owä coaöje ja, Yai Bada tänö tä nowa malä tabou wei.

30 Öjö tä nowa ja, ai wamacö bluca ujuduu, wamacö cai jaliliaö, ai wamacö cuami malä waiquii.

31 Öjö ma cui, camiyä bamacö bufi bejedi mömou fa balöno, bufi jaducalanö bamacö iyaö ja, Cristonö bamalecö nia jimaimi.

32 Öjö ma cui, Bada tä lä culadinö bamalecö dobroimi jimaö däjä bamalecö cadidamaö showawä, yanowamö täbä bluca waimou däjä, bamacö waimou naleo mlaobä.

³³ Assim, pois, irmãos meus, quando vos reunis para comer, esperai uns pelos outros.

³⁴ Se alguém tem fome, coma em casa, a fim de não vos reunirdes para juízo. Quanto às demais coisas, eu as ordenarei quando for ter convosco.

1 Coríntios 12

Acerca de dons espirituais

¹ A respeito dos dons espirituais, não quero, irmãos, que sejais ignorantes.

² Sabeis que, outrora, quando éreis gentios, deixáveis conduzir-vos aos ídolos mudos, segundo éreis guiados.

³ Por isso, vos faço compreender que ninguém que fala pelo Espírito de Deus afirma: Anátema, Jesus! Por outro lado, ninguém pode dizer: SENHOR Jesus!, senão pelo Espírito Santo.

⁴ Ora, os dons são diversos, mas o Espírito é o mesmo.

³³ ¿Öjö tawä? Iba wamacö. Wamacö iyaö çai lä yododaö wei däjä wamacö nö daboyobä, öjö lä.

³⁴ Ai a ofi bädawä ja, wamacö iyaö yododaö showao mlaö däjä cama e yafi jamö a iyaö balöobä, wamacö lä cuaaö wei tä ja Yai Bada lija wamacö afa tamou mlaobä. Bei. Wamale lä wälino wei ai tä ja, cafä wamacö lija ya lä waloquei wei däjä bamacö yömöläö cadidio wä.

1 Coríntios 12

Yai Bada tä Bufinö täbä bayeli lä jibäö wei tä a

¹ Iba wamacö. Yai Bada tä Bufinö bämalecö bayeliblabä bämalecö dobäö talei. Bamacö nö walojabä täbä lä jibädaö wei täbä ja, bamacö mojudumabou bufiomi.

² Yai Bada wama a dano mlai ja, wamacö bufi jaba yacläablaloma. Täbä a nö ijidubö faö ma mlai ma cui, wama täbä bufibläö dicooma.

³ Wamacö bufi jaba yacläma yalo bamacö cadidamaö lä cule, wamacö bufi wedinajamou mlaobä. ¿Öjö tawä? Yai Bada tä Bufinö a wä lä faö wei a lä cui, Jesús a wäfa nia wälidiwä taimi. Inaja showawä, Yai Bada tä Bufi lija a bufi taamamou lä mlai a lä cui, “Jesús Bada cätä waiquiwä”, a nia cuimi.

⁴ Täbä nö bluca walojaö shedecobä, Yai Bada tänö täbä dobädaö. Täbä nö walojodamabä täbä lä jibäö wei täbä bluca shomiblawä ma cui, Yai Bada öjö a Bufi showawänö, täbä bluca jibäö cuaaö.

- ⁵ E também há diversidade nos serviços, mas o SENHOR é o mesmo.
- ⁶ E há diversidade nas realizações, mas o mesmo Deus é quem opera tudo em todos.
- ⁷ A manifestação do Espírito é concedida a cada um visando a um fim proveitoso.
- ⁸ Porque a um é dada, mediante o Espírito, a palavra da sabedoria; e a outro, segundo o mesmo Espírito, a palavra do conhecimento;
- ⁹ a outro, no mesmo Espírito, a fé; e a outro, no mesmo Espírito, dons de curar;
- ¹⁰ a outro, operações de milagres; a outro, profecia; a outro, discernimento de espíritos; a um, variedade de línguas; e a outro, capacidade para interpretá-las.
- ⁵Yai Bada lija täbä ojodamou shedecobä tä ma bluca wei ma cui, Yai Bada moli tä showawä lija täbä bluca ojodamou.
- ⁶Täbä ojodamou shedecobä jamö täbä bluca dodijabä, Yai Bada tänö täbä nö bluca wəlojodamaö shedecou showao.
- ⁷Yai Bada tänö täbä bufi bluca fa jaducäblamanö, tä Bufi läa nö öjöböleije. Tä lä jibädaö wei tänö täbä nö fa wəlojodonö, Jesucristo ebä bluca bayeliblamou.
- ⁸Yai Bada tä Bufenö, ai a wə nö fa wəlojoblamanö, a wə faö moyawäobä etä jibäö. Ai a wə nö fa wəlojoblamanö, a wə faö walalaobä etä jibäö mö feduo, öjö tä Bufi showawänö.
- ⁹Ai a bufi nö fa wəlojomabonö, öjö tä Bufi showawänö Yai Bada tä nofi mölabobä etä jibäaö. Öjö moli tä Bufi showawänö ai a bufi fa lofotomabonö, jalili bä jalomabä etä çai jibäaö mö feduo.
- ¹⁰Ai a nö wəlojoblamaö mö fa fedulonö, tä nö lä quilibijii tä wawämabä etä li çai jibäaö mö feduo. Ai a nö wəlojoblamaö mö fedua fa showadalonö, Jesucristo ebä lä yododaö wei jamö etä ʔ wäyäbä etä çai li jibäaö. Ai a mö feduwä lä cui, a bufi moyawämabou yalo, tä ʔ lä wäyämou wei tä ʔ nö bejedi öjöböamobä etä li çai jibäaö mö feduo. Yai Bada tä Bufenö täbä bufi lä taamaö wei däjä, tä nö bejedi öjöböaö showaobä. Fecula bä läo lä ʔatoo wei, öjö bä nö öjöböaö mö feduo showaobä etä çai jibäaö. Ai a mö feduwä lä cui a fa bayelibonö, a caticö ʔ shominajaalanö tä ʔ

11 Mas um só e o mesmo Espírito realiza todas estas coisas, distribuindo-as, como lhe apraz, a cada um, individualmente.

A unidade orgânica da igreja

12 Porque, assim como o corpo é um e tem muitos membros, e todos os membros, sendo muitos, constituem um só corpo, assim também com respeito a Cristo.

13 Pois, em um só Espírito, todos nós fomos batizados em um corpo, quer judeus, quer gregos, quer escravos, quer livres. E a todos nós foi dado beber de um só Espírito.

14 Porque também o corpo não é um só membro, mas muitos.

15 Se disser o pé: Porque não sou mão, não sou do corpo; nem por isso deixa de ser do corpo.

16 Se o ouvido disser: Porque não sou olho, não sou do corpo; nem por isso deixa de o ser.

17 Se todo o corpo fosse olho, onde estaria o ouvido? Se todo fosse ouvido, onde, o olfato?

wäyabä etä çai jibäaö showadao. Ai a bufi fa bayeliblanö, a caficö ą lä shominajaaö wei tä ą ja a bufi jaducäblobä etä çai jibäaö, tä ą fe dolemabä.

11Yai Bada moli tä Bufenö showawänö etäbä bluca jibädaö fa cuaanö, camanö täbä dobäö lä bufio weinaja, täbä dobäö cuaaö.

Cristo lija bamacö lä yädäblamou wei tä ą

12Yanowamö wa moli ma cui wa bayucuwä. Wa bayucuwä ma cule wa moli showawä. Cristo lija bamacö lä yädäo wei, inaja tä cuwä mö feduwä.

13Yai Bada tä Bufenö, Cristo lija bämalecö bluca yädämaquema. Judio bä ma cui, judio bä lä mlai bä ma cui, täbä ą fuamobä bä lä tabou wejei bä ma cui, bä tabou lä mlajei bä ma cui, Cristo lija bämalecö bluca yädämaquema. Yai Bada tä Bufenö ma moli wei ma cui, bluca bamacönö bama a Bufenö tabou. A bälöo shedequewä.

14Wa lä bayucui wa tetewä.

15Bei wa mamicö ą faö fa cunoja, “¿Wedi tabä bei ya imicö shilo cuo mlai, ya mamicö li cua dicoquema?”, wa mamicö cuu fa cunoja, ¿wa mamicö bayucuwä mablou majölayou daanö?

16Bei wa yömöcacö ą faö fa cunoja, “¿Wedi tabä bei ya mamocu shilo cuo mlai, ya yömöcacö li cua dicoquema?”, wa yömöcacö cuu fa cunoja, ¿wa yömöcacö shadio mablou majölayou daanö?

17Bei wa mamocu shilo yami cuo fa cunoja, ¿wedi tänö wa tä ą nö li jililebö wei? Bei wa yömöcacö shilo yami cuo fa

18 Mas Deus dispôs os membros, colocando cada um deles no corpo, como lhe aprouve.

19 Se todos, porém, fossem um só membro, onde estaria o corpo?

20 O certo é que há muitos membros, mas um só corpo.

21 Não podem os olhos dizer à mão: Não precisamos de ti; nem ainda a cabeça, aos pés: Não preciso de vós.

22 Pelo contrário, os membros do corpo que parecem ser mais fracos são necessários;

23 e os que nos parecem menos dignos no corpo, a estes damos muito maior honra; também os que em nós não são decorosos revestimos de especial honra.

24 Mas os nossos membros nobres não têm necessidade disso. Contudo, Deus coordenou o corpo, concedendo muito mais honra àquilo que menos tinha,

25 para que não haja divisão no corpo; pelo contrário, cooperem os membros, com igual cuidado, em favor uns dos outros.

26 De maneira que, se um membro sofre, todos sofrem com ele; e, se um deles é honrado, com ele todos se regozijam.

cunoja, ¿wedi tänö wa tä nö li uçucabö wei?

18 Öjö ma cui, inaja Yai Bada tänö bämalecö tablanomi. Bämalecö bayucamaö lä bufiono weinaja, inaja showawä bämalecö tablaö showalayoma.

19 Wa bayucuwä mlao fa cunoja yanowamö wa nö cuobö mlai.

20 ¿Öjö tawä? Wa bayucuwä ma cui moli wa waiquiwä.

21 Bei wa mamocu ma cule ma cui, wa imicö bufiblamou. Bei wa fe ma cule ma cui, wa mamicö bufiblamou.

22 ¿Öjö tawä? Ai wa lä bayucui tä bufiblamoiimi ma cui, wa yai bayeliobä cätä.

23 Ai wa lä bayucui tä ma cui, tä mömou shiloco quilijio mlaobä wa tä baushiblaö. Wa tä wawädobou lä quilii wei wa tä lucämaö.

24 Wa tä wawädobou quilii lä mlai wa tä lucämaimi. Öjö ma cui, Yai Bada tänö wa bayucublamaö lä cuaano wei tä ja, ai täbä nö bufiblamobö ma mlai ma cui täbä yai bufiblamou.

25 ¿Öjö tawä? Öjö cudeenö wa lä bayucui täbä nö nia bleamayoimi, täbä nia yai bayeliblayou.

26 Ai wa mashi lä bayucui tä nini balaö däjä, wa nini jödödöblaliyo. Inaja showawä, ai wa mashi lä bayucui wa bayeliblou ja, bei wa comi ayäyaimou cuquei.

Bämacö bayeliblayobä bämacö

- 27** Ora, vós sois corpo de Cristo; e, individualmente, membros desse corpo.
- 28** A uns estabeleceu Deus na igreja, primeiramente, apóstolos; em segundo lugar, profetas; em terceiro lugar, mestres; depois, operadores de milagres; depois, dons de curar, socorros, governos, variedades de línguas.
- 29** Porventura, são todos apóstolos? Ou, todos profetas? São todos mestres? Ou, operadores de milagres?
- 30** Têm todos dons de curar? Falam todos em outras línguas? Interpretam-nas todos?
- 31** Entretanto, procurai, com zelo, os melhores dons.
O amor é o dom supremo
 E eu passo a mostrar-vos ainda um caminho sobremodo excelente.
- 27** Jesucristo lija wamacö lä cule, jai moli wamacö bayucuwä cuwä. Jesucristo lija wamacö bluca yädaa.
- 28** Cama ebä lä yododaö wei bä bayeliblayobä, Yai Bada tänö bä nö bluca wälojomabou. Jesucristonö yamalecö lä shimöleno wei ei yama ecö balöwä. Öjö däjä, cama ebä yododabä jamö Yai Bada etä ʘ wäyäbeje ai bä çai tablamaö nomöjöoma. Öjö däjä, cama ebä damabeje ai cäbä. Öjö däjä, tä nö lä quilijii tä wawämabeje, öjö bä çai mö feduwä. Öjö däjä, jalili täbä jalomabeje, öjö bä çai. Täbä bayeliblabeje bä çai. Täbä cadidamabeje bä çai. Täbä caficö ʘ shominajaalanö etä ʘ wäyäbeje bä çai.
- 29** ¿Öjö tawä? A wano wäyäö cuaabeje, Jesucristonö bluca jödödöwä täbä shimaimi. Cama ebä lä yododaö wei jamö Yai Bada etä ʘ wäyäbeje, täbä çai bluca tablamaimi. Inaja showawä, Yai Bada etä ʘ ja täbä damabeje, täbä bluca cublou malä mlai. Tä nö lä quilijii tä wawämabeje, täbä nö bluca çai wälojamaimi.
- 30** Jalili täbä jalomabeje, täbä bluca dobäimi. Täbä caficö ʘ shominajaalanö täbä ʘ fabä, täbä çai bluca cuomi. Öjö bä caficö ʘ lä shominajaaö wei bä ʘ fe dolemabeje, täbä çai bluca dobäimi.
- 31** Bamacö bayeliblayobä, Yai Bada tä Bufenö bluca täbä ja bämalecö dobäö ma shedecou wei ma cui, tä yai lä dodijidai tä da bufiblaje. ¿Öjö tawä? Fei däjä,

1 Coríntios 13

¹ Ainda que eu fale as línguas dos homens e dos anjos, se não tiver amor, serei como o bronze que soa ou como o címbalo que retine.

² Ainda que eu tenha o dom de profetizar e conheça todos os mistérios e toda a ciência; ainda que eu tenha tamanha fé, a ponto de transportar montes, se não tiver amor, nada serei.

³ E ainda que eu distribua todos os meus bens entre os pobres e ainda que entregue o meu próprio corpo para ser queimado, se não tiver amor, nada disso me aproveitará.

⁴ O amor é paciente, é benigno; o amor não arde em ciúmes, não se ufana, não se ensoberbece,

⁵ não se conduz inconvenientemente, não procura os seus interesses, não se exaspera, não se ressentido do mal;

⁶ não se alegra com a injustiça, mas regozija-se com a verdade;

dodijidawä tä yai lä cui ya tä nia jimaö majöo.

1 Coríntios 13

Bä bufi lä nofio wei tä ą

¹Bluca täbä caficö ą ja, ya aca ma jayuaö wei ma cui, ąjele ya bä caficö ą ąai ma daö wei ma cui, ya bufi nofio mlalanö ya wą faö bädao ja, ya wą jole jole nacli faö bädaquei.

²Jesucristo ebä lä yododaö wei jamö ya etä ą wäyäbä, Yai Bada tä Bufinö yale nö ma wąlojoablalamaö wei ma cui, ya bufi jaducäa ma jödödöi ma cui, ya bufi dao fe ma balojoi ma cui, Yai Bada ya nofi mölabolanö jefu ya tä balöcö majöblamaö ma daö wei ma cui, ya bufi nofiomi ja, ya no ojode ąamamobä tä cuami waiquiwä.

³Täbä nö ąoli lä bleaaö wei täbä lija, bluca ya täbä lä tabole ya täbä ma jibäaö wei ma cui, ya bufi nofio mlalanö ya täbä jibäaö dicoo ja, ya nö bleaaö bäa. Jesucristo a nowa ja wale demi yaabeje ya noshi ma öjödäo wei ma cui, ya bufi nofio mlalanö ya tä taö ja, ya nö bleaaö bäa.

⁴Bä bufi lä nofio wei bä jushuo jaöomi. Täbä bayeliblaöje. Ai täbä dodijaö ma ayao wei ma cui, bä jushudoimi. Cama bä nofi doablamoimi.

⁵Bä bufi lä nofio wei bä nofi jushuaimi. Bä joomodou si ijejewä. Bä jölaö si ijejewämi. Täbä nowa tabou nö dedeaimije.

⁶Täbä doblou lä mlale jamö, bä bufi lä nofio wei bä bufi doblaloimi. Täbä lä dodijale jamö bä bufi shılo yai doblalou.

⁷ tudo sofre, tudo crê, tudo espera, tudo suporta.

⁸ O amor jamais acaba; mas, havendo profecias, desaparecerão; havendo línguas, cessarão; havendo ciência, passará;

⁹ porque, em parte, conhecemos e, em parte, profetizamos.

¹⁰ Quando, porém, vier o que é perfeito, então, o que é em parte será aniquilado.

¹¹ Quando eu era menino, falava como menino, sentia como menino, pensava como menino; quando cheguei a ser homem, desisti das coisas próprias de menino.

¹² Porque, agora, vemos como em espelho, obscuramente; então, veremos face a face.

⁷Bä bufi lä nofio wei bä lä cui, bä waiquidoimi. Yai Bada etä ą bejedi bufibou showao fe yadioje. Bä möläö fe yadio. Bä nö ma bleaaö wei ma cui, bä nö walojaö fe yadio.

⁸Bufi nofio tä lä cui, tä mabloimi. Jesucristo ebä yododabä jamö ai täbänö Yai Bada etä ą ma wäyää wejei ma cui, täbä ą nia obi mablou. Ai täbä mö feduwänö, täbä caficö ą shominajaalanö Yai Bada etä ą ma wäyää wejei ma cui, täbä caficö ą nia obi shominajaaö mablou. Ai täbä mö feduwä lä cui, Yai Bada etä ą ja täbä bufi ma dao wei ma cui, bufi dao etä nia obi mablou. Öjö tä bluca nia ma mablou wei ma cui, täbä bufi lä nofio wei tä nia shilo mabloimi. Öjö tä yai nia feiblou.

⁹Yai Bada tänö bämalecö fa dobälönö, bamacö bufi ma dao wei ma cui, bamacö bufi walalawä bawä. Jesucristo ebä yododabä jamö bäma etä ą wäyäbä, Yai Bada tänö bämalecö ma dobäö wei ma cui, ijede bäma tä shilo daö bawä.

¹⁰Obi, bäma tä daö jödödöo däjä, ijede bäma tä daö lä bäle tä nia çai mladou. Tä lä doblale tä nia cuo malä waiquii.

¹¹Ei malä cui. Ya osheo däjä, ya wą faö osheoma. Ijilu bä bufi lä cuaablalou weinaja ya bufi cuaablaloma. Ijilu bä bufi daeo lä culenaja ya bufi çai daeo cuaama. Ya fa badalönö, ijilu bä lä cuaaö weinaja ya cuaaö mlalayoma.

¹²Möle mö shami ajamö bäma täbä manashi möö cuo lä bädao weinaja, Yai

Agora, conheço em parte; então, conhecerei como também sou conhecido.

¹³ Agora, pois, permanecem a fé, a esperança e o amor, estes três; porém o maior destes é o amor.

1 Coríntios 14

O dom de profecia é superior ao de línguas

¹ Segui o amor e procurai, com zelo, os dons espirituais, mas principalmente que profetizeis.

² Pois quem fala em outra língua não fala a homens, senão a Deus, visto que ninguém o entende, e em espírito fala mistérios.

³ Mas o que profetiza fala aos homens, edificando, exortando e consolando.

Bada bāma a manashi möö cua bādaa lä cule. Obi bāma tä dablaö walalao wā. Fei dājā, Yai Bada lija ya bufi ijede jaducāblou ma cule, öjö dājā Yai Bada tänö camiyā wale daö walalawā lä culenaja, camiyānō ya nia daö walalao cuo mö feduo.

¹³ Öjö tawā? Bāmacö nia cuaaö fujebrou lä mlai, abenaja tä cua. Bufi shalililanö Yai Bada bāma a nofi nia mölabou. Öjö lija bāmacö nia shīlo mölaö. Bāmacö bufi nia çai shīlo nofio. Inaja bāmacö nia shīlo cuaadii ma cui, bāmacö bufi lä nofio wei tä ja, bāmacö bufi mö yai blucaobā. ¡Inaja lä yai!

1 Coríntios 14

Ai täbā bayeliblaö lä bufino wei tä a

¹ Wamacö bufi nia lä nofio wei tä nabā shīlo da cadidoje. Yai Bada tä Bufinö täbā lä jibādaö wei täbā çai da bufiblaje. Öjö wama täbā bluca bufibou ma cui, Yai Bada wama ecö lä yododaö wei dājā, wama etā a nia lä wäyāö wei, öjö wama tä nofi shīlo yai macocobou dodijjobā.

² Caficö a shominajaalanö a wā lä faö wei a lä cui, yanowamö täbā lija a wā faimi. Yai Bada lija a wā yai fadou. Yai Bada tä Bufinö tä a fa jilanö tä a ma wäyāö wei ma cui, yanowamö täbā lija a wā jīliblou malā mlai.

³ Öjö ma cui, Yai Bada ebā lä yododaö wei dājā etā a lä wäyāö wei a lä cuinö, yanowamö täbā lija a wā faö fa shalilionö täbā shīlo bayeliblaö, täbā cadidamaö, täbā bufi lofotoamaö.

⁴ O que fala em outra língua a si mesmo se edifica, mas o que profetiza edifica a igreja.

⁵ Eu quisera que vós todos falásseis em outras línguas; muito mais, porém, que profetizásseis; pois quem profetiza é superior ao que fala em outras línguas, salvo se as interpretar, para que a igreja receba edificação.

⁶ Agora, porém, irmãos, se eu for ter convosco falando em outras línguas, em que vos aproveitarei, se vos não falar por meio de revelação, ou de ciência, ou de profecia, ou de doutrina?

⁷ É assim que instrumentos inanimados, como a flauta ou a cítara, quando emitem sons, se não os derem bem distintos, como se reconhecerá o que se toca na flauta ou cítara?

⁸ Pois também se a trombeta der som incerto, quem se preparará para a batalha?

⁴Caficö ą shominajaalanö a wą lä faö wei a lä cui, cama a bufi ma bayeliblamou wei ma cui, Yai Bada etä ą yai lä wawämaö wei a lä cuinö, Jesucristo ebä shılo yai bayelibläö.

⁵Wamacö caficö ą shominajaalanö bamacö ą bluca famaö bufi ma doblao wei ma cui, Yai Bada wama ecö lä yododaö wei jamö wama tä ą yai wäyää fa cunoja, ya bufi nö doblao fe balojoobö wei. Tä ą lä wäyää wei a lä cuinö täbä bufi shılo yai bayelibläö dodijio. ¿Öjö tawä? A wą faö lä shomi wei a wą jılibloimi yalo, täbä nia bayeliblamoimi. Yanowamö täbä caficö ą ja tä ą fe dolemaö showaoje ja, tä ą jıliaö fa walalaojenö täbä bufi nia shılo bluca bayeliblamou.

⁶Iba wamacö. Shomi täbä caficö ą ja bamacö yömöläö ja, ¿wamacö nia bayeliblamou daanö? Ma. Yai Bada tänö tä lä wawäblamaö wei ya tä ą yai wäyää ja, wamacö nia shılo yai bayeliblamou. Bamacö bufi jaducäblamabä ya tä ą wäyää ja, inaja showawä. Bamacö yai damaö ja, inaja showawä. Wamale ą jılia doblaimi ja, wamacö nia bayeliblamoimi.

⁷Madofi bä bädawä ma cui, bä ą nö malä dabou wejei. Täbä amowamobä jamö, tä çai madofi lä shäö wejei a wą shalilibloimi ja, tä ą nö nia öjöböaimije.

⁸Täbä wayu itobä täbä madofi lä jolamou wei bä ą nö çai dabouje. A wą famaö shalilioimije ja, “Fei däjä dao”, täbä bufi nia cuimi.

⁹ Assim, vós, se, com a língua, não disserdes palavra compreensível, como se entenderá o que dizeis? Porque estareis como se falásseis ao ar.

¹⁰ Há, sem dúvida, muitos tipos de vozes no mundo; nenhum deles, contudo, sem sentido.

¹¹ Se eu, pois, ignorar a significação da voz, serei estrangeiro para aquele que fala; e ele, estrangeiro para mim.

¹² Assim, também vós, visto que desejais dons espirituais, procurai progredir, para a edificação da igreja.

¹³ Pelo que, o que fala em outra língua deve orar para que a possa interpretar.

¹⁴ Porque, se eu orar em outra língua, o meu espírito ora de fato, mas a minha mente fica infrutífera.

¹⁵ Que farei, pois? Orarei com o espírito, mas também orarei com a mente; cantarei com o espírito, mas também cantarei com a mente.

¹⁶ E, se tu bendisseres apenas em espírito, como dirá o indouto o amém depois da tua ação de graças? Visto que não entende o que dizes;

⁹Inaja showawä, wa caficö a shominajaanö wa wä faö ja, tä a jiliblaimije ja, bä bufi nia jaducäbloimi. Jai tä blocoobä jamö wa wä faö bädao, wa wä nia cuaaö.

¹⁰Shomi täbä caficö a bluca cublawä. Cama bä a ma jiliayou wei ma cui,

¹¹camiyänö ya wä jilia doblaimi ja, ya bufi nia wedinajamou. Shomi täbä a jiliayou lä mlainaja yafäcö a nia jiliayoimi cuo.

¹²Yai Bada tä Bufinö täbä lä jibädaö wei täbä ja, wamacö dobämou bufi doblao waiquiwä yalo, Jesucristo wama ebä bufi nia lä lofotoamaö wei, tä shilo yai da bufiblaje.

Bufi jaducälanö bä a famaö lä bufino wei tä a

¹³Öjö cudeenö, caficö a shominajaanö a wä lä faö wei a lä cuinö, wawädwä tä a wäyää fe dolemou showaobä, Yai Bada lija a nacobä.

¹⁴Ya caficö a shominajaanö Yai Bada lija ya nö bayeli nacao däjä, bei ya bufinö ya ma nacou wei ma cui, ya bufi jaducäa mlalanö ya wä faö bädao.

¹⁵¿Wedinaja ya cuaabä, öjö lä? Ya nö bayeli nacao däjä, bei ya bufinö ya nia nacou. Ya bufi jaducälanö ya wä nia yai faö. Yai Bada tä jamö ya amowamou däjä, bei ya bufinö ya nia amowamou. Ya bufi jaducälanö ya wä nia yai faö.

¹⁶¿Öjö tawä? Wamacö caficö a shominajaanö Yai Bada wama a äfa doblao taö ja, shomi bä loo mö lä fedule bä bufi nia wedinajamou. Bei wamacö bufi jamö tä a lä bädou wei däjä, bufi

¹⁷ porque tu, de fato, das bem as graças, mas o outro não é edificado.

¹⁸ Dou graças a Deus, porque falo em outras línguas mais do que todos vós.

¹⁹ Contudo, prefiro falar na igreja cinco palavras com o meu entendimento, para instruir outros, a falar dez mil palavras em outra língua.

Os dons em face dos visitantes na igreja

²⁰ Irmãos, não sejais meninos no juízo; na malícia, sim, sede crianças; quanto ao juízo, sede homens amadurecidos.

²¹ Na lei está escrito: Falarei a este povo por homens de outras línguas e por lábios de outros povos, e nem assim me ouvirão, diz o SENHOR.

²² De sorte que as línguas constituem um sinal não para os crentes, mas para os incrédulos; mas a profecia não é para os incrédulos, e sim para os que crêem.

doblalanö Yai Bada wama a nofi ma doablaö wei ma cui, tä  jiliblaimi dicooje ja, “Awei, inaja lä”, bä bufi nia cuu yauaimi.

¹⁷Yai Bada dodijidawä wa shi öjöde ma jimaö wei ma cui, tä  jilibloimi ja, ai bä bufi nia bayelibloimi.

¹⁸Cafä wamacö caficö  shominajaanö wamacö  ma faö wei ma cui, camiyä ya w shilo yai faö fe balojoo cudeenö Yai Bada lija ya bufi doblalou.

¹⁹Ya caficö  shominajaanö ya w faö bufi ma doblao wei ma cui, Jesucristo ebä yododabä jamö, wawädowä ya täbä nia yai yömöläö. Ya bufi jaducälanö, jolodowä ya tä  wädaö bädao ma cui, inaja yai. Ya caficö  shominajaanö ya tä  labamaö fe ma balojoo wei ma cui, wale  nia jiliblaö malä mlajei.

²⁰Iba wamacö. Ijilu oshe bä bufi Mojodi lä culenaja wamacö bufi Mojoduo mlai. Bä bufi yai da jaducäicu. Wlidiwä tä ja wamacö shilo yai Mojoduobä, ijilu bä wai lä Mojoduo weinaja showawä.

²¹Yai Bada tä  oni jamö, abenaja Isaia a cuma. Bada tä lä culadi, abenaja a cuu. “Shomi täbä caficö  ja, ei ya bä nia yömölamaö. Shomi täbä lija ya bä nia ma yömölamaö wei ma cui, tä  nia jiliblaimi showaweje.” Einaja tä  cuu.

²²Öjö malä cui. Täbä caficö  shominajaanö Yai Bada tänö bä  famaö däjä, Jesucristo bufilewä bä bufi jaducäblobä bä  famaïmi. Tä  bejedi bufibou lä mlajei bä bufi möblobä, bä  li

23 Se, pois, toda a igreja se reunir no mesmo lugar, e todos se puserem a falar em outras línguas, no caso de entrarem indoutos ou incrédulos, não dirão, porventura, que estais loucos?

24 Porém, se todos profetizarem, e entrar algum incrédulo ou indouto, é ele por todos convencido e por todos julgado;

25 tornam-se-lhe manifestos os segredos do coração, e, assim, prostrando-se com a face em terra, adorará a Deus, testemunhando que Deus está, de fato, no meio de vós.

A necessidade de ordem no culto

26 Que fazer, pois, irmãos? Quando vos reunis, um tem salmo, outro, doutrina, este traz revelação, aquele, outra língua, e ainda outro, interpretação. Seja tudo feito para edificação.

famaö. Inaja showawä, Jesucristo ebä yododabä jamö, Yai Bada etä ʘ wawämaöje däjä, tä ʘ bejedi bufibou lä mlajei täbä bufi lofotoobä, bä ʘ famaimi. Jesucristo bufilewä bä bayeliblamobä, bä ʘ li famaö.

23 ʘÖjö tawä? Jesucristo wama ecö bluca yododaö däjä, wamacö ʘ bluca faö shominajablou dicoo ja, wamacö ʘ nia jiliblaimije. Shomi bä coyocoo bädao ja, Jesucristo bufilewä bä lä mlai bä coyocoo bädao ja, wamacö ʘafa shi nia wʘlii taöje.

24 Öjö ma cui wamacö ʘ bluca faö däjä, Yai Bada wama etä ʘ yai wawämaö ja, täbä bayeliblamolayou. Jesucristo bufilewä bä lä mlai bä ma coyocoo däjä, shomi bä ma coyocoo däjä, öjö bä ʘ blucanö bä bufi shi lo shädayaimou cuquei. Bä quili cuquei.

25 Bä bufi cuaablalou lä jatoö wei, Yai Bada tä ʘnö tä wawäoblaliyo. Öjö däjä, bä möfe bolanö Yai Bada a wʘfa doblao taö cuqueije. Öjönö wamacö ʘai lä cule tä nö öjöböaö cuqueije.

Yawäläwä tä ʘ wäyämaö lä bufino wei tä ʘ

26 ʘWedinaja dodijiwä tawä? Iba wamacö. Wamacö bluca lä yododaö wei däjä, wamacö bluca bayeliblayobä wamacö nia yododaö. Ai wamacö amowamobä. Ai wamacö mö feduwä lä cuinö, Yai Bada etä ʘ ja wama bä damabä. Ai wamacö showawänö, Yai Bada tänö tä lä wawämaö wei wama etä ʘ wäyäbä. Ai wamacö mö feduwä lä cuinö, wamacö caficö ʘ shominajaalanö wama tä ʘ wäyäbä. Ai wamacö showawänö, bä ʘ lä shominajaaö

27 No caso de alguém falar em outra língua, que não sejam mais do que dois ou quando muito três, e isto sucessivamente, e haja quem interprete.

28 Mas, não havendo intérprete, fique calado na igreja, falando consigo mesmo e com Deus.

29 Tratando-se de profetas, falem apenas dois ou três, e os outros julguem.

30 Se, porém, vier revelação a outrem que esteja assentado, cale-se o primeiro.

31 Porque todos podereis profetizar, um após outro, para todos aprenderem e serem consolados.

32 Os espíritos dos profetas estão sujeitos aos próprios profetas;

33 porque Deus não é de confusão, e sim de paz. Como em todas as igrejas dos santos,

34 conservem-se as mulheres caladas nas igrejas, porque não lhes é permitido falar; mas estejam submissas como também a lei o determina.

wei wama etä ʘ wawäblamabä. ʘÖjö tawä? Wamacö cuaaö lä bädao wei tä ma cui ja, wamacö bayeliblamobä wamacö nia yai cuaaö.

27Täbä caticö ʘ shominajaanö täbä ʘ nia faö ja, bolacabö bä ʘ faö bädaobä. Bä ʘ faö fa yawäläodonö, ai anö tä ʘ wawämaö showadaobä.

28Tä ʘ nia lä wawämaö wei a cuami ja, bä ʘ nia shominajawä faimi. Cama bei bufi jamö tä ʘ shïlo fa tabojenö, cama bä ʘ nia shïlo jïliamou. Yai Bada tänö bä ʘ nia shïlo jïliaö.

29Ai bolacadabö bänö Yai Bada a wano wäyäöje ja, täbä bufi nia bluca daeo.

30A loa mö lä fedule a lija Yai Bada tänö ai etä wawämaö majöo ja, a wä faö lä balöo wei a wä si nia waiblou.

31Bluca wamacönö wama tä ʘ wäyäö yawälädobä tä malä cule, wamacö bufi bluca jaducäblamayobä, wamacö bufi bluca lofotoamayobä.

32Yai Bada tä Bufinö täbä bufi lä taamaö wei däjä, tä ʘ ma wäyäö wejei ma cui, cama bei bä ʘ si waidobä bä bufi nia wasöo.

33Yai Bada tänö täbä bufi wedinajamomaö malä mlai. Täbä yanöcomabobä cätä.

Suwä wamicai bä lomabou lä bufino wei tä ʘ

34Yai Bada ebä bluca lä yododoblai jamö, suwä wamicai bä nia yanöcöwä cuo. Bä ʘ nia wasömamou. Bä suwä nosiemobä bämi. Moisesi etä ʘ lä cuu weinaja showawä.

35 Se, porém, querem aprender alguma coisa, interroguem, em casa, a seu próprio marido; porque para a mulher é vergonhoso falar na igreja.

36 Porventura, a palavra de Deus se originou no meio de vós ou veio ela exclusivamente para vós outros?

37 Se alguém se considera profeta ou espiritual, reconheça ser mandamento do SENHOR o que vos escrevo.

38 E, se alguém o ignorar, será ignorado.

39 Portanto, meus irmãos, procurai com zelo o dom de profetizar e não proibais o falar em outras línguas.

40 Tudo, porém, seja feito com decência e ordem.

1 Coríntios 15

A ressurreição de Cristo, penhor da nossa
ressurreição

1 Irmãos, venho lembrar-vos o evangelho que vos anunciei, o qual recebestes e no qual ainda perseverais;

35Tä ą lä wäyämou wei tä ą ja, suwä bä bufi wedinajamou ja, cama bä yafibö jamö bä feyalobö bä wälüi çojobeje. Jesucristo ebä yododabä jamö bä ą suwä faö dicoo ja, tä doemi.

36¿Öjö daanö? Cafä wamacö lija ¿Yai Bada etä ą waloa balöblaquema daanö? ¿Cafä wamacö lija tä ą waloa ayaquema tawä, wama tä ą daö ayaobä?

37Ai wamacö lä cui, “Yai Bada ya wä wäyäbä ya”, wamacö bufi cuu ja, wamale ą nö bejedi öjöböabä wamacö, öjö lä. “Yai Bada ya Bufi malä table”, wamacö bufi cuu ja, inaja showawä. Ya tä ą lä onimale, Bada tänö wale fa nosiemanö ya tä ą onimaö malä cui.

38Wamale ą nö bejedi öjöböaimi dicowä ja, cafä wamacö ma cui wamacö ą nö çai nia öjöböamoimi.

39¿Öjö tawä, iba wamacö? Wamacö yododaö däjä, Yai Bada wama tä ą wawämabä tä nofi da yaiboje. Bä caticö ą shominajaalanö bä ą lä faö wei, bä ą çai wasö dijejä.

40Öjö ma cui, tä bluca lä tamou wei tä ma cui, dodijidawä tä tamobä. Yawäläwä wamacö ą fadobä.

1 Coríntios 15

Cristo a demi jocädou lä çono wei tä ą

1Bei. Iba wamacö. Cafä wamacö lija Jesucristo dodijidawä ya etä ą lä wäyäno wei tä ą ja, bamacö bufi nia fa jaducäblamanö, ei cä ya wä. Öjö wama tä ą bejedi fa dälänö, wamacö bufi

² por ele também sois salvos, se retiverdes a palavra tal como vo-la preguei, a menos que tenhais crido em vão.

³ Antes de tudo, vos entreguei o que também recebi: que Cristo morreu pelos nossos pecados, segundo as Escrituras,

⁴ e que foi sepultado e ressuscitou ao terceiro dia, segundo as Escrituras.

⁵ E apareceu a Cefas e, depois, aos doze.

⁶ Depois, foi visto por mais de quinhentos irmãos de uma só vez, dos quais a maioria sobrevive até agora; porém alguns já dormem.

⁷ Depois, foi visto por Tiago, mais tarde, por todos os apóstolos

⁸ e, afinal, depois de todos, foi visto também por mim, como por um nascido fora de tempo.

⁹ Porque eu sou o menor dos apóstolos, que mesmo não sou digno de ser chamado apóstolo, pois persegui a igreja de Deus.

lofotolanö, Jesucristo wama a nofi mölabou malä showai.

²Öjö wama tä  nofi cadidibolanö wamacö fucäamou, wamacö möläö buomi ja.

³Tä  yai lä lofote wei ya tä  fa dälänö, cafä wamacö lija ya tä  wäyää fe dolemoma. Camiyä bämacö dabloimi tä nowa ja, Cristo a nomaa lä lälayono wei tä . Yai Bada etä  oni ja, yedu ja a wäfa nomaö lä wäyänö wejeinaja, inaja showawä a cublaliyoma.

⁴Maa maca jamö a nomawä fe fa lacöjenö, bolacabö tä mö fa dödölönö, Yai Bada tänö a demi jocädamaö çolayoma, tä  oni lä cuno weinaja showawä.

⁵Pedro lija a jaba fa damolalunö, cama ebä lä nocamabono wei bä bluca lija a damoa nomöjölaliyoma.

⁶Tä fe fa weyadalunö, Yai Bada ai ebä lija a damoa majölaliyoma. Öjö bä blucao dodijioma. 500 tä jamö bä jayuquema. Öjö ai bä cuami ma cui, ai bä mö feduwä lä cui, bä demi bluca cua showawä.

⁷Öjö däjä, Santiago lija a damoa fa nomöjölalunö, bä lä shimöleno wei bä bluca lija a damoa majölaliyoma.

⁸Yaçumö camiyä ya ma cui lija a damoa majölaliyoma. Ya dlobberä ya cuono ma mlai ma cui, a damolaliyoma.

⁹Jesucristonö bä lä shimöleno wei bä lija ya yädäobä, ya cuonomi. Ya etä  wäyääbä ya çai cuonomi. Yai Bada ebä lä yaiblai, ya bä nö malä bleaamano wei.

10 Mas, pela graça de Deus, sou o que sou; e a sua graça, que me foi concedida, não se tornou vã; antes, trabalhei muito mais do que todos eles; todavia, não eu, mas a graça de Deus comigo.

11 Portanto, seja eu ou sejam eles, assim pregamos e assim crestes.

12 Ora, se é corrente pregar-se que Cristo ressuscitou dentre os mortos, como, pois, afirmam alguns dentre vós que não há ressurreição de mortos?

13 E, se não há ressurreição de mortos, então, Cristo não ressuscitou.

14 E, se Cristo não ressuscitou, é vã a nossa pregação, e vã, a vossa fé;

15 e somos tidos por falsas testemunhas de Deus, porque temos asseverado contra Deus que ele ressuscitou a Cristo, ao qual ele não ressuscitou, se é certo que os mortos não ressuscitam.

10Yale bayeliblabä ya cuono ma mlai ma cui, yale nofi ojodadaö fe yadioma. Öjö cudeenö ya nö wälojoablalou. Jesucristonö bä lä shimöleno wei bä ma dodijaö wei ma cui, camiyä ya yai ojodamou fe balojoo. Öjö ma cui, camiyä ya dodijaö tänö mlai, Yai Bada tänö yale bayelibläö fa cuaanö, bei ya doblou fe yadio.

11¿Öjö tawä? Camiyä ya ma cuinö, cama bä ma cuinö, öjö lä yama tä ą bluca malä wäyää wei. Öjö wama tä ą bejedi lä bufileno wei lä tä ą showawä.

Täbä nia demi lä jocädamaö wei tä ą

12¿Öjö tawä? Cristo a demi lä jocädaliyono wei tä ą ma wäyämou wei ma cui, ¿wedi tabä ai wamacö jolemou dicoo? Täbä lä mladou wei täbä nia jöwa dablou çödaaimi.

13Inaja mlai. Täbä demi jocädou mlao fa cunoja, Cristo a ma cui a nö çai demi jocädou çöbö mlai.

14Cristo a demi jocädamaö çö mlao fa cunoja, yama tä ą nö wäyää nö bleaabö wei. Wama tä ą nofi nö çai mölabou nö bleaaö buobö wei.

15Cristo a demi jocädou mlao fa cunoja, Yai Bada yama tä ąfa lä wayoaö wei ja, yamacö nö jolemobö wei. A demi lä jocädamaleno wei yama tä ąfa ma wäyää wei ma cui, täbä lä mladou wei täbä dablou çö mlao fa cunoja, Cristo a ma cui a nö jocädobö mlai. Yamacö nö jolemou bädaobö wei.

16 Porque, se os mortos não ressuscitam, também Cristo não ressuscitou.

17 E, se Cristo não ressuscitou, é vã a vossa fé, e ainda permaneceis nos vossos pecados.

18 E ainda mais: os que dormiram em Cristo pereceram.

19 Se a nossa esperança em Cristo se limita apenas a esta vida, somos os mais infelizes de todos os homens.

Cristo, as primícias dos que dormem

20 Mas, de fato, Cristo ressuscitou dentre os mortos, sendo ele as primícias dos que dormem.

21 Visto que a morte veio por um homem, também por um homem veio a ressurreição dos mortos.

22 Porque, assim como, em Adão, todos morrem, assim também todos serão vivificados em Cristo.

23 Cada um, porém, por sua própria ordem: Cristo, as primícias; depois, os que são de Cristo, na sua vinda.

16Täbä lä mladou wei täbä demi jocädamaö mlao fa cunoja, Cristo a ma cui a demi nö jocädou çoöbö mlai.

17Cristo a demi jocädamaö mlao fa cunoja wamacö nö möläö buobö wei. Wamacö doblou lä mlaono wei tä nowa lä cui, tä nowa nö cuo showaobö wei.

18Tä nowa cuo showao fa cunoja, Jesucristo ebä nomaa lä waiquilayono wei bä ma cui, bä nö dablou çoöbö mlai, bä nö bleaaö shi wälibö wei.

19¿Öjö tawä? Bamacö nia lä doblaodayou wei tä ja bamacö möläö mlai ja, äyämö bamacö lä bälöale bamacö nia fa dobladionö Jesucristo bäma a nofi shïlo mölabou bädao fa cunoja, bämalecö nofi jalujubobeje bamacö nö cuo fe balojoobö wei.

20Öjö ma cui, Cristo bejedi lä a demi jocädou çoölayoma. Döano si ja nii cäcö jaba lalou lä culenaja, Jesucristo bei a demi jaba jocädaliyoma.

21Yanowamö a jaba cuo lä balöono wei lä cuinö, bamacö bluca lä nomaö wei tä bädamalema. ¿Öjö tawä? Öjö ma cui, ai a lä nodiblaliyono wei a lä cuinö, demi bamacö nia jocädou lä çoö wei bei tä bädamaö nomöjölayoma.

22Adana lija täbä yädäa yalo täbä bluca nomaö malä cui. Inaja showawä, Cristo lija täbä fa yädäicunö täbä demi nia cuo shi wälii.

23Tä bluca bädou malä nodimou wei. Nii cäcö jaba lalou lä culenaja, Cristo bei a jaba demi jocädaliyoma. Cama a lä

24 E, então, virá o fim, quando ele entregar o reino ao Deus e Pai, quando houver destruído todo principado, bem como toda potestade e poder.

25 Porque convém que ele reine até que haja posto todos os inimigos debaixo dos pés.

26 O último inimigo a ser destruído é a morte.

27 Porque todas as coisas sujeitou debaixo dos pés. E, quando diz que todas as coisas lhe estão sujeitas, certamente, exclui aquele que tudo lhe subordinou.

28 Quando, porém, todas as coisas lhe estiverem sujeitas, então, o próprio Filho também se sujeitará àquele que todas as coisas lhe sujeitou, para que Deus seja tudo em todos.

A ressurreição em relação à vida prática

29 Doutra maneira, que farão os que se batizam por causa dos mortos? Se, absolutamente, os mortos não ressuscitam, por que se batizam por causa deles?

bädoyoluu wei däjä, cama ebä nia çai demi jocädou nomöjöö.

24 Öjö däjä tä nia bluca waiquidou. Täbä nö lä nabämoladi täbä nabä fa queicunö, täbä jole jole lä nosiemou wei täbä çai, täbä afa jole jole lofote lä jilou wei täbä nö çai bluca fa blemalalönö, bä Fjö Yai Bada lija tä ulufi befi çai nia çamaö.

25 Täbä nö lä nabämou wei bä lä cui, Cristo lija Yai Bada tänö bä bluca blamabou showao mlao däjä, Cristo a nia bälöo lofotomabou dodijio.

26 Täbä nö lä nabämou wei tä nia waicaö lä jödödöo wei tä lä cui, öjö nomaö bei tä.

27 Abenaja tä a oni cuu malä balöono wei. Cristo lija täbä bluca nosiemamobä, Yai Bada tänö Bada bei a tablamalema. Einaja tä a cuu. Öjö ma cui, Cristo lija täbä bluca nosiemamobä, tä a oni lä cuu wei, Cristo Bada bei a lä tablamaleno wei tä afa wayoamonomi.

28 Cristo lija täbä bluca lä nosiemamou wei däjä, Bada a lä tablamaleno wei a lija, bä Ijilubö Jesucristo a ma cui a nia nosiemamou mö feduo. Öjö däjä Yai Bada tänö jödödöwä täbä lä cublai täbä nia lofote fuwäbou.

29 Täbä lä mladaliyono wei bä befi, ai bä möfe ojomamou. ¿Wedinaja bä bufi li fa cunö bä li inaja cuaaö? Yai Bada tänö täbä demi jocädamaö mlao fa cunoja, bä lä mladaliyono wei bä befi, bä möfe nö ojomamobä mlai. Täbä nia demi jocädou lä ço wei tä nofi mölabou waiquiaje yalo, bä li inaja cuaaö malä cui.

30 E por que também nós nos expomos a perigos a toda hora?

31 Dia após dia, morro! Eu o protesto, irmãos, pela glória que tenho em vós outros, em Cristo Jesus, nosso SENHOR.

32 Se, como homem, lutei em Éfeso com feras, que me aproveita isso? Se os mortos não ressuscitam, comamos e bebamos, que amanhã morreremos.

33 Não vos enganéis: as más conversações corrompem os bons costumes.

34 Tornai-vos à sobriedade, como é justo, e não pequeis; porque alguns ainda não têm conhecimento de Deus; isto digo para vergonha vossa.

Os ressuscitados terão corpo

35 Mas alguém dirá: Como ressuscitam os mortos? E em que corpo vêm?

36 Insensato! O que semeias não nasce, se primeiro não morrer;

30Täbä demi jocädou mlao fa cunoja, wamalecö nabä lämobä jamö yamacö nö çai fudibö mlai.

31Bejedi lä ya wä. Showadi ya shämobä tä läa showaa ma cule, Bada tä Jesucristo lija wamacö bufi cuquema yalo, bejedi lä ya bufi doblalou.

32Efesoteli bä waitelimou fe balojooma. Yalo bänö täbä nabä queo nö lä quiliaö wejeinaja wale ma taamano wejei ma cui, ya tä ą wäyäö fe blacäjoma. ¿Wedi tä nowa ja ya fe li blacäjou? Yai Bada tänö wale demi jocädamaö mlao fa cunoja, ya nö shämou ojodaobö mlai. Ya demöo çobä tä cuo mlao fa cunoja, yanowamö täbä showadi lä cuu weinaja ya nö cubö wei. Abenaja. “Bämacö da showayo. Bämacö nomaö bädao ja, bämacö dodijaö çobä tä nia cuo malä mlai”, ya nö cubö wei.

33Bä möla dijä. Ai bä ma dodijaö wei ma cui, täbä nofi lä jushuaö wei täbä lija bä nocaablalou lä dicoo wei, bä wälidilalio.

34Bä bufi da jaducäicu. Wälidiwä wama tä taö dicoo mlai. “Yai Bada ya daö”, wamacö cuu ma cui, ai wamacö bejedimou malä mlai. Wamacö shädayaimobä ya wä.

Bämacö nia cublou lä nomöjöö wei tä ą

35Abenaja ai a cuu jätöo fa cui. “Bä lä mladou wei, ¿wedinaja bä li demia taa çomalei? ¿Wedinaja täbä cuwä, bei täbä li demi cua çoquei?” Einaja a cuu jätöo fa cui.

36Einaja wa lä cuu wei wa lä cui, wa bufi jaducäami fe balojowä. Nii bei wa mo

37 e, quando semeias, não semeias o corpo que há de ser, mas o simples grão, como de trigo ou de qualquer outra semente.

38 Mas Deus lhe dá corpo como lhe aprouve dar e a cada uma das sementes, o seu corpo apropriado.

39 Nem toda carne é a mesma; porém uma é a carne dos homens, outra, a dos animais, outra, a das aves, e outra, a dos peixes.

40 Também há corpos celestiais e corpos terrestres; e, sem dúvida, uma é a glória dos celestiais, e outra, a dos terrestres.

41 Uma é a glória do sol, outra, a glória da lua, e outra, a das estrelas; porque até entre estrela e estrela há diferenças de esplendor.

42 Pois assim também é a ressurreição dos mortos. Semeia-se o corpo na corrupção, ressuscita na incorrupção. Semeia-se em desonra, ressuscita em glória.

döaö däjä, mo wəcoblou fa balölonö, dodijidawä tesi shïlo falayou.

37Tä nia obi lä cublou wei bei wa tä döaimi. Wa mo döa lä dodijiquei wei mo nia faili, bei mo li bädawä, yono mo jatowä, shomi tä mo jatowä.

38Yai Bada tänö täbä nii shomitawä yaiblaö fa balöonö, bluca mobä shomi lä cublai tä mobä ja, nii shomitawä bä faö cuaaö malä showai.

39Inaja showawä, täbä demi lä cublai täbä shomi mö malä fedui. Yanowamö bamacö yajicö lä culenaja, yalo bä yajicö cuwä mö feduwä malä mlai. Yalo bä lä yäö wei bä yajicö çai shomi mö feduwä malä cui. Yuli bä yajicö ma cui, bä yajicö çai shomi mö feduwä.

40Fedu jamö täbä bluca lä culadi, täbä çai shomi mö feduwä, yanowamö bamacö lä culenaja mlai. Fedu jamö täbä bluca lä culadi, täbä liyäjawä shomitawä. Eja täbä lä cule, täbä liyäjawä shomitawä mö feduwä.

41Judu mösö jamö täbä bluca lä culadi, täbä mömou shomiblawä ma cui, täbä mömou bluca liyäjawä. Motoca a shï jilajao. Belibo shï wawadowä. Shidicali bä mamoca shï mida midamou liyäjawä. Ai bä mamoca shï wacacawä, ai bä li shomitawä mö feduwä.

42Inaja showawä, Yai Bada tänö täbä demi jocädamaö ço däjä, shomi tä liyäjawanö, täbä nia liyäjablou majöo. Yanowamö täbä lä cublai täbä mladou si ijejewä ma cui, täbä demi lä jocädou wei täbä balimi.

⁴³ Semeia-se em fraqueza, ressuscita em poder.

⁴⁴ Semeia-se corpo natural, ressuscita corpo espiritual. Se há corpo natural, há também corpo espiritual.

⁴⁵ Pois assim está escrito: O primeiro homem, Adão, foi feito alma vivente. O último Adão, porém, é espírito vivificante.

⁴⁶ Mas não é primeiro o espiritual, e sim o natural; depois, o espiritual.

⁴⁷ O primeiro homem, formado da terra, é terreno; o segundo homem é do céu.

⁴⁸ Como foi o primeiro homem, o terreno, tais são também os demais homens terrenos; e, como é o homem celestial, tais também os celestiais.

⁴⁹ E, assim como trouxemos a imagem do que é terreno, devemos trazer também a imagem do celestial.

Os vivos serão transformados

⁴³Nomawä täbä wälidiwä nö quilijiwä ma cui, täbä demi lä jocädamaö wei, liyäjäwä fe balojowä täbä jocädamaö. Nomawä täbä ujudi fe balojowä ma cui, lofote täbä jocädamalei.

⁴⁴Yanowamö bei täbä jele jelemou fa mladonö täbä nomaö ma cui, Yai Bada tä Bufinö täbä demimabou shi wällobä, täbä nia malä jocädamaö wei. ¿Öjö tawä? Yanowamö bei bamacö mladou si ma ijejei ma cui, Yai Bada tä Bufinö bälimi bämalecö nia tablamaö.

Cristo bāma a nia bälimi lä nodibou wei tä a

⁴⁵Abenaja tä a oni cuu. Yanowamö a jaba cuo lä balöono wei, Adana a lä cui, a demi cublaliyoma. Einaja tä a cuu. Yanowamö a cuo lä nodiono wei, Cristo a lä cui, täbä demi tamabou shi wällobä bei a cublaliyoma.

⁴⁶Bälimi tä lä cui a balöbloimi. Tä mladou si lä ijejei a balöo. Bälimi tä lä cui a nojao.

⁴⁷Yanowamö a jaba lä cuono wei, mashita a ja a tablamolayoma. Coshi coshi bä ja a cuoma. A yanowamö lä nodiono wei, Cristo a lä cui, fedu jamö a li cuoma a.

⁴⁸Mashita a ja a lä tablamolayono wei a lä cui, a mladou si ijejewä lä cuono weinaja, eja bä bluca lä cublai bä ujudi cuwä nodiwä. Inaja showawä, fedu jamö a lä culadi a bälimi yai lä culenaja, cama ebä nia bluca bälimi cuo mö feduo.

⁴⁹Mashita a ja a lä tablamolayono wei bāma a ujudi nodibou lä culenaja, fedu jamö a lä culadi bāma a nia çai lofote nodibou mö feduo.

50 Isto afirmo, irmãos, que a carne e o sangue não podem herdar o reino de Deus, nem a corrupção herdar a incorrupção.

51 Eis que vos digo um mistério: nem todos dormiremos, mas transformados seremos todos,

52 num momento, num abrir e fechar de olhos, ao ressoar da última trombeta. A trombeta soará, os mortos ressuscitarão incorruptíveis, e nós seremos transformados.

53 Porque é necessário que este corpo corruptível se revista da incorruptibilidade, e que o corpo mortal se revista da imortalidade.

54 E, quando este corpo corruptível se revestir de incorruptibilidade, e o que é mortal se revestir de imortalidade, então, se cumprirá a palavra que está escrita: Tragada foi a morte pela vitória.

55 Onde está, ó morte, a tua vitória? Onde está, ó morte, o teu aguilhão?

56 O aguilhão da morte é o pecado, e a força do pecado é a lei.

50Wamale ʒ da j̄ili, iba wamacö. Täbä sicö mladou si lä ijejei sicö tabou showalajenö, Yai Badanö cama ebä çai lä cuo wei jamö bä walodayou mlaicätä. Täbä ʒalimi lä mlai bä lä cui, täbä ʒalimiobä jamö bä cuo daomi.

Bei bämacö nia bluca obi lä shomiblou wei tä ʒ
51Wamale ʒ da j̄ili. Tä ʒ jaba lä ʒoyaono wei ya tä ʒ wawämaö lä cule. Ai bämacö nia nomaimi. Bämacö bluca nomaö ma mlai ma cui, bämacö nia bluca shomiblou.

52Yedu täbä mamö casi midou lä culenaja, amowa fibä lä jolamou wei tä ʒ famaö jödödöo däjä, bämacö nia shomiblaliyo. Tä ʒ j̄ilio fa balöonö, täbä lä mladaliyono wei täbä lofote jocäblou fa çolonö, bämacö nia bluca shomiblou.

53Bämacö mladou si lä ijejei, lofote tä lä cui tä ja bämacö nia lucäö. Bämacö cudio lä mlai, ʒalimi tä ja bämacö nia didio.

54Bämacö mladou si lä ijejei, lofote tä ja bämacö nia didio. Bämacö cudio lä mlai, ʒalimi tä ja bämacö nia lucäö. Öjö däjä, tä ʒ oni cuu lä balöono wei tä ʒ nia bejedi cublou. Abenaja tä ʒ oni cuu. Bämacö nia nomaö çodaaimi. Nö wəlojou tä lä cuinö, nomaö tä blabou lä cule. Einaja tä ʒ cuu. Abenaja çai.

55Nomaö wa lä cui, ʒwedi jamö tänö wa nö wəlojaö çobä, öjö lä? Nomaö wa lä cuinö, ʒwedi tänö yamalecö nö nia bleaamaö çö? Einaja tä ʒ cuu.

56Täbä nö malä bleaamaö wei. Täbä doblou lä mlai Yai Bada tänö tä nowa nia yuaö yalo, täbä nomaö quili. Täbä doblou

57 Graças a Deus, que nos dá a vitória por intermédio de nosso SENHOR Jesus Cristo.

58 Portanto, meus amados irmãos, sede firmes, inabaláveis e sempre abundantes na obra do SENHOR, sabendo que, no SENHOR, o vosso trabalho não é vão.

1 Coríntios 16

Acerca da coleta para os necessitados da Judeia

1 Quanto à coleta para os santos, fazei vós também como ordenei às igrejas da Galácia.

2 No primeiro dia da semana, cada um de vós ponha de parte, em casa, conforme a sua prosperidade, e vá juntando, para que se não façam coletas quando eu for.

3 E, quando tiver chegado, enviarei, com cartas, para levarem as vossas dádivas a Jerusalém, aqueles que aprovardes.

lä mlai dāja, Moisesi tä ą nofi cadidiboimije yalo tä nowa yulei.

57 Ǫjō ma cui, Yai Bada lija bamacō bufi doblalobā bamacō. Bada tä Jesucristo a shāmou fa läonō tä nowa mladamalema, bamacō nō wālojaō fe yadiobā, bamacō nomaō quilii mlaobā.

58 Ǫjō cudeenō, iba bamacō lä nofimaō wei wamacō, bā bufi da lofotoicu. Wamacō mojiblou mlai, Yai Bada lija wamacō yai ojodamou balafälöbā. Bada tä lä culadi tä lija wamacō ojodamou ja, wamacō nō nia bleaaō malā mlai.

1 Coríntios 16

Blada bā ja cama ai ebā bayeliblaō lä bufino wei tä ą

1 Judea jamō Yai Bada wama ebā nia lä bayeliblaō wei ya tä ąfa nia wāyāō majōo. Wama bā bayeliblabā, blada wama bā nia shimomaō, Calasia jamō Jesucristo ebā lä yododaō wei ya bā taamaō lä bufino weinaja showawā.

2 Wama bā blada lä doaō wei bā ja, domingo dāja showadi ai wama bā mashi fa sheleleblalönō, wama bā shimomabā. Bluca wama bā doaō ja, bluca wama bā nia sheleleblaō. Wiisibō wama bā blada dāaō ja, wiisibō wama bā nia sheleleblaō. Yanōcō wama bā fa shimomalönō, wama bā blada ajedebou waiquio dāja ya waloobā.

3 Jelusale jamō blada wama bā ąai nia lä shimaō wei wama bā fa yaialalönō, ya bā shimajalobā. Ya fa ąbonō, ya tä fa oniblälöjolonō, ya si jibāa fa

⁴ Se convier que eu também vá, eles irão comigo.

Os projetos de Paulo

⁵ Irei ter convosco por ocasião da minha passagem pela Macedônia, porque devo percorrer a Macedônia.

⁶ E bem pode ser que convosco me demore ou mesmo passe o inverno, para que me encaminheis nas viagens que eu tenha de fazer.

⁷ Porque não quero, agora, ver-vos apenas de passagem, pois espero permanecer convosco algum tempo, se o SENHOR o permitir.

⁸ Ficarei, porém, em Éfeso até ao Pentecostes;

⁹ porque uma porta grande e oportuna para o trabalho se me abriu; e há muitos adversários.

Acerca de Timóteo e Apolo

¹⁰ E, se Timóteo for, vede que esteja sem receio entre vós, porque trabalha na obra do SENHOR, como também eu;

¹¹ ninguém, pois, o despreze. Mas encaminhai-o em paz, para que venha ter comigo, visto que o espero com os irmãos.

showadacönö, Jelusaleteli bä lija si oni jibäadayobeje. Si oni lä doadayou wejei ja, cafä wamacönö wama bä lä dobäo wei tä ja, täbä moyawädayobä.

⁴ Camiyänö ya bä çai fubä tä cua ja, ya bä çai fulayou.

Colidoteli bä fe nia walou lä majöono wei tä a

⁵ Masedonia tä ulufi jamö ya jayua fa balöicunö, cafä bämacö fe walolei. Öjamö ya nia jayuo balöofälöo.

⁶ Öjö däjä, cafä wamacö lija ya bälödia jatoquei fa cui. Tä maaböo däjä, öjamö ya cudio fa balöonö, wamale fa bayeliblanö, ya fuu lä bufio wei jamö, dodijidawä wamale shimaö ço majöobä.

⁷ Bamacö möö jayuaö bufio bädaomi. Obi, Yai Bada tänö wale fumaö lä dodijio wei ja, dodijidawä bämacö shilo bälödiobä.

⁸ Eja, Efesoteli bä lija ya yanöcöa lä cule. Showadi nii bä jaba lalou däjä bä lä iyaö wei ya tä nö dabou balöo.

⁹ Eja walalawä ya etä a wäyädibä, Yai Bada tänö tä tabou waiquia lä cule. Bluca täbänö wale a jiliaö bufi doblaa lä culajei. Täbä a lä lämou wei täbä çai bluca mö feduwä.

¹⁰ Cafä wamacö lijamö Timoteo a waloo ja, dodijidawä a çai da bälöicöje. Yai Bada lija camiyä ya ojodamou lä culenaja, a ojodamou cuwä mö malä fedui.

¹¹ Ai täbä lija wama a nö waiblamaö mlai. Wama a fa bayeliblanö, camiyä lija a waloo çobä, a bufi yanöcöwä çai shimöa

12 Acerca do irmão Apolo, muito lhe tenho recomendado que fosse ter convosco em companhia dos irmãos, mas de modo algum era a vontade dele ir agora; irá, porém, quando se lhe deparar boa oportunidade.

As exortações finais

13 Sede vigilantes, permaneçei firmes na fé, portai-vos varonilmente, fortalecei-vos.

14 Todos os vossos atos sejam feitos com amor.

Estéfnas, Fortunato e Acaico

15 E agora, irmãos, eu vos peço o seguinte (sabeis que a casa de Estéfnas são as primícias da Acaia e que se consagraram ao serviço dos santos):

16 que também vos sujeiteis a esses tais, como também a todo aquele que é cooperador e obreiro.

17 Alegro-me com a vinda de Estéfnas, e de Fortunato, e de Acaico; porque estes supriram o que da vossa parte faltava.

18 Porque trouxeram refrigerio ao meu espírito e ao vosso. Reconhecei, pois, a homens como estes.

da çoluje. Timoteonö Jesucristo ai ebä çai lä fuu wei, ya bä nö bluca dabou lä cule.

12Öjö ma cui, camiyä ai bamacö mashi Abolo a lä cui, fei däjä wamacö fe nia waloomi. Cafä wamacö lija Jesucristo ai ebä çai fubä ya wä fadaama ma cui, a fuu mojio fa waiquionö a funomi. Obi a fubä etä cuo ço däjä, a fuu cuquei.

13Bä nö da daicu. Jesucristo a nofi mölabou da shalilioje. Wamacö bufi quili mlai, bä bufi da lofotoicu. Bä bufi nö da walojoicu.

14Wama tä bluca lä taö wei, wamacö bufi nofiolanö wama tä tabä.

Jödödö tä a

15Bei, iba wamacö. Edefana wama a daö, cama ebä çai. Acaya jamö Jesucristo a nofi mölabou showao mlaoje däjä, öjö bänö tä a jaba däa balölemaje. Yai Bada ebä bayeliblebeje, täbä noshi shilo öjödao dodijio talei.

16Einaja täbä dodijaö lä cuaaö wei, wama täbä a yai fuabä. Öjö bä lä bayelibleaö wejei bä ma cui, wama bä a çai bluca fuaö mö feduobä.

17Eja Edefana a waloquema, Fodunado a çai, Acaico a çai. Öjö bä waloquema yalo ya bufi doblalou. Cafä wamacönö wamale nö bayelibleaö lä cuobö weinaja wale bayelibleaö cuaaöje yalo, ya bufi doblalou.

18Wale bufi lofotodamaö çolayomaje, cafä wamacö bufi lofotodamaö lä culayojolono wejeinaja showawä. Einaja täbä dodijaö lä cuaaö wei, wama täbä a yai jiliaö dodijiojä.

Saudações e a bênção

19 As igrejas da Ásia vos saúdam. No SENHOR, muito vos saúdam Áqüila e Priscila e, bem assim, a igreja que está na casa deles.

20 Todos os irmãos vos saúdam. Saudai-vos uns aos outros com ósculo santo.

21 A saudação, escrevo-a eu, Paulo, de próprio punho.

22 Se alguém não ama o SENHOR, seja anátema. Maranata!

23 A graça do SENHOR Jesus seja convosco.

24 O meu amor seja com todos vós, em Cristo Jesus.

19Asia jamö Jesucristo ebä lä yododoblai bä lä cui, cafä wamacö lija bä ɸafa wäamou bufi doblao. Aquila a ma cui, bä suwäbö Blisila e ma cui, cama e yafi jamö Jesucristo ebä lä yododaö wei bä çai bluca ma cui, öjö bä ɸafa çai wäamou bufi doblao. Bada tä lija wamacö cua yalo, bä ɸafa wäamou bufi doblaa fe balojoa lä cule.

20Jesucristo ebä bluca ma cui, cafä wamacö lija bä ɸafa wäamou bufi doblaa lä cule. Jesucristo wama ecö mö fedudayou ja, bä yai da nofimayo.

21Camiyä Pablonö bamacö bluca nofimaö yalo, ei bei ya imicö cadidiwänö ya si onibläö lä cule.

22Bada a bufibou lä mlajei bä lä cui, Yai Bada lija bä waimobä. ¿Öjö tawä? Inaja lä tä cuobä. ¡Bada tä Jesucristo a itou lobaaö çoimabä!

23Bei. Bada tä Jesucristonö, showadi wamacö bayeliblabä. Wamacö nofi shïlo ojadabobä.

24Jesucristo wama ecö yalo, bamacö bluca nofimaö.

Segunda epístola de Paulo aos Coríntios

2 Coríntios

2 Coríntios 1

Prefácio e saudação

¹ Paulo, apóstolo de Cristo Jesus pela vontade de Deus, e o irmão Timóteo, à igreja de Deus que está em Corinto e a todos os santos em toda a Acaia,

² graça a vós outros e paz, da parte de Deus, nosso Pai, e do SENHOR Jesus Cristo.

Ação de graças de Paulo pelo conforto divino

³ Bendito seja o Deus e Pai de nosso SENHOR Jesus Cristo, o Pai de misericórdias e Deus de toda consolação!

⁴ É ele que nos conforta em toda a nossa tribulação, para podermos consolar os que estiverem em qualquer angústia, com a consolação com que nós mesmos somos contemplados por Deus.

⁵ Porque, assim como os sofrimentos de Cristo se manifestam em grande medida a

2 Coríntios 1

Pablo a wafa lä wäyämou wei tä a

¹Jesucristonö wale lä shimöleno wei, ei Pablo cä ya, Yai Bada tänö wale çai shimaö fa bufinö. Camiyä bamacö mashi Timoteo sho, yafäcö cua lä cule. Colido jamö Jesucristo wama ecö lä yododaö wei wamacö lija ya tä a oni shimaö, Yai Bada wama ecö lä cui lija. Acaya jamö Yai Bada ebä jödödöwä lä bälöblai bä lija çai.

²Bei. Fayä Yai Bada lija wamacö shïlo bayeliblamobä, Bada tä Jesucristo lija çai. Wamacö nofi ojodaboböbä. Wamacö bufi çai yanöcömaboböbä.

Yai Bada lija Pablo a bufi lä doblaono wei tä a

³Bada tä Jesucristo bä Fjö e nofi shïlo yai doablamobä, Jesús lija a lä bufiblamou wei a Bada lä cui. Inaja lä tä cuobä. Öjö bama a nofi lä Fjömalenö, showadi bämalecö nofi shïlo ojodabou. Showadi bämalecö bufi shïlo lofotodamaö.

⁴¿Öjö tawä? Bamacö nö lä bleaaö wei tä bluca ma cui ja, bämalecö bufi lofotodamaö. Cama lija bamacö lä bayeliblamou weinaja, inaja showawä ai bama bä bufi taamaö mö feduobä. Bä bufi nö bleaaö lä bädao wei tä ma cui ja, camiyä bämalecö bufi lä lofotodamaö weinaja, inaja showawä ai bama bä bufi çai lofotodamaö cuo mö feduobä.

⁵¿Öjö tawä? Cristo a nö bleaaö lä cuaano weinaja, bamacö nö bleaaö cuo mö feduo. Inaja showawä, öjö lija bamacö yädäa

nosso favor, assim também a nossa consolação transborda por meio de Cristo.

⁶ Mas, se somos atribulados, é para o vosso conforto e salvação; se somos confortados, é também para o vosso conforto, o qual se torna eficaz, suportando vós com paciência os mesmos sofrimentos que nós também padecemos.

⁷ A nossa esperança a respeito de vós está firme, sabendo que, como sois participantes dos sofrimentos, assim o sereis da consolação.

⁸ Porque não queremos, irmãos, que ignoreis a natureza da tribulação que nos sobreveio na Ásia, porquanto foi acima das nossas forças, a ponto de desesperarmos até da própria vida.

⁹ Contudo, já em nós mesmos, tivemos a sentença de morte, para que não confiemos em nós, e sim no Deus que ressuscita os mortos;

yalo, cama a bufi bayeliblamou lä cuono weinaja, showadi bamacö bufi nia bluca bayeliblamou cuo mö feduo.

⁶ Camiyä yamacö nö bleaaö ja, cafä wamacö bufi bayeliblamobä yamacö nö li bleaaö. Camiyä yamacö bufi lä bayeliblamou wei tänö, cafä wamacö bufi bayeliblamou mö feduobä. ¿Öjö tawä? Camiyä yamacö nö lä bleaaö weinaja wamacö nö bleaaö mö feduo ja, wamacö nö walojaö fe yadiobä.

⁷ Cafä wamacö lija yamacö bufi wedinajamobä tä cuami. “Bä nö nia walojaö fe yadio”, bamacö nofi tabou waiquiwä. Ei yama tä malä dale. Camiyä yamacö nö bleaaö däjä, yamacö bufi lä bayeliblamou weinaja, inaja showawä cafä wamacö nö çai bleaaö däjä, wamacö bufi nia çai bayeliblamou cuo mö feduo.

⁸ ¿Öjö tawä, iba wamacö? Asia jamö wamalecö nö lä bleaamano wejei tä ja, bamacö mojudumabou bufiomi. Shädayai. Yamacö bufi nö beblalou dodijioma. “Yamacö demi cudio fe yadio weicätä”, yamacö bufi çai cunomi dodijiwä.

⁹ Ma. “Fei däjä wamalecö nia shılo yai shäö shalilioje”, yamacö bufi cuma. ¿Öjö tawä? Yamacö bufi nö lä beblalono wei, öjö Yai Bada bei tä mayo cuoma, camiyä yamacö nia lä fucäamou wei tä ja yamacö möläö dicoo mlaobä. Cama Yai Bada lija yamacö shılo yai möläö showao fe yadiobä wamalecö inaja taamama, täbä demi lä jocädamaö wei a lä cui lija.

¹⁰ o qual nos livrou e livrará de tão grande morte; em quem temos esperado que ainda continuará a livrar-nos,

¹¹ ajudando-nos também vós, com as vossas orações a nosso favor, para que, por muitos, sejam dadas graças a nosso respeito, pelo benefício que nos foi concedido por meio de muitos.

A sinceridade de Paulo

¹² Porque a nossa glória é esta: o testemunho da nossa consciência, de que, com santidade e sinceridade de Deus, não com sabedoria humana, mas, na graça divina, temos vivido no mundo e mais especialmente para convosco.

¹³ Porque nenhuma outra coisa vos escrevemos, além das que ledes e bem compreendeis; e espero que o compreendereis de todo,

¹⁴ como também já em parte nos compreendestes, que somos a vossa glória, como igualmente sois a nossa no Dia de Jesus, nosso SENHOR.

¹⁰ Yamalecö shäbeje tä cuo ma waiquiono wei ma cui, yamalecö bayeliblaö fe yadilayoma. Inaja showawä yamalecö nia bayeliblaö cuo ço. Öjö yama a nofi yai mölabou waiquiwä, yamalecö bayeliblaö çobä.

¹¹ Cafä wamacö ma cuinö, Yai Bada lija wamalecö çai da bayelima, bluca bänö yamalecö nö bayeli fa nacajenö yamacö bayeliblamobä. Yamacö lä bayeliblamou wei tä ja, Yai Bada lija bluca bä bufi afa çai doblalou wäyämou mö feduobä. Inaja lä yai.

Pablo a fuu majöono lä mlai tä a

¹² Yanowamö yama bä yabäcaimi yalo, yamacö afa dodijaö tamou. Dodijidawä yamacö cua yalo bei yamacö bufi jamö ai tä läami. Bluca täbä lija yamacö dodijaö ma waiquii, cafä wamacö lija yamacö yai shilo dodijaö. Camiyä yamacö bufi lä dao wei tänö mlai. Yai Bada tänö wamalecö nofi ojobou yalo, jolemou mlai ja cama yama ecö yai bejedimou.

¹³⁻¹⁴ Cafä wamacö lija yama tä a oni lä shimaö wei tä a ja, wamacö bufi mlaabä tä cuami. Tä a doamou si ijejewä, wamacö bufi jaducäblobä. ¿Öjö tawä? Ijede wama tä a jilia walalaa lä taleno weinaja, bluca wama tä a jiliaö walalao cuobä, öjö lä. Wamacö bufi nia yai lä jaducäblou wei tä ja, yamacö mölaö showaa lä cule. Yamacö bufi lä cuaale, wamalecö wiisibö daö lä waiquilenaja, wamalecö yai daö shaliliobä. Bada tä Jesús a fuu ço däjä, camiyä yamacö nowa ja wamacö bufi yai doblalobä. Cafä wamacö nowa ja yamacö

Paulo explica a sua demora em ir a Corinto

15 Com esta confiança, resolvi ir, primeiro, encontrar-me convosco, para que tivésseis um segundo benefício;

16 e, por vosso intermédio, passar à Macedônia, e da Macedônia voltar a encontrar-me convosco, e ser encaminhado por vós para a Judéia.

17 Ora, determinando isto, terei, porventura, agido com leviandade? Ou, ao deliberar, acaso delibero segundo a carne, de sorte que haja em mim, simultaneamente, o sim e o não?

18 Antes, como Deus é fiel, a nossa palavra para convosco não é sim e não.

19 Porque o Filho de Deus, Cristo Jesus, que foi, por nosso intermédio, anunciado entre vós, isto é, por mim, e Silvano, e Timóteo, não foi sim e não; mas sempre nele houve o sim.

20 Porque quantas são as promessas de Deus, tantas têm nele o sim; porquanto

bufi nia doblalou mö lä feduo weinaja showawä.

15“Inaja yamalecö nofi tabou waiquia lä culajei”, ya bufi cuma yalo, bamacö fe mili waloo bolacaoma. ¿Öjö tawä? Moli bädawä mlai, bamacö bufi doblalamaö bolacao showadaobä.

16Masedoniateli bä lijamö ya fuu däjä, bamacö fe nia waloo jayuama. Ya fuu çoimaö däjä, bamacö fe nia waloo jayuaö çojoloma, Judea jamö ya fuu çoälöö däjä wamale bayeliblabä. Inaja ya cuaaö bufi doblaoma ma cui.

17Fei däjä ¿wedinaja wamale nofi tabou dodijia cule? Inaja ya nia jõwa lä cuaano wei, ¿ya bufi shalilou mlai ja ya cuu bädaoma daanö? Yanowamö showadi täbä bufi lä majöablalou weinaja, ¿inaja camiyä ya bufi çai cuaabä ya daanö? Ma, inaja ya bufi cubä yami. “Ma”, ya bufi cuu waiquiwä ja, “Awei”, ya nia jole cuu bädaomi.

18Yai Bada a wä lä cadidou weinaja ya wä cadidou cuwä mö feduwä. Cafä wamacö lija, “Ma”, ya bufi cuu waiquilanö, “Awei”, ya jole cuimi.

19Yai Bada bei Ijilubö Jesucristo e lä cui a bufi majöablalono malä mlai. Sibano, Timoteo sho yamacö lä cuinö, cafä wamacö lija Jesucristo yama a wäfa lä wäyäle a lä cui a bufi yai shalilioma. “Awei”, a bufi cuu waiquilanö, “Ma”, a jole cunomi.

20Ma. Yai Bada tänö tä äfa bluca wäyäö lä balöono wei tä ä bejedi cublobä, “Awei,

também por ele é o amém para glória de Deus, por nosso intermédio.

²¹ Mas aquele que nos confirma convosco em Cristo e nos ungiu é Deus,

²² que também nos selou e nos deu o penhor do Espírito em nosso coração.

²³ Eu, porém, por minha vida, tomo a Deus por testemunha de que, para vos poupar, não tornei ainda a Corinto;

²⁴ não que tenhamos domínio sobre a vossa fé, mas porque somos cooperadores de vossa alegria; porquanto, pela fé, já estais firmados.

2 Coríntios 2

¹ Isto deliberei por mim mesmo: não voltar a encontrar-me convosco em tristeza.

inaja lä tä cuobä”, a shïlo Jesucristo cuu. Öjö cudeenö, Yai Bada lija bamacö nö bayeli nacao däjä, öjö bama a wafa shïlo wädaö. “Jesucristo a wänö ya wä faö lä cule. Inaja lä tä cuobä”, bamacö shïlo malä cudou wei, Yai Bada a wafa doblao wäyämobä.

²¹ Öjö tawä? Cristo lija Yai Bada tänö wamacö bufi lofotomabou, camiyä yamalecö bufi çai lä lofotomabou weinaja showawä. Öjö lä showawänö, bämalecö yaibou.

²² Cama bama ecö nö öjöböamobä, a Bufi jibämobema. Bei bamacö bufi jamö a lä bälöle tä ja, bamacö jaba dobämoa balölayoma, bämalecö nia lä dobädayou wei tä ja, bamacö mölaö showaobä.

²³ Cafä wamacö lija ei ya wä nö lä wäole, ya wä bejedi. Yai Bada tä malä cule. Ya jolemoa bädalayou ja, ya tä wayu daö. Cafä Colidoteli bamacö fe walou ço da mlaoblei, bamacö bufi nö bleaamaö ço bufi fa mlacunö ya li funomi.

²⁴ Camiyä yamacö lä cuinö bamacö bufi taamaö fe yadiobä yamacömi. Cafä wamacö ma cuinö, Jesucristo wama a nofi mölabou lofote malä waiquile. Bamacö bufi taamaö fe balojoo mlai, wamacö bufi doblalobä bamacö bufi shïlo yai lofotoamaö bufi doblao.

2 Coríntios 2

¹ Öjö cudeenö, bamacö bufi wälidiblamaö ço bufiomi yalo, ya funomi majöwä. Bamacö fe da waloblei däjä bamacö bufi

² Porque, se eu vos entristeço, quem me alegrará, senão aquele que está entristecido por mim mesmo?

³ E isto escrevi para que, quando for, não tenha tristeza da parte daqueles que deveriam alegrar-me, confiando em todos vós de que a minha alegria é também a vossa.

⁴ Porque, no meio de muitos sofrimentos e angústias de coração, vos escrevi, com muitas lágrimas, não para que ficásseis entristecidos, mas para que conhecêsseis o amor que vos consagro em grande medida.

O penitente deve ser readmitido na igreja

⁵ Ora, se alguém causou tristeza, não o fez apenas a mim, mas, para que eu não seja demasiadamente áspero, digo que em parte a todos vós;

⁶ basta-lhe a punição pela maioria.

⁷ De modo que deveis, pelo contrário, perdoar-lhe e confortá-lo, para que não

da taamableinaja bamacö bufi taamaö ço mlaobä, ya bufi cadidiblaliyoma.

²Abenaja ya bufi cuma. Cafä bamacö bufi wälidiblamaö fa cunoja, ¿wedi bä lija ya bufi nö doblalou ço bö wei? Wamale bufi doblalamabä, cafä wamacö waiquiwä malä cui.

³Inaja ya bufi cuma yalo, ya fuu mlai ja, ya tä ą oni shimöa balölema. Wama tä ą oni möö fa balöonö, wamacö bufi doblalolanö, dodijidawä wamale waloamaö nomöjööbä. Bufi wälidiwä wamacö culanö mlai. ¿Öjö tawä? Wamale bufi doblalamabä, wamacö malä cui. Cafä wamacö lija ya möläö showaoma. “Ya bufi doblalolanö ya waloo ja, inaja showawä, cama bä bufi çai nia doblalou cuo mö feduo”, ya bufi cuma.

⁴¿Öjö tawä? Ya bufi nö bleaalanö ya tä ą oniblalema, ya öcölanö. Bamacö bufi wälidiblamabä ya tä ą shimano malä mlai. Bamacö nofimaö fe lä balojole wama tä yai dablabä, ya tä ą yai shimölema.

Pablo a bufi lä asiono wei tä ą

⁵Öjö ma cui, abenaja ya cuu. Wale bufi yai lä wälidiblamaleno wei a lä cuinö, camiyä wale bufi nö bleaamaö ayaonomi. Öjö a lä cuaano wei tänö, cafä wamacö ma cui wamacö bufi çai bluca wajäblou mö feduoma. Öjö ma cui, ei tä ą lä cui ja, inaja ya nia cuu fe balojoomi.

⁶Inaja lä waiquiwä. Ai wamacö bluca mö feduwä lä cuinö wama a wasöa malä waiquileno wei.

⁷Fei däjä, öjö wama etä nowa tabou mlai ja, a bufi shïlo yai yanöcöblamaö da

seja o mesmo consumido por excessiva tristeza.

8 Pelo que vos rogo que confirmeis para com ele o vosso amor.

9 E foi por isso também que vos escrevi, para ter prova de que, em tudo, sois obedientes.

10 A quem perdoais alguma coisa, também eu perdô; porque, de fato, o que tenho perdoado (se alguma coisa tenho perdoado), por causa de vós o fiz na presença de Cristo;

11 para que Satanás não alcance vantagem sobre nós, pois não lhe ignoramos os desígnios.

A inquietude de Paulo não encontrando Tito

12 Ora, quando cheguei a Trôade para pregar o evangelho de Cristo, e uma porta se me abriu no SENHOR,

13 não tive, contudo, tranqüilidade no meu espírito, porque não encontrei o meu irmão Tito; por isso, despedindo-me deles, parti para a Macedônia.

A vitória de Cristo no ministério apostólico

14 Graças, porém, a Deus, que, em Cristo, sempre nos conduz em triunfo e, por meio de nós, manifesta em todo lugar a fragrância do seu conhecimento.

çoje. A bufi wãlidiblou fa jödödölonö a docua dicolu.

8 ¿Öjö tawä? Wawadowä a nofimaö da çoje, öjö lä.

9 Bamacö nia bejedimou fa mönö, ya tä a oni shimöa balölema, ya wã nia çai fuamamou fa mönö.

10 ¿Öjö tawä? A doblono lä mlai a lä cui, wama etä nowa taboimi waiquiwä ja, inaja showawä, camiyä ma cuinö ya nofi çai tabou mö feduo. Inaja Cristonö bämalecö taamaö bufi doblao malä cui. Tä nowa wãlidiwä cua bädaa ja, ya tä nowa mladamaö waiquilyoma, dodijidawä wamacö cuobä.

11 Sadanasinö bämalecö bufi taamaö dicoo mlaobä. Bämalecö bufi wãlidiblamaö bufi lä doblao wei, bäma etä malä dale.

Doasi jamö Pablo a bufi yanöcodono lä mlai tä a

12 Doasiteli bä lijamö, Cristo dodijidawä ya etä a wäyäö mö lä funo wei däjä, ya tä a wäyabä Bada tänö dodijidawä tä tabou ma waiquiono wei ma cui,

13 asimi Tito a walodalou fa mlacunö, ya bufi yanöcöblonomi. Öjö cudeenö, öjö ya bä fa dacöfälönö, äyämö Masedonia jamö ya cadidou showaoma.

14 Öjö ma cui, Yai Bada lija, i bejedi lä ya bufi doblalou! Yamacö nö wãlojoablalobä Cristonö showadi yamacö lä lulubou wei, öjö Yai Bada tä mayo waiquiwä. Jödödöwä täbä lä cublai täbä lijamö Jesucristo yama etä a wäyäö cuaabä, yamalecö bayelibou. Cristo yama a

15 Porque nós somos para com Deus o bom perfume de Cristo, tanto nos que são salvos como nos que se perdem.

16 Para com estes, cheiro de morte para morte; para com aqueles, aroma de vida para vida. Quem, porém, é suficiente para estas coisas?

17 Porque nós não estamos, como tantos outros, mercadejando a palavra de Deus; antes, em Cristo é que falamos na presença de Deus, com sinceridade e da parte do próprio Deus.

2 Coríntios 3

A excelência do ministério da nova aliança

1 Começamos, porventura, outra vez a recomendar-nos a nós mesmos? Ou temos necessidade, como alguns, de cartas de recomendação para vós outros ou de vós?

dablamaö lä cuaaö wei, jai nö clëdeli yama täbä nö uçucamaö cuaaö.

15Yai Bada tä ma cuinö, öjö täbä nö çai clëdeli uçucadayou. Cristo yama a dablamaö ja, a bufi doblalou. ¿Öjö tawä? Yama tä ą wäyäö lä cuaaö wei däjä, jai yama tä ą uçucamaö yamacö cuaaö, bä nia lä fucämou wei bä lija. Bä nia nomaö shi lä wäljio wei bä lija çai.

16Bä nia nomaö shi lä wäljio wei bä lija tä ą nö uçucamou wäli. Tä ą bejedi bufiimije yalo, bä malä nomaö wei. Bä nia lä ąlimio wei bä lä cui bä lija tä ą nö shïlo uçucamou clëdeli ayawä. Tä ą bejedi bufiije yalo bä malä ąlimiblou wei. ¿Öjö tawä? ;Tä ą yai wayu! Tä ą fulimou buobä, tä ami.

17Ai bä bluca jole ojodamou lä cuaaö weinaja, yamacö cuaaö bädao malä mlai. Öjö bä lä cui bä nia li fa dobämonö tä ą li wäblalaö bädaoje. Ma, camiyä yamacö yai bejedimou. Yai Bada lija yamacö shimamolayoma, Jesucristo lija yamacö yädalanö yama etä ą wäyäö cuaabä. Öjönö yamalecö bejedi dablaö.

2 Coríntios 3

Yai Bada dude etä ą lä wäyämou wei tä ą

1“Cama bä nofi doablamou çoa lä cule”, çbei wamalecö nofi tabou tawä? Inaja dicoo mlai. Ai bä lä cuaaö weinaja yamacö cuaaö malä mlai. Bä ąfa wäyämamobä sibä oni dodobou cuaaöje, dodijidawä bä ą jïliabeje. Ma, çafä wamacö lijamö yama sibä oni çai fubä yamacömi. Ai täbä lijamö

² Vós sois a nossa carta, escrita em nosso coração, conhecida e lida por todos os homens,

³ estando já manifestos como carta de Cristo, produzida pelo nosso ministério, escrita não com tinta, mas pelo Espírito do Deus vivente, não em tábuas de pedra, mas em tábuas de carne, isto é, nos corações.

⁴ E é por intermédio de Cristo que temos tal confiança em Deus;

⁵ não que, por nós mesmos, sejamos capazes de pensar alguma coisa, como se partisse de nós; pelo contrário, a nossa suficiência vem de Deus,

⁶ o qual nos habilitou para sermos ministros de uma nova aliança, não da letra, mas do espírito; porque a letra mata, mas o espírito vivifica.

ma cui, cafä wamacönö wamalecö äfa wäyäbä, yama sibä oni çai nia fuimi.

²Yamacö äfa wäyämamobä si oni lä culenaja, inaja wamacö cafä cuwä waiquiwä. Oni täbä ä doamou lä culenaja, bluca bä lä cule bä lija wamacö bufi shomi dablamos wawädowä.

³Oni yama si mömaö mlai ja, cafä bämacö yai jimaö talei. ¿Öjö tawä? Jai Cristonö si oniblalema wamacö cuwä, yamacö lä ojodamos wei tä dodijidawä dablamos wawädoobä. Madofi anö sibä lä onibläö wejei däjä täbä oni dablamos lä culenaja mlai, Yai Bada tä bälimi cua shi lä wälile tä Bufinö, wamacö li dodijidawä dablamos. ¿Öjö tawä? Maa macö ja tä ä oni jaba dablamos lä cuono weinaja mlai, bei wamacö bufi jamö Yai Bada tä mayo yai dablamos.

⁴Cristo lija wamacö lä bayeliblamos wei yama tä möö cudeenö, “¡Bejedi lä Yai Badanö yamalecö shimölema, öjamö lä!” yamacö bufi cuu talei.

⁵Camiyä yamacö lä dodijiablalou wei tänö mlai. Inaja yamacö nö cubimi waiquiwä. Yai Bada tänö yamalecö bayelibou yalo tä li dodijidawä.

⁶Yai Bada yama etä ä dude wäyäbä yamalecö nö wälöjomabou. ¿Öjö tawä? Moisesi yama tä ä oni nabä shimaimi. Yai Bada tä Bufe nofi mölabobeje yama tä ä dude wäyäö lä cule. Moisesi tä ä oninö täbä nomaö malä cui. Öjö ma cui, Yai Bada tä Bufinö täbä bälimiblou.

⁷ E, se o ministério da morte, gravado com letras em pedras, se revestiu de glória, a ponto de os filhos de Israel não poderem fitar a face de Moisés, por causa da glória do seu rosto, ainda que desvanecente,

⁸ como não será de maior glória o ministério do Espírito!

⁹ Porque, se o ministério da condenação foi glória, em muito maior proporção será glorioso o ministério da justiça.

¹⁰ Porquanto, na verdade, o que, outrora, foi glorificado, neste respeito, já não resplandece, diante da atual sobreexcelente glória.

¹¹ Porque, se o que se desvanecia teve sua glória, muito mais glória tem o que é permanente.

Onde há o Espírito do Senhor, aí há liberdade

¹² Tendo, pois, tal esperança, servimo-nos de muita ousadia no falar.

¹³ E não somos como Moisés, que punha véu sobre a face, para que os filhos de Israel não atentassem na terminação do que se desvanecia.

⁷ ¿Öjö tawä? Moisesi etä ą lä cui, maa macö ja tä ą bluca oniblamolayoma. ¿Öjö tawä? Yai Bada tänö tä ą çai fa wawälönö, tä shji wacalablou däjä, Moisesi a ma cui wäyäcu çai mömou wacalamiblaliyoma. Inaja wäyäcu shji cuo shji walıobä etä cuono ma mlai ma cui, etä shji fa dalalöjenö Isaeli ebänö wäyäcu möö quilimaje. ¿Öjö tawä? Tübä nia lä nomaö wei tä ą ma cui ja, tä shji damoa waiquilaliyoma ja lä,

⁸ fei däjä Yai Bada tä Bufinö tübä nia yai lä bayeliblamou wei tä ą ja, bei tä shji dablamous blaucublou yailayou. ¿Ya wä jolemou daanö?

⁹ Tübä waimamobä tä ą jamö, tä shji damoa waiquilaliyoma ja lä, Yai Bada lija tübä nia yai bejedi lä dablamous wei tä ą jamö, tä shji nia shılo yai dablamous fe baloo malä cui.

¹⁰ ¿Öjö tawä? Bejedi lä. Jesucristo tä ą cua lä nomöjole tä ą dodijidawä fe baloo yalo, tä ą jaba cuo lä balöono wei tä ą jilimamou doemi majöwä.

¹¹ Tä ą cudiobä lä mlai tä ąnö, tä shji çai waloo waiquiquema ja lä, tä ą nia yai lä cudio wei tä ą nia shılo yai dodijidawä dablamous malä cui.

¹² Öjö tä ą ja yamacö möläö yalo, wawädowä yamacö ą faö.

¹³ Moisesi buficö jöyao lä cuono weinaja yama tä ą jöyabou cuomi. Wäyäcu shji lä wacalamiono wei däjä, shji lä mlaafälöo wei tä dablao mlaobeje buficö jöyao.

14 Mas os sentidos deles se embotaram. Pois até ao dia de hoje, quando fazem a leitura da antiga aliança, o mesmo véu permanece, não lhes sendo revelado que, em Cristo, é removido.

15 Mas até hoje, quando é lido Moisés, o véu está posto sobre o coração deles.

16 Quando, porém, algum deles se converte ao SENHOR, o véu lhe é retirado.

17 Ora, o SENHOR é o Espírito; e, onde está o Espírito do SENHOR, aí há liberdade.

18 E todos nós, com o rosto desvendado, contemplando, como por espelho, a glória do SENHOR, somos transformados, de glória em glória, na sua própria imagem, como pelo SENHOR, o Espírito.

2 Coríntios 4

Paulo cumpre o seu ministério com fidelidade

1 Pelo que, tendo este ministério, segundo a misericórdia que nos foi feita, não desfalecemos;

2 pelo contrário, rejeitamos as coisas que, por vergonhosas, se ocultam, não andando com astúcia, nem adulterando a palavra de Deus; antes, nos recomendamos à

14 Ǫjō ma cui, ǫjō bā lä cui bā bufi jifua dicolayoma. Fei dājā ma cui, Yai Bada tänō tā ǻ jaba lä wäqueno wei tā ǻ jiliaǫje dājā, etä läblawä malä showai, bā bufi jaducäblou mlaobä. Moisesi buficö jǫyao dājā, a dablaö lä mlaono wejeinaja bā cuwä malä showai. Ǫjō etä lä läblai, Cristo a bufiblamou dājā etä shīlo joyamou.

15 Awei, fei dājā ma cui, Moisesi etä ǻ doamobä jamö bā bufi jaducäblou mlaobä tā läa showaa.

16 Ǫjō ma cui Bada tā lija bā mö yaidou ja, tā lä läle etä nia joyamou.

17 ǻǪjō tawä? Ǫjō Bada ya tā ǻfa lä wayoale, ǫjō Yai Bada tā Bufi waiquiwä. Moisesi etä ǻ nö quiliaö ma cui, Yai Bada bāma a Bufi tabou lä waiquile dājā bāmacö quilijobä tā cuami.

18 ǻǪjō tawä? Bāmacö quilii mlai ja, Bada tā lä doblale jamö bāmacö mö yaidalou ja, cama a lä culenaja bāmacö yanöcö nia cublou mö feduo. Bada tā Bufinö, inaja lä showadi bāmolecö taamaö malä cui, Cristo a lä culenaja bāmacö cublou mö feduobä.

2 Coríntios 4

Tä nowa lä bluca wei bāma tā lä didibole tā ǻ

1 Yai Bada tänō yamalecö nofi ojobolanö, Jesucristo yama a wāno wäyāö cuaabä wamalecö shimölema. Ǫjō cudeenö, yamacö bufi ujudublou buomi.

2 Wālidiwä yama tā waia waiquilema yalo, yamacö quilibä tā çai cuami. ǻǪjō tawä? Yamacö jolemoimi, ǫjō yama tā waia malä waiquileno wei. Yai Bada yama tā ǻ çai

consciência de todo homem, na presença de Deus, pela manifestação da verdade.

³ Mas, se o nosso evangelho ainda está encoberto, é para os que se perdem que está encoberto,

⁴ nos quais o deus deste século cegou o entendimento dos incrédulos, para que lhes não resplandeça a luz do evangelho da glória de Cristo, o qual é a imagem de Deus.

⁵ Porque não nos pregamos a nós mesmos, mas a Cristo Jesus como SENHOR e a nós mesmos como vossos servos, por amor de Jesus.

⁶ Porque Deus, que disse: Das trevas resplandecerá a luz, ele mesmo resplandeceu em nosso coração, para iluminação do conhecimento da glória de Deus, na face de Cristo.

O poder de Paulo vem só de Deus

⁷ Temos, porém, este tesouro em vasos de barro, para que a excelência do poder seja de Deus e não de nós.

shominajaablalaimi. Ma. Yama bä mölamaö mlai ja, bejedi dodijiwä, wawädowä yama tä ʔ wawämaö shalilou. Yai Bada tänö yamalecö bejedimou daö.

³Yama tä ʔ dodijidawä lä wäyäle tä ʔ lä cui, tä ʔ nofi mojudoubou fe yadioje ja, bä nomaö shi wäljibä bä li waiquiwä yalo tä ʔ nofi li mojudoubuje.

⁴Bitä jamö Sadanasi a bada lä bufiblamou wei a lä cuinö, öjönö bä bufi mojudumabou. Dodijidawä tä ʔnö bä bufi wacacablou mlaobä cama etä ʔ li lämaö. Tä ʔ bejedi bufii lä mlajei, showadi inaja bä li taamaö, Cristo a nö doblao öjöböaö mlaobeje. ¿Öjö tawä? Yai Bada a cuwä lä dodijiinaja, Cristo a cua mö fedua.

⁵¿Öjö tawä? Camiyä yamacö ʔfa wäyämamou malä mlai. Camiyä yamacö mlai, Jesucristo a nofi shilo yai badobobeje, öjö yama etä ʔ yai wäyäö. Jesús wama ecö mö feduwä yalo, öjö etä ʔ ja bamacö bayeliblabä yamacö.

⁶Tä mö didiobä jamö, cama a wänö tä jaba lä wacacadamaleno wei a lä cuinö, öjö a showawänö, yamalecö bufi malä wacacamabole. Cristonö Yai Bada tä doblao lä damalaleno weinaja, inaja showawä yama tä dablamaö cuo mö feduobä. ¿Öjö tawä? Tä mö ma dödoono wei ma cui, abenaja a jaba cuu malä balöono wei. Bei. Tä da wacacablalu. Einaja a cuma.

⁷¿Öjö tawä? Yama tä ʔ lä tablete tä ʔ nowa yai bluca ma cui, mashita yamacö ma cuinö yama tä ʔ didibou. Cama tä nia

⁸ Em tudo somos atribulados, porém não angustiados; perplexos, porém não desanimados;

⁹ perseguidos, porém não desamparados; abatidos, porém não destruídos;

¹⁰ levando sempre no corpo o morrer de Jesus, para que também a sua vida se manifeste em nosso corpo.

¹¹ Porque nós, que vivemos, somos sempre entregues à morte por causa de Jesus, para que também a vida de Jesus se manifeste em nossa carne mortal.

¹² De modo que, em nós, opera a morte, mas, em vós, a vida.

¹³ Tendo, porém, o mesmo espírito da fé, como está escrito: Eu cri; por isso, é que falei. Também nós cremos; por isso, também falamos,

¹⁴ sabendo que aquele que ressuscitou o SENHOR Jesus também nos ressuscitará com Jesus e nos apresentará convosco.

lofote fa dablamonö, inaja tä li taö. Camiyä jai jaboca yamacö lä cule yamacö lä cui, yamacö lofote malä mlai.

⁸¿Öjö tawä? Bluca yamalecö ma yabäcaö wejei ma cui, yamalecö jaamabou nö doblobimije. Yamacö bufi ma wedinajamou wei ma cui, yamacö bufi nö bleaaimi.

⁹Yamalecö nö bleaamaö ma cujei, yamacö yami nö beblaloimi. Yamalecö blabou ma dao wejei ma cui, yamacö ubladou ço.

¹⁰Jesús a shäö bufi lä doblaono wejeinaja, inaja showawä, showadi yamalecö shäö bufi çai doblaöje. Yamacö jaamou lä mlai tänö, camiyä yamacö lija Jesús a bälimi lä cule tä dablamobä.

¹¹¿Öjö tawä? Yamacö demöo showao däjä, yamacö shämobä showadi tä läa, Jesús a nowa ja. Camiyä yanowamö yamacö lä ujudi wei yamacönö, Jesús yama a bälimi lä table tä dablamobä.

¹²Yama tä a wäyäö tä nowa ja, yamacö shämobä tä cua ma cule, çafä wamacö bälimi cuo mö feduobä yama tä a wäyäö fe yadiblou.

¹³Yai Bada etä a oni jamö, abenaja ai anö tä a oni tablalema. Ya tä a bejedi bufii yalo, ya wä cuoma. Einaja a cuma. Öjönö tä a bejedi bufii lä cuono weinaja, yama tä a bejedi bufii çai cuwä mö feduwä. Yama tä a bejedi bufii yalo, camiyä yamacö ma cui, yamacö a çai faö.

¹⁴¿Öjö tawä? Abenaja yamacö bufi cuolanö yamacö a faö. Bada tä Jesús a demi jocädamaö lä çocono wei a lä cuinö,

¹⁵ Porque todas as coisas existem por amor de vós, para que a graça, multiplicando-se, torne abundantes as ações de graças por meio de muitos, para glória de Deus.

O desígnio e efeito das aflições

¹⁶ Por isso, não desanimamos; pelo contrário, mesmo que o nosso homem exterior se corrompa, contudo, o nosso homem interior se renova de dia em dia.

¹⁷ Porque a nossa leve e momentânea tribulação produz para nós eterno peso de glória, acima de toda comparação,

¹⁸ não atentando nós nas coisas que se vêem, mas nas que se não vêem; porque as que se vêem são temporais, e as que se não vêem são eternas.

2 Coríntios 5

Ausentes do corpo e presentes com o Senhor

¹ Sabemos que, se a nossa casa terrestre deste tabernáculo se desfizer, temos da

Jesús lija yamacö yädäa yalo, öjönö yamalecö demi nia çai jocädamaö ço. Cafä wamacö sho, Yai Bada tänö bämalecö nia bluca ublamabou.

¹⁵ Cafä wamacö dodijidawä cuo mö feduobä, öjö lä tä bluca waiquiwä malä cui. Yai Bada tänö täbä nofi lä ojobadou wei tä ja, bä möläö fa blaucublalunö, cama lija bä bufi afa doblalou çai wäyämou blaucublou mö feduobä. Yai Bada tä doblao dablamobä.

Fedu jamö täbä lä culadi täbä yai lä bufiblanö wei tä a

¹⁶ Öjö cudeenö, yamacö bufi ujudubloimi. Bei yamacö sicö ma wälidialaö ma dodijio däjä ma cui, bei yamacö bufi shilo dodijidawä balaö fe yadia lä cuimadi.

¹⁷ Yamacö nö lä bleaö wei tä lä cui, tä cudio shi wäliobä tä malä mlai. Doblao yamacö cuo shi wälidayobä, inaja lä yamacö cuaaö balöa lä cule. ¿Öjö tawä? Yamacö nia lä doblaodayou wei tä jamö yamacö bufi daeo däjä, yamacö bufi fejeleo dodijio.

¹⁸ Täbä lä dablamos wei täbä lä cui, täbä nia jole jole cuo balöblao bädao malä cui. Täbä dablamos lä mlai, öjö täbä nia shilo yai cudio. Öjö cudeenö, täbä lä dablamos wei täbä ja yamacö bufi daeomi. Täbä dablamos lä mlai yama täbä shilo yai bufibläö.

2 Coríntios 5

¹ Yanowamö bei bamacö lä cui, jai bei bamacö yafibö cuwä, bamacö bufi lä didile. ¿Öjö tawä? Bamacö yafibö

parte de Deus um edifício, casa não feita por mãos, eterna, nos céus.

² E, por isso, neste tabernáculo, gememos, aspirando por sermos revestidos da nossa habitação celestial;

³ se, todavia, formos encontrados vestidos e não nus.

⁴ Pois, na verdade, os que estamos neste tabernáculo gememos angustiados, não por querermos ser despedidos, mas revestidos, para que o mortal seja absorvido pela vida.

⁵ Ora, foi o próprio Deus quem nos preparou para isto, outorgando-nos o penhor do Espírito.

⁶ Temos, portanto, sempre bom ânimo, sabendo que, enquanto no corpo, estamos ausentes do SENHOR;

⁷ visto que andamos por fé e não pelo que vemos.

⁸ Entretanto, estamos em plena confiança, preferindo deixar o corpo e habitar com o SENHOR.

w̄alioblou b̄adao ja, ai b̄amacö yafibö cua mö feduadayoa, Yai Bada tänö b̄amalecö yafibö lä taboladi. Öjö lä b̄a yafi lä cui, yanowamö täbänö b̄a lä tablaö wejei mlai, b̄alimi b̄a yafi cuadayoa.

²Eja b̄amacö b̄älöo showao d̄jä, b̄amacö ļamolanö, öjö lä b̄ama b̄a yafi bufibläö.

³B̄amacö didiobä b̄amacö lucäo bufi doblao lä culenaja, öjö lä b̄a yafi jamö b̄amacö çai lucäo bufi doblao, b̄amacö nö sh̄iloco beblalou mlaobä.

⁴Öjö tawä? Ei b̄amacö yafibö jamö b̄amacö cua lä showale d̄jä, b̄amacö nofi f̄lijio ja b̄amacö a nö bleo. Sh̄iloco b̄amacö b̄älöo majöobä mlai, ai b̄amacö yafibö jamö dodijidawä b̄amacö yai lucäo majöodayobä. Tä cudio dao lä mlai, b̄ama tä tabi fa feicöfälönö, b̄alimi b̄amacö yai cuodayobä.

⁵Öjö b̄ama b̄a yafi bufijabä, cama Yai Bada tänö b̄amalecö taamaö. B̄amalecö nia lä dobädayou wei b̄ama tä bufibobä, cama a Bufi li jibämoa balöbema.

⁶Öjö cudeenö yamacö bufi sh̄ilo lofote li cuo fe yadio. Ei yamacö sicö ja yamacö cuo showao d̄jä, Bada tä lä b̄älölädi jamö culanö, yamacö b̄älöa blajawä. Öjö yama tä daö.

⁷Yama tä dablao ma mlai ma cui, tä nia lä cuo wei tä ja yamacö möläo showalanö, yamacö cudia lä cule.

⁸Yamacö bufi lofote. Ei yamacö sicö lä cui, yamacö sicö yai daamamou bufi doblao.

⁹ É por isso que também nos esforçamos, quer presentes, quer ausentes, para lhe sermos agradáveis.

¹⁰ Porque importa que todos nós compareçamos perante o tribunal de Cristo, para que cada um receba segundo o bem ou o mal que tiver feito por meio do corpo.

O zelo apostólico de Paulo

¹¹ E assim, conhecendo o temor do SENHOR, persuadimos os homens e somos cabalmente conhecidos por Deus; e espero que também a vossa consciência nos reconheça.

¹² Não nos recomendamos novamente a vós outros; pelo contrário, damo-vos ensejo de vos gloriardes por nossa causa, para que tenhais o que responder aos que se gloriam na aparência e não no coração.

¹³ Porque, se enlouquecemos, é para Deus; e, se conservamos o juízo, é para vós outros.

Bada tä lä culadi jamö yamacö yai ço bufi doblao.

⁹¿Öjö tawä? Öjö ma cui, Bada lijamö yamacö ma culadi ma cui, äyämö yamacö blajawä bälöa ma showale ma cui, öjö yama tä bufi doblamabobä yama ecö li waiquiwä.

¹⁰Cristonö täbä nia lä jimaö wei jamö, bamacö bluca nia malä icuo wei, bamacö lä cuaano wei tä jimabä. Ei bamacö sicö ja bamacö cuo däjä bama tä lä tano wei tä nowa nia çamaö cadidio. Wajidiwä bama tä lä tano wei tä ma cui, dodijidawä bama tä lä tano wei tä ma cui, tä nowa nia bluca çamaö.

Yai Bada lija täbä lä ajedblamaö wejei tä a

¹¹Bada tä nö quili tamobä a. Öjö yama tä daö cudeenö yamacö a fe blacäjou, ai bä lä cui bä bufi jaducäblou fe yadiobä. Yamacö lä cuaaö wei, Yai Bada tänö yamalecö daö. Cafä wamacö ma cuinö yamalecö çai daö mö feduobä wamacö.

¹²“Dodijidawä yama a wä jilibä, Pablo a wafa wäyämou çö lä cule”, wamale nofi tabou dicoo dijä. Camiyä yamacö lija wamacö bufi yai doblalobä yamacö a. ¿Öjö tawä? Mijamö ai bä a läo däjä wamalecö nofi bäyäbobä yamacö a. Miji bä lä cui, bä bufi nia lä cadidou wei tä ja bä bufi daeo mlai ja, ai täbä lija bä nofi nia lä doablamou wei tä ja, bä bufi shilo yai doblalou talei.

¹³Yamacö a jowa faö mojadi ja, Yai Bada tänö yamalecö bayeliblabä a malä cule. Öjö ma cui, yamacö a faö walalawä

14 Pois o amor de Cristo nos constrange, julgando nós isto: um morreu por todos; logo, todos morreram.

15 E ele morreu por todos, para que os que vivem não vivam mais para si mesmos, mas para aquele que por eles morreu e ressuscitou.

16 Assim que, nós, daqui por diante, a ninguém conhecemos segundo a carne; e, se antes conhecemos Cristo segundo a carne, já agora não o conhecemos deste modo.

17 E, assim, se alguém está em Cristo, é nova criatura; as coisas antigas já passaram; eis que se fizeram novas.

O ministério da reconciliação

18 Ora, tudo provém de Deus, que nos reconciliou consigo mesmo por meio de Cristo e nos deu o ministério da reconciliação,

19 a saber, que Deus estava em Cristo reconciliando consigo o mundo, não

waiquiwä ja, walalawä yamalecö ʔ da j̄lilä, öjö lä.

14Yai Bada tänö yamalecö nofimaö fe balojowä yalo, showadi öjö yama a wä fuabä tä malä cule. Abenaja yamacö bufi yai cuu dodijia lä cule. Yanowamö täbä nia bluca lä nomaö wei jamö Jesucristo a nomaa läa waiquilayoma cudeenö, öjö lija täbä bluca nomaa yädäa waiquilayoma.

15¿Öjö tawä? Täbä bluca bayeliblamobä a nomalayoma, cama bä cuaaö bufi lä doblao wei etä mladobä. Cristonö bä taamaö bufi lä doblao weinaja, bä sh̄lo yai cuaaö majöobä. Bä nomaö shi w̄lijio mlaobä, öjönö bä çai fa nomalönö, bä çai demi jocädou çoma.

16Yanowamö täbänö täbä nofi lä tabou wejeinaja, fei d̄jä ya täbä nofi taboimi majöwä. Sh̄dayai. Cristo a ma cui, a nofi tabou lä balöono wejeinaja camiyä ya ma cuinö ya nofi çai jole tabou mö feduo balöoma. Inaja ya nofi jole tabou ma balöono wei ma cui, fei d̄jä inaja ya bufi cuimi.

17Cristo lijamö bä lä yädäle, bä dude cublou majölayoma cäbä. Bä jaba lä cuaano weinaja fei d̄jä bä cuaimi. Dude tä ʔ jamö bä cublou lä majölayono wei cäbä.

18Inaja Yai Bada tänö täbä taamaö. Cama lija b̄macö ajedeblobä, Cristo a shimölema. Fei d̄jä, ai täbä ajedeblamaö mö feduobä, yamalecö lämabou.

19¿Öjö tawä? Yai Bada tänö yanowamö täbä ajedeblamabä, Cristo a sh̄aa

imputando aos homens as suas transgressões, e nos confiou a palavra da reconciliação.

²⁰ De sorte que somos embaixadores em nome de Cristo, como se Deus exortasse por nosso intermédio. Em nome de Cristo, pois, rogamos que vos reconcilieis com Deus.

²¹ Aquele que não conheceu pecado, ele o fez pecado por nós; para que, nele, fôssemos feitos justiça de Deus.

2 Coríntios 6

¹ E nós, na qualidade de cooperadores com ele, também vos exortamos a que não recebais em vão a graça de Deus

² (porque ele diz: Eu te ouvi no tempo da oportunidade e te socorri no dia da salvação; eis, agora, o tempo sobremodo oportuno, eis, agora, o dia da salvação);

lämalema, täbä doblou lä mlai täbä lija etä nowa tabou mladobä. Öjö yama tä ą wäyää cuaabä, yamalecö lämabou.

²⁰ Cristo yama a wano wäyää yamacö, Yai Bada tä lä nofi wei tä ą jliabeje. Cristo yama a wano talanö, yamacö ą fe blacäjou. Yai Bada lija bä nofiö mö da feduo, öjö lä.

²¹ Cristonö wälidiwä tä dano ma mlai ma cui, camiyä bämacö bayeliblamobä, bäma tä wälidiwä lä tano wei Cristo lija tä yädämaquema. Camiyä bämacö lija, Cristo dodijidawä etä lä cui etä yädäo mö feduobä. Cristo lija bämacö bufi fa cuicunö, Yai Bada lija bämacö dodijidawä dablamou fe yadiobä.

2 Coríntios 6

¹ Yai Bada lija yamacö ojodamou yädäa yalo, cafä wamacö lija yamacö ą fe blacäjou. ¿Öjö tawä? Yai Bada tänö wamacö nofi lä ojodabou wei tä ą jole jole yubo dijejä.

² Yai Bada etä ą oni jamö, abenaja Yai Bada tä malä cuno wei. Bei. Bämacö bayeliblabä tä yai cuo lä shaliliono wei däjä, cafä wamacö lija ya yömöca daoma. Wamacö fucäamobä tä yai lä cublono wei däjä, bämacö bayeliblalema. ¿Öjö tawä? Einaja Yai Bada a cuma. ¡Fei däjä wamacö bayeliblamobä jowa! Fei däjä cafä wamacö nia lä bayeliblamou wei bei tä cua dodijia lä cule. Fei däjä showadawä wamacö fucäamobä.

³ não dando nós nenhum motivo de escândalo em coisa alguma, para que o ministério não seja censurado.

A abnegação de Paulo

⁴ Pelo contrário, em tudo recomendando-nos a nós mesmos como ministros de Deus: na muita paciência, nas aflições, nas privações, nas angústias,

⁵ nos açoites, nas prisões, nos tumultos, nos trabalhos, nas vigílias, nos jejuns,

⁶ na pureza, no saber, na longanimidade, na bondade, no Espírito Santo, no amor não fingido,

⁷ na palavra da verdade, no poder de Deus, pelas armas da justiça, quer ofensivas, quer defensivas;

⁸ por honra e por desonra, por infâmia e por boa fama, como enganadores e sendo verdadeiros;

³Tä ʒ jiliaö mojiö dicoo mlaobeje yamacö bufi shilo moyawäablalou, Yai Bada yama tä ʒ lä wäyäö wei yamacö ʒfa tamou mlaobä.

⁴Yamacö cuaaö lä bädao wei tä ma cui ja, showadi yamacö dodijaö, Yai Bada yama a wʒ lä fuaö wei yamalecö ʒfa jole taö dicoo mlaobeje. Yamalecö nö ma bleaamaö wejei ma cui, yamacö ma yabäcamou wei ma cui, yamalecö doblamaö ma mlajei ma cui, yamacö bufi yanöcölanö yamacö nö wʒlojaö fe yadio talei.

⁵Ai dǎjǎ yamalecö si yowaöje. Ai dǎjǎ yamalecö fe labouje. Ai dǎjǎ yamalecö nabä läläöje. Yamacö ojodamou modaaö. Yamacö çai majalishi waiyou. Yamalecö çai ofämaö talajei.

⁶Suwä bä lija yamacö yabäcäo lä mlai tänö yamacö bejedi dablamou. Yai Bada etä ʒ ja yamacö bufi lä jaducäi tänö çai. Täbä doblou ma mlai ma cui yamacö ʒ faö si ijejeomi. Yama täbä nofi ojodabou. Yai Bada tä Bui lija yamacö luluamou. Yamacö nofimou shaliliwä.

⁷Yamacö ʒ faö ja yamacö bejedimou. ʒÖjö tawä? Yai Bada tä lofotenö inaja yamacö cuaaö. Yamacö showadi lä bejedimou wei tänö yamacö nowamöo.

⁸Wawädowä yamalecö nofi ma tabou wejei ma cui, yamalecö nofi ma wʒlibou wejei ma cui, yamacö bejedimou showao fe yadio. Yamalecö ʒfa ma taö wejei ma cui, yamalecö ʒfa dodijidawä ma wäyäö wejei ma cui, inaja showawä. “Bä

⁹ como desconhecidos e, entretanto, bem conhecidos; como se estivéssemos morrendo e, contudo, eis que vivemos; como castigados, porém não mortos;

¹⁰ entristecidos, mas sempre alegres; pobres, mas enriquecendo a muitos; nada tendo, mas possuindo tudo.

O amor com amor se paga

¹¹ Para vós outros, ó coríntios, abrem-se os nossos lábios, e alarga-se o nosso coração.

¹² Não tendes limites em nós; mas estais limitados em vossos próprios afetos.

¹³ Ora, como justa retribuição (falo-vos como a filhos), dilatai-vos também vós.

Nenhuma comunhão com os incrédulos

¹⁴ Não vos ponhais em jugo desigual com os incrédulos; porquanto que sociedade pode haver entre a justiça e a iniquidade? Ou que comunhão, da luz com as trevas?

jolemou”, yamalecö nofi ma tabouje däjä ma cui, yamacö jolemoimi.

⁹Jesucristo yama a wano wäyäbä yamacö ma cui, inaja ai bänö yamalecö nofi taboimije. Ai bä mö feduwänö, yamalecö a shïlo jïliaö bufi doblao ayaoje. “Bä nia shäo cadidioje”, ai bänö yamalecö nofi ma tabou wejei ma cui, yamacö demi fuadalou showaa lä cule. Yamalecö nö ma bleaamaö wejei ma cui, yamacö nomaö mlai yamacö demi cua fe yadia.

¹⁰Yamacö bufi wälidiaö ma cui, yamacö bufi doblalou fe yadio showawä. Yamacö nö fölili bleaaö ma cui, tä nowa yai lä bluca wei tä ja, bluca yama täbä dobäo. Yamacö nö madofibimi ma cui, tä jödödöwä bluca lä cublai, camiyä yamalecö befi li bluca waiquiwä.

¹¹Colidoteli bä. Cafä wamacö lija yamacö a jöyaami. Bamacö bufibou.

¹²Bufi läo mlai ja, dodijidawä bamacö yai nofimaö ma cui, cafä wamacönö wama tä lä table tänö, yamalecö dodijidawä nofimaö dobroimi dicowä.

¹³Ijiluyä ya bä dodijidawä lä yömölaablalaö weinaja bamacö yömöläö lä cule. Camiyä yamacönö bamacö dodijidawä lä nofimalenaja, yamalecö nofimaö cuaaö mö da feduoje.

Yai Bada bäma ecö afa yafi lä jilabou wei tä a
¹⁴Jesucristo a bejedi bufii lä mlajei bä lä cui lija bä yädäo dijä. Cama bä bufi lä cuaaö weinaja etä shomia cudeenö, wamacö bufi nia cuaaö fe usucuo malä mlai. Tä lä dodijidai tä sho, tä lä wälidi tä

15 Que harmonia, entre Cristo e o Maligno? Ou que união, do crente com o incrédulo?

16 Que ligação há entre o santuário de Deus e os ídolos? Porque nós somos santuário do Deus vivente, como ele próprio disse: Habitarei e andarei entre eles; serei o seu Deus, e eles serão o meu povo.

17 Por isso, retirai-vos do meio deles, separai-vos, diz o SENHOR; não toqueis em coisas impuras; e eu vos receberei,

18 serei vosso Pai, e vós sereis para mim filhos e filhas, diz o SENHOR Todo-Poderoso.

2 Coríntios 7

1 Tendo, pois, ó amados, tais promessas, purifiquemo-nos de toda impureza, tanto

sho, ḡtäcöbä nia coyocoo daanö? Ma. Didi tä sho, jalu tä sho, täcöbä nofi nia tamayou malä mlai.

15Fecula bada a bufi lä cuaablalou weinaja, Cristo a bufi nia çai cuaablalou mö feduomi. Ma, Jesucristo a bejedi lä bufii wei a lä cui sho, a bejedi bufii lä mlai sho cäcöbä nofi tamayobä tä malä mlai.

16Täbä nö jole ijidubö lä bufiblamou wei täbä lä cui, Yai Bada etä yafi jamö ḡöjö täbä nia dablamou daanö? ḡöjö tawä? Jão. Camiyä bamacö lä cui, ḡYai Bada bama ecö yafibömi daanö? Yai Bada tä demi cua shi lä wälile, öjö bama ecö yafibö malä cui. Yai Bada etä ḡ oni lä cuu weinaja showawä. Abenaja Yai Bada a cuma. Öjö ya bä çai nia bälöo. Ya bä nia çai fuu. Cama bä lija showadi ya nia bufiblamodii. Iba bä nia yai cuo.

17Einaja a cuma. Öjö cudeenö, abenaja Bada tä çai cuma. Öjö wama bä fa dacönö bä da yaiicu. Ya täbä nofi lä shamibou wei täbä fuli dijejä. Öjö däjä, bamacö nia shïlo dodijidawä blacämabou.

18Camiyä wamale nofi nia çai Föomaö. Inaja showawä, çafä wamacö lija ya nia ijilumou. Ijiluyä wamacö nia cuo, täyä wamacö nia çai cuo. Bada ya shïlo lofote lä ayai, inaja ya cuu waiquiwä. Einaja Bada a cuma.

2 Coríntios 7

1Camiyä bamacö lija, Yai Bada tänö öjö täbä ḡfa bluca wäa waiquibema. ḡöjö tawä, bamacö lä nofimale wamacö? Öjö

da carne como do espírito, aperfeiçoando a nossa santidade no temor de Deus.

O afeto de Paulo para com os coríntios

² Acolhei-nos em vosso coração; a ninguém tratamos com injustiça, a ninguém corrompemos, a ninguém exploramos.

³ Não falo para vos condenar; porque já vos tenho dito que estais em nosso coração para, juntos, morrermos e vivermos.

⁴ Mui grande é a minha franqueza para convosco, e muito me glorio por vossa causa; sinto-me grandemente confortado e transbordante de júbilo em toda a nossa tribulação.

A chegada de Tito

⁵ Porque, chegando nós à Macedônia, nenhum alívio tivemos; pelo contrário, em tudo fomos atribulados: lutas por fora, temores por dentro.

⁶ Porém Deus, que conforta os abatidos, nos consolou com a chegada de Tito;

⁷ e não somente com a sua chegada, mas também pelo conforto que recebeu de vós, referindo-nos a vossa saudade, o vosso

cudeenö, bämalecö bufi nia lä shamiamäo wei täbä bluca lä cui, bämä täbä fulii da mlado, bei bamacö sicö bädawä mlai, bamacö bufi yai auobä. Yai Bada bämä a nö quili talanö, cama bämä ecö yai dodijidawä cuobä.

Colidoteli bä dodijaö fe lä yadiono wei tä a
²Dodijidawä wamalecö yai da nofima. Moli ma cui bamacö yabäcanomi. Bamacö bufi wälidiamanomi. Bamacö mölamanomi.

³¿Öjö tawä? Bamacö äfa tabä ya wami. “Bamacö bufibou”, ya cuu malä waiquiono wei. Shominaja tä cublou bädäo ma cui, bamacö nofimaö waiquiwä.

⁴Bamacö yömöläö walalaobä wamacö. “Ei bä dodijaö”, bamacö nofi tabou. Wamacö dodijaö yalo ya bufi yai lofoteo. Showadi yamacö nö ma bleaaö wei ma cui, cafä wamacö nowa ja ya bufi doblalou fe yadio talei.

⁵Eja Masedonia jamö yamacö waloo däjä, yamacö bälöo yanöcöblonomi. Yamacö cuaaö lä bädäo wei tä ma cui ja, yamacö nö bleaadii showaoma. Yamalecö nofi lä wälibou wejei bänö showadi yamalecö yabäcadimaje. Yamacö nofi çai jalujuo ja, yamacö nö bleaama.

⁶Öjö ma cui, täbä bufi lä jalujou wei, Yai Bada tänö täbä bufi shïlo bayelibläö talei. Tito a lä waloqueyoluu wei tänö, yamacö bufi lofotoblou çolayoma.

⁷A lä waloqueyoluno wei tänö bädawä mlai. Cafä wamacö äfa lä wäyäjälono wei tä anö, yamacö bufi yai doblaloma. ¿Öjö

pranto, o vosso zelo por mim, aumentando, assim, meu regozijo.

⁸ Porquanto, ainda que vos tenha contristado com a carta, não me arrependo; embora já me tenha arrependido (veja que aquela carta vos contristou por breve tempo),

⁹ agora, me alegre não porque fostes contristados, mas porque fostes contristados para arrependimento; pois fostes contristados segundo Deus, para que, de nossa parte, nenhum dano sofrêsseis.

¹⁰ Porque a tristeza segundo Deus produz arrependimento para a salvação, que a ninguém traz pesar; mas a tristeza do mundo produz morte.

tawä? Tito wama a bufi jowa lä lofotoamano wei tä ʔ wäyäo fa çojojonö, camiyä yamacö ma cui, yamacö bufi çai lofotoblou mö fedua çolayoma. Wamale möö bufi lä doblaono wei tä ʔfa çai wäyäjäloma. Wamacö bufi lä shädayaimono wei tä ʔfa çai. Wamale nofi bäyäbou bufi lä doblaono wei tä ʔfa çai. Öjö tä ʔfa blucanö ya bufi yai doblalodima.

⁸ Öjö tawä? Cafä wamacö lija ya tä ʔ oni lä shimöleno wei tä ʔnö, wamacö bufi ma fõliblaliyono wei ma cui, “Shädayai, çwedi tä tabä ya tä ʔ çai li shimöblaa dicolema?”, ya bufi çai cublaloimi. Jaba ya bufi shilo cuma ma cui. Öjö tä ʔ oninö wamacö bufi jowa ma fõliblaliyono wei ma cui, nö dedejblou mlai ja, wamacö bufi onoblou çolayoma.

⁹ Ma, ya bufi yai doblalou. Wamacö bufi lä fõliblaliyono wei tä ja mlai. Öjö tänö wamacö bufi mö yai yabajadou çoma yalo, ya bufi yai li doblalou. Camiyä ya ʔanö, Yai Bada tä showawänö wamacö bufi fõlijiblamalema, cama lija wamacö bayeliblamou çobä. Camiyä yamacö ʔnö wamacö nö bleaaö mlaobä.

¹⁰ Öjö tawä? Yai Bada tänö bä bufi fõliblamaö däjä, bä bufi mö yabajadou fa majöonö bä malä fucäamou wei. Öjö tä ja, bä shädayaimobä etä cuami majöwä. Öjö ma cui, yanowamö täbä lä cublai, täbä bufi lädou ma mlai ma cui, täbä bufi fõlijiblou bädao ja, Yai Bada tänö täbä

11 Porque quanto cuidado não produziu isto mesmo em vós que, segundo Deus, fostes contristados! Que defesa, que indignação, que temor, que saudades, que zelo, que vindita! Em tudo destes prova de estardes inocentes neste assunto.

12 Portanto, embora vos tenha escrito, não foi por causa do que fez o mal, nem por causa do que sofreu o agravo, mas para que a vossa solicitude a nosso favor fosse manifesta entre vós, diante de Deus.

13 Foi por isso que nos sentimos confortados. E, acima desta nossa consolação, muito mais nos alegramos pelo contentamento de Tito, cujo espírito foi recreado por todos vós.

14 Porque, se nalguma coisa me gloriei de vós para com ele, não fiquei envergonhado; pelo contrário, como, em tudo, vos falamos com verdade, também a

fucäabä öjö tämi. Tábä nomabä öjö tábä li waiquiwä.

11 ¿Ya jolemou daanö? Wamacö bufi lä föliblaliyono wei, öjö Yai Bada tä mayo li cuo waiquioma yalo, wamacö shi yai jalimou majöa. Fei däjä wamacö ʘ nō wäo bufi doblao. A nofi lä jushuano wei a lä cui, fei däjä, “Cuaaö buo”, wamacö cuu mlai ja, wamacö ʘ yai waitelblou majöa lä cule. Tä lä wälidii wama tä nō quili yai taö majöa. Fei däjä wamale nofi shïlo yai bejedi tabou. Mijamö a lä cuaale, öjö wama etä cadejebloö bufi doblao. Fei däjä öjö wama tä yai fulii ja, wamacö ʘfa tamobä tä cuami waiquiwä.

12 ¿Öjö tawä? Cafä wamacö lija ya si oni lä shimöleno wei däjä, a doblono lä mlai ya wäfa wayoaö bädaobä ya tä ʘ tanomi. A lä yabäcano wei ya nofi bäyäbobä tä çai mlai. Yai Bada tänö wamacö bufi jaducäblamabä ya tä ʘ li oniblaema. Wamale bejedi lä bufibou wei wama tä nō çai öjöböabä.

13 Öjö cudeenö, fei däjä yamacö bufi çai dodijidawä cua çoa lä cule. Yamacö bufi çai dodijidawä cuo çoo waiquio däjä, cafä wamacö lija Tito a bufi yai lä doblalono wei tä ja, yamacö bufi yai doblalou fe balojooma. Cafä wamacö nofi jaba jalujuboma ma cui, wamacö dodijaö fa dalalönö, a bufi malä doblalono wei.

14 Tito lija, cafä bämacö ʘfa dodijidawä lä wäyänö wei tä ja, ya jolemonomi. ¿Öjö tawä? Tito a ma cuinö wamacö dodijaö dalalema. Cafä wamacö lija yamacö ʘ faö

nossa exaltação na presença de Tito se verificou ser verdadeira.

¹⁵ E o seu entranhável afeto cresce mais e mais para convosco, lembrando-se da obediência de todos vós, de como o recebestes com temor e tremor.

¹⁶ Alegro-me porque, em tudo, posso confiar em vós.

2 Coríntios 8

A oferta das igrejas da Macedônia para os pobres da Judeia

¹ Também, irmãos, vos fazemos conhecer a graça de Deus concedida às igrejas da Macedônia;

² porque, no meio de muita prova de tribulação, manifestaram abundância de alegria, e a profunda pobreza deles superabundou em grande riqueza da sua generosidade.

³ Porque eles, testemunho eu, na medida de suas posses e mesmo acima delas, se mostraram voluntários,

⁴ pedindo-nos, com muitos rogos, a graça de participarem da assistência aos santos.

ja, yamacö showadi lä bejedimou weinaja, Tito a ma cui lija yamacö bejedimolayoma. ;Inaja yai!

¹⁵Wamacö nofimaö ma waiquiono wei ma cui, wama a wã lä fuano wei tä ja a bufi cuolanö, ;bejedi lä wamacö yai nofimaö fe balojowä! Wamacö bufi quilijolanö wama a lä walomaqueno wei tä nofi çai jaducäbou showaa yalo, wamacö yai nofimaö.

¹⁶¿Öjö tawä? Cafä wamacö lijamö ya yai möläö shaliliobä wamacö waiquiwä cudeenö, bejedi lä ya bufi doblalou.

2 Coríntios 8

Jesucristo ebä bayeliblayobä tä a

¹Iba wamacö. Masedonia jamö, Jesucristo ebä lä yododolai bä lä cuaaö wei tä ja, bamacö yömöläö ojode. Yai Bada tänö bä nofi lä ojodabou wei etä dablamos malä wawädoi.

²Bä yabäcamou ja bä nö yai bleaama ma cui, bä bufi doblalou fe balojoo fe fa yadionö, bejedi lä bä dodijaö. Bä nö föli ma bleaalanö ma cui, täbä bayelibläö bufi doblao fe yadiomaje.

³Ya bä shi öjöde dalalema. Blada bluca täbä jibäaö ma waiquilajenö ma cui, bä nö lä bleaale bä bayelibläö bufi fa doblaojenö, ai bä bluca yädäamaö çomaje.

⁴Camiyä yamacö lija bä bufi shalililanö, bä a fe blacäjou dodijioma. Jelusale jamö Jesucristo ebä nö afa bleaaö fa jililäjenö,

⁵ E não somente fizeram como nós esperávamos, mas também deram-se a si mesmos primeiro ao SENHOR, depois a nós, pela vontade de Deus;

⁶ o que nos levou a recomendar a Tito que, como começou, assim também complete esta graça entre vós.

⁷ Como, porém, em tudo, manifestais superabundância, tanto na fé e na palavra como no saber, e em todo cuidado, e em nosso amor para convosco, assim também abundeis nesta graça.

⁸ Não vos falo na forma de mandamento, mas para provar, pela diligência de outros, a sinceridade do vosso amor;

⁹ pois conheceis a graça de nosso SENHOR Jesus Cristo, que, sendo rico, se fez pobre

blada bä ja bä nia lä bayeliblaö wejei bä lija bä yädäblou bufi doblaoma.

⁵¿Öjö tawä? Bä shi öjödao fe balojooma, camiyä yamacö bufi cuu lä bädaono weinaja mlai. Bada tä Jesús lija bä noshi öjöde waiquiwä yalo bä jibämoquema. Camiyä yamalecö ą jiliabeje, bä shi çai öjödaoma, Yai Bada tänö bä taamaö bufi lä doblao weinaja showawä.

⁶Masedonia jamö bä lä bälöbiyei bänö, blada bä jibäö lä cuaaö wejeinaja, inaja showawä cafä wamacö cuaaö mö feduobä, Tito yama a nia shimaö ço, wamacö nowa jaba lä tano weinaja, wamacö nowa yai taö cadidiobä. Wamacö ą nö jaba lä wäono weinaja, Jelusaleteli wama bä yai bayeliblaö cuaabä.

⁷¿Öjö tawä? Wamacö bufi yai lofote. Dodijidawä Yai Bada wama etä ą yai wäyää. Wamacö bufi yai jaducäwä. Wamacö bufi nö yai wälojoablalou. Wamalecö yai nofimaö. Öjö cudeenö, öjö lä tä ja wamacö lä dodijaö weinaja, blada bä ja wamacö shi nia lä öjödao wei tä ma cui ja, bä çai da dodija.

⁸Inaja bamacö nowa ma tale ma cui, bamacö nia nosiemaimi. Wamacö nia yai lä cuaaö wei ya tä dablabä ya wä. Masedonia jamö bä lä bälöbiyei bä lä dodijaö weinaja, wamacö cuaaö mö feduaja, wamacö bejedi lä nofimou wei ya tä nia möö.

⁹Bada tä Jesucristo lä cuinö wamacö nofi lä ojobou wei wama tä daö. Dodijidawä a bälimi cuodayoma ma cui, cafä wamacö

por amor de vós, para que, pela sua pobreza, vos tornásseis ricos.

10 E nisto dou minha opinião; pois a vós outros, que, desde o ano passado, principiastes não só a prática, mas também o querer, convém isto.

11 Completai, agora, a obra começada, para que, assim como revelastes prontidão no querer, assim a leveis a termo, segundo as vossas posses.

12 Porque, se há boa vontade, será aceita conforme o que o homem tem e não segundo o que ele não tem.

13 Porque não é para que os outros tenham alívio, e vós, sobrecarga; mas para que haja igualdade,

14 suprimindo a vossa abundância, no presente, a falta daqueles, de modo que a abundância daqueles venha a suprir a vossa falta, e, assim, haja igualdade,

15 como está escrito: O que muito colheu não teve demais; e o que pouco, não teve falta.

bayeliblamobä, cama etä bluca fa dacönö a shıloco itolayoma. A ƒoliblou majölayoma. A lä ƒoliblaliyono wei tänö, cafä dodijidawä wamacö yai ƒalimi cuo majöodayobä.

10 ¿Öjö tawä? Abenaja camiyä ya bufi cuu. Jesucristo wama ebä bayeliblaö bufi doblaoma yalo, lasha ai a cuo da balöoblei däjä, blada wama bä jowa mada shimomablei. Wama tä taö jowa bufi da doblaoblei, fei däjä tä yai da taje, öjö lä. Tä nö yai dodijidaobö wei.

11 Wamacö cuaaö bufi da doblaobleinaja, fei däjä, bufi doblalolanö wamacö yai cuaabä. Wama bä blada lä tabole tä ja, wama bä dobäbä.

12 Wama tä lä tabole wama tä jibäaö bufi doblao ja, Yai Bada wama a bufi doblalamaö cuquei. Wama tä tabou lä mlale tä nia walıi malä mlai.

13 Cama bä shılo yai dodijidawä cuo majöo ayaobä ya wä faimi, cafä wamacö nö ƒolili bleaaö ayaobä mlai.

14 Abenaja ya bufi shılo cuu yalo ya wä. Cafä wamacö fei däjä dodijidawä lä cule wamacönö, ai bä nö lä bleaale wama bä nofi ojodablalaö balöobä. Ai däjä nomöjowä, cafä wamacö nö bleaaö nomöjöö däjä, inaja showawä cafä wamacö çai taamamou nomöjööbä. Fe usucuwä bamacö bluca cuobä.

15 Tä ą oni lä cuu weinaja showawä. Abenaja tä ą cuu. Bluca täbä lä dolaleno wejei bä lä cuinö täbä feibou juonomije.

O novo encargo de Tito

16 Mas graças a Deus, que pôs no coração de Tito a mesma solicitude por amor de vós;

17 porque atendeu ao nosso apelo e, mostrando-se mais cuidadoso, partiu voluntariamente para vós outros.

18 E, com ele, enviamos o irmão cujo louvor no evangelho está espalhado por todas as igrejas.

19 E não só isto, mas foi também eleito pelas igrejas para ser nosso companheiro no desempenho desta graça ministrada por nós, para a glória do próprio SENHOR e para mostrar a nossa boa vontade;

20 evitando, assim, que alguém nos acuse em face desta generosa dádiva administrada por nós;

Wiisibö täbä lä dolaleno wejei bä lija bä damonomi. Einaja tä ʒ cuu.

16 Camiyänö bamacö bufibou lä culenaja, Tito a ma cuinö wamacö bufibou mö fedua. Inaja Yai Bada tänö a bufi taamama yalo, ya bufi doblalou.

17 Cafä wamacö lija a fubä, yamacö ʒ fe lä blacäjono wei däjä, a wʒ fuo showadaoma. A fuu bufi doblao waiquioma yalo, a nia fuu.

18 Camiyä bamacö mashi ai Jesucristo e lä cui, Tito lija öjö yama e nia çai shimaö. Jesucristo etä ʒ dodijidawä wäyää ja, a wʒ shalilou yalo a nofi showadi lä dobou wejei a lä cui. Jesucristo ebä lä yododoblai bänö a daö waiquiweje.

19 Jelusale jamö yamacö fuu lä nomöjöo wei däjä ma cui, öjamö a nia çai fuu. Yamalecö bayeliblabä, Jesucristo ebä lä yododoblai bänö, fei däjä öjö a yaia shalililemaje. ʒ Öjö tawä? Fei däjä blada bä shimomaö lä cudujei. Jelusaleteli bä lijamö yama bä çai fuu däjä, öjö yama bä blada çowaö cuaabä jamö, camiyä yamacö lija öjö a nia nocaaö. Jesucristo ebä nö lä bleaale bäma bä bayeliablalaö ja, Yai Bada tä nia doblao dablamos. Camiyä bamacö ma cui, bäma bä bayeliblaö lä ojodao wei, tä nia çai dabraöje.

20 Jesucristo ebä nö lä bleaale bäma bä dobäbä, Jelusale jamö yama bä nia çai blada fufälöö. Öjö yama bä blada lä fulii wei tä ja yamacö ʒfa tamou mlaobä, yamacö moyawäablalou.

²¹ pois o que nos preocupa é procedermos honestamente, não só perante o SENHOR, como também diante dos homens.

²² Com eles, enviamos nosso irmão cujo zelo, em muitas ocasiões e de muitos modos, temos experimentado; agora, porém, se mostra ainda mais zeloso pela muita confiança em vós.

²³ Quanto a Tito, é meu companheiro e cooperador convosco; quanto a nossos irmãos, são mensageiros das igrejas e glória de Cristo.

²⁴ Manifestai, pois, perante as igrejas, a prova do vosso amor e da nossa exultação a vosso respeito na presença destes homens.

2 Coríntios 9

Instruções de Paulo em referência à grande coleta

¹ Ora, quanto à assistência a favor dos santos, é desnecessário escrever-vos,

² porque bem reconheço a vossa presteza, da qual me glorio junto aos macedônios, dizendo que a Acaia está preparada desde

²¹Yai Bada lija yamacö dodijaö dablamobä, yamacö bufi shïlo malä daeo wei. Yanowamö täbä lija çai.

²²Cafä wamacö lija Tito, ai sho, yama cöbä shimabä jamö, camiyä bämacö mashi Jesucristo ai e ma cui, öjö cäcöbä lija yama e nia çai yädäamaö. Bluca yama a wabaö waiquiwä, yama a bejedimou möbä. Yama a lä shimöadalaö wei tä ma cui ja, a ojodamou bufi doblao talei. Cafä wamacö nofi mölabou dodijia cudeenö, fei däjä cafä wamacö lijamö a yai fuu shi jalimou lä cule.

²³¿Öjö tawä? Tito a lä cui, camiyä sho yafäcö lä ojodamou wei a. Cafä bämacö bayeliblabä jamö, öjö a yädäa. Ai cäcöbä lä cui, Jesucristo ebä lä yododoblai bänö cäcöbä shimölemaje. Cäcöbä lä cuaaö wei tänö, Cristo showadi a doblao dablamaböö waiquiwä.

²⁴¿Öjö tawä? Öjö bä waloo däjä, dodijidawä bä çai da cuoje, öjö lä. Jesucristo ebä lä yododoblai bänö wamacö afa nofimou jïliabeje. Ei bä nia lä fuu wei bä lija, cafä bämacö nofi showadi lä dobou wei tä bejedi dablafälöbeje.

2 Coríntios 9

Jesucristo ebä bayeli nia lä shimano wejei tä a

¹Jesucristo wama ebä bayeliblabä wama bä blada nia lä shimaö wei, ya tä afa wayoabä tä cuami waiquiwä.

²Wama bä bayeliblaö bufi doblao malä waiquio wei. Bämacö daö. Masedonia jamö bä lä bälöbiyei bä lä cui lija bämacö

o ano passado; e o vosso zelo tem estimulado a muitíssimos.

³ Contudo, envie os irmãos, para que o nosso louvor a vosso respeito, neste particular, não se desminta, a fim de que, como venho dizendo, estivésseis preparados,

⁴ para que, caso alguns macedônios forem comigo e vos encontrem despercebidos, não fiquemos nós envergonhados (para não dizer, vós) quanto a esta confiança.

⁵ Portanto, julguei conveniente recomendar aos irmãos que me precedessem entre vós e preparassem de antemão a vossa dádiva já anunciada, para que esteja pronta como expressão de generosidade e não de avareza.

A sementeira e a colheita

nofi dobou talei. “Ai a lasha cuo lä balöofe a lasha ma cui ja, Acaya jamö bä lä bälöle bänö, bä blada shimomaö cuaaö waiquiomaje”, yamacö shilo cuu talei. Cafä bamacö shi afa jalimou fa wäyänö, cama ai bä bluca lä cui, bä shi jalimoa mö fedulayoma.

³Öjö ma cui, blada wama bä shimoa waiquimalema cudeenö, Tito sho, ei cäcöbä sho, yama bä shimaö balöa lä cule, wama bä blada lä table tä möblabeje. Wama bä blada çai ajedebou showadaobä, bamacö afa wäyäo ja ya lä cuno weinaja showawä. Bamacö nofi lä dobou wei tä ja, ya jolemou majöo mlaobä.

⁴Mijamö camiyä ya fuu fa majöonö, Masedoniateli ai ya bä nocamabou bädawä ja, wamacö jolemou dablamos majöo mlaobä. Ya mölaö ma cadidio wei ma cui, bamacö jolemou fa dalalönö ya quilijou majöo mlaobä. Camiyä shilo bädawä mlai, cafä wamacö ma cui wamacö yai quilijou mö feduo mlaobä ya wä.

⁵¿Öjö tawä? Öjö cudeenö, cafä wamacö lijamö Titonö cäcöbä çai fuu balöobä, ya bä nowa tama. “Inaja yai”, ya bufi cuma. Ya waloo showao mlao däjä wama bä blada ajedebou showadaobä, wamacö a nö lä wäono weinaja showawä. ¿Öjö tawä? Wama bä ajedebolanö, camiyä yamacö a faö mlai ja, bufi doblalolanö wama bä jibäa showadabebä.

Bä shi lä öjöde wei cama bä lä bayeliblamou wei tä a

⁶ E isto afirmo: aquele que semeia pouco pouco também ceifará; e o que semeia com fartura com abundância também ceifará.

⁷ Cada um contribua segundo tiver proposto no coração, não com tristeza ou por necessidade; porque Deus ama a quem dá com alegria.

⁸ Deus pode fazer-vos abundar em toda graça, a fim de que, tendo sempre, em tudo, ampla suficiência, superabundeis em toda boa obra,

⁹ como está escrito: Distribuí, deus aos pobres, a sua justiça permanece para sempre.

¹⁰ Ora, aquele que dá semente ao que semeia e pão para alimento também suprirá e aumentará a vossa sementeira e multiplicará os frutos da vossa justiça,

¹¹ enriquecendo-vos, em tudo, para toda generosidade, a qual faz que, por nosso intermédio, sejam tributadas graças a Deus.

⁶Abenaja tä malä cule. Tä lä döaö wejei tä çoaö cadidioje. Moli mo döamou ja, moli a nia çamamou. Bluca mobä döamou ja, bluca bä nia çamamou.

⁷Wama bä nia blada lä jibäo wei wamacö lä cuinö, cafä wamacö bufi bluca lä shalilou weinaja, wama bä nia blada jibäo cuaaö. Wama bä blada jibäalanö wamacö bufi läblou majöo mlai. Bä da jibäcöje, täbä cudii tänö mlai. Bufe doblalolanö täbä lä jibäo wejei bä lä cuinö, Yai Bada tä Bufe yai doblalamaöje.

⁸Cafä wamacö ma cui, wamacö nia yai lä bayeliblamou wei tä ja, Yai Bada tänö wamacö dobäo daö fe balojowä. Wamacö foçimou mlaobä. Bä bluca lä dodijaö wei wama bä çai bayeliblaö mö feduobä.

⁹¿Öjö tawä? Tä a oni lä cuu weinaja showawä. Abenaja tä a cuu. Bä lä foçi wei showadi bä bayeliblaö lä culadi. A nia dodijaö shi wälii.

¹⁰Bä lä ficalimou wei bä lija, mobä bluca jibäaö talei. Täbä ofäo mlaobä nii bä bluca çai lalomaö. ¿Öjö tawä? Öjö a showawä lä cuinö, wama bä lä tablete bä nia balamaö. Bä nö lä bleaaö wei, wama bä nofi showadi oçodabobä, afä bä nia blucablamaö.

¹¹Wamacö shi lä öjöde wei tä nowa ja, wamacö bufi nia çai bayeliblamou fe balojoo. Bä nö lä bleaale bä lija yama bä blada jibädayou däjä, cafä wamacö nowa ja, Yai Bada lija öjö bä bufi nia çafa yai doblalou wäyämou.

12 Porque o serviço desta assistência não só supre a necessidade dos santos, mas também redundando em muitas graças a Deus,

13 visto como, na prova desta ministração, glorificam a Deus pela obediência da vossa confissão quanto ao evangelho de Cristo e pela liberalidade com que contribuís para eles e para todos,

14 enquanto oram eles a vosso favor, com grande afeto, em virtude da superabundante graça de Deus que há em vós.

15 Graças a Deus pelo seu dom inefável!

2 Coríntios 10

Paulo defende a sua autoridade apostólica

1 E eu mesmo, Paulo, vos rogo, pela mansidão e benignidade de Cristo, eu que, na verdade, quando presente entre vós, sou humilde; mas, quando ausente, ousado para convosco,

12 Jesucristo bāma ebä lä bayeliblaö wei tä ja, cama bä bayeliblamou bädao mlai ja, Yai Bada lija bluca bä bufi afa çai doblalou wäyämou fe malä balojoö wei.

13 Jesucristo wama ebä bayeliblaö bufi lä doblao wei tänö, wamacö lä bejedimou wei tä nia dablamou. Öjö tänö Yai Bada a wafa nia dodijaö wāamou. ¿Öjö tawä? Cristo dodijidawä wama etä a bejedi fa bufinö, wama tä a fuaö cadidiwä. Bufi lämou mlai ja, Jelusale jamö Jesucristo ebä lä bälöle wama bä bayeliblaö bufi malä doblao wei. Shomi jamö bä lä bälöblai bä ma cui, öjö wama bä bayeliblaö bufi çai doblao.

14 Yai Bada tänö wamacö nofi lä ojadable tä dablamou fe balojowä yalo, öjö bä lä cuinö wamacö bufijaöje. Wamacö nö çai bayeli nacaöje.

15 Camiyä bāmalecö yai lä dobäleno wei a lija, bāmacö bufi afa yai doblalou da wāamo. Bufi lämou mlai ja, tä yai lä lofote wei tä ja, ¿bejedi lä Yai Bada tänö bāmalecö dobälema!

2 Coríntios 10

A nofi lä bāyāono wei tä a

1 Cristo a wā oquewä faö lä cuaano weinaja, camiyä Pablo ya wā oquewä faö cuaaö mö fedua lä cule. Wamale a jiliabä, ya wā fe nia blacäjou. ¿Öjö tawä? Ai wamacönö abenaja wamale nofi jōwa tabou. “Eja culanö a wā Pablo faö ma quili wei ma cui, blajai jamö a culanö, a wā shilo li faö waitelblou.”

² sim, eu vos rogo que não tenha de ser ousado, quando presente, servindo-me daquela firmeza com que penso devo tratar alguns que nos julgam como se andássemos em disposições de mundano proceder.

³ Porque, embora andando na carne, não militamos segundo a carne.

⁴ Porque as armas da nossa milícia não são carnis, e sim poderosas em Deus, para destruir fortalezas, anulando nós sofismas

⁵ e toda altivez que se levante contra o conhecimento de Deus, e levando cativo todo pensamento à obediência de Cristo,

⁶ e estando prontos para punir toda desobediência, uma vez completa a vossa submissão.

⁷ Observai o que está evidente. Se alguém confia em si que é de Cristo, pense outra vez consigo mesmo que, assim como ele é de Cristo, também nós o somos.

²Jão. Mijamö ya waloo däjä ya wä faö waiteliblou mlaojlobä, dodijidawä bä da cuicu, öjö lä. Yanowamö täbä showadi lä cuaaö weinaja, çcamiyä yamacö cuaaö mö feduo daanö? Inaja ai wamacö bufi nami cuablalou. Inaja wamalecö nofi tabou dicoo ja, bejedi lä ya wä nia faö lofotoblojolu.

³Bitä jamö yamacö bälöa ma showale, yanowamö täbä showadi lä cuaaö weinaja yamacö cuaaö malä mlai. Cama bä lä ishous weinaja yamacö cuaimi. Camiyä ya li ishobä, tä li shomi.

⁴Täbä ishobä täbä çai lä fuu wejei yama täbä bou malä mlai. Yai Bada etä lofote lä cui öjö yama etä yai bufibläö, fecula bada yama etä wäliabä.

⁵Yai Bada etä ç jiliaö mlaobeje, ai bä ç shilo lämodii ma cui, yama bä ç nö wäloblamaimi. Ala nacö badanö bä fe dadomabou lä culajeinaja, tä ç jiliaö mlaobeje tä lämabou ma cuo wejei ma cui, yama etä wäliaö cuaaö. Bä bufi ma shominajaablalou wei ma cui, Cristo a wä dodijidawä fuabeje yama bä bufi li taamaö fe yadio.

⁶çÖjö tawä? Cristo wama a nosie yai fuaö lä daö wei däjä, wama a nosie fuaimi dicowä ja, bamacö nö nia bleaamaö.

⁷Bä bufi yai da daeo. “Camiyä Cristo ya e”, wamacö nofi lä tamamou wei wamacö lä cui, bä bufi da jaducäicu. Cafä Cristo wama ecö lä culenaja, camiyä yamacö ma cui, yama ecö cua mö fedua.

⁸ Porque, se eu me gloriar um pouco mais a respeito da nossa autoridade, a qual o SENHOR nos conferiu para edificação e não para destruição vossa, não me envergonharei,

⁹ para que não pareça ser meu intuito intimidar-vos por meio de cartas.

¹⁰ As cartas, com efeito, dizem, são graves e fortes; mas a presença pessoal dele é fraca, e a palavra, desprezível.

¹¹ Considere o tal isto: que o que somos na palavra por cartas, estando ausentes, tal seremos em atos, quando presentes.

¹² Porque não ousamos classificar-nos ou comparar-nos com alguns que se louvam a si mesmos; mas eles, medindo-se consigo mesmos e comparando-se consigo mesmos, revelam insensatez.

A esfera da ação missionária de Paulo

¹³ Nós, porém, não nos gloriaremos sem medida, mas respeitamos o limite da esfera de ação que Deus nos demarcou e que se estende até vós.

⁸Cafä bamacö bayeliblabä, Bada tänö yamalecö lämabou lä cule. Yamalecö ä j̄liabä yamacö. Bamacö famimabä mlai, bamacö yai bayeliblabä yamalecö lämabou. ¿Öjö tawä? Yamalecö ä j̄liabä yamacö, ya cuu nofi j̄owa ma jushuaö wei ma cui, ya w̄afa nia bada wäamou quiliimi.

⁹Bamacö quilimabä ya sibä oni shimaimi. Inaja wamale nofi tabou dicoo dijä, ¿öjö tawä?

¹⁰Cafä wamacö lijamö, abenaja ai bä j̄owa malä cuu wei. “Pablo oni etä ä jamö, a w̄a j̄limamou lofote. A w̄a j̄limamou çai waiteli. Öjö ma cui, cama a yai lä dablou wei däjä, a dablou quili majöo. A w̄a nö lofotoblobimi talei.” Wale äfa wayoaöje ja, inaja bä j̄owa cuu.

¹¹Inaja bä lä cuu wei bä lä cui lija abenaja ya cuu. “Öjamö ya waloo däjä, oni tä ä jamö ya lä cuu weinaja, inaja showawä ya nia cuaaö shalilou.”

¹²Mijamö showadi bä dodijidawä lä jimöo wei, j̄wamicai bä li dodijidawä cuo ayaobä! Yai Bada lija bä nia dodijidawä lä dablou wei tä ja, bä shalilou mlai ja, cama yanowamö bä lija bä nia dodijidawä fa dablamonö bä bufi sh̄ilo cuaablou dicoo. Inaja bä cuaaö dicoo ja bä bufi daomi waiquiwä.

¹³Camiyä yamacö äfa dodijaö wäamobä tä cuami waiquiwä ja, yamacö äfa nia wäamou buomi. Yai Bada tänö yamalecö yai lä shimöleno wei jamö, yamacö lä ojodamou wei tä ja, yamacö äfa nia sh̄ilo

14 Porque não ultrapassamos os nossos limites como se não devêssemos chegar até vós, posto que já chegamos até vós com o evangelho de Cristo;

15 não nos gloriando fora de medida nos trabalhos alheios e tendo esperança de que, crescendo a vossa fé, seremos sobremaneira engrandecidos entre vós, dentro da nossa esfera de ação,

16 a fim de anunciar o evangelho para além das vossas fronteiras, sem com isto nos gloriarmos de coisas já realizadas em campo alheio.

17 Aquele, porém, que se gloria, glorie-se no SENHOR.

18 Porque não é aprovado quem a si mesmo se louva, e sim aquele a quem o SENHOR louva.

2 Coríntios 11

Paulo continua a sua defesa

wāamou bādao. Camiyä yamacö lija, cafä wamacö ma cui, wamacö nabä çai shimöquema. ¿Öjö tawä?

14Mijamö yamacö da ojodamoblei tä ja, yamacö ɤfa sh̄lo yai wāamou cuquei. Camiyä yamacönö, cafä wamacö lija Cristo yama etä ɤ mada wäyayolublei.

15Ai täbä ojodamou lä dodijaö wei tä ja, camiyä yamacö ɤfa nia wāamamoimi. Camiyä yamacönö yama tä tano malä mlai. Yamacö nia jimöo bashiblaomi. Ma, camiyä yamacö nia ojodamou lä majöo wei jamö, yamacö bufi sh̄lo yai shalilio waiquia lä cule. Öjö tä ja, yamacö li möläö waiquia. Jesucristo wama a nofi mölabou lofotoo däjä, wamacö fe bluca lä ɤyole täbä lijamö yamacö nia ojodamou nomöjöö,

16täbä bälöa fe lä dolejele jamö, yama tä ɤ dodijidawä wäyäo nomöjööbä, ai bänö tä ɤ wäyäo lä waiquiono wejei jamö mlai. Inaja yamacö nia cuaaö, shomi bä ojodamou mö lä feduono wei tä jamö, yamacö ɤfa jole wāamou bashiblaomlaobä.

17Abenaja Yai Bada etä ɤ oni cuu. Yanowamö a wɤ shi doaö bufi doblao ja, cama a nofi doamolanö mlai, Bada tä nofi sh̄lo yai doabä. Einaja tä ɤ cuu.

18Cama bä ɤfa dodijaö lä wäyämou wei tänö, Yai Badanö bä nofi nia taboimi. Bada tänö bä ɤfa dodijaö lä taö wei däjä, öjö däjä bä nofi nia sh̄lo tabou cuquei.

2 Coríntios 11

Jesucristo etä ɤ lä shominajablaleno wejei tä ɤ

- ¹ Quisera eu me suportásseis um pouco mais na minha loucura. Suportai-me, pois.
- ² Porque zelo por vós com zelo de Deus; visto que vos tenho preparado para vos apresentar como virgem pura a um só esposo, que é Cristo.
- ³ Mas receio que, assim como a serpente enganou a Eva com a sua astúcia, assim também seja corrompida a vossa mente e se aparte da simplicidade e pureza devidas a Cristo.
- ⁴ Se, na verdade, vindo alguém, prega outro Jesus que não temos pregado, ou se aceitais espírito diferente que não tendes recebido, ou evangelho diferente que não tendes abraçado, a esse, de boa mente, o tolerais.
- ⁵ Porque suponho em nada ter sido inferior a esses tais apóstolos.
- ⁶ E, embora seja falto no falar, não o sou no conhecimento; mas, em tudo e por
- ¹Bei. Miji bä showadi lä jimamou weinaja, ya wə nia faö bashio ma cui, wamale ʔ jilia fe da yadilä.
- ²ʔÖjö tawä? Yai Bada tänö wamacö nofi lä jalujubou weinaja, camiyä ya ma cuinö bamacö nofi jalujubou mö feduo. Cama bä feyalobö e lija, suwä bä moco fubaö dao lä mlajei bä dodijidawä jibäaö lä cuaaö wejeinaja, Cristo lija, inaja showawä cafä bamacö ʔai jibäa mada taquii.
- ³Öjö ma cui, bamacö nofi foijibou. Mölamalewä cäcönö, Ewa a mölaa lä tamaleno weinaja wamacö cublou mlaobä. Cristo wama a shilo yai bejedi nofimaö cadidiobä a ma cui, shomi tä ʔ ja wamacö bufi li majöblou dicoo mlaobä.
- ⁴Jao. Wamale ʔ da jililä, öjö lä. Shomi tä ʔ lä wäyäö wejei, wama bä ʔ jowa jiliaö ojode malä waiquii. Cafä wamacö lija Jesús yama a wəfa da wäyablei, tä ʔ shomiblamaö ma waiquioje däjä ma cui, wama bä ʔ jowa jiliaö bufi doblao dicoo. Yai Bada wama a Bufi tabou ma waiquile ma cui, shomi wama tä ʔ jowa däaö bufi doblao majöblaa. Jesucristo wama etä ʔ dodijidawä tabou ma waiquile ma cui, shomi tä ʔ ja wamacö jowa yömölamou bufi doblaa majöa.
- ⁵Jesucristonö miji bä jowa lä shimöleno wei, ʔmiji bei bä shilo dodijaö ayao daanö? Camiyänö ʔbei ya wəno wäyäö daimi tawä? Inaja camiyä ya nofi tamoboimi.
- ⁶Wawädowä bamacö lä yömölaö wei jamö, wamale aca ʔfa jayu taö ma mlai ma

todos os modos, vos temos feito conhecer isto.

O desprendimento do apóstolo

⁷ Cometi eu, porventura, algum pecado pelo fato de viver humildemente, para que fôsseis vós exaltados, visto que gratuitamente vos anunciei o evangelho de Deus?

⁸ Despojei outras igrejas, recebendo salário, para vos poder servir,

⁹ e, estando entre vós, ao passar privações, não me fiz pesado a ninguém; pois os irmãos, quando vieram da Macedônia, suprimam o que me faltava; e, em tudo, me guardei e me guardarei de vos ser pesado.

¹⁰ A verdade de Cristo está em mim; por isso, não me será tirada esta glória nas regiões da Acaia.

¹¹ Por que razão? É porque não vos amo? Deus o sabe.

cui, tä  nia yai lä wäyämou wei tä  lä cui, camiyänö ya tä  yai li daö. Wamale daö malä waiquile. Yamacö cuaablalou lä bädao wei tä ma cui ja, yamacö bejedi dablamou.

⁷Mijamö Yai Bada ya etä  dodijidawä da wäyädiblei däjä, bamacö yabäcaö mlaobä, ya tä nowa nacanomi. Ya nacobä ya ma cui, “Ya bufi lofotoablalou fe yadio weicätä”, ya bufi cuma. Inaja ya da cuaablei, tä wälidioma daanö?

⁸Cafä bamacö bayeliblabä, Jesucristo bufilewä ai bä lä yododoblai bä lija ya li bayeliblamolayoma. Öjö bä lija ya dobämobä bä cuono ma mlai ma cui.

⁹Cafä wamacö lijamö ya da cuoblei däjä, ya ma föliono wei ma cui, nii bä ja bamacö yabäcanomi. Masedonia jamö culanö, Jesucristo ebä da waloicui bänö wale fa dobälöjenö, dodijidawä ya cuo fe yadioma. Öjö tawä? Nii bä ja bamacö yabäcaö mlaobä ya bufi läoma. Obi ma cui, bamacö nia yabäcaimi.

¹⁰Bamacö yabäcaö da mlaoblei tä ja, “¡Inaja lä yai!”, ya bufi cuu. Acaya jamö wamacö lä bälöblai, ai wamacö  ma läo däjä, ya wafa nia jilimamou fe yadio. Ya jolemoimi. Ya nacono lä mlai, ya quilijou mlai ja ya wafa nia wäyämamou. Cristo ya wafa bejedi wäyäo lä culenaja, inaja showawä ya wafa nia cai bejedi wäyämou cuo mö feduo.

¹¹Bamacö nofi wälibou yalo, bamacö niibö nacaimi daanö? Bamacö lä nofimale, Yai Bada tänö tä daö.

12 Mas o que faço e farei é para cortar ocasião àqueles que a buscam com o intuito de serem considerados iguais a nós, naquilo em que se gloriam.

13 Porque os tais são falsos apóstolos, obreiros fraudulentos, transformando-se em apóstolos de Cristo.

14 E não é de admirar, porque o próprio Satanás se transforma em anjo de luz.

15 Não é muito, pois, que os seus próprios ministros se transformem em ministros de justiça; e o fim deles será conforme as suas obras.

Os sofrimentos de Paulo por amor do evangelho

16 Outra vez digo: ninguém me considere insensato; todavia, se o pensais, recebei-me como insensato, para que também me glorie um pouco.

17 O que falo, não o falo segundo o SENHOR, e sim como por loucura, nesta confiança de gloriar-me.

18 E, posto que muitos se gloriam segundo a carne, também eu me gloriarei.

12Inaja showadi ya nia cuaaö, bä lä jolemou wei bä lä cui ya bä  si waidamabä. “Pablonö bä çai lä cuaaö weinaja, camiyä yamacö ma cui yamacö cuaaö mö feduo”, bä jole lä cublalous wei bä lä cui.

13Jesucristo lija bä  shimamou wafa ma wäyämou wei ma cui, bä jolemou. Jole jole bä ojodamou buo. Cristonö yamalecö yai lä shimöleno wei, yamalecö jole jole owäblalaö bädaoje, täbä mölamabeje.

14¿Öjö tawä? Inaja bä nia jole lä cuaaö wei, öjö bä waiquiwä. Sadanasi a ma cuinö, jele bä shij lä wacalai bä çai jole malä owäblalaö wei.

15Cama ebä li inaja cuaaö mö feduobä, öjö ebä waiquiwä. Öjö a w fuamobä ebä lä cuinö, bä yai lä dodijaö wei bä jole jole owäbou daoje. Inaja bä cuaaö yalo, obi bä nö nia yai bleaamamou fe baloo.

Jesucristo a nowa ja Pablo a nö lä bleaamano wejei tä 

16“A bufi daomi”, wamale  nofi tabo dijä. Ya w faö malä waiquile. Öjö ma cui, inaja wamale nofi tabou fe yadio ja, wamale  jilia fe da yadilä. Bä bufi dao lä mlainaja bä jole jimöo lä culenaja, ya çai jole jimöo cuo mö feduobä.

17Inaja ya cublalous bashiobä, Bada tänö tä nabä shimaimi. Miji bä lä jimöo wei, ya bä shijlo jole jole owämaö bädaa, wama tä  nö wlidiwä öjöböabä.

18Yanowamö täbä showadi jimöo bufi lä doblao weinaja, mijamö Jesucristo a wno jole lä wäyäö wejei bä lä cui, bä çai bluca cublalous dicoo. Öjö cudeenö, öjö bä lä

19 Porque, sendo vós sensatos, de boa mente tolerais os insensatos.

20 Tolerais quem vos escravize, quem vos devore, quem vos detenha, quem se exalte, quem vos esbofeteie no rosto.

21 Ingloriamente o confesso, como se fôramos fracos. Mas, naquilo em que qualquer tem ousadia (com insensatez o afirmo), também eu a tenho.

22 São hebreus? Também eu. São israelitas? Também eu. São da descendência de Abraão? Também eu.

23 São ministros de Cristo? (Falo como fora de mim.) Eu ainda mais: em trabalhos, muito mais; muito mais em prisões; em açoites, sem medida; em perigos de morte, muitas vezes.

cuaalenaja, camiyänö ya bä ʔ nia jole jole owäbou buo.

19Bä bufi dao lä mlai, wama bä ʔ jiliaö bufi doblao malä waiquii. ʔÖjö tawä? Wamacö bufi jaducäwämi dodijiwä.

20Cafä wamacö lija bä nosiemou ma bashio wei ma cui, wamacö ma blocoamaö wejei ma cui, wamacö ma mölamaö wejei ma cui, wama bä ʔ jiliaö ojode showawä dicowä. Cama bä jimöödii däjä ma cui, wamacö nö ma waiblaöje däjä ma cui, wamacö yömöca dablalou showao fe yadio.

21Shädayai. Inaja yamacö nö cuaabömi lä yai däjä. Öjö ma cui, cama bä lä cui bä jimöobä tä cua ja, camiyä ya jimöö mö feduobä, tä yai cua fe balojoa. Ya jimöobä ya ma mlai ma cui, jai ya bufi mojodi ya nia cuablalou buo.

22Bei. Cama ebleo bä ʔafa jilou bufi lä doblao wei, ʔcamiyä ebleo öjö yami daanö? “Isaeli yama ecö”, bä lä cuu wei, ʔöjö yami? Ablaamö bä ijilubö nodiwä jowa. Camiyä öjö ya çai showawä.

23“Cristo yama a wä lä fuaö wei yamacö”, bä ma cuu wei, ʔcamiyä yai! Camiyänö ya wä yai li fuaö dodijio. ʔÖjö tawä? Ei ya wä lä fale tänö, jai ya shi wälii ya wä jilimamou cuwä ma cui, ya wä nia wabäo showao fe yadio. Bei. ʔCamiyä yai! Camiyä bei ya shilo ojodamou yaio. Showadi wale fe lä lamaö wejei, camiyä ei bei ya yai. Wale si çai shilo yafelimaöje. Bluca bei ya mili nomaoblou cuaaö.

- 24** Cinco vezes recebi dos judeus uma quarentena de açoites menos um;
- 25** fui três vezes fustigado com varas; uma vez, apedrejado; em naufrágio, três vezes; uma noite e um dia passei na voragem do mar;
- 26** em jornadas, muitas vezes; em perigos de rios, em perigos de salteadores, em perigos entre patrícios, em perigos entre gentios, em perigos na cidade, em perigos no deserto, em perigos no mar, em perigos entre falsos irmãos;
- 27** em trabalhos e fadigas, em vigílias, muitas vezes; em fome e sede, em jejuns, muitas vezes; em frio e nudez.
- 28** Além das coisas exteriores, há o que pesa sobre mim diariamente, a preocupação com todas as igrejas.
- 29** Quem enfraquece, que também eu não enfraqueça? Quem se escandaliza, que eu não me inflame?
- 24**Judio bänö 5 wale fuwämaö fa cuaajenö, wale si yafelimalajenö, 39 wale si yafelidaö cuaamaje.
- 25**Lomateli bä mö feduwänö, 3 wale fuwämaö fa cuaajenö, fii fibänö wale si yafelia mö fedulalemaje. Ai däjä, maa mabänö wale çai shäyälalemaje. Modu u jamö, 3 ya befi çai wãlioblou cublou mö fedulayoma. Ai däjä, modu u jamö ya befi çai fa löblalunö, ya çaa fe fa jalualunö, ya çao showao däjä tä mö weyaa çolayoma.
- 26**Showadi ya blajawä fuu cuaadii. Mau u bada lä õcoblai ubä jamö ya nö quilili bleaaö. Wale madofibö fucäablabeje wale nabä queoje. Iba judio bä mö feduwä lä cuinö wale nabä çai läläoje. Judio bä lä mlai bä ma cuinö wale nabä çai fuuje. Täbä shabonobö lä cublai jamö ma cui, tä ulufi lä blocoblai jamö ma cui, modu u jamö ma cui, ya shämobä showadi tä läblawä. Jesucristo ebä afa jole lä jilou wei bänö, wale nö çai bleablalamaöje.
- 27**Ya ojodamou çai modaoblou. Ya nö çai bleaaö. Ya çai majalishi waiyoblou. Ya çai ofäoblou. Ya çai amishaoblou. Nii bä cua mlai ja ya cudio. Tä ulufi si lä ajii jamö, ya nö çai wjadili beblalou.
- 28**Inaja ya cuaaö ma waiquio däjä ma cui, Jesucristo ebä lä yododoblai, ya bä nofi bluca fõlijibou yalo, õjö bä lija ya bufi çai cuaablalou talei.
- 29**Ai bä bufi ujuduaö dicoo ja, inaja showawä camiyä ma cui ya bufi çai ujuduoblou mö feduo talei. Ai bä

30 Se tenho de gloriar-me, gloriar-me-ei no que diz respeito à minha fraqueza.

31 O Deus e Pai do SENHOR Jesus, que é eternamente bendito, sabe que não minto.

32 Em Damasco, o governador preposto do rei Aretas montou guarda na cidade dos damascenos, para me prender;

33 mas, num grande cesto, me desceram por uma janela da muralha abaixo, e assim me livreí das suas mãos.

2 Coríntios 12

As visões e revelações do Senhor

1 Se é necessário que me glorie, ainda que não convém, passarei às visões e revelações do SENHOR.

2 Conheço um homem em Cristo que, há catorze anos, foi arrebatado até ao terceiro céu (se no corpo ou fora do corpo, não sei, Deus o sabe)

doblamaimije ja, ya bä nö çai bähölö taabläö talei.

30 ¿Öjö tawä? Ya jimamobä tä cua ja, ya nö ujjudi lä bleaaö wei ya tä afa nia shilo wääö.

31 Ya jolemoimi. Bada tä Jesús bä Föo e lä cuinö wale bejedimou daö, Jesús lija a lä bufiblamou wei a showawä lä cuinö. Öjö a nofi yai doamou shi wälibä.

32 ¿Öjö tawä? Aleda a wäfa bada lä cui a lä cuono wei däjä, Damaco jamö bada e lä lämabono wei e lä cuinö wale fuwäamaö bufima, cama wayu ebä lija. Wale fuwäabeje, ala nacö jamö yoca lä joleono wei jamö bä läo waiquioma.

33 Öjö ma cui, iba bä lä cuinö, ala nacö jamö wale çai fa dubofälöjenö, jai yolofi a bada cuwä ja wale fa didibalöjenö, tocota cäcönö bei täca lä jolale jamö, wale befi çai itoa jatomalemaje. Inaja wale fa taamajenö, bada anö wale fuwäamaö ma bufiono wei ma cui, wale documalemaje.

2 Coríntios 12

Pablo lija Bada tänö tä lä wawämaleno wei tä a

1 Camiyä ya wäfa wäamou lä bashile tä ja, wamacö bayeliblamobä tä cua ma mlai ma cui, ya jole jole jimamou çö bashiblaa lä cule. Bada tänö camiyä lija jai majali tä cuwä tä lä damalaleno wei, ya tä afa nia wääö majöo. Ai tä bluca lä wawämaleno wei tä ma cui.

2 Bei. Fedu fe dole jamö, ai däjä ya bälamodayoma. Jai bei ya yai fuu dodijiodayoma tejemi. Cuwi, bei ya bufi bälao buodayoma fa cui. Ya tä daimi. Yai

³ e sei que o tal homem (se no corpo ou fora do corpo, não sei, Deus o sabe)

⁴ foi arrebatado ao paraíso e ouviu palavras inefáveis, as quais não é lícito ao homem referir.

⁵ De tal coisa me gloriarei; não, porém, de mim mesmo, salvo nas minhas fraquezas.

⁶ Pois, se eu vier a gloriar-me, não serei néscio, porque direi a verdade; mas abstenho-me para que ninguém se preocupe comigo mais do que em mim vê ou de mim ouve.

O espinho na carne

⁷ E, para que não me ensoberbecesse com a grandeza das revelações, foi-me posto um espinho na carne, mensageiro de Satanás, para me esbofetear, a fim de que não me exalte.

⁸ Por causa disto, três vezes pedi ao SENHOR que o afastasse de mim.

Bada tänö tä shïlo daö. Yedu jamö öjö tä cublaliyoma, lasha 14 ya famaö waiquiwä.

³Fedu fe dole jamö ya lä bälamodayono wei, ya tä shïlo daö, ya lä cufenaja showawä. Bei ya yai fudayoma fa cui. Ya tä daimi. Bei ya bufi shïlo bälao buodayoma fa cui. Yai Bada tänö öjö tä shïlo daö.

⁴Öjamö ya culanö, tä ą wäyämamou dao lä mlai, ya tä ą yai bluca jïliledayoma. Yanowamö bamacö caficönö, bama tä ą jayumaö dao lä mlai.

⁵Yai Bada tänö wale inaja lä taamano wei tä ja, ya shïlo yai jimamou dao, camiyänö ya tä lä taö wei tä ja mlai. Ya lä dodijaö wei mlai, ya nö ujudi lä bleaö wei ya wafa nia shïlo yai wäamamou.

⁶Öjö ma cui, ya jimamou bufio fa cunoja, jai ya bufi daomi ya nö dablamobö mlai. Ya wä nö bejediabö wei. Öjö ma cui, camiyä ya lä cuaaö wei ya wafa wäamamou bufiomi, wale nofi doablaö bashio buo wejei. ¿Öjö tawä? Camiyä ya wafa wäamamou ma mlai ma cui, ya lä cuaaö wei tä dablamou malä wawädoi. Ya bä lä yömölaö wei tä ą çai jïliaö waiquioje. “Inaja waiquiwä”, ya bufi cuu.

⁷Camiyä lija Yai Bada tänö tä bluca ma wawämadii wei ma cui, öjö tä ja ya jimamou shi jalio mlaobä, ya nia lä wasöo wei tä çai wai jibäbema. Sadanasi ai etä fa waloalunö, wale yabäcäbodii. “¡Camiyä yai!”, ya cuablalou fe baloo mlaobä.

⁸Tä casömabä, Bada tä lija 3 ya nö bayeli nacao cuoma ma cui,

⁹ Então, ele me disse: A minha graça te basta, porque o poder se aperfeiçoa na fraqueza. De boa vontade, pois, mais me gloriarei nas fraquezas, para que sobre mim repouse o poder de Cristo.

¹⁰ Pelo que sinto prazer nas fraquezas, nas injúrias, nas necessidades, nas perseguições, nas angústias, por amor de Cristo. Porque, quando sou fraco, então, é que sou forte.

As credenciais de um apóstolo

¹¹ Tenho-me tornado insensato; a isto me constrangestes. Eu devia ter sido louvado por vós; porquanto em nada fui inferior a esses tais apóstolos, ainda que nada sou.

¹² Pois as credenciais do apostolado foram apresentadas no meio de vós, com toda a persistência, por sinais, prodígios e poderes miraculosos.

⁹abenaja wale nowa taö dicooma. —Ma. Bã nofi lä ojodabou wei, inaja lä waiquiwä. Wa ujuduo däjä, cafä lija ya lofote malä dablamos talei —wale nowa tama. Öjö cudeenö ya lä ujuduo wei, bufi doblalolanö ya wäfa nia shïlo yai wäamamou fe yadio. Ya ujuduu däjä, Cristo etä lofotenö ya shïlo yai malä bayeliblou wei.

¹⁰ Öjö tawä? Cristo a nowa ja ya ma ujuduu däjä ma cui, “Inaja lä yai”, ya bufi cuu. Wale nö ma waiblaö wejei ma cui, wale ma yabäcaö wejei ma cui, ya nö ma bleaaö wei ma cui, ya bufi doblao fe yadio. Ya yai ujuduu lä dodijio wei däjä, wale nö yai wälojomabou malä cui.

Pablo a bufi lä wedinajamoablalono wei tä a
¹¹Jai ya bufi daomi ya wä cuaaö lä cufe. Cafä wamacö mayo ja. Camiyä ya wäfa wäamamobä mlai ja, cafä wamacönö wamale äfa yai wäyäbä wamacö yai ma cui, wamacö ä fanomi dicowä. Miji bä lä cui, “;Jesucristonö bä lä shimöleno wei, fei bä yai!”, wama bä nofi jöwa ma tablalaö ma cule, camiyänö inaja ya bä nofi nö tabobimi. “Öjö bä shïlo yai dodijaö”, camiyä ya bufi cuimi. Camiyä wamale nofi tabou ma mlale ma cui, bamacö nowa taö.

¹²Mijamö ya da cuoblei däjä, ya lä bejedimou wei tä dablou wawädooma. Jesucristonö bä lä shimöleno wei bä showadi lä cuaaö weinaja, ya mada cuablei. Bufi yanöcöwä yanö, Yai Bada ya mayo dablamos. Tä nö lä quilijii ya tä çai wawämaö fe balojooma.

13 Porque, em que tendes vós sido inferiores às demais igrejas, senão neste fato de não vos ter sido pesado? Perdoai-me esta injustiça.

Paulo deseja visitá-los

14 Eis que, pela terceira vez, estou pronto a ir ter convosco e não vos serei pesado; pois não vou atrás dos vossos bens, mas procuro a vós outros. Não devem os filhos entesourar para os pais, mas os pais, para os filhos.

15 Eu de boa vontade me gastarei e ainda me deixarei gastar em prol da vossa alma. Se mais vos amo, serei menos amado?

16 Pois seja assim, eu não vos fui pesado; porém, sendo astuto, vos prendi com dolo.

13 Cafä bamacö bayelibläö mlai, Jesucristo ai ebä lä yododoblai, ¿ya ebä shïlo bayelibläö cuaaö ayaoma daanö, wamale nofi wälibobä? Ma, fe usucuwä bamacö bluca bayelibläö malä cuaano wei. Moli tä bädawä ma cui ja, bamacö fe shïlo usucuwä taamanomi. Nii bä ja, ai ya bä lä yabäcano weinaja, cafä bamacö shïlo taamanomi. ¿Öjö tawä? Nii bä ja bamacö yabäcano lä mlai, ¿öjö bei wama tä nowa tabou da culanö?

14 Cafä bamacö fe waloo bolacao waiquiyoma. Ei däjä moli bamacö fe nia waloo çö. ¿Öjö tawä? Nii bä ma cui ja, ai tä ma cui ja, inaja showawä bamacö nia yabäcaimi çowä. Öjö ya täbä nabä fuu mlai ja, cafä bamacö nabä yai fublaaö, bamacö nofimaö yalo. Ijilu bä lija bada bä dobämou mlai ja, ijilu bä shïlo yai malä dobämou wei. Inaja showawä cafä wamacönö wamale dobäbä, ya fuimi. Cafä bamacö yai nia fa dobänö ya li fuu.

15 Cafä wamacö bufi yai bayeliobä tä cua ja, iba ya täbä bluca lä table, bufi lämou mlai ja ya täbä nö jibäquebö wei. Camiyä ya ma cui ya nö çai jibämoquebö wei. Inaja cafä bamacö yai nofimaö cuwä ma dodijii ma cui, ¿camiyä wamale nia nofimaimi?

16 ¿Wedinaja wamale nofi yai tabou? Wedinaja mlai. “Nii bä ja yamalecö yabäcaö ma mlaono wei ma cui, yamacö moyawäo fa mlacunö, yamalecö nami mölamaö”, wamale nofi jöwa tabou dicoo.

17 Porventura, vos explorei por intermédio de algum daqueles que vos enviei?

18 Roguei a Tito e enviei com ele outro irmão; porventura, Tito vos explorou? Acaso, não temos andado no mesmo espírito? Não seguimos nas mesmas pisadas?

Paulo apela para o juiz de todos

19 Há muito, pensais que nos estamos desculpando convosco. Falamos em Cristo perante Deus, e tudo, ó amados, para vossa edificação.

20 Temo, pois, que, indo ter convosco, não vos encontre na forma em que vos quero, e que também vós me acheis diferente do que esperáveis, e que haja entre vós contendas, invejas, iras, porfias, detrações, intrigas, orgulho e tumultos.

17Ma. Mijamö ya bä da shimölii bä ma cuinö wamacö mölamanomije. Wamacö mölamabeje ya bä çai shimanomi.

18Mijamö Tito ya shimölema, Jesucristo ai e çai. ¿Öjö tawä? Titonö wamacö mölamaö mada mlaoblei. Camiyä ya bufi lä cuu weinaja, Tito a bufi cuu mö feduo showaoma. Camiyä ya showadi lä cuaaö weinaja, a cuaaö shalilioma.

19“Pablonö bä çai lä cule, bä nofi bäyäobä a wä”, ¿wamale nofi tabou tawä? Ma, bamacö lä nofimale wamacö. Yamacö nofi bäyäobä ya wami. Bamacö bufi nia yai fa lofotomabonö, bamacö yömölaö, Cristonö wamacö yömölaö ja, a nö lä cubö weinaja showawä. Yai Bada tänö wamalecö a bejedi daö.

20Bamacö nofi jalujubou yalo ya wä. Mijamö ya waloo däjä, dodijidawä bamacö dablaimi ja, “Shädayai”, ya bufi jalujolanö ya nia cuu. Öjö däjä, camiyä ya wä ja çafä wamacö çai shädayaimou mö feduquei. ¿Öjö tawä? “Täbä afa tayou jatoö fa cui”, ya bufi cuu fa cuicunö, ya bufi wälidiwä. “Ai täbä dodijaö ayao ja, täbä nofi wäliayou jatoö fa cui. Ai täbä jushuo jatoö fa cui. Camiyä ya shilo yai bayeliblamobä, ai täbä cuu jatoö fa cui.” Inaja ya bufi cuu ja, ya nö yai bleaaö. “Ai täbä afa wayoaö jatoö fa cujei”, ya bufi cuu. “Täbä wanomou jatoö buo fa cui. Cama ai täbä jimamou jatoö fa cui. Täbä shifilimou bäa fa cule”, ya bufi cuu yalo, ya bufi nö bleaaö.

²¹ Receio que, indo outra vez, o meu Deus me humilhe no meio de vós, e eu venha a chorar por muitos que, outrora, pecaram e não se arrependeram da impureza, prostituição e lascívia que cometeram.

2 Coríntios 13

Paulo promete investigar e castigar

¹ Esta é a terceira vez que vou ter convosco. Por boca de duas ou três testemunhas, toda questão será decidida.

² Já o disse anteriormente e torno a dizer, como fiz quando estive presente pela segunda vez; mas, agora, estando ausente, o digo aos que, outrora, pecaram e a todos os mais que, se outra vez for, não os pouparei,

³ posto que buscais prova de que, em mim, Cristo fala, o qual não é fraco para convosco; antes, é poderoso em vós.

⁴ Porque, de fato, foi crucificado em fraqueza; contudo, vive pelo poder de Deus. Porque nós também somos fracos nele, mas viveremos, com ele, para vós outros pelo poder de Deus.

²¹Shādayai. Cafä bāmacö fe waloo dājä ai wamacö dobroimi showawä ja, wamacö nofi jushublalou showawä ja, wamacö nofi beshili jushuaö showawä ja, öjö tä ja Yai Bada tänö wale bufi nia quiliblamaö. Wamacö bufi mö bluca yabajadaloimi showawä ja, ya mö öcölanö ya wä çai nia loblalou.

2 Coríntios 13

Pablo a wä waicobä bä wasöö lä çono wei tä a

¹Cafä bāmacö fe waloo bolacao waiquiyoma. Fei dājä moli bāmacö fe nia waloo ço. ¿Öjö tawä? Yanowamö täbä afa dobroimi jimaöje ja, moli a wänö täbä nia jimamoimi. Bolacabö cācöbä ma cui, 3 bä ma cui, öjö bä a faö fe usucuwä ja, öjö dājä bä nia shilo dobroimi jimamou, tä a lä cuu weinaja showawä.

²¿Öjö tawä? Miji bä jaba doblono lä mlai ya bä wasöö waiquioma. Bluca wamacö ma cui bāmacö wasöma. Eja ya culanö, fei dājä ya wä faö ço lä cule, mijamö ya cuo da çoblei dājä ya da cubleinaja showawä. Ya fuu ço dājä, bä dobroimi showawä ja, ya bä nö nia bleaamama.

³Cristo ya wāno lä wāyāö wei, ya bejedi nia dablamou. Öjönö wamacö taamaö dājä, ujudi wama a nia dablaimi. Wama a nia shilo lofote dabraö.

⁴A yanowamöblaliyoma yalo, bei a li ujuduo bädaoma. Fii balitama tefi ja a shālema ma cujei, fei dājä a ujudimi. Yai Bada tä lofotenö a demi cua lä cule. ¿Öjö tawä? Cristo a ujudi lä cuono weinaja yamacö ujudi cublalou ma cule, mijamö

⁵ Examinai-vos a vós mesmos se realmente estais na fé; provai-vos a vós mesmos. Ou não reconheceis que Jesus Cristo está em vós? Se não é que já estais reprovados.

⁶ Mas espero reconheçais que não somos reprovados.

⁷ Estamos orando a Deus para que não façais mal algum, não para que, simplesmente, pareçamos aprovados, mas para que façais o bem, embora sejamos tidos como reprovados.

⁸ Porque nada podemos contra a verdade, senão em favor da própria verdade.

⁹ Porque nos regozijamos quando nós estamos fracos e vós, fortes; e isto é o que pedimos: o vosso aperfeiçoamento.

¹⁰ Portanto, escrevo estas coisas, estando ausente, para que, estando presente, não venha a usar de rigor segundo a autoridade que o SENHOR me conferiu para edificação e não para destruir.

bāmacö çai cuo dājä, ujudi yamalecö nia dablaimi. Yai Bada tä lofotenö, Cristo a demi lä culenaja yamacö cua mö fedua yalo, yamalecö nia lofote dablaö.

⁵Cafä wamacö ma cui, bä bufi bejedi da mömo, öjö lä, Jesucristo wama a nofi jöwa lä mölabou wei, wamacö bufi bejedi dablamobä. Wamacö jolemoimi ja, “Awei, camiyä lija Jesucristo a cua lä cule”, wamacö nia cudou.

⁶Jesucristo cafä wama ecö nö lä öjöböamou wei tänö, yamacö lä ojadamono wei wama tä nia bejedi dablaö. ¿Öjö tawä? Cafä wamacö lija yamacö nia bejedimou lä dablamou wei tä ja, yamacö mölaö waiquia.

⁷Wälidiwä wama tä taö mlaobä, Yai Bada lija yamacö a faö. Camiyä yamacö dodijidawä dablamobä mlai, cafä wamacö dodijidawä yai cuobä, yamacö a faö. Camiyä yamalecö afa dobloimi ma taöje dājä, cafä wamacö dodijaö fe yadiobä.

⁸Tä a bejedi lä waiquii tä a ja, yamacö a läo daomi. Yamacö a nia lä bayelio wei, yamacö a shilo yädäblou dao.

⁹Camiyä yamacö ujudi nö ma bleaaö wei ma cui, Jesucristo lija wamacö bufi lofotoblou ja, yamacö bufi nia doblalou fe yadio. Wamacö bufi yai dodijidablou çobä, bāmacö nö bayeli nacaö.

¹⁰Mijamö ya waloo showao mlao dājä, ei ya tä a oni shimaö balöa lä cule. Ei tä a ja wamacö bufi yai jaducäblou fa balöonö, dodijidawä bāmacö dablajalobä. Bada ya läobä, Bada tänö wale ma tablamaleno

Saudações

11 Quanto ao mais, irmãos, adeus! Aperfeiçoai-vos, consolai-vos, sede do mesmo parecer, vivei em paz; e o Deus de amor e de paz estará convosco.

12 Saudai-vos uns aos outros com ósculo santo. Todos os santos vos saúdam.

A bênção

13 A graça do SENHOR Jesus Cristo, e o amor de Deus, e a comunhão do Espírito Santo sejam com todos vós.

wei ma cui, ya wə faö ja ya wə nö quiliblalou mlaobä ya wə. ¿Öjö tawä? Bamacö nö bleaamabä mlai, bamacö yai bayeliblabä wale li lämabou.

11Bei. Iba wamacö. Inaja lä waiquiwä. Wamacö doblou lä mlai, dodijidawä bä da cuicu. Wamale ʔ da j̄lilä. Bä bufi bluca da shaliliicu. Yanöcöwä bä da bälöicu. Yai Bada tänö bämalecö bufi lä nofimabou wei tä lä cuinö wamacö nia çai cuo, bämalecö bufi lä yanöcömabou wei tä showawä lä cuinö.

12Jesucristo wama ecö mö fedudayou ja, bä da nofimayo.

13Jesucristo eja ebä lä cule, çafä wamacö lija bä ʔfa wäyämamou bufi doblaa lä cule.

14Bei. Yai Bada lija showadi wamacö bayeliblamobä. Bada tä Jesucristonö wamacö nofi sh̄lo ojodabobä. Yai Bada tänö showadi wamacö nofimabä. Yai Bada tä Bui sho, wamacö nofi sh̄lo tamayobä.

Epístola de Paulo aos Gálatas

Gálatas

Gálatas 1

Prefácio e saudação

¹ Paulo, apóstolo, não da parte de homens, nem por intermédio de homem algum, mas por Jesus Cristo e por Deus Pai, que o ressuscitou dentre os mortos,

² e todos os irmãos meus companheiros, às igrejas da Galácia,

³ graça a vós outros e paz, da parte de Deus, nosso Pai, e do [nosso] SENHOR Jesus Cristo,

⁴ o qual se entregou a si mesmo pelos nossos pecados, para nos desarraigar deste mundo perverso, segundo a vontade de nosso Deus e Pai,

⁵ a quem seja a glória pelos séculos dos séculos. Amém!

A inconstância dos gálatas

⁶ Admira-me que estejais passando tão depressa daquele que vos chamou na graça de Cristo para outro evangelho,

Gálatas 1

Pablo a wafa lä wäyämou wei tä a

¹Jesucristonö wale lä shimöleno wei, ei camiyä Pablo cä ya. Yanowamö täbänö mlai, Jesucristonö wale shïlo yai shimöa cadidilema. Yai Bada bäma a nofi lä Fjömale tä çainö, öjö a demi jocädamaö lä çolayono wei a lä cuinö.

²Jesucristo ai ya ebä çai bluca lä cule, Calasia jamö öjö wama ecö lä yododaö wei wamacö lija bä afa çai wäamamou bufi doblaa lä cule.

³Bei. Fayä Yai Bada lija wamacö shïlo bayeliblamobä, Bada tä Jesucristo lija çai. Wamacö bufi shïlo yanöcomaboböbä. Wamacö nofi çai shïlo ojodaboböbä.

⁴Bämacö doblou lä mlai tä nowa ja, Jesucristo a shämou läobä a noshi öjödaoma. Yanowamö täbä bluca lä bälöblai bä nö bleaabä jamö, bämacö nö bleaaö mö feduo mlaobä. Fayä Yai Badanö, inaja tä tamaö bufi doblaoma.

⁵Öjö bäma a nofi shïlo doblao dobou shi wälibä. Inaja lä tä cuobä.

Shomi tä a jilia majöa lä dicoblaleno wejei tä a

⁶Yai Bada lija lobe wamacö mö fuludou fa dicoonö, ¡shädayai! wamale bufi taamaö dodijia lä cule. Öjö a lä cuinö, no mlai ja wamacö nofi ojodabobä wamacö ma nacano wei ma cui, shomi wama tä a jowa jiliaö majöblaa dicoa, tä afa jole dodijidawä lä taö wejei tä a.

⁷ o qual não é outro, senão que há alguns que vos perturbam e querem perverter o evangelho de Cristo.

⁸ Mas, ainda que nós ou mesmo um anjo vindo do céu vos pregue evangelho que vá além do que vos temos pregado, seja anátema.

⁹ Assim, como já dissemos, e agora repito, se alguém vos prega evangelho que vá além daquele que recebestes, seja anátema.

O evangelho que Paulo recebeu e pregou

¹⁰ Porventura, procuro eu, agora, o favor dos homens ou o de Deus? Ou procuro agradar a homens? Se agradasse ainda a homens, não seria servo de Cristo.

¹¹ Faço-vos, porém, saber, irmãos, que o evangelho por mim anunciado não é segundo o homem,

¹² porque eu não o recebi, nem o aprendi de homem algum, mas mediante revelação de Jesus Cristo.

¹³ Porque ouvistes qual foi o meu proceder outrora no judaísmo, como sobremaneira

⁷Täbä nia lä bayeliblamou wei, ai tä ą dodijidawä cua ma mlai ma cui, wamacö lä yabäcaö wejei bä läblawä, Cristo dodijidawä etä ą shominajablamaö bufi lä doblao wejei bä lä cui.

⁸Cafä wamacö lija dodijidawä yama tä ą wäyää waiquioma. Shomi tä ą lämaö majöo dicooje ja, ¡Yai Bada lija bä waimamobä cäbä waiquiwä! ¿Öjö tawä? Camiyä yamacö ma cui, ąjele a lä culadi a ma cui, inaja yamacö cuaaö dicoo ja yamacö waimamobä lä yamacö waiquiwä.

⁹Yamacö cuu da balöobleinaja ya cuu çą lä cule. Wama tä ą dodijidawä da fuablei tä ą jamö, ai a bädawä ma cuinö, shomi tä ą lämaö majöo dicoo ja, Yai Bada lija a waimobä lä a waiquiwä.

¹⁰¿Yanowamö ya täbä bufi doblamabobä ya wą daanö? Ma. Yai Bada ya bufi nia yai fa doblamabonö ya wą. Yanowamö ya täbä bufi nia doblamabou bashio fa cunoja, Cristo ya nosie fuabä, ya e nö cuobö mlai.

Jesucristo a wano wäyäbä Pablo a lä cadidileno wei tä ą

¹¹Iba wamacö. Wamacö bufi jaducäblobä ya wą. Ya tä ą dodijidawä da wäyäblei, yanowamö täbä lija öjö tä ą cuonomi.

¹²Yanowamö täbä lija ya tä ą däano malä mlai. Yanowamö täbä lija ya çai damamonomi. Jesucristo a showawä lä cuinö camiyä lija tä ą yai wawämalema.

¹³¿Öjö tawä? Judio ya mö feduwä cudeenö, Moisesi ya etä ą fuaö bufi doblaoma. Öjö tä ą ja ya jole cadidou bufi

perseguia eu a igreja de Deus e a devastava.

14 E, na minha nação, quanto ao judaísmo, avantajava-me a muitos da minha idade, sendo extremamente zeloso das tradições de meus pais.

15 Quando, porém, ao que me separou antes de eu nascer e me chamou pela sua graça, aprovou

16 revelar seu Filho em mim, para que eu o pregasse entre os gentios, sem detença, não consultei carne e sangue,

17 nem subi a Jerusalém para os que já eram apóstolos antes de mim, mas parti para as regiões da Arábia e voltei, outra vez, para Damasco.

Paulo vai a Jerusalém, Síria e Cilícia

18 Decorridos três anos, então, subi a Jerusalém para avistar-me com Cefas e permaneci com ele quinze dias;

19 e não vi outro dos apóstolos, senão Tiago, o irmão do SENHOR.

çai fa doblaonö, Yai Bada ebä lä yododoblai ya ebä nö bleaamaö balöoma. Wamale afa jilibou waiquile cätä. Ya bä mö watäblaö showadaobä, jbejedi ya waitelimoma!

14 Camiyä ya bada lä culenaja bä cuwä mö lä fedui ai bä bluca lä cuinö, Moisesi etä a çai fuaö mö ma feduono wejei ma cui, camiyä ya fe yai dolejeo dodijio balöoma. Judio bamacö nö badabö jaba lä cuno wei ya tä a joyamaö nofi fa jalubonö, camiyä bejedi lä ya wä shilo lämodima.

15-16 Öjö ma cui, ya oshe cublou showao mlao däjä, Yai Bada tänö wale yaibou showaoma. Wale nofi fa ojobonö wale nacalema. Judio bä lä mlai bä lija ya e afa wäyää cuaabä, camiyä lija bä Ijilubö Jesús e wawäblamaö bufi doblaoma. ¿Öjö tawä? Bä Ijilubö e fa wawämaliyonö, yanowamö täbä lija ya shimamobä ya icuonomi.

17 Ma. Jelusale jamö ma cui ya çai funomi, Jesucristo ebä bada lä läle jamö. Jesucristonö camiyä wale shimaö showao mlao däjä, öjö bä shimöa ma balöleno wei ma cui, öjö ya bä walinomi. Öjamö lä ya fuu balöa mlai ja, Alabia jamö ya aacaidia showalayofälöma. Öjamö lä ya cuoma Damaco jamö ya çoblou çolayoma.

18 Camiyä lija Jesucristo a wawäa waiquilayono wei ja, lasha 3 a cuo däjä, Jelusale jamö yacumö ya alayoma, Pedro ya möbä. Öjö lijamö ya cua showalanö, 15 ya fe didi cublaliyoma.

19 Jesucristonö bä lä shimöleno bä lä cui, öjö ya bä dabanomi. Bada tä Jesús bä

20 Ora, acerca do que vos escrevo, eis que diante de Deus testifico que não minto.

21 Depois, fui para as regiões da Síria e da Cilícia.

22 E não era conhecido de vista das igrejas da Judéia, que estavam em Cristo.

23 Ouviam somente dizer: Aquele que, antes, nos perseguia, agora, prega a fé que, outrora, procurava destruir.

24 E glorificavam a Deus a meu respeito.

Gálatas 2

O apostolado aos judeus e aos gentios

1 Catorze anos depois, subi outra vez a Jerusalém com Barnabé, levando também a Tito.

2 Subi em obediência a uma revelação; e lhes expus o evangelho que prego entre os gentios, mas em particular aos que pareciam de maior influência, para, de algum modo, não correr ou ter corrido em vão.

fãäshä Santiago e lä cui, öjö ya e shïlo moli dalalema.

20 ¿Öjö tawä? Ei ya tä  lä oniblale, ya w bejedi. Yai Bada tänö wale malä dale.

21 ¿Öjö tawä? Jelusale jamö ya fuu fa balöonö, Silia tä ulufi jamö ya fuu nomöjöoma, Silisia tä ulufi jamö çai.

22 Judea jamö Cristo ebä lä yododoblai bä lä cuinö wale dabläö mlajei ja, bä mojadi li cuo showaoma.

23 Wale fa shïlo jïlibou buomaje. Abenaja bä jwa cuma. “Jesucristo yama a bufibou tä nowa ja yamalecö nö jaba da bleamablei a lä cuinö, fei djä Jesucristo tä  ja täbä jwa yömöläö majöa lä cule. Tä  joyamaö ma bufino wei ma cui, fei djä tä  yai li wyö majöo”, bei bä jwa cuma.

24 ¿Öjö tawä? Ya lä cuaano wei tä  fa jïliläjeno, Yai Bada tä nofi yai doablamaje.

Gálatas 2

Jelusale jamö Pablo a w lä wmoqueno wei tä  **1** Öjö djä, lasha 14 ya faa fa majömalönö, Jelusale jamö ya aa çölayofälöma. Benabei sho yafäcö alayoma. Tito a ma cui, öjö ya çai nocamaboma.

2 ¿Öjö tawä? Öjamö Yai Bada tänö wale fumaö bufi doblao cudeenö, a w wawälayoma. A w wawälayoma yalo, ya alayoma. Öjamö ya culanö Jesucristo ebä bada lä läono wei bä sho, yamacö yododoblaliyoma. Judio bä lä mlai bä lija, showadi ya tä  dodijidawä wyö lä cuaaö wei ya tä  wawämalema. ¿Öjö tawä? “Awei. ¡Inaja lä wa cubä lä!”, ya bä

³ Contudo, nem mesmo Tito, que estava comigo, sendo grego, foi constrangido a circuncidar-se.

⁴ E isto por causa dos falsos irmãos que se entremeteram com o fim de espreitar a nossa liberdade que temos em Cristo Jesus e reduzir-nos à escravidão;

⁵ aos quais nem ainda por uma hora nos submetemos, para que a verdade do evangelho permanecesse entre vós.

⁶ E, quanto àqueles que pareciam ser de maior influência (quais tenham sido, outrora, não me interessa; Deus não aceita a aparência do homem), esses, digo, que me pareciam ser alguma coisa nada me acrescentaram;

⁷ antes, pelo contrário, quando viram que o evangelho da incircuncisão me fora confiado, como a Pedro o da circuncisão

bufi nia fa tadamanö ya bä yömölama. Jesucristo ya etä a jaba lä wäyāno wei tä ma cui ja, ya ojodamou lä showale tä ma cui ja, wale nö afa bleaaö taö mlaobeje.

³¿Öjö tawä? Jelusale jamö Tito ya nocamaboma. Judio a cuo fa mlaonö, mosi sicö joyamono ma mlai, a nofi tabou fe yadiomaje. Mosi sicö joyamobä, bä a fe yadiblonomi.

⁴Ai bä a wabäo buoma ma cui. Öjö bä a lä wabäono wei bä lä cui, Jesucristo ebä lija bä jole fa yädäblalunö bä faa jatomalalemaje, judio tä a ja bämalecö nia cadidoimi fa möjenö. ¿Öjö tawä? Jesucristo lija bämacö yädäa waiquia yalo, judio tä a ja bämacö fujebliamoa ma waiquilayono wei ma cui, tä a nia lämaö ço fe yadiomaje. Öjö tä a ja bämacö nosiemamou ja, bämacö nö bleaaö lä buono weinaja bämalecö nia taamaö çomaje.

⁵Öjö ma cui öjö yama bä a jilianomi waiquiwä, cafä wamacö lija yama tä a da wäyäblei tä a shomiblou majöo mlaobä. Öjö lä tä a bejedi waiquiwä.

⁶¿Öjö tawä? Jelusale jamö bä bada lä läle bänö wale a fa jililäjenö, ai tä a çai lämaö majöonomije. Öjö bä lä cui bä afa bada jilabouje. Cuwi. Bä bada fa cui. Yai Bada lä cuinö, fe usucuwä täbä nofi bluca malä tabou wei. Inaja showawä, camiyänö ya bä nofi çai tabou.

⁷Ma, wale wasöö mlajei ja, Yai Bada tänö wale lä shimöleno wei tä nö yai öjöbölemaje. Pedro lija judio bä nabä

⁸ (pois aquele que operou eficazmente em Pedro para o apostolado da circuncisão também operou eficazmente em mim para com os gentios)

⁹ e, quando conheceram a graça que me foi dada, Tiago, Cefas e João, que eram reputados colunas, me estenderam, a mim e a Barnabé, a destra de comunhão, a fim de que nós fôssemos para os gentios, e eles, para a circuncisão;

¹⁰ recomendando-nos somente que nos lembrássemos dos pobres, o que também me esforcei por fazer.

Paulo repreende a Pedro. A justificação pela fé em Cristo Jesus

¹¹ Quando, porém, Cefas veio a Antioquia, resisti-lhe face a face, porque se tornara repreensível.

¹² Com efeito, antes de chegarem alguns da parte de Tiago, comia com os gentios; quando, porém, chegaram, afastou-se e,

shimöa lä taqueno weinaja, inaja showawä camiyä lija, judio bä lä mlai bä nabä shimöa taa mö fedubema, öjö bä lija Jesucristo dodijidawä ya etä ʾ wäyäo cuaaö mö feduobä.

⁸Judio bä lä cui bä yömölabä, Yai Bada tänö Pedro a nö lä wəlojomabou weinaja, camiyä wale nö wəlojomabou mö malä fedui, judio bä lä mlai ya bä yömöläö mö feduobä.

⁹¿Öjö tawä? Santiago, Pedro, Juan bä lä cuinö, bä ʾafa yai bada lä jilabono wejei bänö, Yai Bada tänö wale lä bayelibläö wei tä nö öjöbölemaje. Öjö däjä, —Awei, tä dodijidawä waiquiwä —wawädowä Benabei sho yafälecö nowa talemaje. Judio bä lä mlai yafä bä yömölabä wawädowä yafälecö shimölemaje. Cama bä mö feduwänö judio bä yömöläö mö feduobeje.

¹⁰Abenaja bä shılo cuma. —Bä fıli nö lä bleaaö wei, bä yai shılo da bayelibläje — bä cuma. Camiyä ya ma cui, inaja ya cuaaö bufi çai doblao mö feduo showaoma.

Pedro wawädowä a nowa lä taleno wei tä ʾ

¹¹Öjö ma cui, Adioquiateli bä lijamö Pedro a fa waloicunö, judio bä lä mlai bä lijamö bejedi lä ya nowa taö dodijioma. A shominajaaö fa dicoonö wawädowä ya nowa talalema.

¹²Abenaja tä cuoma. Judio bä lä mlai bä Jesucristo bufilewä iyabä jamö, Pedro dodijidawä a nö jaba liyoma. Öjö Adioquiateli bä lä cui, judio bä cuono ma

por fim, veio a apartar-se, temendo os da circuncisão.

13 E também os demais judeus dissimularam com ele, a ponto de o próprio Barnabé ter-se deixado levar pela dissimulação deles.

14 Quando, porém, vi que não procediam corretamente segundo a verdade do evangelho, disse a Cefas, na presença de todos: se, sendo tu judeu, vives como gentio e não como judeu, por que obrigas os gentios a viverem como judeus?

15 Nós, judeus por natureza e não pecadores dentre os gentios,

16 sabendo, contudo, que o homem não é justificado por obras da lei, e sim mediante a fé em Cristo Jesus, também temos crido em Cristo Jesus, para que fôssemos justificados pela fé em Cristo e não por obras da lei, pois, por obras da lei, ninguém será justificado.

mlai ma cui bä nofi shamibonomi. Dodijidawä bä çai iyama. Öjö ma cui Santiagonö judio bä lä shimöleno wei bä lä cui, bä çoblou fa dalalönö, a wäfa tamou quililayoma. Öjö bä lä cuinö täbä mosi sicö joyamou lä mlai täbä nofi shamibouje yalo, Pedro a quilia fa majölalunö, a jole waiblalou majöoma.

13 ¿Öjö tawä? Pedro a quilili cuaaö fa dicoonö, judio ai bä ma cui Pedro lija bä lulumoa dicolayoma. Benabei a ma cui, a çai lulumoa dicolayoma.

14 ¿Öjö tawä? Jesucristo tä a dodijidawä lä cui tä a yai ma bejedio däjä ma cui, tä a nofi cadidibonomije. Öjö ya tä fa dalalönö, bä yömöca bluca dao däjä abenaja wawädowä Pedro ya nowa tama. —Ei Adioquiateli bä lä cui, judio bä ma mlai ma cui, ¿wedi tä tabä judio bä yai lä cuaaö weinaja, wa bä li taamaö bashiquei? A da bejedimo. Cafä judio wa ma cui, judio bä yai lä cuaaö weinaja wa cuaaö malä mlai —ya nowa tama.

15 ¿Öjö tawä, judio wamacö? Camiyä judio bämacö oshe cuo showadaoma. Judio bä lä mlai bä afa wälidiwä talewä lä jilabolajei, öjö bämacömi.

16 Camiyä judio bämacö yai ma cui, ei bäma tä daö. Jai bä dodijidawä waiquiwä, Yai Bada tänö bä nofi lä tabou wei bä lä cui, Jesucristo a nofi li mölabouje yalo bä nofi li tamamou. Moisesi tä a ja bä fa cadidonö mlai. Camiyä judio bämacö ma cuinö, Jesucristo bäma a çai bejedi malä bufibou wei. ¿Ya jolemou daanö? Moisesi

17 Mas se, procurando ser justificados em Cristo, fomos nós mesmos também achados pecadores, dar-se-á o caso de ser Cristo ministro do pecado? Certo que não!

18 Porque, se torno a edificar aquilo que destruí, a mim mesmo me constituo transgressor.

19 Porque eu, mediante a própria lei, morri para a lei, a fim de viver para Deus. Estou crucificado com Cristo;

20 logo, já não sou eu quem vive, mas Cristo vive em mim; e esse viver que, agora, tenho na carne, vivo pela fé no Filho de Deus, que me amou e a si mesmo se entregou por mim.

tä ą ja bamacö lä cadidou wei tänö mlai, Cristo bama a nofi yai mölabou yalo, jai bamacö dodijidawä waiquiwä bämalecö nofi li tabou. ¿Öjö tawä? Yai Bada lija a nofi nia dodijidawä lä tamamou wei, Moisesi tä ą ja moli ma cui a cadidou malä mlai.

17Yai Bada lija bamacö dodijidawä dablamobä, Cristo bama a nofi yai mölabou. Öjö bama a nofi mölabou yalo, judio bänö bämalecö ąfa dobroimi taöje. Öjö ma cui, ıma! Bamacö nia doblou lä mlai jamö Cristonö bämalecö lulubobä a malä mlai.

18Öjö ma cui, judio ya tä ą joyaa ma waiquileno wei ma cui, ya tä ą dääö ąo dicoo ja ya nia yai dobroimi.

19Moisesi etä ą ja ya nö cadidobimi waiquiwä yalo, ya nomawä blaa damoa malä bälaliyono wei. Öjö dąjä ya nia cadidou fe lä yadiono wei tä ja, ya möläö mladou showadalayoma, Yai Bada lija ya yai luluamou majöobä.

20¿Öjö tawä? Fii balitama tefi jamö Cristo a lä shäleno wejei dąjä, camiyä ya ąai shämoa yädäa showalayoma. Fei dąjä ya demi lä cule, Cristonö wale ąai demi cua. Camiyä ya bufi lä cuaablalou weinaja ya cuaaimi. ¿Öjö tawä? Eja ya demi cua lä showale, Yai Bada bei Ijilubö ya e nofi mölabolanö ya e cua lä cule. Wale fa nofilänö, wale bayeliblabä cama a jibämoquema.

²¹ Não anulo a graça de Deus; pois, se a justiça é mediante a lei, segue-se que morreu Cristo em vão.

Gálatas 3

Paulo apela para a experiência dos gálatas

¹ Ó gálatas insensatos! Quem vos fascinou a vós outros, ante cujos olhos foi Jesus Cristo exposto como crucificado?

² Quero apenas saber isto de vós: recebestes o Espírito pelas obras da lei ou pela pregação da fé?

³ Sois assim insensatos que, tendo começado no Espírito, estejais, agora, vos aperfeiçoando na carne?

⁴ Terá sido em vão que tantas coisas sofrestes? Se, na verdade, foram em vão.

²¹Yai Bada tänö bämalecö nofi lä ojodabou wei ya tä waii mlaicätä. Öjö tänö, Yai Bada lija bamacö shïlo yai dodijidawä dablamou. Moisesi tä ą ja täbä bayeliblamou dao waiquio fa cunoja, Cristo a nö nomaö buobö mlai.

Gálatas 3

Jesucristo a nofi yai mölabobeje tä ą

¹Shädayai, Calasiateli wamacö. ¿Wedi jamö täbä ą ja wamacö möläö fa majöblaonö, bei wamacö bufi jaducäwämi majöwä? Fii balitama tefi jamö Jesucristo a shämou lä läono wei, wawädowä ya wafa mada wäyäblei. Wama tä ą jilia walalalema.

²Bamacö walıi ojode. Cafä wamacö lija Yai Bada tä Bufi lä lucälayono wei tä lä cui, ¿wedi tä nowa ja bei a Bufi li lucälayoma? Moisesi etä ą ja wamacö cadidou yalo, ¿a Bufi li lucälayoma daanö? Mlaicätä. Jesucristo wama tä ą nofi mölaboma yalo a Bufi li lucälayoma.

³¿Wamacö bufi nö jaducäblobö lä mlai wamacö waiquiwä daanö? Yai Bada bei tä Bufenö wamacö jaba ma bayeliblamono wei ma cui, fei däjä cafä wamacö nö nia lä walojaö wei tänö, ¿bei wamacö nia bayeliblamou majöo?

⁴Jesucristo wama a bejedi bufibou nofi jushuaö yalo, judio bänö wamacö nö jaba bleaamaö balöomaje. Wamacö nö ma bleaamaöje däjä, quilii mlai ja wama a bufibou fe yadioma. Inaja wamacö cuaaö ma waiquiono wei ma cui, ¿fei däjä

⁵ Aquele, pois, que vos concede o Espírito e que opera milagres entre vós, porventura, o faz pelas obras da lei ou pela pregação da fé?

A experiência de Abraão

⁶ É o caso de Abraão, que creu em Deus, e isso lhe foi imputado para justiça.

⁷ Sabei, pois, que os da fé é que são filhos de Abraão.

⁸ Ora, tendo a Escritura previsto que Deus justificaria pela fé os gentios, preanunciou o evangelho a Abraão: Em ti, serão abençoados todos os povos.

⁹ De modo que os da fé são abençoados com o crente Abraão.

wamacö bufi nia li shomiblou majöö? Inaja wamacö cuaaö majöobä wamacömi.

⁵Cafä wamacö lija Yai Bada a Bufi lucälayoma. Tä nö lä quilijii, cafä wamacö lija tä çai bluca wawämaö, ¿öjö tawä? ¿Wedi tä nowa ja inaja bei wamacö li taamaö? Moisesi etä a ja wamacö cadidou yalo, ¿tä nö lä quilijii bei tä wawämaö daanö? Mlaicätä. Jesucristo wama tä a nofi mölabou yalo tä li wawämaö.

⁶Bä bufi da daeo. Yai Bada etä a oni jamö Ablaamö a wafa wayoamou. Wama tä a daö. Yai Bada a wä fa jilimolunö, Ablaamönö a wä bejedi bufiblaö showadalayoma. Cama Yai Bada a wä bufiblamou fa damolalunö, jai a cadejewä waiquiwä Ablaamö bei a nofi tadaö showalayoma.

⁷¿Öjö tawä? Yai Bada tä a nofi lä mölabou wejei bä lä cui, öjö Ablaamö nodiwä bei ebä yai.

⁸Yedu jamö ma cui, Ablaamö lija tä a dodijidawä wäyämamou showao balöoma. ¿Öjö tawä? Judio bä lä mlai bänö Yai Bada tä a nofi mölabouje ja, jai bä dodijaö waiquiwä bä nofi nia tabou showaoma. Abenaja tä a oni cuu malä balöono wei. Cafä bä bayelibou fa balöonö, bluca bä bälöjowä lä yaiblai, afä a nodiwä lija bä nia bayeliblamou nomöjöö. Einaja tä a cuu.

⁹¿Öjö tawä? Ablaamönö Yai Bada a nofi mölaboma yalo, a bayeliblamoma. Inaja showawä, Yai Bada a nofi lä mölabou

10 Todos quantos, pois, são das obras da lei estão debaixo de maldição; porque está escrito: Maldito todo aquele que não permanece em todas as coisas escritas no Livro da lei, para praticá-las.

11 E é evidente que, pela lei, ninguém é justificado diante de Deus, porque o justo viverá pela fé.

12 Ora, a lei não procede de fé, mas: Aquele que observar os seus preceitos por eles viverá.

13 Cristo nos resgatou da maldição da lei, fazendo-se ele próprio maldição em nosso lugar (porque está escrito: Maldito todo aquele que for pendurado em madeiro),

wejei bä bluca lä cui, öjö bä çai nia bayeliblamou mö feduo.

10Ai bä mö feduwä lä cui, “Dodijidawä ya cuobä Moisesi tä ą ja ya cadidou weicätä”, bä bufi lä cuu wei bä bluca lä cui, bä waimobä bä li waiquiwä. Abenaja tä ą malä cuu wei. Moisesi tä ą jödödöwä lä cui, tä ą nofi showadi cadidibou lä mlajei bä lä cui, Yai Bada lija bä waimobä bä waiquiwä. Einaja tä ą malä cuu wei.

11Tä malä wawädole. Moisesi etä ą ja täbä cadidoimi waiquiwä, Yai Bada lija bä dodijidawä dablamoimi waiquiwä. Moli ma cui a dodijidawä dablamoimi waiquiwä. Abenaja tä ą malä cuu wei. A nofi mölabouje yalo, jai bä dodijaö waiquiwä Yai Bada tänö bä nofi lä tabou wei bä lä cui, öjö bä nia ąlimiblou ayao. Einaja tä ą cuu.

12¿Öjö tawä? Moisesi etä ą nofi mölabobeje etä ą cuonomi. Ma. Tä ą nofi mölabobeje mlai, tä ą shılo yai fuabeje tä ą lämaquema. Abenaja tä ą malä cuu wei. Moisesi etä ą nofi bluca lä cadidibou wejei bä lä cui, öjö bä nia shılo ąlimi cuo. Einaja tä ą cuu.

13Moisesi etä ą ja bamacö nö cadidobimi waiquiwä yalo, bamacö waimolayoma. Öjö ma cui bamacö bayeliblamou fe yadiobä, Cristonö bamacö nowa çomaquema. Bamacö nö lä beblalole jamö a shämoa fa lälönö, cama a waimoa yaclälayoma. Abenaja tä ą oni malä cuu wei. Fii balitama tefi jamö bä lä basuo wei,

14 para que a bênção de Abraão chegasse aos gentios, em Jesus Cristo, a fim de que recebêssemos, pela fé, o Espírito prometido.

A lei não pode invalidar a promessa

15 Irmãos, falo como homem. Ainda que uma aliança seja meramente humana, uma vez ratificada, ninguém a revoga ou lhe acrescenta alguma coisa.

16 Ora, as promessas foram feitas a Abraão e ao seu descendente. Não diz: E aos descendentes, como se falando de muitos, porém como de um só: E ao teu descendente, que é Cristo.

17 E digo isto: uma aliança já anteriormente confirmada por Deus, a lei, que veio quatrocentos e trinta anos depois, não a pode ab-rogar, de forma que venha a desfazer a promessa.

bä bluca waimobä bä li waiquiwä. Einaja tä ʘ oni malä cuu wei.

14 ʘÖjö tawä? Judio bä lä mlai, Jesucristo lija bä bayeliblamou mö feduobä bä nowa comaquema. Ablaamö a bayeliblamou lä culayono weinaja bä bayeliblamou cuo mö feduobä. Jesucristo bäma a nofi fa mölabonö, Yai Bada tä Bufen ʘafa lä wäyämöno wei bäma tä Bufen däabä.

Yai Bada a wʘafa wäamou shalilou lä showadao wei tä ʘ

15 Judio bämäcö showadi lä cuaaö wei tä lä cui, ya tä ʘafa nia wäyääö ʘaloo, wamale ʘ ʘiliaö walalaobä. ʘÖjö tawä? Yanowamö a lä cui a wʘafa wäamou cadidio waiquio däjä, ai bänö a wʘafa nia shomiblamaö majöomije.

16 ʘÖjö tawä? Inaja showawä, Ablaamö lija Yai Bada tänö tä ʘafa jaba lä wäqueno wei tä ʘ lä cui, tä ʘ shomiblamaö majöobeje tä ʘmi. Ablaamö lija a wʘa nö wäo däjä, a wʘafa bayeliblaö wäquema. Ablaamö nodiwä a ma cui, a nia ʘai ʘowa bayeliblamou nodio mö feduoma. Ablaamö nodiwä bluca bä ʘafa wayoaö mlai, moli a wʘafa nodiwä yai wayoama, Cristo a lä cui. Öjö a wʘafa shilo yai tama.

17 Abenaja ya cuu. Yedu ja, Ablaamö lija Yai Bada tä ʘa nö wäo balöoma. ʘÖjö tawä? Lasha 430 a fa falönö, Moisesinö tä ʘ ʘai läobä, öjö etä ʘ jibäa nomöjöquema. Öjö ma cui, tä ʘ läa lä nomöjömaqueno wei tä ʘ lä cuinö, Ablaamö lija tä ʘa nö wäo lä balöono wei tä ʘ wʘalianomi. Yai Bada tä ʘa nö wäo malä waiquiono wei.

18 Porque, se a herança provém de lei, já não decorre de promessa; mas foi pela promessa que Deus a concedeu gratuitamente a Abraão.

19 Qual, pois, a razão de ser da lei? Foi adicionada por causa das transgressões, até que viesse o descendente a quem se fez a promessa, e foi promulgada por meio de anjos, pela mão de um mediador.

20 Ora, o mediador não é de um, mas Deus é um.

21 É, porventura, a lei contrária às promessas de Deus? De modo nenhum! Porque, se fosse promulgada uma lei que pudesse dar vida, a justiça, na verdade, seria procedente de lei.

18 ¿Öjö tawä? Yai Bada lija wamacö lä bayeliblamole wamacö lä cui, ¿wedi tä ja bei wamacö li bayeliblamou, öjö lä? Moisesi etä ą ja wamacö lä cadidou wei tänö mlai. Ma. Cama Yai Bada tä ą nö wää waiquiquema yalo wamacö malä bayeliblamole. Inaja showawä, Ablaamö lija Yai Bada tä ą nö wäo waiquioma cudeenö, a li bayelibläö balölayoma.

19 “Jao. Moisesi etä ą ja, täbä nia bayelibloimi waiquiwä ja lä, ¿wedi tabä tä ą li wää bäquema, öjö lä?”, ai bä nia cuu jatoö fa cui. Wedi tabä mlai. Ablaamö nodiwä a wawäblou jaöo mlao däjä, wäliwä tä lä taö wejei täbä nia jaamabou fa balöonö tä ą li lämaboma. ¿Öjö tawä? Ablaamö lija Yai Bada a wä nö wäo däjä, a wäfa nodiwä bayeliblamou wäyäö balöoma. Tä nö dedea fa nomöjölönö, Moisesi lija ąjele bänö Yai Bada a wano wäyäö nomöjöomaje, öjö a lä cuinö tä ą wäyäö fe dolemobä.

20 ¿Öjö tawä? Yanowamö täbä lija täbä wano li wäyämou ma cui, inaja Yai Bada a cuanomi. Ma, Ablaamö lija a wäfa wämou shalilou showadaoma.

Cristo lija täbä bayeliblamaö bufii lä showadaono wei tä ą

21 ¿Abenaja ai wamacö bufi cuu tawä? “Yai Bada tänö Ablaamö a wäfa bayeliblamou wäyäö ma waiquiono wei ma cui, Moisesi lija ai tä ą läamaö majöo ja, a wä li shomiblou majöa dicolayoma.” ¿Einaja ai wamacö bufi cuu tawä? Ma. Moisesi tä ą ja bamacö bälímíblobä tä ą cuonomi. Tä ą cuo fa cunoja, öjö tä ąnö jai bamacö

22 Mas a Escritura encerrou tudo sob o pecado, para que, mediante a fé em Jesus Cristo, fosse a promessa concedida aos que crêem.

A tutela da lei para nos conduzir a Cristo

23 Mas, antes que viesse a fé, estávamos sob a tutela da lei e nela encerrados, para essa fé que, de futuro, haveria de revelar-se.

24 De maneira que a lei nos serviu de aio para nos conduzir a Cristo, a fim de que fôssemos justificados por fé.

25 Mas, tendo vindo a fé, já não permanecemos subordinados ao aio.

26 Pois todos vós sois filhos de Deus mediante a fé em Cristo Jesus;

27 porque todos quantos fostes batizados em Cristo de Cristo vos revestistes.

dodijidawä waiquiwä, Yai Bada tänö bämalecö nofi nö tabou showadaobö wei.

22 Öjö ma cui, inaja Yai Bada etä ʘ oni cuimi. Bluca bamacö ma cui, wʘlidiwä tä ja bamacö nö fujeblobimi waiquiwä yalo, bamacö jowa dabloimi. Öjö cudeenö, Jesucristo a bejedi lä bufibou wejei bä lä cui lija, Yai Bada tä ʘafa Bufe wäyämou showaoma, bä bayeliblamou fe yadiobä.

23 Öjö tawä? Jesucristo a wawäblou showaa mlai ja, Moisesi etä ʘ jamö judio yamacö li jaadalou balöoma. Öjö tä ʘnö yamalecö jaamaboma. Inaja yamacö cuo showao däjä, Cristo a yacumö wawäblaliyoma, öjö yama a nofi yai mölabolanö, Yai Bada lija yamacö yai dodijidawä dablamobä.

24 Öjö tawä? Cristo a wawäo showao mlao däjä, Moisesi etä ʘ läo balöoma, öjö tä ʘ ja yamacö bufi jaducäblobä. Cristo a fa wawälönö yama a nofi mölabou showadaobä. Yama a nofi mölabou yalo, jai yamacö dodijidawä waiquiwä, Yai Bada tänö yamalecö nofi tabobä.

25 Fei däjä Cristo yama a nofi mölabou waiquiwä yalo, tä ʘ lädio showaobä tä cuami.

26 Jesucristo lija wamacö lä yädäle wamacönö, öjö wama a nofi mölabou yalo, Yai Bada bei ijilubö wama ecö li bluca cublou malä majölayono wei.

27 Cristo lija wamacö yädäo jimamobä, wamacö fe bluca baoblamolayoma. Wamacö fe lä baoblamolayono wei wamacö lä cui, ilo dude sibä ja täbä didio

²⁸ Dessarte, não pode haver judeu nem grego; nem escravo nem liberto; nem homem nem mulher; porque todos vós sois um em Cristo Jesus.

²⁹ E, se sois de Cristo, também sois descendentes de Abraão e herdeiros segundo a promessa.

Gálatas 4

A nossa filiação em Cristo

¹ Digo, pois, que, durante o tempo em que o herdeiro é menor, em nada difere de escravo, posto que é ele senhor de tudo.

² Mas está sob tutores e curadores até ao tempo predeterminado pelo pai.

³ Assim, também nós, quando éramos menores, estávamos servilmente sujeitos aos rudimentos do mundo;

lä cuo weinaja, Cristo lija wamacö didia majöaliyoma. Öjö a lä culenaja wamacö cublou mö feduobä.

²⁸ ¿Öjö tawä? Jesucristo lija täbä moliblou. Judio bä ma cui, judio bä lä mlai bä ma cui, bä nosie fuamobä bä lä tabou wejei bä ma cui, bä tabou lä mlajei bä ma cui, walo bä ma cui, suwä bä ma cui, Jesucristo lija, moli bä bluca cublou.

²⁹ Cristo wama ecö waiquiwä ja lä, Ablaamö öjö wama ecö çai nodiwä waiquiwä. Yai Bada tänö Ablaamö a wafa bayeliblamou wäyää lä balöono weinaja, wamacö çai bayeliblamou cuo nodiobä.

Gálatas 4

Yai Bada lija bamacö Föömou lä cadidio wei tä a
¹ ¿Öjö tawä? Abenaja ya cuu. Ijilu a lä cuinö, bä föö madofi ebä ma blucao däjä ma cui, a bufi jaducäwämi showawä cudeenö bä föö etäbä nia fulii jaöomi. Öjö etäbä ja, a nia obi lä läo wei a waiquiwä ma cui, a nia läo jaöomi. Bä ijilubö e yai ma cui, a nosie fuamobä bä tabou lä bädao wejeinaja e nia cuo balöö.

² A çai lä culajei bänö a bufi nia jaducäblamaö balöoje. Öjö bä lija a nia damamou balöö. Bä föö e lä cuu weinaja a nia taamaö balöoje. “Ijiluyä einaja a bufi çai jaducäwä cublou däjä, iba täbä ja a nia lämou nomöjöö”, bä föö e lä cuu weinaja, inaja showawä a nia taamaöje.

³ ¿Öjö tawä? Camiyä bamacö ma cui, bamacö bufi jaducäo showao mlao däjä, inaja showawä bamacö cuaaö balöoma. Täbä nosie fuamobä bä lä tabou wejei bä

⁴ vindo, porém, a plenitude do tempo, Deus enviou seu Filho, nascido de mulher, nascido sob a lei,

⁵ para resgatar os que estavam sob a lei, a fim de que recebêssemos a adoção de filhos.

⁶ E, porque vós sois filhos, enviou Deus ao nosso coração o Espírito de seu Filho, que clama: Aba, Pai!

⁷ De sorte que já não és escravo, porém filho; e, sendo filho, também herdeiro por Deus.

O valor transitório dos ritos judaicos

⁸ Outrora, porém, não conhecendo a Deus, servíeis a deuses que, por natureza, não o são;

⁹ mas agora que conheceis a Deus ou, antes, sendo conhecidos por Deus, como estais voltando, outra vez, aos rudimentos fracos e pobres, aos quais, de novo, quereis ainda escravizar-vos?

lä cui bä nosiemamou lä culenaja, nö badabö tä ą ja bamacö nosiemamou balöoma, fecula bä lija çai.

⁴Öjö ma cui, Yai Bada tänö bä Ijilubö e shimabä tä yai lä cublaliyono wei däjä, suwä a lija a fa tablamolunö, a yanowamöblaleyoluma. Judio bä lija a cublaliyoma yalo, Moisesi etä ą ja a nosiemamobä a li cuo mö feduoma.

⁵Moisesi etä ą ja bamacö nosiemamou mö lä feduo wei bämalecö nowa çamabä a waloquema. Yai Bada bä ijilubö wawädowä bäma ecö yai cublobä.

⁶Cafä sho öjö bä ijilubö bäma ecö bluca waiquiwä yalo, bä Ijilubö e Bufi shimöledayoma, camiyä bamacö bufi jamö a bälöobä. Bäma a Bufi tabou yalo, “Fabe, Fabemi”, bamacö cuu.

⁷¿Öjö tawä? Yai Bada tänö wamacö bayelibou yalo, fei däjä wamacö nofi yai ijilumaö. Bä ą fuamobä täbä tabou lä buo wejeinaja mlai. Bä ijilubö wama ecö cadidiwä waiquiwä yalo, cama etäbä ja wamacö dobämobä, wama ecö li waiquiwä.

⁸Jaba däjä, Yai Bada wama a daö showao mlao däjä, fecula bä lija wamacö nosiemamou balöoma, täbä bufiblamobä täbä lä mlai täbä lija. Wamacö nö beblalou buoma.

⁹Öjö ma cui fei däjä Yai Bada wama a daö. Ma, camanö cafä wamacö li yai daö. ¿Öjö tawä? Öjö wama a daö ma waiquile ma cui, ¿fecula wama bä nia bufijaö ço daanö? Öjö bä ujudi. Öjö bänö täbä

10 Guardais dias, e meses, e tempos, e anos.

11 Receio de vós tenha eu trabalhado em vão para convosco.

A perplexidade de Paulo

12 Sede qual eu sou; pois também eu sou como vós. Irmãos, assim vos suplico. Em nada me ofendestes.

13 E vós sabeis que vos preguei o evangelho a primeira vez por causa de uma enfermidade física.

14 E, posto que a minha enfermidade na carne vos foi uma tentação, contudo, não me revelastes desprezo nem desgosto;

bayeliblamoimi. Öjö bā lija wamacö jaba nosiemamou nö ma bleaano wei ma cui, ¿wamacö nia jibäämou mö yabao çoo dicoo daanö?

10Abenaja wamacö jöwa cuaaö, wamacö nia fa bayeliblamonö. Judio showadi täbā shīlo iyaö çai lä çocamoblaaö wei, çafä wamacö ma cuinö, öjö wama täbā nofi jalu çai tabou mö feduo dicoo. Belibo ai a faö lä çoo wei a ma cui, öjö wama a nofi jöwa çai jaducäbou cuaaö mö fedua. Lasha a lä faö wei ma cui, wama bā çai jöwa wabaö, cama bā lä cuaaö weinaja showawä.

11¡Uo! Cafä bamacö yömölaö cadidiobä ya nö ma walojoablalono wei ma cui, ¡shädai! ¡Ya nö nofi bleaablalou buo yayiono wei!, wamale bufi tamaö majöa lä cule.

12Iba wamacö. Cafä wamacö lija ya wä fe blacäjou. Camiyä wamale da owälä. Moisesi ya etä a bufiblaö mladaliyoma. Cafä judio wamacö lä mlai wamacönö, wama tä a nofi tabono lä mlainaja ya mada cublalui. ¿Wedinaja wamale nofi yai tabou cule? Jaba däjä wamale daö ma mlai ma cui, dodijidawä wamale çai cuoma,

13Jesucristo dodijidawä tä a ja bamacö jaba da yömölabeli däjä. Ya nö jalili beblaloma yalo, çafä wamacö lija ya çöblaliyoma. Wamale daö.

14Wamale jalili bayeliblaö ja, wamacö nö bleaablaloma ma cui wamale nö waiblanomi. Ma, wamale nofi wälibou

antes, me recebestes como anjo de Deus, como o próprio Cristo Jesus.

15 Que é feito, pois, da vossa exultação? Pois vos dou testemunho de que, se possível fora, teríeis arrancado os próprios olhos para mos dar.

16 Tornei-me, porventura, vosso inimigo, por vos dizer a verdade?

17 Os que vos obsequiam não o fazem sinceramente, mas querem afastar-vos de mim, para que o vosso zelo seja em favor deles.

18 É bom ser sempre zeloso pelo bem e não apenas quando estou presente convosco,

19 meus filhos, por quem, de novo, sofro as dores de parto, até ser Cristo formado em vós;

mlai ja, Yai Bada ajele wama etä dodijidawä bälömabou nö lä cuobö weinaja, inaja showawä camiyä lija wamacö çai cuaama. Jesucristo wama a nofi nö lä tabobö weinaja showawä.

15 ¿Öjö tawä? Wamale bayeliblaö bufi mada doblaoblei. ¿Wedinaja wamacö bufi li cuu majöa cule? Bejedi lä wamacö dodijama. Cafä wamacö mamocu fa jocäblamolunö, camiyä lija wamacö mamocu nö didia majöquebö wei wamacö cuoma.

16 Fei däjä, bejedi tä a ja bamacö yömölaö shalilio tä nowa ja, ¿wamale nofi nia wälibou majöo dicoblaö daanö?

17 Moisesi tä a lämaö bufi lä doblaö wejei bänö, bluca wamacö dayäaö ma cujei, öjö bä lija wamacö bufi nia bayeliblamoimi. Camiyä lija wamacö bufi cuo mlaobä wamacö taamaö bufi doblaö buoje, cama bä a shilo yai jiliamou ayaobä.

18 ¿Öjö tawä? Wamacö bufi nia yai bayeliblaö fa cunojeja, camiyä ya cua mlai ja ma cui, “Awei, öjö wama bä a shilo yai jiliabä”, ya nö cubö wei.

19 Uasimi cäbä. Ijilu bä ninibouje ja, bä nofi folimamolanö bä tablaö shi jalimou lä cuaaö wejeinaja, inaja showawä Cristo wama ecö cublobä ya shi çai jalimou cuoma. Fei däjä ma cui, Cristo lija wamacö bufi yai jaducäblobä, bufi yanöcöa mlai ja, shi jalimolanö bamacö yai taamaö bufi doblaö showaa lä cule.

20 pudera eu estar presente, agora, convosco e falar-vos em outro tom de voz; porque me vejo perplexo a vosso respeito.

Sara e Agar, alegoria das duas alianças

21 Dizei-me vós, os que quereis estar sob a lei: acaso, não ouvís a lei?

22 Pois está escrito que Abraão teve dois filhos, um da mulher escrava e outro da livre.

23 Mas o da escrava nasceu segundo a carne; o da livre, mediante a promessa.

24 Estas coisas são alegóricas; porque estas mulheres são duas alianças; uma, na verdade, se refere ao monte Sinai, que gera para escravidão; esta é Agar.

20Shädayai. Cafä wamacö lija ya yai cuo fa cunoja ya wä nö cadidiablalobö wei. Wamale bufi malä wedinajamomale.

Acala, Sara sho cäcöbä äfa wäyäö lä jaloano wei tä ä

21Moisesi etä ä ja, wamacö nosiemamou bufi lä doblale wamacö lä cui, ¿wama tä ä daö dodijia da culanö?

22Ablaamö bä ijilubö 2 ecöbä cuoma. Yai Bada etä ä oni jamö, cäcöbä äfa wayoamou. Ai a lä cui, cäcöbä nosie fuamobä a lä cui lija a taquema, Acala a wäfa lä cuono wei a lija. Bä ijilubö ai e mö feduwä lä cui, Sara e li cuo mö feduoma. Öjjo Sara a lä cui, Ablaamö a wä fuamobä a bädawä mlai, bä suwäbö e yai li cuoma.

23¿Öjjo tawä? A nosie fuamobä a suwä lä tabono wei sho cäcöbä fa cuaanö, bä ijilubö e tablamolayoma, showadi ijilu bä lä taaö wejeinaja showawä. Öjjo ma cui, bä suwäbö e yai lija a lä cuono wei a lä cui, Yai Bada tänö öjjo a wäfa li wäaö balöoma yalo, a li cublaliyoma. A wäfa wäaö mlao fa cunoja, a nö cublobö lä mlai a cuoma.

24Ei cäcöbä suwä lä cui, cäcöbä äfa wayoamou jaloobä cäcöbä li. Yai Bada a wä nö wäo lä bolacaono wei cäcöbä ä lä culenaja, inaja cäcöbä suwä cuwä mö feduwä. Ablaamö lija a wä nö wäo fa balöonö, Moisesi lija a wä nö wäo majöoma, Sinai cäcö jamö. Öjjo tä ä lä culenaja, Acala a li cuwä. Ablaamö, bä suwäbö e sho cäcöbä nosie fuamobä a taboböma. Cama a ma cui, cama bä ijilubö ebä ma cui, bä fujebamobä etä cuonomi. Inaja showawä, Moisesi etä ä ja täbä lä

25 Ora, Agar é o monte Sinai, na Arábia, e corresponde à Jerusalém atual, que está em escravidão com seus filhos.

26 Mas a Jerusalém lá de cima é livre, a qual é nossa mãe;

27 porque está escrito: Alegra-te, ó estéril, que não dás à luz, exulta e clama, tu que não estás de parto; porque são mais numerosos os filhos da abandonada que os da que tem marido.

28 Vós, porém, irmãos, sois filhos da promessa, como Isaac.

29 Como, porém, outrora, o que nascera segundo a carne perseguia ao que nasceu segundo o Espírito, assim também agora.

nosiemamou wei bä lä cui, bä nö çai fujeblobimi mö feduwä.

25 ¿Öjö tawä? Alabia tä ulufi jamö, Sinai cäcö bada lä ublale, cäcö çai owäbou balöoma, Acalanö. Jelusale tä shabono lä blale, tä çai owäbou mö feduo showaoma. Jelusaleteli bä cua lä nodile, Moisesi tä a oni ja bä nosiemamou ja, bä nö bleaaö showao malä cui.

26 Öjö ma cui fedu jamö, Jelusale tä shabono dude blaa lä culadi. Öjö a shabono lä cui, Saranö öjö tä shilo yai owäbou balöoma. A nosiemamou ja, a nö bleaaö buobä a cuonomi. ¿Öjö tawä? Camiyä bämacö lä cui, Sara lija bämacö li nöömou.

27 Abenaja tä a oni malä cuu wei. Wa shibönabödalou fa mlacunö, wa ijilubö cua lä mlai, a bufi yai da doblalo. Ijilu wa nini tabou lä mlai, a wä shi dou fe da yadio. Bä feyalobö e lä tabou wei a lä cui, öjö a ijilubö bluca ma jilale ma cui, a shiloco nö lä beblalou wei a lä cui, öjö bei a ijilubö shilo yai blucablou yailayou. Einaja tä a cuu.

28 ¿Öjö tawä, iba wamacö? Sara bä ijilubö Isaacö e lä cui, öjö wama e li owäbobä wamacö. Yai Bada tänö a wäfa li wäquema yalo, a li cublaliyoma. Inaja showawä, çafä wamacö ma cui wamacö afa çai wämoa balöquema.

29 Ablaamö a lä bälöono wei däjä, Acala bä ijilubö Isimali e lä cuinö, Isaacö a nö bleaamama. ¿Öjö tawä? Showadi ijilu bä lä taaö wejeinaja a lä cublaliyono wei a lä

³⁰ Contudo, que diz a Escritura? Lança fora a escrava e seu filho, porque de modo algum o filho da escrava será herdeiro com o filho da livre.

³¹ E, assim, irmãos, somos filhos não da escrava, e sim da livre.

Gálatas 5

Ou a lei ou Cristo

¹ Para a liberdade foi que Cristo nos libertou. Permanecei, pois, firmes e não vos submetais, de novo, a jugo de escravidão.

² Eu, Paulo, vos digo que, se vos deixardes circuncidar, Cristo de nada vos aproveitará.

cuinö, Yai Bada tä Bufe lofotenö a cublou mö lä fedulayono wei a lä cui a nö bleaamama. Inaja täbä yanowamö cuaaö showawä. Yai Bada tä Bufe lofotenö bä lä cublou wei bä lä cui, öjö bä nö yai bleaamaö showawä malä cujei.

³⁰ Öjö ma cui, ¿wedinaja Yai Bada etä ą oni cuma? A nosie fuamobä a suwä lä cui, a ijilubö nia çai shimamou çoma. Öjö bä ijilubö lä cuinö, bä fjö ebä madofi nia shelelelou juonomi. Ablaamö bä suwäbö e yai lä cui, a nosie fuamobä e lä mlai, öjö bä ijilubö e lä cuinö bä nia shilo bluca tabou juoma.

³¹ ¿Öjö tawä, iba wamacö? Camiyä bämacö lä cui, Ablaamö a nosie fuamobä a suwä lä cui lija bämacö nodiwä cublonomi. Acala lija mlai, bä suwäbö Sara e yai lija bämacö nodiblaliyoma. Öjö a suwä lä cui a nosie fuamou bädaobä mlai, bä suwäbö e li yai cuoma.

Gálatas 5

Jesucristonö bamalecö yai lä fujebmalaleno wei tä ą

¹ Bämacö nö bleaaö buo mlaobä, Moisesi etä ą ja Cristonö bamalecö fujebmalalema. Bä bufi da lofotoicu, öjö lä. Moisesi tä ą ja bä nosiemamou çodaa dijä. Bä noshi yai da umlao, wamacö nö bleaaö dicoquei.

² Camiyä Pablo ya lä cui, abenaja ya cuu. Yai Bada lija wamacö dodijaö dablamobä wamacö mosi sicö joyamou dicoo ja, Cristo lija wamacö bayeliblamobä tä cuami waiquiwä.

³ De novo, testifico a todo homem que se deixa circuncidar que está obrigado a guardar toda a lei.

⁴ De Cristo vos desligastes, vós que procurais justificar-vos na lei; da graça decaístes.

⁵ Porque nós, pelo Espírito, aguardamos a esperança da justiça que provém da fé.

⁶ Porque, em Cristo Jesus, nem a circuncisão, nem a incircuncisão têm valor algum, mas a fé que atua pelo amor.

⁷ Vós corréis bem; quem vos impediu de continuardes a obedecer à verdade?

⁸ Esta persuasão não vem daquele que vos chama.

⁹ Um pouco de fermento leveda toda a massa.

³ ¿Öjö tawä? Bamacö nowa bluca taö lä cule. Dodijidawä wamacö cuobä wamacö mosi sicö joyamou dicoo ja, Moisesi ai etä a jamö ma cui, wamacö yädäa waiquiquema. Inaja wamacö cuaaö dicoo ja, ai tä a bluca mö feduwä ma cui ja wamacö nosiemamobä wamacö waiquiwä.

⁴ Moisesi etä a ja, ai wamacö nosiemamou bufi jowa doblao, Yai Bada lija dodijidawä wamacö dablamobä. Inaja wamacö lä cuaaö wei wamacönö, Cristo wama a nofi taboimi majöwä. Yai Bada tänö wamacö nofi lä ojodabou wei wama etä wai dicoo.

⁵ Jesucristo bäma a nofi mölabou yalo, jai bamacö dodijaö waiquiwä Yai Bada tänö bämalecö nofi tabou waiquiwä. ¿Öjö tawä? Yai Bada tä Bufinö, inaja bämalecö bufi malä taamaö wei.

⁶ Bamacö mosi sicö ma joyamou wei ma cui, bamacö mosi sicö joyamou ma mlai lä ma cui, öjö lä tä nowa cuami waiquiwä. Jesucristo bäma a nofi lä mölabou wei, öjö lä tä nowa shïlo yai cua, cama lija bamacö yädäobä. Öjö bäma a nofi yai lä mölabou wei däjä, yanowamö bäma täbä yai nofiabläö.

⁷ Wamacö nofi da cadidoblei! ¿Wedinö wamacö yacläa majöblamalema, bejedi tä a lä cui wama tä a fuaö mladobä?

⁸ Yai Bada tänö inaja wamacö taamaö mada mlaoblei, wamacö lä yaileno wei a lä cuinö.

⁹ Wajaquemi moli tä a wai jole ma cuinö täbä bluca yacläoblou. Nii julumamodima

10 Confio de vós, no SENHOR, que não alimentareis nenhum outro sentimento; mas aquele que vos perturba, seja ele quem for, sofrerá a condenação.

11 Eu, porém, irmãos, se ainda prego a circuncisão, por que continuo sendo perseguido? Logo, está desfeito o escândalo da cruz.

12 Tomara até se mutilassem os que vos incitam à rebeldia.

A liberdade é limitada pelo amor

13 Porque vós, irmãos, fostes chamados à liberdade; porém não useis da liberdade para dar ocasião à carne; sede, antes, servos uns dos outros, pelo amor.

14 Porque toda a lei se cumpre em um só preceito, a saber: Amarás o teu próximo como a ti mesmo.

wiisibö a wai bädawänö, nii comi bä malä juluoblou wei.

10 ¿Öjö tawä? Bada ya nofi mölabou, camiyä ya bufi lä cuu weinaja, cafä wamacö ma cui wamacö bufi taamaö cuo mö feduobä. Wamacö lä yaclämaö wei a lä cui, a nö nia bleaamaö.

11 Iba wamacö. Camiyä ya lä cuinö ya bä yömölaö däjä, täbä mosi sicö joyamobä ya tä nabä shimaimi. Täbä jolemou. Öjö ya tä nabä shimaö fa cunoja, judio bänö wale nö bleaamabö mlajei. Fii balitama tefi jamö Jesucristo a shämoa lä lälayono wei ya tä ą wäyää mlai ja, öjö ya tä nabä shılo yai shimaö fa cunoja bä nö jushuobö mlai.

12 ¿Öjö tawä? Öjö yabäcalewä bä lä cui, wamacö janöblamaö bufi lä doblao wejei bä lä cui, öjö cama bä shılo yai walıamamou buobä.

13 Moisesi tä ą ja wamacö yai fujeblobä, wamacö malä nacaleno wei. Wamacö lä fujebrou wei wamacö lä cui, wamacö fa nofimayonö wamacö nia li yai bayeliblayou. ¿Öjö tawä? Abenaja wamacö nia cuimi. “Jao. Öjö ya tä ą fuabä tä cuami majöwä waiquiwä cudeenö, ya cuaaö bufi lä doblao weinaja ya shılo yai da cuaa, öjö lä.” Ma. Inaja wamacö nia cuimi.

14 Yai Bada tänö täbä nabä bluca lä shimöqueno wei tä ą ja, wamacö cadidou showadaobä ei tä ą malä cule. Cafä wa nofi fõlio lä culenaja, inaja showawä aifä wa bä nofi tabolanö, wa bä nofimabä. Einaja tä ą cuu.

15 Se vós, porém, vos mordeis e devorais uns aos outros, vede que não sejais mutuamente destruídos.

As obras da carne e o fruto do Espírito

16 Digo, porém: andai no Espírito e jamais satisfareis à concupiscência da carne.

17 Porque a carne milita contra o Espírito, e o Espírito, contra a carne, porque são opostos entre si; para que não façais o que, porventura, seja do vosso querer.

18 Mas, se sois guiados pelo Espírito, não estais sob a lei.

19 Ora, as obras da carne são conhecidas e são: prostituição, impureza, lascívia,

20 idolatria, feitiçarias, inimizades, porfias, ciúmes, iras, discórdias, dissensões, facções,

21 invejas, bebedices, glotonarias e coisas semelhantes a estas, a respeito das quais eu vos declaro, como já, outrora, vos preveni, que não herdarão o reino de Deus os que tais coisas praticam.

15 Öjö ma cui bä da moyaweicu, öjö lä, wamacö nofi wälaiyou fa dicoblaicunö, yalo bä nabä queayou lä culenaja wamacö taamayou mlaobä. Wamacö mö watäblayou dicoo mlaobä.

Yai Bada tä Bufinö bä lä cadidou wei tä ą

16 Öjö ma cui, abenaja bamacö nowa taö. Yai Bada tä Bufi ja, bä noshi yai shilo da öjödao. Yanowamö täbä showadi cuaaö bufi lä doblao wei tä ja, bä cuaa dijä.

17 Öjö tawä? Yanowamö täbä showadi lä cuaaö wei tä ja, Yai Bada tä Bufi läa malä cui. Inaja showawä, Yai Bada tä Bufinö täbä taamaö bufi lä doblao wei tä ma cui ja, yanowamö täbä bufi läa mö fedua. Täbä doblamaö mlaobä showadi tä läa.

18 Öjö ma cui Yai Bada tä Bufi lija wamacö luluamou ja, Moisesi etä ą ja wamacö nosiemamobä wamacömi. Yai Bada tä Bufi lija wamacö luluamou malä waiquii.

19 Yanowamö täbä showadi lä cuaaö wei tä wawädowä. Bä joleblalou. Shami tä bluca ja, bä nofi çai jushublalou. Bä nofi beshili çai jushuaö.

20 Yai Bada a bufiblaö mlajei ja, shomi täbä shilo li bufiblaöje. Bä feculamou. Bä nofi çai wälaiyou. Bä ąfa çai lafujayou. Ai täbä dodijaö ayao däjä, täbä nofi çai wälibouje. Bä çai jushudou si ijejewä. Bä shi çai imi. Bä ą çai lämou. Täbä nofimaö fe usucuwä mlajei, ai täbä çai shilo nofimaö ayaoje.

21 Bä bufi çai waiyou. Cama bä shi çai wälimamou. Bä nofi jushuabä, bä iyaö çai çocamou. Inaja showawä, ai tä çai bluca ma cui ja bä cuaablalou. Bamacö wasöo ja bamacö nowa jaba da tableinaja, bamacö

22 Mas o fruto do Espírito é: amor, alegria, paz, longanimidade, benignidade, bondade, fidelidade,

23 mansidão, domínio próprio. Contra estas coisas não há lei.

24 E os que são de Cristo Jesus crucificaram a carne, com as suas paixões e concupiscências.

25 Se vivemos no Espírito, andemos também no Espírito.

26 Não nos deixemos possuir de vanglória, provocando uns aos outros, tendo inveja uns dos outros.

Gálatas 6

O auxílio mútuo e a responsabilidade pessoal

1 Irmãos, se alguém for surpreendido nalguma falta, vós, que sois espirituais, corrigi-o com espírito de brandura; e

nowa taö çõa lä cule. Inaja bä lä cuaaö wei bä lä cui, Yai Bada tänö cama ebä çõi cuobä jamö, öjö bä nia cuomi.

22 Öjö ma cui, Yai Bada tä Bufi ja bä lä luluamou wei bä lä cui, abenaja bä cuaaö. Bä bufi nofio. Bä bufi çõi doblalou. Yanöcöwä bä bufi çõi cuo. Bä shi jalimoimi. Täbä çõi bayelibläö bufi doblaoje. Dodijidawä bä çõi cuoje. Bä çõi li cadidou.

23 Oquewä bä çõi faö. Bä çõi wasöo dao. Einaja bä dodijidawä cuaaö mlaobä tä çõi läami.

24 Öjö tawä? Yanowamö showadi täbä bufi waiyou nofi lä jushuaö weinaja, Jesucristo ebä bufi jaba cuaaö mö ma feduono wei ma cui, fei däjä bä cuaami majöwä. Fii balitama tefi jamö Jesucristo a lä shämolayono wei däjä, cama etä çõi shadia yädämaquemaje.

25 Yai Bada tä Bufinö çõlimi bämacö cua waiquia ja lä, öjö lä tä Bufi ja bämacö yai da luluamo.

26 Öjö tawä? Bämacö dodijidawä jimöobä mlai. Bäma täbä çõi çõi lulubobä mlai. Camiyä bämacö ai bä lä cui, bä ma dodijaö ma ayao däjä ma cui bäma bä nofi wälibobä mlai.

Gálatas 6

Dodijidawä bä cuobä bä nia lä bayeliblayou wei tä çõi

1 Iba wamacö. Wälidiwä tä jamö aifä a lä cui a dobloimi dicoo ja, Yai Bada a Bufi lija wa lä luluamole wanö, wa yai nia bayelibläö. Oquewä wa wä falanö, wa nia

guarda-te para que não sejas também tentado.

² Levai as cargas uns dos outros e, assim, cumprireis a lei de Cristo.

³ Porque, se alguém julga ser alguma coisa, não sendo nada, a si mesmo se engana.

⁴ Mas prove cada um o seu labor e, então, terá motivo de gloriar-se unicamente em si e não em outro.

⁵ Porque cada um levará o seu próprio fardo.

O que o homem semear, isso também ceifará

⁶ Mas aquele que está sendo instruído na palavra faça participante de todas as coisas boas aquele que o instrui.

⁷ Não vos enganeis: de Deus não se zomba; pois aquilo que o homem semear, isso também ceifará.

⁸ Porque o que semeia para a sua própria carne da carne colherá corrupção; mas o que semeia para o Espírito do Espírito colherá vida eterna.

⁹ E não nos cansemos de fazer o bem, porque a seu tempo ceifaremos, se não desfalecermos.

cadidamaö çõ. ¿Öjö tawä? A da moyaweicu. “Camiyä inaja ya nö cuaabö lä mlainaja”, wa bufi jole cuu dicoo ja, inaja showawä cafä wa ma cui wa cublou dicolo.

²Aifä a lä cui a bufi nö bleaaö ja, a da bayelibla. Inaja wamacö taamayou ja, Cristo wama a nosie yai fuaö malä cui.

³“¿Camiyä shïlo yai!”, wa bufi cuu dicoo ja wa jolemou cuquei.

⁴Cafä wa lä cuaaö wei tä ja, a bufi shïlo da daeo, ai bä lä cuaaö wei tä ja mlai. Öjö däjä wa dodijaö ja, aifä wa bä jimaö mlai ja, cafä wa lä cuaaö wei tä ja wa bufi nia shïlo yai doblalou.

⁵Bamacö cuaablalou lä bädao wei tä ma cui ja, bamacö dodijabä bamacö malä cui.

⁶Yai Bada tä a ja wamacö lä damaö wejei bä lä cui, bä da dobäje. Dodijidawä täbä bluca ja wama bä dobäbä.

⁷Yai Bada a nö waiblamoiimi. Bä möla dijä. Wamacö lä cuaaö wei tä nowa nia çõamamou. Mobä lä döaö wejei bänö, öjö mobä çõablaö mö yabaaö malä çõ wejei. ¿Öjö tawä? Wälidiwä wama tä taö ja, öjö wama tä wälidiwä nia çõaö mö yabao çõ.

⁸Yanowamö täbä cuaaö bufi lä doblao wei tä ja bä luluamou dicoo ja, bä nia nomaö shi wälijio. Öjö ma cui, Yai Bada tä Bui ja bä lä luluamou wei bä lä cui, bälimi bä nia li cuo.

⁹Dodijidawä tä ja bamacö bufi modablaö mlai. Dodijidawä bäma tä lä taö wei

10 Por isso, enquanto tivermos oportunidade, façamos o bem a todos, mas principalmente aos da família da fé.

11 Vede com que letras grandes vos escrevi de meu próprio punho.

Paulo gloria-se na cruz de Cristo

12 Todos os que querem ostentar-se na carne, esses vos constroem a vos circuncidardes, somente para não serem perseguidos por causa da cruz de Cristo.

13 Pois nem mesmo aqueles que se deixam circuncidar guardam a lei; antes, querem que vos circuncideis, para se gloriarem na vossa carne.

14 Mas longe esteja de mim gloriar-me, senão na cruz de nosso SENHOR Jesus Cristo, pela qual o mundo está crucificado para mim, e eu, para o mundo.

bamacönö, dodijidawä bäma tä nia çoä mö yabao ço malä cui.

10 ¿Öjö tawä? Dodijidawä bäma tä tabä tä cua ja, bäma tä taö showadaobä, öjö lä. Yanowamö jödödöwä bäma bä ma bayelibläö däjä, Jesucristo a nofi lä mölabou wejei, öjö bäma bä yai bayeliblabä.

Jödödö tä ą

11 Cafä wamacö lija camiyä ei ya imicönö, ei ya tä ą bada lä oniblale tä ą oni da möje.

12 Wamacö mosi sicö nia fa joyamajenö bä lä nosiemou wei bä lä cui, judio bä lija bä dodijidawä dablamos bufi doblao yalo bä ą. Öjö bä lija bä nö bleaaö mlaobä bä ą li. “Fii balitama tefi jamö Cristo a lä shämolayono wei tä nofi shılo yai da mölaboje”, bä cuu quilii.

13 Öjö bä lä cui, ¿wedi tabä cafä wamacö lija bä ą fe li blacäjou? Moisesi etä ą fuamaö nofi fa jalubojenö mlai. Cama bä mosi sicö ma joyamou wei ma cui, etä ą fuaö malä mlajei. Ma. Judio ai bä lija, cafä wamacö mosi sicö lä joyamaö wejei tä ąfa waaö bufi doblaje yalo, bä ą fe li blacäjou, öjö bä judio lija cama bä nofi nia fa doablamonö.

14 Shädayai. Inaja camiyä ya nö cuaabö mlai. Camiyä ya lä cuaaö wei ya tä ąfa nö çai wäabö mlai. Fii balitama tefi jamö Bada tä Jesucristo a lä shämolayono wei, öjö ya tä ąfa nö shılo yai tabö wei. Cama a lä cuaano wei tänö ya shomiblaliyoma. Fei däjä yanowamö täbä showadi cuaaö bufi lä doblao weinaja, ya cuaabä yami.

15 Pois nem a circuncisão é coisa alguma, nem a incircuncisão, mas o ser nova criatura.

16 E, a todos quantos andarem de conformidade com esta regra, paz e misericórdia sejam sobre eles e sobre o Israel de Deus.

17 Quanto ao mais, ninguém me moleste; porque eu trago no corpo as marcas de Jesus.

A bênção

18 A graça de nosso SENHOR Jesus Cristo seja, irmãos, com o vosso espírito. Amém!

Cama bä ma cui, camiyä ya cuaaö bufi lä doblao weinaja bä nö çai cuaabimi mö feduwä. Ma, camiyänö Jesucristo ya wafa shïlo wäyää.

15Täbä mosi sicö lä joyamou wei tä nowa cua malä mlai. Täbä mosi sicö joyamou lä mlai tä ma cui, öjö tä nowa çai cuami mö feduwä. Dude bamacö tablamou lä majöö wei, öjö tä nowa shïlo cua.

16¿Öjö tawä? Ya lä cufenaja wamacö cuaaö ja, Yai Bada tänö wamacö bufi nia yanöcomabou. Wamacö nofi çai nia asibou. Inaja bä lä cuaaö wei bä lä cui, öjö Yai Bada ebä yai.

17¿Öjö tawä? Camiyä wale yabäcaö çödaaö mlajei ja, bä yanöcöwä cuobä. Jesús ya etä ą bejedi wäyää cudeenö wale dusimabou malä waiquilajei.

18Bei, iba wamacö. Bada tä Jesucristo lija showadi wamacö bufi bayeliblamobä. Wamacö nofi ojobabobä. Wamacö bufi bayeliblamobä. Inaja lä tä cuobä.

Epístola de Paulo aos Efésios

Efésios

Efésios 1

Prefácio e saudação

¹ Paulo, apóstolo de Cristo Jesus por vontade de Deus, aos santos que vivem em Éfeso e fiéis em Cristo Jesus,

² graça a vós outros e paz, da parte de Deus, nosso Pai, e do SENHOR Jesus Cristo.

As bênçãos de Deus em Cristo, autor da nossa redenção

³ Bendito o Deus e Pai de nosso SENHOR Jesus Cristo, que nos tem abençoado com toda sorte de bênção espiritual nas regiões celestiais em Cristo,

⁴ assim como nos escolheu, nele, antes da fundação do mundo, para sermos santos e irrepreensíveis perante ele; e em amor

⁵ nos destinou para ele, para a adoção de filhos, por meio de Jesus Cristo, segundo o beneplácito de sua vontade,

⁶ para louvor da glória de sua graça, que ele nos concedeu gratuitamente no Amado,

Efésios 1

Pablo a waŋa lä wäyämou wei tä ʘ

¹Jesucristonö wale lä shimöleno wei, ei camiyä Pablo cä ya, Yai Bada tänö wale çai shimaö fa bufinö. Efesoteli Yai Bada wama ecö lä cui lija ya tä ʘ oni shimaö, Jesucristo wama a nofi yai lä mölabou wei wamacö lija.

²Bei. Fayä Yai Bada lija wamacö shïlo bayeliblamobä, Bada tä Jesucristo lija çai. Wamacö bufi shïlo yanöcömaboböbä. Wamacö nofi çai shïlo ojodaboböbä.

Cristo lija bamacö bufi lä bayeliblamou wei tä ʘ

³Yai Bada tä nofi shïlo yai doablamobä a, Bada tä Jesucristo bä Fjö e lä cui. Jesús lija a lä bufiblamou wei a showawä lä cui. Cristo lija bamacö yädaa yalo, bamacö bufi nia yai lä bayeliblamou wei täbä ja, bämalecö dobäö waiquia lä culadi.

⁴¿Öjö tawä? Yedu ja, bita a tablaö showaa mlai ja, Yai Bada tänö bämalecö yaia balölema, Jesucristo lija bamacö yädäobä. Bamacö ʘfa tamobä tä cua mlai ja, cama bäma ecö dodijidawä yai cuobä bämalecö yaia waiquilema.

⁵A bufi nofia yalo, Jesucristo a lä cuaano wei tä ja bämalecö nofi nia ijiluaö showadaoma. Inaja bämalecö taamaö bufi doblao waiquioma.

⁶Bä Ijilubö Jesucristo a nofimaö dodijiwä. Öjö a lä cuaano wei tänö bamacö yai li bayeliblamou. Bämalecö nofi ojodabou fe balojooma yalo, bäma a nofi showadi da doabla. ¡A doblao dodijiwä!

7 no qual temos a redenção, pelo seu sangue, a remissão dos pecados, segundo a riqueza da sua graça,

8 que Deus derramou abundantemente sobre nós em toda a sabedoria e prudência,

9 desvendando-nos o mistério da sua vontade, segundo o seu beneplácito que propusera em Cristo,

10 de fazer convergir nele, na dispensação da plenitude dos tempos, todas as coisas, tanto as do céu como as da terra;

11 nele, digo, no qual fomos também feitos herança, predestinados segundo o propósito daquele que faz todas as coisas conforme o conselho da sua vontade,

12 a fim de sermos para louvor da sua glória, nós, os que de antemão esperamos em Cristo;

13 em quem também vós, depois que ouvistes a palavra da verdade, o evangelho da vossa salvação, tendo nele também crido, fostes selados com o Santo Espírito da promessa;

7Wɔlidiwä tä ja, Jesucristo iyäbönö bämalecö fujeb lamalema. Bamacö doblou lä mlai tä nowa mladamalema. ¿Öjö tawä? ¿Bejedi lä bämalecö nofi ojodabou!

8Bämalecö nofi yai ojodabou fe balojoa.

9Yai Bada a nia lä cuaaö wei tä ɔ jaba jɔyaoma ma cui, Cristo a lä cuaano wei tänö bämalecö bufi jaducäblamalema. Bämalecö bufi möblamalema.

10¿Öjö tawä? A nia lä cuaano wei, obi tä nia jödödöblaö. Cristo a nia Bada lämabou. A nia lä läamaö wei tä cublou däjä a nia lämabou. Bitajamö ma cui, fedu jamö ma cui, öjamö täbä bluca lä tablamolayono wei täbä lija, Cristo a nia Bada läo.

11Yai Bada a lä cuinö, tä tamaö lä bufii wei showadi tä jödödöblaö. Cama yama ecö cuo mö feduobä, Cristo lija yamalecö yädämaquema. Inaja yamalecö taamaö bufii fa showadaonö, yamalecö taamama.

12Cristo yama a nofi jaba lä mölabono wei yamacö lä cuinö, Yai Bada yama tä doblao dablamabä yamalecö cadidilema. Bluca täbä lija a nofi doablamou cuaabä.

13Cafä wamacö ma cuinö, bejedi wama tä ɔ çai jililema, wamacö fucäamobä tä ɔ dodijidawä lä cui. Cristo wama a bejedi fa bufilänö, öjö lija wamacö yädäblaliyoma. ¿Öjö tawä? Wamacö yädäo yalo, cafä wamacö lija Yai Bada tä Bufi jibämoquema, tä ɔfa Bufi wäamou lä

14 o qual é o penhor da nossa herança, até ao resgate da sua propriedade, em louvor da sua glória.

Paulo ora pelos crentes

15 Por isso, também eu, tendo ouvido a fé que há entre vós no SENHOR Jesus e o amor para com todos os santos,

16 não cesso de dar graças por vós, fazendo menção de vós nas minhas orações,

17 para que o Deus de nosso SENHOR Jesus Cristo, o Pai da glória, vos conceda espírito de sabedoria e de revelação no pleno conhecimento dele,

18 iluminados os olhos do vosso coração, para saberdes qual é a esperança do seu chamamento, qual a riqueza da glória da sua herança nos santos

19 e qual a suprema grandeza do seu poder para com os que cremos, segundo a eficácia da força do seu poder;

balöono wei, cama wama ecö nö öjüböamobä.

14Bämalecö nia lä dobädayou wei bäma tä dääö showao mlaodayou däjä, a Bufi jibämoa balöbema, bämacö möläö showaobä. Obi bämacö nia shïlo yai dobämodayou, Yai Bada tä nofi doblao doablamodayobä.

Efesoteli bä nö bayeli lä nacano wei tä ą

15Öjö cudeenö, Bada tä Jesús wama a nofi lä mölabou wei ya tä ą fa jïlilänö, Jesucristo ai wama ebä bluca lä nofimaö wei ya tä ą çai fa jïlilänö,

16ya bufi doblalou. Cafä wamacö nowa ja, Yai Bada lija ya bufi ąfa shïlo doblalou wäyämou. Showadi bämacö nö bayeli nacaö talei.

17Fayä a lä doblaladi lija ya nacou, Bada tä Jesucristo lija a lä bufiblamou wei a lä cui. Wamacö bufi jaducämabobä ya wą faö. Yai Bada wama a jaba lä dale, wama a yai daö balafälöbä.

18Wamacö bufi yai möblobä ya wą faö, wamacö dobäö bufi lä doblao wei tä ja wamacö bufi jaducäblobä. Wamacö bufi nia lä bayelibou wei tä ja wamacö yai möläö cadidiobä. Wamacö dobäö bufi doblao waiquiwä ja, cama wama ecö cublobä wamacö malä nacano wei.

19Cama wama etä lofote dablabä ya çai nacou. ¿Öjö tawä? Öjö a shïlo yai lofote dodijiwä. Cama etä lofotenö, bäma a bejedi lä bufii wei bämacö lä cui bämalecö bayelibou. Öjö etä yai lofote showawä lä cuinö,

²⁰ o qual exerceu ele em Cristo, ressuscitando-o dentre os mortos e fazendo-o sentar à sua direita nos lugares celestiais,

²¹ acima de todo principado, e potestade, e poder, e domínio, e de todo nome que se possa referir não só no presente século, mas também no vindouro.

²² E pôs todas as coisas debaixo dos pés e, para ser o cabeça sobre todas as coisas, o deu à igreja,

²³ a qual é o seu corpo, a plenitude daquele que a tudo enche em todas as coisas.

Efésios 2

Do pecado para a salvação pela graça

¹ Ele vos deu vida, estando vós mortos nos vossos delitos e pecados,

²⁰ Cristo a demi jocädamaö çolayoma. Fedu jamö, cama jayu boco mashi jamö, a çai dicämaquedayoma.

²¹ Öjamö culanö Cristo a Bada läadayoa. Yanowamö bada täbä cublawä ma cui, yai täbä lä nosiemou wei täbä çai cuadayoa ma cui, moli Cristo a shïlo yai Bada cua ayaa. Öjö bä lofotoblawä bawä ma cui cama a shïlo yai lofote. Bluca bä afa lofote ma jayumaö wejei ma cui, Cristo a wäfa yai lofote wäyämamobä, ïjö a shïlo yai! Fei däjä ma cui, obi ma cui, Cristo a wäfa nia shïlo yai lofote wäyämou ayao.

²² Cristonö jödödöwä tä yai fuwäbou ayaobä, Yai Bada tänö Bada a tablamalema. Cama bäma ecö lä yododoblai bamacö lä cui, Cristo lija bamacö shïlo yai nosiemamobä a Bada lämabou.

²³ ¿Öjö tawä? Cama lija bamacö fa yädäblalunö, cama sho moli bamacö cublaliyoma. Jesucristo cama bei a lä cui, camiyä bamacö waiquiwä. Cama a shïlonö, bamacö demi cua. Cama a showawä malä jödödöle.

Efésios 2

No mlai ja Yai Bada tänö bämalecö lä fucäaö wei tä a

¹ Cafä wamacö lä cui, wälidiwä talewä wamacö jaba fa cuonö, jai nomawä wamacö cuoma. ¿Öjö tawä? Wamacö doblou lä mlaono wei tänö, nomawä wamacö blao ma waiquiono wei ma cui, Yai Bada tänö wamacö demiblamalema.

² nos quais andastes outrora, segundo o curso deste mundo, segundo o príncipe da potestade do ar, do espírito que agora atua nos filhos da desobediência;

³ entre os quais também todos nós andamos outrora, segundo as inclinações da nossa carne, fazendo a vontade da carne e dos pensamentos; e éramos, por natureza, filhos da ira, como também os demais.

⁴ Mas Deus, sendo rico em misericórdia, por causa do grande amor com que nos amou,

⁵ e estando nós mortos em nossos delitos, nos deu vida juntamente com Cristo, – pela graça sois salvos,

⁶ e, juntamente com ele, nos ressuscitou, e nos fez assentar nos lugares celestiais em Cristo Jesus;

⁷ para mostrar, nos séculos vindouros, a suprema riqueza da sua graça, em bondade para conosco, em Cristo Jesus.

²Wɔɓidiwä tä jamö yanowamö täbä showadi cuaaö lä showainaja, wamacö cafä çai jaba cuaaö balöoma. Fecula bada lija wamacö luluamoma, fecula ösö jamö bä lä cublai bä lä nosiemaö wei a lä cui lija. Yai Bada tä ʒ fuaö lä mlajei bä lä cui, öjö fecula bada lija bä luluamou showaa lä cudi.

³Öjö bä lä cuaaö weinaja, camiyä bamacö bluca ma cui, inaja bamacö çai jaba cuaama. Wɔɓidiwä bäma tä lä didibole tä ja, bamacö showadi luluamoma. Bamacö cuaaö bufi lä doblaono wei tä ja, bamacö cuaaö shalilioma. Wɔɓidiwä bamacö cuo waiquioma yalo, Yai Bada tä nö wɔlowä lä jushudou wei a lä cuinö bämalecö nö nia blemaboma, ai bä nö nia lä blemabou weinaja showawä.

⁴Öjö ma cui, Yai Bada a bufi asio fe balojoo. Bämalecö yai nofimaö fa dodijionö,

⁵wɔɓidiwä tänö jai nomawä bamacö ma blaono wei ma cui, Cristo lija bämalecö fa yädamacönö bämalecö çai demiblamalema. ¿Öjö tawä? Wamacö nofi ojadaboma yalo wamacö malä fucäano wei.

⁶Cristo lija bämalecö fa yädamacönö, nomawä bamacö ma cuono wei, bämalecö demidamaö çolayoma. Cristo a Bada lä dicämaboladi jamö bamacö dicäo mö feduodayobä, bämalecö tablalema,

⁷bämalecö nofi yai lä ojadabou wei, obi ma cui tä dablamos showaobä. ¿Öjö

⁸ Porque pela graça sois salvos, mediante a fé; e isto não vem de vós; é dom de Deus;

⁹ não de obras, para que ninguém se glorie.

¹⁰ Pois somos feitura dele, criados em Cristo Jesus para boas obras, as quais Deus de antemão preparou para que andássemos nelas.

Os gentios e os judeus são unidos pela cruz de Cristo

¹¹ Portanto, lembrai-vos de que, outrora, vós, gentios na carne, chamados incircuncisão por aqueles que se intitulam circuncisos, na carne, por mãos humanas,

¹² naquele tempo, estáveis sem Cristo, separados da comunidade de Israel e estranhos às alianças da promessa, não tendo esperança e sem Deus no mundo.

tawä? Jesucristo lija bamacö yädaa yalo, bejedi lä bämalecö bufi bayelibou.

⁸Wamacö nofi ojodabou yalo, Jesucristo wama a nofi fa mölabonö wamacö malä fucäleno wei. ¿Öjö tawä? Wama a nofi lä mölabou wei tä ma cui, Yai Bada tänö no mlai ja wamacö bayeliblaö mlao fa cunoja, wama a nofi nö çai mölabou bädaobö mlai.

⁹Täbä lä dodijaö wei tänö täbä fucäamoimi yalo, cama bä dodijidawä jimöobä etä cuami.

¹⁰Fei däjä Jesucristo lija bamacö lä yädäle, Yai Bada tänö bämalecö inaja fa taamanö bamacö malä cule. Dude bämalecö tablamaö çolayoma, bamacö dodijabä. Jaba däjä ma cui, inaja Yai Bada tänö bämalecö nia taamaö showaoma, bamacö dodijadibä.

Yai Bada tänö shomi täbä lä çocamabou wei tä a

¹¹Wamacö afa shomi lä jilabou wejei wamacö lä cui, bä bufi da daeo. ¿Öjö tawä? Cafä wamacö mosi sicö joyamoimi yalo, judio bänö wamacö nofi jaba tabonomije. Cama judio bä mosi sicö li joyamou fa ayaonö, bei bä sibo shilo taamamou bädao ma cui, “Camiyä Yai Bada yama ecö ijilubö yaiwä”, bä jole cuma.

¹²¿Öjö tawä? Cristo wama a danomi showawä. Tä nofi da jaducäleje. Isaeli nodiwä ebä lä cuinö wamacö nofi tabonomije. Cama ebä lija Yai Bada tä a nö ma wäono wei ma cui, bayeli tä afa çai ma wäqueno wei ma cui, öjö cafä wamacö

13 Mas, agora, em Cristo Jesus, vós, que antes estáveis longe, fostes aproximados pelo sangue de Cristo.

14 Porque ele é a nossa paz, o qual de ambos fez um; e, tendo derribado a parede da separação que estava no meio, a inimizade,

15 aboliu, na sua carne, a lei dos mandamentos na forma de ordenanças, para que dos dois criasse, em si mesmo, um novo homem, fazendo a paz,

16 e reconciliasse ambos em um só corpo com Deus, por intermédio da cruz, destruindo por ela a inimizade.

befi cuonomi. Öjö wama tä ą bufiblaö mlai ja, Yai Bada wama a ąai daö mlai ja, wamacö bälödalou nö beblalodii buoma.

13Yai Bada tä lä cule jamö culanö wamacö bälöo blajaoma ma cui, fei dąjį, Jesucristo lija wamacö yädąblaliyoma yalo, öjönö wamacö ąai bälöa ajedeblou majölayoma. Cristo a fa shämolunö iyübö falayoma. ¿Öjö tawä? Öjö iyübö nowa ja wamacö ajedeblaliyou lä cufe.

14Judio wamacö lä mlai wamacö sho bamacö bluca nofimayou majöobä, öjö a Jesucristo waiquiwä malä cui. Bamacö bufi yai yanöcöblobä. Bamacö nofi jaba lä walıayono wei tä lä cui, Cristonö tä walıa waiquilema.

15¿Öjö tawä? Judio yamacönö, Yai Bada yama etä ą tabou ayao balöblaoma. Tä nabä yai lä shimöqueno wei tä ą bluca ma cui, showadi yamacö nia cuaaö lä nodiablalono wei tä ą ma cui, camiyäteli yamacönö yama tä ą bluca oniboma. Öjö ma cui, Cristo a nomaö lä lälayono wei tänö, öjö tä ą joyalema, judio yamacö ma cui, judio wamacö ma mlai ma cui, cama lija bamacö bluca yädäo fe usucuo showadaobä. Moli bamacö fa cublalunö bamacö dodijidawä nofimayobä. Bamacö bufi yai yanöcöblobä.

16Tefi lä balitaono wei jamö a lä shämolayono wei tänö, moli bämalecö tablamalema, Yai Bada lija bamacö bluca ajedou showaobä. Bamacö nofi walıayou ądaaö mlaobä.

17 E, vindo, evangelizou paz a vós outros que estáveis longe e paz também aos que estavam perto;

18 porque, por ele, ambos temos acesso ao Pai em um Espírito.

19 Assim, já não sois estrangeiros e peregrinos, mas concidadãos dos santos, e sois da família de Deus,

20 edificadas sobre o fundamento dos apóstolos e profetas, sendo ele mesmo, Cristo Jesus, a pedra angular;

21 no qual todo o edifício, bem ajustado, cresce para santuário dedicado ao SENHOR,

22 no qual também vós juntamente estais sendo edificadas para habitação de Deus no Espírito.

17Eja Cristo a fa waloiquiyonö, täbä bufi lä yanöcödamaö wei tä ą wäyayoluma. Yai Bada tä lä cule jamö culanö wamacö bälöo lä blajaono wei wamacö ma cui, judio yamacö ajedeo lä waiquiono wei yamacö ma cui, öjö tä ąnö Yai Bada lija bamacö bufi yanöcou fe usucuaaö showaobä.

18Cafä wamacö ma cui, camiyä yamacö ma cui, Cristo a lä cuaano wei tänö, bä Fjö e lija bämalecö bluca ajedamaö dao malä cui. Öjö cama a Bufi showawänö bamacö ajedou.

19¿Öjö tawä? Öjö cudeenö, judio wamacö lä mlai, shomi wamacö ąfa nia jilamou çöomi. Fei dąjä wamacö nia bälöblalou bädaomi. Ma, Jesucristo wama ecö mö feduwä. Yai Bada tänö cama ebä çai lä cule bä lija wamacö çöcaa waiquia.

20Yai Bada bäma ecö yafibö cublou majöa lä cule. Jesucristonö yamalecö lä shimöleno wei yamacö ma cui, Yai Bada a wano wäyälewä bä jaba lä cuono wei bä ma cui, öjö yama ecö yafi li colo. Tä yafi nia colo lä lofotomabou wei, cama Jesucristo a waiquiwä.

21Cama lija bämalecö bluca fa yädäblamalönö etä yafi blaucublamaö lä cule, Bada bäma ecö yafibö dodijidawä yaiobä.

22¿Öjö tawä? Cafä wamacö ma cui, Cristo lija wamacö yädäa yalo, cama ai yama ecö lija Yai Bada a Bufi lofotenö wamacö çöcablamaö, bamacö bluca fa çöcablamolunö, Yai Bada bäma ecö yafibö yai cuobä.

Efésios 3

A vocação dos gentios e o apostolado de Paulo

¹ Por esta causa eu, Paulo, sou o prisioneiro de Cristo Jesus, por amor de vós, gentios,

² se é que tendes ouvido a respeito da dispensação da graça de Deus a mim confiada para vós outros;

³ pois, segundo uma revelação, me foi dado conhecer o mistério, conforme escrevi há pouco, resumidamente;

⁴ pelo que, quando ledes, podeis compreender o meu discernimento do mistério de Cristo,

⁵ o qual, em outras gerações, não foi dado a conhecer aos filhos dos homens, como, agora, foi revelado aos seus santos apóstolos e profetas, no Espírito,

⁶ a saber, que os gentios são co-herdeiros, membros do mesmo corpo e co-participantes da promessa em Cristo Jesus por meio do evangelho;

Efésios 3

Judio bã lä mlai bã nia lä bayeliblamono wei tä 

¹Öjö cudeenö, çafä judio wamacö lä mlai wamacö lija Jesucristo ya tä  wäyää nofi jushuaö yalo, camiyä Pablo wale fe labouje.

²Öjö tawä? Yai Bada tänö täbä nofi lä ojobabou wei wama tä  çai jiliaö mö feduobä, Yai Bada tänö wale cadidilema. Öjö wama tä  çai jilibou waiquile cätä.

³Yai Bada tänö tä  jaba lä jöyabono wei, camiyä lija tä  wawäblamalema. Öjö ya tä  jolodowä oniblaö waiquio lä cufe.

⁴Ei wama tä  doaö däjä wamale bufi nia jaducäwä dablaö. Yai Bada tänö tä  jaba lä jöyabono wei ya tä  daö, Cristo a nia lä cuaano wei tä  showawä lä cui.

⁵Bamacö nö badabö lija tä  jaba wawämano ma mlai ma cui, fei däjä Jesucristonö yamalecö lä shimöleno wei yamacö lija tä  li yaçumö wawäblamalema, bei a Bufinö. Jesucristo ebä yododabä jamö etä  çai lä wäyää wejei bã lija çai. Yai Bada tänö yamalecö yaia cadidilema.

⁶Tä  jöyabou lä showaono wei, ei tä . Yai Bada tänö judio yamalecö nia lä bayelibono weinaja, judio wamacö lä mlai wamacö nia çai bayelibou mö feduo lä showaono wei, öjö bei tä  waiquiwä. Moli bämalecö nia bluca tablamaö majöoma. Jesucristo a wafa wäyää lä balöono wei etä  dodijidawä fa wäyämonö, öjö lija judio yamacö fa yädäicunö yamacö nia bayeliblamoma. Inaja showawä, judio

⁷ do qual fui constituído ministro conforme o dom da graça de Deus a mim concedida segundo a força operante do seu poder.

⁸ A mim, o menor de todos os santos, me foi dada esta graça de pregar aos gentios o evangelho das insondáveis riquezas de Cristo

⁹ e manifestar qual seja a dispensação do mistério, desde os séculos, oculto em Deus, que criou todas as coisas,

¹⁰ para que, pela igreja, a multiforme sabedoria de Deus se torne conhecida, agora, dos principados e potestades nos lugares celestiais,

¹¹ segundo o eterno propósito que estabeleceu em Cristo Jesus, nosso SENHOR,

¹² pelo qual temos ousadia e acesso com confiança, mediante a fé nele.

wamacö lä mlai wamacö nia çai bayeliblamou mö feduo showaoma.

⁷¿Öjö tawä? Cama etä lofotenö öjö ya etä a dodijidawä wäyäö. Ya etä a wäyäbä, wale nofi ojodabou yalo wale shimölema.

⁸Cama ai ebä shilo dodijaö ma ayaono wei ma cui, camiyä wale nofi fa ojodadalönö wale shimöa fe yadilema. Cristo lija täbä yai bayeliblamou fe lä balojoo wei, judio wamacö lä mlai wamacö lija ya tä a wäyäbä.

⁹Yai Bada tänö tä a jaba lä jöyabono wei tä a wawäblou fe yadiobä, camiyä lija täbä bufi nia bluca jaducäblamama. ¿Öjö tawä? Yai Bada a lä cuinö, täbä bluca lä tablaleno wei a showawä lä cuinö, cama a nia cuaaö lä jatoono wei tä a nia yacumö wawäblamama.

¹⁰Fedu fe dole jamö, ajele bä lä cublai bä lija a bufi lä jaducäi tä dablamodayobä, inaja a li cuaama. Ajele ai bä bada lä nosiemou wei bä çai lija. Yai Bada a bufi shilo yai jaducäwä fe balojowä. ¿Öjö tawä? Jesucristo ebä lä yododoblai bä lä cui, öjö bä lä bayelibou wei tänö a bufi nia yai jaducäwä dablamoma.

¹¹Ei tä ulufi tablaö showao mlao däjä, inaja a nia cuaaö showaoma. Bada tä Jesucristo a lä cuaano wei tänö tä wawäblamalema.

¹²Öjö bäma a nofi lä mölabou wei tänö, quillii mlai ja Yai Bada lija bamacö bufi möläö çai icuo dao.

13 Portanto, vos peço que não desfaleçais nas minhas tribulações por vós, pois nisso está a vossa glória.

Paulo ora novamente

14 Por esta causa, me ponho de joelhos diante do Pai,

15 de quem toma o nome toda família, tanto no céu como sobre a terra,

16 para que, segundo a riqueza da sua glória, vos conceda que sejais fortalecidos com poder, mediante o seu Espírito no homem interior;

17 e, assim, habite Cristo no vosso coração, pela fé, estando vós arraigados e alicerçados em amor,

18 a fim de poderdes compreender, com todos os santos, qual é a largura, e o comprimento, e a altura, e a profundidade

19 e conhecer o amor de Cristo, que excede todo entendimento, para que sejais tomados de toda a plenitude de Deus.

13 Öjö cudeenö abenaja ya cuu. Cafä wamacö lija ya tä  lä wäyää wei tä nowa ja wale nö ma bleaamaö wejei ma cui, bä bufi fölijo dijä. Cafä wamacö doblao cuobä tä malä cui.

Pablonö bä nö bayeli nacaö lä çono wei tä 
14 Öjö cudeenö, Fayä lija ya möfe bolanö ya wä faö talei.

15 Fedu jamö bä lä culadi bä ma cui, bita jamö bä lä cublai bä ma cui, öjö cama ebä fa bluca jilamou.

16 Cama ebä showadi bayelibou fe balojoo yalo bämacö nö bayeli nacaö, cama bei Bufenö wamacö nö wälojomabobä. Wamacö bufi yai lofotomabobä.

17 Cristo wama a nofi mölabou ja, cafä wamacö bufi jamö a cudiobä ya wä çai faö. Wamacö bufi yai nofiobä ya wä çai faö, fii fibä nasöcö fa dalonö, tefibä ublao lofotoo lä culenaja, wamacö bufi yai lofotoo cuobä. Yafi bä colo lofotoo däjä, bä yafi wäcäo dao lä mlainaja wamacö yai cuo mö feduobä.

18 Yai Bada ai ebä bufi nö bluca wälojomabou lä cuaaö weinaja, cafä wamacö ma cui wamacö bufi nö çai wälojomabou cuo mö feduobä. Cristonö bämalecö yai nofimaö fe lä balojoo wei tä ja, wamacö bufi möblou fe yadiobä.

19 Cristonö bejedi lä bämalecö nofimaö fe balojowä. ¿Öjö tawä? Bämalecö nofimaö fe lä balojoo wei tä ja bämacö bufi yai jaducäblou fa cunoja, bämacö bufi nö fejelobö wei. Inaja wamacö bufi jaducäwä cuobä ya wä faö talei, Yai Bada tä lä culenaja wamacö bufi yai cublobä.

²⁰ Ora, àquele que é poderoso para fazer infinitamente mais do que tudo quanto pedimos ou pensamos, conforme o seu poder que opera em nós,

²¹ a ele seja a glória, na igreja e em Cristo Jesus, por todas as gerações, para todo o sempre. Amém!

Efésios 4

A unidade da fé

¹ Rogo-vos, pois, eu, o prisioneiro no SENHOR, que andeis de modo digno da vocação a que fostes chamados,

² com toda a humildade e mansidão, com longanimidade, suportando-vos uns aos outros em amor,

³ esforçando-vos diligentemente por preservar a unidade do Espírito no vínculo da paz;

⁴ há somente um corpo e um Espírito, como também fostes chamados numa só esperança da vossa vocação;

²⁰Bämalecö nia bayeliblaö nö lä wəlojoo wei, öjö Yai Bada a, cama etä lofote showawänö bamacö showadi lä bayeliblamou wei a lä cui. Camiyä bamacö bufi lä cuablalou weinaja bädawä mlai, bamacö lä bayeliblamou wei tä ja, bämalecö nia yai fejeleamaö.

²¹Öjö a nofi shilo yai doablamobä. Jesucristo a lä cuaano wei tänö, showadi a doblao dablamobä. Cama bäma ecö lä yododaö wei bamacö ma cuinö, showadi bäma a doblao çai dablamabä. Inaja lä tä cuo shi wəlibä.

Efésios 4

Cristo sho moli bamacö

¹Öjö cudeenö, Bada ya wəno wəyää fe yadio yalo wale fe lä labolajei ya lä cuinö bamacö nowa taö. Wamacö yai dodijabä ya wə fe blacəjou. Dodijidawä wamacö cuobä Yai Bada tänö wamacö malä nacano wei.

²Bufi oquewä bä yai da cuo. Bä bufi yai yanöcöo fe da yadio. Bä çai nofimayou fe da yadio.

³Yai Bada tä Bufinö moli wamacö mashi tablamalema yalo, bä ç majöablalo dijä. Wamacö bufi wedinajamobä tä cua ja, wamacö bufi yanöcölanö, tä cadejeblaö bufi doblao da showadaoje, wamacö bufi shalilio fe yadiobä.

⁴Moli a lija bamacö bluca yädäa yalo, moli bamacö. Bluca bamacö lija, moli a lä cui a Bufi bälöblawä. Yai Bada tänö bämalecö lä nacano wei däjä, bämalecö çafa bayeliblou

⁵ há um só SENHOR, uma só fé, um só batismo;

⁶ um só Deus e Pai de todos, o qual é sobre todos, age por meio de todos e está em todos.

O santo ministério e o serviço dos santos

⁷ E a graça foi concedida a cada um de nós segundo a proporção do dom de Cristo.

⁸ Por isso, diz: Quando ele subiu às alturas, levou cativo o cativo e concedeu dons aos homens.

⁹ Ora, que quer dizer subiu, senão que também havia descido até às regiões inferiores da terra?

¹⁰ Aquele que desceu é também o mesmo que subiu acima de todos os céus, para encher todas as coisas.

¹¹ E ele mesmo concedeu uns para apóstolos, outros para profetas, outros para evangelistas e outros para pastores e mestres,

lä wäyāno wei tä ʒ moli ja, bamacö bluca möläö.

⁵Bäma a nofi bluca lä Badabole, moli a. Bäma tä ʒ nofi lä mölabole, moli tä ʒ. Moli a lija bamacö bluca yädäobä, bamacö fe ojomamou.

⁶Yai Bada moli cätä waiquiwä, bäma a nofi bluca lä Föömale. Öjö a shilo yai Bada. Öjö lija bamacö bluca bayeliblamou. Bluca bamacö lija öjö a cudia.

⁷Öjö ma cui, Yai Bada lija bamacö ojudamolanö bamacö nö bluca wəlojaö shedecobä, Cristonö bämalecö dobäö cuaama.

⁸Öjö cudeenö abenaja tä ʒ oni cuu balöoma. Ösö jamö a lä yamobefälöno wei däjä, yanowamö bluca täbä fa däfälönö, täbä lululefälöma. Täbä fa lululäfälönö, täbä dobädayoma. Einaja tä ʒ oni cuu.

⁹¿Öjö tawä? “Ösö jamö a lä yamobefälöno wei däjä” tä ʒ lä cuu wei, ʒwedinaja bäma tä ʒ nofi tabobä tä ʒ? Abenaja bamacö bufi cubä tä ʒ. Ösö jamö a jowa lä funo wei, mashita a cojomo jamö a fa fuobalöcölönö, a ösöa çolayoma.

¹⁰Ösö jamö a lä itolayono wei a lä cui, fedu fe dole jamö a dua lä çobefälöno wei, öjö a showawä. Jödödöwä tä nia dodijidawä fa tamabonö, a li inaja cuaama.

¹¹Täbä jowa yanowamö lä dobädayono wei, abenaja täbä jowa taamama. Jesucristo a wəno wäyāö cuaabeje, ai bä shimama. Jesús ebä yododabä jamö etä ʒ wäyäbeje, ai bä dobäma, bä ʒ nö

¹² com vistas ao aperfeiçoamento dos santos para o desempenho do seu serviço, para a edificação do corpo de Cristo,

¹³ até que todos cheguemos à unidade da fé e do pleno conhecimento do Filho de Deus, à perfeita varonilidade, à medida da estatura da plenitude de Cristo,

¹⁴ para que não mais sejamos como meninos, agitados de um lado para outro e levados ao redor por todo vento de doutrina, pela artimanha dos homens, pela astúcia com que induzem ao erro.

¹⁵ Mas, seguindo a verdade em amor, crescamos em tudo naquele que é a cabeça, Cristo,

¹⁶ de quem todo o corpo, bem ajustado e consolidado pelo auxílio de toda junta, segundo a justa cooperação de cada parte,

wəlojabä. Mojodi täbä lija Jesucristo etä ʔ dodijidawä wäyäö cuaabeje, ai bä dobäö mö feduoma. Cama ebä çai yododabeje, ebä çai damabeje, ai bä çai dobäö mö feduo showaoma.

¹²Jesucristo ebä bayeliblebeje bä dobäö cuaama, ebä fa bayeliblebeje, Yai Bada lija dodijidawä cama ebä bluca ojadamobä. Cristo lija bä bluca lä yädäo wei bä bufi bluca lofotoafälöbä.

¹³Yai Bada bäma a nofi bluca lä mölabou wei, bei Ijilubö bäma a çai lä daö wei bämacö bluca lä cui, bämacö bufi bluca fa shalililonö bämacö bufi badafälöbä. ¿Öjö tawä? Cristo a lä culenaja bäma ecö cuo mö feduobä.

¹⁴Öjö däjä, shomi tä ʔ çai lä fuaö wejei bä ʔ ja bämacö nia mölaimi majöo. Bämalecö yaclämaö bufi lä doblao wejei bä ʔ ja, oshe bä bufi shelelewä lä culenaja bämacö bufi nia cuaaö majöomi. Wadoli a badanö, mau u jamö täbä befi çai shäyäjaö lä cuaaö weinaja bämacö bufi taamamou dicoo mlaobä.

¹⁵Ma, bämacö bufi yai nofilanö, bämacö caticö ʔ yai da bejedimo. Inaja bämacö cuaalanö, bämacö bufi nia badafälöö, Cristo a lä culenaja bämacö cuobä. ¿Öjö tawä? Bämacö bayeliobä, Cristo lija bämacö yädäa waiquia. Camiyä bämacö fe lä cui, Cristo bei a. Cristo bei a lä cui, camiyä bämacö.

¹⁶Cama a showawänö bämalecö çocamabou. ¿Öjö tawä? Oshe bä dodijidawä tablamou lä waiquio wei bä

efetua o seu próprio aumento para a edificação de si mesmo em amor.

A santidade cristã oposta à dissolução

17 Isto, portanto, digo e no SENHOR testifico que não mais andeis como também andam os gentios, na vaidade dos seus próprios pensamentos,

18 obscurecidos de entendimento, alheios à vida de Deus por causa da ignorância em que vivem, pela dureza do seu coração,

19 os quais, tendo-se tornado insensíveis, se entregaram à dissolução para, com avidez, cometerem toda sorte de impureza.

20 Mas não foi assim que aprendestes a Cristo,

21 se é que, de fato, o tendes ouvido e nele fostes instruídos, segundo é a verdade em Jesus,

22 no sentido de que, quanto ao trato passado, vos despojeis do velho homem, que se corrompe segundo as concupiscências do engano,

23 e vos renoveis no espírito do vosso entendimento,

24 e vos revistais do novo homem, criado segundo Deus, em justiça e retidão procedentes da verdade.

dodijidawä badaö lä culenaja, camiyä bamacö ma cui, dodijidawä bamacö badaö cuobä. Cristo bama ecö nofimayolanö, cama a lofotenö bama ecö badafälöbä.

Jesucristo ebä lä cadidamaö wei tä ą

17 Öjö cudeenö ya wą fe blacäjou a lä cule. Bada ya wano taö. Yai Bada tä daö lä mlajei bä lä cuaaö weinaja bä cuaaö da mladalü. Inaja bä bufi lä cuaablalou wei bä bufi nö bleaaö.

18 Bä bufi mö didi yalo, Yai Bada lija bä bufi nö jaducäblobimi waiquiwä. Bä bufi jifuwä yalo bä bufi mojodi. Bä bufi mojodi cudeenö, Yai Bada lija ąlimi bä nö tablamobimi waiquiwä.

19 Wąlidiwä tä ja bä bufi quilijoimi. Bä wasömamou mlai, yanowamö täbä showadi lä cuaaö wei, öjö tä nabä shılo yai cadidouje. Shami tä bluca ma cui ja bä nö shijilobimi.

20 Cristo tä ą ja wamacö damamou dąjä, inaja wamacö taamanomije.

21 ¿Öjö tawä? Wama ąfa jılibou malä waiquile. Öjö lija wamacö lä yädäqueno wei dąjä, Jesús bejedi etä ą lä cui ja wamacö damamaje.

22 Wamacö bufi jaba lä cuaablalono wei tä lä cui, tä daa da showadacöje. Inaja wamacö jaba cuaama ma cui, wamacö bufi lä waiyono wei tä ja wamacö möläö buoma. Öjö tänö wamacö wąlidiadima.

23 Yai Bada tä Bufinö fei dąjä bä bufi da shomiblalu.

24 Yai Bada tänö dude wamacö bufi tablamalema, cama a lä culenaja showawä. Wamacö bufi yai dude lä cui ja

Exortações à santidade

25 Por isso, deixando a mentira, fale cada um a verdade com o seu próximo, porque somos membros uns dos outros.

26 Irai-vos e não pequeis; não se ponha o sol sobre a vossa ira,

27 nem deis lugar ao diabo.

28 Aquele que furtava não furtar mais; antes, trabalhe, fazendo com as próprias mãos o que é bom, para que tenha com que acudir ao necessitado.

29 Não saia da vossa boca nenhuma palavra torpe, e sim unicamente a que for boa para edificação, conforme a necessidade, e, assim, transmita graça aos que ouvem.

30 E não entristeçais o Espírito de Deus, no qual fostes selados para o dia da redenção.

31 Longe de vós, toda amargura, e cólera, e ira, e gritaria, e blasfêmias, e bem assim toda malícia.

32 Antes, sede uns para com os outros benignos, compassivos, perdoando-vos

bä da luluamo, wamacö yai bejedimobä. Dodijidawä wama ecö yaioyä.

25 Öjö cudeenö bä caticö jolemo dijä. Aifä bä lija wamacö caticö bluca shïlo yai bejedimobä. Moli bämacö mashi waiquiwä malä cui.

26 Wamacö jushudou bädao ja bä da moyaweicu, wälidiwä wama tä taö mlaobä. Wamacö jushuo showalanö bä fe weya dijä.

27 Fecula bada a nö wäløjama dijejä.

28 Wamacö jaba lä tomömono wei wamacö lä cui, bä tomömu çödaa dijä. Bä yai da ojodamo. Dodijidawä wamacö fa ojodamonö, bä nö föli lä bleaaö wei wama bä yai bayeliblabä.

29 Wälidiwä wamacö a fabä, bä caticö caloblou bädao dijä. Dodijidawä bä a shïlo da fa, wama täbä bufi lofotoamabä. Wama bä bufi bayeliblabä tä cua ja, wamacö a shïlo dodijidawä faö showadaobä.

30 Yai Bada tä Bufi lä jibämoqueno wei tä Bufi çai wälidiwä bälömabo dijejä. Cama wama ecö nö öjöböamobä a Bufi malä jibämoqueno wei. Wamacö çoaö showao mlao däjä wamacö çai cudio balöobä.

31 Wama täbä nofi wälïbou lä jatomou wei tä da blajamalöje. Wamacö nö wälöwä lä jushudou wei tä çai. Wamacö jushudou lä bädao wei tä çai. Wamacö a lä läblou wei tä çai. Wamacö afa lä tayou wei tä çai. Wamacö nö lä nabämu wei, tä jödödöwä da blajamalöje.

32 Dodijidawä täbä çai shïlo yai da cuoje. Täbä nofi da ojodaboje. Cristo lija wamacö

uns aos outros, como também Deus, em Cristo, vos perdoou.

Efésios 5

¹ Sede, pois, imitadores de Deus, como filhos amados;

² e andai em amor, como também Cristo nos amou e se entregou a si mesmo por nós, como oferta e sacrifício a Deus, em aroma suave.

O fruto da luz e as obras das trevas

³ Mas a impudícia e toda sorte de impurezas ou cobiça nem sequer se nomeiem entre vós, como convém a santos;

⁴ nem conversação torpe, nem palavras vãs ou chocarrices, coisas essas inconvenientes; antes, pelo contrário, ações de graças.

⁵ Sabei, pois, isto: nenhum incontinente, ou impuro, ou avaro, que é idólatra, tem herança no reino de Cristo e de Deus.

fa yädäicunö, Yai Bada tänö wamacö nofi asibou lä cuono weinaja, cafä wamacö ma cui wamacö nofi nia asiboyou cuo.

Efésios 5

Jesucristo bāma ecö nia dodijidawä lä cuo wei tä
a

¹Öjö cudeenö, Yai Bada bei ijilubö wama ecö yalo, öjö a shïlo yai da owämaje. Wamacö nofimaö fe balojowä.

²Wama täbä nofimalanö bä çai da cuoje, Cristonö bāmolecö nofimaö lä culenaja showawä. Bāmolecö bayeliblabä a nomaa lälayoma. Yai Bada lija täbä waqushi nö liyoli lä uçucamou wei täbä dodobou lä cuaaö wejeinaja, inaja showawä, Cristo cama a jibāamou bufi doblao cuoma, Yai Bada a bufi doblamabobä.

³Öjö tawä? Wamacö nofi nia beshili jushuaimi. Shami wama tä nia fuliimi. Ai täbä jamö wamacö bufi nia waiyoblaloimi. Yai Bada wama ecö lä cui, inaja wamacö afa wayoamou cuobä wamacö malä mlai.

⁴Wälidiwä tä a wayoa dijejä. Wamacö a biyäcäblalou bädaobä wamacömi. Wamacö nö lä quililaliyobö wei tä a ja, bä a çai wayoablalou bashio dijejä. Ma, cafä wamacö lija öjö tä a jilimamou mlai ja, Yai Bada lija wamacö bufi afa shïlo doblao lä wäyāmou wei, öjö tä a shïlo yai jiliabeje, öjö lä.

⁵Möla dijejä. Bä nofi lä jushublalou wei bä ma cui, shami tä fulii bufi lä doblao wejei bä ma cui, ai täbä jamö bä bufi shïlo lä waiyou wei bä ma cui, Yai Bada sho,

⁶ Ninguém vos engane com palavras vãs; porque, por essas coisas, vem a ira de Deus sobre os filhos da desobediência.

⁷ Portanto, não sejais participantes com eles.

⁸ Pois, outrora, éreis trevas, porém, agora, sois luz no SENHOR; andai como filhos da luz

⁹ (porque o fruto da luz consiste em toda bondade, e justiça, e verdade),

¹⁰ provando sempre o que é agradável ao SENHOR.

¹¹ E não sejais cúmplices nas obras infrutíferas das trevas; antes, porém, reprovai-as.

¹² Porque o que eles fazem em oculto, o só referir é vergonha.

¹³ Mas todas as coisas, quando reprovadas pela luz, se tornam manifestas; porque tudo que se manifesta é luz.

Cristo sho cäcöbä bälöo lä dodijio wei jamö, öjö bä befi nia cubloimi. Öjö bä bufi shïlo lä waiyou wei bä lä cuinö, Yai Bada a bufiblaö mlajei, shomi täbä shïlo malä bufijadii wejei.

⁶Bä ą lä jolemou wei bä lija bä möla dijä.  Öjö tawä? Inaja täbä cuaadii yalo, Yai Bada tä nö w lowä lä jushudou wei d j  a nosie fuaö lä mlajei bä lä cui bä nö nia malä bleaamaö wei.

⁷Öjö cudeenö, inaja bä lä cuaaö wei bä lija bä yäd blo dijä.

⁸Wamacö bufi mö jaba dödöoma ma cui, fei d j  Bada wama ecö li yalo, tä lä wacacai jamö wamacö cua malä majöle.  Öjö tawä? Tä mö lä wacacai jamö täbä dodijaö lä cuaalenaja bä shïlo yai da cuaa.

⁹Tä mö lä wacacai jamö täbä cua yalo, täbä malä dodijaö wei. Bä bejedimou. Bejedi tä ą jamö bä cadidou.

¹⁰Bada wama tä bufi nia lä doblamabou wei tä nabä shïlo da cadidoje.

¹¹Täbä bufi mö lä didi wei bä nö bleaaö. Öjö bä lä cuaaö wei tä ja bä yäd blou bufio dijä. Bä lä cuaale wama etä nia yai w aaö.

¹²Öjö bä cuaaö lä j too wei tä  fa wayoamou b dao ma cui, tä ą j limamou w lidiw  malä cui.

¹³Öjö ma cui inaja bä lä cuaaö wei, bei tä sh inö tä d blamou d j  tä waw blou. Tä nia yai lä waw blou wei, öjö lä bei tä sh i waiquiw .

14 Pelo que diz: Desperta, ó tu que dormes, levanta-te de entre os mortos, e Cristo te iluminará.

15 Portanto, vede prudentemente como andais, não como néscios, e sim como sábios,

16 remindo o tempo, porque os dias são maus.

17 Por esta razão, não vos torneis insensatos, mas procurai compreender qual a vontade do SENHOR.

18 E não vos embriagueis com vinho, no qual há dissolução, mas enchei-vos do Espírito,

19 falando entre vós com salmos, entoando e louvando de coração ao SENHOR com hinos e cânticos espirituais,

20 dando sempre graças por tudo a nosso Deus e Pai, em nome de nosso SENHOR Jesus Cristo,

21 sujeitando-vos uns aos outros no temor de Cristo.

14 Öjö cudeenö abenaja tä  oni cuu. Wa lä mile, ja da alö! Nomawä wa lä blale, ja da jocäblalu! Öjö djä Cristonö wamacö bufi nia yai wacacamabou. Einaja tä  oni cuu.

15 Wamacö lä cuaaö wei tä ja bä da moyaweicu, öjö lä, bä bufi jaducäwä lä mlai bä lä cuaaö weinaja wamacö cuaaö dicoo mlaobä. Bä bufi yai lä jaducäi bä lä cuaaö weinaja, inaja wamacö shilo yai cuaabä.

16 Fei djä wlidiwä tä bluca taö lä cudujei. Öjö cudeenö, wamacö dodijabä tä cua waiquia ja, bä yai dodijaö da showadao.

17 Bä bufi mojodi cuo dijä. Bada tänö tä taamaö lä bufii wei tä yai da dalalöje.

18 Nashiwä toubänö bä shi çai wli dijä. Öjö toubä wayunö täbä malä wlidiblou wei. Öjö toubä ja wamacö taamamou mlai, Yai Bada tä Bui lija bä bufi yai da jödödöblamamolu.

19 Wamacö yododabä jamö, Yai Bada lija täbä  amowa lä yädäblai täbä  shilo da taje. Nö badabö David etäbä  çai. Yai Bada tä Bufinö täbä  lä bädamaö wei täbä  çai. ¿Öjö tawä? Bada tänö wamacö  bufi doblalou jliadayobä wama täbä  amowa nia taö.

20 Tä cublou lä bädao wei tä ma cui ja, Bada tä Jesucristo a wnö, Fayä Yai Bada lija bä bufi fa shilo doblalou da wyämo.

Bä feyalobö e sho bä suwäbö e sho cäcöbä nia dodijidawä lä cuo wei tä 

21 Cristo lija wamacö quililanö, dodijidawä bä  da jliayo.

O lar cristão: marido e mulher

- 22** As mulheres sejam submissas ao seu próprio marido, como ao SENHOR;
- 23** porque o marido é o cabeça da mulher, como também Cristo é o cabeça da igreja, sendo este mesmo o salvador do corpo.
- 24** Como, porém, a igreja está sujeita a Cristo, assim também as mulheres sejam em tudo submissas ao seu marido.
- 25** Maridos, amai vossa mulher, como também Cristo amou a igreja e a si mesmo se entregou por ela,
- 26** para que a santificasse, tendo-a purificado por meio da lavagem de água pela palavra,
- 27** para a apresentar a si mesmo igreja gloriosa, sem mácula, nem ruga, nem coisa semelhante, porém santa e sem defeito.
- 28** Assim também os maridos devem amar a sua mulher como ao próprio corpo. Quem ama a esposa a si mesmo se ama.
- 22**Bä suwäbö wama ecö lä cui. Feyalofä bä ą da jiliaje, Bada wama a wą nō jilia lä talebö weinaja showawä.
- 23**Feyalofä wama bä ą nosie fuabä bä waiquiwä malä cui, cama bäma ecö lija Cristo a wą nosie fuamou lä culenaja showawä. Bämalecö lä nowamöbou wei, öjö lä Cristo a waiquiwä. Cama bäma ecö lä yododaö wei bamacö lä cui, Jesucristo sho jai moli bamacö cuwä.
- 24**Cristo bäma a nosie fuabä bamacö. Inaja showawä, bä suwäbö wama ecö lä cuinö, feyalofä wama bä nosie nia ąai fuaö.
- 25**Bä feyalobö wama ecönö, suwäböfä bä yai da nofimaje, cama bäma ecö lä cui, Cristonö bämalecö nofimaö lä cuaano weinaja showawä. Bäma ecö bayeliblobä a noshi malä öjödaono wei.
- 26**¿Öjö tawä? Yai Bada lija bamacö yaiblamobä a noshi öjödaoma. Mau unö täbä aublou lä culenaja bämalecö aublalema, cama a wą lä wäyämono wei tänö.
- 27**Bämalecö dodijidawä ajedemabobä, inaja bämalecö li taamama. Wiisibö tä wai wäliidiwä sudia mlai ja, bamacö sicö wai wäiquiblalou mlai ja, bäma ecö ąfa tamobä tä cua mlai ja, bäma ecö dodijidawä cuobä.
- 28**Inaja showawä, bä feyalobö ebänö bä suwäbö ebä nia yai nofimaö cuoje, cama bä nofimamou lä culenaja showawä. Bä suwäbö e lä nofimaö wei, cama a nofimamou. ¿Öjö tawä?

²⁹ Porque ninguém jamais odiou a própria carne; antes, a alimenta e dela cuida, como também Cristo o faz com a igreja;

³⁰ porque somos membros do seu corpo.

³¹ Eis por que deixará o homem a seu pai e a sua mãe e se unirá à sua mulher, e se tornarão os dois uma só carne.

³² Grande é este mistério, mas eu me refiro a Cristo e à igreja.

³³ Não obstante, vós, cada um de per si também ame a própria esposa como a si mesmo, e a esposa respeite ao marido.

Efésios 6

O lar cristão: filhos e pais

¹ Filhos, obedeci a vossos pais no SENHOR, pois isto é justo.

² Honra a teu pai e a tua mãe (que é o primeiro mandamento com promessa),

²⁹ Cama a nowamöo lä mlai a yanowamö cua malä mlai. Bä dodijidawä cuobä bä iyaö. Bä nowamöo. Cama bäma ecö lä cui, Cristonö bämalecö nowamaö lä culenaja showawä.

³⁰ Cristo sho jai moli bamacö cuwä yalo, cama a lä nowamöo wei däjä, camiyä bamacö ma cui bamacö nowamamou cuquei.

³¹ Abenaja tä ą cuu. Täbä doayou däjä, täbä shelelou nodiablalou showawä. Bä föö lijamö, bä nöö lijamö bä jaba ma cublamou wei ma cui, bei suwäbö bä nia fa ajedemabojenö, bä sheleleblou majöo, moli bä cublou majöobä. Einaja tä ą cuu.

³² Ei tä ą jamö tä ą yai lä dodijidai tä ą çai jöyaa. Cäcöbä lä doayou wei cäcöbä ąfa wayoamou bädao mlai ja, Cristo a wafa yai wayoamou, cama bäma ecö sho.

³³ ¿Öjö tawä? Öjö ma cui, cafä wamacö bufi jaducäblobä tä ą çai showawä, wamacö suwäbö lä cui wama bä nofimabä. Cafä wamacö nofi fölio lä culenaja, inaja showawä suwäböfä wama bä nofi tabolanö wama bä nofimabä. Bä suwäbö wama ecö ma cuinö, dodijidawä feyalofä wama bä nosie çai fuabä.

Efésios 6

Dodijidawä bä nia bluca lä cuo wei tä ą

¹ Ijilu wamacö. Bada wama ecö yalo, faafä wama a wä fuabä wamacö waiquiwä. Naafä a çai. Tä malä dodijidai.

² Abenaja tä ą cuu. Faafä a ma cui, naafä a ma cui, dodijidawä wama bä çai fa cuonö, wama bä ą nia fuaö. Einaja tä ą cuu. ¿Öjö

³ para que te vá bem, e sejas de longa vida sobre a terra.

⁴ E vós, pais, não provoqueis vossos filhos à ira, mas criai-os na disciplina e na admoestação do SENHOR.

O lar cristão: servos e senhores

⁵ Quanto a vós outros, servos, obedeci a vosso senhor segundo a carne com temor e tremor, na sinceridade do vosso coração, como a Cristo,

⁶ não servindo à vista, como para agradar a homens, mas como servos de Cristo, fazendo, de coração, a vontade de Deus;

⁷ servindo de boa vontade, como ao SENHOR e não como a homens,

tawä? Inaja wamacö cuaaö ja wamacö nia jowa bayeliblamou. Yai Bada tänö tä tamaö lä bufii wei 10 täbä ʘ jibämoquema, Moisesi lija. Öjö colo tä ʘ ja täbä nia lä bayeliblamou wei tä ʘfa wäyämöno ma mlai ma cui, bä föö, bä nöö bä ʘ nia lä fuaö wejei tänö täbä nia jowa shilo yai bayeliblamoma.

³Bä föö, bä nöö bä ʘ fuamaö fa bufinö, abenaja tä ʘ cuu majöö malä cui. Dodijidawä wamacö demi cudibä, wama bä ʘ nia fuaö. Einaja tä ʘ malä cuu wei.

⁴Bä föö wama ecönö, ijilufä bä jushuo lulubo dijejä. Wama bä çai dodijidawä fa cuonö, wama bä yai wasöbobä. Wama bä yai yömölabobä. Bada tänö tä tamaö lä bufii weinaja showawä.

⁵Bä nosie fuamobä wamacö lä tabou wejei wamacö lä cui lija ya wʘ faö majöö. Wamacö lä tabou wejei bä lija wamacö quilibä bä li. Cristo wama a bufi doblamabobä, wamacö bufi cadidilanö bä nosie da fuaje,

⁶bä mamö showao däjä shilo mlai. Öjö bä lija wamacö nofi doablamobä mlai. Cristo wama a nosie nö lä fulebö weinaja, wama bä nosie yai fuaö cuobä. Yai Bada tänö wamacö lä taamaö weinaja, bufi doblalolanö wama tä yai tabä.

⁷Dodijidawä bä da ojodamo. Jai yanowamö täbä lija mlai, jai Bada tä Jesucristo lija, bufi doblalolanö wamacö nö yai ojodamou lä cuquebö weinaja showawä.

⁸ certos de que cada um, se fizer alguma coisa boa, receberá isso outra vez do SENHOR, quer seja servo, quer livre.

⁹ E vós, senhores, de igual modo procedei para com eles, deixando as ameaças, sabendo que o SENHOR, tanto deles como vosso, está nos céus e que para com ele não há aceção de pessoas.

A armadura de Deus

¹⁰ Quanto ao mais, sede fortalecidos no SENHOR e na força do seu poder.

¹¹ Revesti-vos de toda a armadura de Deus, para poderdes ficar firmes contra as ciladas do diabo;

¹² porque a nossa luta não é contra o sangue e a carne, e sim contra os principados e potestades, contra os dominadores deste mundo tenebroso, contra as forças espirituais do mal, nas regiões celestes.

¹³ Portanto, tomai toda a armadura de Deus, para que possais resistir no dia mau

⁸Bämacö cuaaö lä bädao wei tä ma cui, bämacö dodijaö ja, Bada tä lija bämacö nia malä dobämou wei. Wama tä daö. Täbä nosie fuamobä wamacö lä tabou wejei wamacö ma cui, wamacö tabou lä mlajei wamacö ma cui, inaja showawä wamacö nia bluca dobämou cuo.

⁹Wamacö nosie fuamobä wama bä lä table wamacö lija ya wä faö majöo. Afä wama bä lä table bä lä cui, dodijidawä bä çai da cuoje. Bä ą waitelimo dijä. Cama bä ma cui lija, cafä wamacö ma cui lija, a nosie nia yai lä fuamou wei a lä cui, fedu jamö a malä culadi. Öjö a lä cuinö täbä bluca jimaö fe malä usucuo wei.

Fecula bada lija bämacö nia lä nowamöo wei tä ą ¹⁰Abenaja nomöjowä, ya wä waicobä. Bada tä Jesucristo lija bä bufi shılo da lofotoicu. Cama etä lofotenö wamacö nö wälojabä.

¹¹Bä shäyobä jamö bä nowamöobä, sodado bänö duo shibä läbou lä cuaaö wejeinaja bä bufi nowamöo da cuo. Yai Bada lija wama tä bayeli fa dälänö bä da nowamöo, fecula badanö wamacö mölamaö bufi lä doblao wei däjä, wamacö ublao lofotoablalou showaobä.

¹²Yanowamö täbä bädawä lija bämacö ishous malä mlai. Fecula bä yai lija bämacö ishous malä cui. Cama fecula ebä bada lä nosiemou wei bä çai lija. Ei tä mö lä didi wei jamö bä bada läblawä. Ösö jamö ma cui, bä çai bluca wälidiwä cuadayoa.

¹³Öjö cudeenö, Yai Bada lija wama tä bayeli fa dälänö bä da nowamöo, tä wälidiblou däjä wamacö nö yai wälojaö fe

e, depois de terdes vencido tudo, permanecer inabaláveis.

14 Estai, pois, firmes, cingindo-vos com a verdade e vestindo-vos da couraça da justiça.

15 Calçai os pés com a preparação do evangelho da paz;

16 abraçando sempre o escudo da fé, com o qual podereis apagar todos os dardos inflamados do Maligno.

17 Tomai também o capacete da salvação e a espada do Espírito, que é a palavra de Deus;

18 com toda oração e súplica, orando em todo tempo no Espírito e para isto

yadiobä. ¿Öjö tawä? Wamacö nö wəlojalanö, wamacö ublao lofotoo showaobä.

14Bä ublaa da lofotoicu, öjö lä. Bä ishobä jamö, bä lä didio wei sibä ja sodado bä ɟalocaö mlaobä, sibä ɟcabou malä lofotoo wejei. Inaja showawä, cafä wamacö yabäcamou mlaobä, bejedi tä ɟ shılo da bufiboje. Wamacö shılo lä bejedimou wei tänö wamacö nia nowamöo, duo shibänö sodado bä balöcö nowamöablalou lä cuaaö weinaja showawä.

15Sodado bä mamicö lofotoablalobä bä mamicö didio lä cuo weinaja, inaja showawä bä mamicö çai lofotoa da cuicu. Täbä bufi lä yanöcödamaö wei tä ɟ dodijidawä lä cuinö, wamacö cajejou mlai ja wamacö yai fuu lofotoablalou showao fe yadiobä.

16Inaja wamacö cuaalanö bä bufi yai da nowamöo, sodado bä balöcö nowamöablalou lä cuaaö weinaja showawä. Bä ishobä jamö täbä niyayou lä cuaaö weinaja, tä yai lä wəlidii a lä cuinö, cowa wacä befi çainö wamacö befi ma niyaaö wei ma cui, Jesús wama a nofi lä mölabou wei tänö, öjö wama e wacä befi çai nia yaclämaö.

17Sodado bä fe nowamöo lä culenaja, Yai Bada lija wamacö fucäamou lä waiquile, öjö tä shılo da bufiboje. Yai Bada tä Bufi lä cui, öjö e çai sibala da showaboje. Öjö e sibala lä cui, Yai Bada etä ɟ waiquiwä.

18Yai Bada tä Bufi lija wamacö ɟ fa luluamonö bä nö bayeli shılo da nacao.

vigiando com toda perseverança e súplica por todos os santos

¹⁹ e também por mim; para que me seja dada, no abrir da minha boca, a palavra, para, com intrepidez, fazer conhecido o mistério do evangelho,

²⁰ pelo qual sou embaixador em cadeias, para que, em Cristo, eu seja ousado para falar, como me cumpre fazê-lo.

Tíquico

²¹ E, para que saibais também a meu respeito e o que faço, de tudo vos informará Tíquico, o irmão amado e fiel ministro do SENHOR.

²² Foi para isso que eu vo-lo enviei, para que saibais a nosso respeito, e ele console o vosso coração.

A bênção

²³ Paz seja com os irmãos e amor com fé, da parte de Deus Pai e do SENHOR Jesus Cristo.

²⁴ A graça seja com todos os que amam sinceramente a nosso SENHOR Jesus Cristo.

Öjö lija bä shïlo showadi da naco. Bä çai da moyaweicu, wamacö nacou mojiblou mlaobä. Yai Bada ebä lä cui, showadi öjö wama ebä nö bayeli bluca nacabä.

¹⁹ Camiyä ma cui wamale nö çai bayeli da naca, ya tä ą wäyäbä jamö ya wä cadidobä. Jesucristo tä ą dodijidawä lä jöyaono wei ya tä ą wawämaö däjä, quilii mlai ja ya tä ą wawämaö fe yadiobä.

²⁰ Jesucristo ya wano wäyäbä wale lä shimöleno wei ya lä cui, ya wano wäyöo nofi jushuadii yalo wale fe labouje. ¿Öjö tawä? Quilii mlai ja ya wano wäyöo walalao fe yadiobä, wamale da bayelima. Ya wano wäyöo walalaobä ya waiquiwa malä cui.

Jödödö tä ą

²¹ Camiya ya lä cule, eja ya çai lä cuaaö wei, wama tä ą bluca jïliabä Diquiconö wamacö nia yömölaö, Jesucristo ai e lä cuinö. Öjö yama a yai nofimaö. Dodijidawä Bada tä ą shïlo fuaö talei.

²² Tä ą bluca wäyäbä ya shimaö lä cule, camiyä yamacö lä cule wama tä ą çai jïliabä. Wamacö bufi çai lofotoblamabä.

²³ Bei. Fayä Yai Bada lija showadi wamacö bayeliblamobä, Bada tä Jesucristo lija çai. Wamacö bufi shïlo yanöcomaboböbä. Wamacö bufi çai nofimaboböbä. ¿Öjö tawä, iba wamacö? Jesucristo showadi wama a nofi çai mölabou fe yadiobä.

²⁴ Bada tä Jesucristo a nofimaö shi wälïi lä waiquilajei bä lä cui, bä nofi shïlo çai ojobaboböbä.

Epístola de Paulo aos Filipenses

Filipenses

Filipenses 1

Prefácio e saudação

¹ Paulo e Timóteo, servos de Cristo Jesus, a todos os santos em Cristo Jesus, inclusive bispos e diáconos que vivem em Filipos,

² graça e paz a vós outros, da parte de Deus, nosso Pai, e do SENHOR Jesus Cristo.

Ação de graças e súplicas em favor dos filipenses

³ Dou graças ao meu Deus por tudo que recordo de vós,

⁴ fazendo sempre, com alegria, súplicas por todos vós, em todas as minhas orações,

⁵ pela vossa cooperação no evangelho, desde o primeiro dia até agora.

⁶ Estou plenamente certo de que aquele que começou boa obra em vós há de completá-la até ao Dia de Cristo Jesus.

Filipenses 1

Pablo a waḡa lä wäyämou wei tä a

¹Pablo cä ya. Timoteo sho yafäcö cua lä cule, Jesucristo yafä a waḡa lä fuaö wei yafäcö lä cui. Jesucristo lija wamacö lä yädäo wei wamacö lija ya si oni shimaö, Filibo jamö Yai Bada wama ecö lä cui lija. Wamacö çai lä yododaö wejei bä bada lä cui lija ya si oni çai shimaö, wamacö lä bayelibläö wejei bä bada lija çai.

²Bei. Fayä Yai Bada lija wamacö shïlo bayeliblamobä, Bada tä Jesucristo lija çai. Wamacö bufi shïlo yanöcömaboböbä. Wamacö nofi çai shïlo ojodaboböbä.

Pablo a bufi aḡa doblaö lä wäyämou wei tä a

³Showadi bamacö nofi jaducäblaö. Bamacö nofi jaducäbolanö, Yai Bada ya lä bufibläö wei tä lija ya bufi shïlo doblalou talei.

⁴Yai Bada lija bamacö bluca lä bayelimaö wei däjä, ya bufi doblalolanö showadi ya waḡa shïlo faö.

⁵Wamale bayelibläö yalo, Yai Bada lija ya bufi doblalou. Jesucristo tä a dodijidawä wäyämou blaucobä wamale malä bayelibläö wei. Cafä wamacönö, Jesucristo wama a nofi jaba mölabolanö wamale bayelibläö lä showaono weinaja, fei däjä ma cui wamacö cuaaö malä showai.

⁶Ei ya tä daö malä waiquii. Wamacö bufi jaba lä dodijidablamaleno wei a lä cuinö wamacö bufi nia dodijidamabou shi waḡaii.

⁷ Aliás, é justo que eu assim pense de todos vós, porque vos trago no coração, seja nas minhas algemas, seja na defesa e confirmação do evangelho, pois todos sois participantes da graça comigo.

⁸ Pois minha testemunha é Deus, da saudade que tenho de todos vós, na terna misericórdia de Cristo Jesus.

⁹ E também faço esta oração: que o vosso amor aumente mais e mais em pleno conhecimento e toda a percepção,

¹⁰ para aprovardes as coisas excelentes e serdes sinceros e inculpáveis para o Dia de Cristo,

¹¹ cheios do fruto de justiça, o qual é mediante Jesus Cristo, para a glória e louvor de Deus.

Jesucristo a itou çoyoluu däjä, dodijidawä wamacö tabobä.

⁷ ¿Öjö tawä? ¡Inaja bamacö nofi tabou lä! Bamacö malä bufibole. Yai Bada lija ya ojudamobä ya cuono ma mlai ma cui, wale nofi fa ojudadalönö wale shimöa fe yadilema. Ya lä ojudamou wei jamö, blada bä ja wamale bayeliblaö ja, bamacö bufibou. Fei däjä wale cafe ma quefubolajei ma cui, ya fe lao showaono mlai ja ma cui, showadi wamale bayelibladima. Jesucristo ya wä nofi báyäbou ma cui, ya wä bayelibou ma cui, wamale bayeliblaö showawä.

⁸ Bejedi lä bamacö bufibou. Jesucristonö wamacö nofimaö fe balojoo lä culenaja, bamacö nofimaö cuwä mö feduwä. Bejedi lä ya wä. Yai Bada tänö wale ä bejedi daö. Yai Bada lija Filiboteli bä lä bayelimano wei tä ä

⁹ Yai Bada lija bamacö bayelimaö däjä, wamacö nofimayou balabä ya wä faö talei. ¿Öjö tawä? Wamacö nofimayou balaa fa dodijilönö, wamacö bufi yai jaducäblobä ya wä faö. Wamacö bufi wedinajamou mlai ja, wamacö bufi shïlo yai walalaobä.

¹⁰ Wamacö bufi walalalanö, dodijidawä tä lä cui wama tä yaiabä. Wamacö bufi çai shomitawä coyocoablalou mlai ja, wamacö yai dodijabä. Inaja wamacö cuaalanö, Jesucristo a fuu ço däjä wamacö dobroimi jimaö mlaobä.

¹¹ Jesucristonö wamacö fa bayeliblanö, cama etä dodijidawä lä cuinö wamacö yai dodijidawä cuobä. Inaja wamacö cuaalanö, Yai Bada wama a dodijaö dablamabä, a nofi doablabeje.

A situação do apóstolo contribui para o progresso do evangelho

12 Quero ainda, irmãos, cientificar-vos de que as coisas que me aconteceram têm, antes, contribuído para o progresso do evangelho;

13 de maneira que as minhas cadeias, em Cristo, se tornaram conhecidas de toda a guarda pretoriana e de todos os demais;

14 e a maioria dos irmãos, estimulados no SENHOR por minhas algemas, ousam falar com mais desassombro a palavra de Deus.

15 Alguns, efetivamente, proclamam a Cristo por inveja e porfia; outros, porém, o fazem de boa vontade;

16 estes, por amor, sabendo que estou incumbido da defesa do evangelho;

Pablo a bufi doblao fe lä yadiono wei tä ą

12Iba wamacö, ei wamale ą da jililä. Ei dąjä wale cafe lä quefubolajei tä ma cui ja, bamacö bufi yai da doblalo. Ya nö bleaaö yalo, fei dąjä Jesucristo etä ą dodijidawä yai jilimou malä blajaadi.

13¿Öjö tawä? Eja bada a bälöo lä dodijiinö bā lä lämabole bā bluca moyawāblou waiquia lä cule. Ai bā bluca mö feduwā sho, bā çai moyawe waiquiwä. “Jesucristo etä ą wäyāö tä nowa ja, a cafe quefubouje”, wale nofi tabou waiquiaje.

14Abenaja çai. Ya cafe quefua ma cule, ya bayeliblamou fe lä yadio wei tänö, Jesucristo ai ebā bufi bluca çai lofotoblou fe balojoa lä cule. Bada tänö bā bufi fa lofotoamanö, fei dąjä bā quilli mlai ja, Yai Bada etä ą yai wäyāö waiteliaö lä culajei.

15Awei, Cristo etä ą lä wäyāö wejei bā lija, ai täbā dobloimi coyocowä dicowä. “¿Camiyā yamacö lija bā yömöca daa fa yaiicunö!”, bā bufi cuu fa dicoonö, wale nofi wālibou waiquiomaje, öjö bänö. Fei dąjä cama bā ą nia jilio fa ayaonö, etä ą jole wäyāblalaö bādaoje. Öjö ma cui, ai bā mö feduwä lä cui, bā bufi bejedimolanö täbā li yömölaöje.

16Öjö bā bufi lä cadidou wei bā lä cuinö wale nofimaöje yalo, ya tä ą lä wäyāö wei tä ą ja, wale ą bayelibouje. Bā moyawe malä waiquii. Eja Jesucristo ya etä ą dodijidawä nofi bāyābobä, Yai Bada tänö wale malä lämabou wei.

17 aqueles, contudo, pregam a Cristo, por discórdia, insinceramente, julgando suscitar tribulação às minhas cadeias.

18 Todavia, que importa? Uma vez que Cristo, de qualquer modo, está sendo pregado, quer por pretexto, quer por verdade, também com isto me regozijo, sim, sempre me regozijarei.

19 Porque estou certo de que isto mesmo, pela vossa súplica e pela provisão do Espírito de Jesus Cristo, me redundará em liberdade,

20 segundo a minha ardente expectativa e esperança de que em nada serei envergonhado; antes, com toda a ousadia, como sempre, também agora, será Cristo engrandecido no meu corpo, quer pela vida, quer pela morte.

21 Porquanto, para mim, o viver é Cristo, e o morrer é lucro.

22 Entretanto, se o viver na carne traz fruto para o meu trabalho, já não sei o que hei de escolher.

17Ai bä mö feduwä lä cui bä bufi cadidiwämi. Cama bä  nia shilo jiliamou ayao fa dicoonö, Jesucristo etä  jole wäyäblalaö buoje. Ya cafe lä quefule jamö wale bufi nia li fa jalujamajenö, täbä  li bädawä.

18Öjö ma cui, öjö bä  ja ya bufi jalujoimi. Jesucristo a wafa malä wäyämou wei. ;Inaja dodijiwä yai! Ai bä bufi cadidia mlalanö tä  wäyöö ma cujei, ai bä mö feduwä lä cuinö, bufi cadidilanö tä  yai wäyööje. A wafa wäyämou yalo ya bufi doblao fe yadio.

Jesucristo bäma a dodijidawä lä dablamaö wei tä 

19;Ya bufi doblalobä lä! Abenaja ya bufi malä cuu wei. “Ya nö lä bleaale, café wamacönö wamale bayelimaö malä cui. Yai Bada lija wamacö  fa fanö, Jesucristo a Bufinö wale fa bayelibonö, ya bayelio fe yadio weicätä”, ya bufi cuu talei.

20Inaja ya bufi lofote çai fa cuonö, ya mölaö showawä. Ya bufi nö walojolanö, ya quilli mlai ja, ya doblao fe yadiobä. Wale shäö ma cadidio wejei ma cui, ya demi ma showai ma cui, inaja ya bufi lofote cuo showaobä ya mölaö showaa lä cule. Ya lä dodijaö wei tänö, ai bä lija Jesucristo ya dodijadawä dablamabä.

21Ya demöo showao däjä, Jesucristo ya dodijidawä dablamabä ya e waiquiwä malä cui. Ya shämou bädao ja, ;awei, inaja lä yai! Wawädowä ya dabladayobä.

22;Wedi jamö tä lä cui ya tä yai yaiabä da tawä? Äyämö ya demi cuo bufi çai doblao,

²³ Ora, de um e outro lado, estou constrangido, tendo o desejo de partir e estar com Cristo, o que é incomparavelmente melhor.

²⁴ Mas, por vossa causa, é mais necessário permanecer na carne.

²⁵ E, convencido disto, estou certo de que ficarei e permanecerei com todos vós, para o vosso progresso e gozo da fé,

²⁶ a fim de que aumente, quanto a mim, o motivo de vos gloriardes em Cristo Jesus, pela minha presença, de novo, convosco.

A unidade cristã na luta

²⁷ Vivei, acima de tudo, por modo digno do evangelho de Cristo, para que, ou indo ver-vos ou estando ausente, ouça, no tocante a vós outros, que estais firmes em um só espírito, como uma só alma, lutando juntos pela fé evangélica;

²⁸ e que em nada estais intimidados pelos adversários. Pois o que é para eles prova evidente de perdição é, para vós outros, de salvação, e isto da parte de Deus.

Yai Bada lija ya ojodamou nö walojaö showaobä.

²³Ya tä yaiabä ya tä daimi. Eja ya fa nomalönö, ¿Cristo lija ya yai cuodayobä daanö? Öjö tä shilo yai dodijidawä.

²⁴Öjö ma cui, cafä wamacö bayeliobä, eja ya demi cuo showaobä ya çai malä cui.

²⁵Inaja tä cuwä yalo, ya demi nia cuo fe lä yadio wei tä ja, ya bufi shilo cadidio. Jesucristo wama a nofi mölabou balabä, bamacö nia çai bluca cuo showao. Wama a nofi mölabou fa balalönö, wamacö bufi doblalobä.

²⁶Bamacö fe walou fa çonö, camiyä ya demi cua lä showale tä ja, Jesucristo lija wamacö bufi doblalou fe balojoobä. Inaja lä tä cuobä.

Yai Bada etä a lä lofotomabou wei tä a

²⁷Bei tawä. Cristo dodijidawä etä anö wamacö taamaö lä bufii weinaja bä da cuaa. Wamacö cadidoimi fa dicoonö, jai tä a nowa cuami bä bufi tamaö dicoo dijeje. Bamacö möyou çobä tä ma cui, bamacö möyou ma mlai ma cui, moli tä ja wamacö bufi bluca lä cadidio wei bamacö wano jiliabä. Wamacö fa bayeliblayonö, wamacö nö bluca lä walojaö wei ya tä a yai jiliabä. Jesucristo etä a dodijidawä bufiblamou fe yadiobä.

²⁸Cafä wamacö lä yabäcaö wejei bä lija wamacö quili mlai ja, bä nö walojaö fe da yadio. Wamacö quilibloimi däjä, cama täbä nia lä waiyou wei tä ja, bä bufi nia möblou. Cafä wamacö nia fucäamou lä ayao wei tä ja, bä bufi nia çai möblou.

²⁹ Porque vos foi concedida a graça de padecerdes por Cristo e não somente de crerdes nele,

³⁰ pois tendes o mesmo combate que vistes em mim e, ainda agora, ouvis que é o meu.

Filipenses 2

Exortação ao amor fraternal e à humildade

¹ Se há, pois, alguma exortação em Cristo, alguma consolação de amor, alguma comunhão do Espírito, se há entranhados afetos e misericórdias,

² completai a minha alegria, de modo que penseis a mesma coisa, tenhais o mesmo amor, sejais unidos de alma, tendo o mesmo sentimento.

³ Nada façais por partidarismo ou vanglória, mas por humildade, considerando cada um os outros superiores a si mesmo.

⁴ Não tenha cada um em vista o que é propriamente seu, senão também cada qual o que é dos outros.

Wamacö bufi nö lä walojaö wei, Yai Bada tä nö li mayo malä cui.

²⁹Jesucristo wama a nofi mölabobä, Yai Bada tänö wamacö malä tablamaleno wei. Wama a bejedi bufibou bädaobä mlai, Cristo a nowa ja wamacö nö çai bleaaö mö feduobä wamacö tablamalema malä cui.

³⁰¡Bämalecö nö bleaamaöje lä! Wale da yabäcablejei wama tä daö. Wale yabäcaö lä showalajei, wama tä a çai jiliaö.

Filipenses 2

Jesucristo a lä yanowamöblaleyoluno wei

¹¿Öjö tawä? Jesucristonö bämalecö bufi lofotomabou, bämalecö çai nofimaö. Öjö bama a Bufi malä tabou wei. Öjönö bämalecö bufi çai malä bayelibou wei. Bämalecö nofi çai malä ojobou wei. Inaja bämalecö taamaö ja lä,

²moli tä ja, bä bufi bluca da shalilo. Bä bluca da nofimayo. Moli tä a ja bä bufi mö da blucaicu. Moli tä a ja, wamacö bufi bluca fa shalilonö, dodijidawä bä da cuo. ¿Öjö tawä? Inaja wamacö cuaaö ja, ya bufi nia yai doblalou.

³Abenaja ya cuu. Jödödöwä wama tä taö lä bädao wei tä ma cui ja, çafä wamacö bädawä mlai, ai wama täbä nofi çai jaducäbobä. Çafä wamacö nofi dodijaö doobä mlai. Wamacö bufi jaducälanö, “¡Jai yä! ¡Cama bä nofi li dodijaö yai!”, ai wama bä nofi çai tabou mö feduobä.

⁴Çafä wamacö nia lä bayelio wei tä ja, bä shi dou ayao dijä, ai bä mö feduwä ma cui lija wamacö shi çai jalimou mö feduobä. Bä da bayeliblayo.

O exemplo de Cristo na humilhação

⁵ Tende em vós o mesmo sentimento que houve também em Cristo Jesus,

⁶ pois ele, subsistindo em forma de Deus, não julgou como usurpação o ser igual a Deus;

⁷ antes, a si mesmo se esvaziou, assumindo a forma de servo, tornando-se em semelhança de homens; e, reconhecido em figura humana,

⁸ a si mesmo se humilhou, tornando-se obediente até à morte e morte de cruz.

⁹ Pelo que também Deus o exaltou sobremaneira e lhe deu o nome que está acima de todo nome,

¹⁰ para que ao nome de Jesus se dobre todo joelho, nos céus, na terra e debaixo da terra,

¹¹ e toda língua confesse que Jesus Cristo é SENHOR, para glória de Deus Pai.

O desenvolvimento da salvação

⁵Jesucristo a bufi lä cuono weinaja, a bufi da owäboje. Cama a lä dodijano weinaja wamacö cuaaö mö feduobä.

⁶Jesucristo a lä cui, “Yai Bada a waiquiwä”, a nofi tabobeje a ma cuono wei ma cui, öjö tä ja a bufi mö blucaonomi.

⁷Ma, cama etä fa dacöfälönö a itolayoma. Cama a yai nosiemobä a ma cuono wei ma cui, a nosiemamou ojodaoma. A yanowamöblaleyoluma.

⁸A fa yanowamöblalunö, a ojodaoma. A fa ojodaonö, a shämobä tä ma cui ja a ojodao fe yadioma. Fii ficö ma cui ja, täbä nofi yai jushuaö fe lä balojoo wei täbä shäö lä cuaaö wejeinaja, a çai tablamou ojodao fe yadioma.

⁹Inaja a ojode cuoma yalo, Yai Bada tänö Bada tä yai tablamalema. Ai täbä çafa bada ma wäyämou wei ma cui, öjö a wäfa shïlo yai Bada jilamou dodijobä, a Bada tablamalema.

¹⁰¿Öjö tawä? Bluca bä lä bälöjoi bänö Jesús a nö Bada öjöböabeje, Bada bei a yai tablamalema. Fedu jamö bä bluca lä culadi bä ma cui, bita jamö bä bluca lä cublai bä ma cui, mashita a çojomö jamö bä bluca lä cublai bä ma cui, Jesús lija bä möfe bluca quilili boobä, Bada a tablamalema.

¹¹Bluca bä lä cublai bänö Jesucristo a wäfa Bada wäyäbeje. Fayä Yai Bada tä doblao çai dablamobä. ¡Inaja lä tä yai cuobä!
Jai tä mö didiobä jamö shji wacacawä bamacö cuobä tä ç

12 Assim, pois, amados meus, como sempre obedecestes, não só na minha presença, porém, muito mais agora, na minha ausência, desenvolvi a vossa salvação com temor e tremor;

13 porque Deus é quem efetua em vós tanto o querer como o realizar, segundo a sua boa vontade.

14 Fazei tudo sem murmurações nem contendas,

15 para que vos torneis irrepreensíveis e sinceros, filhos de Deus inculpáveis no meio de uma geração pervertida e corrupta, na qual resplandeceis como luzeiros no mundo,

16 preservando a palavra da vida, para que, no Dia de Cristo, eu me glorie de que não corri em vão, nem me esforcei inutilmente.

12 ¿Öjö tawä? Iba bamacö lä nofimaö wei wamacö. Showadi wamacö ʘ lä fuo weinaja, bä ʘ fuo cuaaö da showao. Jesucristo a wʘ fuo si malä ijejeono wei. Yai Bada wama a nö quili talanö, wama ecö dodijidawä cuobä. Öjö wamacö bluca lä fucäamou wei, dodijidawä wamacö cuobä wamacö malä cui. Cafä wamacö lija ya lä cuo wei däjä bädawä mlai, mija ya cua lä mlai däjä, öjö däjä dodijidawä wamacö ʘ yai fuobä.

13 Yai Bada wama a bufi doblalamabä, cama a showawänö wamacö bufi shi malä jalijamaö wei. Tä taamaö lä bufii wei tä ja, wamacö nö çai malä wʘlojamaö wei.

14 Wama tä bluca lä taö wei tä ja, dodijidawä bä da cuo. Wamacö bufi jushujuablalou mlai, wamacö ʘ lafujou mlai, wamacö dodijabä.

15 Wamacö ʘfa wayoamou mlaobä. Wʘlidiwä tä lä cui tä ja, jai mojadi wamacö cuobä. Yai Bada wama ecö ijilubö dodijidawä cuobä. ¿Öjö tawä? Täbä dobloimi lä waiquii bä lijamö wamacö ma coyocoo wei ma cui, dodijidawä bä cua fe da yadiicu. Shominaja bä cuaaö nö lä quiliaö wei bä lä cui lijamö wamacö ma coyocoo wei ma cui, bä da dodija. Jai tä mö didi sublaobä jamö tä shi wacacadou lä culenaja, wamacö cuobä.

16 Täbä lä bʘlimiblamaö wei wama tä ʘ lofotobolanö, wama tä ʘ wäyää cuaabä. Jesucristo a itou çoyoluu däjä, wamacö nö lä wʘlojano wei tä ja ya bufi doblalobä.

¹⁷ Entretanto, mesmo que seja eu oferecido por libação sobre o sacrifício e serviço da vossa fé, alegre-me e, com todos vós, me congratulo.

¹⁸ Assim, vós também, pela mesma razão, alegrai-vos e congratulai-vos comigo.

Paulo e seus companheiros Timóteo e Epafrodito

¹⁹ Espero, porém, no SENHOR Jesus, mandar-vos Timóteo, o mais breve possível, a fim de que eu me sinta animado também, tendo conhecimento da vossa situação.

²⁰ Porque a ninguém tenho de igual sentimento que, sinceramente, cuide dos vossos interesses;

²¹ pois todos eles buscam o que é seu próprio, não o que é de Cristo Jesus.

Ya shi jalimobä. “¡Ei malä cui! ¡Ya nö bleaano malä mlai!” , ya cubä.

¹⁷Wale ma shäöje däjä ma cui, bamacö bufi bluca doblao fe yadiobä tä cua. Jesucristo wama a nofi mölabou yalo, wama a wä malä fuaaö wei. Yai Bada lija yalo bä lä dodobou wejeinaja, cafä wamacö ma cui wamacö dodoa cua malä waiquile. Inaja wamacö cuaaö bufi doblao ja, camiyä ya bufi çai doblao mö feduo. Jai bei toubä liyäyamou feyacao lä culenaja, camiyä bei ya iyäbö liyäyamou ma cublou däjä ma cui ja, ya bufi nia doblalou fe yadio.

¹⁸Cafä wamacö lija ya bufi doblao lä culenaja, inaja showawä, wamacö wajaäö mlai ja, camiyä lija wamacö bufi çai doblao cuo mö feduobä.

Timoteo a wäfa dodijaö lä wäyano wei tä a

¹⁹Bei. Cafä wamacö lija Timoteo ya nia shimaö fa jaödaonö, Bada tä Jesús lija ya mölablalous showaa lä cule. Ya fa shimölönö, cafä wamacö dodijaö fa dalalönö, wamacö äfa dodijaö wäyöö çojolou ja, ya bufi lofotoblou çobä.

²⁰Öjö ya nia shimaö lä cadidio wei a. A bufi bejedilanö wamacö malä nofimaö wei. Öjö Timoteo a nofi lä culenaja, ai a cuami.

²¹Ai bä lä cui, cama bä befi shilo tamou. Jesucristonö tä tamaö lä bufii wei tä ma cule, cama bä cuaaö bufi lä doblao wei tä ja, bä yabäcäo.

22 E conheceis o seu carácter provado, pois serviu ao evangelho, junto comigo, como filho ao pai.

23 Este, com efeito, é quem espero enviar, tão logo tenha eu visto a minha situação.

24 E estou persuadido no SENHOR de que também eu mesmo, brevemente, irei.

25 Julguei, todavia, necessário mandar até vós Epafrodito, por um lado, meu irmão, cooperador e companheiro de lutas; e, por outro, vosso mensageiro e vosso auxiliar nas minhas necessidades;

26 visto que ele tinha saudade de todos vós e estava angustiado porque ouvistes que adoeceu.

27 Com efeito, adoeceu mortalmente; Deus, porém, se compadeceu dele e não somente dele, mas também de mim, para que eu não tivesse tristeza sobre tristeza.

28 Por isso, tanto mais me apresso em mandá-lo, para que, vendo-o novamente, vos alegreis, e eu tenha menos tristeza.

22 Öjö ma cui, Timoteo wama a dodijaö daö malä waiquii. Cama sho Jesucristo yafä etä ʼa dodijidawä wäyäö cuaabä, wale lä bayeliblaö wei a dodijiwä. Bä ijilubö enö bä föö e dodijidawä bayeliblaö lä culenaja wale taamaö talei.

23 ¿Öjö tawä? Öjö ya shimaö bufi doblaa ma cule, camiyä lija tä nia lä cublou wei ya tä nö dabou balöo, wamacö yömölaö cadidiobä.

24 Camiyä ya ma cui, cafä wamacö lija ya çai fuu jaödaobä, Bada tä lija ya mölaö showaa lä cule.

Filiboteli a nia shimaö lä çono wei tä ʼa

25 Aiyä Ebaflodi a lä cui ya shimaö bufi çai doblao. Cafä wamacö lijamö ya shimaö çobä, ya bufi dodijidadalio lä cufe, wale bayelibobä cafäteli wama a lä shimöleno wei a lä cui. Jesucristo yafä tä ʼa wäyäbä yafäcö lä ojodamou wei a mö feduwä lä cui. Täbä wayu fubä jamö täbä nö wəlojoablalou fe lä yadio weinaja, yafäcö lä cuaaö wei a.

26 Wamacö bufijaö ja, ya nia shimaö ço. Cama wama ʼafa jalili jililema yalo a bufi nö bleaaö. Wamacö bufi jalujou nofi fölijibou.

27 ¡Bejedi lä! A jalilia fa dodijilalunö, a mili nomaa dodijilayoma. Öjö ma cui Yai Bada tänö a nofi fa ojodadalönö, camiyä wale nofi çai fa ojodadalönö, a jaloa çomalema. Ya bufi fölijiblou fe balojoo dicoo mlaobä a bayeliblalema.

28 Öjö cudeenö, cafä wamacö lijamö ya shimaö shi jalimou ço lä cule, wama a demi daa fa çolalönö, wamacö bufi

²⁹ Recebei-o, pois, no SENHOR, com toda a alegria, e honrai sempre a homens como esse;

³⁰ visto que, por causa da obra de Cristo, chegou ele às portas da morte e se dispôs a dar a própria vida, para suprir a vossa carência de socorro para comigo.

Filipenses 3

A exortação referente à alegria cristã

¹ Quanto ao mais, irmãos meus, alegrai-vos no SENHOR. A mim, não me desgosta e é segurança para vós outros que eu escreva as mesmas coisas.

O aviso contra os falsos mestres

² Acautelai-vos dos cães! Acautelai-vos dos maus obreiros! Acautelai-vos da falsa circuncisão!

³ Porque nós é que somos a circuncisão, nós que adoramos a Deus no Espírito, e

doblalou çobä. Cafä wamacö lija a cuo ço däjä, camiyä ya ma cui ya bufi jalujou fe yadio mlaobä.

²⁹ ¿Öjö tawä? Wamacö bufi doblalolanö a waloa da çomacöje, öjö lä. Bada tä Jesucristo bäma ecö lä cui, showadi bäma ecö lä taamayou weinaja showawä. Einaja täbä ojodamou lä cuaaö wei, “¡Ei bä nofi dodijaö dodijiwä yai!”, bä nofi shïlo da taboje.

³⁰ Cristo lija a ojodamoma yalo a mili malä nomalayono wei. Cafä ai wamacönö wamale bayelibläö doblou lä mlaono wei däjä, wale bayelibou fe yadiobä, cama a noshi malä öjödaono wei. A nomaö nofi fõlio mlai ja, a ojodamolayoma. ¿Öjö tawä? Dodijidawä wama a waloamaö çobä, öjö lä.

Filipenses 3

Pablonö täbä lä moyawäblamano wei tä a

¹ Abenaja çai. Bada wama ecö yalo bä bufi da doblalo, iba wamacö. Ya tä a jaba wäyää da balöoblei, öjö ya tä a wäyää ço lä cule. Bamacö bufi nia fa jaducämabonö, ya wä modabloimi. Wamacö yaclämaö bufi lä doblao wejei bä lija wamacö nowamöobä, ya wä çodawä.

² Abenaja ya cuu lä cule. Bä da moyaweicu. Jai jïima bä wäli waiteli läläo lä culenaja bä cuwänö, wamacö nofi lämaöje. Bä wayu. Bä çai dobloimi waiquiwä. Wamacö niniamaö bufi doblao bädaoje.

³ ¿Öjö tawä? Bä mosi sicö joyamou yalo Yai Bada ebä afa ma jilou wei ma cui, ¡ma!

nos gloriamos em Cristo Jesus, e não confiamos na carne.

⁴ Bem que eu poderia confiar também na carne. Se qualquer outro pensa que pode confiar na carne, eu ainda mais:

⁵ circuncidado ao oitavo dia, da linhagem de Israel, da tribo de Benjamim, hebreu de hebreus; quanto à lei, fariseu,

⁶ quanto ao zelo, perseguidor da igreja; quanto à justiça que há na lei, irrepreensível.

⁷ Mas o que, para mim, era lucro, isto considerei perda por causa de Cristo.

Camiyä bejedi bäma ecö li yaiwä. Jesucristo bäma a nofi mölabou yalo, jai bamacö mosi sicö joyamoa waiquilayoma bämalecö nofi tabou malä waiquiladi. Yai Bada tä Bufinö bämalecö fa bayelibonö, cama bäma a yai bufiäbä bamacö. Camiyä bamacö nofi mölamobobä bamacömi. Jesucristo bäma a nofi yai dobobä bamacö.

Pablo a nofi jaba lä mölamobono wei tä a
⁴Camiyä yanowamö bamacö nofi mölamobobä tä cuami waiquiwä. Tä cuo fa cunoja, camiyä ya nofi nö çai mölamobou mö feduobö wei. ¿Öjö tawä? “Ya mölabä lä”, ai täbä jole lä cuu weinaja, camiyä ya nö yai cuu fe balojoobö wei. Abenaja tä malä cule.

⁵Ya oshe fa wawälönö, 8 ya tä mö didi fa tablamalönö, wale mosi sicö joyalemaje, Moisesinö täbä taamaö lä bufino weinaja showawä. Isaeli nodiwä ya e. Bejamino bä ijilubö ebä nodiwä lija ya cublou nodilayoma. ¿Öjö tawä? Nayä a ma cui, fayä a ma cui, Isaeli yama ecö lä nodiblou wei, ebleo yamacö bluca. Moisesi ya etä a nofi cadidibou bufi fa doblaonö, faliseo bä lija ya çocablaliyoma.

⁶Moisesi ya etä a nofi joyaö nofi fa jalubonö, Jesucristo ebä lä yododaö wei ya ebä nö bleaamaö fe balojooma. Moisesi ya wano cadidibou fa dodijionö, yanowamö täbä lija ya wafa tamobä tä cuo fa mlacunö, ya nofi jole doo balöoma.

Pablo a bufi lä jaducäblaliyono wei tä a
⁷Ya jaba lä mölano wei, “Öjö tänö ya bayeliobä tä dao”, ya bufi ma cuno wei ma

⁸ Sim, deveras considero tudo como perda, por causa da sublimidade do conhecimento de Cristo Jesus, meu SENHOR; por amor do qual perdi todas as coisas e as considero como refugio, para ganhar a Cristo

⁹ e ser achado nele, não tendo justiça própria, que procede de lei, senão a que é mediante a fé em Cristo, a justiça que procede de Deus, baseada na fé;

¹⁰ para o conhecer, e o poder da sua ressurreição, e a comunhão dos seus sofrimentos, conformando-me com ele na sua morte;

¹¹ para, de algum modo, alcançar a ressurreição dentre os mortos.

A soberana vocação

¹² Não que eu o tenha já recebido ou tenha já obtido a perfeição; mas prossigo para

cui, öjö tä ja, fei däjä ya mölaimi. Cristo ya yai tabobä, ya bufi jaba lä cuno wei tä lä cui, ya tä joyalema.

⁸Öjö lä, jödödöwä ya tä nofi jaba lä tabono wei ya tä bluca joyalema. Bada ya tä Jesucristo yai nofiaö fe balojoobä, “Tä nowa cuami waiquiwä”, ya täbä nofi bluca tabou majöa. Jesucristo ya yai tabobä, ai ya tä bluca waia waiquilema. Jai shii bä jilaa tejemi ya tä nofi tabou nomöjöö lä cule. Jesucristo lija ya fa yädäicunö, ya yai bayelio dodijjibä.

⁹Jesucristo ya e cuo cadidiobä ya tä nofi cadidibou lä cule. Moisesi ya wäno lä fuano wei tänö ya dodijidablono malä mlai. Ma, Cristo ya nofi mölabou yalo, Yai Bada tänö wale li dodijidablamalema. Jesucristo lija täbä möläö ja, dodijidawä täbä nofi tabou malä showadao wei.

¹⁰Jesucristo ya daö wawädoobä, öjö ya tä bluca joyaö ojodaoma. A demi lä jocädamaleno wei etä lofote showawänö, showadi wale bayelibobä. Jesucristo ya wä lä fuaö wei tä nowa ja, wale nö ma bleaamaö wejei ma cui, Yai Bada lija ya noshi öjödao fe yadiobä. Yai Bada a wä fuama yalo, Jesucristo a nö bleaaö ojodao malä balöono wei. Ya nomabä tä ma cublou däjä ma cui, ya noshi öjödao fe yadiobä. Cama a nomaö malä ojodaono wei.

¹¹Ya ma nomaö wei ma cui, wale demi jocädamaö çobä ya malä möläö wei.

Pablonö tä naba yai lä cadidono wei tä a

¹²Abenaja ya cuimi. “Ya doblou waiquiwä. Jesucristo a dodijaö lä culenaja ya cuwä

conquistar aquilo para o que também fui conquistado por Cristo Jesus.

¹³ Irmãos, quanto a mim, não julgo tê-lo alcançado; mas uma coisa faço: esquecendo-me das coisas que para trás ficam e avançando para as que diante de mim estão,

¹⁴ prossigo para o alvo, para o prêmio da soberana vocação de Deus em Cristo Jesus.

¹⁵ Todos, pois, que somos perfeitos, tenhamos este sentimento; e, se, porventura, pensais doutro modo, também isto Deus vos esclarecerá.

¹⁶ Todavia, andemos de acordo com o que já alcançamos.

Os inimigos da cruz de Cristo

¹⁷ Irmãos, sede imitadores meus e observai os que andam segundo o modelo que tendes em nós.

¹⁸ Pois muitos andam entre nós, dos quais, repetidas vezes, eu vos dizia e, agora, vos digo, até chorando, que são inimigos da cruz de Cristo.

waiquiwä”, ya cuimi. Ya dobroimi malä showai. Öjö ma cui, Jesucristo a lä culenaja ya cuo fe yadiobä, ya nabä cadidou showao. Cama a lä culenaja ya e cuobä, wale malä yaileno wei.

¹³Ma, iba wamacö. “Jesucristo a dodijaö lä culenaja ya cuwä”, ya nofi tamobou ma mlai ma cui, abenaja ya cuaaö. Ya jaba lä cuaano wei tä ja, ya mölaimi. Ya tä nofi lä macocobole tä ja ya nö wəlojabä, ya yai cadidou.

¹⁴Jesucristo a lä culenaja ya cuobä, ya bufi macocoa dodijia lä cule. Öjö lija ya yädäquema yalo, Yai Bada tänö wale nia malä çaoö wei. Öjö lä ya nofi macocobou yalo, ya demöo showao däjä ya bufi nö wəlojoobä.

¹⁵Yai Bada lija bamacö bufi moyawe lä waiquii bamacö lä cui, ya lä cufe tä ą ja bamacö bufi bluca shaliliobä. “Inaja lä waiquiwä”, ai wamacö bufi cuimi bädao ja, Yai Bada tänö tä wawämaö weicätä.

¹⁶Öjö ma cui, Yai Bada tänö tä wawämaö lä waiquile tä ja, öjö tä ja bamacö bluca cadidou da showao.

Bä lä jolemou wei bä lija bä lä moyawäblamano wei tä ą

¹⁷Iba wamacö, abenaja ya cuu. Bluca wamacö showawänö wamale da owälä. Camiyä yamacö lä cuaaö weinaja, ai täbä cuaaö mö lä fedui wama bä çai dodijaö fa mönö, öjö bä çai shilo da owämaje.

¹⁸Bä lä jolemou wei bä malä bluca wei. Yai Bada ebä ąfa ma jilou wei ma cui, bä lä cuaaö wei tänö bä jolemou dablamou. Yai Bada bäma ecö dodijabä tä ma cuo däjä,

¹⁹ O destino deles é a perdição, o deus deles é o ventre, e a glória deles está na sua infâmia, visto que só se preocupam com as coisas terrenas.

²⁰ Pois a nossa pátria está nos céus, de onde também aguardamos o Salvador, o SENHOR Jesus Cristo,

²¹ o qual transformará o nosso corpo de humilhação, para ser igual ao corpo da sua glória, segundo a eficácia do poder que ele tem de até subordinar a si todas as coisas.

Filipenses 4

¹ Portanto, meus irmãos, amados e mui saudosos, minha alegria e coroa, sim, amados, permaneçei, deste modo, firmes no SENHOR.

bä ʒ läo. Bamacö dodijabä, fii balitama tefi ja Jesucristo a malä shämolayono wei. Öjö ma cui, cama dodijidawä bä cuo bufio fa mlacunö, bä nö nabä. Öjö ya bä ʒfa bluca wäyää waiquiwä. Ei ya wʒ lä cui däjä ma cui, ya mabu ubä falanö ya bä ʒfa wäyää ço lä cule.

¹⁹Yai Bada tänö bä nia waiyamaö. Tä tamaö lä bufii wei tä ja bä cadidou mlai, cama bä cuaaö bufi lä doblao wei tä ja, bä bufi shilo macocoo dicoo. Bä lä cuaaö wei tä ja, “Shädayai”, bä bufi cubä tä ma cule, bä nofi dodijaö doo. Showadi täbä yanowamö bufi lä cuaaö weinaja, bä bufi çai cuaaö dicoo.

²⁰Öjö ma cui, camiyä bamacö lä cui, feduteli bamacö li waiquiwä. Fedu fedole jamö bamacö cuodayobä bamacö li. Öjamö culanö bämalecö fucäabä, bäma a nö dabou waiquia malä cule, Bada tä Jesucristo lä cui.

²¹Cama a lofotenö, bei bamacö sicö lä ujudi wei bamacö sicö fa shomiblamalönö, cama sicö dodijidawä lä culenaja, bamacö sicö nia tablamodayou. Cama Jesucristo a lofotenö tä bluca tamobä a malä cui.

Filipenses 4

Bä dodijabä Pablonö bä lä yömölano wei tä ʒ
¹Iba bamacö lä nofimaö wei wamacö. Bamacö bufibou. Ya bufi doblalobä çafä bei wamacö. Yai Bada lija wamacö lä dodijaö wei tänö, jai ya nowa çoamamou ya tä nofi tabou waiquiwä. Bamacö lä nofimaö wei wamacö. Ei ya tä ʒ bluca lä

Apelo de Paulo para Evódia e Síntique. Regozijo e oração

² Rogo a Evódia e rogo a Síntique pensem concordemente, no SENHOR.

³ A ti, fiel companheiro de jugo, também peço que as auxílies, pois juntas se esforçaram comigo no evangelho, também com Clemente e com os demais cooperadores meus, cujos nomes se encontram no Livro da Vida.

⁴ Alegrai-vos sempre no SENHOR; outra vez digo: alegrai-vos.

⁵ Seja a vossa moderação conhecida de todos os homens. Perto está o SENHOR.

⁶ Não andeis ansiosos de coisa alguma; em tudo, porém, sejam conhecidas, diante de Deus, as vossas petições, pela oração e pela súplica, com ações de graças.

onicöfe wama tä  fa cadidibonö, Bada a nofi mölabou fe da yadioje.

²Miji suwä cäcöbä fa lä tayou wei cäcöbä lija ya w faö. Ebodia a lä cui, Sidique a çai lä cui, moli tä ja cäcöbä bufi shaliliobä, ya w fe blacäjou. Bada tä Jesucristo ecöbä malä cui.

³Cafä lija ya w çai faö lä cule, cafä sho dodijidawä bäfacö shïlo lä ojodamou wei wa lä cui lija. Ei ya cöbä fa suwä lä jayumafe cäcöbä nofimayou çobä, wa cöbä cadidamabä, öjö lä. Dodijidawä wale mada bayeliblaböblei. Jesucristo yama etä  dodijidawä wäyöö fe yadiobä, cäcöbä nö mada wlojablei. Clemede sho, iba ai bä çai bluca lä yädäono wei bä sho, bäma tä  wäyöö fe lä yadiono wei däjä, cäcöbä nö suwä mada wlojablei. Täbä nia lä blimiodayou wei täbä fa lä onibole sibä ja, Bada tänö täbä fa bluca malä oniboladi.

⁴Bada tä Jesucristo wama ecö yalo, bä bufi shïlo da doblaicu. ¿Öjö tawä? ¡Bä bufi da doblalo!

⁵Dodijidawä bä çai da cuoje. Showadi wamacö  lä oquedio wei tä dablamobä. Bada a fuu malä ajedei.

⁶Bä bufi jalujou dodijio dijä. Tä bluca cublou lä bädao wei tä ma cui ja, wamacö bufi jalujou mlai, Yai Bada a shïlo yai da wlije. Bä nacou nosi da blacäco. Cama lija wamacö bufi fa doblalou fa wäyämonö, bä nö shïlo bayeli da nacao.

⁷ E a paz de Deus, que excede todo o entendimento, guardará o vosso coração e a vossa mente em Cristo Jesus.

O em que pensar

⁸ Finalmente, irmãos, tudo o que é verdadeiro, tudo o que é respeitável, tudo o que é justo, tudo o que é puro, tudo o que é amável, tudo o que é de boa fama, se alguma virtude há e se algum louvor existe, seja isso o que ocupe o vosso pensamento.

⁹ O que também aprendestes, e recebestes, e ouvistes, e vistes em mim, isso praticai; e o Deus da paz será convosco.

A gratidão de Paulo para com os filipenses

¹⁰ Alegrei-me, sobremaneira, no SENHOR porque, agora, uma vez mais, renovastes a meu favor o vosso cuidado; o qual também já tínheis antes, mas vos faltava oportunidade.

⁷Inaja wamacö cuaaö ja, Yai Bada tänö wamacö bufi wasöbou fe yadiquei. Jesucristo wama a nofi mölabou yalo, wamacö bayeliblaö cuquei. Wamacö bufi dodijidablou çobä tä nö cuobö ma mlai, wamacö bufi yanöcömabou fe balojoquei.

⁸Abenaja çowä, iba wamacö. Dodijidawä wamacö cuobä, abenaja wamacö bufi shïlo yai daeo cuaabä. Tä lä bejedi wei tä ja, täbä yai lä dodijidamabou wei tä ja, wamacö bufi yai daeobä, tä lä dodijidai tä çai ja. Tä ą shomitawä coyocowä ja, öjö tä ja wamacö bufi daeo mlai. Täbä bufi lä doblalamaö wei tä ja, wamacö bufi yai daeobä. “¡Inaja dodijiwä!”, täbä bufi taamabä tä cua ja, öjö tä ja, wamacö bufi shïlo yai daeobä. Tä nofi doamamobä tä cua ja, öjö tä ja wamacö bufi çai daeobä. ¿Öjö tawä?

⁹Wamale da owälä. Showadi ya lä cuaaö wei tä ja, wamacö moyawe waiquiwä. Ya täbä damaö lä cuaaö wei, wama tä daö. Wama tä ą däabä, çafä wamacö lija ya tä ą da wäyablei däjä wamale ą jililema. Wamale çai möma. Wamale fa owälänö, Yai Badanö wamacö bayelibou cuquei, täbä bufi shïlo lä yanöcömabou wei a lä cuinö.

A bayeliblaöje ja Pablo a bufi lä ayäyaimono wei tä ą

¹⁰Yaçumö wamale bayeliblaö çoa yalo, Bada tä lija ya bufi doblalou. ¡Ya bufi doblalou fe balojo! Wamale dobäö bufi doblao ma showaono wei ma cui, wama tä shimabä tä cuonomi.

11 Digo isto, não por causa da pobreza, porque aprendi a viver contente em toda e qualquer situação.

12 Tanto sei estar humilhado como também ser honrado; de tudo e em todas as circunstâncias, já tenho experiência, tanto de fartura como de fome; assim de abundância como de escassez;

13 tudo posso naquele que me fortalece.

14 Todavia, fizestes bem, associando-vos na minha tribulação.

15 E sabeis também vós, ó filipenses, que, no início do evangelho, quando parti da Macedônia, nenhuma igreja se associou comigo no tocante a dar e receber, senão unicamente vós outros;

16 porque até para Tessalônica mandastes não somente uma vez, mas duas, o bastante para as minhas necessidades.

17 Não que eu procure o donativo, mas o que realmente me interessa é o fruto que aumente o vosso crédito.

11“A bufi jalujublalou yalo a wə daanö”, wamale nofi tabou dicoa lä mlale. Ya ma fəli wei ma cui, ya çai fəli ma mlai ma cui, öjö ma cui ya bufi doblao fe yadiobä ya malä dalaliyono wei.

12Ya ma fəli wei ma cui, dodijidawä ya ma bälöo wei ma cui, ya bufi doblao fe yadio. Tä cublou lä bädao wei tä bluca ma cui ja, dodijidawä ya cuo fe yadio. Nii ya bä ma tabou wei ma cui, ya ma ofäo wei ma cui, ya nö ma madofiböo wei ma cui, ya ma fəli wei ma cui, dodijidawä ya cuo fe yadiobä, Yai Bada tänö wale bufi daamaö.

13Tä cublou lä bädao wei tä ma cui ja, Jesucristonö wale nö wəlojomabou yalo, ya doblou fe yadio.

14Öjö ma cui, ya dodijaö ma waiquio däjä ma cui, wamale lä bayeliblano wei tä ja, wamale bufi doblalamaö dodijioma.

15Showadi inaja wamacö mada cuaablei. Cafä Filiboteli wamacönö, öjö wama tä daö malä waiquile. Mijamö Masedonia ulufi jamö bamacö jaba da yömölablei däjä, bamacö ulufibö daa fa nomöjocöfälönö, ai täbänö wale bayeliblanomije. Ai ya täbä yömölaö cuaaö majöobä, wale dobänomije. Öjö däjä cafä wamacönö wamale nö shılo bayeli shimama.

16Öjamö lä showawä, Desalonicateli bä lija ya lä cuono wei däjä ma cui, wamale nö bayeli shimaö mada bolacaablei.

17¿Öjö tawä? Camiyä ya bayeliobä ya wəmi. Cafä wamacö li bayeliobä ya wə. Camiyä wamale bayeliblaö tä nowa ja, Yai

18 Recebi tudo e tenho abundância; estou suprido, desde que Epafrodito me passou às mãos o que me veio de vossa parte como aroma suave, como sacrifício aceitável e aprazível a Deus.

19 E o meu Deus, segundo a sua riqueza em glória, há de suprir, em Cristo Jesus, cada uma de vossas necessidades.

20 Ora, a nosso Deus e Pai seja a glória pelos séculos dos séculos. Amém!

Saudações e bênção

21 Saudai cada um dos santos em Cristo Jesus. Os irmãos que se acham comigo vos saúdam.

22 Todos os santos vos saúdam, especialmente os da casa de César.

Bada tänö wamacö bayeliblaö mö lä feduo wei, öjö ya tä nofi cadidibou lä cule. ¿Öjö tawä?

18Wamale bayeliblabä, aifä Ebaflodi lija wama bä lä shimöbeno wei ya bä dälema. Ai wama bä yädäamaö çoma yalo, wamale a fejelaamaö dodijioma. Fei däjä ya fõlia mlaa lä cule. Fei däjä dodijidawä ya cuobä, ya tä bluca tabou. Abenaja çai. Wamale nö bayeli lä shimaö wei, öjö tänö Yai Bada wama a bufi çai doblalamaö. Jai Yai Bada cama a dobämou bei tä cuwä. Jai Yai Bada lija, toubä ni clëdeli liyäyaö lä cuaaö wejeinaja, inaja showawä tä nofi tabou lä culadi.

19Abenaja çai. Yai Bada ya lä bufiblaö wei a lä cuinö, cafä wamacö çai nia bayeliblaö mö feduo, wamacö nö bleaaö mlaobä. Jesucristo lija wamacö yädäa yalo, wamacö nia dobäo fe baloo.

20Öjö Yai Bada bäma a lä bufiblaö wei, bämacö lä Föömole, öjö tä nofi doablamou shi wälibä. Inaja lä tä cuobä.

Jödödö tä a

21Mija Yai Bada ebä bluca lä cule, Jesucristo a nofi lä mölabou wejei bä lija wamale afa da wäyä. Camiyänö Jesucristo ya ebä çai lä cule, bä afa çai wäyämamou bufio lä cule.

22Eja Yai Bada ebä bluca lä cule, cafä wamacö lija bä afa wäyämamou bufi ma doblao wei ma cui, Lomateli bada a lä cui e yafi jamö bä lä cule, öjö bä afa shilo yai wäyämamou bufi doblaa dodijia lä cule. ¿Öjö tawä?

²³ A graça do SENHOR Jesus Cristo seja com o vosso espírito.

²³Bei. Bada tä Jesucristo lija, showadi wamacö bufi bayeliblamobä. Wamacö nofi shilo ojodabobä. Inaja lä tä cuobä.

Epístola de Paulo aos Colossenses

Colossenses

Colossenses 1

Prefácio e saudação

¹ Paulo, apóstolo de Cristo Jesus, por vontade de Deus, e o irmão Timóteo,

² aos santos e fiéis irmãos em Cristo que se encontram em Colossos, graça e paz a vós outros, da parte de Deus, nosso Pai.

Ação de graças

³ Damos sempre graças a Deus, Pai de nosso SENHOR Jesus Cristo, quando oramos por vós,

⁴ desde que ouvimos da vossa fé em Cristo Jesus e do amor que tendes para com todos os santos;

⁵ por causa da esperança que vos está preservada nos céus, da qual antes ouvistes pela palavra da verdade do evangelho,

⁶ que chegou até vós; como também, em todo o mundo, está produzindo fruto e crescendo, tal acontece entre vós, desde o dia em que ouvistes e entendestes a graça de Deus na verdade;

Colossenses 1

Pablo a wafa lä wäyämou wei tä a

¹Jesucristonö wale lä shimöleno wei, ei camiyä Pablo cä ya, Yai Bada tänö wale çai shimaö fa bufinö. Bamacö ai Timoteo sho yafacö cua lä cule.

²Colosa jamö Yai Bada wama ecö bluca lä bälöle wamacö lija ya tä a oni shimaö, Cristo lija wamacö lä cadidou wei wama ecö lä cui lija. Bei. Fayä Yai Bada a lä cuinö, showadi wamacö shilo bayeliblabä. Wamacö bufi shilo yanöcomabobä. Wamacö nofi çai shilo ojodabobä.

³Cafä bamacö bayelimaö ja, Yai Bada lija yamacö bufi afa doblalou wäyämou talei, Bada tä Jesucristo bä Fjö e lä cui lija.

⁴Jesucristo wama a nofi jowa lä mölabole, bamacö afa malä jilibou wei. Yai Bada cama wama ebä bluca çai jowa nofimaö. ¿Öjö tawä?

⁵Yai Bada tänö wamacö nia lä dobädayou wei tä ja wamacö möläö yalo, inaja wamacö jowa li cuaaö. Öjö wama tä a bejedi jilia waiquilema, Jesucristo wama tä a dodijidawä lä jilileno wei dajā.

⁶Cafä wamacö lija tä a çai malä waloqueno wejei. Jödödöwä tabä lä bälöblai tabä ma cuinö tä a jiliaö balaö lä cudujei. Tä a jiliaöje yalo, bluca bä lä cublai Jesucristo ebä cublou lä cudi. Cafä wamacö ma cuinö, Yai Bada tänö tabä nofi lä ojodabou wei wama tä a jaba fa jililänö,

⁷ segundo fostes instruídos por Epafras, nosso amado conservo e, quanto a vós outros, fiel ministro de Cristo,

⁸ o qual também nos relatou do vosso amor no Espírito.

Paulo ora pelos colossenses

⁹ Por esta razão, também nós, desde o dia em que o ouvimos, não cessamos de orar por vós e de pedir que transbordeis de pleno conhecimento da sua vontade, em toda a sabedoria e entendimento espiritual;

¹⁰ a fim de viverdes de modo digno do SENHOR, para o seu inteiro agrado, frutificando em toda boa obra e crescendo no pleno conhecimento de Deus;

¹¹ sendo fortalecidos com todo o poder, segundo a força da sua glória, em toda a perseverança e longanimidade; com alegria,

öjjo tä ʒ bejedi ja, wamacö bufi jaba fa jaducäblalunö, inaja showawä cafä wamacö çai jowa dodijaö balaö lä cuimadi.

⁷Jesucristo tä ʒ ja, Ebafla lija wamacö damamoma. ¿Öjjo tawä? Öjjo a lä cui yama a nofimaö dodijio. Jesucristo lija camiyä yamacö ojodamou lä cuaaö weinaja, cama a ma cui a çai ojodamou cuaaö mö feduo. Cristo a wʒfa wäyää cadidou dodijio talei. Cafä wamacö lija, öjjo yama a fa shimölonö,

⁸wamacö ʒafa wää çobejeloma. ¿Öjjo tawä? Yai Bada tä Bufinö wamacö jowa yai nofiblamaö majöa lä cule.

⁹Öjjo cudeenö, cafä bämacö wʒano jaba lä jilileno wei däjä, bämacö bayelimaö showaoma. Inaja showawä bämacö bayelimaö cuwä showawä. Yai Bada tänö wamacö bufi jaducämabobä yamacö ʒ faö, wamacö taamaö lä bufio wei wama tä daö jödödöblobä. Bufe dao wamacö yai cuobä.

¹⁰Dodijidawä wamacö cuobä ya wʒ faö. Bada tä Jesucristo bäma ecö lä cui, dodijidawä bämacö cuobä bäma ecö waiquiwä malä cui, Jesucristo bäma a bufi yai doblamabobä. Wamacö lä bayeliblayou wei tä lä cui, öjjo wama tä shilo yai balamabä yamacö ʒ çai faö. Yai Bada tä lä cui, wama tä çai daö cadidiobä.

¹¹Cama tä lofotenö wamacö nö yai wʒaljomabobä. Öjjo tä lä doblale a shilo yai lofote cua. Wamacö nö yai lä wʒaljomabou wei däjä, wamacö bufi shilo

12 dando graças ao Pai, que vos fez idôneos à parte que vos cabe da herança dos santos na luz.

A excelência da pessoa e da obra de Cristo

13 Ele nos libertou do império das trevas e nos transportou para o reino do Filho do seu amor,

14 no qual temos a redenção, a remissão dos pecados.

15 Este é a imagem do Deus invisível, o primogênito de toda a criação;

16 pois, nele, foram criadas todas as coisas, nos céus e sobre a terra, as visíveis e as invisíveis, sejam tronos, sejam soberanias, quer principados, quer potestades. Tudo foi criado por meio dele e para ele.

17 Ele é antes de todas as coisas. Nele, tudo subsiste.

yai doblao fe yadiobä. Wamacö bufi çai shïlo yanöcöwä cuo fe yadiobä.

12Inaja wamacö cuaalanö, bamacö lä Fjömmole tä lija wamacö bufi afa shïlo doblalou wäyämobä. Cama ebä befi lä taboladi täbä ja bamacö dobämou mö feduodayobä, bämalecö malä tablamaleno wei, tä shïi lä wacalamiladi jamö.

13Didi tä jamö tä bada lä läle tänö bämalecö tabou ma balöono wei ma cui, Yai Bada tänö bämalecö fujeb lamaö majölayoma. Bä Ijilubö e yai lä nofimaö wei a Bada lä läle jamö, bämalecö yai taa majömaquema.

14Öjö lija bamacö nowa çomolayoma. Bamacö doblou lä mlai, tä nowa bluca mladamalema.

Cristo lija bä yai lä bayeliblamou wei tä a

15Bei bamacö mamocu yainö Yai Bada bäma a dabraö ma mlai ma cui, cama a lä owäbole a damalalema, bä Ijilubö e lä cui. Yai Bada tänö täbä jödödöwä lä tablaleno wei täbä ja, bä Ijilubö e Bada läa.

16Fedu jamö ma cui, bita jamö ma cui, täbä wawädowä lä dablamos wei täbä ma cui, täbä dablamos lä mlai täbä ma cui, öjö lä täbä lä cui, bä Ijilubö e lija, Yai Bada tänö täbä bluca tablamalema. Ajele bä lä culadi bä ma cui, ai yai täbä bada lä lofote wei täbä ma cui, yanowamö täbä bada lä läblai täbä ma cui, öjö täbä çai tablaö mö fedua showadalayoma. Cama etäbä cuobä, cama lija täbä bluca tablamalema.

17Öjö täbä lä cui täbä cua showaa mlai ja, Yai Bada bä Ijilubö e cuo balöo

18 Ele é a cabeça do corpo, da igreja. Ele é o princípio, o primogênito de entre os mortos, para em todas as coisas ter a primazia,

19 porque aprouve a Deus que, nele, residisse toda a plenitude

20 e que, havendo feito a paz pelo sangue da sua cruz, por meio dele, reconciliasse consigo mesmo todas as coisas, quer sobre a terra, quer nos céus.

21 E a vós outros também que, outrora, éreis estranhos e inimigos no entendimento pelas vossas obras malignas,

22 agora, porém, vos reconciliou no corpo da sua carne, mediante a sua morte, para apresentar-vos perante ele santos, inculpáveis e irrepreensíveis,

23 se é que permaneceis na fé, alicerçados e firmes, não vos deixando afastar da esperança do evangelho que ouvistes e

showaoma. Cama a showawänö täbä bluca fuwäbou showaa lä cule.

18 ¿Öjö tawä? Cama ebä lija, öjö lä a Bada läo. Öjö lä ebä bluca lä cui, cama bei lä fe waiquiwä, cama ebä dodijidawä cuobä. Ai bä demi jocädou balöa mlai ja, cama a shïlo demi jocädamaö balölayoma, bälimi a cudio shi wälübä. ¿Öjö tawä? Jödödöwä täbä lä cublai täbä ja a Bada läobä, inaja a li tablamalema.

19Bä Ijilubö e lija, cama Yai Bada tä owämobou bufi malä doblaono wei.

20Bä Ijilubö e showawä lija tä bluca cadejeblamaö bufi çai doblao çoma, cama Yai Bada lija täbä nofio çobä. Bitajamö täbä bluca lä cule täbä ma cui, fedujamö täbä bluca lä culadi täbä ma cui, Yai Bada lija täbä bluca dodijidawä çai cuo çobä. Fii balitama tefi jamö, Cristo a iyä nö lä bleono wei tä nowa ja, Yai Bada tänö bufi yanöcöwä bämalecö çai cua.

21Cafä wamacö lä cui, Yai Bada tänö wamacö ajedebou balöonomi. Wälidiwä showadi wama tä shïlo tama cudeenö, wamacö bufi nö nabämoma.

22Öjö ma cui, wamacö ajedeamaö çobä, bä Ijilubö e fa yanowamöblamalönö, a shämalema. ¿Öjö tawä? Dodijidawä cama wama ecö yaiobä, a shämoa lälayoma. Wamacö afa tamobä tä cua mlai ja, cama a lä cule jamö dodijidawä wamacö ublamabobä.

23Bufi lofotolanö, wama a wä nofi mölabou showao däjä, inaja wamacö nia yai taamaö, wamacö bufi cadidou showao

que foi pregado a toda criatura debaixo do céu, e do qual eu, Paulo, me tornei ministro.

A missão de Paulo. O mistério do evangelho

²⁴ Agora, me regozijo nos meus sofrimentos por vós; e preencho o que resta das aflições de Cristo, na minha carne, a favor do seu corpo, que é a igreja;

²⁵ da qual me tornei ministro de acordo com a dispensação da parte de Deus, que me foi confiada a vosso favor, para dar pleno cumprimento à palavra de Deus:

²⁶ o mistério que estivera oculto dos séculos e das gerações; agora, todavia, se manifestou aos seus santos;

²⁷ aos quais Deus quis dar a conhecer qual seja a riqueza da glória deste mistério entre os gentios, isto é, Cristo em vós, a esperança da glória;

däjä. ¿Öjö tawä? Wama tä ʘ dodijidawä lä jilileno wei tä ʘ nofi da cadidileje, öjö lä. Jödödöwä täbä lä bälöblai täbä ma cui lija tä ʘ wäyämamou waiquia lä cudi. Öjö ya tä ʘ wäyää cuaaö mö feduobä, camiyä Pablo ya ma cui ya e cublaliyoma.

Jesucristo ebä bayeliblabä Pablo a lä lämaqueno wei tä ʘ

²⁴Cafä bamacö lä bayeliblaö wei tä nowa ja, wale nö bleaamaö ma culajei, bufi doblalolanö ya nö li fei däjä bleaaö lä cule. Inaja showawä, cama ebä bayeliblabä, Cristo a ma cui a nö bleaaö malä balöono wei. ¿Öjö tawä? Cama ebä lä cui, öjö cama bei a. Camiyä ma cui, cama ya ebä bayeliblabä ya nö çai bleaaö mö feduobä tä cua ja, ya nö bleaaö cuquei lä.

²⁵Cafä judio wamacö lä mlai wamacö bayeliblamou mö feduobä, Yai Bada tänö camiyä wale lämaquema. Cafä wamacö lija, Yai Bada jödödöwä ya etä ʘ wawäblamabä, öjö ya e.

²⁶Täbä jaba lä bälöono wei täbä lija, Yai Bada tänö tä ʘ ma jöyabono wei ma cui, fei däjä cama ebä lija tä ʘ yai wawäblamalema.

²⁷Öjö tä ʘ jaba lä jöyaono wei tä ʘ lä cui, cama bluca ebä lija tä ʘ yacumö wawäblamaö bufi doblaoma, judio bä lä mlai bä nia lä bayeliblamono wei tä ʘ dodijidawä lä cui. Öjö tä ʘ lofote dodijiwä. Judio wamacö lä mlai wamacö lija, Cristo a Bui nia lä bälöo wei, öjö tä ʘ li waiquiwä. Cristo wama a Bui tabou waiquia yalo, wamacö nia lä doblaodayou wei tä ja wamacö möläö.

²⁸ o qual nós anunciamos, advertindo a todo homem e ensinando a todo homem em toda a sabedoria, a fim de que apresentemos todo homem perfeito em Cristo;

²⁹ para isso é que eu também me afadigo, esforçando-me o mais possível, segundo a sua eficácia que opera eficientemente em mim.

Colossenses 2

O interesse de Paulo pelos colossenses

¹ Gostaria, pois, que soubésseis quão grande luta venho mantendo por vós, pelos laodicenses e por quantos não me viram face a face;

² para que o coração deles seja confortado e vinculado juntamente em amor, e eles tenham toda a riqueza da forte convicção do entendimento, para compreenderem plenamente o mistério de Deus, Cristo,

³ em quem todos os tesouros da sabedoria e do conhecimento estão ocultos.

⁴ Assim digo para que ninguém vos engane com raciocínios falazes.

⁵ Pois, embora ausente quanto ao corpo, contudo, em espírito, estou convosco,

²⁸Wawädowä, öjö yama a wafa shilo yai wäyää. Yamacö a moyawälanö yama bä bluca wasöbou, yama bä bluca çai yömölabou, Yai Bada lija bä nia lä icuo wei däjä, Cristo ebä bufi bluca jaducäwä çai icuobä.

²⁹Inaja ya bä nia fa taamanö, ya ojodamou. Cristo a lofotenö ya nö yai walojaö lä cule.

Colossenses 2

¹Öjö tawä? Jesucristo wama ecö bluca bayeliblamobä, ya nö walojaö cuaaö talei. Öjö lä wama tä dabä ya wä. Cafä wama ecö ma cui, Laodisea jamö ebä lä bälöle bä ma cui, wale daö lä mlajei ebä çai bluca ma cui, wamacö bluca bayeliblamobä.

²Wamacö bufi çai bluca lofote cuobä ya ojodamou. Wamacö lä nofimayou wei tänö, jai moli wamacö mashi cublobä. Bufi jaducälanö, Jesucristo wama tä a nofi yai mölabobä. Yai Bada tänö tä a jaba lä joyabono wei wama tä a fa dalalönö, öjö tänö Cristo wama a yai dablabbä. Öjö däjä wamacö bufi nia shilo yai doblalou.

³Cristo lijamö tä nowa yai lä bluca wei tä cua. Bufi jaducäwä tä ma cui, bufi dao tä ma cui, öjö lija tä shilo yai dablamos ayao.

⁴Shomi bä a ja, wamacö mölamamou mlaobä ya wä. Bä a faö ma liyääablalou wei ma cui, bä möla dijä.

⁵Mijamö wamale möö ma mlai ma cui, bamacö bufibou showao. Wamacö bufi

alegrando-me e verificando a vossa boa ordem e a firmeza da vossa fé em Cristo.

O desejo de Paulo pelo progresso espiritual dos colossenses

⁶ Ora, como recebestes Cristo Jesus, o SENHOR, assim andai nele,

⁷ nele radicados, e edificados, e confirmados na fé, tal como fostes instruídos, crescendo em ações de graças.

A advertência contra falsos ensinios. A divindade de Cristo e a sua obra redentora

⁸ Cuidado que ninguém vos venha a enredar com sua filosofia e vãs sutilezas, conforme a tradição dos homens, conforme os rudimentos do mundo e não segundo Cristo;

⁹ porquanto, nele, habita, corporalmente, toda a plenitude da Divindade.

¹⁰ Também, nele, estais aperfeiçoados. Ele é o cabeça de todo principado e potestade.

¹¹ Nele, também fostes circuncidados, não por intermédio de mãos, mas no

shedecoimi yalo ya bufi doblalou, Cristo wama a nofi çai lofote mölabou yalo.

Cristo lija bä bufi yai lofote cuobä tä a

⁶Jesucristo a wafa Bada lä wäyämou wei, öjö wama tä a bejedi bufibou waiquia. Wama a nofi Badabou waiquia ja lä, öjö a nosie shilo yai da fuaje, öjö lä.

⁷Fii fibä nasöcö fa dalonö, tefibä yai ublao lofotoo lä culenaja, tefibä yai ösöö lä culenaja, inaja showawä Cristo lija bä bufi çai lofote yai da cuo. Wamacö yömölamou däjä, Cristo a wafa lä wäyämou wei tä a nofi shilo yai lofote da mölaboje. Yai Bada tänö wamacö bayeliblaö cudeenö, öjö lija bä bufi afa shilo doblao da wäyämou.

⁸Bä da moyaweicu. Yai Bada etä afa jole lä wäyäö wejei bänö wamacö mölamaö mlaobeje. Bä a bejedimi. Bä a çai nowa cuami. Yai Bada tä a mlai, öjö yanowamö tä a li. Fecula tä a. Öjö bä lä cuinö, Cristo etä a lä bejedi wei tä a wäyäimije.

⁹Bä möla dijä. Cristo a ma yanowamöblaleyoluno wei ma cui, Yai Bada a cuwä lä dodijiinaja a cuwä mö feduwä showaoma.

¹⁰Cafä wamacö ma cui, öjö lija wamacö yädäa yalo, dodijidawä wamacö tamabou malä waiquile. Wamacö nö nia yai lä bleaaö wei tä cuami. Bada täbä bluca lä läblai täbä ma cui, täbä bada lä nosiemou wei täbä bluca ma cui, öjö täbä lija Cristo a yai Bada läa.

¹¹Cristo lija wamacö yädäa yalo, jai wamacö mosi sicö joyamolayoma wamacö

despojamento do corpo da carne, que é a circuncisão de Cristo,

¹² tendo sido sepultados, juntamente com ele, no batismo, no qual igualmente fostes ressuscitados mediante a fé no poder de Deus que o ressuscitou dentre os mortos.

¹³ E a vós outros, que estáveis mortos pelas vossas transgressões e pela incircuncisão da vossa carne, vos deu vida juntamente com ele, perdoando todos os nossos delitos;

¹⁴ tendo cancelado o escrito de dívida, que era contra nós e que constava de ordenanças, o qual nos era prejudicial, removeu-o inteiramente, encravando-o na cruz;

cuwä waiquiwä. Bei wamacö mosi sicö joyamou mlai ja, bei wamacö bufi showadi lä läono wei, öjö lä wamacö bufi shılo yai joyamolayoma. ¿Öjö tawä? Yanowamö täbä lija wamacö mosi sicö joyamou mlai ja, Cristo lija bei wamacö bufi wıldiwä joyamolayoma.

¹²Wamacö fe lä ojomamono wei däjä, Cristonö wamacö çai nomawä lä didiodayono wei wama tä jimama. Wamacö bocäblou lä çono wei däjä, camanö wamacö çai demi lä jocädaliyono wei wama tä çai jimaö mö feduo showaoma. ¿Öjö tawä? Yai Bada tä lofotenö Cristo a demi lä jocädamaleno wei tä lä cui, öjö wama tä a bejedi bufilema yalo, inaja wamacö taamamou mö feduo showaoma.

¹³Cafä Colosateli wamacö lä cui, wamacö doblonomi. Judio wamacö cuonomi yalo, Yai Bada wama a danomi. Öjö cudeenö, jai nomawä wamacö jaba cuoma. Öjö ma cui, Cristo a demi jocädou lä çolayono wei jamö, cafä wamacö ma cui wamacö demi çai jocädamaö yädäa showalayoma. Bamacö doblou ma mlai, Yai Bada tänö öjamö lä tä nowa bluca mladamalema.

¹⁴¿Öjö tawä? Wıldiwä bäma tä lä tano wei, bämalecö afa oniboma. Bamacö nowa nia lä çamamono wei tä a çai. Bämalecö nö bleamabä tä cuo waiquioma. Öjö däjä, Cristo a lä shämolayono wei tefi jamö, öjö tä a oni çai shadia fa yädamacönö, öjö lija tä nowa bluca mladamaö showadalayoma.

¹⁵ e, despojando os principados e as potestades, publicamente os expôs ao desprezo, triunfando deles na cruz.

O cerimonialismo, sombra de coisas futuras

¹⁶ Ninguém, pois, vos julgue por causa de comida e bebida, ou dia de festa, ou lua nova, ou sábados,

¹⁷ porque tudo isso tem sido sombra das coisas que haviam de vir; porém o corpo é de Cristo.

¹⁸ Ninguém se faça árbitro contra vós outros, pretextando humildade e culto dos anjos, baseando-se em visões, enfatuado, sem motivo algum, na sua mente carnal,

¹⁹ e não retendo a cabeça, da qual todo o corpo, suprido e bem vinculado por suas

¹⁵Bämalecö lofotobou çödaaö mlaobeje, fecula bä çai bluca ujudua showamalema, cama ebä bada lä läle bä çai. Cristo a shämou lä läono wei tänö, wawädowä bä nö bluca blemalalema.

¹⁶¿Öjö tawä? Wamacö bayeliblamobä, öjö lä tä waiquiwä. Wamacö afa nö bleaaö ma taöje däjä ma cui, bä a jilia dijejä. Nii ai bä ja wamacö lä waio wei wamacö bayeliblobä, tä afa ma wäyää wejei ma cui, bä jolemou. Judio täbä iyaö çai çöcamobä jamö wamacö çai lä loo wei tänö çai mlai. Ai wama a nofi belibo lä jaducäbou wei tänö çai mlai. Sábado däjä täbä lä yanöcöo wei, öjö wama tä nofi jalu çai ma jaducäbou wei ma cui, öjö tänö wamacö nia çai bayeliblamoimi. Bä a jilia dijejä.

¹⁷Moisesinö öjö tä a jaba ma wäyääno wei ma cui, öjö tä a cuo balöblaobä tä a li cuoma, tä nia yai lä cuono wei bäma tä nö ele dablabä. Fei däjä Cristo a yai wawäblaliyoma yalo, tä a jaba lä läono wei tä a nia bufiblamou çöomi.

¹⁸Bä da moyaweicu, Yai Bada lija wamacö nowa nia lä çöamamodayou wei tä wäliaö dicoo mlaobeje. Bä jolemou. Ajele bä bufiblamobä, tä nabä çai shimaö dicooje. Cama bä lija tä jöwa wawädowä lä mömono wei tä nofi çai yaibouje. Cama bä bufi jole cuu lä bashio wei tä a ma cui, tä a wäyääöje. Bä nofi yaimobobä tä cua ma mlai, bä nofi doo.

¹⁹Cristo lija öjö bä yädäämi, bei bamacö fe lä cui lija. ¿Öjö tawä? Bei bamacö fe lä cui,

juntas e ligamentos, cresce o crescimento que procede de Deus.

A obediência a tais práticas não vence o pecado

²⁰ Se morrestes com Cristo para os rudimentos do mundo, por que, como se vivêsseis no mundo, vos sujeitais a ordenanças:

²¹ não manuseies isto, não proves aquilo, não toques aquiloutro,

²² segundo os preceitos e doutrinas dos homens? Pois que todas estas coisas, com o uso, se destroem.

²³ Tais coisas, com efeito, têm aparência de sabedoria, como culto de si mesmo, e de falsa humildade, e de rigor ascético; todavia, não têm valor algum contra a sensualidade.

Colossenses 3

öjö Cristo a waiquiwä. Yanowamö bamacö bayucuwä yalo bamacö bayelio. Inaja showawä, Cristo lija bamacö bayeliobä bämalecö çocamabou. Öjö lija bamacö çocaa yalo, Yai Bada tänö dodijidawä bämalecö bufi badamaö.

Cristo lija bä yai lä yädaö wei tä a

²⁰Yanowamö wama täbä a bufiblaö mladobä, Cristonö wamacö çai nomaa waiquilyoma ja lä, çwedi tä tabä yanowamö täbä a bädawä ma cui ja, wamacö nia inaja cuaaö fe yadiblou? Yanowamö täbä lija wamacö yädäobä wamacömi. Cama etä a lämaö bufi lä doblao wejei bä lija, çwedi tä tabä öjö bä lija wamacö noshi öjödaa dicoquei?

²¹Wamacö wasöoje däjä, abenaja bä cuu. —Öjö wama täbä nia fuliimi. Öjö wama täbä nia waimi. Öjö wama täbä nia fubaö bädaomi —bä cuu.

²²Öjö yanowamö täbä a bluca. Öjö täbä bälimi malä mlai, tä a lämaö bashiblaobeje.

²³Öjö bä a lä fuaö wejei bä lä cui, yanowamö täbänö bä bufi afa jole jaducäwä taö ma dao wejei ma cui, bä jolemou. Bä a fuamou si ijejeo ma mlai ma cui, bä nia cadidou fa dablamonö, bä wabäo fe yadio. Bä dodijidawä dablamobä, cama bä ma cui, bä nö bleaamamou ojode. Öjö ma cui, öjö bä a fuaö fe ma yadio wejei ma cui, bei bä bufi jamö etä wälidiwä bädou däjä, bä nö wasöobimi waiquiwä. Bä bayeliblamoimi.

Colossenses 3

A união com Cristo glorificado

¹ Portanto, se fostes ressuscitados juntamente com Cristo, buscai as coisas lá do alto, onde Cristo vive, assentado à direita de Deus.

² Pensai nas coisas lá do alto, não nas que são aqui da terra;

³ porque morrestes, e a vossa vida está oculta juntamente com Cristo, em Deus.

⁴ Quando Cristo, que é a nossa vida, se manifestar, então, vós também sereis manifestados com ele, em glória.

Os resultados dessa união. Os vícios devem ser abandonados

⁵ Fazei, pois, morrer a vossa natureza terrena: prostituição, impureza, paixão lasciva, desejo maligno e a avareza, que é idolatria;

⁶ por estas coisas é que vem a ira de Deus [sobre os filhos da desobediência].

Fedu jamö bamacö bufi cuobä tä a

¹ Öjö tawä? Cristonö wamacö demi çai jocädou waiquilayoma ja lä, fedu jamö tä bluca lä cule tä ja, bä bufi shïlo yai da cuo. Öjamö Yai Bada jayu boco mashi jamö, Cristo a dicäadayoa.

² Öjamö täbä lä culadi täbä ja, bä bufi shïlo yai da daeo, bita jamö täbä lä cublai täbä ja mlai.

³ Cristonö wamacö çai nomaa malä waiquilayono wei. Öjö sho bälimi wamacö nia lä cuo wei, Yai Bada tänö a wawämaimi showawä ma cui,

⁴ Cristo a bädodayou däjä, inaja showawä cafä wamacö nia çai bädou cuo. Bälimi bämalecö yai lä tablamaö wei, öjö a. Cama a doblao lä culenaja, wamacö çai nia doblao cuo mö feduo.

⁵ Öjö tawä? Yanowamö täbä showadi lä cuaaö weinaja wamacö cuaaö mö feduobä wamacömi. Bä cuaa dijä, öjö lä. Wamacö nofi beshili jushublalobä wamacömi. Shami wama tä nia fuliimi. Wamacö bufi nia çai waiyoimi. Wälidiwä tä taö bufi doblao dijejä. Madofi täbä ma cui ja, wamacö bufi nia çai waiyoimi. Bä bufi lä waiyou wei bä lä cui, Yai Bada a bufiblaö mlajei ja, shomi täbä ja bä bufi shïlo cuablalou dicoo.

⁶ Inaja täbä yanowamö cuaaö dicoo yalo, Yai Bada tä nö wälöwä lä jushudou wei tä nia wawäblou.

⁷ Ora, nessas mesmas coisas andastes vós também, noutro tempo, quando vivíeis nelas.

⁸ Agora, porém, despojai-vos, igualmente, de tudo isto: ira, indignação, maldade, maledicência, linguagem obscena do vosso falar.

⁹ Não mintais uns aos outros, uma vez que vos despistes do velho homem com os seus feitos

¹⁰ e vos revestistes do novo homem que se refaz para o pleno conhecimento, segundo a imagem daquele que o criou;

¹¹ no qual não pode haver grego nem judeu, circuncisão nem incircuncisão, bárbaro, cita, escravo, livre; porém Cristo é tudo em todos.

As virtudes devem ser cultivadas

⁷ Ǫǵǵǵ tawä? Wamacö mojadi bälöo showao dǵǵǵ, inaja wamacö jaba cuaama.

⁸ Ǫǵǵǵ ma cui fei dǵǵǵ, ei wama tä nia bluca mladamaö. Jushuo tä lä cui, täbä nö wǵlowä lä jushudou wei tä çai lä cui, täbä nofi lä wǵlibou wejei tä çai lä cui, ǵǵǵǵ wama tä nia bluca mladamaö. Ai täbä ǵfa lä wayoaö wejei tä çai lä cui, bä caticö ǵ shami lä faö wei tä çai lä cui,

⁹ täbä lä joleblamaö wejei tä çai lä cui, ǵǵǵǵ wama tä nia çai bluca mladamaö. Yanowamö täbä bufi showadi lä cuaablalou wei, wama tä waia malä waiquileno wei. Wamacö jaba lä cuaano wei tä çai.

¹⁰ Yai Bada lija, dude wamacö bufi tablamoa waiquilayoma. Cama a lä culenaja wamacö bufi cuo mö feduobä wamacö bufi malä jaducäamaimadi, cama wama a yai daö shaliliobä.

¹¹ Ǫǵǵǵ bäma ecö bluca waiquiwä cudeenö, moli bäma ecö mashi waiquiwä. Clesiateli bä ma cui, judio bä ma cui, bä mosi sicö lä joyamou wei bä ma cui, bä mosi sicö joyamou lä mlai bä ma cui, ǵǵǵǵ bäma ecö bluca. Shomi täbä ma cui, oni sibä daö lä mlajei täbä ma cui, täbä ǵ fuamobä bä lä tabou wejei bä ma cui, bä tabou lä mlajei bä ma cui, inaja showawä. Camiyä bämacö nofi yaimamobä bämacö mlai, bäma a nofi nia lä yaibou wei, ǵǵǵǵ Cristo a waiquiwä. Cama bäma ecö bluca lija a cua.

12 Revesti-vos, pois, como eleitos de Deus, santos e amados, de ternos afetos de misericórdia, de bondade, de humildade, de mansidão, de longanimidade.

13 Suportai-vos uns aos outros, perdoai-vos mutuamente, caso alguém tenha motivo de queixa contra outrem. Assim como o SENHOR vos perdoou, assim também perdoai vós;

14 acima de tudo isto, porém, esteja o amor, que é o vínculo da perfeição.

15 Seja a paz de Cristo o árbitro em vosso coração, à qual, também, fostes chamados em um só corpo; e sede agradecidos.

16 Habite, ricamente, em vós a palavra de Cristo; instruí-vos e aconselhai-vos mutuamente em toda a sabedoria, louvando a Deus, com salmos, e hinos, e cânticos espirituais, com gratidão, em vosso coração.

17 E tudo o que fizerdes, seja em palavra, seja em ação, fazei-o em nome do SENHOR Jesus, dando por ele graças a Deus Pai.

12Yai Bada tänö wamacö lä yaileno wei wama ecö waiquiwä. Öjö wama ecö yaia. Cafä wamacö yai nofimaö. Öjö cudeenö abenaja bä yai da cuaa. Bä nofi yai ojode da tayo. Dodijidawä bä çai da cuoje. “Camiyä yai”, bä bufi cu dijä. Bufi oquewä bä yai da cuo. Bä bufi yai yanöcöo fe da yadio.

13Täbä nofimaö fe da yadioje. Wamacö ma taamaö wejei ma cui, tä nowa tabo dijejä. Yai Bada tänö wamacö nofi lä asibono weinaja, cafä wamacö nofi asiboyou mö feduobä wamacö.

14Abenaja bä shïlo yai da cuaa. Bä bufi yai da nofio, çöjö tawä? Wamacö yai lä nofimayou wei tänö, dodijidawä wamacö nia shïlo yai cuo.

15Jai moli wamacö dodijidawä cuobä, Yai Bada tänö wamacö bufi yanöcömabou. Wama bä bufi yanöcöwä çai cuobä, wamacö nacama. Öjö tä nabä shïlo yai da cadidoje. Yai Bada lija wamacö shïlo lä bayeliblamou wei tä ja, bä bufi afa shïlo doblalou da wäyämo.

16Cristo etä a jamö, bä bufi yai shïlo da taamamo. Wamacö bufi jaducälanö bä da yömölayo. Bä çai da wasöyo. Yai Bada tä ja wamacö bufi doblalanö, öjö lija täbä a amowa lä yädäblai täbä a shïlo da taje. Nö badabö David etäbä a çai. Yai Bada tä Bufenö täbä a lä bädamaö wei täbä a çai.

17Wamacö cuaaö lä bädao wei tä ma cui ja, Bada tä Jesús wama a nofi jaducäbolanö, wamacö yai cuaabä. Wamacö a faö lä bädao wei tä ma cui ja,

Os deveres da família

18 Esposas, sede submissas ao próprio marido, como convém no SENHOR.

19 Maridos, amai vossa esposa e não a trateis com amargura.

20 Filhos, em tudo obedeci a vossos pais; pois fazê-lo é grato diante do SENHOR.

21 Pais, não irriteis os vossos filhos, para que não fiquem desanimados.

22 Servos, obedeci em tudo ao vosso senhor segundo a carne, não servindo apenas sob vigilância, visando tão-somente agradar homens, mas em singeleza de coração, temendo ao SENHOR.

23 Tudo quanto fizerdes, fazei-o de todo o coração, como para o SENHOR e não para homens,

inaja showawä wama a nofi nia shïlo jaducäbou cuo. Inaja wamacö cuaalanö, Bada tä Jesús a wãñö, Yai Bada bäma a nofi lä Fjömale lija bä bufi afa doblalou da wäyämo.

Dodijidawä cama bä bluca cuobä tä a

18Bei. Bä suwäbö wama ecönö, feyalofä bä a da jïliaje. Bada wama ecö yalo, inaja wamacö cuaabä wama ecö waiquiwä.

19Bä feyalobö wama ecönö, suwäböfä bä yai da nofimaje. Dodijidawä bä çai da cuoje, bufi jushujulanö mlai.

20Bä ijilubö wama ecö lä cuinö, naafä, faafä dodijidawä showadi bä a shïlo da fuaje. Inaja wamacö cuaaö ja, Bada wama tä bufi nia malä doblamabou wei.

21Bä fjö wama ecö. Ijilufä wama bä lä wasöablalaö wei tänö, bä bufi nö bleaama dijejä, wama bä bufi wälidiblamaö dicolo.

22Bä nosie fuamobä wamacö lä tabou wejei wamacö lä cui lija ya wä faö majöo. Bitä jamö wamacö bälöo showao däjä, wamacö lä tabou wejei dodijidawä bä a da fuaje. Bä mamö showao däjä shïlo mlai. Yanowamö täbä lija wamacö dodijidawä dablambö çai mlai. Bada tä Jesucristo lija wamacö fa quilinö, bufi cadidilanö wama bä a shïlo yai fuabä.

23Tä nabä shimaö lä bädao wejei tä ma cui ja, dodijidawä wamacö ojodamobä. Jai yanowamö täbä lija mlai, jai Bada tä Jesucristo lija, bufi doblalolanö wamacö nö yai ojodamou cuaaö lä cuquebö weinaja showawä.

²⁴ cientes de que recebereis do SENHOR a recompensa da herança. A Cristo, o SENHOR, é que estais servindo;

²⁵ pois aquele que faz injustiça receberá em troca a injustiça feita; e nisto não há aceção de pessoas.

Colossenses 4

¹ Senhores, tratai os servos com justiça e com equidade, certos de que também vós tendes SENHOR no céu.

A oração e a prudência

² Perseverai na oração, vigiando com ações de graças.

³ Suplicai, ao mesmo tempo, também por nós, para que Deus nos abra porta à palavra, a fim de falarmos do mistério de Cristo, pelo qual também estou algemado;

⁴ para que eu o manifeste, como devo fazer.

²⁴Yai Bada tänö wamacö no nia ojode lä çõamaö wei, wama tä malä dale. ¿Öjö tawä? Cama ebä lija täbä nia lä jibäadayou wei täbä ja, cafä wamacö ma cui, wamacö nia çai malä dobäö wei. Bada tä Cristo wama a nosie yai fuaö malä cui.

²⁵¿Öjö tawä? Wälidiwä talewä bä ma cui, cama etä nowa nia çai çõamamou. ¿Öjö tawä? Bä lä dodijaö wei bä lä cui, bä nowa nia shilo çõamamou ayao malä mlai. Jödödöwä tä lä tamou wei tä ma cui, tä nowa nia çõamamou.

Colossenses 4

¹Wamacö ç fuamobä wama bä yanowamö lä tabou wei wamacö lija ya wä faö majöa. Afä wama bä lä table, dodijidawä bä da taamaje. Bä nö bleaama dijejä. Afä wama bä tabou lä culenaja, cafä wamacö ma cui, Yai Bada tänö wamacö çai tabou mö fedua malä culadi, wama a nosie fuabä.

Pablo a lä nosiemono wei tä ç

²Yai Bada lija showadi bä da naco. Wamacö ç faö mojiblou mlaobä, bä çai da moyaweicu. Bä bufi çfa çai doblalou da wäyämo.

³Camiyä yamacö ma cui, yamalecö nö bayeli çai da naca, Yai Bada tänö tä tamabou ja, Cristo etä ç daö lä mlalajei jamö yama etä ç wäyäbä, etä ç çoyao lä balöono wei etä ç lä cui. Öjö ya tä ç wäyäo nofi jushuaö yalo wale fe labou lä culajei.

⁴Ya tä ç wäyäo walalao fe yadiobä, yamale da bayelima. Yai Bada tänö, walalawä tä ç wäyämaö lä bufio weinaja showawä.

⁵ Portai-vos com sabedoria para com os que são de fora; aproveitai as oportunidades.

⁶ A vossa palavra seja sempre agradável, temperada com sal, para saberdes como deveis responder a cada um.

Tíquico e Onésimo

⁷ Quanto à minha situação, Tíquico, irmão amado, e fiel ministro, e conservo no SENHOR, de tudo vos informará.

⁸ Eu vo-lo envio com o expresso propósito de vos dar conhecimento da nossa situação e de alentar o vosso coração.

⁹ Em sua companhia, vos envio Onésimo, o fiel e amado irmão, que é do vosso meio. Eles vos farão saber tudo o que por aqui ocorre.

As saudações finais

¹⁰ Saúda-vos Aristarco, prisioneiro comigo, e Marcos, primo de Barnabé (sobre quem recebestes instruções; se ele for ter convosco, acolhei-o),

⁵Bä bufi da moyaweicu, Jesucristo ebä lä mlai wama bä çai cuo däjä, showadi wamacö dodijabä. ¿Öjö tawä? Wamacö dodijabä tä cua ja, bä dodijaö da showadao.

⁶Dodijidawä bä a da wayomaje, wamacö a jiliaö bufi doblaobeje. Inaja wamacö fa cuanö, wamacö yai wäliije däjä, bufi jaducalanö wamacö a nia fuo showadao.

Jödödö tä a

⁷Camiya ya lä cule, eja ya çai lä cuaale wama tä a bluca jiliabä, Jesucristo ai e lä cuinö, Diquico a wafa lä culenö, mijamö wamacö nia yömölajalayou. Öjö yama a yai nofimaö. Bada tä lä cui, dodijidawä a wä shilo fuaö talei.

⁸Tä a bluca wäyabä ya shimaö lä cule, camiyä eja yamacö lä cuaale yamalecö a jiliabä. Öjönö wamacö bufi nia çai lofotoamaö.

⁹Onesimo ya nia çai shimaö, cafäteli ai a mö feduwä lä cui. Jesucristo öjö lä e çai. Öjö yama a çai nofimaö. A shilo cadidou talei. Eja tä bluca lä cublole wama tä a jiliabä, öjö cäcöbänö wamacö nia yömölaböo.

¹⁰Eja yafälecö fe lä labolajei a lä cui, cafä wamacö lija a wafa çai wämou bufi doblao, Alidaco a wafa lä cule. Marcos a ma cui, a wafa çai wämou bufi doblaa lä cule, Benabei bä jeli e lä cui. Cafä wamacö lija, Marcos ya wafa wäyöo mada waiquiblei, ¿öjö tawä? Mijamö cafä wamacö lijamö a waloo ja, dodijidawä a da walomacöje.

11 e Jesus, conhecido por Justo, os quais são os únicos da circuncisão que cooperam pessoalmente comigo pelo reino de Deus. Eles têm sido o meu lenitivo.

12 Saúda-vos Epafras, que é dentre vós, servo de Cristo Jesus, o qual se esforça sobremaneira, continuamente, por vós nas orações, para que vos conserveis perfeitos e plenamente convictos em toda a vontade de Deus.

13 E dele dou testemunho de que muito se preocupa por vós, pelos de Laodicéia e pelos de Hierápolis.

14 Saúda-vos Lucas, o médico amado, e também Demas.

15 Saudai os irmãos de Laodicéia, e Ninfa, e à igreja que ela hospeda em sua casa.

16 E, uma vez lida esta epístola perante vós, providenciai por que seja também

11 Jesusi a ma cui a wafa çai wäamou bufi doblao, Juto a wafa çai lä cule. Öjö bä lä cui, judio bä mö feduwä. Yai Bada tänö dodijidawä cama ebä çai lä cuo wei, öjö lä bä sho yama etä a wäyää. Yama etä a lä wäyää wei yamacö lä cui lija, judio ai bä cuami. Öjö lä yamacö waiquiwä. Öjö lä bänö wale bufi shïlo yai lofotoamaöje.

12 Ebafla a ma cui, cafä wamacö lija a wafa çai wäamou bufi doblao, cafäteli ai a mö feduwä lä cui. Jesucristo showadi a nosie fuaö. Öjönö showadi wamacö nö shïlo bayeli yai nacaö dodijio talei, Jesucristo lija wamacö bufi shïlo yai lofote cuobä. Yai Bada tänö wamacö taamaö lä bufii wei tä ja, wamacö bufi wedinajamou mlai ja, wama tä a yai lofotobobä, wamacö nö bayeli nacaö.

13 Öjö tawä? Cafä wamacö bayeliblamobä, a nö walojaö talei. Ya daö. Laodisea jamö ma cui, Yelaboli jamö ma cui, öjamö Jesucristo ebä lä bälöblai bä çai bayeliblamou mö feduobä, a nö walojaö.

14 Luca a ma cui, cafä wamacö lija a wafa wäamou bufi doblao mö feduo, täbä fe jalili lä coamaö wei a lä cui. Öjö yama a çai nofimaö dodijia. Dema a ma cui, a wafa çai wäamou bufi doblao.

15 Laodisea jamö Jesucristo ebä lä bälöle bä lija wale afa da wäyäje, öjö tawä? Nifa lija çai, cama e yafi jamö bä lä yododaö wei bä lija çai.

16 Ei ya tä a lä oniblale, cafä wamacö lija tä a doamou fa balöönö, Laodisea jamö Jesucristo ebä lä yododaö wei bä lija si

lida na igreja dos laodicenses; e a dos de Laodicéia, lede-a igualmente perante vós.

17 Também disse a Arquipo: atenta para o ministério que recebeste no SENHOR, para o cumprires.

Saudação pessoal. A bênção

18 A saudação é de próprio punho: Paulo. Lembrai-vos das minhas algemas. A graça seja convosco.

shimaö da majöoje, öjamö tä  çai doamou mö feduobä. Laodiseateli bä lija ya tä  oni lä shimöleno wei, wama si çai fa nacalänö, çafä wamacö ma cuinö, öjö wama tä  nia çai doaö mö feduo.

17Aquibo lija wamale  ano da wäya. Cama lija Bada tänö tä tamaö lä bufi wei tä ja, a mojimou mlaobä. A w yai fuabä.

18Camiyä Pablo ya lä cuinö, camiyä ya imicönö ei ya tä  oni taö lä cule, çafä wamacö lija ya w fa wäyämobä. Eja wale fe lä labolajei wamale nofi da jaducäbo, wamale bayelimabä. Bei. Yai Bada a lä cuinö, showadi wamacö bayeliblabä. Wamacö nofi ojadabobä.

Primeira epístola de Paulo aos Tessalonicenses

1 Tessalonicenses

1 Tessalonicenses 1

Prefácio e saudação

¹ Paulo, Silvano e Timóteo, à igreja dos tessalonicenses em Deus Pai e no SENHOR Jesus Cristo, graça e paz a vós outros.

Ação de graças

² Damos, sempre, graças a Deus por todos vós, mencionando-vos em nossas orações e, sem cessar,

³ recordando-nos, diante do nosso Deus e Pai, da operosidade da vossa fé, da abnegação do vosso amor e da firmeza da vossa esperança em nosso SENHOR Jesus Cristo,

⁴ reconhecendo, irmãos, amados de Deus, a vossa eleição,

⁵ porque o nosso evangelho não chegou até vós tão-somente em palavra, mas,

1 Tessalonicenses 1

Pablo a wafa lä wäyämou wei tä a

¹Pablo cä ya. Sila sho, Timoteo sho, yamacö cua lä cule. Cafä Desalonicateli wamacö lija, camiyänö ya si oniblaö lä cule. Fayä Yai Bada wama ecö lä yododaö wei wamacö lija ya tä a oni shimaö, Bada tä Jesucristo lija wamacö lä yädäle wamacö lä cui lija. Bei. Yai Bada tä lä cuinö, showadi wamacö bayeliblabä. Wamacö bufi shïlo yanöcömabobä. Wamacö nofi çai shïlo ojodabobä.

Desalonicateli bä lä dodijano wei tä a

²Cafä bämacö bufibolanö, Yai Bada lija showadi yamacö bufi afa doblalou wäyämou talei. Öjö lija yamacö a faö däjä, bämacö afa shïlo wäaö.

³Öjö tawä? Fayä Yai Bada bäma a lä bufiblaö wei a lija, showadi bämacö nö bayeli nacaö. Jesucristo wama a nofi mölabolanö, wamacö lä dodijaö wei yama tä nofi jaducäbou. Wamacö ojodao talei. Wamacö bufi nofimolanö, ai wama bä bayeliblaö nö walojaö talei. Bada tä Jesucristo wama a nö dabou showalanö, showadi wamacö mölaö dodijio talei.

⁴Öjö tawä, iba wamacö? Yai Bada tänö wamacö lä nofimaö wei wamacö. Cama wama ecö cuobä, wamacö lä yaileno wei yama tä daö yalo, yamacö bufi afa doblalou wäyämou talei.

Lobe täbä bufi lä jaducäblaliyono wei tä a

⁵Jesucristo yama etä a dodijidawä lä wäyäö wei tä a lä cui, cafä wamacö lija tä

sobretudo, em poder, no Espírito Santo e em plena convicção, assim como sabeis ter sido o nosso procedimento entre vós e por amor de vós.

⁶ Com efeito, vos tornastes imitadores nossos e do SENHOR, tendo recebido a palavra, posto que em meio de muita tribulação, com alegria do Espírito Santo,

⁷ de sorte que vos tornastes o modelo para todos os crentes na Macedônia e na Acaia.

⁸ Porque de vós repercutiu a palavra do SENHOR não só na Macedônia e Acaia, mas também por toda parte se divulgou a vossa fé para com Deus, a tal ponto de não termos necessidade de acrescentar coisa alguma;

⁹ pois eles mesmos, no tocante a nós, proclamam que repercussão teve o nosso ingresso no vosso meio, e como, deixando

ḡ lä waloqueyoluno wei dǎjä, bei tä ḡ j̄lilo bǎdaono malǎ mlai. Yai Bada tä Buḡinö yamalecö bufi nö fa wḡlojomabonö, etǎ lofote damoa mada wawǎdolalui. Yama tä ḡ nofi bejedi mölabou cadidilanö bǎmacö mada yömölabeli. Cafǎ wamacö bayeliblobǎ, dodijidawǎ bǎmacö çai cuoma. Wamale bejedimou mada dalalii.

⁶Öjö dǎjä, Bada tä Jesucristo wama a owǎmama. Camiyǎ wamale çai owǎmama. Yai Bada wama a wḡ dǎaö tä nowa ja wamacö nö ma bleaamano wejei ma cui, wamacö bufi çai doblalou fe mada yadioblei. Yai Bada tä Buḡinö wamacö bufi fa bayelibonö, wamacö bufi doblalou fe yadioma.

⁷¿Öjö tawǎ? Wamacö dodijaö fe lä yadio wei tä fa dalalöjenö, Jesucristo a bejedi lä bufibou wejei bǎ bufi çai lofotoblaliyoma. Masedoniateli bǎ ma cui, Acayateli bǎ ma cui, cafǎ wamacö lä cuaano weinaja bǎ çai cuaaö bufi doblao mö feduoma.

⁸Cafǎ wamacö lija Yai Bada tä ḡ jaba lä waloqueno wei, wama tä ḡ wǎyǎö fa cuanö, tä ḡ j̄limou malǎ blaucodi. Masedoniateli bǎ lija bǎdawǎ mlai, Acayateli bǎ lija bǎdawǎ mlai, Yai Bada wama a nofi lä mölabou wei wamacö ḡfa j̄limou blajawǎ waiquiwǎ yalo, camiyǎ yamacö ḡ fabǎ tä cuami. ¡Inaja lä waiquiwǎ!

⁹Cama cǎbǎ showawǎ ma cuinö tä ḡfa malǎ wayoaö wejei. Cafǎ wamacönö dodijidawǎ yamalecö ḡ lä j̄liano wei tä ḡfa wayoaöje. Nö ijidubö bǎ lija wamacö nö

os ídolos, vos convertestes a Deus, para servirdes o Deus vivo e verdadeiro

¹⁰ e para aguardardes dos céus o seu Filho, a quem ele ressuscitou dentre os mortos, Jesus, que nos livra da ira vindoura.

1 Tessalonicenses 2

O proceder do apóstolo Paulo e seus cooperadores na evangelização de Tessalônica

¹ Porque vós, irmãos, sabeis, pessoalmente, que a nossa estada entre vós não se tornou infrutífera;

² mas, apesar de maltratados e ultrajados em Filipos, como é do vosso conhecimento, tivemos ousada confiança em nosso Deus, para vos anunciar o evangelho de Deus, em meio a muita luta.

³ Pois a nossa exortação não procede de engano, nem de impureza, nem se baseia em dolo;

jaba bayeli ma nacaono wei ma cui, Yai Bada wama a nofi yai mölabobä, wama bä jowa fujebalema. Yai Bada tä demi cua shi lä wälile, tä Yai Bada bejedi bufiblamobä tä lä cule, öjö wama a nosie yai fuaö majöobä wamacö bufi mö jowa yabajadaliyoma.

¹⁰ Fei däjä bä Ijilubö e lä culadi wama e nö çai dabou. Öjö Jesús a lä cui, a ma nomalayono wei a demi jocäa çomalema. Yai Bada a nö waiteli lä quiliaö wei däjä bämalecö noshi nia umlabou.

1 Tessalonicenses 2

Pablonö tä ą lä wäyāno wei tä ą

¹ Iba wamacö. Yai Bada yama tä ą wäyābä, bamacö fe walou nö bleanomi. Cafä wamacö ma cuinö, öjö wama tä malä dale.

² Cafä wamacö lija yamacö fuu mlao däjä, Filiboteli bä lijamö yamalecö nö ma bleaamano wejei ma cui, yamalecö nö ma waiblaö fe ma balojoono wejei ma cui, yamacö ą waiquidonomi. Wama tä malä dale. Yai Bada bäma a lä bufiblaö wei a lija yamacö bufi fa lofotoonö, cafä wamacö lija yama tä ą wäyāö mö fuu fe yadioma. Täbä ą ma läono wei, Yai Bada yama etä ą dodijidawä wäyāö fe blacäjoma.

³ Yai Bada etä ą ja yama bä bufi tamaö fe lä blacäjou wei, yamacö jolemolanö yama bä bufi taamaimi. Yamacö shominajaalanö mlai. Yama bä mölamaimi.

⁴ pelo contrário, visto que fomos aprovados por Deus, a ponto de nos confiar ele o evangelho, assim falamos, não para que agrademos a homens, e sim a Deus, que prova o nosso coração.

⁵ A verdade é que nunca usamos de linguagem de bajulação, como sabeis, nem de intuítos gananciosos. Deus disto é testemunha.

⁶ Também jamais andamos buscando glória de homens, nem de vós, nem de outros.

⁷ Embora pudéssemos, como enviados de Cristo, exigir de vós a nossa manutenção, todavia, nos tornamos carinhosos entre vós, qual ama que acaricia os próprios filhos;

⁸ assim, querendo-vos muito, estávamos prontos a oferecer-vos não somente o evangelho de Deus, mas, igualmente, a própria vida; por isso que vos tornastes muito amados de nós.

⁹ Porque, vos recordais, irmãos, do nosso labor e fadiga; e de como, noite e dia labutando para não vivermos à custa de nenhum de vós, vos proclamamos o evangelho de Deus.

⁴Yai Bada tänö yamalecö bejedimou fa dablanö, yama etä ʘ wäyābā yamalecö shimölema. Etä ʘ wäyāmaö lä bufio weinaja yama tä ʘ cadidiwä wäyāö showao. Yanowamö yama täbā bufi doblalamabä mlai, Yai Bada yama a bufi yai doblalamabä yama etä ʘ wäyāö. Öjönö täbā bufi malä dablaö wei.

⁵Jole jole yamacö nofimou bädaono malä mlai. Madofi bä ja yamacö nia fa dobämonö, yamacö jole jole nofimonomi. Yai Bada tänö bämalecö bufi malä dablale.

⁶Cafä wamacö lija, ai täbā ma cui lija, yamacö nofi doablamobä yamacö funomi. Cafä wamacö lija yamacö nacobä yamacö çai funomi. ¿Öjö tawä? Cristonö yamalecö shimölema yalo, cafä wamacö lija yama tä bayeli nacabä yamacö cua ma waiquile ma cui, yamacö naconomi.

⁷Cafä wamacö lija yamacö ʘ shilo oquewä faö cuaama. Suwä anö, ijilu a çai oshe dodijidawä lä cuo weinaja, bamacö çai dodijidawä cuoma.

⁸Bamacö nofimaö fe balojowä yalo, wamacö bayeliobä yamacö noshi öjodaoma. Yai Bada yama etä ʘ dodijidawä wäyāö bufi doblaoma. Bamacö nofilema yalo, yamacö nö bleaö nofi fölionomi.

Pablonö cama ebä çai lä ojodamono wei tä ʘ

⁹Iba wamacö lä cui, yamacö ojodamou nö walojaö fe lä yadiono wei wama tä daö. Yama täbā no nii çamabä, jalu däjä ma cui, didi däjä ma cui, yamacö ojodamou showaoma. Yai Bada tä ʘ ja bamacö lä

10 Vós e Deus sois testemunhas do modo por que piedosa, justa e irrepreensivelmente procedemos em relação a vós outros, que credes.

11 E sabeis, ainda, de que maneira, como pai a seus filhos, a cada um de vós,

12 exortamos, consolamos e admoestamos, para viverdes por modo digno de Deus, que vos chama para o seu reino e glória.

O proceder fiel dos tessalonicenses nas tribulações

13 Outra razão ainda temos nós para, incessantemente, dar graças a Deus: é que, tendo vós recebido a palavra que de nós ouvistes, que é de Deus, acolhestes não como palavra de homens, e sim como, em verdade é, a palavra de Deus, a qual, com efeito, está operando eficazmente em vós, os que credes.

14 Tanto é assim, irmãos, que vos tornastes imitadores das igrejas de Deus existentes

yömölano wei däjä, cafä bamacö niibö yabäcaö mlaobä yamacö ojodamodima.

10 Cafä wamacönö yamalecö bejedimou malä daö wei. Yai Badanö yamalecö bejedimou çai daö. Cafä Jesucristo bufilewä wamacö lija yamacö da cuoblei däjä, yamacö mada cadidoblei. Dodijidawä bamacö çai cuoma. Yanowamö täbä lija yamacö afa tamobä tä cuonomi.

11 Ei wama tä malä dale. Bä föö enö, bä ijilubö ebä taamaö lä cuaaö weinaja, cafä bamacö çai taamama. Wamacö moyawäobä bamacö yömöläö cuaama. Bamacö bufi lofotoamaö cuaama. Bamacö cadidamaö cuaama.

12 Wamacö lä dodijaö wei tänö, Yai Bada wama a bufi doblalamabä bamacö cadidamama. Öjönö wamacö yailema, cama a nofi doablamobä jamö wamacö çai cuobä.

Desalonicateli bä cuaaö lä juono wei tä a

13 Dodijidawä wama tä a jliama yalo, showadi Yai Bada lija yamacö bufi afa çai doblalou wäamou. Yama tä a da wäyäblei däjä, dodijidawä yamalecö a jililema. Yanowamö wama täbä a bufinomi. “Yai Bada etä a waiquiwä”, wama tä a nofi tabou yalo, wama tä a jliaö ojodao showaoma. Öjö etä a li malä cui. Öjö tä a nofi wamacö bufi malä taamamou wei, Jesucristo wama a bejedi lä bufibou wei wamacö lä cui.

14 Iba wamacö. Wamacö bufi shomi yalo, wamacö nö mada bleamablejei. Judea tä

na Judéia em Cristo Jesus; porque também padecestes, da parte dos vossos patrícios, as mesmas coisas que eles, por sua vez, sofreram dos judeus,

15 os quais não somente mataram o SENHOR Jesus e os profetas, como também nos perseguiram, e não agradam a Deus, e são adversários de todos os homens,

16 a ponto de nos impedirem de falar aos gentios para que estes sejam salvos, a fim de irem enchendo sempre a medida de seus pecados. A ira, porém, sobreveio contra eles, definitivamente.

O interesse de Paulo pelos tessalonicenses

17 Ora, nós, irmãos, orfanados, por breve tempo, de vossa presença, não, porém, do coração, com tanto mais empenho diligenciamos, com grande desejo, ir ver-vos pessoalmente.

ulufi jamö, Jesucristo ai ebä lä taamano wejeinaja showawä. Öjamö Yai Bada ebä yododaö lä cuaaö wei, ebä nö malä bleaamano wejei. Jesucristo lija wamacö bufi mö blucaö yalo, cafä ai wamacönö wamacö nö da bleaamablejeinaja, judio bänö cama ebä nö çai jaba bleaamaö showaomaje.

15 Öjö bä judio showawä lä cuinö, Yai Bada a wano jaba lä wawämano wejei bä shilo shäo cuaamaje. Bada tä Jesús a ma cui, a çai shälemaje. Camiyä yamacö ma cui, yamalecö nö çai bleaamaöje. Öjö tä nowanö, Yai Bada tä jushuamaö fe balojooje. Judio bänö bluca täbä yabäcaöje.

16 Jesucristo lija judio bä lä mlai bä fucäamobä yama bä yömölaö ma cuaaö wei ma cui, öjö bä judio lä cui, bä ç shilo lämodii. Judio showadi bä nofi ma jushuano wei ma cui, fei däjä bä nofi yai jushuaö fe balojowä. Shomi täbä yömölamaö nofi lä wälibou wejei tänö, yacumö Yai Bada tä jushuo lulubou lä culajei. Bejedi lä bä nofi nacao.

Desalonicateli bä fe walou bufi doblao lä çono wei tä ç

17 Öjö ma cui, iba wamacö. Cafä wamacö lija yamalecö bälöamaö doblamaö dicoo fa mlacujenö, bamacö möö mablaliyoma. Öjö ma cui, tä nö dedejebloou mlai ja bamacö nia möyou ço. Bamacö fei däjä möö ma mlai ma cui, bamacö bufibou showawä. ¿Öjö tawä? Bamacö möö bufi doblao cudeenö, showadi yamacö wabäodii nosi blacäcou dodijioma.

18 Por isso, quisemos ir até vós (pelo menos eu, Paulo, não somente uma vez, mas duas); contudo, Satanás nos barrou o caminho.

19 Pois quem é a nossa esperança, ou alegria, ou coroa em que exultamos, na presença de nosso SENHOR Jesus em sua vinda? Não sois vós?

20 Sim, vós sois realmente a nossa glória e a nossa alegria!

1 Tessalonicenses 3

Paulo envia-lhes Timóteo. As boas notícias trazidas por este ao apóstolo

1 Pelo que, não podendo suportar mais o cuidado por vós, pareceu-nos bem ficar sozinhos em Atenas;

2 e enviamos nosso irmão Timóteo, ministro de Deus no evangelho de Cristo, para, em benefício da vossa fé, confirmar-vos e exortar-vos,

3 a fim de que ninguém se inquiete com estas tribulações. Porque vós mesmos sabeis que estamos designados para isto;

18 Cafä wamacö lija yamacö fuu bufi malä doblaono wei. Camiyä Pablo ya lä cuinö bamacö fe nia walou fe fa yadionö, bolacadabö ya wabäoma ma cui, Sadanasinö yamalecö yabäcaö dicooma.

19 ¿Öjö tawä? Bada tä Jesús a itou çoyoluu däjä, bamacö bufi doblalou çai icuobä, cafä wamacö lija yamacö malä möläö wei. Yamacö bufi çai doblalobä, cafä bei wamacö. Yai Bada lija cafä wamacö bufi cuquema yalo, camiyä yamacö ma cui, yamacö nofi nia doablamou mö feduo malä cui.

20 Cafä wamacö lä dodijaö wei tä nowa ja, Yai Bada lija yamacö nofi nia doablamou malä cui. Wamacö dodijaö yalo yamacö bufi nia doblalou.

1 Tessalonicenses 3

Pablo a lä wajäano wei tä a

1 Öjö cudeenö, yacumö yamacö fa wajäanö, yamacö bufi nö bleaaö waiquio yalo, Adena jamö, Sila sho yafäcö yamili cuo juo fa ojodadalunö,

2 mijamö Timoteo yafä a shimölema, camiyä bamacö ai a lä cui. Cristo etä a dodijidawä wäyämobä, Yai Bada lija showadi a ojodamou. Wamacö bufi lofotoamabä yafä a shimölema, Jesucristo wama a nofi mölabou cadidiobä. Wamacö fa yömölalönö, wamacö moyawäobä.

3 Wamacö fa moyawäonö, wamacö bufi shominajaaö mlaobä. Wamacö nö ma bleaale, ai moli wamacö ma cui, wamacö bufi shominajablou dicoo mlaobä. Cafä

⁴ pois, quando ainda estávamos convosco, predissemos que íamos ser afligidos, o que, de fato, aconteceu e é do vosso conhecimento.

⁵ Foi por isso que, já não me sendo possível continuar esperando, mandei indagar o estado da vossa fé, temendo que o Tentador vos provasse, e se tornasse inútil o nosso labor.

⁶ Agora, porém, com o regresso de Timóteo, vindo do vosso meio, trazend-nos boas notícias da vossa fé e do vosso amor, e, ainda, de que sempre guardais grata lembrança de nós, desejando muito ver-nos, como, aliás, também nós a vós outros,

⁷ sim, irmãos, por isso, fomos consolados acerca de vós, pela vossa fé, apesar de todas as nossas privações e tribulação,

wamacö ma cuinö, ei wama tä daö. Bamacö nö bleaabä lä bamacö waiquiwä.

⁴Cafä wamacö lijamö yamacö cuo showao däjä, bamacö mada yömöblei. Bamacö nö nia lä bleaaö wei yama tä wawämaö mada balöoblei. Wamacö nö lä bleaale öjö lä tä waiquiwä. ¿Öjö tawä? Wama tä malä dale.

⁵Öjö cudeenö, ya bufi nö yanöcödobimi waiquia yalo, Timoteo ya shimölema, Yai Bada ya wä nia bufibou showaa fa mönö. Mölamalewä lija bamacö bufi yabäcaö nofi fa jalujubonö, ya shimölema. Yamacö nö bleaaö nofi çai fa jalujumobonö, bamacö bomaö bufima.

⁶Öjö ma cui, cafä wamacö lija Timoteo a fa cuonö, äyämö tä a çai dodijidawä waloa fa çoiquiyonö, yamacö bufi owäjädou çolayoma. Yai Bada wama a nofi jöwa mölabou showaa. Wamacö bufi jöwa nofimou showawä. Yamalecö lä bufibou wei tä a çai wäa çobejeloma, yamalecö möö bufi lä doblao wei tä a çai. Inaja showawä, camiyä yamacö ma cuinö bamacö çai möö bufi doblao mö feduo.

⁷Iba wamacö. Yai Bada wama a jöwa bufibou showawä ja, yamacö bufi dodijidadou çoa lä cule. Eja Jesucristo tä a nowa ja, yamacö nö bleaabä tä ma bluca wei ma cui, yamacö famibä tä çai ma bluca wei ma cui, cafä bamacö afa jiliaö ja, yamacö bufi lofotoblou çoa fe yadia lä cule.

⁸ porque, agora, vivemos, se é que estais firmados no SENHOR.

⁹ Pois que ações de graças podemos tributar a Deus no tocante a vós outros, por toda a alegria com que nos regozijamos por vossa causa, diante do nosso Deus,

¹⁰ orando noite e dia, com máximo empenho, para vos ver pessoalmente e reparar as deficiências da vossa fé?

Oração de Paulo pelos tessalonicenses

¹¹ Ora, o nosso mesmo Deus e Pai, e Jesus, nosso SENHOR, dirijam-nos o caminho até vós,

¹² e o SENHOR vos faça crescer e aumentar no amor uns para com os outros e para com todos, como também nós para convosco,

¹³ a fim de que seja o vosso coração confirmado em santidade, isento de culpa, na presença de nosso Deus e Pai, na vinda de nosso SENHOR Jesus, com todos os seus santos.

1 Tessalonicenses 4

Exortação à prática da santidade

¹ Finalmente, irmãos, nós vos rogamos e exortamos no SENHOR Jesus que, como de nós recebestes, quanto à maneira por

⁸Bada tä lija wamacö bufi cadidou fe yadia yalo, dodijidawä fe balojowä yamacö cula cule.

Yai Bada lija Pablo a lä nacono wei tä a

⁹Yai Bada lija bamacö bayelimaö däjä, jbejedi yamacö bufi afa doblalou wäyämou! Yai Bada lija wamacö bufi lä bayeliblamou wei tä ja, yamacö bufi ayäyaimodii.

¹⁰Didi däjä ma cui, jalu däjä ma cui, bufi cadidilanö Yai Bada lija yamacö a fadii. Bamacö möyou çobä yamacö a faö. Yama tä a lä wäyayoluu wei däjä, camiyä yamacö anö Yai Bada lija wamacö bufi balafälöbä.

¹¹Fayä Yai Bada bama a lä bufiblaö wei a lija yamacö nacou, Bada tä Jesús a lija çai, çafä wamacö lija yamacö waloo fe yadiobä.

¹²Wamacö nofimayou balafälöbä, Bada tä lija ya wä çai faö. jBejedi lä wamacö nofimayou fe balojoobä! Inaja showawä, shomi täbä ma cui wama täbä nofimaö blaucobä. Cafä bamacö nofimaö fe balojoo lä culenaja, wamacö taamayobä.

¹³Bada tä Jesucristo lä cuinö, inaja wamacö bufi cadidamaö fa cuanö, cama ebä çai bluca itoyoluu däjä wamacö dodijidawä icuo mö baobä. Fayä Yai Bada lija, quilii mlai ja wamacö icuamabä.

1 Tessalonicenses 4

Bä bejedimobä bä shi lä jalimomano wei tä a

¹Iba wamacö. Ei moli yamacö a fe blacäjou ço. Wamacö moyawäobä bamacö yömöläö. Bada tä Jesucristo lä

que deveis viver e agradar a Deus, e efetivamente estais fazendo, continueis progredindo cada vez mais;

² porque estais inteirados de quantas instruções vos demos da parte do SENHOR Jesus.

³ Pois esta é a vontade de Deus: a vossa santificação, que vos abstenhais da prostituição;

⁴ que cada um de vós saiba possuir o próprio corpo em santificação e honra,

⁵ não com o desejo de lascívia, como os gentios que não conhecem a Deus;

⁶ e que, nesta matéria, ninguém ofenda nem defraude a seu irmão; porque o SENHOR, contra todas estas coisas, como antes vos avisamos e testificamos claramente, é o vingador,

⁷ porquanto Deus não nos chamou para a impureza, e sim para a santificação.

⁸ Dessarte, quem rejeita estas coisas não rejeita o homem, e sim a Deus, que também vos dá o seu Espírito Santo.

Exortação à prática do amor fraternal

⁹ No tocante ao amor fraternal, não há necessidade de que eu vos escreva, porquanto vós mesmos estais por Deus

cuinö wamacö yömöläö nö lä cuobö weinaja showawä. Wamacö dodijabä yamacö ą, Yai Bada wama a bufi doblamabobä. Bamacö da yömölableinaja showawä. Wamacö dodijaö lä waiquilenaja, wamacö dodijaö balafälöbä.

²Wamacö cadidobä Bada tä Jesús yama tä ą jaba da wäyäblei, wama tä ą malä dale.

³Wamacö nofi beshili jushublalou mlai ja, wamacö yaiobä. Inaja Yai Bada tänö wamacö taamaö bufii.

⁴Wamacö suwäbö dáo fa cadidionö, dodijidawä wama bä çai li cuobä,

⁵Yai Bada tä daö lä mlajei bä beshili lä cuaaö weinaja mlai.

⁶Aifä bä suwäbö lija wamacö fa yabäcäonö wama bä nö waibläö dicoo mlai. Täbä nofi lä jushublalou wei bä lä cui, Bada tänö bä nö nia malä bleaamaö wei, bamacö da yömölableinaja showawä. Bamacö yömöläö mada dodijioblei.

⁷Bamacö nofi jushublalobä Yai Bada tänö bämalecö nacano malä mlai. Cama bama ecö dodijidawä yai cuobä bämalecö yailema.

⁸¿Öjö tawä? Ei tä ą ja yamalecö ą jilibläö lä mlai, camiyä yamalecö ą jiliblaimi bädawä mlai, Yai Bada wama a wą yai jiliblaimi. Cafä wamacö lija a Bufi lä jibäamou wei wama a wą li waii.

Nofimayou tä ą lä wäyänö wei tä ą

⁹Aifä wama bä nofimabä, bamacö yömölabä tä cuami. Dodijidawä wamacö nofimayou malä waiquii. Wamacö

instruídos que deveis amar-vos uns aos outros;

¹⁰ e, na verdade, estais praticando isso mesmo para com todos os irmãos em toda a Macedônia. Contudo, vos exortamos, irmãos, a progredirdes cada vez mais

¹¹ e a diligenciardes por viver tranqüilamente, cuidar do que é vosso e trabalhar com as próprias mãos, como vos ordenamos;

¹² de modo que vos porteis com dignidade para com os de fora e de nada venhais a precisar.

A situação dos mortos em Cristo e a vinda do Senhor

¹³ Não queremos, porém, irmãos, que sejais ignorantes com respeito aos que dormem, para não vos entristecerdes como os demais, que não têm esperança.

¹⁴ Pois, se cremos que Jesus morreu e ressuscitou, assim também Deus, mediante Jesus, trará, em sua companhia, os que dormem.

¹⁵ Ora, ainda vos declaramos, por palavra do SENHOR, isto: nós, os vivos, os que

nofimayobä, Yai Bada tänö wamacö damaö malä waiquii.

¹⁰Masedonia tä ulufi jamö aifä bä lä bälöblai, bejedi wama bä malä nofimaö wei. Öjö ma cui iba wamacö, bamacö moyawäblamabä yamacö ą faö. Wamacö cuaaö lä waiquilenaja wamacö cuaaö balafälöbä.

¹¹Wamacö bälöo yanöcöobä, tä da yaileje. Wamacö ą fabä tä cuami ja, wamicai bä da cuicu. Wamacö ą faö bashiblaö mlai. Wamacö mojimou mlai, bä da ojedamo, bamacö nowa da tableinaja showawä.

¹²Inaja wamacö cuaaö ja, Yai Bada ebä lä mlai wama bä bufi jaducäblamabä. “ıEi bä bufi nofi dao yai!” wamacö nofi tabobeje. Ai täbä lija wamacö möläö mlai ja, cafä wamacö showawä lä cui wamacö dodijidawä cuobä.

Bada tä nia lä itoyoluu wei tä ą

¹³Iba wamacö. Bä lä mladaliyono wei bä ja, bamacö bufi mojudumabou bufiomi. Yai Bada a nofi mölabou lä mlajei bä bufi nö bleaaö lä cuaaö weinaja, wamacö bufi nö bleaaö mlaobä.

¹⁴Jesús a fa nomalönö, a demi jocädamaö malä çolayono wei. Öjö bejedi bäma tä ą fa bufilänö bamacö möläö. Jesús ebä ma mladou wei, Yai Bada tänö bä çai demi jocädamaö mö feduo weicätä. Jesús lija bä yädäa yalo, öjönö bä çai bluca cuo shi walıi wä.

¹⁵Bada etä ą ja bamacö malä yömölale, Jesucristo ebä lä nomablono wei wama bä nofi jalujubou mlaobä. Bada tä itou

ficarmos até à vinda do SENHOR, de modo algum precederemos os que dormem.

¹⁶ Porquanto o SENHOR mesmo, dada a sua palavra de ordem, ouvida a voz do arcanjo, e ressoada a trombeta de Deus, descera dos céus, e os mortos em Cristo ressuscitarão primeiro;

¹⁷ depois, nós, os vivos, os que ficarmos, seremos arrebatados juntamente com eles, entre nuvens, para o encontro do SENHOR nos ares, e, assim, estaremos para sempre com o SENHOR.

¹⁸ Consolai-vos, pois, uns aos outros com estas palavras.

1 Tessalonicenses 5

A vinda do Senhor é certa e repentina

¹ Irmãos, relativamente aos tempos e às épocas, não há necessidade de que eu vos escreva;

² pois vós mesmos estais inteirados com precisão de que o Dia do SENHOR vem como ladrão de noite.

³ Quando andarem dizendo: Paz e segurança, eis que lhes sobrevirá repentina destruição, como vêm as dores de parto à que está para dar à luz; e de nenhum modo escaparão.

çoyoluu däjä, camiyä bamacö demi lä showai bamacö balöö mlaicätä.

¹⁶Fedu jamö a culanö a lä itoyoluu wei däjä, abenaja tä nia malä cuo wei. A wä icalí comöö fa jilimolonö, Bada tä ajele a wä çai nacli fa jilimolonö, Yai Bada etä madofi lä folamou wei etä a çai fa jilimolonö, cama Bada a Jesús lä cui, a nia itoyoluu. Öjö däjä, Jesucristo ebä lä mladaliyono wei ebä demi jocadou fa balöonö,

¹⁷camiyä bamacö demi lä showai, bamacö lä daamou wei bamacö lä cui, yedu bamacö çai fucäa fa showaläfälonö, öjölashi ajamö bäma bä çai cuodayou wä, fedu jamö Bada bäma tä mö baamadayobä. Öjö tä fa cublalunö, Bada tänö bämalecö nia çai cuo shi wälidayou.

¹⁸Inaja tä nia cublou yalo, ei tä anö bä bufi da lofotoamayo.

1 Tessalonicenses 5

Bä quilli mlaobä bä lä moyawäamano wei tä a

¹Iba wamacö. Bada tä no nia lä cublou weinaja, ya tä oniblaimi. Öjö tä a ja, wamacö nö yömölamou çobimi. Wamacö bufi dao waiquiwä.

²Bada tänö tä mö nofi jalu lä table däjä, a nia fuu ço. Öjö wama tä malä dale. Didi däjä bä lä tomömu wei bä fuu jatoö lä culenaja, a nia cublou.

³“Fei däjä tä nö ulufi wayubimi. Fei däjä bamacö bälöa doblaä lä cule”, täbä nowa tayou däjä, täbä nö nia lä bleaö wei, yedu tä nia bädoyoluu. Suwä a lä shibönabö wei, yedu a ninimodou lä cuaaö weinaja,

A necessidade de vigilância

⁴ Mas vós, irmãos, não estais em trevas, para que esse Dia como ladrão vos apanhe de surpresa;

⁵ porquanto vós todos sois filhos da luz e filhos do dia; nós não somos da noite, nem das trevas.

⁶ Assim, pois, não durmamos como os demais; pelo contrário, vigiemos e sejamos sóbrios.

⁷ Ora, os que dormem dormem de noite, e os que se embriagam é de noite que se embriagam.

⁸ Nós, porém, que somos do dia, sejamos sóbrios, revestindo-nos da couraça da fé e do amor e tomando como capacete a esperança da salvação;

⁹ porque Deus não nos destinou para a ira, mas para alcançar a salvação mediante nosso SENHOR Jesus Cristo,

täbä nia yedu taamayoluu. Täbä docubä tä nia cuomi.

⁴Öjö ma cui, iba wamacö. Jesús a nia lä bädou wei tä ja, wamacö nö mojuduobimi. Didi däjä a lä tomömu wei a wawäblou däjä bä lä quiliblou weinaja, wamacö quiliblobä wamacö malä mlai.

⁵Mö jalu tä jamö, tä mö wacacaobä jamö, quilii mlai ja täbä lä cuaaö weinaja wamacö malä cui. Mö didi tä jamö, tä mö sublaobä jamö täbä lä cuaaö weinaja bamacö cuaabä bamacömi.

⁶Öjö cudeenö, bä mojudi mio lä bädao weinaja bamacö cuaaö da mlao. Ai bä moyawe lä ladio weinaja bamacö bufi fa cuanö, bamacö bufi da wasöo.

⁷Täbä lä mio wei, didi ja bei täbä mio. Shi wälímamodima ubä ja täbä shi lä wälímamou wei, täbä didi shi çai wälímamou.

⁸Öjö ma cui, mö jalu tä lä cui bäma tä nofi yaibou waiquiwä yalo, bamacö bufi da wasöo. Täbä shäyobä jamö wayu bä nowamöo lä culenaja, bamacö bufi da cuo. Jesucristo bäma a nofi lä mölabou wei tänö, bamacö bufi çai lä nofimou wei tänö, bamacö bufi nowamöobä. Bamacö fucäamobä bamacö mölaö lä cadidio wei tänö, bamacö bufi çai nowamöobä.

⁹Yai Bada tänö bämalecö nabä queobä bämalecö yaiano malä mlai. Bämalecö yai fucäabä bämalecö yailema. Bada tä Jesucristo lija bamacö fa yädäicunö, bamacö fucäamobä.

10 que morreu por nós para que, quer vigiemos, quer durmamos, vivamos em união com ele.

11 Consolai-vos, pois, uns aos outros e edificai-vos reciprocamente, como também estais fazendo.

Diversos preceitos

12 Agora, vos rogamos, irmãos, que acateis com apreço os que trabalham entre vós e os que vos presidem no SENHOR e vos admoestam;

13 e que os tenhais com amor em máxima consideração, por causa do trabalho que realizam. Vivei em paz uns com os outros.

14 Exortamo-vos, também, irmãos, a que admoesteis os insubmissos, consoleis os desanimados, ampareis os fracos e sejais longânimos para com todos.

15 Evitai que alguém retribua a outrem mal por mal; pelo contrário, segui sempre o bem entre vós e para com todos.

16 Regozijai-vos sempre.

10Bämalecö nowamabä, a Jesucristo nomaa lälayoma. A itou çoyoluu däjä, bämacö demi lä showai bämacö ma cui, bä nomaa lä waiquilayono wei bä ma cui, cama lija bämacö bluca cuo shi wəlibä, a nomaa lälayoma.

11Öjö cudeenö, bä bufi da lofotoamayo. Bä da bayeliblyo. Wamacö lä cuaaö weinaja showawä.

Cama Yai Bada ebä nofi tamayou lä bufino wei tä
 ą

12Iba wamacö. Bämacö moyawäblamabä yamacö ą fe blacäjou. Bada tä Jesucristo tä ą ja, wamacö lä cadidamaö wejei wama bä nö waibläö mlai, dodijidawä wamacö yömölamobä. Öjö bä bada lä cui, wama bä ą fuabä bä malä cui. Wamacö bufi jaducäblamabeje bä malä ojodamou wei.

13Wama bä yai fa nofimanö, bufi dao täbä nosie fuamou lä cuaaö weinaja wama bä nofi tabobä. Wamacö malä bayeliblyö wejei. ¿Öjö tawä? Cafä dodijidawä wamacö nofimayou yanöcöobä.

14Iba wamacö. Bämacö nia fa moyawäblamanö yamacö ą. Bä lä moji wei bä da wasöje. Bä bufi nö lä bleaaö wei bä bufi da lofotoamaje. Bä lä ujudi wei bä da bayeliblye. ¿Öjö tawä? Oquewä wama täbä ą bluca wayomabä.

15Wamacö nö bleaamaö bädaoje däjä, bä taamaö mö feduo dijejä. Wamacö bayeliblyobä tä yai da cadidileje. Yanowamö bluca wama bä yai bayeliblyabä.

16Bä bufi shılo da doblalo.

17 Orai sem cessar.

18 Em tudo, dai graças, porque esta é a vontade de Deus em Cristo Jesus para convosco.

19 Não apagueis o Espírito.

20 Não desprezeis as profecias;

21 julgai todas as coisas, retende o que é bom;

22 abstende-vos de toda forma de mal.

O voto do apóstolo

23 O mesmo Deus da paz vos santifique em tudo; e o vosso espírito, alma e corpo sejam conservados íntegros e irrepreensíveis na vinda de nosso SENHOR Jesus Cristo.

24 Fiel é o que vos chama, o qual também o fará.

A saudação final e a bênção

25 Irmãos, orai por nós.

26 Saudai todos os irmãos com ósculo santo.

17Wamacö  waiquidou mlai ja, Yai Bada lija bä  shılo da fa.

18Tä cublou lä bädao wei, tä ma dodijidao däjä, tä ma walıdio däjä, Yai Bada lija bä bufi shılo doblalou fe da yadio. Jesucristo lija wamacö lä yädäle, inaja Yai Bada tänö wamacö taamaö bufii.

19Yai Bada tä Bufi  waibo dijejä.

20Yai Bada a wano lä wawämaö wejei bä  nofi çai walıbo dijejä.

21Öjö ma cui, wama bä  bluca fa jılianö bä  bejediablalou da möje. Wama bä  bejedi fa wabanö, tä  lä dodijidai wama tä  cadidibobä.

22Wamacö bufi fa wasöonö, Yai Bada tänö tä taö lä wasöö wei, tä bluca waia da showadalöje.

Jödödö tä 

23Cama Yai Bada a lä cuinö, bämalecö bufi lä yanöcödamaö wei a lä cuinö, wamacö dodijidawä fe balojowä tabobä ya w faö. Bei wamacö ma cui, bei wamacö bufi ma cui, wamacö comi dodijidawä tabobä. Inaja wamacö au cuo fa showaonö, Bada tä Jesucristo a itou çoyoluu däjä, wamacö dobroimi jimabä tä nia cuomi.

24Wamacö lä yaiaö wei a w nia shomiblou majöomi. Wamacö mölaö showaobä cätä. Dodijidawä wamacö nia lä tabou wei, wamacö dodijidawä tabou wä. A bejedimou weicätä.

25Iba wamacö. Yai Bada lija yamalecö da bayelimaje.

26Jesucristo ai wama ecö mö fedudayou ja, bä da nofimayo.

27 Conjuuro-vos, pelo SENHOR, que esta epístola seja lida a todos os irmãos.

28 A graça de nosso SENHOR Jesus Cristo seja convosco.

27Ei tä ą da däleje. Bada tä lä cuinö wale ą famaö lä cule. Jesucristo bluca ebä yömöca dao dąjä tä ą doamobä, ei tä ą oni.

28Bei. Bada tä Jesucristo lä cuinö, showadi wamacö bayeliblabä. Wamacö nofi shılo ojadabobä.

Segunda epístola de Paulo aos Tessalonicenses

2 Tessalonicenses

2 Tessalonicenses 1

Prefácio e saudação

¹ Paulo, Silvano e Timóteo, à igreja dos tessalonicenses, em Deus, nosso Pai, e no SENHOR Jesus Cristo,

² graça e paz a vós outros, da parte de Deus Pai e do SENHOR Jesus Cristo.

Ação de graças

³ Irmãos, cumpre-nos dar sempre graças a Deus no tocante a vós outros, como é justo, pois a vossa fé cresce sobremaneira, e o vosso mútuo amor de uns para com os outros vai aumentando,

⁴ a tal ponto que nós mesmos nos gloriamos de vós nas igrejas de Deus, à vista da vossa constância e fé, em todas as vossas perseguições e nas tribulações que suportais,

⁵ sinal evidente do reto juízo de Deus, para que sejais considerados dignos do reino de

2 Tessalonicenses 1

Pablo a wafa lä wäyämou wei tä a

¹Pablo cä ya. Sila sho, Timoteo sho, yamacö cua lä cule. Desalonicateli wamacö lija ya si oni shimaö, Yai Bada wama ecö lä yododaö wei wama ecö lija. Fayä Yai Bada lija wamacö bufi lä cuqueno wei, Bada tä Jesucristo lija wamacö bufi çai lä yädäqueno wei wamacö lä cui lija.

²Bei. Fayä Yai Bada lija wamacö shïlo bayeliblamobä, Bada tä Jesucristo lija çai. Wamacö bufi shïlo yanöcomaboböbä. Wamacö nofi çai shïlo ojodaboböbä.

Bä bufi afa doblalou lä wäyämou wei tä a

³Iba cä wamacö. Wamacö dodijaö yalo yamacö bufi doblalou. Yai Bada lija showadi yamacö bufi afa doblalou wäyämobä lä, wamacö malä dodijaö wei. Jesucristo lija fei däjä wamacö möläö malä balaimadi. Wamacö nofimayou çai balaö lä cuimadi.

⁴Inaja wamacö cuaaö yalo, Yai Bada ai ebä lä yododaö wei bä lija, camiyä yamacönö bamacö nofi dodijaö doablaö cuaaö. Wamacö nö ma bleamaö wejei ma cui, wamacö bufi shominajablou mlai, wamacö nö walojaö fe yadio malä cui. Jesucristo lija wamacö möläö fe malä yadio wei.

Bada tä nia waitelimou lä ijedou wei tä a

⁵Wamacö bufi nö walojaö fe lä yadio wei, Yai Bada tä cadidou dablambobä cätä. Fei tä lä cui däjä, cama wama a nofi yaibou tä

Deus, pelo qual, com efeito, estais sofrendo;

⁶ se, de fato, é justo para com Deus que ele dê em paga tribulação aos que vos atribulam

⁷ e a vós outros, que sois atribulados, alívio juntamente conosco, quando do céu se manifestar o SENHOR Jesus com os anjos do seu poder,

⁸ em chama de fogo, tomando vingança contra os que não conhecem a Deus e contra os que não obedecem ao evangelho de nosso SENHOR Jesus.

⁹ Estes sofrerão penalidade de eterna destruição, banidos da face do SENHOR e da glória do seu poder,

¹⁰ quando vier para ser glorificado nos seus santos e ser admirado em todos os que creram, naquele dia (porquanto foi crido entre vós o nosso testemunho).

¹¹ Por isso, também não cessamos de orar por vós, para que o nosso Deus vos torne dignos da sua vocação e cumpra com poder todo propósito de bondade e obra de fé,

nowa ja wamacö nö lä bleaale, dodijidawä cama ebä çai cuobä jamö wamacö nia ajedemabou wawädo.

⁶Fei däjä wamacö nö lä bleaamaö wejei, Yai Bada tänö cama bä nö bleaamaö nomöjöquei. Wamacö nö yuabä a malä cui.

⁷Bada tä Jesús lä cuinö, cama ajele ebä nö çai wəlojowä wawəblodayou däjä, cowa wacä bä bada lä wao waomou wei wacä bä çai bada wawəblodayou wä. Öjö däjä cafä wamacö nö lä bleaale wamacö sho, bämalecö bluca bälöa yanöcömaquedayou.

⁸Yai Bada tä daö bufio lä mlajei bä nabä fa queicunö, a nö yuo cuquei. Bada tä Jesús etä a dodijidawä jilibläö lä mlajei bä nabä nia çai queo.

⁹Öjö däjä bä nö nia bleaaö shi wəlii cuquei. Bä fa waimolunö, Bada tä Jesús a cuobä jamö bä nia icuomi. A nofi nia lofote lä doamou wei jamö bä nia cuomi.

¹⁰Öjö däjä, Jesucristo a yai nia itou lä cadidiyoluu wei däjä, cama ebä lija a nofi nia doablamou. A bejedi lä bufibou wejei bänö a noshi nia jaliwä queamaöje. Yama tä a lä wäyāno wei wama tä a bejedi bufiboma yalo, öjamö wamacö çai nia icuo.

Yai Bada lija bä lä bayelimano wei tä a

¹¹Jesucristo a nofi doablamodayobä jamö wamacö nia cuo yalo, Yai Bada bāma a lä bufibläö wei tä lija showadi bāmacö bayelimaö. Fei däjä ma cui, Yai Bada tänö wamacö cadidiwä tabou lä bufio weinaja wamacö cadidiwä yai tabobä, ya wə faö

¹² a fim de que o nome de nosso SENHOR Jesus seja glorificado em vós, e vós, nele, segundo a graça do nosso Deus e do SENHOR Jesus Cristo.

2 Tessalonicenses 2

A vinda do Senhor. A revelação da apostasia. O homem da iniquidade

¹ Irmãos, no que diz respeito à vinda de nosso SENHOR Jesus Cristo e à nossa reunião com ele, nós vos exortamos

² a que não vos demovais da vossa mente, com facilidade, nem vos perturbeis, quer por espírito, quer por palavra, quer por epístola, como se procedesse de nós, supondo tenha chegado o Dia do SENHOR.

³ Ninguém, de nenhum modo, vos engane, porque isto não acontecerá sem que primeiro venha a apostasia e seja revelado o homem da iniquidade, o filho da perdição,

talei. Cafä wamacö lä cui, wamacö çai dodijaö bufi lä doblao weinaja showawä wamacö cuaabä. Cama wama a nofi mölabolanö, cama etä lofote showawänö dodijidawä wamacö ojodamobä.

¹²Inaja wamacö dodijidawä fa cuonö, bluca täbä lija cama Bada tä Jesucristo a nofi doblao doablamobä. Cama wama ecö yalo, inaja showawä, Yai Bada lija cafä wamacö nofi çai doablamou mö feduobä. Yai Bada bäma a lä bufiblaö wei a lä cuinö, Bada tä Jesucristo a çai lä cuinö, täbä nofi shïlo malä ojodaboböo wei.

2 Tessalonicenses 2

Jolemou tä ą jiliaö lä wasöno wei tä ą

¹Iba wamacö. Bada tä Jesucristo a nia lä itou wei tä ja, bämacö yömölaö lä cule. Bäma a mö baamadayobä, bämacö nia lä toujou wei tä ja bämacö yömölaö. Abenaja bämacö nowa taö.

²Wamacö bufi jalujou mlai. “Bada tä nia fuu lä ço wei, tä mö jalu cublou waiquilayou lä cufe”, bä bufi jole cuu dijä. Bä mölaö si ijejeo dijä. Inaja ai bä ma cuu wei ma cui, bä jolemou. Bei bä bufi jamö tä ąfa wawäblou ma taö wejei ma cui, bä jolemou. Ei malä cui. “Pablo ebä çai lä cuinö tä si oniblalemaje”, bä jole ma cuu wei ma cui, öjö yama tä ą oniblanomi.

³Yanowamö täbä lija wamacö mölaö dodijio mlai. Yai Bada a waibeje, yanowamö täbä ą nia bluca obi lofotoaö. Öjö tä cublou showao mlao däjä, Jesucristo a nia fuu ço jaöomi. Yai Bada

⁴ o qual se opõe e se levanta contra tudo que se chama Deus ou é objeto de culto, a ponto de assentar-se no santuário de Deus, ostentando-se como se fosse o próprio Deus.

⁵ Não vos recordais de que, ainda convosco, eu costumava dizer-vos estas coisas?

⁶ E, agora, sabeis o que o detém, para que ele seja revelado somente em ocasião própria.

O caráter do homem da iniquidade e a sua derrota

⁷ Com efeito, o mistério da iniquidade já opera e aguarda somente que seja afastado aquele que agora o detém;

⁸ então, será, de fato, revelado o iníquo, a quem o SENHOR Jesus matará com o sopro de sua boca e o destruirá pela manifestação de sua vinda.

⁹ Ora, o aparecimento do iníquo é segundo a eficácia de Satanás, com todo poder, e sinais, e prodígios da mentira,

lija a nö yai lä nabämou wei a nia wawäo balöo, shobali wacä jamö a nia lä wäliablamou wei a lä cui.

⁴Yai Bada a ma cui lija, täbä bluca lä bufiblamou wei täbä ma cui ja, a wä nia lämou. “Camiyä wamale bufiblabä cä ya waiquiwä”, a nia cuu. Yai Bada etä yafi ma cui ja, a fa lucälönö, öjamö lä a nia loo läo bashio.

⁵Cafä wamacö lijamö ya da cuoblei däjä, ya tä ä mada wäyäblei. Wama tä ä daö showale cätä.

⁶Öjö a nö yai lä nabämou wei a wawäblou jaöo mlaobä, a jaamabou showaa lä cule. A lä jaamabole wama tä daö waiquiwä, Yai Bada tä Bufe lä cui. A nö yai lä nabämou wei a lä cui, obi, Yai Bada tänö a wawäblamaö bufio däjä a nia shilo wawäblou.

⁷Fei däjä a wawäblou showawä ma mlai ma cui, a cuaaö jatomou waiquia, wälidiwä tä balamabä. Öjö ma cui, a lä jaamabole a çamamou däjä, öjö däjä a nia jao çodaaimi.

⁸Öjö däjä a nö yai lä nabämou wei a nia wawäblou. Bada tä Jesús a waiteli çai itoa fa çolionö, bei föshöacö lofotenö a lä wawäblöle a nia shäo. Jesús a lä dablamole däjä, a nö lä quiliaö wei tänö a nia waicaö dodijio.

⁹Öjö tawä? A nö yai lä nabämou wei a wawäblou däjä, Sadanasi a bufi fa lucälönö, a nö nia wälojamaö nö quiliaö. Täbä joleblamabä, tä nö lä quilijii tä bluca

¹⁰ e com todo engano de injustiça aos que perecem, porque não acolheram o amor da verdade para serem salvos.

¹¹ É por este motivo, pois, que Deus lhes manda a operação do erro, para darem crédito à mentira,

¹² a fim de serem julgados todos quantos não deram crédito à verdade; antes, pelo contrário, deleitaram-se com a injustiça.

Ação de graças e exortação

¹³ Entretanto, devemos sempre dar graças a Deus por vós, irmãos amados pelo SENHOR, porque Deus vos escolheu desde o princípio para a salvação, pela santificação do Espírito e fé na verdade,

¹⁴ para o que também vos chamou mediante o nosso evangelho, para alcançardes a glória de nosso SENHOR Jesus Cristo.

¹⁵ Assim, pois, irmãos, permaneçei firmes e guardai as tradições que vos foram

fa wawämalönö, täbä bufi nia taamaö fe yadio.

¹⁰Shobali wacä jamö bä nö nia lä bleaaö wei bä lä cui, öjö bä nia mölamaö nö quiliaö. Yai Bada bejedi etä ʘ lä cui, etä ʘ bufibou fa mlacujenö, bä fucäamobä tä ʘ jiliaö fa mojiöjenö, bä nia mölaa fe balojolayou.

¹¹Öjö bejedi tä ʘ lä cui tä ʘ fa wailöjenö, jole tä ʘ lä cui ja Yai Bada tänö bä nö nia yai bleaamaö. Jole tä ʘ ma cui, tä ʘ bejedi bufibobeje täbä bufi nia taamaö majöo,

¹²täbä bluca waimou showadaobä. Täbä waimobä täbä waiquiwä. Yai Bada etä ʘ bejedi bufibou fa mlacujenö, tä lä wasöo wei tä yai taö bufi malä doblao wejei.

Pablo a bufi ʘfa doblalou lä wäyämöno wei tä ʘ
¹³Öjö ma cui, cafä wamacö yai bayeliblamou yalo, Yai Bada lija yamacö bufi doblalou. Showadi yamacö bufi doblalobä tä malä cui. Iba wamacö. Bada tä lä cuinö wamacö nofimaö fe lä baloojoo wei wama ecö. Wamacö fucäamobä, jaba däjä Yai Bada tänö wamacö yaia showadalema. Cama a Bufinö wamacö fa yailänö, bejedi wama tä ʘ nofi mölabou, wamacö fucäamobä.

¹⁴Wamacö fucäamobä wamacö nacalema, Jesucristo yama tä ʘ dodijidawä lä wäyänö wei tä ʘnö. ¿Öjö tawä? Bada tä Jesucristo wama ecö yalo, cama a lä doblale jamö wamacö doblao mö feduobä, wamacö nacalema.

¹⁵¿Öjö tawä, iba wamacö? Bä bufi da cadidiicu. Bä bufi da lofotoicu. Cafä wamacö lijamö yama tä ʘ da wäyäblei,

ensinadas, seja por palavra, seja por epístola nossa.

¹⁶ Ora, nosso SENHOR Jesus Cristo mesmo e Deus, o nosso Pai, que nos amou e nos deu eterna consolação e boa esperança, pela graça,

¹⁷ consolem o vosso coração e vos confirmem em toda boa obra e boa palavra.

2 Tessalonicenses 3

Paulo pede as orações dos tessalonicenses

¹ Finalmente, irmãos, orai por nós, para que a palavra do SENHOR se propague e seja glorificada, como também está acontecendo entre vós;

² e para que sejamos livres dos homens perversos e maus; porque a fé não é de todos.

³ Todavia, o SENHOR é fiel; ele vos confirmará e guardará do Maligno.

⁴ Nós também temos confiança em vós no SENHOR, de que não só estais praticando

yama tä  oni ai da shimölii, wama tä  nofi cadidibobä.

¹⁶Bei. Bada tä Jesucristo lä cui, cama lija showadi wamacö bayeliblamobä, Fayä Yai Bada lija ai, bämalecö nofimaö fe lä balojoo wei a lija. Bämalecö nofi fa ojadadalönö, bämalecö bufi nia lofotomabou shi walii. Bäma a nofi mölabobä, bämalecö bufi taamaö.

¹⁷Öjö cäcöbä lija wamacö bufi lofotoamamobä. Wamacö bufi lofotolanö wamacö dodijabä, dodijidawä wamacö  ai fabä.

2 Tessalonicenses 3

Yai Bada lija Pablo a bayeliblamou lä bufiono wei tä 

¹Iba wamacö, abenaja yamacö cuu majöo. Yai Bada lija yamalecö da bayelimaje. Bada etä  wäyämou fa cuaafälönö, dodijidawä etä  yai jliamou blaucou cuaabä. Cafä wamacönö wama tä  jliaö bufi doblao fe da yadiobleinaja, ai täbänö tä  jliaö bufi doblao fe yadio mö feduobeje.

²Yamalecö da bayelimaje, täbä nofi jushuaö fe lä balojoo wei täbä lija, Yai Bada tänö yamalecö noshi umlabobä. Jesucristo a nofi bluca mölabou malä mlajei.

³Öjö ma cui, Bada tä lä cui wama a nofi mölabou cadidiobä cätä. Öjö a lä cuinö wamacö bufi lofotoamaö wä. Sadanasi lija wamacö noshi ai umlabou wä.

⁴Bada tä Jesucristo wama ecö yalo, cafä bämacö nofi mölabou. “Fei djä ma cui,

as coisas que vos ordenamos, como também continuareis a fazê-las.

⁵ Ora, o SENHOR conduza o vosso coração ao amor de Deus e à constância de Cristo.

Exortação à prática de vários deveres cristãos pessoais, sociais e coletivos

⁶ Nós vos ordenamos, irmãos, em nome do SENHOR Jesus Cristo, que vos aparteis de todo irmão que ande desordenadamente e não segundo a tradição que de nós recebestes;

⁷ pois vós mesmos estais cientes do modo por que vos convém imitar-nos, visto que nunca nos portamos desordenadamente entre vós,

⁸ nem jamais comemos pão à custa de outrem; pelo contrário, em labor e fadiga, de noite e de dia, trabalhamos, a fim de não sermos pesados a nenhum de vós;

⁹ não porque não tivéssemos esse direito, mas por termos em vista oferecer-vos exemplo em nós mesmos, para nos imitardes.

obi ma cui, yama bä lä yömöläö wei tä ja, bä cadidole cätä”, yamacö bufi cuu ja yamacö möläö.

⁵Bada tä lä cuinö wamacö bufi yai cadidamabä, yamacö ʘ faö. Yai Bada tänö bejedi wamacö lä nofimaö wei wama tä dablabä. Bufi yanöcölanö Cristo wama a nö dabou fe yadiobä.

Bä ojomomaö lä bufino wei tä ʘ

⁶Iba cäbä. Wamacö moyawäobä bämacö yömöläö a lä cule. Bada tä Jesucristo lä cuinö wamacö yömöläö nö lä cuobö weinaja showawä. Jesucristo ebä ma cui, ai bä ojomou moji ja, bä nofi lobo dijeje. Wamacö dodijabä bämacö ma yömölano wei ma cui, ʘjö bä lä cuinö yamalecö ʘ jilianomi dicoweje.

⁷Camiyä yamacö lä cuaaö weinaja wamacö cuaaö mö feduobä tä malä cule. ʘjö tawä? Cafä wamacö lijamö yamacö lä cuono wei däjä, yamacö mojimono malä mlai.

⁸No mlai ja yama täbä nii waö mada mlaoblei. No mlai ja yamacö bayeliblamou mada mlaoblei. Bämacö nö bleaamaö mlaobä, yamacö ojomodii fe balojooma.

⁹Yai Bada etä ʘ ja bämacö lä bayelibläö wei tä nowa ja, yamacö nö liyobä tä cuoma ma cui, yamacö ojomou fe yadioma. Camiyä yamacö ojomou lä cuaano weinaja, wamacö ojomou cuaaö mö feduobä.

- 10** Porque, quando ainda convosco, vos ordenamos isto: se alguém não quer trabalhar, também não coma.
- 11** Pois, de fato, estamos informados de que, entre vós, há pessoas que andam desordenadamente, não trabalhando; antes, se intrometem na vida alheia.
- 12** A elas, porém, determinamos e exortamos, no SENHOR Jesus Cristo, que, trabalhando tranqüilamente, comam o seu próprio pão.
- 13** E vós, irmãos, não vos canseis de fazer o bem.
- 14** Caso alguém não preste obediência à nossa palavra dada por esta epístola, notai-o; nem vos associeis com ele, para que fique envergonhado.
- 15** Todavia, não o considereis por inimigo, mas adverti-o como irmão.
- 16** Ora, o SENHOR da paz, ele mesmo, vos dê continuamente a paz em todas as circunstâncias. O SENHOR seja com todos vós.
- 10** Cafä bamacö çai cuo da showaoblei däjä, bamacö yömöläö mada waiquioblei. Abenaja yamacö cuma. “Ai a ojodamoimi ja, a iyama dijejä”, yamacö cuma.
- 11** Bamacö ɣfa dobloimi jĵiliaö waiquiwä. Ai wamacö jɔwa mojimou fa dicoonö, wamacö jɔwa mojudili loadalou bädao. Ai wamacö lä cui, wamacö ɣ fabä tä ma mlai ma cui, wamacö ɣ jɔwa faö si ijejewä dicowä.
- 12** Inaja täbä lä cuaaö wei yama täbä yömöläö lä cule. Yamacö ɣ fe blacäjou. Bada tä Jesucristo lä cuinö täbä yömöläö nö lä cuobö weinaja showawä. ;Wamicai wamacö li dodijidawä cuobä! Dodijidawä cafä wamacö li fa ojodamonö wamacö shĵilo iyabä. Wamacö fɔlimou mlaobä bä da ojodamo.
- 13** Iba cä wamacö. Wamacö lä dodijaö wei tä ja bä modaa dijä.
- 14** Ei si oni ja bamacö lä yömöläle, ai tänö yamalecö ɣ fuaimi bädawä ja, wama a dobloimi fa dalalönö a nofi lobou da mladaluje, a quilibä.
- 15** Wama a nofi wɔlibou cadidio mlai, jai aifä lija wamacö ɣ nö oquewä faö lä cuobö weinaja, bä ɣ da fa.
- Jödödö tä ɣ**
- 16** Bei. Bada tä lija showadi wamacö bayeliblamobä, täbä bufi lä yanöcödamaö wei a lä cui lija. Cama a showawänö wamacö bufi yanöcömabobä. Tä cublou lä bädao wei tä ma cui ja, wamacö bufi yanöcömabou fe yadiobä. Bada tänö wamacö çai bluca cuobä.

A saudação final e a bênção

17 A saudação é de próprio punho: Paulo. Este é o sinal em cada epístola; assim é que eu assino.

18 A graça de nosso SENHOR Jesus Cristo seja com todos vós.

17 Camiyä Pablo ya imicö cadidiwänö, bamacö lä nofimaö wei ya tä afa onibläö lä cule. Camiyänö ya sibä oni lä shimaö wei sibä ja, inaja täbä nia oni shilo ola cuo. Wale imicö no öjööbäbä ei ya tä onibläö lä cule.

18 Bada tä Jesucristo lija bamacö bayelimaö talei, wamacö nofi bluca ojobabä. ¿Öjö tawä? Inaja lä tä cuobä.

Primeira epístola de Paulo a Timóteo

1 Timóteo

1 Timóteo 1

Prefácio e saudação

¹ Paulo, apóstolo de Cristo Jesus, pelo mandato de Deus, nosso Salvador, e de Cristo Jesus, nossa esperança,

² a Timóteo, verdadeiro filho na fé, graça, misericórdia e paz, da parte de Deus Pai e de Cristo Jesus, nosso SENHOR.

O ministério de Timóteo em Éfeso. Falsas doutrinas e suas características

³ Quando eu estava de viagem, rumo da Macedônia, te roguei permanesses ainda em Éfeso para admoestares a certas pessoas, a fim de que não ensinem outra doutrina,

⁴ nem se ocupem com fábulas e genealogias sem fim, que, antes, promovem discussões do que o serviço de Deus, na fé.

⁵ Ora, o intuito da presente admoestação visa ao amor que procede de coração puro,

1 Timóteo 1

Pablo a wafa lä wäyämou wei tä a

¹Jesucristo bama a lä bufiblaö wei a lä cuinö wale lä shimöleno wei ei camiyä Pablo cä ya. Yai Bada tänö wale shimaö fa bufinö wale shimölema, bämalecö lä fucäaö wei a Yai Bada lä cuinö.

²Uasi Timoteo, cafä lija ei ya si onimaö lä cule, Jesucristo lija wa bufi cuquema yalo, bä nofi ijilumaö lä cadidio wei wa lä cui lija. Bei. Fayä Yai Bada lija showadi wa bayeliblamobä, Bada tä Jesucristo lija çai. Wa nofi shïlo ojodaboböbä. Showadi wa nofi çai asiboböbä. Wa bufi shïlo çai yanöcömaboböbä.

Ai bä a wasömaö lä bufino wei tä a

³Masedonia tä ulufi jamö ya lä funo wei däjä, mijamö cafä Efesoteli bä lija bä jämaquefälöma. “Mijamö a cudia da balöicu”, bä nowa da tableinaja showawä. Yai Bada tä a wäyämobä jamö, shomi tä a jole lä wäyäö wejei wa bä a wasöbä, bä jämaquefälöma.

⁴Nö badabö tä a ja bä yabäcäo mlaobä, bä da wasö. Bada täbä jaba lä bälöono wei tä afa çai wayoaö labaaö mlaofälöbeje. Öjö bä a lädou däjä, täbä bufi shïlo wedinajamou. Jesucristo a nofi yai lä mölabou wejei däjä, täbä bufi nia shïlo yai jaducäafälöö.

⁵Shomi tä a ja bä yabäcäo mlaobä, ya bä wasöö bufii lä cule. Yai Bada lija bä bufi cadidilanö, dodijidawä Jesucristo ebä yai

e de consciência boa, e de fé sem hipocrisia.

⁶ Desviando-se algumas pessoas destas coisas, perderam-se em loquacidade frívola,

⁷ pretendendo passar por mestres da lei, não compreendendo, todavia, nem o que dizem, nem os assuntos sobre os quais fazem ousadas asseverações.

A lei e os seus objetivos

⁸ Sabemos, porém, que a lei é boa, se alguém dela se utiliza de modo legítimo,

⁹ tendo em vista que não se promulga lei para quem é justo, mas para transgressores e rebeldes, irreverentes e pecadores, ímpios e profanos, parricidas e matricidas,

¹⁰ impuros, sodomitas, raptos de homens, mentirosos, perjuros e para tudo quanto se opõe à sã doutrina,

¹¹ segundo o evangelho da glória do Deus bendito, do qual fui encarregado.

nofimayobä. Bä bufi wacacalanö, bä bufi bejedimolanö, bä nofimayobä.

⁶Ai bä lä cuinö, Yai Bada tä  nofi jaba ma cadidibono wejei ma cui, bä  fa shomianö bä  yacläö majöa. Shomi tä  ja bä nö bleaaö majöa.

⁷Moisesi tä  ja täbä damaö bufi ma doblao wejei ma cui, bufi jaducäa mlalanö bä  faö. Bui jaducäa mlalanö tä  jole wäyäöje.

⁸Öjö Moisesi bäma etä  dodijidawä daö waiquiwä. Bui jaducälanö tä  wäyämou däjä, tä  malä doblale.

⁹Ei tä lä cui bäma tä nofi jaducäbolanö bämacö bufi shilo jaducäo. Moisesi tä  ja, täbä lä dodijaö wei täbä nowa tamoimi.  Öjö tawä? Täbä wasöo lä mlai, täbä fe lä blacäjou wei, öjö täbä nowa shilo li tamou. Yai Bada tä bufiblaö lä mlajei, täbä wälidiwä talewä çai. Tä  lä waii wejei, tä  noca çai lä flecaö wejei bä lä cui, öjö bä nowa li tamou. Bä föö bä lä shäö wejei bä ma cui, bä nöö bä lä shäö wejei bä ma cui, yanowamö täbä lä shäö wejei bä ma cui, öjö bä çai.

¹⁰Täbä nofi lä jushublalou wei bä çai, ai a wälo mö feduwä sho cäcöbä lä cuaaö wei bä çai. Täbä lä wayuaö wejei bä ma cui, täbä lä jolemou wei bä ma cui, öjö bä nowa çai bluca tamou. Täbä nofi lä wälimabou wejei bä çai, Yai Bada tä  jiliaö bufio lä mlajei bä çai.

¹¹Öjö tä  lä cui, Jesucristo dodijidawä etä  lä doblale tä  li showawä. Öjö ya etä  dodijidawä wäyäö cuaabä, Yai Bada tä

A graça e a sua eficácia na experiência do apóstolo Paulo

12 Sou grato para com aquele que me fortaleceu, Cristo Jesus, nosso SENHOR, que me considerou fiel, designando-me para o ministério,

13 a mim, que, noutro tempo, era blasfemo, e perseguidor, e insolente. Mas obtive misericórdia, pois o fiz na ignorância, na incredulidade.

14 Transbordou, porém, a graça de nosso SENHOR com a fé e o amor que há em Cristo Jesus.

15 Fiel é a palavra e digna de toda aceitação: que Cristo Jesus veio ao mundo para salvar os pecadores, dos quais eu sou o principal.

16 Mas, por esta mesma razão, me foi concedida misericórdia, para que, em mim, o principal, evidenciasse Jesus Cristo a sua completa longanimidade, e servisse eu de modelo a quantos hão de crer nele para a vida eterna.

nofi lä doablamou wei tänö wale shimölema.

Jesucristo lija Pablo a bufi lä doblaono wei tä ą

12Bada tä Jesucristo lija ya bufi doblalou, ya ojomobä wale nö lä wəlojomabole a lä cui lija. Wale shimabä wale cadidilema. “A doblou fe yadio wä”, wale nofi fa tadalönö, ya bufi ayäyaimou.

13Ya tä nö jaba ma waiblano wei ma cui, ya ebä nö jaba ma bleaamano wei ma cui, ya wəfa jaba ma lafujano wei ma cui, wale nofi asiboma. “Bejedi lä a wə”, ya bufi jaba cuu fa mlacunö, ya mojudili cuaama yalo yale nofi asiblalema.

14Bada tänö wale nofi ąi ojomadaö fe fa balojoonö, bejedi wale bayeliblalema. Jesucristo lija ya bufi fa cuicunö, bufi cadidiwä tä jibäbema, bufi nofimou tä ąi.

15Ei tä ą bejedi, tä ą nofi mölabobeje cä tä ą. Wəlidiwä talewä täbä bayeliblabä, Jesucristo a yanowamöblaleyoluma. Wəlidiwä talewä bluca bä cua ma cule, camiyä ya nofi shılo yai jushuaö dodijioma.

16Öjö ma cui, täbä bufi bluca nia fa jaducäblamanö, camiyä ya yai doblono lä mlai yale nofi asiboma. Täbä ąalimiobä a bejedi nia obi lä bufibono wejei täbä lija, Jesucristo a bufi nia oquewä fa dablamonö, camiyä wale nofi asibou balöoma. “Öjö a nö joyaa yailebö a ma cui, a nofi malä asibono wei”, bä bufi nia fa tadamanö.

17 Assim, ao Rei eterno, imortal, invisível, Deus único, honra e glória pelos séculos dos séculos. Amém!

O bom combate

18 Este é o dever de que te encarrego, ó filho Timóteo, segundo as profecias de que antecipadamente foste objeto: combate, firmado nelas, o bom combate,

19 mantendo fé e boa consciência, porquanto alguns, tendo rejeitado a boa consciência, vieram a naufragar na fé.

20 E dentre esses se contam Himeneu e Alexandre, os quais entreguei a Satanás, para serem castigados, a fim de não mais blasfemarem.

1 Timóteo 2

A prática da oração por todos os homens. Um só Mediador

1 Antes de tudo, pois, exorto que se use a prática de súplicas, orações, intercessões, ações de graças, em favor de todos os homens,

17 ¿Öjö tawä? Tä shilo Bada nosiemou lä ayai, tä lofote cua shi lä wälile a lä cui, öjö tä afa doblao tamou shi wälibä. Tä dablamos dao lä mlai, tä bufiblabeje tä Yai Bada cua lä ayale, tä afa doblao tamou shi wälibä. Öjö lä tä nofi yai doablamos shi wälibä. Inaja lä tä cuobä.

Timoteo a nö wälajamaö lä bufino wei tä a
18 Uäsi Timoteo, bä yömölaö a lä cule. Yai Bada tä a lä wawämaö wejei bä lä cuinö, cafä wa wäfa lä jayumano wejei tä a nofi da jaducälä. Yai Bada lija wa nö nia ojodamos lä wälajano wei tä afa wäaö malä balöono wejei. Öjö wa tä a nofi jaducäbolanö, täbä a ma lämou wei ma cui, quillii mlai ja wa nö wälajaö fe yadiobä.

19 Jesucristo lija a bufi bejedimou da dodijio. Wa bufi wacacalanö wa wasöobä. Ai täbä bufi wasöo fa mojonö, Jesucristo a nofi jaba ma mölabono wejei ma cui bä bufi yacläa fe balojolayoma.

20 Imeneo, Alejado sho cäcöbä bufi wasöono malä mlai. Cäcöbä bufi wasöo fa mlacunö, fecula bada Sadanasi lija ya cöbä noshi öjödaboma. Öjönö cäcöbö nö fa bleaamanö, cäcöbä bufi jaducäblou fe yadiobä ya cöbä jibäquema, Yai Bada tä nö waiblaböö çodaaö mlaobä.

1 Timóteo 2

Jesucristo ebä dodijidawä yododamaö lä bufino wei tä a

1 Öjö cudeenö, inaja tä yai tamobä. Yanowamö jödödöwä bä bayeliobä, Yai Bada lija wamacö nia nacou. Wama bä bayeli nacabä. Yanowamö wama bä bluca

² em favor dos reis e de todos os que se acham investidos de autoridade, para que vivamos vida tranqüila e mansa, com toda piedade e respeito.

³ Isto é bom e aceitável diante de Deus, nosso Salvador,

⁴ o qual deseja que todos os homens sejam salvos e cheguem ao pleno conhecimento da verdade.

⁵ Porquanto há um só Deus e um só Mediador entre Deus e os homens, Cristo Jesus, homem,

⁶ o qual a si mesmo se deu em resgate por todos: testemunho que se deve prestar em tempos oportunos.

⁷ Para isto fui designado pregador e apóstolo (afirmo a verdade, não minto), mestre dos gentios na fé e na verdade.

Proceder conveniente no culto público

bayelimabä. Bä lä bayeliblamou wei däjä, Yai Bada lija wamacö bufi afa çai doblalou wäamobä.

²Bada jödödöwä täbä lä bälöblai, Yai Bada lija wama bä nia bayelimaö, bä bälöo yanöcöobä. Camiyä bamacö lä cui, bamacö quilijou mlai ja bamacö bälöo yanöcöo mö feduobä. Yai Bada lija bamacö bufi cadidilanö, tä tamaö lä bufii wei tä ja bamacö cadidobä.

³Öjö tä doblaa. Inaja wamacö cuaaö ja, Yai Bada wama a bufi nia doblalamaö, bämalecö lä fucäaö wei a lä cui.

⁴Yai Bada a lä cuinö, Jesucristo lija yanowamö bluca täbä fucäamaö bufi doblao. Bejedi tä a ja, täbä bufi çai jaducäblamaö bufi doblao.

⁵A bufiblamobä moli tä Yai Bada malä cule. Öjö lija bämalecö ajedamaö çobä, moli a çai yanowamö malä cule, Jesucristo a lä cui.

⁶Öjönö bämalecö bluca çablabä, cama a dodoo läoma. A shämou lä ojodaono wei tänö, täbä fucäaö bufi lä doblaono wei tä wawäblaliyoma. Tä nia wawämaö lä showadaono wei däjä, öjö däjä showadawä, yaçumö tä wawämalema.

⁷Täbä bluca fucäaö bufi doblao yalo wale cadidilema, ya etä a wäyäbä. Jesucristonö wale shimölema. Ya jolemoimi, ya bejedimou. Judio bä lä mlai ya bä yömölabä wale shimölema. Tä a nofi mölabobeje, bejedi ya tä a wäyäö.

⁸ Quero, portanto, que os varões orem em todo lugar, levantando mãos santas, sem ira e sem animosidade.

⁹ Da mesma sorte, que as mulheres, em traje decente, se ataviem com modéstia e bom senso, não com cabeleira frisada e com ouro, ou pérolas, ou vestuário dispendioso,

¹⁰ porém com boas obras (como é próprio às mulheres que professam ser piedosas).

¹¹ A mulher aprenda em silêncio, com toda a submissão.

¹² E não permito que a mulher ensine, nem exerça autoridade de homem; esteja, porém, em silêncio.

¹³ Porque, primeiro, foi formado Adão, depois, Eva.

¹⁴ E Adão não foi iludido, mas a mulher, sendo enganada, caiu em transgressão.

¹⁵ Todavia, será preservada através de sua missão de mãe, se ela permanecer em fé, e amor, e santificação, com bom senso.

⁸Öjö cudeenö, abenaja ya tä tamaö bufii lä cule. Jesucristo ebä yododaö lä blaucodi jamö, walo bänö Yai Bada a nia wäliije. Dodijidawä bä bococu fa yaläjeicunö bä a nia faö. Bui cadidilanö, bä jushuo mlai ja, bä afa tayou mlai ja, a nia wäliije.

Suwä bä taamaö lä bufino wei tä a

⁹Inaja showawä, suwä dodijidawä bä nia cuo mö feduo. Bä bufi waiyamabeje, bä nia baushimou fe balojoomi. ¿Öjö tawä? Bä feta ucu lä liyäjäblamou wei tänö bä afa dodijidawä tamobä mlai, dobä cäcö shico lä jalebou wejei tänö mlai, bä didiobä sibä nowa lä bluca wei sibänö mlai.

¹⁰Ma. Yai Bada tä lä daö wejei bä suwänö, dodijidawä tä lä taö wejei tänö, bä afa dodijidawä yai tamobä. Yai Bada ebä afa suwä lä jilou wei, inaja ebä dodijidawä cuobä bä malä cui.

¹¹Yai Bada tä a lä wäyäö wejei jamö, wamicai bä suwä yömöca daobä. Bä a faö mlai ja, dodijidawä bä yömölamobä.

¹²Suwä bä lija, walo ya bä damaö bufiimi. Suwä bänö walo bä nia nosiemaimije. Wamicai bä cuobä.

¹³Adana a tablamoa malä balölayono wei. Walo a nojamö, Ewa a cuo nomöjöoma.

¹⁴Fecula bada lija Adana a mölanomi, bä suwäbö e yai fa mölalönö, e bufi wälidiblaliyoma. Yai Bada a wä fuaö mladaliyoma.

¹⁵Öjö ma cui, dodijidawä bä suwä cuo ja, ijilu bä ninibouje däjä bä bayeliblamou wä. Yai Bada a nofi mölabou showaoje ja, bä bufi nofimou showawä ja, Yai Bada lija

1 Timóteo 3

As qualificações dos bispos e dos diáconos

¹ Fiel é a palavra: se alguém aspira ao episcopado, excelente obra almeja.

² É necessário, portanto, que o bispo seja irrepreensível, esposo de uma só mulher, temperante, sóbrio, modesto, hospitaleiro, apto para ensinar;

³ não dado ao vinho, não violento, porém cordato, inimigo de contendas, não avarento;

⁴ e que governe bem a própria casa, criando os filhos sob disciplina, com todo o respeito

⁵ (pois, se alguém não sabe governar a própria casa, como cuidará da igreja de Deus?);

⁶ não seja neófito, para não suceder que se ensoberbeça e incorra na condenação do diabo.

bä cadidou showawä ja, bä nia bayeliblamou.

1 Timóteo 3

Yai Bada ebä nia çai lä yododaö wejei bä bada

¹Ei bejedi lä tä ą. Yai Bada ebä çai yododabä a bada cublou bufi doblao ja, inaja lä yai. Tä dodijidawä. A ojodamobä lä.

²Bä nia çai lä yododaö wei a lä cui, abenaja a bada cuobä. A wafa tamou dao lä mlai, bä suwäbö moli a lä bou wei, a wasöo lä dao wei a bada cuobä. A bufi lä dao wei, a lä dodijaö wei a cuobä. Fama bä bälömabou bufi lä doblao wei, dodijidawä Yai Bada etä ą ja bä bufi lä jaducäablalamaö wei a bada cuobä.

³Shi wälimamodima ubä ja, cama a shi wälimamou lä mlai a cuobä. A waitelimou si ijejewä lä mlai, a wä lä oquedio wei a yai cuobä. A wä lafufou lä mlai, madofi bä ja a bufi mö blucaö lä mlai a bada cuobä.

⁴Cama ebä lä cadidamaö wei a cuobä. Bä ijilubö wamicai bä lä tabodii wei, dodijidawä bä ijilubö ebänö a wä lä fuaö wejei a bada cuobä.

⁵Öjö malä cui. Cama ebä cadidamaö dobloimi waiquiwä ja, Yai Bada bei ebä cadidamaimi yaiquei.

⁶Jesucristo a bufiblaö dudoo ja, Yai Bada ebä çai lä yododaö wei a wafa bada jilamou jaöo mlai. A ma dude wei ma cui, cama a bada cublou jaödao ja, cama a nofi doablamou jatoquei. Öjö däjä, fecula bada a lija Yai Bada tänö tä nowa lä tabono weinaja, tä nowa çai tabou majöquei.

⁷ Pelo contrário, é necessário que ele tenha bom testemunho dos de fora, a fim de não cair no opróbrio e no laço do diabo.

⁸ Semelhantemente, quanto a diáconos, é necessário que sejam respeitáveis, de uma só palavra, não inclinados a muito vinho, não cobiçosos de sórdida ganância,

⁹ conservando o mistério da fé com a consciência limpa.

¹⁰ Também sejam estes primeiramente experimentados; e, se se mostrarem irrepreensíveis, exerçam o diaconato.

¹¹ Da mesma sorte, quanto a mulheres, é necessário que sejam elas respeitáveis, não maldizentes, temperantes e fiéis em tudo.

¹² O diácono seja marido de uma só mulher e governe bem seus filhos e a própria casa.

Fecula bada a lä cui, cama a nofi doo fa dicoonö a malä joyamolayono wei.

⁷Abenaja çai. Bada a nia lä cublou wei, Yai Bada ebä lä mlai bä ma cuinö, inaja showawä a nofi çai tabobeje. A wäfa tamobä tä cua ja, fecula badanö a läa dicolei.

Jesucristo ebä nia lä bayeliblaö wejei bä bada ⁸Inaja showawä, Jesucristo ebä bayeliblabeje bä bada lä cui, öjö bä dodijidawä cuo mö feduobä. Bä a cadidou showai bä cuobä, cama bä shi wälímamou lä mlai, madofi bä ja bä bufi waiyou lä mlai.

⁹Öjö bä bada lä cui, bä bufi fa walalaonö bä dodijabä. Cama bä lija tä a lä wäyänö wejei tä a nofi bejedi cadidibobeje.

¹⁰Ai täbä lija bä bejedi damoa fa balölalunö, täbä afa nö tamobimi ja, Yai Bada ebä lä bayeliblaö wejei bä afa bada jilamou cuquei. Öjö däjä, dodijidawä bä ojodamobä Jesucristo ebä nia bayeliblaöje.

¹¹Bä suwäbö ebä çai dodijidawä cuo mö feduobä, ai bä afa lä wayoaö wejei mlai. Cama bä suwäbö wasöo lä dodijii, showadi bä lä bejedimou wei bä suwäbö ebä cuobä.

¹²Jesucristo ebä lä bayeliblaö wejei bä bada lä cui, moli bä suwäbö ebä cublamobä. Bä ijilubö ebä lä cui, dodijidawä bä fa wasöbojenö, dodijidawä bä fa yömölabojenö, bä dodijidawä çai cuobeje. Inaja showawä, cama ebä çai bluca lä cule, bä dodijidawä çai cuobeje.

13 Pois os que desempenharem bem o diaconato alcançam para si mesmos justa preeminência e muita intrepidez na fé em Cristo Jesus.

**A igreja de Deus, coluna e baluarte da verdade.
O grande mistério da piedade**

14 Escrevo-te estas coisas, esperando ir verte em breve;

15 para que, se eu tardar, fiques ciente de como se deve proceder na casa de Deus, que é a igreja do Deus vivo, coluna e baluarte da verdade.

16 Evidentemente, grande é o mistério da piedade: Aquele que foi manifestado na carne foi justificado em espírito, contemplado por anjos, pregado entre os gentios, crido no mundo, recebido na glória.

1 Timóteo 4

A apostasia nos últimos tempos

1 Ora, o Espírito afirma expressamente que, nos últimos tempos, alguns apostatarão da fé, por obedecerem a

13 Yai Bada ebä lä bayeliblaö wejei bä lä cui, dodijidawä bä bada ojodamou ja, bä afa dodijaö wäyämou. Bä bufi waiteliaö cuquei. Jesucristo a nofi lä mölabou wejei tä a wäyäö quiliimi cuqueije.

Jesucristo tä a lä dodijidai

14 Bä fe walou jaödao bufi ma doblao wei ma cui, ei ya si oni shimaö balöo, wa moyawäobä.

15 Ya fuu yabäcäo bädao ja, bufi wedinajamou mlai ja, Yai Bada wa ebä cadidamabä. Jesucristo a nofi mölabouje yalo, Yai Bada a demi cua shi lä wälile, öjö ebä dodijiwä. Öjö a wano cadidibobeje ebä. Etä a shominajablobä jamö bä a läobä, bä bufi lofotomabou. A yafi wäcäblou mlaobä, a yafi lofotobou lä culajeinaja, inaja showawä Yai Bada tänö cama ebä lofote lämabou.

16 Yai Bada tä a lä wawäblaliyono wei, bäma tä afa bejedi wäyäö. Bejedi fe balojowä lä tä a. Abenaja tä a cuu. Jesucristo a yanowamöblaleyoluma. Yai Bada tä Bufinö a bejedi jimöquema. Ajele bä lä doblaladi bä lija a damolaliyoma. Bluca täbä caticö a ja, a wafa wäyämou cuaama. Yanowamö täbä lä bälöblai bänö a bejedi bufibomaje. Fedu tä lä doblale jamö a çomolayoma. Öjö lä bäma tä a wäyäö.

1 Timóteo 4

Timoteo a moyawäobä tä a

1 Öjö tä a bejedi ma cui, Yai Bada tä Bufi a cadidou. Abenaja a cuu. Tä nö fa dedelönö, yai bä lä jolemou wei ai bä a fa

espíritos enganadores e a ensinos de demônios,

² pela hipocrisia dos que falam mentiras e que têm cauterizada a própria consciência,

³ que proíbem o casamento e exigem abstinência de alimentos que Deus criou para serem recebidos, com ações de graças, pelos fiéis e por quantos conhecem plenamente a verdade;

⁴ pois tudo que Deus criou é bom, e, recebido com ações de graças, nada é recusável,

⁵ porque, pela palavra de Deus e pela oração, é santificado.

Exortação à fidelidade e à diligência no ministério

⁶ Expondo estas coisas aos irmãos, serás bom ministro de Cristo Jesus, alimentado com as palavras da fé e da boa doutrina que tens seguido.

jilijajenö, fecula bä ʒ ja täbä nia jowa möläö. Öjö fecula bä ʒnö bejedi tä ʒ nia jowa joyaöje.

²Tä ʒ jole lä wäyää wejei täbä ʒnö täbä nia mölalayou. ʒÖjö tawä? Yai Bada tä ʒ ja, täbä jole jole ma yömöläö wejei ma cui, bä bejedimoimi. Bä wasöo fa mlacunö bä bufi baömöa çolayou. Bä bufi fa baömölonö, tä lä dodijidai tä nö öjöböaimije. Tä lä wʒlidii, inaja showawä.

³Öjö bänö suwä bä doaö wasööje. Bä çai iyaö wasööje. Tä ʒ bejedi lä bufibou wejei bä waiobä tä cua ma mlai ma cui, bä iyaö wasöö bädaoje. Tä ʒ lä daö wejei bä waiobä tä cua ma mlai ma cui. ʒÖjö tawä? Bamacö iyabä lä bä nii malä tablaleno wei. Yai Bada lija bamacö bufi ʒafa doblalou wäyämou fa balöonö, bamacö iyabä.

⁴Yai Bada tänö täbä lä tablaleno wei täbä bluca dodijidawä. Öjö lija bamacö bufi ayäyaimolanö, bäma täbä dääö ja, bamacö waio majöobä tä cuami.

⁵Yai Bada bäma a wʒ nofi jaducäbolanö, öjö lija bamacö bufi ʒafa doblalou wäyämolanö, bäma tä nii waiibä tä cua malä mlai.

A nowa yai lä tano wei tä ʒ

⁶Cafä lija ya tä ʒ lä wäyäle, Jesucristo ebä lija wa tä ʒ nia wäyää fe dolemou. Wa tä ʒ wäyää fe dolemolanö, Jesucristo dodijidawä wa nosie fuabä wa e nia cuo. Bejedi wa tä ʒ cadidibou ja, Yai Bada wa tä ʒ nofi jaducäbou ja, wa bufi bayeliblamou cuquei.

- 7** Mas rejeita as fábulas profanas e de velhas caducas. Exercita-te, pessoalmente, na piedade.
- 8** Pois o exercício físico para pouco é proveitoso, mas a piedade para tudo é proveitosa, porque tem a promessa da vida que agora é e da que há de ser.
- 9** Fiel é esta palavra e digna de inteira aceitação.
- 10** Ora, é para esse fim que labutamos e nos esforçamos sobremodo, porquanto temos posto a nossa esperança no Deus vivo, Salvador de todos os homens, especialmente dos fiéis.
- 11** Ordena e ensina estas coisas.
- 12** Ninguém despreze a tua mocidade; pelo contrário, torna-te padrão dos fiéis, na palavra, no procedimento, no amor, na fé, na pureza.
- 13** Até à minha chegada, aplica-te à leitura, à exortação, ao ensino.
- 7**Nö badabö tä ʘ bluca da wailö. Yai Bada tä ʘ malä mlai. Täbä bayeliobä tä ʘ malä mlai. Showadi Yai Bada wa wʘ yai fuaö dodijio, a bufi nö wʘlojaö da wabäo.
- 8**Täbä lofote wabäo dǎjǎ täbä nö wʘlojodou ma cui, Yai Bada a wʘ fuabeje bä lä wabäo wei bä lä cui, öjö bä yai bayeliblamou malä dodijio wei. Inaja bä lä cuaaö wei, eja bä ma cuo dǎjǎ ma cui, fedu jamö bä ma obi cuo majöodayou dǎjǎ ma cui, bä bayelio shi wʘlibä cǎbä.
- 9**Tǎ ʘ bejedi dodijiwä. Tä ʘ nofi mölabou fe balojoobeje tä ʘ.
- 10**Yai Bada tä demi cua shi lä wʘlile bäma a nofi mölabou yalo bamacö malä ojodamodii wei, bamacö nö malä wʘlojadii wei. Öjönö täbä bluca fucäabä a. Jesucristo bäma a bejedi lä bufibou wei bämalecö yai fucäabä a li.
- 11**Ei ya tä ʘ lä wǎyǎle, Yai Bada ebä lija wa tä ʘ wǎyǎö fe dolemobä. Ei tä ʘ ja täbä da cadidama.
- 12**Wa fiya ma cui wa nö waiblamou dodijio mlai. Jesucristo bufilewä bǎnö wa owämabeje a da dodija. Dodijidawä wa bä ʘ lä wayomaö wei, dodijidawä wa bä çai lä bälöo wei, wa owämabeje. Wa bufi lä nofimou wei, Yai Bada wa nofi lä mölabou wei, suwä bä lija wa yabäcäo lä mlai, wa yai owämabeje.
- 13**Ya fuu mlao dǎjǎ wale nö dabolano, Yai Bada ebä lä yododaö wei dǎjǎ, cama wa etä ʘ oni doaö wawädoobä. Öjö tä ʘ ja wa bä yömölabä. Wa bä damabä.

14 Não te faças negligente para com o dom que há em ti, o qual te foi concedido mediante profecia, com a imposição das mãos do presbitério.

15 Medita estas coisas e nelas sê diligente, para que o teu progresso a todos seja manifesto.

16 Tem cuidado de ti mesmo e da doutrina. Continua nestes deveres; porque, fazendo assim, salvarás tanto a ti mesmo como aos teus ouvintes.

1 Timóteo 5

Os deveres dos pastores para com várias classes de pessoas

1 Não repreendas ao homem idoso; antes, exorta-o como a pai; aos moços, como a irmãos;

2 às mulheres idosas, como a mães; às moças, como a irmãs, com toda a pureza.

Das viúvas

3 Honra as viúvas verdadeiramente viúvas.

14Yai Bada tä Bufinö wa nö nia lä wəlojoblamaö wei wa tä nofi mojobublaö mlai. A nö shılo da wəlojoicu. Jesucristo ebä çai lä yododaö wejei bä bada fa çocamolunö, wawadowä wa jimöa cadidiquemaje. Wa nia lä bayeliblamou wei wa wəfa wəyöo balöomaje. Bei bä imicö maquequeo dāja, Yai Bada tä nö bayeli jibämoquema, wa nö wəlojabä.

15Ei bä lä yömölafe tä ą ja, wa bufi cadidia showalanö a da wabäo. Wa nia lä cadidou wei tä nofi yai da yaibo. Wa yai dodijaö lä balafälöö wei dāja, bluca bä lija wa dodijaö dablamobä.

16Wa bejedimobä a da moyaweicu. Wa tä ą lä wəyöo wei tä ą da cadidilä. Inaja lä wa cuaaö anö, wa nowamöo cuquei. Wa wə lä jiliaö wejei bä ma cui, öjö wa bä çai nowamaö mö feduquei.

1 Timóteo 5

Dodijidawä Yai Bada ebä nia lä cuo wei tä ą

1Wa wə lafujou mlai, dodijidawä bada wa bä nia wasöö. Wa bä lä fjöomou wei wa bä oquewä wasöö lä cuaaö weinaja, wa bä ą nia oquewä wayomaö cuaaö. Aifä wa bä nofi lä tabou weinaja, fiya wa bä nofi tabou mö feduobä.

2Wa bä lä nöömou wei wa bä nofi lä tabou weinaja, badayoma wa bä nofi tabou mö feduobä. Wa yabäcäo mlai ja, yaöfä wa bä nofi lä tabou weinaja, suwä moco wa bä nofi tabou mö feduobä.

3Yai Bada ebä lija bä suwä lä yamiblaliyono wei bä coyocowä ja, bä

⁴ Mas, se alguma viúva tem filhos ou netos, que estes aprendam primeiro a exercer piedade para com a própria casa e a recompensar a seus progenitores; pois isto é aceitável diante de Deus.

⁵ Aquela, porém, que é verdadeiramente viúva e não tem amparo espera em Deus e persevera em súplicas e orações, noite e dia;

⁶ entretanto, a que se entrega aos prazeres, mesmo viva, está morta.

⁷ Prescreve, pois, estas coisas, para que sejam irrepreensíveis.

⁸ Ora, se alguém não tem cuidado dos seus e especialmente dos da própria casa, tem negado a fé e é pior do que o descrente.

mashi cuami ja, Yai Bada ebä lija bä bayeliblamaö da bufi.

⁴Culenaja cama bä suwä lä yami wei ebä cua ja, bä ijilubö ebä cua ja, bä fääshä ebä cua ja, öjö bänö bä bayeliblabeje. Inaja Yai Bada tänö bä taamaö bufii. Bä osheo däjä, bä nöö lija bä jaba bayeliblamou lä balöono weinaja, bä nöö ebä taamaö nomöjöobeje. Inaja bä fa cuanö, Yai Bada a bufi doblamabouje.

⁵Bä suwä yami fe lä balojoi bä lä cuinö, bä mashi cua lä mlainö, Yai Bada a nofi mölabouje. Inaja bä lä cuwä wei, wama bä bayeliblamabä bä li. Jalu däjä ma cui, didi däjä ma cui, Yai Bada lija bä ʼ şılo fadii. Bä nö bayeli şılo nacao.

⁶Öjö ma cui, ai bä suwä lä yami wei bä lä cui, inaja bä cuaaimi. Bä bufi wasöomi. Cama bä cuaaö bufi lä doblao weinaja, bä şılo cuaaö bufi doblao dicoo. Bei bä demi ma bei ma cui, bä bufi nomawä.

⁷Ei bä nowa lä tafenaja, Jesucristo ebä taamaö da bufi, bä ʼ şafa dobloimi tamou mlaobä.

⁸Yai Bada ebä ʼ şafa ma jilou wei ma cui, cama ebä bayeliblaimeje ja, bä dobloimi waiquiwä. Cama ebä ʼ şai lä cuo wejei bä bayeliblaimeje ja, bä dobloimi fe balojowä. Yai Bada tä ʼ şai wai malä wawädoo wejei. Jesucristo a bejedi bufibou lä mlajei täbä doblou ma mlai lä ma cui, inaja bä lä cuaaö wei bei bä li dobloimi yaiwä.

⁹ Não seja inscrita senão viúva que conte ao menos sessenta anos de idade, tenha sido esposa de um só marido,

¹⁰ seja recomendada pelo testemunho de boas obras, tenha criado filhos, exercitado hospitalidade, lavado os pés aos santos, socorrido a atribulados, se viveu na prática zelosa de toda boa obra.

¹¹ Mas rejeita viúvas mais novas, porque, quando se tornam levianas contra Cristo, querem casar-se,

¹² tornando-se condenáveis por anularem o seu primeiro compromisso.

¹³ Além do mais, aprendem também a viver ociosas, andando de casa em casa; e não somente ociosas, mas ainda tagarelas e intrigantes, falando o que não devem.

¹⁴ Quero, portanto, que as viúvas mais novas se casem, criem filhos, sejam boas

⁹Abenaja bä suwä yami cuwä, bä bayeliblamobä wa bä äfa nia onibou. Bä badayoma waiquiwä ja, lasha 60 a jayumaö waiquiweje ja, bä feyalobö moli e cuoma ja, Yai Bada ebänö öjö bä nia suwäbada bayelibläöje.

¹⁰Bä jöwa dodijama ja, bä bayeliblamobä. Dodijidawä bä ijilubö ebä çai jöwa cuomaje ja, ebä bufi jöwa cadidamamaje ja, bä äfa nia onio. Fama bä jöwa iyamamaje ja, Yai Bada ebä jöwa bayelibläö ojodaomaje ja, bä bayeliblamobä cäbä. Bä nö lä bleaaö wei bä nofi jöwa ojodabomaje ja, showadi bä jöwa dodijaö bufi doblaoma ja, inaja bä suwä yami cuwä, bä äfa nia onio.

¹¹Öjö ma cui, bä suwä yami moco showawä ja, Yai Bada ebä lija bä bayeliblamobä bä äfa onibo dijä. Cristo a nofi jaba ma yaibou wejei ma cui, bä shi jaliblalou dicoo ja, bä feyalobö bä däaö bufi doblao majöoje.

¹²Yami bä nia fa cuonö bä äfa jaba ma onibou wejei ma cui, bä shominajaaö dicoo däjä, Yai Bada lija bä jolemou dablamou.

¹³Abenaja çai. Suwä moco bä lä yamiblou wei bä çai mojiblou si ijejewä. Bä ojodamou mlai, bluca bä yafibö jamö bä mojudili loadalou. Inaja bädao mlai, wano wano bä ä çai wäyäöje. Bä ä fabä tä ma mlai ma cui, bä ä nofi jushuaö diwalou.

¹⁴Öjö cudeenö, suwä yami bä moco lä cui, abenaja ya bä taamaö bufii. Bä feyalobö ebä däaö çobeje. Bä ijilubö ebä taö

donas de casa e não dêem ao adversário ocasião favorável de maledicência.

15 Pois, com efeito, já algumas se desviaram, seguindo a Satanás.

16 Se alguma crente tem viúvas em sua família, socorra-as, e não fique sobrecarregada a igreja, para que esta possa socorrer as que são verdadeiramente viúvas.

Acerca dos presbíteros. Vários conselhos

17 Devem ser considerados merecedores de dobrados honorários os presbíteros que presidem bem, com especialidade os que se afadigam na palavra e no ensino.

18 Pois a Escritura declara: Não amordaces o boi, quando pisa o trigo. E ainda: O trabalhador é digno do seu salário.

19 Não aceites denúncia contra presbítero, senão exclusivamente sob o depoimento de duas ou três testemunhas.

cçobeje. Dodijidawä cama ebä çai bluca bälöobeje, Yai Bada tä daö lä mlajei bänö bämalecö nofi afa jushublalou taö mlaobeje.

15Ai bä suwä lä yamiblonö wei bä shominajaaö fa dicoonö, fecula bada Sadanasi lija bä yaua malä waiquile.

16Yai Bada a bejedi lä bufibou wei a suwä lä cuinö, e suwä mashi yamiblou ja, öjönö e bayeliblabä, Yai Bada ebä blucanö mlai. ¿Wedi tabä, nii bä ja Yai Bada bama ebä nö bluca li bleamaö bädaquei? Yai Bada ebä lä cuinö, bä suwä yami lä dodijii bä yai bayeliblaö walalaobeje.

Yai Bada lija bä lä ojodamou wei

17Yai Bada ebä çai lä yododaö wejei bä bada lä cui, dodijidawä bä ojodamou ja, “Ei yama bä nia bayeliblaö”, wama bä nofi tabobä. “Ei yama bä a nia fuaö”, wama bä nofi çai tabobä. Yai Bada tä a wäyää nö lä walojaö wejei, bä çai damaö nö lä walojaö wejei, wama bä yai bayeliblaö dodijioä.

18Yedu ja, ei tä a oni cuo malä showaono wei. Yalo täbä bädawä ma cui, täbä nö yalo ofili bleamaö mlaobeje, tä a oniblamolayoma. Nii wa sicosi loshiblamabä, yalo bä lija wa sicosi cablushamabä jamö bä iyaö mlaobä, wa bä fiyoça nia oçaimi. Ei tä a oni çai cuo mö feduo showaoma. A lä ojodamou wei, a dobämobä a malä cui. ¿Öjö tawä? Yai Bada lija bä lä ojodamou wei bä yai dobäbeje, tä a li oni.

19Jesucristo ebä çai lä yododaö wejei ai a bada lä cui, moli anö a wano wäyää ja, wa wä nia jiliimi. A wano lä wäyääböö wei

20 Quanto aos que vivem no pecado, repreende-os na presença de todos, para que também os demais temam.

21 Conjuuro-te, perante Deus, e Cristo Jesus, e os anjos eleitos, que guardes estes conselhos, sem prevenção, nada fazendo com parcialidade.

22 A ninguém imponhas precipitadamente as mãos. Não te tornes cúmplice de pecados de outrem. Conserva-te a ti mesmo puro.

23 Não continues a beber somente água; usa um pouco de vinho, por causa do teu estômago e das tuas freqüentes enfermidades.

24 Os pecados de alguns homens são notórios e levam a juízo, ao passo que os de outros só mais tarde se manifestam.

25 Da mesma sorte também as boas obras, antecipadamente, se evidenciam e, quando assim não seja, não podem ocultar-se.

1 Timóteo 6

Dos senhores e dos servos

cäcöbä bolacaa ja, öjö lä däjä, “Bejedi lä cäcöbä a”, wa bufi shïlo cuu cuquei.

20Ai bä bada wasömamoimi ja, Jesucristo ebä lä yododaö wei däjä bä wasöö da wawädoö, bä bluca quilibä.

21Bä nowa taö cadidia lä cule, Yai Bada tänö wale malä dablale. Jesucristo a ma cuinö, Yai Bada tänö täbä ajele lä yaiboladi täbä ma cuinö wale çai dablaöje. Ya bä wasöö lä bufilenaja wa bä wasöö dodijio. Shomi wa täbä nia wasöö ayaomi. Afä bä cadidiwä ma cui, shomi bä ma cui, bä doblou lä mlai jamö, quilii mlai ja, wa bä nia bluca wasöö fe usucuo.

22Bada wa bä tablamaö shi jalio mlai. ¿Öjö tawä? Wa täbä bejedimou möö fa balöonö wa täbä yaiablabä. Ai a jolemou bädao ja, “¿Wedi tabä ei a ma jolemou wei a yaia dicolema?”, wa nofi tabou cuqueije. Cafä a bejedimou da dodijio.

23Fei däjä mau wa ubä shïlo coaö bädao mlai, nashiwä wiisibö toubä çai da coa, wa amocu owäjäblobä. Wa shïlo malä jaliliaö wei.

24Ai täbä nofi lä jushuaö wei, bluca bä lija täbä dobroimi dablamos showadao. Yai Bada lija bä nofi nacao wawädoö. Ai bä nofi jushuaö lä jatoö wei, obi etä li wawäblou cuquei.

25Inaja showawä, täbä lä dodijaö wei täbä çai dodijaö damolaliyo. Täbä dodijaö dablou jaö bädaomi ja, täbä yacumö dodijaö wawäblaliyo.

1 Timóteo 6

¹ Todos os servos que estão debaixo de jugo considerem dignos de toda honra o próprio senhor, para que o nome de Deus e a doutrina não sejam blasfemados.

² Também os que têm senhor fiel não o tratem com desrespeito, porque é irmão; pelo contrário, trabalhem ainda mais, pois ele, que partilha do seu bom serviço, é crente e amado. Ensina e recomenda estas coisas.

Os falsos mestres e os perigos da riqueza

³ Se alguém ensina outra doutrina e não concorda com as sãs palavras de nosso SENHOR Jesus Cristo e com o ensino segundo a piedade,

⁴ é enfatado, nada entende, mas tem mania por questões e contendas de palavras, de que nascem inveja, provocação, difamações, suspeitas malignas,

⁵ alterações sem fim, por homens cuja mente é pervertida e privados da verdade, supondo que a piedade é fonte de lucro.

¹Yai Bada ebä lä cui, täbä nosie fuamobä bä lä tabou wejei bä lä cui, dodijidawä bä cuo fe yadiobä. Bä fujebä ma mlaoje däjä ma cui, bä dodijaö fe yadiobä. Bä dobroimi dicowä ja, Yai Bada a wäfa jayumaö dicoo mlaobeje. Yai Bada tä ą lä wäyämou wei tä ą ma cui, tä ąfa wayoaö dicoo mlaobeje.

²Bä lä tabou wejei bänö Yai Bada tä bejedi çai bufibou mö feduoje ja, bä nö waibläö mlajei, bä ą yai fuaö dodijidaobeje. Bä lä bayeliblamou wei bä lä cuinö, Jesucristo a çai bufibläö mö malä feduo wejei. Yai Bada tänö, öjö bä nofimaö mö malä feduo wei. ¿Öjö tawä? Ei tä ą lä cui, wa tä ą wäyää cadidiobä. “Ei tä ą da däleje”, wa bä nowa taö dodijio.

Madofi bä ja bä bufi mö blucao lä wasöno wei tä ą

³Yai Bada ebä yododabä jamö, ai anö tä ą shomitawä wäyää ja, Bada tä Jesucristo dodijidawä etä ą owäboimi ja, a da moyaweicu. Yai Bada ebä dodijabä tä ąno lä wäyämou wei tä ą cadidiboimi ja, a dobroimi waiquiwä.

⁴Inaja a lä cuaaö wei a lä cui, cama a nofi li yaimamou waiquiwä cudeenö, tä ą li cadidiboimi. A nofi ma doo wei ma cui, a bufi mojudi. A wä fabä tä ma mlai ma cui, a wä shilo läodii. Bä ą lulubou bufi doblao dicoo. Bä ą fa lulubonö, bä nofi wälaiyou. Bä ąfa lafujayou. Bä ąfa tayou. Bei bä bufi jushuo fe balojafälö.

⁵Bä bufi wälidiwä waiquiwä yalo, Yai Bada tä ą nofi mölabou fa mlacujenö bei bä ą shilo jöshöcou. Abenaja bä bufi jole

⁶ De fato, grande fonte de lucro é a piedade com o contentamento.

⁷ Porque nada temos trazido para o mundo, nem coisa alguma podemos levar dele.

⁸ Tendo sustento e com que nos vestir, estejamos contentes.

⁹ Ora, os que querem ficar ricos caem em tentação, e cilada, e em muitas concupiscências insensatas e perniciosas, as quais afogam os homens na ruína e perdição.

¹⁰ Porque o amor do dinheiro é raiz de todos os males; e alguns, nessa cobiça, se desviaram da fé e a si mesmos se atormentaram com muitas dores.

Apelo para Timóteo

¹¹ Tu, porém, ó homem de Deus, fuge destas coisas; antes, segue a justiça, a

cuu. “Yai Bada ya bufi doblalamaö ja, ya shi fa öjödamanö ya nö madofibölayou”, bä bufi jole cuu.

⁶Yai Bada lija bamacö bufi nia lä bayeliblamou wei tä yai cua. Öjö bama a bufi doblalamaö ja, bamacö bufi çai fa yanöcödalunö, bei bamacö bufi nia yai bayeliblamou dodijio.

⁷Eja bamacö oshe lä wawäblaliyono wei däjä, madofi bama bä çai wawäblonomi. Bamacö lä mladou wei däjä ma cui, shomi jamö bamacö cua lä majöquei wei däjä, bama bä nia çai madofi yefiboimi.

⁸Ei tä lä cui däjä bamacö iyabä tä cua ja, bamacö didiobä sibä cua ja, öjö bä waiquiwä ja bamacö bufi yanöcöobä.

⁹Öjö ma cui, madofi bä ja bä bufi mö lä blucau wei bä yabäcamou fe baloo. Bä bufi fa yabäcäblamonö, cama bä fujebblamou çobä tä cuami. Wadicama ajamö yuli bä lucämaöje däjä, bä faö ço malä mlai. Bui waiyou tänö bä bufi doblamaimi. Bä mojuduo bufi doblao fa waiquionö, bä bufi fa wälidialälönö bä wäliyoblou.

¹⁰Showadi madofi bä jamö bä bufi mö lä blucau wei bä lija, wälidiwä tä bädou. Wälidiwä tä bluca lä tamou wei tä bädaliyo. Inaja ai täbä bufi yaimou fa cuanö, Jesucristo a bufiblaö fa mlaafälööjenö, cama bä nö bleaamamou fe baloo.

Timoteo a cadidobä tä a

¹¹Öjö ma cui, çafä Yai Bada wa e lä cuinö, öjö wa tä bluca wai showadaobä. Wa dodijabä a bufi shilo da cadidiicu. Yai

piedade, a fé, o amor, a constância, a mansidão.

12 Combate o bom combate da fé. Toma posse da vida eterna, para a qual também foste chamado e de que fizeste a boa confissão perante muitas testemunhas.

13 Exorto-te, perante Deus, que preserva a vida de todas as coisas, e perante Cristo Jesus, que, diante de Pôncio Pilatos, fez a boa confissão,

14 que guardes o mandato imaculado, irrepreensível, até à manifestação de nosso SENHOR Jesus Cristo;

15 a qual, em suas épocas determinadas, há de ser revelada pelo bendito e único Soberano, o Rei dos reis e SENHOR dos senhores;

16 o único que possui imortalidade, que habita em luz inacessível, a quem homem algum jamais viu, nem é capaz de ver. A ele honra e poder eterno. Amém!

Bada tänö tä taamaö lä bufii wei tä ja, a bufi da macocoicu. Yai Bada wa tä  nofi nia lä mölabou wei, wa bufi nia ai lä nofio wei, öjö tä da yailä. Wa bufi nia cadidio fe lä yadio wei, dodijidawä wa bä nia ai lä cuo wei, öjö tä da yailä.

12Täbä wayu fubä jamö täbä bufi nö walojoablalou lä culenaja, a bufi da cuicu, Yai Bada wa w yai fuaö shaliliobä. Wa nia lä balimiblou wei tä  da lofotolö. Öjö tawä? Wa balimiobä, Yai Bada tänö wa nacalema. Jesucristo wa nofi afa mölabou lä wäono wei djä, bluca täbä yömöca mada daoblei.

13Cafä bä yömölaö cadidia lä cule. Täbä bluca lä demidamaö wei Yai Bada tä malä cule. Jesucristo a ai malä cule, tä  bejedi wyäö lä waiteliano wei. Bsio Bilado a w nö bada ma quiliano wei ma cui, tä  wyäö quilino malä mlai.

14Abenaja bä nowa taö. Bada tä Jesucristo a nia bädou oyoluu. Öjö a waloo showao mlao djä, Yai Bada ya w lä wäyäle tä  da cadidilä. Tä  da jlilä, wa wfa dobroimi tamou mlaobä.

15A bädou bufio djä, Yai Bada tä lä doblalenö a bädamaö wä, Bada a yai lä läle a lä cuinö. Öjö Bada cä tä ayawä. Bada täbä bluca lä cublai täbä nosiemaö.

16Öjö a shlo blimi cua ayaa. Tä sh lä wacalamiladi jamö a cuadayoa. Bämacö icuo dao lä mlai jamö a cua, yanowamö täbä lija a dablamoü lä mlai. A dablamoümi waiquiwä. Öjö a wfa shlo

Acerca dos ricos

17 Exorta aos ricos do presente século que não sejam orgulhosos, nem depositem a sua esperança na instabilidade da riqueza, mas em Deus, que tudo nos proporciona ricamente para nosso aprazimento;

18 que pratiquem o bem, sejam ricos de boas obras, generosos em dar e prontos a repartir;

19 que acumulem para si mesmos tesouros, sólido fundamento para o futuro, a fim de se apoderarem da verdadeira vida.

O conselho final e a bênção apostólica

20 E tu, ó Timóteo, guarda o que te foi confiado, evitando os falatórios inúteis e profanos e as contradições do saber, como falsamente lhe chamam,

21 pois alguns, professando-o, se desviaram da fé. A graça seja convosco.

yai doblao tamobä! ;Öjö a yai shïlo Bada cuo dodijioyä! Inaja lä tä cuobä.

17Täbä nö lä madofibö wei bä da cadidama. Madofi bä ja täbä bufi äfa jole doblao tao mlaobä, bä da wasö. Madofi bä mlaö si lä ijejei bä ja bä möläö mlaobä. Yai Bada a nofi yai mölabou dodijioje. Öjönö bluca täbä ja bämalecö dobäö fe balojowä, bamacö bufi doblalobä.

18Dodijidawä bä cuobä wa bä nia yömöläö. Ai bänö madofi bä doaö shi jalimou lä cuaaö wejeinaja, dodijidawä tä ja bä bufi mö shïlo blucaobä. Bufi doblalanö ai täbä bayelibläö ojodaobeje. Bufi lämou mlai ja bä shi öjödaobä.

19Inaja Yai Bada ebä shi öjöde lä cuaaö wei, bä nia obi malä bayeliblamodayou wei. Bä nia lä dobädayou wei täbä ja, jai täbä shimomadayouje bei tä cuwä. Äyämö culanö bä lä dodijaö wei tänö, öjamö lä bei täbä shimomaö balöadayoaje. Öja dodijidawä bä çai obi bälimi bälöö shi wälidayobä.

Jödödö tä ä

20Timoteo, Üasi, cafä bä nowa taö dodijia lä cule. Cafä lija Yai Bada tä ä lä wäyämöno wei, tä ä da lofotölä. Bä ä jole faö lä bädao wei bä lija a yömöca dao dijä. Bä bufi äfa jole moyawe lä jilaö wejei bä lija a yömöca dao dijä.

21Ai bänö öjö bä ä fa jïliläjenö, Jesucristo a nofi jaba ma mölabono wejei ma cui, bä bufi shominajaaö majöö dicoo. Bei. Yai Bada tänö showadi wamacö bayeliblabä. Wamacö nofi shïlo ojodabobä.

Segunda epístola de Paulo a Timóteo

2 Timóteo

2 Timóteo 1

Prefácio e saudação

¹ Paulo, apóstolo de Cristo Jesus, pela vontade de Deus, de conformidade com a promessa da vida que está em Cristo Jesus,

² ao amado filho Timóteo, graça, misericórdia e paz, da parte de Deus Pai e de Cristo Jesus, nosso SENHOR.

Ação de graças

³ Dou graças a Deus, a quem, desde os meus antepassados, sirvo com consciência pura, porque, sem cessar, me lembro de ti nas minhas orações, noite e dia.

⁴ Lembrado das tuas lágrimas, estou ansioso por ver-te, para que eu transborde de alegria

⁵ pela recordação que guardo de tua fé sem fingimento, a mesma que, primeiramente, habitou em tua avó Lóide e em tua mãe

2 Timóteo 1

Pablo a wafa lä wäyämou wei tä a

¹Jesucristonö wale lä shimöleno wei, ei camiyä Pablo cä ya, Yai Bada tänö wale çai shimaö fa bufinö. Yai Bada tänö täbä afa bälimi lä wäyöo wei ya tä a wäyöo, Jesucristonö täbä lä bälimiblamaö wei tä a lä cui.

²Cafä Timoteo bä nofi lä ijilumale wa lä cui lija, ei ya tä a oni shimaö, bä lä nofimalle wa lä cui lija. Bei. Fayä Yai Bada lija wa shilo bayeliblamobä, Bada tä Jesucristo lija çai. Wa nofi shilo ojobaboböbä. Showadi wa nofi çai asiboböbä. Wa bufi shilo çai yanöcomaboböbä.

³Cafä bä nö bayeli nacaö ja, Yai Bada ya wä lä fuale lija ya bufi afa doblalou wäyämou talei. Judio yamacö nö badabönö a wä fuaö lä showaono wejei a lä cui lija. Bei ya bufi jamö ya tä wälidiwä lämabou mlai ja, öjö lijamö ya dodijidawä cua lä cule.

⁴Wa da öcöblei ya tä nofi jaducäbou yalo, didi däjä ma cui, jalu däjä ma cui, bä bufijaö. Bä wäyäcu dabraö ço däjä, ya bufi nia doblalou dodijio.

⁵Bufi cadidilanö, Jesucristo wa nofi yai lä mölabou wei ya tä nofi çai jaducäbou. Amiyäfä Loida a lä cuinö, öjö a nofi mölabou balöoma, naafä Eunise a çainö.

Eunice, e estou certo de que também, em ti.

A prática do zelo, da firmeza e da fidelidade

⁶ Por esta razão, pois, te admoesto que reavives o dom de Deus que há em ti pela imposição das minhas mãos.

⁷ Porque Deus não nos tem dado espírito de covardia, mas de poder, de amor e de moderação.

⁸ Não te envergonhes, portanto, do testemunho de nosso SENHOR, nem do seu encarcerado, que sou eu; pelo contrário, participa comigo dos sofrimentos, a favor do evangelho, segundo o poder de Deus,

⁹ que nos salvou e nos chamou com santa vocação; não segundo as nossas obras, mas conforme a sua própria determinação e graça que nos foi dada em Cristo Jesus, antes dos tempos eternos,

¹⁰ e manifestada, agora, pelo aparecimento de nosso Salvador Cristo Jesus, o qual não só destruiu a morte, como trouxe à luz a vida e a imortalidade, mediante o evangelho,

Fei dājā cafā wa ma cuinö, wa nofi çai lä mölabou wei ya tä çai daö.

⁶Bä nofi tabou waiquia cudeenö, bä bufi jaducäblamaö çoa lä cule. Cafä lija ya imicö lä maqueono wei dājā, cama wa ebä bayeliblabä Yai Bada tänö wa dobäa cadidilema. A da ojodamo, öjö lä.

⁷Bämacö quilibä Yai Bada tä Bufi jibäamono malä mlai. Bämalecö nö yai wəlojomabobä a. Bämalecö bufi yai nofimabou. Bämacö wasöobä, bämalecö bufi yai taamaö.

⁸Bada wa tä ʔafa nia lä wäyäö wei tä ja, a quili dijä, öjö lä. Cristo tä ʔ nowa ja, wale fe ma labolajei ma cui, jai wale daimi a cublo dijä. Jesucristo yama tä ʔ dodijidawä wäyäö yalo, yamalecö nö ma bleaamalajei ma cui, a yädäo quili dijä. Yai Bada tä lofotenö a yai da yädäicu.

⁹Öjönö bämalecö fucälema. Cama bämä ecö dodijidawä yaiobä bämalecö nacalema. Bämacö fa dodijanö mlai. Ma, bämalecö cadidaö bufi fa doblaonö, bämalecö li cadidilema, bämalecö nofi ojodabobä. ¿Öjö tawä? Mashita a tablaö showao mlao dājā, öjö tä nabä cadidou showaoma. Bämacö nia lä bayeliblou wei, Jesucristo a nia shimaö showaoma.

¹⁰Yaçumö tä bejedi fa wawäblalunö, bämalecö nia lä fucäaö wei a Jesucristo wawäblaliyoma. Öjö a lä cuinö bämacö nia nomaö shi lä wəlijio wei tä joyalema. Jesucristo dodijidawä tä ʔ lä wäyämou wei tä ʔnö, dodijidawä bämacö nia yai lä

11 para o qual eu fui designado pregador, apóstolo e mestre

12 e, por isso, estou sofrendo estas coisas; todavia, não me envergonho, porque sei em quem tenho crido e estou certo de que ele é poderoso para guardar o meu depósito até aquele Dia.

13 Mantém o padrão das sãs palavras que de mim ouviste com fé e com o amor que está em Cristo Jesus.

14 Guarda o bom depósito, mediante o Espírito Santo que habita em nós.

A situação do apóstolo preso e o procedimento de alguns de seus colaboradores

15 Estás ciente de que todos os da Ásia me abandonaram; dentre eles cito Fígelo e Hermógenes.

16 Conceda o SENHOR misericórdia à casa de Onesíforo, porque, muitas vezes, me deu ânimo e nunca se envergonhou das minhas algemas;

cudio wei tä wawäa nomöjömalemä. Bämäcö nia bälimi lä cuo wei tä çai.

11Jesucristonö wale shimabä wale yailema. Cama etä ą lä dodijidai tä ą ja ya bä yömölabä, ya bä çai damabä.

12Inaja ya cuaaö cudeenö wale fe ma labou wejei ma cui, ya bufi quilijoimi. Ma. Ya bejedi lä bufibole a lä cui ya malä dale. Ya etä ą wäyäö cuaabä wale shimölema. Yai Bada tänö täbä jimabä etä cublou showao mlao däjä, cama etä lofotenö tä ą nia wäyämamou showao fe yadio. Öjö ya tä daö.

13Cafä lija ya tä ą lä wäyänö wei tä ą yai bejedi. Jesucristo wa nofi mölabolanö, wa bufi çai nofilanö, tä ą nofi yai da cadidibo.

14Öjö tä ą lä bejedi wei tä ą ja, Yai Bada wa tä Bufe lä bälömabolenö wa dobäa waiquilema, wa tä ą wäyäbä.

15Asia jamö bä Jesucristo bufilewä lä bälöblai bänö, wale waibou majöa lä culajei. Wa tä ą jilibole cätä. Fijelo a ma cuinö, Emojeni a ma cuinö wale waiböo majöa lä cule.

16Onisifo a lä cuinö, showadi wale bufi shilo lofotoamayoluu showao fe yadioma. Eja ya shi lä wälimabolajei jamö, duo shicö badanö wale ma çabolajei ma cui, quili mlai ja öjönö wale fe waloo fe yadioyoluma. Inaja wale taamaö yalo, cama ebä çai lä cui ya bä bluca bayelimaö talei, Yai Bada tänö bä nofi bluca ojobaböbä.

¹⁷ antes, tendo ele chegado a Roma, me procurou solicitamente até me encontrar.

¹⁸ O SENHOR lhe conceda, naquele Dia, achar misericórdia da parte do SENHOR. E tu sabes, melhor do que eu, quantos serviços me prestou ele em Éfeso.

2 Timóteo 2

Os estímulos no combate da fé e no sofrimento por Cristo

¹ Tu, pois, filho meu, fortifica-te na graça que está em Cristo Jesus.

² E o que de minha parte ouviste através de muitas testemunhas, isso mesmo transmite a homens fiéis e também idôneos para instruir a outros.

³ Participa dos meus sofrimentos como bom soldado de Cristo Jesus.

⁴ Nenhum soldado em serviço se envolve em negócios desta vida, porque o seu objetivo é satisfazer àquele que o arremontou.

¹⁷ ¿Öjö tawä? Loma jamö a fa waloiquiyonö, wale dayäablalaö shi jalimoma. Yaçumö eja wale fe laa dalaleyoluma.

¹⁸ Efeso jamö wale showadi lä bayeliblano wei wa tä çai daö waiquiwä. ¿Öjö tawä? Öjö cudeenö, Bada tä lija öjö ya nö bayeli nacaö, Yai Bada tänö täbä jimabä etä cublou däjä, a nofi yai ojadabobä.

2 Timóteo 2

Bada tä bufi doblamabobä tä a

¹ ¿Öjö tawä, Uçasi? Jesucristo lija wa yädäa yalo, showadi wa nofi nia ojadabou. Öjö cudeenö, a bufi shilo da lofotoicu, öjö lä.

² Ya bä bluca da yömölablei däjä, cafänö wale a mada jliablei. Öjö ya tä a da wäyäblei, ai bä lija wa tä a nia wäyäö fe dolemou, bä nia yai lä bejedimou wei bä lä cui bä lija. Tä a wäyäö fe dolemou nomöjöobeje, bä yai lä cui bä lija.

³ Wayu bä fuu däjä bä nö bleaaö ma cui, bä fuu fe lä yadio weinaja, cafä a çai da cuaa, camiyä yamacö lä cuaaö weinaja showawä. Jesucristo a showawänö wa çai malä fuole.

⁴ Sodado bä wayu itou däjä, shomi tä jamö bä nia yabäcamou lä mlainaja, cafä wa ma cui wa nia cuaaö. ¿Öjö tawä? Bä çai lä fuu wei a bada lä cui, öjö a bufi yai doblamabou bufi doblaoje yalo, shomi tä jamö bä yabäcamoimi. Inaja showawä, cafä wa çai lä fuole wa bufi çai doblamabou cuo mö feduobä.

⁵ Igualmente, o atleta não é coroado se não lutar segundo as normas.

⁶ O lavrador que trabalha deve ser o primeiro a participar dos frutos.

⁷ Pondera o que acabo de dizer, porque o SENHOR te dará compreensão em todas as coisas.

⁸ Lembra-te de Jesus Cristo, ressuscitado de entre os mortos, descendente de Davi, segundo o meu evangelho;

⁹ pelo qual estou sofrendo até algemas, como malfeitor; contudo, a palavra de Deus não está algemada.

¹⁰ Por esta razão, tudo suporte por causa dos eleitos, para que também eles obtenham a salvação que está em Cristo Jesus, com eterna glória.

¹¹ Fiel é esta palavra: Se já morremos com ele, também viveremos com ele;

⁵Inaja showawä, bä lofote wabayobä jamö ma cui, “Ei a shïlo yai lofote”, bada bä nia cuu si ijejeomi. Tä nabä yai lä shimamou wei jamö a cadidoimi ja, a wafa nia wäamoimi. Camiyä bämacö ma cui, bämacö cadidoimi ja bämacö nia dobämoimi.

⁶Ficali ca jamö ma cui, öjamö a yai lä ojudamou wei a lä cui, nii döano bä ja a iyaö balöobä a waiquiwä. A mojimo dijä, öjö lä.

⁷¿Öjö tawä, Timoteo? Ya lä cufe tä ja, a bufi yai da daeo. Wa bufi jaducämabou jödödöobä, Bada tä malä cule.

⁸Jesucristo a nofi yai da jaducäbo. A demi jocädou çolayoma, ¿öjö tawä? David nodiwä öjö a waiquiwä, ya etä a dodijidawä wäyäo ja, ya lä cuu weinaja showawä.

⁹Öjö ya tä a dodijidawä lä wäyäo wei tä nowa ja, wale nö bleaamaö lä culajei. Wale bococu oçabouje, bä nofi yai lä jushuaö wei bä bococu oçabou lä cuaaö wejeinaja showawä. Öjö ma cui, Yai Bada etä a oçao daomi.

¹⁰Öjö cudeenö, tä cublou ma bädale ma cui ja, Yai Bada tänö bä lä yaibole bä bayeliblamobä, ya nö walojaö fe yadio. Jesucristo lija bä fa fucäamonö, bä yai doblaodayobä.

¹¹Ei tä a bejedi, tä a nofi mölabobeje cä tä a. Öjönö bämalecö çai nomalayoma ja lä, öjönö bämalecö nia çai bälimi cuo.

¹² se perseveramos, também com ele reinaremos; se o negamos, ele, por sua vez, nos negará;

¹³ se somos infiéis, ele permanece fiel, pois de maneira nenhuma pode negar-se a si mesmo.

As falsas doutrinas e os falsos crentes. Como corrigi-los

¹⁴ Recomenda estas coisas. Dá testemunho solene a todos perante Deus, para que evitem contendas de palavras que para nada aproveitam, exceto para a subversão dos ouvintes.

¹⁵ Procura apresentar-te a Deus aprovado, como obreiro que não tem de que se envergonhar, que maneja bem a palavra da verdade.

¹⁶ Evita, igualmente, os falatórios inúteis e profanos, pois os que deles usam passarão a impiedade ainda maior.

¹⁷ Além disso, a linguagem deles corrói como câncer; entre os quais se incluem Himeneu e Fileto.

¹⁸ Estes se desviaram da verdade, asseverando que a ressurreição já se realizou, e estão pervertendo a fé a alguns.

¹²Bamacö nö walojaö fe yadio ja, öjö lä showawänö bämalecö nia çai bada läo. Bäma a nofi mojudoubou dicoo ja, camiyä bamacö ma cui, bämalecö nofi nia mojudoubou mö feduo.

¹³Bamacö ai däjä cadidou ma mlai ma cui, a wä nia cadidou showao fe yadio. A wä shominajaaö majöobä a malä mlai.

Yai Bada a bufi doblamabobeje tä a

¹⁴Ei ya wä lä cui ja, bä bufi da jaducäblamalö. Bä a wasöo da dodijio. Bada tänö wa çai malä cule. ¿Öjö tawä? Tä a lä wäyämamou wei tä a ja, bä a lämou da wasö. Bä a lä lämou wei bä anö, täbä nia bayeliblamoimi. Täbä bufi nia shilo yai wälidiblou.

¹⁵¿Öjö tawä, Timoteo? A nö da walojoicu, öjö lä, Yai Bada lija wa icuo däjä wa wäfa dodijidawä tadayobä. Yai Bada lija dodijidawä wa nosiemamou ja, wa etä a bejedi wäyääo shalilio ja, wa bufi quilijobä tä nia cuomi.

¹⁶Öjö bä a lä lämou wei jamö a icuo dijä. Öjö bä anö, Yai Bada lija täbä ajedou mlai ja, täbä yai blajaö majöofälöo.

¹⁷Walacasi tä wayunö täbä sicö jodei lä cuaaö weinaja, öjö bä anö täbä bufi wälidiwä taamaö cuaafälööje. Öjö bä a shilo lä lämou wei bä lija, Imeneo, Filedo sho cäcöbä coyocoblou dicoa lä cule.

¹⁸Bejedi tä a ja cäcöbä jaba ma cuono wei ma cui, cäcöbä a shominajaaö majöa. Abenaja cäcöbä jowa cuu majöa. “Ma, bamacö nia demi jocädou çomi. Ai bä demi jocädamaö çoa lä waiquilayono wei,

¹⁹ Entretanto, o firme fundamento de Deus permanece, tendo este selo: O SENHOR conhece os que lhe pertencem. E mais: Aparte-se da injustiça todo aquele que professa o nome do SENHOR.

²⁰ Ora, numa grande casa não há somente utensílios de ouro e de prata; há também de madeira e de barro. Alguns, para honra; outros, porém, para desonra.

²¹ Assim, pois, se alguém a si mesmo se purificar destes erros, será utensílio para honra, santificado e útil ao seu possuidor, estando preparado para toda boa obra.

²² Foge, outrossim, das paixões da mocidade. Segue a justiça, a fé, o amor e a paz com os que, de coração puro, invocam o SENHOR.

öjjo waiquiwä”, cäcöbä jowa cuu dicoo. Einaja cäcöbä cuu fa dicoonö, ai bä lä cuinö, Jesucristo a nofi mölabou ma waiquiono wejei ma cui, a bufiblaimi majöweje.

¹⁹Öjjo ma cui, Yai Bada tänö cama ebä lofotomabou fe yadio, dodafi bänö yano bä lofotobou lä culajeinaja showawä. Abenaja etä ʒ oni cuu. Bada tänö cama ebä daö waiquiwä. Einaja tä ʒ cuu. Abenaja çai. Bada ebä ʒafa lä jilou wei bänö, wʒalidiwä tä taö mladobeje, öjjo bä li waiquiwä.

²⁰Einaja tä ʒ cuu. ¿Öjjo tawä? Bä nö lä madofibö wei bä lä cuinö, yafi dodijidawä bä tabouje. Öjamö täbä didibobeje etäbä çai madofi bluca cua. Olo bä ja ai täbä. Blada bä ja ai täbä. Fii fibä ja ai täbä. Jaboca shibä ja ai täbä. Bä nii babobeje, ai täbä dodijidawä tabouje. Canosi bä didiabeje, ai täbä çai wʒalidiwä tabou mö feduoje.

²¹Cama e yafi a bada lä cui, öjjo a bayeliobä etäbä bluca. Cafä wa ma cui, wʒalidiwä tä ja wa aumamou ja, jai Yai Bada etä madofi wa e nia dodijidawä cuo, cama etä yafi jamö. Wa e nia yaio. Cama e yafi a bada lä cui, öjjo a bayeliobä wa wʒa nia fuaö. Dodijidawä tä ja, showadi wa e noshi nia shilo öjjo dao.

²²¿Öjjo tawä? Fiya bä bufi waiyou si lä ijejei tä lä cui, tä da wailö. Wa nia lä bejedimou wei tä lä cui, öjjo tä nabä yai da cadido, Jesús wa nofi nia lä mölabou wei tä çai. A bufi da nofio. Bui yanöcöwä a da

²³ E repele as questões insensatas e absurdas, pois sabes que só engendram contendas.

²⁴ Ora, é necessário que o servo do SENHOR não viva a contender, e sim deve ser brando para com todos, apto para instruir, paciente,

²⁵ disciplinando com mansidão os que se opõem, na expectativa de que Deus lhes conceda não só o arrependimento para conhecerem plenamente a verdade,

²⁶ mas também o retorno à sensatez, livrando-se eles dos laços do diabo, tendo sido feitos cativos por ele para cumprirem a sua vontade.

2 Timóteo 3

Os males e as corrupções dos últimos dias

¹ Sabe, porém, isto: nos últimos dias, sobrevirão tempos difíceis,

² pois os homens serão egoístas, avarentos, jactanciosos, arrogantes, blasfemadores, desobedientes aos pais, ingratos, irreverentes,

cuo. Bã bufi lä bejedimou wei bä lä cui, inaja bä cuaalanö Yai Bada tä lija bä nö bayeli malä nacao wei.

²³Täbä ʘ fabä tä cua ma mlai ma cui, täbä ʘ mojadi li faö bädao bashio ja, a wʘ yädäo dijä. Täbä bayeliblamobä täbä ʘmi. Täbä ʘfa nia shilo yai tayou. Wa tä malä dale.

²⁴Bada wa wʘ nia lä fuaö wei wa lä cui, wa wʘ läablalobä wami. Dodijidawä wa bä ʘai bluca cuobä wa. Bufi moyawälanö wa bä bufi yai jaducäblamabä, öjö wa. Wa bufi nofio fe yadiobä wa.

²⁵Cafä lija bä ʘ lä lämou wei bä lä cui, bufi oquelanö wa bä bufi nia cadidamaö. Cuwi. Yai Bada tänö bä bufi mö yabajadamaö ʘo ja, tä ʘ lä bejedi wei tä ʘ daa ʘatolalei fa cujei.

²⁶Fecula bada a wʘ nia fa fuamonö, bä ma fuwämamolayono wei ma cui, öjö däjä bä fujebliamoa ʘatoa ʘolayou fa cui.

2 Timóteo 3

Täbä nia obi lä cuaaö wei tä ʘ

¹Öjö ma cui, Yai Bada tänö täbä nia lä jimaö wei tä cublou bufio däjä, täbä nia yai dobroimi. Wa tä dabä ya wʘ.

²Ai täbä nofimaö mlajei ja, cama täbä nia nofimamou ayao. Blada bä nofi nia yaibouje. Cama bä ʘfa nia wäamou. “Camiyä yai”, bä bufi nia shilo cama cuu. Täbä ʘfa nia taöje. Bä föö e ma cui, bä nöö e ma cui, bä ʘ nia fuaimije. Täbä bufi nia ʘai dobladoimi. Yai Bada tä ma cui tä nö nia waiblaöje.

³ desafeiçoados, implacáveis, caluniadores, sem domínio de si, cruéis, inimigos do bem,

⁴ traidores, atrevidos, enfatuados, mais amigos dos prazeres que amigos de Deus,

⁵ tendo forma de piedade, negando-lhe, entretanto, o poder. Foge também destes.

⁶ Pois entre estes se encontram os que penetram sornateiramente nas casas e conseguem cativar mulheres sobrecarregadas de pecados, conduzidas de várias paixões,

⁷ que aprendem sempre e jamais podem chegar ao conhecimento da verdade.

⁸ E, do modo por que Janes e Jambres resistiram a Moisés, também estes resistem à verdade. São homens de todo corrompidos na mente, réprobos quanto à fé;

³Nofimou tä lä cui tä nia çai daimije. Bä bufi nia asiomi. Täbä ąfa nia shılo wayoaöje. Bä nia wasöomi. Bä nia waiteliblou. Dodijidawä tä lä cui tä nofi nia walıbouje.

⁴Täbä nia çai nomojolimou. Bä cuaaö bufi lä doblao wei tä ja, bä bufi daeo balöo mlai ja bä nia quedou showadao. Cama bä nofi nia doo. Cama bä cuaaö bufi lä doblao wei tä nofi shılo yaibouje yalo, Yai Bada tä nia nofimaö dobloimije.

⁵Yai Bada tä nia jowa ma daö wejei ma cui, cama bä nofi lä jushuaö wei tänö, Yai Bada etä lofote nia dablamaimije. Öjö bä lä culenaja bä lä cui, bä ajedemabo dijä, Timoteo.

⁶Öjö tawä? Bä doblou malä mlai. Öjö bä lä cui, abenaja ai bä li cuaaö. Ai täbä yafibö jamö bä waloo fe fa yadionö, suwä bä bufi dao lä mlai bä lä cui bä jole damaöje. Öjö bä suwä lä cui, walıdiwä tä lä taö wejei tänö, bä bufi nö doblobimi waiquiwä. Bä bufi taamamou si ijejewä.

⁷Bä ą faö lä bädao wei bä ma cui, bä ą bluca jıliaö showadaoje. Öjö ma cui, showadi bä ą bluca ma jıliablalaö wejei ma cui, tä ą bejedi dablaimi fe yadioje.

⁸Bejedi tä ą cua ma cule, öjö bä jole suwä lä damaö wejei bä lä cui, bä ą lämou. Moisesi däjä, ai cäcöbä ą läablalou lä balöono weinaja showawä. Jane ai a wafa cuoma, Jable ai a wafa cuo mö feduoma. Öjö tawä? Inaja miji bä lä cui bä cuaaö showawä. Walıdiwä tä ja bä bufi shılo cuo.

⁹ eles, todavia, não irão avante; porque a sua insensatez será a todos evidente, como também aconteceu com a daqueles.

Paulo elogia a Timóteo por sua firmeza e o exorta a permanecer leal à verdade

¹⁰ Tu, porém, tens seguido, de perto, o meu ensino, procedimento, propósito, fé, longanimidade, amor, perseverança,

¹¹ as minhas perseguições e os meus sofrimentos, quais me aconteceram em Antioquia, Icônio e Listra, – que variadas perseguições tenho suportado! De todas, entretanto, me livrou o SENHOR.

¹² Ora, todos quantos querem viver piedosamente em Cristo Jesus serão perseguidos.

¹³ Mas os homens perversos e impostores irão de mal a pior, enganando e sendo enganados.

A inspiração, valor e utilidade das Santas Escrituras

Jesucristo bufilewä bä ʄafa ma jilou wei ma cui bä jolemou.

⁹Öjö ma cui, öjö bä lija täbä nia möläö nö dedeaimi. Bä lä jolemou wei tä lä cui, bluca täbä lija etä nia wawädoblou. Moisesi däjä öjö cäcöbä jolemou lä damolaliyono weinaja showawä.

¹⁰Cafänö wale daö waiquiwä, ʄöjö tawä? Ya bä lä damaö wei tä ma cui, ya showadi lä cuaaö wei tä ma cui, ya tä nabä lä cadidou wei tä ma cui, wale daö. Ya bufi lä yanöcöo wei tä ma cui, ya bufi lä nofio wei tä ma cui, ya cadidou fe lä yadio wei tä ma cui, öjö wa tä bluca daö.

¹¹Wale lä yabäcano wejei tä ma cui, wa tä çai daö, ya nö lä bleaano wei. Adioquia jamö ma cui, Iconio jamö ma cui, Lita jamö ma cui, ʄbejedi lä wale nö bleaamamaje! Öjö ma cui, Bada tänö showadi wale nowamaö cuaama.

¹²ʄöjö tawä? Jesucristo lija bä bluca lä yädäo wei bä ma cui, inaja showawä bä nö nia bluca bleaamaö cuoje, Yai Bada a bufi doblamabou bufi lä doblao wejei bä lä cui.

¹³Inaja bä taamalajenö, wʄalidiwä tä lä taö wejei tä ja, bä bufi nia shiło balaö. Jesucristo bufilewä bä ʄafa jole lä jilou wei bä ma cui, öjö bä bufi çai nia balaö mö feduo showao. Öjö bä bluca lä cui, jolemou tä ʄ ja cama bä möläö fa dicoonö, inaja showawä täbä nia çai mölamaö cuo mö feduoje.

14 Tu, porém, permanece naquilo que aprendeste e de que foste inteirado, sabendo de quem o aprendeste

15 e que, desde a infância, sabes as sagradas letras, que podem tornar-te sábio para a salvação pela fé em Cristo Jesus.

16 Toda a Escritura é inspirada por Deus e útil para o ensino, para a repreensão, para a correção, para a educação na justiça,

17 a fim de que o homem de Deus seja perfeito e perfeitamente habilitado para toda boa obra.

2 Timóteo 4

A fidelidade e o zelo na pregação

1 Conjuuro-te, perante Deus e Cristo Jesus, que há de julgar vivos e mortos, pela sua manifestação e pelo seu reino:

2 prega a palavra, insta, quer seja oportuno, quer não, corrige, repreende,

14 Öjö ma cui, Timoteo. Cafä lija yama tä a lä wäyāno wei, wa tä a bejedi lä bufibole tä a lä cui, öjö tä a nofi shilo yai da cadidibo. Yamalecö malä dale. Camiyä yamacö anö wa bufi malä jaducäblaliyono wei.

15 Oshe wa cuo showao däjä ma cui, Yai Bada wa tä a oni daö malä showadaono wei. ¿Öjö tawä? Wa bufi jaducäblobä, öjö täbä a oni waiquiwä, Jesucristo wa nofi fa mölabonö wa fucäamobä.

16 Öjö Yai Bada cä tä a oni lä cui, bäma tä a nofi mölabobä tä a. Yanowamö täbä ami. Cama ebä lijamö cama Yai Bada tä Bufino bei tä a bädamaö fa cuanö, etä a oniblamaö bufima. Bäma täbä damabä, öjö tä a waiquiwä. Bäma täbä wasöbä ma cui, bäma täbä cadidamabä ma cui, öjö lä tä a showawä. Täbä yai bejedimobä, bäma täbä bufi nia lä taamaö wei, öjö tä a showawä.

17 Yai Bada tä a lä fuaö wejei bä lä cui, ebä bufi yai jaducäblobä. Dodijidawä tä bluca lä cui tä taö dablobeje.

2 Timóteo 4

1 Timoteo. Ei ya wä lä fale, wale a da jililä. Yai Bada tä çai malä cule. Jesucristo a çai. Cama ebä çai dodijidawä cuobä, a nia bädou lä çoyoluu wei a lä cui. Bamacö demi lä showai bamacö ma cui, bä nomaa lä waiquilaliyono wei bä ma cui, bamalecö nia bluca lä jimaö wei, öjö a.

2 ¿Öjö tawä? Yai Bada etä a da wäyä. Tä a jiliaö bufi ma doblao wejei ma cui, tä a

exorta com toda a longanimidade e doutrina.

³ Pois haverá tempo em que não suportarão a sã doutrina; pelo contrário, cercar-se-ão de mestres segundo as suas próprias cobiças, como que sentindo coceira nos ouvidos;

⁴ e se recusarão a dar ouvidos à verdade, entregando-se às fábulas.

⁵ Tu, porém, sê sóbrio em todas as coisas, suporta as aflições, faze o trabalho de um evangelista, cumpre cabalmente o teu ministério.

O apóstolo prevê o seu martírio

⁶ Quanto a mim, estou sendo já oferecido por libação, e o tempo da minha partida é chegado.

⁷ Combati o bom combate, completei a carreira, guardei a fé.

⁸ Já agora a coroa da justiça me está guardada, a qual o SENHOR, reto juiz, me dará naquele Dia; e não somente a mim,

j̄liaö bufio ma mlajei ma cui, tä ä yai wäyää fe da yadio. Bä bufi taamaö fe da yadio. Bä da wasö. Bä da cadidama. Wa bufi sh̄lo yanöcölanö, Yai Bada tä ä ja, bä damaö fe da yadio.

³Tä ä nia j̄limamou shi w̄alii malä mlai. Täbä dodijidawä cuobä tä ä waiquiwä ma cui, obi tä ä nia ȳcumö j̄lii mojiblouje. Cama bä cuaaö bufi lä doblao wei tä ja, bä nia yai cuaaö fa cadidionö, shomi bä ä nia sh̄lo j̄lii majöoje, bä ä j̄lii bufi lä doblao wejei bä ä lä cui.

⁴Öjö d̄jä, bejedi tä ä lä cui, tä ä nia j̄liaimi majöweje. Nö badabö tä ä nia sh̄lo j̄liaö bashio majöoje.

⁵Öjö ma cui, cafä wa lä cui, wa bufi shominajaaö mlai, a bufi sh̄lo yai da shaliliicu. Wa nö bleaabä tä cua ma cule, a bufi cadidia fe da yadiicu. Jesucristo tä ä dodijidawä da wäyädu. Cafä lija Yai Bada tänö tä tamaö lä bufii wei tä taö da jödödöo.

⁶Wale nia shäö jaödaoje. Yai Bada lija täbä dodobouje d̄jä, toubä liyäyamou lä culenaja, inaja showawä ya iyäbö nia liyäyamou cuo. Ya çö jaödalayou.

⁷Yai Bada tänö camiyä lija tä nabä lä shimöbeno wei tä ja, ya nö w̄alojoablaloma. Tä tamaö lä bufino wei, ya tä jödödöblalema. Ya tä ä bufibou showale ei ya.

⁸Öjö cudeenö, Bada tä lä cui, showadi ya bufi doblamabou yalo, wale nia lä dobädayou wei tä tabou waiquia lä culadi. Täbä jimaö lä cadidio wei, öjö a. Yai Bada

mas também a todos quantos amam a sua vinda.

O apóstolo abandonado pelos homens, não por Deus

⁹ Procura vir ter comigo depressa.

¹⁰ Porque Demas, tendo amado o presente século, me abandonou e se foi para Tessalônica; Crescente foi para a Galácia, Tito, para a Dalmácia.

¹¹ Somente Lucas está comigo. Toma contigo Marcos e traze-o, pois me é útil para o ministério.

¹² Quanto a Tíquico, mandei-o até Éfeso.

¹³ Quando vieres, traze a capa que deixei em Trôade, em casa de Carpo, bem como os livros, especialmente os pergaminhos.

¹⁴ Alexandre, o latoeiro, causou-me muitos males; o SENHOR lhe dará a paga segundo as suas obras.

¹⁵ Tu, guarda-te também dele, porque resistiu fortemente às nossas palavras.

¹⁶ Na minha primeira defesa, ninguém foi a meu favor; antes, todos me

tänö täbä jimabä etä cublou däjä, wale nia dobädayou. Camiyä bädawä mlai, bufi shi jalimolanö a itou nö lä dabolajei bä bluca ma cui, öjö bä nia çai bluca dobäö mö feduo.

Timoteo a yai lä nosiemaö wei tä ą

⁹ Үasi. Eja wale fe walou fe da yadioyo.

¹⁰ Demanö wale daa dicoquema yalo ya wә. Bitä jamö tä bluca lä cule tä shļo bufijaö fa dicoonö, Desalonicateli bä lijamö a culayoma. Clesede a ma cui, Calasia jamö a aa mö fedulayoma. Tito a ma cui, Damasiateli bä lijamö a fua mö fedulayoma.

¹¹ Lucanö wale shļo çai cua showaa lä cule. Marcos wa fa dayäänö, öjö a çai shļo da fuima. Wale bayeliblaö ja, öjö a malä dodijaö wei.

¹² Efeso täbä lijamö Diquico ya çai shimölema.

¹³ Ya didiobä sicö lä cui, Doasi jamö ya sicö daquema. Äyämö wa fuimaö däjä, sicö da boima. Cabonö sicö tabou jaa. Oni sibä çai. Yalo sibä ja tä ą oni lä cule, öjö ya sibä yai bufii.

¹⁴ Alejado a lä cuinö, öjönö wale nö shļo yai bleamaö dicooma, boo shibä ja täbä madofi lä tablaö wei a lä cuinö. A cuaaö lä dicoono wei etä lä cui, Bada tänö etä nowa nia çamaö.

¹⁵ Cafä wa ma cui, öjö lija a da moyaweicu. Bäma tä ą lä wäyäö wei tä ą lä cui ja, showadi a wә läablalou.

¹⁶ Bada bänö wale nabä jaba çocamoaje däjä, täbä ą lä faö wei bä ą jiliaö fa

abandonaram. Que isto não lhes seja posto em conta!

17 Mas o SENHOR me assistiu e me revestiu de forças, para que, por meu intermédio, a pregação fosse plenamente cumprida, e todos os gentios a ouvissem; e fui libertado da boca do leão.

18 O SENHOR me livrará também de toda obra maligna e me levará salvo para o seu reino celestial. A ele, glória pelos séculos dos séculos. Amém!

As saudações finais e a bênção

19 Saúda Prisca, e Áqüila, e a casa de Onesíforo.

20 Erasto ficou em Corinto. Quanto a Trófimo, deixei-o doente em Mileto.

21 Apressa-te a vir antes do inverno. Êubulo te envia saudações; o mesmo fazem Prudente, Lino, Cláudia e os irmãos todos.

22 O SENHOR seja com o teu espírito. A graça seja convosco.

balöojenö, öjö däjä camiyä wale a nõ çai wäamaö bufimaje. Ya nofi bãyäo däjä, moli ma cui a wä yädäonomi. Wale bluca daa dicoquemaje. Wale daquema ma cujei, Yai Bada lija ya etä nowa tamabou bufiimi.

17Ya icuobä jamö, Bada tänö wale çai cuo showaoma. Öjönö wale nõ wälojomaboma yalo, Jesucristo ya etä a wäyäo jödödö fe yadio showaoma, judio bä lä mlai bä blucanö tä a yai jiliaö walalaoebeje. ¿Öjö tawä? Inaja tä fa cuonö, wale shäo showadaobeje tä ma cuono wei ma cui, Yai Bada tänö wale nowamaö fe yadioma.

18Tä wälidiblou lä bädao wei tä ma cui ja, showadi wale nia nowamaö. Cama ebä çai dodijidawä bälöodayobä jamö, dodijidawä wale nia waloamadayou. Öjö a nofi shilo doblao dobou shi wäliibeje. Inaja lä tä cuobä.

Jödödö tä a

19Aquila lija wale afa da wäyä, bä suwäbö Blisila lija çai. Onisifonö cama ebä çai lä cule bä lija çai.

20Elato a lä cui, Colido jamö a cua jää showaa. Miledo jamö Dofimo ya shimölema.

21Maa a quei showao mlao däjä, eja a waloo balöo fe da yadio. Eubulo a lä cui, cafä lija öjö a wäfa wäamou bufi doblaa lä cule. Budede a çai. Lino a ma cui, Claudia a ma cui, Jesucristo ai ebä bluca ma cui, bä afa wäamou bufi doblao.

22Bei, Üasi. Bada tänö showadi wa bufi bayelibobä. Wamacö nofi bluca ojodabobä.

Epístola de Paulo a Tito

Tito

Tito 1

Prefácio e saudação

¹ Paulo, servo de Deus e apóstolo de Jesus Cristo, para promover a fé que é dos eleitos de Deus e o pleno conhecimento da verdade segundo a piedade,

² na esperança da vida eterna que o Deus que não pode mentir prometeu antes dos tempos eternos

³ e, em tempos devidos, manifestou a sua palavra mediante a pregação que me foi confiada por mandato de Deus, nosso Salvador,

⁴ a Tito, verdadeiro filho, segundo a fé comum, graça e paz, da parte de Deus Pai e de Cristo Jesus, nosso Salvador.

Deveres e qualificações dos ministros

⁵ Por esta causa, te deixei em Creta, para que pusesse em ordem as coisas restantes, bem como, em cada cidade, constituísse presbíteros, conforme te prescrevi:

⁶ alguém que seja irrepreensível, marido de uma só mulher, que tenha filhos crentes

Tito 1

Pablo a wafa lä wäyämou wei tä a

¹Jesucristonö wale lä shimöleno wei, ei Pablo cä ya. Yai Bada ya wä fuabä lä ya e. Yai Bada tänö cama ebä lä yaileno wei ya bä bufi lofotoamabä cä ya. Bejedi tä a cadidabeje ya bä yömöläö, Yai Bada lija bä cadidobä.

²Bä nia lä bälímio wei tä ja bä nö daobä, ya bä yömöläö. Yedu ja, bämalecö nia lä bälímiblamaö wei, Yai Bada tänö tä afa wäaö balöoma. A jolemoimi.

³Bämalecö lä fucäaö wei a lä cuinö tä a wawämaö lä bufiono wei däjä, tä a wawämaö showadaoma. Öjö ya etä a wäyäö cuaabä, wale cadidilema.

⁴Üasi, Tito. Cafä lija ya si onibläö lä cule. Cafä sho Jesucristo bäfä a nofi mölabou yalo, bä nofi ijilumaö cadidiwä. Bei. Fayä Yai Bada lija wa shilo bayeliblemoba, Bada tä Jesucristo lija çai. Wa nofi shilo ojodaboböbä. Wa bufi shilo çai yanöcomaboböbä.

Jesucristo ebä nija bä bada tablamabä tä a

⁵Cledateli bä ulufibö lä jöcole jamö bä daquefälöma, Jesucristo ebä lä yododaö wei bä dobroimi lä showai tä ja, wa bä cadidamaö juobä, bä nowa da tableinaja showawä. Öjamö lä bada wa bä tablamaö cuaabä, Jesucristo ebä çai yododabeje.

⁶Abenaja bä lä cui wa bä bada tablamabä. A wafa tamou dao lä mlai, bä suwäbö moli a lä bole, bä ijilubö ebänö Yai Bada a lä

que não são acusados de dissolução, nem são insubordinados.

⁷ Porque é indispensável que o bispo seja irrepreensível como despenseiro de Deus, não arrogante, não irascível, não dado ao vinho, nem violento, nem cobiçoso de torpe ganância;

⁸ antes, hospitaleiro, amigo do bem, sóbrio, justo, piedoso, que tenha domínio de si,

⁹ apegado à palavra fiel, que é segundo a doutrina, de modo que tenha poder tanto para exortar pelo reto ensino como para convencer os que o contradizem.

Os falsos mestres e as falsas doutrinas

¹⁰ Porque existem muitos insubordinados, palradores frívolos e enganadores, especialmente os da circuncisão.

¹¹ É preciso fazê-los calar, porque andam pervertendo casas inteiras, ensinando o que não devem, por torpe ganância.

¹² Foi mesmo, dentre eles, um seu profeta, que disse: Cretenses, sempre mentirosos, feras terríveis, ventres preguiçosos.

bufiblaö wejei a cuobä. Bä ijilubö ebä ʒa dodijaö lä tamou wei, ebä lä wasöo wei a shïlo bada cuobä.

⁷Jesucristo ebä çai yododabeje a lä cui, Yai Bada lija a ojodamou cadidia yalo, a lä bejedimou wei a nia shïlo cuo. Oquejewä a wä lä faö wei a cuobä, a jushuo si ijejeoblou lä mlai, cama a shi wälimamou lä mlai, a waitelimou si ijejeoblou lä mlai, madofi bä ja a bufi waiyou lä mlai a shïlo bada cuobä.

⁸Fama bä bälömabou bufi lä doblao wei a cuobä. A dodijaö bufi lä doblao wei, a wasöo lä dao wei a cuobä. A bufi lä cadidou wei, Yai Bada lija a lä ojodao wei, a bufi lä dao wei a shïlo bada cuobä.

⁹Cama lija bejedi tä ʒ lä wäyämono wei tä ʒ nofi lä cadidibou wei a cuobä, tä ʒ lä dodijidai tä ʒ ja, ai bä yömöläö nomöjöobä. Bä ʒ lä läo wei bä ʒ cadidamabä.

Tä ʒ jole lä wäyäo wejei

¹⁰Bä ʒ wasöo lä mlai bä malä tetei, jole jole bä ʒ lä faö wei. Öjö bä ʒnö bä mölamaöje. Judio inaja bä yai cuaaö si ijejewä, showadi täbä mosi sicö joyamaö lä bufii wejei bä lä cui.

¹¹Öjö bä ʒ wasömamobä. Bluca bä bufi wedinajamomaö malä waiquilajei. Bada bä ma cui, suwä bä ma cui, ijilu bä ma cui bä bufi bluca mlamaö dicooje. Öjö tä ʒ ja bä damabeje bä ma mlai ma cui, bä nia fa dobämonö bä jole damaö bashioje.

¹²Cledateli ai a lä cuinö, a wä shïlo lä jïliamou wei a lä cuinö, camateli bä waiquiwä ma cui, bä ʒafa tama. Abenaja a

¹³ Tal testemunho é exato. Portanto, repreende-os severamente, para que sejam sadios na fé

¹⁴ e não se ocupem com fábulas judaicas, nem com mandamentos de homens desviados da verdade.

¹⁵ Todas as coisas são puras para os puros; todavia, para os impuros e descrentes, nada é puro. Porque tanto a mente como a consciência deles estão corrompidas.

¹⁶ No tocante a Deus, professam conhecê-lo; entretanto, o negam por suas obras; é por isso que são abomináveis, desobedientes e reprovados para toda boa obra.

Tito 2

Os deveres das várias classes de pessoas crentes

¹ Tu, porém, fala o que convém à sã doutrina.

² Quanto aos homens idosos, que sejam temperantes, respeitáveis, sensatos, sadios na fé, no amor e na constância.

cuma. —Cledateli bä jolemodii. Yalo bä bufi dao lä mlai bä waitelimou wasöo lä mlainaja, bä cuaadii. Bä ojodamou mlai, bä mojudili iyadii. Einaja a cuma.

¹³A wə bejedi. Inaja bä cuaaö ja, bä wasöö da dodijio, Yai Bada etä ą şılo yai cadidibobeje.

¹⁴Judio bä nö badabö tä ą lä wäyämou wei tä ą jıliaö mlajei, Yai Bada etä ą şılo yai cadidibobeje. Bejedi tä ą lä waibou wejei bä lija, bä yömöca dao mlaobä.

¹⁵Yai Bada tänö bä bufi aublaö lä waiquii, bä wəlidiaö quilibä tä cua malä mlai. Inaja showawä, Yai Bada lija bä bufi aublamou lä mlai, bä dodijidablou fe yadiobä etä cuami. Bä bufi auobä tä ą bejedi bufiimi waiquiweje. Bä bufi wəlidio fa waiquionö, bä bufi daomi waiquiwä.

¹⁶Yai Bada ebä ąfa ma jilou wei, bä lä cuaaö wei tänö bä jolemodii damolaliyo. Bä wəlidiwä waiquiwä. Bä wasömamoimi. Bä dodijaö fe yadiobä etä cuami.

Tito 2

Bä nia bluca lä yömölaö wei tä ą

¹Öjö ma cui, cafä wa lä cuinö, dodijidawä wa bä nia damaö, Yai Bada tänö bä yömölamaö lä bufii weinaja showawä.

²Fiya wa bä şılo yömölaö mlai, bada wa bä ąi nia yömölaö. Dodijidawä bada wa bä fa yömölanö, abenaja wa bä taamabä. Cama bä bufi wasöobä a wə da fa. Dodijidawä bä cuobä. Bä bufi shominajablou mlai, showadi Yai Bada a

³ Quanto às mulheres idosas, semelhantemente, que sejam sérias em seu proceder, não caluniadoras, não escravizadas a muito vinho; sejam mestras do bem,

⁴ a fim de instruírem as jovens recém-casadas a amarem ao marido e a seus filhos,

⁵ a serem sensatas, honestas, boas donas de casa, bondosas, sujeitas ao marido, para que a palavra de Deus não seja difamada.

⁶ Quanto aos moços, de igual modo, exorta-os para que, em todas as coisas, sejam criteriosos.

⁷ Torna-te, pessoalmente, padrão de boas obras. No ensino, mostra integridade, reverência,

⁸ linguagem sadia e irrepreensível, para que o adversário seja envergonhado, não tendo indignidade nenhuma que dizer a nosso respeito.

⁹ Quanto aos servos, que sejam, em tudo, obedientes ao seu senhor, dando-lhe motivo de satisfação; não sejam respondões,

nofi mölabobeje, bä bufi nofimobä, bä bufi cadidobä.

³Inaja showawä, suwä bufi moyawe wa bä nia çai yömölaö. Bä lä dodijaö wei tänö Yai Bada a bufi doblamabobeje. Bä afa taö mlaobeje. Bä shi lä wälímamou wei toubä ja, bä bufi mö blucaö mlaobä. Ai bä dodijaö mö feduobä, bä damabeje.

⁴Inaja bä suwä cuaalanö, moco bä nia cadidamaö mö feduöje, bä feyalobö ebä nofimabeje, bä ijilubö ebä çai nofimabeje.

⁵Moco bä bufi daobä bä nia damaöje, cama bä yafibö jamö bä yanöcölanö bä bufi wasöobä. Dodijidawä bä feyalobö ebä nosie fuabeje. Inaja moco bä çai dodijidawä cuobä, Yai Bada tä a lä wäyämou wei tä afa wayoaö mlaobeje.

⁶Inaja showawä, dodijidawä fiya wa bä çai fa yömölanö, cama bä bufi wasöobä.

⁷Cafä wa lä cui, showadi wa dodijaö fa dablamonö, wa owämabeje. Wa bä yömölaö däjä, Yai Bada wa etä a wäyäö cadidiobä. Wa wä biyäcou mlai ja, cadidiwä wa wä fabä.

⁸Wa wä fa cadidonö, wa wäfa tamou mlaiçätä. Bä a lä lämou wei bä a lafuo bufi ma doblao wei ma cui, bamacö afa tamobä tä cuami yalo, wamicai bä nia cuo.

⁹Täbä nosie fuamobä bä lä tabou wejei, wa bä çai dodijidawä yömölabä. Bä lä tabou wejei dodijidawä bä a fuabeje. Dodijidawä bä fa ojodamonö, cama bada ebä bufi doblalamabeje. Bä a lafujou mlai ja, bä wamicai cuobä.

10 não furem; pelo contrário, dêem prova de toda a fidelidade, a fim de ornarem, em todas as coisas, a doutrina de Deus, nosso Salvador.

Os gloriosos benefícios da graça salvadora de Cristo

11 Porquanto a graça de Deus se manifestou salvadora a todos os homens,

12 educando-nos para que, renegadas a impiedade e as paixões mundanas, vivamos, no presente século, sensata, justa e piedosamente,

13 aguardando a bendita esperança e a manifestação da glória do nosso grande Deus e Salvador Cristo Jesus,

14 o qual a si mesmo se deu por nós, a fim de remir-nos de toda iniquidade e purificar, para si mesmo, um povo exclusivamente seu, zeloso de boas obras.

15 Dize estas coisas; exorta e repreende também com toda a autoridade. Ninguém te despreze.

10Bä ojodamobä bä lä tabou wejei bä madofibö tomöaö mlaobeje, bä yai bejedimou fe balojoobä. Bä showadi lä dodijaö wei tänö, Yai Bada etä ʘ dodijidawä dablamobä, bämalecö lä fucäaö wei tä ʘ lä cui.

Yai Bada tänö bämalecö nofi lä ojodabou wei tä ʘ

11Yai Bada tänö yanowamö bämalecö bluca fucäaö fa ojodaonö, bämalecö nofi lä ojodabou wei tä dablamos waiquiwä.

12Bämalecö nofi lä jalujoubou wei bäma tä fa dalalönö, bamacö bufi wasöo cuquei. Yai Bada tänö tä tamaö bufio lä mlai, bäma tä bluca joyaö cuquei, bamacö bufi lä shominajaaö wei tä ja bamacö bufi yacläö mlaobä. Bitä jamö bamacö cua showalanö, bufi dao bamacö cuobä. Bufe cadidiwä bamacö cuobä. Yai Bada bäma a bufi doblamabobä.

13¿Öjö tawä? Jesucristo bäma a itou nö dabolano, bamacö cadidobä. Bufe doblalolanö, bamacö nö dao. Bämalecö lä fucäaö wei Jesucristo a Bada lä cui, bäma a lä bufiblale, öjö bäma a nö dabou. A nofi nia lä doblamos wei bäma a çai doblao dablaba.

14Wälidiwä tä ja bämalecö fucäabä, Jesucristo a jibämoquema. A nomaa lälayoma. Dodijidawä tä ja bamacö shi jalimobä bämalecö bufi aublalema, cama dodijidawä bäma ecö yaiobä.

15Ya tä ʘ bluca lä wäyäle tä ʘ da wäyä. Bä yömölaö da dodijio. Bä wasöo da dodijio. Wa bä cadidamabä wa malä cui. A fe da blacäjo.

Tito 3

A obediência às autoridades. A salvação pela graça leva às boas obras

¹ Lembra-lhes que se sujeitem aos que governam, às autoridades; sejam obedientes, estejam prontos para toda boa obra,

² não difamem a ninguém; nem sejam altercadores, mas cordatos, dando provas de toda cortesia, para com todos os homens.

³ Pois nós também, outrora, éramos néscios, desobedientes, desgarrados, escravos de toda sorte de paixões e prazeres, vivendo em malícia e inveja, odiosos e odiando-nos uns aos outros.

⁴ Quando, porém, se manifestou a benignidade de Deus, nosso Salvador, e o seu amor para com todos,

⁵ não por obras de justiça praticadas por nós, mas segundo sua misericórdia, ele nos salvou mediante o lavar regenerador e renovador do Espírito Santo,

Tito 3

Yai Bada dodijidawä ebä bluca bälömabobä tä ą

¹Mijamö wa bä çai lä cule, bä bufi bluca da jaducäblamalö, bada bä lä cule bä ą jïliabeje. Bä lä nosiemou wei bä ą bada fuabeje. Bä ą lämou mlai ja, dodijidawä bä ojodamobä.

²Bä ą da wasö, täbä ąfa taö mlaobeje. Wamicai bä cuobä. Dodijidawä bä bälöobä. Jödödöwä täbä lija bä nofimobä.

³Öjö tawä? Camiyä bamacö ma cui, bamacö dodijaö mada mlaoblei. Bamacö bufi mojuduo bufi fa doblaonö, bamacö fe mada blacäjoblei. Bamacö bufi yaclälayoma. Bufe waiyou tänö bamacö nö bleaaö fa balalönö, bamacö bayeliblamobä tä cuonomi. Bamacö bufi wälidiwä çai fa bälöonö, bä dodijaö lä ayao wei showadi bäma bä nofi wäliboma. Bamacö nofi bluca wäliayoma.

⁴Öjö ma cui, Yai Bada lija bäma tä bayeli dalalema. Bämalecö lä fucäaö wei a li. Yai Bada bäma a nofi fa dalalönö, bämalecö nofi lä ojodadaö wei tä ą fa wawäblalunö, bamacö fucäama.

⁵Bejedi lä, bämalecö fucäama. Dodijidawä bamacö cuo waiquio däjä mlai. Bamacö dodijaö waiquio däjä mlai. Bämalecö nofi fa jalujubonö, bämalecö nofi ojodadalema. Yai Bada tä Bufinö bämalecö bufi fa aublalönö, dude bämalecö tablaö çolayoma.

⁶ que ele derramou sobre nós ricamente, por meio de Jesus Cristo, nosso Salvador,

⁷ a fim de que, justificados por graça, nos tornemos seus herdeiros, segundo a esperança da vida eterna.

⁸ Fiel é esta palavra, e quero que, no tocante a estas coisas, faças afirmação, confiadamente, para que os que têm crido em Deus sejam solícitos na prática de boas obras. Estas coisas são excelentes e proveitosas aos homens.

⁹ Evita discussões insensatas, genealogias, contendas e debates sobre a lei; porque não têm utilidade e são fúteis.

¹⁰ Evita o homem faccioso, depois de admoestá-lo primeira e segunda vez,

¹¹ pois sabes que tal pessoa está pervertida, e vive pecando, e por si mesma está condenada.

As recomendações particulares. As saudações finais. A bênção

⁶ Öjö tawä? Bämalecö lä fucäaö wei Jesucristo a lä cui, öjö bāma a nofi mölabou cudeenö, Yai Bada a Bufi jibāmoa fe balojobema.

⁷ Yai Bada tänö bāmalecö nofimaö fe balojoo yalo, bāmalecö nofi ojodabou. Camiyä bāmacö lija tä nowa bluca lä cuono wei tä mladamalema. Cama lija bāmalecö cadidimaquema, bāmacö nia obi lä bālimio wei bāma tä nofi mölabou showaobä.

⁸ Ya tä ʔ lä wäyäle, bejedi lä tä ʔ. Wa bä cadidamabä, a wʔ fe da blacäjo. Yai Bada tä bejedi lä bufibou wejei bä mojimou mlai, showadi bä dodijabä. Öjö tä nö doblaobö wei. Öjö tänö bāmacö bluca bayeliobä.

⁹ Bä ʔfa ma lafujayou dājä ma cui, täbä jaba lä bälöono wei tä ʔfa ma wayoaöje dājä ma cui, wa icuo mlai. Bä ʔ ma jöshöcou dājä, Moisesi tä ʔ nowa ja bä ʔfa ma tayou dājä ma cui, wamicai a da cuicu. Bä bayeliobä bä ʔmi. Bä ʔ nö bleaaö.

¹⁰ Ai täbä nofi wālimamaö dicoo ja, a wʔ da wasö. Wa wʔ jiliblaimi ja, moli wa wʔ nia wasöö ço. A wasöbloimi showawä ja, wa cadidamabä wa wʔ nia faö çodaaimi. “A dobloimi waiquiwä”, wa nofi nia tabou.

¹¹ Inaja a lä cuaaö wei a lä cui, a bufi shominajawä malä waiquii. A doblou malä mlai. A wasöobä etä cua ma cule, a wasöomi.

Jödödö tä ʔ

¹² Quando te enviar Ártemas ou Tíquico, apressa-te a vir até Nicópolis ao meu encontro. Estou resolvido a passar o inverno ali.

¹³ Encaminha com diligência Zenas, o intérprete da lei, e Apolo, a fim de que não lhes falte coisa alguma.

¹⁴ Agora, quanto aos nossos, que aprendam também a distinguir-se nas boas obras a favor dos necessitados, para não se tornarem infrutíferos.

¹⁵ Todos os que se acham comigo te saúdam; saúda quantos nos amam na fé. A graça seja com todos vós.

¹²Cafä lijamö Adema ya shimaö däjä, cafä Nicoboli jamö wa fuu fa jaödaoimanö, öjamö cafä sho bäfäcö cuobä. Tä maaböö däjä, öjamö ya nia malä yanöcöo wei. Cuwi, Adema ya shimaimi ja, Diquico ya shimöa jätolēi.

¹³Moisesi tä ʔ lä cadidibou wei a Sena lä cui, Abolo sho cäcöbä shʔlucou cä däjä, cäcöbä da bayeliblalö, cäcöbä fʔlimou nö bleaaö mlaofälöbä.

¹⁴Mijamö Yai Bada wama ebä bufi çai jaducäblamabä. Bäma ebä lä yömölaö wei showadi bä dodijadibä. Bä fʔlimou nö lä bleaaö wei bä bayeliblabeje. Täbä mojudili cudio buo mlai, täbä yai dodijabä.

¹⁵Camiyä lija bä lä cule, cafä lija bä ʔfa wäamou bufi doblao. Mijamö Yai Bada a nofi lä mölabolajei bä lija yamacö ʔfa çai wäamou bufi doblaa lä cule. Bei. Yai Bada tänö showadi wamacö bayeliblabä. Wamacö nofi bluca ojodabobä.

Epístola de Paulo a Filemom	Filemom
<p>Filemom 1</p> <p style="text-align: center;">Prefácio e saudação</p> <p>¹ Paulo, prisioneiro de Cristo Jesus, e o irmão Timóteo, ao amado Filemom, também nosso colaborador,</p> <p>² e à irmã Áfia, e a Arquipo, nosso companheiro de lutas, e à igreja que está em tua casa,</p> <p>³ graça e paz a vós outros, da parte de Deus, nosso Pai, e do SENHOR Jesus Cristo.</p> <p style="text-align: center;">Ação de graças</p> <p>⁴ Dou graças ao meu Deus, lembrando-me, sempre, de ti nas minhas orações,</p> <p>⁵ estando ciente do teu amor e da fé que tens para com o SENHOR Jesus e todos os santos,</p> <p>⁶ para que a comunhão da tua fé se torne eficiente no pleno conhecimento de todo bem que há em nós, para com Cristo.</p>	<p>Filemom 1</p> <p style="text-align: center;">Pablo a wafa lä wäyämou wei tä a</p> <p>¹ Camiyä Pablo ei ya, Jesucristo ya wafa wäyäo nofi jushuaö ja, wale fe lä labolajei. Camiyä bamacö ai a Timoteo lä cui sho, yafäcö cua lä cule. Yai Bada lija cafä Filemono wa ojudamou mö lä fedule wa lä cui lija, ei ya tä a oni shimaö, bä lä nofimala wa lä cui lija.</p> <p>² Abia a çai lija, Jesucristo a bufii mö lä feduo wei a suwä lä cui. Aquibo a çai lija, Yai Bada lija a ojudamou nö walojaö mö lä feduo wei a lä cui. Öjö tawä? Afä yafi jamö, Jesucristo wa ebä çai lä yododaö wei bä çai bluca lija.</p> <p>³ Fayä Yai Bada lija bä nö bayeli nacaö talei, Bada tä Jesucristo lija çai, wa nofi ojudaboböbä. Wa bufi çai yanöcomaboböbä. ¿Öjö tawä? Inaja lä tä cuobä.</p> <p>⁴ Cafä bä nö bayeli nacaö däjä, showadi ya bufi afa doblalou wäyämou talei, Yai Bada ya lä bufiblaö wei a lä cui lija.</p> <p>⁵ Bada tä Jesucristo wa nofi lä mölabou wei, bä afa jilibou talei. Jesucristo wa ebä jowa bluca çai nofimaö. Öjö cudeenö bä bayelimaö.</p> <p>⁶ Cristo lija bamacö yädaa yalo, jbejedi bämalecö bayelibou! Bämalecö lä bayelibou wei tä jamö wa bufi yai jaducäafälöbä, bä nö bayeli nacaö talei, afä wa bä bufi jaducäblamaö mö feduo showaobä.</p>

⁷ Pois, irmão, tive grande alegria e conforto no teu amor, porquanto o coração dos santos tem sido reanimado por teu intermédio.

Paulo intercede em favor de Onésimo

⁸ Pois bem, ainda que eu sinta plena liberdade em Cristo para te ordenar o que convém,

⁹ prefiro, todavia, solicitar em nome do amor, sendo o que sou, Paulo, o velho e, agora, até prisioneiro de Cristo Jesus;

¹⁰ sim, solicito-te em favor de meu filho Onésimo, que gerei entre algemas.

¹¹ Ele, antes, te foi inútil; atualmente, porém, é útil, a ti e a mim.

¹² Eu to envio de volta em pessoa, quero dizer, o meu próprio coração.

¹³ Eu queria conservá-lo comigo mesmo para, em teu lugar, me servir nas algemas que carrego por causa do evangelho;

¹⁴ nada, porém, quis fazer sem o teu consentimento, para que a tua bondade

⁷ ¿Öjö tawä, Üasi? Wa bufi lä nofio wei tä ja, ya bufi shïlo yai doblalou talei.

Showadi ya bufi çai dobladou. Jesucristo wa ebä bufi shïlo lofotoaamaö malä cui.

Dodijidawä Onesimo a taamaö lä bufino wei tä a

⁸⁻⁹ Cristo ya wano wäyäbä wale shimölema

yalo, bä nosiemabä ya waiquiwä ma cui,

wa bufi lä nofio wei ya tä daö cudeenö, ya

wä yai oquewä faö, bä bufi taamabä. ¿Öjö

tawä? Camiyä Pablo ya wä, Cristo ya

wano wäyäbä ya lä cui. Jesucristo ya

wano wäyäö ja, wale fe lä labolajei ya

showawä lä cui.

¹⁰ Üasimi Onesimo ya nofi nia fa bäyäänö,

ei ya wä. ¿Öjö tawä? Eja wale fe lä

labolajei jamö culanö, Jesucristo ya fa

bufiblamalönö wale nofi föa majölei lä

cufe. Öjö a lä cui, dodijidawä wa yai

taamabä, ¿öjö tawä?

¹¹ Wa bayeliblamobä wa ma tabono wei

ma cui, a doblonomi. Bejedi lä wa

bayeliblanomi. Öjö ma cui, cafä wa ma

cui, camiyä ya ma cui, bäfäcö nia yai lä

bayeliblamou wei fei däjä bei a yai

cublaliyou lä cufe.

¹² Ya bufi nö bleaalanö, cafä lija üasimi

Onesimo ya shimaö çoa lä cule.

¹³ Jesucristo tä a nowa ja, eja wale fe lä

labolajei jamö ya tabou bufi ma doblale

ma cui, ya shimaö lä cule. ¿Öjö tawä? Cafä

wa bälöa blajawä cudeenö, wale bayelia

doblaimi ma cui, Onesimo a lä cui, eja afä

ya tabou fa cunoja, jai cafänö wale

bayelibläö, tä nö cuobö wei.

¹⁴ Öjö ma cui, cafä bä a nia jïliamaö fa

balöonö, ya shimaö çoa lä cule. Camiyä

não venha a ser como que por obrigação, mas de livre vontade.

15 Pois acredito que ele veio a ser afastado de ti temporariamente, a fim de que o recebas para sempre,

16 não como escravo; antes, muito acima de escravo, como irmão caríssimo, especialmente de mim e, com maior razão, de ti, quer na carne, quer no SENHOR.

17 Se, portanto, me consideras companheiro, recebe-o, como se fosse a mim mesmo.

18 E, se algum dano te fez ou se te deve alguma coisa, lança tudo em minha conta.

19 Eu, Paulo, de próprio punho, o escrevo: Eu pagarei – para não te alegar que também tu me deves até a ti mesmo.

lija wa shimaö ojode ja, wa shimabä, öjö lä. Wa nia lä dodijaö wei, camiyä ya wänö mlai, cafä inaja wa cuaaö bufi fa doblaonö, wa yai cuaabä.

15 Cafä wa wä fuamobä wa ma tabono wei ma cui, a fa doculunö wa taboimi majöwä. Öjö ma cui fei däjä, afä wa nofi nia yai tabou shi wälii. Cuwi. Yai Badanö, inaja a nia taamaö fa showadaonö a docua jatomalema fa cui, wa çai shïlo dodijidawä cudio majöobä.

16 Wa wä fuamou buobä mlai, fei däjä Jesucristo e yai cublaliyoma yalo, wa nia yai nofimaö. Wa nofi nia yai tabou. ¿Öjö tawä? Camiyänö ya nofi tabou ma cui, cafänö wa nofi tabobä wa yai. Afä wa tabou malä balöono wei. Fei däjä Bada a lija a bufi cuquema yalo, wa nofi nia yai tabou majöö.

17 “Yai Bada lija, Pablo sho yafäcö ojodamobä yafäcö”, wale nofi tabou waiquia ja, camiyä dodijidawä wale nö waloa lä tamaquebö weinaja, Onesimo a ma cui, wa nia dodijidawä waloamaö cuo mö feduo. ¿Öjö tawä?

18 Cafä lija a cuaaö lä bädaono wei etä ma cui ja, ya etä nowa nia çamaö. Blada a çai çamabä tä çai tabou ja, öjö ya etä nia çai jibäaö. ¿Öjö tawä?

19 Camiyä Pablo ei ya imicö showawänö, ya tä a oniblaö lä cule. Ya etä nowa çamaö weicätä. ¿Öjö tawä? Ya etä nowa çamaö ma cui, cafänö wa tä nowa çamaö mö feduobä ya tä çai tabou mö fedua lä cule. Fei däjä wa bufi demi lä

20 Sim, irmão, que eu receba de ti, no SENHOR, este benefício. Reanima-me o coração em Cristo.

Comunicações pessoais. Saudações e bênção

21 Certo, como estou, da tua obediência, eu te escrevo, sabendo que farás mais do que estou pedindo.

22 E, ao mesmo tempo, prepara-me também pousada, pois espero que, por vossas orações, vos serei restituído.

23 Saúdam-te Epafras, prisioneiro comigo, em Cristo Jesus,

24 Marcos, Aristarco, Demas e Lucas, meus cooperadores.

25 A graça do SENHOR Jesus Cristo seja com o vosso espírito.

cule, camiyä ya wänö wa bufi demiblaliyoma malä cui. Öjö ma cui, inaja ya nia cuu fe balojoomi. Wa bufi jaducäblobä ya wä.

20Awei. Inaja ya cuu, Üasi. Onesimo ya wäfa lä bole tä ja, wale da bayelibla, öjö lä. Bada tä lija cafä sho bäfäcö malä cule. Cristo lija cafä sho bäfäcö yädäa yalo, öjö tänö wale bufi yai da lofotoama.

21Wale ä nia lä fuaö wei tä ja ya möläö waiquia yalo, ei ya tä ä oni shimaö lä cule. Ya lä cuu weinaja bädawä mlai, wale nia bayelibläö lä biyäjäo wei, ya tä daö waiquia.

22Abenaja çai. Ya fama nia lä bälöo wei, a yano çai da dodijidablalö. Wale nö bayeli nacaö yalo, cafä bä fe nia lä waloo wei, Yai Bada lija ya möläö waiquia.

23Jesucristo yafä etä ä wäyäo tä nowa ja, yafälecö fe lä labolajei a Ebafla lä cui, cafä wamacö lija a wäfa wäamamou bufi çai doblaa lä cule.

24Marcos a ma cui, Alidaco a ma cui, Dema a ma cui, Luca a ma cui, inaja showawä öjö bä äfa bluca wäamou bufi çai doblaa lä cule, Jesucristo lija yamacö bluca lä ojodamou wei bä bluca lä cui.

25Bei. Bada tä Jesucristonö, showadi wamacö bufi bayeliblabä. Wamacö nofi shilo ojodabobä.

Epístola aos Hebreus	Hebreus
<p>Hebreus 1</p> <p style="text-align: center;">A revelação de Deus</p> <p>¹ Havendo Deus, outrora, falado, muitas vezes e de muitas maneiras, aos pais, pelos profetas,</p> <p>² nestes últimos dias, nos falou pelo Filho, a quem constituiu herdeiro de todas as coisas, pelo qual também fez o universo.</p> <p>³ Ele, que é o resplendor da glória e a expressão exata do seu Ser, sustentando todas as coisas pela palavra do seu poder, depois de ter feito a purificação dos pecados, assentou-se à direita da Majestade, nas alturas,</p> <p>⁴ tendo-se tornado tão superior aos anjos quanto herdou mais excelente nome do que eles.</p> <p style="text-align: center;">Cristo é o Filho, os anjos são ministros</p>	<p>Hebreus 1</p> <p style="text-align: center;">Jesucristonö bã Fõö a doblao lä damalaleno wei tä ą</p> <p>¹Yedu ja, Yai Bada a wano wäyämamoma, camiyä judio bamacö nö badabö lija. Cama a wano wäyälwä bã blucanö, a wano wäyäö cuaamaje.</p> <p>²Öjö ma cui, fei däjä, Yai Bada tänö täbä nia lä jimaö wei tä cublou ajedou däjä, camiyä bamacö lija a wano wäyämamou nomöjööbä, bã Ijilubö e yai shimöledayoma. ¿Öjö tawä? Bã Ijilubö e lija, Yai Bada tänö jödödöwä tä lä cule tä bluca tablamalema. Öjö täbä bluca ja a Bada läobä, a yaia showadalema.</p> <p>³Yai Bada bã Ijilubö e lä cuinö, bã Fõö e doblao damalalema. Yai Bada a cuwä lä dodijiinaja, inaja showawä bã Ijilubö e cuwä mö feduwä. Cama a wä lofotenö, jödödöwä tä fuwäbou showaa lä cule. ¿Öjö tawä? Yanowamö täbä doblou lä mlai täbä bufi aublobä tä tama. Öjö däjä, Yai Bada tä nö shilo walojaö lä ayai tä lä dicäladi jamö, a dicäquedayoma. Yai Bada jayu boco mashi jamö a dicäquedayoma.</p> <p>⁴Ajele bã lä culadi, bã dodijidawä bawä ma cui, Yai Bada bã Ijilubö e shilo yai dodijidawä cuadayoa. Inaja showawä, cama dodijidawä bei bã ąfa cublawä ma cui, bã Ijilubö e lä cui, öjö e ąfa shilo yai dodijidawä.</p> <p style="text-align: center;">Yai Bada bã Ijilubö e shilo yai doblao lä ayale tä ą</p>

⁵ Pois a qual dos anjos disse jamais: Tu és meu Filho, eu hoje te gerei? E outra vez: Eu lhe serei Pai, e ele me será Filho?

⁶ E, novamente, ao introduzir o Primogênito no mundo, diz: E todos os anjos de Deus o adorem.

⁷ Ainda, quanto aos anjos, diz: Aquele que a seus anjos faz ventos, e a seus ministros, labareda de fogo;

⁸ mas acerca do Filho: O teu trono, ó Deus, é para todo o sempre; e: Cetro de equidade é o cetro do seu reino.

⁹ Amaste a justiça e odiaste a iniquidade; por isso, Deus, o teu Deus, te ungiu com o óleo de alegria como a nenhum dos teus companheiros.

¹⁰ Ainda: No princípio, SENHOR, lançaste os fundamentos da terra, e os céus são obra das tuas mãos;

⁵ Ajele moli a bädawä ma cui lija, Yai Bada tä ijilumoimi waiquiwä. Ma. Bä Ijilubö e yai lija abenaja a shïlo cuma. Ijiluyä cä wa. Fei däjä, iba cafä bä nö wawädwä öjöböamaö lä cule. Einaja e shïlo cuma. Abenaja a çai cuma. Camiyä wale nofi nia yai Fjöömaö. Camiyänö bä nofi nia çai Ijiluaö mö feduo. Einaja Yai Bada a cuma.

⁶ Bä Ijilubö moli e lä cui, bita jamö e lä wawäblamaleyoluno wei däjä, abenaja a çai cuma. Yai Bada ajele ebä bluca lä culadinö, ei lija bä möfe bolanö, a wäfa nia Bada doblao taöje. ¿Öjö tawä? Bä Ijilubö e äfa wayoaö ja, einaja a cuma.

⁷ Öjö ma cui, ajele ebä äfa li wayoaö ja, abenaja Yai Bada a cuu. Wadoli a lä culenaja iba ajele ya bä taamaö. Wale nosie lä fuaö wejei bä ajele lä cui, cowa wacä lä culenaja ya bä çai taamaö.

⁸ Ajele einaja bä äfa li wayoaö cuaama. Öjö ma cui, bä Ijilubö e jamö, abenaja Yai Bada e cuma. Cafä wa lä bufiblamou wei wa lä cui, Bada wa nia cuo shi wälio. Wa Bada lä läo wei, showadi wa bejedimou.

⁹ Tä lä dodijidai tä jamö, showadi wa bufi shïlo cudalodii. Wälidiwä tä lä cui wa tä nofi shïlo wälibou. Öjö cudeenö, camiyä Yai Bada ya lä cuinö bä yailema, cafä lija ya lä bufiblamou wei ya lä cuinö. Bä bufi çai doblamabou. Afä ya bä dodijidawä ma tamabole ma cui, cafä bä yai shïlo dodijidawä tamabou. Einaja a cuma.

¹⁰ Abenaja Yai Bada a çai jöwa cuma, bä Ijilubö e lija. Cafä Bada wa lä cui, jaba däjä bita wa colo lä lofotoblamaleno wei

11 eles perecerão; tu, porém, permaneces; sim, todos eles envelhecerão qual veste;

12 também, qual manto, os enrolarás, e, como vestes, serão igualmente mudados; tu, porém, és o mesmo, e os teus anos jamais terão fim.

13 Ora, a qual dos anjos jamais disse: Assenta-te à minha direita, até que eu ponha os teus inimigos por estrado dos teus pés?

14 Não são todos eles espíritos ministradores, enviados para serviço a favor dos que hão de herdar a salvação?

Hebreus 2

O perigo da negligência

1 Por esta razão, importa que nos apeguemos, com mais firmeza, às verdades ouvidas, para que delas jamais nos desviemos.

2 Se, pois, se tornou firme a palavra falada por meio de anjos, e toda transgressão ou desobediência recebeu justo castigo,

wa. Judu mösö ma cui, cafä wa showawänö, wa mösö çai lelemaquema.

11 Öjö täbä nia bluca ma mladou wei ma cui, cafä wa nia shïlo cuo showao. Täbä lä didio wei sibä jolebö lä cublou weinaja, bä nia jode cublou mö feduo.

12 Wa bä bluca lä tablaleno wei bä lä cui, ilo sibä jode joyamou lä culenaja, wa bä nia jode joyaö cuo mö feduo. Öjö täbä nia ma nomöjöblamou wei ma cui, cafä wa nia nomöjöblamoimi. Fei däjä inaja wa cuwä lä showainaja, wa nia cuo shi wãlio. Wa nia shomibloimi. Bä Ijilubö e lija, einaja Yai Bada a cuma.

13 ¿Öjö tawä? Abenaja a çai cuma. Eja, jayu ya boco mashi jamö, a da dicäiquiyo. Eja wa dicäoyoluu däjä, cafä wa cotä jamö wa nofi lä wãlibou wejei ya bä möfe nia boblaamayoluu. Einaja a cuma. ¿Öjö tawä? Inaja a lä cuno wei, ¿wedi jamö a lä cui lija a yai cuma? Ajele a lija mlai.

14 Ma. Ajele bä lä cui, yai cäbä lä tablaleno wei, öjö cäbä bädawä. Yai Bada tä ą fuabeje bä li bluca. Täbä nia lä fucäamou wei bä bayeliblayolubeje, bä shimadayou.

Hebreus 2

Jesucristo etä ą yai shïlo dodijidawä

1 Öjö cudeenö, bäma tä ą lä jïliano wei bäma tä ą yai jïliaö da dodijio, bamacö yacläö majöo mlaobä.

2 Ajele bä bädawä ma cuinö, bamacö nö badabö lija tä ą lä wäyãno wejei tä ą bejedi wawãblaliyoma. Bä doblono lä mlai bä lä cui, tä ą fuano lä mlajei bä çai lä cui,

³ como escaparemos nós, se negligenciarmos tão grande salvação? A qual, tendo sido anunciada inicialmente pelo SENHOR, foi-nos depois confirmada pelos que a ouviram;

⁴ dando Deus testemunho juntamente com eles, por sinais, prodígios e vários milagres e por distribuições do Espírito Santo, segundo a sua vontade.

Jesus coroado de glória: sumo sacerdote idôneo e compassivo

⁵ Pois não foi a anjos que sujeitou o mundo que há de vir, sobre o qual estamos falando;

⁶ antes, alguém, em certo lugar, deu pleno testemunho, dizendo: Que é o homem, que dele te lembra? Ou o filho do homem, que o visites?

⁷ Fizeste-o, por um pouco, menor que os anjos, de glória e de honra o coroaste [e o constituíste sobre as obras das tuas mãos].

öjö bā lija etā nowa cadidiwā çamao cuaama. ¿Öjö tawā? Öjö bā nō jaba bleaamao waiquioma ja lä,

³bāmacö bufi yai da jaducäblo, öjö lä, camiyä bāmlecö nō bleaamao nomöjöo mlaobä. Bāmacö nia lä fucāamou wei tā a lä cui, cama Bada tā showawänö, tā a wäyāo balöoma. Öjö dājā, camiyä bāmacö lija a wā lä jiliano wejei bänö, walalawä a wāno wäyāo nomöjöomaje.

⁴Tā a bejedi. Yai Bada tā ma cuinö, öjö tā a bejedi yai dablamao cuaama. Tā a jiliamobä jamö, tā nō lä quilijii tā bluca çai wawāmao cuaama. Cama ebä lä cuaano wei jamö, a nō lofote çai öjöböamou cuaama. Bei tā Bufi fa jibāmoicunö, cama ebä dobäo bufi doblao lä cuono weinaja, bā çai taamao cuaafälöma.

Bāmlecö lä fucāo wei tā a

⁵Ma, ajele bā lä cui, Yai Bada tänö öjö bā afa bada wäyāimi. Jödödöwä tā nia dude lä cublou wei, ajele bänö tā nofi tabobeje bā bada tablamano malä mlai, bāma tā afa ulufi lä wayoale tā ulufi lä cui.

⁶Ma, ajele bā nofi tabou mlai, yanowamö bā nofi yai tabou. Yai Bada etā a oni jamö, abenaja ai tā a çai cuu. Yanowamö ¿wedi bei bā li, Yai Bada wa lä cuinö wa bā nofi tabou fe balojoobä? Yanowamö tabä ijilubö bādawä ma cui, ¿wedi tabä öjö wa bā li bufibou?

⁷Ajele bā doblao lä culenaja, wa bā yanowamö tablamonomi showawä ma cui, tā nō dedejblou mlai ja, dodijidawä

8 Todas as coisas sujeitaste debaixo dos seus pés. Ora, desde que lhe sujeitou todas as coisas, nada deixou fora do seu domínio. Agora, porém, ainda não vemos todas as coisas a ele sujeitas;

9 vemos, todavia, aquele que, por um pouco, tendo sido feito menor que os anjos, Jesus, por causa do sofrimento da morte, foi coroado de glória e de honra, para que, pela graça de Deus, provasse a morte por todo homem.

10 Porque convinha que aquele, por cuja causa e por quem todas as coisas existem, conduzindo muitos filhos à glória, aperfeiçoasse, por meio de sofrimentos, o Autor da salvação deles.

11 Pois, tanto o que santifica como os que são santificados, todos vêm de um só. Por isso, é que ele não se envergonha de lhes chamar irmãos,

wa bä nia yai tamabou. Wawädowä wa bä nofi nia tamabou.

8Jödödowä täbä lä cublai täbä nofi bluca tabobeje, yanowamö wa bä nia lämabou. Einaja tä ą cuu. ¿Öjö tawä? Öjö yanowamö bä nia yai lä lämabou wei bä lä cui, bä nia jowa lämabou jödödöo. Bä nia läo lä mlai, etä nia jowa cuomi. ¿Öjö tawä? Jödödowä tä jamö bä nia lä läo wei, bäma tä daimi showawä ma cui,

9Jesús bäma a daö, a lä yanowamöblaleyoluno wei a lä cui. Ajele bä bälimi lä culenaja a jaba ma cuono wei ma cui, yanowamö bamacö bälimi lä mlainaja a li cublou majölayoma. Yai Bada tänö bämalecö nofi lä ojadoble jamö, a nia nomamaö fa läonö, a li yanowamöblamalema. A nomaö däjä a nö ninili bleaama yalo, dodijidawä fe balojowä a tabou majöadayoa. Wawädowä a nofi yai tabou.

10¿Öjö tawä? Yanowamö täbä fucäamobä, Yai Bada tänö Jesús a nö bleaamaö fa balöonö, a doblaa majömaquema. Yai Bada a shïlo malä dodijaö wei. Jödödowä täbä fa tablälönö, öjö etäbä bluca fuwäbou showaa lä cule. Yai Bada a doblao lä culenaja, cama ebä doblao cuo mö feduobä, bä Ijilubö Jesús lija bä lulumabou.

11Jesús a lä cui, cama ebä lä yaile bä sho, cama bä bluca malä cui. Cama bä bluca waiquiwä yalo, Jesúsno cama ebä ąfa jilaö quiliimi.

12 dizendo: A meus irmãos declararei o teu nome, cantar-te-ei louvores no meio da congregação.

13 E outra vez: Eu porei nele a minha confiança. E ainda: Eis aqui estou eu e os filhos que Deus me deu.

14 Visto, pois, que os filhos têm participação comum de carne e sangue, destes também ele, igualmente, participou, para que, por sua morte, destruísse aquele que tem o poder da morte, a saber, o diabo,

15 e livrasse todos que, pelo pavor da morte, estavam sujeitos à escravidão por toda a vida.

16 Pois ele, evidentemente, não socorre anjos, mas socorre a descendência de Abraão.

17 Por isso mesmo, convinha que, em todas as coisas, se tornasse semelhante aos irmãos, para ser misericordioso e fiel sumo sacerdote nas coisas referentes a Deus e para fazer propiciação pelos pecados do povo.

12Yai Bada etä ʒ oni jamö abenaja Jesús a ʒowa cuu. Fäähäyä bä lija, cafä bä ʒfa nia dodijaö wäyäö. Yamacö yododabä jamö, cafä bä nofi nia doabläö. Einaja a cuu.

13Abenaja a cuu ʒa. Camiyänö, Yai Bada ya nofi nia mölabou. Abenaja ʒai. Yai Bada tänö bä lä jibäbeno wei, eja bä ijilubö ya ebä ʒai bluca cua lä cule. Einaja tä ʒ cuu.

14Öjö ijilu bäma ecö lä cui, yanowamö bei bämacö, yai bämacömi. Bämacö ʒaji cublawä. Bämacö ʒyäbö ʒai cublawä. Camiyä bämacö lä culenaja a cublou mö feduobä, cama a yanowamöblaleyoluma, camiyä bämacö nomaö lä cuo weinaja a nomaö cuo mö feduoyolubä. Yanowamö a fa cublaliyonö, a lä nomaö wei tänö, fecula bada a nia wäliaö showadaoma, täbä yanowamö lä nomamaö wei a bada lä cui.

15Öjö tawä? Nomaö tä lä cui ja, yanowamö täbä showadi quilili nö malä beblalou wei. Öjö ma cui, bämacö quili majöö mlaobä, bämalecö nia ʒai nowamaö showadaoma.

16Ajele bä bayeliblabä a funo malä mlai. Ablaamö ebä nodiwä nofi yai fölijibou dodijioma.

17Jesús bäma ecö fäähäbö cuwä lä dodijiinaja Jesús a cublou mlao fa cunoja, Yai Bada tä lä cule jamö dodijidawä bämalecö nofi nia lä bäyäbou wei, a nö Bada cuobö mlai. Camiyä bämacö lä culenaja a cuoma cudeenö, a bufi asimou. Bäma a nofi mölabobä a. Yanowamö

¹⁸ Pois, naquilo que ele mesmo sofreu, tendo sido tentado, é poderoso para socorrer os que são tentados.

Hebreus 3

Cristo é superior a Moisés. O perigo da incredulidade e da desobediência

¹ Por isso, santos irmãos, que participais da vocação celestial, considerai atentamente o Apóstolo e Sumo Sacerdote da nossa confissão, Jesus,

² o qual é fiel àquele que o constituiu, como também o era Moisés em toda a casa de Deus.

³ Jesus, todavia, tem sido considerado digno de tanto maior glória do que Moisés, quanto maior honra do que a casa tem aquele que a estabeleceu.

⁴ Pois toda casa é estabelecida por alguém, mas aquele que estabeleceu todas as coisas é Deus.

bamacö lija tä nowa ma cule ma cui, a shämou läoma, bämalecö nowa mladamabä. ¿Öjö tawä?

¹⁸Cama a nö bleaäo daö waiquiwä yalo, fecula badanö täbä lä yabäcaö wei tä çai daö cudeenö, bämalecö yabäcaö mö lä fedule bämalecö bayeliblabä, öjö a waiquiwä.

Hebreus 3

Jesús a shïlo yai cadidou fe balojooma

¹¿Öjö tawä, iba wamacö? Jesucristo ai ebä yaia lä culenaja, cafä wama ecö ma cui, wama ecö yaia cua mö fedua. Cafä wamacö ma cui, wamacö çai cadidia mö fedulema. Jesús lija bä bufi da daeo, Yai Bada a wano wäyayolubä a lä shimöledayono wei a lä cui lija. Nofi bääalewä bama a shïlo Bada bufibobä, öjö Jesús a waiquiwä.

²A lä yaileno wei a lä cui, Jesúsno a wä fuaö cadidioma. Yai Bada ebä lijamö Moisesi a läo däjä, öjö a cadidou lä cuaano weinaja showawä.

³Öjö ma cui, Moisesi mlai, Jesús a wäfa shïlo yai doblao tamobä a. ¿Öjö tawä? A yafi dodijidawä lä tablaö wei a lä cui, a wäfa dodijaö tamou lä culenaja showawä. A yafi äfa dodijidawä ma tamou däjä ma cui, a lä tablaleno wei a lä cui, öjö a wäfa nia shïlo yai dodijaö tamou.

⁴Yafi bä bluca lä cublai, yanowamö täbä lija bä ma tablamou wei ma cui, jödödöwä täbä lä cublai, Yai Bada lija täbä li tablamolayoma.

⁵ E Moisés era fiel, em toda a casa de Deus, como servo, para testemunho das coisas que haviam de ser anunciadas;

⁶ Cristo, porém, como Filho, em sua casa; a qual casa somos nós, se guardarmos firme, até ao fim, a ousadia e a exultação da esperança.

⁷ Assim, pois, como diz o Espírito Santo: Hoje, se ouvirdes a sua voz,

⁸ não endureçais o vosso coração como foi na provocação, no dia da tentação no deserto,

⁹ onde os vossos pais me tentaram, pondo-me à prova, e viram as minhas obras por quarenta anos.

¹⁰ Por isso, me indignei contra essa geração e disse: Estes sempre erram no coração; eles também não conheceram os meus caminhos.

¹¹ Assim, jurei na minha ira: Não entrarão no meu descanso.

⁵Yai Bada etä yafi jamö Moisesi a ojodamou ja, a dodijama. Yai Bada a wä fuaö cadidioma. A ojodamou ja, Yai Badanö tä äfa nia obi wäyää lä nomöjöono wei, tä jimaö balöo showaoma.

⁶Öjö ma cui, Cristo a lä cui, täbä ojodamou cuaaö lä bädao weinaja mlai, bä ijilubö ebänö bä föö ebä ä dodijidawä fuaö lä cadidio wejeinaja, inaja Cristo a yai cuaama. ¿Öjö tawä? Yai Bada e yafi lä cui, öjö camiyä bäma ecö. Öjö e yafi showawä jamö bä Ijilubö e Bada läa, camiyä bäma ecö lija. Bufi lofotolanö bäma a nofi mölabou showao ja, öjö lä bäma ecö li yafi.

Yai Bada bäma ecö nia lä yanöcöo wei tä ä

⁷Öjö cudeenö, Yai Bada a Bufi lä cui, abenaja a cuma. Ei däjä, Yai Bada wamale ä jiliaö ja,

⁸bä bufi jifublou dicoo dijä. Ulufi bloque jamö wale yai lä wabano wejei däjä bä lä cuaano weinaja mlai. Öjö bä lä cui bä jaamodonomi.

⁹Lasha 40 a faö showao mlao däjä, ya lä dodijaö wei tä ma mödino wejei ma cui, wale wabaö fe blacäjomaje, cafä wamacö nö badabö lä cuinö.

¹⁰Öjö cudeenö, öjö bä bluca lija ya fa jushudalunö, abenaja ya cudaliyoma. “Showadi bä bufi lä yacläö wei, öjö bä waiquiwä. Ya bä taamaö lä bufii wei tä ja, bä bufi jaducädaloimi”, ya cudaliyoma.

¹¹Ya fa jushudalunö, ya wä nö wäo ja abenaja ya çai cuma. “Ya bä nia yai lä yanöcömabono wei tä ulufi ja, obi ma cui, ei bä lä cui bä nia waloomi waiquiwä”, ya

12 Tende cuidado, irmãos, jamais aconteça haver em qualquer de vós perverso coração de incredulidade que vos afaste do Deus vivo;

13 pelo contrário, exortai-vos mutuamente cada dia, durante o tempo que se chama Hoje, a fim de que nenhum de vós seja endurecido pelo engano do pecado.

14 Porque nos temos tornado participantes de Cristo, se, de fato, guardarmos firme, até ao fim, a confiança que, desde o princípio, tivemos.

15 Enquanto se diz: Hoje, se ouvirdes a sua voz, não endureçais o vosso coração, como foi na provocação.

16 Ora, quais os que, tendo ouvido, se rebelaram? Não foram, de fato, todos os que saíram do Egito por intermédio de Moisés?

17 E contra quem se indignou por quarenta anos? Não foi contra os que pecaram, cujos cadáveres caíram no deserto?

18 E contra quem jurou que não entrariam no seu descanso, senão contra os que foram desobedientes?

cuu majöoma. Yai Bada a Bufi lä cui, einaja a cuma.

12Bä da moyaweicu, öjö lä, iba wamacö. Wamacö bufi wälidiblou fa dicolonö, Yai Bada wama a wä bejedi bufii fa mlacunö, Yai Bada tä demi cua shi lä wälile tä lija, ai wamacö mö fulublou mlaobä.

13Showadi bä da yömölayo, Yai Bada bäma a wä nia lä jiliaö wei tä cuo showao däjä, ai wa bädawä ma cui wa bufi jifublou dicoo mlaobä. ¿Öjö tawä? Wälidiwä tä ja täbä möläö yalo, täbä bufi li jifublou.

14Cristo bäma a nofi jaba lä mölabono weinaja, bäma a nofi tabou cadidia fe yadia showalanö, cama a ojodamobä jamö bamacö yädäa.

15Yai Bada etä ä oni lä cuu wei, ei tä ä showawä malä cui. Ei däjä, Yai Bada wamale ä jiliaö ja, bä bufi jifublou dicoo dijä. Ulufi bloque jamö, bä jãamodou lä mlaono weinaja mlai. Einaja tä ä oni cuu.

16Yai Bada tä ä ma jiliano wejei, bä jowa jãamodono lä mlai bä lä cui, ¿wedi bei bä jowa doblonomi? Ejido tä ulufi fa dacöfälöjenö, Moisesinö bä lulubou lä cuaano wei, ¿öjö bä mlai daanö?

17Lasha 40 a lalou showaa mlai ja, öjö bä showawä lija Yai Bada showadi tä shilo jushuodima. ¿Öjö tawä? Bä doblou fa mlacunö, ulufi bloque a jamö täbä nomawä bluca yabucuolaliyoma.

18Öjö bä lä cui, Yai Bada tä ä fuano lä mlajei bä showawä lä cui bä lija, Yai Bada a wä nö wäoma. Bä nia yai lä

¹⁹ Vemos, pois, que não puderam entrar por causa da incredulidade.

Hebreus 4

A entrada no descanso de Deus pela fé

¹ Temamos, portanto, que, sendo-nos deixada a promessa de entrar no descanso de Deus, suceda parecer que algum de vós tenha falhado.

² Porque também a nós foram anunciadas as boas-novas, como se deu com eles; mas a palavra que ouviram não lhes aproveitou, visto não ter sido acompanhada pela fé naqueles que a ouviram.

³ Nós, porém, que cremos, entramos no descanso, conforme Deus tem dito: Assim, jurei na minha ira: Não entrarão no meu descanso. Embora, certamente, as obras estivessem concluídas desde a fundação do mundo.

yanöcömabono wei jamö, bä nia jöwa waloamanomi majöwä.

¹⁹ ¿Öjö tawä? Bamacö bufi jaducäblobä tä ą. Yai Bada tä ą bejedi bufinomije yalo, bä waloo doblonomi.

Hebreus 4

¹ ¿Öjö tawä? Fei däjä ma cui, bämalecö nia lä yanöcömabou wei, Yai Bada tänö tä ąfa wäyää showaa lä cule. Bamacö da moyawäo, öjö lä, bämalecö nö badabö nofi tabou lä mladaliyono weinaja, ai wa bädawä ma cui wa nofi tadaö mlaobä. Wa nia lä yanöcöo wei tä ja, wa daamou majöo mlaobä.

² Cama ebä lija, Moisesinö etä ą dodijidawä ąai jaba lä waloqueno weinaja, camiyä bamacö ma cui lija, Jesucristonö tä ą dodijidawä ąai waloa malä majöqueno wei. Öjö ma cui, öjö bänö Moisesi etä ą ma jiliano wejei ma cui, tä ą nofi mölabou fa mlacujenö, bä bayeliblamonomi.

³ Yai Bada bama a wä bejedi lä bufibou wei bamacö lä cui, camiyä bämalecö bufi nia shilo yai yanöcömabou. A wä bejedi bufi lä mlaono wejei bä ąfa wäyää ja, abenaja a malä cuno wei. Ya fa jushudalunö, ya wä nö wäo ja abenaja ya cudaliyoma. “Öjö ya bä nia lä yanöcömabono wei, obi ma cui tä nia cuomi”, ya cuma. Einaja Yai Bada a cuma. Jaba däjä, bita a colo lä lofotoblamaleno wei däjä, a nia yai lä cuaano wei tä daö showaoma.

⁴ Porque, em certo lugar, assim disse, no tocante ao sétimo dia: E descansou Deus, no sétimo dia, de todas as obras que fizera.

⁵ E novamente, no mesmo lugar: Não entrarão no meu descanso.

⁶ Visto, portanto, que resta entrarem alguns nele e que, por causa da desobediência, não entraram aqueles aos quais anteriormente foram anunciadas as boas-novas,

⁷ de novo, determina certo dia, Hoje, falando por Davi, muito tempo depois, segundo antes fora declarado: Hoje, se ouvirdes a sua voz, não endureçais o vosso coração.

⁸ Ora, se Josué lhes houvesse dado descanso, não falaria, posteriormente, a respeito de outro dia.

⁹ Portanto, resta um repouso para o povo de Deus.

⁴Täbä lä yanöcödou wei, yedu jamö ma cui tä äfa wayoaö malä balöono wei, Yai Bada ai tä ä jamö. Abenaja tä ä cuu. Täbä cobeblaö jödödöa fa waiquilonö, 7 tä mö jalu lä cublaliyono wei däjä, Yai Bada tä ojudamou yanöcödaliyoma. Einaja tä ä cuu. ¿Öjö tawä?

⁵Täbä lä yanöcödou wei, ai bäma tä ä oni möö lä waiquiono wei jamö, tä äfa çai wayoaö çoma. Abenaja tä ä lä cuno wei jamö. Öjö ya bä nia lä yanöcömabono wei, obi ma cui tä nia cuomi. Einaja a cuma.

⁶Bä äfa nia yanöcömabou lä wäyäno wei bä lä cuinö, Yai Bada tä ä bejedi bufii fa mlalalujenö bä yanöcödonomi. ¿Öjö tawä? Bä mili lä yanöcömabono wei bä yanöcödonomi cudeenö, tä läa showaa lä cule. Täbä nia yanöcömabou lä majöo wei, tä fei däjä yai cua lä cule.

⁷¿Öjö tawä? Tä nö fa dedelönö, bada tä David lija Yai Bada a wä faö malä çono wei. Täbä nia bayeliblamou lä showaono wei tä ä ja, a wä nö wäo çoma. Abenaja bä nowa tama. Ei däjä, Yai Bada wamale ä jiliaö ja, bä bufi jifublou dicoo dijä. ¿Öjö tawä? A wä nö wäo ja, einaja bä nowa taö çoma.

⁸Yai Bada tänö bä nia lä yanöcömabono wei jamö, Josué a lä cuinö Isaeli nodiwä bä çai yai waloo cadidio showadao fa cunoja, Yai Bada tä ä nö obi wäo çobö mlai.

⁹Öjö cudeenö, Yai Bada bäma ecö lä cui, bämalecö nia yai lä yanöcömabou wei tä cua showaa. Bamacö nia yanöcödou, 7 tä

10 Porque aquele que entrou no descanso de Deus, também ele mesmo descansou de suas obras, como Deus das suas.

11 Esforcemo-nos, pois, por entrar naquele descanso, a fim de que ninguém caia, segundo o mesmo exemplo de desobediência.

12 Porque a palavra de Deus é viva, e eficaz, e mais cortante do que qualquer espada de dois gumes, e penetra até ao ponto de dividir alma e espírito, juntas e medulas, e é apta para discernir os pensamentos e propósitos do coração.

13 E não há criatura que não seja manifesta na sua presença; pelo contrário, todas as coisas estão descobertas e patentes aos olhos daquele a quem temos de prestar contas.

Jesus, o sumo sacerdote que se compadece de nós

14 Tendo, pois, a Jesus, o Filho de Deus, como grande sumo sacerdote que penetrou os céus, conservemos firmes a nossa confissão.

15 Porque não temos sumo sacerdote que não possa compadecer-se das nossas

mö jalu lä cublaliyono wei däjä, Yai Bada tä ojodamou lä yanöcödalijono weinaja showawä.

10Bämacö nia fa yanöcömabonö, tä ʘ lä wäqueno wei bäma tä ʘ dädaö däjä, bämacö nia yai yanöcödou. Yai Bada tä ojodamou yanöcödou lä culayono weinaja, bämalecö bufi nia tadamaö.

11¿Öjö tawä? Yai Bada tänö bämalecö bufi nia yai lä yanöcömabou wei tä ja, bämacö nö da wəlojoo, öjö lä. Bämacö nö badabönö Yai Bada tä ʘ fuaö lä mlaono wejeinaja, ai bämacö cuaaö nodio dicoo mlaobä.

12Yai Bada tä ʘ malä cule. Tä ʘ lofote. Sibala bä ma namo wei ma cui, Yai Bada bei tä ʘ yai lucäö si ijejewä yaiwä. Bei täbä bufi yai wawäblamaö. Bä nia lä cuaaö wei tä ma cui, bä bufi cuaablalou lä jətoo wei tä ma cui, wawädwä etä dablamaö.

13Yai Bada lijamö a nia lä jəyao wei, moli ma cui a cuami waiquiwä. Täbä jödödöwä wawädobou. Öjö a showawä lä cuinö bämalecö ʘ nö nia wäamaö.

Jesucristo nofi bäyälewä a Bada lä cublaliyono wei tä ʘ

14¿Öjö tawä? Fedu fedole jamö bämalecö nofi lä bäyäbou wei, Yai Bada tä Ijilubö Jesús a cua waiquidayoa. Nofi bäyälewä öjö a Bada. Öjö cudeenö, Jesucristo bufilewä bämacö ʘfa lä jilou wei bämacönö, bäma a nofi yai mölabou da dodijio.

15Bämalecö nofi lä bäyäbou wei a Bada lä cuinö, bämacö lä yabäcamou wei tä malä

fraquezas; antes, foi ele tentado em todas as coisas, à nossa semelhança, mas sem pecado.

¹⁶ Acheguemo-nos, portanto, confiadamente, junto ao trono da graça, a fim de recebermos misericórdia e acharmos graça para socorro em ocasião oportuna.

Hebreus 5

Cristo, superior ao sacerdócio da antiga aliança

¹ Porque todo sumo sacerdote, sendo tomado dentre os homens, é constituído nas coisas concernentes a Deus, a favor dos homens, para oferecer tanto dons como sacrifícios pelos pecados,

² e é capaz de condoer-se dos ignorantes e dos que erram, pois também ele mesmo está rodeado de fraquezas.

³ E, por esta razão, deve oferecer sacrifícios pelos pecados, tanto do povo como de si mesmo.

⁴ Ninguém, pois, toma esta honra para si mesmo, senão quando chamado por Deus, como aconteceu com Arão.

dale. Bämalecö nofi jalujubou. Fecula bada lija camiyä bämecö lä yabäcamou weinaja, cama a çai yabäcamou cuo mö feduoma ma cui, wälidiwä tä tanomi.

¹⁶ ¿Öjö tawä? Bämalecö nofi lä ojodabou wei bäma a bufibolanö bämecö da icuo, öjö lä, bämecö bayeliblamobä. Bämecö nö yai lä bleaale däjä, dodijidawä bämalecö taamaö fe fa yadionö, bämalecö nia yai bayelibou.

Hebreus 5

¹ Nofi báyäalewä bada bä lä nomöjödadou wei bä lä cui, yanowamö täbä lijamö Yai Bada tänö bä bluca yaiamaö cuaaö, täbä nofi báyäbobeje. Täbä doblou lä mlai etä nowa mladobä, Yai Bada tä dobäöje. Yalo bä shäö fa läojenö, bä öshö dodobouje.

² Nofi báyäalewä a bada lä läo wei a lä cui, yanowamö a mö feduwä cudeenö, bä bufi lä yabäcamou wei tä çai daö. Tä daö yalo, bä bufi lä mojodi wei bä lija a wä oquewä fabä a waiquiwä. Bä bufi lä yacläo wei bä lija çai.

³ ¿Öjö tawä? Cama a bufi yabäcamou mö feduwä yalo, ai täbä doblono lä mlai etä nowa mladobä, tä nia taö ayaomi. Cama a showawä ma cui, a doblono lä mlai etä nowa mladobä, tä çai taö mö feduo showadao.

⁴ Nofi báyäalewä a bada lä cui, inaja cama a bada cuo bufi fa doblaonö a cubloimi. Ma, Yai Bada tänö a fa cadidilönö a shilo bada läo. Jaba däjä, nofi báyäalewä Aaloni a lä cadidileno weinaja showawä.

⁵ Assim, também Cristo a si mesmo não se glorificou para se tornar sumo sacerdote, mas o glorificou aquele que lhe disse: Tu és meu Filho, eu hoje te gerei;

⁶ como em outro lugar também diz: Tu és sacerdote para sempre, segundo a ordem de Melquisedeque.

⁷ Ele, Jesus, nos dias da sua carne, tendo oferecido, com forte clamor e lágrimas, orações e súplicas a quem o podia livrar da morte e tendo sido ouvido por causa da sua piedade,

⁸ embora sendo Filho, aprendeu a obediência pelas coisas que sofreu

⁹ e, tendo sido aperfeiçoado, tornou-se o Autor da salvação eterna para todos os que lhe obedecem,

¹⁰ tendo sido nomeado por Deus sumo sacerdote, segundo a ordem de Melquisedeque.

Os cristãos hebreus não tinham progredido

¹¹ A esse respeito temos muitas coisas que dizer e difíceis de explicar, porquanto vos tendes tornado tardios em ouvir.

¹² Pois, com efeito, quando devíeis ser mestres, atendendo ao tempo decorrido,

⁵⁻⁶ Cristo a ma cui, nofi báyäalewä a Bada cuobä, cama a jimamonomi. Ma, Yai Bada tänö a yailema, abenaja a nowa lä tano wei a lä cuinö. Ijiluyä wa. Fei däjä, iba bä nö wawädwä öjöböamaö. Einaja a nowa tama. Ai tä ą oni jamö, abenaja Yai Bada tä ąai cuu. Showadi wa täbä nofi báyäaö shi wälibä wa. Mequisedeco a lä cuinö täbä nofi jaba lä báyäbono weinaja, wa cuaaö nomöjöobä. Einaja Yai Bada tä ąai cuu.

⁷Eja Jesús yanowamö showawä a cuo däjä, Yai Bada lija a nö bayeli nacaoma. A nomaö mlaobä, a noshi umlabou lä dao wei a lä cui lija a öcölanö a wä ıcali fama. Yai Bada tä nö quili tama yalo, a wä jılimolayoma.

⁸Öjö tawä? Yai Bada tä Ijilubö ma cui, bä Föö e ą fuaö dablobä, a wabamoma. A nö lä bleaaö wei tänö, Yai Bada a wä nia fuaö fe lä yadio wei tä dalalema.

⁹A wä fuaö fe lä yadiono wei tänö, a nia lä doblao wei a yai cublou dodijilayoma. Inaja a fa cublalunö, cama a wä lä fuaö wejei bä lä cui, bä fucäaö shi wälibä e cublou showadalayoma.

¹⁰Nofi báyäalewä a Bada cuobä, Yai Bada tänö a cadidilema, Mequisedeco a lä cuinö täbä nofi jaba lä báyäbono weinaja bä nofi báyäbou cuo nomöjöobä.

Bä bufi fe dadocaö lä wasöö wei tä ą

¹¹Öjö yama tä ą wäyäö showaobä tä ą bluca ma cule, wamacö bufi jaducäblou si ijejewämi dicowä.

¹²Wamacö nö dedeaö waiquiwä yalo, ai wama täbä damaö mö feduobä wamacö

tendes, novamente, necessidade de alguém que vos ensine, de novo, quais são os princípios elementares dos oráculos de Deus; assim, vos tornastes como necessitados de leite e não de alimento sólido.

¹³ Ora, todo aquele que se alimenta de leite é inexperiente na palavra da justiça, porque é criança.

¹⁴ Mas o alimento sólido é para os adultos, para aqueles que, pela prática, têm as suas faculdades exercitadas para discernir não somente o bem, mas também o mal.

Hebreus 6

Exortação ao progresso na fé

¹ Por isso, pondo de parte os princípios elementares da doutrina de Cristo, deixemo-nos levar para o que é perfeito, não lançando, de novo, a base do arrependimento de obras mortas e da fé em Deus,

² o ensino de batismos e da imposição de mãos, da ressurreição dos mortos e do juízo eterno.

ma cui, wamacö doblou malä mlai. Ai wama bä damaö mlai ja, ai bä lija cafä wamacö yai damamou çobä wamacö, Yai Bada colo tä ą lä cui ja wamacö bufi yai jaducäblobä. Ijilu oshe bä lä culenaja wamacö cuwä showawä. Nii bä wabeje bämi. Sifu ubä ja bä shadio showawä cäbä.

¹³Sifu ubä ja bä lä shadio wei bänö, dodijidawä tä nö öjöböaö malä mlajei. Wäliidiwä tä nö çai öjöböaö malä mlajei. Bä oshe malä cui.

¹⁴Nii a yai lä cui, bada cäbä befi. Öjö bä lä cui bä bufi wasöo fa wabäodinö, tä lä wäliidii tä daöje. Tä lä dodijidai tä çai.

Hebreus 6

¹Öjö cudeenö bämacö bufi yai da walalaafälö. Cristo bäma tä ą jaba lä jilileno wei bäma tä ą daö waiquiwä. Bämacö jaba lä cuaano wei tä ja, bämacö nia nomaö shi lä wälijio wei tä ą çai. Bämacö bufi mö fa yabajadalunö, Yai Bada bäma a nofi nia yai lä mölabou wei tä ą çai. Öjö bäma tä ą daö waiquiwä cudeenö, bäma tä ą wayoadii showaobä tä cuami.

²Täbä fe lä ojomamou wei tä ą ma cui, Jesucristo ebä lija bada bä imicö lä maqueo wei tä ą ma cui, öjö bäma tä ą çai daö waiquiwä. Täbä nia demi jocädou lä çö wei tä ą ma cui, Jesucristo ebä lä mlai bä nö nia bleaaö shi lä wälii wei tä ą ma cui, öjö lä tä ą ja, bämacö yömölaö çobä tä cuami.

³ Isso faremos, se Deus permitir.

Os perigos espirituais

⁴ É impossível, pois, que aqueles que uma vez foram iluminados, e provaram o dom celestial, e se tornaram participantes do Espírito Santo,

⁵ e provaram a boa palavra de Deus e os poderes do mundo vindouro,

⁶ e caíram, sim, é impossível outra vez renová-los para arrependimento, visto que, de novo, estão crucificando para si mesmos o Filho de Deus e expondo-o à ignomínia.

⁷ Porque a terra que absorve a chuva que freqüentemente cai sobre ela e produz erva útil para aqueles por quem é também cultivada recebe bênção da parte de Deus;

⁸ mas, se produz espinhos e abrolhos, é rejeitada e perto está da maldição; e o seu fim é ser queimada.

As coisas melhores e pertencentes à salvação

³ ¿Öjö tawä? Yai Bada tänö bämalecö bayeliblaö bufi doblao ja, fei däjä bamacö bufi nia yai walalao.

⁴ Jesucristonö bä bufi ma wacacablamaleno wei ma cui, a bufiboimi majöö dicoweje ja, Yai Bada lija bä bufi mö yabäjadou çobä, etä cuami waiquiwä. No mlai ja Yai Bada tänö bä lä dobäleno wei tä daöje. Yai Bada tä Bufi çai dää mö fedua waiquilemaje.

⁵ Yai Bada tä ç çai dodijidawä daa waiquilalemaje. Yai Bada tänö cama ebä çai lä cuo wei, etä çai lofote daö waiquiomaje.

⁶ Öjö bä lä cui, Jesucristo a yai bufiboimi majöö dicoweje ja, bä yai dobroimi. Jai fii balitama tefi jamö Jesucristo a shäo çaje öjö bä li cuaaö malä cui, cama bä lä cuaaö wei tänö. Wawadowä a nö waiblamaöje.

⁷ ¿Öjö tawä? Ficali täcabä ma cui, Yai Bada tänö ai täcabä bayelibou malä dodijio wei. Maanö täcabä fa jäläamanö, bä lä ficalimou wei bä iyabä, nii bä caumaö. ¿Öjö tawä? Yai Bada tänö täcabä dodijidawä fa dalalönö, täcabä nö yai nijiblamaö.

⁸ Öjö ma cui, täcabä shilo mösöcöböblou bädawä ja, täcabä shilo bluca baömöö bädawä ja, täcabä nowa nia cublomi majöö. Yai Bada tänö öjö täcabä çafa waimou tabä täcabä. ¿Öjö tawä? Täcabä çafa waimou lä wäyöö wei, täcabä nia yaçumö öshömaö.

⁹ Quanto a vós outros, todavia, ó amados, estamos persuadidos das coisas que são melhores e pertencentes à salvação, ainda que falamos desta maneira.

¹⁰ Porque Deus não é injusto para ficar esquecido do vosso trabalho e do amor que evidenciastes para com o seu nome, pois servistes e ainda servis aos santos.

¹¹ Desejamos, porém, continue cada um de vós mostrando, até ao fim, a mesma diligência para a plena certeza da esperança;

¹² para que não vos torneis indolentes, mas imitadores daqueles que, pela fé e pela longanimidade, herdaram as promessas.

A imutabilidade da promessa de Deus

¹³ Pois, quando Deus fez a promessa a Abraão, visto que não tinha ninguém superior por quem jurar, jurou por si mesmo,

¹⁴ dizendo: Certamente, te abençoarei e te multiplicarei.

¹⁵ E assim, depois de esperar com paciência, obteve Abraão a promessa.

⁹ Öjö tawä? Inaja yamacö cuu ma cui, cafä bämacö lä nofimale wamacö lä cui, Yai Bada tänö wamacö lä bayelibou wei yama tä daö waiquiwä. Yai Bada tänö täbä lä fucäaö wei täbä lä cui, täbä dodijaö lä cuaaö weinaja wamacö cuaale cätä.

¹⁰ Cama lija wamacö lä ojomou wei tä lä cui, Yai Bada tänö tä nofi mojudubobä a malä mlai. A dodijaö. Yai Bada wama a nofimaö yalo, cama wama ebä lä bayeliblano wei, wama ebä bayelibläö lä showale, tä daö.

¹¹ Showadi wamacö dodijadii bufi doblaobä, öjö lä! Inaja bämacö taamaö bufi doblao. Wamacö möläö showao däjä, wama tä nö lä dabole tä bejedi wawäblobä.

¹² Wamacö mojimou mlai ja, bä lä dodijaö wei wama bä yai owämabä. Bä lä dodijaö wei bä lä cui, bä bufi yanöcöwä çai möläö fa showaonö, Yai Bada tänö tä afa lä wäqueno wei tä nia yai dääöje.

¹³ Ablaamö lija Yai Bada tä a nö lä wäono wei däjä, a wä yai lofotoblaliyoma. Cama a shïlo yami Bada cuo fa waiquicunö, ai a wäfa wäaö mlai ja, cama a wäfa shïlo wäamou showadaoma, a bejedimou dablamobä.

¹⁴ Abenaja a cuma. Cafä bejedi bä bayelibou weicätä. Afä ya bä nodiwä fa balamalönö, bä nia blucablou dodijio. Einaja a cuma.

¹⁵ Öjö cudeenö, bufi yanöcölanö Ablaamö a nö fa dadionö, Yai Bada tänö tä afa lä wäqueno wei tä yacumö dälema.

16 Pois os homens juram pelo que lhes é superior, e o juramento, servindo de garantia, para eles, é o fim de toda contenda.

17 Por isso, Deus, quando quis mostrar mais firmemente aos herdeiros da promessa a imutabilidade do seu propósito, se interpôs com juramento,

18 para que, mediante duas coisas imutáveis, nas quais é impossível que Deus minta, forte alento tenhamos nós que já corremos para o refúgio, a fim de lançar mão da esperança proposta;

19 a qual temos por âncora da alma, segura e firme e que penetra além do véu,

16Showadi täbä malä cuaaö wei. Täbä ʘ nō wāo bufio dājä, bada täbä ʘfa shīlo wäyāöje. Abenaja bä cuu. “Ya wə wawādoo da showadao. Bada tä malä cule”, bä cuu. ʘÖjö tawä? Ai bä ʘ ma läablalou wei ma cui, bada a wəfa yai wäyāö cadidioje ja, bä ʘ faimi majöwä.

17Inaja showawä Yai Bada a ma cui, a cuaama. Ablaamö lija a wə nō wāo dājä, cama Yai Bada tä shīlo Bada lä ayai a wəfa wāamoma, a bejedimou dablamobä. Ablaamö a ma cuinö, camiyä nodiwä bäma ecö ma cuinö, bäma a wə nofi mölabobä.

18Yai Bada a wə nō wāo ja a wə cadidou showadao. A wə nia shominajaö majöomi. Inaja showawä, cama a caficö jolemou dao lä mlai a wəfa wäyämou ja, a wə nō shominajaaö majöobimi waiquiwä. ʘÖjö tawä? A wə nō lä wāono wei tä ʘ lä cui ja, bamacö möläö lofotoo showaobä tä ʘ. Yai Bada lija bamacö nofi lä yashuo wei bamacö lä cui, bamacö nia lä bayeliblou wei tä ʘ ja, bamacö möläö showao fe yadiobä.

19Bäma a nofi lä mölabou wei tänö bamacö bufi lofote çai cudia. Modu u jamö, wadoli anö täbä befi çai jilulamou mlaobä, fude täbä bada fa çabojenö, täbä befi çai lofotomabou fe lä yadio wejeinaja showawä. ʘÖjö tawä? Bäma a nofi mölabou yalo, jai Yai Bada etä yafi lä culadi jamö bamacö lucäa waiquilayodayoma bamacö li cuwä. Yano a yai nowamaö lä dodijiladi jamö ma cui,

²⁰ onde Jesus, como precursor, entrou por nós, tendo-se tornado sumo sacerdote para sempre, segundo a ordem de Melquisedeque.

Hebreus 7

Melquisedeque, tipo de Cristo

¹ Porque este Melquisedeque, rei de Salém, sacerdote do Deus Altíssimo, que saiu ao encontro de Abraão, quando voltava da matança dos reis, e o abençoou,

² para o qual também Abraão separou o dízimo de tudo (primeiramente se interpreta rei de justiça, depois também é rei de Salém, ou seja, rei de paz;

³ sem pai, sem mãe, sem genealogia; que não teve princípio de dias, nem fim de existência, entretanto, feito semelhante ao Filho de Deus), permanece sacerdote perpetuamente.

acadafu cäcö lä läle jamö bamacö fa jayublalufälönö, jai bamacö ƣeshiblou waiquilayodayoma bamacö cuwä.

²⁰Nofi bäyäalewä a Bada cuo shi wälibä Jesús a fa cublalunö, öjamö lä a fua waiquia balölayoma. Mequisedeco a lä cuinö täbä nofi bäyäbou cuo lä balöono weinaja, bämalecö nofi bäyäbou cuo nomöjöödayobä.

Hebreus 7

Mequisedeco a lä cuaano wei tä ƣ

¹Öjö Mequisedeco a lä cui, Salemiteli bä lija a bada lä läono wei, bei a cuoma. Yai Bada tä Bada lä ayai a lä cui lija a ojodamou ja, täbä nofi bäyäboma. Ablaamö a lä cuinö, bada bä bluca shäa fa waiquimalalönö, cama ebä ƣai ƣoimabä jamö Mequisedeco a icua mö baquema. Yai Bada lija Ablaamö a bayelimaö bufima.

²Öjö däjä, täbä lä ƣoleno wei täbä ja, Ablaamönö Mequisedeco a dobälema. Täbä bluca lä coleno wei, fe usucuwä 10 täbä fa shedequeblalönö, öjö ai moli täbä ja Mequisedeco a dobälema. ¿Öjö tawä? “Mequisedeco”, täbä lä cudou wei, “Bada tä yai lä bejedimou wei”, täbä cudou. “Salemiteli bada”, täbä lä cuu wei, “Täbä bufi lä yanöcomabou wei a bada”, täbä cuu.

³Mequisedeco bä föö e ma cui, bä nöö e ma cui, bei tä ƣ oni jamö cäcöbä ƣfa ƣai cuami. Cama bä nö badabö cuo lä balöono wei bä ma cui, inaja showawä. A oshe lä cublono wei tä ma cui, a bufi lä mlaqueno

O sacerdócio de Cristo é superior ao levítico

⁴ Considerai, pois, como era grande esse a quem Abraão, o patriarca, pagou o dízimo tirado dos melhores despojos.

⁵ Ora, os que dentre os filhos de Levi recebem o sacerdócio têm mandamento de recolher, de acordo com a lei, os dízimos do povo, ou seja, dos seus irmãos, embora tenham estes descendido de Abraão;

⁶ entretanto, aquele cuja genealogia não se inclui entre eles recebeu dízimos de Abraão e abençoou o que tinha as promessas.

⁷ Evidentemente, é fora de qualquer dúvida que o inferior é abençoado pelo superior.

wei tä ma cui, tä ʄafa oni ʄai cuami. Yai Bada tä Ijilubö e lä culenaja a cuwä. Täbä nofi bäyäbou shi wʄalii.

⁴Mequisedeco a lä cui, bada wama a nö yai öjöböabä ya wʄa. Nö badabö Ablaamö a ma cuinö, camanö bä lä coleno wei bä ja, fe usucuwä 10 bä fa shedequeblalönö, moli bä ja Mequisedeco a dobälema.

⁵¿Öjö tawä? Moisesi etä ʄ oni wawädwä. Ablaamö ebä nodiwä ma cuinö, nofi bäyäalewä bä nia lä dobäö wejei tä nabä shimöquema. Bluca täbä lä tabou wejei täbä ja, fe usucuwä 10 bä fa shedequeblajenö, ai moli täbä ja Lewi ebä nodiwä nia dobämaje, nofi bäyäalewä bä lä cui. ¿Öjö tawä? Cama Lewi bä mashi ma cui bä nia dobämaje.

⁶Öjö ma cui, ei Mequisedeco a wʄafa lä cui, Lewi ebä nodiwä cuono ma mlai ma cui Ablaamö lija a dobämolayoma. Täbä lä ʄoleno wei, fe usucuwä 10 täbä fa shedequeblalönö, ai moli täbä ja Mequisedeco a dobälema. Öjö däjä, Mequisedeco a lä cuinö, Yai Bada lija Ablaamö a bayelimaö bufima. ¿Öjö tawä? Yai Bada a wʄa nö wäo ja, a nia jowa lä bayeliblamono wei a lä cui, öjö a showawä lä cui, Mequisedeconö a bayelimaö bufima.

⁷¿Öjö tawä? Bä yai lä bada wei bä lä cuinö, bä bada lä mlai bä ʄafa shilo bayeliblaö wäyäo talajei. Öjö bama tä daö waiquiwä.

⁸ Aliás, aqui são homens mortais os que recebem díizimos, porém ali, aquele de quem se testifica que vive.

⁹ E, por assim dizer, também Levi, que recebe díizimos, pagou-os na pessoa de Abraão.

¹⁰ Porque aquele ainda não tinha sido gerado por seu pai, quando Melquisedeque saiu ao encontro deste.

O sacerdócio levítico teve fim, mas o de Cristo é eterno

¹¹ Se, portanto, a perfeição houvera sido mediante o sacerdócio levítico (pois nele baseado o povo recebeu a lei), que necessidade haveria ainda de que se levantasse outro sacerdote, segundo a ordem de Melquisedeque, e que não fosse contado segundo a ordem de Arão?

⁸Nofi báyäalewä bä ma nomablou wei bä ma cui, eja bä dobämamou talei. Bluca täbä lä tabou wejei, fe usucuwä 10 täbä fa shedequeblajenö, ai moli täbä ja bä dobäöje. Öjö ma cui Yai Bada etä  oni jamö, öjö Mequisedeco a lä cui, a wafa nomaö wäyämamoimi. A demi showawä. ¿Öjö tawä?

⁹Ablaamö bei ijilubö nodiwä Lewi a lä cui, nofi báyäalewä a cuoma yalo, ai täbä lija showadi a dobämamoma. Cama ebä nodiwä ma cui, bä dobämamou malä showai. Bluca täbä lä tabou wejei, fe usucuwä 10 täbä fa shedequeblajenö, ai moli täbä ja showadi bä dobäöje. Öjö ma cui, Lewi a oshe wawäblou showao mlao däjä ma cui, Ablaamö lija Mequisedeco a lä dobämono wei däjä, jai cama Lewi a showawä ma cui lija a dobämamoa culayoma.

¹⁰Mequisedeconö a mö lä bamaleno wei däjä, Ablaamönö Lewi a nia lä taaö wei a didibou showao jatoö däjä a malä dobäleno wei.

¹¹Wamale  da jililä. Lewi ebä nodiwä lä cuinö, Isaeli ebä nofi nia lä báyäbono wejei bä cuoma, Moisesi etä  çai läobeje. Öjö ma cui, Aaloni a lä cuaano weinaja, bä cuaaö lä nodiono wei bä nofi báyäalewä lä cuinö, yanowamö täbä doblamabeje etä cuonomi waiquiwä. Etä cuo fa mlacunö, Yai Bada tänö shomi ai a nia lämabou majöoma. A nia läo lä majöo wei a lä cui, Aaloni e nodiwä mlai, Mequisedeco a lä

12 Pois, quando se muda o sacerdócio, necessariamente há também mudança de lei.

13 Porque aquele de quem são ditas estas coisas pertence a outra tribo, da qual ninguém prestou serviço ao altar;

14 pois é evidente que nosso SENHOR procedeu de Judá, tribo à qual Moisés nunca atribuiu sacerdotes.

15 E isto é ainda muito mais evidente, quando, à semelhança de Melquisedeque, se levanta outro sacerdote,

16 constituído não conforme a lei de mandamento carnal, mas segundo o poder de vida indissolúvel.

culenaja a cuwä mö lä fedui, Yai Bada tänö öjö a nia shilo yai lämabou majöoma.

12 ¿Öjö tawä? Nofi báyäalewä shomi a nia läo majöo däjä, shomi tä ʔ nia çai malä läo wei. Showadi inaja täbä malä cuaaö wei.

13-14 Ai shomi a wäfa bada läo lä wäyämöno wei a lä cui, Bada tä Jesús a wäfa yai wayoamoma. Lewi a nodi jamö mlai, öjö cama e mashi lija a malä nodiblaliyöno wei, Judawä lija. Öjö e mashi lä cui lija bä lä nodiblaliyöno wei bä lä cui, nofi báyäalewä bä cuonomi. Yalo bä lä dodoblamou wei bä maqueblamobä täcö jamö, Judawä nodiwä moli ma cui a ajedou bädaonomi. Judawä ebä nodiwä lä cui, Moisesinö nofi báyäalewä bä ʔfa çai jilanomi.

15 ¿Öjö tawä? Öjö malä cui. Nofi báyäalewä ai shomi a walöa waiquiqueyoluma, Jesús a lä cui, Mequisedeco a lä culenaja a cuwä mö lä fedui.

16 Jaba däjä, bä föö ebänö täbä nofi báyäbomaje yalo, bä ijilubö ebänö täbä nofi báyäbou nodiablalobeje bä li cuo balöoma, Moisesinö tä tamaö lä bufino weinaja showawä. Fei däjä shomi tä ʔ läa majöa. Bamacö bufi jaducäblobä öjö tä ʔ waiquiwä. Nofi báyäalewä Jesús a tablamaö majölayoma. ¿Öjö tawä? Cama bä bada cuo lä balöono wei bä lä cui, nofi báyäalewä bä cuo fa showadaonö mlai. Jesús a lä cui, a bälimi cua waiquia cudeenö a li lämaboma.

17 Porquanto se testifica: Tu és sacerdote para sempre, segundo a ordem de Melquisedeque.

18 Portanto, por um lado, se revoga a anterior ordenança, por causa de sua fraqueza e inutilidade

19 (pois a lei nunca aperfeiçoou coisa alguma), e, por outro lado, se introduz esperança superior, pela qual nos chegamos a Deus.

Cristo, sacerdote único e perfeito

20 E, visto que não é sem prestar juramento (porque aqueles, sem juramento, são feitos sacerdotes,

21 mas este, com juramento, por aquele que lhe disse: O SENHOR jurou e não se arrependerá: Tu és sacerdote para sempre);

22 por isso mesmo, Jesus se tem tornado fiador de superior aliança.

17 Cama a wafa wäyämou ja, abenaja ai tä a oni malä cuu wei. Showadi wa täbä nofi bäyäbou shi wälibä wa. Mequisedeconö täbä nofi jaba bäyääö lä cuaano weinaja wa cuaaö nomöjööbä. Einaja tä a malä cuu wei.

18 Moisesi etä a jaba lä läono wei tä a cui, tä a ujudi waiquiwä yalo tä a casöblamaö majölayoma. Öjö tä a ja, täbä bayeliblanomi waiquiwä yalo.

19 Moisesi etä anö täbä doblono malä mlai. Fei däjä, shomi tä a nomöjöblaö majöa lä cule, tä yai lä doblale bäma tä nö yai dabou majööbä. Öjö bäma tä nö dabolano, Yai Bada lija bamacö ajedou.

20 Bämalecö nofi bäyääadayobä Jesús a lä lämaqueno wei däjä, Yai Bada a wä nö wäolanö, a lämaquema.

21 Nofi bäyäälewä bä jaba lä läono wei bä lä cui, Yai Bada a wä nö wäo mlai ja bä bada läolaliyoma ma cui, Jesús a lä lämaqueno wei däjä, a wä nö yai wäo majööma. A wä nö nia lä wäono wei, Yai Bada etä a oni jamö tä afa wäaö showaoma. Abenaja tä a cuu. Bada tä a nö wäo waiquio lä cufe. A wä nia shominajaaö majöömi. Abenaja e cuma. “Cafä nofi bäyäälewä wa nia cuo shi wälii”, e cuma. Einaja tä a cuu.

22 Jesús a lä lämaqueno wei däjä, Yai Bada a wä nö wäoma yalo, tä a läa lä majöle yama tä a yai doblao dabraö. Jesúsno öjö tä a çai läa cudeenö, bäma tä a nofi yai mölabou.

23 Ora, aqueles são feitos sacerdotes em maior número, porque são impedidos pela morte de continuar;

24 este, no entanto, porque continua para sempre, tem o seu sacerdócio imutável.

25 Por isso, também pode salvar totalmente os que por ele se chegam a Deus, vivendo sempre para interceder por eles.

26 Com efeito, nos convinha um sumo sacerdote como este, santo, inculpável, sem mácula, separado dos pecadores e feito mais alto do que os céus,

27 que não tem necessidade, como os sumos sacerdotes, de oferecer todos os dias sacrifícios, primeiro, por seus próprios pecados, depois, pelos do povo; porque fez isto uma vez por todas, quando a si mesmo se ofereceu.

28 Porque a lei constitui sumos sacerdotes a homens sujeitos à fraqueza, mas a

23Bä nomabä etä cuo waiquioma yalo, nofi bÿäalewä bä nia bada lä lädio wei etä cuonomi. Bä showadi nodiablaloma yalo bä li blucaoma.

24Öjö ma cui, Jesús a bälimi waiquiwä yalo, nofi bÿäalewä öjö a nia shïlo läo shi wälïi.

25Öjö cudeenö, Jesús a lä cuaano wei tänö, Yai Bada lija bä lä ajedou wei bä lä cui bä nia nowamaö. Bä nowamabä öjö Jesús a waiquiwä. Showadi bä bayelimaö bufibä a bälimi cua malä waiquiladi.

26Bämalecö nofi nia lä bÿäbou wei, öjö Jesús a waiquiwä. Öjö a lä cui, nofi bÿäalewä Bada a. A yaia. A wafa çai tamobä etä cuami. Etä çai shami läami. Wälidiwä talewä bamacö lä cui lijamö a coyocomabou mlai ja, fedu fe dole jamö Yai Bada tänö a yai doblamabodayou.

27Nofi bÿäalewä bada bä jaba lä cuono wei bänö, yalo showadi bä shäö fa läojenö, Yai Bada lija bä öshö dodoblaamaje. Cama bä doblou lä mlai etä nowa mladobä tä taö fa balöojenö, ai bä doblou lä mlai etä nowa mladou mö feduobä, etä taö nomöjöomaje. Inaja cama bä li showadi cuaaö balöoma ma cui, inaja Jesús a cuaaö mö feduobä etä cuami. A shämou lä läono wei, moli a shïlo dodoo läoma, cama a showawä lä cui. Cama a dodoo waiquioma cudeenö, ai täbä dodobou majöobä etä cuami waiquiwä.

28¿Öjö tawä? Nofi bÿäalewä bada bä nodiablalou cuaabä, yanowamö täbä bädawä ma cui bä yaiamou cuaaö, Moisesi

palavra do juramento, que foi posterior à lei, constitui o Filho, perfeito para sempre.

Hebreus 8

A antiga aliança era o símbolo transitório da nova, superior e eterna, da qual Cristo é o mediador

¹ Ora, o essencial das coisas que temos dito é que possuímos tal sumo sacerdote, que se assentou à destra do trono da Majestade nos céus,

² como ministro do santuário e do verdadeiro tabernáculo que o SENHOR erigiu, não o homem.

³ Pois todo sumo sacerdote é constituído para oferecer tanto dons como sacrifícios; por isso, era necessário que também esse sumo sacerdote tivesse o que oferecer.

⁴ Ora, se ele estivesse na terra, nem mesmo sacerdote seria, visto existirem aqueles que oferecem os dons segundo a lei,

etä ʒ lä cuu weinaja showawä. Yanowamö bamacö ujudi lä culenaja, inaja showawä bä ujudi cuwä mö feduwä. Öjö ma cui, Moisesi etä ʒ cuo waiquio däjä, Yai Badanö shomi tä ʒfa wäa majöquema. A wʒ nō wäolanö, bä Ijilubö e yaia majömaquema. Öjö a shilo doblamabou shi wʒlii waiquiadayoa.

Hebreus 8

Jesucristonö bämalecö nofi yai lä báyäbou wei tä ʒ

¹Öjö a lä cuinö, bämalecö nofi nia lä báyäbö wei, öjö a bada waiquiwä. Inaja bamacö nowa tabä, yama tä ʒ onibläö lä cule. Fedu jamö a dicäa waiquiadayoa, Yai Bada tä lä doblaladi jamö. ʒÖjö tawä? Yai Bada jayu boco mashi jamö a dicäa.

²Yai Bada etä yano lä ʒtaladi jamö a Bada läadayoa. E yano yai nowamaö lä dodijiladi jamö ma cui, öjamö lä a çai läa. Öjö a yano lä culadi, Yai Bada etä yano shaliliwä. Cama Bada a showawänö etä yano ʒtabou. Yanowamö täbä lä cui lija, öjö a yano tablamonomi.

³Nofi báyäalewä bada bä bluca lä cui, Yai Bada tä dobäbeje bä yaimamou, yalo bä shäö fa läojenö bä çai dodobobeje. Öjö cudeenö, nofi báyäalewä Jesús a Bada ma cuinö, cama etä çai dodobou mö feduobä etä çai cua.

⁴Bitä jamö yanowamö Jesús a cuo showao fa cunoja, nofi báyäalewä a nō cuobö mlai. Ai bä nofi báyäalewä cua malä waiquile. Öjö bä lä cuinö, Yai Bada lija täbä li

⁵ os quais ministram em figura e sombra das coisas celestes, assim como foi Moisés divinamente instruído, quando estava para construir o tabernáculo; pois diz ele: Vê que faças todas as coisas de acordo com o modelo que te foi mostrado no monte.

⁶ Agora, com efeito, obteve Jesus ministério tanto mais excelente, quanto é ele também Mediador de superior aliança instituída com base em superiores promessas.

⁷ Porque, se aquela primeira aliança tivesse sido sem defeito, de maneira alguma estaria sendo buscado lugar para uma segunda.

⁸ E, de fato, repreendendo-os, diz: Eis aí vêm dias, diz o SENHOR, e firmarei nova aliança com a casa de Israel e com a casa de Judá,

dodobouje, Moisesi etä ʒ lä cuu weinaja showawä.

⁵Öjö bä lä läo wei bä lä cui, Yai Bada etä yafi lä tablaleno wejei jamö, bä li ojodamou. Öjö etä yafi lä cui, Yai Bada etä yano lä culadi etä yano nö li owä. Jaba däjä, Moisesinö Yai Bada etä yano nia jaba lä ʒtamano wei däjä, a malä yömölaleno wei. Abenaja Yai Bada tänö a nowa talema. A da moyaweicu. Sinai cäcö jamö ya culanö, cafä lija ya täbä jimaö da cuobleinaja, inaja showawä wa täbä bluca tablamaö cadidio showadaobä. Einaja a nowa talema.

⁶Nofi bäyäalewä bä nia lä cuaano wei, Yai Bada tänö etä nabä bluca shimöquema ma cui, fei däjä Jesús lija tä yai lä dodijidai tä nabä shimöa majöquema, bämalecö nofi bäyäbodayobä. Jesús tä ʒ yai dodijidawä malä cui, Moisesi tä ʒ lä culenaja mlai. ʒÖjö tawä? Yai Bada tänö fei däjä tä yai lä dodijidai tä ʒafa wäquema yalo, Jesús a lä cuaano wei tänö, dodijidawä cama bäma ecö nia yai cuo.

⁷Yai Bada tänö tä ʒafa jaba lä wäqueno wei, tä ʒ dodijidawä waiquio fa cunoja, a wä nö nö wäo çobö mlai.

⁸ʒÖjö tawä? Yai Bada tänö cama ebä dabloimi lä jimano wei däjä, a wä nö nia wäo lä majöono wei tä ʒafa taö showaoma. Abenaja tä ʒ oni cuu. Bada ya tä ʒano taö lä cule. Judawä ebä lija ma cui, Isaeli ai ebä mö feduwä lija ma cui, obi, a wä nö nia jöwa wäo ço.

⁹ não segundo a aliança que fiz com seus pais, no dia em que os tomei pela mão, para os conduzir até fora da terra do Egito; pois eles não continuaram na minha aliança, e eu não atentei para eles, diz o SENHOR.

¹⁰ Porque esta é a aliança que firmarei com a casa de Israel, depois daqueles dias, diz o SENHOR: na sua mente imprimirei as minhas leis, também sobre o seu coração as inscreverei; e eu serei o seu Deus, e eles serão o meu povo.

¹¹ E não ensinará jamais cada um ao seu próximo, nem cada um ao seu irmão, dizendo: Conhece ao SENHOR; porque todos me conhecerão, desde o menor deles até ao maior.

¹² Pois, para com as suas iniquidades, usarei de misericórdia e dos seus pecados jamais me lembrarei.

¹³ Quando ele diz Nova, torna antiquada a primeira. Ora, aquilo que se torna antiquado e envelhecido está prestes a desaparecer.

Hebreus 9

Os ritos, ofertas e sacrifícios mosaicos eram imperfeitos e ineficazes

⁹Ejido jamö, cama bä nö badabö lä çoleno wei däjä, dodijidawä bä lä öbölefälöno wei däjä, a wə nö wäo balöoma. Öjö tä ą lä culenaja tä ą nia cuomi. A wə nö jaba lä wäono wei tä ą nofi cadidibonomije. Tä ą nofi cadidibou fa mlacufälöjenö, bä nowamaö malä mladaliyono wei. Inaja Bada tä cuma.

¹⁰Isaeli ebä lija a wə nö nia wäo lä ço wei däjä, abenaja Bada a nia jowa cuaaö. Bä taamaö lä bufii wei, bei bä bufi jamö tä ą nia yai lämabou. Bei bä bufi nia yai taamaö. Cama bä lija a nia yai bufiblamou. Bä nofi nia yai tabou.

¹¹Öjö däjä, “Bada wa tä yai dabä”, bä nowa nia jowa tayoimi. Cama bä blucanö a nia daö malä waiquio wejei. Bada bä ma cuinö, bada bä lä mlai bä ma cuinö, a nia jödödöwä daöje.

¹²Bä doblou ma mlai ma cui, a bufi nia malä asimou wei. Bä doblono lä mlai tä nofi nia jaducäboimi majöo. Einaja Bada tä cuma. Einaja tä ą oni cuu.

¹³A wə nö nia wäo lä ço wei tä ąfa wäyöö ja, tä ą cuo lä balöono wei, jai tä ą nomöjöblaö waiquilayoma, tä ą jilimamou cuwä. ¿Öjö tawä? Shomi tä ą nia lämabou malä majöono wei. Tä ą nia nomöjöblaö waiquioma yalo, tä ą cudiobä tä ąmi waiquiwä.

Hebreus 9

Yai Bada lija täbä ajedobä täbä jaba lä cuaano wei tä ą

¹ Ora, a primeira aliança também tinha preceitos de serviço sagrado e o seu santuário terrestre.

² Com efeito, foi preparado o tabernáculo, cuja parte anterior, onde estavam o candeeiro, e a mesa, e a exposição dos pães, se chama o Santo Lugar;

³ por trás do segundo véu, se encontrava o tabernáculo que se chama o Santo dos Santos,

⁴ ao qual pertencia um altar de ouro para o incenso e a arca da aliança totalmente coberta de ouro, na qual estava uma urna de ouro contendo o maná, o bordão de Arão, que floresceu, e as tábuas da aliança;

¹ Öjö tawä? Yai Bada a wä nõ wäo lä balöono wei tä ą ma cui, tä ą nofi cadidibobeje tä ą li cuoma. Yai Bada lija täbä ajedobä, cama bä bufi cuu lä bädaono wei tä ja bä nia cuanomi. Bä möfe bolanö bä nõ bayeli nia lä nacaono wei däjä, inaja showawä. Cama bä bufi cuu lä bädaono wei tä ja mlai. Tä ą nofi cadidibolajenö bä nia cuaama.

² Yai Bada e yano ma cui, a wä nofi cadidibolajenö e yano itamamaje. Täbä jaba lä faö wei jamö, öjamö cowa wacäbä shii cublamobä tä itabomaje. Nii bä maquebobeje tä çai. Nii bä nia lä maqueo wei bä çai. Öjö a yano lä cui, “A yano lä nowamaö wejei”, a yano ąfa jilabomaje.

³ Acadafu cäcö lä läle tä mashi jamö, ai a yano olaoma. Öjö a lä cui, “A yano yai nowamaö lä dodijio wejei”, a wäfa yano jilabou mö feduomaje.

⁴ Öjamö, täbä wäqueshi ni clëdeli uçucamobä, täbä maqueobä täcö çai cuoma. Täcö lä ooblaleno wejei täcö lä cui. Yai Bada a wäno oni didiobä tefi ca çai cuoma, tefi ca çai jödödöwä lä ooblaleno wejei tefi ca lä cui. Öjö tefi ca jamö, manaa bä befi çai didibomaje. Bä lä didiono wei tä ma cui, tä çai sibosi ooblalemaje. Aaloni etefi lä cabudulayono wei tefi ma cui, öjö tefi ca jamö etefi çai didibomaje. Maa macö çai oni, Yai Bada tä ą nõ wäo däjä, maa macö ja tä ą lä oniblamolayono wei macöbä lä cui.

⁵ e sobre ela, os querubins de glória, que, com a sua sombra, cobriam o propiciatório. Dessas coisas, todavia, não falaremos, agora, pormenorizadamente.

⁶ Ora, depois de tudo isto assim preparado, continuamente entram no primeiro tabernáculo os sacerdotes, para realizar os serviços sagrados;

⁷ mas, no segundo, o sumo sacerdote, ele sozinho, uma vez por ano, não sem sangue, que oferece por si e pelos pecados de ignorância do povo,

⁸ querendo com isto dar a entender o Espírito Santo que ainda o caminho do Santo Lugar não se manifestou, enquanto o primeiro tabernáculo continua erguido.

⁹ É isto uma parábola para a época presente; e, segundo esta, se oferecem tanto dons como sacrifícios, embora estes,

⁵Öjö tefi ca fe laobä tä feyaca fedu jamö, yai waiteli täcöbä nö ijidubö cuoma. Bei täcöbä majecö fa lelejeicunö, jai tefi ca nowamöboböö täcöbä majecö cuoma. ¿Öjö tawä? Fei däjä öjö yama tä ʼafa nia wayoaö fe balojoomi.

⁶Inaja Yai Bada etä yano tablaö fa balölojenö, öjamö nofi bäyäälewä bä läa. Bä ojodamou lä cuaaö wei, Yai Bada etä yano lä nowamaö wejei jamö bä fuu ja, bä li cuaaö.

⁷Öjö ma cui, ai a yano lä cui jamö, a yano yai nowamaö lä dodijio wejei jamö, bä fuimi. Öjamö lä nofi bäyäälewä bada a shïlo fuu dao. A fuu ma dao wei ma cui, a showadi fuimi. Moli a shïlo fudou. Lasha ai a faö lä çöle däjä ma cui, ai a faö lä çöle jamö ma cui, ai a ja ma cui, moli a shïlo fudou cuaaö. Yalo iyäbö mlai ja a çai lucäö buomi. Yalo iyäbö mashi fa dälänö, iyäbö çai faö. Cama a ma cui, ai täbä mö feduwä ma cui, bä doblono lä mlai etä nowa mladobä, iyäbö dodobou.

⁸Inaja bä lä cuaaö wei tänö, Yai Bada tä Bufinö bämalecö bufi shïlo yai jaducäblamaö. Yai Bada a wä jaba lä wäono wei tä ʼa çai läo showaoje däjä, Yai Bada lija täbä ajedobä etä cuami. ¿Öjö tawä? Yai Bada etä yano itabou showaoje däjä, e yano yai nowamaö lä dodijio wejei jamö bä lucäö dao malä mlai.

⁹Bamacö fei däjä lä bälöle bamacö lä cui, bamacö bufi jaducäblobä, öjö lä tä ʼa waiquiwä. Moisesi etä ʼa lä fuaö wejei bä lä cuinö, bä möfe bolanö Yai Bada tä

no tocante à consciência, sejam ineficazes para aperfeiçoar aquele que presta culto,

10 os quais não passam de ordenanças da carne, baseadas somente em comidas, e bebidas, e diversas abluções, impostas até ao tempo oportuno de reforma.

O sacrifício de Cristo não se repete, é perfeito e eficaz

11 Quando, porém, veio Cristo como sumo sacerdote dos bens já realizados, mediante o maior e mais perfeito tabernáculo, não feito por mãos, quer dizer, não desta criação,

12 não por meio de sangue de bodes e de bezeros, mas pelo seu próprio sangue, entrou no Santo dos Santos, uma vez por todas, tendo obtido eterna redenção.

13 Portanto, se o sangue de bodes e de touros e a cinza de uma novilha, aspergidos sobre os contaminados, os santificam, quanto à purificação da carne,

dobäöje. Yalo bä öshö çai dodobouje. Inaja bä ma cuaaö wei ma cui, bei bä bufi jamö tä lä läle tä mladoimi.

10 Öjö Moisesi etä ą jamö, nii bä ąfa shılo wayoamou bädao. Toubä lä coaö wejei toubä çai. Täbä dodijidablou çobä, bä nia lä cuaaö wei tä çai. ¿Öjö tawä? Shomi tä ą läo showao mlao dąjä, bei bä sibo nia lä taamamou wei tä ą shılo läo showao balöoma.

Yai Bada lija bämacö fei dąjä lä ajedou wei tä ą

11 Öjö ma cui, ąçumö nofi bäyäalewä Cristo a Bada wawäblaliyoma. Fei dąjä tä ą yai dodijidawä lä waloqueno wei, tä ą çai li läa. A lä läladi a lä cui, etä yano shılo yai doblaa culadi. Öjö a yano lä cui, yanowamö täbänö e yano tablanomije. Ei tä ulufi lä tablamolayono wei jamö e yano çai cuami.

12 E yano yai nowamaö lä dodijiladi jamö, Cristo moli a fadou waiquilayoma. A lucäo çobä etä cuami. Shibo bä ıyübö çai mlai ja, baca bä ocalo çai ıyübö mlai ja, cama ıyübö çai yai famolayoma, öjö ıyübö ja, bämacö doblou lä mlai tä nowa çamamou shi walıi showadaobä.

13 Yai Bada tänö, yanowamö täbä nofi lä shamibou wei, Moisesi tä ą jamö tä ą wayoamou. Yai Bada lija dodijidawä täbä nia mömou fe fa yadionö, shibo bä ma cui, baca bä ocalo ma cui, öjö bä ıyübönö bä nia yomösamoma, baca a öshö lä dodobou wejei ushibä çainö. Öjö täbä bädawä ma cuinö, dodijidawä bä nofi nia jöwa tamamou çoma cudeenö,

14 muito mais o sangue de Cristo, que, pelo Espírito eterno, a si mesmo se ofereceu sem mácula a Deus, purificará a nossa consciência de obras mortas, para servirmos ao Deus vivo!

15 Por isso mesmo, ele é o Mediador da nova aliança, a fim de que, intervindo a morte para remissão das transgressões que havia sob a primeira aliança, recebam a promessa da eterna herança aqueles que têm sido chamados.

16 Porque, onde há testamento, é necessário que intervenha a morte do testador;

17 pois um testamento só é confirmado no caso de mortos; visto que de maneira nenhuma tem força de lei enquanto vive o testador.

18 Pelo que nem a primeira aliança foi sancionada sem sangue;

14 i fei dǎjǎ yai! Cristo iyǎbönö fei dǎjǎ bei wamacö bufi yai aublou dodijia yailayou. Etǎ wǎlidiwǎ cua mlai ja, Yai Bada lija a dodomoquema. Yai Bada tǎ Bufi lä bǎlimi wei tǎ lofotenö, a dodijidawǎ dodomoquema. Wamacö lä cuaano wei tǎnö wamacö mili nomama ma cui, bei wamacö bufi jamö tǎ wǎlidiwǎ lä läono wei, Cristo iyǎbönö tǎ mladamalema. Wamacö bufi aublou majölayoma. Fei dǎjǎ wamacö yai au, Yai Bada a cua shi lä wǎlile wama a nosie yai fuaö majöobǎ.

15 Öjö cudeenö, Yai Bada a wǎ nö wǎo lä majöono wei tǎ ǎ lä cui, Cristonö öjö tǎ ǎ çai läa waiquia, bǎ lä nacaö wei bǎ lä cui bǎ bǎlimi cuobǎ, Yai Bada a wǎ nö lä wǎono weinaja showawǎ. Tǎ ǎ läo lä balöblaono wei tǎ ǎnö bǎ ǎfa nomaö tama ma cui, bǎ doblou lä mlai etǎ nowa çowamabǎ, Cristo a nomaa lälayoma.

16 ¿Öjö tawǎ? Cama madofi ebǎ nia shelelemabou lä juo wei a lä cuinö, a demi showao dǎjǎ bǎ nia madofi dǎamaö balöo malǎ mlai. A lä nomalayono wei a wǎfa nomaö jǎliaö dǎjǎ, ebǎ madofi nia shǎlo shelelaö juo.

17 Cama madofi ebǎ shelelemabou lä bufio weinaja, tǎ ǎ oni tablaö fa balölonö, öjö tǎ ǎ lä cui, bada anö tǎ ǎ nia shǎlo oni möö juo, cama a nomaa waiquilayono wei ja. Camanö madofi bǎ çai cuo showao dǎjǎ, tǎ ǎ oni möbǎ etǎ cua malǎ mlai.

18 ¿Öjö tawǎ? Öjö cudeenö, Yai Bada a wǎ nö jaba lä wǎono wei dǎjǎ ma cui, yalo a nomaö mlao dǎjǎ, etǎ nia cadejebonomi.

19 porque, havendo Moisés proclamado todos os mandamentos segundo a lei a todo o povo, tomou o sangue dos bezerras e dos bodes, com água, e lã tinta de escarlata, e hissopo e aspergiu não só o próprio livro, como também sobre todo o povo,

20 dizendo: Este é o sangue da aliança, a qual Deus prescreveu para vós outros.

21 Igualmente também aspergiu com sangue o tabernáculo e todos os utensílios do serviço sagrado.

22 Com efeito, quase todas as coisas, segundo a lei, se purificam com sangue; e, sem derramamento de sangue, não há remissão.

O sacrifício de Cristo é eficaz para sempre

ÿyã ÿyã bã cua mlai ja tãbã nia bayeliblamonomi.

19 ¿Ïjõ tawã? Moisesinõ, Yai Bada etã  oni bluca dãa fa jödödölãnõ, Isaeli nodiwa bluca bã lija tã  wãyãma. Ïjõ dãjã, baca ÿyãbõ dãlema, shibo ÿyãbõ çai. Ïjõ bã ÿyã ÿyã fa dãlõnõ, ai bei ÿyã ÿyã mashi lã baono wei jamõ, mau ubã çai coyocoquema. Ïjõ dãjã, naa jenabã nabã lã shõmaõ wei jenacõ fa cãlõnõ, jenacõ fito befi çai oçaquema, shinalu wacã unõ. ÿyã ÿyã bã lã baono wei bã ja, jenacõ fa çãdanõ, tãbã yomõsaõ cuaama. Yai Bada etã  oni ma cui, tã  oni çai yomõsama.

20 Bã yomõsalanõ abenaja bã nowa tama. Yai Bada tãnõ wamacõ nowa lã tano wei, wama tã  malã jililãfe. Wama a wã nia çai malã fuaõ wei. Inaja lã tã cuo dodijibã. Ïjõ cudeenõ ei ÿyã ÿyã bãnõ bãmacõ yomõsaõ lã cule. Einaja bã nowa tama.

21 Inaja showawã, Yai Bada etã yano ma cui, ÿyã ÿyã bãnõ a yano yomõsaõ cuo mõ feduoma. Nofi bãyãlewã bãnõ tãbã madofi lã fulino wejei tãbã ma cui, tãbã çai yomõsaõ mõ feduoma, tãbã didibobeje tãbã lã cui.

22 Moisesi tã  oni jamõ, showadi ÿyãbõ a malã wãyãmou wei. Tãbã jödödõwã nia lã aublou wei, ÿyã ÿyã bãnõ tãbã fa taamajenõ tãbã nia shilo dodijidablou çõ. Bei ÿyã bã faõ mlao dãjã, tãbã doblou lã mlai etã nowa mladobã tã cuami waiquiwã.

Jesucristo ÿyãbõnõ bãmacõ bufi lã aublou wei

²³ Era necessário, portanto, que as figuras das coisas que se acham nos céus se purificassem com tais sacrifícios, mas as próprias coisas celestiais, com sacrifícios a eles superiores.

²⁴ Porque Cristo não entrou em santuário feito por mãos, figura do verdadeiro, porém no mesmo céu, para comparecer, agora, por nós, diante de Deus;

²⁵ nem ainda para se oferecer a si mesmo muitas vezes, como o sumo sacerdote cada ano entra no Santo dos Santos com sangue alheio.

²⁶ Ora, neste caso, seria necessário que ele tivesse sofrido muitas vezes desde a fundação do mundo; agora, porém, ao se cumprirem os tempos, se manifestou uma vez por todas, para aniquilar, pelo sacrifício de si mesmo, o pecado.

²³Yai Bada etä yano ma cui, öjamö lä täbä madofi bluca lä fulii wejei täbä ma cui, täbä nofi lä shamibou wejei täbä dodijidablou çobä, inaja tä taamaö bufima. Fedu jamö täbä lä culadi, öjö täbä nö owä cuo balöoma täbä. Öjö ma cui, Yai Bada tä yano yai lä culadi jamö täbä auobä, tä nowa yai lä bluca wei tänö täbä shïlo yai aublou.

²⁴Öjö cudeenö, yanowamö täbänö Yai Bada etä yano lä tablaleno wejei jamö, Cristo a fanomi. Öjö a yano lä cui, fedu jamö a yano yai lä culadi a nö li owä cuo balöo bädaoma. Fedu jamö, Yai Bada etä yai yano lä culadi jamö, Cristo a shïlo yai falayoma, Yai Bada tä lä culadi jamö bämalecö nofi yai bäyäbodayobä.

²⁵Eja Yai Bada etä yano yai nowamaö lä dodijio wejei jamö, nofi bäyäalewä bada a shïlo fuu lä cuaadii weinaja mlai. Lasha ai a faö lä çole däjä ma cui, ai a faö lä çole jamö ma cui, ai a ja ma cui, iyäbö shïlo çai malä fuu wei. ¿Öjö tawä? Cama iyäbö mlai, yalo iyäbö çai fuu. Ma, inaja Jesús a cuanomi. Cama a nia dodoo cuadino malä mlai.

²⁶Einaja etä cuo fa cunoja, bita a colo jaba lä tablamolayono wei däjä a jaba shämou fa showadaonö, ai a lasha jamö, a showadi shämou fa çonö a cuaaö fa cunoja, jbejedi a nö nö bleadii shi wäliblodibö wei! Ma, inaja a cuanomi. Tä nia lä jödödöblou wei tä cublou ajedou däjä, öjö däjä a shïlo moli bädaliyoma, Yai Bada lija

²⁷ E, assim como aos homens está ordenado morrerem uma só vez, vindo, depois disto, o juízo,

²⁸ assim também Cristo, tendo-se oferecido uma vez para sempre para tirar os pecados de muitos, aparecerá segunda vez, sem pecado, aos que o aguardam para a salvação.

Hebreus 10

Os sacrifícios antigos eram humanos e transitórios. A expiação feita por Cristo é divina e permanente

¹ Ora, visto que a lei tem sombra dos bens vindouros, não a imagem real das coisas, nunca jamais pode tornar perfeitos os ofertantes, com os mesmos sacrifícios que, ano após ano, perpetuamente, eles oferecem.

² Doutra sorte, não teriam cessado de ser oferecidos, porquanto os que prestam culto, tendo sido purificados uma vez por todas, não mais teriam consciência de pecados?

³ Entretanto, nesses sacrifícios faz-se recordação de pecados todos os anos,

a jibämoa fa läicunö, täbä doblou lä mlai tä nowa bluca mladamaö showadaobä.

²⁷ Yanowamö täbä nia lä nomaö wei, moli bä nia shïlo nomaö. Öjö däjä Yai Bada lija bä nia icuo, bä jimamobä.

²⁸ Inaja showawä, täbä bluca doblou lä mlai etä nowa mladamabä, Cristo moli a dodomoa waiquiquema yalo, a nia bädou ço. A nia fuu lä ço wei däjä, wälidiwä tä nowa mladamaö çobä a nia fuimi. Ma, bufi doblalolanö a nö lä dabou wejei bä lä cui, öjö bä nabä nia li fuu, bä fucäabä.

Hebreus 10

¹ Moisesi tä ą ja, täbä ąfa lä wayoaö wei täbä lä cui, obi täbä nia dodijidawä lä wawäblou wei, öjö täbä nö owä cuo balöo showaoma. ¿Öjö tawä? Yai Bada lija yalo bä öshö dodoblaabeje, ai a lasha faö ço däjä ma cui, showadi bä yalo çai shïlo lucäo çoje. Öjö ma cui, tä yai lä bejedi wei etä manashi cuo fa bädaonö, täbä dodijidawä tamabou showadaobä etä cuami waiquiwä.

² Dodijidawä täbä cuo showadao fa cunoja, yalo bä nö çai lucäo showaobö mlajei. Bä möfe bolanö bä nö bayeli lä nacao wei bä lä cui, täbä yai aublou showadao fa cunoja, bei täbä bufi jamö etä nö çai wälidiwä läo showaobö mlai.

³ Yai Bada lija bä yalo öshö lä dodobodii wejei, ai a lasha faö ço däjä ma cui, showadi bä inaja cuaaö yalo, showadi bä bufi nö wälidiwä öjöböamou.

- ⁴ porque é impossível que o sangue de touros e de bodes remova pecados.
- ⁵ Por isso, ao entrar no mundo, diz: Sacrifício e oferta não quiseste; antes, um corpo me formaste;
- ⁶ não te deleitaste com holocaustos e ofertas pelo pecado.
- ⁷ Então, eu disse: Eis aqui estou (no rolo do livro está escrito a meu respeito), para fazer, ó Deus, a tua vontade.
- ⁸ Depois de dizer, como acima: Sacrifícios e ofertas não quiseste, nem holocaustos e oblações pelo pecado, nem com isto te deleitaste (coisas que se oferecem segundo a lei),
- ⁹ então, acrescentou: Eis aqui estou para fazer, ó Deus, a tua vontade. Remove o primeiro para estabelecer o segundo.
- ⁴Baca bä ma cui, shibo bä ma cui, täbä doblou lä mlai, öjö iyäbö yalonö etä nowa nö mladobimi waiquiwä.
- ⁵Öjö cudeenö, bita jamö Cristo a wawäblou däjä, Yai Bada lija a wə fama. Abenaja a jəwa cuma. Bä yalo shäö lä läo wejei tä ma cui, wa lä dobäö wejei tä ma cui, öjö wa tä bufijaimi waiquiwä. Wale nia lä yanowamöblamaö wei, öjö wa tä shīlo bufii showadaoma.
- ⁶Yalo bä öshö lä dodobou wejei bänö wa bufi cafä doblaloimi. Wəlidiwä etä nowa mladobä, täbä lä dodobou wejei täbänö çai mlai.
- ⁷Öjö däjä, abenaja camiyä ya cuma, cafä lija. “Yai Bada wa tä. Bei. Wa tä tamaö lä bufii wei ya tä taö mö fuma.” Einaja ya cuma. Afä tä ə oni jamö ya nia jəwa lä cuaano weinaja showawä. Einaja Cristo a jəwa cuma.
- ⁸¿Öjö tawä? Cristo a lä cuno wei, çwama tä ə jīliaö culawä? Bä yalo shäö lä läo wejei tä ma cui, Yai Bada tä lä dobäö wejei tä ma cui, yalo bä öshö lä dodobou wejei tä ma cui, Yai Bada tänö öjö tä jəwa bufiboimi. Wəlidiwä etä nowa mladobä bä lä cuaaö wei tä ma cui, inaja showawä. Moisesi tä ə ja, bä ma nosiemamou wei ma cui, inaja a li cuma.
- ⁹Öjö däjä, abenaja Cristo a cuu nomöjöoma. —Bei. Wa tä tamaö lä bufii wei, ya tä taö mö fuma —a cuu nomöjöoma. ¿Öjö tawä? Yai Bada tänö, tä yai lä bufii wei tä bejedi cublobä, tä ə läo lä balöono wei tä ə li joyamalema.

10 Nessa vontade é que temos sido santificados, mediante a oferta do corpo de Jesus Cristo, uma vez por todas.

11 Ora, todo sacerdote se apresenta, dia após dia, a exercer o serviço sagrado e a oferecer muitas vezes os mesmos sacrifícios, que nunca jamais podem remover pecados;

12 Jesus, porém, tendo oferecido, para sempre, um único sacrifício pelos pecados, assentou-se à destra de Deus,

13 aguardando, daí em diante, até que os seus inimigos sejam postos por estrado dos seus pés.

14 Porque, com uma única oferta, aperfeiçoou para sempre quantos estão sendo santificados.

15 E disto nos dá testemunho também o Espírito Santo; porquanto, após ter dito:

16 Esta é a aliança que farei com eles, depois daqueles dias, diz o SENHOR: Porei no seu coração as minhas leis e sobre a sua mente as inscreverei,

10 ¿Öjö tawä? Yai Bada tänö tä tamaö lä bufii wei, Jesucristonö tä taö waiquioma yalo, fei däjä Yai Bada dodijidawä bäma ecö waiquiwä. Bamacö bluca bayeliblobä, öjö cä lä cama moli a dodomoa showadaquema.

11 Nofi bäyälewä bä lä cui, ai tä mö jalu lä çole tä ma cui däjä, showadi bä lädalou. Yalo ai bä shäo fa çojenö, showadi bä li dodoblaaöje. Öjö ma cui, bä lä dodobou wejei tänö, yanowamö etä nö wälidiwä mladobimi waiquiwä.

12 ¿Öjö tawä? Öjö ma cui, täbä doblou lä mlai etä nowa jödödöwä mladou showadaobä, Cristo moli a fa dodomoicunö, Yai Bada jayu boco mashi jamö a dicäquedayoma,

13 a nö dao balöodayobä. Öjamö a dicäo showao däjä, cama a cotä jamö, a nofi lä wälibou wejei bä lä cui, Yai Bada tänö bä möfe nia boblaamadayou.

14 Öjö cä lä cama moli a dodomoa lä showadaqueno wei tänö, Yai Bada bäma ecö dodijidawä taamabou shi malä wälili wei.

15 Yai Bada tä Bufi ma cuinö, camiyä bamacö lija tä afa çai wäyää. Abenaja a cuu balöoma.

16 Bada ya wano taö lä cule. Cama ebä lija, obi a wä nö nia jowa wäo ço. A wä nö nia wäo lä ço wei däjä, abenaja a nia jowa cuaaö. Bei täbä bufi jamö tä a nia lämabou. Bei täbä bufi nia yai taamaö.

17 acrescenta: Também de nenhum modo me lembrarei dos seus pecados e das suas iniquidades, para sempre.

18 Ora, onde há remissão destes, já não há oferta pelo pecado.

O privilégio de acesso dos crentes à presença de Deus

19 Tendo, pois, irmãos, intrepidez para entrar no Santo dos Santos, pelo sangue de Jesus,

20 pelo novo e vivo caminho que ele nos consagrou pelo véu, isto é, pela sua carne,

21 e tendo grande sacerdote sobre a casa de Deus,

22 aproximemo-nos, com sincero coração, em plena certeza de fé, tendo o coração purificado de má consciência e lavado o corpo com água pura.

23 Guardemos firme a confissão da esperança, sem vacilar, pois quem fez a promessa é fiel.

24 Consideremo-nos também uns aos outros, para nos estimularmos ao amor e às boas obras.

17 ¿Öjö tawä? Abenaja a cuu nomöjöoma. Bã doblou lä mlai tä ma cui, wäłidiwä tä lä taö wejei tä ma cui, öjö tä nofi nia jaducäboimi majöo. Einaja Yai Bada bei tä Bufe cuma.

18 ¿Öjö tawä? Wäłidiwä tä lä taö wejei tä nowa taboimi waiquio däjä, bã yalo shäo läo çobeje tä cuami waiquiwä.

Yai Bada lija bamacö yai lä ajedeo wei tä a

19 Öjö cudeenö, iba wamacö. Jesús iyäbö dodomoa waiquiquema yalo, Yai Bada etä yano yai nowamaö lä dodijiladi jamö ma cui, bama a bufibolanö bamacö fuu dao.

20 Yai Bada tä lä cule jamö täbä ajedou mlaobä, acadafu sicö jaba läoma ma cui, Jesúsno dude yoca caloblalema, bälimi bamacö yai cuobä. Yai Bada lija Jesús a dodomamobä a jibämoquema.

21 Yai Bada etä yano jamö bämalecö nofi nia lä bäyäbou wei, a çai läa waiquidayoa. Öjö cudeenö,

22 bamacö bufi da bejedimo. Bama a bufibolanö, Yai Bada lija bamacö icuobä. Bamacö lä cuaaö wei, bei bamacö bufi jamö tä läa mlai ja, jai mau ubänö bamacö aublamolayoma bamacö culanö, dodijidawä bamacö icuobä.

23 Jesucristo bufilewä bamacö afa lä jilou wei bamacönö, bama a nofi yai mölabou da cadidio. A wä nö lä wäono wei a wä cadidou malä cui.

24 Dodijidawä bamacö nia lä cuo wei tä ja, bamacö bufi çai da daeo. Bamacö bufi fa lofotoamayonö, bamacö bufi bluca

25 Não deixemos de congregar-nos, como é costume de alguns; antes, façamos admoestações e tanto mais quanto vedes que o Dia se aproxima.

O castigo do pecado voluntário

26 Porque, se vivermos deliberadamente em pecado, depois de termos recebido o pleno conhecimento da verdade, já não resta sacrifício pelos pecados;

27 pelo contrário, certa expectativa horrível de juízo e fogo vingador prestes a consumir os adversários.

28 Sem misericórdia morre pelo depoimento de duas ou três testemunhas quem tiver rejeitado a lei de Moisés.

29 De quanto mais severo castigo julgais vós será considerado digno aquele que calcou aos pés o Filho de Deus, e profanou o sangue da aliança com o qual foi santificado, e ultrajou o Espírito da graça?

nofiobä. Dodijidawä tä jamö bamacö bluca cuobä.

25Bamacö nia lä yododaö wei tä jamö, ai bä bufi cadidoimi waiquiwä talei. Inaja bamacö cuaaö dicoo mlai. Ma, bamacö bufi yai lofotoamayodibä. ¿Öjö tawä? Bada tänö täbä nia lä jimaö wei etä ajedou waiquiwä yalo, bamacö bufi shilo yai lofotoamayou da dodijio.

26Bei bamacö bufi jamö dodijidawä bäma tä ą tabou ma waiquile ma cui, bamacö fe ou majöablalou dicoo ja, wıııııwä bäma tä fulii mö yabaaö lä çole dąjă, bamacö doblou lä mlai tä nowa mladobă, tä nia cuo ço majöomi. Ai a şămou çobă, a nia cuo çođaimi.

27Yai Bada tänö bämalecö nö nia lä bleaamaö wei tä nia shilo cuo, bamacö quilibä. Cowa wacä nö lä quilijii wacä çai, Yai Bada tä nö lä nabämaö wejei bä mö nia lä watäblamou wei wacä lä cui.

28¿Öjö tawä? Moisesi etä ą ma cui, etä ą fuaö lä mlajei bä şămobă bä mală cuono wei. Bolacabö căcöbă ma cuinö, 3 bä ma cuinö, a wăfa wăyăö fe usucuoje ja, täbä bufi asimou mlai ja a nia nomamaö showadaomaje.

29¿Öjö tawä? Wıııııwä tä fulii mö yabaaö lä ço wejei bä nö bleaabă bä li waiquiwä. Öjö ma cui, Yai Bada bei İjilubö a waii lä majöblao wejei bä lä cui, öjö bä nö nia yai bleaaö dodijio. ¿Öjö tawä? Yai Bada a wă nö wăo lä çono wei tä ą çai läobă, Jesucristo a şămolayoma. İyăbö falayoma. Öjö İyăbö nö bä doblou lä mlai

30 Ora, nós conhecemos aquele que disse: A mim pertence a vingança; eu retribuirei. E outra vez: O SENHOR julgará o seu povo.

31 Horrível coisa é cair nas mãos do Deus vivo.

Apelo para o passado. A recompensa não tarda

32 Lembrai-vos, porém, dos dias anteriores, em que, depois de iluminados, sustentastes grande luta e sofrimentos;

33 ora expostos como em espetáculo, tanto de opróbrio quanto de tribulações, ora tornando-vos co-participantes com aqueles que desse modo foram tratados.

34 Porque não somente vos compadecestes dos encarcerados, como também aceitastes com alegria o espólio dos vossos bens, tendo ciência de possuídes vós mesmos patrimônio superior e durável.

35 Não abandoneis, portanto, a vossa confiança; ela tem grande galardão.

etä nowa mladamalema ma cui, inaja bä lä cuaaö wei bä lä cuinö iyäbö nö waibläö majöoje. Yai Bada tänö täbä nofi ojadabobä a Bufi läa ma waiquile ma cui, a Bufi nö çai waibläöje.

30 ¿Öjö tawä? Yai Bada bäma a malä dale, abenaja a lä cuno wei a lä cui. Nö yualewä camiyä ya yai. Ya tä no nia çoaö. Einaja a cuma. Abenaja etä ç oni çai cuu. Bada tänö cama ebä nia jimaö. Einaja tä ç cuu.

31 Yai Bada tä demi cua shi lä wälile tänö täbä yai fuwäblaö fa cadidionö, bä nö nia shïlo yai quilili bleaamaö.

32 Jesucristonö wamacö bufi lä wacacablmaleno wei däjä, wamacö dodijidawä jaba da cuoblei, tä nofi da jaducälöje. Wamacö nö bleaamaö ma dodijiono wejei ma cui, wamacö nö walojaö fe yadioma.

33 Ai däjä, wawädowä wamacö nö waiblamaje, wamacö nö çai bleaamamaje. Ai däjä, Jesucristo ebä nö lä bleamano wejei bä lija wamacö yädäoma yalo, çafä wamacö ma cui, wamacö çai taamaö yädäo mö feduo showaomaje.

34 Bä fe lä labono wejei bä lä cui, wama bä nofi çai malä ojadabono wei. ¿Öjö tawä? Afä täbä madofi ma däabläöje däjä ma cui, wamacö bufi doblao çai cuo fe yadioma. Afä çalimi täbä yai dodijidawä lä culadi wama täbä bufibläö waiquioma cudeenö, dodijidawä wamacö cuo fe yadioma.

35 Öjö cudeenö bä nö walojaö fe da yadio, öjö lä. Wamacö nö walojaö fe lä yadio wei

36 Com efeito, tendes necessidade de perseverança, para que, havendo feito a vontade de Deus, alcanceis a promessa.

37 Porque, ainda dentro de pouco tempo, aquele que vem virá e não tardará;

38 todavia, o meu justo viverá pela fé; e: Se retroceder, nele não se compraz a minha alma.

39 Nós, porém, não somos dos que retrocedem para a perdição; somos, entretanto, da fé, para a conservação da alma.

Hebreus 11

A natureza da fé

1 Ora, a fé é a certeza de coisas que se esperam, a convicção de fatos que se não vêem.

2 Pois, pela fé, os antigos obtiveram bom testemunho.

3 Pela fé, entendemos que foi o universo formado pela palavra de Deus, de maneira que o visível veio a existir das coisas que não aparecem.

tänö, wamacö nia malä dobämodayou wei.

36Wamacö nö wəlojabä tä waiquiwä. Yai Bada tänö tä tamaö lä bufii wei wama tä taö fa cadidionö, tä əfa lä wäqueno wei wama tä yai däadayobä.

37Yai Bada etä ə oni jamö, abenaja tä ə cuu. Tä nö fa dedejedalunö, a nia lä fuu wei, a nö daablalou çə mlai ja, a nia fuu showadao.

38Iba bä lä cuinö, wale nofi mölabouje yalo bä demi nia cuo. Öjö ma cui, bä bufi mö yabablou çə dicoo ja, wale bufi nia doblamaboimije. Einaja tä ə cuu.

39Öjö ma cui, camiyä bamacö lä cui, bamacö bufi mö yabablou çəobä bamacö malä mlai. ¿Öjö tawä? Bamacö mö watäblamobä bamacömi. Ma, bäma a nofi yai mölabou. Öjö lija bamacö lä nowamöo wei bamacö, bamacö dodijidawä cudio fe yadiobä.

Hebreus 11

Yai Bada a wə nofi jaba lä mölabono wejei

1Yai Bada a wə nofi bejedi lä mölabou wejei bä lä cuinö, täbä əfa lä wäaö wei täbä bufibou cadidioje. Täbä dablaimi showawä ma cujei, täbä nofi yai tabou cadidilajenö bä cuo.

2Bamacö nö badabö lä cuinö, Yai Bada a wə nofi mölabou fa cadidiojenö, a bufi malä doblamabono wejei.

3Yai Bada bäma a wə nofi mölabou yalo, bamacö bufi jaducäwä. Yai Bada a wənö, jödödöwä tä lä tablamolayono wei bäma tä daö. Bäma täbä lä möö wei täbä lä cui,

Exemplos de fé extraídos do Antigo Testamento

⁴ Pela fé, Abel ofereceu a Deus mais excelente sacrifício do que Caim; pelo qual obteve testemunho de ser justo, tendo a aprovação de Deus quanto às suas ofertas. Por meio dela, também mesmo depois de morto, ainda fala.

⁵ Pela fé, Enoque foi trasladado para não ver a morte; não foi achado, porque Deus o trasladara. Pois, antes da sua transladação, obteve testemunho de haver agradado a Deus.

⁶ De fato, sem fé é impossível agradar a Deus, porquanto é necessário que aquele que se aproxima de Deus creia que ele existe e que se torna galardoador dos que o buscam.

⁷ Pela fé, Noé, divinamente instruído acerca de acontecimentos que ainda não se viam e sendo temente a Deus, aparelhou uma arca para a salvação de sua casa; pela qual condenou o mundo e se tornou herdeiro da justiça que vem da fé.

tä dablamou lä mlai tä ja täbä li tablamolayoma täbä.

⁴Abele a lä cuinö, Yai Bada a wạ nofi mölaboma yalo, dodijidawä etä dodoboma. Bä ạyobö Cainonö täbä dodobou lä cuono weinaja mlai. Öjö cudeenö, Abele lija Yai Bada a dobämamou bufi doblaoma. A wạfa dodijidawä wäyama. ¿Öjö tawä? Abele a nomamalema ma cui, Yai Bada a wạ nofi lä mölabono wei tä lä cui, fei däjä ma cui tä ạ jilimamou showawä.

⁵Enocö a lä cuinö, Yai Bada a wạ nofi mölabou waiquioma yalo, demi a çoľefälöma, a nomaö mlaobä. A fa çoľäfälönö, a dablamou çoľaanomi. A çoä showao mlao däjä, Yai Bada a bufi lä doblamabono wei, tä ạfa wäyämou showaoma.

⁶¿Öjö tawä? Yanowamö täbä lä cuinö a wạ nofi mölabou mlaoje däjä, Yai Bada a bufi doblamabobeje etä cuami waiquiwä. Yai Bada lija bä nia lä ajedou wei bä lä cui, “Yai Bada a cua lä”, bä bufi cuu mlao däjä, bä nia ajedou malä mlai. “Ya nö bayeli nacao ja, wale dobäö weicätä”, bä bufi cuu mlao däjä, bä nia ajedou buomi.

⁷Noewä a lä cuinö, Yai Bada a wạ nofi mölaboma yalo, a wạ li fulema. Tä nia lä cublono wei tä ja Yai Bada tänö a yömölaa fa balölönö, canawä a tablalema, cama ebä nofi çai yashuobä. Yai Bada a nosie fuaö lä ayaono wei tänö, ai täbä lä bälöblai bä dobloimi jimamoma. Öjö cudeenö, Yai Badanö bä nö bluca

⁸ Pela fé, Abraão, quando chamado, obedeceu, a fim de ir para um lugar que devia receber por herança; e partiu sem saber aonde ia.

⁹ Pela fé, peregrinou na terra da promessa como em terra alheia, habitando em tendas com Isaac e Jacó, herdeiros com ele da mesma promessa;

¹⁰ porque aguardava a cidade que tem fundamentos, da qual Deus é o arquiteto e edificador.

¹¹ Pela fé, também, a própria Sara recebeu poder para ser mãe, não obstante o avançado de sua idade, pois teve por fiel aquele que lhe havia feito a promessa.

¹² Por isso, também de um, aliás já amortecido, saiu uma posteridade tão numerosa como as estrelas do céu e inumerável como a areia que está na praia do mar.

blemalalema. ¿Öjö tawä? Noewänö a wä nofi mölaboma cudeenö, Yai Bada tänö jai a cadejewä waiquiwä a nofi tabou showaoma.

⁸Ablaamö a lä cuinö, Yai Bada a wä nofi mölaboma yalo a wä fulema. ¿Öjö tawä? Ablaamö lija Yai Bada tänö etä ulufi nia fa jibäänö, a nacalefälöma. A fa nacaläfälönö, bei yo daö balöa ma mlai ma cui, a aa showadalayofälöma.

⁹A wä nofi mölaboma yalo, tä äfa ulufi lä wäqueno wei jamö a bälöblaquefälöma, shomi bä wayumö bälöblao lä culenaja showawä. Bä ijilubö Isaacö e ma cui, öjö bä ijilubö Jacobo e mö feduwä ma cui, öjamö bä yanomou mlai ja, yalo sibä ja bä shילו wejedou cuaafälöma. Yai Bada tänö tä äfa lä wäqueno wei, Isaacö a ma cui lija, Jacobo a ma cui lija tä äfa çai wäyämamou mö malä feduono wei.

¹⁰Ablaamö a lä cuinö, Yai Bada tänö a shabono lä tablaladi a malä bufibono wei, a colo lä lofotoboladi a lä cui.

¹¹Sara a lä cuinö, Yai Bada a wä nofi mölaboma yalo, a lofotomaboma. A suwäbada ma waiquiono wei ma cui, a nia shibönaböö fe lä yadiono wei tä ja, a nö wälojomaboma. Bä ijilubö e äfa lä wäqueno wei a wä bufiblalema yalo, e cublaliyoma.

¹²Inaja tä fa cublalunö, Ablaamö a wälobada ma waiquiono wei ma cui, bä ijilubö e taa fe fa yadicönö ebä nodiwä blucablaliyoma. Fedu jamö shidicali bä nö wabamobimi lä culenaja bä bluca cublou

13 Todos estes morreram na fé, sem ter obtido as promessas; vendo-as, porém, de longe, e saudando-as, e confessando que eram estrangeiros e peregrinos sobre a terra.

14 Porque os que falam desse modo manifestam estar procurando uma pátria.

15 E, se, na verdade, se lembrassem daquela de onde saíram, teriam oportunidade de voltar.

16 Mas, agora, aspiram a uma pátria superior, isto é, celestial. Por isso, Deus não se envergonha deles, de ser chamado o seu Deus, porquanto lhes preparou uma cidade.

17 Pela fé, Abraão, quando posto à prova, ofereceu Isaque; estava mesmo para sacrificar o seu unigênito aquele que acolheu alegremente as promessas,

mö feduoma, modu u casö jamö mlaca mlaca bä nö çai wabamobimi lä culenaja showawä.

13Yai Bada a wä nofi mölabou showalajenö, öjö bä bufi bluca mlao cuaama. Yai Bada tänö tä äfa ulufi lä wäqueno wei tä wawädowä möno ma mlajei, tä nia jöwa lä cublono wei a wä bejedi bufibou showao fe yadiomaje. A wä bejedi bufibomaje yalo, bä bufi doblaloma. Bitä jamö bä nia cudio lä mlai, cama bä äfa wawädowä wäyämoma. Bä äfa shomi jilamoma.

14¿Öjö tawä? Inaja bä lä cuno wei bä ä jilimamou walalaoma. Bä nia yai lä cudiodayou wei tä äfa ulufi malä wäyänö wejei.

15Cama etä ulufi lä daquefälöno wejei etä ulufi bufibou showao fa cunoje ja, öjamö bä mö nö yabaaö çofälöbö wei.

16Ma, tä ulufi yai lä dodijidai tä bufibomaje, fedu jamö tä ulufi lä culadi. Öjö cudeenö, Yai Bada tänö wawädowä cama ebä äfa jilabou. Dodijidawä bä nia fa bälömabonö, bä shabonobö tabou malä waiquiladi.

17Ablaamö a lä wabamono wei däjä, Yai Bada a wä nofi mölaboma yalo, bä ijilubö Isaacö a ma cui, a nia lä shämono wei jamö a maquebou waiquioma. ¿Öjö tawä? Yai Bada tänö, Ablaamö lija Isaacö a wäfa wäa ma balöblaqueno wei ma cui, öjö a shämobä a maquea majöa dicoquema, bä ijilubö moli a lä cui.

18 a quem se tinha dito: Em Isaque será chamada a tua descendência;

19 porque considerou que Deus era poderoso até para ressuscitá-lo dentre os mortos, de onde também, figuradamente, o recobrou.

20 Pela fé, igualmente Isaque abençoou a Jacó e a Esaú, acerca de coisas que ainda estavam para vir.

21 Pela fé, Jacó, quando estava para morrer, abençoou cada um dos filhos de José e, apoiado sobre a extremidade do seu bordão, adorou.

22 Pela fé, José, próximo do seu fim, fez menção do Êxodo dos filhos de Israel, bem como deu ordens quanto aos seus próprios ossos.

23 Pela fé, Moisés, apenas nascido, foi ocultado por seus pais, durante três meses, porque viram que a criança era formosa;

18Yai Bada tänö a wafa wäyäo ja, abenaja a cuma. Afä ya bä äfa nodiwä bluca lä wäyänö wei, ijilufä Isaacö lija bä nia bluca nodiblou. Einaja a cuma.

19Einaja a cuu waiquioma yalo, Ablaamö a möläo showao fe yadioma. “Täbä ma nomablou wei ma cui, Yai Bada tänö täbä demi jocädamaö daö”, a bufi cuu lofotooma. Jai a nomaö waiquiwä, Ablaamönö a nofi tabou ma waiquiono wei ma cui, a demi tabou fe yadioma.

20Isaacö a lä cuinö, Yai Bada a wä nofi mölaboma yalo, bä ijilubö ecöbä äfa bayeliblamou wäyäma. Jacobo, Esau cäcöbä nia obi lä bayeliblamou wei tä äfa wäyäo balöoma.

21Jacobo a nomaö ajedeo däjä, Yai Bada a wä nofi mölaboma yalo, José bä ijilubö ecöbä äfa bayeliblamou wäa nomöjöquema. Dee anö a baijilanö, a möfe fa boalunö, Yai Bada a wafa doblao tama.

22José a lä cuinö, Yai Bada a wä nofi mölaboma yalo, a bufi mlao lä ajedeono wei däjä, cama ebä nowa talfälöma. Isaeli ebä lä cuinö, Ejido tä ulufi nia lä daafälöno wejei tä ä wäyäo fa balöonö, cama a nia lä nomaö wei däjä a nia lä taamamou wei, a wafa çai wäyämou showaoma. Ubä çamamou bufioma, Canaana tä ulifi jamö bä yaçumö fublou däjä, ubä çai fufälöbeje.

23Moisesi bä föönö, Yai Bada a wä nofi çai mölaboma, bä nöo e ma cuinö, inaja showawä. A nofi mölaboböma yalo, Ejidoteli bada a wä nö quili tabönomi.

também não ficaram amedrontados pelo decreto do rei.

²⁴ Pela fé, Moisés, quando já homem feito, recusou ser chamado filho da filha de Faraó,

²⁵ preferindo ser maltratado junto com o povo de Deus a usufruir prazeres transitórios do pecado;

²⁶ porquanto considerou o opróbrio de Cristo por maiores riquezas do que os tesouros do Egito, porque contemplava o galardão.

²⁷ Pela fé, ele abandonou o Egito, não ficando amedrontado com a cólera do rei; antes, permaneceu firme como quem vê aquele que é invisível.

²⁸ Pela fé, celebrou a Páscoa e o derramamento do sangue, para que o exterminador não tocasse nos primogênitos dos israelitas.

Isaeli ebä ijilubö nia ma shämaö wei ma cui, Moisesi a oshe liyäjawä fa dabölalönö a jöyaboböö showao däjä, belibo 3 ebä lublamabölema.

²⁴Ejidoteli bada a lä cui bä tää enö, Moisesi a nofi jaba oshe ma ijiluno wei ma cui, a lä badalayono wei däjä, öjö e afa jilobä, etä waia majölema.

²⁵Wälidiwä talewä bä sho, a bufi jole dobladobä etä ma cuono wei ma cui, Yai Bada ebä nö lä bleaamano wejei bä lija a çoçaobä etä shilo yaia majölema.

²⁶Ejidoteli bä nö yai madofiböoma ma cui, cama etäbä çai bluca wailema. Yai Bada tänö a shimabä a lä yaileno wei a bufibou waiquioma yalo, a nö bleaabä etä ma cuono wei ma cui, öjö tä jamö a bufi mö shilo yai blucaoma. A nia lä dobämodayou wei tä malä bufibono wei.

²⁷Yai Bada a wä nofi mölaboma yalo, Ejidoteli bada a nö quili taö mlai ja, tä ulufi daaquefälöma. Yai Bada a dablamo ma mlai ma cui, jai a daa waiquilalema a nofi tabolanö, a nö wälojaö fe yadioma.

²⁸Yai Bada a wä nofi mölaboma yalo, Yai Bada a nia waiteli lä jayuno wei däjä, bä nowamöo fe yadiobä, iyä iyä bänö bei yocabä yäblaö bufima. Yai Bada ajele etä Waicalewä lä cuinö, bä ijilubö jaba bä lä cublai bä shäo mlaobä, bä li inaja cuaama. ¿Öjö tawä? Yai Bada a nia waiteli lä jayuaö wei, a nofi çai çoçamoao malä showaodaono wejei.

29 Pela fé, atravessaram o mar Vermelho como por terra seca; tentando-o os egípcios, foram tragados de todo.

30 Pela fé, ruíram as muralhas de Jericó, depois de rodeadas por sete dias.

31 Pela fé, Raabe, a meretriz, não foi destruída com os desobedientes, porque acolheu com paz aos espias.

32 E que mais direi? Certamente, me faltará o tempo necessário para referir o que há a respeito de Gideão, de Baraque, de Sansão, de Jefté, de Davi, de Samuel e dos profetas,

33 os quais, por meio da fé, subjugaram reinos, praticaram a justiça, obtiveram promessas, fecharam a boca de leões,

29Israeli ebä nodiwä lä cuinö, Yai Bada a wə nofi mölabomaje yalo, modu Wacä u bada jamö ma cui, jai wejediwä tä cuwä jamö bä bucadubaliyoma. Öjö ma cui Ejidoteli bä lä cui, inaja cama bä nia bucaduo cuo ma juono wei ma cui, bä mishi bluca duobaliyoma.

30Yai Bada a wə nofi mölabomaje yalo, Jelicoteli bä shabonobö sibo jamö bä shoqueblaaö cuaaö showao däjä, 7 tä mö didi fa tablamalöjenö, Jelicoteli bä alabö na blälälaliyoma.

31Laaba a lä cuinö, showadi a suwä lä dodoono wei a lä cuinö, Yai Bada a wə nofi çai mölabou mö feduoma. A wə nofi mölaboma yalo, bä jəamodou lä mlai bä mö bluca watäblaöje däjä, cama a demi feiblamalemaje. Tä ulufi lä bomaböno wei cäcöbä lä cui, cäcöbä dodijidawä walomaquema yalo a nowamamaje.

32Ai ya bä əfa jayumaö ma dao wei ma cui, ya tä ə labamaö bufiomi. Jedeoni a çai malä cule, Balaco a çai, Sasono a çai, Jedei a çai, David a çai, Samuel a çai, Yai Bada a wəno wäyäləwä bä çai bluca.

33Öjö bä lä cuinö, Yai Bada a wə nofi bluca mölabomaje. ¿Öjö tawä? A wə nofi mölabomaje yalo, ai bä lä cuinö, täbä bälöjowä lä yaiblai bä bälöo yanöcömabou fe yadiomaje. Ai bä mö feduwä lä cui bä ə lofotoaö fa ayaonö, dodijidawä tä jamö täbä tamabou fe yadiomaje. Ai bä lä cui lija, Yai Bada tänö tä əfa lä wäqueno wei etä bejedi

³⁴ extinguiram a violência do fogo, escaparam ao fio da espada, da fraqueza tiraram força, fizeram-se poderosos em guerra, puseram em fuga exércitos de estrangeiros.

³⁵ Mulheres receberam, pela ressurreição, os seus mortos. Alguns foram torturados, não aceitando seu resgate, para obterem superior ressurreição;

³⁶ outros, por sua vez, passaram pela prova de escárnios e açoites, sim, até de algemas e prisões.

³⁷ Foram apedrejados, provados, serrados pelo meio, mortos a fio de espada; andaram peregrinos, vestidos de peles de ovelhas e de cabras, necessitados, afligidos, maltratados

cublaliyoma. Ai bä lä cuinö, öla bä caficö fuwädamaje.

³⁴Ai bä mö feduwä lä cuinö, cowa wacä bada lublamamaje. Ai bä showawä lä cui, sibala bänö bä mili ma shäö wejei ma cui, bä docua fe yadilayoma. Ai bä lä cui bä ujuduo ma waiquiono wei ma cui, bä lofotoblou çölayoma. Ai bä mö feduwä lä cui, bä ishobä jamö bä nö yai wälojaö dodijioma. Ai bä showawä lä cuinö, shomi bä lä bälöblai bä wayu yashublalemaje.

³⁵Ai bä suwä lä cuinö, Yai Bada a wä nofi mölabomaje yalo cama ebä nomöa lä bono wejei ebä demi jocädou çöoma. ¿Öjö tawä? Ai bä mö feduwä lä cuinö, Yai Bada tä ä nia fa joyamajenö, bä nö ninili ma bleaamano wejei ma cui, tä ä daanomije. Bä bufi bejedio waiquioma yalo, bä fujebabeje etä ma cuono wei ma cui, “Ma, ya tä ä nö joyabimi”, bä cuma. ¿Öjö tawä? Bä nia lä doblaodayou wei tä bufibou waiquiomaje yalo, bä nö bleaamamou ojodaoma.

³⁶Ai bä lä cui bä nö waiblamaje. Bä si çai yafelimamaje. Boo shibä badanö ai bä çai çocabomaje. Bä fe çai labomaje.

³⁷Ai bä lä cui, maa mabänö bä çai shäyämaje. Ai bä fe çai jafedimamaje. Sibala bänö ai bä çai duyämaje. ¿Öjö tawä? Ai bä lä cui bä nö fölili bleaablaloma. Täbä lä didio wei sibä ja bä didio mlai ja, oweja sibä shilo läbou bädaomaje, shibo sibä çai. Bä nö ninili çai bleaablaloma. Bä nö çai blemabomaje.

³⁸ (homens dos quais o mundo não era digno), errantes pelos desertos, pelos montes, pelas covas, pelos antros da terra.

³⁹ Ora, todos estes que obtiveram bom testemunho por sua fé não obtiveram, contudo, a concretização da promessa,

⁴⁰ por haver Deus provido coisa superior a nosso respeito, para que eles, sem nós, não fossem aperfeiçoados.

Hebreus 12

Devemos imitar o exemplo de Cristo, que foi perseverante em meio às provações

¹ Portanto, também nós, visto que temos a rodear-nos tão grande nuvem de testemunhas, desembaraçando-nos de todo peso e do pecado que tenazmente nos assedia, corramos, com perseverança, a carreira que nos está proposta,

² olhando firmemente para o Autor e Consumador da fé, Jesus, o qual, em troca da alegria que lhe estava proposta, suportou a cruz, não fazendo caso da ignomínia, e está assentado à destra do trono de Deus.

³⁸ Yanowamö tãbãno bã nofi tabono ma mlajei ma cui, öjö bã shılo yai dodijidaoma. Tä ulufi bloque jamö ma cui, bei macö jamö ma cui bã bälöblalou cuaama. Maa maca bã jamö ma cui, täcabä lä cublai jamö ma cui bã li cublaloma.

³⁹ Öjö bã bluca lä cuinö, Yai Bada a nofi mölabou cadidiomaje. Yai Bada cama a ma cuinö, bã dama. Öjö ma cui, tä afa lä wäyãno wei tä ja bã dobãmou showaa mlai ja, bã nomalaliyoma.

⁴⁰ Yai Bada tãno dodijidawä bãmolecö nia bluca lä tamabou wei tä daö waiquioma yalo, bã dobäo showadaonomi. Camiyä bãmácö lä nodiblöle bãmácö mlai ja, cama bã doblamabou balöo ayao mlaobä.

Hebreus 12

Jesús lija bãmácö mamö showaobä tä a

¹ Öjö bã jaba lä cuono wei bã lä cuinö, Yai Bada a wã nofi lä mölabou wejei tä wawãdowä damalalemaje. ¿Öjö tawã? Jai bãmolecö fe fayobouje bã cuwã waiquiwã yalo, bãmácö çai dodijaö mö da feduo, öjö lä. Bãmácö lä yabãcamou wei bãma tä da joya. Wãlidiwã bãma tä fujebloä si ijejewã lä mlai tä çai. Öjö dãjä Yai Bada tãno bãmolecö taamaö lä bufii weinaja, bãmácö cuaaö cadidou fe da yadio.

² Jesús lija bãmácö bufi mö shılo yai da cudio, bãmolecö lä lulubou wei a lä cui lija. Bãmácö möläo showaobä bãmolecö bufi lofotomabou. Fii balitama tefi ja a nõ bleaabä etã ma cuono wei ma cui, a bufi nia doblao çai cuo lä majöono wei tä

³ Considerai, pois, atentamente, aquele que suportou tamanha oposição dos pecadores contra si mesmo, para que não vos fatigueis, desmaiando em vossa alma.

As provações revelam o amor paternal de Deus para com seus filhos

⁴ Ora, na vossa luta contra o pecado, ainda não tendes resistido até ao sangue

⁵ e estais esquecidos da exortação que, como a filhos, discorre convosco: Filho meu, não menosprezes a correção que vem do SENHOR, nem desmaies quando por ele és reprovado;

⁶ porque o SENHOR corrige a quem ama e açoita a todo filho a quem recebe.

⁷ É para disciplina que perseverais (Deus vos trata como filhos); pois que filho há que o pai não corrige?

bufiboma yalo, a ojodao fe yadioma. Jai wɔlidiwä talewä a nia mömou ma cuono wei ma cui, a bufi quilinomi. Inaja a cuaaö fe yadioma yalo, fei däjä Yai Bada jayu boco mashi jamö a dicäadayoa.

³Wɔlidiwä talewä bänö a nofi wɔlibomaje yalo, inaja a taamamaje. Öjö ma cui a bufi nö wɔlojoablalou fe yadio showaoma. Öjö lija bä bufi da daeo, cama a lä taamamono weinaja wamacö çai taamamou mö feduo ja, wamacö modablou mlai ja, wamacö bufi lofote çai cuo fe yadiobä.

⁴Wɔlidiwä talewä bänö wamacö ma yabäcaöje däjä ma cui, wamacö shäö showadao malä mlajei.

⁵Yai Bada tänö bä ijilubö bäma ecö nowa lä taö wei, çwama tä ɔ nofi mojudoubou tawä? Bamacö ma yabäcamou wei, bämalecö bufi lofotoamaö fe yadiobä, abenaja tä ɔ cuu. Ʋasi. Bada tä lä culadinö wa lä cadidamaö wei tä ja, a bufi da jaducälö. Wa nö bleaamaö ja, a bufi çai ujudua dijä.

⁶Tabä yai nofimaö cudeenö, Bada tänö täbä cadidamaö malä cui. Täbä nofi bluca lä ijilumaö wei bä cadidamabä, bä malä taamaö wei. Einaja tä ɔ cuu.

⁷Wamacö nö bleaaö däjä, “Yai Bada tänö wale cadidamabä ya nö li bleaaö”, bä bufi yai da cu. Yai Bada tänö wamacö nofi ijilumaö yalo, wamacö malä taamaö wei. Bä föö ebä lija, showadi bä ijilubö ebä shïlo cadidamamou malä cui.

⁸ Mas, se estais sem correção, de que todos se têm tornado participantes, logo, sois bastardos e não filhos.

⁹ Além disso, tínhamos os nossos pais segundo a carne, que nos corrigiam, e os respeitávamos; não havemos de estar em muito maior submissão ao Pai espiritual e, então, viveremos?

¹⁰ Pois eles nos corrigiam por pouco tempo, segundo melhor lhes parecia; Deus, porém, nos disciplina para aproveitamento, a fim de sermos participantes da sua santidade.

¹¹ Toda disciplina, com efeito, no momento não parece ser motivo de alegria, mas de tristeza; ao depois, entretanto, produz fruto pacífico aos que têm sido por ela exercitados, fruto de justiça.

¹² Por isso, restabelecei as mãos descaídas e os joelhos trôpegos;

¹³ e fazei caminhos retos para os pés, para que não se extravie o que é manco; antes, seja curado.

A exortação à paz e à pureza

¹⁴ Segui a paz com todos e a santificação, sem a qual ninguém verá o SENHOR,

⁸Yai Bada tänö bä ijilubö ebä cadidamaö lä cuaaö weinaja wamacö taamaimi ja, bä ijilubö wama ecömi waiquiwä. Jole jole wama a nofi föömaö bädaa lä cule.

⁹Eja bamacö lä föömole bä lä cuinö bämalecö cadidamaöje ja, bäma bä nö quili talanö bäma bä ʼ fuaö malä cui. Bei bamacö bufinö bäma a nofi yai lä Föömole a lä cui, öjö bäma a wʼ shilo yai fuabä a, bamacö demi cuobä.

¹⁰Yanowamö bäma bä nofi lä föömaö wei bänö bämalecö cadidamaöje ja, cama bä cuaaö bufi lä doblao weinaja bämalecö nia wanonowä taamaö balöoje. Öjö ma cui Yai Bada a lä cuinö, dodijidawä bamacö cudiobä bämalecö yai cadidamaö. Cama a lä culenaja bäma ecö yai dodijidawä cuo mö feduobä.

¹¹Yai Bada tänö bämalecö cadidamaö däjä, bamacö bufi doblalou mlai ja bamacö bufi nö yai bleaaö balöo. Öjö ma cui bämalecö lä taamaö wei tänö, bamacö bufi yai jaducäblou ja, bamacö bufi yanöcölanö bamacö nia shilo yai dodijaö majöo.

Yai Bada bäma a wʼ waii mlaobä tä ʼ

¹²Öjö cudeenö, jai ujudi bä cublou dijä. Bä shilo yai ublaa da lofotoablalo.

¹³Yai Bada lija wamacö nia lä cadidofälöo wei tä ja bä bufi yai da shalilo, wamacö doblou lä mlai wamacö wʼ lidiblou fe balojoo mlai ja, wamacö yai dodijidablou çobä.

¹⁴Bufi yanöcöwä wama bä çai cuo fe yadiobä bä nö shilo da wʼ loja. Yai Bada

15 atentando, diligentemente, por que ninguém seja faltoso, separando-se da graça de Deus; nem haja alguma raiz de amargura que, brotando, vos perturbe, e, por meio dela, muitos sejam contaminados;

16 nem haja algum impuro ou profano, como foi Esaú, o qual, por um repasto, vendeu o seu direito de primogenitura.

17 Pois sabeis também que, posteriormente, querendo herdar a bênção, foi rejeitado, pois não achou lugar de arrependimento, embora, com lágrimas, o tivesse buscado.

O contraste entre Sinai e Sião

18 Ora, não tendes chegado ao fogo palpável e ardente, e à escuridão, e às trevas, e à tempestade,

19 e ao clangor da trombeta, e ao som de palavras tais, que quantos o ouviram suplicaram que não se lhes falasse mais,

dodijidawä wama ecö yaiobä bä cuo fe da yadio. ¿Öjö tawä? Inaja bä cuaaö lä mlai bänö Bada tä nia möimi waiquiweje.

15Bä da moyaweicu, öjö lä, cafä ai wamacö lä cui, Yai Bada tänö wamacö nofi ojadabobä wamacö waiquiwä ma cui, wamacö bufi mö yabablou ço mlaobä. Inaja ai wamacö cuaaö coyocoo dicoo ja, wamacö bluca yabäcamou cuquei. Cowamilimi cosinö möjödadilimi cocobä fuamaö lä culenaja, inaja wamacö cublou dicolo.

16¿Öjö tawä? Bä da moyaweicu, ai wamacö nofi jushuaö jätöo mlaobä. Nö badabö Esau a lä cuinö, Yai Bada a nofi tabono lä mlainaja wamacö çai cuaaö dicoo mlaobä. Bä ijilubö jaba e cuoma yalo, bä föö lija a yai bayeliblamobä a ma cuono wei ma cui, moli a lä iyalayono wei tänö etä nomöjöquema, bä fäähä e lija.

17Wama tä ą malä dale. Tä nö fa dedejedalunö, bä föö lija a bayeliblamou ma bufiono wei ma cui, a waimoa majölayoma. A ma öcöno wei ma cui, a wä nö wäo waiquioma yalo, a wä shominajaaö majöobä etä cuonomi.

18¿Öjö tawä? Cafä wamacö lä cui, Sinai cäcö jamö wamacö ajedobä wamacö waloyolunomi, cäcö yai lä dablamou wei cäcö lä cui jamö. Fei däjä cowa wacä bada ömöo nö quiliaimi. Tä mö didi çai sublaomi. Wadoli a nö çai bada quiliaimi.

19Tä madofi lä jolamou wei tä ą çai jiliomi. A wä nö bada jiliamou lä quiliano wei, a wä çai fei däjä jiliamoimi. Öjö a wä nö

20 pois já não suportavam o que lhes era ordenado: Até um animal, se tocar o monte, será apedrejado.

21 Na verdade, de tal modo era horrível o espetáculo, que Moisés disse: Sinto-me aterrado e trêmulo!

22 Mas tendes chegado ao monte Sião e à cidade do Deus vivo, a Jerusalém celestial, e a incontáveis hostes de anjos, e à universal assembléia

23 e igreja dos primogênitos arrolados nos céus, e a Deus, o Juiz de todos, e aos espíritos dos justos aperfeiçoados,

24 e a Jesus, o Mediador da nova aliança, e ao sangue da aspersão que fala coisas superiores ao que fala o próprio Abel.

jaba fa quilianö, a wə lä jilileno wejei bä lä cui bä yömölamou quilii fe balojooma.

Moisesi lija a wə faö wasömaje,

20öjö lija bä nö nosiemamobimi waiquiwä cudeenö. ¿Öjö tawä? Yalo a bädawä ma cuinö, Sinai cäcö colo jubaö bädao ja, maa mabänö a shäyämaö bufima, a nomaö showadaobä.

21¿Öjö tawä? Bejedi tä mömou nö quiliana. Moisesi a ma cui, cama a wəfa çai quilili blösö blösomou wäyämoma.

22Ma, Sinai cäcö jamö mlai, Siono cäcö jamö wamacö yai waloa waiquiqueyoluma. Yai Bada tä demi cuo shi lä wəlile e shabono jamö wamacö cua, Jelusale tä shabono dude yai lä culadi jamö, ajele bluca fe balojowä bä bufi doblalou çai lä çocamoladi jamö.

23¿Öjö tawä? Yai Bada bä ijilubö ebä lä çocamoladi jamö wamacö çocaa, fedu jamö bä afa bluca lä oniboladi bä lä cui lija. Bä ijilubö jaba bä nofi dobou lä culajeinaja, cama ebä nofi bluca tabou. Yai Bada tä lä culadi jamö wamacö yai cua lä cule, täbä jimaö lä cadidio wei a lä cui lija. Cama ebä jaba lä cuono wei ma cui, öjö bä çai çocaa. Bä lä bälöono wei däjä, dodijidawä bä li cuoma yalo, fei däjä doblao bä tamabou lä culadi, bei bä bufi lä cui.

24Jesús a lä culadi jamö wamacö cua, dude tä a çai lä läle a lä cui lija, cama iyäbö lä yomösamodayono wei jamö. Abele iyäbö nö yuamou lä bufiono weinaja mlai,

25 Tende cuidado, não recuseis ao que fala. Pois, se não escaparam aqueles que recusaram ouvir quem, divinamente, os advertia sobre a terra, muito menos nós, os que nos desviamos daquele que dos céus nos adverte,

26 aquele, cuja voz abalou, então, a terra; agora, porém, ele promete, dizendo: Ainda uma vez por todas, farei abalar não só a terra, mas também o céu.

27 Ora, esta palavra: Ainda uma vez por todas significa a remoção dessas coisas abaladas, como tinham sido feitas, para que as coisas que não são abaladas permaneçam.

28 Por isso, recebendo nós um reino inabalável, retenhamos a graça, pela qual sirvamos a Deus de modo agradável, com reverência e santo temor;

29 porque o nosso Deus é fogo consumidor.

camiyä bämalecö nofi nia lä ojodabou wei iyäbö afa shïlo wäyämamou.

25Bada tä lä culadi a wafa lä jïliole däjä, bä yömöcacö comao dijä. Bitä jamö bä wasöö lä balöono wei däjä, a wä jïliano lä mlajei bä nö bleaamaö malä balöono wei. Fei däjä fedu jamö culanö bämalecö yai lä wasöladi däjä, bama a wä jïliablaimi ja, bei bämalecö nö bleaamaö yaiquei.

26Sinai cäcö jamö a wä lä fano wei däjä, bei a wä lofotenö tä ulufi ma quïda quïdamomano wei ma cui, fei däjä a wä nö wäo ço ja, abenaja a cuu. Inaja ya nia cuaaö lä ço wei däjä, ulufi ya nia quïda quïdamomaö buomi. Judu mösö ma cui, inaja showawä ya mösö nia quïda quïdamomaö cuo. Einaja a cuu.

27¿Wama a wä jïliaö cule? Ulufi a jaba lä quïda quïdamomano weinaja a nia jowa cuaaö ço. Täbä bluca lä tablaleno wei täbä quïda quïdamomaö fa çonö, täbä nia jowa joyaö. Öjö däjä täbä joyamou dao lä mlai tä nia shïlo feiblou.

28¿Öjö tawä? Tä ulufi joyamou dao lä mlai tä ja bämalecö nia dobäo cudeenö, bamacö bufi doblalou çai da cuo. Camiyä bamacö lija a bufi doblalou çai cuodayobä, bama ecö yai da bejedimo. Bama a nö quili talanö, bama ecö nö bayeli da nacao.

29A nö quili tamobä a malä cui, cowa wacä lä ömöö wei wacä nö quili tamou lä culenaja showawä, täbä mö bluca lä watäblaö wei wacä lä cui.

Hebreus 13

Os deveres sociais

- ¹ Seja constante o amor fraternal.
- ² Não negligencieis a hospitalidade, pois alguns, praticando-a, sem o saber acolheram anjos.
- ³ Lembrai-vos dos encarcerados, como se presos com eles; dos que sofrem maus tratos, como se, com efeito, vós mesmos em pessoa fôsseis os maltratados.
- ⁴ Digno de honra entre todos seja o matrimônio, bem como o leito sem mácula; porque Deus julgará os impuros e adúlteros.
- ⁵ Seja a vossa vida sem avareza. Contentai-vos com as coisas que tendes; porque ele tem dito: De maneira alguma te deixarei, nunca jamais te abandonarei.

Hebreus 13

Yai Bada bāma a bufi lä doblamabou wei tä ą

- ¹Jesucristo wama ecö nofimayou lä cuaaö weinaja, inaja showawä bä shılo yai da cuaa.
- ²Shomi täbä yafia bädalayou ja, täbä shılo bälömabou bufi da doblaoje. Ai bänö shomi täbä bälömabou bufi fa doblaojenö, ąjele täbä tabou malä ątoono wejei. ąÖjö tawä?
- ³Bä fe lä labolajei bä lä cui, bä nofi da jaducäboje. Cafä wamacö fe labou fa cunoje ja, wamacö nö bayeliblamou cuo lä bufiobö weinaja, inaja showawä, bä nofi yai da taboje. Bä nö lä bleaamaö wejei bä lä cui, öjö bä nofi da ojoboje. Cama bä ujudi lä culenaja wamacö cuwä mö feduwä malä cui.
- ⁴Bä feyalobö wama ecö lä cuinö, suwäböfä bä nofi da taboje. Bä suwäbö wama ecö mö feduwänö, inaja showawä, feyalofä wama bä nofi ąai tabou mö feduobä. Wamacö joleblalolanö wamacö nö waiblayou mlai. Bä nofi lä jushublalou wei bä ma cui, bä ąai lä joleblalou wei bä ma cui, Yai Bada tänö öjö bä nö nia bleaamaö malä cui.
- ⁵Blada bä ma cui, madofi bä ma cui, öjö bä nofi yaibo dijejä. Wama täbä tabou lä waiquile täbä ja, bä bufi shılo yai cuo shalilio da showadao. Abenaja Yai Bada a malä cuu wei. Obi ma cui bāmacö nia daaimi. Bāmacö nia ąai joyaö majöomi. Einaja Yai Bada a malä cuu wei.

⁶ Assim, afirmemos confiantemente: O SENHOR é o meu auxílio, não temerei; que me poderá fazer o homem?

Os deveres espirituais

⁷ Lembrai-vos dos vossos guias, os quais vos pregaram a palavra de Deus; e, considerando atentamente o fim da sua vida, imitai a fé que tiveram.

⁸ Jesus Cristo, ontem e hoje, é o mesmo e o será para sempre.

⁹ Não vos deixeis envolver por doutrinas várias e estranhas, porquanto o que vale é estar o coração confirmado com graça e não com alimentos, pois nunca tiveram proveito os que com isto se preocuparam.

¹⁰ Possuímos um altar do qual não têm direito de comer os que ministram no tabernáculo.

⁶Bamalecö nia joyaimi waiquiwä yalo, Yai Bada etä ʘ oni jamö tä ʘ lä cuolenaja, camiyä bamacö ma cui bamacö çai cuu dao. Wale lä bayelibou wei a lä cui, öjö Bada tä waiquiwä. Ya quilibä tä cuami. ¿Wedi tabä yanowamö täbä bädawä ma cui ya bä nö quili taö bashiquei? Einaja bamacö cuu dao.

⁷Cafä Jesucristo wama ecö lija bä jaba bada lä läono wei bä lä cui, öjö bä lija bä bufi da daeo, Yai Bada etä ʘ ja wamacö jaba lä yömölano wejei bä lä cui bä lija. Bä dodijidawä cuo fe lä yadiono wei tä ja, wamacö bufi fa daeonö, bä da owäboje. Yai Bada a nofi mölabou cuo fe lä yadiono wejeinaja, wama a nofi mölabou cuo mö feduo nomöjöobä.

⁸Jesucristo a bufi nia shomiblou majöomi. Jaba däjä a cuo lä balöono weinaja, fei däjä ma cui a cuwä showawä. Obi ma cui, inaja showawä a nia cuo shi wälii.

⁹Shomi tä ʘ ma wäyämou wei ma cui, shomitawä tä ʘ çai ma waloo wejei ma cui, öjö bä ʘ ja bä bufi luluamo dijä. Judio bänö nii bä ʘfa showadi ma wayoaö wejei ma cui, nii bänö täbä bufi bayeliblamoimi. Cama bä ma cui bä bufi bayeliblamou malä mlai. Yai Bada tänö wamacö nofi lä ojodabou wei tä ʘnö, wamacö bufi nia shilo yai lofote cuo.

¹⁰¿Öjö tawä? Camiyä bamacö bayeliblamobä a lä dodomoqueno wei a lä cui, bama a daö. Yai Bada etä yano jamö, nofi bäyälewä bä judio ojodamou ma buo

11 Pois aqueles animais cujo sangue é trazido para dentro do Santo dos Santos, pelo sumo sacerdote, como oblação pelo pecado, têm o corpo queimado fora do acampamento.

12 Por isso, foi que também Jesus, para santificar o povo, pelo seu próprio sangue, sofreu fora da porta.

13 Saíamos, pois, a ele, fora do arraial, levando o seu vitupério.

14 Na verdade, não temos aqui cidade permanente, mas buscamos a que há de vir.

15 Por meio de Jesus, pois, ofereçamos a Deus, sempre, sacrifício de louvor, que é o fruto de lábios que confessam o seu nome.

16 Não negligencieis, igualmente, a prática do bem e a mútua cooperação; pois, com tais sacrifícios, Deus se compraz.

wei ma cui, camiyä Jesucristo bufilewä bamacö lija bä yädäobä bämi.

11Abenaja judio bä cuaaö. Nofi bäyälewä bada a lä cuinö, Yai Bada etä yano yai nowamaö lä dodijio wejei jamö, yalo iyäbö çai lucäö, täbä doblou lä mlai etä nowa mladamabä. Inaja a cuaaö fa balöonö, bä yalo lä shäö wejei bä lä cui, täbä lä bälöle tä sibo jamö bä yalo öshömaö nomöjooje. ¿Öjö tawä?

12Inaja showawä, täbä lä bälöle tä sibo jamö, Jesús a çai shämoa culayoma, cama iyäbö showawänö bäma ecö yaiobä.

13Öjö cudeenö, cama lija bamacö yaua fa showadaicunö, Jesús a nö çai yamili bleaamaö siboo lä cuono wejeinaja, inaja bamacö taamamou ojodao cuo mö feduobä.

14Eja bamacö nia lä cudalou wei bamacö shabonobö cua malä mlai. Ma, tä shabono nia obi lä wawäblou wei, öjö bäma tä nö shabono yai dabou.

15Jesúsnö camiyä bämalecö nofi bäyäbobä a läa waiquiadayoa yalo, Yai Bada bäma a shïlo yai da dobä. ¿Öjö tawä? Wedi tä ja mlai. Öjö lija bamacö bufi afa doblalou lä wäyämou wei, jai bäma a dobäö tä nofi tabodayoa. Bufi doblalolanö bäma a nofi Badabou da wawädo.

16Wamacö dodijabä tä cua waiquia ja, ai wama bä nia lä dobäö wei tä cua waiquia ja, bä mojimo dijä. Ai bäma bä bayeliblaö däjä, jai cama Yai Bada bäma a dobäö cadidio, tä nofi tabodayoa. Öjö lä tänö bäma a bufi shïlo yai doblamabou.

17 Obedecei aos vossos guias e sede submissos para com eles; pois velam por vossa alma, como quem deve prestar contas, para que façam isto com alegria e não gemendo; porque isto não aproveita a vós outros.

Algumas recomendações pessoais

18 Orai por nós, pois estamos persuadidos de termos boa consciência, desejando em todas as coisas viver condignamente.

19 Rogo-vos, com muito empenho, que assim façais, a fim de que eu vos seja restituído mais depressa.

20 Ora, o Deus da paz, que tornou a trazer dentre os mortos a Jesus, nosso SENHOR, o grande Pastor das ovelhas, pelo sangue da eterna aliança,

21 vos aperfeiçoe em todo o bem, para cumprirdes a sua vontade, operando em vós o que é agradável diante dele, por Jesus Cristo, a quem seja a glória para todo o sempre. Amém!

17 Cafä Jesucristo bufilewä wamacö lija bä bada lä läo wei bä lä cui, dodijidawä bä ą da fuaje. Wamacö bufi ąai dodijidawä tamabobeje bä malä läo wei. Yai Bada tänö bä lämabou yalo, ۆjönö bä ą nö nia wäamaö. Bufi doblalolanö bä ojodamobä, bä bufi walıdiwä ąai bälömabo dijejä. Wama bä bufi walıdiamaö dicoo ja, wamacö nia bayeliblamou malä mlai.

18 Yai Bada lija yamalecö nö bayeli shılo da nacaje. Shominaja yamacö cuaaö malä mlai. Bei yamacö bufi jamö yama tä lämabou mlai ja, showadi yamacö dodijaö bufi malä doblao wei.

19 ۆjjö tawä? Wamale bayelimaö da dodijio, cafä wamacö lijamö Yai Bada tänö wale shimaö ąobä.

Jödödö tä ą

20 Bei. Yai Bada tänö bämalecö bufi lä yanöcomabou wei a lä cui lija wamacö yai bayeliblamobä, ۆjjö lä, Bada tä Jesús a demi jocädamaö lä ąolayono wei a lä cui lija. ۆjjö oweja bäma ecö lä cui, bämalecö yai nia lä nowamaö wei, ۆjjö a Bada. Cama ıyábönö bämalecö nia nowamaö shi lä walıi wei tä ą ąai läa, Yai Bada tä ą nö wäo ja a lä cuno weinaja showawä.

21 Dodijidawä tä bluca lä cui ja wamacö bayeliblamobä, bamacö nö bayeli nacaö, tä tamaö lä bufii wei wama tä yai tabä. Yai Bada wama a bufi doblamabobä, cama a showawänö wamacö nia cadidimabou, Jesucristo wama ecö yalo. ۆjjö bäma a nofi doablaö shi walıbä a waiquiwä. Inaja lä tä cuobä.

- 22** Rogo-vos ainda, irmãos, que suporteis a presente palavra de exortação; tanto mais quanto vos escrevi resumidamente.
- 23** Notifico-vos que o irmão Timóteo foi posto em liberdade; com ele, caso venha logo, vos verei.
- 24** Saudai todos os vossos guias, bem como todos os santos. Os da Itália vos saúdam.
- 25** A graça seja com todos vós.
- 22**Iba wamacö. Wamacö moyawäobä, ei jolodowä ya tä ą oni shimaö lä cule. Dodijidawä wamale ą nia jiliaö, ıöjö tawä?
- 23**Timoteo a fujebloö çolayou lä cufajei. Öjö lä wama tä dabä ya wä. Eja a waloo jaödaoyoluu ja, öjö sho bamacö fe nia walou.
- 24**Jesucristo bufilewä wamacö çai lä culajei bä bada lija, wamalecö ąfa da wäyäje. Cama Yai Bada ebä bluca lija çai. Italiateli bä Jesucristo bufilewä lä cui, çafä wamacö lija bä ąfa çai wäyamamou bufi doblaa lä cule.
- 25**Bei. Yai Bada lija wamacö shılo bayeliblamobä, wamacö nofi bluca ojadabobä.

Epístola de Tiago	Tiago
<p>Tiago 1</p> <p>Prefácio e saudação</p> <p>¹ Tiago, servo de Deus e do SENHOR Jesus Cristo, às doze tribos que se encontram na Dispersão, saudações.</p> <p>Os benefícios das provações</p> <p>² Meus irmãos, tende por motivo de toda alegria o passardes por várias provações,</p> <p>³ sabendo que a provação da vossa fé, uma vez confirmada, produz perseverança.</p> <p>⁴ Ora, a perseverança deve ter ação completa, para que sejais perfeitos e íntegros, em nada deficientes.</p> <p>Como obter a sabedoria</p> <p>⁵ Se, porém, algum de vós necessita de sabedoria, peça-a a Deus, que a todos dá liberalmente e nada lhes imprópera; e ser-lhe-á concedida.</p> <p>⁶ Peça-a, porém, com fé, em nada duvidando; pois o que duvida é semelhante à onda do mar, impelida e agitada pelo vento.</p> <p>⁷ Não suponha esse homem que alcançará do SENHOR alguma coisa;</p>	<p>Tiago 1</p> <p>Santiago a wafa lä wäyämou wei tä ʔ</p> <p>¹ Camiyä Santiago cä ya. Yai Bada ya nosie juabä ya, Bada tä Jesucristo çai. Isaeli bä ijilubö 12 wama ecö bälöa lä nodile wama ecö nija, ei ya tä ʔ oni shömaö. ʔDodijidawä wamacö cua showaa culawä?</p> <p>² Iba wamacö. Wamacö nö ma bleaaö wei ma cui, bä bufi yai doblao fe da yadio.</p> <p>³ Ei wama tä daö malä waiquii. Wamacö nö bleaaö däjä, Jesús wama a nofi mölabou fe lä yadio wei tänö, showadi wamacö bufi nö wəlojoablalou talei.</p> <p>⁴ Bä bufi nö shino yai da wəloja, öjö lä, wamacö bufi yai bayeliblamobä. Wamacö bufi nö bleaaö mlai ja, wamacö bufi walalawä çai cuobä. Öjö däjä wamacö bufi nia ujuduaimi.</p> <p>⁵ Ai wamacö bufi wedinajamou bädawä ja, Yai Bada nija bä nö bayeli da nacao. Wamacö bufi jaducublamaö weicätä. A bufi läo mlai ja, bluca täbä nija a shi öjöde dablamou talei.</p> <p>⁶ Öjö ma cui a bufi jaducublambä a lä nacou wei a lä cui, a bufi fa bolacaicunö mlai, moli tä jamö a bufi culanö a nacou shalilio showadaobä. Bolacabö täcö bufibolanö a wə faö dicoo ja, wadoli anö mau u shäyjaö lä culenaja a bufi cuwä waiquiwä dicowä.</p> <p>⁷ Inaja a bufi cuwä waiquiwä ja, a mölaa bälayou. Yai Bada nija a nia dobämoimi.</p>

⁸ homem de ânimo dobre, inconstante em todos os seus caminhos.

As circunstâncias terrenas são transitórias

⁹ O irmão, porém, de condição humilde glorie-se na sua dignidade,

¹⁰ e o rico, na sua insignificância, porque ele passará como a flor da erva.

¹¹ Porque o sol se levanta com seu ardente calor, e a erva seca, e a sua flor cai, e desaparece a formosura do seu aspecto; assim também se murchará o rico em seus caminhos.

A origem do pecado

¹² Bem-aventurado o homem que suporta, com perseverança, a provação; porque, depois de ter sido aprovado, receberá a coroa da vida, a qual o SENHOR prometeu aos que o amam.

¹³ Ninguém, ao ser tentado, diga: Sou tentado por Deus; porque Deus não pode ser tentado pelo mal e ele mesmo a ninguém tenta.

⁸A bufi lä shedecou wei a lä cui, cama a nia lä cuaaö wei etä ma cui ja, a bufi shaliliwämi. Bada tä nija, öjö a lä cui a nia bayeliblamoiimi waiquiwä.

⁹Jesucristo ai ebä ma jöli wei ma cui, bä bufi doblalobä cäbä. Yai Bada tänö bä nofi tabou fe yadio cudeenö bä bufi nia yai doblalou.

¹⁰Jesucristo ai ebä lä cui, bä nö lä madofibö wei, öjö bä bufi çai doblalou mö feduobä cäbä. Madofi bä ja mlai. Ma, Yai Bada nija bä yai bayeliblamou cudeenö bä bufi nia doblalou. ¿Öjö tawä? Madofi ebä nia cudio malä mlai. Cama bä ma cui, moimoima bei bä jole mlaaö lä cuaaö weinaja bä cuaaö mö feduo malä cui.

¹¹Moimoima bei bä jole lä cublai bä ma liyäjäi ma cui, motoca shi yoblaö däjä bä wäblädaö malä majöo wei. Bä jole bläläa majölaliyo. Bä nö lä madofibö wei bä lä cui, inaja showawä bä çai cuaaö. Bä dodijidawä ma bälöo däjä, bä bufi fa mlaicunö, bä nia cuo majöomi.

Bämacö nö nia wälojaö fe lä yadio wei tä ą

¹²Bä bufi ma wabamou wei ma cui, bä nö wälojaö fe lä yadio wei bä lä cui bä bufi nia doblalou. Dodijidawä bä cua fe yadia cudeenö, Yai Badanö bä nia malä bälimiblamaö wei. ¿Öjö tawä? A wä nö wäa waiquiquema. A lä nofimaö wejei bä nia bälimiblamaö.

¹³¿Öjö tawä? Wälidiwä tä ja wamacö yabäcamou ja, “Yai Bada tänö wale yabäcamaö da culanö”, bä bufi cu dijä. Yai Bada a lä cui, wälidiwä tä ja a nö

14 Ao contrário, cada um é tentado pela sua própria cobiça, quando esta o atrai e seduz.

15 Então, a cobiça, depois de haver concebido, dá à luz o pecado; e o pecado, uma vez consumado, gera a morte.

A origem do bem

16 Não vos enganeis, meus amados irmãos.

17 Toda boa dádiva e todo dom perfeito são lá do alto, descendo do Pai das luzes, em quem não pode existir variação ou sombra de mudança.

18 Pois, segundo o seu querer, ele nos gerou pela palavra da verdade, para que fôssemos como que primícias das suas criaturas.

A prática da palavra de Deus

yabäcamobimi. Yanowamö bä ma cui, wälidiwä tä ja cama Yai Bada tänö bä çai yabäcamaimi.

14Ma. Bä lä yabäcamou wei bä lä cui, wälidiwä tä ja bä bufi li fa luluamonö bä li yabäcamou, cama bä bufi waiyou waiquiwä cudeenö.

15¿Öjö tawä? Wälidiwä ta ja bä bufi cuaablalou cudeenö, bä nia wawäadowä icuo. Öjö däjä, wälidiwä tä lä taö wejei tänö bä yaçumö nomaoblou.

16¿Öjö tawä? Bä möla dijä, iba bamacö lä nofimaö wei wamacö. Wälidiwä tänö täbä doblamaimi.

17Täbä yai lä doblamaö wei a lä cui, öjö Yai Bada a waiquiwä, fedu jamö a lä culadi. Öjamö culanö bämalecö yai bayeliblaö. ¿Öjö tawä? Bäma a nofi lä Fjöomale a lä cuinö tä ulifi wacacamabobä, judu mösö jamö täbä shji shadimaquedayoma. Tä shji yai lä doblaladi, cama a waiquiwä. Tä mö dödjöblou majöobä a nia shomibloimi.

18Cama bejedi etä anö, dude bämalecö tablaö çolayoma, Jesús nija jaba bamacö bufi lä cuqueno wei bamacö lä cui, cama bäma ecö yaiobä. ¿Öjö tawä? Judio bänö Yai Bada a dobäbeje, döano sibä ja bä jaba lä lalou wei ebä yaimabou lä culajeinaja, inaja showawä camiyä jaba bei bäma ecö yaia mö fedua lä cule. ¿Öjö tawä? Dude bämalecö tablamaö bufi fa doblaonö bämalecö li tablamalema.

Bamacö nia yai lä bejedimou wei tä a

19 Sabeis estas coisas, meus amados irmãos. Todo homem, pois, seja pronto para ouvir, tardio para falar, tardio para se irar.

20 Porque a ira do homem não produz a justiça de Deus.

21 Portanto, despojando-vos de toda impureza e acúmulo de maldade, acolhei, com mansidão, a palavra em vós implantada, a qual é poderosa para salvar a vossa alma.

22 Tornai-vos, pois, praticantes da palavra e não somente ouvintes, enganando-vos a vós mesmos.

23 Porque, se alguém é ouvinte da palavra e não praticante, assemelha-se ao homem que contempla, num espelho, o seu rosto natural;

24 pois a si mesmo se contempla, e se retira, e para logo se esquece de como era a sua aparência.

25 Mas aquele que considera, atentamente, na lei perfeita, lei da liberdade, e nela persevera, não sendo ouvinte negligente, mas operoso praticante, esse será bem-aventurado no que realizar.

19Wamale ʒ da j̄ililä, iba bamacö lä nofimale wamacönö. Ai bä ʒ faö d̄jä lobe bä ʒ da j̄iliaje. Bä ʒ faö shi jalimo dijä. Bä çai jushudou showadao dijä.

20Täbä jushudou si lä ijejei täbänö Yai Bada a bufi doblamaboimije. Täbä dodijaö malä mlai.

21Öjö cudeenö, bei wamacö bufi jamö wama tä shami lä lämabole tä bluca da joyalöje. W̄alidiwä wama tä lä taö wei tä çai. Öjö d̄jä, Yai Bada wama etä ʒ tabou lä waiquile tä ʒ da bufiblaje. Wamacö bufi oquewä çai fa cuonö, öjö tä ʒ ja bä bufi shino yai da dayäo. Wamacö nia lä jucäamou wei, öjö tä ʒ waiquiwä.

22Öjö ma cui, Yai Bada wama tä ʒ j̄iliaö bädao mlai ja, tä ʒ lä cuu weinaja wamacö yai cuaabä. Wama tä ʒ j̄iliaö bädao ja, wamacö nia mölaa bälaiyou.

23Tä ʒ juaö mlajei, tä ʒ shino j̄iliaö lä bädao wejei bä lä cui, abinaja bä cuwä. Möle ajamö bä w̄yäcu moli lä mömou wei bä lä culenaja, inaja bä cuwä mö feduwä.

24Bä w̄yäcu ma mömou wei ma cui, bä fa alufälönö, bä w̄yäcu mömou lä cuono weinaja tä nofi mojududaö majölayouje.

25Öjö ma cui, Jesucristo etä ʒ dodijidawä lä cui tä ʒ fa j̄ililäjenö, tä ʒ nofi jaducubou fe lä yadio wejei bä lä cui, öjö bä nia shino yai bayeliblamou, tä ʒ juaöje yalo. Bä bayeliblamobä tä ʒ. Sadanasinö täbä ma tabou wei ma cui, täbä nia jujeblamou fe lä yadio wei, öjö lä tä ʒ. ¿Öjö tawä? Öjö ma cui, tä ʒ j̄iliaö lä buo wejei bä lä cui, tä

²⁶ Se alguém supõe ser religioso, deixando de refrear a língua, antes, enganando o próprio coração, a sua religião é vã.

²⁷ A religião pura e sem mácula, para com o nosso Deus e Pai, é esta: visitar os órfãos e as viúvas nas suas tribulações e a si mesmo guardar-se incontaminado do mundo.

Tiago 2

Não se deve fazer acepção de pessoas

¹ Meus irmãos, não tendes a fé em nosso SENHOR Jesus Cristo, SENHOR da glória, em acepção de pessoas.

² Se, portanto, entrar na vossa sinagoga algum homem com anéis de ouro nos dedos, em trajos de luxo, e entrar também algum pobre andrajoso,

ḡ nofi mojudoubou majöö dicooje ja, bä nia bayeliblamoimi.

Yai Bada nija täbä nia dodijaö lä dablamou wei tä ḡ

²⁶“Yai Bada nija ya dodijidawä cuobä ya malä cuaaö wei”, bä nofi lä tamamou wei bä lä cui, inaja bä nofi ma tamamou wei ma cui, bä caticö ḡ wasöomi ja, cama bä nofi mölamamou nö beblalou lä cule. Öjö bä lä cui, bä jole ma dodijiablalou wei ma cui, cama bä caticö ḡ jao fa mlacunö, Yai Bada tänö bä dodijaö dablaimi waiquiwä.

²⁷Yai Bada bäma a nofi lä Föömle a lä cuinö bämalecö dodijaö dablabä, abinaja bamacö nia yai cuaaö. Ijilu wajadi bä lä cui bäma bä nofi nia tabou. Suwä bä lä feiblou wei bä çai. Bä nö bleaaö cudeenö bäma bä nia bayelibläö. ¿Öjö tawä? Yanowamö täbä showadi lä cuaaö wei tä ja, bamacö nia çai yädäbloimi. Inaja bamacö yai cuaaö ja, Yai Bada tänö bämalecö nia shino yai dodijaö dabraö.

Tiago 2

Fe usucuwä bäma täbä nia lä nofimaö wei tä ḡ

¹Iba wamacö. Bada tä Jesucristo a yai lä doblao wei wama a nofi mölabou yalo, yanowamö fe usucuwä wama bä nia nofimaö. Bä mömou ma wälidii ma cui, bä mömou ma liyäjäi ma cui, fe usucuwä wama bä çai dodijidawä cuobä.

²¿Öjö tawä? Cafä wamacö lä yododaö wei jamö, camishi liyäjawä cäcö ja a lä didile a waloquei, imicö çai lä baushi wei a lä cui. Öjö däjä, lebesi cäcö ja ai a lä didile a çai waloa mö feduquei.

³ e tratardes com deferência o que tem os trajos de luxo e lhe disserdes: Tu, assenta-te aqui em lugar de honra; e disserdes ao pobre: Tu, fica ali em pé ou assenta-te aqui abaixo do estrado dos meus pés,

⁴ não fizestes distinção entre vós mesmos e não vos tornastes juízes tomados de perversos pensamentos?

⁵ Ouvi, meus amados irmãos. Não escolheu Deus os que para o mundo são pobres, para serem ricos em fé e herdeiros do reino que ele prometeu aos que o amam?

⁶ Entretanto, vós outros menosprezastes o pobre. Não são os ricos que vos oprimem e não são eles que vos arrastam para tribunais?

⁷ Não são eles os que blasfemam o bom nome que sobre vós foi invocado?

⁸ Se vós, contudo, observais a lei régia segundo a Escritura: Amarás o teu próximo como a ti mesmo, fazeis bem;

³A mömou lä liyäjäi a nija wamacö bufi doblalou cudeenö, “Eja a da loiquiyo”, wama a nowa taö. Öjö ma cui, a jöli nö lä bleaaö wei wama a nofi doaö mlai ja, a çöblou bälayou. Wama a çai loamaö mlai ja, cama a loa bädaquei. Inaja wamacö cuaaö dicoo ja, fe usucuwä wama cäcöbö nofimaiimi waiquiwä. Inaja wamacö lä cuaaö wei

⁴wamacö dobroimi. Bä mömou lä dodijidai tä ja bä möla dijä. Bei bufi mlai, bei wama bä sibosi li möö buo malä cui.

⁵Bamacö lä nofimaö wei wamacö. Wamale a da jililä. Yanowamö täbä jöli lä bälöblai, Yai Bada tänö öjö bä yaia cadidilema, tä nowa yai lä bluca wei tä tabobeje. Cama a nofi nia mölabou lä cadidio wejei, öjö tä nowa shino yai bluca. Cama nija bä nia lä cuo wei tä çai. ¿Öjö tawä? A lä nofimaö wejei bä lä cui, öjö bä nia çai bälöo lä dodijio wei tä afa malä wäqueno wei.

⁶Öjö ma cui, çafä wamacö lä cuinö, bä lä jöli wei wama bä nofi taboimi dicowä. ¿Wedi tä tabä bä nö lä madofibö wei, öjö bei wama bä nia li bufibou? Wamacö showadi lä yabäcaö wejei, ¿öjö bämi tawä? Bada bä nija wamacö afa dobroimi lä wäyäo wejei, öjö bä li showawä malä cui.

⁷Öjö bä lä cuinö, ¿Bada tä Jesucristo a nö waiblaimi sijewä? ¿Öjö daanö? Afä a lä cui, a nö bejedi waiblaö dodijiweje.

⁸Yai Bada tänö tä nabä yai lä shömöqueno wei, ei tä a. Çafä wa nofi jölio lä culenaja, inaja showawä aifä wa bä nofi tabolanö

⁹ se, todavia, fazeis acepção de pessoas, cometeis pecado, sendo argüidos pela lei como transgressores.

¹⁰ Pois qualquer que guarda toda a lei, mas tropeça em um só ponto, se torna culpado de todos.

¹¹ Porquanto, aquele que disse: Não adulterarás também ordenou: Não matarás. Ora, se não adulteras, porém matas, vens a ser transgressor da lei.

¹² Falai de tal maneira e de tal maneira procedei como aqueles que hão de ser julgados pela lei da liberdade.

¹³ Porque o juízo é sem misericórdia para com aquele que não usou de misericórdia. A misericórdia triunfa sobre o juízo.

A fé sem obras é morta

¹⁴ Meus irmãos, qual é o proveito, se alguém disser que tem fé, mas não tiver obras? Pode, acaso, semelhante fé salvá-lo?

wa bä nofimabä. Einaja Yai Bada etä ą cuu. Inaja wamacö yai cuaaö ja, wamacö nia shino dodijaö cuquei.

⁹Öjö ma cui, ai wama bä nofi shino tabou ayao dicoo ja, wamacö dobroimi waiquiwä. Moisesi tä ąnö wamacö ąfa wıldiwä talewä tamou, wamacö waimobä.

¹⁰Moisesi tä ą ja, wamacö mili cadidou ma cui, ai moli tä ja wamacö cadidoimi dicoa ja, wamacö waimobä wamacö waiquiwä malä cui. Wama tä ą nofi bluca cadidibou malä mlai.

¹¹¿Öjö tawä? Tábä joleblalou lä wasöo wei a lä cuinö, yanowamö tábä ąı shäo wasöo malä cui. ¿Öjö tawä? Wamacö joleblalou ma mlai ma cui, yanowamö wama tábä shäo dicoo ja, wama etä ą nofi cadidiboimi waiquiwä.

¹²Moisesi tä ąnö wamacö waimou mlaobä, Jesucristonö wamacö jujeblamalema, cama dodijidawä etä ą ja wamacö nosiemamou majöobä. Öjö etä ąnö wamacö nia shino jömamou cudeenö, bä ą da wasöo. Bä shino da dodija.

¹³Yai Bada tänö tábä jömaö dąjä, yanowamö tábä nofi ojodabono lä mlajei bä lä cui, cama bä nofi nia ąı ojodaboimi mö feduwä. Öjö ma cui, tábä nofi lä ojodabono wejei bä lä cui, öjö bä nia jömamou quiliimi.

Tábä yai lä bejedimou wei tä ą

¹⁴Iba wamacö. “Yai Bada ya nofi mölabou”, wa ma cuu wei ma cui, wa dodijaimi ja, ¿wa nia bayeliblamou

15 Se um irmão ou uma irmã estiverem carecidos de roupa e necessitados do alimento cotidiano,

16 e qualquer dentre vós lhes disser: Ide em paz, aquecei-vos e fartai-vos, sem, contudo, lhes dar o necessário para o corpo, qual é o proveito disso?

17 Assim, também a fé, se não tiver obras, por si só está morta.

18 Mas alguém dirá: Tu tens fé, e eu tenho obras; mostra-me essa tua fé sem as obras, e eu, com as obras, te mostrarei a minha fé.

19 Crês, tu, que Deus é um só? Fazes bem. Até os demônios crêem e tremem.

daanö? Wa wə lä faö wei wa wəñö, ¿bei wa nia jucäamou daanö?

15Wamale ʔ da jililä. Jesucristo bufilewä ai a lä cui, a nia lä didio wei ecö camishi cuami ja, a nia lä iyaö wei ebä nii çai cuami ja,

16bei wa wə bädawänö, ¿öjjo a bayeliblamolayou daanö? “Dodijidawä a da çojamö”, wa nowa taö. “Camishi cäcö ja a da didiicu, wa nö wajadili bleaaö mlaofälöbä”, wa nowa çai taö. “Dodijidawä a da iya”, wa nowa çai taö ma cui, einaja wa lä cudou wei wa wəñö, ¿a nia bayeliblamou daanö? Ma. Inaja wama a nowa ma taablalale ma cui, wama a yai dobäö mlao däjä, a nia bayeliblamou buo malä mlai.

17Inaja showawä, “Yai Bada ya nofi mölabou”, bä ma cuu wei ma cui, bä dodijaimi ja bä jolemou waiquiwä. Bä bayeliblamobä etä cuami.

18Abinaja ai wa lä cui, wa jowa cuu dicoo. “Jesucristo ya nofi ma mölabole ma cui, bei ya li dodijaimi bawä.” ¡Inaja dicoo mlai! Jesucristo wa nofi jowa ma mölabou wei ma cui, wa dodijaimi ja, ¿wedi tänö wa nö bejedi li öjöböamobä, öjö lä? Camiyä ya lä cuinö, Jesucristo ya nofi lä mölale ya tä nia yai dablamaö, ya lä dodijaö wei tänö.

19“Yai Bada a lä cui, yami tä Yai Bada cua ayaa”, wa bufi jowa cuu. Bejedi lä wa wə. Öjö wa tä ʔ daö bäa ma cule, öjö tä ʔñö wa nia jucäamoimi. Fecula bä jucäamou malä mlai. Yai Bada a lä cule tä daö ma

20 Queres, pois, ficar certo, ó homem insensato, de que a fé sem as obras é inoperante?

21 Não foi por obras que Abraão, o nosso pai, foi justificado, quando ofereceu sobre o altar o próprio filho, Isaque?

22 Vês como a fé operava juntamente com as suas obras; com efeito, foi pelas obras que a fé se consumou,

23 e se cumpriu a Escritura, a qual diz: Ora, Abraão creu em Deus, e isso lhe foi imputado para justiça; e: Foi chamado amigo de Deus.

24 Verificais que uma pessoa é justificada por obras e não por fé somente.

25 De igual modo, não foi também justificada por obras a meretriz Raabe, quando acolheu os emissários e os fez partir por outro caminho?

cujei, bä jucäamou mlai ja, bä shino quilili blösö blösömou bädao.

20 ¿Wedinaja bäfä nowa li fa tanö, bäfä bufi nia yai möblamaö? ¡A bufi da jaduculu! “Yai Bada ya nofi mölabou”, täbä ma cuu wei ma cui, bä dodijaimi ja bä jolemou waiquiwä.

21 Camiyä bämacö nö badabö Ablaamö a lä cuinö, Yai Bada nija bä ijilubö Isaacö e dodoabä, e maqueboma. ¿Öjö tawä? Inaja a cuaama yalo, a dodijama cudeenö, jai a dodijidawä waiquiwä Yai Bada tänö a nofi li taboma.

22 ¿Öjö tawä? Ei malä cui. Yai Bada a nofi mölabolanö Ablaamönö a wä li juaö cadidioma. A lä dodijano wei tänö, Yai Bada a nofi lä mölabono wei etä damalalema.

23 Yai Bada etä ą oni lä cuu weinaja tä cublaliyoma. Abinaja tä ą cuu. Yai Bada a wä fa jlimolunö, Ablaamönö a wä bejedi bufia showadaalema. Cama Yai Bada a wä bufiblamou fa damolalunö, jai a cadejewä waiquiwä bei a nofi Ablaamö tadaö showadalayoma. Einaja tä ą oni cuu. Ablaamö a lä cui, Yai Badanö cama nofi e ąfa jilaboma.

24 Ei malä cui. Täbä dodijaö yalo, jai bä dodijidawä waiquiwä Yai Bada tänö bä nofi yai tabou. A nofi lä mölabou wejei tä bädawänö mlai.

25 Laaba a ma cui, inaja showawä, ¿Yai Bada tänö a nofi çai tabou balöonomi daanö, showadi a suwä lä dodoono wei a lä cui? Abinaja a suwä cuaama. Isaeli

²⁶ Porque, assim como o corpo sem espírito é morto, assim também a fé sem obras é morta.

Tiago 3

Os pecados da língua e o dever de refreá-la

¹ Meus irmãos, não vos torneis, muitos de vós, mestres, sabendo que havemos de receber maior juízo.

² Porque todos tropeçamos em muitas coisas. Se alguém não tropeça no falar, é perfeito varão, capaz de refrear também todo o corpo.

³ Ora, se pomos freio na boca dos cavalos, para nos obedecerem, também lhes dirigimos o corpo inteiro.

⁴ Observai, igualmente, os navios que, sendo tão grandes e batidos de rijos ventos, por um pequeníssimo leme são dirigidos para onde queira o impulso do timoneiro.

ecöbö lä cuinö, Jelico tä ulifi bomaböö lä balöano wei däjä, cäcöbö dodijidawä walomaquema. Cäcöbö nowamama yalo, shomi jamö cäcöbö shömöa taa çolema. A dodijama yalo, jai a dodijidawä waiquiwä Yai Badanö a nofi li taboma.

²⁶Abinaja ya cuu. Yanowamö a bufi lä mlaqueno wei, nomawä bloque a nia cuo juo. ¿Öjö tawä? Yai Bada a nofi jöwa ma mölabou wejei ma cui, bä dodijaimi ja, inaja showawä bä bloque cuwä.

Tiago 3

Bämacö cäcöbö a lä wayu wei tä a

¹Iba wamacö. “Ya täbä yömölabä ya waiquiwä”, bä nofi shi jaliwä tamamo dijä. Yai Bada tä a ja, yama bä lä damaö wei yamacö lä cui, yamalecö nowa yai talanö yamalecö nia malä jömaö wei. Tä wayu.

²¿Öjö tawä? Showadi bämacö bluca yacläö si malä ijejeoblou wei. Öjö ma cui, bei a wä lä wasöo wei a lä cui, öjö a bufi shino yai walalawä waiquiwä. A cuu lä bufio wei tä ma cui ja, a nia lä cuaaö wei tä ma cui ja, a wasöo dao.

³Cabayo bä cäcöbö jamö tä madofi lä açabou wejei tänö, bä jumaö lä bufio wejei jamö bä cadidamaöje. Öjö bä yalo bada ma cui, öjö lä tä wai madofi natanö bä jumaö shaliliablalouje.

⁴Canawä bä ma cui ja, bä bufi çai da dayäo, öjö lä. Wadoli a badanö, modu u jamö bä bada ma jilulamou wei ma cui, canawä a colo lä cadidamaö wei a lä cuinö, wiisibö etä wai madofinö a bada

⁵ Assim, também a língua, pequeno órgão, se gaba de grandes coisas. Vede como uma fagulha põe em brasas tão grande selva!

⁶ Ora, a língua é fogo; é mundo de iniquidade; a língua está situada entre os membros de nosso corpo, e contamina o corpo inteiro, e não só põe em chamas toda a carreira da existência humana, como também é posta ela mesma em chamas pelo inferno.

⁷ Pois toda espécie de feras, de aves, de répteis e de seres marinhos se doma e tem sido domada pelo gênero humano;

⁸ a língua, porém, nenhum dos homens é capaz de domar; é mal incontido, carregado de veneno mortífero.

⁹ Com ela, bendizemos ao SENHOR e Pai; também, com ela, amaldiçoamos os homens, feitos à semelhança de Deus.

cadidiablalamaö, cama a befi çai cuaaö lä bufio wei jamö a cadidou cuaafälöbä.

⁵Inaja showawä, bei bämacö caficö wai ma wajaquemi wei ma cui bämacö caficö ʒ wayu. Wiisibö bämacö ʒ wʒlidiwä fadou ma buo wei ma cui, jödödöwä bäma tä wʒlidiblamaö. Cowa wacö wai ma wajaquemi wei ma cuinö, wacö wai fa balalönö tä ulifi öshöoblou malä cui.

⁶Bei bämacö caficö lä cui, jai cowa wacö lä culenaja bämacö caficö ʒ çai wayu cuwä mö feduwä. Bämacö caficö ʒ wasöomi ja, wʒlidiwä bluca tä lä cule bäma tä wawämaö talei. Inaja bämacö cuaaö dicoo ja, cowa wacö wai biyäblou lä culenaja, wʒlidiwä tänö bämacö comi jödödöwä wʒlidiblaliyo, shobali wacönö täbä bluca mö nia lä watäblaö weinaja showawä.

⁷Yanowamö täbänö yalo bä j̄jima tabouje ja, bä yanöcömabouje. Bä j̄jima tabouje cudeenö, a yalo waitelimou ma bufio wei ma cui etä bluca mladamaleije. Bä yalo lä juu wei bä ma cui, bä lä yäö wei bä ma cui, bä lä joleaö wei bä ma cui, modu u jamö bä bluca lä juu wei bä ma cui, bä yanöcömabou daöje. Bä waitelimobä bä ma cui, bä wasöbouje.

⁸Öjö ma cui, cama yanowamö täbä caficö ʒ nö wasömamobimi waiquiwä. Wʒlidiwä tä ʒ ja täbä caficö ʒ nö yanöcöblobimi. Täbä caficö ʒ wayu fe balojowä.

⁹Bei bämacö caficönö, Bada bäma tä nofi lä Föömale bäma tä ʒafa doblao wäyäö. Öjö lä bämacö caficö showawänö, yanowamö bäma bä wafäö. Inaja dicoo mlai. Yai Bada

10 De uma só boca procede bênção e maldição. Meus irmãos, não é conveniente que estas coisas sejam assim.

11 Acaso, pode a fonte jorrar do mesmo lugar o que é doce e o que é amargoso?

12 Acaso, meus irmãos, pode a figueira produzir azeitonas ou a videira, figos? Tampouco fonte de água salgada pode dar água doce.

A sabedoria lá do alto

13 Quem entre vós é sábio e inteligente? Mostre em mansidão de sabedoria, mediante condigno proceder, as suas obras.

14 Se, pelo contrário, tendes em vosso coração inveja amargurada e sentimento faccioso, nem vos glorieis disso, nem mintais contra a verdade.

15 Esta não é a sabedoria que desce lá do alto; antes, é terrena, animal e demoníaca.

a lä culenaja bä cuobä bä yanowamö ma tablamolayono wei ma cui, Yai Bada a Bufi owäbobeje bä waiquiwä ma cui, ¿wedi tabä bäma bä äfa nia li taö dicoo?

10 ¿Öjö tawä? Moli bämacö caficö showawä jamö, Yai Bada bäma tä äfa doblao lä taö wei tä ä faö, bäma täbä lä wafäblaö wei tä ä çai showawä. Shädayai, iba wamacö. Inaja dicowä mlai.

11 U fe lä jojole jamö, dodijidawä u faö lä waiquile jamö, ¿wäliidiwä u nia coyocoblou daanö? Mlaicätä.

12 ¿Ico fibä jamö oliba mabä nia lalou daanö? Ma, iba wamacö. Nii cama cäcö nia yaio, cäcö nia majöbloimi. Uba totobä jamö ma cui, ico bä çai nia faili. Inaja showawä, u mosidiwä waiquiwä ja, dodijidawä u nia jiqueamoimi.

13 ¿Cafä ai wamacö bufi jaducuwä cublawä tawä? ¿Wamacö bufi çai dao tawä? Wamacö bufi lä jaducui wamacö nia jömöomi. Wamacö bufi oquejelanö, wamacö nia shino cudio. Wamacö lä dodijaö wei tänö wamacö bufi nia jaducuwä damolaliyo.

14 Öjö ma cui, täbä dodijaö lä ayao wei wama bä nofi wälibou dicoo ja, “Camiyä shino yai”, wamacö bufi cuu dicoo ja, bä jolemo dijä, öjö lä. Bä dodijidawä jömöo dijä. Wamacö bejedimou malä mlai.

15 Wamacö bufi äfa jaducuwä ma tao wei ma cui, inaja wamacö lä cuaaö wei wamacö lä cui, wamacö bufi jaducuwämi. Yai Bada nija wamacö bufi taamamou malä mlai. Ma, yanowamö showadi täbä

¹⁶ Pois, onde há inveja e sentimento faccioso, aí há confusão e toda espécie de coisas ruins.

¹⁷ A sabedoria, porém, lá do alto é, primeiramente, pura; depois, pacífica, indulgente, tratável, plena de misericórdia e de bons frutos, imparcial, sem fingimento.

¹⁸ Ora, é em paz que se semeia o fruto da justiça, para os que promovem a paz.

Tiago 4

A origem das contendas

¹ De onde procedem guerras e contendas que há entre vós? De onde, senão dos prazeres que militam na vossa carne?

² Cobiçais e nada tendes; matais, e invejais, e nada podeis obter; viveis a lutar

lä cuaaö weinaja, wamacö cuaaö bädawä dicowä. Yai Bada tä Bufi ja wamacö luluamou mlai ja, fecula bada a nija wamacö yai luluamou dicoa.

¹⁶ ¿Öjö tawä? Täbä dodijaö lä ayao wei täbä nofi wəlibouje ja, “Camiyä shino yai”, bä bufi cuablalou dicoo ja, tä nia jödödöwä wəlidiblou. Wəlidiwä tä bluca lä cui ja, täbä nia yai cublou majöo.

¹⁷ Öjö ma cui, Yai Bada nija bä bufi yai lä jaducuo wei bä lä cuinö, wisibö tä nia çai wəlidiwä jubaö bädaomije. ¿Öjö tawä? Bä bufi nia shino yanöcöwä çai cuo. Bufi oquewä bä nia çai bälöo. Cama bä bufi lä cuu wei bädao mlai, ai bä ma cui bä ç nia çai jiliaö mö feduoje. Täbä nofi nia çai shino ojodabouje. Bä nia shino dodijaö. Ai täbä nofi nia tabou ayaomije. Bä nia shino bejedimou.

¹⁸ ¿Öjö tawä? Täbä nofi wəliayou balaö mlaobä, bä bufi lä yanöcöo wei bä lä cuinö täbä bufi yanöcömabouje. Täbä fa yanöcömabojenö, yanöcöwä täbä çai bluca bälöo nomöjööje.

Tiago 4

Täbä showadi lä cuaaö wei tä waimaö lä bufino wei tä ç

¹ ¿Wedinaja wamacö bufi fa cunö wamacö li ishous? ¿Wedi tabä wamacö li shäyou? Wedi tabä mlai. Wamacö wasömamou bufio fa mlacunö wamacö inaja cuaaö, çafä wamacö cuaaö lä ojode wei wama tä nofi yaibou fa dicoonö.

² Wama tä lä bufii wei wama tä taboimi yalo, wamacö niyayou. Wamacö bufi ma

e a fazer guerras. Nada tendes, porque não pedis;

³ pedis e não recebeis, porque pedis mal, para esbanjardes em vossos prazeres.

⁴ Infiéis, não compreendeis que a amizade do mundo é inimiga de Deus? Aquele, pois, que quiser ser amigo do mundo constitui-se inimigo de Deus.

⁵ Ou supondes que em vão afirma a Escritura: É com ciúme que por nós anseia o Espírito, que ele fez habitar em nós?

⁶ Antes, ele dá maior graça; pelo que diz: Deus resiste aos soberbos, mas dá graça aos humildes.

⁷ Sujeitai-vos, portanto, a Deus; mas resisti ao diabo, e ele fugirá de vós.

waiyou wei ma cui, wama tä nö däabimi yalo wamacö li shäyou. Wamacö ishoun. ¿Öjö tawä? Wama tä tabou lä mlale, Yai Bada nija wamacö nacou fa mlacunö wama tä li taboimi.

³Ai däjä wamacö nacou ma buo wei ma cui, wamacö nacou dobroimi waiquiwä. cudeenö wama tä nö däabimi waiquiwä. Wamacö cuaaö bufi lä doblao wei tä jamö wamacö cuaabä, wamacö shino yai bayeliblamou bufi doblao dicoo malä cui.

⁴Uo! Shominaja wamacö bufi lä cuaablalou wei wamacö lä cuinö, ¿ei bei wama tä daö mlaa culawä? Yanowamö täbä showadi lä cuaaö wei tä ja wamacö bufi cuo dicoo ja, Yai Bada wama tä nö nabämaö waiquiwä. Öjö cudeenö, öjö tä jamö wamacö cuo bufi lä doblao wei wamacö lä cui, Yai Bada nija wamacö nö nabämobä wamacö li cuaaö.

⁵¿Yai Bada a jolemou daanö? Abinaja etä a oni cuu. Camiyä bamacö nija, Yai Bada a Bufi bälöobä a lä shömamono wei a lä cuinö bämalecö nofi jalujubou talei. ¿Öjö tawä? Einaja etä a cuu dodijio.

⁶Öjö ma cui, Yai Bada tänö bämalecö nofi yai ojobabou lä dodijio wei etä wawäblou talei. Öjö cudeenö abinaja tä a çai cuu. Cama bä lä jömoo wei bä lä cui nija Yai Bada a wä Bufi lämou. Öjö ma cui, bä jömoo lä mlai bä lä cui bä nofi yai ojobabou.

⁷¿Öjö tawä? Yai Bada tä a shino yai da juaje, öjö lä. Fecula bada wama a wä wai showadao ja, a nia doculayou.

8 Chegai-vos a Deus, e ele se chegará a vós outros. Purificai as mãos, pecadores; e vós que sois de ânimo dobre, limpai o coração.

9 Afligi-vos, lamentai e chorai. Converta-se o vosso riso em pranto, e a vossa alegria, em tristeza.

10 Humilhai-vos na presença do SENHOR, e ele vos exaltar.

A maledicência é condenada

11 Irmãos, não faleis mal uns dos outros. Aquele que fala mal do irmão ou julga a seu irmão fala mal da lei e julga a lei; ora, se julgas a lei, não és observador da lei, mas juiz.

12 Um só é Legislador e Juiz, aquele que pode salvar e fazer perecer; tu, porém, quem és, que julgas o próximo?

A falibilidade dos projetos humanos

13 Atendei, agora, vós que dizeis: Hoje ou amanhã, iremos para a cidade tal, e lá

8Yai Bada nija bä da ajedofälö, camanö wamacö ajedemabobä. Wälidiwä talewä wamacö lä cui, dodijidawä wamacö fa cuicunö bä yai da aublamolu. Wamacö bufi lä shedecou wei, moli tä ja bä bufi yai da shaliliicu.

9Wamacö doblou lä mlai, ¡bä bufi wälidiwä yai da damolalu! ¡Bä yai da öcö! Wamacö ¡cablalu lä bashiblaoui, ¡bä bufi yai da wälidiblalou! Wamacö bufi shi jaliblalou mlai ja, ¡bä bufi yai shino da shädayaimo!

10Yai Bada nija wamacö jömöo mlai, bä afa shino dobloimi da wäyämö. Öjö däjä, dodijidawä wamacö nia taamabou fe yadio.

Täbä jömaö lä wasöo wei tä a

11Iba wamacö, bä afa wayoayo dicoo dijä. Aifä wama bä afa wayoaö dicoo ja, wama bä jömaö dicoo ja, wamacö doblou malä mlai. Inaja wamacö cuaaö dicoo ja, Cristo wama etä a juaimi. Wama etä a juaö lä moji wei tänö, wama etä a wälidiwä çai jömaö waiquiwä. ¿Öjö tawä? Cafä wamacö lä cuinö, Cristo wama etä a wälidiwä jömaö dicoblaobä wamacö malä mlai. Wama etä a yai juabä wamacö.

12A yai nosiemobä, öjö moli a shino yai cua. Öjö lä a showawänö täbä nia jömaö. Öjönö täbä jucäaö dao, täbä mö çai watäblaö dao. ¿Öjö tawä? Cafä ¿wedi bei wamacö li, aifä wama bä jömaö bashiblaobä?

13Bei tawä, cafä wamacö a faö lä dicoblaoui. Shomi jamö wamacö nia jowa lä juu

passaremos um ano, e negociaremos, e teremos lucros.

14 Vós não sabeis o que sucederá amanhã. Que é a vossa vida? Sois, apenas, como neblina que aparece por instante e logo se dissipa.

15 Em vez disso, devíeis dizer: Se o SENHOR quiser, não só viveremos, como também faremos isto ou aquilo.

16 Agora, entretanto, vos jactais das vossas arrogantes pretensões. Toda jactância semelhante a essa é maligna.

17 Portanto, aquele que sabe que deve fazer o bem e não o faz nisso está pecando.

Tiago 5

Deus condena as riquezas mal adquiridas e mal empregadas

1 Atendei, agora, ricos, chorai lamentando, por causa das vossas desventuras, que vos sobrevirão.

wei, wamacö ʄafa wāamamou. Madofi wama bā nia jowa nomōjaō. Wamacö jowa nia madofiböblou. Fei dāja wamacö juimi ja, fena ja wamacö nia jowa juu. Öjamö lä wamacö bälöaō showao dāja, lasha moli wama a nia jowa lalomaō.

14Inaja wamacö ma cuu wei ma cui, fena ja tä nia lä cublou wei wama tä daimi waiquiwä. Wamacö nia demi lä cuo wei wama tä çai daimi. Ölajashi a faö lä fena wei a lä cui, a nö dedejebrou mlai ja, lobe a mladou malä cui. Inaja showawä, çafä wamacö çai cuwä mö feduwä.

15Abinaja wamacö yai cuu fa cunoja tä nö shino yai doblaobö wei. “Bada tänö wale taamaö ojode ja, ya demi cua showaa ja, inaja ya nia cuaaö”, wamacö shino yai cuu fa cunoja tä nö dodijidaobö wei.

16Öjö ma cui wamacö nofi yaimamou fa dicoonö, jai çafä wamacö showawänö wama tä bluca cadejebou waiquiwä, wamacö ʄ jilimamou cuwä dicowä. Inaja täbä ʄafa wāamamou lä cuo wei tä wälidiwä waiquiwä.

17¿Öjö tawä? Tä lä dodijidai bāma tä nö ma öjöböaō wei ma cui, bāma tä taimi ja bāmacö dobloimi waiquiwä.

Tiago 5

Täbä nö lä madofibö wei tä ʄ

1Bei tawä, wamacö nö lä madofibö wei wamacö lä cui. Wamacö bufi doblalou mlai ja, bā yai da öcö. Çafä bā nomöa yai da yuamamo. Wamacö nö nia lä bleaaö wei tä ajedewä waiquiwä.

² As vossas riquezas estão corruptas, e as vossas roupagens, comidas de traça;

³ o vosso ouro e a vossa prata foram gastos de ferrugens, e a sua ferrugem há de ser por testemunho contra vós mesmos e há de devorar, como fogo, as vossas carnes. Tesouros acumulastes nos últimos dias.

⁴ Eis que o salário dos trabalhadores que ceifaram os vossos campos e que por vós foi retido com fraude está clamando; e os clamores dos ceifeiros penetraram até aos ouvidos do SENHOR dos Exércitos.

⁵ Tendes vivido regaladamente sobre a terra; tendes vivido nos prazeres; tendes engordado o vosso coração, em dia de matança;

²Wamacö madofibö nowa cuami waiquiwä. Jai täbä jodelaliyoma täbä cuwä waiquiwä. Wamacö camishibö ma cui, jai bä wädölalemaje bä cuwä waiquiwä.

³Afä olo bä ma cui, afä blada bä ma cui, jai bä bluca amu ushibö waiquiwä bä cuwä. Bä amu ushibö cudeenö, wama täbä tabodii lä buono wei wama tä dablamaö waiquia dicoa lä cule, Yai Bada nija wamacö jömamobä. Ei tä ulifi nia cudio malä mlai, wama täbä madofi shimomaö fe yadiobä. Öjö bä nija wamacö bayeliblamou mlai ja, wamacö mö nia shino yai watäblamou, cowa wacönö täbä mö watäblaö lä culenaja showawä.

⁴Öjö tawä? Cafä wamacö ficalibö ca jamö wama bä lä shömöleno wei bä lä cui, bä ma ojodamono wei ma cui wama bä nowa çamanomi dicowä. Wama bä mölaa dicomalema. Bei. Cama bä nowa çamamobä bä blada lä cule, wama bä blada jibäano lä mlai, bä ç blada jilio lä cule. Wama bä blada nofi çowa tabou fa showaonö bä çomöö, wamacö jolemou dablamobä. Wama bä lä ojodamomano wei bä ma cui, çcali bä nacömu. Bada tä shino lojode cua lä ayaladinö bä ç jiliaö culadi.

⁵Madofi wama bä çai bälöo bufi doblao dicooma. Wamacö cuaaö bufi lä doblao weinaja wamacö cuaaö cadidioma. Baca bä ocalo blewä lä culenaja wamacö cuwä, bä shämobä bä lä blemalajei bä baca lä

⁶ tendes condenado e matado o justo, sem que ele vos faça resistência.

A necessidade, bênçãos e exemplo da paciência

⁷ Sede, pois, irmãos, pacientes, até à vinda do SENHOR. Eis que o lavrador aguarda com paciência o precioso fruto da terra, até receber as primeiras e as últimas chuvas.

⁸ Sede vós também pacientes e fortalecei o vosso coração, pois a vinda do SENHOR está próxima.

⁹ Irmãos, não vos queixeis uns dos outros, para não serdes julgados. Eis que o juiz está às portas.

¹⁰ Irmãos, tomai por modelo no sofrimento e na paciência os profetas, os quais falaram em nome do SENHOR.

¹¹ Eis que temos por felizes os que perseveraram firmes. Tendes ouvido da paciência de Jó e vistes que fim o SENHOR lhe deu; porque o SENHOR é cheio de terna misericórdia e compassivo.

culenaja. Cafä inaja wamacö çai nia fa tablamamonö wamacö blelaliyoma.

⁶Bä lä cadidou wei bä lä cui wama bä jole jömaö fa dicoonö, wama bä shäa yacläa dicomalalema. Cafä wamacö ça shino lojodoaö fa ayaonö, bä nofi bäyäobä etä cuonomi.

Bufi yanöcöwä bä nö damabou lä bufino wei tä ç ⁷¿Öjö tawä, iba wamacö? Bada tä nia lä juu wei, wamacö bufi yanöcölanö wama a nö dabobä, öjö lä. Täbä lä ficalimou wei täbä lä cuinö, bufi yanöcölanö cama nii ebä malä bufibou wejei. Bä nia lä iyaö wei tä ja bä möladii. Maa a jaba lä quei wei a ma cui, a quei lä ço wei a ma cui, a nö dabou malä cujei, sibä badablobä.

⁸¿Öjö tawä? Cafä wamacö ma cui, wamacö bufi çai yanöcöwä cuo mö feduobä. Bä bufi da shalilo, Bada tä juu ajedewä malä cui.

⁹Wamacö bufi jushuolanö ai wama bä çafa wayoaö mlai, iba wamacö, wamacö jömamou dicoo mlaobä. ¿Öjö tawä? Täbä nia bluca lä jömaö wei a lä cui, yoca lä jolele jamö a icuo ajedeo waiquia lä cule.

¹⁰Bada tä wano wäyälewä bä lä cuono wei bä nija bä bufi yai da dayäo, öjö wama bä owäbobä. Bä nö ma bleano wei ma cui, bufi yanöcöwä bä cuo showao fe yadioma.

¹¹¿Öjö tawä? Bä nö walojaö fe lä yadiono wei bä lä cui, bäma bä bufi çafa doblalou wäyäo talei. Jobö a ma cui wama çafa malä jilibole, bufi yanöcölanö a nö walojaö fe lä yadiono wei a lä cui. Bada tänö dodijidawä öjö a nia taamaö fe lä yadiono wei wama tä ç çai daö. ¿Öjö tawä? Bada

O juramento proibido e o proceder cristão em várias experiências da vida

12 Acima de tudo, porém, meus irmãos, não jureis nem pelo céu, nem pela terra, nem por qualquer outro voto; antes, seja o vosso sim sim, e o vosso não não, para não cairdes em juízo.

13 Está alguém entre vós sofrendo? Faça oração. Está alguém alegre? Cante louvores.

14 Está alguém entre vós doente? Chame os presbíteros da igreja, e estes façam oração sobre ele, ungiendo-o com óleo, em nome do SENHOR.

15 E a oração da fé salvará o enfermo, e o SENHOR o levantará; e, se houver cometido pecados, ser-lhe-ão perdoados.

tä bufi asimou talei. Täbä nofi çai ojodabou talei.

12 Abinaja bamacö nowa çai taö, iba wamacö. Ei ya wä lä cui wamale a yai da jililä. Wamacö bejedimou dablambä, Yai Bada wama a wafa nia jayumaö buomi. Abinaja bä cu dijä. “Ya jolemoimi. Yai Bada a malä cule”, bä cuu dodijio dijä. Inaja bä lä cuu wei bä jolemou bädao ja, Yai Bada nija bä nofi nia nacao. ¿Öjö tawä? Yai Bada wama a wafa jayumaö mlai ja, bä bejedimou da showadao. Yai Bada a ma cui, judu mösö ma cui, bita a ma cui, ¿wedi tabä öjö bei wama bä afa nia jayumaö majöo? “Awei”, wamacö nia lä cuu wei, wamacö bejedimobä bä bufi cadidia da showadaicu. “Ma”, wamacö nia lä cuu wei, inaja showawä, Yai Bada tänö wamacö nö bleaamaö mlaobä.

Yai Bada nija bä nö bayeli nacaobä tä a

13 Cafä wamacö nija ai a lä cui a nö bleaaö ja, Yai Bada nija a nö bayeli nacaobä, öjö lä. Ai a mö feduwä lä cui a bufi doblalou ja, amowa tä anö Yai Bada a nofi doablabä.

14 Ai a showawä lä cui a jalili ja, bada bä nacabä, Jesucristo ebä çai lä yododaö wejei bä bada lä cui. Öjö bä fa waloicunö, täbä lä jölöcamou wei toubä dabönö a nia jalili jölöcaöje. Inaja a taamalajenö a nö nia bayeli nacaöje, Bada tä Jesús a wanö.

15 A nofi mölabolajenö a nö bayeli nacaöje ja, a lä jalili wei a nia jalou. Bada tänö a demi nia ubladamaö ço. A doblono lä

16 Confessai, pois, os vossos pecados uns aos outros e orai uns pelos outros, para serdes curados. Muito pode, por sua eficácia, a súplica do justo.

17 Elias era homem semelhante a nós, sujeito aos mesmos sentimentos, e orou, com instância, para que não chovesse sobre a terra, e, por três anos e seis meses, não choveu.

18 E orou, de novo, e o céu deu chuva, e a terra fez germinar seus frutos.

19 Meus irmãos, se algum entre vós se desviar da verdade, e alguém o converter,

20 sabeis que aquele que converte o pecador do seu caminho errado salvará da morte a alma dele e cobrirá multidão de pecados.

mlai etä cua ja, etä nowa nia mladamaö showadao.

16 Öjö cudeenö wamacö doblou lä mlai, wawädowä wamacö a nö fa wäonö, Yai Bada nija bä da bayelimayo, wamacö jalou çobä. Yai Bada nija a lä cadidou wei a wä faö ja, a wä nia jiliaö si ijejeo. A nö bayeli nacao däjä cama etä nia yai cublou.

17 Öjö tawä? Yai Bada a wäno wäyälwä Elia a lä cuaano wei wama tä a malä dale. Camiyä bämacö lä culenaja Elia a cuo mö feduoma ma cui, a wä yai jiliodayoma. Yai Bada a nofi mölabolanö a wä faö ja, maa a jamabou bufima. Yai Bada tänö a wä fa jililädunö, lasha 3 a lalou ma cuono wei ma cui, ai a lalou bähäcuaaö ma çono wei ma cui, maa a quenomi showawä.

18 Öjö däjä Yai Bada nija a wä faö fa çonö, maa a quea fa çolunö, tä ulifi nö nijiblou çolayoma.

Täbä bufi mö lä yabablamaö wejei tä a

19 Iba wamacö. Bejedi tä a jamö wamacö ma cuo wei ma cui, shomi tä ja ai wamacö yacläö majöo dicoo ja, cafä wamacö ai a lä cuinö, Yai Bada nija a bufi mö nia yabablamaö ço.

20 Abinaja tä malä cule. Wälidiwä talewä a cadidamaö ço ja, a nomaö mlaobä a çoäo cule. A doblono lä mlai etä nowa bluca mladobä a cadidamaö.

Primeira epístola de Pedro

1 Pedro

1 Pedro 1

Prefácio e saudação

¹ Pedro, apóstolo de Jesus Cristo, aos eleitos que são forasteiros da Dispersão no Ponto, Galácia, Capadócia, Ásia e Bitínia,

² eleitos, segundo a presciência de Deus Pai, em santificação do Espírito, para a obediência e a aspersão do sangue de Jesus Cristo, graça e paz vos sejam multiplicadas.

Ação de graças

³ Bendito o Deus e Pai de nosso SENHOR Jesus Cristo, que, segundo a sua muita misericórdia, nos regenerou para uma viva esperança, mediante a ressurreição de Jesus Cristo dentre os mortos,

1 Pedro 1

Pedro a wafa lä wäyämou wei tä ą

¹Jesucristonö wale lä shimöleno wei ei camiyä Pedro că ya. Yai Bada wama ecö lä sheleleblai wamacö nija, ei ya tä ą oni shömaö lä cule, shomi täbä nijamö wamacö bälöa lä nomöjöaliyono wei wamacö lä cui nija. Bodo jamö ma cui, Calasia jamö ma cui, Cabadosia jamö ma cui, Asia jamö ma cui, Bidinia jamö ma cui, öjamö wamacö bluca lä coyocole wamacö nija, ei ya tä ą oni shömaö lä cule.

²Fayä Yai Bada tänö wamacö nia lä taamaö wei tä daö fa showadaonö, wamacö yailema. Cama wama ecö dodijidawä cuobä Yai Bada tä Bufinö wamacö yaimaquema. ¿Öjö tawä? Jesucristo wama a wą fa julänö, cama iyäbönö wamacö bufi aublobä wamacö yaia. Wamacö doblamabobä, öjö Yai Bada cätä. Bei. Yai Bada nija wamacö shino yai bayeliblamou dodijibä. Wamacö nofi shino ojobabobä. Wamacö bufi shino çai yanöcömabobä.

Bamacö bufi yai doblalobä că tä ą

³Awei. No mlai ja Yai Bada tänö bämalecö nofi ojobabou fe balojooma yalo, bamacö bufi doblalobä bamacö. Bada tä Jesucristo bä Föö e nija, bamacö bufi ąfa shino doblalou da wäyämö, Jesucristo nija a lä bufiblamou wei a showawä lä cui nija. ¿Öjö tawä? Dude bämalecö bufi tabläö çolayoma. Jesucristo a demi jocädou

⁴ para uma herança incorruptível, sem mácula, imarcescível, reservada nos céus para vós outros

⁵ que sois guardados pelo poder de Deus, mediante a fé, para a salvação preparada para revelar-se no último tempo.

⁶ Nisso exultais, embora, no presente, por breve tempo, se necessário, sejais contristados por várias provações,

⁷ para que, uma vez confirmado o valor da vossa fé, muito mais preciosa do que o ouro perecível, mesmo apurado por fogo, redunde em louvor, glória e honra na revelação de Jesus Cristo;

çolayoma yalo, bamacö möläö showalanö bamacö cua lä cule.

⁴¡Bamacö möläö lä! Bämalecö dobädayobä täbä çai malä taboladi, bälimi täbä lä cui. Täbä çai wälidiblou bädaomi. Täbä nia çai mladou majöö lä mlai täbä ja bämalecö nia dobäö.

⁵Bälimi bamacö cuobä, yacumö bämalecö nia malä jucäaö wei. Yai Bada tänö täbä nia lä jömaö wei tä cublou däjä, tä nia wawäblou. Bamacö nia lä dobämou wei bamacö lä cui, Yai Bada bäma a nofi mölabou yalo, cama tä lojodenö bämalecö nowamaö showaa lä cule. Öjö cudeenö bamacö bufi doblalou.

⁶¿Öjö tawä? ¡Wamacö bufi yai doblalobä wamacö! Wamacö bufi wabamou ja, wälidiwä tä bluca ma wawäblou wei ma cui, wanonowä wamacö nö bleaaö fa balöonö, doblao wamacö nia cuo majöödayou.

⁷¿Öjö tawä? Olo bä lä cui, bä bälimi ma mlai ma cui, bä nö yai öjöböamobä bä wabamou. Cowa wacönö bä fa wabajenö, “Awei, ei olo lä bä dodijiwä”, bä cuu majöö. Inaja lä showawä, Jesucristo bäma ecö çai wabamou cuwä mö feduwä, bamacö lä bejedimou wei bamacö nö öjöböamobä. Jesucristo bäma a nofi lä mölabou wei tä nowa yai bluca, olo bä nowa cua lä bädalenaja mlai. Camiyä bamacö yai wabamobä bamacö, Jesucristo bäma a nofi bejedi lä mölabou wei bäma tä dablamabä. Jesucristo a wawäblou däjä bamacö çafa çai dodijidawä tamodayobä.

⁸ a quem, não havendo visto, amais; no qual, não vendo agora, mas crendo, exultais com alegria indizível e cheia de glória,

⁹ obtendo o fim da vossa fé: a salvação da vossa alma.

¹⁰ Foi a respeito desta salvação que os profetas indagaram e inquiriram, os quais profetizaram acerca da graça a vós outros destinada,

¹¹ investigando, atentamente, qual a ocasião ou quais as circunstâncias oportunas, indicadas pelo Espírito de Cristo, que neles estava, ao dar de antemão testemunho sobre os sofrimentos referentes a Cristo e sobre as glórias que os seguiriam.

¹² A eles foi revelado que, não para si mesmos, mas para vós outros, ministravam as coisas que, agora, vos foram anunciadas por aqueles que, pelo Espírito Santo enviado do céu, vos pregaram o evangelho, coisas essas que anjos anelam perscrutar.

Doblaö bämalecö çai cuo majöödayobä. Wawädowä bämalecö nofi çai tabodayobä. Cama Jesucristo a wawäblou däjä, öjö tä nia bluca cublou.

⁸Jesucristo a wawäbloimi showawä. Wama a möimi. Wama a möö ma mlai ma cui, wama a nofimaö. Wama a möö ma mlai, wama a bejedi bufiblaö yalo wamacö bufi doblalou. Wamacö nia dodijidawä lä cuo wei tä ja, ¡bejedi lä wamacö bufi fejeleo!

⁹Wama a nofi mölabou cudeenö wamacö nia malä jucämou wei.

¹⁰⁻¹¹¡Wamacö bufi doblalobä lä! Wamacö nia lä jucäamono wei, yedu jamö ma cui tä a jilimou showaoma. Yai Bada tänö no mlai ja wamacö nofi nia lä ojobabono wei, cama a wano wäyälwä bänö tä afa wäyöö balöomaje. Cama bä nijamö Cristo a Bui culanö, a nö nia lä bleaano wei a wafa wämou showaoma. Doblaö a nia cuo lä majöödayono wei tä a çai. Tä a fa jililäjenö, öjö Yai Bada a wano wäyälwä bä lä cui bä bufi shino dayäodima. Showadi tä shino wälidimaje. “¿Wedi bei a nö nia li bleaaö? ¿Wedi däjä öjö bei tä nia yai wawäblou?”, bä bufi dayäo çai cublalodima.

¹²Öjö däjä, Yai Bada tänö bä moyawäblamalema. Cama bä nia bayeliblamou lä showadaono wei tä a cuonomi. Ma, cafä wamacö nia obi yai lä bayeliblamono wei tä a yai jowa cuoma. ¿Öjö tawä? Inaja bä nowa tama. Bä nowa lä tano weinaja, inaja showawä tä bejedi

A santidade na vida

13 Por isso, cingindo o vosso entendimento, sede sóbrios e esperai inteiramente na graça que vos está sendo trazida na revelação de Jesus Cristo.

14 Como filhos da obediência, não vos amoldeis às paixões que tínheis anteriormente na vossa ignorância;

15 pelo contrário, segundo é santo aquele que vos chamou, tornai-vos santos também vós mesmos em todo o vosso procedimento,

16 porque escrito está: Sede santos, porque eu sou santo.

cublaliyoma. Fedu jamö culanö Yai Bada tä Bufi fa shömöludunö, fei däjä öjö tä lojodenö cafä wamacö nija tä ą yai wäyämaje. ¡Tä ą yai doblao! Yai Bada tänö bämalecö lä bayeliblaö wei tä ą lä cui ja, Yai Bada etäbä ąjele lä culadi täbä ma cui täbä bufi ąai shino dayäodii. ¡Bämacö bufi doblalobä lä!

Cama bāma ecö yaiobā bāmalecö cadidilema tä ą
13Awei, Jesucristo nija bāmācö lä bayeliblamou wei tä ą yai doblao. Öjö cudeenö bä da moyaweicu. Wamacö bufi shifilimou mlai ja, bä bufi yai da shaliliicu. Jesucristo a wawäblou däjä wamacö nia malä bayeliblamou wei. Öjö tä ą nofi shino yai da mölaboje.

14Yai Bada tä ą yai da juaje, bä fjö ebä ą dodijidawä juaö lä culajeinaja showawä. Wamacö malä Fjöomou wei. Wamacö bufi mojuduo showao däjä, wamacö showadi cuaaö bufi lä doblaono weinaja bä cuaa dijä.

15Inaja wamacö cuaabä wamacömi. Yai Bada dodijidawä wama ecö cuobä wamacö malä nacano wei. Öjö cudeenö, dodijidawä tä jamö cama a yaia lä culenaja wamacö nia yaio cuo mö feduo. Wamacö cuaaö lä bädao wei tä ma cui ja, cama dodijidawä wama ecö yaiobä.

16Inaja lä showawä Yai Bada tänö täbä nowa taö malä balöono wei. Abinaja tä ą oni cuu. Iba dodijidawä wamacö nia yaio. Camiyä dodijidawä tä jamö ya malä yaile. Inaja wamacö dodijidawä yaio cuo mö feduobä. ¿Öjö tawä? Einaja tä ą oni cuu.

¹⁷ Ora, se invocais como Pai aquele que, sem acepção de pessoas, julga segundo as obras de cada um, portai-vos com temor durante o tempo da vossa peregrinação,

¹⁸ sabendo que não foi mediante coisas corruptíveis, como prata ou ouro, que fostes resgatados do vosso fútil procedimento que vossos pais vos legaram,

¹⁹ mas pelo precioso sangue, como de cordeiro sem defeito e sem mácula, o sangue de Cristo,

²⁰ conhecido, com efeito, antes da fundação do mundo, porém manifestado no fim dos tempos, por amor de vós

¹⁷Wamacö dodijidawä cuobä wamacö. Wamacö nö bayeli nacao däjä, Yai Bada wamacö lä Fjöömou wei nija wamacö nacou. Täbä lä dodijaö wei täbä ma cui, täbä dodijaö lä mlai täbä ma cui, täbä jömaö ja a wä cadidou showadao. ¿Öjö tawä? A nö quili tamobä a. Öjö cudeenö, eja wamacö bälöablalou showao däjä, wama a nö quili talanö wama ecö nia dodijidawä cuo.

Bämalecö nowa lä çomaqueno wei tä a

¹⁸Wamacö nö badabö bälöo doblou lä mlaono weinaja wamacö cuaaö dicoo mlai. Cama bä nö jaba bleaaö lä cuaano weinaja wamacö cuaaö fa nodionö, wamacö doblonomi waiquiwä. ¿Öjö tawä? Wamacö doblou ma mlaono wei ma cui, Cristonö tä nowa çomaquema. Wama tä daö. Täbä bälimi lä mlai täbänö wamacö nowa çamanomi. Blada bänö mlai, olo bä çainö mlai.

¹⁹Tä nowa yai lä bluca wei tänö wamacö nowa çomolayoma, öjö Cristo iyäbö showawänö. Jaba däjä yanowamö täbä doblou lä mlai etä nowa mladobä, oweja bä shämou läoma, moli etä wai wälidiwä cuono lä mlai bä oweja lä cui. Inaja showawä, wälidiwä etä cua mlai ja, Cristo a ma cui a shämoa läa majölayoma.

²⁰Yedu jamö ma cui, Yai Bada tänö tä daö showaoma. Bitä a colo lojodomabou showao mlao däjä, inaja Cristo a nia taamaö showaoma. Yaçumö a yai wawäblaliyoma, Yai Bada tänö täbä nia lä jömaö wei tä ajedou yaio däjä. Fei däjä

²¹ que, por meio dele, tendes fé em Deus, o qual o ressuscitou dentre os mortos e lhe deu glória, de sorte que a vossa fé e esperança estejam em Deus.

A santidade no amor

²² Tendo purificado a vossa alma, pela vossa obediência à verdade, tendo em vista o amor fraternal não fingido, amai-vos, de coração, uns aos outros ardentemente,

²³ pois fostes regenerados não de semente corruptível, mas de incorruptível, mediante a palavra de Deus, a qual vive e é permanente.

²⁴ Pois toda carne é como a erva, e toda a sua glória, como a flor da erva; seca-se a erva, e cai a sua flor;

²⁵ a palavra do SENHOR, porém, permanece eternamente. Ora, esta é a palavra que vos foi evangelizada.

wamacö bayeliblamobä, yaçumö Cristo a wawäblaliyoma.

²¹A fa wawäblalunö, cama nija wamacö bufi cuquema. Wamacö bufi fa cuicunö, Yai Bada wama a bufibou, a demi jocädamaö lä çölayono wei a lä cui. Öjönö a doblamaquedayoma. ¿Öjö tawä? Yai Bada wama a nofi mölabobä inaja a taamama, showadi wama a bufiablä. Wamacö bayelibou fe balojowä cudeenö, cafä dodijidawä wama ecö yai cuobä wamacö.

Dude bämalecö tablamoa lä çölayono wei tä ą

²²Jesucristo nija tä ą bejedi lä cule, wama tä ą julema. Wama tä ą lä juleno wei tänö wamacö bufi aublaliyoma, cama wama ebä nofimabä. ¿Öjö tawä? Bui cadidilanö bä da nofimayo, öjö lä.

²³Wamacö nofiobä, dude wamacö tablamoa çölayoma. Yanowamö täbä showadi lä tablamou weinaja mlai. Yai Bada tä ą lä bälimi wei tä ąnö wamacö yai tablamoa çölayoma, tä ą cua shi lä wälile tä ąnö.

²⁴Tä ą bälimi. Yai Bada cama tä showawänö tä ąfa bälimi taö malä waiquii. Abinaja a cuu balöoma. Moimoima bä lä culenaja bä yanowamö bluca cuwä. Bä ąfa dodijidawä ma tamou wei ma cui, öjö bei cäcö jole cuwä lä bädainaja bä yanowamö li cuwä bawä. Moimoima bä fa deänö, bä jole bläläo nomöjöo.

²⁵Öjö ma cui Bada etä ą lä cui, tä ą mladou nomöjöo mlaicätä. Moimoima bä lä cublou weinaja mlai, öjö tä ą nia shino yai

1 Pedro 2

Os crentes são a casa espiritual edificada em Cristo

¹ Despojando-vos, portanto, de toda maldade e dolo, de hipocrisias e invejas e de toda sorte de maledicências,

² desejai ardentemente, como crianças recém-nascidas, o genuíno leite espiritual, para que, por ele, vos seja dado crescimento para salvação,

³ se é que já tendes a experiência de que o SENHOR é bondoso.

⁴ Chegando-vos para ele, a pedra que vive, rejeitada, sim, pelos homens, mas para com Deus eleita e preciosa,

udio. ¿Öjö tawä? Einaja Yai Bada a cuu balöoma. Öjö tä ą lä cui ja wamacö yömölamou waiquiwä. Wama tä ą dodijidawä lä jilileno wei, öjö lä tä ą waiquiwä.

1 Pedro 2

Cama dodijidawä bāma ecö nia lä yaio wei tä ą

¹Öjö wama tä ą dodijidawä jilia waiquilema cudeenö, wālidiwä tä bluca da blajamalöje. Wamacö nö lä nabāmou wei tä çai bluca. Wama täbä lä mölamaö wei tä bluca çai. Wamacö lä jolemou wei tä çai. Täbä dodijaö ayao ja wama täbä nofi lä wālibou wei tä çai. Ai wama täbä ąfa dobroimi lä wāyāö wei tä çai bluca. ¿Öjö tawä? Öjö tä bluca da blajamalöje.

²Inaja wamacö cuaaö mlai ja, Yai Bada etä ą shino yai da bufiboje, wamacö bufi lojodoobä. Ijilu oshe bä wai lä cuinö, suju lobe ubä bufiblaö mö yabaö lä cuo wejeinaja, inaja Yai Bada wama etä ą bufiablalaö cuaabä, wamacö bufi yai badafälöbä.

³Öjö tä ą shino yai da bufiboje, öjö lä. Bada wama tä dodijidawä daö malä waiquii. ¿Öjö tawä? Wālidiwä wama tä bufijabä wamacömi.

⁴Jesucristo nija bä da ajedeiquiyo. Öjö nija wamacö ajedou dājā, maa ma lä bālimi wei ma wāfa lä jilabou wejei a nija wamacö yai ajedoblaliyo. Öjö ma lä cui, ma yai demi. Täbä çai demiblamaö. ¿Öjö tawä? Yai Bada tänö ma yailema. Ma wāfa

⁵ também vós mesmos, como pedras que vivem, sois edificados casa espiritual para serdes sacerdócio santo, a fim de oferecerdes sacrifícios espirituais agradáveis a Deus por intermédio de Jesus Cristo.

⁶ Pois isso está na Escritura: Eis que ponho em Sião uma pedra angular, eleita e preciosa; e quem nela crer não será, de modo algum, envergonhado.

⁷ Para vós outros, portanto, os que credes, é a preciosidade; mas, para os descrentes, A pedra que os construtores rejeitaram, essa veio a ser a principal pedra, angular

nowa bluca taö. Öjö ma cui, yanowamö täbänö ma li wailemaje.

⁵Cafä jai maa wamacö ma demi cuwä mö feduwä, öjö nija wamacö bluca fa çocablalunö, cama wama ecö yafi yai cublobä. Yai Bada etä yafi jamö nofi bäyäälewä bä lä yailenaja, cafä inaja showawä wamacö çai yaia mö fedua. Yai Bada tä lä cule ja öjö bä lä ojodamou weinaja, inaja showawä wamacö ojodamou ajedeo cuo mö feduobä, Yai Bada wama a bufi doblamabobä. Jesucristo wama ecö yalo, wamacö lä ojodamou wei tä ja Yai Bada a bufi nia doblalou.

⁶Yai Bada etä ç oni jamö, öjö maa ma wafa çai wäyämamou showadao balöoma. Abinaja Yai Bada a cuma. ;Tä da möje! Sionoteli bä shabonobö jamö, maa ya ma blaaö lä cule, a yafi nia colo lä lojodobou wei ma lä cui. Camiyänö ya ma yailema. Ma nowa bluca. Öjö jai maa ma lä cule, a bejedi lä bufibou wejei bä lä cui bä nia möläö buomi. Einaja Yai Bada a cuma.

⁷Tä çai bejedi cublaliyoma. Jesucristo wama a bejedi lä bufibou wei wamacö lä cuinö, ma nowa lä bluca wei wama ma nofi yai bejedi tabou. Öjö ma cui, a bejedi bufibou lä mlajei bä lä cuinö, ma nofi taboimije. Ma yai waiije. Yai Bada tä ç lä cuu weinaja showawä. Abinaja tä ç cuu. Maa mabä ja a yafi nia lä itamaö wejei bä lä cuinö, ma wailemaje. Öjö ma cui, ma lä waileno wejei a yafi colo yai lojodoobä ma li cublaliyoma. Einaja tä ç cuu.

⁸ e: Pedra de tropeço e rocha de ofensa. São estes os que tropeçam na palavra, sendo desobedientes, para o que também foram postos.

⁹ Vós, porém, sois raça eleita, sacerdócio real, nação santa, povo de propriedade exclusiva de Deus, a fim de proclamardes as virtudes daquele que vos chamou das trevas para a sua maravilhosa luz;

¹⁰ vós, sim, que, antes, não éreis povo, mas, agora, sois povo de Deus, que não tínheis alcançado misericórdia, mas, agora, alcançastes misericórdia.

A vida exemplar cristã: deveres para com os não crentes e para com as autoridades

¹¹ Amados, exorto-vos, como peregrinos e forasteiros que sois, a vos absterdes das paixões carnis, que fazem guerra contra a alma,

⁸Abinaja çai. Bã lä juu wei, maa ma jamö bã mamicö fa difequionö, bã yudubä ma nia blaaö läo. ¿Öjö tawä? Tãbã fa yudulunö tãbã quebã, ma nia blao. Einaja tä ą çai cuu balöo showaoma. Yai Bada tä ą juaimije ja, tãbã yudulayou. Inaja bã taamamobã bã li cuo waiquioma cudeenö, bã li taamamou.

⁹Öjö ma cui, cafã wamacö nofi taboyobã wamacö yaia. Bada tä nija bã ojadamobã bã nofi bãyäalewã yaia lä culenaja wamacö cuwã mö feduwã. Cafã wamacö bluca lä cui, wamacö yaibou. Shomi mlai ja, cama Yai Bada wama ecö waiquiwã, a showadi lä dodijaö wei wama tä dablamabã. Tä mö didiobã jamö wamacö jaba ma cuono wei ma cui, cama etã shji yai lä wacacai jamö wamacö tabou majöobã wamacö nacaã taa nomöjölema.

¹⁰Jaba dãjä wamacö nofi tabono ma mlai ma cui, fei dãjä Yai Bada tänö wamacö nofi yai tabou majöa lä cule. Wamacö nofi jaba ojadabono ma mlai ma cui, fei dãjä wamacö nofi yai ojadabou majöa.

Cama dodijidawã bãma ecö nia cuo fe lä yadio wei tä ą

¹¹Iba bãmacö lä nofimaö wei wamacö. Ei cafã wamacö ulifibö mlai. Shomi tãbã bälöblao cuo lä bãdao weinaja wamacö cublao buobã wamacö. Öjö cudeenö, cafã wamacö nija ya wã fe blacãjou. Yanowamö showadi tãbã cuaaö bufi lä doblao wei tä ma cule ma cui, öjö tä ja bã noshi öjödao dijã. Wamacö bufi wãlidiblou dicoo mlaobã. ¿Öjö tawä? Shomi wamacö malã cui.

12 mantendo exemplar o vosso procedimento no meio dos gentios, para que, naquilo que falam contra vós outros como de malfeitores, observando-vos em vossas boas obras, glorifiquem a Deus no dia da visitação.

13 Sujeitai-vos a toda instituição humana por causa do SENHOR, quer seja ao rei, como soberano,

14 quer às autoridades, como enviadas por ele, tanto para castigo dos malfeitores como para louvor dos que praticam o bem.

15 Porque assim é a vontade de Deus, que, pela prática do bem, façais emudecer a ignorância dos insensatos;

16 como livres que sois, não usando, todavia, a liberdade por pretexto da malícia, mas vivendo como servos de Deus.

12Yai Bada tä daö lä mlajei jamö wamacö cuo ja, showadi bä da dodija. Wamacö afa doloimi ma wäyöö wejei ma cui, wamacö lä dodijaö wei tä nö öjöböaö fe yadiobeje. ¿Öjö tawä? Yacumö Yai Bada tänö täbä bluca jömaö däjä, bä bufi nia möblou. Yai Bada nija wamacö showadi lä bayeliblamono wei tä nia dabraöje. Öjö däjä Yai Bada a wäfa nia doblao taöje.

13¿Öjö tawä? Dodijidawä wamacö cuobä wamacö. Bada tä Jesucristo wama ecö malä cui. Öjö wama ecö yalo, yanowamö jödödöwä bä bada lä läblai bä a dodijidawä da jiliaje. ¿Öjö tawä? Bada a bälöo lä dodijio wei wama a wä nia yai juaö.

14Bada anö bä lä yädämabou wei bä ma cui, öjö wama bä a nia juaö mö feduo. Bä doblou lä mlai bä nö bleaamabeje, cama a showawänö bä malä shömaö wei, bä lä dodijaö wei bä afa çai dodijaö wäyäbeje. ¿Öjö tawä? Wama bä a jiliabä, öjö lä.

15Inaja wamacö dodijidawä yai lä bälöo wei tänö, bä bufi dao lä mlai bä a mojudi li ma faö däjä ma cui, wama bä a nia famaimi majöo. Inaja Yai Bada tänö wamacö taamaö bufi doblao malä waiquio wei.

16Öjö bä bada lä cui bä nosie bada juamobä wamacö taboimije. Bejedi lä. Wamacö nosiemamou mlai ja, wamacö cuaaö bufi lä doblao weinaja wamacö cuaaö dao lä ma cui, bä da moyaweicu. Abinaja wamacö bufi cuu mlai. “Jao. Ya cuaaö bufi lä doblao weinaja ya cuaabä lä

17 Tratai todos com honra, amai os irmãos, temei a Deus, honrai o rei.

A vida exemplar cristã: deveres dos que prestam serviços a outrem

18 Servos, sede submissos, com todo o temor ao vosso senhor, não somente se for bom e cordato, mas também ao perverso;

19 porque isto é grato, que alguém suporte tristezas, sofrendo injustamente, por motivo de sua consciência para com Deus.

20 Pois que glória há, se, pecando e sendo esbofeteados por isso, o suportais com paciência? Se, entretanto, quando praticais o bem, sois igualmente afligidos

ya waiquiwä cudeenö, ¿wedi tabä ya bä nosie li julei?”, bä bufi cu dijä. Yai Bada wama a nosie juabä wama ecö malä cui. ¿Öjö tawä? Dodijidawä wamacö shino yai cuobä, öjö lä. Yai Bada tänö bä ą bada juamaö bufii waiquiwä ja lä, wama bä ą nia juaö.

17 Yanowamö jödödöwä täbä lä cui, wama täbä nofi nia bluca tabou. Jesucristo ebä lä cui, öjö wama ebä nia yai nofimaö. Yai Bada a lä cui, öjö wama a nö nia yai quili taö. Bada a yai bälöo lä dodijio wei a lä cui, wawädowä wama a nofi nia tabou. Inaja wamacö nia shino yai cuaaö.

Cristo bäma a owämabä tä ą

18 Bada bä nosie juamobä wama ecö lä cuinö, afä dodijidawä wama bä nofi tabolanö bä ą da juaje. Dodijidawä wamacö çai lä cuo wejei bä shino bädawä mlai. Bui oquewä bä çai lä cuo wejei bä çai bädawä mlai. Wamacö nö lä bleaamaö wejei bä ma cui, dodijidawä wama bä ą nia juaö fe yadio.

19 Dodijidawä wamacö ma cuo däjä ma cui, tä nowa cua mlai ja wamacö nö bleaamaö dicooje ja, bä bufi nö walojaö fe da yadio. Yai Bada wama a nofi jaducäbolanö wamacö inaja taamamou dicoo ja, bejedi lä wama a bufi nia yai doblamabou.

20 Öjö ma cui, çafä wamacö mayo ja wamacö si yafelimamou dicoo däjä, wamacö wafa nia dodijaö tamoimi. Wamacö jushudou ma mlai ma cui wamacö wafa nia dodijidawä taimi

e o suportais com paciência, isto é grato a Deus.

²¹ Porquanto para isto mesmo fostes chamados, pois que também Cristo sofreu em vosso lugar, deixando-vos exemplo para seguirdes os seus passos,

²² o qual não cometeu pecado, nem dolo algum se achou em sua boca;

²³ pois ele, quando ultrajado, não revidava com ultraje; quando maltratado, não fazia ameaças, mas entregava-se àquele que julga retamente,

²⁴ carregando ele mesmo em seu corpo, sobre o madeiro, os nossos pecados, para que nós, mortos para os pecados, vivamos para a justiça; por suas chagas, fostes sarados.

showawä, cafä wamacö mayo malä cui. Öjö ma cui, wamacö lä dodijaö wei tä nowa ja wamacö nö bleaamaöje däjä, wamacö jushudou mlai ja, wamacö bufi yanöcöwä cudio showao fe yadio ja, öjö däjä Yai Bada wama a bufi nia shino yai doblamabou.

²¹Inaja wamacö cuaabä wamacö. ¿Öjö tawä? Inaja Yai Bada tänö wamacö taamaö bufi fa doblaonö, wamacö malä nacaleno wei. Cristo a ma cui, inaja cama a çai cuaaö malä balöono wei. Cama a doblou lä mlaono wei tä nowa ja mlai, camiyä bämacö doblou lä mlaono wei tä nowa ja a nö yai bleaamamaje. ¿Öjö tawä? Öjö bäma a owämabä lä a waiquiwä, cama a bufi yanöcöwä çai cuo fe lä yadiono weinaja bämacö cuaaö nodiablalobä.

²²Cristo a lä cuaano wei tä nofi mojudubo dijejä. Wälidiwä tä tanomi dodijiwä. A wä çai wälidiwä faö buonomi.

²³A wäfa lä tano wejei däjä, a wä çai lafuo mö feduonomi. A nö ma bleaamano wejei ma cui a wä çai waitelimonomi. Yai Bada a nofi mölabou showao fe yadioma, täbä jömaö lä cadidou wei a lä cui. Öjö a nofi mölabou fe yadioma cudeenö, a nö yuonomi.

²⁴Cama mayo mlai ja, camiyä bämacö mayo ja a yai shämolayoma. Wälidiwä bäma tä lä tano wei, cama nija tä bluca fa yädäblalunö, fii balitama defi jamö öjö tä çai bluca wälidiwä yauoma. Wälidiwä tä ja bämacö cuo çö mlaobä a li inaja cuaama. Nomawä bä yabäcäomi lä

²⁵ Porque estáveis desgarrados como ovelhas; agora, porém, vos convertestes ao Pastor e Bispo da vossa alma.

1 Pedro 3

A vida exemplar cristã: deveres dos casados

¹ Mulheres, sede vós, igualmente, submissas a vosso próprio marido, para que, se ele ainda não obedece à palavra, seja ganho, sem palavra alguma, por meio do procedimento de sua esposa,

² ao observar o vosso honesto comportamento cheio de temor.

³ Não seja o adorno da esposa o que é exterior, como frisado de cabelos, adereços de ouro, aparato de vestuário;

culenaja bamacö fa cuonö, tä lä dodijidai tä jamö bamacö shino yai cuo nomöjöobä. Cama a lä dusimalaleno wejei tänö, bamacö bufi malä jalolayono wei.

²⁵Oweja bä mojadi li mojoluu lä cuaaö weinaja, inaja showawä wamacö mojoluu cuaaö ma balöono wei ma cui, fei däjä wamacö malä çalaleno wei. Wamacö lä nowamaö wei a lä cui nija wamacö yai luluamobä, wamacö çomolayoma.

1 Pedro 3

Bä feyalobö bä sho bä suwäbö bä sho bä bluca dodijidawä cuobä tä a

¹Bei. Inaja showawä, fei däjä wamacö feyalobö çai lä cuo wei bamacö nowa taö nomöjöa. Afä feyalofä dodijidawä wama bä a nia jiliaö. Ai bä lä cuinö, Jesucristo a wä bejedi bufi ma mlajei ma cui, wama bä a lä juaö wei tänö bä bufi tamamou fe yadiobä. Wama bä yömölaö ma mlai ma cui,

²Yai Bada nija wamacö lä quilli wei wamacö fa möjenö, wamacö joleblalou lä mlai wamacö çai fa möjenö, bä bufi jaducublobä.

³¿Öjö tawä, suwä wamacö? Wamacö feta ucu lä liyäjäblamou wei tänö wamacö afa liyäjäwä tamobä wamacömi. Wamacö lä baushimou wei tänö çai mlai. Wamacö camishibö çainö mlai. ¿Öjö tawä? Olo bänö wamacö ma baushimou wei ma cui, camishi cäcö nowa lä bluca wei cäcö ja wamacö ma didio wei ma cui, öjö tänö wamacö afa dodijidawä nia tamoimi.

⁴ seja, porém, o homem interior do coração, unido ao incorruptível traje de um espírito manso e tranqüilo, que é de grande valor diante de Deus.

⁵ Pois foi assim também que a si mesmas se ataviaram, outrora, as santas mulheres que esperavam em Deus, estando submissas a seu próprio marido,

⁶ como fazia Sara, que obedeceu a Abraão, chamando-lhe senhor, da qual vós vos tornastes filhas, praticando o bem e não temendo perturbação alguma.

⁷ Maridos, vós, igualmente, vivei a vida comum do lar, com discernimento; e, tendo consideração para com a vossa mulher como parte mais frágil, tratai-a com dignidade, porque sois, juntamente, herdeiros da mesma graça de vida, para que não se interrompam as vossas orações.

⁴Ma, bei wamacö sibo mlai, bei wamacö bufi yai lä liyäjão wei tänö, Yai Badanö wamacö afa nia shino suwä liyäjawä taö. Wamacö bufi çai oquewä cuo ja, bufi yanöcöwä wamacö çai cuo ja, inaja lä yai. Öjö däjä Yai Bada wama a bufi nia yai doblamabou. Öjö tä nowa afa shino yai bluca taö.

⁵Yai Bada ebä jaba lä cuono wei bä suwä lä cui, inaja bä jaba cuaaö malä balöono wei, Yai Bada tä nofi lä mölabono wejei bä suwä lä cui. Bä feyalobö dodijidawä ebä a juaö lä cadidiono wejei tänö, bei bä bufi yai baushiblamoma.

⁶¿Öjö tawä? Sara a lä cuinö, inaja showawä bä feyalobö Ablaamö a wä juaö cuo balöoma. A nofi yai badaboma. Cama a lä cuaano weinaja wamacö suwä cuaaö nodio ja, quili mlai ja feyalofä wama bä a dodijidawä juaö fe yadio ja, öjö nija wamacö nia nöömou.

⁷Bä feyalobö wama ecö ma cui, cafä bamacö yömöläö majöa lä cule, wälo wamacö dodijidawä çai cuo mö feduobä. ¿Öjö tawä? Dodijidawä suwäböfä bä çai da cuoje. Bä da bayeliblaje. Cafä wamacö nö wälojaö lä culenaja bä suwä cuwä malä mlai. Bä nofi çai da taboje. Bålimi wamacö cuobä, Yai Bada tänö cafä no mlai ja wamacö dobäö lä cuo weinaja, inaja showawä, suwäböfä bä ma cui bä nia çai dobäö cuo mö feduo malä cui. ¿Öjö tawä? Dodijidawä bä çai da cuoje, öjö lä, wamacö bluca bayeliblamobä. Yai Bada

A vida exemplar cristã: o amor fraternal

⁸ Finalmente, sede todos de igual ânimo, compadecidos, fraternalmente amigos, misericordiosos, humildes,

⁹ não pagando mal por mal ou injúria por injúria; antes, pelo contrário, bendizendo, pois para isto mesmo fostes chamados, a fim de receberdes bênção por herança.

¹⁰ Pois quem quer amar a vida e ver dias felizes refreie a língua do mal e evite que os seus lábios falem dolosamente;

¹¹ aparte-se do mal, pratique o que é bom, busque a paz e empenhe-se por alcançá-la.

¹² Porque os olhos do SENHOR repousam sobre os justos, e os seus ouvidos estão abertos às suas súplicas, mas o rosto do

nija wamacö nö bayeli nacao däjä, afä tä wälidiwä läo dicoo mlaobä.

Bämacö dodijaö tä nowa ja bämacö nö lä bleaaö wei tä ą

⁸Bei. Fei däjä bluca wamacö nija ya wą faö majöa lä cule. Wamacö bufi shedecou dicoo mlai, moli tä ja bä bufi bluca shino da shalilo, öjö lä. Täbä nofi çai da ojoboje. Jesucristo ebä çai bluca da nofimaje. Bä nofi çai bluca da jölijiboje. “Camiyä ya shino yai”, bä bufi çai cuu dicoo dijä.

⁹Wamacö nö bleaamaöje ja, bä taamaö mö feduo dijejä. Wamacö ąfa taöje däjä, bä ą çai juo dijä. Wama bä taamaö mö feduo mlai ja, Yai Bada nija wama bä shino yai bayelimabä, bä dodijidawä cuobä. ¿Öjö tawä? Inaja wamacö cuaaö ja, çafä wamacö ma cui wamacö nia çai bayeliblamou mö malä feduo wei. ¿Ya jolemou daanö? Wamacö bayeliblamobä Yai Bada tänö wamacö malä nacaleno wei.

¹⁰¿Öjö tawä? Bämacö nia lä bayeliblamou wei, yedu ja ma cui Yai Bada tänö tä ąfa wäyää balöö showaoma. Abinaja a cuma. Dodijidawä wamacö nia cudio ja lä, wamacö bufi nia doblalou ja lä, wälidiwä tä ą ja bä ą fa dijä. Bä çaficö ą jolemo dijä.

¹¹Wälidiwä tä ja bä mö da juluo. Dodijidawä tä shino yai da taje. Bui yanöcöwä wamacö nia lä cuo wei tä shino yai da dayäaje. Öjö tä nabä shino yai da cadidoje.

¹²Bä lä cadidou wei bä nija, Bada tä mamö showaa, bä nowamabä. A yömöca çai dao, bä nö bayeli nacao däjä bä ą jüliodayobä.

SENHOR está contra aqueles que praticam males.

A prática do bem. A longanimidade segundo o exemplo de Cristo

13 Ora, quem é que vos há de maltratar, se fordes zelosos do que é bom?

14 Mas, ainda que venhais a sofrer por causa da justiça, bem-aventurados sois. Não vos amedronteis, portanto, com as suas ameaças, nem fiqueis alarmados;

15 antes, santificai a Cristo, como SENHOR, em vosso coração, estando sempre preparados para responder a todo aquele que vos pedir razão da esperança que há em vós,

16 fazendo-o, todavia, com mansidão e temor, com boa consciência, de modo que, naquilo em que falamos contra vós outros, fiquemos envergonhados os que difamam o vosso bom procedimento em Cristo,

17 porque, se for da vontade de Deus, é melhor que sofráis por praticardes o que é bom do que praticando o mal.

18 Pois também Cristo morreu, uma única vez, pelos pecados, o justo pelos injustos,

Öjö ma cui, wälidiwä talewä bä nija, Bada tä mabucabö läo. Einaja Yai Bada a cuma.

13Bä bufi da dayäo. Showadi wamacö dodijaö bufi doblao ja, ¿öjö tä nowa ja wamacö nö nia bleaamaöje daanö?

14Jão. Öjö ma cui, wamacö dodijaö tä nowa ja wamacö nö bleaamaö bädaoje ja, wamacö bufi nia doblao fe yadio. Wamacö nö lä bleaamaö wejei bä lä cui, bä nö quilita dijejä. Bä bufi nofi çai jushublaodijä.

15Bei wamacö bufi jamö Cristo a nofi shino yai da taboje, afä wama a nofi lä Badabou wei wama a wä yai juabä. Jesucristo wama a nofi lä mölabou wei tä wälilije ja, wawädowä bä ç nö wäo da showadao. Öjö ma cui, Yai Bada wama a nofi tabolanö, oquewä wamacö ç nia faö.

16Jesucristo wama ecö yalo, showadi wamacö çfa nia taöje. Öjö ma cui, wamacö çfa ma taöje däjä ma cui, bä dodijaö fe da yadio. Bei wamacö bufi jamö, wälidiwä tä lämabo dijejä, wamacö bufi yanöcöo fe yadiobä. Wamacö çfa lä taö wejei bä lä cui, yaçumö bä nö jolemou fa öjöbömölunö, bä bufi nia quilijou majöo.

17Wamacö dodijaö tä nowa ja wamacö nö bleaamaöje ja, tä dodijidawä waiquiwä. Inaja Yai Bada tänö wamacö taamaö ja, tä wälidiwämi. Öjö ma cui, wamacö doblou lä mlai tä nowa ja wamacö nö bleaamaöje ja, wamacö nö bleaamabeje lä wamacö waiquiwä. Cafä wamacö mayo.

18Cristo a ma cui, nowa mlai ja a nö malä bleaamano wejei. Camiyä bämacö doblou

para conduzir-vos a Deus; morto, sim, na carne, mas vivificado no espírito,

¹⁹ no qual também foi e pregou aos espíritos em prisão,

²⁰ os quais, noutro tempo, foram desobedientes quando a longanimidade de Deus aguardava nos dias de Noé, enquanto se preparava a arca, na qual poucos, a saber, oito pessoas, foram salvos, através da água,

²¹ a qual, figurando o batismo, agora também vos salva, não sendo a remoção da imundícia da carne, mas a indagação de uma boa consciência para com Deus, por meio da ressurreição de Jesus Cristo;

²² o qual, depois de ir para o céu, está à destra de Deus, ficando-lhe subordinados anjos, e potestades, e poderes.

lä mlai tä nowa ja, öjö cä lä a moli shämoa malä showadalayono wei. A yai lä cadidou wei a lä cui, a shämoa lälayoma, bamacö cadidou lä mlai, Yai Bada nija bämalecö lulubobä. Bei a yai nomaa cadidilayoma ma cui, Yai Bada bei a Bufinö a demi jocädamaö çolayoma.

¹⁹Öjö tä Bufi lojodenö, täbä lä nomaö wei täbä cuobä jamö Jesús a fa alufälönö, Yai Bada tänö täbä bufi shi lä wälimabole täbä çai yömölacölöma.

²⁰Noewä däjä bä lä bälöono wei, öjö bä bufi li cuoma. Canawä a lä tano wei däjä, öjö lä bänö Yai Bada tä ą juanomije. Öjö ma cui, canawä a tamaö showao däjä, Yai Bada tä yanöcöblao balöoma. A ishau jaöonomi. Öjö däjä, canawä a jamö bolacadabö bä nofi shino yashulayoma, 8 bä lä cui. Modu u jamö bä befi çai çao däjä bä bayeliblamou fe yadioma.

²¹Inaja showawä, fei däjä bamacö lä bayeliblamou wei, mau u jamö culanö bäma tä jömaö, bamacö fe lä ojomamou wei däjä. Bei bamacö sibo yälömobä tämi. Bamacö fe ojomamou däjä, wälidiwä bäma tä lämabou mlai ja, Yai Bada nijamö bamacö bufi mö lä yaiblou wei bäma tä shino yai jömaö. Jesucristo a demi jocädou çolayoma yalo, bamacö bayeliblamou.

²²A demi jocädou fa çolonö, fedu jamö a çomolayofälöma. Yai Bada jayu boco mashi jamö a cua lä culadi. Ajele täbä ma cui, täbä bada lä läladi täbä ma cui, täbä

1 Pedro 4

A morte para o pecado e a pureza de vida

¹ Ora, tendo Cristo sofrido na carne, armai-vos também vós do mesmo pensamento; pois aquele que sofreu na carne deixou o pecado,

² para que, no tempo que vos resta na carne, já não vivais de acordo com as paixões dos homens, mas segundo a vontade de Deus.

³ Porque basta o tempo decorrido para terdes executado a vontade dos gentios, tendo andado em dissoluções, concupiscências, borracheiras, orgias, bebedices e em detestáveis idolatrias.

⁴ Por isso, difamando-vos, estranham que não concorrais com eles ao mesmo excesso de devassidão,

⁵ os quais não têm de prestar contas àquele que é competente para julgar vivos e mortos;

çai lojode lä culadi täbä ma cui, öjö lä täbä bluca nija Jesucristo a Bada läadayoa.

1 Pedro 4

Bämacö nia lä bejedimou wei tä ą

¹Cristo a lä cui yanowamö a cuo däjä, a nö nini li bleaaö balöoma. Inaja a cuaaö ojodaoma yalo, çafä wamacö ma cui, inaja showawä bä nö çai bleaaö ojodao cuo mö da feduo. Jesucristo a nowa ja bä nö bleaaö lä ojode wei bä lä cui, wäliwä tä ja bä yabäcamou si ijejeo malä mlai.

²¿Öjö tawä? Eja wamacö demi cuo showao däjä, yanowamö täbä showadi lä cuaaö wei tä ja bä luluamo dijä, öjö lä. Yai Bada tänö wamacö nosiemaö ja, a lä cuu weinaja etä shino yai da taje.

³Yai Bada tä daö lä mlajei bä lä cuaaö weinaja wamacö jaba cuaaö mö feduoma. Wamacö nofi beshili jushuama. Wamacö bufi çai waiyoma. Wamacö shi çai walimamoma. Wamacö bufi nia jole jole fa dobladonö, showadi wamacö iyaö çai çaçamoma. Nö idubö täbä bädawä ma cui, öjö wama täbä çai bufiblaö nofi jushuaö dicooma. Fei däjä inaja bä cuaaö çodaa dijä. Wamacö jaba cuaaö lä waiquiono weinaja, inaja lä waiquiwä.

⁴Öjö bä sho wamacö jaba lä cuono wei bä lä cui, fei däjä çafä wamacö nija bä bufi wedinajamou nomöjóa. Bä bufi lämou mlai ja, bä nofi showadi jushuabä jamö wamacö fei däjä yädäomi ja, wamacö nö waiblaö nomöjooje.

⁵Öjö ma cui, Yai Bada tänö bä ą nö nia wäamaö, täbä jödödöwä nia lä jömaö wei

⁶ pois, para este fim, foi o evangelho pregado também a mortos, para que, mesmo julgados na carne segundo os homens, vivam no espírito segundo Deus.

Alguns deveres dos crentes uns para com os outros

⁷ Ora, o fim de todas as coisas está próximo; sede, portanto, criteriosos e sóbrios a bem das vossas orações.

⁸ Acima de tudo, porém, tende amor intenso uns para com os outros, porque o amor cobre multidão de pecados.

⁹ Sede, mutuamente, hospitaleiros, sem murmuração.

¹⁰ Servi uns aos outros, cada um conforme o dom que recebeu, como bons despenseiros da multiforme graça de Deus.

¹¹ Se alguém fala, fale de acordo com os oráculos de Deus; se alguém serve, faça-o na força que Deus supre, para que, em todas as coisas, seja Deus glorificado, por meio de Jesus Cristo, a quem pertence a

a lä cuinö. Bä demi lä showai bä ma cui, bä lä nomaö wei bä ma cui, bä jödödöwä jömabä a läa waiquia.

⁶¿Öjö tawä? Bä nomaa lä waiquilayono wei bä ma cui nija, Yai Bada dodijidawä etä ą wäyämamou balöoma. Yanowamö bamacö dobroimi tä nowa ja, bamacö bluca lä nomaö weinaja bä cublou ma cule, tä ą bejedi fa bufijenö, Yai Bada a ąlimi lä culenaja bä bufi cuo mö feduobä.

⁷Ei tä ą jamö, bä bufi mojuduo dijä. Yai Bada tänö täbä nia lä jömaö wei tä cublou ajedou waiquia. Öjö cudeenö bä bufi da wasöo. Bä bufi ąai da moyaweicu, wamacö nö bayeli lä nacao wei tä ja wamacö jujeblou dicoo mlaobä.

⁸Showadi bä ąai shino yai da nofimayo. Öjö däjä ai a doblou ma mlai ma cui, wamacö bufi nofio cudeenö wama tä nowa nia taboimi.

⁹Abinaja ąai. Bufi lämou mlai ja, dodijidawä bä iyaö ąai da loablalamayo. Ai bä waloquei däjä, dodijidawä bä ąai da bälömaboje.

¹⁰Wamacö bayeliblayobä, Yai Bada tänö wamacö bluca dobäo cuaaö waiquiwä. ¿Öjö tawä? Camanö wamacö nö bluca wäløjamaö yalo, dodijidawä bä da bayeliblayo.

¹¹Wama bä yömölabä wamacö waiquiwä ja, Yai Bada etä ą ja bä shino da yömölaje. Wama bä bayeliblabä wamacö waiquiwä ja, Yai Bada tänö wamacö nö lä wäløjomabou wei wama a bufibolanö, bä

glória e o domínio pelos séculos dos séculos. Amém!

O sofreremos por Cristo é privilégio glorioso

12 Amados, não estranheis o fogo ardente que surge no meio de vós, destinado a provar-vos, como se alguma coisa extraordinária vos estivesse acontecendo;

13 pelo contrário, alegrai-vos na medida em que sois co-participantes dos sofrimentos de Cristo, para que também, na revelação de sua glória, vos alegreis exultando.

14 Se, pelo nome de Cristo, sois injuriados, bem-aventurados sois, porque sobre vós repousa o Espírito da glória e de Deus.

15 Não sofra, porém, nenhum de vós como assassino, ou ladrão, ou malfeitor, ou como quem se intromete em negócios de outrem;

da bayeliblaje. Inaja Jesucristo wama ecö bluca cuaaö ja, wama tä taö lä bädao wei tä ma cui ja, Yai Bada tä nia doblao dablamos. Öjö a wafa doblao tamou shi wälibä a waiquiwä. A nia Bada läo shi wälii. ¿Öjö tawä? Inaja lä tä cuobä.

12Iba bämacö lä nofimaö wei wamacö. Wamacö nö lä bleaamaö wejei tä ja, bä bufi shädayaimou fe baloo dijä. Tä shomimi. Inaja bämacö taamamobä bämacö waiquiwä. Bämacö bufi wabamobä cätä.

13¿Öjö tawä? Wamacö bufi cuaablalou mlai ja, wamacö bufi yai doblalobä. Cristo a ma cui a nö bleaamaö malä balöono wejei. Öjö wama a owämaö yalo wamacö bufi yai doblalobä wamacö. Fei däjä wamacö bufi doblalou fe yadio yalo, obi wamacö bufi nia shino yai doblalou fe baloo, Cristo a doblao dablamos däjä.

14Cristo wama a bufibou yalo wamacö nö waiblaöje ja, wamacö bufi doblalobä wamacö waiquiwä. Yai Bada bei tä Bui lä doblalenö wamacö malä bayelibou wei.

15Öjö ma cui abinaja ya cuu. Yanowamö wama a fa shälönö wamacö nö bleaamaöje ja, öjö shomi tä li. Öjö ya tä afa taimi. Wamacö fa tomömonö wamacö taamaöje ja, cafä wamacö mayo. Wamacö doblou dicoo fa mlacunö wamacö taamamou ja, inaja showawä. Wamacö a faö bashio bädao däjä wamacö taamamou ja, cafä wamacö mayo li.

16 mas, se sofrer como cristão, não se envergonhe disso; antes, glorifique a Deus com esse nome.

17 Porque a ocasião de começar o juízo pela casa de Deus é chegada; ora, se primeiro vem por nós, qual será o fim daqueles que não obedecem ao evangelho de Deus?

18 E, se é com dificuldade que o justo é salvo, onde vai comparecer o ímpio, sim, o pecador?

19 Por isso, também os que sofrem segundo a vontade de Deus encomendem a sua alma ao fiel Criador, na prática do bem.

1 Pedro 5

Os deveres do ministério

1 Rogo, pois, aos presbíteros que há entre vós, eu, presbítero como eles, e testemunha dos sofrimentos de Cristo, e ainda co-participante da glória que há de ser revelada:

16 Öjö ma cui, Jesucristo bufilewä wamacö yalo wamacö nö bleaamaöje ja, bä bufi quilijo dijä. Wamacö bufi quilijou mlai ja, Cristo wama ecö afa jilaöje yalo Yai Bada tä nofi shino yai da doablaje.

17 Yai Bada tänö täbä nia bluca lä jömaö wei tä cuaaö waiquia lä cuimadi. Cama bama ecö lä cui, bamacö nia jömamou lä balöblao wei bamacö. Bamacö fei däjä lä wabamou wei, öjö tä li waiquiwä. ¿Öjö tawä? Camiyä bamacö jömamou balöblao ja lä, Jesucristo dodijidawä etä a juaö lä mlajei bä lä cui, öjö bei bä nia yai jömamou dodijio.

18 Yedu jamö abinaja Yai Bada tä a cuu balöo showaoma. Bä lä cadidou wei bä lä cui, nö bleaaö mlai ja bä bayeliblamoimi waiquiwä yalo, Yai Bada tä daö lä mlajei bä lä cui, ¿wedinjaja öjö bei bä nia li taamamou dodijio, wälidiwä talewä bä lä cui? Einaja tä a cuu balöo showaoma.

19 ¿Öjö tawä? Öjö cudeenö, wamacö nö lä bleaamaö wejei wamacö lä cui, injaja Yai Bada tänö wamacö taamaö bufio waiquia ja, bä dodijaö fe da yadio. Wamacö lä tablaleno wei a lä cui a nofi shino yai da mölaboje, wamacö bufi bayelibobä. Öjö a wä cadidou malä waiquii.

1 Pedro 5

Dodijidawä bä nia bada lä cuo wei tä a

1 Jesucristo wama ebä çai lä yododaö wei wamacö lä cui nija ya wä nia faö nomöjöö, camiyänö iba ya bä çai yododaö mö lä feduo wei ya lä cui. Jesucristo ya nö bleaaö lä dalaleno wei cä ya. Fedu jamö a

² pastoreai o rebanho de Deus que há entre vós, não por constrangimento, mas espontaneamente, como Deus quer; nem por sórdida ganância, mas de boa vontade;

³ nem como dominadores dos que vos foram confiados, antes, tornando-vos modelos do rebanho.

⁴ Ora, logo que o Supremo Pastor se manifestar, recebereis a imarcescível coroa da glória.

Vários conselhos. Votos, saudações finais e bênção

⁵ Rogo igualmente aos jovens: sede submissos aos que são mais velhos; outrossim, no trato de uns com os outros, cingi-vos todos de humildade, porque Deus resiste aos soberbos, contudo, aos humildes concede a sua graça.

⁶ Humilhai-vos, portanto, sob a poderosa mão de Deus, para que ele, em tempo oportuno, vos exalte,

lä doblaladi tä wawäblou däjä, camiyä ma cui ya nia doblao cuo mö feduo. ¿Öjö tawä? Öjö lä ya lä cuinö, abinaja bamacö nowa taö lä cule.

²Cama ebä nija Yai Bada tänö wamacö li lämabou, wama ebä yai nowamabä. Ebä da nowamaje, öjö lä. Wamacö mojilanö mlai, bufi ojode wamacö culanö wama ebä yai nowamabä. Yanowamö täbä nija wamacö dobämou bufi lä doblao we tänö mlai, wama ebä nia lä nowamaö wei tä ja wamacö bufi yai shaliliobä.

³¿Öjö tawä? Wama bä nosiemaö fe blacäjou mlai ja, dodijidawä wama bä yai nia lulubou. Wamacö dodijaö fa möjenö wamacö owämabeje wamacö yai cuobä.

⁴Öjö däjä, bämalecö yai lä nowamöbole a Bada bädou däjä, wamacö nia dobämodayou. ¿Öjö tawä? Wamacö nö walojaö fe yadioma yalo, doblao tä yai lä cui ja wamacö nia dobädayou, balimi tä ja. Einaja bada bamacö nowa taö lä cule. Dodijidawä bamacö a nia bluca lä juayou wei tä a

⁵Fiya wamacö lä cuinö, bada wama bä a çai nia juaö. ¿Öjö tawä? Bluca wamacö ma cui, wamacö a dodijidawä juayobä wamacö. Cafä wamacö jömöo mlai, ai wama bä a shino jiliabä. Abinaja tä a malä cuu wei. Cama bä lä jömöo wei bä lä cui nija, Yai Bada a bufi lämou. Öjö ma cui, bä jömöo lä mlai bä lä cui bä nofi yai ojodabou. ¿Öjö tawä? Einaja tä a cuu.

⁶Bä jömöo dijä, öjö lä. Wamacö jömöo mlai ja, Yai Bada tä lojode lä ayai nija, bä bufi yai shino da ojodao. Wamacö

⁷ lançando sobre ele toda a vossa ansiedade, porque ele tem cuidado de vós.

⁸ Sede sóbrios e vigilantes. O diabo, vosso adversário, anda em derredor, como leão que ruge procurando alguém para devorar;

⁹ resisti-lhe firmes na fé, certos de que sofrimentos iguais aos vossos estão-se cumprindo na vossa irmandade espalhada pelo mundo.

¹⁰ Ora, o Deus de toda a graça, que em Cristo vos chamou à sua eterna glória, depois de terdes sofrido por um pouco, ele mesmo vos há de aperfeiçoar, firmar, fortificar e fundamentar.

jömöomi ja, wawädowä wamacö nofi nia obi tabou, cama a bufi lä cuu wei däjä.

⁷Wamacö bufi lä jalujou wei, Yai Bada nija tä ą bluca ąai da wäaje. Wamacö nofi malä jalujubou wei.

⁸Bä da moyaweicu, öjö lä. Bä nö ąai da daicu. Wamacö nofi lä walıbou wei a fecula bada lä cuinö, wamacö nabä queobä wamacö nofi taö malä cuaaö wei, öla bä waiteli lämou lä cuaaö weinaja showawä.

⁹Bä nö yai da walojoicu. Jesucristo wama a nofi lä mölabou wei tä ja, bufi lojode bä yai da cuicu. Sadanasinö Jesucristo ebä bluca lä yabäcaö wei wama tä daö malä waiquii, café wamacö shino ayawä mlai. Café wamacö nö bleaaö lä culenaja, aifä bä bluca lä bälöblai bä ma cui, öjö bä nö bleaaö mö feduwä malä cui.

¹⁰Fei däjä wamacö nö ma bleaaö wei ma cui, tä nö nia dedeaimi. Wanonowä wamacö nö bleaaö fa balöonö, cama Yai Bada tä showawänö dodijidawä wamacö nia tabou fe yadio. Wamacö bufi ąai nö nia walojomabou, wamacö bufi shominajablou si ijejeo mlaobä. Wamacö bufi ąai nia lojodomabou. ¿Öjö tawä? Yedu ja ma cui bämalecö daö showadaoma. Cristo bāma ecö cuobä bāmalecö nacalema, cama bālimi a doblao lä culadi jamö, bālimi bāmacö doblao cuo mö feduodayobä. Showadi bāmalecö bayelibou. No mlai ja bāmalecö nofi bluca ojodabou talei.

11 A ele seja o domínio, pelos séculos dos séculos. Amém!

12 Por meio de Silvano, que para vós outros é fiel irmão, como também o considero, vos escrevo resumidamente, exortando e testificando, de novo, que esta é a genuína graça de Deus; nela estai firmes.

13 Aquela que se encontra em Babilônia, também eleita, vos saúda, como igualmente meu filho Marcos.

14 Saudai-vos uns aos outros com ósculo de amor. Paz a todos vós que vos achais em Cristo.

11Täbä nia bluca juwäbou shi lä wälili wei, öjö Yai Bada cätä waiquiwä. Inaja lä tä cuobä.

Jödödö tä ą

12Ei ya tä ą wai jolodowä shömabä, Sibano nija ya tä ą oniblamaö lä cule, iba aiyä a lä cui nija. Jesucristo ya e cadidiwä nofi tabou. ¿Öjö tawä? Cafä bamacö nowa tabä ya tä ą oniblaö lä cule. Yai Bada tänö, no mlai ja bämalecö nofi yai lä ojobabou wei wama tä ą bejedi dablabä, bamacö nowa taö. Öjö wama tä ą nofi mölabolanö, bä bufi yai da lojodoicu.

13Babiloniateliyoma a lä cui, Jesucristonö a yaia mö lä feduleno wei a suwä lä cui, cafä wamacö nija a wafa wäyämamou bufi doblaä lä cule. Ҳasimi Marcos a çai.

14Jesucristo wama ecö yalo, wamacö mö fedudayou ja bä yai da nofimayo. Bei. Cristo a lä cuinö, showadi wamacö bayeliblabä. Öjö nija wamacö lä cule, wamacö bufi bluca yanöcömabobä.

Segunda epístola de Pedro

2 Pedro

2 Pedro 1

Prefácio e saudação

¹ Simão Pedro, servo e apóstolo de Jesus Cristo, aos que conosco obtiveram fé igualmente preciosa na justiça do nosso Deus e Salvador Jesus Cristo,

² graça e paz vos sejam multiplicadas, no pleno conhecimento de Deus e de Jesus, nosso SENHOR.

A prática progressiva das graças cristãs e seus resultados

³ Visto como, pelo seu divino poder, nos têm sido doadas todas as coisas que conduzem à vida e à piedade, pelo conhecimento completo daquele que nos chamou para a sua própria glória e virtude,

⁴ pelas quais nos têm sido doadas as suas preciosas e mui grandes promessas, para que por elas vos torneis co-participantes

2 Pedro 1

Pedro a wafa lä wäyämou wei tä ʾa

¹Jesucristonö wale lä shömöleno wei, ei camiyä Simón Pedro cä ya, ya nosie juabä ya e lä cui. Jesucristo yama a nofi mölabou lä culenaja, wama a nofi mölabou cuo mö lä fedule wamacö nija, ei ya tä ʾa oni shömaö lä cule. Bäma a bufiblabä, öjö Jesucristo a waiquiwä, bämalecö lä jucäaö wei a lä cui. Bämalecö lä bayelibou wei tä nowa yai bluca dodijiwä. ¿Öjö tawä? Jesucristo a cadejewä cudeenö, cafä wamacö ma cui, camiyä yamacö ma cui, bämalecö bufi bluca taamaö fe usucuwä, bäma a nofi mölabobä. ¿Öjö tawä? Cama wama ecö mö feduwä yalo, cafä wamacö nija ei ya tä ʾa oni shömaö.

²Bei. Yai Bada wama a daö yalo, Bada tä Jesús wama a çai daö yalo, bä shino bayeliblamou da dodijio. Öjö lä cäcöbönö wamacö nofi shino ojodaboböbä. Wamacö bufi shino çai yanöcömaboböbä.

Bämalecö bufi lä bayeliblamou wei tä ʾa

³Yai Bada bäma a daö yalo, cama etä lojodenö bämalecö bufi showadi bayelibou. Eja dodijidawä bämalecö tamabou fe yadio, bäma a bufi yai doblamabobä. Cama a lä doblalenaja bamacö dodijidawä cuo mö feduobä, bämalecö nacalema.

⁴Yai Bada a doblao cudeenö, a dodijidawä yalo, ¡bejedi lä bämalecö bayelibou! A wä nö wäo ja bämalecö ʾafa bayeliblamou

da natureza divina, livrando-vos da corrupção das paixões que há no mundo,

⁵ por isso mesmo, vós, reunindo toda a vossa diligência, associai com a vossa fé a virtude; com a virtude, o conhecimento;

⁶ com o conhecimento, o domínio próprio; com o domínio próprio, a perseverança; com a perseverança, a piedade;

⁷ com a piedade, a fraternidade; com a fraternidade, o amor.

⁸ Porque estas coisas, existindo em vós e em vós aumentando, fazem com que não sejais nem inativos, nem infrutuosos no pleno conhecimento de nosso SENHOR Jesus Cristo.

⁹ Pois aquele a quem estas coisas não estão presentes é cego, vendo só o que está perto, esquecido da purificação dos seus pecados de outrora.

wäyää lä balöono weinaja showawä. Bämalecö nia jowa lä bayelibono wei tä a nowa yai bluca fe balojowä. Tä a liyäjawä dodijiwä. Yanowamö täbä bufi showadi lä waiyou wei tänö bamacö wälidiblou mlaobä, bämalecö nia bayelibou showaoma, cama a lä culenaja bamacö çai cuo mö feduobä.

⁵¿Öjö tawä? Wamacö nia jowa lä bayelibono wei tä afa waa waiquiquema cudeenö, bä bufi nö da walojoicu. Jesucristo wama a nofi yai mölabolanö, bä yai da dodija. Wamacö dodijaö waiquilanö, bufi dao bä da cuo.

⁶Bufi dao wamacö culanö, bä bufi çai da wasöo. Wamacö bufi wasöolanö, bufi yanöcöwä bä çai da cuo. Bufi yanöcöwä wamacö culanö, Yai Bada nija bufi shaliliwä bä çai da cuicu.

⁷Yai Bada nija bufi shaliliwä wamacö culanö, cama bä mashi nofimayou lä culenaja bä da taamayo. Inaja wamacö cuaaö waiquiwä ja, bei bä bufi yai da nofio.

⁸Einaja wamacö yai cuaabä. ¿Öjö tawä? Bada tä Jesucristo wama a yai daö ja, inaja wamacö bufi nia cuaaö lojodoo. Öjö däjä wamacö doblou lä mlai tä ma läle ma cui wamacö nia doblou fe yadio. Wamacö çai nia yai dodijaö.

⁹Inaja bä cuaaö lä mlai bä lä cui, jai täbä möö blajabloimije bä cuwä. Jai bä jubäbö bä cuwä. Bä jaba lä cuaano wei tä ja, Yai Bada tänö bä aublaö ma waiquilayono wei ma cui, öjö tä nofi mojudoubou ço majöö

10 Por isso, irmãos, procurai, com diligência cada vez maior, confirmar a vossa vocação e eleição; porquanto, procedendo assim, não tropeçareis em tempo algum.

11 Pois desta maneira é que vos será amplamente suprida a entrada no reino eterno de nosso SENHOR e Salvador Jesus Cristo.

O apóstolo dá os motivos por que escreveu esta carta

12 Por esta razão, sempre estarei pronto para trazer-vos lembrados acerca destas coisas, embora estejais certos da verdade já presente convosco e nela confirmados.

13 Também considero justo, enquanto estou neste tabernáculo, despertar-vos com essas lembranças,

14 certo de que estou prestes a deixar o meu tabernáculo, como efetivamente nosso SENHOR Jesus Cristo me revelou.

dicooje. Öjö ma cui cafä wamacö lä cui, inaja bä cuaa dijä. Dodijidawä tä shino yai da balamalöje.

10 Öjö tawä, iba wamacö? Öjö cudeenö wamacö yai dodijabä, bä bufi nö shino da walojoicu, Yai Bada tänö wamacö lä nacaleno wei wama tä dablamabä. Wamacö lä yaileno wei tä çai. Cama wama ecö cuobä wamacö malä yaileno wei. Inaja wamacö cuaaö ja, wamacö dodijaö cuquei. Obi ma cui wamacö bufi nia shomiblou majöomi.

11 Öjö däjä bufi doblalanö Yai Bada tänö wamacö nia waloamadayou. Bufi lämou mlai ja dodijidawä wamacö nia waloamadayou, Jesucristo a dodijidawä bälöa shi lä wäliladi jamö. Bämalecö yai lä jucäaö wei, öjö Bada tä Jesucristo waiquiwä.

12 Öjö cudeenö bejedi wama tä ą lä jilileno wei, wama tä ą lojodobou ma waiquile ma cui, showadi ya tä ą nia wäaö mö yabao ço. Wama tä ą daö ma waiquio wei ma cui, showadi bamacö bufi nia jaducublamaö ço.

13 Öjö tawä? Ya demöo showao däjä, cafä wamacö nija öjö showadi ya tä ą nia wäyädii, wamacö bufi dayäobä. “Inaja yai”, ya bufi cuu a lä cule.

14 Eja ya nia cudio malä mlai. Wale nia lä shäö wejei tä ajedewä malä waiquii, Bada tä Jesucristonö wale yömölaö ja wale nowa lä tano weinaja showawä.

¹⁵ Mas, de minha parte, esforçar-me-ei, diligentemente, por fazer que, a todo tempo, mesmo depois da minha partida, conserveis lembrança de tudo.

A superioridade da palavra de Deus

¹⁶ Porque não vos demos a conhecer o poder e a vinda de nosso SENHOR Jesus Cristo seguindo fábulas engenhosamente inventadas, mas nós mesmos fomos testemunhas oculares da sua majestade,

¹⁷ pois ele recebeu, da parte de Deus Pai, honra e glória, quando pela Glória Excelsa lhe foi enviada a seguinte voz: Este é o meu Filho amado, em quem me comprazo.

¹⁸ Ora, esta voz, vinda do céu, nós a ouvimos quando estávamos com ele no monte santo.

¹⁹ Temos, assim, tanto mais confirmada a palavra profética, e fazeis bem em atendê-la, como a uma candeia que brilha em lugar tenebroso, até que o dia clareie e a estrela da alva nasça em vosso coração,

¹⁵Öjjo cudeenö, ya nomalayono wei ja wama tä ʘ nofi showadi jaducubou juo showaobä, ya nö wʘlojaö showaa lä cule.

Jesucristo a doblao lä dalaleno wejei tä ʘ

¹⁶Cafä bämacö yömölaö däjä yamacö bejedimoma. Inaja wamalecö nofi tabobä ya wʘ. Yanowamö täbä mölamabeje täbä jole lä cuu weinaja yama bä ʘ owäblalanomi. Ma. “Bäma bä joleblamabä, abinaja bämacö yai cubä”, yamacö nowa çai tayonomi. Bada tä Jesucristo lä cui, bejedi lä yama etä doblao dalalema. A waloo däjä, a nö yai wʘlojayoluma, cafä wamacö nija yamacö da cubleinaja showawä.

¹⁷Yai Bada tänö wawädwä a nö malä öjöbömaleno wei. A wʘfa doblao çai wäyäma, bäma a nofi lä Fjömaö wei a lä cuinö. A shino Bada doblaa lä ayaladi a lä cui, abinaja a cuma. Ijluyä ya nofimaö lä dodijio wei, ei a. Cama nija ya bufi yai shino doblalou dodijiwä. Einaja a cuma.

¹⁸Fedu jamö a culanö a wʘ bada fa bädonö, yama a wʘ jililema. Cama Yai Bada etä balöcö jamö yamalecö çai malä cuodayono wei.

¹⁹¿Öjö tawä? Tä ʘ yai bufiblamobä cä tä ʘ. Yai Bada a wʘno wäyälwä bä ʘ faö balöoma. Öjö cudeenö, bei cä yamacö mamocunö yama tä dablao däjä, yama bä ʘ bejedi yai bufibou dodijioma. Öjö wama bä ʘ yai shino bejedi bufiblabä, öjö lä, tä mö dödöo däjä, cowa wacöbä bufiblamou lä culenaja showawä. Inaja wama bä ʘ bufibou cuo showao däjä, Jesucristo a nia

²⁰ sabendo, primeiramente, isto: que nenhuma profecia da Escritura provém de particular elucidação;

²¹ porque nunca jamais qualquer profecia foi dada por vontade humana; entretanto, homens [santos] falaram da parte de Deus, movidos pelo Espírito Santo.

2 Pedro 2

Os falsos mestres, seu caráter, obras e justo castigo

¹ Assim como, no meio do povo, surgiram falsos profetas, assim também haverá entre vós falsos mestres, os quais introduzirão, dissimuladamente, heresias destruidoras, até ao ponto de renegarem o Soberano SENHOR que os resgatou, trazendo sobre si mesmos repentina destruição.

juu çõimaö, tä mö jaluimaö däjä, shidicali a faö lä fenablaö weinaja showawä. Öjö däjä wamacö bufi nia yai wacacamabou. ¿Öjö tawä?

²⁰Ei ya wä lä cui wamale a da jililä. Yai Bada a wano wäyälwä bä lä cuinö, a wano lä wäyano wejei tä a bluca çai oniblaö showadalayomaje, Yai Bada a wano oni jamö tä a oni lä cule. Cama bä bufi cuu lä buono wei tä ami.

²¹Ma, Yai Bada a wano lä wäyämöno wei tä a lä cui, yanowamö täbä bufi cuu lä bädao wei tä a cuonomi. Yai Bada bei tä Bufinö cama bä nijamö tä a wäyö fa shalilionö, yanowamö täbä nija tä ano wäyö shalilio nomöjömaje.

2 Pedro 2

Yai Bada a wano jole lä wäyö wejei tä a

¹Awei, Isaeli ebä nijamö Yai Bada a wano wäyälwä bä lä cuinö a wano wäyö cuaamaje. Öjö ma cui Yai Bada a wano jole lä wäyö wejei bä çai cublamou showadaoma. Yai Bada a wano wäyö mlajei, shomi tä a li wäyö läomaje, çafä wamacö nija ai bä nia lä cuao weinaja showawä. Showadi öjö tä nia cublou dicoo. Tä a lä wayu wei tä a lä cui, cama bänö tä a çai juu fa çatoojenö tä a nia bufiblamaöje. Bä doblou lä mlai bä nowa lä çomaqueno wei a Bada lä cui, öjö ma cui a nia çai waiije. Inaja bä lä cuao wei lobe bä nofi nia nacao, bä shämou showadaobä.

- ² E muitos seguirão as suas práticas libertinas, e, por causa deles, será infamado o caminho da verdade;
- ³ também, movidos por avareza, farão comércio de vós, com palavras fictícias; para eles o juízo lavrado há longo tempo não tarda, e a sua destruição não dorme.
- ⁴ Ora, se Deus não poupou anjos quando pecaram, antes, precipitando-os no inferno, os entregou a abismos de trevas, reservando-os para juízo;
- ⁵ e não poupou o mundo antigo, mas preservou a Noé, pregador da justiça, e mais sete pessoas, quando fez vir o dilúvio sobre o mundo de ímpios;
- ⁶ e, reduzindo a cinzas as cidades de Sodoma e Gomorra, ordenou-as à ruína completa, tendo-as posto como exemplo a quantos venham a viver impiamente;
- ²Bä nofi beshili lä jushublalou wei tä ja, ai bä nia luluamou. Bä lä cuaaö wei tänö, Jesucristo tä ą lä bejedi wei tä ą nö nia waiblamaö dicooje.
- ³Bä bufi waiyou dicoo yalo, jole jole wamacö nia yömölablalaö buoje, bä dobämobä. Tä ą bejedi lä mlai tä ą ja, wamacö nia mölamaöje. ¿Öjö tawä? Öjö bä nia lä jömaö wei a lä cui a nö daa waiquia. Yedu jamö ma cui bä nö nia bleaamaö showaoma. Bä nofi mojuduboimi.
- ⁴Yai Bada a wano wäyälwä bä ąfa jole lä jilou wei bä lä cui, bä nö bleaamabä lä cäbä. Fei däjä bädao mlai, jaba däjä ma cui, showadi bä nö bleaamaö malä balöono wei. Ajele bä doblono lä mlai bä ma cui, Yai Bada tänö bä nofi asibono malä mlai. Bä nia yai lä jömaö wei tä cublou showao mlao däjä, shobali wacö mö lä didibodi jamö bä shäyää balöblaaquema.
- ⁵Noewä däjä ma cui, täbä nofi çai asibonomi. Mashita a fe bluca baoblamalema, a wä juaö lä mlajei bä mishi bluca duoblobä. Noewä a shino nowamaö ayaoma, bejedi tä ą ja täbä lä yömölano wei a lä cui. Cama 7 ai ebä sho.
- ⁶Sodomateli bä ma cui, Comolateli bä ma cui, öjö bä shabonobö fa öshömalönö, jai yubu ushibö tablamalema. Yai Bada tä daö lä mlajei bä quilibä, inaja bä li taamaö balöoma.

⁷ e livrou o justo Ló, afligido pelo procedimento libertino daqueles insubordinados

⁸ (porque este justo, pelo que via e ouvia quando habitava entre eles, atormentava a sua alma justa, cada dia, por causa das obras iníquas daqueles),

⁹ é porque o SENHOR sabe livrar da provação os piedosos e reservar, sob castigo, os injustos para o Dia de Juízo,

¹⁰ especialmente aqueles que, seguindo a carne, andam em imundas paixões e menosprezam qualquer governo. Atrevidos, arrogantes, não temem difamar autoridades superiores,

⁷Sodomateli bä nija Lodo a çai coyocooma, a lä cadidono wei a lä cui. A coyocooma ma cui, Yai Bada a ishoushowao mlao däjä a çoa balömalema, öjö bä nö bleaabä jamö a nö bleaaö mö feduo mlaobä. ¿Öjö tawä? Öjö bä wälidiwä talewä nofi beshili jushublaloma yalo, jbejedi lä Lodo a wajäwä nö beblalamamaje!

⁸Öjö a lä cadidono wei a lä cui, cama bä nija a bälöo coyocooma yalo, showadi bä ç malä jiliadino wei, showadi bä çai malä mödino wei. Wälidiwä tä ja bä cudioma cudeenö, a bufi nö yai bleadima. Yai Bada tänö öjö a nowamaö lä ayaono wei tä ja,

⁹bamacö bufi da dayäo, bamacö bufi jaducublobä. Inaja showawä, fei däjä ma cui a bufi lä doblamabou wejei bä wabamou däjä, bä noshi çai umabou daö dodijiwä. ¿Öjö tawä? Bä cadidou lä mlai bä lä cui, öjö bä nö çai bleaamaö daö. Bä nö bleamabä, öjö lä a waiquiwä. Inaja showadi bä nia taamaö. Täbä bluca jömabä etä cublou showao mlao däjä, fei däjä ma cui bä nö nia bleaamaö balöo. Öjö däjä, bä nia lä jömadayou wei däjä bä nö nia yai bleaamaö shi wälii.

¹⁰¿Öjö tawä? Bä doblou lä mlai, Yai Bada tänö bä nö bleaamaö daö lä. Bä nofi showadi lä jushublalodii wei bä lä cui, öjö bei bä nö bleaamaö yaio, bä lä joleblalou wei bä lä cui. Yai Bada tä ç juaö bufiomije. Bä fe yadiblou cudeenö, öjö bä nö bleaamaö yaiquei. Mijamö tä ç jole lä

11 ao passo que anjos, embora maiores em força e poder, não proferem contra elas juízo infamante na presença do SENHOR.

12 Esses, todavia, como brutos irracionais, naturalmente feitos para presa e destruição, falando mal daquilo em que são ignorantes, na sua destruição também hão de ser destruídos,

13 recebendo injustiça por salário da injustiça que praticam. Considerando como prazer a sua luxúria carnal em pleno dia, quais nódoas e deformidades, eles se regalam nas suas próprias mistificações, enquanto banqueteam junto convosco;

14 tendo os olhos cheios de adultério e insaciáveis no pecado, engodando almas inconstantes, tendo coração exercitado na avareza, filhos malditos;

wäyäö wejei bä lä cui, bä caficö ʘ çai quilibloimi. Täbä lojode lä läladi täbä ma cui täbä nö çai waiblaöje. Bä quiliimi dodijiwä.

11 ¿Öjö tawä? Ajele bä ma cui, jinaja bä nö nofi cubö lä mlai! Ajele bä yai lojode ma cui, bä nö shino yai wəlojaö ma cui, obisai bä ʘ shino faö. Bada tä nija täbä ʘfa wäyäöje ja, täbä nö waiblamije. Bä ʘ faö quili.

12 Öjö ma cui, mijamö tä ʘ jole lä wäyäö wejei bä lä cui, öjö bä caficö ʘ jowa quilibloimi dodijiwä. Tä daö ma mlalaje ma cui, tä ʘfa jole wayoaö bädaoje. ¿Öjö tawä? Yalo bä bufi daomi lä culenaja bä cuwä. Bä shämobä cäbä. Bä cuaaö lä bufio weinaja, bä bufi dayäo balöo mlai ja bä cuaaö bädao. Bä lä wəlidiblou wei tänö, yalo bä mö watäblamou lä culenaja, cama bä ma cui bä mö nia çai watäblamou cuo mö feduo.

13 Täbä nö bleaamaöje yalo, inaja showawä cama bä nö nia çai bleaamaö nomöjöo. Bä nö bleamabä lä. Bä bufi lämou mlai ja, wawädowä bä nofi jushublalou bufi doblao. Bä wəlidiwä. Bä çai shami. Jesucristo wama ecö iyaö çai çocamobä jamö, jöjö bä loo ajedeobä bä nofi lä mlai! Wəlidiwä tä ja bä quiliblou mlai ja, bä bufi shino yai doblalou dicoo. Bä dobloimi waiquiwä.

14 Suwä bä nijamö bä mamö beshili shino showablalou. Bä çai jaamodoimi. Jesucristo ebä bufi lojode lä mlai bä fa lulubojenö bä bufi wəlidiblamaöje.

¹⁵ abandonando o reto caminho, se extraviaram, seguindo pelo caminho de Balaão, filho de Beor, que amou o prêmio da injustiça

¹⁶ (recebeu, porém, castigo da sua transgressão, a saber, um mudo animal de carga, falando com voz humana, refreou a insensatez do profeta).

¹⁷ Esses tais são como fonte sem água, como névoas impelidas por temporal. Para eles está reservada a negridão das trevas;

¹⁸ porquanto, proferindo palavras jactanciosas de vaidade, engodam com paixões carnis, por suas libertinagens, aqueles que estavam prestes a fugir dos que andam no erro,

Showadi bä bufi shino waiyodii. Inaja bä cuaaö yalo, Yai Bada nija bä wafämobä cäbä.

¹⁵Miji bä lä jolemou wei bä lä cui, bä nia lä cadidou wei yo fa dacöjenö, ai yo jamö bä juu majöo. Beolo bä ijilubö Balaama a lä cui, öjö a owämaö nodiablalou dicooje, Isaeli ebä wafäblabä a lä nacaano wejei a lä cui. Öjö a lä cui, a nia lä dobämou wei tä ja a bufi mö blucão fa dicoonö, wälidiwä tä taö ojodaoma.

¹⁶Öjö ma cui, a doblono lä mlai tä ja, Balaama a wasömamolayoma. Yalo a wä faö dao lä mlai a bulo lä cuinö, yanowamö bämacö ʔ faö lä cuaaö weinaja a wä fa cudalunö a wasölema, a shominajaaö mladobä.

¹⁷Mijamö tä ʔ jole lä wäyää wejei bä lä cui, tä mö didi lä sublabodi jamö bä taamabobä, Yai Bada tänö tä tabou waiquia. Mau u loyoca wejediblou lä culenaja, öjö bei bä cuwä. Täbä mölamaö bädaoje. Öljashi bä lä cublou weinaja bä çai cuwä. Wadoli anö öljashi bä fa yalänö, maa a nö lä dabou wejei bä lä cui, bä uomodou nomöjöo.

¹⁸Inaja showawä, miji bä lä jolemou wei bä ʔnö täbä mölamaöje. Jesucristo nija bä dude lä cublou wei bä lä cui, öjö bä yai mölamaöje. Täbä bufi lä yacläle täbä nija bä mili docuu ma waiquio wei ma cui, miji bä lä jolemou wei bänö bä jowa yabäcadii dicoaje. Bä ʔ dobloimi. Cama bä ʔ jilimamou bufi fa doblaonö bä ʔ faablalou ma cui, bä ʔ shifilimoablalou bädao. Bä

¹⁹ prometendo-lhes liberdade, quando eles mesmos são escravos da corrupção, pois aquele que é vencido fica escravo do vencedor.

²⁰ Portanto, se, depois de terem escapado das contaminações do mundo mediante o conhecimento do SENHOR e Salvador Jesus Cristo, se deixam enredar de novo e são vencidos, tornou-se o seu último estado pior que o primeiro.

²¹ Pois melhor lhes fora nunca tivessem conhecido o caminho da justiça do que, após conhecê-lo, volverem para trás, apartando-se do santo mandamento que lhes fora dado.

nofi cama lä jushuaö wei jamö bä luluao nomöjöaje.

¹⁹Abinaja bä çai jole cuu. “Jesucristo wama a nofi mölabou malä waiquile. Öjö wama a nofi mölabou waiquiwä yalo, ai täbä a jamö wamacö nia nosiemamoimi. Fei däjä, wamacö cuaaö bufi lä doblao weinaja wamacö nia yai cuaaö”, bä cuu. Einaja bä ma cuu wei ma cui bä jolemou. ¿Öjö tawä? Täbä nosiemamou ma wasöö wejei ma cui, cama bä ma cui bä nosiemamou fe balojoo. Wedi tä ja mlai. Cama wälidiwä etä lä didile tä ja bä li nosiemamou. Wälidiwä tänö täbä lojodobou däjä, täbä jujeblobä etä cua malä mlai.

²⁰¿Öjö tawä? Bada tä Jesucristo lä cuinö, öjönö bämalecö shino yai bayelibou. Mijamö tä a jole lä wäyöö wejei bä lä cuinö, Jesucristo etä a daöje yalo, wälidiwä tä ja bä docuu dao, yanowamö täbä showadi cuaaö bufi lä doblao wei tänö bä wälidiblou mlaobä. Öjö ma cui, tä a ma daö wejei ma cui, öjö tä julii mö yabaaö çoo fa dicoojenö etä yai wayublaliyoma. ¿Öjö tawä? Bä jaba doblono ma mlai ma cui, fei däjä bä shino yai dobroimi nomöjowä.

²¹Yai Bada tä daö mlaoje däjä bä mojadi li cuo lä balöono weinaja bä yai cuo showao fa cunoja, bä nofi nö nacao fe balojobö mlai. Yai Bada nija bä ajedobä yo ma dano wejei ma cui, Yai Bada etä a ja bä çai ma damamono wei ma cui, tä a waii majöö

²² Com eles aconteceu o que diz certo adágio verdadeiro: O cão voltou ao seu próprio vômito; e: A porca lavada voltou a revolver-se no lamaçal.

2 Pedro 3

A vinda do Senhor e o seu significado

¹ Amados, esta é, agora, a segunda epístola que vos escrevo; em ambas, procuro despertar com lembranças a vossa mente esclarecida,

² para que vos recordeis das palavras que, anteriormente, foram ditas pelos santos profetas, bem como do mandamento do SENHOR e Salvador, ensinado pelos vossos apóstolos,

dicomaje yalo, fei dǎjä bǎ yai wǎlidiwǎ cadidiwǎ.

²²Tǎbǎ showadi lǎ cuu weinaja, cama bǎ nija etǎ bejedi cublaliyoma. Abinaja tǎbǎ lǎ cuu wei. “Jǎjima bǎnǎ, nii bǎ ma joblalei wejei ma cui, bǎ waǎ mǎ yabao malǎ ǎo wejei.” Einaja tǎbǎ cuu. Abinaja ǎi. “Coshino bǎ ma aublou wei ma cui, ǎji ǎji bǎ jamǎ yedu bǎ jǎlǎcou mǎ yabablaol malǎ ǎo wei.” Einaja tǎbǎ malǎ cuu wei. ǎǎǎjǎ tawǎ? Mijamǎ tǎ ǎ jole lǎ wǎyǎǎo wejei bǎ lǎ cui, inaja bǎ cuaaǎ fa dicoonǎ bǎ nǎ bleaamamobǎ bǎ li waiquiwǎ.

2 Pedro 3

Jesucristo a wǎfa juu ǎo lǎ wǎyǎno wei tǎ ǎ

¹Iba bǎmacǎ lǎ nofimale wamacǎ. Cafǎ wamacǎ nijamǎ, ai ya tǎ ǎ oni shǎmǎo balǎlema, fei dǎjǎ ei ya tǎ ǎ shǎmǎǎo ǎo lǎ cule. Jaba ya tǎ ǎ oni da shǎmǎlii tǎ ǎ ma cui, ei ya tǎ ǎ oni shǎmǎǎo lǎ cole tǎ ǎ ma cui, wama tǎ ǎ daǎ lǎ waiquile tǎ ǎ. ǎǎǎjǎ tǎ ǎ showawǎ ja bǎmacǎ bufi jaducublamabǎ ya tǎ ǎ li shǎmǎǎo. Wamacǎ lǎ bejedimou wei wamacǎ bufi yai dayǎobǎ.

²ǎǎǎjǎ tawǎ? Yai Bada a wǎno wǎyǎlewǎ bǎ lǎ cuinǎ, tǎ ǎ wǎyǎǎo lǎ balǎono wejei wama tǎ ǎ nofi mojudubou mlaobǎ, ya tǎ ǎ oni shǎmǎǎo. Bada tǎ Jesucristonǎ tǎbǎ taamaǎ lǎ bufino wei tǎ ǎ ǎi. Bǎmalecǎ lǎ jucǎaǎo wei, ǎǎǎjǎ a Bada waiquiwǎ. ǎǎǎjǎ tawǎ? Cafǎ wamacǎ nija yama a wǎno wǎyǎǎo cuaabǎ, yamalecǎ malǎ shǎmǎleno wei. ǎǎǎjǎ wama tǎ ǎ nofi jaducubobǎ ya wǎ.

³ tendo em conta, antes de tudo, que, nos últimos dias, virão escarnecedores com os seus escárnios, andando segundo as próprias paixões

⁴ e dizendo: Onde está a promessa da sua vinda? Porque, desde que os pais dormiram, todas as coisas permanecem como desde o princípio da criação.

⁵ Porque, deliberadamente, esquecem que, de longo tempo, houve céus bem como terra, a qual surgiu da água e através da água pela palavra de Deus,

⁶ pela qual veio a perecer o mundo daquele tempo, afogado em água.

⁷ Ora, os céus que agora existem e a terra, pela mesma palavra, têm sido entesourados para fogo, estando reservados para o Dia do Juízo e destruição dos homens ímpios.

³Bei. Ei ya wə lä cui, wamale ʔ da j̄ililä. Yai Bada tänö täbä nia lä j̄ömaö wei tä cublou ajedou d̄äjä, a nö nia lä waiblaö wejei täbä nia wawäblou. Cama bä cuaaö bufi lä doblao wei tä ja bä nia shino cadidou.

⁴Abinaja bä nia cuu. —A wəfa juu çoö lä wäyämöno wei, ʔwedi jamö bei a li, ʔjö lä? Bada bä jaba lä cuono wei bä nomaa ma waiquilalyono wei ma cui, ulifi tä jaba cuo lä showadaono weinaja, ʔtä ulifi nofi cua lä showai! Einaja bä nia cuu.

⁵Einaja bä mojadi cudalou bufi fa doblaonö bä li cuu. Tä ʔ lojode ma cui, tä ʔ nofi mojudoubou bufi doblao dicooje. Bäma tä ʔ lojode daö waiquia, ʔjö tawä? Judu mösö ma cui, bita a ma cui, Yai Bada tä ʔnö täbä bluca bädaliyoma. Judu mösö fa lelemacödunö, mau ubä shedequeblamalema. Bäfätä jamö u lä cuono wei u fa çoöcamomalönö, mashita wejediwä a wawäblamalema.

⁶ʔjö tawä? ʔjö d̄äjä, Yai Bada tä ʔ lojodenö tä bluca wəlia majölema. ʔjö lä mau u showawänö, tä ulifi jaba lä cuono wei tä fe fa baoblamalönö, täbä mö bluca watäblamalema.

⁷Fei d̄äjä ma cui, Yai Bada tä ʔ lojode showawänö bamacö cua showaa lä cule. Judu mösö ma cui, bita a ma cui, Yai Bada tänö bä tabou balöa showaa. Täbä bluca jömabä etä cublou d̄äjä, Yai Bada tä daö lä mlajei bä mö nia watäblaö. ʔjö lä d̄äjä, cowa wacönö jödödöwä tä nia bluca öshömaö. Tä ʔ lojode. ʔjö ma cui, tä ʔ nö

⁸ Há, todavia, uma coisa, amados, que não deveis esquecer: que, para o SENHOR, um dia é como mil anos, e mil anos, como um dia.

⁹ Não retarda o SENHOR a sua promessa, como alguns a julgam demorada; pelo contrário, ele é longânimo para convosco, não querendo que nenhum pereça, senão que todos cheguem ao arrependimento.

¹⁰ Virá, entretanto, como ladrão, o Dia do SENHOR, no qual os céus passarão com estrepitoso estrondo, e os elementos se desfarão abrasados; também a terra e as obras que nela existem serão atingidas.

¹¹ Visto que todas essas coisas hão de ser assim desfeitas, deveis ser tais como os que vivem em santo procedimento e piedade,

lä waiblaö wejei bä lä cuinö, tä ą nofi mojudoubou bufi doblaöje.

⁸Öjö ma cui, bämacö lä nofimale wamacö. Ei ya wą lä cui tä ą nofi mojudoubou dicoo dijejä. Camiyä yanowamö bämacö lä cuinö bäma tä nö ąfa dedewä lä taö weinaja, inaja Yai Bada tänö tä nofi taboimi. Moli a fe nia ma didi wei ma cui, lasha 1.000 a nia ma faö wei ma cui, inaja showawä Yai Bada tänö tä nofi tabou fe usucuwä.

⁹Bada tänö tä ąfa lä wäqueno wei tä taö jaöomi ja, ai bä bufi ma uomodou wei ma cui, a bufi li asio cudeenö tä li taimi showawä. Wamacö nofi yai asibou. Täbä mö ąai watäblamaö bufiomi. Täbä bufi mö shino yai yabajadamaö bufi doblaö cudeenö, tä li taimi showawä.

¹⁰Öjö ma cui, Bada tä juu ąobä tä mö nofi jalu tabou waiquia. Bämacö bufi cuu mlao dąjä tä nia juu ąo, täbä lä tomömu wei täbä ąatomou lä cuaaö weinaja showawä. Öjö dąjä tä ą ąai nacli jiliamolanö, judu mösö nia mladou. Öjamö bä bluca lä shadiladi bä ma cui, cowa wacönö bä mö nia jödödöwä watäblaö. Bit a ma cui, bluca täbä lä cublai täbä ma cui, täbä nia ąai jödödöwä ąshömaö. Täbä nia bluca mladou, a lä cuno weinaja showawä.

¹¹Inaja täbä nia bluca mladamaö cuaaö cudeenö, bämacö yai da bejedimo. ąÖjö tawä? Täbä nia malä mladou wei. Yai Bada bäma ecö lä cui, dodijidawä bäma ecö shino yai cuobä. Bämalecö taamaö lä bufii wei tä ja, bämacö yai da cadido.

¹² esperando e apressando a vinda do Dia de Deus, por causa do qual os céus, incendiados, serão desfeitos, e os elementos abrasados se derreterão.

¹³ Nós, porém, segundo a sua promessa, esperamos novos céus e nova terra, nos quais habita justiça.

O cristão deve esperar o Senhor, viver vida reta, estudar as Escrituras e crescer em Cristo

¹⁴ Por essa razão, pois, amados, esperando estas coisas, empenhai-vos por serdes achados por ele em paz, sem mácula e irrepreensíveis,

¹⁵ e tende por salvação a longanimidade de nosso SENHOR, como igualmente o nosso amado irmão Paulo vos escreveu, segundo a sabedoria que lhe foi dada,

¹⁶ ao falar acerca destes assuntos, como, de fato, costuma fazer em todas as suas epístolas, nas quais há certas coisas difíceis de entender, que os ignorantes e

¹²Yai Bada tänö täbä nia bluca obi lä waicaö wei tä lä cui, bamacö shi jalimolanö bäma tä nö dabobä. Bäma tä nö dabou bädao mlai, bäma tä yai wawäblamaö bufibä. Öjö lä tä wawäblou däjä, judu mösö fa öshölönö mösö nia mladou. Cowa wacönö bä bluca lä shadiladi bä fa öshölönö, bä nia yölicou.

¹³Öjö ma cui, judu dude bäma mösö nö dabou, mashita a çai, Yai Bada tä ä nö wäo ja a lä cuno weinaja showawä. Öjamö lä täbä nia shino yai cadidou.

¹⁴Öjö cudeenö, bamacö lä nofimale wamacö. Öjö wama tä nö dabou waiquia ja lä, bä bufi nö shino da wälojoicu. Wamacö bufi nö shino fa wälojoicunö, Yai Bada nija dodijidawä wamacö dablamobä. Wäliidiwä tä cua mlai ja, wamacö äfa çai tamobä tä cua mlai ja, wamacö bufi çai yanöcöwä cudiobä.

¹⁵Bada tä bufi asia lä showale däjä, “Bamacö bluca jucäamobä a bufi asio malä cui”, a nofi shino yai da taboje. ¿Öjö tawä? A jolemobä ami. Pablo a ma cui, bäma a yai lä nofimaö wei a lä cuinö, inaja showawä wamacö nowa çai taö balöoma. Tanomi mlai. Pablo a ma cui, tä ä oni lä shömöleno wei däjä, inaja showawä a cama cuma. Yai Bada tänö, öjö a bufi jaducublamaö yalo a wä li cuoma.

¹⁶Showadi öjö tä äfa shino wäyöö mö feduo talei, tä ä oni lä shömaö wei sibä jamö. ¿Öjö tawä? Pablo ai etä ä oni doamamou si ijejewä ma cui, ai etä ä jamö

instáveis deturpam, como também deturpam as demais Escrituras, para a própria destruição deles.

¹⁷ Vós, pois, amados, prevenidos como estais de antemão, acautelai-vos; não suceda que, arrastados pelo erro desses insubordinados, descaiais da vossa própria firmeza;

¹⁸ antes, cresci na graça e no conhecimento de nosso SENHOR e Salvador Jesus Cristo. A ele seja a glória, tanto agora como no dia eterno.

täbä bufi jaducublou si ijejeomi. Etä ą doamamou walalao showadao fa mlacunö, bä bufi lä mojadi wei bä lä cuinö tä ą shomiblamaö si ijejeweje. Showadi etä ą shomiamaöje, bä bufi shalilou lä mlai bä lä cuinö. ¿Öjö tawä? Pablo etä ą oni bädawä mlai, Yai Bada ai etä ą oni mö feduwä ma cui, inaja showadi etä ą çai taamaö mö feduoje, öjö bänö. Etä ą shomiablalamaö majöo dicooje ja, bä mö nia watäblamou.

¹⁷¿Öjö tawä, bamacö lä nofimale wamacö? Öjö wama tä daö waiquiwä yalo bä da moyaweicu. Tä ą lä shomiamaö wejei bä ą ja wamacö möläö fa dicoonö, öjö wälidiwä talewä bä nija wamacö luluamou dicoo mlaobä. Wamacö bufi shaliloimi majöa dicoicu.

¹⁸Öjö ma cui, Jesucristo nija wamacö bayeliblamou lä waiquio wei wama ecö lä cui, bä yai bayeliblamou fe da balojolu. Wama a daö lä waiquile wamacönö, a yai daö da shalilioje. Bada tänö bämalecö yai bayelibou. Öjö cudeenö, fei däjä ma cui, obi ma cui, öjö bäma a nofi shino yai da doabla. Inaja lä tä cuobä.

Primeira epístola de João

1 João

1 João 1

Prólogo. O Verbo da vida e a comunhão com Deus

¹ O que era desde o princípio, o que temos ouvido, o que temos visto com os nossos próprios olhos, o que contemplamos, e as nossas mãos apalparam, com respeito ao Verbo da vida

² (e a vida se manifestou, e nós a temos visto, e dela damos testemunho, e vo-la anunciamos, a vida eterna, a qual estava com o Pai e nos foi manifestada),

³ o que temos visto e ouvido anunciamos também a vós outros, para que vós, igualmente, mantenhais comunhão conosco. Ora, a nossa comunhão é com o Pai e com seu Filho, Jesus Cristo.

⁴ Estas coisas, pois, vos escrevemos para que a nossa alegria seja completa.

Deus é luz. O pecado, a confissão, o perdão, a propiciação

⁵ Ora, a mensagem que, da parte dele, temos ouvido e vos anunciamos é esta: que Deus é luz, e não há nele treva nenhuma.

1 João 1

Bəlimiblamamodima tā ʔafa lä wäyāno wei tā ʔ

¹Jaba tā ʔ cuo showao lä balöono wei a lä cui, ʔjō ya wəfa wäyābä ya tā ʔ oniblaö lä cule, täbä lä bəlimiblamaö wei a lä cui. ʔʔjō tawä? Yama a wə jīlii cublelei. Bei yamacö mamocunö yama a çai möö cublelei. Bei yamacö imicönö yama a çai jubaö cublelei.

²Bəlimi täbä lä tablamaö wei a lä cui, Yai Bada tänö a fa yanowamöblamalönö, yama a möma. ʔjō lä bei yama a wəfa wäyāö. Bəlimi täbä lä tablamaö wei a lä cui, bə Fjö e nija a bəlimi cuo showao balöoma. Cafä wamacö nija, ʔjō yama a wəfa wäyāö, camiyä yamacö nija a lä damalaleno wei a showawä lä cui.

³Yama a lä möno wei, yama a wə çai lä jīlino wei, cafä wamacö nija yama a wəfa wäyāö, cafä sho bəmacö nofi bluca tamayobä. Bəmacö lä Fjömöu wei a sho, bə Ijilubö Jesucristo e çai sho, bəmacö nofi bluca tamayobä.

⁴ʔʔjō tawä? Cafä wamacö nija yama tā ʔ wäyāö lä cule, bəmacö bufi bluca yai doblalou fe balojoobä.

Yai Bada tā shī ʔafa wacacawä lä wäyāno wei tā ʔ

⁵Jesús nija yama tā ʔ lä jīlileno wei tā ʔ lä cui, cafä wamacö nija ei yama tā ʔ wäyāö nomöjōa lä cule. Tä shī lä wacacai, ʔjō lä Yai Bada bei tā waiquiwä. Cama nija wiisibö ma cui tā mö çai wai didi cuami.

⁶ Se dissermos que mantemos comunhão com ele e andarmos nas trevas, mentimos e não praticamos a verdade.

⁷ Se, porém, andarmos na luz, como ele está na luz, mantemos comunhão uns com os outros, e o sangue de Jesus, seu Filho, nos purifica de todo pecado.

⁸ Se dissermos que não temos pecado nenhum, a nós mesmos nos enganamos, e a verdade não está em nós.

⁹ Se confessarmos os nossos pecados, ele é fiel e justo para nos perdoar os pecados e nos purificar de toda injustiça.

¹⁰ Se dissermos que não temos cometido pecado, fazemo-lo mentiroso, e a sua palavra não está em nós.

1 João 2

¹ Filhinhos meus, estas coisas vos escrevo para que não pequeis. Se, todavia, alguém pecar, temos Advogado junto ao Pai, Jesus Cristo, o Justo;

² e ele é a propiciação pelos nossos pecados e não somente pelos nossos

⁶Mö didi tä jamö bamacö cua showalanö, öjö sho bamacö nofi afa tamayou ma wäyämou wei ma cui, bamacö jolemou waiquiwä. Bejedi tä lä cule jamö bamacö cuami.

⁷Öjö ma cui, tä shji lä wacacai jamö cama Yai Bada tä lä culenaja, öjamö bamacö cuida mö fedua ja, dodijidawä bamacö nofi nia yai shino tamayou. Öjö däjä Yai Bada bei Ijilubö Jesús iyäbönö, wälidiwä bäma tä lä taö wei tä bluca ja, bamacö aublou çolayou.

⁸“Iba tä cuami”, bamacö cuu ja, camiyä bamacö mölamamou badaquei. Bejedi tä a lä cui bäma tä a taboimi.

⁹Wälidiwä bäma tä lä taö wei, Yai Bada nija bäma tä afa wäaö ja, tä nowa nia mladamaö. Bämalecö nia aublaö ço. A wä malä cadidou wei. Öjö lä showadi a shino dodijaö.

¹⁰“Ma, wälidiwä ya tä tanomi”, bamacö cuu dicoo ja, Yai Bada bei bäma a wäfa jole taö dicoo. Cama bäma etä a taboimi waiquiwä.

1 João 2

Bamacö bejedimobä tä a

¹Ijilu bä. Wälidiwä wama tä taö mlaobä, ei ya tä a oniblaö lä cule. Öjö ma cui, wälidiwä bäma tä taö badao ja, bämalecö nofi nia lä bäyäbou wei a cuadayoa. Bä Fjö e nijamö Jesucristo a cuadayoa, a shino lä cadidou wei a lä cui.

²Camiyä bamacö doblou lä mlai, öjö nija Yai Bada tänö bämalecö nowa bluca mladamalema. ¿Öjö tawä? Camiyä

próprios, mas ainda pelos do mundo inteiro.

³ Ora, sabemos que o temos conhecido por isto: se guardamos os seus mandamentos.

⁴ Aquele que diz: Eu o conheço e não guarda os seus mandamentos é mentiroso, e nele não está a verdade.

⁵ Aquele, entretanto, que guarda a sua palavra, nele, verdadeiramente, tem sido aperfeiçoado o amor de Deus. Nisto sabemos que estamos nele:

⁶ aquele que diz que permanece nele, esse deve também andar assim como ele andou.

O antigo e o novo mandamentos: o amor fraternal

⁷ Amados, não vos escrevo mandamento novo, senão mandamento antigo, o qual, desde o princípio, tivestes. Esse mandamento antigo é a palavra que ouvistes.

⁸ Todavia, vos escrevo novo mandamento, aquilo que é verdadeiro nele e em vós, porque as trevas se vão dissipando, e a verdadeira luz já brilha.

⁹ Aquele que diz estar na luz e odeia a seu irmão, até agora, está nas trevas.

bamacö befi shino ayawä mlai, yanowamö täbä bluca lä cublai bä nowa çai mladamaö mö feduobä, a shämou ojodaoma.

³Yai Bada tänö tä tamaö lä bufii wei bäma tä ą nofi shino cadidibou ja, bamacö bufi nia wedinajamoimi. “Yai Bada ya daö lä”, bamacö nia lojode cudou showadao.

⁴“Ya tä daö”, bamacö ma cuu wei ma cui, tä tamaö lä bufii wei bäma tä taimi ja, bamacö jolemou waiquiwä. Tä ą lä bejedi wei bäma tä ą taboimi.

⁵Öjö ma cui, bäma a wą nofi cadidibou ja, Yai Bada bäma a shino yai nofimaö fe balojo. Bäma a wą nofi lä cadidibou wei tänö, bamacö bejedimou nö öjöböamou.

⁶“Öjö nija ya cua”, bamacö lä cuu wei, Jesús a lä cuaano weinaja bamacö cuaaö mö feduobä bamacö.

Bamacö nofimayobä tä ą

⁷Iba wamacö. Cafä wamacö nija Yai Bada tänö tä tamaö lä bufii wei ya tä ą oniblä lä cule. Jesucristo wama a lä bufiblaleno wei däjä, wama tä ą jaba lä jilileno wei tä ą showawä. Tä ą dudemi. Wama tä ą jilia waiquilema.

⁸Öjö ma cui, ei ya tä ą lä oniblale, tä ą jaba cuo ma balöono wei ma cui, tä ą çai dude showawä. Öjö tä ą ja, Jesucristo a cadidou. Cafä wamacö ma cui wamacö çai cadidou. Mö didi tä lä cui tä malä mlaaimadi. Bejedi tä shjino wamacö wacacamabou malä nomöjole.

⁹Ai bä lä cui, “Shji wacacawä tä jamö ya cua”, bä ma cuu wei ma cui, cama ebä

10 Aquele que ama a seu irmão permanece na luz, e nele não há nenhum tropeço.

11 Aquele, porém, que odeia a seu irmão está nas trevas, e anda nas trevas, e não sabe para onde vai, porque as trevas lhe cegaram os olhos.

A vitória sobre o Maligno

12 Filhinhos, eu vos escrevo, porque os vossos pecados são perdoados, por causa do seu nome.

13 Pais, eu vos escrevo, porque conheceis aquele que existe desde o princípio. Jovens, eu vos escrevo, porque tendes vencido o Maligno.

14 Filhinhos, eu vos escrevi, porque conheceis o Pai. Pais, eu vos escrevi, porque conheceis aquele que existe desde o princípio. Jovens, eu vos escrevi, porque sois fortes, e a palavra de Deus permanece em vós, e tendes vencido o Maligno.

mashi nofi w̄alibou dicooje ja b̄a jolemou. M̄o didi jam̄o b̄a cua showaa.

10 Cama ai eb̄a l̄a nofimāo wejei b̄a l̄a cui, sh̄ji wacacaw̄a jam̄o ̄oj̄o bei b̄a shino yan̄oc̄ow̄a cua l̄a cule. ̄Ojam̄o l̄a b̄a mojudili w̄ac̄ac̄aablalob̄a t̄a cuami.

11 ̄Oj̄o ma cui, cama ai eb̄a nofi l̄a w̄alibou wejei b̄a l̄a cui, m̄o didi jam̄o ̄oj̄o bei b̄a cua. ̄Ojam̄o b̄a cudia showaa l̄a cule. M̄o didi t̄an̄o jai jub̄ab̄o b̄a li cuw̄a yalo, b̄a n̄o cadidoblobimi waiquiw̄a.

12 Ijiluȳa wamac̄o. Jesucristo a sh̄amou l̄a l̄aono wei t̄an̄o wamac̄o nowa mladamalema yalo, caf̄a wamac̄o nija ei ya t̄a ̄a oni sh̄omāo.

13 Bada wamac̄o. Yai Bada a sho c̄ac̄ob̄o cuo l̄a bal̄ono wei a l̄a cui wama a dāo cudeen̄o, caf̄a wamac̄o nija ya t̄a ̄a oni sh̄omāo m̄o fedua. Fiya wamac̄o. Fecula bada a yai l̄a w̄alidii a l̄a cui nija wamac̄o n̄o w̄alojāo waiquia yalo, caf̄a wamac̄o nija ya t̄a ̄a oni ̄cāi sh̄omāo m̄o fedua. Oshe wamac̄o. Yai Bada nija b̄amac̄o l̄a F̄õmou wei wama a fei d̄aj̄a dāo yalo, caf̄a wamac̄o ma cui nija ya t̄a ̄a ̄cāi sh̄omāo m̄o fedua.

14 Yai Bada a sho c̄ac̄ob̄o cuo l̄a bal̄ono wei a l̄a cui, bada wamac̄on̄o wama a dāo yalo, caf̄a wamac̄o nija ya t̄a ̄a oni sh̄omāo. Fiya wamac̄o l̄a cui, wamac̄o bufi lojode. Yai Bada bei wama t̄a ̄a nofi jaducubou. Fecula bada a yai l̄a w̄alidii nija wamac̄o n̄o w̄alojāo waiquia. ̄Oj̄o cudeen̄o, caf̄a fiya wamac̄o nija ya t̄a ̄a ̄cāi oni sh̄omāo m̄o fedua.

Não se deve amar o mundo

15 Não ameis o mundo nem as coisas que há no mundo. Se alguém amar o mundo, o amor do Pai não está nele;

16 porque tudo que há no mundo, a concupiscência da carne, a concupiscência dos olhos e a soberba da vida, não procede do Pai, mas procede do mundo.

17 Ora, o mundo passa, bem como a sua concupiscência; aquele, porém, que faz a vontade de Deus permanece eternamente.

Os anticristos

18 Filhinhos, já é a última hora; e, como ouvistes que vem o anticristo, também, agora, muitos anticristos têm surgido; pelo que conhecemos que é a última hora.

19 Eles saíram de nosso meio; entretanto, não eram dos nossos; porque, se tivessem sido dos nossos, teriam permanecido conosco; todavia, eles se foram para que ficasse manifesto que nenhum deles é dos nossos.

20 E vós possuíis unção que vem do Santo e todos tendes conhecimento.

Täbä showadi lä cuaaö wei tä waimaö lä bufino wei tä ą

15 Yanowamö täbä showadi lä cuaaö wei tä nofi yaibo dijejä. Täbä lä tabou wejei täbä ma cui ja, bä bufi mö blucao dijä. Öjö täbä ja bä bufi mö lä blucao wei bä lä cuinö, Yai Bada bäma a nofi lä Fjöömaö wei a nofimaimi waiquiweje.

16 Yanowamö täbä doblou malä mlai. Bä cuaaö bufi lä doblao wei tä ja, bä shi shino li jaliblalou. Bä bufi waiyou. Cama bä nofi shino doablamou. Yai Bada bäma a nofi lä Fjöömaö wei a lä cuinö, öjö tä nabä shömaimi. Yanowamö öjö cama etä li.

17 Ei bita a lä cui a nia cudiomi. Täbä showadi lä cuaaö wei tä ma cui, tä nia mladou. Öjö ma cui, Yai Bada a nosie lä juaö wejei bä lä cui, öjö bä nia shino bälimi yai cuo.

Jesucristo a nofi lä wälibu wejei tä ą

18 Jjilu bä. Ei tä ulifi nia lä mladou wei tä ajedou waiquiwä. Jesucristo a nofi yai lä wälibu wei a nia wawäblou. Öjö lä wama tä ą çai jilibou waiquia. ¿Öjö tawä? A nofi lä wälibu wejei bä bluca wawäblou balöa waiquia yalo, öjö bäma tä ajedewä daö.

19 Camiyä bämacö lä yododaö wei jamö, öjö bä çai ma coyocoblaano wei ma cui bä loo mlalaliyoma. Camiyä bämacö mashi bä yai cuo fa cunoja, bä loo nö mladobö mlai. Ma. Öjö lä bä bluca shomi dablamou wawädoobä, bä coyocaö mladaliyoma.

20 Öjö ma cui, Yai Bada tänö a lä yaimabole a lä cuinö, çafä wamacö nija a Bufi shömöledayoma. Öjönö wamacö

21 Não vos escrevi porque não saibais a verdade; antes, porque a sabeis, e porque mentira alguma jamais procede da verdade.

22 Quem é o mentiroso, senão aquele que nega que Jesus é o Cristo? Este é o anticristo, o que nega o Pai e o Filho.

23 Todo aquele que nega o Filho, esse não tem o Pai; aquele que confessa o Filho tem igualmente o Pai.

24 Permaneça em vós o que ouvistes desde o princípio. Se em vós permanecer o que desde o princípio ouvistes, também permaneceréis vós no Filho e no Pai.

25 E esta é a promessa que ele mesmo nos fez, a vida eterna.

26 Isto que vos acabo de escrever é acerca dos que vos procuram enganar.

A unção do Espírito Santo

27 Quanto a vós outros, a unção que dele recebestes permanece em vós, e não

bayelibou yalo, bejedi tä ą lä cui wama tä ą daö.

21Wama tä ą daö yalo, cafä wamacö nija ya tä ą oni shömaö. “Tä ą daimije”, bamacö nofi taboimi. Bejedi tä ą jamö, jolemou tä ą coyocoo dao lä mlai wama tä çai daö waiquiwä.

22¿Öjö tawä? Tübä lä jolemou wei tübä ą ma bluca wei ma cui, abinaja bä shino lä cuu wei bä yai jolemou. “Yai Bada tänö a shömabä a lä yaileno wei, öjö lä Jesús a cuonomi”, bä wawädowä lä cuu wei, öjö lä bä lä cui bä yai jolemou. Jesucristo a nofi yai lä walıbou wei a lä cuinö, Yai Bada bei Ijilubö Jesucristo e ma cui, bä Fjö e ma cui, cäcöbö waibou bolacao.

23Yai Bada bei Ijilubö e lä waii wejei bä lä cuinö, bä Fjö e ma cui e taboimije. “Öjö lä a waiquiwä”, Jesús a nofi tabolajenö, a nofi lä mölabou wejei bä lä cuinö, Jesús, bä Fjö sho cäcöbä tabou bolacaaje.

24Öjö cudeenö, Jesucristo wama etä ą jaba lä jilileno wei tä ą lä cui, bei wamacö bufi jamö tä ą da taleje. Öjö wama tä ą talei ja, Yai Bada bei Ijilubö Jesucristo nija, bä Fjö e çai nija, wamacö nia çai yanöcöwä cuo.

25¿Öjö tawä? Camiyä bamacö nija Jesucristonö tä ąfa lä wäyāno wei tä lä cui, bamacö nia lä ąlimiblou wei tä ąfa yai wäyāma.

26Wamacö yaclämaö bufi lä doblao wejei bä lä cui nija wamacö moyawäobä, ei ya wä.

27¿Öjö tawä? Jesucristo a wānö, cafä wamacö nija Yai Bada a Bufi yanöcöa

tendes necessidade de que alguém vos ensine; mas, como a sua unção vos ensina a respeito de todas as coisas, e é verdadeira, e não é falsa, permaneci nele, como também ela vos ensinou.

²⁸ Filhinhos, agora, pois, permaneci nele, para que, quando ele se manifestar, tenhamos confiança e dele não nos afastemos envergonhados na sua vinda.

²⁹ Se sabeis que ele é justo, reconheci também que todo aquele que pratica a justiça é nascido dele.

1 João 3

Deus é Pai e é santo. Seus filhos são também santos

¹ Vede que grande amor nos tem concedido o Pai, a ponto de sermos chamados filhos de Deus; e, de fato, somos filhos de Deus. Por essa razão, o mundo não nos conhece, porquanto não o conheceu a ele mesmo.

² Amados, agora, somos filhos de Deus, e ainda não se manifestou o que haveremos de ser. Sabemos que, quando ele se

waiquia. Shomi täbä nija wamacö damamobä wamacömi. Wamacö nia lä damaö wei, öjö lä a waiquiwä. Cafä wamacö nija a Bufi lä yanöcöle a lä cuinö, jödödöwä tä ja wamacö damaö. A jolemoimi. Tä ą lä wawämaö wei tä ą bejedi. Öjö cudeenö, Jesucristo nija bä yanöcöwä da cuicu, Yai Bada tä Bufinö wamacö taamaö lä bufii weinaja showawä.

²⁸ Öjö tawä? Ijilu bä. Jesucristo nija, yanöcöwä bä da cuicu. A bädou däjä, bäma a nofi mölabolanö bamacö icuobä. Bamacö möfe quilili boo mö bao dicoo mlaobä.

²⁹ Jesucristo wama a cadejewä daö waiquiwä ja lä, bufi wedinajamou mlai ja, Yai Bada bei ijilubö wama ebä nö nia çai öjöböaö. Bä cadejewä mö lä fedule bä lä cui, öjö lä bei ebä waiquiwä.

1 João 3

Yai Bada tänö bämalecö nofi lä ijilumaö wei tä ą

¹ Bamacö lä Fjöömou wei a lä cuinö, ıbejedi lä bämalecö nofimaö! Bämalecö nofimaö dodijia ja lä, Yai Bada bei ijilubö bäma ecö ąfa jilamobä bämalecö tablamalema. Öjö bäma ecö waiquiwä malä cui. Yanowamö täbänö Yai Bada tä daö fa mlacujenö, camiyä bämalecö nö çai öjöböboimi mö feduweje.

² Iba wamacö. Yai Bada bei ijilubö bäma ecö waiquiwä. Bamacö nia yai lä cublou wei bäma tä daö ma mlai, ei bäma tä shino daö. Jesucristo a bädou däjä, cama a lä

manifestar, seremos semelhantes a ele, porque haveremos de vê-lo como ele é.

³ E a si mesmo se purifica todo o que nele tem esta esperança, assim como ele é puro.

⁴ Todo aquele que pratica o pecado também transgride a lei, porque o pecado é a transgressão da lei.

⁵ Sabeis também que ele se manifestou para tirar os pecados, e nele não existe pecado.

⁶ Todo aquele que permanece nele não vive pecando; todo aquele que vive pecando não o viu, nem o conheceu.

Os filhos de Deus e os filhos do Maligno

⁷ Filhinhos, não vos deixeis enganar por ninguém; aquele que pratica a justiça é justo, assim como ele é justo.

⁸ Aquele que pratica o pecado procede do diabo, porque o diabo vive pecando desde o princípio. Para isto se manifestou o Filho de Deus: para destruir as obras do diabo.

⁹ Todo aquele que é nascido de Deus não vive na prática de pecado; pois o que permanece nele é a divina semente; ora, esse não pode viver pecando, porque é nascido de Deus.

culenaja bāma tā yai fa dalalönö, inaja showawä bāmacö nia cublou mö feduo.

³Öjö tā ą ja bā lä möläö wei bā lä cui, bā bufi shino wasöo talei. Jesucristonö wālıdiwä tā coyocobou lä mlainaja, inaja bā dodijidawä cuo mö feduobä.

⁴Wālıdiwä tā lä taö wejei bā bluca lä cuinö, Yai Bada tā ą waibouje. ¿Öjö tawä? Tā ą lä waibou wejei tā lä cui, öjö wālıdiwä bei tā waiquiwä.

⁵Wama tā malä dale. Wālıdiwä tā bluca lä cui, Jesucristonö tā joyabä a juma. Cama etä wālıdiwä cuami.

⁶Öjö cudeenö, Jesucristo nija bā yanöcöwä lä cuo wei bānö tā wālıdiwä taimije. Wālıdiwä tā lä taö wejei bā lä cui, Jesucristo nija bā bufi jaducuwāmi. A ąai daimi waiquiweje.

⁷Ai shomi täbä ą bādawä ja bā möla dijä, ijilu bā. Bā cadidoimi ja, ¿wedi tabä wama bā ą li juaö cuquei? Bā lä cadidou wei bā lä cui, öjö bā li cadejewä waiquiwä cudeenö bā li cadidou, Jesucristo a cadidou lä culenaja showawä.

⁸Wālıdiwä tā lä taö wejei, fecula bada öjö ebä li. Jaba dājä ma cui, öjönö tā wālıdiwä taö malä showadaono wei. ¿Öjö tawä? Fecula badanö tā lä taö wei etä wāliabä, Yai Bada bei Ijilubö e wawālayoyoluma.

⁹Yai Bada nija dude bā tablamoa lä ąlayono wei bā lä cuinö, wālıdiwä tā taimije. Cama ebä nija, Yai Bada etä cua malä waiquile. Yai Bada bei ijilubö ebä waiquiwä yalo, tā wālıdiwä taimije.

10 Nisto são manifestos os filhos de Deus e os filhos do diabo: todo aquele que não pratica justiça não procede de Deus, nem aquele que não ama a seu irmão.

O amor aos irmãos e o ódio ao mundo

11 Porque a mensagem que ouvistes desde o princípio é esta: que nos amemos uns aos outros;

12 não segundo Caim, que era do Maligno e assassinou a seu irmão; e por que o assassinou? Porque as suas obras eram más, e as de seu irmão, justas.

13 Irmãos, não vos maravilheis se o mundo vos odeia.

14 Nós sabemos que já passamos da morte para a vida, porque amamos os irmãos; aquele que não ama permanece na morte.

15 Todo aquele que odeia a seu irmão é assassino; ora, vós sabeis que todo assassino não tem a vida eterna permanente em si.

16 Nisto conhecemos o amor: que Cristo deu a sua vida por nós; e devemos dar nossa vida pelos irmãos.

10 ¿Öjö tawä? Yai Bada bei ijilubö ebä nö shino öjöböamou si ijejewä. Fecula bada ebä nö çai öjöböamou mö feduo. Dodijidawä tä taö lä mlajei bä lä cui, Yai Bada ebämi. Bä ai ebä nofimaö lä mlajei bä lä cui, öjö ebä çai malä mlai.

11 Wama tä ç jaba lä jilileno wei tä ç lä cui, bamacö nia lä nofimayou wei, öjö tä ç showawä malä cui.

12 Caino bäma a owämaö mlai, bä fäähä e lä shäleno wei a lä cui. ¿Wedi tä tabä a li shälema, öjö lä? Wälidiwä talewä cama Caino a cuo dodijioma yalo, bä fäähä e shino dodijaö ayaoma cudeenö a li shälema.

13 ¿Öjö tawä? Yanowamö täbänö wamacö nofi lä wälibou wejei tä ja, bä bufi wedinajamo dijä, iba wamacö.

14 Bamacö nomaö shi wälibä, bamacö ma cuono wei ma cui, bälimi bämalecö tablamaö nömöjölayoma. Jesucristo bäma ebä lä nofimaö wei tänö, bälimi bämalecö lä tablamaleno wei bäma tä daö. Täbä nofimaö lä mlajei bä lä cui, bä nomaö shi wälibä jamö bä cuida showaa lä cule.

15 Cama ai ebä nofi lä wälibou wejei bä lä cuinö, jai bä shäo waiquiaje Yai Bada tänö bä nofi tabou. ¿Öjö tawä? Täbä lä shäo wejei bä bälimi cuobä bä malä mlai. Öjö wama tä daö.

16 Jesús a lä cuaano wei tänö, fei däjä nofimou bäma tä shino daö. Bämalecö bayeliblabä a noshi umlao mlai ja, a shämolayoma. Inaja showawä, camiyä bamacö noshi çai umlao mlai ja, Jesús

17 Ora, aquele que possuir recursos deste mundo, e vir a seu irmão padecer necessidade, e fechar-lhe o seu coração, como pode permanecer nele o amor de Deus?

18 Filhinhos, não amemos de palavra, nem de língua, mas de fato e de verdade.

19 E nisto conheceremos que somos da verdade, bem como, perante ele, tranqüilizaremos o nosso coração;

20 pois, se o nosso coração nos acusar, certamente, Deus é maior do que o nosso coração e conhece todas as coisas.

21 Amados, se o coração não nos acusar, temos confiança diante de Deus;

22 e aquilo que pedimos dele recebemos, porque guardamos os seus mandamentos e fazemos diante dele o que lhe é agradável.

23 Ora, o seu mandamento é este: que creiamos em o nome de seu Filho, Jesus Cristo, e nos amemos uns aos outros, segundo o mandamento que nos ordenou.

bäma ebä bayeliblabä. Bamacö nomabä tä ma cule ma cui ja bamacö ojodaobä.

17 Öjö ma cui täbä bayeliblabeje täbä tabou ma cujei, täbä bayeliblaö moji dicooje ja, öjö bä lä cui bä bufi nofiomi. Cama ai e nö jölili lä bleaaö wei a nofi ojodabou lä mlajei bä lä cuinö, Yai Bada bei tä nofimaiimi waiquiweje.

18 Ijilu bä. Bamacö afa nofi wäyämamou buo mlai. Bamacö bejedimolanö, bamacö lä cuaaö wei tänö bamacö yai da nofimayo.

19 Inaja bamacö cuaaö ja, Yai Bada tä lä bejedi wei, bäma ecö nö nia öjöböamou. Bufi quilijou mlai ja, Yai Bada bäma a wa nofi mölabolanö, bamacö nia icuo.

20 “Shädayai. ¿Camiyä ya nofi jolemou bäa ma culawä?”, camiyä bamacö nofi tamamou si ma ijejeo wei ma cui, Yai Bada tänö inaja bämalecö nofi tabou malä mlai. Jödödöwä tä daö nö mlawä.

21 Iba wamacö. “Shädayai”, bamacö bufi cuimi waiquiwä ja, bäma a nofi mölabolanö Yai Bada nija bamacö shino icuo.

22 Öjö däjä, Yai Bada nija bäma tä afa lä bou wei tä lä cui, bäma tä bluca dääö. Tä tamaö lä bufii wei bäma tä taö yalo, bäma a bufi doblamabou cudeenö bämalecö dobäö.

23 Jao. ¿Wedi tä tamaö bufii, öjö lä? Yai Bada bei Ijilubö Jesucristo bäma a bejedi bufibä, öjö waiquiwä. Bamacö nofimayobä tä çai, bämalecö nowa lä taleno weinaja showawä.

²⁴ E aquele que guarda os seus mandamentos permanece em Deus, e Deus, nele. E nisto conhecemos que ele permanece em nós, pelo Espírito que nos deu.

1 João 4

Os falsos profetas e os verdadeiros crentes

¹ Amados, não deis crédito a qualquer espírito; antes, provai os espíritos se procedem de Deus, porque muitos falsos profetas têm saído pelo mundo fora.

² Nisto reconheceis o Espírito de Deus: todo espírito que confessa que Jesus Cristo veio em carne é de Deus;

³ e todo espírito que não confessa a Jesus não procede de Deus; pelo contrário, este é o espírito do anticristo, a respeito do qual tendes ouvido que vem e, presentemente, já está no mundo.

⁴ Filhinhos, vós sois de Deus e tendes vencido os falsos profetas, porque maior é aquele que está em vós do que aquele que está no mundo.

²⁴Yai Bada tänö tä tamaö lä bufii wei tä ą nofi lä cadidibou wejei bä lä cui, Yai Bada nija öjö bä yanöcöwä cudia. Cama bä nija Yai Bada tä ąai yanöcöwä cudia mö fedua. ¿Öjö tawä? Camiyä bamacö nija Yai Bada tä Bufi jöbömobema yalo, a yanöcöwä lä cudio wei bäma tä daö.

1 João 4

Täbä bejedimou lä wabaö wejei tä ą

¹Iba wamacö. Yai Bada tä Bufi jowa lä tabou wejei bä lä cui, bä ą bejedi bufii showadao dijejä. Wama bä bejedi möö ja, bä ą jiliaö da balöoje, Yai Bada wama ebä nö öjöböabä. Yanowamö täbä lä bälöblai bä yömölabeje, Yai Bada a wano jole jole wäyäléwä bluca bä ą ąai juaö malä cudujei.

²Wama bä ą fa jililänö, Yai Bada wama a Bufi nö nia öjöböaö. ¿Öjö tawä? “Yai Bada tänö a shömabä, Jesucristo a yailema. A yanowamöblaleyoluma.” Einaja bä cuu lä wawadoo wei, öjö lä Yai Bada ebä waiquiwä.

³Öjö ma cui, “Ma, Yai Bada tänö a shömabä a lä yaileno wei a lä cui, Jesús öjö lä ami”, bä lä cuu wei, Yai Bada ebämi. Yai Bada tä Bufi tabou mlajei, Jesucristo a nofi yai lä walıbou wei etä ą shino tabouje. Öjö lä a nia jowa lä waloono wei etä ą cublawä waiquiwä.

⁴Ijilu bä. Yai Bada wama ecö waiquiwä. Yai Bada a wano jole jole wäyäléwä bä lä cui bä nija wamacö nö walojoblou waiquilayoma. Bitá jamö bä lä cublai bä nija, fecula bada a nö walojaö ma cule, Yai

⁵ Eles procedem do mundo; por essa razão, falam da parte do mundo, e o mundo os ouve.

⁶ Nós somos de Deus; aquele que conhece a Deus nos ouve; aquele que não é da parte de Deus não nos ouve. Nisto reconhecemos o espírito da verdade e o espírito do erro.

Deus é amor

⁷ Amados, amemo-nos uns aos outros, porque o amor procede de Deus; e todo aquele que ama é nascido de Deus e conhece a Deus.

⁸ Aquele que não ama não conhece a Deus, pois Deus é amor.

⁹ Nisto se manifestou o amor de Deus em nós: em haver Deus enviado o seu Filho unigênito ao mundo, para vivermos por meio dele.

¹⁰ Nisto consiste o amor: não em que nós tenhamos amado a Deus, mas em que ele nos amou e enviou o seu Filho como propiciação pelos nossos pecados.

Bada wama a Bufi lä bälömabole a nö shino yai walojaö ayawä malä cui.

⁵Yai Bada a wano jole jole wäyälēwä bä lä cui, yanowamö showadi täbä lä cuaaö weinaja bä cuaaö mö feduo yalo, cama yanowamö tä ʾ li tabouje. Öjö tä ʾ tabouje yalo, yanowamö täbänö bä ʾ shino jiliaö bufi dobloaje.

⁶Camiyā bamacö mö feduwä lä cui, Yai Bada bei bāma ecö li. Yai Bada tä lä daö wejei bänö bāmalecö ʾ jiliaö bufi dobloaje. Yai Bada ebä lä mlai bänö bāmalecö ʾ jilii bufiomije. Öjö lä tänö Yai Bada tä Bufi lä tabou wejei bāma bä nö öjöböaö. Bä lä jolemou wei bä çai.

Yai Bada tänö täbä bluca lä nofimaö wei tä ʾ

⁷Iba wamacö. Bamacö yai da nofimayo, öjö lä. Nofimou tä lä cui, öjö Yai Bada etä waiquiwä malä cui. Täbä yai lä nofimaö wejei bä lä cui, öjö Yai Bada bei ijilubö ebä waiquiwä. Öjö bänö a çai daöje.

⁸Bä nofimaö lä mlajei bänö Yai Bada bei a daimije. Nofimou tä lä cui, öjö Yai Bada bei etä waiquiwä malä cui.

⁹Yai Bada tänö bä Ijilubö moli e lä cui, bita jamö a shömöledayoma, cama nija bamacö bālimi cuobä. Öjö tänö, bāmalecö yai lä nofimaö wei tä damalalema.

¹⁰Öjö tawä? Camiyā Yai Bada nija bamacö nofimou dobroimi dicowä. Camanö bāmalecö lä nofimaö wei bāma tä dabläö dājä, nofimou tä lä cui bei bāma tä shino yai dalalei. Bä Ijilubö e shāmou läobä a malä shömöleno wei, wālidiwä bāma tä lä taö wei tä nowa bluca mladamabä.

11 Amados, se Deus de tal maneira nos amou, devemos nós também amar uns aos outros.

12 Ninguém jamais viu a Deus; se amarmos uns aos outros, Deus permanece em nós, e o seu amor é, em nós, aperfeiçoado.

13 Nisto conhecemos que permanecemos nele, e ele, em nós: em que nos deu do seu Espírito.

14 E nós temos visto e testemunhamos que o Pai enviou o seu Filho como Salvador do mundo.

15 Aquele que confessar que Jesus é o Filho de Deus, Deus permanece nele, e ele, em Deus.

16 E nós conhecemos e cremos no amor que Deus tem por nós. Deus é amor, e aquele que permanece no amor permanece em Deus, e Deus, nele.

17 Nisto é em nós aperfeiçoado o amor, para que, no Dia do Juízo, mantenhamos confiança; pois, segundo ele é, também nós somos neste mundo.

11Iba wamacö. Inaja Yai Bada tänö bämalecö nofimaö waiquia yalo, bämacö nofimayou mö da feduo.

12Yanowamö bämacö lä cuinö, Yai Bada bäma a dablaö daomi. Öjö ma cui bämacö nofimayou ja, camiyä bämacö nija tä nia yanöcöwä cudio. Tä yanöcöwä fa cudionö, camanö täbä yai nofimaö lä culenaja, inaja showawä bäma täbä nia nofimaö cuo mö feduo.

13Camiyä bämacö nija Yai Bada tä Bufi jöbömobema yalo, a yanöcöwä lä cudio wei bäma tä daö. Cama nija bämacö yanöcöwä cuida mö lä fedule tä çai.

14Yanowamö täbä jucäabä, bämacö lä Fjöomou wei a lä cuinö, bä Ijilubö e shömölema. Yama a möma. Yama a wäfa bejedi çai wäyäö.

15Yai Bada bei Ijilubö Jesús e äfa lä wäyäö wejei bä lä cui bä nija, Yai Bada tä yanöcöwä cuida. Yai Bada nija öjö lä bä yanöcöwä cua mö fedua.

16¿Öjö tawä? Yai Bada tänö bämalecö lä nofimaö wei bäma tä daö. Öjö tä ja bämacö mölaö. Bufi nofio tä lä cui, öjö lä Yai Bada etä waiquiwä. Täbä showadi lä nofimaö wejei bä lä cui, Yai Bada nija bä yanöcöwä cua. Inaja showawä, cama bä nija Yai Bada tä yanöcöwä cuo mö feduo.

17Yai Bada tänö täbä nofimaö lä culenaja bäma bä nofimaö cuo mö feduobä bämalecö shino bayelibou, täbä bluca jömabä jamö, bämacö bufi mölaö çai icuobä. Bitä jamö Jesús a lä cuono wei däjä, bä Fjöo e nija a lä cuono weinaja

¹⁸ No amor não existe medo; antes, o perfeito amor lança fora o medo. Ora, o medo produz tormento; logo, aquele que teme não é aperfeiçoado no amor.

¹⁹ Nós amamos porque ele nos amou primeiro.

²⁰ Se alguém disser: Amo a Deus, e odiar a seu irmão, é mentiroso; pois aquele que não ama a seu irmão, a quem vê, não pode amar a Deus, a quem não vê.

²¹ Ora, temos, da parte dele, este mandamento: que aquele que ama a Deus ame também a seu irmão.

1 João 5

A fé que vence o mundo

¹ Todo aquele que crê que Jesus é o Cristo é nascido de Deus; e todo aquele que ama ao que o gerou também ama ao que dele é nascido.

camiyä bamacö cua mö fedua cudeenö, quili mlai ja bamacö icuo.

¹⁸“Bejedi lä, Yai Bada tänö wale nofimaö”, bä nofi lä tamamou wei bä lä cui bä quiliimi. Bä nofimamou lä dodijio wei tänö quili tä mladamalei. Bä bufi lä quili wei bä lä cui, “Ya doblou lä mlai tä nowa ja wale nö nia bleaamaö”, bä nofi li tamamou cudeenö bä li quili. Yai Bada tänö bä lä nofimaö wei tä ja, bä yai mölaimi. ¿Öjö tawä?

¹⁹Yai Bada tänö bämalecö nofimaö balöoma yalo, cama bama a nofimaö nomöjóa, cama ebä ma cui, öjö lä bama bä çai bluca nofimaö.

²⁰“Yai Bada ya nofimaö”, bä cuu ma cui, cama ai ebä nofi walıbou dicooje ja, bä jolemou waiquiwä. Cama ai ebä ma dablou wei ma cui, öjö lä ebä nofimaimi waiquiweje ja, Yai Bada tä dablou lä mlai bei tä nofimaimi yaiweje.

²¹Camiyä bamacö nija, Yai Bada tänö ei tä lä cui tä nabä yai shömaö, Yai Bada bama a lä nofimaö wei bamacönö, aiyä bama bä çai nofimaö mö feduobä.

1 João 5

Jesucristo ebä nö walojaö fe yadiobä tä a

¹“Yai Bada tänö a shömabä a lä yaileno wei, öjö Jesús a waiquiwä”, bä bufi lä cuu wei, Yai Bada bei ijilubö ebä waiquiwä. ¿Öjö tawä? Bä fjö ebä lä nofimaö wejei bä lä cuinö, bä ijilubö ebä çai nofimaö mö feduo malä cujei.

² Nisto conhecemos que amamos os filhos de Deus: quando amamos a Deus e praticamos os seus mandamentos.

³ Porque este é o amor de Deus: que guardemos os seus mandamentos; ora, os seus mandamentos não são penosos,

⁴ porque todo o que é nascido de Deus vence o mundo; e esta é a vitória que vence o mundo: a nossa fé.

⁵ Quem é o que vence o mundo, senão aquele que crê ser Jesus o Filho de Deus?

O tríplice testemunho sobre Cristo

⁶ Este é aquele que veio por meio de água e sangue, Jesus Cristo; não somente com água, mas também com a água e com o sangue. E o Espírito é o que dá testemunho, porque o Espírito é a verdade.

⁷ Pois há três que dão testemunho [no céu: o Pai, a Palavra e o Espírito Santo; e estes três são um.

⁸ E três são os que testificam na terra]: o Espírito, a água e o sangue, e os três são unânimes num só propósito.

²Yai Bada bäma a nofimaö däjä, tä tamaö lä bufii wei bäma tä  nofi çai cadidibou däjä, öjö däjä cama bäma ebä yai nofimaö cuquei.

³Yai Bada bäma a nofimaö ja, tä tamaö lä bufii wei bäma tä  nofi nia cadidibou. Bämacö bufi nö modawä bleaaö mlai ja, bämacö nia cadidou.

⁴Bitä jamö bämacö ma yabäcamou wei ma cui, Yai Bada bäma ecö ijilubö nö bluca wlojaö fe yadiobä bämacö malä cui. Jesucristo bäma a nofi lä mölabou wei tänö bämacö nö wlojaö fe yadio.

⁵¿Öjö tawä? Bitä jamö showadi bämacö ma yabäcamou wei ma cui, Yai Bada bei Ijilubö Jesús bäma e bejedi lä bufii wei, bämacö nö shino yai wlojaö ayaobä bämacö.

⁶Yai Bada bei Ijilubö a Jesucristo lä cui, yanowamö täbä nijamö a waloqueyoluma. Mau u jamö a fe ojoblamolayoma. A befi çai lä taono wei jamö a iyä nö çai beblaloma. ¿Öjö tawä? Mau unö a fe lä ojoblamono wei tä bädawänö mlai, bei iyäbö lä falayono wei tä ma cuinö a nö çai öjöböamou waiquiwä.

⁷Yai Bada tä Bufinö, öjö tä  çai bejedi wäyää. Tä  lä bejedi wei tä  wäyäbä, öjö Yai Bada tä Bufi malä waiquii.

⁸Tä  nö bejedi lä öjöböamaö wejei, 3 bä cua. Yai Bada tä Bufinö tä  nö bejedi öjöböamaö. Jesucristo a fe lä ojoblamolayono wei tänö tä  nö bejedi çai dablamaö. A befi çai taobä jamö,

⁹ Se admitimos o testemunho dos homens, o testemunho de Deus é maior; ora, este é o testemunho de Deus, que ele dá acerca do seu Filho.

¹⁰ Aquele que crê no Filho de Deus tem, em si, o testemunho. Aquele que não dá crédito a Deus o faz mentiroso, porque não crê no testemunho que Deus dá acerca do seu Filho.

¹¹ E o testemunho é este: que Deus nos deu a vida eterna; e esta vida está no seu Filho.

¹² Aquele que tem o Filho tem a vida; aquele que não tem o Filho de Deus não tem a vida.

O poder da intercessão

¹³ Estas coisas vos escrevi, a fim de saberdes que tendes a vida eterna, a vós outros que credes em o nome do Filho de Deus.

¹⁴ E esta é a confiança que temos para com ele: que, se pedirmos alguma coisa segundo a sua vontade, ele nos ouve.

iyäbö lä falayono wei tänö çai. Öjö lä bä 3 lä cuinö tä äfa bejedi taö fe usucuweje.

⁹Tä äfa wäyäbeje jamö, yanowamö täbä nija bämacö ma möläö wei ma cui, Yai Bada nija lobe bämacö mölabä öjö bei a wä shino yai. Yai Bada a wä nö wäo ja, bä Ijilubö e äfa wäyäo cadidou.

¹⁰¿Öjö tawä? Yai Bada bei Ijilubö a bejedi lä bufii wejei bä lä cuinö, Yai Bada tänö bä Ijilubö e äfa lä wäyäno wei tä ä nofi jaducubouje. Yai Bada tä ä bejedi bufibou lä mlajei bä lä cuinö, tä äno lä waii wejei tänö, Yai Bada bei a jolemou jömaöje. Bä Ijilubö e äfa yai ma wäyäo wei ma cui, Yai Bada tä ä bejedi bufii malä mlajei.

¹¹Bälimi bämacö cuobä Yai Bada tänö bämalecö lä dobäleno wei tä äfa yai wäyämou. Bä Ijilubö bäma a bejedi lä bufii wei tänö bämacö yai bälimi cuobä.

¹²Bä Ijilubö e lä tabou wejei bä lä cui, bälimi bä li cua waiquia. Yai Bada bei Ijilubö e tabou lä mlajei bä lä cui, bä nia lä bälimio wei etä cuami.

¹³Yai Bada bei Ijilubö wama a bejedi lä bufii wei wamacö bufi jaducublobä, ei ya tä ä oni shömaö. Bälimi wamacö cua lä waiquile wama tä dabä.

¹⁴¿Öjö tawä? Yai Bada nija bämacö nö bayeli nacao däjä, bämacö bufi möläö çai icuo dao. Yai Bada tänö tä tamaö lä bufii wei tä ja bämacö yädäo bufi doblao yalo, bämacö nö bayeli nacao lä bädao wei tä ma cui ja, bämalecö ä nia jiliaö.

15 E, se sabemos que ele nos ouve quanto ao que lhe pedimos, estamos certos de que obtemos os pedidos que lhe temos feito.

16 Se alguém vir a seu irmão cometer pecado não para morte, pedirá, e Deus lhe dará vida, aos que não pecam para morte. Há pecado para morte, e por esse não digo que rogue.

17 Toda injustiça é pecado, e há pecado não para morte.

18 Sabemos que todo aquele que é nascido de Deus não vive em pecado; antes, Aquele que nasceu de Deus o guarda, e o Maligno não lhe toca.

19 Sabemos que somos de Deus e que o mundo inteiro jaz no Maligno.

Cristo é verdadeiro Deus e deve ser adorado

20 Também sabemos que o Filho de Deus é vindo e nos tem dado entendimento para reconhecermos o verdadeiro; e estamos no verdadeiro, em seu Filho, Jesus Cristo. Este é o verdadeiro Deus e a vida eterna.

21 Filhinhos, guardai-vos dos ídolos.

15Bamacö nacou däjä showadi bämalecö a jiliao yalo, bamacö mölaö showalanö bamacö nacou. Bamacö nö bayeli nacao däjä, bämalecö nia lä dobäo wei bäma tä daö showadao.

16Aifä a lä cuinö, wälidiwä wama tä taö dablaö ja, Yai Bada nija wamacö nia nacou. Tä wälidiwä wayu lä mlai tä shino taö ja, Yai Bada tänö wamacö a nia juaö, a demi cudiobä. Tä yai lä wayu wei tä taö dicoo ja, a nomabä, öjö a waiquiwä. “Öjö tä lä taö wejei bä lä cui, wama bä nö bayeli nacabä”, bamacö nowa taimi.

17Wälidiwä tä bluca lä tamou wei tä wälidiwä waiquiwä ma cui, tä wayu lä mlai tänö täbä nomaimi.

18Yai Bada bei ijilubö ebänö wälidiwä tä taö fe yadibloimije. Öjö bäma tä daö. Yai Bada bei Ijilubö Jesucristo e lä cuinö bä nowamaö. Fecula bada a yai wälidiwä lä cuinö, öjö lä bä juliimi.

19Camiyä Yai Bada bei ijilubö bäma ecö waiquiwä ma cui, a yai lä wälidii a lä cuinö, yanowamö täbä bluca tabou dicoa. Öjö bäma tä çai daö.

20Yai Bada a lä cui, öjö a shino yai bejedimou. Öjö bäma a dabä, bei Ijilubö e fa itolionö bämalecö bufi jaducumabou lä cule. Bä Ijilubö Jesucristo nija bamacö cua lä cule, a yai lä bejedi wei a lä cui nija. A bufiblamobä öjö a shino yai bejedi cua ayaa. Bälimi bamacö cuobä, öjö a waiquiwä.

21Ijilu bä. Täbä nö idubö lä bufiblaö wejei täbä ja, bä bufi yabäcamo dijä.

Segunda epístola de João

2 João

2 João 1

Prefácio e saudação

¹ O presbítero à senhora eleita e aos seus filhos, a quem eu amo na verdade e não somente eu, mas também todos os que conhecem a verdade,

² por causa da verdade que permanece em nós e conosco estará para sempre,

³ a graça, a misericórdia e a paz, da parte de Deus Pai e de Jesus Cristo, o Filho do Pai, serão conosco em verdade e amor.

O amor fraternal

⁴ Fiquei sobremodo alegre em ter encontrado dentre os teus filhos os que andam na verdade, de acordo com o mandamento que recebemos da parte do Pai.

⁵ E agora, senhora, peço-te, não como se escrevesse mandamento novo, senão o que tivemos desde o princípio: que nos amemos uns aos outros.

⁶ E o amor é este: que andemos segundo os seus mandamentos. Este mandamento,

2 João 1

Colo tä ä lä wäyāno wei tä ä

¹Mijamö Jesucristo wama ecö lä yaile wamacö nija ya tä ä oni shömaö, wamacö bluca lä yododaö wei wamacö nija. Eja Jesucristo ya ebä çai lä yododaö wei ya. Bejedi lä bamacö nofimaö dodijiwä. Bejedi tä ä lä daö wejei bä bluca ma cuinö wamacö çai nofimaöje.

²Camiyä bamacö nija, bejedi tä ä yanöcöwä cudia yalo, bamacö nofimayou. Öjö bäma tä ä tabou shi wälü waiquia.

³Bei. Fayä Yai Bada nija bamacö shino da bayeliblamo, bä Ijilubö Jesucristo nija çai. Showadi bämalecö nofi nia ojadabobö. Bämalecö nofi nia çai asibobö. Bamacö bufi çai yanöcö cuobä. Bejedi bäma tä ä nofi cadidibolanö, bamacö çai nofimayolanö, bamacö nia yai bayeliblamou.

Bä lä moyawäblamaö wei tä ä

⁴Bamacö lä Fjömou wei a lä cuinö bämalecö taamaö lä bufii wei tä ja, afä ai bä jowa cadidou yalo, ya bufi doblalou fe baloo. Bä jowa bejedimou.

⁵Wamale ä da jililä, çjö tawä? Bamacö yai da nofimayo, Jesús bäma a jaba bufibläö däjä, bämalecö taamaö lä bufino weinaja showawä. Tä ä dudemi.

⁶Yai Bada tänö tä tamaö lä bufii wei bäma tä taö ja, bäma a yai nofimaö. Showadi wamacö nofimayobä, Jesús wama a jaba

como ouvistes desde o princípio, é que andeis nesse amor.

Os falsos ensinadores e como tratá-los

⁷ Porque muitos enganadores têm saído pelo mundo fora, os quais não confessam Jesus Cristo vindo em carne; assim é o enganador e o anticristo.

⁸ Acautelai-vos, para não perderdes aquilo que temos realizado com esforço, mas para receberdes completo galardão.

⁹ Todo aquele que ultrapassa a doutrina de Cristo e nela não permanece não tem Deus; o que permanece na doutrina, esse tem tanto o Pai como o Filho.

¹⁰ Se alguém vem ter convosco e não traz esta doutrina, não o recebais em casa, nem lhe deis as boas-vindas.

¹¹ Porquanto aquele que lhe dá boas-vindas faz-se cúmplice das suas obras más.

Informações finais. Saudações

¹² Ainda tinha muitas coisas que vos escrever; não quis fazê-lo com papel e

bufiblaö däjä wamacö nowa lä tano wejeinaja showawä.

⁷ Yanowamö täbä nijamö, täbä lä mölamaö wejei bä bluca jublou cuaaö waiquia lä cudi. Jesucristo a ma yanowamöblaleyoluno wei ma cui bä ą lämou. Tä ąfa jole taö dicooje. Inaja bä lä cuu wei bänö täbä yai mölamaöje. Jesucristo a nofi yai lä walıbou wei a owämaöje, täbä lä mölamaö wei a lä cui. Inaja showawä a cama ąai cuu.

⁸ Bä da moyaweicu, öjö lä. Yai Bada lija wamacö lä ojodamou wei, öjö lä bänö tä walıaö nomöjöö mlaobeje. Wamacö nowa nia ojode lä ąamamou wei tä bolacamiblou nomöjöö mlaobä.

⁹ Jesucristonö tä ą lä wäyāno wei tä ą jamö, shomi tä ą coyocobou lä dicoo wejei bänö Yai Bada tä taboimije. Jesucristonö tä ą yai lä wäyāno wei tä ą jamö bä lä cadidou wei bä lä cuinö, bä Fjö e ma cui, bä Ijilubö e ma cui, öjö lä cäcöbö tabou bolacaaje.

¹⁰ Cafä Jesucristo wama ecö nija tä ą nia fa wäyānö, ai a waloo bädao ja, Jesucristonö tä ą yai lä wäyāno wei tä ą ja a cadidoimi ja, a ąoblama dijejä. A nofi ąai ayä ayäa dijejä.

¹¹ Shomi tä ą lä wäyāo wei tä walıdiwä waiquiwä. Wama a nofi doaö mö lä bao wei tänö, jai öjö lä walıdiwä etä jamö wamacö yädäa wamacö cuaaö dicoo.

Jödödö tä ą

¹² Cafä wamacö nija ya tä ą oni shömabä ya tä ą bluca tabou ma cule, inaja lä

tinta, pois espero ir ter convosco, e conversaremos de viva voz, para que a nossa alegria seja completa.

¹³ Os filhos da tua irmã eleita te saúdam.

balöwä. Ya tä ʒ oni shömaö mlai, bamacö fe walobä ya nö shino daa lä cule. Bamacö möyou däjä bamacö ʒ yai wayobä, bamacö bufi yai doblamayobä.

¹³Eja Jesucristo ebä lä yaile bä lä cui, cafä wamacö nija bä ʒfa wäyämamou bufi doblaa lä cule, eja bä yododaö mö lä feduo wei bä lä cui.

Terceira epístola de João

3 João

3 João 1

Prefácio e saudação

¹ O presbítero ao amado Gaio, a quem eu amo na verdade.

² Amado, acima de tudo, faço votos por tua prosperidade e saúde, assim como é próspera a tua alma.

³ Pois fiquei sobremodo alegre pela vinda de irmãos e pelo seu testemunho da tua verdade, como tu andas na verdade.

⁴ Não tenho maior alegria do que esta, a de ouvir que meus filhos andam na verdade.

O bom exemplo de Gaio

⁵ Amado, procedes fielmente naquilo que praticas para com os irmãos, e isto fazes mesmo quando são estrangeiros,

⁶ os quais, perante a igreja, deram testemunho do teu amor. Bem farás encaminhando-os em sua jornada por modo digno de Deus;

⁷ pois por causa do Nome foi que saíram, nada recebendo dos gentios.

3 João 1

Cayo a wafa dodijaö lä tano wei tä a

¹Cafä Cayo nija ei ya tä a oni shömaö lä cule, bejedi lä bäfä lä nofimaö wei wa lä cui nija. Eja Jesucristo ya ebä çai lä yododaö wei ya lä cuinö ya tä a oni shömaö lä cule.

²Cafä bäfä lä nofimale. Yai Bada nija bäfä bayelimaö talei, dodijidawä wa tamabobä. Wa jaliliblou mlai ja, wa çai demi cuobä ya wä çai faö, bei wa bufi yai lä doblalenaja showawä.

³Eja Jesucristo ai ebä waloa fa majöiquiyonö, wa lä bejedimou wei wa wafa wäyäöje ja, ya bufi doblalou fe balojooma. Bejedi tä a lä cui showadi wa tä a nofi jöwa cadidibou malä cui.

⁴Ijiluyä ya bä afa bejedimou jiliaö däjä, bei ya bufi yai doblalou dodijio lä talei.

⁵Bäfä lä nofimale. Jesucristo wa ebä bayelibläö ja, bejedi lä wa dodijaö. Wa cadidou. Wa bä daö balöono ma mlai ma cui, öjö wa bä jöwa lä bayelibläö wei tä yai dodijidawä fe balojowä.

⁶Wa bä lä bayeliblano wei bä fa çoblalunö, äyämö Jesucristo ebä lä yododaö wei jamö wa wafa wäyäö çojolomaje. Mijamö bä jayuaö çö däjä inaja a shino da cuaa, Yai Bada wa tä bufi doblamabobä.

⁷Jesucristo a wano wäyäbeje bä juu malä cuaaö wei. Jesucristo ebä lä mlai bä nija bä bayeliblou malä mlai.

⁸ Portanto, devemos acolher esses irmãos, para nos tornarmos cooperadores da verdade.

Diótfrefes, o ambicioso. Demétrio, fiel cristão

⁹ Escrevi alguma coisa à igreja; mas Diótfrefes, que gosta de exercer a primazia entre eles, não nos dá acolhida.

¹⁰ Por isso, se eu for aí, far-lhe-ei lembradas as obras que ele pratica, proferindo contra nós palavras maliciosas. E, não satisfeito com estas coisas, nem ele mesmo acolhe os irmãos, como impede os que querem recebê-los e os expulsa da igreja.

¹¹ Amado, não imites o que é mau, senão o que é bom. Aquele que pratica o bem procede de Deus; aquele que pratica o mal jamais viu a Deus.

¹² Quanto a Demétrio, todos lhe dão testemunho, até a própria verdade, e nós também damos testemunho; e sabes que o nosso testemunho é verdadeiro.

Informações finais. Saudações

¹³ Muitas coisas tinha que te escrever; todavia, não quis fazê-lo com tinta e pena,

⁸ Öjö cudeenö, inaja bä lä cuaaö wei bäma bä yai bayeliblabä bämacö, bejedi tä  wäyääö cuaabeje jamö bämacö yädäablalou cuaabä.

Cäcöbö fa wäyääö lä bolacaono wei tä 

⁹ Mijamö Jesucristo wama ecö çai lä yododaö wei wamacö nija ya tä  oni shömölema ma cui, Diodefe a lä cuinö wale  jöwa jiliaö moji. “Öjönö yamalecö shino yai yömölabä”, wale nofi jöwa taboimi. Cama a w jöwa shino jiliamou bufi doblao dicoo.

¹⁰ Mijamö ya waloo bädao ja, cama a lä cuaaö wei ya tä  nia wawämaö. Wale fa jöwa wayoadii cudeenö. Öjö ma cui, “Inaja lä waiquiwä”, a bufi cuu mlai, abinaja a çai jöwa cuaaö dicoo. Jesucristo etä  wäyäbeje bä fama ma juu wei ma cui, bä dodijidawä çöblamaimi. Bä waloamaö bufi lä doblao wejei bä çai wasöö. Bä bälömabou fe blacäjouje ja, Jesucristo ebä yododabä jamö bä çai lomabou çödaaimi.

¹¹ Bäfä lä nofimale. Wlidiwä tä lä taö wejei bä owäma dijä. Bä lä dodijaö wei bä shino yai da owäma. Bä lä dodijaö wei bä lä cui, öjö Yai Bada bei ebä li waiquiwä. Bä doblou lä mlai bä lä cuinö, Yai Bada tä daimije.

¹² Demedio a lä cui, bluca bänö öjö a wfa shino yai dodijaö wäyääöje. Bejedi tä  jamö öjö lä a cua wawädoa. Camiyä ya ma cuinö, ya wfa çai dodijaö taö. Bejedi lä ya w. Cafänö wale bejedimou daö.

¹³ Cafä nija ya tä  wäyäbä ya tä  bluca ma table ma cui, ya tä  oniblaö bufiomi.

¹⁴ pois, em breve, espero ver-te. Então, conversaremos de viva voz.

¹⁵ A paz seja contigo. Os amigos te saúdam. Saúda os amigos, nome por nome.

¹⁴Bäfäcö dablayou fa jaödaonö, dodijidawä bäfäcö a yai wayobä.

¹⁵Bei. Yai Bada tänö showadi wa bayeliblabä. Wa bufi shino yanöcömabobä. Eja wa lä nofimaö wejei bä bluca lä cui, cafä nija bä afa çai wäyämamou bufi doblaa lä cule. Mijamö ya bä lä nofimale bä bluca lä cui nija wale afa çai wäyöö da cuaa.

Epístola de Judas	Judas
<p>Judas 1</p> <p style="text-align: center;">Prefácio e saudação</p> <p>¹ Judas, servo de Jesus Cristo e irmão de Tiago, aos chamados, amados em Deus Pai e guardados em Jesus Cristo,</p> <p>² a misericórdia, a paz e o amor vos sejam multiplicados.</p> <p style="text-align: center;">É dever cristão pelear pela fé</p> <p>³ Amados, quando empregava toda a diligência em escrever-vos acerca da nossa comum salvação, foi que me senti obrigado a corresponder-me convosco, exortando-vos a batalhardes, diligentemente, pela fé que uma vez por todas foi entregue aos santos.</p> <p>⁴ Pois certos indivíduos se introduziram com dissimulação, os quais, desde muito, foram antecipadamente pronunciados para esta condenação, homens ímpios, que transformam em libertinagem a graça de</p>	<p>Judas 1</p> <p style="text-align: center;">Juda a wafa lä wäyämou wei tä a</p> <p>¹Jesucristo ya nosie juabä ei camiyä Juda cä ya e, Santiago ya e mashi lä cui. Yai Bada tänö wamacö lä nacaleno wei wamacö nija, ei ya tä a oni shömaö lä cule. Yai Bada bäma a nofi lä Föömälennö wamacö nofimaö dodijia lä cule. Jesucristonö wamacö lä nowamaö wei wamacö.</p> <p>²Bei. Yai Bada nija showadi wamacö shino bayeliblamou dodijioyä. Wamacö nofi shino asibobä. Wamacö bufi çai shino yanöcomabobä. ¿Öjö tawä? Wamacö bufi çai shino nofimabou fe balojoobä.</p> <p style="text-align: center;">Bä lä moyawäblamaö wei tä a</p> <p>³Iba bämacö lä nofimaö wei wamacö. Jesucristonö bämalecö lä bayelibou wei ya tä a nia ma oniblano wei ma cui, öjö ya tä a tablaö mlai ja, ei shomi ya tä a onibläö majöa dicoa lä cule, wamacö yai moyawäobä. ¿Öjö tawä? Ya wä fe nia blacäjou. Yai Bada bäma a nofi nia lä mölabou wei tä a jöbämoa waiquibema, cama bäma ecö lä cui nija. Mijamö tä a shomiblamaö majöo mlaobeje, çafä wamacö nia läo. Wama tä a nofi bäyäbobä wamacö waiquiwä.</p> <p>⁴¿Öjö tawä? Camiyä bämacö nija Yai Bada a daö lä mlajei bä yädäo waiquio jättoolaliyoma, etä a nia jole jole fa wäyäjennö. Bä nö nia lä bleaamaö wei, yedu ja ma cui Yai Bada tänö tä daö showaoma. ¿Öjö tawä? No mlai ja Yai</p>

nosso Deus e negam o nosso único Soberano e SENHOR, Jesus Cristo.

Exemplos da punição dos ímpios

⁵ Quero, pois, lembrar-vos, embora já estejais cientes de tudo uma vez por todas, que o SENHOR, tendo libertado um povo, tirando-o da terra do Egito, destruiu, depois, os que não creram;

⁶ e a anjos, os que não guardaram o seu estado original, mas abandonaram o seu próprio domicílio, ele tem guardado sob trevas, em algemas eternas, para o juízo do grande Dia;

⁷ como Sodoma, e Gomorra, e as cidades circunvizinhas, que, havendo-se entregado à prostituição como aqueles, seguindo após outra carne, são postas para exemplo do fogo eterno, sofrendo punição.

⁸ Ora, estes, da mesma sorte, quais sonhadores alucinados, não só contaminam a carne, como também rejeitam governo e difamam autoridades superiores.

Bada tänö täbä nofi ojodabou cudeenö a wafa ishoimi taöje, cama bä cuaaö bufi lä doblao weinaja bä cuaabä. Bada tä Jesucristo bäma a nosie shino yai juabä a waiquiwä ma cui, a wä juaö mlajei, a wä waiije.

Yai Bada a nia lä ishoun wei tä a

⁵Ei tä a ja, wamacö yömölamou ma waiquiono wei ma cui, bamacö bufi nia jaducublamaö ço. ¿Öjö tawä? Ejido jamö culanö Isaeli ebä lä çoleno wei a lä cuinö, ai bä mö watäblaö majölayoma, a bejedi bufibou fa mlacujenö.

⁶¿Öjö tawä? Ajele bä ma cui, bä bada lämabou ma balöono wei ma cui, öjamö bä cuo fa mojonö etä daquemaje. Fei däjä tä mö didi sublaodayobä jamö Yai Bada tänö bä açabou majöa lä cule, duo shibä bälaminö. Yai Bada tänö täbä bluca jömabä etä cublou showao mlao däjä, öjamö bä tabou balöa lä cule.

⁷¿Öjö tawä? Sodomateli bä ma cui, Comolateli bä ma cui, öjamö bä bälöblao fe lä fayoono wei bä ma cui, inaja bä yabäçao cuo mö feduo showaoma. Bä nofi çai beshili jushublalou nö quiliadima. Öjö cudeenö, cowa bälimi wacöbänö Yai Bada tänö bä nö blemalalema. ¿Öjö tawä? Bamacö quilibä tä a.

⁸Inaja showawä, mijamö bä lä cule, tabi tabi bänö bä bufi taamamou bufi fa doblaonö, Yai Bada tä a juaimije. Bä nofi beshili çai jushuaö. Fedu jamö täbä lä doblaladi täbä lä cui, täbä nö çai waibläö si ijejeweje.

⁹ Contudo, o arcanjo Miguel, quando contendia com o diabo e disputava a respeito do corpo de Moisés, não se atreveu a proferir juízo infamatório contra ele; pelo contrário, disse: O SENHOR te repreenda!

¹⁰ Estes, porém, quanto a tudo o que não entendem, difamam; e, quanto a tudo o que compreendem por instinto natural, como brutos sem razão, até nessas coisas se corrompem.

¹¹ Ai deles! Porque prosseguiram pelo caminho de Caim, e, movidos de ganância, se precipitaram no erro de Balaão, e pereceram na revolta de Corá.

¹² Estes homens são como rochas submersas, em vossas festas de fraternidade, banqueteadando-se juntos sem qualquer recato, pastores que a si mesmos se apascentam; nuvens sem água impelidas pelos ventos; árvores em plena estação dos frutos, destes desprovidas, duplamente mortas, desarraigadas;

⁹ ¿Öjö tawä? Yanowamö täbä bädawä ma cui, täbä ʔ faö quilibloimi. Ajele Miqueo a wʔafa lä cui, a bada ma cui inaja a cuanomi. Moisesi nomawä a nowa ja, fecula bada nija a wʔ läo dǎjä a wʔ oquewä fama. A jömaö dǎjä e ʔ lafujou mlai ja, abinaja a shino oquewä cuma. — Bada tänö wa nö nia bleamaö —a shino moli cudaliyoma, oquewä.

¹⁰ Öjö ma cui miji bä lä cuinö täbä daö lä mlajei täbä nö waiblaöje. Yalo bä bufi dao lä mlainaja öjö bä cuwä. ¿Öjö tawä? Yalo bä lä cui, showadi bä cama lä cuaaö weinaja bä cuaaö bädao. Inaja miji bä lä cui bä çai cuaaö dicoa yalo bä mö watäblamou cuquei.

¹¹ ;Bä nö bleamabä lä! Caino a lä cui, öjö a owämaö dicooje. Balaama a bufi yacläo lä cuaano weinaja bä çai cuaaö nodiablalou. Öjö a lä cui, a dobämou bufi fa doblaonö a noshi öjödao dicooma. Colei a ma cui a çai owämaöje. Bada bä ʔ jilibläo fa mlacunö, a fe ou yalo cama ebä mö çai bluca watäblamolayoma. Inaja showawä, miji bä mö çai watäblamou nodiobä bä li cuaaö.

¹² Tä ʔ jole lä wäyäo wejei bä lä cui, wawädowä bä nofi fa jushuablalonö, Jesucristo bufilewä wamacö iyaö çai çocamou dǎjä tä wǎlidiamäo läoje. Cama bä nofi shino yaimamou. Bä ʔ lä jiliaö wejei bä mölaa bälayou. ¿Öjö tawä? Jai öljashi bloque bä lä culenaja bä cuwä. Maa a quei mlai ja, wadolinö bä yaläo çofälöö. Bä dodijaö mlai ja, jai fii bloque

¹³ ondas bravias do mar, que espumam as suas próprias sujidades; estrelas errantes, para as quais tem sido guardada a negridão das trevas, para sempre.

¹⁴ Quanto a estes foi que também profetizou Enoque, o sétimo depois de Adão, dizendo: Eis que veio o SENHOR entre suas santas miríades,

¹⁵ para exercer juízo contra todos e para fazer convictos todos os ímpios, acerca de todas as obras ímpias que impiamente praticaram e acerca de todas as palavras insolentes que ímpios pecadores proferiram contra ele.

¹⁶ Os tais são murmuradores, são descontentes, andando segundo as suas paixões. A sua boca vive propalando grandes arrogâncias; são adutores dos outros, por motivos interesseiros.

A profecia apostólica. Exortações

defibä çai cuwä mö feduwä. Nii bä lalobä defibä cua ma cule bä laloimi. Jai fii fäwä defibä lä culenaja bä çai cuwä, defibä nasöcö jocäblou lä waiquio wei defibä lä cui. Bäma bä ą nofi mölabobä bämi.

¹³Mau u jamö bä moshi moshi shami dablamos nosi blacäcou lä culenaja, etä wälidiwä çai dablamosii cuwä. Shidicali bä queoblou lä culenaja, bä yacläo ja bä çai cuwä. Tä mö didi lä sublabodi jamö bä nö bleaamaö shi wälibä bä waiquiwä.

¹⁴Enocö a ma cuinö, inaja bä lä cuaaö wei tä ąfa çai wäyäo balöo showaoma. Öjö Enocö a lä cui, Adana bä ijilubö ebä nodiwä bälöablalou fa cuanö a bälöo nomöjöo nodioma. Tä nia lä cublou wei tä ąfa wäyäo ja, abinaja Enocö a cuma. ¡Bei! Bada tä juu lä cuimi. ąjele ebä lä doblaladi, bluca dodijiwä täbä çai juu lä cuimi,

¹⁵täbä nö jödödöwä bleaamabä. Yai Bada a daö lä mlajei, öjö bä nowa nia taö cadidio, bä doblonomi cudeenö. Wälidiwä talewä cäbä. Bä nofi jushublalou dodijioma. Yai Bada a wäfa wälidiwä tamaje. A nö waibläo dodijiomaje. Einaja Enocö a cuu showaoma.

¹⁶Inaja bä lä cuaaö wei bä lä cui, bä bufi shino jushuablalou talei. Bä bufi diclojowä. Cama bä cuaaö bufi lä doblao weinaja bä shino cuadii. Bä nofi cama shino doablamos. Jole jole täbä nofimaö buoje, bä shi öjödamabeje.

Bä bufi lojodoobä tä ą

17 Vós, porém, amados, lembrai-vos das palavras anteriormente proferidas pelos apóstolos de nosso SENHOR Jesus Cristo,

18 os quais vos diziam: No último tempo, haverá escarnecedores, andando segundo as suas ímpias paixões.

19 São estes os que promovem divisões, sensuais, que não têm o Espírito.

20 Vós, porém, amados, edificando-vos na vossa fé santíssima, orando no Espírito Santo,

21 guardai-vos no amor de Deus, esperando a misericórdia de nosso SENHOR Jesus Cristo, para a vida eterna.

22 E compadecei-vos de alguns que estão na dúvida;

23 salvai-os, arrebatando-os do fogo; quanto a outros, sede também

17 ǃǃǃ tawä, bamacö lä nofimaö wei wamacö? Bada tä Jesucristonö bä lä shömöleno wei bä lä cui bä ǃ malä fano wei. ǃǃǃ bä ǃ nofi da jaduculöje. Tä nia lä cublou wei tä ǃfa wayoaö balöomaje.

18 Abinaja wamacö nowa ǃai tamaje. —Yai Bada tänö täbä nia lä jömaö wei tä cublou ajedou dǃjä, tä ǃ nö lä waiblaö wejei bluca bä nia wawäblou. Yai Bada a daö lä mlajei bä showadi lä cuaaö weinaja bä nia cuaaö, cama bä cuaaö bufi lä doblao weinaja showawä.

19 ǃǃǃ bä ǃnö täbä nofi fa wǃliayonö, täbä sheleleblou cuquei. Yanowamö täbä showadi lä cuaaö weinaja bä cuaaö mö feduobä cǃbä. Yai Bada a Bufi taboimije, ǃǃǃ bǃnö.

20 ǃǃǃ ma cui, bamacö lä nofimaö wei wamacö. Yai Bada tänö wamacö bufi taamaö waiquiwä yalo, Jesucristo wama a nofi mölabou. Wama a nofi mölabou waiquia yalo, bä bufi showadi da lojodoablalo. Yai Bada a Bufi lojodenö bä nö bayeli da nacao.

21 ǃǃǃ tawä? Yai Bada tänö wamacö lä nofimaö wei wama tä bufibolanö, bä shino dodijidawä da cuo. Bada tä Jesucristonö wamacö nofi ojodabou yalo, bǃlimi wamacö nia cuo. ǃǃǃ tä ja bä nö yai da daicu.

22 Afä ai bä lä cui, bä bufi wedinajamou dicoo ja, bä bufi yai da shaliliablalamaje.

23 Ai bä mö feduwä lä cui, jai cowa wacö jamö bä nö bleaaö lä waiquile, lobe bä da ǃǃablaje, bä jucäamobä. Ai bä lä

compassivos em temor, detestando até a roupa contaminada pela carne.

A doxologia

24 Ora, àquele que é poderoso para vos guardar de tropeços e para vos apresentar com exultação, imaculados diante da sua glória,

25 ao único Deus, nosso Salvador, mediante Jesus Cristo, SENHOR nosso, glória, majestade, império e soberania, antes de todas as eras, e agora, e por todos os séculos. Amém!

shomiablalou wei bä lä cui, wama etä nö quili talanö wama bä bayeliblabä. Wamacö moyawälanö wama bä nofi ojodabobä, cama bä lä cuaaö wei tä ja, wamacö luluamou dicoo mlaobä.

Bä lä bayeliblou wei tä ą

24-25 Jesucristo a lä cuaano wei tänö, Yai Bada a yami cua lä ayalenö bämacö jucäaö. Dodijidawä wamacö yai tamabobä a. Wamacö shomiablalou mlai ja, cafä wamacö nija wälidiwä wiisibö tä wai cua mlai ja, cama etä shji lä cule jamö wamacö nia dodijidawä lä ublamabou wei, öjö lä a waiquiwä. Wamacö bufi nia çai doblamabou. Tä ulifi tablamou showao mlao däjä ma cui, fei däjä ma cui, obi ma cui, öjö a wafa doblao tamou shi wälibä a waiquiwä. Wawädowä a nofi Badabobeje. A nö çai lojode öjöböabeje. Inaja lä tä cuobä.

Apocalipse de João

Apocalipse

Apocalipse 1

O título, o autor e o assunto do livro

¹ Revelação de Jesus Cristo, que Deus lhe deu para mostrar aos seus servos as coisas que em breve devem acontecer e que ele, enviando por intermédio do seu anjo, notificou ao seu servo João,

² o qual atestou a palavra de Deus e o testemunho de Jesus Cristo, quanto a tudo o que viu.

³ Bem-aventurados aqueles que lêem e aqueles que ouvem as palavras da profecia e guardam as coisas nela escritas, pois o tempo está próximo.

Dedicatória às sete igrejas da Ásia

⁴ João, às sete igrejas que se encontram na Ásia, graça e paz a vós outros, da parte daquele que é, que era e que há de vir, da parte dos sete Espíritos que se acham diante do seu trono

Apocalipse 1

Colo tä ą lä wäyāno wei tä ą

¹ Camiyä Juan ya nija Jesucristonö tä lä damalaleno wei, ei tä ą oni. Jesucristo nija Yai Bada tänö öjō tä bluca wawāmalema, cama bāma ecō moyawāmabou mö feduobä. Tä nö dedei showao mlao dājā, Yai Bada tänö tä nia lä taō wei tä nia cublou. Jesucristo a nosie juamobä ya lä cui nija tä dablamabä, ąjele e shömöledayoma.

² Camiyä Juan ya nija Yai Bada a wāno lä wäyāmono wei ya tä ą wäyābä, ya tä ą bluca oniblaö lä cule. Jesucristonö tä ą lä wawāmano wei tä ą çai. Camiyä Juannö ya tä bluca lä dalaleno wei tä ą çai.

³ Jesucristo ebä yododabä jamö, ei tä ą wawādwä lä doaö wei a lä cui, a bufi nia doblalou. Tä ą fa jīlilājēnō, tä ą nofi yai lä cadidibou wejei bā lä cui, öjō bā bufi çai nia doblalou mö feduo. Tä nia lä cublou wei, tä nö dedei mlai ja tä nia malä wawäö wei.

Jesucristo 7 ebä lä yododoblai bā nija tä ą lä shömöleno wei tä ą

⁴ Camiyä Juan cā ya. Asia tä ulifi jamö Jesucristo 7 wama ecō lä yododoblai wamacö nija, ei ya tä ą oni shōmaö lä cule. Yai Bada nija ya nö bayeli nacaö, a jaba cuo lä showaono wei, a cua lä showale a lä cui nija. A nia juu lä ço wei a showawä lä cui nija. Bada tä lä dōcāo wei etācō ajede jamö, *yai 7 bā lä culadi bā ma cui nija çai. Öjō bā nija ya nö bayeli nacaö,

⁵ e da parte de Jesus Cristo, a Fiel Testemunha, o Primogênito dos mortos e o Soberano dos reis da terra. Àquele que nos ama, e, pelo seu sangue, nos libertou dos nossos pecados,

⁶ e nos constituiu reino, sacerdotes para o seu Deus e Pai, a ele a glória e o domínio pelos séculos dos séculos. Amém!

⁷ Eis que vem com as nuvens, e todo olho o verá, até quantos o traspassaram. E todas as tribos da terra se lamentarão sobre ele. Certamente. Amém!

⁸ Eu sou o Alfa e Ômega, diz o SENHOR Deus, aquele que é, que era e que há de vir, o Todo-Poderoso.

wamacö nofi ojodabobeje, wamacö bufi çai yanöcömabobeje.

⁵Jesucristonö wamacö nofi çai ojodabobä, wamacö bufi çai yanöcömabobä, Yai Bada a wafa wäyää lä cadidou wei a lä cuinö. A jaba demi jocädou lä çolayono wei a showawä lä cuinö. Bitä jamö bä bada lä cublai, öjönö bä bluca nosiemaö. Öjö Jesucristo a lä cuinö bämalecö nofimaö fe balojowä. Bämäcö doblou lä mlai tä blucanö bämäcö ma jaono wei ma cui, öjö a fa shämolunö, iyäbö fa falönö, bämalecö jujeblamalema.

⁶Jesucristonö bämalecö çai fa cuonö, Yai Bada bämä ecö cuobä bämalecö tablamalema. Bä Fjö e nija bämäcö ojodamou ajedeobä, nofi bäyäälewä bämalecö tablamalema. ¿Öjö tawä? ¡Jesucristo a wafa shino doblao tamobä! ¡Öjö a lojode bälöo dodijio shi wälibä! ¡Inaja lä tä cuobä!

⁷¿Öjö tawä? Jesucristo a lä cuinö, öläjashi bä befi çai nia waloo çoyoluu. Jödödöwä bä blucanö a nia dablaöje. A lä diquiano wejei bä bluca ma cuinö a nia çai dablaöje. Öjö a nowa ja, bitä jamö bä jödödöwä lä bälöblai bä nofi fa jölijonö bä a nö nia quilili bleaaö. Einaja lä tä nia cuo dodijio. ¡Inaja lä tä cuobä!

⁸Bada tä lä bufiblamou wei a lä cui, abinaja a cuu. —Camiyä ya lä cuinö täbä bluca cublaliyoma. Camiyä ya showawä ma cuinö täbä nia bluca waicou —a cuu. Einaja a lojode shi lä wälile a cuu, jaba

A visão de Jesus glorificado

⁹ Eu, João, irmão vosso e companheiro na tribulação, no reino e na perseverança, em Jesus, achei-me na ilha chamada Patmos, por causa da palavra de Deus e do testemunho de Jesus.

¹⁰ Achei-me em espírito, no dia do SENHOR, e ouvi, por detrás de mim, grande voz, como de trombeta,

¹¹ dizendo: O que vês escreve em livro e manda às sete igrejas: Éfeso, Esmirna, Pérgamo, Tiatira, Sardes, Filadélfia e Laodicéia.

¹² Voltei-me para ver quem falava comigo e, voltado, vi sete candeeiros de ouro

däjä a cuo fa showaonö a cua lä showale a lä cui. A nia juu lä ço wei a lä cui.

Jesucristo a wawadowä lä damolaliyono wei tä a ⁹Camiyä Juan ya lä cui camiyä bamacö bluca. Jesucristo a nowa ja wamacö nö bleaamaö lä culajeinaja, inaja showawä camiyä yale nö çai bleaamaö mö feduaje. Jesucristo a bälöa dodijiqueyoluu däjä, cafä wamacö nia lä cuo weinaja camiyä ya nia çai cuo mö feduo. Öjö wama a nö dabolano wamacö nö walojaö fe lä yadio weinaja, camiyä ya nö çai walojaö cuo mö feduo talei. ¿Öjö tawä? Yai Bada ya etä a wäyää nofi jushuaö yalo, Jesucristonö tä a lä wawämano wei ya etä a çai wayoablalaö fe yadia cudeenö, Bamo tä ulifi lä jöcole jamö wale shi wälimaquemaje.

¹⁰Bada tä Jesucristo ebä yododabä tä mö jalu ja, Yai Bada tä Bufinö wale lojodobolanö, bei ya mabucabö jamö ya wä jilia mö talema. Amowa fibä jolaöje däjä fibä a nacläaö lä cuaaö weinaja a wä nacli cuoma.

¹¹A wä faö ja abinaja wale nowa tama. — Cafä nija tä lä wawäblou wei wa tä a bluca fa oniblälönö, iba 7 bä lä yododoblai bä nijamö si oni da shömölö. Efesoteli bä nija çai, Eminateli bä nija çai, Becamoteli bä nija çai, Diadilateli bä nija çai, Saditeli bä nija çai, Filadefiateli bä nija çai, Laodiseateli bä nija çai —wale nowa tama.

¹²Öjö däjä, a wä lä fale ya nia fa dabanö ya mö femijiblaliyoma. Ya mö fa femijiblälunö, cowa wacöbä shij

¹³ e, no meio dos candeeiros, um semelhante a filho de homem, com vestes talares e cingido, à altura do peito, com uma cinta de ouro.

¹⁴ A sua cabeça e cabelos eram brancos como alva lã, como neve; os olhos, como chama de fogo;

¹⁵ os pés, semelhantes ao bronze polido, como que refinado numa fornalha; a voz, como voz de muitas águas.

¹⁶ Tinha na mão direita sete estrelas, e da boca saía-lhe uma afiada espada de dois gumes. O seu rosto brilhava como o sol na sua força.

¹⁷ Quando o vi, caí a seus pés como morto. Porém ele pôs sobre mim a mão direita, dizendo: Não temas; eu sou o primeiro e o último

¹⁸ e aquele que vive; estive morto, mas eis que estou vivo pelos séculos dos séculos e tenho as chaves da morte e do inferno.

cublamobä 7 ya täbä dalalema, olo bä ja täbä lä cui.

¹³Cowa wacöbä shï cublamobä täbä lä ïtataono wei täbä möamo ja, jai yanowamö a wəlo cuwä ya ublaa dalalema. Camishi labe cäcö ja a didioma. Ai cäcö jaleboma. Olo bä mömou flälajawä lä culenaja cäcö cuoma.

¹⁴Bei feta ũcu lä cui, shinalu ubä jole au lä culenaja ũcu cuoma. ũcu shuduceje fe balojooma. Bei mamocu lä cui, cowa wacöbä lä culenaja mamocu mömou nö quilijiwä cuoma.

¹⁵Bei mamicö lä cui, duo shibä lä culenaja mamicö cuoma. Wəlidiwä tä lä coyocole tä mladamabeje, shibä yabou lä balöo wejeinaja, shibä jölöcaö fa nomöjoojenö shibä shi delelewä lä cublou weinaja showawä. Bei a wə lä cui, bola bä ə bada jïlio nacli lä culenaja a wə jïlio cuoma.

¹⁶Jayu boconö shidicali 7 bä showaboma. Sibala namo mö feduduwä, bei caticö ja a waejeoma. Bei buficö lä cui, motoca a yəloloblou däjä a mömou shi dowäjäwä lä culenaja bei buficö mömou cuoma.

¹⁷Ya dablö däjä, öjö lä a cotä jamö jai nomawä ya wäcäblaquema. Öjö ma cui, camiyä nija jayu imicö maquelanö, abinaja wale nowa tama. —A quili dijä. Camiyä jaba ya, jödödö ya çai.

¹⁸Täbä bəlimi cudiobä ya tä tabou. Nomawä ya ma cuono wei ma cui, fei däjä ya bəlimi waiquia. ¿Öjö tawä? Bä lä nomablou wei ya bä demiamao çobä ya

¹⁹ Escreve, pois, as coisas que viste, e as que são, e as que hão de acontecer depois destas.

²⁰ Quanto ao mistério das sete estrelas que viste na minha mão direita e aos sete candeeiros de ouro, as sete estrelas são os anjos das sete igrejas, e os sete candeeiros são as sete igrejas.

Apocalipse 2

Carta à igreja em Éfeso

¹ Ao anjo da igreja em Éfeso escreve: Estas coisas diz aquele que conserva na mão direita as sete estrelas e que anda no meio dos sete candeeiros de ouro:

² Conheço as tuas obras, tanto o teu labor como a tua perseverança, e que não podes suportar homens maus, e que puseste à prova os que a si mesmos se declaram apóstolos e não são, e os achaste mentirosos;

tä tabou, täbä lä nomaö wei täbä cuobä jamö, ya tä caloblabä çai.

¹⁹Bei. Wa täbä lä möö wei tä da oniblalö. Fei däjä tä lä cublole tä ma cui, tä nia obi lä cublou wei tä ma cui, öjö tä bluca da oniblalö.

²⁰Jayu ya boco jamö shidicali 7 wa bä lä möfe täbä jamö, ya tä ç nia wawämaö, wa bufi wedinajamou mlaobä. Öjö bä lä cuinö, iba 7 bä lä yododoblai etäbä bada lä läo wei täbä jömamou. Camiyänö ya ebä lämabou. Cowa 7 wacöbä cublamobä täbä lä cuinö, iba 7 bä lä yododoblai bä li jömamou mö feduo —a cuma.

Apocalipse 2

Efesoteli bä nija tä ç nia lä shömano wei tä ç

¹Ya tä lä möno wei abinaja a cuu nomöjöoma. —Efeso jamö iba bä lä yododaö wei bä nija a lä läle a lä cui nija, wa tä ç nia oni shömaö. Jayu ya boconö, shidicali 7 ya bä lä showabole ya. Cowa wacöbä shji cublamobä täbä lä itatale jamö ya juadalou, olo bä ja täbä lä cui jamö. Öjö ya lä cui wale wano nia oniblaö.

²Iba Efesoteli bä lä cuaaö wei ya tä daö. Bä cadidou si ijejeobä tä cua ma mlai ma cui, bä dodijaö fe yadio. Bä ma yabäcamou wei ma cui bä waiquidoimi. Bä doblou lä mlai bä lä cui bä ç jiliaimije. “Jesucristo ya wafa wäyäo cuaabä yale shömölema”, bä lä cuno wei bä lä cui, bä bejedimou fa wabajenö bä jolemou dalalemaje.

³ e tens perseverança, e suportaste provas por causa do meu nome, e não te deixaste esmorecer.

⁴ Tenho, porém, contra ti que abandonaste o teu primeiro amor.

⁵ Lembra-te, pois, de onde caíste, arrepende-te e volta à prática das primeiras obras; e, se não, venho a ti e moverei do seu lugar o teu candeeiro, caso não te arrependas.

⁶ Tens, contudo, a teu favor que odeias as obras dos nicolaítas, as quais eu também odeio.

⁷ Quem tem ouvidos, ouça o que o Espírito diz às igrejas: Ao vencedor, dar-lhe-ei que se alimente da árvore da vida que se encontra no paraíso de Deus.

Carta à igreja em Esmirna

⁸ Ao anjo da igreja em Esmirna escreve: Estas coisas diz o primeiro e o último, que esteve morto e tornou a viver:

³Ya bä daö. Bä ma yabäcaöje däjä bä waiquidoimi. Camiyä ya nowa ja bä nö ma bleaamaö ma cujei, bä modablou mlai ja bä nö shino walojaö fe yadio.

⁴Öjö ma cui, ai etä nowa çai cua. Bä jaba nofimayou lä cuono weinaja, fei däjä bä cuaaimi dicowä.

⁵¿Öjö tawä? —a cuu çoma—. Bä jaba lä nofimayono wei tä nofi fa jaducubojenö, bä bufi mö yabajadou çobä, öjö lä. Bä jaba lä cuaano weinaja, inaja bä cuaaö çobä. Inaja bä cuaaimi ja, bä bufi mö çai yabajadou çomi ja, ya bä nabä nia waloyoluu. Cama cowa wacöbä shiji cublamobä etä lä itale, ya etä nia çaoö.

⁶Inaja tä ma cule ma cui, bä lä dodijaö wei ya tä çai daö. Nicolaida bä lä cuaaö wei tä nofi wälibouje, camiyänö ya tä nofi çai lä tabolenaja showawä.

⁷¿Öjö tawä? —a cuma—. Bä yömöcacö lä walalai bä yömöca dao dodijiojä, Yai Bada tä Bufinö iba bä lä yododoblai bä nowa lä taö wei tä ç jiliabeje. Bä nö shino walojaö lä ayao wei ya bä nia doblamabou. Yai Bada etä ca jamö, bälimiblamodima defi lä ublale defi ja, bä nia iyaö —a cuma.

Eminateli bä nija tä ç nia lä shömano wei tä ç

⁸Ya tä lä möno wei, abinaja a cuu nomöjööma. —Emina jamö, iba bä lä yododaö wei bä nija a lä läle a lä cui nija, wa etä ç çai nia oni shömaö. Camiyä jaba ya, jödödö ya çai. Nomawä ya ma cuono wei ya demi jocädou çolayoma. Öjö ya lä cui wale wano nia onibläö.

⁹ Conheço a tua tribulação, a tua pobreza (mas tu és rico) e a blasfêmia dos que a si mesmos se declaram judeus e não são, sendo, antes, sinagoga de Satanás.

¹⁰ Não temas as coisas que tens de sofrer. Eis que o diabo está para lançar em prisão alguns dentre vós, para serdes postos à prova, e tereis tribulação de dez dias. Sê fiel até à morte, e dar-te-ei a coroa da vida.

¹¹ Quem tem ouvidos, ouça o que o Espírito diz às igrejas: O vencedor de nenhum modo sofrerá dano da segunda morte.

Carta à igreja em Pérgamo

¹² Ao anjo da igreja em Pérgamo escreve: Estas coisas diz aquele que tem a espada afiada de dois gumes:

¹³ Conheço o lugar em que habitas, onde está o trono de Satanás, e que conservas o meu nome e não negaste a minha fé, ainda nos dias de Antipas, minha testemunha,

⁹Iba Eminateli bä lä cui, bä nö lä bleaamaö wejei ya tä daö. Madofi bä ja bä nö jölili çai bleaaö ma cui, tä nowa yai lä bluca wei tä tabou fe balojooje. Judio bänö iba bä afa lä taö wejei ya bä a çai daö. Judio öjö bä afa yai ma jilou wei ma cui bä jolemou. Sadanasi a nofi yai shino yododoaöje.

¹⁰Iba bä nö nia lä bleaamaö wejei tä ja, bä quilii mlai bä cuobä —a cuma—. Tä nö dedei mlai ja, fecula bada a lä cuinö, iba ai bä fe nia lamabou, bä bluca wabamobä. Bä nö nia bleaamaö nö dedejedouje. Bä lä bejedimou wei tä nowa ja, bä shäbeje tä ma cublou däjä ma cui, bä bejedimou fe yadiobä. Bä bejedimou fe yadio ja, ya bä nia dobäö. Liyäjäwä täcö yojobobeje ya bä nia dobäö. Bałimi bä cuobä ya tä nia jöbäaö.

¹¹Bä yömöcacö lä walalai bä yömöca dao dodijobä, Yai Bada tä Bufinö iba bä lä yododoblai bä nowa lä taö wei tä a jiliabeje. Bä nö walojaö lä ayao wei ya bä nia nowamaö. *Täbä nomablou lä ço wei tä ja, öjö bä nö nia bleaaimi —a cuma.

Becamoteli bä nija tä a nia lä shömano wei tä a
¹²Ya tä lä möno wei, abinaja a cuu nomöjöoma. —Becamo jamö, iba bä lä yododaö wei bä nija a lä läle a lä cui nija, wa etä çai nia oni shömaö. Sibala ya namö mö feduduwä lä showabole, wale wano nia oniblaö.

¹³Sadanasi a bälöo lä dodijio wei jamö, iba Becamoteli bä bälöa, fecula bada a lä döcão wei etäcö lä cule jamö. Öjamö ya bä bälöa nofi jaducubou. Wale a cadidibou

meu fiel, o qual foi morto entre vós, onde Satanás habita.

14 Tenho, todavia, contra ti algumas coisas, pois que tens aí os que sustentam a doutrina de Balaão, o qual ensinava a Balaque a armar ciladas diante dos filhos de Israel para comerem coisas sacrificadas aos ídolos e praticarem a prostituição.

15 Outrossim, também tu tens os que da mesma forma sustentam a doutrina dos nicolaítas.

16 Portanto, arrepende-te; e, se não, venho a ti sem demora e contra eles pelejarei com a espada da minha boca.

17 Quem tem ouvidos, ouça o que o Espírito diz às igrejas: Ao vencedor, dar-lhe-ei do maná escondido, bem como lhe darei uma pedrinha branca, e sobre essa pedrinha escrito um nome novo, o qual ninguém conhece, exceto aquele que o recebe.

Carta à igreja em Tiatira

18 Ao anjo da igreja em Tiatira escreve: Estas coisas diz o Filho de Deus, que tem

lojodoa fe yadiaje. Öjamö lä wale ʔa wäyää lä shaliliono wei a shälemaje, Sadanasi a lä bälöle jamö. A ma shäleno wejei ma cui, iba bä lä cuinö wale nofi mölabou fe yadio showaomaje. A lä shäleno wejei a lä cui, Adiba a wʔafa cuoma. Showadi a bejedimoma.

14'Öjö ma cui, öjö bä nija, bolacadabö tä nowa çai cua —a cuma—. Balaama a wʔa lä cadidibou wejei ai bä coyocomabou dicoaje. ¿Öjö tawä? Isaeli nodiwä bä lä cui, öjö a wʔanö Balaconö bä yaclämalema. Nö idubö täbä ja bä nii lä dodobou wejei bä nii ja, bä nö liyamama. Bä nofi beshili çai jushublalobä bä bufi taamama.

15Inaja showawä, nicolaida bä cuu lä dicoo wei tä ja bä çai yaimou.

16Bä bufi mö yabajadou çobä, öjö lä. Bä bufi lädoimi ja, yedu ya bä nabä nia waloyoluu. Ya sibala lä waejemabole anö, bä doblou lä mlai bä nija ya nia ishoyoluu.

17'Bä yömöcacö lä walalai bä yömöca dao dodijobä —a cuma—. Yai Bada tä Bufinö iba bä lä yododoblai bä nowa lä taö wei tä ʔ jiliabeje. Bä nö wʔalojaö lä ayao wei bä lä cui, ya bä nia iyamaö, nii manaa bä lä jöyale bä ja. Maa au ya mabä nia çai oni jöbäö. Dude a wʔafa çai lä onile, ya mabä nia jöbäö, a wʔafa daö lä mlajei. Mabä lä dääö wejei bä lä cuinö a wʔafa nia shino daöje.

Diadilateli bä nija tä ʔ nia lä shömano wei tä ʔ **18**Ya tä lä möno wei, abinaja a cuu nomöjöoma. —Bei. Diadila jamö, iba bä lä yododaö wei bä nija a lä läle a lä cui nija,

os olhos como chama de fogo e os pés semelhantes ao bronze polido:

19 Conheço as tuas obras, o teu amor, a tua fé, o teu serviço, a tua perseverança e as tuas últimas obras, mais numerosas do que as primeiras.

20 Tenho, porém, contra ti o tolerares que essa mulher, Jezabel, que a si mesma se declara profetisa, não somente ensine, mas ainda seduza os meus servos a praticarem a prostituição e a comerem coisas sacrificadas aos ídolos.

21 Dei-lhe tempo para que se arrependesse; ela, todavia, não quer arrepender-se da sua prostituição.

22 Eis que a prostro de cama, bem como em grande tribulação os que com ela adulteram, caso não se arrependam das obras que ela incita.

23 Matarei os seus filhos, e todas as igrejas conhecerão que eu sou aquele que sonda mentes e corações, e vos darei a cada um segundo as vossas obras.

wa etä ʒ çai nia oni shömaö. Yai Bada ya e Ijilubö. Cowa wacö lä culenaja ya mamocu mömou nö quilijiwä cuwä. Duo shibä shi deḗlewä lä culenaja ya mamicö cuwä. Öjö ya lä cui, wale wano nia onibläö.

19'Iba Diadilateli bä lä cuaaö wei ya tä daö —a cuma—. Bä lä nofimayou wei tä çai. Bä lä bejedimou wei tä çai. Bä lä bayeliblayou wei ya tä çai daö. Bä nö walojaö fe lä yadio wei tä çai. Bä jaba lä cuaano weinaja bädawä mlai, fei däjä bä yai shino dodijaö.

20'Öjö ma cui, ai etä nowa çai cua —a cuma—. Jesabela a wafa suwä lä cule, a wasöboimije. Yai Bada a wano wäyälwä a wafa suwä ma jilou wei ma cui, a jolemou. Tä ʒ lä wäyöö wei tä anö, wale ʒ lä juaö wejei bä mölamaö. Bä nofi beshili jushublalobä, bä bufi taamaö. Nö idubö täbä lä bufiblamou wei täbä ja, bä nii fa dodobojenö, öjö bä nii ja bä nö liyamaö dicoo.

21'Öjö a bufi mö yabajadobä ya nö ma daono wei ma cui, a nofi lä jushublalou wei tä ja, öjö a suwä bufi mö yabajadou moji waiquiwä.

22'Öjö tawä? Ya nia jaliliamaö. Öjö nija bä lä joleblalou wei bä ma cui, bä waiquidoimi ja, öjö ya bä nö nia çai bleaamaö fe balojoö.

23'Öjö a suwä lä cui, bä ijilubö ya ebä nia shäö showadao, a wä suwä lä juaö wejei bä lä cui, iba bä lä yododoblai bä bufi yai jaducublobä. Bä bufi lä cuaablalou wei ma

24 Digo, todavia, a vós outros, os demais de Tiatira, a tantos quantos não têm essa doutrina e que não conheceram, como eles dizem, as coisas profundas de Satanás: Outra carga não jogarei sobre vós;

25 tão-somente conservai o que tendes, até que eu venha.

26 Ao vencedor, que guardar até ao fim as minhas obras, eu lhe darei autoridade sobre as nações,

27 e com cetro de ferro as regerá e as reduzirá a pedaços como se fossem objetos de barro;

28 assim como também eu recebi de meu Pai, dar-lhe-ei ainda a estrela da manhã.

29 Quem tem ouvidos, ouça o que o Espírito diz às igrejas.

Apocalipse 3

Carta à igreja em Sardes

1 Ao anjo da igreja em Sardes escreve: Estas coisas diz aquele que tem os sete

cui ya tä daö. Bä bufi lä waiyou wei tä çai. Bä lä cuaaö wei tä nowa lä cudalenaja ya tä nowa nia bluca çoaö cuo.

24' ¿Öjö tawä? —a cuma—. Öjö ma cui, iba Diadilateli ai bä lä cui, öjö a wə suwä juaö lä mlajei bä nija ya wə faö majöwä, Sadanasi etä ɸa lojode lä jilamamou wei tä ɸ daö lä mlajei bä nija. Öjö bä nija ai ya tä ɸ nia läamaö fe yadiomi.

25 Abinaja bä shino cuaabä. Ya waloo showao mlao däjä, bä bejedimou lä waiquio wei tä lä cui, öjö tä shino yai cadidibou lojodoo showaobeje.

26' Bä nö wəlojaö lä ayao wei bä lä cui, bä waicou mlai ja wale nosie lä juadii wejei, bada ya bä nia tablamaö —a cuma—. Yanowamö täbä bälöblawä lä yaiblai bä lä cui nija bä bada läobä, ya bä nö nia wəlojomabou.

27 Bä nosiemaöje däjä bä ɸ nia lojodoaö. Duo shibä judenö jaboca bä läçashi cublou si lä ijejeinaja bä nia taamaöje. Camiyä Bada ya nosiemobä, Fayänö wale nö lä wəlojomabolenaja, inaja showawä ya bä nia taamaö mö feduo.

28 Ya bä nö wəlojaö jömabä, shidicali a faö lä fenablao wei ya e çai nia jöbäaö.

29' ¿Öjö tawä? —a cuma—. Bä yömöcacö lä walalai bä yömöca dao dodijiojä, Yai Bada tä Bufinö iba bä lä yododoblai bä nowa lä taö wei tä ɸ jiliabeje.

Apocalipse 3

Saditeli bä nija tä ɸ nia lä shömano wei tä ɸ

1 Ya tä lä möno wei, abinaja a cuu nomöjöoma. —Bei. Sadi jamö, iba bä lä

Espíritos de Deus e as sete estrelas: Conheço as tuas obras, que tens nome de que vives e estás morto.

² Sê vigilante e consolida o resto que estava para morrer, porque não tenho achado íntegras as tuas obras na presença do meu Deus.

³ Lembra-te, pois, do que tens recebido e ouvido, guarda-o e arrepende-te. Porquanto, se não vigiares, virei como ladrão, e não conhecerás de modo algum em que hora virei contra ti.

⁴ Tens, contudo, em Sardes, umas poucas pessoas que não contaminaram as suas vestiduras e andarão de branco junto comigo, pois são dignas.

⁵ O vencedor será assim vestido de vestiduras brancas, e de modo nenhum apagarei o seu nome do Livro da Vida; pelo contrário, confessarei o seu nome diante de meu Pai e diante dos seus anjos.

yododaö wei bä nija a lä läle a lä cui nija, wa etä ʔ çai nia oni shömaö. Yai Bada etä ʔ juamobä ebä 7 yai lä cui, camiyänö ya ebä juwäbou. Shidicali 7 bä lä cui ya bä çai showabou. Öjö ya lä cui, wale wano nia oniblaö. 'Tba Saditeli bä lä cuaaö wei ya tä daö. Bä mömou dodijidawä cudeenö bä ʔfa demi taö ma cujei bä demimi. Bä nomawä.

²Bä läö çobä, öjö lä. Bä ijede dodijaö lä showai tä lojodobou çobeje, öjö lä, etä mili mlaaö lä waiquile tä lä cui. Ya bä dodijaö dablaimi dicowä. Yai Bada ya wä lä juaö wei tä lä cuinö bä taamaö lä bufio weinaja bä cuaaö cadidiomi.

³Tä ʔ lä däleno wejei tä ʔ nofi yai jaducubobeje, öjö lä, tä ʔ lä jilileno wejei tä ʔ showawä lä cui. Tä ʔ nofi jaducubolajenö bä bufi mö yai yabajadobä. Bä läö bufiomi dicoo ja, yedu ya bä nabä nia waloo, täbä tomömobä täbä jatomou lä culenaja showawä.

⁴¿Öjö tawä? —a cuma—. Öjö ma cui, iba Saditeli ai bä bolacadabö dodijaö showaa fe yadia. Wälidiwä tä ja bä nowamöo yalo, jai camishi bä shamimabou lä mlajeinaja bä cuwä. ¿Öjö tawä? Camishi au bä ja ya bä didimabolanö, öjö camiyänö ya bä çai nia juu. Ya bä çai nia lä juu wei bä waiquiwä malä cui.

⁵Camishi au bä ja öjö bä nia lä didio weinaja, inaja showawä bä nö yai lä wälojaö wei bä nia çai didio mö feduo. Bä nia bälimi lä cudio wei ya bä ʔfa lä onibole si ja, ya bä ʔfa mladamaö mlaicätä.

⁶ Quem tem ouvidos, ouça o que o Espírito diz às igrejas.

Carta à igreja em Filadélfia

⁷ Ao anjo da igreja em Filadélfia escreve: Estas coisas diz o santo, o verdadeiro, aquele que tem a chave de Davi, que abre, e ninguém fechará, e que fecha, e ninguém abrirá:

⁸ Conheço as tuas obras – eis que tenho posto diante de ti uma porta aberta, a qual ninguém pode fechar – que tens pouca força, entretanto, guardaste a minha palavra e não negaste o meu nome.

⁹ Eis farei que alguns dos que são da sinagoga de Satanás, desses que a si mesmos se declaram judeus e não são, mas mentem, eis que os farei vir e prostrar-se aos teus pés e conhecer que eu te amei.

¹⁰ Porque guardaste a palavra da minha perseverança, também eu te guardarei da hora da provação que há de vir sobre o mundo inteiro, para experimentar os que habitam sobre a terra.

Fayänö cama ajele ebä çai lä cule jamö, öjamö iba ya bä afa nia wawädowä wäaö.

⁶ ¿Öjö tawä? —a cuma—. Bä yömöcacö lä walalai bä yömöca dao dodijibä, Yai Bada tä Bufinö iba bä lä yododoblai bä nowa lä taö wei tä a jliabeje.

Filadefiateli bä nija tä a nia lä shömano wei tä a ⁷Ya tä lä möno wei, abinaja a cuu nomöjöoma. —Filadefia jamö, iba bä lä yododaö wei bä nija a lä läle a lä cui nija, wa etä a çai nia oni shömaö. Camiyä yami ya lä yaile ya. Ya lä bejedimou wei ya. Bada tä David a lojode jömaö ayaobä tä caloblamodima lä cui, camiyänö ya tä tabou nomöjöa lä cule. Camiyänö ya yoca calobou waiquia ja, yoca nia laaimije. Ya yoca labou ja, yoca nia çai caloblaimije. Öjö ya lä cui, wale wano nia oniblaö.

⁸Iba Filadefiateli bä lä cuaaö wei ya tä daö. Bä afa lojode wäyää lä mlajei, ya bä a çai daö. Öjö ma cui, wale a nofi cadidibouje. Wale a nofi çai jole mojudoboimije. ¿Öjö tawä? Öjö bä mö lä yaile jamö, ya yoca calobou lä cule, yoca laaö dao lä mlajei.

⁹¿Öjö tawä? Öjö bä afa jole jole judio lä jilou wei bä lä cui, bä jolemou. Sadanasi a nofi yai çocamoaje. ¿Öjö tawä? Iba Filadefiateli bä cotä jamö, ya bä möfe nia bomabou. Iba öjö ya bä showadi lä nofimaö wei, ya tä nia dablamaö.

¹⁰¿Öjö tawä? Iba bä nö walojaö fe yadioma, ya bä nowa lä tano weinaja showawä. Öjö cudeenö, bita jamö yanowamö täbä bluca lä bälöblai bä wabamobä tä cublou däjä, bä nö nia yai lä

11 Venho sem demora. Conserva o que tens, para que ninguém tome a tua coroa.

12 Ao vencedor, fá-lo-ei coluna no santuário do meu Deus, e daí jamais sairá; gravarei também sobre ele o nome do meu Deus, o nome da cidade do meu Deus, a nova Jerusalém que desce do céu, vinda da parte do meu Deus, e o meu novo nome.

13 Quem tem ouvidos, ouça o que o Espírito diz às igrejas.

Carta à igreja em Laodiceia

14 Ao anjo da igreja em Laodicéia escreve: Estas coisas diz o Amém, a testemunha fiel e verdadeira, o princípio da criação de Deus:

bleaaö wei däjä, iba bä lä cui ya bä nia lojodomabou fe yadio.

11'Lobe ya nia juu çö —a cuma—. Ya waloo showao mlao däjä, bä bejedimou lä waiquio wei tä nofi cadidibou lojodoo showaobeje, camä bä nija ya tä nia lä jöbäö wei tä dääö cadidiobeje. Bä nia doblamaö lä mlajei, bä malä läle. ¿Öjö tawä? Liyäjäwä täcö yojobobeje, iba ya bä nia dobäö.

12Bä nö wəlojaö lä ayao wei bä lä cui, ya bä nia bada tablamaö, Yai Bada ebä nijamö bä läobä. Yai Bada ya wə lä juaö wei etä yafi jamö, jai codobö ya bä bada nia tamabou. Öjamö bä nia cudio shi wəlii. Cama ebä yalo, öjö bä nijamö, Yai Bada ya wə lä juaö wei ya wəfa nia onibläö. Yai Bada etä shabono lä cule, öjö etä əfa çai. Fedu jamö, Yai Bada ya wə lä juaö wei a lä cule jamö culanö, etä nia shabono itou. Jelusale dude tä shabono lä cui. Camiyä dude ya wəfa nia çai oniamou, öjö bä nijamö.

13'¿Öjö tawä? —a cuma—. Bä yömöcacö lä walalai bä yömöca dao dodijibä, Yai Bada tä Bufinö iba bä lä yododoblai bä nowa lä taö wei tä ə jiliabeje —a cuma. Laodiseateli bä nija tä ə nia lä shömano wei tä ə

14Ya tä lä möno wei, abinaja a cuu nomöjööma. —Laodisea jamö, iba bä lä yododaö wei bä nija a lä läle a lä cui nija, wa etä ə çai nia oni shömaö. Yai Bada nija bä nacou ja, “Inaja lä tä cuobä”, bä ola lä cudou wei tä ə bejedi cublobä, camiyä öjö lä ya. Ya tä əfa bejedi wäyäö lä shalilio wei, öjö lä ya showawä. Yai Bada tänö

15 Conheço as tuas obras, que nem és frio nem quente. Quem dera fosses frio ou quente!

16 Assim, porque és morno e nem és quente nem frio, estou a ponto de vomitar-te da minha boca;

17 pois dizes: Estou rico e abastado e não preciso de coisa alguma, e nem sabes que tu és infeliz, sim, miserável, pobre, cego e nu.

18 Aconselho-te que de mim compres ouro refinado pelo fogo para te enriqueceres, vestiduras brancas para te vestires, a fim de que não seja manifesta a vergonha da tua nudez, e colírio para ungires os olhos, a fim de que vejas.

19 Eu repreendo e disciplino a quantos amo. Sê, pois, zeloso e arrepende-te.

täbä bluca lä tablaleno wei däjä, camiyä ya lä cuinö täbä bluca tablamolayoma. Öjö ya lä cui wale wano nia onibläö.

15'Iba Laodiseateli bä lä cuaaö wei ya tä daö —a cuma—. Wale a waibou cadidio ma mlajei ma cui, wale a juaö cai shaliliomije. Jole jole wale a shilo jiliaö bädaoje. Inaja bä cuaaö mlao fa cunoja tä nö doblaobö wei.

16;Öjö tawä? Bä dodijaimi. Jole jole wale a shilo jiliaö bädao dicooje ja, nii wamou wälidiwä lä culenaja ya bä nofi nia tabou. Ya bä nia jolelebläö.

17Abinaja bä malä cuu wei. “Ya nö madofibö waiquiwä. Fei däjä dodijidawä ya yai cua lä cule. Ya jöli malä mlai”, bä ma cuu wei ma cui bä nö yai beblalou dodijiwä. Bä nofi ojode tablamobä bä li. Bä nö jölili bleaaö. Bä jubäbö. Bä shinoco.

18Öjö cudeenö ya bä yömöläö, camiyä nija bä yai bayeliblamobä. Camiyä nija olo bä lulabeje ya wa, tä wälidiwä coyocoa lä mlai. Camiyä nija jai olo bä yai lä dodijidai bä fa lulualalöjenö, bä yai bayeliblamobä. Camiyä nija bä camishi lä au wei bä cai fa lulualalöjenö bä didiobä, bä shinoco nö dablamos quilijio mlaobä. Bä mamocu fälömamobä, camiyä nija toubä cai fa lulualalöjenö bä mamocu fälömamobä, täbä möö liyäjäblou çobeje.

19'Ya bä lä nofimaö wei ya bä wasöo —a cuma—. Bä cadidobä ya bä nö cai bleaamaö. Öjö cudeenö, jlobe wale a juabeje, öjö lä! jLobe bä bufi mö cai yabajadou çobä!

20 Eis que estou à porta e bato; se alguém ouvir a minha voz e abrir a porta, entrarei em sua casa e cearei com ele, e ele, comigo.

21 Ao vencedor, dar-lhe-ei sentar-se comigo no meu trono, assim como também eu venci e me sentei com meu Pai no seu trono.

22 Quem tem ouvidos, ouça o que o Espírito diz às igrejas.

Apocalipse 4

A visão do trono de Deus

1 Depois destas coisas, olhei, e eis não somente uma porta aberta no céu, como também a primeira voz que ouvi, como de trombeta ao falar comigo, dizendo: Sobe para aqui, e te mostrarei o que deve acontecer depois destas coisas.

2 Imediatamente, eu me achei em espírito, e eis armado no céu um trono, e, no trono, alguém sentado;

3 e esse que se acha assentado é semelhante, no aspecto, a pedra de jaspe e de sardônio, e, ao redor do trono, há um arco-íris semelhante, no aspecto, a esmeralda.

20 ¿Öjö tawä? Bei yoca lä jolele jamö ya nö dadia lä cule. Wale famabeje ya tä çai cloocaö. Wale ą fa jililänö, ai tänö yoca caloblaö ja ya nia faö. Öjö sho yafäcö nia iyalayou.

21 Bä nö walojaö lä ayao wei bä lä cui, bada ya bä nia tablamaö. Camiyä ya lä döcão wei täcö ja bä nia döcão ajedeblo. Camiyä ya nö çai walojaö fa ayaonö, Fayä a lä döcão wei etäcö ajede jamö wale döcamabou lä culenaja showawä.

22' ¿Öjö tawä? —a cuma—. Bä yömöcacö lä walalai bä yömöca dao dodijobä, Yai Bada tä Bufinö iba bä lä yododablaï bä nowa lä taö wei tä ą jiliabeje —a cuma.

Apocalipse 4

Fedu jamö Yai Bada tä döcäa lä dalaleno wei tä ą **1**Öjö ya tä daa fa balölalönö, ai ya tä möö çöoma. ¿Öjö tawä? Fedu jamö ya yoca caloa dalalema. Amowa fibä jolaöje däjä fibä ą nacläaö lä culenaja, ya wä jaba lä jilileno wei a lä cui, abinaja a cuma. —Jabo. Fäyämö a da juoquibiyolu. Obi tä nia lä cublou wei, cafä nija ya tä wawämabä —a cuma.

2Yedu, Yai Bada tä Bufinö wale lojodobolanö, Bada a lä döcão wei etäcö jamö, ya fedu jamö döcäa dalalema. ¿Öjö tawä?

3Öjamö a lä döcãoono wei bei tä shjinö a fe fayoboma. Tä shji auoma, tä shji çai wacäjäoma. A döcäobä täcö feduböcö jamö ai tä shji shoqueo mö feduböcöoma. Jai jedu cäcö shji mömou ma cuono wei ma cui tä shji liyäoma.

⁴ Ao redor do trono, há também vinte e quatro tronos, e assentados neles, vinte e quatro anciãos vestidos de branco, em cujas cabeças estão coroas de ouro.

⁵ Do trono saem relâmpagos, vozes e trovões, e, diante do trono, ardem sete tochas de fogo, que são os sete Espíritos de Deus.

⁶ Há diante do trono um como que mar de vidro, semelhante ao cristal, e também, no meio do trono e à volta do trono, quatro seres viventes cheios de olhos por diante e por detrás.

⁷ O primeiro ser vivente é semelhante a leão, o segundo, semelhante a novilho, o terceiro tem o rosto como de homem, e o quarto ser vivente é semelhante à águia quando está voando.

⁸ E os quatro seres viventes, tendo cada um deles, respectivamente, seis asas, estão cheios de olhos, ao redor e por dentro; não têm descanso, nem de dia nem de noite, proclamando: Santo, Santo, Santo é o SENHOR Deus, o Todo-Poderoso, aquele que era, que é e que há de vir.

⁴Bada tä döcäobä etäcö ajede jamö, 24 ai ebä döcäo mö feduobä etäbä fe fayooma. Öjö täbä jamö bada 24 ebä döcäcäoma. Camishi au bä ja bä didioma. Olo bä çai yojobomaje.

⁵Öjö tawä? Bada tä lä döcäo wei etäcö jamö, madula a wacö blada bladamous. Täbä ç bluca çai mashiquiwä jilio. Yalu a wç çai faö nö quiliaö showadao. Bada a lä döcäo wei etäcö mashi jamö, cowa 7 wacöbä befi çai itatawä. Öjö wacöbä lä cuinö, Yai Bada etä ç lä juaö wejei ebä yai 7 jömamous.

⁶Bada tä lä döcäo wei etäcö mashi showawä jamö, modu u si flacajawä cobejewä lä culenaja tä cuwä tä blaa. Tä mömou walalawä. Öjö tawä? Bada tä döcäobä etäcö jamö, yaitawä 4 täbä fe fayoa. Bei bä balöcö jamö ma cui, bei bä mabucabö jamö ma cui, cama comi bä jamö jödödöwä bä mamobä cublawä.

⁷Jaba tä lä cui, öla a lä culenaja tä mömou cuwä. Ai tä lä cui, baca a lä culenaja tä mömou cuwä mö feduwä. Ai tä lä cui, yanowamö mofecö lä culenaja tä mofecö cuwä. Ai tä mö feduwä lä cui, mojomö bä bada lelaaö lä cuaaö weinaja tä mömou cuwä mö feduwä.

⁸Öjö tawä? Öjö 4 täbä lä cui, 6 täbä majecö cublawä. Bei bä majecö mabucabö jamö ma cui, cama comi bä jamö bä mamobä cublawä nö mlawä. Öjö täbä lä cuinö, täbä yanöcöblou balöa mlai ja ei tä ç amowa shino tadiije. Yai Bada tä Bada lojode lä ayai, iyami a yaia! Jaba däjä tä

⁹ Quando esses seres viventes derem glória, honra e ações de graças ao que se encontra sentado no trono, ao que vive pelos séculos dos séculos,

¹⁰ os vinte e quatro anciãos prostrar-se-ão diante daquele que se encontra sentado no trono, adorarão o que vive pelos séculos dos séculos e depositarão as suas coroas diante do trono, proclamando:

¹¹ Tu és digno, SENHOR e Deus nosso, de receber a glória, a honra e o poder, porque todas as coisas tu criaste, sim, por causa da tua vontade vieram a existir e foram criadas.

Apocalipse 5

A visão do livro selado com sete selos e a do Cordeiro

¹ Vi, na mão direita daquele que estava sentado no trono, um livro escrito por dentro e por fora, de todo selado com sete selos.

cuo fa showaonö tä cua lä showale, iyami a yaia! Tä nia juu lä ço wei tä showawä lä cui, iyami a yaia! Einaja täbä amowamou ja täbä cudii.

⁹ Öjö tawä? Bada tä döcäobä etäcö jamö a lä döcäle, a nia cuo shi lä wälüi wei a wäfa doblao taöje. A nofi dodijidawä tabouje. Öjö nija täbä bufi lä doblao wei tä äfa çai wäyäöje. Inaja cama bä cuaalanö,

¹⁰ Bada tä yai lä cui a cotä jamö, bä 24 lä yädäo wei bä möfe bada boblaaö. A nia cuo shi lä wälüi wei a wäfa çai Bada doblao taöje. Öjö däjä, olo bä lä yojobou wejei ebä fa jayualalöjenö, amowa täbä ä talajenö, Bada tä döcäobä etäcö cotä jamö ebä shäyäblaqueije. Abinaja bä amowabö ä cuu.

¹¹ Cafä bäfä nofi lä Badabou wei wa Bada. Bäfä lä bufibou wei cafä wa. Wa wäfa doblao tamou ayaobä, öjö wa waiquiwä. Cafä wa lä cui, wa nofi dodijidawä tabou ayaobeje, öjö wa. Cafä wa nofi çai lojode doablamou ayaobä. Jödödöwä wa täbä malä tablaleno wei. Wa täbä tablaö fa bufinö wa täbä tablalema. Einaja bä amowabö ä cuu.

Apocalipse 5

Oweja a wäfa ocalo lä jilamou wei anö si lä caloblaleno wei tä ä

¹ Ai ya tä möö ço ja, oni ya si cofefama dalalema. Bada tä döcäobä etäcö jamö a lä döcälénö, jayu boconö tä si däboma. Balöcö si ma cui, mabucabö si ma cui, si

² Vi, também, um anjo forte, que proclamava em grande voz: Quem é digno de abrir o livro e de lhe desatar os selos?

³ Ora, nem no céu, nem sobre a terra, nem debaixo da terra, ninguém podia abrir o livro, nem mesmo olhar para ele;

⁴ e eu chorava muito, porque ninguém foi achado digno de abrir o livro, nem mesmo de olhar para ele.

⁵ Todavia, um dos anciãos me disse: Não chores; eis que o Leão da tribo de Judá, a Raiz de Davi, venceu para abrir o livro e os seus sete selos.

⁶ Então, vi, no meio do trono e dos quatro seres viventes e entre os anciãos, de pé, um Cordeiro como tendo sido morto. Ele tinha sete chifres, bem como sete olhos, que são os sete Espíritos de Deus enviados por toda a terra.

onio jödödöoma. Si caloblamou mlaobä, mai 7 cocobä sudioma.

²Öjö däjä, ajele lojode ya bada dalalema. A wä faö lojodoaö ja abinaja a cuma. — Mai cocobä jädödabä, oni si calomabä, ɣwedi bei a yai? —a cuma.

³Öjö ma cui, fedu jamö ma cui, bita jamö ma cui, mashita cojomö jamö ma cui, si oni nia lä calomaö wei a cuonomi. Tä ɣ oni möbä a cuonomi.

⁴ɣÖjö tawä? Si calomabä, tä ɣ oni çai möbä a dablonomi yalo, ya bufi fa wajäblalunö ya öcöa dodijilayoma.

⁵Öjö däjä, bada 24 bä lä yädäono wei ai a lä cuinö, abinaja wale nowa tama. —A öcö dijä. Judawä nodiwä e ɣfa Öla lä jilamou wei a lä cui, a nö Bada wälojaö ayaoma. David nodiwä bä nija a nia Bada lä bädono wei, öjö lä a showawä, jai fii fi nasöcö nia cabudu faö lä çono wei. Wäliidiwä tä ja a nö wälojaö ayaoma yalo, mai 7 cocobä lä sudile cocobä calomabä, öjö a yai. Tä ɣ oni çai möbä, öjö a yai —wale nowa tama.

⁶Öjö däjä, Bada tä döcäobä etäcö ajede jamö, Oweja a wäfa ocalo lä jilou wei ya dalalema, yaitawä 4 täbä möamo jamö. Bada 24 bä lä yädäono wei bä fe fayooma. Öjö Oweja a wäfa ocalo lä jilou wei a lä cui, jai a shälemaje a mömou cuoma. 7 yola bä cuoma. 7 mamö bä çai. Öjö bei mamö bänö, yai 7 täbä jömamoma. Yai Bada etä ɣ juamobä ebä 7 lä cui, bita jödödöwä a jamö bä lä shömöleno wei, öjö bä yai cuoma.

⁷ Veio, pois, e tomou o livro da mão direita daquele que estava sentado no trono;

⁸ e, quando tomou o livro, os quatro seres viventes e os vinte e quatro anciãos prostraram-se diante do Cordeiro, tendo cada um deles uma harpa e taças de ouro cheias de incenso, que são as orações dos santos,

⁹ e entoavam novo cântico, dizendo: Digno és de tomar o livro e de abrir-lhe os selos, porque foste morto e com o teu sangue compraste para Deus os que procedem de toda tribo, língua, povo e nação

¹⁰ e para o nosso Deus os constituíste reino e sacerdotes; e reinarão sobre a terra.

¹¹ Vi e ouvi uma voz de muitos anjos ao redor do trono, dos seres viventes e dos

⁷Bada tä döcäobä etäcö jamö a lä döcäle a nija, Oweja a wafa ocalo lä jilou wei a icuquema, jayu boconö si lä däbono wei a nija. Öjö nija a fa icuicunö, si delema.

⁸Si lä däleno wei däjä, Oweja a wafa ocalo lä jilou wei a cotä jamö, yaitawä 4 täbä lä cui täbä möfe boblaquema. Bada 24 bä lä yädäono wei, inaja showawä. Öjö bä bluca lä cuinö, amowa fibä showabomaje, bei fibä nata lä jubamou wei fibä lä cui. Olo bä ja täbä lä cui täbä ja, täbä nö wäqueshi liyoli uçucamabeje täbä fe çai lajowä didibomaje. Öjö täbä lä cui, Yai Bada nija cama ebä nö bayeli lä nacao wei bä a jömamobä bei täbä li cuoma.

⁹Amowa dude tä a çai tamaje. Abinaja bä amowabö a cuma. Oni wa si däabä, mai wa cocobä caloblabä, cafä wa yai. Cafä wa shämou fa läonö, bei wa iyäbönö yanowamö wa täbä nowa bluca malä comaqueno wei. Yai Bada tänö bä tabobä, bluca bä yaiablalou lä nodiaö wei bä nijamö, cama wa ebä nowa comaquema. Bluca bä caficö a lä bou wejei bä nijamö çai. Shomi bä bluca lä bälöblai bä nijamö çai. Bluca bä bälöblawä lä yaiblai bä nijamö çai.

¹⁰Cafänö wa bä çai fa cuonö, Yai Bada bäma a wä lä juaö wei a nija bä bluca ojodamou ajedeobä wa bä tablamalema, täbä nofi bäyäbobeje. Bitä jamö bä nia çai bada läo. Einaja bä amowabö a cuma.

¹¹Ya tä möö fa çonö, ajele bluca dodijiwä ya bä a jililema, bä nö wabamobö lä mlai. Bada tä döcäobä etäcö fa möamoicunö,

anciãos, cujo número era de milhões de milhões e milhares de milhares,

¹² proclamando em grande voz: Digno é o Cordeiro que foi morto de receber o poder, e riqueza, e sabedoria, e força, e honra, e glória, e louvor.

¹³ Então, ouvi que toda criatura que há no céu e sobre a terra, debaixo da terra e sobre o mar, e tudo o que neles há, estava dizendo: Àquele que está sentado no trono e ao Cordeiro, seja o louvor, e a honra, e a glória, e o domínio pelos séculos dos séculos.

¹⁴ E os quatro seres viventes respondiam: Amém! Também os anciãos prostraram-se e adoraram.

Apocalipse 6

O Cordeiro abre os selos. O primeiro selo

yaitawä 4 täbä ma cui, bada 24 täbä lä yädäono wei täbä ma cui, öjö täbä çai möamoa mö fedua fa showadaicunö, ajele bä a jilio fe fayooma.

¹²Bä icali a faö ja, abinaja bä cuma. Oweja a wafa ocalo lä jilamou wei, a lä shämono wei a lä cui, öjö a nofi lojode doablamobä a yai. Täbä nowa lä bluca wei täbä ja a dobäbeje a. Öjö a bufi nofi shino yai jaducuwä doablamobä. A nö afa çai walojaö tabeje. A nofi dodijidawä çai tabobeje. A wafa çai doblao tamobä. ;Bäma a nofi dobobä, öjö a yai! Einaja bä cuma.

¹³Ya bä a jililema. Fedu jamö bä lä culadi bä ma cui, bita jamö bä bluca lä cublai bä ma cui, mashita a cojomö jamö bä lä cublai bä ma cui, modu u jamö bä lä cubodi bä ma cui, öjö ya bä a bluca jödödöwä jilia showadalema. Abinaja bä cuma. Bada tä döcäobä etäcö jamö a lä döcäle a ma cui, Oweja a wafa ocalo lä jilamou wei a ma cui, öjö bäma cäcöbö nofi yai dobobä cäcöbö. Wawädowä cäcöbö nofi dodijidawä tabobeje cäcöbö. Cäcöbö afa doblao tamobä. Cäcöbö nö afa çai walojaö tabeje. Inaja cäcöbö nofi tabou shi wälibeje cäcöbö. Einaja bä cuma.

¹⁴Yaitawä 4 bä lä cui, “;Inaja lä tä cuobä!”, bä cuma. Bada 24 bä lä yädäono wei bä lä cui, mashita jamö bä möfe fa boalunö cäcöbö afa Bada doblao çai tamaje.

Apocalipse 6

Mai coco jaba lä caloblano wei tä a

¹ Vi quando o Cordeiro abriu um dos sete selos e ouvi um dos quatro seres viventes dizendo, como se fosse voz de trovão: Vem!

² Vi, então, e eis um cavalo branco e o seu cavaleiro com um arco; e foi-lhe dada uma coroa; e ele saiu vencendo e para vencer.

O segundo selo

³ Quando abriu o segundo selo, ouvi o segundo ser vivente dizendo: Vem!

⁴ E saiu outro cavalo, vermelho; e ao seu cavaleiro, foi-lhe dado tirar a paz da terra para que os homens se matassem uns aos outros; também lhe foi dada uma grande espada.

O terceiro selo

⁵ Quando abriu o terceiro selo, ouvi o terceiro ser vivente dizendo: Vem! Então, vi, e eis um cavalo preto e o seu cavaleiro com uma balança na mão.

¹Oweja a wafa ocalo lä jilamou wei a nija ya mamou showao däjä, oni si jamö mai 7 cocobä lä sudiono wei, öjönö jaba coco caloblalema. Öjö däjä, yaitawä 4 bä lä cuono wei, ai a wä fama. Yalu a wä nacli faö lä culenaja a wä jilimamou cuoma. — ¡A da jabo! —a cuma.

²Ya tä fa mönö, cabayo au ya dalalema. Öjamö a lä döcäono wei a lä cuinö, shälacawä cäcö showaboma. Öjö nija olo a jöbämoquema, a yojobobä. A nö wälojaö waiquilanö a wayu juma, a nö yai wälojaö dodijio ayaobä.

Mai 2 coco caloblaö lä çolayono wei tä a

³Oweja a wafa ocalo lä jilamou wei a lä cuinö, oni si jamö mai 7 cocobä lä sudiono wei, ai a caloblaö çolayoma. 2 coco caloblaö däjä, yaitawä 4 bä lä cuono wei, ai a wä faö nomöjööma. — ¡A da jabo! —a cuma.

⁴Einaja a fa cunö, cabayo ai a faa nomöjölajoma. A wacä mö judäoma. Öjamö a lä döcäono wei a lä cui nija, bita jamö tä nö ulifi wayuböblamabä etä jöbämoquema, täbä bluca lä bälöblai bä shäyobä. ¿Öjö tawä? Sibala bada e bada jöbämoquema.

Mai 3 coco caloblaö lä çolayono wei tä a

⁵Oweja a wafa ocalo lä jilamou wei a lä cuinö, mai 3 coco caloblaö lä çolayono wei däjä, yaitawä 4 bä lä cuono wei, ai a wä faö nomöjööma. Ya wä jililema. — ¡A da jabo! —a cuma. Ya tä fa mönö, cabayo öshö a wawäa nomöjölajoma. Öjamö a lä döcäono wei a lä cuinö, jude wabamodima tä yäböboma.

⁶ E ouvi uma como que voz no meio dos quatro seres vivos dizendo: Uma medida de trigo por um denário; três medidas de cevada por um denário; e não danifiques o azeite e o vinho.

O quarto selo

⁷ Quando o Cordeiro abriu o quarto selo, ouvi a voz do quarto ser vivo dizendo: Vem!

⁸ E olhei, e eis um cavalo amarelo e o seu cavaleiro, sendo este chamado Morte; e o Inferno o estava seguindo, e foi-lhes dada autoridade sobre a quarta parte da terra para matar à espada, pela fome, com a mortandade e por meio das feras da terra.

O quinto selo

⁹ Quando ele abriu o quinto selo, vi, debaixo do altar, as almas daqueles que

⁶Öjö däjä, yaitawä 4 täbä möamo ja, yanowamö a wə faö lä culenaja ya wə jililema. Abinaja a cuma, cabayo a ja a lä döcäle nija. —Täbä ojodamou fe ma weyaö wei ma cui, jishima moli a ja, nii jibä fe lajowä shino nia däamou. Jibä nowa bluca lä mlai jibä ma cui, 3 bä jishima bädawä ja, jibä fe lajowä nowa nia shino çamamou. Öjö ma cui, dabö dabö ubä mlaö dicoo mlaobä, ubä lä tamou wei fibä wəliama dijä. Uba nashiwä toubä çai cuo fe yadiobä, totobä çai wəliama dijä — a cuma.

Mai 4 coco caloblaö lä çolayono wei tä 4

⁷Oweja a wəfa ocalo lä jilamou wei a lä cuinö, mai 4 coco caloblaö lä çolayono wei däjä, yaitawä 4 bä lä cuono wei, ai a wə faö nomöjöoma. Ya wə jililema. Abinaja a cuma. —A da jabo!

⁸Ya tä möö däjä, cabayo ai a wawälayoma. Öjö tawä? A mömou nö flajawä quilijioma. A lä döcäono wei a lä cui, Nomaö a wəfa cuoma. Öjö a nodi jamö a lä nocale a lä cui, Täbä lä nomaö wei täbä cuobä jamö, a wəfa jilamaje. Bluca bä lä bälöblai bä nijamö, ai bä wəliaböö cuaabä etä jöbämoquema. Ai bä lä cui, shäyou tänö bä mö nia watäblamaböma. Ai bä mö feduwä lä cui, ofi tänö bä nia nomamaböma. Ai bä showawä lä cui, shawala anö bä nia waicamaböma. Ai bä lä cui, yalo bä lä ishous wei bä nija bä nabä nia shömöaböma.

Mai 5 coco caloblaö lä çolayono wei tä 5

⁹Oweja a wəfa ocalo lä jilamou wei a lä cuinö, mai 5 coco caloblaö lä çolayono wei

tinham sido mortos por causa da palavra de Deus e por causa do testemunho que sustentavam.

10 Clamaram em grande voz, dizendo: Até quando, ó Soberano SENHOR, santo e verdadeiro, não julgas, nem vingas o nosso sangue dos que habitam sobre a terra?

11 Então, a cada um deles foi dada uma vestidura branca, e lhes disseram que repousassem ainda por pouco tempo, até que também se completasse o número dos seus conservos e seus irmãos que iam ser mortos como igualmente eles foram.

O sexto selo

12 Vi quando o Cordeiro abriu o sexto selo, e sobreveio grande terremoto. O sol se tornou negro como saco de crina, a lua toda, como sangue,

13 as estrelas do céu caíram pela terra, como a figueira, quando abalada por vento forte, deixa cair os seus figos verdes,

14 e o céu recolheu-se como um pergaminho quando se enrola. Então, todos os montes e ilhas foram movidos do seu lugar.

dājä, Yai Bada nija täbä nia lä dodoblamou wei bä maqueblamobä ya täcö wawädowä dalalema. Öjö täcö cotä jamö, cama ai ebä lä shämono wei ya bä bufi dalalema. Yai Bada a wāno wäyāo nofi jushuaöje ja bä shälemaje cäbä, a wāfa wäyāo fe yadiomaje cudeenö.

10Bä ą ıcali faö ja abinaja bä cuma. —Cafä Bada wa shino yai Bada lä ayai, yami wa yaia. Wa lä bejedimou wei wa. ıFei dājä showadawä! Bitä jamö bä yanowamö lä cublai wa bä dobroimi fa jömanö, yamalecö ıyābö nowa da çölä —bä cuma.

11Öjö dājä, camishi labe shuducaje bä ja, bä dobämolayoma. Abinaja bä nowa tamoma. —Bä yanöcöblaa da balöicu. Aifä bä lä cui, camiyä ya wā juamobä bä nia lä shämou wei bä lä cui, bä oimi showawä, cafä wamacö lä taamamono weinaja bä nia shämou mö lä feduo wei bä lä cui.

Mai 6 coco caloblaö lä çölayono wei tä ą

12Oweja a wāfa ocalo lä jilamou wei a lä cuinö, mai 6 coco caloblaö lä çölayono wei dājä ya tä fa mönö, ulifi ya bada blösö blösömou dalalema. Motoca a mö bada öshö judeblaliyoma. Belibo a bada lä loono wei, ıyā ıyā bä mömou lä culenaja a bada cublaliyoma.

13Öjö dājä, judu mösö jamö culanö, shidicali bä bluca blälälaledayoma. Wadoli a bada yacolemou dājä ico bä luwä blälämaö lä cuaaö weinaja showawä.

14Judu mösö ma cui, oni si cofedou lä çö weinaja mösö fa cublalunö, mösö mladaliyoma. Bei mabä ma cui, täbä ulifi bluca lä jöcoblai täbä ma cui, öjö täbä

15 Os reis da terra, os grandes, os comandantes, os ricos, os poderosos e todo escravo e todo livre se esconderam nas cavernas e nos penhascos dos montes

16 e disseram aos montes e aos rochedos: Caí sobre nós e escondei-nos da face daquele que se assenta no trono e da ira do Cordeiro,

17 porque chegou o grande Dia da ira deles; e quem é que pode suster-se?

Apocalipse 7

Os cento e quarenta e quatro mil selados de Israel

1 Depois disto, vi quatro anjos em pé nos quatro cantos da terra, conservando seguros os quatro ventos da terra, para que nenhum vento soprasse sobre a terra, nem sobre o mar, nem sobre árvore alguma.

bluca fa shomilalunö, öjamö täbä dablou mladaliyoma.

15 Öjö däjä, jödödöwä bä lä bälöblai bä fa quililalunö, bä jötäolaliyoma. Bä bälöo lä dodijii bä bada lä cublai bä ma cui, ai bä bada lä blowäjäi bä ma cui, wayu bä lä lulubou wejei bä ma cui, bä nö lä madofibö wei bä ma cui, bä lä lojode wei bä ma cui, bä bluca quililaliyoma. Bä nosie juamobä bä lä tabou wejei bä ma cui, bä tabou lä mlajei bä ma cui, öjö lä täbä bluca lä cui, bei mabä jamö bä fa cuicunö mabä lä yalejeblai jamö bä jötäolaliyoma. Bei maca cabä lä cublai jamö ma cui, bä çai lucäolaliyoma.

16 Öjamö bä fa cuolalunö, maa mabä ma cui nija bä ç icalí fama. —Wamacö fa wäcölönö, wamalecö da badädäbalö! Bada tä döcäobä etäcö jamö a lä döcälenö yamalecö dabraö mlaobä. Oweja a wafa ocalo lä jilamou wei, a nö walowä lä jushuole a lä cui nija yamacö nowamöobä.

17 Cäcöbö nö walowä lä jushuo wei etä wawäblobä, ei tä jalu jamö etä cublou waiquia lä cule. çTäbä demi feiblou fe yadiobä tä daanö? —bä cuma.

Apocalipse 7

Yai Bada 144.000 ebä nia lä yaiono wei tä ç

1 Öjö ya tä möö waiquio däjä, bita a 4 lä shaçoblai jamö, açjele 4 ya bä ublajawä fe fåyoa dalalema. Wadoli 4 bä lä cui bä jamabomaje, ulifi jamö ma cui, modu ubä lä cublai jamö ma cui, tä wadolimou

² Vi outro anjo que subia do nascente do sol, tendo o selo do Deus vivo, e clamou em grande voz aos quatro anjos, aqueles aos quais fora dado fazer dano à terra e ao mar,

³ dizendo: Não danifiqueis nem a terra, nem o mar, nem as árvores, até selarmos na frente os servos do nosso Deus.

⁴ Então, ouvi o número dos que foram selados, que era cento e quarenta e quatro mil, de todas as tribos dos filhos de Israel:

⁵ da tribo de Judá foram selados doze mil; da tribo de Rúben, doze mil; da tribo de Gade, doze mil;

⁶ da tribo de Aser, doze mil; da tribo de Naftali, doze mil; da tribo de Manassés, doze mil;

⁷ da tribo de Simeão, doze mil; da tribo de Levi, doze mil; da tribo de Issacar, doze mil;

⁸ da tribo de Zebulom, doze mil; da tribo de José, doze mil; da tribo de Benjamim foram selados doze mil.

A visão dos glorificados

showadao mlaobä. Fii fibä çai yalä yalämou showadao mlaobä.

²Öjö däjä, motoca a lä faö wei jamö, ajele ai ya ösöö dalalema. Yai Bada tä demi shi lä wälile etä madofi onimamodima showaboma. Ajele ⁴ bä ublajawä fe lä fayoono wei bä nija a wä icali fama. Öjö bä nija, ulifi a wäliabeje tä li jöbämoa waiquiquema, modu ubä çai.

³Abinaja bä nowa tama. —Bei. Ulifi a ma cui, modu ubä ma cui, fii fibä ma cui, wadoli a ja öjö bä wälamaö showadao dijejä. Yai Bada bäma a lä bufibou wei, a wä juamobä bä lä cui, öjö yama ebä nia onimaö balöo, cama onimamodima etä madofinö. Bei täbä wäyacu jamö yama täbä nia oni taö cuaaö balöo—bä nowa tama.

⁴Öjö däjä, bei bä wäyacu nia lä onimano wejei, 144.000 ya bä afa bluca jililema. Isaeli bä ijilubö ebä nija bä 12 yaiablalou lä nodiano wei, öjö lä bä mashi yai li cuoma.

⁵Judawä 12.000 ebä wäyacu onimamaje, Lubeni 12.000 ebä çai. Cadö 12.000 ebä çai.

⁶Aselo 12.000 ebä çai. Nefitali 12.000 ebä çai. Manasesi 12.000 ebä çai.

⁷Simeoni 12.000 ebä çai. Lewi 12.000 ebä çai. Isacala 12.000 ebä çai.

⁸Sabulono 12.000 ebä çai. José 12.000 ebä çai. Bejamino 12.000 ebä çai.

Fedu jamö täbä bluca lä çocamono wei tä a

⁹ Depois destas coisas, vi, e eis grande multidão que ninguém podia enumerar, de todas as nações, tribos, povos e línguas, em pé diante do trono e diante do Cordeiro, vestidos de vestiduras brancas, com palmas nas mãos;

¹⁰ e clamavam em grande voz, dizendo: Ao nosso Deus, que se assenta no trono, e ao Cordeiro, pertence a salvação.

¹¹ Todos os anjos estavam de pé rodeando o trono, os anciãos e os quatro seres viventes, e ante o trono se prostraram sobre o seu rosto, e adoraram a Deus,

¹² dizendo: Amém! O louvor, e a glória, e a sabedoria, e as ações de graças, e a honra, e o poder, e a força sejam ao nosso Deus, pelos séculos dos séculos. Amém!

⁹Öjö ya tä daa fa balölalönö, ai ya tä möö çooma. Yanowamö bluca ya täbä çoablou dalalema, bä nö wabamobö lä mlai. Bluca bä bälöblawä lä yaiblai bä mashi coyocomoma. Bluca bä yaiablalou lä nodiaö wei bä çai. Shomi bä bluca lä bälöblai bä çai. Bluca bä caficö a lä bou wejei bä çai. Bada tä döcäobä etäcö mashi jamö bä bluca ublajaoma, Oweja a wafa ocalo lä jilamou wei a mashi showawä jamö. Camishi labe shuducaje bä ja bä didioma. Lasha si jenabä lä culenaja si jenabä cuwä, si jenabä showabomaje.

¹⁰Bä a çicali faö ja, abinaja bä cuma. —
;Bämalecö lä jucäaö wei, ei a, Yai Bada bäma a lä bufibou wei, a Bada lä döcäle!
;Oweja a wafa ocalo lä jilamou wei a çai!
—bä cuma.

¹¹Öjö bä nija ajele bä fe bluca fayooma. Bada tä döcäobä etäcö ma cui, bada 24 täbä lä yädäo wei täbä ma cui, yaitawä 4 täbä ma cui, öjö bä bluca möamöo däjä, ajele bä ublajou fe fayooma. Bada tä döcäobä etäcö ajede jamö bä möfe fa boalunö, Yai Bada a wafa Bada doblao tamaje.

¹²Abinaja bä ajele cuma. —;Inaja lä tä cuobä! Yai Bada bäma a lä bufibou wei, ;bäma a nofi shino yai dobobä! ;Öjö bäma a wafa shino doblao tabä! ;Bäma a bufi nofi shino jaducuwä doablabä! ;Öjö nija bamacö bufi afa doblalou çai wäyämobä! ;Bäma a nofi dodijidawä tabobä! ;Bäma a nofi lojode çai doablabä! ;Öjö a wafa nö

13 Um dos anciãos tomou a palavra, dizendo: Estes, que se vestem de vestiduras brancas, quem são e donde vieram?

14 Respondi-lhe: meu SENHOR, tu o sabes. Ele, então, me disse: São estes os que vêm da grande tribulação, lavaram suas vestiduras e as alvejaram no sangue do Cordeiro,

15 razão por que se acham diante do trono de Deus e o servem de dia e de noite no seu santuário; e aquele que se assenta no trono estenderá sobre eles o seu tabernáculo.

16 Jamais terão fome, nunca mais terão sede, não cairá sobre eles o sol, nem ardor algum,

17 pois o Cordeiro que se encontra no meio do trono os apascentará e os guiará para as fontes da água da vida. E Deus lhes enxugará dos olhos toda lágrima.

Apocalipse 8

shino wəlojaö tamobä! ;Inaja lä tä cuo shi wəlibä! Inaja lä tä cuobä —bä əjele cuma.

13 Öjö dājä, bada 24 bä lä yädäono wei ai a lä cui, camiyä nija a wə fama. Abinaja a cuma. —¿Ei wa bä daö cule, camishi shuducaje bä ja bä lä didile? ¿Wedi jamö bä li cuoma bei bä li? —a cuma.

14 Abinaja ya e cuma. —Bada tä. Cafänö wa bä li daö —ya e cuma. Inaja ya cuu ja wale yömölama. —Fei bä lä cui, yanowamö täbä nö yai bleaaö nö lä quiliano wei dājä, bä demi lä feiblaliyono wei fei cäbä. Oweja a wəfa ocalo lä jilamou wei iyäbö ja esibä fa yalulalöjenö, esibä li aublaliyoma.

15 Öjö cudeenö, Yai Bada tä döcäobä täcö mashi jamö bä li cuida lä cule. Cama Yai Bada etä yafi jamö a wə showadi juadiije. Bada tä döcäobä etäcö jamö a lä döcälenö bä çai fa cuonö, bä nia nowamaö shi wəlii.

16 Bä nia ofäö çödaaimi. Bä nia çai amishaimi. Öjö bä nija motoca shi nia çai difequio çödaaimi. Yobli tänö täbä si nia fläaö çödaaimi.

17 Bada tä döcäobä etäcö ajede jamö, Oweja a wəfa ocalo lä jilamou weinö bä nia nowamöbou. Oweja bä çai lä cuo wejei bänö bä yalo nowamaö lä cuaaö wejeinaja, inaja showawä bä nia taamaö. Bəlimiblamodima ubä fe lä jojoblai jamö bä nia lulubou cuaaö. ¿Öjö tawä? Öjö bä lä cui, Yai Bada tänö bä mabuubö nia jödödöwä yəjöblaö —bada a cuma.

Apocalipse 8

O sétimo selo. Os sete anjos com as suas trombetas

¹ Quando o Cordeiro abriu o sétimo selo, houve silêncio no céu cerca de meia hora.

² Então, vi os sete anjos que se acham em pé diante de Deus, e lhes foram dadas sete trombetas.

³ Veio outro anjo e ficou de pé junto ao altar, com um incensário de ouro, e foi-lhe dado muito incenso para oferecê-lo com as orações de todos os santos sobre o altar de ouro que se acha diante do trono;

⁴ e da mão do anjo subiu à presença de Deus a fumaça do incenso, com as orações dos santos.

⁵ E o anjo tomou o incensário, encheu-o do fogo do altar e o atirou à terra. E houve trovões, vozes, relâmpagos e terremoto.

Mai 7 coco caloblaö lä çölayono wei tä ą

¹Oweja a wąfa ocalo lä jilamou wei a lä cuinö, mai 7 coco caloblaö lä çölayono wei dąjä, fedu jamö tä mada waiwä nö dedejedaliyoma.

²Öjö dąjä, Yai Bada tänö ąjele 7 ebä lä ajedemabole ya bä möma. Amowa 7 fibä lä jolamou wei fibä ja bä dobämolayoma.

³Öjö dąjä, Yai Bada nija täbä nia lä dodoblamou wei täbä maqueblamobä täcö ajede jamö, ąjele ai a icuquema. Acanafu bä tablamobä tä madofi showaboma, olo bä ja tä lä tablamolayono wei tä lä cui. Täbä wąqueshi nö çędeli lä uçucamou wei täbä bluca ja, a dobämolayoma, Yai Bada nija cama ebä nö bayeli lä nacao wei bä ą fa doanö, täbä nö lä çędeli wei täbä ja bä ą coyocoblamabä. Öjö dąjä, täbä nö çędeli lä dodoblamou wei täbä maqueblamobä täcö ja, täbä nö çędeli nia uçucamama, olo bä ja täcö lä cui ja.

⁴Einaja a cuaama. ąjele a lä cuinö, öjö tä fa dodocunö, Yai Bada tä lä cule jamö täbä wąqueshi nö çędeli ösöa showalayoma. Cama ebä nö bayeli nacaobä bä ą çai ösöa coyocoa showalayofälöma.

⁵Öjö dąjä, ąjele a lä cuinö, acanafu täbä tablamobä tä madofi fa dälänö, Yai Bada nija täbä lä dodoblamou wei täbä maqueblamobä täcö jamö, acanafu bä wacö dälema. Acanafu täbä tablamobä tä madofi ja, wacöbä fe fa lajoblamalönö, bita jamö wacöbä shäyäblaquema. Öjö dąjä, yąlu a wą faö nö quiliaö showadaoma. Bluca täbä ą çai

⁶ Então, os sete anjos que tinham as sete trombetas prepararam-se para tocar.

A primeira trombeta

⁷ O primeiro anjo tocou a trombeta, e houve saraiva e fogo de mistura com sangue, e foram atirados à terra. Foi, então, queimada a terça parte da terra, e das árvores, e também toda erva verde.

A segunda trombeta

⁸ O segundo anjo tocou a trombeta, e uma como que grande montanha ardendo em chamas foi atirada ao mar, cuja terça parte se tornou em sangue,

⁹ e morreu a terça parte da criação que tinha vida, existente no mar, e foi destruída a terça parte das embarcações.

A terceira trombeta

¹⁰ O terceiro anjo tocou a trombeta, e caiu do céu sobre a terça parte dos rios, e sobre as fontes das águas uma grande estrela, ardendo como tocha.

¹¹ O nome da estrela é Absinto; e a terça parte das águas se tornou em absinto, e

mashiquiwä j̄lioma. Madula a çai wacö blada bladamoma. Ulifi a nō çai bada blösö blösömou quiliaö showadaoma.

Amowa 4 fibä jolaö lä balöono wejei tä a

⁶Bei. Amowa 7 fibä lä jolamou wei fibä lä tabono wejei bä ajele lä cuinö, fibä jolabeje fibä colo jodaö showalayomaje.

⁷Ajele jaba a lä cuinö, cama efi jaba jolaö däjä, bita jamö bleyula bei bä bada blälölädou showadalayoma. Öjamö lä cowa wacöbä çai bläläö coyocaö showadaoma, iyä iyä bä çai. Öjö bä wacänö ulifi ai a mashi öshölayoma. Öjamö lä fii fibä çai öshöa showadalayoma. Moimoima a çai liyä öshöö jödödöblaliyoma.

⁸Ajele 2 a lä cuinö, cama efi jolaö nomöjöö däjä, modu bada u jamö jai bei macö bada cuwä, cowa wacö befi çai quemabalema.

⁹Wacö fa quemabalönö, ai u bada mashi iyäblou showalayoma. Öjö u jamö bä bluca lä juu wei bä mö bluca watäblaliyoma. Canawä a jamö bä befi çai lä caläö wejei bä ma cui, öjö lä bä mö bluca watäblou showadalayoma.

¹⁰Öjö däjä ajele 3 a lä cuinö, cama efi jolaö nomöjöö däjä, judu mösö jamö shidicali a wacö befi çai bada quelayodayoma. A fa quelunö, mau ai ubä mashi jamö a quea culayoma, ai ubä mashi lä jojoblai jamö çai.

¹¹Öjö a shidicali lä cui, Maocoli a wäfa shidicali cua. Öjö anö mau ai ubä mashi lä

muitos dos homens morreram por causa dessas águas, porque se tornaram amargosas.

A quarta trombeta

12 O quarto anjo tocou a trombeta, e foi ferida a terça parte do sol, da lua e das estrelas, para que a terça parte deles escurecesse e, na sua terça parte, não brilhasse, tanto o dia como também a noite.

13 Então, vi e ouvi uma águia que, voando pelo meio do céu, dizia em grande voz: Ai! Ai! Ai dos que moram na terra, por causa das restantes vozes da trombeta dos três anjos que ainda têm de tocar!

Apocalipse 9

A quinta trombeta

1 O quinto anjo tocou a trombeta, e vi uma estrela caída do céu na terra. E foi-lhe dada a chave do poço do abismo.

2 Ela abriu o poço do abismo, e subiu fumaça do poço como fumaça de grande fornalha, e, com a fumaceira saída do poço, escureceu-se o sol e o ar.

bayucublai ubä çowamiblaliyoma. Ubä fa çowamiblalunö, öjö ubänö bluca bä nomalaliyoma.

12 Öjö däjä ajele 4 a lä cuinö, cama efi jolaö nomöjöoma, motoca a wälidiblobä, a nö shïi dedeblou mlaobä. Belibo a ma cui, shidicali bä ma cui, inaja showawä bä wälidiblamalema. Jalu däjä ma cui, didi däjä ma cui, tä shïi luaaö jaödao cuaama.

13 Öjö däjä ya möö fa nonoicunö, mojomö ya wä jililema. Ösö jamö a yälänö abinaja a cuma. —iNö bleaabä cätä! iNö bleaabä cätä! iNö bleaabä cätä! Ajele ai bä 3 lä cuinö, amowa fibä jolaöje däjä, bita jamö bä yanowamö lä bälöblai, bejedi lä bä nö nia bleaaö —mojomö a cuma.

Apocalipse 9

Amowa 5 fi a lä jolano wei tä a

1 Öjö däjä, ajele 5 a lä cuinö, amowa efi jolaö nomöjöo däjä, fedu jamö a shidicali lä quelayono wei ya möma. Öjö a shidicali nija, täca fe jolocoa lä mlabodi yoca caloblamobä etä jöbämoquema.

2 Öjö a shidicali lä cuinö, täca fe jolocoa lä mlabodi yoca fa caloblalönö, cowa wäqueshi bä bada ushujuwä tolucublamoma, cowa bada wacö lä didibou wejei jamö bä wäqueshi bada tolulumou lä cuaaö weinaja showawä. Öjö yoca jamö bä wäqueshi lä falayono wei bänö motoca a jöyablaliyoma. Tä mö bluca luwäblaliyoma.

³ Também da fumaça saíram gafanhotos para a terra; e foi-lhes dado poder como o que têm os escorpiões da terra,

⁴ e foi-lhes dito que não causassem dano à erva da terra, nem a qualquer coisa verde, nem a árvore alguma e tão-somente aos homens que não têm o selo de Deus sobre a frente.

⁵ Foi-lhes também dado, não que os matassem, e sim que os atormentassem durante cinco meses. E o seu tormento era como tormento de escorpião quando fere alguém.

⁶ Naqueles dias, os homens buscarão a morte e não a acharão; também terão ardente desejo de morrer, mas a morte fugirá deles.

⁷ O aspecto dos gafanhotos era semelhante a cavalos preparados para a peleja; na sua cabeça havia como que coroas parecendo de ouro; e o seu rosto era como rosto de homem;

⁸ tinham também cabelos, como cabelos de mulher; os seus dentes, como dentes de leão;

³Öjö däjä, cowa waqueshi bä jamö söcö söcöma bä fa falönö, yanowamö täbä lä bälöblai jamö bä fa itolalunö bä cublaquema. Sufi bänö täbä nö bleaamaö lä cuaaö wejeinaja täbä nö bleaamaö mö feduobeje etä jöbämoquema.

⁴Öjö bä söcö söcöma lä cui bä wasömamoma, fii defibä wäliao mlaobeje. Moimoima bä ma cui, cau cau bä ma cui, fii fibä ma cui, öjö täbä bluca wäliao mlaobeje bä wasömamoma. Yai Bada etä madofinö, yanowamö bei bä wäyacu onimamou lä mlai bä nö nia shino yai bleaamamaje.

⁵Belibo 5 a lublou mlao däjä bä nö nia ma bleaamano wejei ma cui, bä nia shämaö cadidionomije. Bä nö lä bleaano wei, sufi bänö bä si dicaöje däjä bä nö bleaaö lä culenaja bä nö nia bleaaö cuoma.

⁶Öjö tä cublou däjä, bä nö ninili bleaaö fe fa balojoonö, “Ya nomaö showadaobä”, bä nofi nia ma tamamou wei cui bä nia nomabloimi. Bä bufi mlao showadaobä tä nia ma bufijaö wejei ma cui bä bufi nia mlao showadaoimi.

⁷Cabayo bä çai wayu jubeje jamö bä jöyablaö lä cuaaö wejeinaja, inaja showawä bä söcö söcöma mömou cuoma. Madofi bä liyäjäwä yojobomaje, olo bä lä culenaja. Yanowamö täbä mofecö lä culenaja bä mofecö cuo mö feduoma.

⁸Suwä bä feta uçü lä culenaja bä feta uçü çai cuoma. Öla bä nacö lä culenaja, inaja showawä bä nacö cuoma.

⁹ tinham couraças, como couraças de ferro; o barulho que as suas asas faziam era como o barulho de carros de muitos cavalos, quando correm à peleja;

¹⁰ tinham ainda cauda, como escorpiões, e ferrão; na cauda tinham poder para causar dano aos homens, por cinco meses;

¹¹ e tinham sobre eles, como seu rei, o anjo do abismo, cujo nome em hebraico é Abadom, e em grego, Apoliom.

¹² O primeiro ai passou. Eis que, depois destas coisas, vêm ainda dois ais.

A sexta trombeta

¹³ O sexto anjo tocou a trombeta, e ouvi uma voz procedente dos quatro ângulos do altar de ouro que se encontra na presença de Deus,

¹⁴ dizendo ao sexto anjo, o mesmo que tem a trombeta: Solta os quatro anjos que se encontram atados junto ao grande rio Eufrates.

¹⁵ Foram, então, soltos os quatro anjos que se achavam preparados para a hora, o dia, o mês e o ano, para que matassem a terça parte dos homens.

⁹Bä çai sisioma. Wayu bänö shibä jifuwä lä läbou wejeinaja bä sisicö cuoma. Bä yäö däjä, bä majecö ą nacläaö fe balojooma. Bä ishobä jamö, cabayo bä nija bä lälämodima shaimabouje däjä, bä ą nacläaö lä cuaaö weinaja showawä.

¹⁰¿Öjö tawä? Sufi bä shina lä culenaja bä shina cublawä, täbä si dicabeje. Belibo 5 a lublou showao mlao däjä bä si nia lä dicaö wejei, bei bä shinanö bä nö nia li bleaamaöje.

¹¹Täca fe jolocoa lä mlabodi jamö tä fecula lä läo wei a lä cuinö, söcö söcöma bä nosiemaö. Öjö Waicalewä a wafa lä cule, a nofi badabouje. Ebleo bä caficö ą ja, Abadono a wafa çai cua. Clesiateli caficö ą ja, Aboliono a wafa çai cua.

¹²Bä nö nia jaba lä bleamano wei, öjö tä cuo balöoma. Bä nö bleaamaö çobä, bolacabö tä nia taö çoma.

Amowa 6 fi ą lä jolano wei tä ą

¹³Öjö däjä, ąjele 6 a lä cuinö, amowa efi jolaö ço däjä, ai ya wä jililema. Yai Bada nija täbä dodoblamobä täcö jamö a culanö a wä bädoma, olo bä ja täcö lä cui täcö jamö. Jai yalo yölacö cuwä 4 täbä lä cublai jamö a culanö a wä fa bädalunö,

¹⁴abinaja amowa fi lä jolano wei a ąjele nowa tama. —Bei. Euflade u bada jamö, ąjele 4 bä lä ọcale bä da jujeblalö —a nowa tama.

¹⁵Inaja a cuu ja, öjö ąjele 4 bä lä cui bä jujeblamolayoma. Yai Bada tänö bä ąamabou balöo fa bufinö, yacumö yanowamö täbä bluca lä bälöblai bä mashi

16 O número dos exércitos da cavalaria era de vinte mil vezes dez milhares; eu ouvi o seu número.

17 Assim, nesta visão, contemplei que os cavalos e os seus cavaleiros tinham couraças cor de fogo, de jacinto e de enxofre. A cabeça dos cavalos era como cabeça de leão, e de sua boca saía fogo, fumaça e enxofre.

18 Por meio destes três flagelos, a saber, pelo fogo, pela fumaça e pelo enxofre que saíam da sua boca, foi morta a terça parte dos homens;

19 pois a força dos cavalos estava na sua boca e na sua cauda, porquanto a sua cauda se parecia com serpentes, e tinha cabeça, e com ela causavam dano.

20 Os outros homens, aqueles que não foram mortos por esses flagelos, não se arrependeram das obras das suas mãos, deixando de adorar os demônios e os ídolos de ouro, de prata, de cobre, de

waicabeje etä yai cublou fa shalililonö, bä jujeblamaö majölayoma.

16Öjö däjä, wayu ya täbä dalalema. Cabayo bä jamö wayu bluca fe balojowä bä befi çai läläama. Bä wabamou doblonomi. Bä lä fejeleo wei ya bä ą jililema.

17Bä befi çai lä läläano wei, bei balöcö nowamöobä boo shicö jifuwä läbomaje. Abinaja cabayo bä cuwä ya bä dalalema. Bä wacä mö judäoma, cowa wacö lä culenaja showawä. Maa ai mabä wai baushi shi dejelewä lä culenaja bä shi çai dejeleoma. Bä çai flälajaoma, cowa yaitawä nacli wacöbä lä culenaja showawä. Öla bä fe lä culenaja bä fe cuo mö feduoma. Bei bä caficö jamö cowa wacöbä fabloma, waqueshi bä çai bluca, cowa yaitawä nacli wacöbä çai.

18Cabayo bä caficö jamö öjö bä 3 wayu lä fablono wei bä lä cuinö, yanowamö täbä bluca lä bälöblai bä mashi waicamaje. Cowa wacöbä ma cuinö, waqueshi bä ma cuinö, cowa yaitawä nacli wacöbä ma cuinö bä nö bluca bleaama.

19Cabayo bä caficö wayunö, bei bä shina çai wayunö bä nö malä blemalaleno wejei. Bei bä shina jamö jai olu bä fe cuwä bä fe bluca cublamoma, bä si wädöbeje.

20Öjö ma cui, öjö 3 bä wayunö bä yanowamö lä feiblaliyono wei bä lä cui, bä nomaö lä mlaono wei bä lä cui, bä bufi mö yabajadonomi. Nö idubö täbä lä bufiblamou wei täbä joyanomije. Bä möfe bolanö täbä ąfa bada doblao taö showao

pedra e de pau, que nem podem ver, nem ouvir, nem andar;

²¹ nem ainda se arrependeram dos seus assassínios, nem das suas feitiçarias, nem da sua prostituição, nem dos seus furtos.

Apocalipse 10

Os anjos e os sete trovões. João e o livrinho

¹ Vi outro anjo forte descendo do céu, envolto em nuvem, com o arco-íris por cima de sua cabeça; o rosto era como o sol, e as pernas, como colunas de fogo;

² e tinha na mão um livrinho aberto. Pôs o pé direito sobre o mar e o esquerdo, sobre a terra,

³ e bradou em grande voz, como ruge um leão, e, quando bradou, desferiram os sete trovões as suas próprias vozes.

⁴ Logo que falaram os sete trovões, eu ia escrever, mas ouvi uma voz do céu, dizendo: Guarda em segredo as coisas que os sete trovões falaram e não as escrevas.

fe yadiomaje. Olo bä ja ai bä tablamaje, blada bä ja ai, duo shibä ja ai, maa mabä ja ai, fii fibä ja ai. Öjö bä lä tablamolayono wei bä lä cuinö täbä möimi ma cujei, täbä ą jĵliami ma cujei, bä ąai cama juimi ma cui, bä bufibläö fe yadiomaje. Fecula bä ąai lä bufiblano wejei tä ma cui ja, bä bufi ąai lädonomi dodijiwä.

²¹Täbä bufi mö yabajadou mlai ja, bä shino shäablayou fe yadio showaoma. Fecula bä nija bä ąai wafäbloyou fe yadio showaoma. Täbä nofi ąai jushublalou fe yadio showaoma. Shomi täbä madofibö ąai lämaö fe yadio showaomaje.

Apocalipse 10

Ąjele ai anö si oni wai lä calobono wei tä ą

¹Öjö dąjä, ąjele ai ya lojode dalalema. Öłajashi a ja a didilanö, fedu jamö a culanö a itolayoma. Bei feduböcö jamö jedu cęcö shĵi motoleoma. Motoca a mömou shi dowąjävä lä culenaja mofecö cuoma. Bei matakö lä cui, jai cowa wacöbä comadiwä cuoma.

²Bei imicönö oni si wai caloboma. Jayu boco jamö mata lä cui, modu u bada jamö mamicö quequema. Ai mata lä cui, ulifi jamö mamicö quea mö feduquema.

³Öjamö a culanö, öla a wą nö lä quiliaö weinaja ıcali a comöma. A comöö dąjä, yąlu 7 bä ą nocalayoma.

⁴Yąlu 7 bä ą faö waiquio dąjä, ya tä ą nia oniama ma cui, fedu jamö ya wą jĵilema. Abinaja a cuma. —Yąlu wa bä ą lä jĵilileno wei bä ą da jöyalö. Öjö tä ą onia dijä —a cuma.

⁵ Então, o anjo que vi em pé sobre o mar e sobre a terra levantou a mão direita para o céu

⁶ e jurou por aquele que vive pelos séculos dos séculos, o mesmo que criou o céu, a terra, o mar e tudo quanto neles existe: Já não haverá demora,

⁷ mas, nos dias da voz do sétimo anjo, quando ele estiver para tocar a trombeta, cumprir-se-á, então, o mistério de Deus, segundo ele anunciou aos seus servos, os profetas.

⁸ A voz que ouvi, vinda do céu, estava de novo falando comigo e dizendo: Vai e toma o livro que se acha aberto na mão do anjo em pé sobre o mar e sobre a terra.

⁹ Fui, pois, ao anjo, dizendo-lhe que me desse o livrinho. Ele, então, me falou: Toma-o e devora-o; certamente, ele será amargo ao teu estômago, mas, na tua boca, doce como mel.

¹⁰ Tomei o livrinho da mão do anjo e o devorei, e, na minha boca, era doce como mel; quando, porém, o comi, o meu estômago ficou amargo.

⁵Öjö däjä, ajele ya lä möno wei jayu boco yalejedaliyoma.

⁶Boco fa yalejedalunö abinaja a cuma. — Ya wə nō wāo cadidia lä cule. Tä demi cua shī lä wəlile tä malä cule. Judu mösö tablalema, öjamö täbä bluca lä culadi täbä çai. Bitā a çai taa mö fedublalema, öjamö täbä bluca lä cublai täbä çai. Modu u çai bada tablalema, öjamö täbä bluca lä cubodi täbä çai. Fei däjä a nō nia dadiomi.

⁷Ajele jödödö anö amowa 7 fi jolaö däjä, cama a wəno wäyālewä bā nija Yai Bada tänö a wəfa wäyāö lä balöono wei tä nia bejedi cublou showadao. Yai Bada tänö tä lä jəyabole tä nia wawāblou showadao, cama a wə juamobä ebä nija a lä cuno weinaja showawä.

⁸Öjö däjä, fedu jamö ya wə lä jilileno wei a wə faö çoma. Abinaja wale nowa tama. —Modu u jamö, ulifi jamö ajele a ublaa lä lelequele nija wa fa icuicunö, oni si lä calobole si da dälö —wale nowa tama.

⁹Öjö cudeenö, ajele a nija ya fa icuicunö ya si wai oni nacalema. Abinaja wale nowa tama. —Si da dälä. Si waa da showadaalö. Öjö si oninö wa busi nia çowamiblou. Öjö ma cui bei wa caficönö wa si wäö däjä, buu ubä cledediwä lä culenaja wa caficö nia cledediblou balöo —wale nowa tama.

¹⁰Öjö däjä, ajele imicö ja ya si oni fa dädalönö ya si walema. Buu ubä cledediwä lä culenaja ya caficö

¹¹ Então, me disseram: É necessário que ainda profetizes a respeito de muitos povos, nações, línguas e reis.

Apocalipse 11

Ordens para medir o santuário de Deus

¹ Foi-me dado um caniço semelhante a uma vara, e também me foi dito: Dispõe-te e mede o santuário de Deus, o seu altar e os que naquele adoram;

² mas deixa de parte o átrio exterior do santuário e não o meças, porque foi ele dado aos gentios; estes, por quarenta e dois meses, calarão aos pés a cidade santa.

As duas testemunhas mártires

³ Darei às minhas duas testemunhas que profetizem por mil duzentos e sessenta dias, vestidas de pano de saco.

cublaliyoma ma cui, ya si fa sufalönö ya busi çowamiblaliyoma.

¹¹Abinaja ya nowa tamamoma. —Yai Bada wa tä ano wäyöö çobä. Shomi bä bluca lä bälöblai bä nia lä taamaö wei wa tä afa wäyäbä. Bluca bä bälöblawä lä yaiblai bä ma cui, bluca bä caticö a lä bou wejei bä ma cui, bada bluca bä bälöblawä lä dodijii bä ma cui, öjö bä nia bluca lä taamaö wei wa tä afa nia wäyöö.

Apocalipse 11

Yai Bada a wafa wäyäböbä cäcöbö lä lämaqueno wei tä a

¹Öjö däjä, jai shälacawä a juloço cuwä a ja wale dobälema, täbä labe lä wabaö wejei täbä lä culenaja. Abinaja ya nowa tamamoma. —Bei. Ei wabamodima ya lä jöböale tänö, iba yafi a labe da waba. Camiyä nija täbä nia lä dodoblamou wei bä maqueblamobä täcö çai. Öjamö camiyä nija bä möfe bolanö wale afa Bada doblao lä tayoluu wejei, bä çai bluca da mö.

²Öjö ma cui tä yafi sibo lä jçoloblai wa tä nia wabaimi. Öjö tä da daacö, öjamö judio bä lä mlai bä bälöö läobä ya tä noshi malä öjödabole. Belibo 42 a lublou showaa mlai ja, iba a shabono lä yaile jamö öjö bä nia cuo läo.

³Camiyä wale afa wäyädiböbä ya cöbä nia lämabou. Ya cöbä nö nia wälojomabou. Täbä nö wajäwä öjöböamobä, camishi aloqui cäcö öshö lä yabou wejei cäcö ja cäcöbö didilanö, belibo 42 a lublou showaa mlai ja wale wano nia taböö —a cuma.

⁴ São estas as duas oliveiras e os dois candeiros que se acham em pé diante do SENHOR da terra.

⁵ Se alguém pretende causar-lhes dano, sai fogo da sua boca e devora os inimigos; sim, se alguém pretender causar-lhes dano, certamente, deve morrer.

⁶ Elas têm autoridade para fechar o céu, para que não chova durante os dias em que profetizarem. Têm autoridade também sobre as águas, para convertê-las em sangue, bem como para ferir a terra com toda sorte de flagelos, tantas vezes quantas quiserem.

⁷ Quando tiverem, então, concluído o testemunho que devem dar, a besta que surge do abismo pelejará contra elas, e as vencerá, e matará,

⁸ e o seu cadáver ficará estirado na praça da grande cidade que, espiritualmente, se chama Sodoma e Egito, onde também o seu SENHOR foi crucificado.

⁹ Então, muitos dentre os povos, tribos, línguas e nações contemplam os cadáveres

⁴Bitá jamö Bada a yai lä nosiemou wei a lä cui, öjö a wə juamobä cäcöbö li. Cowa wacöbä shï cublamobä täcöbä lä cuono wei cäcöbö, öjö cäcöbö yai jömamoma. Oliba bolacabö ficöbä çai lä cuono wei ficönö, inaja showawä.

⁵Cäcöbö famimabeje cäcöbö nabä icuöje däjä, bei cäcöbö caficö jamö cowa wacöbä fablou, cäcöbö nofi lä wəlibou wejei bä mö watäblamobä. Cäcöbö famimaö lä bufio wejei bä lä cui, inaja bä taamamobä bä li, bä shämobä.

⁶Yai Bada a wəno wäyäböbä cäcöbö läo showao däjä, cäcöbö nö quiliaö dodijobä cäcöbö nö wəlojomabou. Judu möso wejemaboböo dao, maa a quei mlaobä. Mau ubä çai iyäamaböo dao. Yanowamö täbä lä bälöblai, jödödöwä tä wayu shomitawänö bä nö çai bleamaböo dao. Inaja täbä taamaböo bufi doblao ja, bä taamaböo showadaobä cäcöbö.

⁷Yai Bada etä ʔ wäyäbö jödödöblou däjä, yalo waiteli a nia ishous. Täca fe jolocoä lä mlabodi jamö a cuoma a fa fabonö, cäcöbö nabä fa quealunö, öjö a nö nia shino yai wəlojaö ayao. Cäcöbö nia shäo.

⁸“Ei bä shino yai lojode”, bä nofi lä tabolajei bä shabonobö jamö, öjamö cäcöbö nia nomawä blaaö. Fii balitama defi jamö cama Bada e lä shälenu wejei jamö showawä. Sodoma öjö a wəfa shabono yädämabou çaloaöje, Ejido a wəfa çai.

⁹¿Öjö tawä? Öjamö cäcöbö nomawä blabou showaoje däjä, ʔ tä mö fa

das duas testemunhas, por três dias e meio, e não permitem que esses cadáveres sejam sepultados.

10 Os que habitam sobre a terra se alegram por causa deles, realizarão festas e enviarão presentes uns aos outros, porquanto esses dois profetas atormentaram os que moram sobre a terra.

11 Mas, depois dos três dias e meio, um espírito de vida, vindo da parte de Deus, neles penetrou, e eles se ergueram sobre os pés, e àqueles que os viram sobreveio grande medo;

12 e as duas testemunhas ouviram grande voz vinda do céu, dizendo-lhes: Subi para aqui. E subiram ao céu numa nuvem, e os seus inimigos as contemplaram.

13 Naquela hora, houve grande terremoto, e ruiu a décima parte da cidade, e morreram, nesse terremoto, sete mil pessoas, ao passo que as outras ficaram sobremodo aterrorizadas e deram glória ao Deus do céu.

dödölönö, ai tä mö jalua fa çolunö, motoca a yöloloblou ço ma cui cäcöbö nia nomawä mödii buoje. Bä mamö lä showale bä nija, bluca bä shomi lä bälöblai bä nia mashi coyocomou. Bluca bä yaiablalou lä nodiaö wei bä çai. Bluca bä caficö ą lä bou wejei bä çai. Bluca bä bälöblawä lä yaiblai bä çai. Cäcöbö nomawä didiaö mlaobeje bä ą nia lämou.

10Cäcöbö shälei ja, bita jamö täbä lä bälöblai bä bufi nia bluca doblalou. Bä shi nia jaliblalou. Bä nia dobäyou. Yai Bada a wano wäyälwä cäcöbö lä cuinö, bä nö bleaamaböma cudeenö bä bufi nia yai doblalou.

11 ıÖjö tawä? Öjö ma cui bolacabö tä mö fa dödölönö, ai tä mö jalu çowä ja motoca a yöloloblou ço däjä, Yai Bada tä föshöacönö cäcöbö demidamaö çolayoma. Cäcöbö ubladou çoma. Öjö däjä cäcöbö lä möno wejei, bä yai quilia fe balojolaliyoma.

12Öjö däjä fedu jamö a wä ıçali jilibölema. —Cäcöbö da jabo. Äyämö cäcöbö da ösöima —a cuma. Öjö däjä cäcöbö nofi lä wälibono wejei bä mamö mötale ja, cäcöbö ösölayoma, öläjashi a bada jamö.

13Cäcöbö ösölayono wei ja, ulifi a bada blösö blösomou nö quiliaö nodiblou showadalayoma. A shabono bada wälidiblou fa jälönö, ai bä yafi bluca blälälaliyoma. Yanowamö 7.000 bä shäblamolayoma. Bä lä feiblaliyono wei bä quilia fa dodijilalunö, Yai Bada tä fedu jamö lä culadi a wäfa doblao wäyämaje.

14 Passou o segundo ai. Eis que, sem demora, vem o terceiro ai.

A sétima trombeta

15 O sétimo anjo tocou a trombeta, e houve no céu grandes vozes, dizendo: O reino do mundo se tornou de nosso SENHOR e do seu Cristo, e ele reinará pelos séculos dos séculos.

16 E os vinte e quatro anciãos que se encontram sentados no seu trono, diante de Deus, prostraram-se sobre o seu rosto e adoraram a Deus,

17 dizendo: Graças te damos, SENHOR Deus, Todo-Poderoso, que és e que eras, porque assumiste o teu grande poder e passaste a reinar.

18 Na verdade, as nações se enfureceram; chegou, porém, a tua ira, e o tempo determinado para serem julgados os mortos, para se dar o galardão aos teus servos, os profetas, aos santos e aos que temem o teu nome, tanto aos pequenos como aos grandes, e para destruíres os que destroem a terra.

14 ǃǃǃ tawä? Yai Bada tänö täbä nö nia lä beblalamano wei, ǃǃ 2 tä li cuoma. Täbä nö bleaamaö çobä, moli tä nia taö çoma.

Amowa 7 jödödö fi ǃ lä jolano wei tä ǃ

15 ǃǃǃ dǃjä ǃjele 7 a lä cuinö, amowa fi jolaö fa çonö, fedu jamö bluca bä ǃ ǃcali jǃlioma. Abinaja bä cuma. —Yai Bada bäma a nofi lä Badabole a lä cui, yanowamö täbä nijamö a dodijidawä yai bälöobä etä cublaliyo lä cufe. A shömabä a lä yaileno wei sho cǃcöbö yai nosiemou shi wǃlibä —bä cuma.

16 ǃǃǃ dǃjä Yai Bada tä ajede jamö, 24 bä bada döçao lä yädäono wei bä lä cui, Yai Bada tä cotä jamö bä möfe fa boalunö a wǃfa Bada doblao tamaje. Bada bä döçäobä täbä ja bä döçao lä yädäono wei, ǃǃǃ bä cuoma.

17 Abinaja bä cuma. —Bada wa lä bufiblamou wei, wa shino lojode lä ayai wa lä cui nija yamacö bufi ǃfa doblalou wǃyämöbä yamacö ǃ. Jaba dǃjä wa cuo fa showaonö, wa cua lä showale. Cafä wa nö yai lä wǃlojaö wei wa lojode fa damolalunö, fei dǃjä cafä wa yai Bada läobä wa cuquema. ǃǃǃ cudeenö, yamacö bufi doblalou.

18 Bä bälöblawä lä yaiblai bä wǃyoamou ma bäle, cafä wa nö wǃlowä lä jushuo wei tä yai wawäblaliyoma. Täbä bluca lä nomablono wei, cafänö wa bä jömabä tä fei dǃjä cublaliyoma. Afä wa bä çai dobäbä. Wa nosie juamöbä wa wǃno lä wǃyänö wejei bä lä cui, wa bä nia dobäö. Wa nö quili lä tano wejei bä çai. Bä ǃfa

¹⁹ Abriu-se, então, o santuário de Deus, que se acha no céu, e foi vista a arca da Aliança no seu santuário, e sobrevieram relâmpagos, vozes, trovões, terremoto e grande saraivada.

Apocalipse 12

A mulher e o dragão

¹ Viu-se grande sinal no céu, a saber, uma mulher vestida do sol com a lua debaixo dos pés e uma coroa de doze estrelas na cabeça,

² que, achando-se grávida, grita com as dores de parto, sofrendo tormentos para dar à luz.

³ Viu-se, também, outro sinal no céu, e eis um dragão, grande, vermelho, com sete cabeças, dez chifres e, nas cabeças, sete diademas.

⁴ A sua cauda arrastava a terça parte das estrelas do céu, as quais lançou para a terra; e o dragão se deteve em frente da

lojode lä wäyāno wejei bä ma cui, bä ʃa lojode wäyāno lä mlajei bä ma cui, inaja showawä afä wa bä nia bluca dobäo cuaaö. Bitä jamö täbä mö bluca lä watāano wejei bä lä cui, fei dājä cafänö wa bä mö nia watāblaö —bä cuma.

¹⁹Öjö dājä, fedu jamö Yai Bada etä yafi yoca fa caloblalönö, cama etä yafi ʃeshi jamö Yai Bada a wāno oni lä didile defi ca damolaliyoma. Madula a çai wacö blada bladamoma. Täbä ʃ bluca çai mashiquiwä jilioma. Yʃalu a wʃ çai faö nö quiliama. Ulifi a çai bada blösö blösömoma. Bleyula bä çai nö bada blälölu nö quiliama.

Apocalipse 12

Suwä nija yaitawä täcö lä ishono wei tä ʃ

¹Öjö dājä, tä nia lä cublou wei tä jömabä, judu möso jamö ai tä nö bada quilijiwä bädaledayoma. Suwä a wawälayoma. Motoca a ja a didioma. Belibo a jamö mamicö döcäoma. Shidicali 12 bä yojoboma.

²Suwä shöbönabö a cuoma. Bä ijilubö e tablaö bufio yalo, ʃcali a ʃilalamoma.

³Öjö dājä, ai tä nö quilijiwä damoa nomöjöa çalaliyoma. ʃÖjö tawä? Yaitawä täcö bada wacä wawälayoma. 7 febä cuoma, 10 bei yʃlabä çai. Bei febä jamö, bada täbänö bä lä yojobou wejei täbä wai 7 yojoblamoma.

⁴Bei cäcö shinanö, judu mösö jamö bä shidicali lä culadi bä mashi fa yashishiblalönö, bitä jamö bä blälämalalema, bei cäcö shinanö. Öjö

mulher que estava para dar à luz, a fim de lhe devorar o filho quando nascesse.

⁵ Nasceu-lhe, pois, um filho varão, que há de reger todas as nações com cetro de ferro. E o seu filho foi arrebatado para Deus até ao seu trono.

⁶ A mulher, porém, fugiu para o deserto, onde lhe havia Deus preparado lugar para que nele a sustentem durante mil duzentos e sessenta dias.

Anjos pelejam no céu contra o dragão. A vitória de Cristo e do seu povo

⁷ Houve peleja no céu. Miguel e os seus anjos pelejaram contra o dragão. Também pelejaram o dragão e seus anjos;

⁸ todavia, não prevaleceram; nem mais se achou no céu o lugar deles.

⁹ E foi expulso o grande dragão, a antiga serpente, que se chama diabo e Satanás, o sedutor de todo o mundo, sim, foi atirado para a terra, e, com ele, os seus anjos.

¹⁰ Então, ouvi grande voz do céu, proclamando: Agora, veio a salvação, o

däjä, suwä a ninimobä jamö cäcö icuquema, bä ijilubö e tablaö däjä a sufaö nocaö showadaobä.

⁵Öjö ma cui, bä ijilubö walo e fa tablalönö, Yai Bada tänö a jucälema. A lä döcão wei täcö jamö a ajedelema. Öjö a ijilu lä cui, bluca bä bälöblawä lä yaiblai bä nosiemabä a cuoma. A wä nia lojodoama. Duo shibä judenö, jaboca bä läcashiבלamaö si lä ijejeinaja bä nia taamama.

⁶Öjö däjä, ulifi bloque jamö a suwä doculayoma, a nofi yashuobä, Yai Bada tänö tä ulifi nofi tabou lä waiquiono wei jamö. Belibo 42 a lublou showao mlao däjä, öjamö a nia bayeliblamoma.

⁷Öjö däjä fedu jamö bä isholayoma. Miqueo a wafa ajele bada lä culenö, cama ebä ajele çai fa cuonö, yaitawä täcö nabä quequemaje. Yaitawä cama täcönö bä çai lä cuono wei bä yai sho, bä çai ishous mö feduoma.

⁸Bä ishous mö feduoma ma cui bä nö fa blemalalöjenö, fedu jamö bä cuobä etä cuo majöonomi.

⁹Öjö däjä Yaitawä täcö bada shäyäbalemaje, täcö cuo lä balöono wei täcö lä cui. Fecula bada täcö afa jilou. Sadanasi täcö afa çai jilou. Jödödöwä bä lä bälöblai bä lä mölamaö wei täcö. Cama täcö ma cui, cama ebä ma cui, bita jamö öjö bä bluca shäyäbalemaje.

¹⁰Öjö däjä fedu jamö ai ya wä bada jililema. A wä çali faö ja, abinaja a cuma.

poder, o reino do nosso Deus e a autoridade do seu Cristo, pois foi expulso o acusador de nossos irmãos, o mesmo que os acusa de dia e de noite, diante do nosso Deus.

11 Eles, pois, o venceram por causa do sangue do Cordeiro e por causa da palavra do testemunho que deram e, mesmo em face da morte, não amaram a própria vida.

12 Por isso, festejai, ó céus, e vós, os que neles habitais. Ai da terra e do mar, pois o diabo desceu até vós, cheio de grande cólera, sabendo que pouco tempo lhe resta.

O dragão persegue a mulher

13 Quando, pois, o dragão se viu atirado para a terra, perseguiu a mulher que dera à luz o filho varão;

14 e foram dadas à mulher as duas asas da grande águia, para que voasse até ao deserto, ao seu lugar, aí onde é sustentada durante um tempo, tempos e metade de um tempo, fora da vista da serpente.

15 Então, a serpente arrojou da sua boca, atrás da mulher, água como um rio, a fim

—Yaçumö Yai Bada tänö cama ebä nia yai lä jucäo wei etä cublaliyoma. Cama etä lojodenö a nia bälöo dodijio. A shömabä a lä yaileno wei a nia Bada lämabou. Camiyä ai bamacö afa showadi lä tadino wei a Sadanasi lä cui, a malä shäyabaleno wei. Yai Bada bäma a lä bufibou wei a lä cui nija, jalu däjä ma cui, didi däjä ma cui, showadi bä afa dobroimi wäyädima.

11 Öjö tawä? Oweja a wafa ocalo lä jilamou wei iyäbönö, fecula bada a nö bleaamamaje, bejedi tä a lä wäyano wejei tä a çainö. Bä shämobä tä ma cui ja bä quilino malä mlai.

12 Fedu jamö wamacö bluca lä culadi, bä bufi da doblalo, öjö lä —a cuma—. Öjö ma cui, bita jamö wamacö lä cublai, modu ubä jamö wamacö bluca lä cublai, wamacö nö bleaabä cätä. Cafä wamacö nija fecula bada a jushuo çai itolayou lä cufe. Täbä yabäcabä etä nö nia dedejoimi waiquiwä cudeenö, a nö li wälöwä jushuo —a cuma.

13 Bita jamö yaitawä täcö shäyämou fa damolalunö, bä ijilubö walo a lä tablaleno wei a nabä suwä cadidou showadaoma.

14 Öjö ma cui, ulifi bloque jamö a suwä yäfälöbä, mojomö majecö bada ja, a dobämolayoma, yaitawä täcö ja a docubä. A nia lä bayeliblamono wei jamö, belibo 42 a lublou showao mlao däjä, a nofi nia yashuo balöoma.

15 Suwä a docufälöbä jamö, öjö yaitawä täcö lä cuinö, mau bada u lä culenaja u joblalema, a nia fa bacayuafälönö.

de fazer com que ela fosse arrebatada pelo rio.

¹⁶ A terra, porém, socorreu a mulher; e a terra abriu a boca e engoliu o rio que o dragão tinha arrojado de sua boca.

¹⁷ Irou-se o dragão contra a mulher e foi pelejar com os restantes da sua descendência, os que guardam os mandamentos de Deus e têm o testemunho de Jesus; e se pôs em pé sobre a areia do mar.

Apocalipse 13

A besta que emerge do mar

¹ Vi emergir do mar uma besta que tinha dez chifres e sete cabeças e, sobre os chifres, dez diademas e, sobre as cabeças, nomes de blasfêmia.

² A besta que vi era semelhante a leopardo, com pés como de urso e boca como de leão. E deu-lhe o dragão o seu poder, o seu trono e grande autoridade.

³ Então, vi uma de suas cabeças como golpeada de morte, mas essa ferida mortal

¹⁶ Õjõ ma cui mashita anõ a suwä bayeliblaõ lälayoma. Mashita a caficõ fa leleicunõ, yaitawä täcõnõ mau u lä joblaleno wei u sufää mö balema.

¹⁷ Õjõ däjä, suwä nija täcõ nõ wəlowä fa jushudalunõ, bä ijilubõ ai ebä nija a ishounõ mö juma, Yai Bada tänõ tä tamaõ lä bufii wei tä ʔ nofi lä cadidibou wejei bä lä cui nija. Jesucristo a wəfa lä wäyää wejei bä nija çai.

¹⁸ Modu u casõ jamõ täcõ ublaaliyoma.

Apocalipse 13

Yalo waiteli a jaba lä wawälayono wei tä ʔ

¹ Modu u jamõ yalo ya waiteli faõ dalalema. Bei yəlabä 10 cuoma, bei febä 7. Bada täbänõ täbä lä yojobou wejei täbä lä cui, bei yəlabä jamõ 10 täbä wai cublamoma. Bei bä fe jamõ, oni oni ebä cublamoma, Yai Bada tä nõ lä waiblaõ wejei täbä ʔ oni.

² Yalo ya waiteli lä dalaleno wei a lä cui, quɨdanali bä lä culenaja a cuoma. Bei mamicõ lä cui, däbä bä mamicõ lä culenaja mamicõ cuoma. Öla bä caficõ lä culenaja caficõ cuo mö feduoma. Õjõ däjä yaitawä täcõ lä cuinõ a yädämalema. A lojode cublou mö feduobä etä jöbäquema. Cama etäcõ jamõ täcõ döcälanõ, täcõ nosiemou lojode lä culenaja a cublou mö feduobä, a dobälema.

³ Õjõ yalo waiteli ai fe ja, dusi bada ya etä bada dalalema. Jai a nõ nomaa cadidia showadalayobõ etä mömou cuoma ma cui,

foi curada; e toda a terra se maravilhou, seguindo a besta;

⁴ e adoraram o dragão porque deu a sua autoridade à besta; também adoraram a besta, dizendo: Quem é semelhante à besta? Quem pode pelejar contra ela?

⁵ Foi-lhe dada uma boca que proferia arrogâncias e blasfêmias e autoridade para agir quarenta e dois meses;

⁶ e abriu a boca em blasfêmias contra Deus, para lhe difamar o nome e difamar o tabernáculo, a saber, os que habitam no céu.

⁷ Foi-lhe dado, também, que pelejasse contra os santos e os vencesse. Deu-se-lhe ainda autoridade sobre cada tribo, povo, língua e nação;

⁸ e adorá-la-ão todos os que habitam sobre a terra, aqueles cujos nomes não foram escritos no Livro da Vida do Cordeiro que foi morto desde a fundação do mundo.

a jaloa çoa fe fa yadilönö, bita jamö bä bluca lä bälöblai, öjö nija bä bufi fa möaanö, cama nija bä bufi cadidioma.

⁴Yalo waiteli a nö wəlojomaboma yalo, yaitawä täcö nija bä möfe bolanö, täcö ɤfa bada doblao tamaje. Yalo waiteli a ma cui, öjö nija bä möfe bolanö, a wəfa bada doblao çai taö mö feduoje ja, abinaja bä cuma. —Cafä yalo waiteli wa lä culenaja, ai a cua bädaami. Cafä nija bä nö nia lä wəlojaö wei bä cuami —bä cuma.

⁵Öjö däjä yalo waiteli a wə fabä etä jöbämoquema. A wə faö ja, cama a nofi doo fa ayaonö Yai Bada tä nö waiblama. ɤÖjö tawä? Belibo 42 a lublou showaa mlai ja, a nosiemobä etä jöbämoquema.

⁶Yalo waiteli a wə faö ja, Yai Bada tä wafäma. A nö çai waiblama, fedu jamö cama ebä lä culadi bä çai.

⁷Yai Bada ebä nabä queobä a çai dobämolayoma, bä nö bleaamabä etä çai. Bluca bä yaiablalou lä nodiaö wei bä nija a bada läobä etä çai jöbämoquema, shomi bä bluca lä bälöblai bä nija çai. Bluca bä caticö ɤ lä bou wejei bä nija çai. Bluca bä bälöblawä lä yaiblai bä nija çai.

⁸ɤÖjö tawä? Bita jamö bä yanowamö bluca lä cublai bä lä cui, öjö nija bä möfe bolanö a wəfa nia bada doblao taöje. Bä nia bəlimi lä cudio wei, Yai Bada tänö bä ɤfa lä onibole si ja bä ɤfa lä cule, öjö bä lä cui bä nö bayeli nia shino nacaomi ayao. Ulifi a tablamou showao mlao däjä, öjö bä ɤfa bluca tabou showadaoma. Öjö si lä cui,

⁹ Se alguém tem ouvidos, ouça.

¹⁰ Se alguém leva para cativo, para cativo vai. Se alguém matar à espada, necessário é que seja morto à espada. Aqui está a perseverança e a fidelidade dos santos.

A besta que emerge da terra

¹¹ Vi ainda outra besta emergir da terra; possuía dois chifres, parecendo cordeiro, mas falava como dragão.

¹² Exerce toda a autoridade da primeira besta na sua presença. Faz com que a terra e os seus habitantes adorem a primeira besta, cuja ferida mortal fora curada.

¹³ Também opera grandes sinais, de maneira que até fogo do céu faz descer à terra, diante dos homens.

¹⁴ Seduz os que habitam sobre a terra por causa dos sinais que lhe foi dado executar diante da besta, dizendo aos que habitam sobre a terra que façam uma imagem à

Oweja a wafa ocalo lä jilamou wei, öjö esi li oni, a lä shämono wei a lä cui.

⁹Bä yömöcacö lä walalai bä yömöca dao dodijobä.

¹⁰A ocama öböbeje a waiquiwä ja, a nia ocama öböbouje. Sibala namo mö feduduwä anö a shämobä a waiquiwä ja, sibilanö a nia shämou. ¿Öjö tawä? Yai Bada ebä bejedimolanö ebä nö walojaö fe yadiobä bä li.

Yalo ai a waiteli wawäa lä cölayono wei tä a
¹¹Öjö däjä ya tä fa mönö, mashita jamö yalo ai ya waiteli faö dalalema. Öjö a lä cui bolacabö yölacö cuoma, oweja ijilubö yölacö wai lä culenaja showawä. Yaitawä tä nö quiliabä, tä a faö nö lä cuobö weinaja a wä faö cuoma.

¹²¿Öjö tawä? Yalo waiteli a jaba lä wawälayono wei jamö a culanö, a wä bayelibläö. Jaba a lä cui a wä jilimamou blaucou lä culenaja, öjö a wä çai jiliaö blaucaö mö feduaje. Bitä jamö bä yanowamö bluca lä bälöblai, öjönö bä nosiemaö. Bä möfe bolanö, yalo a waiteli jaba lä cui a wafa bada doblao tabeje bä nosiemaö, a bada jaloa fe lä yadilayono wei a lä cui.

¹³Öjönö tä nö lä quilijii tä wawämaö daö fe balojowä. Fedu jamö wacö quemabä tä ma cui, yanowamö täbä mamö bluca showao däjä tä taö.

¹⁴A lojodoablalobä a dobämolayoma cudeenö, yalo waiteli a jaba lä cuono wei jamö a culanö, tä nö lä quilijii tä bluca wawämaö. Öjö tänö, bitä jamö bä yanowamö lä bälöblai bä mölamaö. Yalo

besta, àquela que, ferida à espada, sobreviveu;

15 e lhe foi dado comunicar fôlego à imagem da besta, para que não só a imagem falasse, como ainda fizesse morrer quantos não adorassem a imagem da besta.

16 A todos, os pequenos e os grandes, os ricos e os pobres, os livres e os escravos, faz que lhes seja dada certa marca sobre a mão direita ou sobre a frente,

17 para que ninguém possa comprar ou vender, senão aquele que tem a marca, o nome da besta ou o número do seu nome.

18 Aqui está a sabedoria. Aquele que tem entendimento calcule o número da besta,

a waiteli jaba lä wawälayono wei a nö idubö tablabeje bä nosiemaö, sibala a namo mö feduduwänö a fa shämolunö, a demia çõa fe lä yadilayono wei a lä cui.

15 Öjö däjä yalo a waiteli faö lä çõno wei a lä cui, cama fõshöacönö a nö idubö demidamabä etä jöbämoquema, yalo waiteli a jaba lä cuono wei a nö idubö lä cui. A wạ nö idubö famabä etä çai jöbämoa showadaquema. Öjö a wạ nö idubö ja, yalo waiteli a jaba lä cuono wei a wạfa bada doblao taö lä mlajei bä lä cui, bä shämaö bufibä a wạ nö idubö famama, öjö a nö idubö ja bä möfe boo lä mlai bä lä cui.

16 Yalo a waiteli wawäö lä çõno wei a lä cui, abinaja a çai cuaaö. Yanowamö täbä bluca oniblamaö bufii. Bä lä lojode wei bä ma cui, bä lojode lä mlai bä ma cui, bä oniblamaö. Bä lä madofibö wei bä ma cui, bä lä jöli wei bä ma cui, bä nosie juamobä bä lä tabou wejei bä ma cui, bä tabou lä mlajei bä ma cui, inaja showawä. Jayu boco jamö bä imicö oniblamaö dao. Bei bä wäyäcu çai oniblamaö dao.

17 Bä oniblamou lä mlai bä lä cui, blada bä ja täbä nia çai madofi nomöjöamaimi. Madofi bä ma cui ja, blada bä nia çai däamaimi. ¿Öjö tawä? Bä nia lä oniblamou wei, yalo a waiteli jaba lä wawälayono wei bei a wạfa oni tamou dao. Bei a wạfa oni nowa lä wabamou wei tä çai número tamou dao.

18 ¿Öjö tawä? Wa bufi jaducuo mlao däjä wale ẹ nia jiliaö doblaimi. A bufi lä dao

pois é número de homem. Ora, esse número é seiscentos e sessenta e seis.

Apocalipse 14

O Cordeiro e os seus remidos no monte Sião

¹ Olhei, e eis o Cordeiro em pé sobre o monte Sião, e com ele cento e quarenta e quatro mil, tendo na frente escrito o seu nome e o nome de seu Pai.

² Ouvi uma voz do céu como voz de muitas águas, como voz de grande trovão; também a voz que ouvi era como de harpistas quando tangerem a sua harpa.

³ Entoavam novo cântico diante do trono, diante dos quatro seres viventes e dos anciãos. E ninguém pôde aprender o cântico, senão os cento e quarenta e quatro mil que foram comprados da terra.

⁴ São estes os que não se macularam com mulheres, porque são castos. São eles os seguidores do Cordeiro por onde quer que vá. São os que foram redimidos dentre os homens, primícias para Deus e para o Cordeiro;

wei a lä cui a bufi dayäobä, öjö lä, a wafa oni nowa lä wabamou wei tä número ja, a bufi jaducuobä. Öjö tä oni lä cuinö, yanowamö tä jömaö malä cui. 666 etä número cua.

Apocalipse 14

Jesucristo ebä bluca lä dalaleno wei tä a

¹Öjö däjä Siono cäcö jamö ya tä fa mönö, Oweja a wafa ocalo lä jilamou wei ya ublaa dalalema. Cama 144.000 ebä çai cuoma. Öjö ebä lä cuinö, bei bä wäyacu jamö cama a wafa oni tabomaje, bä Fjö e afa çai oni showawä.

²Fedu jamö ai ya wä çai bada jililema. Öjö a wä lä cui, bola bä a bada jilimou nacli lä culenaja a wä jilimamou cuoma. Yalu a wä çai bada nacli lä culenaja showawä. Ya wä lä jilileno wei, amowa bei fibä nata lä jubamou wei bä a lä culenaja a wä cuoma.

³¿Öjö tawä? Bada tä döcäobä etäcö mashi jamö bä culanö, amowa dude tä a taöje, yaitawä ⁴täbä fe lä fayoono wei jamö. Bada 24 ebä çai döcão yädäo lä ajedeono wei jamö. ¿Öjö tawä? Bitä jamö bä lä cublai bä nija, Yai Bada 144.000 ebä nowa lä çomaqueno wei bä lä cuinö, öjö bänö tä a li amowa shilo taö daö ayaoje.

⁴Öjö bä lä cui, suwä bä nija bä shamiano lä mlai öjö bei bä. Bä jubaö dao malä mlajei. Oweja a wafa ocalo lä jilamou wei a lä cui, a juu ma bädao wei jamö ma cui ebä yauaö. Bluca bä lä bälöblai bä nijamö bä jaba nowa lä çowamamono wei, öjö bä li. Yai Bada tänö bä nofi ibabou. Oweja a wafa ocalo lä jilamou wei a ma cuinö bä

⁵ e não se achou mentira na sua boca; não têm mácula.

A primeira voz

⁶ Vi outro anjo voando pelo meio do céu, tendo um evangelho eterno para pregar aos que se assentam sobre a terra, e a cada nação, e tribo, e língua, e povo,

⁷ dizendo, em grande voz: Temei a Deus e dai-lhe glória, pois é chegada a hora do seu juízo; e adorai aquele que fez o céu, e a terra, e o mar, e as fontes das águas.

A segunda voz

⁸ Seguiu-se outro anjo, o segundo, dizendo: Caiu, caiu a grande Babilônia que tem dado a beber a todas as nações do vinho da fúria da sua prostituição.

nofi çai ibabou. Nii bã jaba lä lalou wei, Yai Bada tänö bã nofi lä ibabou weinaja showawä.

⁵Bã caficö  jolemou lä mlai, öjö bei bã. Bã fa tamobä etä cua malä mlai.

Ajele 3 bã lä wawälayono wei tä 

⁶Öjö däjä ösö jamö jele ai ya yäö dalalema. Bitä jamö täbä jödödöwä lä bälöblai bã yömölabä, tä  lä dodijidai tä  çai juma, täbä lä blimiblamaö wei tä  showawä lä cui. ¿Öjö tawä? Bluca täbä yaiablalou lä nodiaö wei bã ma cui, bluca täbä caficö  lä bou wejei bã ma cui, bluca täbä shomi lä bälöblai bã ma cui, öjö bluca täbä bälöblawä lä yaiblai bã nia jödödöwä yömöläö cuaama.

⁷A w cali faö ja, abinaja jele a cuma. — Yai Bada tä nö quili da taje. A wfa Bada lojode çai da taje. Täbä bluca lä bälöblai täbä jömabä, etä malä cublalufe. Wamacö möfe fa boalunö a wfa Bada doblao da taje. Judu mösö ma cui, bita a ma cui, modu ubä ma cui, ubä fe lä jobjlai ubä ma cui, öjö täbä bluca tablalema — a cuma.

⁸Öjö a nodi jamö ai a jele wawäblou jälayoma. Öjö a jele wawäblou lä jälayono wei a lä cui, abinaja a cuma. — ;Bã waicoma! ;Bã waicoma! Babiloniateli bã fa lojode lä wäyäno wejei bã waicoma. Cama bã nofi lä jushublalou wei tänö, bluca bã bälöblawä lä yaibläö bã lä cui bã yaclämalemaje, uba nashiwä toubänö täbä shi wlimaö lä cuaaö wejeinaja showawä — a cuma.

A terceira voz

⁹ Seguiu-se a estes outro anjo, o terceiro, dizendo, em grande voz: Se alguém adora a besta e a sua imagem e recebe a sua marca na frente ou sobre a mão,

¹⁰ também esse beberá do vinho da cólera de Deus, preparado, sem mistura, do cálice da sua ira, e será atormentado com fogo e enxofre, diante dos santos anjos e na presença do Cordeiro.

¹¹ A fumaça do seu tormento sobe pelos séculos dos séculos, e não têm descanso algum, nem de dia nem de noite, os adoradores da besta e da sua imagem e quem quer que receba a marca do seu nome.

¹² Aqui está a perseverança dos santos, os que guardam os mandamentos de Deus e a fé em Jesus.

A quarta voz

⁹⁻¹⁰ Öjö a nodi jamö, ai a ajele wawäblou çolayoma. Öjö ajele 3 a lä cui, a wä icali faö ja, abinaja a cuma. —Yalo a waiteli jaba ma cui nija, öjö a nö idubö ma cui nija, öjö cäcöbö nija bä möfe bolanö, cäcöbö afa bada doblao taö dicooje ja, Yai Bada tänö öjö bä nö nia bleaamaö. Cama etä oninö bä wäyäcu çai oniblamou dicoo ja, bä imicö çai oniblamou dicoo ja, inaja showawä bä nö nia yai bleaamaö. Uba nashiwä toubä fe lajoblaö lä cuaaö wejeinaja, Yai Bada tä nö wälöwä lä jushuo wei tä ma cui, inaja showawä tä fe lajoblamaö lä cuimadi. A bufi nö asimobimi waiquiwä cudeenö, cama nashiwä e toubä mö jude ma cui, bä fe nia coamaö fe yadio. Cowa wacöbä ma cui ja, cowa yaitawä nacli wacöbä ma cui ja, bä nö nia yai bleaamaö. Ajele bä lä yaile jamö bä nia inaja taamaö, Oweja a wäfa ocalo lä jilamou wei a lä cule jamö showawä.

¹¹ Bä nö bleaabä jamö, öjö bä wäqueshi nia tolucudio shi wälüi. Bä yanöcöblou balöa mlai ja, showadi bä nö nia shino bleaadii. Yalo a waiteli jaba ma cui nija, a nö idubö ma cui nija, öjö cäcöbö nija bä nö bayeli nacaobä bä möfe lä boo wei, inaja bä nia taamaö, öjö etä afa oninö bä çai lä oniblamou wei —a cuma.

¹² Öjö tawä? Yai Bada ebä lä cui, bä nö wälöjaö fe yadiobä, öjö lä. Öjö bä lä cuinö, Yai Bada tänö tä tamaö lä bufii wei tä a nofi cadidibouje. Jesús a nofi mölabou fe yadioje.

13 Então, ouvi uma voz do céu, dizendo: Escreve: Bem-aventurados os mortos que, desde agora, morrem no SENHOR. Sim, diz o Espírito, para que descansem das suas fadigas, pois as suas obras os acompanham.

A ceifa

14 Olhei, e eis uma nuvem branca, e sentado sobre a nuvem um semelhante a filho de homem, tendo na cabeça uma coroa de ouro e na mão uma foice afiada.

15 Outro anjo saiu do santuário, gritando em grande voz para aquele que se achava sentado sobre a nuvem: Toma a tua foice e ceifa, pois chegou a hora de ceifar, visto que a seara da terra já amadureceu!

16 E aquele que estava sentado sobre a nuvem passou a sua foice sobre a terra, e a terra foi ceifada.

A vindima

17 Então, saiu do santuário, que se encontra no céu, outro anjo, tendo ele mesmo também uma foice afiada.

13 Öjō dājā, fedu jamō ai ya wā çai bada jililema. Abinaja wale nowa tama. —Ei ya wa lä cui, tä ą da onicö. Bada tä Jesucristo nija bä yädäo yalo bä shäöje ja, fei dājā bä bufi nia yai doblalou —wale nowa tama. Yai Bada tä ą Bufi faö ja, abinaja a cuma. —Bä bufi doblalobä lä. Bejedi lä. Bä nö nia bleaaö çodaaimi. Bä lä dodijaö wei bä nö nia öjüböamou malä showaodayou wei — a cuma.

Yai Bada tänö täbä nö nia bluca lä bleaamano
wei tä ą

14 Öjō dājā ya tä möö çoma. ¿Öjō tawä? Ölajashi au ya fa dalalönö, jai yanowamö a walo cuwä, öjamö ya döcäa dalalema. Olo a liyäjäwä yojoboma. Bei imicönö sibala iyodowä a namo showaboma.

15 Öjō dājā Yai Bada etä yafi jamö ajele ai ya faö dalalema. Ölajashi a jamö a lä döcäono wei nija, a wā icali falayoma. Abinaja a nowa tama. —Mija a çai sibala quea da showadaicu. Nii bä tamou lä culenaja wa täbä tabä tä cublou waiquia lä cule. Bita jamö täbä lä cublai, wa bä fei dājā tabä cäbä —a nowa tama.

16 Inaja a nowa tama yalo, ölajashi jamö a lä döcäono wei a lä cuinö, bita jamö a çai sibala quea showadaquema. Bita jamö täbä lä bälöblai bä nia lä tano wei bä taö showadaoma, nii bä lä tamou weinaja showawä.

17 Öjō dājā fedu jamö, Yai Bada etä yafi jamö, ai ya ajele faö daa çalalema. Nii bä taöje ja bä nofi sibala lä yaibou wejei a bada namo tabou mö feduoma.

18 Saiu ainda do altar outro anjo, aquele que tem autoridade sobre o fogo, e falou em grande voz ao que tinha a foice afiada, dizendo: Toma a tua foice afiada e ajunta os cachos da videira da terra, porquanto as suas uvas estão amadurecidas!

19 Então, o anjo passou a sua foice na terra, e vindimou a videira da terra, e lançou-a no grande lagar da cólera de Deus.

20 E o lagar foi pisado fora da cidade, e correu sangue do lagar até aos freios dos cavalos, numa extensão de mil e seiscentos estádios.

Apocalipse 15

Os sete flagelos

1 Vi no céu outro sinal grande e admirável: sete anjos tendo os sete últimos flagelos, pois com estes se consumou a cólera de Deus.

18 Ǫjǫ dǎjǎ ai a ǎjele wawǎlayoma. Yai Bada nija tǎbǎ lǎ dodoblamou wei bǎ maqueblamobǎ tǎcǔ ǎjede jamǔ culanǔ a falayoma. Ǫjamǔ cowa wacǔ lǎ nowamano wei a ǎjele cuoma. Sibala iyodowǎ a namo lǎ tabono wei a nija a wǎ icali fama. Abinaja e cuma. —Bita jamǔ, mija a ǎi sibala quea da showadaicu, uba totobǎ lǎ cule jamǔ. Uba bǎ wacǎ lǎ yaloloi, bǎ bǎyǎǔ da showadao. Bǎ bǎyǎmamobǎ bǎ wacǎ malǎ waiquii —e cuma.

19 Inaja a nowa tama cudeenǔ, bita jamǔ a ǎi sibala quea showadaquema. Sibala e fa yalejedalǔnǔ bǎ manǔdaǔ cuaaǔ showaodama. Bǎ nia lǎ calucaǔ wejei jamǔ bǎ lǔblaama. ǎǪjǔ tawǎ? Yai Bada tǎ nǔ wǎlowǎ lǎ jushuo wei a waitelimou bufiobǎ jamǔ bǎ lǔblaama.

20 Shabono a sibo jamǔ bǎ uba fa lǔcǔnǔ bǎ calucamoma. Bǎ fa calucamonǔ, iyǎ iyǎ bǎ bada fablou nǔ quiliama. Bǎ fa calǎfǎlǔnǔ, yanowamǔ a fe yalǎjǎwǎ nǔ lǎ wǎdǔobǔ weinaja, bǎ iyǎ iyǎ fe wǎdǔblaliyoma. Mau u calǔǔ blajaǔ lǎ culenaja, iyǎ iyǎ bǎ blajaa culayoma.

Apocalipse 15

Yai Bada 7 jǔdǔdǔ a nia lǎ ishoo wei tǎ ǎ

1 Ǫjǔ dǎjǎ tǎ nia lǎ cublou wei, judu mǔsǔ jamǔ tǎ nǔ lǎ quilijii ya tǎ daa ǎlalema. Tǎ nǔ yai lojode quiliaǔ dodijioma. ǎjele 7 ya bǎ dalalema, yanowamǔ tǎbǎ nǔ nia bleaamaǔ lǎ ǎono wejei. Wayu wayu 7 bǎ showabomaje. Ǫjǔ dǎjǎ, “Inaja lǎ waiquiwǎ”, Yai Bada a nia cudoma. Ǫjǔ 7

Os remidos entoam o cântico de Moisés e o cântico do Cordeiro

² Vi como que um mar de vidro, mesclado de fogo, e os vencedores da besta, da sua imagem e do número do seu nome, que se achavam em pé no mar de vidro, tendo harpas de Deus;

³ e entoavam o cântico de Moisés, servo de Deus, e o cântico do Cordeiro, dizendo: Grandes e admiráveis são as tuas obras, SENHOR Deus, Todo-Poderoso! Justos e verdadeiros são os teus caminhos, ó Rei das nações!

⁴ Quem não temerá e não glorificará o teu nome, ó SENHOR? Pois só tu és santo; por isso, todas as nações virão e adorarão diante de ti, porque os teus atos de justiça se fizeram manifestos.

Deus envia os flagelos

bä wayunö täbä nö bleaamaö fa jödödöblalöjenö, a nö wəlowä lä jushuo wei etä nia mladou showadaoma.

²Öjö dājā, jai modu u cuwä ya tä si bada flacajawä blaa dalalema. Tä mömou walalaoma. Jai cowa wacöbä coyocowä tä mömou çai cuoma. Öjö modu u lä walalaono wei u casö jamö, yanowamö ya bä ublajaa dalalema. Yai Bada amowä e fibä showabomaje, bei fibä nata lä jubamou wei fibä lä cui. Yalo a waiteli jaba lä cui a nö çai idubö lä cule, öjö nija bä nö wəlojaö lä ayaono wei bä li cuoma, bei a wəfa número onibono lä mlajei.

³Yai Bada a nosie juamobä a Moisesi lä cuinö, öjönö tä ą amowa taö lä balöono wei tä ą taö çomaje, Oweja a wəfa ocalo lä jilamou wei tä ą çai lä tano wei tä ą lä cui. Abinaja bä amowabö ą cuma. Cafä Yai Bada wa Bada lä cuinö, wa nö yai lä wəlojaö wei wa lä cuinö, wa tä lä taö wei tä nö bluca lojode quilijiwä. Bä bälöjou lä yaiblai bä nija wa Bada läo shi lä wəlii wei wa lä cui, showadi wa dodijaö. Showadi wa çai bejedimou.

⁴Bada tä. Bluca täbä nija wa wəfa nö quili tamobä wa. Wa wəfa yai lojode tamobä wa. Cafä yami wa yaia malä ayale. Wa lä bejedimou wei tä damolaliyoma yalo, cafä nija bä möfe bolanö, bluca bä bälöblawä lä yaiblai bänö wa wəfa nia Bada doblao tayoluuje. Einaja bä amowabö ą cuma.

⁵ Depois destas coisas, olhei, e abriu-se no céu o santuário do tabernáculo do Testemunho,

⁶ e os sete anjos que tinham os sete flagelos saíram do santuário, vestidos de linho puro e resplandecente e cingidos ao peito com cintas de ouro.

⁷ Então, um dos quatro seres viventes deu aos sete anjos sete taças de ouro, cheias da cólera de Deus, que vive pelos séculos dos séculos.

⁸ O santuário se encheu de fumaça procedente da glória de Deus e do seu poder, e ninguém podia penetrar no santuário, enquanto não se cumprissem os sete flagelos dos sete anjos.

Apocalipse 16

O primeiro flagelo

¹ Ouvi, vinda do santuário, uma grande voz, dizendo aos sete anjos: Ide e derramai pela terra as sete taças da cólera de Deus.

⁵ Öjö ya tä daa fa balölalönö, ai ya tä möö çooma. Fedu jamö Yai Bada ya etä yano dalalema. Yano yai nowamaö lä dodijio wejei ya e yano çai caloa dalalema.

⁶ Yai Bada etä yano yai nowamaö lä dodijio wejei jamö bä culanö, ajele 7 bä lä cuinö, wayu wayu 7 bä çai falayomaje. Camishi shuducaje cäcö ja bä didioma, cäcö au yai lä dodijidai cäcö ja. Ai cäcö jalebomaje. Olo bä mömou flälajawä lä culenaja cäcö cuoma.

⁷ Öjö däjä Yai Bada etäbä yaitawä 4 lä cuono wei ai a lä cuinö, öjö ajele 7 bä nija, 7 toubä nashiwä befi çai fe lajowä jöbäaquema. Toubä lä didiono wei, olo bä ja täbä cuoma. Öjö toubä nashiwä lä cuinö, Yai Bada tä nö wälowä lä jushuo wei tä jömamoma, tä cudia shi lä wälile.

⁸ Öjö tawä? Yai Bada etä yano yai nowamaö lä dodijio wejei jamö, wäqueshi a bada cublaliyoma. Cama a lojodenö a shi çai fa cualunö, wäqueshi a bada sublenö a yano comablaliyoma. Öjö cudeenö ajele 7 bä lä cuinö, 7 bä nö nia lä bleaamano wejei tä jödödöblou showao mlao däjä, öjö yano jamö ai täbä lucäo doblonomi.

Apocalipse 16

Yai Bada tä nö nia wälowä lä jushuo wei tä a

¹ Öjö däjä, yano yai nowamaö lä dodijio wejei yano jamö, ai ya wä bada jililema. İcali a wä faö ja, abinaja ajele 7 bä lä cui bä nowa tama. —Bei. Bä da alufälö. Yai Bada tä nö wälowä lä jushuo wei tä

² Saiu, pois, o primeiro anjo e derramou a sua taça pela terra, e, aos homens portadores da marca da besta e adoradores da sua imagem, sobrevieram úlceras malignas e perniciosas.

O terceiro flagelo

³ Derramou o segundo a sua taça no mar, e este se tornou em sangue como de morto, e morreu todo ser vivente que havia no mar.

⁴ Derramou o terceiro a sua taça nos rios e nas fontes das águas, e se tornaram em sangue.

⁵ Então, ouvi o anjo das águas dizendo: Tu és justo, tu que és e que eras, o Santo, pois julgaste estas coisas;

⁶ porquanto derramaram sangue de santos e de profetas, também sangue lhes tens dado a beber; são dignos disso.

⁷ Ouvi do altar que se dizia: Certamente, ó SENHOR Deus, Todo-Poderoso, verdadeiros e justos são os teus juízos.

jömamobä toubä 7 lä cui, bita jamö toubä da löaboduje —bä nowa tama.

²Inaja bä nowa tama cudeenö, ajele jaba a lä cuinö, ulifi jamö e toubä çai fa alunö e toubä löblalema. E toubä fa löblalönö, yalo waiteli etä oninö täbä lä oniblamono wei bä lä cui, bä nö bleaaö fe balojooma, öjö a nö idubö nija bä möfe bolanö a wafa bada doblao lä tano wejei bä lä cui. Bä nö walacasibö nö jitali falaliyoma.

³Ajele 2 a lä cuinö, modu u ja cama e toubä li löa mö fa fedubalönö, ubä bluca iyä blaucuolaliyoma. Nomawä bä iyäbö lä culenaja ubä fa cublalunö, modu u jamö bä bluca lä juno wei bä bluca nomalaliyoma.

⁴Ajele 3 a lä cuinö, mau ubä jamö cama e toubä löa mö fedubalema, mau ubä fe lä jojoblai jamö çai. Öjö ubä ma cui ubä bluca çai iyäolaliyoma.

⁵Öjö däjä mau ubä lä nowamaö wei a ajele lä cui, Yai Bada nija a wafama. Ya wafajililema. Abinaja a cuma. —Cafä yami wa lä yaile wa lä cui, wa bä nö lä bleamafe tä ja wa bejedimou. Jaba däjä wa cuo fa showaonö wa cua lä showale wa.

⁶Afä bä lä cui bä nö iyä blemalalemaje. Cafä wa wano wäyälwä bä nö iyä çai blemalalemaje. Öjö cudeenö, fei däjä iyä iyä bä ja, wa bä fe coamaö nomöjja. Inaja wa bä taamabä bä li waiquiwä —a cuma.

⁷Öjö däjä, Yai Bada nija täbä lä dodoblamou wei täbä maqueblamobä täcö jamö, ai ya wafajililema. Abinaja a cuma. —Awei. Cafä Yai Bada wa Bada lä cui, wa

O quarto flagelo

⁸ O quarto anjo derramou a sua taça sobre o sol, e foi-lhe dado queimar os homens com fogo.

⁹ Com efeito, os homens se queimaram com o intenso calor, e blasfemaram o nome de Deus, que tem autoridade sobre estes flagelos, e nem se arreponderam para lhe darem glória.

O quinto flagelo

¹⁰ Derramou o quinto a sua taça sobre o trono da besta, cujo reino se tornou em trevas, e os homens remordiam a língua por causa da dor que sentiam

¹¹ e blasfemaram o Deus do céu por causa das angústias e das úlceras que sofriam; e não se arreponderam de suas obras.

O sexto flagelo

¹² Derramou o sexto a sua taça sobre o grande rio Eufrates, cujas águas secaram, para que se preparasse o caminho dos reis que vêm do lado do nascimento do sol.

¹³ Então, vi sair da boca do dragão, da boca da besta e da boca do falso profeta três espíritos imundos semelhantes a rãs;

nö yai lä walojaö wei wa lä cui, wa bä nö lä bleaamafe tä ja wa bejedimou. Wa cadidou showadao —a cuma.

⁸Öjö däjä ajele 4 a lä cuinö, motoca a ja e toubä löquema. Toubä fa löcönö, yobli yobli tänö täbä si öshöbä, motoca a nija etä jöbömoquema.

⁹Bä si öshöblou yalo, Yai Bada tä wafäblamaje, cama a lojodenö bä nö bleaama yalo. ¿Öjö tawä? Bä doblou lä mlai tä ja bä bufi mö yabajadonomi. Yai Bada a wafa çai doblao wäyänomije.

¹⁰Öjö däjä ajele 5 a lä cuinö, yalo waiteli a döcäobä etäcö jamö e toubä löquema. Toubä fa löcönö, yalo waiteli anö cama ebä çai lä cuono wei jamö tä mö bada dödüblaliyoma. ¿Öjö tawä? Bä nö ninili bleaaö fe balojoa ja, cama bä aca wädöobloma.

¹¹Bä nö ninili bleaaö yalo, Yai Bada tä fedu jamö lä culadi tä wafäblamaje, bä walacasi wayuo showaoma cudeenö. Bä doblou lä mlai tä ja, bä bufi mö çai yabajadonomi.

¹²Ajele 6 a lä cuinö, Euflade u bada jamö e toubä löbalema. Toubä fa löbalönö u wejedou showalayoma, öjö u wanoca nojoli jamö bä wayu çai juimabeje, motoca a lä faö wei jamö bä lä bälöle bä bada lä cuinö.

¹³Öjö däjä ya tä fa mönö, yaitawä täcö caticö jamö, fecula wälidiwä ya faö dalalema. Yalo a jaba waiteli lä cui, öjö

¹⁴ porque eles são espíritos de demônios, operadores de sinais, e se dirigem aos reis do mundo inteiro com o fim de ajuntá-los para a peleja do grande Dia do Deus Todo-Poderoso.

¹⁵ (Eis que venho como vem o ladrão. Bem-aventurado aquele que vigia e guarda as suas vestes, para que não ande nu, e não se veja a sua vergonha.)

¹⁶ Então, os ajuntaram no lugar que em hebraico se chama Armagedom.

O sétimo flagelo

¹⁷ Então, derramou o sétimo anjo a sua taça pelo ar, e saiu grande voz do santuário, do lado do trono, dizendo: Feito está!

caficö jamö ai. Yalo waiteli ai a lä cui, öjö caficö jamö ai. ¿Öjö tawä? Öjönö, yalo waiteli jaba lä cui a wano shino wäyama yalo, a wano jole jole wäyalewä a wafa jilamoma. Öjö bä caficö ja fecula wälidiwä bä lä fano wei bä lä cui, yoyo bä mömou wälidiwä lä culenaja bä cuoma.

¹⁴Fecula bada ebä malä cuono wei. ¿Öjö tawä? Fecula bada a mayo dablamabeje, tä nö lä quilijii tä çai bluca wawämamaje. Öjö bä fecula lä cuinö, bada jödödöwä bä lä bälöblai bä çöblaö cuaamaje. Yai Bada tä nö shino lä walojole a lä cuinö, täbä yanowamö yai jömaö lä bufio wei tä mö jalu däjä bä shäyobä.

¹⁵Abinaja Jesús a malä cuno wei. —Bei. Shomi bä madofibö lä lämaö wejei bä jatoblou lä culenaja, inaja showawä camiyä ya nia cublou. ¿Öjö tawä? Shinoco bä dablamou mlaobä, bä nia lä didio wei bä camishi ajedebolajenö bä laa lä showale bä lä cui, öjö bä bufi nia shino doblalou, wale nö lä dabou wejei bä lä cui —a cuma.

¹⁶¿Öjö tawä? Öjö bä fecula 3 lä cuinö, bada bä fa çölöjenö, bä wayu yododomaquemaje. Bä wayu lä yododoblaqueno wejei tä ulifi lä cui, ebleo cäficö a ja, Amajedono tä afa jilamou.

¹⁷Öjö däjä ajele jödödö a lä cuinö, toubä däa fa ösödälönö toubä löblalema. Toubä fa löblalönö, fedu jamö Yai Bada etä yano yai nowamaö lä dodijio wejei jamö ya wä çali jililema, Bada tä döcäobä

18 E sobrevieram relâmpagos, vozes e trovões, e ocorreu grande terremoto, como nunca houve igual desde que há gente sobre a terra; tal foi o terremoto, forte e grande.

19 E a grande cidade se dividiu em três partes, e caíram as cidades das nações. E lembrou-se Deus da grande Babilônia para dar-lhe o cálice do vinho do furor da sua ira.

20 Todas as ilhas fugiram, e os montes não foram achados;

21 também desabou do céu sobre os homens grande saraivada, com pedras que pesavam cerca de um talento; e, por causa do flagelo da chuva de pedras, os homens

etäcö ajede jamö. Abinaja a cuma. —Öjö cä lä waiquiwä —a cuma.

18Madula a wacö blada bladamous showadaoma. Täbä ą bluca çai mashiquiwä jilioma. Yalu a wə çai faö nö quiliaö mö feduoma. Ulifi a çai bada blösö blösömos nö quiliaö showadaoma. ¿Öjö tawä? Yedu ja yanowamö täbä ma bälöono wei ma cui, inaja a ulifi bada blösö blösömos nö lä quiliano weinaja, moli ma cui tä çai jaba dablamos cuo bädaonomi.

19Babiloniateli bä ąfa lojode lä wäyāno wejei bä shabonobö jamö, ulifi a bada fa blösö blösömolunö täcabä bada yacläoquema. Täcabä bada ıclacaobä jamö, 3 bä shabonobö shelelea cublaliyoma. Ai täbä bälöblawä lä yaiblai täbä shabonobö bada çai wäcäcälaliyoma. ¿Öjö tawä? Yai Bada tänö Babiloniateli bä nowa tabou showaoma. Tä nö wəlowä lä jushudou wei tä lä cui tä coa jödödöamalema, uba nashiwä toubä jödödöblamaö fe lä yadio wejeinaja showadawä.

20Ulifi a blösö blösömos nö lä quiliano wei tänö, täbä ulifi bluca lä jöçoblai täbä mlao showadaolaliyoma. Bei mabä bläläa fa showadaamalalönö, mabä çai bada dablamos çödaanomi.

21Bleyula bä bada ma cui, judu mösö jamö culanö bä çai bada shäyājaö nö quiliadayoma. Yanowamö a jude lä culenaja bä jude cuwä, bä bada shäyājaö nö quiliama. Öjö bä bleyula nö quiliwänö

blasfemaram de Deus, porquanto o seu flagelo era sobremodo grande.

Apocalipse 17

A descrição da grande meretriz

¹ Veio um dos sete anjos que têm as sete taças e falou comigo, dizendo: Vem, mostrar-te-ei o julgamento da grande meretriz que se acha sentada sobre muitas águas,

² com quem se prostituíram os reis da terra; e, com o vinho de sua devassidão, foi que se embebedaram os que habitam na terra.

³ Transportou-me o anjo, em espírito, a um deserto e vi uma mulher montada numa besta escarlate, besta repleta de nomes de blasfêmia, com sete cabeças e dez chifres.

⁴ Achava-se a mulher vestida de púrpura e de escarlata, adornada de ouro, de pedras preciosas e de pérolas, tendo na mão um cálice de ouro transbordante de abominações e com as imundícias da sua prostituição.

täbä nö bleaaö fe fa balojoonö, Yai Bada a wafäblaö çoomaje.

Apocalipse 17

Jaba yalo a waiteli lä cui ja a suwä lä döcäono wei tä ą

¹Öjö däjä, 7 toubä befi çai lä däbono wejei bä ąjele ai a lä cuinö, abinaja wale nowa tayoluma. —Jabo. A showadi lä dodoo wei a suwä da mö, Nofi Jushublalodimi a wafa bada shabono lä yädämabole a lä cui. Mau ubä lä bayucube tä möamo ja bä shabonobö blaa. Öjamö bä lä bälöle bä ąfa lojode wäyäöje. ¿Öjö tawä? Yai Bada tänö bä nö lä bleamaö wei wa tä nia möö.

²Öjö bä nija, bada bä bluca lä bälöblai bä joleblaloma. Uba nashiwä toubänö täbä shi wälamaö lä cuaaö wejeinaja, bä lä joleblalono wei tänö yanowamö täbä shi bluca walı cuwä —wale nowa tama.

³Öjö däjä Yai Bada tä Bufinö wale lojodobou showao däjä, ulifi bloque a jamö wale bälakuema. Yalo waiteli wacä a jamö, suwä ya döcäa dalalema. Yai Bada tä nö lä waiblaö wejei tä ą oninö, a yalo waiteli onio nö mlaoma. Bei febä 7 cuoma, bei yolabä 10.

⁴Wacä ushujuwä cäcö ja a suwä didioma, wacä mö jude cäcö çai ja. Olo bänö a baushioma, maa mabä baushi nowa wai lä bluca wei mabä çainö. Dobä bä nowa wai au lä bluca wei bä çainö. Uba nashiwä toubä fe çai lajowä däboma, olo bä ja tä lä cui tä ja. Öjö toubä lä cuinö, a suwä doblou lä mlai etä jömamoma, Yai Bada tänö tä tamaö nofi lä wälilbou wei etä lä

⁵ Na sua frente, achava-se escrito um nome, um mistério: BABILÔNIA, A GRANDE, A MÃE DAS MERETRIZES E DAS ABOMINAÇÕES DA TERRA.

⁶ Então, vi a mulher embriagada com o sangue dos santos e com o sangue das testemunhas de Jesus; e, quando a vi, admirei-me com grande espanto.

⁷ O anjo, porém, me disse: Por que te admiraste? Dir-te-ei o mistério da mulher e da besta que tem as sete cabeças e os dez chifres e que leva a mulher:

⁸ a besta que viste, era e não é, está para emergir do abismo e caminha para a destruição. E aqueles que habitam sobre a terra, cujos nomes não foram escritos no Livro da Vida desde a fundação do mundo, se admirarão, vendo a besta que era e não é, mas aparecerá.

cui. A showadi lä joleblalou wei etä showawä lä cui.

⁵Suwä wäyäcu ja tä ʔ oni lä cuono wei, abinaja etä ʔ oni cuu yacläoma. “Babiloniateli bä lä cui ʔjö ya, ya lä lojode wei. Bä showadi suwä lä dodoo wei bä lä cui, camiyä nija bä balalayoma. Bitä jamö bä nofi lä jushublalou wei bä lä cui, inaja camiyä ya jaba li fa cuanö bä li cuaaö nodiablalou”, tä ʔ oni cuma.

⁶ʔjö ya suwä möö ja, ya shi wʔli dalalema. Yai Bada ebä ʔyäbönö a shi wʔlima, Jesucristo a nofi mölabou fe lä yadiono wejei bä lä shäalaleno wejei bä ʔyäbönö. Ya suwä möö däjä ya bufi çai shädayaimoma ma cui,

⁷abinaja ʔjele a lä cuinö wale nowa tama. —ʔWedi tabä bei wa bufi li shädayaimou cule? ʔjö suwä a lä cui nija wa bufi moyawäobä, ya etä ʔ nia wawämaö. A lä döcão wei a yalo waiteli ma cui nija ya etä ʔ nia çai wawämaö mö feduo, bei febä 7 lä cule, bei yʔlabä 10 çai.

⁸Yalo wa waiteli lä dalalufe, a demi cuoma ma cui a nomalayoma. A mö nia yai lä wataäö wei jamö a jubä, täca fe jolocoä lä mlabodi jamö a nia faö ço. ʔjö tawä? A ma cuono wei ma cui, fei däjä a cuami nomöjowä. A cua ma mlai a nia wawäa çolayou. ʔjö cudeenö bitä jamö bä yanowamö lä cublai bä bufi nia shädayaimou, bʔlimi bä cudiobä Yai Bada tänö bä ʔfa lä onibole si ja, bä ʔfa oni cua lä mlai. Ulifi a tablamou showao mlao

⁹ Aqui está o sentido, que tem sabedoria: as sete cabeças são sete montes, nos quais a mulher está sentada. São também sete reis,

¹⁰ dos quais caíram cinco, um existe, e o outro ainda não chegou; e, quando chegar, tem de durar pouco.

¹¹ E a besta, que era e não é, também é ele, o oitavo rei, e procede dos sete, e caminha para a destruição.

¹² Os dez chifres que viste são dez reis, os quais ainda não receberam reino, mas recebem autoridade como reis, com a besta, durante uma hora.

¹³ Têm estes um só pensamento e oferecem à besta o poder e a autoridade que possuem.

¹⁴ Pelejarão eles contra o Cordeiro, e o Cordeiro os vencerá, pois é o SENHOR dos senhores e o Rei dos reis; vencerão

dājā, bā ʔafa oni cuo showadao lä mlaono wei bā lä cui —wale nowa tama.

⁹Abinaja camiyä nija ʔjele a cuu ʕoma. — Wa bufi jaducua mlalanö wale ʔ nia jiliaö möblaimi. ʔjö yalo waiteli 7 febä lä cuinö, jefu 7 bā jömamou. *Nofi jushublalodimi a suwä lä döcao wei bā jefu.

¹⁰ʔjö 7 febä showawä lä cuinö, bada 7 bā ʕai bada jömamou. 5 bā bada läo balöoma ma cui, fei dājā bā cuami. 6 a lä cui a läo lä cule. Ai a lä cui, 7 a nia bada läo lä nomöjöö wei, a wawäbloimi showawä. ʔjö 7 a lä cui a läquei dājā, a nia läo nö dedeaimi.

¹¹Ai a nia ʕai bada cuo, 8 a lä cui. Yalo a waiteli demi lä cuono wei a lä cui, a lä nomalayono wei a showawä lä cui, ʔjö 8 a nia cuo. ʔjö ma cui, ʔjö 7 bā bada lä cui bā nija a ʕai coyocoa. A mö nia yai lä wataaö wei jamö, ʔjö a juu —a cuma.

¹²Abinaja a ʔjele cuma. —Yalo waiteli 10 wa yʔlabä lä möno wei yʔlabänö, shomi 10 bā nia bada läblamou mö lä feduo wei bā jömamou. Bā lämaboimi showaweje. ʔjö ma cui, yalo a waiteli sho bā nia bada läo. Bā läo dājā bā nö nia bada dedebloimi.

¹³Yalo yami a waiteli bada yai läo ayaobä, ʔjö bā bufi nia bada shaliliblou. ʔjö a shino bada nosiemou fa ayaonö, a wʔ nia juaöje.

¹⁴Oweja a wʔfa ocalo lä jilamou wei a nabä nia queo ma cujei, ʔjö a lä cuinö bā nö nia shino bleaamaö ayao. ʔjö a shino Bada lojode malä ayai. A nö shino lä

também os chamados, eleitos e fiéis que se acham com ele.

15 Falou-me ainda: As águas que viste, onde a meretriz está assentada, são povos, multidões, nações e línguas.

16 Os dez chifres que viste e a besta, esses odiarão a meretriz, e a farão devastada e despojada, e lhe comerão as carnes, e a consumirão no fogo.

17 Porque em seu coração incutiu Deus que realizem o seu pensamento, o executem à uma e dêem à besta o reino que possuem, até que se cumpram as palavras de Deus.

18 A mulher que viste é a grande cidade que domina sobre os reis da terra.

wəlojaö wei, öjö a Bada. Oweja a wəfa ocalo lä jilamou weinö bä çai lä juu wei bä lä cui, Yai Bada tänö bä lä nacano wei öjö lä cäbä. Bä yailema. Öjö bä bejedimou — a ajele cuma.

15 Abinaja ajeleñö wale nowa çai taö showaoma. —Mau ubä lä bayucube wa tä lä möno wei ya tä a nia wäaö. A suwä lä dodoo wei a lä cui, öjö a lä döcäono wei jamö ubä lä bayucube ubänö, bluca täbä lä bälöblai täbä jömamou. Shomi täbä lä bälöblai täbä ma cui, bluca bä bälöblawä lä yaiblai bä ma cui, bä caficö a bluca lä bou wejei bä ma cui, öjö bä li jömamou.

16 Öjö tawä? Shomi bä bada jömamobä, yalo waiteli wa yəlabä lä möno wei ya tä a nia wäaö. Öjö bä yəlabä lä cuinö, yalo waiteli a çai lä cuinö, suwä wa lä möno wei a nofi nia wəlibouje, a showadi lä dodoo wei a suwä lä cui. Ebä madofi bluca nia lämaöje. Shinoco a nia tablamaöje. Yajibä nia waöje. Cowa wacöbänö a mö nia watäamaöje.

17 Yai Bada tänö bä bufi nia taamaö, camanö tä wawämaö bufi lä doblao wei etä cublobä. Camanö bä bufi taamaö cudeenö, cama bä a fabä bä waiquiwä ma cui, yalo waiteli a bada nosiemou ayaobä bä bufi nia shaliliblou. Yai Bada tänö tä nia jəwa lä taö wei tä jödödöblou showao mlao däjä, yalo waiteli a nosie nia juaöje.

18 Öjö tawä? —a cuma—. Öjö wa suwä lä möno wei a lä cuinö, bä afa yai lojode lä wäyäö wejei bä shabonobö jömamou. Bitä

Apocalipse 18

O anúncio da queda de Babilônia

¹ Depois destas coisas, vi descer do céu outro anjo, que tinha grande autoridade, e a terra se iluminou com a sua glória.

² Então, exclamou com potente voz, dizendo: Caiu! Caiu a grande Babilônia e se tornou morada de demônios, covil de toda espécie de espírito imundo e esconderijo de todo gênero de ave imunda e detestável,

³ pois todas as nações têm bebido do vinho do furor da sua prostituição. Com ela se prostituíram os reis da terra. Também os mercadores da terra se enriqueceram à custa da sua luxúria.

⁴ Ouvi outra voz do céu, dizendo: Retirai-vos dela, povo meu, para não serdes cúmplices em seus pecados e para não participardes dos seus flagelos;

⁵ porque os seus pecados se acumularam até ao céu, e Deus se lembrou dos atos iníquos que ela praticou.

jamö bã bada lä bälöblai, öjö bã nija bã bluca nosiemamou —wale nowa tama.

Apocalipse 18

Babiloniateli bã mö lä watäblamolayono wei tä ą
¹Öjö ya suwä daa fa balölalönö, fedu jamö culanö ai ya tä ąjele itou daa çolalema. Öjö a wą yai jilimamobä a cuoma. Cama ąjele a shjinö, bita a bada wacacabliiyoma.

²A wą icali faö ja, abinaja a cuma. —;Bä waicoma! ;Bä waicoma! Babiloniateli bã ąfa lojode lä wäyāno wejei bã waicoma. Öjö bã yafibö lä wāliolaliyono wei jamö, fecula bã bälöjou jāa lä cule. Yai bluca täbä wālidiwä lä cublai täbä juadii jāa. Öjamö bã yalo shami lä yāo wei bã bācabö çai tamou, bã yai lä wālidii.

³Babiloniateli bã nofi beshili lä jushublalou wei tänö, bluca bã bälöblawä lä yaiblai bã malä wālidiblaliyono wei. Bita jamö bã bada lä bälöblai, öjö bã nija bã bluca joleblalodima. Madofi täbä ja Babiloniateli bã bufi shino yaimoma cudeenö, madofi bã lä nomöjōaö wejei bã lä bälöblai bã nö çai bluca bladaböaliyoma —a cuma.

⁴Öjö dājā fedu jamö ai ya wą jililema. Abinaja a cuma. —Öjamö iba wamacö lä cule bã da falalu. Bā doblou mlaobä jamö wamacö coyocoo mlaobä. Ya bã nö bleaamabä jamö, cafä bāmacö nö bleaamaö yādāo mlaobä.

⁵Täbä wālidiwä bluca lä tamou wei täbä yaiblou fa cunoja, fedu jamö täbä fe nö malä wädöblaledayobö wei. ¿Öjö tawä?

⁶ Dai-lhe em retribuição como também ela retribuiu, pagai-lhe em dobro segundo as suas obras e, no cálice em que ela misturou bebidas, misturai dobrado para ela.

⁷ O quanto a si mesma se glorificou e viveu em luxúria, dai-lhe em igual medida tormento e pranto, porque diz consigo mesma: Estou sentada como rainha. Viúva, não sou. Pranto, nunca hei de ver!

⁸ Por isso, em um só dia, sobrevirão os seus flagelos: morte, pranto e fome; e será consumida no fogo, porque poderoso é o SENHOR Deus, que a julgou.

Os lamentos dos admiradores de Babilônia

⁹ Ora, chorarão e se lamentarão sobre ela os reis da terra, que com ela se prostituíram e viveram em luxúria, quando virem a fumaceira do seu incêndio,

Bä doblou lä mlai ya tä nofi bluca çai jaducubou —a cuma.

⁶A wə faö ço ja, abinaja a cuma. —Cama bänö täbä lä taamano wejeinaja, inaja showawä bä taamaö mö da feduoje. Bä lä cuaano weinaja bädao mlai, wama tä nowa yai bolacadabä. Ai täbä nija cama uba nashiwä e toubä lä coamano wejei wama tä nö yuaö ja, ubä yai nashiwä lä dodijii toubä ja, bä fe coamaö da nomöjööje.

⁷“Camiyä ya yai”, bä bufi cuolanö bä nofi shino doamoma. Madofi täbä ja bä bufi fa yaimonö, täbä lä bufii wejei, öjö lä täbä däabläö showadaomaje. Öjö cudeenö cama bä befi tao fe lä balojoono weinaja, bä nö çai bleaaö cuo nomöjööbä etä çai da jöbäcöje. Bä mö çai öcöö nomöjööbä. Abinaja cama bä bufi malä cuu wei. “Ya bä yai nosiemabä ya. Ya nö yamili beblalobä yami. Ya öcöö mlaicätä”, bä bufi cama cuu.

⁸Inaja Babiloniateli bä bufi li cuu cudeenö, yedu bä nomablobä etä nia wayu cublou, bä mö öcöbä. Bä nia çai ofälayou. Cowa wacöbänö bä nia çai öshölaliyo. ¿Öjö tawä? Yai Bada tä Bada lä cui, bä dobloimi jömabä a showawä lä cui, öjö a nö shino malä wəlojaö wei —a cuma.

⁹Bitä jamö bä bada lä bälöblai bänö, Babiloniateli bä nija bä lä joleblalono wei bä lä cuinö bä nomöa ni bouje. Madofi täbä ja Babiloniateli bä bufi fa yaimonö, täbä lä bufii wejei täbä däabläö lä showadaono wejeinaja, cama bä ma cui bä

¹⁰ e, conservando-se de longe, pelo medo do seu tormento, dizem: Ai! Ai! Tu, grande cidade, Babilônia, tu, poderosa cidade! Pois, em uma só hora, chegou o teu juízo.

¹¹ E, sobre ela, choram e pranteiam os mercadores da terra, porque já ninguém compra a sua mercadoria,

¹² mercadoria de ouro, de prata, de pedras preciosas, de pérolas, de linho finíssimo, de púrpura, de seda, de escarlata; e toda espécie de madeira odorífera, todo gênero de objeto de marfim, toda qualidade de móvel de madeira preciosíssima, de bronze, de ferro e de mármore;

çai cuaaö mö feduo showaoma. Bä shabonobö lä öshöö wei tä wäqueshi dablaöje däjä bä nia öcöö.

¹⁰Babiloniateli bä nö bleaamaö fe lä balojoo weinaja bä taamamou fa quilinö, bä ublaa blajalanö bä nö ojode nia taöje. Abinaja bä nia cuu. —¡Shädayai! Babiloniateli wamacö äfa lojode da wäyäblejei, wamacö shabonobö wälioblou lä cule. ¡Wamacö nö äfa wälojaö da wäyäblejei! ¡Shädayai! Wamacö lä cuaano wei tä nowa ja, yedu Yai Bada tänö wamacö nö bleaamaö fe balojoa lä cule —bä nia cuu.

¹¹¡Öjö tawä? Madofi bä showadi lä nomöjöaö wejei, bä bita jamö lä bälöblai bä ma cui, öjö bä nia çai öcöö. Cama bä madofibö lä bälamamou wei bä nö doabimi çowä yaloje, bä nomöa nia bouje.

¹²Olo bä ma cui, blada bä ma cui, maa mabä baushi nowa wai lä bluca wei mabä ma cui, etäbä nia doaö çödaaimije. Dobä bä nowa au lä bluca wei ebä nia çai doaö çödaaimije. Camishi shuducaje au bä ma cui, wacä ushujuwä bä ma cui, wacä mö jude bä ma cui, öjö bä nia doaö çödaaimije. Fii fibä nö lä clëdeli wei fibä läçashi ma cui, jai yalo bä yölacö cuwä ja täbä lä tablaö wejei täbä ma cui, etäbä nia çai doaö çödaaimije. Fii fibä nowa lä bluca wei fibä ja täbä madofi lä tablaö wejei täbä ma cui, duo shibä ja täbä lä tablaö wejei täbä ma cui, duo jude shibä ja täbä lä tablaö wejei täbä ma cui, maa liyäjäwä

¹³ e canela de cheiro, especiarias, incenso, unguento, bálsamo, vinho, azeite, flor de farinha, trigo, gado e ovelhas; e de cavalos, de carros, de escravos e até almas humanas.

¹⁴ O fruto sazonado, que a tua alma tanto apeteceu, se apartou de ti, e para ti se extinguiu tudo o que é delicado e esplêndido, e nunca jamais serão achados.

¹⁵ Os mercadores destas coisas, que, por meio dela, se enriqueceram, conservar-se-ão de longe, pelo medo do seu tormento, chorando e pranteando,

¹⁶ dizendo: Ai! Ai da grande cidade, que estava vestida de linho finíssimo, de

mabä ja täbä lä tablaö wejei täbä ma cui, etäbä nia çai doaö çödaaimije.

¹³Täbä lä jölöcamou wei toubä bluca nö clçedeli lä daböjii e toubä nia çai doaö çödaaimije. Täbä wäqueshi nö lÿyoli uçucamabeje täbä ma cui, fii defi shüu nö lä clçedeli wei shüubä ma cui, etäbä nia çai doaö çödaaimije. Uba nashiwä toubä ma cui, dabö dabö ubä ma cui, nii lõshi mobä ma cui, si ujudidiwä jÿbä ma cui, öjö etäbä bluca nia doaö çödaaimije. Baca bä ma cui, oweja bä ma cui, cabayo bä ma cui, bä befi çai läläabä täbä madofi ma cui, etäbä nia çai doaö çödaaimije. Täbä nosie juamobä täbä yanowamö showadi lä nomöjöaö wejei täbä ma cui, täbä nia yanowamö çai doaö çödaaimije.

¹⁴Madofi bä showadi lä nomöjöaö wejei bä lä bälöblai bänö, Babiloniateli bä bufijalajenö abinaja bä nia cuu. — ¡Shädayai! Wama täbä bluca lä bufijano wei wama täbä nia dabraö çödaaimi. Wamacö dodijobä täbä ma cui, wamacö baushimobä täbä ma cui, wama täbä nia tabou çödaaimi. Wama täbä nia dabraö çödaaimi —bä nia cuu.

¹⁵Öjö täbä bluca lä nomöjöano wejei bä lä cui, Babiloniateli bä nija bä blada lä däblaano wejei bä lä cui, öjö bä nia öcöö. ¿Öjö tawä? Babiloniateli bä nö lä bleaamano weinaja bä taamamou fa quilinö, blajai jamö bä ublalanö, wädwä bä nomöa nia bouje.

¹⁶Abinaja bä nia cuu. — ¡Shädayai! Babiloniateli bä afa lojode lä wäyano

púrpura, e de escarlata, adornada de ouro, e de pedras preciosas, e de pérolas,

¹⁷ porque, em uma só hora, ficou devastada tamanha riqueza! E todo piloto, e todo aquele que navega livremente, e marinheiros, e quantos labutam no mar conservaram-se de longe.

¹⁸ Então, vendo a fumaceira do seu incêndio, gritavam: Que cidade se compara à grande cidade?

¹⁹ Lançaram pó sobre a cabeça e, chorando e pranteando, gritavam: Ai! Ai da grande cidade, na qual se enriqueceram todos os que possuíam navios no mar, à custa da sua opulência, porque, em uma só hora, foi devastada!

wejei bä fei däjä cuami. Camishi shuducaje au bä ja bä didioma. Wacä ushujuwä bä çai ja, wacä mö jude bä çai ja. ¡Shädayai! Olo bä ja bä baushimoma. Maa mabä baushi nowa wai lä bluca wei mabä çai ja. Dobä bä nowa au lä bluca wei bä çai ja.

¹⁷Öjö täbä nowa lä bluca wei täbä lä cui, yedu täbä mö jödödöwä watäblamo showadalayoma —bä nia cuu. Canawä bä çai bada lä cadidamaö wejei bä bluca ma cui, bä lä juwäbou wejei bä çai bluca ma cui, öjamö bä befi çai showadi lä caläo wei bä çai bluca ma cui, canawä bä jamö bä madofibö lä bälamou wei bä çai bluca ma cui, öjö bä blucanö bä blajawä ublalanö tä nia mööje.

¹⁸Babiloniateli bä shabonobö lä öshöö wei bä wäqueshi dabraöje ja, bä bufi wälidilanö abinaja bä nia cuu. —Ei täbä äfa lojode lä wäyänö wejei täbä lä culenaja, çwedi jamö ai täbä lojode li cuwä mö feduwä? Täbä ai cuami waiquiwä —bä nia cuu.

¹⁹Bä bufi nö bleaaö öjöböamobä, bä öcölanö bä fe çai nia libubö cuo. Bä nomöa bolajenö abinaja bä nia cuu. —¡Shädayai! Babiloniateli bä äfa lojode lä wäyänö wejei bä fei däjä cuami. Modu u jamö cama ebä canawä lä cuono wei bä bluca lä cublai, Babiloniateli bä bladabö ja bä nö madofibölaliyoma ma cui, bä cuami nomöjowä. ¡Shädayai! Yedu täbä mö bluca watäa showadaalema —bä nia cuu.

20 Exultai sobre ela, ó céus, e vós, santos, apóstolos e profetas, porque Deus contra ela julgou a vossa causa.

A ruína de Babilônia é completa e definitiva

21 Então, um anjo forte levantou uma pedra como grande pedra de moinho e arrojou-a para dentro do mar, dizendo: Assim, com ímpeto, será arrojada Babilônia, a grande cidade, e nunca jamais será achada.

22 E voz de harpistas, de músicos, de tocadores de flautas e de clarins jamais em ti se ouvirá, nem artífice algum de qualquer arte jamais em ti se achará, e nunca jamais em ti se ouvirá o ruído de pedra de moinho.

23 Também jamais em ti brilhará luz de candeia; nem voz de noivo ou de noiva jamais em ti se ouvirá, pois os teus mercadores foram os grandes da terra, porque todas as nações foram seduzidas pela tua feitiçaria.

20Fedu jamö wamacö lä culadi bä bufi da doblalo. Yai Bada wama ecö ma cui, Jesucristonö wamacö lä shömöleno wei wamacö ma cui, Yai Bada a wano wäyälwä wamacö ma cui, bä bufi yai da doblalo. Babiloniateli bänö wamacö lä taamano wejei tä nowa ja, Yai Bada tänö wamacö nö yulema.

21Öjö däjä ajele ai a lojodenö, maa ma bada fa maolönö, modu u jamö ma bada quemabalema. Ma queamalanö abinaja a cuma. —Babiloniateli bä afa lojode lä wäyää wejei bä lä cui, inaja showawä bä nia taamamou. Yai Bada a waitelimou ja, icali bä nia shäyääö. Bä nia dablamos çödaaimi.

22Öjamö amowa fibä nata lä jubaö wejei bä a nia jilio çödaaimi. Amowa bä a lä daö wejei täbä a çai mlai. Jai bulinama usibä wai cuwä fibä lä jolaö wejei bä a çai mlai. Amowa bada fibä lä jolamos wei fibä a çai mlai. Täbä madofi dodijidablaö lä daö wejei bä lä cui, öjamö bä nia dablou çödaaimi. Nii mobä lä washicaö wei tä a ma cui, tä a çai nia jilio çömi.

23Öjamö cowa wacöbä shi cublamobä täbä ja, wacöbä nia yämabou çödaaimije. Täbä doayobä jamö täbä nofi lä çocamoö wejei täbä a çai nia jilio çödaaimi. ¿Öjö tawä? Babiloniateli bänö madofi bä showadi lä nomöjöano wejei bä lä cui, öjö bä shino yai lojodoo ayaoma cudeenö bä nö nia bleaö majöo. Cama täbä lä feculamono wei tänö, bluca täbä

²⁴ E nela se achou sangue de profetas, de santos e de todos os que foram mortos sobre a terra.

Apocalipse 19

O júbilo no céu

¹ Depois destas coisas, ouvi no céu uma como grande voz de numerosa multidão, dizendo: Aleluia! A salvação, e a glória, e o poder são do nosso Deus,

² porquanto verdadeiros e justos são os seus juízos, pois julgou a grande meretriz que corrompia a terra com a sua prostituição e das mãos dela vingou o sangue dos seus servos.

³ Segunda vez disseram: Aleluia! E a sua fumaça sobe pelos séculos dos séculos.

bälöblawä lä yaiblai bä mölamaö dicoomaje yalo bä nö nia bleaaö majöo.

²⁴Babiloniateli bänö Yai Bada a wano wäyälwä bä shälemaje yalo, Yai Bada ai ebä çai shälemaje yalo, öjö bä nö nia yuaö. Bitä jamö täbä bluca lä shäleno wejei bä ma cui, öjö Babiloniateli bä mayo showawä.

Apocalipse 19

Fedu jamö bä lä culadi bänö Yai Bada tä nofi lä doablaö wejei tä a

¹Öjö ajele a wä faö fa balöonö, fedu jamö ai ya täbä a çali faö jililema. Jai bluca täbä çocamolayoma dejemi täbä a bada jilimamou cuoma. Abinaja täbä cuma. — ¡Yai Bada a nofi da doablaje! ¡Bämalecö lä jucäaö wei öjö a, Yai Bada bäma a lä bufibou wei a lä cui! ¡Öjö a wäfa shino doblao tamobä! ¡Öjö a nö shino wälojaö ayawä!

²Täbä lä taamaö wei tä ja, a bejedimou. A wä cadidou showadao. A showadi suwä lä dodoono wei a lä cui a dobroimi jömöa waiquiquema, Babiloniateli bä afa lojode lä wäyano wejei bä lä cui. Bluca bä lä bälöblai bä wälidiblamalemaje, bä showadi lä joleblalono wei tänö. Yai Bada a wä juamobä ebä lä shäleno wejei bä lä cui, öjö bä nija bä iyäbö nö yua waiquilema —bä cuma.

³Öjö däjä bä a çali faö çoma. Abinaja bä cuma. —¡Yai Bada tä nofi da doaje! Bä nö bleaabä jamö, bä wäqueshi nia tolocublamou shi wälii —bä cuma.

⁴ Os vinte e quatro anciãos e os quatro seres viventes prostraram-se e adoraram a Deus, que se acha sentado no trono, dizendo: Amém! Aleluia!

⁵ Saiu uma voz do trono, exclamando: Dai louvores ao nosso Deus, todos os seus servos, os que o temeis, os pequenos e os grandes.

⁶ Então, ouvi uma como voz de numerosa multidão, como de muitas águas e como de fortes trovões, dizendo: Aleluia! Pois reina o SENHOR, nosso Deus, o Todo-Poderoso.

⁷ Alegremo-nos, exultemos e demos-lhe a glória, porque são chegadas as bodas do Cordeiro, cuja esposa a si mesma já se ataviou,

⁸ pois lhe foi dado vestir-se de linho finíssimo, resplandecente e puro. Porque o

⁴Öjö däjä bada 24 bä lä cuinö, yaitawä 4 bä çai lä cuinö, Yai Bada a döcäobä etäcö cotä jamö bä möfe bolanö, a lä döcäle a wäfa Bada doblao tamaje. Abinaja bä cuma. —Inaja lä tä cuobä. ¡Cafä wa nofi yai doamobä! —bä cuma.

⁵Öjö däjä, Bada a döcäobä etäcö jamö a wä bada jilioma. Abinaja a cuma. —Yai Bada etä ç juamobä wamacö bluca lä cuinö, bäma tä lä bufibou wei a nofi yai da doablaje. Wama a nö quili lä taö wei wamacönö, wamacö çafa lojode ma wäyöö wejei ma cui, wamacö çafa lojode wäyöö ma mlajei ma cui, a nofi yai da doablaje —a cuma.

Oweja a wäfa ocalo lä jilamou wei a nofi lä doablaö wejei tä ç

⁶Öjö däjä, ai ya bä ç çicali faö jililema. Jai bluca täbä çcamolayoma dejemi täbä ç bada jilimamou cuoma, bola bä ç bada nacli lä culenaja showawä. Yälu a wä çicali faö nö lä quiliaö weinaja showawä. Abinaja bä cuma. —Bei. ¡Yai Bada tä nofi da doablaje! Bada bäma tä lä bufibou wei, a nö yai lä wälojaö wei a lä cui, öjö a yai Bada läa ayaa.

⁷Bämacö bufi da doblalo. “¡Fei däjä yai!”, bämacö da cu. Bäma a wäfa doblao da ta. Oweja a wäfa ocalo lä jilamou wei a lä cuinö, bä suwäbö e däabä tä ajedou malä waiquile. Bä feyalobö nija a moco cuobä a baushiblaö lä cuaaö wejeinaja, bä suwäbö e taamamou waiquia.

⁸Camishi shuducaje cäcö ja a didiobä etä jöbämoquema, cäcö au yai lä dodijidai cäcö lä cui —bä cuma. Öjö cäcö lä

linho finíssimo são os atos de justiça dos santos.

⁹ Então, me falou o anjo: Escreve: Bem-aventurados aqueles que são chamados à ceia das bodas do Cordeiro. E acrescentou: São estas as verdadeiras palavras de Deus.

¹⁰ Prostrei-me ante os seus pés para adorá-lo. Ele, porém, me disse: Vê, não faças isso; sou conservo teu e dos teus irmãos que mantêm o testemunho de Jesus; adora a Deus. Pois o testemunho de Jesus é o espírito da profecia.

Cristo, o vencedor da besta e do falso profeta

¹¹ Vi o céu aberto, e eis um cavalo branco. O seu cavaleiro se chama Fiel e Verdadeiro e julga e peleja com justiça.

¹² Os seus olhos são chama de fogo; na sua cabeça, há muitos diademas; tem um nome escrito que ninguém conhece, senão ele mesmo.

dodijidai cäcönö, Yai Bada ebä lä dodijaö wei tä jömamou.

⁹ Camiyä nija abinaja ajele a cuu nomöjööma. —Ei wale a da onicö. Yai Bada ya wano wäyää cadidia lä cule. Tä a bejedi. Oweja a wafa ocalo lä jilamou wei a lä cuinö, bä suwäbö e däabä jamö täbä nia iyaö çai çocamou. Cäcöbö nofi çocamoabeje jamö bä lä nacaö wei bä lä cui, bä bufi nia yai doblalou —a cuma.

¹⁰ Öjö däjä, öjö ya wafa Bada doblao tabä, ajele bei a cotä jamö ya möfe boblaquema ma cui, wale wasölema. —Inaja dicoo mlai —a cuma—. Camiyä bamacö bluca. Jesucristonö tä a lä wawämano wei wama tä a nofi lä cadidibole wamacö lä cuinö, Yai Bada wama a wä juaö lä cuaaö weinaja ya çai cuaaö mö lä feduo wei cä ya. Wa möfe bolanö, Yai Bada wa tä afa nia shino yai Bada doblao taö —a cuma. Jesucristonö tä a lä wäyänö wei tä a bejedi lä cuinö täbä nö malä walojoblamaö wei, Yai Bada etä a wäyäbeje.

Cabayo au a ja a lä döcão wei tä a

¹¹ Öjö däjä ya mamö showao däjä, fedu jamö judu mösö caloblaliyoma. ¿Öjö tawä? Mösö fa caloblalunö, cabayo au ya dalalema. Öja a lä döcãono wei a lä cui, Tä afa bejedi wäyää lä shalilio wei, bei a wafa cua. Täbä dobloimi jömaö ja a wä cadidou showadao. A bejedimolanö a ishau.

¹² ¿Öjö tawä? Bei mamocu lä cui, jai cowa wacö lä culenaja mamocu cuwä. Bada täbänö täbä lä yojobou wejei täbä wai bluca ja, a fe yoojo. Cama a wafa oni ma

13 Está vestido com um manto tinto de sangue, e o seu nome se chama o Verbo de Deus;

14 e seguiam-no os exércitos que há no céu, montando cavalos brancos, com vestiduras de linho finíssimo, branco e puro.

15 Sai da sua boca uma espada afiada, para com ela ferir as nações; e ele mesmo as regerá com cetro de ferro e, pessoalmente, pisa o lagar do vinho do furor da ira do Deus Todo-Poderoso.

16 Tem no seu manto e na sua coxa um nome inscrito: REI DOS REIS E SENHOR DOS SENHORES.

17 Então, vi um anjo posto em pé no sol, e clamou com grande voz, falando a todas as aves que voam pelo meio do céu: Vinde, reuni-vos para a grande ceia de Deus,

18 para que comais carnes de reis, carnes de comandantes, carnes de poderosos, carnes de cavalos e seus cavaleiros, carnes

tamoqueno wei ma cui, cama a wafa shino damou ayawä. Ai täbä nija a wafa damamoimi.

13 Camishi labe cäcö lä iyämalaleno wei cäcö ja, a didia. Yai Bada bei tä a, bei a wafa jilaöje.

14 Öjö tawä? Fedu jamö bä wayu jubä bä lä culadi, cabayo au bä ja, öjö nija bä befi çai läläa nocaquema. Camishi shuducaje bä ja bä didioma, bä au yai lä dodijidai bä ja.

15 Täbä wayu çai lä juu wei a lä cuinö, sibala namo mö feduduwä a çai bada waejemabou. Öjö a namonö, bä bälöblawä lä yaiblai bä nö nia bluca bleaamaö. Bä nosiemaö ja a wä nia lojodoaö. Duo shibä judenö jaboca bä läçashiblou si lä ijejeinaja bä nia taamaö. Yai Bada tä nö lä wälöjale a lä cui, a nö wälöwä lä jushuo wei a waitelimou bufiobä jamö bä lä löblaaö wejei bä lä cui, öjönö bä nia calucaö.

16 A lä didile ecö labe jamö a wafa oni cua, bei wacu jamö çai. Abinaja tä a oni cuu. “A nö shino lä wälöjaö wei a Bada. A shino Bada lojode lä ayai.” Einaja tä a cuu.

17 Öjö däjä, motoca a jamö ajele ya ublaa dalalema. Ösö jamö bä yalo lä lelaadayou wei bä nija a wä icala faö ja, abinaja a cuma. —Bä da jaboje! Fei däjä Yai Bada tänö wamacö nia yai iyamaö.

18 Bada bä lä läo wei wama bä yajibä wabä. Bä wayu çai lä juu wejei bä yajibä çai. Wayu bä yai lä lojode wei bä yajibä çai. Cabayo bä ma cui, öjamö bä befi çai lä

de todos, quer livres, quer escravos, tanto pequenos como grandes.

¹⁹ E vi a besta e os reis da terra, com os seus exércitos, congregados para pelejarem contra aquele que estava montado no cavalo e contra o seu exército.

²⁰ Mas a besta foi aprisionada, e com ela o falso profeta que, com os sinais feitos diante dela, seduziu aqueles que receberam a marca da besta e eram os adoradores da sua imagem. Os dois foram lançados vivos dentro do lago de fogo que arde com enxofre.

²¹ Os restantes foram mortos com a espada que saía da boca daquele que estava montado no cavalo. E todas as aves se fartaram das suas carnes.

Apocalipse 20

A prisão de Satanás por mil anos. A primeira ressurreição

läläaö wei bä ma cui, öjö bä yajibä çai. Bä nosie juamobä bä yanowamö lä tabou wejei bä ma cui, bä tabou lä mlajei bä ma cui, bluca bä lä cublai wama bä yajibä wabä. Bä afa lojode wäyää lä mlajei bä ma cui, bä afa lojode lä wäyämou wei bä ma cui, öjö bä çai —a cuma.

¹⁹Yalo waiteli a lä cui ya çai dalalema. Bitajamö bä bada lä cublai bä çai. Cama wayu ebä çai yododoomaje. ¿Öjö tawä? Cabayo a ja a lä döcão wei a ma cui, cama wayu ebä ma cui, öjö bä nabä bluca queobeje bä yododooma.

²⁰Cabayo a ja a lä döcão wei a lä cuinö, yalo a waiteli juwälema. A wano jole jole wäyälwä a çai, yalo waiteli a lä cule jamö a culanö, a nö lä quiliano wei a lä cui. Öjö a lojode nia fa dablamanö, tä nö lä quilijii tä bluca wawämama. A nö lä quiliano wei tänö, yalo waiteli a wafa oni ja täbä lä oniblamono wei bä mölamama, cama a nö idubö ja bä möfe bolanö, a wafa bada doblao lä tano wejei bä lä cui. Öjö cäcöbö fa juwälönö, cowa wacö ca jamö cäcöbö demi quemabefälöma, cowa yaitawä nacli wacöbä lä waole jamö.

²¹Cabayo a ja a lä döcão wei e sibalanö, ai bä bluca shäalalema, sibala namo mö feduduwä a bada lä waejemabou wei a showawänö. Öjö däjä, yalo bä ösö jamö lä lelaadayou wei bä lä cui, öjö bä yajibä ja bä bluca bädölaliyoma.

Apocalipse 20

Lasha 1.000 a nia lä famaö wei tä a

- ¹ Então, vi descer do céu um anjo; tinha na mão a chave do abismo e uma grande corrente.
- ² Ele segurou o dragão, a antiga serpente, que é o diabo, Satanás, e o prendeu por mil anos;
- ³ lançou-o no abismo, fechou-o e pôs selo sobre ele, para que não mais enganasse as nações até se completarem os mil anos. Depois disto, é necessário que ele seja solto pouco tempo.
- ⁴ Vi também tronos, e nestes sentaram-se aqueles aos quais foi dada autoridade de julgar. Vi ainda as almas dos decapitados por causa do testemunho de Jesus, bem como por causa da palavra de Deus, tantos quantos não adoraram a besta, nem tampouco a sua imagem, e não receberam a marca na frente e na mão; e viveram e reinaram com Cristo durante mil anos.
- ¹ Öjö däjä fedu jamö ajele ya itou dalalema. Täca fe jolocoa lä mlabodi yoca caloblamobä tä showaboma, boo shicö cofibö çai, täbä lä oçaö wejei täcö bada.
- ²⁻³ Yaitawä täcö lä cui täcö bada juwäa showadaalema, täcö cuo lä balöono wei täcö lä cui. Fecula Bada täcö afa cua. Sadanasi täcö afa çai jilamou. Täcö fa juwälönö täcö ocaquema. Täca nö lä quilijibodi jamö täcö quea fa showadamabafälönö, yoca cofiböquema. Yoca caloblaö mlaobeje, etä çai taa mö feduquema. ¿Öjö tawä? Lasha 1.000 a lalou jaöo mlao däjä, täbä bälöblawä lä yaiblai bä mölamaö jaödao ço mlaobä, öjamö täcö nia didibou balöoma. Lasha 1.000 a lalou ço däjä, a jujeblamobä etä nia cuo ma cui, a nö nia dedejeblamaimi.
- ⁴ Öjö däjä bada bä döcäobä ya täbä dalalema, bä bada lä döcäono wei bä çai, yanowamö täbä jömabeje bä lä lämabono wei bä lä cui. Öjö bä bada lä cui, Yai Bada ebä fe lä bafedimano wejei öjö bä bufi cuoma. Yai Bada a wano wäyöö nofi jushuaöje ja bä shälemaje, Jesús a wafa wäyöö fe yadiomaje cudeenö. Öjö bä lä cui, yalo waiteli a ma cui nija, öjö a nö idubo ma cui nija, bä möfe boonomi. Cäcöbö afa bada doblao çai tanomije. Öjö a wafa oni lä cui ja bei bä wäyacu oniblamonomi. Bei bä imicö ma cui ja, inaja showawä. ¿Öjö tawä? Bä demia çolayoma, lasha 1.000 a lalou jaöo mlao däjä Cristo sho bä bada läo balöobä.

⁵ Os restantes dos mortos não reviveram até que se completassem os mil anos. Esta é a primeira ressurreição.

⁶ Bem-aventurado e santo é aquele que tem parte na primeira ressurreição; sobre esses a segunda morte não tem autoridade; pelo contrário, serão sacerdotes de Deus e de Cristo e reinarão com ele os mil anos.

Satanás é solto e derrotado

⁷ Quando, porém, se completarem os mil anos, Satanás será solto da sua prisão

⁸ e sairá a seduzir as nações que há nos quatro cantos da terra, Gogue e Magogue, a fim de reuni-las para a peleja. O número dessas é como a areia do mar.

⁹ Marcharam, então, pela superfície da terra e sitiaram o acampamento dos santos e a cidade querida; desceu, porém, fogo do céu e os consumiu.

¹⁰ O diabo, o sedutor deles, foi lançado para dentro do lago de fogo e enxofre,

⁵Yai Bada tänö bä demi nia jaba jocädamaö lä ço wei, öjö lä tä li cuoma. Ai bä bluca lä nomablono wei bä lä cui, lasha 1.000 a lalou däjä, öjö bä nia demi shino jocädamaö nomöjöoma.

⁶¿Öjö tawä? Yai Bada tänö bä jaba demi jocädamaö lä ço wei, bä bufi nia yai doblalou. Yai Bada nija bä nia yaio. Täbä nomablou lä ço wei däjä öjö bä nia nomaimi. Yai Bada nija bä nia ojodamou ajedeo, Cristo nija çai, täbä nofi bäyäbobeje. Lasha 1.000 a lalou showao mlao däjä, Cristo a Bada läobä jamö bä nia läo mö feduo.

Sadanasi a nia yai lä waicaö wei tä a

⁷Lasha 1.000 a lalou däjä, Sadanasi a lä çocabodi jamö a fa cushäblalönö a nia famaö ço.

⁸¿Öjö tawä? Bluca bä bälöblawä lä yaiblai bä mölamaö çobä, a nia faö çoimaö. Öjö täbä bluca bälöblawä lä yaiblamou wei bä afa jilamou ja, “Coco, Macoco sho cäcöbö”, bä cuu. Öjö bä nia lä ishous wei jamö täbä nia bluca yododoblamaö. Bä nia lä ishous wei, comi bä nia cuo. Modu u casö jamö mlaca mlaca bä nö wabamobö lä mlainaja bä nia cublou.

⁹¿Öjö tawä? Jödödöwä tä ulifi jamö bä culanö bä wayu blacäo fe fa fayoolalunö, Yai Bada ebä lä bälöblaono wei ebä fe fayobomaje. Yai Bada tänö a shabono yai lä nofimale a çai. Öjö ma cui, fedu jamö culanö cowa wacöbä fa blälämalönö bä mö bluca watäblalema.

¹⁰Bä lä mölamano wei a fecula bada lä cui, cowa wacö ca jamö a quemabalema, cowa

onde já se encontram não só a besta como também o falso profeta; e serão atormentados de dia e de noite, pelos séculos dos séculos.

O juízo de Deus

11 Vi um grande trono branco e aquele que nele se assenta, de cuja presença fugiram a terra e o céu, e não se achou lugar para eles.

12 Vi também os mortos, os grandes e os pequenos, postos em pé diante do trono. Então, se abriram livros. Ainda outro livro, o Livro da Vida, foi aberto. E os mortos foram julgados, segundo as suas obras, conforme o que se achava escrito nos livros.

13 Deu o mar os mortos que nele estavam. A morte e o além entregaram os mortos que neles havia. E foram julgados, um por um, segundo as suas obras.

yaitawä nacli wacöbä lä waole jamö. Yalo a waiteli lä cui, öjö a wano jole jole wäyälwä a çai lä cui, öjamö cäcöbö cuo waiquio däjä fecula bada a quea nomöjömabalema, bä nö bluca bleaabä. Öjamö bä yanöcöblou balöa mlai ja bä nö nia bleamaö shi wälii.

Yai Bada tänö täbä nia bluca lä jömaö wei tä a **11** Öjö däjä Bada tä döcäobä ya täcö bada au dalalema, a lä döcäono wei a çai. A lä döcäono wei a bädou däjä, bita a ma cui, judu mösö ma cui, täbä bluca mladou showalayoma. Täbä dablamous çödaanomi.

12 Bä lä nomano wei bä demi jocädou fa çolonö, öjö ya bä çai dalalema. Bä afa lojode lä wäyämamono wei bä ma cui, bä afa lojode wäyämamono lä mlai bä ma cui, Bada tä döcäobä etäcö ajede jamö bä bluca ublajao toujuoma. ¿Öjö tawä? Bä lä cuaaö wei bä a lä onibole sibä caloblalemaje. Bälimi bä nia lä cuo wei bä afa lä onibole si çai. Öjö däjä, cama bä lä cuaano wei tä oni fa mönö, bä bluca lä nomano wei bä jömöa showadaquema.

13 ¿Öjö tawä? Modu u jamö bä lä nomano wei bä ma cui, Yai Bada nija bä icuquema. Ai bä çai bluca nomaö mö lä feduono wei bä çai. Bä lä nomaö wei bä cuobä jamö, bä jödödöwä bluca lä cuono wei bä demi jocädou fa çolonö, Yai Bada nija bä bluca icuquema. Bä demi culanö bä lä cuaano wei tä oni fa mönö, bä bluca jömaö showadaoma.

¹⁴ Então, a morte e o inferno foram lançados para dentro do lago de fogo. Esta é a segunda morte, o lago de fogo.

¹⁵ E, se alguém não foi achado inscrito no Livro da Vida, esse foi lançado para dentro do lago de fogo.

Apocalipse 21

O novo céu e a nova terra

¹ Vi novo céu e nova terra, pois o primeiro céu e a primeira terra passaram, e o mar já não existe.

² Vi também a cidade santa, a nova Jerusalém, que descia do céu, da parte de Deus, ataviada como noiva adornada para o seu esposo.

³ Então, ouvi grande voz vinda do trono, dizendo: Eis o tabernáculo de Deus com os homens. Deus habitará com eles. Eles serão povos de Deus, e Deus mesmo estará com eles.

⁴ E lhes enxugará dos olhos toda lágrima, e a morte já não existirá, já não haverá luto, nem pranto, nem dor, porque as primeiras coisas passaram.

¹⁴ Öjö däjä Nomaö tä lä cui, cowa wacö ca jamö tä quemabalema. Bä lä nomaö wei bä cuobä jamö tä ma cui, inaja showawä tä tablalema. Täbä nomablou lä çö wei, öjö bei tä waiquiwä, cowa wacö ca jamö täbä lä queblaamaö wei tä lä cui.

¹⁵ Bałimi bä nia lä cudio wei bä afa lä onibole si ja, bä afa oni cua lä mlai bä lä cui, cowa wacö ca jamö bä çai bluca quemabalema.

Apocalipse 21

Dude tä bluca nia lä cublou wei tä a

¹ Öjö däjä, judu dude ya mösö dalalema, bita dude a çai. Jaba mösö lä cuono wei, bita a çai jaba lä cuono wei, cäcöbö malä mladaliyono wei. Modu u ma cui, u cuonomi nomöjowä.

² Jelusale dude ya tä shabono çai itou dalalema, Yai Bada etä shabono lä yaile a lä cui. Yai Bada tä lä cule jamö a cuoma a itolayoma. Bä feyalobö nija a moco cuobä a baushiblaö lä cuaaö wejeinaja a shabono baushi fa tablamolunö, inaja a cuoma.

³ Bada tä döcäobä etäcö jamö a culanö, ai tä a icalı falayoma. Abinaja ya cuu jililema. —¿Öjö tawä? Fei däjä, yanowamö täbä nijamö Yai Bada tä nia bälöo. Öjö bä nijamö a fa bälöalunö, cama ebä nia cublou cadidio. Cama Yai Bada tä showawänö bä nia çai cuo.

⁴ Yai Bada tänö öjö bä mabuubö nia bluca yajöblaö. Bä nia nomaö çödaaimi. Täbä nomöa nia boimije. Bä nia çai öcöimi. Bä nia çai ninio çödaaimi. Inaja tä bluca cuo

⁵ E aquele que está assentado no trono disse: Eis que faço novas todas as coisas. E acrescentou: Escreve, porque estas palavras são fiéis e verdadeiras.

⁶ Disse-me ainda: Tudo está feito. Eu sou o Alfa e o Ômega, o Princípio e o Fim. Eu, a quem tem sede, darei de graça da fonte da água da vida.

⁷ O vencedor herdará estas coisas, e eu lhe serei Deus, e ele me será filho.

⁸ Quanto, porém, aos covardes, aos incrédulos, aos abomináveis, aos assassinos, aos impuros, aos feiticeiros, aos idólatras e a todos os mentirosos, a parte que lhes cabe será no lago que arde com fogo e enxofre, a saber, a segunda morte.

lä balöono wei tä malä mladaliyono wei —a cuma.

⁵Bada tä döcäobä etäcö jamö a lä döcäono wei, abinaja a cuma. —¿Öjö tawä? Fei däjä dude ya täbä bluca tablamaö —a cuma. Abinaja a çai cuma. —Ei wale ą da onicö. Tä ą nofi mölabobeje tä ą. Tä ą bejedi —a cuma.

⁶Abinaja wale nowa çai tama. —Bei tawä. ¡Inaja lä waiquiwä! Camiyä jaba ya, jödödö ya çai. Camiyä ya lä cuinö täbä jaba bluca cublaliyoma. Camiyä ya showawänö täbä jödödöwä waicou. Bä lä amishaö wei bä lä cui, no mlai ja ya bä amishi nia çamaö. Bälímíblamodima u fe lä jojole u ja, ya bä nia dobäö.

⁷Bä nö wəłojaö lä ayao wei bä lä cui, dodijidawä bä cuobä ya bä nia dobäö. Cama bä nija ya nia bufiblamou. Ya bä nofi nia ijiluaö.

⁸Inaja öjö ya bä nia ma taamaö wei ma cui, ai bä lä cui ya bä nö nia bleaamaö ayao. Wale ą juaö lä quilii wejei bä ma cui, wale nofi mölabou fe yadio lä mlajei bä ma cui, bä shami nö lä quilii bä ma cui, täbä lä shäö wejei bä ma cui, bä lä joleblalou wei bä ma cui, fecula bä nija täbä nabä lä shömaö wejei bä ma cui, nö idubö täbä lä bufiblaö wejei bä ma cui, bä caficö ą lä jolemou wei bä çai bluca ma cui, cowa wacö ca jamö bä queamabä bä li waiquiwä, cowa yaitawä nacli wacöbä lä waole jamö. Täbä nia nomablou lä ço wei, öjö bei tä waiquiwä —wale nowa tama.

Jelusale dude tä shabono lä itou wei tä ą

A nova Jerusalém

⁹ Então, veio um dos sete anjos que têm as sete taças cheias dos últimos sete flagelos e falou comigo, dizendo: Vem, mostrar-te-ei a noiva, a esposa do Cordeiro;

¹⁰ e me transportou, em espírito, até a uma grande e elevada montanha e me mostrou a santa cidade, Jerusalém, que descia do céu, da parte de Deus,

¹¹ a qual tem a glória de Deus. O seu fulgor era semelhante a uma pedra preciosíssima, como pedra de jaspe cristalina.

¹² Tinha grande e alta muralha, doze portas, e, junto às portas, doze anjos, e, sobre elas, nomes inscritos, que são os nomes das doze tribos dos filhos de Israel.

¹³ Três portas se achavam a leste, três, ao norte, três, ao sul, e três, a oeste.

¹⁴ A muralha da cidade tinha doze fundamentos, e estavam sobre estes os doze nomes dos doze apóstolos do Cordeiro.

⁹Öjö dǎjä 7 toubä befi çai lä däbono wejei bä ǎjele ai a lä cui a waloquema, wayu wayu 7 täbänö bä nö nia bleaamaö fa jödödöojenö, bä nia waicou lä showadaono wei bä ai a lä cui. Camiyä nija a wǎ faö ja abinaja a cuma. —Jabo. Oweja a wǎfa ocalo lä jilamou wei a lä cuinö, a suwä nia lä dǎaö wei wa möbä — a cuma.

¹⁰Öjö dǎjä Yai Bada tä Bufinö wale lojodobolanö, bei macö ösöwä jamö wale bǎlaquedayoma. Öjamö ya fa bǎlacudunö, camiyä nija Jelusale a shabono dude damalalema, Yai Bada etä shabono lä yaile. Yai Bada tä lä cule jamö a cuoma ya itou dalalema.

¹¹Yai Bada tä shǐnö a bada shabono wacacaoma. Maa au mabä baushi nowa wai lä bluca wei mabä shǐ faö lä culenaja showawä. A shabono mömou walalaoma.

¹²Ala nabä bada ösöwä fe fǎyooma. Bä fablaabä, 12 yocabä lä cule jamö ǎjele 12 bä läoma. Bei yocabä lä cuono wei jamö, Isaeli bä ijilubö 12 ebä nija bä yaiablalou lä nodiablalono wei ebä ǎfa oni cublamoma.

¹³¿Öjö tawä? Motoca a faö lä cuaaö wei tä mashi jamö, 3 yocabä cuoma. A lä queo wei tä mashi jamö 3 çodaawä. A faö lä mlai jamö 3 çai. A queo lä mlai jamö 3 çowä.

¹⁴Ala nabä fe bada lä fǎyoono wei nabä colo ja, maa 12 mabä bada bǎfätäoma. Öjö colo 12 mabä jamö, Jesucristonö bä lä shömöleno wei bei bä ǎfa oni cublamoma,

15 Aquele que falava comigo tinha por medida uma vara de ouro para medir a cidade, as suas portas e a sua muralha.

16 A cidade é quadrangular, de comprimento e largura iguais. E mediu a cidade com a vara até doze mil estádios. O seu comprimento, largura e altura são iguais.

17 Mediu também a sua muralha, cento e quarenta e quatro côvados, medida de homem, isto é, de anjo.

18 A estrutura da muralha é de jaspe; também a cidade é de ouro puro, semelhante a vidro límpido.

19 Os fundamentos da muralha da cidade estão adornados de toda espécie de pedras preciosas. O primeiro fundamento é de jaspe; o segundo, de safira; o terceiro, de calcedônia; o quarto, de esmeralda;

Oweja a wafa ocalo lä jilamou wei a lä cuinö.

15Wale a lä wayomano wei a ajele lä cuinö, jai shälacawä a juloço cuwä tä showaboma, täbä labe lä wabaö wejei tä lä cui. Olo bä ja tä cuoma. Jelusale tä shabono labe wababä tä showaboma, öjamö yocabä lä cublai yocabä çai, ala nabä çai.

16¿Öjö tawä? A shabono blaucuwä lä culenaja a shabono fe wädöblamou cuwä. Jai shälacawä a juloço cuwä tä lä däbono wei tänö, a shabono wabaö showadaoma. A shabono labao fe balojooma. Tä labe lä culenaja, tä blaucuwä cuo mö feduoma. Inaja showawä a ösöwä cuo mö feduo showaoma. ¿Öjö tawä? Tä wabaö däjä tä fe bluca usucuoma.

17Ala nabä ma cui, ajele anö nabä ösöwä wabaö nomöjööma, showadi täbä wabaö lä cuaaö wejeinaja showawä. Nabä ösöwä fe balojooma.

18Ala nabä lä cui, maa au mabä baushi nowa wai lä bluca wei mabä ja, nabä ala tablamoma. Shabono a yai lä cui, olo bä shino ja a fa cuonö, a mömou walalaoma.

19Ala nabä fe bada lä fayoono wei nabä colo ja, maa mabä baushi nowa wai lä bluca wei mabä blucanö, maa 12 mabä bada lä bäfätäono wei mabä baushioma. Jaba ma lä cui, mabä lä au wei mabänö ma baushioma. Ai ma nomöjowä lä cui, mabä shi lä dejelei mabänö ma baushioma. Ai ma majowä lä cui, mabä lä liyä wei mabänö ma baushioma. Ai ma

20 o quinto, de sardônio; o sexto, de sárdio; o sétimo, de crisólito; o oitavo, de berilo; o nono, de topázio; o décimo, de crisópraso; o undécimo, de jacinto; e o duodécimo, de ametista.

21 As doze portas são doze pérolas, e cada uma dessas portas, de uma só pérola. A praça da cidade é de ouro puro, como vidro transparente.

22 Nela, não vi santuário, porque o seu santuário é o SENHOR, o Deus Todo-Poderoso, e o Cordeiro.

23 A cidade não precisa nem do sol, nem da lua, para lhe darem claridade, pois a glória de Deus a iluminou, e o Cordeiro é a sua lâmpada.

cõwä lä cui, mabä liyä mö lä jude wei mabänö ma baushioma.

20Ai ma nomöjowä lä cui, mabä oni lä liyäjäi mabänö ma baushioma. Ai ma majowä lä cui, mabä lä wacäjei mabänö ma baushioma. Ai ma cõwä lä cui, mabä lä flälajai mabänö ma baushioma. Ai ma nomöjowä lä cui, mabä shi lä dejelei ai mabänö ma baushio mö feduoma. Ai ma majowä lä cui, mabä lä fläle wei mabänö ma baushioma. Ai ma cõwa lä cui, mabä flälajawä lä fejeleshi wei mabänö ma baushioma. Ai ma nomöjowä lä cui, mabä wacä lä fejeleshi wei mabänö ma baushioma. Jödödö ma lä cui, mabä ushujuwä mö lä jude wei mabänö ma baushioma. ¿Öjö tawä? Colo mabä lä cui, 12 mabä cuoma.

21Bei yocabä lä joleono wei yocabä 12 lä cui, dobä bä nowa au lä bluca wei bä ja, yocabä tablamoma. Dobä moli bä bada showawä ja, yocabä comadiwä cublamoma. Bä lä jublaaö wei bei yobä lä cui, olo bä shino ja yobä fa cuonö, yobä mömou walalaoma.

22Öjö a shabono ja, Yai Bada nija bä nö bayeli nacaobä ya yafi dablanomi. Öjamö Bada tä lä bufiblamou weinö bä çai cua malä waiquile, tä shino lojode lä ayai. Oweja a wäfa ocalo lä jilamou wei a ma cuinö, öjönö bä çai malä cule.

23Öjamö bä lä bälöle bänö, motoca a nia bufijaimije. Belibo a ma cui, inaja showawä. Yai Bada tä shjinö tä bluca wacacamabou malä waiquii. Oweja a wäfa

²⁴ As nações andarão mediante a sua luz, e os reis da terra lhe trazem a sua glória.

²⁵ As suas portas nunca jamais se fecharão de dia, porque, nela, não haverá noite.

²⁶ E lhe trarão a glória e a honra das nações.

²⁷ Nela, nunca jamais penetrará coisa alguma contaminada, nem o que pratica abominação e mentira, mas somente os inscritos no Livro da Vida do Cordeiro.

Apocalipse 22

¹ Então, me mostrou o rio da água da vida, brilhante como cristal, que sai do trono de Deus e do Cordeiro.

² No meio da sua praça, de uma e outra margem do rio, está a árvore da vida, que produz doze frutos, dando o seu fruto de mês em mês, e as folhas da árvore são para a cura dos povos.

ocalo lä jilamou wei a lä cui, cowa wacöbä shiji cublamobä tä lä culenaja a çai cua malä waiquii.

²⁴Jelusale jamö tä shiji wacacawänö, bluca bä bälöblawä lä yaiblai bä ulifibö nia çai wacacao mö feduo. Bitä jamö bä bada lä cublai bänö, Jelusale jamö cama madofi ebä nowa lä bluca wei bä çai nia walooje.

²⁵Bei yocabä lä joleblou wei yocabä fe nia laomi. Tä mö jaluo däjä yocabä fe lao malä mlai. Öjamö tä mö nia çai dödöomi.

²⁶Bä bälöblawä lä yaiblai bä lä cuinö, öjamö etäbä madofi bluca lä dodijidai bä nia çai juuje, etäbä madofi nowa lä bluca wei täbä çai.

²⁷Öjö ma cui, öjamö tä lä shami wei tä nia lucäimi. Yai Bada tänö tä nofi taö lä wälïbou wei tä lä taö wejei bä lä cui, bä nia çai faimi. Bä lä jolemou wei çai mlai. Bälïmi bä nia lä cudio wei, Oweja a wäfa ocalo lä jilamou wei esi oni ja bä äfa oni lä cule, öjö bä nia shino faö ayao.

Apocalipse 22

¹Öjö däjä äjele a lä cuinö, camiyä nija bälïmïblamamodima u damalalema. U mömou walalawä dodijidaoma. Yai Bada tä döcäobä etäcö cotä jamö culanö u fa falönö u caläma, Oweja a wäfa ocalo lä jilamou wei a çai lä döcäo wei jamö.

²Öjö tä shabono ja bä lä jublaaö wei yo bada möamo jamö u caläma. Ai u mashi casö jamö, ai u mashi mö feduwä jamö, bälïmïblamamodima fibä ublaoma. Belïbo a loo lä çole däjä ma cui, ai a loo lä çole

³ Nunca mais haverá qualquer maldição. Nela, estará o trono de Deus e do Cordeiro. Os seus servos o servirão,

⁴ contemplarão a sua face, e na sua frente está o nome dele.

⁵ Então, já não haverá noite, nem precisam eles de luz de candeia, nem da luz do sol, porque o SENHOR Deus brilhará sobre eles, e reinarão pelos séculos dos séculos.

A certeza do cumprimento da profecia deste livro

⁶ Disse-me ainda: Estas palavras são fiéis e verdadeiras. O SENHOR, o Deus dos espíritos dos profetas, enviou seu anjo para mostrar aos seus servos as coisas que em breve devem acontecer.

⁷ Eis que venho sem demora. Bem-aventurado aquele que guarda as palavras da profecia deste livro.

jamö ma cui, ai a ja ma cui, showadi bä nii lalou nosi blacäcodima. Öjö fi jenabänö, bluca bä bälöblawä lä yaiblai bä jalomamobä jenabä li cuoma.

³Yai Bada tänö tä nofi lä wəlibou wei, öjamö tä nia cuo çödaaimi. Öjamö Yai Bada a nia döcão, cama Bada etäcö jamö. Oweja a wəfa ocalo lä jilamou wei a ma cui, öjamö a çai nia döcão. Yai Bada etä ą juamobä bä lä cui, bä möfe bolanö showadi a wəfa nia Bada doblao taöje.

⁴Yai Bada mofecö nia dabläö wawädooje. Bei bä wäyäcu ja, Yai Bada bei a wəfa nia oni cublamou.

⁵Tä mö nia çai dödüö çödaaimi. Motoca a nia bufijaimije. Cowa wacöbä shiji cublamobä täbä ma cui, täbä nia çai bufijaimije. Bada tä lä bufiblamou wei a lä cuinö tä nia malä wacacamabou wei. Cama ebä lä cui, bä nia bada lämabou shi wəlii.

Jesús a nia juu lä çöo wei tä ą

⁶Abinaja camiyä nija a çai cuma. —Ei wa tä ą bluca lä jililäfe tä ą nofi mölabobeje tä ą. Tä ą bluca bejedi. Bada tä lä cuinö, a wə lä juaö wejei ebä moyawämabä etä ąjele shömöledayoma, cama a Bufinö a wəno wäyälwä bä nö lä wəlojomabou wei a showawä lä cuinö. Tä nia lä cublou wei, tä nö dedejblou mlai ja tä nia wawäblou.

⁷Öjö tawä? Tä nö dedejblou mlai ja ya nia juu çöo —a cuma. Tä nia lä cublou wei, ei si jamö tä ą bluca oni cua. Öjö tä ą

As admoestações e as promessas finais

⁸ Eu, João, sou quem ouviu e viu estas coisas. E, quando as ouvi e vi, prostrei-me ante os pés do anjo que me mostrou essas coisas, para adorá-lo.

⁹ Então, ele me disse: Vê, não faças isso; eu sou conservo teu, dos teus irmãos, os profetas, e dos que guardam as palavras deste livro. Adora a Deus.

¹⁰ Disse-me ainda: Não seles as palavras da profecia deste livro, porque o tempo está próximo.

¹¹ Continue o injusto fazendo injustiça, continue o imundo ainda sendo imundo; o justo continue na prática da justiça, e o santo continue a santificar-se.

¹² E eis que venho sem demora, e comigo está o galardão que tenho para retribuir a cada um segundo as suas obras.

oni nofi lä jaducubou wejei bä lä cui, bä bufi nia yai doblalou.

⁸ ¿Öjö tawä? Ei ya tä ą lä jilileno wei, ya tä bluca çai lä möno wei ya lä cui, öjö ei camiyä Juan că ya. Ya tä ą lä jilileno wei däjä, ya tä bluca çai lä möno wei däjä, wale lä yömölano wei a ąjele cotä jamö ya möfe fa boicunö ya wafa nia doblao tama ma cui

⁹wale wasölema. Abinaja wale nowa talema. —İInaja dicoo mlai! Cafä wa ma cui, Yai Bada a wano wäyälewä ai bä mö feduwä ma cui, ei tä ą nofi lä cadidibolajei bä çai bluca ma cui, öjö camiyä bamacö bluca. Yai Bada wama a wä juaö lä cuaaö weinaja ya cuaaö mö lä fedule ya. Yai Bada nija wa möfe bolanö, öjö wa wafa Bada nia shino yai doblao taö —wale nowa tama.

¹⁰Abinaja wale nowa çai tama. —Tä nia lä cublou wei, ei Yai Bada wa tä ąno lä onibole tä ą nofi mojudumabo dijä. Tä cublou malä ajedei.

¹¹ ¿Öjö tawä? Wälidiwä tä taö bufi doblao lä waiquio wejei bä lä cuinö tä wälidiwä tabeje. Bä shamiaö bufi doblao lä waiquio wei bä lä cui bä shamiabä. ¿Öjö tawä? Bä yai lä dodijaö wei bä lä cui bä cadidou showaobä. Yai Bada ebä lä yaile bä lä cui, wälidiwä tä ja bä wasöo showaobä.

¹² ¿Öjö tawä? —Jesús a cuma—. Tä nö dedei showao mlao däjä ya nia juu ço. Ya täbä dobäbä, ya täbä çai nia juu. Bä lä cuano wei tä nowa ja, bluca ya bä nia dobäö.

13 Eu sou o Alfa e o Ômega, o Primeiro e o Último, o Princípio e o Fim.

14 Bem-aventurados aqueles que lavam as suas vestiduras [no sangue do Cordeiro], para que lhes assista o direito à árvore da vida, e entrem na cidade pelas portas.

15 Fora ficam os cães, os feiticeiros, os impuros, os assassinos, os idólatras e todo aquele que ama e pratica a mentira.

16 Eu, Jesus, enviei o meu anjo para vos testificar estas coisas às igrejas. Eu sou a Raiz e a Geração de Davi, a brilhante Estrela da manhã.

17 O Espírito e a noiva dizem: Vem! Aquele que ouve, diga: Vem! Aquele que tem sede venha, e quem quiser receba de graça a água da vida.

13 Camiyä jaba ya, jödödö ya çai. Camiyä ya lä cuinö täbä jaba bluca cublaliyoma. Camiyä ya showawänö täbä jödödöwä waicou —a cuma.

14 Bä camishibö lä yaluu wejei bä lä cui, bä aublou cudeenö bä bufi nia yai doblalou. Inaja bä cuaaö yalo, Jelusale a shabono dude jamö bä li fablaabä bä li, bei yocabä lä cublai jamö. Bälimiblamodima fibä ja bä iyabä.

15 Sibö jamö ai bä nia cuo. Bä shamiaö bufi lä doblao wei bä nia siboo, fecula bä nija täbä nabä lä shömaö wejei bä çai. Bä lä joleblalou wei bä çai. Täbä lä shäö wejei bä çai. Nö idubö täbä lä bufiblaö wejei bä çai. Bä jolemou bufi lä doblao wei bä çai, bä showadi lä jolemou wei.

16 Abinaja Jesús a cuma. —Camiyä Jesús ya lä cuinö, iba wamacö lä yododoblai wamacö nija, iba ajele ya shömölema, wamacö yömölamobä. David nodiwä bä nija a nia Bada lä bädono wei ei ya, jai fii fi nasöcö ja ya nia cabudu faö lä çono wei ya lä cui. Shidicali a faö lä fenablao wei a no dabou lä cuaaö wejeinaja wale nö çai dabomaje —a cuma.

17 Yai Bada tä Bufi a faö. Oweja a wafa ocalo lä jilamou wei bä suwäbö e a çai faö. Abinaja cäcöbö cuu. —Bä da jabo! —cäcöbö cuu. Ei wama tä a lä jilile wamacö ma cui, wamacö a çai fabä. —Bä da jabo! —wamacö cubä. Bä lä amishaö wei bä lä cui bä juimabä, öjö lä. Bä lä bufio wei bä lä cuinö, no mlai ja bälimiblamodima u coayolubeje.

Jesús a wafa juu ço lä wäyöo wei tä a

A conclusão do livro

18 Eu, a todo aquele que ouve as palavras da profecia deste livro, testifico: Se alguém lhes fizer qualquer acréscimo, Deus lhe acrescentará os flagelos escritos neste livro;

19 e, se alguém tirar qualquer coisa das palavras do livro desta profecia, Deus tirará a sua parte da árvore da vida, da cidade santa e das coisas que se acham escritas neste livro.

20 Aquêle que dá testemunho destas coisas diz: Certamente, venho sem demora. Amém! Vem, SENHOR Jesus!

A bênção

21 A graça do SENHOR Jesus seja com todos.

18Tä nia lä cublou wei, ei ya tä ʔ lä onibole wama tä ʔ lä j̄liaö wei wamacö lä cui, bamacö nowa taö lä cule. Ei Yai Bada ya wano lä onibole jamö, ai a lä cuinö shomi tä ʔ yädäamaö dicoo ja, Yai Bada tänö öjö a nö nia bleaamaö. Ei tä ʔ oni jamö, wayu wayu 7 ya bä ʔfa lä wayoano wei täbä ja, a nö nia bleaamaö.

19Ei Yai Bada ya wano lä onibole jamö, ai a lä cuinö ai tä ʔ joyaö dicoo ja, Yai Bada tänö cama etä nia çai joyaö mö feduo. Baḷimiblamodima fi ja a nia lä iyano wei tä lä cui, ei tä ʔ oni jamö ya tä ʔfa lä wayoano wei, Yai Bada tänö öjö etä nia joyaö. Tä shabono lä yaile jamö a nia lä bälöono wei tä lä cui, ya tä ʔfa çai lä wäyano wei, öjö etä nia çai joyaö.

20Abinaja Jesús a cuma, ei täbä ʔ bluca lä wawämale a lä cui. —Ya nia juu ço jaödao —a cuma. —Awei, Bada tä Jesús —ya e cuma. —Wa juu çobä lä. ¡Inaja lä tä cuobä!

21Bei. Bada tä Jesús lä cuinö Yai Bada ebä nofi bluca ojodabobä. Inaja lä tä cuobä.

Esclarecimento

Trata-se de iniciativa particular, no sentido de contribuir para a divulgação da Bíblia.

Temos pleno convencimento de que todo esforço em tornar a Palavra de Deus acessível a todos, em quaisquer localidades e falantes das mais diversas línguas, precisa ser um objetivo de todos os que são guiados pelo Espírito Santo. Ele inspirou o profeta Jeremias a dizer “não ensinará jamais cada um ao seu próximo, nem cada um ao seu irmão, dizendo: Conhece ao SENHOR, porque todos me conhecerão, desde o menor até ao maior deles, diz o SENHOR” (Jer. 31:34).

Jesus, também, falou assim: “e será pregado este evangelho do reino por todo o mundo, para testemunho a todas as nações” (Mat. 24:14).

Nos dias atuais, existem instituições trabalhando para que a Bíblia seja traduzida para as diversas línguas. Não é uma tarefa simples. Anos de trabalho, dedicação e entrega, vêm sendo empregados, por muitos, em todo o mundo, para esta tão extraordinária missão.

Meu objetivo é o de colaborar, permitindo que as igrejas de Jesus, espalhadas pelo mundo, e, particularmente, no Brasil, tenham, primeiro, conhecimento dos diversos textos bíblicos disponíveis, e, em seguida, acesso a esses textos.

Por anos venho me dedicando a ter a Bíblia bem próxima a mim, nas mais diversas línguas. Também me dediquei muito por anunciá-la e distribuí-la, especialmente em escolas. Mas um dia entendi que precisava fazer muito mais, disponibilizando os textos que tão dedicadamente me esforcei em obter.

Assim, compartilho com todos, os textos bíblicos que mantenho em formato digital, conforme foram traduzidos pelas diversas instituições que são mencionadas em todas as páginas, não havendo de nossa parte, nenhuma intenção comercial ou de divulgação pessoal.

Os textos deste presente trabalho foram fielmente extraídos das páginas eletrônicas das instituições que os produziram, não havendo qualquer acréscimo, seja por nota ou comentários.

É importante esclarecer aos leitores que não somente a Sociedade Bíblica do Brasil – SBB, mas, também, algumas outras editoras produzem Bíblias em português, basicamente a partir da versão portuguesa de João Ferreira de Almeida, cuja primeira tradução (apenas o Novo Testamento) foi apresentada no ano de 1676, enquanto trabalhava na ilha de Java. Porém, não é apenas a partir dessa versão que as diversas edições foram baseadas. Hoje, tem-se bíblias em português produzidas a partir de várias fontes, além da primeira versão de Almeida.

De tempos em tempos, as editoras fazem revisões e atualizações de seus trabalhos, para manter a bíblia numa linguagem atualizada e acessível aos leitores, convindo dizer que todas as línguas, por serem vivas, sofrem mudanças tanto na forma falada quanto na escrita, com alterações ortográficas, gramaticais, e, até mesmo, do sentido das palavras, que de lugar para lugar, ano para ano, vão se alterando.

A Bíblia já está traduzida para muitas línguas, porém, é preciso que se saiba que muitos países possuem dezenas e até centenas de línguas ou dialetos. Muitas vezes pensamos que em países europeus e do continente americano exista uma língua oficial, falada por todos. Mas isso não é verdade; mesmo nos países onde há apenas uma língua oficial, existem outras, que não são oficiais, mas que são faladas por diversas comunidades regionais.

Um exemplo é o que acontece na Espanha, onde, embora o Espanhol seja a língua oficial do país, há comunidades que utilizam, na comunicação do cotidiano, a língua basca ou a língua catalã. Isso é muito frequente, inclusive no Brasil. Aqui, o Português é a língua oficial, mas diversas comunidades indígenas se utilizam de suas próprias línguas para se comunicarem.

Propus-me executar dois trabalhos distintos. O primeiro visando permitir o acesso à bíblias nas mais diversas línguas, por meio de textos digitais em formato pdf. O objetivo é contribuir para divulgar grande parte das bíblias atualmente existentes. O segundo trabalho é no sentido de disponibilizar bíblias em duas línguas. Com isso pretendendo disponibilizar de forma gratuita a Bíblia em português, conforme o uso corrente do Brasil, e uma língua de outro país, como forma de contribuição aos leitores que querem fazer comparação de textos, bem como, aos que querem conhecer outra língua, aos missionários e o público em geral.

É, importante dizer que as bíblias são traduzidas a partir de fontes diversas. Isso significa que a versão da Bíblia de um país possa ser diferente da que é utilizada em outro, não permitindo uma compatibilização textual exata entre elas. E mesmo entre versões produzidas a partir de uma mesma fonte, haverá diferenças entre as impressas nos anos 1970 e as que são impressas a partir dos anos 2000, por exemplo.

Por essa razão, resolvi utilizar três versões distintas para este trabalho: Almeida Revista e Atualizada (ARA), Nova Versão Internacional (NVI) e King James Atualizada (KJA). A intenção é permitir mais de uma possibilidade de aproximação entre as versões utilizadas em nossa língua Portuguesa e as que são utilizadas em outros países. Dessa forma o leitor poderá escolher uma ou outra versão em Português. Por último, esclareço que atualmente, a maioria das editoras/tradutoras adotam as versões NVI ou BKJ para produção de Bíblias, nos diversos países.

Todas as versões estão disponibilizadas pela internet, podendo qualquer pessoa acessá-las. O objetivo é permitir que os textos atualmente existentes estejam facilmente disponíveis aos diversos interessados.

Quanto a mim, reconhecendo e respeitando os direitos das instituições sobre os trabalhos de tradução, recai o encargo de ajudar a divulgar, pedindo aos que amam a Bíblia, que baixem os textos hoje existentes, para que a Palavra do Senhor possa ser preservada para as futuras gerações. Quem sabe se em algum tempo, época ou lugar não haverá situação, que hoje parece distante, mas que poderá ser vivida por outros, semelhante à vivenciada por Paulo e Barnabé, e, registrada em Atos 13:44, “no sábado seguinte, afluiu quase toda a cidade para ouvir a palavra de Deus”.

O futuro não nos pertence, mas nos cabe ser previdentes e zelosos pela guarda da Palavra de Deus, principalmente as Igrejas de Jesus.

Este é o meu desejo. Guarde a Palavra de Deus. Ela mostra o Caminho e permite a todos, que se conheça a vontade de Deus, em todos os lugares e épocas.

Marcel da Glória Pereira
2022, Vitória/ES – Brasil